
Harvey Cushing

Avicenna. Liber I, II, IV et V Canonis Medicinae

MS. on vellum executed in Spain towards the end of the 13th Century.

[illegible] isto volumine [illegible] quartus et quintus
[illegible] erat in pat[illegible]
[illegible] libro [illegible] talis [illegible]
[illegible]

Liber d. [illegible] videntis i scientia medicine

[illegible]

p. pro pratica [illegible]

Maestro Giovanni [illegible] [illegible]

f. 80

Anisum .i. ciminum dulce
Absinthium .i. herba est nota amara
Amita sicut fructus gragnolas desiccat
Asarum herba est q de bacare siue bachara
Abhel sauina alii fructus iunipi
Adraima Ciclamen
Ammoniacum gumi ut uena terre sicut fere plibo
Amomum gumi est satis nota
Ancideri ...... herba ...... assa fetida ut ... gumma
Astragon fructus ut herba ista non fetida
Amirbaris arbor ut berris
Albumen ...... aquosa
Aumeli ...... alba ...... aliis est oleum de mele
Agnelogus ...... agallugum ...... aloes
Agaplen ...... angabilon arbor gumi arabica
Abrangelice ...... acuta ...... non ...... uafra
Arcedach arbor nota ...... cepa alba ut ...... que la ...... habon
Auricula muris ...... murmana ...... musca alba
Abugeliste lactuca asini ...... est
Almesia ...... parua alii adamas
Armech ...... ut ...... lignea
Albabuch ...... arbor ...... silvestre
Acebamdarch .i. marubium
Alblagre ...... qui fit loustrum
Assesem palea camelorum ...... alios est pastus columbarum
Algualson ...... sine ......
Anisfus ...... usipinnaria
Andifagus
Afrodisarion
Aubutilon ...... agreste sine ......
Asnus ...... qui fit pumex
Abuf ...... testiculi ......
Abrezsius ...... que nascitur ...... ut alogaliam
Anagalle ...... gallina ut bullius ...... squilonguia
Ausis ...... nenufaris
Ardus
Alibiz ut anabibus flos ...... ut arbor ......
Adramulon ......
Amnar
Aten ...... arbor fructum
Anacardius .i. fructus ...... clefus
Alfagnas
Auclina
Agnus castus cotula non fetida ut fructus ......
Alc
Acorus .i. gladiolus herba est
Argentum uiuum
Atramentum
Arsenicum .i. auripigmentum
Aristologia
Alcanna est herba ...... capita ......
Amomum
Assa est herba
Acetosa ...... acetosa ...... fulsarola
Afinus
Apium
Azul .i. lapis lazuli
Amigdale
Aqua
Amilum .i. succus frumenti sine amidum
Ameos
Arthanitha arbor maior alii panis porcinus ......
Ambra est spuma ceti ...... qui arboris ......
Aranea
Argentum
Alcas
Abrotanum
Arbor marie ...... alii ...... ut rosmarinus
Alumen .i. marmor ......
Anetum
Adeps
Arbor ...... fraxinus
Allium
Altea malvauiscus
Afodillus ...... albucum ...... folia ......
Acetum
Aurum
Aromaticum
Agaricum
Satirion ...... mstans
Arbor berbis ī A
arbor gumi arabici ī A
Abrotanum ī B
Arbor maior ī A
Angina .i. fetosa ut melo ī B.
Acorus ī B.
Angina ī B.
Adiantos ut capillus ueneris alii coriandrum ī B.
Acor ī B.
Arbor ī c amoreda ...... eloplacana ......
Arbor ...... ī f
Auclana ī x

Arbor storacis ī f
Adhelser sgnanum
Alucz pulpimatio
Anthimis camomilla
Armonium .i. uena terre
Auripigmentum
Alcea
Ausir
Arsfodeam
Abamusch .i. muscum ......

Ubatebrzantie ...... purpura
Ben laurus et seme eius
Bedeguar spina alba sine ......
Balsamus
Behem pip albus
Berengesip abrotanum ...... artemisia
Bauzach .i. spuma ......
Bulbus cepa silvestris sine ...... ut squilonguia
Bugenis
Bufuen ......
Bunchum .i. ...... arabica
Bathecha ...... .i. ...... melo ......
Bule ......
Belia
Bedrenzegum melissa
Behenemgri ...... basilicone
Buzeiden .i. ......
Baurach ...... minor ut maior
Berumedia ......
Buchsida ......
Biax ...... fetida .i. ......
Bufirer .i. ...... barbisius
Bahelze .i. ...... comeditur
Besegnasten ...... alii coriandrum
Bedarugi ...... fluuiale ut basilicum
Bertam ...... .i. ...... silvestrum
Bilomon ...... ut portulaca ...... lac
Bebisish papauer ......
Beneguaxiden
Barasium .i. herba ......
Bithar ...... pastoris
Beuderbedum
Balaustia
Buthreum
Barba hircina
Bdelium
Berfogendaen
Butirum
Bitumen iudaicum .i. aspaltum
Satirion ...... mstans
Bettonica
Bonbax
Bethen
Balaustie .i. flos pomi granati
Been
Bistorta
Bolus .i. uena terre
Borago est herba
Bauca ...... aliis .i. ......
Betonica
Berbena
Brachiusia
Beliculi
Bipennula ī A
Barba yrcina ī B.
Bauca ī ...... .i. pastinaca
Bonbax et seme eius ī k
Bolus armene ī l.
Basilicon ī o ...... dragantia ......

Coagulum
Citrinum
Cerusa .i. ......
Camomilla
Cepe
Corallus
Cepeagre .i. cepe siluestre ut squilla
Castoreum
Casius
Cinamomum
Cerebrum
Crocus
Coloquintida est pomum
Cicer
Columbe
Camfora
Cruden ...... elleborum ......
Cibebe ......
Custhut .i. ......

Capparis
Caulis
Coriandrum
Canis
Caro
Crisomila
Calx
Ciperum
Cipressus
Cancer fluuialis
Cancer marinus
Crisolocanna ......
Cofnuces
Cassia lignea
Crocus ortulanus
Calamentum ......
Cardamomum
Cordumeni ...... agreste
Calamus aromaticus ......
Centaurea
Carthamum ...... ortolani ......
Citrum pix liquida ......
Costus
Cretoma ...... oculi ......
Cambil ......
Climia auri
Climia argenti
Calchatum
Calchatar ......
Canebir ......
Cusus laudanum
Canabe seme ......
Carnis
Carcaf
Cucurbita
Cucumis ......
Cornu
Cuniera
Cancer
Cochig
Cubugi
Cambium ......
Cathimia ......
Calab
Caustix
Cot
Cinis
Cera
Capillus ...... capillus ueneris
Capnis
Castinadre galanga
Cassia fistula
Crocus ......
Cubebe ...... silvestris
Cegechun
Cardeos
Cameleon
Caucalion .i. celidonia
Cobirhague
Camepiteos
Cauda equi
Cancros .i. cantarides ......
Colla

Cimimum dulce ī A.
Carui silvestre ī A .i. ...... .i. ameos
Cotula fetida ī A.
Ciclamen ...... ī A
Cepa siluestris ī b.
Campana ...... ī b.
Cotula fetida ī b.
Costum ...... ī b
Cinum agreste ī c.
Crocus ortolanus ī c
Calamite ī c.
Crisolocanna ī c
Capilli ueneris ī c
Cortex mali ...... ī d
Cardamomum ...... ī d
Cimex ī f.
Castanea ī b.
Cicuta ī b
Cera et ...... ī ...
Celidonia ī ...
Creta rubea ī ...
Cibi qui fit ex lacte ...... ordei ī ...
Cera rubea ī n.
Cicorea alii ...... ī t
Colofonia ...... ī x
Cicindela marina ī x
Cantarides ī c ......
Satirion
Caput
Cathapucia
Cicilamen ......
Cuculus
Cameleonta alba ......
Cucurma
Costus
Cantarusia
Caluel ......
Cardo
Cinter ......

Canna
Centū capitū
Castanea
Crassu
Camolea
Cahel meluchia

Liber canonis primi quem princeps abuali abinceni de medicina edidit. a magistro Gerardo cremonensi translatus in tolleto. verba aboali avicenni.

In primus deo gratias agimus sicut suis meritis celsitudo et beneficiis ipsius multitudo meret. cum quibus sup omnes eius prophetas existat. Et post dicimus quod quidam de melioribus amicis quos habere videor. cum in omnibus per quibus me deprecatur sunt satisfacere debeo de re quam possum. me rogavit ut ei librum de medicina facerem. cum reglas particulares et universales taliter complendentem ut explanatio cum brevitate in eo coniungatur. et secundum plurimum afferri quod tum est afferendum declaratione in ubis paucis que eque concessi. Et ego tum placuit. ut in primis loquerer de rebus communibus et universalibus utriusque partis medicine videlicet theorice et practice. Postea vero loquar de universalibus iudiciorum virtutum medicinarum simplicium. et post hoc de particularibus eorum. Post deinde loquar de egritudinibus que sunt in quoque contingunt membro. prius tamen incipiam ab anothomia illius membri et eius iuvamento. De anothomia vero simplicium membrorum et similiter iuvamentis in libro primo universali tractatum locutus ero. Cum vero membri anothomiam consuavero in quoque pluribus locis demonstrare incipiam quomodo conservetur sanitas. Deinde postmodum absolute ostendam eius universales egritudines et causas et signa cognoscendi eas. et vias eas medicandi insinuem in universali. Postquam autem his res universales explevero. ad egritudines redibo particulares et in quam pluribus earum demonstrabo in primis iudicium universale in earum diffinitione et ipsis causis et significationibus. Deinde ad iudicia redeuntur particularia. et post ostendam regulam universalem in medicando. Deinde descendam ad medicandum particulariter cum unaquaque medicina simplici aut composita. Ad illud autem quod prius dicere de iuvamentis medicinarum simplicium in egritudinibus [illegible] medicinarum simplicium in tabulis [illegible]

quod est bonum fit sicut in disciplina [illegible] aspiciens cum ad ipsum pervenies. non reiterare dicendum nisi modica res. De medicinarum quidem compositis quarum iuvamenta ponendo in antidotario ponendo meliora iuvamentis et quomodo misceantur. usque ibi loquar diminutam. Placet autem mihi ut postquam hunc consumavero librum. alium componam librum de rebus particularibus in quo fit perfectas nominandi egritudines quod cum accidit nisi unum [illegible] nullus [illegible] de plenitudine loquimur [illegible] in libro coniunctum perfectum quo in libro particulari quem cum ipsum perfecero. Et si mihi deus auxiliator fuerit. alium conjunctio librum. adhuc postea in uno libro antidotarium. Non est autem bonum ut huius libri plurimum non sit apud unum quemque in eius memoria. quibus huius doctrine nomine vocari et per eam lucrum desiderit. Minimum namque quod medico necessarium est comprehendit. quod non super additum est in comprehensibile. Et si deus meum prolongaverit terminum vel terminum. et sic successerit fortuna. ad alia me preparabo. Primum autem composui hunc librum quem in quinque divisi libros.

Liber primus est de rebus universalibus scientie medicine.

Liber secundus de medicinis simplicibus.

Liber tertius de egritudinibus particularibus que fiunt in membris hominis a capite usque ad pedes. manifestis et occultis.

Liber quartus de egritudinibus particularibus quando accidunt non sunt in uno membro per se et de decoratione.

Liber quintus de compositionibus medicinis et ipse est antidotarium.

Liber primi quattuor fen continet.

Fen prima est de diffinitione medicine et subiectis eius in rebus naturalibus.

Fen secunda est de divisione egritudinum et causarum et accidentium universalium.

Fen tertia est de conservatione sanitatis.

Fen quarta de divisione modorum medicandi secundum egritudines universales.

Prime fen sunt sex doctrine.

Doctrina prima est de subiectis medicine et eius diffinitione.

Doctrina secunda est de elementis.

Doctrina tertia de complexionibus [illegible] tribus.

Doctrina quarta de humoribus.

Doctrina quinta de membris.

Sexta de operationibus et virtutibus et spiritibus.

Doctrine prime sunt duo capitula.

Primum capitulum est de diffinitione medicine.

Secundum de subiectis medicine.

Doctrine secunde sunt duo capitula.

Primum est ad ostendendum quod sit complexio.

Secundum de complexione membrorum.

[illegible] complexionibus [illegible]

al' iui discipule

al' ponede

Alium

ipm

est

fit

est

e

Fen autem latine [illegible]

De [illegible]

Primum est ad inquirendum quid sit humor et que sunt eius partes. secundum quantitatem humorum.
Doctrine quarte est unum capitulum.

Capitulum est ad inquirendum quid sit humor et membrum et sue partes.

Capitulum primum est locutio universalis de ossibus et iuncturis.
capitulum ii. est de anothomia cranei.
capitulum iii. est de anothomia eius que de capite est sub cranco.
capitulum iiii. de anothomia ossium mandibularum et nasi.
capitulum v. de anothomia dentium.
capitulum vi. de iuvamento dorsi.
capitulum vii. de anothomia spondilium.
capitulum viii. de iuvamento colli et anothomia ossium ipsius.
capitulum viiii. de anothomia spondilium pectoris et eius iuvamentis.
capitulum x. de anothomia spondilium renum.
capitulum xi. de anothomia alhauSos.
capitulum xii. de anothomia alhosi.
capitulum xiii. est de iuvamento dorsi.
capitulum xiiii. de anothomia costarum.
capitulum xv. est de anothomia catti.
capitulum xvi. de anothomia furcule.
capitulum xvii. de anothomia spatule.
capitulum xviii. de anothomia adiutorii.
capitulum xviiii. de anothomia fehir.
capitulum xx. de anothomia cubiti.
capitulum xxi. de anothomia rasette.
capitulum xxii. de anothomia pectinis manus.
capitulum xxiii. de anothomia digitorum.
capitulum xxiiii. de iuvamento unguis.
capitulum xxv. de anothomia ossium femoris.
capitulum xxvi. de locatione aggregata de iuvamento pedis.
capitulum xxvii. de anothomia ossium coxe.
capitulum xxviii. de anothomia ossium cruris.
capitulum xxviiii. de anathomia ossium genu.
capitulum xxx. de anothomia pedis.

capitulum primum est sermo universalis de musculis et cordis et ligamentis.
capitulum secundum de anothomia musculorum faciei.
capitulum tertium de anothomia musculorum frontis.
capitulum iiii. de anothomia musculorum almuclai.
capitulum v. de anothomia musculorum palpebre.
capitulum vi. de anothomia musculorum maxille.
capitulum vii. de anothomia musculorum labiorum.
capitulum viii. de anothomia musculorum nasi.
capitulum viiii. de anothomia musculorum mandibule superioris et inferioris.
capitulum x. de anothomia musculorum capitis.
capitulum xi. de anothomia musculorum epiglotis.
capitulum xii. de anothomia musculorum trachee arterie.
capitulum xiii. de anothomia musculorum ossis laude.
capitulum xiiii. de anothomia musculorum lingue.
capitulum xv. de anothomia musculorum colli.
capitulum xvi. de anothomia musculorum pectoris.
capitulum xvii. de anothomia musculorum motus adiutorii.
capitulum xviii. de anothomia musculorum motus asetebie.
capitulum nonum decimum de anothomia musculorum motus rasette.
capitulum xx. de anothomia musculorum motus digitorum.
capitulum xxi. de anothomia musculorum motus dorsi.
capitulum xxii. de anothomia musculorum ventris.
capitulum xxiii. de anothomia musculorum testiculorum.
capitulum xxiiii. de anothomia musculorum vesice.
capitulum xxv. de anothomia musculorum virge.
capitulum xxvi. de anothomia musculorum ani.
capitulum xxvii. de anothomia musculorum motus coxe.
capitulum xxviii. de anothomia musculorum motus cruris.
capitulum xxviiii. de anothomia musculorum iuncture pedis.
capitulum xxx. de anothomia musculorum digitorum pedis.
Doctrina tertia fen secunde sunt xi. capitula.

Capitulum primum est sermo universalis de nervis.
capitulum ii. est de anothomia nervorum cerebri et semitarum ipsorum.
capitulum iii. de anothomia nervorum nuche colli et eius semitarum.
capitulum iiii. de anothomia nervorum spondilium que sunt in directitudine pectoris.
capitulum v. de anothomia nervorum cauti.
capitulum vi. de anothomia nervorum nuche albausi et alhosi.
Summa quarta est de arteriis cuius sunt quinque capitula.

Capitulum primum est de qualitate arterie.
capitulum ii. est de anothomia arterie alguendi uenalis.
capitulum tertium de anothomia arterie ascendentis

Marginal notes:
alhauSos, id est [illegible] ossium lateris que sunt sub ossibus [illegible]
alhosi, id est [illegible]
almuclai, id est rotunditas in qua [illegible] oculus.
[illegible] ossium [illegible]

Capitulum .iiij. de anothomia duarum arteriarum subeticarum.
Capitulum .v. de anothomia arterie descendentis. Summa quinta est de uenis. cuius sunt .v. capitula.
Capitulum .i. est de qualitate uenarum.
Capitulum .ij. de anothomia uene que uocatur porta.
Capitulum .iij. de anothomia uene concaue et eius que de ea ascendit.
Capitulum .iiij. de anothomia uenarum que sunt in manibus.
Capitulum .v. de anothomia uene concaue descendentis.
Doctrine .vi. est una summa. .iiij. capitula.
Capitulum primum est de genere uirtutum in sermone uniuersali. Summa est de uirtutibus. cuius sunt septem capitula.
Capitulum .ij. de uirtutibus naturalibus quibus ministratur.
Capitulum .iij. de uirtutibus naturalibus ministrantibus.
Capitulum .iiij. de uirtutibus animalibus.
Capitulum .v. de uirtutibus animalibus comprehendentibus.
Capitulum .vi. de uirtutibus animalibus motiuis.
Capitulum postremum est de operationibus.
Capitula quarte fen prime sunt .lxxxij. fen uero secunde sunt tres doctrine.
Doctrina prima est de egritudinibus.
Doctrina secunda est de causis.
Doctrina tertia de signi-ficationibus.
Doctrine uero prime sunt octo capitula.
Capitulum primum est de demonstratione cause et egritudinis et accidentis.
Capitulum .ij. de diuisionibus dispositionum corporis et generibus egritudinum.
Capitulum .iij. de egritudinibus compositionis.
Capitulum .iiij. de egritudinibus solutionis continuitatis. compositionis.
Capitulum .v. de egritudinibus
Capitulum .vi. de rebus que cum egritudinibus numerantur.
Capitulum .vij. de temporibus egritudinum.
Capitulum .viij. de complendo sermone in egritudinibus. Capitula doctrine .ij. sunt due summe.
Summa prima est de rebus que accidunt ab una quarum causarum omnium.
Summa secunda est de narratione uniuscuiusque causarum dispositionis corporalis. Summe autem prime sunt .xviiij. capitula.
Capitulum primum est sermo uniuersalis de causis.
Capitulum .ij. de aere corpus circumdante.
Capitulum .iij. de naturis temporum.
Capitulum .iiij. de iudicijs temporum et ipsorum mutationibus.
Capitulum .v. de aere bono.
Capitulum .vi. de operationibus qualitatum aerum et accidentium ex temporibus.
Capitulum .vij. de iudicijs compositionis annorum.
Capitulum .viij. de ipsis mutationum aerearum accidentium que non sunt secundum cursum naturalem.
Capitulum .viiij. de ipsis mutationum aerearum malarum que sunt secundum cursum naturalem.
Capitulum .x. in sermone de naturis uentorum.
Capitulum .xi. de locationibus in eis que accidunt ex locis habitabilibus.
Capitulum .xij. de eis que accidunt ex motu et quiete.
Capitulum .xiij. de eis que accidunt ex sopno et uigilia.
Capitulum .xiiij. de eis que accidunt ex motibus animalibus.
Capitulum .xv. de eis que accidunt ex retentione et inanitione.
Capitulum .xvi. de dispositionibus aquarum.
Capitulum .xvij. de eis que accidunt ex retentione et inanitione.
Capitulum .xviij. est sermo de causis que accidunt corporis et non sunt necessarie neque nociue.
Capitulum .xviiij. de eis que accidunt ex balneo et statione in sole.
Summe secunde sunt .xxviij. capitula.
Capitulum primum est de calefacientibus.
Capitulum .ij. de infrigidantibus.
Capitulum .iij. de humectantibus.
Capitulum .iiij. de desiccantibus.
Capitulum .v. de corrumpentibus figuram.
Capitulum .vi. de causis opilationis et strictiure foraminum.
Capitulum .vij. de causis dilatationis foraminum.
Capitulum .viij. de causis aperitatis.
Capitulum .viiij. de causis lenitatis. siccitatis.
Capitulum .x. de causis de
Capitulum .xi. de causis malitie quantitatis cum propinquitate.
Capitulum .xij. de causis malitie quantitatis cum elongatione.
Capitulum .xiij. de causis motuum non naturalium.
Capitulum .xiiij. de causis augmenti quantitatis et numeri.
Capitulum .xv. de causis diminutionis.
Capitulum .xvi. de causis solutionis continuitatis.
Capitulum .xvij. de causis ulceris.
Capitulum .xviij. de causis apostematum.
Capitulum .xviiij. de causis doloris absolute.
Capitulum .xx. de causis uniuscuiusque doloris.
Capitulum .xxi. de causis sedandi dolorem.
Capitulum .xxij. de eis que proueniunt ex dolore.
Capitulum .xxiij. de causis delitiarum.
Capitulum .xxiiij. quomodo ex motu prouenit dolor.
Capitulum .xxv. quomodo prouenit dolor ex humoribus malis.
Capitulum .xxvi. quomodo prouenit dolor ex uentositate.
Capitulum .xxvij. de causis retentionis et inanitionis.
Capitulum .xxviij. de causis fastidij et repletionis.
Capitulum .xxviiij. de causis debilitatis membrorum. Doctrine tertie fen secunde sunt .xi. capitula et due summe.

Marginal notes: i. stomachum (?) .i. alaruni mali .o.i. abanuna

Capitulum primum est sermo universalis de accidentibus et significationibus.
Capitulum .ii. de signis differentie inter egritudines proprias et que sunt in communitate.
Capitulum .iii. de signis complexionum.
Capitulum .iiii. de signis equalis complexionis.
Capitulum .v. de signis eius quod egreditur ab equalitate superflue etatis.
Capitulum .vi. de signis significantibus complexionem et repletionem.
Capitulum .vii. de signis quibus significatur quod in quolibet humorum est superfluum.
Capitulum .viii. de signis significantibus opilationes.
Capitulum .viiii. de signis significantibus ventositates.
Capitulum .x. de signis significantibus apostemata.
Capitulum .xi. de significationibus solutionis continuitatis.

Summa prima doctrine tercie fen secunde est de pulsu. Cuius .xviii. sunt capitula.

Capitulum primum est locutio universalis de pulsu.
Capitulum .ii. de pulsu equali et non equali.
Capitulum .iii. de speciebus pulsus.
Capitulum .iiii. que ex speciebus pulsus naturalis.
Capitulum .v. de causis specierum pulsus.
Capitulum .vi. de causis que faciunt causis necessitatis et suis diffinitionibus.
Capitulum .vii. de pulsu etatum et masculorum et feminarum.
Capitulum .viii. de pulsu complexionum.
Capitulum .viiii. de pulsu temporum.
Capitulum .x. de pulsu regionum.
Capitulum .xi. quod operatur impulsio que comeditur et bibitur.
Capitulum .xii. quid agat sompnus et vigilia in pulsu.
Capitulum .xiii. de iudiciis pulsus et exercitii.
Capitulum .xiiii. de iudiciis pulsus eorum qui balneati sunt.
Capitulum .xv. de pulsu que est mulieris pregnantis et est pulsus pregnantium.
Capitulum .xvi. de pulsu dolorum.
Capitulum .xvii. de pulsu apostematum.
Capitulum .xviii. de iudiciis pulsus accidentium animalium.
Capitulum .xviiii. de mutationibus rerum que sunt contra naturam.
Forma pulsus cum sermone universali.

Summa est de urina et egestione. Cuius .xiii. sunt capitula.

Capitulum primum est sermo universalis de urina.
Capitulum .ii. de signis colorum urine.
Capitulum .iii. de signis substantie urine et equalitate eius.
Capitulum .iiii. de signis odoris urine.
Capitulum .v. de significationibus que colliguntur ex spuma.
Capitulum .vi. de significationibus spermatum residentium et ypostasis.
Capitulum .vii. de significationibus multitudinis urine et ipsius paucitatis.
Capitulum .viii. est summa sermonis de urina et sanitatis.
Capitulum .viiii. de urina etatum.
Capitulum .x. de urina mulierum.
Capitulum .xi. de urinis animalium et que earum est diversa ab urina hominis quibus probantur medici.
Capitulum .xii. de rebus liquidis que urine similes existunt et differentia inter eas et urinam.
Capitulum .xiii. de significationibus egestionis.

Capitula quarte fen sunt .lxxxxviiii. Fen autem tertie est una et doctrine .v.

Capitulum singulare est de causis sanitatis et egritudinis et necessitate mortis.
Doctrina prima est de nutricatione.
Doctrina secunda de regimine communi.
Doctrina .iii. est de regimine senum.
Doctrina .iiii. de regimine cuiuslibet corporis cuius complexio non est bona.
Doctrina .v. de commutationibus.

Doctrine prime sunt .iiii. capitula. [de nutritione]

Capitulum primum est de regimine infantis ex quo nascitur usque quo incipit ambulare.
Capitulum .ii. de regimine ablactationis mamille et aliis.
Capitulum .iii. de egritudinibus que accidunt infantibus.
Capitulum .iiii. de regimine infantium cum pueritie ad pueritiam.

Doctrina secunda est de regimine communi. Cuius sunt decem et septem capitula.

Capitulum primum est summa sermonis de exercitio.
Capitulum .ii. de speciebus exercitii.
Capitulum .iii. de hora incipiendi exercitium et mensurandi et ordinandi ipsum omne.
Capitulum .iiii. de fricatione.
Capitulum .v. de balneatione et balnei nominatione.
Capitulum .vi. de ablutione cum aqua frigida.
Capitulum .vii. de regimine comestionis.
Capitulum .viii. de regimine aque et vini.
Capitulum .viiii. de sompno et vigilia.
Capitulum .x. de eo quod oportet ut postremetur ab hoc loco.
Capitulum .xi. de confortandis membris debilibus.
Capitulum .xii. de lassitudine que sequitur post exercitium.
Capitulum .xiii. de aliis et consecrationibus.
Capitulum .xiiii. de medicatione lassitudinis exercitialis.
Capitulum .xv. de aliis dispositionibus que exercitium sequuntur et aliis.
Capitulum .xvi. de medicamine lassitudinis que per se accidunt.
Capitulum .xvii. de regi-

mine corpo[rum] q[ue]
cõplexiones n[on]
sũt bone. Doct[ri]
na t[er]cia de re
gimine senũ
cui[us] s[un]t sex cap[itula].

Capl[itu]m p[ri]mũ ẽ
s[er]mo ũl[tim]is in re
gimine senũ.
Capl[itu]m ii. de co
mestione senũ.
Capl[itu]m iii. de
potu senum.
Capl[itu]m iiii. de
aptione opilatio
nis senum.
Capl[itu]m v. de fri
catione senũ.
Capl[itu]m vi. de e
xercitando senes.

Doctrina q[ua]rta
de regimine cui[us]
q[uorum] [com]pl[exio] n[on] ẽ bona
cui[us] sũt v. cap[itula].

Capl[itu]m p[ri]mũ ẽ
de rectificatione
cõplexionis cui[us]
caliditas ẽ sup[er]flua.
Capl[itu]m ii. de re
ctificatione com
plexionis cui[us]
frigiditas ẽ sup[er]flua.
Capl[itu]m iii. de re
gimine cor[porum] q[uorum]
cito corrũpũt[ur]
et moriunt[ur] ul[tra]
i[n]currũt egrit[udines].
Capl[itu]m iiii. de
incrassatione
macri.
Capl[itu]m v. de ex
tenuatione [et]
crassi. Doctrina
v. de mutati
onibus cui[us] q[ue] ẽ
unũ capl[itu]m et
una summa.

Capl[itu]m ẽ de regi
mine cor[porum] cui[us]
rectificatio a[er]is.
Summa ẽ regi
m[en] agentiũ cui[us]
sũt viii. cap[itula].

Capl[itu]m p[ri]mũ ẽ ad
suauiter(?) ...endũ ei q[ui]
pronosticat egrit[udines].
Capl[itu]m ii. ẽ s[er]mo
ũl[tim]is de regimine iter
agentium.
Capl[itu]m iii. ẽ de cau
tela a calore in
tinerib[us] et quo re
gendi sũt in h[oc] [tem]p[o]re
caloris.
Capl[itu]m iiii. de re
gimine ei[us] q[ui] iter
agit in frigore.
Capl[itu]m v. de custo
diendis extremita
tib[us] a frigore.
Capl[itu]m vi. de cu
stodiendo iter age
re ab i[m]pedimento
aquarũ diu[er]sar[um].
Capl[itu]m octauũ de
regim[ine] iter agentiũ
i[n] mari. Cap[itu]la q[ue] i[n] fe[n]
te sũt. xlii. fe[n]
q[ue] q[ua]rte s[un]t xxxi. c[apitula].

Capl[itu]m p[ri]mũ ẽ ser
mo ũl[tim]is in me
dicando.
Capl[itu]m ii. ẽ ad ri
medicandũ egrit[udines]
male cõplexionis.
Capl[itu]m iii. de ubi
et quo et q[ua]n[do] oport[et]
fiat euacuatio.
Capl[itu]m iiii. de re
gulis co[mmun]ib[us] uo
mitu[s] et manutoi(?)
et quo uomit[us] aut
me[dicina] solutiua at
trahat sup[er]fluitate[m].
Capl[itu]m v. de manu
tione uentris et
regulis ei[us].
Capl[itu]m vi. de me[dicin]e
solutiue sup[er]fluita
te et ei[us] constrictione.
Capl[itu]m vii. ad sue
tudinem(?) disposi
tionũ illi[us] in quo
sup[er]fluit uini(?) catar
tica.
Capl[itu]m viii. de eo

q[ui] bibit catarticã
et n[on] mouet[ur] ab eo.
Capl[itu]m viiii. de dis
positionib[us] medica
[mento]rũ soluentium.
Capl[itu]m x. de eo q[ui] ẽ
ingrediẽdũ ab albide
hoc capitulo. tu.
Capl[itu]m xi. de uomi[tu].
Capl[itu]m xii. de eo q[ui]
oportet facere q[uando] uomuit.
Capl[itu]m xiii. de uina
mentis uomitus.
Capl[itu]m xiiii. de i[m]pe
dimẽto uomit[us] sup[er]flui.
Capl[itu]m xv. ad suc
currẽdũ disp[osition]ib[us]
q[ue] accidit uomit[u].
Capl[itu]m xvi. de eo
in q[uo] sup[er]fluit uomit[us].
Capl[itu]m xvii. de [c]
listeri.
Capl[itu]m xviii. de si
pisinatib[us] uel li
nimentis.
Capl[itu]m xviiii. de
notulerib[us](?).
Capl[itu]m xx. de mi
nutione. [ue]n[arum].
Capl[itu]m xxi. de uento[sis].
Capl[itu]m xxii. de san
guisugis.

Capl[itu]m xxiii. de re
tentione euacuatio
num.
Capl[itu]m xxiiii. de
medicationib[us] opi
lationũ.
Capl[itu]m xxv. de me
dicinis [com]positiu[is](?).
Capl[itu]m xxvi. ad a
periẽdũ apostemata.
Capl[itu]m xxvii. ad
medicandũ putre
factionem membri.
Capl[itu]m xxviii. ad
medicandũ solu[tionem]
continuitatis.
Capl[itu]m xxviiii. ad
cauterizandum.
Capl[itu]m xxx. ad se
dandum dolore[m].
Capl[itu]m xxxi. a q[ui]b[us]
medicationib[us] est
nobis incipiẽdũ.

Om[n]ia q[ui]d[em] capitula
hui[us] libri p[ri]mi sũt
ducenta sexagi
ta tria. Capitu
lum primũ doc
trine prime fen
prime libri p[ri]mi
de diffinitione
medicine.

Dico ergo q[uod]
medicina ẽ sci[enti]a
qua h[um]ani corporis
dispositiones nosc[un]
tur ex p[ar]te qua sanat[ur] et ab ea remouet[ur].
ut h[ab]ita sanitas [con]seruet[ur] et amissa recup[er]et[ur].
Potest aut[em] aliq[ui]s dicere q[uod] medicina diuidi
tur in theoricã et p[ra]cticã. s[ed] tu [i]psam totã e[ss]e
posuisti theoricã cu[m] dixisti q[uod] ẽ sci[enti]a. Tu[n]c nos
ei respondebim[us] et dicemus q[uod] artiũ q[uae]dã
ẽ q[uae] ẽ theorica et p[ra]ctica. Et [et] de phylosophi
a q[uae] ẽ theorica et p[ra]ctica. Et de medicina
d[icitu]r q[uod] ẽ theorica et p[ra]ctica. Jn una q[ui]d[em] aut[em]
har[um] diuisionũ aliud uolum[us] dicere cu[m]
dicim[us] theoricã. et aliud cu[m] dicim[us] p[ra]cticã.
n[on] t[ame]n ẽ n[ob]is n[ec]esse declarare diu[er]sitate[m] q[uae] int[er]
eas cecidit n[isi] in medicina. Cu[m] ig[itur] de medici[na]

dixerim q cū ē theorica et ex ea ē pratica. nō
ē extimandū q uelim dicē q una diui
sionū medicine ē scire et alterā opari quē ad
modū multi hic locū p scutātes existi
mant. sz debes scire q illud q uolum̄ ē ali
ud. et q nulla duarū diuisionū medici
ne ē nisi sciā. sz una eaꝝ ē ad sciendū prin
cipia. et altera ad sciendū opandi qlitatē.
post hoc p̄ma earū noīe sciē aut theorice
appellātur et altera appellatur noīe pratice. et
P theoricā u ipsā uolum̄ q quā eā sciuerim
in scīe tm̄ acquirim̄. itaq in declaratione
qlitatis opationis. nos in eo mittim̄.
sicut d in medicina q gnā febiū sunt tria et q
cōplexiōes sunt noue. ¶Et p praticā ipsius
uolum̄ nō opatioē; in effectu nec laborem
motionū corporeꝝ. sz diuisiōes opationis
medicine. q cū eā sciuerim̄ auxiliabitur nob
ad acquirendū scientiā. et ipsā erit in eqlita
te opationis. sicut d in medicina q apostē
matib calis adhibēda sunt in principio
q repellāt et infrigident et inspissent. et p
ea in declinatione sufficiunt mollifica
tiua resolutiua. p̄ter in apostēatib q sunt de
materiis quas mēbra expellūt principalia.
hec g doctrina in sīa tibi auxiliatur. et
et hec sīa ē declaratio qlitatis opationis.
¶Cū igr duarū diuisionū qlitatē sciuis
iā scīam scialē et scīam opatiuā acceptis.
et si nūq opaberis. Dicere tn̄ pōt ad dicē q
dispositiōes corporis humani sūt tres. sanitas.
et egritudo. et disp q nec ē sanitas nec egritu
do. cū duae sufficiūt possibile nō ē.
ut cū hmoi dictor bñ cōsiderauit nō ue
niat unā duarū rerū affirmatē hic in
uitatē in negatē. amplius si h diuisio
necia fuit q diuinū ē remoueri a sani
tate colliget infirmitatē et dispositioē;
teciā q nec hīe sanitatis diffinitōē; posue
runt q ē habitus aut dispositio ex q opati
ones subiecti ipsius sani pueniunt. Neq h
diffinitoribus oportuit ū sanitatē diffini
uerūt quē ad modū diffinierūt et posue
runt in ea cōditiōes quia nō indigent p̄te
rea cū medicis nō litigem. Neq ē sui q
cū eis disputare debeā. neq litigiū hūe
eis. in illo q cū eos sūt in medicina auxili
abitur. hec aūt certitudo alti doctrine principalis
ptinet. Capitulum .ij. de subiectis medicine.
Quoniā medicina cōsiderat humanū ex parte in
sanatur et a sanitate remouetur cōsiderat. et
cuiqꝫ rei scīa nō acquirit nec cōpletur cū cās
habuit nec p sui cās sciat. g debem̄ in me

dicina scire quē in sanitatis et egritudinis cās.
¶Et q sanitas et egritudo et eaꝝ cāe plurīq
sunt manifeste plurīq occulte quē nō sensu nisi
nō p significatiōes accidentiū cōprehendūtur de
bem̄ etiā in medicina scire quē in sanitate accide
tia accidūt et egritudine. Iā aūt declaratū fu
it in sciis uerīciiās q rei scīa nō acquirit
nisi p scientiā cāꝝ et principioꝝ ipsius si cās habuit
et principia aut nō cōpletur nisi ex parte sciendi
eius accidentia et comitātia essentialia. ¶Ca
usarū u sunt .iiij. spēs. materiales. efficien
tes. formales. et finales. ¶Cāe u materiales.
sunt quē in qbus sanitas et egritudo cōsistit.
sunt subiectū quē ppinquū mēbrū aut spūs.
et subiectū quod ē longinquū humores. et eis lō
giora sunt elementa. et h duo sunt subiecta
sm cōpositiōē; h sunt cū alteratiōē quē sic cō
ponuntur. In cuiqꝫ aūt rei cōpositiōe et altera
tione quē sic ponitur ad aliqd puenit unita
te. Et h unitas ad quā hmoi ueniunt ml
titudo aut ē cōplexio aut forma. com
plexio ū ē sm alteratiōē. et forma sed
cōpositiōē. ¶Efficientes aūt cāe sunt cāe
permutātes et suātes humani corporis dis
positiōes sicut sunt aeres et q eis cōtinuantur.
et cōestiōes. et aque et potus et q eis cōti
nuantur. et motus et quietes corporei et aiales.
Et ex eis sunt sōpnus et uigilie et alteratio
in etatibus et diuersitas in eis et in gnībus
et in artibus et in moribus et in rebus quē
humano superueniūt corpori ipsum tāgentibus
sui sunt cū nāt sui nō. ¶Formales u
cāe sūt cōplexiōes et uirtutes q post eis
eueniūt et cōpositiōes. ¶Cāe aūt finales
sunt opatiōes. et in sciā quē opatiōne
sciā ūtutū paulodubio et sciā spūū quē
ūtutū subiecta quē ad modū declarabim̄.
hec g sunt subiecta doctrine medicinalis. unde
ab inquirit de eaꝝ humano quō sanatur aut
infirmatur. hec aūt inqsitiōis pfectiōē; sc.
ut sanitas cōseruetur et egritudo remoueatur
oportet et hīe partes sm utarū duarū di
positionū. Instrumentoꝝ et cās et hui
quē cū ē regimē cū arte et potu et ele
ctio aeris et mēsura motus et quietis et me
dicatio cū medicina et medicatio ma
nualis. Et h aūt totū apud medicos ē
sm tres spēs sanoꝝ et egroꝝ et medi
oꝝ quos nō nominauim̄. Et dicem̄ quod inter duas
diuisiōes inter quas paulodubio nō ē mediū.
media uocē. Et pq duas diuisiōes hui de
monstratiōes. tc iā collectū ē nobis
q medicina tractat de elementis et cōple

significatiuus .s. ē sciā medica faciens acquirere credulitatem

sententia

Tūc repellencia cū resolutiuis temporibus. Et post statum postrea

iam sciā opatiua acquisita erit

s. diuisio sanitatis

et talio disceptare

g egritudo nō ē nō prima sed

rationibus et humoribus et membris simplicibus et compositis et spiritibus et virtutibus eorum naturalibus et animalibus et operationibus et dispositionibus eorum scilicet sanitate et egritudine et medio, et causis earum scilicet comestibilibus et potu et aeribus et aquis et regionibus et motibus et quietibus corporis et animalibus et etatibus et generibus et extrinsecus accidentibus que corpori eveniunt ex rebus extrinsecis et regimine et comestionibus et potibus et medicinis et manuum operationibus ad sanitatem conservandam et unamquamque egritudinum medicandam. Harum vero rerum quedam sunt de quibus medico nichil aliud est agendum nisi ut quod sint tantum credulitati sue informet, et utrum sint vel non sint doctori sapienti physicali credat. Et earum sunt de quibus in sua arte ratiocinari debet. Que ergo earum sunt de quibus sunt principia utrum sint vel non sint credere debet. Scientiarum namque particularium principia recipiuntur. Et in aliis scientiis que secundum ordinem sunt ante eas ratiocinantur, et ita sunt donec scientiarum omnium principia ad phylosophiam que metaphysica nuncupatur elevetur. Cumque aliquis medicorum loqui incepit et affirmare elementa et complexiones et que ista sequuntur ex eis que sciencie naturali subiecta existunt aggressus fuit, errabit, ideo quod in sua medicina nititur quod ei non est. Et errabit quia se aliquid declarasse extimabit cum nichil declaraverit. Ea vero de quibus medicus formare debet quid sint et utrum sint vel non sint, cum esse non manifestum accedit, hec est summa. Elementa an sint et quot sint et que sint, et complexiones que sint et an sint et quot sint. Humores an sint et quot sint et quomodo sint, et virtutes utrum sint et quot sint, et spiritus utrum sint et quot sint et ubi sint. Et quoniam mutatio habet dispositionem et commotionem habet causam et esse quot sint. Membra autem et eorum iuvamenta sensu et anothomia discernere debet. Ea autem de quibus formando eum conari debet sunt egritudines et earum cause particulares et earum signa et qualiter egritudo removeatur et sanitas conservetur. Et cum earum esse occultum fuerit, ad illum declarandum demonstrationem afferre debet ipsum dividendo et numerando et complendo. Galienus namque cum demonstrativam argumentationem super divisione prima facere aggressus est, non debet aggredi in quantum est medicus sed in quantum est phylosophus. In sciencia est similiter debet loqui sicut Alfachi quando cum affirmare aggressus fuit quod veritatem sequi debeat, non debet loqui in quantum est alphachi sed in quantum ipse est mutacheli. Medicus in quantum est medicus et alfachi in quantum est alfachi non propter hoc ratiocinatur quod si non provenient ad certitudinem.

Doctrina secunda est de elementis, et est unum capitulum.

Elementa sunt corpora et sunt partes prime corporis humani et aliorum que in corpora diversarum formarum dividi non possunt, ex quorum commixtione diverse species generatorum fiunt. Medicus autem physico credere debet quod sunt quatuor et non plura. Quorum sunt duo levia et duo gravia. Levia sunt ignis et aer, gravia vero terra et aqua. Terra est corpus simplex cuius locus naturalis in medio totius consistit, in quo naturaliter manet quieta, et ad ipsum cum ab eo separata fuerit naturaliter movetur, et hoc quidem naturalis gravitatis eius existit. Cuius quidem natura frigida est et sicca. Ipsa enim talis existit quod si dimissa fuerit in alia re extrinseca eam contrariante apparebit ex ea frigiditas sensibilis et siccitas. Et ipsa vero esse in generationibus iuvamentum prestat ad retentionem firmitudinis et fixionem et ad servandas figuras et formas. Aqua autem est corpus simplex cuius naturalis locus est ut sit circumdans terram et circumdata ab aere cum in suis similibus permanserit. Et hoc quidem est gravitatis comparative. Cuius natura est frigida et humida, cum ei natura talis existit quod si dimissa fuerit sicut est in nulla ei extrinseca contraria fuerit, apparebit frigiditas sensibilis et dispositio que est humiditas. Et ipsa quidem est ei in generatione in creatione sua que reddit eam aptam ad spargendum et extendendum pro quolibet re quo sit puncta. Et recipit cito figuram quam etsi non retinet cito. Et in generationibus iuvamentum prestat ad figurandas formas quas in suis divisionibus aliquis figurare voluerit, et ad figurandum et lineandum et temperandum. Humidum enim licet cito formam singulariter amittat, cito tamen eas recipit, sicut siccum licet difficile eas suscipiat difficile tamen retinet. Cumque humidum et siccum se ad invicem temperaverint adipiscetur siccum ab humido ut cito suscipiat extensionem et facile figurari, et acquiret humidum a sicco ut retineat firmiter quod in eo accidit ex rectificatione et equatione. Et propter humidum prohibetur siccum a sua separatione, et propter siccum prohibetur humidum a sua fluxibilitate. Aer autem est corpus simplex cuius naturalis locus est ut sit supra aquam et sub igne. Hec enim est levitas comparativa. Ipsius vero natura est calida et humida secundum regulam quam diximus. Cuius quidem esse in generationibus iuvat ut rarificet et subtilientur et alleviantur et ad superiora elevetur. Ignis vero est corpus simplex cuius naturalis locus supra omnia elementa est, propterea quod est concava celi superficies. Ipse namque ad celum pervenit. Hec quidem est ei levitas absoluta, cuius natura est calida et sicca. Et eius esse in

generationis prestat iuvamentum ut maturet et
subtiliet et permisceat et ut ei penetrationem
acquirat per ea que sunt aerea et ut duorum elementa
torum gravium frigidorum puram frigiditatem frangat
et ut elementaria perveniat ad complexionalitatem
reddatur. Duo autem gravia plus iuvant ad
membrorum generationem et quietem. Et duo levia
plus iuvant ad generationem spirituum et motionem
eorum et ad movenda membra. Licet motor non
sit nisi anima. Hec sunt elementa.

Capitulum doctrine tertie de complexionibus.

Complexio est qualitas
que ex actione ad invicem et passione contrariarum quali-
tatum in elementis inventarum quorum partes ad par-
vitatem reducte sunt tantam ut cuiuscumque earum plu-
rimum contingat plurimum alterius provenit. Cum enim
ad invicem agunt et patiuntur suis virtutibus, ac-
cidit in earum summa qualitas in toto earum similis
que est complexio. Et quoniam virtutes prime que sunt
in elementis predictis sunt quatuor: caliditas,
frigiditas, et humiditas et siccitas, tunc manifestum
est quod complexiones in corporibus generatis et corrup-
tis sunt per eas. Et in eo quidem secundum quod oportet per divi-
sionem rationalem cum consideratione absoluta absque ul-
la comparatione ad rem aliquam. Et est duobus
modis: quorum unus est ut sit complexio equalis ita
ut quantitates qualitatum contrariarum in complexio-
nato sint equales, non superantes neque superate,
et sit complexio qualitas in medio earum vere.
Alter vero modus est ut non sit complexio qualitatum
contrariarum media absolute, sed ad unam ma-
gis declinet extremitatum, aut in contrarieta-
te que est inter caliditatem et frigiditatem, aut
in contrarietate que est inter humiditatem et siccitatem, a-
ut inter utrasque. Quod autem in doctrina medicine
consideratur equale et extra equalitatem non est hoc in illo,
sed medicus a physico accipit quod equale secundum
hanc intentionem quam diximus impossibile est aliquando
inveniri, quanto magis ut sit hominis comple-
xio aut membri humani. Debes autem scire
quod equale de quo medici in suis inquisitionibus
tractant non est derivatum ab equalitate in qua
equalitas cum pondere equaliter existit, sed derivatum
a iustitia in divisione. Et hoc est quod complexionatum
ipsius attendit, sive sit corpus totum sive membrum
unum, ut sit in eo de elementis cum suis qualitati-
bus et quantitatibus mensura quam humana natura debet se-
cundum meliorem portionem et divisionis equalita-
tem. Accidit autem ut hec divisio cum hoc tamen humane
equalitati que prima dicitur valde sit propinqua.
Huic vero equalitati quam natura humana attribuit
corporibus et que est in comparatione aliorum que hanc non habent
equalitatem, in hominibus propinquitate equalitatis quod
novimus quod habet hec octo considerationum accidit

modum. Aut enim est secundum speciem comparatam eique ab
ea diversificant, et est alia ab ea. Aut secundum speciem
comparatam ei que est diversum existit et est ex ipsius
intra se. Aut est secundum partem speciei comparatam
ei que diversum est ab ea ex eo quod est in parte sue
speciei. Aut est secundum singularitatem comparatum
suis dispositionibus quibus ipsum est. Aut membro est com-
paratum ei quo ab eo diversum existit ex eo quod est
extra ipsum in genere suo. Aut est secundum membrum comparatum
suis dispositionibus in se ipso. Primus modus est equali-
tas que homini attribuitur comparatione aliorum genera-
torum, et est res magnam habens latitudinem
que diffinite minime per complexionem. In qualitatibus
cuique contingit existit. Sed inter multitudinem
et paucitatem duas optinet extremitates,
ab una quarum cum egressa fuerit non poterit
esse humana complexio. Secundus modus non est
medialis qui inter duas extremitates huius latitudinis
complexionis existentis invenitur in individuo quod est
in ultimo equalitatis ex speciebus que est in fine equa-
litatis et in etate in qua augmentum pervenit ad
suum finem. Et hec quoque equalitas et licet non sit equa-
litas etiam quam in hoc capitulo primo nominavimus eo quod licet
inveniri non est possibile, est tamen ei propinqua. Et hec etiam in
homine equalitatem non quomodocumque invenitur existit sed
suorum membrorum alternatione calorum sicut cor et fri-
gidorum sicut cerebrum et humidorum velud epar et siccorum
sicut ossa. Cum enim ponderibus se equabunt erit
inventa equalitati. Certe in consideratione vero cuiusque
membri non non unique est autem quemadmodum predi-
cemus, sed in comparatione autem spirituum et membrorum
principalium impossibile est ipsum huic certe
equalitati esse propinquum. Sed egreditur ab ea ad
caliditatem et humiditatem. Nam etenim
principium cor et spiritus quod ab eo venit calida
existunt ad superfluitatem declinantia. Et vi-
ta que existit per caliditatem et augmentum per
humiditatem. Et in caliditate in humiditate existit
et ab ea nutritur. Cerebrum vero principalia sunt
ut sic declarabimus. Et ex eis quoque unum est
frigidum quod est cerebrum cui frigiditas non pervenit ad equa-
litatem cordis temperandi. Et ex eis unum
est siccum aut siccitati propinquum, et ipsum est cor.
Sed ei siccitas non pervenit ad humiditatem cerebri
et epatis temperandam. Neque in cerebro tamen est frigi-
dum, cor tamen est siccum. Sed cor comparatione aliorum
duorum est siccum, et cerebrum aliorum duorum est
frigidum. Modi vero tertii latitudo angustiore
latitudine secundum modum primum scilicet equalitatis similis
latitudinem tamen habet magnam, et est complexio
que alicui generum convenit existit secundum compara-
tionem alie climatis et alie aeris. Indi
namque habent complexionem similem quam

Tabea erco que est m ea. Autem est sali enim partem speci opi tam ei quod ab ea diversum. Ei quod ab eo est diversum et est extra ipsum. Autem est secundum singulare opiratum.

Al' alternatione

Vero primi autem sunt

In al' circo sebor

constituitur. Et scias etiam aliam huius complexionis
quae scilicet dicitur una cum earum per comparationem ad
suam speciem sive species compositi quae comparantur aliis
esse temperatam. Cor namque individui huius comple-
xionis scias qualiter fiet: aut infirmabitur
aut morietur. Et similiter etiam scias complexionem
membri qualem reddet eius corporis dispositio: aut
infirmabitur aut morietur. Quartus quidem: species in
terra habitabili commorantium habebit complexio-
nem ex parte aeris sui climatis convenientem
et habebit latitudinem. Cuius quidem latitudo du-
as habet extremitates multitudinis et privati-
onis. Quintus autem modus est medium quod est inter du-
as extremitates latitudinis complexionis cli-
matis, et ipsum est complexio complexionum illius speciei
temperatior. Modus vero sextus est angustior primo
et tertio, et est complexio quam debet habere individuum
designatum quod vivum et sanum reperitur. Quae
in latitudine habet quidem duos terminos multitu-
dinis et privationis extremitates. Debes autem
scire quod omne individuum debet habere complexio-
nem secundum solum partium in qua aliud ei associari
est impossibile. Sextus autem modus est medium
quod est inter istos duos terminos, quod est complexio
quam cum habuerit individuum erit melioris
complexionis quam ipsum esse oportet. Modus autem septimus
est complexio quam unumquodque membrorum speciei habere debet,
in qua aliud diversificatur. Equalitas namque ossis
est ut siccitas in eo plus habundet. Et cerebri
ut humiditas in eo plurimum habundet. Et cordi
in eo sit plus caliditatis, et nervorum ut in eis
plurimum habundet frigiditas. Modus autem
octavus est complexio membri singularis quam cum
habuerit melioris dispositionis quam habere potest. Cum
species autem consideraverimus, invenimus hominem esse
equalitati propiorem. Cumque regiones attenderimus
inveniemus certificatum ubi erit quod si fuerit locus qui ha-
bitabitur sub equinoctiali dici, in aliquo de rebus
terrenis obviando impediente, videlicet
montes aut maria, oportebit ibi habi-
tantes equalitati esse propiores ceteris quam
aliarum regionum. Iam autem ubi ad similitudinem
quod opinio quam accidit quod excedit excessus
ab equalitate, est cum propinquitas solis falsa.
Rectitudo enim solis super capita ibi ma-
lum operatur [illegible] mutat aerem quam rectitu-
do eius propinquitas apud nos quae est in maiori
latitudine quam nos [illegible] rectitudine [illegible] ha-
beant. Amplius [illegible] dispositio [illegible]
in linea equinoctiali [illegible] nobi-
les similes, in aere in [illegible] impedimento
sensibili sic eorum complexionibus semper est [illegible].
Et ad hoc [illegible] affirmandam [illegible]

dicit esse. Prius autem istos qui in quarto morantur clima-
te magis existere temperatos. Hoc est ad invicem propter
moram rectitudinis solis super eorum capita neque
elongatur ab eis parum quemadmodum fit in cli-
mate secundo et tertio, neque congelantur sicut contingit his
qui in extremitate quinti climatis habitant, et
quorum latitudines sunt remotiores propterea quod sol
ab eorum capitibus est remotus. In membris vero
tam manifestum fuit quod membra principalia
non sunt equalitati multum propinqua. Immo oportet
ut scias quod caro est illi membrum equalitati propin-
quius quam cetera membra. Cutis tamen est cane propin-
quior. Est quidem ipsa est non patitur ab aqua equaliter temperata
cuius medietas sit nix et altera medietas
aqua fervens. Et forsitan caliditas vena-
rum et sanguinis, in moderata frigiditate in ea equatur.
Similiter quoque non patitur a corpore quod bene temperatum exi-
stit ex siccioribus corporibus et humidioribus cum in
equalia fiunt. Et nos quidem scimus quod non est
causa quare non patiatur nisi quia non sentit. Immo est ta-
le quale id patitur. Res enim quae unius sunt ori-
ginis et in naturis opponuntur, una ab
alia patiuntur, sed ab eo quod ei in equalitate con-
cordat res non patitur. Quod autem in cute magis exi-
stit temperatum est cutis manus. Et quod in cute
manus temperatius existit est cutis vole. Tempera-
tior est ea quae est super digitos. Et temperatius ea est quod est
super indicem. Et quod est temperatius ea est quod in pulpa
extremitatis eius, et propterea illud est melioris sen-
sibilitatis. Et quod in cute vole magis exi-
stit temperatum est quod in digitorum extremitatibus
invenitur. Extremitates digitorum aliorum quam
dices existunt non equalitatum tactualium. De-
bet iudicis declinatio equalis existere ad
unamquamque extremitatum, ideo ut equalitati mediocri-
tate et ab equalitate propinquat. Et debes autem
scire velut sicut consuevisti quod cum dicimus de me-
dicina quod est temperata, nolumus dicere quod sit tem-
perata esse quoniam illud est impossibile, sed nolumus
dicere quod temperamento humano in sua complexione
sit temperata sicut iam esset tamquam esset ex ipsa membrum
humana sua. Sed volumus quod cum propter calorem
naturalem qui in corpore existit humano patietur, qualita-
te afficiet quae hominis qualitatem superaddit, non in
aliqua duarum extremitatum equaliter excedens
unam, igitur in ipso operabitur effectum excedentem.
Considerandum igitur sine comparatione in corpore huma-
no est equalis. Et similiter cum dicimus quod est cali-
da aut frigida, nolumus dicere in sua substantia sit in ultimo
caliditatis aut frigiditatis, aut in sua substantia sit
calidior corpore humano aut frigidior, sed est ita forti-
ter complexionata sicut hominis complexio esset temperata.
Sed volumus dicere quod propter ipsum in corpore hominis

proveniet caliditas autem frigiditas maior illa que secundum ipsum est. Quare ergo mediana complexio est sicut humani corporis comparatione. et comparatione corporis scorpionis calida et humani corporis comparatione calida et frigida corporis speciei comparatione. Immo quoniam in una medietate consistit calida comparatione corporis preter ipsam, quod comparatione corporis parum. Itaque quare perfectas que medici ut cum complexionum communitate voluerint et ipsam attribuerint medianam que non contulerit ab ea discrepantem. Si quis ergo de complexione temperata erit complexionum aliquid loquendum de complexionibus distemperatis tenemur. Dicemus itaque quod complexio distemperata equalis est sive complexionis secundum comparationem speciei aut partis aut individui aut membri quod sit extra. et sit oportet quod communitates ille que complexioni temperate sunt oppositi. Et hec certo pervenit quemadmodum diximus. Et est quis egressus ab equalitate aut est simplex quod equalitatem non excessit nisi secundum unam contrarietatem. aut est compositus qui equalitatem secundum duas contrarietates excessit. Et est simplex qui secundum unam contrarietatem excessit. aut est excessus secundum contrarietatem agentem que est aliqua duarum virtutum. aut est calidior quam debet sed non est humidior neque siccior. aut frigidior quam debet sed non humidior neque siccior. aut secundum contrarietatem patientem que est una duarum virtutum. quoniam aut est siccior quam debet sed non calidior neque frigidior. aut humidior sed non frigidior neque calidior. Iste tamen quatuor non diu permanent. caliditas namque maior quam debet reddit corpus siccius quam oportet. Et frigiditas maior quam debet facit corpus humidius quam cum humiditate extranea. Et siccitas maior quam debet cito reddit ipsum frigidius quam oportet. Et humiditas maior quam debet si valde fuerit frigida velocius reducit ipsum ad frigiditatem quam siccitas maior. Que si plurima non fuerit ... ipsum sic plurimum temporis ad ... frigidius quam oportet. Et hic intelligendum quod equalitas et caliditas magis proveniunt caliditatem quam frigiditatem. Et hec quidem sunt quatuor simplices. Composite autem sunt in quibus fit egressio ab equalitate secundum duas contrarietates. velud si sit complexio calidior et humidior simul quam oportet. aut calidior et siccior simul quam oportet. aut frigidior et humidior quam oportet simul. aut frigidior et siccior quam oportet. Non est possibile esse calidior et frigidior simul. neque siccior et humidior simul ... quarum unaquaque complexionum aut est sine materia. quoniam que est complexio corporis qualitate solummodo affecte. ita quod corpus hac qualitate non afficiatur propter humoris ... propter penetrare qui habet qualitatem ad ...

... quod mutetur corpus. ut fiat non sic cum caliditate eius quod calefit ab igne aut frigiditate eius quod infrigidatur ab nive ... et cum materia quoque est cum corpus non afficitur qualitate ... propter ... humoris ... in corpore calefit ... complexionum ... et ... est secundum quod complexio ... duobus modis. membrum est quoniam ... aut ... in ipso ... membrum ... ipsi. Et est cum ... et ... complexione dictorum. Medicus autem physicus credere debet ... compositionis que non est cum materia ... posse.

Capitulum ii. de complexionibus membrorum.

Dico quod deus omnibus animalibus et unicuique membrorum eorum dedit complexionem que magis convenit et que eius actionibus et dispositionibus secundum possibilitatem melius existit. Huius autem certificatio philosophi est et non medici ... Homini autem ... complexionem temperatiorem quam in hoc mundo esse possibile est cum suarum virtutum convenientia quibus agit et patitur. Et unicuique membro tribuit complexionem que ei convenit. posuit ergo ex membris quedam calidiora et alia frigidiora et alia humidiora et alia sicciora. Quod autem in corpore est calidius est spiritus et cor a quo procedit. deinde sanguis licet in epate generetur quia est cum corde continuus acquisivit ab eo plus caloris quam epar habebat. postea epar quod est sicut sanguis coagulatus. postea que est caro que minoris est caloris quam epar propterea quod nervorum multi in ea sunt immixti qui sunt frigidi. deinde sunt musculi qui minoris sunt caliditatis quam caro simplex propter quod nervus et ligamentis eis admiscentur. postea est splen propter id quod est in eo de fece sanguinis. postea renes eo quod non multus in eis existit sanguis. deinde tunice arteriarum propter tunicam non propter ipsarum nervositatem corporis sed propter id quod recipiunt de calefaciente sanguine et spiritu qui sunt in eis. postea sunt venarum non pulsatilium tunice propter sanguinem solum. postea cutis volarum temperata. Frigidius autem quod in corpore est flegma. postea pili. deinde os. postea cartilago. postea ligamentum. deinde corda. postea panniculus. deinde nervus. postea nucha. postea cerebrum. deinde adeps. postea pinguedo. postea cutis. Humidius autem quod est in corpore est flegma. postea sanguis. postea pinguedo. postea adeps. postea cerebrum. postea nucha. postea caro mamillarum et testiculorum. postea pul...

Causa universalis individui qualitatis

Quando dicitur

In alio communitates

Nota quod caliditas et equalitas magis proveniunt caliditatem quam frigiditatem

simul

cum

id est disponit ...

aquiat

mo. post epar. deinde renes. postea musculi. post cutis. Et hec quidem est ordo quem G. ea disposuit. Sciatur tamen quidem quod pulmo in sua substantia non est humidus uehementi humiditate [illegible] est in sua complexione naturali similis est ei quod nutrit. Et secundum suam accidentalem complexionem similatur ei quod ab ipso superfluit. pulmo autem nutritur calidissimo sanguine et multe admixto colere. Et hoc quidem ipse met G. nos docet. In ipso uero multa humiditatis superfluitatis colligitur. propter illud quod ad ipsum ascendit de uapore corporis. et propter id quod ad ipsum descendit excatarris. postquam ergo sic est res. ex multo magis humidum est pulmo ne humiditate naturali. Et pulmo magis est madefactus humiditatis mora ipsum in sua substantia molliorem fecit. Et dispositiones flatis et sanguinis ita intelligende sunt. flatis humectatio namque est secundum modum madefatiendi. et sanguinis humectatio secundum modum augmentum faciendi in substantia. Ut flatis naturale aquam plurimum fit maioris humiditatis quam sanguis. Ex sanguine est autem quando digeri debet digeritur multum humiditatis ex eo resoluitur. quod erit flatis naturalis aque si quod ad ipsum conuersum fuit. In sequentibus autem saces quod flatis naturale est sanguis quod aliquid conuersus est conuersioneque. Res autem sicciores quam sunt pili. sunt est ex uapore fumoso quod eleuatur. Resolutum namque fuit quod in eo mixtum erat de uapore et prima fumositatis congelata. postea os est ipsum namque omnibus membris durum existit. humidum tamen est pilo. ossis namque generatio est ex sanguine factum sit. est sit quod humores naturales ex sunt locati in eis. quod propter multa nutrit animalia. pili uero nullum eorum nutriunt aut fortasse si nutriunt ex eis. quod ualde est rarum. tertium uero sic existimat quidam quod uespertiliones digerit. et in eis delectantur. Nos autem cum duas quantitates ossis et pilorum imponderemus equaliter assumpserimus et eas in alembico supposito distillauerimus egredietur ex osse plus aque et plus olei et remanebit minus fecis. os ergo pilo est humidius. post os autem in siccitate est cartilago. postea ligamentum. post cordis. post panniculus. post arterie. post uene. post neruum motiuum. postea cor. postea nerui sensus. motionis enim nerui frigores et sicciores existunt sibi temperamento. Nerui autem sensus frigores quidem sunt. non multum sunt temperamento sicciores. Et fortasse sunt equales. et nec

et in siccitate sunt ab eo ualde remoti. post est cutis. Cap. iii. De numero etatum et generum.

Etates uero quatuor sunt. Etas abolendi quod uocatur etas adolescentie et est fere usque ad. xxx. an. postea est etas consistendi. quod uocatur etas plenitudinis et est fere usque ad. xxxv. an. aut. xl. an. Et etas minuendi cum uirtus non amittitur. Et hec est etas senectutis que est usque ad annos. lx. Et etas minuendi cum manifesta uirtutis debilitate. Et hec quidem etas est senium et finis uite. Adolescentie uero etas diuiditur in etatem infantie. Et hec quidem est cum membra pueri non dum ad motiones et ambulandum sunt apta. Et in etatem dentium plantatiuam que est post ambulationem et antequam sit fortis. Et id cum nondum gingiue omnibus dentibus replete. postea est etas consulsionis que est post uehementiam et mutiuitatem dentium et antequam polluatur. deinde est etas algulemiati et reluxc. id est cum ab eo egreditur sperma. que est donec usque barbescat. postea est etas fortitudinis que est donec desinat crescere. In summa uero solum ab infantia usque ad iuuentutem complexio in calore fere temperato et in humiditate fere superflua existit. Medici autem antiqui inter se disceptauerunt de duabus caliditatibus pueritie et iuuentutis. fuerunt enim eorum quidam qui dixerunt quod calitas pueri est maior. et propter illam plus crescat. ideoque eorum opinionis naturales desideria et digestionis sunt maiores et diuturniores quoniam calor innatus qui est eis ex sperma magis est aggregatus et est minoris quantitatis. Et ex eis fuerunt qui dixerunt quod calor innatus in iuuenibus est ualde fortior quoniam eorum sanguis est maioris quantitatis et magis spissus. Ideoque accidit eis fluxus sanguinis ex naribus plus et fortius quam eorum complexio ad colam plus declinat. et puerorum complexio plus declinat ad flegma. Et quod iuuenes uehementiorum motuum existunt. Motus uero non est nisi propter calorem. Et ipsi sunt uehementioris irascibilitatis. et sunt melioris digestionis. Et hec ex calore. desiderium namque non est ex calore sed ex frigiditate. Ideoque canini appetitus ex frigiditate sepius contingit. Signum autem quod uehementioris caloris in membris illi existit est quod in nausea accidunt eis in uomitu in fastidium quemadmodum contingit pueris propter digestiue ipsorum malitiam. Et signum quod eorum complexio magis pertinet colere est quod

est
sunt

os corporum egritudines sunt calide sicut febris terciana et corum uomitus totus est colericus. Egritudines autem plurime que pueris eueniunt sunt frigide et humide. et eorum febres sunt de flate. et plurimum quod uomitur est flatum. Et augmentum quod est in pueris non est propter fortitudinem caliditatis eorum immo non propter multam ipsorum humiditatem. Maximum uero eorum desiderium significat caloris eorum diminutionem. hec que sunt duarum sectarum sunt contrarie rationes. Gal' uero ambabus sectis contradicit. dicit enim quod eorum caliditates in earum radice sunt equales. sed puerorum caliditas est maioris quantitatis et minoris qualitatis. scilicet acuitatis. et iuuenum caliditas est minoris quantitatis et maioris qualitatis. scilicet acuitatis. Et huius que declaratio sicut ipse dicit est ut opinemur unam solam caliditatem in mensura. aut corporis subtile calorem unum in quantitate et qualitate in substantia humidam multam semel penetrasse sicut aquam. et aliam uice penetrasse in substantiam siccam et paucam sicut lapidem. et cum sic fuit inueniemus caliditatem aque maioris quantitatis et mollioris qualitatis. et caliditatem lapideam minoris quantitatis et acutioris qualitatis.

Et ita debes agnoscere caliditatem que est in pueris et iuuenibus. pueri enim non fuerunt generati nisi ex spermate quod est multum calor. et huic calori nullum accidit res que ipsum extinguat. Puer namque augeri non cessat. sed crescendo graditur. immo adhuc stetit nedum quod in retrocedat. In iuuenibus uero nichil accidit quod eorum calorem augmentet innatum. neque est aliud quod ipsum extinguat. Sed ille calor in eis conseruat humiditatem minoris quantitatis et qualitatis simul cum ad declinationem perueniat. in tantum huius humiditatis diminutionem adhuc diminuto quod caliditatem retinere non possit. Ideo non quod augmentum facere non ualet. quia humiditas tanta esset per quam duas res facere potuit. custodire uidelicet calorem et superesse ad augmentum in faciendum. ad ultimum uero ad hoc deuenit quod neutram duarum rerum efficere potuit. Ergo ut in medio talis existat quod possit unam rem efficere et non alteram. Falsum autem est ut dicam ipsum posse augmentare et non posse calorem retinere innatum. Quod est in re augmentum prestare potest quod in medietate non ualet custodire. Restat ergo ut dicamus quod calorem custodire potest et tamen corpore augmentum prestare non potest. Et sanitatem quam habet etas iuuentutis. Secta autem dicit secunda augmentum quod est in pueris non est propter

humiditatem et non propter calorem est dictio falsa. humiditas namque augmentum est materia et materia non patitur per se nec per se erit immo propter operationem uirtutis in ea agentis. sunt autem agens hic est calor. aut nam agens per operationem dicitur. neque agit nisi cum instrumento. Et in est calor innatus. Illud autem dixerunt quod uehemens desiderium quod est in pueris non est nisi propter frigiditatem complexionis eorum est dictio falsa. cum malo namque desiderio propter frigiditatem complexionis non perueniunt isti. Sed in nutrimento puerorum est iste limbre est melior quam esse potest in pluribus horis. in igitur eorum aut est non foret propter hoc de permutatione eius quod corporis eorum plus peruenit quam id quod dissoluitur. propterea quod crescunt. aliquando uero accidit eis malitia istius limbre propter eorum gulositatem. et quia eorum comestiones malis disponuntur ordinibus et comedunt res malas et humidas et multas et desuper malis mouentur motibus. quod propter de superfluitatibus plus in eis adunatur. unde purgatione indigent et precipue eorum pulmones. Ideo quoque eorum habeant spissiorem et uelociorem magnitudinem tamen non habent eo quod eorum uelocitatem nondum ad complementum peruenit. Hec est dictio de complexione pueritie et iuuentutis. quem admodum G. declarauit et nos sumus in spiritu.

Preterea sciendum est quod caliditas per tempus consistendi minuitur in magis propterea quod aer circumdans materiam eius que est humiditas exsiccat. Calor quoque innatus qui est in ea adhuc adiuuat. et labor perueniens ex motionibus corporis et animalibus que sunt necessarie inuitare defecerunt. nec est ad resistendum illi toti semper. Omnis enim uirtutes corporee sunt finite. hoc autem iam declaratum est fuit in sciencia naturali. Et ergo operatio non semper existit in materiis. Amplius si ut infinita foret et semper permutationem in eorum faceret ei quod dissoluitur equaliter et uno modo dissolutio tamen uno modo non esset. immo semper cotidie augeretur. et dissolutio tolleratur non posset. et dissolutio humiditatis finiretur. quanto magis cum due res iuuentur ad minorationem et retardandum.

Et propter quam sic est oportet necessario ut materia destituatur et calor extinguatur. et precipue cum ei extinctionem adiuuet propter materie defectum alia causa. Et in est humor extraneus qui accidit assidue propterea quod alibi peruenit digestione. Et adiuuat ad extinguendum ipsum duobus modis. uno suffocando et tegendo. alio qualitatem obuiando. hic est humor est flaticus frigidus. Et hec mors naturalis cuique indiuiduo destinata secundum suam complexionem usque ad terminum quod in sua potentia habet ad

patientia

prima

Al' dicam

q est

humiditate complexionum. Veruntamen quia corpora et membra puerorum habent quandam diversitatem diversificatur propter diversitatem complexionum diversitate.

Et huius quod est in eis est signum. Et in iuventute abreviatur totum in duritie puerorum etiam et crescentium et iuvenum cum quibus ad eos equalitate est calor. Et corpora senum et decrepitorum est frigidum. Et corpora puerorum equalis est humiditatis propter augmentum. Et hoc quod nobis insinuat ex parte eius quod est ex mollitie ossium et nervorum et propinquitas ipsorum a creatione quam prius est ex qua fuerunt sperma. Et spiritus vaporalis. Senes autem et decrepiti preter hoc quod sunt frigidiores adhuc sunt sicciores. Et hoc quod sciatur ex parte eius quod est de duritia ossium eorum et asperitate cutis ipsorum et elongatione eorum a quo plurimum est tempus ex quo fuerunt sperma et sanguis et spiritus vaporalis. Et in pueris quidem et iuvenibus est igneitas equalis. Sed in pueris plus habundat aereitas et aqueitas.

Et in senibus et decrepitis plus habundat terrestreitas quam in illis duobus. Et in decrepitis plus humectat at habet complexionem magis equalem complexione puerorum. Comparatio tamen pueri est ei complexio siccior. Senis et decrepiti comparatione est humida. Decrepiti vero est siccior iuvene et sene in membris simplicibus. Humor vero aliquando humiditate extranea madefaciente. Sed vero complexione diversitate generum feminine frigidioris existunt complexionis. Ideoque sunt in quantitate minores masculis et sunt humidiores. Propter complexionum frigiditatem multiplicantur earum superfluitates. Et propter paucitatem exercitii. Et sua carnis vero est mollior. Licet in caro ex parte complexionis eius quod ei admiscetur et sit mollior. Sed quia natura superfluitatis plus prohibet in ipsius penetrare quam augmentis et nervorum mollius ad eam perfluit. Qui vero habitant septentrionales humidiores sunt. Et qui aptos existunt aquas humidiores existunt. Et quod ab istis diversificatur diversi existunt. Signa vero complexionum narrabimus ubi illa signa et predicta inferemus.

Doctrina quarta capitulum primum doctrine quarte ad sciendum quid sit humor et eius divisiones.

Humor est corpus humidum liquidum in quod primo convertitur nutrimentum. Et ex eo est humor bonus et est de cuius proprietate est ut fiat pars substantie nutriti solum vel cum alio assimilari ei solum vel cum alio et in summo fieri materia restaurationis eius quod ex eo dissolvitur. Et est superfluitas

est humor malus. Et est quidem ille qui non consuevit aut raro in bonum convertitur humorem. Verumtamen a corpore expelli propria debet. Dicemus autem quod humiditatum corporum quedam sunt prime et quedam secundarie. Prime sunt quatuor humores quos paulo post notabimus. Secunde vero duo sunt divisiones. Aut sunt superfluitates. Aut non superfluitates. Superfluitates vero in sequentibus notabimus. Et quod non sunt superfluitates sunt humores que principalibus dispositionibus convertuntur in membris delegati fuerunt. Sed nondum aliquod membrorum simplicium oppinione perfecta post effectum sunt. Quorum sunt quatuor species. Una est humor in foraminibus extremitatum parvarum venarum existens in membris simplicibus propinquarum ea irrigatur. Alia est humor posita simplicibus membris infusa membra sicut ros. Qui nutrimentum convertitur apparet cum corpori nutrimento caret. Et ut membra humectet cum aliquando ei fortis motus aut alia causa exsiccaverit. Tertia est humor qui parum ante coagulatus fuit. Et est nutrimentum quod in membrorum substantia ex parte complexionis convertitur et similitudinis nondum fuit conversum. Quarta est humor quod est in membris simplicibus apud nativitatis principium eorum continuitas existit. Cuius principium ex spermate spermatis vero principium est ex humoribus. Et dicemus igitur quod humore humorosi boni et superflui quatuor continentur generibus. Genus sanguinis quod omnibus illis melior existit. Et genus flatis. Et genus colere rubee. Et genus colere nigre. Sanguis vero non calidus existit et humidus. Cuius autem due sunt species. Naturalis et non naturalis. Naturalis autem est cuius color est rubeus malo caret odore et valde dulcis. Non naturalis vero sunt due divisiones. Alius est quod a complexione bona fuit mutatus non propterea quod ad ei admixtum fuit. Sed quia complexio ipse mala fuit. Verbi gratia. Quia aut fuit infrigidatus aut calefactus. Et est autem alius qui fuit mutatus non propter humorem malum qui ei admixtus fuit. Quod est secundum duas dictiones. Aut est ad eum humor deforis veniens et penetravit in ipsum et corrupit. Aut in ipso genitus fuit humor. Verbi gratia. Aliqua ei pars putruit et eius subtile in coleram rubeam et spissum in coleram nigram conversum est. Et remanserunt aut una earum in eo aut ambe. Et hoc genus diversificatur propter diversitatem illius quod ei admiscetur. Et per species ex speciebus flatis et speciebus colere nigre et speciebus colere rubee diversificatur et quantitate. Plurimumque fit color turbidus et aliquando fit subtilis et aliquando niger.

multa afficitur nigredine. et quemadmodum albus similiter qui in odore suo et sapore mutatur. fit namque amarus aut salsus aut acetosus. flegmatis autem aliud est naturale et aliud non naturale. Naturale est quod est aptum aliquo tempore ut fiat sanguis, quoniam est sanguis non plene decoctus. Et est quoddam modorum dulcis flegmatis quod non valde existit frigidum immo corporis comparatione est frigiditatis pauce. sanguinis vero comparatione et colere rubee est frigidum. Et est in flegma dulce quod non est naturale. et est flegma sapore carens quod nominabimus. quod fit cum accidit ut cum eo sanguis misceatur naturalis sicut multotiens in reumatismis et in saliva sentitur. Dulcis vero naturalis receptaculum dixit Galienus namque non fecisse membrum proprium quemadmodum duobus fecit coleris. hoc namque flegma sanguini propinquam habet similitudinem et egent eo membra omnia. Ideoque fecit non ut cum sanguine vadit. Dicimus autem quod huius indigentia est propter duas res. una est necessaria et altera utilitativa. Necessaria est propter duas res. Una est ut sit iuxta membra nutrimentum quod ad ipsa veniret convenit cum amiserit quod est sanguis bonus propter retentionem materiei eius. quod quidem fit tempore propter aliquas causas que acciderunt operiunt ... et coquit et digerit et mutat ex eo. et sic calor in natura digerit ipsum et rectificando facit ipsum sanguinem. similiter calor extraneus ipsum plerumque putrefacit et corrumpit. Secunda vero necessitatis pars est ut habent due colere. Due namque colere flegmati ibi non communicant quod calor naturalis ipsum rectificat et faciat ex eo sanguinem. hoc tamen ibi communicat ei quod calor accidentalis ipsum mutat et facit ex eo putridam rem et corruptam. Utilitas vero est ut sanguini admisceatur ut ipsum aptum reddat ad membra flegmaticarum complexionum nutrienda sanguine quorum quidem est nutriturus oportet flegma equaliter esse secundum mensuram notam sicut est cerebrum. Et hec quidem in duabus est reperta coleris. Iuvativa vero est ut humectet iuncturas et membra que multe existunt motionis nec siccitas eis accidat propter calorem qui ex motu provenit et fricatione. Et hec quidem est iuvativa tum striis in tantis necessitatis. Non naturalis autem flegmatis aliud est diversitatis diverse essentie usque ad sensum et est mucilaginosum. aliud est in sua essentia equale in sensu et in varietate divisum et est flegma crudum. aliud est valde subtile et ipsum est aquosum. aliud est valde grossum album videlicet et est

illud quod vocatur gypseum. et ipsum est quod subtile fuit resolutum ideo quod in foraminibus et iuncturis diu fuit retentum quod omnibus existit grossius. Et ex flegmate est quoddam quod est salsum quod est omnibus speciebus flegmatis calidius et siccius. Causa vero salsuginis eius est ut aquositati humiditati pauci saporis aut private combuste complexionis siccioris saporis amari equali temperamento misceatur. Si enim multe fuerint amaritudo preveniet sapori. Et eodem modo fiunt sales et aque salse. Et est etiam cum sal fit ex cinere et alcali et calce et ex aliis cum in aqua coquitur et colatur et coquitur aqua illa donec in salem coaguletur aut ita dimittatur donec per se coaguletur. Dulce similiter quoddam flegmatis tenui quod saporem non habet aut est sapor adeo est parvus quod non sentitur cum colera sicca se miscuit adhusta equalitatis admixtione facit ipsum salsum et calefacit. hoc ergo flegma est colericum. Galienus vero dixit flegma hoc salsum fieri propter ipsius putredinem aut aquositatem que ei fuit admixta. Et nos quidem dicimus putredinem ipsum salsum efficere. ideo quia eo adustionem facit et amaritatem que cum eius humiditate commiscetur. sola autem aquositas cum ei admiscetur salsedinem in ipso efficere non potest cum ibi ulla alia non fuerit causa. Et tamen quidem videtur quod ista autem non permutationis est sed commutationis. tunc enim locutio completa erit. Et ex flegmate est quod est acetosum. Et quemadmodum dulce est secundum duos modos dulce propter suam essentiam. Et aliud propter rem extraneam que ei admixta fuit. similiter acetosi acredo secundum duos contingit modos. Uno ideo quia res extranea ei admixta fuit que est colera nigra acris que in se sequitur nominabimus. Altero propter causam que in ipso met contingit et quidem est ut flegmati dulci contingat accidat sicut accidit aliis succis dulcibus qui primo bulliunt et post acescunt. Et est aliud flegma ponticum cuius dispositio est quemadmodum hoc. fortasse enim erit eius ponticitas propterea quod colera nigra pontica ei admixta fuit. et fortasse erit eius ponticitas propter causam que in se vehementi infrigidatione infrigidatum est adeo ut eius sapor ad ponticitatem sit conversus. Ideoque eius aquositas congelatur et ad siccitatem parum terrestritatis alterata est. et neque fuit calor debilis qui ipsum bullire faceret et converteret in aciditatem neque calor fortis qui ipsum coqueret. Est flegmatis species vitrea spissa et grossa vitro liquefacto similis in viscositate

7 ponderositate. Que plerumque est acre et plerumque saporem non habet. Et ut quod in ea eo quod est adustum saporem non habens fit crudum aut vertitur in crudum. Et haec quidem est illa flatus spes quod in principio rei erat aqua frida imputruit ut res alia amixta ei fuit. Si sic permansit rendita consuetum fuit in acetositate et frictio fuit ei addita. Sed quod declaratum est quod corrupti flatus motu ex parte sapor ipsi sunt quatuor. Salsum. acre. ponticum et insipidum. Excepto sue essentie sunt quatuor. aquosum. vitreum. mucillaginosum. et gypseum. Et vitreum in se collectione mucillaginosi continet. Colera autem rubea alia est subtilis. alia est superfluitas que non est nisi. Naturalis est spuma sanguinis cuius color est rubeus clarus et est levis acuta et quanto magis fuerit colera est ei rubedo maior. Que cum in corpore generatur in duas dividitur partes quarum una cum sanguine vadit et altera ad cistim transmittitur fellis. Illud vero quod de ea vadit cum sanguine cum eo penetrat cum necessitate et iuvamento. Necessitas vero est ut sanguinem commisceatur ad nutrienda membra in quorum complexionibus magna cole rubee pars. Et oportet secundum modum quem necesse diminutione sicut pulmo. Et iuvamentum est ut sanguinem subtiliet et in itineribus ipsum penetrare faciat. Quod vero de ea colatum ad cistim transmittitur fellis cum necessitatis transmittitur et utilitatis. Necessitas autem est secundum totum corpus quod est ipsum a superfluitate mundare. aut secundum unum ipsius membrum quod est fel nutrire. Utilitatis vero duo sunt iuvamenta. Unum est intestina a sordibus et flate viscoso abluere. et aliud intestina et musculos pungere ut quod fit necessum sentiat et egestiones emittat. Sepe accidit colica cum opilatione que fit in foramine quo a felle descendit ad intestina. Non naturalis vero colera alia est que a ne egreditur per citrini commixtionem que ei admiscetur. alia est que a natura egressa est per citrinum que in se quod est ei sed est non est. Prassina alia est que est satim et fumosa que est illa est citrina est que est amixtum est flat cum quanto magis est in equo. et alia que est minoris fumee est illa cum citrina que amixtum est eius vitellina. Fumosa autem fumosa aut est colera citrina aut colera vitellina. Flamma namque cum admiscetur quin est tenuis et generatur in prassina que est crassum et generatur in siccitate.

colera que ovorum vitellis similis existit. Que autem minoris fumee est illa que colera vocatur adusta. que ab aliis duabus generatur minorum. Unde est ut ipse colera adurat et accidit anxietas. Si ei subtile non sequitur ab ipsa aquositate immo anxietas inconveniat. Et haec quidem est fortior aliis coleris in gravi extrinsecus adeo veniat et cum camu... Et haec quidem est melior. Habet spem colere sue prassina color est rubeus si non est clarus floridus immo est magis similis sanguinis sic est tenuis et plerumque aslio colore per aliquod mutatur eius. Que vero in suis substantiis non est. alia est generatio sepe est in epate. alia cum generatio magis est in stomaco. Et illa quidem cum generatio magis ab epate est una species. Que est cum quod in sanguine est subtile adurit est spissitudo est colera nigra. Et que in stomaco magis generatur duas habet partes. prassina et ruginee ut erugo eris. Et in quidem ut quod prassina ex vitellina generatur cum adurit. cum autem adurit adustio ea efficitur nigredine ex que cum ariditate mixta generatur viriditas. Si itaque non ut in quod generatur ex prassina cum nimia adurit deo cum eius albuginositas siccatur et ad albedinem redire incipit per sui siccitatem. Calor namque in humido corporis in primis nigredinem. deinde denudat ipsum nigredine quam ei omnino fuit humiditate. Et quam superfluit in illo ipsum albificat. Et haec quidem in lignis attende que primum in carbone vertitur deinde in cinerem. Calor est in humido efficit nigredinem. et in eius sicco albedinem. Et frictio in humido albedinem operatur et nigredinem in eius sicco. Sed tamen duo in dicta que in prassina et eruginea existimata sunt mortalia. Habet species que dicitur eruginea omnibus speciebus cole calor existit et peior et magis pernitiosa et dicitur que sed sua venenorum. Cole autem nigre alia est naturalis. alia est superfluitas non naturalis. Naturalis est bona sanguinis fex et turbulentia et superfluitas in corporibus eo ad sanguinem cuius sapor inter dulcedinem et ponticitatem existit. Que cum in epate generatur in duas sequitur partes quarum una in sanguine penetrat et alia ad splenem transmittitur. Pars autem que cum sanguine penetrat vadit cum eo causa necessitatis et utilitatis. Necessitas vero est ut sanguini admisceatur eo modo quo debet in nutrimento cuiusque membrorum in quorum complexionibus magna inest pars ex eo potest

fo[lio] 2

sic sit ossa, sed utilitas non est ut sanguis eam mitigat et conformet et inspisset ipsum. Et pars eius que ad splenem transmittitur est illud quo sanguis non indiget quia ad ipsum vadit cum necessitati et utilitatis. Necessitas vero aut est secundum totum corpus s. ut a superfluitate mundetur aut est secundum unum membrorum quod est ut splenem nutriat. Utilitas vero non accidit quia in os stomachi quando mulgendo profluit. Et hec quidem utilitas duobus est modis. uno quia os stomachi stringit et confortat et inspissat. alio ut in ore stomachi commotionem faciat propter acredinem et excitat ad famem et faciat desiderium. Debes autem scire quod colera rubea que ad cistim fellis transmittitur est in quo sanguis non indiget et illud quod a felle egreditur est illud quo fel non indiget. Et similiter colera nigra que a splene egreditur est que transmittitur est in quo non indiget sanguis. et illud quod a splene egreditur est quo non indiget splen. Et que ad modum illa colera rubea postrema eius vigilat virtutem expulsivam intestinorum sic et colera ista nigra postrema virtutem appetitivam evigilat superius. unum sit de omnibus melioribus factoribus laus. Melancolia vero non similiter non est ad modum ypostasis et fecis immo est ad modum adustionis et cinericitatis. Res namque humide cum rebus terrestribus admiscentur separatur terrestritas ab eis aliquo duorum modorum aut ad modum ypostasis. et tale quale in sanguine est melancolia similiter aut ad modum adustionis que est cum resolvitur subtile et spissum remanet. Et tale quale istud est de humoribus est melancolia superflua et ista quidem vocatur colera nigra. Et in hoc ypostasis non sanguis. Ex hac est propter sui viscositatem nichil descendit sicut ex oleo. Et ex colera rubea propter sui subtilitatem et sue terrestritatis privatione et sui motus assiduitatem. Propterea quod in quo de ea a sanguine separatur in corpore est parum non descendit res de qua sit cavendum. neque etiam cum separatur non moratur nisi parum et putrefacit aut corpus expellitur. Et cum putrescit eius subtile resolvitur et spissum remanet colera in adusta et non ypostasiva. Melancolia autem que est superflua. alia est que est cinis colere et que de ea ad ustionem que est amaritas et tamen colera rubea quam adustam vocamus existit differentia. quod illa est colera rubea cum cinis sibi fuerit ammixtus. hec vero non est nisi cinis per se cognitus cuius subtile fuit resolutum. Alia que est cinis flatus et que de eo ad ustionem fuit. et si fuerit valde subtile et aquosum fuerit eius cinis erit salsus. et si non tetigerit ad acredinem aut ponticitatem. Alia que cinis sanguinis et que de eo est adustum. Et hec quidem est salsa ad paucam declinans dulcedinem. Alia est que cinis melle virtus que si subtilis fuerit erit eius cinis et que de ea adustum est valde acre sicut aquam que cum super terram fuerit calida ebullit et eius odor est acris a quo fugiunt musce et alia. Et si grossa fuerit minimo tis acredinis cum ponticitate pauca. Melle autem species colere nigre sunt tres colera rubea cum aduritur et eius subtile resolvitur et due alie divisiones quas prius diximus. Melancolia autem flatica est tardioris impedimenti et malitie. et melia colica que fortioris est malitie et velocioris corruptionis. Verumtamen est susceptibilioris curationis quam ille. de aliis vero duabus divisionibus que magis acris est deterior existit. sicut in ea prius auxilium presto fuerit a medicatione recipiet. terra vero que minus super terram ebullit et minus in membra penetrat tardius perficit. - secundum primum Sed ad resolvendum et maturandum et medicationem recipiendum magis est efficiens. Hec igitur sunt species humorum naturalium et superfluentium. Inquid Galienus. quod dicitur quod humor naturalis solummodo est sanguis et alii humores sunt superfluitates quibus non egemus non dicitur verum. Si enim solus sanguis esset humor qui membra nutrit. omnia in suis complexionibus et essentiis forent similia. ossa namque carne duriora non existunt nisi quia sanguis cum sibi dura melancolia fuit ammixta ipsum nutrivit. nec cerebrum carne mollius est nisi quia sanguinis qui ipsum nutrivit similiter mollis flatica subtilis fuit ammixta. In prima quoque sanguine alios invenimus ammixtum humoribus qui ab eo separantur. Cum extrahitur et ordinatum ponitur in aliquo in visu discernitur quod separatur in parte que est sicut spuma. et est colera rubea. et parte que est sicut fex et res turbida et est melia. et parte que est ut ovorum albumen. et est flatica. et parte aquosa que est aquositas cum superfluitatis in urina evacuatur. Aquositas namque non est ex humoribus secundis. nec est vero ex eo quo bibitur. et non nutrit. immo est necessaria in nutrimenti attenuatione et penetratione. humor namque est quod ex eo quod bibitur et comeditur est nutriens. Et autem dico nutriens volo intelligi quod est in potentia similis corpori. Quod autem in potentia corpori. s. cum humani similitudinem habet. est corpori convenienti in simplex. Et

aqua que ē simplex. Sꝫ aūt quod homines
q opinant cū uirtute sanguis sequi
multitudinē. & ipsi debilitatē sequi
ei paucitatē. si nō ē ita. Qz aūt aote
dicte ē dispositio ei quantitas q̄ de eo in
cor ingredit. Et sūt quidā q opin
antur q ei humores [illegible] sunt aut eū
minima pq̄ cū hūa scdm compitionē
fuint q debet in quantitate uni ad altū
saltem cū ꝯfuati. si nō ē ita. humores
nā p̄ē istō mensurā in quantitate ꝯfua
cū hrē debet nō ī cōparatiōe unī ī altū.
Adhuc qd̄ remansit d̄ rebꝫ humorꝫ
q̄ sunt ea q̄ nō medias sī tm̄ ptinent
phylosophis. idcirco eas ptmisi.

Caplin scd̄m d̄ qualitate generatiōis humorꝫ

Nutrimentū masticatū aq̄ bt digestū su
pfluitas ē ꝯ quo superfluitas scdo ꝯtingua
ꝯsistit. imo ē ac si eē una superfluitas.
cibus ī eo ut digestiua ex ipso aliq̄
masticatū tetigerit ipm aliq̄ ꝯfusi
one pmutabit. Et ibi qd̄ auxilia
bit saliua acquisita p digestiō ī q̄ cadit
calor īnatus. idcirco tritū masticatū ī
masticatione [illegible] [illegible]
opat q nō opatur tritū cū aquatitū. in
illō cū aq̄ cocꝫ. Et dixerit quod q sig
ostitūtis nō q masticatū ia parū in
cep̄ digerī q in pmū odor in pmū
sapor ī eo [illegible] pq̄ scdo ī gdit
integ digerit nō scdo caloīe tm̄ sī pp t̄
caloīe mēbrorꝫ q̄ ipm ꝯdāt. & iacēt
q̄ ep & a sinistra splē. splen nāq̄
calefacit nō pp sui sbam. sī pp arterias
& uenas multas q̄ ī eo sūt. & ab in
teriori qd̄ gerbū adipinū q cāp &
sursū calore cū adipis & ad scdo re
ducat & supi qd̄ cor mediāte dia
fragmate ab eo calefacto. Cū aq̄ nu
trimētis ī pmis digerit fit sūia ātia
ī multis aīaliū auxilio ei q ei ami
sceat ē eo q bibitur plinq̄ ciulus.
Et ē sīa liqda ptisane ī spissitudi
ne similis. deīn ei sbtile ascd̄ ī ite
stinis a[illegible] & p uias uenarū q̄ me
saraycē uocat ipellit q sūt uene sb
tiles dure. oībꝫ intestinis ꝯiunctē.
cū p eas ipellit ad uenā puenit q̄
epīs porta uocat & puenit ī epar ī
diuisiōībꝫ & ramis porte intrinsecꝫ
& se miscēntibꝫ & sbtiliatibꝫ ad mo
dū capillorꝫ ametibꝫ ꝯfusus dimi
sionū [illegible] uene q̄ a gibbo epīs

ascendit. Et nō fac ipm penetrare illas
a angustiatiōes nō melior cōmixtio
aq̄ bibite sup id q indiget cpīs. Sāg
īstarū uenarꝫ ulterius diuidit sit q̄ ī e
par totalr tāgat hēbili totalitatē.
Et pp illō r̄ē ei captio ē uelhemētior
& fortior & uelotior. Et tūc coqt. Jn oī aūt
decoctiōe q̄ ē h̄ modi ē res q̄ ē sic spuma.
& res q̄ ē sic ypostasis. Et res fortasse
cū cāeis aut q̄ ad ustiōē ptinr si decoc
tio suplua fuit. aut res q̄ nō ē bn̄ de
cocta. & si decoctō fuit minor q̄ dz. spu
ma aūt ē cola rubea. & ypostasis ē mlia
q̄ abr sūt nles. adusti uō ē mali cola
rubea. & ei spissū ē mlia malā nlus.
Et q nō bn̄ coctū ē. ē fla. Qz aūt d̄ hoc
toto res collata ē q̄ ē bn̄ cocta ē sāgs.
Qd tm̄ ē q̄ dm ē ī epate sbtilior ꝯsistit
q̄ dz pp aq̄ sā superfluitatē q pp rē quā
diximꝫ ē necīa. Jstud uō q ē sanguis ē
ab epate sepat ab aquositate & supflu
a illius minuit q̄ necīa nō ē nī pp causā
quādā q̄ iā sblatae. Exhibit ꝫ aquositas
in uenā q̄ ad renes descendit & trahit se
cū sāguinē q ad renes nutriendos ī
sua qualitate & quantitate bonū ꝯsistit.
Nutriūq̄ renes uirtuositas h̄ aquositā
tis & sāguinitatis. deīn aliud q re
manet ad uesicā tēdit & p̄ ad urgā.
Sāguis aūt cōtinue hīc puenit magis
ad gibbositatē epīs ascēdentē uadit &
tendit p uenas q̄ ab ea ramis sepant
deīn [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] in uenis q̄ sūt sic uelud capillares.
Ipsa sāguis ab eāū ꝯfusus resu
[illegible] ī mēbr ex pte diuina. San
guis ꝫ ei efficiens calor ē tēpatus. Et
cā materialis q de nutrientibꝫ ē tēpatū
[illegible] potibꝫ bonis. Et formalis cā ipsi ē decoc
tio bona. Et finalis cā ē ut nutriat corpꝰ.
Efficiēs uō cole rubee ē igneus calor
supfluus & p̄e ī epate. Et ei cā materia
lis ē q d̄ nutrientibꝫ ē sbtile. calidū
& dulce & [illegible] & acutū. Et ei q̄ē
cā formalis ē d̄ decoctiōe ad supfluitatē
pcedē. & ei finalis cā ē necītas & utilitas
qs nominauimꝫ. Efficiēs aūt flatis cā ē ei
litas abreuiata. Et ei materialis cā ē q
d̄ nutrientibꝫ ē grossū h̄ uidū uisco
sū frīdū. Et ei cā formalis decoctionis ē
abreuiatio. Et ei finalis cā ē necītas
ei & utilitas ipi q nominauimꝫ. Melie

at ypostasiue que ea efficiens e caloꝛe
put. Sz sep ea efficiens adustꝰ e calitas
q ab equalitate e egressa. Et ei ea matial
e q ꝯ nutrientibꝰ e uehement assum puuce
humiditatis ⁊ eoꝝ calm e forti i illo. Et ea
formal e fex ypostasiua fm unu duoꝝ c
moꝝ. Ex tuc in labitur ut soluitur. Et ei ea fi
nalis necitas. ⁊ ei iuuamtu ipi noia
uim. Melia at fit multa aut pp ca
liditate epis aut splenis debilitate.
aut pp frigoris uehentia ꝯgelatiuis
aut ꝯstrictiois psevantia. aut ppt
egnes q mltr ⁊ plux fuerit. qr ppe
illos humores fueit facti st canes. Cuq
mlia mltiplicat ⁊ it sto ⁊ epar stat.
sanguis ⁊ liuoꝝ huoꝝ gnatio aut ea q
minorat. et sanguis minuetur. Debes
at scire q gnatio huoꝝ cae calitas
⁊ frutas cu alus existit cius. Sz calita
eqlis sanguine gnat. Et supflues cole
ra gigit rubea. Multuq supflua mli
a gnat p supfluitate adustiois. Et
fritas qde ea gnat. Et mltu super
flua gnat mlia p supfluitate ꝯge
lationis. Debes at attende utuutes ps
sinas cu uirtuti actiuam eq distantia.
Mi op ut stet credulitas q ois cople
xio s simile gnet ⁊ n sui ꝯriu p accidens.
l n sit p ceentia. copleo i e mltotiens
acait ut ꝯriu gnet. frida nam coplexio
⁊ sicca plinq gnat humiditate ꝯtrea n
pp ꝯueientia s pp dige debilitate. Et
huiusmoi qde coplexione hns e hō ma
cer cu iuctuure st laxe ⁊ e lenis ⁊ ipe
e timorosus ⁊ frido tactu ⁊ suauis ⁊ ue
ne anguste. Et silat huic q gnat se
niu de flate l certa senu coplexio ⁊
fra sit ⁊ sicca. Debes at scire q sags
⁊ q cu colabit. tna i uetis ht digem
⁊ cu p mbra diuidit ut unu q qz
suu recipiat nutrimtu ht digrem
qrta. Supfluitas digois pe q e i sto
p intestinoꝝ egdit uia. Et de dige
stionis q i epe supfluitas plim cu
uria egdit. q at de ea remanat ad ꝯ
splene ⁊ fel redit. Quarta di digem
remanetiu supfluitates p resolucin
q n sentit ⁊ p sudore ⁊ sordine ꝯtra
feca egdiuntur. cu puro q p foramia
egdiuntur sensibilia sic p nares ⁊ istr
audit. aut sensibilia sic p poros. au
et n sic p apata cu apiuntur. aut q
nascat ex acitioibꝰ i corbꝰ sic pili ⁊

ungues. Debes at scire q si aliqui
humores sbtiles existunt eoꝝ euacuatio
eu debilitat. cu mltu nocet i sui for
titudine suoꝝ poroꝝ aplitudo ppea q
resolutionez seqt debilitas ⁊ q humore
sbtiles ad euacuandu ⁊ resoluendu st
faciles. Cz at ad euacuandu ⁊ resol
uendu e faciale. spm faciale a ssocian
p i sua resolutione. Cu eo g resoluit.
Et debes scire q q admodu humores
i suis gnatioibꝰ eas hnt. sic ⁊ i suis
motibꝰ hnt eas. Mot nam ⁊ res calid
sanguine mouet ⁊ colore rubea ⁊ for
tasse mouebit mlia ⁊ ea forte fatiet.
quies u flā forte redit ⁊ aliqs mlie
spes. ⁊ ipe inet existimationes mouet
humores. u g. Sanguine e mouet res i
tueri rubeas. Qui p hibem illu ex e
tiantibꝰ fluit sanguis ⁊ res splendore
hntes rubru aspiciet. H qde cūus de
humoribꝰ ⁊ eoꝝ gnatioibꝰ loq ꝯ ps
uos ⁊ de iuuatres. debet capla epifi
ces ⁊ n media. Capitlm pmu doctri
ne ad sciendu qd sit mbru ⁊ ei dif
finitiones.

Membra st coꝝ q ex pma
huoꝝ comixtione gnant q admodu hu
mores st coꝝ q gnant ex pma aboꝝ
comixtione elementoꝝ. Mbroꝝ at alia
sunt q st siplicia. alia st q st coposita.
⁊ siplicia qde st quoꝝ qlibz sensibile
assupsio pte eit toti comunis i noie
⁊ diffinitione. sic caro i suis ptibꝰ et
neruus i suis ptibꝰ. ⁊ os i suis ptibꝰ
⁊ his silia. Iaqz siliu uocat prius Co
posita u st illa quoꝝ qdqz accepta p
te i noie ⁊ diffinitione ꝯicio toti no
est. sic man ⁊ facies. pars e facei n e
facies. ⁊ ps manus e man. ⁊ uocat
mbra istrumentalia eo q st ale istru
menta ac coplexiu mot ⁊ opationes.
Primu mbru siliu pmu e os q du
ru e creatu q m ipm e corꝑ fudam
tu ⁊ substantiacitu motuu. Post ipm
e cartillago q osse existit mollior.
ideoqz flecti pot. h e oibꝰ alus mbris
durior. Cui uiuam i creatione fuit
ut coltatu cu corbꝰ mollibꝰ p ipam
melior fiat ꝯtinuatio. ⁊ ut duru
cu molli n absq medio copetetur.
duru e molle ledet ⁊ papue i ho
ra pcussiois ⁊ ꝯstrictiois. h eet co
positio ordinata sic e i mosse spatu
le ⁊ ypocōdrioꝝ i ossibꝰ costaru ⁊ sic

Epiglotis cartillago τ iq̃ [illegible] ꝯtraœ.
Et ut p ipsũ ĩ foret melior iũctura ꝯ
se ad iuuicẽ fricatiũ iuuatiuas ne sui
a duritie rũperentur τ ĩ ut cũ ad musc
culus se extẽderet ad aliq̃ pueniret mẽ
bru iq̃ os ñ existit ꝯ ĩuitatur τ aq̃ ꝯ
fortetur sic palpebrarũ ĩculi sit ĩ
ꝯstitutaculũ τ defensio oculis eoꝝ.
Et plin q̃ ĩ ĩ multis locis ẽ neceẽ ꝯem
aliq̃ tei alicui inuti q̃ ñ ĩ ultio sit
dura sic epyglotis. Pptea sũt nuq̃ q̃ sũt
eoꝝ ad eis orta aut anucha. alia ad
flectẽdũ mollia τ ad sepandũ dura.
ad h̃ creati ut p eos mẽbra sensũ hãt
τ motũ. P nuos sũt eẽde q̃ q̃ sũt
eoꝝ q̃ ab extremitatib; musculoꝝ o
nũt τ nuus [illegible] Et ad mẽbra ten
dentes mobilia plinq; sua retracti
one retrahũt mẽbra pp musculi tractionẽ
τ ꝯgregationẽ τ pp retrorsũ reductionẽ.
τ q̃n relaxant laxamẽto sui pp̃ta q̃
musculus dilatatur cũ ad suũ redit
situ aut sup mẽsurã q̃ ei ht logitudo
τ sup dispositionẽ q̃ ht cũ ĩ suo ĩlli ex
iht situ addit sic ĩ q̃b; dam uidentur mu
sculis. Que q̃dẽ scdm plim cõpõite sũt
ex nuus q̃ ad musculũ tedit τ ab alteri
pte egrediũt τ corpib; d̃ q̃b; p cordarũ
relationẽ tractabunt. Et h̃ q̃dẽ sũt q̃ liga
mẽta uocant q̃ ĩ ẽm uisũ τ tactũ nuo
si existũt ab ossib; uenientia ad mu
sculũ uadunt τ fiũt fila ipsi τ nuui ꝯq
eo. q̃ g ẽ sup pte musculi uocat cauo.
Et q̃ ab eo sepit τ ad iũcturã uadit
τ mẽb motũ τ colligit ĩ se ipso τ pmu
tatur cor ad. P eas sũt ligamẽta que
pcedunt q̃ ĩ sũt eoꝝ nuo silia quoꝝ
q̃dã sũt q̃ absolute ligamẽtũ uocant
τ q̃dã sũt q̃ nece alia inchab. appellantur.
Illud ũ q̃ ad musculũ extendit ñ uocat ñ
ligamentũ. Et ĩ q̃ ad musculũ ñ extẽ
ditur sit tũn q̃ ẽ inter duo extrema ossium
iũcture ꝯtinuat aut ĩt alia mẽbra
τ una re alii firmit annectit pt h̃
q̃ ligamẽtũ uocat. q̃n nece alia sup
appatur ligamẽtũ ũ nullũ sensũ huit.
ne pp motũ τ fricationẽ doleret. Ima
mẽtũ aut ligamẽti ex eo q̃ pmissũ ẽ
pcedit. Et post ligamẽta sũt arterie
q̃ sũt eoꝝ q̃ a corde nascũt ꝯcaua in
logitudinẽ extẽsa nuosa τ ĩ sui ꝯ
ꝯa ligamẽtalia. hñtia motionẽs di
latando se τ ꝯstringẽdo. q̃ ex q̃tibus

difer[illegible]. Que q̃dẽ ad h̃ fuerũt create
ut cor euẽtet τ fumosus uapor ab eo
expellat τ sps mẽbs eoꝝ distribuat. Pp̃ta
sũt uene q̃ arteriis siles existũt. sit sũt
ab epe τ sũt q̃ete. Os q̃dẽ fuerũt create
ad h̃ ut sanguis mẽbris q̃ sũt ĩ eoꝝ pur
tuat. Deĩn sũt panniculi q̃ sũt eoꝝ d̃ filis
nuosi ñ sensu pceptis texta. quorũ
spissitudo tenuis existẽt dilatata a
lioꝝ eoꝝ supfities cooperientia τ ꝯtinẽ
tia ea pp iuuamẽta. Ex q̃b; ẽ ut sũma
eoꝝ ĩ sua figura τ fractura custodiat.
Et ex eis ẽ ut ea ab aliis corpib; suspẽ
dant τ eis annectant. mediantib; nuo
τ ligamẽto q̃ fila facta fuerũt ex q̃bus
texti fuerũt sic tem ad cor sd. Et ex eis ẽ
ut ĩ mẽbra scdm sui ipsius sensũ ñ hñtia
p ipsos hñt supfitiẽ sui eẽntia senti
entẽ. q̃ ĩ q̃ accidunt sentiẽ τ accĩntalit
sentit q̃ ĩ eoꝝ accidit q̃ ĩ eis ĩuolutũ est.
Et h̃ q̃dẽ mẽbra sũt sic pulmo τ epar
τ splen τ renes. h̃ ẽ sua sibi nullo in
sentiũt. si ũ sentit ĩ q̃ ĩ eis passionẽ
fac ñ q̃ d̃ panniculus sup ea existit. aĩ in
eis accidit uẽt aut apã sentit. Si uẽtus
sentit panniculus accĩntalit pp extrinsecã
q̃ ꝯtingit ĩ ipso. Apã ũ sentit p panniculi
τ ei apẽsionẽ accĩntalit ĩo q̃ mẽbrũ a[illegible]
grauitate laxat. Pptea ẽ cauo q̃ ẽ locoꝝ ua
cuoꝝ ĩpletõ q̃ ĩlloꝝ mẽbroꝝ situ ĩ eoꝝ ex
stiũt fortitudo q̃ ꝯstitũt. In uno q̃ ũ
mẽbro ẽ ũtus ĩ q̃ eius nutrimẽti cõple
t. Et h̃ q̃dẽ ẽ nutrimẽti attrahẽ τ retinere
τ assilare τ unire τ supfluitatẽ expel
lere. Et post h̃ q̃dẽ mẽbra diũsificãt sũt
eoꝝ q̃dã q̃ pt hãc ũtutẽ ĩ sup hũt aliã
ũtutẽ hũt q̃ ab eis ad aliud pcedit.
Et q̃dã sũt eoꝝ q̃ h̃ ñ hũt. Et aliq̃ q̃dã
eoꝝ sũt q̃ pt hãc ũtutẽ ĩ sup hũt aliã
ũtutẽ q̃ eis ab alio ĩfluit. τ sũt eoꝝ q̃dã
q̃ ñ. Cũ g̃ ꝯpositõ fiet ꝯ seq̃t q̃ mẽbrũ
suscipiens τ tribuẽs τ mẽbrũ tribuẽs
τ ñ suscipiẽs. τ mẽb suscipiẽs τ ñ tri
buẽs. τ mẽb ñ suscipiẽs ñ tribuens.
De mẽbrĩ aũt suscipiẽtis τ tribuẽtis
inuẽtiõe ñ dubitam. In corp̃ naq̃ τ
epate õs ꝯueniũt medici. q̃ unũ q̃
q̃ eoꝝ ũtutẽ uite suscip. τ caloreñ
naiẽ τ spm accipit τ unũ q̃q; ĩ eoꝝ
ht pp̃ũ ũtutis q̃ aliis tribuit. Si cerebrũ
q̃dẽ p̃b; sensũ scdm q̃sdã absolute τ
scdm q̃sdã ñ absolute. De mẽbri [illegible] ñ
suscipiẽtis τ ñ tribuẽtis ĩuẽtiõe non

que ei adheret

i. panniculus suspendens

er ipsoꝝ

Et epar ẽ ẽ pp̃uĩ nutriñti
ẽ quosdã absolute τ ẽ quos
dã nõ absolute

fen

Al' uitam

dubitatum sit est cerebrum quod sentiendi virtutem
non suscipit et non est aliene virtutis principium quam
ullo modo tribuat. De aliis vero duabus divi-
sionis partibus in una earum medici et magni
filosophorum diversificati fuerunt. Phylo-
sophorum magnus dixit quod membrum tribuens et non re-
cipiens est cor. Ipsum enim est omnium virtutum prima
radix et omnibus aliis membris suas tribuit
virtutes quibus nutriuntur et vivunt et quibus com-
prehendunt et quibus moventur. Medici autem
et quidam priorum phylosophorum has vir-
tutes in membris partiti sunt et non dixerunt
quod sit membrum tribuens quod non recipiat. Et phy-
losophorum quidem sermo cum subtiliter certificetur est
verior. Sed medicorum sermo in primis cum
attenditur est magis manifestus. Preterea in alia
divisionis parte diversificati sunt medici
inter se et phylosophantes se. Quedam enim
secta dixit quod ossa et cerebrum non sententia et con-
silia non perduxerunt nisi per virtutes proprias que sunt
in eis quamvis ab aliis principiis eis influ-
xerunt. Sed per alias virtutes cum nutri-
mentum eis transmittitur substituitur et neque
ipsum aliud iterum virtutem tribuunt nisi quod mem-
brorum eis aliam tribuit virtutem. Alia vero
secta dixit quod virtutes iste non sunt proprie sed ab
epate et corde in generationis principio eis influ-
xerunt et in eis quiete permanserunt. Medicus
vero non attinet ut in sequendo demonstrativa
procedat argumentatione. Verum non de istis du-
abus diversitatibus ad veritatem erit perve-
niat. Immo precise scita ad hoc in quantum est medi-
cus. Verum hoc ipsum in aliquid suarum perscrutatio-
num et suarum actionum impedit. Medicus autem scire
et credere in diversitate prima quod non est ei curan-
dum utrum cor sit principium sentiendi et motionis
cerebri et virtutis nutritivis epatis aut non
sit. Cerebrum namque sive per se sive per cor lucet
principium animalium actionum existit comparatio-
ne aliorum membrorum et epar similiter actionum
similium nutritivarum principium existit aliorum
membrorum comparatione. Et de alia quidem diver-
sitate oportet scire et credere quod non est ei curandum
utrum virtus similis in talibus qualis est os in principio genera-
tionis ab epate venerit aut ex propria sua ex-
iret complexione mediante aut nichil est-
orum. Sed oportet credere quod hoc virtutem ad ipsum non per-
fluit nisi ab epate. Nam si inter ea via claude-
retur et os nutrimentum aptum non haberet et ea
actio i. nutrimentum destrueretur quemadmodum
fit in sensu et motu cum nervus qui pervenit
ad eos stringitur. Verum vero illa omnium membrorum forte
donec eis permanserit complexio. Et tamen quedam

Al' sit

explanabitur et divisionis huius modo et vide-
bitur membra que sunt principalia et membra princi-
palibus deservientia et membra non principalia
ad servitio. Membra autem principalia sunt membra
que pro virtutibus que in eis existunt que ad hoc sunt
necessaria ut singulare aut species permanent
principalia habentur. Membrum vero singularis dura-
bilitate sic est tria principalia. Cor quidem est principium
virtutis vite. Cerebrum quod est principium virtutis sen-
tiendi et motus. Et epar quod est principium virtutis
nutritive. Secundum vero speciei durabilitatem sunt
principia hec tria et quartum quod speciei conservatio-
ni est: testiculi qui omnimodo sunt necessarii ad vite
alie innovationem. Preter hoc sunt ad sperma
generandum quod genealogiam conservat. In-
nascimentum vero ad hoc ut complementum forme
det et complexio masculina et femi-
nina conveniunt que speciei animalis accidentalia sunt
inseparabilia tamen sunt ex rebus in animalitatis
communiter ingredientibus. Membrorum vero deservi-
entium alia sunt que servitute deserviunt
preparatoria. alia que serviunt latoria.
Et preparatoria quidem servire vocatur utilitati.
Latoria vero absolute servire vocatur. Ser-
vitium autem preparatorium est antequam principale
operetur. Et latoria servire est post quam principa-
le operetur. Cordis vero serviens preparator est sicut
pulmo. Et ei serviens lator est sicut arterie.
Cerebri serviens preparator est sicut epar et alia nu-
tritiva membra et custodie spiritus. Et lator
est sicut nervi. Epatis vero preparator serviens est sicut
stomachus. Et lator est sicut vene. Et testicu-
lorum quidem serviens preparator sunt sicut membra que
antequam generant sperma. Sed eorum serviens
lator est virga in viris et vene que sunt inter
eos et ipsos. Et in mulieribus sunt vene que
sperma ad locum conceptionis impellunt. Et
mulieres insuper habent matricem per quam
sperma complet utilitas. Galenus autem dixit
quod membrorum alia sunt que operationem tantum ef-
ficientem habent. alia que iuvamentum tantum. alia sunt
que operationem simul et iuvamentum habent. Primum
est sicut cor. Secundum sicut pulmo. Tertium sicut epar.
Dico autem quod per operationem oportet intelligi illud
quod causa est solum operationum iuvativa sin-
gularis ingredientium completur in speciei perma-
nentia sicut cor in generatione spiritus. Per iuva-
mentum oportet intelligi illud quod paratur ad alterius
membri operationem suscipiendam et tunc erit o-
peratio completa ad cuiusmodi singularis vi-
tam aut speciei permanentiam quemadmodum
pulmo aerem preparat. Ipsum vero epar facit per-
fectum suam primo digestionem et digestionem facit et

Al' divisionis

et

ipsi

similiter

i. sanguinem menstruum

aut

quare appetitum praestat quod in quantum digestum
secundum adeo perfectam efficitur quod ad sanguinem
ad ipsum mittendum nutriendum sit bonum actionem
operationem est. Et in quantum operatio efficitur quod
in alia expectata operatione [illegible] efficitur in
nascituum efficitur. Et iam diximus quod
membrorum alia sunt quae generantur ex spermate
quae sunt similium partium membra praeter carnem et adi-
pem. et alia sunt quae ex sanguine generantur sicut
adeps et caro. Quare est propter hoc duo ex
duobus generantur spermatibus masculorum spermate
et spermate mulierum. Sed secundum hunc [illegible] quod
sapientibus visum fuit. de spermate mascu-
li generantur sicut caseus generatur de coagulo et
de spermate mulieris generatur sicut caseus genera-
tur de lacte. Et sic principium coagulati-
onis formae est in coagulo. ita principium co-
agulationis formae est in spermate viri. Et sic
principium coagulationis est in lacte. ita principium
coagulationis formae scilicet ut patiens
est in spermate mulieris. Et quemadmodum
unumquodque duorum coaguli videlicet et lac-
tis est pars substantiae casei quae fit ex eis. ita unum-
quodque duorum spermatum est pars substantiae embrionis.
Hoc autem verbum parum immo nihil valet. Galieni
est contrarium. et non [illegible] quod utrumque duorum spermatum
habeat virtutem coagulativam et virtutem coagulati-
onem suscipientem. et propter hoc non se prohibet qui
dicat quod virtus coagulativa sit in mas-
culis fortior. et virtus coagulationem susci-
piens est fortior in feminis. Qualiter
autem primo efficietur invenietur in libris qui sunt de
sapientiis radicalibus. Prima sanguis quae
in tempore menstruorum a muliere separatur fit nu-
trimentum. Secunda alia pars eius est quae in similitudinem
convertitur substantiae spermatis et membrorum quae ex eo
generantur. et est nutrimentum augmentans
ipsum. alia pars eius quae non nutrimentum fit ad
hoc sed conveniens ut coaguletur ad implen-
da loca membrorum principalium vacua et fit ca-
ro et adeps. et alia pars est superfluitas quae
nulli bonum dat [illegible] remanet
nec nisi ad horam partus quia sic natura super-
fluam expellit. Cumque infans parturitur
sanguis quae ipsi ex generat huius sanguis
vicem supplet et generatur ex eo quod ab il-
lo sanguine generabatur. Et caro quidem ex san-
guine generatur spisso quod caliditas et sic-
citas coagulant. adeps vero ex aquosi-
tate et viscositate generatur quam frigiditas coa-
gulat. idcirco ipsum caliditas resolvit. Mem-
bra autem quae ex spermate sunt creata cum
solutionem continuitatis patiuntur creata continu-

itatis patiuntur creata continuitate non restau-
rantur nisi pauca ex eis et in paucis habitudini-
bus et in aetate pueritiae sicut ossa et ramus ve-
narum parvus non est magis. in arteriarum autem
aliquo corporis sejungitur. vel illo loco cum na-
scatur. Et hoc quidem sunt sicut ossa et venae. Illa autem
quae ex sanguine sunt creata renascuntur post
perditionem suam et continuantur tali similia quibus
sunt ipsa sicut caro. Et illud quod est generatum ex
sanguine in quo adhuc virtus existit spermatis et
quod unitum est ipsi et spermate corporis intercessit
in parvum illud sanguinem quod tollitur iterum nasci-
potest sicut dentes in aetate pueritiae. Cum autem
sanguis ad aliam conversus fuit complexio-
nem non iterum renascetur. Et diximus iam quod
membrorum sensitivum mobilium plurimique sen-
sus et motus simul principium est unus nervus et
plurimique separantur et est principium cuique virtus
nervus. Et iam diximus quod omnium interiorum quae pa-
nniculis sunt involuta panniculus ex uno et
panniculorum pectoris aut ventris cooperien-
tium nascitur. sed eorum quae in pectore sunt
panniculorum origo sicut diafragmatis
et venarum et arteriarum et pulmonis est
ex panniculo interiore qui costas tegit. Et
membrorum quidem venarum quae sunt in ventre pannic-
uli oriuntur ex siphac qui interiora ventris mus-
culos cooperit. Omnia quoque membra carnosa
aut sunt villosa sicut caro quae est in musculis
aut villis carentia sicut epar. Et nullus
quidem motus fit nisi per villos. Voluntarius vero
fit cum villorum qui sunt in musculis. Et similiter sicut
motus matricis et venarum et corporis sicut
motus transglutiendi fit villis propriis per
formam ex situ longitudinis et latitudi-
nis et transversionis. Attractioni vero sunt villi qui
in longitudinem procedunt. et expulsioni vil-
li qui in latitudinem tendunt constringentes.
et retentioni villi qui ex transverso vadunt.
Membrorum autem quae unam habent tunicam sicut
venarum et vesicae tres villorum species ad in-
vicem sunt textae. Et membrorum quae sunt duas
habentia tunicas villi qui in latitudinem
tendunt semper in eorum extrinseca existunt tu-
nica. et alii duo in tunica eorum intrinseca.
Illi tamen qui in longitudinem procedunt ad sup-
erficiem magis declinant intrinsecam. Quia
talis non generata fuerit nisi ne attrahendi et
expellendi villi simul existunt. immo
melius est ut villi attrahendi et retinen-
di sint simul [illegible] non in intestinis. Non
est multa indiget retentione sed attractione et
expulsione. Et diximus iam quod membrorum

nervosorum corporis sensu suo alienum continetque ali-
as que unam habent tunicam, alia que duas. Et
Que autem duabus constituuntur tunicis non taliter
creata fuerunt nisi propter iuvamenta multa, quorum
unum est multa necessitas mittere custo-
die fortitudinis sue corporeitatis ne
findatur cum fortitudinis motus eius que continen-
tur in eis sicut arterie. Secundum est multa
necessitas mittere custodie in retentione quod in eis
est reconditum ne resolvatur et egrediatur.
Resolutionis vero timor provenit cum sue ra-
ritatis si unam haberent tunicam. Et exitus
timor est ideo quia preciosum et ad sincerandum conti-
nue aptum. Et hoc quidem quod in eis est reconditum sicut
spiritus et sanguis quae arteriis sunt reconditi
in quorum custodia valde est studendum et de
quibus timetur ne pro nichilo recedant. Spiritus
quidem propter resolutionem et sanguis propter fissu-
ram. Et hoc namque maximum timetur ma-
lum. Tertium est quoniam cum aliquibus membris fuerit neces-
sarium ut sit ipsi attractio et expulsio mo-
tu vehementi. Secundum est unumquodque eorum si-
gulariter instrumentum suum proprium exercere. Et hoc
est sicut stomachus et intestina. Quartum est quoniam cum
voluntatis fuit ut una quidem membris tunica o-
perationi que est ei propria sit preparata et una quidem du-
arum operationum accidit propter complexionem
ab alterius operationis complexione diversa.
Fuit melius inter eas divideretur sicut stomachus
indiget fuit voluntatis sentiendi virtute
esse quod quidem non fit nisi in membro nervoso et digeren-
di quod similiter non fit nisi per membrum carnosum.
Unumquodque igitur harum duarum rerum tuni-
cam posuerit per se tunicam nervosam virtuti
sentiendi et tunicam carnosam digestioni.
Et non quidem est in intrinseca carnosa. Per namque
digestionis operatio ad id quod digestum est in
proximitate sui occursu pervenire. Sentiens
vero id quod sentit non per sentire non obviando
ei sensu videlicet tactu. Et diximus in quo
sunt quedam membra quorum complexio sanguini
est propinqua. Non igitur indiget sanguis in eorum
nutrimento multotiens converti sicut carnis.
Quapropter in eis nec foramina facta fuerunt
nec ventriculi in quibus aliquanto tempore nutrimen-
tum quod ei digeritur immoretur et deinde ex quo
caro nutriatur. Immo illico cum ei nutri-
mentum occurrit in ipsum convertitur. Et sunt ex mem-
bris quedam quorum complexio a sanguinis
complexione valde est remota. Idcirco cum
eis necesse fuit sanguinem ea nutrire
oportebit ut similitudinem illa eorum mul-
tis conversionibus ordinatim convertatur sicut os.

Quapropter in eis neque aut potiuntur sunt foramina nimium
quod tanto conveniat tempore. Quod vero in eis similitu-
dinem convertatur sicut in osse cranii et ad iu-
dicium aut foramina multa in ipsis divi-
sa sicut in osse mandibule inferioris. Et
membris quedam que siccantur necesse est ut nutri-
mento ampliori quam eis tribuitur sit necesse reple-
antur ut paulatim perducatur in suam similitu-
dinem convertendo. Membra autem for-
tia superfluitates suas ad membra debi-
lia sive minora expellunt sicut cor ad ascel-
las et cerebrum ad loca que sunt post auriculas
et epar ad inguina. Capitulum primum ser-
monis primi theorice partis .v. et est sermo univer-
salis de ossibus et iuncturis.

Dicemus quod ossium que sunt in corpore alia sunt sicut
fundamentum quoniam super eum corpus fabricatum sicut
spondiles dorsi. Spondiles namque dorsi
corporis sunt fundamentum super quod ipsum fabricatum
est quemadmodum navis super lignum ponitur. Et
alia sunt que sunt in corpore sicut clipeus ad tuen-
dum sicut os cranei. Et alia sunt arma quibus
bellatores impedientes repellunt
sicut ossa que vocantur simenia que sunt super
spondiles dorsi sicut spine. Et alia sunt
quibus iuncturarum vacuitates replentur
sicut ossa sisamina que inter ossa digito-
rum existunt. Et sunt alia que sunt ad corpus suspen-
denda que suspendi indigent sicut os la-
ude ad similitudinem quod est in radicibus gutturis
et lingue et aliorum suspensorum. Omnia autem
ossa corporis sub sustentaculum sunt et erectio.
Et ossa quidem que ad sustentandum tantum sunt
aut ad defendendum et ad membra move-
nda necessaria non existunt solida facta fuerunt.
Hec sunt in eis vacuitates et foramina par-
va et pori que sunt necesse est in eis esse. Eorum
vero que propter motum necessaria fuerunt in quantitate
concavitatis augmentum factum fuit et
ipsorum concavitas in medio eorum posita
fuit. Et una ne corpus ei receptaculis nutri-
menti pluris et sepius indigeret quam la-
xum fieret immo durum sicut eius corpus et ipsi
quod est medulla inde interiore est aggregatum.
Iuvamentum igitur adiectionis concavitatis
intrinsece est ut sit leve. Et iuvamen-
tum unitatis concavitatis intrinsece est ut
corpus ipsi sit durum. Et duritiei sui corporis
iuvamentum est ne in hora fortissimorum
motuum rumpatur. Et iuvamentum medul-
le que est in eo est ut nutriat ipsum sicut alibi
declaravimus et ut ipsum semper mollificet
ne frangatur ideo quod motus ipsum exsiccat.

fem
quod est
vel necatus
tunicam vero nervosam et extrinsecam
i. mitis conclusionibus
scilicet sibilia
corporis nutrimenti
vel sic / et melius
vel os
in nutrimentum

et ut sit vehementer huius forte ut solidum. Concavitas vero est cum fortitudo magis est necessaria. Et est maior cum plus necessaria est levitas. Ossa autem porosa creata fuerunt sic nutrimentum quod necessarium est eis et propter adiectionem necessitatis cum rei alicuius que necessaria est ut in ea penetret sic odor qui acre attrahitur in osse colatorio sive et cerebri superfluitas que per ipsum expellitur. Omnia vero ossa vicina sunt et coniunctiva. Nam inter aliquod et os quod ipsum sequitur magis existit spatium. Inter aliqua cum eorum invenitur spatium parvum quod cartillaginosa implet lagua. Hec cartillaginibus similia que propter iuvamentum fuerunt creata propter quod et cartillagines. Et ubi queritur de iuvamento illo non est cum de iunctura intrea sine labicata fuerit in mandibula inferiori. Vicinantes vero que inter ossa existunt multis sunt modis. Sicut est ossa quorum vicinitas iuncture large est vicinitas. Et sunt alie vicinitates iuncture non large nec multum stricte. Et sunt alia quorum vicinitas et iuncture multum stricte est vicinitas fixe aut modicum aut musachue (?). Et iunctura que larga est cuius unumquodque ossium suorum suis motibus facile potest moveri ita quod aliud os non moveatur sic iunctura rasete cum adiutorio. Et iunctura dura non valde stricta est illa cuius unius ossium motus per se non est facilis nec est valde modicum sic iunctura que est inter rasetam et pectinem aut iunctura que est inter omnia duo ossa pectinis. Iunctura vero valde stricta est illa cuius nullum ossium ullo modo per se moveri potest sicut iunctura toracis. Et fixa que est cum unum ossium non habet additamentum et aliud habet foramen in quo figitur additamentum fixe in quo non movetur sicut dentes in suis originibus. Et alius modus que est cum unumquodque ossium habet vicinitates et dentes sicut serra et dentes unius taliter sunt separati quod alterius ossis vicinitatis ingrediuntur quemadmodum carpentarii eis tabulas componunt. Et hec quidem iunctura vocatur sene (?) ... Sic sunt iuncture ossium cranei. Et multa alie quedam alia est que in latitudine continuatur sicut iuncture spondilium in floribus ex spondilibus dorsi. Et variatur quod supra sunt iuncture non valde sunt stricte.

Capitulum secundum de anothomia cranei.

Omnium quidem ossium cranei iuvamentum est quod sit clipeus cerebro ipsi cooperientia et ab omnibus malis defendentia. Iuvamentum vero tamen quod multa creata fuerint et non fuit unum tantum os in duas partes summas quoniam una consideratur in compaginatione eius que ipsum os colligit. Prima vero summa in duo dividitur iuvamenta. Unum est quod si cranio impedimentum in una sui parte evenerit fracture aut putrefactionis non erit toti cranio commune quemadmodum foret si unum esset os. Secundum est in partibus unius ossis diversitas in duritie et mollitie et raritate et spissitudine et subtilitate et grossitie licet. Et hec diversitas est necessaria propter intentiones quas ipsas diximus. Summe vero secunde iuvamenta sunt que per adorum complentur. Quorum quidam sunt que sunt in compaginatione ipsius cerebri vapores et grossi ab eo resoluti egredi non valerent si fieret unum os egrediendi haberent viam aperte que ab eo separantur et cerebri propter resolutionem mundificetur. Et aliud in compaginatione eius quod villus nervorum a cerebro egreditur per membra capitis vadunt ut vitam habeant. Et sunt alia duo iuvamenta omnia inter ossa et alias duas res una est in compaginatione venarum et arteriarum que intus ingrediuntur in capite ut vitam habeant et aliud est in compaginatione dure matris spisse et grossis ut aliqua eius partes cum adororum teneantur et a cerebro elevantur ne ei gravamen inferant. Et hec quidem ossis huius figura est ut sit rotundum propter duas res et duo iuvamenta. Unum est in compositione ad intra. Figura namque rotunda est maioris divisionis ea quarum recte linee comprehendunt figure cum earum comprehensiones equales fuerint. Et aliud est in compaginatione ad extra quoniam figura rotunda propter impulsiones non patitur quemadmodum anguli habentes patiuntur. Et ipsum quidem licet sit rotundum in longitudine tamen formatum est quoniam ... cerebro in longitudine tenet positione et sic ... ut non coangustetur. Et duas habet eminentias ante et retro ut nervos defendat qui descendunt ad frontem et nucham. Et hec quidem figura tres habet vias adororum et duas mediocres. Et in primis una adororum frontis est coniunctionis arcualis ... et vocatur coronalis. Et alia adororum directe transiens in longitudine dividit caput in duo media et ipse consuta vocatur sagittalis et quam cum

minor

que est vicinitas

... similitudinem dentium serre

Alia est quam in longitudine est coniuncta sicut iunctura que est inter duo ossa alseid.

sunt res que sunt in compaginatione ipsius ossis et alia consideratur.

... figura rotunda non patitur

Vnuat

una ilatitudine recta dextra

Jnal' sinciput

temporis

coris

alia

ronali e 9 tigua uocat. Et hmoi q̄ qd̄e
figuā attuistat i cui medio linea
recta sic ppēdicularis ē erecta q̄ ē hec
in ⊢ Et adoroz tcia iē occipud 7 la
sum ipi cois existit. cui pūcto cū sit
ipi sc̄dm figurā angult extimitas sa
gittal' 9tinuat. 7 uocat adoroz lau
de. eo q̄ laude littē grec silis existat
q̄ ē ita. Λ. Cūq3 duab3 adoroz q̄s pri
nominaui 9iūgit sit figura tal' ⊖. Du
e ū adoroz media se sc̄dm capitis lōgi
tudiē3 sī ptuse utriq3 eq distātes
sagittali q̄ p pfūditate integ̃ i ossib'
ū pfūdat. 7 hec due corticales uocā
tur. Nō nāles aūt capitis figure sī tres.
vna ē ut anterior eminētia minuat.
ppt qd adoroz mutat adoroz cōnalis.
Et alia ē ū posterior minuat eminē
tia. 7 ob h pdat adoroz laude. Et tcia
ē ū utriq3 pdit eminētie 7 fiet capd
i sp lōgitudiē 7 latitudiē3 hn̄s e
q̄les. 7 de hac qd̄e figuā sum̄ medi
coz. Gal' dix̄. q' ppt q' diuisiōes icā
sūt eq̄les. opertuit s̄m eqtatē ut
diuisiōes adoroz eēnt eq̄les. Sz di
uisiōes i pmis erāt tres i lōgitudi
nē 7 due i latitudiē. Sit ḡ itaq3 illuc
adoroz una i lōgitudiē 7 simil' drez
qd̄ latitudināl' i medio latitudinis
ab aure ad aurē sic lōgitudināl' doz
i medio lōgitudiēs. dix̄ 7 sum̄ medi
coz. Gal'. Jmpossibile ē capd aliā fi
gurā qītā n nāle hr̄e. s. ita ut sit lon
gitudo minor latitudiē. n d ueētul'
ceb' aūt d ipi cor' ad nuniet. q' qd̄e
uite ē 9uii 7 9posiciois philos' bōita
te. Et h qd̄e p'mū medicoz y pocrati
dicta 9cessit. q dix̄ capitis figurā
q̄ttuor tm̄ existere. Caplm̄ tciū d ano
thomia ei q̄ ē in craneo.

Apud p' h q' nq3 hr ossa. quia q̄ttuor sī ut
pmietes. 7 unū ē sic basis. h'uāt pa
rietes craneo sī duriores facti. eo qd
casus 7 pcussiōes ad eos fz plimū re
dt. 7 q̄ nc̄e fuit ut craneū eēt raru 7
medulliū. silr raru pp duas res. Vna
ē ut uapores in eḡdiāt q resoluūt.
Et altā 7 ceb' ḡuam inferat. Et de pa
rietib3 qd̄e posterior durior fact' ē eo q
a sinsu custodia ē remot' paries p'mi
7 ē os frontis. cui superior tmīnū ē ad
oroz cōnal'. Et iferior adoroz q̄ ab una
extimitate cōnali pueniēs tn̄sit supra

oculos ap' sup alia. 7 9tinuat ei finis
alii extimitati cōnal'. Alii ū duo pa
retes q̄ adextr' sī 7 sinistra sic ossa in
qb3 sūt aures. 7 uocat petrosa pp sui
duritiē. q̄ru unū qq3 tmīnat supi'
adoroz corticali. 7 iferi adextr3 q̄ pueīt
a sūmitate adextr3 laude 7 ptēdit usq3
ad cōnalē. 7 ab āterior pte cōnal' et
pterī pte adextr3 laude. Quartū ū pa
rietē tmīat supi' adoroz laude. 7 in
feri' adextr3 q̄ cōis iē cap' 7 pxillū 7
9iūgat iē duo extima laud. basis aūt
ceb' ē os q' oīa alia sustinet ossa. 7 uo
cat pxillare. q' qd̄e durū pp (duo) uiua
mīta fuit creatū. Vnū ē q' durities
ad portādū iuuat. 7 aliud q' durū
nūi' susap putrefactiōe sup flui
tu. Et h qd̄e os sb sup fluitatib3 q̄
sup ip3 sep descēdūt pōitū io fuit
meli' ip3 eē durū. Jn mala q3 p̄tea du
oz tpoz pte sī duo ossa dura q̄
cooperiūt neruū q' tn̄sit i tpore q' z
sic ē sc̄dm lōgitudiē3 ex tnsuerso. 7
uocat h duo ossa paris. Caplm̄ q̄r
tū d anothomia mādibularū 7 naru.
Ossium qd̄e mādibule cū tpus tpois
nunc declabim' adoroz mādibule
declando. 7 dicem' q' superiorē man
dibulā tmīnāt supi' adoroz cois int
eā et frōtē tnsiēs sb sup alius. a d tē
pore ad tp'. 7 i feri tmīnat eā dētiū
origines. Et duab3 ptib3 adextr3 q̄ a
pte auris uenit int eā 7 os pxillare
q' ē ret' pō dētes. deīn alia extimitā
q̄ ē ei finis uidelz q' eminēdo ad do
mesticā pxiūs declināt. Et ē adextr3
q̄ diuidit int h 7 adextr3 q̄ narībus
q̄ ē illa q̄ lōgitudiē sup palatum
secat. Jsti qd̄e sī tmīni adoroz nō
tminos ingrediētū q̄ dī ē q̄ secat i
lōgitudiē3 q' i palato ē sup mīi. 7
adoroz ē q̄ i nap' int duo sup alia
7 uadit ad oppositiōe q̄ ē iē duos dē
tes duals 7 ē adoroz q̄ a pncipio in
cipit h adextr. 7 descēdēdo declinat ab
ea ad oppositiōe q̄ int q̄druplū 7 ca
niū adextr 7 alia q̄l' illa a sinistra.
Et ex his qd̄e tb3 adoroz. s. media
7 duab3 extremis. 7 int oppositiōes
originū dētiū pdictoz fuit duo os
sa triangula. Sz triangulor3 bases n̄
sūt ap' dētiū origines. s3 aū h fit
i medio adoroz secās dēa basi narium.

Tres est adiutorium huic foramini in locis pre
dictis pervenit. et sunt sub duobus triangu
lis duo ossa quorum alterum horum triangulorum
et ungui[illegible] dentium [illegible] bases et duas
partes adiutorium extremitatum [illegible] separat
ab alio. in quo media adiutorium descendit.
In uno enim quoque illorum ossium sunt duo angu
li [illegible] ad hanc sortem [illegible] et ad
duos caninos et [illegible] est ad na
res. Et est duorum mandibule superioris
est adiutorium [illegible] que descendit ad adiutorium
cum superiori et ad partem attingit oculi. et cum
pervenit ad orbitam interius separat [illegible]
quorum [illegible] sub adiutorio quod cum fronte est
coniunctum. et super oculi orbitam supercilio con
iunctum. Et alia adiutorium est sub eo et similiter con
iungitur parte qua orbitam non ingreditur. Et alia
adiutorium [illegible] similiter coniungitur postquam orbitam
ingreditur. Et quod de illis inferius existit in
compositione adiutorium quod est sub superioribus longius
est loco quo in quo est superius tangit. os vero quod ad
eorum [illegible] separatur est maxilla. Et pars in qua sepa
ratur secundum. Nasi autem iuvamenta manifesta
sunt. que sunt tria. Unum est quoniam cum foramine quod est
in eo in odoratione iuvat. donec plus aeris
in eo coniungatur. et in tempore prius quam in cerebro
perveniret. hoc est plurimum aeris quod attrahitur ad
pulmonem vadit. magna tamen eius pars
ad cerebrum tendit. Et cum aeris attractione
aliquis odorare vult in uno loco aer
coram instrumento odoratus adiungitur. ut sit ad
prehensio plus et copiosior. In uno igitur
iuvamento sunt hec tria iuvamenta. Secundum est quod
allocutionis iuvat distinguendis. et ut ca
vum erit sit causalis in rasione. et ne totus
aer apud locum cum litterarum accidit rasio con
pressatur sic secundum mensuram. Et hec duo iu
vamenta in uno consistunt iuvamento. Et ter
tium est quod facit nasus in inspiratione aeris.
huius litterarum quoniam in quo facit foramen perfora
tum absolute per fistulam que non obturatur.
Tertium vero est ut superfluitates acceptas egredi
entium tegumentum et defensionem. auribus
habuit cum exsufflatione. Et ossium quod est na
si compositio ex duobus est ossibus ad modum
duorum triangulorum. quorum duo anguli superi
ores coniunguntur. et bases apud unum angulum se con
iungunt et in duos separantur angulos. Et unum
quodque duorum ossium unicuique duarum a
derit super partem extremitatum quod naturam.
Et super duas eorum inferiores extremita
tes sunt due cartillagines molles et [illegible]
cas secundum longitudinem media vero est cartil

lago cuius superior pars inferiore est durior
que tota aliis duabus cartillaginibus durior
existit. Hec vero medie cartillaginis iuva
mentum est ut nasus in duas perforat nares
ut vero cum acceptis superfluitas descendit secundum
plurimum ad unam eorum declinat. et non totam
attrahendi aerem viam opturet quod accedentibus
refert aerem. que ibi de spiritu existit emi
tat. duarum vero cartillaginum extremarum
iuvamentum tres res existunt. unum est iu
vamentum omnibus cartillaginibus que super extremitates
ossium existunt extremitates eorum que iam e
xecuti fuimus. Et secundum est ut expandantur et
dilatentur si necesse fuerint aere superfluente a
trahere aut expellere. Et tertium est ut ad iuva
porem excutiendum cum suo motu et quiete
et timore iuvet cum exsufflaverit. Et duo
que narium ossa sunt fuerint minuta et
levia. quoniam levitas magis est necessaria hic quam
firmitudo. et precipue quia ambiorum con
tinuitate sunt separata et nocumenta sunt reci
pienda. et sunt posita cum custodia sensus.
Ossium vero mandibule inferioris forma et iuva
mentum scita sunt. ex duobus namque consistit os
sibus que stricta sub mento connectit iunctura.
Et in summitate cuiusque duorum aliorum extre
morum eorum sciando facta est structura cur
va. que cum additamento ei ingeniose pre
parato componitur quod ex osse nascitur quod ad ca
put pervenit. quod cum unumquodque ligamentis fuit liga
ta. Capitulum .v. de anothomia dentium.

Dentes que sunt triginta duo. et tamen cum con
tingit quod sunt liberi non habent neguegidu quod est
quatuor extremi. et tunc non erit nisi viginti oc
to. Eorum vero duorum sunt duales. et duo quod
plus superioribus. et totidem inferius ad incidendum et
duo canini superius et duo inferius ad fran
gendum. Et molares ad molendum ab
utraque parte superiores et inferiores quatuor
aut quinque. Et hoc totum summa est aut tri
ginta duo aut viginti octo. quatuor duales
et quatuor quadrupli. et quatuor canini et oc
to molares et quatuor neguegid. Et ne
guegid quod est secundum plurimum nascitur in me
dio temporis augmenti. Et quod est post spiramentum
continuationem et aut consistentiam. quoniam consisten
tia est circa triginta annos. Ideoque dentes isti
dentes sensus vocantur. Et dentes in habent ra
dices et capita acuta que in foraminibus fi
guntur ossium duarum mandibularum in quibus
consistunt. Et super marginem cuiusque fora
minis additamentum magnum erit rotun
dum quod dentem circuit et stringit ubi forma

mal' aggar[illegible] est cum alvea
mento [illegible] [illegible]
acet[illegible] :

constituunt ligamenta. Unusquisque vero dentium preter
molares habet unum caput. Sed molarium in
inferiori mandibula fixorum quisque ad mi-
nus duo habet capita, et est cum habet plura
et proprie neguidem qui tria habent capita. Sed
fixorum in mandibula superiori quisque ad mi-
nus tria habet capita et fortasse plura, et proprie
neguidem qui quatuor habent capita. Capi-
ta vero molarium multa facta sunt quoniam sunt ma-
gni, et quoniam eorum operatio est maior. Et su-
perioribus quidem addita sunt eo quod sunt suspensa et
quod gravitas facit eos ad oppositionem partis in
suorum capitum declinare. Inferiorum vero pon-
derositas in fixione eorum contraria non existit.
Nullum preterea ossium ullo modo sentit preter den-
tes, sicut est dictum quod experimentum nobis demonstrat
eos sensum habere, et quod non sollicita fuit natura et fecit
ipsos cum virtute que a cerebro provenit ideo ut ipsi
et inter calorem et frigus discernant. Capitulum
VI. De anothomia dorsi.

Dorsum propter quatuor iuvamenta creatum fuit.
Unum ut sit nuche servitium que in principalibus
membris animalis est necessaria, propter illud quod in isto
loco de nucha iuvamento clare narravi-
mus. Nec tamen summam aggregatam de eo refe-
remus. Et hoc est quod si nucha a cerebro nasce-
retur, esset necessarium multo maius esse quam sit
et crescere et gravare super totum corpus. Nunc
quod esset necessarium grande pertransire spatium et
longum donec ad extremorum finem perveniret
et esset nocumentis expositum et ad incidendum.
Et eius quidem longitudo ipsi debilita-
ret fortitudinem ad attrahendum membra
gravia ad ipsorum principia. Ideoque Deus cuius
nomen sit benedictum misericorditer egre-
diens fecit cerebrum quod est nucha ad inferiora
corporis incedere sicut canales a fonte. Quoniam
extra nervorum divisiones a duobus suis
lateribus et eius extremo secundum eius oppositionem et
vicinitatem cum membris egrediantur. Preterea secundum
est dorsum servitium eius et custodia. Et hoc quidem
est quoniam dorsum est custodia et clipeus membrorum
nobilium que sunt posita coram ipso. Ideoque in arc
...arce facte fuerunt ei spine et similia.
Et tertium quod dorsum creatum fuit ut sit ali-
orum ossium principium sicut lignum quod in exordio
navis primo ponitur cui alia ligna infi-
guntur secundum et annectuntur. Ideoque dorsum durum
creatum fuit. Et quartum est ut possit homo sta-
re et ad multas se movere partes. Ideoque
dorsum spondilibus ordinatis factum est non de
osse uno sed de ossibus magnis. Iunc-
ture quoque inter spondiles facte sunt laxe quoniam

stando potentiam debilitaret, nec valde
stricte quoniam prohiberent inclinare. Unde
Capitulum VII. De anothomia spondili.

Spondilis est os in cuius medio est foramen
per quod nucha transit. Et est cum spondilis quatuor
habet additamenta a dextris et a sinistris et duo
bus lateribus foraminis. Et ea quidem que
sursum tendunt sursum aspicientia dicuntur.
Et que sunt inferius tendentia inferius aspicien-
tia et versa. Et est et cum additamenta sunt sex,
quatuor ab una parte et duo ab alia. Et est
cum sunt octo. In hiis vero additamentis existit
iuvamentum ut per ea continuitas que est inter
spondiles continuitate iunctura hoc ordinetur
cum concavitatibus in quibus dam eorum et capiti-
bus bucellis similibus in quibus dam. Sunt preterea
ex spondilibus que alia habent additamenta
et non propter hoc iuvamentum sed propter defensionem
et clipeum et repulsionem eius quod patitur ut su-
per ea texantur horum additamentorum ligamen-
ta. Et sunt ossa ampla et dura et spondilium
longitudine posita. Que autem ex eis retro
posita sunt spine vocantur et si anterius et que
ex eis a dextris et sinistris sunt posita vo-
cantur ale. Ipse vero sunt ad defendendum id quod in
longitudine corporis ex nervis et venis et
musculis profundum quod ipse ingreditur. Et quidam
ex aliis que ad partem costarum tendunt aliud
preterea habent iuvamentum. Ex quibus est quod in eis
sunt concavitates quibus capita costarum
gibbosa mirabiliter ingeruntur. In unaquaque
enim ala ex eis sunt due concavitates et
in unaquaque costa sunt duo gibbosa. Sunt
preterea ex aliis que duo habent capita et ale et
duplicia similantur. Et hoc quidem est in spondilibus
existit colli cuius iuvamentum iam narravi-
mus. Spondiles quoque preter foramen medium
alia habent foramina propter quod ab eis e-
greditur de nervis et quod in eas egreditur de ve-
nis venis. Quedam autem illorum forami-
num sunt que complentur in una spondili unius
eminentia, et sunt quedam eorum que complentur
inter duos spondiles communiter. Et locus earum
est communis tamen qui inter eas existit. Et plurimumque
est cum istud a duabus partibus scilicet superiori et in-
feriori existit. Et plurimumque est in una parte. Et est
cum unaquaque spondili est semicirculus, et est cum
in una earum est maior et in altera minor.
Et hoc quidem foramina a duobus lateribus spon-
dilis posita fuerunt. Et non retro propter defensionis
defectum illic eius quod egreditur et ingreditur
et quoniam passionibus esset expositum. Neque in
fuerunt posita anterius quoniam in locis esset

ad q̄ cor̄ sua illi ꝓ̄ ꝑ deuositate ⁊ sinis ⁊
uoluntarius motibꝫ declinat. ideoq̄ mo
tus debilitaretur. Et n̄ fuit possibile
ut essent stricti ligamenti. Ut autem an
teri egrediuntur ⁊ ꝑtra rec̄ reducerentur fuit
impossibile. quoniam declinatio ꝑ esset super
minorum egressiones que eas facerent coangu
stari. ⁊ nocumentum his additamentis
que defensiue constituit. sup ꝑ̄orta fu
erunt ligamenta ⁊ uiuu ⁊ lenia facta fu
erunt ⁊ lubrica ne tactu earum inferant
nocumentum. additamentorum que consimilia
n̄ d n̄ ē ꝑ. Sed ē ad inuicem fortiter ligata
ligamento uehementi undique. Verum liga
tum anterius ē plus stricta ⁊ posterius plus laxa.
quoniam anterius curuari ⁊ flecti ē magis neces
sarium q̄ posterius flecti ⁊ curuari. Et ꝓpterea
que ligamenta que sunt posterius facta fuerunt
laxa impleta fuerunt spatia que ibi proculdubio
fuerunt hiatibus in collis. Spon
diluum autem dorsi quedam sunt que ualde bene
ligantur cum ꝯtracabus ac si essent unum os cre
atum ad fixionem ⁊ quietem. ⁊ quedam sunt que sunt
laxa ac si essent ossa multa creata ꝓpter
motum. Capitulum .vii. de iuuamento colli
⁊ ossis eius.

Collum fuit creatum ꝓpter
tracheam arteriam. ⁊ tracheam que arteria fuit creata
ꝓpter que narrabimus de creatione eius iuuam
tis in suo loco. Et ꝓpterea quod spondiles colli
⁊ ad summum superiores sunt delate super
eas. quedam sunt dorsi sub eis oportuit ut
fuissent minores. Quare ē de ferri de ferre
te leuiores esse quoniam placuit ut motor que
sit ꝓter capite ordinem. Et quoniam necesse fuit
[illegible] nucha quousque esse ⁊ maior sic
[illegible] ꝓꝫ eo q̄ ex duuisione
[illegible] superius ꝓte ē ꝓr ē plus eo q̄ ē
ꝓu ei que ē inferius oportuit in spondili
bꝫ colli foramina magis ampla fore.
Et que ꝓuimus ⁊ foramina amplitudo
earum attenuauerit corpus. oportuit sit
militudinis [illegible] ibi affuisse quod illo
que due res quas narrauimus debilitate
rum euitarentur. Oportuit ergo eas omnibꝫ
aliis spondilibus duriores creari. Et
quamuis spondilis earum corpus subtile fuit.
creata fuerunt earum sinectrua parua. Magis
ē sic creata forent spondilis essent exponite
rupture ⁊ nocumentis eo quod earum sine
nus res conueniret fortes. Et quia ea
rum sinectria fuerunt parua. facte sunt ale
earum magne duo duplicia habentes
capita. Et quoniam motus magis fuit ne
cessarius eis q̄ fixio eo quod ipse n̄ multa fu
erunt ossa quemadmodum ille que sunt inferius. la
xe facte fuerunt spondilium earum iuncture.
compaticem iuncturarum earum que sunt inferius.
Et quoniam quemadmodum defuit eis ex similitudine
ꝓpter laxitudinem tantum recuperant a plus eo.
excepto eis que eas continuat ⁊ super eas gradiuntur
de neruis ⁊ musculis ⁊ uenis. ideo n̄ fuit ne
cessaria multa similitudo iuncturis.
Et quia n̄ fuit necessarium multum firmare
iuncturas ⁊ suffecit eis mensura que ex ea
attributa eis fuit. ideo earum additamentum
consimilia sursum aspicientia ⁊ iusum n̄
fuerunt creata magis ⁊ multe latitudinis
quemadmodum illa que sunt sub collo. Verumtamen
earum bases posite sunt longiores. ⁊ earum liga
menta laxiora. Et minorum egressiones in eis
posite fuerunt quas sic diximus. quoniam n̄ fuit
possibile in una quaque illarum spondilium eo
quod sit subtilis ⁊ parua ⁊ foramen ꝑ quod transit
nucha amplum esse foramen ꝓut n̄ in illis
quas declarabimus ⁊ que demonstrabimus dispo
sitiones. Nunc autem dicemus quod spondiles colli
.vii. sunt numero. hec namque mensura in longitu
dine ⁊ numero fuit equalis. Et quelibet earum omnia
n̄ dictam ꝓdicta habet additamenta ꝓter prima
s. ⁊ sinectria ⁊ duas alas ⁊ quattuor ad
ditamenta consimilia sursum aspicientia
⁊ quattuor inferius aspicientia. Et una quaque
ala duos habet ramos. Et cuiuslibet egressionis
minus inter eos duas spondiles in duo di
uiditur media. prima autem spondilis ⁊ se
cunda habent ꝓprietates quas n̄ habent alie. In
primus n̄ ē secundum quod motus capitis a
dextris ⁊ a sinistris fit iunctura que inter caput
⁊ spondilem primam existit. Et ipsi motus
anterius ⁊ posterius fit iunctura que ē inter illam ⁊
spondilem secundam. Est ergo nobis de iunctura prima
⁊ primus loquendum. Dicemus ergo quod super la
teriora ꝓte spondilis prime ad duabus
partibꝫ que sunt superiora create fuerunt due ca
uitates in quas duo ossis capitis ad
ditamenta ingrediuntur. Et cum unum eorum ele
uatur ⁊ alterum deprimitur declinat caput ad
oppositum. Et quia in hac spondili alia sit
iunctura impossibile fuit. ibi ergo alia fuit
fuit spondilis ꝑ se que ē secunda ex qua creata
apte ei anteriore que ad initium ē addi
tamentum longum ⁊ durum ornari fecit quod per
transit ⁊ ingreditur foramen prime coram uin
cula foramine inter eas .s. foramini
ne quod a posterioribꝫ ad interiora longius q̄ a
dextra ⁊ a sinistra. quoniam inter posterius

a ligamento posteriori
bꝫ [illegible] anteriori
⁊ ꝑtra reducente retro.

a. cana pulmonis

inal' colli [illegible]

inal' fractura.

duo ingredientia notat additamentu ossis et nucham
et maius ingrediens uocat nucham :

fen

et anteri sunt duo ingredientia quorum maiorem
occupat locum quam unum ex ingredientibus
occupet. latitudo autem mensuratur secundum unum
ingrediens quod maius est. Et hoc quod est additam
tum uocatur dens. a quo quidem occulta sunt nu
cha ligamentis fortibus. quoniam dens ext
mitas anuche extremitate separetur ne et
dens suo motu nucham patiatur et ei
coangustationem faciat. deinde additam
tum hoc a spondili prima eleuatur. et concau
tatem que in osse capitis ingreditur qua
cauitas que in osse existit capitis anti
et posteri circundat. Et hoc quod est dens non ad
anteri sunt sed non propter duo iuuamenta.
Quorum unum est ut amplius sit custoditum.
Et alterum non latus spondilis qui est magis subtile
sit intus et non exteri. Et prime quidem spo
dilis proprietas est ne simenia habeat ideo ne
ei inferatur grauamen. et ne propter ipsam nou
mentis sit exposita. additamentum nam que
repellit in quantum est forti ipsum mer fra
cturam et nocumentum affert ei quod est debili.
Et etiam ne neruos et uenas multos qui in
ei continentur positi ledat. Et quare in parum in
digent his spinis custodientibus. hec enim
spondilis est que sub nucha et sepulta in custo
dus se que ipsam a nocumentis custodiunt.
Et propter has quidem intentiones non fuit ei facte
fuerunt ale. Neruorum est et uenarum plures
in duobus eius lateribus positiones spissa posui
sunt. propter quod propius sunt propinque. ideo ale locum non ha
buerunt amplius ex proprietatibus huius existit
spondilis. quod nucha ab ea non per duo eius latera
egreditur. nisi per foramen eius. sed per duo fora
mina que in ea posteri ad partem tenduntur su
periorem. Sic enim ipsorum egressiones essent non du
o capitis additamenta continuis iungerentur
suis. tunc motus eorum sunt uehementes uehe
menti impedimento caput impediretur. Similiter quod
essent si non sit ubi glutit ad deglutionem
secundum sua additamenta que ingrediuntur in ea
ex suis duobus additamentis que super eas
incedunt. et non inter eam et inter sui iunctura
sit laxa que anteri mouet et posterius.
Neque sunt conuenientes ut anteri et posteri egre
derentur propter causas in declaratione esse aliarum spon
dilium demonstrauimus. Neque a duobus la
teribus propter ossis ibi existentis debilitatem
cum dentis. Quia propter sunt necesse ut paruum
sub iunctura capitis essent posteri a dua
bus partibus. Et in medio eius quod est inter id quod est
posteri et latus. Oportuit ergo ut duo fora
mina essent parua. Quia propter necesse fuit ut

neruos fuisse paruos. Quia autem in spon
dilis secunda impossibile fuit neruorum egressio
nes super fuisse sic fuit possibile
in hac ex quo simenta essent neruorum su
orum egressiones sic in prima timetur ne con
quassarentur et rumperentur motu prime spondi
lis super eam cum caput anteri aut posteri
mouetur. nec fuit possibile ut anteri
egrederentur et posteri propter illud quod diximus. nec
fuit possibile ut a duobus egrederentur
lateribus. quoniam si esset ita esset cum prima com
munis. sed quod inter eas oriretur esset ual
de subtile. nisi priorum contigeret pluita
te et quod comprehenderet essent parua debilia
simul iuncta. et si cum prima esset communis iam
cognouimus cum prime et quod esset corruptio
si eis a duobus perforarentur lateribus. ergo opor
tuit foramina in secunda esse ante duo latera
simenia. id est duobus prime opposita lateribus
quoniam cum prime cum eis associabitur non lederet
eos. Et dens quidem que ex secunda oritur bonum pre est
anexus ligamento forti. Et iunctura capi
tis cum prima et iunctura capitis et prima
alie cum secunda sunt laxiores quam aliorum spondi
lium iuncture. ideo quod motus qui per eas fuit
ualde sunt necessarii. et ut essent firme et ma
nifeste et cum caput mouetur iunctura unius
spondilis alia remanet inseparabilis in alia
sua iunctura sic opposite facte ad faciendum.
Et cum caput ante mouetur et posteri stat
cum parte spondili ac si ambo essent unum os.
Et tamen ad duo latera sunt transuersaliter moue
tur fit spondilis parte cum secunda sicut unum os. hoc est
quod de spondilibus colli et earum proprietatibus
narrare uoluimus. Capitulum xviii. de a

nothomia spondilium pectoris et eorum iu
uamentis.

Spondiles pectoris illi sunt
cum quibus iunguntur coste et attractionis aeris
membra complexiuntur uel continentur. Et sunt
spondiles undecim simenia habentes et ala
et una que alas non habet. Sunt ergo spondiles
duodecim. Earum uero simenia non sunt equalia. que
est ex eis sunt circa membra que sunt nobilio
ra maiora sunt et fortiora. Et spondili
uero quidem pectoris ale alijs duriores e
xistunt. propterea quod cum eis coste iungunt.
Septem autem supremarum spondilium sime
nia sunt magis et ipsorum ale crosse uero car
fortissime tueantur. Et ideo quare earum cor
pulentas in hoc fuit diminuta. facta sunt
ipsorum additamenta coniunctionalia curta
lata. Et illarum quidem que sunt super decima
additamenta coniunctionalia que sursum tendunt

In alia: secunda

In alia: et duobus latibus

.i. neruos.

In alia: uehementes

quaere

sunt illa in quibus est vacuitas bucelle. Et illa que inferius reducit se illa ex quibus egrediunt gibbositates. que vacuitates ingrediuntur. quorum simenia ad inferiora curvatur. Decime autem simenium est rectum et non curvum et eius additamenta coniunctivalia autem que habent vacuitates que contra bucelle consistunt, cum superius et inferius simul bucellarum fit receptio. propterea non illa nunquam que sub decima consistunt bucelle sunt ad superiora et earum vacuitates ad inferiora et ipsarum simenia ad superiora curvatur. et nunc hoc totum in iuvamentis narrabimus.

Duodecima vero spondilis alas non habet quoniam necessitas multa que constrinxit eam non incertam est diminuta. sed similitudo alio modo est ingeniata in qua similitudo cum alio iungitur iuvamento. Et hoc quidem existit declaratio quod spondiles alcatim minima indiguerunt magnitudine et vinctivarum similitudine multa. quia fuerunt totum quod est sub ipsis. Ideoque necesse est ut in vinctivis vacuitates et bucelle plures numero fierent quam vinctivarum earum additamenta duplicata fuerunt et fuit necesse ut post duodecimam que est versus partem illarum similis fieret. Quapropter eius additamenta coniunctivalia duplicata fuerunt. Inibus igitur additamentis constricta fuit res ex qua digne erat ut ale fierent.

Post hec amplissime fuit dilatata et que circa ampliatum fuit serrale similiter existit. duo igitur iuvamenta simul in hac curvatura coniuncta fuerunt. Et quidem duodecima est illa cum qua diafragmatis iungitur extremitas.

Ille autem que sub hac consistunt spondile non hic indiguerunt similitudine in multiplicatione additamentorum coniunctivalium. immo quod ex eis oritur de simenius et alis magnificatum fuit quia earum corpus ab hoc occupatum fuit. Et propterea quod pectoris spondiles maiores existunt spondilibus colli non fuerunt posita foramina inter duas spondiles contra equaliter divisa. sed paulatim credita fuerunt. quoniam in illis que sunt superius fuit foraminum augmentum. et in eis que sunt inferius fuit foraminis diminutio donec totum foramen in una remansit. Et hoc quidem fuit in decima existit spondili. Earum vero que ex spondilibus pectoris retinent et spondilium alcatim contrahere potuerunt a dextris et a sinistris ut in eis fiat foramen completum. fuit igitur in spondili hoc alcatim foramen a dextris et foramen a sinistris. propterea ut nervus

Segrederentur. Capitulum .x. de anothomia spondilium alcatim.

Spondilium alcatim. Spondiles sunt simenia et ale late. Et ipsarum quidem additamenta coniunctivalia inferiora dilatantur et similiter alis defendentibus. Et spondiles iste sunt .v. alcatim non cum alhauis est sicut basis totius dorsi. Et ipsa quidem sustinet et defert os femoris. et sunt a quibus nervi pedis oriuntur. Capitulum .xi.

Ossa alhauis de anothomia alhauis.

Alhauis scias quod magis ingeniose se habet quam omnes spondiles. et earum iuncture sunt firmiores. et ipsarum ale sunt magis ample. Et nervus quidem foraminis in eis consistit egrediens non ex certitudine duorum laterum nec acterum iuncta ipsorum comprimat. sed est magis remotus et multo plus missus ad interiora et ad posteriora. Et ossa alhauis ossibus alcatim similia existunt. Capitulum .xii. de anothomia alhauis.

Alhauis os est compositum ex tribus spondilibus cartillaginosis que non habent additamenta. et nervus quidem a foraminibus illarum cum ibus oritur sicut est in collo propterea quod se prius. Sed a foramine tertie nervus egreditur in primo. Capitulum .xiii. summa que est in fine que est sicut finis de iuvamento dorsi.

Iam locuti sumus de ossibus dorsi verba moderata. nunc autem de toto dorso verba loquimur summa continentia. Dicimus igitur quod dorsum totum est sicut una res prima habens figuram aliis figuris meliorem que est ex clarius. hoc nam figura remotiorem a receptione nocumentorum ex percussione vel impulsione eveniendum quam omnes alie figure. Et propter hoc capita corporum ab superiori ad inferiorem fuerunt curvata. et corporum ab inferiori ad superiorem et coniunxerunt se apud medium quod est decima. hoc vero ad nullam curvata fuit partem ideo vero super eam due simul conveniunt curvitates. Et decima quidem in se simenia non habet sed in longitudine media consistit. Et quod quoniam necesse est dorsum ad aliquod duorum curvari laterum. et istud non fieri nisi ut declinet medium ad contrariam partem. et declinet illud quod est sub ipsa et supra ipsam ad illam partem ac si duo extrema dorsi ad se obviandum declinarent propterea in medio non forte fuerunt bucelle sive vacuitates tantum. Et forte fuerunt bucelle superiores et inferiores ad ipsam declinantes. sed superiores descendentes et inferiores ascendentes ideo vero earum ablatio ad contrariam partis declinationis similiter sit. et ut superiores curvarentur ad inferiora. et inferiores ad superiora. Capitulum .xiiii. de anothomia costarum.

Coste sunt iuvamentum eius quod ex instrumentis.

i. renum

in al' decime

i. loci qui dicitur renes

i. loci qui est similis quinque spondilibus

i. loci quod postremum pectoris usque ad finem dorsi

i. simenion

i. spondile

4 s. spondil'

fcm

mitas attractionis aeris et ex superioribus instrumentorum nutrimenti ordinat. Et ipse quidem non fecit fuerit unum os ne guarret. et ne si aliquid accideret nocumentum foret com. et ut facile esset dilatari cum necessitas accidit secundum quod est in eis et repleret interiora nutrimento et inflatione et indigerent loco magis amplo propter aerem quem attrahit. et ut inter eas musculi pectoris qui operantur omnibus attrahendi aerem iuuant et ei quod continuatur cum ipso incederet. Et propter quod pectus custodiat pulmonem et cor quod est cum eis necessaria fuit ei tutela uehementissima in corum defensione. quoniam nocumentorum impressiones que eis accidunt sunt maiores. et cum hic eorum munitio undique non ea angustat in eis noceret. Et ideo septem coste superiores curue fuerunt continuatas in quo est in eis de ap casum obuiantes et membris custodientes principale ab omnibus partibus. Ille uero qui constituit in parte instrumentorum nocumentum nutrimenti curue fuerunt sicut partem minuite. uero sensus non proueniret uisus. Sed autem non fuerit continuate. immo paulatim ordinatur fuerit cum sectione quod superiores propinquius habentes spatium inter duo extrema egredientia et inferiora longiores. Et istud ideo fuit ut cum tutela membrorum nutrimenti. scilicet epatis splenis. et aliorum amplitudo loco suo augeret. ne cum impletur nutrimento et inflationibus comprimeretur. septem uero coste superiores pectoris coste et uocantur que ab una quaque parte sunt septem. Sed due que sunt in medio sunt maiores et longiores. Et ille que sunt in extremitatibus sunt breuiores. hec est figura ut complexum undique comprehendit et melior existit. Et coste quidem iste in primis secundum suam gibbositatem ad inferiorem inclinantur. deinde quasi recedendo ad superiorem incedunt et continuantur cum torace sicut nominabimus postea. ideo ut sit earum complexio in locis amplior. duo postea autem earum additamenta duas profundas ingrediunt uacuitates que sunt iuncta que ala que est super spondilis et proueniret iunctura dupla. Et similiter existunt alie .vii. cum ossibus toracis. quinque autem curuitate que remanserunt sunt ossa pectoris et coste false quarum capita curua fuerunt cum cartillaginibus continuati ut sit secure attracta cum passiones affuerint. et ne occurrant membris lenibus et dura frangantur cum sint dure. et continuantur eis cum corde quod inter eas et membra leuia existit medium. et inter duritiem et leuitatem mediocritatem habet. Capitulum

xv. de anothomia toracis.

Torax ex septem ossibus est compositum. ex uno autem osse non fuit creatus propter iuuamentum quod in aliis locis scriuisti et propterea ut sit latum ut conueniens sit ei quod colligit ex membris attrahendi aerem in dilatatione. Et eius quoque curua fuerunt non solida cum cartillaginibus continua ut in ipsorum motu non moueretur et sit iunctus corporibus in fine. que in septem curua fuerunt in uno costarum que cum eis iunguntur. Cum inferiori parte toracis est cartillaginosum latum continuatur. cuius inferior extremitas rotundata attingens uocatur epigloctalis eo quod epigloti est similis. Et ipsa quidem est tutamentum oris stomachi et medium inter toracem et membra leuia ideo ut continuitas duri cum leui sit melior quemadmodum multotiens diximus.

Capitulum xvi. de anothomia furcule.

Furcula est posita super unamquamque duarum partium eius que in torace est supremum curuatum coram gutture et propter suam concauitatem acuitatem foramen in quo penetrat uena ad cerebrum subiens et uene ab eo descendentes. et declinat ad partem siluestrem et continuatur cum capite spatule et cum ipso spatula ligatur et cum eis ambobus adiutorium. Capitulum xvii. de anothomia spatule.

Spatula fuit creata propter duo iuuamenta. unum est ut adiutorium et manus ab ea suspendatur ne adiutorium cum pectore sit continuum. quoniam si ita esset motus uniuscuiusque duarum manuum ad alteram destrueret et coangustatio fieret. Ipsa uero curua fuit a costis separata et partes motuum ad illam fuerunt ampliate. Et alterum est ut sit defensio firma membrorum que inter pectus consistunt. et ut eleuetur in loco eminentiorum spondilium et alarum propriarum ut non sint spondilis que per allisiones repellant nec sensus per eas percipiat. spatula uero a parte siluestri subtiliatur et a parte domestica incrassatur. Et super extremitatem ipsius siluestrem fit uacuitas profunda que rotundam adiutorii ingreditur extremitatis. Et ipsa quidem duo habet additamenta. Unum est ad superiora et posterius et uocatur rostrum coruinum et per ipsum ligatur spatula cum furcula. Et ipsum est quod prohibet ne adiutorium ad superiora de suo moueatur loco. Et aliud est interius et ad inferiora quod prohibet ne caput adiutorii dislocetur postea sui in extremitate dilatatur quoniam plus ad partem incedit domesticam ideo ut sit ei complexio plus defendens. Et ipsa quidem secundum suum dorsum additamentum habet sicut triangulum cuius basis est ad partem siluestrem et angulus ad partem

· In al' caso obuiantes

· acute

· i. loco quod est in inferiori parte gule. et dicitur sic ambice et in latino sortitur uulneratio cum lancea eo quod ibi cum lancea percutitur et sic moritur et non aliter.

· In al' et ut sit multa propter eminentia spondilium et suarum alarum.

domesticam ne dorsi superficies fricaretur.
Si foret enim basis ad partem domesticam e-
levaret cutem et cum percussiones advenirent
efficeretur dolorem. Et hec quidem additamenta veni-
unt et sic simentia spondilibus centum ad recipi-
endum et vocatur spatule oculus. Ultima
vero spatule dilatatio est et est cartillago
cum qua continuatur. cum extremitas est rotunda
que cum ea continuatur propter eam quam in aliis diximus
cartillaginibus.

Capitulum xviii. de anothomia adiutorii.

Adiutorii os rotundum fuit creatum ut anocumentorum recep-
tioni magis foret remotum. Cuius quidem
superior extremitas est giblosa. ut spatu-
le concavitatem ingrediatur cum iunctura laxa
non valde firma. Et laxitatis causa iunc-
ture huiusmodi accidit ei frequenter dislocatio.
Iuvamentum vero quod in hac existit laxitate
sunt due res. necessitas et securitas. Sed
necessitas est facilitas motuum ad omnes
partes. Et securitas est quia adiutorium
sic necesse ut diversis motibus ad par-
tes possit moveri diversas motibus
tamen iste non sit velox nec perduret usque
quo timeatur ne ei rumpatur ligamentum et dis-
locetur. Imo adiutorium in pluribus dis-
positionibus est quietum et aliud quod est ex-
trinsecum est mobile. Et propterea alie iuncture sunt
minores fortes sicut que adiutorii. Adiuto-
rium vero iunctura continetur amplectitur ligamen-
ta. Unum eorum est dilatatum panniculare
iuncturam circumdans sicut omnes alie circumdant iunc-
turas. Et duo alia ligamenta que a rostro
corvi descendunt. quorum unum est latius extremita-
tem dilatatam. et circundat adiutorii extremum
et alium est maius et durius descendens cum quanto
quod descendit ab additamento rostri-
formi in tenuitate eius propriam quasi figuram adla-
titudinem tenet. et pertinet cum adiutorio tan-
gunt. Et ipsum quidem solet occultari sub
adiutorio et continuari in manus qui in eius initio
extrinsece sunt sequentes. adiutorium propterea a
parte domestica est concavum et a parte silvestri
giblosum. vero propter hoc quod super ipsum extremitas manus et
nervis et venis disponitur affirmetur et ut
bene amplectatur quod vult amplecti et ut
una manus ad alteram perveniat. super inferi-
orem autem adiutorii extremitatem duo ad-
ditamenta continuata composita fuerunt ex quibus
illud quod est ad interiorem est longius et subtilius cum nullam
habens iuncturam quoniam non est nisi nervorum et venarum
defensio. Sed cum eo quod est ad interiorem completur
iunctura cubiti per bucellam que in ipso existit
secundum modum quem narrabimus. Et inter paululum
dubio subtilitas existit. Et in duabus quidem
his subtilitatis extremitatibus due sunt con-
cavitates superior ad interiorem et inferior ad posteriorem.
Et earum superior domestica concavitas est
lenificata et non existit super eam separatio.
Sed silvestris concavitas est maior eis et que
ad finem silvestris concavitatis tenditur non est
lenificata. nec est ipsi proratio rotunda
sed est sicut partes recte. ita vero cum additamen-
tum a lacerto in ipsum ad partem movetur silvestrem
et ad eam pervenit sistit. Et nos quidem declara-
tionem necessitatis earum cito afferimus. has
vero concavitates duas arabes vocant duos
limites.

Capitulum xix. de anothomia lacerti.

Lacertus ex duobus ossibus in longitudinem
coniunctis est compositus et vocatur focilia. superi-
us vero ex hiis quod ad pollicem tendit est subtilius et
vocatur focile superius. Et inferius ex eis quod va-
dit ad auricularem est grossius quoniam est defe-
rens et vocatur focile inferius. Superioris autem
focilis iuvamentum est quod propter ipsum est motus ad lacertum
ad se torquendum et resupinandum. Et in-
ferioris focilis iuvamentum est quod per ipsum sit
motus ad lacertum ad constringendum et dilatan-
dum. Cuiusque vero eorum medium attenuatum
fuit. quoniam ad spissitudinem non indiget propter
quod extremitas manus ossis super ipsum iacet. Et
ipsorum duo extrema inspissata fuerunt propterea
quod super ipsum multa ligamentorum origo est
necessaria eis. quia frequenter eis accidit ubi
et percussiones fortes cum motus est iunctura-
rum. et propterea carne denudantur et musculo-
lis. Superius vero focile est tortuum quod veniat a
parte domestica et paululum tortuose
ad partem silvestrem fiat giblosum. Et in
iuvamentum illi existit propterea bonitas ad
modum torquendi. Sed focile inferius est rectum.
quoniam hoc ad constringendum et dilatandum me-
lius existit.

Capitulum xx. de anothomia iuncture cubiti..

Cubiti vero iunctura
ex iunctura focilis superioris et inferioris fo-
cilis iuncta cum adiutorio composita. Superius
quidem focile in sua extremitate concavitatem
ingeniose factam habet. in qua bucella silvestris
extremitatis adiutorii ingreditur et liga-
tur cum ea. Et ex ipsius circuitu in concavitate
illa pervenit motus resupinationis et tortionis.
Inferius autem focile duo habet additamenta.
inter que existit concavitas que similiter concavi-
tati assimilatur et est ita. C. Et huiusmodi quidem con-
cavitatis contorquentur superficies illa que est
in ipsius concavitate ut bene sit fortis circuitus

in tenuitate q̄ ē i extremo adiutorii q̄
cauū existit. Sz sue concauitatis figura
gibbositate cubiti similat̄. Ex hac g̊ iterum extremitate ex parte
one subtilitatis q̄ īt duo focil' inferioris
additamenta existit i illā inferiorē tenu
itatē inuictā cōponit̄ cubiti. Cūq̄ te
nuitas sup tenuitatē ad periciā moue
t̄ et i feri extendit̄ manꝰ. Et cū parietal'
tenuitas eā restituat ad acuitatē bu
cellā tenentē. tenet eā et phibet a dila
tatione superflua. Statim ḡ adiutoriū
ascēdit scd̄m rectitudinē. Cū ū una du
arum tenuitatū sup aliā ad inferiora et su
periꝰ mō. constringit manꝰ dorsū ascēd tan
git adiutoriū apte domestica et abā
tenoribꝰ. Et duo q̄dē focilia supi si
mul iungunt̄ sic res una. et accidit i eis
uacuitas ampla cōis. cuiꝰ plimū i foci
li existit inferiori. Q̄ aūt superfluit ab
hac uacuitate remanꝫ gibbosū lenu
ficatū ū sit lōginquū a nocumētorū
receptione. Et peri q̄dē ex uacuitate
focil' inferioris orit̄ additamētū q̄ adlō
gitudinē q̄dā sbit. Et d̄ h' totū iuua
mēto loq̄mꝰ sidōs uoluerit. Caplm̄. xxi.

R ascēta ex mł de anothomia rascete.
tis cōposita ē ossibꝰ ne nocumētū
sustineāt cū fiat et ut pipā plāta conca
uari cū eorū cōtinendi rotūdā uolūtas
adfuit. Et cū liq̄dā curētia retinē
uoluerimꝰ. Et h' q̄dē ossa iūcture sue
firmit̄ et bn̄ ad inuicē sē ligata ne se
parentur et plāta d̄bꝫ illud retineat
q̄ collig̃. et q̄ tenet ita ut sicutis plā
te excoriaret̄ inueniret̄ oīa ossa h' cōtinu
a. q̄ꝫ sepatio a sensu sit lōginq̄ et cū h'
ligamētū firmit̄ stringt̄. unū cū uno.
sz in eis existit obēdientia ad puā cō
strictionē ex q̄ pueit ut iīn plāte cō
cauent̄. Rascete ū ossa sē. vij. et unū
aditū sz septē radicalia i duab' cōsi
stunt aciebꝰ. Una acies ē ad ptē ad
scēd. oportuit ū eēt plꝰ sbtil'. Et altā
acie ossa sē q̄tuor q̄m ē ad ptē pectīs
et digitorū. unū pp h' oportuit ut eēt
mag' ampla. Et tria q̄dē ossa ordīata
fuerīt. Eorū ē capita q̄ sē ad ptē ascēd sē
sbtiliora et meli' ad inuicē collecta et pl'
cōtinuata. Et eorū capita q̄ sē ad ptē a
cei alti' sē latiora et mīn' bn̄ collecta cōti
nuata. Octauū ū os n̄ cōsistit i duabꝰ
rascete aciebꝰ. sz fuit cātū ad descēde
dū nuū q̄ ē i plāta. Et acei se sit ex

tremitas ex cōiūctione capitū ossiū eiꝰ et
i grediēt̄ uacuitatē q̄ nocatur m̄ q̄ ē in
extremitate duorū focilium. fit iūctura
dilatationis et cōstrictionis. additam
tū ū p̄dcm̄ q̄ ē i focili inferiori uacuita
tē ossiū rascete igrediēt̄. et fit iūn tortionꝰ
et resupinationis iunctura. Caplm̄. xxij.

O ssa pec de anothomia pectinis plāte.
tinis plāte sē q̄tuor ppea q̄ cū q̄tuor
cōtinuant̄ digitis. Et sūt cōiūcta apte
q̄ ē ad rascetā ïō ū cū ossibꝰ q̄ sē sicut
cōnexa cōiūcta. bn̄ cōtinuēt̄ et q̄ i pte
digitorū paulū dilatant̄. ut cū ossibꝰ
q̄ sē distincta et sepata bn̄ cōtinuēt̄ et fu
erūt ad iferiorē curuata pp̄ i q̄ ia sausih.
Rascete ū iūctura cū pectīe cōpoīt per
cōcauitates q̄ i extremitatibꝰ ossiū rasce
te cōsistūt i quas bucelle ossiū pectīs
q̄ ia cartillaginibꝰ iuestite fuerīt igre
diuntur. Caplm̄. xxiij. de anothomia

D igiti sūt istrumēta q̄ ad digitorū.
colligēdū res iuuāt. Et ipi q̄dē cāti ei
uei ab ossibꝰ uacui. et sicut h' diuisis mo
tibꝰ posset ouei q̄admodū multi ānu
ū et piscū potentia d̄bꝫ. Et h' ïō ne eorū
operationes forēt debiles et i debiliores
q̄ tremītis. Sicq̄ ē ex uno cāti fuerūt
osse. ne eorū operationes difficiles forēt
q̄admodū accidit paciētibꝰ cā sēt. Et ipi
q̄dē tā sufficerit ossa. qm̄ si eorū ossiū nūo
adderēt̄ i augmēto tūn motuū ipōrū iu
uaret. sz debilitas proculdubio i tenē
do i q̄ ipōs superflua firmitudine oportere
pueniret. Q̄z si ex pauciorībꝰ q̄ tribꝰ ē
cāti fuissent. q̄admodū si creati fuissent
ex duobꝰ ossibꝰ eēt firmitudo maior
sz motꝰ minueret̄ ab eo q̄ sufficit. Et nō
q̄dē plus idigemꝰ motibꝰ diuisis q̄uā
augmēto firmitudinis tantummodo tū scientes.
Ipi ū cāti fuerīt ex ossibꝰ q̄rū bases sūt
latiores et ipōrū capita sē mag' tenuia et
q̄ ex eis sūt iferiora sē maiora scd̄m or
dinē ita ut q̄ i eis sē sbtiliora sit ex
tremitates anemul. Et h' q̄dē ē pp̄
decorationē cōpositionis q̄ iūr portante
existit et portatū. Ipōrū ē ossa rotūda
fuerīt cāta timore nocumētorū et solida
fuerīt dura ū habētia cōcauitatē nec me
dullā ut eēnt fortia ad fingēdū in
motibꝰ et ad cōstringēdū et attrahendū.
et fuerīt cāta i feri curua et exti gib
bosa ppea ut q̄ tenēt meli' retineat
et meli' stringat et meli' pmat illū q̄d

fom

infa' pute

infa' pus

i pute

et i partiū

in alio due extremitates duorū focilium ab inferiori.

Cenu' ossa sūt tria quoniam pectina q̄ ē ad ptē ascēd.

In al' cōstat duas inferiore acies

i unū fit

nō fuerit

.i. ossium focilium que sūt extremi tas digitorum.

ficat et p[ri]mat. Int[er] unu[m] q[uo]dq[ue] et aliud
n[on] fuit posita concavitas in gibbositas.
n[on] b[e]n[e] q[ui]a res una continuet cu[m] n[ecess]itas
fuit ut ex eis iuvamentu[m] uni[us] ossis
habeat[ur]. Cor[um] u[ero] ex[tr]emi[tas] sic poles et auri
cularis gibbositate[m] ad p[ar]te[m] i[n] q[ua] n[on] e[st]
digit[us] h[abe]nt u[t] sit eor[um] su[m]ma cu[m] appli
cat[ur] silis figure rotu[n]de q[uam] an[te] i[n]ve[n]ire
tenet[ur]. Et intrinseca ipso[rum] p[ar]s posita fuit
carnosa ut sustineret eos. et n[on] cedant
q[ue] obviantib[us] cu[m] ea strixerit. Ad foris u[ero]
n[on] talis fa[cta] fuerit ne g[ra]varet. et ut pu
gnu[m] e[ss]et arma dolore[m] faciens. Ve[ru]m in
an[ul]ari pl[us] carnis posit[u]m fuit. n[on] b[e]n[e] ap[er]
concursu[m] q[ui]a convicta a[m]plicet. et medi[us] q[ui]dem
ex longiorib[us] fa[ct]us fuit iu[n]ct[us] et p[ost]ea a
nularis et deinde index et p[ost] auricular[is].
i[de]o n[on] ipso[rum] ex[tr]emitates ap[ud] co[m]p[re]hensione[m]
eq[ua]l[es] et n[on] remaneat ap[er]tio et c[um] h[ic] digiti
et pla[n]ta s[un]t rotundu[m] co[n]v[er]tet[ur] cu[m] collig[un]t[ur].
pollex u[ero] o[mn]i[u]m q[ua]tuor digito[rum] i[n]star ex
stit. Q[uod] si n[on] i[n] suo p[ar]tet loco ei[us] iuva
m[en]tu[m] destrueret. Sic e[st] et i[n] pla[n]ta pone[re]
e[st] p[ro]ximu[m] opationu[m] q[ua]s p[er] pla[n]ta[m] h[ab]e[mus] de
strueret nob[is]. Et si ad p[ar]te[m] p[ar]tet au
ricularis una ma[n]u ad alia[m] ad tene[n]
du[m] illu[m] i[n] q[uo] i[n]iigu[n]t n[on] p[er]veniret. Et h[ec]
q[ui]dem remoti existit. q[uonia]m si ret[ro] p[ar]tet
et pectinu pollex n[on] alligaret[ur] longitu
do int[er] ip[su]m et alios digitos n[on] coangu
staret. Cu[m] g[ra] alii q[ua]tuor digiti re[m] aliq[uam]
ab una p[ar]te co[m]p[re]he[n]dunt et polex ab ali
a p[ar]te ad iuvaret. pole e[ss]et ut pla[n]ta
re[m] magna[m] co[m]p[re]henderet et polex ab alia
p[ar]te e[ss]et sic aplicans i[n] q[uo] pla[n]ta co[n]string[e]
retenet et auricularis et anularis sic
coaptionu[m] p[er]icu[lum]. o[mn]ia a[ute]m digito[rum] ossa co
ntinuata fuer[unt] cu[m] extremitatib[us] et conca
vitatib[us] i[n] t[er]minib[us] e[st] q[uo]s h[um]or existit
uiscosus. q[uo]r[um] iu[n]cturas ligame[n]ta co[m]p
rehendu[n]t fortia q[ue] obviant cu[m] p[ri]mum
cu[m] cartillaginosis et vacuitates q[ue]
i[m]plet q[uod] in iu[n]cturis existu[n]t p[ro]p[ter] augm[en]
tu[m] similitudi[n]is ossa minuta q[ue] sisa
mina vocant[ur]. Caplo[m]. xxiiii. d[e] iuva
mento ungui[um].

Ungius p[ro]p[ter] q[ua]tuor
fuit iuvame[n]ta creata ut carnis ex[tr]emi
tas digito[rum] pediu[m] existat ne cu[m] fr
aliq[uid] p[er]fecit re[m] debilitet. Et aliud ut
digitus p[er] eu[m] res minutas capere possit.
Et tertiu[m] ut p[er] eu[m] valeat scalpere et mu[n]dare.
Et q[ua]rtu[m] ut q[uon]i[am] sit arma. cu[m] li[cet] p[ro]p[ter] sp[eci]ei
h[um]ane digni[tatem] co[n]venit. et q[ua]rtu[m] ceteris

a[n]i[m]alib[us]. Et unguis q[ui]dem ex[tr]emitas e[st]
c[re]ata fuit rotu[n]da p[ro]p[ter] i[d] q[uo]d f[ecit]. Et ip[s]i ex
ossib[us] c[re]ati fuit lenib[us] u[t] sub eis flecte
ret[ur]. q[uonia]m ip[s]i p[er]venit ne scind[er]et. Et un
gues q[ui]dem s[un]t c[re]ati semp[er] crescentes p[ro]p[ter]ea
q[uod] s[un]t apte ut fricent et radantur. ns.
Caplo[m]. xxv. d[e] anothomia ossis femo[ris].

Ossa alhannuz s[un]t duo ossa adherens et a
sinistris q[ue] in medio firma co[n]tinuat[ur] iu[n]ctura.
Et ip[s]a s[un]t sic o[mn]i[u]m superio[rum] ossiu[m] fu[n]dam[en]
tu[m] et portantia et mutantia localit[er] i[n]feriora.
Unu[m]q[uo]dq[ue] a[ute]m ipso[rum] i[n] q[ua]tuor dividitur
p[ar]tes. Illud q[uo]d ad p[ar]te[m] silvestre[m] vocat[ur] al
hartafa et osilu. Et i[llu]d q[uo]d e[st] ad a[n]teriora os
vocat[ur] femoris. Et i[llu]d q[uo]d e[st] ad p[osteri]ora vo
cat[ur] os anche. Et domesticu[m] q[uo]d e[st] ad su
periora vocat[ur] pisas coxe. q[uonia]m i[n] ipso e[st] conca
vitas q[ue] cap[ut] coxe gibbosu[m] i[n]gredit[ur]. Et s[un]t
h[ec] os[sa] i[n] q[ui]b[us] posita s[un]t nobilia sic vesica
et matrix et sp[er]matis receptacula i[n] viris
et feminis et intestinu[m] rectu[m]. Caplo[m].
xxvi. et e[st] s[er]mo aggregat[us] d[e] iuvamento

Hor[um] iuvame[n]ta i[n] duob[us] co[n]sistu[n]t rigil.
reb[us]. Una e[st] figere et stare. Et h[ec] p[er] p[er]
se. Et altera mutatio eq[ua]l[is] aut ascende[n]tis
aut descende[n]tis. et h[ec] fit p[er] coxa[m] et p[er] crus.
Cu[m] pedi n[ocu]me[n]tu[m] accidit stare et figere
difficile erit. s[ed] mutari n[on] n[on] ta[n]tu[m] q[uan]tu[m]
nocua fuit mutatio nisi fixionis q[ue] e[st]
ad unu[m] pedu[m]. Cu[m] a[ute]m i[n]c[ur]sus coxe au[t]
cruris nocume[n]tu[m] accidit. figere erit facile
s[ed] moveri difficile. Primu[m] ex ossib[us]
rigil e[st] coxa. et ip[s]i q[ui]dem e[st] os maius q[uo]d in
cor[pore] existit. q[uonia]m ip[s]i e[st] defensio i[llu]d q[uo]d e[st] supra
ip[s]i et mutas i[llu]d q[uo]d e[st] sub ipso. Cui[us] superior
extremitas fuit f[ac]ta rotu[n]da u[t] i[n] pisid[em] an
che b[e]n[e] i[n]grederet[ur]. Et ip[s]i q[ui]dem e[st] gibbosu[m] ad
p[ar]te[m] silvestre[m]. concavu[m] ad p[ar]te[m] domesti
ca[m] et ad posteriora. Si e[ni]m ip[s]i foret positu[m]
s[e]c[un]d[u]m rectitudi[n]e[m]. et pisidis eq[ua] dista[n]tia[m]
accideret ei[s] aliqs claudicationis mo
dus q[ue]madmod[um] ei cui tal[is] e[st] c[re]ato. n[on] b[e]n[e]
defenderet musculos magnos et nervos
et venas. n[ec] ex h[oc] toto recta res rep[er]i
ret[ur]. in sedendi forma e[ss]et bona. Im
pl[us] si curvu[m] ad p[ar]te[m] domestica[m] n[on] fuis[set]
s[ed] reductu[m]. p[ro]veni[ret] ei[s] alt[er] mo[d]i clau
dicatio. n[ec] statio illi media foret et
fieret ei corp[or]is declinatio n[ec] e[ss]et eq[ua]lis. Et
in ip[s]i ex[tr]emitate inferiori s[un]t addita m[en]
ta duo p[ro]p[ter] popliti[s] iu[n]ctura[m]. Nos tu[n]c p[ost]
d[e] crure et p[ost]ea d[e] iu[n]ctura loq[ue]mur. Caplo[m]
xxvii. de anothomia ossis cruris.

in al[iis] cu[n]cta

in al[iis] marginib[us]

in al[iis] sc[ri]beret

Rigil significat o[mn]ia instrumenta apud arab[es]
gressus ut coxa crus pedem et reliqua.

s[ecundu]m p[ar]tem domestice.

[fen]

Crus est quemadmodum asseid ex duobus ossibus compositum. Unum est maius et longius et ipsum est domesticum et vocatur canna magna. Et aliud est minus et brevius, non est perveniens usque ad coxam, immo ab ea breviatur inferius; tamen pervenit ad locum ad quem pervenit maius et vocatur canna minor. Crus autem habet gibbositatem ad partem silvestrem, prope autem extremitatem inferiorem habet gibbositatem aliam ad partem domesticam, et propterea ut per eam melior sit statio. Et canna quidem maior existit quia propter eam est eius gravis, et minor creata fuit quam coxa. Et illud est quia propterea quod adiuvare fuerint res propter quas ei in magnitudine fuit addendum, et haec sunt figurae et deferre quod est super ipsum; et res propter quam fuit addendum ei in parvitate, et haec est facilitas ad motum; et res ei magis fuit conveniens intentioni propter quam crus fuit factum. Factum fuit minus, et res prima intentioni propter quam gravis fuit facta coxa fuit facta maior. Duo autem cruris ossa sunt quantitatis [v(e)l mensurae] temperata adeo quod si unum os addetur accideret difficultas motus istius quod habent elefantes et ... accidit. Et si unum minueretur accideret debilitas et difficultas motus et de ipso defendendi id quod est super ipsum. Illud quod accidit ... habentibus ... Et propter hoc totum substantiatum fuit et fortius factum cum canna minore. In canna propterea minore alia existunt iuvamenta, scilicet nervos et venas quae sunt inter eas cooperire, et concavitas cannae minoris in iunctura pedis ut velox et fortis fiat iunctura dilatationis et contortionis.

Capitulum xxviii. De anothomia ossis poplitis.

Iunctura poplitis pervenit propter ingressum duorum additamentorum quae sunt super extremitatem coxe in duas concavitates quae sunt in capite ossis cruris, quae firmata fuit ligamento augente et alio ligamento in profundum cadente et duobus ligamentis fortibus a duabus partibus. Cuius quidem partis anterior bene facta fuit cum rasga [.i. patella], haec est oculus poplitis, et est os ad rotunditatem tendens. Cuius iuvamentum est refrenare id quod timetur cum est necesse super digitos pedis curvatum stare et suspensum sedere ex ruptura et dislocatione. Et iunctura quidem laboriosa substantiata fuit propterea quod suo motu defert corpus, et positus fuit locus eius ad anteriora, quoniam plurimum quod ei accidit de labore inclinationis est ad interiora. Non enim habet ad posteriora declinationem laboriosam; ad duas tamen partes remodicam declinationis habet. Totaliter autem cuius declinatio est ad anteriora et accidit ei ubi labor in hora incedendi et standi super digitos pedis cum eo qui suspensus cuius stat et hoc simile.

Capitulum [xxix]. De anothomia pedis.

Pes creatus fuit ut sit instrumentum figendi, et facta fuit figura eius ad anteriora non figura longa in standi et in ambulando super ipsum auxilium prestaret, et in parte domestica tenuitas creata fuit ut non sit pedis declinatio in hora standi et ... allata ad partem contrariam parti pedis elevati quatenus refrenet id quod ... ex nisu super partem bene elevandi pedem elevatum, et ut statio sit temperata [Vel recta] et ut non sit finale calcare super res [eminentes] existentes absque magno dolore, et ut pes bene concedet id quod gradibus extremitatibus eorum propter quod fit ascensio similiter. Et pes quidem ex multis ossibus compositus creatus fuit propter iuvamenta. Ex quibus est ut bene retineat et concedet illud super quod incedit ex terra cum urgere fuerit. Pes namque plerumque tenet id super quod incedit quemadmodum manus retinet illud quod recipit. Et cum tenens comparatur ut moveatur suis partibus ad aliquam formam ut per eum retentio fiat melior, erit melius quam ut totum sit unum frustum nec figuram post figuram figuret. Et ex eis est iuvamentum commune cuius ossa sunt multa. Pedis vero ossa sunt xxvi. Cahab per quod iunctura cum crure completur. Et calcaneus quod est substentamentum fixionis. Et naviculare per quod est tenuitas. Et quattuor ossa rasetae cum quibus et pectini continuatur. Quorum unum est os grandinosum exagono simile positum ad partem silvestrem, propter quod pes illa super terram bene figitur. Et quamquam perfectius ossa achahab non humanum est magis substantiatum ad exteriora et magis incessatum ad interiora quam achahab omnium aliorum animalium. Et ipsum est quasi nobilius ossibus pedis in motu iuvantibus, sicut calcaneus est nobilior ossibus pedis in figendo adiuvantibus. Et alchahab quidem inter duo extrema positum est a duabus cannis egredientia ipsum a suis partibus circumdantia, scilicet a supremo [.i. postremo] ipsius et a suo collo et a duabus suis partibus silvestri et domestica. Et eius duo extrema in duas concavitates quae sunt in cannis fixe ingrediuntur. Alchahab propterea interius et calcaneum medium existit, per ipsum est melius continuatur et iunctura inter ea firmatur et secura sit a dislocatione. Et ipsum quidem propter hoc in medio est positum, licet extimeretur quidam quod ad domesticam sit de-

clinans propter concavitatis continuitatem ad
alchahab id est os. navicularem ab interio-
ribus coniunctionaliter ligatur. Et hoc quidem navi-
culare cum calcaneo posterius continuatur. et an-
terius cum tribus ossibus rasete a parte silvestri.
os vero ungulidinosum est quod similiter vocatur ab
solitarium. et si volueris pones quintum
ossium rasete. Calcaneus autem sub al-
chahab positus est durus rotundus ad po-
steriora ut percussionibus et nocumentis
resistere valeat et fecit levificatur ut
melius calcet et pes melius cooperiatur
super quod gestat cum stat. Cuius quantitas ma-
gna fuit facta ut corpus portare queat. et
factus fuit triangulatus ad longitudinem
et subtilians paulatim procedit donec fir-
matur et ad nichil devenit coram tenuita-
te ad partem silvestrem ideo ut subtilitatis
concavitatis sit ordinata posterius ad suum
medium. Rasceta vero a palme rasce-
ta est divisa quoniam hec est una acies et illa
due acies. et quia eius ossa sunt numeri multum
minoris. Et in hoc quidem iuvamentum exis-
tit quoniam in palma motus plus fuit necessarius
et complexio quam in pede. Et manus iuva-
mentum quod in pede consistit est figere. Multi-
plicare autem divisiones et iuncturas in
retinendo noceret et in cooperiendo illud
super quod stat. propterea quod inde proveniret laxitas.
et aptatio multa quemadmodum si nulla fo-
ret ibi laxitatis noceret. propterea quod dila-
tatio equalis que est convenientes. Iam enim scitum fu-
it quod ordinare et retinere cum eo quod est numeri
maioris est melius et bene stare et bene pos-
se deferre cum eo quod est numeri minoris et
maioris quantitatis est melius. pedis non
... quinque ossibus fuit creatus. unumquodque autem u-
no quidem ipsorum quinque digitorum qui sunt quinque
in una constitutum acie continuatur quoniam in
eis plus fuit firmitudo necessaria quam
complexio et coadiutio que in ossibus manus
necessaria fuit. Quisque autem digitus preter po-
licem ex tribus consistit ossibus. Iam de ossib-
us locuti sumus quantum sufficit. Et hec quidem ossa
cum computata fuerint erunt ducenta et quadra-
ginta octo preter sisamina et preter os quod lau-
de littere grece simulatur.

Capitulum primum summe quarte. et est de verbo universali de nervis et musculis et cordis et ligamentis.

QUoniam motus voluntarius membrorum non complet nisi
virtute accepta eis mediantibus nervis ad
ea venientem. et non est conveniens nervum ossibus
continuare quoniam per corpore sunt membrorum mobi-
lium radices in motu propter iuvamentum. prima quod ossa
sunt dura et nervi sunt subtiles. propterea miseri-
cordiam egit deus et ex ossibus re nervo simile
extraxit quod connexio et ligamentum vocatur et ipsum
nervo adiunxit et ex eis rete faciendo quasi
unam effecit. Et propterea quod corda que ex nervo et li-
gamento componitur prius fuit subtile.
quoniam corda nervi augmentum cum ad membrum perveni-
ret non tamen quod ab ipsis corda et consistit. quare in
sui ortu removeatur tanta longitudine de
quo sit cavendum. cum nervus non consequatur aug-
mentum faciens ad ipsius corde corpulentiam ad
membrum consequenter longinquum super corde suum
et ortu suo et sua consistentie consequentem.
quod sit cavendum et eius corde cum est eius ortus est tan-
tum quantum ipsius creverit corde et nucha et capitis con-
cavitas et nervorum egressiones collare possi-
tur sicut nervus membrorum motus affirmaretur
ipsis in sua corpore circuitate possibili exi-
stentibus in parte cum dividitur et partitur et ra-
mificatur in membris et sit in qua ex eis mu-
sculi in membro multo subtilius quam radix. et cum
a suo principio et ortu elongatur esset in hoc corrup-
tio manifesta. Sua igitur sapientia deus guber-
navit gressum ei attribuendo quod perveniret
propter corde ex eis et ligamento composita nullo
tamen confusionem. quorum vacuitates carne
implevit et hoc ipsi panniculo texit et in
ipsi medio per panniculare sic inequat
de subtili nervo posuit. Et summa facile membrum
ex nervo et ligamento et cordis nullis et carne
implente et panniculo cooperiente compositum.
Et hoc quidem membrum est musculus. Et ipse est quod cum col-
ligitur trahit cordam que ex ligamento et nervo
composita est illa quoniam ab eis ad membrum partem consistit
et colligitur ad membrum attrahendum. et cum
dilatatur laxatur corda et elongatur membrum.

Capitulum secundum de anothomia musculorum et motuum qui sunt in facie.

EX eo quod scitur est quod musculi faciei sunt secun-
dum membrorum mobilium que sunt in facie. Membra
autem mobilia que sunt in facie sunt frons.
et oculi. et palpebre superiores et maxil-
la in coniunctione cum labiis. et labia sola et
due narium extremitates. et mandibula
inferior.

Capitulum tertium de anothomia musculorum frontis.

FRons autem per
musculum tenuem dilatatum panniculare
movetur quod sub cute frontis dilatatur et cum
ipsa adeo miscetur donec sit quasi eius-
dem pars. et fiat in posse ipsius ab ea excoria-
ri in membris quod per ipsum movetur absque cordis ob-
viat quoniam in quo per ipsum movetur est ...

latata levis et movetur tale quale ipsorum est
propterea quod non est bonum. Et hic quidem musculi motu
elevatur super alia. Et est in eo quidem ad claudendum
oculum iuvat propter suam virtutem dimissi-
onem et suam laxitatem. Capitulum quartum de a-

Musculi vero notomia musculorum oculi.
oculorum moventes sunt sex. Quorum quattuor in
quattuor eius consistunt lateribus sursum et deor-
sum et duo almuchrim. Unusquisque eorum
ad suam partem movet. Et sunt duo musculi
ex transverso incedentes, qui secundum rotunditatem
movent. Ab oculo vero posterius est musculus qui
nervum concavum qui post necabimi stabilitat, prop-
terea quod cum eo miscetur et continuatur et ele-
vat ipsum et prohibet a laxitate ex qua prove-
nit aliothod. Propterea quod retinet ipsum cum u-
tente intuetur. Et hic quidem musculi particulariter
ligamentalibus accidit exclusione. Unde in
eius esse ad dubietatem pervenit. Sunt namque
ex anothomicis qui tenent quod est unus musculus
et sunt ex eis qui duo. Et sunt ex eis qui tres.
Quocumque tamen modo sit ei caput unum existit.

Capitulum .v. de anothomia palpebrarum.

Earum vero inferior motu non indiget. Intento
namque pervenit et complet motum superioris so-
lum et eo complet oculi clausuram et aspec-
tus quod sit intentio voluntatis est enim fuit non
istam quanto plus possibile fuit sit parva
ta cum non pervenerit impedimentum. Quoniam in
multiplicatione eorum pervenit ex nocumen-
tis in quod est factum. Et possibile quidem erat ut
palpebra superior quieta maneret et infe-
rior esset mobilis. Sed factoris voluntas
est vero operationes suas approximet principi-
is et eis ad suos elevet fines tempo-
rum et rectore sermina. Superior
autem palpebra nervorum originem propinquior
existit. Unde nervum cum ad ipsam tendit re-
flexione et revolutione non indiget. Itaque
palpebra superior duobus indiget mo-
tibus elevationis cum aperit oculus et de-
pressionis cum clauditur. Et clausura in-
diget musculo elevante ad inferiora. Propter-
ea fuit nervus non musculus ei adveniret ad
inferiora declinans et impellens. Et similiter
fuisset tunc impossibile foret ut continuaret
non aut cum extremitate palpebre aut cum
ipsius medio. Et si cum medio palpebre
continuaret cooperiret pupillam cum ad
ipsam elevaret. Et si cum extremitate eius
palpebre continuaret non continuaret nisi
cum extremitate una. Et non perveniret pal-
pebre coopertura equaliter sed transversaret.
quia clausura in parte non esset cordam constrin-
gente primo et ab alia debilitaretur parte.
Et coopertura non esset equalis sed similis esset coo-
perture palpebre hominis torturam patientis.
Propter hoc non unus ei creatus fuit musculus sed duo qui
a partibus duorum almuchrim nascentes pal-
pebram ad inferiora sibi deponunt attractione.
In apertione autem palpebre unus sufficiebat
musculus qui ad medium perveniret palpe-
bre. Et cum corde extremitas super palpebras
dilataretur extremitate. Et cum contraheretur
aperiret. Et propterea unus ad hoc creatus fuit qui secundum
rectitudinem inter duos descendit particu-
los et dilatatur et continuatur cum corpore cartil-
laginis sibi. Et expanditur sub pilorum palpe-
bre origine. Capitulum .vi. de anothomia

Maxilla duos habet musculorum maxille.
motus. Unus est sequens motum mandibule
inferioris. Et alter ei est cum labiis communis. Movet
autem cum habet motum alterius membri sequentem sunt mus-
culi illius membri. Et motus qui cum alio membro habet
communem cum est musculus qui est illius et ipsius alterius membri
communis. Et iste quidem musculus in unaquaque
maxillarum gena unus existit latus qui et hic
nominatur. Unusquisque autem tamen horum ex quattuor
compositus est partibus. Quoniam unus a quattuor ei
advenit locis. Unius origo est ex furcu-
la cuius fines cum extremitate labiorum ad
inferiora continuatur et trahit os inferius ex
transverso. Et secunda origo existit in thorace
et furcula in duabus partibus et ipsorum unus
transversum similiter pretenditur. Et ille qui a dextris oritur
cum eo qui a sinistris nascitur transversum lando
iungit et penetrat et continuatur ille qui
nascitur a dextris cum inferiori parte extremita-
tis sinistri labii. Et ille qui a sinistris
nascitur econtrario. Cumque nullus iste colli-
gitur angustat os et ipsum ad interiora pro-
hibet sicut in bursa efficit corrigia que bursam
claudit. Et tertia oritur ab osse quod iuxta
cornu in spatula sillatur et continuatur in fine
extremitate illius musculi et trahit labium
in duas partes attractione sibi. Et quarta oritur
a sinmenis colli et transit circa tympanos
aurium et continuatur cum fine maxille et mo-
vet maxillam motu manifesto quem sequitur
labium et fortasse valde aperiuntur labia
non est auris ingressus in pluribusque hominibus et con-
tinuatur cum ea et movet aurem. Capitulum

Ex musculis vii. de anothomia musculorum la-
bii. Labii sunt illi quos diximus cum et bii.
maxille communes esse. Et ex musculis ei sunt
qui sunt ipsi proprii. Et sunt musculi quattuor par-

unū aduenit ei a supiore ītectitu
dine duarū genarū maxillarū 7 co
tinuat pp ipī ēxtitatē. Et duo ab
īferiori. Et h̄ n̄ q̄ q̄tuor ad h̄ ū so
lū labiū moueat sufficiunt. Vnū eē
ē pe eoz cū mouet ad ptē illa mo
uet. Cūq duo ad duas mouent
ptes ad duas diūit ptes. Ad ḡ ga
tedi cōpletū mot ad q̄tuor ptes nec
ullū h̄r motū n̄ istos. Ī hiis ḡ q̄tu
or adē ei sufficientia. Et tn q̄ē q̄tu
or m̄culi 7 sīma m̄culoz oīū q̄ī cō
labū miscēt calr q̄ sensus. ad sīgla
bu pi ipōs discernē n̄ ualet. ppā q̄
labiū ē mbrū molle carneū os n̄ h̄ns.

Caplm .viii. d̄ anothomia m̄culoz nasi.

Ūt ēxtitate ū lepoꝝ duo pri ondi
ant m̄culi fortes. puitas āt existit
ne s alios m̄culos plus neccios cōn
gustatio fiat. q̄m mbroz maxille 7
labii motiōs plēs sūt nuō 7 freq̄ti
fiūt 7 plus pseuerāt 7 plꝰ sr̄ necie q̄
mot ēxtitatis lepoꝝ. fortes āt ca
ti fuerīt ū eoz fortitudīe ī q̄ ei d̄ fuit
pp defectū ossis eñdēt. Quoz aduēt
ē apte gene maxille. 7 miscēt pri
cū uillis porum maxille. Nō āt apte
gene maxille adducte fuerīt n̄ ū ipī
ad eū moueat. Caplm .viiii. d̄ ano
thomia m̄adibule īferioris 7 supe
rioris.

Mādibule īferiori absq̄
m̄adibula superiori mot p̄o attribut
fuit pp iuuamēta. Ex q̄ly̆ē q̄ leuioīs
mot ē melior. Et ex eis ē q̄ dimit
teret ad mouēdū superiorē mbra no
bilia cōphedētē io q̄ mot ī ipīs neca
riū effic ē dignū 7 salubri. Et exel
ē ē q̄ si superior m̄adibula tali m̄ eēt
ū ipī mot facil' foret 7 n̄ fiet uictuā
q̄ ē int ipā 7 cap firma. ppā ī m̄adi
bula inferiori mot plures q̄ tres n̄
fuere neēii. Mot apiēdi os 7 mot
claudēdi ipī 7 mot masticādi 7 mo
lendi. apiēs āt m̄adibulā ad īfeī
ora descendē fac. Et claudēs ipā ele
uat. Et molliēs ipā cōtre fac 7 ad
duas ptes declināre. Manifestū ē ḡ q̄
oz ū mot claudēdi fit p m̄culos q̄ a
superioribꝰ d̄scēdūt 7 ad superiora retra
hūt. 7 apiēdi cōtrario 7 moliēdi cīrcū
usioē. q̄ pp duo cāū m̄culi fuerūt ad
claudēdū q̄ duo tīpus m̄culi uoīāt.
Ipoz ū q̄tuates ī hoīe pue fēē fuer

q̄m mbꝰ q̄ pcos mouet ī hoīe pue
extitit q̄ticas ī medio uacuitates
hꝰ 7 eī pōte leue. Nāq mot q̄ h̄u
ic accidit mbꝰ p hos duos uectes m̄
culos magis sr̄ leues. Ī ceteris aūt
aīalibꝰ īferior m̄adibula ē maior
7 g̃uior q̄ sit ī hoīe. Vnū p eos moueri
ī motu mordēdi 7 res ɔtinēdi dū
7 iacēdi ē radicādi ē difficilī. Et h̄ui
q̄ē m̄culi duo sr̄ molles. ppā q̄ꝰ
iuz phi existit q̄ ē cebrū q̄ ē corpi
ylanio molle. Et u ē īr ipōs 7 cebrū
nullū os. Vnū cū pp h̄. cū pp illō q̄ tūc
ēē fortietate ī ɔtinui cebru cū eis tno
cunius si accideret 7 ī doloribꝰ sicut
uirēt adeo q̄ ille cui accidisset ī ad
frenesī puenīret 7 ad eas q̄ eis sūt si
miles ex egrilibꝰ seqluūt eos cuiꝰ
apꝰ ipoz originē 7 exegrissiē a cebro
ī osse paris 7 ipōs ponetre fēc ī coop
tura q̄ silis ē canali 7 ē cōposita ex a
duobꝰ ossibꝰ paris 7 tortuis forami
nū p q̄ tūsit q̄ cū eis uadūt eoz ue
sticēs extra magno spatio donū par
ptiseat ut eoz fili paulatī īduret 7
alco ū p̄ cōtī fuerīt paulatī elōgēt
Vnicuiq aūt hoz duoz m̄culoz ē
magna q̄uat corda q̄ sr̄ m̄adibule
īferioris extitatē ī cedit 7 ipā cū
ɔtinet eleuat. Et hīc q̄ duo m̄culi
ab aliis duobꝰ ad ūm fuerīt m̄culi
q̄ ī īferioribꝰ buccis īcedētes ad m̄adi
bulā descēdūt ī īferiorē ī formiter q̄m ī
eleuādo q̄ue ē neciū ipī ignōse roge
7 sollicitam p ipō q̄r plꝰ h̄r fortitudī.
Et corda ī q̄ ex istis duobꝰ nascit m̄
cul' ex ipoz ort medietate 7 n̄ ex eoz
ēxtitatibꝰ pp firmitudiē. Et corde du
e nascētes ex istis duobꝰ m̄cul' pce
dūt ex medio eoz n̄ ex eoz ēxtitatibꝰ
pp firmitudiē. m̄culoz ū apiēdi et
m̄adibulā descēdē faciūt nulli ex
additamētis nascūt ad h̄ubuciā q̄ re
tro p aures cōtra fuerīt 7 descēdūt tu
nauit 7 fiūt uū m̄cul'. p sepant 7 si
uit corda n̄ firmitudiē augeant. dcūi
sr̄ ramificat 7 carne repleē 7 fit m̄cul'
ne pp sui scīlicz ad nocumēta recipiē
da sit pparatꝰ. cōtū m̄adibule reflexio
nē no obuiat īcū ɔtinet 7 h̄r m̄adibu
lā ret 7 descēdit p ul dubio. Et ppā
q̄ nūr q̄uitas ī descēdēdo ad uiuādu
o sufficerēt 7 m̄ ad uicono eguerūt.

ī nal' q̄m ad labiū
exēcāt q̄m mouet so
lū mouet ad ptē

silic; lepor'

ī nal' cōphendit

vl' pcedit ex medio eoz

ī auribꝰ sr̄ ab am

Masticandi vero musculi sunt duo. Ab una
quaque parte unus musculus triangulatus cuius
caput ponitur sicut angulus qui ex suis an-
gulis in facie consistit. Duo predicti lateri
vero ad mandibulam descendit inferiorem
et alterum ad partem paris ascendit. Et in terra
basis continuatur recta et commiscetur. Et
quia angulus eius quantum ipsorum existit per ea
vero musculus iste divisus in oblique habet partem
et non sit ei motus equalis. Sed divisis possit
inclinare declinationibus ideo ut per eas mo-
litio et masticatio compleantur. Capitulum .x.

De anothomia capitis musculorum.

Capitis motus habet proprie et motus cum quoque
colli spondilibus communes per quos est motus compo-
situs ex declinatione capitis et declinatione
colli simul. Unusquisque vero duorum motuum
scilicet proprius et communis aut erit curvans antrorsum aut
curvans posterius aut inclinans ad dextram aut
ad sinistram. Et inter ipsos quidem sunt compositi
formam motus generant compositionis. Musculi
autem qui caput ad inferiora proprie curvant sunt
duo musculi qui a duabus descendunt partibus
que cum illis suis miscentur rei per auree
a superioribus et ab osse toracis ab in-
ferioribus et elevantur sicut continui. Et sunt in
eis quidam existimant quod sint tres musculi,
duo namque unius eorum extrema ramificantur
et fiunt eius duo capita. Cumque unus eorum
movetur caput ad inferiora curvat. Et cum
ambo moventur caput ad anteriora in parte cur-
vatur. Musculi vero qui caput et collum simul
antrorsum curvant sunt par sub meri posito
qui ad partem spondilis prime et secunde vadit
et cum eis miscetur. Cumque pars ipsius que est
ad partem meri contrahitur curvat caput solum.
Et vero pars cum duabus spondilibus continu-
ata operatur curvat ad anteriora et collum.
Sed musculi qui solum caput ad posteriora cur-
vant quatuor sunt paria sub paribus que nomi-
nata posita. Et horum quidem parium origo a
iunctura existit. Et ex his sunt que ad
simenia perveniunt. Et ipsorum origo et lon-
gior medietate que est posterior. Et sunt ex
eis qui alas perveniunt quorum origo est a me-
dio. Et ex istis sunt par quod ad duas prime
spondilis alas pervenit super par quod ad primum
pervenit simenium et par cuius ullus ex
ala prima oritur et vadit ad simenium secundum.
Et eius quidem proprietas est ut capitis declina-
tionem cum ipsorum curvatur ad illud elevet
dispositionem sui [illegible]. Et ex eis est
par quartum quod a superioribus incipiens pene-
trat sub primo cum transversione ad partem silve-
stre et continuatur per spondilis alam. Duo prima
paria capitis proprii sine declinatione aut cum de-
clinatione valde parva curvant. Et tantum
declinationis rectificat torturam. Et quar-
tum cum transversione manifesta ad posteriora
curvat. Et quodcumque tertium et quartum solus
declinavit inclinabit caput ad suam partem.
Et cum ambo retrahentur movebitur caput
ad posteriora continue absque declinatione.
Musculi vero qui caput cum collo curvant sunt
paria tria profunda et par unum compositum
[illegible] quod par eorum est triangulus cuius
basis est posterius os cerebri et quod ex eo re-
manet ad collum descendit. Sed tamen pari
vero sub eo expansorum unum sunt duo latera
spondilium descendit et alium multum decli-
nat ad alas et alium per medium transit
inter duo spondilium latera et duo alarum
extrema. Musculi autem qui caput ad duo incli-
nant latera sunt duo paria capitis iunc-
turam communicantia. Unius paris eorum locus
est anterius et ipsum est quod inter caput et spondile
continuatur scilicet cum unum in par a dextra
et alterum a sinistra. Et par secundum eorum est
cuius locus est posterius et coniungit inter spondile
primum et caput cum unum in par incedit a
dextra et alterum a sinistra. Et quodcumque unum
ex istis contrahetur caput declinabit ad partem
ipsius cum transversione. Et quando duo ab una
parte contrahentur declinabit ad eos caput
absque transversione. Quod si anteriores move-
buntur inclinabunt incurvando caput ad pos-
teriora. Et si omnes quatuor simul move-
buntur stabit caput recte. Et hi quidem
quatuor musculi aliis musculis sunt minores.
Verumtamen eis locorum ipsorum brevitate et
quia sub aliis defenduntur musculis restau-
ratum sicut quantum alii per magnitudinem debebant.
Iuncture preterea capitis due res necesse
fuere quibus due intentiones que erant
oportune. Una est firmitudo et hec quidem
pendet ex affirmanda iunctura. Et ut pa-
rum motibus obediat. Et altera est multi-
tudo unius motuum et hec pendet ex faci-
litate iuncturarum et laxitate earum.
Secundum est ergo vero iuncturarum laxitas pre-
stitit complementum firmitudinis quia per
multos musculos qui sunt cingentes eas et
continentes acquiruntur. Due ergo intentiones ei
acquisite fuerunt. Unde deus omnibus factoribus
melior sit benedictus. Capitulum .xi. De ano-

thomia musculorum epiglotti.

Epiglotis est

j. paris

quibus cartillaginosum causa vocis instrumentum. Quare quedam ex eis compositum est cartillaginibus. Una est cartillago que sensus comprehendit coram gula et sub mento que vocatur pectoralis et cliparis quoniam ei convexitas est concavus et dorsum gibbosum pectori similis et clipeo parvum ei. Et secunda est cartillago post illam posita ad partem colli cum colligata et vocatur ea que nomen non habet. Et tercia est super illas composites que etiam nomen non habet continuatur et obviat pectorali absque continuitate et inter ipsam et illam que nomen non habet est iunctura dupla propter vacuitates duas que sunt in ipsa in quas duo additamenta non habentis nomen recte ingrediuntur cum eis ligamentis convexa et vocatur cooperatorialis et cimbalaris. Et propterea quod pectoralis quando adiungitur non habenti nomen et quando elongatur ab ea est epiglotis amplitudo et eius coangustatio. Et propterea quod cimbalaris cooperit clipealem et ipsam continuatur propterea quod ab ea separatur est epiglotis apertio et clausio ipsius. Vocata est epiglotis et eam ipsam est os triangulatum lauda vocatum quoniam laudam greca litteram significat et est ita Λ. Incipiendo vero os huiusmodi existit unuersum cum vero sit origo et principium ex quo multi musculorum epiglotis oriuntur. Et epiglotis quidem musculi fuerunt nominati que clipeale nomen non habenti applicant et musculi qui cimbalarem applicant illis ipsis et eas cum ea cooperiant et musculi qui cimbalarem ab aliis duabus elongent vero epiglotis aperiatur. Et musculorum epiglotis aperientibus est par quod ab osse laude nascitur et vadit ad anteriora pectoralis et continuatur et expanditur super ipsam et cum contrahuntur trahunt cimbalarem ad anteriora et ad inferiora et dilatatur epiglotis. Et par quod vadit inter musculos gule ad inferiora flexentes. Et non quedam videtur vero ipsam nuerit inter eos quoniam inter eas sunt communes cum origo est intra torace et vadit ad pectoralem. Et vero in multorum animalium motum associat par et duo paria. Quorum unum ad cimbalarem pervenit posterius et continuatur cum ea. Cum contrahuntur cimbalarem elevant et eam ad posteriora trahunt et separatur ab applicatione sui cum pectorali et dilatatur epiglotis. Et alterum paris musculi ad duo cimbalaris margines veniunt que cum contrahuntur ipsam a pectorali separant et in latitudine extendunt et in dilatando epiglotem adiuvant. Ex musculis autem que epiglotem coangustant. Est par quod a parte laude venit et continuatur cum pectorali prima dilatatur et a?gitur sub illa que nomen non habet cum duo extrema duorum spatiorum ipsius post illam que nomen non habet uniatur et cum contrahuntur coangustant. Et ex eis sunt quatuor musculi et fortasse extimatur quod sint duo musculi dupli continuantes pectoralis extremitates cum extremitatibus eius que nomen non habet que cum contrahuntur inferiora epiglotis coangustant. Et sunt qui extimant quod unum par ipsorum sit equale cum talium manifestum. Ex his vero musculorum qui claudunt melior fuit vero in inferioribus epiglotis causa fuisset ita ut cum contrahuntur cimbalarem ad inferiora adhererent et eam claudendo cooperire facerent et propter hoc par causa fuerit quod ex radice pectoralis nascitur et elevatur inter ad duo cimbalaris extrema et ad radicem eius que nomen non habet a dextris et a sinistra. Et cum contrahuntur iuncturam stringunt epiglotem tali clausura claudente que musculos pectoris et diafragmatis refrenare valeat in prohibendo aeris attractionem. Et quidem parvi fuerunt ne in actionibus epiglotis coangustationem facerent. Et fortes vero ipsorum fortitudine cum impediti fuerint in claudendo epiglotem et prohibendo aeris attractionem defectus multis contingit que eis ex pravitate advenit. Et ipsorum via est secundum rectitudinem ascendentium cum declinatione parva propter quod fit continuatio conveniens inter pectoralem et non habentem nomen. Et cum duo inveniuntur musculi sub cimbalari positi que hoc predictum par iuvat. nun^c

Capitulum .xii. De anothomia musculorum gu

Gule dicitur in summa duo habet paria que ipsam ad inferiora trahunt. Unum eorum est par quod iam in capitulo epiglotis narravimus. Et alterum est par quod ex torace nascens quod elevatur et cum lauda continuatur post. Pericum gutturis et trahit ipsam ad inferiora. Gutturis vero musculi sunt duo musculi gutturosi. Qui sunt duo musculi apud gulam positi in transglutiendo adiuvantes. Capitulum .xiii. De anothomia musculorum laude.

Lauda vero musculos habet qui ei sunt proprii et musculos in quibus aliud membrum cum ipso communicat. Sed qui laude sunt proprii tria sunt paria. Unum par venit a duobus mandibule marginibus secundum lineam rectam que sunt sub os existit continuatur. Et ipsum est quod ipsam ad mandibulam trahit. Et par quod oritur sub mento et in

Marginal notes: sit · in motionibus gule · Anat' sursum · Anat' uni[?] ... duo pervenit ad cimbalarem post[?] · Anat' inuatur s[c]illa que nomen non habet coniungitur coangustant[?] [illegible]

fo 2

In al' sagittarius

cedit inferius sub lingua ad linguam et ad su
periorem extremitatem hyoidis ossis. Et istud est
attrahit hyoides os ad partem mandibule. Et aliud par
oritur ex additamentis sisamimis que sunt
apud aures et continuatur cum extremitate infe
riore linee recte que est super hyoides os. Illud vero
quod habet cum aliis ... iam nominati sunt mandibule.

Capitulum xiiii. de anothomia musculorum lingue.

Musculi vero linguam moventes
sunt novem. duo sunt latitudinales ab ad
ditamentis sisamimis venientes et cum du
obus ipsius lateribus continuantur. Et duo lon
gitudinales a supremo ossis laude na
scentes qui cum medio lingue continuantur. Et
duo qui eam in transverso movent et nascuntur
a latere quod est inferius ex duobus laude ossis
lateribus et penetrant in linguam inter longitu
dinales et latitudinales. Et duo mus
culi linguam resupinantes et eam convertentes
quorum loca sub istorum locis quos nominavimus
existunt. Et ipsorum villi iam expansi fue
runt sub eis in latitudine et cum toto os
se mandibule continuati fuerunt. Insu
ma post ea musculorum lingue numerum
quidam musculum solitarium qui inter linguam
et os laude continuat et unum ad aliud
attrahit. Et hoc non est longe quin musculus qui
linguam ad exteriora in longitudine mo
vet moveat eam sic. In eo est enim vertere
sicut in se ipsam moveat quando ... eam
in ... in se ipsam moveat.

Capitulum xv. de anothomia musculorum colli.

Musculi qui collum movent sunt duo paria.
unum par a dextra et aliud a sinistra. Sed
quisque eorum solus attrahit collum ad suam
partem transversaliter attrahit. Et quando duo eorum
qui sunt ab una parte simul attrahunt inclinabit
collum rectum in parte illa non cum transversalitate
immo cum rectitudine. Et cum omnium quatuor
simul erit operatio stabit collum absque
declinatione aliqua.

Capitulum xvi. de anothomia musculorum pectoris.

Musculorum qui pectus movent quidam sunt qui tantum dilatant
ipsum et non constringunt ex quibus sunt musculi
diafragmatis inter membra aeris attra
hendi et membra nutrimenti distinguentes
quod post ea nominabimus. Et par quod sub furcu
la positum ad partem nascitur que ad caput
pertinet spatule quod post ea nominabimus et est
continuum cum costa prima a dextra et a sinistra.
Cum ipso unitur par unum aut unumquodque
ipsius est duplicatus ipsum et faciens ipsum duas
partes quarum superior cum collo continuatur.
et ipsum movet et inferior eorum movet
pectus et miscetur cum musculo eius quem nunc nomi
navimus. et ipsum est ille qui cum costa quinta et
sexta. et par quod est in loco spatule concavo
infusum cum quo par continuatur quod a spondilibus
ad spatulam descendit et fiunt sic mus
culus unus et cum costis continuantur posterio
ribus. et par tertium quod nascitur a sexta spon
dilium colli et a prima et secunda spondilium pec
toris et continuatur cum costis toracis.
Isti sunt musculi dilatantes. Musculorum
vero pectus constringentium alii sunt qui pectus in la
titudine constringunt. et est diafragma cum
quiescit. alii sunt qui sunt ... ex istis
par quod sub radicibus costarum superiorum
est extensum cuius operatio est stringere et aggrega
re. ex eis est par apud extremitates illarum cum
toracis inter epiglotale et furculam conti
nuatum et continuatur cum musculis venientibus qui
sunt recti. et alia duo paria que ipsum coope
riunt. musculi vero qui simul constringunt et dila
tant sunt musculi qui sunt inter costas. Verum
tamen per scrutationem in considerando cognoscitur quod
constringentes alii sunt a dilatantibus. Inter
omnes enim duas costas sunt ex eis quatuor parvi
musculi, licet quidam extimet quod sit unus mu
sculus. Et hii quidem quod unum extimant
musculum ex villis contextus est transversis quorum
quidam sunt intrinseci quidam qui cooperiunt et eorum
qui cooperiunt quidam sunt qui sunt ad partem extremitatum
cartillaginose coste. et quidam sunt qui sunt ad
partem alterius extremitatis que est fortis. Quod vero
inter existit totum in situ ... est
divisum. Et in quod est in extremitate coste
cartillaginose divisum est in situ ab eo
quod est super aliam extremitatem. Et quoniam quelibet
quatuor habent villi numero ... musculi sunt
quatuor numero. Et qui ex eis superius sunt positi
sunt dilatantes. et qui ex eis sunt inferius positi
sunt constringentes. Propter istud fit omnium muscu
lorum pectoris numerus octoginta octo mu
sculi. Et est et cum musculis pectoris du
o alii iuvantes musculi qui a furcula ad
spatule caput venientes ad primum eius
continuantur latus et ipsum sursum elevant
et dilatando pectus adiuvant.

Capitulum xvii. de anothomia motorum musculorum adiutorii.

Musculi motores adiutorii
sunt illi qui movent spatule iunc
turam sunt tres musculi qui ei a pectore ad
veniunt et ipsum movent ad inferiora. et mu
sculus qui inferius sub mamilla oritur et cum
parte adiutorii anteriore continuatur

continuus

est

In al' adherentes toraci

alterius

In al' ... villi numero quatuor sunt

ab anteriore parte marginis cartillaginis
concavitatis, et ipse est qui adiutorium ad in-
terius applicat cum concavitate que spatula ipsi
sequitur. Et musculus qui a supremo toracis
nascitur et efficitur in domesticam capitis ad-
iutorii incorporatur et est applicans ipsum ad pec-
tus cum supplicatione pauca. Et musculus duplex
magnus qui a toto ossis toracis continuatur
cum infimo concavitatis adiutorii, qui cum
operatur cum illo qui superioris partis eius est adiu-
torium ad pectus ducit ipsum elevando, et cum alia
parte ducit illud ad ipsum faciens ipsum ad inferi-
ora descendere. Et cum eis ambobus ducit ipsum ad
pectus secundum rectitudinem. Et alii duo musculi
qui a parte nascuntur ypoli magis inter continu-
ati quod sit continuitatis magis musculi qui a
torace ascendit. Unus eorum est magnus veniens
ab alco qui est apud ypolim et a costis posterioribus
et tribuit adiutorium ad costas posteriores di-
recte. Et alter est subtilis qui nascitur acute ypoli
et tamen ab eius osse et declinat magis ad medi-
etatem quam ille. Et continuatur cum corda eius que
a parte mamille ascendit et profundatur. Et
huius quidem operationem priorum efficitur secundum
modum adiutorii, sed tamen ad posteriora pa-
rumper declinat. Et quinque musculi qui ab os-
se spatule nascuntur. Unus musculorum eorum in-
oritur ab osse spatule et replet locum qui est inter
sepimentum et costam superiorem vel [illegible] et penetrat
ad partem superiorem capitis adiutorii sil-
vestrem declinans parumper ad domesticam
et ipse est cum declinatione penetrat ad dome-
sticam. Et duorum musculorum ex istis quinque
origo est alatem superiorem spatule. Quorum unus
est maior et vadit ipsi [illegible] ad inferiorem
sepimentis partes. Et replet quod est inter sepimen-
tum et latus inferius, et continuatur valde cum capite
adiutorii a parte silvestri et penetrat cum
declinatione ad silvestrem. Et alter est cum hoc primo
continuus adeo quod est quasi pars eius et perpetrat
cum eo [illegible] efficere operationem. Iste vero non mul-
tum pendet a supremo spatule et eius continui-
tas est secundum transversionem in manifesto adiuto-
rii et declinat ad silvestrem. Et quartus est mus-
culus qui locum concavum ossis spatule implet
cuius corda cum partibus interioribus lateris dome-
stica capitis adiutorii continuatur, et eius
operatio est efficere ut adiutorium posterius
cadeat. Et alter musculus est qui ab inferiore
extremitate lateris spatule inferioris na-
scitur cuius corda superius continuatur secundum continu-
itatem magis ab ypolio ascendentis, et eius ope-
ratio est trahere supinum capitis adiutorii

ad superiora. Adiutorium preterea aliud habet
musculum duo habentem capita que duas ef-
ficit operationes et operationem compositam. Et ipse quidem
est sub furcula veniens et a collo deglu-
tiens ex capite adiutorii buccellam
et pervenit usque ad locum continuitatis eius
cum musculo magno a pectore ascendentis.
Quidam autem dixerunt quod unum capitum ipsius in-
terius est secundum manifestum spatule apud ipsius
infimum et declinat ad exteriora cum transversi-
one pauca, et cum operatur cum duabus partibus
elevatur secundum rectitudinem. Sed preterea homi-
num quidam qui duos addiderunt musculos, unum i-
llum primum qui ad mamillam venit, et aliumque
in spatule iunctura est sepultus. Et for-
tasse posuerunt cubiti musculos cum eis
habere continuitatem. Capitulum .xviii. de ano-
thomia musculorum motus brachii.

Musculorum brachium moventium alii sunt
qui ipsum contrahunt, alii sunt qui ipsum dilatant, et a-
lii supponunt secundum adiutorium. Alii sunt qui ipsum
girant, et alii sunt qui ipsum resupinant et in-
clinant secundum adiutorium. Dilatantes vero
sunt par unum cuius unum ex suis imparibus
cum declinatione ad interiora expandit, quod eius
ortus est superius ab antecessione adiutorii
et alatem spatule inferiorem et continuatur cum
cubito illuc ubi sunt partes eius interiores, et im-
par secundum expandit ad interiora cum decli-
natione quam adiutorium collo porrigit
et cum extrinsecis cubiti partibus continuatur.
Cum ambo operantur procul dubio secundum rectitu-
dinem extenduntur. Constringentes vero sunt
par quod cuius unum impar quod est magis tribuit
ad interius cum declinatione, quoniam eius origo
est a margine cartillaginis spatule in-
ferioris, et a rostro unicuique quorum [illegible]
[illegible] et continuatur corda ipsius que est
nervosa cum parte focilis superioris inte-
riora antecedente, et secundum impar tribuit cum declina-
tione ad exteriora quod eius ortus est a manifesto
adiutorii posteriori, et est musculus du-
o carnosa habens capita quorum unum est
in posterioribus adiutorii, et alterum in anteri-
oribus. Et occultantur hi duo in suo in-
cessu parumper donec ad antecedentem partem
focilis inferioris vadat. Et cum eo quod
[illegible] continuatum fuit quod ipsum inclinat
extensio [illegible] ad exteriora, et cum eo quod ipsum
inclinat extensio superius ad interiora [illegible]
[illegible] melior. Et cum isti duo musculi
in suis coniunguntur operationibus secundum recti-
tudinem stant procul dubio. Et duos quos

l. aliud.
vel aliud.
in al. basis a parte mamille profunde.
in al. facit descendere.
in al. de spatula.
in al. ad exteriora
in al. declinat ad interiora musculi
in al. tribuit.

musculos dilatantes vestit musculus qui ad iutorium (?) cadit. Et similiter est nisi sit pars alterius musculi constringentis facientes vero brachium iacere supinum sunt par. cuius unum ex ipsis oritur [?] est positum in exterioribus duorum focilium et obviat focili superiori absque corda. et alterum subtile prolongatum nascitur a superiori parte adiutorii. ab eo quod eius manifestum sequitur et maior pars eius vadit in ascendendo. et pervenit donec propinquum fiat iuncture rasete et vertitur ad partem occultam focilis superioris et continuatur cum eo corda paniculari.

Girantes dicuntur qui faciunt brachium sive manum volam planam iacere super rem aliam inferius sive lateraliter quousque resupinatur.

giranteS. At sunt par positum extra cuius unum ex duobus in partibus a supremo domestico capitis adiutorii in capite et continuatur cum superiori focili sub iunctura rasete. et alterum est magis carnosum et eius villus ad latitudinem est declinans [?] sicut eius extremitas est plus nervosa. et incipit ab ipso met superiori focili. et continuatur cum eius extremitate superiori apud rasetam iuncturam.

Capitulum .xviiij. de anothomia musculorum motus musculorum rasete. ~~re.~~

Musculorum vero motus iuncturam rasete moventium quidam sunt constringentes, et quidam dilatantes. et quidam girantes. et quidam resupinantes super collum. Et dilatantibus vero est unus musculus cum alio continuus ac si ambo unus essent musculus. Et isti quidem origo est a medio focilis inferioris cuius corda cum pollice continuatur postquam pollex ab indice elongatur. et alterius origo est a focili superiori cuius corda cum posito ossium rasete continuatur. scilicet posito contra pollicem. Cum isti duo simul moventur dilatatur raseta cum girantia pauca. Et cum secundus solus movetur facit eam iacere resupinam. Et cum primus movetur solus prolongat inter pollicem et indicem. Et musculus qui iacet super focile superius a parte silvestri cuius ortus est ab inferiore parte capitis adiutorii a qua procedit corda duo habens capita. quorum unum cum medio pectinis contra indicem et medio continuatur. et alterius capitis corda est capitis inferioris sunt focile superius apud rasetam et dilatat rasetam cum equidem [?] cum girantia. Constringentes vero musculi par sunt lateris brachii silvestre quorum inferior incipit ab inferiore duorum capitum adiutorii et pervenit ad partem contra auricularem et superior ut [?] incipit ab alio quod ille et pervenit ibi. et est cum eis musculus qui incipit ab inferioribus adiutorii partibus loco predictorum me

dialis quod duo habet extrema quod ad modum crucis mansuetae [?]. prima cum loco qui est inter pollicem et medium continuatur. Cum quibus ambo moventur constringit. Et isti quidem constringentes et ipsi met dilatantes girationem efficiunt et resupinationem cum duo ex eis oppositi secundum continuationem moventur. Sed musculus cum pectine continuus contra auricularem cum solus movetur girat plantam. Et cum musculus qui pollicis [illegible] ipsa adiuvat plenarie plantam resupinatam iacere facit. Et cum ille qui est cum raseta continuatur contra pollicem solus movetur girat ipsam parum. Et cum auriculari [illegible] efficitur completam girationem. Capitulum .xx. de anothomia musculorum motus digitorum.

Musculorum vero digitos moventium quidam sunt qui sunt in planta et quidam qui sunt in brachio. quoniam si eos in planta coniungerentur per carnem multa gravaret. Et propterea quod illi qui sunt ex eis in raseta a digitis elongati fuerunt contra ipsorum necesse fuerit longi [illegible] quod fuerit panniculi qui eis ab [illegible] partibus. Et ipsorum quidem [illegible] [illegible] fuerunt. et non dilatantur cum ad membra pervenerunt. ubi quidem dilatata est vero membrorum motum bene complexerunt. Omnes autem musculi digitos dilatantes sunt brachium sunt positi et sunt ipsos ad inferiora moventes. Et ex dilatantibus quidem est musculus qui in medio manifesti brachii positus nascitur a parte suprema capitis et ad iutorium inferioris et quatuor digitis cordas quibus ipsos dilatat mittit. Et ex eis vero quidem ad inferiora inclinat [?] ad invicem a parte isti sunt continui. Quorum unus a parte media capitis adiutorii silvestris inter duo ipsius additamenta oritur et duas cordas auriculari et anulari transmittit. Et unus a summa duorum musculorum duplorum qui sunt duo ex istis ortus sub duobus additamentis adiutorii intus et a magis focilis inferioris et duas transmittit cordas medio et indici. et tertius eorum. et est ille qui remansit oritur a supremo focilis superioris et cordam pollici mandat. Et a parte hac iunctura est musculus qui est unus duorum musculorum inter musculos motus rasete nominatorum. et nascitur a loco medio focilis inferioris. cuius corda pollicem ab indice prolongat. Constringentium autem quidam sunt qui super brachium existunt et quidam qui sunt in vola plante. Et illi quidem qui

v. ponitur

in alia translatione [?] capitis eius est inclinatum inferius.

Vel mediatur [?] se.

in alia [?] autem

sunt sunt brachium sunt tres musculi. quorum unus
secundum aciem in medio est, alius est posterior. Ex quibus
nobilior inferior quia ipse est sepultus et cum osse
focilis inferioris continuus. Quoniam eius opus no
bilior existit. Quare propter hoc oportuit ut eius locus
magis esset custoditus. Cuius principium est a medio
capitis adiutorii silvestris ad inferiora.
deinde penetrat et dilatatur eius corda et inque
parte corde quarum que ad inferiora
digitorum pervenit. Illarum autem que ad quatuor
veniunt est iunctura prima ipsis constringit
et prima non ipsa que est ibi annexa
q sunt ei et continui. Et secunda ipsa que
eius caput pervenit ad eam continuatur cum ea.
Que autem ad pollicem vadit ei sunt et tertiam
constringit iuncturam que non continuatur cum ea.
Et secundus quidem musculus qui est in silvestri est mi
nor ipso et eius caput a capite egreditur quod est
unum ex capitibus adiutorii et cum focili
inferiore parum continuatur et transit per ter
minum eius qui est inter latus silvestre et ...
cum et super superficiem focilis superioris
et cum ad partem pervenit pollicis declinat pa
rum per ad inferiora et iuncturis medius
quatuor digitorum cordas mandat ut eos
constringat ad pollicem. Sed non pervenit ...
prius quam ... ex corda eius in uno aliquo
loco. Et primi quidem origo est ... ...
... que est a capite focilis superioris et infe
rioris. Et secundi origo est a capite focilis
inferioris. ... est autem ut pollex uno mu
sculo in sua constrictione sit contentus. Sed quatuor
duobus constringuntur musculis. Quoniam nobili
or ex operationibus quam ... constrictio.
Et ex operationibus pollicis nobilior est
ut dilatetur et ab indice elongetur. Tertius autem
musculus non est ad constringendum. Sed eius cor
da tantum in planta penetrat et dilatatur ...
super ... ut ... ad ipsam faciat sensum
sentiendo ... ... et pi
los in ea nasci prohibeat et ad substi
tandum quod est in motibus plante et ut for
tis fiat ad suas actiones peragendas. Mu
sculi sunt illi qui super rasetam existunt. Mu
sculi vero qui sunt in planta sunt decem et octo. Et
duabus aciebus ordinantur ad invicem. Quedam super
posita. Una acies est ad inferiora et interi
or. Altera acies est super cutem exteriorem. Qui
autem in acie consistunt inferiori numero sunt
septem. Quorum quinque digitos ad superiora
inclinant et quorum ex eis ... est pollicis
... ... Et sextus
est ... ... cuius nullus est ... ...
tipsi caput procedit a pectine manus donec per
veniat in rectitudine medii cuius corda cum
pollice continuatur et ipsa ad inferiora inclinat.
Et septimum est caput auricularis in capite ab
osse pectinis quod in eius rectitudine existit
et ipsa ad inferiora inclinat. Nullus ... ...
septem est ad constringendum sed quinque sunt ad e
levandum et duo ad flectendum inferius. Illi
vero qui sunt in acie superiori sub musculo sunt pla
nte expanso quod quidem est musculus quem solus
cognovit Galienus sunt musculi undecim ex
quibus sunt octo quorum quinque duo cum prima iunctu
rarum quatuor digitorum continuantur. Scilicet unus
super alium ut hunc constringat iuncturam. Sed
quod ex eis est inferior constringit cum ... ...
et reflexionem. Et eius quod est ex eis superior est
structura cum modico elevationis et ad
superiora ascensionis. Cum coniuncti fuerint
directe et corum tres pollicis sunt ... ... unus
primam constringit iuncturam et duo ... se
cundam. Dilatantes vero quinque sunt. Et de re
flectentibus exceptis pollice et auriculari
in unoquoque ... unus. Pollicis vero et auri
cularis in unoquoque ad sunt duo. Et de con
giungentibus unicuique digito adsunt quatuor.
Et declinis qui ad superiora inclinare faciunt
unicuique digito adest unus. Capitulum xxi.
De anothomia musculorum motus dorsi...

Musculorum dorsi alii sunt qui ipsum ad poste
riora flectunt. Alii qui curvant ad anteriora.
Ex istis est etiam alii omnes motus ad po
steriora vero flectentes sunt illi qui per dorsi
spondiles musculi et sunt musculi duo. De quibus
... ... ex ... ...
componitur existat musculus. Quoniam unicuique
ipsorum ab unaquaque nata spondili advenit
et nullus eius ... ... Et isti
quidem musculi cum equaliter ... stat ...
... Et cum sunt ... ... declinat
ad ... Et cum illi qui in uno existunt
latere movent dorsum ad ... ... Mus
culi vero curvantes sunt par de super positum
quod sunt ex musculis capitis et colli moventibus
qui a duobus ... veniunt lateribus. Quorum
... ... cum quinque spondilibus pe
ctoris superioribus continuantur in aliquibus hominibus
et in pluribus hominum cum quatuor. Et eorum superiores
extremitates ad caput perveniunt et collum. Et
par quod sub isto est positum ... ...
quam ... ... pectoris incipit
et ad inferiorem descendit et plerumque ...
... Et medio quidem in suis motibus
horum musculorum sufficit ... Quoniam ...

Inalis est in ...

musculus ab unaquaque spondili nata ad
venit

curvatione et inclinatione ad dextram et sinistram dividuntur extremitatibus secundum motum. Cap. xxii.
De anothomia musculorum ventris.

[M]usculorum autem ventris sunt octo qui in universo communiter ex quibus est iuvamentum prelii in expulsione eo quod ex stercore et urina in intestinis continentur et que in matricibus in mulieribus existunt. Et ex eis est quod diafragma sustinent in inspiratione cum ad eius ex sufflatione que est in constringendo adiuvant. Et ex eis est quod in stomacho calefaciunt in stomacho propter quod eam cooperiunt. Ex his autem octo est unum par rectorum secundum longitudinem ab epiglotali descendens cartilagine: cuius villus in longitudine usque ad femur extenditur et eius extrema in eis que sunt coram expanduntur. Hic vero parvis sibi assumptis partibus usque ad ipsius finem carnosa existit. Et duo musculi qui cum istis in latitudine secant quorum locus est sub panniculo qui sunt totum extensus est ventris et sub duobus longitudinalibus. Sectio autem que inter istorum duorum et duorum primorum villos accidit est secundum angulos rectos. Et duo paria que per transversum vadunt quorum unum quod est in latere ad dextrum et sinistrum et unumquodque par eorum ex duobus existit musculis secantibus ad modum crucis secantibus a cartilagine costarum non completarum extremitate usque ad femur et ab ylio usque ad epiglotale. Et duorum parium extremitates a dextro et sinistra apud femur obviant, et aliorum duorum extremitates apud epiglotale que sunt carnosas partes ab una quarum parte duorum musculorum latitudinalium sunt posite, et hec que duo paria semper carnosa incedunt donec rectos musculos cum cordis latitudinalibus tangant qui panniculi filantur. Et hec in duo paria sub duobus longitudinalibus sunt posita que sub duobus posita sunt latitudinalibus. Cap. xxiii. De anothomia musculorum testiculorum.

[T]esticulorum autem musculi sunt quatuor propter ut testiculos custodiant et eos elevent ne laxentur quisque testiculus habet par unum. Mulieribus autem unum par sufficit, scilicet cuique testiculo unum par propter quod eorum testiculi non sunt in exterioribus nec sunt suspensi quemadmodum virorum. Cap. xxiiii. De anothomia musculorum vesice.

[S]uper os vesice unus existit musculus qui ipsum circuit cuius villus transversus os dilatatur. Et eius quod iuvamentum est urinam usque ad liberam voluntatis retinere et cum voluntas expellendi affuerit eius laxabitur constrictio ... et tunc musculi vesice urgebunt et urinam expulsiva ad voluntatem expellet. Cap. xxv. De anothomia musculorum virge.

[M]usculi quibus virga movetur duo sunt paria. duo unius paris musculi in duobus virge lateribus sunt ... qui cum tenduntur foramen dilatatur et ipsius ... et penetrando rectificatur et sperma in ipsa cum facilitate defluit. aliud vero par est ex a femoris osse oritur et cum radice virge ... continuatur. Et cum rectificatur tenduntur et instrumentum ... rectitudine elevatur. et cum constringit reclinat ipsum ad femora. Quod si unum eorum acciderit ... ad ipsius partem declinabit.

Cap. xxvi. De anothomia musculorum sficterio.

[A]ni vero musculi sunt quatuor. unus eorum est musculus qui ipsum comitatur os et cum eius carne vehementer miscetur que propter proximitatem musculorum labiorum filatur. Et ipse quod accedet constringit anum et sua compressione stercus reliquias que sunt in ipso excutiunt. Et musculus qui est positus magis interius quam iste cum statim est coopertus capitis hominis. Et extimatur quod sint hii duo extrema cuius extremum cum radice virge propter quod continuatur. Et par quod sunt hos omnes transversum existit cuius iuvamentum est longaonem sursum elevare et in aere longaonem egredi non permittere ... Cap. xxvii.

[C]oxe musculi. De anothomia musculorum coxe.

coxe maior est ille qui eam extendit deinde ille qui eam contrahit. Ex suis namque operationibus nobiliores sunt isti duo musculi venientes extensio contractione nobilior existit. quoniam status non convenit nisi cum extensione. Propterea sunt musculi qui elongant eam illi qui approximant ... illi qui circuire faciunt. Et musculus autem coxe circumextendentibus est unus qui est omnibus coxe musculis maior, et ipse musculus qui de ... totam coxam ... ur ab interioribus et exterioribus et posterioribus donec ad poplitem perveniat cuius villi diversa habent principia. Quia propter ipsius operationes sunt diverse diversificantur species. Ex ipsis namque unus est qui ab infimo ossis femoris nascitur et declinando ad domesticam dilatatur. Et est alius ex villis eius cuius ... est parvum alterius ... qui contrahit ad superiorem elevat. Et est alius cuius ... est ... alterius ... qui contra-

In al' et cumbuetis in matricibus

In al' cum sua assiduacione

In alio inter ea — ipsis

In al' istos secant latitudinaliter

In principium

In al' super duos longitudinales
In al' super duos latitudinales

l' mollificantur

l' expandit

l' expansio

l' expandentibus

e.

tum ad superiora eleuat. Et est alius cuius ortus est
valde altior ortu istius qui coxam ad superiora
ad domesticam declinatam eleuat. Et ex e-
is alius cuius origo est ab osse anche ex quali-
tis coxam secundum rectitudinem dilatat. Et est
ex eis musculus qui rotam anche nuncupatam
fere accipit tribus capitibus et extrema a-
duo. Et secundum quod est capita ab ylio et ancha
et allis sedis nascuntur. quorum duo sunt carnosa
et unum panniculare. duo vero extrema eius
posteriori capitis coxe parte continuatur.
Et si cum uno tantum extremo eius declinatione
ad ipsum dilatabit. et si cum duobus simul
extremis dilatabit secundum rectitudinem. Et
ex eis est musculus qui a tota ossis ylii
superficie oritur. et cum superiori maioris ad-
ditamenti continuatur et uertitur tarthamet
maior et parum ad anteriora extenditur. et cum
declinatione ad domesticam dilatatur.
Et est alius talis qualis iste qui primus cum in-
fimo additamenti minoris continuatur. de-
inde descendit et illi opinione operatur. Verum
cum est prima dilatationem et multam efficit decli-
nationem. cuius origo est ab infimo superfici-
ei ossis ylii. Et est ex eis qui ab infimo
ossis anche oritur ad posteriora decli-
nans et dillatat ipsum et eam ad posteriorem
partem declinare facit et ad domesticam
sufficienter declinare facit. Ex musculis
vero coxe iuncturam constringentibus est muscu-
lus unus qui cum declinatione ad domesticam par-
tem constringit. et est musculus alius qui a duo-
bus descendit inguinibus. quorum unum est
fine lumborum et altum cum osse ylii continu-
atur. Et ipse quidem est qui cum minori addi-
tamento domestico continuatur. Et mus-
culus qui ab osse femoris nascitur et cum
infimo additamenti minoris continua-
tur. Et musculus ad duo latera ipsius transfu-
se extensus qui est sicut pro maioris. Et
quartus qui a tergo post os ylii stat et oritur
et ipse in eius continuatur colligendo coxam. Ex
musculis vero qui ad interiora declinare faciunt
tamquam quidam necessarii fuerint in dilatationis et con-
strictionis motibus femini(?). Et hec quidem con-
mouendi sunt speciebus musculum habet qui ab osse
nascitur femoris et adeo fit longus ut
ad poplitem perueniat. declinare non ad
exteriora faciente sunt duo musculi et
eorum unus ab osse lato uenit. Sed contrarie
facientes sunt duo musculi quorum unus a sil-
uestri ossis femoris et alter ab ipsius oritur
domestico. et cum eo obuiat transsumitur(?)

et fuerit carnosus apud locum per fundum cum parti-
ora additamenti maioris. Et quamquam eorum
solus trahit coxam ad suam partem cum pauca
dilatatione torquebit. Capitulum xxviii. de

anothomia musculorum mouentium iuncturam cruris et poplitis.

Ex musculis autem mouentibus iunctu-
ram poplitis mouentibus sunt tres in anteriori-
bus coxe posita qui musculis in ipsa met coxa
positi sunt maiores. et eorum operatio est di-
latare. Unus autem horum tamen est sicut duplus in
duobus capitibus. quorum unum ab additamen-
to inferiori maiore. et aliud ab inferiore coxe.
Et duo habet extrema quorum unum est carnosum
et cum tasga antequam cordi fiat continuatur.
et aliud est panniculare cum domestica du-
arum coxe extremitatum continuatum. aliorum
vero duorum unus est ille qui inter coxam constringen-
tes nascitur. Secundum a sepatiure qui est in osse
ylii nascens. et aliud ab additamento et
siluestri quod est in coxa oritur. Et isti quidem duo
continuantur et uniuntur. et generatur ex eis corda
una que dilatatur et operit tasgam et ipsam
cum eo quod est sub ea conueniens affirmat. de-
inde cum capite cruris continuatur et po-
plitem dilatat et crus extendit. Dilata-
tio vero unum habet musculum qui ab obuiatione
ossis femoris nascitur et in recessu de-
scendit in latus coxe domesticum secundum transuersi-
onem. deinde cum parte venosa superiori partis
cruris continuatur et crus domesticam di-
latat et musculum alium in quibusdam animali-
bus libris ei oppositum in parte siluestri qui
incipit ab osse anche et secundum transuersionem
in latus siluestre tendit donec ad locum perueniat
venosum. et hic est musculus maioris transu-
sionis isto et cum declinatione ad siluestre
dilatat. Et cum alio dilatatur est dilatatio
recta. Ex eis vero qui crus contrahunt est unus
musculus angustus et longus qui ab osse
ylii oritur et femoris circa originem dila-
tantis in quibusdam a sepaiure qui est in medio
ylii. deinde secundum transuersionem peruenit ad inter-
iora duarum extremitatum poplitis. perue-
gredit extra et uadit ad eminentiam que est in
loco poplitis venoso et cum ea unitur. Et
ipse quidem est qui crus ad inferiora trahit de-
clinans cum pede ad partem inguinis. Et
tres musculi domestici et siluestris et me-
dius. Secundum domesticus et medius cum declina-
tione ad siluestrem contrahunt. Et siluestris contrahit
cum declinatione ad domesticam. et dome-
sticus quidem oritur a base ossis anche. de-
inde transuerse tendit per posteriora coxe

l' expandit
musculus
extremum
l' expandet
In al' dillatat
In al' inferiore
vel expandit
i. musculi qui
In alio subsistunt
In al' rasa i. patella
declinans ad
In al' declinat
sic oritur

dorsi pervenit ad locum qui vocatur venosum in parte domestice et unitur cum eo. Cuius color ad rubiditatem tendit. Et aliorum duorum unius origo est ab ascella ossis anche sed declinat. Vocatur eo venoso latis silvestris continuetur. In vicinia partium poplitis est musculus sive iste nervositate poplitis replet qui oppositum efficit. Qui licet medius existit oppositio. Et quidam existimant quod post eminentes musculi dilatantur duplici a separante et cum poplite auditali constringit et est cum ab eius origine egreditur cordi que anche pixide tenet, et cum ea et cum ipso quod sequitur ipsum continuatur.

In alia: ad continuationem loci venosi lateris silvestris

: sive oritur

Capitulum xxix. De anothomia musculorum pedis virtutem moventibus.

Ex musculis autem pedis virtutem moventibus sunt quidam qui ipsum ad superiora elevant et quidam qui ipsum descendere faciunt. Ex eis autem qui ipsum elevant est unus musculus magnus qui est positus in parte anteriori canne domestice. Cuius principium est post silvestris capitis canne domestice. Et ipse quidem cum ad extremum egreditur inclinatur secundum cursus ad partem pollicis vadens et continuatur cum eo quod media pollicis est propinquum et pedem ad superiora elevat. Et alter oritur a capite silvestris ex quo nascitur cordi quod cum eo quod est iuxta radicem minimi continuatur et pedem ad superiora elevat et per quam cum eo permiscetur musculus et fiunt hi secundum equalitatem et rectitudinem. Facientium autem descendere est unum par cuius origo est a capite dorsi quod descendit et cruris ventrem carne replet ex quibus cordi nascitur que ex maioribus existit cordis. Et ipsa quidem est cordi que cum osse calcanei continuatur et ipsa ad inferiora transfuse ad silvestre tendit et est sub cum inferiore pedis secundum totum. Et ipsi quidem adiungatur musculus qui a capite silvestris oritur cuius color est melongianus et descendit dorsi ipse inter ambas cordas que iacet sed carneus remanens continuatur cum postrema parte ac libus sub continuitate quam ante diximus. Cum musculus iste aut ipsorum cordis nocumentum accipit pes claudicat. Et musculus ex quo cane nascitur corde quarum una pedem constringit et alia pollicem dilatat.

In alia: super continuationem que est eius

Illud autem est quoniam musculus iste a capite canne domestice oritur et ipsum silvestrem obviat et descendit inter eas et in duas dividitur cordas quarum una sub transversa in anteriore pollicis parte continuatur. Cum quo in cordi pedis existit humilitas et alia cordi est que ex parte isti gravati musculi per corde permisit originem. Et post pollicem cum cordi mandat et ipsi cum transfuse ad domesticam dilatatur. Et tertia est a capite dorsi silvestris oritur musculus et cum uno duorum musculorum [illegible] continuatur dextrum ab eo separatur cum [illegible] cruris permisit ex quo oritur corda que ad inferiora pedis pervenit et sub eo toto dilatatur quasi modo facit musculus qui sunt in plante occultum dilatatur per [illegible] tale quale est eius pedis.

i. abscissam

i. nervo

Capitulum xxx. De anothomia musculorum digitorum.

Ex musculis autem pedis digitorum moventibus qui sunt constringentes musculi sunt multi. Ex quibus est musculus qui a capite canne silvestris oritur et ex latere sunt ipsum descendit et circa unam transmittit que in duas dividitur cordas quarum medium constringit et medicum. Et alter iste minor cuius oritur est a postremo cruris cuius corda cum ipsa transmittitur in duas dividitur cordas que medicum constringunt et minimum. Et dividitur ab una quarum duarum partium cordi que cum eo quod ab alia dividitur continuatur et fiunt corda una que ad pollicem pervenit et ipsum constringit. Et tertia corda que [illegible] a silvestri duarum extremitatum que in canna existunt domestica oritur et in duas descendit cannas et ex se premium transmittit ad pedem constringendum et parte ad primum os pollicis. Et horum quidem musculorum digitos moventium quos nominavimus sunt et secundum cursus et ferri. Illi vero quorum sunt est sub pedis planta decem sunt musculi. Et in hiis quidem anothomia decepti fuerunt sed prius quam illis sanus fuit. Galienus primo dicit quod quisque continuatur digitus. Et cum uno quorum duo lacerti a dextra et a sinistra et uno [illegible] ut constringat sed rectitudinem si simul moveantur et non declinet si unus movetur. Et ex eis quidem sunt quatuor super transversa quorum unum unicuique digito delegatur est et duo quoque parte sunt ad constringendum pollicem et minimum. Et isti quidem musculi adeo sunt parvi. Unde cum uni eorum accidit nocumentum pervenit in [illegible] quia reliquorum operatio debilitatur in eo quod eorum est parvum et non [illegible] est isti aliquis [illegible] in eo quod hinc est parvum et hinc de cum difficile est unum digitorum pedis per ab [illegible] alius constringere. Et ex musculis quidem pedis sunt quidam [illegible] pedem ponunt quod ad silvestrem declinare solent et quibus

sibi eis partis quam unusquisque digitum ad i quibus sequitur et uit apte domestica et prima cum motu ad partem eleuat domesticam et isti quinque sunt cum pollice et minimo sequitur primi cum duobus sunt similitudinem septem quod est in planta pedis et similiter decem primi. Ossa quidem corporis maioris sunt quingenti et uiginti nouem.

Capitulum primum summe tercie doctrine. V. et est sermo uniuersalis de neruis.

Quamuis autem neruorum alia sunt quod est sedes essentia alia sunt quod sunt per accidens. Quod vero est secundum essentiam est quod cerebrum eis mediantibus omnibus aliis membris iuuamentum prestat dando eis sensum et motum. Sed quod est per accidens est ad hoc ut caro conualescat et corpus fortificetur. Et ex eis et est propter hoc quod ex neruis membris accidit sensum carentibus sicut epar et splen et pulmo. Hec enim membra in sua essentia non habent sensum ... super ea tamen cum uicinitate nerui est inuoluta et panniculo tecta fuerunt inuoluta quod cum apta fuerint aut uentositate uel causa pueniat apostemata sanguinis aut uentositatis per eos ad eam totum et ipsi radices et accidet ei extensio uenientis affectio et uentositate extensio et sentiet ipsum. Et neruorum quidem primi sedes modum suum est cerebrum. Et illud ad quod ipsorum peruenitur extrema est sunt fortes aut cum autem est nulli musculi minuti et in ipsis non prouenit quod ei ambo que ipsum ..... ad uenit. Quod ut cerebrum neruorum primi existit duobus est modis quoniam quod aliorum est primi sunt sui essentia et aliorum est primi mediante nucha quod cumque exeunt ex eo. Et exiuit quod est quod a cerebro egreditur et iuuatur membris in sentiendo et mouendo in capitis et faciei membris et in uiscerum interiorum. alia uero membra hoc iuuamenta non habent in anim... nuche. Et Galenus quidem iam ostendit ubi sollicitudine magna quod nerui a cerebro ad uiscera descendentibus est primum. Creator est de eorum muniendo sollicitatur aliis ipsos muniunt quam alios neruos.

Et illud [illegible] est quod propterea quod [illegible] a prin cipio elon[illegible] gati fuerunt oportuit [illegible] et ut substantiarent superflua affirmatione animalis fortibus que eos regant ut primi maioris et a corpore cum essentia inter neruum et cartillaginem est media sibi et quod cum nerui accidit cum tangitur. Et in quibusdam est ex tribus locis quod unitur apud epigloti[illegible]

et sedes cum ad costarum radices uenerint. Et tunc cum preteriuerint locum transeunt. Factum est autem ut alium iuuamentum a cerebro predictis in quibus existit utilitas in sentiendo iuuamentum prestare penetrent a suo principio secundum rectitudinem ad membrum ad quod diriguntur. Quoniam rectitudo ad id quod dirigit propinquiorem defert uiam et illuc ex hoc est impressio quam manat ex principio fortior. Et propterea quod in neruis sensibilibus non quod de duritie quod fieri necessitate elongati a suo cerebro cum cautione propterea ut a sua similitudine et lenitate ordinati elongentur quoniam in membris quanto magis in imo fuerint leniores plus fuerint uirtute sentiendi dantes. Sed secundum est imo nam ad id ad quod diriguntur erunt per cautiones in quibus ipsi incedunt propterea ut a principio elongentur et in duritie ordinentur. In uno quoque duorum modorum ad id quod ex duritie et mollitie in ipso est necessarium aduenerit ordinatum ipsorum sed simplicium natura eorum quod sensum tribuunt ab antecessione oriuntur cerebri. Et plus quidem quod cerebri antecessio est essentia mollior. Et plurimi illorum quod motum prebent a postremo oriuntur cerebri. Et plus quod est cerebri postremum essentia est magis spissa.

Capitulum II. De anothomia neruorum cerebri.

A cerebro septem exeunt a cerebro coniugationes neruorum prima oritur primum paris primi est ex fundo duorum uentriculorum cerebri anteriorum apud duorum additamentorum uicinitatem mamillarum eminentiarum similium quibus fit odoratus et ipsi quidem est primum uentriculus. Et ille quidem a sinistra oritur dextrum et ille quod oritur a dextro sinistrat deinde sunt sectione cruciata obuiantur. Propterea ille quidem a dextro nascitur ad pupillam dextram peruenit et quod nascitur a sinistra ad sinistram pupillam quod adeo dilatatur concauitas donec humorem quam uocant uitreus comprehendit. Et causa in qua est Galenus dixit quod ad sectionem cruciatam sunt reflexione peruenit. Et dixerunt quod in hac sectione ma existit iuuamentum. Unum est propterea ut spiritus qui ad unam currit pupillarum ad alteram ire preualeant cum accidit nocumentum. Et propter hoc uniuersaliter duarum pupillarum cum altera clauditur oculus in uidendo fit fortior et clarior quod esset in uirtute ... si altera intuetur intueretur. Et propter hoc foraminis uuee dilatatio augmentatur cum alter clauditur oculus. Et hoc quidem est propterea quod spiritus uehementer uadit

fen

ad ipsum. Secunda vero est propterea ut duo oculi u-
num habeant deferentem quo visus simulacrum
afferatur et ibi uniatur et sit duobus videre
oculis unum videre. Propterea quod simulacrum in
tertio unitur communi conjunctionis accidit ut
ex re una videantur duae cum una pu-
pilla superius elevatur aut inferius deprimitur
et destruitur rectitudo penetrationis fora-
minis ad sectionem et cum cessat tunc
accidit tamen tortuositas visui. Et talis est
unusquisque duorum nervorum ab alio instante-
ret et illi mutatur et fiat ac si ad pu-
pillam ex proprio veniret. Secundum autem parium
nervorum a cerebro procedentium nascitur post
ortum primi paris et ab eo ad silvestre
declinat et a foramine quod est in orbita quod
totum comprehendit oculum egreditur et in muscu-
lis partitur oculi. Et hoc quidem par valde
est grossum. Ideo non eius grossities sue perfi-
cit mollitiei quam habere debuit propterea quod est
causa primi et fortior in faciendo motum et pro-
pter eum ad virtutem non laxatur. Cum tamen
par sit consuetum ad movendum magnum
membrum quod est in mandibula inferiore quod
non ei remanet superfluitas immo ad vir-
tutem alio a se indiget sicut modo referemus.
Tertii paris origo est a termino communi inter
anteriorem et posteriorem cerebri et ipsius posteriorem scilicet ab
infimo basis cerebri. Quod post cum quarto pari
paulisper miscetur. Deinde ab eo separatur
et in quatuor ramos ramificatur. Unus ramorum
ab in egressu egreditur vene soporalis quam
per nervum et descendendo sic cum aliis
vadit donec diafragma pertranseat et
in visceribus que sunt sub diafragmate spar-
gitur. Et secundum quidem paris egressio est a fora-
mine quod in osse existit temporis. Quam e-
greditur cum nervo coniungitur quem a quinto di-
viditur pari cum in nervorum dispositi-
one. Et ramus tertius in foramine ascendit
aque secundus egreditur par. quam ipsi directo
est ad membra in anterioribus faciei posita.
Et in sunt convenientes non in penetratione pri-
mi paris vetitum huius penetraret quod
a nobiliori nervorum cum gustatione fa-
ceret et ipsum communiret et via cooperiret.
Et hoc quidem paris cum separatur in tres distri-
buitur sectiones. Quarum una ad partem lacri-
malem declinat et vadit ad musculos
temporum et masticatorum et super alium et fron-
tis et palpebre. Et post secunda per foramen va-
dit apud oculos canum et inde ad nasum de-
scendit interiorem superficiem et tunica spargitur

que in naribus nasi est expansa. Postquam tertia
est post non per via in concavitate descendens bar-
bachi quod in osse maxille est facta et duo-
bus ramis ramificatur. Unus vadit in-
trinsecus concavitatis oris et in dentibus spargitur.
Sicut quod in pertinet dentibus est manifestum. Quod
non in aliis pertinet est visum sic occultum.
Et in gingiva et spargitur superiore. Alter autem
ramus in musculorum spargitur superficiebus que
sunt ibi sicut cutis maxille et extremitatis
nasi et labii superioris. Hec quidem sunt
sectiones partis tertie paris tertii. Quartus vero
ramus tertii paris vadit penetrans a fo-
ramine suo quod in mandibula existit
superiore et vadit ad linguam et in eius mani-
festa dividitur tunica et tribuit ei sen-
sum proprium quod est gustus. Et id quod remanet in
dentium centris inferiorum et in ipsorum gingivis
dividitur et in labio inferiore. Sed pars
que ad linguam pervenit subtilior est quam nervus
oculi. quam iste durior et ille mollitie
tenerior grossities illius et subtilitas istius.
Quarti vero paris origo est post tertium. scilicet ad
cerebri basis est magis declinans et cum tertio quod
admodum diximus miscetur. Deinde ab eo se-
paratur et ad palatum vadit et dat ei sensum
quod quidem est communis sicut est plus durum quam tantum
quod palatum in et palati panniculus durior
est lingue panniculo. Sed unum quoque paris
quinti paris cum duobus nascitur medius.
Sicut dupli formam in multi illorum te-
net quod unum quoque ipsius in pariter est par aut
quod origo a duobus est cerebri lateribus. Et a
paris quidem primi cum paris ipsius ad panicu-
lum vadit quod in naribus instrumenti au-
ditus est dilatatur et ideo dividitur totum. Et
hec quidem divisionis origo procul dubio est
a parte cerebri posteriori et per ipsum est audiendi
sensus. Sed secunda divisio est maior ipsa
nam egreditur a foramine quod in osse per fora-
tum est petroso. Et ipse quidem est quod vocatur con-
monoculus et est propterea quod multum tor-
quetur. et eius vie in […] obliquationibus
incedunt […] et ideo quod
volun[…]tis affu-
it pro[…]longandi spa-
tium. […] et non eius finis a
principio removetur propterea non nervus autem quod
in egrederetur apud cerebri longius ideo ut duri-
cies in eo acquireret. Cum egreditur cum nervus
tertii paris miscetur quorum plurimum ad ma-
xillas et ad latum vadunt musculum. Et
quod remanet ad musculos procedit temporum.

in al' separatur

in al' separatur ... ad.

in al' et nervus claudere

i. cum gingivis

apud multos illorum affirmatur

scilicet anothomicorum

pina.

i. tortuosus.

Gustus autem in quinto est quod fuit nervo. et auditus in quinto. quoniam instrumento auditus fuit necessarium ut esset discoopertum necnon nervus una ad ipsum elisa foret. Et instrumento fuit necessarium ut esset munitum propterea oportuit ut nervi auditus essent duriores. et ideo origo eorum cerebri posterius fuit propinquior. Et non oculi instrumentis unus sufficit nervus et instrumentorum tamen non multiplicata fuerunt non quia foramen oculi multum necessaria fuit amplitudo propterea quod nervus virtutem affectus in suis multis indiguit concavitate ideo quia ei necessarium fuit ventre latere. non igitur os quod ad compendium oculi est per foramina multa tollerare potuit foramina. Temporum vero nervus multa fuit divisiones necessaria sed grossitudine multa non indiguerunt. immo grossitudo esset faciens motum difficultatem. Et in egressio quod in osse petroso duro ... ut foramina per tollerare multas partes sextum a postremo oritur cerebri cum quinto coniunctum et cum eo parumper ligamentis ligatum ac si essent unus nervus. deinde separatur ab eo et egreditur a foramine quod est in extremitate dextra quae laude sillatur. Et ipsum quod est antequam egressum esset iam divisum fuit in tres partes quae omnes simul ab hoc egrediuntur foramine. Una earum ad gule instrumentos suos producitur et ad lingue radicem propterea ut par septimi nervorum adiuvet motum. Et pars secunda ad instrumentos descendit spatule et cum quod est circa eam et pars plurima in instrumento spargitur laterum quod est sub spatula. Et hec quae pars est magne quantitatis ... provenit donec perveniat ad ... dirigitur. pars vero tertia quae maior est extremis partibus ad ... descendit in ascensione vene ... et est illi annexa et cum ea ligata. ex qua cum rectitudine est epiglotis separatur ramus qui ad instrumenta venit epiglotales quorum capita sunt ad superiorem quam epiglotis et ipsi elevat cartillagines. Cum epiglotis pertransit ex eis ascendit ramus qui ad instrumentos vadit capita ad inferiora habentes et ipsi sunt qui ad cymbalarem claudendum sunt necessarii cum ad inferiorem flexus est necessarius. et propter hoc vocantur nervi reversivi redeuntes. Hi autem nervus reversus redeuntes non egressus fuit a cerebro et non a nucha nisi propterea quod si nucha ascenderet ab ipsorum a principio subiret cum sursum et non recte. et attractio ad inferiorem cum eis non pervenire sed attractione decente. Et ipsi non de sexto pari cum fuerunt. non propterea quod in quod ex nervis est molle aut mollius invenitur est in quod fuit ex eis ante quam sextum iam in instrumentis faciei et capitis et in eo quod est in eis fuit divisum et septimum et non secundum rectitudinem descenderet quemadmodum sextum descendit. immo procul dubio circumfusitas eos comminueretur. Et propterea quod illud quod ascendit et redit quoniam indiget re firma cum nititur ad similitudinem gurgulli ut sit ipsum revolvatur ascendens et ex ea adiuvetur non sit sit ipsi recto et durus et fortis et levis et nervus proprius non fuit in ad hoc idoneum sicut arteria maior. Et in quod ex istis ramus a sinistris ascendit hic invenit arteriam ipsam rectam et grossam. Igitur super eam reflectitur non multa indigens firmitudine. A dextris vero ascendenti hoc non invenitur arteria ad modum primi. sed invenitur ei postquam iam accidit ei prius propter ramorum divisionem quia iam ex eo egressi fuerant cum in iam defuit rectitudo in situ quia circumsummitate fuit ad ascellam declinando. fuit igitur necessarium ut ipsi re aliqua affirmaretur cum inniteretur cum ligamentis in quibus ramus stringeretur ideo ut per ipsos illud quod fuit defuit ex grossitie et rectitudine in situ corrigeretur. Et sapientia qua est in hos redeuntes ramos elongando est non talis qualis est hec suspensio parum fiat. et propter elongationem a principio fortitudinem habuit et durum est. Ex nervis autem redeuntibus fortior est ille qui in duabus instrumentorum epiglotis tunicas spargitur. cum aliis nervorum adiuvamentum tamen. preterea in quod ex hiis remanet nervo descendit ad quam viam sepius quod in primum instrumentis spargitur diafragmatis et pectoris et in instrumentis ipsi et in corde et in pulmone et in venis et arteriis que ibi sunt. Illud vero quod remanet pervenit in diafragma et associatur ei quod ex parte tertia descendit et imprimis spargitur in visceribus et pervenit ad os lanii. Septimum autem pars origo est a termino communi quod est inter cerebrum et nucham aut plurimum incedit se in instrumentis spargendo linguam moventibus et in instrumentis inter pelvale et os laude communibus et est cum ipsi residuum in aliis spargitur instrumentis quibus huic instrumento sunt mani. non tamen semper est istud. Et propterea quod alii nervi ad alias reducti fuerunt necessitates et nec fuit bonum ut foramina in anterioribus et inferioribus multiplicarentur fuit melius ut ad lingue motum nervus ab hoc loco veniret quia ipsi sensus iam ei ab alio advenit loco.

Capitulum de anothomia nervorum nuche colli et nervis eorum.

Nervi ex nucha nascentes qui per colli

gustus

Vel eminencia auditus

Vel oculum

sapientia

quidem

uadūt spondiles dorsi sc̄ prima. Viii par
egressio a duobus ē spondil' p̄ē foraminibus
q' ī capite m̄acul' sol' sp̄g' rē par primū
⁊ minimū. qm̄ meli' fuit ū loc' a q̄ eg
dit sit angt. q̄admodū ī caplo d̄ ossib;
diximū. Et si qdē p̄mus egssio ē int' spō
dile p̄mā ⁊ s̄cm. s. foramī ī caplo d̄ ossib'
narratū cui' plimū capiti tāgēdi sensū
defert ⁊ in' ūse ē ad id q' in spōdilib; est
sup̄mū ascēdit ⁊ anteriora reflectit'.
⁊ sup̄ cumuleū auriū extrinseca sp̄git. ⁊
q' par p̄mū mun' fac̄ pp̄ sui paruitatē ⁊
ad breuiatiōē. ob q̄ expdīdi expedite n̄
potāt ⁊ dilatari ī locis q' sent' ipī cōple
te emūdat. Q' aūt ex h' remāt pars ad
m̄aclos q' sūt ī p̄terioribus colli ⁊ ad m̄
culū latū uenit ⁊ eis dat motū. Et p̄i
mis tam origo ⁊ ipi' egssio ē a foramiē
q' ē int' s̄cm ⁊ t'ciā. ⁊ un'qsq; eoz ī duos
partit' ramos. ab uno ramo sp̄gunt'
rami in p̄fūdo m̄aclor q' sūt ibi ⁊ p̄e
cap' cū collo mouētiū. deīn ad spōdi
lur ascēdit spinas ⁊ cū m̄car recti
tudine uenit. ad radices tenēt eaz
⁊ p' ad ipīū eleuāt capita ⁊ cū liga
m̄tis miscēt parū cū libus q' ab' aliis
nascūt simetrius pp̄ea ad p̄te auriū
reflectēdo penetrāt ⁊ ī no lor ad a
ures p̄ueniūt ⁊ auriū mouēt m̄aculos.
Et ram' s̄s ad īferiora uadit dorsi ad m̄
culū p̄uenit latū. Et cū h' qdē p̄mi cū
nascēt miscēt uene ⁊ m̄aculi q' ipm
cooperit pp̄ea ut ī se ipō sit fortior.
Et ē ī qm̄ cū m̄acul' miscēt ipoz ⁊ cū
m̄acul' auriū ī bestiis plim' tm̄ spōsio
ipi n̄ ē n̄ ī m̄acul' maxillarū. Quarti
ū p̄mis egssio ē a foramiē q' int' t'ciā
existit ⁊ q'rtā. ⁊ partit' sic ille q' ē
āñ ipz p̄tite āñcedēte ⁊ p̄te p̄terius
ɔsequēte. Sz p' eī q' āñcedit ē p'ua
⁊ id cū qnto miscēt. Et qdā ī ea diuerti
q' ab ea penetrāt rami sic aranee te
la. extrinsecū sūt uenā subtili dorsi ad di
afragma p̄ueniūt sūt duo lata diafra
gmatis pecī in duo media p̄tectio
incedētes. Sz eī p' maior ad p̄teriora
reflectit' ⁊ ī fūdo m̄aclor p̄fūdit do
nec ad simetria uadit ⁊ m̄acul' fuan
dat ramos q' int' cap' ⁊ collū sūt dorsi.
deīn itinē suo ad anteriora reflecten
do uadit ⁊ cū m̄acl' maxille ⁊ auriū
ī aīalibus ɔtinuat'. Et diuertit' q' ab eo
ad dorsū descēdit ram'. Quinti aūt p̄i
mis egssio ē a foramine q' ē int' q'rtā
⁊ q'ntā. q' ē ī in duos bipart' ramos.
Vn' ram' ē ille q' ē āñcedēs ⁊ ipe ē mi
nor ad m̄aclos p̄uenit maxillarū ⁊
ad m̄aclos q' cap' ātīi curuāt. Et a
lios m̄aclos q' capita ⁊ collo s̄c dorsi.
Et ram' s̄cds ī duos diuidit ramos.
Vn' rami int' p̄mū ⁊ int' ramū s̄cm est
mediū. ⁊ p̄uenit ad spatule sup̄mū ⁊
miscēt cū eo qdā sexti ⁊ septimi. ⁊
ram' s̄cds cū ramis q'nti ⁊ sexti ⁊ sep
timi miscēt ⁊ ad mediū p̄uenit di
afragmatis. par ū sexti ⁊ septimū
⁊ octauū ab aliis sc̄ ordinē egrediuntur
foraminib;. Sz octaui egssio ē a fora
mine cōi int' fine spōdiliū colli ⁊ int'
p̄mā spōdilē dorsi. Et eoz rami ue
niūt cōmiscēt mixtura. Sz plimū
sexti ad spatule p̄uenit sup̄ficiē ex
p' eī maior p̄te q' ē ex q'nto ⁊ minor
p̄te q' ē ex q'nto p̄uenit ad diafrag
ma. Et p̄ūtaū septimi p̄uenit ad ad
iutoriū licet sit qdā ex ipī minus
q' ad m̄aclos capitis ⁊ ad collū ⁊ ad
dorsi cū ramis q'nti asociati uadūt
⁊ ad diafragma p̄ueniūt. Sz octaui
post cōmixtiōē ⁊ sociētatē eē ad bra
chiū ⁊ ascēd p̄ueniūt. ⁊ n̄ ē ad eoz
q' ad diafragma p̄ueniat. sz tm̄ ille
q' ex q'nto ad p̄te m̄ari diuidit n̄ tm̄
sit spatula. ⁊ ex ex septimo n̄ tm̄ sit ⁊
ad iutoriū. sz ille q' a spatula p̄uenit
ad brachiū ex octauo mixto cū p̄mo
ramo q' nascit' ex spōdilib; ⁊ ad dor
sū uadit. uiui aūt isti in diafragma
te partiti n̄ fuerit n̄ uiui nudē pp̄ea
ū ad ipz ueñēs ab alto foret descēdēs
loco. id ū eī p̄tectio in ipō eet melior
⁊ paupue q' p' a eoz directio fuit p'
p'nuali pect' p mediū p̄tectis. Et ipō
qdē eet ut uiui ad ipz amidu direcre
uenīēt abs fractura cū āgulo. Et sicut
uiui q' a diafragma descēdūt acebro
p̄tīēt [illegible] p'logaret ī collius. Et
si hoz uiuoz ɔtinuitas cū medio
diafragmatis posita fuit. n̄ pp̄ea q'd
n̄ fuit ɔueīēs ut ī ips' fr intia ⁊ q'li
tatē sp̄gēñt' sicut cū extremitate ⁊ n̄ cū
medio ɔtinuarēt. aut sicut cū tota ɔti
nuarēt eēnt ⁊ eet h' mū ui eq̄ē
nacia. qm̄ m̄aculi n̄ faciūt aliqd mo
ueri n̄ extremitatib; suis. pp̄ea illud
q' ex diafragmate mouet' ē ī q' ē

Vel cum radicibus

In alio ab aliis.

In al' ascendit

Vel adgēt

septimus

In alio musculus

In al' septo.

est.

In al' dorsū [illegible]

Vel m[illegible]

cauea. oportuit ergo ut in ipso firmarentur nu
cha non in ipso capite. Et quoniam necessarium fuit
eos ad medium uenire oportuit nodo
non procederent oportuit ergo ut ipsi defenderentur
et cum panniculis cum munimento tegerentur
tenuia ergo panniculis fuerunt cum munimento de-
fendente quod eis assotiatur panniculus qui partitur
per medium pectus sicut quod iuxta procederent. Et
[illegible] operatio fuit nobilis facta fuerunt
[illegible] magna iuxta ne eis operatio
[illegible] nocumentum quod uniuntur
[illegible] pectus. Capitulum iiii. de anothomia
neruorum nuche spondilium pectoris.

Rimum ex partibus ipsorum egressio est inter
primam et secundam spondilium pectoris qui in duas
diuiditur partes quarum maior est et solum in musculis
spargitur costarum et in musculis dorsi. Et quintum
uiam sicut primas costas extrinsecus procedit
et octauo neruorum colli obuiatur et simul
ad manum protenditur donec ad adiutorium et
spatulam peruenit. par uero secundum a foramine
egreditur quod post idem sequitur foramen. cum post
ad adiutorium tendit sicut primi est dans ei sensum.
Et ipsi residuum cum aliis partibus qui re-
manserunt adgregatur et ad musculos spatu
le qui sunt eam sunt posita descendit ipsi intestinum
et ad musculos peruenit dorsi. Quod ergo
ex istis neruis spondilium oriuntur et rami
qui ad spatulam non procedunt ad musculos
dorsi uadunt et ad musculos qui sunt inter co
stas partis in posterioribus pectoris po
sitas. Que uero ex spondilibus falsarum na
scuntur costarum ad musculos ueniunt qui sunt
inter costas et ad musculos uentris. Cum in
stori partea neruorum tanus arterie et
uene que terminant et nucha in gradiuntur per
loca inferiora. unde ipsi egrediuntur. Capitulum v.
de anothomia nuche alchatim.

Erui alchatim inter oriuntur quod pars e
orum ad dorsi musculos peruenit et pars ad
musculos uentris et ad musculos qui sunt in dor
so expansi. ita autem superiora cum neruis mi
scentur que aceb sunt descendentes et non alia. Et
duo paria inferiora ad partem crurum et
inmultos transmittunt ramos cum quibus ra
mi tertii paris et rami neruorum primi ex al
bouius miscentur. Sed isti duo rami an
che non transeunt uictima sed in ipsis spargun
tur musculis. Et illi eos pertranseunt incedendo
ad crura. Neruorum autem crurum et pedum for
ma auus parum manuum sequitur nisi
quod non omnes coniunguntur et declinantur sub musculum
cedendo ad occultum. nec est forma continuitatis ad iuctura cum spatula sic forma
continuitatis corte cum anchi in eis continu
itas cum origine suorum neruorum sic continu
itas ipsi cum suorum neruorum origine. Et isti
quartum nui ad partem quam diuisis reddunt
inuenitur. Sed est ex eis quod occultatur. et sunt
ex eis quod manifestatur. et sunt ex eis quod sub
iunguntur sub musculis cooperta. Et quod musculi qui
a parte ossis oriuntur nuas ad utrasque pe
des non habuerunt a contrario posterioribus in ab ex
cauo corum. propter quod sunt ibi musculi intel
ta tuene. factum fuit ut pars neruorum qui sunt
propter musculorum qui sunt in pedibus currerent et pe
netrarent in foramine quod ad testiculos
descendit donec ad musculos uadit femo
ris et descendit ad musculos poplitis.
Capitulum vi. de anothomia nuche albo-
Rimum par ex iuuiz et alosos...
albouiuz miscetur cum neruis alchatim
sicut diximus. alia uero paria et primum par quod ab ex
tremo oritur albosos in musculis spargitur sic
teris et ipsi uirge et in musculo uesice et ma
tris et in panniculo uentris et in partibus dome-
sticis interioribus ossis femoris et in mu
sculis qui nascuntur ab osse ex albouiuz.
Capitulum primum summe quinte. doctrine. v.
tractatus primo de forma arteriarum...

Ene pulsatiles sunt arterie quod create fue
runt preter unam earum duas habentes tunicas
quarum duorum est occulta. quoniam ipsa est illa
quod pulsationi obuiatur et forti motui sustinet
quod ipsi recepit celari uoluit et ipsi receptaculum
custodiendum et corroborandum fuit. arteri
arum autem origo est a sinistro uentriculo du
orum uentriculorum cordis. quoniam dextrum eorum e
patri est propinquior. Qua propter oportuit ut esse
ipse poneret occupatus in attrahendo
nutrimentum extendo ipsum. Capitulum de
Eod ipmus anothomia arterie uenalis.
a sinistro oritur uentriculo due sunt arterie.
una ad pulmonem uadit et in ipso partitur
propter ut aer attrahatur et sanguis qui pul
monem nutrit a corde deferatur quod transit
nutrimenti pulmonis est ad cor. et a corde
uadit ad pulmonem. Et hec quarum partis
origo est ex principio cordis subtilior et
ubi uenit ad ipsum penetrat quod est unam
habens tunicam ab omnibus aliis arteriis di
uisa. Et propter hoc uocatur ipsa arteria uenalis.
Ex una autem creata fuit tunica ut sit
mollior et leuior ad dilatandum et constrin
gendum magis obediens. et ad resudati
onem ei facienda quod ab ea ad pulmonem

In alio unum conse
querentur principium et

In alio secundi

ad

mouentes

pectoris.

In alio interiores
dorso

In alio magnos

In alio uel aperiunt

femoris

In alio ossa multa

Fuua

resudat ex sanguine subtili vaporoso.
quia ex substantia pulmonis est magis conveniens sit
apta. scilicet quia complemento digestionis in corde iam
propinquus fuit. Et non est ei necessaria superfluitas
digestionis sicut carni diget sanguis qui in vena
[?] huius quam in nodibus. Et
propter quod eius locus est iuxta cor et vadit ad ipsum
eius nutrimentum saltem digestus et quia membrum
in quo pulsat est rarum et non timet cum pulsa
verit in illo raro et preassiccit quod ipsi duri
ties ei noceat. Et propter hoc in corpore ipsius necessarium
grossitiei fuit venarum quod alie indigu
erunt arterie que sunt in membris duris manere. Ve
na autem arterialis que dicta est pulmoni sit ni
ana non tamen ei minatur in ipsum posterius a
parte dorsi. Et hec arteria venalis in anteri
ori pulmonis parte spargitur et in ipso subm
gitur quia iam quidem in partes et ramos divisa
est. Secundum autem inter duas has arterias necessarium
oppositum fuit quod attendunt scilicet firmitudinem
et levitatem que facit ei dilatationem fatale et
constrictionem et resudationem eius que ab ea resu
dat. invenies quod levitas magis est ei ne
cessaria quam spissitudo et firmitudo. Alia
autem arteria que est maior et quam aristotiles
vocat orithi in primis cum ex corde o
ritur duos transmittit ramos. ex quibus
maior in circuitu cordis revolvitur et in
suis continetur partibus. Et minor revolvi
tur et in ventriculo spirituali dextro. Quod autem post
hos duos remanet ramos cum sepi
est in duas dividit partes. Una pars est
maior et ad descendendum apta. et altera
est minor et est apta ad ascendendum. Et
que est apta ad descendendum certa fuit
in quantitate sua scilicet aliam addens. quoniam ad
membra tendit que multo sunt plura et quantita
te maiora. Et hec quidem sunt membra que sub cor
de sunt posita. Super orithi autem circa eius
durum consistunt panniculi ab anterioribus
ad exteriora. Si est unus aut duo fuissent
non prohiberet inanitum quod in eis quantitate nec
ipsi quantitate aut ipsorum quantitates ma
gnificando et fieret motus per ipsos difficia
lis. Quod si essent quatuor fieret valde
parvus et destrueret inanitum eorum. Et
si in suis quantitatibus magni fierent va
cuitas [illegible]. Venalis arteria duos habet panni
culos ad interiora declinantes. Et duo quidem
de sufficerent quia non est tamen ibi necessarium hu
iusmodi forma quanta est hec. In subtiliando
non est ibi plus necessitatis ut fumosum
expellere vaporem sit fatale et sanguinem

ad pulmonem cum tenet in parte orithi que ex
duabus partibus est ascendens. Cap. xxiiii.

De anathomia de arteria orithi ascendente.

Pars autem que ex duabus orithi partibus est ascen
dens in duas dividit partes. Quarum maior
ad partem levatur ascendendo tendit. dextram ad
partem ascellarem dextram. Dextra ad carnem la
cerum [?] pervenit que est ibi et in tres di
vidit partes quarum due sunt arterie que ad su
beterem vocant et ad dextram et ad sinistram
cum duobus ascendunt guidegis profundis
quas [?] nodabimus et in dividendo cum eis
associatur sicut post referimus. Pars autem tercia
in toracem spargitur et in costis primus et in sex
spondilibus colli superioribus et in partibus sui
[?] dextre ad caput pervenit spatule. Tercia
extrema ad manum pertransit membra. pars
vero minor ex partibus orithi ascendens ad
partem ascelle vadit et dividit sicut pars
tercia maioris partis. Cap. xxv. De a

nathomia duarum arteriarum que subeterem vo

cant.

Una quaque duarum arteriarum que su
beterem vocatur. cum ad collum pervenit in
duas separatur partes. partem anteriorem et
partem posteriorem. anterior vero pars in duas se
quitur partes. partem exteriorem que ad linguam
tendit et ad maxillos articulos que sunt ex
[?] mandibule inferioris et partem que
manifestatur et ascendit ad id quod est circa
duabus auribus et ad [?] temporum.
et pertransit eos postquam in eis multos relinquit
ramos et ad capitis circuitum tendit et
obviat [?] dextre earum extremitates cum
extremitatibus sinistre. pars autem posterior in
duas dividit partes. quarum minor plus
ad posteriorem elevatur et in circuitu que capitis
sunt coniunctiones [?] spargitur ex quibus in est que
ad basi posterioris cerebri tendit in foramen egre
diens magnum quod est apud [?] ma
ior autem eorum hoc foramine in foramine pe
troso ad rete ingreditur immo rete ex eam
parte scilicet ex venis et venis et tunicas sup
tunicis et rugis sunt rugas ita ut nec
ex eis unam solam apprehendere possit non cum
alia continua et cum ea ligata sicut rete et
spargitur ad anteriora et posteriora et ad dextram
et ad sinistram et vadit per totum rete. De
inde aggregatur ex ea pars sicut erat ante
et forat ei panniculus et ascendit ad ce
rebrum et spargitur in ipso in panniculo subtili
[?] in suos ventriculos et in
superficie ventriculorum ipsius et ramorum suorum
[?] obviat quod ibi ascenderit que

In alio maiorem ventris

In alio moralem

In alio omnibus capitis [?] ad modum [?] dividit [?] rete [?]

In alio [?] apud rete

Vel complet totum rete

In al' [?]

In al' reclamites

2 Vl' respirientes

ad modum ramorum venarum orificia non pulsatilium que descenderint. Non autem factum fuit ut fuerit ista ascendentia et illa descendentia, nisi propterea quia illa sit rigantia et fundentia sanguinem. Quoniam melior ex situbus suorum vasorum rigantium est ut eorum extremitates sint capita ad inferiora vertentes. Sed ista venarum prestant in dando spiritum, et spiritus quidem est subtilis ad superiora mobilis, et non est necesse suorum vasorum capita ad inferiora reducere donec fundatur, immo si fieret hoc multa [?] pervenirent, effusio sanguinis que ei associatur et difficultas motus spiritus in eis. Quoniam ipsius motus ad superiora est facilior, et propter quod in spiritu existit ex motu ex subtilitate sufficit, in eo quod ex ipso ad cerebrum vadit in quo est necesse ut calefaciat ipsum. Et sub cerebro quidem non fuit expansum rete nisi ut reddendo incedat sanguis qui est in arteria et spiritus qui in ea existit, et compleatur in cerebro per digestionem similem, et deinde secundum ordinem ad cerebrum vadat. Et rete quidem inter os et panniculum durum est positum. Capitulum v. de anothomia aorthi descendentis.

Pars autem aorthi descendens primum secundum rectitudinem incedit donec [?] quia intrat spondile cum sit capitis cordis situm oppositum. Et ibi quidem est pulmo sicut accubitatio et substitutamentum ipsi, ad hoc ut inter ipsum et ossa dorsi separationem faciat. Deinde quoniam cum ad hunc pervenit locum ab eo ad dextram declinat et non secundum rectitudinem transit. Deinde cum panniculis appensis incedit donec ad diafragma perveniat ne ipsum coangustet. Et hec quidem arteria descendens cum ad spondile quintum pervenit ad inferiora declinatur extendendo se super dorsum donec ad os pervenit quod est extra alhouiz. Et cum est in pectoris rectitudine et transit, dimittit ibi ramum subtilem parvum et dispergitur in receptaculo vase pulmonis quod est ex pectore, et perveniunt extrema ipsius ad cannam pulmonis. Et ipsa quidem non cessat dimittendo in omnibus spondilibus per quos vadit ramum qui inter costas et nucham incedit. Cumque pertransit pectus, ex ea due dividuntur arterie que ad diafragma perveniunt et in ipso a dextro sparguntur et sinistra. Deinde dimittit arteria cum ramis in stomacho et epate et splene sparguntur, et ipsi rami ab epate egrediuntur et ad vesicam vadunt. Et postea oritur arteria que ad guedegul que sunt in canalibus minutorum intestinorum et colon vadit. Deinde post hec tres ab ea separantur rami quorum minor reni sinistro

[vel et] spargitur et in ipsis spargitur fasciis et in corporibus que ipsum circumdant et eis iuvamentum prebet circumdando eis [?]. Alii autem duo ad duos vadunt renes ideo ut cum eis renes sanguinis aquositatem trahant. Quoniam multotiens a stomacho et intestinis sanguinem trahunt non purum. Postea due separantur arterie que ad testiculos vadunt. Sed que ex eis ad testiculum pervenit sinistrum ei semper associatur que ad renem pervenit sinistrum, immo fortasse est cum non est in ea que ad sinistrum pervenit testiculum, non tamen ex rene sinistro. Et ei quidem que ad dextrum pervenit testiculum origo semper est ex maiore arteria et raro coniungitur ut cum aliquo ei que ad dextrum pervenit renem associatur. Postea abhinc maiore arteria due separantur arterie quarum [?] venarum spargitur que in canali recti sunt intestini, et ramum qui in nucha spargitur et in foramina spondilium ingreditur, et vene que ad duos vadunt ylia, et alie que ad testiculos vadunt. Ex istis autem summa pars egreditur parvum quod ad vulvam vadit per locum nominatum [?] in viris ac mulieribus, et miscetur cum eis vene non pulsatiles. Postea hec maior arteria cum ad finem venit spondilium dividitur cum vena non pulsatili quam associatur sicut diximus in duas partes secundum similitudinem lambde in septima greca hoc modo: V. Una pars eorum dextrificatur et altera sinistrificatur, quarum una quaque super os alhouiz equitat vadens ad coxas. Verum antequam ad coxas perveniant, unaquaque ipsarum venam dimittit que ad vesicam tendit et ad sinum [?] [illegible] et in nuntiatis manifeste apparet si in completis ipsorum extrema siccata fuerint et radices remanserint eorum. Et ab ipsis quidem dividuntur rami qui in musculis sparguntur qui super os alhouiz sunt positi. Et illud quod ex eis ad vesicam pervenit in ea partitur, cuius extrema perveniunt ad virgam, et ipsius residuum vadit in mulieribus ad matricem, et est par parvum. Due vero ad pedes descendentes in coxis in duo dividuntur ramos magnos scilicet silvestrem et domesticum. Et in silvestri est declinatio ad domesticum, et ramos in musculis qui sunt ibi positi dimittit. Postea descendit et declinat ex eo ad anteriora ramus magnus inter policem et indicem, et quod remansit occultatur. Et ipse quidem in plurimo partium pedis pervenit deinde sub ramis venarum non pulsatilium quas postea narrabimus. Ex his autem pulsatilibus sunt que non pulsatilibus non associantur sicut due que ab epate ad sinum in

i. tracheam arteriam

i. vasa sive canalia

hic colon vocatur intestinum quod est post orbum

in alio porro [?]

vel canalibus

i. sinum · i. locum pectinis · i. embanotos [?]

in alio adminiculam [?]

i. sinum

corib; n̄ natorꝫ puenīūt ⁊ ramū pulsati
uo n̄ pulsatili filis ⁊ pulsatil q̄ ad spo
dile puenit quarta ⁊ ascendens ad lable
blā ⁊ declinās ad ascellā ⁊ due sub
dem ꝯ spgūt ī spina ⁊ reti ⁊ illa q̄
puenit ad diafragma ⁊ illa q̄ ad epar
cū suis puenit ramis ⁊ illa q̄ ad sto
⁊ ep ⁊ splenē ⁊ intestinā uenit ⁊ ille q̄
mirach uenis descendit ⁊ uene q̄ sunt ī oste
ex allio uz solum. Cum arteria uene ad
sotiat n̄ pulsatili sup dorsū eq̄tat ar
teria sunt uenā n̄ pulsatilē ppea ut igbi
lius alorꝫ sit defensus nobilior. In mēbs
at manifestis arteria sb uena n̄ pulsa
tili subiungit' ideo ut sit mag' coopta
⁊ mag' recta ⁊ sit uena n̄ pulsatilis
sic clipeus ei. Arterie at n̄ fuerit uenis
associate n̄ pp duas res. Vna ē q̄ uene
puincial' liget' q̄ sunt coopientes arterias ⁊
qeiscūt uene ī illis mēbrorꝫ int' q̄ ua
dunt. Et altera ē q̄ una q̄ illarū alterā
imbibit. **Coplet' ē sermo d' arteriis sū-
ma .v. de uenis. q̄ .v. continet capitula. cap'
pmū sume .v. doctrine q̄ ē d' .iii. uenis**
Omniū aut uenarū qe **n̄ pulsatilib;**
tanti origo ē ab epe. Et q̄ ī primis ab
epe orit' sunt due uene. Vna a pte ipsi'
caua orit' cui mai' ē iuuamentū ī attrahē
do ad ep nutrimentū ⁊ uocat' porta. Et al
tera oritur a pte ei' gibbosa cui' ē iuuam
tū ut mittū ab epe mēbs deferre ⁊ uo
cat' uene h'us. **Capl'm .ii. d' anothomia**
In apiem a **uene q̄ porta uocatur.**
nothomiā uene q̄ porta uocat' ⁊ dicemꝰ
q̄ porte extremitas q̄ ī epis sibi iūgit' ue
ntrail'. ī primis ī quīq; diuidit' ptes ⁊
ramos a se emittit donū ad gibbositas
epis puenit extremitates ex q'b; una ē
uena ad fel tedit. Et isti qdē rami
sunt sic arboris radices q̄ ad fundū cu
giuus ipsiū uadit. Extremitates ū q̄
ei' ꝯ cauitate seqt' cū ab epe egdit'
in octo diuidit' ptes. q'rꝫ due sunt pi
ue ⁊ sex sunt maiores. Et una qdem
ex duab; minorib; cū pte intestini
ꝯtinuat' q̄ duodenū uocat' ad h' ū
ab eo nutrimentū attrahat. Et ab ea q̄ ia
diuisi fuerit rami q̄ sepa fuerit ī
corpe q̄ uocat' enchavis. Et p's secū
in ifenorib; diuidit' stō ⁊ ap' por
tonarii q̄ ē os stō ī feri ideo ū nutri
mentū trahat. Vna at' sex remanentiū
ad pte stō latā tedit ad ipsi' sup fia
ē manifesta intendit. Occultū naq;
stō primū nutrimentū q̄ ē in ipō tangit. Et
eo pactū nutriatur. Et p's secūda ad
pte uenit spleis ad splenē nutiēndū
a q̄ua aut q̄ ad splenē nutiendū puē
niat sepatur rami q̄ corꝑ q̄ enchavis
uocat' ex clariore ei' pte q̄ ī ipō puenit
ad splenē nutrit. Dein puenit ad sple
nē ⁊ ex ea cū ipō ꝯtinua reiat rami
magni q̄ ī lat' stō sinistrū ad ipsū nu
triendū ptē. Et cū q̄ ex ipā puenit in
splenē ī medio porti ascendit ex ea p's
⁊ descēdit ex ea p's. Et ex ascendente qdē
spgit' rami ī medietate stō supiore ad
nutriendū ipsū ⁊ altera p's ī splene ad ipō
nutriendū. Et p's altera egdit' donū ad stō
puenit gibbositatē. dein ī duas ptē
ptes. una p's ī manifesto sinistri stō
spargit' ⁊ altera ad os stō sbiungit' ad
sup fluitatē pōtici ⁊ acetosā colere
nigre ibi pradēdā q̄ cū sup fluitatib; e
gredit' ⁊ os stō titillicat titillicatione
desiderium excitante ⁊ ipsū ī an nociui
m. p's ū ex ea descēdēs ī duas q̄ diui
dit' ptes. uni' q'rꝫ rami ī feriore sple
nis medietate diuidūt' ad ipsū nut
riendū ⁊ altera ad reticulū uadit ⁊ ī ipō
spgit' ad ipsū nutriendū. Et p's tertia ex
sex primis ad lat' uadit sinistrū ⁊ in
oib; inis uenarū q̄ in circuitu rectū ꝯsi
stunt ī testini spgit' ad suggedū q̄ ex
reliquis nutrimentū ē ī stercore. Et p's quarta
ex sex ad modū capillorꝫ sepit'. ex
q'b; sunt q̄ ī manifesto dextri gibbosi
tatis stō opposita pti q̄ ī sinistro ad pte
spleis ad eū uenit spgit'. Et ex eis sunt
q̄ adext' reticuli pte uadūt ⁊ ī ipō
spgūt' opposita pti q̄ ad ipm' ptē si
nistra uenit ex ramis uene sple
netice. Quinta ū ⁊ sex ī gedegul spgi
t' q̄ sunt ī circuitu intestini colon ad nutri
mentū ex eo sumēdū. Et sexta ē sic h'.
Et ipsi plurimū ī circuitu ieiuni spgit' ⁊
q̄ reliquū ī circuitu mutilatū nutrimen
tū ⁊ cū monoculo ꝯtinuat' ⁊ trahit
nutrimentū. **Cap'. iii. d' anothomia hu-**
S**tis uenie ⁊ ei' q̄ ex ea ascendit.**
Et uene h'utis radix ī primis ī ipō
met epe spgit' ī ptes q̄ sunt sic capilli
ad attrahendū nutrimentū a ptib; porte
q̄ ⁊ sic capilli ptrāt'. ptes ū uene
h'utis a gibbositate epis ad ipsū ue
niē sunt uenientes. Et rami porte sunt

J. leuen
Vel cū

no
Vel album

illd

In alio rami.

uenientes a concauitate epatis ad eius uen
trem. postea eius stipes apud epatis eleuatur gibbo
sitatem. et in duas diuiditur partes unam ascen
dentem et alteram descendentem. Sed ascendens
ex ea rumpit diafragma et penetrat in ipsum
et duas in diafragmate dimittit uenas
que in ipso sparguntur et dant ei nutrimentum. deinde
casule cordis opponitur et multos trans
mittit qui ad modum capillorum diuiduntur
et eam nutriunt. et postea in duas diuiditur partes
quarum una que est magna peruenit ad cor et in
ipsum penetrat apud dextram cordis aurem. Et
hec quidem uena uenis cordis maior existit.
Et non est hec uena alijs uenis maior nisi propterea
quod alie uene sunt ad aerem attrahendum et hec est
ad nutrimentum. Sed nutrimentum crossius est aere.
Oportuit ergo ut eius penetratio esset amplior
et in quo stat esset maius. Et huic quidem cum cor
ingreditur tres creantur panniculi qui finduntur
sunt ab exterioribus ad interiora. propterea ut cor
attrahat cum constringitur nutrimentum ab eis. et postea non
reuertatur cum dilatabitur. Et hi quidem panni
culi omnibus alijs panniculis sunt duriores. hec autem
uena in opposito cordis apud extrinsecam [?] eius
dimittit uenas. quarum una ab ea ad pul
monem uadit apud arteriarum originem na
scentium ex sinistra et in uentriculo dextro ad pul
monem uadit apud reflectitur. Et ipsam quidem
ui creata sunt duas sicut arterie huius tuni
cas et ideo eam arterialem uocant uenam. Primum
autem iuuamentum in hoc existit ut sit in qua ab ea
resudat sanguis in ultimo subtilis propter omnis
similis pulmoni qui in parum est ex quo sanguis
hic a corde exiuit. Sed in eo talis existit di
gestio qualis est eius que ad arteriam effunditur uenalem.
Et secundum existit iuuamentum ut in ea sanguis
multum digeratur. Secunda uero ex hijs tribus
partibus in circuitu cordis reuoluitur postea in
terioribus ipsius ingreditur ad ipsum nutriendum.
Et hec quidem est cum fere uena uentris huius ueni
ut sub migrat apud aurem dextram intrans ad
cor. Sed post tertia in hominibus preter ad partem decli
nat sinistram. deinde uadit ad quintam spo
dilium pectoris et super eam acclinatur et in
octo costis inferioribus spargitur et in eo quod
ipsis sequitur ex musculis et alijs corporibus. Ex ea
uero que ex huius uentre per tres penetrat partem
cum parte per transitum cordis ascendendo spargun
tur in supremo panniculi pectoris per medium per
tientis et in supremo casule et in carne ue
ri que molli uocantur partes capillares postea
apud furcule propinquitatem duo ab ea separan
tur rami quorum alter ad partem furcule

ramos

eius uas

In alio extenditur

dirigitur inceduntque. Et quanto aliquis plus ua
dunt ab inuicem elongantur. et fit unusquisque
rami ex eis duo rami. scilicet unus in uno quorum latere
descendentes sunt extremitatem toracis a dextra
et a sinistra donec ad epiglotum perueniunt. et in
suis itineribus ramos dimittunt qui in mu
sculis sparguntur qui inter costas existunt. quorum ori
ficia uenarum obuiant orificiis que in ipsis
penetrant et egreditur in collectio ad musculum
extrinsecum pectoris. Cum ad epiglotale per
ueniunt egreditur ab eis extrinsecum collectio
ad musculos continentes spatulam mouentes
et spargitur in eis. et alia collectio sub musculis
rectis descendit ex qua in eis sparguntur partes
quarum extremitates cum partibus ascendentibus con
tinuantur uene alloiezal [?] que in uentribus [?] sunt.
Secundus autem unus est eorum et est par unum quorum
duorum in spatium quinque dimittit ramos.
Unum ex eis in pectore spargitur et quattuor su
periores nutrit costas. et alter rami nutrit
spatulatum locum. Et alter ramus ad musculos
sub mersos tendit qui sunt in collo ad nutriendum
eos. Et alter ramus penetrat in foraminibus sex
spondilium suorum. superiorum que sunt in collo et in
ad caput transit. Et alter ramus magnus qui omnibus
illis existit maior ad ascellam ab uno
quoque uadit latere et in quattuor diuiditur primum in
musculis qui sunt supra toracem spargitur. Et ipsi sunt
ex illis qui spatule iuncturam mouent. Et secundus
in carne laxa et in panniculis qui sunt in ascella.
Et tertium corpus descendit iacens in supremo pec
toris ad mirach. Et quartum omnibus illis est
maior et in tres diuiditur partes. Una pars
spargitur in musculo qui in concauitate existit spa
tule. Et altera pars in musculo magno
que est in ascella. Et tertia est maior ipsis omnibus
super adiutorium tendens ad manum. et ipsa est
que ascellaris uocatur. Et in quo ex ramus re
manet primus quorum unum ex ipsis partibus [?]
tis per transitum partes ad partem colli ascen
dit. et ramus qui ultimum ascendit in duas diui
ditur partes. Una est guidez manifesta. et
altera est guidez submissa. Et guidez quidem
manifesta illico cum a furcula ascendit
in duas diuiditur partes. quarum una illico
cum separatur ad anteriorem tendit et ad latus. et altera
uadit post ad interiorem et descendit. et postea a
scendit et reuoluitur super furculam. deinde
eleuatur. et manifesta ascendit super collum
donec ad primam partem peruenit et miscetur cum
ea. Et fit ex eis guidez manifesta que est
sana [?]. Verum antequam cum ea misceatur sepa
ratur ab ipsa due partes. quarum una ad la

In al' spargitur [?]

In alio super latus.

titudinem tendit deinde apud furcularum du
arum obviationem obviat in loco profundo et ita
in collo manifesta transversaliter et duo cum ipsi
a. non prohibet obviat. Et ex istis que duo
bus in ipsis rami separantur ad [illegible] que sunt
sunt non sibi iacent (vel desinunt). Ex summa autem ramorum
istis sit pars per tres vene iam separate
fuerint sensui propter quantitatem [illegible] tres
sed alie sunt non percepte sensui. Una vero [illegible]
venarum sub spatuli extenditur et ipsa est que
vocatur spatularis et que est cephalica. Et
duce ad duo isti spatularis lata ipsum
usque ad caput spatule simul comitantes
unius vero earum ibi torquetur in spes et [illegible] transit
cum imo ibi spargitur. sed secunda [illegible] earum e
am pertransit ad caput adiutorii et ibi spargitur.
spatularis que eas ambas pertransit ad ul
timum que est in manu et hec est. Guadez autem
manifesta per quam cum duo in ipsa miscetur
in duas dividitur partes quarum una occul
tatur et separatur ex ea ramus parvus et in man
dibula spargitur superiore et alii rami quo
multum maiores istis in mandibula in
feriore spargunt. Ramorum autem duorum quo
modorum partes in [illegible] lingue spargunt
et in manifesto partium maxillarum que sunt ibi
positi. Et post alia manifestatur et in
locis que sequuntur caput et aure spargitur. Gua
dez vero sub [illegible] [illegible] mentum et ascendit
cum eo directe et in suo itinere dimittit
ramos qui cum ramis miscentur qui ad gua
dez manifesta veniunt et omnes in mentum et e
piglotti et in omnibus partibus maxillarum profun
dis spargunt et pervenit extremum eius ad fi
nem [illegible] lambde que spargunt (illuc) rami ad eas
que in membris spargunt que sunt inter spondiles
primam et secundam et non vadit vena capila
ris apud iuncturam que est inter caput et collum
a qua rami separantur qui ad panniculum ve
niunt qui est cooperiens cranium et veniunt ad
locum ubi duo [illegible] obviat et
[illegible] ibi in cranio. Que autem per harum
venarum transmissionem remanent ad cra
nei ventre, pervenerit in fine [illegible] lambde
et non spargitur rami in duobus [illegible] panni
culis ad nutriendum eos et ad ligandum
panniculum durum cum eo quod est in ipsi cra
nio [illegible] ipsum sed egreditur ad exteriora et
panniculum qui cooperit cranium nutrit
deinde a panniculo subtili ad cerebrum descen
dit et in ipso dispergitur sicut arterie disp
gunt quod omnes panniculi [illegible] replicatio
[illegible] et eas ad locum ampli que platea

vocatur defert in quo sanguis funditur et con
gregatur deinde ab eo separatur inter duas re
plicationes et vocatur [illegible]. Istis quoque
ramis cum ventriculo medio propinque fiunt
et nocumentum ut magne fiant vene et ex ven
triculi [illegible] et ex suis unus qui ab eo se
paratur deinde a ventriculo medio ad duos
anteriores ventriculos tendunt et anteriori ad
locum illum ascendentibus obviant et texunt
panniculus qui rete vocatur firmum. Cap.
iiii. De anothomia venarum manuum.

Primum autem que ex spatulari dividitur
vena que est cephalica cum in rectitudine
sistitur adiutorii et in quantum a partes inicu
lorum spargitur manifesta parte iuxta cubiti
iuncturam in tres dividitur partes. Quarum
una est brachii summus que sub manifesto
superioris focilis extenditur. deinde ad silve
strem inclinatur et ad focile inferioris gibbo
sitatem declinans et ideo que in inferioribus
partibus rasecete silvestribus est spargitur.
Secunda autem ad cubiti flexionem tendit
in manifesto ascellaris et ramo ascellaris
commiscetur et fit in vena nigra. Iuncturam (vel manus)
stringitur et in profundo cum ramo qui ascella
ris miscetur. Ex ascellari vero in ipsius
cum oritur procedit ramus qui ad inferio
stringuntur et in [illegible] que sunt ibi spargitur et
ibi finiuntur excepto uno eorum qui perve
nit ascellaris. Cuius ascellaris dum cubi
ti pervenerit iuncturam in duas dividitur
partes quarum stringitur et ramo cephalice (vel una)
continuatur qui profunditur cum quo parum procedit
dit. sed secunda ab eo separatur. Et declinat
una earum ad [illegible] domesticam deinde ad au
ricularem et anularem et ad medium (scilicet aliam)
medium pervenit. et post elevatur et in partibus
manus extrinsecus que tangunt os dividi
tur. secunda autem partium ascellaris apud ascellaris
in quatuor partitur ramos quorum unus in inferiori (vel dividitur)
bus ascellaris dividitur et ad rasecetam tendit.
Et secundus dividitur secundum divisiones primi
cum divisiones sunt primi sic illi divisi
ones. Et tertius similiter dividitur in medio a
scellaris. Quartus vero est maior eorum et ipse est
ille qui manifestatur et elevatur a quo proce
dit ramus qui ad unum cephalice pervenit
ramum et fit ex eis vena nigra cum residuum
est basilica que et occultatur et stringitur
alia vice. Vena autem nigra ad dome
sticum et supra focile elevatur de
inde ad silvestrem pervenit et in duas ad li
[illegible] similitudinem dividitur partes.

In alio vertitur

In alio partes manus

vel separatur

(vel in) manus

(vel scilicet) ramorum

una

vel dividitur

(vel pars) manus

Quartum superior ad extremum superioris focilis tendit et vadit ad rasceta et in pollicis a dorso spargitur et inter ipsum et indicem et indicem post eum. Inferior ad extremum focilis inferioris vadit et iterum dividitur in ramos quorum unus ramus ad locum tendit qui est inter medium et indicem et ramo qui ad indicem a superiore participatur parte continuatur et fit inde vena una. Ramus vero ipsius secundus et ipse est seylem procedit et inter medium et anularem dividitur et pertendit etiam ad anularem et minimum et istis in partibus coniungitur et in digitis spargitur.

> Sexlem est vena que est inter auricularem et anularem in dorso manus

Cap. de vena venarum brutis descendente.

Iam quidem complevimus sermonem de parte venarum brutis ascendente que est duarum partium ipsius minor. A parte vero descendente primum quod dividitur illico cum oritur antequam super dorsum appodietur est rami capillares qui ad fascias dextri renis vadunt et sparguntur in eis et in eo quod circa eas existit de interioribus ad nutriendum ea. Postea procedit ab ea due magne vene que emulgentes vocantur et ad renes vadunt ad sanguinis aquositatem colandam. Ren enim non recipit nutrimentum suum ex sanguine aquositatis. A sinistra autem duarum emulgentium dicitur prodire vene que ad sinistrum masculorum et femininarum testiculum vadunt secundum modum quem in arteriis diximus. Non est alteratio ibi nisi in hoc quod post hoc dividuntur due vene que ad duos incedunt testiculos. Et illa que ad sinistram tendit semper a sinistra harum duarum accipit ramum et fortassis in aliquibus tota eius origo erit inde. Illa autem que ad dextram tendit raro a dextra istarum duarum emulgentium accipit ramum immo sepe non ei commiscetur. Ubi in eo alteratur quod vene perveniunt ad testiculos et in foramine in quo sperma digeritur et albificatur cum prius esset rubeum propter multitudinem tortuositatum suarum venarum et revolutionum que ad eas perveniunt a corde. Et hee quidem vene plurimum in virga et in collo matricis fiunt quemadmodum in arteriis declaravimus. Postquam vero due emulgentes a cava ramificantur, nascuntur vene lumbares vicino super dorsum appodiatur et descendit in apophysibus a qua circa omnium spondilium separatur ramus et in ea ingreditur et sparguntur in musculis qui apud eas sunt positi et vene separantur que ad duo tendunt ylia et ad ventris musculos vadunt. Postea vene que per foramina spondilium ingrediuntur ad nucham que cum ad extremum pervenerint spondilium in duas dividuntur partes quarum una ad dextrum et altera tendit ad sinistrum et unaquaque ipsarum ad unam vadit coxam. Ab unaquaque etiam earum antequam ad coxam perveniat decem separantur vene quarum una ad duos tendit renes. Secunde vero earum partes subtiles sunt et capillares que ad inferiora partium siphac tendunt. Tertia autem in musculis spargitur qui super coxe os existunt. Et quarta spargitur in musculis qui sunt in ano et in manifesto ex alhouiz. Quinta vero ad collum matricis vadit mulierum et in ipso spargitur et in eo quod ei continuatur et ad vesicam tendit. Sed illa que ad vesicam vadit in duas dividitur partes quarum una in vesica spargitur et altera ad ipsius tendit collum. Et hec quidem pars in viris est valde magna propter virgam sed in mulieribus est parva. Sexta vero ad musculos super os femoris positos vadit. Et septima ad musculos tendit qui in rectitudine contra super ventrem sunt positi. Et hee quidem vene cum extremitatibus venarum continuantur quas in pectore diximus ad inferiora venientes descendere. Et ex earum quidem venarum radice egrediuntur in mulieribus vene que ad matricem tendunt. Et a duobus quidem lateribus venarum que ad matricem vadunt dividuntur vene que ad mamillas ascendunt per quas mamille matrici associantur. Octava vero ad virorum et feminarum receptaculum vadit. Et nona quidem pervenit ad musculos eius qui in coxa est occultum et spargitur in eis. Decima vero a parte emulgentis manifestata veniens ad duo tendit ylia et cum extremitatibus venarum descendentium continuatur et per capita eius que a parte mamillarum descendunt et fit ex eis postea magna que ad natium musculos vadit. Quedam vero ex istis reliquarum ad coxam tendit vero perveniunt rami quorum unus in musculis dividitur qui secundum anteriorem coxe partem consistunt. Et alius in musculis eius qui in coxa inferiori est et in ipsis domesticis profunde et alii multi rami in coxe profundo spargitur. Quod autem post hoc totum remanet postquam popliti vicinatur paululum coopit in tres dividitur partes. Quarum silvestris secundum canalem extenditur minorem usque ad calcanei vicinitatem et postea media in flexione poplitis extenditur descendens et in lacertis occultis cruris facit descendere ramos et in duas dividitur partes quarum una occultatur in eo quod in interiore cruris parte existit. Et altera vadit inter

> ab eis
>
> In alio corporibus
>
> ad nutriendum ea
>
> In alio vena ramificatur que vadit ad sinistrum testiculum masculorum et femininarum
>
> In alio sola
>
> Non alteratur
>
> siriac
>
> In alio occultatur
>
> vel propinquo
>
> In alio ad duas dorsi partes
>
> Per latum virge.
>
> Receptaculum vocat testiculos feminarum et matricem
>
> vel separantur
>
> In alio suspense

duas cavas extremitatis ad anteriorem pedis et ramo silvestri miscetur qui venit a nervo. Et ipsa est domestica ad locum cruris venerosum declinat et extenditur et ad duas et ad extremitatem canne maioris gibbosam et ad pedis domesticum descendit. et ipsa quidem est saphena. Iste vero tres rami fuerunt quarum due silvestres ad partem ventris veniunt a parte canne minoris. Et duarum domesticarum una super pedem incedit et in supremo eius apertum minimum spargitur. Secunda vero est illa que cum domestico ramo silvestris miscetur partes que veniunt et spargitur aliis in partibus inferioribus. Isti quidem sunt venarum numeri. Et iam quidem membrorum consimilium partes anothomiam complevimus. Compositorum vero instrumentalium anothomiam in suis locis indicabimus quando eorum dispositiones et medicamenta complebimus. Nunc de virtutibus loqui incipiemus.

Doctrina vi. cuius est summa una et capitulum unum. Summa vero est de virtutibus cuius sunt vi. capitula. Capitulum primum summe et doctrine vi. quod est dictionis prime. que est de generibus virtutum secundum

Virtutum et operationum sermonem universalem.

ad invicem alie ex aliis cognoscuntur. omnis enim virtus operationis existit initium, in aliquam operationem procedit nisi ex virtute. loquemur vero tamquam in uno postea sumus capitulo. Virtutum autem genera et operationum ex eis procedentium apud medicos sunt tria. Que sunt genus virtutum naturalium, et genus virtutum animalium, et genus virtutum vitalium. Et multis quidem philosophorum et medicorum omnibus precipue Galieno videtur quod unaqueque virtutum membrum principale habet quod ei existit minera et a quo omnes eius procedunt operationes. Et videtur eis quod virtutis animalis sedes sit cerebrum et ipsi ab eo procedant operationes. Et quod virtus naturalis duas habet species. una species est cuius finis est custodire individuum et gubernare ipsum que ministrat in re nutritiva quousque ad finem existentie eius nutrit corpus. Et huius quidem speciei sedes et operationum ipsi procedentium est epar. Altera vero species est cuius finis est speciem conservare que est ministrans in generationis et separat ex humoribus corporis spermatis substantiam. deinde ipsam informat sui creatoris precepto. Et huius quidem speciei habitatio et operationum ipsi procedentium sunt testiculi. Vitalis vero dicitur que spiritum conservat qui sensus et motus vehiculum existit et ipsum reddit aptum ad eorum impressiones recipiendas cum ad cerebrum pervenit et facit ipsum potentem dandi vitam ubicumque

expanditur. Et huius quidem virtutis sedes et operationum eius processus est cor. Omnibus autem philosophis maiori scilicet Aristotili videtur quod omnium istarum virtutum principium existit cor. sicut primarum operationum earum manifestatio in hiis predictis existit principiis. quemadmodum apud medicos creditur esse omnium principium. Et post hec quemadmodum sensus principium est cerebrum secundum eius apparet operatio. preterea cum consideraverit sic debet et certificat inveniat rem sic vere ut illo et non quemadmodum ipsis videtur et neque per suos exitus ex principiis sufficientibus et non necessariis igitur non assequuntur nisi quod ex rebus apparet. Medico autem in quantum est medicus non attinet ut consideret quid sit harum duarum sententiarum veritati sed ipsam considerare phylosophi aut physici debet. Medicus autem cum conceditur ei membra hec principia istarum virtutum existere non curat in eo quod de esse medicationis considerat an ex aliis habeant principiis prius quam sit ipsis principalis aut non. ut in eis existit quod physicus vel [illegible] cat.

Capitulum ii. de virtutibus quibus ministratur.

Virtutum vero naturalium alie sunt que sunt ministrantes alie sunt quibus ministratur. Et ministrantium quidem duo sunt genera. Unum genus ministrat in nutrimento ad hoc ut individuum remaneat quod in duas partitur species: in nutritivam et crescitivam. Et alterum genus ministrat in nutriente ad hoc ut remaneat species quod in duas dividitur species: in generativam et formativam. Virtus vero nutritiva est illa que nutriens in nutriti convertit similitudinem ut per ipsam restaurationem eius reparetur quod dissolutum fuit. Virtus autem crescitiva est illa que in toto corpore dimensiones adducit secundum proportionalitatem naturalem quousque ipsum ad augmenti finem perducat per illud quod ipsi ex nutrimento ingreditur. Nutritiva vero virtus crescitive famula est eo quod nutritiva quandoque affert nutriens ei quod dissolvitur equale quandoque minus quandoque plus. Sed crescentia non erit nisi quando ingreditur plus fuerit eo quod dissolvitur. Non tamen totum quod talis existit est crescentia. impinguatio enim post macredinem in etate consistentie est huius secte, non tamen est crescentia. Non enim est crescentia nisi quod naturali proportionalitate in omnibus existit dimensionibus quousque ipsum ad crescentie perducat complementum. Deinceps vero post hoc in illo tamen est ibi crescentia et fit ibi impinguatio quemadmodum autem consistentia quod non existit ibi ariditas. et sic fit ibi macredo vel in senectute existat [illegible]

scilicet

tertius

alia littera habet affirmat

augmentum

Aggravamus

mag' evenit. Et nutritive que operatur in particularibus complet operationibus. Unde mutationibus ille complexio que est sanguis aut humor que est ipsi propinqua in effectu similis membro. Et quando fallitur quemadmodum in egritudine que atrophia vocatur que est nutrimenti defectio. Et alia est adherentia que ubi receptum nutrimentum completo effectu efficiatur ... membrum fiat, et plurimum fallitur quemadmodum in ydropisi que egritudo carnosa. Et tertia est similitudo que est ubi receptum quod iam factum est membrum ponat et ab omnibus partibus simile ei in suo esse et colore, et quando fallitur quemadmodum in egritudine albaras et morphea ... adherentia iam adest, receptum similitudo non ibi invenitur. Et hec quidem operationem efficit virtus immutativa que est una virtutibus nutritive. Est enim in homine una in generatione ... membris similium partium per se diversificatur. In unoquoque membro existit virtus ex eius complexione que nutrimentum in eius convertit similitudinem diversa a virtute que nutrimentum in eius similitudinem alterius permutat. In immutativa vero que est in ex operationem efficit totum corpus. Generative vero virtutis due sunt species: una est que in masculo et femina spermata generat; altera est que virtutes ... dividit que sunt in spermate et permiscet eas ... separando, et quod unicuique convenit membrorum dans unde complexione propria, et nervo complexionem propriam et arteriis complexionem propriam ... totum de spermate similium partium et illis permixtionibus. Et hec quidem virtute vocatur medica virtutum immutativa prima. Secunda vero informativa ... est illa ex qua precepto sui creatoris proveniunt membrorum lineatio et ipsorum figuratio et concavitates et foramina et lenitas et asperitas et conjunctiones et ipsorum ... et ad ultimum operationes que ex finibus dimensionum corporum ... Et huic quidem virtuti ministrant, sunt que virtuti nutritive ministrant ad speciei custodiendam et crescit ut nutritiva et ... sativa. Cap. iii. de virtutibus illibus ministrantibus.

Virtutes vero que ministrant ... ministrantibus.

... nutrientem virtuti nutritive sunt ministrantes que sunt quatuor virtutes: attractiva et retentiva, digestiva et expulsiva. Attractiva vero fuit creata ad attrahendum nutrimentum ... quod quidem operatur ... membrum in quo ipsa est ... longitudinem presentis. Et retentiva fuit creata ut nutrimentum retineat dum virtutes ipsi ministrantes in eo operantur

que ab ipsa alimentum suscepit. Et eque effectus ... que exiens ... preductum. Et est in illi que secundum latitudinem inducitur ... ut plurimum. Digestiva vero est illa que quod attractiva attraxit et retentiva retinuit ... in ea permutationem facientem operationem ... et complexionem que virtuti ... in effectu est competens. Hec operatio in ... vocatur digestio. Et ... operatio in superfluitatibus est ut possibile ... eas mutet dispositionem que vocatur digestio aut ut earum egressionem a membro in quo sunt ... facilem efficiat cum expulsiva expulsione earum attenuando ... quas prohibet, aut in constrictio si que vetat fuit tenuitas, aut incidendo si quid prohibet fuit viscositas. Et hec quidem operatio vocatur maturatio. Sunt tamen digestio et maturatio sinonima dicuntur. Expulsiva autem est illa que superfluitatem expellit ex nutrimento residuam que ad nutriendum non est conveniens, aut quod excedit in ... sufficientia ad nutriendum et quod non est necessarium, aut evacuat in receptaculo ... apto sicut urina in vesica. Et hec quidem vir-
tus expellit superfluitates cum per partes et foramina que sunt eas ... aut si non fuerint ibi foramina ... a nobili expellit ad ignobilius ... Cumque ipsius expulsionis fuit declinatio ma-
teriei non ... eam ut expulsiva ab illa semita ... quam possibile fuit. His autem quatuor virtutibus illibus quatuor prime serviunt qualitates: calitas, frigiditas, humiditas et siccitas. Et calitatis servitium omnibus quatuor prebet. Frigiditas vero cum aliam earum ... accidentalis fuit et non essentialis, que est frigiditas essentialis ... omnibus virtutibus ... quoniam omnium virtutum operationes per motum existunt. Et hec quidem in attractiva et expulsiva manifestum existit. Sed in digestiva et quod digestio complet que est in constrictum et inspissatum provenit ... et ad ingrediendum ei que attenuatum fuit et subtiliatum. Et hec quidem motiones sunt separantes et reparantes. Retentiva vero operatur ... motio ... confusos secundum figuram complexionis huius facta. Et similiter quidem est palliativa facies et motus cius ... ab omnibus prohibetur operationibus ... retentiva cum sit tamen accidentalis ... quam nullos ... compressionis figuram tenet. Non ergo in operationibus virtutum

vel evenit
vel apprehensio
in retentiva
est
in collegenti
In alio de quatuor virtutibus illibus puris
Non quod est digestio immanens
Non quod est digestio incarnans
fuit
sui qualitatem
est ministrantibus
quibus servit omnibus virtutibus et ...
In alio communis secunda
... in commodum ... fuit
vel stupefactivas
vel compressionis

centialr ingdit fz cali pparat istro dispositioe q ipz sua custodit opatione. Expulsiua q[uid]e a siccitate iuuat ppea q uentositatis phibet fi dissolutioe q ad expellendu iuuat et q i ea auxiliat co[n]stitue. Et p[ro]p[ter] q uillu q fit latitudine ptrudit exprimere cohibet et i spissitudine ipm. Et h[oc] q[uidem] e instrumentu pparare et ne ipsa met opatioe auxiliu ferre. Et fig n[on] i[n]iat i s[e]c[un]dum ha[rum] uirtutu u pacientis. S[ed] e i ipis met i[n]grediente opationibus nocet et motioes debilitaret. Siccitas u i tu uirtutu opationibus necessaria existit q sunt due mutatione localis, et retentiua duabus u localis mutatis q sunt attractiua et expulsiua, plet siccitatis auxiliu eo q multa effic eis stitutioe q i motu e necia, motu uidelicz sps q has uirtutes ad suas defert opationes ipulsioe uehementi, qua et tale q[u]l ipa e humorali p[ro]p[ter] hib[et] flux[us] cu i sba fuit sps aut i strictis retentiue p[ro]p[ter] constrictioe. Digestiua aut plus indiget humiditate. Sp[eci]alit h[oc] cu i[n]ue q[ua]litates actiuas co[m]pauis et passiuas i q[ua]ntu iste uirtutes eis indiget. Respectiue uirtute retentiua plus i[n]dige siccitate q caliditate eo q tps iq quiescendi uillus retentiue maius est tpe q mouer debet uillus q sc[u]m aptitudine tendit ad co[n]tingendu. Tpa tps q e ad mouendu e illud q caliditate i[n]diget et e breue. Et toti reliquu tps ei opationis ad tenendu et ad quiescendu. Et q puero[rum] co[m]plexio plus declinat ad humiditate eo ut h[oc] i eis de sibil[itate] attractiua u plus indiget caliditate q siccitate, q[uonia]m caliditatis adiuuat in attractioe. Immo co[n]q maior pars sue opationis e mouere et plus necesse e eis moue ptes suu istru q quietas facere et cu siccitate fit g[enera]l[ite]r. Ne e ut n[on] tn indiget multo motu fi plerumq[ue] e motu i[n]dig[et] uehementi. Et attio q[ui]de fit uirtute attractiua qadmod magnes attrahit ferru aut ipledo uacuu sic aq attrahit i azarach aut calore sic i lapide attrahit oleu. Lz ps h[uius] tria ap[er]ti fi[n]t attractiones n[on] cio reducat ad ipledu uacuu immo ipu met existit. Cu g[ra]u tus attiua caliditatis h[abe]t auxiliu actio fortior erit. Expulsiua u[er]o nun indiget siccitate q attiua retentiua. N[on] e i[n]diget constrictioe retentiue n[on] i separabilitate attractiue et constrictioe, et co[n]solidatioe attin[ente] tenedo ptes i istru co[n]nec ad illas alteri ptis attio pueni at et ad ultimu nullo m[od]o i[n]dig[et] expulsiua q[ui]ete s[ed] motu et i spissitudine pauca q ad exprimendu et expellendu tali adiuuat m[od]o m[en]sura. Quam p ipaz retineat i strumentu figura expressionis et constrictionis c[on]suas. Quadmod i retentiua tps longu et i attractiua tps breue e necium dom[in]u p[ri]u attio una aplicet alii i[n]de siccitate paru i[n]dig[et]. Q at p[ro]p[ter] omnib[us] ei i[n]dig[et] caliditate e digestiua q siccitate n[on] i[n]dig[et] s[ed] humiditate ut matres liquidu efficiat et ad peruenidu i forma et ad figuras recipiendas aptu reddat. Requiritur at ad dicere q humiditas i[n]digent do cet uirtutiua puci posset redd[er]e eas digerendi e puenit prius n[on] posse eis et uiuentibus posse p[ro]p[ter] h[oc]. S[ed] p[ro]p[ter] homogenea et homogenee elongatione. Q[uod] e ex rebus duru existit pueror i[n] co[m]p[lexio]nu n[on] e homogeneu. Virtutes g[enerationis] digerendi eo i eo u opa[n]t[ur] ui ipz recipiunt retentiue. S[ed] attio ipo expellut expulsiue. Iuuenu u co[m]plexionibus e l[ibe]ro uiuentes et ad eos mutendos co[n]uenientes. Et eciam q[uid]e co[n]sequentie q retentiua i[n]dig[et] constrictioe et g[ener]alis co[n]strictionis fixione longo tpe et paruo motionis adiutorio. Et attractiua co[n]strictione i[n]dig[et] et fixioe co[n]strictionis tpz breuissio et i motu multo i[n]dig[et] auxilio. Expulsiue e necium stringere tm su fixioe d q n[on] e curandu et i[n]dig[et] ad iuuamento ad motu faciendu. Et digestiue e neciu eligere et tepere. Ideoq[ue] uirtutes s[ed] iste q[ua]ntitate illas quattuor inequalit[er] opari faciunt et eis inequaliter indiget. Cap[itu]l[u]m iiii.

D[e] uirtutibus a[n]i[m]alibus.

Virtutes aut a[n]i[m]ales intelli uolunt p illas uirtute illa q cu in mbris recepta fuerit, p[re]parabit ea ad recipiendu uirtute sensus et mot[us] et opationes uite q[ui]b[us] ea i[n]nuc[u]erit timoris et ire motioes, p[ro]p[ter] q i eis recipiunt dilatationem et constrictione q ac[ci]d[un]t spui q huic co[m]pat[iens] e uirtuti. Nos aut hanc explanabim[us] summa, et dicem[us] q qadmodu ex humor[um] spissitudine fi aliqua

adherencia
Hac p[ro]p[ter] primum
s[cilicet] simul
remouet dubiu
al[ias] necia
quibus
includere
in al[io] quantitatibus quattuor istius uirtutis operationibus indiget
sp[iritu]s

complexionem suam grossiorem spissa que est in membro
aut post membris. ita ex humorum vaporibus et
cum subtilitate fit aliqua complexio sua
grossior subtilior que est spiritus. Et sic apud medi
cos operatur prime generationis prius existit.
ita cor est fere generationis prius. Et hoc quod spiritus
cum fit complexio provenit quod debet habere ad hic
recipiendam virtutem preparat. deinde omnia ali
a preparat membra ad recipiendum omnes alias
animales virtutes et reliquas. Virtutes enim
que animales in spiritu et membris non proveniunt
nisi postquam hec vitalis provenit. Virtute cum quibus
virtutes animales aliquibus membris destruantur,
vivunt adhuc cum existit non hec virtus
in eo fuerit destructa. Homines enim quos
membrum stupidum aut paraliticum unumquodque
quibus scilicet habitudine est non habens sensum nec
motum. aut propter complexionem que prohibet
spiritum eos recipere aut propter oppilationem
que accidit inter cerebrum et spiritum in nervis que
ad ipsum proveniunt et tamen est vivum. Et membrum
cum accidit mors est non habens sensum neque
motum et accidit ei ut putrefiat et cor
rumpatur. In membro ergo paralitico est utique quod
custodit vitam donec cum remotum fuit
quod prohibet perfluat ad ipsum ut sensus
et motus. Spiritum namque preparatum est ad susci
piendum eam propter virtutem vitalem. Sic tamen
in eo quod prohibetur est non prohibuit non ut
non eam recepisset recipere. sed membrum non sicut
mortuum. Et preparans non est virtus nutriendi
cum non dicamus quod quamdiu virtus nutriendi
affuit vivum erit. et cum destructa erit
mortuum. quam hoc spiritum cum virtuti af
ferentis nutrimentum. Fortassis est plurimum
quam in aliquo destruetur membrorum eius pars et
vivum remanebit et fortassis plurima
remanebit eius operatio et membrum tendet
ad mortem. Et si virtus nutritiva igitur
est nutritiva erit ipsa virtus que preparat ad senti
endum et movendum vegetabilia preparata
forent ad sensum recipiendum. Atque hoc est falsum.
Restat ergo ut sit preparans alia quam prius se
quitur complexionem que vocatur virtus vitalis. Et
ipsa quidem est prima virtus vitalis que in spiritu pro
venit cum spiritus ex subtilitate procedit hu
morum. deinde spiritus secundum phylosophum ari
stotilem per eam recipit prius primum et animam per
ex qua alie perfluant virtutes. Harum
virtutum operationes non aliter proveniunt
spiritum in primum recipit sicut et sensus apud medi
cos non provenit per spiritum animalem quem in cerebro
non ad cerebrum pervenerit aut ad alia

genera aut ad alia. Cum ergo postquam spiritus in ventri
culum pervenit cerebri complexionem recipiet et erit
conveniens ut ex provenit operationes virtutum
que in eo primo recepte sunt. et similiter in epate. et simili
ter in ceteris aliis. Et apud medicos quod est non prius
quod spiritus in cerebro ad alia conveniat conveniens non preparat
ad recipiendum animam que est principium motus et sensus.
Et similiter in epate. Et prima complexio iam venit
ad recipiendam virtutem primam vitalem.
Et similiter in uno quoque membro. apud eos est unumquod
que operationum genus aliam habet animam. Et in
est anima una ex qua virtutes iste perfluunt,
quamvis hec summe aggregato est anima. Et siquidem
prima complexio iam advenit ad virtutem primam
recipiendam et iam dedit vitalem non provenit
spiritus et virtus que sit eius perfectio. Hec autem virtus apud
eos non sola sufficit ut spiritus per ipsam omnes ali
as suscipiat virtutes nisi prius provenerit ergo.
Propterea dixerunt quod hec virtus per se hec que ipsa est principium
vite est in motu sive spirituali sive vitali principali
ter ad membra. et principium constrictionis et dilatati
onis arterie atque et pulsus. Affert enim
ad iuvamentum in comparatione vite que est passio
et comparatione operationum anime et pulsus
prebet auxilium que est actio. Et hec quod virtus
virtutibus illis similatur. Id quod non voluntari
te provenit non perfluit. et similatur virtu
tibus animalibus propter operationum earum diversi
tatem. ipsa enim constringit et dilatat simul. mo
vet ergo duobus motibus contrariis. Phylosophi
autem dicunt cum animam animam eternam dicere volunt
perfectionem corporis naturalis instrumentalis. et voluerunt
dicere prius omnis virtutis ex qua meret ipsa mo
tus proveniunt et operationes diverse. Erit ergo
hec virtus secundum phylosophorum sententiam virtus animalis
sic virtutes naturales quas nominavimus apud eos
virtutes vocantur animales. Et si noluerint
dicere animam hanc in diffinitione sed voluerunt dicere
virtutem que est prius complectendi et movendi
que ex aliqua provenit complectione voluntate
et sine voluntate dicere possunt virtute ex qua
operatio in suo corpore provenit secundum hoc forme
forme diversitate. non erit hec virtus animalis sicut
naturalis et altioris ordinis quam sit virtus que media
[illegible] vocatur. Et similiter vocaverunt illam que
[illegible] ministrat et convertit sive ad
hoc ut recipiat spiritus. non erit hec naturalis sed erit
[illegible] genera quia ira et timor et eorum similia hec
virtutis sunt passiones. Scilicet eorum prius sunt
sensus et extimatio et virtutes appre
hendentes huius tamen comparate sunt virtuti.
Hec autem virtutis declarationem certificare et an
sit una et an plures quam una in sapientia oportet

…nemus illud quod philosophiae proprie existit.

Capitulum V de virtutibus animalibus comprehendentibus.

In virtute autem animali duae copulantur virtutes quarum ipsa est sicut genus. Una est virtus comprehensiva et altera virtus motiva. Et comprehensiva quidem virtus est sicut duarum virtutum genus. Una est virtus comprehensiva manifeste et altera virtus comprehensiva occulte. Et virtus quidem manifeste comprehensiva est sensibilis quae est sicut genus secundum quosdam quinque virtutum et secundum alios octo. Cum si dixerimus quod sint quinque erit virtus videndi et virtus audiendi et virtus odorandi et virtus gustandi et virtus tangendi. Et si dixerimus quod sint octo erit hoc eo quod pluribus certificatorum videtur quod tactus sint plures virtutes, scilicet quatuor, ita quod unumquodque quatuor generum tactus virtutem per se, licet in uno sensibili sint coniuncta sicut est gustus et tactus in lingua et visus et tactus in oculo. Hoc autem certificare est philosophi. Et virtus quidem occulte comprehensiva et non sentiens est sicut genus quinque virtutum. Una est virtus quae vocatur sensus communis et fantasia. Et apud medicos quidem sunt una virtus, sed apud certificantes qui sunt ex physicis sunt duae virtutes. Sensus enim communis est illa quae omnia sensu percepta recipit et propter eorum formas patitur quae in ipsa copulantur. Fantasia vero est illa quae eas custodit postquam coniunguntur et retinet eas post sensus absentiam. Et quae earum duarum est recipiens alia est ab custodiente. Hoc certificare est physici. Sed qualitercumque fuerit, eius sedes et operationis eius principium est anterior concavitas ventriculi. Et secunda quidem est virtus quam medici cogitativam vocant. Sed certificatores quandoque vocant ymaginativam, quandoque cogitativam. Si enim imperavit virtus estimativa animalis quod per [illegible] ipsa moveret ad suum pervenit operationem, vocatur eam ymaginativa. Et si virtus rationalis ei imperavit et reduxerit eam ad id quod ei potest [illegible], vocatur virtus cogitativa. Quomodocumque tamen fuerit, inter hanc virtutem et primam existit differentia quod prima est recipiens et custodiens id quod ad eam pervenit de formis sensu perceptis. Et secunda est illa quae se exercet in eis quae in ymaginatione recondita sunt, exercitio componendi et dividendi, et singulas recipit formas quae ad modum eorum pervenerunt a sensu, et alias formas ab eis diversas, sicut hominem quandam volantem similitudine. Sed fantasia non potest componere nisi quantum recipit a sensu. Et huius virtutis sedes est ventriculus cerebri medius. Et haec virtus est instrumentum virtutis quae procul dubio in animali est occulta comprehensiva, quae est extimativa. Et ipsa quidem est virtus qua animal iudicat quod lupus est inimicus et filius est dilectus et quod a nociva per consuetudinem amicus ad quod non est fugiendum. Et hoc iudicium non secundum modum existit non rationalem. Animarum et intimationes non sensu sunt percepte, nam sensus eas comprehendit animal, non tamen eas comprehendit nisi de eis iudicat non virtus alia. Et licet non comprehensio sit rationalis, est tamen procul dubio aliqua apprehensio non rationalis. Homo tamen plurimum utitur hac virtute in multis suorum iudiciorum et procedit in hoc quemadmodum animal non rationale. Et haec quidem virtus dividitur a fantastica, quoniam fantastica sensu percepta retinet, et haec in perceptis sensu intentiones discernit non sensu perceptas. Et separatur ab ea quae ymaginativa vocatur et cogitativa, quoniam illius operationes nullum sequitur iudicium, sed istius operationes non solum iudicium sunt, sed et iudicia sequuntur. Et illius operationes sunt in sensu perceptis compositiones facere, et istius operatio in sensu perceptis iudicare intentiones extra sensum. Et quemadmodum in animali sensus est iudicans de formis sensu perceptis, sic extimativa est iudicans de intentionibus illarum formarum quae ad extimationem perveniunt et non ad sensum. Quidam autem hominum sunt qui presumunt et hanc virtutem ymaginativam vocant. Sed non tamen curamus, quia de nominibus non disceptamus, sed intentiones et differentias intelligere debemus. Et medico quidem non est curandum ut hanc virtutem sciat. Impedimenta namque operationum eius impedimenta operationum aliarum virtutum quae sunt ante quam ipsa sunt sequentia, sicut fantasia et ymaginativa et memorialis quam postea narrabimus. Et medicus quidem non curat nisi de virtutibus ex quibus cum in suis impedimentis accidit lesio, provenit egritudo. Cum si lesio accidit operationi alicuius virtutis cum impedimento quod accidit prius operationi alterius virtutis quae ei fuit causa impedimenti in secundi malitia complexionis aut corruptione compositionis alicuius membri, sufficit medico ut sciat quod impedimentum in primo malitiam complexionis membri aut sue compositionis corruptionem accidisse, ad hoc ut cum medicina ei subveniat aut nec ipsum ab eo custodiat. Et non curat scire dispositionem virtutis cui in secundo accidit non accidit in alio mediante, postquam sanavit dispositionem eius cui accidit in quo accidit

In alio comprehendentur.

In alio in initio virtutes quatuor ponitur

ab animali

In alio autem

In alio autem

Vel efficit

In alio non sit perfectus

vel asini

In alio accipit

I. bestie

In alio preterea

Nota

alii

sine medio, secunda vero illarum quas nominant media est quarta aut quinta cum dicimus quod est cogitativa et memorialis. Et est thesaurus eius quod pervenit ad estimativam de intentionibus non perceptis sensu ex formis corporis sensu perceptis, sicut fantastica est thesaurus eius quod pervenit ad sensum ex formis sensu perceptis. Et eius quidem locus est posterior cerebri ventriculus. Hic vero est locus considerationis philosophice ut sit conservativa et memorialis, et ut que reducit in esse que absens a memoria ex eis que ab estimativa sunt reposita sit vel una aut virtutes due.

Medicis tamen non est inde curandum quoniam nocumenta que eis quolibet sunt accidentia sunt homogenea. Sunt enim nocumenta que ventriculo ceteris posteriori accidunt vel de genere complexionis vel de genere compositionis. Virtus vero comprehensiva que est una de virtutibus anime comprehensivis est humana rationalis. Et quia medici virtutem estimativam non consideraverunt propter eam quam diximus, ideo hanc virtutem non consideraverunt. Non est enim eorum consideratio nisi in operationibus cum virtutum tamen et non in aliis. Capitulum .vi. de virtutibus animalibus motivis.

Motiva vero virtus est illa que cordis subest et dilatat propter quod movetur in ibi et virtute sua dilatationem et in firmitatem. Et eius quidem perventio in nervis est que sunt cum lacertis continuatione et est genus quod secundum specificationem principiorum motuum specificatur. In nervo quoque est alia non que est sequens iudicium estimative aliquid pervenit omnis consensus.

Capitulum .vii. postremum huius doctrine de operationibus.

Dicimus quod operationum singularum alie sunt que ab una complentur virtute sicut ubi est digestio. Alie sunt que a duabus complentur virtutibus sicut cum desiderium quod completur a virtute attractiva et a virtute sensibili que in ore stomachi. Attractiva vero operatur ex hoc quod movet villos qui secundum longitudinem protenduntur retinentes in quo attrahit et sugendo ex humoribus que est opus. Sensibilis autem operatur in hoc quod hec sentit passionem et quam sentit in mordicatione colere nigre que exitans desiderium cum est nocumentum. Et hac quidem operatione non eius duabus complentur virtutibus. Nisi quod cum sensibilis accidit nocumentum destruetur iterum quo cessat fames et desiderium ... desiccabitur ... tangeat. Et similiter transglutiendi operatione duabus complentur virtutibus. Prima est attractiva naturalis et alia est attractiva voluntarie. Et prima quidem suam complet operationem per villos qui secundum longitudinem protenduntur que est in ore stomachi et ysophago. Et secunda complet operatio per villos lacertorum transglutiendi. Cum una duarum virtutum destruetur transglutiendi opus durum proveniet, scilicet quando non fuerit destructa sicut illa non operata fuerit etiam transglutiendi operatio difficilis. Nonne videmus quod cum desiderium non recte procedit durum provenit operatio transglutiendi, et quod non desiderat inmo cum abominatione aliquid rem et eam fortiter transglutire volumus, et tamen fuit abhominavit nostra attractiva desiderativa durat operatio voluntarie transglutiendi. Tamen sit quoniam nutrimenta prestat virtute nobis impellentis atque procedit et attractiva nobis ad quod accidit. Et similiter superfluitatum egressio que fit per duas vias. Et forsitan plerumque operationes consistunt per duas virtutes scilicet naturalis et voluntaris. Et fortasse plerumque existunt et causa virtutis et equalitas sicut interdum que prohibet materia. Et iuvat expulsiva cum superfluitates et expulsiva erant pares quia in virtute superfluitates, nisi superfluitates virtutem superare poterant. In paucitate superfluitatum quod descendit a nobis et vetat et in facie retribuit. Et similiter quod est equalitas per duas prohibentes, scilicet cum retentiva que effunditur in collisiendo et cum gustando poros et restricta est quod per actionem que est caliditas et attractiva. Et quantitas caliditatis attribuit per illud quod istis opponitur modis quos prediximus. Et caliditas que est quantitas et nocuitas in ea cum non attribuitur in primis nisi que est subtile et perea que est spissum. Vero attractiva nil non attrahit nisi que est ei magis conveniens et que non ei est propinquum. Et plerumque que est magis spissum est magis propinquum et magis conveniens.

Expleta est fen prima libri primi Dei gratia. Fen secunda libri primi canonis in qua sunt tres doctrine. Doctrina prima est de egritudinibus. Doctrina secunda de causis. Doctrina tertia de accidentibus. Doctrine prime sunt octo capitula. Capitulum primum est de doctrina cause et egritudinis et accidentis.

Dicimus quod causa [illegible] medicorum est id quod primo est ex quo provenit inventio alicuius dispositionis in corpore humano aut eius firmitas. Et egritudo est dispositio non naturalis in corpore humano ex qua in operatione contingit provenire nocumentum primo ... est aut complexio non naturalis aut compositio non naturalis. Et accidens est res que hanc sequitur dispositionem, que est non naturalis sive sit ei contraria sicut dolor in

Vel ad sensum

In alio vel residua

In alio flexione

In alio faciens aggregationem ...

In alio uno et sexto destruitur ... fit insidia cognitionem ...

Vel fenum

Sine manu

... quid sit causa egritudinis

... diffinitio egritudinis

Hoc modo sit accidens egritudinis.

colici siue non sit. Secunda sicut rubedo multa maxille in peripleumonia. Cause exemplum est putredo. Et egritudinis exemplum est febris. Et prime exemplum accidentis est sitis et dolor capitis. Cause quidem exemplum est repletio in receptaculis que ad oculum descendit. Secunde egritudinis exemplum oppilatio in uuea que est egritudo instrumentalis uel compositionalis. Exemplum accidentis est destructio uisus. Exemplum accidentis est rubedo alvarum maxillarum et gibbositas unguium. Accidens autem uocatur aut accidens respectu sue essentie et cum accidit et uocatur significatio respectu considerationis medici ad ipsum et pressionis eius ab eo ad sciendam egritudinis essentiam. Et est cum egritudo sit alterius egritudinis causa sicut colica sincopis aut paralisis aut epilensie. Accidens quoque plurimum est cum egritudo sicut in colica dolor fortis qui fit causa ut accidat sincopis. Et sicut dolor uehemens qui fit cum apostemate pleuritide quia materie ad locum descendunt doloris. Et plurimque et ipsum accidens fit egritudo quemadmodum dolor capitis qui ex febre accidit cumque figitur et tandiu fit manens donec fit egritudo. Et est et cum una res comparatur sibi et rei que est ante ipsam et rei que est post ipsam est egritudo et accidens. Et causa quemadmodum ubi egritudo ethica que est accidens apostematis pulmonis que est egritudo sed sequitur cum debilitatis stomachi et sicut dolor capitis qui accidit ex febre cum dolor ille figitur quia est accidens febris et egritudo in se et plerumque peruenit ex eo frenesis et fit ipsius causa.

Capitulum secundum de diuisionibus dispositionum corporis humani et egritudinibus.

Dispositiones humani corporis sunt tres. Sanitas que est dispositio per quam corpus hominis in sua complexione et compositione tale existit ut ex eo operationes eius omnes perficiantur incolumes. Et egritudo que est dispositio hominis huic contraria. Et dispositio que est apud eum nec sanitas nec egritudo. Aut ideo quia non est sanitas in ultimo nec egritudo in ultimo quemadmodum corpora senum et conualescentium et puerorum. Aut ideo quia alter res in uno tempore in duobus sunt complete membris. Aut in membro uno sed in duobus generibus remotis sicut qui est in complexione sanus et in compositione eger. Exemplum cuius aut in uno membro duorum generum propinquorum sicut qui est sanus in figura et non est sanus in quantitate et situ. Aut qui est sanus in duabus qualitatibus passiuis et non est sanus in duabus actiuis. Aut in mansitudine duarum rerum in duobus temporibus sicut qui sanatur in yeme et infirmatur in uere. Egritudinum uero alie sunt que sunt simplices, alie sunt que sunt composite. Simplices autem sunt que sunt una ex speciebus egritudinis complexionis aut una ex speciebus egritudinis compositionis quas prenominauimus. Composite uero sunt in quibus due species aut plures coniunguntur ex quibus una componitur egritudo. Incipiemus igitur prius loqui de egritudinibus simplicibus. Et dicemus quod egritudinum simplicium tria sunt genera. Primum est genus egritudinum que membris consimilibus accidunt quorum partes sunt similes et sunt male complexionis species. Et uocantur que non sunt consimilibus membris quorum partes sunt similes non ideo quia in primis et essentialiter partibus accidunt similibus et per ea in membris accidunt compositis ita non possibile fit propterea quam eas comprehensas et receptas esse in quocumque membrorum uoluerit quorum partes sunt similes et non in compositis. Et secundum genus est egritudinum membrorum officialium que sunt egritudines compositionis que membris compositis accidunt que ex membris componuntur quorum partes similantur. Membra autem officialia sunt operationum instrumenta. Et tertium est genus egritudinum communium que membris accidunt quorum partes similantur et accidunt in instrumentalibus in quantum sunt instrumentalia. Itaque non sequitur eas in simplicibus accidere propterea quod simplicibus accideret. Et hec quidem sunt que continuitatis solo uocantur et partis dissolutio. Solo est continuitatis plurimque accidit uicture in quibus simplicibus membris ex quibus uictura fuit composita nullomodo accidit. Et plurimque accidit in uno aut ossium aut neruis solum. Et ad ultimum quidem egritudinum tria sunt genera. Et egritudines que complexionis sequuntur malitiam et egritudines que compositionis sequuntur malitiam. Et egritudines que continuitatis solutionem sequuntur. Et omnis egritudo que unam harum sequitur et per eam existit est composita. Egritudines autem complexionum scite sunt quas superius notauimus.

Capitulum iii. de egritudinibus compositionis.

Compositionis egritudines quatuor complectuntur generibus. Egritudines creature et egritudines quantitatis et egritudines numeri et egritudines situs. Et creature quidem egritudines quatuor complectuntur generibus. Et egritudines figure. Et est ut figura a suo cursu naturali mutetur et ex eius motu perficiatur in operatione nocumentum sicut tortura recti et rectitudo torti et quadratura rotundi et rotunditas quadrati. Cuius modi est capitis rotunditas cum latitudine cum peruenit in impedimentum et multa stomachi rotunditas et cristaloydis non sit plana latitudo. Et secundum est egritudines uiarum quarum sunt tres species. Quia aut dilatantur sicut dila

tur oculus et sic scebel et panicos. aut constringuntur sic constringitur oculus. et penetratio aerthedi (?) aeris et men aut clauditur sic opilatio foraminis uuee et uenarum epatis et aliorum. Et uiarum egritudines receptaculorum et uesiculorum que sunt quatuor species. que fiunt maiora et dilatantur sic testiculorum dilatatur folliculus. aut minorantur et constringuntur sic minoratio et constrictio stomachi et constrictio uesiculorum cerebri cum est epilensia. aut opilantur et implentur sic opilantur uesiculi cerebri cum est apoplesia. aut euacuantur et deficiunt sic euacuantur uesiculi cordis sanguine cum nimium gaudium periculosum adest. aut nimius timor periculosus. Et quarte sunt egritudines superficierum membrorum. Et sunt aut que fiunt lene quod debet esse asperum sic stomachus et intestina cum leniuntur. aut exasperatur quod debet esse lene sic trachea arteria cum exasperatur. Egritudinum autem quantitatis due sunt species. que aut sunt ex genere augmenti sic elephantia et magnitudo uirge. et egritudo que uocatur tiersimus (?). aut sic accidit audaci homini qui uocabatur nicomacus. cuius omnia membra adeo creuerunt quod se mouere non potuit. Aut sunt ex genere diminutionis sic siccitas lingue et pupille. aut ut ptisis. Numeri quoque egritudines aut sunt ex genere augmenti. Et hoc quod est augmentum aut est naturale sic dens additur. aut digitus additur. aut est non naturale sic glandula. aut lapis. Aut ex genere diminutionis. et diminutio hec aut est naturalis sic cum alicui non creatur digitus. aut non naturalis sic cum alicui abscinditur digitus. Et egritudines situs. Et sic secundum G. dicit plato et dicit per societatem sunt quatuor. Erit membrum amittens (?) sua. aut suo moueatur situ ita quod non egrediatur sic fissura que corripit testiculis. aut ut moueatur motu in eo non secundum cursum naturalem non uoluntarium sic tremor. aut ut in suo figatur loco et non mouetur ab ipso quemadmodum accidit cum uicture in egritudine podagre inducuntur. Egritudines uero societatis omnes colliguntur dispositiones quibus membrum habet compositionem sua ad aliud membrum quod dum manum exsistit suum ei appropinquet siue elongetur ab eo non secundum cursum naturalem. et sunt duarum specierum. Vna est ut accidat ei prohibitio motus sui ad ipsum. aut ut diutius sit quam possibile est sic digitus cum manum tangere prohibetur. aut cum accidit ei ut ab eo moueri prohibeatur.

aut ut separetur ab eo postquam erat possibile. aut sit difficile. sic palpebrarum laxatio et uictuarum (?) laxatio in paralisi. et duritie aperiendi manum et aperiendi oculum.

Cap. iiii. de egritudinibus solutionis continuitatis.

Solutionis uero continuitatis egritudo plerumque accidit cuti et uocatur excoriatio aut scarificatio. et plerumque accidit carni que est ei propinqua in qua nondum factum est pus et uocatur plaga. Sed cum pus fit ibi uocatur ulcus. Fit autem pus in ea propterea quod sunt fluitates in ea euacuantur eo quod est debilis et propterea quod suum nutrimentum digerere non ualet. et superfluitas in ipsum uertitur. plerumque tamen dicitur plaga et ulcus solutio continuitatis que accidit cuti et carni. Carni et accidit ossi quod ipsum in duas frangitur partes aut in partes magnas aut in paruas. aut est eundem secundum longitudinem scindens ipsum. aut contingit ut cadat in cartilaginibus secundum tres dimensiones. aut non accidit nisi secundum latitudinem. accidente uocatur iasio (?). et si accidit secundum longitudinem et eius unus non fiunt multi uocatur fissura. Et si eius unus fiunt multi uocatur contusio. plerumque et fit in partibus musculi que si in extremitate ceciderit musculi uocatur attritio siue cadit in neruo siue in corda. Et si secundum latitudinem musculi peruenit uocatur separatio. Et si acciderit secundum eius longitudinem et fiunt nimis eius partes et fiunt eius incisio magna uocatur liquefactio. Et si fiunt partes eius multe et dilatentur et conueniunt uocatur attritio et dissolutio. est et cum dicitur dissolutio et attritio et liquefactio omne quod in medio musculi accidit quamcumque membrorum contingat. Quod si in arteriis aut in uenis acciderit uocatur apertio. Et si contingit secundum eius latitudinem uocatur iasio et separatio. et si processit secundum eius longitudinem uocatur fissura. Et est cum hec contingit secundum modum apertionis orificiorum earum et uocatur perforatio. Quod si arteriis accidit et non clausa fuerit. et ex ea sanguis ad receptaculum quod ipsum circundat exierit donec receptaculum impleatur. et cum peruenit ad arteriam reuertitur uocabitur mater sanguinis. Alii tamen homines omnem sanguinis egressionem ab arteriis matrem sanguinis uocant. Debes autem scire quod non omne membrum in partibus separationem tolerat. Cor enim non tolerat quia perit adueniente morte. quod si in panniculis cadit et in diafragmatibus uocatur ruptura.

al' dimensiones

i. amplificatio

in alio uena

Et si int' duas ptes mēbri cōpositi cadit & unā ab alia sepat ita ut mēbri simplicia n̄ accidat nocumentū ei sepatis cōtinuitate. uocat' sepatio & dislocatio. Et si accidit inuio q se d' suo loco remouit uocat' ruptura. Et quīq & fit i foraminibꝫ cōtinuitatis solo & dilatat' & plerūq; fit i locis ubi n̄ sūt foramīa & fac' ibi foramina q n̄ fuerūt. Et solo que cōtinuitatis & ulcatio & his silia. cū i mēbris fiunt bone cōplexionis cito sanat'. & cū fiūt i mēbris male cōplexionis lōgo resistūt tpr. q̄to plus cū i corpibꝫ cōtingūt eorū q patiūt' ydropisi aut cōstrictionis maliciā & leprā. Et debes sc̄ire q cū uulnera ista fiūt sicca pueniūt ex eis herpes esthiomeni & in iuceies putredinitatis p scrutationē soluōis cōtinuitatis. dimittam ḡ usq; ibi.

Cap. v. de egritudinibꝫ cōpositis.

In egritudibꝫ at' cōpositis dicendū p sermū uniusale. Dico ḡ q cū egritudes dicim' cōpositas n̄ q̄slibet egritudes cōiūctas intelligi uolumus. s̄ egritudes ex qbꝫ oībꝫ cū cōiugent' pueniet ex eis res q ē una egritudo. Et h̄ que ē sic apa & eminentia maior ex gnē ē apatis. Eminentie ē sūt apata pua sic apata s̄t eminentia magna. Et i apate que oīa egritudinū gnā reperiūt. In eo nāq; repit' egritudo malitie cōplexionis. nullū naq; accidit apa n̄ ex cōplexionis malitia cū materia. Et i ipo & inueniūt formē & cōpositionis malitia. Nullū enī fit apa quin cū eo pueniat lesio i figura & in dimensione. Et plerūq; & ade cū eo egritudo sit. Et inueniē i ipo egritudo cōis q ē solo cōtinuitatis. Nullū ē accidit apa n̄ pauil dubio cōtinuitas soluat. Cū i mēbris apato materie euacuat' suꝑfluitates & int' ptes penetrāt ipi & sepatiōes sīt unas fatiūt & alias & ē loca capiūt. apa p' tēa mēbris accidit mollibꝫ. ē & cū ossibꝫ accidit res q apata assilat' p q ei i corpore sit cōcauitas & ei augmentat humiditas. Neq; ē priuū n̄ sit i q inuenia recap augmentatiua s̄ fluitate recapiēs cū i ipo penetrauit aut i ipo accidit. Et ē que apa q cū n̄ h̄t manifestā & ei cū corpoṙ mō stat materia d' uno mēbro ad aliud q ē sibi eo fuisse mutatā uocat' cataruis. Et ē cū cāmatial' eorū apata & eminentie gnā ē ē i alus sibi nisi a humoribꝫ n̄ s̄ sicut cōpedientibꝫ qualitates. Cū humores illi boni aliq euacuationis mā pera se euacuauerit aut nī sic mulieribꝫ accidit cū cessauit aut n̄ nisi sic eis accidit q uulneratū cū egredit' sanguis boni & remanet humores illi mali puri singulares cū i pedit' pp eos n̄ & expellit eos. Et ē cū expulsionis modus ē ad cute & fatiūt apata aut botor. Apata u diuisis differūt differentiis. s̄ q magis sūt cōsiderance s̄t differentie q pp eorū existūt cās q que sūt materie ex qbꝫ gnant' apata. Materie u un fiunt apata sūt sex. q̄tuor humores & aquositas & uēt'. Et apa que aut est calidū aut n̄ calidū. Nā ē examinādū q apa calor sit i q ex sangue aut colera gnat' tm̄. s̄ ex q̄dā mā sua sit calida pp suā cēntiā siue accidit ei calitas pp putrefactionē s̄ls ē gnā s̄s sp̄i diui s̄ et cuiuscumq; materie diuidant'. dignū tn̄ ē i apatibꝫ ut i eo spal' pferat' dictio. Et sanguineū ē q priuū flegmone appellare cōsueuit. & q ex colera rubea & pura erisipila. Et ex eis cōpositū nec cōposito siparitis ꝓponēdo noīm. Qm̄ ē flegmone erisipilatode dūt. & quī erisipila flegmonide. Et cū cōgregat' uocat' exitū. Cū exitura i carnibꝫ fit laxis & sb ascell' & p auriculas & in inguinibꝫ & ē ex gnē corrupto q i suo pticulari nāis loco uocat' anunū. Et apata que calia h̄nt pū i q humor ad exteriora egredit' & apparet q cōcauitas auget'. Qm̄ capitatas cū eo auget' & extēdit' pea stat cū cōstitudo ad maiore pueniat statū i q ēē dz. p' i ap mīnuit & maturat' & p' & declinat ei ēē aut ad resolutionē ad puris collectionē aut ad cōuertēdū i duritiē. Nō calida u apata sūt aut d' mā mūlica aut flegmatica aut aquosa aut uentosa. Et illorū que q ex materia mulica fiūt ta sūt gnā. Dūritie & cāc q plima s̄t acuta. & glādularū gn̄s ex qbꝫ sūt scrophule & nodi. Int' gen' u glandularū & int' alia duo gnā ē differentia eo q gnā glādularū s̄t sepata ab eo i q stat sic glandule pure aut suꝑficiei ei sit retēte tm̄ sic scrophule. s̄ illa alia sūt mixta i fusa i subā & mēbri i q stat. Et int' cancerū & duritiē ē differentia. quīn duritie ē apa quietū se

datā destruc̄s sensū. ⁊ p manēs ī mēb
ī eodē statu cū q̄ n̄ ē dolor. ⁊ cāc ē mo
bil' ad dēs lodēs. ⁊ h̄t radices ī inēros
mēb. mor ū p ipī destruat sēsus n̄ elō
gatū fuit ei tps ⁊ mortifica eī mēb ⁊ de
struat ei sensus. m̄ multū distat q̄n dī
fēntia īt̄ cācrū ⁊ duriciē existat ꝑp ac
cidētia ī sepabilia ⁊ n̄ ꝑp differētias sībi
les / apta ħ duritiē mītā plerūq; apt
sue gnātiōis ī apiūt cū duritie ⁊ ple
rūq; ī duritiē mutāt ⁊ pē sāguinea ⁊
ē cū h̄ q̄m ↄtīg ī flatiōs / flatioꝝ ū
apitū gn̄s ī duas dīuidit spēs. apu
laxū ⁊ glādule molles / ⁊ hec q̄dem
differit q̄m glādule sīt sepate ⁊ ī
uolute ī corp̄ tono. ⁊ apū laxū est
mixtū ⁊ n̄ sepatū / apitū ꝑꝑ ea ꝑ cum̄
plīnq; sīt flatica ita ut illoꝝ q̄ sūt
cala sīt colores albi. Et glādule q̄
dē ī silia ⁊ brūsilia anodoꝝ differit
nodositate eo q̄ nodositas magis
fit ī suo loco māsiua ⁊ eī tact' sētīt
ī uo sus ⁊ cū figēdo tāgit' sp̄ gīt ⁊
redit ad locū suū ⁊ cū forti medica
mine sīgit abs̄ cōp̄ sīlicē n̄ rēce
dit. Et plimū eī acīt ꝑp laborē et
destruitur ꝑp pōderosa sīc plūbū ⁊
eī silia / Et tibi q̄dē sāēdū ē q̄ apu
ta flatica diuisificāt ſ; diuisitatē
ↄstitiēi flatus ⁊ mollitiē ipī ⁊ eī
sb'tilitatē ⁊ laxitatē ipī ⁊ duritiē
ita ū q̄m̄ mlias sīt silia. ⁊ q̄m ui
dēant uētosa / ffla p̄ta sb'tile mul
tociēs desādit ī reumatismus ī ua
cuitatē q̄ ē ī uulis ūmoꝝ ita ū pue
niāt ad maculos q̄ sūt sb epiglotā ⁊
ad ea q̄ sūt sb istis / Aq̄sa aūt apita
sīt sīc ydropisis ⁊ ramex aq̄sa ⁊ sicut
apū q̄ acīt ī cranco d̄ aq̄sitate ⁊ hoꝝ
silia / Et uētosa q̄dē apita ſ; duas ī
diuisificāt spēs. Vna ē cicexia ⁊ altā
ē ī flatio. Int' cicexiā n̄ ⁊ īflatiōē; exi
stit diffīa duobꝫ moīs. Vnē ecīn
a. ⁊ alt' cōmixtura. Et declīatio īsti
ē q̄ uēt h̄ ī cicexia ī mēb sbīe amixt
ſ; ī flatiōē ē aggāt ⁊ sepit ⁊ n̄ amixt
mēb. Et cicexiā q̄dē īucīt sensus mo
lē. S; īflatio sensui resistit resistētī
a multa aut pauca / Ampli' locū uꝫ sīt
ſ; nūq; apitū. Et cāru ē alie sūt sa
guinee sīc uariole. alie sūt excola
rubea pura sīc sete colicae ⁊ desudā
tiōēs. ⁊ alie sūt ex eīs mixte sicut

morbillus ⁊ formica ⁊ claui ⁊ scabie
⁊ uērruce ⁊ hoꝝ silia. Et plinq; sīt ac
se sīc āpulle ⁊ q̄m uētōse sīc īflam
re. tu aūt ī hīs q̄ttō ūuēies distīcti
onē q̄ ī dispōitōibꝫ suffitiet apitū
⁊ hoꝝ ꝑt de q̄ ↄueniēs ē ut ī ipō sit si
d̄s uoluīt.

Cap. vi. d' rebꝫ q̄ ī egriub' | uiāt ⁊ n̄ ↄstitūt egritudiēs in eis.

[Q]uedā res sūt q̄ ex egrīces ↄstitūt ⁊ ī
eīs tm̄ uiāt. Et res q̄dē iste sūt q̄
ī decoratiōe īgrediūt / q̄ꝝ alie ↄsistūt
ī pilis. alie ī colore. alie ī odore. a
lie ī figurā p̄ colorē. Et egrīu q̄dē pi
loꝝ gn̄s ↄsistit ī alopitia ⁊ detrūca
tiōe ⁊ paruitate ⁊ ut sīt aūti ⁊ sīdāt
⁊ ū sīt sb'tiles ⁊ crossi ⁊ multa crispitu
dine ⁊ multa lenitate ⁊ canitie ⁊ colo
ris altātio q̄cūq; m̄ fuit ⁊ uocamē
tū coloris q̄tuor ↄtinet gn̄ibꝫ. Vnū
ē gn̄s mutatiōis eī ꝑp malitiā cōple
xiōis cū m̄ sīc hictīcia. aut sīne m̄
sīc gibseytas q̄ fit ī colore ꝑp cōple
xionē ualde frigidā. ⁊ catīutas q̄ acīt
ꝑp cōplexiōē ualde calidā. Et gn̄s mu
tationis eī ꝑp cās māifestas q̄ ad
mod' sol ⁊ frig' ⁊ uēt mutāt colorē.
Et gn̄s expāsiōis corpoꝝ colores h̄n
tū ex neos sup cutī q̄ colorē defert.
sīc mō fea nig' aut q̄ ibi nascūt sīc
lētigines ⁊ macule. ⁊ gn̄s uestigi
oꝝ q̄ puenīūt ex ↄsolidatiōe solutio
nis ↄtinuitatis q̄ acīt sīc uariolaꝝ
uestigia ⁊ ulcerū foramina / Et uocu
mēta figure p̄ colorē sīt aut matres
supflua aut ↄstrītes supflua.

Caplm. vii. d' horis egritudinum.

[S]cire debes q̄ egrītū plime q̄tuoꝝ h̄nt
tpa. horā p̄ncipii. ⁊ horā augmēti. ⁊ horā
stat'. ⁊ horā declīatiōis. Que ū extra
istas sūt de horis sūt sanitatis. Cūq;
dīmus horā p̄ncipii. ⁊ horā augmēti
n̄ uolumꝰ intelligi duo extima ī q̄bꝫ
egritudīs n̄ manifestet' dispō. S; q̄ uuī
q̄q; coꝝ h̄t tps pceptū sēsu. q̄ ꝑp ū
h̄t uiditūm. Et hora q̄dē p̄ncipii ē tps
ī q̄ egrīdo apparet. ⁊ eī silāt' dispōitiōes.
⁊ m̄ apparet ī ea augmētū eī. Et hora
augmētiē tps ī q̄ egrius manifestat
ↄstrictiō oī hora p̄ horā. Et hora stat
ē hora ī q̄ egrīdo ī oībꝫ suis ptibꝫ sēdm
unā manet dispōem / Et hora d̄cliatio
nis ē tps ī q̄ eī apparet diminutio.
⁊ q̄ntū pl' pcedit eī minoratio mag

villa

m

vel gña ↄsistit

i. in alio singulari

i. gravamine

ē manifesta. Et q̄d hore [hec] qui̅ accidū
ē ſʒ egritudinē apud ipſi uſq̄ ad finē ei̅ ī ſuis
paroxiſmis ꝛ uocant̄ hore ſ uniūſales
quib₉ cōſiderant̄ ſʒ unū qq̄ paroxiſmū et
uocant̄ hore particulares. *Cap. viii. ad*
cōplendū ſmonē ꝺ diſputationib₉ eg-
Egritudines multis modis *ritudinum.*
ſortiunť nōia. aut a mēbris ī qb₉ ſūt ſicut
illa q̄ ē lateris [i. pleuresis] ꝛ illa pulmonis [i. peripleumonia]. aut a ſuis
accidentib₉ ſicut epileſia. aut a ſuis cāis
ſicut dicim₉ egritudinē melicā. aut a ſim-
ilitudine ſicut dicim₉ egritudinē leoninā ꝛ
egritudinē elephantinā. aut cōpetenter ei
cui p̄o accidiſſe dicit̄ ſicut dicim̄ ul
cera balchie. aut cōpetenter ei cui fama
fuit q̄ medicādo eas curabat ſicut
dicim̄ ulcē carronie. aut a ſuis ſubſtātia
ꝛ eſſentia ſicut febris ꝛ apā. Inq̄d ḡ. eg-
ritudines aut ſūt manifeſte q̄ a ſenſu co-
gnoſcunť. aut ſūt occulte q̄s ſīnale
ē cognoſcē ſicut dolores ſtō ꝛ pulmo
nis. aut q̄s difficile ē cognoſcē ſicut
egritudines ꝛ canaliū pulmonis. aut nō co-
pleuriſe nō cū excitatione ſicut egritudines que
ueſicis accidūt urine. Egritudines q̄re cāſ
ꝑꝑe. ꝛ ē cū ſūt ſʒ ſocietatē. Et mēbru
quodā aliq̄ mēbro ī egritudine ſua aſſotiat̄. a
ut q̄r nō ſūt cōtinua int̄ q̄ aliq̄ cōtinu
aut ī iſta ſicut cēb̄ ꝛ ſtōc ꝑꝑ cōtinuitatē
neruoꝝ īt ea. aut matrix ꝛ mamille
ꝑꝑ cōtinuitatē uenarū int̄ ea. aut q̄r
unū ē uia alteri ſicut inguina apud
crures. aut q̄r ſūt uicina ſicut pulmo
ꝛ cēb̄. Oē ē mēb̄ q̄ alteri aſſotiat̄. ꝛ
ꝑt cū unū eoꝝ alteri uicinū debile fu
erit ſotii ſui recipit ſuꝑfluitates ſicut
aſcelle cordis. aut q̄r unū ē pn̄ et
radix opationis alteri ſicut diafrag-
ma pulmonis ī attrahēdo aerē. aut
q̄r unū ſeruit alteri ſicut nuc cēb̄. aut q̄r
aliū ſtro mēb̄ aſſotiat̄ ſicut cēb̄ aſſoti
atur cum. ꝑpter q̄ unū q̄qʒ eoꝝ aſſo
tiat̄ ei. Et ē cū ſocietas puenit ad
cāſū q̄admodū cēb̄ cū egrotat ꝛ aſſoti
at̄ ei ſtōs. debilitat̄ ē tē ei digō. et
mādat ipſi ſtōs uapores malos ꝛ
nutrimētū nō digeſtū ꝛ auget ipſi cēb̄
egritudinē ꝛ ſic ex hac egritudine puenit pati
entes ad debilitatē ꝛ cāuticē. Cor
poꝝ nō ordines int̄ ſanitatē ꝛ egritudi
nē ſſ ſex. coꝝ q̄ ē ī ultio ſanitatis.
ꝛ coꝝ q̄ ē ſanū nō in ultio ſanitatis ꝛ
coꝝ q̄ ē nʒ ſanū nʒ egrū. q̄admodū

dicit̄. ꝛ coꝝ egrotatiuu q̄ egritudinē cito
recipit. ꝛ coꝝ eg̃ q̄ ꝑua ht̄ egritudinē. ꝛ
coꝝ eg̃ q̄ ht̄ egritudinē ī ultio. Omis nō
egritudines aut ſūt ſanatiue aut nō ſa
natiue. Et ſanatiua q̄dē ē egritudo
q̄ nō ht̄ q̄ ꝓhibeat q̄n medicet̄ ut dr̄.
Nō ſanatiua nō ē cū q̄ ē aliq̄ ꝓhibēs.
ꝛ nō cōcedit̄ medico ut medicet̄ ſicut
dr̄ ſicut dolor capitis ſi fuit ī eo reuma
tiſmū. Et ē ē ſaecdū q̄ egtdo ꝓportiōa
lis cōplexiōi ꝛ etati ꝛ tpri ē minoris
timoris ea q̄ eis nō ꝓportionat̄. Nō eni
accidit ſ nō ꝑꝑ cāe ipſi magnitudinē. Ha
bes aut ſcire q̄ q̄dā egritudinū ſūt q̄ ad a
lias mutant̄ egritudines ꝛ deſtruunt̄ ipſe ꝛ
nō ſ cōſiſtit bonitas ꝛ una egtdo alteri
medicamētū egritudinis. ſicut q̄rtana ex q̄
multotiēs ſanat̄ epileſia ꝛ podag̃
ꝛ uarices ꝛ articuloꝝ dolores. Et q̄dā
ī ſanat̄ a ſpaſmo ꝑꝑ ſcabiē ꝛ ꝑlitū ꝛ
bo tor. Vnī q̄ ſanat̄ ſilr̄ ꝑꝑ oculoꝝ
egritudinē. Et lienteria ſanat a poſteri lāt.
Et ſilr̄ cū uenarū apto oībus cōfert
meliās egritudinib₉ ꝛ doloꝝ ſaē ꝛ dolo
rib₉ renū ꝛ matricis. Et ē cū egritudines
ī alias mutant̄ egritudines ꝛ ꝑꝑ ſ fit diſ
poſitio maioris malitie ſicut cū muta
tur apā lateris ī apā pulmonis. ꝛ ſicut
mutat̄ frenēſis in litargiā. Et ē ꝑtēa
ex egritudinib₉ q̄dā q̄ de uno ad aliū trā
ſit ſicut lepa ꝛ ſcabies. ꝛ uariola ꝛ fe
bris peſtilētialis ꝛ apā putrida. ꝛ ꝑ
apue cū domi ſtrete fuint. Et ſilr̄
cū inā fuit ſb uēto ꝛ ſic obtalmia
ꝛ ꝑapue ei q̄ eū ocul' ī ītuet̄. ꝛ ſic cōge
latio cū ymaginat̄ aīs q̄ acetoſū illō
opet̄. ꝛ ſicut ptiſis ꝛ albaras. Et ſūt
egritudinū q̄dā q̄ ī ſemine hereditāt̄
ſicut albaras albā ꝛ tinia nāl' ꝛ poda
gra ꝛ ptiſis ꝛ lepā. Et ſt egritudinū q̄dā q̄
ſūt gnales q̄ ſūt aliau gētē ꝑꝑe aut
ī aliq̄ regiōe morātib₉. aut in eis ꝛ
multū hūndāt. Debes ꝑtēa ſcire
q̄ mēbroꝝ debilitas cōplexiōis ſequit̄ ma
litiā ꝛ ſolutionē fabricationis. *Doctrina*
ſcda fen ſcde. cui ſūt due ſumme.
Suma pria ē ꝺ reb₉ q̄ accidūt ab u-
na q̄rʒ cauſarū cōiū. cui ſūt. xviii.
cap. Cap pmū ē ūbū uniūſale de
Cauſe diſpōnū coꝝ q̄ſ[?] ia *cauſis.*
ꝑmuſim nāanticē. ſ. ſanitatis ꝛ eg-
ritudis ꝛ diſpōis q̄ int̄ eas media e
xiſtit. ſūt tres. anēdēs ꝛ ꝑmitiue

Marginal notes:

In alio nocumenta

epis

Idest maliciam

Al' diuabilitate

In al' ḡ societas cadit in uiciū permanentie et coaculationis

De cauis egritudinum

In al' ꝛ sicut q̄ egritudinibus cauſas ſuꝑfluitates ...

De egritudines hereditarias

In alio dom acetoſum ... acetonem

et coniuncte. Antecedentes vero coniunctae communicant in hoc quod ambe sunt res corporee, scilicet humorales aut complexionales aut compositionales. Primitive vero cause sunt que ex rebus extrinsecus sunt aut ex parte corporum extrinsecorum, sicut que ex vulneratione accidunt et ex calidate aeris et ex cibo calido et frigido que corpori adveniunt, aut ex parte anime. Anima est aliud et a corpore, aut quod accidit propter iram et timorem et eorum similia. Et cause quidem antecedentes et primitive communicant in hoc quod inter eas et inter has dispositiones quas necessario aliquod existit medium. Et cause quidem primitive et coniuncte quando communicant in hoc quod inter ipsas et predictas dispositiones non intervenit medium. Antecedentes vero cause a coniunctis differunt eo quod cum causis antecedentibus non advenit dispositio, sed inter eas alie existunt cause que sunt dispositioni propinquiores antecedentibus. Et cause antecedentes differunt a primitivis in hoc quod ipse sunt corporales et quod inter antecedentes et inter dispositionem procul dubio intervenit medium; sed in causis primitivis non est hoc necessarium. Cause quidem coniuncte a primitivis differunt in hoc quod sunt corporales et in quod inter eas coniunctas et inter dispositionem non est medium. In causis vero primitivis non est hoc necessarium, immo due res in eis sunt possibiles. Cause igitur antecedentes sunt cause corporales, scilicet humorales aut complexionales aut compositionales, et ipse quidem sunt ex quibus advenit dispositio non post adventum, sed advenit ex eis aliquo mediante. Et cause coniuncte sunt cause corporales ex quibus dispositiones perveniunt adventu post, scilicet absque medio. Et cause primitive sunt cause non corporales ex quibus adveniunt dispositiones adventu post aut non post. Exemplum causarum antecedentium est repletio febris et repletio receptaculorum oculi aut aqua in ipsum descendat. Exemplum causarum coniunctarum est putredo febris et humor qui ad foramen descendit oppilationi et oppilatio cataracte. Exemplum causarum primitivarum est calefactio solis aut fortitudo motus aut ethica aut vigilie et aut calefacientes sicut allia et similia febri, aut percussio dilatationi et descensioni aque ad oculum. Sed autem cause aut sunt cause [illegible] sicut piper calefacit et opium infrigidat, aut sunt cause accidentes sicut aqua frigida calefacit per hoc quod spissat [illegible] calidum et aqua calida infrigidat per hoc quod resolvit.

et sicut scammonea cum infrigidat eo quod humorem expellit calefacientem. Preterea omnis non causa que cum advenit in ipsum operatur, immo preter hec causa sunt necessaria. Fortitudo activa propter [illegible] videlicet sue virtutis agentis [illegible] et fortitudo virtutis [illegible]. Hec autem quod [illegible] virtutis comparatione [illegible] aeri dispositionis et possibilitas per permanentiam [illegible] unum tangentes [illegible] virtutis [illegible] aliud tanto tempore ut in tali [illegible] quale in possit ex uno pervenire operato in aliud. Est autem cum causarum dispositiones diversificantur ideo quod provenit ex eis. Est enim cum ex causa una in corporibus diversis aut temporibus diversis diverse perveniunt egritudines. Et est cum eius operatio diversificatur in debili et forti et fortis sensus et debilis sensus. Causarum preterea alie sunt que sunt vicine, alie que non. Et vicine quidem sunt quarum cum separantur remanet affectio; non vicine vero sunt ex quarum separatione pervenit sanitas. Dicemus igitur quod cause que mutant dispositiones corporum et illa que conservant aut sunt necessarie a quibus impossibile est hominem egredi in toto tempore sue vite, aut non necessarie. Et necessariarum quidem sex sunt genera: genus aeris nos circumdantis, et genus cibi et potus, quod bibitur et comeditur, et genus motus et quietis corporee, et genus motuum animalium, et genus sompni et vigilie, et genus evacuationis et retentionis. De genere igitur aeris primum nobis loquendum.

Capitulum ii. De affectione quam facit aer circumdans corpus.

Aer est elementum nostrorum corporum et spirituum. Et preter hoc quod est elementum nostrorum corporum et spirituum, est etiam emanatio nostris adveniens spiritibus, et est causa meliorationis eorum, non tantum sicut elementum sit, sed sicut faciens, scilicet temperans. Iam autem declaravimus in his que preterierunt quod velimus intelligi cum spiritum dicimus; non enim dicere volumus eum quem philosophi animam vocant. Et hoc quidem temperamentum quod ex aere nostris advenit spiritibus ex duabus pendet operationibus, que sunt mundificatio et eventatio. Eventatio vero est temperamentum complexionis spiritus calidi cum superfluit propter constrictionem superfluam, et propter aliud multum fuit temperamentum quod sit temperamentum relativum quod scivisti. Et hoc quidem temperamentum attribuit nobis aeris attractio a pulmone et a poris eventationis et pulsus qui sunt cum arteriis coniuncti. Aer autem qui nos circumdat valde est fortis in hac comparatione spiritus in natura, quoniam plus continuo [illegible] quod accidit propter constrictionem. Cum aer ad ipsum pervenit, expellit ipsum et miscetur cum eo et p-

198

hibet ipm ne ad igneitatem conuertatur conu
ertat [illegible] constrictiua eorum que ipse ad malitiam pue
nit [illegible] complexionis propter quod remoue
tur a proprie [illegible] dant secundum [illegible] partici ad defecti
ones [illegible] particularem [illegible] recipiendum
qualitates [illegible] in sermone de dispositione [illegible] in se que ex eis
tie ad re [illegible] multis modis [illegible] solutionem sue
met se [illegible] aut ambo [illegible] uaporalis
humidi [illegible] illa pulmonis [illegible] dificatio [illegible]
est propter societatem [illegible] ipsi quod reu
tis humectat illud quod ei attribuitur ut
sequitur ex uapore fumoso. cuius
comparatio ad spiritum est comparatio humoris su
perflui ad corpus cum aer expellitur. Temperamen
tum ergo eius est propterea quod spiritui aduenit aer cui
attinet. Et mundificatio eius propter ei exi
tum cum expellitur. Aer est quod attribuitur in
primis cum ingreditur ad temperamentum necesse est
ut sit in effectu frigidus. si propter quod conuertitur ad
qualitatem spiritus propter calorem longitudinis mo
re. destruitur ei iuuamentum [illegible]
diget eo. et est aer nouus necessarius qui in
grediatur et illi alteri suppleat uices.
Oportet ergo necessario ut egrediatur ad [illegible] ut suo
uicino locum euacuet et ut fumose
superfluitates spiritus cum eo expellantur. Et
aer quando dum est temperatus et clarus in se ex
tra [illegible] spiritus [illegible] ei ammisceat est sani
tatem efficiens et ipsam conseruans. Et cum
mutatur sue operationis [illegible] operatur.
[illegible] preterea accidunt mutationes na
les et mutationes non naturales. et mutati
ones cursum egredientes naturalem [illegible]
Naturales uero mutationes sunt mutati
ones temporales. quando in uno quoque tempore ad
aliud conuertitur complexio. **Cap. iii. de natu-
ris temporum.**

Debes autem scire quod tem-
pora ista secundum medicos alia sunt ab eis
que sunt secundum astronomicos. Quatuor
namque tempora secundum astronomicos sunt muta
tiones solis in una quaque quarta circuli signorum
a puncto incipientes inuali. Secundum me
dicos uero uer in terris temperatis est tempus in quo
non tempore [illegible] res calefacientes propter
frigus ut non sit multum curandum. neque
euentatio propter calorem. Et in ipso quando est prin
cipio [illegible] arbores et eius tempus est tempus [illegible]
tens inter equalitatem uernalem aut ante
ipsam aut post ipsam parum donec sol sit in
medio tauri. Et autumpnus huic op
ponitur in talibus qualis sunt nostre terre. In
aliis uero terris est possibile ut precedit uer et
tardetur autumpnus. Et estas quando est totum

tempus calidum. et yemps totum tempus frigidum. Ver
num quoque quoniam ergo duorum temporum ueris et autumpni
est magis breue secundum medicos quam unum quod
que duorum temporum estatis et yemis. Et
yemps quando est tempus estati oppositum. aut
minus eo aut magis eo secundum terras. Et
uidetur quod uer sit tempus florum et initii po
morum. et autumpnus tempus mutationis
coloris foliorum et principii casus eorum.
Et quod est preter istud yemis et estas. Et di
cimus quod ueris complexio est complexio temperata in
est sicut quidam extimant calida et humida. Cer
tificare uero istud multa inuestigatione
est parte [illegible] phylosophie. Credere autem de
bemus quod non est temperatum. et estas est calida propterea
quod sol oppositioni capitum est propinquior et forti
tudo existit radiorum que ab eo prefluit que
magnatur [illegible] recto in estate aut fr
angulos [illegible] aut super se
ipsum in lineis [illegible] peruenerunt. propterea
[illegible] radii [illegible] existit
[illegible] casus radiorum solis alius est quod est sicut ca
sus [illegible] piramidis sicut
[illegible] sol perueniret ad id quod ei op
positum est. alius est quod est sicut superficiei et [illegible]
[illegible] aut que propinquius [illegible] Et
[illegible] aut [illegible] eo quod ipsius
aduenit ei ab omnibus extremis. [illegible]
que est in parte [illegible] est magis debilis [illegible]
[illegible] in estate [illegible] ipsorum. Et perducit [illegible] super nos [illegible]
[illegible] Et in yeme [illegible]
circa [illegible] in estate [illegible]
magis splendidum [illegible] spatium quod est [illegible] lo
co ad locum solis sit longius cum sol circa suam
existit augem. Istud uero propinquitatis et longi
quitatis compositio in parte astronomica [illegible]
[illegible] disciplinalis phylosophie declaratur.
Et certificatio fortitudinis caloris et for
titudinis luminis monstratur in parte naturalis
phylosophie. Et estas propter hoc quod est
calida est et sicca propter resolutionem humorum que
fit in ea [illegible] caliditate. et propter resolu
tionem [illegible] aeris et [illegible] similitudine eius
[illegible] ignea. et propter paucitatem eius quod cadit
in ea de rore et pluuia. Et yemps quando est
frigida est et humida propter harum causarum contraria.
In autumpno iam uero calor diminuitur
[illegible] et [illegible] peruenit ad complemen
tum et [illegible] existit quod [illegible] in medio [illegible]
longitudinis que est inter [illegible] nouissimum
et inter [illegible] propinquius ergo existit tem
peramento quod inter caliditatem existit et

frigiditatem. Inter humiditatem autem et siccitatem non
existit temperies. Quoniam cum hoc esset cum sol iam
siccavit aerem et nondum accidit ex causis
humectantibus quod sit exsiccationis eius
oppositum. Dispositio quoque que est ad infrigidandum
non est quemadmodum ea que est ad humectandum.
quoniam conversio que est ad infrigidandum est levis.
sed conversio que est ad humectandum non est tam facilis.
Verumtamen conversio que est ad humiditatem propter
frigus sicut conversio que fit ad siccitatem propter calorem. Conversio namque que fit ad siccitatem propter
caliditatem est facilis. quoniam quelibet caliditas exsiccat. sed non quelibet frigiditas humectat. immo plerumque quelibet caliditas in humectando fortior
existit cum non inveniatur quod sit quelibet frigiditas
in eodem. Quelibet enim caliditas evaporationem facit et non resolvitur. sed quelibet frigiditas
non inspissat et constringit et adunat. Ideoque
non est dispositio que faciat remanere veris
in humiditate hyemis sicut est dispositio que faciat
remanere autumpnum in siccitate estatis.
Veris est humiditas temperatur in tanto tempore propter
caliditatem in quanto non temperatur siccitas autumpni propter frigiditatem. Et videtur quod humectatio
ista et exsiccatio similes sint oppositionibus
habitus et privationis et non duorum contrariorum oppositionibus. Exsiccatio namque in hoc loco non
est nisi humidi destructio. Et humectatio
non est sicci destructio. sed est humidi
acquisitio. Cum autem in hoc loco dicimus aerem
humidum et aerem siccum non intelligimus eius
formam sed eius qualitatem similem. Verumtamen de hoc in
hoc loco cogitamus aut nimium solliciti sumus. Et cum aerem dicimus humidum non volumus intelligere nisi aerem cui admixti fuerint vapores multi aquosi. aut aerem
cuius spissitudo conversa fuit ad similitudinem
vaporis aquosi. Et aerem dicimus siccum aerem videlicet ex quo resolutum fuit quod de vaporibus aquosis ei erat admixtum et qui se convertit ad similitudinem sicci ignis propter resolutionem et cui quidem admixti fuerint fumi terrestres qui sunt in sua siccitate similes. Superfluitas ergo humiditatis hyemalis minuitur ex vere propter quamlibet caliditatem que in
ipso accidit propterea quod sol oppositioni capiti propinquior existit. Autumpnus vero non sic nisi
propter quamlibet frigiditatem que in ipso accidat humectatur. Et cum hoc cognoscere volumus considerabimus an res sicce in aere frigido tamquam humectentur quam res humide in aere calido exsiccentur. Postquam ponemus frigidum in frigiditate sua sicut calidum in sua caliditate forte.

Cum hoc est considerabimus invenies rem inter eas dissimilem. Hoc existit res alia maior ista.
Et est quod humiditates in aere frigido et calido
simul non permanent nisi propter emanationis permanentia ad eas venientis. sed siccitas nulla indiget emanatione. Hoc autem quod humiditas
non permaneat in corporibus aeris discoopertis et in
ipso aere nisi propter emanationem non est nisi propterea
quod aeri non debet esse frigiditas fortis nisi in comparatione nostrorum corporum. Verumtamen eius frigiditas provenit
apud nos in terris habitatis tanta quod aliquid
non resolvat. immo in omnibus resolvit dispositionibus propter illud quod in eo existit de virtute
solis et stellarum. Cum ergo abscinditur emanatio et producitur resolutio cito advenit
siccitas. In vere autem illud quod resolvitur
plus est eo quod evaporatur. Et huius quidem causa est
eo quod evaporationem due res efficiunt.
Una est caliditas subtilis pauca ideoque ex
spiritu manifestum existit et caliditas fortis in terra abscondita ex qua ad terre superficiem res perfluit subtilis. Que est de terra occultum est in hyeme vehementi calore calidum existit quemadmodum in sapientiis naturalibus principalibus declaratum fuit. Et est caliditas
aeris pauca. Due ergo res ad humectandum
conveniunt que sunt sublimatio et inspissatio
in quo magis et frigiditas in superiori aeris ipsi
operatur spissitudinem et conversionem ad evaporandum. In vere autem resolutio aeris
est magis fortis quam eius evaporatio et
calor absconditus occultus valde minuitur
et apparet ex eo quod superficiei terre advenit
subito res que est fortior quam vaporatione [illegible]
res que subtilis existit evaporationis propterea
quod multum sublimat et subtiliat et invenit
eius pauca evaporatio calorem multum
in aere et completur resolutio propter hoc. Hoc est
sed plurimum et sed harum causarum singularitate
absque aliis causis ex quibus alie proveniunt
esse propter eas quas narravimus. Amplius non est ibi
in multa quam illud quod fuit sublimatum
et subtiliatum restauret. Et propterea oportet
ut non veris [illegible] ad equalitatem inter humiditatem et siccitatem sicut est temperatum inter caliditatem et frigiditatem. Licet non prohibeamus quin prius veris [illegible] ad humiditatem quoniam tamen non est longinquum ab equalitate sicut est siccitas
autumpni ab equalitate. Propterea si non invenerimus quod in autumpno sit fortis equalitas inter caliditatem et frigiditatem non erit ab
equalitate longinquum. Et vero partes diei que
ante meridiem et post sunt estive. aer namque

autumpnalis est fortis siccitatis et valde
apte ad recipiendum caliditatem et contrarium
ad similitudinem igneitatis. propterea quod est
ipsum ad hoc preparatum et cum noctes et cum ma
tutina sint frigida propter solis longitudinem in
autumpno ab oppositione capitum et propterea quod
quod subtile resolutum fortiter recipit opera
tionem eius quod infrigidat. Ver autem magis
est circa equalitatem in duabus qualitatibus. ideo
quod aer ipsi nil recipit ex eo quod causa est quod est in
autumpno similis existit. Aliud quod inci
pit autumpnum ex caliditate et siccitate. Si
nox non multum longe est a die ipsi. Quod
si aliquis dixerit quod tempore nos autumpni est
frigidior nocte veris. cum oporteret ut eius
aer esset calidior eo quod sit magis subtilis.
respondebimus et dicemus quod aer qui est fortis
raritatis cito recipit caliditatem et frigiditatem.
et similiter aqua fortis resolutionis. ideoque
cum tu calefeceris aquam et volueris ipsam
congelare cito congelabitur quam frigida. propterea
quod frigiditas in ipsam penetrat propter eius reso
lutionem. Corpora autem non tantum senciunt ex
frigiditate veris quantum senciunt ex frigiditate
autumpni eo quod corpora in vere sunt exeuntia
a frigiditate ad caliditatem consueta in frigidita
te. et in autumpno sunt ad hoc contraria. Et au
tumpnum ad yemem tendat et ver ab eo re
cedit. Et est sciendum quod tempora diversita
tem faciunt commovendi in uno quoque climate aliquem
modum egritudinum. Et medicus quidem debet hoc in
uno quoque climate cognoscere ad hoc ut in ipso
sit construere custodia et regiminis compo
sitio premissio. Est et cum unus dies alicui
tempori similis existit et non alii. est namque ex
diebus qui est yemalis. et est ex eis qui est esti
valis. et est ex eis qui est autumpnalis qui in
die una calefacit et infrigidat. Capitulum
iiii. de iudiciis temporum et eorum mutationibus.

Omne tempus quod complexionem habet
sanam proportionalem est ei conveniens. si quando ma
litia contrarius habet proportionale diversificatur
ab eo. Si cum multa ab equalitate egressio
accidit proportionale et non proportionale ab eo
diversificabitur ideo quod virtus debilitabitur.
Unumquodque et tempus cum egritudine convenientes ipsi
contrarium est. Cum duo tempora a sua egressa fuerint
natura et fuerit eorum exitus contrarius non fuerit ibi su
perfluitas longa quemadmodum si fuerit hyems
meridiana et supervenerit ei ver septentrio
nale. erit adiuvans super primum conferens
corporibus et ipsum temperans. eo quod septentrionalitas
est veris opposita meridionalitati hy
emis. Et similiter si hyems valde sicca
fuerit. ver valde humidum. tunc ver hyemis
siccitatem temperabit. Et si humiditas non fuerit
multa nisi prolongatur multo tempore non muta
bit. Sed cum temperamentum in humectatione impedien
te. Mutatio propterea temporis in uno tempore est
minus afferens mortalitatem quam cum muta
tio in multis temporibus. scilicet mutatio addu
cens mortalitatem. et non est mutatio cum
dans illud quod prius attulit mutatio sicut
diximus. Et ex contrariis aeris dignior ut con
vertatur ad putrefactionem est calida et humida aeris
complexio. primum vero quod accidunt aeris mu
tationes est in locis diversorum situum et ipsi fun
ditatibus vallium. si in equalibus et altis per
pauce existunt. et est convenientius ut tempora sicut
debent perveniant. ut sit estas calida et
hyems frigida. Et similiter unumquodque tempus
quod si plurimumque non ita fuerit. erit causa malarum
egritudinum. Annus propterea in quo omnia eius tempora secundum unam
evenerint qualitatem. annus est malus quemad
modum si totus annus fuerit humidus. aut
siccus. aut calidus. aut frigidus. annus est qui est
sic est multarum egritudinum secundum qualitatem propor
tionalium quarum tempora propterea erunt plurima et
Unumquodque namque tempus multum commovet egri
tudinem sibi proportionalem. quanto magis totus an
nus. tempus enim frigidum cum invenerit corpus fle
maticum commovet epilensiam et paralisim.
et apoplesiam. et torturam. et spasmum et
his similia. Et tempus calidum cum invenerit
corpus coloricum commovet maniam et febres
acutas. et apostemata acuta. quanto magis
si totus annus secundum unius temporis naturam incedit. Am
plius cum cito pervenerit hyems cito hyema
les adveniunt egritudines. et cum cito pervenerit
estas cito estivales perveniunt egritudines et
mutantur egritudines quae erant ante secundum iudicium
temporis. Cum aliquod prolongatur tempus. multe
eius fiunt egritudines. et precipue estas et autumpnus.
Debes autem scire quod effectus mutatio
num temporum non sunt propter cum tempus unum est tempus.
sed propterea quod cum eo mutata qualitas mag
na efficit operationem in mutationibus
dispositionum. Similiter quod si aer in una die
mutatur de caliditate in frigiditatem et muta
bitur secundum eas corpus. Et in temporibus quidem sanis
existit ut sit autumpnus pluviosus
et hyems temperata nec sit in frigiditate vehemens.
nec tamen non sit pluvia in comparatione regionis.
Et si ver pluviosum fuerit et estas non absque
pluvia fuerit erit istud quod sanum esse potest.
Capitulum v. de aeris bone substantie.

Et hoc sic est aer cum non amiserit ex via cordibus nec ex fumis res contrarias et quod est discoopertus celo et non est inter parietes et tecta constrictus. Cum vero in aere acciderit putrefactio communis discoopertus tunc erit magis recipiens ipsam quam constrictus et occultatus. Aliter autem discoopertus melior existit. Et hic quidem bonus aer permanere dat non cum eo vapores miscentur lacuum et stagnorum et profunditatum aquarum continentium et terrarum que sunt laxe et locorum ubi nascuntur olera et precipue non talia quales sunt caules et eruca oriuntur, et arbores viscose et arbores malarum complexionum sic solvuntur et nuces et fiunt odores putridi, et post hec non removeatur ab eo ventus bonus qui sufflat extra alta aut equalia. Et aer hic non retentus intra profunda quando calefit cum sol oritur et cito infrigidatur cum occidit. Nec est constrictus inter parietes qui parum est ex quo fuerit cum se benigni .i. lacunis et horum similia. Et nondum in tegete ad siccitatem perfectam pervenerunt. Nec obsistit attractioni aeris sic quod guttur stringit. Et vero quidem iam scivisti quod mutationum aeris alie sunt naturales alie sunt non contrarie. Alie sunt que non sunt naturales nec extra naturam.

Debes autem scire quod mutationes aeris que non sunt secundum naturam sive sint contrarie sive non contrarie quando eveniunt secundum accidens et quando non conservant accidens. Et ex dispositionibus quidem saniores est ut existat tempus secundum suam naturam. Quoniam eorum mutationes afficiunt equos. Capitulum vi. de dispositionibus qualitatum aeris temporis que ex temporibus proveniunt.

Hec calidus dissolvit et laxat. Et si eius calitas pauca fuerit temperata tunc rubificabit colorem eo quod sanguinem ad exteriora trahit. Quod si multa fuerit colorem efficiet citrinum propterea quod resolvit illud quod attrahit. Ipse quidem multum efficit sudorem et minuit urinam et digestionem fortiorem reddit et urinam efficit multam ideo quod humores constringit et propterea quod in sudorem partim resolvuntur et huius similia et minuunt egestionem propterea quod in calidi anni se exprimunt et ideo quod ventrum intestinum parum obedit. Unde propter destructionem obedientie urine stercus non descendit. Quia propter multum moratur et eius aquositas in urinam resolvitur. Aer vero humidus cutem lenit et corpus humectat. Et siccus exsiccat cutem et denigrat corium. Et aer calidus testificat actum et commiscet humores. Aer vero frigidus calidus est ab aere contrario. Aer est crossus est ille qui in tenuitate sic subtiliatur. Sed calidus est quem cum vaporibus miscet crossus.

[marginal note] Diversitatum vero temporum significatio est quia stelle in.

Diversitatum vero temporum significatio est quia stelle minute parum apparent et quia splendor eius quod ex stellis fixis sic est quod satellitum partim splendet. Et eius quidem consistunt vapores multi et fumi multi et venti boni pauci. Nunc autem illum sermonem ad hanc reducere in intentionem et complebimus temporum. Cum de mutationibus aeris que est per non tractabimus. Et omnes quidem temporibus quod proveniunt secundum quod de iudicia habent propria. Et finis quidem cuilibet temporis quod est per ipsum in iudiciis duorum temporum convenit in equibus ipsorum.

Ver autem cum est secundum suam complexionem est melius tempus et est proportionale spiritus et sanguinis. Qualiter cum sua existat equalitate quam inclinat ad calitatem cum subtile declinat parumper sopitum et ad humiditatem naturalem et rubificat colorem eo quod sanguinem attrahit temperate. Tunc proveniunt ad resolvendum quam ad modum estas provenit estivalis. In vere quidem commovet equos crudi in eo. Hinc est humores quos quietant autumnus et eliquat eos. Ideoque melia provenit melia commovet et ille in quo multitudo exultat humorum in hyeme propter ipsius gulositatem et exitiam ipsius putritatem fit in vere equibus apta quam ex illis commovet materias propterea quod ver eas resolvit. Cum vero ver prolongatur et temperatur estive equos putrere fiunt.

Veris autem egues sunt sanguinis egro et fluxus sanguinis e naribus et nimie ebulitio que de non existit colle et apostemata et carbunculi et sinaces et sunt plurimus pruriosie et alie extive. Et in ipso multum contingit ventrum fixione et sputum sanguinolentum et tussis et propterea in eo quod ex ipso est hyemale et yemi assimilatur fuerint eorum dispositiones male quas habent equos et per ptisin. Et propterea quod ipsius in flancis nimia movet flatus accidunt in eo apoplexie et palisis et inctuarum dolores. Et eis sicut quam ducunt ad hec est a fortio motu ex motibus corporeis et animalibus et exercitio et rex calefacientium eo quod aeris ad unitatem unitatis.

Nulla autem res est que ita tuetur ab equibus veris quam admodum flebotomia et minutio et diminutio cibi et augmentum bibendi et debilitatio potus et ebrietatis et ipsius imminutio et temperantia. Ver preterea primus est conveniens temporis que sunt circa ipsum. Hyems vero ad digerendum est melior propterea quod frigus calorem in natura sua complectitur. Unde fortior efficitur et non dissolvitur. Et ideo quia fructus sunt pauci et gens non accedit ultra via nutrimenta. Et quia horum motus propter repletionem est prius. Et quia ad loca ingrediuntur calefacientia. Ipsum quidem colorem plus debi-

In al' malinose sic
Arbor magna que nascitur in egipto
debilitat et siccum facit. frigidus vero aer constringit et extractionem
In alio inspissat
Al' que
principio temporis
In al' commotio eius
artificial' purgatio

Item

lutat quod omnia tempora sua frigiditate et sui diei
brevitate et sue noctis prolixitate. Et ipsum
est magis constringens materias et in ipso est
plus nocumentum sive cum incidunt et subtiliat.
Egritudinum vero hyemalium plurime sunt flatice
et in ipsa fleuma fit multum et plurimum quod est ideo
quia motu expellitur est fleuma. Dolores quoque a pri-
mo in ea sunt plurimum ad albedinem declinant et in
ipsis habundat catarrus. Et in capite catarrum a
aer autumpnalis mutatur quod prius sequitur a pa-
latis et a parte pulmonis et raucedo et do-
lores gutturis. Deinde accidunt dolor la-
teris ipsius et dorsi et lumborum nocumenta et
capitis dolor et vertigo immo apoplexia
et epilepsia. Et hoc totum propterea quod materie
constringuntur flatice et quia multiplicantur.
Senibus vero nocet hyems et eis similiter quia
eis similes existunt. Sed medius iuvamen-
tum prestat. In hyeme preterea ypostasis
in urina multitudo existit comparatione e-
statis. Et eius in quantitas est maior et minui-
tur in ea sanguis et augetur fleuma. In estate
vero augetur colera rubea. Sed preterea in eius fine co-
lera magis augetur propterea quod subtile resol-
vitur et grossum retinetur et constringitur. Et
iuvenes senes et que eis assimilantur in e-
state fortiores. Et estas quidem humo-
res resolvit et virtutes debilitat et
operationes naturales cum multe resolutio-
nis et attenuat colorem propterea quod resolvit
illud quod ex sanguine attrahit. Egritudinum
quoque tempora in ea abreviantur. Sed virtus for-
tis fuerit aeris invenit ad resolvendum
adiuvamentum et ad egritudinis materiam matu-
randum et expelleret eam extra. Quod si debilis
fuerit calor aeris ei addit debilitatem
propterea quod laxat et destruetur et morietur
eger. Amplius estas calida et sicca auto-
nomice incidit egritudines. Humida vero est maxi-
me cum fuerit egritudinum tempora prolongantur.
Ideo plurimum ulcerum ad serpere cito me-
num pervenit et accidunt in ea ydropisis
et lienteria. Et levitur non et adhuc totum
adiuvat humores qui a superioribus ad
inferiora descendunt et ipsa accipitur.
Estive vero egritudines sunt sicut febres tri-
ane et sinochus et causon et continua extre-
nuatio et ex doloribus dolores auris
et obtalmia. Et in ea multiplicantur propter
cum non fuerit vento sicca erisipila et herpes
quod est eius non causa est ipsa. Cum vero estas fuerit
invalida erunt febres huius dispositionis
non habentes asperitatem et acuitatem siccam

et multiplicabitur in ea sudor et expecta-
bitur in estibus propterea quod calitas humiditas huius
proportionatur quoniam calitas resolvit et humiditas
laxat et poros dilatat. Cum estas fuerit
meridionalis multiplicabuntur in ea mor-
talitates et egritudines variole et morbilli.
Septentrionalis vero estas est sana. Ideo ex p
medii egritudines in ea multiplicantur. Egritudines
autem iste ex parte medii sunt egritudines que perveni-
unt ex cursu materie propter calorem occultum
aut manifestum cum pervenit cum frigiditas ma-
nifesta et prius. Et hee quidem egritudines sunt
sicut reumatismi. Et ea que ipsos sequuntur. Cum
estas fuerit septentrionalis sicca flatica co-
fert et mulieribus et colera habentibus ru-
bea accidit obtalmia sicca et febres a-
cute longi temporis et pervenient ex adusti-
one colere constrictio et colere nigre exulta-
tio. Autumpnus vero multarum existit e-
gritudinum. Eo quod in ipso hora sub sole calor multum
incedit. Deinde in nocte pervenit ad frigus.
Et propterea quod fructuum est multitudo qua
humores fiunt mali et propter dissolutionem
virtutis in estate. Humores preterea fiunt
in autumpno mali propter mala cibaria et
propter subtilis resolutionem et quia remanet spissum
et propter eius adustionem. Cum a humore ebu-
lierit propterea quod natura ipsam vult expellere
et resolvere reducit ipsum frigus ad stringen-
dum. Sanguis quoque in autumpno multum
minuitur ideo sanguinem in sua complexione con-
trarium existit. Non igitur ad ipsum gignendum iuvat.
Et in resolutione iam precessit quod estas san-
guinem resolvit et ex ipso minuit. In
ipso autem accrescit colera rubea residua et
ab estate et magis propterea quod humores in esta-
te fiunt calidi et ideo in ipso colera multipli-
catur magis. Quoniam estas adhuc ut humores
et autumpnum facit ex eis aucteris. Et prius
quidem autumpnum senibus aliquid non convenientes
existit et eius finis eos impedit maxime
impedimento. Autumpni autem egritudines sunt
scabies que excoriat et impetigines et eius
et iuncturarum dolores et febres continue
et febres quartane propter colere nigre mul-
titudinem propter quod eius operatione declara-
vimus. Ideo incrassatur splen in eo et accidit
in ipso ut unam guttam emittat propter illud
quod vesice accidit de diversitate complexionis in
caliditate et frigiditate. Difficultas quia ac-
cidit urine quod plus accidit quam ut unam gut-
tam emittat et accidit in eo lienteria. Et
hoc quidem est propterea quod frigiditas expellit in quod

Comentum

i. destruit

i. non cito expellitur

multi

i. refrenat

In alio tempore vesperis

In alio cum ipse

In alio quoniam estas facit humores calidos in autumpno [illegible] frigiditas

ex humoribus ad interiora corporis est subtile et fit
in eo sicca et acuit in eo similitudinem quartane coli
ca et vene flatice. quoniam prius cuiusque humoris
causa est ex humore que efficitur tempore quo annus ipse
fuit et in ipso et multiplicatur ylliaca sicca
et est cum in eo acuit applicatio et egritudines pulmo
nis et dolores dorsi et coxarum propter motum
superfluitatum in estate preteriti et postea causa
constrictionis et multiplicatur in ipso humores
in ventre propter debilitatem virtutis in digerendo
et expellendo. In ipso et tempore in sicco mul
tiplicantur variole et papule cum annus ipse fu
erit estas calida et in ipso et multiplicatur
mania propter humorum colericorum malitiam et
quod colera nigra eis commiscetur. Autumpnus
preterea est tempus quo in pulmonem habentibus apparet
dentium que sunt habentes ptisim et ipse decreg
ccaulentum in sua dispositione cum annus ipse mutuum
huius et non bene manifestabitur. Ethica que
singulariter habentibus est ipse dentium tempus causa sue
exsiccationis. Amplius autumpnus est sicut nu
tritor reliquarum egritudinum estatis. et autumpnus
qui melior existit est qui est magis humidus et
pluuiosus. Et deterior est ille qui est siccus.

Cap. vii. de iudiciis et dispositionibus anni.

Cum in hyeme meridionali ver supue
nerit septentrionale quod postea estas sequitur
valde vaporosa et multiplicate fue
rint aque et ver conservauerit materias usque
ad estatem multiplicabuntur in autumpno
mortalitas in pueris. et multiplica
buntur dissenteria et intestinorum ulcera
et tertiana notha plurima. Cum hyemps mul
tarum fuit aquarum abortiet illa que se
mine parituras sperabat absque causa. Quod
si pepererit erit quod pariet debile aut mor
tuum aut grande habens malitiam. Et in
hominibus multiplicabuntur obtalmie et san
guinis egestio et cetera et multiplica
buntur et precipue in senibus et descendunt in membra cor
rupta et quidam moriuntur morte subi
ta. ideo quod vie spiritus subito ex multitu
dine opilantur. Et cum ver pluuiosum et
meridionale fuit. ipsum quod hyemi sup
venit septentrionali multiplicabuntur in
estate febres acute et obtalmia et non
solo et sanguinis egestio et plurimum horum omnium
contingit propter reumatismos. et postea quod flat
quod in hyeme adunatum fuit ad foramina
vie descendet occulta eo quod ipsum moue
bit calor et precipue in humidis habentibus complexionem
sicut et mulieribus et multiplicabuntur pu
trefactio et precipue febres. Quod si in aliquo

estate evenit pluuia tempore quo canis ele
vatur et postea venit ventus septentrionalis. ut
fiducia habebitur et resolvuntur egritudines. Quibus
autem plus nocet hoc tempus mulieres et pueri
Et qui ex eis evaserit ad quartanas deve
niet propter humorum adustionem et quod fiunt
a nis et post quartanas pervenient ad ydro
pisim ad dolores splenis et ad epatis
debilitatem propter hoc. In senibus autem et in cor
ruptis est timor frigoris. Et ei nocumentum
prius. Cum vero estati sicce septentrionali sup
venerit autumpnus pluuiosus meridio
nalis preparabuntur corpora ad hoc ut veniat in hye
me dolor capitis et tussis et raucedines
et gutture et fluent quoniam coriza mul
tum accidet eis. et similiter cum estati sicce et
meridionali supvenerit autumpnus pluui
osus septentrionalis multiplicabuntur et in
hyeme dolor capitis et post reumatismum
et tussis et raucedo. Et cum estati meridi
onali autumpnus supvenerit septentrionalis
multiplicabuntur in eo egritudines ex prime
ndo et constringendo. Et in causis hoc. Et cum
autumpnus et estas in hoc convenerint ut sint
ambo meridionales humidi multiplicabun
tur humores. et cum venerit hyemps venient
egritudines ex premendi quas diximus. Neque lon
ge quando ad constrictionem et materiarum congela
tionem pervenient. eo quod sunt multe et quia
vapores non habent unde egrediantur ut ad pu
tredinis perducant egritudines. nisi fallor quando
hyemps sit in summa preparatione quod inveniet ma
las materias constrictas et multas. Cum
vero ambo fuerint sicci septentrionales in habi
tu cum eis nocet humiditas. Et mulieribus
et qui sunt tales quales ipsi sunt accident
obtalmia sicca et catarri longi temporis
et febres acute et similia. Hyemps autem
que est frigida et pluuiosa ardorem efficiat
urine. Et cum estatis caliditas fuit
fortis et eius siccitas. fuit pervenient
similiter pruritiose aut non pruritiose.
et que apparent et que non apparent. Et que apparent
aut erunt intus aut extra. et variola
et ingrediendi difficultas et morbillus
et alio erunt salui et obtalmia et san
guinis corruptio et extasis et mestru
orum et sputi retentio. Cum post hyemem
siccam fuit ver et siccum erit malum.
Amplius pestilentia corrumpit arbores
et vegetabilia. ideoque corrumpuntur ea ex
animalibus que ea comedunt. et ideo homines quies
cunt corrumpuntur.

Jn alio male

Saumpno

Jn alio vehementi humani

Jn alio debilitabuntur et morientur et corrumpentur

Jn alio invadunt vel sperant

J. am

Jn alio accruantibus et expellentur hinc semel

J. omnis xvj die inmi.

Vel unde

Jn alio variole et morbillus

Spestilencia.

Cap. viii. de accidentibus aeris ip[s]s[i]s omnibus que non valde cursu non conveniunt

Nunc autem dictionem complere de- stituimus de aliis mutationibus aeris non ullis-
minus convenientius nisi quod sunt res celestes et res terrestres
eveniunt. Et iam quod multas earum in nu-
meri in narratione quaerimus. Ille ergo que res secun-
tur celestes sunt sicut ea que stellarum cum accide-
rit est cum multe ex stellis in uno coniunguntur
loco et coniunguntur soli et provenit ex hoc calefa-
ctio multa eis que capita sunt ipsis opposita
aut locis que sunt circa eas. Et est cum ab oppo-
sitione capitum multa movetur longitudine
et minuitur calefactio. Impressio enim recti-
tudinis capitis in calefaciendo non est sicut ipres-
sio durabilitatis rectitudinis et propinquitatis.
Rerum autem terrestrium alie sunt que sunt per eam
latitudinum terrarum. alie sunt que sunt propter al-
titudinem civitatum. et propter earum profundi-
tatem. et alie sunt que ventorum cum existunt.
et sunt alie que sunt propter earum terre. Ille autem
que sunt propter eas latitudinum sunt quia sicut
sunt que sunt circa revolutionem capitis can-
cri in septentrione. aut revolutionem capitis
capricorni in meridie erit magis calida
quam illa que elongabitur ab ea ad partem linee
equinoctialis aut ad septentrionem. Credere
vero debet ex eo sermonem quod videtur quod terra que
est sub circulo equinoctialis diei est circa equalitatem
quia cum celestis calefaciens ibi est ubi est
cum una que est solis oppositio capiti. Et hoc
quidem oppositio sola non magnam efficiat
impressionem. Que autem magnam efficit impressionem
est durabilitas oppositionis. Ideo calor in
medietate hore octave est maior ca-
lore quam in medio diei. Et propterea cum sol est in
postremo cancri et in principio leonis est plus ca-
loris quam est cum est in fine sue declinationis.
Et ideo cum sol accipite cancri procedit ad a-
lium quod est declinationis minoris quam ipse est
ei calor maior quam sit cum est in tanta declina-
tione et nondum pervenit ad caput cancri. Inter terra
vero que est sub est linea equinoctiali non opponitur
sol capiti nisi paucis diebus sed postea ca-
to elongatur. augmentum namque partium declina-
tionis apud duos menses multum existit ma-
ius quam augmentum quod existit apud duos e-
picos. immo fortasse apud duos tropicos
non operabuntur motus tum dierum aut quatuor
aut plurimum impressionem sensu perceptam. Deinde
sol moratur in latitudine una aut circa
longo tempore et incessanter calefacit. Quia pro-
pinquiora teneendum est quod terrarum quarum latitudines
sunt propinque declinationi totius orbis terris sunt
calidiores. Et propter hoc ille que absunt in
duobus elongantur lateribus ad partes duo-
rum polorum existentes frigidiores sunt. Inter
terra vero equinoctialis non est calor ille super-
fluitatis quia est oppositio circa revoluti-
onem capitis cancri in locis habitati-
stratis. autem iste que ad septentrionem longe
sunt ab ista revolutione est maior ... Et
hoc quidem est illud quod est considerandum secundum lati-
tudines terrarum ita tamen ut in omnibus aliis dis-
positionibus similes existant. Illud vero quod est
secundum terre situm est quod quando in alto consistit loco
quam in profundo. Et locus quidem profundus est semper
calidior et locus altus semper frigidior. Illud est quod de
circa terram in hoc spatio in quo sumus est calidius propterea
quod solis radius circa terram fit fortior. Et quod ab
eo quod terram altum elongatur est magis frigidum.
Et ei quod est cum in parte phylosophie nihil conti-
net. Cum profundum propter hoc multum fuit multum
plus comprehendet radium et ei magis calidum.
Illud vero quod cum montium existit sicut illud
in quo mons existit secundum intentionem habitationis est
in regionibus in dictis quas nominavimus. Et sicut in quo
est secundum intentionem manifestus est id de quo nunc
loqui volumus. Dicemus igitur quod mons in spa-
tio duobus operatur modis. Unum est ex parte in
super civitatem solis radios reducit aut
ipsos ab ea tegit. Et alter est ex parte unius
ventum prohibet et ei exuberationem refrenat.
Primum autem est sicut si a parte septentrionis alicu-
ius regionum que sunt septentrionales sunt montes
et elevet sive eam sol in sua revolutione
reflectetur ipsi calefactio ad regionem
et calefaciet eam licet regio sit septentrionalis.
Et similiter cum mons est a parte occidentis et dis-
cooperit ab oriente. Sed cum mons existit
a parte orientis minus est quam istud in hac in-
tentione. Sol namque cum movetur et super mon-
tem illum elevatur omni hora ab eo elongatur
et radiu qualitas se minorando procedit
quam ab ipso ad illam tendit. Cum vero mons est
ab occidente non est sic. sol est quoque hora ap-
propinquando ei incedit. Modus autem ventum prohi-
bendi est quod mons aut claudit civi-
tate flatum venti septentrionalis in frigiditatis
aut multiplicatur flatus meridiana-
lis calefacientis. aut est civitas inter
duo cacumina montium sita directa ob-
viationi alicuius venti cuius exsufflatio ibi
fortior erit quam sit in terra plana. Solet enim
aer cum per viam incedit angustam cursum per-
dere et non cessare. et similiter aqua et alia.

i. et planetis — sol aut

sunt per eam motum et alie sunt que sunt per eam maium et alie sunt que

i. rectitudo

sol quando

i. nodos

In al' aptitudine una propinqua ...

i. aeris

In al' extremum

In al' autem adiunctum et sufflatur eius

In al' removetur

i. a sole

In al' dum est aeris ... cum attingit per viam angustam ... ut durior cum eo ... et non cessat

Et eius gratia causa in illis est sita. Civitates vero magis temperate ex parte motuum sive sint cooperte sive discooperte sunt que ab oriente discooperte sunt et a septentrione et cooperte ab occidente et meridie. Ex maribus vero provenit assidue civitatibus que eis vicine sunt humiditatis augmentum. Quod si maria fuerint a parte septentrionis eis, hoc ad iuvans ad infrigidandum eas per volutationem venti septentrionalis, quia venit ab eo frigidus existit super aquam fluentem. Et si a parte fuerint meridiei, proveniet ex eis consimiliter meridianis augmentum. Et propter hoc si pervenerint loca non invenerint propterea quod mons qui in fine resistit, et cum a parte fuerint orientis erit humectatio aeris ab eis maior quam si in parte fuerint occidentis. Sol enim suo descensu resolvens augebit quanto plus appropinquaverit. Si in occidentalibus non sic efficietur. Ad fumum vero ex maris vicinitate proveniet in aere humiditas. Propterea si fuerint venti multi et fuerint ardentes quos non refrenaverint montes erit aer magis aptus efficiatur salvus. Quod sive in exsufflare nequiverit erit putrefactio in spatio et ut humores putrescunt. In hiis autem in terminis venti qui sunt meliores sunt septentrionales, post orientales, post quos occidentales. Et deteriores sunt meridionales. Sermo vero de eo quod ventorum causa generatur duobus existit modis. Sermo universalis absolutus. Et sermo secundum quod competit unicuique civitati proprium existit. Universalis vero sermo est quod meridionalis secundum plurimas civitatum calidus est et humidus. Sed calidus propterea quod a parte solis in civitate calefacta venit. Et humidus propterea quod plurimum marium a nobis est meridionale. Et propter hoc quod sunt meridionalia operatur in eis sol fortiter et elevat ex eis vapores quos ventis immiscet. Et ideo meridionales venti existunt laxantes. Septentrionales vero sunt frigidi eo quod super montes transeunt et super terras frigidas multarum nivium. Et sunt sicci propterea quod eis non multi associantur vapores. Quoniam resolutio a parte septentrionis fit minima. Et transeunt super aquas marina solutas. Sed transeunt secundum plurimum super aquas congelatas aut super deserta. Et orientales quidem inter caliditatem et frigiditatem sunt temperati. Sed sunt occidentalibus sicciores. Septentrionalis namque orientis nimium habet maria quam septentrionale occidentis. Et nos procul dubio septentrionales sumus. Occidentales vero paulo plus sunt humidi, quoniam super maria transeunt et quia sol eos suo diversificat motu. Unusquisque est eorum duorum scilicet sol et ipsorum alter suo motui contrarius existit. Ideoque non tantum resolvit eos sol quantum orientales resolvit ventos. Et propter hoc quod maior orientalium exsufflatio est in principio diei et maior exsufflatio occidentalium est in fine diei. Et ideo occidentales minoris existunt caliditatis quam orientales et magis ad frigiditatem declinantes et orientales maioris caliditatis. Licet alio comparatione ventorum meridionalium et septentrionalium sint temperati. Quoniam vero in civitatibus ventorum multa sicut alias res mutantur. Est enim quibusdam in quibusdam civitatibus convenientes ut venti meridionales sint frigidiores cum circa eas montes fuerint nivosi. Meridionales convertunt se venti meridionales ad frigiditatem ideo quod super eos transeunt. Et est cum septentrionales meridionalibus calidiores existunt cum circa eas deserta fuerint adusta sicut accidit in maium aut sunt venti qui per deserta transeunt valde calida. Aut sunt venti de genere fumorum qui in spatio sic efficiuntur terre substantia similia igni. Quoniam cum sunt generis incantationis sic accensio et combustio et similia sequitur et quod genus est descendit in quo existit adustionis et igneitatis reliquie. Quare omnes venti fortes sic videtur sapientibus philosophorum non incipiunt nisi a superiori. Licet materia eorum principium sit ab inferiori. Principium vero motuum et exsufflationum et flatuum eorum est a superiori. Et hoc autem est inditum omne aut secundum plurimum. Et hec certificatio in parte illius philosophie continetur. Et nos quidem non addimus istius modi exemplorum in locis habitatis. Civitatum vero diversitates sunt secundum terram. Quoniam earum alie sunt lutose, alie sunt que sunt petrose, alie sunt que sunt arenose, alie sunt que sunt limose fetentes aut cenose, alie sunt super quarum terra est ut metallina sulphuris et hoc totum in eis aere et aqua operatur.

Cap. viii. De impressionibus aeris mutationum malarum cursum non contrariarum.

Mutationes vero non egredientes sunt aut per consuetudinem in qualitatibus ipsis. Quarum vero una existit sicut est ut eius similia ad malitiam convertatur non ideo quod aliqua suarum qualitatum valde fortior facta fuerit sed augmentum vel diminutionem. Et hec est pestilentia et est putrefactio que accidit aeri similis putrefactioni aque remollitionis fetide. Non namque cum aerem dicam nolumus dicere aere

fo[illegible] 2

q aer rā simplicia n̄ putrescūt

aūr

q̄ ī tp̄e sep̄ accidit pestilencia

Septa aeris h̄ tres partes [illegible] multū calida ⁊ infima [illegible] multū calida [illegible] radios solis ⁊ mediam [illegible] frigida [illegible] malicia [illegible]

N' q̄ ī febre pestilēciali huōres [illegible] putrescūt [illegible]

siplicē nudū qm̄ ipē n̄ ē aer q nos
ɔ̄diit. ⁊ si ī uēt fuit purus fortasse
ēēt alī. Ipē ē ⁊ unūqqȝ simpliciū nudo
rū n̄ putrescūt. s; aū ī sua q̄litate a
ut ī sua s̄ba ī aliū ɔ̄uTit simplex sicut
aqua ɔ̄uāt in aerē. Cū aerē dicim̄
nolum̄ dicē n̄ [illegible] ī s̄ba sua cōmixtū.
Et ē cor̄ cōmixtū ex aere ēēficiato ⁊
ptib; aq̄is uaporosis. ⁊ ptib; t̄rris ī
fumo ⁊ nubib; surgētib; ⁊ ptib; ig
neis. Et nos n̄ dicim̄ illū aerē n̄
si quō dicim̄ aquā maris aut lacuū
aquā l; n̄ sit aqua pura siplex s; mi
xta ex aere ⁊ t̄ra ⁊ igne. s; sup̄a⁹ m
ca ē aq. h̄ g aer putrescat qm̄ ⁊ ɔ̄uTit
ei s̄ba ad malitia sic aqua lacunarū
qm̄ putrescat ⁊ ɔ̄uTit ei s̄ba ad ea. Pe
stilētia aūt ⁊ aeris putfactio s; plimū
eueīt ī postremo estatis ⁊ ī autūp
no. Et nos qdē uidim̄ accīa q̄ ex
pestilētia ī aliis locis pueīūt. Q̄ n̄
ī ipī existit q̄litatib; ē ut s; caliditatē
aut frigiditatē ad q̄litatē pueīat īcol
labilē ītātū ut p ipm̄ messes ⁊ ge
neratio corrūpāt. Et h̄ qdē aut ɔ
u̇sio h̄ōgenea sic rabiositas estatis
cū fortior fit. aut ɔ̄u̇sio ɔ̄t̄ia sic fri
gōris malitia ī estate q̄ ꝑꝑ aliq̄d
eueīt accīns. Ex aere u̇ cū mutat̄
pueīūt ī corꝑib; accīntia. Cū ē putre
scat putrefac̄ huōres ⁊ ī capl huōrē
putfac̄ q accorde ɔ̄diit ē. qm̄ ad
ipȝ ꝑꝑiq̄ accedit q̄ ad aliū. Et si for
tit̄ calefit. uicturas laxat ⁊ huōres
resoluit. g̃ ī siti augmētū ꝑ̄stat ⁊ re
soluit sp̄s ⁊ deicit uirtutes. ⁊ p hi
ber digōēȝ ꝑꝑea q calorē ī natū oc
cultū resoluit q ē ī stīn n̄ ⁊ colorē
effic̄ citrīnū ꝑꝑea q huōres resoluit
sanguineos colorē rubificātes. ⁊
q colerā alios fac̄ supare huōrē.
⁊ cor calefac̄ calore n̄ innato ⁊ fac̄
huōres fluere ⁊ ipōs putfac̄ ⁊ de
ferit eos ad ɔ̄cauitates ⁊ m̄bra debi
lia ⁊ corꝑib; sanus n̄ ē bon̄. Est tñ cū
ydropicas ɔ̄fert ⁊ paraliticas ⁊ relaxatis
frō ⁊ spasmo huīdo ⁊ torture huīde.
Aer u̇ frīd calorē ī natū ad ītiora re
duc̄ fac̄ n̄ talē adept fuit fortitu
dinē p q̄ ad ītioā ī gtulat. h̄ nāȝ ē
mortificatis. Aer ꝑꝑea frīd n̄ multū
tm̄ p hib; materiā fluxū ⁊ ɔ̄tinet
eas. s; fac̄ catarrū ⁊ debilitat n̄uos.

⁊ t̄rrā artiā magis ledit ī pedimēto.
⁊ cū n̄ fuit fortis digōēi efficiet for
tiorē ⁊ eos occultas opaciores faciet
fortiores ⁊ excitabit appetitū. Ad
ultimū u̇ magis ē sanis ɔ̄ueniēs q̄
aer multe caliditatis. s; ei q̄dē nocu
mēta sūt ex pte opilationū q̄ ex ner
uis p̄cedit ⁊ io q claudit poros ⁊ q ꝑmit
s q; mī existit ī ossib;. Aer u̇ huīd
ꝑlib; ɔ̄uīū ē bon̄ ⁊ colorē effic̄ bonū.
⁊ cutē reddit eā mollē ⁊ poros di
mittit apertos s; ad putfactionē ꝑꝑit.
Et sicc̄ qdē iuuc existit ɔ̄tīū. Caplm̄

.x. de naturis uētor̄.

IAm uētor̄
dispōēs narrauim̄ ī capl̄o mutati
onū aeris narrātē aliq̄. nūc u̇ ī ei
s̄ medij uolum̄ p̄ tēpe aggrauim̄ s;
aliū ordinē ⁊ incipiem̄ a septētrīa
li. Septētrīoal' corroborat ⁊ īdurat
⁊ q̄ manifeste fluunt p hib; ⁊ clau
dit poros ⁊ digestiuā fortē effic̄
⁊ ɔ̄stringit uētrē ⁊ ī durat ⁊ puocat u
rinā ⁊ aerē putridū pestilētialē
sanat. Cū u̇ meridional' septētrīoa
lē p̄cedit seq̄r eū septētrīoal' accīt
a meridiōali fluxus ⁊ a septētrīali
expssio ītī. ⁊ q̄ puenit inde fistula
ad exteriora. īdeq; multiplicat̄ et flux
matiez capitis ⁊ pectoris egrīues. Et
egrīues q̄ septētrīales sūt dolorē
nuor̄ de q̄b; sūt uesica ⁊ matrice ⁊
difficultas mingēdi ⁊ tussis ⁊ co
stariū dolores ⁊ lateris ⁊ pectoris ⁊ cō
pulationes.

Cap. xj. de meridiali uēto.

Meridioal' laxat fortitudinē ⁊ apit
poros ⁊ eleuat huōres ⁊ mouet eos
ad exteriora ab interiorib;. ⁊ ī sensib;
effic̄ grauitatē ⁊ ipē ē q̄ exeīs que
cicatricis corrūpit ⁊ egrīū efficiat
recidiuatiōē ⁊ debilitat ⁊ sup exi
turā ⁊ podagrā fac̄ pruritū. ⁊ cōmo
uet epilēsiā ⁊ affert sopnū ⁊ fac̄
febres putidas s; n̄ exaspit grauitā.

Cap. [illegible] de orientalib; uētis.

UEntus isti
si ī postremo noctis ⁊ p̄n̄ diei fla
uerīt ueīēt ab aere q ia tēpat̄ ē
ꝑꝑ solē ⁊ s̄btiliatus ⁊ ei huīditas
ia fuit diminuta. īdeo sūt sicciores
⁊ s̄btiliores. Et si ī fine diei ⁊ p̄n̄
noctis flauerīt erit res ɔ̄t̄ia. Oriē
tales tñ uniuersaliter occidētalib;
sēp existūt meliores

de occidētalib; uētis.

UEnti isti s;

N' q aer frig' ē mag' [illegible] sanis q calidi

pimit

er

ī. ūni signus fluer[illegible]

N' ab interioribus

N' a sole

flauerint in fine noctis et post diei ue
nient ab aere in quo sol oritur non fuit spis
siores grossi et crassiores erunt. Quod si in
fine diei et noctis post flauerint erit
res contra. **Cap. xi. De eis que proueniunt ex locis habitabilibus.**

In capitulo
mutationum aeris iam narrauimus dis
positiones quasdam locorum habitabilium.
Nunc uero in eis et sermonem uolumus proferre
compendiosum sed aliud ordinem non est
nobis auiditum si aliquid ex eis que diximus
reiteremus locorum habitabilium iuditia.
Iam sciuisti quod locorum habitabilium dispo
sitiones in corporibus diuersificantur cum altitu
dinum et profunditatum in ipsis et cum dispo
sitionum eorum que eis uicinantur cum hoc ex
motibus et dispositionibus terre ipsius sicut lu
tosa aut humefacta aut cenosa.
aut sicut in ea uel minere et dispositi
onis multitudinis aquarum aut pauci
tatis earum et dispositionibus eorum que eis
uicinantur sicut arborum aut minerarum
aut fouearum aut cadauerum aut
herbarum siluarum et sciuisti quod aerum com
plexiones ex latitudinibus ciuitatum co
gnoscuntur et ex terrarum spatiorum et ex mon
tium et marium uicinitate quam habent ci
uis et ex uentis earum. Et nunc quidem
dicemus summatim quod omnis aer quando in
fundatur cum sol oritur et cito calescit est
ipse omnibus est subtilior. Qui uero huic est contrarius exi
stit e contrario. Deinde omnibus deterior aeribus
est ille qui cor constringit et aeris angust
at attractionem. Post hoc diuidemus unicuique
loca habitabilia dispositionem. **De locis habitabilibus calidis.**

Loca habitabilia
calida nigrificant capillos et crinium
crispitatem quod eos cum colligunt prope siluas
efficiunt et digestiua debilitantur et cum
in eis maxima fuit resolutio et minuetur
humiditas. cito aducient senium sicut
in terra nigrorum. Illi namque qui ibi morantur ad
ueniunt senium in annis .xxx. Et eorum cor
da sunt timida propterea quod spiritus multum
resoluitur. Corpora propterea in locis habitabilibus
calidis morantium sunt magis leuia.

De locis habitabilibus frigidis.

In locis habitabilibus frigidis morantes sunt
fortiores et audaciae maioris et me
lius digerentes sicut sciuisti. Quae si
fuerint humida erunt ibi morantes cras
si carnosi et multa humiditates adipe
quorum uene erunt profunde et iuncture co
aulte et ipsi erunt teneri et albi.

De locis habitabilibus humidis.

In locis habitabilibus humidis morantes
pulchrarum sunt faciarum quorum carnes sunt
leues et cum exercitantur cito aduenit eis
laxitas. et eorum estas non multum cale
fit in hyems ualde in frigida. Et eis ad
ueniunt febres multe morose et fluxus
uentris et sanguis multus exit ex menstruis
et emoroydibus et multiplicantur in eis
emoroydes et ulcera putrida et putre
factio et multiplicantur in eis epilensia.

De locis habitabilibus siccis.

In locis habitabilibus siccis morantium
exsiccantur complexiones et ipsorum offuscantur
carnes et exsiccantur et eorum cerebris cito
aduenit siccitas. et eorum estas est ual
de calida et hyems quidem multum frigida.

In locis **De locis habitabilibus altis.**
habitabilibus altis morantes sunt sani
et fortes. laboris multum patientes
et uiuunt diu. **De locis habitabilibus profundis.**

In locis habitabilibus profundis morantes
in uaporositate existunt multa et corporis
debilitate et aquas habundant non frigidas et
praecipue si fuerint stantes aut aque lacuum
aut stagnorum. Et quemadmodum sciuisti
eorum aeres sunt mali. **De locis habitabilibus petrosis et discoopertis.**

Horum aeres
in estate sunt ualde calidi et in hyeme
multum frigidi et eorum corpora sunt dura soli
da et multorum capillorum fortia et uinc
tura manifeste et uincit in eis siccitas
et sunt multum uigilantes. et sunt malo
rum morum inobedientes. et est in eis bello
rum fortitudo et solertia in artibus et a
cuitas. **De locis habitabilibus monti**

In locis monti **osis niuosis.**
osis niuosis morantium iuditium est
sicut iuditium aliarum terrarum frigidarum. et eo
rum terre sunt uentose. Et dummodo maxime
fuerint grauiores in eis boni uenti. Sed cum resol
uitur si montes habent quietos prohibent
fieri uaporosa. **De locis habitabilibus maris.**

Horum temperatur caliditas et frigiditas
propter suae humiditatis ad passionem inobedi
entiam et ad recipiendum illud quod in ipsa
penetrat. In humiditate uero et siccitate
procul dubio ad humiditatem declinant.
Et si septentrionalia fuerint erunt maris
uicinitas et habitationis profunditas
quod magis tempore in eis. Et si meridio
nalia fuerint calida erit e contrario.

Marginalia:

in alio imputandum
.·. luminosa sereni
Nota
.i. ethiopia
ex graui reg... uita ac... senectutis
Sunt semper in uentu et ydropisi
in alio prisonay
.·. Bone siluestres
Male siluestres
In alio et scias quod aque eorum sunt male propter aeres eorum
.·. In alio recens
.·. In alio superbi

De locis habitabilibus septentrionalibus.

Horum habitabilium locorum hominum iudicia
sunt sicut iudicium civitatum et temporum frigidorum
in quibus multiplicantur constringendi et exprimen-
di egestiones. Et multiplicantur in eis humo-
res in calculo congregati. Et solet in
eis esse digestivae virtutis et vitae longi-
tudo. Et multiplicatur in eis exitus sanguinis
ex naribus propter multam repletionem et reso-
lutionis privationem. Venae ergo finduntur.
Epilepsia vero non eis accidit propterea quod sunt integre
sani. Et quia calor eorum innatus est multus, quando
si accidit erit fortis, quoniam non evenit nisi propter
fortem causam. In corporibus propterea eorum cito ulcera
sanantur propter eorum fortitudinem et sanguinis
eorum bonitatem. Et propterea quod cutis non est causa que
eam lavet aut que eam detegat. Et propter
multam caliditatem eorum cordium sunt in
eis mores lupini. Mulieribus preterea
eorum accidit ne menstruus perfecte mun-
dent quoniam eorum menstrua non sufficienter fluunt
cursu propter venarum constrictionem quia non est in quod
ipsa faciat currere et laxet. Et propter hoc dixe-
runt quidam quod sunt steriles quia earum ma-
trices non sunt mundae. Hoc tamen diversum est ab eo
quod in partibus terris videmus. Ego autem
dico quod caloris innati earum fortitudo
purificat eas quando minuit ex causis que flu-
ere faciunt et laxent exterioribus. Et di-
xerunt quod raro accidit eis ut abortum pa-
tiantur. Et hoc quidem demonstrat quod virtutes
morantium in istis habitabilibus locis sunt
fortes et propter adveniet eis durius quoniam nervi
earum patiendi sunt stricta et solida. Quod
vero abortiunt sed plurimum fit propter frigus. Lac
quidem est paucum et grossum propter frigus non per-
mittens penetrare et currere. Est et cum in
hac terra accidit et precipue debilibus homi-
nibus virtutes ut mulieribus causam et pti-
sis et eis preterea quod patiuntur accidit eis ptisis
et causam frequenter propterea quod vehementer se
exprimunt ex duritie pectoris. Venae ergo que sunt
in parte pectoris finduntur et partes aliquae
ex venis et villis. Ex primo ergo accidit
ptisis, ex secundo causam. Iuvenes quia ventris
propter est ad finiendum apud vehementem ex-
pressionem. Et pueris accidit ramex aquosa
que ab eis removetur cum crescunt. Et pu-
ellis accidit aqua ventris et matricis que cum
crescunt recedit. Obtalmia vero raro ac-
cidit eis, sed cum accidit est fortis.

De locis habitabilibus meridionalibus.

Horum iudicia sunt iudicia civitatum et temporum
calorum. Plurimum autem aquarum que sunt in eis est
salsum et sulphureum. Et capita moran-
tium sunt plena humidis materiis quoniam ve-
nientes hoc oportet. Et eorum ventres sunt
soluti propter id quod ab eorum capitibus ad stomachum
descendit. Membra quidem eorum sunt laxa et de-
bilia et sensus ipsorum graves et desideria
in comedendo et bibendo debilia. Et quibus in
uno gravatur propterea quod eorum capita et stomachus de-
bilia existunt. Ulcera quidem eorum durant sana-
ri et mollificari. Mulieribus vero accidit
multum sanguinis menstrui exitum nec constrin-
gitur nisi cum difficultate, et frequenter abor-
tiunt propter multitudinem egritudinum earum. Et non
ob aliam causam viris quidem accidunt a ventre
sanguinis exitus et emorroides et obtal-
mia humida que cito sanatur. Senibus vero
qui transeunt quinquaginta accidit paralisis propter
eorum catarros. Et accidit omnibus eis propterea quod
sunt capita eorum plena asma et tussis
et epilensia. Et accidunt eis febres in
quibus caliditas et frigiditas coniunguntur. Et febres
longe hyemales et nocturne. Acute vero
febres parum accidunt eis propterea quod eorum
ventres multum resolvuntur et dissolvunt
subtile quod est in eorum humoribus.

De locis habitabilibus orientalibus.

Civitas que ab
oriente est aperta et in opposito posita est sa-
na et boni aeris. Sol enim in principio diei super
eam elevatur et aerem eius clarificat. Preterea proce-
dit ab ea aere iam clarificato et quod suf-
flant super ipsam venti subtiles quos primi-
tit ei sol. Deinde ipse met eos sequitur et con-
veniunt eorum motus.

De locis habitabilibus occidentalibus.

In civitate que ab occidente
est discooperta et ab oriente cooperta non venit
ad eam sol nisi tarde. Et illico cum venit in ipsa
iam prope elongatur ab ea quia non ei appropinquando incen-
dit. Propter ergo eius subtiliat aerem neque exsiccat
sed dimittit ipsum humidum grossum et si ven-
tos ei mittit, mittit eos ab occidente
et in nocte. Iudicia ergo ipsorum sunt iudicia
civitatum humidarum cum non caliditate hu-
manitate temperata grossa. Et non est propter id quod ex
spissitudine provenit aeris eorum non vero
natura similis existeret. Sanitas vero in ci-
vium existit que in terris orientalibus cum dimi-
nutione multa. Iam attendenda sunt verba
eius que dicit absolute quod ventus hic terrae est vir-
tuosus sed comparatione aliarum terrarum valde
bonus. Que vero in ea vehementer existit malum
est quod sol non advenit nisi postquam iam invaluerit
ad calefaciendum clima. Iterum est alter super

In alio inspisset

Et aliqui

millius

vel uehitur

In al. et ipsi aliqui
ipsi capitis ...

In al. impugnat

ipsis senectute

In al. resolvunt

In al. ab occidente cooperta

et

cu g p fing noctis op h subito ele
uatur. si pp humiditate dnus aeris eius
uoces hominu rauce et papue i auctu
no pp reumatismos eorum. De eligen
dis locis habitabilibus et eis pparandis.

Q[uia] loca elige habitabilia cognoscere debet
terra ciuitatis et quo ei existit disposicio s[ecundu]m
altitudinem et eius pfunditate et eius coop
turam aut coopertam vel aquam et esse
aque ipsi et quo existit, s[ecundu]m eius ppala
tionem et eius discoopertam. aut si sit oc
cultatione et ipsi pfunditate et si sit ue
tis exposita aut in terra pfunda. Et debet
cognoscere uentos ibi flantes si sint sani
tati et quod ei sit uicinu ex maribus et pe
lagis et montibus et mineris. Et debet
scire qualis sit terra s[ecundu]m sanitatem et egritudines.
et que egritudines illic commorantibus euenire
solent. Et debet cognoscere ibi commo
rantium fortitudines et eorum desideria
et dignitatem et nutrimentorum eorum bonitatem
et quo ei existat structura. et si sit am
pla spaciosa aut sit ei in tecto angusta
et locus unde uapor egrediatur sit ostitum. p h
oz ut fenestre et porte sint orientales
septentrionales et sit q illud unde mag sol
licitari debes ut uenti orientales stru
cturas ingredi ualeant et ut sol ad u
num quemque locum intrare quam aut q ibi exis
tit. quia ipse q aere rectificat. Diaui
tas q aquarum dulcium mobiliumque
rectum multarum et mundarum et q in hye
me in frigore et estate calefiat et diuise
ab eis q occultatur e res conuenientes et ad
iuuamen plures. Et iam que locuti sumus
de aere et locis habitabilibus ubis expo
sitoris. nec at loq de leui de causis q
ista sequuntur q cu eis uariate sunt. Capitulum
.xii. De eis que pueniunt ex motu et quiete.

P[ri]ncipio motus i corpore humano dum fit
cit io q e fortis aut debilis. aut pa
ucis aut multus et pp i q ei ex quiete a
nuscere. Et isto q dicunt sapientes e
diuisio pter pp illo q i ipo exeunt
humores ex materiis. Et motus q e fortis
et multus et paucus et cu quiete mixtus ees con
cit i h ut calorem efficiat fortiorem si
fortis n mult differt a multo n forti
et a multo quam a motu q n ipse uehe
mens calefacit corpus et si resoluit paruum re
soluit. Multus u paulatim resoluit plus
q calefacit. Et cu quis eorum multum ex
sit i frigidat ppea q uehemens calorem

resoluit humiditate et i exsiccat. Si aut ipse
i aliquo continebit materia plerumque in illa
efficit q ei adiuuabit oppilacionem et plenitudinem
facit q ipsi dimittit aut ubique. si motus
sunt motus artis fullonum puenient ex eo
in firmitate et humiditate augmentum. Et si
motus sunt motus artis ferrariorum acci
det ex ea i caliditate et siccitate aug
mentum. Quies u sepe e i inductionis pp priuati
one immisficationis caloris et pp constric
tionem q e suffocans et humectat pp defec
tum resolutionis superfluitatum. Capitulum
.xiii. De eis que pueniunt ex sompno et ui
gilijs.

Sompnus quem illis uehementer
existit et uigilie ualde sunt motui si
miles. Ambo tamen eorum p h sunt pprietates
q sunt consideranda. Dicimus g q sompnus
oes operaciones naturales fortes efficit pp q ca
lore continuo i materiam et uirtutem laxat animale
io q cordis uias humectat et eas laxat
et q spus suum tardum efficit et phibet illud
q resoluit. Laxitudinis u modus oes re
mouet et fortes retinet euacuationes.
Motus nam oi q ad digerendum aptum e ci
bum auget uirtutem si sit cu q ad pte
ritis existat. Sompnus e q ad expelle
dum eas iuuat ppea q calore intus con
tinet et nutrimentum in corpore ptrahit. Et expellit
i q e iuxta autem ppea q illum q e lon
ge contingit. Vigilie u h plus effi
tiunt h sompnus plus efficiat sudorem q ui
gilie. Sudor nam q efficit sompnus e s[ecundu]m
modum exsuperandi materiam et n s[ecundu]m
modum resolutionis subtilis continui. Qui
aut i sompno multum sudat nulla hu
mor cu nutrimento plenus existit q tollera
re neque. Cum sompnus nam fuerit apta
ad digerendum et maturandum ad sanguinem
n ca conuertit et calefacit ipsum et transfit ei
calor p corpus et calefit corpus calore illi.
Et si humores inuenit calidos colericos et
pdurauit eius tempus. calefaciet corpus calore
extraneo. Et si inuenit uacuitatem in
frigidabit pter q resoluit. aut humore
q indiget dige sit i obediens i frigidabit
pp i q expandit de eo. Vigilie u h
corpus cu efficiunt. Cum aut sunt multe
consumunt corrupunt cerebrum aliquid siccitatis in
et debilitant ipsum et commiscet ronem et
adiuuant humores et egritudines faciunt a
cutas. Sompnus aut multus e h efficit
cum oppilatur e uirtutum animalium obtusi
onem et capitis grauedinem et egritudines frigidas.

q. aquis stantibus

q. qlr fuare edificia

Nota hic

q. sol con[sumit] aeris [ter]ra

In alio sine s[ecundu]m ...

In alio superflua

[...]a

Nota de quie[te]

Nota de sompno

In alia q. spus animalis intus

Nota q sompnus retinet fortes ewacuationes

In alia medici

In alia calefaciat

In alio acutas

In alia cerebrum

Et istud est propter hoc quod ipse ex resolutione prohibet.
Vigilie autem desiderium augent et famem effi
ciunt propter hoc quod materia resoluitur et digestio
minuitur propter illud quod de uirtute resoluitur.
Et in sompnolentias quas inferunt uigilie et somp
num in omnibus dispositionibus est mala. Quando autem ex
dispositione sompni est supinus est quod in ipso ca
lor occultatur et frigiditas manifestatur propter
hoc omnibus membris causa necessaria sopor uiuifica quan
ta in uigiliis non sunt necessaria. De iudicio
uero sompni et de eo quod de ipso consideratur et de
ipsis dispositionibus ubi multa inueniemus in
libris qui sequuntur si deus uoluerit. Capitulum x.

xiiii. De eis que proueniunt ex motu anime.

Quidam autem accidentia consequuntur aut eis
associantur motiones spiritus aut exteriori aut
interiori. Et istud aut erit subito aut pau
latim. Et cum motio est ad exteriora sequitur
frigus eius quod intus existit. Et fortasse sup
fluit illud quod resoluitur subito quod in
fra extra et interius et sequitur eam sincopis aut
mors. Et motum quando est ad interiora
sequitur frigus eius quod est extra et caliditas interiorum.
Et est cum multa angustia constringitur
et infrigidatur interius et exterius et sincopis mag
na aut mors sequitur ipsum. Et motus quando est
ad exteriora aut fit subito sicut fit a re
ira aut fit leuiter et paulatim sicut contin
git cum adsunt delicie et gaudium tempera
tum. Motus uero ad interiora aut est subito
sicut cum timor adest. aut leuiter et paula
tim sicut accidit in tristicia. Et suffocatio que
est resolutio perdicione numquam sequitur nisi quod su
bito euenit. diminutio et prostratio na
ture numquam sequitur nisi quod leuiter et paulatim
euenit. Cum diminutionem dico intel
ligo suffocationem que ordinate et paula
tim accidit ordinatim et non subito. Et cum
dico prostrationem non intelligo resolutionem
que fit leuiter et paulatim et non subito. Et
est cum accidit ut in hora una ad duas mo
ueatur partes. cum enim accidens commutat ac
cidentia sicut in uerecundia est ut cum accidit cum
causa et tristicia et diuersificatur duo mo
tus et sic uerecundia que fit primo constrictio
ad interiora. deinde redit iterato et consili
um et dilatatur illud quod est constrictum et egredi
tur exterius et rubificat colorem. Est enim
cor patiens propter affectiones animales alias
ab istis quas nominauimus sicut sunt ymagi
nationes animales. plerumque est ipsarum
res illos. Ad modum accidit ut puer
et silet cum forma ymaginata fuit

cum fuit conuentio. et ut sit ei color ipsi
qui colorauit quod uiderit cum fuit casus.
Et iste quidem sunt res quas homines cre
dere abhorrent quod difficiles dispositiones non no
uerunt similitudines. Illi uero qui sapientiam
diligunt non negant eas quemadmodum
negant res que esse non possunt. Et hic quidem
quidem est motus sanguinis conceptio ei
quod fit ad eum cum multum intuetur ad
considerandum res rubeas. Et istius capituli
est congelatio dentium propter quod alii accedi
unt comedentem et ueniunt ei dolores in
hoc. propterea quod tale illud dolet alii eide
eo cogitauerit. Et istius capituli est mu
tatio corporis. propterea quod ymaginatur de re
quam timet ne cadat in eam. Cap. xv.
De eis que proueniunt ex eis que comeduntur et

Quod comeditur et bibitur in corpore bibuntur.
humano eius operatur motus. aut est in ipso
sola sua qualitate operationem efficit. aut
suum . aut operationem tota sua substantia. Et
fortasse res que ex eis cibus intelligunt
urbis propterque erunt per lingue consuetudinem
sicut cum de eis loqui et tractare uolumus.
quod nominabimus. Sumunt qualitatem agens
est in quo calefit soletur cum est in corpore hominis. aut
infrigidatur et calefacit caliditate sua et infri
dat sua frigiditate ita quod non ei assimilatur.
Et suum quidem operans non est in quo a sua natura
est non et recipit formam alicuius diuisio
nis membrorum humanorum. Sed in hoc for
ma illam recipiat. est tamen cum accidit ut
aliquam suarum qualitatum quas habebat quasi suo
modo fortior existit quam humani corporis qualitas
in ipsa remanet faciat apud rei donec
compleatur coagulatio et assimilatio sicut
sanguis qui generatur ex lactucis. quoniam in
ipso est plus frigiditatis quam sit in complexione hominis.
licet sit frigidus sanguis et sit bonum adhi
ut membris hominis post fiat et sanguis qui
ex aliis generatur huius existit. Medicina
uero sua operans est forma sua specifica agens
quod est illa quam ipsa est ideo quod est non qualitate su
i propter quod corpori simile fiat aut fiat simile
corpus. Cum dico qualitatem unam quatu
or qualitatum intelligo. Qualitate
uero sua operans in corpore in qualitatibus non habet.
Sua uero operans non est in eius natura cum de sua
qualitate habebat aliquam alterationem quam in ea fecerit
que est in corpore restituatur in quod ex eo dissolu
tum fuit post et accendit calorem innatum
propterea quod in sanguine facit augmentum suo.
et est cum operatur suis qualitatibus que re-

manifeste in ipso tactu. Et similiter quedam operationis sua est illa quam forma sue speciei operatur, quam acquisivit post complexionem, quia cum eius simplicia se commiscuerint et ex eis generata fuerit res una, preparavit se ad recipiendum speciem et formam additam super illud quod habent simplicia. Hec igitur forma non est qualitatum primarum quas habet materia, nec est complexio que generatur ex eis. Immo est perfectio quam acquisivit materia secundum aptitudinem que fuit ei acquisita ex complexione, sicut in magnete attractiva, et sicut natura cuiusque speciei vegetabilium et animalium, scilicet illa quam habent post complexionem propter complexionis preparationem, et non est de simplicibus complexionibus, nec ipsa met complexio, quia non est caliditas nec frigiditas nec humiditas nec siccitas, neque simplicitas nec commixtio, sicut verbi gratia color aut odor aut anima aut alia forma de non perceptis sensu. Et iste forme que generantur ex eis quandoque est perfectio passio alius cuius forma est virtus passiva, et quandoque est earum perfectio facere et non aliud, et est cum hec forma est virtus agendi et non aliud. Et cum est agens et non aliud quandoque est ei actio in corpore hominis et quandoque non. Et hec quedam forme que post complexionem proveniunt aliquando accidit ut sit perfectio et passio ab alio, cum fuerit hec forma virtus passiva. Et quandoque accidit ut sit perfectio eius actio in aliud. Et quandoque accidit ut sit hec forma virtus super operationem in aliud. Et quandoque evenit ut sit hec forma activa super operationem in aliud, sed cum fuerit operatrix in alio aliquando proveniet ut sit ei operatio in corpore hominis, aliquando non. Et similiter virtus in corpore hominis agens quandoque efficitur operationis convenientis corpori, quandoque operationis non convenientis. Tota autem operatio hec non provenit ex eius complexione, immo ex eius forma specifica adveniente post complexionem. Unde propterea vocamus hanc operationem cum tota substantia, scilicet forma specifica et non qualitate, scilicet non aliqua quattuor qualitatum, neque eo quod est earum commixtio. Convenientes vero est sicut peonie operatio que destruit epilensiam. Non convenientes autem sicut virtus napelli que hominis corrumpit substantiam. Redeamus autem et dicamus nunc quod cum dicimus quod res que comeditur aut que fit inunctio est calida aut frigida volumus dicere quod est sic in potentia et non in effectu. Et volumus dicere in potentia plus calidam quam corpus nostrum aut plus frigidam quam corpus nostrum. Licet cum hanc dicimus potentia volumus dicere virtute consideratam per operationem caloris quam nostrum corpus in ea efficit, quando cum ei pervenitur a calore innato qui est in nobis patietur, accidet ut sit in ea illud in effectu. Est et cum hanc potentia dicimus

et volumus etiam aliam dicere. Et est ut sit potentia cum intendimus bonitatis aptitudinis, sicut cum dicimus quod sulfur est calor in potentia. Et est cum dicimus quod res est calida aut frigida et attendimus in quod eius complexio ex quattuor primis elementis est magis superans, et non considerantes operationem quam in nostris efficit corporibus. Est et cum de medicina dicimus quod est in potentia sicca cum fuerit eius potentia in intentione habens sicut potentia scriptor qui non dimisit scribendi operationem et tamen habet in scribendo potentiam, quemadmodum dicimus quod napellus in potentia est corrumpens. Inter hec vero et priora est differentia, quoniam priora non perque corpori convenientia manifesta conveniunt non exeunt ad effectum. Illud autem aut operatur ipsimet obviatione sicut venenum in puerum aut per quaslibet convenientias in sua qualitate sicut napellus. Et inter potentias que per primas tenentur potentiam quam narravimus est alia potentia media que est sicut potentia medicinarum venenosarum. Preterea dicimus quod medicinarum gradus quattuor positi sunt. Et gradus quidem earum primus est illud quod comeditur aut bibitur et quo fit inunctio, efficiat in corpore sua qualitate operationem non perceptam, sicut cum calefacit aut infrigidat, non percipitur nisi sentiatur calor aut frigiditas, nisi postquam reiteratum fuerit et multum factum fuerit. Secundus gradus est ut sit operatio fortior ista, sed tamen non proveniat ad impediendum operationes manifeste in cursu earum naturale, nisi per accidens, aut cum multotiens advenerit et est multum. Et tertius gradus est ut ex operatione eius essentialiter proveniat impedimentum manifestum, sed nondum tamen provenit ad mortificandum et corrumpendum. Et quartus est gradus ut illud ad mortificandum proveniat et corrumpendum. Et hec quidem est proprietas medicinarum venenosarum. Hoc est illud quod existit per qualitatem. Cum tota vero sui substantia mortificans est venenum. Dicimus autem deinde quod totum illud quod corpori advenit quod est ex eis in te quandoque agit et patitur, aut mutat accidentaliter et non mutat ipsum, aut mutat accidentaliter et mutat ipsum. Quod vero mutat accidentaliter et non mutat corpus mutatione de qua sit curandum aut convertitur in similitudinem corporis aut non convertitur. Illud autem quod in eius convertitur similitudinem nutrimentum est absolute. Et illud quod non in eius convertitur similitudinem est medicina temperata. Quod vero accidentaliter mutatur et ipsum mutat non est potentia quando aut sicut mutatur accidentaliter mutat corpus et per corpus mutatur ipsum ad ultimum et destruitur eius mutatio, aut non fit ita sed ipsum mutat corpus ad ultimum et destruit ipsum. Et pa

q̄ est

Aut non mutat accidentaliter et mutat ipsum

quod est divisio: aut convertetur in similitudinem corporis, aut non convertetur in similitudinem corporis. Si in corpus convertetur similitudinem erit medicinale nutrimentum. Et si in corpus non convertetur similitudinem erit medicina absolute. Secunda autem divisio est medicina venenosa. Illud non quod nullo modo a corpore mutatur et ipsum mutat est venenum absolute. Cum autem nos dicimus quod a corpore non mutatur nolumus dicere quod non calefiat in corpore propter actionem caloris innati in ipso immo plurimum venenorum non operatur in corpore nisi calefiat propter actionem caloris innati quem in ipso. Sed volumus dicere quod non mutatur in forma illi immo non cessat ab operatione eius virtute et forma manentibus donec corpus corrumpat. Et est quod eorum huiusmodi non est calida et adiuvat tunc suam proprietatem non eius ad resolvendum spiritum sicut venenum viperarum et napelli. Et est cuius natura est frigida et adiuvat suam proprietatem non eius ad congelandum spiritum et debilitandum sicut venenum scorpionis et uisgami. Totum vero illud quod nutrit in fine rei illi mutatur a corpore mutat et est calefacere. Quoniam autem in sanguine convertitur procul dubio in calefaciendo augmentum prebet, ita ut lactuce et cucurbite taliter calefaciant qualiter istud calefacere existit. Cum vero calefacere dicimus volumus calefacere istud. Sed illud quod ex qualitate rei provenit eius remanente specie. Et medicina quoque nutriens a corpore per suum mutatur substantiam et mutatur ab ipso per suam qualitatem. Sed postquam mutatur in suam qualitatem, et alia quoque mutantur postquam in caliditatem et calefaciunt sicut allia. Et alia est quae postquam mutatur postquam in frigiditatem et infrigidat sicut lactuce. Cuius eius conversio in sanguinem complet plurimum operationis eius est calefacere, propterea quod in sanguine augmentum efficit quod enim non calefaceret cum eius frigida sit caliditatem sua frigiditate se expoliavit. Sed unicuique tamen cum in aliquo in natura qualitatis adsociatur post conversionem in illud quoniam in sanguine qui generatur ex lactucis aliqua remanet infrigidatio et sanguine qui generatur ex allio aliqua calefactio. Sicut est usque ad tempus.

Medicinarum praeterea nutrientium alia est quae medicationi magis existit propinqua. Alia quae nutrimento existit vicinior quemadmodum ipsorum nutrimentum. Alia sunt quae non vicinior est sicut sanguis. Sicut vinum et ovorum vitella et aqua carnis. Alia sunt quae parumper sunt longinquiora sicut panis et caro. Et alia sunt quae sunt valde longinqua sicut nutrimenta medicabilia. Amplius dicimus quod nutriens mutat corpori dispositionem qualitate sui et quantitate sui. Qualiter vero qualitate sui mutat iam scivisti. Quantitate autem quoniam aut in augmentabit et provenient ex eo ad extremum dispositionem et opilationes et preterea ad putrefactionem, aut minuet et provenient ex eo ad passionem. Sed augmentum in quantitate et nutrimentum sepe est in finitus non provenit ex eo putredo et calefactio. Sic est putredo non accidit nisi propter calorem extraneum ita propter ipsum et calor accidit extraneus. Dicimus etiam quod nutriens aliud est subtile aliud est spissum aliud est temperatum. Et subtile quod est in ex quo sanguis subtilis. Et spissum ex quo sanguis generatur grossus. Unicuique autem harum divisionum aut est eius nutrimentum multum aut paucum. Exemplum subtilis multi nutrimenti est aqua carnis et vinum et ova sorbilia calefacta aut tenera. Ista enim multi existunt nutrimenti quoniam plurimum substantie ipsorum in nutrimentum convertitur. Et exemplum spissi et pauci nutrimenti est caseus et caro salita et melongia et his similia. Res quae est ex eis in sanguinem convertitur est pauca. Et ex subtilis pauci nutrimenti est caulis et oleta quae in sua sunt operatione existunt et in ipsorum qualitate et ex fructibus maciana et mala granata et quae eis similantur. Et ex spissi multi nutrimenti est ova lixa et caro vaccina. Unicuique etiam harum dictionum alie sunt quae sunt boni chimi, alie sunt que sunt mali chimi. Ex subtilis multi nutrimenti boni chimi ovorum vitella et vinum et aqua carnis. Ex subtilis pauci nutrimenti boni chimi lactuce, maciana et mala granata. Ex subtilis pauci nutrimenti mali chimi pulmo et caro anaguaid. Et ex spissi multi nutrimenti boni chimi ova lixa et caro annualis agni. Ex spissi multi nutrimenti et mali chimi caro vaccina et caro anatis et caro equina. Ex spissi pauci nutrimenti mali chimi caro salita. In hac autem summa invenies temperatum.

Cap. xvi. de dispositionibus aquarum.

Aqua unum existit elementorum quod sola inter omnia elementa habet proprium ut in eo quod comeditur et bibitur ingrediatur, non ideo ut nutriat, sed quia nutrimentum penetrare facit et eius rectificat substantiam. Modo autem dicimus quod aqua non nutriat nisi quod nutriens in potentia est sanguinis et alia postquam longiora ista est paro mihi hominis. Corpus vero simplex non convertitur ad formam sanguineam recipiendam in forma

In alio mutationem

In alio medicinam

Nota quod nutrimentum calefacit

In alio qualitate calefacere

Nota

Nota melongia

id est nutriens dicto egre dicentur

Nota quod aqua non nutrit

Nota

mib' huani n̄ cōpaūr. Si aq̄ ē sba que
adiuuat ad liq̄fatiendū nutēs et
sbtiliandū · q ut cito currat · 7 peuēt
ī uenas · 7 ī foramina · m ē pōt abs q̄
h auxilio ei cōplemētū rei nutriti . ī
pli' aq̄ diuisificat n̄ solū ī sba aquitat'
uerū 7 sī ī q' eis amiserit 7 scd; q̄lita
te q̄ ī eis ē supans. aque n̄ q̄ sūt a
lus meliores ē aq̄ fontiū. m̄ n̄ oīū
fontiū n̄ fōtiū ē lubē ī cui' fūdo
nulla dispōitionū q̄litatū extnearū
supit aut aq̄ q̄ sūt petre q̄ sūt digo
res ne tterest p putfactioē putrescat. Illa
tā q̄ ē tre lute melior ē petrsa. m ex oī
fonte tre lube. sī illa tam q̄ pt hē cur
rēs. n̄ oīs curres n̄ currēs q̄ ē soli 7
uētis discoopta. h nā ē ex eo q̄ cur
rēs nobilitatē acqrit. Nō currēti nō
ē cū acqrit p discoopturā malitia
tal' q̄l' n̄ acqrit p pfunditatē 7 coo
pturā. Neq; oīs currēs discoopta n̄
illa q̄ sr lutū incedit. 7 debes scire q'
q̄ sr lutū uadit melior ē ea q̄ sr petrs
fluit. lutū ē mūdat aquā 7 aufert ab
ea res extnēas q̄ admixtas q̄ sūt ī ea 7
colat ipā. sī lapides n̄ faciūt illud.
oz aūt ut lutū p q' trāsit sit libū 7
n̄ sit lutū fetidū m lacunosū m ali
ud. q' sī h aq̄ fuīt multa 7 forti currē
tēnt cursu q̄ p sui mltitudiē ī q' ei
amiserit ī suā puitat nāz 7 q̄ suo cur
su ad solē tēdat. s. ad oriētē 7 pr ad
ei estiuū erit melior aqs. 7 q̄to mag
cū mltū a suo elōgabit pū. 7 p hāc
q̄ ad septētriōalē uadit. Illa nāz q̄ ad
occītē tendit 7 meridiē ē mala pr
cū meridiōales exsufflauerit uenti.
Et illa q̄de q̄ a locis descendit altis
cū aliis bonitatib; ē melior. Et illa q̄
ē sic ē q̄ dulcis q̄ dulcis eē ymagi
nat' m unū tolleriat. ut ex ea ō am
morsorat' n̄ paruū 7 ē ī pōdē leuis 7 cito
ifrīat' 7 cito calefit. pp q' ē resoluta
frīa ī hyeme 7 cala ī estate. 7 nūq̄ nul
lo mō sapor supit aliqs. m ullus o
dor. 7 cito descēdit ab ypocōdriis 7 q'
in ea coq̄t cito coq̄t 7 cito dissoluit.
Debes aūt scire q' pōd' ex expimētis ē
adiuuātib; ad cognoscendū aq̄ dis
positioēs. aq̄ nāz q̄ ē leuior ī plimis
dispōitionū ē melior. ē aūt cū cog
noscat pōd' p mēsurā. 7 ē cū cogscat
ī duab; aqs diuisis duo pāni aut n̄
duo cotta unī pōderis madefiat. 7
pt̄a uehemēt exsiccēt 7 deīn pōderent.
q' aq̄ cui' cotū fuīt leui' erit melior.
Sublimatio pt̄ea 7 distillatio aque
rectificāt malas. Et si istud n̄ fuīt d
coctio. aq̄ ē cocta sic̄ testificati fuerāt
sapiētes minoris ē īflatōis 7 uelo
tiore d scēsiōis. Et tepidi q̄dē medi
cor existimāt q' aque cocte sbtile re
soluat' 7 ipī remaneat spissū ī coqū
do ipā n̄ existit uiuamētū. qm spis
situdiē ī aq̄ augmētat. Scire aūt
debes q' aqua ī sue aq̄tatis differe
ex ptib; existit ī subtilitate 7 spissi
tudie silib; q̄ ē simplex. sī n̄ īspissat'
n̄ pp̄a q' frigoris q̄litas sup eā pua
luit. aut p forte terrestri ptiū cōmix
tiōē q̄ ab hoc q' sūt puissime ab ea ne
q̄ut separi m descēdē ī ea q' n̄ sunt
tante q̄ntitatis ut cōtinuitatē aque
sindē ualeāt 7 ī ea descēdē ob mltā
puitatē. oz g̊ ut eis accīat cōmixtio
cū sba aq̄. p h decoctio spissitudinem
remouet q̄ p frig' accīt pr deīn ptes
aque uehemēt rarificat. do n̄ fiat sb
tilioris sbe. ut possīt ab ea separi pre
grues terrestres m ei' spissitudiē retētē
7 cōstrīgat eā descēdētes. 7 p descēn
sū ab ea separēt' 7 remaneat aqua
pura 7 simplex ppa q̄. Et erit ī q' p ea
lesfactioēs fuīt separatū hōgeneū ei q'
remansit. 7 n̄ lōginquū ab eo. q' cū
aqua a cōmixto separat' ei' ptes ī sb
tilitate silant'. m mltū int' ē int'
illud q' sbit 7 int' ī q' remanet. Decoc
tio g̊ n̄ sbtiliat aquā n̄ pp̄a q' aufe
aufert spissitudinē frigoris. 7 q' a
fac' q' ei cōmixtū ē descēdē. Et hui'
q̄dē signficatio existit. qm cū aq̄ ille
dimittūt' tpī lōgo n̄ descēdit ex eis
res d q̄ sit curādū. S; cū coquunt'
illico ī eis descēdit res mlta. 7 fit
multa aqua q̄ remanet ī pōdē leuis 7
clara. Et descēsiōis q̄dē cā ē sbtili
tas q̄ ex decoctiōē acqrit. Nōne ui
des q' aqua magnor fluminū sic̄
fluminis geon. 7 pcipue ille q̄ ī pīn
mo ei' sumūt. illico cū sumūt uehe
mēt sūt turbide. 7 pt̄a in breui tpī in
una resessioē subito ita clarificāt
q' sī alia iacet reside facēs n̄ d scen
deret ī eis res d q̄ eēt curādū. Sūt
aūt q. aq̄ nili maxīa laude extollūt.

In al' uno illa que sup lutum fluit

In al' per suam tan tatem

In alio sublimatur

i. fortior facta est.

alias In. per puritatem sive superfluitatem

et cum lenitates in quatuor complexionibus in lon-
gitudine manationis eius et lenitate loco-
rum per que vadit. et quia in suo cursu a meridie
tendit ad septentrionem subtiliatur in quantum in ipso
currit ex aquis. In mutatione non sunt
alie cum contingit. In aquis autem malis si eas com-
dic eas de uno vase in aliud mutans
cotidie manifestam vides descensionem
sue in primis et post hoc ex eis non descendit
quod descendere consuevit nisi paulatim et non
cito et cum hoc non perfecte clarificatur. Et hoc
quare causa est quod commixtiones terrestres leviter
a substantia subtili descendunt in qua non est crossitudo
neque viscositas neque unctuositas. Sed a spis-
so non tam facile descendunt. Amplius decoc-
tio sue acquirit subtilitatem per decoctionem
continuus. Ex aquis quoque laudabilibus sunt
aque pluvie et proprie ille que in estate
eveniunt et ex nubibus cum quibus adsunt toni-
trua. Turbidatio autem vaporis unde
generantur venti maximi cum nubibus veni-
entes turbidant nubes ex quibus provenit
pluvia. Ideoque cum substantia est flata et non pura. Sicut
aque pluviali cito advenit putredo.
licet sit aqua melior. propterea quod est valde
de subtilis. et quia in ipsa commixtiones terre et aeris
cito operantur et fit ei putredo cum corrumpit putre-
scendi humores et impedit pectus et vocem.
Quidam autem dixerunt hoc causa esse quod
aqua pluvie generantur ex vapore que fuit
ex humiditatibus diversis sublimatur. Sed si sub-
esset causa aqua pluvie vituperabilis esset
et non laudabilis. Si non est ita immo propter mul-
tam sue substantie subtilitatem. quoniam omnis subtilis
substantia plus recipit passiones. Et si aqua pluvie
ebullierit eius receptio putrefactionis
minuetur. acetosa quoque cum creditur tunc cum
necesse fuit uti pluviali aqua opponitur
putrefactioni. et ab impedimento eius securi-
tatem faciunt. Putealium vero aque et aque-
ductuum sunt male comparatione aquarum
fontium. Sunt enim aque contente in terrestritate
longo recipientes tempore. Ideoque esse non potest quin
in eis aliqua sit putrefactio. quoniam extracte
fuerint et mote virtute cogente et non vir-
tute que sit in eis ad hoc declinante ut re-
manere fecerit et expellatur non ingenio et ar-
te. quia via propinque eis fuit adhibita
per quam incesserit. Et ex eis tamen ille sunt
deteriores quibus ex plumbo vie facte fue-
runt. quoniam ex eis utentes ad assumendum
frequenter ad dissenteriam adducuntur. Aqua autem
paludis deterior aqua putei existit quia

manatio aque putei accidit propter illud
quod de ipsa extrahitur. Impeditur autem ei motus et non
multum moratur in contentione ut manet in
locis unum manat longo tempore. Aqua autem
paludis propterea quod longo tempore moratur in
terminis terre putrefacientis. et eius
motus in manando et egrediendo est motus
tardus qui non provenit ex fortitudine sue
expulsionis propter largitatem materie ipsi-
us. est non terra corrupta et putrida. Nivose
quoque aque et glaciales sunt grosse. Et aque
stantes lacuales proprie discoperte
male sunt et graves. quia in hyeme non in-
frigidantur nisi propter nives. Ideoque generantur flata
et calefiunt in estate propter solem et propter putre-
factionem unde generant colam. Et propter spis-
situdinem quare ipsarum et commixtionem ter-
restrium cum eis et propter resolutionem subtilis earum
generantur in eis qui eas bibunt splenes et
eorum mirach subtiliatur et inferiora ipsorum
incrossantur et eorum extrema macrescunt et
humeri et colla et comedendi desiderium et
superat in eis et sitis et constringuntur eorum ven-
tres et difficile vomere possunt. et est in
cum proveniunt ad ydropisim propterea quod aquositas
in eis retinetur. et etiam proveniunt ad apostema pul-
monis et splenis et ad dissinteriam et [illegible]-
cit eorum pedes et manus et ipsorum epata de-
bilitantur. et nutrimentum eorum minuitur propter sple-
nem et generantur in eis mania et emoroides
et varices et apostemata laxa et proprie in hyeme
et mulieres earum impregnantur et cum diffi-
cultate pariunt. et pariunt pueros apo-
sos. et frequenter fit in eis mola et impregna-
tio mendosa. et eorum pueri sepe patiuntur
ramicem et magis varices et crurium ulce-
ra. nec eorum plage sanantur et accrescit eo-
rum desiderium et solvuntur durius. et est cum
nocumento et apostematibus in intestinis et [illegible]-
tantibus humiditatibus. et in senibus febres sunt
ad urentes propter siccitatem naturam ipsorum et
ventrem. Aque vero non currentes quamquam non sunt
stantes non conferunt. Et indicium quare eis quod ex
canalibus currit est indicium aque non curren-
tis. est tamen melior aqua non currente propterea quod
non longo tempore in uno moratur loco et cum non
currit procul dubio aliqua in ea existit gra-
vitas. Et fortasse in multis earum e-
xistit stipticitas. et convertuntur cito ad cale-
faciendum inferiora corporis. Ideoque non sunt utiles
febres habentibus. et illis in quibus colera superat
in egritudinibus vero in quibus retentio et matura-
tio sunt necessarie sunt meliores. Aqua quoque putea

Marginal notes: et; In alio adulterati; l. vapor fumus; In alio terrestreitatibus longo tempore; l. propinqua; In alio residuantur; In al' renovatur; in; In al' extenuantur; l. [illegible]; In al' fiunt

quibus ibi admiscetur metallum. aut eis sic
et aque sanguisuccales omnes male sunt. In
quibusdam tamen earum existit iuvamentum. Illa
enim in qua vitrum ferri superat iuvamentum prestat
ad hoc ut in interioribus fortitudo elevatur et ut
dereb plubeatur. et ut virtutes desiderantie
omnes perdunt. Et nos quidem eius dispositionem no
minabimus. et eius que qualiter ipsa post illa erit
et aqua glacialis cum nimia fuerit et non com
mixta alii rei virtutem habenti malam sive
solvatur et fiat ex ea aqua sive cum ea de
foris infrigidetur aqua sive ipsi mutetur in
aqua erit bona. Et similiter quidem divisi
onum dispositiones non diversificantur diversitate
multum extranea. sed est spissior quam omnes aque
nocet dolores habentibus nervorum. sed cum
coquitur ad bonitatem redit. Et si aqua glacia
lis ex aquis malis fuerit aut fuerit mixtu
ram continens malam et extraneam a locis in
quibus cecidit erit melius ut cum ea infrige
tur aqua que ab istis commixtionibus sit occulta
ta. Aqua preterea tempore frigida sanis me
lior est aquis omnibus licet nervos impediat et
aperta in interioribus habentes ledat. Ipsa
enim apertionem excitat et stomachum fortiter efficiat.
Aqua non calida digestionem corrumpit et ex
natatione abunde illico extinguit sitim
et cum ad ydropisim adducet et ethicam et
consumit cor. Aqua autem calefacta cum fuerit
tepida facit nauseam. et cum fuerit calidi
or quam hec et in ieiunio bibita fuerit mul
totiens stomachum lavabit et ventrem solvet.
Eam tamen frequenter bibere est malum. quia stomachum de
bilitat virtutem. Illa vero que mixtum est ca
lida est cum colicam resolvit et splenis
ventositates frangit. Et illi quidem qui
bus aqua calida arte iuvamentum prestat
sunt epilesiam habentes et miliar et capitis
dolorem frigidum et asma et obtalmiam et
bothor in gutture et siccitatem et apa
post aures habentes et reumatismos
et ulcera in diafragmate et in panis
solutionem in parte pectoris. menstrua pre
terea provocat et urinam et dolores se
dat. Aqua quidem vero salsa macrescere facit et ex
siccat. et post facit ventrem propter vim mordicati
onis que in ea existit preterea restringit ventrem in
fine propter siccitatem que est in ea naturaliter et corrum
pit sanguinem. ergo plurimum gravat et sca
biem. Aqua vero clivia lapidem generat et opi
lationes. ideoque postea eius res credenda est
provocativa. licet ventrem habenti plenum
conferat ipsa et omnes reliquae aque ...

et egues preterea que in eis ventrem tenent neque
ato descendit ex cuius quidem tinatis exi
stunt res victuose et dulces. Aqua autem salis
armoniaci ventrem solvit si in ea sede
rit aut ex ea biberit aut ex ea factum
fuerit clistere. Aqua preterea aluminosa men
struorum superfluitatem aufert et non permittit
in spuere sanguinem. et prohibet id quod
emoroidibus egreditur. Et eorum quam febris sunt
apta fortiter ad eas producit. Et ferru
ginea quidem splenem resolvit et non coitum va
lentes adiuvat. Et ex vero corruptio
nis complexionis utiles existunt. Cum aque
diverse et bone et male commiscebuntur for
tior superabit. Et nos quidem declarabimus
regimen aquarum corruptarum in capitulo de
regimine itinerantium. Et quod vidimus aqua
et suis proprietatibus et modis similiter preta
tum remansit in capitulo aque que est in media
nis simplicibus narrabimus si deus voluerit.

Cap. xvii. de eis que proveniunt ex retenti one et evacuatione indebita.

Retentio eius quod vel licet evacuari debet.
aut est ex debilitate virtutum expulsi
varum. aut ex fortitudine virtutis
retentive et retinetur ab ea. aut propter de
bilitatem virtutum digestivarum. unde
elongatur mora rei in receptaculo.
ideo quod retinet eam ibi virtutes ille do
nec digestio compleatur. aut propter viarum co
angustationem. aut propter opilationes
que sunt in eis. aut propter grossitiem mate
rie. aut propter ipsius viscositatem. aut
propter eius multitudinem que expulsivam
quod superatur. aut propter defectum sentien
di illud quod necesse est expelli quemadmodum
accidit in colica iliaca. quoniam est cum virtus
voluntaria adiuvat in expellendo. aut
quia virtutes ille ad aliam partem tendunt
sicut in coitibus accidit retentio urine aut
stercoris preterea quod evacuatio contraria est in
parte altera. Cum retentio eius quod evacua
ri debet accidit provenient infirmitates.
Que autem sunt ex egritudinibus compositionis
sunt opilatio et laxitas et spasmus hu
midus et que his similia existunt. Et ex mo
egritudinum consimilium sunt putredo et caloris in
nati constrictio et ipsius in qualitate permixtio.
et caloris innati extinctio ex plenitudine
constrictionis et eius fortitudine que propter eam
frigescit et superveniat humectatio in
super cor. Cause vero egritudinum sunt recep
taculorum fissura et eorum disruptio

Iuvat constringit

Aqua calida

Iuvat gignunt

Iuvat et mundificat et defendit eam.

vel extenuat

vel vase

vel longitudine

vel vasorum

fastidiu q est una ex causis dedolorbus
baru egnu . et e cu euenit p q psueuit
euenire uacuitas . sic acc i multa sa
turitate i annis fertilitatis p supflu
a fam i anis sterilitatis . ex egub
n copsitis sc apsata et dockor . Euacua
tio aut ei q di retinen e aut p forti
tudine uirtutis expulsiue . aut p de
bilitate retetiue . aut pp ea q in uae
gnitate p sui multitudine . aut distin
sione p sui uentositate aut p mor
dicatione et sua acrimonia et acuita
te . aut p matie sbtilitate q fiet sic
q eliqt pse . non ad expellendu fiet
facil . Et et cu ipa uia uiuat am
plitudo q admod acc i eliqdo sper
ma . aut pp ea q i longitudie fidut .
aut q i adut i latitudie . aut quia
ea apiant orificia sic acc i exitu
sanguis ex naribus . Et e cu acc h
largitas p ca q extu acc aut itu .
Cu euacuatio ei q retineri d acc
pueniet p ipa copl'ois frictas p eua
cuatio matie q e apta ad accedn
du . ex q calor nutr iuuat . Et for
tasse pueniet iu calor 9nis . cu illo
q euacuabit 9nis fuit fre sic fla
aut fuit oca eqlitate 9nis sic sagui .
q calm calore supab supfluo sicut
coll'a et calefaciet . et ex ipa qde seper
accidet siccitas et ecotra alt . Et e cu ex
ipa pueit huitas s' 9sidatioe qua
nocumu i accidetalitate calitatis . Et
h e cu huo siccas euacuabit n su
pflue et p caloris i nati defectu qn
nutes pfte dige n ual et uni fla ac
crescat . h tu huitas 9ni n 9fert in
nate . nec e i nata . sic calor ille n e
iuuat . imo oe sfflua euacuatioe .
Q si sffluc euacuat seqr ipa frict
et siccitas i sbi mebro et i co n . lic
alicui ipo calor accidat extrieus
et huitas n bou . Et egrues qde in
strumtal's q euacuatioe secut sup
flua sut opilatio p supflua et uea
tu siccitate et p ca distintioe . et se
qr ea spasm et cuse . Retetio u re
uacuatio q sr eqles . s . ille q i hora
pueiut . q e nec 9feites et uita sut
9suates sa . Et ia qde locuti fu
im d reb q sua gnalitate sut ne
cessaie licet sit cu plimu suaru spe
ru n e nou . nec g ad alias cas pcedi .

Cap . xviii . e smo uniusal d cis q
cuiuli cor ad ueiut et n sr neccie ni ipe
O quem ne d cis n necci dicentes .
sanus cu ipedicabo . Et sut q sua ge
neralitate n sut neces . nec 9ne . Et
iste qde sut cie cor obuiates p tacs
q e nat . sic balneatio et frict dispos
et aliel s inapieti . aut et dicetu q cae
q i cor hois sut agetes extein p ob
uiatio duob opant modis . opant
eni i ipo aut penetrice illi q ex eis sb
tiliat i poris p uirtute penetratiua q e in
ipis . aut qi mebra s attrahut eas per
poros suos . aut io q unu istor abal
tero iuuat . alr u mod e ut nulla o
pent comixtoe . s qlitate puta 9ut
te cor . Et istud q e aut io q h qlita
aut e i effcu sic epythima i fridatu i
effectu q i fridat . aut emplim calefi
catu i effcu q calefac . aut e pp ea q q
litas h e in po . s calor i natus q e i
nob comouet uirtute . gete i ea . et ad
duc ipa ad effectu . au p . p atate sr
aut ex reb q obuiado mutat . et cum
i gduit cor n mutat sic cepe gi exten
ad modu empli cor suppoiut qualne
rat . s interi recepte n uulnerat . Et
sut ex reb alie q ad h 9ue existut si
c cerusa q cu bibit uelemt mutat
s cu ex ea fit epythima nch ex h o
pat . Et sut ex eis q nullo hor duo
ru mo operant . Et h qde cu i diuisi
one pi una sex rer existat . una e e
tale aliqd qle e cepe igdit cor uirt
digestiua i cap 9ffrige ipa et cito mu
tat ei 9ne et debilitat ei et n dimittit
ei icolumi tato q ut n tali qle illd
sui possit effige opatioe et interi uul
nerare . et alia e q s plim cedit iuxta
ta qre alia . Et tcia e q comiscet in
receptacul nutrietis 9lis huitatib
q ipa sbmigut et ei frangut fortitudi
ne . Et qrta e q cu e exteri i uno poss
situ . sed inti n gesiat se mouedo . Et
qnta e q exteri multu tenet tenet
s interi tag n ad h nec . Et sexta e
qm cu e interi pparatoe ei ipa uirt
nal regit et cito eius expellit supflu
itate et bonu i sanguine 9uiti . Et u
q ex ceruse dispoe diuisificat cie e q
cerusa e qoisse n et cessar ptiu . q qp
cu e d sotus n penetrat i poris . et n pe
netrat n pueit ad poros ipo in adint .

priñapulia. sz cũ accidit ẽ res huic c̃tra. Et ĩ nã uenenosa q̃ ẽ ĩ ea ñ effic̃ ipsi onẽ ñ ipssic̃ [illegible] a calore ĩnato q̃ ẽ ĩ eb ĩ ea. ↄ h q̃dẽ ñ acq̃rit ipi obui atiõe extrinseca. Et nos fortassis reiterabim̃ ibi ĩ libro d̃ simpl medicis ubi ba istimoi. **Cap. xviii. d̃ eis q̃ pueniut**

Quidam **ex balneatiõe ↄ fricatiõe ad so** quãt loqũtum dix. Ex balneis **lẽ.** meli ẽ cui fabrica ẽ antiq̃ ↄ cui aer ãplus ẽ ↄ cui aq̃ ẽ dulcis. Et ali addidit ↄ ut balneator ignẽ suũ misuret sz c̃uẽ ei q̃ ipz uult ĩgdi. Debes aut̃ scire q̃ operatio ñl balnei ẽ calefac̃e suo aere ↄ humectare sua aq̃. Et pria cã ẽ ĩ frigidis ↄ humectis. ↄ s̃a calefatiẽs ↄ humectans ↄ t̃tia calefatiẽs ↄ desiccãs. Et uz attendendi sunt illi q̃ dic̃ q̃ aq̃ ñ humectat mẽb ĩ[t]eriora cũ bibit aut cũ ei obuiat. si plures ex balneo p̃ illo q̃ nociui m̃ d̃ suis ĩ p̃ssionib ↄ mutationib. alie accid̃t mutatiões q̃z q̃dã sũt p accñs ↄ q̃dã sũt p essentiã. ẽ nã cũ accĩt balneo ñ suo ĩfiret aere. ꝑꝑa ꝑꝑa q̃ mltũ caloris resoluit ĩnati. ↄ ñ mẽbrorũ suis ĩ exsiccet ꝑꝑa q̃ uehemẽt humiditatẽ resoluit nisi sz exiccos augeat humidit. Cũ ei aq̃ multe ẽ caliditatis cutis ex ea oppilat ↄ ispissat ei pori. q̃r ei humiditate nil uadit ad cor̃ in bñ resolutũ. Et ẽ cũ ei aq̃ calefac̃ ↄ ẽ cũ ĩfrĩt. si ei q̃dẽ calefac̃e ẽ iõ q̃ multũ ẽ cala. Et cũ ipi calor puus ẽ minor q̃ tepide ĩfrĩat ↄ humectat. ↄ ꝑꝑ c̃strictiõez cũ fuit frigida q̃z calorẽ c̃string̃ q̃ ex ei aere ẽ habit ↄ c̃iungit ipz inferiorib cũ obuiauit cor̃ ipi c̃astiuite frĩ. ei ñ ĩfrĩare cit cũ ĩ ea aliq̃ se multũ balneauerint. Duob nãq; infrĩat modis. Unũ ẽ q̃m aq̃ ñ ĩ ultimo rei frĩa existit. sz calore accñtali calefactiuat q̃ ñ p manet sz tollit̃ ↄ remanet operatio ñl ꝑꝑ ĩ q̃ ex aq̃ peruenit ĩ cor̃. ↄ ẽ ĩfrĩdatio. ↄ s̃ q̃r aq̃ siue sit calida siue frĩa ẽ humida. iõ cũ mltũ humectauerit calorẽ c̃string̃ ĩ natũ ꝑꝑ mltã sui humiditatẽ ↄ extinguet ipz ↄ ĩfrĩdabit. Et s̃ cũ balneũ resolutiõe calefac̃ cũ ĩuenit nutrimẽtũ q̃ ñ fuit digestũ aut ĩuenit humorẽ frĩdũ q̃ ñ fuit maturat. Illud ẽ digerit ↄ h̃ maturat. Et ꝑꝑa cũ ĩgdiũt balneo ipo sicco ↄ exsiccat ↄ c̃fert ydropisi humidis ↄ laxitatẽ. ↄ ẽ cũ ĩgdiũt ipz eo humido ↄ humectat. Et ẽ cũ ĩ ipo diu morat̃ ↄ exsiccat ꝑꝑ resolutiõez ↄ sudorẽ. Et ẽ cũ ĩ ipo parũ morat̃ ↄ humectat cũ cor̃ ab eo exsiccat̃ añ q̃ egrediat̃ sudor. Et ẽ cũ balneũ ĩgdiũt ieiuni ↄ uacui ↄ uehemẽt exsiccat ↄ macrescẽ fac̃ ↄ debilitat. Et ẽ cũ ipz ĩgdiũt illico p̃ saciitatẽ ↄ ĩpinguat ꝑꝑa q̃ m̃ ad exteriora trahit cibis. Uerũ opilatiões effic̃ ꝑꝑ q̃ sui cã astõ ↄ ab eo nutrimẽtũ ad mẽbra attrahit ñ coctũ. Et ẽ cũ ĩ fine p̃ digestiõis ↄ añ q̃ adsit uacuitas ĩgdiũt c̃fert ↄ ĩpinguat medicorit. Qui aut̃ balneũ ingdiũt ꝑꝑa ut humectẽtur sic ethici patiẽtes faciũt. debet ĩ aq̃ ungi ñ debilitẽt. ↄ ꝑ̃a ex oleo inungi iõ ut ĩ humectatiõe fiat augmẽtũ ↄ ut teneat aq̃itas q̃ ĩ poris penetrauit ↄ c̃stringat ĩtra cutẽ ↄ ñ lõga ibi moret̃ mora. ↄ locũ eligat tẽpatũ ↄ ĩ balnei ĩtra mltã p̃hibeat aq̃. iõ ñ uapor elaiget ↄ aer humectet ↄ a balneo d̃ferat suã sollicitudinẽ ↄ laborẽ q̃ eis accidat sr̃ lectũ ↄ ĩ ungãt ul' odoretur illico cũ egrediũt ex bene redolẽtibus sr̃is ↄ diminuat ĩ loco domo ĩ q̃ hoĩes d̃nudãt hora una donec eis attẽtio aeris tẽpata ad eos redeat. ↄ ad potãdũ eis tribuat parũ ex humectãtib sicut aq̃ ordei ↄ lac asine. Et si q̃s corz mltũ in balneo fac̃ morã. timet̃ ne sr̃ ueniat ei sincopis ꝑꝑ q̃ calefit ↄ commouet̃ sincopis. In balneo p̃terea cũ mltis ei iuuamẽtis adsũt nocumẽta. fac̃ ẽ sr̃fluitates ad mẽb ĩ q̃b ẽ debilitas leuit̃ descẽdẽ ↄ laxat cor̃ ↄ ĩ pedit niuos ↄ resoluit calorẽ ĩnatũ. ↄ accẽdendi desideriũ deiecit ↄ coeũdi debilitat uirtutẽ. balneũ q̃z oĩa h̃t apte aq̃ q̃ ĩ ipo fluũt. Siue fuerint nitrose aut sulphuree. aut marine aut arenee. aut salse ñ aut ignee. s. q̃ ĩ eis aliq̃d hor̃ appãt. aut ĩ eis coq̃t̃ sic staphisagria. aut sic bacce lauri. aut sic sulphur. aut h̃ssilia resoluet ↄ s̃btiliabũt ↄ auferent laxitatẽ ↄ p̃hibebũt humorũ descẽsiõez ad apẽta ↄ uena humidib cũ ille c̃fert. Et rẽe ñ aq̃ ↄ ferree ↄ salse ĩ iuuãt ĩ egritudinib q̃ sũt ex frĩtate ↄ hũ. ↄ in dolorib articlor̃ ↄ podagre. ↄ c̃ferũt laxitati ↄ asmati ↄ egritudinib renũ et fracture restauratiõez fortẽ effiũt.

7 ofert carbuncul' 7 ulceribus. Et len
ce que oris ofert 7 uulue 7 oclo laxo
7 humiditatibus auris. Ferree u isto iu
uat 7 splene. Et nitrose que 7 salse
capitibus 7 pectori auxiliu pbet. q nis
recipe solet 7 oferunt isto humido 7 hu
tibus ydropisim 7 i flatione. Si aquis
aluminosis 7 atramentalibus balnean ofert
sputo sanguinis 7 egssioni sanguinis ab
ano 7 a mistrus 7 nausie 7 uomitui
i sin ca 7 calcerie 7 multo sudori. Sul
phuree u aque neruos mundificant
7 dolores distensionis 7 spasmu sedant
7 corporis sr fitie abothor 7 ulceribus ma
lis antiquis 7 sigius uiolaceis mundi
ficant 7 apsino 7 morphea 7 albaras 7
resoluunt sr fluitates ad uncturas et
splene 7 epar 7 descendentes 7 uulue 7
duritiei ofert. Si isto laxat 7 desideriu
diminuit. Marine at aq cap c q i eis 7
q i balneat replet. ideoq q i eis balne
ant cap i ipis ponere n debet. 7 i ei tpa
p tps corpus calefiunt coplexis 7 pe matr
7 uesica 7 colon 7 ideo oes sunt male 7
gues. Qui aut i tinis uoluit balne
ari oportebit ut balneet i eis qete
7 suauit 7 ordinate 7 n subito. Et
nos fortasse retitabimus i cap de 2 str
uatione sanitatis pmo de balnei 7
ptinuandu eit q i dicemi ei q h an
diximi 7 silr loqmr cu de potu aque
fre retitabimi. Caplo xx. de eis q pue-

Harena — nunt ex usu solis.

sepiliuri 7 uolutari i ipa 7 i oleo bal
neari 7 sr facie aq rorare 7 i sole
calido fricari 7 ppue se mouendo
7 qto plus mouendo se motu fortu sic
ato currendo 7 saliendo e ergo q sr flu
itates uehement resoluit 7 diminuit
7 sudore effic 7 i flationes 7 i flationes e
gredi fac 7 soluit apita laxa 7 ydro
pisi 7 ofert i asmate 7 i acris actione
in q e neccee alas extende 7 resoluit
dolore antiquu frdu capitis. 7 ceb
aul e o fra forti effic. Cu aut q e sbeo
n fiet lentu si remanebit ei loc sic ofert
doloribus scie 7 renu. 7 doloribus lepre
7 suffocationibus matris. 7 mundificat
matrice. Qe si aliqs i sole steterit in
spissabit cor 7 i durabit 7 exsiccabit
ipm qadmod cariu de pororum oufin
a. 7 pbibebit resolone. In sole aut in
uno loco morari e deti i aduredo cu

[col. b]

ince q i ipo ambulare. 7 e plus phibes
resolutione. Et arene que q in desicca
do humores sr fortiores i pte cutis
sr arene marine. Et e cu sr eas ca
lidas existentes sedet. 7 e cu i eis se
pelliunt 7 e cu sup cor paulati asper
gunt 7 resoluunt dolores 7 egrines
pdcas in caplo de sole. ad ultimu
uo uehement exsiccat cor. Semicupi
u u igeli plenu ex tali qle e oleu e
cui ofert laxitudine hntibus 7 febres
patientibus longas frias. 7 eis q cu feb
bus dolores hnt neruorum 7 articulorum 7
hntibus spasmu 7 cause 7 urine re
tentione Et oz ut oleu ex balneu sit
calefactu. q si i ipo uulpes cocta fuit
aut caluon 7 fuos fuit q ad modus
nalibi eit medicamen meli q ee pot
dolore hntibus iuncturarum 7 podagram.
Fatie u madefacere 7 sup ipm aq ro
rate uitute uiuificat q e laxata a
necumento 7 i flamatione febru 7 cu ad
e sincopis 7 pcipue ex aq rosata 7 ace
to. Et e 7 cu desiderio medicat 7 ipm
erigit 7 obe reumatismos patientibus
7 dolore frdu capis hntibus. Suma
scda ad narrandu unaqq3 cu cuiq3 ac
cidentiu conuliu q. xxx. ptinet capitula.

Calefacientium — Cap. i. de calefacientib.

multe sr spes. ex qbus sunt nutrimentu
i qtitate tpatu. 7 mot tpati i qbus in
grediunt exercitia tpata. 7 tpata fricatio
7 tpata copressio 7 uentosaru absq3
scarificatione positio q ei cu scarificati
one e i frat pp euacuatione mot 7 q
paruu p cui fortitudi 7 multitudi
7 n3 e supfluus. Et nutrimentu calid3
7 mo cala 7 balneu tpatu sic ia sci
uisti q suo ac aq calefacit. 7 artifici
u calefaciens 7 n sr flue calefacientiu
obuiatio sic acru 7 emplm 7 unguile
eqles 7 sopnu tpat si odicatione pdicta
7 ira si oeri dispoi. 7 lthia cu n tanta
fuit ut inficet 7 gaudiu tpatu 7 q
putdo cui pcras e u calitate cernca
euenire faciat 7 n aple. Et ei q de opa
tio e aliud a calefactione absoluta 7 ab
ad ustione calefacere nam mui e pau
dubio q adurere. Multoties e accid
7 n effic putrefactione. Ee e cu an put
factione accit. putrefactio e sepe ac
adit cu i cor remanet pq ab eo ca ex
nica calefaciens sepat. caliditas extinci

In alio baumchne

In alio suasioni isto 7 calor sui sine co.

In al' fedis.

Oloplilatur

In al' stant

In al' ctendo

unguenti uul pes

siluc caliditas

7 i m̄ humida accidit 7 ei humitate mutat ab eo q̄ cōiunctū sibi erat sine q̄ est causa ocultās. itaque cum ad aliā cōplexionē specialiū illarū non ou-
at. Est nanque qui caliditas 7 humiditas mutatur ab hijs q̄ uniū cōiunctū 7 fiunt aliū cō-
nuū illarū cōgrue. q̄ igitur non est putrefa-
cere. si digerere. Aduertendū uero est ut sibi humi-
da afficta separetur sibi ita q̄ illa sublime
est 7 iusta cōsequidat. calefacere autem simpli-
citer est ut oēs humores in suas spāles re-
maneant naturales. si plus fiat cali.
Et de calefacientibus q̄ est spissitudo
superfluitas corporis calefacit ē ppter q̄ uapore
retinet. Et raritas est in corpore q̄ calefi-
at ppterea q̄ uapore dilatatur. G. aut cōs
istis causis in quinque generibus cōplexendere
cōsueuit. s. motu superfluo 7 obuiati-
one ei q̄ superflue calefacit. 7 in cala-
q̄ corpori aduenit 7 spissitudine 7 putrefac-
tione. Capitulum .ii. de infrigidantibus.

De frigidatis causis multe sunt species. s. motus superfluus q̄ calorem innatum superflue resol-
uit 7 quies superflua q̄ uirtutem cōadunat et
claudit calorem 7 nutrimentum multum et
superfluum cōcretum aut ebibitum. 7 eius superflu-
a priuatio 7 nutrimentum frigidū 7 medici-
na frigida. 7 obuiare ei q̄ superflue calefac
ex aeribus 7 cōpositis 7 aquis amarum. Hec
relaxant corpora 7 resoluitur ab eo calor
innatus 7 obuiare ei q̄ frequenter calefacit
longo tempore sicut mora in balneo mora. q̄m
calorem suffocat innatum. Et in euacua-
tione superfluitatis q̄m innati caloris m
destruit ppterea q̄ spē eam 7 opilationes
q̄ sunt ex superfluitatibus secuntur. 7 de ille est ue-
hementer stringere membra 7 ut stricta pma-
neat q̄m in frigore ppterea q̄ caloris uiam
claudit. Et tristicia superflua 7 timor ni-
mius 7 gaudium nimium 7 delitie su-
perflue 7 artificium infrigidans 7 cruditas
q̄ putrefactioni est opposita. G. uero medico-
rum princeps causas in sex solum cōprehendere
cōsueuit. s. motu superfluo 7 quiete superflua.
7 obuiatione ei q̄ infriat aut q̄ uehe-
menter calefacit cum resoluat 7 eius infrigidante
7 uehementia spissitudinis 7 nimia nu-
trimenti priuatione. Cap. iii. de humectantibus.

Humectantium multe sunt cause. ex eis una
q̄ est sicut quies 7 sompnus 7 illud q̄ retinet
q̄ euacuari solet. 7 humorem euacuare
siccitatem 7 nutrimentum multum 7 humectans
nutrimentum 7 medicina humectans. 7 humecta-
tibus obuiare 7 perpetue balneo 7 post
cōmestionem ppter. 7 obuiare ei q̄ infriat q̄m
humorem retinet. 7 obuiare ei q̄ calefaci-
one tenui calefacit q̄m humorem auertere
faciat 7 gaudium sepitum. Cap. iiii. de siccan-
tibus.

De siccitatia que sunt multa uelud motus
est 7 uigilie 7 uehementer euacuare. Et ex
eis est coitus 7 nutrimentum paucitas 7 ut sunt
sicca 7 medicine desiccantes 7 motuum animalium
frequentia 7 de siccantibus obuiare. Et ex
illis est in aquis balneare stipticas. Et ex eis
frigus q̄ cōgelat q̄m prohibet cōtinuum nutrimenti
attractionem. 7 ppterea q̄ ipsum stringit. q̄ opilati-
ones in eo accidunt q̄ nutrimentum penetra-
re non permittunt. Et ex eis est obuiare ei
q̄ est caloris uehementis q̄ superflue resol-
uit corpus. ex eis est multum balneari. Cap. v. de causis figurarum corruptarum.

Causarum figurarum corrumpentium sunt cause q̄ in principio crea-
tionis acciderunt ppter q̄d uirtuti informati-
ue aut digestiue q̄ sunt in spermate sue
operationis cōplementum defecit. Et ex eis
sunt cause q̄ accidunt cum amator sepit.
Et ex eis sunt cause q̄ accidunt cum infans
ligatur 7 cum tenetur. 7 alie cause permutiue
q̄ ex tunc sequenter adueniunt sicut casus aut per-
cussio. Et ex eis sunt cause q̄ accidunt ppterea
q̄ se uult mouere antequam membra durescit
7 antequam bene ambulare possit. 7 sunt ex eis
cause egritudinales sicut lepra 7 ptisis 7 spas-
mus 7 extensio 7 paralisis. Et est cum prouenit
ppter pinguedinem nimiam. Et est cum accidit
ppter superfluam macriem. Et est q̄ non ppter apertura sic
est cum ppter infirmitates sit. Et est cum ad-
uenit ppter consolidationis uitium maliciam.
Cap. vi. de causis opilationis 7 coangu-
stationis canalium.

Opilatio accidit aut
ppter causam extraneam q̄ in canali cadit 7 hoc aut
est extraneum in suo genere sicut lapis. aut extra-
neum in quantitate sua sicut fex multa. aut
extraneum in sua qualitate. 7 hoc est aut ppter
suam crossitiem aut uiscositatem aut
q̄ est cōgelatum sicut sanguisuga illa q̄
cōgelata est. Et hec que sunt preter ea q̄d
opilat ppterea q̄ in canali cadit ex q̄bus
sunt q̄ in suo loco in canali fixa manet
7 est ex eis q̄ in suo loco est mobile. Et
est cum accidit opilatio ppterea q̄ clausum fuit
foramen ppter ulceris consolidationem q̄ in ipso
fuit factum aut ppter nascentiam adiutricem
sicut carnis uitiose claudentis. aut q̄
canalis ppter appositis cōprimentis uicinitate
q̄ ppter stipticitatem accidit aut uirtutis ppter
retentiue fortitudinem aut ppter fortem

Inal' mutta humiditatem ab eo q̄ conuenit uni cō-
plexioni 7 facit eam aptam alii
cōplexioni similem.

silicet humida

propter sufficientiam suam caloris

Inal' et uehementia in cōtinentis corporis expi-
rare cum ab eo calor innatus 7 uehementia
spissitudinis

Vel' ingridar. Inal' ppter cōgelatur

Inalio mutatur

Vel' mollities

i. pinuis.

Vel' durities cōgelatiō opillat

cooperitur. aut ppter cōstrictionem q̄ sit ppter
fortem frigus. aut ppter siccitatem.

ligaturam. In hyeme quia multe sunt opi-
lationes propter quod superfluitates multum retine-
ntur propter quod frigus stringit. Cap. vii. de causis

[C]analis ampliatur amplitudinis canalium.
aut propter retentive debilitatem. aut propter for-
tem expulsive motum. Et ex hiis quedam mo-
rbi [illegible] aut propter intus apientem
aut propter intus laxantes [illegible]
canales quedam ex quibus harum causarum contingu-
ntur. et propter opilationes. Cap. viii. de causis

[A]speritatis accidit aut propter causam asperitatis.
medicinam que uelociter abstergit sua incisione sicut
acetum et acetose superfluitates. aut sua
resolutione sicut spuma maris et superflui-
tates acute. aut propter causam stiptici que ex-
asperat propter suam siccitatem sicut res pontice
aut frigide que exasperant propterea quod constringunt
aut propter res terrestres que super membrum iacent
sicut pulvis. Cap. viiii. de causis lenitatis.

**[L]enitatis causa aut est glutinans propter sui
uiscositatem. aut subtilis que membra subtiliat
et ipsius cutem facit et spissitudinem a membri
superficie remouet. Cap. x. de causis dislo-**

[M]embri remotionis cationis et separationis a situ.
tio est aut propter causam extendentem sicut cum aliquid
trahit membrum et extendit donec dislocetur. aut
ex motu forti seu innisionis quod membra a loco
suo remouet. sicut cum aliquis pes reflectitur
aut cum laxitas et humectas quemadmodum
accidit in ramice. aut propter causam ligamentis sibi
contingentem ipsum corrodendo aut putrefacien-
do. aut laxum reddendo quemadmodum in lepra
accidit et sciatica. Cap. xi. de causis mali

[C]ie uiranitatis que dilatationem prohibet.
Causa eius est aut grossities. aut uiscosi-
tas. aut spasmus. aut lapitas. aut hu-
moris siccitas in iunctura qui fit lapis. aut
aliquid nature fuit. Cap. xii. de causis uiani

[E]ius causa tatis que dilatationem prohibet.
aut grossities. aut uestigium in carna-
tionis ulceris. aut spasmus. aut cum qua
nascatur. Cap. xiii. de causis motuum illicitorum.

**[C]orum causa est aut siccitas debilitas sicut
tremor siccus. aut siccitas spasmificans
sicut cum singultu sicco et cum spasmo sicco. a-
ut superficies calefacientes. aut superficies
infrantes. aut causa uirtutis uim clau-
dentes. et membra sua prohibentes penetrationem
cum opilatione. aut superfluitates que nocent
aut propter suam siccitatem sicut rigor. aut propter
suam punctionem sicut compilatio. aut propter ca-
loris innati subtiliationem. et propter sui paucita-
tem. et propter illam accidit in aliorum superficiebus**

ficatas. et prouenient uentositas que uult re-
solui [illegible] sicut calefactio. Et [illegible] quedam duce-
ntur [illegible] [illegible] aut est uaporal[is]
paucior et accidit propter eam aliorum. aut plus
[illegible] propter ipsum laxatio paralisis fi-
ent [illegible]. aut prouenient alie latitudinis
species quas [illegible] si fuit mobilis. Et
si fortior fuit accidit inde epilatio. et si
fuit magis fortis proueniet inde timor. Et
inde quedam uentosa cum in uenticulo tenetur proue-
nit propter ipsum pulsatio. Cap. xiiii. de ca

[E]orum usis augmenti et magnitudinis et minuti.
causa sunt materie multitudo et in uentum ac-
tiuarum in se ipsis fortitudo. aut uirtutum
actiuarum fortitudo propter fricationis adiu-
torium. et calefactionis cum emplis sicut emplo-
stro picis et que ei assimilantur. Et hec quedam est magni-
tudinum prima et in [illegible]. Cap. xv. de causis di-

[H]ec quedam sunt que aut in minutionis.
prima prouenerit creature sicut materiei di-
minutio. aut uirtutis latitas eorum.
aut eius debilitas. aut nocumenta que quidem
extrinsece aduenerit sicut incisio aut percussio.
aut corruptio quod fecit frigus. Et quidam intrin-
sece sicut herpes estiomenus. aut putrefac-
tio. Cap. xvi. de causis solutionis continuita-

[I]ste quedam sunt intrinsece aut extrinsece. tis.
Que autem fuit intrinsece sunt sicut humor corrodens
et comburens aut humectas et laxans. aut sic-
cans et findens. aut sicut repletio uentosa
extendens. aut uentosa pungens aut humor
extendens propterea quod se constringendo mouetur.
aut penetrando in corpore. propterea quod fortis mo-
tus ipsum separat. aut humor pungens. Et
hec quedam omnes aut sunt propter motus fortitu-
dinem. aut propter materiei multitudinem. aut
sicut fortitudo motus expulsive et sicut naturale
cursum. et sicut motus seu repletionem. et de hiis que
eis similantur est uox fortis et calefactio. et sicut appa-
ratum aptio. Cause autem que extrinsece sunt sunt
sicut corpus extendens ut funis et pondera.
aut quod incidit ut ensis. aut quod adurit
sicut ignis. aut quod contundit sicut lapis.
quando huius si uacuum inuenerit contundet.
aut si repletum receptacula findet.
aut sicut est corpus quod perforat ut sagitta. ut
aut quod pungit aut mordet sicut canis
rabiosus. aut uipa. aut homo. Cap.

[C]ausa ulce- xvii. de causis ulcerum.
ris sunt aut apostema quod aperitur. aut plaga
que facit pus. aut bothor que se conducit.
Capitulo. xviii. de causis apostematum.

[H]arum causarum quedam sunt que sunt ex in. et quedam se

—

margin: et resoluens

margin: ent

margin: in aliis uicinitate

margin: in aliis elongationes

margin: in alio superfluitates spasmificantes / aut superfluitates [illegible] [illegible]

margin: .:. uel defectum

margin: in aliis quia additur in superfluitate frig[us]

que sunt ex dispositione membrorum. Que vero sunt ex parte materie sunt repletiones ex rebus que inveniuntur. Et que ex parte dispositionis membrorum sunt ut membri spissitudo et oblitas membri recipientis et quod est preparatum ad superfluitates recipiendas. aut propter suum situm quoniam ipsum sic creatum fuit [illegible]. aut propter sui laxitatem sicut caro laxa que est in [illegible] restrictionibus. s. [illegible] autem in collo [illegible] et in inguine. aut propter [illegible] quod ad ipsum pervenit dilatationem. et [illegible] quod ab ipso vadunt coangustationem. aut propterea quod [illegible] non positum est. aut propter sui parvitatem quoniam in quod ex alio ad ipsum venit colligere non valet. aut propter debilitatem sui quoniam illud quod ad ipsum venit ex alio digerere non potest propter nocumentum quod est in ipso. aut propter passionem que [illegible] in ipso retinet. aut propterea quod resolutio ei deficit ei quod ab eo resolvi solebat propter [illegible]. aut propter calorem superfluum qui est in ipso unde [illegible]. Et ille quidem calor aut est similis sicut fastidium aut non similis quod dolor evenire facit. aut motus valde superfluus. aut ad ex calefacientibus. Ex fractura quoque provenit apostema propter unam ex istis rebus quas predixi sicut contusio et membri compressio. et extensio cum ipsum os restauratur. Inde enim quoque plurimum fit apostema quoniam nutrimentum recipit augmentum et infusionem et putrefactionem. et recipit apostema.

Cap. xviii. de causis doloris absolute.

Cum dolor est una ex dispositionibus non naturalibus que corpori animalis accidunt. in causis eius secundum modum sententiam universalem. Dicemus ergo quod dolor est sensibilitas rei contrarie. Omnes vero doloris cause in duobus complectuntur generibus. s. genere mutationis complexionis cito facte. et est malitia complexionis diverse. et genere solutionis continuitatis. Malitiam autem complexionis diverse intelligamus ut membra in sua [illegible] complexione habent naturalem. deinde adveniat eis complexio extranea huic contraria. ita ut sit plus calida aut frigida quam erat. Et ut sensibilitas rei ad ventum sentiet contrarie et fiet dolor. quoniam dolere non est nisi contrarie rei contrarietatem sentire. Malitia autem complexionis [illegible] nullo modo efficit dolorem [illegible] si complexio mala que iam est in membrorum substantia [illegible] corrumpit complexionem principalem et facta est ac si ipsa esset propria. Ista est dolorem non efficiat quoniam ipsum non sentit. Et est ut sentientes ab illo quo sentitur [illegible]. Res namque non patitur propter dispositionem substantiam que ipsam non mutat. in [illegible] nec per contrarium advenientes que eam mutant ad id quod non erat. Propterea ethice habens

non tamen sentit inflationis quantum habens effimeram aut tertianam. licet ethice calor calore tertiane sit maior. Calor enim ethice est mansivus et in substantia membrorum paululum infixus. et calor tertiane est veniens a [illegible] humoris ad membra in quibus adhuc non [illegible] ipsorum corporis ita confirmatus est. quare si humor recesserit membrum in sua remanebit complexione. Iste calor ille in eo figitur [illegible] in ethica mutata fuit. Et ergo quidem mala non diversa non fit in membro mansiva non ordinatum. Est et cum in dispositione sanitatis invenitur hoc intellectum primum. Et hoc est quoniam ei qui se in hyeme balneat si se cum aqua calida immo tepida lavat. accidit ei ex ipsa [illegible] oppilatio. quoniam corporis eius qualitas ab eo elongatur et eius contraria. propterea vero utitur ea et delectatur ex ea. et ita ordinatur ad resolutionem frigoris quod in ipso erat agens. deinde autem cum aliqua hora in [illegible] balnei intus sederit fiet corpus eius illa aqua calidius. et cum illa eadem aqua supra repente eo [illegible] oppilationem ab ea patietur et sentiet ex ea frigiditatem. Cum ergo hec sciverimus dicemus quod licet unum ex generibus causarum doloris sit malitia complexionis diverse. non tamen omnis malitia complexionis diverse. immo calidum [illegible] et frigidum [illegible] et siccum [illegible] et humidum nullo modo dolorem faciunt. Calor enim et frigiditas sunt due qualitates agentes. et siccitas et humiditas sunt due qualitates patientes. que vero [illegible] non sunt ut per eas corpori [illegible] in corpore. sicut per eas corpori accidit. siccitas vero per accidens facit dolorem. quoniam est quando eam sequitur aliud genus quod est continuitatis solutio. Et hoc est cum siccitas propter sue constrictionis fortitudinem fit ei solutionis continuitatis. G. vero cum [illegible] ad hoc eam reducit ut [illegible] doloris non fit solo [illegible] et quod calidum dolorem non facit. non propterea quod continuitatem solvit et [illegible] frigidum dolorem efficit non propterea quod [illegible] solo [illegible] propter multam nam spissitudinem quam facit et coadunationem ipsius procul dubio sequitur ut partes ad locum [illegible] spissantur et [illegible] sequitur [illegible]. Et in quodam suorum librorum [illegible] in tantum processit donec opinari fecit quod omnia sensibilia nocumentum faciunt propter [illegible] faciunt propter separationem aut propter coadunationem quam separatio sequitur. nigrum itaque in visibilibus dolorem efficit propter sue coadunationis fortitudinem. et album propter sue disgregationis vehementiam. Et amarum et salsum

et acetositate sua in gustatis dolorem efficiunt. propterea quod fortiter disgregant. et postea calidum ideo quia vel extinguit coadunat quod procul dubio separationi sequitur. Et motus violentus similiter. et post hoc in fortibus sonis fit dolor ideo quia disgregant propter motus similiter aeris fortitudinem cum aggressione obviat. Certa autem dictio in hoc est ut complexionis mutatio propter generationem ex qua dolor essentialiter provenit licet cum continuitatis separatio contingat. Hec tamen declaratio verificata in me non continetur. sed in parte illius. Joseph ad ipsius summam parum inveniemus. Dicemus ergo quod cum dolor est similium partium in membro dolente et continuitatis solutio nullo modo similium erit partium. Et dolorem in dispositionibus in quibus continuitatis non existit separatio non contingit invenire propter continuitatis solutionem immo complexionis maliciam. Et etiam frigus facit dolorem. verum constringit et coadunat et omnino ubi infrigidat et solutio quidem continuitatis propter frigus non est verum infrigidat immo in permutationibus locorum infrigidatorum. Amplius dolor procul dubio est complexionis subito impressionem sentire. verum ipse est contrarii est dolere faciens. nonne vides quod siquis frigus complexionem corrumpens senserit non complexionem corrumpit et fuerit sicut non accidens propter ipsum continuitatis separatio. Istud sentire accidit complexioni et sanat dolorem faciens. Ex hoc itaque scies quod mutatio complexionis subito causa existit doloris quemadmodum solutio continuitatis. Et dolor quidem caliditatem turbidat et fit dolor fortior. Et etiam cum post dolorem remanet ideo quod [illegible] habet doloris in tamen est dolor etiam sicut ex summa rerum que per se solvuntur. Et expositor quidem in medicinis laborat quod [illegible]

Cap. xx. de causis cuiusque doloris.

Dolorum genera que nomina habent hec sunt. pruritivum. asperum. pungitivum. compressivum. extensivum. constrictivum. frangitivum. laxativum. perforativum. acualis. stupefactivus. pulsativus. gravativus. fatigativus. mordicativus. Ista quidem sunt .xv. genera. Causa autem pruritivi doloris est humor acer acutus aut salsus. Et doloris asperi causa est humor asper. Et causa doloris pungitivi est humor qui panniculum in latitudine extendit sicut est separans continuitatem. Et est causa in [illegible] non est [illegible] aut propterea quod ille super quem panniculus extenditur. aut illius ex eo quod investientes partes in durities et levitate non sunt similes sicut fistula panniculo qui super costas est investit cum apud in pleuresi ad superiorem eius est partem. aut non sunt ipsi partes in suo motu similes sicut dia-

fragma illi panniculo. aut propterea quod partes eius membri non sustinent aut propter [illegible]. aut propter nocumentum quod alicui accidit sicut nervi partium et non aliis. Extensivi vero doloris causa est ventositas aut humor qui nervum aut musculum extendit ac si ipsum ad suas trahat extremitates. Et doloris quidem compressivi causa est materia que membrum suum coangustat locum aut ventositatis que ipsum coangustat et fit quasi deorsum comprimeret et contunderet. Sed causa constrictivi doloris est materia que inter suum musculum et suum panniculum resolvitur et panniculum extendit et continuitatem solvit que inter panniculum existit et musculum. Et causa doloris frangitivi est materia aut ventositas que inter ponitur medium inter os et panniculum qui regit ipsum. aut frigus quod illum panniculum fortiter stringit. Causa doloris laxativi est materia que carnem musculi extendit et non ipsi ipsi cordam. Et hec quidem [illegible] vocatur est laxativus non propterea quod [illegible] lacior existit [illegible] panniculo. Et perforativi doloris causa est materia grossa aut ventositatis que retinetur in [illegible] tunicis membri duri et grossi sicut intestinum colon que incessanter ipsum rumpit et in ipsum penetrat stimulando ac si terebello perforaret. Acualis autem doloris causa est ipsi eadem materia in illis membris retenta in [illegible] que rumpit. Et stupefactivi doloris causa est aut [illegible] fortis frigoris [illegible] aut [illegible] penetrationis spiritus sensibilis qui ad membrum venit clausura cum ligatura. aut [illegible] receptaculorum repletio. Causa vero doloris pulsativi est apostema calidum et non frigidum. frigidum est quoniam [illegible] sive sit durum sive sit molle dolorem non efficiat nisi in calidum prius convertatur. Inquam dolor pulsativus ex apostemate calido accidit non hac tamen .s. cum apostema contigerit et membrum quod ei est vicinum fuerit sentiens circa quod existunt arterie que semper pulsant. Cum est membrum fuerit sanum arteriarum motus non sentietur propter ipsi [illegible]. [illegible] infirmatur et apostematur eius pulsatio efficitur. Et doloris quidem gravativi causa est apostema in membris non sensibilibus sicut pulmonem renes et splenem. Illud est apostema sua gravitate trahit in [illegible] et membris in [illegible] trahitur per sensibilem [illegible] ipsum coadherentem et suspensionem sentit quo inferius trahitur apostema in membro insensibili [illegible] ipsa egredo [illegible] sicut causa est in [illegible] causa [illegible] ventositatis sentiunt non tamen dolorem efficit propterea quod ipse sensum destruit. Fatigativi autem doloris causa est aut labor [illegible]

dolor iste fatigatio lassiuosa aut humor
extendens et uocatur quod accidit ex eo fatigatio ex
tensiua aut uentositas. et uocatur quod accidit ex
ea fatigatio inflatiua aut humor mordi
cans et uocatur illud quod accidit ex eo fatigatio
ulcerosa. Et ex eis que proueniunt compo
sitiones quadmodum eas in locis suis decla
rabimus que sunt eis proprie. Et ex summa que est com
positionum est fatigatio que appellatur uocatur que
est composita ex extensiua et ulcerosa. Et
mordicatiuus dolor ex humore est qui qua
litatem habet acutam. Cap. xxi. de causis se
dandi dolorem.

Causa que eius dolorem sedat
aut quia causam eius a qua prouenit existit eorum et ipsi
euacuat sicut anetum et lini semen. cum super
dolentem locum ex eis fit emplastrum. aut
cum eius mollificat et fit corpus et insensibil
iter ad suam redit operationem sic ielun
tia. aut cum eius infrigidat et stupidum ef
ficit sicut omnia narcotica. sedans tamen extra
est primum. Cap. xxii. de eo quod prouenit ex do
lore.

Dolor uirtutem dissoluit et membra a
suis propriis operationibus prohibet. adeo ut in
membris spiritualia ab aeris prohibeat attractione
aut eius disturbat operationem. aut fiat
eum in effectum aut frequentem odo non sed
nisi eius causam. Et est cum in primis calefacit
membrum propterea inflammat propter quod resoluit
et uincit de spiritu et uirtute. Capitulum xxiii.
de causis delectationum.

Delectatio quoque causa
in duobus sunt complexe quibus. Unum
ipsorum est genus eius quod complexionem naturalem subito re
ducit ad hoc ut ipsum sentiat. Et alterum est in
quo naturalem continuitatem subito reducit. nul
la est res que non subito uenit sentitur et neque
delectatione ex ea habentur. Est uero delectatio sen
tire conuenientis. Et omne quod sentitur puri
tate est sensibile et sentire est per passio
nem sui. Cum sentitur fuit cum conuenientie
aut non conuenientie. est delectatio aut dolor
Et in quo imprimitur. Et propterea quod tangit omnibus sen
sibus est spissior et magis retinens illud quod re
cipit ex impressione conueniente aut non conue
niente ideo est sentire illud quod est conueniens cum
non ei obuiat est maiorum delectationum et sen
tire quod est inconueniens est dolorosius quam
illud quod aliis uirtutibus existit proprium. Capitulum
xxiiii. ad sciendum quomodo dolorem ef
ficiat.

Omnes dolorem efficientes propter illud quod causeo
accidit ex extensione aut continuitatis solutione aut ru
ptura. Cap. xxv. quomodo mali humores
dolorem efficiunt.

Humores mali
dolorem efficiunt. aut propter ipsorum qualitatem
sicut est cum mordicatione faciunt. aut per
sua multitudine sicut cum extendunt. aut
propterea quod uenas contingunt. Cap. xxvi. quomodo
uentositates dolorem efficiunt.

Ventositas
dolorem efficit propter extensionem. Et uentositas
que extendens aut est in membrorum concaui
tatibus et ipsorum uacuitatibus sicut inflatio in stomacho.
aut in tunicis membrorum et eorum uillis sicut
colica uentosa. aut intra tunicas musculo
rum et sub panniculis et super ossa. aut in cauitati
musculorum inter ipsos et carnem laxam et cu
tem. aut occultati in membro sicut musculi
pectoris sunt occultati. Et ipsius quidem reso
lutio siue subita sit siue multo mo
rosior tempore sit multitudine sua et ipsius
paucitatem existit. aut ex solitate sue
et subtilitatem ipsius. aut spissitudine
aut ipsius raritate. Cap. xxvii. de causis
retentionis eius quod retinetur aut euacu
atur.

Retentionis et euacuationis causas sciam et causam
finale. quam consideramus quod de retentione di
ximus et euacuatione. Illud ergo ibi legatur.
Cap. xxviii. de causis fastidii et reple
tionis.

Hec quidem aut sunt sunt extra
scorsum et sunt priuatiue. sicut cum eis regi
tur uinum multa prouenit humectatio et corpus
non indiget humectatione cibi et potus et id
cum hec duo coniuncta fuerint simul multi
plicabitur in corporis opus non in ipsius sicut multo
tiens ingredi balneum et precipue post com
estionem et resolutionem prohibentia sicut quies
et dimittere exercitium et euacuationem et
in comedendo et bibendo ipsorum et regi
minis malitia. aut intrinsece et sunt
sicut uirtutis digestiue debilitas quando
digerit aut debilitas uirtutis expul
siue. aut retentiue uirtutis fortitu
do. quia propter remanebunt humores et extra
non exibunt. aut canalium coangustatio.
Cap. xxviiii. de causis debilitatis membrorum.

Causa debilitatis aut est ueniens super cor
membrum. aut sunt spiritum quod est uirtutis lator quando in
membris ministrat. aut sunt ipsam uirtutem. Illa
uero causa cum in membro propria existit. est autem mali
tia complexionis mansiua et propter frigiditatem et siccitatem
calor illud efficit. ideo quod eius operatio frigidita
tis oppugnationi in stupore est similis. propterea quod
corrumpitur continue spiritus quadmodum accidit eique
multum in balneo moram facit. immo etiam
aduenit sincopis. Et siccitas propterea quod
uirtutes peruenire prohibet. ideo quod in spiritu.
Et humiditas propterea quod laxat et opilat. aut
aliqua ex egritudinibus compositionis.

sed quod ex illis maiorem prestantiam habet ne in homine
appareat in nocumentum in egrotando in dolor
est tantas decurrere illi membro in suis. nam
quod nam operationes illos voluntarie pul
los et in spiritu omnem complet. Digestioni nam
quod bona et vicina est retentio secundum congruam dispo
sitionem. et hoc quod est per nullos existit. Illud vero
in quo est cum spiritum patiens est aut propter opilationis
maliciam. aut propter resolutionem evacuatione
facta quod est cum patiens. aut secundum modum sequendi
evacuationes illi alteri. Et in quo est virtuti
proprium est operationum multitudo et ipsius recti
tio. quoniam virtutem debilitat licet spiritus resolo
cum eo associet. quadmodum adsociatur cum
unaquaque cum. Cum eas secundum aliud coniunctionis
modum. et remotas eas cum eis invicem
quod coniunctam earum existit causam. Invenientur
ex eis causas ex malicia complexionis. et eas ex
corruptione aeris et aque et digestionis.
et ex eis sunt que spiritum evacuat. quarum nulla
fetori est siliis et papue fetoru aque et vene
nenosarum virium expulsio in aere aut in
corpore. Et summa eius propterea debilitatis sunt
que ex evacuatione procedit sicut sanguis
exit et venter quod fit in subtilibus humoribus et aqua
ydropicorum in asciten per antitesis extra
eta cum multa eius quantitas subito exhibet
et perforatio magis apertis cum abceo multum
pus subito exeunt. sive ipsum per se api
atur. et sudor multus et excitum plurimum. dolo
res et spiritus resolvunt licet et complexionem permutent.
Et ex summa quod istorum dolorum sunt qui
maiores existunt in passionibus. et sicut dolor
oris stomachi sive sit extensivus sive mor
dificativus. et omnis dolor quem est cum propinqua
te parti cordis. febres que sunt ex eis que
debilitatem faciunt resolutione et evacu
atione sanguinis et spiritus. et complexionis mutati
one. Amplitudo propterea pororum est ex eo
quod ad hoc adiuvat ut debilitas resol
ventem acuat. et multa fumos humoris exi
stunt. est et cum toti corporis debilitas unius mem
bri aut plurium membrorum sequitur debilitatem. quod
admodum corporis debilitas propter maliciam que
oris stomachi accidit. quantitatem vero eius virtutis resolua
tur. Et cum aliquid cor et cerebrum aqualiter in
nocumentalium vehementer patitur. est in hoc
velocis estuationis. et quod ex parvitate re
solvitur cum. Et est cum eius debilitatis existit
multitudo tollerantie egritudinis. Et est cum a
liquod membrum in creatione est debile quod est aut a
lio debile existit sicut pulmo et cerebrum.

idem cum recipiens quod forti non a se ipso ex
pellit. loco est cerebri propter quod si aliter non esset ex tali
membro res perveniret quod tollerare non posset.
nisi ei virtus cum eo remaneret. Doctrina ter
tia fen secunde. cuius sunt .xi. capitula. et due sum
me. Capitulum primum de accidentibus et signis.

Hec accidentia et significationes secundum unam quidem pre
dictarum dispositionum. unam quidem declarant si
gnificationum. aut rem presentem de qua
dixit. G. quod solum confert infirmo in eo quod
facit. aut rem preteritam de qua dixit. G. quod solum con
fert medico. quoniam declarat ipsum in sua
arte excellentem. et eius consilio magis credunt.
aut rem futuram de qua dixit. G. quod utrisque con
fert. medico vero quia demonstrat ipsum in
sua scientia excellentem. Et infirmo quia demon
strat qualiter ipse sit regendus. Significatio
num sanatum quedam sunt que significant equali
tatem corporis. ex quibus sunt substantiales que in bi
gratia sunt ut sit forma et situs. et quantitas
et numerus secundum quod oportet. et hec quidem dispositionem di
vise fuerit. Et ex eis sunt accidentales
sicut decoratio et pulchritudo. Et ex eis sunt
finales et ipse sunt que sunt ex complemento
operationum. et que incedendo secundum perfectionem
perveniunt. Omne est membrum cuius operatio com
pleta est sanum. Modus autem cognoscendi
di ex operationibus membrorum principalium dis
positiones secundum cerebrum est quod est per dispositiones
operationum voluntariarum et per operationes
sensus et per operationes extimationis. Et
secundum cor est per pulsum et per anhelitum. Et
secundum epar quod est per egestionem et urinam. et in pri
mis debilitatem. ego et urina locuntur
rectius carnis silens fecunt. Accidentium
autem de egritudines significant quedam sunt que ipsam
monstrant egritudinem sicut durities pulsus
in festinatione sua in febre. ipse nam ipsam
significat febrem. et quedam sunt que egritudinis ipsi
significant locum sicut pulsus serratus cum in
parte pectoris fuerit dolor quoniam significat
quod apostema est in panniculo et in diafragmate
et sicut pulsus undosus quoniam significat
quod apostema est in corpore pulmonis. et quedam significant
egritudinis causam sicut significationes repletionis per
diversitatem suarum dispositionum. quarum unus
quisque modus aliquem repletionis modum sig
nificat. Amplius accidentium quedam sunt per dem
tia que cum egritudine incipiunt et finiuntur sicut
febris acuta et dolor pungitivus. et com
gustatio anhelitus. et pulsus serratus
cum apostemate lateris. Et quedam sunt que non tam

quedam sunt que
omnis significant equa
litatem qua in suo
nominabimus;

horam non habent ad egritudinem quoniam quando secatur et
quando non sicut dolor capitis cum febre. et sunt
quedam que in fine rei eveniunt. de quibus sunt
significationes crisis. et manifestationis significationes
et significationes plurium maturitatis.
et significationes mortis. Harum autem plurime
in regulis sunt dictis. Significatio-
num preterea alie sunt sumpte ex eis que sen-
tiuntur. sicut dolor dispositionis et dispositionis tac-
tus in duritie et mollitie et caliditate et fri-
giditate. Et reliquas autem ex eis que omnes sen-
tiuntur. et sunt ea que sunt sumpta ex formis mem-
brorum et ipsorum situbus et motibus et quietibus.
Et fortassis illa significabunt ipsorum dispositionem
occultam sicut labia scilicet voluta ipsius.
preterea quantitates augmentate sive diminuta-
te [...] et corporum. Et fortassis oc-
cultorum membrorum dispositionis significabunt
quemadmodum curvitas digitorum que est etiam
putredinem significat et cetera. Et cogitationes que
de dispositionum corporum per digestionem sicut urine
[...] aut [...] et sunt que significant sunt res
invisibiles. Et ex mugitu sunt inflationis
et malitia digerendi est audibile. Huius
quia sunt cogitationes odores et sapores o-
ris et reliqua. Et cogitationes pellis et ethi-
ce per [...] grossitate sunt visibiles
sicut [...] corporum que sentiuntur [...]. Est autem
cum quod manifeste sentitur rem significat oc-
cultam quemadmodum rubor pomi maxil-
le prendit apostema pulmonis et gibbositas
unguium ulceris pulmonis. Ex
cogitationibus que habentur ex motibus et quieti-
bus [...] res que [...]. Significa-
tiones que sumuntur ex [...] sunt
sicut apoplexia et epilepsia et sincopis et
paralisis. Et que ex motibus sumuntur sunt sicut
oscitatio et tremor et singultus et ster-
nutatio et obsistatio. et alie et tussis
et spasmus cum [...] spasmare. Et earum
sunt quedam que proveniunt ex operatione non princi-
palis sicut singultus. et quedam que proveniunt ex
operatione non accidentaliter sicut spasmus et tremor.
Et earum quedam sunt voluntarie sicut estua-
tio et revolutio de latere in latus. et quedam sunt
que sunt composite ex [...] et voluntaria sicut
tussis et mictus et egestio. Et istarum quedam que-
dam sunt in quibus non superat voluntatem sicut
tussis. et quedam in quibus voluntas superat
sicut mictus et egestio cum voluntaria [...]
vult efficere. [...] autem cum sine
voluntate provenientium. quedam sunt que de-
monstrat sensus sicut oscitatio et quedam

q[...] non demonstrat quoniam non sentiuntur
sicut scilicet [...] autem motus divisibilis aut
per diversitatem suarum contrariarum. quoniam tus-
sis in se ipsa fortior existit quam scilicet aut
per diversitatem [...] motorum. quoniam sternu-
tationes [...] motorum plures sunt quam
motorum tussis. tussis est completur mo-
tus [...] membrorum pectoris. sternu-
tatio completur cum [...] motuum membrorum
pectoris et capitis simul. Et quantitas
timoris in eis est quoniam motus singultus
sicut maioris est timoris quam motus tussis.
licet sit tussis fortior. Propter quod autem non iuvatur
est quoniam adiuvatur per instrumentale et princi-
pale. sicut cum iuvatur in expellendo feces
[...] et cum per instrumentum iuvatur exter-
num. sicut iuvatur in tussiendo ab aere. [...]
Principiorum vero earum diversitates aut sunt
ex membris sicut tussis et nausia. aut ex
diversitatum virtutum agentium. quoniam scilicet
principium est naturale et tussis est animale. Sed per
[...] diversitate quoniam tussis est ab [...]
et scilicet auctoritate. Hec et significationes sig-
nificant in eo quod de membris apparet. et plurima
earum demonstratio est sed dispositiones manifesta.
Est tamen cum occultas demonstrat dispositiones
sicut rubedo pomi maxille que pulmonis
apostema declarat. Et de signis in sunt que egri-
tudines demonstrant occultas. quod propter illum
qui egritudines vult cognoscere occultas ut [...]
anathomie notitiam adeptus sit. ad hoc ut
per eam sciat sicut aliquid membrorum ei accidat. si est
carnosum aut non carnosum. et cuiusmodi
est eius forma. ideo ut sciat verbi gratia si apostema hoc quod
hanc habet figuram est in eo aut non. ex precedentium
sive figure est compatibile aut non. et sciat
si est possibile quod in ipso ad retineatur vel non. Et
ideo labitur facit quod [...] sicut ieiunum. Et si
est possibile quod in ipso retineatur. aut quod ab eo
aliquod labatur. quoniam res sit que in ipso retenta
sit possibile. aut ab eo labi. deinde eius locum sciat
quantum per ipsum indicet de eo quod in ipso sen-
titur. de dolore aut apostemate sicut in ipso aut
ab eo longinquum. et sciat eius sotietatem i-
ta ut indicet si habet dolorem per se aut propter
sotietatem. et si tamen ab ipso processit. aut a
suo sotio in influxit. et si sit fluxum quod ab
eo separatur est de sua ipsius. aut ipsum est via per
quam tamen in ipsum pervenit quod ab alio separatur. con-
venit sciat illud quod comprehendit quod evacuatum
fuit ab ipso fuisse evacuatum. ut
noscat si est possibile istud quod evacuatum [...] et ut
[...] operationes sciat deinde cognoscit ipsius

[Marginalia, left:] [...] que de membris apparent significant [...] / nal' Et cogitationes dispositionum [...] est [...] sunt invisibiles / et saltus / In alio naturam superat voluntas / In alio voluntatem superat naturam

[Marginalia, right:] In alio instrumentale / In alio spirituale principium / In alio egritudines / i. greve / oportet / In alio ex aliquid / cognoscit / fuit ab ipso fuisse evacuatum

egritudinem. ex nocumento quod inducit existit operationi. totum uero hoc aut per anothomiam sciri potest. Scias preterea quod medico qui uult egritudines regere que in membris existunt occultis necessaria est anothomia. Cum anothomie scientia ei acquisita fuerit. oportebit post hoc totum ut ipsum studeat in cognitione egritudinum occultarum secundum sex regulas. Quarum prima est de nocumento operationum, et in quibus operationes cum suis qualitatibus et quantitatibus iam sciuisti quarum significatio est prima et perdurans. Secunda uero est de eo quod euacuatur cuius significatio perdurans que est si non est prima. Et perdurans quidem est propterea quod in ipsa semper consistit. Et prima quidem non est ideo quia significat materiam aut materiationis prohibitionem mediante. Tertia uero est dolor. Et quarta est de apostemate. Et quinta est de situ. Et sexta est de accidentibus manifestis et compositis. Et eorum signorum non est prima in perdurantibus et in unaquaque earum diuersi sermones fiunt. Ex operibus uero signorum hec. quoniam cum operatio non fuerit naturalis perfecte cursum que ei significat quod uirtuti accidit nocumentum. Et uirtutis nocumentum egritudinem sequitur que est in membro in quo est uirtus. Operationum uero nocumenta secundum tres modos. Operationes est aut minuuntur sicut cum oculi minuitur uisio et rem uidet minorem et appropinquo spatio. et stomachus cum durius digerit et tardius et minore quantitate. Aut mutantur sicut cum oculus uidet id quod non est. aut uidet rem sicut non est. et sicut stomachus cibum dissipat et ipsum male digerit. Aut destruuntur sicut oculus cum non uidet. et stomachus cum nullo modo digerit. Et autem quod euacuatur et quod retinetur significant multis modis. aut est significatio ex parte retentionis similiter sicut cum retinetur aut egeritur. aut significat ex parte euacuationis non similiter et hoc quod est aut de substantia membrorum et hoc significabit mortem. aut est preter ipsum. similiter significabit sicut anuli qui expuuntur per berpete estiomenum in canali pulmonis significat. aut significabit per quantitatem suam sicut cortices sicut cum in dissinteria egrediuntur. nam si grossi significant quod ulcus in grossis existit intestinis et subtiles significat quod est in subtilibus intestinis. aut significabit per colorem suum quemadmodum ypostasis petaloydes. quod si fuerit rubea significat quod est in membris carnosis sicut renibus. et alba significat quod in membris est neruosis sicut uesica. Que uero significant id quod non est de substantia membrorum. significat aut quod ipsi egestio non est

naturalis sicut humores fluunt et sanguis cum exierit. aut quod non est naturale in quantitate sua sicut sanguis corruptus siue consueuit exire siue non. aut quod non est naturale in substantia absolute sicut lapis. aut quod non est naturale in quantitate sua. hoc uero fit cum exit et istud est aut propterea quod augetur aut propterea quod minuitur. sicut urine et urina cum pauca fuerit aut multa. aut cum non sit naturale in qualitate sua licet exire soleat ut stercus et urina que sunt nigra. aut si egreditur a parte non naturali licet exire consueuit sicut stercus et urina cum in egritudine yleos per superiora egrediuntur. Doloris autem significationes in duobus comprehenduntur generibus. Et unum est quoniam dolor eius significat per suum locum. ubi gratia quoniam si fuerit in dextro erit in epate et si in sinistra in splene. Et est cum per suam speciem significat qualis sit ipsius causa quemadmodum diximus in doctrina causarum. ubi gratia quod si fuerit grauatiuus significat apostema quod est in membro non sentiente. aut cum sensus destructus est. et extensiuus multam significabit materiam. et mordicatiuus materiam significabit acutam. Apostematis autem significationes tunc existunt maiores. aut cum substantia sua sicut erisipila quod coleram significat rubeam. aut sclirosis quod coleram significat nigram. aut ex loco suo sicut cum fuerit in dextro significat quod est apostema epatis. aut in sinistra significat quod est in parte ipsius splenis. aut per figuram suam. quoniam cum apostema dextrum fuerit et fuerit lunare significat quod est in gibbo epatis. et si longum fuerit significat quod in musculo est qui est super ipsum. Situs uero significationes aut sunt ex locis aut ex comitantibus. Et ex locis quidem apparentes sunt et ex comitantibus que sunt sicut quod per nocumentum quod est in digito ex eo a nucha cognoscatur quod est propter nocumentum quod sequitur ex partibus nodorum colli accidit.

Cap. ii. de signis distinguendi inter egritudines proprias et associatas eis.

Et quoniam est cum egritudines ipsi accidunt in membris. et est cum accidunt propter associationem quemadmodum capiti stomachi in suis associatur egritudinibus. Tunc oportet ut de [illegible] differentiam inter has duas res propter signum distinguens. Dicemus ergo quod oportet nos considerare quod prius accidit et autumabimus quod ipsum est principale. et alterum est ei associatum. Et considerabimus etiam quod sit illud quod remanet postquam alterum fuerit. et autumabimus etiam quod ipsum est principale. et alterum associatum. Et tamen cum ex hoc peruenit error et hoc est quoniam egritudo fortasse principalis non erit perceptibilis sensu. in

p̓ cc ·cc·

doloroſa i p̄ū ſiu rei. ſʒ pt̄a ſuṗiens ipī i p̄dictū. pq̄ aſſociata egⁱdo ap-paruit q̄ p ẽto ẽ illa q̄ p̓ ipām accīt ⁊ ẽ cā ſequēs. Extimabim̄ gᵒ q̓ aſſo-ciata ꝫ accn̄tal' ſit illa q̄ ẽ p̓ūl' egⁱdo. ⁊ ẽ cā paṗir' ñ accn̄tal' tm̄. Et p̓ūl' origo obliuioī t̄dit. Semita ũ obſ-uādi ſe ab errore ẽ ut medic' noſcꝫ m̄broꝝ cõitatē. q̓ qd̄ eīt ex ſcīa ſua ī anothoīa. ⁊ ut nocumēta ſciat que unicuiq; accīt m̄b᷑. q̄ꝛ q̄dā ſūt per-cepta ſenſu. q̄dā ñ p̄cepta. ⁊ moreṫ ī egⁱtuib⁹. ⁊ uʒ iudicet de ea q̄ ſit p̓ūl' ñ p̄g̃ ꝯſiderauīt q̓ ſit p̓ᵒ q̓ accīt i p̄us ſequēs. Egrū gᵒ īterroget ð ſignificatio-nib⁹ egⁱtuū q̄s m̄b᷑s aſſociatis egⁱto m̄bro p̓ᵒ ẽ accīdē q̄ ñ pōt eīt ſēſu p̄cipi. ut doloroſe ita ut appareat p̓ᵒ. uʒ cõmouētes accīa q̄ ſūt eis p̄pri-qua. ſʒ uʒ ī eas ſecuīt res. ñ q̄ abeī ſūt lōgīq̄ ñ ſenſu p̄cipie. egᵒ q̄ꝛ igno-tat q̄ ſūt accīa illi longīq̄ ⁊ radia. Iſtō tñ ñ dignoſcīt ñ ſapiā medici plu-rimū ñ q̓ ex eo ad memoriā redu-ciē ẽ cā opīationū ī p̄dictū inueṅe-rit an̄cedēs iudicab⁹ q̓ egⁱtudo aſſo-ciata. lʒ q̄dā m̄broꝝ ſūt talia q̓ pli-mē diſpoīū ipoꝝ ẽ ut ſit eoꝝ egⁱri-tudīes ſeq̄ntes alioꝝ m̄broꝝ egⁱtuē. capitis ẽ plimū ſʒ ſuarū diſpōnū ſᷓ egⁱtes p ſocietatē ſtō. ſʒ ī ꝯīcte ẽ p p̄rū. Et nos qd̄ corā tuis mani-b⁹ p̄ēm̄ ſig̃ p̓ncipaliū ꝯīuū ⁊ accn̄tali-ū ſʒ modū eoꝝ. Que ũ unicuiq; m̄-bro ſit p̄ṗe ī ſuo dicet̄ cap̓. Quecūq; aūt ex ſignificatiōib⁹ egⁱtuū cõpōīs ma-nifeſte fuīnt ſenſus digſcet. ſʒ q̄ oc-culte fuīnt exceptis repleōē ⁊ opila-tiōē ⁊ apātib⁹ ⁊ ſolōē ꝯtīn᷑ indicīē ñ li cõp̄hendē ẽ difficile. Et ſilr illō q̓ ex repleōib⁹ ⁊ opilatiōib⁹ ⁊ apātib⁹ ⁊ ꝯtinuitate ſolōis p̄ unicuiq; m̄bro p̄ū exiſtit. mel' gᵒ ũ h̓ totū dōib⁹ refuīet p̄ticularib⁹. **Cap̓ tñ ð ſig-nis ꝯīuū.**

Signoꝝ gn̄ā q̄b⁹ diſp̄ōe ꝯīuū cognoſcūt ſūt. x. Vnū eoꝝ ẽ tac-tus. Et ẽ q̄ cogīſcat̄ ẽ ut ꝯſidēt an tactu ſani ſit eql' ī tēꝑis tēꝑatis ⁊ aē tēꝑato. nā ſi ei eql' fuīt ſignificabit equalitatē. Qð ſi p̄tiat ab eo tactō ꝯīuē h̓ūs ſanā ⁊ inſīdet aut caleſci-at. aut ipī ſentiat illi molliorē aut duriorē aut aſpiorē q̄ ñl'. ⁊ uʒ fuīt

ibi cā ex aē aut balneatiōē cū aqua ſtīā aut alia re q̄ mollitiē addat aut aſpitatē. ẽ tñ ex tñ ex ꝯīue ñ ꝯputi. Et ex diſpōē q̄dē unguiū ī mollitie ⁊ ſiccitate ip̄uiꝯ p̓ᵒ ẽ cognoſcē cõplōīs coīs diſpoītiōē. lʒ mollicie ⁊ duiticiɑ iudiciū ñ ſit ſtabile ñ pōt ex equitatē uīē calitatē ⁊ ſrītatē ſigīē p̄eſſe unt. nā ſiñ ita fuīt. p̓ᵒ eīt ut calis duriū tactū aſpū mollificet. nedū illū q̄ ẽ tēꝑit p̄ reſolōēꝫ ipī ⁊ faē extāri q̓ ſit mobil' ⁊ h̓uīd' ñ. ⁊ ut ſrītās mollē tactū indurret nedū illū q̄ ẽ tēꝑie p̄pᵒ q̓ multū ꝯgelat ⁊ iſpiſſat. ⁊ op̄abit q̓ ſit ſict' ſic̄ nix ⁊ ſol. Et nix q̄dem p̄pt̄a q̓ coagulat ⁊ ꝯgelat. ⁊ ſol q̄dē p̄ꝯq; incraſſat. Eoꝝ aūt plimu q̓ ſrigide exiſtūt ꝯīus eoꝝ mollia ſūt. lʒ ſīt macia. q̄m cruditas multa exi-ſtit in eis. Secdꝫ ũ ẽ gᵒ ſigꝫ exteri-ue ⁊ adipe ad ſūptoꝝ. q̄m caro rubea cū multa fuīt h̓uitatē ſignificabit ca-liditatē. ⁊ eīt ibi ſoliditas. Et ſi pi-ṅca fuīt ⁊ adeps multᵉ ñ affluīt ſi-gnificabit ſiccitatē. Pinguedo aūt ⁊ adeps ſr̄ ſrītatē ſigūt ⁊ ẽ cā eis laxitas. Et ſi cū h̓ fuīt uenarū an-guſtatio ⁊ ſanguīs paucitas ⁊ h̓ h̓ū ⁊ debilitas aduenīt ex fame p̄ mi-noratiōē ſanguīs n̄l' q̄ ẽ ṗpitus ad h̓ q̄ m̄bra ex nutrimēto indiget ſignifica-bit q̓ ꝯ h̓ ẽ ſʒ ñ. Et ſi h̓ alia ſignaubi ñ affluīt ſignificabit q̓ ẽ ꝯ acquiſita. Pinguedīs aūt ⁊ adipis m̄ ſanguīs uentoſitas ẽ ⁊ eaꝝ factor ẽ ſrītas ⁊ p̄ h̓ ī cute minorat̄ ⁊ ſūt in iteſtīs mulre pluſq̄ ſup ep̄. ⁊ uʒ ſūt ſr̄ eoꝝ multe pluſq̄ ſup ep̄. ñ p̄ m̄. ñ ẽ p̄ ꝯīuē ⁊ ſoꝝ ⁊ p̄ caīā ne penderēt aīa illi ſili. Pinguedīs aūt ⁊ adipis ꝯge-latio ſr̄ eoꝝ minuit̄ ⁊ auget̄ ſʒ mino-ratiōē caloris ⁊ ipī augmētū. Et eoꝝ q̄dē carnoſū abſq; multa adipe ⁊ pi-guedie ẽ eoꝝ calor ⁊ h̓uīdū. Qð ſi fu-erit caro rubea multa cū pīguedīe ⁊ adipe pauca ſignificabit h̓uitatem ſſfluā. ⁊ ſi ſſflua fuīt h̓uitatis ⁊ ſrītatis ſignificabit ſſfluitatē ⁊ q̓ eoꝝ ſrīdū ẽ ⁊ h̓uīdū. Et ex eoꝝ q̄ q̓ mag̃ macīūē ſīt ẽ ⁊ ſiccū. de ma-ſiccū q̓ in calitate ⁊ ſrītate ꝯputum exiſtit. p̄pt̄a calidū q̓ ẽ ī h̓uitate ⁊ ſic tēꝑatū. Tertiū ũ ẽ gᵒ ſūptoꝝ ſig̃

inal' post p̓ncipal' ꝯ no'l eſt p̓ncipalis ꝯ ꝯ'l cauendi

Vl' panothomiam

· ꝯſiderat̄ cuiq; ī p̄dictū opīacionū

·mod'

Si no fuerit illud p̄pᵒ enī extīca lʒ iudiciū durīcei ⁊ mollīcei ſit ſtabi-le ſup an̄cellicis ſanitatis ſignificatum equitatē caliditatē ⁊ ſrigiditatē.

aetuc

In alio pinguedo.

⁊ diminucio ſemp caliditatē ſig-nificat ſam pinguedinis ⁊ adipis

⁊ Poſtea calim ⁊ ſiccū.

fen

2

ex capill. et ipsa sunt que sumenda sunt ex
parte horum modorum que sunt velocitas ori-
ginis et ipsius tarditas et multitudo eorum
et paucitas. et ipsorum subtilitas et grossitudo
et eorum planities et crispitudo. et eorum
color est una ex radicibus iii. Significatio
ex velocitate nativitatis eorum. aut tardi-
tate aut prohibitione originis ipsorum sump-
ta. sunt illi qui tarde nascuntur aut qui non
nascuntur cum non affluunt significationes que
corpori preter sanguinem hoc demonstrent. sig-
nant quod complexio vehementer est humida. Et si fe-
stinaverint non erit corpori illi humiditas. et
immo ad siccitatem declinabit. ipsi non cali-
ditas et siccitas equaliter significatur quia iam diximus
cognoscitur. Cum autem caliditas et siccitati
coniunguntur capilli multo citius nascentur
et erunt multi et grossi. quoniam multitudo calidita-
tem significat. et grossities multam fumositatem.
tem. Ideoque in iuvenibus est amplius quam in pueris.
quoniam puerorum membra vaporose sunt. et non fu-
mose. Et eorum contraria ipsorum senectus contraria.
Significatio autem ex parte figure est quod cris-
pitudo significat caliditatem et siccitatem. et cum
cum pororum et foraminum minuit tortuo-
sitatem. Sed illud non resolvitur cum alteratur
complexio. duc vero per res mutatur. Et planities
hec significat contrarium. Ex parte autem coloris nigre-
do significat caliditatem. et sub albedo significat frigidita-
tem. et caliditatis. et rubedo equalitatem significat.
et albedo significat aut frigiditatem aut humidita-
tem vehementem sicut canities. aut fortem
siccitatem sicut accidit vegetabilibus cum sic-
cantur. que ex sua nigredine aut viriditate
transeunt ad albedinem. Et hec quidem non accidit
hominibus. non in finibus egritudinum siccativarum. Et ca-
nities quidem capitulo aliorum est conversio ad colorem
flaucis. et capitulo G. est catharungi quoniam nutrimen-
tum commutatur quod ad capillos venit cum
ipsis fuerit. Et fuerit tempus motus eius et ipsius
penetratio in poris tardata. Cum duas
dictiones consideravimus invenimus eas prope
propinquas quoniam causa in albedine coloris flaui
et causa in albedine catharungi est una. Et
de hoc quidem physice tractare debemus. post hoc vero ae-
res et regiones in re pilorum operationem habent
quod est observandum. non timet quod nigro sit
capillus flauus. quia equalitatem complexionis
ipsi significat cum ea habuit. et in capillus
sclavi nigredo quod complexionis ei significat cali-
ditatem. cum ipsorum generi ea habuit. Etates
et in re capillorum operantur quoniam iuvenes
sunt sicut meridionales. et pueri sunt sicut sep-
tentrionales. et senectus est sicut medium. pili
preterea in pueris multum significant quod ipsi complexio ac-
cedit ad mediam complexionem. et in sene significat quod
in presentia est melancolie. Quantum vero
genus signorum sumptorum ex colore corporis. Al-
bedo est significatio privationis sanguinis aut pa-
rvitatis ipsius cum frigiditate. quoniam si cum cali-
ditate esset et humore colerico esset citrinus. Et
rubeus quidem significat multum sanguinem. et sub-
ruffus et ruffus significant caliditatem. Sed sub-
ruffus plus significat coleram rubeam. et ruf-
fus significat sanguinem. aut sanguinem
colericum. est tamen cum sub ruffus sanguinis si-
gnificat privationem. hic non sit colera rube-
a quadmodum accidit in convalescentibus. Fuscus
autem vehementer significat frigiditatem ob quam minu-
itur sanguis. et congelatur ille parum et ad ni-
gredinem convertitur et ad modum mutat co-
lorem. Et brunus significat caliditatem. Et me-
longianus significat frigiditatem et siccitatem quoniam
est color qui puram coleram nigram sequitur.
Sed gypseus frigiditatem significat et reumata flatica.
Et sanguineus stagnum frigiditatem et humidi-
tatem significat cum pauca re melica. quoniam est
albedo cum pauca viriditate. Sic ergo albe-
do sequens calorem flaticis et complexionem humiditatis.
Et viriditas sequens sanguinem coagula-
tum quod tendit ad nigredinem. quod cum miscetur
flaticam fortis fiat viridis. Et eburneus
significat frigiditatem flaticam cum pauca colera
rubea. Et secundum plures quidem mutatur color.
et propter epar ad sub rufedinem et albedinem. et
propter splenem ad sub rufedinem et albedinem.
Et in egritudinibus emorroidarum ad sub
rufedinem et viriditatem. hic tamen non est semper. im-
mo est cum mutatur cognoscitur ex colore lin-
gue complexionem stomachi et intestinorum est difficile.
Et ex colore oculi cognoscere complexionem cerebri est
difficile. Et fortasse est cum in una egritudine
duorum colorum diversitas in duobus contingit
membris. sicut cum albescat lingua et nigre-
scat facies in una egritudine quadmodum hic
tertiana. quod propter vehementiam acuitatis colere
rubee accidit. Quantum vero est genus signorum ex
forma membrorum assumptorum quoniam complexionem calidam
significat pectoris amplitudo et extremitatum
magnitudo. et ipsarum complementum in quantita-
te earum absque carnis gravitate. et sine curtita-
te. et precipue manuum et pedum et venarum
cum earum apparitio et pulsus magnitudo
et fortitudo ipsius. et magnitudo membrorum
et propinquitas eorum ex iuncturis quoniam omnes opera-
tiones augmentative et compositive for-

vel minuit

conuertit

alias ad colorem

in alia ex extremis

amplitudo

caliditate compleatur. Et frigiditatem sequitur hor[um] contraria. Quoniam innouatur propter eam virtutes naturales et non complet operationes naturales. et creationem et complexionem sicut sequitur asperitas et curuitas, et [illegible] manifesta[tio] et apparitio capilli [illegible] et [illegible] et in naso. et est nasus [illegible] super terra signorum ex velocitate passionis membrorum. membrum enim est cum cito calefit absque difficultate est calefactionis. quoniam consuetio in generatione [illegible] est similiter consuetio ad contrarium. Et sicut ista narratur res cum eius comparatione. Et si aliquis dixerit quod oportet ut res sit huic contraria. nos namque per certo scimus quod res non patitur a suo contrario et non a suo simili. Sed ex hoc illud quod tu primum fuisti prouenit ut passio a simili sit dignior. Responsio ad hoc est. quod simile ad non patitur est illud cuius quantitas sit et qualitas que est ei simile. est una in specie et non. Quod autem calidum est alio non est ei simile quod est minus calor. immo duo calida quorum unum est calidius diuersificatur. Et in quantum quod est minus calor comparatur ei quod est calidius est frigidum. patitur ergo ex hoc. unum est frigidum comparatione illius et non calor. et patitur in ab eo quod est ipso frigidius. et alterius unum tamen eorum ipsi qualitatem auget et complet ei augmentum quod est in ipso fortius et alterum ei minuit qualitatem. ipsa igitur alteratio ad id quod in sua qualitate prestat augmentum et mutat quod in ipso est fortius eius fortior fuit calidior. hoc sicut hoc eius alia quam aliarum eorum in qualitate conuenit est prima. et contradicitur sic. in quantum non calefit existit contrarius non a[d] te[m]pus [illegible] calidum operationes non propterea quod calidum destruit operationes contrarii quod est frigidum. eo quod resistat illud ergo calida uult efficere de augmento in calefactione. Cum ergo dominatur et phlegmatis destruitur. iuuat se [illegible] in calefaciendo. et eorum adiutorium sequitur dua[r]um qualitatum fortitudo completa. Cum non extrinseca calidas equalitatem destruere noluit. calor innatus qui est inter eius resistitur fortior in resistendo. adeo ut uenena calida non refrigeret ut expellat. in ipsorum corrumpat illa non calor innatus. Calor namque innatus est non iustus quod caloris aduenientis expellit nocumentum propterea quod spiritum mouet ad ipsum expellendum et ad eius uaporem remouendum et ad ipsam resoluendum. et ad ipsam materiam [illegible]. et frigiditatem aduenientis nocumentum per contrarium expellit. hac [illegible] propter quam habet frigidus. non impugnat ut refrigeret non ad uenientem calidatem. per

contrarium tamen. quod non impugnat aduenientem frigiditatem. Et calor quidem iuuat est ille qui humores naturales tenet. et eos caliditates extinguere contingit. Calor namque innatus cum est fortis per se ipsum mediante [illegible] ministrante secundum medium maturandi et digerendi et custodiendi eos secundum [illegible]. Et mouetur humores secundum modum ministrationis ipsius. Et [illegible] mouent secundum modum ministrationis caloris extranei. quod non putrefiunt. Si autem calor iste est debilis fatigatur [illegible] regimine humorum abstinent propter istam debilitatem quod est ipsum et humores est medium constat. et calor extraneus inuenit humores non impeditos a[b] ab amministratione. Comprehenduntur ergo ab eo et tenet eos obedientes et in motu extraneo ipsos mouet. et accidit putrefactio. Calor ergo innatus naturalium omnium instrumentum est. Et frigiditas est ei inuenies. et nec prius est non accidentalis. Jam dicit calor innatus. et non de frigiditas innata. neque operatur frigiditatem ex choldua corporis in quo operatur caliditatem. Octauum autem genus est quod sumitur a signis operationum. Cum est operationes secundum cursum naturalem producuntur plene et perfecte significant complexionis equalitatem. quod si a parte sua minuuntur ad modum superfluos significat complexionis caliditatem. et similiter superauerit quoniam caliditatem significat sic augmenta uelocitas. et uelocitas nascentis capillorum et nascentia dentium. quod si debilitantur et ociose fiant et tarde significat complexionis frigiditatem. Est tamen cum eorum debilitas et ociositas et tarditas sunt cadentes propter complexionem calidam. hoc ideo esse non possit absque mutatione a cursu naturali cum debilitate. Et est cum plures naturalium operationum deficiunt propter caliditatem et minuuntur sic sompnus. quoniam fortasse est cum destruitur propter calorem complexionis cale aut minuitur. Et similiter est cum augetur aliquid dispositionum naturalium propter frigiditatem sic sompnus. Et tamen non erit ex summa operationum naturalium absolute. immo contradicitur et per eum. Sompni namque necessitas absoluta. immo propterea ut spiritus ab impedientibus separetur propter id quod ei accidit ex laxitate. aut propterea quod est ei necessarium laborem propter digestionem et propterea quod non potest duas res. sompnus ergo necessitatis non est nisi excepta alie ipotentie. et est exitus a necessitate [illegible] hoc sit exitus ille [illegible] ab eo unum est necessarium. nam est de necessitate conseruatione hominis. Frigidior ergo significatio quam hoc nomen habet non est non ut dicatur de complexione equali. Et hoc est ut operationes equentur et compleantur. ei ergo significatio fit caliditate et frigiditate et sic. et huius est significatio

choldua nomen est · [illegible] a choc[h]odeo q[ui] est [illegible]

Hic [illegible] septimum [illegible] [illegible] complanis [illegible]

Septimum uero genus est quod sumitur a cogitationibus et [illegible] desiderantur anime hominis quas plurimum apprehendit uirtus apprehensiua et operantur similitudinibus qualitatum sicut diximus in sompnis quod corpus est instrumentum anime

[illegible] et sanitate non est necessarius

In alio propter suum defectum in complendo duas res

In alio non defectus

In aliis [illegible] significationibus [illegible] [illegible] est super [illegible] [illegible]

fo. 2

probabil'. Ex signis aut̄ operationū for
tiū q̄ calore significat̄ ē acuitas uocis ⁊
ei crossitudo ⁊ loquendi uelocitas ⁊ ipi
continuitas ⁊ ira ⁊ festinatio motio
nū ⁊ palpebrarum citatio. Licet cū ista
adueniūt nō p̄p eā eā. imo p̄p eā uib'
operationis pā. Bonū ergo ē expulsio su
perfluitatū aq̄ue ⁊ equalitas eorū q̄ expellunt̄.
Expulsio ē cū nō aufert̄. ⁊ i q̄ ex sto
⁊ urina ⁊ sudore ⁊ aliis egredit̄ ē acuitas
hūs odore forte ⁊ tinctura ex eis q̄ sū
ccina hūe consueuerit ⁊ adustiones ⁊ desic
catione ex illa q̄ assationes ⁊ decoctione
solent hūe ē calidū. Et ū ē diuisū ad
h ē frigidū. Et ergo q̄d contrariū ē supra
ex dispoibus uirtutū aie ī suis operati
onibus ⁊ passionibus sicut ira fortis ⁊
estuatio ⁊ perceptio ⁊ intellectus ⁊ audi
tus ⁊ uerecundia ⁊ suspitio bona ⁊ bona spes
⁊ ipietas ⁊ ipigritia ⁊ morum uilitas
⁊ pauca otiositas ⁊ parū pati ab
unaquaq; re significāt calitatē. Eorū aut̄
contraria frigitatē ⁊ p̄seuerantia furoris.
⁊ mansuetudinis ⁊ ymaginati ⁊ me
morati ⁊ reliquorum significāt siccitatē. Et
passionibus ū cito remoueri significat
humiditatē. Ex hac q̄d secta ē ī sop
nietas ⁊ sopnium. quē ille ī cuius cōple
ē dominiū calitatis uidet se quasi ad ignē
calefieri. aut sicut ille q̄ sedet ad so
lē ⁊ ille ī cuius cōple ē frigitas dominans.
uidet se sicuti eet ī niue aut q̄ in
aquā mittet̄ frigidā. Amplius uī q̄sq;
humore hūs dominantē uidet illū q̄ su
o prauī humori q̄admodū dicitur. Et to
tū q̄ nauium aut pluuiā ei ē. Et mo
signorū cōplexionum puluisi q̄ sūt ab initio
cātitate. Cōplexionū uero ex uenenatū acquisita
lium q̄ ē acuta signat̄ ī flationes ī corpo
abile febres procedentē ⁊ fortitudinis
destructionē ap̄ motus rebellione calita
tis ⁊ sitis superflua ⁊ adustionē ī ore
sto ⁊ amaritudinē ī ore ⁊ pulsū q̄ la
xitudini attinet ⁊ uelocitati uehemē
ti ⁊ frequentie ⁊ cui oīa calefacientia
ī regione adhibita nocent ⁊ q̄ ī frigidam
tia currit ⁊ cuius dispositio ī estate t
mala existit. Cōplexus aut̄ frigida ū silis
significātia sūt parū digerere ⁊ sitis pa
uca ⁊ iūcturarum laxitas ⁊ flationes
febres multe ⁊ cui reumatismi no
cet ⁊ ī frigiditatia ī regione adhibita. et
ut p calefacientia curet̄ ⁊ ut ī hye-

me malā hūt dispositionē. Signa uero
humiditatis nō nl' sūt pertinentia signis
frigiditatis ⁊ ē cū eis laxitas ⁊ saliue
fluxus ⁊ narium ⁊ lagenis ⁊ uentris solutio.
⁊ digerendi malitia ⁊ ipedimentū q̄ ē
a regione q̄ ē humidū ⁊ multū sopni ⁊ in
flatio palpebrarum. Et signa siccitatis
nō nl'. sūt asperitas ⁊ uigilie ⁊ macie
accidentalis ⁊ lesio a regione ī q̄ ē siccitas
⁊ malitia dispoīs ei ī autumpno ⁊ ma
cratī p id q̄ humiditatē effic̄ ⁊ curatio
p̄sens p aquā calidā ⁊ oleū subtile ⁊
fortis receptio eorū. Cap. iiii. de cōp
rensione signorum huius cōplexionis equalis.

Signa ei aggregata accepta de aliis q̄
diximus sūt equalitas tactus in calitate
⁊ frigitate ⁊ sic ⁊ hum ⁊ mollitie ⁊ du
ritie ⁊ equalitas coloris ī albedine ⁊ ru
bedine ⁊ figure mediocritas inter cras
situdinē ⁊ maciē q̄ tū magis declinet ad
crassitiē. Et ipi uene sūt ite submisse
⁊ sup carnē patentes q̄ sūt separate re
grediētes. Et capilli inter pilositatē ⁊
lenitatē ⁊ crispitudinē ⁊ planitiē ⁊ ī
tempore pueritie tīnant ad rufedinē aliq̄
tulū ⁊ ī tempore iuuentutis aliquantulū ad ni
gredinē. Et equalitas dispositionis sop
ni ⁊ uigiliarū. Et mībrorum ī suis mo
tibus cōuenientia. Et sanitas ⁊ fortitudo y
maginationis ⁊ intellectus ⁊ memoria
⁊ ī motibus mediocritas inter superfluita
tē et diminutionē. uidelicet inter multā
audatiā ⁊ timorē ⁊ inter irā ⁊ patien
tiā ⁊ inter ipietatē ⁊ misericordiam ⁊ inter instabi
litatē ⁊ p̄seuerantiā ⁊ inter humilita
tē ⁊ arrogantiā ⁊ ī operationibus oibus
cōplementū. ⁊ sanitas ⁊ bonitas augmē
ti ⁊ uelocitas ī ipso ⁊ p̄ter istud ⁊ erunt
ipi sopnia delectantia ⁊ sp̄e bonā fa
cientia ex odoribus bonis ⁊ sonis delecta
bilibus ⁊ palatiis nouis ⁊ huic q̄d hūs
cōplexionē facie ylarē amabilē ⁊ iocūdā
habebit ⁊ eius tēperat ī desiderio come
dendi ⁊ bibendi ⁊ eius hoi ī stibre ⁊ sto
⁊ corpore ⁊ uentris ⁊ assimilatione ī toto corpore
⁊ tēperat ⁊ ī expellendo superfluitates a se
ex canalibus illud efficere cōsueuerit.

Cap. v. de signis q̄ egrediūt̄ ab equali
tate superflua.

Iste ē cuius mībrorum cōplexionē
nō silat̄ imo fortasse mībra ipi prin
cipalia ī exitu ab equalitate cōtraria exi
stūt ⁊ unū eorū ad unā egredit̄ cōplexionē
⁊ aliud ad eī cōtrariā. Cū ei cōpositio

In alio assatione

Alias audacia

In alio sup uisiones ī sopnia

In al' ex simili p̄sens aq calide ⁊ olei subtil'

diffilio fuit est malus et ingenio sinistri intellectu. sicut ille qui magnum habet ventrem et digitos et faciem et caput rotundum et staturam magnam. aut ille qui habet parvum caput et in facie et fronte carnis multitudinem et in collo et pedibus. et cuius facies medie sunt sibi. et si ipsius mandibule magne fuerint. est valde durus. et ille super caput et frons rotunda fuerit. et facies valde rotunda et collum vehementer crossum et in oculis mos habuit tarditatem. est omnibus hominibus a bonitate remotior. Cap. vi.

De signis significantibus repletionem

Repletio secundum duos existit modos. est enim repletio secundum foramina et est repletio secundum virtutem. Repletio vero secundum foramina est ut sint humores et spiritus. et si in suis qualitatibus bene existant in quantitate sua superflua adeo quod foramina impleverint et extenderint. et hec aut humoris secundum rumorem mos existit. Est namque cum repletio venas extendit et a sufficientia sit fluxus. et accidit suffocatio aut epilensia. aut apoplexia cuius quidem sanatio est ut cito cum minutione succurratur. Sed quod propter malitiam qualitatis humorum contingit ipsis nocumentum faciunt tamen et non quantitate. eos vincit virtutem. Secundum virtutem vero repletio est ut humores quantitate sua nocumentum non faciant. Sed malitia qualitatis ipsorum tamen. quod propter virtutem malitia sue qualitatis vincunt. et fiunt inobedientes ad digerendum et maturandum. et hec quidem humoris ex quibus timetur putrefactionis. Repletionis vero signa universaliter sunt membrorum gravitas. et in motibus pigritia et faciei rubedo. et venarum inflatio. et cutis extensio. et plenitudo in pulsu. et tinctura in urina et spissitudo et paucitas desiderii et visus debilitas. et sompnia que gravitatem portendunt. sicut eius qui videt se quasi movere non posse. aut onus grave deferre. aut loqui non posse. sicut videre se volare et motuum velocitas. humores signent subtiles et in quantitate tempora. Et repletionis quod secundum virtutem signa sunt quidem gravitas et pigritia. et desiderii privatio quoniam et ipsum repletioni sunt communia. Sed cum repletio secundum virtutem est simplex non sunt vene adeo inflate. neque cutis vehementis extensionis. neque pulsus adeo plenus et magnus. neque urina multum crossa. neque color valde rubeus. confusio quoque et lassitudo non proveniunt in eo nisi post motum et incessum. et videt in sompnis punctum et mordicationem. et incessione ne et eo [illegible] fetidos. humor et dulcis cognoscatur per significationes ipsius quas narrabimus plurimum. repletio secundum virtutem gravat egritudinem. ante quam eam compleat significationes.

Cap. vii. **De signis quibus significatur quando quibus humor est superatus.**

Sanguinis quidem significationes cum dicuntur significationibus repletionis secundum foramina vicine existunt. et propter hoc accidit ex duo eius gravitas in origine oculorum proprie. et in capite et temporibus. et alio in oscitationes. et nausea. et dormitatio multa. et in sensibus perturbatio. et intellectu tarditas. et lassitudo absque precedente labore. et dulcedo in ore post solutum. et rubedo in lingua et fortasse in corpore apparebunt dementia et in ore [illegible] et sanguinis fluxus accidit aliquis qui finale fundunt sicut naribus et ano. et gingivis. et eius autem demonstrat complexio. et regimen preteritum. et regio et etas. et tempus. et consuetudo. et tempore longum [illegible]. et sompnia que ipsum significant sicut cum homo in sompnis res videt rubeas aut sanguinem multum ex corpore suo exire. aut se in sanguine natare. aut his similia. Humoris vero flegmatis significationes sunt albedo in colore superflua. et laxitas et in tactu mollicies. et frigiditas. et saliue multitudo que sit viscosa. et sitis privatas. vel salsum fuerit. et papule in senectute. et digerendi debilitas. et [illegible]. et urine albedo. et sompnum multum et otiositas. et membrorum laxitas. et pigritia. et pulsus levitas cum tarditati et tarditati attinet. complexio etas et consuetudo et regimen preteritum. et aer. et regio. et hora et sompnia in quibus videntur aque et flumina et nives et pluvie et frigus [illegible] strat in. Significationes autem dominii colere rubee sunt coloris. et oculorum citrinitas. et oris amaritudo. et lingue asperitas. et ipsius siccitas. et narium ariditas. et vero frigido delectari. et sitis multa. et pulsus festinatio. et desiderii ciborum debilitas. et nausea. et vomitus colice et viridis. et venter mordicatur. et compunctio ad modum puncture acuum. complexio precedens regimen et etas. et complexio. et consuetudo. et tempus. et aer. et sompnia in quibus videntur ignes et vexilla citrina. et videntur res que non sunt citrine citrinas. et videtur in accensione aut calore balnei. aut solis. aut his similia significant illud. Humoris vero cole nig.

cirros

In al' semidelo

In alio longa

In alio nasa

q. tumed' e abco mos

In alio q. inuenient eum.

significationes sunt coloris innatae. et urina sit fuscus. et sanguis niger. vel citrinus. Et vigiliae multae. et multa sollicitudo. et ardor oris stomachi. et desiccatio in dorsum. et urina fusca aut nigra et grossa. et urina eius sit brunum et pilosum. quoniam colera nigra ingrossatur in corporibus albis et lenibus. et cum frequenter accidunt morfea nigra et ulcera mala et cancri in splene. Et per hoc etas et complexio et consuetudo et regio et aer et tempus et regimen praeteritum. et somnia timoris et fetentia ex tenebris. et carnalium. et rebus nigris innaturalibus.

Cap. viii. de signis significantibus opillationem.

Cum materie vincuntur opillatione. sequitur et significationes eas demonstrant. et sequitur extensio. et non sentitur significatione repletionis in toto corpore. opillationes procul dubio ibi adesse intelliguntur. verumtamen gravitas in opillationibus sentitur cum opillationes in canalibus existunt per quos multitudo currit materias et nocet. sic opillationibus que in epate fiunt. quoniam in quo ex cibo ad epar pervenit. opillationes prohibuerit. colligetur ex eo res multa et retinebit et gravabit vehementer quam apostema. et discernetur ab apostemate per multam gravitatem et febres provocatas. Cum autem opillationes in aliis fiunt canalibus. non sentietur gravitas. Sed sentietur retentio prohibitionis sanguinis. et extinsio. Amplius plurimum opillationes in venis habentium colorem habent citrinum. quoniam sanguis per foramina sua ad cutis superficiem non accedit.

Cap. viiii. de signis significantibus ventositates.

Ventositates cognoscuntur sicut per id quod ex doloribus accidit membris sensibilibus. et hoc quod sequitur in quibus ipsae ex solutione continuitatis efficiuntur. et cognoscuntur per motus qui in membris accidunt et cognoscuntur et per sonos. et cognoscuntur per tactum. dolores autem extendentes ventositatem significant. et praecipue si vehementes fuerint. Et si illic permutatio ex dolore fuerit iam significatio compleretur. et hoc quod non est non cum continuitatis solutio in membris fuerit sensibilibus. In eis autem que sunt sicut ossa aut caro glandosa. non apparet hoc per dolorem. Et enim cum in ossibus fuerint ventositates. que ossa rumpendo frangunt. ubi non est dolor non sequitur punctura que os fractum in quo est contra ipsum frangit. Cognitiones autem ventositatum ex motibus membrorum sunt sicut cognitiones extra malum accidentes ex ventositatibus que generantur et moventur ad hoc ut exeant et resolvantur. ex sonis autem cognoscuntur. quoniam soni aut erunt in ipsis et sicut ventris rugitus et eis similia. et sicut in splene sonitus cum eis dolor ex ventositate fuerit. aut ut soni in eis fiat per percussionem quemadmodum dignoscitur ydropisis intra ascliten et tympanitem per percussionem. Earum autem cognitiones ex parte tactus sunt ubi gravitas. quoniam per tactum discernitur inter inflationes et tumores cum humoribus. quia quod inflatio est ibi cum extinsione et cedit per pressionem. et tumor in eo fluida et liquida aut humore viscoso. Sensus etiam tactus inter ista discernit. Et differentia quae est inter inflationes et ventositatem non est in illis. immo forma motus stationis et compressionis.

Cap. x. de signis significantibus apostemata.

Apostemata que declarant sensus et presentia oculorum non calida demonstrat febris communitas eius et gravitas sine membro in quo existit caret sensu et gravitas cum dolore pungitivo si membrorum aptitudinem sensus habuit. ex eis et que ipsum declarant aut indeclarando iuvant. aut nocumentum in opinionibus illius membri in qualitatibus. et ex illis quae ipsum vehementer significant. est sentire inflationem in parte illius membri. si sensus ad ipsum sentiendum habuit frigidum aut dolor procul dubio non commutatur cum universalia signa demonstrare est difficile. quia si facilia facta fuerint narratio erit tediosa. melius igitur est ut finito de eis postea additionem aliquam membris particularibus faciemus. Quod autem hic dicimus est quod cum sentietur gravitas et non dolor et fuerit cum eo significationes dominii flegmatis. certificandum est quod sit flegmaticum et sicut cum fuerint signa dominii melancolie est melancolicum. et praecipue cum tangetur et si fuerit durum. declinationes nunc est de convenientibus significationibus ad ipsum declarandum. Cum autem apostemata calida in nervis fuerint. erit dolor vehementior et febres fortes quando ad extrinsecum et extractionem intellectus perducetur. et in motibus constrictionis et dilatationis fatiet nocumentum. Amplius omnia interiorum apostemata in naturale tenuitatem et macredinem efficiuntur. Cum collectiones fatient apostemata in visceribus et secundum exitum sentiant pressionem infestabit dolor vehementer. et febres exasperabit lingua valde. et vigiliae fortiores fient. et accidentia aug-

Marginal notes (left margin):
In aliis urina grossa
In aliis et color corporis niger

Vel eius gravitas erit maior gravitate apostematis

Nota de colore habentium opillationes.

b

Marginal notes (right margin):
In alio sentitur

quod silentio fiat [illegible]

minuabitur. et accrescet gravitas. et fortasse gravitas et fixio. Est et cum tecoris subita apparet maties et oculi repentina acuitas aliquid in quo collectum est fit maturum febris fortitudo et dolores et plusus sedatur. et loco doloris ... advenit quod est sic pruritus. et si rubedo et durities ibi affuerint. minorabitur rubedo et mollificabitur durities ut complexioni cedat. et sedabuntur accidentia omnia dolorem facientia. et gravitas ad sui finem perveniet. cum apostema accidat partibus nervosis mordicationem saniei sequitur. deinde apparebit febris propter calorem materie. et erit pulsus varietati et diversitati aptus. et incedet secundum viam debilitatis et parvitatis et raritatis et tarditatis. et in desiderio apparebit casus. et sepe calefiunt partes ipsius extreme. materia autem expellitur per viciniam sue partis aut in itinere spuendi aut mingendi aut egerendi. et significatio de bono post apostema est ut febris ex toto quiescat. et anhelitus fiat facilis et ut minuatur ... in parte sua egrotat. Est autem cum in occultis apostematibus ipsis de membro ad membrum mutatur. et est cum hec quidem mutatio est bona. et est cum est mala. bona autem est cum de membro nobili ad ignobile mutatur membrum. sicut cum de apostematibus cerebri mutatur ad id quod est post aures. et de apostematibus epatis ad inguina. et mala est cum de membro ignobili ad membrorum eo nobilius mutatur. aut quod minus potest tollerare id quod ei accidit. sicut cum apostema lateris ad partem cordis aut pulmonis mutatur. mutatio preterea occultorum apostematum et inclinationes magnorum apostematum ad superiora aut inferiora significationes habent. nam si in motibus ipsorum ad inferiora declinaverint in ypocondriis apparebunt extensio et gravitas. et si in motione sua ad superiora declinaverint. demonstrabit in hoc dispositionis anhelitus malitia et eius coangustatio et ipsius difficultas et pectoris constrictio et ardor ab inferioribus incipiens et ad superiora tendens. et gravitas in parte ... et capitis dolor et est et cum signum apparet in adiutorio et ... quod ad superiora declinat si cerebro fuerit infixum erit malum et terrefaciens. veruntamen si ad carnem laxam que est post aures declinaverit evasionis fiducia in ipso erit fluxus preterea sanguinis ex naribus in talibus apostematibus est signum bonum et in omnibus aliis interiorum apostematibus. tu autem ad hoc ingrediendum expecta in eo quod predicturi sumus. ubi sermonem de apostematibus investigabimus et dispositionem cuiusque occultorum membrorum narrabimus.

Cap. xi. De significationibus solutionis continuitatis.

Solutionem continuitatis si in membris accidit apparentibus sensus declarabit. quod si in membris accidit occultis. dolor causam demonstrabit perforativus aut pungitivus aut corrosivus. et precipue si non cum eo affuerit febris. et ipsum quod multotiens continuatur humoris spissi cum sanguine exitus ad amplitudinem descendentis et purulente materie egestio. si post significationem apostematum fuerit et eorum maturationem. que autem post apostemata est cum significat apostematis apertionem cum maturatione. et est cum non. Si non cum maturatione fuerit febris cum apertione quiescet et evacuabitur pus. et quiescet gravitas et allevabitur. Quod si non ita fuerit dolor fiet maior et augmentabitur. et est et cum continuitatis solutio ex membri dislocatione a suis locis dignoscatur. et est cum ipsa cognoscatur retentione eius quod evacuari consueverat ex canalibus. quoniam fortassis ad canales aut amplitudinem quod continuitatis solutio facta descendit. et non secundum illem separatur viam quam ad medium illi contingit cum intestina rumpuntur cum egestio foras exire ei prohibetur. et est cum continuitatis solutio non apparet nisi per signa cognoscatur universalia que narrata sunt. unum in eius declaratione dictiones particulares sunt necessarie. que sunt secundum unumquodque membrum. et hoc quidem erit in membris sensum non habentibus non humorem suscepit quod ab eo effluat. non a suo loco moveri poterit. et alii membro non adheserit cum dislocatione movetur. et tu quidem scire debes quod apostemati et continuitatis solutio quedam deteriora habent accidentia sunt que in membris existunt nervis que sunt fortis sensus. quoniam est cum sunt periculosa. Et sincopis et spasmus eas sepe comitantur. Sincopis quidem propter doloris fortitudinem. et spasmus propter membri nervositatem. deinde illa que sunt ... quando tarde meliorationem recipiunt propter velocitatem ... motum. et preterea quod amplitudo que est ... est apta non materia ad ipsa descendit. Et quoniam pulsus et urina existunt ex significationibus dispositionum omnis universalibus de eis loquimur. Summa practice ... fen secunda est de pulsu. cap.

senciatur

in al' dilatabitur ...

in al' secundum suam partem

in alio sanies ...

vel vestigium eius

Et vertetur membrum ex suo loco ...

Summa xviii capitulorum. Capitulum primum est locutio universalis de pulsu.

Pulsus est motus vasorum spiritus ex diastole et sistole compositus ad regendum spiritum per aerem aeratum. Consideratio autem que attenditur in pulsu aut est universalis aut particularis secundum unamquamque egritudinem. Et nos quidem de universalibus regulis scientie pulsus loquemur. Particulares vero ad loquendum de egritudinibus particularibus in posterioribus reservabimus. Dicemus ergo quod quisque pulsus est compositus ex duobus motibus et duabus quietibus. Omnis namque pulsus ex diastole et sistole est compositus. Propter hoc vero necesse est ut inter omnes duos contrarios motus quies inveniatur. Impossibile namque est ut unus motus alii continuetur, propterea quod spatio eorum applicatur tempus terminationis in effectu, sicut in scientia naturali declarabitur. Propterea ergo sicut est impossibile est quin in uno quoque pulsu antequam alius consequatur quattuor inveniantur partes, scilicet motus duo et quietes due: motus elevationis et quies inter ipsam et depressionem, et motus depressionis et quies inter ipsam et elevationem. Depressionis vero motus apud plurimos medicorum nullo modo sentitur. Sed apud alios est cum aut in forti pulsu sua fortitudine sentitur, aut in pulsu magno propter elevationem suam, aut in duro propter multam refrenationem, aut in tardo propter longitudinem quantitatis temporis sui motus. Galienus quidem dixit: longo tempore non fui sollicitus ex depressione. Postea vero quesivi in tangendo donec ex ea aliquid percepi et perceptionem complevi. Nam postea forte pulsus in aperte fuerit. Qui ergo institerit ut ego percipiet illud quod consecutus fui ego. Et licet ita sit ut dixi, in plurimis tamen dispositionum depressio non est sensui percepta. Causa vero ob quam statutum fuit tangere venas brachii est facilitas perveniendi ad ipsam, et quod homo non sollicitatur ut ipsam discooperiat, et rectitudo sit ipsi propter rectitudinem cordis et ei propinquitatem ipsius. Et oportet quidem ut sit tactus manu super latus existente, quoniam siccum manus super ipsam plane extenditur in latitudine et augmentum prebet; et cum elevatione diminutionem facit, et non diminuit ex longitudine; et propter hoc in macilentis et resupinata augmentatur in elevatione et longitudine et diminuit ex latitudine. Oportet preterea ut tactus fiat in hora qua ille cuius est pulsus sit ab ira remotus et gaudio et exercitio et omnibus passionibus et saturitate que grauedinem facit et fame

et dispositionibus reliquis consuetudines et renovandi usus. Et oportet ut sit experimentum de pulsu temperati nobilis ita ut aliis ei comparetur. Amplius dicemus quod genera ex quibus media pulsus dispositiones cognoscuntur secundum sensum que ipsi referuntur sunt decem, quamvis eis fuit necessarium ut possent ea novem. Genus quidem quod est sumptum ex quantitate diastoles, et genus quod est sumptum ex qualitate percussionis venientis in digitos. Et genus quod est sumptum ex tempore cuiusque motionis. Et genus quod est sumptum ex consistentia instrumenti. Et genus quod est ex eius evacuatione aut impletione. Et genus quod est sumptum ex caliditate tactus ipsius aut frigiditate. Et genus quod est sumptum ex tempore quietis. Et genus quod est sumptum ex eius ordinatione in diversitate sui pulsus equalitate aut diversitate. Et genus quod est sumptum ex eius ordinatione in diversitate sui aut in ordinatione. Et genus quod est sumptum ex pondere. Genus vero quantitatis pulsus sumitur ex quantitatibus suorum trium diametrorum que sunt ipsi longitudo et latitudo et eius profunditas. Sunt ergo secundum hoc novem pulsus dispositiones simplices et composite. Et novem quidem simplices sunt longus et curtus et mediocris, et latus, strictus et mediocris, et profundus, apertus et mediocris. Longus autem est ille cuius partes in longitudine plus sentiuntur quam naturaliter absolute, qui est secundum respectum eius qui comparatur habiti temperati, aut similiter quod eius quod habitudine est propinquius et est temperatus, aut est proprius et ratione quam percipis differentia inter eos. Curtus vero est ei contrarius. Et qui inter eos est mediocris secundum quod iudicabis secundum hanc regulam in scientia que remanserunt. Compositarum vero ex his simplicibus quedam sunt que nomen habent et quedam que nomine carent. Ille est qui in longitudine et latitudine et altitudine est augmentatus vocatur magnus. Et qui in omnibus his est diminutus vocatur parvus. Et qui est inter eos existit temperatus. Qui vero in latitudine altitudine est temperatus augmentatur vocatur grossus. Et qui in eis est diminutus dicitur subtilis. Et qui inter eos est equalis. Genus autem quod ex qualitate percussionis venientis in digitos sumptum est tres sunt species: fortis, et ipse qui apud diastolem tactum resistit; et debilis qui est ei oppositus; et equalis qui est inter eos. Genus quidem quod ex tempore cuiusque motionis sumptum est tres sunt species: velox, et ipse est qui motum in brevi tempore complet; et tardus ei contrarius; et equalis inter eos existens. Genus vero quod ex consistentia in-

vel scientia

hoc est quod dicit Aristoteles ... physica

In alio per alterationem continuitatis motus cum motu alio.

In alio addit ... (illegible)

vel vehementer

vel oppositum

vel diversitas ordinatum

vel occultus vel altus

In alio que est ... diminutio ... quam est propius.

est

vel quod dicitur pulsus magnus et parvus

vel propter pulsum velocem ... ad motum

strumenta fuerit tres sunt species. mollis
que est recipiens reditum ad interiora a com
pressione faciliter. et durus qui est ei contrarius. et
inter eos mediocris. Genus autem quod est
sumptum ex eo quod continetur tres sunt species. ple
nus. et iste est qui sentitur sicut in eo foramine
esset humor implens. et quod sollicitandum est
ut pure evacuetur. et vacuus ei
contrarius. et inter eos mediocris. Et genus quod
est quod ex suo tactu sumptum est tres in eo
sunt species. calidus et frigidus et tepidus. Genus
vero quod est sumptum ex tempore quietis species sunt tres.
frequens. et iste est in quo tempus sensatum
quod est inter duas percussiones est breve. qui
et vocatur consequens et spissus. et ei contrarius ra
rus qui et dicitur laxus et resolutus. et inter eos
mediocris. Et hoc quidem tempus est secundum quod per
sistole cogitatur. Similiter sistoles nul
lo modo cogitata fuerit erit tempus quod inter omnes
duas diastoles continuatur. Et si ipsi
cogitata fuerit erit secundum duo tempora duorum
extremorum. Genus vero quod sumptum est ex equali
tate et diversitate aut est equale aut
diversum .s. inequale. Et hoc quidem est per comparati
onem similitudinis aut dissimilitudinis
pulsuum. aut partium unius pulsus.
aut unius partis pulsus in quinque
rebus magnitudine aut parvitate.
fortitudine et debilitate. velocitate
et tarditate. spissitudine et
raritate. duritie aut mollitie.
Non enim contingit quod unus pulsus est postre
mi sue diastoles citius propter vehementem
calorem. aut debilior eius propter de
bilitatem. Et si volumus dilatabis
sermonem et considerabis inequalitatem et
diversitatem in rebus predictis generibus a
lias partes. Sed consideratio fortitudinis
tantum ad istas reducta est. pulsus
vero equalis absolute est ille qui in omnibus his
est equalis. Cum si in aliquo eorum solo fuerit
equalis eo solo dicitur equalis. sicut si dici
retur in virtute aut equale in velo
citate. Et similiter diversus est ille qui non est
equalis, aut absolute aut in aliquo re.
Genus autem quod ex ordinatione et inordi
natione sumptum est duas habet species di
versi ordinatus et diversus inordinatus.
ordinatus autem est ille cuius diversitas habet
ordinem conservatum super quem currit
et est secundum duos modos. aut ordinatur
absolute. et est cum totum in quo ex eo p
venit non habet nisi tantum diversitatem unam.

aut ordinatur que est circulariter et iste quod habet du
as diversitates. sicut si ibi esset circulus
et alius circulus ab eo diversus. Et deinde ad
suum rediret ordinem. sicut si esset unus
circulus. Et inordinatus qui est ei contrarius. cuius signi
ficationis invenies quod hoc decimum genus
est sicut si esset nonum genus species intus
sub inequali. Dicebat autem satis quod in pulsu
reperitur natura musice. quoniam quemadmodum
ars musice completur per adinventionem
sonorum secundum proportionem convenientie eorum inter
se in acuitate et gravitate per circulos tem
porum que sunt inter eorum percussiones.
similiter est dispositio pulsus. quia proportio suo
rum temporum in velocitate et spissitudine
est sicut proportio sonorum ei. et proportio dispo
sitionis eius in fortitudine et debilitate et
in quantitate est sicut proportio adinventi
onis ei. et quemadmodum tempus feriendi et
quantitas sonorum est cum sunt convenientia.
Et est cum non convenientia similiter est cum ibi di
versitates sunt ordinate. et est cum sunt in
ordinate. et proportio in dispositionum in for
titudine et debilitate et in quantitate est
et est convenientes. et est cum non. immo est diversa.
Et hoc quidem est ex gradibus agnite consonantie et dissonan
tie. Galieno autem videtur quod ipse quod potest
sentiri ex proportionalitatibus predictis est
secundum unam proportionum musicarum nomina
tarum. aut secundum proportionem toti et quinque.
et est proportio tripli. cui est proportio dupli
adiuncta cum proportione addentis medie
tatem. et ipsum est quod dicitur proportio per quinque. et
secundum proportionem addentis medietatem
que est per totum et est dupla. et secundum proportionem
que est per quinque et est addens medietatem. et
secundum proportionem que est per quatuor et est adden[s ter]
tiam. Et hec proportionem addente quartam. prop[ter quod]
non sentitur. Et ego quidem miror quomodo pro
portiones iste per tactum discerni possunt.
dico tamen quod ei est facile qui in gradu tangen
di consuevit et proportionantur sonos par
tes. propter quod erit ei potentia cognoscendi mu
sicam acquisita et comprobabit tactum per notum.
hoc est iste cum suam intentionem ad pulsum
reduxerit huiusmodi poterit discernere pro
portiones per sensum. Genus vero quod ex pon
dere est sumptum est per comparationem proportio
nis quantitatum proportionum quatuor temporum
que sunt duobus motibus et duabus quieti
bus. Et si sensus totum hoc discernere non
potest tamen non est per comparationem proportionis
quantitatum proportionum temporum diastoles

In alio ordinatur. aut plures
vel ars musicalis
In alio inter eos. vel quantitatum
vel resolvitur.
vel casus
In alio proportionis. vel casus
vel musicarum
similis
In alio unius pulsus erunt partes dia stoles velociores:
vel thesaurus
vel recto quod non est equalis

ad tps q e int duas diastoles. et ad
ultimu tpus in q e mot ad tps in q est
qes. Qr aut posuit in h capitulo co-
paratione tpus mot ad tps mot et tpus
qetis ad tps qetis. mittit capitulu. et
lz huiusmodi missio sit tollerabil et no
sit inpossibile. tn n e bona. Et pondus
e qd e in q pportiones musice cadut. et
dicem q pulsus aut e boni ponderis
aut e mali ponderis. Et illi qui
mali ponderis sut tres spes. una est
illi cui pond e mutatu et e iuxta
pond. et iste cui pod e pod etatis q e
iuxta etate illi cui e pulsus. Sicut
cu iuuenes hnt pond pulsuu pu
eror. et alta e separati ponderis. sicut
q pueri hnt pulsus pond sic senu.
et ista e egrediens a pond et e ille cui
pondus pueri pulsus hois n silat.
et multa egressio pulsus a ponde magna
in dispositionibus signat mutatione. Cap.
ii. de pulsu equali et inequali.

D aut q diuisi pulsus diuisitas. aut
e in multis pulsibus. aut in uno pulsu.
Et q in uno pulsu diuisificat. aut in
multis diuisificat partibus. s. in locis se-
paratis in qbus cadut digiti. aut in una
parte. s. in loco uni digiti. Et illius
qd q in multis diuisis existit parti
bus e diuisus q gradit equaliter. et
ipse qdem e q ab uno incipit pulsu et per-
mutat ad maiore eo aut minorem.
et pcedit sic scdm hanc regulam donec perueniat
ad fine in diminutione aut in augmento
p silem ordine. deinde intsecat. et ad p
ma magnitudine redit. aut rediens
ex puitate sua silli reditu in aliis dis
positionibus ad prima regula. aut diui
sificans pq uenerit a pricipio q e hui
modi. et e cu ad fine puenit. et e cu in
secat an ipm. et e cu addit s ipm do
nec intsecat in medio cessando. et e cu
agit ad h diuisu. et e ut in medio sui
intueniat mot. et pulsus qde cessa
tione hns e diuisus in q expectat u
mot et uenit qes. et ille q in suo me
dio ht motu e diuisus in q expecta
t qes et mot uenit diuisitas u pulsu
in multis partibus uni pulsus aut e
in situ suaru partiu aut in motu su
aru ptiu. Sz diuisitas q e in situ sua
ru ptiu e diuisitas pportionis partiu
uenie ad ptes. et qm ptes sut sex e

in q in eis cadit ex diuisitate silis diuisi
tas aut q e in motu aut e in uelocita
te et tarditate. aut in pseuerantia et punc
tione. s. ut moueat pars ei aut hora
sui mot aut p hora. aut in fortitudie
et debilitate. aut in magnitudie et par-
uitate. et h totu aut currit scdm ordine
equale aut diuisu in augmento et diminu
tione. et h qde aut erit in duabus partibus
aut in trib aut in quatuor. s. in casu digito
ru. et ut qde cop pone poss et ordinare.
ex diuisitate u pulsus in una parte
e ille q e intsecat et rediens et conti
nus. Intsecat aut e ille q in pte una
cu pulsus cu le ta cessatione motu sepa
t. Et pulsus q ex eo uni intsecat cui q
cere e cu duo extrema diuisificant in ue
locitate et tarditate. et in silitudie re
ditiuus e ut pulsus magis recedu
to fiat paruus in una parte. deinde
reditu sensibili redit. et huius qde more
ille cui qda spem in alius ingreditur.
et h e ut sit unus pulsus sic duo pp
diuisitate. aut duo sic unus ppter q qd
alie in alias ingrediunt. et istud qde e
scdm sententia eoru q ibi n uenerunt.
Continuus aut e ille cui diuisitas
e ordinata in continuitate n sensu per-
cepta separatione in deinde q p qua muta
t ex uelocitate ad tarditate aut eo
uso. aut ad equalitate aut inequalita
te in eis. aut ex magnitudine aut p
uitate aut equalitate in eis ad ali
q eoru ad q mutat et h qde e cum
silitudine sui pcedit. et e cu acut n
cu continuatione sua sit in aliqbus sua
ru ptiu plus diuisitatis et in alius
minus. Cap. iii. de spebus pulsus

compositi q noia hnt ppria.

E x eis e
galezans q e diuisus in una parte
cu fuit tardus et deinde uelocior et
uelox. Et ex eis e undosus et ipse q-
dem e q e diuisus in magnitudine par-
tiu uenie et earu puitate et eleua
tione ipsaru ad superiora. et in latitudie
et in pseueratione et pcessione in ptu mot
pulsus cu mollitie q e in ipsa. et
ipse qde n e ualde puus. et ht lati
tudine. q cu sic silant undis aqrum q
alie alias secunt scdm rectitudine
cu diuisitate q e int eas in eleuati
one eaz ad superiora. et descensione
ad inferiora. et in uelocitate et tar-

ditate. et ex eis est formicosus qui est
illi similis. Et est parvus multe spissi
tudinis. cuius spissitudo existimatur velo
citas. Et non est formicosus qui est valde
minor et velocior quam spissitudinis.
Et vermiculosus quidem et formicosus diversi
tas in elevatione ad superiora et in pres
sione et consecutione in sensu est manife
stior ipsorum diversitate in latitudine
sine qua non apparet. Et ex eis est serra
tus qui in medio in partium diversitate si
mulatur et in elevatione ad superiora et
latitudine et pressione et consecutione.
Et est durior cum duriciei ipsi partes
eius in duricie diverse existunt. et frequen
ter est plus velox spissius durior cuius
partes in magnitudine diastoles di
verse existunt. et in duricie et mollicie.
Et ex eis est cauda soricina et est ille qui
cadit in diversitate sua paulatim ex
diminutione ad augmentum aut ex
augmento ad diminutionem. et cauda
que soricina est aut est in pulsibus mul
tis. et aut est in uno pulsu in partibus
multis aut in parte una. et eius diversi
tas prima est illa que ex magnitudine pen
det. et aut est in comparatione velocitatis
ad tarditatem. aut fortitudinis ad
debilitatem. Et ex eis est incisus. et ipse
est qui ex diminutione procedit ad ali
quid minimum in augmento. postea revertitur in
ferius ad suum ordinem. non ad paulatim
minimum diminutionis pervenit. et est
sic due caude soricine que continuantur
apud maiores eius extremitates. Et ex eis
est bis pulsans. et ipsi quidem discorda
ti sunt in medio. Sunt enim quidam qui ipsum u
num pulsum ponunt divisum in pressione
et consecutione. et sunt alii qui ponunt
ipsum duos pulsus. et unum alterum conse
quentem. et ad [illegible] inter eos non existit tempus
quo dilatetur ad colligendum sistolem de
inde diastolem. Non enim est ex quo due
sentiuntur percussiones oportet ut sint duo pul
sus. alioquin esset ille cui interfecit
diastoles et deinde redit duo pulsus.
Non ergo oportet ut sint duo pulsus nisi cum in ea
et fit diastoles et postea redit ad sum
mum faciendo sistolem. deinde redit iterum
et facit diastolem. Et ex eis sunt quidem
habens et currens in medio quod prediximus.
Et differentia inter currentem in medio et
gazelantem. est quod gazelantis secundam

ventris que complet prima. sed in cadente in
medio est pulsus quiescit in tempore quietis
cum complet percussio prima. Et ex istis quidem
capsis sunt pulsus spasmosus et est
multus et tremens quasi filo quod torquetur assi
milatur. et est compositus diversitatis in pressi
one et consecutione et situ et latitudine
et corde suo quidem est ex summa retorta et
assimilatur funiculo. Et cum in funiculo dia
stoles est magis acuta et similiter exit
ab equalitate sua in elevatione ad supe
riora et est in retortione acutior. Et retortio
in corde sue est manifesta. et est cum eius torsio
est ad unam partem ut plurimum. et tales ac
cidunt quales isti cordis sui et retortio
et ad unam latus declinatio in egritudinibus sicut
pulsuum non compositorum species qui infinite
sunt et non sunt finitos nam. Cap. iiii. de
illo quod ex speciebus pulsus sit naturalis.
Et sciendum quod genus pulsationum in quo est similitudo
tas augmenti vel diminutionis naturalis
est equalis in fortis quantum vel meo est augmen
tatus. sed alius aliorum generum non aug
mentum probavit non fortitudinis augmen
tum sequitur. et facit fuit maior. ubi genus
ipse erit vel propter forte aliorum ut generum
quod in augmento in diminutione tolle
ratur vel est mediocris et ordinatur et quem
bonum ponderis Cap. v. de eius speciebus
Causarum pulsus pulsus predicatur.
Quedam sunt que sunt causas necessarie continuales
in constructione pulsus ingredientes et
vocantur continue. et quedam sunt in constituti
one pulsus non ingredientes. et harum que
dam alie sunt inseparabiles quibus permuta
tio permutatur individuum pulsus et vo
cantur cause inseparabiles. et alie separabiles
sunt que vocantur mutantes absolute. Et
Continue vero cause sunt tres. virtus vitalis
que est in corde movens pulsum. et ipse
est in fortitudini eius in corpore deinde intrinsecus. Et
sed est instrumentum et sunt vene pulsatiles
quarum ex fortitudine eius incumbunt mollibus et
dura est necessitas extinguendi et est ad
iutorium et continuare nocive exustiones.
que removetur caloris calore oppositi
in suo incendio. aut per actione sua
aut equalitate sua. Et harum quidem cau
sarum continuarum oppositum mutatur
secundum quod ad ingenium eius ex causis in
separabilibus et mutantibus absolute.
Cap. vi. de eis que faciunt causas retentivas
et instrumenti et suis distinctionibus.

vel gradatur

vel mediocris

vel infortitudine

vel remitente

fuerit obediens sui lenitate, et virtus
fortis, et necessitas ad extinguendum ve-
hementes, erit pulsus magnus. Verumtamen si
necessitas minuatur, tunc est ad hoc quod si virtus
fuerit debilis, pulsus parvitas parum du-
bio eam sequatur. Et si canalis fuerit durum, et ne-
cessitas pauca, erit minor. Et cum
durities efficit parvitatem. Si tamen parvita-
tem cum est durities separat a parvitate
cum est debilitas per hoc quod est durus et non
debilis, et brevitas eius et spissitudinis non est
multa sicut est cum virtus est debilis. Pauca
quoque necessitas parvitatem efficit. Et debi-
litas ibi non erit. Sed nec est aliquod horum tamen
quod plus efficiat parvitatem quam debilitas
et parvitas quam durities cum virtute plus
est quam parvitas parvationis necessitatis cum vir-
tute. Virtus namque cum parvatione necessitatis
non minuit multum ex equalitate quod adia-
stole prohibente non habet et non declinat
ad hoc ut non multum super temperatum addat
non ideo quod non multam habet necessitatem. Si vero
necessitas fuerit multa et virtus fortis
et instrumentum inobediens propter suam duri-
tiem magnitudinem non potest esse quod fiat
velox ut velocitate restauret id
quod ei deest ex magnitudine. Quod si virtus
fuerit debilis et pulsus non potest magni-
ficari et velocitas in eo non operatur
fuerit non potest esse quin fiat spissus. Quan-
tum spissitudine restauret id quod ei de-
fuit ex magnitudine et velocitate.
Et vices multe tenebuntur loco uni-
us vicis sufficientis et magne. Aut re-
paratum velocium. Et hoc quidem est sicut cum
homini necesse est rem ferre ponderosam quam
si potest una vice totam ferret. Si vero
non dividet eam in duas partes et festi-
nabit. Et si non in multas partes ip-
sam distribuet et feret quamque partem quam
potest cum spatiositate aut velocita-
te. Deinde non cessabit in equalibus du-
abus honeratoribus eius sit in eis tar-
datus. Et si multe fuerit debilitatis
[illegible] feret eam festine et redi-
bit cum tarditate. Si autem virtus fuerit
fortis et instrumentum obediens sed necessitas
erit maior fortitudine temperata virtus
augmentabit velocitatem cum magnitu-
dine. Et si necessitas fuerit fortior erit
cum magnitudine et velocitate spissi-
tudo. Longitudinem quidem magnitudinis
causa per certo efficiunt cum aliquo prohibens

amplitudinem prohibuerit, et elevationem
ad superiora non permiserit fieri sicut duri-
ties instrumenti ubi gratia quod amplitudinem
prohibet et densitas carnis et cutis que
sursum elevari non permittit. Est et cum
amplitudine addit macies, et amplitu-
dinem que efficit aut ventri vacuitas,
aut per ipsam tunica superior super inferiorem
declinet et dilatetur. Aut multa instru-
menti lenitas. Spissitudinis autem causa est de-
bilitas, aut multa necessitas, aut ca-
liditas et parvitas que causa est ut que
necessitati et magnitudinem superat aut fri-
giditas multa diminuta a necessita-
te. Aut nimia incessio virtutis et ad
verum perdictionem proximus. Causa vero debilitati
pulsus ex mutationibus que sunt tedium
et vigilie et evacuatio et macies et hu-
mor nocivus et extraneus superfluus et humo-
rum [illegible] et ipsorum obviatio membris fortis
sensus aut cordi vicini. Et totum illud
quod velox erit resolutive causa durities i
pulsus sunt siccitas cordis vene aut
fortis extensio aut vehementes frigoris
congelans. Et est et cum pulsus in ethicis
durescat ex fortitudine pugne et ipsa
quod membra per ipsam extendunt ad partem ipsi-
us non nature. Lenitatis vero causa sunt
causa naturales mollificantes sicut nutrientes
et egritudinales mollificantes sicut ydro-
pisis et litargia. Aut ea que neque
sunt similia egritudinalia sicut balneatio.
Et diversificatio que est cum causa perseverantia
virtutis est generatis materie cibi aut
humoris. Et cum debilitate virtutis est
pugna causa et egritudinis. Ex causis quidem di-
versitatis est repletio venarum ex san-
guine. Et quod huic est similis removet
minutio. Et plurimum quidem fit diversitas
cum sanguis est [illegible] suffocans
spiritum qui movetur in arteriis. Et propter causam
tensitas fuerit circa cor. Ex causis per[illegible]
ipsi quod eam in brevi efficiunt tempori sunt
stomachi repletio et tristitia et cogitatio
in aliquo. Et cum in stomacho malus fuerit hu-
mor non cessabit diversitas et forsitan
ex eo proveniet tremor cordis et fiet
pulsus tremulus. Et scientiam quidem
pulsus causa est diversitas eius quod in corpo-
re venenum est fusum in putrefactione sui aut
ipsi cruditate aut sui maturatione.
Aut diversitas dispositionis ventrium in du-
ritie sua et mollitie aut apostematis in membris

instrumentum

resistere

Exemplum

vel quocumque

vel tarditate

vel latitudine

vel magnitudine

vel hectici

nuosis. Bis pulsantis vero causa est virtutis fortitudo et plurima necessitas et duritie instrumenti quod non obedit ei quod virtus ipsi precipit de diastole in una vice. sicut cum quis vult una percussione aliquid incidere et non obedit ei [illegible] ab alia et perficit cum necessitas subito augmentatur. Serrinus vero pulsus causa quidem est virtutis debilitas que de labore ad quietem ordinate procedit vel de quiete ad laborem. Si ille qui in una permanet dispositione plus est virtutis debilitatem significans. et caudam quidem sorzana et qui ei similis existit est plus significans fortitudinem aliquam et quod debilitas non est in fine. Sed eius deterior est cauda fimitua. deinde masiua. postea cauda reditiua. Cadentis autem in medio causa est virtutis lassitudo. et cum defecerit aut accidens subito uel eius. ad quod [illegible] et [illegible] subito redeunt. et spasmosi quidem pulsus cause sunt motus non equales in virtute aut in malitia inequalitate instrumenti pulsus. Vermiculus procedit ex fortitudine et instrumento duro et necessitate forti. Sine istis est non proueniet. Formicosi autem est cum eis cum existit virtutis debilitas secundum plurimum et non potest fieri diastoles nisi paulatim et paulatim et est in eo instrumenti lenitas cum eo existit. licet virtus non sit valde debilis. Instrumentum namque molle et humidum concussionem et motum non recipit quam in unaquaque penetrent parte. Quemadmodum siccum quod est durum recipit. quoniam siccitatis compassioni est apta et tremori. et durum quidem sic a finis sui principio motum mouetur. molle vero humidi parte possibile est moueri. et alia a parte motum ipsum non percipere quod cito recipit sequitur et flexionem et diuersitatem in figura. Et vermiculosi quidem pulsus et formicantis causa est fortis debilitas. ita ut tarditas et spissitudo et diuersitas in partibus pulsus coniungantur. quoniam virtus instrumentum in una hora dilatare non valet. sed paulatim et paulatim. Causa autem pulsus mali potestatis. si pulsus quidem fuit in dispositionibus temporis quietis est augmentum necessitatis. et si in dispositionibus temporis motus fuit est augmentum debilitatis aut necessitatis priuatio. Sed pulsus temporis motus uelocitatem diastoles alius est ab hoc. Et cause quidem pleni et vacui et calidi et frigidi et eleuati sunt et submersi inferius manifeste sunt. **Capitulum vii. de pulsu etatum et masculorum et feminarum.**

Masculorum pulsus maiores feminarum sunt et fortiores valde propter vehementiam virtutum eorum et necessitatis ipsorum. et propterea quod eorum necessitas magnitudine completur est eorum pulsus tardior pulsu mulierum et rarior secundum plurimum. et omnis quidem pulsus in quo perseuerat virtus et est spissus. oportet ut procul dubio sit uelox. est enim cum ante est uelocitas quam spissitudo. propter hoc ergo sicut pulsus masculorum est tardior ita est rarior. puerorum vero pulsus est lenior propter humiditatem et est debilior et spissior quoniam calor est fortis. sed virtus non est fortis eo quod nondum sunt completi. puerorum tamen pulsus comparatione quantitatis eorum est magnus. quoniam eorum instrumentum est valde molle. et ipsorum necessitas est fortis et eorum virtus comparatione paruitatis corporis ipsorum non est pue quantitatis. uerumtamen eorum pulsus comparatione pulsus completorum non est magnus. Sed est uelocior et spissior propter necessitatem in pueris namque multiplicatur fumosi vaporis collectio propter multam digestionem ipsorum et frequentiam cibi in eis. propter hoc valde est necesse ipsum expellere et calorem ipsorum innatum euentare. Iuuenum vero pulsus est multe magnitudinis. et non est multe uelocitatis. immo in ipsa est valde diminutus. et in spissitudine et ad raritatem tendens. et illorum quidem pulsus qui in principio iuuentutis existunt est maior. et eorum qui sunt in medio iuuentutis existit eius fortior. Et nos quidem iam declarauimus quod calor in pueris et iuuenibus fere est similis. ergo necessitas in eis est propinqua. Sed virtus in iuuenibus est augmentata. habent ergo ex magnitudine quod in ipsis restaurat quod defuit ex uelocitate et spissitudine. et propter quod rei vim proueniet magnitudo est virtus. Sed necessitas est appetens. et instrumentum quidem est adiuuans. Senum autem pulsus est minor propter debilitatem et minoris necessitatis. propter hoc causam et propter diminutionem necessitatis. et propter hoc est rarior. et pulsus senum qui iam multum processerit in annos est paruus. et rarus et tardus. et est in eis mollis propter humores extraneos et non propter naturales. **Capitulum viii. de pulsu complexionum.**

Pulsus cali[de] complexionis uehementis est necessitatis. Quod si virtus conueniens et instrumentum eius pulsus magnus. Sed vero vnum eorum diuersificatur.

vel virtute

vel succedendo

vel vehemens

i. est masculina

vel molior

Vide de pueris

erit quemadmodum dictum est in precedentibus.
et si caliditas que non male fuerit comple
xionis immo non licet complexio fortis et sa
na et virtus multum fortis. Nos extimes
quod si calor innatus fortis fuerit quantumque
sit minuitur ex virtute. immo ex eo pro
venit in illa spiritus fortitudo et in anima an
datia. Calor vero complexionis malitia sequitur
quanto plus augmentatur fuerit tanto plus
in virtute debilitatem augmentabit.
Sine vero frigida declinat pulsus ad par
tem diminutionis sic proprie est parvitas
et post tarditas et raritas. cumque instrumentum
fuerit molle erit latitudo eius augmenta
ta et similiter tarditas et raritas. Et si
durum fuerit erit minus hoc et debilitas que
quando mala complexio frigida hereditarie facta
maior est ea quam mala complexio calida facta
hereditarie. quoniam caliditas innato magis
est conveniens. Complexionem vero humidam sequitur in
undatio et dilatatio. et siccam que sequitur
est coangustatio et durities. Amplius si fuerit
fuerit fortis et necessitas multa accidet
bisplsans et spasmosus et tremulus.
tum deinceps compone confirmando primum est
propterea cum uni homini accidit ut duorum laterum
ipsius diversificetur complexio. erit ergo unum ipsorum
frigidum et alterum calidum. et accidit ut diversi
tate que provenit ex caliditate et frigiditate ho
rum duorum laterum pulsus diversi fiant.
eritque pulsus calidi lateris pulsus
calide complexionis et lateris frigidi pulsus
complexionis frigide et ex hoc quod scitur quod pul
sus in diastole sua et sistole non secundum
modum accessionis et recessionis cordis.
immo secundum motum diastoles et sistoles
ipsius cordis arterie. Capitulum viiii. de pulsu

Inuenire quod est. cum pulsus est temporum.
parvus non tamen in omnibus et est in fortitudine
augmentatur. In estate vero est velox et spis
sus propter necessitatem. et parvus et debilis propter
virtutis resolutionem. que est propter resolutio
nem spiritus que fit propter calorem exteriorem dum
tum superfluum. et in hyeme que est maio
ris raritatis et tarditatis. et debilitatis cum hoc
est parvus quoniam virtus debilitatur. et in quibusdam
corporibus accidit ut calor in profundo teneatur
et adhuniet. et virtus fortior fiat. et hoc est
cum complexio calida est dominans et refrenatus
fugit et non propter ipsum patiens. nisi frigiditas ad fun
dum vadit. In autumpno autem est pulsus
diversus et tendit ad debilitatem quandam.
Sed ipsius diversitas est propter multitudinem com

mutationis complexionis accidentalis in autump
no nunc ad calorem et nunc ad frigiditatem. et ipsius
que debilitas quoniam complexio eius
diversa secundum dictum est nocumentum quam
similiter equalis sit mala. et quod autumpnum
est tempus in hieme quoniam calor in eo de
bilitatur et siccitas fit fortior. temporum
vero pulsus que sunt inter tempora temporibus pro
pinqua que sunt circa ipsa. Capitulum x. de

Regionum

Regionum quedam sunt pulsu regionum.
temperate vernales. et quedam sunt calide esti
vales. et quedam sunt frigide hyemales. et quedam
sicce autumpnales. Iudicia ergo pul
suum erunt in eis secundum modum quem iam
diximus de pulsu temporum. Capitulum xi. quod operetur in
pulsu quod accidit ibi. Aetatis cum

Aduenientia et ipsum in gradiendo pulsus
dispositio mutatur qualitate sua et quantitate.
Secundum qualitatem quoniam si ad calefaciendum
declinaverint aut ad infrigidandum mu
tabunt ipsum secundum hoc. et quantitate quoniam
si equalia fuerint fiet pulsus in magnitudi
ne augmentatus et velocitatis maioris.
et spissitudinis propter augmentum virtutis et ca
loris. et permanebit hec mutatio aliquan
diu. et si plurime magnitudinis valde fu
erit pulsus diversus absque ordine propter
gravitatem incumbentis super virtutem. quoniam
ex omni gravitate provenit in pulsu diversitas.
et quod examinavit archigenes quod eius
velocitas erit tunc multo maior quam spis
situdo. et hec mutatio est per senectutem. quoniam
cum persenuerit hec sit multitudinis mi
noris hacque est diversitas ordinata.
Quod si pauce fuerit quantitatis erit pulsus
minoris diversitatis et magnitudinis
et velocitatis. nisi eius mutatio diu per
durabit quoniam materia pauca cito digeritur.
Amplius si fuerit destinat et debilitet ex
multitudine aut paucitate quecumque
fuerit, similes erunt pulsus in paucitate et
raritate usque in fine rei. Et si non for
tis fiat indigestio et conversio fiet
pulsus temperatus et unum in proprietate habet. et est
quoniam ex multitudine ipsius licet sit subtile
provenit diversitas. ex ipso tamen non provenit quod
sit tantum quantum in quod provenit ex nutrimentis
que sillantur. et hoc quod est propter raritatem sue
ipsius et subtilitatem eius et levitatem. Cum autem
unum in actu est frigidum. provenit ex eo quod
provenit ex aliis frigidis in minorando
et magnificando et tardando velocitate sue
penetrationis. deinde cum in corpore calefit re

calori

vel medietatum

scilicet sanguis egrediens cor et regrediens ab eo.

in alio sanguis

in alio est ... augmentatur in fortitudine

et

est

erit

mouet uelocit q ex eo puenit frigi
ptea cu in cor penetrauit. et fuit calidus
n elongabit multu a cal. et accidet ue
lox resolutio q si cu e frigidu pene
trauit fiet ex nocumento q n fit ex alijs
frigidis rebus. qm ille tardat donec
calefiat. in eorum penetratione e ita ue
lox ut isti. Jtem cu uelocit penetrat
q ipi compleat calefactio. et cu q est i
pedimtu e magnu et proprie in corporibus
q oppillationi sunt apta. et ue e sicut
ipedimtu calefactionis ipi cu ipm
calidu penetrat qm ei calefactio in
pn obuiationis n peruenit ad h ut ma
gnu faciat ipedimtu. imo n ei ob
uiat cu patiente et distributione et resolu
tione. frigidu u e cu nat offic fac et colu
turi exigunt. an q a dispositione
et distributione et resolutione peruenit.
h q peruenit ex uino multitudine
sue qntitatis et calefactione ipi et frigi
ditate. Cu aut ipm osiditu fuit cu
fortitudine effic e alia habebit uirtutem
qm ipm sua essentia fortes efficit
sanos. pptea q uelocit plet augmtu
i sua sps. Sed h calefactio et infrigidatio
q ex eo fuit plurima cor ipediat. e tn
cu unaq eaz cu aliq peruenit oplet.
et e cu n puenit. e ita cu res frigide eos
fortes reddut q complexio calida mala
hnt sic dixit G. q sucre gnata calefa
ctio sep fortes effic et ydromel infri
gidatos sep reddit uigorosos. uinu
ptea un e calidu n aut frigidu n e cu
q sdam fortes fac. et q sdam debilitat. no
tn e p uino nec de h. imo uirtute ei qua
uelocit ad sps ouertit. qm h sep ht p
sua essentia. q si uinu hora duoru ipi
i aliq cor inuenerit augmtabit i faci
endo fortitudinem. et si ei ptrariu extiterit
minui fortitudine faciet scdm h. Jpm
g pulsu ouertit scdm h. qm si fortitudi
ne faciet in pulsu augmtabit for
titudinem. et si calefaciet in uelocitate
efficiet augmentu. et si infrigidabit
minorabit uelocitate et scdm plurimu i
fortitudine faciet augmentu. nuq aut
in uelocitate effic augmentu qn in uelo
citate addat. Aqua u e pptea q nutri
mtu penetrare fac uigorat et sulitudi
ne epitionis uiui opat. et qm n ca
lefac imo infrigidat n tn auget i uelo
tate q tu uinu. Cap. xii. q agat sop

nus et uigilia in pulsu.
Pulsus q uiditur in sopno diuisifi
cat sz hora sopni et scdm dispone digne
stionis. pulsus g i pn sopni e paru
et debilis. qm motus caloris nat tunc ad
ostringendu et ad iungendu et n ad dila
tandu et magnificandu. qm ipe i hora
illa tunc tendit ad occultu pptea q ipm
aia mouet ubi ad interius digerendu
et maturandu suplfluitates. et e sic su
ptus et obsessus pculdubio pulsus
q e maioris tarditatis et raritatis.
qm h i calore accidat augmtu scdm
ostrictione et coadunatione. tn pruat
e ei augmtu q ht in hora uigilie
pp motu calefacientem. et motus q e
pulsus e ad inflamandu et inclinadu
ad parte maliciei complionis. Sed ostric
tio et coadunatio recipit numeris sunt
inflamationis et minui exhibuit calore ad
estuatione. tu g e h scias ex h anheli
tus lassiet ipi estuatio multo ma
iores sunt anhelitu et estuatione ei cu
calor e ostrictus pp eu q filis e sopno.
ubi g scdm si in aqua tepide frigiditatis q
sit expgefactus. h calor ostringat et fugi
at ex h. si tn augmtu anhelit ei pue
nit ad i adq peruenit calor et exitum
q fuit ei pprium. Cuq bn osiduuis n i
uenies aliqd q calore uehemeti icen
dat q labor et motus et uigilie q e calo
re n efficiut motu cordis ita ut cu cor
quieuit n sit ipe uera imo faciut ca
lore pptea q sps ad exteriora mouetur. et
motus ei ad ea e scdm otinuitate cuius
e ei generatio. cu aut cibus digestus e in
sopno redit pulsus et fit fortior pptea
q uit augmtu recipit uirtute et reddit
illud q ad pfundu descendit ad re
gendu uirtutes ad exteriora et ad suu
pncipiu. et pp h i magnificat de pul
sus multu et pptea q complionis calitas
pp nutritu auget qadmodu diximus i
instrumto i auget leuitas pidq
ad ipm ex nutrimto peruenit. uerutn
tn sua magnitudine n auget ueloci
tate in spissitudine. qm h n e i q
de uelocitate plet augmtu. et hic i n e
[illegible] restaurari ex eo q uelocitas e
magnitudine sola. uerum qm cu dormie
te sopnu pseuauit fiet pulsus debil
pp caloris in nata ostrictione et uirtutis
opressione sui suplfluitatibus q etia

cuiandi erat scilicet euiaciationis modus
qui sunt in uigiliis ex quibus est exitatiuum et
euiaciationes que non sentiuntur. Cum autem
sopnum in principio euiaciationem inuenit
et nec inuenit aliquid ad quod digerendum
tendat. declinabit complexionem ad partem
infrigidandi perseuerabit igitur paruitas
et tarditas et tarditas in pulsu
et incessanter augmentabuntur. Vigili
e tamen diuisa huius iudicia. cum enim dormiens
euigilabit naturaliter sui declinabit
pulsus ad magnitudinem et uelocitatem
ordinatam. deinde ad suam naturalem
redibit dispositionem. Sed subita
cum euigilatio accidit ut pulsus eius
illico cum a sopno remouetur quiescit.
quoniam uirtus cordis eo quod subito euenit
uictrix est. deinde post hec redit ad eum pulsus
magnus uelox. spissus et diuersus
ad tremorem. et quoniam motus est similis in
oletto id non inflammat. Et quoniam natura
subito mouetur ad repellendum naturalis
quod accidit igitur motus accidunt diuersi
et tremit pulsus. Sed tamen si hec non
longo perseuerant tempore. immo ad equalitatem
cito redit quoniam hec eius cum sit que fortis.
eius tamen durabilitas est pauca et cognitio
destructionis ipsius est uelox. Cap. xiii.

De iudicio pulsus exercitii.

IN principio quidem exercitii et donec est temperatum pulsus fit magnus
et fortis. et hoc quidem est propter augmentum caloris innati et fortitudinem ipsius et fit
quod uelox et spissus ualde propter superfluam necessitatem que facit motus. Sed si perseuerauerit et fuerit plurimum aut hec fuerit breue cum tamen fortissimum destruetur que ex
fortitudine peruenit et debilitabitur
pulsus et fiet paruus propter resolutionem
caloris innati. Sed ipse fiet uelox
et spissus propter duas res. quarum una est
augmentum fortitudinis necessitatis. et
altera est quoniam uirtus retinet ne magnitudini sufficiat. propterea uelocitas incessanter minuitur et spissitudo augmentatur secundum quantitatem eius que ex uirtute debilitatur. Deinde ad ultimum si exercitium
perdurauit et debilitauit. fiet pulsus formicans propter debilitatem et spissitudinem fortem. propterea si magis superfluum fuerit et ex ipso quidem ad mortem peruenitur. efficiet quod omnia faciunt resoluentia. et reducet pulsum ad hoc ut sit
uermiculosus. deinde faciet ipsum declinare ad raritatem et tarditatem cum
debilitate et paruitate. Cap. xiiii. De

iuditio pulsus eorum qui balneati sunt.

BAlneatio autem est cum aqua calida
aut cum frigida. Si enim autem cum aqua
fuerit calida in principio peruenient ex ea fortitudinis et necessitatis iudicia. cumque
multum resoluit debilitabit pulsum.
Galienus quoque dixit. fit tunc paruus et tardus
et rarus. dicemus igitur debilitas quidem et paruitas pulsus procul dubio erit. Itaque
calida cum interioribus corporis calefaciendo efficiet calorem accidentalem fortasse non durabit. Sed ad suam naturam que est in
frigidandi redibit. et fortasse durabit et permanebit. quod si accidentalis qualitatis iuditium superauit. fiet pulsus
uelox et spissus. et superauit quod ex non
sua peruenit fiet tardus et rarus. et in eius ...
lesione accidentalis ad tantam uirtutis resolutionem peruenit ut sincopis sit propter
qua fiet et pulsus tardus et rarus. Sed
balneationis cum aqua frigida facte
frigiditas si penetrauerit debilitabit
pulsum et faciet paruum et efficiet raritatem et tarditatem. et si non penetrauerit
immo calorem ... augmentabit fortitudo et ... paruitas ... minuentur uelocitas et spissitudo. Ex aqua
... existentibus que sunt ...
... in pulsu augmentatur
et eius magnitudo minuitur. Sed ...
uelocitate in pulsu augmentatur. Si autem uirtus resoluitur erit
quod iam diximus. Cap. xv. De pulsu qui est in

mulieribus pregnantibus et de pulsus pregnantium.

NEcessitas que ineis est multa propter
continuitatem filii in attractione aeris. Ipse
enim quidem duabus attrahit necessitatibus et
duabus aeris attractionibus. Sed uirtus
procul dubio non augmentatur nec multum
minuitur nisi quantum est propter lassitudinem paruam que peruenit ex pondere pregnationis.
propter hoc igitur iuditium uirtutis medie et
necessitatis fortis uincit. et augmentatur
pulsus. et fit uelox et spissus. Cap.

xvi. De pulsu dolorum.

DOlor mutat pulsum aut propter fortitudinem sui.
aut quia est in membro principali. aut propter longam moram suam. et dolor quidem cum in suo principio
fuerit faciet uirtutem ebullire et mouebit ipsam ad resistendum et refrenandum.
et inflammabit caliditatem. fiet pulsus

magnus et velox et maioris spissitu
dinis. quoniam fixio magnitudinem facit et ve
locitatem. Cumque dolor ad finem sue for
titudinis pervenerit propter id quod dixi de mo
dis procedet minoratio. et redibit ad in
feriora donec magnitudinem perdet et velo
citatem et in eorum loco supplebunt spissitu
do fortis et parvitas et formicatio et vi
miculatio et si augmentatur fuerit addu
cet ad raritatem et predictionem. Capitulum xvii.

De pulsu apostematum.

Apostemata alia sunt que febres efficiunt et hec propter
eorum magnitudinem aut propter nobi
litatem membri in quo sunt et pulsum in toto
corpore mutant secundum mutationem febris propriam.
et nos ipsam dicemus in suo loco. et a
lia sunt que febrem non faciunt et mutant
pulsum membri in quo sunt propter presentiam et est
et cum reliquo corpore pulsum mutat per
accidens. Sed non propter hoc quod est apostema. Et propterea
quod dolorem efficit. apostema autem quod pulsum
mutat aut ipsum mutat per speciem su
am aut per suum tempus. aut per quantitatem suam.
aut per membrum in quo est. aut per accidens
quod sequitur ipsum et comitatur. De non per suam
speciem mutat est sicut apostema calidum cuius
per suam speciem pervenit ut mutetur pulsus
ad serrinum et ad tremorem et occupi
lationem et velocitatem et spissitudinem.
non enim contraria sit cum duritia quam preter naturam
serrinum destruat et in eius ipsius inequali
tatem suppleat faciat verum et tumor
et velocitas et occupilatio et spissitu
do ipsum semper comitatur. Et quantum ad modum
eorum quidam sunt que serrinum preter naturam prohi
bent similiter sunt quidam eorum que serrinum pre
ter naturam augmentant et ipsum apparere faciunt.
et molle quidem apostema pulsum facit un
dosum et si fuerit valde frigidum ipsum
efficit tardum et rarum. Durum vero
apostema preter naturam serrinum augmentat. In
ceptione autem cum fit collectio apostematis
pulsum convertit de preter naturam serrinum ad
undosum preter naturam propter humiditatem et le
nitatem que ipsum leniunt et prohibet augmen
tum in duritie propter suam quantitatem. ve
locitas autem et spissitudo multotiens
alleviantur propter caloris acuitatem quiete
cum maturationis. Mutatio vero ipsius
cum suorum temporum est quoniam dum crudum apostema
existit in augmento preter naturam serrinum
et quecunque diximus sunt in augmento et eius
durities semper augmentatur propter exten

sionem que augetur et in tumore propter dolorem.
Cum autem ad statum pervenerit omnia augmentatur
accidentia preter id quod fortitudinem sequitur. Ipsum
namque debilitatur in pulsu et in spissitudine
et velocitate augmentum prohibet. Deinde si prolo
gabitur velocitas destruetur et redeundo fiet
formicans. Cum autem minuetur et resol
vetur aut aperietur. fiet pulsus fortis.
propterea quod virtus exonerabitur a pondere et ces
sabit ipsi tremor propterea quod dolor extensi
vus minuetur. Secundum vero quantitatem suam quoniam
magnum facit ut iste dispositiones maiores
et magis augmentatae et secundum suum membrum.
quoniam ex membris nervosis provenit augmen
tum in duritie pulsus et in preter naturam que habet
serrinus ipse. et ex venenosis quidem prove
nit augmentum in magnitudine sua et
velocitas et durities multa. et propterea
est sicut in eis superantur fiunt arterie.
sicut in splene et pulmone. et non durabit
hec magnitudo non quantum perseveravit forti
tudo. et membra humectiora et lenia ipsum
faciunt undosum. Sicut est cerebrum et pulmo.
mutatio vero que apostema mutat pulsum im
mediate. sicut est apostema pulmonis quod
facit pulsum tremulum. et apostema capitis
quod facit ipsum inequalem. et apostema re
num quod facit ipsum strangulatum et apostema
membri fortis sensus sicut stomachus et diafrag
matis facit ipsum spasmosum et sinco
pizatum. Capitulum xviii. De diversitatibus pul

sus quam facit passio accidentium anime.

Ira quidem passio accidentium anime
quod virtutem fervere facit et spiritum subito
dilatat. pulsum facit magnum ad supe
riora se elevantem velocem et spissum inequalem
non tamen diversitatem cadentem. quoniam passio exi
stit similis. Si vero timor ei admisceatur qui
una vice superat et alia vice superat.
et similiter sive ex alia ei admisceatur aut con
cretas ab intellectu quod tacet propriat
et ne ferveat ad malum inferendum
illi cui irascitur. Et ex deliciis quidem
propterea quod ad exteriora paulatim movet.
non pervenit ad id ad quod pervenit ex ira in
velocitate et spissitudine. immo est cum
ei magnitudo sufficit necessitati et est tar
dus et rarus. Et similiter pulsus letitie quoniam ipse
fit magnus secundum plurimum cum lenitate
et attinget tarditati et raritati. In tri
stitia vero propterea quod calor suffocatur et sub
mergitur et fortitudo debilitatur. oportet ut
sit pulsus parvus et debilis et rarus
et tardus. Timor vero qui subito venit pul

sum facit velocem diversum et inordinatum. Et consuetudo et quod ordinate provenit mutat pulsum secundum modum mutationis sollicitudinis.

Capitulum xviii. de mutationibus [pulsus ex] rebus que sunt contra naturam.

Ab eis fit mutatio aut per hoc quod accidit de eis ex malitia complexionis. et inquantum ita sauciunt (?) pulsum cuique complexioni. aut propter hoc quod virtutem constringunt et pulsum faciunt diversum. et si constrictio valde fuerit fortis erit sine ordine et absque proportione. et constrictiones que fiunt est omnis materialis multitudo sive sit apta sive non sit apta. aut propterea quod virtutem dissolvunt et faciunt pulsum debilem. et omnia hec sunt sicut dolor fortis et egritudines [illegible]ales que sunt fortis resolutionis.

Summa secunda est de urina et egestione. et in ea sunt tredecim capitula. Capitulum primum est in modo (?) [et] significationis universalis de urina.

Ad dispositionum urine non oportet credere nisi prius quam conditiones observate fuerint. oportet ut urina que consideratur sit prima urina que mane colligitur et non permaneat longo tempore et non sit ex nocte reservata. et sit ille cuius est qui aquam non bibit et cibum non comedit et non sit qui in cibo aut potu rem tingentem accepit sicut crocum et cassiafistulam. quoniam urinam tingendo ad citrinitatem et rubedinem mutant. et sicut olera que tingendo mutant ad viriditatem. et almuri quod ad nigredinem. et vinum quod mutat urinam secundum suum colorem. et sit quod exteriora sua retingentia non fecerit sicut alchanna. quoniam cum aliquis ex ea tingitur fortasse eius urina ex ea inficitur. et sit quod rem que cum urina aliquem humorem expellit assumpsit sicut cum coloquintida aut flegma expellit. et sit se cavens motibus aut operationibus aut dispositionibus que sunt extra cursum nature que urine colorem mutant sicut ieiunium aut vigilie aut labor aut timor aut ira. omnia enim hec urinam tingunt secundum citrinitatem aut rubedinem. Et coitus urinam valde impinguat. et similiter vomitus et evacuatio. quoniam et hec colorem mutant et similiter quod in urina esse debent. et similiter cum ipsa multis permanserit horis. quoniam propter diuturnitatem quam post sex horas consideranda non est. quoniam ipsius significatio debilitatur et color mutatur et ypostasis dissolvitur aut mutatur aut fit spissior. Quamvis ego dicam quod non post horam unam. Urina preterea tota integre colligenda est

in urinali magno [vel amplo] ne ex ea aliquid effundatur. et eius que disponitur illico cum mingitur non est consideranda. sed non prius quam in urinali residet. et observandum est ne sol eam tangat neque ventus neque pereat aut ne congelet donec ypostasis separetur et significatio compleatur. non est descendit illico cum mingitur. in multis sive maturationis et non colligatur in urinali in quo alia sive urina nisi prius fuerit ablutum.

Amplius urine puerorum significatio est parva et precipue infantium propterea quod lacte utuntur et quod materia tingentes in eis est quiescens et submissa. in corpore quod non existit ex debilitate et multa dormitione quod maturationis significationem prebeat. Et instrumentum quod colligendi urinam est oportet vitreum album nitidum sicut vitrum clarum aut cristallus. Scias autem quod in urina quanto plus ea est a prima (?) tanto spissitudo augmentatur et quanto plus elongas eam a tempore augmentatur in ea claritas. et per hoc differt ab omnibus falsitatibus que sunt in ea quibus media exprimitur cum eis ostenditur. cum urina in urinali colligitur custodienda est a nimietate frigoris et solis et venti. et oportet ut in lumine aspiciatur ita quod super eam non cadat radius. immo ab ipso tegatur et sic in ea iudicetur de accidentibus que in ipsa apparent. Scito etiam quod prima significatio que in urinalibus est de dispositione epatis et viarum aquositatis et super dispositiones venarum et eius mediantibus alias demonstrat egritudines. firmior tamen eius significatio est illa que de epate existit et precipue de dispositione gibbositatis ipsius. Amplius significationes que ex urinis habentur ex septem sunt accepte generibus. genere coloris. et genere substantie. et genere claritatis et turbulentie. et genere ypostasis. et genere quantitatis in paucitate et multitudine et genere odoris et genere spume. Sunt vero quidam qui in hec genera ponunt genus tactus et genus saporis. Sed nos prosequimur (?). Cumque dicimus genus coloris intelligimus id quod visus in ea sentit ex coloribus scilicet nigredinem aut albedinem aut que inter eas existunt. et cum substantie genus dicimus intelligimus dispositionem ipsius in grossitudine aut tenuitate. et cum dicimus genus claritatis et turbulentie intelligimus quod penetratio visus in ea est facilis aut

nem. Inter hec autem genus et genus sic existit
differentia. quoniam plerumque est substantia grossa et
clara sicut album ovi et gluten piscium
non liquidum et vitrum liquidum et oleum. et ple-
rumque est res subtilis sicut turbida sicut aqua tur-
bida que est magis tenuis quam album ovi.
Turbulentie autem causa est permixtio partium colo-
rum humorum citrinos fuscos aut in aliis
coloribus infectos que ab aspiciente sen-
su non sunt percepti et prohibent puritatem
et non per se paruit. Inter causam vero et ypostasim
existit differentia. quoniam visus plerumque cog-
noscat ypostasim. Similiter inter ipsam et colorem
est differentia. quoniam color per totam humoris
substantiam procedit cum maiori permixtione.

Capitulum ii. de signis colorum urine

De coloribus urine sunt gradus citrinitatis.
sicut pallearis. deinde citrinus. post flavus.
deinde ruffus. postea citrulanus. postea igneus
qui dicitur croceus similis. et ipse que est vehe-
mentis citrinitatis. post croceus qui similatur capillis
zafarani. et iste est quem vocant rube-
um clarum. Omnes autem qui sunt post citrinitatem
tem significant. Secundum eos qui eos diuisi-
cant gradus. et est quod cum accidunt propter vehe-
mentes motus et propter dolores et propter famem
et propter aque abstinentiam. Post istos gradus
non predictos existunt gradus rubedinis.
sicut rubeus et roseus. rubeus ob-
scurus. rubeus pulverulentus. et est quod
sanguinis dominium significat. et in omnibus in
quibus est color zafarano attinens. est sig-
nificatio dominii colere rubee. et in omnibus que
pulverulento attinent est significatio
dominii sanguinis. et igneus quod magis
significat calorem quam rubeus et pulveru-
lentus. sicut colera rubea calidior est quam
sanguis. et color quod urine in egritu-
dinibus acutis incedentibus tendit ad co-
lorem zafarani et igneitatem. quod si ibi
fuit tenuitas aliqua maturationis sig-
nificat dispositionem et quod iam incepit. Si non ap-
paruit in substantia. Si vero autem citrinitas for-
tior fiat et usque ad igneitatis perveniat
terminum et ad finem in eis significat quod calor
incessanter processit et iste quod est finis
citrinitatis. quod si in ipso claritas aug-
mentetur calor iam sit diminutionem incre-
dit. Sed preterea cum in egritudinibus acutis sangui-
neis urina sicut ipse sanguis mingi-
tur. apertionem vene ibi non existente. et
significat repletionem superfluam. quod si paula-
tim mingendo emittitur et est cum odore ma-

lo est significatio timoris et timetur ex ea
ne sanguis ad loca suffocantia fusus
deruerit. et ea quod prior est cum est subtilis
in colore suo et dispositione. Cum autem ex ea
multum mingitur est cum est significatio bona
cum febre acuta et commixtio. quoniam est cum
significatio crisis et sanitatis non in primo
subito attenuetur. Cum quod sit hora crisis.
quoniam tunc erit readuationis significatio.
Et similiter sitienti post crisim ordinatam
fuerit. Si vero cum urina adeo fuerit
maioris rubedinis donec ad nigredinem
tendat et pannum taliter tingat ut remo-
veri possit. et quanto plus fuerit erit sani-
or. quoniam cum urina in ipsa fuerit alba aut
rubea parum rubedinis ycteria in
sua dispositione manente timetur ex ea ydro-
pisis. famesque est ex eis quorum urina
vehementer tingit et ipsam valde acuit.
Post vero fuerit gradus viriditatis sicut urina cuius
color pistaceorum colori attinet. deinde
cuius color est similis colori eruginis eris.
postea illa cuius color est similis colori yride.
deinde cuius color similatur indico. postea que similis
est succo porri physicalis non significat frigiditatem.
et similiter omnes in quibus existit viriditas post
eam que eruginem eris aut succo porri si-
milatur. Hec namque vehementes significant
incendium. Inventum succo porri similis
sanior est ea que erugini eris. Et illa
quod que erugini eris similatur post laborem
significat spasmum. viridis que in pueris spas-
mum significat. quod non colore yride habet fri-
giditatem vehementem secundum plurimum sig-
nificat. et antequam perveniat urina vi-
ridis. et quod cum dixerit que significat venenum in
potu fuisse haustum. et si fuerit in ea y-
postasis spes erit vite. et si non timetur
ei. Erugini vero eris similis vehementer sig-
nificat predictam. Gradum autem coloris
nigri. alius est niger qui ad nigredinem ten-
dit secundum viam coloris citrini. Sicut est in
yctericia et significat colere rubee spissitu-
dinem et eius adustionem. et coleram nigram
que accidit ex colera rubea. et significat yctericiam.
et alius est que ex fusco pervenit ad nigredinem.
et significat coleram nigram. et alius niger qui pro-
venit ex viriditate et colore indico
simili et significat coleram nigram puram. et ad sum-
mum quod urina nigra significat aut vehe-
mens incendium aut forte frigus aut
mortem aut caloris nil suspitionem.
aut crisis et expulsionem nature quia ipsa

Vel sanius
Vel sunt
In alia scilicet illa est fla vitatis clara.
Vel ipsa
In alio postea sanguineam.

colere nigre expellit superfluitates.
Que autem ex incendio fit. cognoscatur quoniam
cum illic est fortis ardor. et ante ipsum uri
na citrina et rubea. et hypostasis est di
uisa. et inequalis et incontinua. et non est uehe
mentis nigredinis immo trahit ad colorem
croci et citrinitatem aut ad fuscitatem. et
si ad citrinitatem trahit significat multum
hyctericiam. Uerum quod ex frigiditate que
fit cognoscatur ut ante ipsum habeat uri
na que ad uiriditatem trahat aut liuidi
tatem. et est sedimen paucam uictum ac siccitatem
siccam. et nigredo in ipsa est paucior. et est et cum
inter duas complexiones differentia notatur quoniam
quoniam cum urina nigra fortis odor fuit si
gnificabit caliditatem. et cum fuit cum eius o
doris priuatio aut fortitudinis eius debi
litatis significabit frigiditatem. cum enim
natura ualde fuit suppressa odor non est
in urina. Illud autem quod ex casu caloris
accidit innati. cogitatur propterea quod in ipso in se
quod fortitudinis casus. et eius dissolutio.
et liquide quod accidit secundum modum purgatio
nis et crisis. cogitatur sicut quod accidit in fi
ne quartanarum. et cum splenis egritudines
soluuntur. et dolores dorsi. et matricis. et
febres melancolice et nocumenta que ex
menstruorum accidunt retentione. et reten
tio eius quod ex sanguine fluere solebat
per anum et precipue cum naturam et ars in pro
cinctu iuuat. et sic accidit mulieribus
quarum menstrua retinentur. et non retinetur nisi
sanguinis superfluitatem propterea quod ante ipsum
precessit urina indigesta aquosa. et propterea
quod post ipsum aduenerit alleuiatio. et erit
ipsi quantitas maxima copiosa. quod si nimia
fuit urina nigra signum erit malum et
precipue in acutis egritudinibus et quanto plus
fuerit quantitas fuerit paucior quoniam ex sua pa
ucitate sciendum quod humorem iam destru
xit adustio. et quanto magis fuit crassa
erit deterius. et quanto magis fuit tenuis
erit minoris malitie. et est quidem cum
accidit ut urina nigra aut rubea ob
scura nigrat propter uini potationem quod
huiusmodi habet colorem cum nullo in natura
aliquid in eo operata fuit et exiet secundum
suam dispositionem. Sed nihil non est timor et est cum
bone crisis significatio existit et in a
cutis egritudinibus. sic si eger eam tenuem e
mixerit. et fuit inea suspensio in partibus
diuisis. multotiens enim significat sonitum
capitis et uigilias et surditatem et

desipientiam et precipue significat cum mu
serit et in longo tempore fuit suspensa et fuit
ei odor acutus et fuit cum febribus. quoniam tunc ue
hementer significat capitis sonitum et desipientiam.
Et quando affuerint ibi insolitas uel dolo
res et surditas et desipientia et sonitus capi
tis significabit sanguinis fluxum ex nari
bus. Et est etiam cum exiit cum lapidibus in rene.
Rursus in quod urina nigra laudata est in egritu
dinibus renum et egritudinibus lapidis que ex hu
moribus pacierunt crassis et est significatio
mortalis in egritudinibus acutis. dixit et
quod urina nigra est mala in egritudinibus
renum et uesice cum uehementes ardoribus
ad est consideratio quod alia signa sunt in urina nigra
in senibus sibi ex propter quod sanus. in ueniunt in
eis non ex corruptione mala et similiter in mu
lieribus. Urina plus albore significat spasmum
ad summum si urina nigra in principio febrium est
pruriosa. et similiter in carnium fine quoniam non
cum ea fuit alleuiatio non significauit
crisim. Urina autem alba secundum duas
intentiones est sciendi. una earum est cum
ipsa est tenuis translucens est alba uocatur sicut
uitrum quod est clarum et cristallum claram uo
cat albam. et alia est que proprie est alba. cuius
colorem disgregantiuus uisus sicut lac et
pergamenum. et ista quidem non translucet ut
uisus in ipsam penetret. translucentia et
naturaliter proprie non est omnium colorum priuatio.
album igitur secundum intentionem translucentis sig
nificat frigiditatem omnino et est auferens
digestionis sententiam. et si cum crossitudine
fuit significabit flegma. Et alba pro
prie si erit non cum crossitudine et eius quidem
alia est cum albedo est muchilaginosa.
et significat multitudinem flegmatis et hu
moris crudi. et alia est cum albedo est
unctuosa et significat adipis liquefactionem.
Et alia est cum albedo est similis albule
et significat flegmatis liquefactionem quod accidit
ut accidet. et alia est cum albedo est similis
albedini que est in filige cum tenuitate et
saniei et significat exituras ulcerosas et in
instrumentis urine. et si absque sanie
fuit erit propter superationem materie. uel ex
crude non mature. et est cum est cum lapide
uesice. Et est alia que spumam similat que est cum
flegmaticorum apparuit ad est crisis et laxi
tas interior et egrum que ex flegmate ac
cadunt uitreo. cum uero urina spumam similis
existit et non est secundum modum crisis est propter
apostemata flegmatica immo cum in principio

ueneūt pronosticabunt apopliam at
aut paralisim. Et cum in omnibus horis febris
alba fuerit urina cito in quartanam con
uertetur. Et plurimum quando fuerit sine ypostasi
est ualde mala. Et lactea et in acutis
egritudinibus est perniciosa. Albedo preterea
urine in febribus acutis quandoque in
fuit post tincturam que precessit significat quod colera
rubea ad aliquod membrum declinauit
quod apparet aut ad fluxum uentris. Et quod ma
gis significat quod declinauit ad caput.
Et similiter cum urina rubea est in febribus
deinde subito fit alba significat desipien
tiam. Et cum urina in sanitate perse
uerauerit in colore albo, significabit pri
uationem digestionis. Et albule similis que
lacti similatur acetoso in febribus acutis
mortem prognosticat aut pasmum. Scias
tu autem quod possibile est ut urina sit al
ba et complexio calida et colerica aut u
rina rubea et complexio frigida flegma
tica. Colera enim rubea cum declinat a
uia urine et non admiscetur urine rema
net urina alba. Debes ergo urinam al
bam considerare: quoniam si fuerit eius humor mul
tus et luminosus et ipsius sedimen multum
et grossum et eius similiter aliis fuerit ad grossi
tudinem, debes scire quod albedo est ex
multitudine flegmatis. Si cum urina non
fuerit luminosa clara nec eius sedimen
multum nec pura et albedo ad fusco
sitatem uertitur, scire debes quod colera
rubea est occultata. Et si in egritudine
acuta fuerit urina alba et fuerint in ea
significationes salutis ex quibus non time
tur frenesis, et que fuerit sic ipsa, debes
scire quod colera rubea declinauit ad
alium canalem et ad intestina et accidit
ei constrictio. Cum uero obliqua urina existit
rubea in egritudinibus frigidis, est una harum
rerum: aut fortitudo doloris quod coleram
rubeam resoluit sicut in colica accidit
frigida; aut opilatio que facta fuerit ex su
perfluitate flegmatis in canali que est inter
fel et intestina, quare fel ad intesti
na naturaliter non descendit sicut solebat; et i
deo urine tinctura est ei necessaria cum eque
egritudinis quemadmodum accidit in colica frigida,
aut propter debilitatem epatis et sue uirtu
tis defectum quod inter aquositatem et sangui
nem separationem facere non ualet, sicut accidit
in ydropisi frigida et in egritudinibus de
bilitatis epatis secundum plurimum quoniam propter

eas urina est similis loture carnis re
centis, aut propter constrictionem que opilationes
fecerunt, et mutatur color flegmatis
inuentis propter aliquam putrefactionem que ei ac
cidit. Et eius quod est signum est quod aquositas
urine et ipsius sedimen secundum modum fuerit
quem diximus, et eius tinctura est tinctura debi
lis non luminosa. Colere igitur rubee tinc
tura est luminosa. Et urina quidem multotiens
in principio egritudinis erit alba. Si preterea fiet nigra
et feriebit sic accidit in hectica. Et ample
urina post constrictionem albescat, non sic cessat
donec digestio fieri incipiat. Et est in capite
urina nigra et propter hoc uigilantium urine sunt
albe et ad minuat actionem caloris innati
resolo. Si non fuerint luminose immo attinet
fuscitati propter priuationem digestionis; tinctura
nigra rubea in egritudinibus acutis melior
est quam aquosa alba, et eius et similiter meliorem quam
aquosa. Sed rubea que est sanguinea maio
ris est securitatis quam rubea colera. Rubea quia
colera non tanti est timoris cum colera quieta
manet. Sed sicut mobilis magni extat
timoris. Ample urina rubea in egritudinibus
tenuis est mala quoniam quando secundum plurimum ce
lidum significat apostema, et in doloribus capitis
desipientiam portendit. Cumque urina
in acutis egritudinibus rubere ceperit et sic per
manserit et non inferiorem descensum fecerit,
perdicionis ergo timorem aufert et tenuem
apostema significat. Et si cum rubedine fuerit tur
bida et talis permanserit apostema in epate et
caloris innati significat debilitatem. Ample
color urine fuerit quasi compositus ex quibus
est color qui carnis recentis loture similatur
quasi sanguinem in aqua dissolutum similis exi
stit, et est ex debilitate epatis et quandoque est
ex multitudine sanguinis. Uerumtamen se
pius existit ex debilitate epatis. Et quando
copiosius superuenerit malitia uincente
quod digerendi debilitas demonstrabit
et uirtutis dissolutio. Quod si uirtus fortis
fuerit tunc non erit nisi ex sanguinis multitu
dine et eius augmento ultra mensuram quod uirtus
disgregatiua perite separare non sufficit. Ex
eis est color oleaginus et est citrinitas cum
admixtione subcinericia et colori olei simi
lis propter uiscositatem que in ipso et distillati
tia cum nitore adipino et cum splendore
sicut ad quandam spissitudinem trahit. Et
in plurimis dispositionibus significat malum aut
non significat bonum in maturatione in me
lioratione. Sed fortasse raro mate

naturam vitiosarum cum accumulatione secundum
modum cursus significat. et hec quidem nisi
cum post ipsam advenerit yposteses. quod si extrema
perniciosa est. illa vero vitiositas est feti-
da. et propter illa ex qua pruina nigrescit quan-
titas. cum vero ei aliquod commisceat quod est sub-
lotum carnis recentis est deterior. et
hec quidem plus contingit ydropisi et ptisi et
melancolica mala. et est cum oleagina
post nigram sequitur urinam que precessit. et tunc
quidem est significatio bona. Quando autem que u-
rina significat oleagina est quod in die quinta
indicat egrum in septima moriturum
esse in egritudinibus videlicet acutis. Ad summum
vero oleagine urine tres sunt species. a-
lia est extrema est que tota est adeps. et alia
cuius inferius tantum est adeps. et alia cuius
superius est adeps extrema. extrema est que in suo
colore tantum est oleagina sicut est in pri-
si. et propter in suo principio aut in suo statu tantum autem
in eis utrisque quemadmodum est in egritudinibus
tenuium et in perfectione ptisis et eius fine.
Et ex eis est carnium que malus est perni-
ciosus quoniam utrisque colore significat adu-
stionem. Et quoniam est color rubeus erit
nigredo et significat febres compositas et fe-
bres que ex crassis sunt superfluitatibus
quasi sicut manifestum fuit. et nigredo ad ipsius sum-
mitatem declinaverit apparitionem significabit laudis.

Cap. iii. de signis substantie urine et qualitatem

Substantia urine aut est tenuis aut crassa
aut mediocris. Vero valde tenuis in
omnibus dispositionibus maturationis significat priva-
tionem. aut in venis opilationes. aut
epatis debilitatem et canalium urine que
non attrahunt nisi quod tenue est. aut attrahunt
sed crassum non emittunt nisi quod subtile existit. aut
multam aque potationem. aut vehe-
mentis frigiditatis complexionem calefactam.
Et in acutis quidem egritudinibus significat vir-
tutis digestive debilitatem et maturi-
tionis privationem. et est cum reliquarum
virtutum tantum significat debilitatem non nul-
lum in aliquo operantem. immo quemadmodum in-
greditur ita labitur. et urina quidem tenuis
secundum hunc modum deterior est in pueris quam iu-
venibus. quoniam naturaliter puerorum urina spis-
sior est urina iuvenum. ideo quia sunt hu-
midiores. et quia eorum corpus plus attrahunt
humiditates propterea quod materia superflu-
ens est eis necessaria cum augmento. Si igitur
eorum urine in febribus acutis multum fi-
ant tenues. iam valde elongati erunt
a sua naturali dispositione. et si hec in eis per se-
veraverit non significabit nisi perditionem. quoniam
cum perdurat significat perditionem nisi bona adveni-
ant signa et virtutis stabilitas.
et est extraneum. significat quod accidet et propter in infe-
riori parte epatis. et si ille sibi in sanis per-
manserit et se non converterit ab eis. signifi-
cabit apostema quod accidet illic non dolore sen-
tiunt. et secundum plurimum accidet eis ut aut cum
in ciatim et in renibus dolorem sentiunt
et significat aptitudinem ad apostema. Quod si do-
lor et gravitas non sentiuntur in parte ullo mem-
bro. sed non fuerint immo sunt acres. significa-
bit bothor et variolam et apostema quod corrumpit
corium. Tenuitas quidem urine in eius suo or-
dine gradualiter prognosticat. Uri-
na autem multum spissa secundum plurimum si-
gnificat maturationis privationem. et secundum
nimium humorum grosse substantie maturationem. Erit
igitur in statu humorosarum febrium et in
apparitione apostematum. et plurimum quidem quod in acu-
tis significat egritudinibus est malum. veritatem
tenuitatis durabilitas plus significat
malum. spissitudo namque quoniam significat dige-
stionem. quamquam substantie confert in eo quod digestionem
significat. et quod natura expellendi habet potentiam. est
in eo in qua fiducia habet. et inquantum materiei
significat corruptionem et eius multitudinem
et maturationis prohibitionem. separatis et
ad fundum descendentis significat malum. quod
autem sit cum quo duas res sequitur est. co-
gnoscat ex eo quod post eam advenit ex yposte
aut succedit ei ex debilitatis augmen-
to. et urinarum quidem spissarum in febribus
sanior existit illa que quasi subito multum
evacuat. illa vero que paulatim evacuat
multorum humorum est significativa aut debi-
litatis virtutis. et post illam quidem que utilita-
tem affert sequitur mediocris urina simul
cum yposte. Cum autem tenuis urina in acu-
tis egritudinibus ad spissitudinem convertitur et
postquam non advenit yposteses significat liquefactionem.
Cumque in sano urina perseveraverit spissa
et in parte capitis dolorem senserit et
conquassationem. indicabit ei febrem. et tamen
cum hec est ex superflua expulsione et aut a-
pertione aut ulceribus in partibus vivarum uri-
ne. Non autem subtilitas et spissitudo ut
qui maturationis significat privationem.
non qui maturationem substantie convertit medi-
ocritatis. Spisse igitur maturatio est ut di-
gerendo ad tenuitatem mutet. et tenui-
us maturatio est ut coquendo mutet

ad spissitudinem. Aplius urina spissa que
admodum prius dixi quedam est transluces. et
quedam est turbida. Verumtamen inter spissam trans
lucentem et tenuem existit differentia. quoniam spissa
translucens cum motu inundatur non fiunt
partes ipsius inundate multum parue et
immo magne in ea accidunt unde et eius
motus sunt tardi. et cum spumat fit eius
spuma multarum ampullarum. et ipse am
pulle non cito rumpuntur. et que quidem huiusmodi
existit ex flegmate generatur. bene digesto
aut colera uitellina sine inceratione
tura ad citrinitatem tendentes. et si uetustatem nec
in ea significat flegmatis uitrei resolu
tionem. et hec quidem in epilenticorum urinis mul
tum existit. in tenui autem que multa existit
tinctura secundum tinctura non esse propter digestionem. a
lio quam digestio in primis magis operire
est sibi quam coloris permixtionem. prima namque
digestionis operatio est sibi efficere. deinde
ipsam tingere. et digestio quidem in sibi melior est
quam in colore et propter hoc cum urina tenuis in
acuta egritudine perseuerat. et significat malum et que
uirtus digestiua est sopita. cum autem uri
nam uideris tenuem in eius partibus rubedinis
et citrinitatis fuit diuersitas laborem co
gnoscens inflammantem. et si tenuis
fuit fumosaque in ea res que sunt sicut furfu
res egritudine in uesica non existente signum
erit hoc esse propter flegmatis adustionem. Sed
Spissa autem urina in febribus acutis
ad summum multos significat humores. et
fortasse significat liquefactionem. et ipsum quod
dico est quod cum urina permanet hora congelatur
et inspissatur. ad ultimum non turbulentia u
rine est propter terreitatem cum uentositate
quam aquositatem amiserit. existens namque cum
amiserit perueniet turbulentia. et ex ipsorum
ab inuicem separatione perueniet claritas. Amplius
tres debes attendere dispositiones. est namque cum
tenuis mingitur et deinde inspissatur significat quod
natura in maturando laborat. Sed nondum ma
teria ei undique obedit. et est partes. et
fortasse est cum membrorum significat liquefactionem.
Aut mingitur spissa et post clarificatur et separatur
ab ea crossum subito statim. et significat quod natura iam
superauit materiam et ipsam maturauit. et
quanto maior fuit claritas et maior de
scensus inferius citius magis significabit
maturationem. aut disposito est media inter
ipsas. et alterum ex quibus cum perdurauerit et natura fuit
fortis et non fixa faciet quod nec ad matu
ritatem perueniet integram. Si non fixa

non fuit erit timendum ne perditio perueniat
maturationem. Cum autem perdurauerit et timoro
sa significatio non affuit significabit capi
tis dolorem quoniam significabit ebullitionem
et uentositates uaporosas. illa uero que
ex tenuitate ad turbulentiam peruenit
et sic procedit melior est illa que in turbu
lentia permanet secundum plurimas horas. uri
na quoque multotiens fit spissa. et est hoc propter
casum uirtutis et non propter non expulsionem. Sed u
rina que aquosa mingitur et aquosa remanet si
gnum est priuationis maturationis penitus.
Ex urina spissa laudabilior est que ad
exeundum facilis est et multe separationis
similis. ex huiusmodi namque sanatur paralisis et
quod est ei simile. cum urina crossa mingitur de
inde procedendo secundum ordinem attenuatur si
multa est conueniens existit. et cum ipsa post
ipsam et turbidam aut spissam et paucam sequ
itur est significat bonum. et hoc quidem est cum spissa
que turbulenta est apparet paulatim. et subito
in multa finale mingitur urina. cum hu
ius multotiens resoluitur egritudo siue ipsa
sit una febrium acutarum siue sit una a
liarum egritudinum ex repletione prouenientium siue
sit repletio ex qua nondum manifesta accidit
egritudo. et iste quidem urine modus est extreme.
quoniam cum urina non coloris superflua est
spissitudo. plerumque significat lenitatem
expulsionis multarum materiarum aut e
xeundi associatur finalitas. et plerumque
significat perditionem. propterea quod humorum significat
multitudinem et uirtutis debilitatem.
et hoc quidem demonstrat egrediendi difficultatem
et priuatas ei que egreditur. urina spissa
bona est que est in eis egritudinis splenis et febrium p
mixtarum in quibus non expectatur equalitas quoniam non
in expellendo impedit. Vrina ad ultimum
turbulenta significat humorum multitudinem et naturam
ab eis occupatam in maturando eos. uri
na spissa in qua sedimen existit arenosum
significat lapidem. urina spissa que apparatum si
gnificat apparitionem cognoscitur ex eo quod
ei amiserit. et ex eo quod precessit. et ex eo quidem
quod ei amiserit sic purum quod collus odor
demonstrat. et ex resolutionibus que cum ea separantur
sicut petalia alba aut rubea. aut sicut
furfures. aut alia ab istis ex eis per que
cognoscitur. et ex eo quidem quod precessit. quoniam ibi
prius fuit significatio apostematis aut ulceris
in uesica aut renum aut epatis. aut
in partibus pectoris. et significat hoc apostematis apert
ionem. si autem ipsam urina fuit similis lotio

al' non digesto

Al' et non inde resolutionem

in al' colore permixtionem

In alio a tenui

Vrina de urina spissa.

Vrina cum turbulentia et claritate urina.

que

In al' rebell' vel ebuliet

In alio sequitur paucam est significat bonum.

que mingitur.

Vel et istius uerificatio est ipsi cum finalitas

In alio oportet. Vrina de urina turbida.

Illius significat

Vel significat

i. urina spissa

carnis retentio que est ex gibbositate epatis.
et si egestio talis fuerit a partis que est in concavi-
tate. et si advenerit coangustatio pos-
sit et tussis sicca et dolor in membris pectoris
pugnitivis. tunc apostema quod aptum est lateris.
et exiunt apte arterie maiores. et si in
pute illo est maturatio cuius causa est. et est
cum sanies evacuatur que extractum reliquum min-
git urina sicut pus et virus tenue. que
ipsi purgatur cor et ei aufert laxitas
que extractum diminuitur consecutum est. et est quod cum
in epate aut in eo quod est contra ipsum fiunt
opilationes. plerumque contingit ut causa apposi-
tione sit urina spissa. propterea quod earum
egreditur materia. et hec talis spissitudo
non est pus. Sed in ipsa que est propter apostematis apposi-
tione est pus. Et cum hec urina fuerit acris
spissitudinis et ad nigredinem exit et fuerit
cum eo in latere sinistro dolor. erit tunc ex par-
te splenis. et secundum hanc considerationem si
in femina fuerit aut in civitate ventris. erit
tunc ex parte stomachi. hec tamen sepius est ex parte
epatis et canalium urine. Urina tur-
bulenta multotiens virtutis significat casum.
cumque virtutis cecidit frigiditas superabit.
que erit sicut illa que extra infrigidatur. urina
turbulenta que malo vino similatur. aut aque
acetis est urina pregnantium et huiusmodi apo-
ta calida longi temporis in interioribus. Urina
que urine asinorum aut animalium assimilatur
et est que in mulachlach propterea quod multum tur-
bida corruptionem humorum corporis significat. quan-
tum magis significat est flegma crudum in quo
aliqua caliditas operata fuerit et ipsum cum
ventositate ebullire fecit. et propter
hoc plerumque significat capitis dolorem ven-
tosum. aut alahatal. et cum perseverat si-
gnificat litargiam. Urina que colori ale-
nibus similatur cum perdurat egritudinem in illo
membro significat. et quod dixerit quod cum in inferi-
ore parte urine fuerit aliquid quod pulve-
ri sit simile aut fumo. prolongabit egritu-
do. et si in tota perduxerit egritudinem pro-
gnosticatur mortem aut flegma crudum
quod a pure discernitur fetore. Si urina ha-
bet res divisas significat quod quanto plus partes
in ipsa fuerint maiores tanto plus non
operatio est studiosior et non plus potens
et post plus aperi. Urina in qua videtur
quasi fila ad invicem iuxta significat quod fuit
mixta post quam coitus fuit expletus. Cap.
[illegible] iiij. de significatione odoris urine...
quam se numquam vidisse egrum cuius urine

odor sit sicut odor urine sani. et nos quod
diximus. quod cum urina nullum odorem habet
copiosis frigiditatem significat et superfluam crudi-
tatem. et plurimum hoc significat in acutis egritudini-
bus mortem. non sanum aut odorem habuit fetidum.
et maliciosis significationes in ea fuerint.
erit ipsi cum scabies aut ulcera in instru-
mentis urine que sibi cognoscant signum.
quod si maturatio non affuerit possibile est
ut sit ex hoc et possibile ut sit ex putre-
factione. cumque hec in febribus fuerit acutis.
et non fuerit cum membrorum urine erit significatio ma-
la. et cum acredine fuerit significabit pu-
trefactionem que est in humoribus frigidis ha-
bitis similiter. quos calor superavit extraneus.
Sed si egrotus fuerit acuta erit signum mortis.
et significabit mortem caloris naturalis et ex-
tinctum frigiditatis in ea cum calore extraneo.
odor vero qui ad dulcedinem tendit. sanguis
significat dominium. et que multum est fetida. est co-
lerica. et fetida ad acredinem tendens est
melancolica. cumque urina fetidi o-
doris in sanis perseveravit significabit
febres que ex putrefactione accidunt.
aut immorationem putrefactionis que in
corpore est recepta. et hoc quod demonstrabit
si illico alleviationem habuit. In acutis
egritudinibus cum fetor urinam comitabitur et postea
ab ea removebitur. fuitque ablatio hec
subita et post ipsam non subsecuta fuerit re-
quies. significatio erit casus virtutis.

Cap. v. de significationibus que colliguntur ex spuma.

Spuma accidit ex vento-
sitate et humiditate pressis in urinale
cum preceditur urine ventositas vel cum u-
rina egreditur absque dubio pluries in
fluxu urine. et post cum ventositas in corpore su-
peravit. quemadmodum in urina accidit opila-
tiones habentium. in qua multe fiunt ampulle
et spuma quidem quandoque cum suo significat co-
lore. sicut significat sua nigredine et rubedine
in yctericia. et est cum paucitate sui et ma-
gnitudine significat. quoniam ipsi magnitudo
significat viscositatem. sui vero multitudine
et paucitate. quoniam ipsi multitudo significat
viscositatem et multam ventositatem. et
ipsa quidem significat propter rupturam ampullarum su-
arum cito factam aut tarde. quoniam ruptu-
ra ampullarum tarda significat ventositatem.
Et parve quidem ampulle remanentes
in egritudinibus renum significant ventositatem
et viscositatem. Spuma vero huiusmodi vi-
scosus in egritudinibus renum est malus et significat

humores malos et fricate. et i signum
sigillata quam nominavimus. Cap. vi. de signi

ficatione primus omnibus speciebus ypostasis.

Dicemus quod medicorum convenientia in usu
nominis ypostasis et secundum iam recessit
a via cogitata. dicitur est ypostasis autem se
dimen non illud tamen quod inferius descendit. Sed
omnem illam que spissioris existit essentie quam
aquositas et est ab ea divisa sive sit su
pensa sive sit subsidens dicamus igitur quod ypos
tasis multis consignificat modis. scilicet ex
illa sua et quantitate et qualitate et situ
suarum partium et loco suo et tempore et qualita
te sive permixtionis. significatio vero eius ex
illa sua est quoniam ypostasis autem erit
nil laudabilius demonstrans digestionem et
maturationem nisi ut sit alba et descen
dens inferius et eius partes continue et similes
et equales. et oportebit ut sit rotunda
bus figura equus subtilis similis ypos
tasi aquositate et proportio sive signi
ficationis supermaturationem materie ita
ut est sic proportio significationis materie
puris albi. levius similis essentie super
maturationem apertis. Sed pus est spis
sum et hec subtilis et ypostasis que et sedi
mentis significationes sunt hec licet tinctura
desiciat et equalitas verum equalitas ap
aliquis melior tinctura equalis namque quan
tum est alba. Sed rubea est melior alba
que aspera apud plurime ypostasium
secundum colore urine existunt. Sed etiam
quod dulcificatur alba est melior. et post illam
rubea et post ipsam citrina. Et post illam que
ut arsenicum. Et maluta que est ale
nuosa incipiet. tu autem non attendas
in quod alii dicunt. nam albedo eius quoniam non
propter maturationem et equalitas non sunt nisi
propter maturationem de albedine que propter ve
hementem ventositatis commixtionem ma
le autem ypostasis continuitas melior
est quam ipsius continuitas. et ypostasis que
mala est quam etiam nos faces bona autem
ypostasis de quo loquimur puri similatur flegmati
crudo cum tenuia fuit verumtamen
pus ab ea differt per fetorem. et flegma
crudum vel vitreum separat ab ea condi
catione suarum partium et ipsam ab utrisque dif
fert subtilitate et levitate. Et hec que
ypostasis non querit in egritudinibus. quoniam
in sanitate non requirit. et est quoniam non du
bitatur quod in corpore egri male recte sit
materie. et invenis ipsi quod non maturent

procedunt corruptionem. Invenies autem
sani non semper oportet esse humorem quasi evacuan
dus. Sed sic est. melius est ut hec significet et
eis superfluitates que in eis superfluunt
ex cibo a digestione pravate. deinde sup
fluit superfluitas que in urina fit
ypostasis sive matura sive non ma
tura. et in maculentis que est sedimen pu
ncti quod descendat. Sed secundum calcitis dis
positionem. et propter quod exercitio utuntur et artibus
se exercent laboriosis. et non multiplica
bitur hec ypostasis non in corporibus pinguium
otiose viventium. Et propter et in vivis eg
matorum non est expectanda ypostasis tan
tum quantum invenimus egrorum pinguium. quoniam
eorum egrorum multotiens recedit ita quod non
descendit. et multotiens ypostasis in
eorum urinis non pervenit ad hec ut descen
dit. Sed tamen plurimum est modicum ei inclinatis
aut pedes. et in nullis que urinis
ypostasis illico cum mingunt descendit.
non in eis que valde mature sunt. immo in
illis parum est expectandum et plures ex ypo
stasis secundum plurimum coloribus sunt secundum uri
ne colorem. Sed melior ex eis que dulcifi
ficatur est alba. post quam est rubea. deinde citrina.
non nisi vero ypostasis alia est similis rasure
intestinorum que est furfurea aut herbina
aut simulaginea. aut similis arsenico
rubeo aut cui que est valde citrinum. alia est
carnosa et alia est adipina. et alia est
saniosa et alia est mucilaginosa.
et alia est que est similis frustulis stremmi in
aqua soluti. et alia est sanguinea san
guisugalis. et alia est capillaris. et alia
est arenosa vel arenigenosa. et alia est cinerea.
Similis non rasure intestinorum corticalis
alia est petaloydes magnarum partium
albarum aut rubearum que significat secundum
plurimum quod sepe fuerit ex membris que sunt
propinqua membris a quibus dividuntur urine et sunt
membra mingendi. et albe significat quod sunt
ex vesica propter ulcera que sunt in ea aut sca
bie aut corrosione. rubee autem carno
se significant quod sunt ex rene. hec ex petalo
ydibus que sunt que sunt colorus fusca
obscuri aut squamis piscium similes
et hec est vehementer mala. et omnibus speciebus y
postasis quas nominavimus deterior et signat
petalorum radicalium membrorum rasuram,
verum duo pueri ipsi gravia nullo modo in pe
duxit. immo plerumque vesicam mundificando
sanatur et direxit quia audivit hos se in

fen

2

potu imbuisse citarrides que corticees alias vocant qui venosos minuunt. Quod cum magis quantitate fricabatur resolvebatur et tingebatur tinctura rubea que forte fuit sanguis. Quia vero fit ex ea quod est sicut rasura intestinorum est quedam que est minoris latitudinis quam due predicte et spissioris substantie. Que si rubea fuit vocatur herbina, et si rubea non fuerit vocatur furfurea. Sed herbinea quidem si fuerit rubea partes plerumque sunt partes epatis aduste et plerumque est sanguis in ipso adustus et plerumque est et ex rene. Sed que est ex rene est maioris continuitatis carnosa. Alie vero due plus similantur ei quam non est carnosa et frictionis est magis recipientes. Et cum vehementer tendit ad albedinem est ex rene procul dubio. Quoniam illa que ex epate ad rubedinem tendit fuscam. Et quoniam assotiatur ei in hoc illa que est ex rene furfurea vero quoniam est ex scabie vesice. Et quoniam est ex liquefactione membrorum et differentia inter eas est quia cum illi in radice inest fuit pruritus et fetor erit ex vesica et precipue cum pus post minctum fuerit et precipue cum alie significationes urine demonstraverint significationem maturationem. Et fuerint vene superiores sane et ampliores et non fuerit in eis macula immo in vesica. Sed et si cum inflatione fuerit et virtutis debilitate et membrorum nigredine incolumitate et color fuscitatem attinuit erit tunc ex liquefactione humorum seu ex carnosi non plurimum ex adustione sanguinis que ad rubedinem tendunt et multotiens est ex liquefactione membrorum et cor rasura similitudinem attinet. Et quoniam que est ex vesica scabiosa fetidum. Et quod est possibile est non modicum differentie inter eas intelligas per te quia rasura. Si autem nigredinem attinet est ex sanguinis adustione et precipue in splene. Sed preterea petaloydes ypostases que non sunt ex eo quod fit in vesica et in rene et canalibus urine, in egritudinibus acutis malum portendunt pernitiosum. Et iam quidem scivisti et hic similia carnose dispositioni. Et quod plurimum ei est ex rene non est nisi cum tunc est sane continuitatis et non est in corpore liquefactio. Et urina quidem matura venarum significat sanitatem. Quoniam renum egritudines maturationem non prohibent urine que ipsius ipsos existit. Ypostasis vero adipina adipis et pinguedinis et carnis liquefactionem significat. Sed earum peior est que auri aquam similatur.

duo autem ipsius pre coagulantur ex paucitate et multitudine et commixtione et separatione. Quoniam cum est multa et separatim existit que fit ex parte renis. Et propter liquefactionem sue adipis. Et sicut minor et maioris commixtionis est ex loco magis remoto. Et cum urina frustrum album granatinno simile visum fuit erit ex adipe renis. Saniosa vero ulceris significat quod apertum fuit et precipue in membris nigredine. Et precipue si in fuit sedimen laudatum ad fundum descendens. Sed mucilaginosa quidem significat humorem spissum crudum aut quod est in corpore multum aut in instrumentis urine egrediens aut cum sint apertiones vene sciatice aut doloris iuncturarum. Et hec quidem coagulantur ex alleviatione quam post ipsum sequitur plerumque est subtiliatur et attenuatur et putatur ypostasis laudabilis. Quia propter in acutis egritudinibus non est confidendum in eo quod apparet secundum similitudinem laudabilis ypostasis. Sed cum visum fuit maturationis hora non presentes fuerint ei significationes. Sed et cum vehementer est diuturnitatem significat. Sed samiosam vero non raro cruditas existit difficta. Quoniam saniosa est cum fetore. Et precedunt ipsam significationes apertionis et ei partes fetiales sunt ad commiscendum et separandum. Et quedam ex ea est que cum agitatione vehementer miscetur. Et quedam ex ea est que separatur. Sed et cruda est et tenuia et spissa et non fetiale coniungitur vero fetiale separatur. Et urina quidem in qua plurima mucilaginosa ypostasis apparet quando est exuberans cum est in fine podagre et dolor arteticorum significat bonum. Capillaris autem est prout quod humor occulte consolidatur ex calore in ipsum agente. Quod quoniam est aliquotiens rubea et eius consolidatio est in rene. Sed ferunt quidam quod in ei longitudine plerumque palmi mensura invenitur. Que autem fermenti infusi frustulis similis existit debilitatem significat stomachi et intestinorum et digerendi malitiam in ipsis. Et est plerumque cum ei accidit lac et caseum. Sed arenosa vero semper significat lapidem qui consolidatur aut consolidando perdit aut qui resolvitur. Et quod quidem ex ea rubea est ex rene. Et quod non est rubea est ex vesica. Plurimum autem quod cinerea significat est flegma aut pus. Cum propter longam moram accidit coloris mutatio et sectio parum. Et est quoniam propter adustionem quam ei accidit. Sanguisugalis vero ypostasis si vehementer est mixta epatis significat debilitatem. Et similiter hec significat vulnus in canalibus

q̃ 9tinuitatis solutionem in ipsis. et si fuit
separata plurimum ei erit in uesica et in uirga.
et nos quidem perscrutabimur hec in particularibus
egritudinibus in capitulo de mictu sanguinis. et si
in urina fuit sicut sanguisuge rubee
in fimo splenis hominem resoluet ipsi.
Scias autem quod in egritudinibus uesice non multum
egreditur sanguis. quoniam cum uene minute sunt
in ipsi corpore calorem et angustie et pauce.
Ypostasis uero significatio ex quantitate et
ipsius super multitudinem quidem et sui pauci
tate declaratur causa ipsam efficientem multitu
dinem autem ei paucitatem. et ex quantitate q.
dem sui in magnitudine aut paruitate sui
est quemadmodum diximus in ypostasi mucil
laginosa. Sciendum autem significatio ex qualitate
sui est ex colore quidem ipsius quoniam que ex eam
generatur est significat malum secundum diuisiones quas
nominauimus. que tamen ex ea saniosorem est illa
autem ypostasis est nigra et aquositas non est ni
gra et rubea quidem sanguis significat pretatem
et fastidium. et citrina significat calorem fortem et
egritudinem in sciciola. Et ex ea quidem que est alba q
dam est bona sicut diximus et quedam est mala sicut
mucilaginosa aut saniosa aut
spumosa maturationi contraria. Et uiridis quoque
que semita est ad nigram. Ex odore uero eius
est quemadmodum diximus in hiis que premisimus. Et
ex ipsius uero situ et ex leuitate quidem sui et
diuulsione. quoniam leuitas et equalitas in
ypostasi laudata est melior. et in non lau
data est deterior. Sed diuulsio significat uento
sitates et digerendi debilitatem. Sciendum autem si
gnificatio ex loco sui est quoniam autem est natans
et uocatur nubes aut pendens. et hec quidem est in
medio stans que est maioris maturatio
nis quam prima. et ex pendente illa est melior. et
nigre et fundus ad inferiora declinant aut
ad fundum descendens que est melioris ma
turationis. hec quidem est de ypostasi laudata.
Non laudata uero que leuior est melior existit
sicut nigra que est in febribus acutis. et similiter si ex
humore est flegmatice aut melancolice quoniam
ea que est ut nubes melior est ea que inferius
descendit. Significat enim ei subtilitatem non
eam maturationis fuit multa uentositas.
et si non fuit ita natans est melior quam pendens
et inferius descendens est deterior. et ea quidem na
tandi superius est causa cum quo est acuitas et
uentositas. Ypostasis autem diuulsa
inconcussa superius natat. et propter eam sit leuis.
et iterum descendit inferius et propter eam sit g
nis. cumque in principio egritudinis apparet pendens in

natans. postea perseuerat. significat quod consistens est
certitudinem uenientem in maleficio et egritudine ple
rumque remouet. Sedimen bonum nata
te aut pendente. quemadmodum diximus in pre
cedentibus et continue filis et encoruma et
ypostasi fuit ad similitudinem tele aranei cum
densitas erit significat malum. Et multotiens quidem
natans sedimen non bonum apparet ex quo
peruenit timor. Sed in erit primum maturationis
et permutatio ad bonitatem. postea procedebit.
deinde descendet. et erit signum non malum. Et si
post ipsum male peruenerit ypostasis ti
mor quod in primis sedimen fieret non. Signifi
catio uero ypostasis ex suo tempore est. quoniam si
uelociter postquam mingitur descendit est significatio
bona et maturitatis. et cum tarde descendit
est significatio prolationis maturationis secundum
quantitatem sue dispositionis. Significatio autem for
me continuationis ipsius est sicut diximus. cum de
mictu sanguinis et adipis mentionem fecimus.

Cap. vii. De significationibus multitu
dinis urine. et paucitatis ipsius.

Urina que pauce existit quantitatis uir
tutis significat debilitatem. et illa que est minor eo
quod bibitur resolutionem significat multam et uentrem et
aptitudinem ad ydropisim. Illa uero que est multe
quantitatis. quoniam significat liquefactionem et superflu
itatum liquefactarum in corpore urina euacuationem.
et nos quidem diffiniemus inter eas cognitionem pos
sumus secundum uirtutis dispositionem. Urina malicolo
loris malum significat. quo plurima fuerit. tanto
erit magis salutis inuitia. et cum intersecta
fuerit plus malitiam significabit. sicut nigra
et crocea. urinam diuersarum dispositionum que quandoque
mingitur multa quandoque pauca. et quando retinetur
est significatio pugne et laboris nature.
et est significatio mala. Urine multitu
do in acutis egritudinibus cum non post ipsam aduenerit
requies est significatio ethice et spasmum ex
inflammatione. et similiter sudor. Urina que in
acutis egritudinibus guttatim inuoluntarie
mingitur. significat in cerebro nocumentum quod nimium
accidit et in musculis. et si febris quieta fuerit. et
signa affuerit salutis, prognosticat san
guinis exitum ex naribus. Sed postea desipi
entiam prognosticat et corruptionem. Cum in
sanis urina minuitur et attenuatur et per
seuerat hoc totum. et senserit grauitatem et do
lorem in renibus. et significat durum aliquid in partibus
renum. et cum in egritudine colica multiplicatur
plerumque prendit per sputum cuentum. quod propter eam
est allui et ad egrediendum facilis. Cap.
viii. est sermo de urina mali sanatorum.

Hec est mediocris substantie et subtilis tincture ad citrinum tendentis, et ypostasis sui similiter. Secundum modum quem diximus ex albedine et levitate et lenitate et equalitate et figure rotunditate et odoris temperantia, non fetida nec extincta. Quando autem dixerit quod cum huius morbi urina subito tenuis que est in ultimo acuitatis visa fuerit sanitas die sequenti adveniet.

Cap. viii. De urinis etatum.

Infantium urine ad lac tendunt pro etate ex parte nutrimenti eorum et propter humiditatem complexionis ipsorum et ideo declinant magis ad albedinem. Puerorum autem urine sunt spissiores et grossiores urinis iuvenum et turbidiores, et nos narravimus iam causam. Iuvenum vero urine ad igneam formam tendunt et ad subtilem mediocritatem. Urine senum ad albedinem et subtilitatem est tamen cum sunt grosse secundum superfluitates in eis existentes quarum evacuatio multiplicatur. Decrepitorum vero urine maioris sunt albedinis et tenuitatis est tamen cum predicta grossities accidit. Sed raro et cum urina vehementer fuerit grossa apti erunt ut lapis eis accidat.

Cap. x. De urinis virorum et mulierum.

Mulierum urine semper sunt maioris grossitiei et albedinis et minoris plenitudinis quam virorum urine. Et hoc quidem est propter debilitatem digestive earum, et propter superfluitatum ipsarum multitudinem et amplitudinem canalium unde egrediuntur eaque ab eis exeunt, et propter hoc quod ex earum resolvuntur matricibus et ad urine instrumenta tendunt. Masculorum vero urinas cum moveris turbantur, declinat earum turbatio ad superiora et est quod plurimum turbidantur. Sed mulierum urine fere non turbidantur ex motu propter paucam separationem suam, et habent plurimum super superficiem suam spumam rotundam et [illegible] fiunt. Earum turbatio pauca est.

In urinis virorum illico cum mulieribus commiscentur sunt fila ad invicem texta.

Urine pregnantium sunt clare et super ipsarum superficiem est nebula, et quandoque tendunt ad colorem aque ciceris aut aque [illegible] citrinum et in ipso est ypostasis. Et super superficiem earum est nebula, et si quando in fundo in medio videbitur sicut cotum carminatum et est cum eis sicut velut grana que descendunt et ascendunt, cum ypostasis manifestior fuerit erit in pregnationis principio. Et cum locus eius fuerit rubedo erit in fine pregnationis. Et [illegible] sentitur cum moveretur puer eius urina secundum plurimum est nigra et ipsa

est velud atrum citrinum et sic sordities.

Cap. xi. De rebus urinarum animalium et diversitate ipsarum ab urinis hominum.

Plerumque confert medico cum animalium urinas cognoscat propterea quod cum ipse in eis experitur certitudinem facit. Et hoc quidem difficile est. Quando autem dixerit quod urina asini in urinali est sicut butirum liquidum cum turbitate et grossitie ex teriore, et subiugalium urine consistunt. Sed sunt citrine et videbitur tibi quod superior medietas urinalis sit clara et inferior medietas turbida. Ovium vero urine sunt albe ad citrinitatem tendentes propinque urinis hominum. Sed substantiam non habent et earum sedimentum est quasi oleum aut sicut amurca, et [illegible] nutrimenta fluunt melius erit eius urina clarior. Urina vero capre(?) urinis ovium et hominum simulatur. Sed in substantia habet [illegible] sedimentum et est clarior urinis ovium.

Capitulum xii. De rebus solutis que in urinis simulantur et differentia inter eas et urinam.

Sirupum acetosum et omnes liquores qui fiunt ex aqua et melle et aqua et ficubus et reliquos qui fiunt ex croco et cum similibus quanto plus tu approximaveris erit in claritate magis augmentatum. Urina vero ab hoc est diversa. Ydromelli propterea spuma est citrina et aque ficuum sedimentum [illegible] descendit et non in medio nec ordinate nec habet motum. Sint hec sufficientes in narrando dispositiones urinarum. In libris vero particularibus pervenient ad te diversificationes dispositionum urine.

Cap. xiii. De significationibus egestionis.

Egestio plerumque declaratur ex sui quantitate quod est ut consideres si est minor eo quod comedit aut maior aut equalis. Et notum est quod ipsius augmentum est propter humorum multitudinem et paucitas propter ipsorum paucitatem, aut quia ex ipsis in intestino monoculo et in colon et in fasciis multum fuit retentum quod est signum colice provenientis, aut propter expulsive debilitatem, et [illegible] ex certitudine [illegible] quod ex ea [illegible] signat opilationes aut digestive malitiam, et plerumque signat mesaraice debilitatem que humorem non sugget, et quandoque est propter capitis reumatismum aut propter commixtionem rei que egestionem humectat. Quod autem in humido viscosum est plerumque signat liquefactionem. Et hoc est cum fetore, et plerumque signat malorum humorum viscosorum multitudinem, et hec non cum multa existit lenitate, et plerumque signat nutrimenta viscosa.

quod cocta fuerit et non paucum cum calore fo-
ti in complexione et non fuit inter ea digestio bo-
na. Sed quod ex ea est spumosum forti-
tudinis caloris significat ebullitionem aut mul-
tarum ventositatum permixtionem. Quod autem
ex egestione est siccum aut labore significat
et resolutionem aut multam urine provo-
cationem aut igneum calorem aut nimie-
tatem siccitatis aut multam moram in inte-
stinis sicut in suo dicemus capitulo. Cum humi-
ditas sicco quod est durum admiscetur significat
quod ea siccitas est propterea quod multum fuit re-
tenta in humiditatibus ipsum exire prohibentibus
et propter provocationem pungentis festinantis.
Sed cum non in longa retentio in humiditatis
in intestinis adsunt significationes cum in
ipsa est superfluitatis saniose et pungen-
tis effusio que ab epate fluit in eo quod est
coram ipso et sua evacuatione non quievit
donec commisceretur. Et est cum colore fu-
i cognoscatur egestio cuius color naturalis
igneus est levis existens igneitatis que si
augmentatur fellis significat multitudinem et si
minuitur significat cruditatem et maturi-
tionis provocationem. Et si albus fiat quoniam est
ei albedo propter opilationem in canalibus fel-
lis et hoc significat yctericiam. Et si cum albedine
est viridis similis herbe odorem magis apa-
tis significat apoplexiam. Sanum quoque quando evacuatur
multotiens egreditur ut. Et sanum quod est
ei purgatio et evacuatio laudabilis
quoniam propter hoc removetur ab eo laxitas que
ei propter provocationem evenit accidentium quem ad-
modum diximus in urinis. Preterea scito quod
egestio colorem igneum vel viridem si flu-
xerit habens multotiens in hora finem egritudinis
significat mortificationem et multotiens significat
dispositionis malitiam. Et nigra que significat
talis qualis nigre urine sunt significationes.
Significat enim aut adustionem fortem aut egri-
tudinis melancolice maturationem aut
nature virtutis egestionem aut potentiam rei que melan-
coliam evacuat. Sed prima est mala et illa
que est propter puram melancoliam non sufficien-
ter cognoscatur ex colore suo. Immo co-
gnoscenda est ex acredine sua et ponti-
citate et ebullitione terre ex ipsa et est ma-
la sive sit egestio sive vomitus. Et ex ipsis
temperatis est que in se luminositatem habet
ad ultimum in bono melancolie per-
venientis est secundum plurimum cum egreditur scilicet est
mortis significatio. Chymum vero nigrum exire
multotiens confert. Et est quando melanco-
lie radicalis exit ultima corporis adusti-
one significat et humiditati ipsi preparationem. Vi-
ridis autem egestio caloris innati significat
extinctionem. Et similiter fusca egestio que ple-
rumque ex sua cognoscatur forma et ex absen-
tia inflationis sue aut ex inflatione.
Quando inflata sicut vacca significat ventosi-
tatem. Que est cum ex hora sua cognoscatur quoniam
cum egestionis exitus festinat ante horam qua
egredi solebat antecedit significat est malum
quia fellis significat multitudinem et virtutis re-
tentive debilitatem. Et si ei tardat exitus
digestive significat debilitatem et intestinorum
siccitatem et humiditatis et sopore multi-
tudo ventositatum significat inflativas.
Colores quoque eorum et diversi mali exi-
stunt. Et nos ipsos in libris nostris in par-
ticularibus. Que vero ex egestione est melior est
iuncta simul parum et in qua aquositas sicci-
tati est vehementer admixta. Et cuius spissi-
tudo est sicut mellis spissitudo. Et cuius ca-
lor est facilis et non pungit. Et cuius color attin-
git citrinitati et non est multi fetoris neque est
provocata fetore. Et non habet gurgulationem
neque rugitum et non habet spumam. Et cuius exitus est
in hora qua solet. Et secundum quantitatem que ei quod
comeditur est propinqua in quantitate sua. Et scito
quod non omnis egestionis equalitas est lauda-
bilis. In omnis ei lenitas. Quia quando sit propter
vehementem maturationem in omni putre-
factione. Et quando sunt propter adustionem et liquefa-
ctionem similes. Et sic que sunt ex diversis
significationibus. Et scito quod egestio que
est ... ad tenuitatem non est
laudabilis. Nisi cum non sunt cum ea rugitus
neque ventositates. Nisi in suo exitu paula-
tim inviscetur. Et si non possibile est ut exe-
at sit propter ut molestias que est ei admix-
tum et non permittit ut adiungatur. Est autem
cum pluribus sollicitudinibus fuit de significationibus
que in sudore et aliis apparent rebus. Ve-
rumtamen de illis loquemur parte in sermone par-
ticulari. In sermone quoque particulari sub-
repies expositionis augmentum in re e-
gestionis et urine et reliquorum.

Dictio tertia. Capitulum singulare dictionis tertie de causis sanitatis et egritudinis et necessitatis mortis.

Nec dicam in prima divisione in duas
divisit partes et partem hanc theoricam et
partem practicam. Quam tamen omnis scientie speculandi
que autem non theorice designat est in qua in
demonstrando sufficient tamen confert itaque
in demonstratione operationis nullo mo-

auxilium prebet sicut pars in qua res sanitatis con
plexionum et humorum et virtutum et species egri
tudinum et accidentium et causarum et que sub nomine
pratice fere attributa est que in demonstrando opi
nionis et regiminis qualitatem auxiliatur sicut pars
qua nos iuvamur ad demonstrandum quomodo sani
tatem corporis quod in illa et illa existit dispositione
custodiamus et quomodo corpori quod tale vel tale
habet egritudinem medicemur. Et non existimes quod
pars quidem practice sit operatio et actio. Sed est
pars que docet nos quomodo sit operandum et agen
dum. Et nos quidem iam declaravimus et hoc in hiis que
premissa sunt. Et postquam iam explevimus dicendum
primam et secundam in hiis que sunt partes medi
cine que est theorica universalis. Ergo in nostrum stu
dium nunc reducamus in duabus que remanse
runt ad partem ipsius practice secundum modum univer
salem. Pars autem ex practica in duas distri
buitur partes. quarum una est scientia regendi corpus
sanum qualiter in sui permaneat sanitate. et
hec quidem custodiendi sanitatem scientia vocatur.
et pars eius secunda est scientia regendi corpus egrum
qualiter ad sanitatis redeat dispositionem. et vocatur
scientia medicandi. Et nos quidem incipiemus
et scribemus in hac dictione sermonem compen
diosum de custodienda sanitate. Et dici
mus quoniam propterea quod generationis nostrorum cor
porum res due fuerunt. quarum una est sperma
viri cui accidit accidens quod est locum tenens fac
toris. et altera est sperma mulieris et sanguis
menstruus. res accidentis quod locum tenet ma
terie. et hee due sunt in hoc convenient quod u
naqueque earum est humida et humiditas earum post diu
siccatur. et aqueitas et terreitas in sanguine
et spermate mulieris plus dominantur. et
aereitas et igneitas in spermate viri superant
oportuit ut coagulationis horum duo
rum principium esset coagulatio humida. Sed terrei
tas et igneitas invenerunt in eo quod ex eis fuit.
et terreitas in eo quod in ea existit ex duritie.
et igneitas cum eo quod est in ea ex virtute matu
randi. munierunt se et coagulatum durum
fecerunt et coagulationem quandam ei attri
buerunt et duritiem. verumtamen hoc ad finem
coagulationis durorum corporum non pervenit
sicut lapides et vitrum. ita ut ex eis non
resolvatur aut resolvatur quod non sensu
percipitur. Sed natura sequens accidit a nocumen
tis que propter assiduam accidunt resoluti
onem et longissimam. Sed res non est ita que
propter corpus nostrum duabus nocumentorum speciebus sit
exposita. quarum quedam causam habent intrinsecam et cau
sam extrinsecam. Et unaqueque nocumenti species est

humiditatis resolutio ex qua creati sumus. et hec
ordinate adducit. Et secunda est humoris putrefa
ctio et eius corruptio et ipsius alteratio. unde
forma eius non convenientes non est. Et hec quidem ipso
modo est alia. Sed sua ipsius malitia ad siccita
tem adducit. propterea quod corporis humiditatem prius
exsiccari facit. et ex ea quod non est conveni
ens est corporibus corrumpit. deinde ad ultimum
a putrefactione resolvit. quoniam putrefa
ctio in primis corrumpit humiditatem. Postea ipsam
resolvit et re sicci dimittit averi
tiam. Hec ergo duo nocumenta ab aliis no
cumentis sunt aliena. que propter alias acci
dunt causas sicut frigiditas congelativa et vene
na et species solutionis continuitatis pri
tiose et reliqua egritudines. Sed due predicte species
huic nature mitigationi sunt priores et di
gniores. quarum causarum mutatio est in dispositione
sanitatis. et unaqueque ipsarum adducit ex causis
intrinsecis et ex causis extrinsecis. extrinse
ce quidem cause sunt sicut aer dissolvens.
et putrefaciens. Et intrinsece quidem cause sunt
sicut calor innatus qui in nobis existit noster re
solutionis humiditates et calores extrin
secus in nobis nutrimentis generatis. et reliqu
nature putrefacientia humiditates. Omnes non
cause iste se ad invicem iuvant in exsicca
do nos. verumtamen perfectio et integritas cum
una et potentia in nostri perficiendi operatione
non est nisi propter multam siccitatem que in nobis accidit.
deinde siccitas incessanter procedit donec
nos perimat. Hec ergo siccitatis que nobis accidit
res est nobis necessaria. nos quidem apud rem in
initia constituimur humiditate. non procul du
bio oportet ut noster calor ipsam superet. quoniam si
non ipsam sufficienter. procedit ergo procul dubio
in ipsam assidue agendo et ipsam semper exsic
cando incedit. Sed tamen ex eius exsiccatione
appareret in principio equalitatem actione. deinde
cum noster corpus ad equalem siccitatis perve
nit terminum calore existente ut erat
non est siccitas secundum siccitatis quantitatem
immo fortior quoniam materia est minor et
propterea hec est magis remissus. Non ergo procul dubio
sequitur ut siccitas super equalem siccitatem
augmentetur et non cessabit procul dubio
quoniam assidue augmentum suscipit donec
humiditates consumat. Calor ergo innatus est
causa extinguendi se ipsum accidentaliter. propterea quod
fit causa ipsius sui materiam consumendi sicut
lampadis flamma que extinguitur propterea quod
sua consumitur materia. Et quanto plus siccitas
secundum augmentum procedit calor naturalis secundum

de diminutione incedit. Ergo accidit defectus nunquam cessans usque ad ultimum qui est defectus restaurandi humiditatem loco eius quod resolutum fuit. Defectus ergo semper augetur. Siccitas ergo duobus augmentatur modis: unus est eorum propter diminutionem potentie recipiendi materiam, et alter est minoratio humiditatis in se propter caliditatis resolutionem. Augmentatur ergo caloris debilitas, propterea quod siccitas in membris semper durat, et propter humiditatis diminutionem que est sicut materia et sicut oleum flamme lapidis. Flamma namque duas habet humiditates, aquam et oleum: unam quidem per quam consistit et alteram extinguitur. Similiter calor innatus humiditate consistit naturali, et ab augmento extranee extinguitur, que provenit ex debilitate digerendi, et est sicut aquea humiditas flamme. Et cum siccatio ad complementum accedit, calor innatus procedens extinguitur et mors subsequitur naturalis. Corpora autem non permanent tempore quo perdurant non propterea quia ipsi innata humiditas prima resolutioni resistit caloris innati, et caloris similiter corporis in natura sui, et ei quod ex motibus accidit sinus hac tam longa resistentia quamvis sint ea in essentia sua debiliores. Immo ipsum stare non fiat nisi eo quod restauratur ei quod ex ea resolvitur, et est nutrimentum. Amplius iam nos declaravimus quod virtus in calore (?) non compleatur et virtutem eo non usque ad terminum. Et ars que sanitatem custodiendi non est ars que a morte securos nos faciat, nec ab extrinsecis nocumentis muniat, sed unumquodque corporum ad ultimam vite longitudinem perducat que est ei debitum absolute. Et hoc duabus rebus secuta tem per hoc putrefactionis prohibitionem et defensionem humiditatis ne cito resolvatur, et in ipsis que fortitudine consistit ut ipso usque ad debitum tempus secundum suam primam complexionem permanere faciat. Et hic quidem erit propter regimen rectum restaurationis quod fit corporis loco eius quod resolvitur secundum quantitatem possibilem, et propter regimen prohibens dominium causarum siccitatem accelerare facientium exceptis causis que faciunt siccitatem debitam esse, et propter regimen custodiens aggravationem putrefactionis propter tutelam corporis, et custodiam a potestate caloris extranei extrinseca aut extranei intrinseca. Quamvis omnia corpora non sint equalia in fortitudine humiditatis radicalis et caloris innati radicalis, immo corporum inter se existit diversitas, unumquodque in proprio corporum ter-

minum habet in quo resistit siccitati virtute complexionis sue et calore suo innato et quantitate sue innate humiditatis a quo non removetur. Et tamen cum ante advenerit causa in siccitate adiuvantes aut alio modo prevenientes, et multa que homines dicunt quod isti sunt termini naturales et termini accidentales. Sed alius et qui custodiendi sanitatem existit illa que corpus humanum ad naturalem perducit terminum si conveniens consuetudini. Hec autem custodie (?) duo attribuit sunt virtutes quibus deservit medicus. Una earum est naturalis et vocatur nutritiva, que restaurat illud quod ex corpore resolvitur, cuius substantia terrestri et aquatici attinet. Et altera est animalis et pulsativa que restaurat quod ex spiritu resolvitur, cuius substantia est aerea et ignea. Et propterea quod nutrimenta non fiunt similia nutrito in potentia, ideo creata fuit virtus immutativa, que nutrimenta mutet in similitudinem nutritorum in effectu, et non prius sit nutrimentum in effectu. Et adhuc creata fuerunt instrumenta et canales que sunt ad attrahendum et expellendum et retinendum et digerendum. Dicemus ergo quod virtus regimini rei in arte custodiendi sanitatem consistit in equalitate earum rerum quae comitantur. Ille enim in quarum equalitate maior necessitas est sollicitudinis sunt septem res: equalitas complexionis, electio eorum que comeduntur et bibuntur, et purgatio superfluitatum, et custodia compositionis, et rectificatio eius quod per nares attrahitur, et custodia tangentium, et moderamen motionum corporearum et animalium, inter quas sunt somnus et vigilie. Quod mutantur secundum quod iam scivisti in his que sunt premissa, quod in equalitate unum habet terminum in sanitate, sed aliquo ex complexionibus in his egritudinis quod si aliqua sanitas aut aliqua equalitas in aliquo tempore sunt id quod inter duas res existit.

Incipiemus ergo in primis declarare regimen infantis qui cum ultima complexionis equalitate consistit.

Doctrina prima dictionis tertie que est de nutritione, quatuor et viginti capitula. Capitulum primum de regimine infantis ex quo nascitur usque quo incedat.

Regimen autem regiminis eius in summa... pueri quidem partum sunt [illegible] indigentibus in particularibus. Infantis vero tempore complexionis cum nascatur, primumque sapientium dixerunt umbilicum in primis debere incidi supra quatuor digitos, et cum lana ligari munda que bene et subtiliter sit retorta taliter ne doleat. Et oleum cum panno super ipsum ponendum, et propter umbilici incisionem precipitur ut [illegible] cinerum et sanguinis draconis et sarcocolle et cymini et usnee et mirre

In alio deficiunt (?) iii.

In alio similitudo (?)

In alio incitum [illegible] ad [illegible] infantis.

In alio est puerile ad hanc etatem que nominatur terminus naturalis secundum complexionem que [illegible]

In alio macri.

In alio uno invenitur desiccatum etc.

In alio oleo primus [illegible]

∴ vel superficies.
∴ in alio [illegible] ei apparuerit
∴ in al' [illegible] adhibemus eos

partes sumantur equales et tunc umbilico
superponantur. Et festinandum est ad corpus ipsius
saliendum cum salmora tenuis sal-
sedinis quatenus eius umbilicus induretur et ipsius
cutis dura fiat. Ex salibus vero ille me-
lior existit cum quo admixta sint [illegible]
costus et sumach et fenum grecum et or-
iganum. Et ipsius quidem nasus non saliatur
neque os. Cum vero quare nobis necessarium est corpus eius durum
facere est quoniam illico cum nascitur omnia que ipsum
tangunt ei nocitiva existunt sive cali-
da sive frigida sive aspera sentiat ea.
Et hoc quidem propter cutis ipsius subtilitatem et propter
calorem eius. Quoniam etiam quod ipsum tangit sen-
tit durum et frigidum et asperum. Et si nobis ne-
cessarium fuerit ipsum ita salire faciemus.
Et hoc quidem agemus cum multe fuerint sordi-
ciei et ulcerum humiditatum. Deinde aqua
tepida ipsum lavabimus et eius nares as-
sidue purgabimus digitis quorum ungues
sunt incisi. Et in eius oculos parum olei [illegible].
Ani postea orificium minimo
digito [illegible] est movendum ut aperiatur
et observandum est ne ipsum frigus tangat.
Cumque ei ceciderit umbilicus quod erit post tres
aut quattuor dies melius est ut super ipsum po-
natur cinis coclearum aut cinis calca-
nei vituli aut plumbi adusti cum extin-
ctum fuerit in vino. Cumque volumus ut fa-
scietur membra suaviter tangere de-
bet. Et quod dilatandum fuerit dilatare
et quod subtiliandum subtiliare. Et omnia membra
secundum convenientiorem figuram figurare
et hoc totum subtiliter compleatur cum extremita-
tibus digitorum. Quod quidem nullo faciendum
est in manibus. Et oculi assidue eius tergen-
di cum re que sit sicut seta. Vesica quoque ei
premenda est ut urine exitus facilis fiat. De-
inde manus eius extendantur et ipsius brachia
ad genua ducantur et ipsius caput in subtili
ligetur et pileus ei imponatur quod ipsius
caput constringat. In domo postea temperata a-
eris que non sit frigida ad dormiendum ponatur
et oportet ut domus umbre attineat et tene-
brositati aliqualiter que assumpserit radi-
os non illuminetur. Cumque dormierit oporte-
bit ut caput eius toto reliquo corpore sit altius et
observandum est ne cum dormierit aliquid
colli ipsius aut extremorum eius aut dor-
si torqueatur. Ipse postea in estate aqua suavi
equali balneandus est. In hyeme vero aqua que
ad caliditatem declinat et non pungente. Hora
ad ipsum lavandum melior est post elongum

in al' cum quisque sit omnino [illegible]

sompnum. Et plerumque quidem est convenientius ut
ipse bis in die lavetur aut ter. Et ut ordi-
natur ad id quod sit magis tepidum in
tempore si tempus fuerit estivum. In hyeme autem
non sit frigidior aqua que in caliditate tem-
perata existit. Ipse quoque non lavetur nisi usque
quo eius corpus calefiat et rubedinem incipiat. Et
postea extrahatur. Et eius aures custodiantur ne
aqua in eas ingrediatur. Et oportet quidem ut cum in
hora ablutionis accipit sit secundum hunc
modum. Assumatur manu dextra et super
brachium sinistrum super pectus suum appo-
natur et non super ventrem. Et plus in hora ab-
lutionis ipsius studendum est ut ipsius plan-
te ad dorsum suum eius eleventur. Et eius pedes ad
caput ipsius subtiliter et suaviter plicentur. Deinde
mollibus pannis exsiccetur et suaviter ex-
tergatur. Deinde fiat ut in pannis super ven-
trem suum iaceat postea super dorsum. Et postea
totum incessanter fricetur et premantur et figu-
rentur. Deinde ad ipsum cum panno fascian-
dum est redeundum. Postea in ipsius nares oleum
dulce [illegible]. Quoniam eius oculos lavabit
et corpus tunicis.

Capitulum secundum de regimine lactationis et remotionis a lacte.

[ablactationis]

Qualitas vero lactationis eius et ablactationis hec in obser-
vatur omnibus modis quibus est possibile lac
matris infanti ad sugendum dandum
est. Ipsum namque est inter cetera magis simile
existit sicut nutrimentum predictorum quibus ale-
batur dum in ventre erat scilicet menstruorum
matris. Quoniam ipsa sunt que convertuntur et fiunt
lac. Et ipse magis est receptivus hoc et ma-
gis est ei conveniens. Itaque ut iam experimen-
to certificatum sit, quod extremum mamil-
le matris in os infantis ponere val-
de confert ad removendum quicquid ei no-
cet. [Bis autem in die sugere mamillam
debet et ei sufficiet. Et in primis non est multum
lactandum. Oportet tamen ne sit ei mater que ipsum
post lactat. Donec matris complexio temperetur.]
Et melius quidem est ut primum mel prius ei
tribuatur et deinde lactetur. [Ex lacte quidem quod
sugit puer in mane bis aut ter
emulgendum est. Deinde mamilla ei tribu-
enda. Et precipue cum in lacte fuerit ma-
cula. Lac autem malum [illegible]
infanti non est dandum dum est ieiuna. Et
post hoc in due res sunt faciende una-
rum conferentes ad hoc ut eius complexio
fortis fiat. Quarum una est lenis motus
et altera est consonantia musice. Et vox eius

quod recipiat [illegible] pueri

No

No

tilene. quemadmodum mos est dum infantes in locis ponuntur in quibus dormire debent. ex quantitate est incipiendi. hec duo. scilicet quantum sit aptum exercitio et musice quorum unum est corporis alterum anime. Quod si aliqua res prohibitoria matris lac eum non permiserit sive eius debilitatis ipsius sive corruptionis lactis eius sive quia est delitiosa, eligenda est nutrix secundum conditiones quas dicemus. quarum quedam attenduntur in etate eius et quedam in ipsius figura et alie in eius moribus et alie in formis situum mamillarum et quedam in equalitate lactis ipsius et alie in quantitate temporis quod est inter eam et partum ipsius et alie que sunt ex genere infantis eius. Cumque hee omnes conditiones reperte fuerint, oportebit ut eius nutrimentum renovatio sit bonum ex tritico et spelta et carne agnorum et edorum et piscium qui cito non putrefit nec est dura. lactuce quidem sunt nutrientes que laudantur et amigdale et avellane. ex oleribus vero deteriorem eruca et sinapi et [illegible] quoniam sanguinem corrumpunt et mentha est huiusmodi. Nunc autem dicemus universas conditiones. et accidentales etatis ipsius incipiemus. Dicemus itaque quod melius est ut sit etatis que est inter viginti quinque et triginta quinque annos. quoniam hec etas est iuventutis et sanitatis et complementi. Conditiones vero figure ipsius que attenduntur in eius compositione sunt quorum ipsam boni coloris esse et collum habere forte et pectus forte et amplum et musculosam et duram habere carnem inter pinguedinem et maciem temperatam. et carnosam non adipe habundantem. Secundum mores vero suos considerabitur. quoniam ipsam oportet bonorum morum et laudabilium esse que tarde animalibus anime passionibus patiatur. sicut ira, tristitia et timor et reliqua ab istis. omnis enim iste corrumpunt complexionem. et fortasse a lactatione abstinebit. et propter hoc prohibuerunt quidam nec stolidam lactare. et preter hoc totum malitia morum ipsius eam perducet ad hoc ut infantis parvam habeat sollicitudinem et ei parum blandiatur. Conditiones vero que in forma mamillarum ipsius attenduntur sunt quoniam oportet ipsas esse solidas et magnas. et cum sua magnitudine non sint laxe. non debet esse extenee magnitudinis. et oportet ut inter duritiem et mollitiem sint mediocres. Secundum qualitatem vero lactis ipsius consideratur. quia oportet ut ipsius substantia et quantitas sit temperata et eius color attineat albedini. quod non sit fuscus neque viridis neque citrinus neque rubeus. et odor sit bonus in quo non sit aceredo neque ponticitas. et ipsius sapor dulcedini attineat. ita quod non sit amaritudo neque salsedo neque acredo. et oportet ut tendat ad multitudinem. et ut eius partes sint similes. et ut non sit subtile fluidum neque multum grossum caseatum neque divisarum partium neque multe spume. et eius quidem signum experitur quod est ut de ipso super unguem mulgendo distillet. quod si fluit est subtile. et si unguis inclinetur et non currat est spissum. Ipsum et experitur cum in ampulla ponitur et parum mirre super ipsum proiciatur et digito misceatur. per hoc enim sciatur aquositatis ipsius et caseitatis quantitas. lac enim est laudabile et temperatum cuius aquositas et caseitas sunt equales. quod si aliquid nobis necessaria fuerint lac tale huius ipsum prohibemus ex parte lactationis et parte nutricis. et ex parte quidem lactationis quoniam lac quod grossum fuerit et mali odoris melius est ut non detur nisi postquam multum fuerit et in aere moram fecerit. et quod vehementis fuerit caloris convenientius est ut nullo modo ieiuno detur. et nutricis quidem regimen est quod si eius lac grossum fuerit dabitur ei oximel diaspermaton quod cum subtiliatorum approximate fuerit sicut est mentastrum et ysopum et [illegible] et origanum montanum et tribuetur ei ad comedendum [illegible] et que eis similantur. et si eius complexio fuerit calida dabitur ei oximel cum vino subtili simul sive [illegible]. Et si eius lac subtile fuerit precipietur ut quiescat et ab exercitio removeatur et a balneis removeatur nutriatur que sanguinem faciunt grossum et fortasse dabitur ei ad potandum si non fuerit in quo prohibeat vinum dulce aut mustum coctum. et precipiatur ei ut diu dormiat. Si vero eius lac paucum fuerit considerabitur quod sit causa eius in hoc. utrum sit malitia complexionis in toto corpore aut sit in mamillis ipsius. et hoc quidem cognoscitur per significationes predictas in capitulis que sunt premissa. et per tangere mamillas. et si significatum fuerit quod sit in eis calor nutrietur talibus qualis est aqua ordei et spinachia. et que eis sunt similia. et si significatum fuerit quod sit in eis frigiditas complexionis et opilationes aut debilitas virtutis attractive augmentabitur ei nutrimentum subtile ad caliditatem declinans. et ventose sub mamillis ponentur absque multa compressione. ad hec ei confert semen [illegible].

et etiam ipse in ebullitione ab hoc multum prosunt quod si cibus fuerit nutrientis paucitatis nutriatur nutrix cibo ex ordeo et furfure et leguminibus. In nutricibus quibus ipsi in labiis ponende sunt radices feniculi et semen eius et aneti. et nigella, quam cum dixerit quod credere ubi sit ovum et capistrum cum lacte quod in eis continetur valde est utile ad hoc propter illud quod in eis existit. ex similitudine autem proprietatis que est in eis. Quidam autem experti fuerunt ut ʒ. i. aut unum trenorum siccorum in aqua ordei multis diebus sumatur et reperierunt optimum. et similiter elixatum capitis salsorum piscium in aqua aneti. Ex eis quibus lac multiplicatur est ut butiri vacce in ʒ. i. sumatur et in vas in quo parum existit vini ponatur et bibatur. aut sisamum in mola tritum accipiatur et cum vino misceatur et colatum ad bibendum detur. Emplastrentur mamille ex stercore edorum cum lacte asine et oleo more emplastri liniantur. aut ex eo quod est in interiore parte melongene elixate ʒ. i. sumatur et cum digitis in vino dissolvatur et ad potandum detur. aut furfur et lasari in vino bulliatur et ad potandum detur. medicamen validum. Recipe seminis aneti ʒ. iii. seminis anagoge. seminis pastinace ana ʒ. una. seminis fulle. seminis fenugreci ana ʒ. ii. totum cum succo feniculi et melle et butiro misceatur et in potu sumatur. Et cum lac nocumentum fecerit sua multitudine propterea quod cum stercore retinetur propter suam spissitudinem minuatur per id quod pauca sumat nutrimenta. et constringatur et quod parum nutriat et emplastro pectora et mamillis superposito ex cimino et aceto aut luto absoluto et aceto. aut lentibus coctis in aceto. et post ipsum potu rei salse. et similiter constrictione mitte. et mamillam que eblandis manibus multum fricare lactis efficit multitudinem. Lac vero malum huius odoris medicandum est dando in potu vinum boni odoris. et ad corrigendum dando cibum boni odoris. Regimen autem quod continue est ex parte partus nutricis est. quoniam oportet ut sit propinqua partui non tamen valde. imo sit a tempore quo peperit usque ad tempus in mensis et dimidii ad minus. aut menses duo. sitque ille quem peperit masculus. et sit partus eius secundum tempus naturale. et non sit ipsa que abortum fecerit in quo abortum facere consuevit. nutrix preterea est suppeditandum ut temperato utatur exercitio. et ut nutrientibus boni chimi alatur. et ne ullo modo aliquis cum ea coeat. hoc enim sanguinem provocat menstruum. et lactis odorem corrumpit. et ipsi minuit quantitatem. imo fortasse impregnatur. in quo nocumentum duobus attinens filius existit. et nutrix quem propterea quia in quo in sanguine est subtile ad embrionis nutrimentum redit. et embrionis quoque propterea quia in quo ipsum venit ex nutrimento est parum. ideo quod alio lacte indigeret. In toto preterea ipsi lactationis oportet tempore in lactatione primo non aliquid lactis mulgeatur. et ut fluat. et ut ipsum postea minuatur ne constringat ut ex multa sugtione gule ledantur instrumenta et mentum et fiat natum ipsum dilatari. et si ante lactationem quoque vice parum mellis ad lambendum detur iuvamentum erit. et si cum paruo vino solutum fuerit erit bonum. neque multum lac una vice ad suggendum dandum est. imo melius est ut parum detur ad suggendum sepe pluries interpositis spiritus. quoniam cum ad sugendum ei datur vice una tantum ut satietur contingit extensio et inflatio. et ventositatum multitudo. et albedo urine. Si ergo hoc accidit oportet lactetur ut famelicus longo tempore teneatur et ut studium impendatur ad hoc ut dormiat donec illud digeratur. et secundum plurimum in primis diebus quibus lactandus est. est ut in prima die ter lactetur. et si quando in prima die ipsum lactauerit alia fuerit quam ipsius mater erit melius. Similiter si nutrici mala accidit complexio aut egritudo dolorosa. aut multa ventris solutio. aut eius constrictio dolorosa. melius erit ut alia ipsum lactet donec sanetur. et similiter si nutrix fuerit detur ei medicina que nutrimentum et qualitatem habet dominantem. Cum post lactationem dormiturus est. ei cuna vehementi motu non est voluenda. quoniam lac in ipsius stomacho corrumpitur. imo suaviter movenda est. Fletus quoque puerus ante lactationem ei confert. Initium autem lactandi tempus est duorum annorum. quod si infans aliud a lacte desideravit a lacte ordinate est ei retribuendum. non tamen violenter est ablactandum. postquam vero dentales apparere ceperint dentes. ipse animalis movendus erit ordinate. quoniam forte res cum dura ad masticandum ei non erit danda. imo prius detur ei panis quem ei masticauit nutrix. deinde panis cum aqua mellis aut vino aquoso. aut cum lacte. et tunc quoque parum aque ei tribuatur. et in aliquibus cibis

quam cum paucis annis sit mixta non permutat ad replectionem perveniet. quod si vomitus sponte super venerit ei et ventris et ventris inflatio et albedo urine, ab omni re abstinendum est. et melius est ut ipsi nutrix ei tardet, donec non inungatur in balneo. deinde cum lacte cum modo uteris ad id quod est ex genere sorbendi. et carnium levium mutandum est. et deinde ut a lacte ordinate moveatur et non subito. et ut fiat ei glandes ex pane et zucaro. quod si perfide in mamillas contenderit et eas semper suggere voluerit et fleverit, sumende sunt nuces et masticis ana ʒ. iiij. et terende ex eis more emplastri mamille epythimande. Ad summam autem dicemus quod in infantis regimine est hec cautio, propterea quod ei complexio ad hoc est conveniens. et quod ea in suo indiget nutrimento et augmento creatum temperatum et non multum. et hoc quod est ei sic utile, quoniam non quod accipiet de eo augmentat. et precipue cum infantia ad pueritiam mutatur. Cum autem ambulare incepit et moveri duris motibus non est permittendus non ad ambulandum et sedendum ponendus antequam per se natura ei desiderium fiat, ne curvitatibus ipsi et dorso nocumentum accidat. Et melius quod est ut in primis cum sedet aut super terram ambulat ponatur ad sedendum in corio leni, ne terre asperitas ipsum scalpat. et fustes aut cultelli aut his similia ex eis que pungunt aut incidunt removeantur ne sint coram eo. et custodiendum est ne ab alto labatur loco. Cumque ei dentes apparuerint ab omni re que ad masticandum est dura abstinendum est, ne materia non dentium aut solvatur propter masticationem quam desiderat. item quod ipsi gingive ex cerebro leporis et adipe gallinatio fricari debent. ob hoc enim ortus fit facilis. Cumque gingive finduntur, caput et collum ex oleo abluto, aures ipsi parum guttatim infundantur. cum autem iam possibile fuerit ut cum eis mordeat et suum desiderat masticare digitum, quam propter tunc ei dandum est frustum radicis yreos quod nondum valde siccata fuerit. hoc namque in tempore isto ei confert et ulcera in gingivis et dolorem prohibet. Et similiter os ei fricari debet ex sale et melle, ne dolores ulterius accidant. preterea cum iam bene nati fuerint adhuc est ei dandum ex suco liquiritie aut radicis ipsi quod nondum vehementer exsiccata

tae ut in ore teneat. et preterea confert et collum ipsi fricare cum dentes nascuntur ex oleo dulci aut alio dulci oleo. deinde postquam cum loqui incepit dentes ei erunt fricandi et precipue eorum radices.

Capitulum tertium. de egritudinibus que in infantibus accidunt.

Iterum premissa de medicandis infantibus est nutricis regere. et si affuerit superpletio qua impura sit sanguis, repletio minuenda est aut ventosanda. et si repletio ex humore fuerit ipse est evacuandus. quod si vacue fuerit natura constringere aut solvere, aut vapore incipiente prohibere, aut umbra angelice rectificare, aut copiosius malitiam permutare medicandum est preterea quod credunt et bibunt que ad hoc sunt convenientia. Cum medicabitur ventris solutione, aut venter eius natura venerit et fuerit multum, aut medicabitur vomitu, aut venerit ei similiter adventu forti, melius est ut ipsum eadem die ablactet. Nominemus hec particulares egritudines que in infantibus accidunt. ex eis quedam sunt apostemata que eis fiunt in gingivis cum dentes nascuntur, et spasmata que eis accidunt in cordis que sunt partibus mandibularum et spasmus in quo fit in eis. Cumque hoc accidit ipse digito suo aut premendum est et ex oleis in ipsius origine dentium naturis fricandus, et ex melle cum oleo camomillino complectato aut melle cum [illegible], et super caput aqua calida ablato prohibeatur in qua cocta fuerit camomilla et anetum. ex eis autem que infantibus accidunt est ventris solutio. Et precipue cum dentes nascuntur. deinde quod quidam sunt qui dicunt propterea quod fit quod superfluitate salivam sanosam sue gingive cum lacte suggit. possibile tamen est ut sit ita. immo propterea quod in impedita non bene digerit, et id quod dolor accidit. et quod est quod digerunt plurimis in debilibus corporibus, et sub paucis fuerit, non de eo timendum est. quod si timor affuerit quod ex eo adveniat superfluitas, succurrendum est ei et ebrocando ventrem ei ex anedre aut cymino, aut aniso, aut semine apii, aut ventri ipsi emplastra super ponendo ex cymino tosto in aceto infusis, aut spelta in aceto cocta. et si non invenerit hoc, edus coaguli ferti parus ʒ. unum. et quod est cum aqua, cum aqua frigida dandum est. item quo in[illegible] dandum est ne ipsi stomacho lac caseus fiat datum ea die aliquid quod lactis vicem obtinet

Gal. 3.1.

Nota

De apostematibus que accidunt infantibus.

De solutione ventris [illegible].

Vel epithimando.

De constrictione ventris.

ar. sicut ovi vitellum molle. aut vinea pinus in aqua cocta. aut vinum stiacium in aqua coctum. et est cum eis accidit ventris constrictio. quibus in potu tribuendum est mucus aut suppositorium ex solo melle. et vehementer cocto faciendum. aut cum mentastro. aut cum radicibus yreos siccis. aut combustis. aut ad comedendum detur ei parum mellis. aut clementine sed quoniam accidit urina difficilis. et vertit ei frigidus subtilis est cum oleo aut super ipsi femur. vacantum fel ponendum et umbilicum mane.

In alio umbilicum.

De acutate gingivarum.

et quando in ipsis gingivis fit acutas quae sunt epythimande ex oleo et cera. Caro quoque putrida quae est saliva est eis confert. et est cum ei accidit. et propter causam est origo dentium

De spasmo.

spasmum quoque plurimum accidit ei propter digestive corruptionem. et ex multa humorum debilitate. et ideo propter quod corpus habet consuetum et humidum est. medicandum ex oleo yrino. aut oleo liliaceo. aut oleo alcanne. aut oleo citrino. et est cum accidit ei alcusez. quod est medicandum est ex aqua in qua

De alcusez.

coque sicadis. aut ex oleo violato mixto cum oleo sicionio. et si ex tunc est quod spasmus quoque accidit fit ex siccitate et propter quod febres post accidit ut per ventre vehementer. et quod paulatim ad ventrem ungendus sunt necesse ex oleo violato solum aut cum pauco cere albe confecto. et super ipsi cerebrum ponendum est oleum. et oleum violatum. et reliqua abscissus vehementer. et sic faciendum est scilicet sicut ei accidit. et est cum ei accidunt tussis et

De tussi et reumatismo.

reumatismi. et in his quae est iam propter quod ut multa aqua calida super ipsius caput proiciatur cum accidit. et super ipsi lingua ex melle multum linatur. deinde lingue radix premitur ut multum flegmatis evomat et sanet. aut gummi arabicum et dragagantum et semina citoniorum et succi liquiritie et penidiarum sumatur. et quolibet die parum ex eis cum lacte illico mixto detur. et est cum infanti

De malitia hanelitus.

anelitus malitia accidit. omnes enim ut radicis aurium et radix lingue ex oleo inungatur et fiat ut ipse evomat. et sicut ei lingua dilatetur *circumdando* quoniam vehementer confert. et aqua calida guttatim in os ei distilletur et parum seminis lini cum melle ad lambendum tribuatur. et est cum accidit al-

De alcula. i. parvis pustulis oris.

I. parve pustule oris

culamitum. quoniam primum radix lingue ipsi-orum vehementer sunt molles. utrum ipsi

tiat est ipsa tangi ex nimia ipsorum mollitie. quo plus insita aquositatis lactis. quoniam hec quam ei multum nocet et ducit ipsum alcula. et deterior quidem alcula est quae non est matura et nigra et est mortalis. Et quae

I. non potest pati ut aliquid tangat linguam eorum propter nimiam aquositatem lactis vehementer nocet

caniore est alba aut citrina. et quae eam primum medicandus est ex aliquo levi medicamine. alcula nascitur in labiis particularibus. et est cum viole terre solum ei suffumigatur aut cum rosis et xilocaracteis mixtis. et est cum succo lactuce et solatri portulace ei sufficit. et si fortior istarum erit radix liquiritie trita. et est cum umbilico in humidis et alcolla confert mirra et galle. et cortices thimus vehementer trite et cum melle mixte. et est cum ei sufficiat rob de moris solum acetosum et rob de succo mirte accelera. et est cum confert ei ablueri eas cum vino aut cum aqua vel

In alt. sirupo mil.

mellis. propterea consequitur ablutionem eis aliquorum que dicuntur. ex desiccativis. Quod si medicinam fortem habet fiunt necessario venarum mentem cum cortici granate et balaustiarum et sumach ana. ʒ. vi. sumantur et gallarum. ʒ. iiii. et aluminis iamenii. ʒ. ii. terantur et cribellentur et pulverizentur desuper. et est cum auribus ipsis fluxit accidit humorum quoniam ipsi eorum et propter cerebrum vehementer est humidum. lana in melle

De fluxibus ab auribus.

et vino mixtis cum pauco aluminis accuti croci aut pauco nitri intingenda est et auribus imittenda. et est cum sufficiat ut lana in vino pontico aut in quo parum croci sit missum intingatur et auribus mittatur. et plerumque et accidit ei dolor auris

De dolore auris.

ex ventositate et humiditate quod medicandus est ex liquo et origano et sale et fucato tabifacto et lenibus et mirra et semine coloquintidarum et cetera. Quecumque confusum coque in oleo et in ipsum guttatim ponatur. et est cum in cerebro infantis fit apostema calidum

De apostemate calido cerebri.

et vocatur sirsbudum. et est cum multotiens ei dolor ad oculum pervenit et guttur et fit in facies citrina. cerebrum ergo ei est infrigidandum et humectandum ex corticibus cucurbite et citrulli. et succo solatri et succo portulace propter et oleo rosato cum pauco aceto. et vitello ovi et oleo rosato. Quecumque ex ipsorum fiunt assidue mutentur. et est

De aqua in cerebro.

in cerebro infantis accidit aqua. aut causa iam nativum in causa capitis. et est cum ei oculi inflantur super glaucum cum lacte est epythimandum. deinde aqua in qua cocta sit

De inflatione oculorum.

camomilla et betadorogi abluantur.

(De albedine in pupillis.) Et cum ei accidit ex multo fletu albedo in suis pupillis, quod medicinis est cum succo solatri. Et quando accidit cooperire oculum infans sublacium ex fletu. Et cum ei sit succus solatri. Et accidunt ei febres. Et tunc melius est ut nutrix regatur et etiam ei detur de succo granati cum ozimelle et melle et succo apii cum pauco camphore et zucaro. Deinde fiat ut sudet quod fit cum recentes ponuntur et carum succo super uri... et super pedes ponitur et ipse cooperit quando cum hic sudat. Et cum ei accidit dolor ventris et torquetur et flet. Tunc sup ponenda est aqua calida et oleum multum calidum in pannum. Et cum ei accidit stranguria frequentes et cetera sub umbilicum apud in partibus... Et si ita fuit medicandum est aqua infrigidando et epythimando et unguendo ex infrigidantibus succis et oleis. Quod si fuit ex apite quod ei accidit bothor ... naribus eius est insufflanda.

(De bothor quod fiunt in corpore.) Et cum in corpore accidunt ei bothor. Si quod ex eis ulcerosum et nigrum est mortale et si non fuit non accidit tamen erit mortale. Quanto magis cum expanditur. Quod autem est album est sanum et similiter rubeum et est in eis egressus multa sequitur utilitas. Et ipse que sunt medicande sunt ex subtilibus desiccativis in aqua solutis ex qua ipse lavetur et res ex his sicut rosa et myrtus et folia arboris masticis et tamaria. Et olea et harum rerum bothor usque sicut dimittende sunt donec maturent. Deinde curentur. Et si ulcerate fuerint fiat ei unguentum ex cerusa. Et est necesse lavare eas cum aqua mellis et pauco vini. Et similiter alcula cum autem spisse fuerint indigebunt eo quod sit fortius. Lavabuntur ergo tunc ex aqua baurac lacte mixta ut tolleratur possit. Quod si fiat ex aceto vesicam vaporabit infundetur ex aqua in qua cocta fuerunt mirti et rose et squinantum et folia arboris masticis. Si autem quod hic totum fiat nutas nutens meliorare convenit.

(De tumore inguinis vel umbilici.) Et cum propter multum fletum fit in inguine tumor aut accidet aliquis ex eius fissure. In quo que iam precepta est ut amigdalo terantur et cum albugine ovi aspergatur et desuper ponatur. Et cum panno lineo subtili super ipsum strictura fiat aut lupinum amarum ad usum infundantur in vino et mirta. Et cocta desuper ponantur. His autem fortiora sunt calida styptica sicut mirta et cortices cypressi et galle et nuces et aloes et acatia. Et in quo in capitulo de fissura diximus.

(De apertione umbilici cum madidatur.) Et cum infanti accidit ut ipse cum umbilicum madidatur apud, tunc que accipienda est a sa... que alumen et rebetina et oleo si sa... sunt solvende et infanti adhibende et ex eis super umbilicum eius epythimandum. Et cum infanti accidit ut dormiat et vigilat ploret et ut os assidue vagiendo moveat. Et tunc que necesse est ut si sit possibile fiat quatenus dormiat cum corticibus papaveris et ipsi semine et oleo de lactucis et oleo de papavere super ponendo ex eis supra ipsum et vina et cetera conveniens. Quod si necesse fuit aliquod istis forcius fiat hoc medicamen. Semen sille, nucis eiusdem, papaveris albi, semen lini, gummi arabici, portulace semen, plantaginis semen, lactucarum semen et semen feniculi et anisum et ciminum sumatur. Et ex unoquoque istorum aliquid paulatim teratur. Deinde omnia cribrentur et cum eis pars una psilii cocti et non pulverizati ponatur. Et omnia hec cum tanto zucaro quantum ipsi sunt misceantur. Et ex eis infanti quantitate scrupuli in potum tribuatur. Si autem volutas affuit ut hic sit fortius cum eo tantum opii ponatur quantum est grani i.

(De singultu.) Parvus aut... Et cum infanti accidit singultus, cum tunc dandum est nutrix in dicta cum zucaro.

(De vomitu superfluo.) Et cum accidit infanti vomitus fortis, cum forsitan dabitur medietas danich unum garofilorum. Verumtamen ei quo conferet stomacho supponere emplastrum ex his que stringentum vomitum debilium.

(De debilitate stomachi.) Et est cum infanti accidit stomachi debilitas cum que stomachus tunc ex musco cum aqua rosacea linendus aut cum mirti et ei in potu succo citoniorum tribuatur cum parva garofilorum quantitate et zucaro aut tres octave z.i. galliae muscate cum pauca quantitate vini.

(De sompno et de fantasiis in sompno.) Et cum infanti accidunt sompnia et fantasia in sompno quod plurimum evenit propter repletionem ipsius facta et ex multa ipsius gulositate cum ergo alis corrumpitur et stomachus hic lesus procedet vocavitium in virtute sensibili ad virtutem formativam et ymaginativam et apparebunt ei sompnia et fantasia. Unde ergo ut stomacho ipsi valde pleno dormire cogatur et ut ex melle ei et

---

(De albedine in pupillis.)

vel scabies.

(De febre.)

No[ta]

(De dolore ventris.)

vel epithima sunt facienda.

(De stranguria urine.)

(De bothor quod fiunt in corpore.)

In alia que ... apparent ut ... curatur et lavabitur ad...

In alia umbilico.

(De tumore inguinis vel umbilici.)

(De apertione umbilici cum madidatur.)

... spicam celticam ... in alia adiungenda dad.

(De superfluis vigiliis et continuo fletu.)

In alio commune.

Aut eundem est cum formam ad similitudinem duorum... que in musto missa ... sunt qui ... sec ... cogendo fere ...

(De singultu.)

(De vomitu superfluo.)

Danich est pondus unum granorum ...

(De debilitate stomachi.)

(De sompno et de fantasiis in sompno.)

fen 3

De apertione gule.

ad lambendū detur q̄ q̄d̄e digatur i q̄ ē ī
sto. τ deponatur. τ ē cū infanti accidit apertio g
gule inter os τ menti quoniam extendit̄ usq;
ad maxillos τ spondiles colli. τ tūc quidem
ipsi uetē suppositorio soluendus ē. deinde
ipse ē medicandus cū aliq̄ q̄ sit sicut rob de
de moris τ reliqs ei silibus. Et ē τ cū in

De oregmon q̄d accidit in sompno.

fanti dū dormit uehemēs accidit oreg
mō cū semine tritū cū melle ad lamben
dū ē tribuendū. aut cyminū tritū mel
le conspsū. Et ē τ cū infanti accidit uentris
inflatiū cui medicationes iā nominaui
in cap̄ de egritudinibus capitis. Veruntamen hic re
feram τ ē ei uehement conferunt. τ ē ut ori
gani τ castorei τ cumini partes sumā
tur eq̄les τ tūc commisceantur τ ei in potu
tribuantur. quorum sit pondus tū granorum orde

De extrinsecus intestini.

i. τ ē cū infanti accidit ut ei intestinū
egrediatur. τ tūc q̄d̄e corticū granati τ mur
ti recentis τ cupularū glandiū τ ro
sarū siccarū τ cornu combusti τ alu
minis lamein. τ tegularū capnarum
τ balaustiarū τ galarū. partes su
mende sunt eq̄les τ in aqua adeo for
tier coquende donec corpus ut egrediatur. deinde
ipse in eorum approximate sedere cogatur
ipso tepido τ c. Et ē cū infanti accidit

De tenasmone.

tenasmon propter frigus q̄ ei superuenit au
conferet ut nasturtii τ cumini ana ʒ.
.iii. sumantur τ ea cribellentur τ butiro
ueteri uaccino conspsa ad bibendū
cū aq̄ frigida dentur. Et ppa cū in uen
tre infantis uermes minuta procreantur

In alio semenis butiro

De vermibus in ventre.

ei nocumentum. τ plurimū circa anū usque in lo
ga grauantur. Sed lati raro procreantur in ipso.
logi aūt g medicantur ex aq̄ absinthii.
de q̄ modicum in lacte in potu ē tribu
endū. sed ei fortitudinē τ fortasse

In alio sicca

uermium erit uetē ipsi emplastrum suppone
ex absinthio τ borotis τ caule τ
uaccino felle τ colloquintidarū pul
pa. Sed ad puluos curandos q̄ sunt
in ano elemy. τ uerularū rubearū
ana pars una sumenda. τ zucari sed
toti magnitudine. τ crim cū aq̄ ad
bibendū detur. τ ē cū infanti incoria su

Caule id est herba nomine calotra simul dimidium accepta ...

i accidit excoriatio. τ tūc q̄d̄e mirtus
trita desuper puluerizanda ē. aut tridie
yreos puluerizata. aut rose trite
aut cyprū aut ordei farina aut
lenticulū. Cap. iiij. de regimine infan-
tium cū mutantur ad etatem pueritie.

In alio ... ad ... oportet ut ... pueritie et ut ...

Oportet ut tota intentio sit in meli

orando mores pueri moderando
ipsos. τ hoc q̄d̄e ē ut obseruetur ne for
tis ira neq; timor timor uehemēs ei
accidat. neq; tristitia. neq; uigilie. τ hoc fit con
siderando semper ut ei adhibeatur q̄ desiderat
τ appetit. τ ut permittatur esse corā eo aliq̄
q̄ ipse abhorreat. τ in hoc due consistunt
utilitates. una in eius aīa ut crescat ipso
a pueritia sua existente bonorum morum. τ fiet
ei habitus fixus. τ altera ē in corpore ipsi. quoniam
sicut mali mores malitie complexionis
sperini sunt sequentes ita ut cū ex consuetu
dine acciderint. sequitur eos complexionis
malitia. Ira namq; uehemēs calefacit.
τ tristitia nimium exsiccat. τ pigritia uirtutes
laxat aīales complexionem ad flegmaticis
petitum inclinat. In temperamento g morum
custodia sanitatis aīe τ corporis simul consistit.
Cū aūt puer a sompno excitatur balneandus
ē deinde dimittendus ē ludere pluri. postea
balneandus. deinde cibandus. τ quanto plus
possibile ē aquā super cibū bibere non per
mittendus. ne cibus crudus penetret antequam
digeratur. Cū aūt sex habuerit annos ma
gistro tradendus erit q̄ eum doceat in q̄ q̄
gradatim ē ordinandus. τ non ē cogendus in sco
lis assidue morari. Cū ad hanc per
uenerit etatem minus erit balneandus. τ ei
labor ante comestionem augmentandus. nec
uinum erit ei dandū. τ ipse cū aliquis con
cilide fuit complexionis τ humide. quoniam no
cumentum cū ex uino timetur. τ ipsum ē co
lere ualde in potationibus gradatio ad
ei aduenit. τ utilitate q̄ ex uini pota
tione expectatur q̄ ē urine prouocatio
τ humectatio uictuarū ipsorum non indiget
ipse. nec ei colera ualde ē multa q̄ min
na sit prouocanda neq; ei uictuarum humec
tatione indiget. sed permittendus ē aquā
frigidā dulcē limpidā secundū desiderium in
potu sumere. τ hoc q̄d̄e erit cursus regē
di eos donec ad quatuordecim perueniant annos.
cū sollicitudine illi cotidiana q̄ in eis ē
ex minoratione humiditatū ipsorum τ pro
sione exsiccationis τ induratione. ordi
nandi g sunt minorando exercitiū τ sepi
do ad eo q̄ eo laborare fiat in ē pueri
tia τ adolescentiā. τ tempū conuertetur ex
ercitiū. post hanc etatem sit eorum regimē
sanorum τ conseruatio sanitatis. Nos g ad
ipsam nunc reuertimur sermonem de rebus permittamus
in quibus continetur res habide in regimine ad
olescentiū necne τ aberratio in capitulo..

Capitulum primum doctrine secunde dictionis tercie. De regimine adolescentium communi et sermonis summa de exercitio.

Propterea quod plurimum regiminis conservationis sanitatis est ut nos exerceamus, post exercitium deinde dormiendi regimen, ideo sermonem ab exercitio incipere debemus. Dicimus itaque quod exercitium est motus voluntarius propter quem anhelitus magnus et frequens est necessario. Et ad ipsum quidem pergendum consuetus secundum sui equalitatis et in hora sua nullo eorum indiget medicaminorum que materialibus necessaria sunt egritudinibus et egritudinibus que eas sequuntur et ex eis accidunt. Et hoc quidem est cum reliquum eius regiminis conveniens est et rectum. Et hoc quidem declaratio: quoniam est quadammodum satis nutrimentis indigentes, summa sanitatis conservatio est ex nutrimento nobis convenienti quod equale existit in quantitate sua et equalitate. Nullum autem ex nutrimentis que sunt in potentia cum omni totalitate sua ad nutrimentum mutatur in effectu, immo in unaquaque digestione aliquid ex eo superest superfluitatis, ad quod evacuandum studet natura. Verumtamen nature evacuatio solum non est evacuatio completa, immo procul dubio ex superfluitate aliquid in unaquaque digestionis remanet ab superfluo et ipso superfluo. Cumque hoc frequenter fiet, iterabitur et aggregabitur ex eo aliquid in summa habens. Proveniet enim ei aggregatione superfluitates materie corporis a multis lesiones partibus. Cum enim putrefiet, egritudines generabunt putridas. Et si ipsarum qualitas fortis fiat, maliciam generabunt complexionis. Et si earum quantitates multiplicentur, proveniet in accidentia repletionis predicta. Et si ad aliquod membrum fluxerint, apostemata generabunt. Et ipsarum fumi spiritus complexionem corrumpent. Ubi ergo necesse est eas procul dubio evacuari. Earum autem evacuatio secundum plurimum non completur nisi, eiciens, nisi cum medicinis fiat venenosis que procul dubio naturam frangunt, quoniam sine venenosis non evacuant. Non possibile est quin eas bibere nature laboriosum esset, quemadmodum dixit Ypocras quod medicina purgat et immutat. Et preter hoc totum cum humore superfluo evacuatur ex humiditatibus naturalibus et spiritu que est vite substantie parte magna. Et hoc quidem totum est ex eo quod virtutem membrorum principalium et eis subvenientium debilitat. Hec ergo talia sunt impedimenta repletionis cum in sui dispositione dimissa fuerit aut cum evacuabitur. Applicatur exercitium est res que magis prohibet ne repletionis materia congregetur cum alia regimina convenierint ei. Et est id quod calorem innatum renovat et corporis levitatis confert usum. Ipsum namque calorem subtilem applicari facit, et que ex superfluitatibus congregantur quotidie dissolvuntur, et motus eas illabendo iuvat et ad loca unde expelli solent producit. Omnibus ergo diebus non congregantur superfluitates, scilicet dum quod sit cavendum. Et preter hoc est sicut diximus quod calorem innatum accrescere facit et iuncturas et cordas duras efficit, quam ob rem operationes efficaces possunt et a passionibus securi fiunt. Et membra apta reddit ad nutrimentum recipiendum propter id quod ab ipsis ex superfluitatibus expellit. Et est attractivam movet et membrorum duritiem resolvit, et membra facit levia, et humiditates subtiliat, et poros dilatat. Exercitium autem relinquens ethicam frequenter incurrit quoniam membrorum debilitantur virtutes propterea quod motum dimittunt, quoniam in eis deficit spiritus qui virtus aliquibus membris instrumentum existit.

Capitulum ii de speciebus exercitii.

Exercitium aliquod est ad quod pervenit ex occupatione alicuius humanarum operationum. Aliud est exercitium purum quod est in quod intendit hoc scilicet quod est exercitium tantum ex quo exercitii conveniunt iuvamenta. Quod habet differentias: nam exercitium aliud est multum, aliud est parvum, et aliud est forte et vehemens, et aliud est debile et lene, et aliud est velox et aliud est tardum, et aliud est activum, compositum ex fortitudine et velocitate, et aliud est laxum, et inter omnia duo extrema reperitur equale. Exercitii vero species sunt luctari et manum manibus contorquere et percutere in mandibulis et currere et incedere cum velocitate, et iacere cum arcu, et salire sursum ad rem a qua fiat suspensio, et super pedem unum saltare, et cum ense aut lancea schermire, et equitare equos, et manibus quoque est ut homo super pedum extremitatem stet et manus suas ante et retro velociter extendat motu. Et hec quidem sunt exercitia nobilium ex subtilium exercitiorum et debilium speciebus. Est exercitium quod fit in motionibus et cunis sedendo aut iacendo aut parvam naviculam intrando aut naviculam piscatorum. Illis autem fortius est vectari in equis et camelis et lecticis et in plaustris vehi. Et ex fortibus quidem exercitiis sunt ea que fiunt cum campestribus armis. Et est ut homo cursum suum stringat in loco campestri ludi usque ad fi

ne. deinde vero redeat et incessanter spi-
tum quoque retusione minuat donec in medio
stet capite retuso. Et ex eis est loca co-
statum que sub ascellis manibus ad anteri-
ora porrectis brachiis vibrare et ma-
nibus ad invicem percutere. et in plano sali-
re et in alto. et ludere cum virgis alchrise-
ra retortis. et cum pila ma-
gna et parva. et ludere cum revolutione
virgarum. et in adiutorium innitatur se ad
invicem capiendo. et elevare lapi-
des et equo. et currere. et ipsos in exercitium re-
ducere. Exercitium luctationis quod habet multas
species ex quibus est ut quisque luctantium in me-
dio sui comparis manus suas teneat
et ipsum constringat. et quisque ipsorum laboret ut
a suo sotio solvatur. alter ipsum tenere.
et est ut manus suas super ipsum suum compar
contorqueat. et dextram suam a suis comparis
dextrum porrigat. et sinistram ad sinis-
tram faciei ipsius ad illius faciem conversa. et ipse
elevet eum ad superiora. deinde revol-
vat eum. et quandoque incurvet et quandoque eriga-
tur. et ex eis est impulsio que duobus fit pec-
toribus. et ex eis etiam ut quisque eorum sui com-
paris collum teneat et ipsum ad terram tra-
hat. et ex eis pedes torquere et ipsos pre-
mere. et calcaneo sui comparis suis
calcaneis aperire. et ex eis est quod his similia
existunt ex motis quos luctatores faci-
unt. Ex exercitiis vero velocibus est ut quisque
duorum comparium locum cum suo compare
velociter permutet. et saliendo ad po-
steriora tendatur. et aliter ad anteriora
secundum ordinem aut absque ordine. et ex eis
est exercitium quod fit duabus acubus subsel-
liorum et frequenter ad posteriora salien-
do. et est ut homo stet in aliquo loco. deinde
a duobus suis lateribus duas subselli-
orum acus in terra figat inter quas sit
unus passus. postea incedat mutando
quod a dextra est ad sinistram. et quod a sinistra
ad dextram. et sit hoc quam velocius possibile
fuerit. et exercitia que fortia et velocia
fuerint composita ex ambobus mixta aut exercitiis
suavibus. Amplius exercitia fieri debent
secundum diversos modos et non secundum unum est
standum. unumquodque preterea membrum exerci-
tium habet sibi proprium. et manuum quidem et pedum
exercitium non est res occulta. pectus vero et mem-
bra anhelitus quandoque exercet vox gravis et
magna et quandoque acuta et inter eas mix-
ta. et hoc exercitium est oris et uvule. et lin-
gue et colli. et decorat colorem et mun-
dat pectus et ipsum exercitat cum exsufflatione
et retentione anhelitus. et hoc est toti corpori aliquod
exercitium. et ipsi dilatat canales. verum-
tamen magnam longo tempore efficere vocem est ti-
morosum. et si quidem fortis est et perduret ne-
cessaria fit multa aeris attractio unde
est timor. et si fit longa fit necesse multum
expellere aerem unde magnus existit timor.
ad legendum preterea suaviter est incipien-
dum. deinde vox ordinate exaltanda. preterea
cum vox fortior facta fuerit et creverit
et longa fuerit tempus ipsi ponendum est tempera-
tum. quoniam magnum tunc affert nocumentum.
Et sicut tempus prolongabitur erit in ipso timor
tepitus et causus. unusquisque preterea homo secundum
se habet exercitium. exercitium vero quod est debile sicut
revolutio in cuna illis est conveniens quos
febres debilitaverint. et convalescentibus
qui se movere non possunt in sede. et quod
[illegible] potius debilitant et quod sicut ipsi
sunt. et egritudinem in diafragmate habentibus. cum
suaviter fiet dormire faciet. et ventosi-
tates dissolvet. et confert reliquis egri-
tudinum capitis sicut stupori et oblivi-
oni. et commovebit desideria. et naturam
excitabit. Cum autem super lectum fiet et
motus erit convenienti ei sicut emitriteo et
febres compositas et flegmaticas et hu-
ti ydropisi et dolorem podagricum et egritudi-
nem renum. quoniam hec inundatio materias ef-
ficit aptas expulsioni. et debile quidem est ei
qui est debilior. et forte ei qui est fortior.
In plaustris autem vehi. his efficit
opilationes. Et humores magis quam hoc e-
bullire facit. et est quod cum quidam plaustris
vehuntur facie retro versa. quod visus debi-
litati et eius obfuscationi magis confert
iuvamentum. In parvis vero navibus et
magnis confert lepre et ydropisi et appo-
plexie et frigiditati stomachi et eius inflationi. quoniam
cum coram littoris maris fuerit. commo-
vebitur ei vomitus. deinde quiescet et confert
stomacho. Et in navibus ferri in mare altum
est forte. et in removendo egritudines quas
nominavimus. preterea quod secundum autem lenitatem et
fortitudinem diversificatur. et secundum umbram in-
tendi. corporis ergo exercitium corporis exercita-
tum est sequens. visus preterea exercitatur res
inspiciendo minutas. et quandoque ordinan-
do ipsum ut res luminosas intueatur.
auditus exercitatur sonos auscultando
occultos. et quandoque auscultando magnos

a. bursa

Exercitium est species luctaminis

[illegible]

sonos unū q̄q; ꝛ mēbrū exercitiū h̄t
ꝓ̄pū. ꝛ h̄ q̄dē ī ꝯseruatiōe sanitatis ē
q; mēb̄ reffeream. cū librū disponam
particularē. exercitio p̄terea utēs ē cauē
deb; ne exercitiū calefactio ad ī q̄ ex
mēbris suis ē debile ꝑueniat. n̄ sc̄d;
modū ꝯsequendi ubi ḡ. oꝫ ut cū ua
rices accidūt pedes ī exercitio q̄ uīt
n̄ multū moueat. s; ip̄m diminu
at ꝛ suū ꝑficiat exercitiū cū eis q̄ sūt
corꝑis supiora sicē collo ꝛ capite ꝛ ma
nib;. iō ut exercitij operatio ad ipī pe
des a supiorib; ꝑueniat. corporis p̄terea
debil' exercitiu oꝫ q̄ sit debile. ꝛ fortis
ut sit forte. ꝛ ē t̄ sciend̄ q̄ unū q̄
unū q̄q; mēbrū s; se h̄t exercitiū q̄ ē
ꝓ̄pū. q̄admod̄ oculo ē ꝓ̄pū ītueri q̄
ē subtile. ꝛ gutturis uocē īgrossare.
p̄ h̄ ordiate fit. ꝛ silr dens ꝛ auris.
ꝛ eodē m̄ oīe ī suo capitulo. Cap.

tau d' hora īcipiendi exercitium.

Hora q̄ inceptio exercitij ꝑparat̄. oꝫ ū corꝑ
sit mūdū. ꝛ ne ī partib; intraneoꝝ
ꝯuenarū chimi siluestres ꝛ mali e
xistūt. q̄s exercitiū ī corꝑ diffūdat. ꝛ
ut cib; exiens iā sit digest' ī stō. ep̄a
te ꝛ uenis. ꝛ ut alī ē iā aduenit. et
h̄ q̄dē declarat urine sb̄stā ꝛ colorem
maturatio. ꝛ erit h̄ p̄a hora digōis.
cū ē iā lōge fuit. ꝛ nā aliq̄ tp̄e ī nu
trimento ministrare ꝯsiciit. ꝛ igneitas ī
urina accēsa fuit. ꝛ caliditas n̄alis
tunc inficit exercitiū ipediēs erit.
q̄m uirtutē deitier. ꝛ ꝑp̄ dixerūt q̄dā
q̄ cū forte exercitiū ē. necessū bonū ē
ne sit sto uehemē innauit. imo
sit ī eo paucā nutes. ꝛ in hyeme q̄
de sit grossū ꝛ ī estate subtile. ampli' q̄
exercitat̄ sic plen' meli' q̄ exercitet̄ cū
ē uacuus. ꝛ meli' ē ut exercitet̄ cū ē
calid' ꝛ sicc' h̄ūid' q̄ exercitet̄ dū ē frid'
ꝛ sicc'. ꝛ ex horis q̄dē ipi meliorē ē
q̄litas. ē ā cū exercitiū hoiēs calide ꝛ sic
ce copliois ad egrues ꝑduc. cū ab
eo ḡ descessit sanabitur p̄terea oꝫ q̄ e
xercitat̄ ut ī capiat. ꝛ sūfluitates ab
intioribus expellat intestinis. ꝛ uc
sica deiñ exercitet̄. uerūtñ ꝑparatiōis
fricatiōe p̄ utat̄ q̄ natura iuuifici
ꝛ poros dilatet. ꝛ oꝫ ut fricatio cūe
aspa fiat. deiñ oleo īunguat̄ dulci
p̄terea s; ordinē īunguat̄ dōu mēbrū
ꝑfficiat n̄ uehemētis penetrationis copu

mat̄. ꝛ sit h̄ manib; mltis ꝛ diuisis
obuiātib; sitib;. iō ū h̄ ad oēs mēbroꝝ
ꝑueniat partes. ꝯ̄in dimittat̄ fricat̄
ꝛ exercitari incipiat. In tp̄e aūt ueris
horarū ipi. melior ē q̄ uir medie ī
domo ꝑata. Et ī estate oꝫ ipī pcede.
In hyeme ū ī ea ꝯueniēs erit. ut se
usq; ad noctē tardiret̄. S; alia p̄hi
brutia h̄ uetāt. In hyeme ḡ loc' tepe
fieri deb;. ꝛ tēpāte calefieri. deiñ exer
citio utēdū in hora q̄ melior existit.
Sc̄d; ī q̄ diximus ex digestē nutrētis.
ꝛ expulsiue supfluitatū (ī q̄ntitate at
exercitij tres res sūt ꝯsiderāde. una
carū ē calor q̄m in ipō h̄itas augē
adhuc ē hora. Et sc̄da sūt mot' q̄m
dū leues ꝑseuerāt adhuc ē hora.
ꝛ tertia mēbroꝝ dispōitio sc̄d; ipoꝝ in
flatiōē. q̄m dū ipoꝝ auget̄ īflatio
adhuc ē hora. cū aūt dispōes iste
minui cepint. ꝛ sudor uaporal' re
sudatio liquida facta fuit dimittēdū
erit. cū aūt dimissū fuit redeūdū
ē ad oleū q̄ sudare fac̄ ꝑprie si a
nelitū suu exercitās tenuit. Cū q; in
die p̄o t̄minū exercitij ipī cognoueris.
ꝛ ip̄m nutriens. ꝛ nutrētis q̄ntitatē
q̄ tollerare ualet cognoueris. uidi
ī sc̄da die mutes. S; nutrēs ipī ꝛ
exercitiū ī die sc̄da mēsura. Sc̄d; eius
t̄minū ī die p̄ima. Cap. iiij. ꝯ̄ fricat̄

Fricatio alia ē dura q̄ extēdit. ꝯ̄.
alia ē moll' q̄ laxat. ꝛ alia ē multa q̄
macrescē fac̄. ꝛ alia t̄pata q̄ īgrossat.
cū q; h̄ cōponūt̄ ꝑueniēt p̄ma nouē.
ꝛ ē ꝛ fricatio q̄ ē aspa. s. cū pānis aspe
ris q̄ sanguinē ad exteriora uelocit'
t̄hit. ꝛ alia ē lenis. s. cū palma aut
cū pānis lenib; q̄ sanguinē ꝯiungit
ip̄m in mēbro ꝯtinet. Ex aūt ex frica
tiōe q̄ric̄ ē corꝑū raroꝝ ī spissatio ꝛ
mollium induratio. ꝛ spissoꝝ rarifica
tio ꝛ duroꝝ mollificatio. ē p̄terea pre
paratiōis fricatio. q̄ ē añ q̄ exercitiū. ꝛ
incip̄ fieri suauit̄ q̄ cū uolūtas sur
gēdi ad ē indura. ꝛ ē fricatio reduc
tiōis q̄ ē p̄ exercitiū. ꝛ uocit̄ ī fricatio
requiescē faciēs. ꝛ q̄ ī ea intēdit̄ ē sūf
fluitatū ī mēbr' retentaꝝ resolutio q̄
ex eo ꝑ exercitiū n̄ euacuat̄ ū euaporet
ꝛ n̄ accidat fatigatio. ꝛ oꝫ q̄dē ut h̄ fri
catio mollit̄ ꝛ suauit̄ fiat. S; q̄ ex
ea melior ē. ē illa q̄ ē cū oleo. q̄ tamen

dimitte et crossitie et asperitate faciendi
non est. quoniam membra iam extraspant. et pueri ab
augmento prohibentur. Sed in adolescentibus
est eis impedimentum minimum. quia si in fricatione
contingat error quo ad partem duritiei declinet
est sanior errore quam ad mollitiem partem
declinat. quoniam forte resolutionem facile
contingere quoniam corpus mollificatum ad reci-
piendam superare corruptionem. licet frica-
tio dura et aspera cum superflua fuit in cor-
puerorum ipsos crescere prohibeat. et tu
quidem invenies nec hic post aliquam rememo-
rationem hore fricationis et conditionum
ipsius. verumtamen in hac hora reductionis
declarationem addere. dicemus itaque
quod ipsa pectore est ac si esset altera pars e-
xtranea. ita quod cum oleo incipienda est et for-
titudine. deinde cum ea ad mediocritatem
est declinandum. in dum in sua existit for-
titudine est dimittenda. et melius quidem est ut
dum fit multe fricatione cum coniungatur manu. fri-
cetur postea membra sua fricata post fricationem
extendere debet. ut ab eis superfluitates ex-
pellantur. et fasciam sumat quam aptes omnium
membrorum ipsius extensis procedat et tunc
et quanto poterit suum contineat anhelitum
et precipue cum musculi ventris lavificent
et pectoris musculi si facile fuit exten-
dentur. fricatur musculi ventris in fine rei
parum extendunt ut intestina in aliquo
tenuit reductionem. et inter hec et hec erat et
se supinum prohibeat. et suos pedes pe-
dibus sui corporis coniungat et extra
ancam non excellentes ac rem inter suam
continet extra. Sed tum reductio quoniam
in medio in temporis exitio. et prima usque
diminuitur et deinde ad ipsum reddit si p-
longandi exitum voluntas affuit. non autem
multa indiget fricatione cum oleo qualiter
reductionem. non in ipso dispositio fuit quod non
placet. et non in reductionem quoniam quod si fa-
tigationem senserit oleo inungatur sicut
nominavimus. et si siccitatem senserit frica-
tio augmentanda est. donec ad equalitatem
perveniat. fricatio postea quoniam iuvat et for-
tis complexio cum est tempus dormiendi. quoniam
corpus alleviat. et humiditates ad iunc-
turas fluere prohibet. **Capitulum v. de balneo et nominandis balneis.**

Hic autem homini
in eius regimine nostro consistit sermo bal-
neatio resolutionem faciens non est necessaria.
quoniam corpus ipsius est mundum. et nunc quod balneo
indiget ex ipso. non ut ab ipso habeat ca-

lorem subtilem et humiditatem temperatam. quod propter ista
in ipso non multam debet facere moram. quia si in
fonte descenderit in ipsum ingrediatur. que
usque ipsorum rubet et inflatur superficies. et
impetu resolutionis ab eo removeatur.
et aer temperatum ipsorum aqua dulcis fundendo
humectetur. deinde velociter lavetur et egredi-
atur. ex postea ne exeat ad balneum
velociter pergat donec perfecte quiescat. bal-
neandum non dispositionis et earum conditiones iam
declaravi et in alio loco retuli. verumtamen
quod hic dicere debemus est quod omnis balneandus
ordine balnei casas ingredi debet. et in
domo calida moretur. non secundum quantitatem
quam eius nocumentum non inferat et requiescere
faciat propter superfluitatum resolutionem
et invitus corporis ad virtutes spiritualem
debilitate ipsum custodiendo et ab aqua
forti earum febrium putridarum. Cum non ipsi
guam desideravit. balneum post exercitium in-
grediatur. si securus fuit ne opillati-
ones accidat. et qui se bene custodire voluerit
et calide fuit complexionis oximel bibat
propter opillationum prohibitionem. et si frigide
fuit complexionis diaminta strum sumat.
et diatrion piperon. qui autem vult reso-
lutionem et macrefieri balneandus est dum
est famelicus. et ibi multum moretur. Sed qui
sanitatem tantum vult conservare. balneum in-
gredi debet postquam digestum est quod est in stomacho et in
capite. et si timet ne colera ebulliat
rubea sibi fecerit et se ieiunum balnea-
verit. ante balneationem rem sumere debet
subtilem quam cedat. et qui non calide existit
complexionis colera humidas rubea. hec a-
est nocivum. et hec modo ab ingressu domus
balnei calide prohibendus est. ex eis in
quibus isti abundi sunt melius est panis
in succo fructuum infusus. aut in aqua
rosata. et se custodire debet ne rem
frigidam actu bibat in egressione balnei
aut in balneo. quoniam pori sunt aperti.
quia frigiditas non tardat. que ad membrorum
principalium corpus procedat et ipsorum corrumpat
virtutes. ab omni quoque re vehementis calidi-
tatis se custodire debet. et precipue
ab aqua. quoniam siccam superfecerit. timendum
erit ne cito ad membra penetret princi-
palia et accidat ptisis et ethica. postea
se caveat ne cito balneum egrediatur.
et caput post ipsum discooperiat. et corpus ad
recipiendum frigiditatem exponat. a bal-
neo non egredi debet si tempus fuit hyemis

In alio ẽ ec eis negā[...] alia[...] ex dispositione sua
et non vult reductionem

In alio infrigidet

vel aquam

In alio balneum nunc inter[...]
cum exspectat [...]

sius bn coopti pannis. Sz q febre ht
a balneo se custodire debet i hora febs
a q solutione ht continuitatis aut apti.
Et tu qde iā scivisti ex eo q precessit.
q balneū ē calefaciens et i frigidans. i
humectans et desiccans. iuvans et ipedi
ens. et ei qde iuvamenta sunt sopnū
face. et apire. et ab trahe et resoluere.
a digerere. et nutrimentū ad cutis sr
ficie attrahe. et ipi iuvamentū n in
resolutione ei q resolui voluit. et in
expulsione illi q voluerit expelli in
parte illi et in restitutione uets et ire
motione fatigationis. ei aut ipedi
menta sunt debilitate cor si multū mo
rati fuint. et face sincopi. et nausea
et humores qetos moue. et eos ad pu
trefactione ppare. et cū eis ad mbroz
debiliū receptacula declinare. g ab
eis accidunt apita i occulto mbroz
et i eoz supfice. **Cap vi. d ablutione**

Hec que conveniens **q fit cū aq frigida.**

n ē n cuiq regimē undiq consuete et cui
etas. et uit. et figura. et tepus. sunt conve
nia. et ni fastidium. ni vomitū. ni ventrem
plenū. ni vigilias. ni reumatismos
ht. ni ē puer ni senex. Et in hora i
qua ipi cor ē leve et mot convenientes.
et ē cū h fit p ablutione aqua calida e
calida facta ad h ut exteriora fiat for
tiora. et ut calor retineat int. Cū si mo
litas affuit ut istud sit. or ne aq
sit multū frigida. immo sit tepida.
et ē cū h fit p exercitū. et tē qde or u fri
catio an ipm fiat fortior q solebat.
Sz inunctio ex oleo sit quēad mod
solebat. et sit exercitū p fricatione
et inunctione tepatū aut sit parū velo
ti q solebat. dein p exercitū i aq frigi
da subito natet ut ipi mbra simul
dura fiat. pea p sevet in ea scdz mensu
ra sue levitatis. et qntū tollerare va
let. et an qua sup veniat oupilatio.
dein cū egressus fuit fricet sic narrabi
et ei cib et augmentū suscipiat. et dimi
nutione. et consideret tps reversiois sui ca
loris ad ipm. et colous ei ex q si ve
lox fuit scet q ei mora fuit tepata
et modata. et si tarda fuit scet q ei
mora fuit tepata plurior fuit q debu
it. Ipe g alio die minuet h q ex hoc
sanū fuit. et ē cū p fricatione et colous
et caloris reversione itū aq ingredietur.

Sz q h age voluit. gradatim in ipo pcedat
et a calore die qē qē in estate hora fer
vous p incipiat. et s caveat ne vet siti.
et ne i p cont pagat. ni p cibū q n sit di
gestus. ni faciat h p vomitū ni evacu
atione. ni p colicā passione. ni vigilias.
ni cois debilitate. ni p p exercitū n q i ag
valde sit fortis scdz modū q diximus. cū
aq aut frigida lavari scdz modos quos
diximus calore illē subito ad iteriora pellit.
pea confortat ipm ut fortior sit et egredia
tur ex multū. **Cap. vii. de regimine ei**

Oportet ut sanitatis **q comeditur.**

conservator studeat ne cibi ipi illi sit a
liq nutrimentū medicinaliū sic olera. et fru
ctus. et reliq ab ipis. qm subtiliata sunt
sanguine adhurenda. et grossa sunt ipm
flegmaticū facientia. et corp gravantia. Or
aut n cib sit tal' qles sunt carnes. et pe
carnes edoz. et vitulor lactentiū parvo
rū. et agnor annaliū. et tritici ab extrane
rebus purgati. q ex messe sana fuit
collectū. cui nullū accit nocumentū. et
vos dulces convenientes copliois. et vinū bo
nū odore bonū hns. alia aut ab istis
n respiciās/n scdz modū fuit medica
tiois aut s p conservatione sruct tn nutri
enti mag similes. sunt. sic. et vinc val
de mature. et dactili in regionibus et civi
tatibus in qbus ee consueverit / veruntn
cū aliqs h crederit si sup fluitas in pue
nerit ad ipm festinet evacuandi / opz
pca ne aliqs comedat n p desideriū.
ni in h tardet cū desideriū ebulliente n
immo sū fuit n cibor desideriū hntū fa
stidiū. qm tollerare fam stos putrid
repler humoribus. In hyeme pca nu
trens acri calidū comedat et i estate
frigidū aut q parvē sit caliditatis.
et ni caliditas et ni frigiditas ad re per
veniat q sustine n possit. Scias aut
q nichil ē d teri sanitate i tepore fer
tilitatis q fames seqt i tpr sterilitatis.
et consuso. Sz tn consuso ē d terior. vidim
ē multos qbus in tpr sterilitatis cib de
fecit. postea cū in tpr fertilitatis habunda
uit repletos fuisse et mortuos. h vehe
mēs repletio in qlib dispoē sit pucta
bil. sive ex comestione sit sive ex potu. q
namq; hoies sup flue se repleverit et suf
focati interiit / cū aut error acciderit in
comedendo aut bibendo aliq medicinaliū
nutrientiū regendū ē quo digeat. i ma

In alio debilitate eos et receptacula et ad inferiora declinare

In alio post ipm

Vl ingrediatur potius

Vl ad minuendū et ad expellendum

Vl habuerit

nocumenta famis

Si n deterior ē fame tps steri litatis q seqt saturitas in tps fertilitatis.

turescat et ipse custodiendum est a malitia
copiosius quam crudo timetur accipiendo. propter
ipsum quod sit ei contrarium donec digeratur. Quod si fri-
gidum fuerit sicut cucumer et cucurbita
temperetur ab eo quod ei existit contrarium, sicut allea et
porri. et si fuerit calidum temperetur cum eo quod
ei existit contrarium sicut cucumeres et portu-
laca. et si opilativum fuerit sumatur quod aper-
iat et evacuet. deinde famem tollet dum.
et nec ipse in omnes qui sanitatem habere volunt.
aliquid comedat nisi desiderium fuerit certum et stomachus
et superiora intestina a priori nutrimento
evacuata fuerint. Quod enim in corpore existit
contrarie nutrimentum quod non est digestum nutri-
mentum et postea nichil est deterius quam fastidium.
et ipse cum fuerit fastidium ex malis nutri-
mentis. quoniam cum fastidium ex grossis pro-
venerit nutrimentis hereditare faciet iun-
cturarum dolores. et renum. et dissinteriam
et podagram et splenis. et epatis grossi-
tiem. et sciaticas egritudines et melancolicam.
Si autem ex subtilibus acciderit nutrimentis pro-
venient ex ipso febres acute et maligne.
et apostemata acuta mala. Verumtamen quoniam ne-
cesse aliquem cibum aut rem cibo similem super
alium cibum mittere quam sit ei sicut medicina.
ubique. sicut illi qui nutrimenta comedunt acu-
ta aut salsa. deinde per tempus in quo nondum
completa fuerit digestio. consequitur eis adiun-
gi ut res humectativas ex nutrimentis sa-
pore non habentibus. et tunc quod hoc sufficiat
regimini et extractum non est eis necessarium. et hor-
um contraria dispositio est dispositio eorum qui grossis ci-
bariis per aliquod tempus consequitur commiscere
quod velocitate digeritur et est acutum. ampli-
us parvus motus post comestionem ipsam in stomacho q-
uiescere facit. et ipse cum dormierit per ipsam vo-
lumptas affluit et accidentia postea aliqua hor-
ribilia. et motus corporei fortes dige-
stionem fieri prohibet. et in hyeme quidem ci-
bi pauca nutrimenta non edendi fuerit sicut ole-
ra. Sed nutrimentis magis est edendum quod est ex
gravius et fortis soliditatis. et in esta-
te huic contrarium ex cibo et nullus ita est re-
plendus ut non sit in loco superfluus. Sed
ab eo est retinendus reliquiis desiderii
adhuc in eo remanentibus. hec enim fa-
mis tempore per horam unam destruitur. et
in hoc usus est consuetudo. quoniam deterior comme-
stio est quam stomachus facit graviorem. et deterior
potus est quam temperamentum egreditur et in stomacho natat.
et si aliquid die superfuit. sequenti die fa-
melicus maneat et sompno utatur plura

ore in loco temperatiori. quam nec calor fit nec
frigiditas. Quod si sompnus non advenerit ambula-
to utatur incessu suavi. et continuo in quo
non sit quies nec requies. et parum puri vini
bibat. Rufus inquid incessus hic multi-
plex. et ipse pro prandium. quam levitate opera-
tionis cene superfluitas. Oportet postea ut post come-
stionem primo super dextrum latus dormiat primum
eo tempore. deinde super sinistrum revolvatur.
postea revolvat se super dextrum. et delectari
sane quod multis cooperiri pannis et cer-
vical elevare existunt ex illis qui indi-
gendo iuvant. et ad ultimum quidem non mem-
brorum sicut ad inferiora sit declinatio. non
ad superiora. et ubi quidem mensuratio existit
secundum usum et virtutem. et ut mensura ei in eo quod
sane est virtutis sit talis cum ipsa recipitur quod ei
gravamen non afferat. et ut ypocondria non
tendat nec inflet. et rugitum non faciat nec
natet. et non accidat ex eo nausia. nec
caninum desiderium. nec casus. nec in genere
pigritia. nec insompnietas. nec ipsi sapor
nutrimentis per tempus repetatur. quoniam per longum
tempus sapor ei repetitur fuerit enim deterius. de-
claratur autem quod cibus fit temperatus cum ex ipso non
provenit magnitudo in pulsu et in anhelitu
parvitas. hec namque non accidit nisi propterea quod stomachus
comprimit diafragma. Ex propterea hec fit anhe-
litus parvus et inspissatur et cordis necessitas
completur et angustum magnificatur. Et plus
quam in virtute non existit debilitas. ille
postea cum post comestionem caliditas et cale-
factio non una tantum comedit hora sed pau-
latim per intervalla. postea nec ei ex reple-
tione dispositio accidat quam sicut tremor quam
postea sequitur calor sicut fortis cum calefit ab
quod amplius. quantum ei sufficit digerere non potest. com-
edendi numerum multiplicet et quantitatem
minuat. melancolici postea indiget
nutrimentis vehementer humectantibus et parum
calefacientibus. colerici vero eo quod humectat
et frigidat. Et ille quidem in quo sanguis calidus
generatur et bonum nutrimentis indiget frigi-
dis et pauca nutrimenta. et ille in quo sanguis
generatur flegmaticus nutrimentis pauci
nutrimenta indiget. in quibus caliditas sit
et subtilitas. nutrimenta postea ordinem in
sui receptione habent in quo laudatis consuetudo
tor solliciti esse debent ne in quod subtile est
et cito digeritur post forte nutrimentum quod sit eo
durum in cibo sumatur. quia prius digeritur quam ipsum
et super illud natabit non habens viam qua
penetret. putrefiet ergo et corrumpetur et cor-

sup nutrens

In alio ut chimus eorum que receperit digeratur

al' vacuus

rumperet in quo ei ante miscebitur. Iste enim non primo
comedere debet cibum labilem. ita vero post ipsum
cibum fortem et durum in calo sumat. quoniam
cum ipso labetur ad omnia intestina penetra
bit eo nondum tamen integre digesto quantum de
bebit. Pisces quoque et que eis similantur propter labori
osum exercitium comedendi non sunt. corru
ptum est et corrumpet humores. Hominum pro
preterea sunt quidam quibus convenit comedere
illud in quo ut existit stiptica antequam
suum comedat cibum. et isti quidem sunt stomachi
laxitatem habentes ex quorum stomachis
cibi descensus fit velociter et non in eis com
moratur donec digeratur. quorum propter stomachi dispositionem et
complexio semper est consimilis. et est aliquis in cuius
stomacho cibus corrumpitur subtilis qui cito di
geri solet. et fortis qui tarde solet digeri
in ipso digeritur. et hic quidem est cuius stomachus est
igneus. et ex eis est qui huic existit contra
rius quisque secundum suum usum est regendus.
Regiones quoque naturas habent proprias et usus
sunt res est naturam. et hic quidem consuetudo
est fortior. vero experimentum in hac re vincat. est
namque cibus qui solet comedi in quo aliquod
existit nocumentum et est convenientior bo
no non usitato. unaquaque preterea figura
et complexio omnis cibum habet convenientem et similem
ad quem mutandum sui voluntas affluit
nocumentum ei faciet et impedimentum. Ex ho
minibus quoque est cui aliquod nutrimentum bono
rum et laudabilium nocet. Ipsum igitur relinque
re est convenientius. Ille vero in quo mala digeri
tur nutrimenta ob hoc non decipiatur. quoniam
post dies in ipso mali generabuntur humores
egritudines facientes et pungentes. et sepe
accidit ei in cuius corpore mali habentur
humores ut rem bonam largiter comedat.
et ipse cum non patitur ventrem dissolutum quia est
debilis. Cum vero alicui corpori tantum fuerit
et ad resolvendum tale nutrimentum erit
ex nutriente humido quod cito digeratur. la
borantium corpora magis tollerare possunt et
nutrimenta grossa et dura. et sit lon
gior quam adhuc ut cause intrinsece ea
ledant. et magis apta [illegible] extrinseca
rum earum impedimenta. Amplius quamvis multum con
sueverit comedere carnem. si otiosus
fuerit frequenter eam minuere debet. Il
le autem cui repletio ad frigiditatem declinat
languens bibere debet [illegible] et
ex eis quod stomachum et intestina et venas quas
intrat ea mundificare consueverunt.
Hinc quidem dictum est quod diversa nutrimenta

simul adiungitur et post hec in accidendo tempus prolon
gatur. cum est postremum nutrimentis advenit.
primum iam incipit digeri. nutrimentis igitur partes
in digerendo non similantur. Preterea debes scire quod
nutrimentum melius est quod melius sapit. et propter
quod stomachus et vene retentiva vehementer ipsi appli
cantur cum hec fuerint similia. et fiunt omnia principa
lia membra secundum complexionem ad invicem
convenientia et sana. et ista quidem est conditio.
quod si complexiones sane non fuerint et membra in
suis complexionibus diversificantur fueritque compar
atio diversum secundum diversitatem que sit [illegible] ille
non erit istud considerandum. Ex nutrimentis
vero nutriens bene saporosi vehementer est illi
est quod possibile est ut homo ex eo multum co
medat. ex viabus preterea saciantis comme
stionis. melior ut homo una die semel
et altera bis mane et vespere comedat.
Verumtamen in hoc usus vehementer est considerandus.
quoniam si ille qui bis in die comedere consuevit semel
comedat debilitabitur et laxabitur eius virtus.
Sed qui digerendi debilitatem habet bis come
dere debet et raro comedat semel in die.
et qui semel in die comedere consuevit si ad bis
comedendum redibit accidet ei debilitas et
pigritia et laxitas. et si sine comestione
permanserit nocte illa debilitabitur. et si
cenaverit non digeretur et accidet ei inflatio ac
cidi et malicia anime et nausia et oris a
maritudo et levitas ventris. propterea quod stomachus
immisit rem quam non consuevit. et accidet ei aliqua
accidentia que accidunt ei cuius nutrimentis non bene
fuit digestum quod nos sciemus. Et ex eis que
dicemus que accidunt ei sunt dolor oris stomachi et
mordicatio. et inde debetur est quod omnia ei inde
ra et intestina sunt suspensa propter vacuitatem
stomachi. et propterea quod in se ipso colligitur et contrahitur et
mingitur urinam ardentem et egerit rem ar
dentem. Et est et cum in extremitatibus accidit
frigus propterea quod colera rubea stomacho influit et
hoc quidem magis est in colericis habentibus comple
xiones. et similiter in eis qui habent in stomacho coleram
rubeam et non in toto corpore. et corrumpet sompnum
et dolore in latere revolvetur. Corpora preterea
habentibus in quibus colera rubea magis abunda
t. est necesse sequenti comedere et ut tamen velo
citer sit quantum sit antequam balneentur. alia
vero ab eis exercitari debent et [illegible] balneum
deinde cibari. Sed comestio balneationem
non precedat. quod si alicui necessarium fuerit come
dere ante exercitium solum panem tali debet
sumere mensura ut digeri possit antequam
quod suum incipiat motum. et quod ad modum

Nota ad mensam diu stare
Nota

oportet motum e q e ante comestionem non esse debile. ita necesse e ne motus qe prius sit non mollis et suauis corrupto deside rio propterea q ad res declinat acutas et in dulces diligit in uictuosas. nec e melius q uomitum cum aliq tali q le e oximel cum rafano prouocare post piscos. Q aut ex hoibus pinguis existit. oz ne illico cum egredit balneum comedat. Sz expectet et prius dormiat sopnum. et huic qde semel comede in die e conueniens. Ampli non illico post comestionem e dormien dum cibo natante. et a forti motu quantum plus e possibile e abstinendum. ne cibus antequam digerat peneteret aut sine digesti one labat aut per inundationem corrumpi t. Neque post ipsum multa bibenda e aqua q inter ipsum et corpus sto separationem faciat et ipsum faciat natare. Sz e expectan dum et non e bibendum donec de sto descendat. et h qde declarat superiorum uentris leui tas. q si sitis ei necessitatem fuit modi cum aque frigide suggendo sumat et quanto plus fuit frigida tanto minus ex ea sufficiet. Et h qde quantitas sto alleuiat et colligit ad summum. non oz ut ut post comestionem bibat qs et non multo ra comedendi quantitatem aliquam q cibo conferat. Sitim aut tollerare et cum ea dormire in frigidatis et humiditatis conferit. q febres ex colera rubea humi nocet. et similiter tollerare famem colera post terra humilibus rubea humiditatibus ex tol lerantia famis accidit ut colera rubea ad ipsorum descendat stos. Cumque aliqd come derit ipsorum corrumpet cibus. et in sopno et uigilus accidet eis illud q nocuum ex eis q ei accidit cum corrupit cibus. Eis q accidit non comedendi uoluntatem a mittat. quibus te dandum e aliqd q h de ponat et eorum resoluat natiuam calo rem q leue e et non fasticuliosum sicut pruna et parum citrasset. Cumque de sinceum tenuum i fuit credat l z corpus humida cum humidita te nulli h ntes ueloci resolutioni sunt apti. in tm famis tolleret quantum corpus sicci paucae humiditatis h ntes in hu miditatibus pleni fuit alius ab eis q sunt in illis inbrorum corporum cum bone fuunt et conuenientis et recipientes ut natura eis in nutrimentum in effectum completum conuertat. Uinum q post cibum. e ex rebus magis expedi entibus. quoniam digerit uelociter et penetrare

et facit penetrare cibum cum nondum sit dige stus. et facit hereditare opilationes et putrefactiones. res propterea dulces ad faciendas opilationes sunt ueloces. quoniam non eas ibit antequam digerantur. et o pilationes qde ad multas perducunt egritudines tales q lis e ydropisis crossi cies propterea aeris et aq et q maxime ieiuna te e ex eis q cibum corrumpit. ideo non e malum ut super ipsum uinum temperatum bibat aut aq calida in q cocta fuerit ualcalon et martis. ei propterea cum intestina calida sit. et fortia cum crossum concedit cibum frequenter accidet. ut ipsi nutientes uentositates ef ficiat stoos et partes ei tendentes. et eg tudo miracli nam. unde q perdit q aut sto bit magnum cum re cedit subtile. sto post ipsum stringe. et super ea re cede uoluit. crossam refugiet ab ea sto in eam diger q corrumpitur non inter ea tempus positum fu erit. et in h modi qde dispone melius e ut crossius cibus paulatim promittat. q sto te a subtili non tribuit. Cum aut in aliq co medente replio superfluit aut q e in sto aliqs inundauit motus aut aliq misceberit post ad uomendum erit prouocan dum. Qz si hoc ei defecerit aut uomere non potuit. aq calidam paulatim bibat. quoniam repletionem deponet et sopnum auferet. ad dormiendum g se prostre nat. et quantum uoluit dormiat. q si h non sufficerit aut ei non aduenit. consi dera sitne natura excausabit expulsionem bonum erit. et si non ipsum uilia cum eo qd uentrem suauiter soluit. et calefactum q de cum tali q l e e fera et zuccarum rosatum egestionem faciens aut nux cum pauco exigano mirabulo. et in frigidatum qde cum tali q le e ammum. mirabulum et senezen. et tabar. et potum qde iple n melius e q replen cibus. et ex eo q e conueniens sume e aloe post tale q l e ab h ad magnitudinem tm acerui. aut. e. mediam. z. aloes. et mediam. z. masti cis. et sextam. z. bauras. et ex eo q e le ue e sume ex terbentina secundum quantitatem duorum acerum aut trium. et e cum ea amu sec sect quantum ipsa e aut minus ex baurac. et ex eo q e conueniens et ueheme laudan tum e parum epithimi cum uino. q si nichil horum sufficerit dormiat sopnum longum et die una a comestione absti neat. et si alleuiat fuit balneet se

In al' ei' oplo corrumpitur

Vel sic g'm qn cibus descendit de sto.

Vel infirmat

In alio dilatat

Vel calidis colice

In al' ablum' cibus corrumpitur

Vel in humidis

Vel spiritu

In alio

Vel aromatica

In al' pilloie

In al' ... dulcibus

Vel conueniunt

A ... uino post cibum

pannum calidum vel et supponatur et nutrimentum
subtiliet. Et sicut hoc totum non digestum fuerit
et gravitatem et tensionem et pigritiam fecerit
scias quod vene iam replete sunt ex suis
superfluitatibus. Quando nutrimentum multo
et superfluo hoc accidat non in isto digeratur. Ra-
ro tamen digeritur in venis immo in ipsis rema-
net crudum et extendit eas. Et quoniam sudor
est et generat pigritiam et laborem et alias le-
sationes. Ipse ergo medicandus est cum eo
quod ex venis expellit. Quod si non hoc sen-
serit immo fatigationem tantum aliquantum qui-
escat. De inde fatigationis ipsius que ac-
cidit medicetur cum eo quod iam nominabimus.
Si vero aliquis multum processerit in ipsius
corpore ex nutrimento tamen recepit quantum sibi
sufficiebat dum esset iuvenis et ei nutrimen-
ta fiant superfluitates non tamen debet co-
medere quantum solebat immo minus. Et cum
ille qui regimen in grossare consueverat re-
gimen subtiliaverit ingredietur ex aere in
foramina. Et hoc est quod regiminis grossitudo
impediebat. Sed iam nulla regiminis grossitu-
do impedit eam. In subtilitate vero regiminis
cum ad ipsum iterum grossando redit. Accidunt
oppilationes et calidorum nutrimentorum impedi-
menta emendantur cum sirupo acetoso et aqua
maxime de senibus. Quoniam ipse est magis iu-
vans quam omnes species siropi acetosi. Si fu-
erit de zucaro. Si fuerit de melle simplex
simplex sufficit. Et frigidorum que ex eis sunt
cum ydromelle et sirupo ipsi et diaanisino [?].
Et que ex eis sunt grossa complexionis huius
calide cum sirupo acetoso de fortibus
senibus. Et complexionis huius frigide eam cor-
rigat cum pauco diatrion piperon aut
diacalamentis. Nutrimenta vero subtilia ma-
gis sunt sanitatis conservativa et ventrem
minus iuvant et fortitudinem. Et grossa sunt
istis contraria. Ei ergo qui confortatione indiget
nutrimenta fortis chimi sunt necessaria et ve-
hementis famis contrarium. Ventositas ex eis
non multum accidit. Ideo non digeratur. Exercitati
propterea et multi laboris magis sunt tolle-
rantes nutrimenta grossa quos forsitan
indigendo eam iuvat fortis sompnus
et qui in ipso fuerit profundi. Sed accidit ei
propterea quod multum sudat. Et ex eorum corporibus
multum resolvitur quantitas quod ipsorum epata
ex nutrimento rapiunt id quod nondum fuit di-
gestum. Et preparat eos ad egritudines pernitiosas
in fine vite aut in eam prius. Et ipsi qui sunt in
sua confidentes digestiva quod ex sua habent

dormitionem quod destruitur aliis frequentes
accidunt vigilie. Et ipse cum senescit fru-
ctus propterea recentes non sunt boni nec labori-
osis exercitantis cola intra humiditatibus
et in estate et eos ante comestionem accedunt
et ipsi quidem sunt sicut consimilia et mora et
melones et persica et pruna. Quod si aliis re-
gnatur rebus et non istis erit melius quoniam omnes
res que sanguinem aquositate implent quod in
corpore ebullit sicut sunt fructuum est hoc ca-
lore iuvamentum tamen prestet ipsum ad
putrefactionem preparat. Et similiter id quod sanguinem
humore replet crudo hoc quoniam confertur sicut
cucumeres et alcheiro [?]. Et propterea hi qui his
nutrimentis multum utuntur febribus sunt
apti hoc prius in frigidorum. Et unquam debes scire
debes quod huiusmodi aquoso plerumque accidit
ut fiat pus. Et hoc erit cum non resolvetur et in
venis remanserit. Et cum isti exercitatis in-
ceperint ante huiusmodi congregetur aquosita-
tes et illico cum fuerint comedentes et exer-
citentur resolventur aquositates iste et mi-
nuetur impedimentum quod per eas habent. Scire
quoque debes quod cum in sanguine flegma ex-
stiterit crudum aut aquositas pluribus ne-
cubi nutrimentum corpori adhereat. Et propterea
ut quando fuerit crescit post ipsos incedat. Deinde
super eos accedit aliquid ad hoc ut labitur.
Nutrimenta vero que aquositatem generant et humo-
rem crudum et coleram generant febres propterea
quod ea que ex ipsis sunt aquosa faciunt san-
guinem putrefieri. Et que ex eis sunt visco-
sa et grossa propterea quod foramina claudunt
et ex eis colica ideo quod corpora calefaciunt et
propter sanguinis acuitatem quam propterea generat. Ho-
lera vero colica quoniam multum conferunt in
estate. Quod si aliquando hyeme. Quemadmo-
dum que ex eis sunt insipida quoniam multum
conferunt in estate. Quod si aliquando nocivum fu-
erit nutrimentum accedere mala punicas [?] cum
uvis [?]. Et non frequentibus eis utitur. Et cum
miscetur quod fit eis contrarium. Et cum quidem res
dulces nocumentum prebet acetosa bibat.
sicut acetum et granata et siropum acetosum
factum ex vino acri et citonius et his
similia. Et usum habet [?] et cum a-
cetosum nocuerit post ipsum mel sumat aut
vinum antiquum. Et hoc quidem faciat ante
maturationem et digestionem. Et similiter in vetustiosi
nocumentum prave curatur sicut sunt casta-
nee et grana mirti et siliqua de siderea [?] et ana-
bac et zarore et amaro sicut emulanim [?]
taba [?] et salso et acuto sicut chaunguameth.

Canguamech. sunt ea que sunt simplicia et composita et comeduntur post album [?] ...

et aliis. et corporis. et reumatiso. Cum vero alicui corpus malis fuit repletum humoribus cum subtilitate ipsum nutrientibus laudabilibus copiose rectificet. et illum cum corpus ad resolvendum facile fuerit nutrit humidum quod velociter digeritur. Galienus inquid humidum nutrimentum est quod ab omnibus qualitatibus separatum est et est quasi insipidum. quoniam nec est dulce. nec acetosum. nec amarum. nec acutum. nec ponticum. nec salsum. Iterum preterea est magis tollerantia nutrimentum grossum quam solidius nutrimentum quia sic assidue comedere fortitudinem cadere facit et colorem corrumpit. et naturam siccat. Ex unctuoso fit otiositas. et aufertur desiderium. Et ex frigido fit ociositas et subtilitas. Et ex acetoso fit senium et similiter ex acuto et salso fit idem nocumentum. et salsum impedit oculum amplius. Cum unctuosum nutrimentum et conveniens accidit post malum nutrimentum corrumpet ipsum nutrimentum quia viscosum est et tardi ad descendendum. et similiter carnes cum suis corticibus velocius descendunt quam excoriate. Et similiter panis cum suo furfure velocius descendit quam cribellatur. Laborosi preterea regimen cum subtiliatur et post hoc comedit crossa sicut risum cum lacte post famem acuit sanguinem et fit ut ipse ebulliat. unde minutionis provenit necessitas. licet parum sit ex quo fuit minuitur et similiter ira habens. Scire preterea debes quod dulce nutrimentum rapit natura antequam maturescat et digeratur et corrumpit sanguinem. nutrimentum quod in dicta quem fuit ex parte compositionis ipsorum. Experimentatores namque Indi et alii iam dixerunt quod lac cum rebus acetosis comedendum non est. nec pisces cum lacte. quoniam inde egritudines proveniunt permanentes sicut lepra. nec comedi debet mixtum cum rafanis nec carnibus volatilium nec sanguine. post risum cum lacte nec in pulmento ponatur oleum aut res unctuosa quam in eneo steterit vase. nec comedatur assatum quod fuit assata a prunis ferventibus. Cibaria quoque diversa a diversis impediunt partibus. unam carnem propter diversitatem eorum in digerendo. et aliud quod ex eis est digestum et cum admiscetur quod non est digestum. Et secundum. quoniam aliquis plus post ex eis comedere quam ex uno genere. In tempore quoque antiquo consuetudo erat ab hiis fugerunt. Consuetum enim erat soli carnis comestione in mane. et soli in cena. et in estate quere melior comedendi hora

existit que est frigidior. Fami quoque tollerare stomachus quoniam malis implet putridus. amplius. scire debes quod alcalieb cum digeritur nimis existat nutrimentum. Sed tarde descendit et in monoculo moram facit. et similiter est nutrimentum boni. Cumque in ipsa fuit corporis ventositates expellit. et cum corpus non fuit in ipsa commovebit ventositates. Ex hominibus preterea sunt qui putant uvas post capita assata utiles existere. Sed non est quod ad modum extimatur. immo vehementer sunt male. et similiter non habit. Sed et comedenda sunt talia qualia sunt genua mali generati absque suis ossibus. Scire quoque debes quod taurus est sicca et ventrem constringens. Sed pullus est humidus et ventrem solvens. ex galinis vero assatis meliore est quam in ventre edia ut agni assatur. quoniam eis confuatur humiditas. Et iterum scire debes quod ius pulli vehementer et tempat humores. et plus etiam quam galinarum ius. Sed tamen ius galinarum est magis nutriens. edus preterea cum fuit frigidus erit melior. propterea quod ei cessat vapor. et agnus cum est calidus est melior. propterea quod ipsi malus odor resolvitur. Zebrabegi quoque cum calefactis datur non oportet ut sit in eo acetum. Sed cum calefactis in eo debet esse acetum. allices quoque licet ex zucaro fiat sicut pheludez. male tamen sunt propterea quod opilationes faciunt et sitim. Amplius scire debes quod panis impedimentum cum non digeritur est multum. Sed carnis impedimentum cum non digeritur est minus.

Cap. viii. de regimine aque et vini.

Omplioribus temporis aqua convenientior est que in frigiditatis fortitudine spiritu existit. et cum in frigidatio cum nive deforis fit. et papue sunt mala fuerit. et in nive etiam bona huius regitat dispositio. quoniam quod ex corpore resolvitur tunc membris anelitus nocumentum faciet in omnibus interioribus. nec colleratur ea non vehementer sanguineus. quod si non illico aliquid nocumentum fecerit. Secundum dierum longitudinem faciet. et cum in annis processerit. Eumpirici autem quidam dixerunt quod inter aquam putei et fluminis non fuit est dia convictio. non dum una earum descendit et aquam quod electionem iam demonstravimus et similiter emendationem eius quod ex ea malatur. Sed tamen si aceto admisceatur rectificat. Scias autem quod bibere aquam cum aliquis est ieiunus et post exercitium et balneationem et super ventre vacuo et similiter siti modo se nec

Post unctuosum nutriens et conveniens malum comeditur nutriens.

Lac acetosum coagulatum

Innata fructus cum multa aqua coctum.

permista carnis

panis

carnis super prunas assata

In alio cantabis

acetosum.

turne obediunt. quemadmodum capu
latis accidit et ebriis. et cum non in digerendo
nutriens studet. Satietate aque iam
sufficienter precedente uehementer est impedi
ens. et si multa quidem fuerit necessitas.
oportebit ut aere frigido temperet. et
collutionem oris ex aqua frigida. deinde si h
non suffecerit cum uas ebibat stricti orifi
cii. hoc quando ebrius conferat et non impediat
a potu aque ieiunus. quod si quis ieiunus
abstinere non potest quin aquam bibat. et propter
post exercitium bibat prius uinum aqua calida
temperatum. et sitim quidem mordosam impeditus
Sciendum quod dormire et sitim collectam
ipsum sedat. nam est materiam sitim facien
tem resoluit. et propter cum inter collectam
aliam et sompnum coniunctio fit. Cuique naturam
digestiuam extinguere propter potum et ebrieta
tem cui redibit sitis mordosa propterea
quod humor sitim faciens eam eleuat. et oportet
propterea ne sitim habens mordosam aquam in
gurgitando suat. immo suggendo mul
tum quod frigidam aquam bibere est malum. quod siue
hemente necessarium fuerit sit post sufficientem come
stionem. post aqua tepida nausiam
facit. et quam magis calefacta est quam ista cum
frequenter bibitur infirmat stomachum. Sed cum
raro bibitur stomachum lauat et uentrem resol
uit. Vinum non album et subtile calefaciens
est melius. non est capitis efficiens dolorem. Si
fortasse hoc uexabit et capitis dolorem
alleuiabit quod ex ipso ardore peruenit.
et loco quidem ipsius ponitur in quod tortellis aut
pane clarificatur et propter cum factum fuerit
duabus horis ante quam bibitur. Vinum non
crossum quod est dulce est melius illi qui pin
guis uult esse et fortis. ab opilationi
bus tamen eius caueat. fuerit autem rube
um est melius complexionem habenti frigidam.
et flatico. et uinum quidem post quelibet diuersa ci
bariorum bibere est malum. quemadmodum
huius causam iam integre declaraui. non igitur bi
batur nisi postquam ipsum fuerit digestum et desce
derit. Super abundantia uero mali chimi bibere
uinum dum comedit aut ante aut postquam di
gerit est malum quoniam facit malum chimum
in extrema corporis penetrare. et similiter sit fru
ctus et propter melones et pruniis quidem in apparatu
melius est quam amagius. super abundantiam abun
tem duas bucalas aut tres bibere non
nocet ei qui consueuit. et similiter sano post
minutionem. uinum preterea colera habundan
tibus rubeam confert. propterea quod coleram urinam

per uocitum expellit. et humidis propterea quod
humiditates maturat. et quanto magis eius odor fu
erit bonum et ipsum fuerit melius. et saporis
melioris erit magis conferens. uinum quoque
est cuius bonum penetratiui in toto corpore et iadit
flegma et resoluit ipsum et coleram rubeam
in urina. et aluus exibit. et nigram colera
labere facit et faciliter exire. et eius flectit no
cumentum propter conuenientiam. et omnes resoluit no
dos sui multa caliditate extranea. et
ipsi quidem species in suo loco narrabimus. Ille
autem cuius cerebrum fuerit forte non cito in ebria
bitur. uinum eius cerebrum malos uapores ascen
dentes suscipit. uinum ad ipsum peruenit. non quod
conueniens calor et ipsi cum clarificat in
genium quod tamen alius malis non clari
ficaret. quod non ab isto diuisus fuerit. contra
eius diuisum. et ille quidem qui in pectore debili
tatem habuerit quam eius anelitus in hyeme con
gustat. uinum multum bibere non post
quod multum uinum bibere uoluerit ceresium co
nsi repleat. et diuretica in suo epulo
ponit. quod si ex cibo aut uino replio
accidit ipsum euomat et ydromel bi
bat et post ipsum euomat. deinde os suum
aceto et melle abluat. et faciem aqua
frigida. et cui quidem uinum nocumentum fe
cerit per calefactionem in corpore et ignitum
fuerit epar sit ei nutriens. ubi gratia in quod
fit cum succo uue acerbe et quod ei similatur.
et sit ea quibus post comestionem utitur dum
bibit talia qualia sunt granata et cita
ce tonsitas. et ille quod ex parte sui capitis
impedicit minuat ex ipso. et quod est temperatum
et clarificatum bibat. et ea quibus post comesti
onem utitur dum bibit sit talia qualia sunt
citonia. Et si in stomacho nocumentum fecit
et ipsum calefecit. comedat semina mir
ti torrefacta et parum ex tali de capilo
ra suggat. et in quo est stipticitas et a
cetositas. et ille quidem qui in stomacho patitur ex fri
giditate utatur post comestionem dum bibit
cipero et garofilis et corticibus citri. Et tu
quidem scias quod uinum uetus quam mediana
in prima exaltat nutrimenta. nouum uero
uinum impedit epar et ad epaticam perducit
dissinteriam propter inflationem suam. et propterea quod
quod facit uentre. Et scias in quod ex uinis
illud est melius quod inter uetustatem et noui
tatem est equale. et est clarum quod ad rubedi
nem tendit et bonum habens odorem. equalis
saporis. et quod non est acre nec dulce. et
bonum quidem uinum ex ablutionem uocatur est

Margin notes:

... de bonitate uini.

i. ex uino. uel In alio aliam ignorat.

In alio miscetur.

i. cados et pondus

nota

Nota

nota medium ad sanitatem stomachi

Nota quod uinum uetus est magis ...

Nota quod uinum medium inter uetus et nouum est melius.

Sed in principium.

q(ui) ita fit. tres musti sumuntur partes
et aque una. et commiscentur et coquuntur
usque quarta pars minuatur. quod si aliqua
ex vini potatione mordicatio acciderit
malagranata post ipsum sugat et aquam
frigidam et sirupum absinthium in mane
et balneum ingrediatur. postquam iam aliquid parum
comederit. scias postea quod mixtum velocius
inebriat. propterea quod aquositas penetrare facit. Et ipsi
sapientes prohibent debere ne ieiunus vinum
bibat aut antequam membra in humectatis
aqua restituantur. aut post motum fortem. quoniam
hec duo magis cerebro faciunt nocumentum.
et nervos et ad spasmum perducunt et ad amen-
tiam. aut in egritudine aut in tempore calido. et
frequens quia ebrietas est res mala. quia complexionem
et cerebri complexionem corrumpit et nervos debili-
tat et ad nervorum egritudinem perducit. et ad
apopleziam et mortem subitaneam. Vinum
postea multum in quibusdam stomachis in
malam coleram rubeam convertitur. et in aliorum
stomachis in acetum purum. et eorum alterum
nocumentum est magnum. Quibusdam autem utile
fuit quod semel in mense in ebrietatem aut bis
confert. propterea quod virtutes alleviat animales
et requiescere facit. et urinam provocat et su-
dorem. et superfluitates resolvit. et scias
quod maius nocumentorum non est nisi in cerebro. ex
ipso ergo nemo debile cerebrum habens bibat
nisi parum et mixtum. Et ei qui est quod vino
impletur melius est ut ad vomitum festinet
si facile fuerit quod sin aquam solam mul-
tam super ipsum bibat aut cum melle. et
post vomitum in tina balneetur. deinde ex oleo
multum inungatur et dormiat. Et pueris
quidem vinum ad bibendum dare est sic ignem
igni addere in lignis debilibus. si senibus quan-
tum possunt tollerare da. Et iuvenibus da ipsum
temperate. regio postea frigida vinum tol-
lerat. Si calida minuatur. qui autem
vino repleri voluerit. alvus non repleatur
tum nisi res dulces comedat. Si bibat
tafeam unctuosam et micas unctuosas co-
medat. et carnes pinguedine mixtas
et inungatur et non laboret. et post album cum
bibere voluerit utatur amygdalis et lentibus
salitis. et cauguamen de capitibus
et si comederit caules coctos cum car-
ne et olivas de aqua et eis similia confert
ei. et iuvabit in bibendo ipsum vinum.
et similiter quod vaporem alleviat sicut semen
caulium de syria. et cyminum. et rucca
sicca. et calamentum et sal napticum. et amos.

nux tecta postea in quibus est viscositas et conglu-
tinatio vaporem recollitur. Et hic quod est si-
militer res unctuose dulces viscose
quoniam ebrietatem prohibent. vel non multum recipiat
vinum propterea quod tarde penetrat. ebrietatis
aut velocitas est aut propter multos hu-
mores qui sunt in eo aut propter vini forti-
tudinem aut propter cibi paucitatem. aut propter regis
malitiam in ipso aut in eo quod cum ipso
continuatur. et ei quod est quod propter cerebri debilitatem
est medicatio est reumatismi antiqui
sanatio. ex epythimis in capitulo illo no-
minatis. et ne ex eo bibat nisi paucum.
Sirupus qui ebrietatem tardat. Succi aliorum
caulium. pars una. et succi granatorum acido-
rum una. et aceti pars media. sumantur
et ferveant ebullitionibus aliquibus. et sumatur
inde aqua antequam vinum bibat uncia una.
Sumantur et grana salis et rute et cymini
nigri. et siccentur et teratur inde granum post granum.
sumatur et semen caulium de syria et cy-
minum et amygdale amare excortica-
te. et [illegible] et absinthium. et sal napticum.
et ameos. et ruta sicca. et sumat inde in
potu qui calididatis nocumentum non timet
drachmam .3. potum cum aqua frigida sequ-
[illegible] ex eis postea quod ebrium removet ebrieta-
tem. est ut eis ad bibendum detur aqua et a-
cetum multis vicibus. ut aqua [illegible] sal
aut [illegible]. et fiat ut ipse odoret campho-
ram et sandalum. et super ipsius caput ponatur in-
frigidantia repercussiva sicut oleum rosarum
cum aceto vel vino. ebrietatis vero sanatio-
nem in particularibus narrabimus. quod si quis
[illegible] aliquo impedimento inebriari volu-
erit in suo vino infundet [illegible] aut
lignum aloes indum. et qui forte vult eb-
rietatem manere. ideo non membrum medicati-
one dolorem faciente. sanetur. in suo et
vino aquam solum ponat aut sumat co-
stum [illegible] et opii. et iusquiami ana .3. [illegible] et
nuces muscate. et lignum aloes crudi
ana .3. uncie sextam et inde ad bibendum det
in vino quantum est ei necessarium. aut iusquiamum
nigrum cum corticibus mandragore. in aqua
coquitur donec rubea fiat et cum vino am-
misceat. **Cap. viiii. de sompno et vigiliis.**

De sermone etiam sompni sufficienter su-
peret et duorum ipsorum vigiliarum et in sompni-
etatis et quod faciendum sit in medican-
do unum quoque eorum. et in removendo ipsum
cum fuerit in prediciis. et quod unum quoque eorum
significet et reliqua ab eis iam in suo loco

aut propter cerebri debilitatem

in al' calamentum

de lacte acetoso / farina ordei / lac acetosum

et galie muscate

in alio [illegible]

paruum permisimus. et in medicatione particulari adhuc dicemus. Et quia in illo loco diximus est quod sompnus tempore virtutem naturalem potentem efficit perficiendi suas operationes. quia est animalis virtutis quies et faciens in initio sui augmentum plures. et ideo forte reddat propterea quod laborat ad prohibendum spiritus quousque fiat resolutio. et propter hoc digerit cibum et digestiones nouatas. et fiunt cum eo debilitatem quam accidit ex spiritibus resolutionis que est ex fatigatione aut coitu aut ira aut reliquis ab istis. Sompnus preterea tempore cum humorum inuenit equalitatem in quantitate et qualitate est humectans et calefaciens et est eos magis perficiens senibus. quoniam in eis humiditatem conseruat et ipsum calorem reducit. et propter hoc dixit galienus. comedo quoque nocte holera ex lactucis facta cum aromatibus ad emendandum earum frigiditatem. et dixit quod ego non sum diligens sompnum. nam ego iam sum senex et confert in humiditas quam sompnus inducit. et hoc quidem est regimen conueniens ei cui rebellat sompnus. et si premittatur vel ipse balneetur autem postquam cibi super sit complebitur digestio. et super ipsius caput multa calida aqua proiciatur erit hoc conueniens ad inducendum. regimen enim eius hoc forte in medicationibus narrabimus. Sanus vero de re sompni cogitare debet ut ipsius tempore exhibeatur et in sua hora et non superflue et ab impedimento sibi caueat. quod crebrius ipsorum et omnibus suis virtutibus affert vigilie. Horum preterea multotiens vigilare cogitur et sompnum a se repellere timore sincopis et casus virtutis. Melior quidem sompnus est ille qui est profundus. et melior similiter sompnus est ille qui peruenit postquam cibus ad superiorem ventris descendit. et post quietem eius quod forsitan sequitur ipsum ex inflationibus et rugitibus. quoniam dormire super hoc multis impedit modis. immo non sapit nisi continuatur ab instabilitate et reuolutione de latere in latus. et est impediens et cum suo impedimento nocet dormienti. quod propter hoc si descensus tardauerit paruum morari debet. preterea dormiat. sepius super vacuitatem dormire est malum. et virtutem debilitat. et super repletionem aliquam a superiori ventre fiat descensio est malum. quoniam non erit profundus continue volutione de latere in latus. cum cibum impositum sollicitatur cum eo quod sollicitari solet illo tra sompni ex digestione detractus ex putrefactio et disturbius eam. reddit duc. et fit nimia stupida et corrumpitur digestio. Inde dicimus quod dormire est malum generat egritudines humectantes et reumatismos et corrumpit colorem et grauat splenem et laxat neruos et efficit pigritiam et debilitat desiderium et generat apatia et febres frequentes. et ex causis superiorum nocumentorum est ut cito interrumpatur. et non ab eo nunquam excitatus stupidum reddatur. Ex sompni autem nocturni bonitatibus est quod est sompnus continuus et profundus. Et qui in die dormire consueuit ipsum subito interrumpere non debet absque ordine. De figuris sompni est melior est ut super dextrum incipiat latus et deinde ad sinistrum. quod si eius inceptio super ventrem fiat auxilium feret satis magnum in digerendo propterea quod calorem retinet naturalem et ipsum comprehendit quare augetur. resupine autem dormire est malum ad malas preparans egritudines sicut apoplexiam et frenesim et incubum. quoniam superfluitates ad posteriora declinare facit et retinet et per suos non incedunt canales qui sunt ab anterioribus sicut nares et palatum. Et sompnus qui resupine fit solet maxime infirmi debiles propter id quod maius eorum accidit ex debilitate et eorum membris. et quia unum latus alterum ferre non potest. immo cito resupini voluuntur. quoniam dorsum latere fortius existit. et propter hoc aperto ore dormiunt propter debilitatem musculorum quibus mandibule stringuntur. Et hoc quidem in libris particularibus capitulum habet integrum.

Cap. x. De eo quod ab hoc loco ad posteriora reseruandum est.

Quod ab hoc loco ad posteriora conseruare debemus ex eo quod hic dicta sola est res communis et ipsi tempus mutationis et remotio impedimenti eius. et nos quidem ad posteriora reseruabimus loqui de eo in membris particularibus. et ex eo quod hoc quidem est res medicinarum ventris solutiuarum et ablationis impedimenti earum. et nos quidem in quibus dicendum erit reseruabimus sermonem ad nostras dictiones de medicationibus in quibus dicendum et earum ad nostros sermones de medicinis ventris solutiuis. verumtamen dicemus quod sanitatis conseruator uti debet euacuatione que fit cum solutiuis et diureticis et sudorem prouocantibus et sputum producentibus et mulieres quidem cum menstrua prouocantibus et ex eo genere in aliis similibus. et de sanitate faciemus.

Cap. xi. De confortatione membrorum debilium et impinguatione et magnificatione carnium ipsorum.

Membra debilia et parua corporum confortantur et augmentantur. in eo quidem quod adhuc in tempore existit augmenti et in tempore ultimo

augmentetur fricatione temperata. exercitio assiduo quod sit eis proficuum. deinde emplastro ex pice.
testeto quoque anhelitus imbuatur in egrediente modum. et quod est cum membrum pectoris et pulmonis fuerit vehementis maciei. verbi gratia. papiem illum parum paucitate qua curatur huius gracilia. fricatione temperata ei adhibebimus fricationem. deinde ex pice emplastro apponemus. fricatione secunda die fricationem custodiemus sic erat tertia die similiter. et augmentabimus exercitium. et amplitudinis ventris apparuerit significatio et descensionis materie. quoniam timor erit tunc in eo quod membro ne apostema accidat et nocumentum ex repletione veniens quod est ipsi proficuum quemadmodum timetur hic variores et elefantia. Cum igitur aliquid inungues apparuerit. minuemus exercitio quod prius inunctum fuit et ex fricatione deinde faciemus ipsum quiescere et resupinum iacere et elevabimus membrum. verbi gratia. ut in illo quod habet crus siccum per pedem suum et fricationes faciemus primo convulsa. scilicet a postremo ad radicem. quod si voluerimus hic in membro efficere quod sit iuxta membra anhelitus sicut ubi gratia. pectus ligabimus quod est sub eo ligatura que in stringendo sit et media et in latitudine equalis. postea precipiemus ei ut iuvetur exercitio manuum et fortius anhelitus emittendo voces et clamore magnum et fricatione levi. In libris precedentibus particularibus pervenietur ad terminum. hec summa exquisite dividatur illud quod in libro decorationis et similibus sicut voluerit. **Cap. xii. de lassitudine**

Lassitudinis species **que sequitur exercitia ...** sunt tres. quibus additur et quarta. et modi quibus accidit sunt duo. et tres species sunt ulcerosa extensiva et apostemosa. et illa quarta que hic additur est lassitudo que vocatur desiccativa et arefactiva. ulcerosa igitur est lassitudo ex qua quando ea incurrit in superficie corporis tunc ulcerum similitudinem sentitur et cavitatis profunditate secundum profunditatis ipsius. et est cum hic sentit quando ipse tangitur. et est cum hic huius sentit in suo motu. et est cum sentit quasi spinarum punctura et abhorret motus ita ut extensiones alarum et extenduntur cum debilitate. cumque fortior fit accidit exoscitatio. et cum augmentatur accidit tremor et febris. et ipsius causa est multitudo superfluitatum subtilium et acutarum et liquefactio carnis et adipis propter motus fortitudinem. et ad ultimum humores mali quasi putas discurrerent loco sanguinis qui est in venis corruptus. Et propterea quod ad partem cutis declinaverint minutum fuit nocumentum. minus namque malum quod efficere possunt est ut hec lassitudinis genera accidat. **et** si pars motus fuerit accidet **oscitatio et si plus motus fuerint accidet tremor** et est cum humores acuti ab istis separantur et crudi remanent in venis et etiam cum quidam in carne existunt et extensivam huius sentit suum corpus quasi fricatum et sentit calorem et extensionem. et abhorret motum usque quo abhorreat resupinando ad posteriora flecti et quod est sicut ex labore fuerit. et ipsius causa est ex superfluitatibus retentis in musculis. quoniam hec existunt sicut. et non est in eis mordicatio aut ex ventositate. Inter eas vero existit separatio cum dispositione levitatis et gravitatis. et ipsa et in multotiens accidit ex sompno non completo. cum est post sompnum accidit completum alia est ibi diversitas quod superius prior est. et que ex ea prior est. est cum musculorum nulli. scilicet rectitudinem tendunt. Lassitudo postremosa autem lassitudo est vero sit corpus solito calidius et fit inflatio similis in magnitudine sui et colore. et accidet eius animali cum tangitur et movetur et sentit et extensiones. Lassitudo autem desiccativa et arefactiva est dispositio per quam sentit homo in suo corpore ac si siccaretur ariditate superflua. et ipsius causa accidit aut ex multo exercitio cum homo dormivit aut ex reductione aspera. et quoniam et accidit ex siccitate aeris et ex diminutione nutrimenti et ex multo ieiunio. modi autem quibus accidit lassitudo sunt duo. et ipsi quidem sunt. quod lassitudo aut accidit propter exercitium. et hec est magis secura cum sanationis via modum habet quod ei est proprius aut accidit ex se. et hec quod dicitur egritudinis est antecessio cum medicationis via habet modum quod ostendet post est. et est in cum una aliud coniungitur secundum suarum materiarum compositionem aut per se ipsas. aut per exercitium. Cumque simplicium prout regimen ad compositarum regimen in movebis secundum regulam quam tibi dicam. et hoc est quod in primis oportet te maiorem habere sollicitudinem de re quam maiorem incurrit timorem regendo illud et que est sub ea. et fortasse quod magis terreat magis est timefaciens propter tres res. aut propter fortitudinem aut propter nobilitatem. aut propter situm. Cumque in co

in alio: caliditas

vel ulcerosa

in alio: vehementer

in alio: exercitio vel ductione aeris per ipsum

in alio: usum ieiunii

q' oз ex istis ꝯdicionib; duo accidentis
ꝯiungunt erit h' mag' tirefatiões. n una
q' remanserit duab; forcior fuit adeo
ut ipsis resistat. ubi g'. lassitudo una
q' a apostemosa fortior et nobilior o'
ulcerosa. Sz si ulcerose sint accepta
to et cursu et n' ali ualde fuit remo
ta. duob; apostemose mois ꝑ no
bilitate et fortitudinez resistet et per
mittet sup illam. si u' n' ualde remo
ta fuit aposa sup ipam pmittet.

Cap. xiii. d' aliaib; et obsitationib;

Alioes sunt ꝑ supfluitates q' i m'
culis ꝯggat. et ꝑ h' multu acidit
p' sopnu. Cuqz humores illi plus hu
bundauerint. fiet oupilatio et tremori
et cu plus excreuerit fatiet febre.
obsitatio u' mod' e alicu q' acut i
madibularu maxil' et toracas. Cuqz
sano i pmis absqz ca acciderit et n'
hora cu multa fuit erit malu. et q q'
de exea e melior. e illa q' e p' fine
digois. qm e ꝑ supfluitatu expul
sioes. et e ta cu alioes et obsitatioes
efficiunt frig' et cutis spissitudo et
pauca resolutio et expgefactio a
sopno an q' copleat. et e expulsio
co p' mes. unu u' ad mediu tepa
tu aliab; et obsitatioib; e ꝯueies
cu n' e i alia pphibes ea.

Cap. xiiii. d' medicado lassitudine ex exitio puenientes.

Decem q' studiu i pen
dere i medicado lassitudine e a
multis securitate egritudinib;. ex q'b;
sunt febres. oз aut ut cu lassitudo
ulcerosa appuerit exitio minuat
si ipm fuit ca. et si cu ea multitudo
fuit humoz expellant. q' si ubi cu tpa
fastidiu affuerit. ipoz nocumento si
cccedu cu fame. erit et euacuati
one. et resolutioe ei q' puenit ad r
parte cutis cu fricatioe multa et
leui cu oleo in q' n' sit potiatas. et
indie tercio redictiois fiat exitu
u' et mutat' ipe i die po ex eo q' ꝯsu
euat in q'litate. Sz ex q'titate
minuat. et indie scdo humectatib'
nutiat'. et si uene fuit mute. et
flegma crudu in adipe fuerit in
testinoz fricatio q'm ipm matu
rat. et ipe cu calefactiue medica
natu ad ipz penetuit ut e oleu
pcea d' caliab; in h' multu ꝯfert.

et oleu d' aneto et camomilla et h's
silib;. et apozima radicas sicle et ci o
leu in instrumento duppli. et uguetu. ex radicib; malue et oleu
ex radicib; cucumeris asinini et bri
onie et oleu d' ysiuce. et ex oleu i q' ys
ince recipit'. In lassitudis aut exte
siue medicatioe intetio e laxare i
q' indurunt ea fricatioe leui calefa
tiente in sole. et aq' tepida balneat'
et i ipa logo morari tpe. et si i solu u
na uice aut duab; d' scenderit i die
ꝯueies erit. et p' una q' qz i ungat' r
balneatioe. q' si nece fuit ꝑ uena
ab stisies. et ꝑ ea q' oleu in eis siccat'.
ad inunguedu oleo redire fiat. et
hac q'dē lassitudine resoluit extri
cau et rarificat. q' si pse acciderit ꝑ
grossas supfluitates. nece erit eua
cuare eas. et si fuit ꝑ cam uetositi
tis extinctis resoluet ea tale q'le e
cyminu et ciriu et anisu. Intetio at
i apostemosa lassitudine regedo e
tres res laxare q' extensu fuit et q'd'
calefactu infrigidare et supfluita
te euacuare. et h' q'de coplet oleo mul'
to tepido et fricatioe uehemete leui.
et plura mora in aq' q' parup ad ca
liditate declinat et q'ete. In arefac
tiua u' medi' de regimine sanoz mu
tet. n' ex oз ut aqua i q' balneat' sit
maioris caliditatis. qm in aqua
uehemete calida e q' inspissat cute
et n' e ei impedimentu sic impedimentu aq'
ru frigidaru. qm cu eo q' inspissat
e i eis ambiguitas mala et frigidita
tis ipsaru penetratio in coz. q' ia sicca
ca fuit. et e cu sic maticu ca e cutis
ipi raritas. imo h' e scdz plimu. In
die aut scdo redictiois exitio leuit
et liberalit' utat'. et balneo scdz dispositi
dici p'me. deinde pcipiat' ei ut aqua
frigida subito ingrediat' et egrediatur.
q'cari ei cutis inspissetur et sit ei reso
lutio pauca. et cu h' ꝯfuget ipi humi
ditas. obuiabit n' aq' coz ingre
tiu calidita tis q' resistat corpore
ipo ia inspissato. et iste q'de due cae
adiuicē seiungat i remouēdo noci
mētu frigoris ipi. et pe cu sb ingrit'
subito et egredit' et n' morat'. qm cu
mora nulla e securitas. Ipe ꝑa mu
tat' mane in fine p'me hore cib; h'
humectatiue pauco. io ut ipe aliam

ce iuve nocte fricari possit. et te ceciu tardo. Studiu q ad hibeat in expellendo supfluitates ab eo fricatione olei d' salicibo cu q uetie suu n tangat n lassitudine in mcul' sui uetris sensent. qm te illos leuit in ungere oueit. et ei nutos sit largi et in eo pcedat caueo ne ei nutimtu sit mult te calitatis. apli' ostq lassitudine auul cu e mot dumitte cu ei signu incepit phibi ne accidat. pea rimisionis exatio utat. ut mot tepat ad auitmatias expellat et eas fricatio resoluat q fit int illos mot ipoz osistitia. dispo ptea ipi balneatione expiat. na si ex balneo acciderit ei tremor te ros timuiu pmisuit. et quito mag sit febre guauit qm te uest balneado uno cusaiandus. et ei cople xio rectificada. Oz simudo hoz ex balneo acciderit cit ofenis cu ei aq fuit tepita. Cu aut in ei ucis crudi fuerit humores. in pmus lassitudo cit regenda ex eo q oz. pea studiu cit i eo q crudos matiat et sbtiliat et expellit. et si multi fuint te qes erit in iungeda. et exatiu dimittedu q m qes e mag digeres. et minutioes relinquat qm sed plimu njudu expellit. et q crudu dimittit. uet q ei anima tiatioe n e soluedus. qm h n ofert timo dapnu infert. urina u puocare n ei noc. Si res multu calefaties n e ei danda. qm crudu huoie in co diffudi faciet. sicq ei opatio leuit et cu quitate eqliani ei ptea nutcitibo ponedi sut pipis et cipins et etc. et acetu de alus. et acetu destarguat. et co i ipoz et laguens sata s; mi sura. p matuatioe aut et appinoe ypostasis in urina et matiatioe plimu ci ei urinu ut matiatio cople at et fiat urine puocatio. sit ei uiu q sbtile e et clatu et uoitu n faciat.

Cap. xv. d' alus dispoibo q sequit ex priis loqm ceciu et reliq ab eo.

PRius loqm d' istis dispoibo. pea mutabim nos ad regedu lassitudine q ueit p se. et ex istis qde e raritas q cu acait. et acait multoties ex fricatioe pauca et balneo. Ipa u e medicada fricatioe sicca addiuitie paru declinate et cu oleo stiptico. et ex eis e spissitudo q ex frigiditate acait aut ex re stiptica. aut ex multitudine supfluitatu. aut ex caru grossitie. aut caru in scositate. ui pueit ut i poris cutis retineat aut spissitudo ci exatiu q ipos ex p fundo extrait n eastitutibo i caus ancedentibo. aut cit ei ca locus puluerulent aut fricatio fortis et dura. Illi aut q e ex frigiditate et stiptitate sig e coloris albedo et calefactioois tarditas et sudor et cois reusio ad rubedine cu ad e exatiu. et hu qde in balneis calidis sut balneandi i qbo d late i lat et sup uenite et supini uoluat sup pauimtu eqli caliditatis doni sudet et inuugat oleis sbtilibo calidis resoluentibo. Illoz aut q ad h deueniut exatio. sig e q n hut h sig. et resudat citis. et ipi qde medicadi sut expulsione sibi affiuit supfluitas. pea regimen adhibeat q resoluat ex balneo et inuctioe. q u inh incidut ex pulue aut forti fricatioe mag eis balneu necu q i uctio ex oleis. et ipi qde fricatioe molli ut d' bet. aut balneu. et p ipi. e q cu eis acait p supfluu exatiu cu pauca fricatione debilitas cu raritate. et e cu acait et ex supfluo coitu et ex balneo frequt. Ipi g medicadi sut cu exatio reusionis in fricatioe sicca q addiuitie tluit cu oleo stiptico et nutcitiua coedat humectatiua pauce qntitatis i caliditate et frigiditate tepita. aut q paruper ad caliditate tluit. et silr fiet si debilitas acciderit. aut uigilie. aut tristitia. aut acciderit siccitatis i uius. q si istis acciderit malitia digendi abu n ofert eis reusiois exatiu in aliqd exatio nu ullo m. e ptea cu acait ex supfluitate balneandi et multitudie comedendi et bibedi et ociandi. uel sompnus nimius humiditatis sunt at supfluitate et p inlinguia ita ut opilationes nimioz ledat. q sili ex ci fuit ancedete i particulari medicatione otinebit. et si ex aliq eoz fuit q ne ex prio narauim. sic uino aut multa ociositate. aut multa balnei humiditate. cit ei i ungudu ut forti utat exatio et fricatioe aspa et sicca sine oleo aut fricatioe cu pauco oleo et

i. huoz.

uel sedeit in loco puluerulento.

uel supra locum pauimenti qui est aliquo ca est temperatus.

J nal' puatio illi sig' uel sendantur corpus.

J. dimitten e herba dona fir asa fendi

A q. elletuaria michil amaritudinis habentia, et et hec capitis sine sine solutiua sine non

J. que fit in lassitudine siccativa

calefacientem. superflua autem siccitas que
quando habet sentit sua manu et ex genere lassitu
dinis arefactiue. et ipsi sanatio est ei
medicatio. **Cap. xvi. de medicatione lassitudinis per se uenientis.**

Ulceroso si quidem dispositio cognoscenda est si humor eam efficiens sit intra in uenis aut extra uenas.
Quod autem sit in uenis ex fetore declaratur urine et ex dispositionibus antecedentium patrum. et
ex hoc quod superfluitatum multitudo in uenis
generari solebat. aut earum paucitas et
uelocitas expellendi eas a se. aut
cum necessitatem medicandi eas faciebant.
et ex dispositione urine ei si erat clarum aut
turbidum. Et si hec quidem significationes
apparuerint declarabitur quod in uenis existit.
et si non. sunt extra. quod si lassitudo ex superfluitatibus est extrinsecus et sit uenarum
intra mundo. sufficit ei exitum reuulsio
nis et augmentum regiminis quod in capitulo ulcerose diximus quando accidit propter exercitium.
Et si alia diuisio fuit non cogites exercitare ipsum. immo fac eum ociari et
dormire et esse famelicum. et inunge ipsum
semper circa noctem ex oleo et balnea eum aqua
tepida si balneum tollerare potuerit
secundum conditiones quas diximus. et utatur ex
eo quod diximus. cum tamen cibum sit bonum quod
sit ex genere eorum que sorbentur. et sit illud in
quo non est uiscositas in mixtum nutrimentum
et hoc quidem est sicut ordeum et spelta. et ex caune
nolaniui et ex siruppis sit siruppus acetosus de melle et ydromel et uinum album et subtile. et hoc modo uinum ei ne prohibeas quoniam est maturans et prouocans. uerumtamen ipsi in primis dare debes in paruum
in quo aquositas sit ex eo mutetur ad
album et subtile. quod si hoc regimen ei non profuerit. humor in ade est. superante igitur euacua
et si superans fuit sanguis aut cum eo
fuit sanguis minues eum. et si non ueniente resolues. aut facies hoc et hoc. fortasse tibi
uidebitur de sanguine. et tamen caue ne aliquod horum facias si cognoueris quod uirtus
sit debilis. genus autem humoris cognosces per urinam et sudorem et dispositionem somni et uigiliarum. cumque somnium se remouerit te regente eum regimine bono. erit
significatio mala. quod si cognoueris quod bonum
sanguis in corpore sit paucus. et quod crudi
humores sint superiores. fac eum quiescere.
et da ei ad comedendum et bibendum res que
subtiliant. et non des ei ad bibendum res que

multam habent caliditatem. Et da ei adbibendum aliquid in quo sit masio. Sicut siruppus acetosus de melle. quod sit necesse fuit in
uirtute subtiliantium augmentum per te. preterea uinum quod concedit in aqua ordei quod bibit parum piperis. et si necessarium fuit diacuminum et diatrion pipereon propter humorum cruditatem. da ei sicut ei uidebitur. ante comestionem et post ipsam aut in tempore dormitionis. et sit ei mensura coclear paruum. et diacalamentum quod non est bonum. quoniam prohibet nimium in calefaciendo. Si in autem pectore sanaueris humores crudos in uenis non esse. Et in radicalibus continentiam membris fricationes adhibe. et preparentur matutinis cum oleis laxatiuis. et da ei adbibendum ex calefacientibus. ut ipsorum calefactio ad cutem perueniat. et in iunge ei quietem longam. preterea fac eum tepida aqua calida balneari. et da ei ex diacalamento absque timore. Et tamen oportet ut sit ante quam comedat et excitetur. quod si post comestionem necessarium fuit ei quod stomachum iuuet. non des ei quod sit uehementer prouocatiuum sicut diacalamentum. sed sicut diacuminum et diatrion pipereon. Sitque quod ex quolibet eorum dabis res modica aut diacitonite et possibile quidem est ut quod ex diacitonite dabis sit plus eo quod dabis ex illis. postquam consideraueris ne corpus sit uehementis caloris accidentaliter te dante ista. Istis preterea confert oleo inungi camomillino et anetino et amaracino et reliquis abi
stis. aut confortetur cum resina. aut cum resina et duodecuplo ipsius olei. Cum autem sanaueris humores in uenis et foris simul esse. esto de maiori sollicitus. et tamen minorem non dimittas. quod si hec duo equalia fuerint. primo intende ad digerendum cum diatrion pipereon in quo si uolueris adiunge petroselinum cum foliis anisi. ad hoc ut sit magis diureticum. et si uolueris admisce ei parum diacalaminti. postquam minueris ex eo quod accepit de diacumino et diatrion pipereon. et processeris in hoc secundum ordinem donec ad ultimum purum remaneat diacalamentum. Cum autem in quo est in uenis digestum et egreditur et remanebit sollicitudo ei quod est extra uenas. diacalamentum quemadmodum satis erit ad hoc confectus et impedies primum. Istos uero in quibus res due coniunguntur ab omni re uehementer attrahente ad exteriora aut interiora custodire debes. quia propter non conuenit eis dare debes. nisi quod uetitem

inferius deponatur. Non autem permiseris quod
subtilient et inadatur et maturetur. in quantum
extrahes eos. cumque lassitudo quieverit et
color meliorabitur. et urina maturabi-
tur fricabis eos multum et pauco ex
actionibus exercitio. et consideratus si aliquod egri-
tudinis residuum fuerit quoniam dimittes etc.
Et si nichil residuum fuerit duces eos ad
suos usus ordinate donec perducas ad
illud quod solebant uti ex balneatione et un-
ctione et fricatione et exercitio. et ad ulti-
mum tandem unguentorum quibus utuntur lassati
confortativa. quod si aliqua istorum lassitudo
residua fuerit cum sensu ulceroso redit
ad totum regimen. quod si absque ulceroso
sensu revertitur. ipsum cum residuo sic reget.
Et si mixte est ad venerit significati-
ones et fortis lassitudo sensu percep-
ta non apparuit permitte eum quiescere. Lassi-
tudinis autem extense cum hoc est repletio
sine humoris malitia. et eius quae est medi-
catio in corporibus male complexionis est
minutio et regiminis subtiliatio.
In corpore vero de quo loquimur est subtiliatio et in-
casio. tamen postea adiuvetur cum quibus diximus apo-
stemose autem medicatio est succurre-
re cum minutione ex vena quae pertinet membro
in quo est plurimum lassitudinis et in quo lassi-
tudinis apparuerit prius. et ex matre
sua. inter membra fuerit inequalitas et for-
tasse necesse erit ipsum secunda die minuere
immo adhuc tertia et forte quarta. ergo ipsum in prima
die minue aliquantulum cum apparet. et non tar-
des illud neque in ipso invigilare. et in die se-
cundo et tertia minue eum in solis occasu. oportet
postea ut sit eius nutrimentum in die primo aqua
ordei aut sucus spelte simplex non accide-
rit febris. Sed si febris supervenerit. a-
qua ordei sola. et in die secundo istud cum
oleo in frigiditate aut tempore sic oleo
amigdalino. et in die tertio sit sibi cibo
cum lactucis aut cucurbitis aut mal-
vis ortulanis. aut acetula. et ex pi-
scibus petrosis in tafeia. et in hac die quan-
tum possibile fuerit a potu aque prohi-
beatur. cum autem in die tertio iam non poterit
tollerare tunc poterit cibum bene appetere
et digerere. dabitur ydromel aut vinum
album subtile aut temperatum. et caveat ne
plus evacuationes [illegible] quantum est necessarium ex
cibo subito. quoniam cibus indigestus ad ve-
nas trahetur cibus modis. unde eorum est quoniam
cum cibus fuerit paucus stomachus cito evacuatur et con-

citur ei ut retentiva virtuti expulsive adi-
tive. Sed cum multus fuerit non cito ex eo stoma-
chus evacuatur. immo fortasse attractiva expulsive
iuvabit suam expulsivam virtutem. et simi-
liter receptaculum quod est in partibus concavis
eius quod est prope ipsum. et secundo est quoniam multus non bene
digeritur in stomacho. et tertio quoniam multus multum
venas transmittit nutrimentum quod venenum et
digerere non valet. Cap. xvii. de regimine
corporum quorum complexiones non sunt bone.
Corpora ista aut sunt quibus supervenit er-
ror aut in creatione male fuerunt impe-
dita. et illa quibus supervenit error sunt quorum
complexiones naturales sunt convenientes. si autem
sumpserunt complexiones malas in hora prolon-
gum errorem in regimine donec inveniatur que-
verunt. male vero impedimenta sunt quorum
complexiones a radice sunt non convenientes.
Eorum autem quibus supervenit error. error est per
iniquitatem et qualitatem sciendus est. et cum
contrario medicanda. et hoc fortasse cognoscetur
ex dispositione figure corporis. Impedimentum vero
male sunt dispositionibus quorum accidit corru-
ptio ex complexione eorum prima. aut ex
eorum compositione. ab eis igitur incipiemus no-
minando senes. Cap. primum doctrine
tertie dictionis tertie. et est sermo universalis.
Summa regiminis in regendo senes.
eorum est oportunum quod calefaciat et humectet
simul. ex nutrientibus. et balneis. et
potibus. et sompno prolixo. mora multa
in lecto. et maiore quam iuvenum. et exca-
sidua urine eorum provocatione. et expul-
sione flegmatis ex eorum stomachis per via
intestinorum et vesice. ut nature le-
nitas eis duret. eis postea multum
confert fricatio temperata in quantitate et
qualitate cum oleo. deinde equitatio aut
incessio si debilis fuerit ab equitatione.
ad illum autem qui ex eis debilis fuerit fri-
candum semel aut bis redeundum est.
ex aromatibus postea aliquid bene redo-
lens assidue odorare debet. et precipue
quod calidum temperate existit. et oportet ut post
dormitionem cum oleo inungatur. quoniam hoc
virtutem excitat animalem. deinde equitet aut
incedat. Cap. ii. de nutritione senum.
Nutrimentum senum paulatim est partiendum.
et paulatim bis aut ter nutriendi sunt
secundum digestionem eorum et fortitudinem et debi-
litatem. et comedant in hora secunda panem
bene factum cum melle. et in hora septima
post balneationem. que ventrem levat ex ci-

Marginal notes: vel medicetur; In alia: fuerit vera inequalitas inter membra; vel locetur; vel pulsus; vel fiet eum; ei; No; quibus; vel bone; vel principio; aut moveat; in alio tertia.

quam post in nationibus. Et iuxta noctem cibum laudabilis nutrimenti. Et si fuerint fortes in cena sua augmentum parum faciat. Et ab omni nutrimento caveat ex quo melancolia generatur aut flegma. Et ab omni calido acuto. Et siccativo sicut est caugliamnich et canguabil, nisi secundum modum medicationis adhibeatur. Quod si ex his aliquid fecerit quod non debebat et ex eis que sunt prime speciei comederit sicut quod salitum est et melongias et carnem siccam salitam et silvestrium animalium et pisces duram carnis habentes, temperetur melonibus et citrulis et cucumeribus. Et si secundum commiserit errorem et comederit caugliamnich et sebene et buin, medicetur ex contrariis. Sed tamen eis non sunt danda nisi subtiliativa cum secutum fuerit sic quod in eis sunt superfluitates. Cum autem mundati fuerint nutriantur ex humectativis. Deinde paucis ex subtiliantibus cum cibo utatur sicut in ipso dicemus. Lac vero ei qui ex ipsis bene appetit et digerit confert. Et precipue ipsum excitatur (?) in parte epatis et ventris non sentit in pruritum nec dolorem quoniam lac nutrit et humectat. Verumtamen quod ex eo melius est est lac caprinum et asininum. Et ex proprietatibus quidem lactis asinini est quod non fit caseus et descendit cito et preparetur si fuerit cum eo sal et mel. Oportet tamen ut lac ob fuerit (?) in quo pascuntur nec herbe que in nascuntur sint ponticie nec acute nec acetose nec multum salse. Olera autem et fructus quibus senex utitur celeriter sunt sicut sicla et apium et parum porrorum que coquere debent condita cum almuri et oleo. Et post ipsam comestionem ipsorum ideo ut in eorum naturam mollificando iuvet eis quoque confert. Similiter horis quibus consueverint dormire dormiant. Et in tribus (?) post(?) mirabolani est ex medicinis que eis confert. Et similiter plurima eorum que sunt ex mirabolanis calidis siccisque cum quantitate qua tamen calefaciant et digerant. Et non quod eorum siccent. Quoniam oportet ut eorum nutrimenta sint humectativa que non patiantur ab istis nisi secundum viam calefaciendi et digerendi et non secundum viam siccandi. Ex eis vero quibus nescitur ad suas leniendas naturas et conveniunt corporibus eorum est volubilis cocta cum aqua et sale et ut boni sit saporis cum almuri et oleo condita et radix polipodii cum in iure galline posita fuerit aut in iure sicle aut in iure caulium. Et ex eis quidem quibus in cibo utuntur ad suas mollificandas naturas et ipsorum corporibus confert sunt ex fructibus ficus et precipue in estate et ficus sicce cocte in aqua et melle si tempus fuerit hyemis. Verumtamen oportet ut hoc totum sit ante comestionem propterea ut eorum leniat ventres. Quod si eorum nature taliter se habuerint ut una die leniatur alia die non excusatur solutivum et lubricatio certiana. Quod si fuerint nature eorum leniter die uno et constringantur duobus diebus sufficiet eis aliquid tale ut volubilis et aqua caulium. Et illud quod est inter semen cartami cum [illegible] et [illegible] ad magnitudinem unius avellane aut duarum et ut multum tamen quoniam ipsorum naturam suam mollificat prestare (?) et absque (?) interiora sine lesione. Mediana quidem composita ex medulla cartami et decuplo ipsius ficuum siccarum confert eis. Similiter et quod ex eo (?) potu sumitur ut nucis magnitudo. Enema quoque cum oleo eis confert quoniam in ipso cum evacuatione est iuvamentum mollificandi intestina. Et precipue cum ex oleo fuerit dulci. Ab acuto autem clistere caveat quoniam ipsorum siccabit intestina. Humidum vero clistere et unctuosum est ex rebus eis magis conferentibus cum ipsorum ventres aliquibus diebus constricti fuerint. Sunt preterea eis alie medicine ventrem lenientes quas in antidotario nominabimus. Oportet ut in senibus et decrepitis fiant evacuationes absque minutione quantum plus fuerit possibile quoniam ipsorum venarum tempore solucionis est eis maior prestationis iuvamentum.

Cap. iii. De vino senum.

Vinum eis melius est vetus rubeum et urinam provocans et calefaciat simul. Novum autem et album vinum sibi caveat nisi se post comestionem balneaverint et sitim habuerint. Tunc enim dabitur eis vinum album et subtile pauci nutrimenti ideo ut sit loco aque. Ab illo vero quod ex vinis est dulce et opilativum caveat.

Cap. iiii. De aperiendis senum opilationibus.

Si eis acciderint opilationes quarum facilior est ea que ex vino provenit potatione oportet aperiendum cum diacalamento et diatrion et piperon et pulverizatione piperis super vinum. Et si allea et cepas comedere consueverint comedant. Tyriaca quidem eis multum confert. Et precipue cum opilationes acciderint. Et similiter athanasia et [illegible]. Ipsi vero per eas mollifi-

vel albo · i. in principio · vel simari (?) · vel sapido · i. blem · no · i. mutabili calidis

In unctione ex oleo

candi sunt cum balneo et oleo et nutrientibus sicut aqua carnis et spelta et ordeo. et si bibe-
rit ydromel conferet eis et securos eos
faciet ne accidant opilationes et dolor
iuncturarum propter quod in ipso adductum fuerit si opi-
latione in aliquo senserit membro aut prepara-
tiones ad ipsam. illud quod sit ei proprium sicut semen
apii et radix eius in mensibus urine. quod si opila-
tio perversa fuerit. aperiatur ex eo quod est fortis si-
cut petroselinum. et si opilatio fuerit in pul-
mone aperiatur cum aliquo quod sit sicut ysop
et capillus veneris et cassia lignea.
et his similia. **Cap. v. de fricatione senum.**

Oportet ut in quantitate et qualitate sit tem-
perata. et ne ullorum membra debilia contin-
gantur in colera. et si fricatio in eis
habuerit impetuositas. in mulieribus pannis con-
sis aut manibus asperis fricetur. hi namque con-
eis conferunt. et in fine solationes egrum membrorum
eorum prohibet. **Cap. vi. de exercitio senum.**

Exercitium senum diversificatur secundum disposi-
tionum corporum eorum diversitatem. et secundum illas
quas ex egritudinibus accidentibus solent. et secundum
usus ipsorum in exercitio. nam si eorum corpori-
s in ultima fuerit equalitate potentia conveni-
entia eis erit exercitia temperata. et si fuerit
in eis membrum quod non in sua meliore consistat
dispositione. sit ei exercitium alia sequens exercitia. ubique. si aliqua contingunt in capite
accidit vertigo aut epilepsia et materie
ad collum descenderint et frequenter consue-
verint ascendere vapores ad caput et cerebrum.
non confert ei exercitium in quo caput curvatur aut
declinatur. Sed exercitio uti debebit quod fit
incedendo et currendo et equitando. et omni exercitio
quod fit ad stimulandum inferiora. Et si
egritudo in pedibus pedum fuerit exercitatio u-
tetur quod fuerit ex superioribus sicut manuum ma-
nibus extere et plicare lapides et eleva-
re. et si egritudo fuerit in medio sicut
splene et epate et stomacho et intestinis erit
ei utilia exercitia duarum extremitatum
nisi sit aliquod quod prohibeat. quod si egritudo
in parte pectoris fuerit. exercitium infe-
riorum erit ei necessarium. et si in rene aut vesica fuerit non confert ei nisi superiorum exer-
citium. et hec membra in exercitio preter non
ordinentur ad hoc ut ex eo fortiora fiant
et hec quidem in senibus diversificantur ab eo quod est
in aliis etatibus et in primis senibus (decrepitis)
quibus confert plurimum ei quod confert senibus.
Istis namque membra debilia fortiora fieri
debent ordinare secundum modum exercitii quod est

In alio [illegible]

Similiter ad extra [illegible] a sinistra.

Similiter medietas prima

Et sic ad extremitates similitudinum.

eis conveniens et unumquodque sunt membra non infirma
et quantum exercitatur. et est quantum hoc non excedit. Si autem
fuerit calida aut sicca aut fuerint in eis
materia aut ad putrefactionem declina-
verit. et non fuerit in eis maturatio. **Vicesi-
ma quarta de regimine corporis cuius complexio
non est conveniens. et est quinque capitula. Capitulum
primum. doctrine quarte. dictionis tertie. de ter-**

Docendum quod **certificatione complexionis superflue**
malitia calide complexionis aut **caliditatis.**
est cum equalitate aliarum passivarum aut
convictoria siccitatis aut humiditatis.
Cum autem alie passive fuerint equales. sci-
endum quod caliditatis augmentum erit secundum
terminum et non erit superfluum. quoniam sine sic
caret. cum autem calidum existit cum sic
etate. possibile est ut complexio ista in
sua dispositione longo permaneat tempore. cali-
dum cum humiditate sociatas non durat. quoniam
humiditas quando superat caliditatem et ex-
tinguit ipsam. et quando caliditas superat
humiditatem et siccat eam. dispositio ergo hu-
ius complexionis in qua humiditas superat me-
liorabitur in complemento iuventutis et fiet
equalis in eis. cum autem descenderit humiditas ex-
terna augmentari incipiet et caliditas
minui. ergo dicemus quod summa regendi
complexionem habentes calidam in duabus est col-
lecta intentionibus unaquaque est secundum quam est vo-
luntas reducendi eos ad equalitatem. et
altera est secundum quam est voluntas conservandi
sanitatem sicut est. prima vero habere possunt
occasionem quia suas consueverint actiones secundum
plurimam tollerantiam in tempore quo ordinate
ad equalitatem redeant. Ipsos namque absque
ordinis regimine perducet eorum corpora ad egri-
tudinem. Sed et secundum possibile est si sit
eorum regimen ex nutrimentis que eorum sit
convenientia complexionibus ita ut conserve-
tur qualitas que in eis est reperta. Quicumque
autem complexionem habent calidam in duabus
passivis temperatam fuerint sanitatem in prin-
cipio ipsorum pigriores erunt. et fiet ipsorum
complexio dentes et pilos velociter nasci. et
erunt fecundi et clari in urina et veloces
in incessu. cum autem in annis perstiterint
incedet in eis caliditas et augmenta-
bitur siccitas et accidet eis complexio in-
dicativa (?). et in multis quidem eorum multa
colera rubea generatur. ipsorum vero regimen in ipsa
etate debet esse sicut [illegible] regimen
et cum mutabitur suum regimen mutabitur
regimen ad illud regimen in quo elaboratur

vel quia tunc habent ne ad putrefactionem

vel apertum

vel ad

no

no

vel [illegible]

[illegible]

vel humidi

vel tota

ut ipsi provocet urina et coleram evacu
et rubeam secundum unam duarum partium ad
quam declinant superfluitates partis et
fluxus ventris aut partis urine. Quod si solat
ivam ad deponendum humorem et evacuan
dum non suffecerit, innovatum quod adiu
vet ex rebus lenibus sicut potum multe
aque calide solum cum nabet. Et in so
lutione quod venter sit cum aliquo quod sit
sicut violarum mirabolanorum et tamarindi.
Et qui manna et tereniabin et tarasset.
Ipsorum preterea exercitium est alleviandum
et oportebit ut cibus detur eis qui sit levi
digestionis et fortasse necesse est ut balne
atione indie sequatur. Et oportebit etiam
ut ab omni re calefaciente prohibeantur.
Quod si ex balneatione post comestionem non se
serint extensionem et gravitatem in parte epa
tis et ventris sequire eam utique. Et si aliud
eorum accidit apozima eis detur sicut apozi
ma absinthii et mediane exaloe
et aniso et agrimonia amaris cum oxi
melle et balneationem post comestionem di
mittant. Hec autem apozima eis danda
sunt postquam prima cibi digestus fuit. Et
antequam secundum sumant, in hora tamen inter quam
et comestionem secundi spatium intueatur tem
poris. Et hec quidem est inter exercitationem ma
tutinalem et horam in qua balneant. Ipsi
preterea oleis sunt semper inungendi. Et vi
num eis album et subtile in potu tribuen
dum est, et debilitat eos aqua frigida.
Et illi quidem qui apud terram complexionem habent ca
lidam et siccam, hi toto sunt digniores, qui
vero complexionem calidam et humidam habent et
putrefactioni sunt apti. Et ut materie ad
membra descendat, exercitio uti debet quod
multe sit resolutionis et levi ne ca
lefaciat cavendo a motu qui in humo
ribus ebullitionem apparere faciat, quoniam
ex eis plurimum ab exercitio se cavere
debet est ille qui non consuevit. Et melius quidem
est ut exerceat post evacuationem et ut bal
neetur antequam comedat, et ut studeat
in expellendo superfluitates omnes. Aliqui
tamen invenerunt tempore se consuevisse mi
nutionem et evacuationem.

Cap. ii. de recti ficatione complexionis in qua est frigiditas cum augmento.

Hi qui frigidi sunt, creatis in nulla quidem ex eis indiviabus passimus
equalis fuit elaborandum est ut eis innatus
calor secundum augmentum perdat cum nutrim
entibus calidis inter humiditatem et siccitatem

temperatis et unguentis calefacientibus et ele
ctuariis magnis et evacuationibus hu
moribus per eis et balneationibus sudorem fa
cientibus et exercitiis iuvantibus eos. Hec est
aliquo tempore in humiditate sit temperata acci
dit tamen eis ut humiditates in ipsis prop
ter frigiditatem generentur. Illorum autem in quibus cum hac est
siccitas regimen est ut sit ipsi inter regi
men senum.

Cap. iii. de regimine corporis quod egritudines incurrit velociter.

Ista autem ad hec sunt parata propter repletionem sui. Et ideo quidem
in ipsis temperandum est humorum quantitas aut
propter acutos humores qui in eis existunt. Et
ideo quidem temperanda est humorum ipsorum qualitas
et eligendum est eis ex nutrimentis illud quod
nutrimentum prebet medium inter multum et pau
cum, et humorum quantitatis est cum equalitate quan
titatis nutrimenti et augmento exercitii et fri
cationis antequam balneentur. Et si exercitii et fri
cationis usum habuerint, aut cum leviore e
orum si non consueverint, ut eis permittatur ab
et in una vice suam compleat satietatem.
Et si in ipsorum corporibus sudor fuerit facilis
et consueverint, fiat ut ipsi aliquibus su
dent in abis. Et si tarditas comesti
onis ipsorum non fecerit ut colera rubea in
eorum fundatur stomachos retardetur ipsum usque
post balneum. Quod si fecerit permittatur antequam
balneetur. Et hora quidem temperata sit pro bibi
tori in non affuit est post quartam horarum dicte
qualiter. Et si infusio colere rubee in eorum
stomachis nocumentum fecerit quod diximus, cum pre
mittatur cibus. Deinde si fuerint significati
ones opilationum in epate. Si autem
propterea quod colera rubea in ipsorum est stomachis fundatur
stomachus cibus fuit similius antequam balnee
tur et opilationum in epate significati
ones senserint cum aptius provocantis
suis convenientibus complexionibus medicamentis.
Et si cum hoc in capite nocumentum senserint,
cum ambulatione succurratur. Et si ei cibus
in stomacho corruptus fuit et propterea descenderit
post est hic lucrum. Et si non deponatur cum
diacimino aut ficubus cum semine
cartami confectis, cuius confectio est nota.

Cap. iiii. de incrassatione macri.

Causarum macieri fortior sicut in qua ibi
est siccitas complexionis et melancolie et sic
catis aeris. Melancolie enim cum sic
cat nutrimentum non recipiunt et augentur
siccitas et macies. Fricatio igitur ipsi ad
hibenda est antequam balneetur que sit medi
a inter asperam et lenem donec rubeat cutis.

in alio est nutrimentalibus

in al' humorum quantitas temperamentum

facilior

vel infusio

in alio serviatur

vel solutione

deinde fortior fricatio fortior fiat. postea emplaustrum ex pice supponatur. deinde tempe- re extractus postquam absque tarditate balneetur deinde siccatis mundilibus exsiccetur. postea paruo inungatur oleo. deinde cibum sumat secundum conuenientem. Et si ipsi etas et tempus et consue- tudo aquam tolerauerit frigidam. ex ea super se fundat. finis autem fricationis quam ante perfusionem explorarum permittitur. est ut infla- tio non incipiat consumi. et hoc quod est propin- quum ei quod in augmentando membrum prius diximus. complementum uero locutionis de hoc inuenietur in libro de pulcritudine quem libri.

Velamina sit mundile et est pannus quo cooperiuntur pudenda in balneo.

Capitulum quintum de extenuatione crassi.

Positus regimine ut descensus cibi a stomacho eius et intestinis sit uelox nec compleatur messaraycarum sugat in ipso et ut cibum sumat qui sit multe quantitatis et parui nutrimenti. et frequenter balneetur antequam comedit. et exercitium festinum et olea resolutiua. et de electuariis trifera minor et electuarium de lacca et tyriaca et ut ieiunus bibat acetum et almuri. Et nos quidem nominabimus hoc in dictione de decoratione.

In alio digestio eius

Doctrina quinta de motibus et est capitulum unum et summa una. Capitulum doctrine quinte dictionis tertie de regimine temporum.

Iuuens quidem cum rectificatione aeris. in primis succurrendum est ad minuendum et ad bibendum catartica scilicet quod necessarium est. et secundum consuetudinem. In ipso quoque per se uomitus prouocandus est et omnes res multum calefacientes et humiditates sunt dimittende ex carnibus et potibus. et mittentes subtiliandum et exercitatio utendum tempore quod fit maior exercitio estatis. aliquando quoque estatis non repleatur qui interno ipsum patiatur et in potu sumat siruppos et rob extinguentes et a rebus abstineat calidis. et ab omnibus amaris aut salsis aut acutis. In estate non minuatur ex cibis et potibus et exercitio et maneat quies. et extinguentia bibat et si potest uomat et semper in umbra moretur et in loco cooperto. In autumpno autem et precipue in eo quod diuersa aeris conseruatio facienda est regimine meliore et omnia siccantia sunt dimittenda. et cauendum est a coitu et a potu multe aque frigide et ipsi fusione super caput neque in loco frigido dormiat in quo ei cum tus occupetur. nec repletus dormiat. et caueat se a calore estiuo et frigiditate matutinorum. et suum custodiat caput ne frigiditati obuiet. a fructibus quoque qui sunt in tempore illo se caueat ne excessiue multum comedat nec balneetur nisi cum tepida. cumque dies cum nocte equalis fuerit euacuetur ne superfluitates in hyeme constringantur. Et in multis corporibus sit melius ne in autumpno aliquid faciat ut humores feruescant et moueantur. immo cius est melius ut ipsi quieti permaneant. quod si iam uenerit ne uomitus in autumpno fiat quoniam ad febrem perducit. uinum postea uehementer debet esse aquatum. et non sit superflue. Scias quoque quod in multis pluuiis in ipso consistit securitatio ab ipsis malitia. In hyeme non multum laborare debet et copiosum comedere nisi fuerint medicinalia. quoniam si sic fuit exercitium eius augmentandum et abs minuendus. Et postea ut triticum panis hyemis sit fortior et fortioris soliditatis quam panis estatis. et similiter est in carnibus et uinis que sunt sicut ipse et ut sint holera quibus uescatur sicut caules et sicla et apium et non atripices neque bliti neque portulaca neque scariola. amplius corporibus sanguineis accidunt egritudines in hyeme. quibus si acciderit medicinando succurrendum est et cauteriando si oportuerit. Impossibile namque est non in ipsa accidit egritudo non propter magnam causam et apparue- sicalidi fuit. Calor enim innatus qui est regitiuus in hyeme uehementer fit fortis propter quod a resolutione saluatur et constrictione conuigit. omnes postea naturales uirtutes. similiter melius perficiunt operationes. ypocras quoque iussit et quod melius est in ipso uentrem soluere quam minutionem facere et aborret uomitum in ipso. et uidetur ei quod in estate sit bonum. quoniam humores in estate sunt natantes et in hyeme ad sustentandum subsistendum declinantes. ipsum igitur immittere aerem non cum corrumpit aut fit pestilentialis obuiandum est exsiccando corpus et temperando domum cum rebus que suis uirtutibus infrigidant et humectant. et hoc quod est quod magis est faciendum in pestilentia aut calefiant et faciant quod sit contrarium ei quod ex aeris corruptione peruenit. odores postea boni sunt res in hoc magis conferentes. et precipue cum putauerint quod sit complexioni aeris contrarium. In pestilentia quoque nocentis multum aeris attendi est minuenda. et hoc quod fit cum odor et euentancie acta. postea multotiens eleuatur aeris corruptio. et etiam quod conuenit in lectis se-

vel extendit

i. humores.

vel amplius

i. meridiano.

In alio corpus

dere et hospitia que vehementer alta quia venti corrumpunt. Multotiens quoque est principium corruptionis aeris ab ipso aere propter aliquam causam que advenit ex corruptione manantium aerum, aut propter rem celestem cuius qualitas non est hominibus cognita. In huiusmodi igitur ad domos subterraneas est fugiendum aut ad domos que parietibus undique sunt circumdate et ad cameras (vel caules). Suffumigationes autem que aerum putrefactiones sunt rectificantes sunt sicut cipri et thuris et mirti et rose et sandali et aceto postea in albo et potu vini in pestilentia. Nocumenta ipsi sequitur ratio. Et nos quidem in libris particularibus narrabimus complementum eius quod est dicendum de hoc. **Summa est octo capitulorum. Capitulum primum summe doctrine quarte fen tertie est ad succurrendum accidentibus que prognosticant egritudines.**

Ille autem tremor cordis assidue accidit de se ipso sit sollicitus ne subita incipiat mortem. Ille autem frequenter accidit iliculus (?) et scotomia de se ipso sollicitus existat et humorem evacuet crossum ne ad epilensiam perveniat et apoplexiam. Qui in toto corpore fuerit salute regatur flegmatis evacuatione. Ideo ne hic huius spasmum invadat et apoplexiam. Et similiter cum perduraverit ut sensus sint tarde (?) et motionum adsit debilitas cum replicatione. Cum membris multotiens acciderit ut sensum amittant, regatur cui hic accidit cum evacuatione flegmatis ne ad palisim perveniat. Cum faciens multum salierit, cui hic accidit regatur purgatorio cerebri antequam ad torturam deveniat. Cum facies vehementer rubuit et oculi et lacrime fluxerint et lumen effugit et capitis dolorem habuit minutione regendus est et solutione ventris et his similibus ne invadat frenesim. Cum multa causa affluit tristicia et multus timor regendus est adusti humoris evacuatione ne ad melancoliam deveniat. Facies quoque cum rubet et tumet et fuscitati attinet (?) et fit hic perditas portendit lepram. Cum corpus fuerit grave et lassum et vene apparuerint minuendum est antequam vene fissura accidat aut apoplexia aut mors subitanea. Cumque in facie tumoris parum (vel discurrit) apparet et in palpebris et extremitatibus dispositioni epatis est succurrendum ne invadat ydropisim. Cum stercoris fetor multum fuerit regimine utendum est removendo eius putrefactionem antequam ad febres perveniat. Urine tamen significatio est in his deterior. Cumque lassitudinem et fracturam videris, time febres quod accidat. Sicut cum comedendi appetitus cadit aut augmentatur significat egritudinem. Et ad summum omnes res que de suo mutantur usu scilicet desiderium aut egestio aut urina aut coeundi voluntatis aut sompnus aut sudor aut corporis pruritus aut ingenii acuitas aut sapor (vel gustus) aut sompniorum visus cum augmentatur aut diminuitur aut suam mutant qualitatem prognosticant egritudinem. Et similiter usus non naturales sicut emoroydarum sanguis aut menstruorum aut vomitus aut ex naribus sanguinis fluxus aut consuetudo desiderandi rem aliquam sive mala sit sive non sit mala quoniam usus (vel consuetudo) est sicut natura. Et propter hoc non debet abstinere quod non cum multum malis. Quoniam ex eis dimittere debet ordinate dimittat. Sed postea cum res particulares particularium rerum sunt demonstrative. Perseverantia namque doloris capitis et eminentie dilatationis prognosticat pupille et descensum aque in oculum. Imaginari contra faciem sicut cimices et reliqua cum mansuum fit et stabile et visus cum hic assidue debilitatur portendit descensum aque in oculum. Cum gravitas et punctura in parte dextra perseveraverit epatis significat (vel membri) egritudinem. Gravitas et tensio in inferioribus dorsi et in ylio cum mutatione dispositionis ab usu nocumentum in renibus prognosticat. Sicut non habens tincturam sicut solebat significat ycteriam. Cum ardor urine perseverat ulcera prognosticat que in vesica accidit et virga. Egestio in ano adustionem faciens prognosticat dissinteriam. Desiderium cassis (?) cum vomitu et inflatione et extremitatum dolor portendit colicam. Pruritus in ano significat cum parvi vermes ibi non affluunt prognosticat emoroydas. Multa carbunculorum nativitas et nodorum magnum prognosticat apostema. Serpigo morfea (vel nigra) prognosticat nigram. Et morfea alba prognosticat albaras album. **Capitulum ii. est dictio universalis de regimine iter agentium.**

Iter agens laboribus abstineat quibus usus non fuerat cum esset cum suis familiaribus. Dolores et labores namque ei accidunt quia propter studium et

multus

In alio omnia membra stupent

In alio in melancoliam cadat

In alio et debile

per similitudinem quia videtur ibi quod sit fractura

In alio soliditas corporis

Item consuetudo est sicut natura

vel malum

In alio apostematum

vel impetigo

impendat. Oportet adhuc ut de se sit sollicitus ne
ad magnas perveniat egritudines. Et
de quo plus sollicitus esse oportet est nutrimentum
et lassitudo sua. Nutrimentum ergo melioratum
oportet et facere ut sit leve et propinquius in su-
me et non multe ut bene digeratur et superflu-
itates in venis ipsius non congregentur. A plus
equitare non oportet plenum ne cibus corrumpa-
tur et necessitatem habeat bibendi aquam et au-
geatur sitis et dilatatio sua. Immo expec-
tare debet cibum usque ad horam hospi-
tandi nisi fuerit propter causam quam postea dicemus
quod si multum ei nocivum fuerit. Iter mediocriter
incedat secundum modum temperatum. Et tamen ne
propter ipsum bibendi aquam necessitatem habeat si-
ve sit ei iter nocturnum sive diurnum. Las-
situdo quoque eius regenda est ex eo quod in capitulo
de lassitudine dictum est. Oportet postea ne eat in-
venas repletas sanguine aut alio. Si corpus
suum prius mundificet. Deinde incedat. Et
si fastidiens fuerit famelicus fiat et dormi-
at et fastidium resolvat. Postea minuam
purgat. Oportet quoque ut qui iter aggreditur utatur ordi-
ne et parum plus solito exercetur. Et si in
suo itinere nocivum fuerit ei vigilare assu-
escat vigilare parum. Et similiter si timet
ne fames ei accidat aut sitis aut
aliud ab istis debet eam assuescere et oportet
uti cibo quo in itinere vult nutriri. Et oportet
constitui ut eius cibus sit in quantitate pau-
cus et multi nutrimenti. Solent postea in fru-
ctus et quecumque humorem generant crudum nisi
fuerit propter necessitatem. Utatur ex eo mediocriter. Et
fortasse iter agenti necessitas superveniet
tollerandi famem; desiderium eius minuatur. Ex
eis autem que ipsum iuvant in hoc sunt cibi facta
ex epatibus assatis et hiis similibus. Et cum ea
fiunt pille cum viscositatibus et adipibus
liquefactis fortibus et amigdalis et oleo a-
migdalino sitque adipes sicut adeps re-
nalium. Quarum unam cum comederit famem
longo tempore tollerabit. Quidam quoque retule-
runt quod unam libram comederunt olei viola-
ti in qua adeps resolutus fuit donec non repleti(?)
similitudinem consueta fuerit decem diebus postea
comedere non desideravit. Et similiter contingit cum ne-
cesse est ei tollerare sitim. Secundum ergo defer-
re debet ex medicinis sitim extinguen-
tibus quas in libro tertio in capitulo de siti dicemus
et sunt ex semine portulace tres. x. cum ace-
to bibat et diminuat nutrimenta sitim fa-
cientia sicut pisces et capares et salsa et
dulcia et minuat loquelam et molliter in-
cedat. Cuique aqua cum aceto biberit parum
circa ei sufficiet in sedando siti ubi non
multa invenitur aqua.

Capitulum iiii. de modo cavendi a caliditate que fit in itinere

Hos et non et regimen iter agentium in caliditate ipsi
regant se ipsos. Res in suo fine ad hoc
perducet quod debilitabuntur et eorum resolven-
tur virtutes ita quod se movere non poterunt
et superabit sitis. Et fortasse sol eorum in-
grediet cerebra. Quare propter studere debet ut ve-
lamini cooperimento a sole suo tegat capi-
ta. Et similiter debent iter agentes pectora sua
custodire et epythimare ex talibus quale
est mucilago psilii et succus portulace.
Iter postea agentes in calore quando necesse est
aliquod comedere antequam eant sicut ius ordei
et sirupum de fructibus et reliqua ab eis. Quibus
cum equitaverit et in eorum interioribus minus calefactis
multum debilitat eos resolutio. Et non
erit in eis restauratio. Sumere ergo debet
ex eo quod diximus aliquantulum. Deinde incede-
re donec de sto descendat et non videt. Hinc
a postea defendere debet oleum rosatum et vi-
olatum. Ex quo hora postea in suis dorsis
inunguatur. Ex illorum postea quibus [illegible] ex
calore accidit nocumentum reducuntur dispo-
sitiones propter natationes in aqua frigida. De-
inde melius est ne hoc cito fiat si paulatim ex-
petetur. Deinde ordinate ad ipsam accedat.
Qui autem venena timent nares et
os vestita ligare debet et tolleret
laborem in hoc. Debet et prius cum lacte absque
butiro cepas comedere quoniam cum cepe in ipso
fiunt membra. Aut nocte una in-
fuse comedat cepas et sorbeat lac. Et oportet
ut sit cepe antequam in aceto mittatur for-
tis incisionis. Sit postea illud quod odorat
oleum rosatum et oleum de seminibus cucurbite
quoniam malitiam venenorum removet quando ti-
met. Cum autem venenum ei nocumentum fe-
cerit super extremitates ipsius aqua pluri-
ma et frigida et facies lavet. Sitque ei
cibarium ex holeribus frigidis. Et super ipsius
caput ex oleis fundat frigidis sicut oleo
rosato et ex salicalibus et succis frigidis
sicut umbilicularis succo. Deinde lavet et a
coitu se caveat. Salsi quoque pisces ei con-
ferunt cum congeneret quod habet. Vinum et cepam
ei confert. Lac postea est ei melior cibus si fe-
brem non habuerit. Et si habuerit febrem que non sit
ex febribus putridis immo ex diurnis et
bibat dolor acetosum. Cuique sitim habuit post
venena sequitur ex collutione(?) [illegible]

i. minoris — no — Hoc quod non est cautum nec repleto — vel vigilare — vel quiescendi — vel tardare — In alio: ut mediocriter [illegible] sicut post dicemus. — donec — In alio cera — No — In alio fortasse indiget ut sustineret eius tollerantia sitis. — In alio autem [illegible] — i. venenosos aeris — de hoc i. lac — sorbeat — vel superfluo caliditatis — vel calor superfluus — cum — i. semper nunc — i. exsiminens

aqua. Si non bibat ex ea donec satietur quare tunc subito moritur. Si timendum est ex eo lutine oris cum aqua quae simul sit et necessitas bibendi ingruerit semel ex ea glutiat parum. et secundo et tertio et deinceps. Similiter quod evenerit in quo ex siti et anxietate fuit ut bibat. et si antequam bibat incipit bibere oleum rosatum cum aqua mixtum et postea bibat aquam erit melius. Et ad summum ille quem calor impedit in loco debet manere frigido et pedes ex aqua abluere frigida. et si fuit sitiens aquam frigidam paulatim bibat et ex cibo quanto digeritur nutriatur. Cap. iiii.

De regendo iter agentem in frigore et congellatorum.

Dico quod iter agentibus infert frigore est res magis timoris. Sed multum custodiat se et muniat omnibus quae sunt necessaria et quanto magis cum non totum quod necessarium est proprium. Quamplures namque inter agentes omnibus quae necessaria erant se texerint et postea frigore mortui sunt quos frigus interfecit. in prima spasmo aut elevati sunt aut congelatione applicati. et moriuntur quadam morte eorum qui opium biberunt aut mandragoram. quod si eorum dispositio ad mortem non pervenit. multotiens in fame incidet quod vocatur bulismum. in quo quod sit faciendum et talibus egentibus iam in suo loco diximus. et res quaedam est melior est ut poros claudat et os et nares custodiat ne in ea aer frigidus subito ingrediatur. et ut extrema custodiat cum eo quod nominavimus. Cumque iter agens in frigore hospitatur non illico se calefacere debet. immo paulatim ordinetur in calore parvo. et ad fortem calorem non cito accedat. immo si ad ipsum non accesserit erit melius. quod si induxerint ei fuerit necessarium secundum ordinem ad ipsum accedat. Et ille qui de convenienti est ab eo separari est quanto eorum vult ire et ad frigus egredietur. hic cum frigus non ad hoc pervenit ut iter agentem debilitet et ei detrahat fortitudinem. Si autem gelatio in ipso operetur necesse est ut festinet ad se calefaciendum et remedium ex oleis calefactionibus. et precipue illis in quibus tiriaca et species castorei. sicut oleum de lilio. Cumque iter agens in frigore hospitatus fuit et fuit famelicus et se crediderit calidum accidet ei calor sicut ex febre mutabilis. Iter agentes propterea nutrimenta habent quae se frigori facile eis faciunt. Et haec quaedam sunt nutrimenta in quibus multum ponuntur allea et nuces et sinapi et asa. et est cum eis mittitur ex piper ut bonum sit saporis condite cum alleis

et nucibus. butirum quod est eis bonum et precipue cum post ipsum forte hauserint vinum. Oportet propterea ut iter agens in frigore non ambulet dum est vacuus. immo impleatur nutrimentibus et vinum loco aquae bibat. et moretur donec in stomacho in suo ventre quiescat et calefiat. Preterea asa quae est ex eis quae in frigore congelatum calefaciunt. et precipue cum ipsa mixtura et ad potandum datur cum integrosis est. ℥. i. asae et vini libra una. Amplius iter agentes in frigore habent ut fiat epythima quae corroborat corpus ne a frigore patiatur. ex quibus est pix et alia ab ea. allia quae sunt ex rebus eis utilioribus quae abacere veneni frigido. Cap. v.

De conservandis iter agentis extremitatibus a nocumento frigoris.

Iter agentis extremitates in primis fricare debet donec calefiant deinde ex oleo calido ea liniat quod sit ex oleis bene redolentibus sicut oleo de lilio et oleo de ben. Mixtos quod est epythima eis convenientes. et si ipsum non habuit oleum et precipue in quo posuerit piper aut piretrum aut euforbium. aut asam fetidam. aut castoreum. Ex epythimatibus quae extremitates custodientibus est. ut supponat eis galbanum et albam quae est secantario. aut sicut alchitran. et non oportet ut stivelarius aut calciamentum quo pes tegitur sit strictum. ita ut pes in eo moveri non possit. quoniam motus membri est una ex rebus prohibentibus ab eo frigus. membrumque suffocatum durius incidit frigus. et cum ipsis quaedam pergameno cooperit et aliquid ei supponitur. et melius ei superponit est magis custodiens ipsum. Cum autem manus aut pes frigus non senserit et ex frigore nichil diminutum non fuerit nec sollicitudo ulla fuit custodiendum ipsum regimine convenienti. Scias quod sensibilia est minime destructionis. et quod iam frigus efficit efficere in ipso operationem suam. tunc ergo excogitare debemus quod in ipso sit faciendum. quod frigus in membro operabitur. et innatum quod in ipso erat extinxit calorem et constrinxit illud quod ex eo resolvebatur in cellu et ipsum putrefactioni aptum effecerit. erit quoniam necessarium facere citotum quod in capitulo de ulceribus est dictum. et precipue de herpetibus estiomenis malis. Si autem frigus ipsum impedierit. et necdum computruerit sed in ille propter consistit proculdubio melius erit ut extremitates in aqua ponantur in aqua porri precipue autem in aqua in qua sicce coquuntur. et in aqua caulium. et in aqua mirti. et in aqua aneti. et in aqua camomille. cocturis ad superponendum est convenientius. et aqua scheet

equitet

In alio possibilia.

aut

imo

appropinquaverit

In alio et dignior hora est ut ... ipsum ... [illegible]

In alio et albardonia est simplex conveniens.

et aque navium. ex napis quoque emplastrum apponere
est medicamen conveniens. ab igne preterea
se cavere debet ne ad ipsum accedat. et oportet quod
de velocitate incedat. et pedem moveat aut
extremitatem. et ipsam excitet et fricet. preterea inun-
gat. et super ipsum aquam calidam ab alto ef-
fundat cum eo quod diximus. Et scito quod di-
minutione extremitates suspensas et quie-
tas in frigore ne moveantur. et nec ex-
citetur est ex maioribus causis que faciunt
extremitates ut super ea frigus. Sed preterea in
hominum quidam qui ponunt ea in aqua frigida
et sentiunt utilitatem ac si nocumentum
ab eis removeretur quemadmodum fructibus
accidit congelatis cum in aqua est proiectio
et frigida fuerit quemadmodum si ab eis
extraheretur congelatio. et ab eis labitur et le-
nitur et equatur. et si ea igni applicave-
rint corrumperetur. Si quando sit istud non mo-
dicum nocumentum. Cum autem extremitates una fusca-
ri ceperit scarpellanda est et sanguis
ab ea extrahendus membro in aqua ca-
lida posito propterea ne aliquid sanguinis in
orificiis plagarum congeletur et non egrediatur
donec per se refrigeratur. preterea ipsi epythimetur
ex bolo armeno et aceto temperatis. quoniam
hec ei removet lesionem. alchitran quoque ipsum
et fine iuvamentum. Cumque res ad nigre-
dinem transierit aut viriditatem et consequitur
ipsam scilicet putrefactionem, procedens non la-
boret nisi ut auferatur id quod computruit ne
id sanum quod iuxta consistit in actualitate pu-
trefiat. et putrefactio paulatim ad
inferiora procedat. Et fiat in eo quod in
suo diximus capitulo. Capitulum vi. de

... est conservando calorem in itinere.

epythimanda ex rebus viscosis in quibus
existit conglutinatio sicut mucilagine
psillii et mucilagine portulace. et sicut
dragaganti in aqua resoluto. et sicut albu-
mine ovi. et sicut tortellis de simila
in aqua resolutis. et videatur quod curetur
navium. Cum autem venerit eam facerit aut
frigus aut sol regimen eius quod res in sermo-
ne de decoratione. Capitulum vii. de conserva-

tione itinerantis a nocumento diversitatis

Aquarum diversitas itinerantis aquarum
ad egritudines magis perducit quam nutrimentum
diversitas. ex hoc sollicitudo est habenda
in rebus aquam corrigendi. de eius autem emenda-
tione est ut vehementer coletur. et fiat ut re-
sudantem eorum multum per resudationem e-
grediatur. Ipsam quoque coquere quemadmodum in hoc

iam demonstravimus eam. eam quoque colat. et
inter puram aquam stillatam. et id quod eam miscet se-
parationem facit. Et magis hoc toto est ipsam sub-
limando distillare est. et cum ex lana retor-
ta fit licinium cuius una extremitas in vas
plenum ponitur. et altera in vas vacuum. et
guttatim aqua ad vacuum dilabitur. et est
clarificandi modus ydoneus. et per eum
multotiens factum fuit. Similiter quoque cum aqua
amara et mala coquitur et proicitur in ea
dum bullit ipsum lutum liberum et guttatim
distillabitur cum lana ad modum primum.
Et similiter et cum aqua pure admiscebitur lutum
liberum in qua non existit mala qualitas.
et preterea quod in sole fiunt ad usum. et preterea coli-
bitur. et ex eo quod eius frangit maliciam. aqua
quoque cum vino bibitur est ex eo quod eius removet
maliciam cum ipsius malicia fuerit ex genere
pauce penetrationis. aqua et cum pauci fu-
erint. et non invenietur tepida cum aceto erit
bibenda. et preterea in estate quoniam hec a multo
excusat potu. aqua preterea salsa cum aceto
est bibenda. et siruppo acetoso in aqua siliqua
et mirti grana sunt proicienda. et sorbe.
Et aluminosa quidem aqua et potica
bibendum est totum illud quod ventrem solvit.
Vinum quoque est ex eo quod per ipsum potatum
confert. super amaras quoque aquas exhibenda
sunt dulcia et unctuosa. et ipsa cum iulep
est miscenda. et ante ipsas aqua acetum est
bibenda. et antequam volutas adsit et re-
movebitur eius impedimentum. et similiter comme-
derit. ante aquam vero stantem et paludis desertum
in qua existit putrefactio non sunt gu-
standa nutrimenta calida sed que stiptica
sunt exhibenda ex fructibus frigidis
et nucela sicut citonia et matiana et a-
cetula. Super aquas quoque crossas et tur-
bidas utendum est allii. Sed ex eo in quod earum
clarificat est alumen in ameum sed ex eis quoque
que diversarum aquarum removent maliciam
sunt eque quoniam sunt ut tyriaca hiis.
et preterea cepe cum aceto. et allea et ex re-
bus frigidis sunt lactuce. amplius ex re-
gimine viatori cum venientem in diversi-
tate aquarum est ut ex aqua sue terre ferat
et cum aqua misceat terre in qua primo hospi-
tabitur. et ferat ex aqua cuiusque hospitii
ad hospitium quod est post ipsum et misceat
eam cum sua aqua. et ita faciet donec perve-
niet ubi vult. Et similiter si ex luto sue
terre susceperit et cum omni aqua ad quam perve-
nerit admiscuerit. et ipsum inveniet conquas-

Marginal notes:

Vel apponere

No

Vel complenti

In alio super eos vertitur — ob

et egrediatur diminutur

Vel permisit — Vel putrefactionem — et in alio corruptionem

Vel cognoscere

et gummi arabico in aqua resoluto

No

In instrumento aque resicce

No

In alio acetum. In alio et glomeres de lana et exprimitur ab aqua in ea prima.

post

aceta

i. ea quibus sunt cibum utuntur

No

sauerit et eam dimiserit quousque clarificetur. aqua postea panno interposito bibenda est ne sanguisuga cum ea egrediatur. et ne que ex maioribus permixtionibus uenerint eam minutam transgluttiat. Et ob hoc acetosius fecit deferre ut ea cum una quasi diuisa aquarum misceat est regimen conueniens.

Cap. viii. de regimine nauigantis in mari.

Nauigatori in mari plerumque accidit uertigo et reuoluitur cum ea. et cum mouetur in eo nausea et uomitus. et hec quidem in primis diebus. sed postea residet et cessat. et oportet ne fortiter retineantur nausea et uomitus. sed dimittatur donec per se per se mundetur. Et si superfluus fuerit retinebitur. tempore preparatio tamen nemo innuit accidat non est mala. et hoc est ut ex fructibus comedat sicut citonia et malagranata et granata. Deinde quia aptum bibitum fuerit prohibebit nauseam ne commoueatur et sedabit eam cum commouebitur. et absinthium similiter sed ex illo et quod prohibet eum ex acetositatis os stomachi confortantibus et uaporem ne ad caput ascendat prohibentibus nutriatur. et hec quidem sunt sicut lentes in aceto et in succo uue acerbe. et parum calamenti et ascer. et parum stracte in uino bono redolente aut in aqua frigida. et est quando ponitur in ea. basce. nares quia etiam cum cerusa sunt epythimande.

Explicit tertia dictio tertia. Incipit dictio quarta in narrando modos medicationum secundum egritudines uniuersales. Egritudines et uniuersales. continens. Capitulum primum dictionis quarte

Dicemus quod est locatio uniuersalis de medicationis ex una dictione.

Tamen iterum complebitur. Una earum est regimen et nutrientia. et alia est uiarum exhibitio. et tertia est operatio manualis. Per regimen autem intelligimus administrationem que fit in causis necessariis innatis que secundum usum sunt currentes. ex quibus est nutrimentum. Et iudicium quidem regiminis ex parte qualitatum earum sunt propria cum iudiciis medicinarum. Nutrimentum est excessus omnibus habet iudicia que sunt eius preter ex quantitatis. Nutrimentum est quando prohibet quantum minuit. quando equat quantum augetur sed non prohibet non cum medicus uult ut natura occupetur in maturatione humorum. Et non minuit non cum uult etiam uirtutem custodire. quia in quantum nutrit custodit partem uirtutis. et quantum minuit custodit partem materie ne non tunc occupetur in digerendo multum cibum. sed ipse quia semper sit solliciter

de eo quod est magis suspectum. et est ut si fuerit ualde debilis. aut egritudo si fuerit multum multum fortis. Nutrimentum quidem ex duabus diminuitur partibus. Una earum est ex parte quantitatis. et alia ex parte qualitatis. et est quod possibile est ponere coniunctionem duarum partium diuisione tertia. Differentia autem inter duas diuisiones qualitatis et quantitatis est. quoniam nutrientes quidem est [illegible] quantitatis et pauci nutrimenti sicut olera et fructus. quoniam qui ex eis multum comedit ex quantitate nutrientis multum recipit absque eius qualitate. Et quando est nutriens pauce quantitatis et multi nutrimenti sicut oua et gallorum testiculi. Nobis quia quando necessarium est qualitate minuere et in quantitate augmentum facere. et hoc quidem est cum desiderium fuerit superans et in uenis crudi fuerint humores et uoluerimus desiderium sopire per stomachi implementum. et auceris multam prohibere materiam. ideo ut prius maturetur id quod est in uenis. aut propter intentiones alias ab istis. Et quando est necessarium nobis in qualitate augmentum facere et minuere quantitatem. et hoc quidem est cum uolumus uirtutem confortare et stomachus non est multa digerere ualens. Plurimum autem quod nos laborauimus cibum minuendo aut prohibendo est cum medicamus acutas egritudines. In egritudinibus quidem cronicas minuimus. sed minus quam in acutis. In cronicis quidem egritudinibus plus de uirtute solliciti sumus. quia scimus quod earum crisis est longinqua et ipsarum status est remotus. quod propter non uirtus custodiatur usque ad horam crisis stare non poterit. nec in quo in longo digeritur tempore digerere ualebit. In acutis non egritudinibus crisis est propinqua. et confidimus quod uirtus ante statum non resoluetur. Et si hoc timuerimus nutrientes non plus minuerimus. Et quanto plus egritudo principio propinquior fuerit et accidentia magis quieta nutriemus uirtutem confortantes. Et quando egritudo secundum augmentum processerit et accidentia in augmentata fuerint minuemus dietam propter fiduciam eius quod iam diximus. et propterea non uirtus alleuietur in hora luctaminis. Et quanto magis egritudo fuerit acuta et crisis propinquior erit nimia regiminis subtiliatio maior. nisi cum accidentia que nos ab eo prohibeant. quemadmodum in libris narrabimus particularibus. Nutrientes preterea secundum hoc quod ex eo fit nutrimentum duas habent alias operationes que sunt uelocitas penetrationis. sicut est dispositio uini et tarditas penetrationis. sicut assatorum dispositio et frixorum. et etiam spissitudo sicut eius quod ex ipso generatur in sanguine. et re-

multe

No

No

tentio sic est dispositio nutrimenti carnis porcine et uituline. aut ipsi subtilitas et resolutionis eius uelocitas sicut est dispositio nutrientis quod fit ex uino et ex ficubus. Et nobis quidem est nocuum nutriens quanto penetrat cum eam uirtutis animalis suscipere uolumus et eius resolutionem post statim et ut tanto tempore tollatur ut nutriens digeratur quod tarde digeritur. Et nos quidem a nutriente tenui quanto digeritur cum accidit ut nutriens procedat quod tarde digeritur et tumentum ne cum commisceatur et fiat secundum modum quem iam declarauimus. Et tenuem et a nutriente grosso cum precepto scimus quod accidunt opilationes. sed eligimus cibum fortis nutrimenti et tarde digestionis propter eum quem confortare uolumus. et exercitiis fortibus preparare. Rarum quoque nutriens eligimus propter illum cui uelociter accidit pororum spissitudo.

Medicatio autem qua fit medicinas tres habet regulas. Una earum est regula eligendi eius qualitatem. scilicet eligendi ipsam calidam aut frigidam. aut humidam. aut siccam. Et secunda est regula ipsius eligendi quantitatem. et hec quidem regula diuiditur in regulam mensurandi pondus eius. et in regulam mensurandi ipsius qualitatem. scilicet siue caliditatis gradum aut frigiditatis aut reliquarum ab istis. Et tertia est regula ordinandi suam horam. Inuentionis autem qualitatis medicine non habetur absolute cognitio nisi per compositionem ipsius egritudinis. quoniam cum egritudinis qualitas scita fuerit medicina eligenda que ei in sua qualitate sit contraria. quoniam egritudo suo medicatur contrario et conseruatur sanitas suo consimili. Quantitatis autem ipsius mensura ex duabus cogitatur partibus secundum modum mensure artificialis ex natura membri et ex egritudinis quantitate. et ex rebus quas superius significat conuenientia et aptitudine ipsarum que sunt genus et etas et consuetudo et tempus. et regio. et aer. et uirtus et forma. Nature enim membri cognitio .iiii. rerum continet cognitionem complexionis membri. et creationis eius. et eius situs et ipsius uirtutis. Et complexionis quidem membri quoniam cum eius complexio uel scita fuerit et ipsius in egritudine sciet per mensuram extinctiua quantum eius complexio naturalis elongata fuit. Sciet ergo mensuram quantitatis que ipsam reducere possit ad temperiem. Verbi gratia. quoniam si sanatiua complexio fuerit frigida et egritudinalis fuerit calida. tunc iam multa elongatio erit ei a complexione sua. tunc et multa indigebit infrigidatione. Quod si ambe fuerint calide sufficiet ei parua infrigidatio. Et creationis quidem membri iam diximus quod creatio membri in .iiii. diuiditur modos. et tunc quidem ibi

eam considerare debes. per hoc scire debes quod membrorum quedam sunt que in foraminibus sunt sunt facilia. et sunt quedam in eis interius aut exterius loca uacua per que expellitur superfluitas medicine subtilis. et eorum sunt alia que non sunt ita. sed medicina indigent fortiore. Et similiter eorum est quod est rarum. et eorum est quod est spissum. Et raritati quidem sufficit medicina subtilis. et spisso medicina fortis est necessaria. Quod autem forti medicina magis indiget est in quo in nulla duarum partium uenticulum habet neque receptaculum. Et post ipsum est in quo habet in parte una. Et post ipsum est in quo a duabus partibus habet receptacula. sed erit solidum et spissum sit sicut lignum. post est in quo ea habet a duabus partibus et est rarum sicut pulmo. Et situs quidem membri habetur quoniam per sciam cognoscitur quemadmodum tu scias aut locum aut societatis. Utilitas uero que ex societatis peruenit cognitione est magis propria. propterea quod propter magis eligis ad quod medicina euenit. et ad quem facias declinare. Verbi gratia cum fuerit in gibbo epatis. euacuabis eam per urinam. et si in epatis concauitate fuerit euacuabis eam per uentrem. quoniam epatis gibbositas renibus uero est associata et eius concauitas est associata intestinis. Sed eius utilitas que ex presciendi loco peruenit et est tunc moraris. Uire eorum est eius longitudo et ipsius propinquitas. quoniam si fuerit propinquum sicut stomachus perueniet ad ipsum medicamen tempore et operabitur in ipso. Et si longinquum fuerit sicut pulmo medicaminum temperamentum uirtutes corrumpentur antequam ad ipsum perueniant. Quod propter erit necessarium ut in earum uirtutibus augmentum fiat. oportet itaque ut cum membrum est propinquum cum obuiat medicine. sit uero ipsius medicine secundum mensuram que egritudini sit opposita. Et sunt ea fuerit longitudo et spatium. et est egritudo cum est medicina necessaria que uirtutem per fusionem penetrare faciat. tunc necessarium est in uirtute medicine plus addere. quam plus earum necessarium et sic accertum in exemplo sciatice et reliquis. Et secundus modus est ut sciat quod medicinas sit ad inscendum uel per id uelociter ad membrum perueniat quemadmodum medicine membrorum urine ad miscendum diuretica. et medicine cordis etc. Et tertius quidem modus est ut sciamus qua parte medicinam ad ipsum transire faciamus. ubi gratia. si sauciem que ulcera in inferioribus existant intestinis per clisterium uiam. Et si sauciem que sit in superioribus intestinis per id quod bibitur afferimus. Cum ergo conferit et loca et societatis simul

In alio lacte

In alio ut ipsam nutrimentum et non sufficiat nutrire tempore ad hoc ut nutriens digeratur quod tarde digeritur.

vel tremorem

In alio ab omne commixtione quod

vel sepamus

enim

sua

artificiale

vel a suo opposito

In alio eam

In alio in sua qualitate

In alio intentum quot modis respondeat

vel cognoscitur

suppositis partium

id est uenter solum

In alio dispositio

sollicitudine hēc. Et h' q̄d ē in eo
q' facē debem̄ cū in̄ tota fuit ia ī mēb'
euacuata. ↄ in eo q' facē debem̄ cū m̄
adhuc euacuat'. qm̄ cū fuit q' m̄ ad
huc sit in descēsu a suo loco in̄ extrem̄
pq̄ .iiii. ↄdictionū cura h'mm̄. Vna ē
cū ptis diuisitas q̄ admod' a dext' ad
sinistrū th'm̄. ↄ a supiorib' ad infe
ora. Et sa ē ut sollicitatis cura adhi
beam̄ sic mēstrua uētosis retineri
q'd mamillis supposim̄ sotio attrahē
tes. Sc̄a ē rectitudinū cura hē
q̄admod' in egritudib' epis ī dextram
minuim̄ d' basilica ↄ ī egritudib' spleīs
d' basilica sinistra. Et q̄rta q̄d ē
cū sollicitudine elōgationis. ne
q' extrahit' ualde sit ꝓpinquū ei ad q'
extrahit'. d' ↄ cū accidit ut tota m̄ uenit
euacuata. iterū res eis ↄfert ex
parte. qm̄ uoluerim̄ accipiē mēi
ex ipō mēbro. ↄ si uolum̄ trahem̄
ipam̄ ad mēbrū ꝓpinquū q' associa
tū ē. ↄ eā ab eo extrahem̄. q̄admod'
duas minuim̄ saphenas in ma
tricū egritudib' ↄ uenā q̄ ē sb' lingua.
cū medicari uolum̄ apl'i durū agi
amigdalarū. Cuiq' ad diuisū trahē
uolum' mēbrū aq̄ ptrahis dolorem
pri sedi. Et caue ne ē miscie si pri
fiat. Et utilitas q̄ē q̄ seq'r ex pre
uētiūis mēb' ē tū securitati. Vna ē di
gratis. ↄ principit cura hēc q̄r sup
mēbra principalia cū fortib' medic'
n̄ sit faciemus aliq'd in q̄ sit abige
dū. q̄ntomag' poterim̄ ne nocum̄
tū toti corp' faciam̄. Quia ꝓp ex cerebro
ↄ epr. n̄ euacuabim̄ ī q' ab eis eua
cuare debem̄ in una hora. ne illo iū
uehementi infrigdabim̄ in frigidatiūe.
Et cū epati emplo' sup ponem̄ ex mē
resoluentib' n̄ relinqm̄ q̄n in eo res
tetentiuas ↄ boni odoris ponam̄ ꝓp uir
tutē custodiendā. ↄ silr ī eis q̄ ꝓp eā
ad bibēdū dam̄. De aūt in foīa m̄
bra hac tota custodia dignū exist'
ē cor. ↄ p̄ea ipm̄ epar. Et sc̄dū scien
ē q̄d cura adhibitē opoīs assotiate.
l' n̄ sit principale sic̄ stōs ↄ pulmo.
q̄ ꝓp in febrib' cū stō debilitate aquā
frigidā in potu q̄ sit uehemētis frigid
n̄ dam̄. ↄ scias q' dare ea pura q̄ la
ea faciunt principalib' mēbris ↄ eis
q̄ sunt circa ipis ē ualde timorosū

in re uite. Et secunda t'cia ē sollic
tudine hēc acuitatis sensus ↄ eius
hebitudinis. Di. s. medic' ō caue ne
mēb's acuti sensus nuosis det mē'
malarū q̄litatū. ↄ mordicatiuas ↄ
nocituas sic̄ sunt ditimali ↄ reliq' ab
eis. Medicinaꝝ q̄ a quarū datiō' ub
cauem̄ sp̄es sūt tres. resolutiues ↄ ue
hemēt' infrigdātes. ↄ ↄtrarias hūtes q̄litate'
sic̄ flos eris ↄ cerusa ↄ calcitē calci
menō ↄ eis silia. Hoc q̄d ē electione
mē diuidē sc̄m mēbri n̄ai. sed' n̄ egrit'
q̄ntitatē. q̄m illi ubi g'. cui cor' calid'
egritudo ē fortis. necessū ē ipm̄ ex
tinguē cū mē q̄ sit in frigidando forti
sima. ↄ illi cui accidental' frigiditas ē forti'
ē necessū eā calefacē cū medicina for
tis calefactionis. si u' n̄ fuerit forte'
medi'me debilioris q̄litatis ub' suffi
cient. ex t'pe aūt egritus ē ut scia
m̄ in q̄ suoꝝ t'poꝝ sit egrō. ubi g'.
cū apl'i fuit in p'n sc'iipm̄ ponem̄ q'
solūm̄ repercutat. ↄ cū in statu fuit
ponem̄ illd' q' solūm̄ resoluat. In me
aūt miscebim̄ utrq'. Et si egrō fuit
fuit acuta ipā in p'n existēte t'pe
regim̄ subtiliabim̄. ↄ si in statu fuit
in subtiliando studebim̄. Et si fuit
plixa n̄ tm̄ in p'n subtiliabim̄. sz ī statu
uicem̄ t'pati subtiliatiūe. h' multas p
lixarū egritū p't febres subtiliantiū
resoluat regim̄. Egritudo q̄z si ualde
ebullientis mē fuit. in p'n cōtēua
cuabim̄ n̄ expectantes maturationē.
ↄ si medioris fuit maturabim̄ eā
ↄ p̄ea euacuabim̄. Cognito aūt t'r'q̄
sua significat ↄueniētia ē ad sacedū t' fa
alio. Et aer q̄d ē q̄ ex eāū existit sū
ma ē dignior cui rē custodire oz. ↄ an
sit mē uiuamētū p'stās an egritudi.
Et dicem̄ q' in egritudib' in q̄b' ē timor
ↄ n̄ sum̄ sc'iin ex defectu uirtutis siq'
facē debem̄ tardaulm̄. aūt ex eo a
liq'd alleuiauerim̄ a forti medicatiōe
ꝓ in ea ꝓcedere debem̄. Ille ū in q̄b' n̄
existit timor sz ordiē ad fortiorē p
cedere sūn sufficerit eis debil'. P'ea
q̄z ē caue ne a rectitudiē recedas. h'
uidens q' ipā tardet iuuam̄. ne in cu
rore incurras. ↄ similiteris q' ei n̄ appa
ret ipodimētū. Et cū h' n̄ sz una me
dicinae cū una ē stand' ē mē. ī uno
in una medicatiōe medicinas ꝑmuta.

quoniam ab ipso quod consuetum est non fit passio. Et unicuique quidem cordi immo omni membro in una hora et non in altera inveniuntur proprietates ab una invenit pati et non altera. Cum autem egritudinis quesit egritudo in reliquis cum natura et non prevo[?], quoniam aut naturam suffocabit vel subripiet egritudinem, aut ipsam manifestabit. Cum egritudo doloris coniuncta fuerit aut cause doloris, aut a quo provenit dolor sicut est percussio, aut causas incipies sedare dolorem. Et si necesse fuerit stuporem inducere non verecunderis talequalem est papaver album, quoniam cum suo stupore est et dormitivum. Cumque vehementia caloris in membro nocumentum fecerit, nunc ex eo quod sanguinem vehementer ingrossat, sicut est frumentum coctum. Et sicut hec quidem regimen non alleviabitur nunc cum infrigidantibus, sicut lactucas et eis similibus. Scias preterea quod ex congruis medicationibus que conferunt est unum quod fit ex eo quod virtutes confortat animales et vitales sicut letificare et obviare ei quod ei placet, et assidue sedere cum eo cum quo gratulatur. Quoniam ipse confert sedere cum eo a quo verecundatur et quem erubescat. Quoniam egrum prohibet a rebus que ei nocent. Et ex eis preterea que huic in medicationibus sunt propinque est mutatio de terra ad terram et de aere ad aerem, et de foris ad foris, et preparatio cum formis fricte[?], et motus qui in membrum diriguntur aut continue mutentur. Quemadmodum puero lusco preparatur ut scintillas intueatur aut rem que apparet ei, aut sicut preparatur cortina parieti aut speculum intueatur calibis. Quoniam hoc perducat eum ad hoc ut laboret in rectificatione sua et frontis et oculum. Et fortasse se invicem redibit ad hoc ut melioretur. Et regula quam tu observare debes est fortes medicationes dimittere in temporibus fortibus quanto plus potens, sicut ventrem vehementer solvere aut vomitum provocare aut aperire, et ad hunc estate et in hyeme. Et ex rebus quibus in quarum medicatione studium est adhibendum est cum una coniungit egritudine duo que fieri debent contraria quorum unum tibi gratia, ut egritudo infrigidet et in ea causa calefiat, aut econverso quoniam oportet ut egritudo calefiat et ei causa infrigidet, sicut in colica indiget calefactione et incisivis et subtiliativis, et oportet ut fortitudo doloris ei infrigidet et stupefaciat. Et econverso. Amplius scire debes quod non omnis repletio neque omnis complexionis malitia suo medicatur contrario ex evacuatione et oppositione, immo multotiens sufficit multa regiminis bonitas et in repletione et malitia complexionis.

Capitulum ii. de medicationibus egritudinum malitie complexionis.

Que ex eis quidem sunt materiam existit nisi tamen permutatur, sed sicut materia fuerit ipsa evacuabitur. Et plurimumque quidem ei sufficit sola evacuatio si complexionis infuse quantitatem malitiam non ibi reliquerit. Et quoniam non sufficit nobis id si complexionis dimiserit malitiam, immo erit nobis necesse ut complexionem permutare cum in evacuando finem fecerimus. Dicemus igitur quod malitie complexionis medicatio multis fit modis. Complexionis namque malitia aut est infusa, et est ipsi medicatio ex contrario absolute, et hec quidem medicatio est absolute, aut est in tantum ut ipsa generet. Et eius est similatio que fit cum permissione conservationis, quemadmodum putrefactionem que est cum febre quartana medicamur cum tiriaca, et aquam frigidam in terciana damus ut extinguatur. Et ex permissionis conservationis est evacuatio in quartana que fit cum elleboro, et in terciana cum scamonea cum prius infrigidationis quod accidit prohibere volumus. Et ex permissionis conservationis solummodo est evacuatio quartane apte propter melius suppositiones cum elleboro, et febris terciane propter colericum cum scamonea. Cum autem in aliqua egritudine dubitaveris an sit ei causa caliditas aut frigiditas, et experiri volueris, non experiaris cum superfluo, et cave tibi ne te decipiat impressio que erit accidentalis. Et debes scire quod infrigidationis et calefactionis tempus est unum, sed in infrigidando est plus timoris, quoniam caliditas est amica nature. Et in humectando quidem et siccando est timor equalis, sed humectandi tempus est longius. Una quidem preterea humiditas et siccitas conservatur propter suarum causarum confortationem, et permutatur propter causarum contrariarum ipsi fortitudinis augmentum. Et caliditas quidem fit fortior causis quarum iam explevimus sermonem; deinde per mundificantia, et est superfluitates expellere et repletionem et opillationes aperire; deinde ex eo quod ipsam conservat. Et hec est humiditas tepida. Frigiditas

ū fit fortior ex eo q' ipi ɔfortat cās
ɀ q' caliditate suffocat. ɀ ex eo q' ipi
superflue resoluit. ɀ ē siccitas secūd
ēētia. ɀ caliditas q̄ ē secūd actūs. Ū
aūt caliditatis superfluitate cū opilla
tionib; medicat's cauē debz ab īfrigi
datiōe superflua ne ī ɔuertēdo opillatioēz
in lapidē augmētū faciat. ɀ ne eius
malitia cal'e augmētet. īmo paula
tī p̄ medicū dz cū eo q' ab stigit. Et
sic p̄ infrīgatīs eī sufficit sic aqua
ordei ɀ suc' scariole eīt ɔueniēs. Et si
ū sufficit illud. tē cū illo q' tēpa
tū existit. q' si ū sufficit isto tē cū
eo in q̄ subtil' existit calor. ut exhec
sic solliat qm̄ iuuamētū dū forēsis
ei. in īfrigidādo ɔfert plus q̄ noctu
mētū sit q' fac' ei calor q' ad extin
guēdū ē facil' p' aptioēz. Et ē ē q̄ cū
acutor hūorū digō extiguēdi sup
fluitate p̄hib;. h qua hoīū fit q' p̄
mat ad hāc ɔstruēdā sū ī an ɀ iguo
ret q' fortis extīctio dcē uirtutē. ɀ
quāto magis ī corb; q̄ ab egrie debi
litata fuerit. h aliq̄ directioēs mo
nias rectificet. q' ē cū p'ipa aliē pue
niūt egres. aūt ex malitia cōplīoēs
siplicis. aūt ex materiis frīgidis ɔui
ɔuis rectificiūt. Cōplexiōēz aūt
frīm calefac'e q' difficile ē cū iā dif
ficile ē cū iā ē īfusa ɀ multū facile
in p'n ɀ ad ultimū calefac'e frīm ī
p'n rei ē facili q̄ calor ī p'n īstare.
Sz cū īm in fine instare h sit diffi
cile. ē tū facili q̄ frīm in fine calefa
c'e. qm̄ superflua frītas ē ipa mors ī
nati caloris aūt ei ppīq̄. Et debes s
scire q' īstatio nūq̄ siccitati ɔiugi
ɀ qm̄ hūitati. ɀ qm̄ ab utisq; sepat.
Verūtn̄ siccitas mag' fit malitia
cū frītate q̄ senuit. ɀ hūitas ē mag'
adducēs frītitē q̄ aciet. Et iā q̄ ē
oēs caloris cause cū superfluit ī ɔsic
cādo iuuat. ɀ qm̄ ī oē frītatis cāē
cū superflue fuerit in hūectādo iu
uant. Et nulla q̄ ē res ad h tātū
p̄duc' q̄tū ociositas ɀ assidua bal
neatio q̄ ē facil'. Et nos q̄ ē iā te
feram sare h in eo q' ē p'muistū. Vi
nū p'terea bibē tēpatū in hūectādo ē
forte. Ampli' sare debes q' cū seuer
ī frīticē indig' ɀ hūectatiōē ū suf

ficit ad h id q' ipm̄ ad eq̄litatē redu
cat īmo q' ipm̄ ī suū fiat ad cōplē
frīm ɀ hūidā q' ei delet. qm̄ ipa
sit accīntal'. tū ē ei q̄ ē eēt nāl'. Sc̄re
q̄z debes q' sepe ē nb necīū in p'mu
tādo dare illud q' hui ɔfortat cōz
ad nutrītū ei q' sit ei ɔuēū. q̄ ad modē
nob necīū dare acetū cū medicinis
calidis aliq̄n in bio id ut ipm̄ p'e
netrēt uirtutes. Et sic ē nb necīū da
re cūz cū medicīs infrātib; corrupa
ut eas ad ipm̄ ferat. Et multotiēs
q̄ ē ē nc' uehementiōs ɔpilatiōis in
p'mutādo ɔnē. si p' sui subtilitatē ū
p'manet donū sui p'fitiet operatioēz. ē
ē nb necīū aliq̄d ei admiscē q' in
spisset ipm̄ ɀ retineat. h ex ea sue
operatioē p'uciat ɔnū. sic balsamo
ad muscem cerā ɀ reliq̄ ad h ut
ipm̄ tanto tp̄e retineat ī q̄ suā per
ficiat operatioēz. Cap. iij. ad sciēdū

Rēs q̄ de q̄li ɀ q̄n oportet euacuaī.
mōstrāt rectitudiēz iudicii in eua
cuando sunt decē. replō. ɀ uirt. ɀ cōplō.
ɀ acuitia ɔuenientia. sic siptigīt q'
ñ solue uellem. dein accidet ne
tris solutio. qm̄ uētrē solue' super
uentris solcī ē timorosū. ɀ figura.
ɀ etas. ɀ tp̄s. ɀ aeris regioē dispō. ɀ
ɔsuetudo euacuandi. ɀ ars euacu
andi. h nāz cū fuerit ɔu a sigoi p'
q̄ euacuatio facieda eīt p̄hibebūt
euacuatioēz. Vacuatis itaq; sū du
bio euacuatioēz fi' p̄hib;. Et silr cū
debilitas aut q̄ tū uirtutū fuit. Ve
rūtn̄ qm̄ plus eligīto aliq̄n uirtut'
debilitatē q̄ ipedimētū reliq̄ndi e
uacuatioēz. ɀ h q̄ ē uirtuti b; seu
sibilib; ɔmotiuis. cū fiducia h'ue
rūt succurrēde rei timorose si ac
cidit. ɀ silr ī oib; uirtutib;. Cōplio
q̄z cal'a ad h p̄hibet ɀ sicca. ɀ frīda
ɀ hūida caliditatē nōnis aut debilē
hūs ab ea ɀ p̄hib;. In cal'a aūt ɀ hu
mida facile faciem ī ɀ forte. Figura
aūt s. superfluitas macie ī tanta
ab ea p̄hibet p' timorē ne sp̄s resol
uat. Et silr oz ī regēdo debilē ɀ ma
cū multa colliqui. in sāguie hūa
ɀ ut bladiuis ei. ɀ ut ipm ū euacu
es. ɀ ut cū nutris ex eo p'lurimū ge
nerat sāguinē. ad frītē ɀ hūitatē

declinatur. quoniam fortasse ex hoc sui humo-
ris corpus rectificabitur. aut fortasse ipsum
forte efficies et evacuationes tollabit.
Et similiter oportet ne illum evacuare sis ausus
qui ex consuetudine parum comedit. quem quidem ab
evacuatione abstinere potentius. superflua
quoque pinguedo ab ea prohibet propter timorem
ne frigiditas ducatur et ne caro venas
comprimat et eas extinguat. cum vacui-
tas invenerit. et calorem suffocet innatum.
aut superfluitates ex primo ad inte-
riora expellat. Macilentia quoque mala si-
cut aptitudo colice passioni et spas-
mo ab ea prohibet. Etas preterea que nondum
ad vigintiquinque finem completum pervenit. aut
ad consumptionis timuimus est tristes. ab ea
prohibet. Hora quoque multum calida aut mul-
tum frigida ab ea prohibet. Et regio quidem
meridionalis vehementer calida ab ea prohi-
bet. quoniam plurima corporum que in ventre solvuntur
sunt calida. et duarum acuitatum coniunctio
tolleratur non potest. quoniam virtutes in eis de-
biles erunt et dissolute. et quia exterior ca-
lor eum ad exteriora trahit et medicina ipsum trahit
ad interiora. quare tunc pervenit in diversas
partes. perturbatio et ad resistentiam perducitur.
Et septentrionalis multum frigida ab ea pro-
hibet. Amplius et quando multa fit evacuatio
sicut sudor in balneo et labor a corpore de-
fessum ab ea prohibet. et ad ultimum
omnes res laboriosae. Scias preterea quod
intentio in omni evacuatione est una quaeque
rerum. aut evacuatio illius quod est evacu-
andum. et sequitur ipsum procul dubio tranquilli-
tas. non quod receptaculorum vel lassitudo
ipsum sequitur. aut caliditatis ebullitio.
aut febris effimera. aut alie egritudines que
committuntur sicut excoriatio quam vehemens solu-
tio in intestinis efficit. aut ulcera que urine
provocatio in vesica facit. Et hoc quidem lig-
num amicitiam conferet. eius tamen utilitas non
sentitur. immo quoniam presentialiter dolor do-
necacris removeat. Et secunda est consi-
deratio partis sive declinationis sicut nau-
sea que per vomitum mundatur. et mordicatio
in ventre que per ventris solutionem removetur.
Et tertia est membrum egestionis eius aptum de-
clinationis eius. sicut basilica dextra in egri-
tudinibus epatis. et non cephalica dextra.
quoniam sic eam pervenit intrat quare est iste
quoniam sequitur tunc timor. Et oportet quidem ut sit
membrum egestionis ignobilius illo a quo fit
evacuatio ne materia ad ipsum declinet

quod est nobilius. Oportet preterea ut sit ei con-
venientis sicut membra vene gibbositatis epatis.
et intestina concavitati ipsius. Est tamen cum
membris aquam expellit est ipsum membrum per quod e-
vacuatio facienda est. hoc est in ipso egestio ve-
nas. autem renes propter quod est tumidum de cau-
sa humorum super ipsum. Ipsi ergo ad aliud quod
sit melius transponendi sunt. Et quando cum ex
superfluitate humorum timetur super ipsum egri-
tudo sicut cum tentum fit ab oculo ad gulam.
quoniam timetur ne illi superveniat suffo-
catio. ideo quale est hoc suaviter et molliter fi-
eri debet. Non quia plurimis talibus oportet evacuat
non parte quam convenit. ideo non membrum custodi-
at cum debilis fuerit. et plurimum in est ut sit id
quod non evacuat. proinde longinqua et oppositi-
te et remaneat cum ipso ambiguitas. sicut
cum a capite ad anum. aut cum ab ad pedem
evacuat. non est per diversas [?] sicut toto fit
cerebro aut ex uno ventriculo. Et quarta quidem
est hora evacuationis ipsius. namque dicit
Galenus: proinde quod in acutis egritudinibus maturatio-
nem tamen et nil plus expectanda est. Et
tu quidem iam scivisti quid sit maturatio.
et cum quando evacuaveris per maturationem ex sub-
tiliatione in potu tribuere debes. sicut
aquam ysopi et aceti et seminum. Sed in acu-
tis et egritudinibus maturationem expectare
melius est et propterea cum quiete fuerint. Quod
si mobiles fuerint ad evacuandam materiam
festinare erit melius. quoniam impedimen-
tum eius est motio [?] quare sive evacuationis
ante quam ipsa sit matura. et precipue cum humores
fuerint subtiles et precipue cum in cavita-
tibus venarum fuerint et non in membris ingredien-
tes. Cum autem humor in uno fuerit membro
complexus nullo modo moveatur donec
maturetur et continentiam habeat quasi
tamquam tu scivisti in suo loco. Et similiter cum
non fecerimus secundum quod dicit usque ad matu-
ritatis horam perduret evacuabimus cum
per quem nobis caveremus non eius subtilitatem et con-
stitutionem sciamus. quoniam si fuerit spissa et constricta
ipsum movere non debemus nisi post subtiliationem.
Et si constrictionem cognoscerimus propterea quod fa-
stidium precedit iam per cessit aut sub ypo-
condriis dolor extensivus aut adventus
apostematum in interioribus. Oportet magis custodi-
re debemus ut huius dispositio est habitudo cana-
lium ne ipsi sint clausi. Et post hoc totum
potest esse ut ante maturationem ventrem
solvas. Et scias quod nulla evacuatio
et ipsius de loco suo eradicatio est sed unum

eius.

Vel duorum calidorum.

Gratia quia evacuandi consuetudo ab ea prohibet

In alio declinatio ad partem ad quam declinat.

fiunt

aut

que

duorum modorum. Unum eorum est per attractionem que
fit ad longinquam diversitatem. et aliud per eam que
ad propinquam. Et suarum quod dixi bonum in di-
gnitiore est cum in corpore nullo modo est aliqua ma-
teriei repletio. Ponamus itaque quod ab ore
venarum superius multus fluat sanguis. Unum
itaque ex duobus faciemus. aut extrahe-
mus per declinationem que fit ad propinquam diversi-
tatem. et oportebit te ut materiam ad
nares declinem faciendo sanguinem
ex naribus fluere. et in alto ad materiam
provocando mistura. aut si voluerimus
ad longinquam diversitatem attrahere evacu-
abimus in per sanguinem et locis
que sunt in inferiore parte corporis. et in secundo a
venis. et locis que sunt in suprema parte
corporis. Et non oportet quod ut includas diame-
tros prolongationem facias sed invenias
tantum que sit diameter magis longinqua. nam si
materia fuit in supremo dextre partis
non erit extrahenda ad infimum sinistre.
immo ad infimum ipsius dextre. Et hoc quod dixi est
id quod magis necessarium. aut ad sinistrum a
supremo si fuit tamen longinquam quantum est ab hu-
mero ad humerum. et non fuit dispositio eius si
aut dispositio duorum laterum capitis. materia
namque si in dextra capitis fuit eam ad in-
feriora et non ad sinistram extrahes capitis.
Cumque non ad longinquam extrahere volueris loci do-
lorem prius sedabis ut ipsi minuatur compres-
sio per attractionem. quoniam dolor est attrahens.
Cumque ad locum non obedit ad quem ipsum
extrahis non violenter agas. quoniam quando vio-
lentia illa ipsam movebit et subtiliabit
et non extrahet et fiet velociter declinans ad do-
lentem locum. Et forsitan est sufficiens ut extra-
has licet non evacues. quoniam ipsa attractio ci-
tius ad membrum prohibet. licet non extrahat per
ipsam igitur attractionem ad intentionem pervenie-
mus. licet cum ipsi non evacuamus sed in decli-
natione extrema fiet quod fit ligando membra
opposita. aut ventosis. et medicinis rubificanti-
bus. et ad summum cum omni quod dolorem efficiat.
Et materiis autem que ad evacuandum
sunt faciliores sunt ille que sunt in venis.
deinde ille que sunt in membris et iuncturis.
quoniam quando est difficile eas extrahere et eva-
cuare. ideo necesse est ut cum evacua-
bimus aliquid cum eis egrediatur. Evacuatio
praeterea est necessarium ne propter excedere nutrimenta
multa et mala que non indigent extrahat. et
si aliquid ex hiis necesse fuit oportebit ut
paulatim et suaviter fiat. et non sit secundum

ordinem. et ut sit quod corpus ingrediatur diges-
tum et conveniens. Minutio quoque est evacu-
atio humorum equaliter augmentatis pariter.
Evacuatio vero humoris qui in quantitate sol-
um augmentatur aut corrumpitur praeter mi-
nutionem alia. Omnis praeterea evacuatio que est
superflua sed plurimum generat febrem. Cumque
venientis constrictio que fluere solebat aliquam
egritudinem possidere fecerit illi evacuatio
eius reversio secundum ipsum medicabitur. sicut
ab eo quod constrictio sanguinis annui aut in
mulierum narium vertiginem possidere fe-
cit reversio ipsam removebit. Et scito
quod residuum materiei dimittere quod neces-
se erat evacuare minus nocumentum est quam
exquisitissime evacuare et provocare in ipsum
aliquid ut virtus frangatur. quoniam multotiens natu-
ra hec resolvit residuum. Cumque humor illi
fuerit grossus cum eo oportet et ergo tolleratur per
naturam debere ex superfluitate. Cumque et
contingit cum te evacuare oportet usque ad
lipotomiam. Cumque aliquis vero fortis fuerit
et humorum ipsi non multi et mala ipsam pa-
ulatim evacua. Et similiter cum non fuerit vehe-
menter penetrativa aut cum sanguine mul-
tum mixta. non poteris ipsam una vice eva-
cuare sicut in sciatica et arthetica longi
temporis. et cancro. et scabie antiqua et carbun-
culis veteribus. Et debes scire quod ventris
solutio a superioribus extrahit et ab inferi-
oribus eradicat. duabus vero attractionibus
est apta convenienti et diverse. quod et per ma-
teriam quete est conveniens. Cum vero mate-
rie fuerint a superioribus ad diversum extra-
cas. et ipsas et eradicabit a locis ubi
sunt. Vomitu vero fit attractio et eradica-
tio eius. Minutionis praeterea dispositio di-
versificatur secundum loca a quibus sanguis ac-
cipitur sicut scivisti. Minuitur itaque cunctis
hominibus evacuatione dignum est ille cuius
cibus bonus fuit et digestio bona. In regioni-
bus quoque calidis morantes parum indi-
gent evacuatione. **Cap. iiij. de regulis ciborum vomitus et solutionis ventris. et qualiter fit id quod ventrem ei solvit et vomitum**

Oportet ut illius cibus cui solvere facias-
dus est venter aut vomitus provocandus pre-
paratur. ut quod ei in una die sufficiebat
multis comedat cibis. et ut sit ci-
bi diversi et post et diversi. Ex hac namque
dispositione accidit stomacho ut expellere desideret
quod est in eo superius aut inferius. Ex cibo
autem non diverso in super alium cibum ingredi-

fen

cuit sto ē auar. et ipm forti contin
ventio. et pe si fuit ei qntitas pua.
Molle u hns uetre nich exl facere
deb. Et scias q uomē et uetris solo
et q eis silauit n attinet ei q bono uti
tur regimine. qm ille q bene regit
n indig et u eo q sit istis leui. Et t
fortasse extrinsecus ei extitit et fricati
o et balneu. Ampli si ei cor reple
tu fuit plus q tal repletionis ē ipi
eit ex eo qui huor meliore ē. s. ex san
guine. Minutio g ē i q ad ipm mu
dificadu eit ncaria. et n in uetris so
lutio. Cu aut minutio ncaria fuit
et uetris solo ex aliq q sit ut ells et in
olent mne. a minutioe icipe n debe.
qm h ē ex pceptis ypocratis i lib epi
dimiaz. et h ē ueritas. et si hr sibi huores
fuint flaua cu sanguine mixti. Qr
si uiscosi et fri fuint fortasse minu
tio grossitudine et uiscositate eis au
gmtabit. Inapiendu g eit a solu
tioe uentris. Et ad sumu si huores
fuint eqles pmitte minutioez. et
pea si sup hundaueint euacua. Qr
si eqles n fuint i pmis hundate
euacua huore donec eqt. pea minu
e. Et ei q an minutioez pmiserit
medicam cu minutioez pmitte debeat.
p pmit minutioez dieb paucis. Tan
pmu intercesserit spaciu ex q minut
fuit. et euacuatioe idig et medicina
sumere ē conueniens. Multoties p ex
haustu mne ille q minui debuit puene
nit ad febre. et ad estuatioez. Et si
ex eis q qetie fatiut n qeuit. scias
q minutioez pmitte debebit. Non
ptea euacuatioes sut ncae pp supflu
itate repletionis. imo qm sut ncae
pp magtudine egtudis et pp reple
tioez s qlitate et n s qntitate. Et mul
toties qde ē euacuatio ncaria si sup
ueit ad q pbib. et n ē i ingeniu
n i leuando et dormiendo. et icendi
do ptinus malitia q ex repletioe pue
nit. Ampli euacuationis qda ē q est
scdm modu pseruationis sic ille in
diget cui podag euenire solet et epi
lesia et reliq absis in hora cogitari
pe i ue. Ei g ncae ē ut pseruatioe u
tat an sua hora et euacuet ea q ppe
in ipi egne sut euacuanda. siue sit
minutio siue sit uetris solutio. Et
fortasse desiccata exteri appone et mne
abstergentes ē euacuare qadmod ydro
pisi faciut patientes. Qnq et ncae ē
tedare medicam q fit ex gne euacu
andi huoris i qlitate sic cu scamon
ē t ncaria ad euacuand colaz rubea.
Ei g admiscendu ē i q ipam in qlitate
diuersificet. et inuenire soluendo cu ea co
uenat. et ipa ab euacuatione n phibeat
sic mirobolanu. Et eni dee ptinis mali
cia sup acciderit. Huaq q in itionib
apud uetre solue ē difficile. et facere
ut uomat. Qr sit ncae fuit dicis q
sit sic nolubil et semi cuca ortesis et
apozima pollipodij. et cassiaf et his
silia. Hypo. q inqd. q fuit mac et fu
erit n cui uomire sit facile melius eit
in mutado ipz ut ad uomitu educi
t. et ut sit in estate aut in ue aut i
autupno. et n i hyeme. Ei u q medi
ocris fuit figure conuenientior uetris
solo. q si euacuatio q fit uomitu
ncaria fuit usqz ad estate expectet.
ab ipo tn caueat. cu n eo indigeat.
Verum an q fiat uetris solutio aut
uoitu pmittedu ē huoris sbtiliatio
q ē euacuandus. et aplificatio ca
naliu huoris et ipiu apio. qm h
ē ex eo q cor apenia securu reddit.
Et scito q faciē ue consuetudine le
nitatis et obedientie ei q uis ex so
lutioe uetris et uoitu facili an quia
medicina dee. aut uoit. ē ex regib
apientib. Ampli uetris solutio
et uoit cu macredie uetris est
difficil et laboriosus. et timorosus.
Medicina q uoitu faciens qm fit
uetis solutiua cu sto fuit fortis.
aut bibita fuit sup forte fame. aut
q ea bibit huit passioez colericā et n
lenitate. aut si uomē n consueuerit.
aut si mne i sua sbā gnus fuit uelocis
delectionis. et uetis solutiua fac uoitu
pp sto debilitate. aut pp multā sicci
siccitate. aut ppea q mne aborret. aut
ppea q bibitor fastidiu hre solz. Ois
ptea mne q uetis ē solutiua cu n ipz
soluit. aut soluit s n id q ē ma
teriā. mouet huore q dz solue. et di
latat ipz i cor. suprat g cor. et conuertu
tur ad ipi huores alii. q huor iste
in cor multiplicat. Ex huorib qqz
ē q ē uelocioris obedientie uomitu

q. uomitus et uentris solutio n attinet ei qui bono utitur regimine qm et qui bono utitur regimine n idiget ...

qualis

in alio pen euacua q. si equales fuit

in alio mlt tociens excusat ...

vel fricat euacuationes

plimu sic cola. Et exeis e quomi
tuitebell' existit sic melacolia. Et ter
cis e q int h et h e medi sic fla. Et
febre qde h nts uetre solue meli
e q face ut ipse uomat. Et cu hu
mor descedes fuit sic lientia h nti
face ut uomat e inducies. Medi
cinaru ptea uetris soluaoe facien
tiu detior e q ex medicis e copoita
multe duisitatis in tpr q resolue
dus e uet. qm uets soluto pthut
et pa uetre soluit an q seda. et q uq
pa ipu sedaz expellit. Ampli q bi
berit ad uets solce aut uoitu sibi
facies cor ipi lipido noce eit ut eu
tigo accat aut mordicatio i uet.
et angtia. et q ab eo expellet egdiet
cu difficultate multa. Et ad ultimu
qde du me supfluitates euacuat.
n eit cu ea estuatio. Cuq q me bib
estuatioez hre cepit. ia euacuat qd
supfluu ne. huor ptea q uoitu aut
uetris solutioe euacuat cu ad aliu
mutabit huore sigficabit q ia cor
e mudificatu a supfluo huore q e
uacuare uolum. Et si mudificatio
usq ad intestinor nasum pueneit
et ad ite nigru fetidu hnte odore
eit malu. Sop n q cu p uets solcez
aut uoitu fuit mult demostrabit
q euacuatio ia pfecte mudauit
cor et otulit. Et scias q cu sitis pt
uets solcez aut uoitu fuit fortis.
maxiaq et ultima purgatiois bonita
te sigficabit. Scito et q me uetris
solutiua expellit i q euacuat cu u
tute attractiua. q attrhit huc eude hu
more. et fortasse attrhit co stu a re
liquo sbtale. q admod fac illa que
melacolia expellit. Illi ptea ubu q
dic q ipi gnat illd q attrhit aut q
in pmus attrhit id q e sbtale. n e ad.
Et gals. qde li h sentiat pnt tu dic
q me uetris solutiua in q ne ue
nenositas cu uetre n solucit et dig
get gnabit huore q attrhe solebat
si h i digra n sut oueietia. Et uidet
qde q gal. ex h q certificat sentiat
q int attrhente me et huore attctu
sit oueientia ualla. Et ppt attrhit
ipm. sz h ne ueru. qm si attrctio fie
ret cu oueientia. ferru attrhet ferru
cu ipi supparet. et auru attrhet auru

cu ipz suparet qntitate sua. h tn c
tificare ne media. Et debes scire q
huor attrctio q fit potu soluetiu ue
tre. aut uoitu facientiu n e n i ueis
in qbz uenerit donec ad intestina puen
aut et sto. et h n mouet ad h ueos ex
pellat ext. Et raro qde accit ut cu
uetris solutiuu bibit ad sto asce
dant. Et si ascederint. ad uoitu de
diabunt. Et aut ad sto ascede dimit
tut ne n ppt duas cas. Una qz e qm
me uets solutiua uelocit penetrat
ad itestina. et alia e qm cu me ue
tris solutiua bibit. na ppat ad hec
ut ex ueis mesenacis ad inferiora ex
pellat et n ad supiora. qm h ppiq e
et facil. et q illud q e p eas n ipis i
copmit. Et h qde e ex eo q na mo
uet ut ex ppiqoribz expellat ueis.
Et si me uitute het attractiua q huore
comutaret. eet n uitutis expulsiue
magis dig ut in sano et forti supa
ret. h me n attrhat n ad ea signa
tu. Mediane u uoitu facietes dis
potio e duisa ad h. qm cu i sto fuit
in eo morabit. et huore ab intestis
ad se ipm attrhet. et sua uitute supat
ad resistendu uitua sibi. Et scias q
plimu attrctiois huor qs mediae
attrhut ne n ex ueis et ex eo q est
multe ppiqtatis. qm attrctio fit in
ueis et in eas q n sut uene. sic huore
q sut i pulmoe q ppt uicinitate ad
sto et itestina trhut. h in ueis n uadit.
Et debes scire q attrctio q fit p na
res ex medicis siccis e ca euacua
di huores acer. sic e y deop isi. et m

Cap. v. in sermoe purgatiois ueni

Iam in pacientib tus et regulis ei.
E ince o studiu quo sit cor ppadu
ad recipiendu id q uetre purgat
an q purget cu aplificatioe poro
tu et lenificatioe n. et sr in egrtubus
fridis. et ad summu na mollificare
an q uet soluat e copetes regla
in q existit seccitas n in eo q coli
ce passioi ualde e apt. Ex h q n
e faciendu isti. qm eet ca supflu
itatis q ei accideret. Solutorio naq
uets alic tal' qr e iste res e ami
sceda in q fit ut uoitiua ne ppt
descede o sto an q sua pficiat opa
tioez. imo equet i ipo duaz medi

uirtutes et prohibeat uentris solutiua o-
perationem suam et uomitiua suam contra illi.
Ceterum quia sunt ex eis qui colice passioni
sunt apparati. forte et non tolleraverit medicinam.
Ipsorum tamen plurimi colicam incurrunt passionem
ex reumatismus suorum capitum. et eorum
praeterea timorosa est ut medicine uentris solutiua
siccat fece in intestinis existente sicca.
Immo expellendi est saltem cum clisteri aut in
re mollificatione. balneum et ingredi antequam
quando uentris solutio fiat aliquibus diebus est
ex eis que bene proficiunt nisi ad prohibuerit.
Et oportet quando ut intret balneum et haustum medicine
paruum intueatur tempus. propter medicine quod non ingredi
atur quos balneum quoniam trahit materiam ad exterio
ra. et in est bonum nisi ad uentrem constringendum;
praeter in hyeme quia non est timendum prima bal
nei casu ingredi tali modo ne sit calor uel
longum impediens ad attrahendum. si sit ad
mollificandum. Et ad ultimum oportet ut caueat
illius qui farmaciam bibit calidicitatis pa
uce ne sudorem faciat in ... quoniam
hec est ex impeditoriis. fricatio quoque ex oleis in
ungi similiter est ex impeditoriis. Cum autem aliquis medicine
assuetus non est in eam bibit melius est medico
ut caueat ne uentris solutiua uio
lentis uirtutes habentia ei tribuat. Fasti
dium uero habentibus et humores uiscosos et in
ypocundriis residentes. aut qui in sinus in
terioribus habent inflamationes. aut opilati
ones. non est dandum aliquod donec ista recti
ficentur nutrientibus mollificantibus et balneo
et requie. et diminuere ei quod mouet et ei quod
inflamat. Illi uero qui stantes bibunt aquas.
et habentibus splenes. fortes medicine sunt nociue.
Cumque aliquis medicine uentris solutiuam biberit
melius erit ei si medicina fuerit fortis ut super
eam dormiat. cum quando operetur. quoniam operabitur me
lius. Et si debilis fuerit. melius erit ne super
eam dormiat. quoniam natura digerit medicinam. cum autem
medicina inceperit operari melius erit ne super eam
dormiat quocumque modo fuerit. Amplius cum aliquis
medicinam bibit non illico super eam mo
ueri debet. sed debet super eam quiescere ut ipsam
non euomat et inceptum operetur. quoniam nisi non in ipsum o
perata fuerit. non operabitur ipsam in naribus odores
quibus nauseam prohibentes olfacere debet. sicut est
odor mente et rute. et apii. et aceto morum.
et boli coriandri aqua rosata et pauco
aceto aspersi. Et si ex odore quos sentit.
cum medicinam bibit. nares constringat. et qui medicinam
abhorret debet masticare parum ex illa
... ita ut sui odoris uirtus stupida

fiat. Et si uomitum timuerit extimulatur
constringat. et cum ipsam biberit desuper ...
ticam bibat. Medicina praeterea pillas quas eidem
tum sunt quoniam in mille uolunt. et quamquam
super eas prohibuit mel coctum. aut zu
carum coctum donec eis faciunt tunicam in.
Ex eo quoque quod est ingeniis utile. est ut super
eas ponatur cera cum pauco oleo mollifi
cata. Et ex eo quod est magis conueniens ingeniis.
est ut os aqua aut aliare impleat. de
inde pillas sicut sunt bibat super ipsas. et
ut quando aliquis horum ingeniorum aptatum fuerit.
Transglutientur quasi eodem ita quod medicine operatio
non cognoscetur. Tamen praeterea stomachus et pedes ca
lefaciendi sunt. Cumque ipsi aia sedata
fuerint. ambulet et moueat paulatim. quoniam
motus hic est iuuatiuus. et inter potiones ho
rarum. ex aqua calida tamen bibat quod medicinam non
liquefaciat. et expellat ipsam et eius debilitet
uirtutem. nisi si fuerit in hora qua necesse est
ut uentris constringatur solutio. In potu quoque
aque calide in aliquibus medicine existit debili
tatio. Qui autem medicinam bibere uoluerit cale
existens complexionis et debilis compositionis et debi
lis stomachi erit ei melius ut eam bibat postquam pri
biberit aliquid quod sit sicut aqua ordei aut su
cus granati. aut ut uniuersaliter dicam
cum stomachus recepit nutrimentum subtile et leue.
si quando non ita fuerit erit ei melius ut eam ieiu
nus bibat. plurimi praeterea quibus datur medicine ue
ntris solutiua in estate ex ea peruenerunt
ad febrem. Oportet ergo ne medicine potator concedat
uel bibat donec medicina suam perficiat operatio
nem. immo et quando diu medicina operatur dormiat. nisi
uoluntas affuerit ut constringat. Et si ipsi
stomachus non tolleraverit ne concedat propterea quod stomachus
eius est colericus et cito descendit ad ipsum colera
aut propterea quod a cessatione abstinuit uehe
menter et famem tolleravit. detur ei parum panis
infusi in pauco uino super medicinam antequam uentrem
soluat quoniam hic est ex eo quod medicinam fortasse
adiuuat. Oportet praeterea ne aliquis aqua fri
lauetur. sed cum calida. quod autem dixerunt quod
pillule que sunt cum apozimatibus que sunt cum
eis homogenea. pillule namque que coleram ex
pellunt rubeam cum apozimate sunt dande
alicuius quod sit. ubi gratia. fumus terre. et que melan
coliam euacuant cum apozimate alicuius
quod sit sicut epythimum. aut polipodium.
aut his similia. et que flegma expellunt cum apo
zimate alicuius quod sit sicut centaurea. Cumque
euacuare uolueris corpus siccum carnem habens
duram medicina forti sicut elleboro et de similibus ne

bernie studere in bucellando ipsum nutri
cibis nutritiuis. Et ad ultimum cum fortis
medicina multi sit timoris. talis uidelicet qualis
est elleborus. quoniam in corpore nimio efficit spasmum.
et repletum corpus commouet humiditate motu
turbido et ad intestina currit. quod est ei diffi
cile expellere. et animalli uenenosi sicut
viperarum. et febrium earum impedimentum cum su
perant. remouet ualde. Amplius medicina
multotiens suum odorem in isto dimittit. et ergo
sicut si medicina in remaneat cum medicamine est
aqua ordei qua ipsa lauatur. quia quanto melior e
xistit eorum quam in potu sumuntur. Cumque corpus
prolongabit et medicina operari non cepit. si alle
uiatio sit potius ut nil remoueat fiat.
Et si aliquid affuerit timoris melius erit
ut ydromel trahibitur aut ei sirupum.
aut aqua in qua uinum resolutum fuit. cum
subitiat ei collirium. aut fiat ei dulce.
Ex causis uero propter quas medicina non operatur est cana
lium coangustatio et non. aut propter complexionem.
aut propter egritudinis uanitatem. In quibus est
paralisis aut apoplesia medicina uie ad sua
membra coangustatur. accidit ergo ut difficile sit
facere quatenus eius uentrem curat. duas p
terea medicina uentre solueres in una die con ui
gere est timorosum. et est ex reiteratione dierum. Omnis
quoque medicina quam aliqua humiditate pro cum ipsa non in
uenit pertubat et uentrem cum difficultate facit
et similiter si ipsa in suo corpore infusum inuenit. et
omnis preterea medicina humorem in primis extrahit.
qui est ei proprius. deinde illum qui est post ipsum in multi
tudine et subtilitate. et reliquos sicut huius ordinem.
post sanguinem. quem non usque ad postremum
cum uenit et reddit. Humore uero ex longinquo
attrahere est difficile. Amplius cum timor af
fuerit ne nausia aut sincopis aliqua
accidit postquam medicina biberit oportebit sicut
ante quam medicina bibat tribus diebus aut duobus
cum aqua rafani uomat. aut rafanum
comedat. Oportet preterea ne multum salsum sit in aluo ei
qui medicinam uult sumere. multotiens quoque ex au
stu medicina peruenit ad nausiam et angustiam et
sincopim et timorem cordis et uentris mor
dicationem. ipse cum non solutionem fecerit aut
sudorem. Multotiens preterea est nobis necessarium ut
eum faciamus uomere. Et multotiens excusit
nos ab hoc dare ei retentiua et facere ut aquam
ordei bibat quatenus uenter soluatur et medicina malitia
a remoueatur. et quod in intestinis retentum fuit
lauetur. Ille uero cum corpus fuerit frigida et super
alios humores fuit sicca super humiditatis debi
sumere post medicinam et ipsi opitulationem nasturcium

aqua calida ablutum cum oleo. Et quod calor
fuerit copiosis psillium bibat cum aqua
frigida et oleo uiolato et zucarum misceatur aut
iuleb. Et ille quod temperate est communis semi li
nis. Ei autem qui intestinorum timuerit excorti
ationem bolum armenicum cum succo granati
dentur. sumere et dicitur quod diximus post fluxum
uentris. et si non ipsa remanebit. Omnis preterea si
materia biberit cum post aduenit febris res
melior est aqua ordei. Sirupus uero acetosus
est excoriatiuus. et ideo tardandus est usque
ad duos dies aut tres. donec in intesti
nis uirtus sua redeat. Ille quoque qui medicinam bibit
secunda die balneum est intraturus. Et si ex hu
moribus ipsi aliquod fuerit relictum. balne
um ipsum mundare poterit. nam si uideris quod
balneum sit ei sapidum et in ipso delectare
tur. erit hoc signum quod balneum ipsum ab eo quod est re
lictum mundificat. Ipsum ergo in eo dimit
te. Et si inueneris quod in ipso non delectatur
tur. immo in eo estuationem patiatur expelle
eum. Scias preterea quod ei qui intestinorum pu
titur debilitatem plerumque ex medicina solutiua
aduenit fortis uentris resolutio et prolon
gabitur ei res. et multis indigebit medicina
donec retineatur. in se ibus et similiter timetur ex
uentris resolutione ipsi nocumenta. Et
scito quod ex potu nabith. post medicinas
uentris solutiuas ad febres peruenit et ad
estuationem. post solutionem quoque uentris et minuti
onem multotiens aduenit in capite dolor
quem aque calide potus remouet. Et sci
to quod tempus quo maior calor ascendit et fri
goris fortis non est tempus sumendi medicinam. medi
cinam in uere aut autumpno est bibendum.
Et uer quidem est. cum niues de montibus ce
ciderint. Et post uer quidem uenit estas in qua non
est sumendum in res febrilis. autumpnus autem
est tempus. Amplius nec non est faciendum consu
etudo bibendi medicinam cum qua sit necesse
mollificare uentrem. quia fiet consuetudi
naria. et hoc bonus ad impedimentum malefi
nis perueniet unum. Nimium quoque est quod siccior
fuit copiosius. dare fortis medicina. Oportet preterea
ut super debilem medicina ex motu minuatur
ne ei uirtus resoluatur. Ex medicinis quoque debili
bus benedictis sunt uiole cum zucaro. Et
ille cum in hyeme necessarium fuerit medicinam bi
bere. necessarium obseruet meridianum. Et in
estate diuertatur quantum contra eum. Et hoc quidem
diuisionem habet. ergo cum debili indiguit so
lutione. et non complebit. non magis moueat
si dimittat. Ego quoque multotiens ebul

Marginalia (left): No — vel timorosus vel fricora — i. lac acetosum — vel infusa — sufficit .i. corporis quod pulue rizatur et post aliquod illa pro potu bibitur — vel retentiuis — in alio quoque soluentur — qui duas in una die — fine — in alio quod post tres — in alio cum febre — et timor in ipso — in alio et aqua ordei bibere post medicinam solutiuam mediante malitiam expellere et lauat illud quod in intestinis retentum fuit — ut abstergat — et resoluta

Marginalia (right): In alio de aqua ordei — De balneo post illius — Nabith est quilibet potus factus ex quolibet fructu — Salutem serua — In alio thoma qua ... super montes ... — In alio post — i. medicina — No — In uentum septentrionale diuertat ... — vel diuisionem

Ventris purgacio et constringendi

Quibus de causis accidat sitis

[F]luere facit ventris solutionem et acuit febrem. Et est
cum minutio sufficit. Capitulum vi. de super-
fluitate medicine ventrem solventis et de
significationibus hore constringendi eam.

[E]x quibus cognoscatur hora que est cavendi cum constrin-
gendum est sitis. Cum ergo ventris solutio perse-
veraverit et sitis non acciderit, non est timendum
quod superfluitas pervenerit. Verum sitis quidem
accidit et non propter multitudinem solutionis ven-
tris nec propter eius superfluitatem. Immo propter causam
dispositionis stomachi. Quoniam si fuerit calidus aut siccus
aut utrumque, faciet cito sitire. Aut propter
causam dispositionis medicine cum fuerit calida pungiti-
va. Aut propter causam materie in se ipsa. Quoniam
si fuerit calida sicut colera. Aut in talibus que les
sunt cause hic non est longe quin festina
veniat sitis. Et similiter harum rerum contrarium
accidit. Non est longe quin pereat sitis cum tar-
ditate veniat. Cum ergo videris quod sitis
iam superfluit et quod ventris solutio non sit pau-
ca constringe. Et propterea cum causa festinati-
onis sitis et velocitatis ipsi non fuerint
in ventre. Quoniam in huiusmodi non debes tarda-
re constrictionem cum sitis apparuerit. Quoniam et
exit ei quod egreditur est de monstrativis hore
constringendi. Cum est coleram expellit rubeam
cum videris quod iam pervenit ad flegma. Scias quod
iam medicina superflue operatur. Et quanto magis si
ad coleram pervenerit nigram. Sanguis vero
maioris est timoris et terroris periculi.
Et sicut propter medicine mordicatio superve-
nerit, constringendum est in quod in capitulo de mor-
dicatione diximus. Capitulum vii. de modo
succurrendi dispositioni eius in qua superfluit
ventris purgatio.

[I] Damnio superflu-
it aut propter venarum debilitatem. Aut propter ori-
ficiorum ipsarum amplitudinem. Aut propterea quod
farmatia eam purgat [illegible]. Aut
propter quod ex ea copiosis malitia corporis acquisi-
ta fuit. Aut ex ea que est sicut ipsa. Cum ergo ven-
tris purgatio superfluit, liga extrema su-
periora et inferiora incipiens ab ascellis et in-
guinibus descendendo ab eis. Et in potu panem
cytuace aut filonium ebibe. Et si poteris
fac ipsum sudare in balneo aut vapore
aque calide sub pannis suis capite exteri-
us tecto. Cumque multum sudaverit constrictiva
ei ad potandum da. Et fricetur et fiat ei e-
pythima ex rebus bene redolentibus ex aqua
mirtorum et sandali et camphora et succo
fructuum. Umbra postea ipsi extrinseca fri-
care debes et calefacere et ventosis cum
igne sub ypocondriis positis et inter
spatulas ipsi. Quod sit necesse fuerit stomacho
ipsi et intestinis superponere emplastra ex
ordeo fricto et aquis stipticis facta. Et
similiter ex oleis oleo de citoniis et oleo
de mastice. Ipse postea ab aere frigido est se-
parandus. Quoniam premit eum et ipsi solvit
ventrem. Et ab aere calido etiam. Quoniam eum la-
xat virtutem. Confortari quoque debet ex rebus bene
redolentibus et ex stipticis ad tenen-
dum ei dandum. Et ex tortellis in vino su-
avi redolente. Oportet tamen ut sit calefacti aut
panis cum succo granati iam permisceat. Et simili-
ter a sanguinecha et cortices papaveris albi
ta. Ex eo quoque expertum est ut grana nastur-
cii pondere ʒ. sumantur et torrefiant. Deinde
in lacte coquantur donec coagulentur et ad
bibendum tribuantur. Est namque ultimum in
bonitate. Oportet postea ut ei mittens
sit stipticum intrinsecum cum vino quale est
quod fit ex succo uve acerbe et de similibus. Ex
eo etiam quod intinctio solutionem iuvat est ut
non ei provocet cum aqua calida. Et eius extre-
ma in ea mittantur et non infrigidetur ei.
Cum autem aliquid corporis supervenerit syncopi
da ei vinum ad potandum. Et si hoc totum
non contulerit tribue ei in fine rei narcoti-
ca et medicamina fortia nota que sunt
in capitulo de prohibitione fluxus ventris. Medicus
non est utilis ut prius existat in prandio
tracasios et pulveres ponticos antequam
sit hora. Et ut etiam sit prius in enemati-
bus et ipsorum instrumentis. Capitulum viii. de
eo qui bibit medicinam et non solutus fuit.

[C]um in farmacia solutionem non fecerit et fe-
cerit mordicationem ventris et angustia
in ipso et quod suscepit eam estuaverit et sco-
tomabitur et dolebit caput et patietur
aliquos et obscitationes. Succurrere debe-
bis cum enemate et collyriis siccis.
Et ipse quidem bibat masticis ʒ. iii. in
aqua tepida. Medicina quoque quoniam operatur propter stipti-
corum bibitionem et comestionem talium qualia sunt
citonia et mala et matiana propterea quod os stomachi
comprimunt et sub eo existit. Et propterea quod nau-
sea sedavit. Et medicina a suo motu
que est ad superiora movetur ad partem moventem
inferiorem. Et propterea quod non vim inferunt quod
si enema non iuverit et mala superve-
nerint accidentia extensionis cordis et oculi
exierint extra et fuerit motus ad superiora,
necessaria est minutio. Et cum medicina ventrem
non solverit et mala non eam secuta fuerint
accidentia, melius est ut ipsa consequatur

minutio calet post duos dies aut tres. nam non hic factum fuit tamdiu cum in ipso nec humores ad unum punctum et moveatur membrorum. Cap. viiij. de dispositionibus medicinarum ventrem solventium.

Medicinarum ventrem solventium quedam sunt quarum malignitas magna est. sicut est elleborus niger et turbit cum non fuit bonum. immo fuit ex genere ipsi quod est citrinum. et agaricum cum non fuit bonum album et purum immo in gredium attinuit. et sicut laureola. Et tres res iste male sunt. et si bibite fuerint et mala in acuitia pervenerint. melius est ut medicina adcito expellatur quanto plus potest fuerit vomitu aut purgatione. et medicetur cum tyriaca. Multarum preterea earum removet malitiam et confusionem quod fatiunt aie. cum inde in potu velvenit aqua frigida et secundo in ipsa sicut turbit cum putridi omnis quoniam res quam acuitate frangit glutinatione et lenificatione et unctuositate in qua sit dulcedo ad hoc confert. Quedam medicinarum quamquam aliquibus proportionales existunt complexionibus et aliis non conveniunt. Scamonea namque in eos qui in frigidis morantur regionibus non operatur nisi debiliter. non magna in declinatione quantitatis sicut ..... et quamvis nec quibusdam corporibus in aliquibus nec medicine corpori dentur. Sed virtutes earum tamen et nocere cum medicine ventrem resolventibus bene redolentes medicine misceantur propterea ut membrorum virtutes ei confortent. Medicine quoque cordis ad hoc iuvamentum ferunt propterea quod spiritum animalem in unoquoque membro confortant. plurime quoque earum subtilitate sua et fragilitate iuvant. Due preterea medicine quarum iunguntur. quarum una humorem suum cito expellit. altera tarde. Una igitur suam operationem efficiet. postquam vero ipsa altera in suo humore compescit et operabit in ipsum. et ei debilitabit virtutem. Cumque ea post operari cepit erit debilis virtutis moves et non perfitiens. quare ad ei erit iniungendum quod ipsum fragile reddat et festinare faciat. sicut agaricus turbit. quoniam ipsum stupefieri non permittit. et similiter fiet sicut est bene savis permiscere. Amplius considerare debes prius quam in virtutibus medicinarum simplicium ventris solutivarum declaravimus cum locuti fuimus de principiis universalibus medicine simplicium. Medicina preterea solaque fatiens plurimumque operatur in solvendo proprietate sua sicut turbit et plurimumque efficit in experimendo proprietate sua sicut mirobolanum et quoniam operatur in lenificando proprietate sua sicut cassia fistula. et quoniam operatur lubrificando sicut mucillago psilii et pruna. In plurimis quoque violentarum medicinarum existit aliqua venenositas et solaque vero efficitur secundum modum quo non violentia infert. Ipse igitur sunt apponende medicine in quibus existunt lenitiva. Amplius ..... ad iuvat amaritudo et acuitas et ponticitas et stipticitas et acetositas in operationibus medicine cum proprietatibus ei presens affuerit. Amaritudo namque et acuitas in resolvendo iuvant. et ponticitas et stipticitas in primo. et acetositas in incisione facienda quam ad lavendum preparat. Amplius quod lavare facit non est coniungendum ei quod in primo iuvat taliter ut sit eorum equales virtutes. immo melius est mihi ut unum post aliud tardet. ut si ubique unam duarum medicinarum quam lenificat prius suas perfitiens operationes quam ea quam primit. deinde adveniat expressiva et expellet quod lenificatum fuit. et in reliquis secundum hanc considerationem. Cap. x. de eo quod exhibere capitulo in aliis locis est inquirendum.

Medicine ventris solutive et lenificantes quibus fiunt et epythimati et relique ab eis in nostro antidotario sunt relinquende. et secundum etates unicuique medicine et simplicium melioratio. et qualiter sit succurrendum. et quomodo in potu sit tribuenda in medicine inquirat simplicibus. pillule preterea ad bibendum dande non sunt postquam desiccate fuerunt et forte fiunt ut lapides. et neque cum sunt molles. ne penetrent et retineantur. sed sit sicut quando siccari ceperit. et quod digitis cedit si comprimatur. Cap. xi. de vomitu.

Homines quidam remotiores ab hoc ut medicine eos vomere faciat leviter. aut propter naturam sunt homines qui pectus habent strictum et qui male hanelant. et qui ad sanguinem spuendum sunt apti. et homines colla habentes gracilia. et apostematibus que in ipsorum nascuntur gula apti. et homines habentes debiles et multum pingues. quoniam istis convenientius est ut ventrem solvatur. et macris melior vomitus colere ipsorum aptus. aut propter usum homines quibus difficile est vomitum nec vomendi consuetudinem habent. quoniam si isti vomitu provocantur fuerint fortibus vomitibus non remanebit quin ipsorum vene in membris hanelitus findantur et perveniat ad ptisim. Cum autem alicui res qualis sit ingrabitur vomitibus levibus prius erit experiendum. quod si ei fuerint

Ar. anabula

regionibus

i. abatali

Ar. rectificande.

faciles erunt. nisi fortes ei dare. sic
illud q fit ex ellō 7 de silles. Et si n̄ opor
tuerit ut qⁿtam uomat. aut fuerit u
ni cui necc̄m erit dare uomitū ꝓpter ipm
an̄. 7 fac ei ɔsuetudinē 7 mollifica
ei nutrientia. 7 fac ea unctuosa 7 so
luta. 7 fac eū qescere ab exercitiis. et
postea da ipsi ei. Et da in potu unctuosa
7 olei cū uino. 7 ad concedendū da ei. an
q uomitū nutrientia bona. 7 post siuo
muit fuit difficil' qm fortasse n̄ mo
uet ipm uino n̄ ipse remanebit. 7
melius ut bonū retineat q malū. Cum
post cibū q accidit ei uomendi uomitus
tardet concoctio. donec fames sit forti.
7 sedasti ei cū aliq q sit sicut sirup
macianor sine aq. 7 n cū iuleb nec
sirupo acetoso. qm uomē facit. Sub
aut q ē ei utilius ē pullus in carbone.
7 tres fiale uini post ipsum. Et ille quidem
q acetosū uomuerit. 7 n̄ ɔsuetū. 7 in
pulsu aliq febris signū habuit. concoctionem
usque ad mediū diē tardet. 7 ante
ipsum aquā ro. calidā bibat. Cui autem
accidit ut colera uomat nigrā. ipsi stō
spongia aceto calido infusa sup ponatur.
Et melius quidem ē ut sit absq ad uo
mendū fuerit diuisus. qm cum uni
qm ipse amplectitur stomachus 7 in diminuendo
fit auar. post uomitū aut ipsi superflu
um ɔferunt aues pue. 7 pulli cū albu
lare inceperint. offa tamen summarū extenu
tatū n cedant quia sunt grauia 7 in stō ꝑ
tardant. 7 fac eū ingredi balneū. In ho
ra aut uomendi circuit 7 excitetur. et
fiat ut laboret post uomat. sitque hoc in
medio die. in hora postea uomendi
oportet ut oculi ligentur suppositis pil' du
abus. deinde uentrem leui fascia tempore fascia
et. Res quoque que uomitum sunt preparatione sunt
eruchi 7 rafanū. 7 tanica. 7 calamentū
montanū recens. 7 cepe. 7 porri 7 aq
ordei cū fece sua. 7 mille. 7 pultes
fabarū cū dulcedine. 7 uinū dulce.
7 nuces cū melle 7 que sunt eis similia.
7 micula q ē facta ex pane azimo cū
oleo. 7 melones 7 cucumeres 7 eorum
semina. aut ad ex eorum radicibus tritis
7 in aq infusis cū dulcedine. 7 hmo
dactili 7 rafini. Qui aut uinū bibit
melius ad hoc ut uomat. 7 n incipi
at uomere dum adhuc parum bibit.
sed bibat multum. sicut dictum est cū bibi

ta fuerit cū melle post balneū facit uomere
7 soluet uentrē. Amplius q uomere uolu
erit n fortiter masticare debet ipm.
Cum aut aliquis forte uult sumere uomitū
sicut q fit ex ellō. ipse bibere debet ieiunus ni
si fuerit q prohibeat. 7 post duas horas di
ei. 7 postquam steterit ab intestinis exierit
sicut primo uomuerit bene erit. 7 si non mo
ueat parum. 7 sic in balneo mittatur.
penna quoque q fit uomitus in unguendo ex
aliquo q sit sicut oleū sisaminum. Cui si
in asso accidit 7 angustia stomachi detur in
potu aq calida ei aut oleū. qm aut
uomitū faciet. aut uentrē soluet. Ex
eo postea q ad hoc iuuat e stō 7 extinor
calefactio. qm hoc nauseam facit. Cumque
me uomere facies preparauit. 7 suam ato
incipit operationem. uomitor quiescere debet
7 odores bonos olfacere. 7 ei extrema corp
mido sunt fricanda 7 panū aceti ē ei in
buendū. 7 accedit maciana 7 ei co
nia cū paruo mastice. Et scito q mo
tus facit magis uomere. 7 quies minus.
Et estas ē tempus q ē dignius ut impōsi
at uomitus. Ex si aliquando necesse fuerit 7 n fu
erit figure ipi conueniens estas erit di
gnior hora ut in ea accedat. 7 finium
uomitus longiquior sit modū purgatio
nis plurie ē stō soli 7 n intestinorum.
Et ad modū quidem purgationis sede
capitis 7 toti corporis. ipsius attractio 7 era
dicatio ē ab inferioribus. Et tu quidem co
gnosces uomitū ɔferente ab eo q n facit
iuuamen ex eo q ipm sequitur alleuiati
onis. 7 desiderii boni 7 leuitatis. 7 pul
sus bonitatis. Et sibi ex dispositionibus alia
rum uirtutum. Ei aut inceptio ē nausia.
Et deterius quidem malū q efficit ē mor
dicatio fortis in stō 7 adustio si me
fuerit fortis sicut ellis. 7 q ex eo fit qm
incipit a saliua q fluit. deinde sequitur ipm
uomitus multi flatus multotiens. postquam
sequitur uomitus reliquie tenaces. Mordi
catio quoque 7 dolor erunt mansuiata q ad
lia acutia n mutetur 7 nausiam 7 an
gustiam. Et qm 7 soluit uentrem. postea in hu
quanta incipit quiescere 7 ad requiem declinat.
malū aut ē ut uomitus n pueniat 7 ma
gnificet angustia 7 accidat tensio 7
egressio oculorum ad exteriora 7 fortis rube
do in eis usque 7 sudor multus 7 in uene sec
tio uocis. Sibi ergo aliquando accidit uel
soluciat. perueniet in ad mortem. Id aut

al' asthmatic Et si oportuerit

fiat

i. sine uomere non cū difficultate

est

in al' nausiam

No

pila pile

in alio amigdale

in alio sumitur infantat

i. potus qui fit ex ordeo et aqua

in alio Salebiani

in potu

No

in al' abminoribus

Sol' ex dispositionibus bonis

ad

ursi

q ei sucurrit e enema . et dosis illius
cum aqua calida in potu . et dare oleum in quo
tyriace sit exstat sic oleum de lilio .
et labora dorum uomat . qui si uomuerit
non suffocabitur . et adhibe enema quod sit
apte propinatum. Et egrues que que sunt dig-
niores ut in eis fiat uomitus sunt emac
ciate ydropisis . et epilensia . et melia et
lepra . et podagra . et sciatica. Uomitus quoque cum sit
iuuamentis plurimum affert egrues sicut
gravat surditatem. Amplius minutio
non est cum ea continuanda sed tardandi duo
diebus . et precipue si in ore stomachi fuerit humor.
Uomitus quoque multotiens fit difficilis propter sub
tilitatem humoris. Ipse ergo est incessandus
potu sanguinis ex gravius gravati. Et sig
no quod exit maleri per inferiora post uomitum
est signum quod illud quod faciebat fastidium de-
scendit inferius. Et uomitus post asellationem
est signum quod est ex accidentibus asellandi. huius
uomendi pretea in estate melior cum dolor
est in meridie. Et uomitus corporis confert. si usus
in nocumentum fiat. amplius faciendum non est nec
pregnans uomat. quia superfluitates corporis
ipsi cum eo non egrediuntur . et uomitus . et labor cum
adestuatione producet. faciendum est ergo ut
quiescat. alii uero quibus accidit uomitus sunt in
uandi. **Cap. xii. de eo quod agere debet ille**

Cum ille qui uomuit a suo **quod uomuit**
uomitu euaserit os suum . et faciem post uomi
tum ablue de ex aceto aqua tepido ut gra
uitas quam quoniam capiti accidit remoueatur
. et pruni masticas cum aqua maciano et bi
bat . et caueat sibi a consuetudine . et potu a
que . et diu quiescat . et ipsi inungantur y
pocondria . et ingrediatur balneum . et abluat
se uelociter et egrediatur . Et si fuerit necessarium
dare ei ad ad concedendum sit resolutio
saporis . et bene sit . et ueloces digestionis.
Cap. xiii. de iuuamentis uomitus.

Ypocras precepit fieri uomitum in uno quo
que mense duobus diebus continuis . ut in
secundo emendet in quo in primo die fuit difficile
le . . et ut expellat illud quod aduenit stomacho .
ypocras namque securitatem facit quod cum
eo confirmat sanitas . hoc autem plus est malum.
Et uomitus qui est qui est hic euacuat flegma et
colam et mundificat stomachum . ipse namque non
habet quod ipsum mundet sicut intestina habent
colam rubeam que ad ea descendit et mun
dat ea . et remouet grauitatem que accidit
capiti . et clarificat uisum . et aufert fa
stidium . et confert ei ad cui stomachus descendit

cola que ipsi corrumpit cibum . quoniam cum perces
serit uomitus ei a cibo super mundum ueniet et
remouet ablutionem que fit propter uetuo
sitatem et casum desiderii ipsi ueniet . et quod
facit desiderare acutum et acetosum . et potum
cum et confert latitudini corporis et ulceribus que sunt
in renibus et uesica . et est lepre forte me
dicamentum et malitie coloris . et epilen
sie stomachice . et ictericie . et asmati . et tre
mori . et pulsi . et est excitationibus que confe
runt habentibus ulcera magis magnus. Ipse quoque
si detur in mense semel aut bis post reple
tionem itaque non obseruetur reuolutio certa
ne numerus dierum mortis. Et ille qui est cum
magis iuuamentum affert uomitus est cum
prima colica et est matrix. **Cap. xiiii. de ma**

Superflu**itatis que proueniunt ex superfluo uo**
us uomitus stomacho nocet et ipsum debili **mini.**
tat et resoluit ipsum et facit eum aptum ita ut
materie ad ipsum perueniat . et obest pectori et
uisui . et dentibus . et antiquis capitis dolo
ribus non eis que sunt propter societatem stomachi . et fa
ciat nocumentum epilensie capitis que non est
cum inferiorum membrorum . superfluitas quoque que
est in ipso nocet epati et pulmoni . et oculo
et aliquam uenam quam findit. Ex hominibus
preterea est qui cito uult implere uentrem non tol
lat . immo properat ad uomendum. Et actio hu
ius est que producit eum ad malas egritudines
mansiuas . ipse ergo a repletione prohibe
dus est . et in ipsi cibum et potum mensura.
Cap. xv. ut sucurratur dispositionibus que

Ex prohibitione aut **accidunt uomenti.**
uomendi dixi iam quod oportebat . extensio
ni . et dolori qui sibi pro continuus fuerit confe
runt primum aqua calida infusa et super posita.
et oleis leniticatibus . et uentose cum igne.
forte aut mordicatione in stomacho rema
nente remouet. bibe uina uentuosa
que cito digerantur . et unge locum ex aliquo quod
sit sicut oleum uiolatum mixtum cum oleo
clerum . et pauca cera. Singultus uero si fiat
eo accidit . et permanserit retinebit ster
nutatio . et dare ei ex aqua calida ad
bibendum paulatim. Et de sanguine
qui ascendit in caput de impedimento uomitus.
Alcules uero . et egritudinibus frigidis . et infecti
oni uocis que accidunt post ipsum confert liga
re extrema . et stringe ea et super pone stomacho
pannum infusum oleo in quo cocta fuerint
ruta et ficudis . et dare ad bibendum mel
cum aqua calida. Et huius qui asulet fiat hoc
et laure ei mittat. **Cap. xvi. de eo in quo**

Fiat ut ipse dormiat. Si superfluit vomitus
et ingenuetur quanto plus post fuit quod dormi
at. et ligentur ei extrema talis qualiter ligantur cum flu
xum ventris retinere volumus. et ipsi medicetur
stomachus emplastris potius fortitudinem fa
cientibus. Et si vomitus superfluerit et in secessu
egredientur humores donec sanguis exeat.
detur ei ad bibendum lactis vino mixti qua
tuor cotilas. quoniam medicina vomitus malum
quod reprimit et sanguinem prohibet et mi
tigat. Et si putredinem pectoris et stomachi a san
guine cum hoc mundificare volueris. ne
ex eo aliquid coaguletur. detur ei ad biben
dum sinapium acetosum sive ex melle si
ve ex zucaro. cum nive infrigidatum paula
tim. Cum hoc enim quidem confert bibere succum por
tulace cum bolo armenico. Cum autem in
refectione fuerit per aliquid in quo superfluit medi
cina ipsi vomitione. Et oportet quod quere medi
cinas vomitivas secundum suos gradus. Et quod quoque
datum ad bibendum sit calida et propter
ea et in antidotario medicine simplicibus.

Capitulum xvii. de enemate.

Enema est medicina nobilis in expellen
do superfluitates que sunt in intestinis.
et in sedando dolores renum et vesice
et capita ipsorum. et egritudines colice. et in trahen
do superfluitates a membris principalibus et
superioribus. Quedam vero ex eis sunt acuta
debilitant epar et perducunt ad febrem.
Ex enematibus preterea fit unum in ex
pellendo reliquias quas in antecessum
relinquunt. forma vero clisteris et quod
clisterizetur iam retulimus in capitulo de co
lica. Videtur quod qui clisterizatur sit me
lior sit ut supinus iaceat. deinde revol
vat se ad latus dolentis. et clisterizandi ho
ra melior est cum est aeris frigidus. quoniam
sequitur enim ne augmentetur gravitas et dolor
et estuatio et nausia. balneum preterea so
let facere ut ebulliant humores et exper
gantur. clisteris quoque conditio est ut aerem et
humores retentos extrahat. Et propter hoc simpli
citer non est bonum ut balneum enemati per
mittas. Et si quis in intestinis pustulas
habens ipso indigerit cum febris aut alie
egritudines et timuerint ne enema retine
atur super ponere debes ano suo et femori et
locis que sunt in circuitu spelta calefacta
cum panno.

Capitulum xviii. de epythimatibus.

Epithimata sunt ex medicinis bonis que ad ipsi
perveniunt egritudine. Et medicine fortasse duas
habebunt virtutes. unam subtiliativam. et aliam
in grossativam. Et erit maior necessitas sub
tiliative quam inspissitive. Cumque ei inspis
satio fuerit temporis subtiliationem. cum ex
ea fiet emplastrum penetrabit subtilitas et re
manebit spissitudo. et illa quidem que per
netrat confert sicut fiat coriandrum cum
ordeo fracto cum ex eis fit emplastrum et
super scrophulas. Emplastra preterea
sunt talia qualia epythimata. sed em
plastra sunt dura et epythimata cum
tenia. Est quoque cum epythimata fuerint
cum pannis. Cumque membris principalibus
supponuntur sicut epati et cordi et non fuerit
ibi quod prohibeat conferunt panni suffumi
gati ex xiloaloe crudo et virtutibus e
pythimatum bonum habuerint odorem quem
principalia diligunt.

Capitulum xviiii. de e[mbrocis].

Embroce sunt medicamenta [em]brocas.
congrua ei quod ex capite et aliis membris
est resolutum. et illi cum omne nocumentum est per
mutare. In membris autem quem embrocare oportet
ex calido et frigido sive in eis fuerint super
fluitates que descendunt. fiat prius embro
ca ex calefacto. deinde fiat ex aqua frigida
ut constringat. Et si res diversa fuerit. in
cipiatur a frigida.

Capitulum xx. de flebotho[mia].

Flebothomia est euacuatio uni[versalis] [uni]versalis quam multitudinem evacuat. mul
titudo vero est augmentum humorum super equalita
tem in venis ipsorum. Et necessitas que est flebo
thomandi non nisi duorum. Unum eorum est egri
tudinibus preparat quod cum ipsi sanguis multipli
catus fuerit cadet in eas. Et aliud est cadens
in eas. Unumquodque autem ipsorum aut flebo
thomatur propter sanguinis multitudinem
aut propter ipsius maliciam. aut propter utrumque.
Ex his que egritudinibus preparat est sicut que expo
sita sciatice et podagre fortibus et arte
tice sanguineis. autem ille cui accidit
sputum sanguineum ex fissura vene que
in pulmone eius existit tenuitate et soliditate.
quoniam cum ipsi multiplicabitur sanguis
funderetur. et apti epilensie et apoplesie.
et melancolie cum sanguinis multitudine. et si
nantie. et apostematibus interiorum. et obtalmie
calide. et ex eis quibus emorroydarum sanguis
qui fluere solebat est retentus. et mulieribus
quibus sanguis menstruus est retentus. Horum
tamen colores non demonstrant quod flebotomari de
beant propter ipsorum obscuritatem. aut albedinem.
aut viriditatem. Et illi qui in exterioribus mem
bris cum omne calidi debilitate patiuntur/ na
istis melius est ut minuere minuant.

In alio habetur ipsum dormire sopore.
Collus est et venae.
vel ventris solvit.
Cumque turbatur fuerit pisso in quo in superfluunt quod facit ipsum vomere plus quam oportet: oportet malus loci.
vel vomes.
Todasti sic alij dicunt clisterizari.
In alio milium calefactum.
vel adheriva
In alio calefaciente principalia
vel retinent
Embroca est infusio et fit duobus modis: aut ut oliquoni aliquid sunt ab alto fundatur super membra vel pannis infusis et ... super
In alio generatio
In alio sanguineos
infector

licet in his nondum inciderint egritudines illis quibus passio accidit aut casus. quoniam quando minuitur timendo ne accidat apoplexia. Et quod habet apoplexiam est minuendus quoniam timetur ne accipiat antequam maturetur. sed non indigueri-nt fuit in multitudo. Et debes scire quod dum iste egritudines timentur et nondum in eis ceciderit plus secure eis concedit minutio. Et cum in eas ceciderit in earum principio precipit flebotomia dimittatur. quia humores subtiliat et eos per corpus fluere facit et sano sanguini eos admiscet. Et est etiam cum nichil evacuatur ex eo quod oportet et facit ut necessario sit medicamina alleviantia. Cumque maturatio apparuerit et egritudo per suum aut statum pertransierit. et si oportuerit ut minutio fiat. at sin fuit quod prohibeat fiat flebotomia. flebotomia quoque in evacuatio non est facienda in die motus egritudinis quare est dies requiescendi et ingredi sompnum et dies ebullitionis egritudinis. Et cum egritudo est habens crisim in eius tempore est longius. nullomodo sanguis multus est minuendus. sed si possibile fuit quies est facienda. Et si non fuit possibile ut quies fiat ex eo parum minuatur et cum sanguis defluit reducitur ad flebotomiam faciendam si apparuerit et fuerit consuetus ad resistendum in consilio. Et si multum preterierit temporis ex quo quis minuitur fuit et in hyeme fuit consequens quod sicut quando fuerit sen-ex minuatur et sanguis per thesauro reservatur. simpliciter flebotomia propterea quod ad diuisum habet unam sed plenam retinet. Cumque ex multis minutionibus debilitatur ut multi generabuntur humores sincopis propterea accidit in prima minutione cum subito evenerit ex quo fit .... Si vomitum permittere est ex eo quod est prohibitus et sit vomitus hora qua accidit. Et debes quod minutio est prohibitio donec quiescat. flebotomia quoque et colica raro simul conveniunt propter ... quare et ... non minuatur nisi per multam necessitatem. sicut est necessitas reiiciendi forte sanguinis sputum. cum ut fuerit conveniens. Et debes scire quod non quantocumque necessaria signa repletionis apparuerint. oportet ut minuas. immo quandoque est repletio ex humoribus crudis. et tunc flebotomia multum impedimentum. quoniam si minuitur non maturabis eos. et in melius ne egrotus pareat. Non autem est inconveniens ut ille inquam super habundat melia minuatur. propterea medicina solutiva evacuetur. sed solli-citus esse debes ex dispositione coloris scilicet coloris ... quod nunc diximus. et considerare consuetudinem. quoniam propter consuetudinem per totum corpus ... magis

eius consuetudines quod flebotomare debes. Cum vero sanguis alicuius fuerit bonus paucus et fuerint in corpore ipsius multi mali humores. flebotomia bonum rapiet et malum relinquet. Et cum alicuius malus sanguis fuerit paucus et declinavit ad nigrum quod ei declinatio vehementer impedit et fuit necessarium ut ipse minuatur ex eius sanguine parum est assumendum et cibo bono erit alendus. deinde est minuendus iterum per dies propterea ut malus sanguis ab eo extrahatur et bonus restauretur. Quod si mali humores colica in eo fuerint ingenerentur quare sibi farmacia evacuentur. aut vomitu. aut sedentur. Et stude in hiis ut eger quiescat et digerat. et oportet et si crossi fuerint antiqua precepit ut balneetur. et in suis ministeriis moveatur. et dabitur ei ad bibendum ante flebotomiam et post ipsam antequam alia fieret minutio. sirupum acetosum sub-tiliativum coctum cum ysopo et hasse. Cum in flebotomia necessaria fuerit cum debilitate virtutis cum febribus. aut aliorum humorum parte fleg-matica ... Ampla flebotomia stricta magis ... et supra ... si tamen subtile et clarum ... sanguinem fluere facit et spissum et turbidum retinet. Ampla non velociter est ad sincopim et magis oportuna in mundificando et tardior ad consolidandum. Stricta est digerens ... quod se per servationem flebotomatur in crossis. Et ampla quidem efficax est in hyeme dignum ne congelet sanguis. Et angusta efficax est in estate dignum si necessarium fuerit. flebotomandus propterea supinus iaceat quando flebotomatur. quoniam hoc est convenientius ad hoc ut ipsi conservet virtus. et ne ei superveniat sincopis. In febribus autem minutionis conveniendum est ... quando vehementius sunt calefactionis et inflammationis. et in morbis non acutis febribus in suo principio in die propria. In febribus propterea cumque adveniunt spasmus est minutionis conveniendum. sed fuerit necessaria quoniam cum spasmus accidit vigilare facit et sudare multum et dicitur ... quod propter sanguinis thesaurus est dimittendus. Et similiter oportet ut ex minutione febricitantis. cum febris non est ex putrefactione. minoratio fiat propterea ut ad resolvendum febrem thesaurus relinquatur. Et si fortis inflammatio non fuit et fuit putrida attende dicte regulas. propterea in tuo ... et urina fuit crossa et rubedini attinens. et pulsus fuit magnus et venes tumida. et febris in suo motu ... flebotomia ... -

Hic incipit consideratio super ...
Flebotomia ampla et stricta.
Hic incipit consideratio aequalitate morbi.
Flebotomia facta in melia .o.

ho ē yracunus. ⁊ si urīa fuīt sbtil'. aut
ignā. aut faties apn̄ fuīt coriatil'.
caue t̄ a fl'oia. De si fuīt inspolatio ī
ea. ⁊ qete febs inipi fiat minutio.
dispez qz timoris ⁊ fidi. qm̄ ai t̄mor
fuīt fortis. aminutiōe ē cauēdū erit.
Ampli' q egdir colorē mūte. ⁊ si fuīt i
sbtil' albedinē attinēs. ipz illico tenne.
Et summope t̄ caue ne egrū ad unā du
ariū rez pducas. s. huoz coslicoz e
bullitioē ⁊ stidez quādiū te. Cū qz
in febre te oportebit flo'mare. nō at
tēdas q' qdā dicūt. s. q' nō ē bonū
ut p' qrtū diē fiat. qm̄ bonū ē ut si
at. ⁊ si sit p' xl. dies. ⁊ h' si s'ulo gal'.
li p'mittē ⁊ spare sit meli' cū signi
cationes ēē fuīt. De si in h' errātum
fuīt. qācūqz hora inueneris egrū ⁊ o
portuīt fl'oā ipz. p'q' dece rerū sollia
tudinē huīs. Multotiēs p'tea fl'oia
in febb'ib' necā nō sit effie ut nō sup'
fortis fiat. ppa qa effie pauca. ⁊ h'
qdē cū fuīt figura ⁊ etas. ⁊ uit. ⁊ re
liqa talia ut p'mittāt. In febr' aut sā
guinea nece ē ut euacuatio fiat minu
tioē nō sup'flua in p'n' ⁊ sup'flua cū a f
fuīt maturatio febris. q' multotiēs re
mouet' i hora fl'oie. t̄ qz caue debes a
minutiōe i t̄pe uehemētis fritatis. ⁊
in regioib' fortis fritatis. ⁊ i hora
fortis doloris. ⁊ p' balneū resolutiuū
⁊ p' coitū. ⁊ i etate qē minor q̄tuordec
cī annis. q̄to plus potis. ⁊ i etate se
nū q̄tomag' potis nō i infiguā cōsistit'
sius ⁊ soliditate uicuoz ⁊ uenā a
plitudie. ⁊ earū repletiōe. ⁊ coloz ru
bedine. hos nāqz eradolescētib'. ⁊
senib' flomare audebis. Adolescētes
tū si ordinē ad flomādū paulatī p'o
uehē debes cū minutiōe pūncā. In cor
q' fortis matiei. ⁊ fortis cōsistiei. et
rariis ⁊ albis lixis ⁊ ratius sanguīe
nō hn̄tib' aminutiōe. q̄to plus potis
t̄ cauē debes. Ampli' in corp' q' plura'
p'plexi sūt egines. caue t̄ a flomia
nī sanguīs affuīt corruptio q' te ad
h' pducat. qm̄ tē flomabca. Et cōsi
dera sanguīē. ⁊ si ipī uideris nig' ⁊ ipi'
sū ertie eū. ⁊ si ipz uideris albū ⁊ sbti
lē eū illico cōstrige. qm̄ i ipo cōsistit i
uehemēs amor. A minutiōe p'terea t̄ ca
uē debes sup' cibi repletiōē ne nō nō
maturū adueās. Sit loco ei q' abeē

euacuasti. Forz ⁊ ut t̄ ab ea caueas
in repletiōe sto' ⁊ intestinoz fca̅ ex se
ce uā cōsecuta p'piq'. Immo mea euacu
ando stude. Et i q̄re q' ē i sto' aut co
rū co uomitu. Et q' itestis inferiorib'
q' potis. ⁊ sim alio salū distri. caue
p'terea t̄ ne fastidiū flomes. si p'logā
ipz ad h' ut eis fastidiū digat'. Et t̄
ā caue ne sbtilitate sensus oris sto' i
hn̄te aut ipi debilitate flebotomes.
⁊ i felice ex gruitāte colē rubee i ipo h'
nāqz caue dz s. Amma qz audatia
ā inminuēdo ē cauē dz. ⁊ p' cūē re
uim'. sensus ū sbtilitate oris sto' hn̄
te dignosces p'pa q' mordicatiua ei
ehice nocet. Et hn̄tē oris sto' debili
tatē cognosces ex desiderij ipi debili
tate ⁊ dolorib' oris sto'. Et hn̄tē os
sto' aptū receptiōi colē rubee i quo
ipi m'ltū grāt'. dignosces ex p'seuerā
tia nausie ipi. ⁊ p'pa q' colā qz hūi
euomit. ⁊ ex amaritudie oris ipi. Simi
liter cū flomati fuīt ois sto' cō sua
tioē nō p'missa. accidet ei timor ma
gn' ⁊ qm̄ moriū' eī. Subtilitate ergo
sensus hn̄ti ⁊ debilitate bucelle mū
di panis in rob aceto so bonū hn̄tē o
dore infuse sūt dande. Et si fuīt de
bilitas cūus fre. sunt inicie i aliq
q' sit sic aq' cū zucare alfeguinati. a
ut in sirupo mite uicato. aut i mi
ua uicata. p'ea minuat'. A p'titudie
ū gruitatis colē hn̄s ē inūdādus. dā
do i potu ei m'ltitudinē aque calē cū
sirupo acetoso. p'ea det' ei bucelle i
panis ad manducandū. deīn fiat
ut paruū qescat. p'ea minuat'. Ipe
rādū p'tea ē. ut q' ex bono sāguine
resolutū fuīt restituet'. si fuīt forti
cū assatura carnis q' fit sup' p'runa.
qm̄ sidigeit' multū nutrit ⁊ bene. de
uitū oz ut sit pauca. qm̄ sto's p' flo'iā
ē debil'. Ampli' ueniē qm̄ flomant'.
p'pa ut flux' sanguīs ex narib' ⁊ ma
mee ⁊ ano. ⁊ pectore p'hibeat'. aut
ex aliis exituris. id ut sanguis ad id
q' aperte illa ē diuisū p'cludit. Et hec
gnē medicam ē forte i uulnerib'. Oz
ū ut flo'm' sit uehemēs siccē. ⁊ sit in
ces multe q' nō sunt in una die ū ma
gne necessitatis cū fuīt. si in die p' die.
⁊ qz uice dimorātio fiat q'tū p' fuīt.
⁊ ad sūmū meli' ē ut floie meces sit

multe q ipi qtitas sit multa. Et fle
bothoia que cu ne necia cola rubea
ebullire fac. et p h ad uent ligue sic
catas. et q s sunt silia. Est g ei sucum
rosecu cu aq ordei et zucaro. Qui aut sey-
dare uoluit et n accid ex pa minuti
one malitia pulsus: aut q sit o sile-
uena man in logitudine flomare d-
ppea ut incture modo ipi phibeat
osolidatione. et ut aplicet. Qui si cu h
tumor affuit q cito osolidet. suppoa
tur pann oleo cu pauco sale infusus. et
desup ligetur. et si flebothom in oleo i
uet fuit cu fiet flomia phibebit oso
lidatiois ueloacitate. et minuet dolor.
Et h qd e ut oleu sup ipi aut o sile
leit inugat aut ipe in oleo mittat
ppea cu pmo exsiccet. Iunc flomati q
in secudatione dormire. fac festinare oso
lidatione flo. Recordare ptea ei q di
uini de euacuatione in hyeme cu nec q
dies e eligendi austrini. qm sili in flo.
Et scire debes q cu minuut melacolia
et epylentia et illi qs minuit oz iniecte
in hora dormiendi. oz ut sit agit. s. fle
bothom. id ne sanguis eius accidat.
Et sili in oibz q seydatione n indiget. c.
Scire debes q seydatio si debilita
tis mensura e tardandi. Et si debilitas
que n affuit. sit ultima ei tarditio una
hora. Qui aut uoluit face ea ut sags
ipi fluat. sit dies una. Ampli. flotomia
tinilsa melior e a q seditione uult i eode
die. Et q e sz lauitudine ei a q uult sedu
tione i eade hora. Et illa q e sedm lon
gitudine. e a q n uult seditione. una
ee ptept. imo in corde teux q e a p mul
tos fit dies q dic. Quo flome dolor
maior fuit. tanto ei osolidatio tardior.
Multa ptea in seditione euacuatio
siropi affert. n fuit pq assatur aq
supseit. Iunc flom q in seydatione dormi
re. phibet ne supfluitates q exeunt
cu sanguine incedat. ppea q supfluita
tes i sopno ad oes supfluitates pfudu
tiunt. Ex iuuamtis u seydatiois e q
flomati utitur cu pfectione sue euacua
tiois q e necia ofirmat. Et melior que
seydatiois tium e. ut in duobz aut t
bz tardet diebz. Et dormiat q flome
ppiq. plique accit i mbs ofiactio. Bal
neatio q an q minutio fiat plique ag
grauat minutione. ppea q cute i essat

et ea leuificat. et id lauendu ea apta ef
fiat. n flomand multu sanguis huit
ostine. Et oz ne flomat iuse reple
to sit auiat. si sedo ordine mutat a ca
bu pmus sbuliet. Et sili oz ne p ipis
eitiitet. si declin ad h ut supin iaceat.
iz p ea balneo utat resolutione facien
te. Cu at aus flomat. et ptea ei bracht
apiat. et alto bracho minuat. si q d
tollauit. et sup ipi eplo de ceturia ponit.
q ex forme in fridaitibz in cauitu ei fiat
cataplasma. Cuq aliqs cor flomat
inqu corbz suphumiditates ostituit hu
res. flom fit ea ebullitiois illor huor
et cor cursus ... fit g
frequtes flom eis necia. Sangus q me
lancolie fac ut frequs minutio sit
necia. q in psenti qd alleuiat. sm
senio pueit in ad malas egues. ex q
bz e apopleia. Ampli. flom multom
eus comouet febres. et multoties re
soluit putrefactione. Oes q sau q
flat i q tesp d potu diam acciperie
debz. Et debes sciire q uenar q flo
mat alie sut tm uene. et alie q sut
tm artie. Artie u min flaite ppt tro
re ei q meis exsuit d timore eius
sanguis. Et suaru q dispoiu mi
nore q ea pueit anusima. et h q
e cu sissura uehemte fuit angusta.
Cu aut affuit secutas q ex ea sa
guis n fluet. maxie e uinatina in
egtubz pis pp quas flait. Ma in m
iuuamtu q pueit ex minutione ar
terie n e n cu in mbro d uiano ma
le sut egnes. qu ei e sanguis sb
tilis calid. Cuq artia flomabit
q e ei uicina in q n est timor. max
affert iuuamtu. Vene ptea mau
q flomat n pulsantes q sut sex.
cephalica. nigra basilica. et funis bra
chii. et sceile. et illa q p noie ascella
ris uocat. et ipi q e rami basilice.
Eis u timor oibz e cephalica. Oz a
ut oes tres d uicarum apiant et n sub
ea iz mea. id ut egdiat sanguis bn
talr ut saliat. aut sit secutas ano
cauitas ipor minor et arti. ma. et sili
cephalica. Earu u flomia q fit sedz
logitudine ad osolidandu e tardio.
qm ipe sut ouencaules. In n ouen
calibz u res e dicta. et in sciatica q
de et sceile et alis uene melie ut

ipi

Vl' manica.

s. utut

Silic, addusum pus

In al' aliqd supsene.

o d dormiat post flobotomiam.

Ho q balneu resolutum ani flo nos oucit, si dissolutum oimo oucit.

Vl' et tm' q zeo.

Al' apta nisma.

manx.

In alio ... brachii ...
In alio sicut ...

fe e

secundum longitudinem flebotomet. Et cautela quidem in cephalica ut accipite magali (?) moveat ad locum leviter et dilatet flebotomum. Et flebotomum flebotomus non consequitur, quoniam facit apostema plurimum. Aut errores qui eveniunt in minuendo cephalicam non perveniunt ex percussione vene. Si sit magna immo non accidit nocumentum nisi propter itationem passionum. Et quod ex ipsis flebotomia plus tardat est illa que fit in longitudine. Cui quidem flebotomie sunt dilatande si nodositas affuit ut solidatio fiat. Cum autem eam non inveneris, que est aliquis ramorum eius qui sunt in silvestri ascendens. Et in vena quidem nigra est timor propter nervum qui est sub ea et quoniam est inter duos nervos. Tibi ergo cavendum debes ut ipsam in longitudine flebotomes ad inferiora. Et fortasse super eam est nervus subtilis tensus sicut corda, et tactus quidem oportebit ut eum cognoscas et caveas ne percussio incidat propter veniat in stuporem per se veniens. In eo autem cuius nervi sunt grossiores, tamen iste est magis manifestus. Et error quidem in ipso est deterius nocumentum. Et cum error acciderit et nervus ille percussus fuerit, non consolides flebotomiam, immo si eam potueris que ipsi prohibeat consolidationem. Et ei quidem medicamentum est sicut medicamentum vulneris nervorum. Et nos iam locuti fuimus de ipso in libro quarto. Cave est preterea ne eos in infundas ad ipsum perveniat, quod si ubi ergo sicut solitum et sandalum, si ipsum et totum corpus fricari oleo calefactum. Et fumus aut brachium melius est ut infusione minuatur, non utrique fluunt flexuosa. quoniam tactus in longitudine flebotomiatur. Basilica quidem magis est timoris propterea quod arteria cadit sub ea, et quoniam et musculi etiam sub ea caduntur. In minuendo ergo flebotomando est cave, quoniam si percussio fuerit in arteria, sanguis non restringetur aut difficulter restringetur. Novum quidem sunt quidam quorum basilice due associantur arterie, quarum una cum signata fuerit examinabit quod iam sit securitas, et fortasse percutietur alia. Hoc ergo scire debes. Cum ligamentis sit plurimum rei, accidit inflatio, quoniam ex arteria, quoniam ex basilica. Si qualitercumque fuerit ligaturam solvere debes, et inflationem mollire, inunge deinde ad ligandum redi. Et si inflatio remissa fuerit, iterum. Et si non inveneris quod est

inter si basilicam dimiseris et ad ramum qui ascellaris vocatur redibis. quod quidem est qui super domesticam ascendens existit ad inferiora. Inflatio namque in locis incidentes errorem efficit. et ligaturam sepe arterie pulsum quietem facit et ipsam elevat, et ponit ipsam superiorem. et estimatur quod sit vena et flebotomat. Cum ergo quilibet ligaveris venam et ligaturam super eam pervenerit quod sit similis lenti aut ciceri, fac in ipso quod in basilica diximus. In basilica quidem flebotomanda quanto plus ad brachium descenderit est sanius. Flebotomia preterea in venam percutere debet ad diversitatem partis arterie. In basilica etiam non solum contingit error ex parte arterie. si incisus est subeat, et nervum propter quos pervenit error. Hoc quidem iam est dictum. Signum erroris in basilica. et quod arteria sit percussa est quod sanguis egreditur subtilis ruffus qui saliendo manat, et lenificat cum eo tactum. et ipsa sit inferior. Tunc ergo festinare et in vulneris orificio parum de pilis leporis pone cum pauco pulvere thuris et sanguinis draconis. et aloes. et misce et parum alchocothar. et azegi. et super ipsam ex aqua frigida quantum potes rota. et super locum ipsius flebotomi ligaturam appone tenacem. Quam si se tenuerit sit ad tres dies non solvas. Et post tres dies quanto plus potes est cavere debes. et loco emplastro ex stipticis suppone. Multi preterea locum arterie illam incidunt penitus ut ipsam continuit et cutis desuper eam cooperiat et teneat. Amplius plerique locum propter sanguinis exitum moriuntur. Et quidam eorum sunt qui moriuntur propter fortitudinem doloris ligature quam voluerit propter fortitudinem flebotomationis fluxus sanguinis arterie donec membrum factum est sicut mortuus. Et scias quod cursus sanguinis quando pervenit currens ... Preterea scire debes quod sanguis qui plurimum cephalica evacuatur est quod ex collo et eo quod est super ipsum parum et parum sub ipso egreditur. et plurimum pro capitis non pervenit. et ypochondriorum et inferiora non mundificat ut ... sit ... Nigra vero medium inter cephalicam et basilicam est medium. Et basilica quidem evacuat quod est a parte summitatis ... inferiori. Funis vero brachii, filius est cephalice, descendit ... dicitur quod quoniam dextre est doloribus epatis confert, et que sinistra doloribus splenis. et quod sanguis fluere diminuatur donec per se restringatur. Vena quidem illi qui flebotomatur in ... aquam est ponendum ne sanguis ...

i. medium

In alio flebotomia tardioris incarnationis.

Vel dilata flebotomum eius

In alio venae sunt grossiores

In alio non ascendit aut ascendit difficulter

Vel continuantur

Vel evacuatur.

In alio ergo observa ipsum ex tunc

In alio constat ...

i. ... ipsius (?)

i. ... (?)

stringatur. et ut facile egrediatur. Sicut egres-
sio debilis fuit sicut est in pluribus corporum que ex
scissione minuuntur. Et scissio que flebotomia
melior est ea que fit in longitudine. Flebotomia-
nos autem incidimus sicut incidimus basili-
cam. Arteria vero manus que flebotomatur est arteria
que inter pollicem existit et indicem. Cuius quidem
iuvamentum in antiquis doloribus epatis
et diafragmatis est mirabile. Et Galienus
quidem iam incidit hanc in sompnio. Precipie-
bat enim homini hanc facere flebotomiam cum dolore
quem in epate habebat. Quam cum fecit et sanus effectus
est. Plurimumque flebotomatur alia arteria que ad in-
teriorem partem palme declinat hac existente
cuius iuvamentum est propinquum iuvamento
istius. Qui autem venam manus flebotomare vo-
luerit et non potuerit non caveat in ligando vel
fortiter cum involutione et iteratione stringendo. si una die aut duobus dimit-
tat. Veruntamen si percussionem iterare necesse fuerit
apud percussionem se removeat et non ab ea
descendat ligatura. Propterea fortis apud
affert et infrigidatio panni et ipsius humec-
tatio ex aqua rosacea aut aqua infrigida-
ta cum lana et vicetis. Oportet ut ne ligatura ra-
ueatur de suo loco ante flebotomiam aut postea
removeatur. Et corporibus quidem macris li-
gature fortitudo est cum evacuatione ve-
nas et retinendi sanguinem ex eis. In
crassis autem corporibus propter laxitatem vene non
apparent. non constringantur. Multorum propter
sunt quidam qui ungentur quibus dolor rogatur
stupefaciendo manum constrictione bra-
chii et dimissione hore unius. et sunt quidam
qui flebotomum oleo inungunt. Sed totum istud
sicut dicimus dolorem lenit et consolidationem
detardat. Et si vene que quas in ma-
nu novimus non apparuerint. si apparuerit
ipsarum ramus. premat ramum digito preten-
do interim. et si sanguis cito ad ipsum re-
versus fuerit cum digitum removet et intu-
muerit. flebotomet. et si non non minuatur.
Itaque lavandi affusio vel lotionis aque et
estivat id ut percussio cooperiatur et fiat
ablutio. Deinde ipsa ad suum situm redu-
catur. Propter quod eminentia habens rectifice-
tur quod est melior cum pila habetur. et desup-
ligetur. Cum autem in orificio percussionis ad-
eps egredietur. mollitur interim reducendum
est. et non est incidendum. Et inter ea que se-
cundantur non est fiducia habenda sive per-
cussione. Et hec que in fine capituli ve-
hementer perscrutabimini. nam sermo iste ac-

cidentali hic ingressus est. Ampliatur satis de-
bes quod sanguinis retentio et percussionis li-
gatio. Evacuatio habet horam. Et sit divisa.
Namque quidam sunt qui tollerare possunt et sic se
habentes eveniunt. ut quinque quinque aut sex
libre sanguinis auferantur. et sunt alii qui non
possunt tollerare ipsos et sanis. ut una
sanguinis libra eis auferatur. Sed tamen inter
tres considerande sunt dispositiones. Quarum una est
levitas sanguinis et ipsius levitas. et alia
est color sanguinis. nam in hoc multotiens
accidit error. quoniam in principio sui egreditur subtilis
et albus. qui cum repletionis in fine sit significatio,
et reperiuntur te flebotomiam facere. Non decipiaris
propter hoc. nam color sanguinis in eis qui reple-
tionis signa habent permiscetur quoniam. Si autem
est in curandum. in eis enim qui apostemata habent
color sanguinis curret fit. quoniam apud san-
guinem ad se ipsum trahit. Et tertia est pulsus. Quoniam
ad quem recedit non debes. Cum ergo permiscetur ple-
nitudo coloris. aut mutabitur color san-
guinis. aut mutabitur pulsus. et propter
ad debilitatem tendit. Et similiter si adve-
nerit obscuratio oculorum. aut alienatio.
aut singultus. aut nausea. aut subi-
to mutabitur color aut plenitudo. tunc pul-
sus. Qui vero magis preparati sunt ad hoc ut sinco-
pis eis velociter accidat. sunt illi qui ca-
lidam complexionem habent. macri laxi ha-
bentes corpora. Et qui sunt preparati ad hoc ut istud
eis accidat tarde sunt corpora habentes repleta.
et carnes duras. Sed propterea ut minuens
flebotomos habeat multos. quorum quidam sunt pilum
habentes. et quidam pilo carentes. et pilum qui-
dem habentes sunt convenientes venis late-
ribus sicut grande. Et habeat humorem ex glo-
mere ex cotullo aut serico. et instru-
mentum ex ligno aut penna. et ut se-
cum teneat pilos leporis et medicami-
num ex aloe et thure et foliculum musci
et diamuscum. et trociscos de musco. Id
ut si sincopis acciderit que est una ex re-
bus quas ex minutione timet et forte habens
hoc non vomuerit. succurrat et glomere
illos ei mittat. et ipsum cum instrumento vome-
re faciat. et foliculum ei ad olfaciendum tri-
buat. et faciat ipsum tepide ad ex electu-
ario diamuscato. et ex trociscis eius propria ut
eius vires confortet. Et si accidit ut ex ar-
teria sanguis egrediatur succurrat et re-
pleat vulnus pilis leporis. et cum medi-
camine ex aloe ipsum retineat. Sinco-
pis non raro accidit sanguine egrediente

Hic autem assignat horam flebotomie

vel genus.

In alio conturbacio

In alio vice facto

refrenter.

imo s; plimū n̄ acāt n̄ pp retētioēm. n̄ sup fluus fuit sanguis eius. h̄ i febrib; sincopis n̄ currēt ē usq; ad sincopī p ueniant. i in p̄n̄ appleslie i in alienacione. i in magnis apostatib; pūctosis. i in fortib; dolorib;. h; tn̄ fiat n̄ deleri. n̄ cū uir fuit fortis. Et ī q̄ē acāt nob ut inuenis man̄ sermoē āplificare m̄ sedm̄ aliou sniās. i obliuisceremur pedis uenis. i alius uenis. Nos g̃ in eis nr̄m smoē ɔtinuare oportet. Dicem̄ g̃ q' ex uenis pedis ē sciatica que flomat a pte siluit alchabi. aut sub eo aut ē ipi. i ligat i q̄ ē s ipo a sum mitate coxe usq; ad calcab. i inuoluit fascia fortit. aut inhbea. Et melius q̄d ē ut an balneet. i ut ipi in lōgū flomet. q' si ipi fuit occulta. aliquis suou ramou flomet. q' ut minimū i s; ab eo exiit. Et iuuamenti q̄d in flōia sciatice ē mag̃ in dolore sciē i sili impodigr. i iliarice. i in elefancia sci sciatice sedatioē difficiliō. Et ex eis ē saphena q̄ ē sup parte domesticā alchabi. i ē manifestior sciatici. Et ipi q̄d flomat ppea ut euacuet sanguis ex uenis q̄ sunt sb cpe. i ut sanguis a ptib; supiorib; ad inferiores declinet. q' menstrua uehemēt p uocat. i emoroidarū ɔstitua apit i uitio q̄d facit oportet ut sciatici i saphena silis exstāt iuuamēta. Et experimētū fac ut opino sciatice plim ɔuenit dolori sce. sic sili eēt debitū. Et saphene q̄d flomia melior ē q̄ fit tūsuse latitudini attinēs. Et ex eis est uena cauilature poplitis q̄ tamē ef fiat q̄tū saphena. et ē fortior sa phena in puocatiōe mēstruou. i in do lorib; ani i emoroidis. Et ex eis ē ue na q̄ ē p aliurtob q̄ ē q' intus sciatice. i opat q̄tū ipa. Et ad summū q̄d uenarū pedis flōia ɔfert egritudib; q̄ fiunt ex matius ad cap' declinātib;. i egritudib; mulie. i ipā q̄d mag̃ debilitat uirtutē q̄ flōia uenarū manū. Juuenis aut q̄ flomat i sunt ī pte capitis corrupta guidez meli ē ut tūsuse flomet. Et carū q̄d q̄dā sunt uene. i q̄dā q̄ sunt arterie. Uene g̃ sunt sic uena fro tis q̄ inter duo cilia sup cilia. Et ipi q̄d flomia ɔfert grauitati capitis. i pe illi q ē in posteriori parte eius

i grauitati oculou. i stupori i dolori capitis psciuānu aniq. Et uena q̄ ē sup cap' flomat pp emigraneā i ulcera capitis. Et due uene tempou q̄ flexuose incedunt. Et due uene q̄ sunt ī angul' oclou lacrimalib;. i ste plim n̄ apparēt n̄ p ɔstrictioēz suffocatē. i in ipis q̄d flom n̄ ē pfun dand. q' forte fieret fistule. i exeis n̄ egredit sanguis n̄ paucus. Juuamētū u flōie ipiū eleuatū erit ut in dolore capitis. i in dolore emigraneo. i obtalmia antiq. i lacrimis. i pinno. i scabiei palpebrarū. i earū rubori. i nictilopis. Et tres uene post quarū loc' ē p illū u eminētias auris tangit cū puenit ad capillos. Et una q̄d harū tn̄ ē magis manifesta. que flomat in p̄n̄ aque. i cū cap' sto retrop flumi. i pp h' ɔferunt ulcerib; aurū. i colli. i posteriou capitis. Et Gali q̄d negat q' q̄dā dicūt q' due uene q̄ sunt p aures flomāt. ut q' filios gignūt ipos n̄ gignant. Et ex uenis istis sunt guttez q̄ sunt due. i iuuamēt in p̄n̄ lepre. i fortis strāne. i ip angustiatioe anelit. i asmate acuto. i raucedine uocis. i in hūte apostem in pulmone. i in dispnia q̄ ē ex multo sanguine calido i ex egrib; splenis. i lacū. Et op ut dicimi an ut flo pūū hōite minat. Modus u ligandi eas q̄ est op ete cap' ad ɔiūn ptis flōie ut ne cessitudo fiat sic corda. i ɔsueret q̄ pars sit magis declinās. i fiat flōia ex ɔtio ptis illi. Op ptea ut eī flōia fiat in latitudie. i n̄ ī lōgitudie. i sic fit ī saphena i sciatica. Et cū h' toto op ut ipi flōia cadat ī lōgitudine. Et ex eis ē uena q̄ in lepore. cui flōie loc' ē ipi extremitas q̄ digito pressa in duo pat. u q̄d flōia fit. Et sanguis q in egredit ē pauc. Et ipi q̄d flōia ɔfert calefc. i elatioi oclou. i emoroydis. i bothor q in narib; i nasare. i pruritui q fit in eis. Et tn̄ plimq; acāt ex ea coloris rubedo psciuēnē. q̄ sillat sciat. i corruptiō facie. i est ipi ipedimētū mai suo iuuamēto. Et uene q̄ sunt sb auricle a pte nocē. q' flōia ɔfert egri oclou antiq q̄ ē ex sanguine subtili. i antiq capitis dolorib;. Et ex eis sunt uene q̄ sunt in

Supra loma capit' i. detrimentū capitis

Jn alio aliqui

Jn alio loci aptim

Jn alio naprens

Jnal' morsen

.i. emmētū

Jn alio mag' mouentur

.i. fiūtatem

J. pūo fano ... colorum

Jnal' expud' ifiat

alcoscles

Cum dicit uenas pedum intellige uenas que sunt sub anchā usque ad digitos pedum sicut superius per uenas q̄ ē ex spatula usque ad digitos manuū

Sub alar calcanei

digitū

Nota ē illud cum uenis est urettitudine

Et

J. sup calcaneum uno

cū retrahit rea ... alias ... ocepit

labius. 7 sunt quatuor. s. sup unumquodque
cornu existit par quod confert ulceribus oris.
7 alcola. 7 doloribus gingiuarum. 7 cau
apitibus. 7 ipsarum laxitati. 7 ulceribus
7 fistulis. 7 fluxus qui sunt ineis. Et ex
eis est uena i. que est sub lingua sup cauil
tum mentum que minuitur in sinanche 7 apo
stematibus duarum amigdalarum. Et ex eis sunt
uene que sub lingua 7 existentes sup ipsam
linguam. 7 minuuntur propter lingue grauita
tem que est ex sanguine. quod quidem in longitudine
sunt minuende. quia sanguinem constringere quod
fluit ex flomia in latitudine facta est
difficile. Et ex eis est uena alamphachia
que inter mentum 7 labium est inferius. que flomatur
propter oris fetorem. Et ex eis est uena sur
aule que flomatur in medicationibus oris
stomaci. Et ex artiis uenis que sunt in capite est ar
teria timporis que quando flomatur 7 quando inci
ditur. 7 quando extrahitur. 7 quando aduritur. Et hoc
quidem fit propter ut acuti reumatismi 7
subtiles constringant que ad oculos descendunt.
7 propter amplificationis pannum. Et due arterie
que sunt post aures. que flomantur propter spes obtal
mie. 7 pannum aque. 7 pannum. 7 uertiginem 7 .
7 antiquum dolorem capitis. In eatum enim
flomia semper existit timor. 7 enim hoc tarda
est consolidatio. Gal. quia dicit quod euidam
in gula uulnerati arteria percussio parum
tetigit ex qua magna sanguinis pars est
manauit. Sed Gal. subuenit ei cum me
dicamentis thuris 7 aloe. 7 sanguinis draconis
7 mirre. 7 restrictus fuit sanguis 7
dolor antiquus qui in exteriori parte corporis po
sterioris consueuerat hinc recessit. Et ex ue
nis que in corporis flomantur. sunt uene due
sup uentrem. quarum una sup epar exi
stit. 7 altera sup splenem est posita 7 flomatur
dextra in ydropisi. 7 sinistra in egritudinibus
splenis. Scito preterea quod flomia duas habet
horas. horam electam 7 horam necessariam. Hora
uero eius electa est. ea que est in lumine diei 7 post
digestionis complementum. 7 superfluitatum ex
pulsionem. Et hora necessaria est hora qua facere
oportet 7 quam tardari non potest. 7 in qua res prohibito
ria non attenditur. Scias etiam quod flomi obtu
sus est magno impedimento. quoniam eurrit quod
non consequitur. s. quod dicitur. 7 apostemate facit 7 dolere.
Cum ergo flomio opaberis non manu primo
do impellas. sed suauiter blandiendo. 7 furti
ue agas ut flomi extremitas ad initium
uene perueniat. quoniam si illud dimittitur feceris
sepe caput flomi inter tunicam occultatur

per fracturam. 7 facit ut uena refugi
at. 7 non uulnerabitur uena. Et si superficialiter
instruxeris ut eum eo flomes. augmen
tabis maliciam. Quia propter expirari debes
quantum flomi ingreditur autem antequam eum eo fle
botomes. 7 eum percussionem secundare uo
lueris. sic uero fiunt. Et preterea caue debe
ne uenam impleas 7 sanguine inflees.
quoniam te lapsus. 7 remotio nunc erunt.
Cumque uena est rebellauit et occulta
tur. 7 ipsi repletio sub ligatura non ap
paruerit. solue ipsam 7 multotiens li
ga 7 iniunge eam 7 cum premendo descende
7 ascende donec eam manifestare 7 appa
rere facias. Et hoc quidem expletis cum du
obus digitis unum quemque locorum tangens.
in quibus scis uenam existere. 7 quandoque tangens
utrisque. 7 quando uno ipsorum cum alio faties
sanguinem incedere donec alio candente ipsi
sentias ascensionem cum ipsorum ad ipsum perduca
tur sanguis. 7 ei recessionem cum dimittitur.
Et scito quod caput flomi habet spicium in quod
penetrat. quod tamen non est longum. ne ad arteriam
aut neruum perueniat. Et ipsorum quidem plurimum
ipsius tenere debes. cum uena fuerit subtilis. Oportet
ut flomi apprehensio fiat pollice 7 in
pendice. 7 dimittatur index ad palpandum.
Et in medio ferri fiat apprehensio
pollice 7 non apprehendatur super. quoniam nobis
tenebitur. immo erit uacillans. Cumque ue
na remouendo se ad partem unam mutabi
tur. opponere ei ligaturam 7 strictura contrariio
partis illius. 7 cum remouendo se ad partes
duas equaliter mutabitur. non debebis eam
in longitudine flomare. Et scito quod oportet
ut constrictio 7 compressio sit secundum quantitatem
dispositionis cutis in duritie sua 7 subtilitate
7 in multitudine carnis 7 huius dantia.
Et oportet ut ligatura non sit propinqua. Cumque li
gature uenam occultauerit. fac signum
sup eam 7 caue est ne aliquid tertium
dine remoueatur cum ligaturam facies.
7 cum hoc toto impelle flomum. Cum autem ue
ne declinatio 7 ipsi eleuatio est rebellio
extiterit. finde locum qui est sup eam in corb
inaris. 7 propter eum uenam operire. Casus
preterea ligationis 7 constrictionis in uictum
prohibet uenarum impletionem. Cumque uolue
ris lauare digito tuo tene cutem ut
a rectitudine remoueatur foraminis.
7 deinde laua 7 exsicca 7 pone pannum
conuenientem habitum. 7 dimitte cutem ut
ad locum suum redeat. Et scito quod quelibet

Marginalia (left): filices labiorum; i. pustulis; i. naturaliter caliganti(bus); i. a principio tractatus usque ad finem quantum velim vel a principio usque ad eam
Marginalia (right): vel suspendatur manu(s); vel debes ut uenam impleas; vel sanando; vel stante; mag(na); i. medio; in alio; Quoniam denuo te preligauerit; vel suspende ad initium; vel lauare
Interlinear glosses: in ampliatione; reflexus; remotio; capitis; resistence

sudat cum replecionis et flebotomia indigens. Et multociens et humana febre, et humani dolore capitis. quod ex consilio flebotomia esset medicandus. super ueniet uentris fluxus illi. quem flebotomia excusat.

Cap. xxi. de uentosis.

Uentose autem magis mundificant quam flebotomia. et plus extrahunt sanguinem subtilem quam grossum. Et ipsarum quedam iuuamentum in corporibus compositis grossis et crassis et grossum habentibus sanguinem est paruum. quoniam ex illis non extrahunt sanguinem. nec extrahunt sicut oportet. immo quod ex eo uehementer est subtile et cum difficultate. et in membris uentosato debilitatem efficiunt. Uerum autem praecipiunt ut uentose in principio mensis non apponantur. quoniam humores nondum amoti fuerunt. nec ebullierunt. nec in fine mensis. quoniam humores tunc sunt diminuti. sed in medio mensis. cum humores sunt ebullientes. et in suo augmento lumine in corpore lune et augmentum sequentes. et augmentatur cerebrum in craneis. et aqua in fluminibus accessione et recessione habentibus. Ex suis uero horis in die melior est hora secunda et tercia. Et oportet quod ut a uentosis quisque caueat post balneum nisi cum sanguis fuerit grossus. quoniam ipse prius balneare se debet. et una hora morari. et postea uentosas apponere. Plurimi autem horum abhorrent uentosas in anterioribus capitis apponere. et reperiunt in hoc sensum et intellectum impediri. Et uentose quidem super nucham que in collo ponitur. nigre uicarie existunt. et conferunt super aliorum grauitati et alleuiant palpebras. et conferunt scabiei oculorum et fetori oris. Et super alchahel uicem tenent basilice et conferunt doloribus humerorum et gule. Et super alchadam posteriorem sunt uicarie cephalice et conferunt tremori capitis. et membris que sunt in capite. sicut facies. et dentes. et mole. et aures. et oculi. et gula. et nasus. Uentose autem que nocte supponuntur obliuionem hereditare faciunt uera. sicut quidam dixerunt. quoniam posterior pars capitis est locus conseruationis. quam uentose debilitant. Alchahel uero debilitat os stomachi. et propter alacanatu quidem quandoque accidit capitis tremor. Partium itaque inferiorum anteriora. et ab alchahel partium ascendentium non fiunt nisi propter fluxum sanguinis ex tussi. quoniam tunc curatio est descendendum et non ascendendum. Et hec quidem uentose que alchahel supponuntur. et inter duas spatulas conferunt egritudinibus sanguineis pectoris. et spasmo. et asmati sanguineo. sed stomachum debilitant. et cordis tremorem generant. Et uentose que cruribus supponuntur sunt minutioni proprinque. et mundificant sanguinem. et prouocant menstrua. Et earum quidem que ex mulieribus alba existit et laxa sanguine habens subtilem uentose in cruribus ponitur meliores quam flebotomia que fit in saphena. Quidam preterea dixerunt quod uentose super occipud posite et sinitatem capitis conferunt amentie et scotomie. et tardant canos. quemadmodum dixerunt. Nisi non consideratio est habenda. nam istud in uniuerso prodest corporibus et non in aliis. quoniam in plurimis corporibus festinare faciunt canos et impediunt intellectum. Et confert egritudinibus oculi et hec quidem est maior earum utilitas. quoniam conferunt eorum scabiei et bothor et alimiseragi. sed intellectum impediunt. et faciunt hereditare stupiditatem. et obliuionem. et malam cogitationem. et egritudines permanentes. et nocent aqua in oculis habentibus. sed fortasse si hora se presentauit quam in fieri debet non impediet. Uentose autem sub mento posite prosunt dentibus. et faciei. et gutturi. et mundant caput et mandibulas. Et uentose renibus super posite conferunt apostematibus coxarum et earum scabiei. et bothor. et podagre. et emoroidibus. et elephantie. et uentositatibus uesice. et matricis. et pruritui dorsi. Et uentose iste fiunt cum igne siue sit cum scalpellatione siue absque ea. iuuabitur in hiis. Sed ille quidem que sunt cum scalpellatione sunt fortiores post quam in uentositate. namque que sunt scalpellatione sunt in remouendo uentositatem. sanguis et radiatus euellatur. hec utique sunt fortiores. Uentose preterea in anteriori coxarum et testiculorum apostematibus conferunt. et uulneribus coxarum et crurium. Et uentose posteriori parte coxarum supposite super poplitem prosunt apostematibus et exiturís que in natibus fiunt. Et uentose sub poplite conferunt pulsationi poplitis que ex calidis generatur humoribus et exituris malis. et ulceribus putridis in crure et pede. Et uentose super duas alchaab conferunt plurimorum menstruorum. et sciatice. et podagre. Uentose autem sine scarificatione quandoque ponuntur. propterea ut materia a parte sui motus trahatur sicut cum mamillis super ponuntur. ideo ut cursus sanguinis menstrui reuocetur.

Et quandoque queritur ut a parte profundi ad exteriora extrahatur. ideo ut medicamentum ad ipsum perveniat. Et quandoque requiritur propterea ut a parte ad aliud mutetur membrum quod ignobilius in nocumento existat. Et requiritur propterea ut membrum calefiat et sanguis ad ipsum trahatur. et ipsi resolvantur ventositates. Et quandoque requiritur propterea ut ad suum naturalem locum reducatur a quo remotum fuit. sicut fit in ruptura inguinis. et quandoque requiritur propterea ut dolor sedetur. sicut cum supponitur umbilico in dolore colice vehementis cogente. et in ventositatibus ventris. et in doloribus matricis que accidunt apud motum menstruorum. et precipue in adolescentibus. et super laxitatem partis extensionis coxe. sicut fit in sciatica. et cum timetur ossis exitus [illegible]. Et inter duas anchas ponuntur duabus anchis. et duabus partibus inferioribus coxarum et emorroidibus et habentibus rupturam inguinis. et podagricis. Ventose que super nates ponuntur a dorso confluunt et a capite. et conferunt intestinis et menstruorum sanant corruptionem. et alleviant pectus [illegible]. Et dicemus quod in ventosis cum scarificatione tria existunt iuvamenta. primum eorum est evacuationis ex ipso membro. et secundum est repercussionis [illegible] ne evacuatio humoris que educitur sequendo evacuetur. et tertium est quando non curatur ut ex principalibus fiat evacuatio. Scarificatio vero est profundanda ut ex profundo extrahatur. Locus preterea ventose adheret quandoque aspere et fit difficile ad ipsam removendum. propter quod aut spongia in aqua tepida infusa que calimentum [illegible] fiat. et cum eo incantum fiat [illegible]. Et hoc quod frequenter contingit cum super mamillam partes ventosas ponimus. ut sanguis menstruorum fluxus et ex naribus arceatur. quod oportet super ipsas mamillas eas ponere non dolentem. Cumque locus ventose impingetur prope ipsum suspende et non cures si ad scarificandum festinas. Sitque prima positio levis et cito removeatur. ipsam deinde secundum ordinem tardetur ipsius remotio [illegible]. Et oportet quod in ventosatione per unam horam alteretur. Infans preterea in primo anno ventosetur. et post ablactationem duobus annis. quoniam prius non debet ventosari cum est [illegible]. In ventosis quibus fit scarificatio nec minus ad inferiora descendat. Et colice quidem ventosatur per ventosam [illegible] debet gravia mali [illegible] et siccum et siccum scarificata

[illegible] cum zuccaro aut lactucas cum aceto.

Cap. xxvi. de sanguisugis.

Indi dixerunt quod in quibusdam sanguisugarum nam existit venenositas. Ab eis igitur cavendum est que sunt ex genere magnalium capita. et quarum colores sunt antimoniales et nigri. aut quarum color est viridis. aut que sunt lanugine habentes et similes mezeniez. et super quas existunt fila coloris azuli. et quarum color similatur mardion. In omnibus enim existit venenositas. et proveniunt ex eis apostemata et sincopis. et sanguinis fluxus. et febris. et laxatio. et ulcera mala. Et eas quoque non accipias ex aquis malis. in quibus lumen aluci est nigrum et cenosum et in quibus stat aqua et fetet. Sed illas elige que in aquis colliguntur in quibus ranule habitant et in quibus morantur rane. neque attendas ad quosdam dicentes quod si sunt in aquis in quibus morantur rane sunt male. Sitque earum color similis colori super quem existit viriditas et extenduntur super eas fila duo coloris arsenici habentia. Et invenies rotundas que sunt coloris epatis. et ille que similantur parve locuste. et que caude muris similes existunt. et minime parva habentes capita. omnes iste eligende sunt. Et nullas magis eligas quam habentes ventres rubeos et dorsum viride. et precipue si ex aquis fluentibus extracte sunt. Extractio preterea sanguinis a sanguisugis fit profundior quam extractio que fit cum ventosis. Et oportet quod ante quam ponantur quod per unam diem sint collecte. et postea comprimendum est [illegible] quod in eis existit ventris egrediatur sub tenere potest. et ipsis parum sanguinis agni aut alterius vel plurimum ut in nutrimentum ante quam ponantur. deinde mundentur et earum viscositas et sordities cum aliquo quod fit ut spongia mundentur. Locus preterea ubi sunt apponende cum baurac lavetur. et fricando rubificetur. postea cum volueris apponendi sanguisugas affricatur in aqua [illegible] dulci et emundetur. deinde apponantur. Ex eo autem quod eas efficit volubiles ad se suspendendum est ut locus luto liniatur aut sanguine. Cumque fuerint plene et eas prohibere volueris. pulverisa super eas parum salis aut cineris. aut baurac. aut serici combusti. aut lini. aut spongie combuste. aut lane combuste. et cadent. Similiter quod est ut postquam cadunt locus ventosa fugatur et extrahitur sanguis loci parum propter

Marginalia:

quandoque

vel ventositatibus

vel levitatem

minus

vel dante

[illegible] anno et post [illegible] annos non ventoset [illegible]

.iiii.

Mardion est avis cuius color [illegible]

istis

paludes

herba est herba que in fluminibus oritur

sic propter sanguisugas

vel aceris

in alio capite luto

sic propter [illegible] sanguisugas [illegible]

in alio combustionis parum lini.

No.

acceptare. ut morsure ipsorum malitia
eo remota removeatur. Quod si sanguis
non constrigitur galle combuste aut calx.
aut cinis. aut tegula combusta et sub
tiliter pulverizata supponatur. aut re
liqua ab istis ex eis que sanguinem constrin
gunt. Et quod oportet ut sit apud cum putrefacta que
sanguisugas apponit cum ipse suspendit.
Appositio preterea sanguisugarum equibus
confert scabiei. sic saluiis et illa
hiis similia. **Cap. xxiij. de retenti**
one eorum que evacuantur.

Que evacuantur
aut retinentur aut propter materie inclinati
onem absque alia evacuatione. aut propter
inclinationem cum alia evacuatione.
aut propterea quia ipsam interceptio inna
titur. aut mediantibus infrigidantibus. aut
stipticis. aut viscosis. aut ad uren
tibus. aut fistula. Et retentio quidem eva
cuationis propter attractionem suam alia evacua
tione est sic appositio ventosarum super
mamillas facta. ad hoc ut sanguinis
fluxus ex matrice prohibeatur. Et melior
attractio est. cum qua existit sedatio doloris
illi a quo trahitur. Et ea quidem que fit per attrac
tionem que cum evacuatione est sic flebotomia
basilice facta propter hoc. aut retentio vomitus
fluxum ventris. aut fluxus ventris vomi
tum. aut utriusque retentio provocatione
sudoris. Et evacuationis quidem inna
tivum est sic sed et intestinorum mundifica
tio ab humoribus viscosis malis latenti
faciendis cum picra. et sic studium quod
adhibetur ad os stomachi mundificandum
vomitu propter invasionem in nocte manifeste.
Et mediante quidem infrigidantes liquidum congelat
et orificia constringunt et coangustant. Et
stiptice quidem mediante in columnas et canale
constringunt. Et viscose quidem mediante opilati
ones in canalibus orificiis efficiunt. que
si fuerint acute exsiccative plus opi
labunt illud. Et adurentes quidem cortica
efficiunt. ut super canales orificium ma
neat et ipsum claudant et confirment. Sed cum
casum timetur [illegible]. Scilicet hoc est quoniam post
est ut cortex rumpitur et evadatur et ampli
catio foraminis augmentetur. Et ex adurenti
bus quidem quedam sunt in quibus existit stiptici
tas sic atramentum. et quedam in quibus non si
cut calx non extincta. Et adurentes quidem
stiptice sunt meliores. non volentes est [illegible]
sit fixa. et alie sunt meliores non volentes est [illegible]
ut cortex cito cadat. Et ea quidem que fit se
cundum ligaturam est cum clausura foraminis
et coartatione ad hoc ut ipsi pilos minime
conducantur. sic stringitur in quo est ab ipsis.
vel cum flebotomia in basilica extrahentes pauci
arteriam. et alia est que fit opilatione orifi
cii vulneris et clausura vie evacuationis.
sic cum pilos leporis multum ponimus [illegible]
cerni sed quod si sanguis cursus ex aptio
orificiorum venarum fuit stipticis medica
bitur in orificia ipsorum applicetur. Et si ex
ruptura fuit stipticis glutinosis sic
terra sigillata. Et si ex ruptura fuit stip
ticis glutinosis corrosio fuit eo quod
carne nasci facit cum eo quod corrosionem
abstergit. **Cap. xxiiij. de sanationibus o**
pilationum.

Opilationes aut sunt ex humoribus
ribus grossis et viscosis. aut multis.
Et multorum quidem humorum quorum cum eis alia
non fuerit mala remonebitur extenuatione
ipsorum flebotomia aut ventris fluxum facientibus.
si ergo si fuerint indigebit eis que resol
vant. Et si fuerint viscosi si maxime si fuerint
subtiles erunt eis necessaria ea que incidunt.
Et in quidem iam sanatum dictum inter grossum
et viscosum. et quod est sic dictum inter glutinum li
quidum et lutum. Et grossum quidem resolutivum
est necessarium ideo non ipsum attenuet et eius expul
sio fiat facilis. Et viscoso maxime est
necessarium ideo non inter ipsum et id cui adhesit pe
netret et inter ea separationem faciat et
ut ipsum in partia facere frustra. quoniam vi
scosum opilat propterea quod adheret et per
situm partium continuatione. Oportet autem ut
in resolutione grossi indicabus duobus ca
veatur rebus. quarum una est resolutio debilis.
que in quantitate materiei augmentum ef
ficiat et ipsi locum augmentat. itaque ad re
solutionem non perveniet. quare opilationem aug
mentat. et altera est resolutio fortissima que cum
subtile fit vapor et spissum ipsi fit lapis.
Sed ergo resolutio fortis est necessaria in inter
lenificatione subtili cum nimis inquam non sit exces
sives. non sic in ea calor recipit que inuet
in resolutione totum id quod est opilatum. Et
ex opilationibus quidem priores sunt opila
tiones venarum. Et deteriores eis sunt ille
que sunt in arteriis. et adhuc priores eis
sunt ille que in membris existunt principalibus sed
cum in apertis stipticitatis et subtilitatis con
gregetur. est melius quoniam stipticitas remove
tur ambo subtiliantibus [illegible]. **Cap.**
xxv. de medicationibus apostematum.

Apostematum
quedam sunt calida. et quedam sunt frigida.

i q̄d i sūt ſtā dura. Et ea iā dixim᷑.
In ipōrū q̄dē cāe aut sūt pmitiue aū
anteced̄tes. Et anteced̄tes sūt sic re
pletio. Et pmitiue sūt sic casus a
ut percussio aut morsus. Q̄dam ū q̄ sūt
ex cāis pmitiis qū cū corp̄ repletionē
se rep̄ſentāt. i q̄ni eueniūt cū eq̄litē
huoꝝ. Et ea q̄dē q̄ ſt p̄ cās anteceden
tes aut pmitiuas cū replōe corp̄ rep̄
sentata. aut sūt in q̄b᷑ q̄ pn̄ sunt
ineiā eis sic euacuatoria. aut n̄ sūt.
Et si n̄ sūt nullom ad ex resoluen
b᷑ ē eis applicandū in p̄n̄. imo mēb᷑
expellēs ē meliorandū. si i sūt mēb᷑
expellēs. aut totū corp̄ meliorēt sīnō
sūt i mēbrū singlare. q̄d ad eā p
ueniat q̄d referuat. i ad diuisum
tiue i sup̄ticiē effīc. Et tūcū diuisita
te illi mēb᷑ sit attētio ad i q̄ in alio
latē diuiso ē pōitū p̄ exitū ipī. aut
p̄ rē pōderosā i sup ipī d'latā. nāml'
totiēs anatu apōsā ſuīt m̄ q̄n cū ā
res d'sert pōderosā i lōza tenet. Si
aut sup̄tica ꝯtētiua repaissiua sūt
ꝯnis pure existāt. si apāta sūnt a
ata. Q̄ si apāta ſtā sūnt. oꝫ ut ali
cu sit amixta inq̄ ut existat calida
cū retētiōe sic sequ aq̄ū i blacte bi
zantie. Cū aut maturare uolueris
nimios retētiuū. a amisceb᷑ ei q̄
sit resolutiuū donē ad statū p̄ueniat.
tūc ē ipā amiscēda ei eq̄lit̄. Cū aut
dediano sūt n̄ sit ibi n̄ q̄ resoluat
i laxū efficiat. Et oꝫ q̄dē ut i q̄d
ſtā fluxa resoluit sit ab stigēs i ex
siccās. Et h̄ q̄dē plimū inueīt i cali
dis. Ea aut q̄ p̄ cās accidīt pmiti
uas n̄ ūē huo᷑ replō medicari de
bēt in p̄n̄ rei cū eis q̄ fluxa i resoluāt.
Et similiter q̄ sit sic i q̄ pīn medica
tū sūt. Si ū mēb᷑ apō sū iq̄ euacuāt
sūt mēb pn̄ cū euacuatoriū sic loca glā
dosa i collo q̄ sūt i cautu aurīū ceb᷑.
aū asselle cordis. aut ingunia epīs.
nullom ē applicādū ei ad q̄ restriguāt
n̄ id q̄ h̄ n̄ sit medicamītū apatū eoꝝ.
q̄m h̄ ē ipōꝝ medicamītū. Si q̄ uolu
ni ipōꝝ medicari apāta imo studiū
ad h̄ i pēdē ut ea augmītem i m̄ ad ipān
ſtum. i n̄ curam si in dictat i mēb aug
mītata sūt. n̄ē curam n̄ d'eo q̄ mēb pn̄
ē medicamīt q̄ h̄ cū i restrīgāt iam
redib᷑ ad mēb pn̄ i p̄ueniet m̄ ad i q̄d

cum dare n̄ potim. Qd̄ p̄ uolum ū mali
i mēb cadat igbile cū pn̄ ꝯtulit mēb ita
ut studiū ipendam i ꝯtētto m̄ ad mēbrū
igbile. i fiat ut ipī apert. i sīm cū alus. ca
n̄ cū uētosis i eplastis attratius acutis.
Sūt ad collectiōē p̄ueīt hī apāta aut re
liq̄ abcis. q̄m apient p̄se aut matura
tōis ad uiteno. i q̄m idigebīt matura
tōē q̄ sectiōē simil. Ouinitio sīc ꝯplet ex
eo iq̄ cū calore existit opilatio i glutina
tio. n̄ p ipī calor reuincat. Qd̄ aut matura
tōē efficē cū aliq̄ q̄ sit sic hī maturatiuū.
attēdē d'i ū si uideāt calorē inatū debilē
i q̄ mēb iā d'dicē ad h̄ ū corrūpat. reme
at ab eo glutinosa i opilatiua i pār apa
tiua. i sēnificatiō sinat p̄fundū. deīn
adhibeat inē i q̄b᷑ existit resolutio q̄ de
siccatio sic d'eis inuestigabī i libis p̄dcī
tib᷑. Multotiēs pr̄ea eīt apāta p̄ fudiū i
eīt mb̄ necāū ſtē ipī ad p̄tē cutis. i sīn
cū alio salū cū uētosis ignē. In apāte aut
duro q̄ stāt tēuiū regla i eo ē ū molli
ficet. q̄m cū eo iq̄ existit calitas i sicata
p̄ua. id ne q̄ ex eo spissiūē p̄ multā re
solōēz fiat lapis. imo totū ad resolōēm p
pāret. p̄ra sup ipī resolō fortiq̄ fiat d'iū
si timet ex resolutiōē ei q̄ resoluit ne
q̄ remāsit lapis fiat. tūc ad mollifica
dū ipī so redeat i iterat fiat h̄ donē totū
sumat i ē mollificādi i resoluēdi uires.
Inflatā aut apāta curēt ex eo q̄ cale
fāt subtilitate sīc ſtē p̄ra ut uētositatē
resoluat i poros āplificet. nā cū i apā
tib᷑ i flatis ē uētositas ꝯstitios i poro
rū clausura. Studiū q̄ ē adhibēdū
i p̄hibēdū m̄ ex q̄ uētositas p̄ueīt uapor.
Ex apātib᷑ p̄rea ē q̄ ē ulcōsa sic for
mica q̄ ē i sermia sic flegmō. si n̄ sūt
mollificata. Et si p̄ra q̄ ē apāta sūt
mollificata. ē sicuta. q̄m actio h̄a
sup̄ū eī. actio ē ē ulcositas d' q̄ cure
q̄ accidat. aū q̄ iā accidit. Et ulcōsita
tis q̄dē medicamītū ē desiccatio i res
cas mag̃ ꝯua ē mollificatio. Dauli
aut apātū m̄ minorāda ē floia i uētio
solār. Et oꝫ ū cal'n̄s a balneo i uino i
motib᷑ cōis i acalib᷑ sup̄fluis sic cui
rēs silib᷑ caueat. P̄ra i p̄n̄ rei adhibea
ē ea q̄ ab sī nimia sup̄fluitate repauī
i p̄e si i mb̄ sūt q̄ sit sic sirōē aū epar.
Sūt hora resoluēdi assiue n̄ debes inc
tē q̄n sup̄ticas inē uinū h̄ites odo
rē amissas. sic i perdētib᷑ ē narauum.

Et cum qui indiget aristos plus indiget hic quam plus modo. Oportet ergo mollificatio a squilla quam adhibetur sit in eis quibus existit in actione et sit aperientibus et stringentibus. sicut solamen tenuissima fistula. Solatio vero ipsorum peracto hoc resolvendi aperta cum lana quod sit occulta. Et ea quod habent non est dandum albuginibus et non illi procul usum sicut fuit in ipsum sine non per multam debilitatem fiat. Sine ad sic et cum fuerit per collectionem aperitius introitus cum sunt ulcus et tunc modus existit. quando non substituitur non nutrimento et nutrimentum est magis tres uniones. Ergo sicut resolvendum fuit ualde bonum est. Et si apta fuit. danda sunt eis quae calidae sunt sicut aqua mellis et aqua zuchari. et praeterea dentur eis quae siccantur maturati est sicca. praeterea in fine non ad bibendum non desiccativa. Et vero quod scias hic quod palacies cum res collige et declarantur. Et praeterea est in aperitius occultus quod sub uentre existit contingit error. quoniam non fit apertum et rumpitur et est in perforatione et timor. Et plurimum aperitur cultum non existit in principio si in ipso incisio et in aperiendo ipsum timor. Cap. xxvi. de sectione aperitionis.

Qui plagam secare voluit oportet ut ei sectio incedat secundum rugarum collectionem quae sunt in illo membro. non in membro fuit tale quod est fune quoniam si incisio procedit sic incidit rugarum ipsi collectionem incidet in male frons et cadet super aliud. et secundum in membris rugarum quoniam incisio diversificatur ab incisu uulnerum suorum maculorum. Ergo ut secetur ex anothomia sciat anothomiam membrorum et neruorum et arteriarum ne erret et ita datur ad excessum. Et oportet ut secetur defferat multa ex re sanguinem constringentibus et ex emplastris dolorem sedantibus. ex istis quae ad hoc pertinet. Hac ergo secetur quod sit sicut media aloes et sicut pili leporis et tela aranee et album oui et stramenta quibus adiuvatur. Oia est hic sanguinis fluxum prohibet sive ex errore ipsi proueniat sive uoto. Et non uero deferat quod fluxui fauetur sunt extrema perforatio et quod cum continetur exierit non debebit adhibere oleum in emplastro in quo sit oleum in sepulti sicut basilicon. imo ad quod sit sicut emplastrum ex calcato quod apparebit cum eo indiget et differat in spongia in unio et in puncto in fistula. Cap. xxvii. de egritudinibus corruptionis membrorum.

Membrum per malam complexionem est in ammissum fuit in eius corrositione. corrumpitur et non perficitur ei sanctificato ut epythimata et ex eo quod confertur consueuit de eis quae in illis proueniunt dici scilicet. uocatur est non non corrupta quae est de ipsis prouocatur. Et melius quod est non fit sanguinis tetro si ipsum fuit. quoniam fetum plurimum inuenitur iuuentus maculorum et nec corpus plenilunium putridum et non. Si istud non conuenit et corruptio in cui ne procedit. necessarium est non ipsum incidatur et ut loco incisionis oleo ferventi adiuuatur. Et hoc est propter quod uenit securitas ab aduitate malicie ipsius et restringitur sanguinis exitus et nascitur sicut in sanie ossium loci euius et aditus contineantur propter quod si ues que magis cum filis existit propter sui durite. Sunt in tertio uoluntas affluit. totum pri est in nutrimentum et secundum ossibus uoluendum. deinde quod sane teneatur reppletur et non dolor sit fortior cui totum inuenitur quando est tantum lenitatis. et nunquam inuenitur lenitate et retentionis debilitate tamen erit ex collectione ei quod est incidendum sequitur aut perforatur in quo est cadat os quod uis incidere ita non forament ipsum donec. ergo rumpetur propter ipsum et incidetur et quod secatur. Sicut hoc facere uoluistis sepa inter incidentem et perforatum et sit cum non non redeat. Si ergo ipsum os quod est necesse fuit frustrum emines quod non possit aptari ita non donec ut sic et ei rectificatur fiducia et munietur ne corrumpatur et corrumpatur quod est circa eo sublevabimus carnem ab eo findendo deinde ligando. et ad duritatem propter illud extrahendo aut alius in genus quod nos scilicet demonstratur et separabimus in tempore ipso et nobile sunt ibi. fuit cum primus quod ipsum ab eo elongabit et potest in eadem. et si os fuit tale quale est os cruris et fuit magis in iuncturis et arterias uenis propinqui. et fuit ei corruptio multa debebit medicus ab eo fugere. Cap. xxviii. de medicamentis solutionis continui et specie ulcerum.

Solutio continui in magis membris medicinae est quod inventum ligata convenientem quod in doctrina restaurationis dictum est et in suo loco praeterea uenit cum quiete et contineat cum bonis conglutinatum in quo hoc fiducia quod ex ipsum nutrimentum generet cartillaginosum quod labia stricture claudat et ut unum conducit sicut album quod sit de commutatibus animalium. Et hoc est non est restituetur per se in carnibus consimilium non sicut hic modo quoniam ullorum redibit ad continuitatem. Et modo quae de restauratione sinceri exquisitum loquimur in illis prouenientibus. Invenitur autem in medicando solutionem continui quae in membris accidit mollibus est tamen per curationem hoc. Primum convenit quoniam sicca fuit sicut ea minime quae ore retinetur et quod fluit et constringit ei non si ipsa fuit currens. Et sic est fluxum consolidare cum medicamentis et ab conuenientibus. Et tamen est prout sit curatio prohibetur quam plus potest fuit. Sunt ab uno tantum excrescentibus. reddi ad cognitionem de duobus remanentibus. tamen nunc sicut scias quod in quo fluit retineatur. Et consolidatio sit ad iungendo labia sicut ad iungerentur et exsiccando et accidendo conglutinatiua. Et scias quod in tertio in medicando ultima est exsiccatio quod

g ex eis mūdū fuit tm̄ exsiccet. Et i
q ex eis putridū fuit mē, acute corro-
siue mittat sic calcantum 7 azez. 7
arsenicū. 7 calx. Que si n̄ conuenerint ne
cessariū ē igitur 7 mē q̄ ē composita ex flore
eris. 7 cera. 7 oleo. quoniam ipsa flore eris mun-
dificat 7 prohibet mollioris sup fluitatē
oleo 7 cera. ipsa g̃ i hac re mē existit
tēperata. Et dicemus quod omnia ulcera aut sunt
simplicia aut sunt composita. Et simplicia
cū fuerint parua 7 nichil ex eorum humiditatis
cuius det tē coniugenda erunt ipsorum labia
7 ligāda custodiendo ne inter ipsa aliquid
olei aut pulueris cadat. quoniam consolida-
bunt. 7 similiter magis de cuius sba mē pdita
fuit. 7 cuius una pars alii applicari p.
Magnū uero cuius partes applicari n̄ possi-
bile sit firmata siue concauitatis / uel
spatium plenū siue 7 tamen aliquid ex sba mē
bri pditū ē curatio ē exsiccatio. Si
g̃ i q pditū ē tm̄ fuit cutis. necē ē
cicatricem inducere. Et hi quidē per
eciā cū stipticis. 7 p acutis q cum
cale. cū eis parū q sit ad ulcū sup-
ponet sic acez. 7 calcantum. quoniam ma-
gis iuuāt i exsiccādo 7 magis pdu-
cūt crustā. nā si multū fuit corrod-
7 in ulceribus augmentū faciet. Si autē
illud q pditū fuit fuit caro sicut ē in
ulceribus pfūdis. n̄ est festinandū i
cicatrizando ea. immo post est studendū ut
caro in eis nascatur. 7 caro quidē n̄ d
generat n̄ ex eo cui siccitatis n̄ multū
gradū primū ensicōd. Veruntamen hi ea
dicimus attendunt de quibus curare ha-
bemus. Et ex eis ē consultatio dispositionis
omnis mēbri pn̄l. 7 omnis ulceris. quoniam
si mēbrū insuū ēne multe fuit humi-
7 ulcus n̄ fuit multe humiditatis. suffi-
cit siccitas pauci i primo gradu. quoniam ergo
n̄ multum fuit elongata a mēbri. Et
si mēbrū fuit siccū 7 ulcus humiditatis
multe erit necessariū illud quod desiccet i secūdo
gradu 7 tertio ut reducat ipsum ad suā
conē. Et in tēperatis q dispo erit
equalis. Et ex eis est consideratio com-
totū corporis. nā cū cor multe fuit siccitatis
7 mēb augmentatū i humiditate fuit tēpera-
tū si corp equale ex tēpato erit exsicca-
dū. Et similiter si corp fuit in humiditate au-
gmentatū 7 mēbrū i siccitate. Et ab eo
ad augmentū deueniunt. tu si equalis
fuit ad humiditatē a pluri exsiccabit

siccitate 7 si fuit ad siccitatē minori
exsiccabit siccitate. Et ex eis ē consida-
tio uirtutis siccatiuū. quoniam in exsiccatiuis
carnē nasa facientibus exsiccatio forti-
n̄ querat. Sed exsiccatio q fit tal q̄ ex illa
q prohibet ut descendit ad mēbrū quod sit apo-
tū ad hoc ut carnis generatio sit ex ea. q
multum eā tū querit q n̄ sit ad hoc uerum
p ipsū generet. Sed ut cicatrizatio fiat p ea.
Ex eis ē quod oportet ut sit plus absterguia
7 magis lauatiua plusq siccatiua ex q-
bus n̄ querit nisi cicatrizatio. 7 solidatio. 7 con-
tinuatio. Et omne quidē mē q sunt in mordica-
tione desiccent sunt ingredientes i genus
earū q carnē nasa faciunt. Et pterea ulcus
q in loco existit n̄ carnoso. ē in obedi-
ens ad hoc ut cito medicet 7 similiter tendi-
dū. Sin medicinis autē siccantibus 7 stiptici-
q ulceribus occultis adhibent sunt inuste
de medicine mundificatiue sic mel 7
medicine loco pē sic diuretica medi-
cinis ulcerum instrumentorum q̄ē curantibus.
Cumque cicatrizare uoluerimus ponemus mē
dicamus cū stipticitate sua uiscosas
sicut terra sigillata. Et scito quod quedā
sunt ulceris sanitatē prohibentia. ex quibus
ē malitia cōplexionis mēbri quod ulcus deb-
ut ipsum rectificet. Et malitia cōplexionis san-
guinis q ad ipsum uenit. Oportet siccare
debes cū generatione boni chimi. Et mul-
titudo sanguinis q ad ipsum fluit 7 humec-
tat ipsum cui siccare debes cū euacua-
tione 7 sbalterat. alibi. faciendo ut
reuertet si possibile fuit. Et ossis corrup-
tio q ē sub eo 7 q ei distribuit saniē.
Et huius quidē curatio nē n̄ ossis illi-
melioratio. 7 ipsius fricatio sicut ipsius
corruptionē mouere poteris 7 accipere
ipsum 7 in eadē. Multotiens pterea ē necc
medicinam ulcerum ut sciat deficit ē plā
attenua ut eis frustra ossium 7 reste
extinec carnis cuius euellat. 7 si nō
prohibebunt ulcus meliorari. Vlcera quoque
nutrimento indiget et ualet confortatio
fiat 7 minoratio nutrimenti ppterea ut sa-
nia eius restringat. Et inter hec duo cōtrarie
existit diuersitas. quoniam sanies debilitat
quare confortare necce ē. 7 multiplicat quare
necce ē nutrimentum phibere. Oportet g̃ de hoc
solliciter esse debes. Cumque ulcus in pn̄ fuit
n̄ debes eger balneū ingredi. neque ipsum aq
tangere calida. quoniam attrahet ad ipsum quod in
apostem augmentum faciet. Et cum ulcus

vel alchocotar · eam aqua sit tinctum
quidē
In alio post custodiā
vel aut ex sba mēbri n̄ diminutū est.
vel prise.
remotiuū
vel coniungitur
vel in diuisione
in humiditate
vel ex qua fit apertio ut i mēbro generetur caro sicut querimus in siccantibus.
in siccantibus
In alio consolidare
In alio prohibentes
In al' claudere uulnus
Sanies cōsumit.
In alio in augmento.

geuer et siue ferrum. fortasse est facile
fieri ea. Deinde propter hoc quod ex eo recidit per quam
carne repletum et consolidatum dicitur est ualde
puenientia ad fistulam. debes igitur scire quod in
uenit colore simili colori labiorum ulce-
ris. Si si prius multiplicatur in multiplica-
tione multitudinis est in alfasce. Loquimur igitur nunc
de curatione alfasce. Dicam quod propterea quod
alfasce est continuitatis solutio aut intra
cutem profunda. Manifestum est quod oportet ut eius me-
dicamina sint fortiora quam eius quod discooperitur.
Et sic quod multum sanguinis ad ipsum fluit
et necessarium est quod resoluatur. Uerumtamen oportet ne eius
resolutio sit cum multa siccitate ut non
resoluatur quod in eo subtile est et fiat lapide
quod in spissitudine est. Cumque ex resolutione perfec-
tum illud quod nobis necesse est debemus apponere
consolidatiuum quod sit desiccatiuum ne sit
similis in concauitate quam curare non ualeat
et fiat lapis. Propter quod cum putrefiat aut
eradicet, et redeat continuitatis solo.
Cum autem alfasce fuerit profundior sanari
cabit locus ut medicina magis penetret.
In medicando autem alfasce et ceteris leue
fortasse sufficiet flosia. Sed si alfasce
fuerit in primis cum passione. medicetur pri-
passio medicamine passioni aptiis. donec
sit post medicamen alfasce. Et alfasce quod
de si magna fuerit medicabimus cum sic-
catiuis. et si fuerit parua ut puctura acu
dimittatur ei ipsi quod non sic fuerit ueneno-
sa pacens. aut fuerit fortis doloris. aut
non tetigerit neruum. et timeatur in apertio-
ne sanatio et plus sanatio. In conclusione autem sufficit
molli ligatura non dolorosa. et non superponatur
ipsi ponatur medicamina fortiora ap-
ta. Si nobis autem que sunt sic calide et passio
necessaria est flosia ex parte clausa. et sibi alia
dum est nutriens. et dimittendo est caro et quod
sunt sic ipsa. Et regendo est ex approximatiuis
et potionibus scriptis ad his in libris particularibus.
Propinare autem in solutionibus continuitatis factis in
neruis et ossibus reseruabimus posteri ad
libros particulares. Capitulum .xxviij. de
cauterizatione.

Cauterizatio est medicamen valde utile multis ad prohibendum ne cor-
ruptio spargatur. et ad confortandum membrum cu-
ius complexionem uolumus rectificare. et ad
resoluendum materias corruptas in membris
retentas. et ad restringendum sanguinis flu-
xum. Et quod cauterium fit melius est au-
reum. Et locus qui est quod cauterizatur aut est mani-
festus et ponitur super ipsum cauterium sensi-
bilis. aut est profundus intra membra sicut in na-
so. aut ore. aut ano. et hic quod de forma
indiget, super quod ponatur quod sit sicut canale,
aut magis in aceto infusa. propterea ponantur
super ipsum primum aqua et uel uenter infra
aut sucus aliquis et mutatur in canale ita
ut locus cauterizandus est bucella fiat. deinde
immittatur cauterium per ut ad locum perueniat
et in circuitu non impediat. et sic cum cauterium sub-
tile fuerit quod forme uacuitas ne lateribus
forme obuiet. Cauterizator preterea sibi
cauere debet ne fortitudo cauterizationis
ipsi ad neruos perueniat. uel ad cordas. uel
ad ligamenta. Et si propter sanguinem qui fluit
cauterizauit oportebit ut cauterizatio
sit fortis ideo ut crusta contineat latitudinem et
spissitudinem, ne cito cadat. quoniam ex casu
crusta cauterizationis fit propterea ut sanguis
fluxus prohibeatur. perueniet ad malum deterius eo
quod erat. Cum cauterizatio propterea ut cautere
corrupta prohibeas. et ueniunt sanum sane
uoluerit erit non dolor et fortasse necessarium erit
et cum carne cauterizare os quod est sub ea et su-
pra ipsi morari donec ipsi tota destruatur
corruptio. Cap. xxx. de sedatione doloris.

Iam scivisti dolorem esse in duabus comple-
xionibus diuersis. et mutatione complexionis subito.
et solutione continuitatis. preterea scivisti quod po-
stremum dicimus causam peruenit ad malitiam
complexionis calide. aut frigide. aut humide. aut sicce,
absque materia aut cum materia humorosa. aut ad
uentositatem. aut apostema. Doloris igitur seda-
tio ex contrarietate harum causarum erit. Et iam
scivisti qualiter unaquaque causarum continuit et sci-
uisti quomodo malicia complexionis. et apostema et uento-
sitatis medicetur. Et omnis quod est dolor quando fit
fortior interficit. quoniam ex eo in primis
accidit frigiditas cordis et tremor. preterea fit plu-
rimus. deinde destruitur et propterea moritur.
Et ad summam id quod dolores sedat est aut
illud quod complexionem mutat, aut quod resoluit
materiam. aut quod stupefacit. Et stupefaciens quod
remouet dolorem. quoniam destruit sensum
membri. Et non sensum non aufert. non propter unam
duarum causarum. aut propter multam infrigidationem,
aut propter multam uenenositatem quae est in ipso
contraria uirtuti illius membri. Ea quidem igitur sedatiua sa-
nant sunt ex summa eorum que mollificant resoluunt.
qualia sunt aneti et semen lini. et melliloti.
et camomilla. et semen apii. et amigdale ama-
re. et omnes res in pinguedine calide, et sic quantum
ea fuerit glutinandi potentia sic gummi
et porrum, et anidum. et cetera sic. et est clandanum.

vel maturatio
.i. cum cum minor fit magis et cum ibi sic continuatur et fit quadam expulsione sine uulnere
in alio profunda sub cute.

in alio in continuitate.

vel uenire ad profundum.

in alio excoriatione.
vel excoriatio

.i. excoriatio vel confricatio.

vel grossius.

i. mutatione carnis et confricatione.

vel epinnarthis.

in alio cum complexio sanata est
mas

Aliter meliores si fit cauterium est aureum.

vel liniatur.
vel canale

in alio crusta.

Cum igitur fuerit quod sit sic carne non sentiente ipsius operire ita ut non
rebus non ebulliat in ipsius principio corrumpatur
et in alio absque omni
res perueniet.

in alio aut si destruit et hi qui ex frigiditate moriuntur super eos qui sufficit ad
uiuificandum calore illis.

in alio potentia.

Aut glutinatiue quedam.

7 alica. 7 amomi. 7 caules. 7 napi. 7 a
pozima coz. 7 adipes. 7 ysop cerot. 7
ola. sic dicem in antidotario. 7 uetre
soluetia. 7 euacuatiua q aiq3 fuiut sut
istiuoi. Et fluxa q de fatientia sut 7
danda p euacuatiua si necessariu fuit eua
cuare don materia restingas q ad inb
descendit. Et 7 i totu q apta materie.
aut q ea apit. Ob3 aut stupefacien
tibus forti e opiu. 7 ex eis sut poma
madragore 7 eis sem. 7 cortices radi
cis ipi. 7 papauer. 7 beng. 7 iusqam.
7 solatru stupefatiens. 7 sem lactuca
ru. Et ex istis sut iure. 7 aq frigida. In
dolorib3 pterea ultotiens cadit error qm
eoz cae enit excusent. sic calor aut fri
gus. aut eucalis enmetia. aut ler
ti corruptio. aut casus q fit i elevate
aut alia abbis. 7 qrut eoru cause
in eo. 7 pueit error. Qua pp scire de
bes h 7 cognoscere sic ibi replo autu
7 si sut i cae replois note. Quia ea i
ad ueit exti. deiu inta fit nasuia sic
cu aliqs bibit aqua frigidam. Et accidit
ei dolor fortis i pte sto 7 3 epatis. Et
ultotiens qde n e multu necessaria euacu
atio 7 stbi filia. qm sepe suffic calul
neu. 7 fortis sopni ineo. Et sic qui
comedit re calida 7 infert ei forte capi
tis dolore. 7 suffic ei aq infrigidata bibe.
Et qm e res in q fiducia e q dolor
ea remoueat. aut tarde opins ita q
dolor usq3 ad hora illa tollan n p. sic
euacuatio materie fatientis colice re
tentte in ullis intestinoz. aut ato o
paris si ex ea timet fuus uele inter
malus. sic stupefactio mb dolentis in
colica cu medicias q h opm solet. 7 fit
medic inb abigui. debet g hec in fu
tatiois fortitudies hre. ut sciat q du
oz tepoz sit logi. an tep fitiois iur
tutis. aut tps doloris. 7 etia q duaz
reru sit eidetior. an dolor. an malus
fuus. q ex stupidatia timet ut eligat
studiu ei ipendere q mag e ipediens. for
tasse e si dolor remaneit fortitudine
sui 7 magnitudie uffitiet. 7 stupida
tio forsitan n uffitiet h ex alia parte
ipediat. cui ipedimetu fortasse corri
gere poteris. et redibit forsitan 7 cu re
dibis me quiete. Hpt h totu stupe
fatientis omnes 7 sciatie debes 7 ipi qu
tate. 7 ut q ex eo facile e dare 7 ut tu

buas i q cu siue e tiriacas copositu u
res fuit necessaria q forti indigeat stup
factie. Sut pterea inbra 8 qbs n eaiam
7 si eas sup ponas n acciua. qm n iue
ad uelemite malu fine puenit. sicut
dentes cu sup apponit stupefactiuu.
Et fortasse qde bile eit 7 uel i h
sic bile q stupefaciat pp dolore ocli.
qm ex h minor malitia pueit o clo
q ut inti puit. Et fortasse facile eit
corrige malitia q ex potu alus inbo
acquit. In eo aut q e sic colica magis
eat malus fuus. qm m augmitat fri
gus. 7 cogelatioes 7 clausura. Amplissi
pfatientia pluriq sedat dolore pp q d
dormire fatiut. qm sopni una e causa
ipi seduttiois doloris. 7 pt qm cu eo fa
cta fuit fumes. 7 i dolore maiali. Et
stupefatientia qde coposita q fortiu
alie debilitat iue sic tyriaca sut mag
seaite q ad modu filonii 7 trasii qbus
nomi ipo iuit triarii. si eoz stupefactio
e debilior. Ex aut ex eis e recis maio
ris e stupefactiois. 7 in antiq fere nu
la e stupefatio. 7 q e mediu. Et ex do
lorib3 qde sut q sut uelte fortitudini.
7 sut ad medicadu faciles in qbus dolo
ris. sic dolores uetosi. qm qui sedant
7 suffic ut sup eos aqua calida euacuet.
Veritam ubi timor exstit. nu abeo tibi
caue debes. qm plura cu eit apta 7 estia
bit q sit uetositas. 7 si fortasse factu
fuit ei ebrioca ex aq calida 7 papue i sui
pu. ei mag affert malu. 7 pt h qm
ipedimetu uetosa effic cu uetositate
resolue n potit. 7 iugutitate ipi spa
tii augmetu fatiet. Et uaporatione
fiut ex me uetositatu. Et eis qdem
meliore cu q e id q exsiccat sic miliu
n in inebro fuit q i tollerare n ualet.
sic oculus. fiat g te uaporatio cu panis.
Ex uaporatioib3 7 sut q cu oleo calefa
cto fuit. Et ex uaporatioib3 qde forti
b3 e iuernon furfura cu aceto coqt 7 pui
naret 7 fiat ex eo uaporatio. Et minor
ea e ut furfur coqt sic h. Sal aut ua
pore e pugitiuus. si mili e eo melior
7 debilior. Et pluriq3 7 fit uaporatio ex
aq i uase posita q e in dolorius 7 lenis.
si o pinaz effitiet q necessariu. si i n fu
erit obseruatu. Vetosie 7 cu igne sut
istiuoi 7 sut fortes in sedacio dolo
re uetosu. Et si eas itu adhibueris

Al. q sit istiuoi
No sopo.
herba mantia siue folia mirtra
Al. apte
Al. ambulatio
Al. opiatis
dolore.
Al. estimatiois.
Al. dispositionis
Al. opone
Vas & sopno & sedantur dolores.
Al. tiriatos.
q ex h vel h fuit s ex opio minus & tuere.
Inalio forsitan tollemb cas.
Infusio ex balneo plurietur.
Al. calefacientes.
Inalio ueslim.

provenit ex eo quod diximus. Et secundum propter dolorem est mollitiei longo tempore inveterate et id q.

dolor penitus destruetur. Verumtamen plurimum ex eis accidit illis qui in ipso consistit ex virtute faciendi fluxum. Et similiter ad ipsos similes novitatis et olei quem nominavimus et dulcas cantilena et propter cum ex ea provocatur sompnus. Et occupatur in eo quod gaudium efficit doloris vehementia sedatur. Capitulum xxxi. in quo percipit aliquibus curationibus incipiamus.

Cum multe egritudines coniunguntur egritudines ab ea incipere debemus. in qua una harum precedentium existit. Vna carum est qualia sanari non potest antequam ipsa sanetur. sicut apostema et ulcus cum coniunguntur. Medicamen est apostemati dominus (?) huius malitia quam cum eo venit removeatur absque cuius sanatione ulcus sanari non potest. propter medicamen ulceris. Et secunda earum est cum una egritudo causa fuerit alterius. sicut cum accidit opilatio et febris. medicamen est opilationem prius deinde febrem. Et si nobis necessarium fuerit opilationem aperire cum eo in quo aliquid consistit caliditatis non curabimus de febre. Et medicabimus quod apostema pulmonis cum desiccantibus et non curabimus de febre quoniam impossibile est ut febris removeatur cum ipsius remanentia. Et causa quare cum sanatione exsiccatio quam febris nocumentum facit. Tertia vero est cum fuerit una earum causa de qua maior sollicitudo sit habenda. sicut si coniungatur sinochi et paralisis. Medicamen est sinochum extinguendo et flebotomando. Et de paralisi non curabimus. Cum autem egritudo et accidens coniunguntur a sanatione egritudinis incipiemus. et si accidens superavit. tunc accidentis curam adhibebimus et egritudinem non considerabimus. sicut in colica dum stupefactiva propter ut doloris fortitudo removeatur. licet ipsi ipsa colice impedimentum faciat. Et cum hec quedam tardamus que facere debebamus propter stomachi debilitatem. aut propter ventris fluxum qui precessit. aut propter presentem nausiam. Et quedam non tardamus sed operamur tamen non totam eam removemus. sicut in egritudine spasmi. Non est totum expellimus humorem. immo ex eo aliquid dimittimus ut ipsi spasmo suo removeatur motus. ne humorem resolvat nimis velociter. Sit quantitas huius nostri sermonis compendiosi de principiis universalibus doctrine medicine sufficiens. deinceps autem elaborem ut de singularibus medicinis librum compositum sicut deus voluerit. Et ipse quidem nos iuvabit cui sunt gratie secundum ipsius innumerabiles misericordias.

Explicit primus Avicenne. Deo gratias.

provincialis (?) q. accidit

Al' pectoris

Al' cum febris minuatur donec removeatur remanente cum ipsius.

Al' nauseam imponantibus.

Incipit secundus liber canonis de simplicibus medicinis. Avicenna principis abuali.

H[ABEMUS] LIB-
rum quem de medi-
cina specificavimus
primum de iudiciis u-
niversalibus in me-
dicina. Et secundus eorum est liber aggrega-
tus de medicinis singularibus. et nos
hunc quidem librum in duos divisimus trac-
tatus. Quorum primus est de canonibus univer-
salibus quos scire oportet in re me-
dicinarum. et est scientia virtutum medicinarum
in medicina. Et secundus ipsorum est de cogni-
tione virtutum medicinarum particularium.
Primum autem tractatum in sex divisimus capitula.
Capitulum primum est de complexionibus medicinarum singularium.
Capitulum secundum de cognitione complexi-
onum medicinarum singularium per experimentum.
Capitulum tertium de cognitione medicina-
rum singularium per ratiocinationem.
Capitulum quartum de cognitione opini-
onum virtutum medicinarum singularium.
Cap. v. de iudiciis accidentium medicinarum extrinsecus.
Cap. vi. de collectione medicinarum et conservatione ipsarum.
In secundo autem tractatu posuimus medicinas
singulares in areolis. In prima namque a-
reola posuimus nomina medicinarum singularium et cogni-
tionem essentie earum. Et in secunda areola
electionem bonitatis ipsarum. Et in areo-
la tertia rememorationem qualitatum et naturam
ipsarum. Et in areola quarta proprietates opera-
tionum earum et dispositiones ipsarum universales
sicut resolutio. et digestio. et congelatio. et stu-
pefactio. et que illis sunt similia ex operationibus
quas in tractatu secundo diximus. et proprietates a-
lias si inveniuntur eis. et secundum earum descrip-
tionem cum colore. ut sit signale ipsum col-
ligens. Et in areola quinta operationes
earum que procedunt ex decoratione. aut in cute
sicut remotio lentiginum. et albaras. et
porrorum. aut in capillis sicut ipsorum conserva-
tio. et prolongatio. et nigrefactio. et que ingredi-
untur in decorationem. et signum totum signis
depictis. ut post signale fiat ei inquisitio in
tabulis. donec colligantur omnes medicine sin-
gulares quibus eis cadunt velociter. Et in
areola sexta operationes earum in apostematibus
et bothor. et tincturum. et cum speciebus dictum est
eis cum colore proprio unicuique earum. Et

in areola septima sunt ulcera et vulnera
et fracturas depicta coloribus suis. Et in
areola octava egritudines iuncturarum et nervo-
rum depictas similiter. Et in areola nona e-
gritudines membrorum capitis omnes depictas
suis coloribus. Et in areola decima egri-
tudines membrorum oculi depictas similiter.
Et in areola undecima undecima egritudines
membrorum spiritus depictas suis coloribus. Et
in areola duodecima egritudines membrorum nu-
trimenti. depictas coloribus suis. Et in areo-
la tredecima egritudines membrorum expulsionis
depictas etiam. Et in areola quarta decima
febres et que eis conveniunt depicta similiter. Et
in areola quinta decima proprietates medicina-
rum ad venena. Et in areola sexta
decima permutationem earum. et que ei conveniunt
in medicina una. omnis areole. et que
non conveniunt. Cumque complendo ex tabulis rece-
ssero. et signis virtutum medicinarum particu-
larium. Sigillabo tractatum secundum. Et il-
lic sigillabo iste librum procedendo ab eo ad
librum tertium. **Tractatus primus. Capitulum primum**
tractatus primi de complexionibus medicinarum
N[unc] Iam declaravimus in libro primo **singularium.**
intentionem sermonis nostri. s. hec medicina est
calida. et hec medicina est frigida. et hec medicina est humida
et est hec medicina est sicca. et ostendimus illic quod illud
est per comparationem ad corpus nostrum. et permisimus quod
omnium compositorum mineralium. et vegetabili-
um. et viventium. Elementa sunt materie nostre.
et quod ipse commiscentur. et ad invicem agunt in se-
donec consistant secundum equalitatem aut secundum dimi-
nutionem in eo quod est inter eas. et cum consistunt secundum
illud. est complexio vera. et que complexio cum est ve-
ra in composito preparat ipsum receptioni virtutum
et qualitatum. quarum proprietas est ut sit in ipso. Et
ostendimus universaliter secundum quot divisiones
est complexio. et quod quidem per hunc est equale in corporibus.
et quod per hunc est equale in medicinis. et osten-
dimus quod per hoc non intelligitur nisi quod corpus hominis
cum obviat ei et agit in ipsum calore in-
nato. non pervalet ita ut incorporet hominis imprima-
tur infrigidationem. aut calefactionem. aut hu-
mectationem. aut desiccationem. ultra eamque est
in homine. nos tamen per illud non significamus quod com-
plexio ei sit similis complexioni hominis. complexio namque
quidem hominis non est nisi in homine. Et scias quod hec
secundum duos modos. s. complexio prima et secunda.
Complexio itaque prima est prima que provenit ab ele-
mentis. Et complexio secunda est complexio que pro-
venit alteris que in se ipsis habent complexiones. sicut
ubi generatur complexio medicinarum compositarum. et

Simum.

i. morfea alba.

in alio omni tem nigredon mane aut capillis.

i. pannus eminendus que sunt sicut pustule.

In alio non reperiuntur ista nisi in quibusdam tabulis.

Vel transcendit medicina

No

9

tinacie. unaqueque enim earum singularium tinctionem[?] habet. deinde cum commiscentur et componuntur ita ut uniantur et adueniat eis complexio secunda commixtionis. aduenit eis complexio secunda. Et hec que complexio secunda non est ita quod non sit tota in abante. immo quando est in aqua, lac est commixtum ex caseitate ab aquositate et caseitate et butirositate. et unumquodque horum per se non est simplex in ea. immo est in commixtum. et hec conueniens est. et hec que complexio secunda est ex compositione nature non ex compositione artis. Complexio autem secunda est secundum duos modos. scilicet aut complexio fortis aut debilis. complexio uero fortis est ubi gratia ut unumquodque simplicium alii uniuntur taliter unitione ut eius separatio caloris naturalis non solum sit difficilis. immo sit aque cui separatio caloris ignis sit difficilis. sicut complexio olei. commixtio enim inter humiditatem et siccitatem ipsius ad hoc peruenit ut igneitas deficiat in separando inter eas. immo cum igneitas aquositatem soluit ut eam subleuet: tenet cum omnibus partibus eius partes terre. quare non ualet efficere earum subleuationem. et ut terre subsidat. sicut potest fieri illi sile in ligno uel in plumbo et stagno. cuius igitur est complexio cuius est firmitudo est hec firmitudo. tunc non est longe quin sit complexio a separatione simplicium cuius calor innaturalis que in ubi deficit. et quia complexio ita est. est complexio firma. Si igitur fuerit equalis remanebit in corpore equalis. usque quo resoluatur eius forma et corrumpatur. et si fuerit declinans ad dominium remanebit in corpore secundum dominium suum usque quo corrumpitur eius forma. et uniuersaliter que non perueniet ab ea non operatio una. cum autem complexio non est firma sed debilis leuiter facilis ad disgregationem. tunc possibile est ut eius simplicia separentur cum intrent naturalem operationem in ea existit. et remoueatur unum ab alio et sit diuisarum uirtutum. et faciat unumquodque eorum operationem. et aliud contrarium ipsi. et cum media dicitur quod mediocre illius uirtutis est composita ex uirtutibus contrariis. non oportet ut ipsi intelligatur a se ipsis et ea ab eis quod sit pars una ferens caliditatem et frigiditatem et similiter opus unaquaque earum singulariter. sicut ille que sunt discrete. nam illud non est possibile. si sunt in duabus partibus eius diuisis ex quibus ipsa est composita cum sua singularitate. et tamen non oportet ut existimes quod aliud genus medicinarum non sit compositum ex uirtutibus contrariis. immo oportet ut intelligatur ex hoc quod ipsi significat per id quod est actu habens uirtutes contrarias. aut potentia propinqua actui

quoniam in ipsa sunt partes diuerse. quarum una non efficitur in aliud actum integrum faciens totum similium uirtutum similitudinis complecta. et non adheret et uniuersaliter ut cum earum una in parte membri conuenit consequitur alia cum ea conueniens. quoniam supra fuit similis uirtutis. non diuisificabitur eius operatio in corpore patientis. et sic adherentium partium et diuisarum uirtutum. possibile est in ut non diuisificetur eius impressio in corpore. immo sit ut cum pars simplicius in membro conuenit conueniat ei quod ei adheret ex simplicia alio. et proueniat ex eis operatio et impressio que ad ipsi ducit aliorum operationes in omnibus partibus illius membri secundum equalitatem cum sit cum unaquaque partium eius impedimentum a complemento actionis eius fixum in ea. non sit pars membri recipiens ab uno duorum simplicium absque alio. et non comparatur uno eorum et aliud remaneat. et hec que est mediocritas. uerumtamen sermo non est iustus. immo est iustus quod est diuerse impressionis. propter rem in se ipsa non propter rem in alia. et illa que res est quoniam simplicia eius ipsarum commixtiua sunt debilia non recipiunt impressionem ab impressione unius caloris. Iste autem mediocres simplices quibus dicimus inesse uirtutes contrarias. sunt in quibus nulla est commixtio uniuersalis. de eis igitur alie sunt que sunt fortioris commixtionis et non possunt decoctio et ablutio facere separationem inter uirtutes earum. sicut camomilla in qua est uirtus resolutiua et uirtus stiptica. et cum coquitur in complexione non separantur ab ea utreque uirtutes. Et alie sunt in quibus decoctio separare potest inter eas. sicut caules. substantia enim ipsorum commixta est ex materia terrea stiptica. et ex materia subtili abstersiua in eis. cum igitur coquitur in aqua resoluitur substantia subtilis abstersiua ab eo in aqua. et substantia terrea stiptica remanet et fit aqua eius resolutiua et corpus ipsius stipticum. et similiter lens. et similiter fructus mandragore. et similiter allea. in ipso namque est uirtus abstersiua adustiua. et humiditas igitur ... Sed decoctio separat inter eas. et similiter cepe. et rafanum. et reliqua. et propter hoc quod rafanus digerit et non digeritur. digeritur non cum omnibus partibus suis. sicut cum substantia subtilis remanet que est in ipso. cum igitur resoluitur ab eo remanet substantia spissa que in ipso mollificans uiscositatem digestiue uiscositati. Et illa substantia alia inuadit uiscositatem et ex hoc capitur inter quas simplicia ablutio separare non ualet sicut endiuia et plurima olerum. eius enim substantia composita est ex materia terrea frigida

O quod secunda complexio quando est abante quando aqua.

Nota

silicet corpus

Quando mediocres sunt composite ex uirtutibus contrariis

Nota

Nota

Nota Nalleo[?] ...

Nota

plurima. et ex materia subtili pauca. quoniam
fit ei infrigidatio cum materia prima. et oppila
tionum apertio ab ea. et penetratio ipsi pluri
ma cum materia alteri. et est plurimum huiusmodi ma
teriei subtilis expansum super superficiem eius. Iam
est elevata et ad eam. et ipsa super ipsam. Sic
ergo abluitur cum aqua resolvitur. et non remanet
ex ea aliquid nisi sit curandum. ergo propter hanc
causam. precipitur ne abluatur secundum legem et
medianam. et hec dicta eius plurime medi
cine bonas eas sunt infrigidant vehementer. et cum
ex eis fit emplastrum resolvuntur. ubi ergo sic
coriandrum. cum est sunt ei infrigidatio for
tior fit. et cum ex eo fit emplastrum quoniam resol
vit ubi ergo scrofulas. et per commixtum est
sandich. et in id quod est compositum ex substantia ter
rea aquosa multe infrigidationis. et ex sub
stantia subtili resolutiva. cum ergo sunt adveniente
calore innato. et resolvit ab eo substantia sub
tile. et non est plurime quantitatis ita ut conve
niens fatiat. immo deficit. et remanet
substantia singularis ei ultima infrigidatione. cum a
ex eo fit emplastrum. videtur quod substantia terrea non pe
netrat in poris in efficiendo in eis impressionem
omnino. si substantia secundum subtilis penetret in eis. et
congregat. si ergo associatur aliquid ex substantia frigi
ditatis ad repellendum et iuvat calorem
innatum. et hoc quidem propinquum est ei quod osten
dimus in libro primo de adustione cum ea
fit emplastrum. et de eius in colorum virtute cum eo
medicatur. et cum nos posuerimus unam causam
in ea propinquam huic. oporteret ut sit hec
intentio nota etc. Et ex medicinis
quidem sunt in quibus videtur esse due substantie divi
se secundum unam absque permixtione omnino. Et ex
eis itaque sunt que sunt sensu apparentes
sicut partes etc. Et ex eis sunt que sunt
magis occulte. Videtur enim quod cortex psilii
et quod est super ipsum cortice sit fortis infri
gidationis. et farina medulle que est in ipso
sit fortis calefactionis. ita ut forsitan
sit medicina rubificans aut ulcerans. et cor
tex eius sit sicut velamen distinguens inter ea.
Si igitur bibitur non tritum non dimittit duri
ties sue cutis ut penetret virtus medulle
eius et quod est intra ipsum ad suum exitum. immo ope
ratur cum eo quod ex ipso apparet et sua muci
lagine. quod si conteratur forsitan illud quod
de ipso quod est venenum. est propter apertionem cutis
medulle et sui interioris. Et videtur
quod illud quod ex eo est contritum disrumpit quantitates.
et illud quod est integrum ex eo frangat eas cau
das. et refrenet eas. propter hanc causam sufficit

tiat quantitas hoc in calido hanc radicem.

Capitulum secundum de cognitione virtutum complexionum

Medicinarum ex singularium per experimentum.

Cognoscuntur sane virtutes ex duabus viis. una
earum est scita experimenti. et altera est ratio cum
tione sequuta. Nos autem in experimento ponimus
premittam. Dicamus ergo quod experimentum ad co
gnitionem virtutis medicine cum fiducia non
perducit. nisi post observationem conditionum.
Una earum est ut sit medicina nuda a qualita
te acquisita ex caliditate accidentali. aut ex
frigiditate accidentali. aut qualitate que accidit
ei cum alteratione in substantia sua. aut unitione
alteri. Aqua enim quamvis frigida sit natura. cum cale
fit calefacit donec permaneat calida. Et e
uforbium quamvis sit natura calidum. cum cum
frigidatur/infrigidat donec permanet frigidum.
Et amigdala quamvis sit equalis subtilis. tamen cum
fit rancida calefit post. Et caro piscium quamvis
sit frigida. tamen cum salitur calefacit potentia.
Et secunda est ut in ipsa experiatur egritudine habente
singularem. Nam si egritudo est composita. et in ea
sunt due res significantes duas curati
ones contrarias et experiatur in ambabus medicina et
conferat. non scimus causam in illo vere. Ubi ergo cum
homo habet febrem flegmaticam. et datur ei inpo
tum agaricum et removetur febris eius. non oportet
ut iudicemus agaricum esse frigidum quoniam con
fert egritudini calide que est febris. Immo et
forsitan non confert. nisi propterea quod resolvit
materiam flegmaticam et evacuat eam. et
cum deficit materia removetur febris fleg
matica. et hoc quidem vere est iuvamentum
per se. per accidens iuvamento per accidens. per se
quidem cum comparatur ad materiam. si per acci
dens cum comparatur ad febrem. Et tertia
est ut medicina sit experta in duobus contrariis.
ita ut cum utrique eorum simul conferat. et
non iudicetur quod sit contraria contrarii alicui eorum.
et fortasse confert uni eorum per se. et alteri
per accidens. sicut scamonea. si experiamur
eam in egritudine frigida non est longinquum quin con
ferat et calefatiat. Et cum experimentatur.
in egritudine calida sicut est febris tertiana. non
elongatur quin conferat evacuando cole
ram. Cum ergo ita sit. non acquiritur nobis experimen
tum fiducia caliditatis aut frigiditatis. nisi
postquam scimus quod unam duarum rerum efficit
per se. et efficit alteram per accidens. Et quarta
est ut sit virtus que est in medicina opposita ei que e
quatur ei de potentia egritudinis. Sunt enim medicine
quedam quarum caliditas minoratur frigiditate e
gritudinis alicuius. Quare in ea non agit et

quamquam cum aministratur in infridatione aliqua leui
ore illa facit calefactionem. Oportet ergo ut ex
perimentetur primo in debiliori secundum gradus. et fiat
processio paulatim paulatim. donec sciatur. et iudicetur
et non dubitetur. ¶ Et quinta est ut obseruetur tempus
in quo apparet eius impressio et operatio. nam si in
primis cum aministratur apparet. significat fortasse quod
efficit illud per se. et si fuerit operatio que in primis
apparet contraria illi que apparet in fine. aut
in primis rei non apparet ex ea operatio. deinde in
fine rei apparet ex ea operatio. tunc erit locus
ambiguitatis et dubietatis. forsitan est efficiens
id quod operatur per accidens. quod efficit in primis operati
onem occultam. Quam sequitur per accidens hec operatio
alia apparens. et hec quidem est dubietas et ambigui
tas et efficatio in uirtute medicine. ¶ Existi
matio uero quod eius operatio non sit nisi per accidens. quando
uigorat. cum eius operatio non apparet nisi post separa
tionem obuiationis membri. nam siquidem se efficeret
operaretur dum obuiat. Impossibile est enim ut de
sinat dum obuiat. et operetur dum non obuiat.
et hec quidem est iudicium plurimum sufficiens. quoniam
non conueniens est ut in quibusdam corporibus efficiat
suam operationem que est per se post operationem suam que est
per accidens. et id est cum acquisierit uirtutem conuenien
tem uirtuti membri. Sicut aqua calida. In principio sen
titur calefaciens. In die uero secundo aut in hora in qua
est remoueatur ab ea eius impressio accidentalis facit
uenire in corpore frigus procul dubio propter consumptionem
partium paruarum ad dispersionem membri. scilicet frigoris
quod diximus. ¶ Et sexta est ut obseruetur pro
cessus operationis eius secundum assiduationem aut
secundum plurimum. nam si non fuerit ita. tunc processio o
perationis ab ea est per accidens. quoniam res naturales
procedunt a principiis suis. aut semper secundum
plurimum. ¶ Et septima quidem est. ut experi
mentum sit in corpore hominis. nam si experiatur in corpore
non hominis. possibile est ut fallat duobus mo
dis. unus eorum est. quoniam possibile est ut sit
medicina comparata ad corpus hominis calida. et compa
rata ad corpus leonis et equi frigida. cum hec medi
cina est calidior homine. et frigidior equo et le
one. et uidetur secundum quod existimo. quod sit re
ubarbarum frigidum comparatum ad equum. et sit
comparatum ad hominem calidum. et secundus quoniam forte
quando comparata ad unum duorum corporum habet
proprietatem quam non habet comparata ad corpus secundum. sicut
napellus. comparatus est ad corpus hominis habet pro
prietatem uenenosam. quam non habet comparatum ad corpus
sturni. ¶ Isti ergo sunt canones quos ob
seruare oportet in cognitione uirtutum medicinarum ex ui
a experimenti. Capitulum tertium de cognitione uirtutum
medicinarum singularium per ratiocinationem.

Cognitionis autem uirtutum medicinarum
singularium per rationem sunt canones. alii si
militer ex uelocitate confusionis earum ad ignem
et calefactionem. et ex tarditate confusionis earum.
et ex uelocitate congelationis ipsarum. et tar
ditate congelationis earum. et alii assumunt
ex odoribus. et alii assumunt ex saporibus.
et quidam sumunt ex coloribus. et quidam sumunt
ex operationibus et uirtutibus notis. ex quibus ac
quirunt significationes manifeste super uirtutes
ignotas. Via autem prima est. quoniam rerum similium
in constitutione existentium. scilicet in raritate et spis
situdine quecumque recipit calefactionem uelo
cius est calidior. et quecumque recipit infridationem
uelocius est frigidior. Et ex una earum illud est
quoniam res quando calefit uelocius alia. agente
existente uno. quoniam in se ipsa calidior est
altera. et nisi infrigidat ipsam non frigus accidens.
cumque aduenit ei caliditas exterior. et conser
uat ipsi uirtutem calidam innatam que est in ipsa. et quantum
alii in calore exteriore. et superfluit illi uirtute
que est in ipsa et fit calidior. Et secundum hoc cog
noscet dispositionem eius quod infrigidatur uelocius. et pro
pter illud. in dando eam ei est sermo plus quam intro
mittit se ille qui loquitur in principiis naturalibus
post medicinam. Cum autem una earum est maioris
raritatis. et altera maioris spissitudinis.
tunc illa que maioris raritatis. quamuis sit
similis alii in frigiditate et caliditate ipsi. tamen
patitur uelocius propter debilitatem sui corporis. res
autem quarum proprietatis est ut congelentur. et ille quarum
proprietas ut inflammatur igniatur. possibi
le est ut ad inuicem comparentur. ergo quecumque est
uelocioris congelationis. rei existentia est sicut
existentia alterius. est frigidior. Et quecumque est uelo
cioris inflammationis. rei existentia est sicut
existentia alterius est calidior propter id quod diximus prius.
Nos enim non dicimus quod res sit frigidior et cali
dior nisi cum comparatione ad impressionem caliditatis
innate in ipsa que est in nobis. et cum ista
longinquior a congelatione et uelocior ad in
flammationem. tunc iudicamus quod ipsa est in impres
sione a caliditate nostra innata illo modo.
postquam non ista demonstratione ostendimus sunt sic
oportet in scientia naturali. Cum autem due res diuersi
ficantur in raritate et spissitudine. deinde
inuenitur spissior ex eis uehementioris
inflammationis. et tardioris congelationis.
tunc iudica procul dubio quod est calidioris
sic. Et similiter cum inueneris rariorem tardio
ris inflammationis. tunc scias quod ipsa est
fortioris frigoris. Si autem inueneris
rariorem ex eis uelocioris inflammationis

non convenit tunc ut iudicium eius et passionis ipsius
propter hanc causam fortioris caliditatis. fortasse
et raritas est causa in velocitate inflamma
tionis eius. sicut situ in vinis rara ex eis
velocioris congelationis. non convenit tunc omnino
ut des iudicium et passionis causam propter hanc causam
vehementioris frigoris. fortassis enim rari
tas est causa in velocitate congelationis eius
propter debilitatem corporis ipsius. et velocitatem pas
sibilitatis eius. sicut vinum. quius est ipsum sit
calidioris complexionis quam oleum de ciciribus.
tamen velocius congelatur quam illud oleum. immo illud
oleum condensatur et non congelatur. si nimium congele
tur. Verum est quedam sunt que congelantur absque
condempsatione. et sunt quedam eorum que condempsantur
absque congelatione. huius autem cognitio in
sciencia existit illius. rerum autem recipientium
condempsationem cumque in institutione illarum. quod
magis recipit condempsationem ex frigore.
est frigidior eis. Et plerumque quedam res non
congelantur nisi in calore. et res quarum passio est
in calore congelari. omnes resolvuntur propter frigus.
sicut res que congelantur frigore. omnes resolvuntur
calore. calor autem congelat siccitate. Et
frigus congelat spissitudine. secundum sententiam gali
eni. Verumtamen sententia phylosophi primi diu
ersa est ab ea in re modica. similiter perscru
tatio in alia continetur scientia. Et cum sint quedam
medicinarum calidiores. si sunt grossiores.
possibile est ut ipse suscipiant congelationem.
sicut susceperunt ille que sunt frigidiores eis
propter grossitudinem suam. Et cum sint quedam frigidi
ores si sunt subtiliores. possibile est. ut suscipi
ant inflammationem. sicut receperunt ille que sunt
calidiores eis propter subtilitatem suam. Condemp
satio autem et congelatio non significant augmen
tum in caliditate. nec augmentum in frigiditate. ple
rumque est condensatur terreitas que est in eis ex re
propter multitudinem aquositatis et aereitatis. ra
rificatur. Et multotiens accidit aereitati ut
infrigidetur. et convertatur in aquositatem. et transficiatur
compositum et fiat frigidum. Et multotiens
resolvitur aquositas frigida propter igneitatem fer
ventem in eis. et convertitur eius in aereitatem et condensatur
ipsum quemadmodum accidit spermati ex condempsa
tione. cum ergo sequitur ab eo calor igneus sub
tiliatur. et non prohibetur terreitas que sit cum ea i
gneitas superflua. quare possibile est ut sit
divisio propria vehementis caliditatis. et non prohi
beret aquositas que cum ea ingrediatur acritatis. non su
perans virtutem eius. et si divisio secunda vehe
mentis frigiditatis. aut igneitas vincit et
sit vehementis caliditatis valde. Et aliud

aut candoribus nocet et medicos in una
scientia. quoniam non est possibile ut sapores dulces et
amari. et acuti. sunt non in substancia calida. nec
stiptici. et acetosi. et pontici non in substancia frigida.
Et similiter odores boni acuti. non sunt nisi in substancia
calida. Et colores albi in corporibus conge
latis in quibus est humiditas. non sunt nisi in substancia frigida.
Et in corporibus in quibus est siccitas et pluuiositas.
non sunt nisi in substancia calida. Et nigredo in utrisque
rebus sunt contrario. frigus est albificat humidum.
et denigrat siccum. et calor denigrat humi
dum et albificat siccum. et hec quidem verum est et
necessarium. verumtamen hoc est causa alia. propter quod significa
tiones iste quibus diversificantur. id est per in odore et
colore. et per in colore. et hoc est quod nos iam o
stendimus quod corpora medicinalia commiscentur ex
elementis contrariis quorum commixtio propria et quorum
commixtio non propria. immo magis digna ut
noceat complexio secunda. possibile est ergo in hac complexione
secunda. ut uni duorum elementorum iam advene
rit complexio que mutat aut colorem aut odo
rem. aut saporem. et advenerit ei quod ipsam mutet
et ut alii elemento iam advenerit diversa
illi contrario. et sit possibile ut ea mutet colorem contrarium
illi colori. aut odorem. aut saporem. contrario
primus. et sit possibile ut ea non mutet contrarium
primo. quia sua mutet colorem contrarium illi. deinde sit
equalis quantitatis provenit in commixto secundo
colori composito ex duobus coloribus. Et sit diversa
continetur in commixto secundo color magis decli
vis ad unum duorum colorum. si autem secundum
non mutet colorem omnino. et similiter odorem. aut sa
porem. et sit equalia que in eis reperiuntur est color
primi. et odor est primi. et si sit fracta propter com
mixtionem primi nimium an alius contrarius. et
colori secundo non sit impressio parit. quoniam hoc et fra
gitur fractione primi permixti colorato. Et
quoniam in corpore videtur sibi ergo. album. et est possibile ut sit
virtus ei non virtus albi plus hoc quod est album. sed ei virtus
alia opposita per. nam cum est corpus permiscendum
primo colore. ita ut sic est equalis quantitati
sit equalis in potentia. est virtus complexionis. vir
tutes duas virtutes equales. si autem est fortius
plurimum per colorato. est impressio virtuti contrarie
virtuti eorum associati albedini. et est al
bedo ubi ergo. faciens nocumentum ut sit frigida.
et ipsum est calidum subito. hoc quando est equalis quantitatis.
cum autem est ubi ergo hoc quod non habet colorem. aut
habet colorem contrarium parum quantitatis cum com
paratione ad aliud plurime qualitatis et virtu
tis. non imprimit parit impressionem in colore illi
alia. et vincit illud virtute sua victoria
vehementi. ita ut sit color eius qui non habet

no[tandum] ... (left margin, fol. line 13)

No[ta] de gelatione ... (left margin)

Iaval resolvitur aquositas fri[gida] / frigiditas (left margin)

i[d est] que pulverizantur (right margin)

vel provenient (right margin)

i[d est] alterata (right margin)

Sicut color fuit ex prima permixto colorato (right margin)

i[d est] inquinamentum (right margin)

vel provenient (right margin)

Nam cum est de commixto in qua utraque elementa
sunt equalia in quantitate vel qualitate vel virtute.
si autem est fortius hoc de illo in quo sunt inqualitate.
est fortius hoc in quantitate sit equale

Cum autem et cetera. hoc de illo in quo illud
scilicet ammiscetur est quantitatis parum
et et virtutis plurimis.

scilicet primi.
scilicet primum.
scilicet secundi.

virtute in uncta omnino. Considera illas dispositiones in libra lactis, cum supermiscetur duos aureos euforbii ita permiscendo ut sint quasi res una. et permixtum ex eis calefaciet multum. et sensus non discernit euforbium ex eis utrisque, in colore eius neque in privatione eius a colore sicut privatum colore. et non videt nisi albedinem puram. Et nos quidem veraces erimus quod hec albedo est sicut fuit de ubi. ergo si posuerimus quod lac est frigidum et mentiemur si dixerimus vel confusa est frigida. et in ideo quoniam hec albedo non est color huius compositi permixti ex parte una est confusum et permixtum. sed est color unius simplicium eius vincentis quantitate victi virtute que sensata est ex eo. et ita oportet ut tu formes dispositionem in albo. nam quod est propter commixtionem quod est multum calidum et videtur quod sit frigidum sicut piper album. quemadmodum est hoc est permixtum arte. similiter quoniam commiscetur nam et est forma existens hec forma. harum quidem qualitatum sensatarum quedam sunt digniores ut efficiatur in eis impressione manifesta id quod eis permiscetur ex uno. Et dum perseverant qualitates earum non sensate, et non sentiuntur in eis quia earum sunt in actu tantum virtutum. Et hoc quidem est in saporibus non secundum quod sit necessarium sed secundum quod est plurimum. et post sapores est in odoribus. et post utrosque est in coloribus. Et in coloribus quidem est sicut sui fiducia cum eo. Ex causis autem in quibus sapores imitant odores. in hoc capitulo est adventus eorum ad sensum cum obviatione. sunt ergo digniores ut perducantur ex omnibus partibus mediante virtute. sed odores et colores imprimunt sui obviatione suorum corporum. quare possibile est ut perveniat ad sensum ex partibus huius odoris vaporet subtili parum eius. et in obedientiis fiat in vapor spissi parum ipsi et non vaporet. et possibile ut perveniat ad ipsum calor manifestum et est vincens sui victo occulto. Et quoniam odores quidem significant sapores. sicut odor dulcis et acetosi. et acuti et amari. tunc sunt odores sequentes sapores. Sapores ergo in significatione sunt plus veri. deinde odores. post colores. et plures si in saporibus non cadet et hec compositio predicta. non esset opium in amaritudine sua cum frigiditate superflua. hic autem error quod accidit in saporibus cadet in parte frigoris plus quam latentis caloris. scilicet ut insit medicine sapor significans caliditatem cum sit frigida. hoc est plus est quam ut medicine insit sapor significans frigus

cum sit calida. quoniam calor in pluribus dispositionibus est fortioris impressionis et manifestioris operationis. et magis penetrans. Si ergo frigidum sit permixtum in compositione illi calidum. summa virtutis cuius sit summa frangens frigus quod ei opponitur. est dignum ut appareat ei sapor frangens saporem ipsius. cum sit calidum in omnibus dispositionibus magis penetrans et magis vincens. et dignius ut fiant sapores et odores. et propter hanc causam non invenies acetosum aut ponticum in quo non est permixtio sensui quod sit calidum secundum plurimum sue complexionis. sicut invenies amarum et mordicativum frigidum secundum plurimum sue complexionis. verumtamen hoc est plurimum et multorum plurius plurimitatis quam aliud. sed non est necessarium. Et postquam scis canonem istum. oportet nunc ut narremus illud quod dicitur medicina de saporibus et odoribus et coloribus. Ipsi enim ponunt sapores simplices novem. et sunt quasi in parte sint octo sapores. et unus privatus sapore et est insipidus. et almasch. cuius sapor partis non comprehenditur sicut aqua. Ipsi enim notant saporem quod quod gustu iudicatur tali iudicio quod est actu. aut iudicio quod est potentia non efficiens omnino. et est in quo non habet saporem. et est secundum duos modos. scilicet aut insipidum privatum sapore secundum veritatem, aut insipidum eo apud sensum. Insipidum autem secundum veritatem est cui non inest sapor secundum veritatem. et insipidum apud sensum est illud quod in se ipso saporem habet. verumtamen propter vehementiam sue spissitudinis non resolvitur ex eo aliquid quod lingue admisceatur et comprehendat ipsum. deinde cum ingeniatur ut resolvantur partes eius et subtilientur. sentitur sapor eius. sicut es ad usum. et ferrum. lingua enim non consequitur ex eis saporem. quoniam non resolvitur ex substantia eorum aliquid perveniens ad humiditatem positam in lingua que est media in sensu gustus. Et si ingeniaretur ut in partes minutas convertatur. appareret in eis sapor fortis. Sapores autem octo quos ipsi dicunt quod sunt veri sapores preter insipidum. sunt. dulcedo. et amaritudo. et acuitas. et salsedo. et acetositas. et ponticitas. et stipticitas. et unctuositas. Et dicunt quod substantia ferens saporem aut est spissa terrea. aut subtilis. aut est media. et eius virtus aut est calida. aut est frigida. aut est equalis. Spissa ergo terrea sicut calida est amara. et sicut frigida est pontica. Et sicut equalis tunc est dulcis. Et subtilis si est calida.

De visu intelligitur

Vincentis i. e. quoniam quantitas eius maior est quam alterius victi virtute quam aliud in presentia vincit que sentitur.

vel separantur

i. colorem victi occulti.

nominant

Sapores etc. id est in significatione intelligendi esse calidantes frigidantes et siccantes

Silicet quam dicit in lacte et euforbio

privatum

non

vel consequatur

Nota sufficientiam saporum

tūc ē acuta. ⁊ si ē frida tc̄ ē acetosa.
⁊ si ē eq̄l' tc̄ dicēt q ē uctuosa. Et m̄e
dia ī spissitudiē ⁊ sbtilitate sic̄ calida
tc̄ ē salsa. ⁊ sic̄ frīa tc̄ ē stiptica. Et sic̄
eq̄l' tc̄ dicitū q ē insipida. Et in īsipi
da sūt uba. Acutū aūt ē calidī. deīn
amarū. deīn salsū. qm̄ acutū ē for
ti' ad resoluēdū ⁊ ad incidendū. ⁊ ab
stergēdū q̄ amarū. deīn salsū sic̄ ama
rū. ꝯfractū cū huītate frigida. q si
gnificat illud q dixim' in m̄ gn̄ati
oīs ei'. Et silr cū salsū calefit a sole
aut igne. aut sepatiōe aq̄tatis fran
gēs uirtutē caloris. fit amarū. Et silr
bauracb. ⁊ sal amarū calidī ē sale q
cōdit. pōticū ū ē frigidī. deīn stipti
cū. pt̄a acetosū. ⁊ ꝓpt̄ hoc ī oīb fructibꝫ q
dulcescūt pri' ē pōticitas uehemētis ī
frigiditaōīs. Cū g̊ acuūt ī eis aq̄tas
⁊ acuitas ⁊ aq̄tas. ita ut tepēnt pa
rūp cū acuitate ⁊ calefactiōe solis di
gestiua declināt ad acetositatē sicut
agresta. ⁊ int̄ illd tēdūt ad stipticitatē
parūp nō cū pōticitate. deīn pmutāt
ad dulcedinē cū agit ī eis caliditas di
gestiua. ⁊ qm̄ pmutāt ad dulcediē
absq; acetositate sic̄ oliue. acetosū
ū q̄uis sit min' fridū q̄ stipticū. tū ī
plibꝫ ē pluris infrigidatiōis corpꝫ ꝓpt̄ sui
sbtilitatē ⁊ penetratiōē suā. pōticū aūt
⁊ stipticū sūt in sapore ꝓpinq̄. s; stipti
cū nō ꝯhit nisi q̄ d' lingua manifestiū ē.
pōticū ū ꝯhit ⁊ aspat q manifestiū ē ⁊
occultū. Et ex eis q̄ē q̄ ualet ad ex
aspatiōē ei'. ē q ip̄; nō diuidit ꝓpt̄ sui
spissitudinē in ptes minimas ue
loc̄. nec ꝯtinuant ad inuicē uelocit̄.
⁊ ꝓpt̄ has duas cās ipāꝝ casus in lin
gua sepat̄ sensibilit̄. q̄r diuisificat̄
p stipticitatē suā in ptibꝫ ei'. Et diui
sificat̄ sit carū ⁊ exaspat̄. ⁊ ad illā
diuisitatē iuuat diuisitas partium
mēb' in poris suis ⁊ sue ꝯtinuatiō
bꝫ. ⁊ pōticū q̄ē ē sbtili' ⁊ magis in
trās. Acutū ū ⁊ amarū. sūt lingua re
cēta rēē. s; amarū nō radit. nō q lin
gua apparet. acuti aūt abrasio ⁊ ei'
sepatio ē pfūda. qm̄ ē sbtil' ille pfū
dans. s; amarū ē g̊uis ille sicce. ⁊ ꝓpt̄
ī ip̄i putū nō recipit putrefactiones.
ex q̄ aīal gn̄et. ne; putū ip̄i nutrit̄
aīal. Et ꝓpt̄ siccitatē suā. amaꝝ q ab
radit abradit cū exaspatiōē aliq̄.

Ex eis aūt q̄ calitatē acuti ē amari cali
ditatē fortiorē efficiūt. ē ip̄i penetratio
⁊ uehemēt̄ resoluit. q̄r uehemēt̄ ī radit.
ita ut corrodat ⁊ putrefaciat. ⁊ pueniat
ad h' ut infistulat. Dulce ū ⁊ uctuosū
albo dilatāt lingua ⁊ leniūt eā. faciēdo
currē ī q̄ fing' lesit ⁊ ꝯgelauit absq;
resolutiōē. ⁊ remouēt ip̄i aspitatē. ue
rū uctuosū fac̄ ī absq; calefactiōē ma
nifesta. ⁊ dulce fac̄ ī cū calefactiōē. q̄
ꝓpt̄ dicit̄ dulce plus. dicēt medici. dul
ce nō factū ē suaue. nisi q̄r talit̄ adstringit
grossitudinē q̄ eā aptat ⁊ lenit eā. et
currē fac̄ ipāꝝ. ⁊ remouit īpedimētū ꝯge
latiōīs ei' absq; maciē ⁊ sepatiōē ꝯti
nuitatis. ⁊ obuiatiōē laboriosa. ⁊ in
calefaciat cū calefactiōē nociua. imo
delectabili. sic̄ ē delectatio aq̄ tepide
calide cū effudit̄ sup cor'. Sermo
ū diffinīc in h' ap̄ illū ē. q ē altio' ns grād
q̄ medici. Et nō oportebit q̄ē ut sit
illd q ē dulcē. nutribile. neq; ī q ē sua
uius nutribile. q̄uis sit īpossibile.
qm̄ in oī inuenit̄ apd medicos fit
dulcedo aliq̄. uerūtā nutrimētū alius
indiget ꝯditiōīb pt̄ dulcedinē hīc.
⁊ uctuosū cōpitū ē dulce. spissū ū q
ad utrūq; corpꝫ ꝯūnt̄ opatiōē calitatis
ꝓportiōal' ꝯuitt̄ ad dulcedinē cū ē
in iusio sue sbtiliatiōīs cū aq̄tate
⁊ pauca acuitate. ⁊ ꝯuitit̄ ad uctuosi
tatē cū ē in iusio sue sbtiliationis.
cū aq̄tate ⁊ pauca acuitate. ⁊ ꝯūti
t̄ ad uctuositatē. cū ē in iusio sue sb
tiliatiōīs cū aq̄tate delectabili. ⁊
puinscīt ei acuitas plima. cū int̄
itus ad aq̄tatē fit uehemēs. Ama
rū aūt ⁊ salsū ligua abradūt. ue
rūtā salsū salsū abradit leuit̄ ⁊
leuat ⁊ nō exaspat. ⁊ iuuat ad ī ip̄;
ad uet̄ obuiatiōīs sue mēbro. ad oēs
ptes ei' cū eq̄litate. ꝓpt̄ sui sbtilitatē.
s; tū ip̄; ledit os stō. amarū aūt ab
radit uehemēt̄ ita ut exaspet. ⁊ iuuat
ip̄; ad ī diuisitas locoꝝ suoꝝ scd'z q
diximꝰ. acutū ū ⁊ acetosū mordicāt
linguā. s; acutū mordicat eā uehe
mēt̄ cū calefactiōē. ⁊ acetosū mordi
cat ipāꝝ medioc̄rit̄ absq; calefacti
one. Et salsū q̄ē puenit ex resoluti
one amari. ī insipido aq̄so. cū g̊ ꝯge
lat̄ sic̄ aq̄a nis. fit salsū. Et aceto
sū puenit ex ꝯūsiōē dulcedinis cū diuu

uiutione caliditatis aut digestione ponticita-
tis. cum augmento humiditatis et caliditatis.
et eius substantia secundum summam rei. est substantia humida.
Et similiter dulcedo. substantia est eius ad humiditatem per-
tinet. Sed substantia amari et pontici ad siccitatem.
Operationes autem dulcis. sunt digestio. et leni-
ficatio. et multiplicatio nutrimenti. et natura
diligit ipsum. et virtus attractiva attrahit ipsum.
Et operationes amaritudinis. sunt abstersio.
et exasperatio. Et operatio ponticitatis est
constrictio si est debilis. et expressio si sit fortis.
Et operationes stipticitatis sunt constrictio.
et inspissatio. et induratio. et retentio.
Et operationes unctuositatis. sunt lenifi-
catio. et lubrificatio. et decoctio parva.
Et operationes acuitatis. sunt resolutio. et
incisio. et putrefactio. Et operationes
salsedinis. sunt abstersio. et ablusio. et ex-
siccatio. et prohibet putrefactionem. Et
operationes acetositatis. sunt infrigidatio.
et incisio. Quoniam vero aggregantur duo sapores in
substantia una. sicut est aggregatio amaritudinis
et stipticitatis in [illegible]. et nominatur horribilitas.
Et sic aggregatio amaritudinis et salsedi-
nis in [illegible]. et nominatur turpitudo. Et
sic aggregatio amaritudinis acuitatis et
dulcedinis in melle cocto. Et sic aggre-
gatio amaritudinis et acuitatis. et stipti-
citatis in melongia. Et sic aggregatio
amaritudinis et insipiditatis in endi-
via. Et quoniam adiuvant se ea que perveniunt
ex duobus saporibus ad confortandum illud
quod pervenire debebat ex uno sapore.
Acuitas est et mordicatio remanentes
in aceto crudo. Fiunt ipsius vehemen-
tioris infrigidationis. quoniam acuitas et mor-
dicatio aperiunt viam. et adiuvant ad
penetrandum et non perveniunt in aceto ad hoc
ut ipsum calefaciant ita quod iam sit calidum.
Ergo fit infrigidatio aceti magis profundata.
et quoniam iuvant se ea que perveniunt ex duo-
bus saporibus ad confrigendum illud quod pervenit
ex uno sapore. sicut acetositas et pon-
ticitas in agresta. ponticitas est agreste pro-
hibet eius acetositatem ab infrigidatione ul-
tima. Et quoniam contraria iuvat qualitatem.
et quoniam est contraria. Iuvans quidem est sicut stipticitas
que associatur acetositati. et ponit infrigi-
dationem eius magis profundatam. Contraria vero est sicut
spissitudo que associatur lacti acetoso.
et ponit infrigidationem eius brevis spatii. Et
quoniam accidit ut sint quidam sapores non puri.
deinde purificentur secundum tempus. sicut aqua agreste.

cum est super ipsam prolongatur tempus. purificatur
eius acetositas propter multitudinem eius quod resi-
det ex pontico. et reliquis. Et quoniam accidit
ut sint quidam sapores puri et permisceat
eos tempus cum aliis. sicut mel. tempus est ipsum a-
marum efficiat. et acuit. augmentata acu-
itate et amaritudine. et sic vigorat ama-
ritudo temporis et eius acuitas ex pressione
vive. nam tempus eius in primis dat amaritu-
dinem permixtam. deinde in maiori impuram puri-
tatem facit. Cum ergo permisceat pontico et a-
maro. fit abstersio cum stipticitate.
et est conveniens consolidationi cicatricum in quibus
est lavitas pauca. et convenit consolidationi ali-
cui est opilatio. et confert splenem vehemen-
ter. si amaritudo non est in eo. Et omnia que
que sunt hic confert stomacho. et epati. amarum est
absolutum. et acutum absolutum. nocent [no]
visceribus. Et si associetur eis stipticum con-
fert. nam ipsum sua amaritudine reducit.
et cum eo quod est in eis de stipticitate. servat
virtutem viscerum. et quoniam est in stiptico ama-
ro. immo in stiptico unquam non apparet mul-
titudo amaritudinis virtus solvens co-
leram citrinam et aquositatem cum expressione. et
non est in ipso virtus solvens flegma viscosum.
et propter si stipticitas est fortior amaritudi-
ne. et hoc est sicut absinthium. Decet autem dul-
ce cum stipticitate visceribus est amicum.
quoniam est suave et confortans. et prohibet ex-
asperationem eius. quoniam est sine temperato. Et
decet exsiccativum propter ponticitatem suam aut
stipticitatem cum est in eo unctuositas. aut
insipiditas. aut dulcedo. et universa-
liter quod prohibet mordicationem est gravativum
carius. Si autem est stipticum cum acuitate
aut amaritudine. et est compositum ex substantia ig-
nea et terrea. est conveniens ulceribus in quibus est hu-
miditas mala. et est conveniens valde ad
consolidandum. Et quoniam fit compositio ex vir-
tutibus istis secundum compositionem materierum earum
et saporum secundum ratiocinationem quod contradictio
[illegible] autem. hoc ergo sunt que diximus de saporibus
et que consequuntur secundum ipsorum permixtionem. Scientia autem [i. sapienti]
verificationis in hiis rebus est sapienti illi
sed mediocris quantitas hic sufficit assumpta
ex eis. Odores vero perveniunt a caliditate.
et perveniunt a frigiditate. sicut eorum olfactio.
et ipsorum permutatio est caliditas secundum plurimum.
quoniam cum plurima in proprietate eorum odorum
ad virtutem odorandi est substantia subtilis vaporo-
sa. quamvis iam sit concessum quod sit secundum senten-
tiam conversionis aeris post resolutionem aliquid

rei ex hunc odorem. verumtamen primum est secundum
plurimum. Odores igitur odores ex quibus sentitur
mordicatio. aut declinant ad latus
dulcedinis. sunt calidi. Et illi ex qui-
bus sentitur acetositas et elixatagian ro-
talis. sunt frigidi. Et bene redolentia.
secundum plurimum sunt calida. non illa quibus as-
sotiatur roralitas. et sedatio spiritus. et ut
camphora et nenuphar. Corpora enim aborum non
evacuantur ex sua infrigidante associata
odori usque ad cerebrum. ¶ Et omne igitur bene
redolens est calidum. et similiter omnia alfemi-
tati. quare propter hoc sunt facientia dolorem capi-
tis. de coloribus non iam locuti sumus. et feci-
mus te scire quod ipsi diversificantur secundum plurimum.
et non sic odores secundum plurimum. Si ipsi demon-
strant intentionem unam demonstrationem plurimam.
et est quod cum specie uni diversificantur modo. et
sunt quidam eorum declives ad albedinem. et
quidam eorum declives ad tincturam rubeam
aut nigram. tunc albedinem declinantes
si sunt nati in specie frigidi. sunt frigidi-
ores. et declinantes ad alia duo sunt
minus frigidi. Et si non fiunt ad calidi-
tatem. est res e converso. et hec quidem quando diver-
sificantur in rebus. verumtamen illud quod est secundum plurimum
est quod diximus. Loquamur igitur nunc de operationi-
bus medicinarum singularium. **Capitulum iiii. de operationibus medicinarum singularium.**

[N]am quod medicine simplices habent operationes univer-
sales et operationes particulares. et opera-
tiones similes universalibus. operationes itaque
universales sunt sicut calefactio et infri-
gidatio. et expulsio. et attractio. et ul-
ceratio. et consolidatio. et que sunt similia illis.

¶ Et operationes particulares. sicut iuvamen-
tum in cancro. et iuvamentum in emoroidis.
et iuvamentum in hectica et his similia.

¶ Et operationes quidem que sunt similes universa-
libus. sunt sicut provocatio. et solutio. et que
sunt illis similia. hec enim quamvis sint particula-
res quia sunt operationes in membris propriis. et
cum instrumentis propriis. tamen sunt similes univer-
salibus. quoniam sunt operationes rerum quarum iu-
vamenta et nocumenta sunt communia. cum hoc scilicet
quod patitur ab eis corpus totum non pars eius. Nos
autem non rememoramur hic nisi operationum earum u-
niversalium. et similium universalibus. Universa-
lium itaque operationum alie sunt que sunt prime.
et alie sunt que sunt secunde. et prime quidem sunt
operationes quatuor. que sunt infrigidatio. et
calefactio. et humectatio. et desiccatio.
Secunde vero alie sunt. que sunt iste eedem opera-

tiones. sed sunt mensurate aut comparate cum
termino additionis aut diminutionis. sicut
adustio. et sicut putrefactio. et sicut congelatio.
nam iste eedem sunt calefactiones et infrigi-
dationes. sed sunt mensurate et comparate. Et
alie sunt que sunt operationes alie. sed sunt proce-
dentes ab istis. sicut stupefactio et sigilla-
tio. et attractio. et lubricatio. et apertio. et
glutinatio. et que sunt similia illis. universali-
bus vero similes. sunt sicut solutio. et provocatio.
et sudoris eductio. Et antequam quidem loquamur de
operationibus earum. loquamur de proprietatibus quas
in se ipsis habent. dicamus igitur quod proprietates quas
medicine in se ipsis. alie sunt ipse qualitates
quatuor note. et alie sunt ordores. et colores.
et alie sunt proprietates alie famose que sunt
iste. subtilitas. et spissitudo. et pulverizan-
di proprietas. et viscositas. et congelatio. et
casus. et mucilaginositas. et oleagino-
sitas. et spongiositas. et levitas. et gravitas.

¶ Medicina autem subtilis est. cuius proprietas est. ut cum
a virtute patitur illi que in nobis est. dividatur
in corporibus nostris in partes minimas. sicut
crocus. et cinamomum. et hec quidem medicina
magis confert in omnibus suis impressionibus
quam omnes medicine. ita ut licet in eis desicca-
tione non sit mordicatio. tamen consequitur desic-
cationem rei fortis mordicantis. Et intel-
lige per spissam cuius non est iste de suis proprieta-
tibus. sicut cucurbita. et propter hoc. per viscosam
vero significamus medicinam cuius proprietas est
actu aut potentia quod est eius operatio cum cali-
ditas innata in eam impressionem efficiat. ut
incipiat extensionem suscipiendo. et non ab-
scidatur quando extenditur. et est illa cum duabus
extremitatibus cum duo adherent corpori et mo-
ventur ad elongationem. possibile est ut omnia
moveantur preter quod. et quod est inter ea abscidatur
sicut mel. Et pulverizabilis quidem est. que propter
dividitur partes per compositionem pravam cum
siccitate. aut congelationem. sicut aloes bonum.
Et congelata est illa cuius proprietas ut proveniat
talis quod moveantur partes eius ad dilatationem
ad quemcumque locum ponitur. verumtamen actu est fixa secundum
suam figuram et suum situm. propter eam frigidam val-
de sicut cera. et universaliter est. cuius proprietas est non
fluat. non cum fluit actu. Et medicina quidem
casus est medicina que non firmatur secundum suam
figuram et situm suum cum sistitur super corpus du-
rum. sed moventur partes eius superiores ad in-
feriores in partibus ad quas casum processus
sui est possibilis. sicut fluxibilia omnia. ¶ Et
medicina mucilaginosa est cuius proprietas est

[Marginal glosses, left margin:] id est. lacrimis vel splendoribus | ubi est contrarium. — anelitus — id est. species ut piper et similia — sic abrogata et colore signare — Omnia ista sunt singularis nomini apud arabes.

[Marginal glosses, right margin:] id est. nervus. — id est. ut sequitur. — id est. extremitates. — id est. plane ponitur.

ut cum infunditur in aquam aut in aliquo aquoso, separentur ex ea partes permixte illi humiditati, et proiciat substantiam aggregatam ex eis ad lubricitatem. Sicut psilium et altea et semina mucilaginosa soluunt cum lubricitate, non asserunt [?] quod fiat corpus mucilaginositatis et remaneat.

glutinositas

Et oleagina est medicina in cuius substantia est aliquid unctuositatis, sicut gumma. Et spongiosa est medicina que est sicca in actu frica[bilis] cuius proprietas est ut cum ei obviat aqua aut humiditas liquida, perfundatur aqua in ipsam et permaneret in meatibus eius occultis ita ut non videatur, sicut calx non extincta. In lenitate autem et gummositate res manifesta est. Medicinarum autem operationes famosas oportet nos numerare secundum dictiones predictas. Deinde consequenter ponam descriptiones et expositiones nominum earum secundum ordinem unum. Dicamus ergo medicina calefactiva, subtiliativa, resolutiva, abstersiva, attenuativa vel extenuativa vel exsiccativa, exasperativa, aperitiva, mollificativa, maturativa, digestiva, incisiva, frangitiva ventositatis, attractiva, mordificativa, rubificativa, pruritum faciens vel ulcerativa, corrosiva, adustiva, durum pellens, putrefactiva, cauteriativa, exco[r]iativa. Iste ergo sunt viginti due operationes. Et ordo alius: infrigidativa, confortativa, repercussiva, incrassativa, cruditatem faciens, stupefactiva. Et iste sunt sex operationes. Et est ordo alius: humectativa, inflativa, lavativa, sordidativa, lubrificativa, planativa. Iste itaque sunt sex operationes. Et ordo alius: desiccativa, expressiva, constrictiva, opilativa, glutinativa, consolidativa, generativa carnis, sigillativa. Iste ergo sunt octo operationes. Et est aliud genus operatum medicinarum secundum operationes earum: periculosa, venenosa, tyriaca, tediarum et insolutiva, provocativa, sudoris eductiva. Omnes ergo iste sunt quadraginta novem operationes quas elegimus de summa portionatarum. Et nos quidem narrabimus unamquamque harum operationum suam descriptionem. Subtiliativa ergo est medicina cuius proprietas est ut ponat vel faciat consistentiam humoris subtiliorem cum caliditate temperata, sicut ysopus et alaphisar et camomilla.

digestiva .i. maturativa vel digestiva

In aliis sordidativa vel ... vel lenitiva. — *vel putrefactiva* — *vel incarnativa*

Resolutiva ergo est medicina cuius proprietas est ut separet humorem faciendo ipsum vaporem et extrahendo ipsum a loco in quo fuit retentus parte post partem, donec assiduatione illius operationis finiatur id quod ex eo remanet fortitudine sue caliditatis, sicut castoreum.

Et abstersiva quidem medicina cuius proprietas est ut moveat humiditates viscosas et congelatas ab orificiis pororum in superficie membri ita ut elonget eas ab eo, sicut aqua mellis. Omnis autem medicina abstersiva est naturaliter lenitiva, licet non sit in ea virtus solutiva. Et omne amarum est abstersivum. Exasperativa vero est medicina que ponit superficiem membri diversarum partium in altitudine et profunditate, aut propter fortitudinem constrictionis sue cum spissitudine sue substantie secundum quod premissum est, aut propter vehementiam sue acuitatis cum subtiliatione substantie, et secat eam et destruitur equalitas, aut propter suam abstersionem a superficie aspera in principio plana propter accidens, quoniam cum abstergit a membro id quod erat cementum cuius superficies est aspera et partium diversus sit, humiditatem viscosam currentem super eam et facientem pervenire superficiem extrinsecam planam, exquidatur [?] asperitas prima et provenit. Et hec medicina est sicut corona regia, et magis manifesta operatio ipsius in exasperando, nec non in fossilibus et cantil laginibus [?], et minus manifesta in cute.

Aperitiva autem est medicina cuius proprietas est ut removeat materiam existentem inter concavitatem meatuum ad exteriora, ut remanere faciat concavitatem meatuum apertam. Et hec quidem est fortior abstersiva, sicut petroselinum. Et ipsum quidem non efficit hoc nisi quia est subtile et resolutivum, aut quia est subtile et incisivum, et intrans incisive ea, aut quia est subtile et lavativum, et facies intrantes lavative post. Omne autem acutum est aperitivum, et omne amarum subtile est aperitivum, et omne subtile liquidum est aperitivum cum ad caliditatem aut equalitatem declinat. Et omne subtile acetosum est aperitivum. Mollificativa vero est medicina cuius proprietas est ut permutet consistentiam membrorum humidam spissabus [?] poros lenitate caliditatis et humiditatis sue, et acuat exteius [?] ut pori fiant latiores et expulsio superfluitatum que in eis continentur facilior, sicut emplastrum de aneto et de semine lini. Maturativa vero est medicina cuius proprietas est ut acquirat humori digestionem, quoniam calefacit cum equalitate. Et in ipsa est virtus constrictiva retinens humorem usque quo digeratur et non resolvatur laboriose, et separet humidum ipsius ab eius sicco, et est ad ustionem. Et digestiva autem cuius proprietas est ut acquirat illud digestionem, et tu iam scivisti illud.

vel stiptica — *... ita laboriose ...* — *... ad ustionem* — *hic de illa loquitur que in stomacho superius dicta [?] que fit in toto.*

in his que precesserunt. Frangens autem ventositates est illa cuius proprietas est ut efficiat suam essentiam ventositatis subtilem aeream, propter caliditatem et desiccationem suam. quare resolvitur et fugatur ab eo in quo retenta erat sicut semen rute. Et incisiva est medicina cuius proprietas est ut penetret subtilitate sua in id quod est inter duas superficies humoris viscosi et superficiem in qua est inviscatus et removeat ipsum ab eo. et propter hoc adveniunt partibus eius superficies diverse oppositionis, preterea quod ipsa separat eos. quare fit finaliter expulsio earum aliorum que fixe erant. sicut sinapis et oximel. Et incisiva quidem opposita est viscose facienti adherere. sicut resolutiva opposita est inspissative. et subtiliativa opposita est inspissative. et invenitur unaqueque earum. et diffinitur ex eo quod comparatur ei in rememoratione. et non est quidem conditionis incisive ut efficiat in essentia humoris aliquid secundum incontinuationem eius. et fortasse separat ipsum in partes. et unaqueque ipsarum est secundum similitudinem essentie prime.

Attractiva vero est illa cuius proprietas est ut moveat humiditates ad locum cui obviat. et illud est propter subtilitatem suam et caliditatem suam. sicut castoreum. Et medicina vehementis attractionis est ea cuius proprietas est ut extrahat ex profundo. et est conferens valde sciatice passioni et doloribus iuncturarum profundarum. et emplastra post purgationem. et per eam evelluntur spine et sagitte ex locis in quibus retinentur. Mordicativa vero medicina est illa in qua est qualitas mordicativa penetrativa valde subtilis faciens pervenire in continuitate separationem plurimi numeri inordinati sicut parve quantitatis. quare unaqueque earum non sentitur singulariter, sed sentitur totum quasi dolor unus. sicut emplastrum de sinapi cum aceto et acetum ipsum. Sed rubificativa est medicina cuius proprietas est ut calefaciat membrum cui obviat fortiter, ita ut ad ipsum vehementi attractione sanguinem trahat pervenientem ad exteriora. et rubefaciat ipsum. et hoc est sicut sinapis et napellus et calamentum. Et medicine rubificantes efficiuntur operationi cauterizationum propinque. Pruritum autem faciens est medicina cuius proprietas est propter acuitatem et calefactionem suam ut attrahat ad poros humorem mordicativum. Pruritum faciente vero pervenientem ad hoc ut exulceret. et quoniam ad

vulnerat ipsum. sicut spine pilose duorum coriorum non sensate. sicut herbilegi. Et ulcerativa quidem est medicina cuius proprietas est ut consumat et resolvat humiditates continuantes inter partes cutis. et attrahat materiam malam ad eam ita ut perveniat ulcus. sicut anacardus. Sed adustiva est medicina cuius proprietas est ut resolvat subtile quod est in humoribus et membris. et faciat remanere terrestreitatem eorum. sicut euforbium. Et corrosiva est medicina cuius proprietas est ut consequatur ex ea resolutionem et ulcerationem. quoniam de substantia carnis minuat. sicut flos eris. Rumpitiva autem est medicina cuius proprietas est ut cum humore invenit lapideum minoret partes eius et conterat eas. sicut saxifraga. et sicut lapis iudaicus. et reliqua. Putrefactiva vero est illa que corrumpit complexionem ipsius pervenientis ad membrum. et continue humiditatis eius cum resolutione. ita quod non est conveniens ut sit pars illius membri. et non pervenit ad hoc ut adurat ipsum et corrodat. et resolvat humiditatem eius. immo dimittit in ipso humiditatem corruptam. in qua agit non calor innatus. et putrefit. et huius quidem est arsenicum. et gumma rute agrestis. Cauterizativa autem est medicina que carnem corrodit et cutem adurit ita quod exsiccat et indurat eam. et ponit ipsam quasi adustam. et fit super illi cutis obstaculum meatus humoris currentis. aut erectio in facie ipsius. et [illegible] exsiccata. et administratur in retentione sanguinis ex arteriis fluentibus. et his similibus. sicut dragantum et colcotar. Excoriativa autem est cuius proprietas est propter nimietatem sue abstersionis ut abstergat partes cutis corruptas. sicut costus et aristologia. et quod confert morfee. et [illegible] et similibus. Infrigidativa vero nota est.

Et confortativa est medicina cuius proprietas est ut temperet essentiam membri et complexionem eius. donec prohibeatur recipere superfluitates ad ipsum effusas. et impedimenta. aut propter proprietatem que est in ea. sicut terra sigillata. et tyriaca. aut propter equalitatem complexionis sue. quare infrigidat illud quod est calidum. et calefacit quod est frigidum. sicut quod visum est galieno de oleo rosato. Repercussiva vero medicina est contraria attractive. et est medicina cuius proprietas est propter frigiditatem suam ut in membro faciat pervenire frigus. et inspisset eo et constringat poros ipsius. et frangat caliditatem eius attractivam. et congelet illud quod ad ipsum currit et inspisset ipsum. et prohibeat ipsum ne ad membrum currat. et prohibeat membrum a

vel impsias.
Sicut pillositas que est in superlius.

vel orentas.

de oleo rosato.

receptione ipsi. sicut solutum in apatibus.
¶ Et incrassativa est contraria subtiliative: et est medicina cuius proprietas est ut faciat consistentiam humiditatis grossiorem. aut congelando ipsam aut inspissando. aut permiscendo.
¶ Crudum vero faciens contraria est digestive et maturative: et est medicina cuius proprietas est ut sua frigiditate destruat operationem caloris in naturali. et etiam extinguat in cibo et humore. ita ut remaneat non digestus et non exitus.
¶ Et stupefactiva est medicina frigida ex infrigidatione cuius quam in membro facit provenit ut prohibeat substantiam spiritus deferentis ad ipsum virtutem motus et sensus. frigidam in complexione sua et grossam in substantia sui. quare non utuntur eo virtutes animales. et resolvitur complexio membri propter ipsum. et non recipit impressionem virtutum animalium. sicut opium. et iusquiamus. et lactuca. et papaver nigrum. et mandragora. et similia huius.
¶ Humectativa autem est nota. ¶ Et inflativa est medicina in cuius substantia est humiditas extranea grossa. in qua cum calor innatus operatur. non velociter resolvitur. sed convertitur in ventositatem. sicut sunt faseoli. et omnia in quibus est inflatio sunt facientia soda nocentia oculis. ¶ Ex medicinis vero et cibis sunt quorum humiditatem pars resolvit digestio ad ventositatem. quare est inflatio eorum in stomacho. et resolutio inflationis eorum in ipso et in intestinis. ¶ Et ex eis sunt quorum humiditas superflua que est in ipsis. et est materia inflationis. non patitur in stomacho aliquid. donec donec ad venas vadit. aut non patiuntur in stomacho totaliter. sed pars eorum et remanet ex eis quod patitur in venis. ¶ Et ex eis sunt que patiuntur totaliter in stomacho. et convertuntur in ventositatem. sed non resolvitur ventositas sua in stomacho. immo penetrat ad venas. et ventositas eius remanet in ipso. et annichilatur cum omni quidem medicina in qua est humiditas superflua extranea propter quod cum permiscetur est inflatio. sicut zinziber. et semen eruce. ¶ Et omnis medicina cui est inflationem faciens in venis. est virilis membri inflativa. ¶ Lavativa vero est omnis medicina cuius proprietas est ut abstergat non virtute agente in ipsa. sed virtute patiente quam iuvat motus. Et significatio per virtutem patientem humiditatem. et per motum significo cursum.. Currens est subtile cum vadit super orificia venarum. lenit humiditate sua superfluitates. et removet eos suo cursu. sicut aqua ordei. et aqua cucurbite. ¶ Sordidativa vero ulcerum est medicina humectativa que permiscetur humiditatibus ulcerum. et facit eis pulues. et prohibet desiccationem et consolidationem. ¶ Subficativa autem est cuius proprietas est ut humectet superficiem corporis obviantis meatum et retentum in ipso ita ut removeat ipsum ab eo. et faciat poros eius susceptibiliores cursus. propter lenitatem earum acquisitam per admixtionem eius. deinde moveatur a loco suo gravitate sua naturali. et virtute expulsiva. sicut pruna in solutione sua. ¶ Applanativa vero est medicina viscosa. cuius proprietas est ut dilatetur super superficiem membri aspri. dilatatione plane superficiei. et fiat manifestum illi corpori per eam planum recte aspirantis. aut currat ad ipsum humiditas dilatata hanc extensionem.
¶ Et desiccativa quidem est medicina que consumit humiditates sua resolutione et subtiliatione sua. ¶ Constrictiva vero est medicina que facit evenire in membris partibus superfluum motum. cum veniente ad aggregationem. ut inspissentur in suo situ. et opilet meatus. ¶ Sed expressiva est medicina ex qua provenit propter quod contrahit et congregat partes. ad hoc vero necessario faciat provenire humiditates subtiles. stantes in concavitatibus earum ad compressionem et separationem.
¶ Opilativa autem est medicina sicca. que retinetur propter suam spissitudinem et siccitatem. aut propter suam conglutinationem in transitu. et facit evenire in ipso opilationem. ¶ Conglutinativa autem est medicina sicca. in qua est humiditas pauca viscosa. que adheret super orificia. et opilat ea. et tenet currentes. omne autem currentes lubricum. cum in ipso operatur ignis fit conglutinativum. opilativum. retentivum.
¶ Consolidativa vero est medicina que exsiccat et inspissat humiditatem stantem inter duas superficies vulneris propinquantes. ut convertatur ad conglutinationem et viscositatem. et adhereat una earum alteri sicut sanguis draconis et aloes. ¶ Carnis vero generativa est medicina cuius proprietas est ut permutet sanguinem supervenientem vulneri in carnem. propterea quod equat complexionem eius et coagulat ipsum cum exsiccatione. ¶ Et sigillativa est medicina exsiccativa que exsiccat superficiem vulneris. ita ut fiat cortex superficiei ipsius custodiens ipsam ex nocumentis usque quo generetur cutis naturalis. et est omnis medicina equalis in duabus actionibus exsiccans absque mordicatione. ¶ Medicina vero putrefaciens est medicina que convertitur omnino ad corruptionem superfluam corrumpentem. sicut euforbium. et

no

no

vel putrefactiva ulcerum

ro pium. et venenum est medicina que corrumpit complexionem. non cum contrarietate eius. sed cum proprietate que est in ipsa. sicut napellus. ¶ Alledazahar autem et tyriacha. sunt omnes medicine quarum proprietas est. ut conservet virtutem et sanitatem in spiritu. ut eis expellatur nocumentum veneni. Ideo et que nomine tiriace artificialibus digna convenit. Et nomen alledazahar singularibus ex eis scilicet naturalibus dignum. Et videtur quod vegetabilia et mineralia ex artificialibus dignum nomen tyriace sumant. et mineralia nomen alleduzahar. Et videtur quod non sit inter ea magna differentia. ¶ Solutiva autem et provocativa. et sudoris eductiva sunt note. Omnis enim medicina in qua solutio contingit cum constrictione. sicut in hermodactilis est contentis in doloribus iuncturarum. quoniam ut solutiva incipit et attrahit materiam. et ut constrictiva incipit et claudit meatum meatuum materie. quia non redit ad ipsum materia. neque succedit ei alia. et omnis medicina resolutiva in qua est constrictio. est equalis. et confert mollificationi iuncturarum. et spasmo earum. et apertionibus flegmatis. et constrictio. et resolutio. similiter quia earum confert exsiccando. cum aggregatur constrictio et resolutio. fit fortior siccitas. ¶ Medicine non solutive et provocative sed plurimum sunt prohibitive operationum. nam provocative sed plurimum exsiccantur fecce. ¶ Et medicine in quibus aggregantur ut calefactiva et ut infrigidativa sunt iuvative in apertionibus calidis. quoniam ad statum suum perveniunt. quoniam ipse propterea quod claudunt reparant ut. et propterea quod calefaciunt resolvunt. ¶ Et medicine in quibus aggregatur ut tyriace cum frigiditate. sunt iuvative ethice nectis. et ille in quibus aggregatur ut tyriace cum caliditate. conferunt frigiditati cordis. plusque alie. Sunt autem que dividunt et ponit unamquamque complexionem ad partem quam meretur. ita ut non patiatur virtute resolutiva in parte materiei quam effudit ad membrum. ut infrigidativa illate materiei effuse ab eo est natura docta olfacere.

Cap. v. de iudiciis quibus iudicantur medicine extrinsecas.

Medicine autem iudicia. secundum dispositiones que eis eveniunt per artem. et ille que sunt sicut decoctio. et positio. et adustio cum igne. et ablutio. et congelatio in frigore. et positio in propinquitate medicinarum aliarum. sunt est medicine quarum iudicia alterantur. propter que eis accidit per istas dispositiones. et quarum alterantur cum iudicia. propterea quod alius primi sunt medicine. quarum non dissolvitur sed est conveniens in compositione medicinarum. dicam igitur quod medicinarum sunt quedam spissa habentes corpus. quare suas virtutes in decoctione non amittunt nisi nimium in coquendo eas laborent. sicut radix capparis. et aristologia. et zedoaria. et que sunt istis similia. ¶ Et earum sunt quedam medicine equales. quibus mediocris sufficit decoctio. et si in eis violenter laboret resolvuntur ipsarum virtutes et recedunt. sicut semina unius provocativa urine sicut dauci et que sunt similia. ¶ Et ex eis sunt medicine in quarum decoctione non perficitur ad decoctionem equalem. immo modica eis sufficit decoctio. quare si addatur ultra fervorem primum ebullitio una. resolvuntur eorum virtutes et separantur cum decoctione. et non remanet in eis ipsa sicut epithimum. nam cum ei decoctio fit multa. destruitur eius virtus omnis. ¶ Et de medicinis sunt quedam quarum virtus propter constrictionem destruitur. sicut scamonea. quare oportet ut ultra facultatem coquatur. ne ex constrictione caliditas eius consequatur corrumpens eius virtutem. plurime preterea gummarum sunt huiusmodi. et ipsarum quedam resolutio in humiditate convenientior est. quam constrictio. et omnium medicinarum in quibus est constrictione superflue elaborantur operationes destruuntur. Non est quantitas aliqua minoratur eorum virtute sua secundum suam quantitatem. et secundum portionem minorationis eius fiunt. immo possibile est ut diminutio eorum perveniat usque ad terminum. nec propter ipsum eorum aliquid suae operationis quod est pro eo agat. quoniam non est necessarium quoniam ut aliquod eorum faciat motum aliquam medietas eorum moveat in quo est motum ab eo omnino. sicut decem homines movent eorum aliquam in die unum non per mille miliarium unum. non quod est igitur necessarium. ut quisque moveat in aliquantulum. nec dum quod ipsum moveat per medietatem miliarii in medietate diei ita ut iam fiat singularis. ut quisque singulare eius assumat et valeat ipsi facere permutationem. immo possibile est. ut suscipiens permutationem non patiatur a medietate virtutis patientis eum ipsum est singularitate id quod est totalitate. et medietas eius non est recipiens a medietate illius quod recipit in dispositione singularitatis. quoniam est continua cum medietate altera non separata adhuc ut moveatur ab ea singulariter. Et propter hoc non quantitescumque minoratur eorum

Alledazahar est lapis qui veneno resistit. et sic notat quod veneno resistit Alledazahar.

Hec littera difficilis est. sic est intelligenda. fiat singularis. id est non potest dividi ab alia medietate. ita ut quisque eorum singularis moveatur. quoniam si divisa possent movere.

No dubitationem de actionibus virtutem simplicium spissarum medicine et subtile.

mediane et minorate uirtutis. inueniuntur
patientes in minore de sibi. in medicinis uero
uelut cum quantitate proportionis sue mi
norationis effectiuitas. in patientie autem
operationes omnis (licet quibusdam uideatur quod proprie
minorationes non destruatur forma et uirtus
sicut earum ubi incompositis sunt maniora
adhuc. ut eorum incredulitas uires non
sumat. ¶ Et medicine que cum aliquam
habent operationes similem earum contrarie superflu
e elaboretur. possibile est ut ad speciem al
teram operationis permutetur. Nam ubi igitur
si potentes sunt inenacuando humore
aut fece. desinunt ab hoc et fiunt euacu
antes aquositatem propter eius uirtutis earum.
et quoniam ipse propter paruitatem suam fiunt ma
gis penetrantes. quare uelociter perueniunt
ad membrum aliud antequam inquietatur cum
sunt magne et procedit operatio ab eis et
in ipso. sicut narrat Galienus se accidisse.
In quo est superflue contrarium cuminum. quare per
mutatum est et factum est urine prouocatiuum
cum prius fuit minuatiuum solutiuum nature.
Secundum igitur ne ad summum perueniatur in extendendo.
medicinas subtiles. et preter cum est uoluntas
ut earum penetratio perueniat ad finem elon
gationis. et sunt spisse difficilis motus
sicut medicine pulmonis cum facte sunt ex
corallo. et corallo et margaritis et sedi
lapis nigri. et que illis sunt similia. ¶ Iudi
cia uero adustionis sunt ista. nam ex media
nis sunt quedam que aduruntur. ut uirtus ipsarum
augmentetur. ¶ Et omnes que medicine
acute subtilis substantie. aut equales. cum adu
runtur minuitur earum caliditas. et ipsarum
acuitas. propter id quod ex substantia ignea resolui
tur infixa in eis. sicut arnica et colca
tar. ¶ Medicinas uero quarum substantia est spissa et
ipsarum uirtus est non acuta in calida. ad u
stio acquirit uirtutem calidam sicut calx. Ipsi
enim fuit lapis in quo non fuit acuitas.
cum igitur aduritur conuertitur in acuitatem. ¶ Cor
dialia uero aduruntur propter unum quinque accide
tium. aut ut frangatur de eius acuitate.
aut ut acquirat acuitatem. aut ut sub
tilietur substantia eius spissa. aut ut preparetur ad
conterendum. aut ut destruatur malitia que
in eius substantia. Exemplum primi est arnicum et col
cotar. Exemplum secundi est calx. Et exe
mplum tertii est cancer et cornu ceruinum quod ad
uritur. Et exemplum quarti est sericum. nam ipsum
administratur in cor confortando. et si ad
ministraretur in casu. esset conueniens

quam si ministraretur adustum. Sed quoniam in
casu non consequitur minorationes propter suam suf
ficientiam non cum labore. aduritur. Exemplum
quinti est adustio scorpionis in intentione
administrationis eius ad lapidem. ¶ Ab
lutionis autem iudicia sunt quoniam remo
uet ab omni medicina. id quod ei peruenit de sub
acuta subtili et sedat illud in ea et tempe
rat ipsam. Et sunt ex eis quas infri
gidat post caliditatem superfluam. Et propter hoc
ablutio ab omni medicina terrea remouet i
gneitatem quam ab adustione acquisiuit.
sicut calx abluta. remanet enim temperata
et aufertur ei adustio. ¶ Et sunt ex eis
in quibus non est intentio. infrigidatio tamen.
immo intentio eius est possibilitas mino
randi partes earum. ita ut ad ultimum fi
nem perueniat. sicut ablutio tutie. et aliqua
ex eis sunt que abluuntur ut remoueatur
ab eis uirtus que non placet. sicut summum studi
um in abluendo lapidem armenum. et lazu
li. ita ut separetur ab eis uirtus nausiatiua.
¶ Congelationis autem iudicia sunt. quoniam
in omni medicina congelata uirtus subtilis destruitur
et additur frigiditas. sicut frigide substantie. uicinita
tis uero sunt. quoniam medicine aliquam acquirunt
per uicinitatem qualitates extraneas. ita
ut resoluantur earum operationes. nam multe
medicinarum frigidarum sunt calide in permixti
onis propterea quod acquirunt ex uicinitate.
asse fetide. et euforbii. et castorei. et
musci. qualitatem calidam. et plurime me
dicinarum calidarum facte sunt frigide
in permixtionis. propterea quod adepte sunt ex ui
cinitate camphore et sandali qualitatem
frigidam. oportet igitur ut scias hoc de esse medicinarum.
et aliena genera diuisa quarundam. uici
nitate aliarum. ¶ Iudicia uero permix
tionis sunt. quoniam medicinarum operationes
quedam fiunt fortes propter permixtiones. et quedam
destruuntur ipsarum operationes propter amicitiam.
et quedam rectificantur et remouentur ipsarum
malitia. ¶ Exemplum primi est. quoniam quedam me
dicine sunt in quibus est uirtus solutiua. sed
tamen indigent uirtute adiuuante cum ipsa.
nam non sit adiutorium forte. cum igitur eis ad
iutorium associatur operantur fortiter sicut
cum dicit. In nepetam est ipsi uirtus solutiua sed ipsa
est debilis. quare uelociter resoluitur non potest.
euacuat igitur quod post esse est ex subtili fleg
mate. cum igitur ei associatur ... soluit
cum adiutorio sue acuitatis. humorem
uiscosum plurimum uitreum et fit uelocius

Imo non, ut ad summum pueniatur nisi in extendendo. medicine spisse sunt.

Nota quando fit adustio in medicinis

Nota de calce abluta

no

no

Nota quod fit permixtio medicinarum ...

or ei solutio. et similiter epithimum tarde solutionis est. cum ergo associantur ei piper et mediane subtiles. solvit velociter. quoniam ipse adiuvant ipsum in resolvendo. et similiter in reubarbaro est virtus contrictionis fortis. sed tamen cum ea est virtus apertiva minuitur eius operatio. si ergo permisceatur cum bolo armenio aut cum acatia constringit vehementer. et quando permiscetur ut penetrare faciat et expellat sicut croceus permiscetur cum rosa et camphora. et corallo. ut faciat ea penetrare ad cor. et quando permiscentur eis propter contrarium illius. sicut semen iusquiami permiscetur cum subtiliantibus et penetrativis ut retineat ea tempore tanto spatio quod compleat in ipso operationem quam intendit. quoniam ipse cum inceperit sua subtilitate penetrare. permiscentur ipsum velociter ante complementum operationis. semen ergo rasani commovet ad vomitum. quare figitur in quo movetur ad venas per contrarium. Ille autem que destruuntur propter commixtionem. sunt sicut si sint due medicine una efficientes operationem. sed duabus potentiis contrariis. aut que contrarius. tunc quando aggregantur. si contingat quod una earum antecedat ad operationem suam efficiet operationem. et si non antecedit una earum aliam. prohibet se sicut viola et mirobalani. viola est solvit leniendo. et mirobalani solvunt exprimendo. et inspissando. cum ergo super veneriut materiei alborum destruuntur si mirobalani antecedunt. deinde supervenerit viola. non est alicui ipsorum operatio. et si ante cedat viola et leniat. deinde supervenient mirobalani et exprimant. erit operatio fortior. Tertia vero est. sunt aloes. dragagantum et bdellium. aloes est solvit et mundat intestina. Si tamen excoriat et aperit venarum orificia. cum ergo associantur ei dragagantum et bdellium. venarum orificia et est in columne. Isti ergo sunt canones et exempla iuvantia ad cognoscendum vias medicinarum et earum administrationem. Cap. VI. de collectione medicinarum et ipsarum conservatione.

Medicinarum alie sunt de plantis. alie de mineris. alie de animalibus. earum vero que sunt de mineris meliores sunt. ille que sunt de mineris quibus cognoscitur sicut calcadis. cabrusie et attramentum cattameniu. deinde sunt aptum mirtione extrinseca. imo fit in quo collectum est ipsum pura sibi de suo genere non fractum in suo colore et gustu quod sunt ei proprie.

Earum vero que sunt de plantis. alie sunt folia. alie sunt semina. et alie radices. alie virge. alie flores. alie fructus. alie gumme. alie tota planta sicut est. folia autem colligere oportet. postquam integre inceperunt hic quantitate quod debent. et remanent secundum suam formam. antequam ipsorum color alteretur et frangatur. nedum quod cadunt et attrita sunt. sed semina sunt colligenda. postquam ipsorum tinum figitur et exsiccatur ab eis cruditas et aquositas. Et radices sunt sumende. cum casus foliorum tempus est. flores vero colligere oportet post aperitionem integram. ante extenuationem et casum. sed virge sunt colligende cum iam ad integritatem pervenerint. et non inceperint extenuari et contrahi. Et fructus qui sunt colligendi postquam finitur complementum eorum. et ante quam sint parati ad cadendum. Illud vero quod sumitur totum. oportet ut sumatur secundum vigorem suum. et cum ipsi semina tinum sunt consecuta. et quanto tunc radices fuerint minus contracte et virge minus extenuate et semina pinguiora et plus plena et fructus solidiores et ponderosiores. erunt meliores. Et si non excusat magnitudinem cum extenuatione. ut incalit senum et arefactionem. sed sicut cum pondere est valde melior. Ille preterea que in claro aere colliguntur sunt meliores. collectis in disposita humiditatis aeris et in ilica mitate temporis pluvie. Silvestres quoque omnes. domesticas sunt fortiores et minoris quantitatis secundum plurimum. et de silvestribus montane sunt fortiores. et ille quarum collectionis loci sunt ventosa et sublimia. sunt fortiores aliis. Et ille hore collectionis quarum pluvia non desinit. sunt fortiores eis quibus desinit pluvia in tempore quo debent. et totum hoc secundum plurimum. et quanto tunc fuerit earum color magis tinctus et sapor magis apparens. et odor fortior. erunt fortiores in genere suo. amplius. herbe debilitantur post duos aut tres annos. non medicine iuvantes que excipiuntur. sicut duo elleborum. Ipsi est alio longiori tempore permanet. gumme vero colligende sunt. post congelationem et ante exsiccationem parata pulverizationi. et sunt plurimarum earum non remanent post tres annos. et preter euforbium. verumtamen fortior cuique ordinis spatium durationis prolongatur secundum ipsius bonitatem. cum autem recens defiat fortis. procul dubio stat duplum veteris loco debilis eius in omni re. Illas vero que sunt ex animalibus assumere oportet ex animalibus iuvenibus in tempore veris. et eligantur animalia se-

nozi hūīta cū integora et mbra. Et
oz ut qequ d eis tollit. toll at cū decolla
ta sūt. et caueat ne i q assūit sit ex
aīalib; mortuus ab egritudib; eis ac
cidētib;. Isti sūt g canones uniusale
quos apd medicū ꝑratos oz ut eē me
dicinarū singlariū. nc ū iusceo ectatu
in aꝑte uolo. Loqm g d natiuis me
dicinaꝝ singlāū anobis cogitarū.
et carū qrū cognitio nb possibil' eit ose
qm eaꝝ ipssicaȝ attēdendo signa ieis
ueta. et dimittem narrare mediana
d qb; nichil nouimi. n noā tm. Et or
dinabim arcolas pdictas cū suis colo
rib;. Et significabim inp'mis nume
rū egnū cuiqȝ tabule. et sī nāȝ cuiqȝ
egius cū uolūtate dei excelsi. et uolta
te auxilii ipi. Tractat scds. lib scd.

Iam significa ꝟba principis abohali.
uim intētatu pmo ordinē arcolarū.
quas ordinauim. Et nos qdē uolum
h afficere i q significat res cadentes in
oī arcola. et ticturas q sūt ei ꝑ. arcola
rū aūt tū pmarū. res apparētes sūt.
In illis n q sūt p eis. C q indiget dis
tictiōe capituloꝝ et tictuarū. n estime
nos uoluisse studē in inuestigatiōe nu
meri ei q naimm. nos ē n fecim i. Et
atulim q inuenim in capitul' media
narū singlariū. quas narrauim diu
uamitis et uiditis ē pis. Et arcola p
ma hui sume q ingredit tictuare.
ē arcola opationū et pprietatum.

Arcola opationū et pprietatum.

Sbul'. spissa. uiscosa. exsiccatiua.
sbtiliatiua. inspissatiua. iuuiscatiua.
resolutiua. abstsiua. cglutinatiua.
exasꝑatiua. aplanatiua. apitiua o
rificioꝝ uenarū laxū faciens. masi
ua. disrūpēs uēto sicutes. attrītiua.
mordicatiua. repcussiua. mūdifica
tiua. seditiua doloꝝ. et ephiles effu
sioēs materiꝝ. rubificatiua. pruitū
faciēs. ulcātiua. Corrosiua. adusti
ua. rectificatiua putridīs. putfacti
ua. cauticatiua. roboratiua. digesti
ua. crudū faciēs. stupefactiua. opila
tiua laxatiua. et rari. inflatiua. la
uatiua. lubficatiua. expssiua. ocēti
ua. exiutiua. clarificatiua sāguis.
sudoris. puocatiua. retētiua sāguis.
retētiua sudoris. laudabil' chimi. ui
tupabil' chimi. Expulsiua nocumti

abi. multi nutimti. parua nutimti.
Cofortās mbra. cfortās uiscera. ma
li humoris. cuīt ad oēȝ humorē. Cofert
egitub; melācolie. gnāt melācoliā
gnāt colā atiā. gnāt flegma. Ex
pellit nocumtū flegmatis. cueīt se
nib; opatioēs extiīcc. opatio in ārefa
at penetrāt solutiua. Arcola deco

Mundat. cturbat. remo rationis.
uet sahaphat. cfert morfee. et sor
dib;. et albaras. fac puenīr albaras.
ipetigini. panno. lētiginib;. fiat
eueīre pannū. et lētigines. uestigus
ulceū. uestigus uarioloꝝ. fixuris
labii. fixuris fatiei. et capilloꝝ. rubi
ficat colorē. cfert fixuris pedū. E
radicat barulos. uerrucas ordeā asel
larū. et cor. lepre. fac possidē leprā.
Extrahit surculos et sagittas. et spinas.
abluit dentes. Eradicat dētes. odōi
narū. fetori oris. fac possidē fetorē
anelit. Impiguatiua fac macrescere.
pediculi fac pediculos. cfert panari
tio dētib; minus. unguib; tortis. ūgui
b; corro sie pūctis albis in eis. custo
dit mamillā et testiculu. fac bonū co
lorē. anelitū effic bonū. denigrat ca
pillos. dealbat capillos. plōgat ma
gnificat. rubificat. cfortat. In crispit.
aplanat. findit. phibz fissurā tyrie.
alopitie. pstratioī. phibz caluitiū.
facit cadere. fac caluitiū. abradit.
fac nasci capillos. Arcola apatū et lo

Apostematib; calidis. apatib; ctoz.
frigidis. apatib; in uiscis. flegmoī.
apatib; fluxis. Inflatioī. Cācro apa
tib; duris. scrofulis. assulia. adbie
lat. adulelet. intrinsib;. Erisipile.
formice. assē. de sudatioīb; uesicis.
Igni psico. pestilētie ābulatiue. apo
stematib; ulcerosis. alasaph. botlior
et lacteo. apatib; iuuoꝝ. apatib; lacto
rū. apatib; q sūt sb aurib;. apatib; sb
ascella. Rania aqse. Rania uetose.
apatib; epatis. apatib; spleuis. apa
tib; stōa. apatib; uētr. apatib; matās.
apatib; uesice. apatib; mamille. apa
tib; testiculoꝝ. apatib; renū. apatib;
fietens gnāt apata calida. gnāt apata
fluxa. gnāt apata dura. gnāt cancrū.

Arcola uulnerū et ulcerum.

Ulcerib; ābulatiuis. ulcerib; maligīs.
ulcerib; uetustis. ulcerib; sordidis.

dentib; minus .i. macul
q fiūt in facie ungui
...

sordidat ulcera. fistul' ɔfert collu
brelle. ɔsolidat. gnat carnē. destru
it carnē augmentatā. sigillat. ɔfert
scabiei ⁊ pruritui. scabiei ulcerose.
scabie melancolice. ad ustioē ignis
estio giuino. ulcerib' latis. pustulis
oris putrefactioē mbrorum. Igni psico.
ossib' leuiter escaras. infixas ī mbris.

Areola instrumentorum incturarū.

Dolori iuncturarū. durities lacertorum.
alfach. allrek. ɔtorsioē. ɔtra fioni
lassitatē. dolori neruorum. fac evertere
dolorē neruorum. torsioē neruorum. duritiei
iuncturarū. egritudi incturarū frigide.
desiccat neruos. ɔfortat neruos. apiti
neruorum. ulcerib' neruorum. nocet neruis. do
lori dorsi. sciatice casui ꝑcussioē. spas
mo. tetano. alaizez. ꝑalisi tremoī.
desiccatioē ⁊ dislocatioē. ramualy.
rupturis. dolori. dislocatioīs. dolori
pedis. podagre fac egredi cortices of
sium. Areola mbrorum capitis.

Soda calide. sodi frigide. Emicra
nee. gallee. nocet cerebro debili. fac
soda. ɔfortat capud. augmentū facit
in cerebro. purgat cerebrū. resoluit ue
tositates in capite. apit opilacioēs
cerebri. torture. apoplesie. gnat cap.
fac subet. fac soñ. fac scotoviā. tar
dat ebetatē. ɔfert uirigini ⁊ scotho
mie. ɔfert subet. Cōfert melācolie.
⁊ timori. ɔfert manie. ɔfert epi
lepsie. mouet epilepsiā. tinnitum
sopno puerorum. ⁊ aliorum. ɔfert timori.
ɔfert frenesi calide. subet. a salum
ɔgelatioī. Cōfortat ɔseruatioē. fi
cat possidē obliuionē. Cōfert ebetati.
ꝑhib' ebetatē. Confert dolori auri.
Cōfert sonitui ⁊ tonitrui. ɔfert sur
ditati forti ⁊ debili. ɔfert catarro. ⁊
coriza. ɔfert fluxui sanguis ex na
rib'. ɔfert fac fluere sanguinē ex
narib'. fac sternutare. remouet
sternutatioēs. Cōfert bothor oris. ⁊ al
la. ɔfert egritudib' oris. ɔfert flu
xui saliue. ɔfortat dentes. ɔfert
dolori dentiū. facile effic eradicatio
nē dentiū. ɔfert natiuitati dentiū in
fantiū. fac cadere dētes. ɔfert stu
pori. ɔfert apatib' lingue. ɔfert ra
nule. ɔfert ulcerib' gingiuarū. ɔfert
gingiuis sanguineis. fusfluib'.

Areola membrorum oculi. ....

Obtalmia calida. obtalmia uetusta.
a sebel. ulcera. lippitudini albe. altar
fati. uestigia iudia. uarietati. albu
gini. Emitur. grossitudini cornee. la
crimis. attrahit lacrimas. ɔfortat uisū.
ꝓhibet catharrū. apatioī. ɔstrictioē. aq
fistule. ungule. lippitudini. ɔseruat
sanitatē oculi. scabiei. ⁊ pruritui. su
bac pilis īpedientib'. almusezar. ulce
rib' oculi. Areola mbrorū pectoris ⁊

Confortat mbra anelitus. anelitus.
nocet mbris anelit'. ɔfert apatibus.
utrarūq; amigdalarū. ⁊ uuule. sq
uātie. ⁊ squinātie. sanguisuge. Impe
dimītis anelit'. asmati dilatatioē ane
lit'. asperitati pectoris. destructioē uo
cis. clarificat uocē. facit bonā uocē.
tussi. tussi sicce. tussi tēpali pleuresi.
ꝑiplemonie. sanei. sputo. sanei. sa
ce mundificat ulcera uelamīnis. spu
to sanguīs. dolorib' latis. sanguini
ɔgelato in pulmoē. Cōfortat cor. re
tificat intellectū. Malitie ɔpl'is cord
calide. malitie ɔpl'is cordis frigide.
sincopi. timori cordis frigido. tremoī
cordis calido. apatib' mamille. facit
habūdare lac. Areola mbrorū nutrimti.

Confortat stōm. debilitat stōm. digit.
mala effic digestioē. distrup desideriū.
deic desideriū. desiderio corrupto. ma
la stō. ɔfert singultui. nausie. facit
nausiā. facit angustiā. Cruciatiom.
fac cruciare. Mollificat stō. Apit o
pilatioē epatis ⁊ stō. ꝑpat stōm. mor
dicat stō. lubricatis stō. Cancro ī stō.
fac siti. Sedat siti. Inflat stō. sedat
inflamatioē stō. ɔfert dolori stō.
Apati in stō. Cōfortat epar. nocet
epati. dolorē epatis. opilatioē e
patis. fac epar possidē opilatioē. api
ti epatis calido. apati epatis frigido.
duritiei epatis. Indurat epar. debi
litat epar. hictiac citrine. hictiac ni
gre. facit possidē hicticiā. hydropi
si. asclulti. ydropisi. yposarce. y
dropisi timpanite. fac possidē ydropisi.
dolori splenis. Apati splenis. duri
tiei splenis. Inflatioē splenis.

Areola mbrorum expulsioīs. ....

Soluit colis. soluit humiditatē. ⁊ humo
res grossos. soluit melācoliā. sol
uit aquositatē. soluit uentositatē sol
uit sanguinē. stringit. Cōfert soloī.

i. q̄n oculi egrediūr ad exteriora

fluxui sanguinis cum egestione. facit ex coriationem. Colerice passioni. facit possidere colericam passionem. lubricati viscerum. tardat in intestinis. dissintierie. et ulceribus intestinorum. pungitivo dolori. facit pungitivum dolorem. tenasmon colice frigide. Colice calide. Colice ventose. Colice apostematose. apostemati intestinorum. ylocos. lumbis. doloribus viscerum. fetori stercoris. facit fetere stercus. provocat urinam. provocat menstrua. provocat utrumque. retentioni urine. ardori urine. distillationi urine. lenitati urine. Mictui sanguinis. mictui puris. Confortat renes. nocet renibus. diabeti. lapidi renum. apostemati vesice. dolori renum. ulceribus renum. ulceribus vesice. scabiei vesice. et pruritui eius. dolori vesice. et Mollificationi vesice. conforrtat vesicam. nocet vesice. dolori matricis. Retinet fluxum matricis. mundificat matricem. retinet menstrua. confert apostematibus matricis. duritiei matricis. coartationi matricis oris. provocationi orificii matricis. calefacit matricem. constringit matricem. confert ventositatibus matricis. ulceribus matricis. feminine matricis. plurimis impregnationem. facit beditatem sterilitatem. conservat embrionem. Solvit fetum. et occidit ipsum. et interficit eum. Iuvat ad impregnandum. facit egredi secundinam. facilem efficit partum. mundificat parturientes. provocat menstrua. retinet menstrua. Incitat appetitum coeundi. multiplicat sperma. minorat sperma. minorat pollutionem. pollutioni plurime. multiplicat pollutionem. Erigit. confert sciatica. apostematibus ventris. ulceribus ventris. Egressioni ani. confortat anum. Confert apostematibus ani. ulceribus ani. Ragadiis ani. doloribus ani. fluxui sanguinis ani. Mollificationi ani. Emoroidis ani.

Tabula febrium.

[F]ebribus calidis. febribus temporalibus frigidis. febribus permixtis. terciane. causonidi. sinoche. quartane. cottidiane. pestilentiali. etice. febribus efficientis. febri dicte opilative. febri dicte laboriose. febri dicte apostematose. febri antique. medie terciane permixte. tremori. febri sincopali. Tabula venenorum.

[T]riaca beczahar. interficit venenosa. expellit venenosa. venenum. Medicina pernitiosa. Napello. Extremitas caude e[st] ... felli vipere. Iusquiamo nigro. opio. benz. lingue draconis fungis. Canthariclis. strangulatori. lepori. et adhibet. lepori marino. Interficit mures. morsui serpentis. vipere. scorpioni. tarantule. aranee. aliarana. infectioni vulneris. morsui canis. morsui hominis. Cani rabioso. dracone marino. damule. et iugali. Sagittis venificatis. alkelcil. sagitte armene. felli leopardi.

Littera. elif.

[A]bsinthium quid est. semen feniculi romani. Et est minoris acuitatis quam nabati. et in ipso est dulcedo. et est acutum quam nabati. Electio. romanum ponderosum. Natura. In quo galienus est calidum in secundo. siccum in tertio. Et dixit diascorides est utrumque in tertio Operationes et proprietates. Est aperitivum cum stipticitate parva et est sedativum dolorum et resolutivum ventositatum. et ex ipsa assellat. Et in ipso quod est acuitatis. quam medicinas adiuventibus fit manum. vulnera et ulcera. Confert inflationi in facie. et apostematibus ex timiratum. Membra capitis. Si eo fiat vaporatio et naribus eius vapor attrahatur sedat sodam. et vertiginem. et si teratur et misceatur cum oleo rosato et distilletur in aurem. Sanat quod accidit in interiore parte eius ex soda a compressione aut percussione et dolorem eius et.... Egritudines oculi. Confert selel antiquo. Membra anhelitus et pectoris. provocat lac. Membra nutrimenti. Abscidit sitim factam ex humiditatibus bauracinis. Et confert opilationi epatis et splenis generate ex humiditatibus. Membra expulsionis. Provocat urinam et menstrua. et mundat matricem a fluxu humiditatum albarum. Et est motivum coitus. Et quoniam constringit ventrem et adiuvat ipsum ad ... eius provocatio. Et aptitudo opilationes renum. et vesice et matricis. Febres. Confert antique. Venena. Expellit nocumentum venenorum et venenosorum.

[A]bsinthium quid Est herba similis folijs origani. Et in ipso est amaritudo. et stipticitas. et acuitas. In quo humana absinthium est pluribus speciebus. ex eo est et torasceium. et est ex eo orientale. et allatum de monte luchrin. et susim. et tarsense. et dixerunt alii antiquorum. species eius sunt quinque. tarsense et susim. et nabatum. et corasceni. et romanum. et in nabati quod est boni odoris. Et ad ultimum in ipso est ....

Iusquiamum album.
lupus.

Liber iste scilicet in litteris alfabeti arabica fa... id in principio dixit littera elif ... in latino observari non potest.

Areola permutationis ... quam ... michael ...

loco eius ...

terra que comburitur. et sui subtilis que solvit et aperit.
Et est et ex speciebus sechu. et propterea vocaverunt
ipsum quidam sapientes sechacromanum. et eius
succus est fortior foliis ipsius. Et ipsum quidem est
in comparatione succi prassii. **Electio.** Que
ex eo est melior est susini et tarsense et est
mirabilis coloris et odoris aloes cum
contritione. Et ex eo est domesticum et silvestre rec-
tificatio potionis fit cum oxizacra ℥ iii.
Natura. Est calidum in primo. siccum in
secundo. et eius succus est calidior. Et dicitur
quidam quod est siccum in tertio. et est quod vetus.
Operationes et proprietates. Est aperitivum et stip-
ticum. et eius stipticitas est fortior amaritu-
dine ipsius. Sed nabatum est fortioris stip-
ticitatis et minoris caliditatis. quapropter
non solvit flegma et ex stomacho. unde propter ipsum
fit iuvamentum in eo. Et est oppilatio in fleg-
mate. et melancolia. et in ipso et est reso-
lutio. Et ex proprietatibus eius est. ut prohibeat
pannum a tineis et a corruptione tinearum.
et prohibeat encaustum ab alteratione. et car-
tas a corrosione. **In decoratione.** Facit co-
lorem bonum. confert tinee et alopitie. et
removet vestigia violacea sub oculo et
in aliis locis. et confert crossitiei palpe-
brarum. **Vulnera et ulcera.** Confert du-
ritiebus intrinsecis in emplastro positum aut
bibitum. **Egritudines membrorum capitis.** Ex-
siccat caput. Et ipsius succus facit sodam. et
ecitamo quod est propter suum nocumentum quod istud
facit et vapor decoctionis ipsius. confert do-
lori auris. et quando bibitur ante vinum confert
ebrietati. et quando ex eo fit emplastrum interius
in pilatro confert prefocationi intrinsece.
et confert apostematibus que sunt post aures.
Et confert dolori auris et fluxui humidi-
tatis. et confert apoplexie bibitum cum melle.
Egritudines oculi. Confert obtalmie
antique. propter quod valet preterea cum ex eo fit
emplastrum sub oculo. et panno. et si ex ipso fiat
emplastrum cum careno. sedat pulsationem oculi.
et aperit eum. et confert parvissimi in eo. **Egritu-
dines membrorum anhelitus.** Sirupus eius con-
fert tetano. qui est sub ypocondriis. **Egritu-
dines membrorum nutrimenti.** Reducit ape-
titum et est medicina mirabilis ad hoc cum bibun-
tur decoctionis eius aut succi ipsius decem die-
bus. si quis quoque die tres atulisset. et sirupus
eius confortat stomachum. et efficit operationes alias.
et confert hictericie. et preterea si bibatur succus
eius decem diebus. scilicet quoque die tres uncie.
et confert ydropisi. Et similiter emplastrum factum

ex eo cum ficubus et nitro et farina lolii.
et est emplastrum splenis et. Et quando fit emplastrum de
baccis ex eo cum ficubus et farina lolii et nitro.
et interficit vermes. preterea cum decoquitur cum lentibus
aut ... et concedit. succus eius malus stomacho.
Et semina eius et nocumentum faciunt ori stomachi.
propter suavitatem sui salsedinem. preterea na-
bata. et quando permiscetur cum spica. utile est
dolori stomachi. Et si emplastrum fiat ex eo cum pane
et stomacho. et ylus. confert doloribus corporis. sp-
tiquidem et ylus. cum oleo de alchanna fac-
to ceroto et stomachi quidem cum oleo rosato. aut
permixtum cum rosis. et confert duritiebus corporum.
Egritudinibus membrorum expulsionis. Est
provocativum urine et menstruorum fortiter etiam
suppositum cum ydromelle. et solvit coleram.
Et in propinquo fit iuvamentum in flegmate.
non est in illo quod est stans in intestinis. fitque
potio ipsius infusi aut decocti a quinque dra-
gmis usque ad septem. Et pulveris eius
ab una dragma usque ad duas dragmas.
Et potus sirupi eius et confert emoroidibus.
et ragadiis in ano. et quando coquitur solum aut
cum ... et bibitur cum melle interficit vermes
cum solutione ventris levi. Et similiter quando coqui-
tur cum lentibus et eius quidem sirupus confert omnibus
illis. et mundificat venas ab humore
colerico et aquoso. et provocat iptum. **Febres.**
Confert antiquis. et preterea eius succus. sicut succus
eupatorii. **Venena.** Confert morsui
draconis marini et scorpionis. et morsui
mugali et iusquiamo cum vino et suffoca-
tioni fungorum. et preterea cum bibitur cum aceto. et eius
oleum confert camalis. et cum infunditur preterea
in aqua encaustum. non corrodunt mures
librum. **Permutatio.** loco eius ponitur polium aut
sechacarmenum, et in confortando stomachum
ex ... quantum ipsum est cum medio pondere
mirobalanorum.

Acatia quid est. Est succus alcarth ex sicca-
tus. deinde in trociscos mutatur. et in ipsa
est mordicatio quam ablutione removet
quoniam est composita ex substantia terrea stiptica. et
substantia subtili ex qua est eius mordicatio que destru-
itur ablutione. Et propter suam acuitatem mor-
dicat et infrigidat. **Electio.** Melior ex
ea est illa que est boni odoris viridis. declinans
ad nigredinem. ponderosior. durior.
Natura. Que ex ea abluta est frigida et
et desiccat in secundo. Et non abluta est frigida
in primo. et eius siccitas est in extremis secundi.
Operationes et proprietates. Est stiptica prohibens
cursum sanguinis. **In decoratione.** Denigrat

Acacia est succus prunellorum immaturorum silvestrium ...

capillos et colorem efficit bonum. et confert fissuris accidentibus ex frigore. **Apostemata et bothor.** Confert omnibus que diuulsa minuta. et confert panaritio. et cum albumine oui. confert adustioni ignis et apostematibus calidis. **Instrumenta iuncturarum.** Prohibet mollificationem iuncturarum. **Egritudines membrorum capitis.** Confert ulceribus oris. **Egritudines membrorum oculi.** Confortat uisum et subtiliat ipsum. et nominatur conueniens oculis ex eo. non albasari. et sedat obtalmiam et rubedinem que accidunt in eis. et ingreditur in medicamenis ungule. **Egritudines membrorum expulsionis.** Constringit naturam bibita. et cristerizata. et per emplastrum posita confert dissinterie et solutioni sanguinee et abscidit fluxum matricis. et remouet eminentiam ani et eminentiam matricis. et confert mollificationibus aluorum. **Permutatio.** Loco eius ponitur remisch. dicitur quod loco eius ponitur amigdala amara. Et ipsum similiter loco amigdale amare. ——

Asarum quod est herba habens semina plurima radicum cui nodus est tortuus. similantur piperi boni odoris. mordicans linguam et habet florem inter folia apud radicem suam. cui color est purpureus. similis flori iusquiami. et radix quod est ipsi est magis iuuans quam aliquid quod sit in ipso. et cuius uirtus est uirtus acori. aut est eo fortior. **Electio.** Ex eo melius est. quod est subtilis odoris. **Natura.** Calidum est et siccum in tertio. et dicitur quod eius siccitas est maior ipsi caliditate. **Operationes et proprietates.** aperit et sedat dolores intrinsecos omnes. et propter eius infusio quam dictum sumus in capitulo ydropisis. et subtiliat et resoluit. et calefacit membra frigida et abstergit. **Instrumenta iuncturarum.** Confert sciatice. et dolori ancharum antiquos. et propter eius infusio predicta in capitulo ydropisis. **Egritudines oculi.** Confert grossitudini cornee. **Membra nutrimenti.** Confert opilationi epatis et duritiei ipsius. et confert ictericie. et ydropisi infusionis eius tres aurei in duodecim cotulis. mustum, quod post duos menses colectum. Et iuuamentum eius in februario est maius. et confert duritiei splenis ualde. **Expulsionis membra.** Prouocat utrumque et confortat uesicam et renes et soluit sicut elleborum album in purgatione uentris. et eius quod est potus fit septem aureorum cum aqua et mellis. et in spermate augmentum efficit. **Permutatio.** Loco eius ponitur medietas ponderis eius —

Abhel quod est. Est fructus iuniperi similis zarur. sed tamen est uehementioris nigredinis et boni odoris et acuti. arboris uero eius due sunt species. una species est. cuius folia sunt sicut folia capsi multas habens spinas. que dilatatur et non elongatur. Et alia est cuius folia sunt sicut tamariscus. et sapor ipsius est sicut cypressi. et est siccior et minus calida. et cum tota assumitur duplum cinamomi ponitur loco eius. **Natura.** Dixerunt quidam quod est calidus et siccus in tertio. **Operationes et proprietates.** Uehementius est resolutionis. et in ea desiccatio cum mordicatione. et in ipso est stipticitas leuis. et ponitur in oleis calefactiuis. et in oleis aromaticis. et plurimum ponitur in oleo quod fit ex pomedo. **In uulneribus et ulceribus.** Confert eius puluerizatio in herpete esthiomeno et ulceribus putridis cum melle. et prohibet ambulatiuam ambulatiue et ulcera deningra. et quoniam fit ex eo emplastrum. quia non consolidat propter suam mordicationem. et propter uehementiam caliditatis et siccitatis sue. immo exsiccat. **Egritudines membrorum capitis.** Cum bullitur nux abhel in oleo sisamino. in modica fracto donec nux nigra fiat et distillatur in aurem. confert surditati ualde.

Adriana quod est natura. Est calidum et siccum in tertio. **Decoratio.** Confert alopitie tritum cum aceto. **Instrumenta iuncturarum.** Linimentum eius cum aceto super ponitur. confert sciatice. **Membra expulsionis.** In quo dicitur quod cum mulier tangit menstruum et eo supponit. illico abortum facit. **Uenena.** Confert uenenis omnibus. et precipue morsioni.

Atrimonium quod est. Est scoria plumbi mortui. et eius uirtus est similis uirtuti plumbi adusti. **Electio.** Et ex eo bonum est. est laminosum et frustris confractis. cui est splendor. et cum non amiserit aliquid ex tinctura et in est sordidum et ualde uelociter frangitur. **Natura.** Est frigidum in primo. siccum in secundo. et est uehementioris desiccationis quam antimonium rubeum. et est stipticum. **Operationes et proprietates.** Constringit et exsiccat sine mordicatione. et abscidit fluxus sanguinis. **Uulnera et ulcera.** Confert ulceribus et destruit carnes additas. et consolidat. et ponitur cum adipe recente super adustiones. quare non ulcerat. Et si ulcerat. consolidat ipsam cum permisceatur cum adipe et cerusa. **Membra capitis.** Prohibet fluxum sanguinis ex naribus que est ex uelaminibus cerebri. **Membra oculi.** Confortat sanitatem oculi. et remouet sordes ulcerum eius. **Membra expulsionis.** Cum supponitur. confert fluxui sanguinis matricis.

Asarum herba est que uocatur bachara.

Non quia acorum sedat dolores intrinsecos omnes.

i. fructus iuniperi

Loco eius ponitur lignum ... eius ... et solutus capressi.

i. uena terre

Dya... Alexandrum ...

Nota

permutatio. Loco eius ponitur stagnum adustum.

Armoniacum quid est. Est gumma atorthuth. et nominatur quoniam id quo aurum adheret. quoniam pergamena et membrana et libri eo deaurantur. Natura. Est calidum in fine tertii. siccum in primo. Operationes et proprietates. Est ei resolutio et exsiccatio fortis. et non est mordicatio eius fortis. et ex ipsis quidem aptatur pulverizatur ad hoc ut faciat currere sanguinem ex orificiis venarum. et ingreditur in rectificationem solutionum. et in ipso est levificatio et attractio. Apostemata et bothor. Linitur et fit ex ipso emplastrum. et confert scrofulis et duritiebus et apostematibus in principio pinus. et prima magnus sine capite. Vulnera et ulcera. Confert vulneribus malis. et corrodit carnem malam et facit nasci carnem bonam. Instrumenta iuncturarum. Confert dolori sciatice et podagre. et iuncturarum bibitum cum melle aut aqua ordei. et cum ex eo fit emplastrum cum melle et oleo. resolvit duritiem iuncturarum. et quando permiscetur cum aceto et bauraec et rosis. et oleo de alchana confert lassitudini. Membra oculi. Lenit asperitatem palpebrarum et scabiem. abstergit albuginem. et confert humiditatibus oculi. Membra anhelitus et pectoris. Confert difficultati et difficultati anhelitus. et eius dilatationi cum transglutitur cum melle. aut aqua ordei. et mundat ulcera ... et confert ... cationi que est ex flegmate et colera nigra. Membra nutrimenti. Cum bibitur ex eo aureus. confert duritiei splenis et duritiei epatis. et similiter cum linitur cum aceto. et confert ydropisi. Membra expulsionis. Provocat urinam ita ut sanguinem mingere faciat. et interficiat ascarides. et solet educere. et facit exire embrionem sive vivum sive mortuum. et provocat menstrua. et linitur super duritiem testiculorum cum aceto et lenit eos. Permutatio. Loco eius ponitur sordities alvearium apum.

Amome quid est. Est ea album et nigrum. quod est fortior. et hoc nigrum non ingreditur in cibis. et ipsius radix est propinqua sapori alistingar. et eius natura est aerea. si alistingar est tarde digestioni et non est hoc mordicatio eius. quamvis sit et digestionis valde tarde. alie vero que est eius gumma. Capitulum singulare factum est. et melius quod est ut amministret eius decoctio aut ipsius acetum quod ... Natura. Calida est et sicca in tertio. Operationes et proprietates. Est subtiliativa. et radix eius inflat. et cum corpus cum ea fricatur. et potatur cum lacte eius. attribuit ... ad exteriora ...

decoratio. Abstergit vetustatem corporis. Et si ex ea fiat emplastrum cum oleo. sanat aggregationes sanguinis sub oculis. Apostemata et bothor. Confert dubeleth intrinsecis. et quando permiscetur ipsa et radix eius cum emplastris. confert scrofulis. Instrumenta iuncturarum. Cum permiscetur cum oleo yrino. aut oleo de alchana confert doloribus iuncturarum ... Membra nutrimenti. Radix eius facit eructuare. et constringit ventrem. et est tarde digestionis. et digerit. et calefacit stomachum. et confortat eum. et disrumpit appetitum. Membra expulsionis. Cum decoquitur cum coriandro ... in aceto. sanat emorroydas ani. et provocat. et facit ferre odorem stercoris et vetustatem ... per anum. et est nociva in vesice. Venena. Est bedezahar venenis.

Astingar quid est. Recens est ut eius acetum ... et est propinqua anisum in natura sua. sed est ... ea. Natura. Calida est et sicca in fine tertii. Membra nutrimenti. Eius acetum est bonum stomacho et purgat ipsum et confortat eum. et disrumpit appetitum. si comeditur ipsum facit nauseam mordicatione sua et tardatur mora ipsius in stomacho. et eius digestio in ipso. Febres. Proprietas eius est iuvamentum febris quartane.

Amberis quid est. Est azaratsch. et ex eo est rotundum. rubeum. campestre. Et nigrum longum arenosum. aut montaneum. et est fortius. Natura. Frigidum est et siccum in fine tertii. Operationes et proprietates. Est vincens constringit valde. Apostemata et bothor. Ex proprietate eius est siti iuvamentum. quod confert apostematibus calidis sic emplastrum superpositum. Membra nutrimenti. Confortat stomachum et epar. et abscidit sitim valde. Membra expulsionis. Constringit et confert rasure et fluxui sanguinis inferi.

Alaunoch et allabubat. Utrumque plumbum nigrum in quo est stagnum aqua sed multa quod congelavit frigus. et in ipso sunt acuitas et siccitas ... hermitas multitudinis. signum autem humiditatis eius sic existimat galienus. est velocitas liquefactionis ipsius. et acuitas eius est vehementia rarietatis ipsius. et quod ipsum ... cum dimittitur in humorositatibus terre. et inflatur. et est vehementer infrigidans aposita. Natura. Est frigidum et humidum in secundo. Apostemata et bothor. Fiat ex eo pistillum et tabula. et fricetur unum eorum super aliud cum aliquo ex oleis. et tunc id quod ex ipso resolvitur confert apostematibus calidis et infrigidat ea. et famosa ex ipsis. ita quod ... et ligatur ex eo lamina super scrofulas et glandulas. et ulcera iuncturarum. et ipsarum glandulas et destruit. Vulnera et ulcera. Ipsius

fricatio predicta et eius adustum preter ablutum confert ulceribus malignis. et ulceribus cancrosis. et ulceribus uirgæ. Instrumenta uirgæ. Confert ipsi pulverizatio et adustio predicte in ulceribus uirge. et suas glandulas liquefacit eas. Membra oculi. Et ex ipso adustum est iuuamentum in ulceribus eius preter cum abluitur. et similiter obtalmie sicce. Membra anelitus et pectoris. Et ex eo adustum est iuuatiuum est ulcerum mamille. et similiter eius fricatio et adustio predicte. Membra expulsionis. Conferunt emoroydibus et ligatur lamina super locum renum. et prohibet pollutiones frequentes et sedat desiderium coitus. et utrumque eorum confert ulceribus uirge. et testiculorum et apertionibus ipsorum.

Assmeli quid est. Est oleum dulce ualde spissum. sicut mel. et spissius eo. extrahitur ex cruce arbores que est intra nurzie dulces. et fit ex eo oleum si cum eo admisceatur et oleum de flore eius. et nominatur aumel. et oleum mellis. Electio. Ex eo est meli quod est magis clarum. et spissius. et antiquius. Natura. Calidum est et humidum. et ipsius caliditas plurima est humiditate eius. Vulnera et ulcera. Confert uulneribus ulcerosis. illinitum. Instrumenta uirgæ. Confert doloribus uirgæ. Membra capitis. In ipso est uirtus faciendi subeth. et facit pigritiam. Membra oculi. Conueniens est tenebrositati oculorum cum ex eo fit collirium. Membra expulsionis. Tres unciæ ipsius cum nouem unciis aque soluendo educunt coleram. et humores crudos. et faciunt pigritiam. et mollificant. uerumtamen non est sollicitudo propter ea in timidum ex eo quod ex ipso apparet et incolume. oportet ne super dominetur hominum.

Ascalugin quid est. Lignum indum aut arabicum. boni odoris. hunc autem cooperimentum intrat in muros spicarum que uenduntur. et in ipso est stipticitas cum amaritudine pauca. Membra capitis. Collutio oris facta ex eius decoctione. odorem eius bonum efficiat. Membra anelitus et pectoris. Confert dolori lateris. Membra nutrimenti. Confert dolori epatis. et aurem unum ex eo confert uiscositati stomachi. et debilitati ipsius. Membra expulsionis. Cum bibitur cum aqua confert ulceribus intestinorum. et dolori et punctionibus calido.

Amgalen quid est. Est arbor locorum rusticorum nota. Natura. Est frigida et sicca. Operationes et proprietates. Est stiptica prohibens sanguinem et spermatis fluxus. Membra anelitus et pectoris. Prohibet sputum sanguinis. Membra expulsionis. Prohibet fluxum matricis.

Atardchie quid est. Hec est medicina acuta. que non bibitur propter suam acuitatem. sed in epitimatibus administratur post confractiones sine acuitas. Natura. Est calida et sicca ualde. Operationes et proprietates. Permutat complexionem malam frigidam ad complexionem malam. et non fit audax aliquis super ipsam in epithimando. In decoratione. Confert pannino. In apostematibus et bothor. Confert bothor lenibus. In uulneribus et ulceribus. Confert scabiei ulcerose. et impetigini. Instrumenta uirgæ. Emplastrum factum ex ea confert sciatice.

Acedaracht quid est. Arbor nota habens fructum similem nabach. et nominant eam intrech in nobolanum. et in tabrastle et kiem. tabach. et est arbor magna. et est ex magnis arboribus. Natura. Et super ipsam est calidus et in secundo. sicut in fine primi. Operationes et proprietates. Eius succus aperit opilationes. In decoratione. Aqua foliorum eius interficiat pediculos et prolongat capillos. et preter radices eius cum administrantur cum uino. In decora membra capitis. Eius flos aperit opilationes cerebri. Membra anelitus. Eius fructus est nociuus pectori ualde. et est putriosus. Membra nutrimenti. Et est malus stomacho. conturbans. Febres. Dicitur quod decoctio corticis eius cum fumo terre et mirobalanis desiccata confert febribus flegmaticis. Venena. Succus extremitatum eius cum melle resistit ueneniis omnibus. et eius fructus fortasse interficit. Permutatio. Loco eius in elongatione capillorum. ponuntur folia canapis.

Acetiacula muris quid est. Est herba cuius uirtus secundum galienum est propinqua uirtuti herbe quam intrum abstergit. et hoc nomine absolutum est secundum duabus herbis. quarum una est quam nominat galienus. et odoratur ex ea odor malue. et non habet duritiem. et alia quam nominant diascorides. et existimauit quod sit similis uolubili. nisi quod minora habet folia comparata ad ipsam. et est herba expansa super faciem terre. producens stipites domestica bona in colore et odore. et non habet saporem forte. azulinos et habens flores. Cui semen seminum coriandri similatur. et putrudines ex ipso comeduntur. est calida. et preter cum origo non est iuxta aquam. In ea musca. Iuuamentum eius est iuuamentum absinthij. et est res que non est inuenta in duabus plantis simul. Natura. Et ex

cis nota e. secundum galienum. e frigida et hu
mida in gradu primo. et altera e ex summa
medicamentum calidarum. **Operationes et proprieta-
tes.** In prima non est stipticitas. et altera e de
siccativa. rubificativa. **Vulnera et
ulcera.** Illa que nominatur dyascorides
extrahit spinas et surculos. et facit ad
herere plagas. **Membra capitis.** Con
fert epilepsie bibita. et tortura ster-
nutationis facta ex ea vehementer. et eius ster-
nutatio mundificat cerebrum.

Abugilise quid est. Est lactuca asini. et
nominatur et simare et simeante. et est pillosa.
spinosa. aspera. nigra. plurima habens foli
a. super radicem eius annexa. et eius radix in
grossitudine est digiti coloris rubei val-
de. que tingit cum tangitur vestitum. Et ex
ea est species alia. citrina folia habens. colo-
ris rubei valde et eius species sunt quatuor. albu
gilise. mitisauius anchusa. **Electio.**
fortiores omnibus sunt due prime species.
Natura. Dixit galienus. quod ex abugili
se est que est calida et sicca. **Operationes et proprieta
tes.** Que ex ea nominatur abugilise. est sibili
ativa cum stipticitate. et propter hoc est pontica.
amara. et ponticitas in reliquis est ma
gis apparens. reliqui vero due species sunt a
cutiores primis. et fortioris caliditatis.
Et radix est fortioris caliditatis quam fo
lia. **In decoratione.** Cum linitur cum aceto.
confert morfee. et ex ipsa excoriatur cu
tis. et eius folia sunt debiliora radice ipsius.
In apostematibus hothor. Prohibet abugilise
radix que est ex eis cum farina ordei fac-
ta. erisipilam. et similiter radix amaleuis.
et ipsa resolvit scrophulas cum super po
nitur eis cum adipe. **Vulneribus et ulce-
ribus.** Ponitur cum cera super ulcera omnia. et
ad ustionem ignis prodest. **Membra nutrimenti.**
Radix albugilise aptat stomachum. et eius
decoctio cum aqua alkamam valet hic
teritie. et dolori splenis. **Membra ex-
pulsionis.** Decoctio eius cum aqua alka
mam. aut aqua cartami. confert do
lori renum. et lapidi in renibus. Cumque
mulier sibi supposuerit radicem eius ab
orsum facit. et eius folia trita cum vino
stringit ventrem. Et abugilise resolvit
humores colericos et radix habentis ci
trina folia ex ea cum ysopo et sinapi.
interficit vermes et reducit eos. et simili-
ter asimare absolute que ex ea citrina est. et
reliqui. et citrina e fortior in hoc. **Febres.**
Decoctio radicis albugilise cum aqua al
kamam. confert febribus antiquis. **Venena.**
Cum masticatur ex citrina habente folia cit-
rina rubei coloris. et proicitur super veneno
sa. interficiat ea. et due alie species confert
morsure viperarum. bibite et linite et spu
tate.

Almesu quid est. Dicitur quod nomen esset vide
ca loquerentur in capitulo mim. verumtamen nos
attulimus rationem eius in hoc capitulo ut sit
magis nota et magis famosa. **Natura.**
Dixerunt quidam quod est frigida et sicca. et dixerunt
alii quod est calida et sicca cum virtute. **Opera-
tiones et proprietates.** Est vehementis absterr-
sionis. et apud diascoridem est adustiva.
et putrefactiva. **In decoratione.** Abstringit
dentes fricando. **Membra capitis.** Dixe
runt quidam quod quando tenetur in ore. frangit
dentes. Dixerunt autem proprietate sua. ante
propter venenum vipere. quod multiplicatur in locis
in quibus ipsa est. et hec que diximus. sunt que multa
fabulose narrant. et non cognoscitur de opera
tione veneni vipere. quod quando positum est ad
aliquod membrorum non efficitur hec operatio. et pre
cum ipsis super ipsum prolongatum fuit. **Membra
expulsionis.** Dicitur quod quando ex ipsa ad
heret granum unum in extremitate virium
gie annexum glutino romano et intro
mittitur in vesicam. frangit lapidem. et
hec est ex eis que ante elongantur. **Vene-
na.** Est venenum mortale.

Armech quid est. Est herba iamenia
boni odoris. similis ananio grosso. **In
decoratione.** Efficit odorem oris bonum.
In apostematibus. Confert apostematibus et pre ca
lidis sicut emplastrum super posita. **In vulne-
ribus et ulceribus.** Prohibet dilatationem
ulcerum. et consolidat ea siccando propter de
siccationem que est in ea sine mordicatione
et prohibet putrefactionem membrorum. **Mem-
bra capitis.** Confortat cerebrum et stri
git gingivas. et convenit egritudinibus
oris. **Membra oculi.** Ex ea conficta confert
obtalmie. **Membra anelitus et pectoris.**
Confortat cor et viscera omnia. **Membra
expulsionis.** Constringit naturam.

Allabuch quid est. Dicitur quod est asadar. di
co autem quod sive sit hallabuch. aut
sit de veritate. ponam eum ut dicam
in capitulo sden. et est ex magnis arbo
ribus. et forsitan permutatur ad egyptum.
et alteratur illic natura eius. **Opinationes et pro-
prietates.** Confert fluxui sanguinis et si

Albugylise. simiar. simeant. narfelus. lactuca asini — vide in suo capitulo

no

no

Allabuch. Halabuch. Sadar. — vide et quere in suo capitulo

Asup mbru pāt. 7 absādit carnē.

ACtamaract. qd ē. Medicina inda ef
ficiens operiue operatiōe. Opationes
7 ptates. Ex foliis ei fiat epythima
illi ad cui cap eleuat uapor. 7 phibet
epilepsia.

ABlagie. qd ē. Est medicina marina
silis alchot. q oit inuenire. 7 ē silis ā an
dacoca. plimos hns stipites. 7 ei semē
sic semi bautie. Mebra nutriti. Cōfert
splenē ualde. Mebra expulsionis. 7
puocat urinam.

ASefem. qd ē. Extimo q ē pastura ca
meloꝝ. Mebra expulsionis. Mun
dificat renes. Venena. Plimū ofert
iuuamētū morsure canis rabiosi.

ALguasem qd ē. Est herba silis lilio.
7 nāt pp i lilial'. Natura. Est calida
7 sicca in pmo. Opatiōes 7 ptates. 7
desiccat cū eqlitate 7 abstergit. In deco
ratiōe. Confert panno 7 resoluit totū
l' cū eqlitate. Venena. Galien dixit
q ē iuuatiua pr morsure canis rabi
osi. 7 iā sanati sūt. 7 pp hoc nāt gre
alguasē.

ALtatisus qd ē. Est medicina cognita
cū chali. Natura. In ipā ē puru infrigi
datiōis. 7 n ē mea stiptiatis. Opatio
nes 7 ptates. Desiccat cū eqlitate.
7 ei uirt ē ut resolutiua cū infrigida
tiōe. In apātibs 7 bothor. Cōffert apā
tibs emūctoriorꝝ more ēplastri. super
posita 7 suspensa.

ABdifigini qd ē. Est arbor silis cappari.
acuti odoris ualde 7 grauis. hz fructū i
tectis. Natura. Dixit arabib. q ē forti
or in nā sua q solatrū 7 alkekengi.
Apāta 7 bothor. Cōfert apātibs in in
fectis scdz ubi arabib. 7 potio ex ipō
fit usq ad duas uncias. 7 linīat sup
apāta extinsecā calida. 7 ē mirabilis
ualde. ubicūq fiūt apāta. Venena. Cū
linīt sup pūcturā uespe. sanat ilico.

AFcorasion qd ē. Medicina psica q dr.
Mebra capitis. Seruationi ē bona.

AGbution qd ē. Est plāta silis cu
curbite. 7 dicit alchauzi. q' h' nom est
noti. Vulnera 7 ulcera. Dicit q ē re'
magis iuuatiua. uulneribs recētibs
oglutinat 7 osolidat castatī.

ASuis qd ē. Est lapis sup q nascat
sal. cui flos noīat asius. 7 uidet q sit
ei gnātio ex rore maris 7 ymbre qui
cadit sup eū. Opatiōes 7 ptates.
Virt ei 7 uirt floris ei ē apitiua car
nis generatiua. putrefactiua paruū cū
liqfactiōe carnis putrefacte absq mor
dicatione. Apāta 7 bothor. Resoluit
extimas more ēplastri sup posita cū t
bentina aut pice. In uulneribs 7 ul
ceribs. Valet ulceribs difficilibs. 7 an
tiqs. 7 magnis. 7 pfundis. Instrum
ta uicturarū. Cū farina ordei ualet
podagre sup posita. 7 qū ponīt extre
ma ipī in decoctiōe ei. iuuat. Mebra
anelit' 7 pectoris. Si tū glutiat cū mel
le. ofert ulceribs pulmoīs. Meb' nu
triti. Cū linitur cū calce 7 aceto sup
splenem ofert.

ACtiut. natura. Calid in scdo. humidū
in pmo. Opatiōes 7 ptates. In ē eiab
stersio ultima. In decoratiōe. Abster
git morfeā fortit.

ABsius qd ē. Medicina hermenia 7 psica.
Natura. Est calida sicca.

ANagallus qd ē. Est duobs modis. unū
eoꝝ ē cui flos ē citri. 7 alī cui flos ē ce
lestis. In uulneribs 7 ulceribs. Conue
niunt ab uulneribs. 7 phibet ipoꝝ apa
tione. 7 extrahit surculos 7 filia. 7 phi
bent āplatiōe ulcerū. Mebra capitis.
Si ex aquis ālor fiat gargarismus.
7 fiat cap purgiū in eis. puocat fleg
ma plimū ex capite. 7 sedat dolorē mo
le q ē in parte illa. Mebra expulsiois.
Qū bibit cū uino. ofert dolori renū.
7 etiam auertit qdā q uaria declinat
ad colorē cineris. reducit ān pnimē
te exteri. 7 rubeū hns florē augmētat
ei eminētiā. Venena. Qū bibit cū uino.
ofert morsure uipere.

ANsit qd ē. Est spēs nenufaris indi.
Natura. Dic fili mesirohe. est cali
da et sicca.

ARdruit qd ē. Medicina sic cepe saslū.

AKibs ul' anakibs qd ē. Medicina cibau
sia. sup ta ē ex re q silat ostracoalio.
ad uirata fiūt re q silat pupille. Natī.
Dic galien. ē frida in scdo. 7 sicca in
pmo. 7 ei fruct ē calidus. 7 ostrictiuus.
in pn pmi. et siccatiuus in scdo. Opatio
nes 7 ptates. Cosuat femur pueroꝝ
ut n oriat pilum ipō lōgo tpī spatio.
Mebra nutriti. Cōfert hictiae fruct ipī.

AOxumdon qd ē. Est medicina q nomiat
bipennus. hz ē duas aties. sic bipenī.

---

mli

anagall' ē anagallis gallo.

Ansit ē nenufar id 7 nāt emlis ... eius nāt ... 7 ē capitulo ubi de nenufar

Hec bipennis ē ... una pte ... 7 talia secans

Natura. Est calida et in ipsa sunt amari
tudo et ponticitas. Operationes et proprietates.
Aperit opilationes viscerum. Instrumenta in-
tinctum. Confert doloribus iuncturarum.

Amath. quid est. Medicina inda multum
de testiculorum vulpis. et oportet ut consideret
ita ut non sit acuit. Natura. Calida est et
humida. Membra expulsionis. Augmen
tat coitum.

Ata quid est. Est arbor algarab. dicta in
capitulo de garab. .i. m. c.

Anacardus quid est. Fructus similis ossi dac
tili. et medulla eius est similis medulle nu
cis dulcis in qua non est nocumentum. et cortex
ipsius est tamen fragibilis. in cuius concavitate est
mel viscosum habens odorem. et sunt homines qui
ipsum masticant et non nocet eis, proprie circum
ce. Natura. Est calidus et siccus in quarto.
Operationes et proprietates. Eius mel est ulcera
tivum et apertivum. et adustivum. sanguinis
et humorum. Decoratio. Eradicat verrucas
et affert albaras. et eradicat barulos
et sanat alopiciam flegmaticam. In aperi
tionibus et lochiis. Commovet apertionem calidam
in iuctionibus. Instrumenta incturarum.
Confert frigori nervorum et eius mollificationi
oni. et paralisi. et torture. Membra capitis.
Confert corruptioni memorie. cum eius confe
ctio nota anacardinum fumus. sed tamen
commovet alienationem et melancoliam.
Membra expulsionis. Suffumigatur cum
eo emoroydes. et exsiccantur. Venenum.
Est ex summa venenorum. et adurit hu
mores. et inflat. et eius que est cyriaca est
lac vaccinum. butiro in excitato. et oleum
nucis frangit virtutem eius. Permutatio.
Loco eius ponitur quaduplum ponderis eius de bo
daci. et quarta ponderis ipsius de oleo balsa
mi. et tertia ponderis eius de napta alba.

Anas quid est. Natura. Calidior est omnibus
avibus domesticis. dicitur quidam. ipsam cale
faciat infrigidatum. et facit calefactum pos
sidere febrem. Operationes et proprietates. Eius pin
guedo est materia in sedando dolorem. et se
dando mordicationem in profundo corporis. et est
melior in pinguedinibus avium. et eius ca
ro frangit ventositates. et ipsius stomac
est plurimi nutrimenti. Decoratio. Eius pingue
do clarificat colorem. et caro ipsius impin
guat. Membra anhelitus et pectoris. Cla
rificat vocem. Membra nutrimenti. Eius caro
tardatur in stomacho et est gravis. et precipue caro anse
ris. Scilicet quod est in ipsa et melius sunt ale.

cum autem digeritur caro harum avium. est nu
tribilior omnibus carnibus avium. Membra ex
pulsionis. Augmentum efficit in coitu. et
multiplicat sperma.

Avellana quid est. Nota est. et eius que est tre
itas maiorem tercitate nucis. et est nu
tribilior nuce. quoniam est magis solida et
minus ventosa. et tardioris digestionis.
Natura. Declinis est ad caliditatem quan
dam. et siccitatem parvam. Operationes et proprieta
tes. Genus ex ea collata et in ipsa est stiptici
tas maior quam in nuce. et in ipsa est inflati
o. et generat ventositates inveniendo infe
riore. Decoratio. Os ex ea adustum eius
capillos tingit. Membra capitis. Fiat
soda. et assatur et comeditur cum pauco pi
pere. et maturat coryzam. ypo. in quo.

Avellana in cerebro facit augmentum. Mem
bra oculi. Estimatur quidam quod ipsa linita si
ncipiti puerorum nanos habentium oculos
delet varietatem. Membra anhelitus et pecto
ris. Comeditur cum aqua mellis. et confert
tussi antique. et adiuvat ad spuendum.
Membra nutrimenti. Tarde digestionis est.
et excitat vomitum. et est tarde digestionis ma
gis quam nux. Membra expulsionis. Eius cor
tex est stipticus. et stringit ventrem. Venena.
Confert venenis et morsibus. et precipue cum fi
cubus et ruta. puncture scorpionis.

Agnus castus quid est. Planta est. et fortasse
propter sui magnitudinem est arbor. Et nasci
tur in locis propinquis aquis. et eius que est ramu
sunt duri. et folia ipsius sunt sicut folia oli
ve. sed sunt leniora. et eius lignum non ing
ditur in medicinam. sed flos eius et folia et
fructus. et in fructu quidem est eius et reliquis
ex eo amministratur sunt subtilitas. et acu
itas. et ponticitas. et est infra rutam siccum.
Natura. Calidum est in primo. siccus in
secundo. Operationes et proprietates. Est subti
liativus. resolutivus. disgregativus
ventositatum. et ipse est aptus cum stipticita
te. Decoratio. Mundificativus est colo
ris. Instrumenta incturarum. Fit ex eo
emplastrum cum foliis suis torsioni nervorum.
et removet lassitudinem. Membra capitis.
Fiat soda. et subito bibitur. et quando ex eo
fit emplastrum. confert soda. et cum in quo ex eo
est fixum comeditur. minus efficit soda.
Membra anhelitus et pectoris. Est ex eis
que multiplicat lac. minorando sperma
sicque eius potio duarum .ʒ. usque ad .ʒ. iiii.
Membra nutrimenti. Aperit opilationes epatis.

Marginal notes: vel pustulas nigras. — vel nominata. — .i. quando solus loquitur aliena. — Aucas et anates et omnium avium. — Iso — .i. omnis de florib[us] — [illegible]

ci splenis. et valde iuvat duritie. et cum
bibit ex eo cum oximelle. quantitas duarum
ʒ. confert ydropisi. Membra expulsionis.
Sedatur in ea decoctione. propter dolorem mat-
ricis et aperita ea. et bibitur cum mentastro et va-
porat desiccat sperma. et quando aliquid ex sti-
pitibus eius stringitur super dorso. prohibet pol-
lutionem. et urget erectionem. Et suffumi-
gantur mulieres cum vehementius desiderium
ad eum. et est provocativum. et confert apoplexie
secundum ea sessuris anum. Et fit ex eo emplastrum
cum butiro duritiei testiculi et apostemati
seminis ei. Venena. Confert morsui ser-
pentis. cum bibitur ex eo. ʒ. i. similiter morsui
canis et lupi supposito emplastro et suffumi-
gatione facta ex eo. et eius folia fugant
venenosa.

Alec. electio. Meliores carnium sunt ale
galinarum. Et ale anserum sunt bone di-
gestionis et nutritive. et non sunt leves. non
propter multitudinem motus et exercitii sui. Et
carum nutrimentum non multiplicatur non propter mul-
titudinem carnis que est in eis. Aperitio et bo-
nitas. Dicitur quod penne alarum alguanse.
miscentur cum equalitate sui de iusquiamo.
et aduruntur et teruntur. et ponuntur in pane si-
cut sal. resolvunt scrofulas in collo
absque ferro. et similiter quando pulverizantur super
panem et comeditur. Membra expulsionis. Dia-
tur quod panis factus cum eo quod dictum est solvit.

Acorus quod est. Est radix   valde.
plante que est sicut papirus. Et oritur plurimum eius
in locis aquosis. et in aquis. et super hanc ra-
dicem sunt noduli ad albedinem declinantes
in qua est odor horribilis. et parum boni odoris
et est calidus acutus. Galienus dixit quod non admi-
nistratur nisi radix eius. Et eius virtus est propinqua
virtuti aristologie. et yreos. Electio.
Melior ex eo est ille qui est spissior et mag-
is solidus. et dulcior. et melioris odoris. Na-
tura. Calidus est et siccus in primo secundi. et usque ad me-
dium. Operationes et proprietates. Est reso-
lutivus inflationis et ventositatum. Sub-
tiliativus. abstergit sine mordicatione.
apertivus. Et apud Galienum eius odor non est
non boni. et est secundum quod nos sentimus non boni.
Decoratio. Clarificat colorem. et confert
morfee et albaras. Instrumenta nutrimenti.
rum. Confert spasmo et contractioni lacertorum.
et decoctio eius est embrocata et bibita. Membra
capitis. Confert dolori dentis valde. et
constrictionem lingue. Membra oculi. Attenu-
at constitudinem cornee et confert albu-
ginem. et ponitur in utrisque succus eius. Membra
anelitus et pectoris. Eius decoctio est bona
dolori lateris et pectoris. Membra nutri-
menti. Confert dolori epatis frigido. et
confortat ipsum. et confert stomaco. et duritiei sple-
nis. immo extenuat splenem multum. et
mundificat stomacum. Membra expulsionis.
Confert dolori pungitivo ventris. et rup-
ture. Et eius decoctio valet ad dolorem
matricis. et provocat urinam et menstrua. et
confert distillationi urine secundum quod dixerunt
quidam. et in coitu augmentum efficit et exci-
tat desiderium ipsius et confert dolori intesti-
norum. et rasure eorum frigidis. Venena.
Confert punctture omnium venenosorum.
Permutatio. Loco eius ponitur in depellendis
ventositatibus et iuvamento quod facit epa-
ti equale pondus de cymino. cum tercio
ponderis sui de aristologia.

Argentum vivum quod est. Argentum vivum quod
est purgatum ex minera sua. et aliud ex-
trahitur a lapidibus minere sue cum igne.
sicut extrahuntur aurum et argentum. Lapis vero
minere ipsius cum est purus et non permiscentur ei ter-
ra. et lapides. habet colorem uzifur. immo
uzifur habet colorem eius. et non consequitur eum. Et
ba. quidem et alii existimaverunt quod ipsum sit arte
factum sicut litargirum. quoniam est extractum cum
igne. Et quoniam substantia eius est similis substantie uzifur.
existimaverunt itaque quod ipsum non sit nisi ex uzifur.
in vase linito luto. et accenditur ignis super
ipsum. et sublimatur. Et non est ita. Immo fit ex
eo cum sulphure. deinde possibile est ut extrahatur
ex eo. sicut extrahitur ex uzifur minerali.
quod est ex substantia argenti vivi. Natura. Est fri-
gidum et humidum in secundo. Operationes et proprieta-
tes. Sublimatum est strepticum. Decoratio.
De ex eo extinctum est medicamen pediculorum
et lendinum. cum oleo rosato. Vulnera
et ulcera. Extinctum valet scabiei cum oleo
rosato. aut cum medicaminis scabiei. et ul-
ceribus malis. Instrumenta nutrimentorum.
Eius vapor facit accidere paralisim. et tremorem.
et necat membra. Membra capitis. Fumus
eius destruit auditum. fumus eius facit fetorem
oris eius cum transit per ipsum. Membra oculi.
Fumus eius destruit visum. Membra expul-
sionis. Dixit paulus. ex his qui fuerunt
qui biberunt extinctum myleon. Venena. Ar-
gentum vivum sublimatum est et interficit propter
vehementem inmasionem. et eius cura fortis
est bibere lac et vomere. Et galienus
dixit quod est quod non expertus est in ipso. Et dicitur

ꝗ. venerea l'afrodisia l'pig apii

ꝗ. anapum

quod quando extinctum interficit gravitate sua. Ipsum est corrodit quod est obviat gravitate sua. Hoc autem ubi non est comprehensum. Et ipsum interficit mures. et ex fumo eius fugiunt animalia venenosa et serpentes.

[margin: .f. atramentum]

Atramentum quid est. Differentia inter atramentum album et rubeum et citrinum et viride et inter calcatar et calcadis et calcathum et alsurie est quod atramenta sunt similia recipientes solutionem propter lapides non suscipientibus solutionem. Et ista sunt ipsa met similia recipientes solutionem quando iam fuerint liquefacta et congelaverunt se. Alcocatar vero est citrinum et alcacadis est album et alcatum est viride et assurie est rubeum. Et omnia hec solvuntur in aqua et decoquuntur preter assurie. Ipsum enim est vehementis corporeitatis et congelationis. Et viride est vehementius huius congelationis quam citrinum et vehementiores habet tunicas. Et omne quod atramentum in natura est simile vitriolo. Color cuius similatur rubeo vero iam permixtum est ad intellectum quod atramentum rubeum generatur ex colcothar et in super colcothar una vice coopertum atramento rubeo pulverizato. Et simile est consideratio. **Electio.** Viride egyptium est fortius quam alkabrusi. Sed in egritudinibus oculi alkobrusi est fortior. Et non adustum est forti. Et adustum est subtile. Et subtiliora eis sunt alkadis et viride et equalius eorum est alcocothar. Et crossius eorum est assurie et propter hoc non resolvitur in aqua. Et ut quod atramenta in quibus sunt splendores auri propinque est virtuti alcocothar. Et melius alcocotar est in quo velociter frangitur et est mundum non antiquum. Et atramento vero quod in encausto ponitur quod nominatur sutura melius est durum habens colorem aureum cum splendore et ut eius est sicut alcocotar. Et melius assurie quod affertur de egypto et frangitur a nigredine et est habens venas plurimas mundi gustus stipticum. Et similiter eius odoratur. **Natura.** Est calidum et siccum in tertio. **Operationes et proprietates.** Omnia sunt adurentia sistentia provenire crustam stipticam. Atramentum vero rubeum minus est mordicativum quam alcocothar et atramentum stipticum est omnium et alcocothar est equalis stipticitatis. **Apostemata et bothor.** Alcocothar prohibet erisipilam et apostemata ambulativa. **Vulnera et ulcera.** Omnia conferunt scabiei humide et sahafati. Et ex colcothar quod et ex aliis quinque fiunt liniamenta et ponuntur in fistulis et extirpant venenositatem. **Instrumenta nutrimenti.** Assurie clisterizatur cum vino confert sciatice. **Membra capitis.** Sufflatur in naribus propter fluxum sanguinis narium et precipue alcocothar et conferunt omnia herpeti estiomeno et apostematibus malis in gingivis. Et quando liniamentum cum melle involvitur involvitur in ipso et ponitur in aure confert ulceribus auris et saniei in ipsa. Et similiter quando cum sufflatorio in ipsam ei insufflatur et prohibet corrosionem dentium. Rubeum vero cognitum assurie confirmat dentes et molares motos. Et atramentum adustum quando coniungitur hermodactilis et ponitur sub lingua confert ranule et cerotum factum ex eo et precipue ex rubeo confert herpeti estiomeno in ore et nare et ulceribus eorum. **Membra oculi.** Alcocotar precipue et reliqua corum conferunt duritiei palpebrarum et asperitati eorum. **Membra anhelitus et pectoris.** Desiccat pulmonem ita quod fortasse interficiat. **Venena.** In ipso est ut venenosa desiccans pulmonem ita quod fortasse interficiat.

[margin: .f. auripigmentum]

Arsenicum quid est. Aliud est album et aliud est citrinum et aliud est rubeum. **Electio.** Melius ex rubeo est rubeum imbibitum rubedine habens albitatem quod est apertum tenerum et suo odore similatur odori sulphuris. Et melius ex citrino est quod est pulveri [illegible] armenum aureum laminosum subtile. Ipsum est talk citrinum. **Natura.** Calidum est in tertio siccum in secundo. **Operationes et proprietates.** Omnia sunt putrefactiva mordicativa quod ex eo rubeum est melius quam alcacadicon. **Decoratio.** Abradit pilos et gumma est pini convenit alopicie. **Vulnera et ulcera.** Fit ex eo emplastrum cum adipe super ulcera et vulnera. **Apostemata et bothor.** Cum adipe et oleo convenit scabiei et sahaphat humide et putredini et abstergit et adurit cutem et permiscetur cum mirra ad pediculos et vestigia sanguinis et cum pice vestigiis unguium. Et quando inungitur cum oleo ad pediculos. **Membra capitis.** Cerotum factum ex eo confert et precipue ex rubeo herpeti estiomeno in ore et aure et ulceribus eorum. **Membra anhelitus et pectoris.** Datur ad potandum inflatis cum aumeli et ydromelle et assumitur cum gumma pini ad tussim antiquam et sputo saniei et sanguinis. Et quando ponitur in pillulis quod sit

ad asma. **Membra expulsionis.** Confricatur cum oleo rosato ad bothor et morroydas in ano. **Venena.** Et ex eo sublimatum est interficiens, et album ex eo interficit.

Aristologia quid est. Inquid Diascorides: ex ea quedam est longa et quedam est rotunda, et que est similis palmiti vitis. Rotunda que dicitur femina, et est ex longa et rotunda, et est femina. Et sunt similia folia foliis planarum(?) que dicitur kisses(?), que est maneries volubilis. Et est boni odoris cum acuitate ad rotunditatem declinans, teneram(?) habens ramos plurimos ex una radice longos. Et inter florem eius est quedam rubeum fetidi odoris, pileate habens formam. Longe vero et est masculus. Folia sunt longiora, et unusquisque tursius habet quantitatem palmi, purpureum habens florem fetidi odoris, super quem apparet quedam simile flori pini. Et radix eius in longitudine eius unius palmi et grossitudinem digiti habens. Et eius que est vitis palmiti est similis longe. Tursi sunt parvi, et folia sunt sicut folia sepi minoris(?), et eius flos est sicut flos rute. Et ipsius radix est superflue magnitudinis, corticem habens grossum, quem venditores medicinarum utuntur in creatione oleorum. **Natura.** Omnes species sunt calide ad tertium, provenientes sicce in initio. **Operationes et proprietates.** Est abstersiva, aperitiva, subtiliativa, attenuativa. Attractiva extrahit spinas et surculos. Et longa est dignior in nascentiis et ulceribus, quoniam est magis abstersiva et calidior, sed in reliquis operationibus rotunda, quoniam est fortioris abstersionis et aperitionis et subtiliationis. Et vero longe est similis circa rotundam in calefactione, immo forsitan superfluit ei, non in subtiliatione. Rotunda est et subtilior, et propter hoc sedat dolores et ventositatum fortium. Et tertia est debilior eis. **In decoratione.** Confert morfee et abstergit dentes et confert sordibus eorum, et precipue rotunda, et clarificat colorem. **Vulnera et ulcera.** Et mundificativa ulcerum sordidorum et malignorum et excoriationi(?), et generat carnem, precipue longa, et prohibet fraudem(?) ulcerum putridorum et profundorum, et quando est cum yreos replet ea carne. **Instrumenta iuncturarum.** Confert contractioni lacertorum, et est conveniens epythimia super podagram, et precipue rotunda. Et ipsi qui bibunt habentes podagram iuvantur ab ea. **Membra capitis.** Mundificat sordes auris et confortat auditum quando ponitur in ipsa cum melle, et prohibet sanguinem si gingive incantur(?). Et quando administratur cum pipere mundificat superfluitates cerebri, et ipsa confert epilepsie et constringit gingivam(?). **Membra anhelitus et pectoris.** Est bona asmati, et precipue rotunda, et mundificat pectus et pulmonem, et confert dolori lateris bibita cum aqua. Et rotunda in omnibus illis est fortior. **Membra nutrimenti.** Bona est singultui et similiter splene cum oximelle. Et quando linitur super splenem cum aceto, confert valde. Et rotunda in omnibus aliis est fortior. **Membra expulsionis.** Confricatur ex ea cum ... et bibitur solvendo efficiat(?) flaticos et colicos, et confert stomacho(?). Et quando bibitur longa et rotunda cum myrra et pipere purgant superfluitates matricis parturientium, et provocat menstrua et extrahit fetum. **Febres.** Est bona rigori. **Venena.** Confert puncture scorpionis, et precipue longa. Quedam autem dixerunt cum ex longa bibuntur due ʒ. cum vino, aut fit ex ea emplastrum, confert puncture animalium venenosorum et venenis. **Venena.** Loco rotunde ponitur pondus equale ... et medietas sui de ...

Alchanna quid est. Nota est. **Natura.** ... Alchanna frigida est in primo, sicca in secundo. **Operationes et proprietates.** In ipsa est resolutio et stipticitas et exsiccatio sine nocumento, et resolutiva et ... et aperitiva orificiorum venarum. Et eius oleum habet virtutem calefactivam et lenitivam. **Apostemata et ...** Et decoctio confert apostematibus calidis et flegmaticis propter suam exsiccationem, et apostematibus gingivarum. **Vulnera et ulcera.** Et decoctio confert adustioni ignis embrocata, et dicitur quod efficit in vulneribus operationem sanguinis draconis, et super fracturam ossium sola cum cerotro. **Instrumenta iuncturarum.** Et superpositum confert doloribus nervorum, et ingreditur in emplastris palisis(?) et tetani. Et ipsius oleum resolvit lassitudinem et lenit nervos, et confert fracture ossium. **Membra capitis.** Linitur cum aceto super caput vel frontem ad soda ... et confert ulceribus oris. **Membra anhelitus et pectoris.** Conveniens est pleuresi et ingreditur in emplastris ... **Membra expulsionis.** Conveniens est doloribus matricis.

Amomum quid est. Est arbor sicut botrus ligni, sicut retemuolui(?). Et habet florem similem ematiti in colore, et eius folia sunt sicut folia vitis albe, quorum color est sicut auri(?), et color ligni eius est sicut ... boni odoris, et est species viridis et grossa, nascens in

Alchanna est ... tingit capillos ...

locis hu͞idis. 7 ei color ē sic̄ color rute.
Et sp̄es egyptiaca ē q̄ n̄ ē lōga. m̄ lata.
neq; debil'. nec g̃uis. ad strangul'alu᷑ imo
uiuc. 7 odor ei' exulat sup̄ t̄sitū uiue. **E-**
lectio. Melior ē plimū aureū. vero ā ar
menū. amarū. boi odoris. Et scd̄m q̄ h̄t
uide ligniū ē malū. debil' odoris. nascēs
in locis hu͞ec̄factis 7 petris. Et illo me
li' ē eiu᷑ ī q' ē vectis declinās ad albedi
nē 7 rubedinē. 7 spissū. planū exterū
absq; tortuositate solidū. Mordicatiuū.
acutū. puluerizabile ū alienet. Et eli
gat' ī cui' ūgulta sūt ex radice una. 7
ne sit adulteratū. Inq̄d diascorides. ex eo
meli' albū. aut ad rubedinē declinat'
plenū semine sic̄ boni. g̃uis odoris.
absq; fetore. uni' coloris. n̄ diuisū. 7
mordicās linguā. in q̄ n̄ ē ɔtritio. **Na.**
Calidū ē 7 siccū in scd̄o. **Opationes. 7 p-**
prietates. Subtiliat 7 maturat. 7 in
ip̄o ē stipticatas. 7 ūt. q̄ē sic̄ ūt acori.
imo ē uehem̄tioris digestiōis 7 matu
rationis. Sz acorus ē uehem̄ti' exsicca
tiuus q̄ ip̄z. **Apata 7 lothor.** Maturat
ap̄ata calida. **Instrum̄ta iūcturarum.**
Ei' decoctio bibit' ad podagrā. 7 sedit'
in illo 7 ad illud. **Mēbra capitis.** Gra
uat capud. 7 fac̄ soda. 7 facit sopnū.
Et q̄dā dixerit q' q̄n excolunt' frons
remouet soda. Et ē ex inebriātib; 7 dor
mire facientib;. **Mēbra oculi.** fit ēbro
ca ex decoctiōe ei' obtalmie calide. **Mem-**
bra pectoris. Cōfert pleuresi frigide.
Mēbra nutrim̄ti. Apit opilatiōes epati.
7 bibit' ei' decoctio ad egritudiēs epaticas.
7 ē plime digōis q̄ acorus. **Mēbra ex-**
pulsionis. facit uriās prouocatiōē. et
ɔfert doloribz matricī. 7 iuuat impessa
rius matris. 7 sedet' ī decoctiōe ei' ad dolo
rē renū. 7 bibit' ex eo ad dolores mat'
cis oēs. **Venena.** Emplastr' factū ex ea cū
bethurog. ualet puncture scorpionis.

[margin: .i. gumma q̄d dr̄ asa fetida]

Asa q̄d ē. Duarū ē sp̄ez. q̄rū una ē fe
tida. 7 altā odorifera ū forte h̄ns odorē.
s; calidior ea; ē fetida. 7 ē herba uehe
m̄tis igitatis in se tota. Et plimū q̄d
hui' sp̄ei. ē anecese 7 ē gūma almarōt.
Natura. Est calid; in p̄o q̄ti. sicca in
scd̄o. **Opationes 7 p̄prietates.** Dissipat
uetositates 7 effugat eas p̄ sua reso
lutiōē. 7 ē cū h inflatiua incid' 7 re
soluit sanguiē ɔgelatū inuentre.
Decoratio. Cōfert alopitie illinita cū

aceto 7 pipe. 7 q̄n amministrat' in cibaria
facit bonū colorē. 7 abscidit uerucas q̄
sūt ut clau. **Apata 7 lothor.** Cū incidū
ē recte ap̄ata fraudulēta mordicātia m̄
broꝝ. 7 ponit' asa sup ea ɔfert. Et ē boni
in cura dulelet apparentiū 7 occultarū.
Vulnera 7 ulcera. Cōfert ipetigini. **Instr'-**
m̄ta iūcturarū. Q̄n bibit' cū aq̄ g̃uato
rū ɔfert ɔtraci lacertoꝝ. 7 ɔfert dolorib'
iūroꝝ. sic̄ tetano 7 palisi. Si p̄miscea'
ex ea anulus. p̄miscea' scd̄i q' d' cū cera.
7 deglutiat'. aut si bibat' cū uino 7 pipe
7 ruta. **Mēbra capitis.** Implent' ea mol
le mote. 7 p̄miscet' cū thure. 7 ponit' sup
dentē. Et effic̄ opatiōē poonie in epile
sia. Et cū ex ea fit gargarisim' eradicat
sanguisugā gutturi annexā. **Mēbra o-**
culi. Et boū ī inutio aq̄ alcofol facto ex
ea cū melle. **Mēbra pectoris 7 anelit'.**
Cū dissoluit' in aq̄ 7 fit ex ea gargaris
m' 7 sorbet'. clarificit uocē statī. 7 ɔfert
asp̄itati gutturis antiq;. 7 si sorbeat' cū
ouis. ɔfert tussi antiq; 7 pleuresi frigi
de. 7 effic̄ opatiōē fenū greci in ap̄ate
uuule. **Mēbra nutrim̄ti.** Si amministret'
cū ficubz siccis ɔfert ycteriae. Et ip̄a q̄
dē ē ex eis q̄ nocēt stō 7 epati. **Mēbra**
expulsiōis. Cōfert emoroidibz 7 incō
itu fortitudinē p̄bet. 7 prouocat mēstrua
7 urinā. 7 ɔfert dolori uentris pūgitiuo.
7 ulceribz intestinoꝝ. Gal'. q̄d' extima
uit in ip̄a eē uirtutē solutiuā paruā pi
cū stipticatate sua. si sanū ē ap̄ oēs q' ip̄a
ɔfert colori antiq; frigide. **Febres.** Est
boa febri q̄rtane. **Venena.** Ponit' sup mor
sū canis rabiosi 7 iumū uenenosoꝝ 7
p̄pe scorpionis 7 tuetelle. Et ɔfert oībz
illis ul' bibita. 7 liniita cū oleo 7 expellit
nocumētū sagitte uenenose. **Permuta-**
tio. Loco fetide eq̄le pond' ip̄i d' odori
fera. 7 pondus 7 semis de serapino. 7
tantū de marob. 7 medietas ponderis
eius de gūma rute.

[margin: .i. acetosa siluestris]

Acetosa q̄d ē. Alia domestica 7 alia est
siluestris. 7 siluestris q̄d' d' sicla silue
stris. 7 n̄ ē in siluī sic̄ dicit' acetositas.
imo forsitā ē in q̄dā ex ea acetositas.
Et siluestris ē fortior in oīb'. **Natura.**
frigida ē 7 sicca in scd̄o. 7 ei' semī frigidū
ē in p̄mo. siccū in scd̄o. **Opationes 7**
p̄prietates. In ip̄a ē stipticitas. Et insipido
inerē resolutio parua. Et acetosū est
magis stipticū. Et illa q̄ n̄ ē uehem̄ti'

[margin: .lacrosa .i. lbera siluestris / i. ... lapacium]

rubedinis plus nutrit. Et hoc quod est silvestre est dulce. Et omnis super colam. et eius humor est laudabilis. Decoratio. Radix eius cum aceto confert scabiei ulcerose et excoriationi unguis. Et quando coquitur cum vino confert emplastrum eius albaras et impetigini. etc. Apostemata et botor. Et ex ea fit emplastrum scrofulis ita quod dicatur si radix suspendatur in collo hominis scrofulas iuvat ea. Vulnera et ulcera. Eius radix cum aceto confert scabiei ulcerose et impetigini. Et eius decoctio cum aqua calida pruritui. Et similiter in [illegible] balneo est ultima. Membra capitis. Colluitur os cum succo eius ad dentem dolorosum. et similiter cum decoctione eius in vino. Et confert apostematibus que sunt sub auribus. Membra nutrimenti. Confert hyctericie [illegible] cum vino. et sedat nausiam. Et comeditur propter desiderium luti. Membra expulsionis. Ipsum et semen eius stringit. et [illegible] eius quod ex ea magna est. Et de quo quod in eius foliis est levitas quedam. et in semine eius constrictio. et apparet quod et in semine acetoso non fixo est lubricatas et lenificatio. Et radix eius [illegible] confert fluxum matricis. et frangit lapidem in renibus quando bibitur in vino. Et viscositas que est in ipsa confert rasure intestinorum. que accidit ex siccitate superfluitatis. ipsa est cum [illegible] confert rasure quod lubrificat. Venena. Confert puncture scorpionis. et precipue silvestris. Et si administretur semen eius ante puncturam scorpionis non nocebit ei punctura.

Asinus quod est decoratio. Cinis carnis asini. et epatis eius cum oleo valet super posita fissuris quod frigoris. Apostemata et botor. Cinis epatis asini cum oleo super scrofulas valet. Vulnera et ulcera. Sanat lepram. Instrumenta nutrimenti. [illegible] ex siccitate [illegible] carnis eius. et caro eius et est [illegible]. Membra capitis. Epar eius assatum et ieiuno comestum confert epilepsie. Et similiter eius ungula adusta. et fit eius potio omni die duo cochlearia. Membra expulsionis. Dicitur quod eius urina valet dolori renum. Et urina confert silvestris frangit lapidem in vesica. secundum quod dicit galienus.

Apium quod est. Et aliud est montanum. et aliud est silvestre. et aliud domesticum. et aliud est quod oritur in aqua maius domestico. cuius virtus est sicut virtus domestici. Et eius est species alia que nominatur smirnion maius domestico. [illegible] ad albedinem declinans. Et diversificatur in regionibus. Et eius aliud est romanum. et aliud est aliud. Et melius est montanum petroselinum. immo est petrosum. Electio. Fortius est romanum montanum. Natura. Est in primo calidus. et in secundo siccitatis. Ruffus vero dicit quod domesticum est humidum vel radix eius sicca [illegible] convenientia. Opiniones et proprietates. Est resolutivum inflationis. aperitivum opilationis. faciens sudare sedativum dolorum. Et silvestre est ulcerativum [illegible]. Et quod ex eo [illegible] est magis conveniens calefactus. Decoratio. Silvestre confert alopicie et fissuris unguis. et verrucas et fissuris frigoris. Et domesticum odorem oris efficit bonum valde. Apostemata et botor. Resolvit flegmatica in principio. et dura et calida precipue quod nominatur smirnion. Vulnera et ulcera. Silvestre ulcerat quando ex eo fit emplastrum. et similiter confert scabiei et impetigini. et vulneribus. usque ad sigillationem precipue smirnion. Instrumenta nutrimenti. Smirnion. Convenientes sunt omnes partes eius sciatice. Membra capitis. Est malum epilepsie. excitatis epilepsiam epilenticorum. Et dicitur quod si suspendatur radix eius in collo confert dolori dentis. verumtamen frangit ipsum. Membra oculi. Apium domesticum ingreditur in emplastris dolorum oculi. Membra anelitus et pectoris. Confert tussi et precipue smirnion. et similiter asmati. et strictture anelitus et difficultati ipsius. Et apium quod est ex emplastris apostemati mamille calidorum. Membra nutrimenti. Confert epati et spleni. et movet eructuationem propter resolutionem suam. et non est velocis digestionis et descensionis. Et in semine quod est apii est aliquid quod faciat nausiam et vomitum non assequitur. Et quidam dixerunt quod omnes species eius conferunt stomacho. Et ruffus inquid non. immo quoniam attrahit ad ipsum humiditates malas acutas. Et crudum de eo in stomacho plus gravat. et facit nausiam. verumtamen stomacho romanum melius est. Et galienus quod dicit quod ipsum est ex eis que convenientes est comedere cum lactuca. Ipsum est temperat frigiditatem lactuce. Et conveniens est ut sit acceptio eius post cibum. Et semen eius confert ydropisi et mundificat epar. et calefaciat ipsum. Membra expulsionis. Provocat urinam et menstrua. et purgat renes. et vesicam. et matricem. Et omnes species eius et partes eius conferunt. Et semen et folia eius no-

solvuntur. Et in radice eius est solutio. Et vi nocumentum frangit lapidem. Et apium quidem confert difficultati urine, et exhibit secundinam per siniuron. et replet humiditate ac matricem. Cum in consuetudine est eius comestio. quidam autem dixerunt apium excitat coitum. ita dixerunt. et ut ablactantes prohibeantur ab acceptione eius. ut non corrumpatur lac eius propter desiderium coitus excitationem. Et romanum quidem est bonum colon et vesice et renibus. **Venena.** Et decoctione cum lentibus fit vomitus post potum venenum. et siniuron est exe[?] magis conveniens. Et cum scorpio pungit comedentem ipsum fortior fit res per illud.

A[ur]icul[?] quid est. Virtus eius est sicut virtus eius quo adheret auri. et debilior parum. **Natura.** Est calidum in secundo. sicut in tertio. **Operationes et proprietates.** In eo est virtus eradicativa. putrefactiva. et abstersio cum est cum acuitate et stipticitate pauca. Et in ipso est adustio et ulceratio. **Decoratio.** Deleat verrucas. **Membra oculi.** Bonos efficit colores. pilos palpebrarum et prolongat eos. Et est ultimum sicut dicitur in illo propter proprietatem que est in ipso. et dicitur propterea quod ipse curat humores malos prohibentes ortum pilos bene. **Membra pectoris et anhelitus.** Confert asmati. **Membra expulsionis.** Provocat menstrua sufficienter bibitum et in matrice suppositum. et solet educere melancoliam. et quoque sanguinem est commixtum in quo est grossitudo. et confert dolori renum. Et eius potio est usque ad quatuor karmet et usque ad duas. et permixtum medicamentis.

[in margin: in alio 3 una]

Amigdale quid sunt. Note sunt. Et earum unctuositas minor est unctuositate nucis cum tamen in eis sunt unctuositas plurima. cum masticantur. Nux vero velocioris est digestionis quam ipse. et velocioris conversionis ad coleram. Et gumma quidem eius que est dulcis. est secundum quod quidam existimant propria dispositionibus gummi arabici. **Natura.** Que dulcis est equalis est in eis. ad humiditatem parum declinans. Et amara est sicca in secundo. **Operationes et proprietates.** Gumma amigdale amare constringit et calefacit. Et in omnibus speciebus amigdale est mundificatio. et abstersio. et apertio. Si dulcis est plurimum debilior quam amara in operatione sua. quoniam est subtiliativa. abstersiva. et est parvis inflativa. Et dicitur quod in ipsa omnino non est stipticitas. et eius nutrimentum est parum. Proprietates amare sunt. quod ipsi non stringit omnino. Et quod ipsa interficit vulpem.

[in margin: in alio ad masticandum]

[in margin: No.]

et amara est medicina absque nutrimento. dulcis vero bonum prebet nutrimentum sed parum. Et oleum quidem amigdale. levius est cum ipsi. **Decoratio.** Amara confert posita super pannum. et lentigines. et cicatrices. et percussiones. et aplanat contractiones faciei. et cum radix amare coquitur. et linitur super pannum est medicina fortis. Et comedere amigdalas dulces impinguat. **Apostemata et bothor.** Amara cum vino est bona ascare[?]. **Vulnera et ulcera.** Liniuntur cum melle super ambulativa. et formica. et cum aceto et vino super impetiginem. et amara est magis ultima in omnibus illis. **Membra capitis.** Sunt valde bone dolori auris et sonitui in ea. et precipue oleum amare. et contra cum sua dispositione. Et caput abluitur cum eis et cum vino. purgatur humiditate. et furfures. et faciunt somnum. Et cum amigdale amare bibuntur ante vinum. prohibent ebrietatem. et precipue quinquaginta numero. Et radix quidem amigdalarum amararum quando optime teritur et permiscetur cum aceto. et oleo rosato. et fit inde emplastrum fronti confert sode. Et similiter oleum amigdalarum amararum confert ei. **Membra oculi.** Confortat visum. **Membra anhelitus et pectoris.** Amigdale amare cum amilo tritici. sunt bone sputo sanguinis. et confert tussi antique. et asmati. et pleuresi. et precipue oleum dulcium amigdalarum. Et sauich de amigdale confert tussi. et sputo sanguinis. **Membra nutrimenti.** Aperiunt opilationes epatis. et splenis. et precipue amare. ipse vero quia aperiunt opilationes accidentes in extremitatibus venarum. Et cum comeduntur recentes cum corticibus suis. mundificant humectationem stomaci. et sunt difficilis digestionis. et boni humoris. et parvi nutrimenti. Et quando comeduntur cum zuccaro descendunt velociter. et earum sauich que est commovens coleram sua dulcedine. **Membra expulsionis.** Que amare sunt. aperiunt opilationes renum. Et oleum amararum mundificat renes et vesicam. et frangit lapidem. et precipue cum ytro bibitum. Et quando confert facto emplastro cum oleo rosato et aceto. et confert doloribus matricis et apostematibus eius calidis. et duritiebus eius. et prefocationi ipsius. et difficultati urine. et dolori renum. Et supponitur et provocat menstrua. Et dulces conferunt colice propter suam abstersionem. Et amare sunt magis iuvative. et earum levius corpus est oleum earum. **Venena.** Confert morsui canis rabiosi.

[in margin: al' sabaphar]

[in margin: Ad prohibendum ebrietatem. Sampsio[?] post tres quinque sufficit. — vel comedunt in ieiunio]

Aqua. Electio. Aquas bonas et lau
dabiles iam diximus in primo libro. Illic igitur sci
antur. Male autem aque sunt stantes, et que sunt
in lacunis, et super quas dominatur sapor ex
traneus et odor extraneus, et in constate spis
se grauis ponderis, et que cito in lapidem
conuertuntur, et ille super quas natat musca
mala, et quarum superius congelatur res
extranea mala. Et scias quod inusitatis
nocumentis in aquis succurritur cum lacte et
uino grosso et amulo. Et melius est cum ui
no subtili odorifero, et antiquo, et cido, et
acetositatibus immaturis, et oleribus so
lutiuis, et cum prouocatiuis. Aquas uero
grossas et conturbatas rectificant subtiliatiua
sicut aleum et cepe et porri. Et bibere uinum
post eas remouet malitiam earum, et
propter prouocationem eius. Et aqua que est aspera non est
aut grossa aut acuta abstersiua. Et ideo
quoniam aqua aspera illa quae uehementer mundifi
cat illum qui ea abluitur. Amaram autem rec
tificat dulcia. Et aquam salsam recti
ficat celocitate siccitas et granum mirti.
Et poma quae dicuntur zarror et lutum calidum.
Et samech. Et aquas malas uniuersaliter
rectificat acetum. Natura. Aqua maris
est acuta calida. Aqua nitrosa est calefactiua
exsiccatiua. Aqua erea et ferrea confert in
sioribus. Operationes et proprietates. Aqua frigida
nocet habentibus opilationes; uerum ipsa con
fert habentibus raritatem et cursum, quemcumque
cursus sint, et ex quocumque membro fiunt, et eis
qui habent egritudines calidas; et confert et confortat omnes
uirtutes in operationibus suis, que sunt cum ca
liditate. Sed digestiua attenuatiua et retenti
ua et expulsiua. Decoratio. Aqua marina
confert salsuris accidentibus a frigore antequam
ulcerentur, et necat pediculos, et resoluit
sanguinem congelatum sub cute. Et aque
sulphuree sunt bone morfee et baras.
Apostemata et bothor. Aque sulphuree conferunt
apostematibus iuncturarum et dubelati et uerucis
pendentibus. Vulnera et ulcera. Aqua dul
cis ad bibendum est mala ulceribus propterea quod hu
mectat, et est diuersa ei quod conuenit regimini
ulcerum. Aque marine usus confert plu
rimum scabiei et impetigini. Et aque sulphu
ree et aluminose sunt bone scabiei et impetigini si in
eis fiat balneatio, et similiter salauphat.
Instrumenta iuncturarum. Aqua marina et similes
conferunt egritudinibus neruorum, et propter quod balnea
tio fit cum ea sicut tremori et paralisis et stupori
et similes. Et aque sulphuree et similes. Et
conferunt omnibus doloribus iuncturarum et neruorum
frigidis. Membra capitis. Epilentici iu
uantur ab aqua tepida, et leduntur ab aqua
calida. Vapor aque marine confert epilen
sie. Et aqua erea confert auri et oculi. Membra
oculi. Aqua aspalti est mala oculo. Membra
anhelitus et pectoris. Aqua frigida ualde
est mala pectori, quamuis aqua est nociua car
ni pulmonis propter humectationem quae est in ipsa,
cum ipsa indigeat exsiccatione. Aqua tepida
est bona apostematibus gutturis et uuule et pec
toris. Et aqua marina fit embroca apostemati
bus mamille. Aqua nitrosa quoniam confert pul
moni. Aqua aluminosa confert sputo
sanguinis. Aqua ferrea confert splenetico
stomacho, et aqua erea propria est illi. Membra nutri
menti. Aqua nitrosa quoniam confert propter ni
trositatem suam stomacho humido. Aqua alumino
sa confert uomitum et pluribus ipsis. Et similiter
aqua thermarum stiptice atque sulphuree
conferunt apostematibus splenis et doloribus eius,
et similiter epatis. Aqua frigida ualde no
cet propter habentibus opilationem. Aqua marina
et similes ualde sunt male. Vapor aque
marine confert ydropisi. Membra expul
sionis. Et aqua marina fit clistere ad
dolorem pungitiuum uentris, et quando bibitur
et soluit. Deinde post ipsam bibitur ius gallinacei
ne et sedat mordicatio eius. Aqua alumino
sa prohibet abortum et fluxum sanguinis men
struum. Aqua sulphuree conferunt doloribus
matricis. Aqua frigida ualde est mala coitui
et stringit uentrem, et sedat motum spermatis
et eius cursum. Aqua salsa soluit, deinde strin
git exsiccatione sua. Et omnes aque minera
les faciunt urine difficultatem, et pariendi
et menstruorum. Et plurimum earum soluit et ex
siccat. Et quedam earum sicut aluminosa strin
git, et quoniam faciunt euenire colicam etiam.
Aqua uero ferree et eree sunt bone renibus et
colice. Et aqua conturbata facit euenire la
pidem in renibus et uesica. Et aqua quae in qua
extinguitur ferrum confert sputo sanguinis.
Febres. Aqua sulphuree et lutose et turbide
faciunt acutas febres, et fetide et grosse fa
ciunt prouenire quartanas. Venena. Ad
morsum uipere sedetur in aqua marina et
iuuatur ab ea, et similiter fit in reliquis animalibus.

Milium quid est. Natura. In frumentosis
frigidum est et siccum in primo. Operationes et pro
prietates. In ipso sunt mundificatio et leni
ficatio. Et oportet quod accipiatur una pars amili
et coquatur cum triplo sui de aqua. Decoratio.

i. sicut frumentum.
nat' calidum.

Et est solis.

Cum aceto supposito panno delet ipsam. Vulnera et ulcera. Consolidat ulcera et sanat ea. Membra oculi. Prohibet cursum materierum ad oculum. Membra anelitus et pectoris. Lenit pectus et sorbitio facta ex eo prohibet fluxum a pectore. Membra expulsionis. Amilum solum et cum lenticulis stringit naturam. prohibet fluxum colere.

Ameos quid est. In ipso est amaritudo pauca et acuitas. Electio. Magis quod in ipso iuvativum est semen eius. Natura. Calidum est et siccum in tertio. Operationes et proprietates. Aperit opilationes. et in ipso est cum exsiccatione lenificatio. Decoratio. Et potatum et linitum cum eo fricatum convertit colorem ad citrinitatem. et ponitur in medicinis que sunt ad morsum ferarum. et alburas. et conficiatur cum melle. et ponitur ex eo emplastrum super occultationem sanguinis ubi est. Membra anelitus et pectoris. Confert lenitati pectoris. Membra nutrimenti. Confert madefactioni stomachi. et sedat nauseam stomachi. et sbu. siccitatem aere. et est bonum epati et stomacho frigidis. Membra expulsionis. Datur ad bibendum cum vino et provocat et commedit. et removet difficultatem urine. et expellit lapidem fractum et urinam solvit. mundificat renes. et vesicam. et confert ventositatibus. et dolori ventris pungitivo. Et suffumigatur cum eo matrix cum gummi mapini. et mundificat eam. Febres. Confert febribus antiquis. Venena. Decoctio ameos effunditur super morsicationem scorpionis et sedat. et ad puncturam animalium venenosorum.

Artanitha quid est. Illud quod de eo administratur est radix eius. et est buchor mariem. Et nos quidem iam in ipso locuti fuimus secundum verba diascoridis. quod habet capita sicut capita ciceris. et folia eius sunt sicut folia caulis. Et eius radix est nigra similis radici cepe. sed sub species que cognoscitur in nostro tempore. Planta quam nunc arthanita cogitatur est spine spisse breves. que habent radices quibus lana lavatur. Et proprietates quas narravimus sunt iste. Et videtur quod sit error translationis. Operationes et proprietates. Est mavium resolutivum. Instrumenta iuncturarum. Est bonum doloribus iuncturarum et utriusque anche. Membra capitis. Facit sternutationem et aperit opilationes narium. et opilationem collatorum. Membra nutrimenti. Confert singultui. Membra expulsionis. Fiat fetui. Venena. Et decoctio valet punctionis venenosis. Et similiter sirupus eius. Provocatio. Locatio eius ponitur in aborsum. et iuvamento quod efficiat in venenis. propter quod aquile de aristologia longa. et semen cum et mentastro.

Ambra quid est. Ambra quod extimo est manatio fontis in mari. Illud vero quod ponitur ultimum quod est de spuma maris. aut stercore animalis maris longinquum est. Electio. Melior est grisia. fortis asceleti. deinde varia per actiua. Et deterior est nigra mala. Et adulteratur cum gypso. et cera. et laudano. et almendeli. et est species nigra mala. multotiens assumitur eructare pisces que eam comedit et moritur. Natura. Est calida et sicca. et videtur quod sit caliditas eius in secundo. et siccitas eius in primo. Operationes et proprietates. Confert decrepitis subtilitate sue calefactionis. Decoratio. Et almendi est species que lotionis denigrat corpus et convenit ad consequendum propter declinationis. Membra capitis. Confert cerebro et sensibus. Membra anelitus et pectoris. Confert cordi.

Aranea aparata et lutelor. Tela eius stringit fluxum sanguinis quando ponitur super vulnera. Operationes et proprietates. Cum ponitur tela eius super ulcera prohibet ea aparari. et super vulnera. Membra capitis. Cum coquitur aranea grosse tele albe cum oleo rosato. et distillatur in aurem. sedat dolorem eius. Febres. Dixerunt quidam quod tela aranee quando miscetur quibusdam emplastris et ponitur super frontem et tempora. sanat febrem terzanam. Et extimaverunt quidam quod tela specierum cum tela est spissa alba quando stringitur in cute eius. et suspenditur super collum aut adiutorium. sanat febrem terzanam.

Argentum. Natura. Est infrigidativum et siccativum. Operationes et proprietates. Secoria eius est stiptica valde. et in ipsa attractio et exsiccatio. Et quando pulverizatur confricatio eius medicinis alius confert humiditatibus viscosis. Vulnera et ulcera. Est valde bonum scabiei et pruritui. Membra capitis. Confricatio eius confert fetori oris. cum pulverizatur per mixtionibus aliis. Membra anelitus et pectoris. Confricatio eius cum commixtionibus confert tremori cordis.

Aloes quid est. Est succus congelatus inter rubedinem et citrinitatem. Et eius aliud est succotrinum. et aliud est arabicum. et aliud est semenginum. Et dixerunt quidam quod planta eius est sicut planta enule. sed non est ita. Electio. Illud quod melius est succotrinum est. cuius aqua est sicut aqua. et odor eius est sicut murre splendidus ...

i. spuma ceti

non est species

gibilis. mundus agypso. Et arabicum
est mundum in albuitate et ponderositate et in
splendore. Et in secundo sunt ei est in quo duricies.
Et asemeiem est fetidi odoris cooperti
parue acuitatis cui non inest splendor.
Et cumque aloes antiquatur fit nigrior. **Na-
tura.** Est calidum usque ad tertium. siccum in secundo.
et dicitur quod est calidum et siccum in tertio. sed non est ita.
Operationes et proprietates. Virtus eius est stiptica.
exsiccatiua corporis. faciens sopnum.
Et indus quod est plurimum est lauatum. est eius
exsiccatiuus sine mordicatione. et in ipso
est stipticitatis parua. et de paucitate mor-
dicationis eius est. quod ipse non mordicat uul-
nera mala. **Decoratio.** Cum melle super
uestigia percussionis positum confert. et conso-
lidat panaricium ulceratum. Et cum uino
ponitur super capillos cadentes. et prohibet ca-
sum eorum. **Apostemata et bothor.** Confert apostematibus
ani et testiculorum. et precipue apostematibus latorum que
sunt ab utraque parte lingue. cum est cum melle
aut cum uino. **Vulnera et ulcera.** Et est
conueniens ulceribus difficilis consolidationis.
et precipue in ano et uirga. et naso. et ore. et fi-
stulis. **Instrumenta iuncturarum.** Confert
doloribus iuncturarum. **Membra capitis.** Et
mundificat superfluitates colericas que sunt
in capite. et quando linitur super frontem in soda
cum oleo rosato. confert sode et sanat eam.
et confert ulceribus nasi et oris. et est comme-
dianus conferentibus contusioni auris et na-
si. et apostematibus latorum que sunt in utraque parte
lingue linitur cum uino et melle. Et in
medicina antiqua aloes solet educere
nigram. et confert melancolie. et aloes quod est
purificatum acuit uisum et acuit stomachum. **Membra
oculi.** Confert ulceribus oculi et apostematibus eius.
et doloribus ipsius. et curat angulum lacrima-
lis. et exsiccat humiditatem eius. **Membra nutri-
menti.** Mundificat superfluitates co-
lericas et flaticas que sunt in stomacho. Et quando bi-
bitur ex eo duo coclearia cum aqua frigida
aut tepida. infrigidat apetitum salsum
et corruptum. et est conueniens ad ustionem et infla-
mationem factam in uiua ex caliditate
colere in stomacho. Et quando assumuntur de eo in
mane et sero pillule permixte cum rectifi-
cantibus ipsum. soluunt uentrem et non corrumpunt
pũt abũ. Et quoniam confert doloribus stomachi.
in die una. et aperit opilationes epatis.
Sed ipse ledit epar. et aufert hictericiam
soluendo ipsam. **Membra expulsionis.** Au-
reus et medium de eo. cum aqua calida soluunt.

colig

Et tres aurei mundificant complete. et
tempore duo aurei cum aqua mellis solent
adducere flegma et coleram. Et cum ponitur
in medicinis solutiuis expellit nocumentum
earum a stomacho. et ipse est conueniens soluentibus
alius stomachum. Et ille qui est ablutus debilioris
est solutionis. Sed est magis conferens stomacho. Et per-
mixtio ipsius cum melle minuit uirtutem eius
adeo ut forsitan non soluat attrahendo.
Sed extrahat quod ei obuiat. cum tamen uirtus eius quod
purum est non penetret ad illa que in corpore sunt
longinqua. immo non permisceat epar. Et quando
arabicus in potu sumitur. constringit et faciat
dolorem uentris pungitiuum. et soluit.
et remanet uirtus eius in tunicas eius stomachi die
uno et duobus. dare autem aloem in po-
tu in diebus frigoris est timorosum. quoniam
est solet educere sanguinem quodcumque sit alo-
es. et quamcumque aloes sit. Et quando ponitur
cum uino dulci super emoroydas eminen-
tes et scissuras in ano. et abscidit sanguinem
currentem ex eis. Et sanat apostemata ani et
uirge. linitur cum uino. **Venena.** Cum ad
potandum datur in diebus frigoris. timetur
quod faciat solere currere sanguinem. **Perun-
ctio.** Loco eius ponitur duplum ipsius delino.

Abrich aque quid est. Est medicina persica.
Membra capitis. Est bona seruationi
et rationi.

Asuid quid est. Est species nenufaris idem.
Natura. Dicitur filius mesirioh: est calidi
et sicci.

Arduid quid est. Est medicina
sicut cepe scissum.

Arundo quid est. Natura. Arundo est ue-
hementis infrigidationis. Et ramus eius
calidus. **Operationes et proprietates.** Iuuamentum
eius est abstersio pauca sine acuitate. et in
foliis ipsius etiam. **Decoratio.** Cortices
ipsius et radix eius conferunt alopitie. Et
cortices ipsius et radix. abstergunt sordes.
Et radix eius cum cepa siluestri. extrahit car-
nem infixam. **Apostemata et bothor.** Ponuntur fo-
lia eius humida super erisipilam. et conferunt.
Instrumenta iuncturarum. Sedat torsiones
neruorum. **Membra capitis.** Lanugo que est
flos eius quando cadit in aurem facit eue-
nire surditatem. quoniam inuiscatur et non egre-
ditur. **Membra expulsionis.** Prouocat urinam
et menstrua. **Venena.** Confert mor-
dicationi scorpionis.

Abrotanum quid est. Natura. Est calidum
in primo. siccum in secundo. **Operationes et proprietates.**

Arundo .i. canna

Abrotanum ... capitula

Est sbtale amaru. et in ipso sunt acuitas et sbtiliatio. Inquid galienus flos eius habet magis ad finem deveniens quam absinthium et in ipso est apertio. **Decoratio.** Illud quod est adustum confert alopicie. pr cum alchetra. aut oleo de rafano. Et abrotanum quidem confert ad hoc ut nascatur barba que est tarde nativitatis. quando decoquitur cum quibusdam oleis propter suam aperitionem. et constringit sanguinem gingive. **Apostemata et bothor.** Resolvit apostemata flegmatica. Et quando coquitur cum citoniis. confert apostematibus difficilis resolutionis. **Vulnera et ulcera.** Non est conveniens recentibus vulneribus. immo mordicat eas. **Instrumenta iuncturarum.** Et decoctio confert contusioni lacertorum et sciatice antique difficili. **Membra capitis.** Quando coquitur cum oleo. calefacit caput. et removet frigiditatem eius. **Membra anelitus et pectoris.** Et decoctio confert difficultati anelitus dilationis. et quod de eo melius est. est decoctio eius que est in ipso supra. **Membra nutrimenti.** Quando decoquitur cum oleo. calefacit stomachum. et removet frigiditatem eius. **Membra expulsionis.** Provocat menstrua et extrahit fetum. et frangit lapidem vesice. et renum. Et oleum eius calefactum confert coartationi matricis. et difficultati urine. **Febres.** Confert rigori. quando comprehenditur ex eo cum oleo fit unctio. **Venena.** Quando bibitur cum vino. confert venenis. Et quando sternitur interficit animalia venenosa. immo fugat animalia venenosa.

Arbor mane quid est. Est bucho manem. Et iam dictum est de ea. et est tamen specierum. et est una species eius sine fructu. et duae cum fructu. **Membra capitis.** Confert coryze frigide. **Membra oculi.** Confert descensui aque in oculum.

Alumen quid est. Inquid diascorides. species aluminis sunt plurime. sed ille qui est in cura medicine ingrediuntur sunt tres. scissum et humidum. et rotundum. Scissum vero est aliamenti. et est album ad citrinitatem declinans. et stipticitas in quo est acetositas. Et est quod fit flos aluminis. Et invenitur species petrosa in qua non est stipticitas apud gustum. Et ipsum quidem non est de genere aluminis. **Natura.** Est calidum et siccum ad tertium. **Operationes et proprietates.** In ipso est prohibitio et exsiccatio. et prohibet fluxum omnis sanguinis. et prohibet cursum superfluitatum et effusionem earum. et eius stipticitas maior est stipticitate bedeguar. et post corrosivas et tradias eius. Et similiter est forti omni re eius. **Decoratio.** Cum aqua interficit alcarad et pediculos. et fetorem oris. **Vulnera et ulcera.** Cum fecit unum tandundem aluminis. desiccat ulcera difficilia. et herpetem estiomenum. Et similiter postquam fuit de sal gemma. corrosio ad ustionem ignis. **Membra capitis.** Et decoctio confert quando ex eo colluitur os dolori dentium.

Adeps. **Natura.** Est calefactio et inter secundum et tertium. et eius exsiccatio inter primum et secundum. Et quando aduritur. fit eius exsiccatio in secundo. **Operationes et proprietates.** Est maturativum humorum frigidorum. et sedativum dolorum. et carminativum ventositatum. et similiter eius oleum. Et in ipso est lenificatio ultima. Et eius complexio. et est propinquus maturitati apertio. Et quod siccum est. vehementioris est resolutionis. **Apostemata et bothor.** Est maturativum apostematum. **Vulnera et ulcera.** Et cum confert ulceribus tremulis. **Membra iuncturarum.** Et oleum confert doloribus iuncturarum et similium. **Membra capitis.** Fiat sopnum et post eius oleum et eius succus. confert dolori auris melancolico. et exsiccat humiditatem auris. **Membra oculi.** Assiduatio comestionis eius debilitat visum. **Membra anelitus et pectoris.** Anetum et semen eius lac habundare faciunt. et post in sorbitionibus lenibus quod multiplicat lac. **Membra nutrimenti.** Confert singultui repletionis stomachi. et natationem cibi in stomacho. Inquid Galienus et nocet stomacho. Et in semine eius est nocumentum. **Membra expulsionis.** Confert dolori ventris pungitivo. et infrescat spinam quando fit clistere ex eo. aut sedet in ipso. Et semen eius abscidit emoroidas earum. Et eius cinis est bonus. iungere. et testiculis.

Adeps. **Natura.** Adeps anatis est calidior et siccior. deinde adeps castrati. Et adeps castrati decrepiti est lenior. **Operationes et proprietates.** Adeps anatis est sbtilis valde. et calidior adipe galline. Et adeps galli. et adeps galli antiqui. sunt vehementis calefactionis. Et adeps vacce. est media inter adipem leoninam et caprinam. Et adeps adip est sbtilis. et adeps masculi in omnibus eis est fortior. Et adeps decrepiti est lenior. Et adeps caprina est magis stiptica omnibus. Et adeps humana est vehementioris resolutionis. **Decoratio.** Adeps ursi et adeps anseris. conferunt alopicie. Et adeps asini valet valde ad vestigia cutis. Et adeps anseris

Arbor mane / arbor mane [illegible] / [illegible] mane / [illegible]

Alumen tamen i. [illegible] / alumen rotundum i. [illegible]

Hic loquitur auctor de pinguedine.

i. lupus

ualet ad scissuras faciei et labii. Apata et bothor. Adeps porci ualet ad apata.
et adeps leonis. resoluit durities apo-
stematum. Vulnera et ulcera. Adeps porcina
ualet ad adustionem ignis. Mebra capitis.
Adeps anseris. sedat dolorem auris. Et
similiter adeps uulpis. ipsum enim est iuuatiuum ad
illud ualde. Adeps galline confert aspe-
ritati lingue. Mebra oculi. Adeps piscis
confert aquam oculi. et acuit uisum cum melle. Et
adeps uipere recens. confert primo et aqua. et non
renascuntur pili euulsi ex palpebris. Instrumenta inspirationis (?) naturarum. Adeps anatis (?) confert contra
spasmum. Mebra expulsionis. Adeps cap-
rina confert mordicationi intestinorum quando administratur. et confert ulceribus eorum. Et adeps que est
caprina. fortior est in cura ulcerum intestinorum.
quam adeps porcina. Et illud est propter uelocitatem
congelationis eius. sed adeps porcina. uehemen-
ter sedat mordicationem. Adeps que est in gib-
bo cameli suffumigata. confert emoro-
ydibus. Et omnes adipes leues sicut adipes gal-
line et aliorum conferunt doloribus matricis. Et
antiqui sunt eis male. Et similiter adeps an-
seris. confert matrici. Venena. Adeps por-
cina. confert puncture omnium uenenosorum.
et adeps elephantis et ceruini. quando ex eis fit
linimentum. fugat uenenosa. Et adeps
caprina. confert catarrandibus. Et cum ceruino
confert spasmo.

Arbor amicam (?). Natura. Est frigida in primo
sicca in secundo. Decoratio. Linitur super excoriati-
one cum aceto. Vulnera et ulcera. Consoli-
dat uulnera recentia. et linitur super excori-
atione cum aceto. et sanat eam. Et inuol-
uitur cortex ipsius super uulnera. et consolidat ea.

Alleum quid est. Alleum aliud est notum. et aliud est al-
leum porrinum. et aliud siluestre. Et in similium que
sunt amaritudo et stipticitas. et est in quo ualet
alleum serpentis. porrinum autem est compositum uir-
tutis. ex alleo et porro. Natura. Est cale-
factiuum. exsiccatiuum. in tertio usque quartum.
Et siluestre plus illo. Opilationes et pectores (?).
Resoluit inflationem ualde. et est ulcera-
tiuum et adustiuum cutis. Et confert ad al-
terationem aquarum. Decoratio. Bibitur decoc-
tio montanum. et interficiat lendines et pedi-
culos. et unguitur super eos. Et cinis quando
linitur cum melle super morfeam et occultatio-
nem oculi. confert alopitie facte ex mate-
ria putrida. Apata et bothor. Apte dubi-
let intrinsecus. Et cinis eius est conueniens fr.
bothor. Vulnera et ulcera. Exulcerat cu-
tem. cinis eius cum melle super impetiginem et sca-
biem ulcerosam. Et alleum quod est siluestre fa-
cit coherere uulnera fraudulenta. quando
ponitur super ipsa recens. Instrumenta inspirationis (?).
Quando ex eo fit clistere. confert sciatice.
quoniam solet educat sanguinem et humorem
colericum. Mebra capitis. Alleum facit
soda. et decoquitur alleum et assatur. et sedat
dolores dentium. Et collutio ex decoctione
eius confert et dolori dentis. et precipue quando miscetur
ei olibanum. Mebra oculi. Debilitat ui-
sum. et attrahit bothor in oculum. Mebra
anhelitus et pectoris. Clarificat uocem et guttur-
tur decoctum. Et confert tussi antique. et
confert doloribus pectoris ex frigore. et ex-
trahit sanguisugas ex gutture. Mebra
nutrimenti. Confert tremori et frigiditati decoctio.
quam tamen uitetur quod fit ex alleo. et oliuis. et
nuce. Mebra expulsionis. Quando sedetur in
in decoctione foliorum allei et cinerum eius.
prouocat urinam et menstrua. et extrahit secun-
dinam. Et similiter quando supponitur et bibitur. Et si
mulier albis (?) rimorum (?) factus ex eo. predictus.
confert ualde. Et quando datur quantitas aurei
ex eo cum aqua mellis. extrahit flegma. Et
ipsum extrahit lumbricos. et in ipso est solutio
nature. Et autem opinio in coitu est. quoniam
ipsum propter uehementiam sue exsiccationis et re-
solutionis. quoniam nocet. Quod si decoquatur in aqua
donec inueniatur acuitas resoluatur. non elon-
gatur quin sit in quo de eo remanet in elixa-
tura eius parue caliditatis quod non exsic-
cat. et generatur ex eo materia spermatis. ita
ut ponat materias flatuosas in corporibus et
flatuosas auertere non possit eas carmi-
nare. Et quando in uenis contra (?) in uentosi-
tates. non elongatur quin ad iuuet ad desi-
derium coitus. Venena. Confert punc-
ture omnium uenenosorum. et morsui ser-
pentium. quando bibitur cum uino. Et nos quidem
iam experti sumus in. et foliis fici. et cymino.
super morsum mugali confert.

Altea quid est. Nomen eius in greco. deriua-
tum est ex nomine plurium iuuamentorum. Natura.
Calida est cum equalitate. Opilationes et pectores (?).
In ipsa sunt lenificatio. et maturatio.
et mollificatio. et resolutio. et semen et radix
ipsius. sunt iuuatiue eius. et fortiora plurimum.
et plurimum exsiccatiua. et subtiliora. De-
coratio. Linitur super morfeam cum aceto. et
sedetur in sole. Et semen eius forti in illo.
Apata et bothor. Mollificat apata et
phimas (?) et ea. resoluit sanguinea et ma-

Arbor amicam (?) idem est. dardar. uide et sunt duo capitula.

Alleum porrinum id est scalonia. alleum siluestre id est scordeon (?) et sunt duo capitula in [illegible].

a. maluauiscus (?) ol. uiduane (?) ideo (?)

turat uuluam. et confert apostematibus inflatis et scrofulis. Et supponitur cum gumma alboti. ad duritiam matricis. et ponitur cum caulibus super scrofulas. **Instrumenta uncturarum.** Sedat dolorem uncturarum. et precipue cum adipe anseris. et confert sciatice et tremori. et attractioni membrorum lacertorum et extensioni neruorum. **Membra capitis.** Quando fit ex ea emplastrum confert apostematibus que sunt in glandibus aurium. **Membra oculi.** Resoluit tumorem et inflationem que sunt in palpebris. **Membra anelitus et pectoris.** Confert semen eius tussi antique calide. et faciliter efficit sputum. et prohibet sputum sanguinis cum uirtute sue stipticitatis que est in ipso. Et conferunt folia eius apostematibus mamille. Et ponitur in emplastris pleuresis et peripleumonie. **Membra nutrimenti.** Et gumma sedat sitim. **Membra expulsionis.** Decoctio radicis eius confert quando bibitur ardori urine et ardori intestinorum. et etiam apostematibus ani. Et similiter folia eius. Et similiter solutioni male. Et supponitur semen eius cum gumma alboti ad duritiem matricis et coartationem. Et similiter decoctio eius soluit. Et mundificat superfluitates fetarum. Et decoctio radicis eius quando datur in potu cum uino. confert difficultati urine et lapidi et precipue semen eius. Et gumma eius retinet uentrem. **Venena.** Quando linitur cum aceto et oleo. prohibet nocumentum uenenosorum animalium. Et confert decoctio eius cum aceto commixto aut cum uino. puncture apis. Et illud fit liniendo sic extrinseco.

Affodillus .i. centum capita . et albucium idest

Affodillus quid est. Folia eius sunt sicut porri de scerni. Et habet crus planum. super cuius caput est flos. Et habet radices longas rotundas sicut clauis. et acris. **Natura.** Est calidus et siccus. Quidam tamen dixerunt quod est frigidus et humidus. et elongati sunt. **Operationes et proprietates.** Est abstersiuus. resolutiuus. et precipue radix eius. Et quando teritur fit calefactiuus et exsiccatiuus. et plus eo radix eius. Et uirtus eius est sicut uirtus dracontee crispe. **Decoratio.** Confert alopicie et serpigini. et precipue cinis radicis eius. Et quando linitur ad augmentum morfee albe. et sedet in sole. confert. **Apostemata et bothor.** Radix eius cum fece uini ponitur super apostemata glandosa omnia. et super carbunculos. Et quando ex ea fit emplastrum cum farina ordei. confert in inceptione apostematum calidorum. **Vulnera et ulcera.** Quando ponitur radix eius cum fece uini super ulcera fraudulenta et sordida. confert eis. **Instrumenta uncturarum.** Confert contusioni lacertorum et torsioni. **Membra capitis.** Quando distillatur succus eius solus. aut cum thure et melle. et mirra. et uino. confert saniei mature. Et quando distillatur in aurem diuersam a dolore molaris. confert dolori molaris. **Membra oculi.** In succo radicis eius est iuuamentum ad oculum. **Membra anelitus et pectoris.** Quando in potu datur de eo pondus aurei cum uino. confert dolori utriusque lateris et tussi. Et eius radix cum fece uini est bona apostematibus mamille. **Membra nutrimenti.** Confert bicticie. **Membra expulsionis.** Prouocat urinam et menstrua. Et eius fructus et flos. quando in potu dantur cum uino. soluunt. Et ex radice eius cum fece uini fit emplastrum bonum apostemati testiculorum. **Venena.** Dantur de eo tres aurei ad morsum animalium uenenosorum. Et quando datur ad bibendum fructus et flos eius cum uino. confert magnifice mordicationi scorpionis et brutis quadraginta quattuor cum semis que soluit.

Acetum. Natura. Est compositum ex caliditate et frigiditate. et habet ipsi sicut subtiles. Et frigiditas que est magis dominans. Et in quo est acredo est calidum. sicut non est est frigidum et humidum. et decoctio diminuit de eius frigiditate aliquid. **Operationes et proprietates.** Est fortis exsiccationis. et prohibet effusionem materiarum ad interiora. et subtiliat et incidit. Et quando bibitur aut effunditur super fluxum sanguinis sistit eum extra. et prohibet ipsum. et prohibet apostemata ne sit in principio ut accidat. et adiuuat ad digestionem. Et adusat flegmatici. et ipse quidem est conferens colericis. et nocens melancolicis. **In decoratione.** Linitur cum melle super uestigia sanguinis et confert. Verumtamen ipsius multitudo attenuat. **Apostemata et bothor.** Prohibet aduentum apostematum et ambulatiuorum cancrenarum. et sanat erisipilam. comestum et bibitum et linitum. et prohibet ambulationem omnis apostematis. et confert panaricio. Et confert formice et erisipile quando ex eo liniuntur. et prohibet ut non procedat apostema. **Vulnera et ulcera.** Quando ponitur super uulnera lana infusa aceto. prohibet ea apostemari. Et confert ulceribus ambulatiuis et scabiei. et impetigini. Et confert ad ustionem ignis. uelociter omnino. **Instrumenta uncturarum.** Est nocumentum neruis. et quando embrocatur cum sulphure super podagram. confert. **Membra capitis.** Quando miscetur cum uncto olei aut oleo rosato. et conquassatur et infunditur in eo lana non abluta et ponitur super caput. confert soda calide et fortitudini. Et similiter ex eo et

Nota. Acetum in adustione ignis.

colutio. et si fit cum alumine confert motui dentium. Evaporatio aceti calidi. confert difficultati auditus et acuit ipsum. et aperit opilationes colatorii fortiter. et resolvit sonitum. Membra oculi. Linitur cum melle sub occultatione que est sub oculo. Et eius assiduatio debilitat visum. Membra anelitus et pectoris. Minorat uvam. et ab sac. gargarismus ex eo factus. fluxum humoris ad guttur. et sanat uvam que cadit. Et sorbetur ad sanguisugas et ad tussim antiquam. et ad difficultatem dilatationis calefactum. Membra nutrimenti. Et confert stomacho calido et humido. dissolvit appetitum. et adiuvat ad digerendum. Et totum id est quod proprie stom. Et vaporatio aceti resolvit ydropisim. Sed eius assiduatio. quoniam adducat ad ydropisim. Membra expulsionis. Infrigidat matricem. Et fit clistere ex aceto calefacto et sale. ad ulcera intestinorum ambulativa post clistere lenitivum. Venena. Effunditur super morsus venenosorum. et confert ei qui in potu sumpsit opium et iusquiamum. Et acetum sumptum de uva agresti cum sale. confert morsui canis rabiosi et reliquis. Et quando bibitur calefactum post medicinas mortales. et confert.

Ferrum. Natura. Est equale subtile. Operationes et proprietates. Limatura eius ingreditur in medicinas melancolie. Et melius cauterium et velocius sanabile est quod fit cum cauterio auri. Decoratio. Retentio ipsius in ore. removet fetorem oris. Et ingreditur limatura in medicinas alopitie et serpiginis. linimentis. et in eis que bibuntur. Membra oculi. Confortat oculum in alcohol positum. Membra anelitus et pectoris. Confert doloribus cordis et tremori ipsius. et malitie. et ei qui solus loquitur.

Aromaticum quid est. Dictum est in capitulo calami aromatici. Membra nutrimenti. Et dicitur quod non est res melior eo ad adustiones ignis cum oleo rosato et aceto. et confert apostematibus stomachi et epatis. et ydropisi.

Agaricum quid est. In quo fuit mesangue. Est masculus et femina. Et est agaricum quod est simile radia anitide. Et exterior pars eius non est rara. sic exterior pars radicis anitide. Et dixerunt quidam quod generatur in arbore corrosa secundum similitudinem putrefactionis. et in sapore eius sunt acredo et stipticitas. Et eius species est acria. rara. subtilis. Electio. Illud quod est melius est album velo-ce frangibile. porosum valde. planarum extremitatum. in cuius amaritudine invenitur dulcedo. et fractum huius frusta super posita. et est femina. Illud vero quod masculus. non est bonum. Et durum et nigrum. ambo sunt mala valde. Natura. Calidum est in primo. siccum in secundo. Operationes et proprietates. Est resolutivum. incisivum grossorum humorum. aperitivum omnium opilationum. subtiliativum. Et dixerunt quidam. inpositum est vel stipticum. Et in principio sui gustus est quasi dulcedo. deinde amaritudo. Apostemata et bothor. Confert omnibus apostematibus. Instrumenta iuncturarum. Datur in potu cum sirupo acetoso ad sciaticam. et est ex eis que mundificant superfluitates nervorum proprietate que est in ipso. Et confert egritudini lacertorum et casui. Et potio ex illo. fit tres karates. et si adest febris. tunc detur in mellicrato. aut iulep. Membra capitis. Confert patientibus epilensiam. et mundificat superfluitates cerebri proprietate que est in ipso. Membra anelitus et pectoris. Confert asmati pulmonis quando in potu datur cum rob. et sit potio eius usque ad aureum. Et quando ex eo in potu dantur tres aureus. cum aqua. confert sputo sanguinis ex pectore. Membra nutrimenti. Confert hicteric. et datur ad bibendum cum oximelle ad apostema splenis. Et quando solum masticatur et deglutitur. confert dolori stomachi. et eructuationi acetose. Et datur in potu de eo ad dolorem epatis. aureus. Membra expulsionis. Solutivum educat humores grossos diversos melancolicos flegmaticos. et colere rubee. cum sumitur ex eo ab uno aureo usque ad duos aureos. et si fit cum mellicrato. Et quando adiuvat medicinas solutivas. et facit eas pervenire usque ad extrema corporis. et provocat urinam et menstrua. et sedat dolorem renum. Et eius potio ad id est aureus. et confert suffocationi matricis. Febres. Confert tremori et febribus antiquis et crossis. quando bibitur ex eo aureus cum vino. usque ad dragmam. Venena. Cum de eo in potu datur usque ad aureum. est magnum iuvamentum ad illud. Et fit ex eo emplastrum ad puncturam omnium venenorum frigidorum.

Blatte bizantie quid est. Sunt frusta similia unguibus boni odoris. aromatica. que administrantur in suffumigationibus. In quo dicit Diascorides. Est ex genere ostracorum ostrearum. assumitur ex insula que

est in mari indie. in loco cui dicitur spica.
Et sunt ex eis que sunt de mari rubro. et
alie sunt babilonice nigriores. parue.
Et alie sunt boni odoris. Et extimo quod
ille que sunt de mari rubro. sunt ille que
nominantur curasciae. et dicitur quod ipse sunt ad le-
nis caritas et cautis. Et quoniam cadit aliquid
ab albedine. Et plurime harum sunt me-
chie. et exhibuntur ex gedde. Et iste quidem
medicantur et purgant. et sunt bone. **Electio.**
Ex eis meliores sunt ille que ad albedinem
declinant inuenite in mari rubro. et in
alieniem. et duobus maribus. Sed babilo
nice sunt nigre. parue ualde. Vendi
tores uero medicinarum dicunt quod bone ex
eis sunt duorum marium. deinde mekie.
deinde algeddur. et fortasse ad ex eis
cadit ad lede. **Natura.** Calide sunt et
sicce in secundo. et earum siccitas fortasse
uicina est tertio. **Operationes et proprietates.** Sunt
subtiliatiue. **Membra capitis.** Earum suf
fumigatio confert epilepsie. **Membra ex-
pulsionis.** Earum suffumigatio excitat
illa que habent prefocationem matricis. et cum bi
buntur cum aceto mouent urinam. quamcumque
generis earum fuerit.

Ben quod est. Est semen magnum. maius
cicere. declinans ad albedinem quandam. Et
habet medullam unctuosam leuem. **Natura.**
Calidum est in tertio. siccum in secundo. **Operati-
ones et proprietates.** Est mundificatiuum precipue
ipsius medulla. et incisiuum humiditatum gros
sarum. Et aperit cum aceto et aqua opilati
ones uiscerum. et in arbore ipsius est amari
tudo plus et stipticitas. Et propter hoc est in ipso
uirtus cauterizatiua. Et eius cortex est stipti
cus plus. Et oleum ipsius non euacuatur a stip
ticitate. Et in ipso toto est abstersio et in
cisio. **In decoratione.** Semen eius confert len
tiginibus magnis. et lentigini paruis.
et panno et morfee. et uestigiis ulcerum.
et similiter eius oleum. **In apostematibus et botor.** Con-
fert apostematibus duris omnibus cum ponitur in emplastro
et neruas. **In uulneribus et ulceribus.**
Confert cum aceto excoriationi et scabi
ei ulcerate. Et confert bothor lacteis
et calaphati. **Instrumenta iuncturarum.**
Calefacit neruos et leuificat spasmum
et duritiem neruorum. et precipue oleum eius. **Membra
capitis.** Absscindit fluxum sanguinis stip
ticitate sua. et conuenit oleum eius dolori
auris. et sonitui que in ipsa. precipue cum adi
pe anatis. Et decoctio radicis eius con

fert dolori dentium cum os ex eo colluitur.
Membra nutrimenti. Confert duritiei epa-
tis et duritiei splenis quando bibitur cum ace-
to. mixtum ex eo pondus duarum ʒ. Et quando
coniungitur cum fermento aut farina loly.
et aqua alkaramin. aut farina kebi. aut
farina lupini. et fit ex eo emplastrum splenis.
Et ipsum quidem est malum stomacho faciens nause-
am. Et si bibitur ex succo eius aureus u-
nus cum melle. facit uomere fortiter. et sol
uendo educit. Et similiter eius fructus. **Membra
expulsionis.** Aureus seminis eius soluen-
do educit flegma crudum. cum bibitur
cum melle. Et similiter eius oleum. et similiter cum
supponitur licinium infusum in ipso. **Purifi-
catio.** Loco eius ponitur quantum ipsum est de rube-
a. et medietas sui de cassia lignea cor-
tice. et decima ponderis eius de macis.

Bedeguar quod est. Est spina alba. et est
similis albasfelchen. uerumtamen est uehementius
alba et habet longiores spinas. et similantur
spine eius foliis amomi. uerumtamen sunt
subtiliores et uehementius albe. Et eius stipes
quandoque peruenit ad duos cubitos. et eius flos
est purpureus. et semen ipsius est sicut semen
kartami. uerumtamen est uehementioris ro-
tunditatis. **Natura.** In radice ipsius est
infrigidatio. et exsiccatio cum resolutione
quadam. Semen uero eius est calidum et subtile. Et
dixerunt quidam quod tota est calida ualde.
Operationes et proprietates. In ipsa est uirtus reso-
lutiua et apritiua. et precipue in semine eius.
Et in ipsa est retentio fluxus sanguinis.
et eius retentio est equalis. **In apostematibus et bothor.**
Confert apostematibus flaciis. propter illud
quod est in ipsa de resolutione et constrictione. quando
fit ex ea emplastrum. et ex radice eius proprie.
Instrumenta iuncturarum. Confert spas-
mo propter illud quod est in ipsa de corroboratione equali
cum resolutione. Et semen eius confert infanti-
bus quando bibunt ipsum propter corruptionem in
motibus lacertorum. **Membra capitis.** Col-
lutio oris facta ex succo eius. sedat do-
lorem dentium. **Membra anhelitus et pectoris.**
Confert sputo sanguinis. et precipue radix
eius. **Membra nutrimenti.** Confert debilita-
ti stomachi. et aperit opilationes. **Membra expul-
sionis.** Confert solutioni antique. et precipue
stomatice. et precipue radix eius. et est prouocati-
ua. **Febres.** Valet febribus flegmati-
cis longis. et cum eis est debilitas stomachi.
et omnibus febribus antiquis. **Venena.** Confert
si masticatur. et si ponitur super puncturam

scorpioru. attrahit uenenu. Et sibilat
sem ei cofert morsure ueneno sor rep
tiliu. Permutatio. Loco ei in febribus po
nit fum ter.

Balsami. qd e. Est arbor egyptia na
scens in loco q dr ocls solis. tm. cui fo
lia 7 odor rute silant. Sz ipm declinat
ad albedine. Et ei statura e statura
arboris ciusca. Et ei qd e oleu. e meli
seminis ipi. Et sem forti ligno ipi 7 oib
mois. ei u oleu sumit. ita ut inciditur
cu ferro p ortu asceiule. 7 aggat q
de incisionib resudat. cu choro. Et uz
puisit in anno q e quiquaginta usq ad
sexaginta libras. Electio. Experientia
olei ipi. e cogelatio lactis stati sup
ipz distillat. 7 pmixtio ei cu aq. 7 in
spissatio ipi. 7 cfuatio sue solidita
tis in aq. 7 ablutio ipi aceto. 7 subtili
tas odoris ei. adulterat aut cu oleo
de pino 7 oleo de mastice. 7 cera disso
lutis in oleo d alchana. Et q ex eo me
lius e. e recens. crossu aut 7 uet n hr u
tute. Natura. Ei lignu e calidu 7 sicu
in scdo. Et ipi semen e calidi co paru.
Et oleu ei e calidi ut sq. 7 e in pricipio
tcii calidu. Et n e in ipo decalefactioe
q extimat. Operationes 7 pprietates. Apit
opilationes. 7 cfert crossis. Vulnera 7
ulcera. Mudificat ulcera ulcera cu
y reos. 7 extrahit fracturas ossiu. Instru
menta nutritiva. Confert sciatice bi
bitu. Et bibit ei decoctio pp spasmu.
Membra capitis. Confert ulceribus ca
pitis. 7 mudificat cap ipi. 7 cfert e
pilepsie. 7 uertigini. Membra oculi. Ab
stergit pannu ei. ipi 7 ei oleu. Membra a
nelit. 7 pectoris. Lignu ei 7 ipi sem co
fert dolori utriusq lateri. 7 cfert asma
ti crosso 7 strictur anelit. 7 dolori pul
monis. Et cfert sem ei ppleumonie
frigide 7 tussi. Et silr ipi oleu 7 ad su
mu e iuuatiuu. uiscerii q sunt sup mi
rach. Membra nutritiua. Confert debili
tati digestionis. 7 mudificat stom. et
cfortat epar. Membra expulsionis. Puo
cat menstrua. 7 cfert doloribus matris.
7 exsiccat humitates uaporatu 7 bibi
tu. 7 cfert frigori ipi. 7 extrahit ebri
one. 7 secudina. 7 cfert cu ex eo fit
suffumigatio. oibs doloribus matris.
Et ipi decoctio. apit os matris. Et ce
rotu ex eo cu oleo rosato 7 cera. cfert

frigori matris. 7 e iuuatiuu difficul
tati urine. Febres. Et oleu aufert ri
gores. Venena. Resistit uenenis.
7 cfert morsure uipe. Et ei oleu cfert
uisquamo cu bibit cu lacte 7 uenenio
sis. 7 pre scorpionibus.

Belzem qd e. frusta aspa q sunt ra
dices exsiccate. cfecte. cauose. Et sut
duaru sper. q7 una e alba. 7 altera ru
bea. Natura. Calidu 7 siccu in scdo. e
Decoratio. Est impinguatiuu. Membra
anelit. 7 pectoris. Cofortat cor ualde.
7 cfert tremori cordis. Membra expl
sionis. Manifeste augmetat spma.
Permutatio. Loco ei ponit qtu ipm e
medi 7 medietas porcis ei. lingue
auis.

Berengelit. 7 e abrotanu qd e. Est
planta silis absinthio. cui ine huitas
uiscosa. Et ei qd e una spes cuius ha
bens breuiores 7 maiora folia. Et s
ei folia parua. alba 7 atna. 7 appet
in estate. In qd galien. sut due herbe
ueam saporis. nate hi nec. Natura.
Calida 7 humida e in pmo. Operationes
7 pprietates. Est subtiliatiua. apituaual
dc. cui epl pl hub7 attractiva materia
ad mbra. Membra capitis. Cofert sodi
frigide loco epli supposita 7 ebrecata.
7 in aq cocta. fit magis secura. Et co
fert opilationi nariu 7 corize. Mem
bra expulsionis. Frangit lapide in ren
ib7 7 puocat menstrua sedendo in ei de
coctione. Et cfert ulceribus ei. 7 reicit
secudina 7 fetu. 7 cfert eo ad uinationi
oris matris. 7 apit ipa 7 duriciei eibi
bitu 7 more epl sup posita. 7 potatum
ex eo usq ad quinqz dragmas.

Baurach qd e. Est forti sale. 7 e ex ge
nere uituis ei. si stipticitas n in ei.
Et qu aduritur in ostraco sup carbones
inflamatos. don assetur. Electio.
Electio ex eo melius e armeniu. leue.
laminosu. frangibile. spinosu. al
bu aut purpureu. aut roseu mordi
catiuu. Et copatio qd e africanu ad
reliq baurach. e copatio baurach
ad sale. Sz baurach n comedit ni
si pp maria3 ca3. Et spuma baurac
e subtilior q baurach. 7 in ei uitute.
Et ex ea melior e spuma marmorea.
facile fragibil. Natura. Calid e 7 siccu i
fine sc. Et ei siccitas fortasse declinat ad

terrū. Operationes et proprietates. Abstergit fortit et lauat. et precipue affricanū. Et mundificat. et decorat. et incidit humores crossos. Et in babarake quod est stipticitas parua cū abstersiōe bona propter sui salsedinē. non in affricano. In affricano est non est stipticitas. sed abstersio pura multa. Et in sale est stipticitas. et non est in ipso nisi resolutio parua. Decoratio. Attenuat capillos. puluerizatū sup eos. Et quando ex eo fit emplastrum attrahit sanguinē ad illud quod apparet de corpore. et facit ut color sit bonus. et confert Sed fortasse denigrat eius pilia cōtestio colorē. Vulnera et ulcera. Cōfert prurituū propterea quod resolutiuus. et precipue affricanū cū aceto. et cōfert scabiei. Instrumenta iuncturarū. Fit ex eo cerotū palisi precipue postreme. et precipue cū ea declinat. et confert torsioni neruorum. Membra capitis. Confert furfuribus. Et cū spuma eius cū melle distillatur in aurē. mundat et aperit. et confert surditati. Et cū uino aut sirupo de ysopo. confert sonitui. Membra nutrimenti. Est malū stomacho. corrumpēs. Et affricanū cōmouet uomitū. et sine facit uomere. Et plus manū humorū stomachi. quam reliqua babarach. Et ex eo quando cū ficubus fit emplastrū cū ficubus ydropisi et extenuat eā. Membra expulsionis. Soluit cum supponitur. Et quando comeditur cū ruta et cū uino. aut decoctiōe rute et aneti. sedat dolorē uentris pungitiuū. Et cū his consilibus iuuat salē. Et bibitū cū quibusdam medicamis interfinctibus uimes. educat eos. Et similiter cū linitur ex eo uentre et sinim consedet quod linitur est iuxta ignē. interficit eos. Et propter hoc et sua similia distinguitur inter ipsa et inter salē. Venena. Confert contra uenena et precipue affricanū prouocationi fungorum ualde. siue sit adustū. aut non adustū. Et similiter eius spuma. Et ponitur cū adipe asini aut suis sup morsū canis. Et bibitur cū aqua frigida propter potū catarīdarū. Et quod ex eo nascitur licinalū interitū. bibitur cū aliis propter nocumentū sanguinis tauri.

Bulbus quid est. Est cepe quod comeditur paruū. similis cepe narcisa. Et eius folia sunt similia foliis porri. Et ipsi rosace filis uiole. Et est quedā eius species quod commouet uomitū. Quidā non dixerunt quod ipse est cepe. Et dixerit quedā alii non. sed ex gue. Et uidetur quod sit anagallis. primus gradus in tertio adhuc. Natura. Propinqua est nature cepe. et fortasse est sicut in primo cū humiditate superflua. Operationes et proprietates. Est inflatiuus et sudatiuus. et exaspat linguā. In decoratione. Linitur sup pannū precipue in solē et confert. et similiter confert uestigiis ulcerū et est exaspans palatū et linguā. et linitur cū uitello oui sup uerrucas. et cū oximelle sup ulcera leuia. Vulnera et ulcera. Quando assatur cū capite piscis et aloe. et ponitur sup ulcera mitti eradicat ipsa. Instrumenta iuncturarū. Cū ex eo fit emplastrū cū aceto. est conueniens attritioni medullactorum. Et fit ex eo emplastrū podagre. et doloribus iuncturarū. Et fit ex ipso solo emplastrū torsioni neruorum. Et est emplastrum unguis et auris. et siliū. Et fit ex eo emplastrum cū saunchi. Membra capitis. Est medicamē furfuribus et ulceribus capitis. Et linitur sup plaga capitis quando non sunt fracte. Et permiscetur cū uitello oui. et linitur. Membra oculi. Solus autem stratur et cū uitello oui. Et cū adiungitur ei acetū est medicamē bonū ad gamb et apitibus lacunalui. Membra nutrimenti. Quod ex eo est dulcis et rubeus. bonus est stomacho. Et fit ex eo emplastrum cū melle. doloribus stomachi. Et amarus est melior et digerit cibū et multiplicat eius nutrimentū in ipso. licet non sit nutrimentū eius laudabile. et precipue eius que crudū. Et quando non digeritur pungit et inflat. Membra expulsionis. Excitat coitū.

Bugens quid est. Mirum quod ex eo animusta est et radix eius. Et ipsi quod habet gummā et succum. Et eius gumma est fortior succo ipsi. Et quando anniscetur cū oleo et muri. et pauco thimo. et conuenitur donec non coctum fiat. Et sed quantitate equalitatis quod habet inacostitie est eius bonitas. Natura. Est calida et sicca in ipso. Operationes et proprietates. Est resolutiua. Vulnera et ulcera. Abradit ossa corrupta. propter uehementiā desiccationis sue. et mundificat ulcera. Instrumenta iuncturarū. Conueniens est iuncturis. Membra pectoris et pulmonis. Confert sup flumtatibus crossis in pectore. Et conuenit pulmoni et ulceribus eius bibita et suffumigata. Membra nutrimenti. Cōfert duritiei splenis.

Basiliū et bulbū quid sunt. Nota sunt. Natura. Frigida sunt et sicca in secundo. Et albusu

č peucedanū … latitudo a sap

tum magis est stipticum quam est sab. Operationes et proprietates. Inflant et proprie cum post ipsum bibitur aqua. Et cum sunt dulcia faciunt evenire plurimum et faciunt opilationes in visceribus. Et decoctio albusuri sedat inflammationem cum conservatione caloris innati. Et plurimus usus aliorum generat in corporibus humores grossos. Membra capitis. Albusurum facit soda et inebriat plurimum. Et alba sunt bona carnium que inter dentes et gingivas. Membra anelitus et pectoris. Ambo sunt mala pectori et pulmoni. Membra nutrimenti. Preparant stomachum et faciunt constringere opilationes epatis. Et ipsorum digestio est tarda et frangibile est minoris digestionis. Et nutrimentum ipsorum est parvum. Et algesaguenm. sunt minoris tarditatis. Membra expulsionis. Unum quodque eorum stringit ventrem. proprie cum miscetur cum vino pontico. aut cum aceto. Et albala facit habundare lac. Et quod bibitur cum aceto et pontico. prohibet fluxum matris. et fluxum sanguinis emorroydarum. In febribus. Usus eorum plurimus facit eidem in fine res et oppilationem.

Belludum quod est. Est res delata de lamen. Quidam autem dicunt quod est ex radicibus angalie cum movetur et cadit. Electio. Melius est citrinum. leve. boni odoris. album vero et grave est malum. Natura. Est calidum et siccum in primo. Et secundum quosdam est frigidum in primo. Operationes et proprietates. Confortat membra. In decoratione. Mundificat cutem et exsiccat humiditates que sunt sub ea. et facit odorem corporis bonum. et abscidit odorem psilotri. Membra nutrimenti. Est bonum stomacho.

Batecha quod est. Notum est. Natura. Est frigida in primo secundo. et humida in fine eius. Et cum eius semen desiccatur non est humectativum. immo desiccat in primo. Et eius radix est desiccativa. Operationes et proprietates. Que matura est. est subtilis. Et immatura est spissa. Batecha praeterea convertitur in naturam existentis cuamenis. et impinguat aptio quacumque in sit. Melo autem melioris est humoris quam reliquae. Et eius caro est digestiva abstersiva. et proprie eius semen. matura vero et immatura. alie sunt abstersive. et semen eius est fortioris abstersionis. Et ipsi qui conveniunt ad quemcumque humorem in stomacho invenitur. et est ad flegma velocius declivus quam sit ad coleram. Qui vero grave ad melancoliam. Melo vero non convertitur velociter. In decoratione. Mundificat autem et proprie semen eius. Et illud quod est in interiore parte ipsius et confert panno et morfee et furfuribus. et proprie quando conficitur quod est eius intus sicut cum oleo de sumito. et exsiccatur in sole. Membra oculi. Fiat ut cortex eius fronti adhereat. et prohibebit fluxum fieri ad oculum. Membra nutrimenti. Est vomitiva. et proprie radix. Nam due et eius drami vomitum movet vomitum sine labore. cum bibitur ex eis obulus. Cumque batteca non digeritur bene. generat coleram pulliorem. Melo autem est tarde digestionis. non quando comeditur cum eo quod est intus eius. Et ipsi quidem nutrimentum est rectum et eius humor est convenientior. Ex potu ut cibum sequitur aliud. Batteca est suum sequitur ad aliud. facit nauseam et vomitum. post quam ipsa autem calefacit bibit oximel et vomitu fatigatur oliuum. aut zinziber nutritum et vinum. Membra expulsionis. Provocat urinam quod ex eo maturum est et crudum ipsius. Et confert lapidi in renibus et vesica. cum est parvus. precipue lapidi renum. Et melo quidem est minoris provocationis. et est magis abstersivus. et melonis descensionis. precipue que est mollis. In venenis. Cum corrumpitur in stomacho convertitur ad naturam venenosam. Et quod ut cum generat extrahitur velociter.

Bele quod est. Dixit alchaugi quod est cicuminer indus. et est similis ciamineri capparis. et est amarum et similis zinziberi. Natura. Calidus est et siccus in secundo. Et apud quosdam in tertio. Operationes et proprietates. Est stipticus et confortat viscera. Instrumenta virtutum. Confert duritiei iuncturarum et humiditati eorum. et egritudinibus ipsorum frigidis. sicut palisi et torture. Membra nutrimenti. Accendit ignem stomachi et confert nocumentum et iuvat in alieguaris. Membra expulsionis. Constringit ventrem et siccat ventositatem.

Bellilica quod sunt. Sunt principaliter natio eblicorum. Et eorum medulla est dulcis. propinqua albumdiche. Natura. Frigidi sunt in primo. sicci in secundo. Operationes et proprietates. In ipsis est vero subtiliativa et virtus constrictiva. Membra nutrimenti. Confortat stomachum cum aptatione et aggregatione et prohibet mollificationem eius et humiditate ipsius. Et mihi licet quod ita apparet stomachum ut ipsi. Membra expulsionis. Fortasse stringunt ventrem. et apud quosdam leniunt ventrem tantum. et est manifestum. Et ipsi quidem conferunt

B intestino recto 7 ano.

Bederezeguin. Natura. Calida est 7 sicca in secundo. Operationes 7 proprietates. Confert omnibus egritudinibus flegmaticis 7 melancolicis. In decoratione. Efficatior est eis bonum. Vulnera 7 ulcera. Confert scabiei melancolice. Membra capitis. Confert opilationibus substancie cerebri. 7 removet fetorem oris. Membra anhelitus 7 pectoris. Letificativa est 7 confortativa cordis. 7 aufert tremorem cordis. Membra nutrimenti. Iuvat digestionem. 7 confert singultum. Permutatio. Loco eius ponitur in letificando pondus ipsius de seta. 7 due tercie ponderis ipsius de cortice citri.

Bsteremigi quod est. Est ex aromaticis. Operationes 7 proprietates. Resolvit inflammationem in omni loco eius evocatam. Membra capitis. Eius flos est bonus ventositatibus grossis in capite. Et cum eius folia odoratur similiter. Membra expulsionis. Solvit ventrem.

Bedegar quod est. Est medicina lignea candida. in qua est virtus similis virtuti behem. Electio. Illa que ex ea est bona. est alba. grossa. multarum linearum. aspera. levis vel tenuis ligni perince albedinis. est mala. Et adulteratur ea cum liuabari. barbarica. Natura. Calida est in secundo. sicca in primo. Operationes 7 proprietates. Est confortativa. Instrumenta iuncturarum. Confert dolori iuncturarum. 7 podagre. Membra expulsionis. Augmentat coitum. Venena. Confert venenis.

Baurach kebukia quod est. Semen sendium. aut indum. Et habet duas species. quarum una est parva absque rugis. 7 alia magna cum rugis. Et earum melior parva. Instrumenta iuncturarum. Eradicat flegma ex iuncturis. Instrumenta expulsionis. Solvit flegma ex intestinis. 7 lumbricos 7 ascarides. Et est in hiis valde bona.

Bhar quod est. Est illa que nascitur keuse. Salis oculus vacce. Rosa eius est auri coloris. rubea in medio. grossior rosa camomille. Natura. Calida est in secundo. sicca in primo. Membra capitis. Eius odor confert ventositatibus grossis in capite.

Bkedi. Natura. Frigida est. Operationes 7 proprietates. Est abstersiva. 7 est in ipsa stipticitas. Et in teras fructus eius est humiditas. In decoratione. Abstergit faciem. Vulnera 7 ulcera. Ponitur etiam super faciem. vulnera 7 ulcera. 7 scabiem. 7 conglutinat plagas propter stipticitatem 7 abstersionem suam. 7 propter cortex arboris eius. Et aspergitur cum aqua sua. Et fit embroca cum decoctione radicis eius. 7 foliorum ipsius super ossa fracta. Membra expulsionis. Cortex eius grossus solvit flegma. quando bibitur ex eo aureus cum aqua frigida 7 vino.

Blisin quod est. Operationes 7 proprietates. Resolvit. Papue cuius flos est bene apparens. 7 abstergit cum equalitate. In decoratione. Siluris habens florem bene apparentem. rubificat capillos. Apostemata 7 bothor. Decoctio foliorum eius confert apostematibus. Vulnera 7 ulcera. Cum melle more emplastri ponitur super ulcera 7 vulnera. Instrumenta iuncturarum. Eius decoctio confert attractioni lacertorum. Membra capitis. Colluitur os cum decoctione eius propter dolorem dentium. Membra oculi. Eius decoctio confert obtalmie calide. Membra anhelitus 7 pectoris. Decoctio eius confert tussi antique. Membra expulsionis. Habens folia alba. 7 habens folia nigra. conferunt soloni vetuste.

Blekke quod est. Similis est virtuti lenticule. 7 est difficilioris digestionis. Natura. Est equalis declinans ad siccitatem. Operationes 7 proprietates. Est stiptica sicut lens. 7 generat melancoliam. Apostemata 7 bothor. Est bona vesicis. 7 fit ex ea emplastrum hernie 7 rupture infantium. Membra expulsionis. Stringit ventrem.

Bersiguascen quod est. Est coriandrum puteti. 7 persice est bersiguascem. Et syriace est capillus veneris. 7 arabice est capillus algol. Et est herba parva. cuius ortus est in saltibus aptius aquarum 7 fluminum. 7 invenitur in puteis. Et est similis coriandro humido. Sed eius ramusculi ad rubedinem 7 nigredinem declinant sine stipite existentes. 7 non habet florem neque folia floris. cuius virtus cito tollitur. Natura. Galienus. est equalis. Ego vero dico quod fortasse declinat ad caliditatem 7 siccitatem valde parum. Operationes 7 proprietates. Est resolutivus. confortativus. apertivus. Et in ipso est stipticitas. prohibens cursum. Et quando permiscetur cibo gallorum 7 coturnicum. facit eos fortes ad dimicandum. 7 ad insistendum. In decoratione. Eius cinis cum aceto 7 oleo confert alopitie. 7 tyrie. Et ipse cum oleo myrtino 7 vino. prolongat capillos. 7 prohibet eorum casum. In apostematibus 7 bothor. Confert ad ubelet. 7 delet scrofulas. Vulnera 7 ulcera. Confert fistulis 7 ulceribus fraudulentis 7 humidis. Membra capitis.

Et canis ꝯfert furfuribꝫ. Mēbra ocli.
Confert algarab. Mēbra anelit᷒ ꝛ
pectoris. Confert pulmoni. purga
do ipꝫ ualde. Mēbra nutritiua. Cōfert
cū uino fluxui sup̄fluitatū ad uētꝰ
ꝛ stōm. Et ꝯfert dolori splenis. Et
ꝯfert hyctirie. Mēbra expulsionis.
Puocat urinā. ꝛ frāgit lapidē. ꝛ p
uocat mēstrua. ꝛ extrahit secūdinam.
Et purgat mulierē fetā. ꝛ abscidit
fluxū sanguinis. Et ap̄ plures stin
git uētrē. Et scḋꝫ filiū mesoguet solt
soluit. Venena. Ipē cū uino ꝯfert mor
sibꝫ serpentiū. ꝛ canis rabiosi. ꝛ ue
nenosis alus. Pmutatio. Loco eius
masinate pōit pōd' ipi de flore ui
ole cū medietate ponderis de succo
liquiritie.

Beoarugi q d ē. Est oximū fluuiale.
Et dicit q d a l oiū. q ē bedunibua.
Baud ē. Alauch. ꝛ ē notū. Et oleū ei' in
potētia. ē oleū alkein. Veritū ē de
bili' eo. Et in ipō qd ē sūt utilites ꝯie.
Natura. Calidū ē in p̄mo declinās
ad scḋꝫ siccū in p̄mo. Et in ipō ē hu
miditas sup̄flua. cui fortasse humi
ditas sunt ad scḋꝫ ñ uisiba. Opatiōes ꝛ p
prietates. In ipō ē stiptiatis ꝛ solo. co
trahit ē ñ inueniat sup̄fluitate sp̄i
tā. Si aūt inueñit humore soluit. Et
in ipō sūt resolō ꝛ dīgō. ꝛ inflatio ꝛ
uelocitas ad putrefactioē. Et gnāt
humorē malū melācolicū. Et ei' seme
ꝯfert ei in q gnāt melācolia. Apata
ꝛ bothor. Cōfert q̄ cū aceto ꝛ oleo ro
sato linit sup̄ apata calida. Mēbra
capitis. Ei' suc distillat ꝯfert fluxu
sanguīs ex naribꝫ. Papue cū aceto
uini ꝛ cāphora facto liniamo ꝛ tīcto in
ipō. Et remouet stuporē dentiū. Et
ē ex eis q sedāt stimulatioē in cōple
xione una. ꝛ mouet eā in cōplexioē
alia. Mēbra oculi. Cōfert pulsatio
ni oculi more ēpli sup̄posito. ꝛ fac
puenire tenebrositatē uisus oēstū.
ppea qꝛ cōmouet humitatē eī. ꝛ ꝯtu
bat eā. Et ei' succus ꝯfortat uisū
facto collirio ex eo. Mēbra anelit᷒ et
pectoris. Cōfortat cor ualde. ꝛ desic
cit pulmonē ꝛ pect᷒. Et ascanani
ex aq̄ ei'. ꝯfert stricturē anelit᷒. Et
ei' aq̄ ē bona sputo sanguīs. ꝛ fac hun
dare lac. Mēbra nutritiua. Dificil' ē

digestiōis ꝛ putrefactiōis ueloces. ꝛ
ē malū stō. ꝛ p̄e ei' folia. Mēbra expul
sionis. Constringit. Ex frumentum hu
morē paratū soluit ꝛ puocat. ꝛ no
cet ano. Et ei' semē ꝯfert difficultati
urine. Venena. Pōit sup̄ puncturā
uespe. ꝛ scorpionū. ꝛ draconis mari.

Betanum q d ē. Dicit q ē acaur. ni.
ꝛ dr̄ q ē foliū q assīlat folus aceto
se siluris. Veritū ē maior nigredine
ꝛ ē grossior. Opatiōes ꝛ p̄prietates. Et fo
lia sūt stiptica. Vulnera ꝛ ulcera. Con
solidat uulnera ꝛ ulcera. Mēbra capi
tis. Ei' succ' ē melior ēs ulceribꝫ q sūt
in ore antiqs ꝛ alcailla. Et oꝫ ut fiat
ex eo rob. ꝛ ꝯfert alcailla.

Bllomon q d ē. Est arfatsac siluris. Et
ē ex titimallis. Et ei' semē ē igneū. sicut
sūt titimalla. Mēbra expulsiōis. Soluit.

Bebilisi q d ē. Est i q dr̄ papauer corni
tū ꝛ spumosū. Et ipꝫ efficiat opationē
titimali in solutiōe sua. Natura. Cali
dū ē multū. Mēbra expulsiōis. Soluit
sicut titimalli.

Benet guilide q d ē. Cōfert doloribus
matricū ꝛ renū. p̄q ei' frangit resolutio.
cū oleo ꝛ cera. ꝛ uitello oui. Cōfert uiri
ditatē. ꝛ puocat urinā ꝛ mēstrua. et
facit abortū. Et cū corduminum ualꝫ
emoroydibꝫ. Febres. Confert rigo
ri. Venena. Confert uenenis q sūt ex
uenenosis minoribꝫ. Pmutatio. loco
ei' pōit chorsore.

Bacisicā q d ē. Est bebelkebs. ex cui' se
mine nig̊ armullas faciūt. Et ē herbi.

Blu q d ē. Est uirga pastoralis. Et nos
q d ē narrabim' p̄prietates uirge pastoris
in caplō de habin.

Beus delendiū q d ē. Est collirium alla
tū de armenia. Apata ꝛ bothor. Admini
strat in apatibꝫ calidis. ꝛ bothor cali
dis. Instrumenta uictuariū. Fit ēplō ex
eo sup̄ podagrā calidā.

Blaustia q d ē. Flos granati siluris psica
aut egypti. Et ipā q d ē q̄m ē rubea.
q̄m ē alba. Et q̄m ē rosea. ꝛ succi eius
natura. ē sic̄ succi barbe yrci. In quid
paulus. uirt' ei' ē sic̄ uit pulpe grñati.
uā frigida ē in fine p̄mi. sicca in scḋo.
Opatiōes ꝛ p̄prietates. Glutinatiua ē. ꝛ re
tinet oēs fluxū. ꝛ gnāt melancoliā.
In decoratiōe. Bona ē gingiuee. In uul
neribꝫ ꝛ ulceribꝫ. Consolidat plagas

et ulcera antiqua. et allocor. et passionem
pulverizata. Apostemata et bothor. Fit ex ea
quod adheret rupture. Membra capitis.
fortes efficit dentes motos. Membra
anhelitus et pectoris. Prohibet fluxum sangui
nis. Membra expulsionis. Stringit et con
fert ulceribus intestinorum et fluxum matri
cis et fluxum sanguinis eius. Permutatio. Loco
eius cortex glandis et capud granati.

Butirum. Natura. Calidum est et humidum in
primo. Et eius gradus in humiditate est altior.
Operationes et proprietates. Est maturativum
resolutivum mollificativum. Et eius resolu
tio in corporibus mediis non est durus. et in cor
poribus teneris est cum facilitate. Et eius fu
mi exsiccativus est. Constringit faciale et
est sedativus dolorum materiarum effusarum
ad membra. Decoratio. Linitur ex eo corpus
et valet. et nutrit et impinguat. Vulnera
et ulcera. Confert vulneribus nervorum et
implet ulcera et purgat ea. Membra capi
tis. Bibitur cum eo medicine que sunt ad eru
turas velaminum cerebri et apostemata radicum a
urium. et aurium. et narium. et oris. apostemata
gingive et ad colla. et linitur ex eo caro
gingivarum infantium fit facilis ortus
dentium. Membra anhelitus. Confert tus
si sicce et siccitati. et precipue cum amigdalis et zucaro.
et similiter in pleuresi et peripleumonia. Et spu
tum facit faciale. et maturat. Et similiter cum
oleo amigdalino est eius maturatio plu
rima. Solum autem cum est. eius mundificatio
est minor maturatione eius. et cum zucaro est
confuso. Et prohibet sputum sanguinis. et con
fert vomitum sanguinis et saniei cum ex eo
labitur quantitas unius uncie et medie cum
melle. Membra expulsionis. Lenificati
vum est. et plurimus usus eius. solvit. Et si ex
eo clistere ad apostemata calida. et dura in
testinis. et matrice. et testiculis. et ponitur
in medicinis vulnerum orificii vesice.
Venena. Resistit venenis. precipue
cum ex eo linitur morsus viperarum.

Barba hyrcina. Natura. In ipsa est pro
caliditatis et frigiditatis. ita quod retinet
caliditate eius caliditas eius. est in fine pri
mi. et siccitas eius est vel ex medio ad finem
procedens. Operationes et proprietates. Est stip
tica usque ad finem est radix eius est fortio
ris stipticitatis. Et ponitur in tyriaca ad
membra constringenda. Et succus eius est stipti
atate seminis rose. Vulnera et ulce
ra. Folia eius cum exsiccantur consolidant et con

ferunt ulceribus antiquis. et eius flos. in omni
illis est fortior. Membra capitis. Radix
eius est ex medicinis abstergentibus sordities
auris. desiccantibus ulcera eius confluentibus o
doratum. Membra anhelitus et pectoris. Flos
et folia et radix eius quando que fuerit cum bibitur
cum aqua ordei. ulceribus pulmonis confert.
et succus eius sputo sanguinis. Membra nut
rimenti. Confortat stomachum. et prohibet effusio
nes materierum ad ipsum. et precipue succus eius. Membra
expulsionis. Est fortior medicina adul
cera intestinorum quando bibitur. aut flos eius
precipue. aut succus eius cum vino. et ad fluxum san
guinis ex matrice. in modo emplastri sup
ponitur. aut bibitus.

Bdellium iudaicum. et bdellium medium.
Quid est. Bdellium iudaicum aliud est sicilium
et aliud est arabicum. quod est de abdellio pal
marum silvestrium. Electio. Melior du
arum gummarum. est illa que est varia. clara.
et amari saporis. et est munda aliguis. et
est facilis resolutionis et boni odoris. cum fumi
bus odorem pias. Et cum antiquatur bdellium
iudaicum. egreditur ab eius fine ad exsicca
tionem. Natura. Medium est frigidum et sic
cum. Et aliud est calidum in fine primi. lenitivum.
et precipue sicilium. Et arabicum quod exsiccat ipsum.
Operationes et proprietates. Resolvit ita quod san
guinem congelatum et est lenitivum. matura
tivum. disrumpit ventositatem. Et sicilium est
vel ex mitis lenificationis. Et arabicum est
sicut eo. non recens. Apostemata et bothor. Resol
vit apostemata dura. et precipue dissolutum cum sali
va ieiuni. Et similiter resolvit reliqua frigi
da. Et medium quod non est ex fructu palma
rum silvestrium. Et est bdellium iudaicum. au
fert scrofulas. Et bibitur decoctum ad a
postemata intrinseca et dura. Vulnera et
ulcera. Linitur cum aceto super scabiem [illegible].
Instrumenta iuncturarum. Confert contu
sioni lacertorum et spasmo. et duritiei nervo
rum. et congelationi ipsorum. Membra anhelitus et
pectoris. Confert contussioni doloribus cir
ca pulmonis. et apostematibus eius. et confert tussi
antiquæ. et confert doloribus lateris. Et ara
bicum confert apostematibus epiglotis et guttu
ris. Membra expulsionis. Confert emo
roidibus bibitum et suppositum. et suffumiga
tum. et retinet sanguinem eorum. Et confert la
pidi renum. Et quando ponitur in solutivis. pro
hibet abrasiones intestinorum. et provocat
urinam. et menstrua. Et de medio et exti
matur quod ipsum provocat. sed non dubitatur quod

dya. aspalti ide

ipsum constringat. et frangit lapidem. Bdellium si arabicum clarum rubeum. quando teritur ex eo quantitas duorum aureorum. et bibitur cum aqua mellis. minuit flegma. Et bdellium utrumque resolvit ranunculam aque. et apertos matricis claudit. et reducit fetum. et mundificat matricem. et resolvit apostemata ani et testiculorum. **Venena.** Confert morsui animalium venenosorum.

Butirum non recens quod est. Est faciens operationes crudi butiri. Et est fortis in maturatione et mollificatione et lenificatione et calefactione. Per virtutem eius quod dictum est de ipso in capitulo de butyro crudo in littera .b. et ad iungam ad hoc. **Natura.** Calidum est in primo. humidum in secundo. **Operationes et proprietates.** Est maturativum resolutivum. Et ipsum quidem non operatur nisi in corporibus teneris et mediis non in duris. **Apostemata et bothor.** Maturat apostemata. et precipue illa que sunt in radice auris. et precipue in infantium et mulierum. Et non potest tale aliquid in corporibus durus. **Membra capitis.** Maturat apostemata que sunt post aures in corporibus teneris. **Membra anelitus et pectoris.** Lenit pectus et maturat superfluitates in eo precipue cum melle et zucaro. et amigdalis amaris. **Membra expulsionis.** Ipsum cum amigdalis quando stringit propter stipticitatem que est in ipso. et quando solvit. **Venena.** Est tyriaca venenis in potu sumptis.

Bitumen iudaicum quod est. Dixerunt quod bitumen aliud est quod manat de quibusdam montibus. et aliud est quod natat in quibusdam mentibus aque. Et nigrum quod est malum simile pici. Et est frustum nigrum leve. ex quo cum masticatur egreditur sapor picis. sed ipsum est fragibile. **Electio.** Illud quod melius est. est purpureum. clarum cum splendore. forte ponderosum. Nigrum vero sordidum est malum. **Natura.** Est calidum in secundo. siccum ad ipsum. **Operationes et proprietates.** Virtus eius est propinqua virtuti picis. et ipsum confortat membra. et liquefacit sanguinem congelatum invenitur quando bibitur. **Decoratio.** Confert albedini unguium linitum. **Apostemata et bothor.** Confert scrofulis. **Vulnera et ulcera.** Linitur super impetiginem et super apostemationem vulnerum. et non permittit ea apostemari. **Instrumenta iuncturarum.** Est emplastrum podagre. et bibitur et linitur ad sciaticam. **Membra anelitus et pectoris.** Confert tussi et ulceribus pulmonis. et iuvat ad sputendum. et extrahit saniem ex pectore. et confert apostematibus ... amigdalarum et sinanchie. **Membra expulsionis.** Confert duritiei matricis. Et quando supponitur fumus eius confert exitui matricis et doloribus eius. et quando fit clistere ex eo cum aqua ordei confert dissinterie.

Coagulum quod est. Coagula sunt plura. Et nos dicturi sumus unumquodque coagulum in capitulo rememorationis animalis cuius est. **Electio.** Ex eis melius est in specie est coagulum leporis. **Natura.** Omnia sunt calida et sicca et ignea. **Operationes et proprietates.** Resolvit omnem congelatum sanguinem et lac caseatum. et humores grossos. et coagulat omne liquidum. Et est omne incisivum et prohibet omnem cursum et fluxum sanguinis mulierum. Et omne est subtiliativum. et non est dubium quin cum hoc sit desiccativum. Iniquid galienus non [illegible] quod ex coagulis acutum est in loco non necessaria est constrictio. **Membra capitis.** Conferunt cum bibuntur epilepsie. et precipue camelinum. **Membra anelitus et pectoris.** Resolvit sanguinem congelatum in pulmone. **Membra nutrimenti.** Resolvit lac caseatum in stomacho quando bibitur cum vino. et resolvit sanguinem congelatum in stomacho. Et est malum stomacho. **Membra expulsionis.** Cum supponitur post purgationem menstruorum. iuvat ad impregnandum. Et si bibatur post purgationem. iuvat ad impregnandum. Et confert prefocationi matricis. et precipue coagulum camelinum. Et confert ulceri intestinorum. et precipue coagulum pulli equi. **Venena.** Omnia sunt bedezahar. et confert musquamo nigro. Et magis iuvativum ad hoc sunt coagula edi. et vitulinorum. et vituli agni. Et sanat a venenis et morsuris omnibus tres anuli... sitque potio ipsorum decem kyrates cum vino. Et coagulum edi est bedezahar eius fortis.

Citrum quod est. Est notum. et oleum ipsius factum ex eo et ex cortice eius est forte. Et factum ex flore ipsius est debilius in omni capitulo. **Natura.** Cortex eius est calidus in secundo. siccus in fine secundi. Et eius caro est calida in primo. et humida in secundo. Medici autem dixerunt quod est frigida et humida in primo. Et eius frigiditas magis est. Et ipsius acetositas frigida est et sicca in tertio. Et eius semen est calidum in primo. siccum in secundo. **Operationes et proprietates.** Caro eius inflat. Et folia eius sedant inflationem. Et eius flos est subtilior eis.

Et eius acetositas est stiptica frangens coleram rubeam. Et eius semen et cortex ipsius sunt resolutiva. Et cum ponitur eius cortex in pannis prohibet tineas. Et eius odor rectificat corruptionem aeris et pestilentiam. **In decoratione.** Et acetositatis abstergit colorem et aufert pannum. Et quod ex cortice eius adustum est bonum albaras linitum. Et decoctio eius bonum efficit odorem oris et est impinguativa corporis. Et cortex eius retentus odorem oris bonum efficiat. Et eius decoctio et similiter cum retinetur in ore. **Apostemata et bothor.** Acetositas eius valet impetigini illinita. **Instrumenta iuncturarum.** Et oleum valet mollificatio nervorum(?), et cum fiat non ex cortice eius. Et confert paralisi. Et ipsius acetositas est mala nervis. **Membra capitis.** Confert torture oris. **Membra oculi.** Fit collirium cum acetositate eius et removet hycteriam eius oculi. **Membra anhelitus et pectoris.** Et acetositas sedat tremorem cordis calidum. Et nutrimentum est bonum gutturi et pulmoni. Sed eius acetositas est mala pectori. Et medulla autem cum coquitur cum aceto et potatur [illegible] medietas(?) [illegible] et interficit sanguisugas transglutitas et educit eas. **Membra nutrimenti.** Caro ipsius est mala stomacho et inflativa tarde digestionis, quare oportet ut comedatur cum almuri. Et similiter nucleus(?) cum melle est sanior et magis recipiens digestionem, non sit plurima. Et eius quidem folia confortant stomachum et viscera, et precipue flos ipsius. Et cortex ipsius cum ponitur in cibariis sicut semina que pro condimento ponuntur, adiuvat digestionem. Ipse tamen cortex non digeritur propter sui duritiem. Et ipsius decoctio sedat vomitum. Et rob eius. Et est rob acetositatis. Separat stomachum. Et aqua acetositatis eius valet hycterice et sedat vomitum colericum et facit appetitum. Et oportet ut citrum comedatur singulare quod non commisceatur cibo ante se neque post se. **Membra expulsionis.** Et caro facit ventrem(?) se colicam. Et ipsius acetositas retinet ventrem et confert doloribus colice. Et eius semen confert emorroydibus. Et in eius semine est virtus solutiva. Et succus acetositatis eius sedat infirmitatem mulieris. **Venena.** Semen eius pondere duarum drachmarum cum vino et thile(?) et aqua calida illinitum resistit venenis omnibus, et precipue veneno scorpionis, bibitum aut linitum. Et eius cortex est venenum illi(?). Et succus corticis confert morsioni vipere bibitus. Et cortex eius per emplastro superpositus est venenum illi.

Cerusa quid est. Est calcis plumbi aut alanuoc. Et cum ea que fit ex alanuoc vehementer elaboratur in adurendo fit astringens et acquirit superfluam subtiliationem. Omnes non sunt omnes ceruse cum aceto. Et quedam fiunt cum salibus, et quedam fiunt pluribus modis secundum quod scitur in libris huius artis. **Natura.** Frigida est et sicca in secundo. **Operationes et proprietates.** Que fit cum aceto est vehementius subtiliationis et magis profundans. Et in alia non est vehemens subtiliatio, et est conglutinativa et precipue alesreng. **Apostemata et bothor.** Lenificat apostemata frigida et dura. **Vulnera et ulcera.** Ponitur in emplastris et replet ulcera et generat in eis carnem et corrodit, et precipue alsreng carnem malam, et alesreng quod fortior est in generatione carnis. **Membra oculi.** Confert bothor oculi. **Membra expulsionis.** Est ex medicinis que conveniunt fixuris ani. **Venena.** Est ex venenis. Et expositio et rememorationis eius est in capitulo de venenis.

Camomilla quid est. Ex ea alia est cuius flos est citrinus, et alia cuius est purpureus, et alia cuius est albus. Et est nota, et folia quidem ipsius et flos resiccantur si fiat troasa(?). Et eius radix desiccat. Et ipsa quidem est secundum galienum appropinquans virtuti rose in subtiliatione sua. Sed est calida. Et eius caliditas est sicut caliditas olei convenientis. **Natura.** Calida est et sicca in primo. **Operationes et proprietates.** Est aperitiva, subtiliativa spissitudinis, mollificativa, resolutiva cum pauca attractione, immo absque attractione, et hec est eius proprietas inter medicinas. **Apostemata et bothor.** Sedat apostemata calida mollificando et resolvendo ipsa, et lenificat dura que non sunt stricta valde. Et bibitur propter apostemata ulcerum spissa. **Instrumenta iuncturarum.** Mollificat tetanum et confortat membra nervosa omnia. Et est ex medicinis plus conferentibus lassitudini quam relique, quoniam caliditas eius est similis caliditati animalis. **Membra capitis.** Est confortativa cerebri, conferens soda frigide, et ad evacuandum materias capitis, quoniam resolvit absque attractione. Et hec est eius proprietas. Et confert pustulis oris. **Membra oculi.** Sanat diruptam more emplastri superposita. **Membra anhelitus et pectoris.** Alleviat sputum. **Membra nutrimenti.** Aufert hyctericiam. **Membre expulsionis.** Provocat urinam et egredi facit lapidem, et precipue que ex ea est purpurei floris. Et cum camomil-

la que non aperitur vesica propter dolores plurimos frigidos. et provocat menstrua ab[illegible] et secundinam in aqua ipsius. et educit embrionem et secundinam. et confert yliace. **Febres.** Febres fit inunctio ex oleo eius in febribus periodicis. et bibitur propter febres antiquas in fine earum. Et confert omni febri absque fortitudine caliditatis. cum non apparet calidum in visceribus et est causa eius. Et quoniam confert aposteme cum non est calidum. et est eius maturatio. et cum iam firmata est digestio. **Permutatio.** Loco eius ponitur in confortatione cerebri et cinnamomo. quod confert in soda terrestris. et est abrotanum.

Cepe quid est. Notum est. Et in ipso est acuitas maxima. amaritudo et stipticitas. et mestum non ex eo quod est longum est acutius. Et rubeum est acutius albo. et siccum humido. et crudum assato. **Natura.** Est calidum in quarto. et in ipso est humiditas superflua. **Operationes et proprietates.** Est subtiliativum incisivum. propter quod creditur. Et in ipso cum stipticitate quam habet est abstersio. et aperit fortiter. Et in ipso est inflatio. Et in ipso est attractio sanguinis ad exteriora. quare est rubificativum cutis. Et quando decoctio quidem non generat nutrimentum de quo sit curandum. Et porrum cum cepe. minus est inflativum eo quod est in cepe. Et nutrimentum eius quod decoquitur in est humor grossus. Cepe propterea quod creditur propter confert nocumento aquarum. Et ex eis que delet [illegible] est ipsum cum proiicitur eius scoria. **Decoratio.** Rubificat faciem. et semen eius delet morfeam. et cum fricatur ex eo in attritu loca alopitie, confert valde. Et ipsum cum melle eradicat verrucas. **Vulnera et ulcera.** Aqua eius valet ulceribus sordidis. et confert cum adipe galline excoriationi que fit ex calciamentis. **Membra capitis.** Cum fit caput purgium cum aqua ipsius confert capiti et mundat ipsum. et distillatur in aurem propter gravedinem capitis et tinnitum. et putredinem in auribus et aquam. Et est ex eis que faciunt soda. Et plurimus usus eius facit subeth. Et est ex eis que nocent intellectui. propterea quod generant humorem malum. Et ipsum multiplicat salivam. **Membra oculi.** Succus eius quod creditur confert aque descendentis in oculum. et acuit visum. et ex semine eius fit alcohol cum melle ad albulam oculi. **Membra anhelitus et pectoris.** Aqua cepe cum melle confert suffocationi. **Membra nutrimenti.** Silvestre est difficilis digestionis. Et quedam species eius commovet vomitum. Et quod ex eo creditur propter suam [illegible]tate confortat stomachum debilem. et facit appetitum. Et quibus decoctum est est multi nutrimenti. faciens sitim. Et confert ycteritie. **Membra expulsionis.** Aperit orificia emorroydarum. Et omnes species cepe excitant coitum. et aqua quidem cepe provocat menstrua et lenit naturam. **Venena.** Confert morsui canis rabiosi. quando linitur super ipsum aqua eius aut emplastratur ex eo cum sale et ruta. Et cepe quod creditur expellit nocumentum ventositatis venenosorum. Et dixerunt quidam quod ipsum generat in stomacho humorem humidum plurimum frangentem nocumentum venenorum.

Corallus quid est. Nascitur in maribus que sunt in Affrica. et dicitur quod si teratur et impleantur eo concavitates dentium infirmorum. eradicat eos et confortat gingivas. et est summum in confortatione gingive. Et Galienus quidem experimentavit quod cum ex corallo adusto et abluto assumitur pondus ℥ i. cum quantitate eius [illegible] gumme arabice. et conficiatur cum albumine ovi. et dabitur cum aqua frigida. confert sputo sanguinis. et eius elevationi et suo fluxui bono. et precipue corallus rubeus. Et quod confert omnibus egritudinibus stomachi. ita ut suspendatur super ipsum directe. Et dixit Galienus. ego expertus sum ipsum. et suspendi in collo eius qui habebat dolorem stomachi. ita ut esset corallus super os stomachi. et removetur [illegible] dolor. Cum accepi ipsum redivit. sicut expertus sum lignum crucis ihesu contra epilepsiam. Et qui suspenderint in collo suo in diebus sanitatis sue corallum rubeum. securi erunt a dolore stomachi. Et propter hoc appenditur in collibus puerorum. **Quid est.** [illegible] Et corallus quidem alius est rubeus et alius niger. alius albus. **Natura.** Frigidus est in primo. siccus in secundo. **Operationes et proprietates.** Stipticus est et prohibet fluxum sanguinis. Et eius exsiccatio maior quam ipsius. nam eius exsiccatio vehemens est. **Vulnera et ulcera.** Abscidit carnem additam. **Membra oculi.** Confortat oculum abstergendo et exsiccando humiditates infusas in eo. et precipue quod est adustum ex eo quod est ablutum. et abstergit vestigia ulcerum. et est conveniens lacrimis. **Membra anhelitus [pulmonis] et pectoris.** Retinet sputum sanguinis. et adiuvat ad spuendum. Et similiter niger [illegible] quod ex eo adustum est et ablutum. Et est ex medicinis confortantibus cor. et confert tremori cordis. **Membra nutrimenti.** Bibitur cum melle propter apostema splenis. et est iuvativum eius. **Membra expulsionis.** Confert apostematibus intestinorum.

Cepazir quid est.

Est similis cepe in natura in virtute et sapore suo, et administratur loco eius, sed est debilior eo. Membra expulsionis. Sedat dolores matricis frigidos. Venena. Confert venenis et puncture scorpionis et tarantule bibitum, et morsui emplastri suppositum cum commiscetur cum ficubus. Permutatio. Quantum ipsius est de zeduaria et due tertie ipsius de gariofilis.

Castoreum quid est.

Est testiculus animalis marini qui sub mergitur. Et invenitur par suspensum ex radice una, sicut duo fellea curata exsiccata. Et habet corticem subtilem qui quolibet tactu frangitur. Electio. Electum ex eo est quod duo testiculi sunt simul adherentes pares. Illud est non adulteratum. Et eius quidem adulteratio fit ex opopanaco et gummi confectis cum oleo et pauco castoreo et desiccatur in vesica. Qui autem laborat accipere hoc membrum huius animalis oportet ut qui fundit aurum quod est super ipsum extrahat humiditatem cum eo quod in ipso continetur. Et est humiditas sicut mel et exsiccetur ea simul. Natura. Est subtili et forti virtute quod calefacit et exsiccat. Et oportet ut sit calidum in fine tertii usque ad quartum, siccum in secundo. Operationes et proprietates. Resolvit inflationem. Et quando ex eo illinitur calefacit corpus. Et res gummosa que est in medio eius mordicativa est vehementis calefactionis. Apostemata et bothor. Confert apostematibus calidis. Vulnera et ulcera. Confert vulneribus putriosis. Instrumenta iuncturarum. Confert nervis et calefacit. Et confert tremori et spasmo humido et alcuzez humido et stupori et paralisi. Membra capitis. Confert oblivioni et litargie cum aceto et oleo rosato et sublinitur. Et si sit cum febre, tunc si bibatur cum melle et pipere confert et non nocet. Et sit eius potio coclearium. Et resolvit [illegible] frigide et ventose more emplastri suppositum et vaporatum. Et confert surditati frigide. Et non est aliquid magis iuvativum ventositati in aure quam ipsum cum ex castoreo accipitur quantum est lens una et dissolvitur in oleo nardino et distillatur. Membra anhelitus et pectoris. Attractio per nares ex suffumigatione eius confert apostematibus pulmonis et infirmitatibus eius. Membra nutrimenti. Bibitur cum aceto propter singultum et facit sitim. Membra expulsionis. Delet dolorem ventris pungitivum bibitum cum aceto et resolvit ventositatem et provocat menstrua et extrahit secundinam cum bibitur ex eo due drachme cum mentastro et melle post florum saphene quando tunc provocat sine nocumento et extrahit fetum et removet frigus matricis et eius ventositatem et frigus testiculi. Venena. Confert morsui venenatorum parvorum. Et est tyriaca proficua contra elleborum. Et quod ex eo est nigrum declinans ad nigredinem est venenum. Et quem infatuat in die una. Et cadit quod ab eo evadit in birsem. Et eius bezoar est aceto [illegible] et acetum de vino et lac asine. Permutatio. Pone loco eius quantum ipsius est de [illegible]. Et quantum medietas ipsius de piper.

Caseus quid est.

Caseus quidam fit ex lacte. Et quidam fit ex sero, et est ille qui nominatur recocta. Natura. Recens est frigidus et humidus in secundo. Et salitus antiquus est calidus et siccus in eo. In aqua vero casei propterea quod in ipsa sunt ventositas acquisita ex sanguine primum et pars colerica est caliditas quedam. Electio. Melior est medius inter illum qui extenditur ut vesica et frangibilem. Albus est, sunt mali, et qui est propria in colore sapore et declinans ad dulcedinem et sua unitate equalis in sale quod non remanent in visceribus plurimum et facit ex acetoso est melior eius. Et subtiliativa quidem augmentant maliciam eius quoniam faciunt ipsum penetrare et expellunt eum. Et caseus caprarum qui nescitur subtiliativus est melior caseo caprarum que nescitur vel et vitellus. Operationes et proprietates. In ipso est abstersio. Et recens est nutritivus et impinguativus. Et commeditur post ipsum mel. Et vetus est calidus, abstersivus, mundificativus, et combustus humorem efficit colericum. Et salitus non vetus est inter utrumque. Aqua vero casei impinguat canes valde et nutrit eos. Et in recocta ex summa caseorum est virtus resolutiva. In decoratione. Bibitur aqua casei cum medicamentis mundificativis melancolie, confert prurino. Et recens cocta cum tanto vino quanta ipse est in cortice granati donec consumatur prohibet spasmum faciei. Et caseus quidem salitus vetus extenuat. Apostemata et bothor. Recens non salitus prohibet apostemari plagas. Vulnera et ulcera. Vetus bonus est ulceribus malis et vulneribus. Et recens vulneribus levibus recentibus. Recens est fortior in hoc. Et prohibet apostemationem eorum. Et precipue cum foliis caulis et aceto et [illegible] silvestris. Et bibitur eius aqua propter scabiem. Instrumenta iuncturarum. Teritur vetus cum oleo aut cum aqua [illegible] saltatorum.

et fit ex eo epithima super duritiem iuncturarum.
et cum coquitur ex eis sicut gypsum sine impedimento
et est valde magni iuvamenti. **Membra oculi.**
Ex non salito et ex salito fit emplastrum obtalmie. et extremitati palpebre percusse. **Membra anhelitus et pectoris.** Cum coquitur caseus
in aqua et datur in potu ablactatis. multiplicatur lac earum. **Membra nutrimenti.** Salitus
est malus stomaco et illi non salitus. In salito vero est
aliquantula expulsio. Et diascorides
quidem dixit quod recens est bonus stomaco et est ex ambiguitate. Salitus autem non nocet eis. et est
velocior in digestione quam ille. et velocius descendit. Recocta vero est nimium nociva stomaco quam
caseus novus. **Membra expulsionis.**
Generat lapidem in renibus et vesica. et precipue
durus. et precipue qui comeditur cum seminibus penetrantibus. non salitus vero lenit naturam. et cum aqua solvendo educat coleram. et adiuvat ipsam
abstersio eius propter nitrositatem que est in ipsa. Et miscetur cum melle. et fit magis iuvativa et
mediana quidem que ex eo administratur. fit ex
illo quod fit ex lacte caprarum et ovium. Et caseus quidem confert ulceribus que sunt in intestinis
et precipue assatus. et prohibet solutionem et fluxum. Et quando
terit ille qui est assatus et fit ex eo clistere cum
oleo rosato et oleo. et confert surgenti ad sellam cum sanguine. **Venena.** Dicitur quod ipse cum
calamento montano. epythimatur super venena.

Cinamomum quid est. Notum est. et eius quidem est
una species bona ad aliquantulam declinans
nigredinem. montana. grossa. brevis.
Et ex eo est album. laxum. inflatum. fragibile habens radicem. declinatum ad mollitiem. Et est species nigra. est plana. parum
nodosa. Et est ex eo species odorem habens sicut
cassia lignea ad viriditatem declinans
cuius cortex est sicut eius cortex rubeus. Et est
ex eis quorum virtus longo durat tempore. et precipue
si teratur et fiat ex eo trociscus cum vino. Cinamomi preterea est species que nominatur cinamomum mendosum. et habet odorem quendam. et est
asperum. et ipsius virtus est debilis. et fit ex eo oleum. **Electio.** Melius est illud quod est boni odoris.
et acutum. habet saporem stipticum mordicantem.
et color eius est purus non commixtus. In quadam
corticis. melius est nigrum ad viriditatem et
rubedinem declinans planum ramos habens
propinquos subtiles. in quo sunt dulcedo. et
salsedo. et mordicatio parva. et non est valde frangibile. Et ex bonitate quidem ipsius
est. ut vincat omnem odorem propter suum. et non se-
tiatur cum eo. Malum vero est in quo est odor mirti aut thuris. aut salsedo. aut aliquantulum mali odoris. et album fragibile. et album contractum. Et planum grosse radicis
est malum. Eius autem virtus conservatur sicut ex ipso fiat
trocisci post contritionem. Et simul debilitatur post
spatium quindecim annorum et iuxta. Et oportet ut
ex illo assumatur quod super unam existit radicem. Et fractum eius erit falsificatum aptum. **Natura.** Calidum est et siccum in tertio.
Operationes et proprietates. Ultimum est in subtilitate. attractivum. apertivum. rectificans omnem
putrefactionem. et omnem virtutem corruptam. et
omnem saniositatem humorum corruptorum. Oleum vero eius est calidum valde. resolutivum. liquefactivum. **In decoratione.** Ponitur super panum et maculas lentiginosas. Et cum aceto est conveniens bothor levi. **Vulnera et ulcera.** Conveniens est impetigini et ulceribus.
Instrumenta iuncturarum. Oleum cynamomi est mirabile in tremore. **Membra capitis.** Confert coryze. Et eius oleum confortat
caput. et ipsum mundat caput. attrahendo humiditates ex eo. Et est ex summa eorum que sedant dolorem auris. et ponitur in meatibus
eius. **Membra oculi.** Confert panno et tenebrositati comestum. et collirio ex eo facto. et liquefacit humiditatem crustalloidem oculi. **Membra anhelitus et pectoris.** Est lenificativum
et confert tussi. et mundificat quod est in pectore. **Membra nutrimenti.** Aperit opilationes
epatis. et confortat ipsum. Et confortat stomacum.
et desiccat humiditatem eius. Et confert ydropisi.
Membra expulsionis. Confert doloribus
matricis et renum. et apostematibus eorum. postquam frangitur eius resolutio cum pauco oleo. et cera.
et vitello ovi. ut non superfluat et induret.
Et ipsum provocat urinam et menstrua. et fiat aborsum. et cum condimentis confert emoroydibus. Eius vero oleum confert doloribus matricis
quando frangitur cum oleo et cera. Et similiter indurat vehementia sue resolutionis. ultra hoc
quod eo indiget. **In febribus.** Confert rigori. et precipue eius oleum iuvat. **Venena.** Confert
morsui omnium venenosorum. Et fit ex eo
emplastrum cum mirra puncture scorpionis. **Permutatio.** Loco eius ponitur cortex cassie lignee stipticus. aut duplum ipsius de cubebe.
aut duplum eius ex bealbel.

Cerebrum quid est. Electio. Meliora cerebra volatilium. et precipue in montanorum.
Et ex cerebris quadrupedum cerebrum arietis. deinde vituli. **Natura.** Frigidum est et humidum.

Operationes et proprietates. Generat flegma et humores crossos. Membra capitis. Cerebrum galinarum confert fluxui sanguinis narium ex uelamine. Et cerebrum cameli cum exsiccatur et bibitur cum aceto uini confert epilensie. Membra nutrimenti. Ipsum facit nausiam apud digestionem suam, et delet appetitum. Et oportet quidem ut comedatur cum seminibus. Quando autem post cibum uomere uult, sumat ipsum super cibum suum. Et est tarde digestionis, inuolutum faciens stomacho. Membra expulsionis. Lenit uentrem. Et cerebrum anatis est ex medicinis aptitum ani. Venena. Cerebella salubria sunt in haustu uenenorum et morsibus animalium cum comeduntur.

Crocus. Electio. Melior est recens boni coloris et subtilis odoris, super cuius pilos est paululum albedinis, non plurimum crossus. Sanus non uelociter tingens, non inuiscatur nec frangitur. Natura. Calidus est in secundo, siccus in primo. Operationes et proprietates. Est stipticus, resolutiuus, maturatiuus propter id quod in eo est de stipticitate glutinatiua. Et eius caliditas est temperata. Aperitiuus. Galienus uero dixit quod eius caliditas est fortior stipticitate ipsius. Et eius oleum est calefactiuum. Alchanzi inquid: Ipse numquam alterat humorem, immo conseruat eum secundum qualitatem, et rectificat putrefactum, et confortat uiscera. Decoratio. Potus eius colorem efficit bonum. Apostemata et bothor. Resoluit apostemata et linitur ex eo erisipila. Membra capitis. Facit sodam et ipse nocet capiti. Et bibitur cum rob ad ebrietatem, et est faciens soporem obtemperans sensus. Cum enim bibitur in uino inebriat, ita ut reuma producat. Et confert apostemati calido in aure. Membra oculi. Abstergit uisum et prohibet fluxum ad ipsum, et ualet ad pannum, et fit ex eo alcofol ad uarietatem acquisitam in egritudinibus. Membra anhelitus et pectoris. Confortat cor et est lenificatiuus, et odorat spiritibus pleuresim et patiens hirsie ut dormiat, et prope oleum. Et facit anhelitum facilem, et confortat instrumenta anhelitus. Membra nutrimenti. Et ipse facit nausiam et tollit apetitum propterea quod opponitur acetositati que est in stomacho, et que appetitum. Sed ipse confortat stomacum propter illud quod in ipso est ex calitate et proprietate et stipticitate. Et dixerunt quidam quod crocus est bonus spleni. Membra expulsionis. Excitat coitum et prouocat urinam, et confert duritiei matricis et eius constrictioni, et ul-

ceribus fraudulentis in ipsa cum inmiscetur cum fauo aut cum medulla cum duplo ipsius de oleo. Quidam autem dixerunt quod ipsi in ponderedederit ad plurimum partum, et factus est partus statim. Venena. Dicitur quod tres aurei ipsius sufficiunt letificando. Permutatio. Simile pondus ipsius de costo, et quantum ponderis eius de spica, et pondus ipsius de corticibus cassie lignee.

Colloquintida quid est. Colloquintida alia masculus et alia est femina. Masculus uero est uillosus, et femina est laxa albafacalis. Electio. Que ex ea eligenda est, est alba uehementis albedinis, lenis. Que uero ex ea est nigra mala est, et dura est mala. Et oportet quidem ut non extrahatur cum colligitur eius pulpa ex uentre ipsius, immo dimittatur in ipso sicut est. Ipsa enim debilitatur si fiat illud. Et non colligatur dum non incipit in citrinitatem mutari, et non expoliatur ab ea uiriditas integre. Et si non tunc ipsa est nociua et mala. Et dixerunt quidam oportet ut alienetur cortex et semen eius. Et cum non est super arborem nisi colloquintida una, est mala, pernitiosa. Et masculus quidem uillosus fortior est femina laxa. Et oportet ut in eius tritione ad summum pulueriçetur, et non sit aliquis contentus quod ipsa iam sit ualde trita. Pars enim minima eius in sensu cum inuenit humiditatem inflatur et adheret partibus stomachi et inuolutionibus intestinorum et apostemat. Quare oportet ut cum teritur ydromelle infundatur, deinde siccetur et conteratur. Et rectificatio quidem eius et expulsio sue malitie cum dragaganto melior est quam cum gummi, magis uincit fortitudinem medicine. Natura. Calida est in tertio, sicca in ipso. Alchindus uero extimauit quod ipsa sit frigida et humida, et elongatur est a ueritate uehementer. Operationes et proprietates. Est resolutiua, incisiua, exlogica. Et eius quidem folia uiridia abscidunt fluxum sanguinis. Infectoratione. Fricatur super lepram et elephantiam. Apostemata et bothor. Eius folia uiridia resoluunt apostemata et maturant ea. Instrumenta iuncturarum. Confert doloribus neruorum et iuncturarum et sciatice et podagre frigide. Membra capitis. Purgat cerebrum. Et decoquitur radix eius cum aceto, et colluitur ex ea os ad dolorem dentium, aut decapitur et proicitur quod est in ipsa, et coquitur acetum in ipsa cum cinere calido. Et cum coquitur in oleo est oleum distillatum conferens sonitui in aure, et facit eradicationem dentium facilem. Et cum exhibetur illud quod est in colloquintida

[margin:] quam gummi

[margin:] attractiua.

ipleť aceto. ⁊ decoq̄ͤ sup cineꝛē. ⁊ collu
itur ex eo os. ꝯfert dolori dentiū. **Meb̄**
anelit᷑ ⁊ pectoris. Confert facta p̄ eā di
latioñi anelit᷑ ueteriñ. **Mebra nutritiua.**
Radix ei ꝯfert ydropisi. ⁊ ē mala stō.
Mebra expulsionis. Solet̄ educē fleg
ma crossū ex intestinis ⁊ ruius p̄. ⁊ solū
ī colra. ⁊ ꝯfert colice h̄ūide ⁊ uētose ual
de. ⁊ fortasse soluit sanguinē. ⁊ supponit̄
⁊ interficit fetū. ⁊ uelocitate sui exit̄ ex
intestinis ñ puenit in ip̄ s̄ioib̄ ꝙtinē
ē ex amaritudiñe sua. Et ꝯfert egritudi
nib̄ renū ⁊ uesice. ⁊ ei q̄d ē potio fit ē
duo kerinete. s. duodecī kreates. Et oꝫ
ut ꝯteraẗ. Et q̄ñ exhibiẗ q. ē inci ꝯcaui
tate a supiore parte. ⁊ repleẗ rob d̄ uuí.
aut uino dulci aueti. ⁊ dimittaẗ die ac
nocte. Et q̄ū poñ sup cineꝛē ignis usq̄
calefiat satis. ⁊ daẗ ī potu. **Veneria.** Ꝺe
colligit̄ uiridis soluit supflue. ⁊ facit
uomitē supflue. ⁊ ꝯturbat ita ut fortasse
interficiat. Et daẗ ad potādū cū eq̄li po
dere sui de dragagaginto. Et ex singlari
nascēte sup radicē suā sola. fortasse
interficiuīt duo danik aut unū. Et radiꝰ
ei ꝯfert morsui uipe. ⁊ ē ex medicinis
magis iuuātib̄ ad pūcturā scorpionis.
Et q̄dā iā narrauit q̄ ip̄e uni arabū de
dit in potu quē scorpioñs quatuor lo
cis pupugerāt ex ea. ⁊ sanaẗ ē stati.
Et sili᷑ ꝯfert epythima factū ex ea.

Cicer q̄d ē. Aliud ē albū ⁊ aliud rubeū.
⁊ a͛ nigrū. aliud ut herbū. Et harum
sp̄ez. aliud ē domesticū. ⁊ a͛ siluestrē.
Et siluestrē q̄d ē meli᷑ ⁊ digestibili᷑ ⁊
uehementioris calefactioñs. Et efficē opi
tioñs domestica in potentia. Verū nutri
mētū domestica in potentia ē meli᷑ nu
trimto siluestris. **Natura.** Est calidū ⁊ sic
cū in p̄imo. Et nigrū ē forti᷑. **Opitioñs**
⁊ p̄etates. Ambo sūt inflatiua leniti
ua. ⁊ in ip̄o ē inasio. ⁊ nutrimētū quod
p̄bet. ē forti᷑ nutrimto fabarū. ⁊ magis
solidū. Et nō ē aliq̄d in suis figuris
q̄ magis ip̄o nutriat pulmoñs. Et q̄d
ex ip̄o ē h̄ūidū. plus ē gnatiuū super
fluitatū. q̄ q̄ ex eo siccū ē. **Decoratio.**
Abstergit lentigines. ⁊ colorē efficit
bonū. limitū ⁊ comestū. **Aspita ⁊ bothor.**
Confert apistib̄ calidis ⁊ duris. ⁊ re
liq̄s apistib̄. ⁊ q̄ sūt ex eis in glādu
lis. **Vulnera ⁊ ulcera.** Ei oleū ꝯfert ī
petiginī. ⁊ ip̄i farina ulceribus fraudu

lentis ⁊ cancerosis. ⁊ pruritui. **Instru**
mēta inspiratiuū. Confert dolori dorsi.
Mebra capitis. Confert bothor h̄ūido
in capite. ⁊ ꝯfert ei infusio dolori mo
laruī. ⁊ ꝯfert apistib̄ gingiue calidis
⁊ duris. ⁊ apistib̄ q̄ sūt p̄ s̄b auribus.
Mebra anelit᷑ ⁊ pectoris. Clarificat uo
cē ⁊ nutrit pulmonē meli᷑ quā res
aliq̄. ⁊ p̄p̄ h̄ sunt ex ea sorbitioñs. s. ex
farina ciceris. **Mebra nutritiua.** Et de
coctio ual᷑ ē ydropisi ⁊ hyctitie. ⁊ a
perit. ⁊ ip̄e q. ē ut herbū ⁊ nigrū. opila
tiones epatis ⁊ splenis. Et oꝫ ut cicer
comedat᷑ nō in p̄ncipio ci ñ nec in fine ip̄i.
imo in medio ei. **Mebra expulsionis.**
Decoctio mag̃ frangit lapidē in ue
sica ⁊ renib̄ cū oleo amigdalino ⁊ ra
fano. ⁊ apio. Et totū q. ex ip̄o ē exhibit
fetū. ⁊ ē malū ulceribus uesice. ⁊ uehe
mēt addit in coitu. ⁊ p̄p̄ h̄ nutrit ma
sculina aīalia ⁊ camelos. ⁊ ei infusio
facit erigē mēbrū fortit. q̄ bibit ac
uino. Et totū lenit naturā. ⁊ apit o
pilatioñs renū. Et p̄ nigrū. ⁊ q. ē
ut herbū. Et dixerit q̄dā q. q̄ñ infū
dit in aceto ⁊ a͛s ex eo cēdit ieiun᷑ ⁊
moraẗ sup ip̄s p̄ mediū die. interficit
uermes. Ypocras dicit q̄ cicer sūt
due sp̄e. q̄ sepant cū decoctioñe. quarū
una ē salsa ⁊ lenit naturā. ⁊ alta est
dulcis. ⁊ puocat urinā. Et dulcedo ī
ip̄o ē inflatiua ⁊ excitat coitū.

Columbe q̄d sūt. In pullis q̄ uolare nō
possūt ē caliditas ⁊ h̄ūitas supflua.
Sꝫ ille q̄ uolaẗ sūt leuiores. Et oua
eaꝝ sūt calida ualde. **Opitioñs ⁊ p̄etates.**
In pullis ē ꝯstitudo p̄p̄ h̄ūitatē sup
fluā. **Mebra capitis.** Sanguis colūbe
abscidit fluxū sanguinis narīū q̄ ē ex
uelamine cerebri. **Mebra nutritiua.**
Volantes sūt leuioris digestioñs ⁊
melioris h̄uoris quā pulli. Et oꝫ q
dē ut calefacti comedaẗ eos cū agre
sta ⁊ coriandro ⁊ medulla cāsi. Et ei
oua sūt mali saporis.

Canfora q̄d ē. Canfore sp̄es sūt alca
usiri ⁊ atriagie. deīn alezeid ⁊ ale
strec nata. ⁊ ē illa q̄ ē p̄mixta ex li
gno suo. ⁊ eo q̄ s̄blimatū ē ex liguo ei.
Quidā aūt dixerūt q̄ ē arbor mag
na. faciēs umbrā bonā cui leo pardi
adherēt. nō g̃ puenit ad eā nisi in noto
tp̄r anni. ⁊ ē spongiosa marina. h̄ ē

secu(n)d(u)m q(uo)d examinauerunt. lignum u(ero) ei(us) iam
multotiens uidimus. (et) e(st) lignum album
frangibile. leue. in cui(us) ramus q(ui)b(us)
continet(ur) ad de uestigius cum fore. Natura.
Est frigida (et) sicca in .ii.o. Decoratio.
Accelerare facit canitiem usus eius.
Apata (et) bothor. Prohibet apata calida.
Membra capitis. Prohibet cum aceto fluxum
sanguinis ex naribus. aut cum (com)p(re)ssione ca
(pi)tulorum (et) maturatorum. aut cum aq(ua) mirti.
aut aq(ua) albedarorum. (et) confert sodi calide.
In febribus. facit uigilias (et) confortat sen
sus calefactorum. (et) confert albsola uehe
ment(er). Membra oculi. Confert in me
dicinis obtalmie calide. Membra expul
sionis. Abscidit coitum. (et) generat lapidem
renum (et) uesice. Et constringit fluxum uen
tris colericum.

Arides q(ui)d e(st). Herba q(ui)dem plurimum admini
stratur radix. Natura. Est calidum (et) sic
cum in .iii.o. p(ro)piciens ad q(ua)rtum. Operationes
(et) p(ro)prietates. Est abstersiuum. mundificati
uum. ulceratiuum. acre. mordicatiuum
extractiuum uentosum. incidit flegma (et) co
leram nigram. Decoratio. Abstringit albu
ras (et) morfeam (et) p(ro)prie nigram. Apata (et) bo
thor. Confert scabiei. Membra capitis.
facit sternutationem (et) e(st) summa medicina
mundificatiuum aure. (et) abstringentium sor
des q(ue) sunt in ea. Et de p(ro)prietatibus ei(us) e(st) reso
lutio uentositatum ex naribus. (et) confert al
casen. (et) aperiendo opillationes colatorum
fortit(er). Membra nutritiua. facit uomere
fortiter. (et) soluit duritiem splenis. Membra
expulsionis. Est resolutiuum. prouocati
uum urine. (et) suppositum (et) prouocat menstrua.
(et) extrahit fetum. (et) frangit lapidem. Permu
tatio. Loco ei(us) in uomitu pone nuce uomica
eiusdem ponderis. quartam sui ponderis
de pipere.

Cubebe q(ui)d e(st). Et uti(que) e(st) similis rubee. uerum
tamen e(st) subtilior. Natura. Dixerunt q(ui)dam in
ipsa e(st) cum caliditate sua uirtus infrigidatiua.
Et e(st) u(er)e calida (et) sicca. p(ro)piciens usque
ad secundum. Operationes (et) p(ro)prietates. Est api
tiua (et) subtil(is) ad acuitatem declinis. (et) in p(er)
uenit ad h(oc). ut loco cynamomi ponatur.
Vulnera (et) ulcera. Est bona ulceribus pu
tridis in membris (et) gingiuis. Membra
capitis. Est bona acola putridis in ore.
Membra anelitus (et) pectoris. Cum tenetur
in ore. clarificat uocem. Membra nutri
menti. Est fortis in apiendo opilati

ones in epate. Membra expulsionis.
Mundificat uias urine. (et) prouocat ara
renosam. (et) extrahit lapidem renum (et) uesice.
Et sputum masticantis eam delectat cani
quamtitur.

Cuscute q(ui)d e(st). Res e(st) inuoluta sup(er)
spinas (et) arborem simul inutil(is) uela
is q(ue) non h(abe)t folia. s(ed) h(abe)t florem albu(m) par
uum in q(uo) sunt amaritudo (et) stipticitas. s(ed)
q(uo)d in ipso magis uincit e(st) sua amara.
Natura. Est calidum parum sup(er) in p(ri)mo p(ri)mi
siccum in fine secundi. quamuis ipsi sit h(abe)n(s) uir
tutes contrarias. Operationes (et) p(ro)prietates. Est mun
dificatiuum. (et) extrahit sup(er)fluitates subti
liores ex uenis. (et) generat in stomaco p(ro)p(ter) suam
stipticitatem (et) mundificat uenas. (et) extra
hit sup(er)fluitates q(ue) sunt in eis cum faci
litate lubricis sup(er)fluitates subtiles.
Membra nutritiua. Confortat stomacum p(ro)p(ter)
q(uo)d ex eo frixum e(st). Et q(ui)n bibit(ur) cum aceto.
sedat singultum. (et) apit opilationes epa
tis (et) stomaci. (et) confortat ea. Et ei(us) e(st) iuuabil(is)
ad hyeteriam. Et succus ei(us) q(uod) de eo e(st) siluestre
cum tritur (et) planat(ur) sup(er) uinum forte. efficat
stomacum debilem. Membra expulsionis. Et ipse
q(ui)dem mundificat sordes uentris fetus. p(ro)pter
q(uo)d mundificat uenas. (et) prouocat urinam
(et) menstrua. (et) confert dolori pungitiuo uen
tris. (et) suppositum (et) retinet fluxum sanguinis.
Et q(uod) ex eo frixum e(st). constringit (et) mundificat
fluxum matricis. Febres. Confert ualde fe
bribus antiquis semen ei(us) (et) aq(ua) ipsi(us).

Cinnamomum q(ui)d e(st). Est aliud e(st) kermenum (et) a(liud)
e(st) psiacum. (et) aliud e(st) ennum (et) a(liud) e(st) nabatum.
Kermenum u(ero) e(st) nig(ri) coloris. (et) psiacum e(st)
albi coloris. Et psiacum e(st) forti(us) ennio. Na
batum u(ero) e(st) i(d) q(uo)d inuenit(ur) in religios locis. Et
ex omnibus aliud e(st) siluestre (et) a(liud) e(st) domesticum.
Siluestris itaq(ue) acrimonia fortior est.
Et de siluestri q(ui)dem e(st) species. cui(us) semen e(st) simile
semini lilii. Electio. Alkermenum est
forti(us) quam psiacum. (et) psiacum forti(us) alus. (et)c.
Natura. Est calidum in .iii.o. siccum in secundo.
Operationes (et) p(ro)prietates. Expellit uentositatem
(et) resoluit. (et) in ipso mastio (et) exsiccatio.
(et) in ipso e(st) stipticitas. Decoratio. Cum la
uat(ur) facies ex aq(ua) ipsi(us) clarificat eam. (et) si
mulit(er) ei(us) acceptio (et) usus ipsi(us) cum mensura.
Et namq(ue) nimi(us) usus. faciem citrinat. Apa
ta (et) bothor. Administrat(ur) cum ceroto aut
oleo (et) farina fabarum sup(er) apata inte
stinal(ia). immo cum oleo aut oleo (et) melle.
Vulnera (et) ulcera. Consolidat uulnera

precipue silvestre. cuius semen est simile semini lilii. cum eo implentur vulnera. **Membra capitis.** Cum teritur cuminum cum aceto et fit odoramentum ex eo. abscindit fluxum sanguinis narium. Et similiter cum ex eo intromittitur licinium in nares. **Membra oculi.** Cum masticatur et miscetur cum oleo. et distillatur super ungulam et super coagulum sanguinis in oculo et confert. Et quando masticatur cum sale et distillatur sputum super scabiem et sebel et ungulam abscisam et prohibet adherentiam. Et succus silvestris abstergit visum. et attrahit lacrimas. et nascitur contra fumum. Et ipse quando ponitur in cantis evulsionis pilorum in oculo. non nascitur. **Membra anhelitus et pectoris.** Cum bibitur cum aceto mixto cum aqua. confert difficultati anhelitus. ita dixit galienus. et anhelitus dilationis. et tremori cordis frigido. **Membra expulsionis.** Administratur cum oleo super apostema testiculi. Et quando administratur cum ceroto. et quando administratur cum oleo et farina fabarum. et frangit lapidem. et precipue silvestre. Et confert distillationi urine et mictui sanguinis. et dolori pungitivo ventris. et inflactioni. Et succus silvestris tritus cum aqua mellis. solvit ventrem. In quo rufus. Ciminum nabatium solvit ventrem. kerminum vero non solvit. immo stringit. Et herba silvestris. provocat colicas in urina. **Venena.** Datur in potu cum vino ad morsum omnium venenosorum. precipue silvestre. cuius semen est simile semini lilij.

Capparis. quod est. Est fructus et habet radicem et habet fructum. Aliud quod est sicut cucumeris non capparis. et est acris calida quando ponitur in musto. et conservat ipsum ab ebulitione sicut sinapis et eius radix est amara acris. Et eius quedam species est cuzumia faciens in ore bothor. usque ad terminum quod vesicetur et aperiat gingivam. **Electio.** Iuvamentum quod in ipsa est sunt cortices radicis. **Natura.** Generata in terra calida. est calidior. Et calor totius et eius siccitas in secundo. **Operationes et proprietates.** Est resolutiva. aperitiva. abstersiva. Et ipsius radix incisiva. subtiliativa. mundificativa. aperitiva. in cuius cortice sunt amaritudo. et acrimonia. et stipticitas. Et nutrimentum fructus eius est parvum. precipue cum salitur. Et quod ex ea humidum est. est magis nutritivum quam quod est siccum. **Apostemata et bothor.** Radix eius resolvit scrofulas. et duritias. et admiscetur ei quod frangit virtutem eius. Et folia eius iam experta sunt ad illud. **Vulnera et ulcera.** Cortices radicis eius ponuntur super fraudolenta et sordida. **Instrumenta iuncturarum.** Cortices radicis eius confert sciatice. et doloribus ancharum. Et quando fit clistere ex succo eius et confert eis valde. et confert paralisi. et stupori. et constringit membra propter stipticitatem que est in ipsa. Et similiter confert attractioni accidenti in capitibus lacertorum. et in medio eorum. **Membra capitis.** Cortices radicis eius masticate extrahunt humiditatem ex capite. et sedat dolorem frigidum in eo. Et eius succus distillatur in aurem propter vermes ipsius. Et quando stringitur cortex radicis cum dente leso et confert. et precipue cum est humida. aut folia eius. Et similiter collutionis cum aceto in quo decoquitur aut vino. aut quando aceto. et quando vino. **Membra anhelitus et pectoris.** Confert quod ex ea salitum est. patientibus asma. **Membra nutrimenti.** Ipsa est res magis conferens spleni et duritiei eius bibita. et more emplastri superposita cum farina ordei et similibus. et precipue cortex radicis. Et multotiens evacuat ex splene materiam grossam melancolicam. et succedit ei sanitas. **Membra expulsionis.** Solet educere humorem crudum corsum. et provocat menstrua. et interficit serpentes et vermes in intestinis. et confert emoroydibus. et augmentat coitum. Et quod ex ea salitum est ante cibum sumptum solvit. **Venena.** Est tyriaca.

Caulis. quod est. Patuum. Corpus est humidi folius. et silvestris calidior est et siccior. Et ipse totus est calidus in primo. siccus in secundo. Et caulus quidem alius est domesticus. alius est silvestris. et alius est marinus. et alius caulis aque. Silvestris vero est amarior et acutior. et remotior ab illis ut sit cibus. Et decoctio quidem radicis caulis cum aqua grauatorum est bona. [marginal note: gabuyni [illegible] appellant aliqui] Sanabit precipue crossi nutrimenti in crossitudinem sanguinem cum non dissolvitur. et inflat usque ad partes furcule et lateris. et facit dolorosum corpus. Et non est mutabilis sicut ventosus. **Operationes et proprietates.** Est maturativus. lenificativus. desiccativus. et precipue quando decoquitur et effunditur ab eo aqua prima. Et ramus quidem stipticum eius est fortis exsiccationis. et habet proprietatem in sedatione dolorum. Et eius nutrimentum est parvum. et humidi nutrimento lentum. et sanguis eius est malus. cum ergo decoquitur cum carne pingui et gallinis. fit bonum parum. **Apostemata et bothor.** Silvestris et marinus. et domesticus. matu

rat flegmones et duritias. Vulnera et ulcera. Consolidat et prohibet ambulatione fraudulentis. et ponitur cum albumine oui sup adustione. Instrumenta micturarum. Confert tremori. Et quando ponitur cum fenu greco sup podagram. et embrocatur decoctio ei sup dolores micturarum. Membra capitis. Et decoctio et semen ipsi detardat ebrietatem. et confert fumositatibus. Et quando cum succo ei fit caput purgium. purgat caput. Et expectantibus ei est exsiccatio lingue. et facit sompnum. Membra oculi. Obtenebrat visum. cum bibitur quando ponitur in alcofol. Membra anelitus et pectoris. fit gargarismum cum succo eius. aut decoctione ipsi cum oleo sisamino. et confert prefocationi. Et comestio ei clarificat vocem. Membra nutrimenti. Est malus stomacho et succus cum vino de passis. confert splenuticis et hyeticae. Et ei cima est tarde digestionis. Membra expulsionis. Provocat urinam et menstrua. Et ei semen cum aqua lupinorum interficit vermes. Et ei flos provocat menstrua et cum suppositorium et ipse et succus ei cum farina sisamine aut flos ei. interficit fetum. Et quando supponitur ei semen post coitum. corrumpit sperma. Et cinis radicis ei. frangit lapidem. Et caulis que est marinum declinat ad salsedinem et amaritudinem. propter quod lenit naturam quando solvitur coctus cum carne pingui. Et folia ei sunt sicut folia aristologie que ex una radice oriuntur. Venena. Et succus cum vino confert morsibus et confert morsu canis rabiosi.

Coriandrum quod est. Aliud est humidum. et aliud est siccum. Dixit galienus. virtus ei est composita. et quod in eo dominatur est virtus que est aquositas tepida. et in ipso est ponticitas parua asperitatis. apud me vero aquositas in ipso est frigida non tepida omnino. non sit propter substantiam subtilem calidam. prima ei cum sepultio ab eo fit velocior. Et in una que dixit et quod galienus removit frigiditatem a coriandro. contradicendo diascoridi. Ego autem dico quod iam testificati sunt frigiditatem ei. rufus et archigenus. et alii ab eis. Natura. frigidum est in fine primi usque ad secundum siccum in secundo. Et apud filium iurogi in tertio. apud me vero siccum est. declinans ad caliditatem paruam. Sed galienus in toto facit declinationem ad caliditatem. Et forsitan illud est propter substantiam in ipso subtilem. que resolvitur et non remanet quando bibitur. Et si non propter quod oportet ut sit multitudo succi ei inficiens cum infrigidatione. Operationes et proprietates. In ipso est stupefactio et stupor. et succus ei cum lacte. sedat omnem fortem pulsationem. Apostemata et pustule. Confert apostematibus calidis cum cerusa et aceto. et oleo rosato. Et cum melle et oleo. sacre et vestigiis prosit. et cum farina fabarum aut sauich. aut farina ciceris. scrofulis. quoniam prohibet cum eis succus ei. Inquit galienus. cum resolvat scrofulas. quoniam ergo est frigidum. Et possibile quod est ut dicatur ei propter ipsi proprietatem. Et quoniam in ipso est substantia subtilis profundans. penetrans. et non profundatur et non profundatur substantia frigida. Si quando bibitur resolvitur calidum velociter. et remanet agens frigidum. Et dixit non sanat ex erisipila nisi quod infrigidatum est. aut permixtum humori melancolico aut flegmatico. Membra capitis. Confert vertigini facte a vapore colico aut flegmatico. et epilepsie facte ex hiis. Et proprietas est prohibere vaporem a capite. Et propter hoc ponitur in malo patientis epilepsiam ex vapore stomachi multitudo ei humidi et sicci. prohibet sensum. Et humidum eius facit sompnum et prohibet fluxum sanguinis narium. et pulverizatio sicci. et collutio eius ex succo humidi. confert ad colera. Membra oculi. Confortat tenebrositatem visus. et succus ei distillatur sedat pulsationem in oculo. et proprie cum lacte mulieris. Et quando ex foliis ei fit emplastrum. prohibet cursum materierum ad oculum. Membra anelitus et pectoris. Confert tremori cordis calido. Et potatur ex eo due. ℥. cum aqua lingue avenis. et retinet sputum sanguinis. Membra nutrimenti. Est tarde digestionis. et confortat stomachum calefactum. et quod de eo torrefactum est. prohibet vomitum. Et dicitur quod ipse sedat eructuationem acidam post cibum. Et sic ita tunc facit illud propterea quod prohibet vaporem et motum ei. Membra expulsionis. Constringit semen ei torrefactum. Et dicitur quod semen ei cum rob solo educat serpentes. et coriandrum quod est humidum cum melle et oleo. confert apostematibus testiculorum calidis. Et quod de eo humidum est. et quod siccum. frigit virtutem coitus. et erectionem virge. desiccando sperma. Venena. Cum ex succo ei bibitur circa quattuor uncias. interficit. quoniam facit loquelam possidere ebrietatem et sincopim. et non oportet unicuique ut de eo multum sumatur.

Canis. Decoratio. Urina canis antiqua instillatur sup verrucas. Et quod dicitur de lacte ei quod ipsum abradit pilos. et prohibet ortum

pilorum euulsorum. est uanum secundum quod extimauit galienus in locis pluribus. galienus quidem scripsit canones. in quibus dixit quod sanguis canis prohibet ortum pilorum euulsorum. **Conbra expulsionis.** Jnquid galienus. destruct est sermo eius quod extimauit quod sanguis eius exhibit fetum. **Venena.** Sanguis canis rabiosi confert morsui ipsius. Et ueneno sagitte armene.

Caro quid est. Carnes bone sunt. caro ouina. que cum caliditate est subtilis. et iuuencorum taurorum. et capriarum. Et carnes illorum quidem eis sunt parum. sunt magis susceptibiles digestionis. et subtilioris nutrimenti. Et edina quidem est minorum superfluitatum. quam arietina. Caro autem lactentis a lacte laudabili est bona. a lacte uero non laudabili est mala. Et caro decrepiti que est ex ouibus est mala. Et similiter caro extenuati. Et caro nigri est leuior. et suauior. Et similiter caro masculi. et rubea diuisa ex animalibus plurime pinguedinis et alba sunt leuiores. Et uaria est minoris nutrimenti. et uadit in stomacho. **Electio.** Melior caro et digestibilior est illa que est circios. Et dextra quidem leuior et melior est sinistra. Et que est in medio lactorum. mundior est carne minorum. Caro autem laxa super quam est minus fortasse est suauis. et pars que est propinquior generationi lactis. sicut caro mamille. aut generationi salive sicut caro radicis lingue. Et eius quidem nutrimentum quando digeritur. est bonum. Et in quibusdam horis est flegmaticum. multitudo uero nutrimenti eius. non est in multitudine nutrimenti reliquarum carnium. Et caro lactorum uero caro mamille. et caro testiculorum. Minus uero bona. est quarata est aolit ut sit substentaculum. sicut quam texit uene uenas epatis. et reliqua. et caro cordis et radicis eius similiter modo. Et mamille quidem nutrimentum est bonum. Quia si in ea est lac. est ex sanguine. testiculorum uero caro est melior aliis. Et uolucres quidem caro melior. est caro aduinarum. et galinarum et subtilior carum. Et non sunt cum nutrimento carnium alcobarum. et aldebirum. et adcadurum. Omnes preterea animalis sicce complexionis caro. parui est melior. sicut caro edi. Ipsa enim est bona. Caprina uero non est bona multum. et eius bruior fortasse est malus ualde. Hyrcina autem caro. est mala absolute. Et caro luporum mala. Et omnes uolucres magne aquatice et buteres collo longo et pano. et miluus et palumbes. dure. et alarum et quarum pluma

generatio est melancolia. et que eis sunt similia. et passeres omnes male sunt. ale uero auium crossarum magnarum circulatarum. sunt bone dominum. Caro autem siluestris melior est caro ga-
garum. cum sua declinatione ad melancoliam. tamen uero dicunt et quod nutrimentum. quod melior siluestris carne. est caro porca siluestris. Nam cum hoc quod est leuior carnibus domesticis. est fortis nutrimenti et plurimi. Et est uelocis digestionis. Et est melior quam est post in hyeme. Omnes preterea autem consideret in dispositionibus animalium et in etate. loco sui pastus. et sui exercitii. et reliquorum que dicta sunt in lacte. **Natura.** Caro auis omnino siccior est carne quadrupedis. Et caro uaccina. siccior est carne caprina. Caro autem caprina est sicca et difficilioris digestionis. carne ouina. Et caro ouina. et caro uetetum est crossi nutrimenti et uehementis calefactionis. Leporis uero caro. est calida et sicca. Carnes magnarum auium. et anserum. et miluorum. est crossa. anatis uero caro et aquaticarum. est uehementis humiditatis. et est propinquior carni ouine. Et extimauerunt quidam. quod caro eius est hirectatiua. et caro pinguis. et uanum caro est calida et humida. **Operationes et proprietates.** Caro est cibus confortans corpus. Et est cibus magis propinquus conuersionis ad sanguinem. Et nutrimentum quidem eius que in patella coctum est. et eius que assata est. est siccum. Et nutrimentum eius que elixata est. est humidum. Et eius quidem que cocta est cum seminibus et nucibus et similibus est ut semina eius. pinguedo autem et adeps. sunt mali nutrimenti et pauci. et soluunt cibum. et non conuenit ex eis uero quantitas parua. secundum mensuram qua delectet. Salita uero caro quamuis in principio fuit humida. uero facta est desiccatiua uehementiori hiis exsiccatiua quam omnis caro. Et eius nutrimentum est paruum. Et caro quidem pinguis leuit uentrem cum paucitate sui nutrimenti. et uelocitate sue conuersionis ad fumum sitientem et colam. et digeritur uelociter. Et caro yliorum natum est deterior carne pinguium. et est mala indigestione et nutrimento. Et caro uaccina plurimi est nutrimenti. crossa melancolica. generans egritudines melancolicas. Et quod melius est eius. est caro uitulorum. Carnem preterea uaccinam dissoluunt cortices melonum. Et melior quidem hora in qua comeditur est uer et principium estatis. Caro autem et quod eos imitatur dicetur. non habet cum crossitudine sua uiscositatem

et est calidior et grossior pinguedine

nutrimta porci in ei spissitudine. porcello
rum aut caro parum e nutrimta pp fortitudi
ne sue resolutionis. 7 uehementia sue hu
ditatis. Et caro qde anatis e plurimi nu
trimti. n tm excedit in bonitate nutrimti
galinaru. 7 silium. Et uetres earu sut
suaues. 7 epata sut bona 7 sanatiua
7 albi 7 boni humoris. Caro ascrecach. est
frangitiua uentositatu. Et de carnibz
longinquor ab h ut putrefiat. e q paru
e pinguis. 7 cui sba e siccior. Decora
tio. Caro uaccina gnat morfea. adeps
asini siluestris. e bua pano linita. Et sili
adeps anatis ipinguat. Et i q e ad
ustu de carne arietu. linitu sup morfe
a. e utile. 7 q ad ustu de carne innaru
alopitie. Apata 7 bothor. Caro uaccina
gnat cancru. Et sili carnes crosse. Et
resoluut apita dura eis. Vulnera et
ulcera. Caro uaccina gnat scabiem.
7 ipetigine malas. Et sili carnes cros
se 7 caro arietis ad usta. linit sup ipeti
gine puenient. Instrumta iuncturaru.
Caro uaccina gnat lepra. 7 elefantia.
7 uarices. Et sili carnes crosse 7 pin
gues. 7 allidati more epli sup posita.
e bua nimis inflatis. In uire carnis lepo
ris. sedet podagra 7 hntes dolores iunc
turaru. Et ei opatio e pria opationi uini
uulpis. Caro damule amministrat more
epli posita sup dolores iuncturaru. Caro
dorsi asini siluestris cu oleo costino mol
lificata. more epli posit eplastru sup
dolores iuncturaru. Adeps asini siluestris
cu oleo costino mollificata. more em
plastri posit sup dolores dorsi. 7 uento
sitatibz crossis. Et caro uipe pfert le
pre. scdm q dictu e in capitulo ei. Et
caro ericii. e boa lepre. Mebra capi
tis. Caro uaccina 7 reliq carnes cros
se male. fitut euenire alienatioem pp
exsiccatione. Et caro damule miscet cu
uino 7 bibit pp soda. Mebra oculi. Cinis
carnis arietu. pfert albuginu oculi.
Carnes lupor 7 hntiu rostra 7 ungues.
pfert oculo. 7 confortat ipz. Mebra ane
lite 7 pectoris. Cancer fluuial. pfert
extenuatis ualde. Et carnes pullor
excitat pfocatione. n acetose. Mebra i
nutrimti. Carnes crosse pdicte incras
sant splene. uenu acetosu uaccinu
cu coriandro sicco 7 croco. phibz cur
su materiu ad stom. Et caro alcata
rememorat in summa cor q pferut cor
ruptioni coplionis 7 ydropisi. 7 opilati
oni splenis. 7 epatis. Et medi e ut ydro
pisi congelata sumat. ut n commoueat
sitis. Quida aut homi sut. q laudat carne
lupor ad frig stom. Et humiditate 7 debili
tate ei. Et uelocitas qde digonis 7 de
scensionis 7 abarum tarditas. n sut scdm
crossitudine cibi 7 subtilitate ei. Caro
e porca siluestris 7 domestica. scdm q dr. e
uelocis digonis 7 descensionis. Et e fort
nutrimti. uiscosi. 7 crossi. Et carnes cer
uor cu crossitudie sua. sut uelocis de
scensionis. 7 caro qde ericii cu oximelle
pfert ydropisi. Et caro alcata. pfert
opilationi epatis 7 debilitati ei. 7 corrup
tioni cpnis 7 ydropisi. Et carne lupor
7 hntiu rostra 7 ungues. aborret ide.
Mebra expulsionis. Carnes uaccine p
hibet attenuatione colere ad stom. Caro lepo
ris assata. e boa ulceribz intestinor.
Caro ericii exsiccata cu oximelle. e bua
dolori renu. Ius galli decrepiti. e bonu
colice 7 egritudinibz melancolias. Adeps asini
siluestris. cu oleo costino. e boa dolori renu
ex uentositatibz crossis. Et caro lupinor
7 hntiu rostra 7 ungues. e boa emoroy
dibz. Ius carnis uaccine acetosu. e bo
nu solori colice. absadit e ipaz. Et sili
congelatio carnis ei cu coriandro 7 aceto
7 acetositatibz ei silibz. 7 coriandro sicco
7 paruo croco. Et sili carnes auiu assa
te aut n assate. pstringit uentre. 7 speal
culegi 7 atriaigi. 7 eis fortior e alcata
7 alcaucebri. pre cu elixat 7 affert ab ea
aq. Caro aut cameli. puocat urina. Et
carnes pigues uehemeti leniut n atura
qua alie. Febres. Caro uaccina. 7 cuor.
7 ytror siluestriu. 7 magnaru auium.
facit euenire febres qrtanas. Venena.
Caro damule exsiccata cu uino. in po
tu accepta. pfert uenenis. Caro arietu
ad usta. pfert morsibz serpetiu 7 scorpi
onu. 7 alienitat. 7 cu uino. carnis rabi
osi. Et caro rane. puncture uermiu
uenenosorum.

Krisomula. qde. Meliora sut armenia
n e cito aduenit eis corruptio 7 aceto
sitas. Et cu sumit crisomula. oz ut cae
capiat masticas 7 anisi. eqle pondus.
ʒ. i. usqz ad duas ʒ. in uino puro. aut
uino de passis. aut paru mellis. Nata.
Sut frigida 7 humida in scdo. Et oleu in-

clei cor̄ ē calidū ⁊ siccū in sc̄do. Opa-
tiones ⁊ p̄tates. Cor̄ huōr. ē uelo
cis putrefactiōis. Mēbra nutritiui. Cor̄
infusio sedat sitim̄. Et ca s̄o in illa q̄ dē
ꝯuenientiora sūt st̄o q̄ p̄sica. Et arme
na n̄ corrūpūt in st̄o. nec acetescūt ue
uelocit̄. Et eis n̄ q̄ eor̄ expellūt nocu
mentū. ē ut p̄ea sumat̄ anisū ⁊ ma
stix in uina aut uino de passis. ⁊ in
frigidati cū melle puro. Mēbra ex
pulsiōis. Oleū nuclei ipsor̄. ꝯfert e-
moroydib;. Febres. Gn̄at febres p̄p̄t
uelocitatē sue putrefactiōis. Verū in
fusio siccor̄. ꝯfert febrib; acutis.

Calx. q̄d ē. P calcē signficam̄ aneitatē
corpor̄ lapidosor̄. ⁊ hostracosor̄. Pati.
Illa q̄dē quā n̄ tetigit aq̄. ⁊ illa q̄ aqua
tetigit cū remāīt extincta duob; die
b; aut t̄b;. tē n̄ adurit. imo calefac
tiua. Et abluta q̄dē ē sicca. Opationes
⁊ p̄tates. Abscidit fluxū sanguis. Et
abluta ē exsiccatiua sine mordicatiōe.
Et calx q̄dē qn̄ bullit̄ cū oleis. fit ma-
turatiua. Vulnera ⁊ ulcera. Corrodit
carnē additā. Et abluta ꝯsolidat. ⁊ ꝯ-
fert adustiōi ignis ualde.

Cyperū. q̄d ē. Est radix plante silis por-
ro ⁊ segeti ē. n̄ q̄ ē sbtilior ⁊ longior in
plib; regiōib;. Verūtn̄ meli' ē alarsi. Et
dr̄ q̄ cyperū indū cū croco abradit pilos.
Electio. Meli' ē q̄ ē spissū. grue. diffi-
cile ad frangendū. aromaticū. cui her-
ba ē breuis. ⁊ ei' acredo ē uehemēs. Opa-
tiones ⁊ p̄tates. In ipō ē stipticitas par-
ua. ⁊ exsiccat sn̄ mordicatiōe. ⁊ apit ori-
ficia uenarū. ⁊ extenuat uentositates
⁊ adurit sanguinē. ⁊ ponit̄ in ēplis. De-
coratio. Colorē efficit bonū. ⁊ facit bo-
nū odorē oris. Et indū sic dr̄. abradit
pilos. Apata ⁊ bothor. Consolidat ea
q̄ sūt difficil' ꝯsolidatiōis. ⁊ fissa. ⁊ pu-
trida. ⁊ ⁊ corrosa. cū oleo de grano alchi-
dra. Instrumēta iūcturarū. Valet ad do-
lorē in ylus. ⁊ stringit corsū ⁊ n̄uos. Et
ipī multitudo acqrit leprā. Mēbra ca-
pitis. Cōfert putredini narīū. ⁊ oris
⁊ alcola. ⁊ mollificatiōi gigiue. ⁊ aug-
mentū effic̄at in sciatica. Mēbra nu-
trimēti. Calefacit stōm ⁊ epar. Mēbra ex-
pulsionis. Exibit lapidē ⁊ frangit ipī
⁊ ꝯfert distillatiōi urine ⁊ debilitati ue-
sice ualde. ⁊ frigori ei' uehemēt. Et sili-
ꝯfert in renib;. Et ꝯfert frigori matri-
ualde. ⁊ ꝯfert emoroidib;. Febres.
Confert febrib; antiquis.

Cypressus. q̄d ē. Noiat in sina arbor
albera. ⁊ romane cip̄ssus. Et in sapo
re ei' sūt acredo ⁊ stipticitas pauca
⁊ amaritudo plurima. Et potiatas ei'
plus ē q̄ amaritudo. ⁊ caliditas ei' ⁊ a
cuitas. ē scd̄m q̄ntitatē q̄ ei' uirt' in
mēbris p̄fūdit̄. Et facit puenire stip
ticitatē sn̄ mordicatiōe. ⁊ diuisificat
a reliq̄s calefactiuis. q̄m n̄ acuit.
Natura. Calida ē in p̄mo. sicca in sc̄do.
q̄dā tn̄ extimauerūt q̄ ē frigida ualde.
⁊ iudicauerūt q̄ uirt' ei' ē cōposita. ⁊ cali
ditas ei' ē scd̄m q̄ntitatē qua stipticitas
ei' p̄fūdit̄. ⁊ puenit in mēbris. Opati
ones ⁊ p̄tates. Folia ⁊ nux ei' sūt stip
tica. ⁊ in ipā ē resolutio. ⁊ resoluit su
p̄fluiditates. Et nux q̄dē ei'. fortiorē
mollie q̄ folia ipī. ⁊ in ipā ē uis faci
endi adherere. ⁊ abscidit sanguinē
ita q̄ remouet putredinē. Decoratio.
Cū decoq̄t̄ cū aceto ⁊ lupinus. ⁊ lini-
t̄ sup unguē. remouet ei' uestigia.
Et ei' folia delēt morfeā. Vulnera
⁊ ulcera. Folia ei' recētia ⁊ nux ipī.
ꝯsolidāt uulnera q̄ sūt in mēbris
duris cū fuerīt recent' collecta. ⁊ cō-
fert formice ⁊ erisipile. ⁊ p̄c cū fari
na ordei. Instrumēta iūcturarum.
Nux ⁊ folia ipī. cū sūt cocta cū ex
eis fit ipī ēplm̄. ⁊ ꝯfert cū farina
ordei supposita erisipile. ⁊ silib;. Et
ꝯfortat n̄uos. ⁊ extenuat ramicē
more ēpli supposita. ⁊ roborat mol
lificatiōē ⁊ stringit eā. Mēbra ca-
pitis. Cū terit̄ nux cip̄ssi multū cū
ficub;. ⁊ ponit̄ licmūi de eis in narē
sanat carnē additā. Et decoctio ei'
cū aceto. sedat dolorē dentiū. Mēb̄
anelit' ⁊ pectoris. Dat̄ ad bibendū
cū uino nux ei' ad sputū sanguinis
⁊ ad difficultatē anelit'. ⁊ anelitū di-
latatiōis. ⁊ tussē antiq̄. ⁊ silr̄ ei' decoc-
tio. Mēbra expulsiōis. Bibūt̄ foli
a ei' cū uino. ⁊ ꝯfert difficultatē mi-
gendi. ⁊ cursui sup̄fluitatū ad uesi-
cā. ⁊ ꝯfert ⁊ ulcerib; q̄ sūt in intesti-
nis. Pmutatio. Loco ei' ponit̄ medietas
ponderis ipī de sarcocolla rubea.

Cancer fluuialis. q̄d ē. Notē ē. Opa-
tiones ⁊ p̄tates. Est difficil' dige-
stionis ⁊ plurimi nutrimēti. ⁊ ipī q̄dē rec-

tificat decoctio cum melle. et extrahit acuitates res infixas carni et spinas. si maturum est subtilior. Decoratio. Cinis eius est bonus fixuris ex frigore. Et quod de eo adustum est ponitur in medicaminibus morfee et pannorum, et confert. Apostemata et bothor. Canne fluvialis resolvit apostemata magna, cum ponitur super ea. Membra anhelitus et pectoris. Latex eius confert ptisi, preparatus cum lacte asine. et ius ipsius etiam. Membra expulsionis. Cinis eius est bonus fissuris ani. Venena. Confert morsui scorpionum et tutele more emplastri supposita aut comesta. Et cinis eius cum melle confert ad morsum canis rabiosi bibitus. Et quando sumitur ex eo cum frumento ad morsum canis rabiosi et est notum. Et scies modum eius in capitulo de venenis. Et extimaverunt quod quando bedaugi approximatur scorpioni moritur scorpio.

pedum.

Cancer marinum. quid est. Cum dicitur cancer marinum, nolumus intelligere per hoc omnes cancros marinos, immo speciem cancri que preter habet omnia membra dura ut lapis. Operationes et proprietates. Quod de eo adustum est subtile est reliquis adustis. Decoratio. Quod de eo adustum est abstergit dentes et delet pannum et lentigines. Vulnera et ulcera. Quod de eo adustum est desiccat ulcera et confert scabiei. Membra oculi. Prohibet lacrimas et resolvit cum sale ungulam. Et fit ex eo collirium et fricatur cum eo scabies palpebrarum. Prohibet quartanam.

Aristolocia quid est. Est triplex que plurimum in senu invenitur. Natura. Frigida est et humida in primo. Et apud quosdam temperatus.

Coturnices. Ex comestione carnis earum timetur tetanum et spasmum. non quia credunt elleborum tantum, immo quia in se carnem est venenum. Et extimo quod nutrimentum earum ab elleboro est propter similitudinem complexionis.

Cassia. quid est. Dicitur que est cortex radicis et non assemini. Et est specierum plurium. quarum una est rubea boni saporis et odoris. Et altera species est eius cuius sapor est sapor spice et est species nigra ad purpureitatem declinans, cuius odor est similis sandalo. Et est species alia nigra horribilis odoris, subtilis corticis fissa. Et est alia species ad albedinem declinans, pessimi odoris. Et species nigra subtilis canne concava. Et dixerunt quod invenitur quoddam simile cassie quod coniungitur ad cinamomum. Et dixerunt aliquid invenitur super arborem cinamomi cassia huiusmodi. Et quia est coniuncta ipsi cinamomo. Et cassia existit in virtute cinamomi sed est debilior. Et bona est illa que consequitur cinamomum. Electio. Melior est illa que est rubei coloris. pura. plana. longiliqua. grosse canne. et subtilis foraminis. solida. grossa. boni odoris. que mordicat linguam et constringit eam. Nigra vero est mala. Et quod de ea administratur est cortex ipsius. et in ligno eius non est bonitas. Natura. Calida est et sicca in secundo. Operationes et proprietates. Est resolutiva ventositatum grossarum. Et in ipsa que sunt stipticitas et resolutio cum acredine plurima et subtiliatio multa. et incisio propter acredinem que est in ipsa. Et adiuvat stiptica et sua resolutione adiuvat solutiva. Et ipsa cum eo quod est in ipsa de resolutione et stipticitate et subtiliatione confortat membra. Apostemata et bothor. Resolvit apostemata calida et frigida in visceribus. Vulnera et ulcera. Linitur cum melle super lactea. Membra oculi. Ponitur in medicinis oculi propter id quod in ea est de stipticitate cum resolutione. Membra anhelitus et pectoris. Confert pectori. Membra nutrimenti. Sirupus eius confert epati. Et vinum in quo cassia infunditur confert stomaco. Membra expulsionis. Provocat urinam quia preterea in quacumque aliorum fiunt cum ea humores grossi. et confert doloribus renum et vesice. Et cum fit in catisma in decoctione eius valet dilatationi matricis et eius lubricationi. Et similiter fumus eius et sirupus ipsius. Et vinum in quo ipsa infunditur est bonum difficultati urine. Et extimaverunt quidam quod ipsa facit abortum. Venena. Datur in potu ad venenum tyrie.

Citonium. quid est. Cum abluitur cinis ramorum et foliorum eius est sicut rutia. Et folia ipsius retinent propter ponticitatem stipticitatis eius. Et rob pomorum acetosorum propter id quod in ipso est de bonitate aqua frigida. Electio. Assatum est melius et magis conferens. Et eius quidem assatio fit cum concavatur et extrahuntur grana eius et ponitur in ipso mel et linitur luto corpus eius et ponitur in cinere. Natura. Frigidum est in fine primi. siccum in principio secundi. Operationes et proprietates. Est stipticum confortativum forte. Et flos eius est stipticus. Et similiter oleum ipsius. Et dulce est minus stipticum. Et semen eius est lenitivum cum stipticitate. Et ipsum prohibet cursum superfluitatum ad viscera. Decoratio. Retinet sudorem et confert oleum eius fissure frigoris. Apostemata et bothor. Confert oleum eius formice. Vulnera et ulcera. Oleum eius

est utile ulceribus scabiosis. **Instrumenta victuaria.** Multitudo comestionis eius generat dolorem nervorum. **Membra oculi.** Ass(a)tum positum super apostemata oculi calida. **Membra anhelitus et pectoris.** Et succus confert dilatationi anhelitus et asmati. et prohibet sputum sanguinis. Et semen eius confert asperitati gutturis. et lenit canam pulmonis. Et mucilago eius et humectat ipsam canam. **Membra nutrimenti.** Confert vomitui et ebrietati. et sedat sitim. et confortat stomachum recipientem superfluitates. sirupus eius et ipsius infusio. et quod de ipso elixatur. Et ipso utitur in famem sa super vinum. prohibet ebrietatem. Et fit ex eo sirupus confortans appetitum deiectum valde et mortuum. et confortat stomachum. et prohibet vomitum flegmaticum. **Membra expulsionis.** Est provocativum. et iam dictum est quod est per accidens. et est consequens constrictionem eius. Et illud quod cum melle elixatur est vehementer provocativum. ventrem quando solvit ventrem et non stringit. et generat colicam et dolorem ventris pungitivum. et confert dissinterie. et retinet fluxum menstruorum. et confert arsure urine quando distillatur succus eius aut oleum ipsius in virgam. Et confert oleum eius renibus et vesice. Et quando assuetus per cibum solvit. adeo quod quando plurimum ex eo sumitur. extrahit cibum ante digestionem. Et eius stringit decoctio eius ad eminentiam ani et matris.

[illegible]

Crocus ortulanus. Natura. Est calidus in primo. siccus in secundo. **Operationes et proprietates.** In ipso est stipticitas equalis cum maturatione. **Decoratio.** Mundificat pannum et morfeam. **Vulnera et ulcera.** Ponitur cum aceto super impetiginem. **Membra capitis.** Et croco ortulano silvestri cum fit linimentum cum melle. confert colla puerorum.

Calamentum quid est. Et aliud est fluviale. et aliud est montanum. simile ysopo in sapore. Et similiter folia eius sunt ei similia. Et alia species est que nominatur albaum. Et est quedam species eius que nominatur calamentum hyrta. et virtus eius est sicut virtus aliorum acris. Et virtus siruppi ipsius est similis virtuti siruppi alhalyese. Et calamentum quod est subtile. Et montanum fortius est fluviali. **Operationes et proprietates.** Subtiliat fortiter sua acuitate et amaritudine sua. et precipue silvester. Et propter illud est rubificativum. ulcerativum. et cum bibitur solum provocat sudorem. et calefacit vehementer per id quod extrahit ex profundo corporis. et incidit et exsiccat. et calefacit valde. **Decoratio.** Cum decoquitur et precipue quod recens est cum vino. et fit ex eo emplastrum removet vestigia nigra a corpore. et occultationes que accidunt sub oculo. **Vulnera et ulcera.** Montanum confert rasure intestinorum et rupture. et fit balneatio ex decoctione montani ad pruritum et scabiem. **Instrumenta victuaria.** Potus decoctionis eius confert constrictioni lacertorum in cavitatibus et extremitatibus suis. Et quando fit ex eo emplastrum ad sciaticam et adurit cutem. et permutat complexionem. et extrahit ex profundo. Et quando comeditur et bibitur per ipsum aqua casei diebus continuis. confert elefantie. et varicibus. Et id quod nominatur falehan quando bibitur confert spasmo. Et linitur ex eo podagra et confert. et suffumigatur cum eo. Et confert post calamitatem lepre. non resolutione sua tantum. sed sua incisione et subtiliatione. **Membra capitis.** Succus eius mittitur contra vermes in aure. et in ipso est virtus faciendi soda. Et montanum quod confert ulceribus gingivis. et extrahit superfluitates ex utrisque naribus. et id quod est adustum de albunium stringit gingivas. **Membra anhelitus et pectoris.** Et decoctio confert dilatationi anhelitus. et est fortis incisivum humorum crossorum viscosorum ex pectore precipue cum comeditur cum ficubus. Et confert dolori laterum. Et montanum quod est fortius illo. Et alabahum facit in totum. Super alabahum non rorat acetum. et assumitur acetosum ex eo quod est in ... tempore cum aceto satietur. et odoratur super ipsum ... corrigatur. et sanatur. Et calamentum hyrta. confert tremori cordis. **Membra nutrimenti.** Confert paucitati appetitus et debilitati stomachi. Et precipue silvestre singultum. Et confert patientibus hycticam cum abstersione et apertione sua. et subtiliatione sua. melancolicam et colicam. Et similiter decoctio eius. Et quando fit balneatio ex decoctione montani ad illum. et separatur hyctica. Et confert ydropisi quando comeditur cum ficubus. et montanus quod est virtus faciendi apertionem. et succus eius est confortans ydropisi et. Et oleum sedat nauseam. Et fit ex eo emplastrum cum aceto super splenem. et extenuat eum. Et similiter calamentum hyrta. Et est vehementer confortans tremori cordis stomatico. et perturbationi et nausie. Et similiter calamentum fit ex eo emplastrum tremori cordis stomatico. et perturbationi nausie. **Membra ex-**

pulsionis. Et decoctio puocat
urinã. & ɔfert dolori pũgitiuo
uentris. & colerice passioĩ. Et qñ
terit cũ disp̃e sua. aut decoqt̃ & bibit̃
cũ melle. interfic̃ fet. & puocat mẽstrua.
Et qñ fiat uomẽ flegma. Dixerit qdã
montanũ abscidit coitũ. & p̃e siluest̃. &
ꝓhibet pollutiones. Et siluestẽ qd ẽ soluit
uẽtrẽ sufficienẽ. Et ɔfert matrici. & in
fficiat umes. ꝓ papue siluest̃. Et monta
nũ. solũ educat colã nigrã. Et fit
q de eo siũt nigriti clexitates cũ iulep.
Et i qñ oꝑat sp̃s calamĩti siluestris.
Et oĩa illa ɔfortãt qñ ꝓmisc̃et cũ ace-
to & rob pauco. Et recti qd ẽ ut tera
t̃ & spargat̃ sup acetũ commixtũ cũ aq̃
& sale. & bibat̃. Et i q̃ nãat̃ albaũ ex
trahit supfluitates melãcolicas ex
uia urine. Et calamĩtũ siluest̃. qñq̃
oꝑat̃ oĩa illa. **Febres.** Bibit̃ decoctio
ei. & ɔfert rigori. Et sili inũctio ex o
leo in q̃ ip̃z ẽ decoctũ. **Venena.** Qñ bi
bit̃ aut fit ex eo ẽplẽ. ɔfert pũcture
ãnimaliũ uenenosoꝝ. Et appriat limii ex
eo in illo oꝑi cauteri. Et qñ ꝓmittit̃
& bibit̃ cũ uino. expellit uenena mor-
talia. Et suffumigatio ex foliis ei fu
gat anĩmes uenenosos. Et qñ st̃nut̃ &.
Et siluestẽ ẽ bonũ pũcture scorpionis.
Et montanũ qñ bibit̃ succ̃ ei cũ decoctio
ɔfert morsui lupoꝝ.

Cardamomũ. qd ẽ. Aliud ẽ magnũ sic
cicer nigrũ. q̃ cũ frangit̃ int̃ h̃t granũ
albũ. mordicans lingua sic cubebe.
in q̃ ẽ aromaticitas. Et aliud ẽ paruũ sic
lens. aromaticũ &c. **Natura.** Calidũ
& siccũ in t̃tio. **Operatiões & ꝓprietates.** In
ip̃o cũ calefactioẽ ẽ stipticitas. & p̃e in
illo q̃ h̃t cap̃. & p̃e in capite ip̃o. **Meb̃**
nutrimẽti. Confert uomitui & nausie.
cũ aq̃ masticis. & aq̃ utrusq̃ granati.

Cardumeni. qd ẽ. Calidũ & siccũ i t̃tio.
Operatiões & ꝓprietates. Est ex rubrificati
bus. & in ip̃o ẽ ut liq̃factiua. Et ꝓprietas
ei ẽ. ɔfortare mẽbra intrinseca. **Vulnera**
& ulcera. Confert scabiei & impetigini li
nitũ cũ aceto. **Instrumẽta iecturarũ.**
Confert egritudinibus renũ. & dolori a
che ex flegmate. & ɔfert palisi & ɔtusi
oni lacertoꝝ. **Mẽbra capitis.** Cõfert epi
lepsie. bibitũ in aqua. **Mẽbra anheli-**
tus & pectoris. Lordimẽ ẽ mundifica
tiuũ pectoris. sedatiuũ tussis. **Mẽbra**
expulsionis. Confert dolori pũgitiuo re
nis. & ilium. & aschandibus. & cũ uino dolo
ri renũ & difficultati urine. & dat̃ inpoti
de eo dãrchimũ unũ cũ cortice radicis
lauri ad lapidẽ. Et ei fumi interficit fetũ.
Venena. Confert mordicationi scorpi
onis. & reliq̃s pũcturis. **Permutatio.**
Locõ ei barlunnel ponit̃ & sq̃namũ.

Calami aromatic̃. Meliorẽ ille qẽ iacin
tini coloris ꝓpinquos h̃ñs nodos q̃ in
plurima frangit̃ frusta. & cui canna est
plena re sili tele aranee. Et in mastica
tioẽ ei ẽ acuitas. Et ei ɔtritũ ẽ boni odoris
& ẽ declinãs ad citrinitatẽ & albedinẽ. **Na.**
Calidus ẽ & sicc̃ usq̃ ad scd̃m. **Operatiões &**
ꝓprietates. Est subtiliatiuus. & in ip̃o ẽ stip
ticitas pauca. cũ acredine. Et in sbãa ei sũt
t̃nuitas & acuitas. & ẽ bone commixtionis adeq̃
litatẽ ꝓtinẽs. Sz ei exsiccatio ẽ maior.
Et in ip̃o ẽ sbã sbtil̃ sic in reliq̃s sp̃ebus q̃
sũt ut piꝑ & cinamomũ. **Decoratio.** Cõ
fert occultatioĩ sanguinis mortui. **Apa**
ta & bothor. Resoluit apata. **Instrumẽta**
iecturarũ. Confert ɔtracioĩ lacertoꝝ. **Me-**
bra oculi. Abstergit uisũ. **Mẽbra anhelit̃ &**
pectoris. Fit cũ eo uaporatio in tiectorio
in gutture. & ɔfert tussi solus. aut cum
gũma allotũ. **Mẽbra nutrimẽti.** Confert
apati epatis & st̃o cũ melle & semine apij.
Et ualens ad timorẽ. **Mẽbra expulsionis.**
Puocat albo. Et ip̃e cũ semine apij ɔfert
renibus & distillatioĩ urine. & ɔfert ei de-
coctio dolori matricis bibita. & sedendo in
ea. Et bibit̃ cũ melle & semine apij ad
apata matricis.

Centaurea. qd ẽ. Duarũ ẽ sp̃eꝝ. maior
& minor. q̃ nascũt̃ in fine ueris. Et fo
lia sũt sic alethil. Et ex ista duas h̃t
sp̃es. albã & citrinã. in quarũ capitibus ẽ
uiriditas. & planta ei ẽ magna sic alme
keuasati. & ip̃i potio ad febricitantes est
usq̃ ad. ij. ʒ. herba ũ parue silis alause-
gi montano. & ẽ fareon. & ei folia sũt
sic folia rute ex ea succ̃ qñ ex ea q̃ ẽ
uiridis. qñ ex ea q̃ ẽ sicca. decoq̃t̃ ẽ
in aq̃ donẽ aq̃ uirtutẽ ei assumat. deinde
aq̃ illa rectificat̃. **Natura.** Calida ẽ et
sicca in t̃tio. **Operatiões & ꝓprietates.** In ip̃a
sũt absinthio & stipticitas. & acredo. & parũ
dulcedinis & exsiccatio. & ẽ sine mordica
tione. Et dĩ si coq̃t̃ cũ carne incisa ɔ
iungit eã. **Vulnera & ulcera.** Mundifi
cat uulni q̃ recẽs ẽ. Et sigillat ulcera

sumitur . impone

noui ẽ

ꝯ carni agitur

bta ẽ nota

& assumitur

No. q̃ caro incisa capiatur & centaurea q̃ ɔiungit̃.

antiqua. Et quando sicca est ponitur in emplastris et consolidat fistulas et ulcera profunda et uulnera mala. Et quando replentur fistule de decoctione centauree et ligantur rectificatur carum dispositio. **Instrumenta nutrimentorum.** Confert attractioni in lactis et sanici in eis et minor propter. Et quando confert clistere factum ex ea sciatice et doloribus iuncturarum et contusioni eorum. Sed minor est magis iuuatiua ad omnia illa. Cum quo gula soluit solutionem adducat ad sanguinem subito. Et quando fit clistere ex ea et ei cum aqua ad illud. **Membra anelitus et pectoris.** Prohibet sputum sanguinis per suam stipticitatem et confert quando quassatur et quando minuta difficultati anelitus. Et datur in potu de ea pondus duarum ʒ cum pleuresi frigide et sputo sanguinis. **Membra nutrimenti.** Confert opilationi epatis et duritiei splenis. **Membra expulsionis.** Prouocat menstrua et extrahit fetum et interficit lumbricos et prouocat urinam. Et datur de ea in potu pondus duarum ʒ ad dolorem uentris pungitiuum et dolores matricis et confert colice. Et minoris quidem decoctio quando soluendo educit cum flegmate et crudo et humore colerico. Et post duarum specierum eius quando superfluit et educat sanguinem solutionem, et precipue minor.

Cartami quid est. Aliud est domesticum et aliud siluestris. **Natura.** Qui siluestris est calidus est in secundo, siccus in tertio. Et notandum calidus in primo, siccus in secundo. **Operationes et proprietates.** Oleum eius est propinquum oleo urtice, uerum est debilius. Et est ex eis qui caseant lac currens. Et nutrimentum eius est multe paruitatis. **Membra anelitus et pectoris.** Mundificat pectus et clarificat uocem. **Membra nutrimenti.** Est malus stomacho et ipse caseat lac in stomacho. **Membra expulsionis.** Confert colice. Et solutionem educat flegma adustum quando bibitur cum ficubus aut cum melle et confert coitui. Et oleum eius quod domesticum est soluit uentrem. Et quando fit solutio propter hoc sumatur medulla granorum eius in uino aut fiant ex eo et amigdalis et melle pille. Et sit quod de eis in potu sumatur pondus quatuor aureorum. Et quando sumitur de medulla eius cocto et amigdalis amaris tres anuluset et anisi et nitri cuique eo aureus cum ficubus siccis et melle et recipit de eo nux aut nuces due et soluendo educit aquositatem. Et quando fit ex eo nasus ad illud. Et eius confectio est ut sumatur et permisceatur cum amigdalis excorticatis et aniso et melle decocto nat fen. et sumatur de eo spissum. Et quando bibitur de medulla eius recente uiginti ʒ infuse in libra aque calide cum decem ʒ pondus albitie et solutionem educit flegma. **Venena.** Confert folia siluestris aut fructus eius aut aliorum commixtis quando in potu bibuntur cum uino ad puncturam scorpionis. Audiui autem homines dicere quod si morsus tenuerit in ore suo folia siluestris et fructum eius non sentiet dolorem. Et quando ea a se proiecerit redibit dolor.

Chitran quid est. Est arboris que uocatur asceibi. Et uirtus fumi eius est sicut uirtus fumi picis. Et fit ex eo oleum cum quo sepitur o est cum lana sicut separatur ex pice. **Natura.** Est calidum et siccum in quarto. **Operationes et proprietates.** Conseruat corpus mortuum et rubificat et cauterizat. **Decoratio.** Confert pediculis et lendibus et interficit utrumque. Ad eo quod est in animalibus. **Vulnera et ulcera.** Forte efficit carnem laxam et confert scabiei usque ad scabiem animalium et precipue eius oleum hominibus quatuor pedes et canibus et camelis. **Instrumenta nutrimentorum.** Confert contusioni lacertorum et aggregationi puris et sanguinis in eis. Et est medicamen elephantie et uarialibus deglutitum et linitum. **Membra capitis.** Est res maxima in sedando soda frigidam linitum capiti. Et distillatur in aurem et interficit uermes auris et distillatur de ipso cum aqua ysopi in eam ad tinnitum et sonitum in aure. Et distillatur cum aqua ysopi in dentem dolorosum et sedat dolorem eius et confert dentibus corrosis. **Membra oculi.** Clarificat uisum et abstergit uestigia ulcerum in oculo. **Membra anelitus et pectoris.** Linitur super guttur ad inflammationes amigdalas et dolores earum. Et confert deglutire ex eo unciam unam et senius ulceribus pulmonis et sanat ea et confert tussi antique. **Membra nutrimenti.** Fructus arboris eius est stomacho malus. **Membra expulsionis.** Interficit uermes in intestinibus et precipue clisteri facto cum eo et interficit uermes omnes et prouocat menstrua et interficit fetum et corrumpit spermam. Et quando linitur ex eo uirga ante coitum prohibet impregnationem. Et fructus arboris eius que nominatur ascerbim est malus stomacho et confert distillationum-

a. e. ortolan vel siluestre

rine. Venena. Fit ex eo emplastrum super
morsum serpentis habentis cornua. Et da-
tur cum vino ad potum leporis marini.
Et solvitur in adipe cervi. et linitur
ex eo membra. et non appropinquant eis vene-
nosi vermes.

Costus quid est. Et species sunt tres. una
earum est arabica. et est albus levis. aroma-
ticus. Et secunda est indica. que est niger levis. Et
iste amarus est. species gravis odoris que nomina-
tur ganoffilatum. et tertiarum specierum minor. est
illa cuius odor est odor pini. et est ad nigre-
dinem tendens. Et que de istis speciebus est rami-
nus. est siliis assimilatur. et habet odorem latum.
Bonus autem costus. quoniam falsificatur cum ra-
dicibus enule duris. Et propterea hoc non mordi-
cat linguam. nec habet odorem fortem. Electio.
Melior est ille qui est albus recens. plenus.
non corrosus. non fetidi odoris. mordi-
cans et ledens linguam. Deinde indus niger
levis. et niger assimilatur. Et melior est
marinus. subtiles habens cortices. Natura.
Calidus est in tertio. siccus in secundo. Operati-
ones et proprietates. In ipso est qualitas ama-
ra. et acris valde. et caliditas et acredo.
adeo quod ipse ulcerat. Et confert omni membro
quod indiget calefactione. et ut ex eo extra-
hatur humor ex profundo. Decoratio. Abster-
git pannum cutis. linitur cum aqua et melle.
Vulnera et ulcera. In ipso est ulceratio. Et ille qui est amarus exsiccat ulcera et
humida. Instrumenta iuncturarum. Con-
fert mollificationi nervorum. et contritioni
lacertorum. Et est bonum sciatice superposito
emplastro. Membra capitis. Confert litar-
gie. Membra pectoris Confert dolori-
bus pectoris. Membra expulsionis. Provo-
cat menstrua bibitus et suffumigationibus in
trinceatorio. et interficit fetum. et provocat u-
rinam. et extrahit ascarides et lumbricos.
et dat vires ad coitum. Et ipse supponitur
ad dolorem matricis. et confert dolori ma-
tricis frigido bibitus. et sedendo in decoc-
tione eius. Et movet naturam. quando bibi-
tur cum vino. Et ipse non dat vires ad coitum
nisi propter humiditatem superfluam inflativam que est
in ipso. Febres. Confert rigori. linitur
cum oleo. Venena. Confert morsibus
omnibus. morsui vipere et aliis quando bibitur
cum vino. aut absinthio. Permutatio.
Loco eius ponitur piretri medietas pon-
deris ipsius.

Croatina. quid est. Dicimus quod est fex olei de
croco. Electio. Melior crocomagma est illa
que est boni odoris. ponderosa. nigra. in qua
non sunt ligna. Et quando solvitur tingit aquam
colore croci. Et quando masticatur tingit den-
tes tinctura vehementi remanente. Opera-
tiones et proprietates. Est calefactiva.
maturativa. Membra oculi. Virtus eius est
abstersiva oculi. Et oleum eius confert tene-
brositati eius. Membra expulsionis.
Provocat urinam.

Canebil. quid est. Semen est arenosum quod eo-
cepit rubedo. que est minor rubedine lapi-
dis in felle bovis reperti. Natura. Cali-
dum est et siccum in tertio. Operationes et proprietates.
Filii mesague inquit. in ipso est stipticitas
vehemens. Membra expulsionis. Interfi-
cit lumbricos et ascarides. et expellit eos.

Climia auri. quid est. Melior est illa que est
aurea. sicut cum glacie. cinerentii colo-
ris. recens. et laminosa. grossior. Natura.
Est equalis ad siccitatem declinans in tertio.
Operationes et proprietates. Ipsa et quod ablutum est
de ea sunt subtiliora. climia argenti.
Et in ipsa sunt exsiccatio et abstersio.
Vulnera et ulcera. Implet vulnera
et mundificat sordes eorum. et corrodit
carnes eorum additas. et incarnat vul-
nera fraudulenta. Membra oculi. Con-
fert albugini oculi. et mittit aque. et
confortat oculum.

Climia argenti. quid est. Quoniam assumitur cli-
mia ex auro et argento. et quoniam assumitur
ex ere. et ex marchasita. Et est fex que
elevatur super locum in quo infunditur. aut
fumus. Et cuius que subtingitur est laminosum.
Natura. Est propria climie auri. sed est
frigidior. Operationes et proprietates. In ipsa
sunt exsiccatio et abstersio cum equalitate
absque mordicatione. Et propter quod ablutum est
de ea. Et est convenientior in emplastris. Et eius
exsiccatio et abstersio in corporibus tempera-
tis sunt minus. quam in duris habentibus carnes.
Vulnera et ulcera. Confert vulneribus
et ulceribus difficilibus et humidis pulve-
rizata in emplastris.

Calcantum. Natura. Calidum est et siccum ad
quartum. Operationes et proprietates. Est exsic-
cativum. indurativum. inspissativum
corporis. et in ipso sunt constrictio et adu-
stio. Vulnera et ulcera. Confert fi-
stulis nasi. Membra capitis. Prohibet
fluxum sanguinis narium. Et quando de eo
distillatur una stilla dissoluto in aqua

Calcantum est genus vitrioli.

e S gn̄t linol

in nares mu̅dificat cap̄. Et radix ei
ē de su̅ma medicinaru̅ mu̅dificatiu̅
aurē. ꝯferens doloribꝫ ei frigidis. ⁊ in
[illegible]ficit iumes. Mēbra expulsionis. Dat̄
in potu. ʒ. de eo cu̅ melle ad iumes et
ascarides. Venena. Expellit nocume̅
tu̅ fugorum.

Calcatar. qd ē. Inq̄d galienꝰ. alcaca
dis q̄n ꝯurit̄ ⁊ fit calcatar. Natura.
Est calidu̅ ⁊ siccu̅ in t'cio. Operationes
⁊ ꝓprietates. In ipo sunt adustio uehe
mens ⁊ ꝯstrictio cursuu̅ sanguineorum
⁊ exsiccatio. ⁊ adustiu̅ ē plurime exsic
cationis. ⁊ minoris mordicationis.
Et in ipo ē cu̅ stipticitate plurima cali
ditas plurima. Apostemata ⁊ bothor. Cōfert
formice ⁊ erisipile q̄n linit̄ cu̅ aqua
coriandri. ⁊ pulverizat̄ sup fraudulē
tu̅ ⁊ ambulatiuu̅. ⁊ adunit carnē addi
tā. Et facit euenire escaram. Mēbra ca
pitis. Confert fluxui sanguinis na
riu̅. ⁊ ꝯfert apostematibꝫ gingiue. Mēbra
anhelitus ⁊ pectoris. Cōfert apostematibꝫ
gallonis. Mēbra oculi. Ponit̄ in alco
hol ad abstergend' ⁊ subtiliand' grossitu
dinē palpebrarū. Mēbra expulsionis.
Prohibz fluxu̅ matris.

Canelxri. qd ē. Natura. Calidu̅ in
p̄mo. Operationes ⁊ ꝓprietates. Est subtile
abstersiuu̅. incisiuu̅. Inq̄d paulus.
generat melancolia̅. ⁊ ꝓpter illud q̄ coq̄t̄
cu̅ sale. Decoratio. Abstergit pannu̅.
⁊ morfeā. Et scd'm ueritatē ē res ma
gis iuuatiua ad sorditiē. comestiuē
⁊ sup positu̅ ut ēplastrum. remouet ipaz
inclitibꝫ paucas. Et stiut arabes. ꝯ
Vulnera ⁊ ulcera. Cu̅ ex folus ei
fit ēplastrum ꝯfert ulceribꝫ fraudulē
tis in mamilla. Mēbra capitis. Cu̅
ex ei radice fit cap̄ purgiu̅. ꝯfert
humiditatibꝫ grossis in cerebro. Mēbra
anhelit̄ ⁊ pectoris. Aperit opilationē
pulmonis. ⁊ mu̅dificat ipm̄. Mēb̄
nutrim̄ti. Aperit opilationes splenis et
epatis. Mēbra expulsionis. Aqua ei
soluit uentrē. Et ē ēplastrum ad emoro
ydas. ⁊ remouet dolorē uentris pu̅
gitiuu̅. ⁊ resoluit duritiē matris. ⁊
exhibet chimos grossos malos. ⁊ ape
rit opilationes epatis ⁊ splenis. Ve
nena. Alcanubri ē ēplastrum ꝯueniēs u̅
nibꝫ uenenosis oībꝫ.

Cisius. qd ē. Est ipōs sunt tres. in

gra. ⁊ alba. ⁊ rubea. Et oēs sunt acres.
⁊ stiptice. Et una sp̄s ei ē q̄dda̅ q̄
noīat̄ laudanu̅. Et cui q̄re in radi
ce ē laudanu̅. aut aliud. albo ē sunt
ꝓpinquaru̅ dispōnu̅. Natura. Puti
ei ad caliditatē declinat. Et fortasse
in q̄bꝫda̅ gn̄ibꝫ ei ē frig̃. Sꝫ lauda
nu̅ ipz ē calidu̅ in fine t'cii. Operati
ones ⁊ ꝓprietates. Est nocuus nimis.
⁊ in ipo ē stipticitas. ⁊ ꝓpter in folus ei.
⁊ in floribꝫ ipi ē ꝯstrictio. Ille u̅ q̄ ex
tota su̅ma ei noīat̄ laudanu̅. ē cale
factiuus. apritiuus orificiorum uenarum.
⁊ lenificatiuus. Decoratio. Lacinia
ei ē interficiens pediculos. abstersiua.
Laudanu̅ aut̄ cu̅ uino ⁊ melle abst̄
git uestigia ulceru̅. ⁊ asperitatē cap̄.
Et q̄n miscet̄ cu̅ uino ⁊ mirra ⁊ oleo
d' mirto. prohibet casu̅ capillorum. ue
ru̅tm̄ n̄ puenit ad h̄ ut ꝯferat eis q̄st
si calopitia. q̄m ei resolutio ē pau
ca. Vulnera ⁊ ulcera. Decoctio ei cu̅
uino ꝯfert plurimu̅ ulceribꝫ. Et fit ꝑ
ex eo ēplastrum. ⁊ ꝯfert ambulatiuis fraudu
lentis. Et ex eo cerotu̅ ad adustionē
ignis. Instrumenta nutrimentorum. Nocu
uus. Mēbra capitis. Cu̅ admiscet̄
ē succ' ei cu̅ oleo ⁊ uino. ⁊ melle. et
nitro. soluit soda antiquas. Et q̄n
accipit̄ succ' ei q̄ng̃ ē ⁊ calefit in
cortice granati. ⁊ distillat̄ in aurem
diuisā parti dextris dolorosi ꝯfert. Et
cap̄ purgiu̅ factu̅ ex aq̃ ei ē bonu̅ ad
purgandu̅ cap̄. Et lauat cursu̅ an
tiquu̅ ab aure. ⁊ exsiccat ulcera ei.
Mēbra nutrim̄ti. Cu̅ ex eo recenti fit
ēplastrum splenis cu̅ aceto ꝯfert. Mēbra ex
pulsionis. Cu̅ bibit̄ tres anulu
set de flore albi cu̅ uino. ꝯfert dis
sinterie. ⁊ bibat̄ in die bis. Et q̄nq̄
fit ex eo q̄ recens ē ēplastrum ⁊ ex capitibꝫ
ei. puocat menstrua. Et q̄n fit ex eo
suffumigatio p̄ purgatione̅ menstru
orum. prohibet impregnatione̅. Et ille q̄
paruus ē cu̅ supponit̄ ex parte capitis ei
puocat menstrua. ⁊ extrahit fetu̅. Et ex
laudano q̄re fit suffumigatio ad se
cundina̅. ⁊ ut abortu̅ faciat. Et flos
ei stringit naturā. Venenosa. Cu̅
bibit̄ radix cu̅ aceto ⁊ uino ꝯfert
morsui tarantulle.

Canabs. Operationes ⁊ ꝓprietates. Se
men ei fugat uentositates ⁊ exsiccat

ansus. i. laudanu̅ ⁊ ē h̄ba sup qua cadit ros
⁊ illa ros ꝯgregat̄ i pill' capraru̅ ⁊ fit laudanum

et est difficilis digestionis et mali humoris. et fortis calefactionis. Et quod siccum est est minoris nocumenti. Si sumpserit acetosus de zucaro expellit eius nocumentum. Apostemata et bothor. Ex decoctione medias eius quae sunt silvestris fit emplastrum apostematibus calidis quae erisipile. Membra capitis. Confert succus eius et oleum ipsius dolori auris. et lavatur cum succo foliorum eius caput. et confert furfuribus. et semen eius facit soda propter vehementiam calefactionis eius et vaporationem ipsius. Membra nutrimenti. Grana eius sunt difficilis digestionis. et sunt mala stomacho. Membra expulsionis. Ex corticibus ipsius quando plurimum sumitur ipse intercecat sperma.

Dylcasia. quid est. Est planta in qua est assimilatio de alusen. Natura. Calida est et sicca in primo. Operationes et proprietates. In ipsa est salsedo cum stipticitate. Et partes eius non sunt subtiles. et est cum inflatione pauca. Membra anhelitus et pectoris. Fit ex ea gargarismus cum lacte et sale ipsius. Et in egypto decoquitur cum ea caro et frigitur cum oleo. et est cibus illic. Membra nutrimenti. Solet educere aquam citrinam. et precipue semen eius. et succus ipsius. Et minoretur ex ea ut debilitet. Membra expulsionis. Provocat urinam et generat sperma. et expellit colicam et acuitatem cum facilitate. Et potio ipsius sit ab una tertia libre unius usque ad duas tertias [...] libre.

Cartas. Natura. Calida est in primo. sicca in secundo. Operationes et proprietates. Prohibet quod adustum est de ea fluxum sanguinis. Apostemata et bothor. Ex decocta adustum est prohibet sahaphat. Membra capitis. Ex decocta adustum est prohibet fluxum sanguinis narium.

Catisi. quid est. Est id quod dicitur qusolocana. Natura. Est calida ad secundum. humida in ipso. Operationes et proprietates. In semine eius est virtus lenitiva humiditatis colerae.

i. asplenos silvestris

Cucurbita. Natura. Frigida est et humida in secundo. Operationes et proprietates. Illa quae est elixata nutrit aliquantulum. et est velocis descensionis si non corrumpitur ante digestionem propter causam aliquam. et non generatur ex eo humor malus. aut si corrumpitur in stomacho et admiscetur ei humor malus. est tarde consistitur sicut reliqui fructus. Et humor qui ex ea generatur est insipidus. non ducetur ei aliquid quod sit contrarium. Nam si cum citoniis commiscetur humor eius est laudabilis colericis. Et similiter si aqua agrestis. et aqua generatur. Verumtamen quod ipsa affert

nocumentum

colon et duplicatur. Et de proprietate quae eius est quod generatur ex ea nutrimentum homogeneum ei quod ei associatur. Nam si comeditur cum sinapi generatur ex ea humor malus acutus. aut cum sale generatur ex ea humor salsus. aut cum stipticis et generatur ex ea humor stipticus. Et est omnino nocumenta quibus dominatur melancolia et flegma. et bona colericis. Et illa quae est cruda non ingreditur in medicinas. Nam ad ipsam mittit infrigidationis et calefactionis. si quando administratur propter delectationem. Membra capitis. Succus eius sedat dolorem auris calidum. et precipue cum oleo rosato. et confert apostematibus cerebri et frenesim. et est conferens dolori gutturis. Membra anhelitus et pectoris. Sumich cucurbite confert tussi et dolori pectoris facte ex caliditate. Membra nutrimenti. Eius decoctio confert superfluitatibus calidis in stomacho. et removet eas. Et similiter vinum effusum in concavitate eius [...] valde. et abscidit sitim. Et est ex eis quae generant egrines stomacho valde. ita ut stomachis puerorum et adolescentium. et non est medicamen nocumenti stomacho. non nocet. Et nocumentum quod affert colon maximum est. Membra expulsionis. Cum eius aqua coquitur cum melle. et ponitur in ipsam nitrum. lenit ventrem. Et similiter quando sepelitur in prunis et decoquitur sic est et bibitur eius cum zucaro. Et ipsa vehementer nocet intestinis et colon propter febres. Confert febribus colericis.

Cucumar. quid est. Semen eius melius est semine citruli. Et ille qui est melior et subtilior est maturius. Natura. Frigidus est et humidus ad secundum. Operationes et proprietates. Sedat caliditatem et coleram. Sed eius chymus est malus. preparat ad putrefactionem. et febres parvas. Badacra [i. melones] vero est velocioris corruptionis quam ipse. Et in eo quod quando maturus est est abstersio. Et semen eius est melius semine citruli. Cibus non longioris est digestionis. et discurrit in venis crudis. et generant febres colericas cronicas. cum quod nocumentum expellit amicos. aut vehementia inflammationis stomacho. Apostemata et bothor. Ponuntur folia eius cum melle super sere flegmaticam. et confert ei. Membra capitis. Cum hiltis sincopizatur calidam ipsum odorat renum insanit. Membra nutrimenti. Cum comeditur sedat sitim. et est bonum stomacho. verumtamen ipse tarde digeritur bene. Et quando bibitur de radice duo amulus in ydromelle facit vomere humorem subtilem. Membra expulsionis. In ipso sunt provocatio et lenificatio. et confert doloribus renum. et est conveniens vesice.

si minor bathxca in pu(er)o cavicie. Venena. Folia eius conferunt morsui canis rabiosi.

Cucumer asininus quid est. Arbor cuius colligitur succus hoc modo. accipitur fructus eius in fine estatis postquam est citrinus et suspenditur in panno ut cadat eius aqua et colletur et exsiccatur in scutella super cinerem et ponitur super tabulam in umbra. Electio. Bonum est ille qui est citrinus. recens. sicut cucumer verus amaritudinis. Et bonus succus eius est ille qui est albus. planus. levis. qui similis existit cere. et super quem iam preterierunt anni. Natura. Est calidus et siccus in tertio. Operationes et proprietates. Est subtilis resolutivus. Et radix et folia eius et fructus ipsius abstergunt et resolvunt et exsiccant. cortex eius magis. Et virtus succi radicis et foliorum ipsius est una. Decoratio. Succus eius aut succus radicis eius et foliorum ipsius confert hyctericie. et pulverizatio eius quod de ipso siccum est delet vestigia in consolidationibus nigra. et mundificat sorditiem faciei. Apostemata et bothor. Cum fit ex radice eius emplastrum cum farina ordei resolvit omne apostema et flaticum antiquum. et est disrumpitivum exituranum. precipue cum gummi albotim. et precipue succus eius. Vulnera et ulcera. Cum pulverizatur quod de eo siccum est super scabiem et impetiginem confert eis. Instrumenta iuncturarum. Confert doloribus iuncturarum. Et eius decoctio clisterizata confert sciatice. et fit ex eo emplastrum cum aceto super podagram. Membra capitis. Succus eius resolvit emigraneam grossam. capitis purgio ex eo facto cum melle lacte. Et sublimatur cum eo nares cum lacte. evacuabit superfluitates plurimas. et confert in galleate passioni. et sode antique. Et succus quidem foliorum eius est debilior. Cumque distillatur succus in aurem sedat dolorem eius. Membra anhelitus et pectoris. Solutio ex succo eius facta vel ex ipsius est iuvamenti ei qui anhelitus malitiam habet. Et linitur palatum ad prefocationem flegmaticam ex succo eius cum melle et oleo. Membra nutrimenti. Confert ydropisi extrahendo aquositatem mirabiliter sine nocumento. Quando in potu datur de radice eius anulus unus et semis. Et quando decoquitur media libra eius cum duobus kistin vini. et datur in potu in omni die tres anulis usque ad quinque. Et quando assumitur de radice eius anulus unus et semis. aut de cortice eius quinta aut summe indic. facit vomere flegma. et colam rubeam. et bibitur cum aqua mellis et confert vehementer et manifeste. et provocat albo sive lesione fecale. et non est stomacho nocivus. Ex eis autem que faciunt solutionem que eo fit bonum est ut succo eius duplum salis admisceatur. Deinde fiunt inde pillule sicut herbas. et bibitur cum aqua. In nostris autem sumitur de eo aliquid dissolutum aqua et linitur ex eo radix lingue et quod sequitur ipsam. Et si vis ut velocius fiat et fortius. fiat illud ex eo cum oleo. et oleo de lilio. Et si superfluit detur in potu ei qui bibit vinum cum oleo quod quiescere faciat statim. Si autem non confert. detur sauich de ordeo cum aqua frigida et aceto. Membra expulsionis. Solutio educit flegma et sanguinem. et succus eius provocat urinam et menstrua et corrumpit fetum suppositus.

Cornu quid est. Cornu cervi et capre adustum abstergit dentes fortiter et stringit gingivam. et sedat dolorem gingive inflatum. et ozium adiuvatur dentium albescit. Membra oculi. Cornu cervi adustum albificatum sicut calx ablutum prohibet materias ab oculo. Membra anhelitus et pectoris. Cornu cervi adustum ablutum sputum sanguinis confert. Membra nutrimenti. Detumescere facit latus. et non nocet stomacho. et confert hyctericie. Membra expulsionis. Cornu cervi adustum ablutum confert dissinterie.

Cinnas quid est. Est urtica.

Catau. Natura. Est debilis caliditatis et vehementis siccitatis. Operationes et proprietates. Generat melancoliam. Membra nutrimenti. Confert ydropisi. Membra expulsionis. Confert solutioni ventris.

Corium quid est. Est animal marinum cuius virtus est propinqua virtuti animalis castorei. Membra capitis. Caro eius confert epilepsie. Membra expulsionis. Prefocationi matricis confert.

Calbugi quid est. Annugi convenit ei in formis suis. Natura. Caro eius est de subtilioribus carnibus. Decoratio. Caro eius impinguat. Membra anhelitus et pectoris. Caro eius abstergit cor. Membra nutrimenti. Confert caro alcalbugi ydropisi. et confert stomacho. Membra expulsionis. Caro eius est levis et stringit. et augmentum facit in coitu.

Calbugi

Cimbuni. Membra nutrimenti. Quando di

gerit̃ nutrit plimũ. ſ; ẽ tarde di
geſtionis.

Cathinũ. karxis. Dictũ ẽ in caplo
ðim. Mebra expulſionis. Eſt bonũ
ulcerib; renũ 7 ueſice.

Calab. qd ẽ. Eſt almes indũ. Et ẽ
ſile ſemĩ lini 7 magnus aliqũlũ
ad caueitatẽ declinãs. Natura. Eſt fri
gidũ in ſcd̃o. humidũ in p̃o. Mebra nu
trimti. Delet ſingultũ. Mebra expl'
ſionis. frangit lapidẽ renũ 7 ueſi
ce. 7 ẽ bonũ ſolutioĩ uetris.

Caſur. qd ẽ. Eſt alluſed. Et iã dictũ
ẽ de eo in caplo ſpume maris.

Cat. qd ẽ. Eſt aluſicat. 7 uocat̃ alfiſ
ſacat. ſcł; uidis. 7 eſt cib; aialium
oĩũ. Inſtrumĩta uicturarũ. Oleum
alcot ẽ res magis ↄfẽns tremori 7
remori 7 eĩ ſcd̃e oĩs.

Cinis. Opatioẽs 7 p̃tates. Oĩs ẽ ab
ſtſiua. exſiccatiua. quis diuſificet̃.
Et ablutio minuit ei abſtſiõẽ. 7 acq
rit ei glutinatiõẽ. 7 exſiccatiõẽ ſine
mordicatiõẽ. aq̃ ũ aceris ingdit̃ in
medias putrefactiõib;. Et fortiore
aliarũ acerũ. ẽ aq̃ aceris fici 7 latia
ny. Et abſtſio reliq̃x aquarũ ace
rũ 7 ſiccitatis. ſũt minores q̃ iſtarum
duarũ. Et cinis almegerũ. ẽ abſtſi
uius. 7 putfactiuus. Et cinis ligno
rũ ſtipticorũ. ſicut quercus 7 reliq̃x.
retinẽt ſanguinẽ. Apta 7 botlor.
Cinis alathagi. ſup ſcabiẽ 7 ipetigi
nẽ linit̃. 7 ↄfert. Mebra oculi. Cinis
almegerion. ↄfert ſquatie. 7 ſi ẽ cũ
dicabi miuduis.

Cera. qd ẽ. Dicta ẽ in caplo demũ.
Mebra expulſioĩs. Addit in coitu 7
puocat. 7 dĩ i caplo de.

Capillus algul. qd ẽ. Eſt plãta q̃
cũ ſuis radicib; ueniᵹ. 7 color ipĩ ẽ i
rubedinẽ. 7 uene ei 7 ſupma ipĩ. ſũt
planta curuata. Natura. Eſt calid'
7 ſicc. Mebra anelit̃ 7 pectoris. Mũ
dificat pect̃ 7 pulmonẽ.

Capilli. Natura. Capilli adusti ſt
calefactiui 7 exſiccatiui fortit̃. Deco
ratio. Adusti abſtgũt dentes. Et
aq̃ cõr fricat naſa pilos capillos.
Vulnera 7 ulcera. Exſiccat capilli
ad uſti ulcera humida ſordida. 7 tremu
la fortit̃. Mebra capitis. Capilli ad
uſti abſtgũt dentes. Venena. Capilli

bovis cũ aceto in modũ ẽpli poniẽ ſuper
morſũ canis rabioſi.

Caſumdar. qd ẽ. Meſangue inq̃d. Et
galange. Natura. Eſt calidũ 7 ſiccum.
Opatioẽs 7 p̃tates. Eſt reſolutiuũ. li
q̃factiuũ. Mebra expulſioĩs. Confert
colice 7 dolori renũ. 7 augmẽtũ efficat i
coitu. Et plimũ p̃tatis ei eſt in dolore.

Caſſia fiſtula. qd ẽ. Alia ẽ kee renum
bulia. alia ẽ egyptia. Electio. Melior ẽ
illa q̃ aſſumit̃ a canna. 7 q̃ ẽ ſplendidior.
7 pinguior. Et melior canna ipĩ 7 ẽ illa
q̃ ſplendida ẽ 7 plana. Natura. Eſt e
qualis in caliditate 7 frigiditate. 7 ẽ
humida. Opatioẽs 7 p̃tates. Eſt reſolu
tiua. lenitiua. Apta 7 botlor. Cõfert
apatib; calidis in uiſcerib; p̃r ingutu
re. qũ ex ea fit gargariſm̃ cũ aq̃ ſolat̃.
7 linit̃ ſup apata dura. 7 ↄfert eis. In
ſtrumĩta uicturarũ. Linit̃ ex ea podag̃
7 iuncture doloroſe. Mebra anelit̃ 7 pec
toris. Cũ diſſoluit̃ manib; aq̃ coriã
dri humidi cũ ſpuma pſily. 7 deĩn fit ex
ea gargariſm̃. ↄfert p̃focatioĩ. Meb̃
nutrimti. Mũdificat epar. 7 ↄfert ict̃e
teritie. 7 dolori epatis. Mebra expulſi
onis. Eſt lenificatiua uẽtris. 7 ducit
coleꝝ aduſtã. 7 flegma. 7 ſoluit ſine
nocumto. 7 abſq; mordicatiõẽ. adeo q
ipa ẽ ↄuenẽs p̃gnatib;. 7 ſoluit eas. P̃
mutatio. loco ei poĩt mediũ pondus
ipĩ d' tramabi. 7 plũ ponderis ei d' car
ne paſſe. 7 octaua ponderis ipĩ d' ſbit.
Et qm̃ poĩt̃ loco paſſe liquitia.

Carnub. Electio. Melior ẽ illa q̃ ẽ de ſe
mĩa nabatia. Natura. Nabatia ẽ uemti
oris ſiccitatis 7 frigiditatis. Opationes
7 p̃tates. Illa q̃ ẽ de ſcem̃ ẽ exſiccati
ua. ſtiptica. 7 ſilr fruct' ei. ueritũ in
ipã ẽ dulcedo. 7 cũ h' ſtrigit. Et nabatia
q̃ ẽ uehemẽtioris ſiccitatis. 7 exſicca
tionis. 7 ñ mordicat. 7 nabatia come
dit̃ humida. 7 huõr ei ẽ gũis magis.

Decoratio. Cũ fricat̃ uerruce cũ carnub
nabatia imatura uel rem̃e. del; eas oĩo.
Mebra capitis. Collutio oris ex decoc
tione ei facta. ẽ bonũ dolori dẽtiũ. Mebra
nutrimti. Illa q̃ ẽ de ſcem̃ humida. ſcd̃o
mala ẽ. 7 ñ digit̃. 7 ſicca ẽ tardioris
digeſtioĩs 7 deſcẽſioĩs. Inq̃d galienũ.
medulla hui fruct' ñ deſertur ad regi
onẽ aliã. Et alieb; ẽ bona hic tine.
Mebra expulſioĩs. Siccatiſſima in decoc

Cubeze .i. malva maior et hec sequens nisi ...
Mulochia .i. malva domestica.
Olus iudaicum et altera ... malvavisco

tione ei factum confortat anum. et in ipsa est
provocatio. et ipsa quando nutrita est cum congelato u-
ve. Et illa decoctio que est humida solvit.
et sicca stringit. et confert soloni ventris. et
nabatia confert fluxui menstruorum super-
fluo. comesta et supposita. Et aliquibus
est bona dolori ventris pungitivo et solu-
tioni.

Cubeze. quid est. Est species
malve. Et dicitur quod cubeze est silvestris. et
mulochia est domestica. Et cubeze
quidem est species quedam que dicitur mulochia arbo-
rea. et in parte altera. et est olus iudaicum.
Et non est longum quin sit species eius. et est me-
lior que sit in ipsis. **Electio.** Silvestris est
subtilior et siccior. Et fortitudo aquita-
tis domestice minorat ex utraque eius.
Natura. Est frigida et humida in primo.
Et dicitur quod domestica est calida et sicca. et hoc
quidem ubi dicitur fuit paulus. Et vide-
tur quod fuerit eius intentio ad olus iuda-
icum. quod in ipso nominat almuluchia. **Operati-
ones et proprietates.** In ipsa est lenificatio.
et est subtilior quam atriplex et crossior sicla et
silvestris. et subtilior et siccior. Et quod dicitur do-
mestica calefacit parum. et descendit
velociter propter humiditatem et viscositatem su-
am. et ipsa cum almuri et oleo. et est celeris di-
gestionis. Et eius humiditas secundum quod dicitur est gros-
sior humiditate lactuce. Inquid paulus. Et
ipsa constringit. et carminat. et resolvit
sine mordicatione. et videtur quod ipse vo-
luit per illud olus iudaicum. **Apostemata et bo-
thor.** Ipsa confert formice et erisipile.
et folia silvestris cum oleo. confert adusti-
oni ignis. Et similiter decoctio eius embrocata.
Et domestica quidem confert inceptioni
apostematis calidi et additionis ei. **Vulne-
ra et ulcera.** Quando masticatur cum sale cru-
da et ponitur super fistulas. confert eis. et ipse
parvus in oculo. **Membra capitis.** Fit
ex ea emplastrum ulceribus capitis cum urina
et confert eis valde. Et masticatur ad col-
la. **Membra oculi.** Quando masticantur folia
eius et administrantur cum eis ex sale paucum.
mundificat fistulas oculi. et facit na-
sci carnem. **Membra anhelitus et pectoris.**
Folia et flos eius lenificat pectus. et faciunt
exuberare lac. et sedant tussim evenien-
tem a caliditate et siccitate. Et semen
eius est illud quod de ea melius est in removen-
do asperitatem pectoris. **Membra nutri-
menti.** Domestica est mala stomacho. et
in ipsa est opilatio epatis. **Membra expul-
sionis.** Flos eius confert ulceribus renum
et vesice bibitum. et linitum cum oleo. Et se-
men molochie confert rasure et ulceri-
bus intestinorum. et rami alcubeze dome-
stice. conferunt intestinis et vesice le-
niendo naturam. et doloribus eorum. Et in
quantum bibitur aqua eorum et fit ex ea sirupus. Et
eius decoctio confert duritiebus matricis se-
dendo in ea. et faciendo cum ea enema.
Et in ipsa est virtus provocans urinam. Et de al-
cubeze quidem silvestri quam sole reuniuntur. est
que solvit humorem crudum et coleram. Et quando
superfluit. et solet educere sanguinem.
Venena. Folia eius sedant puncturam vespe
more emplastri supposita. et ipsa cum oleo. Et
similiter bibitur semen eius. et vomitur semper. et
confert morsui tarantule.

Chauam (i. celidonia). quid est. Dixerunt quidam quod est venenum. Et
ipsa quidem dicitur memiree. Et dixerunt alii quod
de ea parva est memiree. Et quedam mag-
na est. alguardamone. **Operationes et proprieta-
tes.** Est quedam genus parvum. calidum. ul-
ceratiuum. **Apostemata et bothor.** Ponitur cum mi-
no super formicam. et confert. **Vulnera et ul-
cera.** Que parva est eradicat scabiem.
Membra capitis. Masticatur eius radix.
et sedat dolorem dentium. **Membra oculi.**
Quando bullitur succus eius super prunas donec
ad medietatem perveniat. acuit visum.
Et quando excecatur pullus yrundinis. af-
fert ei mater hanc plantam. et reddit ad
ipsum visus. et additur virtus eius. et propter hoc
nominatur yrundinina.

Canderos. quid est. Est triticum romanum.
Natura. Et nutrimentum est frigidum nutri-
mento tritici. et minoris nutrimenti. et est cum
hoc bone digestionis plurimi nutrimenti. for-
tis et crossi.

Camelcon. **Operationes et proprietates.** Non
bibitur in aliquo. sed administratur exterius.
Et est in summa eorum suum exterius. et emplastrum
lenificatiuum. et resolutiuum. **Decoratio.**
Linitur super morpheam. **Vulnera et ulce-
ra.** Linitur super scabiem et impetiginem.
et fit ex eo emplastrum ulceribus corrosivis.
Membra nutrimenti. Datur in potu de ra-
dicibus albi. et sutherem. in vino. et iuva-
tur in hominibus ydropisis. **Membra expul-
sionis.** Radices albi. interficiunt ver-
mes. **Venena.** Et nigrum est interficiat.

Calcant. **Natura.** Oportet secundum quod extendi-
tur sit calidum. **Vulnera et ulcera.** Ex
eo quod combustum est fit emplastrum vulneribus nervorum.

et non dissoluitur ab eis per tres dies. et est ualde iuuatiuum. Membra capitis. Et decoctio cum adipe anseris confert dolori auris. Et quando distillatur cum oleo super latur ad dentem dolorosum. Membra nutrimenti. Sanat quando bibitur cum uino ad hyctericiam. Membra expulsionis. Terit multum et datur ad bibendum cum uino et prouocat urinam. et confert lapidi illum etiam.

e g cardamomi
mellegete

Cobzingue. quid est. Est granum paruum simile cardamomo. quod affertur de sclauonia. Natura. Est calidum et siccum in tertio. Operationes et proprietates. Siue est uiridi granorum fili. abstergit et subtiliat. et est subtilius cardamomo. Membra nutrimenti.

lenum
Est stomacho et epati frigidis. Et est melius stomacho quam cardamomum. et tenuius nomine.

Camepitheos. Est camepiteos. et iam dictus est.

i. planta nota facies sempre ab aliquibus vocatur
Cauda equi. quid est. Planta nascens in locis concauis et in uallibus habens stipites concauos ad rubedinem declinantes. et spissos duros. nodosi. cum nodis intrantibus. Et apud nodos sunt sicut folia squamati minuti spissi. et adheret arbori cum appinquat. deinde granantur ex ea extremitates plures. sicut cauda equi. et habet radicem duram. Natura. Est frigida in primo. sicca in secundo. Operationes et proprietates. ... Est stiptica et pro sua ei. et est uehementis exsiccationis sine mordicatione. et est ualde iuuatiua ad fluxum sanguinis. Vulnera et ulcera. Consolidat ulcera et uulnera mirabiliter. Et si in eis sunt neruum consolidat et. Instrumenta uenctuarum. Confert quando linitur aut fit ex ea emplastrum. attractiui medullactorum. Et fit ex ea emplastrum intestinis. Membra nutrimenti. Confert apiti stomacho. et epati et ydropisi.

Caneius. Natura. Dixerunt quidam. est superflue caliditatis. et dixerunt alii est calida et sicca in tertio. Sed primum est uerum. Operationes et proprietates. Est acris. acuta. putrefactiua. adustiua. Decoratio. Eradicat uerrucis linita. et fit ex ea cerotum. et linitur ex eo albedo unguis. et confert ei. Et eradicat unguem malificatum uolocatur. quando fit ex ea emplastrum. Et remouet morfeam. et albaras. linita cum aceto. Et quando ex carta cum sinapi fit linitum. fiat nasci capillos.

Et similiter quando exquatur cum oleo. donec inspissetur. Apostemata et botor. Linitur super apostemata cancerosa. et resoluit ea. Vulnera et ulcera. Linitur super scabiem et impetiginem. Membra oculi. Inquid filii mesague. ipsa incidit ungulam ualde. Membra nutrimenti. Parum de ea prouocit urinam ualde. adeo quod ualet etiam ydropisi. Membra expulsionis. Parum de ea prouocit urinam ualde. Et parum de ea adiuuat medicinas prouocatiuas ad prouocandum absque nutrimento nocumento. et prouocat menstrua. et fiat aborsum. Dixerunt quidam. datur in potu una cani ei quod conqueritur de uesica sua. et non confert medicina. et confert. et datur in potu tres tasanagi de ea. et exulcerant uesicam. Inquid galienus. Dixit ipsam exulcerare uesicam. est propterea quod fiat medicinas acutis declinare ad eam. a quibus corpus non euacuatur cum proprietate que est in ipsa.

Colla. Natura. Colla animalium calida est et sicca in primo. Et colla piscium minoris est caliditatis. Verum est sicca. Operationes et proprietates. Omnis colle mes ut glutinatiua. exsiccatiua. Decoratio. Colla de piscibus ponitur in simpasmatibus. et ponitur in medicinis albaras. et quando adiunitur colla de cornis. et colla cornu uaccini. et lauatur. et stat loco curitie in auricule lendinum. Apostemata et botor. Colla de cornu linitur super sahaphar. et confert uesicis adustionis. Et similiter colla de piscibus. Et colla de cornu uaccini quando linitur cum aceto super impetiginem. et scabiem est corrosibilem cum non est ualde profunditatis. confert. et quando linitur cum melle et aceto super uulnera. confert eis. Et ponitur colla de piscibus in emplastris scabiei ulcere et confert. Membra capitis. Colla de piscibus ponitur in emplastris ulcerum capitis et confert. Membra anelitus et pectoris. Colla de piscibus datur in potu cum aceto ad sputum sanguinis. et ingreditur in sorbitionibus que fiunt ad sputum sanguinis.

Digiti hermitis. quid est. Est figura est sicut uola manus coniuncta ex cantitate et albedine est dura. in qua est parum dulcedinis. Et ex ea est catiua cum parua alteratione absque albedine. Natura. Est calida et sicca in secundo fere. Operationes et proprietates. Resoluit superfluitates crossas ualde. Decoratio. Ius eius ... mundificat ... Instrumenta uenctuarum. Confert membris neruosis impedimentis suis. Me-

bra capitis. Confert manie ꝓpe. Permutatio. In loco ei' in iuuameto manie ponit' q̄ntitas q̄ntitati ipsa ē. et medietas ei' ex hedetagise cū duabus tractis ipsi de sod.

Dagitihextmetis. q̄d ē. Est flos hermodactili. et ei' uirt' ē ut hermodactili.

Durungi. q̄d ē. Herba liguea radical' cui' q̄ntitas ē nod' pollicis usq' ad extremū unguis et mini. huius q' ē intrinsec' albū. et q' ē extern' ciner̄itiū. declinās ad durītie et grauitatē. Natura. Est calida et sicca in t'tio. Operationes et proprietates. Extenuat uētositates. Mēbra anelit' et pectoris. Confortat cor. et ꝯfert tremori cordis ualde. Mēbra expulsionis. Dissoluit uētositates q' sunt in matrice. Venena. Confert ueneno et puncture omniū uenenosorum. et scorpionū et tiriacle bibita. et emplo' ex ea factō cū ficubus. Permutatio. Loco ei' ponit' zurūbet eq̄le pond' ei' aut due t'tie ponderis ipsi de garofilis.

Darsceseeā. q̄d ē. Est arbor cristallinis spinā grande. qua ueditores medicinarū sua unguenta expriūt. Et ē composita ex partibus difficilibus. Cortex n'q' ei' ē acut'. Et ei' flos ē calid'. Et ligniūc' ē ponticū. in q' ē frigiditas q̄dā. nā ī ipso et ē ut composita. Et in ipso ē acuitas et stipticitas. acuitate q' sua calefacit. et sua stipticitate infrigidat. Sunt aut' q̄dā q' extimāt q' ipsa ē radix. q' si n̄ affirmat'. Electio. Illa q' ē bona ē grauis. sb cui' cortice egredit' rubeū. ad purpureitatē tendens. boni odoris et saporis. Sz alba p̄uata ē odore est mala. Natura. Calida ē in p'mo. sic ca in fine s'cdi usq' ad t'tiū. et d'i ipso. s' ipsa ē fortioris siccitatis q' illud. q' q̄uidā n̄ dicit' q' ē frigida. Operationes et proprietates. In ipsa ē resolutio et stipticitas. resoluit ē uētositates et retinet cursus et fluxē sanguinis. et rectificat putrefactionē. In uulneribus et ulceribus. Confert ulceribus ābulatiuis et putrefactiuis. Instrumēta uictuaria. Cōfert p' mollificatiōi nuor'. Mēbra capitis. Ad scesahari ē bona fetori narū. et fit ex calicanū. Et ex decoctiōe ei' colluit' os p' cusla. et ꝯseruat dētes. et ꝯfert ualde. Mēbra anelit' et pectoris. Aqua decoctiōis ei' plurib' sputū sanguinis ex pectore. Mēbra nutritiua. Confert inflatiōi stō. Mēbra expulsiōis. Ei' decoctio ꝯstringit uētrē. et ꝯfert inflatiōi et difficultati urine. et suppoit' et extrhit fetū. et puluerizat' sup ulcera caude. et testiculor'. et ꝯfert duritiei ipsor'. et ābulatiuū cor'. Permutatio. Loco eius ponunt' fruct' aliebut due t'tie ponderis ipsi. et in iuuamto nuor' pond' ei' de asaro. Et medietas ponderis ei' de durungi.

Dethin. q̄d ē. Est granū simile ordeo. et longi' et strictī. et magis solubilū amar'. Natura. Inq'd sili' mesaugue q' est frigidū. Et sani ē q' ipsi declinat ad calliditatē. et ē siccū i t'tio. Operationes et proprietates. Est stipticū ꝯstringēs uentrē. et cū eo q' ē in ipso ex stipticitate ꝯfricat unum de dactil' ab acetositate. Apostemata et bothor. In ipsa ē lenificatio bona duritus. Mēbra capitis. Est faciēs scotomia. Mēbra expulsiōis. Cōstringit et ualde ꝯfert doloribus ani. et mollificatiōi ei'. sedendo in ei' decoctione. Et q̄n ex eo ꝯficit' pond' duarū ʒ. cū oleo et cū sglutit' ꝯfert emoroydibus. Venena. Cōfert ueneniis. Permutatio. Loco ei' ponit' in resolutione duritiei due t'tie ponderis sui de karī. et medietas ponderis ipsi de abel. Verūtn̄ in ipegnatiōe n̄ amiuistratur abel.

Delb. Natura. Cortex et nux ei' sunt uehemitis siccitatis. et ē frigid' in pō. Operationes et proprietates. Cortex et abrasio ipsi sunt uehemitis abstersiōis et desiccatiōis. et sensibus ē desiccatiuus. Et scarabei moriūt' ex foliis ei'. et abrasiōe ipsi'. Et cortex ei' sensibus et reliqs desiccatiuus ualde. et malus eis. In decoratiōe. In cortice ei' ē uirt' abstersiōis et exsiccatiōis. Et q'n ꝯfert albaīus. Apostemata et bothor. Conferūt folia ei' apostematibus flegmaticis. et apatibus uictuarū et genuū. Vulnera et ulcera. Limus ei' ponit' sup excoriatiōe et sup uulnera putrida et sanat'. Et cortex ei' coct' cū aceto. ꝯfert adustiōi ignis. Instrumēta uictuarū. Ei' folia doloribus uictuarū sunt utilia. et apatibus calidis in eis. et p' geniculor'. Mēb' capitis. Ei' cortex decoct' cū aceto. est

bori dolori dentiũ. Et pulvis ei ẽ ma
lus auditui 7 auri. **Mebra oculi.** Pul
uis folior ei nocet oculo. Veruñ ipi
folia hũida cũ lauãt 7 decoqũt 7 fit
ex eis eplõ. retinz flux ab oculo. 7
cfert inflatioi 7 obtalmie. **Mebra
anelit 7 pectoris.** Pulvis ei nocũus
est pulmoni 7 uoci. **Venena.** Fruct
ei recẽs cũ uino cfert pũcture imu
ñ uenenosor. Et ex nuce ei cũ adipe
fit eplõ pũcture 7 morsui. Et iã qdã
dixit q ipe ẽ uenenũ scarabeis. Et
scarabei moriũt ex folus 7 corticib

Danefest. arbor lauri.

[D]Emesf. qd ẽ. Arbor lauri. ei
7 ei grã amunistũt 7 folia. Sz grã
sũt fortiora eis q sũt in ipa. deinl cor
tes radicis de cui opib aliq dicem
h. s coplemtũ cor erit in caplo de g.
ubi loqmi de lauro. **Natura.** Est cali
da in tcio. sicca in scdo. **Opatioes 7 pp-
tates.** Est bonũ mollificatioi nuor 7
palisi. 7 tortaure. **Mebra capitis.** Ox
ex ea tcũ. bonũ ẽ stnutatioi. **Mebra
nutimti.** Confert apatib epatis et
splenis. **Mebra expulsiois.** Cofert
colice.

[T]Euser qd ẽ. Herba cui folia sũt silia
folus tcia. s sũt leniora. 7 fruct ei
ht uelamina duo aut tria. 7 sup ipa
sũt qdã silis pil'. Et sũt sicca 7 serua
t. 7 ẽ melior herba. **Natura.** Calida ẽ
in pmo. sicca in scdo. **Opatioes 7 pprieta-
tes.** In ea sũt exsiccatio 7 resolutio.
Apata 7 bothor. Lenit apata q indu
rari incipiũt. 7 phib ipor duritie.
Decoratio. De pprietatib ei ẽ ut dele
at alopitiã. **Mebra oculi.** Confert
algarab.

Dardi arbor ... ex q ... capita

[D]Ardar. qd ẽ. Est arbor amicũ. ex q
capita egrediunt inflata sic grana.
in qb ẽ hũiditas q fit amices. Et ei
folia comedũt uiridia. sic olera. **O-
patioes 7 pprietates.** In ipa sũt stiptici
tas 7 abstersio. Et cortex ẽ stipticus 7
radix ẽ ei ppinqua. **Decoratio.** Humidi
capitũ ei abstergit faciẽ. 7 cortex ipi
cũ aceto cũ adhuc ẽ hũid. abstergit
albaras. **Vulnera 7 ulcera.** Inuolui
t cortex ei sic ligamtũ sup pcussio
nes 7 uulnera. 7 csolidat ea. 7 sili
folia ei 7 cortex. 7 flos ipi. cuenũt
uulneribz. Et silr i q cadit de corti
ce ei. 7 res q ex ea cadit sic farina.

phib 7 ãbulatioẽ fraudolentis. 7 pc cũ
eqli podẽ sui de anisõ. cfecta cũ decoctio.
Instrumta inecturarũ. Ex decoctione
radicis 7 folior ei. embrocãt ossa fracta.
Mebra expulsiois. Cũ ex ei cortice q̃
so bibit aureus cũ decoctio. aut aqua
frigida expellit flegma.

[T]Emdar. qd ẽ. Est ex gñe alebel q ẽ
piui inda. 7 ei lignũ silat ligno zurũ
bet. in q ẽ acuitas parua 7 stridendar
ẽ lac. q ẽ calidũ acutũ. faciens siti.
Natura. Et siccitas ẽ in tcio. maior ca
liditate ei. **Opatioes 7 pprietates.** In ei
lacte ẽ acuitas adurens. 7 in sba ei
stipticitas. **Instrumta inecturarum.**
Bona ẽ mollificatioi nuor. 7 palisi.
7 tortaure ulame. 7 in ẽ ad melica.
Mebra capitis. Confert apatib frigi
dis in cebro. 7 appleste. 7 epilepsie.
Mebra nutimti. Lac ei fac siti. **Mebra
expulsiois.** Frangit lapidẽ renũ 7 ue
sice. 7 retinz uentrẽ. 7 remouet mol
lificatione ani. sedendo in ei decoctiõe.

daucus .i. semen baucie silvestris ...

[D]Aucus. qd ẽ. Est semẽ baucie silue
stris. Distinctio ũ ee ei. dr in caplo bau
cie silustris. **Natura.** Calid ẽ in tcio.
sicc in pmo ipi. **Opationes 7 pprietates.**
Est apitiuus ualde. **Mebra expulsi-
onis.** Puocat urinã 7 mstrua.

Dende .i. cataputia.

[D]Ende. qd ẽ. Que ẽ semen ex ea. est
sic fistici. 7 alsecne ẽ silis alkerua
rubeo. hñs pũcta nigra. 7 inda ẽ mi
nor alsemie. 7 maior ascene. Et eius
medulla ẽ auetina declinãs ad ci
trinitatẽ. 7 de pprietate ei ẽ. q ipi medul
la minorat cũ tpr. donc cumat. ita
ũ sua magis remanz. **Electio.** Alsi
ma ẽ melior 7 fortior inda. 7 ascene
ẽ mala. tarde opatiois. faciẽs cturba
batioẽ 7 dolorẽ pũgitiuũ. Et oz uter
corticet semina cũ ferro. 7 ñ tagat la
bia. qm ipa delet eor colorẽ. 7 faciat
q allarnas. 7 cũ excorticat egreditur
ex cortice ei lingua parua. prima
medietati grani. Oz g ut relinqt illa
lingua. 7 accipiat medulla. **Natura.**
Est calida ualde. **In decoratioẽ.** Eua
cuatio facta cũ dente mixta cũ eo q
ipi ptinz. cfuat nigredinẽ capillor.
Mebra expulsiois. Soluit cũ sup
fluitate. Et potio qd ẽ ei. ẽ grnũ unũ.
7 dimidiũ. Et ipa soluendo ñ edu
cat humiditates. 7 melancoliã. 7 flegma

q̄ sūt in iūcturis. ⁊ n̄ bibat ī uīte
gione frigida ⁊ cōplexiōe frigida.
⁊ n̄ bibat sola. Quū n̄ p̄ sumit a's
datis ad bibendū de ea q̄ ꝑpata est
duos danich. si ei q̄ē fortis cōplex
onis tollerans fluxū. oꝫ q̄ ut terat
⁊ p̄mısceat cū seseseuegi ⁊ aliquāto
acto. Et misceat̄ cū medicīs soluti
uis. n̄ oꝫ ut in eis misceat̄ opiū. in
q̄lib; mediana. īmo oꝫ ut misceat̄
cū tali q̄l' ē turbit ⁊ lac fic. ⁊ succus
absinthii. ⁊ semen iul. ⁊ leerkem.
quintis duab;.

Enaraguai. q̄d ē. Est planta albu
ge ⁊ gufere ⁊ dicemꝰ ipām in capl'o
de zufere. in. z. ⁊ in h.

Ciraz q̄d ē. Dotia ē cuiꝰ ei melior
ē carne pullor̄ ⁊ alfaguakit. ⁊ ma
gis tēpata ⁊ sbtilior. ⁊ sicior carne
atti drogis. ⁊ minoris caliditatis q̄
ipā. Mēbra capitis. Caro aduraz ī
cerebro ⁊ in ītellectu augm̄tū efficiat.
Mēbra expulsiōis. Caro aduraz.
auget spma ⁊ coitū.

Echisa. q̄d ē. Cortex indus. stip
ticus ualde. Opatiōēs ⁊ ꝓpetates. Est
stipticus. Mēbra anelitus ⁊ pectoris.
Bon̄ ē sputo sanguīs ex pectore. et
pleuresi. ⁊ clarificat uocē. Mēbra ex-
pulsionis. Confert ulcerib; intestīor̄.

Drusatans. q̄d ē. Res q̄ uolūt̄ sr
arbore antiquā q̄ fert glandes. et
silis ē asaris. minor t̄n ea. ⁊ minus
frustulosa. Et h̄t radicē intextā
ut rete. in q̄ ē dulcedo cū acuitate.
⁊ amaritudo ⁊ stipticitas. cū ūtute
putrefactiua. Natura. Est calida
forte h̄ns caliditatē ⁊ sicca. Deco-
ratio. Subtiliat capillos ⁊ abradit
eos. ⁊ delet eos ꝑ suā putrefactio
nē ⁊ acuitatē suā. Instrumēta iūctu-
rarū. Cōfert palisi ⁊ torture.

Ragantū. q̄d ē. Est gūma alaidet.
Natura. Est frigidū ad siccitatē de
clinans. Opatiōēs ⁊ ꝓpetates. Et ūt.
ē sic ūt gūmi. ⁊ in ipo ē exsiccatio ⁊
pauca. q̄ ē sic illa q̄ ē in gūmi. Mē-
bra oculi. Ponit̄ in alcofol eo m̄ quo
ponit̄ gummi.

Racō marin̄. Opatiōēs ⁊ ꝓpetates.
In q̄d galien̄. findit̄ ⁊ ponit̄ sup mo
sū suū. ⁊ confert.

Dhab. q̄d ē. Dab ē alī alacto inuē-

te in regiōe ursa. q̄uis sit ei silis. ⁊
h̄at dispōes ⁊ ūtutes ei p̄mas. Et
adhab q̄ē raro inuenitur. n̄ inuegi
omib; arabū. Decoratio. Amit̄ sbā
eiꝰ sup panū ⁊ lentigines. ⁊ ꝯfert.
Mēbra oculi. Sacre eiꝰ ꝯfert albugini
oculi. ⁊ ꝯfert desceńsioī aq̄.

Dolocha. Iā diximꝰ in capl'o de k. sū
ma iuuamīti ipi' q' fac̄ in podagra.
⁊ dolore iuncturarū.

Emblicus. q̄d ē. Est not. Et ē debi
lior mirobalanis nitris. ⁊ ē in cor-
semita. cūq; in lacte infūdit̄. uait̄
sarebleg. Natura. A p̄ indeū ē calid'.
⁊ a p̄ plures alior̄. ē frigid' in tēcio.
Et a p̄ sirek indū. in ipo ē calefactio.
⁊ forsitā ueritas ē. q' ipē ē sicc. parū
h̄ns frigiditatis. In opatiōib; ⁊ ꝓpeta-
tib;. Extinguit caliditatē q̄ sāguīs.
In decoratiōe. Fortes efficiunt̄ radi
ces capillor̄. ⁊ tingit capillos. In-
strumēta iūcturarū. Confert nimis
ualde. Egritudines oculi. Cōfortat
oculū. Mēbra anelit̄ ⁊ pectoris. Cō
cor ⁊ sbtiliat ip̄z. ⁊ in intellectu p̄lit
augm̄tū. Mēbra nutrīmti. Confor-
tat stōm ⁊ ꝑpat ip̄z. ⁊ sedat sitī ⁊ uo
mitū. ⁊ facit appetitū cibi. Mēbra ex
pulsiōis. Confortat anū ⁊ excitat co
itū. ⁊ a p̄ quosdā stringit uētrē. Verū
q' ex ipo nutrītū ē. lenit uētrē absq;
labore. ⁊ ꝯfert emoroydib;. Et solū
flegma ⁊ melācoliā.

Epithimū q̄d ē. Est seū ⁊ flos. et
stipites parui ⁊ fracti. Et ē acutū ⁊
calidū. pungitiui saporis. seminia
h̄ns rubea. Cui plante ūt ē. sicut
uirt̄ alabasce. uerūtū alabasce est
debilior eo. Et dī q' ē ex gn̄e alaba
sce. Electio. Q ex eo lōginē. ē ex
tense. ⁊ ierosolimitanū. ⁊ ē decliue
ad rubedinē. Et q' ē uehemēti rube
ū ⁊ acutioris odoris. ē meli'. Et me
lius ē illud q' affert̄ de insula crete.
Et affert̄ ⁊ ex louis sāe domi. ⁊ ex a
lus mams ẽ. si rubedo p̄mi ē forti
or. Et silat̄ semini cuscute. Natuā.
Est calidū ⁊ siccū in tēcio s'dē galie-
nū. Et dixit hamam. q' ē calidū in
tēcio. siccū in fine p̄mi. Opatiōēs ⁊ ꝓpe-
tates. Secat inflatiōes. ⁊ ꝯueīt cō
stitūtib; ⁊ senib;. ⁊ remouet egri
dines opillationū. Instrumēta iuc-

i. tuz t aius z gly pfert
duzagi uora t yemani sy.

turarum. Confert spasmo. Membra capitis. Confert melancolie et epilepsie. Membra nutrimenti. Conturbat eos in quorum corporibus colera rubea invenitur. et facit eis nauseam. et est ex eis qui sitire faciunt. Membra expulsionis. Potio epythimi fit quatuor aureorum cum melle et sale. et solvendo educit melancoliam fortiter. et educit et flegma. Quidam vero dixerunt quod ex eo bibitur. fit usque ad duas ʒ. Et decoctum fit usque ad quatuor aureos. Et oportet ut volvatur quod ex eo bibitur cum oleo amigdalino. Et non oportet ut in decoquendo ipsum multum elaboretur.

Ebenus. quid est. Est nota. Electio. Quae ex eo melior est. est nigra equalis. in qua non sunt linee. Et sibilat in suo tactu cornu tornatili. et est valde compacta et solida. in cuius sapore est mordicatio. Et si componitur super carbonem. odoratur ex eo odor bonus. acutus. Natura. Calida est et sicca in secundo. Et existimant quidam quod ipsum cum caliditate extinguit caliditatem sanguinis. Operationes et proprietates. Fricatur in aqua super plures lapidum. Et est subtiliativa et abstersiva. Membra oculi. Abstergit pannum oculi. et albuginem. Et ex ipsius fricatione fiunt colliria. Et fit ex ea eos ad medicinas oculi. propter velocitatem convenientie eius. Et cum ad invicem eius serratura super sartaginem. deinde abluitur. confert ulceribus antiquis. et obtalmie sicce. et scabiei oculi. Membra expulsionis. Dixit alcanzi quod ipsum frangit lapidem qui est in renibus. Et dicitur quod in ipso est resolutio inflationis ventris.

Eruca. quid est. Ex ea alia est silvestris. et alia est ortulana. Semen autem eruce est illud quod in decoctione ponitur loco sinapis. Natura. Calida est in secundo. sicca in primo. Et humida que est humiditas in primo. Operationes et proprietates. Est apertiva lenitiva. Decoratio. Aqua eruce cum felle vaccino. vestigiis ulcerum confert. Et semen eius aut aqua ipsius cum melle. lentiginibus. Membra capitis. Facit sodam et propter hoc comeditur sola. Lactuca vero removet hoc nocumentum ab eo. Et similiter endivia. et portulaca. Membra anelitus et pectoris. Facit lac habundare. Membra nutrimenti. Inpinguat. digerit

bi. Membra expulsionis. Silvestris facit habundare urinam. removet coitum. et facit eos erectiones. et propter hoc semen eius. Venena. Quando comeditur et bibitur post eam vinum confert. Et est tiriaca morsui mustele.

Elbuc. quid est. Est uzbuc. et est subtilior quam kakula. Natura. Est calida in primo. sicca in secundo. Operationes et proprietates. Est subtilis. Membra nutrimenti. Confortat epar et stomachum frigida. et digerit cibum.

Endivia. quid est. Alia est silvestris et alia est ortulana. et est duarum specierum. habens lata folia. et habens stricta folia. et ipsum procedit cursu lactuce. Verumtamen sic dixerunt est minor ea in suis operationibus. apud me vero ad invicem ea in aperiendo et in prestando iuvamentum opilationi epatis. quamvis minoretur aben in extinguendo et confortando. Electio. Ex eis magis iuvativa epati. est que est magis amara. Natura. Endivia frigida est in primo. et siccitatis sicce. est in primo. Et humiditas humide. est in fine primi. Et ortulana que est frigidior et humidior. Et ea que amaritudo in estate fit fortis. et declinat ad parvam caliditatem quam efficiat ipsius. Silvestris vero est minoris humiditatis. et est tarrasacon. Operationes et proprietates. Aperit opilationes viscerum et venarum. et in ipsa que est stipticitatis aliquantula. sed non est velemens. Et eius aqua cum cerusa et aceto est mirabile epythima infrigidando illum. cui inest infrigidatio quoniam. Instrumenta iuncturarum. Fit ex ea emplastrum podagre. Membra oculi. Confert obtalmie calide. Et lac quod endivie silvestris abstergit albuginem oculi. Membra anelitus et pectoris. Fit ex ea cum farina ordei emplastrum tremori cordis. et confortat cor. Et quando dissolvitur cassia fistula in aqua eius et fit ex ea gargarismum. Confert apostematibus gutturis. Membra nutrimenti. Sedat nauseam et exsiccationem colere. et confortat stomachum. Et est de melioribus medicinis stomacho cuius complexio est calida. Et silvestris que est melior stomacho. quam ortulana. Et dicitur quod est conveniens complexioni epatis quamquam non sit calide. calide que est vel erunt convenientes complexioni epatis. quamquam non sit. Et non est nocumentum ipsi frigidum nocumentum reliquorum specierum olerum frigidorum. Membra expulsionis. Quando comeditur cum aceto stringit ventrem. propter silvestris. Febres. Confert quartane.

et febribus frigidis. **Venena.** Cum ponitur emplastrum cum radice sua super puncturam scorpionis et ammum pinnorum venenosorum et vespe et serpentis guiasce albe confert. et siliqua cum sambuco.

Epar. Operationes et proprietates. Humor generatus ab epatibus est grossus. Et sanius est ex eis epar anatis pinguis. et gallinarum pinguium. **Membra capitis.** Epar caprarum et proprie byrcorum. detegit esse epilenciam. Et quando epilenticus ipsum comedit: incurrit epilepsiam. Epar stellionis super molares corrosos positum. sedat dolorem eorum. **Membra oculi.** Aqua epatis caprini confert pinno comesta. et in malosfol posita. et inclinatio super vaporem eius. **Membra nutrimenti.** Epar aditum confert doloribus epatis omnibus. Inquid galienus. Ego quidem posui eum in medicamento eupatorii. et non repperi ipsum augere in iuvamentum ultra illud quod ex illo solo provenit. Amplius. Epar est tarditer incessus in venis non epar anatis pinguis. **Venena.** Epar canis rabiosi si datur in potu morso. confert. Et iam dictum est quod ipsum prohibet metum aque. Et iam invenit pilli quidam eorum et fuerit curati et curatoribus alius.

Euforbium quid est. Gummi calidum. cuius virtus alteratur post tres aut quatuor annos. Et quod antiquatur tendit ad palliditatem et citrinitatem. et non dissolvitur in oleo. nisi cum difficultate. Et recens est eminentior illis. Et dixerunt quidam. servat virtutem suam quando ponitur cum fabis extortiacitis in vase. **Electio.** Quod de eo bonum est. recens est clarum. citrinum ad pallorem declinans. acuti odoris. vehementis acreditatis. aliud vero albis est adulteratum cum sarcocolla et gummi. **Operationes et proprietates.** Est abstersivum. et habet virtutem subtilem. adustivam abstersivam. Et quod recens est. est vehementioris calefactionis quam asa. cum enim non sit gummi ut asa in calefactione sua. **Instrumenta iuncturarum.** Miscetur cum quibusdam potionibus factis cum speciebus que sunt ut piper et cinamomum et silia. et confert sciatice. et eicit corticem ossium in die una. Verum ut minuatur caro que est in circuitu ossis vero cum cerotum facto in unguento. Et compri mendo inungitur ex eo paralisis. et stupor. et confert valde. **Membra oculi.** Quando ex eo fit collirium. est abstersivum. si perdurat ei mordicatio tota die. et propter hoc miscetur cum melle et reliquis colliriis. **Membra expulsionis.** Confert aque citrine et frigori renum. et confert humiditatibus colicam. Et potio de eo cum quibusdam seminibus boni odoris. et aqua mellis. tum aiunt suler dixit alchauzi quod coartat osmatis vehementer. adeo ut prohibeat medicinas abortum facientes. educere fetum. **Membra expulsionis.** Solvendo educit flegma viscosum. retentum in iunctis quoque ancheis et dorso. et intestinis. secundum quod dixerunt. **Venena.** Dixerunt quidam quod si ille quem aliquis animal punxit venenosorum cutis capitis scinditur: et quod cum sequitur usque quo carneum apparuit. et ponatur in eam gummi tritum et sugitur. non adveniet ei nocumentum illud. Et etiam instituunt tres. 3. ei in tribus diebus. exulcerando stomachum et intestina.

Equus. Operationes et proprietates. Facit sicut stercus ei operationem stercoris asini. **Aptitudo et locus.** Coagulum pulli si admiscetur vinum et ex eo cum aqua super locum. infrigidat eas. **Membra capitis.** Dixerunt quod additiones ille que sunt in genibus equi quando terentur et bibuntur cum aceto. sanat sodam. **Membra expulsionis.** Coagulum equi proprie. convenit est fluxui antiquo. et ulceribus intestinorum et fluxui.

Erugo ferri. Operationes et proprietates. In ipsa est infrigidatio et stipticitas. **Membra expulsionis.** Confert fluxui parientium.

Enula quid est. Et quidam est ortulana. et est quedam species eius. cuius omnia folia sunt ab uno palmo usque ad cubitum unum expansa super terram. sicut fusimber et folia eius. et quod in ipsa magis est iuvativum. est radix eius. **Electio.** Radix sirupi eius est fortis in operationibus suis. Et melior nutritura eius est cum aceto flante caliditatis. **Natura.** Est calida et sicca in secundo. et in ipsa est humiditas superflua. et propter illud non calefacit corpus statim cum ei occurrit. **Operationes et proprietates.** Confert omnibus lesionibus et doloribus frigidis. et commotionibus ventositatum et inflationis. et in ipsa est virtus rubificativa. et est in ea abstersio prima, ultima. **Instrumenta iuncturarum.** Confert sciatice. et dolori iuncturarum. Et emplastrum factum ex radice eius. et ex foliis ipsius confert doloribus frigidis. et tussioni

Stellio .i. lacerta viridis. Yuguin(?) no.

lactorum. Membra capitis. Facit sodam neruinum soluit emigraneam flegmaticam que est euocata. Membra anelitus et pectoris. Adiuuat ad sputum deglutitum cum melle. Et est bone operationis quando amiscetur in electuariis mundificantibus pectus. Et ex eis que letificant et confortant cor. Et quando fit ex eo uinum hoc modo: sumuntur de ea quinquaginta aurei et ponuntur in sex amulis musti et bibitur per tres menses et mundificat pectus et pulmonem. Membra expulsionis. Decoctio radicis eius prouocat utrumque et preter sirupus eius. Et qui assuescere utitur enula non indiget ut mingat omni hora. Venena. Confert morsui uenenosorum animalium.

Explicit capitulum (?) egyptia.

Emathites. quid est. Quoniam inuenitur in minieris. Et quoniam subtiliant aliqui in adurendo magnetem et quod prouenit inde est ematites in operationibus suis. Electio. Melior a scodimegi (?) est ille qui est uelocior frangibilis equalis dorsi. cum non amiscentur sordes. et cum sunt ueneris. Natura. Non ablutus est calidus in primo. sicce in secundo. Et ablutus est frigidus ad secundum. secundum ablutionem. sicce in tertio. Operationes et proprietates. In ipso est stipticitas uehemens et apparet quando fricatur in aqua donec ipsa resoluat ei sordities. Et cum uritur est phideus (?) et in ipso est calefactio quedam et subtiliatio et exsiccatio ultima. Dixerunt quidam quod ipse est in uirtute marchasiche. sed sicior et minoris caliditatis. preter in subtiliatione et abstersione. Vulnera et ulcera. Amministratur sicut pulueriçatur super carnem additam et extenuat eam. Membra oculi. Abstergit ulcera oculi et consolidat ea quando amministratur cum albugine oui. Et quoniam confert solus asperitati palpebrarum et si fuerit illic apostema calidum. amministretur primum cum aqua. deinde inspissetur gradatim aut spargatur sicut puluis super carnem additam. Et confert quando ulceribus oculi solus. Membra expulsionis. Datur in potu cum uino ad difficultatem urine. et ad fluxum menstruorum. Et in emathite est proprietas rectificandi gomorream.

Elleborus niger. quid est. Ille qui niger est est frustra maculata et eius acuitas est fortior acuitate albi. Et illi qui ipsum colligunt preseruantur ab eius nocumento comedendo allea et bibendo uinum. et folia quidam plante eius sunt similia foliis aleclub (?). et sunt uehementioris nigredinis quam ipsa. Et habet caulis breue ad purpureitatem declinans. Et eius figura est sicut figura racemi. Et in ipsa est fructus et habet uenas subtiles nigras. Ex parte quarum radices sicut duo capita ceparum egrediuntur. Et quod de eo amministratur sunt uene iste. Et oriuntur in siccis. Electio. Melior est ille qui est medius inter ueterem et nouum et adstrictus et extenuatus habens colorem aneritium (?) uelociter frangibilis non ponderosus. in cuius uacuitate est quedam similis tele aranee. saporis habens acuitatem et mordicatiuus lingue. Et bonum quod de eo amministratur est ut assumatur lignum paruum quod est apud radicem eius et infundatur parua aqua et excorticatur et assumantur cortices illi et exsiccentur in umbra et amministretur cum cribellatum. Et potio eius sit tres cimer. Et melius est ut in potu detur cum petroselino et dauco. Et quoniam datur ex eo usque ad duos aureos. Natura. Calidus est et siccus usque ad secundum. Operationes et proprietates. Est resolutiuus subtiliatiuus et est fortis abstersionis adeo quod corrodit carnem mortuam. Et quando nascitur apud radicem uitis fit uinum eius solutiua. Et de proprietatibus quidem elleborum est quod ipse permutat corpus a sua complexione et facit ipsum acquirere complexionem bonam iuuenilem. Et multi sunt qui album elleborum sumunt ad uomendum et non facit uomere et non soluit. Si facit aliquid facit uomitum et solutionem. Et conuenientia eius ad uiros et uirragines mulieres. et ad fortiores et ad adolescentes et eos qui habent carnes teneras in corpore et multitudinem sanguinis est plurima. Et non conuenientes castratis in mollibus. Et ipse quidem est conueniens in martio. deinde in septembri. Verumtamen ut ante ipsum precedant tres dies penitus in quibus abstineat a comestione et potatione grossorum. et ut amministretur ea que gaudere faciat et delectari et ut caueat et cessat post cenam duabus uicibus aut tribus deinde assumatur. Decoratio. Linitur super morfeam cum aceto. Et similiter super loca in quibus sunt sordes. Et similiter super albam morfeam et eradicat uerrucas et euacuatio que fit cum eo confert albaras. et similiter albo. Vulnera et ulcera. Linitur albus et niger cum lacte super

no helleboro

scabiē ⁊ īpetiginē cū aceto. Et ad ex
coriatione linit' cū aceto uali ⁊. ⁊ fit
cū eo euacuatio. ⁊ ad fistulas dura'
⁊ ofert diuitiei car͂ fuit ē ex eo sic
licinia ⁊ ī mittūt' in fistul'. ⁊ dimit-
tūt' p diē. Et qn͂ extrahūt' ex eis. ca
dicant corpa carū. **Instrumēta uūe-
turarū.** Confert palisi ⁊ colerib;
uūcturarū. Et euacuatio facta p ip̄z
ē medicamē cor͂ oīm forte. **Mēbra ca-
pitis.** Cū decoq̄t' cū aceto ⁊ distilla
tur in aurē. sedat sonitū. Et qn͂ os
colluit' ex illo aceto. sedat dolorē den
tiū. Et qn͂ distillat' decoctio ei' in a
urē debil' audit' ⁊ confortat ip̄z. Et ofert
melancolie q̄ ē cū a͛s solus aliena
loq̄t'. ⁊ emigranee antiq̄. ⁊ egritudib;
capitis. epilepsie. ⁊ melācolie. **Mē-
bra oculi.** Confortat uisū. qn͂ ponit'
in alcofol. **Mēbra expulsionis.** Cō
fert melancolie ⁊ dūio ei'. Et sol
uendo educ' ex toto cor͂ absq; horribi
litate. ⁊ extrahit colerā ī. ⁊ flegma. Et
extrahit oēs sup fluitatē ampta san
guini. ita q' ab extremitatib; corpis
⁊ acute. Et oz ut fiat uelocis solōis
cū scamoēa. ⁊ misceant' ei pet selinū
⁊ daucus. Et qn͂ dat' in potu h͞ mō.
Infundit' in oximelle aut uino h͞
dula ⁊ dimittit' in ip̄o aliq̄ spatio.
dein coq̄t' uinū ī cū lentib; aut cicer
deo. aut gallina. ⁊ ad sorbendū dat'
ius ei'. Et qn͂ amiserit' duob; aure
is de eo. q̄ntitas h͞ amulisset de sca
monea. Et qn͂ decoq̄t' cū lentib;.
Et iā q' dictū ē in tabul' p̄stātū de re
gimine ei' q' oz fieri in h͞ loco ī. Et ip̄e
ualde ofert apatib; in intestinis ⁊ ue
sica. ⁊ puocat urinā ⁊ menstrua.
Pmutatio. Loco nig͂ ponit' mediū
pond' ip̄i' de mezerion. ⁊ due tre po
dens ei' de agarico. Fili' aūt mesague
dic' q' loco ei' ponit' condes.

Elleboꝛ albus. qd ē Cortex cortaciam
ramanū diuise figure silis rei ueteri
alle ind' nē guitas. Et silat' ī radi
cib; alter. cui amaritudiē ē uehemē-
tior amaritudie nig'. Et ei' planta est
sic arnoglossa. aut sicla siluēs. Sz ē
breuior ea. rubei coloris. Et lōgitudo
cauris ei' ē usq; ad q̄rtū digitos cō-
iūctos. in latitudie ⁊ cauū. Et h͞t ue
nas plimas aradie una p̄cedētes

sic cepe. Et nascat' in locis mōtuo
sis. ⁊ colligit' in tpr͂ messis. ⁊ exsic
cat'. **Electio.** Ille q̄ ē elect' ē planā
h͞ns sup ficiē cū equalitate. albus ue
locat' frangibil' plima h͞ns granu
nuta. n̄ mordicans linguā statī
uehemēt'. ⁊ attrahit saliuā. Qui autē
uehemēt' mordicat statī ē pfocati
uus. Sz opatiōes regiminū in ip̄o
p̄dicte sūt in capl'o p̄stātū. **Natiā.**
Calid' ē ⁊ sic' in medio scdi. **Opatio-
nes ⁊ p̄petates.** Albus ē uehemētioris
amaritudis. ⁊ nig' ē uehemētioris
caliditatis. Et cū mus comedit
ip̄z morit'. Et ex industria p̄paratur
aliū. ⁊ comedit de ip̄o mus in sauich
⁊ melle. Et qn͂ coq̄t' cū carne dissol
uit eā ⁊ debilitat eā. De ip̄o n̄ mastio
sumūt' q̄nq; aurei. ⁊ ponūt' in uno
uē untus aq̄ pluuial'. ⁊ dimittūt'
in ea trib; dieb; ⁊ colat'. ⁊ fit tepida
⁊ bibit'. Et h͞ ē infusus. Dein collat'
ille q̄ ē decoct'. q' h͞ m̄ p̄pat'. libra una
de eo mastio in duob; kist' pluuial' aque
posita. trib; infundit' dieb;. ⁊ decoq̄t'
donec tcia ei' pars remaneat. Dein ext'
h͞t' ab ea elleboꝛ ⁊ pbitit' sup aquā
mellis boi colla ti q̄ntitas duarū li
brarū. ⁊ inspissat' ⁊ sūt' ex eo cole
ariū magnū sic ē. aut cū aq̄ calida.
⁊ h͞ ē sanū ⁊ tutū. Dein ē cortex in
aslis. p͞ ofract'. in eo ponit' q' sit sicut
aq̄ ordei. ut nichil remaneat ingut
ture ⁊ stō. Dein ē ille q̄ ē pulueriza
tus p̄pat' cū aq̄ mell'. Et iste ē ille q
plimū nocet. p̄ptea q' remanz in ne
atib;. Quare oz bibere ip̄z p̄parare re'
qb; medicat' ille q forsitā incidit
in spasmū sicut ius galline ⁊ siru
pū de ysopo cū mētastro ⁊ ruta ⁊ len
tes. ⁊ olea boī odoris. sic factū de a
pis ⁊ lilio. ⁊ narcisco. Et ut sit ap
cū acetū acuti odoꝛ. ⁊ poma. ⁊ cito
nia. ⁊ panis calid'. ⁊ uinū odorifez.
Et medicamē stimulatoriū. ⁊ sedes. ⁊
p̄ena ⁊ cundisi ⁊ auetū. ⁊ lect' stimuli.
⁊ uētose diuise. Et qn͂ astellat cum
fraalitate. sorbeat aquā frigidā. ⁊ odo
ret odores bonos. ⁊ alet' ex eis quoz
chimi boni ē. Et si iā acc͂it ei spasmus
⁊ debilitas. tūc det' ei panis fract'.
in uino. aut aq̄ mellis. Et qn͂ oz
ut reitet'. ⁊ alet' pane infuso in

aq̄ frigida. Et si acciāt ei singultus in medio opationis. detur ei aq̄ mellis. in q̄ decoct' sit rafani. Et si medicina in ipo n̄ mouet. p' aliquātulū spatiū. bibat aq̄ mell' cū aq̄ calida in q̄ decocta sit ruta. aut det' ei in potu aq̄ 7 oleū. 7 uomat cū penna īncta oleo d' capis. 7 de lilio. Et eleuetur in suspensorio in potu sumat d' decoctione ell' q̄ntitate tm̄ uinitarū. Illud ē adiuuat medicinā. 7 remouet accidens. Quod si n̄ uincit. fiat clistere acutū. Et in potu dent' tres anulus set deco. n̄ ut euomere faciat. sed ū expellat p̄focationē. Et fiat ut st'nutet cū sternutatoriis. Et si singul' ē nocitu n̄ remouet. amministrem' tūc uētosas sup spondiles magnū q̄ sūt int' spatulas. 7 sup reliquas dorsi spondiles, uentose ē equat cū torsionē accidente p' singultū. Et in unge mēbra spasmata oleo uehemētis calefactionis. 7 cū aq̄ balnei 7 termia. Opit' ē in isto capl'o. opinionē ingri. **Mēbra capitis.** Cū odorat ille q' puluerizat' ē. excitat sternutationē. **Mēbra oculi.** Iuuat in su 7. **Mēbra nutrimēti.** Elleborus albus ꝯfortat fortit'. Si in ipo ē timor. quōn p̄focat. Quōnz n̄ ponit' in paruis ut uomere faciat. Et q' illi in q̄ timet' p̄focatio n̄ in potu tribuat' sed clistere uacuo. huiusmōi ē debil' ē. **Venena.** Iuitiat' deco q' supfluū ē hoīes. Et ē uenenū canibus 7 porcis. Et siꝯ bilētis ipi inficit gallinas.

Eupatoriū. qd ē. Est ex herbis aromatis. Et h̄t folia q̄ sūt sicut folia canabi. 7 flos ei' sic nenufar. Et illud q' iā amministrat' ē succ' ei. **Natura.** Est calidū in p̄mo. siccū in secūdo. **Opationes 7 p̄prietates.** Est subtiliatiuū. incisiuū. ualde absterssiuū. sine attractione. 7 sine caliditate manifesta. 7 in ipo ē stipticitas pauca. 7 ponticitas. 7 amaritudo fortis. sic ē amaritudo aloes. **Decoratio.** Est bonū initio alopicie. 7 tyrie. **Vulnera 7 ulcera.** Linit' cū adipe ueri sup ulcera difficil' ꝯsolidationis. Et ei' succ' ꝯfert scabiei 7 pruritui q̄n bibit' cū aqua fumi terre. 7 oximelle. Et sil' flos ei' 7 succus ipi' ē fortior. **Mēb' nutrimēti.** Confert doloribus epatis 7 opillationibus ei' 7 ꝯfortat ipz. 7 ꝯfert duritiei splenis 7 apatibus epatis. 7 apatibus sto'. Et ei' herba 7 succ' ꝯfert malitiei forme. 7 ascitib' ydropisis. **Mēbra expulsionis.** Dat' in potu cū uino. et ꝯfert ulceribus intestinorū. **Febres.** Confert febribus antiq's 7 cronicis. 7 p̄s succ' ei' 7 p̄s cū succo cū succo absinthy. **Pmutatio.** Loco ei' ponit' pond' ei' d' azaro. 7 medietas ponderis ipi' de absinthio.

Faseoli. **Natura.** Rubei calidiores sūt eorū. filii mesague 7 alsaiamis dixerit. q' sūt frigidi 7 sicci. Et apud me. stiuecorū ē sicca. in q̄ ē huitas sup̄flua. 7 ipi ad caliditatē declinant. si rubei sūt calidiores. **Opationes 7 p̄prietates.** Sūt uelocioris digestionis. 7 egressionis. quā mes. Et n̄ sūt mīn' nutritiuis. Et dixerit q' sūt minores inflationis. Et ē in eo ꝯsideratio. Et uerū ē q' ipi sūt magis inflatiui q̄ mes. Verū fabe sūt magis inflatiue eis. Et huor faseolorū ē humidi flegmaticus. 7 faciūt uidere sōpnia mala. **Mēbra anelit' 7 pectoris.** Sūt boni pectori 7 pulmoni. **Mēbra nutrimēti.** Generāt humorē grossū. Et sinapis p'hibet nocumētū eorū. 7 sil' acetū cū sale 7 pipe 7 origano. 7 ut bibat' sup eos uinū purū. durū. Et q' cū aceto fiunt nutri. pauce sūt humiditatis. **Mēb' expulsionis.** Puocat menstrua. p̄s rubei. 7 p̄s cū oleo de nenufe.

Halr. qd sūt. Ḣore sūt. 7 alie q̄' st' egyptiace. 7 alie sūt nabatie. Et nabatie q̄' sūt uehemēti' stiptice. Et egyptiace sūt humidiores. 7 minoris nutrimēti. Viridis n̄ sūt plurime supfluitatis. 7 sin ēēt tarditas sue digestionis. 7 multitudo inflationis earū. n̄ ēēnt minores in nutriendo bñ. quā ples ordei. Et sanguis eorū ē grossior 7 fortior. **Electio.** Meliores ex eis sūt grosse albe. q̄ a gurgulionibus n̄ p'forāt'. Et deteriores earū sūt recētes. Et earū q̄' rectificatio ē plongatio infusionis earū. 7 bonitas decoctionis. 7 comedere eas cū pipere 7 sale 7 asara. 7 origano. 7 silib' cū oleis. **Natura.** Prime sūt equales. si ut decliues ad frigiditatē 7 siccitatē.

plus. Et in ipsis est humiditas super-
flua. et propter humiditatem de veritate non
iudicium est ut iudicetur frigide et humide.
Medicus autem qui ponit frigiditatem fa-
barum in gradu secundo modum excedit.

Operationes et proprietates. Abstergunt parum
parum et inflant valde. Et si earum decoc-
tio vehementer iterata cum aqua removet
earum inflationem. verum cum sale excor-
ticantur et molliuntur. et decoquuntur in vase
sine motu. minoratur earum inflati-
o. Et que ex eis frixe sunt. pauce sunt
inflationis. sed sunt tardioris dige-
stionis. Et cocte cum suis corticibus
sunt plus inflative. sed sunt tardio-
ris digestionis. Et fortasse earum farina
est minoris inflationis. Sed earum que sunt
nabati est minus stiptica. et earum cortex
est fortioris stipticitatis. et non abster-
git. Et egyptiaca earum est stipticior
omnibus. Et in ipsa est abstersio. Et generatur
ex ea caro mollis. et generat humores grossos.
Ypocras quoque testificatur de boni-
tate nutrimenti earum. et conservationem
sanitatis ab eis. Et quando scinduntur
in duo media et ponuntur super fluxum
sanguinis incisionis. valent. Et ex
proprietatibus quidem earum est. quia absciduntur o-
va gallinarum cum nutriuntur ex eis. et quia
faciunt videre sompnia cum alienatione
perturbata. Et quia faciunt acuitatem pluri-
mum precipue recentes.

In decoratione. Quando ex cor-
ticibus earum fit emplastrum capillis. sterili-
at eos. Et quando fit ex eis emplastrum super fe-
mur infantis. prohibet ortum pilorum.
Et similiter ipsa sepe iteratur super locum rasum
et abstergunt morpheam in facie propter cum cor-
tice. et pannum et lentigines. et faciunt co-
lorem bonum.

Apostemata et bothor. Fit ex ea
emplastrum cum vino super apostemata testiculi.

Vulnera et ulcera. Conferunt ulce-
ribus lacertorum.

Instrumenta iuncturarum. Confert spasmo lacertorum. et in emplastro
super ponuntur cum decoctione sua. et poda-
gre cum adipe porci.

Membra capitis.
Faciunt soda. et nocent omnibus quibus accidit
soda. Et res virtutis que est in concavi-
tate earum que sunt egyptiace (i. lupinus) cum saporem
est amarum cum tritur et miscetur cum oleo rosa-
to. et distillatur in aurem. confert dolo-
ribus eius.

Membra oculi. Ipse cum melle et
fenugreco more emplastri super posite. fa-
ciunt obfuscationem oculi. et palpebrarum a-
postemati. et ex eis cum thure et rosis et al-
bumine ovi. fit emplastrum exitui oculi.
propter quam est pupille.

**Membra anhelitus et pecto-
ris.** Bone sunt pectori et sputo sangui-
nis confert. et tussi. Et si inviscantur
cum melle et farina fenugreci. confert
apostematibus gutturis. et duarum amig-
dalarum. Et earum emplastrum est bonum apo-
stemati mamille. et caseitati lactis in ea.

Membra nutrimenti. Sunt difficilis di-
gestionis et non tarde descensionis et exitus.
et non sunt generative opilationum. Et de-
cocte cum corticibus suis in aceto. prohi-
bent vomitum.

Membra expulsionis.
Que ex eis decocte sunt cum aceto et
aqua. conferunt soloci antique. et precipue cum
fiunt cum corticibus suis. et conferunt dis-
senterie. precipue nabatie. Et earum
sanich confert ad idem sicut est. et earum sorbi-
tio. Et earum emplastrum confert apostemati testi-
testiculorum. precipue decoctarum cum vino.

Fex. Electio. Melior fex et sanior
est fex vini veteris. deinde que similis est ei. Et
fex que est aceti. est vehementis virtutis. Et
oportet ut adiuvetur per ipsum exsiccationem bonum.
sicut adurit spuma maris in panno
vitreato. linita ex luto aut olla.
Et finis adustionis eius est ut albescat et
pulverizetur. Et similiter omnis fex. Et oportet que
ut omnis fex administretur dum est recens.
et fiat quod necesse est ex ea de adustione
eius. et tunc administretur. Que est ex ea ve-
tus est. est debilis virtutis. Et oportet que est ut co-
operiatur in vase. et non appareat aeri. Et quando
abluitur. sicut lavatur thucia.

**Operationes
et proprietates.** Fex aceti fortior est aliis fe-
cibus. Et virtus eius abstersionis est stiptica.
Et adusta est adustiva et putrefactiva
virtute alia.

In decoratione. Que ad-
usta est administratur in ungue albifi-
cato cum gumma pini. et rectificat ipsum.

Apostemata et bothor. Fex non adusta est bona
inflammationi sola. et cum mirto et
exsiccat bothor cum quibus sunt ulcera.

**Mem-
bra anhelitus et pectoris.** Fex non adusta
extinguit inflammationem corporis. in quo
consistit est sanguis.

Membra nutrimenti.
Fex non adusta prohibet cursum materierum
ad stomachum.

Membra expulsionis. Quando
exterius apponitur matrici emplastrum ex fece non
adusta. confert fluxui sanguinis
menstrui.

Fimus quid est. Est notum. sterilis. Et di-

ũsificat' ei s[ub]ta. 7 os ei sp[eci]es. sunt exsic
catiue s[ub]ba sua t[er]rea. Et est in eis igni
tas pauca. Electio. fortior eorum est fu
mus albitiu[m]. deinde fumus p[er]cas briude.
deinde fumus storacis. p[er]ca mitri. deinde
thuris. p[er]ca t[er]bentine. Et uidet' q[uod] fu
mi napte sit fortior o[mn]ib[us]. Operationes
7 p[ro]prietates. fumi ex s[ub]ba terrea est s[ub]tilis.
digestiuus. resolutiuus. Membra
oculi. fumi thuris. 7 fumi t[er]bentine.
7 ponu[n]tur in medicaminis ulceru[m] oc[u]li
7 p[ro]hibet ortu[m] pilorum additorum. 7 cau
sam 7 corrosione[m]. 7 humiditates cu[m] g[ra]u[i]b[us]
sunt obtalmia 7 ulcera lacrimaliu[m].

a mundo

Flos eius. Operationes 7 p[ro]prietates. Est stip
ticus. corrosiuus. mordicatiuus.
Vulnera 7 ulcera. Corrodit carne[m]
addita[m]. Membra capitis. Ponitur in desic
catiuis ulceru[m] auris. 7 q[ua]n[do] i[n]q[ui]t exe
o albu[m] est 7 sufflat' in aure[m]. delet
surditate[m] antiqua[m]. Et eo tangit'
palatu[m] cu[m] melle p[ro]p[ter] ap[os]t[em]a gule 7 u
ue. Membra expulsionis. Quatuor
anuli sc[ilicet] ei. soluu[n]t humore[m] citrinu[m].
7 soluit aqua[m] citrina[m]. 7 ponit' in exsic
catiuis emorroydaru[m] 7 extituraru[m].

Fistula pastoris. Natura. an[tidotarium].
Calida est 7 sicca. forsitan in p[ri]mo sc[ilicet]di.
7 dicitur q[uo]d non resoluit augmentatione[m]. Memb[ra]
expulsionis. Exp[er]t' est galien[us]. q[uod] uiter'
ei frangit lapide[m] in renib[us]. Et di
xerunt q[ui]da[m]. confert ulcerib[us] intesti
norum. 7 dolori pungitiuo. 7 infirmita
tib[us] matricis. 7 facit p[ro]uocatione[m] uri
n[a]e. 7 confert fissuris. Venena. Et a
ureus aut duo aurei in potu acce
pti ex ea. confert ei q[ui] bibit lepore[m]
marinu[m]. 7 opiu[m]. 7 reliq[ua].

Frumentu[m]. Electio. Melius est illud q[uo]d est
mediu[m] int[er] duritie[m] 7 raritate[m]. magis
pingue. rectu[m]. planu[m]. q[uod] est int[er] ru
bedine[m] 7 albedine[m]. frumentu[m] si magis
est mali nutrimenti. Natura. Est cali
du[m] 7 temperatu[m] in humiditate 7 siccitate.
Et ipsu[m] sauich. declinat ad siccitate[m].
Operationes 7 p[ro]prietates. Triticu[m] plure
rubedinis. plurime nutrime[n]ti. Et fru
mentu[m] elixatu[m] est tarde digestionis. in
flatiuu[m]. Veru[m] ei nutrimentu[m] cu[m] digerit'
est plurimu[m]. Et adarmacha q[uo]d est amu
lo. sed est calidior. Et farina uiscosa
p[er] natura[m]. est non uiscosa arte. Et n[on]
est uiscosu[m] natura sic uiscosu[m] arte.

sauich p[er]cta trita. est tarde descensionis.
7 plurimu[m] inflatiuu[m]. indigens dulce
dine facientes ip[su]m descendere uelociter
7 ablutione cu[m] aqua calida ita ut re
moueat' inflatio ei[us]. Et humor sauich
est paruus. amillu[m] u[ero] est frigidu[m]. hu[m]i
du[m] uiscosu[m]. Et frumentu[m] est magis nu
tritiuu[m] corporis o[mn]ib[us] g[e]n[e]rib[us]. Et sanguis
g[e]n[er]at' ex eo. est temperatior sanguine qui
g[e]n[er]at' ex o[mn]ib[us] g[e]n[er]ib[us]. Decoratio. Triti
cu[m] mundificat facie[m]. 7 ei[us] farina. Et a
mulu[m] p[er]se cu[m] croco. est medicamen pani.
Membra nutrimenti. Sauich tritici 7 ordei
grauat. Membra expulsionis. Triticu[m]
crudu[m] 7 q[uo]d decoctu[m] elixatu[m]. non mollitu[m].
n[ec] fractu[m]. n[ec] coctu[m] ita q[uod] n[on] sit pul[ti]s.
7 fractu[m] q[uod] sit q[uando] comedit' g[e]n[er]at u
mes. Venena. Triticu[m] tritu[m] pulueri
zatu[m] sup[er] morsu[m] canis rabiosi. est
iuuatiuum.

Fenu grecu[m]. q[uo]d est. Vorum est. Natura.
Calidu[m] est in fine p[ri]mi. siccu[m] in p[ri]mo.
7 non euacuat' ex humiditate extranea. Opera
tiones 7 p[ro]prietates. Ei u[er]o est digestiua.
lenitiua. Et de illud p[ro]p[ter] i[d] q[uod] in ip[s]o ag
gregat' de caliditate cu[m] uiscositate. Et ei[us]
uiscositas p[ro]hib[et] 7 d[e]n[a]t[ura]m nocume[n]ta ca
liditatis ei[us]. Et ei[us] caliditas op[er]atur
cu[m] frialitate. 7 ei[us] humor est malus. l[icet]
non sit pauc[us]. Decoratio. Et oleu[m] q[uo]d fit
cu[m] murto. confert capillis 7 uestigiis
ulceru[m]. 7 confert fissuris frigidis p[ro]p[ter]
mucillaginositate[m] sua[m]. p[er]se cu[m] oleo
rosato. 7 ingredit' in medicamis pa
ni. 7 facit colore[m] bonu[m]. 7 alterat odo
re[m] oris. 7 facit fetore[m] odore[m] corporis. 7
sudoris. Apostemata 7 bothor. Resoluit
ap[ost]emata flegmatica 7 dura. 7 ei[us] farina
ap[ost]emata calida. apparentia 7 occulta. cu[m]
non sunt inflammata. Si sunt declinantia
ad duritie[m] q[ua]nda[m]. 7 lenit 7 dubilet.
7 maturat ea. Vulnera 7 ulcera.
Confert cu[m] oleo rosato. adustioni
ignis. Membra capitis. Mundificat
furfures ablutione capitis facta ex
ex eo. facit soda capiti. p[er]se cu[m] come
dit' cu[m] mirri. Quamuis sit cu[m] almun
mini nocituum sto[macho]. Membra oculi. De
coctio fenu greci sanat atamfa.
Membra anhelit' 7 pectoris. Clarificat
uoce[m]. 7 pulmoni aliq[ui]d t[ri]buit nutri
mentu[m]. 7 lenit pect' 7 guttur. Et sedat
tussi[m] 7 disma[m]. p[er]se q[ua]n[do] coq[ui]t' cu[m] melle.

aut dactil'. aut ficubȝ. Et meli' e ut
ꝯiungat' cū dactil' carnosis. ⁊ siatur
suce ālbor. ⁊ misceat' cū melle plimo
⁊ sup prunas tepide calefatiat. ⁊ assu
mat' añ cibū. tpr longo. **Mebra nutri
menti.** Cū uit' factū ē ex eo. con
fert splenu. ⁊ ei decoctio cū aceto.
debilitan stō. ⁊ pē q' ex ipō recenus est.
Et ei electuariū. facit nausiā. Sed
acetū ⁊ muri. expellūt nocumētum
comestiōis ei. **Mebra expulsionis.**
Fit cucatissima in decoctiōe ei ad apa
matis. ⁊ dolorē. ⁊ coartatiōē ipi'.
Et ei decoctio cū aceto. ꝯuenit ulce
ribȝ intestinoꝝ. ⁊ silr' recēs cū aceto
fracti. Et decoctio cū aq̄ calida est
bona tenasmon. ⁊ solutiōi. Et ei o
leū ē bonū apatibȝ ani. Et clist'igat'
ī ad tenasmō ⁊ dolorē uentris pu
gitiuū. pē cū almuri añ cibū ⁊ non
mouȝ ad expellendū fecē n̄ pp suam
acrimoniā. ⁊ pē cū melle n̄ plimo. ut
n̄ mordicet forti'. Et ei decoctio cū
melle facit descendē humiditates acu
tas ab intestinis. ⁊ puocat urinā ⁊
menstrua. Et suppoint' cū adipe ana
tis. ꝯfert duritiei matris. ⁊ facit ge
nerationē matris facilē. cui gnatio
ē difficil' pp desiccatiōē. Et ē bonum
humidibȝ emoroidis. facit stē boni odoris
⁊ facit fere urinā ⁊ sudorē. Et n̄ e sic
lupini in difficiultate sui exit'.

Ferrū qd ē. Est tres spēs. sceuebu
racan. ⁊ beremelen. ⁊ suludeth.
scebuacan ḡ ē alfuledh naturale.
Et alfuledh artificiale ē purū ex te
remeghen. Et scoria assabiuracan.
ꝓpinq̄ ē scorie eius. Et ego q̄re sco
rie singl'are fata ī caplo. in caplo
de cha. **Oppiniões ⁊ ꝓprietates.** Et ꝯiun
ar. stipticū ē corrosiuū. Et scoria
ipi' ē debilior simulat ei. ⁊ ipa ē fortio
nis exsiccatiōis. oī scoria. **Decoratio.**
Erugo ei supposita pūmanito cū ui
no ē bona. **Apata ⁊ bothor.** Erugo
ferri cū uino sup erisipilā ⁊ bothor u
tilis ē. **Instrumēta nutrimēti.** Eru
go ei cū uino sup podagrā ꝯfert ei.
Mebra capitis. Qū terit' cū aceto
forti ⁊ coqt' in ipō. ē illud acetū me
dicamē lauici antiq̄ currēti ex aure.
Mebra oculi. Est bona aspitati pal
pebrarū ⁊ ungule. **Mebra nutrimēti.**
Prmū ⁊ aq̄ in q̄bȝ extinguit' ferrū.
ꝯferūt apati splenis. ⁊ mollificati
oni stō. ⁊ debilitati ei. **Mebra expul
sionis.** Iurei scoria ei n̄ solues aq̄
debilior ea q̄ in scoria eius. Et eteru
go ē stiptica. Qū supposita abscidit
fluxū sanguis ex matre. Et ei eru
go stiptica. exsiccat emoroidis. Et
uinū in q̄ extinguit' ferrū. retinet
solōē antiquā. ⁊ dissinteriā. ⁊ co
fert mollificatiōi ani. ⁊ insensibi
litati urine. ⁊ fluxui menstruoꝝ. et
ꝯfortat ad coitū.

Fistula pastoris. Oppiniões ⁊ ꝓprietates.
Vt ei' ē ut al' cessura. **Apata ⁊ bothor.**
Resoluit apata fluxa ⁊ gūma inmi
scentibȝ. **Mebra expulsiōis.** Cōfert
lapidi renū. ⁊ frangit ipm̄ decoctio
ei. ⁊ radix ipi' ꝯfert ulceribȝ intestinoꝝ.

Fel. Electio. Fortiora fella q̄drupe
diū. sūt fel uaccinū. deīn fel adubu
ba ⁊ ursi. deīn caprinū. ꝓ omniū. et
magis in uolumine felliū auiū. est
fel galli. ⁊ dutagi. ⁊ albuagi. Re
liq̄ aūt fella auiū sūt fortiora fel
libȝ q̄drupediū. qū cōparant' rapa
ces eaꝝ cū pascentibȝ ⁊ uenātibȝ
cū feris. Et fel q̄d ē forte ualde uis
cosū. ē fel rapatiū. ⁊ pē magnoꝝ.
Et de eis electū. ē illud cui color est
citri naturalis. Illud n̄ q' ē ut ꝯiungar.
⁊ q' ē azul. sūt mala. Et silr' q' est
pure rubeū. Debilia aūt felliū. est
fel porcinū. Et fel q̄d assabatur. et
piscis q' necat' scorpio. ⁊ testudinis.
ē forti fellibȝ q̄drupediū. Inqd dia
scorides. stringat' extremitas fellis
⁊ bulliat in aq̄ sedz quātitatē q̄ ho
ras ei feruores cōputer. deīn extra
hat' ⁊ exsiccet' in q̄ n̄ sit ros. ⁊ reser inumbra
uet'. **Natura.** Oīa calida sūt ⁊ sicca
in q̄rto. **Oppiniões ⁊ ꝓprietates.** fel ōe
ē calidū. abstersiuū. Et diuersificatur
sedz masculū ⁊ feminā. ⁊ sedz dispo
sitiōē sitis ⁊ famis. ⁊ dispōē satu
ritatis. ⁊ dispōē quietis ⁊ exercitii. **Deco
ratio.** Fel asini siluestris eradicat ꝯ
meū. ⁊ ꝯfert lauatū sup uestigia
apatū. ⁊ pōit' in ēplis erisipile. et
pbibȝ ipāȝ. **Vulnera ⁊ ulcera.** Qū
fel misceat' cū nitro ⁊ gūma pini ⁊
chimolea ꝯfert scabiei ulcerose.
Et fel uaccinū pōit' in ēplis ꝯ fetitibȝ

ulceribus que sunt ab erisipila. et doloribus
uehementibus. Et fel hyrcanum eradicat
carnem malam. Et necessitas quando ulcerum
indiget ut eis adhibeatur fel forte et debile
diuersificetur secundum suas horas. et secundum mun
dificationem et sordidationem eorum. Et fel
quod est adib. est bonum uulneribus. Et in tempore
frigoris prohibet spasmum. et alcalesez qui
timetur in silibus eorum. **Instrumenta iunctu
rarum.** Fel hyrcanum super elephantiam et
uarices confert. Et similiter fel asini siluestris
prodest. Et fel adib prohibet spasmum et alca
lesez prohibet uulnera neruorum prodest ex
frigore. **Membra capitis.** Fel hyrcanum
et taurinum conferunt ulceribus recentibus in
aure. Fel arachabin in oleo distilla
tur in aurem grauem et cum qua est surditas. et cum
succo porrimalbati ad tinnitum et ad gra
uitatem auditus. Et fel bouinum cum nitro
et chimolea ad furfures ualet. cum la
uatur ipso caput. Et dictum est iam quod quando fel
adib labedo sumitur. et prohibet epilep
siam. Et fel testudinis confert alcola fra
udulento in oribus puerorum. secundum dioscoridem.
Et confert attractio odoris eius cum naribus e
pilepticis ualde opillationes que sunt in
colatorio. **Membra oculi.** Omne fel con
fert obscuritati uisus. Et fel quod ta
patium fecit sicum. confert iactio aque et
dilatationi pupille. Et iam conceditur
aut aminuitur non per mundificationem
corporis et capitis. et fel magis confert
oculo. et quadrupedibus quod est fel gazel.
et anum quod est fel alcobugi. et ex pisci
bus fel alabut. Et fel caprinum confert
cecitati. et prodest montani. **Membra anhe
litus et pectoris.** Et ex felle bouis li
nitur palatum cum melle ad suffocationem.
et similiter ex felle testudinis. **Membra ex
pulsionis.** Et fel bouis aperit orificia
emoroydarum. Et omne quod est fel est solu
tiuum. ita quod et fel porcinum. Et quando cum
colinitur fumeum et suggeritur. Et fel tau
ri cum melle linitur ad ulcera que sunt in
ano. Et fit ex eo linimentum ad dolorem
matricis et testiculorum. et ponitur super apu
ta confert. **Uenena.** Fel hyrci siluestris.
est tiriaca morsibus ueneneosis. Et similiter
fel tauri.

Fistula quid est. Stipiti albi pilosissi
milis populo. si sunt plus pilosi. im
mo qui toti sunt pili. Et odor eius est sicut
odor murre. est calida declinans ali-
quantulum ad romaticitatem.

Mixtur. Natura. Calidus est et siccus
in primo **Operationes et proprietates.** In ipso
est abstersio et leuificatio et mundifica
tio plurima. Et herba quando ipsi fiunt non con
sequitur. et resoluit uentositates et flegma.
Apostemata et botor. Est bonum cum aceto forti
in initio apostematis calidi. et madefit cum
uino. et fit ex eo emplastrum ad apostema quod est in
mamilla calidum. et ramificat apostemata
flegmatis et uentositatis. **Uulnera et
ulcera.** Cum aceto forti ponitur super ulce
rationem scabiei. facto emplastro ex eo ca
lido. **Membra anhelitus et pectoris.** Leniunt
pectus sua abstersione. et prodest sorbitio aqua
eius cum zucaro et oleo amigdalino.
et infunditur cum uino. et confert apostematibus
mamille. **Membra expulsionis.** Mo
uet intestina ad expellendum quod in eis
est. et ei sorbitio cum sorbetur. linit uen
trem. **Uenena.** Confert puncture scor
pionis et serpentis. more emplastri suppositum.

Folium quid est. Est primum uirtuti spice.
est tamen leuius. Et est folium et ramus sicut sebe
sabram. et habet florem frangibilem quoniam
sanatur in terra indie. et sunt ei aque infuse
in temporibus lactualibus. Et erigitur super faciem
aque sicut planta que uocatur lenticula aque.
absque suspensione radicis. et quando liga
tur in loco cum filo. et exsiccatur. Et for
tasse existimauerunt quidam quod est folia ue
nice inde. propter similitudinem que cum ea habet in
uirtute. Oleum uero eius habet uirtutem olei ala
cloe. et olei de croco. sed est forti. **Electio.**
Melius est recens ad albedinem declinans.
quod non frangitur in minima. et est eius odor
manifestus ut nardi odor. et non est
limosum neque salitum. neque mollificatum.
Natura. Calidum est et siccum in secundo. **Opera
tiones et proprietates.** Cum in pannis spar
gitur conseruat eos a tineis **Decoratio.**
Odorem oris bonum efficit. tentum sub
lingua. **Apostemata et botor.** Decoquitur
in aqua rosata. et fit ex eo emplastrum super
apostema calidum post coctionem. et est medicamen
bonum apostematibus oculi calidis. **Membra nu
trimenti.** Est magis confert stomacho et epati quam
nardus. **Membra expulsionis.** Impinguamentum
menti prouocat urinam quam nardus. **Per
mutationes.** Loco eius ponitur pondus ipsius
de macis aut spica.

Falanlamisk quid est. Dicitur quod falanla
misk. est ozimum garofilatum. nam

folium .i. folia garioffili

no

i. herba basilicon

ipsum est odoris similis garofilo. Et est magis temperatum quam maiorana et sisimbrium. et minus siccum. Membra capitis. Aperit oppilationes accidentes in cerebro. et ab anhelitibus comestum et odoratum. Membra anhelitus et pectoris. Confert tremori cordis accidenti ex flegmate et melancolia in corde comestum. Membra expulsionis. Est bonum emoroydibus.

Fel. q. d. e. Folia eius sunt sicut folia apii magna habentia folia et stipites. Et eius crus est unius cubiti et plus. planum tenerum. cuius superius est grossum proximum grossitudini digiti. purpureum. habens nodos. Et habet florem sicut narcissus. aut maiorem narcisso. Et in albo ipsius est quod purpureum. Et est differentia in radice sua emittit ramos. Et in radice sua est aromaticus odor. Et virtus eius est similis spice in rebus pluribus. Natura. Virtus radicis eius est aromatica et virtus eius est similis spice calefactive. Membra anhelitus et pectoris. Confert dolori lateris. Membra expulsionis. Provocat urinam si bibatur sicca. et eius decoctio provocat menstrua. Et eius provocatio maior est provocatione spice indice aromatice. et est sicut almenta sua in illo.

Fubel. q. d. e. Virtus eius est propinqua virtuti sandali. Operationes et proprietates. Est infrigidativum cum virtute stiptica. Apostemata et bothor. Est bonum apostematibus calidis grossis. Membra oculi. Est conveniens ei qui habet inflationem in oculo suo.

Fangenrest. Natura. Dictum est de eo in capitulo de bes.

Fal. q. d. e. Est fructus super quem est cortex similis in colore corticibus avellanarum. Et figura eius est sicut fistici. Et inter ipsum est granum pingue. simile grano pini. quod nominatur granum regum. cuius color est inter album et nigrum. et citrinum. Et est illud quod administratur et apportatur de india. Et allel et alfal omnes calidi sunt. et conferunt mollificationi iuncturarum et ventositatibus emoroydarum. et sanat eas. Et est medicina inda nota. cuius virtus est similis virtuti mandragore. et pomorum mandragore. Membra capitis. Si fiat emplastrum ex ea. confert soda.

Fal. Natura. Calidus in secundo. siccus.

Fagara. q. d. e. Granum simile ciceri habens granum sicut mahaleb. Et in quantitate eius nigrum. sicut asedenegi. et apportatur de asckelan. Natura. Calidum est et siccum in tertio. Operationes et proprietates. In eis est resolutio et stipticitas. Membra nutrimenti. Ponitur in medicinis rectificantibus stomachum. et epar frigida. Et expellit malitiam digestionis frigidam. Membra expulsionis. Confert coloni frigide. constringit ventrem.

Falfunie. q. d. e. Est radix piperis. Operationes et proprietates. Dicitur quod proprietas eius est conferre doloribus frigidis. et spasmo valde. Instrumenta iuncturarum. Confert podagre. Membra expulsionis. Est eius proprietas in iuvamento affectionis colice et ventositatibus frigidis.

Fesungi. Operationes et proprietates. Est vehementioris exsiccationis quam alcolchotar. cum hoc quod est minoris mordicationis. et est subtilis. Vulnera et ulcera. Removet scabiem.

Fesire. q. d. e. Est albazaresem. et est vitis alba. Natura. Est calida et sicca in tertio. Operationes et proprietates. Est acris mordicativa. abstergit et exsiccat. et subtiliat. et calefacit temperate. Decoratio. Radix eius cum herbo et fenugreco. abstergit pannum. et vestigia nigra. remanentia post ulcera. Et similiter quando coquitur cum oleo donec dissolvatur. et aufert occultationem sanguinis sub oculo. Apostemata et bothor. Eius radix abscidit verrucas et bothor lenia et cum vino sedat panaritium. et resolvit apostemata dura. et disrumpit adulterilet. Et si unaquaque triginta dierum bibantur de ea tres anuli set cum aceto. resolvit apostemata splenis. Et emplastrum factum de ea cum ficubus etiam est conveniens spleni. Et sedat panaritium quando ex eo fit emplastrum cum vino. Vulnera et ulcera. Ex radice eius fit emplastrum cum sale super ulcera mala. et ponitur in emplastris corrosivis carnis. et ex fructu eius delinitur scabies ulcerosa. et non ulcerosa. Instrumenta iuncturarum. Emplastrum factum ex radice eius cum vino extrahit ossa. et bibitur de ea quaque die aureus unus ad palisim. et ad attritionem lacertorum valet linita et bibita. Membra capitis. Bibitur de ea omni die aureus. Et

J. valleriana

B. vocatur granum regum.

fesire ... bezenasen ... capitulo

conferit epilepsie et vertigini. et facit quando accidit in raticem permutationem. Membra anhelitus et pectoris. Quando assumitur de ea cum melle lohoc ad prefocatos et ad corruptionem anhelitus et ad tussim et dolorem lateris. Et qui bibit succus cum frumento decocto. facit exuberare lac. Membra nutrimenti. Inquid galienus. comestio extremitatum eius in primis cum elevatur. Confert stomacho cum sua stipticitate. et gustus eius est inter paucam amaritudinem et acredinem. Membra expulsionis. Cortex huius plante quando in primis cum elevatur comeditur. et provocat urinam et solvit ventrem. Et de radice eius aureus. interficit fetum. cum ergo supponitur extrahit fetum. et mundificat matricem sedendo in decoctione eius. Et succus eius solutionem educit flegma. et est ex medicinis lenitivis splenem. Venena. De radice eius aureus unus. confert morsui vipere. Et similiter puncture omnium animalium venenosorum. Permutatio. Loco eius ponitur pondus ipsius de duronigi. et due tertie ponderis ipsius de macis.

[margin: ei]

Fesirsim. quid est. Est de genere alfesire. huius folia sicut volubilis maior. Et radix eius est nigra exterius. et alba interius. Operationes et proprietates. Est similis alfesire in operationibus suis. sed est debilior parum. Instrumenta virtutum animalium. Confert paralisi. Membra capitis. Cortex eius in primis cum elevatur comeditur et confert epilepsie. Membra anhelitus et pectoris. Mundificat pectus. Membra expulsionis. Cortex alfesirsim si comeditur in primis cum elevatur. provocat urinam.

[margin: fesirsim .i. ... volubilis ...]

Fagama. Dicta est in capitulo de ha.

Felizaragi. quid est. Est arbor [?] que habet fructum sicut piper. Et lignum quod quando assumitur ex eo. et quando sunt ex adere scerh. Et arabicum est species altera. Et ut alfeluzaragi. propinquum est virtuti ligni. quod ex ea fit. Sed est debilior parum. Decoratio. Confortat capillos linitum. Membra nutrimenti. Decoquuntur rami eius cum aceto et bibitur ad splenem. et confert ulceri. Et similiter hyctirice. Membra expulsionis. Decoctio ramorum eius provocat menstrua. Et similiter ipsum. Et si de fructu eius bibitur pondus [?] solvendo educat humorem

[margin: felizaragi .i. ... in lingua romana]

flegmaticum plurimum.

Falch. quid est. Est medicina turchia. Venena. Est bona ad potum iusquiami et puncturam omnium venenosorum data in potu cum aqua frigida. Et similiter nuce methel confert. et omnibus venenis.

Farfag. quid est. Est portulaca silvestris. et de ea dictum est in capitulo b.

Fungi. Electio. Meliores species est nota que nascitur alcilabie. [?] est interficiat. et advenit ex ea colica passio. Et illi qui sunt sicci. non sunt mali. Natura. Frigidi sunt in fine tertii. humidi in principio. Operationes et proprietates. Generant humorem malum grossum. Eorum autem rectificatio. est ut elixentur et ponatur cum eis pira humida et sicca. et origanum montanum. et bibatur super ipsos vinum purum. Membra capitis. Generant stuporem et apoplexiam. Membra anhelitus et pectoris. Accidit ex eis quando infestantur prefocatio. et precipue ex infrigidantibus. Membra nutrimenti. Accidit ex illis quando infestantur colerica passio. et prefocatio propter suam prefocationem. quando multiplicantur. Et sunt difficilis digestionis. et multi nutrimenti. Et accidit ex mortiferis sincopis. et sudor frigidus. Membra expulsionis. faciunt possidere difficultatem urine. Venena. De eis sunt qui sunt mortiferi. Et sunt illi qui nascuntur in civitate ferruginosi et rerum putridarum aliarum. aut in propinquitate mansionis alicuius reptilium venenosorum. aut apud aliquas arbores quarum proprium est ut corrumpit fungos qui apud eos nascuntur. sicut olive. Et de signis quod est eorum sunt. quod super eos humiditas viscosa putrefactiva. Et cito advenit eis alteratio. et perveniunt ex ipsis constrictio anhelitus et sincopis. Et eorum cura. est cum incisivis. et [?] cum calamento. Et quando infestantur statim.

Fistici. Natura. Sunt que est vehementioris caliditatis quam nux et amigdala. Et calidum in fine secundi. et est in ipso humiditas. Et extimaverunt quidam quod est frigidum. sed erraverunt. Operationes et proprietates. Aperit opillationes epatis propter suam amaritudinem et aromaticam virtutem suam. et in ipso est ponticitas. Et nutrimentum eius est parum valde. Membra nutrimenti. Est bonum stomacho. precipue [?] [?] propter [?] quod est in ipso de amaritudine cum po

[margin: Fructus est]

ticitate. et apit opilationes epatis propter
amaritudinem et aromaticitatem suam.
et mundificat ipsum pectus. et apit meatus nu-
trimenti. Et oleum eius confert dolori epa-
tis venienti ex humiditate cruda. In
quo quidam non inveni ipsum faciens iusto mi-
tum nocumentum nec iuvamentum. Ego autem
dico. Immo prohibet nausiam et subversionem
stomachi. et confortat os eius. Membra expulsionis.
Non lenit ventrem nec constringit. Venena.
Confert morsui venenosorum animalium.
propter decoctum cum vino forti,

Fesefisis. quod est. Est animal sicut alto-
rat. notum in semine. existens in lectis.
Et videtur quod sit illud quod dicitur apud nos igil.
Membra capitis. Cum bibitur cum aceto a-
ut cum vino. extrahit sanguisugam ex
gutture. Membra expulsionis. Cum o-
doratur valet prefocationi matricis. et facit
parere. Et quando tenetur et ponitur in foramine
virge. sanat difficultatem urine. Fe-
bres. Cum de eis assumuntur septem vivo
et ponuntur in fabam. et deglutiuntur ante quam
invadat febris quartana. confert.
Venena. Cum deglutiuntur absque faba
valent ad puncturam vermium ve-
nenosorum.

Fleulesus. quod est. Dicitur quod est species bucha-
marie. Et est genus anamalis. Operatio-
nes et proprietates. Virtus eius est mundificati-
va cum abstersione et incisione. et est calefac-
tivum. resolutivum. et est sudorem faciens
valde. quando bibitur eius radix et iugorat.
Decoratio. Si bibantur de eo tres au-
rei non pertranseuntes illud cum vino aut
mellicrato permixto cum aqua. sanat
hyctericiam. Et oportet tunc ut iaceat et coo-
periatur pannis pluribus ut sudet vehemen-
ter. et sit sudor coloris colere. Et eius ra-
dix mundificat cutem. et delet pannum.
Et confert eius decoctio fissure accidenti ex
frigore. Et similiter oleum quod calefit in eius
radice tepefactum super anem calidum.
Apata et bothor. Radix eius delet bothor
et sucus eius resolvit duritias. et resol-
vit apata splenis. et scrofulas. et
ulcera. recens aut sicca. et aufert
salsafati. Vulnera et ulcera. Quando
permiscetur radix eius cum aceto. aut mel-
le. aut sola. et administratur. sanat
ulcera. antiqua antiquata. Et quando effun-
ditur decoctio eius super caput. est conveniens ul-
ceribus que sunt in ipso. Instrumenta incetu-
rarum. Confert tortioni intestinorum et pudi-
gie. et totum illud operatur suppositum ut
clister. Membra capitis. Cum permiscetur
cum vino. inebriat magnifice. Et quando
fit ex aqua eius caput purgium. ad confortan-
dum caput. Et quando effunditur decoctio
eius super caput. est conveniens ulceribus que sunt in
ipso. et sedat sodam frigidam. Membra o-
culi. Aqua eius cum melle. est conveniens aque
accidenti in oculo. et debilitati visus.
Et similiter caput purgium ex ea factum. Me-
bra anelitus et pectoris. Sunt quidam homines
qui in potu dant radicem eius patientibus
asma. Membra nutrimenti. fit ex eo em-
plastrum splenis. cum aceto. Membra expul-
sionis. Cum bibitur cum ydromelle. sol-
vendo educit flegma et coleram. et provocat
menstrua bibitum. et suppositum. Et extra-
nei tam quidam quod ambulatio per ipsum facit a-
borsum. Et quando ligatur in collo. aut ad
inguinem. prohibet impregnationem. et sup-
ponitur cum lana ut solvat ventrem. et eiciat
fetum. et interficit fetum forte. Et eius sucus
est fortior in hoc. Et si miscetur eius aqua cum
aceto et linitur super anum extra egredientem.
reducit ipsum ad interiora. Et sucus
eius apit orificia venarum que sunt in ano.
Et radix eius provocat menstrua bibita.
et supposita. Et si de radice eius bibuntur
quinque. 3. cum melle. solvunt fortiter. Sit
quidam potio ipsius usque ad quatuor aureos.
Venena. Bibitur cum vino ad medici-
nas mortiferas et venena. et propter ad
lepus marinum.

Fucai. Electio. Conveniens est in quo fit
de pane ad armatinum et mita. et apio.
non est sicut illud quod fit de massa azima.
Operationes et proprietates. Fulcai generat hu-
morem malum. et est malum nutrimentum. et no-
cumentum eius in rebus animalis est. itaque
sunt ipso infundit os elephantis. le-
nit ipsum. et fit artificiale operari in ipso.
Et in quo fit ex pane ad armatinum et apio.
et mita. est bonum chimum. et est conveniens calefa-
ciens. Instrumenta incetuarum. Nocet
nervis valde. Membra capitis. Nocet
velamini cerebri. Membra nutrimenti. Il-
lud quod est factum ex arinacha. est bonum
stomacho calido. Membra expulsionis. fac-
tum cum ordeo provocat urinam. et nocet re-
nibus et vesice.

Fasunai. quod est. Medicamen ad scabiem
factum ex indasengi et duplo ipsius de cal

i. pinus sfran

i. puleus.
quod fit de pane cum
sicut illud

cadis t̃tis cū aceto uehemēt forti et
poit̃ in uase n̄ linito ex luto. et sepeli
at̃ in fimo q̃draginta dieb; in tēpr̃
estiuo.

Rs. Sprucedino et marrubio sato lino.

Fenicalum. et ē psice barahnic. qd ē.
Illi ut̃ cui semen sillat̃ semini in coriā
dri. ē ppinq̃ silius siluris. s; ē debil'.
veruntam ē forti siluris in agno. Natu.
Siluris ē uehementioris caliditatis.
et siccitatis. Et ē digni tēio. Orcula
in aut̄ caliditatis. et siccitatis ē in
scd'o. Operationes et ꝓprietates. Aperit opilati
ones. Mēbra oculis. Acuit uisum
ꝓp̄ guma ei. Et cōfert inuino aq̄. et ap
ipi desc̄sum. Et demōcr̄ qd̄ extiā
uit q; uenenosi ūmos pascunt feniai
li recentis semē ut cor̄ uisus cōfor
tet. et uipe et serpentes fricāt oclos
suos cū egrediūt̃ de cauernis suis post
hyemē sup ipm̄. ut illuminēt ocli.
Mēbra anelitus et pectoris. Et humid'
ē. lac exuberare facit. et ꝓp̄ ortulanum.
Mēbra nutrimenti. Cū bibit̃ cū aqua
frigida. cōfert nausie. et inflamati
oni stō. Et ē digō ē tarda. et ei nut
mentū ē malū. Mēbra expulsionis. P
uocat urinā et menstrua. Et siluris ꝓp̄
frangit lapidē. et in renio qd̄ et flu
uiali ē iuuamentū ad renes et uesicā.
Et cōfert ꝓp̄ ī q; ē siluris. distillationi
urine. et mūdificat renes. Et qñ dec
dit ei radix cū semine suo frangit. Fe
bres. Confert febrib; antiqs. et
dat̃ in potu cū aq̄ frigida. et cōfert
nausie in febrib;. et inflamationi
stō ex eis. Venena. Confert ei de
coctio cū uino morsui animaliū uene
nosor̄ et cū aq̄. et ut̃ ei radix et po
nit̃ sup morsū canis rabiosi et
confert.

Fuinus terre. Electio. Melior ē
ille qē uiridis. recēs. acut̃. ama
rus. Natura. Dr̄. ē frigid' in pmo.
sicc' in scd'o. Operationes et ꝓprietates. Cō
Purificat sanguinē. et apit. et in
ipō ē frig' ꝓp̄ ī q; in ipō ē de sapore
amaritudinis. s; q̄ frig' ē fortius.
Vulnera et ulcera. Bibit̃ ad pruri
tū et scabiē. Mēbra capitis. Stringit
gingiuā. Mēbra nutrimenti. Confor
tat stōm. et apit opilationes epatis.
Mēbra expulsionis. Lenit naturā.
et puocat urinā. Et potio ei sit a

ponderē. x. ʒ. usq; ad mediā librā.
et usq; ad duas tertias libre. cū zucca
ro. Et de eo q̄ siccus ē cū medicami
in decoctionē. usq; ad. x. ʒ. Et de tto
sicc ē. atq; usq; ad septē. Permutati
o. In scabie et febrib; antiqs. q̄ntū ē
mediū pondus ipī' de sene deme
tru.

Ficus. qd ē. Ficus in se ipā cha.
naturā hr̄. Et folius et lacti ei mē
ut̃ lactanii. et cū n̄ reperiūt̃ folia ei.
tamē ei q̄ siluris ē. de roq̄t̃ cū fruc
ti et cōtūt. et assumūt̃ cor̄ aqua. Et
de ea accipit̃ in reliqs herbis. Et ge
me qd̄ fic. melli siles existūt in
operationib; suis. Electio. Melior ē al
ba. deīn rubea. deīn nig̃. Et q̄ uehe
mentī maturā ē melior. et prima ad
h ut n̄ noceat. Et sicca qd̄ in suis
operationib; ē laudabil'. uerūtamē san
guis ex ea gñat̃ n̄ ē bon'. et ꝓp̄ h fac̄
pediculos. Verū si sit cū nuce. tūc
ei chimi fit bon'. Et p̄ nucē cū ami
gdala. Et leuior oīb; ē alba. Natu.
Illa q̄ ē humida. ē calida parump. Et q̄
humida ē. plime ē aq̄itatis. et parū ē
medicinal'. Que ū inmatura ē. est
abstersiua. ad frigiditatē aliq̄tulā
declinās. ñ lac ei. Et sicca ē. ē calida
in pmo. et in fine ipī'. et ē subtilis.
Operationes et ꝓprietates. Que sicca ē et
ꝓp̄ acris. fortis ē abstersionis. maturā
tiua. resolutiua. Et carnosa ē pli
me maturationis. et in ipā sūt glu
tinatio. et incisio. et subtiliatio. et sil
uestris ē acutior et fortior in h. Et
sicc' qd̄ nutribilior ē reliqs fructi
b;. Et q̄ uehementius ē maturationis.
ꝓpinq̄ ē ad h ut n̄ noceat. Et ipā ē
inflatio. Et qm̄ egredit̃ q̄ acris ē et
sicca de abstersione ad ulcerationē. et ad
eo ut sicca et folia ei cū decoq̄nt̃
cū radice alunezerū nig̃. sunt cū
ra scabiei et alalū. Et succ' folior̄
ei' uehementius ē calefactionis. et abst̃
sionis. Et in ipā qd̄ ē leuificatio
ultima. Et expellit supfluitas ad
cutē. et fac̄ sudare. Et in ei accep
tione. ē sedatio caliditatis. Et sitis.
Et scd'm q; ego extimo. sicca et expellit
ad exteriora. et facit sudare. Et lac q̄
de ei coagulat liq̄factionē sanguīs.
et lactis. et liq̄fac̄ cōgelatū. Et illa
qd̄ ē humida ē. uelocis ē nutrimēti.

thypnicitati 2 i eo ē calor ꝓp̄ 1 d q̄ ē i eo de sapore

et penetrationis in stomacho et in corpore. Nutri-
mentum vero sicce licet non existat in robore et
nutrimenti carnis et grossior. Et cum vehemen-
tioris roboris quam nutrimentum omnium fructu-
um. Et lac succi ramorum eius antequam frondes-
cant propinquum est virtuti lactis eius. Et aqua
quae cineris ligni eius infusa in potu datur
ad coagulationem lactis invenitur. Et
aqua cineris ligni quaeritur propinque est cum
tinctura. vinum vero sicce est subtile. mali ge-
neris humoris. Et ramus quae ficus in se est cum
subtiliationis. quia quando caro coquitur cum eis
dissolvitur. Et alumen quae est virtute attrac-
tiva ex profundo corporis et resolvendi
illud quod attractivum est. **Decoratio.** Illa quae est
immatura linitur et fit ex ea emplastrum super
... et verrucas et species ... et mor-
feam. Et similiter folia eius et acceptio eius rec-
tificat colorem corruptum cum egritudi-
ne et apostemata calidorum mollium et ma-
xime carbunculus et praecipue cum ysopo
et nitro aut calce et cum cortice gra-
nati ponitur super panaricium. Et lac quod
de alumen confert apostematibus difficilis
resolutionis et scrofulis et lactis. Et
similiter decoctio aluminis. Et confert mo-
ro et praecipue aluminis. Et succus foliorum eius
abscindit vestigia alguasem. Et cum
cerato ponitur super fissuram frigoris. Et
similiter lac eius in omnibus illis. Et est impin-
guativa. cuius tamen impinguatio facile
resolvitur et est faciens pediculos.
Et illud quod contingit ab ea propter corrupti-
onem humoris eius. Et dico quod ipsum est velocis
expulsionis ad exteriora. Et convenientis
humoris ... **Apostemata et bothor.** Fit
ex ea emplastrum apostematibus duris et erisipile.
decocta cum farina ordei. Et quae immatura
est ponitur super morfeam et maturat car-
bunculos. Et facit accidere quod humida est
albasath quando administratur. Et confert
eius decoctio apostematibus gutturis et aposte-
matibus radicum aurium gargarizata. Ad il-
lud cum cortice granati et panaricio cum
pervido. Et sicca quae nocet apostematibus e-
patis et splenis propter suam dulcedinem.
Et quoniam apud eum est durum non nocet nisi confert
valde. Verumtamen si coniungatur cum subtilian-
tibus resolutionibus confert valde. Et alu-
men quae vehementer resolvit apostemata
difficilia. **Vulnera et ulcera.** Succus
foliorum eius exulcerat. Et linitur decoc-
tio eius cum spuma sinapis super scabiem.

Et folia eius confert impetigini. Et folia eius
ponuntur super ascites et super ulcera cavita-
rum humiditatum. Et aqua quae in qua
intinctus est cinis ligni eius est corrosiva.
mundificativa ulcerum putridorum anti-
quorum. Et si administratur cum cortice gra-
nati sanat panaricium. Et cum calcan-
to valet ad ulcera capitis fraudolen-
ta. Et lac aluminis facit adherere
vulnera. **Instrumenta iuncturarum.** Po-
nitur cum immaturo ex eis et foliis fo-
lia papaveris et ponuntur super corticem
ossium. Et aqua cineris ligni eius infusa
effunditur super nervos dolorosos.
Et quando datur de ea in potu quantitas un-
cie unius et dimidiae. **Membra capitis.**
Confert quod humidum est et siccum epilepsie.
Et distillatur eius decoctio cum spuma si-
napis in aure in qua est tinnitus. Et con-
ferunt lac eius et succus ramorum ipsius antequam
frondescat cum ponitur in dente corroso.
Et confert eius administratio super apostemata
quae sunt sub aure cum fit ex eo emplastrum. Et
illa quae est immatura sanat ulcera
capitis pulverizata. **Membra oculi.**
Lac eius cum melle confert panno humido
et incepcioni aquae descendentis et cras-
situdini palpebrarum. Et cum foliis eius
fricatur asperitas palpebrarum et scabies
earum. **Membra anhelitus et pectoris.** Con-
fert quod humidum est et siccum asperitati gut-
turis. Et convenientis pectori et canne pul-
pulmonis. Et immaturum provocat
menstrua et urinam. Et similiter vinum eius
confert tussi antiquae et doloribus pecto-
ris et confert apostematibus canne pulmo-
nis. **Membra nutrimenti.** Aperit opilatio-
nes epatis et splenis. Inquit Galienus.
Quae humida est est mala stomacho. Et quae sicca
est non est mala. Et quando comeditur cum almun-
ri mundificat superfluitates stomachi.
Et ex eis quod infrigidat sitim quae est ex fleg-
mate salso. Excitat sitim quae est ex hy-
dropisi praecipue cum absinthio. Et similiter
bibere vinum eius confert stomacho et incidit
appetitum cibi. Et sic quae velocis est
descensionis et velocis penetrationis
propter suam abstersionem. Et sicca nocet e-
pati et spleni apostematis propter suam tamen dul-
cedinem. Sed si apud eum est durum non nocet
sed adiuvat. Et administratio ipsius
cum ieiunio adeo est mirabilis iuvamen-
ti in aperiendo vias cibi et praecipue cum nu-

iuncturae / alumen ... ficus in manu

humida id est recens

et amigdala. Cum tamen eius nutrimentum cum nuce sit plus eius nutrimento cum amigdala. Si autem comedatur cum [illegible] satiuis, fit tunc nocumentum eius maximum. Et alumez est mala stomacho, parui nutrimenti, sed est conferens duritiei splenis, facto emplastro ex eo cum armoniaco. Et omnes que sunt species eius sunt mouentes cursum menstruorum ad stomachum. **Mebra expulsionis.** Confert renibus et vesice quando humida est et quando sicca. Et iuuat ad tollendum retentionem urine. Et radix est prouocatiua cursum menstruorum ad intestina. Et succus foliorum eius aperit orificia venarum ani. Et quando humida est lenit et soluit parum. Et species quando assatur de ea cum amigdala contrita. Et similiter dum tritici maturis, et similiter cum nitro et carthamo, et assatur antequam abluatur. Et supponitur lac eius cum vitello oui et mundificat matricem et prouocat menstrua. Et fit ex ea emplastrum ad matrices cum feno greco. Et in clisteri ad dolorem ventris pungitiuum ponitur cum ruta. Et succus eius et lac ipsius species extrahit ex renibus arenam quando administratur. Et quando assatur aqua eius cum lacte eius distillata super lac motum cum ramo ipsius parum erit fortior in soluendo ventrem et mundificando renes. Et datur in potu de aqua cineris ligni eius trita et quando hoc solutiuis et dissinterie uncia una et dimidia et ubi stranguriat ex ea. Et in utrisque dispositionibus miscetur cum oleo. **Vinum** autem fit prouocatiuum et lenit, et est propter suam abstersionem velocis descensionis ex ventre et velocis penetrationis. **Venena.** Lac eius confert puncture scorpionis in ictum. Et similiter tutele. Et similiter ponitur illa que est matura aut folia recentia super morsum canis rabiosi et confert. Et fit ex ea emplastrum cum albero super morsum mustele et confert. Et aqua cineris eius trita confert contra morsum tutele in potu data, et facta inunctione ex ea. Et alumez confert puncturis venenosis bibita et linita.

Fex. Electio. Melior est fex olei de cocto granis. **Natura.** Fex expressionis olei est in primo caliditatis. **Operationes et proprietates.** Iam diximus quod fex olei de cocto tingit linguam et dentes tali quod producit sicut tinctura serbonis. **Vulnera et ulcera.** Fex expressionis olei est ex consolidatiuis ulcerum accidentium in corporibus siccis.

Fermentum. Natura. In ipso est caliditas, humiditas vero et siccitas eius sunt secundum quantitatem multitudinis salsedinis et necessitatis ipsius et paucitatis eius et paucitatis earum. **Operationes et proprietates.** In ipso est virtus abstersiua propter salem et necessitatem et fermentationem. Et in ipso est virtus infrigidatiua propter suam acetositatem attrahens materias profundas ad exteriora et resoluit. **Instrumenta iuncturarum.** Fit ex eo emplastrum ad dolorem qui est in inferiore parte pedis.

·i· leuam̄ l quod fit panis leuare.

Glans. Quid est. Nota est, et est stiptica. Sed castanea minus est stiptica. Vertex vero in glande vehementius est stipticum et cortex eius quod est cortex eius interior. **Natura.** Glans frigida est et sicca, et siccitas ipsius in secundo est, frigiditas vero in primo. In castanea autem est parum caliditatis propter suam dulcedinem. Et folia quercus glandis sunt vehementioris stipticitatis et minoris exsiccationis. **Operationes et proprietates.** In castanea est abstersio et in eis omnibus est inflatio in ventre inferiore et stipticitas et prohibet fluxum sanguinis, et proprie cortex eius interior, et omnes confortant membra. Et castanea quidem est tarde digestionis, sed est boni nutrimenti. Si vero cum zucaro misceatur eius nutrimentum fit bonum. Galienus quidem dicit quod est nutribilior omnibus generibus, adeo quod est propria generis panis. Verum castanea propter illud quod est in ipsa ex dulcedine, nutribilior est ea, cum tamen nutrimentum porcis laudatur. **Apostemata et bothor.** Ipsa cum adipe edi et porci salita confert duritiis. Et fructus quercus glandis confert in principio apostematibus calidis. **Vulnera et ulcera.** Prohibet ambulationem et alcola et ulcera ambulatiua quando adiungitur et administratur. Folia quercus glandis coherere faciunt plagas cum teruntur et puluerizantur desuper. **Membra capitis.** Facit sodam propter quod euaporat vaporem constringendo naturam. **Membra anhelitus et pectoris.** Confert sputo sanguinis. **Membra nutrimenti.** Confert humiditati stomachi. **Membra expulsionis.** Constringit et confert spasmo dissinterie et ulceribus intestinorum et flu-

rum sanguinis. et multiplicat urinam. Venena. Confert venenis venenosorum. Et decoctio quae coquitur cum lacte vaccino confert veneno sagittarum armenarum. Et caro quae castranec est bona venenis.

Glons. quid est. Fructus est, et est granum pini maioris. Et est melioris nutrimenti quam nux. sed est tardioris digestionis. Et est compositum ex substantia aquea et terrea. Et acuitas in ipso est pauca. et ideo quod ut complementum sermonis in ipso requiratur in capitulo de pino. Natura. Est temperatum et in ipso tamen est caliditas parva. Operationes et proprietates. Nutrimentum praebet forte. non malum. Et rectificat humiditates corruptas in intestinis. et est tarde digestionis. Et eius digestio rectificatur in frigidatis quae cum melle. Et in calefactis qui turbized ex aceto. Et propter hoc augetur bonitas bonitas nutrimenti eius. Si vero quod in aqua infusum est. delet acuitas. et acrimonia. et mordicatio. Et fit multum virtute nutriendi. ita ut parvum in quo non est nutrimentum proveniat ad nutrimentum a medicinae. Hoc autem parvum est granum pini parvae. reperte in omni regione. Instrumenta medicaturarum. Sanat dolores renum et dorsi. et sciaticae. et valet mollificationi. Membra anhelitus et pectoris. Magnum mundificat pulmonem valde. et exhibit quod in ipso est de saniae et humoribus grossis. Membra expulsionis. Excitat coitum. et propter quod ex eo mittitur. et confert sanguini et lapidi in vesica. Venena. Cum ficubus et dactilis confert puncture scorpionis.

Gentiana. quid est. Et folia quae sunt iuxta radicem ipsius. sunt similia foliis nucas. et foliis arnoglose. Et eius color est rubeus. Et ipsius medium et extrema. sunt in bibita. Et eius caulis est concavum. planum in grossitudine digiti. et longitudine duorum cubitorum. Et ipsius folia ab invicem sunt elongata. Et fructus eius est in suis capitibus. Et radix ipsius est longa. similis radici aristologie quae oritur in montibus. et in umbra. et humidis locis eorum. Et dicitur quod non nascitur gentiana. nisi quia primum quod eam agnovit. fuit gentius rex. Et ipsa quae crescit in montibus altis. Ex ea autem assumitur succus. quoniam ipsa infunditur in aqua ad quinque dies. deinde coquitur. postea cum insinuatio desiccatur. deinde colatur. postea inspissatur sicut mel. Electio. Melior est romana. Et ipsa est vel ex [illegible] rubra et durior. et lignum et vene sic grossitudo digiti. et maius et minus. et eius color est citrinus. declinans ad nigredinem. Et quod ex ea factum est est vehementi [illegible] propinquum. Natura. Calida est in tertio. sicca in secundo. Operationes et proprietates. Est aperitiva. et in ipsa est stipticitas. Et eius radix ultima est in aperitione et subtiliatione. et abstersione. In decoratione. Radix eius abstergit morfeam. et papulas succus eius proficit. Vulnera et ulcera. Sanat plagas et ulcera corrosiva. et papulas eius succus proficit. Instrumenta medicaturarum. Bibuntur ex ea ʒ. due cum vino propter torsiones renum. et iuvativa ei qui cadit ex loco alto. Membra oculi. fit ex ea linimentum obtalmie. Membra anhelitus et pectoris. Due ʒ. succi eius sunt bone pleuresi. Membra nutrimenti. Aperitiva est opillationum epatis et splenis. et frigiditati [illegible] et apostematibus eorum. Et sirupus radicis eius conveniens est stomacho infirmo ex frigore. Membra expulsionis. Provocat urinam et menstrua. Et supponitur radix eius sicut collirium. et exhibit fetum. et facit ipsum abortire. Venena. Est ultima medicina puncture scorpionis. et pondus duarum ʒ. ex ea cum vino. confert puncture omnium venenatorum et morsui canis rabiosi. et morsui omnium luporum. Permutatio. Quantum ipsius et medietas eius ex assaro. et quintum medietas eius de radice capparis.

Galbinet. quid est. Est terra granosa sicut cicer alba declinans ad citrinitatem quae asportatur de barcha. et ex coriandri. ex aqua cum melle fit unum. Natura. Inquid paulus. hoc dicitur infrigidativa. extinctiva. exsiccativa. Operationes et proprietates. Abscindit fluxum sanguinis. Decoratio. Impinguativa. Vulnera et ulcera. Sanat impetigines.

Galbinec. quid est. Et opinio prima est opinioni elleborum. quidam autem dixerunt. est semen [illegible] nigri. Et cortex radicis eius est [illegible]. Verumtamen quod ex eo bonum est. est indum. Et est simile papiro. Instrumenta medicaturarum. Quidam iam dederunt ex eo in potu paralitico.

usque ad pondus ʒ. et vomuit et sanatus est. **Membra nutritiva.** Est vomitivum et quoniam est mortificativum propter fortitudinem nocivum. **Membra expulsionis.** Solvit. Et potio ex ipso est medietas ʒ. Sed dragma est timorosa. **Venena.** In ipso est virtus venenosa.

i. siser.

Esseretinod. quod est. Res piscalis figure in cuius capite sunt sicut due spine. Et dicitur quod est similis amigdale et quidam fundi est aptus. **Membra expulsionis.** Facit angustiam in coitu valde.

Gepsim. quod est. Est lapis gipsi laminosus. albus. parvus. cuius subtilitas et angustiatur cum adunatur. **Natura.** Frigidus et siccus. **Operationes et proprietates.** Est glutinativus. et ponitur super partes fluxum sanguinis. et constringit. secundum quod in suo dicitur capitulo. quoniam in ipso autem glutinatio est ut facies adherere. Et in ipso est stipticitas cum viscositate. Et quando adunatur subest adducitur ei desiccatio. **Membra capitis.** Linitur ex eo frons aut cooperitur ut pileo. et retinet fluxum sanguinis ex naribus. Et quod ex eo gypsatum est et precipue cum bolo armenico fricato et lentibus mixtum. Et ipsum distillatur cum aqua munti et paucis aceto. **Membra oculi.** Miscetur cum albugine ovi. ut non fiat lapis. et ponitur super obtalmiam sanguineam. **Venena.** Est ex summa venenorum profocantium.

Gips. quod est. Est sicut gepsum.

Geniscesum. quod est. Est ut ei similis virtuti secacul una lupina. **Operationes et proprietates.** Est mundificativum. apertivum. sedativum inflationis. et ventositatis. **Membra nutritiva.** Resolvit humiditates viscosas in stomacho. et confert stomachis infantium. **Membra expulsionis.** Confert ventositatibus matricis.

s'pone pastinace domestice idem.

Gezar. quod est. Notum est. fortius semen eius est semen siluris. Inquid diascorides. Et una species eius. cuius folia sunt minora foliis feniculi. et est in eius forma. Et eius ramus procedit usque ad quantitatem palmi. Et quod est eius superius est album. Et habet florem album. acutum. boni odoris et masticationis. Et nascitur in locis spatiosis solitariis. Lapidosis. Et quod ex ea est ortulana. similatur apio romano. acuta. adustiva. boni odoris. Et tunc folia sunt sicut folia coriandri. cuius superius est album. et anetales sunt summitas et fructus eius. Et habet sicut capita nucas plena semina que est sicut cyminum in forma et acuitate sua. **Natura.** Calida est in secundo. humida in primo. **Vulnera et ulcera.** Semen et folia ipsius cum tunduntur et ponuntur super ulcera corrosiva. conferunt eis. **Membra anelitus et pectoris.** Confert pleuresi. et tussi antique. **Membra nutrimenti.** Est difficilis digestionis. Et mutta facilioris est digestionis. et confert ydropisi. **Membra expulsionis.** Sedat dolorem ventris pungitivum. et precipue daucus. et provocat vehementer. et precipue silvestris. et precipue semen eius. Et similiter eius folia. Et excitat coitum. et precipue semen domestice. et est vehementis inflationis. Et semen siluris numeretur in bautia. tunc ipsa magis excitat coitum quam ortulana. Et provocat menstrua et urinam precipue siluris bibita et supposita. et confert semen eius et radix eius difficultati impregnationis.

i. milium solis.

Geguens. quod est. Tres sunt species. et similis est ziza in virtute sua. Verumtamen ziza nutribilis est. Et parvum quidem melius est in omnibus dispositionibus suis quam milium. Sed tamen est fortius constrictivum. **Electio.** Coquitur cum lacte aut aqua furfuris similis et oleo amigdalino. et replet nutrimentum bonum. **Natura.** Frigidum est et siccum in fine secundi. Quidam vero sunt qui dicunt ipsum esse calidum in primo. Et primum sanius est. **Operationes et proprietates.** In ipso est stipticitas. et exsiccat sine mordicatione. Et est vaporatio sedans dolores. Cum vero non regitur generat sanguinem malum. Et eius nutrimentum est parum in toto. et in ipso est subtilitas quedam sicut existimant quidam. verumtamen cum coquitur cum lacte aut furfure simile. fit eius nutrimentum bonum. precipue cum butiro aut oleo amigdalino. **Membra nutritiva.** Est tarde digestionis in stomacho in sua specie. et suo pane. **Membra expulsionis.** Cum eo evaporatur dolor ventris pungitivus. et est provocativus.

Galline et gallus. Ius gallorum veterum antique proprietatem habet quam dicemus. Modus vero quem galienus narrat in decoctione eorum est ut decollentur postquam clamant et nutriuntur. fatigentur et faciendo eos currere. et deinde decollentur. deinde extrahatur quod in ventribus eorum est. et impleantur ventres eorum sale et

sumatur cum uiginti kic aq. usque quo per
ueniant ad tres cotilas. et bibatur totum
in loco uno. prius addatur ei additione l
quod dictum sumus in omni loco. Electio. Ru
ffus gallorum melior quam uidum paritoua
antiqui non sunt mali. Natura. Adeps ue
pullorum calidior est adipe gallinarum et
maginarum. Operationes et proprietates. Testi
culi gallorum laudabiles sunt. ueloces
digestionis. Instrumenta uecturarum.
Ius gallorum predictum. conuenit tremori.
et dolori uecturarum. Si oportet ut coquatur cum
polipodio. aneto. et sale in uiginti
cotil donec remaneant tres aut quatuor.
Membra capitis. Caro gallinarum que
sunt pulle. in intellectu augmentum ef
ficiat. Cerebrum prohibet fluxum sangui
nis narium accidentem ex uellamini
bus cerebri. Membra anelitus et pectoris.
Ius gallorum predictum. confert asmati. et
caro gallinarum clarificat uocem. Ius
galli uetustissimi cum aneto et cherti
mo. confert omnibus illis. Et ipsi sidelege ex
pullorum sedat inflationes stomachi. Membra
nutrimenti. Ius gallorum confert dolori stomachi
ex uentositate. Membra expulsionis.
Ius galli ueteris cum polipodio et ane
to. confert colice ualde. caro gallina
rum que pulle sunt augmentat spermam. Et
ius predictum cum pollipodio. soluit me
lancoliam. et cum cartamo soluit fleg
ma. Quando non decoquatur cum medias stip
ticas ad dissenteriam. et cum lacte ad
ulcera uesice. Uenena. Gallinesis
se sup cor suum aut gallus ponitur
sup locum lesum animalibus uenenosis
et permutatur quaque hora et prohibet nocu
mentum uenenorum. et in uenenis bi
bitis quod sorbet eorum decoctio cum ane
to et sale. et euomit.

Crisincum quod est. Est folium mil. Natura.
Est in fine primi calidum. et in secundo
siccum. Operationes et proprietates. In
ipso sunt stipticitas et absterssio. In
decoratione. Tingit capillos.

Cerus. quod est. Res est rubea declinans
ad pallorem. similis terre croce. et
asportatur de iamen. Et dicitur quod abra
dicatur de arbore sua. Natura.
Calida est et sicca in secundo. Operationes
et proprietates. Est stiptica. In decora
tione. Confert panno et lentigi
nibus. Cum quo bibitur confert sorditiei.

Aspara et bothor. Confert bothor.
Uulnera et ulcera. Confert scabiei
et pruritui. et safati et impetigini.

Crasaticie. Membra oculi. Sanguis eius
alguarasce est bonum uulneribus oculi.
Membra nutrimenti. Caro eius difficilis
est digestionis. Membra expulsionis.
Et caro constringit uentrem.

Crairil. quod est. Est maxima figurarum
alguasgon et samambras. longam
habens caudam. et paruum capud. Et nec
lacerte. lacerta est non est. aut raro est in
turribus. et capud et corpus ipsius diuisa sunt
alguarum. Sed fortasse primi est cum
naturis suis. Natura. Calida est
caro eius multum. Decoratio. Confert
stercus eius panno et lentiginibus. Et impinguat
fortiter caro et adeps eius. et propterea quas
dam mulieres. Operationes et proprietates.
In ipso est uirtus extrahens surculos et spi
nas. Aspara et bothor. Tritum stercus eius
eradicat uerrucas. Membra oculi.
Stercus eius simile est stercori lacti. Ualet
enim ad albuginem oculi.

Cadai. quod est. Est ostracum. Proprieta
tes. Extrahit surculos et spinas.
Decoratio. Ex creto tritum est abscidit
uerrucas infixas et pendentes co
trituum.

Granum leui. Iam diximus operationes
eius in capitulo de b. cum diximus bey.

Granum lauri. Ipsum est granum ad emest
et est sicut auellana parua. Et cortex
eius ad nigredinem tendit. subtilis. qui
cum premitur in duas separatur partes
duras. declinans ad citrinitatem. in qui
bus est paruum boni odoris. Et nos dice
mus operationes in capitulo lauri i. l.

Granum azelem. quod est. Est piper ni
grorum. Et granum boni odoris et sapo
ris ualde. et oritur in partibus sechra
cum. Natura. Est calidum in secundo.
humidum in primo. Decoratio. Est im
pinguatiuum. Membra expulsionis.
Augmentat spermam ualde.

Granum anesce. quod est. Est granum exis
tens in quantitate piperis. et in colo
re eius. Uerutum est facilius frangibi
le. scinditur a medulla uehementis
albedinis. cuius odor est bonus. Natura.
Est calidum et siccum in secundo. Membra
nutrimenti. Est bonum stomacho frigido ualde.

Granum nil. quod est. Est granum indum.

Est [illegible] en terra [illegible] sunt [illegible]

.i. laun bacha.

.i. basilic simonis

Electio. Melius est ponderosum plenum recentis. **Natura.** Dixerunt quidam est calidum et siccum in primo. Et verum est quod est calidum et siccum pervenies ad tertium. **Decoratio.** Confert albaras et morfee albe. **Membra nutrimenti.** Est contrarium num. faciens nauseam. **Membra expulsionis.** Solet educere humores grossos melancoliam et flegma fortiter et timet et ascarides. **Permutatio.** Loco eius in solutione et iuvamento in melancolia ponitur medietas ponderis eius de pulpa colloquintide cum sexta ponderis eius de lapide armeno.

Granum alsumac quid est. Arbor silvestris secundum quantitatem brachii habens alba folia non tamen vehementius albedinis. cuius fructus est sicut piper unctuosius lactens. Et dixerunt quidam est semen samenciona. **Natura.** Est calidum parum habens humiditatis. **Decoratio.** Est impinguativum. **Membra nutrimenti.** Tardatur eius digestio in stomacho. et cum digeritur multiplicatur eius nutrimentum. **Membra expulsionis.** Augmentat spermam et excitat coitum.

Granum pini quid est. Granum pini est nux fistico corticem habens minutum frangibilem rubeum. Funditur a medulla alba unctuosa suavis. Et sunt magna que sunt pini que nominatur bystus. parvum vero est granum tangulum durioris corticis et acutioris medulle. Et in ipso est acrimonia et ponticitas. et parvum est melius ad medicinam quam ad cibum. **Natura.** Magnum est sicut equale ad caliditatem declinans. et augmentatur humiditas ipsius. Et parvum est calidum et humidum in tertio. **Operationes et proprietates.** In ipso est maturatio. et proprie in recente. Sed si eius mordicatio delere(tur) sit infundatur in aqua. Et completur tunc eius aplanatio et glutinatio. Quousque fit album abstersum in ipso integre. Et eius similiter est circa aquea. in qua est parum caliditatis. **Decoratio.** Est impinguativum. **Instrumenta iuncturarum.** Granum pini magnum confert mollificationi et debilitati corporis comestum. et exsiccat humiditatem corruptam que in eo est. **Membra anhelitus et pectoris.** Et magnum confert humiditatibus pulmonis putrefactis. et fluxui sanguinis et tussi. et proprie cum rob recentis propter amaritudinem pini cum que est in ipso. Et quando coquitur cum vino dulci est ad mundandum pus pulmonis bonum valde. Et similiter eius cortex et lignum quando ponuntur in electuariis. **Membra nutrimenti.** Quando ex eo fit emplastrum cum absinthio super stomachum confortat ipsum. et est difficilis digestionis. lenitans cibum. verumtamen mordicat stomachum. Et si infunditur in aqua calida comeditur et ipsum calefacit cum turzed. et infrigidatur cum melle. et tunc digeritur et fit bonum et est bonum stomacho. In quo Diascorides est malum stomacho. Sed videtur quod non sit ita. nisi quando advenerit antanadit. et quod infusum sit bonum. quoniam rectificatur eius corruptio. et frangitur eius ventositas. Et quando bibitur cum portulaca sedatur eius mordicatio omnino ita ut non sit mordicans. **Membra expulsionis.** Augmentum facit in coitu plurimum. cum comeditur cum sisamo et taburzed et melle et penidus. Et saturatio ex ipso et parvio fatiunt dolorem ventris pungitivum. Sed eius tyriaca est granum granati amari. quod fugit per ipsum et vehementer abstergit humiditates renum et vesice. et confortat eos ad retentionem urine. et sanat distillationem. et prohibet ulcera vesice. et lapidem provocat. et confert ex eo cum absinthio facto emplastro.

Granum alkulkul quid est. Est sicut piper album maius cardamomo non pure rotundum. Frangitur a medulla unctuosa boni odoris et saporis. Quidam autem dixerunt est semen granati silvestris. Et dixerunt alii eius radix est almugath. **Instrumenta iuncturarum.** Confortat con̄ mollificata. **Operationes et proprietates.** Quod ex eo frixum est est siccius. **Decoratio.** Est impinguativum. **Membra capitis.** Facit soda. et proprie quando in soda mensa apponitur super vinum. **Membra nutrimenti.** Plurimus usus eius facit fastidium et colicam passionem. et cum comeditur cum zuccaro taburzed et melle. melius digeritur. Et quod ex eo frixum est est melius. et non est eius humor malus. Et parum vehementer mordicat stomachum.

Granum iunide quid est. In fructu eius est stipticitas. Et ipsi iuvamentum simile est iuvamento masticis. Et eius gumma est melior gummis post masticem. Et ex ea magna est. dicitur atharo. Et eius quod est albu

Granum pini ... et glut.

Granum iunide i. fructus arboris que facit ...
Albo... i. arbor que facit ...

nominatur allochi. Natura. Dixerunt quidam quod
in eis oleo est lenificatio et stipticitas.
sicut est in oleo rosato. Et veritas est quod
calefactio gummi viridis. est calefactio
non minor. Et non est exsiccatio dum perseve-
rat humida est parva. Et cum exsiccatur
est in tertio. Et eius gumma est calida. in quo
est siccitas pauca. Operationes et proprietates.
Est calefactivum et lenificativum et mun-
dificativum. et in ipso est stipticitas. Et
eius gumma est plurime resolutionis quam
mastix. quoniam est amarior. et in ipsa est
parum stipticitatis et fortis abstersi-
onis. et in ipsa est aptitudo bona. et matu-
ratio. et lenificatio. et extrahit ex profun-
do. Et in pluribus horis ponitur loco ma-
sticis. Et suffumigatio allochi elon-
gatur a nocumento. sicut suffumigatio
thuris. Et eius oleum est compositum ex ututu-
tibus eius. cum intuitu conveniunt. Et extri-
maverunt quidam quod in eius oleo est infrigi-
datio quedam. Decoratio. Abstergit faciem
et pannum. Et infusus (i. gumma) allochi confert sca-
suris faciei. Apostemata et bothor. Et gum-
ma maturat cituras duras. Vul-
nera et ulcera. Abstergit scabiem et impe-
tiginem. Et ingreditur eius gumma in emplastra
ad purgandum ulcera. et exsiccat sa-
niem et sanat ulcera manifesta. et
confert pruritui ulcerum et scabiei ul-
cerose. et scabiei flegbothor flegma-
tico. Instrumenta iuncturarum. Ponitur
eius oleum in oleis que sunt ad lassitudinem
et emplastris ad paralisim et torturam. Membra
capitis. Eius gumma cum melle et oleo.
est bona humiditati auris. Membra oculi.
Eius fumus ingreditur in alcofol oculi. et con-
servatione capillorum. et medicamento cor-
rosionis palpebrarum. Membra aneli-
tus et pectoris. Confert doloribus
pectoris more emplastri suppositum et unc-
tum. Et eius gumma est bona ulceribus
pulmonis. et tussi antique degluti-
ta sola. aut cum dulcibus. Membra nu-
trimenti. Iuvativa est splenis. et precipue ex
allochi. Et delet appetitum cibi. et simi-
liter mundificat epar. Membra expulsio-
nis. Provocat et excitat coitum. Et gum-
ma eius provocat et lenit ventrem. cum
accipitur ex ea avellana una aut con-
iunx in ieiunio absque nocumento. et
mundificat viscera. et abstergit renes.
Venena. Bibitur gumma eius et fructus eius
cum vino. ad morsum tutele.

Genitum. quid est. Est reubarbe. similiter gumma
arboris montane.

Gambut. quid est. Est rosa vinee. sicut
quidam sapientum dixerunt. Et est alcar-
nub anabatum. Et de ipso quidem iam
dictum est in capitulo de eo. Natura. Est
frigidum et caliditas sunt parva. et est sic-
cum in secundo. Operationes et proprietates. Est
fructus nocivus facit sine mordica-
tione. Membra expulsionis. Prohibet
fluxum ventris. Venena. Decoctio al-
gebut interficit pulices.

Gramen. Vulnera et ulcera. Facit
coherere plagas sanguineas. Mem-
bra expulsionis. Et decoctio extrahit
lapidem. et semen ipsius provocat et constringit.

Glutem. quid est. Iam locuti sumus de glutine
albumbat et rasina pini et reliquis in lo-
co suo. Natura. Glutem albumbat est cali-
dum. deinde glutem. deinde gumma pini. O-
perationes et proprietates. Est resolutivum
et gumma pini et glutem capitis. non sunt ve-
hementioris resolutionis quam glutem albumbat
quamvis sint calidiora eo.

Galle. Electio. Meliores sunt inma-
ture. et ponderose. et dure. Glauce vero
molles. sunt parve virtutis. et adu-
runtur super prunas. Natura. Sunt
frigida in primo. humida in secundo.
Operationes et proprietates. Constrictio e-
arum est vehemens. et prohibent humidi-
tates a cursu. Et similiter earum est frigida
fixa. In decoratione. Denigrat aqua
earum capillos. Vulnera et ulcera.
Liniuntur cum aceto super impetiginem et
aufferunt eam. Et si pulvis earum ponatur
super carnem additam. removet eam.
Membra capitis. Prohibet cursum humi-
ditatum corruptarum ad linguam. et con-
ferunt colla. et precipue in infantibus. et precipue
cum aceto. Et conferunt cum ponuntur in cor-
rosione dentium. Membra expulsionis.
Spargitur pulvis earum super aquam et
bibitur ad vulnera intestinorum et ad
fluxum antiquum. Et similiter quando ponuntur
in medicinis. convenientes est ad hanc operati-
onem.

Gallia. quid est. Gallia non est similia facta
ex embricas. Nunc autem quoniam illud est
difficile. sunt pondere ipsorum de gallis
et allella. et fit secundum quod fit aremek.
Natura. Que pura est. calida est in

primo. sicca in secūdo. Operationes et proprietates. Est stiptica confortans in sorta.
et in aromatizata. sūt aptus et re-
solutio. Instrumēta inectuarū.
Est loca doloribus iunctorum. Mēbra ex-
pulsionis. Extimauerit quidam q
gallia aromatica augmētū efficat
in coitu. et stringit uentrē. et confert
fluxum.

Gummi. Electio. Quod melius ē. ē ara
bicū. purū. parū hñs lignū. Natura.
Sp̄es gūmi oēs. calide sūt. Operatio
nes et proprietates. Est stipticū et glu
tinatiuū cū exsiccatiōe et glutina
tione. Et gūmi quod ē arabicum ē for
tius ualde. et propter hoc pōit in medicinās
tyriacē. Mēbra anelitus et pectoris.
Lenit tussi calidā et expellit nocu
mentū ulcerū pulmonis. et clari
ficat uocē. Mēbra nutrimēti. Con
fortat stōm.

Gariofilus. quid ē. Est sicut fabuars.
siue nigror. Et q masculus ē. sicut
nucleus oliue. et longior ē uehe
mentius niger. Et ē fructus arboris
in insula indie. Et gluten ipsius exi
stit in uirtute glutinis albotim.
Electio. Ille qui ē melior. ē similis nu
clee sicce suauis, acuti odoris. Natura.
Calidus ē et siccus in tertio. Decoratio. Cor
poris odorē bonū per efficat. Mēbra
oculi. Abstergit uisū. et confert parum.
Mēbra nutrimēti. Confortat stōm
et epar. et confert uomitum et nausie.

Galbanū. quid ē. Est sperma duarū.
una ē ipsius quod ē spinosum. leuis pō
deris. uehemētioris albedinis. Et altū
ē ei quod ē spissius et gūi. Electio. Melius
albius ē id quod ē spissius. Natura. Est ca
lidū in secūdo. exsiccatiuū in tertio.
Operationes et proprietates. Uirtus ei ē leniti
ua. resolutiua. carminatiua. ue
tositatū. et ē ex eis q corrūpunt car
nē. Et in ipso sūt calefactio et infla
matio. attractio. et resolutio. Deco
ratio. Eradicat lentiginales. A
postemata et botor. Confert apiaribus et
scrofulis. Uulnera et ulcera. Lini
tur sup ulcera lenia cū aceto. In
strumēta inecturarū. Cōfert lassi
tudini et alcuzez. et spasmo lacerorum.
Mēbra capitis. Confert soda et e
pilepsie. Et qui epileptici ipsius odo

rat reuiuiscat. et confert scotōmie.
Et confert dolori molaris et denti cor
roso. subito. et confert doloribus frigi
dis in aure. et resoluit apita [illegible]
dolores ipsi sine impedimēto. Et [illegible] quā
soluit in oleo de lilio. et tepidū [illegible]
et distillat in aurē. Mēbra anelitus
et pectoris. Confert asmati et tussi
antique. Mēbra expulsionis. Pro
cat menstrua fortit. et extrahit fetus.
et facit eos abortiri suppositū. Et cō
fert prouocationi matris bibitū cū
uino. et remouet difficultatē uri
ne. Uenena. Est tiriaca uenenis
q imbibūt sagittas quā bibitur cū uino
et uenenis serpentū. et scorpionū.
Et fumi eius fugat uenenosos omnes.
Et quā ex eo fit linimētū non approximat
ei q linitur ē. Et quā ex eo fit linimētū
cū sacudulion et oleo. interficiat ille
q de omnibus uenenosis ei q linitur ē
appropinquat. Et ipsum quidem cū ueneno
resistit. minimū tū q sit resistentia.
Catapinū. Permutatio. Loco eius pōitur
catapinū.

Granatū. Natura. Illud quod ē dulce *·: poma granata.*
ē frigidū ad primū. et humidū in ipso.
Et acetosū ē frigidū. et siccū in secūdo.
Operationes et proprietates. Acetosū reprimit
coleram. et prohibet cursū superfluitatū ad
uiscera. et ipse uinum ei. Et in omnibus sui
speciebus absque ad acetosū. ē abstersio
cū stipticitate. Apostemata et botor. Gra
na granati cū melle. liniūt ad pa
naricium. Uulnera et ulcera. Gra
na granati cū melle liniunt ad ul
cera fraudulenta. Et eius capita ad
uulnera. et papule adusta. Et bala
ustie quidem uulnera cū caliditate
sua coheret faciunt. Et dulce quidem le
nificat. Et totū ipsius ē parum nutri
menti. et ē bonū. Mirzi non quin ē ma
gis iuuatiuū stō. q poma citonia.
Et eius granū ē malū. Et quod de partibus
eius magis stipticū ē. capita sunt.
Et grana eius stiptica sūt. siue sint
grana dulcis. aut non dulcis. Mēbra
capitis. Grana granati cū melle.
conferūt dolori auris. Et sūt lini
mentū interiori narium. Et conferūt
grana granati cocta et cōmixta cū mel
cola linita. Et si granati dulcia de
coquūtur cū uino deinde terantur sic sūt.

Et fiat ex eis ēplm̄ auri. ꝯfert eb-
etati. Et rob acetosi pr̄. ꝯfert cole.
Mēbra ocli. Succus acetosi ꝯfert
ungule. Mēbra anelit̄ ⁊ pectoris.
Acetosū exaspat pect̄. ⁊ dulce lenit
ipm̄. ⁊ ꝯfortat pect̄. Et qñ datr̄ in po-
tu grana granator in aq pluuiali.
ualet ad sputū sanguinis. Et ipm̄
totū ꝯfert tremori cordis. ⁊ abst̄-
git os stō. Mēbra nutrimti. Gra-
natū mu3ū ꝯfert inflamatoi
stō. Et dulce ē ꝯueniēs stō ppr̄ id q
ē in ipo de stipticitate subtili. Et a-
cetosū nocet stō. Et cū h' grana gra-
nati. sūt mala stō. Et ei sanieb.
ē ꝯueniēs desiderio pgnātiū. Et silr̄
rob ei pr̄ acetosū ⁊ ut fugat feb-
res de eo p cibū suū. ⁊ phibeat ele-
uatiōe3 uapor. Est meli q ut pmit-
tat ipm̄ ⁊ sblimēt materie ab inferiori-
b3. Mēbra expulsiois. Acetosū ē
plime puocās urinā q dulce. Et
ambo sūt puocatiua. Et grana gra-
nati cū melle. ꝯfert ulceribus ani.
Et q acetosū ē. nocet stō. ⁊ intesti-
nis. Et ei sanieb. ꝯfert solōi coli-
ce. ⁊ ꝯfortat stōm. Et cortex radi-
cis granati cū uino extrahit uimes ⁊
ascarides. ⁊ assumit cū sua dispone
aut sumit ei decoctio. Febres. Gra-
natū mu3ū ꝯfert febribus antiquis
⁊ inflamatioi stō. Sz dulce. mul-
totiens nocet acutas h̄ntibus fe-

Gallange. qd ē. Frusta bres.
inuoluta rubea ⁊ nigra. melior.
⁊ ē casumdam ipm̄. Natura. Est cali-
dū ⁊ siccū in scdo. Opatiōes ⁊ ꝓpetates.
Est sbtile. resolutiuū uentositatū.
Decoratio. Odore ē oris effic̄ bonū.
Mēbra nutrimti. Est bonū stō. ⁊ ē
digestiuū cibi. Mēbra expulsiois.
Confert colice ⁊ dolori renū. ⁊ iu-
uat ad coitū. Pruritio. Loco ei
ponit̄ kerfat gariofilatū.

Gubera. Natura. Frigida ē in pmo.
sicca in fine scdi. Opatiōes ⁊ ꝓpetates.
Retinz oēz fluxū. ⁊ ē minoris ꝯstri- [a· forte]
ctionis ⁊ stipticitatis q̄ zarur. ⁊ re-
pugnat colere effuse ad uiscera.
Et qñ ipa amministrat in scda mē-
sa. detardat ebrietatē. Mēbra ane-
lit̄ ⁊ pectoris. Confert tussi cali-
de. Mēbra nutrimti. Remouz uomitū.
Mēbra expulsiois. Confert tassi-
re colice. ⁊ retinz uētrē ⁊ uomitū.
Et silr̄ zarur. ⁊ ꝯfert multitudini
urine.

Gelgates. qd ē. Lapis leuis h̄ns
odorē aspalti. Instrumēta iūcturarū.
Confert podagre. Mēbra capitis.
Qñ suffumigat̄ ex ipo epileptic̄.
ꝯfert ei. Mēbra expulsionis. Con-
fert pfocatioi matricis. Venena.
Effugat fumi ei. uimes uenenosos.

Galiā. Decoratio. Est boni odoris. O-
patiōes ⁊ ꝓpetates. Est exsiccatiuū.
ꝯgelatiuū lactis. Et in ipo ē paruū
acuitatis. ⁊ phibz eruptionē sāguīs.
Vulnera ⁊ ulcera. Confert adusti-
oni ignis.

Gesme. qd ē. Est q̄dā gen' tubū (vl' gosse)
⁊ fungor. q exsiccat̄ ⁊ coartat̄ sicut
cartilago. cui' figura ē figura ua-
sis paruu ꝯtrā q pāui lauāt̄. ⁊ in-
gredit̄ in acetosis. Et in ē ei suaui-
tas sic̄ suauitas cartillaginū. ⁊ plū.
Natura. Non existit in frigore reli-
quor tuberū. nz ē mali humoris. sic
tubera. Et existit in sapore ei car-
uentis qdā ⁊ aq̄sitas.

Garab. qd ē. Amministrat̄ cortex ei' ⁊
amministrat̄ gūma ei. ⁊ egredit̄ cū in-
cisione. ⁊ guat̄ sup ipm̄ borac bonū.
Et ē de melioribus spēbus borac ad co-
medendū. Opatiōes ⁊ ꝓpetates. Flos
ei' ⁊ folia ipi' ⁊ aliorz fucc. sūt exsic-
catiui sine mordicatiōe. ⁊ in ipū ē
stipticitas. Et ei cortex. ē mitiuie
ei. Sz ē siccitas. Et ex folus ei' assu-
munt̄ q̄re succ' ⁊ resuat. ⁊ exsiccat
sine mordicatiōe. Decoratio. Cini'
arboris ei cū aceto. exsiccat uerru-
cas. ⁊ inuadit eas. siue sint inuise
siue nō inuise. Et cortex radicis ei'
ingredit̄ in linimēto capillor. Vul-
nera ⁊ ulcera. Cortex ⁊ folia trita qñ
ponūt̄ sup incisiōez ⁊ ulcera recē-
tia. ꝯferūt. Instrumēta iūcturarū.
Decoctio ei' ē embroca podagre.
Mēbra capitis. Qñ distillat̄ succus
folior ei cū oleo rosaceo bullito in
cortice granati. in aurē. ꝯfert dolo-
ri auris. Et silr̄ cortex ei' humidus.
qñ fit ex eo illud. Et ei decoctio. ē
ablutio furfurū. Mēbra ocli. Ab-
stergūt gūma ⁊ flos ei. obscuritatē

ē Nespila / ō mespila — a arbor qd' ē plus / q ... sy.

usus. Membra anelitus et pectoris.
Fumus eius confert sputo sanguinis. Cortices eius etc. Membra nutrimenti. Succus eius extrahit sanguisugas.

Galla. Apostemata et bothor. Gallia alenit apostemata dura. Membra capitis. Dissolvitur in oleo de ben. aut keiri. et distillatur in aurem dolorosam. Et eius odoramentum confert epileptico. et apoplectico. et vivificat eos. et sedat soda frigidam. Et qui ponit de ea in vino. inebriat. Membra anelitus et pectoris. Odor algalie confortat cor. Membra expulsionis. Algalia confert doloribus matricis frigidis supposita. et apostematibus eius duris. et flegmaticis et provocat menstrua. et facit matricem descendere prefocatam et induratam. et mundificat eam. et preparat eam ad impregnationem. Usque huc pervenit sermo noster in medicinis singularibus. et cum ipso sigillavimus.

Hericius. quid est. Silvestris notus et montanus. Est animal habens spinas sagittales. propinquus nature silvestris. Ille vero qui est marinus. est species piscium habentium ostracam. Operationes et proprietates. Est adeps. prohibet effusiones materierum ad viscera. Et similiter eius epar. Et in carne que est terrenorum et marinorum. sunt abstersio et resolutio. et acuitas. et exsiccatio. Decoratio. Ex decoctio terreno salito confert elefantie. Et caro eius que terrestris est. confert lepre. Et illud est propter vehementiam resolutionis et exsiccationis eius. Et quod ad ustum est de cute ericii. confert alopicie mixtum cum spice. Apostemata et bothor. Cinis hericij marini ponitur in medicinis scabiei. Et caro eius confert valde scrofulis. Vulnera et ulcera. Cinis cutis eius confert sordidis. et mundificat carnem additam. Et caro eius confert valde scrofulis. et nodis parvis duris. Instrumenta nutrimenti. Caro terreni salita confert paralisi. et spasmo. et egritudinibus nervorum omnibus. et elefantie. Membra anelitus et pectoris. Caro hericij terreni confert extenuationi. Membra nutrimenti. Confert malitie stomachi. Et quod de eo salitum est cum oximelle est bonum ydropisi.
Et similiter eius epar exsiccatum in sole super pannum. Membra expulsionis. Hericii terrenus est bonus stomacho. et lenit ventrem. et provocat. Et caro hericij terreni salita cum oximelle confert dolori renum. Et caro hericij terreni confert ei qui mingit in lecto de pueris. adeo quod assiduatio comestionis eius. fortasse faciet ut urina cum difficultate egrediatur. Febres. Confert caro eius que terrena est febribus antiquis. Venena. Hericij caro confert morsui omnium venenosorum.

Holus alimenum. quid est. Secundum diascoridem in ipso non est virtus medicinalis omnino. et est aquosum. sic etiam simplex quod saporem non habet. Et inter plus humidat omnibus oleribus. Et est vehementioris humiditatis quam latuca. et cucurbita. et eius nutrimentum est paucum. Et eius penetratio non est velox. propterea quod penitus nutritivus sit privatum. Natura. Inquit galienus. est frigidum et humidum in secundo. In apostematibus et bothor. Fit ex eo emplastrum apostematibus calidis. In vulneribus et ulceribus. Fit ex eo emplastrum ex radice eius melius ulceri. Membra capitis. Permiscetur eius succus cum oleo rosato. et confert soda accidenti ex adustione solis. Membra anelitus et pectoris. Confert tussi. et sedat eam. et proprie decoctum cum oleo amigdalino et aqua granati dulcis. Et similiter sedat tussim calidam.

Homo. Decoratio. Dicitur quod spuma hominis abstergit morfeam. Et similiter saliva virorum infantium assumpta mane. et abstergit pannum. Et fortitudo eius stercoris confert sorditiei. Apostemata et bothor. Stercus iuvenis hominis sedat erisipilam. secundum quod dicitur. Et similiter eius stercus calidum. et cinis capillorum ipsius sanat bothor. Et quando permiscetur cum butiro. prohibet apostemata ambulativa. In vulneribus et ulceribus. Et urina abstergit scabiem ulcerosam. et pruritum. et prohibet serpiginem et impetiginem. et propter spuma eius confert impetigini. Instrumenta iuncturarum. Dicitur quod sanguis menstruus. sedat dolorem podagre. Et similiter spuma hominis et lac eius cum opio. et cum cera et oleo. Membra capitis. Adustio capillorum eius cum oleo rosato distillatur in aurem. et dens dolens sedatur. secundum quod dixerit. Et saliva ieiuni extrahit

ĩme exurere. Et os hominis adustum in potu epilepticos. Et sordities auris hominis confert emigranee. Membra oculi.

Vrina eius quam coquitur cum melle in vase ereo. abstergit albuginem oculi. et confert palpitationi. Et adustio eius pillorum eius cum litargiro. prohibet scabiem et pruritum in oculo. Membra anelitus et pectoris. Et quando urina infantum cum bibitur confert difficultati anelitus. et distillationi eius. et est curatio mala et lac mulieris. confert ualde inconsumptionem. Et est curatio leporis marini. Membra nutrimenti. Dicitur quod lac mulieris sedat mordicationem stomachi. et quod assca iatatu urine eius confert hycterice. potata cum aqua mellis. et aqua acetosa. Et similiter est eius. Membra expulsionis. Lac hominis prouocat urinam. Et dicitur si supponatur sanguis menstruus prohibet impregnationem. Lac mulieris confert ulceribus matricis. et ulceribus eius. cum embrocatur et supponitur. Et urina hominis dicitur absque solutionem et purgare matricem. scilicet quantitatem duarum tertiarum libre decocta cum porris. Febres. Stercus siccum cum melle aut uino quam bibitur in febribus periodicis. prohibet eorum periodos. Venena. Lac mulieris est tyriaca leporis marini. et dentes hominis triti et puluerizati super morsum uipere. aut adusti et puluerizati. Et stercus eius puluerizatur super morsum hominis. Et eius sputum cum est ieiunum interficit scorpionem et serpentes.

Hezenasce. quod est. Fructus eius est similis belbauno. et inueniuntur ipso partitiones corticis Et quibus sunt apud eos qui faciunt sirupum cum ipso fistula aurea. filia fructus persia siccas. Et est in ipso sine masticationis inuadum. deinde apparet ei amaritudo. Et locum quem in eo exquisite in capitulo de fesire.

Hartoman. quod est. Est granum cuius uirtus est sicut uirtus ordei. In medio ipsum est medium inter auenam et ordeum. Et ipsius sauich. et pultes eius magis sunt stiptice quam sauich ordei. et eius pultes. Natura. Est equale. declinans ad humiditatem. Operationes et proprietates. Exsiccat suam mordicationem. Et in ipso est resolutio et stipticitas simul.

Hentifsades. quod est. Genus plante quod dicitur barba hyrcina. Et eius succus est frigidus et stipticus. et dicetur in capitulo barbe hyrcine. Natura. Declinat ad siccitatem.

Hermue. quod est. Est similis piperi. non quia tamen appropinquat. est odoratus similis ligno aloes. quod fertur de regione sclauorum. Natura. Est equale. Membra nutrimenti. Confortat stomachum et digestionem.

Hercelus. quod est. Est lactuca asini quod dicetur in capitulo de chasa. Natura. Est frigida et humida. et in ipsa est exsiccatio et calefactio parua. Operationes et proprietates. In ipsa est stipticitas.

Herdeen. quod est. Lignum indum notum. Instrumenta iuncturarum. Et proprietas iuuamenti eius ferire podagre.

Hasce. quod est. Est herba habens florem album declinantem ad rubedinem. et cannas subtiles plurimas. similes canne sequanti. aut canne calami aromatici. Et flos eius est rotundus. et folia eius parua subtilia plurima. Et super ipsius extremitatem sunt capita parua purpurea. Species secunda inquid. est arbor cuius spine sunt parue. et in quarum extremitatibus sunt folia parua et subtilia. quod plurimum nascitur super lapides. Natura. Calida est et sicca. permanens usque ad tertium. Et siluestris inquid. est fortior calamento. Operationes et proprietates. Est resolutiua incisiua. ita ut sanguinem congelatum incidat et resoluat. et est calefactiua. ita ut cum utuntur plus prohibeat oppilationem hyemis. Decoratio. Resoluit uerrucas. Apostemata et exitus. Fit ex ea emplastrum cum aceto apostematibus flegmaticis recentibus. Instrumenta iuncturarum. Bibitur ad debilitatem neruorum. Et cum sauich et uino fit ex ea emplastrum super sciaticam. Et sirupus eius confert doloribus qui sunt sub ypocondriis. Membra oculi. Miscetur cum cibis. et conseruat claritatem uisus. et remouet eius debilitatem. Membra anelitus et pectoris. Mundificat pectus et pulmonem. et adiuuat ad spuendum. et sedat dolorem ypocondriarum et pulmonis. cocta et deglutita cum melle. et propter suam exsiccationem. prohibet sputum sanguinis. Membra nutrimenti. Adiuuat digestionem. et eius sirupus remouet malitiam digestionis. et paucitatem appetitus. Membra expulsionis. Prouocat urinam et menstrua.

hezenasce est filia fesire — uide in eius capitulo

Hercelus lactuca asini chamar — uide — abrugiluse · secare

est ut predixi

et solutive educat humores. Et cum bi
bitur ex ea quod est inter duas .3. usque ad
quatuor soluendo educat flegma et
absque impedimento sufficienti.

Haser quid est. Quam siluestris est frequentati
est plurime. Et domestice est plurime agi
tatis. Et uniuersaliter est sicce huius.
cuius frigiditas non est plurima. Et ille sic
ce cuius frigiditas non pauca. Natura.
Haser secundum diascoridem duas habet s
pecies. que sunt frigide et sicce. Alii autem
dixerunt quod est calidus in principio primi. sicce
in primo. Et est magis siluestris aser no
stre terre. Operationes et proprietates. In ipso
est prohibitio effusionis materierum propter
suam stipticitatem. et maturatio et le
nificatio. Apostemata et bothor. Prohibet
acutas apostemata calida. et effusionem
materierum. et est bonum apostematibus gut
turis. Vulnera et ulcera. Confert
ulceribus antiquis et putridis in car
ne cum melle. Membra capitis. Est
bonum ulceribus gingiue putridis.
Membra oculi. Iuuat succus eius in al
cohol. Membra anelitus et pectoris.
Confert apostematibus calidis lacer
tos gutturis. Membra expulsionis.
Augmentum efficit in coitu. et frangit
lapidem renum et uesice. et silvestris citius.
et confert difficultati urine et colice.
Venena. Due .3. fructus siluestris in
morsu uiperarum. et due .3. eius cum uino
uenenis pungitiuis. conferunt. Et ex
decoctione eius aspergitur locus. et interficit
pulices.

Harmel quid est. Nota est. Operationes et
proprietates. Est maturatiua et subtiliati
ua. Instrumenta iuncturarum. Est bo
na doloribus iuncturarum et sciatice. cum
desuper linitur. Membra capitis. In ipsa
est uirtus faciens ebrietatem. que est sicut
ebrietas uini nigri. Membra oculi.
Diascorides dicit. quod ipsum tritum cum mel
le et uino et felle alcabugi et galli
naceo et aqua feniculi. est conferens de
bilitati uisus. Membra nutrimenti. Fa
cit nauseam fortem. Membra expulsio
nis. Prouocat urinam et menstrua cum
bibitur. linita et bibita. et confert et co
lice [illegible] bibita et linita.

Hallar. quid est. Medicina [illegible] siluestris le
monii [illegible]. Natura. Calida
est et sicca in [illegible]. Instrumenta iunc
turarum. Potus eius confert podagre. et
doloribus iuncturarum. Membra expul
sionis. Solutiue educit flegma.
et humorem crudum. et humores. et ascarides.
et humores adustos.

Harsafum. quid est. Est quedam ex speciebus
alcabkar. Natura. Est tempata ad ca
liditatem declinans. humida ad secundum
pertinens. alias autem hortensis. est frigida
et humida. Hortensis nostra. est sicut
sparagus in operibus suis. calida et
humida in secundo. Et iam comperta sunt
Galieno. quod ipsa est apud eum calida in secundo.
apud me non est. quod eius genera plurima sunt
diuersarum naturarum. Operationes et pro
prietates. Mundificat parum et exsiccat.
Et in ipsa est subtilitas et stipticitas.
Achauzi dicit. quod ipsa generat melan
coliam. et elongat est. Decoratio. Con
fert linita alopicie. Et aqua eius ne
cat pediculos. capite abluto ex
ea. Et remouet fetorem ascellarum per
prouocationem suam urinam fetidam. et cum
sua proprietate quam habet in se. Apostemata et bo
thor. Resoluit apostemata dura. Vulne
ra et ulcera. Aqua eius confert pruritui
duro et sicco. Membra capitis. Aqua
eius delet furfures. Membra nutrimenti.
Facit nauseam. et precipue in montana. et pre
cipue radix eius. et eius gumma est alcam
kar. et de ipso loquar postea in capitulo
de kef. Membra expulsionis. Addit
in coitu et addit in prouocatione uri
ne. et extrahit urinam fetidam. et lenit
naturam. et educit flegma. et in sicca
ens constringit uentrem qui bibit cum
no.

Haudaioci. quid est. Ex ea
alia est siluestris. alia est domestica.
et alia est egyptiaca. et fit ex eius semine
panis. Iuxta sili uiragi. Natura.
Calida est et sicca in fine secundi. Iuxta
sili mesague. calida est in medio
secundi. Et uidetur quod domestice calidi
tas sit propinqua in fine primi. Opera
tiones et proprietates. Domestica est equalis
abstersionis et exsiccationis. Et in si
luestri est stipticitas cum calefactione.
Et eius oleum ualet ad uentositates gro
ssas. Decoratio. Siluestris confert panno.
Et silvestris domestica. Vulnera et ulcera.
Succus domestice cum melle. mundi
ficat ulcera. Instrumenta iuncturarum.
Et oleum est bonum doloribus iuncturarum.

ex uentositate. et caput timore con[...]
et iam sanati sunt eo quidam. Membra ca-
pitis. Fiat sodi quando fit caput purgium
ex succo eius. et confert ei qui cadit ex epi-
lepsia. Membra oculi. Succus domestice
confert albugini oculi et panno ipsi. et ipse
cum melle. Membra anelitus. Confert
dolori lateris ex flegmate. et ipse silvestris
et facit accidere dolorem gutturis et [illegible]
cationes. Et nocumento eius succurritur
cum coriandro et lactuca et endivia.
Membra nutritiva. Confert dolori
stomachi frigidi et uentosi. Et eius oleum con-
fert plurimum ydropisis. Membra expul-
sionis. Provocat urinam et menstrua.
Et silvestris cum vino et semine molo-
chie. est bona dolori vesice. Et eius
oleum utile est dolori intestinorum et
testiculorum matricis. Et silvestris con-
fert colice passioni. et stringit ventrem.
Et ipsa et semen eius excitat coitum.
Febres. Dicunt huius foliaria in potu
sumat tria ex foliis eius aut tria ex
granis ipsius et altabunt causam febris.
et quartane quatuor ex quibus illorum du-
orum voluerit. Venena. Cum asper-
gitur aqua eius super puncturam scorpionis
sedat dolorem statim. Et si aspergitur
super membrum sanum excitat mordi-
cationem et dolorem. Et eius semen est fortis
in curatione puncture scorpionis.

Aluum romanum quod est. Vocatur acho-
rosa. Natura. Calefacit vehementer
in secundo. et exsiccat in primo. Et eius
flos est vehementioris calefactionis.
Et ipsius gumma est ultima in calefa-
ctione. Membra capitis. Et succus cum
aceto confert epilepsie.

Halech quod est. Dixerunt quidam quod est ha-
laustia ahurare [?]. Iuncturis. No-
cet nimis. facit evenire spasmum.

Erba vitri quod est. Est herba que vi-
trum abluit. Complexiones et proprietates.
In ipsa stipticitas cum humiditate est
facies adherere lenificativa. ma-
turativa. mundificativa. Apostemata
et bothor. Sedativa est apostematum. Et da-
tur in potu folia eius ad erisipilam.
et adustionem ignis. et precipue apostema-
ta flegmatica. Et eius succus cum cerru-
sa de plumbo ponitur super formicam et
erisipilam. Et fit ex ea gargaris-
mus ad apostema glandularum amigdalarum.

Iuncturis. Cum cerotto super poda-
gram ponitur. Membra capitis. Et succus
cum oleo rosato confert dolori aurium.
Et ex succo eius cum pollice ponitur in pa-
lato ad apostema glandularum amigdalarum.
Membra anelitus et pectoris. Confert
succus eius ad tussim antiquam. Membra
expulsionis. Remouet emoroidas.

Hastatum. quod est. et dicitur augustum. Quoniam
eius triangulatum est sicut lancea. Et eius fo-
lia sunt triangulata. similia foliis sco-
lopendrie. Natura. Domesti-
ce caliditatis est pauce. Et silvestris
caliditas est in secundo. Vulnera et ul-
cera. Consolidat recens vulnera.
Membra nutritiva. Et cortex cum ace-
to confert super splenem. et ipsius folia sic-
ca quando in potu sumuntur. sanat sple-
nem. Membra expulsionis. Provocat
[...] folia ipsius cum folia sunt similia fo-
liis scolopendrie.

Halibum quod est. Planta que nominatur alib[..]-
em. que eius nomen proprietas sanandi apostema
emultori more emplastri supposita et ba-
spensa. et propter hoc nominatur alibien. et est co-
positarum virtutum. sicut rosa. Natura.
In ipsa est virtus infrigidativa cum acri-
monia que est in ipsa. Complexiones et proprieta-
tes. Est resolutiva. ninipsa est virtus
infrigidativa repercussiva. Apostemata et
bothor. Sanat apostemata accidentia
in emultorio. cum succedit super
ipsam necdum. si more emplastri super ponitur.

Hanc quod est. Est [illegible] et est adma
rigma. Et [illegible] dictum de ipsa. cum [...]
que preteriit.

Hacasum quod est. Est medicina armen-
na. [illegible] phisica. et dixerunt aliqui
quod est [illegible] eufirbii. Et cum eius aug-
mentatur super .3. vi. interficit. Natura.
Calida est et sicca in quarto. Complexiones
et proprietates. Est abstersiva. adustiva.
capitis mali. Membra nutritiva.
Et est [illegible] stomachi. et faciens
vomitum.

Haurum quod est. [illegible] gumma [illegible]
hac est arbore romana. est karabe.
Et nos que de karabe singulare fa-
ciemus capitulum. Natura. Est equalis ad
siccitatem declinans parum. Complexio-
nes et proprietates. Est subtiliativum.
et eius semen est subtile. et non est vehemen-
tis caliditatis. Iuncturis. Au-

Aluum romanum [...] id est arbor que fer-
archirosa [...] karabe.

hanc [...] sunt [...]
[...]

haurum id est arbor que
gumma eius dicitur karabe
et eius fructus est [...]

nuc ex fructu hui᷒ arboris ꝯfert sa
ciace. Et epl'or factū ex foliis ro
mane cū aceto. ꝯfert dolori poda
gre. **Mēbra capitis.** Et ꝑfusat suc
cus foliorū ei᷒ ꝗ distillat in aurē.
ꝗ sedat dolorē ei᷒. ꝗ fruct᷒ ipi᷒ ꝯfert
epilepsie. **Mēbra oculi.** Et eius
fructu cū melle fit alcofol. ꝗ est
ꝯfortatiuū oculi. **Mēbra expulsio-
nis.** Auitus ex fructu ei᷒ ꝯfert
distillatiōi urine. Et auitus ex
fructu ei᷒ cū aceto ꝓ purgatione
menstruorū. ꝓhibꝫ ꝗ ꝑpgnatiōes. Et si
milr̄ folia ipi᷒.

Halabe. qd ē. Notaē. Si q̄ ei᷒ sā
guis ꝓhibet pilos oculi euulsos o
riri. **Venena.** Dr̄ q̄ ei᷒ ouū ē puti
osū. Et nos dicturi sum᷒ illud in
libro quarto.

Herbū. qd ē. Dicit̄ qd ē granū
mīn q̄ almeleç in magnitudine lē
tis n̄ cū ꝯpssiōe rotūdū. s; latū.
Et ei᷒ color ē int̄ aneutiū ꝗ ci
triū. ꝗ ipi᷒ sapor ē int̄ saporē al
mes ꝗ lentis q̄ ꝯedūt boues. et
nutiunt in ipo. aldauzi n̄ extra
uit. q̄ ē gnū sil'e gnō atonū. ap
me aūt ē almehe. ꝗ ꝑe illud q̄ ē
silues. Ipm ꝑterea q̄ nō ē albū decli
ue ad citrinū sic dr̄. ꝗ q̄nꝫ ē rubeū.
Inqd diascorides. Herba ei᷒ ē par
ua minuta hñs folia. Et semen
ipi᷒ ē in teris. **Natura.** Est calidū
in pmo. usq; ad scd'm. ꝗ siccū in scd'o.
Opatiōes ꝗ ꝓprietates. Est abstsiuū.
apitiuū. ꝗ nō ē ei᷒ huōr malus. Et
ipi᷒ rectificatio ē sic rectificatio
lupinorū. Qđ aūt de ipo declinat
ad albedinē. meli᷒ ē medicinale
q̄ rubeū. Cū ḡ decoq̄r bis. destru
it̄ ei᷒ abstersio. ꝗ remanet siccitas
ipi᷒. cū mitigatiū ꝑ hꝫ siccū. **Deco-
ratio.** Linitū sup morfeā ꝗ pannū.
ꝗ lentigines. ꝗ cicatrices. ē bonū. ꝗ co
lorē effic̄ bonū. Et fit ex eo sanie
ꝗ dat̄ de eo extenuatis sicut nux.
ꝗ remouet̄ extenuatio. Et ei᷒ deco
ctio poit̄ sup fissuras frigoris.
ꝗ pruritū ei᷒ accidētes manib;. ꝗ ꝯ
fert lacte. **Apsita ꝗ lochor.** Lenit
duritias. ꝗ mamillarū duritiē
ꝓp̄. **Vulnera ꝗ ulcera.** Mundi
ficat ulcera cū melle. ꝗ ꝯfert sa
hafa fat. ꝗ lenit duritias ulcerum.
mortificatiuū carnē ꝗ nibrū. Et ꝯ-
fert igni ꝑsico ꝗ mellino. **Mēbra
anelit᷒ ꝗ pectoris.** Confert duritiei
mamillarū. ꝗ facile efficit sputū.
saniei grosse. **Mēbra expulsionis.**
Plūmi usus ipi᷒ fac̄ mingē sagui
nē ꝓp̄ fortitudinē sue ꝓuocatiōis
ꝗ soluit naturā. Et qñ miscet̄ cū
aceto ꝗ bibit̄. ꝯfert difficultati u
rine. ꝗ sedat tenasmon. ꝗ dolorē
uētris pungitiuū. **Venena.** Fit
ex eo ēpl'r cū mirro sup morsū ui
pere. ꝗ morsū canis rabiosi. ꝗ ꝯ
tenim.

Hes. qd ē. Hes aliud ē rubeū ad ci
trinitatē declināns. ꝗ ē alcabrusi.
q̄ ē oculi. Et aliud ē rubeū clarū. ꝗ aliud
rubeū ad nigredinē declinās. Et ē
gen᷒ hꝫ q̄ ē talacon. Et hes qd ē
bustū ē acre. in q̄ ē stipticitas.
Cūq; abluit̄ ē medicamē bonū ad
sigillandū in corporib; lenib;. ꝗ sīr
ablutiōe ē meli᷒. **Electio.** Eios cui
sbtil'e ē ipo. **Natura.** Calidū ē ꝗ sic
cū in scd'o. **Opatiōes ꝗ ꝓprietates.** In hꝫ
re adustio ē stipticitas ꝗ acuitas.
ꝗ ꝯsolidatio. Et ex eis q̄ de ipo dicit̄
ē. q̄ si cū forpicib; de talacon fiat
pillorū euulsio. ꝓhibꝫ ortū eorū.
Decoratio. Denigrat capillos. ꝯ
Vulnera ꝗ ulcera. Et ipm̄ ꝯsolidat
ulcera maligna ābulatiua. ꝗ ꝓhi
bet ea ab ābulatiōe. ꝗ corrodit cā
nē augmētatā. Et ablutū ꝯsolidat
uulnera. Et dr̄ q̄ si linuat̄ cū mel
le ꝯuenies ē ulcerib; duris adu
stis in corpib; duris. **Mēbra oculi.**
Acuit uisū. ꝗ ꝯfert duritiei palpe
brarū. **Mēbra expulsionis.** Sol
uit aquā citrinā qñ bibit̄ cū ydro
melle. Et si ex colinuat̄ palatū
excitat uomitū. Et potio qd ē ei᷒
fit aureus un᷒ ꝗ semis. ꝗ exhibit
aq̄ frāte absq; nocumēto. **Vene
na.** Opzꝫ q̄ qd ut capiat̄ usus
dimittendi illud in q̄ ē salsedo.
aut amaritudo. aut pinguedo.
sic carnes sunt ꝗ olera. aut aceto
sitas. aut dulcedo in uasib; he
ris ꝗ bibendi ex eis. ipm̄ ē tīisum
tuit ꝑ cul dubio ꝑnā. ꝗ ꝑu
ex̄ est ī uentū.

Hermodactilus. qd e. Est radix
plante h[abe]ntis rosas albas et citrinas.
et apit in p[ri]mis cu[m] apiu[n]t flores. Et
existit in planitieb[us] mo[n]tiu[m]. et in an-
gulis cor[um]. Et folia ei[us] expansa sunt
sup t[er]ra[m]. Electio. Melior e[st] alb[us] in
introitu. et in e[is] durus ad frange-
du[m]. et rubeus et niger sunt mali a[ctio]n[is].
Natura. Calid[us] e[st] et sicc[us]. p[ro]ceden[s] ad
sc[dm]. et in ip[s]o e[st] humiditas sup[er]flua.
Et extimauerit q[ui]da[m]. q[uod] in albo e[st] ca-
liditas subtil[is]. et in aliis u[ero] e[st] fortis.
et si no[n]. n[on] solueret. Et extimauerit
alij q[uod] si eet calid[us]. mordicaret ul-
cera pur[is]. S[ed] in ip[s]o n[on] e[st] mordicati-
o penit[us]. Et extimauerit alij q[uod] e[st] calid[us]
ualde. Operationes et p[ro]prietates. Cu[m] ip[s]o e[st]
u[ir]t[us] solutiua. et sistit in ip[s]o stiptici-
tas. Vulnera et ulcera. Alb[us] e[st] bonus
uulnerib[us] antiq[ui]s. Instrumenta iunc-
turarum. Confert podagre et sedat
dolore[m] statim. mo[do] e[m]pli[astri] supposit[us].
Et cu[m] ex eo multotiens fit e[m]plastru[m].
indurat a[rticu]l[os]. et in lapidea[m] natura[m]
co[n]uertit. Et e[st] co[n]feren[s] tiriaca. o[mni]b[us] do-
lorib[us] iu[n]cturaru[m]. et p[re]c[ipue] in doloris flu-
xu[m]. Membra nutrimenti. Est malus
sto[macho]. debilitans eu[m]. Et rubeus et ni-
ger retine[n]t medicinas solutiuas
in sto[macho]. et attribuit nocume[n]tu[m] maxi-
mu[m]. Membra expulsionis. In ip[s]o e[st] u[ir]t[us]
solutiua. et efficit augmentu[m] in coi-
tu. p[re]c[ipue] cu[m] ci[n]ziber et mirabolanis. et comi-
no. Venena. Rubeu[m] et nigru[m] sunt
uenenu[m]. Permutatio. Loco ei[us] pone
in dolorib[us] iuncturaru[m] pond[us] ei[us] de
foliis alchanne. et medietas pon-
deris ip[s]i[us] de lebedelio uaro.

Hyre. Operationes et p[ro]prietates. Est re-
solutiuu[m]. Membra capitis. Confert
egritudinib[us] frigidis in cerebro.
et pluribus co[n]tra frigiditatis. Me-
bra oculi. Aqua ei[us] acuit uisu[m].

Hausegi. qd e. Est rubus. et in p[ro]pri-
etatib[us] fructus. a q[uo] p[ro]cedit stip[es] s[upe]r
quo tenent[ur] sunt folia. Apostemata et lo-
ctor. Folia om[n]i[um] sp[eci]e[rum] ei[us]. co[n]fert en-
sipile supp[osi]ta ut e[m]pl[astru]m.

Haurim. qd e. Arbor arabica isme-
nia. Et e[st] unu[m] de lactariis. Et q[ui]-
da[m] dixerit q[uod] de sucu[m] e[st] q[ui]da[m] sp[eci]es i[n]
te[m]p[or]e cus[ten]tent[ur] in u[m]bra ei[us]. Natura.
Est calida. sicca ad t[er]tiu[m]. Et sicci-
tas ip[s]i[us] e[st] in q[ua]rto. Operationes et p[ro]prieta-
tes. In ip[s]o e[st] stipticitas te[m]p[er]ata.
Apostemata et loctor. Confert saba fac
linita. et i[m]petigini. Vulnera et ulce-
ra. L[in]itur cu[m] melle sup[er] alcola [illegible]
te infantiu[m]. et remouet. Membra ex-
pulsionis. Soluit uentre[m]. et debili-
tat uiscera. Venena. Quedam sp[eci]es
ei[us] q[ua]e nocet sedenti in u[m]bra ei[us]. et q[ua]n-
do inflat eu[m] caueat q[ui] ab eo. Et la-
cis ei[us] 3. iij. inficit in duob[us]
dieb[us]. frangendo epar et pulmo-
ne[m].

Hirundo. Membra capitis.
Dixit diascorides q[uod] q[ua]n[do] p[r]im[o] u[ide]t
hirundinis scandit. inuenit[ur] i[n]
ip[s]o duo lapides. q[uorum] un[us] h[abe]t unu[m]
colore[m]. et alt[er] h[abe]t colores plurimos.
q[ui] q[ua]n[do] ponu[n]t[ur] in pelle uituli an[te]q[uam]
ei accidat ut terre appetat et ad eo
tu[m] matre[m]. et ponu[n]tur sup[er] adiu-
toriu[m] epileptici. aut ad collu[m] ip[s]i[us].
iuuat eu[m]. In q[ui]da[m] a[utem] exp[er]t[um] su[n]t illud. et
sanat e[st] epileptic[us]. Membra oculi. Co-
mede[n]s hyrundine[m]. acuit uisu[m]. Et
q[ua]n[do] exsiccat[ur] et dat[ur] in potu de ea q[uo]t[idi]e
die. Et e[st] potio ei[us] aureus un[us]. et p[ro]d[est] ad
uisu[m] matris et filij iuuat. Cum fit
ex eo alcofol cu[m] melle. co[n]fert. et d[ictu]m e[st]
q[uod] cerebru[m] ei[us] cu[m] melle co[n]fert p[ro] a[qua].
et sil[ite]r cerebru[m] uel sp[l]enis. Membra
anelitus et pectoris. Tangit[ur] pala-
tu[m] ex carne ei[us] ad sinanche[m]. et co[n]fert.
Et sil[ite]r q[ua]n[do] salit[ur] et exsiccat[ur]. et bibit[ur]
de ea pond[us] aurei co[n]fert sanachie.

Iusquiamu[m]. qd e. Ex eo detertur. et sua-
uioduleniu[m] e[st] nigru[m]. deinde rubeum.
S[ed] album e[st] magis medicine. et e[st]
q[uod] administratur. Et meli[us] e[st] ut n[on]
administret[ur]. Et flos q[ui]d[em] nig[ri] e[st] an-
ne. Et flos rubei. e[st] citrin[us]. Et flos
albi e[st] alb[us]. et declinans ad citrinitate[m].
In eo u[er]o q[uo]d uiuit. e[st] humiditas uentuo-
sa. Electio. Ex eo meli[us] e[st] albu[m]. Si
u[er]o n[on] rep[er]it[ur] administret[ur] rubeu[m]. et ali-
enet[ur] nigru[m] se[m]p[er]. Verumta[men] sucus radi-
cu[m] ei[us] q[ua]n[do] administrat[ur] loco opij. Na[tura].
Nigru[m] frigidu[m] e[st] et siccu[m] in fine t[er]-
cij. et albu[m] in p[rim]o ip[s]i[us]. Operationes
et p[ro]prietates. Est stupefactiuu[m]. et ab-
scidit fluxu[m] sanguinis. et sedat sua
stupefactione dolores p[er]ac[u]tissimos.
Inde coratione. Ingredit[ur] in i[m]pinguan-
do p[ro]p[ter]ea q[uod] coagulat sanguine[m]. et

Hausegi e[st] rub[us] canin[us] s[ecundu]m ser. ij. capl[m]. [illegible]
... e[st] m. r.

congelat ipsum. Apata et lodvr. Se-
dat dolores corporum et resoluit duri-
tiem testiculorum et confert erisipile.
Instrumenta uirtutum. Sedat do-
lorem podagre epitimatum. Et bibi-
tum tres ketates ex eo cum ydromelle
aque. Et sibilant ex foliis eius tantum aut
quatuor cum uino. sanat corrosionem
ossium. **Membra capitis.** Succus cui-
libet generis ipsius acceptus sedat dolorem
auris. et cum aceto et oleo rosato. do-
lorem dentium. Et similiter eius semen et ra-
dix ipsius decocta in aceto. Et cum o-
leum in omnibus alus. et e faties sulet
et facit dormire. Et si ex foliis ipsius
comeditur aliquid quantitatem bonam sepe-
liat rationem. Et similiter si fiat clistere-
re ex decoctione foliorum eius et ex oleo
ipsius et distilletur in aurem. sedat do-
lorem eius. **Membra oculi.** Linatur super
oculum semen eius aut foliorum ipsius.
et tunc sedabuntur dolores oculi parum.
Et amministretur rob eius aut succus
foliorum ipsius. aut semen eius linitum. et
prohibebit fluxum ab ipso. **Membra ane-
litus et pectoris.** Cum bibitur ex semine
eius duo auuluset. conferunt sputo san-
guinis superfluo. Et fit ex foliis
emplastrum in apatibus mamille. Et quoniam
ponitur in medicinis que sunt ad sedandum
tussim. Et linitur super apata mamil-
larum post purgationem et prohibet ea. et
delet ipsa. **Membra expulsionis.** Suus
succus ualet et dolori matricis. et absci-
dit fluxum sanguinis eius. et fit emplastrum
cum foliis eius super apata testiculi.
Venena. Est uenenum quod ro permi-
scet. et destruit memoriam. et facit
uenire prefocationem et maniam.

Ynnar. quid est. Flos mali est. **Natura.** est
frigidum est in secundo. siccum in primo.
Operationes et proprietates. Est stiptica.
Membra anelitus et pectoris. Confert
asperitati gutturis. **Membra expul-
sionis.** Constringit sollicitudinem et flu-
xum sanguinis. **Venena.** Est bonum
puncture uespe. more emplastri stiputum.

Ymerz. quid est. Inuenitur in egypto
et syria. similis ficui. Et dicetur in
capitulo de ficu.

Iar flumnis. quid est. Est planta
fluens similis uenusfaco. et est ibrunsa in
aqua parium apparet. Et ipsa quod est propi-
qua uiuti abitiuatr. **Natura.** Est
frigida et stiptica. **Vulnera et ulce-
ra.** Conueniens est ulceribus fraudu-
lentis. et pruritui.

Esius. Proprietates. Est ptiam uiuti
et uatuit gilleue. et eius quod est potio est
pondus medie 3.

Io quo aurum adheret. quid est. Hoc no-
men conuenit amoniaco. de quo nos
iam locuti sumus. Et quoniam conuenit cui-
dam rei que fit ex urina infantum. mo-
ta in mortario ereo cum aceto in sole.
donec coaguletur. Et quoniam est ex minera.
generatur est minera ex uapore. et resol-
uitur in aqua calida. deinde coagulatur.
Et hoc est illud de quo nunc loquimur. **Electio.**
Clarum. mundum. et perfectum. et artifi-
tiale est fortius et subtilius. Deinde mine-
rale adustum. **Natura.** Calidum est ual-
de. **Operationes et proprietates.** Et abster-
siuum. constrictiuum. calefactiuum. putre-
factiuum. subtiliatiuum. mordicatiuum.
parum resolutiuum. desiccatiuum cum
fortitudine. et eius resolutio est uehemen-
tior mordicatione eius. Et similiter eius desic-
catio et ipsum dissoluit absque mordica-
tione plurima. Et quod de eo est artificia-
le. est uehementis exsiccationis et mino-
ris mordicationis. propter subtilitatem suam
additam. Cumque minerale aduritur.
augmentatur eius subtilitas. Et est perueni-
ens ad summum in his capitulis. **Vul-
nera et ulcera.** Liquat carnem. Et
est medicamen optimum uulneribus
difficilis consolidationis. **Membra nutri-
menti.** Est desiccatiuum et constrictiuum.

Iuniperus. quid est. Est cypressus siluestris.
Et eius quod est arbor aliae parua. et alia
est magna. Et hec arbor multiplica-
tur in terris romanorum. et in occidente. Ltas
sumitur ex ea ligna. ad fabricam ma-
gnas. **Natura.** Est declinans ad
caliditatem et siccitatem. Et semen eius
est calidum in primo. siccum in secundo. **Ope-
rationes et proprietates.** Est calefactiua.
subtiliatiua. carminatiua. Et in
fructu eius cum hoc est stipticitas. Et non est
in ipsa stipticitas in reliquis partibus
arboris eius. **Instrumenta uirtutum.**
Est bona attirot laeton. **Membra
anelitus et pectoris.** Est bonum doloribus
pectoris et tussi. **Membra nutrimenti.**
Mundificat et aperit oppilationes iecoris.

Et e bona sto bibita. et ad inflationem
in ipso. Membra expulsionis. Provocat
albo. et ebrum precationi matrie et dolo
ribus ei. Venena. Expellit nocumen-
tum puncture animalium venenosorum. Et
suffumigatio ex quibus earum et ex quibus
arboris ei facta. effugat vermes
venenosos.

Iviule. quod est. Electio. Meliores sunt
maiores earum. Natura. frigide sunt
in primo. equales in siccitate et humidi
tate. et sunt declinantes parum ad hu
miditatem. Operationes et proprietates. Con
ferunt acuitati sanguinis calidi.
Et extimo quod est prava quod incrassant
sanguinem. et viscositatem faciunt ipsum.
Et illorum extimatio qui putant quod ipse
clarificet sanguinem et lavet eum. est
extimatio corrupta. ad quam ego
non declino. Et nutrimentum eorum et digestio
sunt difficilia. Et simo quod est in eis
boni. est ille quod dicit galienus. Non repe
rimus eis in confirmanda sanitate et
removenda egritudine. ad operantes.
si repe eas difficiles digestionis. et parva
nutrimenti. Membra anelitus et pectoris.
Confert pulmoni et pectori. Me
mbra nutrimenti. Sunt male stomacho. diffi
cilis digestionis. Membra expulsionis.
Extimant quidam quod confert dolori renum
et vesice.

Interfector adip. Operationes et proprie
tates. Dicitur ei est quod est strangulatori
leopardi. non quod ei proprietas est laudabile.
Interfector canis. Membra capi
tis. Facit accidere fluxum sanguinis
narium. Membra anelitus et pectoris.
Facit accidere sputum sanguinis.
Venena. Interficit canes velo
citer. et facit evenire in hominibus flu
xum sanguinis narium et sputum
sanguinis.

Karabe. quod est. Gumma sicut sanda
raca tendens ad citrinitatem et albedi
nem. et pinguitatem. Et quedam declinat
ad rubedinem quod attrahit paleas et
fracturas plantarum ad se. et propter hoc
nominatur karabe. scilicet rapiens rapiens
paleas persice. Et ipsa quidem est composita
est ex aquositate tepida et terreita
te la subtiliata. Et est gumma arbo
ris que dicitur nux romana. que est composi
ta ex terreitate subtili. et aquitate sic
ca. Natura. Est calida parum sic
ca in secundo. Operationes et proprietates. Est
restrictiva. et proprie sanguinis cuiuscumque
loca fuerit. Et ei videtur est filius utrum flo
ris sive arboris. scilicet floris nuces.
sed eo frigidior. Apostemata et ulcera. In
venerunt quidam quod suspenditur super apostemata
calida et confert eis. Membra capitis.
Retinet fluxum sanguinis narium.
et descendentis a capite ad pulmonem.
Membra anelitus et pectoris. Karabe
confert tremori cordis. cum bibitur ex
eo medietas aurei cum aqua frigida.
et prohibet sputum sanguinis valde.
Membra nutrimenti. Retinet vomitum.
et prohibet malas materias stomacho.
et cum mastice confortat stomachum. Me
mbra expulsionis. Retinet fluxum
sanguinis ex matrice et ano. et fluxum
ventris. et confert tenasmon.

Ramepitelos. quod est. Stipites et
flores rubei declives ad nigredinem
et minores subtiles. et ei flos est amarus
saporis cum stipticitate pauca. Et
ei acrimonia est minor amaritudine.
Et ei folia sunt herbalia subtilia ma
dentia super terram. et sunt similia foliis e
alterius. verumtamen sunt subtiliora. et
meliora. et maiores flores quam ipsi.
Et ei flores sunt citrini. Natura. Cali
dus est in secundo. siccus in tertio. Operatio
nes et proprietates. Est aperitivus ab
stersivus. et ei abstersio in membris
interioribus est maior quam in exterioribus
ipsi. et in ipso est virtus solutiva. Apostemata
et ulcera. Ponitur super duricias et con
duritie mamillarum. et prohibet eas
sionem fortiter. Vulnera et ulcera.
Consolidat vulnera cum melle.
facto emplastro cum eo. et vulnera putrida.
Instrumenta iuncturarum. Confert
sciatice. et ex quo bibitur cum aqua mel
lis. Et dixerunt quod qui bibit in ydro
melle quadraginta diebus sanat sci
aticam. et resolvit duritiem podagre.
Membra nutrimenti. Aperit opilationes
epatis. et ei egritudines. et splenis.
et confert hyterice nigre. cum bibi
tur septem diebus continuis. Membra
expulsionis. Aperit opilationes
matricis et provocat urinam et menstrua.
et removet difficultatem ei. et prohibet
ei dolores renum. Et supponitur cum mel

Interfector adip. i. strangulator lupi

Karabe. i. lambra. et est gumma arboris
que dicitur nux romana. Vulgariter vero dicitur barbula.
... nux romana nominatur ...

le ⁊ mūdificat matrē. Et qñ ex
duob⁹ aureis de eo cū ficub⁹ aut
melle fiūt collirīa. depoñt flegma
sufficient. Venena. Confert no
cumēto ueneni notati ō ffi[illegible].
Pmutatio. Loco ei pōt medie
tas pondens de fisteleos. ⁊ q̄rta po
deris ipī de cassiafistula

Ramedreos. qd ē. Stipites ⁊ fo
lia frangibilia ut crostitudine
[illegible] ⁊ rrā[illegible] ad uiriditatē
declines. Et herba ei nōat apud
grecos quercus t̄re qñ hē folia
parua silia folius querc̄ amara.
Et eī radix declinat ad purpu
reitatē. Electio. Et ut colliga ē
dū hē semen. Natura. In quid
Gal. ē calid̄ ⁊ sicc̄ in t̄tio. Et tū ca
lefactio. fortior ē desiccatiōe ipī.
Opatiōes ⁊ p̄petates. Est apitiuū.
incisiuus. subtiliatiuus. ⁊ in ipō
ē calefactio corpoꝝ. Vulnera et
ulcera. Confert cū melle ulce
rib⁹ antiq̄s. Instrumēta iūcturarū.
Cū ex eo q̄ recens ē aut eī de
decoctio bibit̄. ɔfert ɔtraōi lacto
rū. Et ei sirup̄ ɔfert spasmo. Me
bra ocli. Fiūt ex eo pille ⁊ siccat̄
⁊ annumerāt in ulcerib⁹ ocli. Et
silr̄ ei decoctio in oleo. aut q̄ ex
eo t̄tū ē. ɔfert fistul̄ lacrimalib⁹.
Mēbra anelit̄ ⁊ pectoris. Cō fert
tussi antiq̄. Membra nutrimēti.
Detumesc̄e facit duritiē splenis
⁊ ɔfert hicticiae nigre. Et hē siru
pū q ɔfert malitie eligois ualde.
Et qñto magis antiquat̄ ē me
lior. ⁊ ɔfert in p̄n̄ ydropisi. Me
bra expulsiōis. Puocat urinā ⁊
⁊ m̄strua. ⁊ extrahit fetū. Vene
na. Fit ex eo ēplō morsib⁹ ūmi
ū uenenosoꝝ. Pmutatio. Loco ei
pōt folia eupatorij ⁊ scolopēdrie.

Armezir. qd ē. Est fruct̄ tamu
rīa de q̄ iā locuti sum̄ in caplō d̄
tamarisco. Natura. Est frigid̄ in
p̄mo. sicc̄ in sc̄do.

Rvsele. qd ē. Est lignū sic̄ rubea
q̄ nigēd eo opit. Natura. Est
frigid̄ in p̄o. sicc̄ in sc̄do. Calidū
ē ⁊ hūidū in t̄mīnis p̄mi. Opa
tiones ⁊ p̄petates. Est glutinati
uū. ⁊ frangit ūtutē medicinarū

acutarū sic̄ gūmi. Decoratio. Est
impinguatiuū.

Rameluū. qd ē. Est sp̄es demezeun
nigra. inodifera. ⁊ ē ī notū nōē
rameluū. Et nos q̄dē iā diximꝰ
ipm in caplō de cha.

Ralekēgi. qd ē. Vt ei ē p̄ria ūtuti
uue lupine. ⁊ p̄e ūt folioꝝ ei. Na.
Est frigida ⁊ sicca ad sc̄do p̄ueñs.
Vulnera ⁊ ulcera. Suo succo cō
seruat ulcera. ⁊ delet duritiē fi
stularū. ⁊ ulcera auris antiqua.
Mēbra anelit̄ ⁊ pectoris. Cō fert
asmati. ⁊ inflamatiōi. ⁊ diffi
cultati anelit̄. Mēbra nutrimēti.
Confert hycticiae. Mēbra expul
siōnis. Confert ulcerib⁹ uiarū
urine.

Rebikengi. qd ē. Ei sp̄es sūt qua
tuor. Dix̄ diascorides. Vna sp̄es
ei ē. cui folia sūt silia folius cori
andri. si sūt latiora folius illi⁹ ad
albedinē declinātia. ⁊ flos ei⁹ ē ci
trini. Et qñ ē purpureus. cui lon
gitudo p̄uenit usq̄ ad duos cubi
tos. Et ei radix ē ū grossa. ⁊ i p̄riu
radix ē alba. ⁊ hē āgusta silia ū
gulis ellebori. Et orit̄ in ripis ē
flūs aque. ⁊ ē sp̄es ei alia forti ci
neritia q̄ illa. ⁊ longiore hñs
radicē. folia hñs regulata. que
nōat̄ lupini siluīs. Et ē alia ē
parua ualde. aurei coloris. Et q̄r
ta ē silis t̄tie. Verūtū flos ei ē al
b⁹ lacteus. Natura. Est calida ⁊
sicca in t̄tio. Opationes ⁊ p̄petates.
Oēs sūt calide acute. ulceratiue.
abst̄siue. excoriatiue. mordica
tiue. facientes pruritū. Decorati
o. folia ⁊ stipites ei an̄ q̄ desiccē
t̄ eradicāt albaras. ⁊ albuginē
unguiū. Apita ⁊ bothor. Eradicat
scabiē. Et sanat uerucas ⁊ q̄ sūt
ut claui. ⁊ glandulas pendētes
qb⁹ nocet frig̃. Vulnera ⁊ ulcera.
Decoqt̄ ⁊ ēbrocat̄ safat. cū aq̄ ei⁹
tepida ⁊ ɔfert. Mēbra capitis.
Ei radices sūt exsiccātes ē nuta
tionib⁹ fortib⁹. Et q̄ ex eis t̄tū ē
ɔfert pcussioib⁹ dentiū.

Ren kenzred. qd ē. Est gūmi aldō
sof. ⁊ iā dictū ē de eo. Natura. Est
calidū ⁊ siccū in sc̄do.

Ramelos. i. mezeno nig̃ ⁊ ē laureola ⁊ ē iij capl̄

⁊ qñto plus anti quat̄ ē melior.

Carmezir ē fruct̄ tamarisci ⁊ sūt ij capla un̄ m t̄ ⁊ alr̄ ūd. in. li

R

Elsebergusti. qd ē. Est silis fili
inuolutis adiuiuē. quoz plu-
rimus, sed plimu ē gnez. inuol-
uat sup radicē una. Et ei color
ad nigredinē declinat ad citrinitatē.
Et nhē plimu sapore. Et conuenit
qda q ē albarsechar. alii u dixeru
ut ei ē sic ut albarsechar. q̄ ē sa
m. Natura. Est calid ₇ sicc in scdo.
Opationes ₇ ꝓpetates. Est subtilis.

Rilanu. qd ē. Est asarum. ₇ nos q-
de loqm in sequentib. in cap l. d. s.

Ranu qd ē. Est pmiu disposib am
si. Natura. Calidū ē ₇ siccū in scdo.
Opationes ₇ ꝓpetates. Expellit uēto-
sitates ₇ exsiccat. ₇ nē in substantie
cymini. Mebra anelit ₇ pectoris.
Confert tremori cordis. Mebra ex-
pulsionis. Est bonū lumbis. in-
terficit enī eos.

Remesar. qd ē. Est in disposib
alicuius. si ipi ē forti plimu. Na.
Est calidū ₇ siccū in tertio uirtuose.
Opationes ₇ ꝓpetates. Est liqfactiuū
resolutiuū. Mebra expulsionis.
Puocat urinā ₇ menstrua. ₇ eiciat
fetu uirtuose. Et uē ei uili cōpare
n̄ hē. Et in hē cōpare in soluēdo
aquositatē.

Rremidenem. qd ē. Granū q me
dici laudāt. Mebra expulsionis.
Puocat urinā ₇ mēstrua. ₇ eiciat
fetu uirtuose. calefacit uuluam
ualde. ₇ soluit aquā ₇ sanie.

Rezkendeu. qd ē. Est res leuis sic
alkusnen. lutea ₇ in racan nōiāt
stercus colūbarū. ₇ in baldach ₇ egyp
to nōiāt nurkende. Electio. Que
ex eo melior ē barbarica ē. si tala
a ē debilis. Natura. Est calida ₇
humida in p̄mo. Et dī q infrigidat
paruz. si nē firmatū. Opationes
₇ ꝓpetates. Exsiccat ₇ in ipa ē extic
tio. ₇ dixerūt qdā q ipa inacdit sā
guinē. Et ex ꝓpetatib. qde ei ē. q
qn̄ assumūtur. x. libre aque ₇
kuleie ex ea. ₇ coquunt bn̄. ₇ eo
pit os uasis. fit uinū statī. Deco
ratio. Impinguat. Mebra expul
sionis. Augmētū efficit in coitu.

Reyzaugue. qd ē. Est nomen
herbe. ₇ extimo q keuzague ē li-
gua bouis p̄sice. Mebra anelit ₇
pectoris. Ꝓpetas ei ē letificare.
₇ tristiciā remouere.

Raion. qd ē. Lignū indū. cui al-
iquo [illegible] multiplicat. ū g
[illegible] qm sit almugait indū.
Instrumēta incturarū. Est magi
iuuamti in negocio fracture ₇ tor
tionis. ₇ dislocationis.

Reisin. qd ē. Natura. Secūd grad
ei calefactiua sūt. Et semen ē ca-
lefactiuū ₇ exsiccatiuū in scdo. O
pationes ₇ ꝓpetates. Expellit uēto-
sitates ₇ apit. Mebra nutritiua.
Est maturatiuū. digestiuū. et
resolutiuū uētositates. papue ī
sto. ₇ confortat ipz. Mebra expulsi
onis. Pond ʒ i. ex eo solūe educ
lumbricos ₇ ascarides. ₇ puocat men
strua uirtuose. salic ₇ semē ei. Ve
nena. Confert pūcture omniū ue
nenosoz.

Rebuzkesez. qd ē. Quedā de gnē
tuberū. solidū adunatū in magni
tudine testiculi. Verūtn̄ ē uerucā
tū huius uerucas pfundas. q nasci
tur in arena. sicut nascūt tubera
₇ fungi suaue ualde. q in nātia
multiplicat in locis q sūt ult flu
uiū. ₇ incorrasceni. Et nos qde
n̄ audiuim ab aliq unq q tātū
infecit nocumta. qtū fungi ₇ tu-
bera. Cuiq ipsoz sapor tuberū sa
pori cōpiue. ē paruz declinas ad
dulcedinē. Natura. hē frigidita
tē minorē frigiditate reliquoz
tuberū ₇ fungoz. ₇ nō ē uacuū ab
humiditate extranea. cū sit cū siccitate.
Opationes ₇ ꝓpetates. Est extinguēs
grossum.

Rerfe aromaticū. qd ē. Est cortex
grossus colorē hns purpureū q
hē saporē ganofili absq dulce
dine cinamomi. Quis sit dulci
q ganofilus. Et ē debili in opati
onib suis. q ganofilus. Natura.
Est calidū ₇ siccū in scdo.

Rerfe cinamomi. qd ē. Dī q ē de
cinamomo. ₇ dī q ē alia gnēis. Et
ipz qde ē durū sicut cinamomū
de ipo tn̄ ē qdā q n̄ durescat. Et
de ipo ē q ē lineatū. ₇ aliud ē albū
uelocit frangibile. Et ipz qde a
namomo debili ē. Et dictū ē de

R ipso in caplo anamomi. Natura.
Calidu e et sicu in scdo.
Esine. qd e. Est gumma horribilis
saporis. asportat de regione ...
Et extimat quida que e sandaraca. Et
non e firmum. Et quando qde suffumiga
t cu oleo cu mirra et signe. Opationes
et ptates. In ipsa e nutrimentum paruum.
Decoratio. Mundificat ulcera et
uestigia uelociter. Et in ipsa e exte-
nuatiua uirt. qn quis die bibunt
de ea tres qrte. z. uni. cu oximelle
aut aq. Mebra capitis. Si inde expr
rat ei in remouendo dolore dentium.
et casum gingiue. Mebra ocli. Iar
it uisum. Mebra anelit et pectoris.
Confert asmati cu melle. et uitiis
colucantes. Mebra nutrimenti. Cum
de ea bibunt tribus diebus cu oximelle.
extenuat splenem ualde. Mebra
expulsionis. Prouocat menstrua cu
aqua mellis.

R Otum. Natura. Semen ei e calefa
ctiuum. lenificatiuum. Mebra ane
lit et pectoris. Grana ei sunt pectori
bona et tussi. Mebra expulsionis.
Semina ei sunt lenificatiua uentris.
Et succus foliorum ei confert solutioni pueror.

R Etet. qd e. De gumma ei dictum e
in caplo de d. cu qde gumma e dra
gagantum. Natura. Est frigida et
sicca.

R Al. Pprietates. Est calidum. adu
stiuum. abstersiuum. corrosiuum. forti q
sal. Decoratio. Confert morfee.
Vulnera et ulcera. Confert scabiei
et corrodit carnem additam.

R Imolea. qd e. Est lamunosa. sicut
marmor alba. splendida. bona in
sapore suo. e cu foretitas. et de ipsa e
quida q splendor e n hr. ois uelocit
e frangibilis. Vulnera et ulcera.
Confert adustioni ignis pr cu aq
et aceto. et q ex ea e adustum et laua
tum. confert ulceribus difficilibus ad in
carnandum.

L Epus siluestris. qd e. Coagulum hui
leporis facit oia q diximus in caplo
de coagul subtili et meli. et in e ei o
additio opationis. Natura. Frigid
e et sicc. rectificatio e cu melle. E-
lectio. De eo qui domibus nutrit
adusto sunt in potu medietas. z.

In decoratione. Ei sanguis mundifi
cat panum. Et cinis capitis ei e me
dicamen bonum hns alopicia. et pr ma
rini. Cum qz ueit lepus sunt sicut est
cu uisceribus et frigido sup sartagi
ne aduritur. e medicam oriegis pilor.
sup cap. cu oitur et ammistat cum
oleo rosato. Instrumenta nutrimenti.
Ei cerebrum assatum confert tremori q
accidit in successione egritudinis. et
Mebra capitis. Cum inunguntur gin
giue infantium ex cerebro ipsi pretate
q in ipso e. uelociter oriuntur dentes. et
facile exeunt sine dolore. et silr cum
soluitur cu butiro recenti aut ueti. aut
melle. Et cu bibit ei coagulum cum
aceto. confert epilepsie. Mebra nutri
menti. Mundificat stom. Mebra
expulsionis. Coagulum ei cu bibit tribus
diebus cu aceto p purgationem menstru
orum. phibet impregnationem. et mundificat
humiditatem currentem ex matrice. Et san
guis qde leporis frix confert dissen
terie. et apua intestinor. et soloi antiq.
Venena. Coagulum leporis cu aceto.
e tyriaca et bedezahar uenenis. et
sanguis leporis frix confert uene
no sagitte armene.

L Epus marinum. qd e. Est animal o
stracum lutosum declinans ad rubedi
nem aliqualem. inter petras cui sunt quidam
silia foliis alusuen. Decoratio. Ei
sanguis e calidus. mundificans pa
num et morfeam. Et ei cap adustum generat
pilos in alopitia. Et cu adipe ursi.
et tinia ualde. Cum g ex eo fit epilo
sie e. abradit pilos. Mebra oculi.
Abstergit uisum more epli suppositum.
et sic collirium. Venena. Pirat inter
medicinas uenenosas. q infirmat
cu ulceratione pulmonis.

L Ongum pip. qd e. Res parue sicut
digiti. in figuram floris salicis q
cecidit. Et ipsum e nuu. et e durum so
lidum. Et sapor ei in acuitate prime
sapora pipis. q ppe e humidum. et con
dit et n mordicat in primis gustu.
Electio. Bonum e illud q n e lineatum
et n dissoluitur in aq tepida et si in ipso
remaneat tota die. Et e silr pipi
in sapore suo. Natura. Calidum in
tertio. siccum in scdo. Opationes et ptates.
Est resolutiuum. et remouet egritu

dines frigidas. Mebra oculi. Cum
aqua ex partis capitum confert panno oculi.
Mebra nutrimenti. Digerit et facit a-
petitum. et confortat stomachum. Mebra ex-
pulsionis. In sperma te efficiat aug-
mentum. et ualet contra ...

Lacum a. liur ... conclauis
et fit de ... capsolium.

Laudanum qd est. Magis uincens sed extra
mationem est quod inductum est succo alfelu-
caharagi. et falsificatur ita quod latet per
los medicos. Et fit cum succo a-
rese. coquitur in aqua donec coaguletur.
Et uirtus eius est propinqua ... ignee subtili.
et tenue frigide. quod autem de mecha est
est res artificialis. Electio. Inductum est
forti quod illud de mecha inter capil-
lorum et confortatione eorum. et de mecha
in apparatibus est forti. Natura. Est tem-
peratum in caliditate et frigiditate.
et siccum in secundo. Operationes et proprietates.
In modo est resolutio et stipticitas e-
parua. et confert omni fluxui sanguinis.
et eius resolutio est plurima stipticitati
ipsius. et est in secundo in resolutione. et eius
stipticitas est minor exsiccatione
ipsius. et in ipso est uirtus subtilis. Decoratio.
Rubificat capillos. et confortat eos.
et ... inductum. et sanat ... et confert
... panaricio. Apostemata et botor.
Confert apostematibus fluxis. et formice.
Vulnera et ulcera. Confert utrumque
ulceribus fraudulentis. Instrumen-
ta iuncturarum. Constringit membra h.
Mebra capitis. Inductum confert fluxui
in ... ab aure et ulceribus eius et cum
tangit palatum per ... et sanat.
et ulcera gingiue et egritudines cum
curat. Mebra oculi. Confert obtal-
mie et abstergit corneam et remouet
pannum eius. et sanat scabiem oculi. Me-
bra anelitus et pectoris. Inductum inpo-
tu datur ad sputum sanguinis. et ad tus-
sim. Mebra nutrimenti. Bibitur inductum
et prohibet ... nigram et splenem.
et ... Et ipsi arbor ... illo.
Et confert fluxui stomatico. Mebra
expulsionis. Confert fissure ani. et
bibitur cum ... antiquum. et
... est ex debilitate stomachi et dissolutio-
ne. et prouocat menstrua. Et eius fruc-
tus recens soluendo educit fleg-
ma aquosum. et confert ulceribus ani.
et prohibet sciaticam. et confert emoroy-
dibus. Venena. Eius fructus confert pu-
nctiosis. et inductum datur in potu ad mor-
sum canis rabiosi. Permutatio. Loco
eius ponitur ... equale pondus ipsi.

Lacertus qd est. Est animal. et eius natu-
ra est nature stellionis. sed est
melior stellione propter quod ... Me-
bra oculi. Eius ... albuginem et pluri-
mum confert. et acuit uisum.

Liniatia qd est. Est ex ... cor. Operationes et proprietates. Extin-
guit sanguinem. Mebra oculi.
Eius ... adustum. confert ulceribus
oculi.

Lapis iudaicus. qd est. Est lapis
sicut nux parua ad longitudi-
nem parum declinans. proximi figure
amigdale aut dactili. que secant
linee in suis extremitatibus. et li-
nee alie latitudinales eque dis-
tantes. quare se secant. et remanent
ex eis sicut squame parue lucide.
Mebra nutrimenti. Debilitat stomachum
et non conuenit ei. et deiecat appetitum. Me-
bra expulsionis. Confert lapidi
renum. et exhibit ipsum. Et potio eius sit
... cum aqua calida. Et di-
xerunt quidam quod ipse confert lapidi ue-
sice. sed non est ita. Et ipse est ex eis que
abscidunt sanguinem ...

Lapis uesice. qd est. ... quod ipse fran-
git lapidem renum et uesice. ...
... quod ...

Lapis spungie. qd est. Est lapis in-
uentus in corpore spungie. Mebra
expulsionis. Frangit lapidem
renum.

Lapis lacteus. qd est. Cum iste lapis
fricatur cum aqua. egreditur ex eo quid
quod est sicut lac. Et hic quidem lapis est cine-
ris coloris. dulcis saporis. et teritur
cum aqua. et seruatur quod resoluitur ex
eo in pisside plumbea. Natura. Est
temperatus. Apostemata et botor. Confert ini-
tio apostematum calidorum. si non peruenerit
adhuc ut tale ... confertur ap-
statum ipsorum quod consequitur sanitas. Me-
bra oculi. Ex fricatione eius cum aqua
fit alcofol. et prohibet cursum superflu-
itatum ad oculum. et ulcera accidencia in ipso.

Lapis molaris. Apostemata et botor. Va-
por aceti ab eo prohibet fluxum sangui-
nis. et prohibet apostemata calida.

Lapis inq̊ acuit. Decoratio. fricatio ei sup mamillā ⁊ testiculū ponit. ut nō magnificent. Apta ⁊ loc[?]. fricatio ei bona ē apturis mamille calidis.

Lapis algues. Opationes ⁊ ꝓprietates. Exsiccat ⁊ abstergit. tricam ⁊ sāguinē. Vulnera ⁊ ulcera. Prohibet fluxū sanguinis ex vulneribus ⁊ ulceribus.

Lapis alcab. qd ē. Est lapis q hēt fricationē sup flue dulcedinis. Verū ē sic lapis lacteus. in oībus sui opationibus. Natura. In ipso ē caliditas qdā. ⁊ hēt virtutē ascēdendi negri.

Lapis lune. qd ē. Ipse dr splendor lune. ⁊ inuenit ap augmentū lune. ⁊ inuenit intra arabū leuis. Opationes ⁊ ꝓprietates. Suspendit scd̄z q dr sup arborē ⁊ fructificat. Membra capitis. Sanat epilepsiā. ⁊ suspendit sup epilepticū q scd̄z cuiuū assuit ab ea.

Lapis semeitus. qd ē. Iste lapis in opibus suis ē sic ematithes. si ē minor.

Lapis nigror. qd ē. Lapis q defertur ex nigris declinās ad citrinitatē. fricatur ⁊ egredit ex eo fricatio mordicās linguā. silis lacti. Membra oculi. Mundificat pannū oculi. cū nō ē cū aptura ⁊ obtalmia. ⁊ confert vestigiis ulcerū in eo. ⁊ extenuat ungulā levē.

Lapis afrogion. qd ē. Exsiccat cū stipticitate. ⁊ mordicatione. ⁊ resolutione.

Lapis serpentis. Membra expulsionis. Dr q ipse frangit lapidē in vesica. s[?] galien negat illū. Venena. Dr q ipe confert sua suspensione morsui serpentis. Inq̊ galien. retulit i qda hō fecerat.

Lapis q extinguit in oleo. Lapis iste extinguit oleo. ⁊ inflamat aqua. Venena. Et lapide isto fugiūt ōnes venenosi.

Lapis anaseb. Membra nutrimenti. Ē mirabilis stō valde. Et galienus qdē dixit. q q̄n fit ex eo suspensorium ex quisitus stō ⁊ sus pendit ꝯfert mero stō.

Lapis alesefusa. Membra anelit.

Confert ulceribus ⁊ apturis q sūt in uua valde.

Lapis armeni. qd ē. In ipo ē aliqntulum azulini coloris. Verū ē in colore azuli. ⁊ nō ē in eo solutudine. s[?] ē in eo arenositas qdā. Et qn̄ utūtur eo tinctores ⁊ pictores loco azuli. ⁊ ē leuis tactus. Membra nutrimenti. Est malus stō. ⁊ ille qē ablut nō facit nausiā. Et nō ablutus facit nausiā. ⁊ in dispositionib[?] ei ē malus stō. Membra expulsionis. Soluendo educat melācoliā fortr q lapis lazuli. Et iā ꝯtenti sūt eo. Et dimittūt ellebor nigrū. ꝓpter illd q inuenerūt in eo ad egritudines melancolicas.

Lutū sigillatū. qd ē. Hoc lutum affert de tumino rubeo q nōat lacuna. Et nō nōat lacuna. nō q2 ipa est tm plana ꝓfunda. inq̊ nō ē herba oīo. nec lapis. Et iā retulit m qdā ꝓ ore q videat eā. Vocaūt lutū diuinū. ⁊ illd ideo. qm ꝓm q ipi accepit fuit mulier. mulier diuina. in dieb sal[?] ꝑtitis. Et ipm qd̄ē dicit magra diuina. qm ipi ue ē magra. quā diuina q uocabat bertamisch. accipiebat ⁊ ad ciuitatē deferebat. ⁊ ponebat ipm in aqua ⁊ fiebat sic puls. ⁊ dimittebat ipm post motionē forte qe[?] do[?] residebat. Et effundebat ab ea illā aquā. et accipiebat ꝓ crossā ⁊ ꝑbibebat[?] ē[?] a[?]. ⁊ uidebat q ex ea pingue erat ⁊ uiscosū. ⁊ faciebat ex eo lutū sic certa. ap diascoridē u[?]. ē lutū spelōce illi loci. ꝯfectū cū sanguine hyrcor. Et ipm q̄n adulterat ita. ut ꝑ[?]rius nō cognoscat. Electio. [illegible] ē q nō hēt odorē. [illegible] a[?]. [illegible] sanguinē cum [illegible] ex ore. ⁊ ab [illegible] lingue ꝯpendet [illegible]. Opationes ⁊ ꝓprietates. Inqt paulus. nō est medicina magis abscōdēs sanguinē quā ipm. Et ē fortr q lutū sene. Ita q nec [illegible] tollerāt fortitudinē ei cū nō hēāt apm calidū ꝑ teneta. In eo sentiūt ex eo asꝑitatē qndā. Et ē in frigiditate ui glutinosū. Apta ⁊ locū. Confert in ꝑncipio apturū calidor. Vulnera ⁊ ulcera.

Consolidat uulnera recentia. et ulcera
difficilia. Et prohibet ulcerationem adu
stionis. et sanat ulcerationem eius. Instru
menta iuncturarum. Conseruat membra
a casu et restaurat. et prohibet effu
sionem materiarum ad membra et pedes et
prohibet corrosionem. Membra capitis.
Prohibet catarrum et prohibet cursum eius.
et gingiue. Membra anelitus et pectoris.
Conseruat uiscera a casu et con
fert extenuationi. et confert ad sputum
sanguinis. propterea quod exsiccat ulcus
pulmonis. Membra expulsionis.
Confert rasure intestinorum ma
ligne. bibitum et clisterizatum. et pre
ter clisterizationem cum ydromelle de
cliuum ad puritatem. deinde aqua salis.
Venena. Resistit uenenis et mor
sibus. bibitum cum uino et linitum cum
aceto. Et qui ex eo purum est cum bibit
non cessat facere nauseam. et facit uene
num uomitu exire. et precipue cum aqua ipsum bibi
tur. Inquid .G. Medicinam gargariz
matis factam ex eo expertus sum in lepre
marino et cantaridibus. et inueni
ipsum uomitu educens ea statim. Et etiam
expertus sum ipsum in morsu canis rabi
osi cum uino. et liniui ipsum super mor
sum uppe cum aceto. et super ipsum posui
ad ultimum folia scordeon aut cen
tauree.

Lutum absolute. Natura. Lutum omne est
infrigidatiuum. Operationes et proprietates.
Est desiccatiuum. abstersiuum. Et lutum
quod est calidum terre solaris. est desic
catiuum corporum laxorum absque mor
dicatione. propter suam glutinositatem.
Et cum non est ammiscetur ei adustum quod est
sicut testa. et parietes adusti in so
le. tunc in ipso est uirtus resolutiua. Et
si iungatur alia lauetur. fit desiccatiuum
cum equalitate in caliditate et frigi
ditate subtile. Decoratio. Constrin
git carnem laxam. Apostemata et exitus.
Inunctio ponitur super scrofulas et du
ritiem. Membra nutrimenti. Et lutum
terre solaris linitur ydropicis et sple
neticis. et iuuatur manifeste. et sanat
carnem multotiens.

Lutum armenicum. quid est. Est lutum
rubeum declinans ad citrinitatem nouum
et alienum est eius proximum in operatione.
Natura. Frigidum est in primo. siccum in sec.

Operationes et proprietates. Retinet sangui
nem. quoniam eius exsiccatio est in ultimo.
Apostemata et exitus. Confert apostematibus
pestilentialibus bibitum et linitum. et
prohibet ambulationem putredinis membrorum.
Vulnera et ulcera. Mirabile est in
re uulnerum. Membra capitis. Prohi
bet catarrum. et confert cola. Membra a
nelitus et pectoris. Est bonum sputo
sanguinis. et prohibet ptisim propterea quod
exsiccat ulcus pulmonis. Et est
autem stringere anelitum exeuntis.
Membra expulsionis. Est bonum ulce
ribus intestinorum. et solutioni et fluxui san
guinis matricis. Febres. Confert
febribus ethicis. et pestilentialibus
precipue. Et plures qui iam sanati sunt ex
pestilentia magna propter consuetudinem
bibendi ipsum in uino subtili. Et si bibi
tur in uino subtili febre pestilentie.
necessarium est uinum ut conducat ipsum ad
cor. Et misceatur illud uinum cum aqua
rosata.

Lutum samium. quid est. Inquid galienus.
nos inuenimus. eo quod uocatur stella sa
mia. Ego autem dico quod hominibus uidetur
quod istud sit talis. uerum de talis tam
dixerit uenerdia. quod ipsum inuenitur in
terra grecorum. in insula cypri. Opera
tiones et proprietates. Lutum samium dixit
galienus est sicut sigillatum. in retentione
sanguinis et rebus aliis. et est plurimis
acuitatis quam sigillatum. Et propter hoc est leuius.
immo est uehementius lenitatis. et est te
nacius et uiscosius quam sigillatum. et sigil
latum est fortius eo. Natura. Hoc est uisco
sum. tenax. glutinatiuum. non indi
gens ablutione. Et eius infrigidatio
est parua. et sedatio est plurima. Apostemata
et exitus. Prohibet apostemata calida in in
ceptione et exitus. uehementius quam reliqua
luta. Et confert apostematibus mamillarum.
Et si infundatur non sentitur in eo aspiritas
calefaciens. sicut sentitur ex sigilla
to. Vulnera et ulcera. Et propter uehe
mentiam sue tenacitatis. non confert
ulceribus adustionis ignis. sicut
sigillatum. Instrumenta iuncturarum.
Confert in principio podagre linitum.
Membra capitis. Confert apostematibus
que sunt post aures. Membra expulsionis.
Confert eruptioni sanguinis a matri
ce et egressioni sanguinis cum egestione.

Lutum armenicum i. bolum armenum.

Lutum samium stelle terra ...

Legumen quod comeditur. quid est. Est opila
tivum et corruptivum complexionis ve
ntris et. confortat os stomachi. et celeriter e
levantur cibi. Et cum hoc. Ego non di
ligo ut amministret. Et hoc petatem
in phlebotomia nocivum. Et aut ipso
et de bonitate anchi. est secundum comprehensi
one desiderantium ipsum et delectantium
in ipso. propter illud quod accidit de gaudio
per acquisitionem eius quod desiderat.

Lentum tiir mastias. quid est. Operationes
Est abstersivum. lavativum. generativum
carnis.

Lentum arciani. Operationes et proprietates.
Est plurime acuitatis. et est similis reli
quis lentis predictis. verum est debi
lius reliquis. Et abstergit absque mor
dicatione. et debilitat sensus. **Membra**
oculi. Confert ulceribus eorum. et in
flammationi eorum. **Membra expulsionis.**
Alleviat parturitionem secundum quod dicitur. et
conservat pregnantes suspensum super eis.

Lentum chimolea. Operationes et proprietates.
Et de eo purum est. plurimi existit ...
mentum. Et in ipso est infrigidatio et
resolutio. sicut lavatur. destruitur cum
resolutione. **Apostemata et lochia.** Cum ace
to ponitur super apostemata que sunt sub stomacho. **Vul**
nera et ulcera. Plurimum iuvat ad u
stionem ab ulceratione.

Lentum mitis. Operationes et proprietates. Ex
siccat non longe a mordicatione. et in
ipso est aliquantulum resolutionis.

.i. calsam lentum magis est magna

Lentum magna. Electio. Melior est bal
dachinum purum non ... baum...
ad rubedinem declinans. Et est ille quod dicitur
persice calsam. **Operationes et proprietates.**
Existimavit paulus quod ipse est in
operationibus stipticitatis et exsiccati
onis. melius quam sigillatum. **Vulnera et**
ulcera. Consolidat vulnera. **Mem**
bra expulsionis. Inficit humores. et
tollit scrofula. et retinet naturam. et
confert valde.

Species novem latiani: albasar, absebra, alaihe, artemitre, alimenturbena, almezerion, pentafilum.

Latianum. quid est. Est omnis planta que habet
lac acutum. solutivum. incisivum. ad
ustivum. Ex eo autem famose sunt
septem. albasar. et absebra. et alai
be. et artemitix. et alimenturbe
na. et almezerion. et pentafilu.
que est habens folia quinque. omnia non sunt
mortifera. plurima autem infectio
in eis. est in lacte ipsorum. Et inveni

unt quod latianorum species que sunt preter
has famosa. sunt quedam species autialem mu
ris. et quedam species volubilis. et portula
ca agrestis et reliqua. lac autem latiani
absolute est lac alcale. Et videtur quod
sit illud quod nominatur buriaca alcarne.
et albusegi. Et dixerunt et quod latiani
a sunt septem genera ad ultimum. lati
anum quod dicitur masculus. et cui nomen
katalabo. et post ipsum omnes sunt femine.
Et eorum fortius est quod assimilatur mirto. Et
nominatur burasti. Deinde est arboreum genus
tum inter lapides. Deinde illud quod assimila
tur aviolo. et nominatur campresias. saliq
syrum. deinde est albinus litoreum quod no
minatur marinum. quoniam nascitur in ipso.
Et dixerunt inter alia. latianorum for
tius est masculus predictus. Et radix eius
est longior cubito ad rubedinem decli
nans. plena lacte. Et eius rami sunt
similes ramis olive. sed longiores et
strictiores. et est radix montana. Et
oritur in altis locis asperis montanis.
Femine autem quod nominatur nucal. plan
ta eius est sicut planta herbe minus. sed est
maior et fortior. et capita foliorum
sunt spinosa. Et egrediuntur ex radice
eius stipites longitudinem palmi haben
tes. et fructificat uno anno. et non
fructificat alio. Et fructus iste mor
dicativus est lingue. similis nuci.
et eius inferius propter infatiendo vomitum.
Et eius origo est sicut origo masculi.
Marinum autem quod dicitur papatinum habet
stipites palmorum declinantes ad ru
bedinem plures. super quos sunt quinque
aut sex folia parva subtilia. lon
ga parum. Et eius fructus est sicut herba
et sunt eius folia similia foliis lini. Et
eius capita sunt dupla. rotunda. et
flores ipsi albi. Et dixerunt. Et hoc est
latianum quod dicitur almestremis. quod est
sicut portulaca. sed eius folia sunt plu
rima. sed sunt strictiora. vehementer
rotunda. Ex cuius radice egrediuntur
stipites rubei pleni lacte. quorum
numerus est quatuor. aut quinque. Et ipsius
stipites habent comas sicut anetum.
et ipsi fructus est ... Et eius origo sunt do
mi deserte. et oritur civitatum secundum
plurimum. Syrum autem stipitem habet mensu
ram unius palmi. et maiorem. Et sunt
folia eius similia foliis cypressi et pini.

habet.

sed sunt subtiliora et humidiora. Persicum
autem quod nominatur arboreum. habet folia sicut
folia mirti parua. et sicut folia lati
cum masculi. et ipsum supprema humida
sunt. et habet plurimas comas. Et hec
species latiranalia similis ratilo. Et radix
et folia ipsius soluunt cum aquositate. E-
lectio. fortior que est in laticinis est eorum lac.
deinde semen. postea radix. deinde folia.
Cumque dicitur lac laticinum absolute. est
lac alcalbe. Natura. Et lac est calidum
et siccum in quarto. reliqua vero ipsius in secundo
usque ad tertium sunt. Operationes et proprietates.
Est ulceratiuum. interfectiuum. Cuius
in lacuna ponitur. pisces omnes eleuantur
super aquam. Decoratio. Eradicat e-
mora et uerrucas. et alchauelin et
carnes augmentatas in lateribus un-
guis. Et eius lac abradit pilos cum
liniuntur eo. et ponitur in sole. Et qui nascuntur
post illud sunt debiles. Et cauetur non na-
scantur omnino. et nunquam permiscetur cum oleo.
ut frangatur eius malitia. et administratur
ad abradendum. Vulnera
et ulcera. Et eius radice cum aceto li-
nitur durities que est in circuitu fi-
stularum et resoluit eam. Et eradicat
impetiginem. et est conueniens ulceribus
putridis et corrosis cum ponitur in ace-
toso. et scabiei melancolice. et ig-
pisco. et herpeti esthiomeno. et can-
crenis. Membra capitis. Et lac
distillatur super dentem corrosum et fran-
git ipsum. et deiciat eum. Et cum ponitur
cum alchitran. et sic magis frangit
uirtutem eius. Sed melius est ut locus san-
miniatur cera. deinde distilletur in
ipsum post illud lac. Et cum eius radix
in aceto coquitur. et ex eo os colluitur.
sedatur dolor dentium. Membra oculi.
Lac eius eradicat ungulam. Membra
expulsionis. Eradicat emoroy-
des et soluit flegma. et aquositatem.
Et distillentur ex lacte eius due gut-
te aut tres super ficum. et desiccetur.
et assumatur. soluit sufficienter. Et
similiter in fauces et pane. Et cum bi-
bitur et est purum. tunc melius est ut assuatur
in cerotto. aut in cera et fauo. ut
non ulceret os et guttur. Cum autem as-
sumuntur stipites laticiny humidi.
et torrefiunt super concam bostrafis pi-
ulatim paulatim. et teruntur. et datur ex eis

quantitas duorum kermetam cum sa-
uich. et effunditur desuper aquam et bibitur.
Et namque stipites sicci. debiles ual-
de sunt. Et species que quidem nominatur campre-
ion stipites assumuntur. et in umbra sic-
cantur. de quibus cortices assumuntur. et
accipiuntur ex eis nouem karmet. et in-
funduntur in uino uetere die ac nocte.
deinde colatur et fit tepidum. postea bibitur.
et soluit absque impedimento. Permuta-
tio. Loco eius ponitur in euacuando aq-
uositate et flegmate. triplum ponderis eius
de yreo. et duo tertie ponderis sui
opoponacis.

Laudanum. quid est. Est humiditas pen-
dens in pilis caprarum pascentium.
et barbis earum. cum pascunt plantam que
nominatur cassus. Cadit enim super eam ros.
et aggregatur in ea humiditas. et permisce-
tur ille ros resudationi foliorum illius
plante. Cum ergo infiguntur capilli ca-
prarum et suspenduntur in eis. assumitur
ab eis laudanum. Et in quo purum est.
est quod pendet in barbis earum. et in pilis
ipsarum que autem eleuati sunt. Et ma-
lum est quod pendet in partibus inferio-
ribus earum. quoniam commiscetur ipsum cum are-
na et terra. Electio. Melius est illud quod
est pingue. ponderosum cibrosum.
boni odoris. quod ad citrinitatem de-
clinat. et in quo non est arenositas. et
resoluitur totum in oleo. et ex quo non re-
manet fex. Nigrum uero piceum. non est
bonum. Natura. Est calidum in fi-
ne primi. siccum in secundo. et dixit
alcanzi quod est frigidum et stipticum.
sed non est ita. quod autem est in regionibus me-
ridionalibus. est calidius. Operationes
et proprietates. Est subtile ualde. et est in
ipso pauca stipticitas. et maturati-
uum humiditatum grossarum uiscosarum,
quas cum equalitate resoluit. unde est
uirtute attractiua. et est calefactiuum.
aperitiuum orificiorum uenarum. et egre-
ditur in sedatione dolorum. Decoratio.
Facit nasci pilos et inspissat eos.
et prolongat eos et conseruat precipue cum o-
leo mirtino et cum uino. Et non facit
hoc nisi quoniam ipsum est subtile. et profundatur re-
solutiuum. et mundificat corruptio-
nem corrodentem carnem. et attractiuum.
et attrahit materiam bonam
ad pilos. Verumtamen ipsum non ualet con-fer-

re caluicei cũ incipit. ⁊ casui pilor̃
cũ apparet cutis. ⁊ fluxui capillorum
⁊ ñ p̃ueit ad h̃ ut sanet alopiciã. quoniam
materia alopitie ñ resoluitur cũ ap
paret cutis. ⁊ fluxui capillorum. ⁊ ñ
p̃ueit ad h̃ ut sanet alopitiã. quoniam
matia alopitie ñ resoluit̃ ñ uirtute
q̃ ẽ sup̃ uirtutẽ resolutionis ei. ⁊ uirtu
te subtiliore magis uacua stipti
citate uirtute ei. Vulnera ⁊ ulcera.
In cartageniis laudatum ꝯsolidat
ulcera dure ꝯsolidationis. Mebra
capitis. Distillatur cũ oleo rosato
in aurẽ dolorosã. ⁊ ingredit̃ inme
diatius sodi ⁊ pulsationis. Mebra
anelit̃ ⁊ pectoris. Confert tussi.
Mebra expulsionis. Resoluit ap̃o
ta matricis suppositũ in pensario.
⁊ extrahit fetũ mortuũ ⁊ secundinam
suffumigatione facta ex eo intra
tectorio. ⁊ quando bibit̃ cũ uino antiq̃
ꝯstringit uentrẽ ⁊ p̃uocat urinã.

Lubne. qd ẽ: Est arbor sigie.
Arbor lubne ẽ magna. cui folia
⁊ lignũ sunt silia arbori citoniorum.
Et h̃t fructũ albũ silẽ galle. et
in ip̃o ẽ granũ pingue. ⁊ ẽ illud q̃
in ip̃o ẽ meliũ. ex q̃ exp̃mit̃ oleũ.
Et cortex huius arboris. ẽ storax sic
ca. Et ei aq̃ accipit̃ cũ incidit̃ ita
ut exeat. q̃ ẽ nelubne. Et illud
q̃ egredit̃ ex granis ei dĩ saregi
storax sicce. Et gũma huius ẽ sto
rax h̃emitarũ. ⁊ ẽ gũma alba.
Qd ẽ Lubne ẽ storax. Et dĩ illa
q̃ liq̃da ẽ mel alubne. ⁊ ẽ storax.
Et ẽ lacrima arboris q̃ ẽ silẽ citoni
orum. ⁊ nos q̃dẽ iã diximus in caplo
storacis. Illũ q̃ diximus. ⁊ nos re
itamus sermonẽ illũ. q̃uis in eo
sit iteratio. Et iã dĩ q̃ ẽ oleũ arboris
romane aliq̃. Electio. Melior ẽ
sp̃eũ storacẽ liq̃da illa p̃ se ip̃am
mellina. gũmosa. boni odoris. p̃
ueniens ad citrinitatẽ. ⁊ ñ ẽ nigra
furfurea. Et quando inuenit̃ de ea li
q̃da. silis carnei. Et quando adulte
rat̃ cũ oleo ⁊ melle. p̃iicit̃ ẽ in
solo. deinde exp̃mit̃. Natura. Cali
da ẽ in p̃mo. sicca in scd̃o. Opini
ones ⁊ p̃tates. Inẽ ei uirtus matura
tiua. lenitiua ualde. calefacti
ua. resolutiua. Et ei fumi ẽ silis

fumus olibani. Et in ip̃a ẽ stupefacti
o nata. Et ei oleũ q̃ ex ea fit ĩ summ.
lenificat fortit̃. Et ei fumi. ẽ silẽ fu
mus olibani. Apata ⁊ bothor. Cõ
fert duritiei in carne. ⁊ linit̃ super
bothor humidũ ⁊ siccũ cũ oleis. Vul
nera ⁊ ulcera. Linit̃ sup̃ scabiem
siccã ⁊ humidã. ⁊ ẽ epythima bonũ
sup̃ eã. Instrumenta nutrimenti. Con
fortat mebra ⁊ p̃hibet spasmũ contra
ctione nutrimentũ bibita ⁊ linita. ⁊
ponit̃ in oleis lassitudinis. Mebra
capitis. Retinet q̃ ex ea ẽ humidũ.
⁊ q̃ siccũ ẽ cataruũ suffumigatũ.
⁊ ad coriza ẽ ultima. ⁊ in ip̃a ẽ uis
faciens subeth. ⁊ p̃apue in oleo ei.
Mebra anelit̃ ⁊ pectoris. Cõfert
tussi antiq̃. ⁊ flegmati. ⁊ dolori
gutturis. ⁊ clarificat uocẽ auten
tica cũ lenitate uehementi. Mebra
nutrimenti. Digerit. Mebra expul
sionis. Lenit subtilit̃. ⁊ p̃uocat u
rinã. ⁊ p̃uocat menstrua ꝯuenient̃
bibita ⁊ supposita. ⁊ lenit duritiem
matricis. Et q̃ ex ea siccũ ẽ. stringit
uentrẽ. Et ex torace aut ex liq̃da.
bibit̃ aureus cũ eq̃li pondẽ de gũ
ma amigdale. soluit flegma in
secessu. absq̃ ĩpedimento. Permutatio.
Loco ei ponit̃ eq̃li pondere castoreũ
⁊ duplũ ei de oleo sisamino.

Laca. qd ẽ. Dixerit q̃dã de q̃b3 est
paulus. ẽ gũma herbe silis mir
te. boni odoris. Et oz q̃dẽ ut ã inuen
tiret cũ cautela. Alij ũ errauerunt.
⁊ dixerunt h̃ ẽ karabe. Et dixerunt
q̃dã q̃ h̃ ẽ lacca. Inueniũ lacca inple
risq̃ p̃tatibus. ẽ in uirtute karabe.
Decoratio. Est extenuatiua. uirtu
te uehementi. Mebra anelit̃ ⁊ pecto
ris. Confert tremori cordis. Me
bra nutrimenti. Confert epati. ⁊ cõ
fortat ip̃m. ⁊ ꝯfert hycticie ⁊ y
dropisi. ⁊ doloribus epatis.

Lulueh. qd ẽ. Arbor rara h̃ns ro
sas boni odoris paruũ. quã apes pa
scunt. Et uidet̃ q̃ sit arbor q̃ noĩat̃
farara. q̃uis illũ ñ uere sciã. Et ei
q̃dẽ ẽ p̃portionalis portio. uerũtñ ẽ
debilior ip̃o. ⁊ ẽ laxatiuũ. Natura.
Est calida ⁊ sicca in scd̃o. ⁊ dĩ ẽ ca
lida ⁊ sicca usq̃ ad quartũ. Opini
ones ⁊ p̃tates. Cũ p̃iicit̃ ex lacte

ei aliqd in gutture piscium. sup
aquam eleuat eos. Membra nu
trimenti. facit uomitum littaose.
Membra expulsionis. Solutionem com
at aquam.

Luf. qd est. Alia est plana et alia
crispa. Et crispa est calidior ea qd
luf serpentis. et plana. et in plana
qde est siccitas plurima. Et a ppria
nominatur ei abstersione crispe. Et si
alr sunt abstergentes. In qd dicasco
rides. folia eius sunt similia foliis
dracontii. et minora ppr diuersitate
uestigiorum uenis. Et radix ei est
unius palmi. Et ei radix est sic ra
dix mediocris pdicte. similis pistel
lo mortarii. Et fruct ei est citri.
Crispa autem est sic oliua. Natura.
Plana est in fine primi et sicca cali
da. Et crispa in fine secundi in cale
factione. Et forti qd est in ipsa est se
men ei. Et iuuamenti qd est in ipsa.
est radix ei. Operationes et proprietates.
Est aperitiua opilationum. incisi
ua humorum grossorum uiscosorum cum
equalitate. et in ipsa est abstersio. Et cris
pa que est in oibus illis est fortior q a
lie. et post plana terra. Decoratio.
Radix crispe abstergit pannum. et
morfeam. et lentigines magnas
et paruas. et post cum melle. Et lini
tur cum uino sup scissuras frigoris.
Apostemata et botor. Confert apostematibus
indigentibus abstersione. Vulnera
et ulcera. Pmiscet radix ei et post
radix crispe cum uino albo. et ponitur
in epithimis fraudulentis. Et illa in q
est humiditas. est conuenientior uul
neribus q sicca que est acutior q illud
q indiget in uulneribus. Et quia
consulta sunt loco licinii. Emplastr
ad omnia ulcera et fistulas. et fiunt
ex radice ei glandes ad fistulas.
et folia ei sunt bona uulneribus
malis. Instrumenta uictuariarum.
Radix alius cum storace uaccino.
ualet sup podagram et contusione
lacertorum. Membra capitis. Succus
uue eius q domestica est. confert dolori
auris. et qn ponitur in nares cum oleo
rosato. phibet corrosionem et cancrum
factum in eis. Et cum accipitur succus
uue luf serpentis que est sup ei ext
mitatem. Et qn miscet succ ei cum o
leo et distillat in aurem. sedat dolo
rem. Et radix que est ei est ex medicinis
abstergentibus sordes auris conferen
tibus ulceribus ei et sordentibus auditum. Et
semen luf sanat emoroydas q sunt
in naribus. ita q cum diuersitatem cum
immo cancrum ipsi. et consilium est ut ponat
in naribus cum lana. Membra capitis.
Confert radix ei ulceribus oculi.
Membra anelitus et pectoris. facit e
spuere. et conuenit asmati. et ligatio
in anelitu. Et coquitur in aqua aliquis
tum remoueat medicinam ei de
inde comedatur in dilatatione ane
litus et in asmate antiquo. Et radix eius
facit illud. si in crispa potis. Me
bra nutrimenti. Ex ei comestione ge
nerantur humor grossus. Membra ex-
pulsionis. Crispa mouet uomitum
in uino. et mundificat renes. Et con
fert emoroydibus. Et dicitur q cum ex
fructu crispe fiunt trocisci uini co
mixti aut uino ... ferri. Et qn
supponitur glans facta ex eo. et facit
abortum. Et qn facit abortum odora
mentum huius plante apud apertionem
floris ei. Et qn ponitur ... Ve
nena. ... radix ei super
corp. non mordet ...

Lhabat barbarica. qd est. ...
qd est sic hermodactilis. et assimilatur de
parilibus ...
hermodactili. Natura. Calida est
et sicca in ... Membra expulsionis.
Mouet coitum.

Lingua bouis. qd est. Herba lata hns
folia sic almucu. Et caua ei est pla
na. et rami caule ei sunt sic pedes lo
custarum. et color ei ...
Electio. Oportet ut amministretur illa
que est coriascerum ... huius folia. sup
quorum fine sunt puncta q sunt in
dices spinarum aut pilorum exeun
tium ab ea. Que autem in hac terra re
perit. et quantum media. plurimum ei est
genere almaru. et non est lingua bouis.
Et non confert ut iuuamentum illi est. Na.
Prima est equalitate in q calore. ad ca
liditatem est declinat paruam. et est in
fine primi in humiditate. Et q sicca
est. est minoris humiditatis. Et dixe
runt aliqui q est frigida et humida in

fine scdi. Sz illud ē longīnquū.
Operationes & proprietates. Ut eī q̄ adu-
sta ē. remouet alcila q̄ sūt in
infantib9. & sedat inflammatione
ōris. Sz silr ipī met. stiptīcit
debilior. **Membra anelit' & pecto-
ris.** Est leuificatiua. & confortatiua
cordis. bōa melācolie ex sollici-
tudine & tremori cordis in uino
& dispositōib9 melancolicis. Et q̄ñ
in potu eī fīt uīt. ad tremorē cor-
dis. calidū cū luti armeni pōde-
quarū. 3. & ɔfert tussi & aspitati
cane. Et pē cū coq̄t cū ydromel-
le & zucaro.

Lingua auis. Natura. Est calida
in secūdo. h'ūida in p'mo **Operatiōes
& proprietates.** Est in foliis ei abstersio.
& mundificatio. & in eis ɔsolidādi.
Vulnera & ulcera. Folia ei' ɔsolidāt.
& ulcera h'ūida carne replēt. **In-
strumēta iunctuarū.** Cortices ei'
cū aceto sup ɔsitā sicā lactoz po-
sita ɔferūt. **Membra anelit' & pecto-
ris.** Confert tremori cordis. **Me-
bra expulsiōis.** Addit in coitu.
Permutatio. Loco ei' in mouendo
coitū. pōit eq̄le pond' de nuce ex-
corticata. & pondus ipī ɔ tunderi
rubeo.

Lingua arietis. quid ē. Est duoz
generū. parua & magna. Inquid
diascorides. ipā noiat plinū co-
starū. & h̄t septē costas. Et folia
q̄ē magne. maiora sūt foliis
parue. Et eī sba ē cōposita ab aq̄-
itate & terreitate. Et aqueitate q̄ē
infrigidat. & terreitate ɔstringit. &
Electio. Earū magis iuuatiua
ē maior. Et fruct' q̄ē & radix p-
pinq̄ sūt natura foliis. Verūtñ
sūt magis sicca. & mīn' frigida.
Natura. Et radix ē siccior. & mīn'
h'ūida. Et frig' eī ē mīn' stupefa-
ctiuē ipī. Et siccitas eī infra ipī
mordicatiuē. Et ppt illū ē ultima
ad ulcera. Et ē sbal'. & pē cū sicca
ē. Inquid galien. ē frigida & sicca
in sc̄o. **Operationes & proprietates.** Folia &
ipī sūt ɔstrictiua. repercussiua. cū
aq̄itate frigida. Et ppt illō sūt iu-
ctiua cursū sanguinis. Et sicci-
tas eī n̄ ē mordicatiua. & ppt illō

ē iuuatiua ad ɔsolidandū ulcera ā-
tiqua & recentia. Et neq̄ ē aliquid
meli' eā. Et in ea ē aptio. ppt absti-
onē q̄ ē in ea. Sz & radix eius suspē-
dit' sup collū h'ntis scrofulas. **Apo-
stemata & lotiōr.** Est bōa apostemib9 calidi'
& ad ustioē ignis. & formice & serre.
& erisipile. & apostemib9 radicali aurium.
& scrofulis. **Vulnera & ulcera.** Est
bona ulcerib9 fraudulentis. & ul-
cerib9 antiq̄s. & ulcerib9 pfūdis.
Et ē sblimius iuuamēti q̄ in hic ca-
pitulis. Et ɔfert cū cimmolea & ce-
rusa. q̄ñ ponit' sup erisipilā. **Instru-
menta iunctuarū.** Fit ex ea ēplm
ad elephātiā. & phib; augmētū ei.
& ipā; detumescere facit. **Membra
capitis.** Confert dolori auris ex
caliditate. & decoctio radicis ei' o-
re ea colluto ɔfert dolori dentis.
Et pulmētū lentiū in q̄ pōit ipā lo-
co sicle ɔfert epilēpsie. Et q̄ñ di-
stillat' suc' folioz ei' in aurē illi' q̄
dolorē patit' auris. sedat dolorē.
Et q̄ñ masticat' radix eī aut co-
luit' os ex succo ipī'. sedat dolo-
rē dentiū. Et silr aq̄ folioz eī' sa-
nat alcila. **Membra oculi.** Cōfert
obtalmie. & dissoluūt' colliria ob-
talmie cū succo eī. & ɔferūt. **Membra
anelit' & pectoris.** Semē eī ɔfert spu-
to sanguineo. Et pulmētū lentiū
in q̄ ipā pōit' loco sicle. ɔfert asma-
ti. **Membra nutritiua.** Radix & semē.
& folia ipī sūt bōa in cura opilati-
onū epatis & renū. Et ea q̄ē deco-
q̄t' pulmētū lentiū & pōit ipā loco
sicle. & ɔfert ydropisi. **Membra
expulsiōis.** Confert ulcerib9 inte-
stinoz & soloī aq̄se. pot' semīs eī'
& clisterizatio cū succo ipī'. & fluxū
sanguis emoroydarū retinz. Et
bibunt' folia eī cū uino ad dolorē
uesice & renū. **Febres.** Dicit q̄ ɔfert
febri triangule. scilz terciana. & dr q̄
oz ut ad terciānā bibāt' tres radices
eī' in q̄tuor unciis & dimidia uini
cōmixti. Et ad q̄rtanā q̄tuor ra-
dices eī' silr. **Venena.** Pōit' cū sale
sup morsū canis rabiosi.

Lingua. quid ē. Est sba cōposita ex
carne laxa. in q̄ penetrant' & uene.
& lacerti. Et huius ei' ē humidus...

i. arnoglosi
siue plantago
minor siue qnqnervia

Laucandis. quid est. Est lapis egyptius quo fullones utuntur in dealbatione pannorum lineorum. qui in aqua velociter solvitur. **Operationes et proprietates.** Est gluttinativus. exsiccativus. abstersivus mordicationis. stipticus. prohibens fluxum materierum ad membra. **Vulnera et ulcera.** Est incarnativum ulcerum et vulnerum. et precipue in vulneribus lenibus. **Membra oculi.** Confert fistulis. et ingreditur in medicinas ulcerum oculi. **Membra anhelitus et pectoris.** Est bonum sputo sanguinis. **Membra expulsionis.** Confert solutioni antique et dolori vesice. et supponitur ad abscidendum fluxum sanguinis.

Limunium. quid est. Fructus eius est stipticus sicc[us]. **Membra expulsionis.** Confert solutioni ventris. et sanguinis. Et datur ad hoc in vino. Et similiter fluxui sanguinis. Et potio eius est ecsimeti.

Lac. quid est. Lac ex tribus compositum est substantiis. aquositate. et caseitate. et butirositate. Et in vaccino quidem multiplicatur butirositas. Lac vero camelarum partum vicinarum minus habet butirositatis et caseitatis. et est subtile et valde. Et lac asinarum est minus ex istis butirosum. est subtile. Caprarum vero lac est temperatum. Et lac ovium est crassum pingue. Et lac vaccinum est pingue et crassum. Equarum vero lac est sicut lac camelarum partum vicinarum. subtile aquosum. **Et Electio.** Lac quod melius est est ... et lac muliebre. Et lac melius est quod ex ubere suggendo bibitur. aut sicut mulgetur. et melius ipsius est quod est vehementius albedinis. equalis consistentie quod super unguem distillatum figitur et non currit. Et est pastus animalis ipsius planta bona. et non est in ipso sapor extraneus declinans ad acetositatem aut amaritudinem. aut acuitatem. aut odor extraneus horribilis. Et oportet ut animal nutriret statim ut mulgetur. antequam conputatur. Et lac quidem omnis animalis cuius pregnatio est plurior pregnatione mulieris. est malum. Quanto propter proportionale est illud quod est primum. sicut vaccinum. **Naturam.** Aquositas est calida. et butirositas ad equalitatem tendit. licet ad caliditatem declinet. Et lac acetosum est frigidum et siccum. **Operationes et proprietates.** Aquositas eius est subtiliativa. lavativa. solutiva. et in ipsa non est mordicatio. Et lac quidem est mustum. et equat chimos. et confortat corpus et abluit. et quum bibitur cum melle mundat ulcera interiora ab humoribus grossis. et maturat ea et lavat. et est boni chimi. Et facit ex ubertate sanguinem augmentum ... in cerebro. et precipue lac muliebre. Et lac quidem est propinquius digestionis. Et quoniam cum sit generatum ex sanguine qui est in summe digestionis. cui supervenit digestio quedam alia quamvis ex membro quod ad frigidum declinat. Non est nutritum ab eo donec fiat indispositum ab eo qui indiget digestione plurima et clarificatione. Immo quum elevatur caliditas bona. reducat ipsum ad naturam sanguinis equalis velociter. Et quoniam bonum est quod nutritus de eo dicitur. et fit ei conclucatio. et propter declinationem suam ad frigidum aliquo nocet flegmaticis. quoniam caliditas eorum non convertit ipsum ad sanguinem sicut oportet. Et corpus utitur ipso ... conversionem eius. propter quod est ei propinquum. Et propter hoc confert hominibus quorum ... causa. cum in ipsorum stomachis non est colera. et plus lac cum corporibus propter calidum habet quarum cause non comprehenduntur. Ille vero autem qui bibit lac post ipsum quiescere oportet ut non corrumpatur et non acescat. Verumtamen oportet ut non super ipsum dormiat. neque sumat super ipsum cibum alium donec descendat. Et est magis proficuum consistentibus quam adolescentibus calidam humidam complexionem. nam conveniunt in ipsis ad coleram. et confert senibus quia propter quod humectat et removet pruritum quem eis est proprium. Sed oportet ut ... ad ipsum digerendum cum melle. Et multotiens quidem incipit lac solvere et extrahere superfluitates que sunt in partibus intestinorum. deinde incipit nutrire et expandit in corpus. et retinet naturam. Et est inflativum quousque fervere incipiat. Et est compositum ex solvente quod est eius aquositas. Et constringente quod est caseitas ipsius. et colostra. est tarde digestionis et grossi humoris. et tarde descensionis. Mel vero ipsius clarificat. et acquirit corpus circa nutrimentum plurimum. et acetosum est crudi humoris. Et quod de-

contrarium est et propter quod est grossius. est magis
constrictivum. Et omne quod lac facit possi
dere oppilationes et propter inquantum nisi cum
melanum factum et sanum. propter privationem
caseitatis eius et abstersionem aquositatis
ipsius. et confert membris quorum effunduntur
ad membra interiora et laedunt ea sua
acuitate et mordicatione. debili
tat enim eas. quoniam lavat eas ulterius ab
luvies aquosa propter abstersionem quae est in a
quositate sua. et non est in aqua. deinde
glutinat eas super ipsum intra membrum
et intra humorem malum. Non igitur obviat
ei humor nocivo. Et ipsum nocet ha
bentibus fluxum sanguinis. Lac p[ost]
terra non est bonum visceribus. Et lac capra
rum est minus nocens visceribus quam ali
ud. nam plurimum eius quod pascitur est con
strictivum. Ovinum vero lac acetosum
est e contrario. et non est laudabile. et
in ipso est inflammatio. Et lac quod est
in sua substantia est velocis conversionis.
et praecipue ad caliditatem. Et neque est ali
quid nocibilius corpori quam lac malum.
Et lac quod est asininum est aquosum. Et
lac secundum suum aquosum est. et temperatum.
Et lac vernale est aquosum. comparatum
ad aestivum. Et similiter lac animalis cuius pastus
est in ripa aut terra limosa. quoniam plan
tae veris sunt aquosae. comparatae ad
plantas aestatis. Et quanto magis in
greditur aestas ad autumpnum. tanto
magis lac fit magis grossum. Et
quod melius est illud est quod in medio aesta
tis. Verumtamen timetur in ipso quod calor
ipsius convertatur (?) postquam potatum fuerit.
Illud vero non timetur in vere. Vaccinum
praeterea est plurimi butiri. Et ovinum
plurime est caseitatis et butiro similis (?)
et caseitas in lacte camelino est
pauca. praeterea in lacte cameli equo
rum asinino. Et propter hoc raro caseat
in stomacho et superioribus ventris plusquam
aliud. Et in lacte quod est camelino
est salsedo. propterea quia diligunt acetosum.
Et hoc est melius lac. Et cum hoc dico quod est
velocissimus tarditatis in stomacho et su
perioribus ventris. Et scias quod lac di
versificatur secundum species animalium. et secundum
aetatem sive parvum aut magnum. a
ut mediocre. et secundum formam sive le
vis carnis aut durae. pingue
aut extenuati... aliud aut aliud

bonum colorem. Et debilius quod lac secundum
quod dicimus. est lac album et est velocioris de
scensionis. **Decoratio.** Plurimus usus
lactis generat pediculos secundum quod quidam
extimaverunt. et non elongatur. Verum
ipsum abstergit acuitates foetidas in cute
linitum. Et colorem efficit valde bo
num bibitum. Verum ipsum multotiens
facit accidere sordes. Et lac camela
rum recenter fetarum. Et ipso est raro time
tur sordities. Et quando bibitur cum zu
caro colorem valde bonum efficit. et
praecipue mulierum. et impinguat ita quod et
aqua casei impinguat habentes complexionem
calidam et siccam cum solvuntur potu eius propter
suam calefactionem (?). Et non impinguat eos. nisi
propterea quia humectat. et quia extrahit humorem
malum. quare rectificat nutrimentum. Et
lac quod est arabicum secundum naturam impinguat
velociter. aqua vero casei delet pannum et ci
catrices linitum. Et quando confert eis bi
bitum. **Apostemata et pustule.** Multotiens
sanantur illi quibus accidunt apostemata mala.
et carbunculi. et almeserene (?). et scabies.
et pruritus bibitione lactis. cum in comple
xionibus eorum non fuit quod corrumpat ipsum.
et convertat ad choleram. Et lac quod nocivum
est habentibus apostemata in thisica. **Vulne
ra et ulcera.** Lac rectificat ulcera
in thisica propter hoc quod lavat et quia glutinat
et quia mundificat. Et cum non est in complexione
quod corrumpat ipsum et ad choleram convertat.
confert habentibus ulcera. Et aqua quae remanet (?)
casei cum mirobalanis. scabiei est con
veniens. **Instrumenta nervorum (?).**
Lac malum est nervis et habentibus egri
tudines nervorum. praecipue frigidas. et fleg
maticas. **Membra capitis.** Lac
caprinum confert catarris et retinet
eos. et ipsorum accidentia meliorat. et
confert ulceribus. Et lac est causa obli
vionis sicut et tristitiae. et alienatio
nis. Et lac quod nocet dentibus.
et corrodit eos. et concavat. et dissolvit
eos. et praecipue cum dens est frigidae comple
xionis. et laxam efficit gingivam. Im
mo oportet ut post ipsum colluatur os. cum mel
le et vino et oximelle. Lac asini
num secundum quod dicitur cum ex eo colluitur os.
confirmat dentes et gingivam. Et
non est conveniens habentibus soda et vertigi
nem et tinnitum. et praecipue dormire super ipsum.
Et universaliter nocet debilia p...

hñtibꝫ capita. **Mebra ocli.** Lac
facit euenire tenebrositatē uisus
ꝛ calliginē. Verūtū cū miscetur in
oclo ꝯfert obtalmie ꝛ nocumento
matiē cū calidū effusarū ad ocu
lū. ꝛ aspitati. Et filr qū pmiscet
cū albugine oui. ꝛ oleo rosato cu
do. ꝛ pōit sup oculū. Et ꝯfert eius
emulsio in ipō cataracta. **Mebra
anelit ꝛ pectoris.** Lac asininū ꝛ ca
prinū bñ sūt tussi ꝛ extenuationi
ꝛ sputo sanguīs. scdꝫ q̄ sicut locat
eī. Et lac ouinū iuuātiē in spu
to sanguīs. Et iuū lac ē ex media
nis ulcerū pulmoīs. ꝛ extenuatō
nis. Et ꝯfert ore colluto ex ipō. et
gargarizato p̄ focationē squāāe ꝛ
apātibꝫ uue. ꝛ amigdalarū. ꝯtrūt
ē nocuū hñtibꝫ timorē cordis hu
midū. q̄uīqꝫ in sit. ex sanguīe aū
ex flegmate. Et lac qd̄ camellaꝝ
nouiter fetarū. ꝯfert asmati ꝛ fre
q̄ntie spūius. Et lac ē ꝯuenientꝰ
pectori q̄ capiti ꝛ stō. **Mebra nutri
menti.** Lac facit possidē opilatio
nes in meseraicas. Et aq̄ casei ꝯfert
hyctitie. ꝛ lac caprinū ꝛ lac camella
rū. recentē fetarū ambulantiū. ꝛ lac
asinarū ꝯfert ydropisi. Et ꝯferūt
oīa illa duritiei splenis. Lac camel
nouiter fetarū cū oleo de alkenuba.
ē ꝯueniens duriciebꝫ intriseꝯs. ꝛ
facit euenire inflatiōem in stō. ꝛ do
lorē. ꝛ p̄c colustra. ꝛ ālo cōmouet
singultū ꝛ eructuatiōem fumosā
ꝛ p̄c lac. Et nocet spleneticos et
epaticos. ꝛ indigentibꝫ regimine
subtiliatiuo. sꝫ lac camellarū fe
tarū. ipsꝫ ē ꝯfert egris plurimis sple
nis ꝛ epatis. ꝛ renouat epar. Et lac
qd̄ camellarū nouiter fetarū con
fert ydropisi ualde. ꝛ p̄c qū bibi
tur cū urina camellarum nouiter
fetarū arabicarū. ꝛ excitat desid̄e
riū cibi. ꝛ fac tussim. Et lac qd̄
acetosū ē tarde digestionis ualde
ꝛ ē crudi humoris. Verū stōs cali
dus naturalr aut accidentalr dige
rit ipsꝫ. ꝛ iuuat cū ipō. ꝛ n̄ eructu
at fumose. p̄c ablatiōem butiri.
ab ipō. **Mebra expulsionis.** Aqua
casei soluendo educit et leniū adu
stā. Et cū epythimo soluit me

lancoliā adustā. Et lac fac eue
nire lapidē. Et lac qd̄ decoctū do
nec ꝯsumat ei aq̄itas ꝯstringit uē
trē ꝛ retinet fluxū sanguinis p̄ in
feriora. Et lac qd̄ camellarū no
uiter fetarū puocat menstrua. Et l
de q̄ extrahitur butirū ē bonū solet
colerice. ꝛ fit clistē ex lacte uacc̄
mulcto ad ulcera intestinoꝝ et
matrices. Lac caprinū ualet ulce
ribꝫ uesice. Et lac sucuarie nou
iter coit. ꝛ rugorē ꝯfert ad coitū.
Et lac fac puenire inflatiōes inui
scerib. Omē p̄terea lac crudū exci
tat colicā. ꝛ generat lapidē. ꝛ p̄c colo
sum. Et lac qd̄ excitat coitū ita
q̄ lac ē acetosū ꝛ in esic in corpibꝫ
calidē ꝯtus. sꝫ facit p̄p̄ea q̄ huec
tat ꝛ q̄ inflat. Et sepe leuit ue
trē ꝛ p̄c lac equinū ꝛ camelinū. ꝛ
asininū. deinde lac uaccinū. p̄
lac caprinū ꝛ q̄nto plus minuitur
aquas. Et q̄nqꝫ soluit uentrē mu
titudo ipī. qū n̄ digerit. ꝛ sal qd̄
iuuat ad solūēdū ipī ꝛ ad solūēdū a
que lactis. decoctū ē in q̄ extincti
sūt carbones. ꝛ calefactū cū lapi
dibꝫ ignitis ꝛ laminis ferri. p̄o
caliditate uentrē ꝯstringit. Et lac
qd̄ ꝯfert rasure intestinoꝝ. Et lac
acetosū. ꝯstringit fluxū colericū ꝛ
sanguineū. Et lac qd̄ camelaꝝ
recentē fetarū ꝯfert emoroidibꝫ.
Et qū lac pōit sup apostemata ani ꝛ
ulcera eī ꝛ apostema femoris ualde
in ipī ꝯfert. ꝛ sedat dolorē acutē
tē in ibis. **Febres.** Lac caprinū ꝛ
lac asininū sūt bona ethice scdꝫ
q̄ firmat in loco suo. Et lac a
cetosū multotiēs expellit febrē
ethicas qū affert eis butirū et
fiūt ita q̄ bn̄ digerit. lac ū recentē
multū crudū. multotiēs facit
uenire febres. ꝛ in. oꝫ aprimare
a patiente febrē p̄it. **Venena.**
Lac ꝯfert potum medicinaꝝ morta
liū. Et gūma ꝛ cute agrestis. ꝛ
iusqamū. ꝛ benz. ꝛ p̄c q̄ in potu
sup̄sic cantarides. ꝛ lepore ma
rinū. ꝛ gūma nuc agrestis. ꝛ elle
borū. Et stringulatorē ad ip. ꝛ leo
pardi. ꝛ oēs medicinās corrosiuā.
putrefactiuas. Et ē cura ei q̄ ipo

tu sup sit leti. reducat e ips ad tati
onē suam.

Locuste. Electio. Ex eis meliores
crosse. q alas n hnt. Decoratio. Pe
des carū eradicat uerrucas. sedi q
ci. Mebra nutritiua. Sumunt ex ro
tundis carū. xij. grana. 7 abiciūt
capita 7 extremitates carū. 7 coquunt cū
illis parū mirti sicce. 7 bibunt pp
ydropisim sicē sunt. Mebra expulsioīs.
Confert guttatioī urine. Et qū cum eis
fit suffumigatio. cōfert difficul
tati ei. 7 papue in mulierib. Et
fit cū eis uaporatio. emoroydib.
Venena. Crosse q alas n hnt as
santur 7 comedunt pp puncturam
scorpionis.

Lampis alcaiub. qd ē. Est plāta
ppinq ysopo. Electio. Ex ea admi
nistratur ē semē ipī. Natura. Cali
da ē in pmo. sicca in scdo. 7 ē insine
scdi. Opatiōes 7 pprietates. Est apita
ua 7 magis dnāns in ea ē stiptica
tas. 7 abscidit fluxū. q cūq3 ille sit.
Vulnera 7 ulcera. Consolidat. c.
Mebra expulsioīs. capitis. fit ex
ea ēplm 7 abscidit fluxū sanguīs
ex narib. Mebra anhelit 7 pectoris.
Phib spm sanguīs. Mebra ex
pulsionis. Confert ulcerib intesti
nor. clisti facto ex ea.

Liliū. qd ē. De yreo qd ē iā diximi.
Et in lilio qd ē ortulano ē tmitas
subtilis. acquis amaritudinē. Et
in ipso ē aquositas. Natura.
Albū ortulanū q noīat lilium
azerb. ē calidū 7 siccū in scdo.
Yreos u siluestre ē uehementioris
calefactioīs 7 exsiccationis. Opati
ones 7 pprietates. Radix ei ē abst
siua. desiccatiua. eqlis. Et radix
ei ē magis abstsiua. Et oleū est
subtil. qm ei flos ē sbtilior. Et o
leū ei ē uehementioris resolutioīs
7 lenificatioīs. siue sit aromati
zatū siue n sit aromatizatū. Et
yreos qd ē in oīb illis ē fortior.
7 ē stiptic mli. Et in ysō ē uis sa
nādi dolores 7 putrefactioēs. De
coratio. Confert pano 7 lentigini
b 7 ppe radix ei. 7 mūdat faciē
abluendo. 7 uersa radendo. 7
remouet corticē ipī. Apita 7 bo
thor. Si terant folia 7 semina uel
tū 7 fiat ex eis ēplm cū uino sup
erisipilā. cōfert ei ualde. Et silr sup
apita calida inflāmatiua. 7 scabiem
ulcerosā. 7 cesaras. 7 sahaphat. Et
ppe cū pmi semī ex aliis medicin.
Vulnera 7 ulcera. Radix ei cō
fert adustioī aque calide. qm ex
siccatiua ē. 7 mollificatiua. abst
siua cū eqlitate. Et silr folia ei de
cocta. 7 consolidat. Et meli qd ē u
sit administratio ei cū oleo rosato.
Succ u yreos 7 reliquor decoqt
in aceto 7 melle donec spissetur. 7 ua
let ad ulcera antiqua 7 uulnera.
Et de medicinis qd ē meli medicami
nū q sunt ad adustioē aque calide.
Instrumēta uirtutum. Est bonū
in casioib iunor. Mebra capitis.
Ex decoctioē radicis ei fit oris col
lutio ad dolorē dentiū. Et ppe eiq
ē silurē. Et oleū qd ē ei ē cōueniens
ulcerib capitis. 7 furfurib ei. Et
qn distillat in aurē sedat dolorē
ei 7 sonitū. Mebra anhelit 7 pecto
ris. Confert radix ei anhelitu di
latatioīs. 7 ppe yreos. Mebra nu
trimenti. Confert spleni 7 ē malū
stō. 7 ppe oleū ei. Membra expul
sionis. Oleū ei ē resolutiuū. api
tiuū. lenitiuū. diuretica matricis
bibitū 7 iniectū. Et silr qū deco
qt radix ei cū oleo rosato. Et silr
oleū yrinū. 7 extrahit fetū. 7 cōfert
dolori uentris pūgitiuo. 7 si deco
quat radix ei sola cū aceto aūte
semine uisqmi 7 farina tritici. se
dat apita calida. accidentia testicu
lis. Et qū bibit de oleo ei. uncia
una 7 media. soluit. 7 ē cōueniens
hntib ylecō colicā. Oleū u yrinū
apit orificia emoroydarū. Et silr
radix lilij quō fit. Venena. Con
fert puncture omniū uenenosor
ppe scorpioīs. ipsa 7 succ ei. 7 sirup
ei 7 semen ipi bibita. cōfert oīb
pūcturis. 7 oleū ei ē tiriaca benz.
7 fungorum. 7 coriandri.

Liquiricia. Natura. Est tēpata radix
ei. 7 si declinat ad aliqd. declinat
ad caliditatē 7 humiditatē. Apita
7 bothor. Succ ei cōfert sup pana
ritiū. 7 silr radix ei. Vulnā 7 ulcera.

Succus eius valet ad ulcera. Membra oculi. Radix eius confert ungule. Et succus eius est fortior. Membra anhelitus et pectoris. Lenit canna pulmonis et mundificat eam et confert pulmoni et gutturi et clarificat vocem. Membra nutrimenti. Sedat sitim propter humiditatem suam. Et similiter confert inflammationi stomachi. Membra expulsionis. Confert dolori urine et valet ad ulcera renum et vesice et scabiei ipsius. Febres. Confert febribus antiquis.

Lens. Quid est. Est quoddam genus quod comeditur et est notum et aliud est genus silvestre nucum. Et est lens amara manifeste caliditatis in qua est siccitas et parum stipticitatis. Et est secundum quod dicit Dia scorides herba longa plurium stipitum. subtilium ramorum. colore herbaceum cato ni longiorum et strictiorum. in quibus est asperitas quedam. et sunt declives ad albedinem. Electio. Melior est illa que velociter maturatur et est alba lata. Et quando cadit in aquam non denigrat eam. Et oportet ut bene maturetur in decoctione. Na turaliter nonne visum est quod ipsa aut est equalis in caliditate et siccitate. aut declivis est parum ad caliditatem. Et propter illud non infrigidat apud comestionem suam cum est in stomacho. neque descendens. Operationes et proprietates. Est inflativa et composita ex virtute constrictiva et abster siva. et facit videre sompnia mala. Et stipticitas corticis eius est plurima. et in ipsa tota est inflatio plurima. in spissat sanguinem et non currit in ve nis. et ipsa minorat urinam et men strua propter illud. Et generat ex ea hu morem melancolicum et egritudines me lancolicas. et fortasse kisk ordei est contrarium ei. et quod aggregatur ex commixtione eorum nutrimentum valde bonum. Et for tasse erit ex summa meliorum nutrimen torum. Et oportet quod ut sit kisk ordei nun quantitate lentis. Et lentis est cum sicla nutrimentum est laudabile quando sunt contrariarum dispositionum. quare abse sunt ... et ponuntur in ipsum ordeum et ... Et ... quod coquitur cum lente ... Et oportet quod ut p ... super unam ... lentis novem ... aque et decoquitur val de. Apostemata et vulnera. Cum decoquitur cum aceto et fit ex ea emplastrum resolvit scro fulas et apostemata dura. Et ipsa quidem cum re ... est aggravatio cancri. Et ipsius multitudo generat cancrum et apostemata du ra que nominantur scissidus. Vulnera et ulce ra. Cum coquitur cum aceto. replet ulcera profunda. Et eradicat sordes ulcerum et minorat sordities eorum. Et si fuerint magna. tunc applicatur cum eis que sunt ma gis stiptica. sicut sunt cortices gra natorum et reliqua. et cum aqua marina ad herpetem esthiomenum et formicam et fissuras accidentes ex frigore. Iuva menta iuncturarum. Est mala iuva. Si sicca cum sauich ponatur emplastrum ad po dagram confert. Et multitudo eius facit possibilem lepram. Membra oculi. Illi qui continuant plurimum utuntur visus. Et quando ex ea fit emplastrum cum corona regia et ... torna et oleo rosato. sanat apostemata calida in oculo. Membra anhelitus et pec toris. Fit emplastrum ex ea decocta in a qua marina super apostemata mamille facta ex conversione sanguinis in lac. Membra nutrimenti. Est difficilis di gestionis. mala stomacho et generat infla tionem et generat. Et quando ex corticatur de ea triginta grana et deglutiuntur conferunt. secundum quod dicit mollificationi stomachi. Et non oportet quod ut lenticula ... atur dulcedo. Ipsa est tunc facit et possibiliter facere opillationes plurimas in epa te. Et ex eis que sunt nociva in esu len tis. est quod ipsa est iuvativa ydropisi. Et videtur propter exsiccationem eius. Membra expulsionis. Cum decoquitur absque cortice suo stringit ventrem. aut cum cortice suo quando decoquitur cum aqua et expellitur ab ea aqua eius prima. Illa enim namque prima aqua solvit ventrem. Et decocta quidem cum cortice proiecta aqua magis est constrictiva quam excorticata. eo quod in corticibus ipsius est virtus stiptica tatis vehementis valde. Et fit fortior strictura ventris quando decoquitur cum eius endivia et lingua arietis et portu laca et sicla que nominatur nigra propter ve hementiam virtutis sue. aut cum rosa. aut aliquo stiptico postquam bene sit elixata cum illo. Et si non movebit ventrem. Et ex ea fit emplastrum cum mellilloto et citonio et oleo rosato. ad apostema ani. Et si

desiccat

eius

fuerit maximū. cū eo q̄ ē magis
stipticū. Et lens q̄ ē silues̄tris ⁊ est
lens amara. soluit sanguinē.
Et lens minorat urinā ⁊ menstrua
ꝓpter q ipā inspissat sanguinē.
⁊ n̄ puocat penit᷑. Nō g̃ appriat
cibis lesionē minima ex parte
distillationis. si amara fiat ab eo
descendē. ⁊ puocat utrūq;.

Lana. Vulnera ⁊ ulcera. Lana
adusta ꝯfert ulceribꝫ ⁊ carni ad

Lactuca q̄d ē. Illa q̄ ē dite.
siluestris. in uirtute existit papaueris
nigri. Natura. Galienꝰ. Non ē in
frigiditate ei q̄ ortulana ē. appli
catio ad ultimū. Sꝫ ē sic frigus
aque lacune. ⁊ humiditas ei est
grossior humiditate sicle ⁊ atripli
cis. ⁊ subtilior humiditate malue.
Et dico q ipā ē in huectatione ⁊ ex
siccatione inter caules ⁊ atriplices
⁊ blitos. Dico aūt q ille q dixit
q ipā ē frigida in iiijo. iudicauit
de ipā q ē mali nutrimenti ⁊ pauca
⁊ n̄ ē ita. ⁊ uidet q ipā sit in scdo.

Opationes ⁊ ꝓprietates. Et nō ē in ipā
abstersio neq; stipticitas. neq; solutio.
ꝓpter euacuationē suā a salsedine
⁊ ponticitate. ⁊ a reliqs. Sanguis
u° ex ea generat ē melior sanguine
generato ex oleribꝫ. Et q̄ nutribili
or ē. ē illa q̄ ē elixata. Et ipā con
fert diuersitati aquarū. Et illa q
de q n̄ ē abluta est melior. ablu
tio enī addit ei inflationē. ⁊ sili
oībꝫ oleribꝫ frigidis. ⁊ ē uelo
cis digestionis. Et q̄n amministra
tur in medio uini. ꝓhibꝫ egri
tudines ebrietatis. Et illa q̄ ē
q ē siluestris. in uirtute existit nigri
papaueris. Apata ⁊ botħor. Con
fert apatibꝫ calidis ⁊ erisipile.
linita. q̄n utraq; n̄ fuerint mag
na ⁊ uehementia. Vulnera ⁊ ulcera.
Est emplm̄ ꝯueniens sup ꝯtorsiones.

Mebra capitis. Facit sōpnū et
remouet uigilias elixata ⁊ cruda
⁊ ꝯfert alienationi ⁊ adustioni solis
in capite. Et ē medicamē opila
tionis in naribꝫ facte. Mebra
oculi. Lac ei q̄ siluestris ē. abstergit
ulcera cornee. Et lac domestice
ꝓpinquū ē ei. Et ex ea fit emplm̄

ob talmie calide. Et lac siluestris
ꝯfert fistule lacrimalium. ⁊ assidua
tio comestionis ei obtenebrat ocu
lū. Mebra anhelitus ⁊ pectoris. Addit
in lacte. Mebra nutrimenti. Cōfert
tussi ⁊ caliditati stō. ⁊ inflamatio
ni ei. Et ortulana q̄ ē bona stō.
⁊ ē uelocis digestionis. ⁊ acceptio
ei cū aceto. fiat appetitū. Et ꝯfert
ei comestio hieticie. Mebra expul
sionis. Et semen exsiccat spma
⁊ sedat desideriū coitꝰ. ⁊ ꝯfert mul
titudini pulmonis. Et olus ei
ē minꝰ in illo. q̄ semen ei. Et de lac
te q̄ ē lactuce cū in potu dat me
dietas. ʒ. cū aq̄ ⁊ melle. q̄n solu
tione educit chimū aq̄sū. Et lac
ortulane ꝓpinquū ē lacti siluestris.
In ipā u° lactuca n̄ stringit neq; soluit
q̄n n̄ ē salsa. neq; pontica. neq;
abstersiua. si ē puocatiua. Et silue
stris q̄ ē lac. puocat menstrua.

Venena. Lac siluestris in potu dat
morsui tutele ⁊ scorpionis.

Lactuca asini. q̄d ē. Est sic folia
lactuce subtilia. Et folia ei radia
adherent natā ab ea grauia. Et co
lor radicis ei ad rubedinē deducit
⁊ tingit ꝑitū. ⁊ manū. colore rube
o. ⁊ oritur in terra bona. Et ē ex ea a
quea ⁊ terrea. Et asimat. ⁊ iā dic
tū ē de ea. Electio. Citrina ē fortior.
⁊ alba ē aq̄a debilis. Natura. Cali
da ē ⁊ sicca in p° scdi. Opationes
⁊ ꝓprietates. Est apitiua. abstersiua.
Et q de flore ei siccū. ē forti in illo.
Et natura q̄ ē radicis ei. ē ꝓxima
nature seminis ipl. si radix ei ē
fortior. ⁊ ꝑ ē sicca. Inqd paulꝰ.
Et in ipā ē uirtꝰ attractiua exꝑfudo.
adeo q extrahit surculos. Apata ⁊
botħor. Confert apatibꝫ duris.
ubicunq; sint. Vulnera ⁊ ulcera. Quā
ex ea fit cerotū ꝯsolidat. Et sili
aq̄ ei in ceroto. Instrumenta iunctu
rarū. Est notū emplm̄. sup podā
grā. Et silr cū aceto. sup sciaticā.

Mebra capitis. Succus eius mun
dificatiuus capitis. factꝰ capud
purgio ex eo. Et amministrat cū
melle in colla. ⁊ ꝯfert lintū.

Mebra oculi. Et de ea siccū ē mū
dificat uestigia remanentia in

oculo. et constitutionem extremitatum palpebrarum. **Membra nutrimenti.** Mundificat epar. Et quando cum aceto condita est, valet ad splenem comesta. et uterum pl... supposita. **Membra expulsionis.** Provocat menstrua fortiter. et inficiat ebrionem urine. et expellit fetum mortuum. et confert apostematibus duris in matrice supposita. et sedendo in aqua ipsius. Et est res magis provocans menstrua. et magis conveniens. Et quod circa in ultimo amministratur est aureus bibitus et suppositus. Et amministratur cum cerono super ragadias ani.

Lentiscus quid est. Est nota. et rob quod est lentisca et est gumma eius. defertur ad mechia. et nominatur hoc nomine. **Natura.** Calida est in secundo. humida in primo. **Operationes et proprietates.** Est abstersiva. resolutiva. attractiva ex profundo corporis. Et gumma eius est gumma in arbore alkemke. et est sic laudanum in potentia. est boni odoris. et ingreditur in odoramentis mulierum et ... **Membra capitis.** Rob lentisci confert valde fluxui oris. et ulceribus eius. **Membra expulsionis.** In ipsa est virtus constringendi venenum.

Laurus. quid est. Granum eius est secundum figuram avellane parve. super quod sunt cortices nigri. subtiles. quod compressione frangitur in duas partes que sunt grani nigri. ad citrinitatem declinantes boni saporis. et eius odor est redolens. et eius folia sunt sicut folia mirti. preter quod sunt maiora. Et eius sapor est rubeus. Ipsa nascitur in locis montuosis. Et virtus eius est in fructu et foliis suis. **Natura.** Grana eius sunt calidiora. et cortices eius sunt minoris caliditatis. et est omnino calida et sicca in secundo. **Operationes et proprietates.** In granis eius est mollificatio. et in ipsa tota est calefactio. Et grana eius sunt calidiora foliis ipsius. et calefactio partium eius et exsiccatio earum est fortis. Et grana sunt ultima. et cortex debilior et minoris caliditatis. Et eius oleum est calidius oleo nucis. **Decoratio.** Linitur super morfeam cum vino. **Apostemata et ulcera.** Confert cum pane et ... cum apostematibus calidis. **Iuncturarum.** Confert doloribus iuncturarum omnibus. Et eius oleum resolvit lassitudinem. **Membra capitis.** Resolvit soda. et oleum eius etiam. Et similiter album fatuum ad dolores auris frigidos. et elongationem auditus. Et confert tinnitui et catarro. **Membra anelitus et pectoris.** Constricture anelitus. et difficultati anelitus et dilationis. deglutita cum melle aut cum rob. Et similiter cursui superfluitatum ad pulmonem. Et fiunt ex ea looch cum melle ad ulcera pulmonis. et anelitum dilationis. et per ex genere eius. **Membra nutrimenti.** Oleum eius confert dolori epatis. quando bibitur cum vino odorifero. Et similiter cortex eius. verum ipsa et eius grana sunt mollificativa stomachi. et commovencia vomitum. **Membra expulsionis.** Eius oleum facit nauseam. et facit vomitum. et in ipsa est provocatio menstruorum et urine. Et decoctio foliorum eius confert egritudinibus vesice et matricis. adeo quod sedendo in ipsa. Et potio eius fit ad solutionem sit duarum drachmarum. cum aqua mellis. et oximelle. Et quando de cortice eius bibitur aureus. frangit lapidem. et interficit fetum. propter suam amaritudinem aliorum. Et fit potio novem keratis. Et grana eius frangunt lapidem etiam. **Febres.** Oleum eius confert oppilationi ... **Venena.** Confert mordicationi scorpionis cum vino et rob. et est bona vespe et api quando pungunt. et ideo est tyriaca veneriis omnibus. **Permutatio.** Loco eius ponuntur ... folia

Melliloti. quid est. Est flos plante coloris palee in qua est lunaris figura. cum raritate sua ... duritie. Et ex eo quod est aliud est album. et aliud est citrinum. **Electio.** Ex eo melius est quod est durum. et cuius color ad albedinem parum declinat. Et sapor ipsius amarior sentitur. et cuius odor est manifestior. In quo diascorides. Melius ex eo est in quo est croceus color. et est acutioris odoris. species ipsius in principio sit parvus ... bibus. Et sit in colore eius color ... greca. **Natura.** Calidum in primo sic cum ... et ad ultimum est compositum. et caliditas ipsius dominantior frigiditate eius. In quo diascorides. Et equale in caliditate et frigiditate. **Operationes et proprietates.** In ipso est stiptica ...

pauca cum resolutione. Et propter hoc dige-
rit. Inquid diascorides. Est liquefactivum
superfluitatum. Et dixerunt alii. Et succus
eius cum careno sedat dolores. et est resolu-
tivum. et subtiliativum. et confortativum mem-
brorum. **Apostemata et bothor.** Confert aposte-
matibus calidis et duris. emplastratum cum careno.
et etiam permixtum cum vitello ovi. et fari-
na fenugreci. et semine lini. et papave-
ris. secundum locum. **Vulnera et ulcera.**
Confert ulceribus humidis. emplastratum
mellino limitum cum aqua. Et cum a-
liquo desiccatorum appositorum cum eo quod sit
sicut galle et lutulente. et lentes. **Mem-
bra capitis.** Confert apostematibus auri-
um et doloribus aliarum supposito emplastro ex
eo cum careno et reliquis que dicta sunt. Et
distillatione facta in eis ex succo eius.
Et eius iuvamentum in doloribus eius velo-
cius est. Ex ipso quoque fiat ebroce. et sedat
soda. **Membra oculi.** Confert apostemati-
bus oculi. facto emplastro ex eo cum careno. et ali-
is que dicta sunt. **Membra expulsionis.**
Confert apostematibus ani et testiculorum
facto emplastro ex eo cum careno. et aliis
que dicta sunt decocta cum vino.

[illegible]

Mirtus. que est. Nota est. et in ipsa est ama-
ritudo cum ponticitate et dulcedine.
et frigiditate. propter ponticitatem suam. Et
ipsius bucchum est forti. Et fiunt ex ipso no-
asa cum sirupo stiptico. Et in ipsa que
est silvestris et subtilis pauca. et ipsius que
bucchum est quedam super virgultum eius in
colore virgulti ipsius habens formam plante
manus et figuram eius. Et in oleo ipsius sunt
omnia iuvamenta que dicuntur. **Electio.** Fer-
tior que ad nigredinem declinat. que est al-
kasicuma. rotunda habens folia. pre-
cipue montana exce tota. Et flos
eius est melior albus. Et succus fructus eius
est melior. Et eius quod succus cum veteres-
cit debilitatur. et fit cortex. Ideoque
ut ex eo fasia fiant. **Natura.** In
ipso est caliditas subtilis et magis dominatur
in ipsam. sicut frigiditas. Et eius quidem
stipticitas est maior frigiditate eius.
Et videtur quod eius frigiditas sit in primo.
Et siccitas ipsius in termino secundi. **Opera-
tiones et proprietates.** Retinet solutionem [illegible]
lorem sudorem. et omnem fluxum sanguinis.
et omnes fluxus ad membra. Et quando eius
fit fricatio in balneo. confortat corpus.
et exsiccat humiditates que sunt sub

cute. Et ebroce que decoctionis eius cum
super ossa effunduntur. velocius fit ipsorum
restauratio. Et granum eius adustum est.
loco tuthie ponitur. adhuc ut bonus fiat
odor corporis. Et confert omni fluxui san-
guinis lunium. Et loco emplastri superpositum
et bibitum. et similiter eius rob. et rob fructus eius.
Et eius confectio fortior est ipsius infrigida-
tione. Et ipsius quod nutrimentum est parvum.
Et in sirupis quod nunc est qui constringat
et prohibeat dolores pulmonis et tus-
sim. post sirupum eius. **In decoratione.** Et
oleum et succus. et decoctio ipsius. confortat
radices capillorum et prohibet casum et
prolongat eos. et denigrat. et precipue ipsius
semina. Et decoctio seminum eius in bu-
tiro. prohibet sudorem. et rectificat fis-
suram bonorum. Et folia eius sicca prohibent
fetorem ascelle. et ipsius cinis loco tu-
thie ponitur. et confert panno. **Apostemata et
bothor.** Sedat apostemata calida. et in-
sipulam et formicam. et bothor et ulcera.
et que est super alias volas. et ad ustionem
ignis cum oleo. Et similiter eius sirupus. Et est
plus factum ex foliis ipsius cum oleo et vi-
no propter ipsius commixtionem cum eis. Et similiter
oleum. Et unguentum factum ex ipsius oleo.
Et confert ipsius succum cum prohibitione suppu-
rativum. et similiter cerotum factum ex eo.
Et cum decoquitur et eius fructus cum vino. et fit
ex ipso emplastrum sanat ulcera que sunt in
alabus volis manuum. et in vestigiis pe-
dibus. et ad ustionem ignis. et prohibet eos
aucfientie. Et similiter eius cinis cum cero-
to. **Instrumenta nutrimenti.** Emplastrum
factum ex fructibus eius decoctis cum vi-
no. est conveniens mollificationi nutri-
mentorum. **Membra capitis.** Retinet flu-
xum sanguinis ex naribus. et abstergit
furfures. et exsiccat ulcera capitis
et ulcera auris. cum ex ipsius aqua in ipsa
distillatur. Et confert ipsius sirupus mol-
lificationi gingive. Et eius folia cum vi-
no decoquuntur. et fit inde emplastrum. sedat
soda vehementer. **Membra oculi.** Sedat
obtalmiam et extinuit. Et cum coquitur cum
ordeo. sanat eorum apostemata. Et ipsius ci-
nis ingreditur in medicinis ungule.
Membra anhelitus et pectoris. Confortat
cor. et aufert timorem cordis. Et confert
fructus eius tussi propter dulcedinem suam. et
retinet ventrem ventris eo sic solutum
sua stipticitate. Et confert fructus eius

sputo sanguinis. et etiam rob silr. Mebra
nutrimenti. Confortat stomachum. propter rob
eius. Et eius semina prohibent cursum superflui-
tatum ad stomachum. Mebra expulsionis.
Succus fructuum eius est provocativus urine et pre-
mit. confert ardori urine. et ardori ve-
sice. Et est bonum in prohibendo provocationem
menstruorum. Et eius aqua stringit naturam
et retinet solutionem colericam et melancolicam li-
nitam. Et ipsum cum oleo sisamino expri-
mit flegma. et solutionem emittit ipsum.
Et decoctio fructuum eius confert fluxui
humiditatum matricis. Et confert emplastro in
facto emorroidibus. Et conferunt apostemati
testiculi. Et eius decoctio confert exitui
ani et matricis. Venena. Confert
morsioni tutelle. Et similiter fructus eius
potatus cum vino. Et similiter punctioni scor-
pionis.

Melongena. quid est: Nota est. Electio.
Que ex ea est antiqua est mala. et eius
est sic semen eius. recens vero est laudabilior. Natura.
Secundum filium mesue est frigida. veri-
tas quoque est veri ut in ipsa dominans est cali-
ditas et siccitas in secundo propter amaritu-
dinem et acuitatem ipsius. Operationes et proprieta-
tes. Generat melancoliam et generat opilla-
tiones. Decoratio. Corrumpit colorem
et denigrat superficiem corporis et mutat
colorem. Et que ex melongenis sunt
parve. accidit excoriatio. Et ipsas
quidem faciunt possidere pannum. Apostemata et
bothor. Generat cancros et duritiem et
lepram. Mebra capitis. Generat soda
et opillationes. et facit multiplicare
sitim. Mebra nutrimenti. Generat o-
pillationes epatis et splenis. Et illa
que coquitur in aceto. ipsa est fortassis a-
perit opillationes epatis. Mebra ex-
pulsionis. Generat emoroydas. Ve-
rumtamen si ex capitibus eius in umbra siccatis
compositis fit epythima. confert emoro-
idibus. Et melongena quidem non habet propor-
tionem ad stringendum aut solvendum.
Verumtamen cum coquitur in oleo. solvit. et
in aceto stringit.

Melas. quid est: Est similis foliis corpori
venenosis. siccus. declinans ad rube-
dinem et citrinitatem. sicut cortices et ligna
et folia. viridis linguam sicut cube-
be. Filius mesague. Et cortex nucis
indice. Mulsahi. Et similis unum
vehementis. sed est debilior eo. Natura.

Inquid paulus. est equalis. Dixerunt alii. Est
calida et sicca in secundo. Et non est dubitatio
quidem in caliditate et siccitate ipsius.
Operationes et proprietates. Resolvit infla-
tionem. et incipit constipationes. Apostemata et
bothor. Resolvit duritiem grossas.
cum ponitur incerato. Decoratio. Odor
eius odorem bonum efficiat. Mebra capitis.
Et ex ea cum oleo violato fit caput pur-
gandum ad sodam factam ex ventositatibus
grossis in capite. et ad emigraneam.
Mebra nutrimenti. Confortat epar et
stomachum. Mebra expulsionis. Constrin-
git albaciam. et confert dissinterie. et est
bona matrici.

Mirobalani. quid sunt: Eorum alii sunt citri-
ni immaturi. et alii sunt nigri indi
et sunt illi qui ultimi sunt in maturi-
tate. Et sunt pinguiores. Et alii
sunt kebuli. qui sunt maiores omnium.
Et alii sunt sini. qui sunt minuti et
leviores. Electio. Meliores sunt ci-
trini. vehementis citrinitatis. declines
ad viriditatem. graves. grossi. duri.
kebuli autem meliores sunt. qui sunt
grossiores et graviores. Et submergunt
in aqua. et sunt declives ad rubedinem.
Et sini meliores sunt illi qui rostrum
habent. Dicitur quod citrini sunt calidiores
nigris. Et dicitur quod indi sunt minoris
frigiditatis quam kebuli. Et omnes quidem
sunt frigidi in primo. sicci in secundo.
Operationes et proprietates. Omnes constringunt
colorem et conferunt ei. Indecoratione.
Nigri clarificant colorem. Apostemata et bo-
thor. Mirobalani omnes conferunt lepre
senibus. et servationi et stationi. et conferunt
in secundo. Mebra oculi. Citrini valent
oculo mollificato. et conferunt macie
bus quam curunt. facto ex eis alcohol.
Mebra anelitus et pectoris. Conferunt
tremori cordis. et sitim. ex amore
bibiti. Mebra nutrimenti. Conferunt
dolori splenis. Et confert nutrimenti.
instrumentis omnibus. preter album nigri. Kebulus
est confortat stomachum et pre nutrimenti. et dige-
runt cibum. et confortant totaliter stomachum.
imprimendo ipsum. et mundando et exsiccan-
do. Et citrini quidem comprimunt imprimunt
stomachum. Et similiter nigri. Et sini sunt
debiles in eo quod agunt. et kebuli.
Et in kebulis quidem est vis faciendi
nauseam. Et kebuli confert ydropisi.

Mēbra expulsioīs. kebuli ꝛ indi trita cū oleo stringūt. Et citri soluūt colla. ꝛ paruū flegmatis. Et nig̃ sol uūt melancolīā. ꝛ ꝯferūt emoroy dib;. Et kebuli soluūt melācoliā ꝛ flegma. Et dī q; kebuli ꝯferūt coli ce. kebuloꝝ aūt potio ad soluēdū infusoꝝ sit a qnq; ʒ. usq; ad duodcī ʒ. ꝛ ñ infusoꝝ usq; ad duas. ʒ. & tri Et dico q; sit usq; ad plus. Et aūus n̄ qm̄ sūt in potu usq; ad. x. ꝛ plus tritis ꝛ infusis in aqua. *febres.* Cō ferūt kebuli febrib; antiqs.

Masai. qd ē. fluuiale ē aqū. tireū. Marinū ē uel xemaoris stipticitati. si musai petrosū ē furfur lapidū ꝛ nos iā dixim̄ ipm̄. *Natu͂.* Est fri gidū. *Opatiōes ꝛ ꝓprietates.* Retinet sanguinē in oīi loco limitū. ꝛ marinū uehemītū. *Apta ꝛ loctor.* Ponit sup apam calida; ꝛ ensipilā. ꝛ formicā. Et silr q; ē ut leutes cū sauch. *Jn strumēta iūcturarū.* Sup podag̃ calidā ꝛ dolores iūcturarū calidas ualet. ꝛ qū feruet in oleo anti ą le nit ipsos. *Mēbra expulsioīs.* fit ex eo ēplm̄ tamua intestioꝝ. ꝛ de tumescē eā facit.

Mandragora. qd ē. Notu ē. Et nos iā ꝑscrutati sum̄ ei narrationē in caplo de yabro. *Natura.* Scd; me ē hūida frigida usq; ad tciū ꝛ hūida.

Muscus. qd ē. Muscus ē fulliculū aīalis. sic gazel ipse. n̄ qz h̄t duos dentes albos flexos ad intiora. ꝑ sic duo cornua. *Electio.* Melior ē scd; suā mineriā acebin. ꝛ dī timo asime. deīn iurgiū. deīn indus. marinū. Et ex parte past. q; ꝑsat utrūq; beem ꝛ spicā. deīn almatu. Et melior ex parte coloris et odoris. ē pomal' citri. *Natu͂.* Est ca lid' ꝛ sic' in scd. Et q; ex eo sicū ē ap q̄sdā. ē mai. *Opatiōes ꝛ ꝓprietates.* Est sbtili. ꝯfortatiuus. *Decoratio.* Vaporat qū ponit in alio. *Mēbra capitis.* Qn̄ fit cap' pungi ū ex musco cū croco ꝛ pauca cam phora. ꝯfert soda frigide. ꝛ sol' ꝑ illū q; in ipo ē de resolāc. ꝛ citu te. Et ipe ꝯfortat cēbrū tēpitū. *Mēbra oculi.* Cōfortat oculū. et exsiccat hūiditatē ei. ꝛ abstergit al buginē sbtilē. *Mēbra anelitus et pectoris.* Confortat cor. ꝛ sanat tre morē cordis. ꝛ melācoliā ex sollici tudiē. *Venena.* Est tyriaca uene noꝝ. ꝛ ipe napelli.

Mastix. qd ē. Aliē romā albi. ꝛ ali nabati ad nigredinē declinās. Et ar bor q̄dē ei ē cōposita ex aqūitate pau ca. ꝛ tereitate plima. Et ē sbtilior ꝛ magis iuuās q̄ olibanū. *Electio.* Melior ē ille q̄ ē alb'. magū mūd'. ꝛ ei rectificatio resolutio ipi. ꝛ cli nussio in aceto ꝑ dies aliquos. de īn exsiccat. *Natura.* Calidus ē ꝛ sicc' in scd. ꝛ ē minoris calefac tionis ꝛ exsiccationis q̄ olibanū. Et in arbore q̄dē ei nē infrigidati o ꝛ calefactio uehemēs. Et in ipo ē calefactio maior quā ea q̄ ē in ar bore ei. *Opatiōes ꝛ ꝓprietates.* Est stip ticus resolutiuus. Et oēs partes ei ꝛ arboris sue sūt stiptice. Et ei q̄dē cōpositio ē ex sbā aqā tepida ꝛ sba tītea. Et radices ei ꝛ cortices radi cū ei ponūt loco acatie. ꝛ ei fustide ꝛ loco ei. Et silr suc' folioꝝ ei. ꝛ ex fructu q̄dē ei fit oleū uehemēti stipticitatis. Galieni aūt uidet in dere in oīb; ꝑtib; ei cū stipticitate lenificatiōe. ꝛ silr sūt olea ei. na bati n̄ q; tēdit ad nigredinē stiptiati ē minor. ꝛ exsiccatio ē maior. Et ē magis ꝯueniēs in eo q; necē ē resolui fortit'. Et totū q; in ipo ē de stipticitate ꝛ lenificatiōe. ꝛ ex siccatiōe. ē sine īpedimēto. ꝛ ē sbti le ualde. Et liqfacit ꝑ suā sbtili atione ꝛ lenificatione. ꝛ calidi tate suā sbtilē. flegma. Et ē cūb minoris acuitatis q̄ reliq gūme.

Decoratio. Ponit in decnasticais ꝛ i gomaris. ꝛ facit possidē pulcritu dinē. *Apta ꝛ loctor.* Confert ꝑ illd q; in ipo ē de stipticitate ꝛ le nificatiōe. apitib; uiscerū. Et in gēū ualutie ꝯueniēti diutius in trinsecis. Et ingēū ꝯfert apatib' formicalib;. *Vulnera ꝛ ulcera.* Pro hib; suc' ei ꝛ decoctio folioꝝ ipi ābulatiua. Et oleū arboris ei cō fert scabiei. ita q; scabiei pecudū ꝛ canū. Et effudit decoctio folioꝝ

ei et suavitatem ipsi super ulcera et generat carnem.
Et similiter super ossa fracta et restaurat.
Membra capitis. Masticatio ipsius ex-
trahit flegma ex capite et mundificat
ipsum. Et similiter collutio oris ex eo facta
confirmat gingivas. **Membra oculi.**
Et adiuvat pilis incidat. **Membra a-**
nelitus et pectoris. Confert tussi et sputo
to sanguinis. et similiter decoctio radicis ei
et corticis ipsius. **Membra nutrimenti.** Con-
fortat stomachum et epar. et aperit appetitum. et
stomachum efficit bonum. et minorat eructua-
tionem. et aliquando facit flegma ei. et confertur
apostematibus stomachi et epatis statim. **Membra ex-**
pulsionis. Confortat epar et intestina
et confert apostematibus eorum. Et decoctio ra-
dicis ei et corticis ipsius confert fluxui
sanguinis per inferiora. et dissinterie.
Et similiter ipsa folia ei fluxui sanguinis
matricis. et omnibus doloribus matricum. Et
cursui humiditatis ex matrice. et aug-
mento matricis etiam. Et similiter oleum arboris
ei. et semen eius provocat.

Mll. quid est. Est frustra diverse figure in
colore agrimonia. et habet plures fructus ad
stipticitatem. et ad amaritudinem. et est
boni odoris. pungens linguam. Et est ra-
dix plante. non est communis de eo ma-
dix ei. Et multiplicat in ea megari-
na. **Electio.** Melius est illud quod est album
magnum. mundum. Et ipsi quoque recti-
ficatio est resolutio ipsius. et dimissio eius
aceto per aliquot dies. deinde exsiccatio
ipsius. **Natura.** Est calidum in tertio. Et in
ipso est humiditas extranea non matura.
et inflativa. **Operationes et virtutes.**
Est subtile. abstersivum. aperitivum. si-
mile spice in virtute. venit ipse est for-
tioris calefactionis et stipticitatis.
Instrumenta micturarum. Membra ca-
pitis. Confert bibitum et linitum do-
loribus micturarum. **Membra capitis.**
Facit sodam plurimus usus ei. Et si ...
superfluitate humiditatis congelate super.
Membra expulsionis. Confert dif-
ficultati urine bibitum. et more emplastri
suppositum. Et similiter doloribus vesice et
constrictioni superfluitatum in ea. et pro-
vocat menstrua. et confert doloribus matri-
cum. ita quod encathisma in aqua ei. Et con-
fert dolori pungitivo ventris. et rugi-
tui et inflationi.

Mezereon. quid est. Est laureum mag-
num. quod est duorum modorum. unum eorum est
magna habens folia sibilia. Et aliud est
parva. folia habens spissa. et hic est deterius
aliorum. Et quod nigrum est est pruinosum. **E-**
lectio. Melius mezereon est in quo sunt fo-
lia plurima. et similia foliis olive et sibi-
licora. Et quod folia parva habet quasi sunt ca-
pra est malum. Et quod malitia aliqua ex-
non fugit cum resolutione. **Natura.** Est
calidum et siccum in quarto. **Operationes et virtu-**
tates. Est acutum. mundificativum.
excoriativum. et acumina est velox.
Decoratio. Omnes species ei admiscentur
ad morfeam et albaras. et lentigines.
linitur cum aceto. Et quod admiscetur ei fun-
dit in illo. **Vulnera et ulcera.** Omnes
ei species admiscentur ad petiginem et
ulcera sordida cum melle. Et era-
dicat corticem ipsius quod est in eis de sua
resolutiva. Et similiter scabiem exsic-
cat. **Membra capitis.** Colluitur cum de-
coctione. et ipse decoctionem ... et sedat
dolorem dentis. Et aliquando ei adhibetur cum pi-
pere. et statutio facit super dentem cor-
rosum per dolorem. **Membra nutrimenti.** Nocet
epati valde. **Membra expulsionis.** Sol-
vendo educit aquam. et ipse quod accipit
humidum hora sui floris. Eius autem
acuitas frangitur. si infundatur in aceto
deinde exsiccetur. Et ex eo quod est infuso
in potu fiunt sex aurei decocto
in libra et media aque donec de eo re-
maneat medietas et quarta. et bibi-
tur. et solet educere lumbricos et ascarides
et ipse acetum in ea et interdum decoctione
calamenti montani. Et qui assumunt
xxii. de eo. et ponunt in duobus ter-
ciis unius. dimittunt sic duobus
sibus. deinde colatur. et postea dimittitur sic
duobus mensibus. deinde datur in potu ad
ydropisim. et ad purgationem mulie-
rum quam prohibuerunt confert. Et ei decoc-
tio confert difficultati urine velx
mentia. Et dixerunt quidam quod ipsum est
solet educere melancoliam. et humores
flegmaticos. et ipse quod miscetur cum
duplo absinthii. quantum ipsius. Et
quidam eorum sunt qui assumunt de eo au-
reum cum duplo ipsius de absinthio. con-
fecto cum melle decocto. et fiunt
ex ea collyria. Et omnes quod est ut si fit
ad solvendum aquam citrinam. admiscet-
ur ei alia solutiva que ipsum solvunt.

Et si quaeritur ut eo soluatur melancolia, fiat ex eo siler. et admisceatur ei quod soluat melancoliam. **Venena.** Mercurium bibitum cum uino ad morsum uenenosorum. Et est species nigrum, uenenum mortiferum. Et quando miscetur cum saliua et coniungitur cum aqua et oleo, interficit mures et canes et porcos. Et quod de eo interficit homines est pondus duarum drachmarum. Sufficit cum constrictione et uomitu et solutione.

[margin: numm (?) / pulices (?)]

[margin: Maru album, lingua bouis]

Maru. quid est. Dicunt medici quod est species plures. Est enim quaedam species cuius est melior odoris et est maiorana (?) et est calidior et siccior. Et est species alia quae est minoris odoris et dicitur sumuse (?) et est calida et lenis. Et tertia species nominatur almaru album quae est temperata. Et in ipsa est uirtus letificatiua. Et existimo quod illa in qua est uirtus letificatiua est lingua bouis. Et alia species quae nominatur marumeus (?) et est calida et sicca subtiliatiua. Et est eius species quae nominatur meissaebar (?). Et est [illegible] secundum quod dicit narrator eius. **Natura.** Est calidum et siccum in secundo. deinde diuersificatur. **Operationes et proprietates.** Omnes species sunt rarificatiue, subtiles, resolutiue inflationum et flegmatis, aperitiue opillationum ubi sunt. **Membra capitis.** Distillatur cum aqua lactis in aure dolorosa. Et [illegible] quod est confert soda calide. Et reliquae species almaru confert soda frigide. Et quod de eo odoriferum est facit soda, propter quod odoratur super uinum. **Membra nutrimenti.** Resoluit flegma ex stomacho et confert dolori stomachi et confortat ipsum. **Membra expulsionis.** Confortat intestina. Et semen eius cum frigitur confert rasure intestinorum et dissinterie. Et si non frigitur solute educit flegma.

Maiorana (?). quid est. Herba est. Et flos quidem eius est auenina ad uiriditatem declinans et bonis odoris quod de eo est aromaticum. **Natura.** In quod dicit [illegible]. Almarmacora est calidior quam maiorana et fortior. Et calida in tertio, sicca in secundo. **Operationes et proprietates.** Est subtiliatiua, resolutiua, sedatiua uentositatum, aperitiua opillationum flegmaticarum ubi sunt. **Membra capitis.** Inebriat uelociter cum ponitur in uino. Et facit soda odoratus eius ultime. Verum resoluit odoratum eius multitudo ipsius et reddit tio super cerebrum ipsius. Et iuuat apostemata et soda frigida. Et est similis scheta (?) [illegible]. **Membra nutrimenti.** Confortat stomachum et aperit opillationes uiscerum et exsiccat humiditatem stomachi. **Membra expulsionis.** Confortat intestina.

[margin: Mugat, id est, [illegible], et est in capitulo [illegible]]

Mugat. quid est. Dicit quidam quod est [illegible] siluestris. Et non est conueniens hoc quod dixerunt. quoniam semen eius est conueniens coitui et mouet ipsum fortiter. **Natura.** Est calidum parum ad temperatum et humidum in secundo. **Operationes et proprietates.** Est confortatiuum membrorum. **Decoratio.** Est impinguatiuum. **Instrumenta iuncturarum.** Confert cum ex eo fit emplastrum torsioni et fracturae et attritioni lacertorum et dislocationi et confert podagrae et spasmo et est bonum resolutioni duritiei iuncturarum. **Membra anhelitus et pectoris.** Lenificatiuum est duritiei quae sunt in gutture et pulmone. **Membra expulsionis.** Mouet coitum et auget semen eius.

[margin: Merdesenc, id est, litargirum.]

Merdesenc. quid est. Est plumbum adustum et quandoque fit absque plumbo. Et peruenitur ad summum rectificationis ipsius aut quando decoquitur in aceto aut uino puro, deinde aduritur uice una aut duabus, aut aduritur super prunas et aufertur ab eo quod est super ipsum eleuatur, aut decoquitur cum aqua et frumento et cum [illegible] donec [illegible] et remouetur ab eo frumentum et illa aqua, et decoquitur cum aqua recenti donec purificetur. Deinde abstergitur ab illa aqua. Fit hoc eo multotiens. Deinde multiplicatur cum sale multotiens sic [illegible]. Et quandoque fit aliud. **Natura.** In quod galienus. declinans est ad exsiccationem. Sed est debilis calefactionis et infrigidationis. Propter aliud non est declinans ad aliquid nisi frigoris. Et illud quod est ablutum est procul dubio frigidum. **Operationes et proprietates.** Est constrictiuum, exsiccatiuum et abstergit parum per cum stipticitate et glutinatione, et subtiliat grossum. Et stipticitas et abstersio ipsius sunt paruae. Et ipsum quod est materia emplastrorum, aggregat est medicinas et frangit superfluitates resolutionis et corrosionis et stipticitatis est. **Decoratio.** Efficit odorem corporis bonum et ascellarum. et prohibet rasuram [illegible]. et abstergit pannum et cicatrices nigras et sanguinem mortuum, et precipue illud quod est ablutum. Et delet uestigia uariolarum.

et plurimum sudorem. **Vulnera et ulcera.** Creat carnem in ulceribus per accidens. Secundum Galienum est ex eis que dicuntur quod ipsum non mundificat et non sordidat et non generat et non constringit. Sed est materia emplastrorum. Et confert in usum almagabi et ... **Membra oculi.** Illud quod est album ablutum ponitur in malagmate(?) et abstergit oculum. **Membra expulsionis.** Si bibatur plurimum, urinam. Et mitones(?) quidem in regione ... datur in potu ipsius propter fluxum ventris et ulcera intestinorum. Et quinque pluries ipsius in vasis aque et minuitur eius nocumentum. **Venena.** Est ... retinens urinam et inflat ventrem et ... emunctoria et constringit linguam et suffocat et stringit anelitum.

s. a. pulegium ceruinum.

Mesitarnamesir(?) quid est: Stipites silvestres a fortiori arabum siccantur. Ex quo non assumitur in principio albus sapor plurimum neque odor. Deinde succedunt amaritudo et acuitas. Et quando pascuntur ipsum pecudes facit emungere sanguinem et extenuat ac calamito(?). Et in meo est forti eo plurimum. Et est duarum specierum. Quarum una est mesitarnamesa verum et alterum est ... falsum et est ei simile, verum habet dispositiones debiliores dispositionibus illius. **Natura.** Est calidum et siccum ad tertium procedens. **Membra anhelitus et pectoris.** Ipsum extrahit humiditates viscosas ex pectore et pulmone. **Membra nutrimenti.** Sirupus eius confert contra ... et nausie. **Membra expulsionis.** Provocat menstrua fortiter et urinam fortiter ita quod facit mingere sanguinem. Et extrahit fetum bibitum et suffumigatum et suppositum. Et cum sit superfluum provocat sanguinem partus.

Mel. quid est: Mel autem purum est ... de rore apud quod apes faciunt ova et pullos et advenit in eis mel. Et mumi quidem nigrum est sordes fenestrarum favi(?) transmissarum. **Natura.** Est calidum et siccum. **Operationes et proprietates.** Est lenitivum et replet ulcera sordicie et inficit per accidens quando conglutinat et opilat poros. Et est materia emplastrorum infrigidantium et calefacientium omnium. Et non est dubitatio quod mel sit maturatio parva et aliquantulum resolutio ex multitudine resolutionis mellis. Et in mumi quidem nigro quod est sordes fenestrarum favorum est attractio vehemens ex profundo. Attrahit etiam astellas que carni infixe sunt et spinas. Et ipsius sunt subtilitas et mundificatio parva et lenitas ulcerum. **Apostemata et dolor(?).** Lenit duritiem apostematum. **Vulnera et ulcera.** Lenit ea et implet ulcera sordicie. Et nigrum extrahit furunculos et spinas. **Instrumenta iuncturarum.** Lenit nervos. **Membra capitis.** Mel nigrum sine odore ... fortitudinis facit ... **Membra anhelitus et pectoris.** Confert asperitati pectoris lenitivum et conglutinativum est. Et quando conteritur cum oleo violato et plurimum congelari lac in mamillis ablactativum. **Membra expulsionis.** Bibitur cum eo ... in ... sorbitionibus de milio et ... ad ulcera intestinorum. **Venena.** Dicunt quod ipsum extrahit venena et ponitur super vulnera sagittarum venenosarum linitum et non nocet.

Magnetes quid est. Lapis est qui attrahit ferrum. Cum autem adurit fit ematites. Et videtur esse sicut ... illius. **Electio.** Melior est niger. In quibus rubedo pura ... permixtio. **Operationes et proprietates.** Est abstersivus mundificativus. **Membra expulsionis.** Datur in potu ad bibitionem limature ferri cum retinetur in ventre scoria ferri. Ipse est extrahit ... Et scoria est ab eo ... Et dicitur quod quando in potu sumitur cum eo tres ... educat solutionem humorem grossum malum.

Marchasita. quid est: Est plurium specierum. Alia est aurea et alia argentea et alia erea et alia ferrea. Et omnis species similatur secundum corpus in colore suo. Et per se quidem nominant cum lapidem ... scilicet lapidem luminis propter iuvamentum quod visui aufert. **Natura.** Calida est et sicca in tertio. **Operationes et proprietates.** In ipsa est constrictio et calefactio et maturatio et resolutio et abstersio. Et eius virtus est fortis. Verumtamen quando ... combustio non ... appareret ei virtus. **Decoratio.** Confert quando linitur cum aceto super morpheam et albaras et lentigines. Et resolvit humiditates contentas sub cute. Et subtiliat capillos et crispat eos. **Apostemata et ...**

... per miscetur cum gumma pini confert
apostematibus duris. et resoluit ea. et ponitur in
emplastris resolutiuis. propter quod in principio
de maturatione et resolutione. **Vulneri
et ulcera.** Cum gumma pini consolidat ul-
cera. Et gumma pini eradicat car-
nem augmentatam. **Instrumentum incitati-
uum.** [illegible] soluit quod aggregatur in par-
tibus lactis ex macula [?] sanguinis.
Membra capitis. [illegible] suffumigatur
super collum infantis [illegible]. **Me-
mbra oculi.** Abstergit oculum et confor-
tat visum adusta et non adusta.

Magnesie. quid est. Est in dispositionibus
marchasite. et est melior ea.

Maiorana. Natura. Est calida et
sicca in tertio. **Operationes et proprietates.**
Est subtilis resolutiua. aperitiua cum
fortitudine. Et virtus olei eius est calefac-
tiua. subtiliatiua. acuta. **Decoctio.**
Aqua eius ponitur in ventositatibus. et linitur su-
per membrum propter expletionem ventositatis. pro-
hibet et albedinem que accidit a cicatricibus
per ventositatem. Et quod ex ea siccum est li-
nitur cum melle super nigredinem sanguinis
et lividitatem eius. que est sub oculis. **Apostemata et
[illegible].** Est epithima super apo-
stemata flegmatica. **Instrumenta incitati-
uorum.** Ponitur in [illegible] et linitur su-
per torsiones neruorum. et confert dolori den-
tis et [illegible]. Et similiter cum melle ad
lassitudinem. Et oleum eius est medi-
camen paralisis. declinantis collum ad
posteriora. et reliquae paralisi. **Membra ca-
pitis.** Aperit opilationes cerebri. et
confert emigranee. et sode et humidita-
ti. et sode melancolice. et ventositati-
bus grossis. et doloribus auris decoc-
ta. et distillata. Et ponitur in ipso
totum infusum in oleo maiorane.
Et confert opilationi eius. **Membra
nutrimenti.** Confert decoctio eius in ini-
tio ydropisis. **Membra expulsionis.**
Confert decoctio eius difficultati u-
rine et dolori ventris pungitiuo. Et
oleum eius calefacit et subtiliat. quod confert
coartationi matricis deducenti ad suf-
focationem eius. **Venena.** Et ex ea cum ace-
to fit emplastrum ad puncturam scorpionis.

Mumia. quid est. Species est inuenitur prope
[illegible] aspalti commixtum ex naturis
utrorumque. Verum est ultima. et aperitiua
est eius [illegible]. **Natura.** Calida est

in secundo. **Operationes et proprietates.** Est sub-
tilis resolutiua. **Apostemata et [illegible].**
Confert apostematibus flegmaticis. **Instru-
menta incitatiuorum.** Est bona doloribus dis-
locationis et fracture. et casus. et percus-
sionis. et paralisi. et torture bibita et cum
compressione inuncta. **Membra capitis.** Con-
fert emigranee et sode frigide. et epi-
lepsie et uertigini. Et fit caput purgi-
um ex ea secundum quantitatem unius grani cum aqua
maiorane. et in aure ponitur dolorosa
unum granum cum [illegible]. Et ad fluxum
sanguinis ex aure ponitur de ea quantum est unum
granum ordei cum oleo rosato. et aqua agre-
stis cum licinio. et ad grauitatem lingue
cerates una cum decoctione origani
[illegible]. Et ad galeam cum passione. et ad
sodam antiquam granum unum cum grano u-
no castorei. cum oleo de ben. factum
caput purgio. **Membra anelitus et pectoris.**
Prohibet sputum sanguinis ex pulmone.
Utique quod de eo in potu sumitur quantum sunt
grana ordei in uino cocto. Et iam quod est ex-
pertum est cerates ad suffocationem cum oxi-
melle. et ad dolorem gutturis cerates
cum rob de moris. aut decoctione len-
ticule. Et ad tussim [illegible] cum aqua
iuiubarum et aqua ordei et septem-
tibus diebus continuis cum est ieiunus. Et
ad tremorem cordis. cerates cum aqua
cymini et aniseos et carui. **Membra
nutrimenti.** Et ad debilitatem stomachi ce-
rates cum aqua cymini et aniseos et ca-
rui. Et similiter ad nauseam flegmati-
cam. et ad casum super pectus et stomachum et spine
cerates cum duobus danich. de luto
armeno. et danich. j. croci in aqua
solatri. aut cassie fistule. Et ad
singultum granum unum cum decoctione
seminis apii. Et ad dolorem splenis
cerate cum aqua zucari. **Membra expul-
sionis.** Est bona ad ulcera que sunt in fo-
ramine virge et vesica. Et bibitur
de ea quantitas ceratis cum lacte. Et
si aliquid de ea misceatur cum farina et
supponatur confert paucitati [illegible]
ne ad retentionem urine. **Venena.**
Et ad venena duo grana cum decocti-
one hasech et [illegible]. et ad scor-
pionem cerates cum uino puro. Et
ad puncturam eius cum butiro vaccino.
cerates.

Mira. quid est. Est gumma arboris sup

arborem in lamenta quae dimittitur donec
congeletur. deinde colligitur: sicut gallianum
et opoponacum infra ... Et eius quaedam ali
a est pura. alia est adulterata. Electio.
Melior est illa quae ad albedinem declinat
et rubedinem. non commixta ligno. et cuius
arbor est boni odoris. Quandoque vero adulteratur
cum quodam laciano pinguioso. et fit ipsa
pinguiosa. Et hoc quod lacanium nominat
afersius. Et est arbor pinguiosa. Natura.
Est calida et sicca in secundo. Operationes
et proprietates. Est apertiva. resoluti
va ventositatum. Et in ipsa sunt stip
ticitas. et adherentia. et lenificatio.
Et eius fumus est conveniens ... ipsa pone
tur. Et est vehementioris exsiccatio
nis. Et est subtilis absque mordicatione.
Et est in longeno sicut fumus olibani.
Et ponitur in medicinis magis propter suam
in ... iuvamenti. Et prohibet
putrefactionem ita quod ipsa retinet mor
tuum et conservat ipsum ab alteratione et feto
re. Et extrahit superfluitates crudas.
Illa vero quae asportatur de clita est vehemen
tioris calefactionis. et maturationis
et lenificationis. Decoratio. Quando
miscetur cum eo oleo mirtino et lauda
no. iuvat ad confortandum capillos
et ad inspissandum eos. et abstergit
vestigia ulcerum. et oris odorem effi
cit bonum. quem in ipso retinet. Et remo
vet fetorem eius. Illinitur pinguiata cum vi
no et alumine super ascellas. et remo
vet fetorem earum. Et pinguiata cum mel
le et cassia lignea illinitur super vern
cas. Apostemata et bothor. Confert apostemati
bus flegmaticis. Vulnera et ulcera.
Consolidat et cooperit ossa nuda. Et ad
ministratur cum aceto super impetiginem.
Et sanat vulnera putrefacta. Instru
menta iuncturarum. Ipsa pinguiata cum car
ne ostreorum. illinitur super cartilagi
nes lesas sicut est auris et reliqua. Mem
bra capitis. Inquit galienus. odor mirre.
facit soda. nec ... patientibus
soda. Et ipsa est ex medicinis preparatis cum
memeth. et opio. et castoreo. quae confe
runt contra tussim auris. et facit ...
et sonum. Et colluitur extrema os cum vi
no et oleo. et confirmat dentes valde.
et confortat eos. et prohibet corrosionem
eorum. et stringit eos. et removet humi
ditatem eorum. Et spargitur super ulcera

capitis et exsiccat ea. Et administratur
cum castoreo et memitha. et opio ad ul
cera auris dolorosa. et ad saniem. Et
linitur ex ea nares ... ad fluxus an
tiquos. et constringit eos. Et quando fit
caput purgium cum pulvere damich de ea.
et mundificat cerebrum. Membra oculi.
Abstergit vestigia ulcerum in oculo.
et implet ulcera eius. et abstergit albu
ginem ipsius. Et confert asperitati palpe
brarum. et resolvit saniem in oculo.
absque mordicatione. Et quando resol
vitur aqua in principio sui descensus cum est
subtilis. Quae autem fortior est in alco
hol. est illa quae est adulterata cum lacta
no. Membra anhelitus et pectoris. Con
fert tussi antique humide et asmati.
et anhelitui dilatationis. et doloribus
lateris. et clarificat. Et totum illud
propter suam abstersionem subtilem absque aspe
ritate. Et ponitur sub lingua et conglutinatur
aqua eius ad asperitatem gutturis. Me
bra nutrimenti. Confert myrrha pura
mollificationi stomachi et aquae ... et in
flationi in stomacho. Membra expulsionis.
Provocat menstrua et proprie clistericata cum
aqua rute et aqua absinthii aut aqua
lupinorum. et extrahit fetum. et lumbricos et
ascarides. propter suam amaritudinem. Et
lenit coartationem ... Et
sumitur in potu quantitas unius fabe de ea.
ad ulcera intestinorum. et rasuram et so
lutionem. Febres. Fabo de ea accepta
cum pipere et aqua ad initium rigoris et pro
hibet ipsum. Venena. Datur in potu in
adbibendum ad puncturas scorpio
num cum vino. Permutatio. Loco eius po
nitur medietas ponderis sui de pipe
rugino. si nichil est.

Myrti. quid est: Est fructus arboris quae ...
dicitur. cum non sit vehemens ponticitas in
ipso superflua. Operationes et proprietates.
In ipso est stipticitas et exsiccatio.
Vulnera et ulcera. Ex de cortice eius ad
ustum est. cum aqua super scabiem ulcerosam.
Et ipsa ponitur tanta stipticitatis vehe
mentia in constrictione quod fructus eius consolidat
vulnera grossa. Venena. Si succus
... cum vino bibitur aut ex eo fi
at emplastrum. confert morsui vipere. et ...
... lignei inficiat quem bibitur.

Memithe. quid est. Est simile glandibus.
... coloris ad nigredinem declinans.

fiale fragibile. 7 in ipo ē amaritu-
do 7 sba aquea 7 terea. 7 frigiditas
aqa ñ uehemēs. ñ sic laciniarū. Et
ei principiū. Est herba q̄ē in uicbige
7 in littorib; scam. 7 ē manifesti odo-
ris 7 amari saporis. 7 ad oculos siccii.
Natura. Est frigida 7 sicca i pmo.
Opatioēs 7 pprietates. Scapiniacus
hēt multa. **a putra 7 lodrix.** Cofert
apostematib; calidis et oculis. 7 sanat eri-
sipilā ñ forte. magnā in corpib;
duris. ñ parua. 7 in corpib; tenuis.
qm in eis ē sup flue exsiccatiois.
Mebra ocli. Cōfert in medicis ob-
talmie impiū.

Mahaleb. **Electio.** Melior ē q̄ē albi
coloris pur. **Natura.** Est calid' in
pmo. 7 ñ ē uehemētis siccitatis. **Opi-
tioēs 7 pprietates.** Est abstersiuus. sub-
tilis. resolutiuus. sedatiuus dolo-
rū. **Instrumēta iūcturarū.** Est bon'
dolorib; q sūt in p[illegible] dorsi. **Mebra
anelit' 7 pectoris.** Confert sincopi-
bibit' cū aq̄ mellis. **Mebra expl'siois.**
Cōfert colice 7 lapidi in renib; 7 ue-
sica.

Magra. **Electio.** Melior ē mūda. 7 q̄
crescat 7 augmētat' in aqua. **Natura.**
Est frigida in pmo. sicca in scdo. **O-
patioēs 7 pprietates.** In ipā glutinati-
o 7 stipticitas. **Mebra nutrimēti.** Con-
fert dolorib; epatis. **Mebra expul-
sionis.** Est fortior in ostrictiōe uētris
quā lutū sigillatū. 7 mūdific' ūnes.

Meubulethene. **qd ē.** Est illd q̄d dr̄
granū regū. Et arbor ei nōiat' mē-
rita. 7 ā[illegible] [illegible]. Et folia ei sila sūt pi[illegible]
in lōgitudiē uni digiti. Et fruct' ei
ē silis auellane maiori. Et q̄nq; ē
minor. Et hēt in flore cuiq; fructui
tri gna nig. **Natura.** Est calida et
sicca in t'tio. **Instrumēta iūcturaz.**
Sua solū ōfert dolorib; iūcturaz
7 podagre. 7 sciatice. **Mebra [illegible]
mēti.** Cōfert ydropisi. 7 fac' uo-
mere fortit'. 7 in ducit stō. **Mebra
expulsiōis.** Soluit laticina sicut
Et [illegible] quū' fol[illegible] i munit gallio
crepita. Cofert colice 7 puocat. Et
qñ ex grānis ei sumūt' grana sept̄
aut sex. 7 fiūt tñ pillle. [illegible] postea
potat' aq̄ frigida. solūē educ' colā
7 flegma. Et sepe q̄d̄ sumūt' i po-
tu de eis. x. gna ex suis gnis ma-
gnis. 7 xx. gna de suis gnis paruis.
Cūq; uolūtas ad ē. ut sit ei solo ma-
gis ad sūmū puenies. fit bona c[illegible]ma
sticatio. Et qñ ē uolūtas ut sit ei
solo lenior. deglutit' cū sua dispōe.

Maroth. **qd ē.** Est radix anuidē
7 ē nimi a sa in uirtute 7 iuuamēto. Et
iā q̄d dictū ē in caplo anuidē. illo
q' oz puenire ad maroth. **Opatioēs
7 pprietates.** Est lenificatiua. matu-
ratiua. **Mebra nutrimēti.** In ipā est
difficultas digōis. 7 nocet stō. ñ sit
frigida. qm ē cōfortat' ipā.

Meusalī. **qd ē.** Est silior oī re allorū
triangulate forme. ad citrinitatē decli-
nās. bon' odoris. 7 aliqis el alia ē do-
mestica tñ hīs folia. 7 alia ē silue-
stris 7 egyptia. 7 ex ea fit panis. 7
uidet' q' ipā sit alkarta. **Natura.** Do-
mestica ē tēpata. 7 siluestris ē in scdo in
caliditate 7 siccitate. **Opatioēs 7 ppri-
tates.** Domestica q hēt tñ folia ē forti'
exsiccatiua parū p. Et siluestris f ē
fortior.

Melgualh. **qd ē.** Est medicia de ser-
ra. cognoscit' illic h nōe. Et ē lignū
siē nodi pūctata. Et ē declinē ad ni-
gredinē parū p. **Instrumēta iūctuz.**
Aureus un[illegible] de eo cū melli[illegible] accept'
ōfert articl'l[illegible].

Mirdasco. **qd ē.** Est flos 7 stipites
subtiles. frangibiles. ad cinericitatē 7
citrinitatē declinās. Et ei ut' ē sicut
bedeguard ap' quosdā. Et ē de eo q̄ē
uehemēt' declinis ad albedinē. Et
ē de eo q̄ē magis declinis ad citri-
tatē. In qd filius mesague ē sicut
bedeguard. Et dr' alchuiz. Est in
uirtute absinthii romani. 7 uehemēter
stipticus. **Natura.** Est calid' 7 sicc'
in scdo. **Mebra capitis.** Cōfert ad
soda. 7 humiditates in cerebro. **Mebra
nutrimēti.** Cofortat stōm 7 epar. 7 cō-
fert casū sup uiscera. **Mebra expl'-
sionis.** Suffocat ad ūnes ani.

Melchi. **qd ē.** Est siē rami. Et folia ei
sūt sic folia oliue 7 latiora. 7 crescū
ē sic olea. **Opatioēs 7 pprietates.** In ipo
sūt caliditas 7 hūiditas. 7 hūiditas
cruda. qua inflat. **Mebra anelit' 7
pectoris.** [illegible] eius cū mellicrato cru-
[illegible] facit [illegible]. **Mebra nutrimenti.**

i. alkarta

[Margin: Memite [illegible] c. iij capitulo]

lutecus cum mellicrato sedat dolorem ventris pungitivum.

Memite. quid est. Lignum sicut nodi declinans ad nigredinem in quo est reflexio parva. Et est calidi quiete [illegible]. **Natura.** Est calidum et siccum in fine secundi. **Operationes et proprietates.** Est abstersivum mundificativum. **Decoratio.** Abstergit albedinem linguae. **Membra capitis.** Et succus extrahit humiditatem grossam ex capite et mundificat superfluitates cerebri. Et radix eius confert dolori dentium. **Membra oculi.** Mundificat albuginem in oculo et acuit visum cum ex eo fit alcofol. Et abstergit humiditatem grossam, et praecipue succus. **Membra nutrimenti.** Radix confert ictericiae. **Membra expulsionis.** Confert dolori ventris pungitivo et in ipso est provocatio.

Meherzeingi (?). quid est. Est arbor sicut arbor sebre, verumtamen est longior et in cuius colore est citrinitas et ad citrinitatem declinans. Quidam vero [illegible] nominaverunt [illegible] lancina ipsam. **Natura.** Calida est in tertio, sicca in eodem. **Operationes et proprietates.** Quando de ea aliquid proicitur in gurgitem inebriat pisces et elevat eos. **Instrumenta iuncturarum.** Confert podagrae et dolori sciaticae et iuncturarum et [illegible] ancharum. Et destruit ventositates quae post [illegible] medicinas solutivas. **Membra expulsionis.** Solutione educit humores grossos et flegma.

Mise (?). quid est. Est parvum sicut faba et melior horum usus eius est citrus (?). **Natura.** Est temperatum in humiditate et siccitate. Ille quae excorticatur est temperatus. Et non excorticatum ad siccitatem declinat quoniam in cortice ipsius est ponticitas. **Operationes et proprietates.** Non in eo est inflatio fabarum quamvis sit in ipso inflatio quaedam. Immo est in ipso minor quam in ciceribus. Et non est abstersio fabarum in ipso, et non est in ipso frigiditas lenticulae. Et quando cum eo ponitur parum carvi rectificat eo. **Instrumenta iuncturarum.** Est emplastrum maturativum ad dolorem membrorum praecipue cum vino [illegible] et vino decocto cum aceto et super contusiones. Et [illegible] carnis [illegible]. **Membra nutrimenti.** [illegible] laudabilis [illegible] generaliter [illegible] et non est in ipso tarditas descensionis fabarum. Et quando decoquitur

cum oleo amigdalarum [illegible] est laudabilis humoris. **Membra expulsionis.** Quando decoquitur in aqua et aqua [illegible] est expulsa ab eo [illegible] cum fit acetosa [illegible] granata et sumach. Et in ipso est [illegible] secundum quod dixerunt quidam.

Manna. quid est. Est ros [illegible] cadens super lapidem aut arborem et fit dulcis et coagulatur sicut mel et exsiccatur sicut gummi quemadmodum tereniabin et ad [illegible] et mel [illegible]. Et nos quidem diximus unumquodque in suo capitulo. Et ipsi assumunt de manna ei super quod cadit virtutem et adiungit illam ad id quod exigit lenitas et dulcedo sua.

Mulochia. quid est. Est malva et nos quae perscrutabimur eius rememorationem in capitulo de chubeze. **Natura.** Frigida est in primo, humida in secundo. **Membra nutrimenti.** Aperit opilationes epatis.

[Margin: [illegible] malva [illegible] malva minor]

Mesa (?). quid est. Nota est. **Operationes et proprietates.** Fluit velociter et est lenificativa. Et multitudo eius generat opilationes et addit in colera et flegmate secundum complexionem. **Membra anhelitus et pectoris.** Confert asperitati gutturis et pectoris. **Membra nutrimenti.** Stomacho conveniens est. Et multitudo eius est gravis valde. Et oportet ut sumatur post ipsum calefactivum oximel cum seminibus et in frigidatum mel. **Membra expulsionis.** [illegible] efficit in sperma [illegible] renibus [illegible].

[Margin: [illegible]]

Medulla. Electio. Convenientior est medulla vitulorum et deinde taurorum, postea caprarum, deinde ovium. Et medulla quae hircorum cum testiculis et taurorum praecipue non castratorum est magis sicca. Et medulla [illegible] est magis pinguis. **Operationes et proprietates.** Est calefactiva, lenitiva, abstersiva et multum nutritiva [illegible]. **Apostemata et ulcera.** Est bona duritiebus et lapidositati quae est sicut medulla vitulorum et cervorum, non sicut medulla hircorum et silvestrium hircorum. Illorum est sicca et neque bonum est in ea. **Membra nutrimenti.** Confortat stomachum [illegible] et appetitum. Et oportet ut comedatur cum pipere et seminibus. **Membra expulsionis.** Supponitur ex medullis laudabilibus [illegible] in matrice. Et

cōfert duritiei eī. Venena. Vnguētū qđ
liniminū ex ea, et pē ex medulla cē
ui. fugat animalia uenenosa.

Mumi. Natura. Calidū ē et siccū p
ueniēs ad terciū. sil' melagine igđ
ex piscib; factū ē nimiorıs calidita
tis et siccitatis. q̄ q̄ ex ordeo. s; ego
illđ nō credo. Operationes et proprietates.
Abstergit humores crossos. et lenit
et exsiccat. Et in ipso ē stipticitas.
et mūdificatio flegmatis. Decora
tio. [illegible] bonū effic̄. Vul-
nera et ulcera. Est bonū ulcerib'
et carnib; fabris. p̄hib; ambulati
onē fraudulentis. Instrumenta in
curarū. Cōfert dolori auricule resa
nate. Membra oculi. Fit ex eo alcho
fol in p̄ncipio uariolarū. et p̄hib; lotionē
ab oculo. Membra nutrimenti. Cōfert
ab humiditate stō. et abstergit humidi
tates ani secib;. Membra expulsio
nis. Pōit' in enemate colice. et ene
mate mūdificationis ulcerū ab
rasionis pē. Venena. Cōfert mor
sui canis rabiosi.

Masal. Operationes et proprietates. Est in
malū hn̄tib; melancolia ualde.
Et qn̄ decoquit' cū carne pigui rec
tificat' parum. Membra nutrimenti.
Est nocivum stō. Membra expulsi-
onis. Nocivum ē ano.

Menta. Natura. Est calida et sicca
in scđo. et in ipsa ē humiditas super
flua. Operationes et proprietates. In ipsa
ē uirt' calefactiua. stiptica. p̄hibēs
q̄ ē sbtiliane sic oleū q̄ comeduntur.
Cūq; frustra ipsi in lacte dimit
tūt'. nō cascant. Et cū bibit' el suc'
cū aceto. absēdit cursū sanguinis
ab interiorib;. Apsita et locho. Fit ex
ea cū sauich ēplem ad dulcitt. Et
ipsa qđ nō ē silis metastro. q̄ in
metastro nō ē ponticitas. et sūt in
ipso resolutio et calefactio. et exsic
catio superflua ūdicitatis. Membra ca
pitis. Ex ea fit ēplem frōn ad so
da. et pē cū sauich de ordeo. Et fri
cat' cū eo aspiritas lingue. et remo
uet'. Et succus ei' miscet' cū melli
crate. et distillat' in aure dolorosā.
Membra anelit' et pectoris. Prohibet
fluxū sanguinis et sputū ei'. et coagu
lationē lactis. In mamill' more ē

plastri suppositi. et sedat cor. et apa.
Membra nutrimenti. Cōfortat stōm et
calefacit ipsū. et sedat singultū. et
digit. et p̄hib; uomitū flegmaticū et
sanguineū. et cōfert hyeccitie. et pē
stiptius ipsi. Membra expulsionis.
Adiuuat ad coitū propter inflamationē
q̄ ē in ipsa et humiditatē. Ortulana
q̄ nō ē in metastro. et opilat uasa sp
matis. et interfic̄ lumbricos. Et qn̄ sup
pōit' an horā coit'. p̄hib; impregnationē.
Et cū bibit' de ea frustra cū gnus
gnat'. sedat colericā passionē. Ve
nena. Cōfert morsui canis rabi
osi. et ē p̄pria ad illud.

Mel. quod est. Mel ē ros occult' cadēs
sup flores. et sup reliq̄. q̄ colligūt
apes. Et ē uapor q̄ eleuat' et cōuertit'.
et maturat' in aere. Et cōuertit' et i
spissat' in nocte. et mel factū cadit. Et
qn̄q; cadit mel sic ē circa castrum.
diuersificat' aūt scđm ea sup q̄ cadit.
q̄ sūt arbor et lapis. Et manifestū ipsi
colligūt homines. Et ū occultū ē. colli
gūt apes. Et extimo q̄ apud arbore i
ipso aliquā hēt' p̄prietatē. Aue qđ ipsi
nō colligūt nō ut eo nutriant. et ipsi repo
nāt. Et mell' ē genū aqre uenenosū.
Electio. Meli' ē mel illud q̄ uere
dulcedīs. boni odoris. declinās ad
acredinē. et ad rubedinē. et q̄ ē ut
palea in colore. q̄ nō ē sbtile. et in
spissū q̄ nō absciditur. Et meli' ē u
nale. deīn et estiuū. hyemale aūt
ē malū. Natura. Mel apū ē calidū
et siccū in scđo. Mel tabarzed d̄ci
tur. ē calidū in p̄o. s; nō ē siccū. et
pōt eē ut sit humidū in p̄mo. Opa
tiones et proprietates. Virt' ei' ē abstersiua.
apritiua oppilationū uenarū. resolu
tiua humiditatū. et expellit humidi
tates ex p̄fundo corporis. et p̄hib;
putrefactionē et corruptionē carnis.
Decoratio. Liniment factū ex eo
p̄hib; pediculos et lendines. et
interfic̄ alios. Et cū costo ē liniū
tū pruno pē antiquū. Et mel cū
sale. ē cōueniēs uestigiis percussionis
melongianas. Vulnera et ulcera.
Mūdificat ulcera sordida p̄funda.
Et coctū ē donec incrassat' bene adhe
re uulnera recentia. Et qn̄ coq̄t'
cū aneto sanat impetiginem..

Nō q̄ mel sēm cadit

Nō q̄ mellis liniminū p̄hib; pediculos
et lendines. et interficit ambos.

No(ta) malicia mellis quod est acre et venenosum

Membra capitis. Cum immiscetur ei sal gemma et distillatur tepidum in aurem, mundificat et confortat auditum. Et olfactus eius quod est acre et venenosum affert [illegible] quo gustatur cum comestione. Membra oculi. Mel abstergit tenebrositatem visus. Membra anhelitus et pectoris. Cum tangitur cum ipso palatum et gargarismus fit ex eo, sanat praefocationem et tollit amygdalas. Membra nutrimenti. Aqua mellis confortat stomachum et facit appetere cibum. Membra expulsionis. Mel cannarum lenit ventrem, et mel acabzed non lenit. Et mel cuius spuma non est eiecta inflat et solvit ventrem. Et si auferatur spuma ipsius minorat illud. Et decoctum non movet ventrem, immo quoniam stringit phlegmaticos et nutrit plurimum. Et decoctum cum aqua provocat urinam plurimum. Et dico quod mel cum aqua si invenerit oppilationem cibi ut penetret stringit. Et si invenerit motum et puritatem oppilationis cibi ad penetrandum solvit. Venena. Si bibatur mel calefactum cum oleo rosato, confert morsui omnium venenosorum et ei qui bibit opium. Et deglutitio ipsius est cura morsus canis rabiosi. Et iactur fungi praecipitantis. Et ei quod est decoctum confert venenis. Et quod cum ipso vomit sanatur. Et mel acre cuius odor facit sitire, et ipsius comestio facit possibilitatem ablationis rationis subito et sudorem frigidum, et cuius est comestio per sas salutis, et bibere aquam mellis et vomere cum eo.

Mels. Decoratio. Sanguis eius eradicat verrucas. Et stercus muris super alopitiam confert, et [illegible] limitum cum cepa et [illegible] ille quod est adustum. Membra capitis. Cum assatur et siccatur et datur adolescentibus in cibo, abscindit fluxum salivae ab ore eius. Membra expulsionis. Si bibatur stercus muris cum thure et aqua mellis frangit lapidem. Et si supponitur collirium eius solvit ventrem pueri. Et quando coquitur cum aqua et sedet in ea qui difficultatem patitur urinae, confert ei. Venena. Convenientes [illegible] qui sunt [illegible] et ponitur super puncturam scorpionis sanat eam.

No.

Et quando decoquitur stercus muris et [illegible] ponitur super suppositoria, et valde movet.

Morum quid est. Mora sunt due species, una cuius est alfirsedu et est dulce, et altera secundum formam ficus immaturae. Et est ventositatis nutrimenti et ventositatis et inflationis, et magis destruens sanguinem et deterius stomacho. Et eius quod sic dispositum est, est tamen inferius calamentum aut quod nocet menstruum desiccam. Sit in illo decoquitur plurimum locum. Et quod immaturum est cum exsiccatur stat loco sumach. Natura. Dulce est calidum et humidum, et acetosum acutum est ad frigiditatem et humiditatem declive. Operationes et proprietates. In ipso est stypticitas et infrigidatio, et fluxus mensium stiptice, et propter quod decoquitur in vase aereo et prohibet fluxum materiarum ad membra, et quod immaturum est plus. Et immaturum est sicut sumach. Decoratio. Quando coquuntur folia eius et folia vitis et folia ficus nigrae cum aqua pluviae denigrant capillos. Apostemata et ulcera. Acetosum iuvat apostemata oris et gutturis. Et folia eius sunt utilia ad combustionem ignis et praefocationem. Vulnera et ulcera. Et acetosum eius confert ulceribus fraudulentis siccum ipsius et succus eius. Membra capitis. Rob eius acetosum est conferens ulceribus oris. Et decoctio radicis eius mollificat dolorem dentium. Et collutio oris ex succo foliorum acetosi et decoctione radicis eius est bona dentibus dolorosis. Membra nutrimenti. Morum est malum stomacho, corrumpitur in eo praeter alfirsedu. Et quando corrumpit alfirsedum stomachum velociter non nocet. Et oportet ut comedatur ante species eius ante cibum et [illegible] in quo non sit corruptio, [illegible] de [illegible] non nocet stomacho colerico. Et [illegible] in ipso de mala convenientia stomacho quod est alfirsedu. Quoniam sit in ipso malitia, et non est nausea in ipso. Et nutrimentum eius parum est, et facit appetitum cibi, et [illegible] ipsum lubricat et extrahit ipsum velociter. Et omnino descensus eius ex stomacho fit velociter. Sed eius descensus ex intestinis est tardior. Membra expulsionis. Morum quod [illegible] est et exsiccatum retinet ventrem vehementer et confert dissinteriae et lacrimae quae in omni solvit. Et [illegible] cortex eius sunt mundificatio solo, et solo eius est plurima. Et in moro quidem dulci est velocitas descensionis aut propter suam humiditatem aut propter [illegible]. Inquit Archigenes: est tardae egressionis et est provocativum. Et [illegible] autem acetosum est. Et alii quod est

in ipso de ua solutiua. phibz qui so
lutionem antiq. et ulcera intestinorum. ppe
quod exsiccatiuum e. Et in oibz que spebus
mori e puocatiuo urine. Et morbus
scemi quis uelociter a stomacho egreditur.
ipsi tamen e intestinus tardum. Venena.
Cortex arboris mori e tyriaca in
gamu. et qui bibit de succo foliorum ei
unum et semis. confert morsui rutele
et tenuit naturam lubricatiue sua in
flatione...

Napellus. qd e. Venenum prima
osum. Natura. Est in summo calidi
tatis et siccitatis. Decoratio. Delz
albatas leuitum. Et cum ex ei gargue
riseet in poris sunt. Et similiter confert le
pre. Operationes et proprietates. Est ue
nenum destruens bibentem se. Maior
dispositio. e medietas et unius.
Et secundum me. mini instific. Tyriaca
uero eius e mus napelli. Et ipse que e
mus q eo nutrit. Cotinces qui
coculant in morunt. Et ex oibz con
fectioibz. diamuscum ei resistit.

Napellus moysi. Inqd iohes dee.
Est herba nascens cum napello. Et que
quod ei approximat. non cessat arbor ei.
Et e maior tyriaca napello. Et in
ipso sunt oia iuuamenta que sunt in napel
lo. in albatas et lepra. Napellus uero
moysi e aial. similis illi. Indecora
tione. Confert albatas. Instrumen
ta iuuatiuarum. Confert lepre. Ve
nena. Est tyriaca oi ueneno et
uipere.

Nux. qd e. Notum e. Et e calida. e
tyriaca e cum dat calefactis cum el.
et hominibz debilem stomachum maxime cum ace
to. Natura. Calida e in fine. sicca
in pri secundi. Et ei siccitas e minor
caliditate ipsi. Et in ipsa e humidi
tas grossa. q delet cum antiquatur. Opi
niones et proprietates. In sicca e stiptia
tas plurima. Et folia et cortex ipsi.
oia sunt constringentia fluxus sanguis.
Et ei cortex adustus e desiccatiuus.
sui mordicatione. Oleum uero uetustate.
e sic oleum uet. et abstersio antiquz e
fortis. Decoratio. Ex recentibz fit
emplastrum super uestigia paussionis. A
postemata et bothor. Masticata me
dulla ei ponitur super apla melancolicum
ulcerosum et confert. Vulnera et ulcera.
Et gumma confert ulceribz calidis. et
sparsa super ea. et in emplis. Instrume
ta iuuatiuarum. Cum melle et ruta con
fert torsioni neruorum. Membra capitis.
Fit sedati. et distillatur succus foliorum te
pidus in aurem et confert sanici in
aure. Dicit alcuis quod ipsum guarbn
gua. et e sanies bothor in ore. Memb
oculi. Et oleum confert bothor estio
meno et ensiple. et fistul in ptibz
oculi. Membra anelitus et pectoris. Suc
cus corticis ei. et robei. phibet pro
cationem. et nocet tussi. Et oleum an
tiquarum facit cuenire dolorem gumu
ns. Et ex oibz que spebus nucsidi
e alcharuz sicut emplos in anulle apo
se. et ppe ex regali magna. Membra
nutrimenti. Est difficilis digestionis. et
mala stomacho. si uiuta et recens e melior
stomacho. et minoris nocumenti. Et illud
quod frangitur adiuuabz corticibz suis. Et
nux que uiuta cum melle. confert stomacho
frigido. Dico aut quod nux non e conue
niens in stomacho calido tantum. Membra ex
pulsionis. Fit bothor et sedat dolo
rem uentris pungitiuum. et neruum paru
e fixa. Et ei cortex et neruz fluxum
sanguinis menstruum. Et quod nutrit. confert
neruibz frigidis ualde. Et cuius cor
ticis ei phibz menstrua. bibitur cum ui
no. et supponitur. Et qui comedit eam nutri
ta soluit. Multus usus ei educat
lumbricos paruos. et ascarides. Et e ex
eis que conferunt oculo. Venena. Et cum
ficibz et ruta medicamen oibz uene
nis. Et ex ea cum cepe et sale fit emplum
super morsum canis rabiosi. et reliqua.

Nux muscata. Natura. Est quantitatis
galle. facile frangibilis. subtilis corticis.
bonum habens odorem acutum. Natura. Dicit
musa. e calida et sicca in fine secundi.
Operationes et proprietates. In ipsa e stiptia
tas. In decoratione. Confert lentigines.
et odore bonum oris efficit. Membra oculi.
Confert febri. et confortat uisum. Membra
nutrimenti. Confortat epar et splenem. et
stomachum. et ppe os ei. Membra expulsionis.
Constringit et puocat. et confert difficul
tati urine. Et cum in oleis ponitur confert
doloribz. et similiter in pessariis. et [illegible]
coitum. Permutatio. Loco ei ponitur
spica et equale pondus et semis.

Nux hende. qd e. Est tin gueliale [illegible]

Nux hende. Nuz yende. [illegible] c. 4 capla

Nom

cacar alba. declinãs ad citrinitatẽ q̃ ex
ponitur de barcha. Et cũ coriandro ex ea
cũ melle fit unũ. **Natura.** Juge pi
ulus. hẽt uirtutẽ infrigidatiuã. extẽ
tiuã. exsiccatiuã paruu. **Operationes**
et proprietates. Abscidit fluxũ sanguĩs.
In decoratione. Impinguat. **Vulnerũ**
et ulcera. Sanat impetigines. **Mem**
bra expulsionis. Excitat coitũ.

Nux cypressi. Vulnera et ulcera. Est
emplastrũ rupture.

Nux indica. quid est. Est naragil.
Electio. Que ex ea bona est. est recens
uehementis albedinis. et aq̃ q̃ est in ipsa
est suauis. Et cũ in ipsa nõ inuenitur
aq̃. significat q̃ est antiq̃. Et oportet q̃
ut ab ea tollatur cortex medulle ei.
Natura. Calida est in 2° secũdo. sicca
in primo. Et ipsa q̃ est humiditas
superflua. de q̃ curatur. immo q̃ recen
tioris est. est humida in post. **Opinio**
nes et proprietates. Est grauatiua. nõ
mali nutrimenti. **Instrumenta iuuatiua.**
Oleũ recens narigil confert dolori
bus dorsi. et geniculorum. **Membra nu**
trimenti. Grauis est stomacho. Sed cũ pauco
nocumento. Est boni nutrimenti. Et cor
tex medulle eius nõ digeritur. g. aufe
ratur. Et oportet ut post ipsum nõ firmatur ci
bus. nisi post horam. Et autem oleũ recens me
lioris chimi est q̃ butirũ. nõ est lubri
ficat stomachum. tamen mollificat ipsum. **Me**
bra expulsionis. Augmentat coitum.
Et de oleo est bonũ emoroydibus. et pro
oleũ antiquum. precipue cũ oleo de gri
sismulis. cũ in potu sumitur ex eo 3 no
uem. coque aureus. Et cũ antiquatur inter
ficit ascarides et lumbricos. Et solet
educere eos comesta.

Nux romana. quid est. Noiatur accu
fes. **Natura.** Calefacit uehementer in
secundo. et desiccat in primo. Et cagu
ma est uiolenta in calefaciendo. **Memb**
capitis. Eius fructus cũ aceto.
confert epilepsie.

Nux tamana quid est. Est alarmepar.
Natura. In caliditate est equalis a
ut in principio primi. Et est exsiccatiua et
in fine primi. aut ultra ipsum. Et est
apud q̃sdã eorum frigida in primo. et
Operationes et proprietates. Est bona ad absci
dendũ fluxũ sanguĩs. **Membra ca**
pitis. Colluitur ex ea os cũ aceto.
ad dolorem dentiũ. **Membra nutrimenti.**
Decoctio eius cũ aq̃ et aceto. ualet duritie
splenis. ——.

Nasturtiũ. quid est. Notũ est. et ueteris sili
est uirtuti sinapis et seminis rafani cõ
mixtorum. Et dicitur q̃ sinapis et semen eru
ce conuincta. et folia eius nõ nocent commesta
tionibus suis ab eo. propter suã humiditatẽ.
Et cũ desiccatur succus p̃priq̃ similitudine ei.
et fortasse consequitur ipsum. **Natura.** Ca
lidum est et siccum. ad tertiũ procedens. **Opi**
niones et proprietates. Est resolutiuũ.
maturatiuũ cũ lenitate. et exsiccat
putredinem uacuitatis uentris. **De**
coratione. Retinet capillos cadentes
bibitum et linitum. **Aposta et louthor.**
Est bonũ apostematibus flegmaticis et
carbunculis. emplastro facto ex eo. cũ aqua
et sale. **Vulnera et ulcera.** Confert
scabiei ulcerose. et impetigini. cũ
melle mellino. et eradicat ignem
persicum. **Instrumenta iuuatiuum.** Cõ
fert sciatice bibitũ. et emplastro ex eo
facto cũ aceto et sauich de ordeo.
Et quod fit clistere ex eo sciatice. et
confert quia cũ solutione educit ad aut
nixtu sit sanguis. Et confert omni
mollificationi neruorum. **Membra anc**
litus et pectoris. Mundificat pul
monem. et confert asmati. et post in
medicinis asmatis. et in sorbitio
nibus q̃ fiunt asmati. propter illud q̃ est in
ipso de incisione et subtiliatione. **Memb**
nutrimenti. Calefacit stomachum et epar.
et confert duritiei splenis. quia
q̃ñ ex eo fit emplastrũ cũ melle et re
malũ stomacho. Et uidetur q̃ sit propter ue
hementiam mordicationis sue. et ipsum
facit appetitum cibi. Et q̃ñ bibitur ex
eo serum mensi. facit uomere colera ru
beam. et educit cũ solutione. et sanat illo
modo quarte dragme unius. **Membra ex**
pulsionis. Augmentum efficit in coitu.
et solutione educit lumbricos. et prouocat
menstrua. et eicit fetum. Et q̃ ex eo fri
xum est retinet. et ipse cũ nõ teritur. Re
stituit est inscositas cũ bibitur. et cõ
fert colice. Et cũ bibitur ex eo 3 3.
tt. aut. v. cũ aq̃ calida soluit na
turam. et resoluit uentositates in
testinorum. Et dicitur quod q̃ babi
lonicam cũ ex eo bibitur serum mensi.
solutione educit coleram. et facit uomitum

Karnalr est gruma nuci tanne q̃ ß dicit e
in latino h. hauraz romanum

ca extrahe. Et fac illud usque ad tres quartas .z. **Venena.** Confert potatum contra venenosorum omnium bibitum et morsum corporis suppositum cum melle. et cum ex eo suffumigatur effugat eos.

Narcissus. quod est. Bore. Operationes et proprietates. Et radix extrahit ex profundo. et abstergit et lavat. et lavat et exsiccat. Et eius oleum est in dispositionibus olei sambucini. sed est debilius. **Decoratio.** Radix eius extrahit spinas. et stipites. et precipue cum farina lolii et melle. Et narcissus quidem abstergit pannum et morpheam. et precipue radix eius cum aceto. et confert radix eius alopitie. **Apostemata et bothor.** Radix eius confricatur cum melle et herbo. et rumpit apostemata difficilis maturationis. Et ex radice ipsius fit emplastrum apostematibus nervorum. **Vulnera et ulcera.** Desiccat vulnera et facit ea cohere vehementer. ita quod sectiones corrodit. Et trita cum melle. confert adustioni ignis et vulneribus nervorum. et ulceribus profundis. Et si misceatur cum herbo et melle. mundificat sordes ulcerum. **Instrumenta iuncturarum.** Confert oleum eius nervis. Et ex radice eius fit emplastrum apostematibus nervorum et nodationi ipsorum. et doloribus iuncturarum. **Membra capitis.** Aperit opilationem cerebri. et confert soda humide et melancolice. et similiter eius oleum. et est magis conveniens. et facit soda capitibus calidis. **Membra anhelitus et pectoris.** Et resolvit apostemata dura et frigida in velamine olei. quando cum expiramento ungitur super pectus. **Membra nutrimenti.** Radix eius quando comeditur sicca excitat vomitum. et similiter succus eius. **Membra expulsionis.** Confert doloribus matricis et vesice. Et quando bibuntur ex eo quatuor .z. cum aqua mellis. eicit fetus vivos et mortuos. Et eius oleum aperit coartationem oris matricis. et confert doloribus eius.

Nardi. Dictum in capitulo de spica. et precipue spica romana.

Nasturtium. quod est. Aliud est domesticum et aliud est silvestre. cuius operatio est operatio domestica. **Natura.** Calidum est in primo. siccum in secundo. **Operationes et proprietates.** Est stipticum et prohibet fluxum sanguinis. Et quod est domesticum est. exsiccat fortiter sine mordicatione. et in silvestri est acuitas. et est vehementioris exsiccationis. et extrahit materias ex profundo. **Decoratio.** Et abstergit pannum et morpheam. et confert alopitie. **Apostemata et bothor.** Nisi detumescere facit apostemata. et confert cancris malis in membris duris. Et universaliter confert omnibus apostematibus in principio et formice. et erisipile. et administratur cum farina ordei super ea. **Vulnera et ulcera.** Consolidat vulnera calida in corporibus duris propter fortitudinem sue exsiccationis. sed quod est frutex domestica efficacius. Et in silvestri quidem est acuitas. et est bonum ulceribus putridis. Et est mirabilis operationis in eis. Sed domesticum est melius in cura ulcerum. propter privationem sue acuitatis. et confert ulceribus putridis. cum melle tritum super adustionem ignis positum. et vulnera nervorum. et extrahit spinas et surculos. et precipue cum farina lolii. **Membra anhelitus et pectoris.** Confert tussi puerorum vehementi. quod faciat eos vomere. Et succus eius in ulceribus pulmonis. Et confert succus eius in pleuresi melancolice. **Membra nutrimenti.** Confert splenem. et precipue silvestre.

Nasturtium. quod est. Est sicut sambucus in virtute. sed est debilior eo. et sicut narcissus. Et oleum eius est primum virtutum olei sambuci. sed est debilius. **Natura.** Calidum est et siccum in tertio. **Operationes et proprietates.** Omnis species eius est mundificativa. subtiliativa. et flos ipsius est magis aperitivus. **Instrumenta iuncturarum.** Confert frigori nervorum. **Membra capitis.** Infusum vermes in aure. et confert tinnitui et sonitui. et confert dolori dentium. Et ex silvestri quidem linitur frons et sedat soda. Et species ipsius aperit opillationes narium. **Membra anhelitus et pectoris.** Confert apostematibus gutturis. et amigdalarum. **Membra nutrimenti.** Quando de eo bibuntur iiii. aurei. sedat vomitum et singultum. et precipue silvestre.

Nepite. quod est. Est sisimbrium. Natura. Calidum est in secundo. siccum in primo. resistens putrefactionibus. **Operationes et proprietates.** Interficit pediculos. **Apostemata et bothor.** Confert apostematibus frigidis et flegmonibus vehementibus diuturnis. **Membra capitis.** Decoquitur cum aceto. et

i. Indie

Sisimbrium

miscet(ur) cu(m) oleo rosato (con)fert obli-
vioni q(uan)do linit(ur) ex eo cap(ut) (et) simil(ite)r com-
mixtioni sensus (et) litargie (et) frene-
sis. Et decoq(ui)t(ur) cu(m) aceto (et) ponit(ur) cu(m) o-
leo rosato sup(er) cap(ut) (et) (con)fert. Et fit e-
plastru(m) ex foliis silvestris sup(er) caput (et)
fronte(m) ad soda (et) (con)fert. Membra sin-
gultus. Confert singultui cu(m) ex
eo bibit(ur) cu(m) vino. Et semen ei(us) e(st) for-
ti(us) (et) (con)fert apostematib(us) frigidis. Memb(ra)
expulsionis. Confert [illegible] (et) asca-
ridib(us) (et) extrahit fetu(m) mortuu(m) (et)
provocat urina(m) (et) s(imi)l(ite)r pessu(m) (et) illud
q(uod) e(st) silvestre q(uan)do bibit(ur) cu(m) vino p(ro)hi-
bet distillatione(m) urine (et) extrahit la-
pide(m) (et) (con)fert dolori renu(m) pungi-
tivo cu(m) vino (et)c. Venena. Confert
puncturis scorpionis. Et fit ex eo e-
plastru(m) puncture vespe (et) bibit(ur) (con)tra pu(n)-
ctura(m) ei(us) pond(us) ʒ ii cu(m) oximelle.

Nenufar: q(ui)d e(st)? Q(ua)m vocavit ip(s)e
galien(us) caule(m) aq(ue) (et) nominat genu(s) ei(us)
genu(s) spons(e) [illegible] q(uo)d d(icitu)r si m(ihi) [illegible]
tas. Et radix q(uo)d e(st) nenufaris inv(e)n-
ritur in multitudine madragore. E-
lectio. Forti(us) e(st) illud q(uo)d h(abe)t alba(m) radi-
ce(m). Et eni(m) fortie(us) q(uo)d radice(m) h(abe)t ni-
gra(m). Et ei(us) semen e(st) forti(us) semine ip(s)i(us).
Natura. Flos ei(us) e(st) frigid(us) (et) humid(us) i(n)
sc(d)o. Et sirup(us) ei(us) e(st) vehementis extin-
ctionis. Et natura indic(ii) e(st) na(tura) man-
dragore. Operationes (et) p(ro)prietates. Ei(us)
sirup(us) e(st) [illegible] valde. Decora-
tio. Radix ei(us) supposita morfee
cu(m) aq(ua) (con)fert (et) s(imi)l(ite)r nigre. Et radix
cu(m) pice sup(er) alopicia(m) utilis (et) s(imi)l(ite)r ni-
gra radix ei(us). Apostemata (et) bothor. Ra-
dix ei(us) (con)fert bothor (et) apostematib(us) cali-
dis (et) a(pos)temati splenis. Vulnera (et) ul-
cera. Semen (et) radix ip(s)i(us) (con)ferunt ul-
ceribus. Membra capitis. Facit sopnu(m)
(et) sedat sodam calida(m) colerica(m) s(ed) t(ame)n de-
bilitat. Membra anhelitus (et) pectoris.
Sirup(us) ei(us) e(st) bon(us) tussi (et) pleuresi. Me-
bra nutrimenti. Confert radix ei(us) apostemati-
b(us) splenis bibita (et) ut e(m)plastru(m) sup(er)-
posita. Membra expulsionis. Mitigat
pulmone(m) (et) frangit desideriu(m) coit(us)
cu(m) de eo bibit(ur) ʒ i cu(m) sirupo de papa-
vere (et) (con)gelat sp(er)ma cu(m) p(ro)prietate q(ue)
e(st) in ip(s)o (et) s(imi)l(ite)r radix ei(us). Et (con)fert ra-
dix soloi antiq(ue) (et) ulceribus intesti-
nor(um). Et (con)fert radix ei(us) ulceribus

[illegible] vesice in modu(m) e(m)pl(astr)i
supposita. Semen v(er)o ei(us) e(st) forti(us) in o(mn)i-
b(us) [illegible] p(ro)hibet dolores vesice (et)
fluxu(m) menstruor(um). Et radix ei(us) q(uo)d
[illegible] e(st) (et) semen ei(us) q(uan)do bibu(n)t(ur) cu(m) lacte
multotiens (con)ferunt [illegible] humidi-
tatis antiq(ue) ex matrice (et) sirup(us) ei(us)
levat ventre(m). Febres. Sirup(us) ei(us) (con)-
fert febrib(us) acutis (et) e(st) vehementis
extinctionis.

Nancas: q(ui)d e(st)? Est medicina acu-
ta (et) in ventre ei(us) e(st) pulpa viridis
stiptica (et) cu(m) p(ro)vocat sudore(m). O-
perationes (et) p(ro)prietates. Insufflat(ur) in
nares (et) abscidit fluxu(m) sangui-
narium. Membra anhelitus (et) pectoris.
Medulla ei(us) recens valet ad spute(m)
du(m) illud q(uod) aggregat(ur) in pectore de
sanguine. Membra expulsionis.
Medulla ei(us) p(ro)hibet fluxu(m) antiquu(m).
Venena. Cu(m) linit(ur) cu(m) vino (con)fert
morsui vipe(re).

Narnu: q(ui)d e(st)? Est [illegible] armeniu(m)
(et) de ip(s)o q(uo)d e(st) iam dictu(m) e(st) in b.

Nersesettu: q(ui)d e(st)? Est nomen cui(us)
ip(s)u(m) e(st) p(er)mutatio in arabico. Et e(st)
bersicudaru p(ro)hibe nuprini (et) e(st) vir-
ga pastoris.

Naach. Natura. Linea q(ue) e(st) humida
h(abe)t q(uod) sicca ex sicut [illegible] e(st) (et) sbtiliatio.
Et illud e(st) in oib(us) partib(us) suis [illegible]
[illegible] suffumigatio q(ue) a sadar e(st) ve-
hementis stipticitatis. Operationes (et)
p(ro)prietates. Est stiptica (et) s(imi)l(ite)r ei(us) [illegible].
Decoratio. P(ro)hibet casu(m) capillor(um)
(et) prolongat eos (et) (con)fortat (et) denigrat
ip(s)os. Et gumma q(uod) e(st) sadar delet
furfures (et) sup(er)fluitates immundi-
tas q(ue) sunt cu(m) eis (et) bonificat capil-
los. Apostemata (et) bothor. Folia asadar
leniunt a(pos)temata calidu(m) (et) resolvunt ip(s)a.
Membra capitis. Gumma asadar de-
let furfures ablutione facta cu(m) ea.
Membra anhelitus (et) pectoris. Folia ei(us)
(con)ferunt asmati (et) egritudinib(us) pul-
monis. Membra nutrimenti. Confor-
tat stom(achu)m. Membra expulsionis. Strin-
git natura(m) (et) (con)fert fluxui sanguinis
(et) menstruor(um) (et) [illegible] (et) ulcerib(us) in-
testinor(um) (et) s(imi)l(ite)r ei(us) sauich (et) (con)fert
soloi facte p(ro)p(ter) debilitate(m) stom(achi). Et fit
clistere ex decoctione asadar (et) bibit(ur)
ad has egritudines (et) ad fluxu(m) ma(tricis)

cas. et indicium eius quod recens est est iudicium eius quod est longe tenue cum ea de citonio
et zarur et pomis et piris. nam quod de ea equale est astringit. Et quando non maturum
propterea quod non digeritur et quod expellit eam natura. excitat colericam passionem.

Nucleus. Operationes et proprietates. In ipso est stipticitas et glutinatio.
Vulnera et ulcera. Oleum ex eo adustum est confert ulceribus fraudulentis. Membra oculi. Ad unctionem et extinguitur et abluitur. et stat in alcofol loco tutie.
retinet pilos palpebrarum et facit eos nasci. cum venerit. et est bonum ulceribus oculi et ortui pilorum.

Nabum. quod est: Quidam medicorum magnifice laudavit carnem eius.
Natura. Dixerunt quidam medicorum quod caro eius est calida pinguis. facit desiderare cibum et confortat corpus. et est ei conveniens quoniam digerit. Verumtamen ipsum est debilis nutrimenti et crossa et non digeritur.
Membra expulsionis. Augmentum efficit in coitu.

Nigella. Natura. Calida est et sicca in tertio. Operationes et proprietates. Est acuta. incisiva flegmatis. abstersiva. et resolutiva ventositatis et inflationis et eius mundificatio est ultima. Decoratio. Abscidit verrucas innatas. et colorem pallidum et morfeam et barras (?) perfecte.
Apostemata et bothor. Ponitur cum aceto super bothor lenes. et resolvit apostemata ex flegmatica et dura. Vulnera et ulcera. Ponitur cum aceto super ulcera flegmatica et scabiem ulceratam. Membra capitis. Confert coryze praecipue torrefacta et posita in panno lineo et ligata. Et linitur super frontem illius qui habet soda frigidam. Et quando infunditur in aceto per noctem. deinde teritur in mane et fit ex ea caput purgium. et aliquando infirmum adeo fit propria ut ipsum naribus attrahendo odoret. et confert doloribus antiquis in capite et tortuosis. Et est ex medicinis aperientibus valde opillationem quae est in collatorio. Et decoctio eius cum aceto confert dolori dentium ore ex ea colluto. et praecipue cum ligno pini. Membra oculi. Quando ex ea cum oleo fit caput purgium cum oleo yrino. prohibet initium aquae. Membra anelitus et pectoris. Confert et dilatationi anelitus. quando bibitur cum melle. Membra expulsionis. Infert

fricat lumbos et ascarides et similia ea et super femur. et provocat menstrua. Et quando administratur aliquantis diebus et datur in potu cum melle et aqua calida ad lapidem in vesica et renibus confert. Febres. Resolvit febres flegmaticas et melancolicas et removet eas. Venena. Eius suffumigatio fugat vermes venenosos. Et extraxerunt quidam quod de ea multitudo interficit. Et est ex eis quae conferunt morsui rutele quando de ea bibitur aureus.

Nux. Operationes et proprietates. Est mala stomacho. et eius in quibus generantur humores frigidi. Membra capitis. Aqua nucis sedat dolorem dentium calidum. Instrumenta nutrimenti. Nux est nociva renibus. propterea quod coartat vapores calidos ascendentes in eis. et retinet eos ne resolvantur. Membra nutrimenti. Est nociva stomacho propter illud in quo generantur humores frigidi. et aqua nucis quando facit sitim propterea quod adiuvat caliditatem.

Opium. quod est: Est succus papaveris nigri egyptii seminati. Et eius quod est potio non addit super duos danich. Quandoque vero fit opium ex semine lactuce agrestis. et est stupefactivum. debile. subtile. Opium probatum assatur super laminam ferream ignitam et fit rubeum. Electio. Ex eo electum est grave. acuti odoris. frangibile. facile resolvitur in aqua et non congelatur in liquefactione et resolvitur in sole. et non extinguitur candela cum ex eo inflamatur. Citrinum autem ungens aquam asperum. debilis odoris. clari coloris. Et tale est falsificatum cum memithe. Et quando adulteratur cum lacte lactuce silvestris. et est debilis odoris. Et adulteratur cum gummi. et est splendidum et clarum valde. Natura. Frigidum est et siccum in quarto. Operationes et proprietates. Est narcoticum sedativum omnis doloris. sive sit bibitum sive linitum. Et potio ipsius sit quantitatis lenticule magne. Apostemata et bothor. Confert apostematibus et papule calidis. Vulnera et ulcera. In ipso est exsiccatio ulcerum. Instrumenta iuncturarum. Praemisceatur cum vitello ovi assati et liniatur ex eo podagra et sedat dolorem et praecipue cum lacte. Membra capitis. Facit dormire et si supponitur

cum liciamo aut absque liciamo. Et sedat cum distillatur coctum in oleo rosato in aurem infirmam cum nitro et aceto. Et sedat sodam antiquam. et sanatur ex ea. Et ipsum est ex eis que destruit intellectum et sensum. **Membra oculi.** Sedat dolores obtalmie et aptatur cum lacte mulieris. plures autem antiquorum fuerunt qui non fuerunt eo usi in obtalmia propter nocumentum quod insui infert. **Membra anelitus et pectoris.** Sedat tussim continuam. et plurimum sedatur eo illa que ex ea clamosa est. **Membra nutrimenti.** Stomacho quibus iuvatur eo et aggravatur. Et illud cum est laxus ex calore et humiditate. Et in pluribus dispositionibus cum bibitur solum absque castoreo. destruit digestionem. aut diminuit eam valde. **Membra expulsionis.** Retinet solutionem. et confert dissinterie et ulceribus intestinorum. **Venena.** Interficit congelando virtutes. et extinguendo calorem innatum. Et ei quod est tiriaca. est castoreum. **Permutatio.** Loco ipsius ponitur triplum seminis iusquiami. et duplum eius de semine mandragore.

Ova. Nota sunt. **Electio.** Meliora ex eis sunt ova galline. recentia. Et melius quod in eis est. est vitellus. melius eorum artifitium est. ut non cum aliquo congelentur. Post ova autem galline sunt ova avium que cursu ei procedunt. sicut attecerarum et adorum et alcubugi. et Ova vero anatis et similium. sunt mali humoris. **Natura.** Sunt ad equalitatem tendentia. Sed ipsorum album ad frigiditatem. et vitellus ad caliditatem. et albo sunt humida. precipue albumen. Et ex eis sicciora sunt ova anseris et structionis. **Operationes et proprietates.** In ipsis est stipticitas. et precipue in vitello eorum assato. Eorum autem albumen sedat dolores mordicativos. propter suam glutinationem. et quando ipsum tenetur. et remanet quod non removetur velociter. sicut lac. magis congelata vero sunt tardioris digestionis. et plurimi nutrimenti. Et meliora eorum sunt sorbibilia cocta in aqua. et sunt velocioris penetrationis. **Decoratio.** fiat epythima ex albugine eorum. et tunc prohibet corruptionem coloris a sole. et removet eam. Et cum vitellus assatur et teritur est utile panno et nigredini. Ova avis tarde. sunt tinctura bona. secundum quod dicitur. Et experti hora quod preparati sunt ad illud cum filo lane penetrante in eis et dimittitur donec consideretur an nigrescat. Et similiter ova alodoe secundum quod dicitur. **Apita et lortior.** Ponitur in emplastris apostematum et in dispositionibus propter ulcera et apostemata. et liniunt super erisipilam cum oleo. **Vulnera et ulcera.** Confert excoriationis ani. et pectinis. et adustioni ignis. vitellus eis cum lana. et confert ad ulcera. Et similiter in adustione aque. **Instrumenta iuncturarum.** Ambo leniunt iuncturas. et conferunt omnibus doloribus iuncturarum. **Membra capitis.** Ponitur in medicaminis ab sadentibus fluxum sanguinis piamuli cerebri. Et conferunt corize. et vitellus ovi galline. confert apostematibus calidis in aure. Et dicitur quod ova testudinis silvestris. conferunt epilepsie. **Membra oculi.** Ipsorum album. sedat dolorem oculi. et vitellus cum croco et oleo rosato. confert valde percussioni oculi. et cum ex eo fit emplastrum cum farina ordei. prohibet fluxum ab oculo. Et similiter linitur cum thure super frontem. propter fluxum oculi. **Membra anelitus et pectoris.** Confert asperitati pectoris. et gutturis. sorbilia ex eis tussi. et pleuresi. et tebi. et raucedini vocis. ex caliditate. et strictiture anelitus. et sputo sanguinis pectoris. cum sorbetur vitellus eorum tepidus. Et ova quoque testudinis silvestris experta sunt tussi infantium. **Membra nutrimenti.** Cocta sicut sunt in aceto prohibent effusionem materierum ad stomachum et intestina. et prohibent asperitatem meri et stomachi. Et que ex eis sunt assata. permutantur ad fumositatem. **Membra expulsionis.** Cocta sicut sunt in aceto prohibent fluxum ventris. et dissinteriam. Et ipsorum vitellus confert ulceribus renum et vesice. et precipue si sorbeatur crudus. Et que ex eis sunt assata super cinerem sive fumo. confert solutioni ventris et dissinterie. quando coeduntur cum aliquibus stipticis. et aqua agreste. Et conferunt asperitati intestinorum et vesice. Et ex albumine quod est ipsorum fit clistere cum melliloto propter ulcera intestinorum et

putrefactionibus eorum. Et conferunt excitatio
ani. et precatinis. Et si supponitur liniamentum
in infusum in eis et in oleo rosato.
prope apostemata ani et precaustice ei. Et albu
mine pecta ouorum fit pessarium cum o
leo de alchana. et confert ulceribus ma
tricum. et lenit matricem. Et quando sorbetur
sic est crudum. confert fluxui sangui
nis. et mictui sanguinis. Amplius
omnia oua papine oua passerum. an
guentum fiat incocitum. Et dicitur quod cum o
ua anseris miscetur cum oleo et distil
latur tepida in matricem. prouocat men
strua post quatuor dies.

Poponacum. quod est: Est arbor que nec leua
est arta. Et similantur ipsi folia foliis fi
cus uel ramis uiridatis. rubea in
asas habentia partes rotunda. Et eius
est sicut cicarmens super quod sunt pili pl
ueruleuta. Et eius folia sunt parua
ualde. super cuius extremitatem est co
rona similis corone aneti. Et eius flos
est citri. et folia floris. sunt boni odoris.
Et uene ipsi sunt plurime que ramificati
sunt a radice una crossum habente corticem.
Et in eius odore est grauitas. Et autem gum
ma exthit cum incisione sue radicis.
in primis cum eius apparet. Et quando in
caccatur est ei inasio scilicet colorem croce
um. Que autem species similatur nominatur de spe
cies oppoponaca. Et eius est minus que
leuatur cubito uno. Et in me caulis
ubrum cuius folia sunt sicut folia camo
mille albe. Et quod super ipsum est aureum.

Electio. Quod in radice eius melius est. est id
quod est album. mordicans linguam. in quo
non est contritio. boni odoris. Et ex fructu
eius melius illud quod est super eius. et termi
num medium. Et quod ex gumma eius est me
lius. est id quod est ualde amarum. intrinsece
album. et extrinsece croceum. frangibi
le. quod dissoluitur in aqua. Nigrum uero le
ue. est adulteratum. cum armoniaco.

Natura. Calidum est et siccum in tertio. **O-
perationes et proprietates.** Est resolutiuum
uentositatum. lenificatiuum. abstersi
uum. **Apostemata et lothor.** lenificat duri
tias. et quod super ipsum est. lenificat ualde
lothor. **Vulnera et ulcera.** Et radix
est ad medicandum ossa nuda. Et cum
melle est conueniens ulceribus antiquis.
et nigris purificat. Et quod super ipsum est et in uul
neribus et lothor. Et ad sumum o
partes eius conferunt ulceribus fraudulentis.

Instrumenta iuncturarum. Bibitur cum aqua al
camasi et cum uino propter antiquitatem laterum ex
precaustice. Et dicitur non dixerit quod ipsum est malum
nimis. Et uidetur quod sit malum nimis sa
nis siue habentibus. et est confert scia
tice. et bibitur ad ipsam succus eius et. Et re
mouet lassitudinem. et confert dolori
bus iuncturarum omnium. et podagre. mo
re emplastri suppositum. **Membra capitis.**
Confert corrosioni dentium cum eo impletur.
et sedat dolores eorum. et confert so
da. et epilepsie. et matricum infantium.
Membra oculi. Acuit uisum. quando fit ex
eo collirium. **Membra anelitus et pectoris.**
Ex foliis eius fit emplastrum super dolores la
teris. Opoponacum quoque confert dolori
utriusque laterum. et tussi. cum sunt frigi
di. **Membra nutrimenti.** Et succus confert
duritiei splenis more emplastri suppositum
est et bibitur cum aceto. Ponuntur ex eo decem
aurei in duobus uitrealibus musti. et cla
rificatur post duos menses. et confert sple
ni ualde. Et mustum hoc confert ydro
pisi. **Membra expulsionis.** Lenit du
ritiam matricis. et confert guttationi
urine. Et auellana una ex eo bi
bitur cum aqua calida ad prouocandum urinam
et menstrua. et ad matricem frigidam. Et ra
dix et succus humidare facit menstrua. et spe
cialiter cum absinthio. et interficit fetum. et specialiter ra
dix eius. Ipsum namque abortum facit suppo
sita et bibita. Et confert prefocationi
matricis. et extenuat uentositatem
et duritiem eius. et confert colice. et soluitur
do educit crudum humorem. et confert plu
ritum uesice. **Febres.** Bibitur cum ca
ratu aque ad rigorem et febres periodi
cas. **Venena.** Et ex eo cum pice fit em
plastrum. et ad hermenum. bonum morsui
canis rabiosi. et cum aristologia.
ad puncturam bibitum est tyriaca. Et
similiter ei succus. **Permutatio.** Loco eius po
nitur sic. Et extio quod armoniacum
est ei propinquum.

Leander. quod est: Et alia est siluestris. et
alia est fluuialis. et siluestris uero folia sunt
sicut folia portulace. sed sunt strictiora.
et eius tirsi sunt longi. expansi super terram.
et apud folia sunt spine. et nascitur in
desertis domibus. fluuialis autem cum
est in ripis fluuiorum. cuius tirsi antea
eleuantur. et spine eius sunt occulte.

et ipsi folia sunt sicut folia salicis. et fo
lia amigdale lata. et est saporis val
de amari. et superiora cruris eius sunt ad
sicora inferioribus ipsius. et est flos eius sicut
rosa rubea. bonum valde. Et super ipsum
egreditur quoddam simile pilus. Et eius fructus est
durus apertus plenus re. que est sicut lana. Natura.
Est calida in tertio. sicca in secundo. Operationes
et proprietates. Est resolutiva et
valde. et ex eius decoctione stinuntur domi
et interficiuntur pulices. et cimices etiam.
Posteriora et lectus. Ponuntur folia eius
super apostemata dura. et incisio est iuvamentum
valde magnum. Vulnera et ulcera.
Bonum est pruritui et scabiei. et excoriati
oni. et precipue succus foliorum eius. Instrumenta
nutritiva. Dolori dorsi antiquo et
genuculi valet. more emplastri super po
sita. Membra capitis. Et flos facit
sternutationem. Venena. Est vene
num. Et quando miscetur cum vino mutat.
et potatur. et libat avenenis venenum ve
nenosorum. Ego tamen dico quod est timoro
sum. et ipsum et eius flos. sunt venenum hominibus
et bestiis. et canibus. venenum confert cum
bibitur cum vino. decocta cum ruta secundum
quod dixi.

Oleum. Oleum de balsamo iam dictum est.
Oleum vero de keiria. et oleum de rafano.
sunt similis virtutis. sunt enim alio resolu
tiva. Sed ipsorum fortius est oleum de keiria.
et oleum de rafano est calidius. et est simile o
leo antiquo. Natura. Calidum est et sic
cum in tertio. oleum de lilio et oleum sam
bucinum. calida sunt et sicca in tertio. Ole
um de urtica et oleum de carthamo. calida
sunt in primo. humida in secundo. Oleum autem
de narcisco calidum in secundo. humidum in
primo. Oleum de keiri. est calidum et humidum
in secundo. Et similiter oleum de ben. Et similiter o
leum amigdalinum amarum. Oleum vero de
citrinitatibus vitium et almahuiz. et
mandragoratum. prima sunt in frigidi
tate et stipticitate. Et oleum de citoni
is etiam. Et oleum camomellinum calidius
est cum equalitate. et oleum anetinum simile
est ei. sed est eo calidius. Et oleum narci
sinum. primum est in virtute et operatione.
oleo anetino. sed est acuti odoris. et non
est conveniens hominibus. sed non quod oleum aneti
num. In oleo vero violato non est stiptici
tas. sed est in ipso infrigidatio quedam.
Et oleum rutaceum est resolutivum. Nos

autem non dicimus hoc actu sicut oleorum. et
non dicimus etiam ... et non
et non dicimus olea composita ex medica
minibus pluribus. sicut oleum costinum. et oleum
de arsecsean. eorum compositiones et eorum
iuvamenta. non in antidotario. Opera
tiones et proprietates. Oleum amigda
linum et precipue amarum. est aperitivum. Et in
oleo de pomis citoniis precipue est stipti
citas et infrigidatio. Oleum vero camo
mellinum sedativum est dolorum. abla
tivum spissitudinum. resolutivum va
porum. Et oleum de lilio est lenitivum con
fortans membra. et confortat ea. et infri
gidat ea plusquam illud de citoniis. et
prohibet macias advenientes. Et ole
um de ruta est resolutivum inflationum
valde. et est sicut oleum laurinum. sed ca
lidius eo. et alio sunt sedativa dolorum
antiquorum. et resolutiva ventositatum.
Oleum de costo iuvat in diversitati
bus dispositionum pestilentie. et efficit odo
rem vasis et aeris bonum. In decorati
one. Oleum laurinum alopitie est u
tile. Oleum mirtinum constringit origi
nes capillorum. et confortat eos et denig
grat. Oleum costinum conservat iuven
tutem in capillis. Oleum amigdalinum
cum melle precipue amarum. et radice lilii.
et cera liquefacta. confert ad aegritudinem infi
tie. et panno. et lentiginis. et similibus. Et
confert quando linitur cum decocto super squa
mas et furfures. Oleum de keiria est
bonum lentiginibus et panno. Oleum de
feni greco est bonum colori corrupto.
precipue in albis oculorum. Apostemata et exitus.
Oleum de keiria valet bothor grosso.
et scabiei. Et oleum de feni greco. sa
hafati. Oleum mirtinum confert ulceribus.
Oleum de costo removet scabiem et pan
num velociter. Instrumenta nutritiva.
Oleum amigdalinum confert lilguedini.
Oleum camomellinum confert lassitu
dini. et oleum de lilio etiam. Et oleum de a
neto. et etiam ei quem frigus lesit. Membra
capitis. Oleum amigdalinum confert
sode et pulsationi auris et tinnitui. et
sibilationi in aure. Oleum amigdali
num amarum plurimum est iuvamenti. sub
tile. Et plurimum iuvamenti ipsius. et ver
mibus factis in ea. Et oleum rosaceum est
valde bonum in flammatione cerebri. et primis
apparitionibus apostematum. Et unguentum ex

fiat in uenis cerebri et in intellectu, et est declive ad equitatem. Et propter hoc dixit Galienus quod ipsum calefacit corpus in extremitatis frigiditatis, et infrigidat calidum. Et magis videtur ex ludicio eius apud me, ex quo est calida quod ipsum temperatum plus corporibus calidis complexione facit. Oleum laurinum et oleum ciminum sunt bona doloribus antiquis. Et oleum de fenu greco confert furfuribus. Oleum de kerua confert alopicie et ulceribus in capite et apostematibus faciei et doloribus auris. **Membra nutritiva.** Oleum amigdalinum est bonum spleni. Et ingrassat stomachum. **Membra expulsionis.** Oleum de urtica et oleum de semine cucurbite extensis solvit ventrem. Et oleum rosatum quando solvit, cum invenerit materiam que indiget lubrificatione. Et quando retinet soluta colerica. Oleum de kerua solvit, et educit ascarides. Oleum amigdalinum est bonum doloribus renum et difficultati urine et lapidi et doloribus vesice et matricis et propter eductionem matricis. Et oleum de lilio facile efficit partum et sedat dolores matricis bibitum et pessarizatum. Et in omnibus illis oleum de fenu greco iuvativum est et induratione matricis et dubdet ei et difficultatem partus. Oleum de kerua confert apostematibus ani et pungitivo dolori matricis et contusioni.
Febres. Oleum camomillinum in febribus phlegmaticis melius est oleo rosato. Et oleum anetinum bonum est rigori. **Permutatio.** Ponitur loco olei de balsamo mirra liquida. aut est ille ponderis olei ad dimidium cum medio ponderis sui de oleo auenegil. et sit ita ponderis sui de oleo antiquo. Et permutatio olei laurini est prehendida. Et permutatio olei de urtica est oleum de catamino. Sed est debilius eo. Et loco olei de alchana ponitur oleum sansuanum. Et loco olei rosati oleum nenufarinum et oleum violatum. Et loco olei de kerua oleum iasminum. Et oleum lini post consistentiam in oleo de lino.

Oliu.x. quod sunt. Oleum quando exprimitur ex olivis immaturis et quando exprimitur ex olivis ultime maturis. Et oleum olfacinum est quod expressum ex immaturis. Et quando exprimitur ex olivis mediis inter maturas et inter ultime maturas, est oppositum inter illas duas res. Oleum preterea quando fit ex olivis domesticis et quando fit ex olivis silvestribus. Oleum vero in complexionis mutatione est oleum de kerua et oleum de iasmino et oleum de lilio. Et est calidior et propinquior complexioni ipsorum. Et cum quis aliquis vult addere ramos olivarum et foliorum earum, ut liniatur melle.
Electio. Oleum sanius melius est omfacinum. Et melior gumma ipsius est gumma silvestris, que mordicat linguam. Sic enim mordicat linguam, et non est perforativum in ipsam. **Natura.** Omfacinum est frigidum et siccum. Rufus vero dicit in ipso esse humiditatem. Et oleum de olivis ultime maturis est calidum cum infusione, et declinat ad humiditatem. Et si lavetur est temperatum in humiditate et siccitate et minus calidum. Et universaliter olive mature sunt calide. Et eorum oleum ad humiditatem declinat temperatam. Et immature sunt frigide. Et ligna et folia eorum sunt frigida. Cum autem antiquatur oleum omfacinum valde, fit in natura olei de olivis ... **Operationes et proprietates.** Omnes olei species corpus confortant, motum alleviant, et sunt extinctive. Oleum quod de olivis silvestribus decoquitur in vase eius ... lef. quod fit primum ... Et aqua de olivis salitis fortior est aqua olivarum in mundificatione. Et oleum quod est sanius melius est oleum omfacinum. Oleum vero antiquatum non consequitur mordicationem. Et olive que sunt ex his que nutriunt parum. **Decoratio.** Folia olivarum silvestrium bona sunt panariciis et prohibent sudorem nimium. Oleum de olivis silvestribus est sicut oleum rosatum in pluribus intentionibus. Et conservat capillos et prohibet velocitatem canitiei cum administratur omni die. Et folia que olive decoquuntur in aqua agreste donec fiat sicut mel et linitur super dentes corrosos et evellit eos. **Apostemata et botores.** Et sanat erisipilam et formicam et scere ... et apostemata calida solvit. Et humiditatis ... et lignis eorum inflatur. Confert scabiei et impetigini. Et fex olei est medicina apostematum calidorum in glandulis et ... cum foliis ... **Vulnera et ulcera.** Oleum de olivis silvestribus.

cep̄ suū de matuns. ꝯfert ulcerib; hu
dis. ⁊ siccis. ⁊ scabiei. Et folia oliua
rū siluestriū ulcerib; ambulatiuis ⁊ fra
udolentis. ⁊ sordidis. ⁊ formice. et
serie. Et q̄n p̄miscet̄ fex cū carne
leonina. sanat scabiē. ita q̄ ꝑ scabi
ei bestiarū ꝯueniat. ꝑ inunctionē
lupinor̄. Cū ex oliuis d̄ aq̄ ꝯdit̄
cū aq̄ ⁊ sale fit ēplaſtr̄ ad adustionē
ignis. n̄ uesicat. ⁊ purgat ulcera
sordida. Et gūma oliuarū siluestriū
ꝯfert scabiei. ⁊ ulcerib;. ⁊ ipetigini.
⁊ ponit̄ in ēplis uulnerū. Instrumē
ta iūcturarū. Aqua oliuarū salī
tarū clistizat̄ ad sciaticā. Et oleū
ablutū ē ꝯueniēs dolorib; iūctur̄ ⁊
sciatice. Et oleū uet̄ ꝯfert podag
ris. cū liniunt̄ ex eo. Mēbra capitis.
Oleū oliuarū siluestriū ē sic oleū ro
satū in iuuamēto suo sodi. assumit̄
succ̄ siluestriū ⁊ exsiccat̄. ⁊ fiunt ex eo
trusa. ⁊ reseruat̄ ad curādū fluxū
auris. Et oleū de oliuis siluestrib;
ꝯfert gingiue sanguinee. colluen
do os ex eo. ⁊ ꝯfirmat dentes mo
tos. Et gūma siluestriū ꝯfert dolo
ri dentiū corrosor̄ q̄ iplet̄ ea. Et
oleū de scorpionib; ē ex sb̄limioib;
medicīs. dolori auris distillatū.
Et oliuarū siluestriū folia. bōa sunt
alcola masticata. Mēbra oculi.
Fit collirū ex antiq̄. tenebrositati
oculi. Et fex ei ponit̄ in medicīs
oclī. Et folia earū adusta. loco
ponit̄ tuthie oculo. Et gūma ear̄
antiqua ꝯfert panno ⁊ albugini.
⁊ grossitudini ei corneę. Et succ̄
folior̄ earū egritudini oclor̄. ⁊ ulce
rib; corneę ⁊ fluxib;. Sz domesti
ca sunt ꝯuenientiora oclo q̄ siluestria.
Et gūma ear̄ ꝑ abstergit oculū. ⁊
sordes ulcerū ei. ⁊ abstergit aquā ⁊
albuginē. Mēbra anelit̄ ⁊ pectoris.
Oliue nigre cū flore suo. sunt ex
summa uapor̄ q̄ fiunt asmati. ⁊ e
gritudinib; pulmonis. Mēbra nu
trimēti. fex olei utilis ē sup̄ uētrē
ydropici. Et oliue q̄dē cū dispo
sitione sua. sunt difficilis digōis.
Et gosse earū salite sublevant a
petitū. ⁊ ꝯfortāt stom̄. ⁊ generant
humorē stipticū. Et acetose mag
receptibiles sunt digōis q̄ os. ⁊ ue

lorū. Et ꝑ oleū onfacinū. bonū est
stō. Mēbra expulsiōis. Comedunt̄
cū nūm an̄ cibū ⁊ leniunt. Et assu
munt̄ ꝫ. ·xiiij. cū aq̄ calida aut aq̄
ordei. ⁊ soluunt. Et coquunt̄ cū ruta
ad dolorē uētris pungitiuū. ⁊ tumor̄.
Et ꝯferunt colice ap̄ose. ⁊ fit ex eo
clistere colice ap̄ose. ⁊ fit ex eo cli
stere colice facte ex fece. Et suppo
nit̄ succ̄ ear̄ succ̄ earū fluxui ma
tris. ⁊ fluxui sanguinis ei. Et fit ex
eis ēplastr̄ cū farina ordei. ad cursū
antiquū. Et oleū uet̄ ꝑmixtū cū aq̄
agite. ꝯfert cū ex eo fit clistere ulceri
b; ani intrinsecis. ⁊ silr̄ matris. Et
ear̄ gūma prouocat utrūq;. ⁊ extrahit
fetū. Venena. Cū aq̄ calida fiat
nausia. ⁊ rūpit uirtute uenenor̄.
Gūma oliuarū siluestriū iuuat̄ ꝯt me
dianas mortiferas.

Olibanū. qd ē. Notū ē. Et ipsū q̄dē
alterat̄ cū gūmi. ⁊ gūma pini. Sz oli
banū inflamat̄. Gūma ū pini fu
mat ⁊ n̄ inflamat̄. Et silr̄ ꝯē adul
teratū n̄ inflamat̄. Et olibanū q̄dē
q̄dā ē indū ad uiriditatē declinē.
⁊ q̄dā ē rotūdū q̄ colligit̄ q̄dratū
dein ꝯtinet̄ in uase donec rotūdū
fiat ⁊ uolubile. Et h̄ q̄n inuetrat̄
fit rubeū. Et de eo ē albū. leue hu
midū. sic mastix. Q̄nq; ū ex oliba
no amiscuistrat̄ mūi minutū. ⁊ cor
tices. ⁊ fum̄. ⁊ partes arboris ei ōs.
⁊ ꝑe folia. Electio. Meli ē mascu
lū albū. rotūdū. interi tenax.
⁊ aureū cū frangit̄. Natura. Corti
ces ei sunt exsiccatiui in scd̄o. ⁊ sunt
parū frigidiores olibano. Et oli
banū calidū ē in scd̄o. ⁊ exsiccati
uū in p̄o. ⁊ cortices ei exsiccatiui
ē intimius scd̄i. Operationes ⁊ ꝓprietates.
Nō inē ei exsiccatio fortis. neq;
stipticitas n̄ debil̄. Et exsiccatio
fortis corticib; ei inē. Et in ipso
q̄dē ē maturatio. ⁊ n̄ ē in cortice
ei acuitas. Et n̄ corrodit carnē
retinet sanguinē;. plimū h̄ usus
ei adurit sanguinē. ⁊ fum̄ ei ē
uehementioris exsiccatiōis. ⁊ stip
ticitatis. Q̄dā aūt dixerūt. Ru
beū ē magis abstersiuū albo. Et
uē minutū. ē debilior uirtuti oli
bani. Decoratio. Ponit̄ cū melle

panaritiū. 7 delet ipz. Et ei cor
tices sūt boni uestigiis ulcerib⁹.
Et ↄferūt cū aceto 7 oleo liniti
dolori q̄ nocat cōpōit. Et ē dolor
ex q̄ puenūt in corpore sicut eru
ce. cū re q̄da q̄ ē sic ābulatio for
mice. Apata 7 bothor. Cū chimo
lea 7 oleo rosato pōit̄ sup apata
calida in mamillis. 7 ingredit̄ in
ēplis resolutiuib⁹ apata uiscerū.
Vulnera 7 ulcera. Cōsolidat g̃
ualde 7 ṗ̃e uulnera recētia. 7 ph̄i
bet fraudulēta dilari. Et super
ipetiginē pōit̄ cū adipe anatis.
7 cū adipe porci sup ulcera ostra
cata. 7 sup sassuras frigoris. Et
ē ↄuenīēs ulcerib⁹ factis ex adusti
one. Mēbra capitis. Cōfert sen
sui. 7 ↄfortat ipz. Et q̄da hoīnū
sūt q̄b⁹ papit̄ ut ex infusiōe ei
ieiuni assuete ipotu assumāt.
S; ei plimū usus fac̄ soda. Et la
uat̄ cū decoctiō. Et q̄n miscet̄ cū ni
tro. 7 mūdificat furfures 7 ex
siccat ulcera ei. 7 distillat̄ in au
re dolorosa cū uino. Et q̄n p̄mi
scet̄ cū oleo aut pice aut uino
de uuis pissis. ↄfert ↄtrictiōi cir
cuit̄ auris linitū. 7 abscidit flu
xū sanguīs narū. 7 cū q̄ ē ex
uelamine. 7 ē ex medicās ↄfe̅n
tib⁹ ↄtrictiōi auris. Mēbra oculi.
Cōsolidat ulcera oculi. 7 replet
ea. 7 maturāt apa antiquū ieco.
Et icū fumi ei ↄfert apati calido
7 abscidit cursū humiditatū q̄ sūt
in oclo. 7 ↄsolidat ulcera mala.
7 p̄hibz cāncrū in oclo. Mēbra a
nelit̄ 7 pectoris. Q̄n p̄miscet̄ cū
chimolea 7 oleo rosato. p̄hibz
apata calida q̄ accidūt in mami
lis mulierū. 7 ingredit̄ in medica
mīs cāne pulmonis. Mēbra
nutrimēti. Retinz uomitū. Et cor
tices ei ↄfortāt stōm 7 ↄstringit
eū. 7 ē mag̃ calefaciēs stōm. et
magis iuuāt in digestiōe. Et corti
ces mag̃ colligūt stōm mollifi
catū. Mēbra expulsiōis. Reti
net fluxū uentris. 7 fluxū uentris
cū sanguīe. 7 fluxū sāguīs ex a
matrice 7 ano. 7 ↄfert dissinterie.
7 p̄hibz ex p̄usiōe ulcerū malig

mano. cū ex eo fit lauamū. Febres.
Cōfert febrib⁹ flegmaticas. sic u
sus cū uino plim fit inebriat. 7 sili
cū aceto.

Origanū. q̄d ē. Est in potētia
sic hasce. 7 sirup⁹ ei ē sic sirup⁹ al
hasce. Electio. Ex forti existit. sil
uestre ē. Natura. Calidū ē 7 siccū in
scdo. Operatiōes 7 ṗ̃prietates. Est re
solutiuū. carminatiuū. subtiliati
uū. 7 ē uehemētis absterssiōis. 7 in
ipo ē acuitas. 7 illud p̄p illd q̄ ē
in ipo de uirtute adurēte. Decoratio.
Est bonū ↄcauatiōi dētiū. Instrumē
ta nutrimēti. Cōfert dolorib⁹ utriusq̃
anche. Mēbra capitis. Masticat̄
7 sedat dolorē dētis. 7 sanat gingi
uā fluxā p̄p uirtutē suā adurētē.
Mēbra anelitus 7 pectoris. Oleū ei
ↄfert pectori 7 pulmoni. Mēbra
nutrimēti. Cōfert epati 7 stō. Mēb̃
expulsiōis. Puocat utrūq̃; 7 ex
hit ūmes 7 ascarides.

Ossa. Operatiōes 7 ṗ̃prietates. Ossa
adusta sūt exsiccatiua. resoluti
ua. Decoratio. Dicit̄ q̄ calneus por
ci q̄n ex eo fit linimētū sup albarā
ↄfert. Instrumēta nutrimēti. Dicit̄ q̄
ossa hoīs ↄfert in potu data dolo
ri nutrimētū. Mēbra capitis. Dicit̄ q̄
ossa hoīs in potu dāt̄ ad epylepsi
ā. Jngo ba. fuit hō q̄ secarte dabat
h̄ inpotu. 7 auferebat̄ eorū epilep
sia. Et ē extractio illi hoīs. Mēbra
nutrimēti. Dicit̄ q̄ calcaneus p̄ri cāo
cāmelle. aufert splenē. Mēbra
expulsiōis. Dicit̄ q̄ calneus p̄ri
excitat coitū. Et cauda cāmi ad
usta abscidūt fluxū sanguīs. 7 so
luunt uentrē.

Ostraci. Operatiōes 7 ṗ̃prietates. Caro
ostrace saluus creat̄ 7 linit̄ ex ea cō
p⁹. desiccat forte. Et q̄ de ostraco
purpureo adustū ē. uirtutē h̄t car
minatiuā. abstersiuā. Et uenit ei est
uenit ardēs acu. Et in toto ipi ē at
trītio eorū q̄ carni infixa sūt. 7 ossi
ū. q̄n āministrat̄ cū dispēse sua.
Decoratio. Omēs cauitēs ostrea 7
cortices ipi cū aduriūt̄. abstergūt
morfeā. Et sili ostracū cū dispē̃
sua. extrahit astellas magnas ci
ni infixas. Et ostracū purpureū

cū decoq̄t cū oleo ⁊ inūgūt capilli ex
eo. retinet casū eoꝝ. Apata ⁊ loctiō.
Viscositas limaciarū q̄ nascit̄ inter
caulē. cū olibano ⁊ aloe ⁊ mirra con
q̄ssata donec fiat in spissitudine mel
lis. extrahit apata acentia in radi
ce auris. Et si inuenit̄ humiditatē p
fundā in ea. ⁊ sanat ab ea. Vulnā
⁊ ulcera. Ex de ostraco purpureo
adustū ē. abstergit ulcera ⁊ ꝯsolidit
ea. ⁊ mundificat ea. Et q̄d de ea ad
ustū ē cū sale. ꝯfert adustioni igꝫ
puluerizatū desup. ⁊ dimissū don
desiccet. Et totū q̄d adustū ē de o
straco. ꝯfert scabiei. Et ostracū
q̄d ē cū carne sua ꝯfert uulneribꝫ
⁊ p̄c illis q̄ sūt sup niuos ꝯtritū cū
thure ⁊ mirra. ⁊ positū sup ea. Et
silr̄ cū puluere molendini. Et sil̄
q̄d ē ea exp̄tē limacias sic sūt.
Instrumēta iuncturarū. Sedat dolo
rē podagre ⁊ apatū eī. fit ēplm ex
eo sic ē. sup oīa apata iuncturarū. n
Mēbra capitis. Ex adustū ē de o
straco purpureo abstergit dentes. et
p̄apue q̄d adurit̄ cū sale. Ex si ostra
cū terat̄ siccū cū aceto. abscidit flu
xū sanguinis narīū. Mēbra oculi. Qn̄
abluit̄ q̄d nō adustū ē de oī ostraco
cū carne sua. ⁊ ponit̄ in alco fol. delꝫ
crossitudinē palpebrarū. ⁊ albugine
in oculo. ⁊ pannū. Et qn̄ adurit̄ ca
ro eī q̄ nascit̄ letal. antiq̄ ⁊ miscet̄
cū alkitran ⁊ tit. ⁊ distillat̄ sup pal
pebrā. nō pmittit pilos nasci. Et
uiscositas limaciarū q̄ dicta ē an.
cū ex eis uūt fr̄os. pilibꝫ maciās
ad oculū effusas. ⁊ facit pilos ⁊ ad
herē sup palpebrā. Mēbra nutrimēti.
Caro ostraca q̄ nascit̄ ... ē bon
stō. Et ostracoꝝ nō decocte. aq̄ neq̄
assate. sedāt dolorē stō. Ostracum
purpureū qn̄ bibit̄ cū aceto exte
nuat splenē. Et qn̄ fit ēplm ex o
straco ad ydropisi extenuat sple
nē. Et qn̄ fit ēplꝫ ad ydropisi ex
ostraco. nō sēper donec minoret eā.
Et oꝫ ut dimittat̄ donec cadat p se.
Et ostracū siluestre ē forti in illo p
uehementia sue exsiccatiōis. Mēbra
expulsiōis. Caro purpurei lenit
naturā. Et caro ostraca nascit̄ sem
litas cū ē recēs ... uit uētrē. ...

... ius eī. Et silr̄ ius paruoꝝ ostracoꝝ.
Et qn̄ matas habentes ex ostraco suf
fumigāt purpureo. ⁊ iuuāt. ⁊ h suf
fumigatū extrahit secūdinā. Et suffu
migatio eī q̄ ē acutātia odoris et
allebili. ⁊ ipsa q̄ ē sup uittora eiā
ꝯfert in p̄focatione matrias. ⁊ eiā
epilēticos excitat. Et in ipo ē caste
roitas in odore. ⁊ ostracū mistruā
suppositū. Ingo Et illud q̄d no
minat̄ caugilel. ē absinthiū cū ad
urit̄ sic ē. Et primicū cū ane galla
rū iudiū. ⁊ pipe albo. ꝯferūt ulceri
bꝫ accidentibꝫ in intestinis. dū re
cētia pmanet. ⁊ nō putrefuīt mag
fice. Et p̄d q̄d ē cicens ostraca. sit
q̄tuor partes. ⁊ gallarū due. ⁊ pi
pis pars una. ⁊ pulueriçet sup ci
bū. ⁊ in uino det ad potandū. Ve
nena. Confert cauo eī morsui ca
nis rabiosi.

Ordeū. q̄d ē. Est notū. Et siligo
ē spēs eī sine cortice. Et eī optimo
ē p̄pinq̄ ꝯpatiōi ipi. Natura. Est fri
gidū ⁊ siccū in p̄mo. Operatiōes ⁊ p̄
tates. In ipo ē abstersio. Et eī nutri
mentū minē nutrimēto tria. Et aqua
ordei asclech ē humidior. Et oīs aq̄
ordei ē inflatiua. Decoratio. Sup
panū aministrat de eo epythima
calidū. Apata ⁊ loctiō. fit ex eo de
coctio cū aqua sic sorbitiōes cū pi
ce. ⁊ oleo forma ēplm sup apata du
ra. ⁊ solo. ⁊ cū furfure suo sup apa
ta calida. Vulnera ⁊ ulcera. Qn̄
fit linimētū ex eo cū aceto forti ⁊
ponit̄ more ēpli sup scabie ulcera
ta. sanat eā. Instrumēta iuncturarū.
Fit ex eo ēplm cū citoniis ⁊ aceto
sup podagrā. ⁊ phibꝫ fluxū sup flu
itātē ad iuncturas. Mēbra anelit̄
⁊ pectoris. Aq̄ eī ꝯfert egritudinibꝫ
pectoris. Et qn̄ bibit̄ cū semine
feniculi. fac habundare lac. Et fit
ēplm ex farina eī ⁊ mellilolo ⁊
cortice papaueris. ad dolorē lateris.
Et aq̄ eī. ē mala stō. Mēbra expul
siōis. Et sauich retinet uētrē.
Et silr̄ decoctio sauich eī ⁊ furfure
eī. puocat urinā. Sꝫ aq̄ furfur
tria qn̄ bibit̄. ē uehementioris puo
catiōis. Febres. Aqua eī infrigi
datiua. ... a febrū. ⁊ cali

dis quam pura. Et in frigidis cum apio et feniculo. Et datur in potu illud quod extrahitur cum ficubus permixtum cum melli[c]rato ad febres flegmaticas.

Mhalmaran. quid est: Est sebestaben albumeum. **Natura.** Inquid filius mesague. In ipso est caliditas. et est siccum sicco. Et plures hominum dicunt quod est frigidum. cum ei caliditate calefaciat medicat. Sed iudicium frigoris eius est in ipso. Sed quod verum est. est quod ipse est composita ex caliditate cum frigiditate. et possibile est ut sit siccitas in ipso in eo. **Operationes et proprietates.** Confert valde ad colla albuum calefactis. et preter quam rorat super ipsum aqua rosata. **Vulnera et ulcera.** Fit ex eo emplastrum ad ustionem. **Membra capitis.** Confert valde ad cola albumeum. et aperit opillationes cerebri. **Membra expulsionis.** Albumeum datur in potu semen frixum ad fluxum ventris antiquum. cum oleo rosato et aqua frigida.

Pruna. quid sunt: Nota sunt. **Electio.** Illa que habent colorem pallee. sunt fortiora nigris. et armena fortiora rubeis. Et alba magis sunt gummosa. parum ventre solvendo. Et armena sunt meliora omnibus. et vehementi solventia. Et meliora sunt magna pinguia. **Natura.** Frigida sunt in primo secundi. humida in fine eius. **Operationes et proprietates.** Et gumma est subtiliativa et incisiva. et glutinativa. Et in damascenis est constrictio. et stipticitas apud diascoridem. sed non apud galienum. Et viridis que non sunt matura. est stipticitatis. et eorum nutrimentum est paucum. Comedatur autem ante cibum. et bibatur que hiverit cum ea aqua mellis et vinum de passis. **Vulnera et ulcera.** Et gumma consolidativa est. et cum aceto abscindit impetiginem. et preter si fiunt cum ea mel. aut zucarum. et papule in pueris. **Membra capitis.** Cum ex foliis prunorum colluitur os. prohibet fluxum fieri ad uvam et agmidalam et lingua. **Membra oculi.** Et gumma confortat visum. cum fit ex ea collirium. **Membra anelitus et pectoris.** Mirza et ex eis. sedat inflationem cordis. **Membra nutrimenti.** Que dulcia sunt ex

stom[achus]

eis mollificant humiditate. et infrigidant eum. et preter non sunt ei convenientia magis ex eis. forti resistunt colere quam illa. **Membra expulsionis.** Que ex eis sunt dulcia vehementi solvendo educunt coleram. Et humida et vehementioris solvendi quam sicca. Et eorum solo fit propter viscositatem eorum. Damascena autem stringunt ventrem. secundum quosdam. Et in silvestribus cum nondum sunt decocta valde est stipticitas ab omnibus consensa. Inquid galienus. Erravit diascorides cum dixit in libris suis quod damascena stringunt. immo solvunt. Et gumma eorum frangit lapidem vesice. et eorum aqua provocat menstrua. Et quanto plus sunt minora. tanto plus est eorum solo minor.

Psillium. quid est: Est duorum colorum hyemale. et estivum. Et potio cuiuslibet illorum. sit pondus duarum. 3. **Electio.** Melius est illud quod est maius corpus. quod stringit in aqua. **Natura.** Frigidum est et humidum in secundo. **Operationes et proprietates.** Quod ex eo frixum est involutum in oleo rosato stipticum est. et sedat dolores more emplastri super positum cum aceto. **Apostemata et bothor.** Administratur cum aqua sicut cum aceto super apostemata calida. et formicam. et erisipilam. et preter quod sunt sub aure. et super flegmatica. **Instrumenta iuncturarum.** Fit ex ipso emplastrum torsioni iuncturarum. et ipsarum spasmo et podagre. et doloribus iuncturarum calidis cum aceto. et oleo rosato. **Membra capitis.** Quod ex eo super ponitur capiti suo. confert soda ei calide. **Membra anelitus et pectoris.** Lenit pectus. **Membra nutrimenti.** Et mucilago cum oleo rosato. confert siti vehementi colerice. **Membra expulsionis.** Et quod ex eo frixum est pondus .ii. 3. involutum in oleo rosato. stringit et confert dissinterie. et preter intestinum. Et quod ex ipso est mucillaginosum est. et ipsi mucillago ipsi cum oleo rosato solvunt. **Febres.** Bibatur. et tunc secabit inflammationem febrium acutarum.

Portulaca. quid est: Nota est. **Electio.** Sua electio est illud quod in ea est magis utile operationis. **Natura.** Frigida est in initio. et humida in fine secundi. **Operationes et proprietates.** In ea est stipticitas. et prohibet fluxum sanguinis. et fluxus antiquos. et ipsius nutrimentum est parvum. vituperabile. et est resistens colere valde. **Reumatizatio.** Et fricatur ve[tus] acc[...] et eradicatur proprietate sua. non qualitate. **Apostemata et bothor.**

fit ex ea emplastrum apostematibus calidis. in
quibus timetur putrefactio et erisipi
la. **Membra capitis.** Confert lotio
in capite abluto ex eius decoctione mixta cum
uino. et delet stuporem dentium. propterea quod
lenit asperitatem. et sedat soda calida
pulsatiua. **Membra oculi.** Confert ob
talmie. ingreditur in alcofol. Et nimi
usus eius. facit et accidere panum in oculo.
Membra anelitus et pectoris. Eius succus
prohibet sputum sanguinis. propter uirtutem
suam ponticam. **Membra nutrimenti.** Confert
inflammationi stomachi bibita. et in more est
pli super posita. Et confert epati infla
mato. et prohibet uomitum coliam. et de
bilitat appetitum. **Membra expulsio
nis.** fit ex ea clistere dissinterie in
testinorum. et coloni colerice. et confert
doloribus renum et uesice. et ulceribus
eorum. et abscidit sedat plurimum deside
rium coitus. Extinguit filii mesague
quod augmentum facit in coitu. Et uidetur
quod sit illud secundum placitum calida et sicca. Et
ipsa quidem retinet fluxum menstruorum. et
confert ulceribus matricis. Et confert aqua
eius emoroydibus sanguineis. Et eius
succus exhibit ascarides. Et si assetur
portulaca et comedatur. abscidit solem.
Febres. Confert febribus acutis...

Polipodium. quid est. Est lignum ante
riaum nodosum. declinans ad nigredinem
et rubedinem, paruum. minutum habens
ramos sicut uimus pliorum pedum. Et
in sapore ipsius est dulcedo cum stiptici
tate. Dixerunt quidam quod nascitur super ar
borem in nemore. et dixerunt quod nasci
tur super lapidem et est uerum. **Electio.** Me
lius est quod est fistulatum intus. crossum sicut
anularis. et declinans ad rubedinem
et citrinitatem. solidum. recens. in quo est a
maritudo occulta. Et boni saporis est
ponticitate. et in eius sapore est sapor e
gariofilorum. **Natura.** Calidum est in
secundo. siccum in tertio. ulcerum inexsic
catione. **Operationes et proprietates.** Est re
solutiuum uentositatum. et humiditatum.
Instrumenta iuncturarum. Emplastrum fa
ctum ex eo. confert torsioni neruorum. **Me
bra expulsionis.** Soluendo educat
melancoliam fere ponticae. et soluit fleg
ma et chimum aquosum. et decoquitur in iu
re gallorum. et iure piscium. propter colicam.
aut iure oleum. Si igitur spargitur ra

dix eius super aquam alkarani et bibitur.
soluit coleram et flegma. Et potio
quidem eius. sit sex carmat. carmat est
sex karates. et uno sit usque ad .u. z.
Et oportet ut bibatur cum sirupo de melle
mixto cum aqua. et cum ipsa ad contra tachs.
Et in decocto sit usque ad .iiii. **Permu
tatio.** Loco eius ponatur epythimum et me
dium pondus ipsius de sale indo.

Papirus. quid est. Notum est. Ex ipso fit quidem
carte. et ipse quidem in potentia est carta.
Et quod ex eo adustum est. uehementioris
et desiccationis. **Natura.** frigidum est et
siccus. **Operationes et proprietates.** Con
fert fluxui sanguinis. et prohibet cum
ipsi anus. **Vulnera et ulcera.** Pul
uerizatur super uulnera recentia. et conso
lidat ea. Quando autem infunditur in aceto
et exsiccatur. et intromittitur fistul. et omnib
ulceribus ambulatiuis et uulneribus. **Me
bra capitis.** Eius cinis confert corro
sioni oris. **Membra anelitus et pectoris.**
Eius cinis retinet sputum sanguinis. **Me
bra expulsionis.** Sumatur et in uolua
tur lino. et dimittatur donec desiccetur. de
inde ponatur super emoroydas. et tunc
confert eis.

Pollum. quid est. Est species de sechan. in quo
est caliditas et acuitas pauca. Et quod
ex eo montanum est. est acutum et amarum. et sunt
in eo tursi et flores. et ipsum est pilosum.
album. decliue ad citrinitatem. usque ad
mensuram palmi. plenum semine. Et eius
caput est sicut spera. in quo sunt sicut pili al
bi. grauis odoris. cum quadam aroma
tizitate. Maius autem est debilius. quod et est a
marum. et in ipso est acuitas quedam. Et
montanum est minus. **Natura.** Minus est cali
dum in tertio. siccum in secundo. et maius est ca
lidum et siccum in secundo. **Operationes et proprie
tates.** Est aperitiuum. subtiliatiuum. et pre
minus est ad aperiendum opilationes intus
secas. **Vulnera et ulcera.** Consolidat
quod ex eo iuide est plagas recentes. et pre
maius. Et quod ex eo siccum est. ulcera et
fraudulenta. precipue minus siccum.
Membra capitis. facit soda capitis. **Membra nutrimenti.** Ipsum cum aceto est epy
thima. conueniens apostematibus splenis et
duritiei ipsius. et nocet stomacho. Et confert
hyctericie nigre. et precipue decoctio eius quod
est ex ipso maius. et confert ydropisi. et
est uniuersaliter malum stomacho. **Membra ex-**

pulsionis. Provocat urinam et menstrua et solvit ventrem. et confert ascandulis (?) et valde. In febribus antiquis. Confert febribus antiquis. In venenis. Confert puncture scorpionis. Et decoctio maioris. morsui animalium venenosorum omnium et eo suffumigatur et sternitur. et fugat venenosa minora. Permutatio. Loco eius ponitur in extractione humorum et provocatione urine et menstruorum pondus eius et 1/2 de lignis genciane (?) viridibus. et due tertie ponderis ipsius de corticibus lignorum cassie lignee.

Pelles. Electio. Meliores ex eis sunt pelles lactantium. propter humiditatem ipsorum. Operationes et proprietates. Nutrimentum earum est parvum viscosum. et propinquum est in viscositate et dispositionibus suis nutrimento pedum. Et rasura que de pellis eius pine cum ponitur super cursum sanguinis retinet eum. Decoratio. Pellis vipere adusta et linita super alopiciam confert. Apostemata et bothor. Dicitur quod pellis equi que est in aqua cum ponitur super bothor infrigidat ipsum. Vulnera et ulcera. Ponitur cinis mularum et filium super adustiones ignis et ulcera calida cum sunt cum apostemate. et est medicamen excoriationi pedum a calciamento et fistule. Et pellis recens ovis posita super passiones in hora et prohibet nocumentum ex ea. Et est conveniens ulceribus fraudulentis. et scabiei et pruritui. Membra nutrimenti. Pellis intrinseca que est in stomacho avium et in gutture earum papue et gallorum. quando siccatur et teritur et bibitur cum vino. confert dolori stomachi. Venena. Dicitur quod recens pellis calida capre quando ponitur super morsum vipere attrahit venenum.

Pix. quid est. Duarum est specierum. Una est marina nigra liquida. que ponitur in emplastris. et est de genere picis. Et alia est montana silvestris. Et silvestris alia est liquida. et est ex arbore alhebut. et in modis alius pini. In picea vero est species eius humida. deinde desiccatur cum decoctione. Et plurimum quod de ipsa est ex alhebut. et est ab oreididikouc. Oleum vero picis primum est alkitran. Et eius oleum fit ut distilletur humidum eius ubi coquitur ut desiccetur. aut suspendatur super ipsam lana. ut madefiat ex vapore ipsius. Et cum madefacta fuerit. exprimatur in vase alio. Et etiam fit possibile ut distilletur in cucurbita et alembico. melius quam illo modo. Et magis servitur illud quod sublimatur. Operationes et proprietates. Est maturativa humorum grossorum. abstersiva. calefactiva. Et liquida est vehementer maturativa. Et sicca fortior desiccativa. et ponitur in emplastris. Decoratio. Extirpat albedinem unguis. et attrahit sanguinem ad membra. et impinguat ea. propter eius adherentiam et evulsio subito cum violentia. Et linitur super fissuras pedum. et reliquorum membrorum. ut sanat eas. Et emplastrum factum ex ea facit nasci pilos in alopicia. Apostemata et bothor. Relenit apostemata dura et precipue humida. et cum iniciatur cum farina ordei super scrofulas. et prohibet cum permiscetur sulphuri aut corticis arboris algebuc. ambulationem formice. et prohibet exitum glandularum omnium. Vulnera et ulcera. Delet impetiginem et generat carnem in ulceribus profundis. precipue cum pulvere thuris et cum melle mundificat ulcera corruptarum humiditatum. Et sicca in hoc et in vulneribus vehementioris est exsiccationis. Instrumenta iuncturarum. Confert apostematibus in lacertis. Membra capitis. Sicca et humida bone sunt ulceribus capitis. Membra oculi. Fumus bonum efficiat margines oculi. et facit oriri pilos palpebrarum. et prohibet lacrimas eius. et implet ulcera in oculo. et confortat visum. Membra anhelitus et pectoris. Confert tussi frigide et sicce. et precipue cum amigdalis et zucaro. Et similiter in pleuresi et peripleumonia. et facit sputum facile. et maturat. Et similiter cum oleo amigdalino est eius maturatio plurima. Sola vero cum est. tunc est mundificatio eius minor maturatione eius. Et cum zucaro est expulsio. et prohibet sputum sanguinis. Et prohibet vomitum saniei cum lambitur ex eo quantitas uncie et medie cum melle. Ex pice autem humida cum linitur palatum. est ut illius profocationis. Membra expulsionis. Lenificativa est. et plurimus usus eius solvit. Et fit ex ea enema. ad apostemata calida et dura in intestinis et matrice. et intestini culi. et ponitur in medicinis vulnerum orificii vesice. Et quando linitur pix super fixuras ani. sanat

cas. **Venena.** Resistit venenis. et confert cataplasmatum super morsum vipere.

Porrum. quid est. Porri aliud est sectivum et aliud est nabatinum. Et aliud est quod dicitur porrum silvestre. Et est quoddam quod est inter porrum et alleum. quod est medium in medicatione quam in alio. Sed nabatinum magis ingreditur in curationibus quam sectivum. **Natura.** Nabatinum est calidum in tertio. siccum in secundo. Et silvestre est calidius et siccius. et propter illud est deterius. **Decoratio.** Sectivum cum sumac confert verrucis. **Apostemata et bothor.** Sectivum cum sumac delet asce he. **Vulnera et ulcera.** Sectivum cum sale. confert ulceribus fraudulentis. Et quod ex eo silvestre ulcerat corpus. **Membra capitis.** Abscidit fluxum sanguinis narium. Et suffumigatio ex semine eius cum [illegible] dentis in quo est vermis. et infusio vini corrodit illum. Et ipsius comestio facit somnia et facit ymaginari. et videre sompnia mala. Et eius succus cum oleo rosato et aceto vini. est conveniens auri dolorose. et est ex eis que corrumpunt gingivas et dentes. et findit eos. et precipue sectivum. **Membra oculi.** Nocet visui. **Membra anhelitus et pectoris.** Cum aqua ordei confert asmati fetido ex materia crossa. et precipue nabatinum. et precipue cum melle. et confert ad asperitatem pulmonis et maturat ea. et dantur ex semine eius duo ℨ. cum equali pondere sui de granis mirti ad sputum sanguinis. **Membra nutrimenti.** Est malum stomacho. Et silvestre est deterius domestico. quoniam est amarius et acutius. et magis mordicativum ipso. Et porrum quod est totum est inflativum. Oportet ut elixetur in duabus aquis. et alleviatur inflatio eius. et nocumentum ipsius. Rufus vero dixit quod ipsum abscidit eructuationem acetosam. et est universaliter tarde digestionis. **Membra expulsionis.** Provocat urinam et menstrua. precipue nabatinum et silvestre. et nocet albo vesice et renibus ulceratis. Et confert emoroydibus. quod ex eo elixum est. Comestum et more emplastri super positum. confert et commovet coitum. Et similiter semen eius torrefactum. Et semen quod eius torrefit cum granis mirti ad tenasmon et sanguinem ani. Et sedet in decoctione foliorum eius cum aqua. et confert coitationi

matas. et duritiei que in ipsa. Et decoctio radicis eius in clistere cum oleo de cartamo. aut oleo amigdalino. aut sisamino. confert colice. Et eius succus est qui sumatur cum quo solvitur sanguis. **Venena.** Succus eius cum mellicrato est conveniens morsibus venenosorum.

Pira. quid sunt. [illegible] sunt fructus aquitas. et in nullo genere tria est species que dicitur secuabud. et hec magna capacitate. et est vehementis rotunditatis et subtilis corticis. boni coloris. qui primum [illegible] et qui ipsi sunt [illegible] coagulata congelata plurimum. Si non propter spissitudinem esset. boni odoris valde. quod cum arbore sua cadit super terram destruitur. Et ista sunt in quibus non est nocumentum de speciebus pirorum. **Natura.** Pira que nominantur secua. sunt frigida in primo. sicca in secundo. Secuabud si sunt recentia humida. **Operationes et proprietates.** Omnes species eius sunt stiptice. [illegible] in emplastris [illegible] materiam. Et quando abstergunt purum. Et eorum humor est plurimus. et laudabilior humore pomorum. secundum dixit Ruffus. Ea autem que dicta sunt secuabud intra corpus usque alius. sunt lenientia nature. et boni chimi valde. **Vulnera et ulcera.** Eo solidat vulnera. et precipue silvestria exsiccata. **Membra nutrimenti.** Et sunt confortativa stomachi. et secua precipue confortant stomachum. et abscidunt tussim. et sedant coleram. **Membra expulsionis.** Constringunt ventrem. precipue quando sunt exsiccata. Et in piris que est [illegible] faciendi est venire colicam. Oportet ut bibatur post ipsa ydromel cum speciebus que sunt ut piper et cinamomum. et his similia. Et eorum rob. confert fluxui ventris colerico. **Venena.** Cuius species vehementis stipticitatis eorum tarde maturationis. est cura fungorum mortificantium. Et quando coquuntur isti fungi cum piris. minoratur nocumentum ipsorum.

Pedes. **Operationes et proprietates.** Habent humorem viscosum. non crossum. sed ipse est laudabilis. et paucum superfluitatum. **Membra anhelitus et pectoris.** Confert tussi calide. precipue cum pultibus ordei. **Membra nutrimenti.** Boni sunt

digeri. boni chimi. uiscosi n grossi.
Et significatio bonitatis digestionis eorum
e uelocitas inflationis eorum et disso
lutionis in decoctione. Verum eorum nut
rimentum non e multum. Soluunt cum uiscosi
tate que e in eis. Mebra expulsionis.

Palma. quid e. Est arbor dactilorum
nota. et oms partes ei sunt stipticae. Et
sermo dactil iam preterit.

Petroleum. quid e. Album note speciei.
Et nigrum collamentum picis babilo
nice et reliquarum. **Natura.** Calidum
e et siccum usque ad quartum. **Operationes
et proprietates.** Est subtile et pre album. re
solutiuum. liquefactiuum. aperitiuum opi
lationum. **Instrumenta iuncturarum.**
Confert doloribus ancharum et renum.
et doloribus iuncturarum. et pre album. **Me
bra capitis.** Petroleum autem confert
doloribus auris frigidis. **Mebra
oculi.** Confert albugini oculi. et aque
descendenti. et nigrum ex eo est. **Mebra
anelit et pectoris.** Confert asmati
et tussi antique. bibitur cum ex eo pars
cum aqua calida. **Mebra expulsionis.**
Sedat dolorem uentris pungitiuum.
et uentositates. et quando fit ex eo lici
nium intromittitur in mes. et pre nigrum. Et
comeditur z. j. de eo. frangit uentosita
tem uesice. et frig matricis. **Venena.**
Confert puncture epythimatum.

Pentafilon. quid e. Est quinquefolium et est
quinque folia. **Operationes et proprietates.**
Est fortis exsiccationis sine acui
tate. et ad ustionem. et mordicatione.
Et fit ex eo emplastrum ad fluxum. et siccat
ipsum. **Aposta et botor.** fit ex eo emplas
trum ad dubelet et scrofulas. et duritias
flegmaticas. et panaricios. **Vulnera
et ulcera.** Decoctio radicis ei ua
let ad ulcera ambulatiua. Et quod de
eo coquitur cum aceto ad formicam. et con
ferunt menensipila. et panaricius. et
scabiei. **Instrumenta iuncturarum.** Con
fert doloribus iuncturarum et sciatice.
et confert tamen bibitur. et more emplastri
super ponitur. **Mebra capitis.** Decoctio
radicis ei ualet ad linguam doloro
sam. cum ex eo fit emplastrum. et ad cola.
Et folia ei cum uino ad epilepsiam
ualent. bibitur triginta diebus. **Mebra
anelit et pectoris.** Fit gargarisma
cum decoctione ei ad asperitatem guttu
ris. et succus radicis ei ualet ad dolo
rem pulmonis. **Mebra nutrimenti.** Suc
cus radicis ei ualet ad dolorem epatis.
et hictericiam cum bibitur per aliquot dies cum
sale et melle. et potio ei sit. iij. annulu
set. **Mebra expulsionis.** Confert ra
dix ei solum et ulceribus intestinorum. et e
moroydibus. Et similiter decoctio radicis
ei. **Febres.** Folia ei cum adumeli aut
uino. confert quartane et cotidiane. et
Venena. Succus radicis ei e me
dicina preciosa.

Pisces. Electio. Meliores pisces sunt
illi qui non sunt magni ualde. nec habent car
nem duram nec siccam. et in quibus non e pingue
do ita quod ei frangatur in masticando. et in
quibus non e malus sapor uel odor. Et quorum
sapor e suauis. Suauis enim saporis
sunt conuenientes. Et qui sunt pingues non
superfluam habentes pinguedinem. nec grossi.
nec ut sepum. nec acre. et illi quibus non acc
aduenit fetor cum ab aqua separantur. Et e
ligitur quidem ex piscibus duram carnem haben
tibus. ille qui e minor ad terminum aliquem.
Et ille qui habet duram carnem salit. meli
or e eo qui e recens. In quibus autem a sa
bor sunt meliores. deinde elebini. pe
almeremme. et alsebu marini. non sunt
mali. Sed molles et pingues alio sunt
grossi. alcanab autem et elmerenne.
et alcarfil. sunt boni ualde. In locis
autem in quibus morantur in locis petrosis.
sunt meliores. deinde arenosis. et aquis
dulcibus currentibus in quibus non sunt sor
des. et non sunt limose. nec lacunales. nec
campestres. Et non sunt de lacunis par
uis que flumina non ibibunt. et in quibus non
sunt fontes. Et pisces quidem marini
sunt laudabiles. subtiles. Et melior
species eorum e illorum qui non sunt in marini.
et pelagini. et illi qui morantur in aquis di
scoopertis flatui uentorum super se. sunt
meliores eis qui sunt e contrario. Et illi qui
morantur in aquis multarum agitationum
et undarum. sunt meliores. et uehemen
tiori indigent exercitio. quam illi qui habitant
in locis stantibus. Et pisces quidem ma
rini sunt optimi. subtil carnis. precipue
cum ipsorum habitatio e in littoribus pe
trosis. aut arenosis. Et pellagi
ni quidem qui sunt de mari. plurimi sunt
exercitii. Et illi qui ascendunt de mari ad
flumina dulcia. quorum cursum contraria ex

sunt aqua. **Natura.** ⁊ sunt subtiles. et
plurimi extra[?]. Secundum abundantiam illi qui a
bundant herbis bonis ⁊ radicibus plurimis
sunt meliores eis qui comedunt sordes.
que prohiciuntur in civitatibus ad loca in
fusionum. Et radices platanum mala
num quis multo boni saporis. Modus
vero melior quo pisces comeduntur est assati
dalegi. deinde illorum qui sunt assati texta.
frixa vero sunt convenientes hominibus fortem
stomachum ⁊ cum seminibus. Et assati quidem
sunt nutribiliores ⁊ tardioris descen
sionis. Et elixati sunt econtrario. Et me
lior ipsorum decoctio est ut coquatur aqua
donec ferveat. deinde prohiciatur in ea.
Saliti autem sunt illi meliores qui sunt
recentes. deinde illi qui sunt propinqui communio
qui sunt salsi. Et meliores sunt illi qui sunt
conditi cum aceto ⁊ cum rebus condientibus a
bariza. Et aqua quidem in qua elixantur pisces
saliti ⁊ precipue aliectum est vehementis mun
dificationis. ⁊ ponitur in elistiribus exsic
cantibus. **Natura.** Omnes pisces frigidi
est ⁊ humidi. Verum quia pisces sunt calidi
ores secundum comparationem ad complexiones pi
scium. sicut alarseigi ⁊ algerim ⁊ al
menneti. Et saliti quidem sunt calidi ⁊
sicci. ⁊ quanto plus antiquantur. tanto plus
in ambobus augmentantur. Et aqua quidem pisci
um salitorum similis est alminium in disposi
bus suis. **Operationes ⁊ proprietates.** Qui
sunt recentes generant flegma aquosum.
⁊ mollificant nervos. ⁊ non sunt convenien
tes non stomacho calido valde. ⁊ sanguis
eorum ad caliditatem subtilitatem de
clinat. Et cinis piscis qui nominatur ca
kiafon ⁊ est in partibus domini orationis
cum cinis pulverizatur in oculis animalium
delet eorum albuginem. Et species quidem
piscium salitorum extrahunt ea que infi
xa sunt in carne. ex locis in quibus
tenetur. ⁊ precipue aliante. **Vulnera ⁊ ul
cera.** Capita semeros adusta e
radicant carnem additam in ulceribus
⁊ prohibent eorum ambulationem. ⁊ eradi
cant verrucas ⁊ morum. Et aqua
piscium salitorum confert ulceribus pu
tridis ⁊ abluit ea. ⁊ asamie ⁊ pi
sciculi sunt in curis ulcerum putri
dorum. **Instrumenta nutrimenti.** Quando
distillatur cum succo salitorum mul
toties. confert valde dolori an
che. Et qui recentes sunt mollificant

nervos. **Membra capitis.** Pisces par
vi quos illi de sermi[?] nominant asir. cum
colluitur os habentes alcola stiudu
lentas ex almuri. quod fit ex eis confe
runt. Et cum alchalidi minus appropriatur
capiti patientis soda. stupefaciat ipsum
ne sentiat soda. **Membra oculi.** Cum
cum sumacon fricantur palpebre scabio
se ⁊ confert. Et cinis eius adusta ⁊ in
greditur in medias oculi. ⁊ alcofol
factum ex ea cum sale. delet ungulam. Et
comestio cirtefule cum est recens acqui
rit acuitatem oculo. immo omnes pisces.
Membra anelitus ⁊ pectoris. Aliane
recens mundificat cannam pulmonis.
⁊ clarificat vocem. Et similiter salitus.
Et capita piscium salitorum exsiccato
rum. conferunt uvule apostemate. Et gluten quod
est piscium ponitur in sorbitionibus. prohi
bet sputum sanguinis. **Membra expul
sionis.** Venter saicandicon. leniunt
ventrem. cum difficultate sive digeritur.
Et caro aliane lenit ventrem. Et omnia
iura piscium leniunt ventrem. Et capi
ta pisciculorum salitorum reconditorum.
sunt medicamen bonum sitauir am.
Causigi precipue ⁊ teheul. ⁊ almieremen
gi. ⁊ alcausigi. ⁊ aliane. omnes aug
mentant coitum. ⁊ omnis piscis recens
comestus dum est calidus. auget in
coitu. **Venena.** Capita sumeros
salitorum adusta. ponuntur super mor
sum canis rabiosi. ⁊ puncturam scorpi
onis ⁊ confert. Et similiter omnes pisces
⁊ iura eorum. ⁊ ius omnis piscis confert
in venenis bibitis. ⁊ puncturis.
Et piscis qui nominatur cutitas in sibi
bitum. ⁊ vomitur post ipsum multotiens
provocatur secundum continuationem. confert
morsum serpentis cornuti. ⁊ canis
rabiosi.

Piretrum. **Quidem.** Plurimum quod de hac plan
ta administratur. est radix eius. **Elec
tio.** Melius est illud quod est acutum. mor
dicativum lingue. Et magnitudo
eius est secundum quantitatem digiti. **Natura.**
Extrahitur quidem eorum in quibus non est usus.
quod est frigidum subtile. si ipsum non est ca
lidum ⁊ siccum in tertio. **Operationes ⁊ proprieta
tes.** Extrahit flegma masticatum.
Et unctio eius est adustiva. ⁊ provocat sudo
rem. cum ex eo cum oleo abstergendo un
gitur corpus. **Decoratio.** Si misceatur cum

oleo et ab stringendo mungatur ex eo. provo
cat sudorem. **Instrumenta iuncturarum.**
Fricatio facta ex eo et decoctione ipsius
et oleo eius confert mollificationi iunc
turarum antiquarum et stupori eorum et prohibet
generationem alcauzez. ab eo in quo ge
neratur alcauzez. **Membra capitis.** De
lenit apud opilationes colatorii et
constrictione narium. Et eius decoctio con
fert dolori dentium et per frigido. Et ei
acetum confirmat dentes motos. si de
coquatur cum aceto et teneatur in ore. **Fe
bres.** Quando fricatur cum eo corpus ante post
ventum rigoris cum oleo confert rigo
ri facto cum febre et absque febre.

Penidii. Natura. Calidi sunt et humi
di in ipso per album. et sunt humidiores
aliis. **Operationes et proprietates.** Sunt gros
siores zuccaro. **Membra anhelitus et pe
ctoris.** Sunt boni tussi. **Membra expul
sionis.** Sunt lenitivi ventris.

Piper. quid est. Inquid galienus. In primis
cum elevatur fructus eius est longum piper.
deinde separatur in grana piperis. Et propter hoc
est longum piper humidius. et non corrodit
et mordicat parum post principium sui gu
stus. Et radix eius est similis costo ni
gro. sed est vehementioris acuitatis. Et album est
debilioris caliditatis et humiditatis.
Quidam vero dixerunt quod nigrum iam desica
tum est. et cecidit virtus acuitatis eius et
remansit in albo. quod non convenit ad ve
hementiam exsiccationis. **Natura.** Est
calidum et siccum. tendens ad quartum gradum.
Operationes et proprietates. In ipso est atte
nuatio et resolutio. et abstersio. et masti
catur cum uva passa. et eradicat f
flegma a cerebro. Et est ex sedativis
doloris. et calefacit nervos. et est conveni
ens saniis. **Decoratio.** Ipsum cum nitro
aspergit abstergit morfeam. et exte
nuat cum nitro. **Apostemata et botor.**
Ipsum cum pice resolvit scrofulas.
Instrumenta iuncturarum. Calefacit
nervos et lacertos. adeo quod inter alia
non est ei par. **Membra capitis.** Cum ace
to confert dentibus. **Membra oculi.** Con
fert albuginem potum in alcofol
et abstergit. **Membra anhelitus et pectoris.**
Quando in electuariis administratur
est conveniens et doloribus pectoris. et est
conveniens potum cum melle in palato
ad sanationem. et mundificat pul

monem. **Membra nutrimenti.** Est digesti
vum faciens appetitum. et bibitur cum foliis la
uri recentibus. et confert dolori ventris pun
gitivo. et inflationi. Et est cum aceto bi
bitum et linitum bonum apiculis splenis.
Et album magis conveniens est stomacho. et ve
hementius confortat ipsum. Et longum piper faciat
album descendere fecale. **Membra expulsi
onis.** Provocat urinam. et eicit fetum. Et
post coitum corrumpit semen cum fortitu
dine. Et paucum eius provocat urinam.
et multum eius solvit ventrem. secundum quosdam
sermonem. et est exsiccativum. et confert
sperma. longum vero piper album. augmentum ef
ficitur in coitu. propter humiditatem suam sup
fluam. Et quando bibitur cum melle et foliis
lauri recentibus. confert dolori ventris
pungitivo. **Febres.** Fricatio fit in unc
tio ex ipso cum unguento. et confert rigo
ri. **Venena.** Ponitur illud quod est album
in tiriacis. Et similiter longum piper con
fert morsui animalium venenosorum li
nitum cum oleo etiam.

Piper aqua. quid est. Est herba que est ut
olus. nascens in aqua. et approximat ei
in gustu sapor piperis. sed non est ei acu
itas piperis. **Operationes et proprietates.**
Calefacit sufficienter. similiter piper.

Petrosolinum. Dictum est in capitulo de
apio.

Prasium. quid est. Herba amari sapo
ris. **Natura.** Inquid eruhasti non sunt
calefactio eius et exsiccatio ipsius for
tes. Alii autem dixerunt quod est calidum in
tertio. siccum in secundo. **Operationes et pro
prietates.** Est apertivum. abstergit et liq
uefacit. et resolvit. et incidit. **Membra
capitis.** Et succus confert dolori auris
antiquo. et mundificat capitis mea
tus auditus. et removet antiquum
dolorem eius. **Membra oculi.** Succus eius
cum melle. est conveniens ad acuendum
visum. **Membra anhelitus et pectoris.** Et
mundificat pectus et pulmonem. et pro
ductionem sputi. **Membra nutrimenti.** Est
apertivum opilationum in epate et
splene. et renibus. **Membra expulsi
onis.** Provocat menstrua. et mundifi
cat matricem. **Venena.** Fit ex eo emplastrum
cum sale ad morsum canis rabiosi.

Peonia. quid est. Et alia est masculus
et alia est femina. Et masculus quidem
radices habet crossas ut digitus.

albus

stipticam habentes gustum. Et femina habet radicem in plurimas partes divisam et ramos. **Natura.** Est calida et sicca vehementer. **Operationes et proprietates.** In ipsa sunt exsiccatio et stipticitas cum resolutione et attenuatione et subtiliatione et incisione et abstersione. Et quando masticatur una hora apparet post eam in ipsa acuitas ad stipticitatem declinans. **Decoratio.** Abstergit vestigia nigra in cute. **Instrumenta iuncturarum.** Confert podagre. **Membra capitis.** Confert epilepsie adeo quod est suspensa. Et iam quidem expertum est cuius appensio et inunctione prohibetur epilepsia quamdiu remanet. Et cum eius ablatione contingit redire epilepsiam. Et videns quidem in quo suffumigatio facta cum semine eius confert demoniacos et epilenticos et sanat eos. Et similiter si sumatur fructus eius et bibatur cum melle rosato confert vehementer. Ego autem dico quod forsitan habet species proprie ramine. Nam illa que ex india fertur ad nos non habet magnum effectum in hoc capitulo. Et bibitur de semine eius quindecim grana cum melicrato aut cum vino et confert iliaco valde. **Membra nutrimenti.** Retinet naturam quando decoquitur cum siruppis ponticis et prohibet materias effusas ad stomachum. Et semen eius confortat stomachum et sedat dolores eius et mordicationes ipsius. Et confert radix eius hepatice et aperit opillationes que sunt in epate. **Membra expulsionis.** Et quando bibitur cum provocationibus movet menstrua. Et potus eius provocat urinam etiam. Et quando sumitur de semine eius xv grana cum vino aut melicrato confert suffocationi matricis. Et si bibatur xv grana eius cum vino abscindit fluxum sanguinis. Et quando in potu datur fetis de radice eius quantitas amigdale mundificat eas a superfluitatibus partus provocatione educendo superfluitates. Et confert de radice eius quantitas avellane dolori renum et vesice. Et decoctio eius cum vino stringit ventrem et provocat.

Pinus. quid est: De genere autem pini iam diximus in capitulo de .g. Et nos noluimus nisi ut loqueremur de reliquis proprie de arboris pini. **Electio.** Virtus corticis maioris fortior est. Et cortex eius qui nascitur fusi est debilior. **Operationes et proprietates.** In cortice eius est stipticitas plurima. Et virtus que in ipsa existit in virtute citrandis. **Vulnera et ulcera.** Confert cortex eius ulceribus corticalibus et in ipso est virtus consolidativa. Et in cortice ipsius est de stipticitate quod pervenit ad hoc ut sanet abrasionem quando superponitur ut emplastrum. Et pulverizatio corticis eius confert adustioni aque calide. Et folia eius faciunt coherere ulcera pulverizata. Et cortex eius est conveniens locis passionis et consolidat. Et folia eius sunt convenientiora ad illud quando sunt humidiora. **Membra capitis.** Gargarismum factum ex decoctione corticis eius attrahit flegma plurimum. Decoctio corticis eius cum aceto est conveniens quando colluitur ex eo os ad dolorem dentium. Et quando [illegible] post aceti et fit ex eo gargarismum attrahit flegma plurimum. **Membra oculi.** Fumus eius confert casui palpebrarum et corrosioni anguli lacrimalis. **Membra anelitus et pectoris.** Granum eius confert tussi antique. **Membra nutrimenti.** Cortices foliorum eius quando bibuntur conferunt dolori epatis. **Membra expulsionis.** Granum eius retinet menstrua et fructus eius cum semine cucumeris [illegible] provocat menstrua et confert ulceribus in renibus et vesica. Et cortex eius retinet ventrem etiam. **Venena.** Virtus [illegible] que est in pino est in natura citrandis.

Papilla aque. quid est. Est [illegible] aque et dicitur apium aque et est boni odoris et oritur in aquis stantibus. **Operationes et proprietates.** Est calefactiva resolutiva. **Membra expulsionis.** Provocat menstrua et urinam et frangit lapidem in renibus si coquatur cruda aut elixata et confert ulceribus intestinorum.

Pastus columbarum et camelorum. quid est: Est herba habens granum sicut granum [illegible] et est ei parvum. Verum est vehementis acuitatis ipsius. Et sillatur medulla eius in [illegible] et gustu leni [illegible] tendente in quo est aliquantulum dulcedinis. **Natura.** Est calida in primo humida in secundo. **Operationes et proprietates.** Est subtiliativa et nocet camelis quando [illegible] ipsis. **Venena.** Est venenum [illegible] animalibus. **Decoratio.** Et decoctio denigrat capillos.

Pes locuste. quod est. Currit cursu oleo olens iamenu. Membra anhelitus et pectoris. Aufert abo ex eo. et confert extenuationi. Febres. Juuamentum decoctionis eius est sicut iuuamentum grosolocane et reliquorum in febribus quartana et sinocho et consimilibus.

Pes coruini. Membra expulsionis. Radix huius herbe cum decoquitur confert soloni antiqui. Et dixerit paulus et alii quod confert colice et quod est ex operationibus hemorroidarum absque nocumento.

Pulmo. Operationes et proprietates. Et nutrimentum est paruum declinans ad flegmaticum. Et in hoc est consideratio. Vulnera et ulcera. Pulmo arietis sanat excoriationem calciamenti ex calciamento quando super ipsam ponitur calidus. Membra nutrimenti. Et digestio est facilis. Membra expulsionis. Juuamentum est constrictio uentris.

Poma. Electio. Magis temperata sunt ascemie. Et illa que sunt insipida sunt mala et parum iuuamentum. et non agunt aliquid. et similiter immatura. Natura. Illa que sunt pontica. sunt frigidiora et humidiora. propter illud quod est in eis de aquositate. et pontica et stiptica. et acetosa. sunt frigida grossa. Et dulcia sunt aquea. et sunt decliniora ad caliditatem quam alia. quorum magis conuenientis inter eis sit frig. Et sunt diuersa. Et sunt folia eorum et arbores sunt diuersa. Et omnis in quo insipida dicatur est humiditas superflua frigida. Et fortasse illa que sunt uehementis dulcedinis in caliditate sunt temperata. et aut declinant ad eam. Operationes et proprietates. Juuamentum est prohibitio superfluitatum. et proprie in foliis eorum. Et pomus que est in stateno. et proprie in eis que non sunt dulcia. Et illa que sunt pontica et stiptica. sunt aquea contra. Et dulcia sunt aquea. Et insipida sunt aquea ualde. ad partem humiditatis superflue declinia. Et propter hoc feruet et cor sucus ueloc. Et mel confrat succum eorum. Et generat que ex ponticis et ex eis que sunt stiptica. humorem crudum. Et acetosa et immatura. generant et flegma et putrefactiones proprie tate sui humoris. et sue cruditatis. et quia crea-

puit putrefactionem. humorum uero acetosorum est subtilior humore stipticorum. Et uinum quod fit pomorum et reliquorum antiquum. melius quam recens. propter resolutionem uaporum ab eo malorum. Apostemata et tortura. Confert folia eorum. et suc sucus eorum in inceptionem apostematum calidorum. Vulnera et ulcera. Folia et cortices eorum que sunt stiptica. Instrumenta incituratum. Assiduatio comestionis pomorum. facit euenire dolorem neruorum. et per dicitur alia. Membra anhelitus et pectoris. Confortat cor. pro odorifera o iocunda. et confortat dulcia et acetosa. Et sunt illa angustia ex caliditate. sunt magis iuuamentum. et eorum sauich et. Membra nutrimenti. Confortat debilitatem stomachi. et que stiptica sunt confert. et. sicut cum calida. Et si uincit ponticum et acetosa confert debilitati stomachi. sicut in eo humor grossus frigidus naturalis. propter suam grossitudinem. Et assat que in pasta. et confert prauitati appetitus. Et sauich pomorum confortat stomachum. et proprie habens uomitum. Membra expulsionis. Dulcia et acetosa quando in stomacho inueniunt humorem grossum. conferunt ad humores et dissinteriam. Et que ex eis sunt conuenientiora dissinterie. sunt pontica. et eorum sauich. non conuenit et in pulentitas zucari. Febres. Omnium generant ab illis que sunt in natura febres plurime. proprietate sui humoris. Venena. Conferunt uenenis. Et similiter sucus et folia ipsorum.

Papauer. quod est. Papaueris plurime sunt species. ortulanum et campestris. Et filiis est nigrum. et species cornuti quod est marinum. et fructus eius est curuus. Et species spumosi eradicensis. Electio. Ex eis est. et album. Et oportet que cum conteritur capita papaueris cum suis speciebus. recentia. et fiant eis trociscia. et reseruentur et annum stetit. Natura. Ortulanum est frigidum et siccum in secundo. et nigrum in tertio. et dicitur quod usque ad quartum. Operationes et proprietates. Species papaueris sunt infrigidatiue. Et non est in glutinatio de qua sit curandum. Et in quo est quod est nigrum. incrassatiuum. exsiccatiuum. Et papauer marinum cornutum. cuius fructus est curuatus sicut cornua tauri. est abstersiuum. incisiuum. et est uehementis abstersionis. Et flos quidem campestris

ipo

mundificat vestigia ulcerum in oculis malum. **Apostemata et bothor.** Linitur species eius post maturum super erisipilam. **Vulnera et ulcera.** Folia cornuti valent ad ulcera sordida, et corrodunt carnem additam propter suam abstersionem, et eradicant excrescentias, et similiter flos eius. Et non est conveniens ulceribus manifestis propter superfluitatem sue abstersionis. Et ex cipresti quod fit emplastrum cum oleo super ulcera et eradicat ea. **Instrumenta iuncturarum.** Linitur cum lacte super podagram et confert. Et quando decoquitur radix papaveris campestris in aqua donec consumatur medietas et datur in potu, confert sciatice. **Membra capitis.** Facit soporem, et precipue illud quod nigrum est, et est stupefactivum. Et in licinio supponitur et facit dormire, et prohibet catarrum. Et cum habenti vigilias fit ex eo emplastrum suppositum, iuvat inde. Et similiter quando embrocatur decoctio eius. Et cum ex spumoso fit vomitus bibito in secundum eius sitare ...mellicrato, iuvant ipso epilepticis. Et oleum eius cum oleo cum rosato est conveniens sodi quando ex eo inungitur caput. Cum tamen ab eo abstinere quantum plus possibile est, est melius. Et quandoque distillatur in aurem fortis doloris, et sedat dolorem eius. **Membra oculi.** Administratur illud quod frigidum est in doloribus oculi vehementibus apud necessitatem. Sed in ipso est cautela observanda, sicut diximus in opio. **Membra anelitus et pectoris.** Confert tussi calide et fluxibus ad pectus, et sputo sanguinis. Et fiunt ex eo looch conferens tussi calide valde. Et precipue quando miscetur cum acacia et succo barbe yrcine. Filii vero me...gue in quo semen nigri mundificat pectus. Cortices autem manifestior dispositionis est, quod adiuvat ad spuendum. Et in toto semine eius est mundificatio. **Membra nutrimenti.** Confert humiditatibus stomachi. Et quando radix eius que nominatur est cornutum decoquitur in aqua donec mediet aqua, confert cruditatibus epatis, et illi in cuius ventre est humor crossus. Et semen spumosi facit vomitum. Et dicitur similiter huic in campestri. **Membra expulsionis.** Album et nigrum quando multum teritur et datur in potu cum vino nigro

et punticoso, secat fluxum antiquum. Et natura que eius non est vacua a virtute resolvitur in aquam, et ex decoctione eius vehementi quando fit clistere confert dissinterie. Et quando bibit semen eius cum sirupo caracti, lenit naturam. Sed quando in potu datur de spumoso quantitas ecsitare vini in mellicrato, facit vomere. Et solvit semen spumosi flegma et humorem crudum. Et similiter semen speciei egyptii datur ad bibendum in ...; et semen eius quod comestibile est cum melle, augmentat sperma.

Persica. **Natura.** Sunt frigida in fine secundi, humida in principio in fractam finem eius. **Operationes et proprietates.** Que humida sunt velocis sunt putrefactionis, lenificativa, et in ipsis est stipticitatis aliquantula. Sed ex eis stipticiora sunt ea que sunt malacrisicata, et in ipsis est prohibitio cursus. Et in matura sunt stiptici. **Decoratio.** Abscindunt folia eius quando teruntur sit limentum odorem siloc. **Membra capitis.** Distillatur succus foliorum eius in aurem et interficit vermes, et confert olei eorum emungere, et doloribus aurium calidis et frigidis. **Membra nutrimenti.** Matura sunt bona stomacho, et movent virtutem faciendi appetitum cibi. Et oportet quidem ut non comedantur post alium cibum, quoniam corrumpuntur per eum et corrumpunt ipsum. Sed precedant ante cibum. Et ea que sicca sunt, sunt tarde digestionis, et non sunt boni nutrimenti, quamvis sint plurimi nutrimenti. **Membra expulsionis.** Fit ex eis et foliis eorum emplastrum similiter ad lumbricos ventris. Et similiter sibilatur succum eorum et que sunt eorum superiora, et foliorum ipsorum. Et illa que sunt matura leniunt ventrem, et immatura stringunt. Et dixerunt quidam quod ipsa adducunt in coitu. Et videtur quod sit in corporibus siccis et calidis.

Panis. **Quid est.** Oportet ut sit panis mundus, salitus, massa habens confectam, fermentatus, decoctus bene, in tannoro ultime, una nocte permanens. Et non commedunt calidi siccum est. Panis enim calidus non est aptus naturam receptabilis. Et acceptio eius que de furno et reliquorum secundum silum est mala. Et panis de simula melior est eo qui est de farina, et quanto plus fuerit melius mundior. Oportet autem fermentetur

et diminuitur donec consequatur plurimum. et sal
liat plurimum. Et panis qui furni non est
sicut panis attanor. si susa per decocti
one abunquam lavatur. Et panis de patel
la est crudus interius. Et absolute qui est in
frigidativus et pauca nutrimenti. et na
tans in stomacho. et convenies calefactis. et
generat opillationes et non calefactis.
Modus vero ablutionis eius est. ut sumatur
medulla panis qui iacuit una noc
te et infundatur in aqua calida. deinde ef
fundatur ab eo aqua que super ipsam natat. et
renovetur super ipsam aqua. donec ab eo
removeatur virtus fermenti et reliquorum.
et consequitur finem sue inflationis. Elec
tio. Panis de simila nutribilior est quam
alius. et eius nutrimentum est melius. Sed est tar
dioris penetrationis. et aburnaca se
quitur ipsum in suis dispositionibus. Optimus
vero qui est plurimi furfuris. velocis est pe
netrationis. sed est minoris nutrimenti et de
terioris. Et ille qui non decoquitur bene est plu
rimi nutrimenti. Et similiter panis huius fer
menti. Sed eius nutrimentum oppilat. non illos
qui sunt plurimi exercitii. Et panis de patel
la est huius generis. eius namque pars maior
tarde decoquitur bene. Et panis qui ab
luitur parum est nutrimenti. elongatur a simi
lagineo. levis digestionis et ponderis.
Et panis frumenti tam in humiditate ca
strit optimus. et panis alcitarif generat
humorem crossum. et alcitarif est inflati
vus tarde digestionis. Et quod melior
de eo est. est ille qui est commixtus cum ole
o amigdalino. Et oportet quod ut eius ex
siccatio sit in umbra. Et panis factus
cum lacte plurimi est nutrimenti. tarde de
scensionis. et est opillativus. Et emplastrum
quod factum ex pane. calidius est emplastro
facto ex frumento. Decoratio. Panis
qui est de frumento novo. impinguat ve
lociter. Aptitudo et locus. Panis de fru
mento cum mellicto et sucis convenien
tibus. est bonus aptitudinibus calidis. lenit
enim ea et infrigidat. Cum panis de
coquitur cum aqua et sale. et infunditur ex eo
impetigo. confert. Membra nutrimenti. est
Panis calidus facit sitim sua cali
ditate. et natat propter humiditatem su
am vaporosam. et laxat velociter propter
illud. Et calidus qui est est velocis dige
stionis. et tarde descensionis. Membra
expulsionis. Panis optimus est lenitu

vus nature. Et ad adamnetum stri
git. et fermentat lenit. et azimi stringit
ventrem. Et ille qui est coctus in patella. est
ex eis qui stringunt. Et panis antiquus
siccus stringit. si non commisceatur cum aliud.
Et panis alcatarsif stringit ventrem.
et panis sbal stringit ventrem. plusquam
ille qui est de simila.

Quinque folium. quod est. Est pentafilon.
et iam dictum est de ipso in p.

Risum. quod est. Natura. Calidum est et
siccum. et siccitas ipsius manifestior est
caliditate sua. Verumtamen quidam dicunt
quod est calidius frumento. Operationes et pro
prietates. Nutrimentum probum et multum. ad quan
dam declinans siccitatem. Et cum decoquitur
cum lacte et oleo amigdalino mutatur
nutrimentum et melius. et removetur ab eo ex
siccatio et constrictio quam facit. et preter cum in
funditur nocte una in aqua furfuris. Et
ipsum est ex eis que tarde infrigidantur et infri
gidantur. et in ipso est abstersio. Membra ex
pulsionis. Decoctum cum aqua strin
git. usque ad finem. Et decoctum cum
aqua in spumate efficit augmentum. Et
neque stringit nisi propter fixionem in cor
tice suo. et studeatur in destruendo
aquositatem eius. et preter eius quod infusum est in a
qua furfuris. propter quod destruitur eius siccitas.

Rosa. quod est. Est virtutis composite ex sub
stantia aquea et terrea. et in ipsa sunt acu
itas et stipticitas. et amaritudo cum
stipticitate et pauca dulcedine. Et
in aquositate parum caliditatis cum re
propter quod est dulcis et amara. Et in ipsa est
subtilitas faciens ipsius stipticitatem
penetrare. quare accidit fieri coriza. Et
virtus que amara in ipsa permanet dum
est recens. Cum autem siccatur minoratur eius
amaritudo. Et propter hoc quod recens est solvit
cum pondere x. 3. ex ea in potu sumpta. Illa
vero que nominatur rosa fetida. est calida. et eius
radix est sicut piretrum ad ustiva. Natura.
Dicit. Ga. quod rosa non est vehementis
frigiditatis comparatione facta ad nos.
Et dixit. Ga. oportet ut sit frigida in p°.
Ego autem dico. quod eius siccitas est in prin
cipio secundi. propter quod est indesiccata. Operatio
nes et proprietates. Eius exsiccatio for
tior est sua stipticitate. quoniam eius ama
ritudo est fortior stipticitate sua sa
poris. et est aptitudinis valde. et sedat
mordicationem collere. Et eius semen est forti stip

tiaꝰ q̄ ē in ipā. Et silr̄ pili q̄ sūt in
medio ei'. Et in toto ipī' ē ↄfortatio
mēbroꝝ intioꝝ. Et ei stipticitas
n̄ pmisit cū resolutiōe. Et sicca q̄dē
ē magis stiptica ⁊ frigidior. Et iā
dr̄ q' in ea ē uīt extrahēdi furculos ⁊
spinas. ⁊ reliq̄ carni infixa. Et ei'
succ' boni ē succus ex ungulate sali
albi. absasi unguibꝰ. Et exsiccat'
in ūbra. **Indecoratiōe.** Rectificat
fetorē sudoris. q̄n in balneo admini
strat'. Ex ea q̄ sūt fiūt ablutiones
scd'm hūc modū. Sumit' rosa cū ad-
uenit ros. ⁊ dimittit' donec extenu
et'. deīn sumūt' ex ea q̄dragīta au
rei. ⁊ ex spica boni odoris .l. aurei. ⁊
ex mirra .vi. aurei. ⁊ fiūt in trocis
si parū. q̄n̄ li adduūt in eis costi ⁊
li lilii. āboꝝ an̄. ʒ. ii. Et q̄n̄ ponūt
eos mulieres in manibꝰ. ⁊ abluūt
malū odorē sudoris. **Apata ⁊ bothor.**
Dixerūt q̄dā q' ipā absciadit uerruci
os. q̄n̄ administrat' trita. Et q̄n̄ rosa
coquitur ⁊ terit' ⁊ n̄ exprimit'. ⁊ fit ex ea
ēplm̄ apātibꝰ calidis. soluit ea. Et
silr̄ ↄfert erisipile. **Vulnera ⁊ ul-
cera.** Cōfert ulceribꝰ pcipue abra
sionibꝰ in coxis. ⁊ gn̄at carnē in pro
fundis. Et dixerūt q̄dā q' ipā extra
hit ea q̄ fixa sūt in carne ⁊ spinas
trita. **Mēbra capitis.** Sedat soda q̄
ex ea humida ē. Et decoctio aq̄ ei' ⁊
oleū ei' fatiūt sternutatiōē cū odora
t'. Et dixerūt q̄dā. sternutatio ex
ipā fit ppt'ea q' retinet uaporē. Et
fortasse illd̄ q' ē. p uirtutē suā ab
stersiuā ⁊ phibētē in cerebris h̄ntibꝰ i
subtiles sup̄fluitates. Et ipā met
faciat sternutare illū cui cerebrū ē cali
dū. Et ei semē stringit gingiuas. Et
silr̄ succ' ei' cū decoctiōe. ⁊ ↄfert ⁊ do
lori auriū. **Mēbra oculi.** Sedat dolo
rē modicū ex caliditate. ⁊ silr̄ deco
ctio ex sicca ē ↄueniens cōstrictiōi pal
pebraꝝ. cū ex ea fit alcohol. Et si
mulit' ei' oleū. ⁊ succ' ipī'. Et ipā q̄dē
n̄ ↄfert obtalmie. nisi cū ex ea ab
sciadūt' additamēta ipī' albi. **Mēbra
anelit' ⁊ pectoris.** Cū aq̄ rosata ⁊
bibit' cōfert sincopi. ⁊ ei' succ'. Sicci
ungula sūt boni sputo sanguinis.
Et silr̄ capita ipī'. **Mēbra nutrimēti.**
Aqua rosata ē bona cōpiti. ⁊ ↄfor

tat q' ex ea nutrita ē cū melle stōm.
⁊ ē [illegible] ⁊ iuuat ad digerendū
Et rosa q̄dē ⁊ ei' succ' ↄferūt humido
stomacho. Oleū u° rosatū extinguit
inflāmatiōē stō. Et silr̄ epythima
factū stō ex rosa ipā. Et ei' sirupus
ↄfert q' in stō mollificatiōē h̄t. **Mē-
bra expulsionis.** Sedat dolorē ani
linita sup̄ eū cū penna. ⁊ dolorē ma
tricis ex caliditate. Et silr̄ decoctio
q̄ fit ex sicca. Et ↄfert dolori recti
intestini. ⁊ fit clistē ex decoctiōe ei'
ulceribꝰ intestinoꝝ. Et silr̄ sirup'
ei' bibit' ad illd̄. Dormire u° sup lec
tū ex ea stratū abscidit desideriū.
Et q̄ recēs ē fortasse soluit. si sumit'
pōd'. x. ʒ. ex ea decies. Sicca u° n̄ sol
uit. Oleū rosatū soluit uētrē.

Ruta. q̄d ē. Siluestris uel [illegible]
ē nigredinis q̄ alhaharmel. **Ele-
ctio.** Conueniētior ruta ē domestica
q̄ nascit' ap̄ arborē fici. **Natura.** Hu-
da ē calida ⁊ sicca in scdo. Et sicca ē
calida ⁊ sicca in tertio. Sicca u° silue
stris ē calida ⁊ sicca in q'rto. **Operati-
ones ⁊ pprietates.** Est incisiua. reso
lutiua. carminatiua ualde. mūdi
ficatiua uenaꝝ. ulceratiua stip
tica. **Decoratio.** Cū nitro ponit' sup
morfeā albā. ⁊ sup uerrucas. et
moꝝ ⁊ remouet odorē alleoꝝ ⁊
cepaꝝ. ⁊ ↄfert alopitie. **Apata ⁊
bothor.** Siluestris q̄n̄ terit'. ⁊ fit ex eo
ēplm̄ cū sale nitro sup q' ē apata
lidū ↄfert. Et q̄n̄ ponit' sup scro
fulas gutturis ⁊ ascelle. resoluit
eas. Et gūma ē fortior oībꝰ illis.
Vulnera ⁊ ulcera. Ponit' cū buti
ro ⁊ melle sup īpetiginē. ⁊ cū ace
to ⁊ [illegible] sup formicā ⁊ [illegible]
⁊ sanat antiquā. **Instrumēta iūctu-
raꝝ.** Cōfert paralisi ⁊ sciatice. ⁊
doloribꝰ iūcturaꝝ bibita. ⁊ more
ēplī sup̄posita cū melle. **Mēbra ca-
pitis.** Infert odorē alleoꝝ ⁊ cepaꝝ.
Et fit ex ea ēplm̄ cū [illegible]. ad so
dā antiquā. Et q̄n̄ fit ex eo ēplm̄
cū aceto in nasū ad fluxū sanguī
narium ⁊ retinet ipm̄. Et succ' ei' ca
lefact' in cortice granati. distillat'
in aurē ⁊ mūdificat eā. ⁊ sedat
dolorē ⁊ tīnitū ⁊ sonitū. ⁊ interficit
uermes. ⁊ linit' cū ea ulcera capitis.

Mēbra oculi. Ipsa acuit visū. et ꝓpe
succ' ei' cū succo feniculi. et melle.
collirio facto ex ea. aut comesta.
Et qn̄ fit ex ea ēplr̄ sup pulsati
onē oculi. Mēbra anelit' et pectoris.
Decoctio ei' q̄ bibitur cū aceto sic
co. ꝯfert dolori pectoris et difficul
tati anelit'. [illegible] tussi.
Mēbra nutrim̄ti. Fit ex ea ēplr̄ cū
ficubꝫ ad ydropisim p̄fatam. Et
dat' in potu uinū in q̄ decoq̄t' puta
ecā. Et qn̄ de semie ei' bibit' ab .i.
ʒ. usqꝫ ad .ij. ʒ. ad singultū flegma
ticū. sedat ipsū. Et ipsa q̄n̄ eligerit
et fac' appetitū cibi. et ꝯfortat stōm.
et ꝯfert spleni. Mēbra expl'sionis.
Exsiccat spma. et abscidit ipsū. et
delat desideriū coit'. et ꝯcubit' aut'
q̄ spes ei' stringit. et sedat dolorem
pūgitiuū. Et fit ex ea clistē cū o
leo ad colice dolores. Et ponit' cum
melle sup ulcera ani. et bullit' cū
oleo. et bibit' ꝓ iunes. Et alie spes
expellūt sup fluitates corpis cū ꝓ
uocatiōe. Et silr' retinēt. Et fit ex
ea ēplr̄ et foliis lauri sup testiculo'
ad apāta ipsoꝝ. Febres. Et silr' co
ferit rigori comestio ipi'. et inūctio
ex oleo ei'. Venena. Resistit ue
nenis. Et bibat q̄s timet ne ī po
tu sumat uenenū. et pūgit a uenenо
sis de semie ei' pōd' ʒ. uni' cū foliis
suis cū uino. et ꝓpe si bibit' cū nuce
et bolo. oibꝫ ꝯtritis et ꝯmixtis. Et ꝓ
plimū ipi' sume. et de siluā. est ꝓ
ximosum.

Rubus. q̄d ē: Dixerūt q̄dā q' ē al
leusegi. et ē q̄dā spes q̄ nasc' tribu'
canis. Et h̄t q' ē sic oliua h̄ntē in
ter lanā. Electio. Succ' ei' coagu
lat' cū exsiccat'ē in sole forti. ꝓ
Natā. Est frigid' et sicc'. et in fructu
maturo ē caliditas q̄dā. Opilatio
nes et ꝓtrites. Est stiptic' desiccati
uus. cū oībꝫ ptibꝫ suis. Et folia
ei' sūt minora in h' ꝓ su ā aqitatē.
Decoratio. Decoctio stipitū et folio
rū ei'. tīgit capillos. Apāta et bo
thor. Puribꝫ ex foliis ei' ēplr̄ ābu
latiō ꝯ fraudulētis. et formice. Et
ē bonū sup erisipilā et. Et ei' hūor
ē grossus. Illud ē q' de eo exsiccatū
ē. stringit manifeste. et silr' flos ei'.

Et in radice q̄d ē rufi. ē sbtilitas cū
stipticitate. Et ꝓpl' frangit lapidē.
Vulnerū et ulcerū. Cōfert ulceribꝫ
q̄ sūt sup capud. et ꝯsolidat uulnera.
Mēbra capitis. Cū masticant' foli
a ei' stringit gingiuā. et sanat aleola.
Et silr' fruct' ei' matur'. Et succ' fruc
tus ei' et folioꝝ ei' sanāt dolores gi
giue. et succ' folioꝝ ei' sanat os ei
uclū. Et folia ei' sanāt ulcerā capi
tis. Et masticando fruct' albi in sagi.
facit soda. Mēbra oculi. Cōfert exi
ture oculi. Mēbra anelit' et pectoris.
Cōfert ptes ei' sputo sanguinis. Mē
bra nutrim̄ti. Ex foliis ei' fit ēplr̄
stō debili recipiente materias. et co
fortat eū. Mēbra expl'sionis. Strī
git uētrē. Et rub' q̄d ē canis. cū
accipit' a fructu ei' lana q̄ ē in eo et de
coq̄t'. stringit ei' decoctio uētrē. et ab
scidit cursū h̄uiditatis antiq' ex
matrice. et ꝯfert emoroidibꝫ natis
in ano. ex qbꝫ currit sanguis. fco
ex eo ēplo. Et ipse et flos ei' ꝯferunt
ulceribꝫ intestinoꝝ et coloi. Et frangit
lapidē et sbtile ē ei'. Venena. Est co
ueniēs morsui aīal' q' nominatur
karites.

Relbea tiatoꝝ. q̄d ē: Est ꝑnita sup
ius. ab stergit cū equitate. Et ponit' sup
impetiginē cū aceto. et sanat eā. Et li
nit' cū aceto et sup morfeā albā et sa
nat eā. et mūdificat cutē ab oī ue
stigio. Opilatiōes et ꝓtrites. Dat' in
potu cū mellicrato. et ꝯfert sciatice
et palisi q̄ ē cū nocumēto in ut'sq' la
teribꝫ et in sensu. Et dat' in potu de
ea. ʒ. una. cū duabꝫ. ʒ. tunc ferri
ad paralisie et cū sū cū uase uno ter
reo. de uino passum. Mēbra nutri
m̄ta. Dat' in potu fruct' ei' cū oximel
le ad apāta splenis. et mūdificat
epar et splene. et apit opillatiōes
eoꝝ. Et ē ei' ꝓtas in h'. Mēbra ex
pulsionis. Puocat urinā adeo ue
hemēt' q' aliq' faciat mīgē sanguinē.
Et oritur q' ea bibit q' die balneet'.
et qn̄ supponit' ꝓuocat menstrua. et ex
trahit fetū. Venena. Stipites ei'
cū foliis suis. ꝯferūt morsui ue
nenosoꝝ animaliū.

Rafani. q̄d ē: forti q' ē in ipo ē seīn
ei'. deīn cortex ei'. post folia ipi'. deīn

ceto ipi. Et oleū qđ ei exstat in uirtute
olei de kerua. ii qđ ē uehementioris cali
ditatis in ipo. Et silūt in oibȝ nar
rationibȝ coueit ei. Ille ē forti. Electio.
Forti q̄ ē in ipo ē semē ei. Et ille q̄ ē
magis tēpat̄ ē ille q̄ ē cit̄rat. Nā.
Lignū ei ē calidū i primo. huīdū. Et
semen ei ē calidū in tcio. Opationes
q̄ pretates. Gnāt uētositates. si se
men ei ipas resoluit. Et in ipo ē
sbtiliatio fortis. q̄ p̄e semē ei. Et q̄
ē siluēs ē inflatiuus. Et ille q̄ ē
citrat̄ ē uiuibilior. pp separatiōē il
li ab eo q̄ ē medicinale. Et ei qđ
nutrimētū ē flegmaticū. q̄ paucum
cibū. Et in ipo ē sba q̄ ē ad putrefi
endū. Et illđ pp̄ i ipo ē de nocu
mētis. Folia aūt ūnalia q̄n cibāt
tur q̄ comedūt cū oleo q̄ aliminū
nutriūt plusq̄ radix. Decoratio.
Si misceat̄ cū eo farina lolii. facit
nasci pilos in alopitia. Et q̄n fit
ex eo ēplō cū melle. eradicat ue
stigia accitiua sb oclō. q̄ sūt cū oc
cultatiōē. Et ꝯfert semē ei lētigini
bȝ factis in mēbris. q̄ reliqs colo
ribȝ extnecis. q̄ uestigiis passio
nis q̄ puno. q̄ ipi cū cō dusi linitū
remouet morfeā nigrā q̄ p̄e ibal
neo. q̄ ipe multiplicat pediculos
in corpibȝ. Apata q̄ bothor. Cū fa
rina lolii ad bibit̄ bothor leuibȝ
abstgit eas. Vulnera q̄ ulcera.
Cū ex eo fit ēplō cū melle era
dicat ulcera fraudulēta. q̄ ulcera
leuia. Et semē ei cū aceto eradi
cat ulc̄ cācerinarū integre. Et si
multit̄ opat̄ sup ipetiginē. Instru
mēta iūctuarū. Semē ei expellit
pulsatiōē q̄ ē in iūcturis. Et ē bo
nū dolori iūcturarū ualde. Mēbra
capitis. Nocet capiti. q̄ dētibȝ. q̄
palato. Et sucē ei q̄ oleū ipi. ꝯfert
uētositatibȝ in aure ualde. Mēbra
oculi. Puatiuus ē oclō. Detritū
abstgit ipi. q̄m in eo distillat̄
aq̄ ipi. q̄ delet uestigia q̄ sūt in
oculo sb lacrimali. Inqđ filii me
sague. Folia ei acuūt uisū. Mē
bra anelit̄ q̄ pectoris. Ol ē elixa
t. ē ꝯuenies tussi antiq̄ȝ uetuste.
q̄ ch̄ymo grosso. gnato in pectore.
Et ipe ꝯfert pfocatiōi accidenti

ex fūgis mortiferis. Et iudeo q̄
t̄ cū oximelle decū fiat ex eo gar
garismi. ꝯfert pfocatiōi. Et in ipo
cū h̄ ē nocumētū gutturis. q̄ ē ad
dens in lacte. Mēbra nutrimēti.
Est malus sto fatiēs cruciare.
Et p̄ leuit uētre. q̄ facit cibū re
uertare. Et fac̄ cū cibū natare
cibū. q̄ n̄ q̄escat. Et pp̄ h̄ facile ef
fiat uomitū. q̄ p̄e cortex ei cū oxi
melle. Et ꝯueit lateri. q̄ splenem su
ppoit̄ eplōs. Et semē ei cū aceto fa
cit nausiā ualde. q̄ resoluit̄ sple
nis. Filii ii mesague dix̄. si come
dat̄ p̄ cibū digit̄. q̄ p̄e folia ei q̄ a
qua folior ei apit̄ opillatiōes
epatis. q̄ remouet hictitiā. Et dixe
rūt q̄dā folia ei digerūt. q̄ corp̄
ei facit nausiā. Et semē ei resoluit.
inflatiōē in uētre. q̄ facit egressio
nē cibi. q̄ fac̄ appetitū. q̄ aufert
dolorē epatis. Et aq̄ ei ē bona ydro
pisi. Venena. Cōfert morsui ui
pere. Et cū uino morsui cornute
etiā. Et semē ei ꝯfert ueneris.
q̄ ūimibȝ uenenosis. Et si ponitur
frustū ei sup scorpiōē moritur.
Et aq̄ ei expta ē in h̄. q̄ ē fortior.
Et si morderit aliq̄ scorpio q̄ rici
nū comedit. n̄ nocebit ei.

Roba. qđ ē. Est auellana indica
q̄ ē fruct̄ magn̄ in magtudīe a
uelane. silis papauero. Et sepi
t̄ agno. sicut nenigil. Natura. Est
calida q̄ sicca. Apata q̄ bothor. Est
epythima sup scrofulas. cū ace
to ꝯueniēs. Vulnera q̄ ulcera. Cō
fert scabiei q̄ pruritui. Instrumē
ta iūcturarū. Disrupit uētosita
tes ipedientes in dorso. Mēbra ca
pitis. Fit ex ea cap̄ purgiū admi
rabile. q̄ plurimū ꝯfert ei. Et silr̄ ꝯfert
emigrance. q̄ soda. Et ē cap̄ purgi
ū ꝯferens epilepsie. q̄ scotomie.
q̄ manie. q̄ melācolie. Et ia qđ ē
expertū ē cap̄ purgiū ē in corrupta
tribȝ diebȝ. q̄ fecit currere huīditatē
ex naribȝ. q̄ fec̄ fluere flegma
plurimū. q̄ remouit egritudinē in
tribȝ diebȝ. Et oz ut patiēs tortu
rā moret̄ in domo tenebrosa. Et
ꝯfert uētositatibȝ audi. Mēbra
oculi. Cōfert aq̄ in oclō alcofol

fo ex ea. quoniam succus minoris eius contu-
tositati aselel. et panno. caput purgio
fo ex ea cum aqua amara. Et fit ex ea
alcofol cum antimonio. tortos habentibus
cilios. **Membra anelitus et pectoris.**
Datur in potu de radice eius pondus ii. ȝ.
cum vino ad pleuresim frigidam. et asma
et tussim antiquam. et sputum sanguinis
ex pectore. propter quod in ipsa est de stiptici-
tate. **Membra expulsionis.** Confert co-
lice passioni. Et datur de ea in potu pon-
dus ii. ȝ. ad stomacum et dolorem matricis.
Et pessarium suppositum de eo quod ex ipsa
fricatione dissolutum est. provocat menstrua
et extrahit fetum. Et similiter eius succus. Et solet
educere coleram nigram. et flegma. et aquosi-
tatem et. et coleram ex corpore toto. absque dif-
ficultate. ita quod sanat albaras et re-
movet eam. et bitiginem et pannum et similia.
Et resolvit colicam. Et eius potio est tum
karmet. Et kermet est scilicet kerates.
Et bibitur cum vino dulci aut oximel-
le. et datur cum petroselino et dauco. Et sca-
monea removet eius solum quando ipsi ad-
miscetur. et confortat ipsam. Et quantitas
eius est ut cum vino quod aureo ipsi. ponatur
tres anuluser de scamonea. Et quando
assumitur de ea pondus duarum. ȝ. et terit. et
ponitur in vino dulci. aut in oximel-
le. et dimittitur aliquanto spatio. deinde
coquitur unum in cum lentibus aut ordeo cum
carne galline. et datur ad sorbendum in-
ei. et miscetur ei de scamonea. **Febres.**
Confert febribus quartanis. **Venena.**
Est tyriaca morsui scorpionis.
et tarantelle. Et quando studet ad hoc ut su-
mat de cortice eius superiore sic lens.
et prohibitur infissuram puncture.

R**Eubarbarum. Electio.** Quando dulcis
est et rubea. et assumitur eius aquositas. et desicca-
tus est succus eius. deinde exsiccatur sive eius pro illo.
et vendit sic est. Verum ipsum est de spissitu-
dine et velximenti stipticum. et est acute tinc-
ture. **Operationes et proprietates.** Substantia ar-
boris eius commixta est ex aquositate et ae-
reitate. et in ipso est terreitas amara propter
actionem igneitatis in ipsa. Et similiter eius mol-
lities. Et stipticitas sunt ex terreita-
te eius. Et sequitur ipsam in stipticitate et
terreitas. immo est iuvamentum mea. Et
complet eius operatio cum qualitate sue ter-
reitatis. immo est iuvamentum mea. Et
complet eius operatio cum qualitate sue terrei-
tatis. Et quod de ipso purum est. est minus
stipticum. **Decoratio.** Confert pruno.
et vestigiis remanentibus super cutes.
quando linitur cum aceto. et eius calcinatio cum eo.
Apostemata et bothor. Fit ex eo emplastrum cum qui-
busdam humiditatibus. ad apostemata calida.
Vulnera et ulcera. Confert impetigini
epythimatum cum aceto. **Instrumenta
nuctura**rum. Confert valde casui et per-
cussioni. Et in quod alcuzi. Potio eius
sit. ii. ȝ. in vino permixto. et contussi-
onibus quando datur in potu cum vino odori-
fero. Et similiter quando inungitur ex oleo
eius ad contusionem lacertorum et dolorem corporis.
et extensionem. et confert rupture. **Memb.
anelitus et pectoris.** Confert asmati et
sputo sanguinis. **Membra nutrimenti.**
Et est confortans epatis et stomaci. et debilitati
aliorum. et doloribus eorum. et doloribus in-
testinis. et singultui et rupture. et
extenuat splenem. **Membra expulsi-
onis.** Confert ad eorum. et dolori pun-
gitivo ventris. et dissinterie. et dolori
renum et vesice. et doloribus matricis.
et fluxui sanguinis. **Febres.** Confert
febribus antiquis. et habentibus periodos.
Venena. Confert morsui animalium
venenosorum. et serpentis. Et quantitas potus
eius est sicut quantitas potus agarici.

R**Ameth. Natura.** Est frigida et sic-
ca. **Operationes et proprietates.** Est stiptica.
exsiccativa. subtiliativa. constrictiva.
prohibens effusionis materie. et sedat
caliditatem. **Membra nutrimenti.** Confor-
tat stomacum. quando in potu datur cum aqua
nutri. **Membra expulsionis.** Stringit
ventrem.

R**Atieugi. et nominatur colofonia.** Et est
gumma pini. et nominatur arbor eius ilemi-
allreie. **Natura.** Est calida ad tantum.
sicca in primo. **Operationes et proprietates.**
Generat carnem corporum teneriorum. sed com-
movet dolores in corporibus teneris.
Et quando sanantur ea ulcera cum balausti-
is. et vervis. et similibus.

R**Ibes:** quod est. **Inde** est uti aceto sitatis
at. et agreste. **Natura.** Est frigida et
sicca in tertio. **Operationes et proprietates.**
Est extinctiva et abscindit sanguinem.
sedativa caliditatis. Et confert a
partibus pestilentie que subito infestant.
Membra oculi. Lavat visum. quando fit ex
alcofol et ex succo eius. **Memb. expulsionis.**

Confert solori colice. Apata et bothor.
Confert vaiol' et morbillo. et apatibus
pestilentialibus. et pestilentie.

Rachamat. Membra capitis. Distil
lat fel ei cum oleo violato in latere diu
so ad minem. et diviso ad dolorem aur
et fit ex eo cap[itis] purgatum infantibus. aut
distillat in auribus ipsorum propter quod eis
me de vento sitatibus puerorum. Membra
oculi. Fit alcofol ex felle ei ad albe
dinem oculi cum aqua frigida. Membra
expulsionis. Di q[uod] [illegible] ei ciat fetum
vaporatum. Venena. Inquid filius alpar
nchi. Si fel exsiccatur in vase [illegible] in
umbra. et fit ex eo alcofol in latere
morsus vipe. si non credo illud. Et quam
dicunt quod expertum est ad venenum scor
pionis et serpentis. et vespe maioris
et [illegible]. Et videtur mihi quod [illegible] cofi
citum est.

Rasas. quid est. Iam dictum est in capitulo de
plumbo. et hic stagnum est. Et aut certu
sa et species fiaciendi eam dicemus in anti
dotario. Natura. Electio. Ex meo sibi
le est. quod adustum est. et cerusa. Et oportet
timeatur eis cum advenit. Natura. Est
frigidum et humidum. Operationes et proprieta
tes. In eo quod est adustum est lenificati
o. et subtiliatio. et resolutio. et mundifica
tio sanguinis. Et el cerusa est glutti
nativa. infrigidativa. cum autem eum
est rasas adusta. Apata et bothor.
Cum fricatur cum vino aut alio. aut a
liquo succorum frigidiorum. confert apati
bus. Vulnera et ulcera. Confert ul
ceribus strumolentis et abulatimus.
Et cerusa replet ulcera et glutinati
ca. Venena. Cum fricatur ei cerusa
super puncturam scorpionis in [illegible] con
fert. et draconis marini. Et oportet
timeatur ei odor cum ab advenit.

Rahadit. Membra capitis. Ait quod qui
[illegible] ponitur super caput patientis so
da. removet sodam. [illegible] in quod.
Extio [illegible] ipsa fac illis. dum est [illegible].
Mortua est iam experimentum fui. et invenit in
venit.

Ribeti. quid est. Est lapis qui fiat
citer. Natura. Est frigidus et humidus
in secundo. Operationes et proprietates. Ex fu
gat et abstergit. et est ei virtus prima [illegible]
cancri. Membra oculi. Acuit visum.

Rubien. Est [illegible] albi. si salit

antiquus gravat melancolia. Membra
expulsionis. Augmentum efficit in co
itu.

Rauiba. quid est. Est aloe. Et iam di
ximus de ea.

Rebithe. Natura. fili [illegible]
inquid. est caliditer quam rubies. Membra
expulsionis. Excitat coitum.

Rana. Operationes et proprietates. [illegible]
[illegible] qui [illegible] sanguis [illegible]
net eum. Decoratio. Et ipsa quando [illegible]
[illegible] cum sale et oleo [illegible] quod [illegible]
lepre. et venenosorum [illegible] comesta.
Instrumenta iuncturarum. Et [illegible] fert
apatibus [illegible] qui super ea effundi
tur. Membra capitis. Et quod ex fucco
rane [illegible] ad dolo
rem dentium [illegible]. [illegible] est in
ea. Et [illegible] rane ipse pinguedo d.
est ex eis [illegible] dentium eradicatio
ne [illegible]. Et [illegible] quod est hic ex pre
tiosa [illegible]. Hec est species est ex
eis quod restat [illegible] et expurgatores
coitantis. [illegible]. quando ipsa
[illegible]. Venena.
Sigis [illegible] sanguinem ei aut
corp[us] ipsius [illegible] corp[us] ei. et fit color
ipsius [illegible]. et expellit [illegible] do
nec [illegible]. [illegible] quod [illegible] cum
sale et oleo. et [illegible]. est [illegible] le
pre. et [illegible] venenosis.

Squilla. quid est. [illegible]
quod sic [illegible] ipsa [illegible] fiat [illegible]
[illegible]. Et [illegible] acuta
fortis. [illegible] rastatio [illegible]
[illegible]. Et [illegible]
ipsi cum [illegible]. Et [illegible] de
[illegible] declinans
ad [illegible] veneno
sum mortale. Et [illegible] quam quod
ipsi sit [illegible] signum
quod [illegible].
Electio. [illegible] bona est. [illegible]
coloris. [illegible] sapore
est dul[illegible] acutate [illegible]
tate. Natura. Calida in tertio. sic
ca in [illegible]. Operationes et
proprietates. Est [illegible]. attractiva
sanguinis ad exteriora. et [illegible]
tatis. adustiva ulcerativa. su
btiliativa [illegible]
[illegible]. Incisiva cum virtute sue cale
factionis. Et ipsi [illegible] fortat [illegible]

corp⁹ debile. ⁊ acquirit ei sanitatē. **Decoratio.** Extradicat ũrticas illinita cũ oleo ⁊ gũmi pini. ⁊ facit pilos nasci in alopitia ⁊ tirta. illinita ⁊ fricata. ⁊ fissuris calcanei pe. ⁊ sirup⁹ ei ⁊ acetũ. bonũ efficiat colorē. **Vulnera ⁊ ulcera.** Desiccat ulcera extiora. ⁊ nocet ulceribȝ uiscerũ comesta. ⁊ exulcerat fricata. **Instrumēta nucturarũ.** Nocet neruis sanis parũp. ⁊ ɔfert doloribȝ neruoꝝ ⁊ nucturarũ. ⁊ palisi. ⁊ sciatice pe. Et silr ei acetũ. ⁊ sirup⁹ ipi. **Mēbra capitis.** Cōfert soda ⁊ melancolie. Et ɔstrigit ei acetũ gingiuas. ⁊ ɔfirmat dētes motos. ⁊ ɔfert fetori oris. **Mēbra oculi.** Ei coctio acuit uisũ. **Mēbra anelit⁹ ⁊ pectoris.** Cōfert asmati ualde. ⁊ tussi antiq̄. ⁊ aspitati uoc. ⁊ potat ex ea tres anulus et cũ melle. Et ɔfortat guttur ei acetũ. ⁊ ⁊cepe ipi. **Mēbra nutrimēti.** Confert duitiei splenis. ⁊ ɔfortat stōm. ⁊ digestioꝝ. ⁊ cōfert sbluationi. Et silr ei acetũ ⁊ succ⁹ ipi bibitũ ꝓ splenē. xl. dieb;. Et dr q⁹ si suspēdat sup illũ q ht splenē dieb; xl. liqfacit ipi splenē. Et ɔfert ydropisi ⁊ hictiae. **Mēb expulsiōis.** Puocat urinā fortir. ⁊ silr ei acetũ ⁊ sirup⁹ ei. ɔferũt p̄ focatiōi matris. ⁊ soluit humores crsos. Papue q⁹ ex ea assatũ ē. agggata cũ sextuplo salis. Et ei potio sit duoꝝ mithcalꝝ cũ ē ieiun⁹. Et silr q⁹ ex ea elixitũ ē. Et semē ei bñ trĩ ⁊ positũ in uase sicco. ⁊ pmixtũ cũ melle. ⁊ comestũ. leuit namrã. Et ɔfert dolori ani. ⁊ matris. ⁊ stō. Et ɔfert dolori pũgitiuo. **Febr.** Acetũ ei ɔfert tremori antiq. **Venena.** Cũ suspēdit ei totũ sup portis sedȝ q⁹ dr. phibȝ uenenosa ab eis. ⁊ ē tyriaca uenenosis. ⁊ interficit mures. **Puaratio.** Cantũ q̄ntũ ipa ē ɔ cordumenu. ⁊ tātũ q̄ntũ ipa ⁊ tria ipi acori. ⁊ tria ipi amomi.

S**quinatū ⁊ flos ei. q̄d ē.** Ex eo aliũ ē arabicũ ⁊ boni odoris. ⁊ adē agiminũ q ē musimū. ⁊ ē durũ ⁊ ē grossũ. ⁊ ē tiren. ⁊ ũ ht odorē. Inqd diascorides. Sqnātũ ē eduarũ spetũ. una carũ ē q ũ ht fructũ nigrũ. **Electio.** Meli ex eo ē arabicũ. rubrũ. forti ocu odoris. Et q ē sup ipz ad aliq̄tulũ declinat rubedinē. ⁊ cũ findit fit purpureũ. mordicās linguã ⁊ ad urēs eã. sua acuitate. **Natura.** In aganuo ē ũt infrigidatiua. ⁊ ap filiũ mesue. totũ ē frigidũ. Et ei radix ē uehemētioris stipticitatis. ⁊ ei flos calefacit parũp. Et ei stipticitas ē minor calefactiue ipi. Et fortasse ē arabicũ. Et in sua nã ē calidũ et sicci. in scdo. **Opatiões ⁊ ꝓpietates.** In ipo ē stipticitas. Qua ꝓp ɔfert ei flo fluxui sanguinis. ũdecũq sit. Et in ei oleo sũt resolutio. ⁊ ɔfectio. Sed ipi radix. ē fortior in h. ⁊ ɔstrigit naturã. Et in ipo sũt dig⁹ ⁊ lenificatio. Et ɔfitia uenarũ apit. ⁊ sedat dolores intriseccos. ⁊ ꝓpe in matrice. ⁊ resoluit uentositates. **Vulnera ⁊ ulcera.** Ei oleũ ɔfert pruritu. ita ut ī ⁊ agat in aĩalibȝ. **Aspitas ⁊ lodix.** Cōfert apitibȝ ei decoctio. ⁊ dimitis intriseccis bibitũ ⁊ suppoitũ p ēplo. Et decoctũ in apatibȝ frigidis in uiscerib;. **Instrumēta iūcturarũ.** Cōfert lactis. ⁊ ɔfert spasmo. cũ ex eo bibit q̄ntũ aurei cũ pipe. Et ipi tremori ⁊ lassitudinem. **Mēbra capitis.** Gra... cap⁹ pe iq ex eo ē agimũ. Et mimimũ ei facit soda. ⁊ grossiores semē fac dormire. ⁊ stupefaciat. Et totũ ipi ɔfortat einē rubeã q ē int gingiuas. ⁊ desiccat humiditatē earũ. Et ei flos purgat cap⁹. **Mēbra anelit⁹ ⁊ pectoris.** Cōfert dolori pulmōis. ⁊ ei flos ɔfert sputo sanguinis. **Mēbra nutrimēti.** Ei radix ɔfortat stōm. ⁊ facit appetitũ. ⁊ sedat nausiã accepto aureo ex ea. ꝓe cũ pōdē sui ex pipe. Et ipi flos sedat dolorē stō. et ɔfert apatibȝ ei. ⁊ apatibȝ epatis. **Mēbra expulsiōis.** Cōfert doloib⁹ matris calidis. Et silr cũ distillat in eã aut uaporat aq̄ ei. ⁊ frangit lapidē. ⁊ strigit naturã. ꝓe q⁹ ex eo ē agimũ. abscidit fluxũ sanguis matris. ⁊ ꝓe ei flos. Et ɔfert doloribȝ renũ. ⁊ fluxui sanguis ipoꝝ. Et cũ bibit ex radice ei aureus. cũ pipe. ɔfert ydropisi. Et ipi flos ɔfert

apertib*us* ani. **Venena.** Sp*eci*es ei*us* grossa. cu*m* ex foliis ei*us* recentib*us* q*ue* su*n*t iuxta radice*m* fit e*m*pl*astru*m. *et* e*st* iuvativa morsui*s* venenoso*rum*.

Sarcocolla. q*ui*d e*st*. Est gu*m*mi arbo*r*is spinose. *et* in ip*s*a e*st* amaritudo. **Electio.** Que ex ea bo*n*a e*st*. e*st* illa q*ue* ad alb*edi*nitate*m* declinat. *et* si*mi*lis e*st* olibano. **Natura.** Dicit*ur* q*uod* e*st* calida in sc*un*do. sicca in p*rim*o. In q*u*o fil*ius* iurregi. e*st* calida valde. **Op*er*ationes *et* p*ro*p*r*ietates.** Est glutinativa. *et* p*ro*pt*er* *hoc* co*n*solidat *et* creat carne*m*. *et* am*m*inistrat*ur* in e*m*plastris. Et in ip*s*a e*st* v*ir*t*us* adhere*n*s faciens opilativa *et* alia amara. Et p*ro*pt*er* h*oc* in ip*s*a e*st* dig*estio* *et* resol*uti*o. **Inte*r*coratio.** Calvitiu*m* facit pot*us* freq*ue*ns. *et* p*raecipu*e senib*us*. **Apata *et* bothor.** Sedat apata o*mn*ia. more e*m*pl*astr*i sup*er* posita. **Vulnera *et* ulc*er*a.** Corrodit carne*m* mortua*m*. *et* co*n*solidat plagas recentes. *et* restaurat co*n*torsione*m*. Et am*m*inistratur resolutio ei*us*. *et* resolutio radicis ei*us* desiccata. ad illud si*mi*l*ite*r. **Me*m*bra capitis.** Siliquu*m* s*olv*at*ur* *et* melle linitu*m* volvat*ur* in sarcocolla pulverizata *et* mittat*ur* in aure*m* ex qua egredit*ur* virus *et* sanies. sanat. h*oc* facto p*er* aliq*uo*t dies. **Me*m*bra oculi.** Co*n*fert obtalmie. *et* lippitudini p*raecipu*e *et* fluxui oculi. *et* p*raecipu*e nutrita cu*m* lacte a*s*ine. *et* lippitudine*m* educit ex oc*u*lo. **Me*m*bra expulsionis.** Solvit humore*m* acuta*m* *et* flegma grossu*m*. *et* p*raecipu*e ex anchis *et* ex iu*n*cturis.

Storax. q*ui*d e*st*. Dixit diascorides q*uod* ip*s*a e*st* sp*eci*es storacis. Et ap*ud* quosda*m* e*st* gu*m*ma olive. Et ip*s*i q*ue*re suffumigatio ponit*ur* loco suffumigatio*n*is *et* in o*mn*ire thuris. **Electio.** Melior ex ea e*st*. q*ue* e*st* acutioris odoris. **Na*tura*.** Est calida in t*er*tio. sicca in p*rim*o. **Op*er*ationes *et* p*ro*p*r*ietates.** Reuificativa e*st* valde. **Instrume*n*ta i*n*ciccatur*um*.** Permisc*e*tur cu*m* medicinis lassitudinis. **Me*m*bra capitis.** In ip*s*a e*st* v*ir*t*us* faciendi sublet. *et* g*ra*vat cap*ut*. *et* fac*it* soda. *et* co*n*fert corize. *et* catarro. **Me*m*bra anhelit*us* *et* pectoris.** Co*n*fert tussi *et* raucedini vocis. **Me*m*bra expulsionis.** Ei*us* oleu*m* co*n*fert duritiei matricis. *et* p*ro*vocat m*en*strua. *et* ap*er*it matrice*m*. Et cu*m* tra*n*sglutit*ur* cu*m* aliq*u*a

cletana. leniet natura*m*.

Sticados. q*ui*d e*st*. Pla*n*ta h*abe*ns spica*m*. sic*ut* e*st* spica gra*n*i ordei. S*ed* ei*us* folia sunt lo*n*giora. *et* in ip*s*o stipites su*n*t a*n*gusti sic*ut* in epythimo. *et* e*st* sin*e* semine. Acuit*ur* cu*m* amaritudi*n*e pauca. co*m*ponit*ur* ex su*bstanti*a t*er*rea frigida. *et* ignea s*u*btili. **Natura.** Calid*us* in p*rim*o. sicc*us* in sc*un*do. **Op*er*ationes *et* p*ro*p*r*ietates.** Resolvit *et* subtiliat. amaritudi*n*e sua. *et* si*mi*l*ite*r ei*us* sirup*us*. *et* ap*er*it opilationes. *et* abst*er*git. Et in ip*s*o q*ui*d*em* e*st* stipticitas pauca. *et* co*n*fortat corp*us*. *et* viscera. *et* p*ro*hibet putrefactione*m*. **Instrume*n*ta me*dica*tivu*m*.** Ei*us* decoctio sedat dolores n*er*vor*um*. *et* i*n*cicatura*m*. *et* lat*er*u*m*. Et ip*s*i si*mi*l*ite*r sup*er* e*st* res magis iuvativa egritudinu*m* frigidaru*m* in n*er*vis. Quare co*n*venit assidue utat*ur* eo. q*ui* debiles h*abe*nt n*er*vos. *et* q*ui* ex frigiditate in ip*s*is patit*ur*. **Me*m*bra capitis.** Co*n*fert melancolie. *et* epilepsie. **Me*m*bra nutrime*n*ti.** Co*n*fert illu*m* in cuius co*m*plexione colera d*omi*nat*ur*. *et* fac*it* cu*m* vomere. *et* e*st* ex eis q*ue* faciunt siti*m*. **Me*m*bra expulsionis.** Co*n*fortat instrume*n*ta urine. *et* solvendo educit flegma *et* melancolia*m*. Galien*us* u*ero* n*on* dixit h*oc* de ea. Et ulti*m*a q*ue*d*am* potio ip*s*i*us* e*st* xij. k*a*ra*t*e cu*m* vino puro. *et* oximelle. *et* modico sale.

Spongia maris. q*ui*d e*st*. Corp*us* marinu*m* laxu*m*. raru*m*, *et* sicut filtru*m*. Et d*icitu*r q*uod* h*abe*t a*n*i*m*al motu*m* in eo cui adheret. *et* n*on* separat*ur* ab eo. **Electio.** Illa q*ue* e*st* recens e*st* fortior *et* vehementioris exsiccationis. p*ro*pt*er* fortitudine*m* nature maris. **Natura.** Est calida in p*rim*o. sicca in sc*un*do. Et ip*s*i lapis e*st* ei p*ro*p*in*quus. *et* minus calid*us*. **Op*er*ationes *et* p*ro*p*r*ietates.** Fortis e*st* exsiccationis. p*raecipu*e q*uando* ex ea est recens. q*ua*n*do* adunit*ur* cu*m* oleo. Et si*mi*l*ite*r ei*us* cinis co*n*fert disruptioni sanguinis. p*ro*pt*er* via*m* siccitatis. aut ap*er*tione*m*. Inflamatur e*n*i*m* ex ea ignis sup*er* locu*m* *et* cauticat. cu*m* h*oc* q*uod* ip*s*a e*st* s*u*b*stanti*a retinens sanguine*m*. Et *et*i*am* fiu*n*t ex ea licinia. *et* in orificiis venaru*m* ponu*n*t*ur*. *et* retine*n*t sanguine*m*. *et* fluxu*m* sanguinis. Et ei*us* lapis s*u*btiliat absq*ue* calefactione. *et* exsiccat. *et* absterg*it*. **Apata *et* bothor.** Exsiccat apata flegmatica. **Vulnera *et* ulcera.** Infundit*ur* in aceto *et* ponit*ur* sup*er* plagas *et* co*n*solidat. *et* ideo q*ui*a

cum melle. et consolidat ulcera per suam vi.
Et similiter pulvis sicca super ipsa aut infusa
aqua aut vino. Et exsiccat humiditatem an
tiqua. Membra anhelitus et pectoris. Quando
spongia adurit cum oleo. est conveniens cu
rationi sputi sanguinis. Membra expulsi
onis. Lapis in ea inventus frangit la
pidem vesice. apud alios a galieno. Gali
enus ei adhuc elongatur. ut veniret ei ad pene
traret. si ad lapidem renum.

Sepincus. quid est. Est gvantil aquaticus
qui in ripis nili capitur. Et dicitur quod est de
natura cocodrilli. quando enim parit extra aquam
generatur extra. et est secundum formam cocodrila.
Electio. Quod ex eo melior est. est ille qui
venere capitur. et in hora qua fervet ad co
itum. Et quod ex eo est maior est melior.
et magis pinguis est melior. Et ex
renibus eius melius est sumere. Instrumenta
iuncturarum. Confert egritudinibus fri
gidis in iuncturis. Membra expulsionis.
Et sal excitat coitum. quanto plus eius
caro. et precipue caro renum. et que sequuntur re
nes. et precipue adeps eorum.

Pinachia. Natura. frigida sunt et
humida in fine primi. Operationes et pro
prietates. Sunt lenificativa. et precipue mun
dificativum melius est nutrimento caspolocanie.
Et dico quod in ipsis est virtus abstersiva. la
vativa. et minuunt coleram. Et forta
se refugiunt stomachos avium eorum. quia auffe
rant avide suo. et comedunt. Membra
anhelitus et pectoris. Confert anhelitui
et pectori et pulmoni calido. Instru
menta iuncturarum. Conferunt doloribus
dorsi. sanguineis. Membra expulsi
onis. Lenificativa sunt ventris.

Semen lini. quid est. Vir est ei prima
est virtute fenugreci. Natura. Cali
dum est in primo. commensuratum in humidita
te et siccitate. Et dixit quidam quod decoctio
lini. est decoctio recentis ei. In ipso enim
est humiditas superflua. Operationes et pro
prietates. Est maturativum. et abstergit
et inflat. propter humiditatem suam super
fluam. ita quod ex eo illo quod frixum est et
stringit. cum stipticitate in frixo mani
festa. et commensurata. et non frixo mani
festa permixta cum lenificatione. et est se
dativum dolorum. minus quam camomilla.
Decoratio. Ex ipso fit emplastrum cum nitro
et bolo. pruno et bothor leni. et confert
contritioni unguium et fissuris. et fracturis unguium. cum permiscetur cum equali
mensura nasturcii. et confiat cum mel
le. Apostemata et bothor. Lenit apostemata cali
da. exteriora et interiora. et apostemata que sunt
post aures. cum aqua ammeos et apostemata
dura. Instrumenta iuncturarum. Pro
hibet spasmum. et precipue contractione unguium.
cum permiscetur cum cera et melle. Membra
capitis. Si suffumigatio confert co
rize. Et similiter suffumigatio ipsi lini.
Membra anhelitus et pectoris. Confert t
ussi flegmatice. et precipue quod ex eo assa
tum est. Membra nutrimenti. Malum est stomacho.
et est difficilis digestionis. et pauci nutrimenti.
Membra expulsionis. Quod ex eo frixum est
constringit ventrem. et non frixum est commensu
ratum. et eius provocatio est debilis. sed con
fortatur cum assatur. Et quando sumitur cum
melle et pipere. movet coitum. Et ex
decoctione ipsius fit pessarium matrici et se
det in ea. et iuvatur ea a mordicati
one que est in ipsa et apostematibus. et similiter in
testinis. Et ex ea fit iuvamentum ab
ulceribus vesice et renum. Et ex decoc
tione quidem seminis lini cum fit clistere
cum oleo rosato. et magnificatur iuvamen
tum eius in ulceribus intestinorum.

Saliva hominis. Electio. fortis operati
onis est illa que est famelica et ieiuni.
et precipue cum complexio est calida. Vulnera et
ulcera. Valet ad impetiginem. Membra
oculi. Confert pulpitationi palpebre
et albugini. Venena. Interficit ve
nenosa omnia. et serpentem et scorpionem.

Stercus animalium. Decoratio. Ster
cus adib. confert lentiginibus mag
nis. et pruno. propter suam abstersionem. Et stercus
cameli mundificat et destruit ver
rucas. et que magne sunt. Membra ca
pitis. Stercus adib. confert furfuribus
propter suam abstersionem. Et stercus cameli ab
scindit fluxum sanguinis e naribus. Et
quando bibitur cum medias. epilepsie con
fert. Membra oculi. Stercus adab stri
stringit albuginem oculi. Vulnera et
ulcera. Stercus cameli resolvit bo
thor. et ulcera. Et similiter stercus pecudis
erisipile. Instrumenta iuncturarum. et
Stercus cameli sedat super mellium.
Apostemata et bothor. Stercus caprarum re
solvit scrofulas fortiter. Et similiter stercus
cameli. et stercus pecudis. erisipile.
Instrumenta iuncturarum. Stercus

cameli sedat dolores uētuarū.
et apāta earū. **Mēbra expulsiōis.**
Si cerebrū capre decoquātur uncia ex
eo in v. asciatuer uini mag. et reddēs
ex eo .ī. Et sit ex eo ēpl'm morsui r
uipe factū siti. Et sicius pecudis
ad ustū pāpue ofertū cū aceto. li
nit sup morsū canis rabiosi.

Sanguis draconis. Est sicut rub
us nor. **Natura.** Nō ē ei caliditas
multa. Et dicit gāl. q ē frigidus
Et ū siccitas ē in scd'o. **Operatione**
et pprietates. Est ostrictiuus. et pro
hibet fluxū sanguis. **Vulnera et ul**
cera. Cōglutinat ulcera et plagā
recētes. **Mēbra nutrīmti.** Cōfortat
stōm. **Mēbra expulsiōis.** Cōstingit
et ofert dissinterie. et fissuris ani.

Pmutatio. Loco ei scd'm q extimāt
gal. poit' lactuca morib' opilo ei.

Sanguis. q d ē. Sanguis hōis et
sanguis porci sūt silēs inoī re. ita
gal. fuit q uēdebat carnē hōis ac
si eēt caro porci. Et occultatū fuit
illō usq' q inuēta fuerit inca di
giti hōis. Et dixit gal. Et uult
ex pin aliqd in sanguīe. expiat i
in sanguīe porci. Nā licz sit debi
lioris uirtutis sanguīe hōis. tñ ē
ei silis. Et nos qd scribim nūcq
dicta sūt d' sanguīe. sz plima cor
sūt. de qb' n̄ curāt. **Electio.** O; ut
sanguis q in medicīs amministrēt
sit assupt ex aīalib' sanis. in cui
cole n̄ dncēt huōr. neq' putid'. s
Opatiōes et pprietates. Sanguis eq
ē adustiuus et putrefactiuus. et tot'
ē debil' digōis. pāpue q̄ ad ūssi ē.
Decoratio. Sanguis lepōris cali
dus suppōit' in orsee et pino. cōff
eis. Sanguis uespertiliōis scd'm
q dr. phib' ortū pilor. et ñ ē ei ue
ritas. Sanguis ū ranarū uiridū.
et sanguis alh... ē magis phi
bēs. Et sāguis uespertiliōis scd'm q
dr. ōfuat mamillā scd'm dispōnē
suā. sz n̄ uerificat'. **Apāta et lētig.**
Sanguis lepōris maturat apāta
calida. et silr ... et amministrat' p
ōgelatiōē. Et sanguis mēstruus
scd'm q dr. linit' sup erisipilā. Et
sanguis tauri calid'. sup apāta du
ra. Et sanguis lepōris calidus.

sup apāta lenia. **Instrumēta uētu**
rarū. Dr q sanguis mēstruus distil
lat' sup podagrā calid'. et ofert ei. Sā
guis colūbe et gurānī scē et turtis. di
still' calid' sup excoriatiōē ōttā. et
dolorosā. et phib' gurā apā q pue
nit ex casu. cū miscet' cū oleo rosato
tepido. Dr ē galien. illō ē pp teporē q
litatis sue. n̄ pp rē aliā. Et sidimit
tat' et amministret' loco ei oleū rosatū
tepidū. efficiet opatiōē ei. Et silr dr q
in sanguīe gallinarū. Sāguis ū
asini phib' ... sanguis ranarū ex
uelamīe. Et sāguis testudīs silue
stris sanat epilēpsiā cū uino. Et
silr sāguis agni. Et dr q sāguis
cameli ōfert epilēpsie. illō n̄ ē ue
rū. Dicit galien. q̄m ipē n̄ ē cū in
asiōe fortis. ego aūt dico. forsitā si
illō uerificat' cū experimēto. n̄ cōpat'
ad uirtutē apparētē ... ad ...
q̄ ē in ipō. **Mēbra oculi.** Sāguis
gurānī et lactē. ōfortat uisū. Sā
guis all... facit ... pilos in pal
pebris. Et silr sanguis ranarū ui
ridū scd'm scd'm q dr. sz experimētū nō
uerificauit illō. Sāguis colūbe et al
gurāt scē et turtū. et pp sāguis ue
narū ale. distillat' sup tarfati. Et
silr alfaalat. Et silr si distillet' ra
dices pēnar sanguīe ha... aurūsu
p eā. et dr galien. sñ illō ē excusa
tio. **Mēbra anhelit' et pectoris.** San
guis bubōnis ualde ōfert asmati.
Et silr ius ei et caro ipi. Et dixerūt
gal. Sāguis uespertiliōis ōseruat
mamillā ita ut remaneat stans.
et n̄ ē ei iacēs. Et sanguīe aūt edi
recēte an q ōgelet' si accipiat' una.
et cōmisceat' cū aceto. et bibat' i tbz
dieb' calefactū. qd̄ ... esse
q ōfert ... **Mēbra expulsiōis.**
Sāguis mēstruus suppōit' phib'
ipgnatiōē, scd'm q quin extimaue
rūt. Sanguis hyrci et capre. et ca
meli. et exsiccat' et ... retinet
fluxū. Et sāguis capre q̄n bibit'
cū melle. et ōfert dissinterie. Et
sanguis hyrci exsiccat' frāgit la
pidē renū. **Venena.** Sāguis yr
ci et cameli. et lepōris siccus. ōfert
nocumēto sagitte ... q̄n bi
bit' cū uino. Et silr sāguis cani'

scabiosi. et propter diasarides hic dicatur.
Sparagus. Est qualis est apud galienum. dixerunt quidam quod in ipso non est calefactio. neque infrigidatio. apparentes neque in perfecto. Ego autem dico. non elongatur a caliditate. Et si plus in ea induant. colorat eius caliditas. Et apparet super ipsum vestigium animalorum. mordicans valde.
Operationes et proprietates. Virtus eius est abstersiva. quoniam aperit opillationes omnium viscerum propter epatis et renum. et in ipso est resolutio. propter in perfecto. Instrumenta iuncturarum. Bibitur eius decoctio propter dolorem dorsi. et sciatice. Membra capitis. Decoctio eius et propter radices eius. quando coquitur cum aceto. Et similiter ipsa radix et semen eius. bona sunt dolori dentium. Membra nutrimenti. Aperit opillationes epatis. et confert hycterice. et in ipso est ut faciat nauseam. Membra expulsionis. Existimavit ruffus. quod ipse stringit. Et forsitan fecit propter eius provocationem. Alium diverterunt quod eius leniunt. plures vero dixerunt quod ipse confert colice flegmatice et ventose. Et decoctio radicis eius provocat urinam. et confert difficultati urine. et augmentat in spermate et coitu. Et confert difficultati impregnanti. Et similiter semen eius quando supponitur provocat menstrua. et aperit opillationes splenis. Venena. Cum coquitur cum vino. confert puncture rutele. Et eius decoctio secundum quod dicitur interficit vermes.

Sordities. Natura. Sordities est aliuens. calefactiva est in fine secundi. et melior ex ea est uidis. Et sordities balnei que est in parietibus eius. calefactiva est cum equalitate. Et sordities luctantium est prima est sorditiei balnei. Luctantium vero sordities duas habet species. una earum est que congregatur in corporibus eorum. Quando vero est inunguntur oleo et permiscetur pulveri. Et secunda est illa que congregatur in parietes ex vaporibus et sudoribus eorum. et que congregatur super terram ludi. Operationes et proprietates. Ambe sunt resolutive. maturative cum equalitate. et attrahunt valde. et omnes extrahunt furunculos et spinas. Decoratio. Sordities auris confert panaricio. et linitur super fissuras labii. Apostemata et botor. Resolvit [illegible]. Sordities luctantium est bona apostematibus mamille. et sordities balnei vesicas. Vulnera et ulcera. Sordities parietum luctantium. utilis est ulceribus senum. et fissure. Sordities alucaris. abstergit impetiginem valde. Instrumenta iuncturarum. Sordities corporum luctantium. utilis est sciatice. cum ponitur super eam spissa sicut emplastrum. et confert duritiei matricis.

Spuma maris. quid est. Species eius sunt v. spongiosa. in figura sua tractata. in odore suo similis odori piscium grani. et est spissa lutorosa in maris. Et spongiosa levis. longa. levis. de olobii odoris. Et rosea et purpurea similis lane sordide levis. Et quinta habet formam fungi. exterius plana interius aspera. que non habet odorem. Natura. Calida est et sicca in tertio. Operationes et proprietates. Mundificativa est sorditiei. abstersiva. adustiva. Et tertia est subtilior aliis. Decoratio. Adusta et propter tertia. faciat alopitie. et fugalis administratur in abrasione pilorum. et confert morfee. Et quod est spongie ingrediuntur in ablutionibus et in medicamentis botor. et lactior. et pruni. et vestiorum infantie. et reliqua in abrasione pilorum. Membra capitis. Et plana est magis convenientes abstersioni dentium. et est universaliter vehementius abstersionis dentium. Apostemata et botor. Plana est convenientes apostematibus que sunt ut clavi supposita. et rosea scrofulis. Vulnera et ulcera. Confert scabiei ulcerose. et impetigini. et propter spongia. Instrumenta iuncturarum. Rosea valet podagre. cum cera et oleo rosato. Membra nutrimenti. Rosea confert et splenis et ydropisi. Membra expulsionis. Rosea difficultati urine. et ad purgandum arenam que est in vesica et dolori renum.

Stercus. quid est. Stercora diversificantur secundum diversitatem specierum animalium. immo quandoque diversificantur secundum diversitatem individuorum speciei unius. et propter hominum. Stercus anatum non administratur propter superfluitatem caliditatis sue. Et stercus accipitris. et in stalle. et basilisci. et reliquorum rapacium. raro administratur. quia superflua sunt valde. Natura. Nullum ex stercoribus est infrigidativum. nec humectativum. Stercus columbarum calidissimum est. stercorum que administrantur. et earum que in domibus nutriuntur. minorat asstore quam pascuntur. Operationes et proprietates. Stercus caprarum et propter montanarum administratur in omni fluxu sanguinis. Stercus asini adustum et non ad-

ustum. in loco arsu sanguis. Stercus columbarum est ex rubefacientibus. et cum farina ordei est resolutivum. Stercus caprarum ad ustum. fit subtilius et non fit calidius. **Decoratio.** Stercus ovium cum aceto est conveniens verrucis formicilibus. et que sunt ut clavi. et ut mora. Et stercus locustarum confert pino et morfee. Et similiter stercus turdorum comedentium rizum. Et similiter stercus lacerti et stellionis. et fiat colorem bonum. Stercus caprarum et precipue montanarum ad ustum. conveniens est alopicie. Et similiter stercus talpe est magni iuvamenti. Stercus columbarum est ex medicinis bonum facientibus colorem. Stercus lacerti abstergit pannum. expertum est. **Apostemata et bothor.** Stercus vaccarum cum aceto super exituras calidas positum sedat ea. Stercus caprarum et stercus ovium cum aceto super adustionem ignis cum cera et oleo rosato. conveniens est. Stercus columbinum cum melle et semine lini. utile est exeunte igne persica. et adustioni ignis. Stercus caprarum valet excoriationi. Stercus columbarum et stercus avis tarde. impetigini. Et similiter turdorum comedentium rizum. **Vulnera et ulcera.** Stercus canis ab ossibus cum melle. confert ulceribus antiquis. **Instrumenta iuncturarum.** Ex stercore vaccarum fit emplastrum super sciaticam. Stercus caprarum precipue montanarum cum adipe porci podagre superpositum conveniens est. et super sciaticam. Stercus porci siccum cum aceto bibitum ad infirmitatem lacertorum. Et cum cerotum positum super torsionem nervorum. et super duritias ossium. Stercus columbarum super dolores iuncturarum conveniens est. Stercus caprarum est ex eis que sunt experta duritiis iuncturarum et apostematibus carnium. precipue cum aceto commixtum. Et est ex expertis galieni. Et similiter cum farina ordei. Et est ei cum carne est durior et spissior. magis conveniens. **Membra capitis.** Stercus asini odoratum ad fluxum sanguinis narium forte. aut exprimitur humiditas eius in aurem. et retinet. Et stercus columbarum confert sabafaie. Inquid galienus. Cum aministratur stercus columbarum nutritarum in domo cum semine eruce. in sodia que nominatur gallea est utile. Stercus vaccarum apostematibus que sunt post aures convenit.

Membra oculi. Stercus stellionis et lacerti et cocodrilli. valet albugini oculi. Stercus yrundinum mirabile est in his. tamen expertum sum ipsum. **Membra anelitus et pectoris.** Stercus porcinum cum aqua et vino. confert sputo sanguinis. et dolori lateris. Stercus canum ossa comedentium cum digito in palato positum. ad sinancam. Et similiter stercus infantium. ita ut quibus excuset a flebotomia. Sed oportet ut infans alatur pane cum lupinis ut minoretur fetor. Stercus vaccarum est ex eis que dantur pulmoni in pus. et similibus. **Membra nutrimenti.** Stercus caprarum et precipue montanarum adhibitum bibitum cum quibusdam speciebus que sunt ut piper et cyminum. et similia. Et est expertum. et confert ydropisi. more emplastri superpositum et bibitum. Sed emplastrum ex eo et epythima. fiat in sole. **Membra expulsionis.** Ex stercore tauri fit suffumigatio. emmenetie matricis. Stercus caprarum et precipue montanarum bibitum cum aliquibus speciebus que sunt ut piper et cynamomum. et provocat menstrua. et facit abortum. et resolvit duritiem splenis. Et quod siccum est et tritum. et supponitur fluxum sanguinis ex matrice precipue cum thure. et est expertum. Stercus gallinarum valet colice. Et stercus athib et convenit colice. quando non est ex apostemate. bibitum in aqua. aut decocto. aut in decoctione specierum que sunt ut piper. ut cyminum et reliqua. que assumuntur ex primis. aut ex planta elevata a terra albi. in qua sit ossa. ita ut suspendatur in pelle athib. silita. aut in licinio de lana ovis evadentis athib. aut cute cameli. aut sic fecit galienus cum posuit ipsum in vase argenteo. Et oportet quod ut apud illum suspendatur. et confert colice. Et quando bibitur et amministratur in hoc genus ei. prohibet ipsum. secundum quod testificatur galienus omnino. aut secundum quod datum ordinat cum lenitate philxeno. Stercus cuis arathamani. facit abortum suffumigando. Stercus muris cum thure bibitum frangit lapidem. et suppositum solvit ventres infantium. Et stercus columbarum confert dolori colice. cum aministratur in clisteria. Et stercus canis comedentis ossa. confert solutioni et ulceribus intestinorum. pulverizatum clistera

tū aut bibitū in lacte decocto cū
ferro aut lapidib;. Suppositū stercꝰ
elefantis scd̄m q᷑ dr̄ phibꝫ ip̄ gnati
onē. Venena. Stercꝰ capraꝝ ꝗ ꝑte
mōtanarū decoctū cū aceto ꝗ bibitū
pūcture ūmiū uenenosoꝝ ꝯfert. ī
mo ꝯfert teste galieno morsui ui
ꝑe. Et stercꝰ asini pasceentis siccū cū ui
no. pūcture scorpiōis ē ualde bo
nū. Stercꝰ gallinarū tyriacū ēē fū
gis strāgulātib; expertū ē. ꝗ facit
spuere hūorē uiscosū crossū. Et
in stercore capraꝝ ē uirtꝰ attractiua.
attrhit uenenū uespe. Stercꝰ tauri
ꝑe effugat ūmes uenenosos. ꝗ
cimices. qn̄ cū eo fit suffumiga
tio.

Empiuua. qd ē. Est suchun
ꝗ dicet̄ in caplo de fucutū.

Podiū. qd ē. Est radices cāna
rū aduste. Dr̄ ē q᷑ ip̄e aduruntꝰ ꝑ
ꝯfricatiōem suarū extremitatū. cū
uētꝰ eas ꝑflat. Natura. frigidū
ē in scd̄o. siccū in tcio. Opatione
ꝗ ꝓ̄petates. In ipō ē stipticitas ꝗ ꝓ̄pa
tio. ꝗ parū resolōis. Et ei infrigida
tio ē plima. ꝗ ipī resolō ē ꝑpama
titudiē paucā in ipō. Ex resolōe
ergo eius ꝗ stipticitate fit ei exsiccatio
fortis. ꝗ ē cōpōitarū uirtutū sicut ro
sa. Mēbra capitis. Cōfert alcola
ꝗ melācolie pueniēti ex sollicitu
dine. Mēbra oculi. Spodiū ꝯfert
apatib; oculi calidis. Mēbra anheli
tus ꝗ pectoris. Cōfortat cor ꝗ cō
fert tremori cordis calido. ꝗ sicco
ꝑ facte ex effusiōe cole ad stōm.
bibitū ꝗ linitū ꝯfert melācolie
ex sollicitudiē. ꝗ timori de ꝑritis.
ꝗ tīori de futuris. Mēbra nutrimti.
Cōfert tussi. ꝗ inflamatiōi. ꝗ de
bilitati ei. ꝗ ꝓhibet effusiōem colē
ad ipm̄. ꝗ ꝯfert ꝯseruatiōi. Mēbra ex
pulsiōis. Phib; solūtōem colere. Fe
bres. Cōfert febrib; acutis.

Plen;. Electio. Melior splenū ē
splē porci. Et cūlib; tn̄ ē mali chimi.
Opatiōes ꝗ ꝓ̄petates. In ipō ē qdā stip
ticitas. ꝗ gnat̄ sāguinē melācolicū.
Mēbra nutrimti. Est tarde digestiōis
ꝑ suā stipticitatē.

Sandalis. Natura. Album ē calidior
citrina. ꝗ citria purpurea. Et ē unū

salit̄ calida ꝗ sicca in tcio. Opatiōes
ꝗ ꝓ̄petates. Est subtiliatiua humidita
tū. ꝗ ꝯfert senib; ei oleū. Decoratio.
Delet pānū q᷑ ex calhumidū ē. ꝗ qđ
siccū. ꝗ facit positiuē rubedinē. multi
tudo odoramti ei. Instrumta incitu
rarū. Ei oleū ꝯfert egritudinibus
frigidis in iunctis. ꝗ senib;. Mēbra
capitis. Ei odor facit soda. Verū
tn̄ cūlib; resoluit sodā factā a fleg
mate. qn̄ odorat̄. Et purū oleū ei.
facit fluere sanguinē ex naribꝰ ca
lefacti. cū ipm̄ odorat.

Sulphur. qd ē. Notū ē. Natura.
Calidū ē ꝗ siccū. ad q̄rtū puēiēs.
Opatiōes ꝗ ꝓ̄petates. Est subtiliati
uū. attractiuū. Decoratio. Est ex
medicīs albatis. ꝑte dū tāgit ipm̄
ignis. Et qn̄ miscetur cū gūma al
boti. eradicat uestigia q̄ sūt ī un
guib;. ꝗ cū aceto pōit̄ sup morfeā.
Vulnera ꝗ ulcera. Ponitur sup ad
ustiōem ꝗ ulcēratiōem. ꝗ abstergit ī petī
ginē. ꝗ ꝑte cū uisco albat. ꝗ ꝑte ꝗ cū
aceto. ꝗ cū nitr̄ ꝑ pruitū lauat̄ ex
eo corpꝰ. Instrumēta incitirarū.
Et ipm̄ cū ē cū nitr̄ ꝗ aq̄. sup podagā
linitū. ꝯuēiēs. Mēbra capitis.
Restringit coriza. suffumigatū.
ꝗ ādministrat̄ cū aceto ꝗ melle sup
ꝯtritiōem auris.

Saluia. Diuisificat̄ scd̄m spēs. ꝗ scd̄m
cōplexiōes singlarū. Et uirtꝰ ei oīo
ē maturatiua. resolutiua. Decora
tio. Abstergit pānū ꝗ lētigines. ꝗ
sanguinē mortuū. Vulnera ꝗ ulce
ra. Fricat̄ ipetigo cū saliua hōis
ieiuni. ꝗ cū sfora. Mēbra capitis.
Saliua ieiuni cū distillat̄ in aurē
lesā aīmalib; ꝗ interficit eos. ꝗ educat
eos statī. Venena. Saliua resi
stit uenenis. ꝗ cū ieiuni expuit
sup scorpiōem multotiēs moritur.

Stafisagria. Est uua passa mōta
na. ꝗ ē granū capitis. ꝗ in mōteli
bano inuenit̄ de ea plimū. Qd ē.
Est uua passa mōtana. ꝗ ē granū
nigrū. sicut acer nigrū. Natura.
Est calida ꝗ sicca in tcio. Opationes
ꝗ ꝓ̄petates. Est adustiua corrosi
ua. acuta. acris. Decoratio. Interfi
cit pediculos. ꝗ ꝑte cū arsenico. et
ꝯfert alopitie antiq; linita. Vul-

nera et ulcera. Staphisagra cum arsenico aut sola ponitur super scabiem et excoriationem. **Membra capitis.** Masticatur ad extrahendum flegma et humiditatem ex cerebro. Et coquitur in aceto et colluitur ex eo os ad dolorem dentium et humiditatem gingivarum, et sanat cum melle alcola malum. **Membra nutrimenti.** Bibitur de ea quindecim grana cum mellicrato, et facit vomere chimum viscosum. **Membra expulsionis.** In bibitione ipsius est timor, ipsa enim ulcerat vesicam. Et quando fiunt cum rectificantibus et cum quantitate tepida mundificat eam.

Storax. Quid est? Dixerunt: Storax alia est humida quae extrahitur per se ipsam gummi, et alia est quae extrahitur cum decoctione. Per se autem extracta est optima, et quando antiquatur declinat ad aureum colorem, et est humida. Et quae extrahitur ex cortice est nigra, et illa quae extrahitur cum decoctione corticis illius arboris. Et quae extrahitur est storax humida, et quae remanet sicut fex et uinatia est sicca. **Operationes et proprietates.** Iam diximus de uirtutibus humide et sicce quod in eis est stipticitatis et exsiccatio. Et dixerunt quidam quod est calida et sicca et remouet humiditatem ex cerebro et mundificat ipsum. Sed liquida est durum ei quod cadit in ipsa quoniam ipsa facit soda. **Membra nutrimenti.** Sicca confert humiditati stomachi. **Membra expulsionis.** Storax sicca retinet uentrem.

Sal. Quid est? In sale sunt amaritudo et stipticitas. Et sal quidem est primum baurach, et aliud est frangibile, et aliud est concauatum, et aliud est sal gemma quod est sicut cristallum, et aliud est naphticum niger cuius nigredo ex parte naphticitatis quae est in ipso, quod cum tamdiu suffumigatur donec ab eo naphticitas remoueatur, remouetur fit sal gemma. Et aliud est indus quod est niger non nigredine naphticitatis quae sit in ipso sed propter substantiam ipsius. Et aliud est quod cum aque obuiat illico liquefit, et non est ita citrinum. **Natura.** Est calidum et siccum in secundo. Et quanto plus est amarior, tanto est plus calidior. **Operationes et proprietates.** Est abstersiuum, resolutiuum, constrictiuum, exsiccatiuum, cuius fortitudo operationum est propter resolutionem et stipticitatem suam, et est disrupitiuus uentositatum. Et ill[illegible]e

ad usturam uehementioris est exsiccationis et resolutionis. Et ipse confert putrefactioni et confert humori grossitiei. Ipsius autem flos est subtilior, et ille quae ad ustionem et puluis eius est ei propinquus. Et album resoluunt plusquam sal, et sunt constringentes minus. Et cauatus minoris est resolutionis et minus subtilis, et non fit pungitiui saporis sicut aluminosus. Ipse enim est stipticus resolutiuus. Cauatus et quando lauatur multotiens exsiccat sine mordicatione. Et frangibilis est magis abstersiuus. Et quando admiscetur cibis frigidis dissoluit eos. Sal gemma autem effugat uentositates. Et niger est uehementioris resolutionis. Et omnes isti liquefaciunt humores congelatos. Et amarus est uehementioris resolutionis et calefactionis. **Decoratio.** Sal adustum mundificat dentes a lapidibus et remouet nigredinem sanguinis ubicumque est liuor. Et eius usus cum melle bonum efficit colorem. **Apostemata et bothor.** Ex ipso cum melle et passulis fit emplastrum conueniens carbunculis, et cum mentastro et melle apostematibus flegmaticis, et prohibet formicam a dilatatione. **Vulnera et ulcera.** Corrodit carnem additam et buchorosam, et confert scabiei et impetigini. Et ex ipso cum aceto et oleo fit delinitio iuxta ignem ut sudare faciat et sedat pruritum, et propter flegmaticum. Et cum oleo super adustionem ignis, et prohibet uesicationem, et propter illud quod est baurach et afficiant. Baurach autem non consequitur aliquid salis ad iuuamentum exsiccationis. Sal est uehementis resolutionis illius quod est ex humiditate, deinde forti adiuuat et fortitudine constrictiua constringit illud quod remanet in partibus membri. **Instrumenta iuncturarum.** Cum farina et melle ponitur super tortionem neruorum, et fit ex eo emplastrum podagre, et miscetur cum oleo, et fit ex eo inunctio [illegible] ad lassitudinem. **Membra capitis.** Linitur ex eo cum pulpa colloquintide [illegible] bothor capitis. Et sal gemma [illegible] acuit sensum. Et sal constringit gingiuas mollificatas, propter sal gemma. Et cum aceto confert dolori aurium more emplastri super positum. **Membra oculi.** Corrodit carnem additam in palpebris et ungulam. Et flos eius propter

confert panno et albugini oculi. Et ex
sale qui cum oleo et melle fit emplastrum super
oculum. et resolvit obfuscationem sangui
nis congelati in ipso. Membra anhelitus
et pectoris. Et eo qui est naptic linitur
palatum cum melle et aceto. et confert si
nanchie. et apostematibus uue. et gauoni.
Et sal gemma qui est naptic. et reliqui
species salis. incidunt flegma uiscosum et
uiscosum in pectore. Membra nutritiua.
Sal iuuat ad concoctionem. et precipue sal napti
cus. et sal gemma eius par. et confert dolori
bus stomachi frigidis. Membra expulsionis.
Sal omnis facile efficit superfluitatis
egestionem et desiccationem cibi. Et naptic
expellit flegma putridum et aquam et cole
ram melancolicam. et ponitur in enematibus.
Et niger qui est uel ex mitis nigredinis qui est
naptic. solutiue educit flegma. et me
lancoliam. Et sal amarum et solutiue educit
melancoliam fortiter. Et sal gemma edu
cit flegma. et crudum fortiter. et soluit
melancoliam. Et sal qui est ipse ultimum est
ad dissinteriam. Et adiuuat medi
cinas solutiuas ad eradicandum me
lancoliam. et humiditates uiscosas. et
de partibus membri. Et cum mentastro mon
tano. et butiro. et fermento. confert api
tibus resolucioni flegmaticas. Et si
miscetur cum mentastro et melle. confert
ulceribus auge. Venena. Fit ex eo
emplastrum cum semine lini ad puncturam
scorpionum. et cum mentastro montano
et melle. et ysopo. ad morsum cornu
te. et cum aceto et melle ad morsum hom
inibus. xliii. et uespe. et cum oximelle et
nocumento opii. et fungorum mortife
rorum.

Serratura. Natura. Natura eius est sicut ei
arboris. Operationes et proprietates. Serra
tura corrodentis est mundificatiua. et in
est ei resolutio et exsiccatio. si fuerit in arbore
ipsa. Vulnera et ulcera. Serratura ligni
corrosi consolidat. et precipue que est accepta ex ar
boribus stipticis. sic quercus granum splay.
et cum aggregatur cum terebintino quando ipse est
cum uino. et adunantur. deinde est. in actum spar
gitur super ulcera formicalia. confert eis.

Sal armoniacum. Electio. Ille est melior
qui est ut lux ex clarus cristallinum. Natura.
Calidus est et siccus in fine tertii. Operationes
et proprietates. Est subtiliatiuus. Membra
oculi. Confert albugini oculi. Membra
capitis. Constringit uuam que casum patitur
et confert sinanchie.

Sandaraca. Natura. Calida est et sicca
in secundo. Operationes et proprietates. In ipsa est
stipticitas et proprietas retinendi sanguinem
et luctatores ipsam utuntur ut leues et for
tes fiant. et non incurrant difficultatem
anhelitus. Decoratio. In ipsa est uirtus mac
dine facies ualde. quando bibuntur de ea quo
dam tres quarte. 3. unius. in aqua et oximelle.
Vulnera et ulcera. Desiccat fistulas.
quando cum ea suffumigatur. Membra capitis.
Et fumus per ipsum catarros. et in ipsa uirtus
mitti in sedando dolorem dentium uehementem
est. et magnum ualde. in aliquo nuant con
pit cum h[illegible]. et rectificat gingiuam. Membra
anhelitus et pectoris. Prohibet tremorem
cordis sic bambe. et prohibet fluxum san
guinis. et prohibet asma humidum sua
desiccatione. Et similiter utuntur ea luctato
res ut difficultatem anhelitus non incurrant.
Membra nutritiua. Datur de ea in potu
splenetitis et confert. Membra expul
sionis. Est bona solutioni antique. et fumus
eius confert emoroydibus.

Satyrios. quod est. Est illud quod per sicut nat
est kilanum. et fructus radicis eius sunt
composita ex partibus super quas sunt corti
ces que uelociter ab eis tolluntur. Et eius est
alius est masculus alius est femina. sed mas
culus est fortior. Natura. Calidus est et
siccus in secundo. Operationes et proprietates.
Desiccat sine mordicatione. et in ipso est
amaritudo et stipticitas. Vulnera et
ulcera. Consolidat uulnera. Membra
expulsionis. Inficit tineas et ascarides
et precipue cum sirupo mellis. Similiter potio ei
us. auricori pondus. et precipue cum scamonea
aut elleboro. Et omnis qui est ut comedatur
cum ipsa potioni alea. Et similiter inficit et
fetum.

Sylen. quod est. Est medicina romana.
Natura. Calida est et sicca ad quartum.
Operationes et proprietates. Aduruit cu
tem. Membra capitis. Confert tortitie
cum fit caput purgatum ex uno grano ipsi
cum aqua sicle. Membra oculi. Rarificat
asperitatem palpebrarum et inflat ea. et aspi
ta acutitatem sub oculo.

Scordeon. quod est. Est aliud agreste mi
nus plurimum quam ortulanum. et habet folia et caul
[illegible]um super quo est flos albus. Et ipsi qui est re
[illegible]ratio in ante est in capitulo de alio.

Natura. Calidū ē ⁊ siccū. ad q̄rtū puciēs. Opatiōes ⁊ ꝓprietates. Est sbtile. apitiuū. abstsiuū. Vulnea ⁊ ulcea. Cosolidat uulneā magna ⁊ fraudulēta. Instrumēta uictuaꝝ. Est bonū actiōi lactoꝝ.

Serpens. qd ē. Que ex serpēte coquitur cū aq̄ ⁊ sale ⁊ aneto. ⁊ ministrat. ⁊ addit̄ q̄nq; oleū. ⁊ āministrat ei sal q̄ ē in qua coquitur carnis ei. ⁊ āministrat cutis ei. Nos ū ꝑfectū spēs dicem̄ i libro q̄nto. Electio. Ei melior caro. ē caro femine. ⁊ melior cutis ipi. ē cutis ipi masculi. Natura. Exsiccatio in carne ei ē fortis. sꝫ calefactio nō ē uehemēs. ⁊ ei cutis ē uehemtis exsiccatiōis ꝗ̄. Opatiōes ⁊ ꝓprietates. Ꝓprietas carnis eius ē. q̄ ipā facit penetrare supfluitates ad cutē. ⁊ ꝓpē cū hō nō ē mūdificat. Quidā ē accid̄ ex comestiōe ei exitura in collo mag̃. q̄n apuit ⁊ exiuit caro ei tota cōuersa in pediculos. Et caro iterū ei cū habetur in usu plōgat uitā ⁊ cōfortat uirtutē. Decoratio. Comestio ei facit pediculos ⁊ corrūpit. ꝓpea q̄ expellit supfluitates ad cutē. ⁊ cōfert lepre magñice. ⁊ cū ammistrat̄ i alopitia. magnū affert iuuamētū. ꝯ q̄ ꝓpuita ⁊ borbor. Caro ⁊ ius ei ꝓ ꝓiectiōe extremitatū suarū. ꝓhibꝫ augmētatiōē scrofularū. ⁊ silr eiꝰ cutis. Instrumēta uictuarū. Et iuꝰ ꝓq̄ ex capite ⁊ cauda ipi ꝓpe mēsurā iiij digitoꝝ ab sasū fuīt. ⁊ decoq̄r sedꝫ q̄ dicem̄ cū scribet̄. Et silr ei caro cū comedit̄. auferūt doloribꝫ neruoꝝ. ⁊ silr ei cutis. Mēbra capitis. Cū cutis ei coq̄t̄ in uino ⁊ distillat̄ in aurē. sedat dolorē ei. Et colluit̄ os ex aceto in q̄ cutis ei decoq̄t̄. ad dolorē dētis. Cutis aūt ei melior ē cutis masculi. Et galienꝰ q̄ dē extimauit q̄ q̄n acapiūt fila plima ⁊ ꝓpe tīcta ex sanguīe niuris. ⁊ stringulat̄ eis uipa. ⁊ inuoluitur unū eoꝝ in circuitu hītis colli apita uue. ⁊ guttuis. appuret ex eo iuuamētū maximū ⁊ mirabile. Mēbra oculi. Jus ꝓpetis ⁊ caro ei ꝓdicta cōfortat uisū. Et cōuenerūt q̄dā. q̄ adeps ipi ꝓhibꝫ descensū aque i oculū. silr nō antec facit illd. Venena. Funditur ⁊ ponit̄ sup morsū ipi. ⁊ sedat dolorē.

Sedaar. qd ē. Dixim̄ dispōēs ei. ubi diximi nabac.

Spolū ꝓpetas. Dictū ē de eo in capło de serpēte.

Sedegnā. Natura. Est frigidū in scdo. siccū in tercio. Opatiōes ⁊ ꝓprietates. Retinet sanguinē. Decoratio. Ꝓhibet casū piloꝝ. Ꝓmutatio. Loco ei ponit̄ pōd ei de felu zalvaraz ⁊ tertia pōderis ei de radice cāne.

Sicleos. qd ē. Est alanauidē tanmū. ⁊ ē sicut alanudē. Verūtn̄ ē lōgieo ꝑ paruū. ⁊ uehemēter albū. Natura. Est calidū ⁊ siccū in scdo. Opatiōes ⁊ ꝓprietates. Est resolutiuū. sbtiliatiuū. mūdificatiuū. carminatiuū. Et si mulit̄ radix ei ⁊ semē ipi sūt sedatiua doloꝝ intrioꝝ. ⁊ liq̄fac̄ flegma cōgelatū. Et de ipō q̄ dat̄ impotētibꝫ aialibꝫ. ⁊ multiplicat ꝑtū ipoꝝ. Et bibit̄ in uino ⁊ ꝓhibꝫ frig. ⁊ nocumētū ipi in itinere. ⁊ ꝓpe cū pipere. Instrumēta uictuarū. Cōfert doloribꝫ dorsi. Mēbra capitis. Cōfert ual de soda. Mēbra anelit̄ ⁊ pectoris. Cōfert asmati ⁊ difficultati anelit̄. ⁊ anelitui dilatatiōis. ⁊ tussi antiq̄ꝫ ꝓpe radix ipi. ⁊ sem̄ ei simil̄. Et q̄n cōficit̄ radix ei cū melle ⁊ deglutit̄. mūdat ab hūiditatibꝫ uiscosis. Mēbra nutrimēti. Resoluit īflatiōē. ⁊ sedat dolores uiscerū. ⁊ digerit radix ei. ꝓpe cibū. ⁊ ē bonū stō. Mēbra expulsiōis. Resoluit inflatiōē dolorē uētris ꝓūgitiuū uēto sū. ⁊ fac̄ effica partū in oībꝫ aīalibꝫ. ⁊ remouet difficultatē urine. ⁊ resoluit dolores matris. ⁊ ꝓfocatiōē matris. et cōfert doloribꝫ uiscerū. Et sucꝰ cruris huiꝰ plāte ⁊ sem̄ ipi cū sūt recentia. ⁊ bibūt ex eis tres amulset. cū rob decē dieb;. sanat dolorē renū. ⁊ ē iuuamētū perutis renum.

Sirengi. qd ē. Est prim̄ ītuiti a sideringi. ūno ē fortior. Natura. Frigidus ē ⁊ sicc̄. Opatiōes ⁊ ꝓprietates. Est stiptic̄. ⁊ in ipō ē excretū sa frig. Verū sbtilior plimū ex istēs. ꝓhibꝫ fluxus. Vulnea ⁊ ulcea.

ē minuū q̄d cerusa ꝓ dētoꝝ fit ꝯ suffi coloris pectoris aptum. sy.

Poni͂t in cerot͂o. sup adustio͂e ignis.
Mēbra expulsiois. p̄hibent fluxū san
guinis.

Scamonea. qd ē. Suc͂c͂ uolubilis
quidā. cui ui͛t usq; ad t͛gīta p̄durat
annos. Electio. Melioris p̄tatis ē
illa q̄ ē uaiā ad allbedīē declinās.
7 ē q̄ sit fragmētū ostrea. 7 ē puluī
zabilis uelocit͛. solubil͛. uaiā. q̄ cū
resoluit͛ in aq̄. fac͛ ipām sicut lac. Et
melior q̄d ē qua ē uiridū. ē q̄ assat͛
in pomo. 7 cū q̄ miscet͛ aq̄ ɔ͛ apii. q̄d
remouet͛ ei malitia. Et aliā maliā
q̄d ē mala. Cū u͛ rectificat͛ scamo
nea cū assat͛ in pomo p̄parato ī massa
7 p̄miscet͛ cū aniso 7 dauco. 7 soluit͛
cū oleo amigdalino. Natura. Est
calida 7 sicca in t͛tio. Et ei caliditas
ē maior siccitate ipi͛. Opatioēs 7
p̄tates. In ipā sūt abstersio. 7 re
solutio. q̄ ē inimica stō 7 epati. Deco
ratio. Mūdificat morfea. 7 albaras
7 p̄anū. Vulnera 7 ulcera. Cū coq̄
t͛ cū melle 7 passis. 7 fit ex ea ēplo.
sup uulnera. resoluit ea. Apata 7
bothor. Et poni͛t cū aceto sup scabiē
ulceratā. Instrumēta iūcturarū.
Cū aceto 7 sauich poni͛t sup dolorē
iūcturarū 7 anche. more ēpli. Mē
bra capitis. Radix 7 suc͛ radicis
ipi͛ poni͛t sup soda antiqua. cū a
ceto 7 oleo rosato. Et qn̄ ipā scamo
nea ī miscet͛ eis ālb͛ 7 poni͛t sup
cap͛ ei q̄ h͛t soda antiquā. sanat
eā. Mēbra anhelit͛ 7 pectoris. Est
ex eis q̄ nocēt cordi. Mēbra nut͛
mta. Nocet stō 7 epati ualde. Sz
cū malitia frāgit͛ cū assatur 7 se
mine apii. Et ipā q̄dē ē ɔturba
ua. 7 fac͛ nausiā. 7 destruit appe
titū cibi. 7 fac͛ sitī. Mēbra expulsi
onis. Solet͛ educ͛ colerā fortit͛.
Ipā u͛ in regiōib͛ diuisificat͛ adeo.
q͛ uidi in q̄b͛dā libris medicor͛
dosim ei plurimū p̄ ceteris. Et ī ipā no
cet intestinis. 7 suppoit͛ ad abortū.
Et cū ex radice albus ei bibit͛ p̄
d͛ aurei. soluit colerā citrinā 7 fleg
ma. Et dixerit͛ q̄dā q͛ ex scamonea
bibit͛ plurima q̄ntitas 7 supflua.
7 ē medietas. ℥. 1. re͛tin͛ p̄mū. de
īn ɔcludit. 7 fac͛ nausiā. 7 p̄uocat
sudorē frigidū. deīn q̄n adducit
ei solo cū supfluitate. 7 ē in t͛figēs.
Et dixerit͛ q̄dā q͛ q̄n ex ātiq̄ sūt q̄n
tas parua. 7 p̄uocat 7 nō soluit. Et po
t͛ ipi͛ cū aloe. ē minor ad ista. Et simi
cū lupinus salitis. 7 seminib͛ redo
lētib͛. Et qn̄ suppoit͛ in lana. interfi
fetū. Et cū ei timem͛ malitiā. rectifi
cam͛ eā. q̄m ɔficiam͛ ipām cū aq̄ citoni
or acetosor͛ 7 pomor͛. aut aq̄ rosa
ta. Et qn̄ p̄ponit͛ in ipā sumach sc̄dm
q̄ntitatē q̄ possit ɔficia. 7 sint in tro
cisca subtiles. 7 exsiccēt͛ in umbra. 7 ā
ministrēt͛ sc̄dm q̄ntitatē necessariā.
Venena. Cōfert p̄uncturis scorpio
nū. bibita 7 linita.

Sarapinū. qd ē. Sarapinū ē gum
ma arboris. in q̄ nō ē uiuamētū. sz in
gūma ei. Et dicit͛ q͛ ē q̄dā sp̄es galbani.
q̄ resoluit͛. 7 fit sarapinū. Electio.
Melior duarū sp̄er͛ ei. ē illa q̄ ē spis
sior clara. cui pars interior ad rube
dinē declinat. 7 exterior ad allbedinē.
7 resoluit͛ uelocit͛ in aq̄. nō sic adul
teratū cū galbano. q͛uis galbano al
bo sit simile. Et q͛ melius ē de eo. ē illo
de spahan. Natura. Calidū ē ī t͛tio.
siccū in scdō. Opatioēs 7 p̄tates.
Est resolutiuū. subtiliatiuū. extenu
atiuū. calefactiuū. abstersiuū. 7
Instrumēta iūcturarū. Cōfert pa
lisim 7 rupture lacertor͛ 7 cordarū
eor͛. 7 soluit materias q̄ sūt ī uesica
anchis clistizatū 7 bibitū. Et simi
doloribus iūcturarū mal͛. Mēbra
capitis. Resoluit soda frigidā
7 uētosā. 7 ɔfert epilepsie. Mē
bra oculi. Cōfert obscuritati oculi.
in alcofol. 7 grossitudini palpebra
rū. 7 uestigiis ī oculo. Et ē de me
lioribus medicamis. q̄ sūt ad aquā
descēdētē in oculū. Et si linit͛ cū ace
to 7 ponat͛ sup ordeolū. delet ipm.
Mēbra anhelit͛ 7 pectoris. Cōfert do
lori pectoris. 7 lateris. 7 tussi antiq̄.
Et bibit͛ cū aqua rute ex p̄sse. tre
q̄ntē. ℥. 1. ad maliciā anhelit͛. 7 ipsā
mūdificat pect͛ fortit͛. 7 extrahit ī
humores crudos. Mēbra nutrimti.
Cōfert ydropisi. 7 extrahit aquā
citrinā. Mēbra expulsiois. Cōfert
coli e clistizatū 7 bibitū. 7 dolori
uētris p̄ungitiuo. 7 extrahit lapidē ā
renib͛. 7 augmētū effic͛ ī coitu. Et cō-

fert doloribus matricis. Et qui bibit cum ydromelle. provocat menstrua. et mortificat fetum. Et ipsum quod levius venter cum facili tate. et extrahit humorem viscosum. et aquam citrinam. **Febres.** Confert febribus periodi cis. **Venena.** In vino datur datur ad bi bendum ad puncturam omnium venenosorum. et confert ad omnia venena mortifera. Et eius operatio est fortior operatione galbani. Et quando confert deliniendum in omnibus illis.

S**colopendria. quid est.** Dicitur quod est planta pe trosa que nascitur in locis petrosorum fontium. Et dixerunt quidam quod est species silue. et dicitur a liud. **Natura.** Calida est in primo. sicca in secundo. **Operationes et proprietates.** Est sub tilis resolutiva. et in ipsa non est plima ca liditas. **Membra nutrimenti.** Confert sple ni magnifice. Quando est similiter oximelle fa cto cum aceto. in quo decocta sunt folia eius. xl. diebus. delet splenem et confert si gultui et yctericie. **Membra expulsionis.** Frangit lapidem in renibus et vesica. et dicitur suspecta pluribus impregnationem.

S**cabal. quid est.** Est silva calida etc. **Natura.** Est calida et acris cum equalitate. **Apostemata et bothor.** Folia eius rumpunt adulterum. et resolvit ea. incidens principii eorum. Et quod recens est. extirpat scabiem ulce ratam. **Vulnera et ulcera.** Ponitur in me dicamines acientibus visum. **Membra ane litus et pectoris.** Dicitur quod est optima medi cina tussi. et anelitum dilatationis. adeo quod ea fit suffumigatio et confert.

S**isaro. quid est.** Est lignum visus. Et in ipso est amaritudo et stipticitas. **Natura.** Calidum est et siccum in secundo. **Operationes et proprietates.** In ipso est resolutio et stipticitas pauca. **Membra nutrimenti.** Decoctio ra dicis eius confert dolori stomachi. **Membra ex pulsionis.** Decoctio radicis eius provocat

S**vinun. quid est.** Est carnum album. et existens in aquis stantibus. et in ipso est bonus odor. et dictum est in capitulo de carnun in c. **Membra expulsionis.** Medulla eius deco cta et non decocta. confert lapidi. et provo cat. et confert dissinterie.

S**eutum. quid est.** Dicitur quod est semper viva. Et ita quod est species semus magna et gore. Et est aliud. Et est duarum specierum. quarum una est perfusa. et alia est perfusa. **Natura.** Que ita magis dicitur est frigida et sicca. Et in ipsa est humiditas calida. et pura. et stipticitas et nasio. et insipida. et neque habet odorem. et habet dulcedinem quandam. Et aqua eius attollit sputum. et ag gregado partes carnis in vase. facit eos in unum. **Operationes et proprietates.** Est equalis et abrasiva. et incidit. et viscosi tatem cepulli resolvit. Et aliquid est in ipso per quod aggregat et constringit. **Instrumenta iuncturarum.** Decoctio eius confert anti dum laterum et humorum in medio eorum. et in extremitatibus eorum. et recentes conso lidat. **Membra anelitus et pectoris.** Sanat asperitatem gutturis. in pluribus sputum sanguinis. et in aqua mundificat pulmonem. **Membra expulsionis.** Con fert ulceribus intestinorum. et abrasioni. et rupture inguinis aqua sed. et doloribus renum. et retinet fluxum sanguinis menstrui.

S**umach. quid est.** Aliud est coriariorum et aliud est seminum vini coriariorum. ru beum. lentis similitudine habens. quod est conve niens ei cum conveniunt acetum et rosa. Et quando decoquitur cum aqua decoctum eius decocti o inspissatur sicut mel. convenit ei cum conve nit litum. **Natura.** Est frigidum in secundo siccum in tertio. **Operationes et proprietates.** Est stipticum confortativum. prohibitivum. Et acetum est subtile eo. et pluribus fluxum. itaque quidam dicunt quod appetitum retinet illud. et pluribus aptius attractionem cole ad viscera. **Decoratio.** Decoctio in sumach quo tinctores utuntur et coriorum preparatores denigrat capillos. **Apostemata et bothor.** Fit ex eo emplastrum super pas sionem. et pluribus apta et humiditatem. et con fert panaricio. et pluribus additionem apostematum. **Vulnera et ulcera.** Pluribus ambulativis fraudulentis. **Instrumenta iuncturarum.** Embrocatur ex decoctione eius torsioni et non aptum. **Membra capitis.** Pluribus sanie auris. Et gummi eius quando ponitur in corrosione dentium. sedat dolo rem eorum. **Membra nutrimenti.** Prepit in stomacho confortans ipsum. et sedat situm. et fa cit appetitum acetositate sua. et sedat nausiam colericam. **Membra expulsionis.** Constringit et retinet menstrua et fluxum. et pluribus rasuram. et clisterizatur ad disse teriam. et confert matricis. et ad emoroidas.

S**cila. quid est.** Est duarum specierum. quarum u na est nigra per vel ex intra in viciditas. et altera est illa que est nota. **Natura.** Apud quosdam est calida et sicca in primo. Et secun

uēitate. ē cōpositū ḱ citū. Et ap
q̄sdā ē frigida. Et nō ē dubiū qn i
ei' radice sit humiditas. Operatione
et proprietates. In sicla ē humiditas uirt
baurac sbtiliatiua. et in ipa ē reso
lutio et apertio. et fortior resolutōe atq plu
tū et lenificatiō. Et inea q̄ ē nigra
ē stipticitas. et fr̄ cū lentib'. Et bāna
citas q̄ ē in ipā ē resolutiua. et tērri
tas ē ostētiua. Et totū chi... ē uia
lichium. Et totū ei' ē parū nutrimē
sicē relq̄ olera. Decoratio. Phibet
sucē ei' decoctio foliorū ei' fissuras
frigoris. et cōfert alopitie. Et cōfert
psino. cū ex foliis ei' aministrat' ēplm
p' ablutionē loci cū nitro. Et qn̄ ab
radit uerrucas sē suce ei. et nō fiat
pediculos. Apatā et botium. Et ex ea e
lizcata fit ēplm a patib'. et resoluit
ea. et maturat ea. et cōfert moro. fit
ēplo ex ea. solet' sua. Vulnerū et ulce
ra. Folia ei' bona sūt decocta ad usto
nī ignis. Et cōfert ... linita
cū melle. Membra capitis. Ex aq̄
ei' cū felle grius fit cap pungiū. et
delet ... et ualet ad ulcera na
riū. Et ei' aq̄ tepida distillat' i au
rē. et sedat dolorē. et lauat' cap cū
aq̄ ei'. et aufert furfures. Membra nu
tritiua. Radix ei' ē mala stō. faci
ens nauseā. Et plimū illi ē ppbau
ritatē ei' mordicatiuā. et ē mali
chimi. et lauat humiditate sua.
adeo ut mordicet stōm fortis sē
sus. Et ei' nutrimētū ē paucū. et opilati
o ei' ē parua. Et ad opilationes epatis
fortior ē aptior malue. fr̄ cū sina
pi et aceto. Et silr̄ et spleni. Et oritur
comedat' cū muri. et cū spēb' q̄ sūt
ad odicienda alimenta. Membra expulsi
onis. Dicat' q̄ illa q̄ ē nigra stringit.
et fr̄ cū lentib'. quēadmodū altera
leniit cū lentib'. Sz nō ē dubiū. qn
elixata. pieta aq̄ ei'. cū in patella et
furno ponit' cōstringat. et fit cū eadē
sicē. ad extenuādū fecē. Et totū eius
generat inflationē. et rugitū. et dolorē
uētris pūgitiuū. et ē bona colice cū
assūit' cū spēb' cōdientib' et muri.

Stinc. qd ē. Est guarl de nilo q
capit' in egypto. Et extimauerūt qdā
q' sit de partu cocodrilli. in cāpos.
Electio. Melī ē q' ē i ipō. ē illud q' ē

in parte renū. Membra expulsiōis.
Omnī augēt coitū. adeo ut ñ sedet' u so
bitiōē nisi lactuca et lenitū.
Sueste. et noiat' mukera. Natura.
Sūt qi reparat. Operatiōes et proprietates.
Sūt leniente. Membra anelit' et pectoris.
Leniūt pect' et guttur. Membra nutrit
ti. Sedat sitī. et fr̄ semē ei' cū sal gēma.
Membra expulsiōis. Leniūt uētrē.

Semabras. Decoratio. fit ex eo ē
plm sup spinas. et ea q̄ erunt infixa
sūt. et sup uerrucas et ... et extrahit. et
sup ea q̄ sūt ut claui. et euellit ea. Et
dī q' i qd de eo sicatē cū miscet' cū o
leo facit nasci capillos sup tinea.
Membra capitis. Dī q' qn ei' ipi sedat
dolorē molaris dētis. Membra expl'
siōnis. Vrina ei' et sanguis ipi mi
rabil' iuuamēti sūt ... infā
tiū. cū sedet in decoctiōe ei'. Et qnq;
ponit' urina ei' aut sanguis ipi ali
qd de musco. et ponit' i uigā in fātis.
et fit ultimi iuuamēti in ruptura.
Venena. Findit' et ponit' sup puncturā
scorpionis.

Spica. qd ē. Spica ē due spice. q̄z
una ē spica nardi. et altera ē uenit.
et ē spica romana. et aliqua debiliore
inda. et syra melioribus pprietatib' suis.
ñ in puocatiōe. Et aliq̄ ē in uirtute
pterā syre. Et ei q' ē arbor parua ē.
et euellit' cū luto suo. et egredit'. Quē
qn̄ adulterat' cū plāta q̄ ē sibi silis.
In ē eas si discerni. qm plāta illa
ē orribil' odoris. Et uenit' pterā qdā
ē mōtana. cui' folia sūt sicut folia
crocei ortulani. Et silr̄ stipites ei'. ñ
sūt cū plāta. ad modū retis inuo
luti. plēs hēt radices. et ñ hēt caus.
nec fructū. nec florē. Electio. Jn qd di
ascorides. Meliorē cui' pili sūt plēs
et declinat ad ruffedinē. et ē boni o
doris. et sicē cyppi. Et parua spica
mordicans linguā. et hēt syra. Juda
ñ ē debilior et lōgior. et plus oī spica
inuoluta. horribil' odoris. et mūpit
uelocit' cū sum a sua. suorū uilorū.
et cadit ex ea puluis. nec magnus.
Et adulterat' q' decoqt' p' infusiōē cū
cū aq̄ calida. deīn fit gūis cū armo
nio. pterā uēdit' ... nō sigificat' eius
... et color antimonii. pterā uen
dit' et debilitat' uirtus ei'. et debilitas

saporis ipsius et odoris eius. Niger vero indi melior est rubea. Et uenit de quodam melior est illa que est recens. boni odoris. plures habens radices. grossa. que non frangitur. Illa vero que habet aurus [?] declinans ad albedinem et partem in medio sui non est aliquid. preterea que est horribilis odoris. **Natura.** Calida est in primo. sicca in secundo. **Operationes et proprietates.** Est aperitiua. resolutiua. Et in spica quidem est stipticitas plurima. et caliditas eius est minor. Sed est leuis. et in principio cum gustatur est stiptica. deinde procedit ex ea caliditas et acuitas. Et ex spica aromatica fit puluis prohibens sudorem plurimum. Et quidem spica est abluens corpus. et est bonum ad bonum odorem faciendum. **Apostemata et loca.** Resoluit apostemata et loca. **Membra capitis.** Prohibet reumatismos. et confortat cerebrum. **Membra oculi.** Facit nasci pilos in palpebris quando ponitur in alcofol. et similiter radix uoluitur in puluerem super palpebras. Et nardus est fortior in his. secundum quod existimo. **Membra anhelitus et pectoris.** Confert contra tremorem cordis. et mundificat pectus et pulmonem. et prohibet effusionem materierum ad ea et fluxum. **Membra nutrimenti.** Aperit oppilationes epatis et stomachi. et confortat ea. Et confert contra hyctericiam. et prohibet effusiones materierum ad concauum stomachi. et sedat mordicationem eius. Et quando bibitur quantumcumque species eius fuerit cum uino. confert splenem. **Membra expulsionis.** Omnes prouocat. Et aliquando est fortior quam est calidior. et minoris stipticitatis. et prohibet apostemata matricis omnia sedendo in ea. et confert doloribus renum. et prohibet cursum materierum ad intestina. Et habet proprietatem in retinendo fluxum superfluum a matrice.

Saluch. quod est. Iam dictum est in capitulo centia et ordei. **Membra expulsionis.** Confert pectori et pulmoni.

Sisamum. quod est. Est semen pulueris uentuositatis quam reliqua semina. Et propter hoc rancidum fit facile. Quidam dixerunt quod eius oleum non confert in melancolias. ut eos impinguet et humectet. Et hersimum quidem est quoddam genus sisami abhominabilis saporis. **Electio.** Corpus eius est fortius oleo ipsius. **Natura.** Calidum est in medio primi. humidum in fine eius. **Operationes et proprietates.** Est glutinatiuum. lenitiuum calefactiuum. equalis calefactionis. Et similiter oleum eius et decoctio ipsius. et est mollificatiuum. Et in oleo ipsius est grossitudo. Et quod torrefactum est. minoris est nocumenti. **Decoratio.** Resoluit uiscositatem passionis. et sanguinem congelatum. Et confert fissure et asperitati melancolicorum. bibitum et inunctum. Et est impinguatiuum. et precipue excorticatum. et prolongat capillos. et precipue succus arboris eius et foliorum ipsius. et leuit eos. et remouet furfures. Et oleum eius in quo decoquitur nux conseruat capillos. et facit eos fortes et duros. **Apostemata et loca.** Resoluit apostemata calida. **Vulnera et ulcera.** Ponitur super adustionem ignis. Et oleum eius bibitum aufert plurimum flegmaticum et sanguineum. precipue cum infusione aloes. et aqua uue passe. **Instrumenta iuncturarum.** Fit ex eo emplastrum ad crossitiem neruorum. **Membra capitis.** Confert oleum eius cum inunctum [?] soda adustiue. Et succus arboris eius sanat furfures. **Apostemata et loca.** Confert super positum pulsationi et apostemati eius. **Membra anhelitus et pectoris.** Est bonum constrictioni anhelitus et asmati. **Membra nutrimenti.** Est malum stomacho. faciens nausiam. prohibens desiderium. satians uelociter. Sed quando comeditur cum melle. remouetur eius malitia. et tardatur eius digestio. et mollificat uiscera. Et torrefactum est minoris nocumenti. Et eius nutrimentum est uiscosum ualde. Et in ipso est uirtus faciendi sitim. et fit uelox eius descensio cum cortice suo. Cum autem excorticatur. tardatur eius descensus. **Membra expulsionis.** Confert intestino colon. Et infusio quidem sisami est uehemens in prouocatione menstruorum. adeo quod ipsum interficit etiam fetum. Et quando stringitur et comeditur cum semine papaueris et semine lini cum equalitate augmentat sperma et coitum. **Venena.** Confert morsui canis rabiosi. et spiritus letalibus [?].

Scarabeorum [?]. **Apostemata et loca.** Ponitur cum ruta super formicam. et ponitur cum ruta ad fistulas. **Membra capitis.** Suffumigatur cum eo patiens subeti [?]. Et compositio inungitur ex ipsis cum aceto habens scarabicum [?] et alicam [?] grani. Et distillatur succus humidi in aure sa

Saulie .i. puliey [?]

mosam. Et confert valde soda. Con-
fert difficultati anhelitus et asmati.
Membra anhelitus et pectoris. Confert
radix eius doloribus epatis. et confert hi-
ctericie. **Membra expulsionis.** Solvit
educit flegma. et provocationi matricis
confert.

Safid. Natura. Calidum est et siccum
in tertio. **Operationes et proprietates.** Est
mordicativum acre. **Venena.**
Confert venenis omnibus.

Solatrum. Electio. Melius quod de ipso
administratur est huius folia viridia
et eius semen. Et est v. specierum. **Natura.**
frigidum est in primo. siccum in secundo. Est
stupefactivum. est frigidum et siccum in
tertio. **Operationes et proprietates.** Ortula-
num est infrigidativum constrictivum. Et est
quoddam genus ipsius stupefactivum faciens
sompnum simile opio in proprietatibus suis.
non quod est debilius eo. Et quoddam genus eius quod est
mortale. **Apostemata et bothor.** Est emplastrum
bonum apostematibus calidis omnibus intrin-
secis et extrinsecis. Et bibitur aqua
eius ad apostemata calida intrinseca. Et po-
nitur aqua eius cum cerusa et oleo rosa-
to super erisipilam et formicam. more emplastri.
Et cortex radicis eius est velamen-
tis ex siccatione? **Membra capitis.**
Si bibitur ex eo quod est stupefactivum
usque xii. grana. facit evenire maniam.
Et quando ex aqua eius fit gargarisma. con-
fert apostematibus lingue. Et si bibatur ex
cortice radicis eius pondus dragme unius? cum vi-
no attrahit sompnum. Et cum solatrum
optime teritur et fit ex eo emplastrum capiti
teritur sanat soda. et resolvit apo-
stemata radicis auris. et apostemata velami-
nis cerebri. et confert distillatum dolori
auris. **Membra oculi.** Sanat fistu-
las oculi fractas. Et succus speciei eius
usque ad illam que facit sompnum cum fit
eo alcofol confortat visum. **Membra
expulsionis.** Semen stupefactivi
et provocativum urine. mundificati-
vum renum et vesice. Et omnes species eius cum
supponuntur abscindunt fluxum menstruorum.
Et est ex eis que infrigidant et prohibent
pollutionem. Et est species solatri preter ke-
chengi et preter ortulanum et preter stupe-
factivum predictum. cum comeditur ex
eo quatuor aurei. interficit. Et aqua
foliorum eius facit pervenire maniam. et
non est in eo iuvamentum solatri. non ad emplastrum
faciendum.

Semunion. quid est. Est apium silvestre et
iam dictum est de eo in a.

Scorpiones. Membra capitis. Oleum scor-
pionum confert doloribus auris valde.

Sudor. quid est. Est aquositas sanguinis.
cui prius colerica est admixta. Et cum ut
administretur dum non dum est exsiccatur. immo
dum in eo est humiditas. Et ipse quidem est ma-
gis digestus quam urina. Est enim superflui-
tas unctuositatis et humiditatis. post
digestionem ultimam. Et est urina secunde di-
gestionis superfluitatis. **Operationes et pro-
prietates.** Est magis digestus quam urina.
Et diversificatur secundum animalia. et in ipso est
resolutio non pauca. **Apostemata et bothor.** Su-
dor athletarum confert apostematibus inguinum.
immo resolvit ea. **Membra anhelitus et
pectoris.** Sudor siccus lucratum cum oleo
de alcanna ponitur super apostemata mamille.
et resolvit ea. et cum oleo rosato ad con-
gelationem lactis in mamilla. alteratio
non magne et alteratio parve. sunt cum
centauree maiore et minore.

Squilla. quid est. Est cepe muris. Et
eius folia sunt sicut folia lilii. et habet oleum
ad nigredinem declinans. **Natura.**
Est calidum et siccum in secundo. **Operationes
et proprietates.** Est incisivum. et in ipso est
viscositas adustiva. **Decoratio.**
Ponitur confectum cum melle super alopitiam.
et serpiginem. **Membra anhelitus et pecto-
ris.** Eius acetum extrahit guttur et indu-
rat carnem ipsius. et est bonum asmati et
orthomoni antiquis.

Sandalus. Electio. Dixerunt gali-
enus et filius mesugue. rubeus est forti-
or. Et dixerunt alii albus est fortior.
Natura. Est frigidus in fine secundi. usque ad
tertium perveniens. siccus in secundo. **Operatio-
nes et proprietates.** Prohibet attractionem et precipue
rubeus. **Apostemata et bothor.** Resolvit
apostemata acuta. et precipue rubeus. et similiter ex
eo erisipila. **Membra capitis.** Confert
soda. **Membra anhelitus et pectoris.** Con-
fert tremori cordis. accidenti in febri-
bus. linitur et bibitur. **Membra nutrimenti.** Confert
debilitati stomachi frigidi et calidi linitur et
bibitur. **Febres.** Confert febribus antiquis
calidis. precipue albus.

Sapo. Operationes et proprietates. Est ulcera-
tivus. putrefactivus. **Membra expulsionis**

Resoluit colicā. ⁊ soluit crudū hu-
morē.

Sahāne. Opatiōes ⁊ ꝓprietates. Est abstersiuū. exsiccatiuū. mūdificatiuū. Vulnerā ⁊ ulcerā. Fac ꝓficere scabiē ⁊ pruritū. Instrumēta uirtutū. Cōfert dolori anche flegmatico. Mēbra capitis. Remouet fetorē eius fricatū ex eo. ⁊ corruptionē eius. ⁊ abstergit humiditatē eius. ⁊ exsiccat eā.

Afurubuy. qd ē. Est auis cuius nomē ē i uoim infantia.

Sarsar. qd ē. Est ferrū. Mēbra capitis. Cū coquitur in oleo aut fundit in ipso. deinde decoquitur ⁊ distillatur ī aurē. remouet dolorē eius. ⁊ pulsationē eius.

Sasfaf. qd ē. Est salix.

Salsaik. qd ē. Nomē est salsaik. anchamen. Et ē rosa rubra uehemēter. Na. Est calida in scdo. humida in ipso. Opationes ⁊ ꝓprietates. Est abstersiua. resolutiua. Inquit galienus. Est abstersiua. attractiua. apertiua. resolutiua. Decoratio. Denigrat capillos permixta cū cornibus uiuas. Et qñ administrātur folia eius ⁊ stipites ipsius sic sunt. aut decocta cū sorbitionē ordei. ⁊ decoquitur. prouocat lac. Apata ⁊ bothor. Liniuntur ex decoctionē eius sup apata q nō sunt dura. Et fit euacuatio pecā ꝑ carbunculos ⁊ bothor calidas.

Vulnerā ⁊ ulcerā. Illud qd de ea siccū ē. cōfert ulceribus sordidis. ⁊ sanat ea excoriationē. Et ipsū mūdificat ulcera. ⁊ cōfert excoriationibus ⁊ scabiei ulcerose. Mēbra capitis. De cuius succo fit caput pinguū. ad purgandū caput ⁊ cerebrū. Et eius radix masticatur ad extrahendas humiditates a capite. Mēbra oculi. Sucus eius cōfert tenebrositati oculi. ⁊ cinsus. ⁊ albuginei. ⁊ uestigiis ulcerū. Et qñ decoquitur cū uino ⁊ fit in emplastro. sanat apata dura in palpebris oculi. Mēbra anhelitus ⁊ pectoris. Si decoquātur folia eius cū suis stipitibus. ⁊ cū siliquis ordei sorbilibus. ⁊ comedātur. facit habundare lac. Mēbra expulsionis. Prouocat menstrua.

Sixdenegi. qd ē. Est semē arboris canapis. Et nos iā locuti sumus de canape. Quia ū cōiugauimus ī [...] declaratiōē q ē in utrisq; caplis simul.

Et de sexdenegi qd aliud ē ortulanū notū. aliud ē siluestre. campestre. hamanagi ū dicit q arbor campestris egreditur in desertis scdm quantitatē cubiti. Et sup folia eius dicuntur alhedo. Et eius fructus ē sicut piper. Et similatur eius granoasmati q ē granum de quo exprimitur oleū. Et nos iā locuti sumus de grano asinati. Natura. Est calidū ⁊ siccū in tertio. Opationes ⁊ ꝓprietates. Canapis campestris qñ eius radix decoquitur soluit uentositates ⁊ exsiccat fortiter. ⁊ humor eius ē pauce. malus. Apata ⁊ bothor. Canapis campestris qñ eius radix decoquitur ⁊ fit ex ea emplastrum apatibus calidis in locis duris. in quibus sunt chymi in sco fi. sedat caliditatē ⁊ resoluit duritiē. Mēbra capitis. Facit sodā sua caliditate. Et eius sucus distillatur ad dolorē auris opilatiuū. ⁊ ad humiditatē auris. Et sicut oleū eius ⁊ folia eius eradicat furfures in capite. Mēbra oculi. Obtenebrat uisum. Mēbra nutrimenti. Nocet stō. Mēbra expulsionis. Exsiccat spma. Et lac qd a sexdenegi campestris. soluit cū facilitate. Et medietas libre de succo eius resoluit cōstrictionē. ⁊ solam educat flegma ⁊ colerā. ⁊ ꝑcedit scdm semitā seminis carui ortulani cōstrictione.

Sitaragi. qd ē. Ille q iam ē fructus lignū parua subtilia. ⁊ corticos sicut gariofoli. Et ille qui fuerit declinat ad rubedinē ⁊ nigredinē. Et asetaragi qd ē oritur in parietibus antiquis. ⁊ ubi nō tangit. nigit. habet folia sicut folia nasturcii. Et in estate sunt folia ꝑplurima ⁊ minorantur. ⁊ augmentatur minoratio adeo ut forsitā nō appareat. ⁊ nō sit in eo odor. Similatur coriādro nouo. Et folia eius sunt ipsi silia. Natura. Est calidū ⁊ siccū in fine scdi. Opationes ⁊ ꝓprietates. Est acuit apertiuum. Similatur eius sapor ⁊ odor coriandri ueteri. Et similis ē ac eius. Decoratio. Confert liniti cū aceto sup morfeā albā. ⁊ albaras. Vulnerā ⁊ ulcerā. Liniti sup excoriationē ⁊ scabiē cū aceto. ⁊ remedicat eā. Instrumēta uirtutū. Bibit ad dolorē uirtutū ⁊ cōfert. Mēbra nutrimenti. Linitur sup splenē ⁊ extenuat ipsum. Mēbra expulsionis. Subscribit eius radix

Saliaxi auehum .i. flos papaueris rubri

sup aure eius q habet dolorem uesice. et
sedat ipsum scdm quod dicitur. **Permutatio.**
Loco eius ponitur rubea.

SEcile. **Natura.** Galienus ponit quod est
in primo calefactionis. **Operationes et proprie-
tates.** Est subtile. abstersiuum. reso-
lutiuum. **Decoratio.** Linitur super mor-
feam cum sulphure et confert. **Apostemata et
bothor.** Resoluit apostemata et scrofu-
las cum semine lini. et disrumpit ea
cum stercore columbino et semine lini. et
Vulnera et ulcera. Linitur cum ouo et
melle super ulcera et puluerizatur super ea.
et confert. Et linitur super impetiginem. Et
quandoque ponitur super ulcera cum cortice ho-
rum ut emplastrum et confert. **Instrumenta
iuncturarum.** Decoquitur cum melliccato. et
fit inde emplastrum sciatice. **Membra capitis.**
Sedat scotomiam. **Membra expulsi-
onis.** Quando fit ex eo uaporatio adiu-
uat ad impregnandum. et preter cum ordeo.

Scelbi est species asini pui... uocatur ... album.

SEebra. quid est. Scelbi sunt due species.
una earum est spinosa huius folia sc-
... et earum lignum. Et non admini-
stratur nisi in suffumigatione. et alia
habet folia ut tamarice. Et reperitur eius
species tertia que uocatur scebra armena
... et uocatur absinthium marinum.
Electio. Melior est armena. **Natura.**
Est calida in secundo. sicca in tertio. **O-
perationes et proprietates.** Omnes species eius sunt
inflatiue. resolutiue uentositatum.
Et in ipsa est stipticitas minor stip-
ticitate absinthii. Et eius calefacti-
o maior est calefactione ipsius. et ama-
ritudo eius maior et in ipsa est salsedo.
Decoratio. Cinis eius cum oleo aut ole-
o amigdalino linitur. confert alopicie.
et eius oleum facit nasci barbam que tardat.
Apostemata et bothor. Sedat apostemata et car-
bunculos. **Vulnera et ulcera.** Prohibet
herpetem estiomenum. **Membra capitis.**
Facit soda. **Membra oculi.** Fit uapora-
tio ex aqua eius inclinando caput ad obtal-
miam et resoluit eam. **Membra anhelitus
et pectoris.** Confert difficultati ane-
litus. **Membra nutrimenti.** Nocet stomacho. et pre-
cipue. **Membra expulsionis.** Extrahit u-
ermes et ascarides. et interficit eos. et
prouocat menstrua et urinam. et est fortior
absinthio in illo. **Febres.** Eius oleum con-
fert frigori rigoris. **Venena.** Confert
puncture scorpionum. tarantule. et uenenis.

SEnar. quid est. Est lactuca asini. huius
folia que sunt sicut folia lactuce. acuta. et
est spinosa. ad nigredinem declinans. Et in
estate rubescit eius lignum sicut sanguis
ita quod tingit manum. **Electio.** Folia eius
debiliora que sunt in ipsa. **Natura.** Frigida est et
sicca in primo. usque ad secundum. **Operationes et
proprietates.** Illa que est acanthium est stiptica.
Et in ipsa est amaritudo. Et ... que uocatur cu-
lusia. est uehementioris stipticitatis. et
illa que uocatur anulus. uehementioris quam
alie. et est acrior. Et illa que nomen non habet propri-
um que est ei. et in omnibus eis est stipticitatis et ex-
siccatio. Et quando miscetur cum oleo et fit in-
unctio ex ipsa corporibus. et facit sudare. et
Decoratio. Linita confert morfee albe
et nigre. **Apostemata et bothor.** Fit ex eo emplastrum
scrofulis cum adipe. et linitur super excoria-
tiones. et cum farina ordei super erisipilam.
precipue species que uocatur anulus. **Vulnera et ul-
cera.** Incarnat ulcera. quando in decocto ad-
ministratur. **Membra capitis.** Est res
que magis confert doloribus auris. **Mem-
bra nutrimenti.** Confert hictirici bibita precipue a-
canthia. et pre doloribus splenis. et cortices
eius preparant stomachum. **Membra expulsionis.** Quando
in potu datur de ea. precipue de ea que nomen non
habet ... et semen cum condimento
aut ysopo et nasturtio. expellit uermes et
ascarides. Et illa que uocatur acanthia. con-
fert dolori renum. **Venena.** Illa que uo-
catur anulus confert morsui uipere ual-
de. quando administratur ut emplastrum et bibita.
Et illa que nomen non habet. est illi propinqua.

SEcl. quid est. Medicina indica. similis ...
Natura. Calida et sicca est in tertio. **Operati-
ones et proprietates.** Est amara. stiptica. a-
cuta. disrumpit uentositates. et est in uirtu-
te mellis. in ea est resolutio notabilis
et subtiliatio. **Instrumenta iuncturarum.** et
confert neruis et iuncturis.

SEcacul. quid est. Inquid diascorides. Genus
huius plante est sicut genus ferule. Et folia
eius sunt sicut folia cucumeris. et habet florem
album. et semen ... Ruffus uero dixit.
folia eius sunt sicut folia mandragore. et
minora. et uehementioris citrinitatis.
Et radix eius est minuta. fructum non habens.
Et semen eius est ... in colore amenos. sicut est
in ... in sapore. et in odore. et habet q-
mucilaginem. Inquid mesue. est quedam
species altera. et non bene dixit. Ego autem di-
co quod in libris inuentum fuit quod est eius ...

Cicuta

in greco. Et translatum fuit sucaia. et ia translatum fuit allios. Et homines diu sufficiunt in eis. Natura. Frigidum est et siccum in tertio. usque ad quartum. Operationes et proprietates. Prohibet fluxum. et congelat sanguinem. et stupefaciat. Decoratio. Cum linitur ex eo super locum evulsionis pilorum prohibet frigiditate sua nasci pilos secundo. Et fit ex eo emplastrum mamille. et non magnificat. Apostemata et bothor. Succus eius sedat erisipilam et formicam. Instrumenta iuncturarum. Linitur super podagram. Membra capitis. Succus eius est bonum humiditatibus que accidunt in aure. Membra oculi. Succus eius amministratur in doloribus oculi. Membra anhelitus et pectoris. Fit ex eo emplastrum mamille et non magnificat. et prohibet exuberationem lactis. Membra expulsionis. Retinet menstrua. et confert dolori matricum. Et fit ex eo emplastrum testiculo. et non magnificat. Et inungitur ex eo membrum spermatis. et prohibet pollutionem. Venena. Est venenum mortale. et eius cura est vinum purum.

Sctacul. Natura. Est calidum in secundo. ad humiditatem quandam tendens. Operationes et proprietates. Iuvamentum eius est lenitas. Et virtus eius que nutritiva est sicut virtus bautie. Membra expulsionis. Excitat appetitum coitus. Permutatio. Loco eius ponitur buade.

Selemeungi. Est iuxta sabram capre. Natura. Calidum est et siccum in tertio. Operationes et proprietates. Est resolutivum valde. et quando ponitur sub capite infantium. confert fluori oris eorum. Instrumenta iuncturarum. Confert pulvis limatum. et cum purgatio facto ex eo cum vino. Membra capitis. Cum fit capitis purgium ex aqua eius mundificat cerebrum. Et confert vertigini. et epilepsie. et bibitum cum vino. Membra nutrimenti. Confert humiditatibus stomachi. Et confert fluori oris infantium. quando ponitur sub capitibus eorum. secundum quod dicit aglepdam. Membra expulsionis. Confert ventositatibus matricis.

Sycia. quid est. Confert ipsam et radix eius et fructus ipsius. dolori uvee. Membra nutrimenti. Confert stomacho et epati. Membra expulsionis. Decoctio radicis eius prohibet fluxum mulierum. et ipsa supposita in ea tismate facto in ea confert apostematibus ani. Febres. Confert febribus acutis. et precipue infantium.

Sebra. quid est. Oritur in ortis habens caudam sbalem equale. et non habet pilos. et folia sicut folia tarcon. secundum quod extraditur. et habet lacteam. Electio. Illud quod melius est. est leve ad rubedinem declinans. sicut cutis involuta. subtile habens corticem. Et illud quod est cum duabus cannis. et est leve et grossum. parve rubedinis et durum. Et quod est ut filum est malum. et non est ut aliquid de eo amministretur. Natura. In quo aliquando. Est calidum in primo secundi. siccum in fine tertii. Lac vero eius est ultimum in ambobus simul. immo in .iiij. gradu. Operationes et proprietates. Iuvamentum sunt stipticitas et acuitas. et disruptio orificiorum venarum. Et in est unum propter quod repellitur. Et quando rectificatur non est iuvamentum in eo in suo loco propter illud quod diximus. Et est ex toto nocivum. et precipue complexionibus calidis. Membra capitis. Lac eius adiuvat in eradicando dentes. Membra nutrimenti. Nocet stomacho et epati. et datur ad bibendum in curatione ydropisis. Et omne quod est ut primum infundatur in succo endivie et feniculi. et solatur tribus diebus. deinde exsiccetur. et fiat inde trociscus cum modico salis indi. et tunc bibitur. et mirobalani. aut aloes. et erit fortis iuvamenti. Membra expulsionis. Dolorem educit flegma et melancoliam. et aquam. Et antiqui quidem fuit eius amministratio consueta in solutivis. deinde fuit dimissum. propterea quia nocet coitui et spermati. et quia disrumpit venas ani. Et quando rectificatur non est iuvamentum in ipso. Et illud ideo. quoniam eius rectificatio fit hoc modo. Infunditur non contritum in lacte recenti multo die et nocte. et renovatur illud multotiens. Et in est ex eis que debilitat ipsum. et destruit operationem eius in omnibus malis. Cum vero excusatione non invenit quin ipso utatur. permisceat ipsi anisum. et feniculum. et ciminum. Et quod de eo in potissimum sit ab uno danic. usque ad .iiij. Et hoc quidem de herba eius. In lacte vero ipsius non est bonitas. Et non videtur michi quod sit in potum dandum. et cum eius solo superfluit ex eis quia abscidunt. est sedere in aqua frigida. Et quando in potu datur colice bibitur cum armoniaco. et bdellio. et sarapino. et modico storacis ad ib. narratum in capitulo colice. Febres. Repellitur quia generat febres. Venena. Pondus duarum .ʒ. de eo interficiat.

Segle. quid est. Est napus. qui iam dictus est

Sañ in caplo de lem.

Senesach. qd ē. Est silis abrotino in ūtute. Natuā. Est calidū et sic cū i scdo. Mēbra capitis. Cōfert epilēpsie. et ab sadit fluorē saliue currētē. ipe ex orib; pueroz. Pmutatio. Loco ei ūuuuamto q fiat epilēpsie. et aliis. ponit sansuatis.

Serbin. qd ē. Est arbor alkitrā. Et nos qd ē iā locuti fuīm d alkitrano. Nūc ū narrem opatiōes q sūt pe arbori ipi. Et hq ē arbor ē de gnē arbois pini. et ht fructū silez fructui cypssi. si ē minor eo. et ht spinā. Et ē duarū spez. qrū una ē longa. et altā curta. Opatiōes et ṗtates. In cortice hui arboris. ē stiptiatas. Mēbra capitis. Siqs de fructu hui arboris plimū assumit fac ei soda. pp calefactiōez. et ppa q cōici stō in mordicatiōe q ei fac. Et qn do collui os ex aceto in q decoquūt folia ei. sedat dolorē dētiū. Mēbra anelit et pectoris. Fruct ei ɔfert tussi. Mēbra nutrimēti. Fruct ei est malus stō. mordicās ipz. si ipe ɔfert epati. Mēbra expulsionis. Ei fruct ɔfert distillatiōi urine. Et si bibit cū pipe. pūocat urinā. Et qn ex cortice ei fit suffumigatio. extrahit fetū et scdinā. et qn bibitur stringit uētrē. et qn; stringit urinā. Venena. Dat in potu fruct ei cū uino. ad potū leporis marini. Et si misceat cū adipe ciu et inūgat ex ea corp. n̄ appximāt ei ūmes uenenosi.

Smaidus tima.

Sraidus. Natura. Vt ei ē calida. Opatiōes et ṗtates. Bibit ei suc ad dolorēs. Decoratio. Recēs cū uino linit sup morfeā. Vulnera et ulcera. fac cohere ulcera āntiqua. et puluerizat sup carnē additā. Instrumēta iūcturarū. Linit cū aceto sup podagrā. Et fit ex eo cerotū ad dolorē dorsi. Mēbra anelit et pectoris. fiūt ex eo cū dulcib; bucelle ad sinissim. Mēbra nutrimēti. Bibūt ex eo duc. ʒ. cū ydromelle ad mordicatiōez stō. Mēbra expulsiōis. Duc. ʒ. cū ydromelle. ualēt ad dissintēriā. et difficultati urine. et qn ipm sibi subic. puocat menstrua.

Spina alba. qd ē. Bedeguard. Nā. frigida ē et sicca i pō. Instrumēta iūcturarū. Ei decoctio ɔfert instrumētis iūcturarū et podagre. Mēbra nutrimēti. Cōfert mollificatiōi stō.

Spina iudaica. Natuā. Est calida. Opatiōes et ṗtates. Est subtiliatiua resolutiua. Instrumēta iūcturarū. Cōfert alcugez. Mēbra capitis. Colluit os ex decoctiōe ei ad dolorē molariū. Mēbra anelit et pectoris. Cōfert sputo sāguīs.

Spina egyptiā. Natura. Est frigida in pmo. sicca in scdo. Opatiōes et ṗtates. Est exsiccatiua. ab sadēs cataros. Vulnera et ulcera. Radix ei et ipe semē ei. uel remītis sūt ɔsolidationis. Mēbra anelit et pectoris. Cōfert apūa gutturis. Mēbra nutrimēti. Cōfert apiti et stō.

Sinapis. Natura. Est calida et sicca usq; ad qrtū. Opatiōes et ṗtates. Incidit flegma. et oleū ei ē calidi oleo rafani. et fugiūt ex fumo ei ūmes uenenosi. Et illa q ē silūtris. gnāt hūorē malū. et in ipa sūt abstersio et resolutio. Et hoīes q comedūt folia ei elixata. Decoratio. Mūdificat fatiē et aufert oscultatiōes. et uestigia sanguinis mortui. Et silūtris ē eplōr bonū sorditiei. et exsiccat liguā. et ɔfert alopitie. Apostemata et botho. Resoluit apsata calida. et oē apū antiquū. Et ponit cū caulib; sup scrofulas. Vulnera et ulcera. Cōfert scabie et ipetigini. Instrumēta iūcturarū. Cōfert dolori iūcturarū et sciatice. Mēbra capitis. Mūdificat humiditates q sūt in capite. Et fit ex ea ē plor ei q purificat lichargiā. Et aqua ei distillat ad oez dolorē auris et molaris. Et silr ei oleū. et ipe qn decoqt in ipā afa. Et ē ex medicīs apiētib; collatoriu opillatiōez. Et dixerit qdā q si bibit a ieiunio. intellectū efficiat bonū. Mēbra oculi. Amministrat in alcofol oculi ad pannū et aspitatē. Mēbra anelit et pectoris. Sitiēt et bibat cū aq mellis. aufert aspitatē antiquā in cānā pulmoīs. Mēbra nutrimēti. Extenuat splenē et facit siti. Mēbra expulsiōis. Cōfert pfo

capiti

cationem in atris. et fac desiderium co
itus. febres. Confert febribus pi
odicis et antiquis.

Strangulator adib. qd est. Prefo
cat adib et porcos et canes. et est pu
trefactiuus. et non amminustrat inte
rius. nec extra.

Strangulator leopardi. q Suf
focat leopardos. et linces. et reliq
Et non amminustrat int. nec extra. et
Et dicitur quod quando appinquat scorpioni.
congelat ipsum. Venena. Ipse inf
ficit adib. et iam dictum est de eo in ca
pitulo de .l.

Salix. qd est. Arbor egredit infolius
eius quando sinduntur. gumma fortis. Opera
tiones et proprietates. fructus et folia e
ius sunt stiptica. sine mordicatione.
Et in eis exsiccatio sufficiens. Et
cinis eius est uehementis exsiccationis.
Et quando ex calumdia fit emplastrum. retinet
fluxum sanguinis. Et quando sinduntur fo
lia eius et egreditur ab ea gumma uehemen
tis abstersionis subtiliatiua. Decora
tio. Cinis eius eradicat uerrucas.
linitur cum aceto. Vulnera et ulcera.
fit ex eo emplastrum ad uulnera mag.
et precipue ex fructu eius et folia eius. Et cinis
eius remouet formicam. quando linitur
ex ea cum aceto. Membra capitis. Cum
est eius fumi et aqua eius. sunt sedatiua so
da. Et non est aliquod magis ultimum
quam succus foliorum eius in cura saniei que
currit ex aure. Membra oculi. Ponunt
fructus et aqua eius super percussionem pupille.
Et eius gumma confert ualde uisui debi
li. Membra nutrimenti. Aqua eius confert in
de opillatione epatis. et hy(c)teritie. Mem
bra expulsionis. fructus eius confert
habitibus fluxum sanguinis.

Sandalus. Membra capitis. Oleum
uiq fingitur ualet ad dolorem auris.
quando inea effunditur. Et suber corpus eius.
quando optime est.

Scoria. Electio. Scoria fortioris
exsiccationis exsiccationis est scoria
ferri. Natura. Scoria ferri est sicca
in tertio. et scoria eris est ei propinqua. reliq
uero scorie. sunt minus calide. Operationes
et proprietates. Omnes sunt exsiccatiue. Et
quam fortioris est exsiccationis eis omnibus
est scoria ferri. Et omnes siccant humidita
tes. Apostemata et botor. Scoria ferri.
resoluit apostemata calida. Vulnera et ul
cera. Scoria argenti confert scabiei et
salsa fat. et consolidat ulcera. et prohibet flu
xum emorroydarum et fistularum. Membra
oculi. Scoria ferri confert asperitati e
palpebrarum. et scoria stagni confert ul
ceribus oculi. et est in loco merdesengi.
Membra nutrimenti. Scoria ferri confortat
stomacum. et exsiccat superfluitates eius. et
remouet mollificationem eius. quando ipsa
datur in uino antiq. aut bibitur cum uino.
Membra expulsionis. Scoria ferri prohibet
fluxum emorroydarum. et precipue quando
sedet in uino antiq eius amitte. et prohi
bet in pugnationem. et abscindit fluxum san
guinis menstrui. et est in eo ultima. Et
fluxu urina. et coartat anum lenita.
Venena. Scoria ferri cum oximelle
confert nocumento medicine que nominatur
aconitum.

Sertus qd est. Dictum est in capitulo de Mer
coris. Operationes et proprietates. Omne est
calefactiuum. exsiccatiuum.

Scolopendria. De ea iam diximus.

Sirm. qd est. Est sicut congie factum ex
azimo. quod decoquitur in aqua cum carne et sine
carne. et nominatur in terra nostra rusine. Natura.
Est calidum. et humiditas eius est superflua.
Operationes et proprietates. Non est dubium quin
sit tarde digestionis et descensionis a stomaco. et
quando est azimum non fermentatum. Et coctum
sine carne. est leuius aliquantulum. si fortasse
non est sic dicitur. Et quando cum eo pinuscent
pipis parum. et oleum amigdalinum.
rectificatur eius digestio parum. Et cum dig
geritur multiplicat eius nutrimentum pro
ualde. Membra anelitus et pectoris. Con
fert pulmoni remouendo tussim et
sputum sanguinis. precipue cum decoquitur cum por
tulaca. Membra expulsionis. Est le
nificatiuum uentris.

Tarcon. qd est. Notum est. Et dixerunt quod
piretrum est radix tarcon notam. Natura.
Manifestum est quod est calidum et siccum in
secundo. quamuis sit in ipso uirtus stupefactiua.
Quidam uero dixerunt de quibus non est curandum.
quod ipsum est frigidum et siccum. Operationes et
proprietates. Est desiccatiuum humiditatum.
et exsiccatiuum earum. et in ipso est infrigi
datio quedam. Membra capitis. Confert
alcola cum masticatur. et tenetur in ore.
Membra anelitus et pectoris. facit accidere
dolorem gutturis. Membra nutrimenti.

Est difficilis digestionis. Membra expulsionis. Abscidit desiderium coeundi.

Tabascen. quod est. Notum est et est species en dinie. Natura. Frigus ei plus est humiditate ipsi. cum hoc quod in ipso est humiditas. Operationes et proprietates. Est infrigidativa aperitiva. Membra oculi. Si lac. abstergit albuginem. Membra nutrimenti. Si succus confert ydropisim valde et aperit opillationes epatis. Venena. Resistit venenis. et ex eo fit emplastrum ad puncturas. et precipue ad puncturam scorpionis.

Tamariscus. Operationes et proprietates. In ipso est stipticitas et abstersio et mundificatio. absque exsiccatione vehementi. Et eius aqua est abstersiva desiccativa. cuius abstersio est plus exsiccatione eius. Et ipsius exsiccatio est cum stipticitate. sed eius fructus est vehementioris stipticitatis. Et in tamarisco quod est subtilitas pauca et intelligis rebralis amministratur loco galle in dis. Decoratio. Et decoctio amministratur in embroca. ad pediculos. et interficit eos. Apostemata et bothor. Et foliis fit emplastrum super apostemata fluxa. Vulnera et ulcera. Et fumus exsiccat ulcera humida. et variolas. Et spargitur quod ex ea tritum est. et cinis eius super adustionem ignis. et ulcera humida. Et fructus eius et cinis ipsius exsiccat ulcera difficilia. et corrodunt carnem additam. Membra capitis. Decoctio foliorum cum vino. confert dolori dentium. colluto ore cum ex ea. et pluribus cortex sicut eorum. precipue fructus eius. Membra oculi. Et fructus stat loco lini et galle in egritudinibus oculi. Membra anhelitus et pectoris. Confert sputo antiquo. precipue fructus eius. Membra nutrimenti. Et ramu dissoluti in aceto. confert spleni. emplastrum ex eis facto. Et ad splenem bibitur vinum in quo decocta sunt folia eius et ipsius virgulta. Et faciunt splenetica ex ligno eius vasa. Membra expulsionis. Confert solutioni antique. et sedet in decoctione eius. ad cursum matricis. Et supponitur gummi eius. et bibitur fructus eius etiam. Venena. Confert fructus eius morsui tarantelle.

Tarabitch. quod est. Frustra ligni nodosi. ad similitudinem digiti habentis. et cuius longitudo est minor. Et plurimum eius est stiptica saporis. et est cinericii coloris.

Et virtus eius est sicut virtus balaustie. Et quod ipsum aufertur ex tritis. Operationes et proprietates. Est stipticum. prohibens motum sanguinis in membris omnibus. Instrumenta iuncturarum. Confortat iuncturas mollificatas. Membra nutrimenti. Confert mollificationi stomachi et epatis. Membra expulsionis. Stringit et retinet fluxum sanguinis. et desiccationem sanguinis in egritudine et dissinterie. bibitum in lacte caprarum decocto. Permutatio. Medietas ponderis eius de cortice ovi adusto abluto. et sexta ponderis eius de gallis. et dracma ponderis ipsius de gummi arabico.

Talk. quod est. Oportet quod quando imbibitione eius est timor. propter id quod in ipso est ex retentione sui in partibus stomachi. et viscositate eius. et cum gummi et inveniuntur frusta glaciei. aut lapides. Et preparatur donec resolvatur. Et si fuerit lapides necessarium erit ut submergatur in aqua. Et si involutus erit bene dimittat ipsum in panno. deinde excutiat ipsum in vase. et accipiat quod ex ipso exclusum est. et utatur eo cum aqua gummi et reliquis. et erit bonum sine curatione. Electio. Quod ex eo calanatum est. est fortior et subtilior. Natura. Est frigidum in primo siccum in secundo. Operationes et proprietates. Stipticum est retinens sanguinem. et amministratur in silocio sicut existimavit paulus et alii. ut sit eius desiccatio maior. Ipsum si non admittit ignis. non conburitur. Apostemata et bothor. Prohibet apostemata mamillarum. et testiculorum. et que sunt posteriores. et reliquarum carnium laxarum in principio. Membra anhelitus et pectoris. Retinet sanguinem sputum sanguinis cum aqua plantaginis. Membra expulsionis. Retinet sanguinem in matrice et ani bibitum. Quod ex eo ablutum est et lavatum. confert dissinterie.

Talisafar. quod est. Est cortices indi. in quibus est stipticitas. et odoris boni parum. Et in ipsis est substantia terrea plurima. et subtilis pauca. Natura. Apud galienum non est oportunum secundum eos ipsos habere caliditatem neque frigiditatem. de quo sit curandum. Quidam autem dixerunt quod sunt calidi et sicci in secundo. et. Operationes et proprietates. In ipsis sunt stipticitas et exsiccatio fortes. et resolutio. et sunt composita ex substantiis pluribus. et terrea in eis est plus. Membra expulsionis. Conferunt dissinterie et ulceribus intestinorum et fluxui sanguinis matricis et ani. Et conferunt emoroydibus.

Tanfilon. quod est. Planta nascens in terre. color eius est similis croco orientali. Venena.

decoctio ei cum effunditur et spargitur super
morsum vipere. sedat dolorem eius. Et si effun-
ditur super membrum sanum. facit in ipso contingere
simile illi quod contingit ex morsu vipere de dolore.

Telleria. quid sunt. Sunt ex speciebus tiracapli
et aqua marina. et in ipsis est acetas. et subtili-
tas pauca. et sunt ponderati sapore. Electio.
Meliora eorum sunt arenosa alba. in quibus
non est odor malus. Et que ex eis sunt sicca.
deteriora sunt humidis. Et illa quidem que eli-
guntur pro conservatione. et similiter cum curtello
cum aqua et sale. deinde coquuntur cum oleo
et alumine et speciebus condicentibus. aut aliter.
sunt meliora. Et deterius genus eorum est
fungi. que nascuntur sub arboribus. et sunt
mala. Operationes et proprietates. Sunt gros-
sa valde. et prebet nutrimentum grossum me-
lancolicum. et non appropinquatur aliquod eis.
Et eorum que sunt tyriaca. sunt vinum purum.
et species condicentes. Et si elixentur deinde co-
quantur cum eis. generatur ex eis nutrimentum
grossum non malum. veruntamen saporem non
habent. Instrumenta iuncturarum. Timetur
ex eis paralisis. Membra capitis. Time-
tur ex eis apoplexia. Membra oculi. Cor-
pus eius sicut est abstergit oculum. et hoc quidem lau-
daverunt. et concessit illud mesua medi-
cus et alii. Membra nutrimenti. Sunt tar-
de digestionis. impedientia. generantia stomachum
grossum chimum. Galienus vero in quodam loco a-
it. non sunt mali chimi. Membra expul-
sionis. faciunt incurrere colicam. et
difficultatem urine.

Testudo. Membra capitis. Sanguis
eius que est silvestris. iam dictum est. quod confert e-
pilepsie adolescentis. Et fel testudinis
valet ad colam. et distillatur in nares
epilepticorum. Membra anelitus et pecto-
ris. Ovum eius valet ad tussim infantium.
et fel ipsius illinitum ad scrofulas. Ve-
nena. Illa que est marina cum coagulo
est bona morsui animalium venenosorum.
et eius que bibit laticauum.

Tleta. Electio. Melior est illa leuior
ponderis. et magis intense nigredinis.
Natura. Omnis est calida. exsiccativa.
non indica. quam indi et pauulus. nominant
eam inter infrigidativa. Operationes et proprie-
tates. Omnis est exsiccativa. Apostemata et bo-
thor. Extimant quidam quod indica ponitur super
apostemata calida. et confert eis. Vulnera
et ulcera. Illa que assumitur ex fumo ligni
cum gumma pini et bdellio. ponitur super

ad ustionem ignis. et diminuitur dolor non cadit.

Terebentina. De ea dictum est in .b.

Tamarindi. Electio. Meliores sunt
tenerioribus. recentes. que nondum senescunt.
et non exsiccantur. et quorum acetositas est
vera. Natura. Frigidi sunt et sicci in
secundo. Operationes et proprietates. Sunt
solutivi. et sunt subtiliores prunis. et
minoris humiditatis. Membra nutri-
menti. Confert multitudini vomitus
et siti in febribus. et stringit stomachum mol-
lificatum ex multitudine vomitus.
Membra expulsionis. Solvunt coleram ru-
beam. et potio ex decoctione eorum fit per
pondus medie libre. Febres. Confert fe-
bribus humidis sincopi et constrictionem.
et propter cum necesse est naturam lenire.

Triden. quid est. Inquid diascorides. est
herba folia habens similia foliis prassii.
et radicem quadratam. Et eius radix mensu-
ram habet medii cubiti. Et habet capitulum
quibus sunt semina longa nigra. Et hec est
usitata tridenti. silvestris non semen est
rotundum. Natura. Calida est in secundo.
humida in primo. Operationes et proprietates.
Inest ei acetum sicut acetum nasturcii.
et in ipsa est ulceratio. Apostemata et bothor.
Confert cancris qui sunt ulcerati. lini-
ta cum aqua mellis. et confert omnibus apostemati-
bus duris. et fit ex ea emplastrum super dura-
tionem podagre. Membra capitis. Con-
fert apostematibus radicum aurium. Membra
oculi. Cum ex ea fit collirium cum mel-
le. mundificat ulcera oculi. Membra
anelitus et pectoris. Adiuvat quando po-
nitur in electuariis in expuendo humo-
res. postquam infunditur et bullitur. deinde po-
nitur in vase et assatur. Membra expul-
sionis. Adiuvat in coitu. et propter inde
decoctio que est ex vino.

Tenub. quid est. Arbor nota. Et causi
est species eius. Et carnasseras. est semen
arboris eius. Et pix silvestris. ex ea as-
sumitur. Operationes et proprietates. Semen
autem eius est carnasseras. et virtus ipsius est
stiptica. et est subtilis calefactionis.
Apostemata et bothor. Ex foliis huius arbo-
ris fit emplastrum apostematibus calidis. Vul-
nera et ulcera. Folia et semen eius quando
miscentur cum adipe anseris et medulla
. et cum farina thuris. confert ulce-
ribus manifestis. Et quando permiscetur
cum cera et oleo mirtino. confert ulce-

nibus teneroꝝ corpuū. ⁊ oībus ulcerib;
calidis ⁊ recētib;. Et cortex ei ē q̄ue
mēs ulceribꝫ puluerizat'. Et q̄n am
ministrāt' folia ei sup uultū intē
ua. ꝓhibet corruptionē eoꝝ. **Mēbra**
capitis. Colluit' os ex ea ⁊ decocti
one ei. ⁊ ꝑ ea cū aceto ad dolorē dētiū
Et qn̄ finditur lignū ei. ⁊ coquit' macc
to ad illud. **Mēbra oculi.** fumus eius
in alcofol. ꝯfert oculo. **Mēbra a**
nelit' ⁊ pectoris. Semē ei q̄d ē ci
mesioris. ad iuuat ad spuēdū ex
pectore. Et gūmā q̄d e tribuh ma
xime ē iuuamēti ad tussī antiquā
ualde. ⁊ ē sp̄es pias. **Mēbra nut**
rīmti. Cōfert de ea pōdus auri cū aq̄
mellis ad epar lesū. **Mēbra expl**
sionis. Sibilat' stringit ⁊ retinet
uentrem.

T
Eramiabin. q̄d ē. Hē ros qui
plimū cadit in corosceni. ⁊ locis
q sūt ut' fluuiū. Et plimū casuū ei
in regionē nrā. ē sup lapides. **Elec**
tio. Melior ē recēs albū. **Natura.**
Est eq̄le. ad caliditatē puciens.
Opationes ⁊ ꝓpietates. Est leniuum
ꝯuciēs ad adstringēdū. **Mēbra a**
nelit' ⁊ pectoris. Cōfert tussi ⁊ le
nit pectus. **Mēbra nutrīmti.** Sedat
siti. **Mēbra expulsionis.** Solutōe edu
at coletā facile. ⁊ ei solo ē cū ꝓprie
te q̄ ē in ipso. Et ei q̄d e potio ē ad. x.
aureis. usq; ad. xx. aureos.

T
Vtia. q̄d ē. Origo tutie ē fumus q
eleuat' ubi purificat' ex lapidib;
q ei āmis facit. ⁊ a stagno q ei āmi
facit. Et qn̄ sublimatur climia. ⁊
illud q̄ sublimat' ē tutia bona. Et q
residet inferi' ē climia q nōatur
fuciadus. tutia ualia ē albi ⁊ a
lia ē cītria. ⁊ alia ad rubedinē decli
nat. Et media q̄d ē illud q̄ī ablutī
one tutie aggregat' sic fex sb aqua
q ipā abluuntur. ⁊ illud ē fuciadus
differentia ū int' fuciadū ⁊ tutiā ē
q tutia sublimat' ⁊ illud ū sublimat'.
Sz remanet inferi' in canalib;. p
quos currit es. Et hē ē sic climia
eris. Et qn̄ h sublimat' sublimat'
ex eo tutia. **Electio.** Melior ē alba
uolatil'. deīn cītria. deīn q̄ h̄t colo
rē fistic'oꝝ alcarmeni. Et illa q̄ ē
mīn uetusta. oīb; ē melior. **Natā.**
Frigida in p̄o. sicca in scdo. **Opationes**
⁊ ꝓpietates. Est desiccatiua sn̄ mordica
tione. Et illa q̄ ē abluta ꝯfert ulcerib;.
ita q̄ ulcerib; cācrosis. **Mēbra oculi.**
Cōfert dolori oculi. ⁊ ꝓhib; sup̄fluita
tes fraudolētas coartatas in uenis
ocli. penetrire inuitaicas. ꝑ illa q̄ ē ab
luta. **Mēbra expulsionis.** Cōfert ul
cerib; ani ⁊ testiculoꝝ. ⁊ a pātib; eoꝝ.

T
Jucar. q̄d ē. Illud minerale. ⁊ aliud ē
artifitiale. ⁊ dī capistrū auri. **Mēb**
capitis. Cōfert dolori molaris. ⁊ corro
sioni dētiū. sua ꝓprietate.

T
Asmarach. Natura. Calidū ē ⁊ siccū.
Opationes ⁊ ꝓpietates. Est stipticum
fortiter.

T
Jnsa. Natura. Stēē ei ꝯfert albugini
ocli. Et ēplo ex adipe ei sup morsu
ipī. ⁊ sedat' ei dolor statī.

T
Embul. Natā. Frigidū ē in p̄o. siccū
in scdo. **Opationes ⁊ ꝓpietates.** Est stipti
cū exsiccatiuū. **Membra capitis.**
Cōfortat carnē. q̄ ē int' dentes. Et
masticat ipī; indi. ad illud sēp. **Mē**
bra nutrīmti. Cōfortat stōm. ⁊ ꝓpt illd
masticāt ipī; indi sēp.

Tfisie. q̄d ē. Est gūma rute agrestis
⁊ iā dictū fuit in. G. ⁊ in. T. **Electio.**
Nō ꝯfert ū q̄ ē recēs. Et cū sup ꝑm̄m
ꝑtransit anni debilitat'. ⁊ ū ē in ipā iu
uamētū ꝓpt resolutionē humiditatū. q̄ sūt
in ipā sup̄fluarū. **Natā.** Est cali
da ualde. adustiua. fortis calefac
tionis. ⁊ exsiccationis. Et in ipā est
sup̄flua humiditas extnea. cā cui ū
mordicat statī. **Opationes ⁊ ꝓpietates.**
Est mūdificatiua. solutiua. matu
ratiua. disrūpitiua. ⁊ ꝓpt humiditatē
suā sup̄fluā ū adurit. nisi p' horam
Et ē ex eis q̄ attrahūt uel exiūt. ⁊ uio
lēt. ex ꝓfūdo corporis. Sz p' spatiū
ꝓpt humiditatē suā sup̄fluā. ⁊ ū ē ei
par in alterando cōplexionē ad calidita
tē. **Decoratio.** Fac' nasci pilos ⁊ ꝯfert
alopitie ualde. ⁊ raro inuenit' ei par
in illo. Et iā dixim' āministrationē
ei in capitulo ipī. Et ꝯfert occultationē
sāguīs. Sz ū diminuat' sup ipū; p't
horā. Et silr ꝯfert uestigiis. ⁊ pan
no. ⁊ albaras. **Jnstrumēta iūcturarū.**
Jungit' cū cōp'ssioē. sr mollificatiōē
neruoꝝ. ⁊ sr podigrā. ⁊ sr uictum frī
gidis. Et clisterizat' cū ea ad artetica.

Membra anhelitus et pectoris. Confert spu-
to sanguinis. et difficultati anhelitus. Et con-
fert dolori aliorum laterum. et sic dolori ipso-
rum [illegible] ut emplastrum super ponitur. et cum
ea [illegible]. et adiuvat ad spuendum super-
fluitates [illegible]. et [illegible] subtili-
tate reperta in [illegible] proprium inde le-
ctuarii. Membra expulsionis. Et in-
radiatur ei et [illegible] ipsi. et lac eius
est solutio. Febres. Sumatur de cortici-
bus eius .iii. aurei. et de foliis .iii. aure-
i et de lacte eius aureus. Et quando multipli-
catur eius usus nocet. Permutatio. Loco
eius ponuntur due tertie ponderis eius de dragan-
tho. et tertia eius de euforbio.

Tarbit. Electio. Melius est album [illegible]
lis. et totum habens foramina. que sunt sicut
cum subtilia foramina. et planum velociter
frangibile. et non est grossum. Et ipse corro-
dit et debilitatur. Et leve valde et perfora-
tum est debile. Sed eius rectificatio est ut fri-
centur cortices eius [illegible] donec remaneat
album. et coniungatur quod de ipso conteritur cum oleo
amigdalino. Operationes et proprietates. Ac-
quirit usus eius siccitatem et exsiccationem
corporis. quando extrahit humiditates subtiles.
Et propter hoc administratur cum oleo amigdali-
no. Instrumenta nervorum. Confert egri-
tudinibus nervorum. Membra expulsionis.
Solet educere flegma plurimum. Et solvit
aliquid ex humoribus adustis parum. Et hi
qui assumunt ipsum decoctum vel [illegible]. In qua
[illegible]. Solet educere humores visco-
sos. grossos. Et dixerunt quidam. solet edu-
cere humorem crudum ex iuncturis. Et quod verum
est. est quod solet educere flegmatis subtile.
et non confortatur cum [illegible]. et eo quod habet acu-
tatem [illegible]. educit grossum et crudum humo-
rem. Solum vero non solvit grossum. vero inve-
niat ipsum fixum in stomacho et intestinis. Sit
quod potio eius usque ad .ii. ʒ. Et in decoctione
usque ad .iiii. ʒ.

Tursic. quod est. Est armoniacum. Et iam
dictum est in capitulo de .A.

Tubel. quod est. forte tubel. est tubel ferri
[illegible] eius. Et est illud quod cadit ex percussione
super ea. Et omne quod est exsiccativum. Et
iam quod dictum est de eo.

Tintuy. Natura. Semen eius est fortis cali-
ditatis. Membra expulsionis. Purgat
extrahit [illegible]. et solet educere sanguinem.
et humorem colicum. Et potio eius sit medie-
tas. ʒ. et extrahit lumbricos.

Hell. quod est. Dicitur quod est [illegible]. Natura.
Frigida est et sicca in primo. et sic radix eius re-
[illegible]. Operationes et proprietates. Virtus eius est stip-
tica. et in ipsa est mordicatio. Et prohibet
eius succus [illegible] materiam ad viscera.
Vulnera et ulcera. Confert vulneribus re-
centibus quando ponitur super ea. et sic radix eius.
et in ipsa est consolidatio. Membra capitis.
Prohibet catarrum [illegible]. Membra oculi.
De succo eius et ipsa decocta in vino et
melle. in pondere equali superius. ponitur in
medicamine quod ad oculum est bonum. Et
illi quod medicamus compositum est hoc. Sumitur
succus. et quintum medietas eius de mirra.
et tertia eius de pipere. et tertia ipsius de olibano.
et permisceatur. et est medicamen bonum. Et ideo
quod ut reparatur invalescere [illegible]. Membra nu-
trimenti. Abscindit semen et radix eius
vomitum. et prohibet [illegible] fieri ad stomachum.
Et semen eius [illegible] stomacho. Membra ex-
pulsionis. Semen eius deglutitum est provo-
cativum et dissolutivum lapidis. propter quod
in ipso est de siccitate cum amaritudine. et
similiter radix eius. et decoctio eius. et confert ul-
ceribus vesice.

Tesisie. quod est. Iam dicta est in .t. et in .b.

Testiculus vulpis. quod est. Est quidam
bonum dulce. Natura. Est calidus in primo.
humidus in ipso. et in ipso est humiditas super-
flua. Instrumenta nervorum. Confert
spasmo et tetano qui sunt in posterioribus
ex pulsu. Membra expulsionis. Facit
appetitum coitus et adiuvat ipsum. et sic cum
vino. et stat loco satirii.

Testiculus canis. quod est. Est sicut te-
sticulus vulpis. et est duarum specierum.
Una earum est minor. et est habens molli-
tiem. et est duorum parium. quorum unum par est
inferius. et par aliud est sursum. et unum
eorum est molle. et alterum est molle plenum.
et est species maior. et in specie maiore est hu-
miditas superflua. Apostemata et bothor. Resol-
vit apostemata flegmatica. Vulnera et
ulcera. Mundificat ulcera. et prohibet
formicam dilatari. et aperit fistulas et
[illegible] ulcera [illegible] corrosi-
va. Membra capitis. Confert alcola.
Membra expulsionis. Quando vir maiorem
aliorum sumit. fit masculus fortior.
Et si mulier sumat debiliorem aliorum.
fit magis femina. Et dicitur quod ille qui est
humidus facit augmentum in coitu. et siccus
abscindit ipsum. Et unumquodque aliorum de-

struit alterius operationem. Et iam dictum est
totum in maiori et minori.

Testiculus. quid est: Est de genere carnis
mollis. Electio. Melior testiculus
est ille qui bonus est testiculus gallorum.
propter impinguationem. ipse est bonus valde.
Operationes et proprietates. Non habet bonitatem
nutrimenti plurimi. Et omnes species testiculi
quando digeruntur. pro quanto sunt difficilis digestionis
nutriunt plurimum. Membra nutrimenti.
Plurimum ipsorum sunt difficilis digestionis. et plu
rimi nutrimenti. et propter quod sunt de animalibus
magnis grosse carnis.

Testa. Operationes et proprietates. Est ex
siccativa abstersiva. et precipue testa oliba
ni. Et subtilior quidem testa. est testa can
marini. Et tegula quidem est in virtute fo
li. Decoratio. Testa cancri marini est
exsiccativa. et abstergit pannum et lentigi
nes. Apostemata et bothor. Fit ex testa ce
rotum super fistulas. scrofulas. Vul
nera et ulcera. Emplastrum factum ex testa
est fortis consolidationis. et confert ulceri
bus. et ipsam abstergit scabiem. et precipue testa can
cri marini. Instrumenta iuncturarum. Testa
[illegible] pod[a]gram.
Membra oculi. Confert cum sale metalli
no ungule.

Thallum. quid est. Dictum est in capitulo de
structione.

Vespertilio. quid est. Dicit quod secundum Razi est.
est lac eius. et dicit quod est urina ipsius. Natura.
In secundum Razi est abstersio. et vehementis
calefactio. Decoratio. Unguentum ve
spertilionis prohibet mamillas puella
rum ad magnitudinem. et prohibet ortum
pillorum secundum quod dicit. sed non verum. Membra
oculi. Cerebrum eius cum melle pro aqua con
fert descendentis in oculum. Et eius cinis
acuit visum. et secundum Razi confert ungu
le et albuginem.

Usnee. quid est. Cortices tenues subtiles
circumvolute super arbores secundum glandes
et pinum. et nuces. et habent odorem bonum.
Electio. Que ex ea bona est. est alba. et ni
gra est mala. Natura. In ipsa est frigi
ditas pauca. ad debilitatem declinans
et stipticitas equalis. Et existimaverunt quidam
quod est calida in primo. et sicca in secundo. Iu
go alcanzu. Est frigida vehementis
siccitatis. Operationes et proprietates. Inest
ei virtus stiptica et resolutiva simul. et leni
ficatio. et propter quod est de primo. Et eius
stipticitas est equalis. Et aromaticitas eius
aperit opillationes epatis. et stringit et
carnes mollificatas. Apostemata et bothor.
Linitur super apostemata calida. et sedat ea. et
resolvit duritias. Et sedat apostemata
carnis [illegible]. Instrumenta iunctura
rum. Cadit in unctionibus lassitudinis.
et resolvit duritiem iuncturarum. Et si
[illegible] decoctio. Membra capitis.
Cum infunditur in vino. facit dormire po
tantem ipsum. Membra oculi. Abstergit visum.
Membra anhelitus et pectoris. Confert
[illegible] cordis. Membra nutrimenti. Re
tinet vomitum. et confortat stomachum. et remo
vet inflationem eius. propter eius infusio
in vino stiptico. Et confert dolori epa
tis debilis. Membra expulsionis. Aperit
opillationes matricis. Et cum sedetur
in aqua eius. confert dolori matricis. et provocat
menstrua. Permutatio. Pondus ipsius de cor
cordumeni.

Vehuen. quid est. Ex ea alia est alba. alia
est citrina. sed alba est fortior. Et est virga
in virtute super quas sunt flores albi habentes
tres folia. similes floribus amaro acuti
odoris. et saporis. Natura. Est calida
in tertio. sicca in secundo. Operationes et proprietates.
Est digestiva. et apertiva opillationum.
Et in ea quod rubea est. est stipticitas et pro
hibitio spiritum solutionis cum eo quod in ipsa est de
resolutione. Sed eius stipticitas. est propter
exsiccationem. Et est provocativa sudoris.
Et similiter eius oleum inunctum. et aperit orificia
venarum. resolutivum. [illegible].
Electio. Recens. viridis. Apostemata et bo
thor. Resolvit apostemata calida in sto[machum].
et sanguinem congelatum in ipso. et confert apo
stematibus frigidis. Vulnera et ulcera. Confert
fistulis. et corrodit cortices. et ulcera.
et confert vulneribus nervorum. Instrumenta
iuncturarum. Confert torsioni nervorum cum
in decoctione ipsius infunditur spongia. et ponitur
super eos. Membra capitis. Facit sulet.
Et quando odoratur humidum eius. facit sulet.
Et quando odoratur humidum eius. facit dormire.
Et eius oleum confert doloribus auris. Memb
anhelitus et pectoris. Confert asmati
quando bibitur sicca. sicut bibitur epythimum.
Membra nutrimenti. [illegible]. Verum
tamen resolvit sanguinem congelatum in eo.
Membra expulsionis. Provocat [illegible]
et resolvit sanguinem congelatum in
[illegible] vellis. Et [illegible] quando bibitur cum

suo. Et cū coq̄ͣ ē sup ipā cū uino. p
uocat menstrua. Et silr̄ suppositoriū
olei ei. Ipz̄ ē fortiť puocať. Et sup
positoriū ei olei 7 resoluit duritie ma
tricis. 7 apit opillatiōe matris.
Et ipā q̄ñ ē sicca bibiť in oximelle.
sic epithimū. 7 soluit melācoliā
7 flegma. 7 ↄfert apatiby anticali
dis. Et apit emoroydis. ipā 7 eius
oleū. Et ↄfert tinnici ex aqua p q
sācliť. Et ↄfert colice 7 dolori uesi
ce. 7 duritiei splenis.

Usnē. q̄d ē. Est plimū sp̄ez. Sub
tilior earū ē alba. 7 nāť sc̄e pisseȝ
7 calidior earū ē uiridis. Opatiōes
7 ṗprietates. Est abstersiua. mūdifica
tiua. apitiua. Mēbra expulsiois.
Pōdus medie ʒ. ipī resoluit diffi
cultatē urine. Et pōd. v. ʒ. eicit pi
tū uiuū 7 mortuū. Et media ʒ. p
sioc. usq; ad ʒ. puocat menstrua.
Et pōd tū. ʒ. soluēdo educ̄ aq̄ sitatē
ydropisis. Venena. Pōd. x. ʒ. ei ē
uenenū pniciosū. Et ex suffumi
gatiōe ei q̄ ex ipā ē uide. effugiūt
uenenosa paruā.

Urtica. q̄d ē. Color seminis ei ē silr̄
semini porri. si tū ē mi⁹ 7 sbtili⁹.
7 ñ ē mei lōgitudiē. Et mordi
cat q̄ ei obuiat. itē q̄ 7 intestina.
Natura. Urtica 7 semē ei sūt calida
in ṗn̄ tcij. 7 sicca in sc̄do. Sȝ semē ē
minoris siccitatis q̄ ipa. Opatio
nes 7 ṗprietates. Est attrītiua. ulcerāti
ua. resolutiua cū ūtute adustiua.
Et sūt q̄dā q̄ dic̄t calefactiōe ei ñ eē
forte. Et in ipā q̄d ē ē ūť apitiua.
7 in ipā ē abstersio fortis. 7 in ipā ñ ē
mordicatio ulceȝ. Et q̄ñ cū carne
coq̄ť caro soluit inť urticā 7 opa
tiones ei. Apata 7 botthoz. Emplos
eius cū rafano. disrupit dubeler.
7 ↄfert duritieby. Et semē ei ↄfert cā
cro in ēplō. 7 silr̄ cīanis. Vulnera
7 ulcera. Scīanis cū sale ↄfert ul
ceriby q̄ accidūt a morsibus canū. 7
ulceriby malignis. 7 cācro. Instru
mēta uictuarū. Emplos ex ea cū sa
le. ↄfert torsiōi nnoȝ. Mēbra capi
tis. Ei folia ↄtrita. abscidūt fluxū
sāguīs ex nariby. Et semē ei ↄfert
strictura narū. 7 apit opillatiōes
collatorii forti. Et ex semie eius

factū ēplos. facit dētū eradicatiōe
fācilē. Et ēplos ex eo. ↄfert apatiby
q̄ sūt p aures. 7 ē abstersiuū. Mēbra
anelitus 7 pectoris. Q̄ñ bibiť cū
aq̄ ordei mūdificat pect. Et cū de
coq̄ť folia ei in aq̄ ordei. educ̄ hūo
res crossos q̄ sūt in pectore. Sȝ eius
semē ē forti. Et ipȝ remouet asma.
7 ipāȝ dilatatiōe. 7 frigidā pleresi.
Mēbra expulsiois. Excitat coitū
ppue semē ei cū uino. 7 apit orifi
ciū matris. q̄ť matrix recipit sper
ma. Et silr̄ si coedat cū cepis 7 ouis.
Et q̄ñ supponit cū mirra puocat m̄
strua 7 apit matrē. Et silr̄ si bibať
ei decoctio cū mirra. 7 folia ei recen
tia. reduc̄ matrē excuntē loco ēpli
sup posita. Et soluēdo educ̄ flegma
7 hūorē crudū. sua abstersione ñ cū ū
tute solutiua q̄ sit in ipā. Et oleū ei
plus soluit flegma. quā oleū carta
mi. Et decoctio folioȝ ei cū ostreis
lenit uētrē. Et si uis ut ipā fiali
soluat. accipe medullā seminis ei
7 ↄtē eā cū sauich. 7 pbice eā ī ui
no. 7 bibe eā. Et oȝ ut p ei haustū
bibať aliq̄d ex oleo. ne ad urat gut
t bilētis. 7 q̄ñ fiūt ex ipā collirīa
cū melle 7 supponūť 7 soluūt.

Uiola. q̄d ē. Nota ē. Ei eentia opi
nio radicās uitanaē opatio ipī. Nā.
frigida ē 7 hūida in pimo. si in fri
giditate folioȝ ei ñ ē dubitatio. Et dicit q̄ ipa sit calida ī p.
Opatiōes 7 ṗprietates. Nec ipā gnāt
sanguiē equalē. Apata 7 botthoz.
Sedat apata calida. more ēpli sup
posita. cū sauich de ordeo. Et silr̄ ei
folia. Vulnā 7 ulcerā. Viola epy
thimata bnū ē scabiei. Mēbra ca
pitis. Sedat soda sanguinea. odora
ta 7 linita. Mēbra ocli. Confert
obtalmie calide. Mēbra anelit⁹ 7
pectoris. Cōfert tussi calide 7 le
nit pect. 7 ṗ q̄ ex ea creatiē cum
zucaro. 7 ipī sirup⁹ ↄfert pleuresi.
7 pulmonie. 7 ē melior q̄ iulep in h̄
capitulo. Mēbra nutritiua. Valet ī
flatiōi stō. Mēbra expulsiois. Si
rup⁹ ei ↄfert dolori renū. 7 puocat
urinā. Et q̄ ex ea sicca ē. soluēdo
educ̄ colerā. Et ipī 7 sirup⁹. lenit
naturā cū facilitate. 7 ↄfert emu
uētrē aui.

Urina q̄d ē. Potac̄. Electio. Ex urinis animalium magis ē urina cameli arabia q̄ ē a negib. Et urina hōīs ē debilior urinis. tn̄ ea debiliores sūt urine porcoꝝ domesticoꝝ castratoꝝ. Et eis fortiores sūt ātiq̄. Et urina q̄dē castrati oīs gn̄is. ē debilior. Et ex urinis magis abstersiua. ē uriā hōīs. Natuā. Calida ē ⁊ sicca. Opatiōēs ⁊ ꝓ̄ptates. Oīs abstergit. Et uriā q̄dē hōīs poīt̄ cū anētuis sup locū fluxꝰ sanguīs ⁊ sistit̄. Urina ū cameli cōfert sufurib; ablutiōē facta ex ea. Et silr̄ urina tauri. Decoratio. Abstḡ morfeā. Vulnā ⁊ ulcēā. Urina asini cōfert ulcēib; ābulatiuis ⁊ h̄uīdis. ⁊ uriā hōīs ⁊ ꝑ̄pt̄ antiq̄. ⁊ ꝯfert excoriatiōī ⁊ pruritui. ⁊ albitas. ṗ capue cū uitro. ⁊ aq̄ acetose. Et fex urine poīt̄ sup erisipilā. ⁊ ꝯfert linitā scabiei ⁊ sahafi. ⁊ ulcēib; ū uirosis. ⁊ ulcēib; pedū. sup q̄ mīgit̄. ⁊ diminuit̄ eoꝝ sanēt̄. Instrumta iūcturarū. Cōfert dolorib; ūuosis. ⁊ ṗcapue urina caprarū domesticarū. ⁊ mōtanarū. ⁊ ꝑ̄pt̄ spasmo ⁊ extēnsiōī. Et silr̄ fit eapud ꝑurgiū extēnsiōī. Mēbra capitis. In uriā tauri cū dissoluit̄ mirra ⁊ distillat̄ in aurē sbtilit̄. sedat dolorē ei⁹ sbti. Et silr̄ urina caprarū sola. ⁊ cū mirra. Et uriā hōīs ātiq̄. ꝓhib; fluxū putredīs ab aure. Et uriā cameli uehemēt̄ ꝯfert fetori narīū. et apit opillatiōēs collatorii cū ūtute uehemēti. Mēbra oclī. Coagulet̄ in uase ereo. ⁊ tc̄ ꝯfert albugini ⁊ scabiei. ⁊ ꝑ̄pt̄ uriā pueroꝝ. Et simulr̄ cocta cū porris. Mēbra anelit̄ ⁊ pectoris. Urine ī statiū lactētiū. cōferūt dilatatiōī anelit̄. Mēbra nutrimēti. Qdā hō splenetic⁹ sōpniauit q̄ ṗapiebat̄ ei in sōpno. ut urinā suā biberet oī die ē. ⁊ sanaret̄. Qui exp̄t̄ ē illd̄. ⁊ inueīt mirabile. Et urina q̄dē hōīs ⁊ urina cameli. ꝯfert ydropisi. Et ea linit̄ splē ṗapue cū lacte cameli. Et urina capraꝝ ualet yposarcha. earū ṗapue q̄ sūt mōtane. ⁊ ṗapue cū spica hōī odoris. Et silr̄ antiq̄ uriā porcoꝝ ī huiusmodi cū uino forti. Mēbra explsiōī.

Urina porci frangit lapidē in renib; ⁊ uesica. ⁊ ꝓuocādo educat ex āliob;. Et urina asini ꝯfert dolori renū. Et uriā hōīs decocta cū porris. cōfert doloib; matcī. q̄n sedet in ea mulieres una q̄q̄ q̄nq̄ dietū semel. Venena. Uriā hōīs ꝯfert morsui uip̄e bibita. ⁊ effudit̄ sup eū. ⁊ ꝑ̄pt̄ uip̄e petrose. Et cū nitro sup morsū canis rabiosi. ⁊ oī morsui ⁊ pūcture ualet. Et q̄ ex ea antiq̄ est. ꝯfert uenenis oīb;. ⁊ lepori marino.

Uiscus q̄d ē. Notus ē. Et ei q̄dē fruct⁹ ē silis aceri niḡ. ū sine rotūd⁹. ugulat̄. frangibil̄. Et q̄ ū maīi inuīscitur. Et aūt inuneī ē arbor fēno ⁊ malus ⁊ pir⁹. in q̄ sūt ūt̄ aqua ⁊ lactis. multiplicate ualde. Electio. Qt ex eo bonū ē. ē recēs. plan⁹. colori porri iuteri⁹. uiridis exteri⁹. tūt̄ ⁊ lauatur. deīn coquitur. Natuā. Pō calefac̄ ū p̄ mora longā. si cut gūma nuce agrestis. ⁊ ē debilior ea in h̄. Et in ipō q̄dē ē humiditas supfluens ū digesta. ⁊ ē calid⁹ ⁊ sicc⁹ in tertio. Opatiōēs ⁊ ꝓ̄prietates. Est resolutiuū. resoluit ē humiditates crossas ex pfūdo. ꝓꝑ ūtutē fortitudīs attractiue ⁊ lenit. Et dixerit q̄dā q̄ ū in ē ei opatio in humiditatib; tenuib;. Decoratio. Eradicat ungues malos. cū sup eos poīt̄ cū arsenico. Apata ⁊ lothor. Resoluit apata frigida. ⁊ ꝑ̄pt̄ ꝯfortat̄ cū calce. ⁊ ꝯfert sire. ⁊ filiab; noctis. Vulnea ⁊ ulcēi. Lenit ulcēā ātiq̄. ⁊ uulnā mala. Instrumēta iūcturarū. Lenit iūcturas cū tāta cera q̄ūt̄ ipē ē. ⁊ suo eq̄li pōdē de resina pini. Mēbra capitis. Cōfert apatib; frigidis. p⁹ aures. mixt̄ cū gūma pini ⁊ cera. Mēbra nutrimēti. Extenuat splenē cū poīt̄ sup ipm̄ cū aliq̄b; reb; ipm̄ cōfortātib;. sic̄ ē calx.

Vermiculus. q̄d ē. Est ūmus gne. ⁊ ē ūmus tictoꝝ. qui ūt̄ ē sic̄ ūtus cerusē. uerūtm̄ ē sbtilior. ⁊ magis uadens in pfūdū. Qdā aūt dixerit q̄ colligitur h̄ ūmiculus ex reb; plib;. ita q̄ colligit̄ ex arborib; glādes ferētib;. Natura. Vmiculus gne q̄ ē uermis tictoꝝ ē purpureus. exsiccāt sine mordicatiōē. Et galien⁹ q̄dē dic̄ q̄ ī ipō ē stipticitas tēpata. Vulnera et ulcera. Vmiculus gne ꝯfert uulnerib; iuuoꝝ t̄t̄ cū uino. aut aceto.

cū melle. Dicā aūt q̄ uinus plurimū pe-
dū q̄ moraē sub lagena sedēs q̄ dī cū
bibiē ereos aureus remouet spasmū
et alcatrac nocentes. **Mēbra capitis.**
Vinus plurimū pedū q̄ē sū aphor.
curit eū corticē granati et cū oleo ro
sato et distillat in aurē et sedat do
lorē. **Mēbra anelit̄ et pectoris.** Vinū
rubeus q̄ē sū uites aq̄ q̄ h̄t petro
plurimos et cū tangit rotundaē. qū cū co
tangit palatū cū melle ualet ꝯ uoca
tionib; et silr cū comedit. et ꝯfert as-
mati et dilatationi anelit̄. sedā q̄ c̄.
Mēbra nutritiui. Producit̄ bonos ple-
rosq; ꝯferr hyptecie. bibit̄ cū ui
no. **Mēbra expulsiōis.** Vinus plu
rimū pedū q̄ē sū cassiūs et uiris bibi
t̄ cū uino. ē bonū difficultati urine.
Venena. Vinus boleru ꝯtē. linit̄
sup puncturā uenenū uenis uel eorum et
ꝯfert ei.

Vzifur. qd ē. Operimtū quod genus ē uē
venise. et dixerūt alii. uē ei ē uē a for-
dine gēn. **Natura.** Verū ē ut sit calidū
et siccū et qī sit albo in fine secūdi. Et aūt
dī p̄ t̄ h. ē dictū pignoratiuū. **Opati-
ones et ꝓprietates.** Apō q̄ sc̄dm ei stipti
citas est fortior quā ipsi acuitas se-
cund̄ alios acuitas ē fortior stipticita
te ipsi. **Vulnerā et ulcerā.** Cōsolidat
uulnā et gn̄at carnē in ulcerib; et p-
hibet ad ustiōē ignis. et ostendit oi
tatē. **Mēbra capitis.** Et phibet cat
toriōē cerebri.

Vitrū. qd ē. Vitrū in ē lapis q̄ē sic
stilat ut̄ hores. declarat ē ad oc̄i tunc
tutā tangit ea. et frangit et liquefit cito.
Natura. Calidū ē in p̄o. siccū in sc̄dō.
Decoratio. Abstergit dentes et facit oīz
pilos. qū cū oleo sabinano iungit̄.
Opatiōes et ꝓprietates. In ipso ē stiptici
tas et subtilitas. **Mēbra capitis.** Mū-
dat furfures qū cū ea fit ablutio.
et abstergit dentes. **Mēbra oculi.** Ab
stergit oculū et delet ei albuginē. Et ad
uisū ē forti. **Mēbra expulsiōis.** Et
ex eo tritū ē et ad usū ꝯfert ualde la
pidi uesice. et renū. et cū bibit̄ cū
uino.

Vua passa. Vide in c̄aplo de uua.

Ventres. Opatiōes et ꝓprietates. Par
uū ē nutrimēti. et mali chimi. et silia
ei ex uiscerib; quis cibus fiat de ip̄is.

Verū tñ plus ē nutriui. q̄ pulmo.
Ventres aūt q̄ sunt qui digerunt. sunt
meliores nutrimēti et plurimi et papa-
rū gallinarū et q̄ sunt. **Mēbra nu-
trimti.** Est mala digestiōis.

Vitis. qd ē. Vinē sunt vites. vitis
siluestris et domestica h̄t ramos lōgos
similes illis que ferunt uuas. Et cete
rū folia sunt sic folia uitis luparie.
domestice. sicut lacuna. Et flos
ei ē pilosus. et fruct̄ ei ē sic uua. q̄
sit rubeus ap̄d maturationē et grana
ei ē rotunda. Et comedunt folia ei
sicā cū natuit. **Opatiōes et ꝓprietates.**
Cinis ramorū ei ponit̄ in medicamē
ciuitatib;. Et oleū uitis ē sicut ole
um rosatū. verū tñ nō ē inter illū sb
tilitas. Et oleū q̄ē inusitē sedum
uū et calefactiuū. Et flos siluestris ē
uehemētis stipticitatis. **Decoratio.**
Lacrima ei ualet sup uerrucas sicci
mucules. Et uitis q̄ē siluestris abst
git pannū. et lentigines. si domestica
ē debilr. Et lacrima siluestris forsan e
radicat pilos cū oleo. et sc̄e q̄ assum̄
ex ramis ei rectib; cū inflamat̄.
Et oleū ei ē fortior oīb; oleis. **Vul
nera et ulcera.** Lacrima uitis ē ita sca
biei et impetigini. Et fruct̄ uitis sil
uestris phibet apari ulcera. **In
strumēta uicturarū.** Cinis uinacie
ei q̄ remanet cū aceto. ꝯfert tor
sioni iuncturarū. Et cinis ramorū ei cū
oleo ponit̄ sup ꝯtusioē lacertorū. et
mollificatiōē iuncturarū. Et qū
bibit̄ cinis ei p̄ casū. Et oleū mu
sti ē bonū doloribus lacertorū. et neruorū.
et lassitudini. **Mēbra capitis.** folia
ei et filii ipsi ponit̄ in emplo ad soliditā
calidā. Et radix uitis nigre et albe
siluestris. ē ex summa medicinarū ab
stergentiū sordes auris. Et ē ex me
dicinis ꝯferentib; surditati. Et cor
tex eius q̄ siluestris ē cū melle. sanat
gingiuā sanguineā. **Mēbra oculi.**
Folia uitis cū sauich orti more
empli sup posita oculo. phibet flux̄
ad ipsū. **Mēbra anelit̄ et pectoris.**
Sucus foliorū domestice ꝯfert spu
to sanguinis. et silr fruct̄ siluestris bibi
tus. **Mēbra nutritiui.** Emplm̄ fa
ctū ex folijs et filijs ei cū sauich or
ti ualet sup apiastū et inflamati

Vzifur i. cinabrum; fit ex sulphure et argento
uiuo; h ī in c̄aplo argenti uiui.

one ei. confert dolori stomachi ex calidita
te. Et qui bibit radicem siluestris cum a
qua aut uino confert ydropisi et
solet educere aquam. Et fructus uitis sil
uestris est bonus stomacho et manifestus contra
orthomiam et acetositatem. Membra expul
sionis. Succus foliorum eius est conueniens dis
senterie et dolori ani ex caliditate.
Et eius lacrima que sicut gumma bibita cum
uino et frangit lapidem. Et cinis eius
qui remanet cum aceto ponitur super emo
roydas et mora. Et fructus eius est bonus
ano. prouocat et constringit. Venena.
Cinis eius qui remanet est tyriaca
morsui uipere.

Volubilis. Natura. Est equalis ad ca
liditatem quandam declinans et humiditatem
plurimam, et est lenificatiua. Et aqua alcu
ius est frigida. Operationes et proprietates.
Est resolutiua. aperitiua. Et nota
quod ueniat fumus paruipendi constat extre
mitate constrictiua et aquositate lenitiua.
et acredine ignea. sicut exsiccatio destru
it aquositatem eius et munificatiue mundificati
o. Decoratio. Lac uolubilis magne
abradit pilos et interficit pediculos.
Vulnera et ulcera. folia simus paruipe
ndi recentia. conuenientia sunt uulneribus
magnis. consolidat et ea decocta in
uino. Et ex eis emplastrum factum super
positum ad ustionem ignis. et precipue cum aceto
to. Et adhibitum non est ei par. Membra capi
tis. Distillatur succus eius in aurem dolo
rosam cum oleo rosato. et precipue
quando est aqua calida. Et confert sode an
tique et ulceribus antiquis narium. Membra
anhelitus et pectoris. Est bona pectori et
pulmoni et mundificat asma. Me
mbra nutritiua. Aperit opillationes epa
tis. Et folia eius cum aceto sunt bona
splenii. Membra expulsionis. Aqua eius
solutiua educit coleram adustam. et quanto
non decoquitur est fortior. Et est quedam species uo
lubilis mala solet educere sanguinem.

Virga pastoris. quid est. Est albarbat.
et est in masculus et femina. sed masculus
est fortior. Operationes et proprietates. Imp
sa est stipticitas. Sed partes aque tepide
est plurima. Et propter multitudinem repul
sionis materiam effusarum. existimatur
quod est exsiccatiua. et similiter prohibet flu
xum. Apostemata et fluxiones. Fit ex ea em
plastrum solum et erisipile et formi
ce. et est ualde conferens apostematibus ulceratis.
Vulnera et ulcera. Consolidat uulnera
recentia. Membra capitis. Succus eius inf
unditur in aures et exsiccat ulcera eius.
Membra anhelitus et pectoris. Aqua eius confert
sputum sanguinis. Membra nutritiua. fit
ex ea emplastrum ad inflationem stomachi in frigidis.
Membra expulsionis. Prohibet fluxum san
guinis ex matrice et sanat ulcera inte
stinorum. Et dissenterie que extra uit
quod ipsum prouocat urinam et sanat illum qui
retinet eam. et non potest emittere.

Venenum tinctorum. Natura. Sunt calide et
sicce. declinantes ad siccum. Operationes et
proprietates. In ipsis est abstersio fortis. Me
mbra capitis. Confert cum masticatur
o dolori dentium. Membra oculi. Succus
earum est bonus macriendo usui. et abstergen
do quod est contra pupillam ex aqua et albuginem.
Membra nutritiua. Confert hictericie
facte ex opillationibus. et precipue cum aniso
et uino albo.

Vua. Electio. Alba laudabilior est quam
nigra. cum equatur in reliquis proprietatibus spissi
tudinis. et subtilitatis. et dulcedinis
et reliquorum. Et dimissa post collectionem
duobus diebus aut tribus melior est colle
cta in eadem hora. Natura. Cortex uue
frigidus est et siccus. Operationes et proprietates.
Collecta in eadem hora est inflatiua. Et si
spissa donec cortex detumescat est bo
ni nutrimenti. et confortans corpus. Et eius nutrimen
tum est simile nutrimento ficuum in paucitate
malitie. et est plurimi nutrimenti quamuis sit
minus nutrimento ficuum. et matura minus
nocet non mature quam non matura. Et quando non
digeritur uua. eius nutrimentum est crudum.
Et nutrimentum quod uue cum sua dispositione
plus est nutrimento succi eius. Sed succus eius est
uelocioris penetrationis. et descensionis.
Et uuam stipticam ... consolidat apper
sio. acetosa uero non est ita. Membra nutrimen
ti. Vua passa est amica epati et stomacho.
Membra expulsionis. Vua et uua passa
cum suis interioribus bene sunt dolori inte
stinorum. Et uua passa confert renibus
et uesice. Et uua que in eadem hora col
lecta mouet uentrem et inflat. Et omnis
uua nocet uesice.

Vultures. Operationes et proprietates. Vetu
star plures sunt nutrimenti. Et illi quorum
gallina non digerunt uelocius. Me
mbra nutritiua. Stomacho quorum nimia frigiditas

no

Et sic oleũ qñ mixta de qui in ipso
immo hoc est ualde fortius

uetũ exsiccata ɔfert on sto. & dolori ei.
fili mesague. & p̃ uetris galli.

Vulpes. Operationes & proprietates. Impri
ẽ resolutio. Et ei pellis ẽ calidior pel
liũ. Et ei qñ pelle iuuaẽ humectati pp
ipĩ resolutõẽ. **Instrumenta mictuatiũ.**
Qñ uulpes coquĩẽ i aq̃ & rebro caẽ p̃u
tuit dolorose ex ea. ɔfert uehemẽt. Et
or qñ ut plõget ei sessio in ipso. Et me
lius ẽ ut sic p̃ euacuatiõẽ & purgati
onẽ ut ñ accidat cũ fortitudĩe uea
cuatatis. & resolois humõr ad iũcturã.
Et qñ euacuaẽ corp̃ p̃ illud ñ accidit
ad iũcturas aliqd. Et si redeat. ei sic
ne. Et sic adeps uulpis qñ accidit
aliqd plus coq̃ resoluit. Et qñ coq̃
qẽ in oleo uina. Et qñ coq̃ĩ in ipso de
colata. Et q̃ñq̃ ãbarũ amministrẽẽ.
resoluit illud q̃ ẽ in iũcturis. **Meb̃**
capitis. Et adeps sedat dolorẽ au
ris. qñ in ea distillaẽ. **Membra ane**
liti & pectoris. Et pulmo sicc̃ ɔfert
asmaticis ualde. Et ei pondẽ pon
3. unius.

Uber. Natura. Est frigidũ & siccũ.
p̃ñuos plimos q̃ sũt in ipso. **Elec**
tio. Nutritũ uberis pleni lacte qñ
digeriẽ. p̃pinquũ ẽ nutrimẽto carnis.
Et illud ẽ meli in q̃ ẽ lac. & q̃ ẽ cũ ale
foguean. qm ipẽ uelocius calidũ ipi
descẽdẽ. Et ẽ de aĩali hñte carnis. est
laus humoris crossi fortis.

Ungula q̃d ẽ. Cũ excanẽ ungule
caprie cũ aceto liniẽ alopicia & ɔ
fert ualde.

Xilo aloes. Electio. Melior sp̃es
xiloaloes ẽ almũdulũ. & asporta
tur de medio regiõis indie sedz
q̃s dñt. Deinde ẽ i q̃d dr̃ indũ. & ẽ mo
timũ. & sup almudulũ. qm ñ ge
nerat pediculos. Et ẽ magis dat
odorẽ p̃mis. Q̃dã ũ hoĩes sũt qui
discẽ sũt inẽ m̃dulũ & indũ bo
nũ. Et de meliori xilo aloes. ẽ alse
m̃deuri. q̃ ẽ de ab stẽssiõẽ indi. Ac
inde alnuun. alcamari. q̃ ẽ de ab
stẽssione indi. Postea alsenasui.
& ẽ sp̃es eñ. Et p̃ illũ ẽ acetholium
& alsebrũ. & alkaluũ alsinuũ. Et ɔ
nõaẽ alkasiunũm. & ẽ bonũ dulce.
& inferi illo. ẽ algellun. & almiculi.
& alguasi. & almitac. Et alũdeluũ.
totũ ẽ bonũ. Deinde meli alsemdrũ.

ẽ uariũ p̃ode ipsũ. Deinde. p̃ũmẽ aq̃.
Et uniuẽsaliẽ ẽ cõsũ in q̃ ñ ẽ albedo. &
remanẽs sup̃ ignẽ. ɔsũ. p̃lũme
aquae. Et uniuẽsaliẽ meli xilo aloes
ẽ illud q̃ magis submigiẽ in aq̃. natũ
ñ ẽ p̃uatũ uita & sp̃u. & ẽ malũ. Et xi
lo aloes q̃d ẽ de arbore arboris q̃ eradi
caẽ & sepeliũẽ in terra. donec ea lignũ &
cortex putrefiaẽ & remaneat xilo alo
es purũ. **Natura.** Calidũ ẽ & siccũ in
in scdo. sic extimo. **Operationes & proprieta**
tes. Est subtil & apituũ opillatiõũ.
frigiditũ uẽtositatũ. remouet su
perfluitates humiditatũ. & ɔfortat ui
scera. & p̃hibẽ & ita. **Decoratio.** Cu
fũcatio ei facẽ odorẽ oĩs bonũ. **Instru**
menta iũcturarũ. Cõfortat siuos. &
acquirit eis uẽtositatẽ subtilẽ. **Meb̃**
capitis. Xilo aloes ɔfert cerebro ual
de. & ɔfortat sensus. **Membra anelitᵘ**
& pectoris. Cõfortat cor & letificat
ipm̃. **Membra nutrimẽti.** Sibibaẽ de xi
lo aloes pondere 3. uni & semis. remo
uet humiditatẽ putrefactã stomaci & ɔ
fortat ipm̃ & ɔfortat epar. **Membra**
expulsiõis. In ipso ẽ uirtus ɔstringens
naturã. & ɔfert difficultate melancolie.

Yabro q̃d ẽ. Radix mãdragore sil
uestris. Et ẽ radix oĩs mãdragore ẽ
magna. filis formae hoĩs. p̃p̃ hoc g̃ no
minaẽ mãdragora. Mandragora ẽ
nomẽ ymagĩs natuãl. scilicet sicut
plãta crescẽs in forma hoĩs. Et q̃ licet
sine sit inuẽtio huius nõis inuẽta aut
ñ inuẽta. Multa naq̃ nõi significãt
scdz intẽtiões ñ inuẽtas. firmaẽ
mãdragore inuẽta ẽ lignũ cinen
tiũ declinãs ad ɔtrariũ. magnũ sic
costus magnus. **Natura.** Est fri
gida in scdo. sicca in p̃o. Et in ipã ẽ
aliq̃ntulũ caliditatis. scdz q̃ experti
mãt q̃dã. Radix ũ ẽ fortis. desicca
tiua. Et cortex radicis ẽ debil. fo
lia aũt amministrãẽ exsiccata & humida
ɔferũt. Et mãdragora ipã ẽ hũi
ditatis. **Operationes & proprietates.** Est nar
cotica. & hẽt lacrimã & hẽt succũ. Et ei suc
cus ẽ fortior lacrima ipã. Cũ aũt uult
ut aliqd ex m̃bris suis secẽẽ bibit
tres anulus ser ex ea i uino. & faciet si
lẽt. Et q̃ cũ indicet eã q̃ĩ tres de
fantis sex hõis. leuat ipm̃. & fit final
obediẽtia ei. **Decoratio.** Fricaẽ cũ so

lus ei albaras p ebdomadā. 7 delet
absq3 ulcerātiōe. 7 p̄t sumuēūt humida
7 lenia. Et lac mādragore euellit lē
tigines. 7 pānū sīn mordicatione. 7
Apata 7 botthor. Amministrat sup
apata 7 bothor dura. 7 dissoluet 7 scro
fulas. 7 ꝯfert. Et q̄n tūr radix eius
multū 7 ponit cū aceto sup erisipilā.
sanat eā. **Instrumenta iuncturarū.** Et
Ex radice ei cū sauich sit eplo3. ad
dolorē iuncturarū. **Mebra capitis.**
fac̄ subet 7 fac̄ so[illegible]pnū. Et q̄n ponit
in uino inebriat uehemēt. Et q̄do
supponit in ano. 7 fac̄ subet. Et odora
tio ei fac̄ subet uehemēt. Et h̄ē huius
folia alba. q̄ eius n̄ h̄t. 7 d̄r masai
lus. Et mult usus mādragore et
odoramētū ei faciūt possitē apople
siā. 7 p̄t h̄ntis folia alba. Et q̄nq3
sit ex ea ad expellēdas uigilias 7 ad
attrahendū sopnū sirup. 7 remouet
uigilias. Et ē ut ponat ex corticibus
radicū ei tres emine in metrolus ui
ni dulcis. Et bibunt de eo tres amulu
ser. Et q̄n decoqunt cortices 7 uini
ug. donec assuat uinū fortitudinē ei.
Et amministrat ex eo ad h̄ ut fatiat su
bet plus. 7 ad h̄ ut dormire faciat
mun. Et qdā medicorū faciūt uenire
eo sedē in aq̄ uehemēt frigida. do
nec sanetur. Et extimo q̄ intem
no in h̄. ē aggtatio caliditatis. **Me
bra oculi.** Et lacrima inunctionis
oculi sedat dolorē supfluū. 7 fit
ex foliis ei 7 eplo3. **Mebra nutrim
ti.** Sumit ex lacrima ei uncia una cū
mellicrato 7 uomitū educ̄ cole
rā 7 flegma. sic̄ Mehor. **Mebra
expulsionis.** Supponit medietas
anulus ex lacrima ei. 7 puocat 7
extrahit fetū. Et semi mādragore
mūdificat matricē. q̄n bibit. Et
si miscetur cū sulphure q̄ ignis n̄
tetigit. 7 supponit ip̄i mulier absci
det fluxū matris. Lac mādrago
re soluēdo educ̄ flegma 7 colerā.
Cū puer ē paruus mādragorā
extrando assumit. accidūt ei uomit 7
solo uetris. 7 fortasse morit. **In
venena.** Cū melle 7 oleo ponit s'
p̄ punctura s. Et qdē p̄t sp̄es q̄ inde
ē habēt folia alba. Verūtn̄ folia
ei parua. sint bedzahar uuelu

pinc̄ pruriose. Et illā q̄ ex capiti
o sāē. ānccidūt accidētia p̄focationis
matris. 7 rubedo faciei 7 exitū oclor.
7 tumor faciei 7 ac si eet ebri. Curat'
qd̄ē cura sūt buturū. 7 mel. 7 uomitus.

Yreos. qd̄ ē. Est radix lilij celestis.
Et ē ex herbis hn̄tib3 stipitē. 7 sup
ip̄i flores sūt diuisi cōpositi ex albo
7 atrino. 7 celesti 7 purpureo. Et ppt
nōīt yreos. sali atr' cusa. Et iste ra
dices sūt nodose. 7 folia ei sūt par
ua. Et q̄n ueterescat. a uermib3 pfora
tur. **Electio.** Q ex ea bonū ē. ē dur
spissū. cōpactū bue. declinas ad ru
bedinē aliq̄ntulā. boi odoris. n̄ o
dorat ex ea odor lini. Et ē mordicati
ua linguē. 7 mouet sternutationē.
cū fortitudinē. **Natura.** Est calida 7
sicca in fine tcij. **Opationes 7 ptates.**
Est digestiua. apitiua. abstersiua.
mūdificatiua. Et ei sucus resoluit
cū aqua mellis. 7 purgat flegma
grossū 7 educ̄ ip̄3. **Decoratio.** Cū eq̄
li q̄ntitate ellebori purgat pānū.
7 lētigines. 7 efficē uād sola. **Apata
7 bothor.** Que ex ea elixatiāē lenifi
cat duities 7 apāta grossa. 7 scrofula
7 botim lenes. **Vulnera 7 ulcera.** Con
fert ulceribus sordidis. 7 fac̄ carnē na
sci in fistul. 7 si puluerizet. 7 uestit
os carne. **Instrumenta iuncturarum.**
Ei oleū resoluit lassitudinē. 7 cū
bibit cū aceto aut uino ꝯfert spas
mo. 7 ꝯ morsū lacroz. 7 dissigant ei
ꝯfert sciatice. **Mebra capitis.** fac̄
dormire. 7 remouet soda antiquā. 7
Et q̄n pmiscet cū oleo rosato. 7 ace
to iuni p̄hib3 soda sola. 7 fac̄ sternu
tationē. Et collutio oris q̄ ex deco
ctione ip̄i. sedat dolorē dētiū. Et
sedat oleū ei cū aceto sonitū au
ris. 7 p̄hibet reumatismos anti
quos. 7 aufert fetori nariū. oleū
ei. Et ei decoctio 7 ꝯfert tumori.
Mebra oculi. Attenuat lacrimas.
Mebra anelit 7 pectoris. Sedat
dolorē latis 7 pleuresis. 7 ꝯfert
tussi pcipue ad humiditate grossa.
7 piplemonie. 7 difficultati ane
lit. 7 sinachne. Et expellit super
fluitates in pectore retentas. q̄rū
expulsio ē diffial' cū sbtiliatione
sua uulnia. cū aptione. Et bibit

herba perforata.

Nota iuuamen ypericonis in sciatica.

cum rob in egritudinibus pectoris. Et sol-
lutio omnis ex eo facta. nocet nimis.
Membra nutritionis. Sedat dolorem epa-
tis et splenis frigidarum quando bibitur cum
aceto. et proprie splenis. et confert ydropi-
si. Membra expulsionis. Aperit oppilationes
uenarum et emoroydarum. et remouet
dolorem pungitiuum. et aufert gonorream
et plurimam pollutionem. et prouocat menstrua
cum uino. Et fit sicut cataplasma in decoctione
omnis et propter duritiem matricis. et dolores
eius frigidos. Et administratio suppo-
sitorii eius cum melle. facit abortire.
Et eius oleum iuuatiuum est matricis. et
soluendo educit aquam citrinam. et coleram
et flegma. Cum bibitur ex uento eius confortat.
Et eius quantitas potio debet esse a media dragma
usque ad septem aureos. Febres. Eius
oleum remouet frigus et tremorem. Ve-
nena. Cum bibitur cum aceto. confert ue-
nenis omnibus.

Ypericon. et uocatur arabice alhaurib.
Et uocatur syriace uua demonis. quid est.
Tirsi et flos pulueruletus. Et eius granum
est citrinum ad rubedinem declinans. Et eius
sile figure sumac. Verumtamen non est in eius
rubedine. Electio. Galienus dicit. debet
in potu ex semine eius. et non sit confertum aliquid
flore eius solo. Natura. Calidum est et siccum.
siccum in fine eius. Operationes et proprietates.
Est subtiliatiuum. aperitiuum. siccatiuum.
resolutiuum. Apostemata et bothor.
Confert apostematibus pre frigidis et duris
magnis. Vulnera et ulcera. Emplastrum
foliorum eius confert ad ustionem ignis. et con-
solidat plagas magnas. et ulcera
mala. et quando teritur et puluerizatur super ul-
cera maligna ... putrida confert. In-
strumenta iuncturarum. Confert dolori
ancharum et sciatice. decoctum cum uino
cum bibitur. quadraginta diebus continuis.
ipse est sanat sciaticam. Membra expul-
sionis. Prouocat urinam. et prouocat men-
strua. est eius proprietas. Et eius fructus soluendo
educit coleram. Permutatio. Loco eius po-
nitur pondus ipsius de squinanto. et pondus de radi-
ce capparis.

Sopus humida. quid est. Est sordities
aggregata super lanam ylionorum (?) in ar-
menia. Et fiunt super herbas ...
tum. et accipit uirtutes. et lac eorum. et for-
tasse est aureus. ... coquitur et preparatur ibi.
Natura. Calida est in ... humida in ...

Operationes et proprietates. Est maturati-
ua. resolutiua. Apostemata et bothor. Re-
soluit apostemata dura. cum ex ea fit emplastrum.
Membra oculi. Confert apostematibus oculi.
linita et bibita. Membra nutritionis. Con-
fert frigiditati epatis linita et bibita.
Membra expulsionis. Resoluit duri-
ties que sunt in ... uesice et matricis.
et confert frigiditati earum. et frigidi-
tati renum.

Sopus sicca. quid est. Alia est mortua (?)
et alia est uiua (?). Natura. Calida et
sicca in secundo. et est subtilis sicut oesipum. De-
coratio. Et potest colorem efficit bonum.
Et eius gumma abstergit uestigia infantie.
Apostemata et bothor. Resoluit apostemata du-
ra. bibita cum uino. Membra capitis.
Et decoctio eius cum aceto et oximelle. se-
dat dolorem dentis. Et uapor decocti-
onis eius cum ficubus confert sonitui in aure.
cum introductio fuerit. Membra oculi.
Coquitur deinde fit emplastrum cataracta. et sangui-
ni mortuo sub palpebra. Membra ane-
litus et pectoris. Confert pectori et
pulmoni patientibus ad asma. et tussi
si antiqua. Et eius decoctio cum ficubus et
melle. et similiter ad apostematibus duris. et ane-
litus dilatationis. Et gargarismus ex
ea confert prefocationi ... Membra
nutritionis. Emplastrum ex ea factum cum fici-
bus et ... confert splenis. Et infusi-
o eius bibita. confert ydropisi. Membra
expulsionis. Solutio educit flegma
et ascarides et lumbricos. Et quando miscetur
cum cordumeni et yreos. confortatur eius
solutio.

Nota. Zeduaria.

Zeduaria. quid est. Portiones similes a-
ristologie. et ... eius tamen ea. et est sua
uirtute. Et melior quam est illa que cum na-
pello creuit. Et eius maturitas debi-
litat plantam napelli. Filii mesague
quod ipsum in operatione sua est sicut doroni-
gi. Verumtamen est debilior ea. Dico autem
quod ipse uoluit plus zeduaria est debili-
or ea. ... ea curauit scilicet quod curauit.
Et similiter plus quam doronigi est duri-
or. ... non elongatur illo. Apud me non
constat quod filii mesague cum huius diuer-
sitate experti est. huius in hac confirmatione
electionem ... pectori fumo ...
fermenti eius. Et ... saniet quod zeduaria
resistit napello. quod est debilior do-
ronigi. Venena. Est tyriaca uene-

noꝝ uige. ⁊ maxill. ⁊ alioꝝ. **Pmutatio.** Loco ei⁹ pō ꝺ ƶeduarꝫ. p uno tyriace.

Ziziber. qd ē: Noti ē. ⁊ ē sile pipitonanaris suis. ei ⁊ ueē ei cpi ꝑ subtilitas. Et acuē ei ucomodi ⁊ ꝑe humiditate suā suꝑfluā. Et ꝑꝑ illd calefactionē diuturniorē calefactionis piperis. Et ē ꝑꝑ spissitudinē suā ꝯ sic in nasturtiū ⁊ sinapi. ⁊ gūmis ꝯ ruta agrestis. **Natura.** Calidū ē i fine secūdi. sicū in scdo. Et in ipō ē humiditas suꝑflua. ⁊ uirtutū calidū ē ⁊ siccū. ⁊ n̄ ē in ipō multitudo humiditatis suꝑflue. **Opatiōes ⁊ ꝓprietates.** Et caliditas ē fortis. s n̄ calefacit in t̄pe ꝑꝑ iq; in ipō ē de humiditate suꝑflua. Sed ei calefactio ē fortis. Est lenitiuū. resolutiuū inflatiōis. Cū g̃ nutit mel accipit qdā humiditatis suꝑflue. ⁊ exsiccat plimū ei. **Meb capitis.** Augmētū effic in fuatiōē. ⁊ abstergit humiditatē aptib; capiti. ⁊ gutturis. **Mebra oculi.** Abstergit tenebrositatē oculi ꝑꝑ humiditatē suā facto ex eo alcofol. ⁊ bibitū. **Meb nutritiui.** Digit ⁊ mouet frigiditatem epatis ⁊ sto. ⁊ exsiccat humorositatē sto. ⁊ q accit in eo ex humiditatib; ex cōestiōē fructuū. **Mebra explsionis.** Excitat coitū nutritū ⁊ nō nutritū. ⁊ lenit uētrē leuiē. Dixit alcanzi. īmo retinet. Ego aūt dico. Cū fuit amalitia digōis ⁊ lubricata te humōis uiscosi. **Venena.** Cōfert uenenis īmmū uenenosoꝝ.

Zerunbet. qd ē: Herba silis cypro. s; ē maior. ⁊ minꝯ odorifera. **Natura.** Calida ē ⁊ sicca in scdo. **Opatiōes ⁊ ꝓprietates.** Resoluit uētositates. **Decoratio.** Est īpiguatiua. ⁊ abscidit odorē uini. ⁊ allioꝝ ⁊ cepaꝝ. **Mebra anelit ⁊ pectoris.** Lenificatiua est cordis. **Mebra nutritiui.** Retinet uomitū. **Mebra expulsiōis.** Stringit naturā. ⁊ ꝯfert uētositatib; mat̄icū. **Venena.** Cōfert morsicatiōi īmmū uenenosoꝝ ualde. ita ut ꝑꝑi quasi sit ƶeduarie. **Pmutatio.** Loco ei⁹ pōit in uenenis q̄ntū ipā ⁊ medietas ei de durōnigi. ⁊ dimidiū tātū pōderis el de teriaca ⁊ grauis citri.

Zinziber caninū. qd ē: Est holus nocū. ⁊ ē sic pip aq. Et ei folia sūt sicut folia salicis. n̄ g; sūt magis ampla. Et ei angulata sūt rubea. hn̄ta sapōrē ƶinzibis. ⁊ ip̄i uitific canes. **Natura.** Calidū ē in scdo. sicū in ipo. **Decoratio.** Recēs ꝯtritū cū semine suo abstergit uestigia q sūt in facie. ⁊ panū. ⁊ serpigines antiquas. **Apata ⁊ lotur.** Recēs resoluit apata. ⁊ humē q̄ tenet. Et semen ei cū ex eo fit ēplaster silr.

Zarnabū. qd ē: Arbor magna nō fructificās. existēs in mōte libano de scē. cui folia ā multiplic. Et ei uirta sūt parua. rotūde figure. inter crossitie magne a cō̄ subcellia suut. ⁊ crossitiē calami cū q̄ scribit. uig̃ ad citrinitatē declinātia. q n̄ hn̄t multū saporē neq; odorē. ⁊ parū odoris q̄ hn̄t ē bonū. ⁊ ē odoratū. Et uīt eē uīt nucis muscate. s; ē subtilioꝝ capitulū. Et qui; stat loco anamomi. **Natura.** Calida ē ⁊ sicca in scdo. **Opatiōes ⁊ ꝓprietates.** In ipā ē stipticitas. ⁊ resolō uētositatū. **Mebra capitis.** Fit ex ea capud purgiū cū aq̄ ⁊ cū oleo rosato. ad sodā frigidā. **Mebra nutritiui.** Cōfert epati ⁊ sto in frigiditis. **Mebra expulsiōis.** Stringit uētrē.

Zinziar. qd ē: Spēs faciendi ƶinziar sūt cū aspcatiōe eris in fece aceti. ⁊ roratiōe limatiōe limature ei cū aceto. ⁊ sepultura ipi in loco humido. ⁊ inclinat uas erei sup uas in q ē acetū. ⁊ dimittit q̄ usq; in ipo fiat ƶinziar. deīn fricat ƶinziar ex eo. ⁊ pmiscet cū sale armoniaco. ⁊ sepultura ei i loco humidoso. ⁊ ē nota. Et sic ex ƶinziar spēs sbrit ualde. acetū sublimatū. assimilat ē ⁊ pōit in mortario ereo cū pistello ex ere. ⁊ sic intuit sicc tat in sole calido ex sestiuo. donec exasp. deīn pōuit i ipo aluni ⁊ sal cū mistura. ⁊ sic in cunctis tit. Cūq; ꝯ fiat illd q tit ⁊ exsiccat. aspgit sup ipi acetū. ⁊ urina infātū. ⁊ terit ⁊ dimittit in loco humoroso. deīn aggat ⁊ exsiccat. Et quī ē inueit ƶinziar q gnat sup lapides in mineris eris. Et quis ē inueit ex communeris. **Electio.** Illd q ē mel est minerale et forti q ē ꝯsuptū ex seoris et ... Et acetosū ē lenius. ex eo factū ē cū sale armonico.

Nota alcsancē ƶiziber.

silvestris. ⁊ medietas ponderis ei⁹ de teriaca

Natura. Calidū ē ⁊ siccū ad q̄rtū fīr
uenieñs. Opationes ⁊ ꝓprietates. Est
abstersiuū. corrosiuū carnis dure
⁊ lenis. simul acutū. Si cerotū te-
perat ipsū ⁊ faciat ipsū desiccatiuū sine
mordicatione. Vulnera ⁊ ulcera.
Phibz ulcera ābulatiua ⁊ ꝯsolidat
cū ceroto. ⁊ mūdat ulcera sordida.
Et ipsū cū aceleb alumbati ⁊ ceroto. est
medicamē scabiei ulcerose. ⁊ albaras
⁊ morfee. Mēbra capitis. Iuuat
assūptū cū sale ammoniaco. ⁊ alumi
ne. ⁊ aceto. cū ēē ⁊ sufflat in narib
⁊ īplet os aqua ut n̄ pueniat ad gut
tur. phibz fetorē narū. ⁊ ulcera ma
la in ipsis. Et iuuat ferreū cū aceto
ꝯstringit gingiuas. Et fit ex ipso cerotū
ad apita gingiuarū. Et sili iuuat
creū. Mēbra oculi. Phibet crossitu
dinē palpebrarū ⁊ earū inflatiōē
⁊ abstergit oculū. ⁊ poīt in medicam
ulcerū oculi. ⁊ puocat lacrimas ual
de. Cumq iuuat ministrat in alcosol
rectiē ut oculis uaporet spongia ī fu
sa in aq calida. Mēbra expulsionis.
Poīt in medicīs emoroydarū. ⁊ fit
ex ipso ⁊ amoniaco liniuū. ⁊ īplet eo
emoroydes.

Zafere. qd ē. Arbor cui gnm sile ē
alanuidē q d' albaze. ⁊ ē silis rute.
⁊ d' dinaraugina. Natura. Calida
ē ⁊ sicca. Opationes ⁊ ꝓprietates. Resol
uit inflationē. Mēbra expulsionis.
Radix ei ⁊ semē inexsiccatiuē spma
tis. sūt silis uirtutis cū ruta. Vene
na. Cōfert puncture scorpionis. bi
bita ⁊ linita.

Zerid cetract. Instrumenta urinarū.
Cōfert sciatice. Mēbra expulsionis.
Aq foliorū ei cū rob. ꝯfert difficulta
ti urine. ⁊ menstruorū. ⁊ extrahit sagui
nē ꝯgelatū in uesica. Venena. Con
fert morsui uenenosorū omniū.

Zarur. qd ē. Carur alia ē nota. ⁊
noiat tringulus latinorū. Et ex za
rur ē spēs q noiant grci teselinum
⁊ seucabinū. Et qui noiant cāma
lū siluestre. Arbor ei ē silis arbori malorū
ita q ī infoliis suis n̄ q' ē minor.
⁊ ē saporis pōtica. Opationes ⁊ ꝓprieta
tes. Est stiptica. q est magis stipti
ca q algolera. uinces colerā ⁊ retinē
cursus plus oī fructu. Mēb capitis.
Teselinū ē faciēs soda. Mēbra nu
tritiua. Teselinū ē mala sto. Mēb
expulsionis. Stringit ⁊ retinet uri
nam.

Zeduar. qd ē. Lingō diascorides. ē
ab zeduar: sedz q' exterius.

Zucarū qd ē. Arūdo zucari in nati
gucari exsistit. ⁊ ē uehementioris leuifi
cationis quā ipm. Natura. frigidē
a caliditate. ⁊ ē subtil'. Et uniuersalr ē ca
lidū in fine pmi. Et antiquū decli
nat ad siccitatē in ipo. ⁊ ē humidū in
ipo. Et q̄to magis antiquatr tanto ma
gis exsiccat. Opationes ⁊ ꝓprietates.
Est leuificatiuū. abstersiuū. lauati
uū. Et sublimenū ē magis leuitiuū.
⁊ ꝓpt alpleniud. Immo mel arūdinis
⁊ zucarū n̄ sūt inferiora melle. ⁊
abstergendo ⁊ mūdificando. Et quāto
plus antiquatr zucarū tanto fit subtil.
Mēbra oculi. Assūptū sic gūma ab
arūdine. abstergit oculū. Mēbra
anelit' ⁊ pectoris. Leuit pect. ⁊ re
mouet ipsi aspitatē. Mēbra nutri
menti. Est bonū sto. unq n̄ gnat co
lera. Ipsū ē ledit. ꝓpterea q ad coleram
ꝯuertitur. Et ē apituū opilationū. ⁊
in ipo ē uit faciens siti. minorē tn̄
sitī q fac mel. ꝓpt antiquū. Et ī anti
quū gnat sanguinē feculentū. ⁊ ab
stergit flegma sto. Et in arūdine q
de zucari ē iuuamentū ad uomitum.
Mēbra expulsionis. Soluit. ꝓpt ī
q' sup arūdinē inueniē sic lac. Et su
blimenū qd ē ⁊ rubeū. uehementioris
sūt leuificationis. ⁊ qm inflat. et
qm sedat inflatiōē. Et ipsū cū oleo
amigdalino. ꝯfert colicē.

Zucarū alhusar qd ē. Est manna
cadēs sup alhusar. ⁊ ē sic frustra sa
lis. Et in ipso qd ē ē cū abstersione ⁊
resolutē pōticitas. ⁊ amaritudo. Et de
ipso aliud ē lamenū albū. ⁊ aliud ē
agacū ad nigredinē declinās. Opa
tiones ⁊ ꝓprietates. Est abstersiuū cum
pōticitate in ipso. Mēbra oculi. Zuca
carū alhusar acuit uisū. Mēbra a
nelit' ⁊ pectoris. Cōfert pulmoni.
Mēbra nutritiua. Cōfert ydropisi cū
lacte camele nouit fere. ⁊ n̄ fac siti
sic reliq spēs zucari. qm ei dulcedo ē
parua. ⁊ ē bon sto ⁊ epati. Mēbra ex
pulsionis. Cōfert renibz ⁊ uesice.

Gizania. qd ē. Dico q giẓania ab
herbis dr̄ scd̄m duas res. una earū ē
silis grano frumenti ex q̄ l viēs faciunt
panē. 7 dicit q zinzania ē plima. 7
qdā alii eā noīant rē q̄ndā melinitē
malā q̄ in granis puenit. Et loq delꝫ est
p̄t illud in q̄ sumus. Electio. Meli
or ē illa q̄ ē leuis ponderis n̄ uet. nꝫ
fragibil'. sꝫ ē uiscosa cū masticat'.
declinās ad rubedinē. 7 in ipsa ē po
tentas parua.

Nux metel. qd ē. Venenū. 7 ē stu
pefactiua silis nuci sup q̄ sūt spine
crosse breues. Et ē silis nuci uomi
ce. 7 ei semē ē sil' semini cit. Operatio
nes 7 p̄petates. Est stupefactiua. Me-
bra capitis. frāē subet. 7 ē mala cere
bro. Et pōd dimidi .i. ex ea inebriat.
Venena. Est minucicordi. 7 ꝫ .i.
ex ea supra. ē uenenū dici sue.

Lupini. qd ē. Est cō p̄sse figure grani
amari saporis. pcussū in medio. 7 ē
faba egyptiaca. Electio. Siluus
ē fortior in oībꝫ q̄ nascūt' de opibꝫ ei.
sꝫ ē minor. Natura. Est calid' in p̄o.
sicc' in scd̄o. Operationes 7 p̄petates. Est
stipticitatis cū uirtute. Et lupini in q̄
ē amaritudo abstergit 7 resoluit. sine
mordicatione. Dē q̄ inq̄d galieni. Lu
pini aq̄ ablata ē amaritudo ē gsstu'.
7 n̄ ē lōgū q̄ sit glutinatiuus. 7
n̄ remanet in eo abstsio ei. 7 certo
to q ē malus difficil' digōis gnās
humorē crudū in uenis. qū n̄ digerit
ipsꝫ bn̄. Ille ū q̄ cū herbis codit' ē uel z
dulcorat'. plimu ē nutriēa. Et qn̄ ei
decoctio fit bona 7 digit'. ē n̄ mali hu
moris. 7 in ipō sūt siccitatis 7 uisco
sitatis. 7 i p̄r q̄d ē infūdit'. ut ei amari
tudo remoueat'. deīn decoq̄t' 7 p'
uit' ē mediate 7 ppinquior quā cibo. z
Decoratio. Subtiliat capillos. et
abstergit pānū. 7 morfeā. 7 uestigi
a. 7 cicatricē. 7 bothoz. 7 abstg'
faciē. 7 p̄r q̄n decoq̄t' cū aq̄ pluuiali
donec dissoluat'. 7 ꝯfert ãministra
tio libre de decoctione ei albaras. A
postemata 7 bothoz. Cōfert bothor i facie
7 ulceribꝫ. 7 apostatibꝫ calidis. 7 scrofu
lis. 7 duriciebꝫ. aut cū aceto 7 melle.
aut oꝫ in uno q̄i corpore. Et ei decoc
tio q̄n q̄ infūdit' sup carcinas cō
fert corruptioni eoꝫ. Vulnā 7 ulcerā.

Cōfert scabiei. ita q ip̄e cū radice al
mezerion nigri remouet scabiem
bestialē. 7 ꝯfert herpeti esthiomeno.
7 albasaf. i. de sudamini. 7 ulceribꝫ mal'.
7 fraudulentis. 7 sedat farina ei cū fari
na ordei dolorē uulnerū. 7 ꝯfert igni
psico. Instrumēta iuncturarū. fit ex
eo ēplm sup sciatici. 7 ꝯfert. Mēbra
capitis. farina ei ꝯfert ulceribꝫ capi
tis humidis. Mēbra nutrimēti. Ꝺ aperit
opillationes epatis. 7 splenis. p'e q̄n
decoq̄t' cū aceto. 7 melle. 7 p̄r cū melle
7 ruta. 7 pip. 7 ille q amaritudinē n̄
h̄t sedat nauseā. 7 disrupit appetitū.
.i. ea q̄ ipediūt appetitū. Et ille cuius
amaritudo egredit'. ē difficil' penetra
tionis. Mēbra expulsionis. Extrahit
lumbricos 7 ascarides decoct' 7 linit' super
sum. 7 deglutit' cū melle aut potat' cū
aceto cōmixto. 7 ꝯfert doloribꝫ mulie
erū. 7 puocat menstrua 7 extrahit fet'.
cū pipe 7 ruta suppoīt' 7 bibit'. Et q̄n
suppoīt' cū mirra 7 melle ad illud. 7
extrahit lumbricos bibit' cū melle 7 ace
to. Et silr̄ puocat urinā. 7 in ipō ē
ꝯstrictio uentris. Dulcorat' ū scdꝫ q̄d
qdā dicūt. n̄ soluit. neq̄ stringit.

Huc usqꝫ puenit sermo nr̄ in me
dicinis simplicibꝫ. 7 hic eidē finē
sigillationē iponimꝰ. auxilio dei z
patris nri gloriosi sublimis. cui gra
tes sup oīs pphas referamꝰ. dein
ceps in morbis particularibꝫ loqu
tu... ri...

Fen prima de febribus, et sunt quatuor tractatus. Tractatus primus de febre effimera.

Febris est calor extraneus accensus in corde, et procedens ab eo mediantibus spiritu et sanguine per arterias et venas in totum corpus, et inflammatur in eo inflammatione que nocet operationibus naturalibus. Non sicut caliditas ire et laboris cum non inflammatur et impedit operationem ita ut remaneat. Et scias quod quidam hominum qui dividunt febrem in duas divisiones primas, scilicet in febrem egritudinem et [illegible] febrem accidentem, et ponunt febres apostematum de genere febris accidentis. Intentio quidem istius sermonis convenit quod febris egritudinalis est illa inter quam et causam que non est egritudo non est medium, sicut febris putredinis. Putredo enim est causa eius absque medio, et non est putredo in se ipsa egritudo, immo est causa egritudinis. Febris vero apostematis est accidens apostemati [illegible] sequens, et apostema est egritudo in se ipsa. Et considerandum quidem est ut dicatur quod intelligentia quod febris apostematis sequitur caliditatem eius, et sequitur ex dolore ipsius, et est similis ut sit febris accidens, et ut sit plurimum febrium effimerarum accidens, et similiter sequitur putredinem que est in apostemate. Et apostema non est causa eius prima, verum est apostema, immo quando ad putredinem deducitur quod est in ipso. Causa igitur eius que est continualis est putredo, et apostema non est causa eius nisi per accidens. Et ego quidem dicam quod cum significaverint per febrem accidentalem non [illegible], immo non intellexerint per eam nisi quod ipsam sequitur apostema et invenitur cum provenientia apostematis. Similiter igitur est dispositio febrium putredinis per comparationem ad putredinem. Verumtamen communicatio in huiusmodi conditionibus est in quo non offert in eam medicatione aliquid, et fiat medicatio procedens in arte sua ad id quod significatur quod fortasse inveniunt cum ab arte sua. Pervenimus ergo secundum id quod convenientius est de his. Dicamus igitur quod febres apostematum et opilationum sunt febres accidentes, et alie febres sunt egritudinales. Sed convenientius est ut dicamus quod omnia que sunt in corpore hominis sunt tria genera, scilicet membra continentia, et que sunt in eis contenta de humiditatibus et spiritibus: quorum comparatio est comparatio parietum balnei, et humiditas contenta, et cuius comparatio est comparatio aque balnei, et spiritus animalis et vitalis et naturalis, et vapores effusi, quorum comparatio est comparatio aeris balnei. Et aer balnei quando infrigidatur illo quod manet [illegible] non ipse extinguitur, immo possibile est ut remaneat et ut redeat et calefiat in eo quod manet. Similiter est unumquodque istorum trium generum corporum. Quando igitur accidit febris in membris radicalibus accensionem primam, sicut accidit calefactio parietibus balnei aut per solem lapidis ferventium aut per collisionem cum igne, illud genus febrium nominatur febris ethica. Et si accidit febris accensionem primam in humoribus, deinde accedat exercitium in membris, sicut accidit ut effundatur aqua calida in balneis et calefiant lapides eius cum ea, aut ignis calidum in olla et accendatur olla cum eo, illud genus febrium nominatur febris humoralis. Et si accidit febris accensionem suam primam in spiritibus et vaporibus, deinde accidit ex eis in membris et humoribus, sicut accidit ut perveniat ad balneum aer igneus, quod accidit ipso et calefiunt parietes eius, et pervenit ad aquam et ad parietes, illud genus in febribus nominatur febris effimera, quoniam in maiori parte [illegible] resolvitur cum velocitate, et tempus plurimum quod persistit est dies cum nocte sua, et non pertransit ad genus aliud febrium.

Hec igitur divisio febrium est per modum propinquum divisionum convenientium perfectius. Et dividuntur febres alio modo. Dicimus quod de febribus sunt febres acute, et de eis sunt non acute; et de eis sunt continue, et de eis sunt non continue. Et de eis sunt nocturne, et de eis sunt diurne. Et de eis sunt salubres secure, et de eis sunt horribiles acute; et de eis sunt divisibiles, et de eis sunt inseparabiles; et de inseparabilibus sunt quedam quibus sunt quietes. Et de eis sunt quibus sunt intensiones, et de eis quibus sunt exfortationes. Et de eis sunt similes, et de eis sunt fugientes inducentes rigorem aut horripilationem. Et de eis sunt simplices, et de eis sunt composite.

De preparatis ad febrem.

Scias quod corpora velocius preparata ad febres sunt corpora calida et humida, et precipue cum humiditas est fortior caliditate, et ista que sunt fetida sudoris et [illegible] congestionis. Et corpora calida sicca in veritate sunt preparata ad febres calidas, et [illegible] prius effimeras, deinde festinant ad putredinem et adustionem. Et quibus fatigantur [illegible] cum alio quod equatur in humiditate et siccitate et declinat caliditas, et ista sunt de genere corporum in quibus [illegible] febris [illegible] calidi, deinde permutatur ad febrem humoralem, preter illa in quibus equatur calor et frigus et multiplicatur humiditas. Nam [illegible] plurimum de febribus putredinis accidit secundum plurimum [illegible]. Et corpora frigida et humida et frigida et sicca sunt longinquiora corpora a febribus et presertim ab effimeris.

De horis febrium.

Febrium hore sunt sicut reliquarum egritudinum: principium et augmentum et status [illegible] et declinatio. Et sunt quidam [illegible]. Et initium est ex principio usque ad statum. [illegible] declinationem [illegible] non moritur eger ex ipsa febre [illegible] quod diximus de eo. Et principium quod est ex hora qua calor invadit [illegible] non apparet maturationis vestigium. Et principium quod est [illegible] egritudine occultatur, sicut est ei occultatio in sinocho et epilepsia et apoplexia. Et quandoque principium est occultum [illegible]. Et similiter [illegible] in die febrium acutarum [illegible] et signum maturitatis [illegible] quod non sit eis

fen

principio. et non est ita. Et augmentum quidem est hora in qua movetur caliditas innata ad resistendum materiei motu manifesto. et apparent signa digestionis. aut signa contraria digestioni. Et status est hora in qua vehementius fit pugna inter naturam et materiam. et apparet victoria unius earum super aliam. et est hora pugne. Et est spatium eius in infirmitatibus potissimos acutos. potissimum unum et non cognoscitur nisi paulum quod sequitur tempus. aut duo potissima et cognoscitur in termino eius ad quem non addit super eos alios in pluribus. in egritudinibus mediocribus. fortasse etiam assimilatur potissimum pluribus in omnibus iudiciis suis. et illic apparet statum complet vestigium digestionis aut contrarii eius. Et declinatio quidem est hora in qua calor innatus iam dominatur materiei et vincit eam et consistit in separatione congregationis eius. scilicet in parte. et tunc alleviatur caliditas occulta et expellitur ad extremitates donec resolvitur. et incipiens in accessionibus. Et status quidem diversificatur in egritudinibus. egritudinum enim valde acutarum longior status est usque ad quattuor dies. et febres effimere sunt de hac summa. Verumtamen ipse non inveniuntur acute. quoniam non sufficit in acuitate egritudinis ut sit status eius parvum. immo in egritudinibus habentibus timorem. et secundum eas egritudines acute et absolute non valde. et sunt ille quarum status pervenit ad quattuordecim dies. et quod est super illud. Et cognitio quidem egritudinum acutarum in ordinibus suis. et iudicatum est in quantitate in regimine cibi egritudinis secundum quod dicemus in sequentibus. Et plures quidem febrium complent principia augmenti et status in potissimo uno. et fiunt potissimum alium declinando. Et febres quidem diversificantur in his temporibus. de his enim sunt quorum augmentum prolongatur. et de his sunt quorum declinatio prolongatur. **Cognitio horarum egritudinis. id est status.**

Cognitio horarum egritudinis universalium quoniam quedam est ex specie egritudinis. nam spasmus siccus et epilepsia et apoplexia et squinantia sunt ex acutis valde. et tertiana pura et causon de acutis non valde. et quartana et paralisis de macronosiis. et quedam ex motu egritudinis. Nam si potissima sunt breves significatur quod status est propinquus sicut in tertiana pura. tempus eius est potissimo eius ex duodecim horis usque ad quattuordecim horas. et si sunt plura significat quod materia est grossa et status longinquus sicut in tertiana non pura. et si non fuerint illic potissima. immo materia eius fuerit acuta sicut synocha. tunc egritudo erit acuta. et si fuerint signa eius signa grossitiei frigide aut declivis ad grossitudinem. tunc egritudo erit non acuta. et si remanserit cum dispositione sua. tunc egritudo non erit illi acuitas. Et quando est ex utraque cum velocitate advenit debilitas. quare est egritudo acuta. aut non apparet illud. et est egritudo non acuta. Quandoque est ex etate et tempore. nam in tempore calido et etate calida festinat status egritudinum. et in temporibus frigidis et etatibus frigidis tardat status egritudinis.

et similiter est dispositio regionum. Et ex pulsu. nam si est velocior frequentior magnus. tunc egritudo est ad acuitatem declivis. et si non. tunc est non acuta. Et ex rigore. nam si est plurium spatiorum. tunc egritudo est declivis ad prolixitatem. et si est brevis spatii tunc egritudo ad acuitatem tendit. et quando nullo modo est rigor. tunc abbreviatur eius terminatio. Et cognoscitur hore egritudinis quoniam ex parte horarum potissimorum. Nam si fuerint precedentes secundum successionem superfluentes ita ut unum antecedat superfluitatem alterius tendens ad additionem. tunc egritudo erit in augmento. quoniam de egritudinibus sunt que accidunt usque ad finem horarum suarum secundum augmentum. et sunt quibus degenerant tarde et degenerant assidue. et si iam steterint antecessio et steterit superfluitates. tunc sine dubio erit egritudo in statu. et si vadis hora una est longi spatii. et si postponatur tunc egritudo est in declinatione. Et similiter cognoscitur dispositio horarum ex augmento accidentium febre et statu eorum et diminutione ipsorum et ex additione potissimorum eius in longitudine et abbreviatione eorum. et fortasse diversificatur et non assimilatur. et quoniam cognoscitur ex dispositione evacuationum. Vacuatio autem in potissimo aliquid sudoris aut ventris fluxus et potissimum secundum quod principium est in similitudine vehementie principii et fortitudine eius. tunc evacuatio est propter multitudinem non propter fortitudinem. et egritudo iudicatur longa. Et quoniam cognoscitur ex parte digestionis et contrarii digestionis secundum quod diximus. Cum ergo quando apparet sputum cum digestione aliqua. aut urina in qua est nubes aliqua. tunc est principium augmenti. Deinde quando multiplicatur illud et apparet aut contrarium eius. tunc est status. Veruntamen quando apparet digestio aut contrarium eius velociter ex sputo aut urina. tunc scias quod status est propinquus. Cognitio autem horarum particularium. nam hora principii potissimum est hora in qua cadit pulsus. et in ea fit constrictio eius et in pluribus fit color extremitatum. et infrigidantur extremitates. presertim extremitas aurium et extremitas nasi usque ad horam in qua sentitur spersio caliditatis. Et quandoque associatur principio alteratio coloris et pigritia et angustia et tarditas motuum et profunditas sompni et mollificatio palpebrarum et gravitas sermonis et horripilatio in spatulis et dorso. et fortasse accidit in eo rigor fortis. et quando accidit cursus salive et sitis et tinnitus aurium et extensio et commotio membrorum corporis. Et vehementia quidem debilitatis fit propter debilitatem que est in principio aut statu. Et hore augmenti medietas prima est hora in qua pulsus incipit apparere et magnificari et velocior fieri. et spargitur calor in toto corpore secundum equalitatem. et medietas eius altera est hora in qua non cessat caliditas sparsa cum equalitate augmentari. Et hora status est hora in qua remanet caliditas et acuitas cum dispositione sua. et pulsus fit ma-

ior q̄ nunq̄ sit . et uehementi uelox et frequē.
Et hora declinationis est hora in qua incipit di-
minutio . et incipit pulsus temperari . et egritudo
inde illa in qua incipit corpus sudare et perducitur ad
eradicationem. Et multotiens quidem accidit
post mortem dispositio que est sicut declinatio . et est quia e-
ger iam euanescit . et oportet ut non occupetis
in hoc immo cognoscas dispositionem pulsus . et an
magnificetur aut fortis fiat . sicut ut plurimum
est exemplum tertiane. Tertiane ergo que cum tertiana
in pluribus dispositionibus incipit cumpilatio . deinde frig-
us et rigor . postea sedatur rigor et minoratur frig-
us et incipit calefactio . postea equatur calefactio . deinde
adducitur . postea stat . deinde incipit minui usque ad era-
dicationem. Et scias quod egritudo quandoque prolongatur
aut propter multitudinem materie . aut propter gros-
situdinem eius . aut propter frigiditatem ipsius . et quando aduen-
erit ad id tempus frigidum . et regio frigida . et e-
tas frigida . et debilitas caloris innati . et
soliditas corporis. Sermo uniuersalis de fe-
Cause omnium specierum bribus effimeris.
febris effimere sunt cause primitiue
calefacientes cordis alterantes et calefacientes per
accidens de summa occurrentium et assumptorum
et passionum corporearum et animalium . et ex complexio-
nibus et aspiritibus apparentibus . et sunt de eis ex
opilationibus quarum eis non est primitiua . sed non
perueniunt cause earum cum uehementia sua ad
hoc ut permisceantur in quod inflammat spiritum. Nam si
permiscentur illud fiunt cause ethice . aut
in specie febrium humorum quod diximus causa est primi-
tiue plerumque mouentur antecedentes. Et si
mouerint eas ad putredinem erunt febres pu-
tredinis. Et scias quod diximus quod euitatur quod
febris effimera non fit nisi ex labore spiritus et
cordis . non est error. Et iste que febres sedantur
plurimum recedunt in die uno . et raro per-
seuerant tantum diem. Nam si perseuerant illi in quarta
et etiam de earum que ipse permutentur. Et
intentio que permutationis est quod propter caliditatis
diuitias permiscet spiritum ad corpus aut humore
licet sit de hominibus qui dicant quod ipsa quandoque terna
uel sex diebus et sunt intergi consuetudine
cum non est similis si permutaretur ad genus
aliud. Et hec que febris est facilis curationis
et difficilis cognitionis . et similiter preter ethicam.
Et homines qui uelociter cadunt in febres ef-
fimeras . et qui uehementer leduntur ab eis si
cadunt in eas . sunt illi in quibus calor et siccitas
sunt magis uincentes . quoniam perueniunt uelo-
citer ad ethicam et tertianam. Et deinde illi in
quibus calor et humiditas uincunt quoniam perueniunt
uelociter ad febrem putridam. Deinde illi
in quibus calor est plus. Postea illi in quibus plus
est siccitas. Et illi qui habent complexionem calidam et
siccam accidit fames . et adueniunt cum ea uigi-
lie et labor animalis et labor corporalis festinant ad
ipsos febres effimere cum opilatione quidem
quod si non succurratur celeriter statim festinabit
ad ipsos febris putredinis. Signa propria febri-

De effimerarum distinguentia causis ab aliis
febribus.

Ex proprietatibus earum est quod ipse non
fuit ei causa antecedens sed incipiunt cum cale-
factione . et est quia ipse non incipiunt secundum plurimum cum
rigore et frigore extremitatum . et per fundi-
tionem caliditatis . et declinantur ad pigritiam et
soporem . et sub initio pulsus et diuersitate eius
et paruitate ipsius. Immo forte accidit in prin-
cipio earum similitudo frigoris aut opilationis
et perueniunt cum causa est uapor chimi mali . et re-
mouetur uelociter. Et accidit secundum raro rigor
propter multitudinem uaporum lacteum lacteorum per
penetrationem suam et fluxum multitudinis. Et est eius
inflammatio non modica tamen ad ipsam . immo
tam sic calitas cordis laborans et ebria. Et
cum est urina in primo die digesta et pulsus bo-
nus indicat quod est febris effimera. Et in quo non
urina non alterata est . tamen in quantum ipsa est effimera. Et
est secundum ei digestum non declinat ad colorem
humoris . et est quoniam nullus ei predominatur . et quando se
natans boni coloris. Quando accidit ut
non equetur color eius similem eius est equalem . non alteratur
color eius nisi propter quod assonatur ei de cum alteratione
urine quamuis non est illic febris effimera ergo
quod diximus in tertiana et similibus ea. Et pulsus est
declinans ad spissitudinem et fortitudinem et
magnitudinem non tamen que a passionibus debili-
tantibus . et non fluunt in isto humori mordicatiuo
aut frigido . aut cum alia de illis quod minoratur plus
sui propter febrem . si raro que diuersificatur . si uero
diuersificatur erit ei ordo. Nam si diuersificatur
in tertiam erit propter causam aliam antecedentem febrem a
ut uacuationem ei sicut est labor uehemens aut
mordicatio uehemens in locis et similia
his. Et quando accidit ut induretur propter frigus
uehemens in spissitas in frigiditatis . aut cali-
ditatem solis uehementem exsiccantem . aut propter
laborem uehementem exsiccantem . aut famem
aut uigilias . aut angustiam . aut curam
accidentem et quando festinat in eo dilatatio que
durum constrictio . et non festinat plus quam natura
in raro et cum uelocitate pauca . quoniam ne-
cessitas euentationis modo est uehementior
quam necessitas educendi uaporem corruptum.
Vapor namque ideo non est corruptus cum putrefactione
sua ad equalem immo est boni comparatione sua ad
eum . et cum ambiguus fit tibi pulsus et con-
strictio ipsius tunc scias ex anelitu et pulsus
quidem redit post eradicationem eius ad consuetu-
dinem naturalem in illo corpore . et hec est signum bo-
num. Et scias preterea quod quando urina et pulsus
sunt boni significat quod febris est effimera . et quando
non sunt ita ut non sit effimera. Multotiens est
est tamen urina tincta et pulsus diuersus et debi-
lis et paruus. Et de illis quod significat quod ipsa
est febris effimera est ut sit principium eius facile
et lene . et sit augmentum eius non addens super du-
as horas et non assonet statum acutum ue-
hementia ut non accidat tamen acuta putrida
non sit in ea ebullitio caloris uehementis

et minorentur cum eis dolores. quod si cum eis fuerit dolor capitis aut dolor alius non sit fixus inseparabilis per eradicationem eius. et hec quidem significant quod ipsa est effimera. et plurimum quidem eradicationis eius fit per sudorem et humorositatem similem sudori naturali non humorosum. et non fit vehemens superfluitas eius in quantitate, immo appropinquat sudori naturali in quantitate sua sicut est propinquus ei in qualitate sua. si autem videris sudorem plurimum, tunc febris eius non est effimera. ¶ Et de eis quibus febris effimera expedit est ut ingrediatur balneum habens eam. cum moram fecerit in eo ideo qui oppilationem non consuetam. scias quod febris est febris putredinis et egrediatur habens eam ex balneo illico. et si nichil alterabit a dispositione sua tunc est febris effimera. **Permutatio febris effimere**

Cum expeditur febrem effimeram patiens calefit et capit medicus super eum et non curat ipsum, permutatur febris in corporibus colligas ad ethicam in ... et in corporibus carnosis ad sinochum que est absque putredine. Et fortasse permutatur ad illam que est cum putredine. similiter quando necessarium est ad ... in aperiendo poros et rarificando cor. et non fit inflammatio in humoribus retentis in eo inflammationem eius quod calefacit cum fortitudine. et eius quod putrefiat. **Signum permutationis febris effimere ad febres alias**

Significatio illius est quod ipsa declinat absque sudore aut humorositate aut cum sudore absque mundificatione per sudorem. et est declinatio longa difficilis. et absque mundificatione pulsus immo remanet in pulsu aliquid et remanet dolor capitis si fuit. et hoc totum significat permutationem ad febrem putrefactionis humorum aut ethicam. nam si fierent vehementia aut prolongetur mora eius permutabitur ad ethicam. et quod si ad ethicam permutetur videbis tactum arteriarum calidum valde. Et videbis febrem similem et in ipsis omnibus accidit calefactio super repletionem et in tempore acceptionis cibi. aut videbis pulsum servare equalitatem cum diuturnitate et parvitate. et videbis reliqua que diximus de signis ethice. ¶ Et quando permutatur ad genus febris sanguinis que nominatur sinochus absque putredine videbis repletionem et additionem caliditatis et inflammationem faciei. ¶ Et quando permutatur ad febres putredinis apparet oppilatio et diversitas pulsus et parvitas et constrictio et est caliditas mordificativa sicca et vehementia accidentium. Urina autem fortasse remanet digestionis ex ... et in pluribus non apparet in ea digestio. **Curatio febris effimere secundum modum universalem.**

In omnibus speciebus febris effimere oportet ut afferatur super cor patientium ex eis ea que nutrit eos nutrimento bono cum velocitate digestionis quando febris est eger et eger est levius. et quibusdam eorum accidit declinatio in modo sicut patienti ex labore et ex angustia et fame. et illi in quibus caloribus est colera plurima. ¶ Et convenit se patiuntur oppilationem ipsius. coagulatur cibum in stomacho in aqua aut minor sit magis

penetrantis. et ista quidem calefacit in ipsa febris. ¶ Et quibusdam prohibet declinationem in eo quod minuit eam ut fiat subtiliatio sicut in patiente ex oppilatione et soliditate et ex angustia. et melius quidem est ut postponatur ablutio usque ad declinationem. nisi in illis quos excepimus. et aqua quidem frigida oportet ut non prohibeatur in principio eius. quando virtus est fortis. quare non timetur debilitas eius. et est melior cum in infrigidando. Verum si fuerit illic debilitas in visceribus et febris eius extenditur aut fuerint vehementes. tunc melius est ut detur ei non multum frigida. Et convenit eis balneum cum eorum pluribus convenit in febribus effimeris preter quosdam de quibus exhibitio ... de quibus est sudatio et rarificatio pororum. et de eis infrigidatio in qua dispositione est prohibetur ut non timeatur casus putredinis et non oportet ut devitetur balneum nisi habens eam ex oppilatione propterea quod balneum generat egritudinem putridam. et similiter patiens eam ex satietate nausiativa nisi infundatur et cum dilatentur pori et descendit in nausiativa satietas. Illic est oportet ut balneetur. et habens catarrum non balneetur nisi fuerit adustivus. et omnes habentes febres effimeras oportet ut non prolongent moram in aere balnei. immo in aqua ... qui voluerit non habentes eam ex soliditate et spissitudine. eis convenit ut prolongent moram in aere balnei donec sudent. embrocatio autem si fuerit effundendo aut linimento cum oppilat poros. Sed in acuitione omnis febris effimere que ab oppilatione extrinseca aut intrinseca fricatio aperit poros habentis eam. deinde si obviat humiditati plurime resolvit eam. et si obviat humiditati parve exsiccat eam. evacuatione autem indigent corpora habentes oppilationem replendam. et habentes nausiativam satietatem. et qui habet febrem effimeram ex soliditate cum corpore repleto. **Species febribus effimere.**

In febribus effimeris sunt quedam que comparantur ad dispositiones animales. et de eis sunt que comparantur ad dispositiones corporeas. et de eis sunt que proveniunt ad res de foris que adveniunt. ¶ Et de comparatis ad dispositiones animales est illa que fit ex angustia et illa que fit ex tristitia. et illa que fit ex estimatione, et cogitatione. et ira. et vigiliis. et ex sompno et tranquillitate. et ex timore et gaudio. ¶ Et de pertinentibus ad dispositiones corporeas sunt ille que comparantur ad res que sunt actiones motus. et de eis sunt que comparantur ad non actiones et motum et quietem. ¶ Et comparate ad res que sunt motus, sunt illa que fit ex labore. et illa que fit ex tranquillitate. et illa que fit ex evacuatione. Et de eis est febris effimera ex dolore. et febris effimera ex sincopi. et de eis est illa que fit ex fame. et de eis est que fit ex siti. ¶ Et de comparatis ad ea que non sunt actiones, est illa que fit ex oppilatione. et de eis est illa que fit ex satietate nausiativa. Et de eis est illa que fit ex angustia. Et de eis est illa que ex soliditate. ¶ Comparate autem ad res que accidunt de foris.

sunt sicut illa que fit ex adustione, quod est quando adustio fuerit. Et sicut que fit ex frigore et ex stipticitate, et ex ablutione cum aqua ... curatio eius cum curatione sua.

De febre effimera ex angustia, et signis eius et curationibus.

Quandoque accidit ex motu spiritus ad interius ... angustie febris spiritualis, cuius signa sunt gravitas urine et acuitas eius, ita ut habens eam sentiat acuitatem ipsius propter dominium siccitatis in ea. Et est motus oculi ad clausionem declinans, et est oculus non infusus propter resolutionem cum ... clausione. Et facies est tendens ad citrinitatem propter privationem caliditatis. Et est pulsus ad parvitatem et debilitatem declinans. Et fortasse declinat ad duritiem. Cuius hec est cura. Oportet ut habens eam multiplicet introitum balnei et ponat plurimum sue intentionis in balneatione cum aqua balnei absque ... eius, et multiplicet unctionem cum ... post illud. Oleum autem est magis iuvativum ei quam balneum. Et utatur letificantibus et odoriferis frigidis, et ponat super pectus suum epythimata infrigidantia ex mucillaginibus et succis et aquis ..., et sumat in potu vinum plurime commixtionis; est enim bonum medicamentum ei.

De febre effimera ex tristitia et signis eius et curationibus ipsius.

Quandoque accidit ex multitudine tristitie propter quod requiritur motus laboriosus spiritus calefaciens et faciens cadere in febrem, cuius signa sunt similia signis eius que est ex angustia, nisi quia motus oculi cum profunditate sua propter resolutionem est ad partem extrinsecam, et pulsus non est dimissus de ... immo est in eadem debilitate sicut cum ea est. Cura vero eius est cura illius que est ex angustia.

De febre effimera ex cogitatione, et signis et cura.

Quandoque accidit ex multitudine cogitationis in rebus febris similis illi que est ex tristitia et angustia, nisi quia motus oculi est ... non ad clausionem neque ad ... declinans, immo est declinans ad profunditatem; et pulsus est durius in dilatatione et constrictione, et plurimum quod est equalis; et facies est ad citrinitatem declinans. Et cura eius est cura illius que est ex tristitia.

De febre effimera ex ira, et signis eius et curationibus ipsius.

Quandoque accidit propter superfluitatem motus spiritus ad exteriora ... ex compositione ire calefactio superflua adherens spiritui et febris, cuius signa sunt rubedo faciei ... cum timor ... et inflatio faciei similis ei qui inflatur in dormitione, et sunt oculi rubei ... extra propter vehementiam motus spiritus ad exteriora. Et quandoque accidit ... cum ... propter motum humoris aut propter debilitatem nature, et est aqua rubea ... propter acuitatem suam, et quandoque est cum aliquali claritate; et pulsus grossus plenus ... frequens. **Cura.** Fac eos gaudere et fac ut occupentur letificantibus omnibus et narrationibus et novis ... et ludis mirabilibus, et fac eos ingredi balneum in aqua tepida non plurimi caloris, et infrigidatur plurimum cum oleo plurimo. Illud autem est magis conveniens eis quam aqua calida. Et alteretur eis quod infrigidat et humectat, et prohibeatur a vino omnino. Hec est cura eius via ad ipsum.

De febre effimera ex vigiliis, et signis eius, et curatione ipsius.

Quandoque accidit et ex vigiliis febris effimera, cuius signa sunt ... vigiliarum et gravitas palpebrarum quamvis fortasse non aperiat eas, et profunditatio oculi propter resolutionem, et inflatio palpebrarum propter corruptionem ab ... multitudine vaporis, et coloratio urine propter privationem digestionis, et debilitas pulsus et citrinitas faciei propter malitiam digestionis, et inflatio ... propter ... ex malitia digestionis ... sicut illa que est ex ira. **Cura.** Curatio eius est ... et quiescere et dormire et ... caput cum eis que infrigidant et humectant, et balneum humidum et cibi bonorum chimorum et unctiones humectantes; et vinum est de rebus magis convenientibus eis, et sumat ipsum in potu ... non fuerit dolor capitis.

De febre effimera ex tranquillitate et sompno, et signis.

Spiritus quando resolvit vapores calidos propter ... et motum; cum ergo prolongatur sompnus et tranquillitas non resolvuntur, et accidit ex eis calefactio spiritus et febris eius, cuius signa sunt ista: significat ... sompni et tranquillitatis plurime, et ... quando non est in consuetudine et cadit contra consuetudinem, et significat ipsum repletio vaporosa ... pulsus. **Cura.** Curatio eius est sudatio in aere balnei et ablutio ... cum aqua calida et paucitas cibi, et declinatio eius ad illud quod infrigidat et humectat, et ... et non est ut bibat vinum.

De febre effimera ex gaudio.

Quandoque accidit ex gaudio febris sicut illa que accidit ex ira, cuius signa ... signis eius que est ex ira, nisi quia forma oculi est forma gaudentis non forma irascentis, et est frequentia in pulsu minor. Et cura eius est propria curationi illius que ex ira.

De febre effimera ex timore, et signis, et curatione.

Quandoque accidit ex timore febris omnibus modis similis ei que accidit ex angustia. Proportio namque timoris ad angustiam ... gaudium ex hoc quod motus timoris est ad interiora ... ad exteriora et fit subito, et aliorum duorum fit gradatim. Cuius signa sunt propria signis eius que fit ex angustia, nisi quia diversitas in pulsu eius est vehementior, et forma oculi est forma ... Curatio eius propria est curationi eius que fit ex angustia. Et oportet ut securetur a timore et veniat ad eum cum ... gaudere facientibus et letificantibus que sunt iuvativa ei.

De febre effimera ex labore, et signis et curatione ipsius.

Labor quandoque pervenit ad summum in calefaciendo corpus et spiritum ita ut fiat febris ... opinionibus, et est plurimum nocumenti ... et gravitas ipsius super virtutem ... cuius signa ... laboris, et additio calefactionis ... super aliam, et tactus lassitudinis et siccitas corporis. Et quando accidit

pulsus

in fine eius humectatio si fuerit labor tepidus qui non est in eo exsiccativus aut frigidus plurimus sudore. Si autem labor fuerit superfluus minorabitur humectatio et sudor. Et quoniam sequitur ipsum tussis sicca propter eius siccitatem et pulsus eius patientis debilis et quoniam declinat ad durities, tunc est aqua calida propter motum subtilem propter resolutionem. Cura. Curatio eorum est tranquillitas et balneatio et unctio et unctio fricando. Et postea unctiones et acceptio cibi boni chymi humectativi scilicet quantitate quam digeratur de generatione carnium pullorum et hedi et piscium parvorum. Et quando virtutes eorum sunt debiles et non oportet ut confidant se posse digerere quod digeretur in dispositione sanitatis immo minus illo, et propter hoc abstineat eis quorum pauci nutriunt plurimum sicut ea que diximus. Et sic vitelli ovorum sorbilium et testiculi galli sunt eis boni quando tamen extimuerit quod oportet ut patientium lassitudinem regimen plus subtilietur quam aliorum si non est rectum. Et oportet ut sumant de fructibus humidis si sumant in potu vinum plurime commixtionis si fuerint assueti aut iuleb et aliud simile si fuerint consueti. Et oportet ut eorum unctio sit plurima quam unctio aliorum cum oleo ut humectet membra et unctiuncule ipsorum ex siccitate et tamen ut mollificet in quo accidit eis de tensione et oleum violatum est de oleis melioribus eis. Et oportet non conveniat in unctione eorum cum in capite et collo et spondilibus dorsi et iunctuis omnibus post balneationem. Et oportet ut stramenta eorum et aromatizetur in diminuendo ipsorum et sedulia eorum. Et si indigent iteratione balnei propter reliquas utentur omnia que scripta fuerit in capitulo illo.

Ad mundificationem

De febre effimera ex evacuatione et signis eius et curationibus ipsius.

Quandoque accidit ex commotione humorum a purgatione medicinarum solutivis motus spiritus superfluus inflammans in ipso febrem propter multitudinem lassitudinis que sequitur ipsam et quoniam fiunt cum medicine solutive propterea quod calefaciunt et quoniam sequitur flebotomia propterea quod reddit faciem humiditate vaporum et languitate eorum ad furiositatem colica.

Curatio. Oportet ut subtilietur in retinendo naturam per ea que sunt ordinata in capitulis suis et ut alteretur eger cum eo quod confortat plus et scilicet quantitate qua digeratur de his que infrigidant et humectant et sit in eo posita epithima super stomachum et epatem et ebrotoce confortantia calefacta non tepefacta. Nam quod tepidum est mollificativum et resolutivum virtutem. Et de hac summa est lana infusa in oleo nardino aut oleo frigidiore eo aromatizata. Et exprimatur adeo donec separetur ab ea partes olei et ponatur super eorum et reparetur. Et aqua infrigidatur. De febre effimera ex dolore et signis eius et cura ipsius.

Dolor quoniam calefacit spiritum adeo donec inflammet febris. Signa. Dolor in capite aut oculo aut aure aut dente aut iuncturis aut extremitatibus aut colica aut emoroydis aut aliis de doloribus

furiundorum. Cura. Et que fit ex dolore regatur dolor cum eo quod est in capitulo suo. Deinde cura eius et que fit ex labore quod si timeatur ex potu vini motus doloris non detur ipsum.

De febre effimera ex sincopi et signis eius et cura ipsius.

Quandoque accidit ei cum supervenit sincopis propter commotionem motus ipsius diversa calefactio et convertitur in febrem et quoniam remanet de ea post ablationem timoris in sincopi reliquie. Signa. Vicinitas sincopis et casus virtutis absque signis febrium aliarum que non sunt ex febribus effimeris et pulsus in ea est diversarum dispositionum. Quoniam est cadit et destruitur quando vincit frigus et quoniam fit velox et apparet cum dominatur caliditas et similatur pulsui patientium extenuationem ex siccitate vel durities cum inanitione. Cura. Et est cura sincopis et dare alios velocis digestionis boni chymi et de eis quos scivisti et si indigueris ut des ei in potu fac. Et non curetur de febre cum liberatur ex sincopi et remaneat fecilis eius que est cum extenuatione aut eius cum eo quod est in eius de frigidatione et humectatione.

De febre ex fame et signis eius et curatio.

Quandoque acuuntur vapores in membris ipsius corporis que non inveniunt nutrimentum et gravant febre et eius pulsus est debilis parvus et quoniam declinat ad durities. Cura. Cibatio in febre est que sit ex sorbitionibus fructis esclasch ordei cum oleribus et post illas cum aliis bonis confortantibus et balneetur et effundatur super caput eius aqua tepida plurima et sedeat in ea et humectet corpus eius cum eis que sunt sicut oleum violatum et rosatum et de cucurbita. De febre effimera ex siti et signis eius et curationibus ipsius.

Et propria est ei que est ex fame et est dignior ut accidat propter defectum eius quod sedat de aqua caliditatis fortis in vaporibus. Cura. Est dare in potu aquam frigidam et aquas fructuum frigidorum et species que sunt. Et humectare corpus cum unna et suppositoribus est cum balneatio cum aqua frigida faciat. De febre effimera ex opilatione et signis eius et curationibus ipsius.

Opilationes fiunt in poris cutis propter spissitudinem eius et propter privationem ablutionis et multitudinem aliorum et propter frigiditatem et propter ablutionem cum aquis stipticis et propter adustionem solis et quoniam fit in vivis venatum et mercatoribus eam consuetis ipsam et cum sibi eam calido de febris effimera ex opilatione non minuitur non ad hanc speciem. Nam plerumque accidit ut minoretur resolutio et multiplicetur replectio et coarctatio et prohibeatur respiratio et aggregatur vapor plurimus et non resolvitur et tunc evenit caliditas superflua et donec perseveravit eius inflammatio in debiliori et corporibus que est species eius febris effimera. Cum ergo inflammatur in sanguine est species famosa sinocha quod diximus. Et est illa que de summa febrium humorum non est propter putredinem immo est propter inflammationem et ebullitionem

tionē. q̄ si p̄tiñseat ī ad putridiē q̄ fiat opilatio ⁊ p̄uatio respirationis p̄mutat̄ ad febres putredis. ⁊ huiusmoi q̄dē opilatio aut fit ex multitudīe huor̄ ⁊ sāguīs. aut ex grossitudīe eor̄. aut ex uiscositate ip̄or̄. aut ꝑ ceām rei de causis opilationis ī strumētis ñ ī causu ūno sicẽ frig̃ ꝯstriges aut ap̃i contrariu̾ aut nascētia rei. aut aliqd̄ de ill' quor̄ ꝯ de rememorari. Et h' q̄dē febris de febribus effimeris parū p̄mu̾tat̄ ad ethicā. q̄m cor ī ea ē plurime matie. ⁊ ī hac febre īuē ē sitis. ⁊ īflamatio. ⁊ adherētia caliditatis. ⁊ urinā media int̄ ignē ⁊ ī. Et h' febris ē diffīgl' ad cognoscēdū. cui similitudo ē p̄ma similitudini febrū huor̄. ⁊ h' febris qm̄ remanet usq; ad tm̄. ⁊ ī eo q̄ ē p̄ ip̄m si sūt opilationes plurime forte ⁊ ñ sunt inspissātes ⁊ ꝯdensātes defous. ⁊ si sūt parue. festinat̄ ei eradicatio si ñ fuit error. ⁊ h' febris int̄ febres effimeras ī q̄m acuit ⁊ reddit ꝑ frīgus; opillationis q̄ ē cā q̄ fuit ei poxisimū. Et h' q̄dē febris multotiēs p̄mutat̄ ad frig̃ ⁊ ad corrupilationē ⁊ significat q̄ ip̄a fit putrida. Et cauil la q̄ ē ex opilatione fac̄ accidē dolorē p̄t flebothomiā ī latē corpis sinistro ñ ē ex cursatio irratiōis flebothomie p̄pucatī sedat̄ febris ⁊ p̄seuerat dolor. Signa.

Q̄n̄ acuit febris effimeā ñ acā p̄mutua ⁊ ē loge declinatiōis. tc̄ estima q̄ ip̄a ē cū opilatio. ⁊ p̄c q̄n̄ dediat̄ sū euacuatiōe cū h' ucatatiōe ⁊ ui fiat excitatiōes; tuā sig̃ repletiōis. ⁊ ī corib; plimi sāguinis agitatib; eū. aut grossor̄ huor̄ uiscosor̄. Et diffīa q̄dē int̄ ea ab eē q̄m si opilationes sūt ī eis ꝑ grossitudīez huorū ⁊ uiscositatē eor̄. significat eas signo talis. ⁊ ñ ē illic īflamatio corpis ⁊ rubedo ⁊ extūsio. ⁊ ad sūmū signa multitudinis. Et ī ill' ī qb; cā ē replō sūt signa repliōis ex rubedīe faciei ⁊ ex ubitiōe ueīarū. ⁊ īflatiōe ⁊ reliq̄ ⁊ alia apparētia. Et si supfluūt opilationes pulsus ē paruus. Et si ñ supfluūt. ñ oꝫ ut minoret̄ pulsus. Cura. Cū ei ē multitudo huor̄ ⁊ replō. tc̄ oꝫ ut ī p̄n ꝑes ad flebothomiā ⁊ euacuatioñe. Et ut flebothomes cū iā ñ febricit̄ ē meli'. Et q̄n̄ febrit si ñ fuit necītas tc̄ stātio ē magis ꝯueniēs. Flebothomia ē fac̄ currē huores. ⁊ p̄muscet̄ int̄ eos. Si aūt ñ fuit excusatio. tc̄ ñ oꝫ ut post p̄cie flebothomiā ⁊ euacuatiō. Deīn fiat occupatio ī eis q̄ apiūt opilationes ⁊ mūdificāt meat̄. ⁊ ñ ꝑpes añ euacuatioñ ad mūdificādos meat̄ ⁊ apticē. Illud ē fortasse fit cā ad attrahendū huores subito ad quosdā meat̄ ⁊ ī uiscādū in eis. ⁊ ī ē res ī q̄ sūt errores plimi. ⁊ fortasse addit ī opilatiōib; si fuiūt grossi. ⁊ p̄c si meat̄ ī creatiōe sua fuiūt stricti cū q̄ flebothomiā itū ⁊ euacuatio q̄m educat supfluitates fumosas faciētes caliditatiōe sua hāc febrē. ⁊ p̄hibeāt ut p̄mutet̄ ad putrediē. ⁊ p̄c cū ad ultimū facias eā puenire ⁊ facias ap̄ximare sincopi. ⁊ si ñ ī feutis multitudine huor̄ ūmo sētis opilationes. ⁊ q̄ ip̄e sūt accidētes a grossitudine eor̄ ⁊ uiscositate ip̄or̄. tc̄ fortasse ñ indiges flebothomiā supflua ⁊ euacuatione supflua. ūmo ī diges apticē. ⁊ aptio q̄dē ē cū abstergētib; ex medicīs ⁊ cibis. ꝑpea q̄ egritudo ē febris ñ ē possibile ut redeas ī apiēdo ad abstergētia calida. ūmo ad illa q̄ sūt int̄ sirupū acetosū p̄uū usq; ad illū q̄ ē cū seminib; ⁊ aquā ꝯdimtē usq; ad aquā feniculi. ⁊ ex cib; sit ille ī q̄ ē ablutio ⁊ ñ ūnq̄ ē uiscositas sicut kaskek ordei ⁊ ꝓuetū cū h' q̄ ip̄ꝫ ē ꝓpīquū cibo ē ī ip̄o aptio ⁊ abstersio. ñ ē g̃ malū si misceat̄ cū kaskek ordeū. oꝫ ut ꝯsidēs cū euacuatiōe si ñ ē necessaria fuit euacuatio ei ⁊ apucris siat dicū an minuat̄ febris ⁊ declinat. ⁊ an si poxisimos huit stragat̄ ⁊ debilitet̄ poxismi ei sedēs a p̄o. ⁊ ꝯsidā urinā. ⁊ si inueīs eā ñ p̄uatā digōē. ⁊ ī pulsū. ⁊ ñ ueīs eū ñ significare putrediē. pcedes scd̄z h' regimī. ⁊ intromitte egrū ī die t̄cio post poxismū ī balneū ī hora mollificatiōis poxismi expectās. si fuit febris usq; ad quīq; horas ⁊ iūge eū ⁊ frica ip̄ꝫ cū reb; ī q̄b; ē abstersio eq̄l' sicut q̄ ē int̄ farinā fabarū usq; ad farinā herbi ⁊ farinā radicis lilij ⁊ aristologie ē mollite cū aliq̄ntulo mell' ⁊ aque. q̄ si ausus fuīs uti fortiori huī. tc̄ utē spuma baurach. Et si extimas q̄ balneū alterat̄ eī ī aliq̄ ⁊ fac̄ accidē q̄ro opilationē ñ moret̄ ī eo ictu oculi. Opilationes ē iste ñ sūt digne cauū q̄d apiūt balneū. Cū g̃ egredit̄ de balneo ñ oꝫ ut p̄ruet̄ cibo neq; uino. ñ p̄ secuitatē ex poxismo. si aūt exegit disp̄o ut alat̄ aliq̄ntulū ⁊ ñ tollerat dec̄ ī potu liq̄ ē apto sicut aq̄ ordei ī q̄ ī plurime aque pauci ordei plurime decoctiōis decocta cū apio. q̄ si poxismi ñ itat̄ ei. tunc balnea eū scd̄o si desideraūt illō. ⁊ ciba ip̄ꝫ. ⁊ si fuit poxismi diminut̄ a poxismo p̄mo. ⁊ urinā fuit bona tc̄ ꝯside ī uelitate alterationis. ⁊ paucitatē opillationis. ⁊ cura eū p̄ eradicatiōe ei sicut curasti. ⁊ ciba ip̄ꝫ. ⁊ si ueneūt poxismi sicut fuit aut fortior illo ⁊ urinā ñ fuit sic oꝫ. tc̄ egritudo ē tendēs ad putrediñē. ⁊ curatio ē curatio putredis. De febre effimeā ex nausitatiua satietate. ⁊ repletione. ⁊ signis ei ⁊ cura.

Quādoq; q̄dē acci dit ex nausitatiua satietate uapores mali ex q̄b; accēdit̄ caliditas ⁊ īflamat̄ sp̄s q̄r accidit febris. ⁊ p̄c ī corpib; colicis ⁊ in ill' q̄ ñ huit ap̄tos poros. nā plimū sup

fluitatū corꝑ uaporat uapores fumosos.
ɜ minorat̄ ī eis eructuatio acetosa. Qui ergo de
ill' q fuīt uehemēti dispositi ad illā sēt' aliq
incipiūt p' satietatē nausiatiuā uti exer
citio ɜ motu ɜ ire sb sole ɜ balneatiōe p'
q̄ acciīt eis h'. multiplicat̄ enī ī eis uapo
res fumosi ɜ p̄pe qm̄ buliūt ī corib; suis do
lore. ɜ p̄pe ī intestinis corꝑ. ¶ De materia ū eru
ctuationis acetose ī h̄ntib; eā raro ɜtigit
ut gn̄et febis. si aūt gn̄et erit debil' immō
gnāt ɜ terciana ɜ gn̄atā ab eructuatiōe
acetosa nē n̄ sacietas nausiatiua ɜ tristi
qd̄ e solum̄ cū corꝑ natiuē iuuat ū illa ē
remouet febris corꝑ ɜ expulsiōe sup
fluitatis fumose. ¶ Et diuersificat̄ gra
uatio ei cui remanet ūā ex ill'. ɜ cui sol
uit ɜ ū n̄ā illi' q febrit ex nausiatiua sa
cietate leuiat̄ duab; assellatiōib; aut tri
b;. deinde flebotomet̄. fortis fit sup eū
fluit ueteris. ɜ fortasse fit epatic̄ q' signi
ficabit pulsus cordis ɜ nigredo lingue. ¶ Et
sillant̄ acutiua febris effimere ex repletiōe
acutib; febrib; ex ira. rubet̄ ē oculi ɜ facie
ualde ɜ fit īflamatio uehemēs ɜ magnificat
ē pulsus ɜ fit udor ɜ rubet urinā sīpli' cū
plus remanet n̄ excedit tres dies. ɜ tamē
q' febris ex nausiatiua sacietate qn̄ ue
nit cū piodis quatuor aut septē. ɜ cū hec fe
bris effimera. uerū pulsus ei' ē sani. **Signa**
ei' sūt alteratio eructuatiōis ad acetosita
tē aut fumositatē. Cū ergo alterat eructua
tio ad sanitatē iudicat sanitatē. ɜ uia qde
istorꝑ ē pueratio digestiōe aqua. ɜ qm̄ cū nausia
tiue sacietatis ē uigilia ē ī faciēb; corꝑ in
flatio. ɜ ī palbebris corꝑ guttatio. **Cura.**
Patiēs h' nausiatiua sacietate n̄ eua
cuat qn̄ aut sit n̄a ei' n̄ soluta aut sit so
luta s; q' sua ei' fuit n̄ soluta. tc̄ paululū
ꝯ oz ut soluas eā. ɜ si fuit ad albi aut
fecas remanēs ī stō. tc̄ opertebit ut facias
ascendere ipā. deinde solue eū ɜ ɜsidera ubi
inuenit grauitatē. ɜ ɜgrega tc̄ ā sit recte eua
cuare illō cū suppositoriis ɜ clistib;. aut
cū aliq q' bibit desup ut soluat aut ut
ɜprimat. aut ut digat. ɜ significabit illud
q' ī corꝑ ē de h' disp' eructuatiōis. fortas
se ē necessariū eis si fuit ab stā desup. ɜ fit
difficil' uomit̄ ut n̄ respiciat ad febrē si ā
ministret diapipon ut p'cipiet ɜ minu
at. deseccat cū digeret. aut ministret qe
debili eo ɜ āministret cibo eo. ɜ replā di
gestiua cogita ī ipso digois. ɜ solutiua
cogita ī ipso solois. cū ergo declarabit tc̄ au
egredet p' se ipā. aut iuuabit cū supposi
tonio. ɜ tollet fames sup eū tā diu donec
n̄ remaneat h'sitatio in destructione
sanitatis sacietatis nausiatiue. deinde su
mat abūleuē uelocis digois hoi dimi
ɜ sit ītētio ad sopnū ɜ ad tīnn eū. ɜ q̄ ex
cusat sollitudini ī alleuiatiōe repliōe

De sua fuit soluta ɜsidera an oz q eua
cuat̄ sit ī q' ē corruptū. ɜ si fuit ī n̄ rem
neat̄ donec totū euadet usq; ad postrem
ū. ɜ expecta declaratiōe porcionū. ɜ fac
ipā ingredi tc̄ balneū ɜ ab ipā n̄ fuit
illic sup fluū destruēs forcitudiē. tc̄
ē n̄ facies ipā igredi balneū imo abluꝑ
ɜ fricata stōm ei' cū reb; quas faces. ɜ q
rū quē sepe sūt ē ī capitlis de solo ē uen
tris. Et de ill' ē lana intīcta ī oleo ī q ē
uīt absinthiū. aut ī oleo nardino. p'q̄
fuit expulsa ɜ separata fuit ab ea maiā
pars ola. ¶ Et n̄ p'seuat solo ɜ iuenes
illō q' egreditur ab ea ɜ gn̄e ei' q' corrupti
ē āministra oleū de cartonis tepidū tc̄
oēs. si huic modū. ɜ oleū de mastice ɜ ū
ē ū ī oleo nardino ɜiūctis eis. Et for
tasse āministrauit cerotaria ɜ p̄pe qm̄ n̄
suffert dispo ītrāsitū corꝑ sup uētres e
corꝑ. ɜ qm̄ ī dīgetū ē plus fortiorib;. Hec
eplis p'dictis ī colica passiōe. ɜ da eī
potu aquas frīgidū n̄ tollat̄ eas. ɜ da
ad cōmedēdū ī cui alleuiat̄ nutrimentū. ɜ si
alis sit digo. sic testiculi ɜ pisces ani
drach. ɜ p'mitte sup ī aliqd de fructib; ɜ
stiptis. ɜ robub stipticas. ɜ si ab sedit
de appetitu aliqd moue ipā cū eis q' sau
sit. ɜ p' cū eis q fuīt de catonis. ¶ Et cui
euacuatiōe ē n̄ ē maliūt ammistres ei
electuariū forte. de ill' q digget ɜ ɜfor
tat stōm. ɜ apiat opillatiōes ɜ illō
p' ablatiōe febris ɜ accidentiū. ɜ ut qde ad
flebotomia ē ut n̄ fiat ī ea donec decli
net. tc̄ ē fiat. ɜ si q' p'cedat ī potu ē aqua
ordei. ɜ alb; sit sic ille q fit ex agresta cū
cucurbita ɜ amigdal' puugs. ɜ ī frigida
ē lect' ei' ɜ odo ramentī ei'. ɜ rosa de caroni
ī qb; n̄ ponit tenbbanū. **De febre effi
mera ex apate. ɜ sig ei' ɜ curatiōib;.**
Febres sequūtur apata ītrai. sūt **ipius.**
putide. ɜ qm̄ ā sollicit eis ethica. ɜ ū sit
de mō febrium effimerarū. Apata ū appa
rēta sic sūt furunculi ɜ exitura q' eueni
ut ī ea. ɜ p' apata magna q fuit ī me
bris gladulosis ɜ ī carnib; q' nāt̄ mol
les. sic illa q fuit ī inguinib; a sup fluu
tatib; epatis ɜ in aliis a sup fluitatib;
cordis. ɜ sb aure a sup fluitatib; cebri.
qm̄ sequūtur febres. ¶ Et n̄ euacuat̄ qn̄ ē
aut sit ī q' p'ueit ex eis ad corꝑ donec igat
ipā calefactio sola. aut cū putredie. Qe
si fuit calefactio sola. tc̄ erit de gn̄e febri
apium [illegible] ɜ plumū qde accit de istis
febrib; sequūtur apata sequūs causis p'
minutas ex ulcerib; ɜ scabie. ɜ doloib;
ɜ passiōib; ɜ casib;. ad q̄ expellūt mat
tie. ɜ retinet̄ ī ius eam ap' catuces mol
les ē de gn̄e febris effimere. ¶ Et plu
rimū q' accit de istis febrib; sequūtur apa
ta quorꝑ cāe sūt antecedētes sic replāeō

et oppillationes. propter quod est putrida. Et febres que sequuntur ea plurimum sunt effimere. et non sunt effimere sunt malе. Et plurimum que ha[bent] rum sequitur apostema sanguineum. et quandoque accidit sequens erisipilam. et similia ei. **Signa.** Signa earum sunt ea que diximus de apostemate apostemata non eas. et facies est rubea et inflata. et est additum ei ea super dispositionem saniatis. et non est caliditas uehemens mordicatiua que sit similitudo ei in ipsis. quando huiusmodi apostemata sunt sanguinea non sunt febres sequentes erisipilam. et cum febribus succedit bucctatio. Et est pulsus in eis magnus uelox. frequens propter repletionem et caliditatem. et est urina aquosa alba. propter retentionem manifestum ad apostemata et ulcera. **Cura.** [illegible] fiat in ea cum flebotomia [illegible] et [illegible] et curen[tur] apostemata cum eo quod in capitulo suo. et sibi [illegible] et regimen. et bibat unum o[mn]io. et non ab[illegible] est in post declinationem completam. et [illegible] extinguentia infrigidantia bucctantia. et emplastra infrigidata cum [illegible] super [illegible] firmum apostemata ita ut non noceat apostemati in[illegible] ipsi cauendum. et non infrigidet illud [illegible] ipsi et cor infrigidatione penetrante in ipsum.

De febre effimera ex spissitudine. et signis eius. et curationibus.

Hec febris [illegible] sequitur putrefactionem resolutionem propter ipsius oppillationes non putridas. et plures que ex balneandi febricitant plures corporum sunt illi in quorum corporibus generatur uapor collectus propter compressionem corporum eorum et aluorum ipsorum. et aquarum corporum malarum. et propter dispositiones eorum accidentes exiguis. **Curatio eius.** [illegible] et administratio balnei et sudatio in eo post declinationem. et fricationes in eis que sunt sicut furfur. et farina fabarum. et amigdale amare. et semen melonum. et adde aluissime et baurach. et sit abis eius extinguens bucctatio. et unum eius sit plurime commixtionis. Et uitet balneum [illegible].

De febre effimera ex caliditate. et signis eius. et curationibus ipsius.

Quandoque accidit ex calore aeris et calore balnei. et similibus. et febris effimera et plurimum illi [illegible] accidit ex uehementia caloris solis. et est [illegible] [illegible] cum spiritu animali [illegible] generatur sit capud. calefit et aeri [illegible] peruenit ad cor. et fit febris. deinde spargitur in corpus totum. et quando fit ei suffocatio [illegible] propter caliditatem [illegible]. et quandoque [illegible] capud a calore. si illa est ex sole accidit plurimum in principio in cerebro et capite. et propter hoc [illegible] in [illegible] ipsius capud eius. Et illa que non fit ex sole sed fit ex [illegible] [illegible] laboribus et ex balneationibus. et ex aliis [illegible] in [illegible]. **Signa.** Signa sunt eius [illegible] et uehementia inflammationis [illegible] in parte solis [illegible]. Et forte est [illegible] [illegible] [illegible] fuit [illegible] dum et magnitudo [illegible] in parte [illegible]

[illegible] et est quod apparet de eius uehementis calefactionis. caliditatis maioris eius. et de illis quibus [illegible] illa est quod sitis eius est maior sitis illius. aut caliditas est illa calidior. et est in hac habitudine [illegible] eius quod est ex [illegible]. **Cura.** Est necessarium ut [illegible] incipiatur in curatione eius cum eo quod infrigidat ex [illegible] super capud et pectus. et ex oleis frigidis. et propter oleo rosato infrigidato [illegible] [illegible] quod [illegible] super capud et pectus ex loco longinquo. Et deest [illegible] aqua frigida. et quando [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illud usque quod declinet febris. Cumque aufert [illegible] [illegible] et non [illegible] cum [illegible] ei si fuit cum eo febris. et balneet cum aqua tepida. et non permittas aerem eum calefacere ipsum. Et non timeas ex effusione aque calide super capud eius. quoniam ipsa humectat et resoluit febrem. Et [illegible] ad [illegible] plus est quam [illegible] ad [illegible]. Cum autem egreditur [illegible] fricetur capud eius in oleis frigidis. sicut est oleum rosatum. et de [illegible].

De febre effimera ex frigiditate et soliditate. et signis eius. et curationibus ipsius.

Quandoque accidit ex frigore aeris et balneatione cum aquis frigidis ut constringantur pori. et [illegible] et [illegible] uapores fumosi secundum quod dictum est in illa que fit ex [illegible]. quare accidat febris. Et multotiens perducat ad putridam. et non perducit ad illam febrem. non quando uapor [illegible] est acutus non suauis. suauis est non generat [illegible]. **Signa.** Sunt cutis [illegible] et [illegible] [illegible] in primis cum tangitur. et non uehementis caliditatis. cum [illegible] mansum sentitur calor eleuatus. Et pulsus non est in paruitate [illegible] est illius que fit ex angustia. et tristitia. et fame. quoniam non est illic resolutio. sed est uelox propter [illegible] non sit frigus uehemens. et fortasse declinat ad duritiem. et [illegible] [illegible]. immo quandoque est inflatus propter uaporem [illegible]. Et urina quandoque est alba. quando caliditas est [illegible]. et quandoque est [illegible]. quando caliditas [illegible] resoluta fuit et [illegible]. [illegible] ad [illegible]. **Cura.** [illegible] in febre [illegible] [illegible] cum declinat ingrediatur balneum. et balneetur cum aqua ad caliditatem declinante. et cum aere calido. et [illegible] super ipsos aqua in qua decocta sunt sicut [illegible] et [illegible]. et [illegible]. et fricetur oleis que diximus [illegible] que abstergent poros et mollificant eos. et postponat [illegible] usque sudet. et fricetur et balneetur cum aqua calida ualde. Et [illegible] [illegible] balneatio cum aqua [illegible] [illegible] cum aere. deinde [illegible] cum oleis dilatantibus poros. et [illegible] super capita eorum [illegible] sicut oleum de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] album [illegible] commixtum. et [illegible] [illegible] [illegible] sit patientibus ex soliditate.

De febre effimera ex soliditate ex aquis stipticis. et signis eius. et cura ipsius.

Quandoque accidit eis qui [illegible] balneantur in aquis stipticitate [illegible]

q aqua. propter illud quod est ideo [illegible] et putrefactione. Et [illegible] cum oleo aliquibus [illegible] ex labore est magis [illegible]

sic super quem ut aluminis aut dragaganti. ut vehemens fiat spissitudo pororum apparentium. quare comprimuntur eorum vapores. et accidit eis quod dimittam aliquotiens. Et multotiens quod producunt ad putredinem. **Signa.** Significat ipsius causam. et quod testificatur de nigredine cutis. quia ipsa sit extensa propter appropinquationem que propter corium. et sic stringitur cutis infusa in aqua dragaganti. et dispositio in additione caliditatis propter quod ex tactu cutis sic in aliis de illis que accidunt ex oppillatione pororum. Et pulsus est debilior et minor et vehementioris velocitatis. et urina est vehementer alba et tenuis sicut urina mulieris. et non est in corporibus eorum detumitio. neque in oculis eorum profundatio. **Cura.** Oportet ut [illegible] appropinquante curationis eorum que sunt ante eos. Verumtamen eis non datur in potu vinum nisi post fiduciam vehementie ampliationis pororum. non sit [illegible] parva. fortasse est te aperit eam vinum. et oportet ut sit subtiliatio regiminis eorum maior. et mora eorum in aere balnei. et balneatio eorum cum aqua calida maior. et oportet ut tardetur unctio eorum plus.

De febre effimera ex vino. et signis eius. et curationibus ipsius.

Quandoque accidit ex vino febris effimera. Et cura eorum est cum vino electis. Et fortasse indiget solutione cum aqua fructuum et similibus. Et flebotomia et vomitu. et precipue quando presenciat dolorem capitis eorum. Et oportet ut ingrediatur balneum post digestionem.

De febre effimera ex alvo. et signis eius. et curationibus ipsius.

Ubi caliditati [illegible] febre effimera. et sicut illa que est ex sole secundum plurimum est cerebralis. et in spiritu animali. et illa que fit ex balneo est cordialis. et in spiritu vitali. similiter illa que fit ex alvo est epatica et in spiritu naturali. Sanatio curationum est provocatio cum infrigidantibus notis. et solutio cum [illegible]. et sanitatis. et rectificatio epatis est res. Et meliorum eis que sunt sicut aqua endivie et [illegible] et sirupus acetosus. et emplastra infrigidantia. ex sandalis. et camphora. et aqua rosata et succo eius. et succus oleorum frigidorum. infrigidantis actu. et extinctio cum [illegible] frigidis humidis.

Tractatus secundus de febribus putrefactionis. sermo universalis.

Putredo accidit aut propter abundantiam mali cause separatur ut putrefiat illud quod generatur ab eo propter malitiam sue substantie. aut propterea quod velociter recipit corruptionem quamvis sit bone substantie. sicut lac. aut quoniam est aliquid mali nutrimenti. sicut illud quod generatur a fructibus tardis humidis valde. aut quoniam est ex illis que non convertuntur ad sanguinem bonum. immo remanet humor malus frigidus quem abhorret calor innatus. et succedit illi extraneus. sicut ille quod generatur a cucumeribus et citrullis. et pomis et similibus. aut malitia [illegible] eius. aut hora ipsius aut ordo eius secundum quod scis. aut propter oppillationem prohibente respirationem et eventationem propter complicationem eorum malam. cum non possit digestio facere bonam. Et sunt iterum virtutes de illis que non faciunt in [illegible] propter privationem respirationis humorum ad quod dimittitur cum calidum. Et huiusmodi quidem complexio aut generat humorem malum. aut corrumpit illud quod generatur propter abreviationem suam in digestione. et quia movetur cum motu pigro. non sic cum sunt virtutes [illegible] oppillationem generantis putredinem. aut propter dispositiones extrinsecas ex aeribus malis. sicut est aer pestilentie. et aer lacunarum. et locorum [illegible]. et quoniam aggregatur de eis [illegible] plurimum eorum putredo est aut propter multitudinem humoris. aut grossitudinem suam. aut propter viscositatem suam. et cum multitudinis humorum et viscositatis. et grossitiei eorum sunt note. Et inceptio oppillationis est nota signum quod non fecerit oppillationem

~~guis talis modi ut evaporet ab eo vapor subtilis. aut flegma talis modi illud quod evaporat ab eo sit vapor spissus. aut melancolia talis illud quod evaporat ab ea fit vapor fumosus spissus.~~

propter privationem evaporationis. per eum fiunt succedentes motibus in non sua hora super repletionem. et mansiva saturitate. et balneationes similiter. aut sole calido aut fumo calefaciente super repletionem. et dimissio observationis digestionis in stomaco et epate. et [illegible] tur. si accidit per calefactionem aliorum in epithimatibus et evaporationibus. et putredo quidem quoniam communis est corde. et quando est in membro propter debilitatem sui. aut propter vehementiam caliditatis sue extrinsece. et sue acuitatis. aut doloris eius et humor recipiens putredinem. aut est colera talis modi ut ab ea vapor egrediatur. aut sanguis talis modi ut evaporet ab eo vapor subtilis. aut flegma talis modi ut illud quod evaporat ab eo fit vapor spissus. aut melancolia talis ut id quod evaporet ab eo sit vapor fumosus spissus. pulverulentus quasi sit fumosus subtilis valde. Et putredo quidem colere facit tercianam. et putredo sanguinis facit continuam. et putredo melancolie facit quartanam. et que currit cursum eius. et putredo flegmatis ut multum facit cotidianam et que currit cursu eius. Et sanguis locus est inter venas. colera autem et flegma et melancolia quoniam putrefiunt intra venas. et quia putrefiunt extra venas. Et quando putrefiunt extra venas. et non est causa alia nisi est putredo in [illegible] viscero que dat cordi putredinem continuam faciunt periodos quos dicemus [illegible] accidunt et eradicant. [illegible] flegmatica non eradicatur. quia sit [illegible] altera. Et quando putrefiunt intra venas fit ut adherentia febris. [illegible] propria cum que eradicat [illegible] assidua

inseparabilis. Et hec quidem est signa per que cognoscitur
potissime que est ea. Et quando putredo est intrinseca de
numinis super venas non est aut super plurimum
eius sequitur cor ex eis non sunt forsitan additi
ones et diminutiones apparentes. Cum autem
est secundum contrarium illi apparent alterationes manifeste.
Et febris quidem putridinis que extrinsecus fit non era
dicatur et redit. Non quoniam materiei que putrefit
supervenit putredo in qua potissimum et fuit eius
humiditates ex quibus pendebat caliditas et
resolvitur et egreditur ex corpore. quoniam non sunt re
tente in venis. ita ut prohibeat eas illud a
complemento resolutionis. et remanet ancietas
eius in ipsis et reitas que non sunt vehicula febris
et caliditatis sicut vir de dispositione annulorum et
[illegible] paulatim paulatim donec flat ad [illegible]
[illegible] deinde non remaneat caliditas. Et quoniam non re
manet in humore adusto per putredinem
caliditas destruitur febris usque aggeratur
vice alia ad locum putredinis. Si vero remanse
rit in ea reliquie caliditatis ex putredine
prima quamvis non remaneat materia. aut propter
inventionem cause putrefactionis propter immate
ria [illegible] inflammatur in materia secunda. secundum se
cundam putrefactionis. ¶ Res ergo putridis
resolvitur secundum inventionem caliditatis defici
entis. putrefacientis. et resolventis. et fug
entis ancietatem. et persequentis ad materiam donec
abscindatur [illegible] materia. Tunc inge
niat materiam aliud. et remaneat febris ex
[illegible] materia alia. et fluat ad locum suum.
Cum autem putredo est intra venas. tunc accidit ut
sit resolutio completa difficilis. et non resolvitur
putredo propter continuitatem que est in quibusdam venis
cum aliis. et putrefiunt omnes res [illegible] et dei
de resolvitur ad materiam aliud. et non [illegible]
complexum est in venis [illegible] continuo co
ntinuationis ad cor. ¶ Et iste quidem febres
quibus sunt potissimum eradicationes et [illegible]
quamque diminuitur ordine suo propter diversita
tem materierum in multitudine et paucitate
in grossitudine et tenuitate et propter diversita
tem in eis ingenii. ita ut permutetur quidam
materie et fiat de genere materiei alteri que di
versificat in eis in specie. non in multitudine
et paucitate et tenuitate et grossitie tantum
a quibus fit ex malitia regiminis eius. aut propter
debilitatem eius. aut propter multitudinem sensus
eius. ¶ Et potissimum que eradicatur inci
piunt secundum plurimum cum oppilatione. aut fri
gore. aut rigore. et resolvuntur per sudorem.
et non incipiunt cum frigore aut oppilatione
secundum plurimum. non autem propter frigus humoris. aut
propter [illegible] humor mordicat lacertos. aut propter
per fluiditatem caliditatis ad interiora membro
rum ad partem materiei. aut propter debilitatem vir
tutis. aut propter frigus aeris. ¶ Et in quibus fit ex
mordicatione caliditatis est dignum ut per
veniant ad oppilationem quam ad frigus. et
plurimum quod accidit de eo est ut fit sic putredo

acuti in omnibus eorum. Verum resolutio materiei cum
sudore est. quoniam caliditas putrefaciens resol
vit humiditatem. et remanet ancietas. cum ergo fit
illa humiditas non obsessa in venis fit facilis ex
pulsio eius per sudorem in poris. ¶ Potissimum autem
inseparabilium minuitur et non eradicatur per sudorem
et incipiunt cum frigore non propter debilitatem virtutis.
aut propter perfluidationem caloris innati. tunc enim
infrigidantur extremitates. et est signum ma
lum. ¶ Et in quibusdam febribus componitur frigus
et oppilatio. quoniam materia que putrefit est composita
ex frigido et mordicativo. Et quoniam componun
tur quedam febres putredinis tali compositione qua
fiat in forma inseparabiles. Et hoc est ubi
quoniam in ea plurimum humorum putrefieri in loco. et cum sup
venit putredo ei deinde in ea plurimum humorum de genere eius
aut non de eius genere putrefieri. et obviat secundum
tempus eradicationis potissimum primum. deinde contin
uat eos ita. et quoniam componunt febres putridas
modis aliis compositionis. que ego distinguam
in capitulis suis. ¶ Et periodi quidem febrium pro
longantur quandoque et abbreviantur. ¶ Prolongatio ergo earum
propter grossitudinem materiei est et viscositatem eius.
aut multitudinem eius. aut ipsius quietem. aut
propter debilitatem virtutis. aut propter debilitatem
sensus. aut propter spissitudinem pororum. quare non
resolvitur humor. et earum abbreviatio est propter contraria
illorum. ¶ Et potissimum earum festinant et tar
dant. et tarditas earum est aut propterea quod materia
est pauca. aut tardi motus ad munera putre
dinis propter grossitudinem suam. et hoc quidem est sicut
materia quartane. et velocitas earum est quoniam
ipsa est multa sicut flegma. non vitreum quoniam po
tissimum eius quoniam tardat. aut subtilis sicut colera.
Et deteriores quidem febres sunt inseparabiles in
quibus putredo est intra venas. deinde ille que eradi
cantur in quibus est putredo intra corpus. aut in
partibus cordis. ¶ Et primum quidem accidit secundum
febris valde acuta propter frigus complexionis corporis
et paucitatem caloris ipsius. ¶ Pulsus vero
diversificatur dispositiones in febribus putredinis
secundum diversitatem earum in generibus suis. et secundum di
versitatem specierum [illegible] et debi
litate virtutis et fortitudine accidentium. et debilita
te corporis. ¶ Et quando acuit et durities. aut propter
apostema calidum vehemens compressionis. aut propter
apostema calidum in membro duro. aut propter vehe
mentiam siccitatis. aut cum declinat frigus in prin
cipio. ¶ Et quando fit levis propter materiam hu
midam sicut flegmaticam et sanguineam. et propter
quod apostema est in membro leni sicut illud quod est in epate
et peripleumonia. et lithargia. aut propter humo
rositatem expectat quando vult ut sudet. ¶
Et pulsus quidem fit in principio paroxismorum de
bilis [illegible] propter adventum virtutis sup
materias et occupationem eius in [illegible] et
sequentium [illegible]

Sermo universalis de signi ficationibus febrium putrefactionis.

Febres putride adveniunt [illegible] precedentium ea.
et propter quoniam non est eis [illegible] pulsus et

anelit. cui contrario est uelox. quoniam necessitas
administrationis est uehementis ualde. et caliditas mordicatiua non suauis. sicut est caliditas febris effimere. ¶ Et plurimum quidem febrium putredinis antecedit almelilatum.
Et almelilatum quidem est dispositio cum qua inuisceratur
caliditas non peruenientes ad hoc ut sit febris
et associantur ei lassitudo et pigritia. et aliquando
et calor. et commotio soporis et uigilie. et constrictio anelitus. et extensio uenarum et ypocondriorum. et dolor capitis. et pulsatio capitis.
Cum igitur prolongatur facit cadere in febres putridas. aut facit accidere debilitatem. et alterationem coloris. ¶ Et quando associantur almelilatum antecedenti febres multitudo superfluitatis. et nausea. et uomitus plurima. et egestio plurima putrida. et grauitas
capitis. et excitatio. et accidit fortasse in
pulsu non accidentia extrinseca. neque ex labore
aut ira. aut aliis. ¶ Cum igitur accidit alteratio in eo. tunc iam ueniet potissime et contractio que est constrictio pulsus et paruitas diuersitatis in quo accidunt pulsationes magne fortes. et non est uelocitas ei fortis sed diuersitas
in paruitate et augmento ex proprietatibus significantibus
putredinem quamuis non appareat in urina
apparitio plurima pro leuitate materie. ¶
Et de signis quod febris sit putrida est euacuatio prodiens per sudorem et humectationes.
effimera est contrario illi. Et in initio sit urina
pura pro leuitate predicta. et in effimera non
permutatur ad putredinem. et quoniam non
fuit augmentum ei permutatum non proportionatum
non simile. ¶ Et pluries augmentum eius significat quod ipsa est putrida. et additio pulsus in
magnitudine sed proportionis significat augmentum. ¶ Amplius autem est in compollatam in principio cum rigore aut horripilatione. et diminuitur
sed plurimum cum sudore et humorositate. et reuoluitur cum potissime. aut est inseparabilis cum
tempore non similis effimere in urina et pulsu et complemento mundificationis et quiete accidentium.
Et cum plurimo quidem putride fuit acuitia plurima ex siti et dolore capitis. et nigredine lingue. et precipue apud statum. et multiplicatur inquietudo ex angustia et agitatione uehementi que
facit pugna materie et uirtutis. quoniam est eleuata materia. et quoniam confringit uirtutem. ¶ Et pulsus
similis quando tendit ad magnitudinem et fortitudinem. et quando ad paruitatem et debilitatem.
Diuities autem fit quando ... non oportet semper ut fit. Non fit
cum febre apud durum in quacumque membro fit. aut
apud in membro duro quamuis non sit durum. aut
iam accideret post aquam frigidam. aut aliquid aliud de illis que inducunt pulsum ... de illis que dicuntur in libro pulsuum. ¶ Diuersitas autem in paruitate
et augmento est ex proprietatibus febris putride et
de significationibus eius fortibus quamuis non appareat in urina plurimum pro leuitate materie.
et cum non fit pulsus fortis et non fit uelox

uelocitate predicta. tunc febris adhuc est effimera et non permutatur ad putredinem. sed est urina in principio non digesta paruum aut digesta. et fortasse est acuta. ¶ Et scias
quod a febribus acutis insufficientibus raro fit
euasio. non cum contrario in ea ubi ... et quando alleuiatur febris post quietem apparitionis in pleuresi et
similibus. tunc scias quod de materia remansit aliquid
et quod materia iam declinat ad locum ubi apparet dolor. **Signa inseparabilis febris.**
Continua est diuersitas pulsus que est secundum
febrem apparens ualde. et est in plurimo
in hiis ordinem in proportione. et perseuerat febris
et non separatur per uiginti quatuor horas. et non associatur ei quod diximus de dispositionibus et
radicalibus ex antecessione rigoris et alleuiationis. et de illis que significant ea est ei assiduitas et uehementia diuersitatis dispositionis eius apud augmentum. Permutatur et quando
augetur uices ... **De rebus in quibus diuidantur quibus differunt febres. et conueniunt in quibusdam.**
Febris que est pro putredine colere est motus
tertiani siue sit motus principium potissimum.
aut prauum uel exitum non separatur ei quod dicitur adusta. cum motus est occultus ualde. et est sicut
inseparabilis continua. ¶ Et tertiana que est pura est acuta pro subtilitate materie. et caliditas est magna. mordicatiua pro fortitudine colere. sed est salutifera pro eo quod
terra est leuis. sed ... et quando ipsa ... tegete.
Et tertiana non pura est longioris spatii
quam pura. ¶ Et pura quidem raro pertransit septem periodos. non ab extra. ¶ Et continua
quando continuat in ebdomada. ¶ Et illa que ex
putredine sanguinis est continua ... inseparabilis. et eius calor est purum cum alleuiatione ... in mordicatiue colere. et quando peruenit
ad statum in quatuor diebus. ¶ Flegmatica autem
... caliditas pro eo
pertinet ad coticianam. longa pro uiscositate et
materie. et frigiditate eius et multitudine ... eius
magna ... quando habet paruum spatium
in compollationis et quiete. et quando ipsa associatur
corruptioni et debilitati in ore stomachi. quando
... et est de illis que attribuuntur acuitati
... in pulsu cordis. et
... et que est ei inseparabilis est non
magis similis ... leuitatis plus
quamuis quando fiat diuturna. et quando est minus
pura est minoris et breuioris potissime.
non accedunt cum paruitate sue puritatis
ad similitudinem coticiane. ¶ Quartana autem est
non acuta pro frigiditate materie. longa pro illo
et fortasse extenditur quod de ea pura est anno
uno. et non pura est breuioris spatii. uel
non est in ea timor. quando quiete facit spatio
longo. et quando in ipsa non est talis acuitatis que sequitur ... acuitia uehementia. ¶ Et quartana
quidem ... assidua et incompollata consumit ... aut

furorem. aut provocationem urine. Innocui
ua autem consimiles per huiusmodi. et perfunditur san-
guinis narium. Et scias quod principium
paroxismi in tertiana, est cum tremore. et in-
clinatio in tremorem, et est declinatio in
quartana. et est declinatio in cotidiana.
[illegible] ... quartana. et in co-
tidiana in utraque eradicationis. Et re-
bus quibus non curatur sed quos hoc propter agrotorum
constituit ad arefactionem [illegible] in febribus
acutis. in quibus oportet ut patientes eas a
bibere. et si alatur propter fetorem ut pueriat in
super materiam. deinde oportet ut detur in potu aqua
frigida. et non detur in potu propter infectionem ut non
fiat cruda. et non sufficit cum extinctione
alia. quoniam si fuerit interno diuturnum sumi in
ebrietate. et detur in potu aqua frigida. fur-
tiorem quod diuturnum in intentione per diuturnum permut-
tatur super eas alias. et diminuitur ob fatua-
tionem illarum duarum. **De significationibus**
accidentium febrium.

Scias quod accepto
significationum febrium est ex regimine
antecedente. et quando fuit ex dispositionibus
antecedentibus presentibus. et ex regionibus et tem-
poribus. et ex etate et complexione. et ex pulsu
et urina. et uomitu et egestione. et fluxu san-
guinis narium. et ex dispositione febris in rigore.
et sudore. et qualitate caliditatis. et ex po-
tentiis. et ex dispositione appetitus. et siti. et ex
dispositione anhelitus. et ex coniugatis sicut dolore
capitis. et vigiliis. et alienatione et rige-
tudine et aliis a febribus est ad sunt acuitia
significativa magnitudinem earum. et ipsi-
us paruitatem. et sic qualitas caliditatis
et quantitatis ipsius. Et de ea est que mordi-
catiua uehementer. et quod primo inuadit usque
ad finem suum. Et de ea est que mordicat in
primis. et deinde minuitur propter resolutionem mate-
rie et leniuntur. Et de eis sunt que mordicant. et
de eis sunt quarum caliditas est humida. et
de eis sunt quarum caliditas est sicca. Et
sunt accidentia que significant genera earum sicut
accidentia tertiane. sicut principium per-
mu cum punctione et conpilatione et mordica-
tione caliditatis et cetera. Et accidentia sig-
nificantia maliciam earum. sicut inquietudo et ali-
enatio. et uigilie. Et accidentia significa-
tiua digestionis et indigestionis. sicut quod diceris in
tractatu dispositionibus urine. Et accidentia que sig-
nificant crisim quod dicemus. Et accidentia significa-
tiua sospitatem et contrarium eius. et dicemus omnia
illa. Et forme urine sunt iudicia plurima
sicut ille cum conuertitur color ad pallidam et
ex albedine. et uiriditate. et significat fri-
giditatem humorum et priuationem caloris in
nati. aut ad extinctionem et inflationem sicut
accidit ei cum febris cum est lenitas naus-
ativa. et sic uelocitas detentionis fa-
ciei et qualitatis. et tenuitas nasi. et si-
gnificat aut uehementiam caliditatis. et

aut subtilitatem humorum et uelocitatem reso-
lutionis eorum propter amplitudinem pororum et mo-
tus in se ipsis. et exitus eorum a consuetudine. aut
casus eorum habent significationes. Et ad alie
habent significationes de illis quas dicemus. Et
accidentium febrium quedam sunt quorum hora est stat
sicut alienatio et commixtio mentis propter inflamma-
tionem capitis. Et de eis sunt quorum hora est
principium sicut conpilatio et frigus. et sic profunditas sop-
ni que consequitur plurimum principiorum febris propter de-
bilitatem cerebri et declinatio caliditatis ad
intima corporis ubi est materia et multitudo ua-
porum eleuatorum ab eo per commotionem incipientem
tempore. usque quod resoluitur inflammatio. et adiu-
uat illud frigus cerebri in se ipso. et frigus humorum
quando uult putrefieri et calefit. Et res ex quibus
sumitur dispositio febris. et ex eo ipse sunt dispositio febris
in acuitate sua et sua lenitate. et dispositio
febris in hoc quod ipsa accidit a causis primitiuis
et antecedentibus sed coniunctionem predictam. et dispositio
febris in diminutione sua ad nocumenta sua et in
eradicatione. et tempore eius. et dispositio febris in ua-
rietate sua cum rigore et frigore. et conpilati-
one. aut contrario. et quod est ex eo. et dispositio febris
in diminutione sua cum sudore plurimo. aut
pauco. aut dispositio preterita regiminis. et etas.
et forma. et tempus. et aer. et dispositio pulsus. et
urine. **Sermo uniuersalis de rigore et fri-**

Ripilatio **gore. et conpilatione et fractione.**
est dispositio in qua inuenit corpus diuersitatem in frigo-
re et punctione in cute. et lacertis. et non accidit
cum pigritia et fractio. et in fractione manere
neque eius. Frigus autem est ut sentiat in membris
suis et digestis lacertorum illorum frigus primum.
Rigor non est ut non possit continere membra sua.
ex commotione et tremore euenientem in eis.
et motibus inuolutarius. Et fortasse
est frigus forte et non fit rigor fortis. sicut in feb-
ribus flegmaticis et quartanis. Et de causis uehemen-
tie rigoris est uehementia uirtutis expulsi-
ue et lacertis. et propter hoc quod est cum rigor uisco-
sior. est rigor uehementior. et sanguis sibi in-
gerit cum rigore ad inuicem. Et scias quod hu-
mor frigidus est qui quando conuenit membrum in quo
est et quiescat passio eius ab eo. et non sentit fri-
gus eius. Cum uero mouetur et spargitur sparsione plu-
rima. aut pauca. propter aliquam causam scilicet per calidi-
tatem separantem. aut aliud preter ab eo membrum
quod erat non conuenientem ei et sentit frigus eius propter cum
complexionis diuerse. et rigore iam sciuisti hec in ra-
tionibus uniuersalibus scientie medicine. Et
multotiens quod accidit a flegmate uitreo
sparso in corpore rigor non producens ad febrem. et
quamuis sint ei ... tamen est fortitudo eius fortitu-
do rigoris producentis ad febrem. Si materia
quod fiat lassitudinem propter paruitatem suam sicut
rigorem propter suam multitudinem antequam putre-
fiat. nam cum putrefit non producit ad febrem.
Et quando accidit frigus et rigor propter submissionem
caloris in corpore cum calore et quod sunt ei similia in rigo-

in frigus accidunt febres. quoniam humor crudus effunditur ad lacertos in primis. et nocet frigiditate sua propter comparationem ad lacertos. deinde cum incipit putrefieri incipit calefieri. ¶ Et quandoque antecedit rigor febres propter mordicationem humoris et fortitudinem virtutis expulsive que est in lacertis. sic exit tunc levis ex effusione aque calide valde super cutem. et hoc ideo est falsus. et fortasse fit non eo quod mordicat, sed ut refugiat calor innatus ad interiora et dimittat frigus. quod fit cum mordicatione caloris frigus quod frigus dimittit et mordicatio que caloris est apud panniculum tegentem interius.

¶ Et quandoque accidit rigor propterea quod refugit calor ad interiora sicut fit in apostematibus interioribus. quoniam significat rigor et horripilatio saltationem in febribus in separabilibus. quandoque significat quod materia expellitur ex venis. et egreditur verum quando non est cum digestione et hora crisi. et non sequitur calefactio. est significatio quod expulsio illius quantitatis non est quando vero est in crisi. immo quando materia multa expellit sed multitudinem diminuit sua. ¶ Et de rigore est quod significat mortem. et ille quem sequitur debilitas virtutis et casus caloris innati et siccitas. ¶ Horripilatio vero fit ex causis parvioribus causis rigoris et commotio eius in periodi indicat periodum et sensum quod febres sunt sepulte. Et quandoque est cum longitudine febris constitutio in visceribus quod resupinetur febricitans et extendat pedes suos et trahat in socra sua. et quando deiungitur lingua febricitantis cum aliis continuatione febris, tunc febris eius est sepulta.

¶ Et quandoque sonat palpebris scientiam. Ergo cum est febris in principio et de illis que conveniunt eis est sirupus acetosus propter naturam et [illegible] aqua [illegible] cum oleo si tolleret febris. et rasio capitis est ex eis que inspissat cutem et que retinetur vapores. et fit fortis febris.

Sermo universalis ad curationes universales febrium putrefactionis.

Scias quod intentio in medicando has febres quando venit ad partem febris, quod est necessarium ut infrigidet et humectet. et quando ad partem materie ubi necesse est ut maturet. aut necesse est ut evacuet et digerat que incrossata est, et quod ei cum subtiliatione. et subtilis est que non indiget incrassatione. et quandoque contraria sunt illud quod requirit febris de infrigidatione et illud quod requirit humor de digestione et evacuatione et resolutione. ¶ Cum est digestivum et evacuativum calidum. immo est secundum plurimum ita. et tunc oportet ut observet magis timorosum de una duarum rerum. et fortasse conveniens est illud quod convenit febri de infrigidatione cum eis que sunt sicut melones indi et verum holera. et quod convenit materie de minoratione. quare prohibendum illud dare eam in potu nisi non sit materia [illegible] et opus sollicitudo sit ut properat aqua frigida usque ad complementum. et tunc contrarius or-

tus et os fiunt nocent febricitanti cum ebullitione sua et corruptione sua in stomacho. ¶ Et multotiens que [illegible] que dirigit et subtiliat et evacuat et infrigidat, sicut sirupus acetosus. ¶ Et scias quod quando febris est cum vehementia acuitatis quod non licet ut regimine cause in [illegible] digestione infrigidatio est ultima. et propterea cum non vincis virtutem forte resistentem tollerantem, sed si invenis eam resistentem tollerantem, abscinde eam et expelle humorem et abscinde cibum. et non infrigides infrigidatione que prohibeat resolutionem. ¶ Et si inveneris virtutem deficientem, fias occupatus in equando complexionem contrariam ei quod infrigidat et in vivificando virtutem cum cibo. Cumque fit fortis per vivificationem suam, et revertitur contrarium sunt rem ad eam. et tunc infrigidas de illis febribus, tunc non infrigides eam cum eo in quo sunt proprietas et exsiccatio, sicut sunt talia infrigidantes, non post digestionem et evacuationem. ¶ Et scias quod cura febris putride est divisa a curatione ethice. curatio etenim ethice est constituta super contrarietatem egritudinis tantum. et cura febris putride non est constituta super contrarietatem tantum, immo super abscisionem cause eius. quoniam illud quod est conveniens egritudini [illegible] fit amicum virtuti ex parte sua et inimicum virtuti ex parte. quandoque est amicum inimico eius quod est materia. quare adiuvat utraque causa quod obligatur indigentem in regimine et canone. et nos significabimus tibi ea cum fuerit ei si deus voluerit. ¶ Et scias quod non est possibile ut curetur febris non per cognitionem cause eius cum ignorantia. Et talia regimen [illegible] ne occultetur post modum invenitur hoc necessarium [illegible] in die potissimum aliquid [illegible] possibile est neque curetur febris [illegible] ut obfuscet in [illegible] illis dispositionibus virtutis. quod si fuerit fortis et fuerit illo quod [illegible] sanguis aut fuerit cum humore qui [illegible] sanguis. [illegible] est magis [illegible] et propterea cum urina est rubea grossa [illegible] [illegible] victoria cole et [illegible] [illegible] [illegible] sunt [illegible] sicut [illegible] acetosus. [illegible] lenis [illegible] sicut sirupus [illegible] sit ultimitas [illegible] tus [illegible] magis [illegible] lectum [illegible] indiget [illegible] est [illegible] rubeo [illegible] ¶ [illegible] hanc [illegible] digeber

coctibiliore q̄ i q̄ indigestibili in p̄n̄.
ie q̄m̄ nāc obedieñs. deīn fac ip̄z seq̄
ea q̄ puocat sic sirup' acetosus decoct
cū radice apii ⁊ silib'. deīn fac ip̄z su
dare. ⁊ apīnicat cū eis ī q̄b' n̄ sit calor
fortis. sicut cū inūctiōe ex oleo camo
milino. ⁊ fricatiōe cū uino albo. ⁊ cū
aq̄ dulci tepida. ¶ Et si febris fuīt a
cuta n̄ inueñis excusatiōe ab inūctione
⁊ ebriocatiōe. ¶ Qñ si inueñs huōre ī p̄ini
declinare ad stom fac uomē cū eis in
q̄b' n̄ sit diuisitās ɔsuetudini. imo
cū eis q̄ sit sic sirup' acetosus cū aq̄ ca
lida. cū nā mouet huōre ad uomitū. ⁊
n̄ diuisificēs ea. ¶ Qñ si fuīt illic decli
natio ad intestina. ⁊ senseris rugitū ⁊ de
scensū fecis. tūc adhibe q̄ soluat ue
trē ⁊ phibe cū a sopno ī p̄n̄ febrium ⁊ p̄e
q̄ñ ē oppilatio. aut frig' ⁊ rigor ī q̄m
plogat sup eū frig' ⁊ rigor. ī p̄a nā
q̄ expellit matias si fuīt eūtes ad
q̄a uiscā. ⁊ phibet digōēz huōz ī ap̄d
declinatiōē n̄ē iuuatiuū ualde. ⁊ for
tasse n̄ nocet ap̄ statū. ⁊ n̄ phibeās ei
aquā frigidā. n̄ fuīt huōr q̄ ē ī eo cru
d' ⁊ grossus. tūc ē phibr' digōē ¶ Et scia
q̄ q̄n flebotomia iuuat deīn uteris
ua mala. tūc n̄ purgabit' ¶ Huōris aūt
colīca digō ē ut ɔfusus a sua sbtilitate
fiat spissus. ⁊ aq̄ q̄ frigida fac illd
n̄ sit stōs aut epar debile aut frigidū.
aut sit ī uiscerib' apā. aut sit ī uisceri
b' dolor. aut sit ɔplio ei pauca sāguis.
aut caliditas ei innata debil. q̄r debi
litat' p potū aque frigide. aut sit n̄ cō
suet' potare frigidā sicut illi q̄ sūt de re
gi' calida. ī sīa ē spāsmāt' uelocit'. ⁊
assotiat' eis singult'. ⁊ extenuat' ē de
hac ~~sententia~~ summa ¶ Qñ aūt matia
calida aut grossa ia digesta ē. ⁊ cor
ē carnosū. ⁊ caliditas īnata erub'
tās. ⁊ uirt' ē fortis. ⁊ uiscerā sana no
frigida. ⁊ corp' ḡ radical' n̄ ē insueta
aq̄ frigida ualde. tūc aq̄ frigida ē me
lior res. ⁊ multotiēs ē adiuuat ad ex
pledā matiā cū solue nature aut p uo
mitū. aut p urinā. aut p sudorē. aū
posā illa. q̄r fit statī ut sanet' ¶ Et
q̄n dat ī potu medic' in fine d' aq̄
frigida q̄ntitatē plimā. adeo tūc
ei color fiat uiridis ⁊ tremat q̄ sit sal
ū p uiciēs usq' ad īninā .i. ī media.
fortasse [illegible] ɔuīt febris ad fleg
matica. ⁊ fortasse ɔfortat nā ⁊ ex
pellit matiā cū sudore. ⁊ uria ⁊ [illegible]
[illegible] ¶ [illegible]
[illegible]
[illegible]
p eā ad [illegible] n̄ phibeās aquā
frigidā. [illegible]

tans ei melior ē q̄ extenuatio ¶ Et si
rup' q̄dē acetosus q̄n̄ sedat sitī. ⁊ ī adit
⁊ soluit. ⁊ nocumētū ipī apati n̄ est
plimū sic nocumētū aque. ⁊ n̄ ē eius i
aggrāndi matiā ⁊ īspissādi eā. ⁊ sūr' iuuat
plime cōmixtiōis. ¶ Et cū n̄ l3 ut bibat
aquā frigidā ⁊ sit audax sup eā. timet'
q̄ sanat accidē ɔstrictiōēz poroz q̄r fit
cū febris alteri cū euētu oppilatiōis
alteri. ⁊ fortasse cū uehemētior p̄n ⁊ q̄n
obuiat mēbro debili corrūpit opatiōnē
ei. ⁊ multotiēs fiat deglutiōēz difficile ⁊
fac difficultatē anelit'. ⁊ fac accidē tre
more ⁊ spasmū ⁊ debilitatē uesice. aut
renis. aut coloni ¶ Et ille q̄ plimū or
ex eis phibe' potu aque frigide ē anno
ē ī sanitate sua. imo cū uideris calefac
tionē forte ⁊ cōpliōēz calidā ⁊ siccā. ⁊ ei
cū iuuās tūc q̄n̄ ɔcedes infusiōēz fieri ī aq̄
frigida ap̄ declinatiōēz ⁊ appāritiōēz digōis
⁊ euacuatiōēz huōz ⁊ n̄ ē malū ut īmi
nistret' balneū ⁊ post ipm̄ sbtil' cōmixta
⁊ inūctio cū oleis. ¶ Et cū ā
ministrauēis canones p̄dictos ī p̄n̄ ac
cessū febris. tūc or p illo ut accipēris in
digōē ⁊ euacuatiōē q̄ñ ē scdm semitā mi
noratiōis ⁊ exsiccatiōis. ⁊ ia dixim' ei
imo scdm semitā absciōis eius ¶ Et ue
niētes matiā indigestā in calido aut fri
gido n̄ p ncessitatē. fortasse ē multiplica
tur euacuatio huōris n̄ puenientis ad
statū p digōēz ut euacuet'. ⁊ fortasse no
cet euacuatio maiori. ⁊ fortasse per
miscet' pcā malignū cū bono ppe aliquid
mouet' malignū absq' digōē sua ¶ Et
cū n̄ ausculteris nisi q̄ exeat ut q̄ ī tmo
indigētiā ē sbtiliare. ⁊ huōr calid' ē sb
til. q̄r n̄ ē uce ut sbtiliet'. ⁊ res ē ī ē sicut
d'xe. imo intētio ī digerēdo ē eq̄re sbam
matiei itaut fiat ppāta ad expulsiōēz fi
ale. Et sbtile ī bibitū ⁊ grossū fixū ⁊ in
scd'm adherens corpi illd ē n̄ ppatū ad expl'
siōēz finale. ī illo ē necc̄m ut inspisset' sub
tile ⁊ sbtiliet' spissū paulatī ⁊ incidit'
uiscosū ¶ Et fuīt iste n̄ audiuisset
ī sermōē antiq' de digōē aliqd aū quā
dixissem illo ⁊ rememorēmur dispōi
digōis huōz fixoz [illegible] q̄ d' eis sbtil' ē
indiget ut inspissetur. ⁊ q̄ de eis spissus
ē eget ut sbtiliet'. oportet ut sanet' h p
ī sīq q̄. n̄ oportet ut ī se ipo ɔ sciāt ret
⁊ dicet q̄r urine ī febrib' acutis n̄ hn̄t
ī p̄ncipio eāz sediūm. deīn fiūt hn̄tes
sediūm. ⁊ aū sediūm laudabile ē aliqd
nt huōz faciēs egritudiēz q̄a digestus
q̄r ḡ n̄ expellit ī p̄ncipio egritudinis
[illegible] sbtilitas [illegible] q̄ intitudit' ī dige
[illegible] ut sit ī p̄n̄ febrium san
guinis ⁊ colere sediūm laudabile. ¶ Si
aūt nāa [illegible] possibile expelle illam

ille

superfluitatem non per horam in qua fuit preparata ad expel
lendum iniuriam. Et similiter oportet ut sciatur quod anti
cipare evacuare humorem ante illam horam in qua digestio in
urina est in conueniens aut difficile malum. Et for
tasse mouetur et non operatur ultime. Et fortas
se nasceretur malignum cum bono. ¶ Et oportet me
lius hominem huiusmodi ut bonum opinaretur de illo quod fuerit
sicut galienus et ypocras. In eis que scripsit de
hoc. aut non valde attenderet et de redderet ad con
tradictionem. quoniam omnis contradictor primus cum est
super veritatem est excusatus. verumtamen melius est ei
ut non offendet in consideratione sua. ¶ Et oppi
nor quod involuitur accidere expositor qui
fuerit in hoc capitulo et assequentur illius. et huius
modi quod expositores qui non sunt secundum canones
acute ut nec unum valeat. et acute eius non
nec unum eorum sit signum. Hoc namque est conveniens.
¶ Cum autem materia plurima mobilis permuta
bilis de membro ad membrum. et extimatio quod non est
spatium indigerem ei. aut fortasse accidet
ex ea apostema pleureticum. et aliud. Si diminuitur
fugiet cadere in timore ante tempus in quo expec
tatur ei digestio. et illud est per longitudinem tem
poris in quo expectatur digestio naturalis. procul dubio
tunc nociuum est ei euacuatio sit timor in hoc mi
nor quam timor in illa. et propter hoc natura mouet ad
expellendum eam. propter multitudinem sui nocumenti
non aliquid adiuuat naturam conuenit ei adiutorium
ultimum. quare non est excusatio ei. ¶ Et scias
quod flebotomia quando est in initio sanguinis non est de
gnum ei in quo expectatur digestio expectatione que est
in solutiuis. et non expectatur digestio in hiis non
bus alius ad illud. ¶ Et cum proponit flebotho
mia ap[illegible] principium egritudinis non est ei intentio. et for
tasse interficiet per aduentum debilitatis vir
tutis. ¶ Et similiter similes inuentorum humorum.
et magis. et magis nociua cautela est eua
cuatio. ¶ Et sic non est digestiuis. non moueas.
non in principio et post statum non moueas aliquid do
nec uincat natura et digerat. et si ipsa non mouet
mouetur hominem mouet eam. et si ipsa mouerit aut
mouit. tunc dimitte eam et opportunitatem ei. et
hoc est illud quod nominauit ypocras furiositatem.
non dixit. oportet ut amministretur medicina solu
tiua post quam digeret egritudo. in principio autem egri
tudinis non. oportet ut amministretur in egritudo fu
erit furiosa. et talis est illa euacuatio neces
saria quando non est in hora sua. sicut abatio necessaria
non est in tempore suo. et propterea est euacuationis
ad cessandum ex malitia non est sicut proportio
illius abationis ad prohibendum ventrem a casu
suo. ¶ Cum igitur egros euacuaueris. tunc consi
dera horam inspirationis. aut horam temporis.
aut frigidiorem horam que est [illegible] et uel lacies
fluxum uenis in die priodi in [illegible]
et non agas cum euacuatione [illegible] parte
euacuationis non est. et non dimittas humores
[illegible] quod euacuat [illegible] illorum priodi
et omnis euacuat regimine [illegible] in hora [illegible]
itaut non det in potu aquam ordei [illegible]

inlebendum [illegible] non fragat priodum cum consistat
[illegible] quando est maior. et non adiuuat. dic
namque ypocras. medicine adiutorium est natu
re non impediens eam. ¶ Et scias quod multoti
ens indiget medicina fortis et debilis sicut
fortitudo est ex hoc quod soluit humorem uisco
sum. et propterea que debilitas est ex hoc quod faciat as
sellare semel aut bis. et non euacuat
plurimum simul ita ut non cadat uirtus. ¶ Et con
silium quod est melius in flebotomia est. ut dimit
tas quantum possibile est. si autem non est possibi
le. tunc multiplicatio non est melior mul
tiplicatione quantitatis. Oportet ut non euacuet
sanguis multus subito. cum euacuatur
multum de eo cui nocua non est euacuatio. et
non est in sanguine consumptio ad euacuati
ones quibus fortasse indigeret. et debilitat
[illegible] in temporibus expectatis. ¶ Et
scias quod quando acquiritur dolor capitis et fe
bris. tunc curatio febris est dignior. et scias
quod dolor capitis fortasse sit reducere fe
brem declinatam ad augmentum. quare oportet ut se
detur et cum infantis lactantis febricitat. tunc oportet
rectificet lac matris eius. ¶ Et quando fuerit u
rina [illegible] in febre. significat apostema. quare est
cautius dare in potu aquam ordei et sirupum
acetosum. Cum igitur cessat febris. intentio sit
apostema. ¶ Et quando fuerit cum febre colica non ap
ciatur illi in [illegible] in potu aquam ordei [illegible]
[illegible] fuit. ¶ De solutiuis non est potio fa
ciendi ex enimandis et tamarindis [illegible] et
quando in ea aqua [illegible] iuniores galli et leni
uis. et multiplica [illegible] eius. deinde
detur in potu aqua ordei [illegible] fuit. ¶ De so
lutiuis non est potio facta ex tamarindis. et
tamarindi [illegible] et quis ponit in ea aqua
[illegible] et quis ponit in ea cassiafistula. et fo
tasse ponatur desuper scamonea. et fortasse
datur in potu scamonea sola in iulep. et for
tasse est necessarium amministrare ea que sunt sicut
aloes. [illegible] est [illegible]
ut [illegible] aqua [illegible] et aqua
sola. [illegible] ex eo pille. ¶ [illegible]
[illegible] amministrauerunt
[illegible] in initio sed [illegible] opium
[illegible] est potio post solam [illegible] et eam [illegible]
[illegible]
[illegible] maximum
[illegible] cum pulpis aloes. ¶ Et in po
tionibus solutiuis [illegible] fuit ex [illegible] sca
monea. [illegible] quantitas au
rei unius. et de scamonea usque ad siliquam
unam. et quis ponit in eis parum mire. ¶ Et quan
do ex [illegible] medi
[illegible] ponit scamoneam. sicut pille hui
[illegible]. Recipe [illegible] pro [illegible]
ana. ʒ. [illegible]
[illegible] usque ad sextam
partem eius. et detur in potu de eis. ¶ Aliud. Recipe
mirabolanorum citrinorum. ʒ. [illegible] et tamarindorum. ʒ. [illegible] et [illegible]

Al' equalis

Al' tempore

Al' euentu

Al' excusatio

mamalis

et hoc contra climata ut alii ... colz.

morum de sero. et succi citoniorum partes
equales. et succi coriandri humidi sextarii
partis .i. aggrega succos et sinsupgere [illegible] et
stiracis et tamarindorum. et inspissentur cum eis donec
fortasse coaguletur. deinde sume cum
fore pondus sexte ʒ .i. et medietas sexte
et scamonee pondus ʒ .i. et pone stiracem
super ignem. et pulveriza desuper camforam et scamoneam. et serventur ne resolvatur cum una
pore. deinde dimittatur donec coaguletur per
se cum facilitate. et dosis eius sit ad duas
ʒ usque ad ʒ .ii. et s. ¶ Et est possibile
ut fiat ex tamarindis et stiracis et sucro
tabarzed [?] ut ... et ponuntur in eo scamonea
et camphora secundum quantitatem que cadat in una
potione eius cum fore usque ad dosim .i. et scamonee usque ad sextam ʒ .i. quare fit etiam
non horribile. ¶ Et febricitantis quidem in estate
febre frigidi non ingrediatur domum ... per
quam sudat. ut non convertatur materia ad resolutionem
suam. ¶ Et causa quidem non sunt convenientes per
aptius [?] balneum febrium quod post digestionem et evacuationem
necessaria sunt magis convenientes ei cuius febris est ... adhenso in suo statu quoniam ipsa sit ...
ea. ¶ Et dimissio consuetudinis in regimine suo sentiat quando febre et non est tamen nocumentum. etiam cum ei est dimissio consuetudinis
in regimine. De cibatione istorum febricitantium.

Scias quod convenientiores cibi febricitantium
atibus sunt cibi humidi. et secundum eius complexionem est humida ex infantibus et ... con-
venium est ex hoc quod assimilantur cophlori [?] et ...
quod sunt ... egritudini. Cumque acuta febris
et materia est sicca ... cibus primus. dum non egre-
ditur ... et oportet ut occurratur eis po-
tius prodigia ... quoniam fuit fortes
virtutes ipsorum vacuus ... in sit cibus omnino
... similiter in hora illa ... occupatur
et non in digestione et dimittitur digestione et ex-
pelle. et confirmabitur egritudo. et plus gravi-
tur. ... ut ... cibatione usque
ad declinationem. et ideo quod est ... ut
cadat forte hora declinationis sit hora con-
suetudinis in cibis. et melius est quod esse potest.

¶ Et scias quod de cibatione in regimine est quod est
subtile valde. et de eo est quod est grossum valde
et de eo est quod est inter illa. et est parvus eius declinans
ad subtile plus. et parvus eius declinat ad
spissum plus. et subtile ultimum in subtilitate
est ptisana et aqua ... grossum valde est carnis
stratio ... quod secundum ... lavari
subtile eius quod est medium. est ut sit competens in
cibis ... subtili valde.
et post ipsam aqua ordei subtilis. et post ipsam aqua ordei crassa. et olerum frigidis et humidis sicut atri-
plices. et spinachia. et blete. et similia et
ptisana ... sicut est. et est medium ... illis
quod sequitur ... sunt galline ...
tates. et subtiliores eis sunt ...
pulli. et subtiliores eis sunt ...

ova sorbilia parum subtilia. et pisces par-
vi. et subtiliores eis sunt ... ordei sicut est. et subti-
lior eo est panis simile solutus in aqua bene frigi-
da solutus bene subtilis. ¶ Crassum autem est ... et
... Crassum autem est cibus fortis.
Et ... ordei est bonus cibus. ipsa est aggregat
ad conglutinandum et digerit sua planitie et
lenitate et lubricatione. et abstersionem et ablu-
mentatione et sudoratione febris. et sedatio-
ne sitis. et velocitate penetrationis. et ab-
lutione et non est in eo stipticitas. quod propter non residet
in stomacho in prius quam sit constrictus. et non est
in eo adherentia cum incedit per viam. et fortas-
se abstergit spissitudinem flegmatis. et quando bona
fit eius decoctio non inflat omnino. ¶ Et antiqui
quidem usi sunt ... est subtiliatio regiminis
subtilioris. regiminis quod est cum ordei ... et
aqua ... aqua mellis plurime aque.
quoniam nutrimentum eius est parum. et quod ipsa facit penetrare
aquam et eius ... et abstersio. et eius
apertio. et provocatio ipsius est multum. et cali-
ditas est contracta. et ipsa procul dubio quando ad-
dit in virtute adiunctionem quoniam quis parva
sit. et sequitur ipsam sirupus acetosus de melle.
sic est ... nutribilior. et fortioris ...
onis et abstersionis. et non est in eo de calefactione
et de nocumento viscerum calidorum quod est in aqua
mellis. nec autem ... quod est zuccarum ...
per mundificatum est melius melle apis. et eius
abstersio sit minor abstersione mellis. et sir-
rupus acetosus de zuccaro et sit sufficien-
tia in sirupo acetoso. si fortasse fuerit ...
tere rasuram. et hec quidem timorosum est in egritu-
dinibus acutis. et nos ponemus potationem
aque ordei. et sirupi acetosi. ... signa
... ¶ Et subtiliationem quidem regiminis egri
significat natura materiei et possibilitas
nature in digerendo ipsam et resolvendo et eva-
cuando eam. et dignior horarum ad subtilia-
tionem est status. Hic est vel ... occupa-
tionis nature in pugna materiei. et non opor-
tet ut ab eo ... occuparet ... et alia. ...
... in illo pugna nondum est confir-
mata. ¶ Et de illis que significat subtiliationem
est ut sit necessitas flebotomie aut so-
lutionis ventris. aut clisteris. aut seda-
tionis doloris. etiam oportet ut ... ad consumi-
dum illam necessitatem. deinde cibus ... est ab
... aliud ... qui re-
giminis significat ... et dignior horarum
ad ... est hora in qua non ...
... occupata in materia. et est principium egritu-
dinis. ¶ Et oportet ut ... nocumento
illius ... cum sparsione. quoniam est ...
... ¶ Et etiam quidem propter suam
resolutionem indiget additione cibationis
et ... nam ... non sufficit ad digeren-
dum illud quod multum est semel. et quoniam resolu-
tione est per sparsionem. et oportet ut cibum sit per
sparsionem. ... in hyeme res est ...

propter parvitatem resolutionis eius non facit indigere cibo multo, aut propter quod succederit cibum subito ei ut tolleras ipsum, et fortis ad expulsionem eius. ¶ Et autumpni quidem est tempus malum, et propter hoc oportet ut subtilietur ideo inter conservationem virtutis et inter superationem materie. et spargere paululatim est melius in eo, et prius spargere cum debilitate virtutis est melius ei, et scias quod si non esset illud quod proprium virtutis esset magis necessarium ut subtiliaret cibo ultima subtiliatione, sed ut non suffert illud et deficit et accidet nocumentum. ¶ Curatio et sic scias si est virtus est non medicus. quoniam medicus facit pervenire istum naturam ad virtutem, et cum intellexeris hoc, tunc oportebit ut consideres. nam si egritudo fuerit acuta valde, necesse est ut sit status eius propinquus et extimaveris quod virtus non deficiet in huiusmodi tempore quod est inter principium eius usque ad ipsum statum. alleviabis cum parvitate virtutis, et iacta eam super materiam, et non facias cum malo occupari spisso, immo subtilia regimen salvum cum diminuis sicut ab initio, et praecipue in die crisis. ¶ Et similiter egritudinis acute non valde, immo acute absolute, tunc oportebit ut subtilies regimen non in ultimo, non ad statum in die crisis prope non propter cum in principio. ¶ Et similiter egritudines cronice aut propinque cronice non subtilies regimen virtutis ... non salvabit usque ad statum cum subtiliatione regiminis. verum eius tamen cessatum cum hoc in omnibus temporibus ut sit prius tunc regiminis grossius. et postremum tunc regiminis pervenientis ad statum subtile. et generaliter procedas ideo quod est inter illa, ita ut virtus sit conservata usque prope statum. tunc est intende super materiam, et non sis occupatus in alio. ¶ Et quando scis quod virtus est fortis, tunc fortasse non necessarium facies dispositio ut sit contentus iulep solo, et simplex saltem est ... una. et precipue in febribus acutis. quod si timueris debilitate sit contentus aqua ordei. ¶ Et ambigua fuerit dispositio in egritudine et non cognoscas eam, tunc ut declines ad subtiliationem est melius quam ut declines ad aditionem. tunc observate virtutem et collectionem. ¶ Et illi quidem quos excitavit quod calatio et confortatio in febre acuta est melior quam non est inventio digestionis in evacuatione cum volueris ut faciat illud nequaquam aut non faciat. caveas iam tibi scire feci. immo quando times casum virtutis tunc abatio est melior. ¶ Et de corporibus sunt corpora colica que requirunt regimen diversum ab illo quod diximus. et prope quando sunt assueta comestione plurima. ipsi enim cum non cibant salvi in ipso principio febris. immo in hora que est prior ea. et in hora status non vacuetur corpus dispositionis ad duabus rebus. quoniam cum ipsi sunt debilium virtutum, supervenit eis sincopis ante illud propter illud quod effundit ad stomachos eorum de colera mordicativa. ¶ Et sunt de hominibus quidam qui sunt exuberantis carnis. hi cum absadit ab eis cibus debilitatem et extenuatio

et moriuntur ... et si fuit fortis virtus cadunt in extimatione et apparet super ea ... et minoratione nasi et profunditatione oculorum. Et fortasse superveniunt eis sincopis

necessarium ... quod non tolleret plenitudinem cibi, et propter quod calor innatus est debilis valde, aut plurimum. aut calor innatus est debilis valde. non potest dimittere cibum. ¶ Et de eis sunt quibus accidunt dolor et lesio in stomacho. et dolor capitis propter concavitatem. et isti sunt de hoc genere. et isti fortasse sufficit aqua ordei. et fortasse egent ut misceant cum ea succum granatorum et similia illi. ut conforteret os stomachi. et quando necesse est nobis necessarium ut faciamus eos vomere cum facilitate ante cibum. et in pluribus istorum si debilitatur et supervenit eis sincopis. cum non est vehementia debilitatis immo effusio materie ad os stomachi. cum ergo sumunt in potu sirupum acetosum permixtum cum aqua calida multa aut vinum permixtum cum aqua multa. evomunt in vomitu humores colericos. et virtus eorum fit fortis cum quo abat aliquod robur et superatio sedatur. Et senes quidem et debiles et infantes. sunt de genere eorum qui non tollerant famem. de pluribus non senibus sunt qui sunt vehementis tollerantie famis. et sequuntur eos adolescentes. et precipue habentes solida membra. et plus ... in aere frigido. ¶ Et multotiens quidem excitat medicus in huiusmodi egris secundum alium modum. quoniam ipse prohibet eis cibum in principio, et quando appropinquat status et scivit quod virtus cadit alimentis in illa hora necessario. Iam ergo erraverunt duobus modis. et si supra cibaret eos in principio esset error ille et ignorantia in ista hora. ¶ Et accidit istis egris ut accidat eis ... nausea, et epilepsia, et singultus propter repletionem et privationem digestionis. et inquieti fiunt. et revolvuntur. et alienantur, et contrahantur materie virtutes eorum. et multiplicantur ipsorum vapores. quare audiunt tinnitum quod non est et permutantur in lectis. et ymaginantur quod non est et tremunt. et contrahant labia eorum inferiora propter dolorem oris stomachi. et constrictae sunt anime eorum propter angustiam materie. Canon de dando in potu sirupum acetosum et aquam ordei.

Aqua ordei quidem est in qua non est decoctum granum nisi quod est sicut ... forma nec ... inventionem in ... aut fidum ... non quod est complete decoctionis et quod de ea est melior. est ut sit aqua quantitas ... xx. et ordei ... et sit iam reducta prope ad quintam. et assumat illud quod de ea rubeum est et subtile. hoc est subtile cum nutrimentum est minus et cum humectatio est maior. et ablutio eius et exitus superfluitatum ab ea et digestio facta ab ipsa est multa ... ¶ Et de ea est in qua est aliquid de cortice ordei et farina eius magis dilectum ... in huiusmodi est ut non sit plurimum decoctum. immo secundum ... auferunt ... et non perveniat ... ut faciat ipsam viscosam vehementer et huiusmodi quidem est pluris nutrimenti et minoris ablutionis et digestionis. et accidit ei multotiens ut acetetur in stomacho frigido in ... sua. et si sit in eo calor extraneus ... de

malitia complexionis. Et aqua que de ordeo que
que est decocta ex ordeo ipso. et quando est extractiua
tum. Et melior que de sirupo acetosus a pro
nunc est ille in quo ponitur zuccarum in vase. deinde
ponitur fundit super ipsum acetum forte quod sit de
uino tante quantitatis ne eleuetur super
dorsum zuccari. immo dimittatur ipsum discoo
pertum. deinde ponuntur sub vase carbones que
cum et tamen calidi donec liquefiat zuccarum in
acetoso bulliat et deinde colligitur spuma. di
mittitur una hora cum multo calore donec
misceatur zuccarum cum aceto. deinde funditur
super ipsum aqua quantitatis duorum digitorum. et
bullit usque ad spissitudinem. Et aggrega
te sirupum acetosum et aqua ordei simul est in
laudabile. quoniam corrumpit aqua ordei secundum
plurimum. Et non oportet ut detur in potu aqua orde
i cum siccitatis nature adde. immo antequam ipsum
fiat clistere quod si acceperit isto detur in potu que
de ea magis subtile est. quod si acceperit coquitur
cum ea modicum apii et cetera simile. Sed acceptat istum
tamen necessarium est ut misceatur aliquid piperis cum e
a. preter quam materia non est uehementis subtilitatis
et caliditatis. Et quando multiplicatur ei inflatio
tio. tunc misceatur cum ea ad calefaciendum paruum
aceti uini acetosi. Sed uerum cum sirupo ace
tosus in potu datur inuadit humores et trahit
superfluitates ad expulsionem. et in consequentibus
per duas horas cum aquam allusich ordei sub
tile predicta ut abluat quod incisit. et abster
gat illud. et exhibeat ipsi per sudorem et prouoca
tionem. Et non conuenit sitienti in potu sirupus
per acetosus. a potione cum iam sequitur ab ab
sto. Et quando est necessarium ut permittatur uileb
cum aqua ordei ut addatur in humectatione. et in
est cum uideris siccitate dominante super corpus et
linguam. et quando est necessarium ut permittatur cum
ipsum ad leniendum uentrem ad de tamarindis.
cum illud per duas horas. De cibationibus fe

brium acutarum.

Quod dictum est de regi
mine cibationis et prouocationis et fu
dorationis et digestionis. deinde euacuationis
cum medicina per illud. et quod dictum est de alim
one per illud est illud quod oportuit nos reme
morari. Sed fiat mentio extinctionis uehemente
tie caliditatis sitis cum infrigidatione acetis
et cum infrigidatiue albi. et cum epythimatibus
et emplastris. et cum medicinis et cum retentione corporis
quorum sit sicut mucilago psilii et mucilago
granorum citoniorum et succus portulace et succus
tiquitie torie ut fecit succus. et assidu
are guttam patientis cum succo calida
aliquid ut remaneat humidum et frigidum
tum. et aqua sit mutata ualde. Et quod
iuuatur paruum infrigidationis cutis. fiat
ex succo melonis indi. et cucumeris.
et citrulli. et portulace cum oleo rosa
to. et cum aliquantulo camfore in iuuamento
maximo. Et oportet ut sit aer infrigi
datus quantum possibile est. et cum infrigidatiue

est per plurimum frequenter est per suspensionem fla
bellorum multorum. et per positionem ramis plu
rimis. et sicut compositionem est prius in quas ex quibus intra fu
it luto. et post illo in quo ponitur loco palee co
tum papiri et est melius. et quemadmodum parantur in camera
nationem et rorationem. et ita mittitur ex eis aqua
dulcis. et cum stratum est super lectum coopertum cum
retine et est stratus sicut quod dormit ex tabulam et his
similibus. et reliquus stratus est ex commentis
salicis et citoniorum. et multum aspersis aqua
rosacea et malorum. et nenufaris. et rosis. et
uiolis. et ponitur quidem calathi in quibus sunt ex
dinces de frustris fructuum boni odoris fri
gidorum sicut malorum citoniorum et modorum pi
rorum boni odoris aspersio aqua rosacea. et nenu
fare. et salicibus super que sunt puluerizata si
dali et camfora. et super que iam distillatum est pru
num odoriferum. et est illud quod est ultimum. per quod est
regimen aeris. Regimen autem albi iam sciui
sti. Et si uolueris addere ut cum infrigidatione
sit lenificatio tunc aqua cucurbite. et aqua me
lonis. et indi. et aqua cucumeris. et lactuce cum
aceto est ultima. et quod conueniens est ad sedationem
sitis eorum est offa facta ex pane simile cum aqua ca
sei accepta ex dogo per collationem uehementer.
Et si addere uolueris ut cum sedatione sit re
tentio. tunc debes succum granatorum muzarum. et acetosi
tatem. et aqua agreste. et aqua moris scemu. et aqua ace
tositatis limonis salsi. et aqua acetositatis
citri. et que sunt his similia. et aqua zereselk. et est
berberis. Epythimatum et emplastra sunt
ex succis notis. et per aquam rosatam aut
succum rosarum recentium cum sandalis. et camfora
et aqua coriandri. et endiuie. cum istis est in fri
gidatio plurima. et mucillago psillii cum
aceto et aqua rosata est bona generis. Et ebrio
care epar cum infrigidantibus est res magna.
et magis iuuans. nam cum eo est in eo maior
pars rectificationis. et fortasse rectificat
aquam. Et quod iam illic est curatur et tussis. a
ut in capite est est grauitas aut tensio. signifi
cat multitudinem uaporum. quare oportet ut ne fu
datur super aqua aut acetum. immo occurritur cum
sedatione capitis super uaporem aqua secundum
quod dispositio facit illud necessarium. Sed uerum si fuerit cura
tus neque aliquid eorum que diximus. tunc aut nimium
strata de ebriocas et epythimatibus quorum mo
dum mollioribus ebrietati in huiusmodi dispositione
repletionis capitis est multiplicatio lactis super
caput. fortasse est facit accidere apium in capite
et perducit magis salua horatium ebrietati
tionem capitis cum repletione ei est ut sit ua
por colicus non humidus. immo in huiusmodi
hora fortasse non nocet. immo confert. Et
cognoscatur in dispositione sompni et uigiliis et
humiditate superiorum partium narium et re
arum siccitate. Cum ergo uideris sompnum
aut profundatum sompnum. aut humiditati
tem superiorum partium narium. tunc caue ebrio
cationem et inunctionem. et claude in obriendo

nota et supra si uigilie ut
sitis ualde est ras. fatias
et uncciones i[n]fantes

materiam ad inferiora sicut in ventosis [illegible] rubedine in naso et facie vehementi. Et non est malum ut facias exire sanguinem ex naribus et infrigida epar cum epithimatibus. Et cum infrigidas cave ne occurras cum infrigidatione vehementi viam sudoris et resolutionis, immo oportet ut observes illud. Fortasse enim fit causa in elongatione egritudinis, scilicet quando fit longitudo egritudinis salubrior quam ipsa acutitas. Et oportet ut caveas in febribus acutis casum virtutis, quoniam addit in debilitate virtutis et tunc natura non recipit superfluitatem ad interiora et ab expulsione eius abest, non per victoriam superfluitatum. Et fortasse redeunt superfluitates ad superiora et leduntur ypocondria et inflatur ea et leduntur ea per hoc. Et quando est potum papaveris [illegible] mirabile in inspissando materiam subtilem que [illegible] aut faciendo sompnum. Rememoratio accidentium difficilium que fiunt in febribus acutis.

Loquamur itaque in primis de accidentibus que vehementia fiunt in febribus, et de cautione eorum, et festinemus ad distinguendum febres acutas. Et hec que accidentia sunt sicut rigor et frigus et orripilatio, et sicut sudor plurimus, et sicut fluxus sanguinis narium superfluus, et sicut vomitus laboriosus, et fluxus ventris, debilitas, et sicut sitis que non tolleratur, et sicut profunditas sompni per plurima, et sicut vigilantia inseparabilis, et sicut asperitas lingue et obfuscatio oris, et sicut sternutatio continua, et dolor capitis perpetuus, et tussis frequens, et sicut casus appetitus et bolismus, et sicut appetitus cibi et frigidi, et singultus.

De regimine rigoris et orripilationis.

Quod est de his sequitur que non superfluunt. sudorem rectificat velociter et non indiget regimine [illegible] non oportet ut [illegible] fiat per [illegible] tionem et sicut de illis que debilitant et que [illegible] aliud. Et quando sedatur cum ligatione extremitatum et fricatione [illegible] et calefactione [illegible] optime et unctione cum oleo de aneto aut de camomilla si indigetur. In [illegible] autem que [illegible] sive sit in febribus sive [illegible] ut ligentur extremitates [illegible] et [illegible] fiat cum oleo camomillino [illegible]. Et sunt de his que confortant illud [illegible] sicut cardamomum et castoreum et ruta et [illegible] et calamentum et [illegible] et piper et piretrum. Et quando [illegible] ad [illegible] ex sinapi et [illegible] et quando decoquitur medicine iste in aqua deinde decoquitur in ea oleum et aqua [illegible] fortis est in hoc [illegible] per se sola aut cum oleo [illegible] et sit decoctio [illegible] et aqua eius. Confectio olei boni.

Sumatur anetum siccum et [illegible] et ruta et calamentum et piper et piretrum et coquantur in [illegible] decoctione [illegible] deinde coquatur colatura [illegible] est medietas eius de oleo sisamino [illegible] et remanet oleum [illegible] in [illegible]. Et de oleis fortibus [illegible] in [illegible] que est rigor quartane est oleum de costo et oleum de [illegible] et oleum de abrotano et oleum de lilio et oleum de [illegible] et [illegible] oleo [illegible] piperis [illegible] piretri. Et [illegible] ab [illegible] oleo aut oleum in quo decoctum est apium et [illegible] oleum levis caliditatis [illegible] est [illegible] et fortasse [illegible] sunt potiores et multotiens sedatur cum aqua calida levis caliditatis et cum [illegible] vaporem eius et quando [illegible] per illud et [illegible] est costa decoquitur in aqua [illegible] et calamentum et semen apii et [illegible] et [illegible] et [illegible] et [illegible] in aqua in qua decocta sunt ea que sunt sicut [illegible] et abrotanum et calamentum et anetum et squinantum et ruta et sansucum et costus et [illegible] calida et de medicine fortis [illegible] sedatur rigorem. Et de medicinis sedantibus rigorem [illegible] in quartana et [illegible] est ut bibatur de costo aureus unus in aqua calida et de agarico [illegible] de ipso in aqua calida et [illegible] agaricus est [illegible] quando potatur cum eo parum opii quoniam facit dormire et facit sudare et prohibet vehementiam rigoris et [illegible] quantitas aurei unius in aqua calida. Et de compositis est [illegible] diatesseron et [illegible] et diacalamentum et diapipereon et [illegible] in quo fervet sicut ruta et [illegible] et piretrum et piper. Pillule. Experte que dantur in potu ante rigorem per horam unam in [illegible] super [illegible] et [illegible] et calefacto cum igne et cooperimento quoniam [illegible] aut prohibet quando [illegible]. Rx. storacis [illegible] opii [illegible] opoponacis [illegible] partem i. [illegible] cum butiro et sit [illegible] quantitas [illegible]. Et [illegible] fumigatur opoponaci et castoreo et [illegible] et [illegible] et piretro et opio [illegible] partes equales fiat sicut fit in principio. Bisaratio bona. Rx. opoponacis [illegible] et [illegible] et [illegible] carmeni et seminis apii et piperis [illegible] seminis [illegible] albi, croci, aristologie, castorei, euforbii, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] seminis [illegible] piretri [illegible] cum melle et [illegible] sit avellana [illegible] cum aqua calida valde. Et fortasse est [illegible] ut detur in potu vinum calefactum [illegible] calefacti [illegible] quod sunt [illegible] [illegible] et diafinicon [illegible] que est rigor fortis laboriosus [illegible] in febre [illegible] in potu pillule fetide quoniam [illegible] sunt sanitas eius. Regimen superfluitatis sudoris in febribus.

Oportet ne sudor [illegible] quantum possibile est restringatur [illegible] [illegible] et prohibetur [illegible] et oportet ut [illegible] et infrigidetur locus. Si autem non [illegible] super [illegible] ponitur quod [illegible] [illegible] [illegible] in loco frigido [illegible] oportet ut accipiet [illegible] sicut

cādo illa q̄ ... [illegible]

[illegible]

Regimē fluxus sanguinis ex naribus sup[er]flui.

[illegible]

Regimē uocis q. accīt eis.

[illegible]

Regimē soluc̄ois uentris q. accīt eis.

[illegible]

Regimē sitis eorum ... p[er]flue.

[illegible]

De p[ro]funditate sopni q. accīt eis.

[illegible]

De [gra]uitate capitum eorum.

[illegible]

De i[n]q[ui]etudine h[ab]ētium febres et ... aliorum.

[illegible]

paruum. cum aliis que resoluant uel coagulent. deinde
papauer cum ut dormiat et claudat oculos.
cumque dormiunt paruum extinguatur candela et
cessent uoces. et soluantur ante quam dormiant
et ¶ Et cum uincit leuitatem et quietem ex p-
otismo uel clisterio assiduet ablutionem capi-
tis cum aqua in qua decoctum est papauer nigrum
cum aliquantulo mandragore et radice eius. Et
cum est illic humor bauraki confert aqua in qua
decocta sunt sisimbrium et mellilotum et alba-
ces et papauer abluendo faciem et in aer-
uando super uaporem eius. **De dolore uentris**
Fit ex effusione colere ad **que accidit eis.**
stomachum. Fac ei in potu [illegible] et det in potu
puerum sirupum de malis cum sirupo acetoso.
Recenti. **De asperitate lingue eorum.**
Que in siccositatis fricetur cum bruscho aut
cum uirgis salicis cum oleo amigdalino et
succo tabarzed donec mundetur. aut spon-
gia et pauco sale et oleo rosato. Iubet est
alleuiatio multa infirmus ¶ Et per illud
cum ei asperitas est non propter uiscositatem immo
a siccitate oris ut teneat in ore suo semen
citri aut nucleos prunorum. aut sale quod
asportatur de india quod est in colore salis et dul-
cedine mellis. et sumat de eo secundum quod di-
xit archigenes quantitatem fabe unius.
Et [illegible] sit ex eis quod habeat
linguam et prohibet eis obfuscationem et oportet
ut non potiatur pluuiam aut multa in re-
supinet dormiendo. nam hec duo exsiccant
linguam. **De stupefactione que accidit eis.**
Quandoque magnificatur [illegible]
[illegible] assidue cum eis. ledit namque
eos et replet capita eorum et debilitat eo-
rum uentres et fortasse facit fluxum sangui-
nis narium [illegible] ut fricet eorum frontes et
colla [illegible]
[illegible] palata [illegible]
capita [illegible]
[illegible]
ad caliditatem [illegible]
[illegible] lacti eorum [illegible]
sub eorum [illegible]
[illegible] a sompno eorum [illegible]
[illegible]
acuitas [illegible]
[illegible] **De dolore ca-**
[illegible] **pitis que accidit eis.**
[illegible]
[illegible]
[illegible] ad inferiora [illegible]
forte capita eorum cum infrigidantibus [illegible]
et si non fuerit [illegible] ex coriza aut ex
tussi. Embrocentur capita ipsorum cum decocti-
one rosarum [illegible] et folio-
rum salicis [illegible] oleo rosato
et oleo de salice ¶ Et quando non excusatur
[illegible]
lenitiuis sicut camomilla [illegible]

enim sicut est papauer ¶ Et non mulge-
as lac in cum remouet febris. si fuerit [illegible]
fuerit fortis mulgeas lac caprinum. et si
fuerit debilis mulgeas lac muliebre. Et
caue lac [illegible] facientem
per superfluitatem sompni. et similiter caue omnia [illegible]
[illegible] huius
[illegible] uapor fumosus [illegible]
siccum paruum sompnum ¶ Et quando multipli-
catur repletio in capite ex uapore hu-
mido. [illegible] ad inferiora cum collirus
et clisteribus [illegible] inferiora i-
ta quod testiculos. **De tussi eorum.**
Tussis plurimum accidit eis ex calore aut ex
siccitate. quare oportet ut teneant in ore suo p-
illulas bichiceas et [illegible] de papa-
uere facta cum medullis frigidis et amu-
lo et hiis similibus [illegible] in frigi-
dantibus [illegible] ex oleo rosato puro. et ex
mucillagine psilii et succo portulace
et aliis. **De destructione appetitus eorum.**
Quandoque est cum ei humor in ore eorum quod facit
ex eo quod dictum est in destructione appetitus et
euacuatur per uomitum aut solutionem uentris. et
multotiens iuuatur cum intromissione
digitorum [illegible] et quando uomitu
expellit [illegible] colica aut acetosa. ¶ Et quando
quod est ex uehementia debilitatis [illegible]
[illegible]
appetitum. sicut odor [illegible]
aut cum aqua et aceto [illegible] electuarium
[illegible]
[illegible]
[illegible] galanga
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] **De bolismo eorum.**
[illegible]
[illegible]
[illegible]
carnes assatas [illegible]
[illegible] et capillos
ipsorum [illegible]
frigidantibus [illegible] plurimum namque
bolismum eorum est propter destructionem [illegible]
[illegible]
[illegible]
uerum sensus non ultimatur cum eo **De ni-**
[illegible] **gredine lingue eorum.**
[illegible] super linguam nigredo. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] ¶ De appetitu coitus [illegible]
[illegible]
[illegible] **De sincopi que accidit eis.**
[illegible]
[illegible] effusionem colere ad stomachum [illegible]

ut detur eis aut potissimum aut apozima potissimum frustum panis de siligine cum aqua granati et aqua agreste. ¶ Et scias quod quando aggravantur sincopis et febris, tunc sincopis est dignior curatione. Et si indiget pauco vino, detur permixtum cum tribus partibus aque vinum antiquum. Et si fuerit sincopis propter malorum angustiam cum resolutione superfluitatis. ¶ Et flebotomia quoque multotiens adducit in sincopim. Et ideo si fuerit levis est magis conveniens. Et modus eius ... constrictio extremitatum, et pone manus et pedes in aqua calida, et circumducatur, et de sollicitudine est ut aleviet (?) ... cordi infrigidatio, in qua sit gena generatorum. **De constrictione anhelitus eorum.**

Constrictio anhelitus accidit eis aut propter spasmum et siccitatem que accidit lacertis anhelitus, aut propter materiam prefocativam descendentem ad guttur eorum, aut propter debilitatem que curatur primis convenientibus eorum. Et membra anhelitus et prima que curantur cum unguentis humectantibus, et secunda cum eis que prohibent strangulationem, et tertia cum curatione complexionis in cerebro et in curatione convenientis ei, que infrigidat et humectat. Et super stomachum eorum eis que sunt sicut rasura cucurbite et portulaca et sandali cum oleo rosato et similibus eis. **De vehementia eorum tristitie.**

Quando multiplicatur tristitia eis, oportet ut adiuvetur virtus medicaminum in eo. Tunc infrigida frontes eorum cum his que scis de eis, et inungantur et dormiat in loco proprio motibus aque ... extremitatibus et fructibus frigidis, et odoriferis frigidis ex nenufare et rosis et aspersionibus frigidis, et fructibus odoriferis frigidis et sandalis. Et multotiens confert eis in eorum tristitia clistere frigidum factum ex aqua cucurbite et citruli et succo portulace et sepumie (?) cum oleo rosato. **Difficultas deglutiendi que accidit eis.**

Difficultas de glutiendi accidit eis ... et fit ... perclusio, tunc flebotomia paulatim fiat. Et ... fiat ad retinendum et suppositorium est melius quam solutivum desuper plurimum. **Frigiditas extremitatum que accidit eis.**

Multotiens perfundatur calor eorum et infrigidantur eorum extremitates, et recedit calor eorum in fugas ad corporis. Ponantur ergo extremitates in aqua calida et bibant aquam frigidam. **Sermo de febre colerica.**

Febres colerice tres sunt: continua, et tertiana prodica, et causon. ¶ Et tertiana que prodica aut est pura et fit a colera pura, aut non pura et fit cum putredine colere grosse. Propter commixtionem colere cum flegmate commixtione aliqua commixtionali ... et propter hoc diversificatur ab emittendo cum exitu fantasiat (?). Due materie sequntur et habet ... materia una que in se ipsa est permixta cum eo calore prevalet aliquantulum frigoris quod

guatur sua putredine et sua resolutione et sua digestione. Propter illud ergo fuit emittendo duo potissimum. Et tertiana ergo non pure potissimum nimis. Et hec que non pura quandoque prolongatur quod longe et tardat mediatatem anni. Et quandoque producitur ad mollitiem et ad magnitudinem splenis. ¶ Causon vero est de genere continue que differentia inter eam et vehementia et inter eam et tempore est insensata. Et acuitas ei fuit vehementia. Et causa est acuitas materie et multitudo eius et eius casus sit circa cor et in venis ... aut in partibus epatis propter ... et ad summum membris nobilibus vicinis cordi. ¶ Tertiana vero prodica colera est in carne et ad partes cutis. Et in continua est sparsa in venis, et ideo elongatur a corde. Et vehementia que sitis et angustia et inquietudo et impatientia et alienatio et nausia et amaritudo oris et siccitas labiorum et scissio eorum. Et dolor capitis multiplicatur in febribus colericis. Et est una ex pluribus carum ad siccitatem declivis. Quoniam materia motus est aut a superiora aut ad illud quod apparet de corpore ... **De tertiana pura et**

Pro cuius similitudine tertiana ... nominatur tricos. Incipit ipsius principium cum oppilatione et punctura acus. Deinde infrigidat et incipit facere rigorem difficilem valde difficiliorem reliquis rigoribus non frigidum, aut cum pauco frigore. Et non est frigus ei nisi propter percussionem caloris ad interiora ad parte materie et invenit sic punctuationem acutam. ¶ Et ille qui est rigor cum vehementia sua est velocis ... Et ita iam scivisti causam rigoris ... fit rigor eius in dicebus primis fortior et vehementior, quam in quartana conversio ... rigor ... cum fortitudine. Deinde levatur paulatim et minuitur velocitas et incipit ... ¶ Et tudor (?) multiplicatur in tertiana cum dimittit. Et fit urina eius rubea citrina aut ignea et non est multa spissitudo, aut est non pura ... aut grossa. ¶ Et caliditas est calidior caliditate aliarum febrium et ideo plurima materia eius ... non adducit inflammatio ... inflammatio ei ... ¶ Et accidit ... tertiana fuit ... continue ... et ... de ... ¶ Et est pulsus eius velox propter appropinquationem ad reliquas febres, et non est equalis ... complexionis ... dilatationis, quando ... debilitat eum et accidit eis diversitas ... et diversitas in eo est sibi equaliter et in reliquis febribus humorosis, scilicet ... eo quod malus accidunt. ¶ Et est pulsus fortior in ea. Immo diversitas non est in eo secundum plurimum nisi diversitas que est cum febre et aliis. ¶ Et in principio que est ... ut ... est pulsus usque ad horam dilatationis febris, et ... et fit velox et frequens

et diversitas non est multum superflua. ¶ Et
quando significat ipsum etas et consuetudo et
regio et aer et forma et tempus et multi-
tudo erit tertiane in illa hora. ¶ [illegible]
nuit quod due tertiane sunt [illegible]
tes ei die. quod [illegible] tertianam [illegible]
[illegible] imo oportet [illegible]
significationes alie quas diximus. ¶ Et pa-
tientibus quibus tertiana accidit vigilie
et amor solitudinis et multotiens se-
quitur ebullitio [illegible]. **Differentia inter**
tertianam puram et non puram.

Pura est [illegible]
levius. cum pervenit cum [illegible] ad quatuor horas
usque ad duodecim horas. non addit super
eas multum. et si addit additio non multa
tunc est non pura. et est secundum plurimum pervenit
ad septem horas. si calefit in ea corpus vele-
citer et invenis caliditatem [illegible] extremi-
tates adhuc frigide. si fuerit pura non addit
cum non accidit error super septem periodos. et quan-
do sunt [illegible] sunt mane in pa-
roxismo uno numquam accidit [illegible] aut vere
solo mundificatio et apparet [illegible]
in [illegible] die. aut in [illegible]. aut in quarto. aut in
septimo. si autem addit super septem pe-
riodos [illegible] plurima [illegible] que non pu-
re. si similiter [illegible] spatium sui rigoris.
et est additio [illegible] paroxismorum et [illegible]
sio [illegible] ad invicem [illegible] que sunt p-
roximi sibi. ¶ Et in non pura est illud di-
versum non [illegible] autem pervenit
in secundum [illegible] et reliqua signa elon-
gationis febris que sunt de illis quas [illegible]. ¶ Et
cum invenis pulsum cum rigore [illegible] detinuit
[illegible] et statim cum sudore [illegible] tunc
non dubites quin ipsa sit pura. ¶ Et in pu-
ra quando cum [illegible] bibit aquam [illegible]
est [illegible] cum vapore humido [illegible]
sudare et [illegible] sudat. ¶ Et cum non pura in-
venit [illegible] plurima [illegible] et [illegible].
[illegible] prolongatur rigor donec pervenit ad viginti
quatuor horas. aut [illegible]
horas usque ad horam suam. et [illegible]
[illegible] quadraginta et octo horas. et [illegible]
[illegible] additionis paroxismi super duodecim
horas est ei elongatio a puritate. ¶ Et in [illegible]
[illegible] non pura [illegible] digestionis.
[illegible] obfuscatio neque
extenuatio et fortasse non [illegible]
sudore copioso. si fortasse non [illegible] cum
rigore [illegible] caliditatis cum multa forti-
tudine [illegible] augmentum [illegible]. imo est [illegible]
ipsum addatur [illegible] perdit et minuitur. et
[illegible] minoratur in ea. **Tertia-**

Cognoscit puer [illegible] **na inseparabilis.**
[illegible] paroxismorum tertiana. et pueri [illegible]
[illegible] tertiane [illegible] galienum quod
cum sanguis putrefit [illegible]
[illegible] fiet sermo post. **Cura tertiane**

Oportet ut rememoreris **pure....**

illis que diximus de medicinis [illegible] febris
[illegible] solare [illegible]
[illegible] super illud. ¶ Et [illegible] non auscul-
tes [illegible] ei [illegible] ipsi [illegible]
tia et mirobalanos [illegible] non prius
[illegible] in [illegible]
lenitate [illegible]
[illegible] quantitate [illegible]
[illegible] calida in nocte [illegible]
[illegible] super [illegible]
aqua duorum [illegible] et sic decoctio ex
[illegible] cum [illegible]
tis. aut infusio prunorum cum [illegible]
ut [illegible] aut sirupus violatus et [illegible]
le [illegible]. ¶ Et fortasse fiet [illegible]
[illegible] cum [illegible] sirupis sicut est sirupus
prunorum [illegible] et
cum decoctione [illegible] aut [illegible]
[illegible]. sicut est [illegible] cum decoctione al-
tee et [illegible] et [illegible] lilii
et oleo violato et cum [illegible] et oleo vi-
olato [illegible] modum quem scis et
quando necessitas [illegible] ad ipsum. ¶ Et [illegible]
est ne in potu detur quod est sicut sorbitio ordei [illegible]
ei simile [illegible] non [illegible]
fuerit is solo in principio in febre tertiana pu-
ra minoris sit malitie quam ei simile in aliis.
licet sit ei malitia [illegible] maxima. ¶ Et quando
est possibile ut [illegible] usque ad [illegible]
[illegible] facies [illegible] gu-
[illegible] faciei [illegible] illo [illegible]
[illegible] minus quam aliud. ¶ Et oportet non
movearis in die paroxismi aliquid nisi propter ne-
cessitatem et non [illegible]
[illegible] aut [illegible] cum emulgentia
seminum. ¶ Et oportet ut [illegible]
[illegible] et [illegible] ei aliquid.
imo oportet ut sumat in potu sirupum acetosum
omni mane. et [illegible] horas aqua ordei
in die [illegible] paroxismi. ¶ Et sirupus quidem
acetosus [illegible] paroxismum est [illegible]
pone [illegible] in aqua frigida ad [illegible]
residuum caloris. et ego magis diligo
ut sit in sirupo acetoso [illegible] positionis
emulgentia seminum frigidorum predictorum

¶ [illegible] paroxismum [illegible] horas aut quatuor.
¶ Et detur in potu [illegible] post paroxismum aqua or-
dei. [illegible] regimine [illegible]
detur in potu sicut aqua [illegible] et aqua me-
lonis [illegible] et detur ei
regimen secundum modum predictum. ¶ Et [illegible]
appropinquat [illegible] et [illegible]
[illegible] cum [illegible] ordei et pane [illegible] cum aqua
frigida. aut sicut est. aut [illegible]
[illegible] acetoso et lentibus.

¶ Et quando [illegible] non detur in potu de a-
qua ordei quando non [illegible] aliquid. et si ne-
cessarium fuerit [illegible] in potu [illegible]
[illegible] ipsum. ¶ Si
autem fuerit aliquid [illegible] frigidior illo et

febris non magna et non putrida. post illud iterum pu tum pipis scilicet secundum illum proportionatis. Et si signa significaverint quod crisis est propinqua, tunc sufficiat ei aqua ordei et aqua granatorum dulcis ... Et si fuerit tus quod ... aqua ... et maiora ... Media vero ... est res ... quod ... solvit et provocat ... calore ... non nocet ... cum ... sciendum quod infectio ... aut est ... ei de ... et de ... lis gallorum ... nausia ... aut est in frigida tio et ... Et non ... in infrigidantibus multa. et ... in principio ... inflammatione ... aut timeas ... ei ad ... consumpti sequitur crisis et videris digestionem ... laudabile quod cognovisti ... bene est. et si non ... cum ... provocatione urine. aut solutionem ventris. aut vomitum. aut fluxum sanguinis ... Et si ... in ... ventris ... aut decoctio ... tamarindis ... et cassia fistula. scilicet quod ... ut ... cum ... et ... scamonea. Et de illis quod convenit ... fusa de ... solutivum. Descriptio. Recipe mirabalanorum citrinorum enucleatorum pondus ... et succi ... pondus ... scamonee pondus ... Bibat cum aqua frigida ... cum provocatione. Et si fuerit illic caliditas superflua et inflammatio ... cum ... non est malum ... dare ei in potu aliquid de extinguentibus fortibus de illis que dicta sunt in regimine acute. et fortasse convenit ei et placet eis. Balneum ... ne ... non post digestionem. Post digestionem autem et ... in ... crisis. quis curet ... tunc ... Et oportet ut sit ... aqua ... in ... cum ... et ... oleo ... rosaceo ... cum aqua. Et non prolonget ... Et si ... in ... delectationis ... albis ... multa ... in locis suis ...

sudore vehementi. et si aliquod residuum fuerit di geretur in post illo aliter cum infrigidantibus et humectantibus. et lenientibus que sunt illi modi. Et non timeas post declinationem potare eos vino plurimum commixto. vinum enim ... fert quantitas residui ... Et si fuerint illic accidentia sitis et doloris capitis et vigiliarum. et aliorum ... ei ... Et quando post ... remanet aliquid caloris in se ... ut administres sirupum acetosum cum ... aut in quo decocta sunt semina et radices diureticae. Et scias quod cura tertiane continue est cura tertiane. sed est ... ad observationem dispositionum digestionis ... infrigidandum cum ... acetoso facto cum seminibus et semine ... et semine endivie ... et post ipsum per duas horas detur in potu aqua ordei. et ad ... et ad ... clisteria lenia ... Et oportet ut ... et non ... in potu de ... neque ... sirupus ... et aqua frigida ... non utatur nisi clisteribus lenibus. Cura tertiane non pure.

Res quibus diversificatur cura tertiane non pure. non pure. sunt res quibus ... febres frigide ... fortasse ... illo ... tribus ... ut non ... plurimum ... Balneum est ... Regimen indigestionis ... ad ... putredinis ... humorem ... putredine ... resolutum ... et ... alguno ... aut ... et ... Et sit ... et ... Et ut sit ... in ... spissior ... in principio ... ut sit infrigidativo ... Et ut ... Et ut exspectetur digestio ... plus. Et ut sint ... ordei ... resolutive ... in ... fortiores quam illo ... et ut ... cum ... Et ... aqua ... Et in fine ... Et oportet ut ... non pure ad puram ... diversificat ... que fuit valde ... pure ... diversificatur ... Et cum videris ... flebotomia

uenis non indigebis clistere, et faciens quod non est res magis iuuans eos quam uomitus post pabulum. Et de solutiuis in pluribus eis que sunt propriora conquassata et aqua agrestemalis decocti et sirup acetosus. Et fortasse ponitur in ea cassia fistula. Et forti illo est ut ponas in ea uirtutem turbit. Et clisteria in principio sunt in magis dilectatione solutiua alia. Et sunt clisteria in quibus est ut alkisselle et camomille et sicle et carthami et uiola rum et seuestre et sic. Et o[illegible] turbit. Et [illegible] cassia fistula, et oleum sisaminum et bau rach. Et fortasse indiget in mo istorum secundum elongationem febris a putri. Et in quiditas aut ad digestionem sunt sirup acetosus primum et cum aliquantulo agrestemalis. aut sirupus acetosus de tacialis. Et post septimum sicut decoctio absinthii et unum anni fistula tua raticei. et fortasse. Et sunt aqua feniculi et aqua apii cum sirupo acetoso.

Et si superfuit quartum decimum. tunc non est malum dare in potu trociscos rosatos maiores. Si autem egritudo prolongatur non inuenimus conuulsionem quam demeca que sunt sicut apoasta de eupatorio. et decoctio eius et lectio parum [illegible] uinorum et humiginis. et emplastratio in tacit cum ut cum eis que digerunt. et mollificat. et [illegible] cum euenerit. Et cum fauces que dige[illegible] ad uenit. de cura [illegible] et se curtos. Et de curationibus longis cis est ut fumiget pere. ℥. v. et succi lactuce. et [illegible] ana ℥. iii. et semine apii et mirabolanorum citrinorum. et kebulorum ana ℥. v. turbit ℥. vii. fiat pille exce cum aqua apii. et sit dosis eius ℥. iii. Et de illis est decoctio lexa de [illegible] Re. eupatorii et absinthii et mirobalanorum kebulorum ana pondus ℥. x. et semen melonis et semen cucumeris et citruli. et seminis apii et polipodii. et [illegible] et deo[illegible] ana pondus ℥. x. et [illegible] pondus ℥. i. et cassia fistule pondus ℥. vi. et passularum enucleatarum ℥. xx. et seuesten xxx. numero. et fiat [illegible] x. et agrestemalis [illegible] cum rosis [illegible] pondus xv. decoquatur omnia secundum descriptionem in [illegible]. et [illegible] ea eadem magis [illegible] posita sit aliqua una earum. Et ter [illegible] medicis [illegible] uno modo [illegible] & [illegible] est secundum [illegible] Sed [illegible] non faciat plurimi [illegible] una. impossibile est ut sit ar[illegible] in ea [illegible] cui curatio est necessaria. multis modis ut non destruat uirtutem. Et medicina est que potest subtiliare et aggregare et soluat parum eius. et soluat plurimum. [illegible] plurimum [illegible] in [illegible] et bono ex[illegible] plurimum [illegible] lo [illegible] parum fortasse non [illegible] aliqua [illegible] medicina est ut sumatur turbit cum [illegible] medic[illegible]

[illegible] uacitate. et scamonee per alteram fugam. i. aut supra l. et conficiatur cum gelemalis predicto. et bibatur. aut fiat de agarico et scamonea secundum hanc compositionem. et conficiatur cum gelema lis predicto. et bibatur. aut ponatur in succo rosarum [illegible] cuius quantitas sit ℥. iii. et bibatur cum aut in sirupo rosarum. et bibatur. De febre

adusta. et est illa que nominatur kausos. et signa

eius. et curatio ipsius.

Causon est secundum duos modos. [illegible] causonide [illegible] cum uena multitudo putredinis. aut in uenas corporis toti. aut in uenis que sunt partes cordis. aut in uenis parum oris stomachi. aut in epate. aut flegmati[illegible]. et fit ex flegmate salso ua putrefacto, in uenis que sunt partes cordis [illegible] [illegible] Et non fit ex flegmate salso [illegible] ex aqua [illegible] te flegmatis cum [illegible] acuta. Et [illegible] lera que putrefit [illegible] propinqua aqua [illegible] plurime. [illegible] causon uel [illegible] actiua [illegible] non fit breuioris spatii [illegible]. Et senibus quidem parum ac cidunt causonides febres et cum accidunt eis peruit. quoniam non fuit in eis nisi causa ualde forti. Et plures eorum uirtutes sunt debiles. Iuuenibus autem et pueris accidit plurimum. et est infusibile leuior [illegible] humiditate eorum. et que est in eis cum [illegible] sompni [illegible] eleuationem [illegible] ad caput. Et ypocras quidem dixit quod si aliquando accidat in febre causon tremor. [illegible] resoluit ab eo tremo [illegible]. Et est simile ut sit illo. quoniam debilitat [illegible] ualde. et calefacit [illegible] et simile ut sit causon. et sit [illegible] uat ab eo [illegible] expulsionem ma teriem ab [illegible] plurimum [illegible] uomitu aut solutione uentris. aut sudore aut fluxu sanguinis narium. Signa. [illegible] [illegible] uehementia acutum [illegible] te lingue. [illegible] ingreditur secundum [illegible] [illegible] [illegible] tussis [illegible] [illegible] ut sit uehementia [illegible] causam pulmonis. [illegible] tussis [illegible] [illegible] Et caliditas in causon [illegible] secundum plurimum [illegible] [illegible] Et [illegible] [illegible] ingluuie. et [illegible] [illegible] [illegible] pulsatio [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible]

uit eam. deo ut ui pientur illud quod sugguntur de lacte lactat. **Cura casodis.** Et est curatio earum ut purget si cui indiget euacuatione sicut ui quod dextrum sunt. et festinatio est melior. Et opletum non est aqua digerem et in flebotomie. fortis secum inflamabit eos. et fortasse iuuabit eos. si fuerit illic ebriditas et rubedo. Verum indiget subtilitatione regiminis ueluti nunc et infrigidatione actum eius quod sunt. Et cum times casum utrimus nauseam et abire eos quis non appetat. et propter ideo et quando resolui ut res plurima multotiens conuenit eis bolisum propter prouationem sensuum et indiget lenificatione in primo fortiora et alium oribus febribus acute prodas scilicet per species naturitas. et quando conueniens est ut formulat a principio temporum parum febrium super aqua tamarindorum. et quando pote in ea paru caplorem et diligit eis sirupus acetosus. aut emulgatio seminis portulace. aut emulgatio seminis endiuie. et melon arabi est bonum de. si fit contra potu nec aqua frigida scilicet quod diu in illo. Si autem non fuit plurimus de potu de ea in usque ad saturitatem et fortasse adueniret eis punctio intus. et obliuitur petere aquam. quare oportet ut sorbeat de ea paulatim sorbitiones plurimas. et propter in eo cum linguam uides sicut excisiccatam scias, ac accetura ei super fluua cum eis quod dimi in suum capitulum. Et oportet ut caueat in eis superfluitas sanguinis narium. et est de eis in quibus magnificat timor apud eos. Et oportet ut obseruet angulos eorum. et non dimittas partem pectoris spatiman et oportet ut fues capita eorum cum aceto et oleo rosato et sandal. et aqua rosata. et camfora et his similibus. et embrocas cum decoctione in quibus decoctum sit ea quod predixim. Et qui fortes fiunt in eis uigilie. et curas eos. et non est malum ut in potu des sirupum de papauere et de nig in huiusmodi dispositione et in fine eius dampnu trociscos qui conueniunt eis. sicut sunt trocisci de camfora et in illa hora conuenit eis sirupus acetosus cum emulgatione seminis cucumeris. et seminis endiuie. et seminis portulace. de uno quoque quod sit pondus ʒ. ii. et sirupi acetosi sit pondus ʒ. ex iu giter quinque usque ad triginta quinque scilicet quod et si fuerit illic uentris solu. de dentur trocisca de spodio stricturi. **Trocisca boni.** R. spodii et rosarum albarum ana pondus ʒ. ii. et s. croca pondus sexte. ʒ. seminis portulace. seminis endiuie albarum ana pondus ʒ. iii. seminis cucurbite. seminis cucumeris albarum ana pondus ʒ. ii. sandali. ʒ. i. et s. gummi arabici. albarum ana. ʒ. i. camfore pondus sexte seminis. ʒ. dosis eius pondus ʒ. i. Et iterum rosarum pondus ʒ. iiii. seminis melonis et citruli et cucumeris portulace omnium ana pondus ʒ. ii. et s. a pondus tre. ʒ. i. camfore pondus sexte seminis ʒ. i. gummi arabici dragaganti sbaliquiae omnium ana pondus ʒ. i. dosis eius pondus ʒ. ii. Et cum declinat egritudo manifeste. de non est malum ut in balneo cum aqua declinat ad frigiditatem et illi in quibus magis diligit balneum. ex eis sunt quorum febris est ex flegmate salso. **De febre sanguinis.**

Opinatur est galieni quod **sanguinis. et signis eius.** Non fit febris sanguinis a putredine sanguinis. Nam sanguis cum putrescit fit colera. et non est sanguis. fit igitur de febris colerica non sanguinea et fit circa consonem predictam et urina. et dicitur causa illa causa. Hoc non est sermo eius est contra sermonem ypocratis. et contra ea quod est conueniens. Et plurimum quod de eurous eius est in sermone eius quando putrefit fit colera. Iste est sermo facit meditari duas intentiones. quarum una est quod quando putrefit peruenit adhuc ut fiat per putredinem colera. sicut dicitur quod lignum quando calefit et fit carbo. Considerandum itaque unumquodque duarum propositionum. Intellectus non primo est corrupte acceptionis tum mois. Quoniam uniuersum quod sanguis quando putrefit conuertitur subtile eius ad coleram rubeam. et spissum ipsius ad melancoliam. non igitur cum totalitate sua fit colera. Et secundus est quod illud fit per putredinem. et non est conuersio est indispositionem putredinis. Et tertium est quando per illud fit colera. et non sanum cum in ea fit putredo autem. Nam plurime res putrefiunt et sequitur ex eis subtile et spissum. et non est in spisso nisi in subtili putredo. fit est ex putredine quod non est putridum et si generatio eius a putredine facit putredine eius non contra oportet ut spissum a uenenum eius cetera putridum. et cetera igitur illic febris melancolica tertium. Hoc igitur illud quod facit esse nauseam expositionem eius quod primum intellectum. Verum non intelligitur secundus est in medium primum quoniam putredo est una corruptionis. Et putredo quidem non est et tempus. et conuersio sanguinis in coleram non fit in tempore. et putredo quidem est corruptio accidens sanguini. et est sanguis sicut accidit flegmati et est flegma non fit colera in melancolia. non iuuatur per illud cum complementum putredinis. Verum ueritas sana est sermo ypocratis. quod ex sanguinis putredine generatur febris. Dicimus igitur non est febris sanguinis est febris putredinis et febris calefactionis et ebullitionis quam uocauit ypocras sinocham continuam inflatiuam. Et plurimum ebullitionis eius est ex oppilatione suffocante caliditatem et quando fit a capsis alius quod ueherunt fiunt super uehementiam febris effimere et manat profundioni fortis. sicut est de summa febrium quod sunt inter febres putredinis et febres effimeras quod differunt a febribus effimeris propter de calefactum primum in ea et humor. et differunt a febribus putredinis. quoniam non est ei putredo. Et est febris acuta non est febris effimera neque febris ethica. in febris putredinis. et multotiens quidem permutatur ad febrem put

dinis aut febrem ethicam. et multotiens facit eam: attamen galienus causam febrium dicit. Et videtur galieno quod febris sanguinis non componitur cum reliquis febribus. quoniam cum putridus est in sanguine est coniunctus omnibus humoribus. et in hoc est contradictio quorundam intentionibus suis. in quo non est necesse nobis prolongare sermonem. quoniam non invenitur cum eo medicina. Et causa quidem huius febris est repletio et oppilatio. et multitudo [illegible] et ipse non continuatur. et diminutio evacuationis. Verum usus est [illegible] laboriosi. Et quando facit putredinem multam in eo acquisitus sanguinis et ex comestione fructuum aquosorum. quod convertitur ad putredinem et multitudo humoris crudi in eo est propter quod properat ipse ad putredinem. sic quod generatur ex eo aquamine et alkerhed et puris et his similibus. Et haec quidem febris est continua. quoniam non repausat et propter continuitatem materiae et eius adherentiam usque ad crisim aut mortem. Et eius species sunt tres. quarum saluior est epyasmastice. incipiens cum difficultate et non cessat diminui quoniam resolutio est maior quam putrefactio. deinde est homotena. et fortasse silet septem diebus. Et peior earum est augmastice. quoniam resolutio in ea est minor quam putrefactio. Et eius crisis est usque ad septimum secundum plurimum. Et eius consumptio est cum evacuatione aut sensata aut insensata. Et quandoque mutatur ad causonidem et ad [illegible] quandoque permutatur cum infrigidatione plurima ad litargiam. et quandoque permutatur ad variolas et morbillum. Et quando accidit in ea profunditas sopitus et inflammatio ventris. et quandoque perficit sicut [illegible] et non deponit eam ventris solutio cum mundificatione. et qui solo ventre non valet. [illegible] est de signis mortis.

Signa. Signa febris sanguineae sunt adherentia febris et rubedo faciei et oculorum. et inflatio [illegible] et repletio completa absque rigore et non sudor in principio. et multotiens accidit ei pruritus in naso et in loco colli in quo ponitur [illegible] et [illegible] melius. et multotiens accidit eis profunditas sopitus et difficultas sermonis. et est malum [illegible] apostema gutturis et [illegible] amigdalarum. et [illegible] lacrimarum. Et caliditas eius est plurima [illegible] humiditate vaporosa [illegible] non est [illegible] sicut in causonide. Et pulsus eius est magnus velox. plenus [illegible] frequens valde. diversus non plurimum [illegible] quam in causonide. Et non est eius caliditas [illegible] sicut causonidis. [illegible] Et illi quidem [illegible] a putredine caliditas [illegible] sunt vehementiores. et eius cura est difficilior. et magis [illegible] cum causonide. [illegible] subtilitas sanguinis et [illegible] egreditur de eo. Et synochus [illegible] magis similis in [illegible] febri effimere. Verum caliditas eius [illegible] mor

dictionis et leviores. et [illegible] ex eis flegmatice et diversae. et est plurimum [illegible] propter hoc putrida non est equalis [illegible] similis equali secundum plurimum. Signa autem permutationis eius sunt signa aliquorum ad quod permutatur [illegible] apostemati gutturis et [illegible] amigdalarum. et [illegible] et signa [illegible] et signa frenesis. et doloris capitis. et [illegible] Et signa longitudinis [illegible] signorum digestionis [illegible] dispositionis eius in spatio suo. et tempore exaltationis et status et diminutionis. ita ut sit quasi ipsa sit tepida. Illud enim significat quod sanguis est plenus humore crudo. [illegible] crisis eius significat apparitio signorum digestionis. quod si tardatur usque post tertium et quartum non fit crisis in septimo. et multotiens quidem fit crisis eius in quinto.

Curatio febris sanguinis.

Convenit in curatione febris sanguinis evacuatio plurimum usque ad sincopim. et [illegible] sanguinis si fuerit subtilis valde et acutus et colericus. et infrigidatio eius et mundificatio eius. et subtiliatio ipsius si fuerit grossus. et [illegible] eger [illegible] generativa sanguinis grossi et generativa humoris crudi. et digestio materiei facientis febrem et eius resolutio. Evacuatio autem non est aliqua sicut flebotomia ex manu in quacumque hora accidat. et non expectetur [illegible] digestio [illegible] non sit repletio nausiativa [illegible] febri [illegible] flebotomia [illegible] et flebotomare [illegible] eger [illegible] sincopim aut cadat in sincopim [illegible] fuit fortis [illegible] copiosa namque infrigidat [illegible] forte. Et scias quod flebotomia et sumere in potu aquam frigidam [illegible] alia [illegible] quae in ea est melior. et si fuerit quod [illegible] faciat [illegible] nam fortis [illegible] applicetur [illegible] Et fortasse sequitur flebotomiam [illegible] fluxus sanguinis ventris [illegible] sudor [illegible] hora [illegible] fortasse est sanabitur cum eo [illegible] ei quod accidit de debilitate et sincopi [illegible] et [illegible] permutatur [illegible] natura cum illis quod [illegible] duorum [illegible] aqua dulcis [illegible] usque ad [illegible] de quibus diximus. Et quando est necessarium [illegible] digestionem evacuare [illegible] et [illegible] fistula et his similia [illegible] Verum [illegible] non tollat flebotomiam in manu flebotomet venam quae est in [illegible] aut ponat ventosas [illegible] ventris. [illegible] modum quae in causonide. Et regimen sit [illegible]

Et ē minoris diuisitatis

sedat ebullitionem. Et si accidit ex flebo-
tomia sincopis. alicui prime cum aqua a-
griste. Et si accidat fluxus sanguinis narium pre-
ter abscidatur non cum apprehendit sincopis. Et san-
guinis non incontinatio fiat cum eis que sunt
sicut rob inulbarum. et ut decoquantur cetum
inule cum quinquies aque donec rema-
neat tertia. et inspissetur cum gummi. et quanto plus
minoratur [illegible] tanto est melius. et lentes
[illegible] cum aceto acetoso forti. sunt
huius generis. Et caue ne des in potu rob u-
uarum aut [illegible] lentium. materia existente cru-
da. Et non infrigidatio sit cum eis que sunt sicut
aqua lentium infrigidata. et aqua lactuce in-
frigidata. et sumere in potu aquam frigidam
sicut sunt que prohibentur. Et fortasse sumere in
potu donec tremere faciat et satiet. forsi-
tan enim sanat. Et quando patiuntur febres
ad flegmaticam habitant cum trocisciis de ro-
sis et his similibus. et hec quidem cura est conueniens an-
tiquorum. et secuti sunt eam quidam modernorum.
Dare autem in potu aquam ordei est curatio con-
ferens ei. Si calefactione nitiuntur melior
horarum ad hec hora uel remittere ebulli-
tionis. et angustie. et inflammationis. et
frequentie pulsus cordis. Et scias que
cum [illegible] infrigidationem et diminutionem flebo-
tomiam et solutionem uentris. addit in oppi-
latione et [illegible] quod addit putredini.
et caliditas [illegible] liquida dispone. Et mun-
dificatio autem fiat cum eis que sunt sicut sol-
uentia coleram. secundum [illegible] necessitatis u-
tatis. et debilitatis. cum digerentibus hu-
morem crudum. quoniam fortasse ipse est causa in
putrefactione sanguinis. et in fine ei que est
sicut trocisci de canfora. et trocisci de spodio
[illegible] in potu. **Isti trocisci boni et optimi.**
Spodii ʒ iii. seminis portulace ʒ v. se-
minis cucumeris ʒ iiii. seminis cucurbi-
te ʒ vi. gummi et dragagantum et amili omnium
ana ʒ iiii. succi liquiricie pondus ʒ vii. fiant
ex eis trocisci. **Descriptio alia.** et est apud
debilitatem epatis. rosarum ʒ iii. succi [illegible]
beris ʒ ii. seminis cucumeris et citruli et me-
lonis. et portulace. et spodii. omnium ana
pondus ʒ i. gummi et dragagantum. et amili om-
nium ana ʒ i. reubarbari et [illegible] et canfore om-
nium ana pondus quarte ʒ i. fiant trocisci. Cibi
uero sint illi qui fiunt ex inulis. et illi qui fiunt
ex lentibus cum aceto. et cum granatis. et cum su-
mach. Et si sit aliquis eorum cuius constitutio
amicatur. frangatur cum fructibus et cum prunis
et cum eo quod fit de cucurbita et cum herba a-
cetosa. Et fructus sint pira de semi-
agrestata. et mala de [illegible]. Et cum holera
sunt cucurbita et cucumeres. et alkekengi.
et endiuia. et holus [illegible] et acetosa.
et coriandrum. et que sunt eis similia. Et si ac-
cidat dolor capitis. aut pulsus cordis
aut uigilie. aut profunditas sompni ad

fluxus sanguinis narium superfluus destruens u-
irtutem. et alia de accidentibus secus cura cum eis
~~[illegible]~~ que docuimus in loco suo.

De febre flegmatica.

Sciuisti quod febris putri-
dinis flegmatis quandoque est cotidiana et quandoque
inseparabilis. et sciuisti quod cum illa est inter eas hore
sicut reliquis febribus. Et minor horarum su-
arum in principio secundum plurimum est decem et octo dierum.
Et eius eradicatio in pluribus est intra sexaginta
quattuor dies. Et salubrior earum est illa que est minu-
tior temporum. et precipue illa que est multi sudo-
ris. significat enim subtilitatem materie et
paucitatem eius et raritatem corporis. Et longi-
or autem partium huius egritudinis est augmentum.
quia eius declinatio quamuis sit longior declina-
tione [illegible] plurimum. Et flegma quidem putre-
factum quandoque est uitreum. et quandoque est acetosum. et quandoque
est dulce. et quandoque est salsum. et tu iam sciuisti quod
modo fiat ex salso causon. Et plurimum que
accidit febris flegmatica humidis. et se-
nibus. et infantibus. et patientibus ua-
[illegible] satietatem. et quiescentibus et bal-
neantibus se super repletionem. et hominibus [illegible]
tuantibus acetosa. et hominibus repletionem. et sic
[illegible] ad flegma quod putrefit [illegible] et parum quod
de euacuatur alectice more suo. Et scias
quod cum omni febre cum qua est frigus constringitur pulsus
et minoratur.

Signa flegmatice periodi ce. et est illa que nominatur amphimerina.

Pulsus [illegible]
que cum est flegma uitreum aut acetosum frigus
multiplicatur ualde et rigor in uitreo est ue-
hementior. at frigus non incipit in ea subito
immo paulatim in extremitatibus. deinde per-
uenit ad hoc ut fiat sicut nix. quod non calefiunt
nisi cum difficultate. neque calefiunt subito neque
secundum [illegible] immo paulatim cum
diu frigoris. et fortasse ammiscetur frigo-
ri eius in principio rigor. sicut frigus propter illud quod
non putruit. et oppilatio propter illud quod iam com-
putruit [illegible] frigus et ipsi rigor sunt
in periodi [illegible]. Et hec quidem febris non est
ex materia que faciat punctionem ita ut sit
cum rigoris [illegible] expulsionis. Putredo
[illegible] eius est putredo [illegible]
[illegible] et profunditate sompni. Et multotiens
eius incipit [illegible] frigore.
et [illegible] rigor. immo [illegible] usque ad [illegible]
et fortasse erit frigus. et non erit rigor. Et
multotiens [illegible] cum sincopi et non sit. Et in
hac quidem egritudine multiplicatur sincopis
propter debilitatem oris stomachi. et [illegible] apparent ex
[illegible]
[illegible] Illa uero que est ex fleg-
mate salso sequitur opilatio. et non sit ue-
hemens frigus eius. Illa autem que est ex flegmate
dulci [illegible] in principio usque ad plu-
rimos paroxismos oppilatio. et frigus in
rigor. Et plurimum quidem periodi febris fleg-
matice incipit cum sincopi et iam appa-
ret in ea in principio calor uel [illegible]

Nota [illegible]

postremus minoratur illud. et est similis ut sit ei-
us quoniam putredo addit ei in ardore magis et
est magis salsum et magis subtile. deinde addens
illis frigidi. et accidit caliditas ei-
us in pulsus et debilis et vaporosus. deinde cum pro-
longatur positio manus super membrum sentit
manus acuitatem et mordicationem. Verumtamen
non est similis in equalitate in omnibus super quod cadit manus.
immo est diversa. quoniam invenit in loco uno as-
peritatem. et in loco alio lenitatem. et est quia cali-
ditas colere propterea est cum bullitione. quoniam flegma
viscosum est. quod diversificatur ei passio a calidi-
tate sicut accidit reliquis viscosis cum bulliunt.
Ipsum enim distribuitur in quibusdam locis et non distribuitur
in locis aliis. Et quamvis sit caliditas eius
secundum plurimum minor est quam ut inflammet et an-
gustiam faciat. et magnificet desiderium ae-
ris frigidi. et aque frigide. et inspissati-
onis et rarificationis. et anhelitus magni et
exsufflationis. Et multiplicatur quod accidit cali-
ditati eius ut servet tempus quod habet quantitatem ho-
re unius aut duarum vel trium. quod etiam quia
ipsa iam pervenit ad statum cum ipsa adhuc sit
in augmento. in debilis enim eam iam magis
augmentari. et similiter sunt ei in declinatione sta-
tiones. Et febres que flegmatis sunt
multe oppilationis propter multitudinem hu-
miditatis et vaporis sine pauca sudoris
propter viscositatem humoris. et cum sudant faci-
unt res non exuberans. et de fortibus significa-
tionibus eius est parvitas sudoris. et privatio
eius a sitis que minoratur in febribus fleg-
matis nisi propter eam salsedinis. aut cum vehe-
mentia putredinis eius. et calor hec minor quam sunt
que in aliis. Et inflatio lateris multipli-
catur in eis. et quoniam accidit eius latus ut sub-
tiliter eum tenet. Color autem patientium fle-
gmatis febrem est declinans ad viriditatem et
citrinitatem cum fetore et albedine. Ita ut
sit illud quod aggravatur sic color pluribus si
in statu. et in eo quod rubet color eius. aut
rubedo fit in statibus reliquarum febrium.
Pulsus vero eius est pulsus parvus sub ...
sus. debilis. rarus in principio. deinde fit fre-
quens in fine. Et frequentia que est ei cum par-
vitas vehementior est quam frequentia quartane
et tertiane. et eius parvitas vehementia freq-
uentie est propter vehementiam parvitatis ipsius. ve-
rum non est velocior pulsu quartane. et quia est
tardior eo. nec similis ei in pulsus. et est ve-
hementis diversitatis cum privatione ordinis
et parvi. et debiles ex eis sunt in diversitate
eius plus. Et significationes que pulsus
super eam sunt de certioribus significationibus.
Urina autem ei in principio que est alba subti-
lis propter multitudinem oppilationum et fri-
goris. deinde fit subrubea propter putredinem et
... propter malitiam digestionis. Et quando
alterat in eam dispositio ... tempore. Et quando ...
difficultatis ex materia grossa. et resolvetur

putridum et redibunt oppilationes de albabi-
tur. horum. Verum quando putrescit res plurima
post illud et expellitur et aperit oppilationes tunc
usquequo perveniat super oppilationes que oppi-
let eas iterum alia. de illo est quod hic dicere.
Et non est egestio eius lenis. sed terrestris. flegmatica.
Et de hiis que significat quod febris est flegma-
tica est ut sit paroxismus eius decem et octo horis.
et dimissio eius sex horis. et non est dimissio eius
divulsio munda. quoniam materia cum grossitu-
dine et viscositate est multa. Et significat
ipsum etas et consuetudo et tempus et regio et
cibi. et advenit cum accidentibus ex saturita-
te nausiativa. Et significat ipsam forma
predicta ex colore faciei et inflatione eius et
levitas tactus et debilitas oris stomachi et cas
aperte. Et quando magnificatur cum ea splen
et sequitur eam eructuatio acetosa in pluribus horis
multotiens. Signa inseparabilis. Et est
illa que nominatur latinga. similis est sic reliqua signa
febris flegmatice per eradicationem et que
similiter eradicationi. et ab incepcione est sicut
rigor et frigus et completio. et est res mag-
nis cum ethica. et fit illic rigor in sex ho-
ris aut ... illum quod fit in pro-
dici. nam prodicam ...
sidua. verumtamen est occultum non apparens.
Signa inseparabilis. et est ille quem nominant
Et sunt febres febres que sunt in pluribus dispo-
sitionibus epialos et lipparia. que alie sunt de sitionibus.
summa febrium in quibus diversificantur loca ca-
loris et frigoris inter et extra propter diversi-
tatem in loco eius quod putrescit. et sunt tres in
divisione febris apparita sicut ...
... sincopi et febris diurna et
nocturna. Febris in qua ... frig.
Hec febris et apparet in ea calor et est epi
fit ex flegmate vitreo ... Alog.
... in occulto ... quod ... frigi
dat ... Verum ipsi accidit iam putredo quod
spargitur ex eo vapor eius quod computruit et
dispergitur et inflammat exterioribus. et illud
quod non est putrefactum infrigidat interioribus.
Et eius que frigus non apparet in huiusmodi tempore
... et assoniat ei. et non ...
quod accidit ei. Postquam ... putredo
in eo movetur et infrigidatur in frigiditate
... quamvis non perveniat ad hoc ut ...
... corpori. Signa. Signa eius sunt eadem
que ... predicta sunt. et quod eius urina est fri-
gida cruda minoris caliditatis quam u-
rina aliarum sui generis. et pulsus eius est
tardius. rarus. et ipsa secundum plurimum ad-
dit omni die. Verumtamen propter consuetudinem ma-
teriei sue quando ... in quartana et tertiana.
quoniam huiusmodi materia in corpore est parva. et
parvitatis putrefactionis ignea. et pau-
citas que est ex causa elongationis periodi
... non excludit eam ab hoc quod sit flegmatica
propterea quod putredo est putredo flegmatis.

n̄ ppa q̄ potissimū n̄ recedat oī die. Spatiū autē potissime ei ē ex q̄tuor horis usq; ad uiginti q̄tuor horas. et scd'm plurimū o'siuit cū illo. q'm h' materia n̄ ē cū illa multitudine.

H

Febris in q̄ occultat' calor. et appa ret frigus, et ē lipparia.

Scd'm plurimū ē flegmatici. et q'm ē colericie ex cola grossa ualde. Quod aūt ē flegmatica. ē q'm flegma intrinsecū q'n inflamat' et putrefit. calefac' illū locum q'm n̄ resoluit'. n̄ q'm calefac' exteriora corporis cū sparsione uaporis sui calefactione plurima. Et q'm n̄ effundit' ad locū ubi est ſecio. sz euaquat' exteriora a calore. q' infrigidat' sz q'm in exteriorib; sūt flegmatici cruda. uitrea. frigida. Et q'm multotiēs resoluit' ex eo uapor q'n putrefit. sz eleuat' et fac' caliditatē. et assotiat' ei caliditas spatio paruo. et cū separat' ab eo separatiōe aque uaporis calefacte. Cū g' separat' ab eo et fit i radice aīn putredinē frigiditatis. redit et infrigidat corp'. Mod' aūt q' fit eo colerici. ē q'm colera cui ē pauca et intrinseca et putrefit. et calefac' locū et n̄ resoluit' ex ea aliqd'. accidit q' dixim' in sua corpore ex flegmate. Sz appar' h' cola uēce tabulos. Verū lipparia ē nom̄ gn̄is h' ē longitudinis spatij q̄ eminet eis. Et h't aliqs ut dicat quod cū febris. et n̄ procedit in ea caliditas ex corde ī totū corp'. Illud aūt q' narrat' ē de gn̄e ei in q' n̄ procedit caliditas ex corde in totū corp'. Expositio itaq; ē q' ī finis harū rerū accidit una o'dicio ut sit q' phibeat. sic diffinim' aquā frigidā et humidā q'n disposita ē scd'm naturā suā et n̄ fuit q' phibeat. et diffusum q'n ē q' ē illud q' recedit i feri q'n dimissū fuit cū sua na. Et in oīb; istis. caliditas puenit ad cor et puenit in arterias et spargit'. At n̄ o'cedit phibitio illis in qb; dā locis. sic accidit ei sup' q' ponit' pruine. Nō enim oīa n̄ corp' actu uacuū ē. Et.

vehementis

Febris in q̄ fit una q̄q; duarū rerū in uno q̄; duorū locorū.

Sed h' febris fuit n̄ ē n̄ ubi sūt due materie frigide more ppe putrefactionē. q̄rū una ē in interiorib; et altera in exteriorib; et n̄ ē aliq̄ eorū plurimi nocumenti. Deinde cū incipiūt putrefieri. mādat una q̄q; earū uaporē calidū cōplendo ē cū partib; suis. et n̄ ē frigidū. Et tu q̄ dē iā sciuisti cū i regimīe huius frigidi indisposite motus.

H

Febris ex sincopi humorosa.

Et scd'm plurimū ē ppe flegma crudū. q' fac' febrē dispositā plurimū. q' iā uīcit uirtutē. et scd'm plurimū aduu at sup' eā debilitas oris sto'. Et q'm mouet' materia ī putrefactionē uīcit uirtutē plus. et ītrat cū hebitate q̄ dimissa

fuit. cū ī n̄ sufficit o'tra. Et q'm occupatio fit ī euacuatiōe ei cū fīalitate fit in obedientia. aut mouet' motu p'fociēte uirtutē. Et q'm occupat' ī euacuatiōe ei cū solutiōe uētris aut flebotomia cū labore n̄ tollerat uirtus. Quod ē tollerabit cū steriliē cū sua agente sincopis. et cū h' toto corpi indiget euacuatiōe uehementi. Et ipsi iterū indiget' alio uehemēti. q'm i humidi nib; eorū n̄ ē q' nutriat corp' et sufficiet corpi. et corpi ē puatū nutrimento. Et si studueris ī cibādo. accidit in diminuta. Et si n̄ cibas cadit uirtus. sz accidit in inceptiōe sui ut effundat' ad cor res frigidissime et accidere sincopim. et minoratur pulsus. et tardat'. et fit in multis ap'l'. nā collicata in calefactiōe materie et subtiliatiōe ei. et putredo q̄ mouet' in q̄sdā ptes ei adiuuat sup' eā. g' euadit cor ab nocumento. et frigore ei. et cadit in nocumētū caloris ei q' fit pulsus uelox. et p' in o'statiōe sua et plus q' sit uelocitas aliorū. q'uis illud q' d' uicit cū sit paruitas et tarditas. et tantus. Et piod' ei ē piod' sūt flegmatice n̄ altius ab ea. Et ē cū ea inflatio faciei et mollities corp'is. et colores b'n̄ cū ea n̄ signat' sz dispositiōe. immo q'm ē anterea cū materia et plu bra. et q'm fit alma. et q'm ē nig. et q'm quelibet fuit labia corpis sic labia accidētis mora. odiū corporis fuit sicca uidēs exeūtes ualde ap' cōmotiōe egritudinis. et fit sic maniacus. et q' ē ab ypocōdrus eorū ē uehementis inflationis. et suffocatio eorū. et q'm euomit acetosū. et q'm eis ē apti ī qb; dā uiscerib; et n̄ spatiū oīo. et q'm accidit h' febris ī qb; dā horis ex cola durante grossa. Et fit ī ea adustio ī uiscerib; et euomūt colerā. et sūt ei piodi flegmatice scd'm plurimū.

H

Febris ex sincopi minuta subtilis.

Et febris ē acuta. et cadit pulsus et uīc ī potissimo uno et duobus potissimus cū additiōe. et euenies ī eorū cū uelocitate. Et q'm n̄ sufficit cū ea uirtus ad q'tū et fit ex humiditatib; subtilib; plurib;. quorū ē cōtiā uehemens subtilitas et p' fundatiōis male et uenenose. cū ea accidit putrefactio in corporib; calide cōplexionis sicce ualde. Et ples potissimū huius febris sūt famine.

D

Febris diurna et nocturna ex flegmatici.

Accidunt ī die et ī tēpore ī nocte. et nocturna ē eis uso. Et utreq; sūt male. Sz diurna ē longior et deterior. Et facit eas multotiens plongitudinē suā et suū euētū in calore diei in medicinā. Et supra n̄ ē ēē sēua sz accidere hora apptiōis pororū. et resolutiōis uaporis. et n̄ accidit n̄ ppe multitudinē materiei et fortitudinē ei. Et ē uehemēter h' ut paciētes eā alleuiet ī nocte n̄ pmittit dormire sup' repletiōē sto'. et papiat' uigilie q'

texcas ē q̄ faciunt calorē uentē. ⁊ tollerantia fe-
bris ī calore diei. ⁊ uigilie in frigore noc-
tis sunt excas q̄ magis digne faciunt ca-
dere in ethicā. ⁊ ad summū ē de genē febrium
difficilium. **Curatio flegmatice.** Curatio hu-
ius egritudinis diuersificatur secundum horas suas
s. principium ⁊ statum ⁊ declinationem. ⁊ secundum
apparitionem digestionis ī ea ⁊ ei occultationem.
⁊ diuersificatur secundum materias suas. s. fleg-
maticā acetosā ⁊ flegmaticā uitreā. ⁊
flegmaticā salsā ⁊ dulcē. ¶ Et oportet cum
spes cōicat in hora principii eius rebus in
necessitate lenificationis equalis. aut uomitus. ⁊
in necessitate administrationis subtiliantium
⁊ incidentium ⁊ diureticorum. ¶ Et cum superue-
nerit febris dies tres subtiliatur ī ea materia
propter febrem. ⁊ tunc illud mouet ⁊ nocet
⁊ non facies aliquid. ¶ Et ī augmento cum subtilia-
tionē regiminis secundum equalitatem. ⁊ fortasse ē
oportet aqua ordei in initiis prius diebus
sperando quod sit status eius propinquior. aut propter sub-
tilitatem materie. aut propter eius paucitatem. ⁊ quando
significatur sanitas quod status erit tardus. non subtilia-
tur regimen quoniam fames ⁊ somnus super fa-
mem ⁊ exercitium super eam si non debilitat sit ul-
tima ī iuuamento huius egritudinis. ī moderi-
naret in principio ad incrossationem usque ad sep-
timum. deinde generet. Verumtamen augmentum eget
ut subtilietur regimen ī primis. ¶ Si autem status
apparet longinquus possibile ē ut sucu-
rrat illi cum incrossatione regiminis. deinde
gradatim usque ad horam status. quoniam tempus ē suffi-
ciens ī hac egritudine ī sufferendo ī acu-
ta. ¶ Cumque pertransierit septimum. non stes tunc
super subtiliationem. quoniam illa debilitat ⁊ adducit
in debilitatem caloris sui. ⁊ quod senes ī lon-
gitudine magis subtiliatur ... quoniam subti-
liatio eius ī principio omnino magis sit necessaria quam ī quar-
tana. ¶ Et sit ut ne festines abluere ipsos
cum eis quod sunt sicut pulli. ⁊ primus cum minora-
tur non timeatur debilitas. aut appa-
reat declinatio. ¶ Amplius diuersificatur cum
causa ē salsa ⁊ dulce. ⁊ cum causa ē uitrea ⁊ ace-
tosa. ⁊ sit ex causa frigida ... corpus non
calefit. Verumtamen in duabus primis necessaria
ē lenificatio cum medicina leni. ⁊ infrigi-
datio quidem. Et in duabus secundis cum medici-
na magis laboriosa. ¶ Et ī duabus primis
indiget incisione cum subtiliatiuis ī quibus ē
calefactio plurima. quoniam sit exsiccatio
plurima. Et in duabus secundis ē necessarium illud
quod subtiliet cum calefactione ⁊ incisione cum
acredine. ⁊ propter quod flegma ē mixtum cum melan-
colia. Illa necessaria sunt ī humoribus ea quod sunt
sicut diacyminum ⁊ confectio de sulfure. ⁊
administratio laxatiuorum. ¶ Et conuenientiores
medicine quas administrant ī principio sunt zelleniabin
usque ad diem septimum. ⁊ tunc ē malum ut
administret ī eis aqua feniculi ⁊ aqua
endiuie ⁊ aqua apii cum zelemabin secundum

necessitatem. ⁊ sirupus acetosus ē uel reputat
necessitatis ī eis ⁊ aqua mellis cum ysopo. ⁊
possibile ē ut consequatur per eam illud quod quiritur de
lenificatione nature. ⁊ precipue cum solutiuo fa-
cto de zucaro ⁊ rosis rubeis nascens per se.
quoniam ē solutiuum ⁊ leniticum. ⁊ quando necessarium
ē ut fortior sit lenificatio confectionis
lableb. ⁊ precipue misceatur siue uoluerit cum cassia
fistula. ⁊ prunis ⁊ ... zelemabin
acceptum cum melle ... primitus cum a-
qua lableb. ⁊ non fiat assiduatio super eam
cum solutiuis ī principio. ⁊ post ipsum. ⁊ precipue quando
materia ē cruda. Illud ē peruenit ad comminu-
tionem ... ⁊ multiplicet forties ... ī potu
in principio quod ē sicut medicina de turbit. in ...
nature. ⁊ sicut pillule de mastice in ebdomada-
bis. ⁊ sicut pillule de seminibus diureticis.

Discretio medicine de turbit. Cum ...
... ⁊ mastice ... ana. ... turbit fiat
alcohol. ... ...
ī potu de eadem nocte aureus unus. ⁊ illud
fiat quando natura ē non lenis. sicut respondeat omni-
bus diebus. ... Ego non diligo ex-
pectationem digestionis ⁊ lenificationis cum eis
quod diximus prius. immo oportet euacuet ex ea
aliquid. ⁊ expectet reliquum usque quo digeratur et
fiat illud cum facilitate paulatim absque sup-
fluitate. deinde ... ad diureticam. ⁊
sit ab ... quod sit ē aqua prinorum ...
radicum ⁊ silium ... quod debilitat ⁊ soluitur sub-
tile ⁊ simatia fuit declinans ad additionem
frigoris misceatur cum ea medulla cartha-
mi. ⁊ si fuerit materia ad colericam declinans ē
misceatur cum eo sirupus uiolatus aut uiole
... ⁊ ... aut uiole sine ...
⁊ adiuuetur cum clisteribus lenibus factis ex mel-
le ⁊ sale. ⁊ aqua ... ⁊ oleo sisamino. ⁊
uomitus fiat cum aqua rafani. ⁊ rafanus ī fu-
so ī sirupo acetoso cum seminibus ... ⁊ ...
bus. ⁊ si necessarius ē uomitus plurium propter multitu-
dinem eius quod accidit ei de nausea ⁊ alteratione sa-
poris oris. administretur genera rafani ⁊
bibat ex eis usque ad ... aureum
unum cum aqua frigida. Et uomitus quidem cum eo
quod ē in eo de debilitate stomachi. ē uelocioris
iuuamenti ualde. ⁊ ē ultimum huic egritudini.
Verumtamen ut expectet in eo septimum ut non ac-
cidat ex eo in principio debilitas a primo cor-
poris. ⁊ si sit grauis ī eo uomitus. non procedas
ipsum super ipsum cum labore ⁊ ... ... uomitus.
quoniam per se in principio prodesse non reuincatur non fatigetur
⁊ debilitetur. et ē ... sicut cum ...
⁊ sirupo de ... quod diximus prius. ⁊ ... co-
lor capitis administretur ... ex ...
... cum ... extremorum in
aqua calida. ⁊ ligatione earum cum fortitu-
dine ... si indigeret aqua ordei administre-
tur ... cum ... quantitate aqua
... aut misceatur cum ea sirupus acetosus
de melle si non acceptat ī stomacho aut aqua mellis.

Nota de fumo et sepo sup fumo et ...
sup fumo ... fol ... flamen.

Nota ... q ... fol flamen ī pri.

si agitat. et melior bora in qua datur in potu est si sistitur in aqua cum in principio rei ficticula. sed
corrupit in potu datur in primis gelemabin de
in datur in potu post ipsum duabus horis aqua ordei
et non corrupit ut fiat unctio cum unguentis re-
solutivis. et non ebrocatio fiat cum ebro-
cas subtiliativis cum egritudo est in principio et hu-
more in corpore ambulans. ipsa enim mollificat
in forma sua calefactione humida. et alie-
net aqua frigida. et quos intus in unctiva
adstrictione et rubicundiore. sicut malum
si fiebotomus manceps. et necessarium quidem est ut ex-
pellans eum ad sirupos acetosos. Et sci-
as quod cum fricatione de cuticulis in unc-
tibus eos. et quando fuerit flegma viscosum
adstrictio cum fricatio magis conveniens. et adeo quod
fricatio cum tela asperiore cum oleo est unc-
tiva valde. et quoniam incipit egritudo augmentari
et post illud tunc sit sollicitudo tua de ore stomachi
et quod ipsum confortat. Et sit masticatio eius
facta ex mirra et mastice et aniso. Et con-
iungitur uomitu cum rafano secundum quod diximus
cum innovatione eius. et sit cum gelemabin
quod in potu datur in principio et post septimum principium
tamquam confortet os stomachi. et sit in eo peritia
optima. sicut anisum et mastix et sit cum aqua
calida. et hec in principio periodi. nam ipsi resistunt
rigori et frigori. et extinguunt cum sitim. quam
uis sit estuosa. et multotiens quidem conce-
ditur euacuatio flegmatis et uomitus cum
de in hac hora. similiter est ut exspectetur in
eo complementum digestionis. Et cum egritudo incipit
cum calore et assiduatur. iuuatur tunc his tro-
ciscis. Rx. mirobalanorum citrinorum. aloes.
succi eupatorii. succi absinthii. omnium
ana ʒ v. croci et mastice. aloes ana ʒ
vi. et formentur trocisci et sumatur ex eis in potu omni
die pondus ʒ i. et omni nocte pondus ʒ i. Et cum in-
dos quod digestio apparet. administra cum eis que
sunt sicut folia apii et feniculi. et radices sq-
uinanti. et capillus ueneris. Si autem sca-
tur quod materia est frigida valde. non est malum
in piper pauco. et in uino subtili pauco
non plurimo. Et quod adiuuat unguenta re-
solutiva ad digerendum et resoluendum cum uirtute
forti. et sunt conuenientia in hac egritudine.
quam in reliquis febribus. Et quoniam ut consideretur
in his et febris et rigor. Et sunt fuit
fortis et febris non fuit seua valde. adde
in unctionibus et fricando. et sic administren-
tur omnia subtilia. quod ad equalitatem futuro cli-
uia. Et quando perfecit quod diximus. tunc necesse
non est administrare quod subtiliat plus. sicut
feniculum et apium. et fortasse indigemus
semine aloes. et aniso. et ego quidem est sicut sirupus
acetosus cum seminibus in quo ponuntur propter
quod alhasse et anisi tio cum succo de rosis.
Et fortasse est necessarium addere in eis et spodium.
thus et mastice. et cyperum. et absinthium
et his similia secundum quod exigit illud quod presens est

Et uinum subtile confert eis in hac hora cum
subtiliatione sua. et quod confortat calorem natu-
ralem. et quod prouocat et sudare facit. Et cum
dens digestiva et fortitudine dabis ei
in potu post illud trociscos de absinthio.
Et cum uideris frigus in principio paroxismorum nocte
et egritudo in principio. da in potu aquam
calidam in qua decocti sunt ea que sunt sicut semen
apii et anisi. et cominum. et administrabis tunc
huiusmodi. et fortiora eis ebrocando. et in a-
portando et huiusmodi. Et quod datur in potu ad
rigorem uehementem. Decoctio secundum hunc mo-
dum. Rx. fructus origani. ameos. omnium
ana ʒ iii. coriandri ʒ iiii. rosarum. cala-
minte. aloes ana ʒ iii. passularum ʒ vii.
decoquantur secundum descriptionem. et sit dosis ʒ iii.
et cum uideris flegma dabis in potu tiriacam.
et detur item in potu trociscos de rosis ma-
gna. et aqua feniculi. et detur ei omni nocte
medicina de turbit. et pillule de aloe facte
cum speciebus. et ad illud decoctio huiusmodi. Rx.
yreos ʒ vii. turbit ʒ x. mirobalanorum
nigrorum ʒ v. eupatorii ʒ v. salis indi ʒ
iii. bedeguar. fuchaha. omnium ana ʒ iii.
anisi ʒ iii. decoquantur cum aqua apii et sumatur
de ea in potu secundum quantitatem necessariam. Et
forti illo est illud quod Rx. duarum radicum et ra-
dicis lilii. omnium ana ʒ x. yreos ʒ viii.
succi eupatorii ʒ v. seminis apii et feni-
culi. omnium ana ʒ iiii. spice. mirre. aloes
ana ʒ vii. fiant eis trocisci et administrentur.
Decoctio bona. Rx. duarum radicum. abaru
ana ʒ x. passularum enucleatarum ʒ vii.
anisi et mastice. aloes ana ʒ iii. bedeguar
et fuchaha. et eupatorii. omnium ana ʒ iiii.
decoquantur cum libris tribus aque usque quo redeat
ad libram unam. et sumatur in potu aliquot
diebus in ieiunio. Trocisci boni ad antiquas
et uehementiam rigoris. Rx. yreos. succi eu-
patorii. absinthii. fuchaha. bedeguar.
omnium ana ʒ v. salis naphtici ʒ iii. semi-
nis coriandri. mirobalanorum kebulorum
omnium ana ʒ x. agarici ʒ xv. rasure de
rosis ʒ xx. turbit ʒ xxx. fiant ex eis
trocisci et sunt solutivi. Iterum. Alioes. miro-
balanorum citrinorum. reubarbari. mastice.
succi eupatorii. absinthii. omnium ana per partem
i. croci partis unius medietatem fiant admi-
nistrentur. Et iterum. yreos. mirobalanorum
kebulorum omnium ana ʒ iii. seminis apii et feni-
culi. et anisi. omnium ana ʒ i. et p. absinthii
ʒ v. rasure de rosis ʒ iii. fuchaha. bede-
guar. omnium ana ʒ ii. fiant et informentur
pillule. Decoctio bona. Rx. eupatorii. ra-
dicis lilii. et radicis regalise. et ameos.
omnium ana ʒ iii. seminis apii et feniculi omnium
ana ʒ iiii. rosarum ʒ v. coquantur omnia. et sit
dosis eius omni die ʒ iii. Et iterum. Radicum earum
omnium ana ʒ x. et anisi. et seminis apii. omnium
ana ʒ ii. fuchaha. bedeguar. eupatorii.

sem. apii et feniculi et anisi omnium ana ʒ iii.

Nota de agarico

absinthii. omnium ʒ. v. cretanee ʒ. iiij. decoquantur et bibat ʒ. iiij. Et item. Recipe eupatorii. succum eius. succi liquiritie. lingue auis omnium ʒ. v. passularum. et mirobalanorum citrinorum ana ʒ. x. Et hec quidem cura est cum qua miscetur colera magis conueniens. Et agaricum cum de eo sumitur in puluere ex ʒ. i. usque ad ʒ. i. et s. et tertia diebus continuis prohibet colo ganie egritudinem. Si autem et pulueris ex eo aut misceatur cum melle et bibatur. Aut semen urtice post digestionem est mirabile valde sumptum in puluere aut cum melle. Verum si acciderit ei modo aliquo solutionis uentris oportebit ut addatur in eo propter debilitatem epatis semen cuscute. et propter debilitatem stomachi masticem et anisum. et propter debilitatem splenis et grossitudinem radicem capparis et scolopendriam multotiens associat huic egritudini splenis. Et fortasse oportet ut addantur propter ipsum cyperi et galanga debent et semen greci et cum consideretur dispositio uel extremitate febris ut non accidat uehementia calefactionis. De euacuationibus autem que sunt fortiora quibus indigetur eis in hac egritudine post digestionem est ut augmentetur dosis de pillulis de turbit et administrentur clisteria fortia. De illis sunt pille iste. Mastice serta ʒ. i. succi absinthii. quarta ʒ. i. pulpe colloquintide serta ʒ. i. yere pigre ʒ. s. agarici ʒ. s. informentur pille cum sirupo acetoso mellino et sumantur in potu. et de illis sunt pille de mastice et de aloes. Cum si materia fuerit ad caliditatem declinans. sumatur de trociscis de spodio solutiuis tres trocisci. et de turbit aureus unus. et scamonee aureus semis. succi eupatorii aurei duo. et detur in potu secundum quantitatem uirtutis. Et iterum. Eupatorii. absinthii. capilli ueneris. mirobalanorum. fumiterre. passularum mundatarum. equales sumantur partes. et detur in potu secundum quantitatem necessitatis. et si sufferit corpus solutionem uentris. prouocetur ad diuretica et subtiliatiua et sudare facientia. et de summa illorum quibus indiget est in fine solutio aloes cum melle. Et quando declinat egritudo. non est ... balnei aque albumina. Cibi autem eorum subtiles sint sic acetum et oleum. Et quando ponuntur in eis parum muri in fine eius. Illi autem qui sunt fortiores sunt altacigi. et pulli. et alcobugi. et ... post declinationem. et oportet ut ponatur in eis tempore post digestionem ea in quibus est incisio. sicut acetum et sinapis. aut almuri. Et si fuerit flegma acetosum. malum. uiscosum. potum. aqua autem eis sunt de melonibus ... eis. et quando ponuntur in eis cyminum et anetum et oleum. Et iterum. Beguenid facta ex ficubus et almuri. et aceto. et oleo ab luto. et alcaguamach. sic keremac de capparibus. et kemach de aneto. et origa-

no et anuide. et spongios et deuitet olera in quibus est infrigidatio et humectatio. Et hora cibi est post tempus paroxismi et eradicationem eius. et cum paroxismus non quatuor horis. Mensura autem sompni eorum est ut sit equalis uigilius. ut sit digestio ad sompnum et reso lutio ad uigilias. et balneum quidem est uehementis nocumenti non post declinationem. et si cum fiat uomitum ei quod superfluit. et oportet ut administretur in illo quod sit ... et sirupus de granatis cum menta. si cogatur. et si necesse est forti. sumatur de granis granatorum ... ʒ. x. et thuris albi. et masticis. aloes ana ʒ. v. mente ʒ. vij. et decoquantur in duabus libris aque usque sint folia mente dona ... atur et succurratur fluxui uentris eius cum superfluit. aut cum retentione eius cum eis que scimus de stipticis regiminalibus et medicinalibus. Si ei quidem debilitatio est debilitationi ut cibetur sic orizis? cum pullis assatis. et in patellis coctis. et ut adhibeatur suffumigationes et odores uiuificantes. et si acciderit inflatio in facie et extremitatibus. iuuatur cum administratione huius modi trociscorum. Recipe anisi et lacte ablute. aloes ana pondus ʒ. v. amigdalarum excorticatarum. croci. mamacori. omnium ana ʒ. iiij. seminis apii. seminis feniculi. floris squinanti. omnium ana ʒ. iij. floris eupatorii ʒ. iij. et spice ʒ. vi. yere pigre ʒ. vij. rosarum ʒ. x. fiat ex eis trocisci. et administrentur. et fortasse indigebis eis quod est sic oniouusia et dialacca. et medicinis de amigdalis amaris. Et ad longitudinem febris. rosarum pondus ʒ. x. mastice et spice et feniculi. et seminis apii. et seminis endiuie. succi eupatorii. et succi absinthii. omnium ana ʒ. iij. spodii ʒ. v. fiat trocisci. et sit dosis ex duabus ʒ. usque ad ʒ. v. cum ʒ. x. de gelenIabi in decoctione feniculi quantitate ʒ. ij. et ame- os confectum cum melle. est magni iuuamenti in huiusmodi loco. et fortasse indiget propter longitudinem frigoris fricatione et medius tenet ut incipiat ab lumbis. et inguinibus quando spargitur caliditas in manibus et pedibus. et calefiunt. Si autem senserit similitudinem lassitudinis fiat permutatio ad fricationem dorsi. et quando uehementer calefactio quam est in eis uicinante dimitte eam ad aliud in balneum. et de oleis bonis eis est oleum dulce in quo non est stipticitas. et oleum de camillina et oleum de aneto decoctum in uase duplici. Cum ergo compleuerit eis tempus abstrige oleum aliquantum non angustietur. et non est malum si fricationem siccam sequatur fricatio cum oleo aliquo. Et de illis que seruant stomachos eorum ut non debilitentur. sunt unguenta multa capitis tisto. que sunt camomillum et oleum nar-

Nota de pauo et aqua acetosa cum fuerit acetosum et uiscosum.

dinum, et oleum anetinum, et forti illo alte[r]celsi. Et de epithimatibus iuvativis est ut decoquatur camomilla cum re[bus] paucis mastice, decoquendo cum vino cum duplo sui de melle. Et si occidit appetitum melius est ut non administretur vinum, in vino in quo decocta sunt camomilla et dactili et mellilotum, et absinthium. Curatio flegmatice continue.

Et ei est cura fere que nominatur latica, eius potissimum quam diximus, et differt ab ea, quoniam oportet ut nulla sit administratio subtilian[tium] calidorum cum facilitate. Et si fuerit conferentius ei quod sunt sicut sirupus acetosus, et gelenjabin, et iuleb de melle, et aqua ciceris, et aqua feniculi, et apii. Et tamen tu in dubio conferentia quoniam confert eis kemich de aneto, et kemich de cappari, et propter cum vestigia digestionis, et sepe pervenit ab eorum in observatione temporis et diuturnitatis eius et fortitudinis virtutis et debilitatis eius, propter cum temeritatem. Et de medicinis bonis ad eos sunt tasa de decem, et iterum de medicinis expertis ad eos est illa que Rx. rosarum ℥. vi. sandali ligni, fumiterre, spice, omnium ana ℥. iii. mastice ℥. iii. cannelle ℥. iii. anisi ℥. ii. preparetur. Et item. Trocisci eupatorii ℥. iii. rosarum ℥. i. et terra sigillata ℥. ii. et s. ℈. Trocisci. Trociscorum absinthii que descriptio Rx. absinthii, seminis apii, anisi, amigdalarum amararum, squille, bedeguar, succi eupatorii, spice, mastice, omnium ana ℥. ii. et succi eupatorii ℥. iii. rosarum rubearum lib. i. spice libra media, spodii ℥. iiii. Cura epialos et lipparie. Cura earum est [illegible] propinquiter ei quod diximus ante eas. Et sunt ab eo associate vie, et oportet ut incipiatur in primis a sirupo acetoso mellino et zuccarino, et preparatur in eis ab ab[...] ut administretur rob agreste decoctum cum melle, et sirupus rosarum. Deinde fiat gradatio de via subtiliandi in potionem seminum, et aquas eorum, ad infusionem aloes, et trociscos de rosis cum mastice, et pillas de aloe, et yera pigra, et pillas de eupatorio, et oportet misceas ab ambis simul, ut sit sollicitudo habeatur. Et administretur vomitum cum [illegible] aqua faseolorum et rafani, et aneti, et calamenti, et diuretica. Et de solutivis iuvativis est illud quod fit ex mirobalanis nigris, et citrinis, et trit. zuccari. Et de illis que conferunt eis iuvamentum magnum sunt clisteria declinata ad acuitatem in quibus ponuntur medulla carthami, et centaurea minor, et anetum, et camomilla, et althea, et mellilotum, et alumen, et mel. Et regimen lipparie indiget subtiliatione plusquam regimen alterius. Curatio

Et est febris febris cum sincopi humorosa....

est difficilis curationis, et modus in curatione eius est euacuatio gradata ex subtilibus ad fortes, et propter quod natura non respondet ex se, et est cum debilis.

inundans que est in intestinis et venis propinquis eius ex superfluitate. Et ad nutritivas in residuo. Subtiliatione cum fricatione. Et galienus dixit quod desiccatio ab euacuatione plurium eorum cum fricatione, et melior modus in fricatione eorum est ut incipiat a dorsis et cruribus descendendo a superiori ad inferiori, et administret illud cum manibus a spinula abradente cutem. Deinde permutet ad manum descendendo ab humero ad spatulam ita ut igneatur cutis. Deinde ad dorsum et pectus. Deinde redeat ad crura et permutetur ad ordinem primum. Et ponatur medietas temporis eorum fricationi, et medietas temporis eorum doctrinationi si possibile est. Et ad summum canon curationis eorum est subtiliatio non calefactio valde. Et de illis que conferunt eis sunt subtiliantia sicut aqua mellis cum virtute ysopi, et seminis apii matutinus et siliquis eius. Et si fuerit illic rheuma ventris superfluus, decoque mel decoctione vel extenuatione, et non solvet in parum temporis. Iuvativum et sirupus acetosus mellinus iterum conferunt eis, in estate quidem et consuetudine potaque frigide permixtus cum aqua frigida, et in hyeme oportet ut non sumat eam in potu preter et sic conferunt aqua calida, et assumere calidum ex potibus est melius eis, non apud necessitatem estatis et vehementiam plurimi caloris. Et convenientius quod potatur ad sitim est sirupus acetosus mellinus. Et vinum confert eis in prima re, et propter si fuerint febres eorum sanguinee. Si permiserit tempus in senibus, et necessarium est eis vinum parvum album. Et quidem necessarium est ut consideres pulsum huius egritudinis semper, et cum videris eum incipere debilitari et cadere subito da ei cum pane infuso in vino commixto. Sicut preceptum scribo, apparuit in libris. Cum ergo associatur ei hec egritudo, non est curationis modus in fiducie loco. Scilicet quando accidit huiusmodi alteratio in pulsu. Et hec quidem ab actio est ex eis quoniam fuit quando velox non fit sincopis, verum oportet ut prohibeatur.

Cibus autem super quem sit dominium, est aqua ordei, super quam non additur neque cum cadit virtus, et tunc addatur ei panis infusus in iuleb aut aqua mellis. Et balneum quidem est de rebus nocibilioribus istis, et calidum et frigidum valde exercere, cum calido enim fit siccitas de cursu humoris ad pulmonem, et ad cor, et ad cerebrum. Et frigidum prohibet digestionem et addit oppillationem earum. Si fuerit in eabu[...] dolor. Complexione aliqua. Et si fuerit est nominata et levius est iuvativus valde, et ad ultimum melius est ut assidue preparetur in ea. Cura

Oportet ut [Cura]tio febris cum sincopi....

epithimetur pectus ei cum sandalis, et aqua rosarum, et cum infrigidetur cum albo paululum, et fiat ab eis sicut panis de simula infusus in aqua granatorum infrigidata si desideratur ipse. Et sit in aqua de fructibus. Si autem indiget

ad uitium alnuifisat fiet ex pullis cum aceto. et aqua agrestie. et oleis frigidis. et cum coriandro. est iuuamentum ualde in hoc.

Regimen nocturne et diurne. de quartana prodica. et innouatur tenatth eos. et signis.

Regimen autem eius est regimen flegmatice. et aliarum materiarum. nisi quod diuersitas inuenitur. plurimum quartana est prodica. et innouatur cum suis quartane inseparabiliter. causae uero quartane sunt ea quae generant melancoliam. propterea generauit eam. et iam sciuisti. Et sciuisti quod melancolia alia est quae est fex sanguinis. et alia est quae adustio eius. et causas horum. Et sciuisti quod de illa est sanguinea. et de illa est flegmatica. et de illa est colica. et de illa est adustio ipsius melancolie naturalis. Et exclamauerunt quidam hominum quod quartana non generatur ex melancolia naturali. quoniam ipsa non putrefit. et huiusmodi quidem sermo non est ut ausculteretur. immo est potentie omnis humiditatis est ut putrefiat quando [illegible] inpunitatem. Et plurimum quod euenit in successione egritudinum febrium diuersarum purgatarum propter diuersitatem humorum ex quibus generantur. et ex quorum putredine. Nam cum accidunt. et non euacuantur. multiplicatur melancolia. deinde cum putrefit. est quartana. Et multotiens quod accidit successione splenis. et cum hoc ipsa secundum plurimum non euacuatur ex dolore splenis. aut duritie eius. Et saluior quartana est illa quae non accidit ab apostemate aut aliis. et cum quae non est apostema splenis. Et quartana est quae euenit ab apostemate splenis. aut cum quae est apostema splenis. multotiens perducit ad ydropisim. et pluries. Et quartana quae saluat liberat ab egritudinibus malis melancolicis. sicut melancolia. et epilepsia. et tinea et scabies et spasmo. quoniam humor est siccus. et secundum plurimum egritudo salua. et quando non accidit in ea error non excedit super annum. et quandoque perdurat duodecim annis. et quae est uista eos. et quae ex ea longatur perducit ad ydropisim. Et scias quod ut ampliori minimum est quartane. Signa.

Dicunt quod quartana in magis in principiis cum frigore pariuo. deinde in magis frigus eius additur. propterea minoratur paulatim. sicut in flegmatica aliqui calefit cor eius etiam caliditas uehementior. licet sit minor quam magis apparens quam illa quae est in flegmatica. ipsa est cum difficultate sua inflammatur non inflammat inflammatione de qua curaret sicut ignis in lignis combustio. et non complendit super corpus totum. immo est illic caliditas cum horripilatione. et cum in hoc est combustio humoris. et est cum frigore et cum aliquali dolore qui frangat ossa. et est illic contractio propter quod succedit dolores. Verum non sicut in flegmatica. et perducitur ad debilitatem uirtutis. Verum leuior apud rigorem. quoniam malitia minoratur sicut fuit in principio paulatim. Et de signis quartane et sunt que eius antecedentes ex febribus quae prolongate fuerunt. et ex splene aut dolore. Et de signis quartane et sunt dispositiones completionis. et significationes melancolice. et etas. et tempus. et habitus. et forma. et quae sunt consuetudine. et quae sunt illius similia. Et periodus eius est inquantum quatuor horarum. Et multotiens quod est febris estiua in estate et fit quartana in hyeme. et multotiens perducunt febres diuersas ad febres permixtas quibus non est ordo propter diuersitatem residui humorum remanentium post febres. sicut consimiliter sed secundum adustionem consimiliter super quartanam. Et illi quae quae est a flegmate adusto sunt proprie longiores. et accidit frigus eius secundum plus successiue assidua uoris. et est sudor tardior. et urina grossior. et adustiones uenarum minor. et fit secundum plurimum successione febrium flegmaticarum. Et illi quae est a sanguine adusto. antecedunt signa sanguinis et febris eius. et rubedo urine. et significat ipsam forma. et tempus. et etas. et fortasse erit post febres sanguineas. Et illi quae est a colera adusta est pulsus uelocitatis uelocitatis. et frequentie. et in magis cum horripilatione et frigore incitatione. et sitis. et sudore. et quando fit ira et furor. et inflammatio. et significat ipsam forma. et etas. et tempus. et quando significat ipsam quod ipsa fit successione febrium colericarum. Et pulsus in quartana est declinans ad duritiem propter siccitatem humoris. ipse est tardus ad ire in hora quando ipse erit pulsus senis. et ad equalitatem dum mouetur. et si mouetur diuersificatur est pulsus ualde propter consuetudinem superfluitatis. et fit mundificatio eius apparens et propter hoc et significans completam sui per quartanam. et multotiens accidit in eo diuersitas inequalis. et sistoles uehementis uelocitatis secundum similitudinem eius quae est in tertiana. Et pulsus quae quartane melior est pulsu flegmatice in paruitate et frequentia. sicut similis est in tarditate. et apud incepcionem proprie additur tarditas sua et frequentia. et diuersitas eius est maior diuersitate reliquarum febrium. deinde in magis magnificatur et fit frequens. et uelox. Et urina in quartana est similis horarum in principio. ne digestionis propter frigus materiei et consimili natie eius non apparet uenit deinde dispositiones eius et colores eius diuersificantur. et illud ideo quoniam melancolia generatur ex humoribus diuersis. et de signis digestionis quartane est lenitas tremoris. Vrina autem in principio est alba ad uiriditatem declinans. Cruda cum non est digestio. et post principium diuersificatur eius dispositio. propterea quod plurimum melancolie est generatum ex humoribus diuersis. et est apud declinationem nigra. Et sudor in quartana est plurimum propter compatientiam ad flegmaticam. et non multiplicatur propter compassionem ad alias. Et sitis minoratur in hac febre. non sit amelancolia

colerica. **Cura.** Consideratur in hac egritudine an sit de melancolia flegmatica, aut melancolia sanguinea, aut melancolia colerica, aut melancolia melancolica. Deinde rege in maiori eam cum eo quod est conveniens de in quantum. Verum omnibus speciebus suis sunt indicia in quibus conveniunt. Et illud est quod ipse est minimum in principio. Quod vero necesse est ut attendatur an sanguis sit dominans in ea. Propterea quando quartana est a melancolia sanguinea, tunc est flebotomet. Et extrahatur sanguis secundum quantitatem necessitatis. Et fortasse exigit multitudo eius ut extrahatur de eo res plurima. Et quando est non necessaria flebotomia, tunc flebotomia eius est in quantum debilitatis. Et in quantum educat materiam melancolie. Et in quantum movet humores ad exteriora. Et ... a principio de humore faciente febrem aliquid ad alleviandum et ad mundificandum. Illud est apud digestionem scilicet quando incipit ad ipsum et sit per potionem predictam. Et non oportet ut fiat provocatio in primis cum fortitudine. Et oportet ut administrentur mollificativa. Et similiter bonum videtur in potionibus administrare loco earum clisteria convenientia. Sic oportet ut sint lenia. Et non concedit confirmationem eorum. Non quando consequitur egritudo constatum. Sed medicine iam prius ... et solventes eam ut melancoliam in principio aliquantis solutione forti. Et pluribus egritudinem prolongare vero ab errore. Et oportet ut prohibeatur in die paroxismi accessionis. Et paretur ieiunium, et prohibeatur ab aqua frigida illa die. Et est necessarium in reliquis diebus ut comedat tremulgi (?) aut pulli in primis tremulgi usque ad tres aut quatuor periodos. Deinde pulli. Et est pullus melior. Et sit medicina in die paroxismi gelenjabin confricatum in aqua calida in die bis aut semel. Similiter 3. iii. gelenjabin. iii. ... sirupi acetosi. Et iam scis quod melancolia quando est colerica, tunc oportet ut administretur in ea quod solvat eam ex genere mirobalanorum et viole. Et si est flegmatica, oportet ut administretur in ea aliquid in primis in quo sit ut polipodium et epithimum et similia. Et scias quod aqua casei est bonum vehiculum eius quod administratur de iuvantibus predictis. Et fortasse confert administratio eius soli, quando est caliditas et violenta. Sed et algelenjabin et aqua casei colata a decoctione sua fortiter. Et loco istius quando est in isto debilitas. Et est illud quod iuvat humorem frigidum. Et vomitus vero et post cibum quod est convenientior. Et post in die paroxismi ante paroxismum. Et propter quando melancolia est flegmatica est ex rebus iuvantibus in ea. Et non in principio tantum. Immo et in omni hora ... ut non laboret in principio. Et in principiis digestionis usque ad eventum complementi digestionis in evacuando superfluitatem cum eo quod ei ... lefacit cum fortitudine. Et cum eo quod est sic

cat cum fortitudine ex medicinis et ex diureticis aliorum. Non cum eo quod debilitat de solutione ventris. Et cum eo iterum quod debilitat in principio ex subtiliantibus regiminis. Et scias quod quando incipit quartana in estate aut hyeme, tunc oportet ut in potu detur in primis de aqua ordei et ... ubi apparet magis oppillatio. Et per provocationem ... velocitatem. Et illud post precessionem accessionum trium horarum aut quatuor. Et cum accidit quartana in hyeme, tunc non est ... ut detur in potu tiriaca. Et scias quod res frigide et humide sunt male digestionis, ut ... Sunt convenientes huic egritudini in quantum est febris. Et ex hiis quod sunt convenientium quantitati melancolie que est siccitatis. Quod oportet ut administretur iterum non timetur nocumentum indigestionis. Si sit quantitas ex qua non timeatur nocumentum digestionis. Aut immisceatur cum eis aliquid quod eorum frigiditatem temperet. Et non minuat eorum humiditatem. Et iste sunt res calide cum equalitate. Et alie ... frigidum et siccum. Et res frigide et humide convenientes huic egritudini sunt sicut endivia et lactuca et melon et persica ... non oportet ut comedantur huiusmodi. Non aut propter vehementiam frigoris. Et est inventum sicut in lactuca. Et sicut inventum sicut in melone dulci. Aut propter vehementiam provocationis producentis ad incrassationem sanguinis. Et illud est inventum in melone. Aut propter quod ipsum sit cito quod promiserit putredinem. Et illud est inventum in persicis. Et oportet ut observetur huiusmodi. Cibi vero calidi cum equalitate cum additione in humiditate sunt iuvantes valde. Propterea cum volunt equalitatem caliditatis eorum, non diligunt ut per ea fiat iuvamentum ad digestionem cum frigidis et humidis, sicut commixtio ficuum cum endivia. Et non est malum in primis sumere ea in quibus est salsedo et acredo. Et incisio, cum non timetur incrementum caliditatis. In fine autem egritudinis non est excusatio illi. Et ipsa de absinthio sunt iuvantia usque ad finem egritudinis. Sed illi quibus fit iuvamentum est sessio in aqua calida dulci ante cibum omni die. Et balneatio que humectat et non faciat sudare, in exteriori caliditate. Et continuatio ... et quietis. Et ab horrere exercitium. Et motus corporis, et animalis. Et omnes iste febres indigent humectantibus et dulcificantibus in quantitate que indiget infrigidatione et calefactione. Et necessitas frigidi que indiget exsiccativis, est propter illud quod est in eis de virtute incisionis et abstersionis et solutionis, non propter exsiccationem. Et oportet ut observetur stomachus cum emplastris bonis confortantibus que sunt inter virtute caliditatis et subtilitatis ei secundum quod exigit dispositio. Et observetur splen et epar. Et regatur ut non induretur. Et apostemet. Et fortasse est necessarium ad provocandum vomitum ut aqua rafani cum semine suo quando miscetur

cum sirupo acetoso. et fortasse iuvatur cum
annexione commestionis sicle. et ei quod salsum
est de pisciculis et sinapis. et hiis similium cum ipsis.
et iuvatur per illud cum potu aque multe. de-
inde fiat successio cum sirupo acetoso et evo-
matur. et de illis que conferunt ei est ut sumat ipse
potissimum. deinde evomat super ipsum. et secun-
dum hanc viam accidit febris que est cum frigore
et rigore. et acuitate febris. si sumat ale-
a. et mel. et bibat sirupum acetosum melli-
num. et repleat alvum. deinde sumat aquam calidam
et evomat. Cum ergo consumit potissimum. comedat
rem parvam et balneetur in mane. et si su-
mat ante potissimum quinque horis cibum ut
evomat. fortasse iuvabit illud. licet non
evomat. ¶ Et volens ante potissimum quali-
bet hora sit alleviatus potissimum. aut evacu-
etur cum hoc de regimine bono est. ut conve-
niet die potissimi sui est quod prohibeat. et non
sumat cibum donec consumat potissimum. et
ingrediatur balneum in die secundo. si ergo fuit
digestio secundum descriptionem. Et si non fuit digestio
non fiat in eo nisi effusio aque calide quan-
titate que delectat corpus et humectat nimis quam
perveniat ad hoc ut liquefiat ex ea humor. et in
die tertio administret vomitum per illud quod su-
perfluit de alvo. et quod resolvit balneum. quod
vis oporteat ut administret vomitum in die po-
tissimi iterum. ¶ Et si melancolia fuerit san-
guinea. iuvabit cum flebotomia ex basili-
ca. deinde post evacuationem sub balneis cum eo in quo
ponuntur de mundificationibus sanguinem
sicut [illegible] et lebeguard. et po-
lipodii. et fumiterre. et mirobalanorum ke-
bulorum. et hiis que generant velocitatem re[illegible] cu-
marum. ¶ Et si fuerit melancolia colerica. tu-
tum est ut administres infrigidationem et
humectationem. ultimas et medias et abl-
[illegible] ministra aqua tepida secundum [illegible] in ea
et abluendo. et fiat lenificatio non in principio
cum eis que sunt sicut illud quod fit ex violis. et quod
fit ex aqua casei cum virtute polipodii aut
sirupo aceto suo cum epythimo. et sirupo
rosato. et aqua sub leb. et cassia fistula. ¶ Et
ut solo eius integre [illegible] per ingestam. quando di-
gestio apparet in eo. Et quando materia est me-
lancolia colerica. deinde fiat digestio ad illud
quod subtiliat et [illegible]. si necessaria est rectifica-
tio sua. et fiat cum unctionibus et oleis. et
ex epythimatione que non pertranseat virtutes
camomille. et foliorum absinthii. et mel-
liloti. et similium. ¶ Et ieiunium plurimum est
in die periodi. Quoniam iterum est ex eis que non conveni-
unt ei. et si sit in die periodi sufficiat ei
de cibo parum modicum. ¶ Et de mundifi-
cationis iuvantibus. sunt ea in quibus est decoc-
tio mirobalanorum. et epythimum. et se-
ne in sirupo acetoso in quo decoctum est
viole. et fortasse si sumitur in potu cum aqua te-
[illegible] in eo [illegible] ieiunio post in die potissimi

indie

et evomat ipse si nauseat cum aqua [illegible]. Et
si fuerit melancolia flegmatica reiteratur
sirupum acetosum mellinum cum aqua apii et
feniculi. et similia. et si necessaria fuerit lenificatio
misceatur cum eo in principio ut solutiva flegma-
tis de virtutibus [illegible]. et polipodii. et fiat di-
gestio primo ad virtutem agarici. et fiat ut
vomat cum sirupo acetoso mellino de
seminibus et hiis similibus usque incipiat di-
geri. ¶ Et fiat vaporatio sua. et epithima-
tio cum eo quod est forti, ita ut cum dyaciminis et [illegible]
et similibus. ¶ Et sub [illegible] unguentum cum oleis calidis
proveniendo usque ad oleum de costo. Et for-
tasse est necessarium in ea provocare vomitum cum si-
rupo acetoso. et sit in eo ut sinapis. et
elleborum album. immo fortasse est necessarium ut
in potu detur elleborum album in [illegible]. aut
detur elleborum in rafano. et elleborum cum dispo-
sitione sua cum non timetur debilitas disposi-
tionis virtutis. ¶ Et si fuerit melancolia pu-
ra de genere feces sanguinis. et rectificetur
solo eius in principio cum aqua sub leb et [illegible]
[illegible] est conveniens administratio [illegible]
mellini et [illegible] et in fine eius evacue-
tur cum eis que sunt sicut decoctio mirobalanorum
citrinorum et nigrorum. et fumiterre. et passula-
rum. ¶ Cum ergo digestio est certitudo. et bonum est
flebotomare ex basilica. et administre-
tur vomitus super cibum cum fortitudine. aut leni-
ter secundum horam evacuationis. et oportet ut assiduet
ipse quando est radix. et evacuationem cum [illegible]
dinis et clistribus fortibus. et mediane quando ad-
ministrantur in huiusmodi hora. Et epythimum
et polipodium. et agaricum. et sticados. et la-
pis armenus. et lapis lazuli ablutus et non
ablutus. et succus foliorum de caulibus cum siru-
po mellis. et fortasse est necessarium elleborum nigrum.
et fortasse infundatur in colera. sene et fumi-
terre cum epythimo. et sirupo acetoso de
[illegible] consilium est ad [illegible] et
[illegible] potu flegmatice et melancolice et
cathartica et [illegible]. et medicamen de [illegible]
et sulphure. et piper solum bibatur in aqua. et de
illis est sinapis. quod administretur non assidue.
immo in omnibus et diebus. et in primis et [illegible]
in spatio longiore. et similiter diapipereon. et
similia illi de electuariis. et non festines cum a-
liquibus horis ante digestionem. nam si dederis in po-
tu tyriacam et similia illi in primis eorum potes
quartanam cum quartana. et fortasse accidet e-
gritudines alias. et precipue in hyeme. et in fine
eius si necessaria fuerit flebotomia. ante super-
[illegible] iudico Galieni. [illegible] plurima
a quartana ita. dedi ei in potu post dige-
stionem solutivum. deinde dedi ei in potu
succum absinthii. deinde dedi ei in potu ty-
riacam. Et dico quod [illegible] singula sunt
iuvativa valde quando digestio apparet
et provenit status. et ab illis [illegible]. et [illegible]
ne et scorcia capparis. et sinapis. et al

ipm

mum. et omnibus in quibus est virtus solutiva cum
fortitudine. Et fortasse erit necessarium ut
des ei in potu per quadraginta dies omni ma
ne quantum est nabata una. de eis qui sunt sic
medicati de asa. et omni sero sulfur cum febris
non fuit acuta. et mane radix non fuit co
lerica. Et de trociscis iuvativis in hac
hora et post declinationem. sunt trocisci secundum
hunc modum. Recipe succi eupatorii. et terra
aliorum ana pondus. ʒ. iii. scolopendrie. et
lacte. et reub. spodii. omnium ana. ʒ. v. et se
minis acetose. et seminis portulace. et ro
sarum. et spice. et seminis cuscute. et seminum
apii. et radicis capparis. et gummi arabice
et seminis feniculi. omnium ana. ʒ. iiii. con
ficiantur cum aqua apii. et fiant trocisci et dentur
in potu cum aqua feniculi et endivie.
et cuscute. et hec quidem medicina iuvativa est
modis pluribus. Et si digerit materia
te da illud mane. ʒ. xxvii. spice. ʒ. xiii.
agarici. costi. floris squinanti. omnium ana
ʒ. v. petroselini. ʒ. xv. anisi. ʒ. x. et confi
ciantur cum vino antiquo. et cum melle zinziberis.
et sit dosis ei quantum est nux. Et quando datur
potu in fine convalescentibus. et post paucita
tem nocumenti mea. et multitudinem ca
liditatis cum subtiliatione materie media
non in humoribus. Recipe seminis iusquiami albi. et
mandragore. aliorum ana siliquam. i. et a
cetosi caratem. i. fabe unius. Et de hiis quod est
ut sumatur ireos calamenti domestica. au
rei. iiii. et seminis urtice aurei. xx. et e
pythimi aureus. i. fiat trocisca parum
valet. et sit dosis. ʒ. i. Et ex eis quibus bo
na sunt eis est ut administretur per apparati
onem digestionis usque ad finem eius illius. Su
matur passularum de semine. aut de alca
weri. et allii silvestris. et mirti recentis.
omnium ana pondus. i. et decoquantur in aqua dulci
postquam infusa sint in ea. deinde ebulliant ex
quisite. et coletur. et detur de ea. ʒ. i. Et iterum se
minis apii. anisi. et coriandri. omnium
ana. ʒ. v. origani silvestris. eupatorii.
omnium ana. ʒ. vii. et ameos. ʒ. iiii. sucha
ba. ʒ. iii. passularum. ʒ. x. decoquantur in libris
libris aque usquequo redeat ad libram. i.

Et de illis quibus sunt eis est ut sumatur
ameos. et spice. et calamenti. omnium ana
ʒ. x. et carui. et anisi. aliorum ana. ʒ. vii.
et asse pondus. ʒ. v. et zinziberis pondus. ʒ. iiii. et
cassie pondus. ʒ. iii. conficiantur cum sufficientia
mellis. et sit dosis ei pondus. ʒ. i. cum aqua a
qua apii. et feniculi. Trocisca huiusmodi.
Recipe succi eupatorii. ʒ. x. scolopendrie.
spodii. feniculi. spice. croci. omnium ana
ʒ. v. lacrice. reubarbari. omnium ana. ʒ.
iiii. seminis cucumeris. et seminis portu
lace. omnium ana. ʒ. vii. fiant trocisci cum
aqua apii. et sumantur in potu cum siropo ace
toso. Et iterum ad flegma minuere. ʒ. xxx

v. croci. petroselini. aliorum ana. ʒ. v. spice
ʒ. iiii. et s. castorei. ʒ. iii. anisi. ʒ. iii. s.
seminis apii et carui. aliorum ana. ʒ. iiii.
amomi. corticis cassie. storacis. omnium
ana. ʒ. ii. et terra sisceleos. adrianum confe
ctionis. omnium ana. ʒ. i. et tacas duas.

Et quando vehemens fit rigor est nocivum cum
aqua tepida et siropo acetoso iuvativum
ad illud. Et si virtutes eius non obediunt te
cum eis quod rememoratio precessit secundum
horam. et vaporatio cum ebrocia in qua decoc
ta sunt stechas. et camomilla. et silia. lo...
cooperto cum pannis aggravatis calefactionem.

Rememoratio solutivorum quibus indigetur
post digestionem. Recipe kebulorum. ʒ. vi. epythi
mi. absinthii. ana. ʒ. v. mirobalanorum
citrinorum. succi eupatorii. ebula. omnium ana
ʒ. iiii. seminis apii et anisi. et seminis feni
culi. omnium ana. ʒ. ii. fiat ex eis decoctio
et solvatur cum eo cum facilitate. Aut fiat
absinthii pondus. ʒ. x. et mirobalanorum. ke
bulorum. et epythimi. omnium ana. ʒ. viii.
et fumiterre pondus. ʒ. vii. et sucharabam. et cen
tauree maioris. aliorum ana. ʒ. vi. eupa
torii. et radicis squinanti. aliorum ana pondus
ʒ. v. decoquantur cum quinque libris aque donec
redeat ad libram unam. Pillule leves. Quas
administramus in omnibus quinque dictis semel.
et sunt iuvantes in ea. et sunt expertae. Recipe epy
thimi. ebuli. aliorum ana. ʒ. x. carui. ani
si. aliorum ana. ʒ. vii. ameos. ʒ. viii. semi
nis apii. et feniculi. aliorum ana. ʒ. iii.
polipodii. ʒ. vi. agarici albi quod facile te
ritur. ʒ. viii. salis indi. ʒ. v. yerapigre
ʒ. xv. fiant pillule cum aqua mente. et sit dosis.
ʒ. i. et s. Et cum materia est flegmatica con
ferunt iste pillule. Recipe epythimi. ameos.
agarici. omnium ana. ʒ. viii. seminis apii. a
nisi. seminis feniculi. omnium ana. ʒ. iii. sa
lis naphtica. ʒ. v. yerapigre. turbith. a
liorum ana pondus. ʒ. x. dosis pondus. ʒ. ii. et s.

Et quando est cum dolore splenis. iuvat hunc
dieramie. et solvit eum cum facilitate. Recipe
scolopendrie. ʒ. xv. agarici. ʒ. xii. miro
balanorum nigrorum. yere. omnium ana. ʒ. x.
mirobalanorum kebulorum. absinthii. omnium
ana. ʒ. viii. sucharabam. bedeguar. came
pitheos. succi eupatorii. omnium ana. ʒ.
ʒ. vii. fructus tamarisci. radicis capparis.
aliorum ana. ʒ. v. seminis apii. anisi. semi
nis feniculi. omnium ana. ʒ. iii. fiat confec
tio. aut pillule. Cibatio habentium quartanam.
Rectum est ut inclinet regimen eorum in primis
septimanis usque ad tres septimanas.
ad subtiliationem quandam propter quod destruat vir
tutem. et est ut abstineat a carne aliquibus
vicibus. hec minorat eorum materias. et alle
viat eos. et adbreviat spatium egritudinis
eorum. Et propter illud necessarium est vivificare vir
tutem cum eis que sunt sicut pisces alfandiadie.

et oua sorbilia. et pulli. et alia legu. Et
cum ergo peruenit ad tempus in quo sedatur in eo aliquid
humoris. et non innovatur egritudo. tunc necessarium
est custodire virtutem. et aluare cum eo quod est for
tis ex carnibus gallinaceorum. et pullorum. et a
rietum. et hedorum. et auium. melius carnis.
sic sunt pulli et aduentagii. et pisces longi
sunt non magni. ¶ Et scias quod conditio in eo ex
qua aluitur huiusmodi quartana. est ut sit aggregans per
ceteros. quarum una est ut non sit calidum. im
mo resoluens caliditatem que facit accidere
melancoliam. et secunda est ut non sit grossum.
immo subtilians grossum. et tertia est ut non sit con
strictiuum. immo soluens ventrem. et quarta ut
sit sanguis generatus ex eo laudabilis. Et
plurimum quod est ita. illud quod habet caliditatem
et humiditatem. Et tu iam scivisti quod dandum mo
dum et ... et per quot horas. et
quare illud. Et scivisti iterum quod quando est necessarium
ab in paroxismo. et in primo eius propter causam
predictam. Verum necesse est ut adueniat fe
bris uentre uacuo ut non occupet natura cum
materia alia a materia egritudinis donec
expellat eam. et cibus sit paruus et subtile.

Curatio quartane inseparabilis.

Dispositio huius
febris est sicut quod certificauimus cum ipsa. et
causa non vetera est longe generans causam in quar
tana inter pollatam. et non diuisificatur ab eo ni
si in rebus paucis. de illis est quod declinatio in
illa ad equalitatem in calefacientibus. Et in eo
infrigidantibus. est hic melior est propter ad re
tentam febris. quare oportet ut administretur in ea
... ea que sunt sicut sirupus acetosus cum se
minibus et agrestibus ... de radicibus
et supposito cum melle. Et de illis
est quod flebotomia in hac est magis necessaria.
quoniam materia est comprehensa in venis. Et de
illis est quod ... in carnibus est minor.
causa hic.

De febre sexta et septima et si
milibus illis. et nominatur phytimos. et quedam
Nominatur natiue huiusmodi febres reuo
lubiles.

Et nominatur natiue huiusmodi febres reuo
phytimos. Et quedam nominant
huiusmodi febres reuolubiles. Sed febris quartana
est ex materia longe generata materie quartane
sed est grossior et minor. et plurimum quod fuit
ex melancolia flegmatica. Sexta autem
et septima et que sunt post illas ypocras dicit
et galienus dicit. non videmus ... ali
quem ex eis. et videmus quartam ... fortem. et in
est non febris quod occultatur. Iusqd et hic loqui
quando que fit cum in septima ubique et nona.
... quando administratur et attenditur sup
ipsi faciat febrem. non ... facit necessario in
huiusmodi hora illam febrem. Et si diminuitur
et ... non faceret. Est ergo causa in pro
dis eius. et ipsi ... reiteratio regimi
nis et periodi eius. sed sunt periodi materie que ...
fundatur. et ... Iusqd ...
obseruet in experientia hec egritudinis ...
... ita ut non accidat ... Sicut galienus

sit qui negauit aduentum harum febrium. et qui quod
sit necessarium ut sit huiusmodi febris ...
aliud Verum ypocras iam innuit nomen
... septime et none. Et non est illud
manifestum in intelligibile. in manifestum et possi
bilitatis. ita ut sit necessarium reduci in eo ad
... Et ... quos loca
est ypocras in exemplis harum febrium. sunt quod
septima est ... et non est ... Et no
na est longior ea. et non est ... Et dicit
quod quanta est ... febrium. quando fit ...
et post ipsum. Et dixit galienus ... sic ...
ego quod est ... huius ... modum quando
... et est ut sit ... significatio ethica. Et
sit ... cum quanta ... propter ...
... non significat continuitatem. et est qui dicat
quod de quarta est una species ... febrium ergo est
significatiue huiusmodi ... quod febres que
cum prolongantur et ... et diuisificantur per
uenient plurimum ad inflammationem membra
principalia. et ad ethicam. et de ...
... febrium est. ut fiat in fine suo ...
... et plurimum in illis super quartanam.
Nam testificatio ... ea quarta. Verum ipsi
perducit ad quartanam. quando in ... est ...
... et in ... multitudo ...
... longitudo iam multiplicatur. et ...
... sentire et ... frequentes sunt
non ... in ... antiquitas. in illo quod
... et quod ... et fit esse necessarium ut sit
... tardior. et ... illa que fuit quarta
na quartana. et huiusmodi quod dispone
... ut inflametur
et fiat ethica. ... ethica quando ...
... longinquum ... accidere in huiusmodi
... antiquitate ... fuat
postremus ethice. et accidit illi antiquitate
putredo. quare accidit febris. ...
febris ethica corporis. Est ergo ...
quod ipsa est signum ... ... de quo non
remansit nisi paruum. et est adustum paruum.
... quod ipsa est ... febris. ... du
plicatio eius. ¶ Et non oportet ut negetur ...
quas non contingit uidere in tempore quodam. et
... regione ... Nam ... non comprehendit
... ut dicatur quod non
est quartana. tunc necesse est ut sit materia quar
tana. nam melancolia generat quartanam. ...
... quod ipsa est melancolia. immo ...
... est pauca grossa. et ... non prolongatur quando
fit ... melancolia pauca
cum accidit putredo. ¶ Et non ... alicui
ut dicat possibile est in flegmate ...
fiat ... quando ... et
minorat. quando ... est ...
... possibile ut ... eius ...
... **dispositio in** ...
... eius quod ... et non ...
in ... quod testificatur experimentator aut ...
... quod testificatur quibus

ypocras. Et iam retulit in fidel' quod sciui
disse nonam. quia non nos multotiens ui
dimus. et non cogimur propter hoc dicere quod ille sit hu
moralis. **Curatio specierum huius febris.**

Appropinquat cura huius febris cure quarta
ne flegmatice. et indiget in curatione eius
superfluo ieiunio. et subtiliatione ciborum et re
giminis. et sompno diuturno. ut resol
uatur propter hoc materia grossa. et digeratur. et in
diget iterum incrossatione regiminis ut
non destruatur cum ea uirtus. et sunt ista duo sic
duo contraria. Et propterea quod febres iste non faciunt
accidere lesionem uirtutis. non cadimus in subtili
tatem regiminis. et faciamus egrum uti ieiunio u
no die. et ut succurramus illi nocumento sic
ostendimus. ita ut cibemus eum cibo cui bonum est
nutrimentum. et uelox fit et multiplicatur. et in
quo est incrossatio materiei. in additione in
ca... de curationibus magis conferentibus ad
illud. est uomitus cum elleboro et semine rafani.
et rafano et elleboro. et semine atriplicis.
et nuce uomica. et euacuatio cum yeris. et
post illud administratio tyriace. et cum illa et
confert tunc sudatio cum medicinis. et cum bal
neo calido absque administratione aque
dulcis. **Tractatus iii. de ethica.**

Iam sciuisti quod in membris sunt humiditates
diuersarum specierum. de quibus sunt humiditates
parate ad nutriendum et adhuc non sunt in me
atibus. De illis igitur est id quod est repositum in meatibus.
et de illis est illud quod est sparsum in membris sicut ros.
et iste sunt due diuisiones. et prima earum est
materia febris putredinis. aut febris e
bullitionis sicut sciuisti cum nutrimentum non
dum expendatur quare. Immo remanet de eo
illud quod est de seruitute expediendi. et remanet
quod est in seruitute remanendi. Et de illis sunt humi
ditates prius tempore coagulationis. et sunt
humiditates que fiunt actu nutrimentum. scilicet ad
herere ad locum quod est permutatio eius que de eo
resoluitur. et fiunt adductio in eo filis il
li. Verumtamen tempus cursus earum propinquum.
Ergo sunt non coagulate. Et de eis sunt hu
miditates cum quibus continuantur partes mem
brorum similium partium apud creationem. et per
separatum destructionem peruenit ad separationem.
Et similitudo humiditatum primarum est oleum
liquide effusum in lucerna. Et similitudo secun
darum est oleum imbibitum in corpore licinii. et similitu
do tertie humiditatis est humiditas cum qua continu
antur partes corporis de quo fit licinium ... in
flammantur membra radicalia. et hec egritudo est illa
ipsa egritudo que est ethica. scilicet quod sciuisti. et
caliditas que est operatis quam producit ad ethi
cam. Verum non est ipsa ethica. Immo ethica est
illa que est cum cordis. et similiter est dispositio pulmo
nis et non. Verum dum ipsa permanet fiunt
do humiditates que sunt in dictis sicut prima
in membris. et hec cordis. sic fit candela
oleum infusum in lucerna. et est igitur prima

Appellatur nomine generis quod est ethica. et greci
ethicos. cum habeat in speciebus suis nomina. Et
consumit humiditates que sunt diuisionis pri
me et postea resoluit humiditates que sunt diui
sionis secunde. et consumit eas sicut consumit flam
ma oleum effusum in lucerna. et postea con
sumit imbibitum in corpore licinii. est igitur secunda
et nominatur diubule. et forosimos. et hec lati
tudines. et principium. et medium. et statum. et
complementum non rectificat ille quod sequitur statum adu
bul. et parum recipit curationem. non est uelit. et
propterea quod peruenit ad hoc ut corpus minuatur. Cum
igitur finiuntur iste et postea finiuntur humiditates
que sunt diuisionis tertie. sic postea flamma
adurit corpus ligni et humiditates eius radi
cales. est igitur tertia. et nominatur curuatiuus.
et almuccasis grece. Et hec quidem egritudo est
ex febribus que non habent paroxismos in hora
paroxismorum. Et quando dicitur febres ethi
ce aut pendent cum humiditatibus propinque tempori
cum coagulatione. aut cum eis que sunt sicut
carnis. aut cum membris radicalibus duris. si
cut sunt ossa et similia. Et si ex sermone isto
intelligitur quod pendet secundum seruitutem quod fini
untur quod incisa est de humiditate radicali con
tinuata eius etc. hec. et intentio prima equalis.
et significat quod primum quod finit ethice humi
ditates propinque tempus cum coagulatione non est
sermo. sermo sanus. Et ethica quidem quandoque
accidit post febrem effimeram. et quandoque accidit post fe
bres putridas. et apostema. Et longinquum est ut
accidat ethica incipiendo quousque sunt membra
radicalia iam inflammata. et non inflamment
humores in spiritu cum illud. Immo oportet ut calefi
ant illa imprimis. deinde secundum processionem di
erum calefiant ista. non accidat cum fortis ual
de. et cum quidem una quandoque est cum ethice. et quandoque
est cum febris effimere secundum uel extinctam mu
tationis sue. et debilitatem suspensionis sue
sicut ignis. Nam ipse obuiat lignis secundum du
os modos. quorum unus est secundum modum quod cale
faciat eum et inflammat in eis. Et secundus secundum est
seruitutem inflammationis. Et febris quidem
putredinis et apostematis permutatur multotiens
ad ethicam propter uel extinctam febris et uel ex
tinctam subtiliationis ciborum. et prohibitionem aque
frigide. et priuationem obseruationis lateris
cordis cum inunctionibus et epithimis. et hec in egri
tudinibus membrorum manorum cordi sicut dia
fragmatis. et multotiens facit cadere in eam ne
cessitas medicos propter casum uirtutis et frequen
tiam sincopis ad dandum in potum uinum. et aque
carnis. et medicinam de musco. et his similia.
Et quandoque componitur ethica cum febribus putre
dinis et apostemati. Et ethica quidem in principio
est difficilis cognitionis et facilis curationis. et in
fine sunt facilis cognitionis et difficilis cura
tionis. Et finis adubul non recipit curationem
penitus. **Signa.** Pulsus quidem est minue
dur. frequens. debilis. sicut secundum humiditate

unam. In tactu vero corporis est in quo sentitur de caliditate non caliditas sinochi. et cum sillum inflammatorum in manu. et in principio dum tangitur est magis suavis. et cum remanet super eum manus hora una apparet cum fortitudine et mordificatione. et non cessat augmentari. et est calidi quod est in eo loco venarum et arteriarum et est corporis caliditas simul. non est minuitur. Verum impugnatio super venit ei aliis augmentatur velociter. et fit fortis pulsus valde. et incipit magnificari. et propter illud accidit stultis medicorum quod prohibent eis aliquibus propter quod accidit eis de eo et agitatibus. quare perducunt eos. sicut augmentatur flamma apud infusionem olei et sartago cum effunditur aqua super eam. et iste quidem significationes eius sunt fortes. et aliis in reliquis quidem febribus procul dubio non incendit hac in successione. sicut invenitur huius quis non faciat diversitatem per mortem neque hec inflammatio non est sicut in accessione reliquarum febrium. scilicet per excitationem. in secundum periodos notos. immo cum concludit. et in quacumque humida fit. Et est huius egritudinis non vehementer differentias illud quod est in eo de caliditate. quam scitum est complexio in libro conveniens. et iam scivisti in libro primo qualitatem dispositionis humidi. Verum ipsa apparet apud successionem aliarum aliarum propter vehementiam suam. Et de significationibus permutationis febris effimere ad febrem ethicam est vehementia fortitudinis caliditatis in initio valde. similiter secundum plurimum in magis febris post duodecim horas declinat. Cum ergo permanserit febris duodecim horas et non apparent signa declinationis. immo continuatur usque ad tertium diem. et fit fortis tunc illa ethica. Et de significationibus compositionis ethice cum febribus putredinis est remansio caliditatis sicce post finem declinationis. et post sudorem exeuntem. et additio in arefactionem et extenuationem secundum illud quod in calculo facit illa egritudo. et continuositas minima. et egestio si fuerit illud quod apparet ethica. et occultum aliud significat ipsum continuatio accidentis in porositatis. huiusmodi est et inventum in ethica omnino. Et scias quod quando incipit ethica recta cum sitis. quare contingit complexionem corporis per incarnationem. **Signa adubul.** Signa vero adubul sunt quod quando febris expellitur. adubul vehementes fit duritiem pulsus. et debilitas. et parvitas ipsius. et frequentia ipsius et frequentia eius casus in ethica est apud quod non resolvitur. Nam illud scilicet frequentia addit valde. et similiter velocitas. et fit pulsus de genere eius quod nominatur caudam muris. quod si fuerit ex potu calidi vini. erit loco eius de minus actualis. et non erunt acutia adubulati et vehementia valde. sicut dat ei spiritum usque ad humorem. et apparet in urina unctuositas et pinguia. et incipiunt oculi profundari

Cum ergo adubul pervenit ad statum. fortior fit profundatio oculorum. et multiplicatur lippitudo sicca. et decrescit extremitates ossium omnium. et in fronte. et applanantur tempora. et tenditur cutis frontis. et destruitur color cutis. et fit quasi sit super eam pulvis quidam. et adustiones solis. et perducatur ad conniventiam elevandi supercilia. et fit oculus semper plorans et clausus absque sompno. et acuatur nasus. et elongantur pili. et apparent pediculi. et videtur venter eius iam minorari. et adheret cum dorso. quasi sit cutis sicca que iam attenuatur. et attrahitur area cutis pectoris. Cum ergo curvantur ungues et arcuantur. et iam pervenit ad statum. et incipit tendere ad occasum. liquefiunt cartillagines.

Intentio in curatione **Curatio ethice.**

Intentio vero in curatione febris ethice est infrigidatio et humectatio. et unaqueque earum completur cum appropriatione earum suarum. et expulsione earum sui contrariorum. et fortasse est eam unire earum cum contrariis alterius sicut cum infrigidationis. Ipsa est quoniam est cum confectionis que est contraria humectationi. sicut infrigidatio cum tragacantha camforatis. et illis quibus sunt de spodio. et his similibus. et fortasse humectatio iterum est cum calefactionis que contraria est infrigidationi. sicut vinum. nam ipsum humectat. et calefacit. quare oportet ut observet illud. et si necesse innovatur ad fortem infrigidationem. non erit nisi cum re que coniungitur ei. aut que precedit. aut cui succedit ut humectationis. et sunt cum vocatur necessitas ad fortem in humectatione velocem in ea. sicut aqua carnis et vinum. tunc oportet ut adiungatur ei aut concordat cum eam. aut sequitur eam illud in quo est infrigidatio. Et si fuerit cum ethica apostema aut lesio in membro. tunc necessarium est curare ipsum in primis. Et qui diligit componere regimen eius ex modo diversis convenientibus ei in qua febris fit vehemens valde. tunc necessarium est ut incipiat et det in potu tragacantham camforatam. et quod cum eis sit cum in sirupo acetoso sedulius alio et cum omnium sol. sicut aqua ordei cum ciceris si non abhorret eos. et cum iulebo et aqua citrulorum. et ad mansionem in mucillagine psillii. si non fuerit prohibens aliquid propter stomacum et alia. Et regimen infrigidans est per illud quod scivisti de potibus infrigidantibus. et de oleis infrigidantibus et de tragacantha sicut tenui de camfora et emplastris. et unctionibus et his similibus. et infrigidatione aeris corporis. ita quod in hyeme. Si autem non tollerat. alleviat ab eo ignem. Infrigidatio namque aeris corporis est melior res. et sicut vestire eum cum sandalis camforatis. et facere ipsum odorare res in quibus sunt rose et camfora. et sandali. et fructus frigidi. et similiter aspersio super eum et lavare cum aqua rosata. et vaporatio cum sudore. et balneo. Et oportet ut prolongetur retentio emplastrorum infrigidantium valde super membra propinqua membris anhelitus. fortasse enim intercidet illud anhelitum et nocumentum magnum.

et oportet ut declinet ad quietem et somnum. et tranquil-
litatem et gaudium. et custodiatur eger ab
eo quod facit ipsum irasci. et quod facit ipsum contristari.
et quod facit ipsum angustiari. et fame. et siti lon-
ga. ¶ Et emplastra infrigidantia quibus oportet eos u-
ti. sunt aromatica. nam ipsa sunt propinquiora
iuvamenti. et ponantur super pectus. et quod siccat ipsum.
et sit infrigidativa. et non sit in eis stip-
ticitas. Stipticitas enim cum hoc quod ipsi facit con-
stringit accidere de exsiccatione. prohibet virtutem
mediante prohibitum. et oportet ut assiduetur per-
mutatio ut non remaneat medicamen. et cum
lesa calefactum cum obfuscatione vehem-
entis infrigidationis eius. Nam cum ipsum infrigidat
vehementer non elongatur quin debilitet virtutem. et
quando est propter virtutem anhelitus non est longinquum quin im-
pediat diafragma. et alia ab emissione
anhelitus cum facilitate. ¶ Et de regimine
humectante sunt ablutiones. et fructus. et robub
et unctiones. et emplastra. et odoramenta. et capi-
purgia. et quies. et tranquillitas. et non ut infe-
ratur ei molestia in fame. aut siti. Reme-
moratio medicaminum infrigidantium eorum.

Illa vero que de eis sunt infrigidantia humecta-
tiva. que sunt nutritive. aut iuvat incisiva
ibilitas sicut aqua ordei decocta cum caulis ex
parte eorum. et oportet ut evellantur extremitates
earum ex pedibus suis et corporibus suis.
et abluantur cum aqua frigida et sale et sale
bono. et cum ante manibus ... et super domum mu-
dificet et purget acuitate sui odoris. de
inde decoquitur in aqua ordei. et sic aqua lac-
tis vaccini de qua extractum est butirum. et sicut
succi olerum elixatorum predictorum in capi-
tulo febrium acutarum. et sicut mucillago et
psilii. In aceto autem est exsiccatio vehemens
et non est resolutionis. quare oportet ut bibat cum eo quod in eis
sunt duabus proprietatibus. scilicet permixtione aque
multe. aut cum quibusdam humectantibus lenifi-
cantibus. Et primum quidem est ut lac asine sit
cum humectatione infrigidans. ita ut quando fu-
erit melior infrigidatione eius super infri-
gidationem lactis vaccini de quo extractum est bu-
tirum. Verum ipsum convenit ei qui habet febrem
prodicam in maciem. in humore separatum
ad putredinem. Et oportet ut caveat spissum
lac. et de illis que conferunt eis est zuccarum. Et cum
sentis putredinem accidere ex lacte. tunc
solve cum facilitate et firmiter cum eis calefac-
tione. tunc abstine ab eo aliquot diebus. et cu-
ra in eo cum trociscis. et aquis fructuum. deinde
itera. ¶ Medicine vero infrigidantes que non
habent humectationem. sunt sicut trocisci nostri et
camfora. scilicet trocisci camforati. et trocisci de sanda-
lis. siccis. frigidi. et sic trocisci humores.
Recipe spodii. boli armeni. amborum ana. ℨ.
iiii. rosarum. ℨ. vi. seminis portulace. et
citruli. et cucurbite. et cucumeris. omnium ana
ℨ. iii. fiant ex eis trocisci. et sit dosis pon-
deris ℨ. ii. Et iterum primi eius. Recipe

gloss. amili. et gummi. et dragaganti omni-
um ana. ℨ. iii. boli armeni. spodii. ambo-
rum ana. ℨ. iiii. papaveris albi. ℨ. v. rosarum. et
seminis cucurbite. et citruli. et portulace.
omnium ana. ℨ. vi. granorum citoniorum extorti-
corum. et seminis melonis. et cucumeris.
omnium ana. ℨ. vii. succi liquiritie ponderis ℨ. x.
conficiantur cum mucillagine psilii. Unc-
tiones vero et epithimata. et emplastra infrigidan-
tia. et odoramenta. et capitis purgia infrigi-
dantia. sunt illa que tu novisti. Et melio-
res unctiones sunt cum oleo de cucurbi-
ta. et de papavere. et nenufare. et aliis
eis. et violis. ¶ Stratus autem infrigidantes
et humectantes. sunt illi qui sunt plani val-
de. de corio aspidis. aut cuiuslibet. aut lino de ge-
nere quod fit in talabasse. et sit eius impletio
illa quod non calefiat. immo sit de genere lini
pectinati. et renovetur assidue. aut sit
stratus de coriis que sunt impleta aqua per quam
fit super ea rectificatio que aplanetur a-
qua bene. et prohibeat ei inequalitatem. et
sint prope stratum aqua et cursus eius. et sub eis
folia arborum frigidarum humidarum de sa-
licibus et semper vivis. et violarum humidarum. et odo-
rifera frigida sicut rose. et iterum folia arborum
frigidarum. et propinqua vitis. et his similia.
Rememoratio medicaminum humectantium
eorum. Illarum quidem que sunt cum infrigidati-
one rememoratio iam precessit. et restat nunc
consideratio in qualitate dandi in potu ge-
nera lactis. et lac de quo extractum est butirum. et
in qualitate administrationis tunc et balne-
i. et in administratione unguentorum et olerum. et
et epithimatum. et reliquis regiminis. ¶ Et
nos quidem docuimus modum dandi in potum
genera lactis. et siccantes stomachum. quare oportet ut sit in
canon. ¶ Et non est lac post lac mulieris sicut
lac asine. postea lac caprarum. quia pascua
earum est ex herbis. et oleribus frigidis et humidis.
sicut scis. Nam ipsum propter lac asine eradicat
ethicam si fuerit eradicatio. et non est elec-
tio super ipsum. non prohibeat putredo acuis
aut expectata materie complexionalis. ¶ Et
lac quidem iuvativum est eis a principio ethice usque
ad finem eius. et lac mulieris suggendo super
eam convenientius est omnibus. et cavendo in dando in
potu lac de quo extractum est butirum. primo est
illi iterum. ¶ Et melius quidem est ut incipias cum
a pondere. ℨ. x. usque ad. xxx. ℨ. et quod est super eas
si fuerit virtus ad iuvandum. et tunc melius ut commisce-
as cum eo aliquid de trociscis infrigidanti-
bus. ¶ Et tunc melius ut addas super summa predic-
ti in potionibus prima et postrema. si fuerit
potens virtus super digestionem. ¶ Lina autem il-
la melior est que tepida. scilicet neque calidi-
tas multa. et est cum aliis cum virtutibus olerum
et herbarum infrigidantium et humectantium. et
non fit ita ut confortet. nec diu quod sudare
faciat. et similiter ut tunc sit vapor calidus.

Ad de lacte.

in capitulo ptisis

Nota

sua

sunt boni uad

et si non esset quod prohibet administrationem aque frigide, non eligeretur super eam. Verum quod prohibet ab hoc est debilitas corporum eorum et eorum extenuatio. Cum supinus non redditur corporibus fortasse sanat eos illud. Verum debilitate corporum sanat iam istud. Et cum infrigidatione pauca quam facit in complexione eius quam possibile est ut avertatur. Quare si fuerit debilis illo timetur quod cadat in ethicam senilem. Et in secundum nimis. Verumtamen cum illo magis tardat tempus mortis. Et fortasse vivunt cum ea tempore quantitatis. Et multotiens quidem est velocior permutatio eius ad ethicam illam. Cum illud autem in quo fuerit declinationem tunc rectum ut fiat inceptio in ea cum aqua que est calida ad terminum et fiat graduatio ad frigidam et ad temperatam frigidam tollerabilem. Hec est graduatio facit corpus susceptibile aque frigide. Cum lesio non fiat in qua ad ventrem est in complexione subito. Et iterum acquirit ex aqua calida similitudinem tenentatis. Et tolleratur cum ea frigidam. Et sufficit tina in die tribus vicibus erit rectum. Et oportet quod administretur cum facilitate ut non cadat virtus. Et si suppleverit aqua ordei cum tinam duarum horis erit conveniens. Et si permutatur tinam post emulsionem lactis super cor eius secundum quod diximus ut dilatet tineam per meatus eius. Deinde suscipiat aquam ordei et que fuerit ei similia. Post ea expectet. Deinde administretur aqua tunc ut dilatetur ab eis est bonum. Et administretur post tinam et balneum unctio cum oleis infrigidantibus et humectantibus sicut oleo violato. Et quod factum est ex oleo de cucurbita et sicut oleo nenufarino et oleo de cucurbita. Et si permutetur post tinam ad illud quod est declivum ad frigidum parum tollerabile deinde inungatur erit rectum. Et permutatur in uno et festinetur. Deinde ingrediatur aquam frigidam parum erit rectum et illo secundum tollerantiam. Et non est malum graduatum in eo. Et melior quidem hora horum actionis est post digestionem cibi. Et si possibile est ut stringatur post tinam calidam in aqua frigida subito absque graduatione est magis ultimum ex parte autem et magis forte ex parte timoris. Et effusio eius cum facilitate est minoris timoris quam submersio in fine in ea subito. Et minoris iuvamenti sit frigidi secundum quantitatem frigoris aque existentis que est inter tepidam et inter illam que vehementis frigoris. Et si permutatur emulsio lactis super umbra sua si non fuerit debilis autem eius quod in intimo est aque si fuerit debilis. Deinde administretur tina erit rectum. Nam emulsio lactis super cor est vehementis humectationis. Et genera quidem lactis bonum ad emulgendum sunt predicta. Et oportet ut emulgatur ex ubere. Et dignum est ut fiat factio similiter in unctione frictio dorsi et nucharum predictis corporis totius et unctionis.

Ingressio autem balnei non conceditur ei, nisi fuerit ita ne sudare faciat et ingeneat. Neque alterat anhelitum. Et sit calidum aque eius minus caliditate sui aeris. Et sit caliditas aque eius tanta ut delectetur et non ledat. Et non faciat sudare. Et quando non est in eo ei mansio spatii prolixe domini. Et preterea cum illo est et non digestus est cibus in eo. Oportet ut sit illud cum voluntas est ut expandat digestum cibi in eo. Et non prolonget moram in eo. Immo sepe exeat ab eo velociter. Et quando separatur ab eo, sumat aliquid de humiditatibus et de sorbitionibus que non nocent ei sicut ex ordeo et lacte. Et quando accidit ei in balneo sitis, sedet eam cum aqua ordei et aqua citrulorum et lac sit lac asine. Et oportet ut sit introitus in balneum et inde exitus eius ab eo secundum modum ut non sit labor in eo omnino. Et iam convenit anima illud in locis aliis. Et iterabimus de eo consideracionem. Oportet ut permutetur ad balneum in lecto portatile in quo sit strata strata ingeniose, ita ut portetur cum eo ad primam domum. Et permutetur ad illud quod ex duobus primis factum est plenum lana vel coto. Et dirigere pedetentim leve. Quod convenientius est balneo. Involvatur vestimentis suis in ea aut immediate si non fuerit calida. Et non moretur in aqua cavum in quantitate permutationis et ex anhelitibus paucos. Et iam exuatur vestimentis. Deinde ingrediatur ad domum secundam. Et mediam. Verumtamen non sit vehementis caliditatis. Et stet in ea quantitate qua tolleratur tinam. Hoc est illud quod diximus. Et quod magis delectat est in eo, est ut sit tina eius in domo media spatii. Cum ergo separatur a tina frigida, cooperiatur mandili aut serico bombicino duas vicibus. Et permutetur ad stratum suum in lectum suum cum sua sabana. Et exsiccetur sudor eius cum mandili. Et inungatur. Et alletur.

De alteratione humorum ethicorum.

Oportet ut sepe vescatur cibis. Et non alteretur in satietate eorum in vice una. Et plus mele quam alterum. Est aqua ordei et ordeum. Et panis tria ablutus infusus in aqua frigida. Et genera lactis cum ab eis non prohibet aliquid eorum conditum. Et lac vaccinum de quo extractum est butirum. Quoniam est plurimum nutrimenti. Et amicus. Et cucurbita. Et de fructibus melones palestini. Et sicut alia lac cognominati apud nos indi. Et quando sentiat rectificationem, non est malum alterare ipsorum caseo humido non salito. Et sicut debilitantur, non est malum ut alteretur inter istis celegian cum coriandro humido decocto cum eis quam sunt sicut adustagi et malebugi. Et fortasse oportet ut detur eis potui aliquid vini subtilis permixti cum aqua multa. Et fortasse est necessarium ut alteretur cum mosos ex carne adustagi. Et alcobugi et talemugi. Et pulli. Et ossibus acetoso. Aut congelato acetoso. Ex carne hedi. Aut carne vaccina. Quoniam est illic fortitudo digestionis. Et acetum almosos. Et congelatum est iuvativum eius. Et confortativum in hac dispositione. Et fortasse non est excusatio ab aqua citrius permixta cum sirupo de fructibus frigidis acetosis. Aut in tello ovi sorbilis. Et quando impetitur

cum ea debilitas ad sincopim. et non est vita-
bile aqua carnis accepte ex lactibus hedina-
rum sale pauco. que coletur et sudat super cam-
quam totum est cum de aqua malorum. et quod est de
camera cum de vino odorifero. et potest tepi-
da aqua si frigida quia non est valde vehementis
frigoris. non est malum sumptum desuper eis. si
non sint phtisici. Et in phtisicis autem etiam
apud illos qui hypocondriis. aut erit in eorum toto
chimus putridus. et chimus crudus. quoniam
digestio indiget. et non apparet signum di-
gestionis. quod si apparet timor erit mi-
nor. Et similiter si fuit ethica permutata ex
sinocho aut ex burdem. nam cum hac melius est
ut non dicatur potio aque frigide quam cum aliis. Et
ethica est cum supervenit egritudinibus destruen-
tibus virtutem in mollificationibus cum arefactione ex quibus
ossa et carne supervenit debilitatem. Cum ergo con-
tingit ei sit debilitate potio aque frigide.
non moratur quin cadat in genus alterius ethice.
quod contingit huic generi in siccitate et diminutione suffi-
cientis ei in calore et frigore. et nominatur ethi-
ca senectutis. et ethica senium. et illa quidem
est egritudo senilis. in qua minuatur calor iam de-
structus est. et similiter aqua ultimi frigoris et plu-
rimum nocet eis in ea dispositione. et corrumpit in-
natum calorem membrorum eorum radicalium. et for-
tasse festinat cum eis aut permutat eos
ad modum alterius ethice. **De succurrendo**
dispositionibus sequentibus ethicam. De illis est
sincopis. et iam diximus regimen eius multo-
tiens. et de illis est fluxus ventris. et oportet ut augeatur
in stipticitate ei. Nam in ipso est timor magnus.
et de cavis ei in primis est ut sit aqua ordei e-
orum aqua lenticularum. et preparatur in aqua ordei eorum
multum confectum. et quinum aut lentes
elicite itare. aut hec decoctum cum lapidi-
bus aut cum igne solo donec consumatur ei aqua sua
et fit cum milio. et potest hos curare. Bo-
li armeni. ℨ. v. castanee confricte. ro-
sarum. ana. ℨ. iii. seminis acetose ex
corticata. granorum berberis. ana. ℨ. vi.
fiat trocisci cum succo citoniorum. et detur in
potu aqua pirorum in mane. et post sompnum.
et detur in potu psillium confrictum. Et si
multum sufficit de spodio in quo est boellum de
mechra. est iuvamentum valde. et si pervenit ad
expoliationem. aut exconiatio cum clisteri-
bus scis. quoniam illud est conveniens. **De ethica**
senectutis.
Quoniam autem consuetudo ut
dicatur ethica senectutis post febrem ethicam
et nos iam invenimus via consueta. Intentio
itaque ethice senectutis. est dominium siccita-
tis super complexionem absque febre. et quoniam fit
cum equalitate in calore et frigore. et illud est
secundum minimum. et quoniam fit cum frigore. et nominatur
hec dispositio senectutis. et ethica senium. quoniam quidem
accidit in hora senium. illud quod accidit in illa hora
de adustione et siccitate. Et senes quidem
sunt velociores casus in ea quam iuvenes. et

iuvenes velociores casus in ea quam pueri
licet accidat in iuvenibus et pueris. Et ethi-
fantes cadunt in eam aut est frigiditas dominans cum
debilitate corporis quod fit propter vigilias et usus nutri-
tivarum ab operatione sua in meg. sic accidit in in-
fine vite. et de hoc capitulo est potus aque et
frigide. et non in hora sua. aut super debili-
tate corporis cum febre. aut in dispositione. aut
successive cum accidentibus resolventibus virtutem et
aperientibus poros. et quod vocatur ad attenuandam
aquam frigidam ad viscera subito. aut va-
pores mali frigidi qui elevantur ad cor et in-
frigidant complexionem eius. aut caliditas que
solvit et liquefacit humiditates. quod caliditas
innata debilitatur. et succedunt frigiditas et sic-
citas. et quoniam sequitur evacuationes. Et quando
attribuit hanc egritudinem superfluitas in infri-
gidando patientes febres. cum eis quod bibunt
in emplastratione. Et hoc quidem est egritudo quam consuluntur
in natura. et licet ei ingenium. est morti
ingenium. **Signa.** In istis videntur signa
adustionis et exsiccationis. et non videntur in eis incen-
sio et inflammatio. immo fortasse invenitur
frigiditatem. et eorum pulsus non est sicut pul-
sus habentium febres ethicas. immo est tardus.
parvus. raro non fortis fiat debilitatio quod
quoniam est in ea parum facit frequens. et post nullus qui-
ad vigilet hoc ex potu aque frigide. et quoniam est in
urina eorum alba. subtilis. aquosa. et sunt in dispositio-
nibus suis sicut senes. **Curatio ethice senectutis.**
Non adhibetur hic cura nisi cum non
est confirmata. Et speratur quod non confirmetur et con-
firmata est sperantur ut proveniat perditio parum.
Et cura quidem que invenitur eorum est calefactio
et humectatio. et ex humectantibus sunt balnea
secundum quod scivisti. quod non administretur nisi post digestionem
et a scripta administret successive cum fricationibus
faciunt cadere virtutem. et ablutio facta ex capi-
tibus et pedibus. et accidere confecto. et fricabis cum mel-
le et camomilla. de qua administret quantitatem
medie libre cum duabus unciis olei sisa-
mini. et aliquantulo olei de ben. et adminis-
tret aliquando fricatio super ablutionem. et lac
coctum cum lapidibus est vehementis iuvamenti
eis. et mel est ultimum iuvamenti eorum. si
autem est ultimum in nocumento habentium febrem
ethicam. Et omnis cibus humectans et qualis per-
nectionis. velocis descensionis. in quo non est
viscositas. sicut aqua carnis. et vitelli ovorum
sorbilium. et vinum subtile odoriferum. parve
quantitatis. est vehementer conveniens. et oportet ut ob-
serventur humectatio predicta in capitulo ethice.
et misceatur cum ea que calefaciat ex odoribus
et emplastris. et unctionibus fricando. et ab aliis.
Tractatus quartus. De febribus pestilentie
et que sunt de genere earum. et sunt febres pe-
stilentie. et variole. et morbil-
lus.
Dicemus quod accidit aeri quod dominatur illi bon-
um salubrum sicut accidit aque de alteratione in qualita-
te sua ad calorem et frigiditatem. et de alteratione

in natura sua ad profunditatem. et putredinem
sicut profundatur aqua et fetet. et putrefit.
Et sic aqua non putrefit ullo modo propter suam sim
plicitatem. immo propter illud quod ei admiscetur de cor
poribus terrenis malis que permiscentur ei. et
accidit ei qualitas mala. Similiter aer non pu
trefit ullo modo propter suam simplicitatem. immo propter
illud quod admiscetur ei de vaporibus malis.
que permiscentur ei. et accidit ei qualitas mala.
Et quandoque illud cum ventorum descensu ad lo
cum locum fumos malos ex locis feti
dis. in quibus sunt valles profunde. et corrupti
exsiccata in principio. aut occisa non sepulta
in coniunctione. et fortasse est causa propinqua loca
in quibus veniunt. ¶ Et quando accidit putredinem
in interioribus terre propter causas que non evenerunt re
novantur. et mutantur aqua et aere. Et
febres que accidentes cum aeris sicci fuerint
vitium ei ut eveniant febres cotidiane. Pestilen
tiales vero fiunt ex aere torrido et humido. et fe
bres in aere humido sunt plures eveniunt. si sunt
minoris acuitatis. et longioris spatii.
In estate vero sicca paucarum pluvie. sunt
minoris eventus et maioris acuitatis et
velocioris separationis. et meliora tempora
sunt servant naturam suam. ¶ Et principium
omnium horum est forme ex formis celi
facientes esse necessarium illud. cuius adventus
ignoratur. sicut quod qui dixerit in eo aliquid
non proportionatum ad causam ei. Immo oportet ut
scias quod causa prima longinqua ad illud. Et figure
celestes. et propinqua dispositiones terrestres. et que
faciunt necessario virtutes agentes cele
stes. et virtutes patientes terrestres. Invice
tatio vehemente aeri expelluntur vapo
res et fumi ad ipsum. et sparguntur in ipso. et
putrefaciunt . cum cum caliditate debi
li. Et quando fit aer secundum hunc modum. venit
ad cor res que corrumpit complexionem spiritus qui est
in ipso. et putrefit quod circundat ipsum de humi
ditate. et accidit caliditas extra naturam
et spargitur in corpore. et propter suam febris pesti
lentialis. et comitatur multitudinem hominum
quorum sunt in se ipsis preparationes
agens cum solicitudine. et paciens non est
preparatio. non accidit actio et passio. et
preparatio corporum ad illud in quo sunt de passi
one. est ut sint plena humoribus malis.
nam munda non fortasse patiuntur ex illo. Et
corporum debilia vero patientia sunt ex eo sic
illa que multiplicant coitum. et corpora di
latatorum pororum humida. multe balne
ationis. Signa. Hec febris est quieta ex
terius. et turbans interius. secundum plurimum pre
dico ex quibus paret caliditas et inflamma
tio fortis. et est cum ea magnitudo anhelitus
et eius exaltatio. et constringitur multum. et cum
tur multum. et frequentatur. et vehementia
sitis. et siccitas lingue. et quandoque fit cum
nausea. aut casu appetitus. et sitis vehe
mente ei cum coextinctione violenter inflatur cum.
et dolor oris stomachi. et magnitudo splenis. et
angustia vehemens. et nigredo. et fortasse
est tussis sicca. et casus virtutis. et pervenit
vultum in ea ad sincopim et commixtionem
rationis. et tenditur que est sub ypocondriis. et sunt
cum ea vigilie et mollificatio corporis. et
tempus. et quandoque accidit cum ea bothor sub albida
et rubea. et quandoque est velocis apparitionis.
et velocis occultationis. et accidit color
virideus. et fit pulsus secundum plurimum frequens
parvus. et fit velocius secundum plurimum
in nocte. et quando accidit eis dispositio sicut ydro
pisis. et fluxus ventris colericus et aliorum. et est
egestio ei lenis. fetida. non naturalis. et quandoque est
melancolica. et plurimum est spumosum. fe
tidum. et est in ea aliquid de genere eius quod liquefit
et est urina ei aquosa alba colerica melancolica.
et multotiens evomunt melancoliam. cole
ram vero plus illa. et sudant sudore fetido.
Et hec quidem febris inopinata cum accidentibus preci
cas cum fortitudine sua. et evenit res eius
ad sincopim et frigus extremitatum. et spas
mum. et alaizez. Et quando est de his febribus
pestilentialibus in quo non parat eger. et tangere
propinquus multitudine caloris. et non al
teratur pulsus. et aqua magna alteratione.
et cum ipse inflatur velociter. et resi
stat media in eo et. et plurimum quod aucupatur
fetet ex istis. et ex primis moriuntur. nam
putredo est iam consumpta mortem. Sig. pe
stilentie. De illo quod significat pestilentiam
de rebus que currunt cursu causarum. est ut mul
tiplicetur eorum. et similibus. in principio
autumpni. et melius. Nam indicat pesti
lentie indicatrice. et quando multipli
catur auster. et sub solaris in hieme in diebus
aliquibus. et quantum videtur turbiditate aeris
et nebulositate eius. et ex communis plu
via. et invenies vacuum siccum. et non plu
it. et scias quod cum perfecto hyemis est cor
rupta. ¶ Pestilentiam autem estivam mali
gnam malam. significat paucitas pluvie
et invenie cum frigore. deinde multiplicatur
auster. et conturbatur aer aliquibus diebus. de
inde clarificatur per ebdomada una non sup.
et accidit frigus in nocte. Et provocatio et
conturbatio. et caliditas. dic iam venit
pestilentia. et expectantur febres pestilen
tie. et variole et his similia. Et sunt quando est
non est vehementis caloris. et est vehementis con
turbationis. huius matutina alterata. et
iam preterit sicut autumpno similibus. et nigre
et melancolie. et alia. et est signum pestilentie et
aliorum. ¶ Et similiter quando videris aerem alterari
in die uno multis modis. et clarificari
et aer die aliquo. et oritur sol clarus. et obscura
tur die alio. et oritur in velaminibus nebula
que est ut pulvis. tunc iudica quod pestilentia
accidet. Signa autem que sunt secundum servitatem

societatis causae sunt ubi quando ut videas ranas iam multiplicari, et videas reptilia generata ex putredine iam multiplicari, et de eis quod significat hoc est ut videas mures et animalia quae habitant sub terra fugere ad superficiem terrae et exire manifeste, et videas animalia male naturae sicut allaklaliki et ei similia fugere ex nidis suis et ire ab eis, et fortasse dimittunt ova sua. Curationes febrium pestilentialium. Summa curationis eorum est exsiccatio, et illud cum flebotomia et solutione ventris, et oportet ut incipiatur in ea ad evacuationem. Si autem fuerit in eis materia sanguinea, fiat flebotomia, et si fuerint humores alii evacuentur. Et oportet ut infrigides domos eorum et rectifices aerem ipsorum. Domorum autem infrigidatio sit ut vallentur fructibus et odoriferis frigidis et extremitatibus arborum frigidarum et liminis et irrorationibus stipticis ex fructibus frigidis odoriferis, et ex camphora et aqua rosata et sandalis, et irroretur domicilium omni die aliquotiens, et pavimentum cum aqua rosata, et de salicibus et nenufare. Et si fuerint in domo manationes et irrorationes aquae, erit melius. Aeris vero rectificationem dicam. Et [illegible] sitienti eis tasa de cathora et robub frigida, et aqua lactis acetosi, et lac acetosum ablato butyro, et aqua rosata in qua dissolutum fuerit [illegible] aceto [illegible], et acetum cum aqua [illegible], et aqua frigida plurima subito est iuvativa valde. Pauca autem consequenter exhibita fortasse excitat caliditatem. Et si eos prolongetur ad hoc ut tendantur hypochondria et infrigidentur extrema, et prolongentur vigiliae et permixtio mentis, et videas [illegible] et quod est [illegible] tunc nocere est amministrare regimen [illegible] caliditate extenuationis. Et quando cadit appetitus, restaurent [illegible]. Et plurimi eorum qui [illegible] agunt super illud et comedunt [illegible] absolute [illegible], et necesse est restaurare eos [illegible]. Et oportet ut sit cibus eorum [illegible] acetosis et desiccativus, et sit paucae quantitatis. Cibi namque eorum sunt [illegible] [illegible] eorum [illegible] in quantitate fit additio, et nocumentum [illegible] in quantitate sunt mali. Rectificationis autem pestilentiae pars est secundum sanos qui sunt in ea, et pars eius est secundum sanos et aegros. In illa autem quae est secundum sanos in toto est ut exsiccetur aer et fiat bonus odor eius, et prohibeatur ei putredo cum quocumque [illegible] sit, et rectificetur cum [illegible] aloe [illegible], et ambra et thure et musco et costo dulci et storace et sandaraca et [illegible] et gariofilis, et mastice, glutino [illegible] et laudano, et melle et croco et [illegible] et cypresso et iunipero et [illegible] et lauro et cypris et squinanto et savina et acoro et gallia et amygdalis amaris et asaro et quae sunt

ex istis composita, et aspergatur domus aceto et [illegible]. Secundum sanos vero iterum febricitantes et aegros est suffumigatio cum sandalis et [illegible] et corticibus granatorum et myrto et [illegible] et [illegible] et ebano et [illegible] et [illegible] [illegible]. Et oportet ut multiplicetur suffumigatio. Preservatio a pestilentia.

Oportet ut exsiccentur accidentia humiditates superfluae, et inclinetur regimen eius ad exsiccationem ex omnibus, et ex minoratione cibi et exercitio. Oportet enim ut non administretur in balneum in tantum, et [illegible] toleret [illegible] rectificetur aer. Cibus eius [illegible] declinet cibus ad acetosa, et minoretur ex eo, et sit cibus quantum [illegible] acetosis, et sumatur de [illegible] et [illegible], et [illegible] [illegible] cum aceto et absque aceto, cum sumach, et aqua [illegible], et aqua limonis, et aqua granatorum, et cum [illegible] aceto iuvativa sunt, et [illegible] capparis aceto condita, et [illegible] ex illis est quod conferunt et prohibent ab eis putredinem.

Et de illis quibus exercitatur curatio est administratio tyriacae, et metridati, [illegible] cum reliquo regimine bono. Et de medicamine facto ex aloe et croco et myrra, summatur omni die [illegible] quod est iuvativum. De variolis.

Quando quidem accidit in sanguine ebullitio secundum servitium putredinis, accidunt de genere ebullitionum quae accidunt sucis talis accidentia, quod fuerint [illegible] ut partes eorum ab invicem distinguantur. Et de hoc [illegible] causa est res quae naturaliter faciet ebullitionem sanguinis, quod purificet ab eo illud quod admiscetur ei de reliquiis nutrimenti sui menstrualis quod est in generatione, aut generat in eo per illud ex [illegible] [illegible] et [illegible] de illis quod rarificat [illegible] [illegible], et faciunt eum ebullire donec fiat ei [illegible] fortior prius et magis apparens, sicut illud quod non efficitur in [illegible] vini ita quod rectificat ipsum faciendo vinum [illegible] et [illegible] spumam aeream et feces terrenas. Et de hoc causa est res [illegible] ad [illegible] ebullire faciens occultam [illegible] humores cum sanguine commixtos cute in dispositione ebullitionis et [illegible] sub sole [illegible] accidit apud [illegible] tempus [illegible] ab eo quod pertinet ei de qualitatibus et ordine. Et variole quidem et morbillus sunt de summa egritudinum ad [illegible]. Et multiplicantur in [illegible] australibus quando multiplicatur eorum propter flatio [illegible] quidem variolis spatium est illud quod calidum est et humidum, et [illegible] humiditatis [illegible] quod exhibit de sanguine per flebotomiam. Et de eis sunt aliqua faciunt cadere

in variolas velociter. Et propter hoc quando sunt conveni-
entia. et administrantur super eos medicine et ci-
bi calefacientes sicut lac. et propter lac ca-
melarum et equarum. cum multum replet eos
is ille qui non assuevit eis. deinde bibit vi-
num plurimum. aut medicinas calidas. Et variole que sunt quodammodo quasi communes.
Et plurimum quod accidunt variole infantibus
deinde iuvenibus et minoratur earum eventus
in senibus nisi propter causas fortes. et in regionibus
vehementis caliditatis et humiditatis. et
earum eventus in corporibus humidis est plus
quam sit propter eventus in corporibus siccis. et ea-
rum eventus in vere plus est quam propter eventus in
hyeme. et puer in fine autumpni. Et propter
quod precedit estas calida et sicca. et fuerit il-
le autumpnus calidus et siccus. Et variole non
accidunt in cute solum. et neque sequitur illud
quod apparet. immo accidunt in omnibus membris
similium partium. apparentibus et occultis. ita
quod vel in intimis et in ventre. Et quando apparent
variole faciunt maturitatem primum. deinde
apparent res sicut capita acuum similia mi-
lio. et deinde egrediuntur et replentur sanie. de-
inde evacuantur et fiunt crustule diversorum co-
lorum. deinde caduntur. Et fortasse permuta-
tur variole ad flegmonem et stant et
ad dubelati. que aggregant saniem. Et pluri-
mum que cum apparent. habent colorem fleg-
monis. Verumtamen quando egrediuntur secundum colo-
res diversos albe et violacee et ni-
gre. Variole enim sunt species et colores. Quedam de
eis sunt albe. et de eis sunt citrine. et de eis
sunt rubee. et de eis sunt virides. et de eis
sunt violacee. et de eis sunt ad nigredinem
declives. et virides quidem et violacee sunt
male. et quanto plus addit declinatio ad
nigredinem. tanto est deterior. et quanto plus fuerint
decliviores ad illud. tanto plus decliv-
iores sunt ad malitiam. Et albe quidem sunt me-
liores. Et propter quod sunt pauci numeri. mag-
ne quantitatis. facilis exitus. pauce angustie.
debilis febris. et videtur febris minui cum e-
arum apparitione. et cum propter eventus egressione et est pu-
erit earum in initio. et quoniam apparuerit. Et post
istas sunt albe magne plurimi numeri. propin-
que absque continuatione. Illa ille que continua-
tur ad invicem ita ut continuatur in fastidio
magno earum. habent latum aut rotundum
sunt male. Et similiter iterum duplices ma-
gne in ventre unius quarum est variola ali-
a. Alie vero parve dure. propinque. diffi-
cilis exitus. licet faciant evacuari in propter ex sa-
lute. tamen timetur in eis quod difficilis sit ma-
turatio, et fiunt in eis mala dis-
positio egri. et pruriat propter eas ad predictio-
nem. quoniam causa in eis est continuitudo materie.
Et de speciebus malarum timorosarum que
plerumque interficiunt. sunt ille quarum diffi-
cilis est egressio. Nam quando apparent et quando

Divisio variolarum secundum species et colores.

occultantur. Et propter quod quando apparet violacea et
similiter remanent quarum corpus non cessat a de-
bilitate virtutis. et a cordis [illegible] et
[illegible] et nigrificatione periculum. Et sivi-
tas et nigredo quas succedit [illegible]
non faciunt casum virtutis. immo accidit cum
virtus non sunt mortifere. sed fortasse [illegible]
facient in ulceras. et quod contingit eis sic e-
orum ut sit febris deinde variole salvantur.
quam ut sit variole perniciose. deinde conse-
quatur eas et acuatur febris super eas. Et
illud quod significat quod in eo patientis va-
riolas. est cum anhelitus et spiritus [illegible]. Nam propter
[illegible] cum remanet bona. est res salva.
Et cum videris anhelitum patientis variolas
consequentem. et similiter patientis morbillum [illegible]
extrema casu virtutis. aut propter diafrag-
matis. deinde cum videris sitim vehementem fieri
et angustia assiduatur. et ea que apparent
infrigidantur. et variole et morbilli vi-
rides fiunt. [illegible] prope est eger morti. et festi-
nat illud si variole fuerint de genere earum
quarum egressio et apparitio tardatur. Et plurimi
eorum qui moriuntur propter variolas. moriuntur
propter eam ex sinanchia. Et quando moriuntur
propter casum virtutis cum rasura. et fluxu ventris.
Et cum videris violaceas de variolis et mor-
billo profundari. et scias quod superveniet eg-
rotus. Et quando festinat ad sanguinem nigredinem
et succedit eius urina nigra. est mortifera.
[illegible] quoniam est illic casus virtutis. et fluxus
ventris videtur sanguineus. aut [illegible]
[illegible]. nam cum virtus. et albuhumeon
est aliquid de variolis et morbillis. et multotiens
que variolas habet duabus vicibus quando aggrega-
tur materia ad expellendum bis. Et colorum
plurimi sunt variole que habent [illegible] in fine.
et pectore. in ventre sunt plus quam in capite
et pedibus. et sunt male. et significat materiam
grossam que non expellitur ad extremitates.

Signa apparitionis variolarum. Antequam
anteceduntur apparitionem variolarum dolor dorsi et
pruritus nasi. et timor in sompno. et punctio
vehemens in membris corporis. et gravitas corporis
et rubedo in colore faciei et oculi. et lacrime.
et inflammatio. multitudo anhelitus. et [illegible]
[illegible] noctes. Et
[illegible] spiritus. et gravitas capitis. et
dolor capitis. et [illegible] et [illegible] oculi
et angustia. et dolor in gutture et pectore.
et tremor pedis apud resupinationem. et de-
[illegible] ad ipsam. et cum hoc toto febris
[illegible].

De morbillo et curatione eius.

Scias quod morbillus omnis est variola colerica.
et non est differentia inter eam [illegible] in plurimo reliquarum
dispositionum. nisi quod morbillus est colericus. et quod ipse
est minoris quantitatis. et quod ipse non [illegible]
[illegible] et non est ei altitudo [illegible]
in principio sui. Variole enim in principio sue apparitionis
est eminentia et altitudo. et morbilli [illegible]

minor variol. et nimium accidit oculo quam
variole. Et signa apparitionis earum. prima
sunt signis apparitionis variolarum. dolor
lacerte in eo sunt plures. et angustia. et infla
matio vehementior. et dolor dorsi minor
quam cum est in variolis est repletio sanguinea ex
tentes venam positam super dorsum. Nam generatio
variolarum est propter multitudinem sanguinis
corrupti. et morbilli propter vehementiam
malitie sanguinis corrupti prava. et mor
billus secundum plurimum egreditur subito. et va
riole aliquod post aliquod. **Signa salutis earum.**
Sunt sic signa salutis variolarum. Nam il
le que velocis perfectionis et apparitionis et
maturitatis est salvus. Et viridis et viridis
et violacea est malus. et que tarde ma
turitatis. frequentis sincopis. et anxietatis
est pruinosus. et que occultatur iterum subito
est malus. faciens sincopim. **Curatio.** Oportet in
variol ut incipiat et extrahatur sanguis suf
ficienter cum conditionibus ferventibus. Et similiter mor
billus fuit cum repletione sanguinis. et spatium
illi est usque ad quartum. Et qui perdidit
variole non oportet ut administret flebotomiam
nisi inveniatur vehementia repletionis et durum
manei. tunc est flebotomet quantitate que ex
siccet. et convenienti quare quia in hac admini
stratione egritudinis est flebotomia. et si flebo
tomet venam nasi. confert iuvamentum flu
xus sanguinis narium. et timet putres super
fluores a malitia variolarum. et est facilis super
infantes. et quando non est flebotomia. quando
flebotomiat inter complere. timet sunt
cum corruptio extremitatis. et similiter timet
quando similiter illi super illum cum assiduat expe
rio. et dulcificat et solvit ventrem.
Et oportet ut fiat in eis ablutio in primis cum
inglube est confortatio cum repercussione et re
tione absque constrictione nature, et in spissati
one sanguinis. sicut quod fit de iuiube cum ta
marindis. et cum eo quod fit de dactilis immatu
ris. et ex adesia. et ex lentibus primo. et
ex fidelegi. et lenificatio ventris. Et si
iuvat oportet ut sit cum istis tamarindi. et que con
veniunt eis. et aquis factis ex cucurbita. et
melon alzaki. Immo oportet ut sit nisi lenis
in primo. Et sic intentio in eis qui lenitur tama
rindi. et si non obedit cum eis. addatur sic eos
sillia cost cum sebastene et cum cena. et trani
abin. aut infusio prunorum. Et confert quando
sunt potui detur cum principio apparitionis ve
stigiorum variolarum pondere ℥. iii. de rob dac
tilorum silvestrium cum uno de trociscis cum so
taris. et sirupus de dactilis immaturis. est ug
hemens iuvamentum in huiusmodi hora. Et cum
permiscet egritudo die secundo. et incipiunt va
riole apparere. tunc fortasse est in frigidati
o eius erroris magni. et ex eo quod retinet
superfluitatem intus. et dilatione ipsius super
membra principalia. et fortasse non fit eis
possibile procedere et apparere. et accidit inquietu
do. et angustia. et fortasse accidit nausia.
Immo oportet ut iuvet superfluitas in huiusmodi
dispositione cum eis quod faciunt ebullire. et aperi
unt oppillationes. sicut feniculum et apium cum
gariofilo(?). et succo eorum. aut decoctio radicum
et seminum. et fortasse odorat aliquid de cro
co. et aqua ficuum est bona valde. sicut est sunt vehe
mentis expulsionis ad exteriora. et illud est in
nature causis cum sint(?) iuvamento earum. et de
illis quod confert valde in hac hora. est ut su
matur lactuce ablute pondere ℥. v. et lentium ex
corticatarum pondere ℥. vii. et dragaganti pon
dus ℥. iii. deinde coquantur cum media libra
aque. usque quod remaneat quarta libre unius.
et detur in potu. Et de illis que sunt vehementis
iuvamenti ad faciendum apparere variolas.
est ut sumatur ficuum citrinarum ℥. vii. et lentium
excorticatarum. ℥. iii. et laccae ℥. iii. et dra
gaganti. et seminis feniculi. aliorum ana ℥. ii.
decoquantur cum libra media aque donec remane
at de ea fere tertia. et coletur. et detur in potu de
ea. expellit et calidificare a partibus cordis.
et prohibet pulsum cordis. Et oportet ut non ap
primet eum nisi sicut hora oleum omnino aliquid et o:
ut tegatur et elongetur ab aere frigido. et pre in
hyeme. et fiat cum illo illud quod fit cum suda
re. frigus est oppilat poros. et reducit mate
rias retro. Et inungendo potus aque
frigide cum nive. et nutrire in domum venti
mala sunt valde. Et fortasse flebotho
mia est mala. propterea quod repellit illud et pu
nit quod procedit. quare caveatur per duos dies a
ut tres. Et quando accidit ex eo oppilatio
et calefactione sicut sincopis. aut accidit
sincopis. tunc necessarium est regimen aeris que at
trahitur. et reditus ad odores camfore. et
sandali. et sin fuit excusatio quando dete
gatur eorum domum venti aut aeris frigidus
paulatim fiat. et similiter quando ad iuvamentum est cum
calefactione. aut dimissione in frigidati
onis. et quando incipiunt exire et non inveniatur
cum exitu earum alleviatio. immo invenit
tunc caliditas inflammata. et lingua ad
nigredinem declinans. tunc caute ne cale
facias. et oportet ut cum alienes ab his variolis
nolas. et morbillum explanatione ventris. Ju
dicium est timor confectionis anelitus subito. et
quod accidat fluxus ventris malus. et inceptio
sanguinis. et in fine eius oportet ut confuerit in eis. et
alleviet loco lenitivum sic sunt. lentibus elixatio
dualibus elixationibus cum renovatione aque.
et loco lenitivum almalaro cum tamarindis. et
lentibus frixis acetosis cum aqua granatorum. et su
mach. et agresta. et his similibus. Media
ne aut incrossantes sanguinem et infri
gidantes cum prohibitione ipsius ab ebullitione
quod in initio proprie sunt sicut rob ribes.
et agresta. et aqua fructuum frigidorum. et siru
pus de alcorize. et sirupus acetosus. et sirupus de

No[ta] q[uod] flebotomia ne[cessaria] in variol.

No[ta] de ficubus siccis que vehementer expellunt ad exterius.

No[ta] quod frigus oppillat poros et facit redire materias intus.

No[ta] quod flebotomia non debet fieri in variolis per duos dies.

No[ta] medicinas incrossantes sanguinem et infrigidantes.

19

tamarindi. Et sirupus quem alcoati habent de ipsis
tiones plures quas diximus in antidotario.
et dicemus hic descriptionem forte mutabilem. et est
illa que fit cum aqua lactis acetosi si ingratiatur. et
uti cum ea est uehementis ualde. Descriptio eius. Su
me de rob alcori i. palmarum siluestrium par
tes duas. si autem non fuerit tunc partes accipe al
cori et fac sectare ipsum et accipe sectaturam eius
aut mole ipsum et tolle molitum eius et commi
sce ipsum cum medietate sui de sandali in ace
to distillato. aut in aqua agreste pure die
bus aliquibus. deinde decoquatur in eo decoctione cum
facilitate cum longitudine donec dissolua
tur. deinde exprimatur et suatur de succo. et quanto
acetum aut aqua agrestae est plus. tanto est me
lius. deinde suatur aqua adoger aut cum colatione
ultima. aut decoctione sicut est decoctio aque
casei donec separetur aquositas. deinde suatur fa
rina ordei. et fiat ex ea et ex aqua lactis a
cetosi focca. et fiat acetosum illud focca de
inde coletur. postea suatur illud focca. et sit in eo
de subtili aqua ordei et fiat acetosum. et
quanto plus iteratur. tanto est melius. Summa
tur ergo de eo quinque partes. et suatur aqua pirorum
de semine. et aqua citoniorum acetosorum plurime
aque. et aqua granatorum acetosorum. et aque
pomorum acetosorum plurime. et aqua azarur.
et aqua limonis. et aqua prunorum acetosorum.
et aqua dactilorum in primis cum incipiunt appa
rere expressorum. et aqua alcori recentis. et aqua
mororum de semine que non maturantur integre. et
aqua arsonulorum inmaturorum acetosorum. et
succi agrestae. et succi ribes. et succi prius
rum uuis. et succi rose persice. et succi ne
nufaris. et succi uiolarum. omnium ana quarta
partis unius. et succi acetositatis cetri et su
cci acetositatis citriguli. omnium ana duas
tertias partis unius. et succi coriandri et
lactuce. et foliorum papaueris humidi. et
endiuie. et portulace. omnium ana quartam
partem unius. et succi foliorum salicis. et fo
liorum malorum. et foliorum pirorum. et folio
rum azarur. et foliorum rosarum. et foliorum
uirge pastoris. omnium ana quartam partem partis
unius. et succi barbe hyrci. et rosarum sic
carum. et nenufaris siccorum. et succi berberis
sicci. et seminis endiuie. et seminis lac
tuce. et balaustiarum. et nenufaris. om
nium ana medietas decime partis unius.
et succi mente humide. sexta partis u
nius. et succi berberis humidi medietas
partis. aggregentur medicine et succi et po
nantur super ignem. et ponantur in eis de lenib
quatuor partes. et de ordeo excorticato
duc partes. et de sumach tres partes.
et de granis granatorum tres partes. Et deco
quitur omnia super ignem donec remaneat
medietas. deinde dimittatur donec infri
gidetur. et confricetur fortiter. et coletur. et sua
tur de camfora ad quod est pondus trecentarum .z.

pondus aurei unius. et teratur camfora et puluerizetur
super radicem cucurbite. aut limonis. et
fundatur super eam medicina cum facilitate. de
inde ligetur caput eius cum re uehementis forti
tudinis. deinde ponatur super prunas donec
sciatur quod forsitan feruet. et cauteatur ne perdatur
uirtus eius. et stringatur caput eius ut non perdatur
camfora. et utatur. et dosis eius est usque ad .z.x.
Et de lenibus est quod ponitur in ea spice. et gariofile
rio. et seminis feniculi. et anisi. et piperis.
et api. partes equales. secundum quantitatem qua uide
tur eis. Et quando egreditur uariole cum comple
mento. et pertransit septimum. et apparet in eo ma
turatio. tunc necessarium est ut rumpantur cum acubus
de auro. et auferatur humiditas cum coto.
Salitio autem necessaria est. et cum uolueris sali
re tunc elonga salitionem ab eis quoniam pruritus
magnus dolorosus ex pruritu. illud enim facit
dolorem. immo sali illas que sunt post eas.
et dimitte claudens cum eo uiam ordinationis
suorum. donec non fugiat salem suum. et non saliua
tur ante complementum maturationis. Illud enim
fortasse faciet accidere dolorem uehementem.
et apia. et salitio quidem est res que est necessaria postquam
maturantur. et illud quidem fit cum aqua salis in qua est
decocta. et si aqua illa est rosata tunc est melius.
et aqua in qua decoquitur tamariscus. et lentes et
rose. deinde salitio est ultima. et postea si suppo
nitur eum in ea camfora et sandali. hec salita
o maturat et exsiccat. et facit cadere cum ue
locitate. et suffumigatio cum tamarisco est
iuuatiua ualde. Et in hyeme oportet ut
applicetur in ea fiori et tamarisco. et quando ua
riole sunt uehementis humiditatis. tunc
necessaria est suffumigatio cum mirto et foli
is eius. Et de regimine bono post matu
ritatem uariolarum parum. et magna uolunta
te exsiccationis earum est. ut dormiat pa
tiens uariolas super farinam risi. et milii.
et ordei. et fabarum. Et magis conueniens
est ut ponas ipsum in pleteca dulcatire que sit
tenui. et que penetret uti. et folia apsin.
sunt bona in hoc. et oleum malum est in hac ho
ra. nisi quando prohibet exsiccationem. Et
quando incipiunt uariole exsiccari. tunc oportet
ut liniatur super eas ex medicinis que cadunt
cum uirtute ceca. Et quando accidunt ulcera
ex uariolis. confert unguentum album. et precipue con
ueniens cum aliquantulo camfore. et rasura
radicis canne cum aqua rosata. aut rasu
ra uenarum arboris salicis. aut arboris
azarur. Et quando unguentum de cerusa et li
thargiro. et quando sunt in naso crustae con
fert cerotum factum cum oleo rosato pu
ro cum uirtute ceruse. et [illegible] et cum
infrictio olei post exsiccationem. et apud ulce
rationem est bona. ad perfectam exsiccationem que cum
eo quod facit cadere cum uelocitate. et apud ul
cerationem propter quod ipse est materia unguenti.
et unguentum quidem rubeum bonum est ad ulceram

abstracto butiro mundificatur [illegible]
filius egeri

variolarum. **De cautela in membrorum et defensione eorum a nocumento variolarum et morbilli.**

Membra que oportet custodiri a nocumento variolarum sunt guttur et oculi et partes superiores nasi et pulmo et intestina. Hec membra sunt illa quorum ulceratur oculus vero fortasse destruitur et fortasse accidit in eo albugo. In gutture vero fortasse accidit prefocatio et fortasse accidunt ulcera que prohibent deglutitionem ... et fortasse perveniunt ad hoc ut illic sit pruriosa corrosio. In superioribus vero partibus nasi fortasse accidunt ulcera que extinguunt meatum odoratus. In pulmone autem accidit fortasse ex bothor variolarum et morbilli constrictio anhelitus vehemens et fortasse fiunt causa ei ptisim cum ulceratur. In intestinis vero fortasse accidit excoriatio cui succurrere est difficile. Conservatio autem oculi melior est ut fiat alcohol oculo cum almuri et aqua coriandri et aqua rosata in qua posita sit sumach et camfora et proprie in principio. Et cum almuri solo. Et similiter fiat alcohol cum alcohol ... ex aqua coriandri et aqua sumach posita in ea camfora et succo pulpe granatorum est bonum in principio. Cum vero apparuerit tunc facere alcohol cum aqua rosata et camfora est magis conveniens. Et dicitur quod facere alcohol cum napta alba est bonum valde in hoc. Et oleum de fisticis est de eis quibus utuntur mulieres in regione nostra post variolas et evertunt nocumentum in oculo et eradicat caliginem si fuerit et rectificat oculum. Et colirium album est bonum valde a principio apparitionis bothor. Conservatio autem oris et gutturis est sic sicut gargarizatur succo granatorum et succo ... in principio et succo mororum de sicomi et gargarizatio cum rob ... et proprie quando comprehenditur de colore quod est in eis. Et tunc oportet ut lambat de rob ... aliquid post aliquid. Si superiores partes narium cum epythimatione ex ... et sandalis et rob agreste et aceto et odoratu aceti solum est vehementis iuvamenti.

In observatione vero pulmonis nil est quod sit sicut lohoc ex lentibus lenite cum semine papaveris. Intestina autem plurimum quidem oportet ut conserventur post incepcionem cum stipticis et cum ... solo ventris in fine egritudinis cavere cum trociscis de spodio et ribes et trociscis de semine acetose. **De eradicatione vestigiorum variolarum.**

Nunc quidem loquimur ... alia cum loquimur de contrariis nunc vero dicemus illud quod est magis conveniens et magis pertinens. Et de eis que eradicant vestigia variolarum ... sunt radices arundinis et sarcocolla et semen melonis et cortices ... exsiccata et farina ablutum et aqua ordei et albumen ovi et ... et lithargirum et ... et amilum et amigdale dulces et amigdale amare. Et de oleis oleum de lilio et oleum de fisticis et adeps asini cum oleo rosato et que sunt eis similia et aqua que fit in ungula cameli quando assatur est ultima. Et de illis que sunt fortiora est spuma maris et lapis pipis et costus et ... et thimus et lapis ... baurach et ossa vetusta adusta et semen rafani et farina rafani exsiccati et aristologia lupini. Et de albis bonis rectificantibus colorem rubeum sunt granata dulcia et acetum et vinum bonum et ... ovorum sorbilium et ius galline et alcobagi et aldaramagi et alduragi ... Et oportet ut bene ... balneatione. Et de eo quod positum est ut sumas ossium adustorum et ... ovium antiquorum et ... novorum et amili et seminis melonis et farine ablute et ... omnium ana partes x et granorum alkekengi et lupinorum et costi et aristologie longe omnium ana partes v radicis arundinis sicce partes xx. fiat ex eis epythima cum aqua melonis aut cum aqua cucumeris silvestris aut aqua ordei aut aqua furfurum et liniatur cum eo in balneo et abluatur in mane cum decoctione violarum. **Aliud.** Recipe ostracorum novorum ossium antiquorum radicis arundinis persice amili seminis melonis farine ablute granorum granatorum costi partes equales fiat ex eis gummi ... et iterum lupini et aceti ... liniatur cum eis. **De febribus apostematum et signa quedam salutifera dispositionis febrium et iudicia.**

Que sequuntur apostemata apparentia et que sunt secundum plurimum de genere febrium diei cum apostemata ista secundum plurimum non perveniat ad cor nisi cum calefactione sua absque sua putredine. Et plurimum quidem horum est a genere ... Cum autem pervenit putredo eorum ad cor propter suam magnitudinem aut propter suam propinquitatem fortasse fiunt febris de genere febris diei. Et plurimum similiter horum non fit nisi a causis antecedentibus corporis et repletionibus crudis. Et quando fuerit ex ulceribus ad que attraxerunt materie maligne et retinentur in carnibus mollibus. Febres autem que sequuntur apostemata intrinseca fortasse non fuerit ex applicatione calefactionis ad cor sed putredine. Et vehementiores quidem febres fiunt ab apostematibus intrinsecis quando fuerint ex genere erisipile in quibusdam visceribus et accendit dolor suus et inflammatio et significat eas significationes pervenientis cole plurimum cum sanguine. Et hec apostemata intrinseca sunt sicut apostema cerebri et velaminum eius et ... et gutturis ... et velaminum que sequuntur pectus et epatis et renum et vesice et matricis et intestinis et que sunt his similia. Et diversificantur febres eorum in vehementia et debilitate secundum propinquitatem cordis et longitudinem. Et eorum iterum febres que sunt in membris carnosis est vehementior. Et eorum febris que sunt in paniculis et eorum similibus est debilior et carnis que sit

in inanitate arteriarum febris est uehementior et eorum que sunt in inanitate uenarum solum febris est debilior. Et non euacuantur iste febres apostematis sed materia eius effunditur ad apostema et ore. Prolongatio namque earum sunt secundum quantitatem eius et secundum motum ipsarum. Et secundum attentionem caliditatis et doloris ad ea. Et unumquodque horum est periodus quod sibi conuenit. Et sanguis quod multotiens sanat apostema in pleuresi et alius. Et remanet febris et significat quod mundificatio non accidit. Et iste que febres quando prolongantur perducuntur ad ethicam. Et proprie quando apostemata fiunt in capite. Ille uero que sunt in uelaminibus cum consumantur non expectat usque ad ethicam. **De signis et iudiciis earum.** Cum febribus ex apostematibus intrinsecis inueniuntur tres species signorum et accidentium signa et accidentia significantia in membrum infirmum et signa et accidentia significantia materiam et signa et accidentia significantia dispositionem infirmi. Prima autem signorum species est sicut pulsus serrinus et dolor pungitiuus apostematis in partibus pectoris et similiter tussis sicca in primis et hanelitus secundum. Et que sunt illis similia de signis pleuresis significantibus apostema in partibus pectoris et ad s[...]uinum. Dolor et grauitas sunt in membro et est caliditas reliquis membris accidit calefactionem non consuetam et sic spasmum. Quoniam ipse multotiens associatur apostematibus calidis in membris neruosis.

Et species uero secunda est sic significatio uehementie febris terciane significat quod materia est colerica. Accidentia uero infirmi sunt dispositiones que indicant ei salutem aut indicant ipsi mortem. Et membra que occulta diuersificant in faciendo febres et recipiendo eas et perductione earum et ipsarum periodis secundum multitudinem eorum in se ipsis et magnitudinem uenarum eorum et secundum membra sua. Nam intrinsecis membris sunt que sunt propinqua cordi et uehementius continuantur sicut uelamina et pulmo. Et de eis sunt que sunt longinqua a corde et debilius continuantur sicut renes. Ipsi est non semper faciunt propter apostemata sua febres fortes neque continuas et multotiens que sunt interpolate. Immo multotiens sunt interpolate et sunt secundum genera febrium commutatarum et febrium tercianarum et quartane et quintane et sextane et fiunt cum eis rigor et orripilatio et ambiguum fit esse earum. Et significat eas grauitas in certum locum et partibus alterari et dolor et species caliditatis in membro maioris consueta. Cum autem aggregatur in membro ut sit primum principale aut fortis continuatio cum eo aut uehementis sensus et est neruosum tunc cum uehementia febrium commutatiuum apostemati accidunt ei inquietudo magna et spasmi et fortasse commutantur cum accidentia extranea sicut apostema matricis. Assotiantur enim ei cum febre sodea et dolor ceruicis. Et siccitas caliditatis que quibus inflamentur in membris apostematibus cum non est ualde uehementis acuitatis.

sicut est in causonide. Non sit uos magna et cum in ea est quoniam putredo non est sparsa in intima ad exteriora. Et pulsus qui est in febribus apostematum intrinsecorum est pulsus febrium putredinis putrefactis in principio uelocis et frequentius apostematis statu deinde magnificatur et fit uelocior et fit spissus secundum membrum et materiam et secundum quod sciuisti. Deinde erit serratus et fatiens secundum membrum in neruositate et carnositate sua et urina secundum plurimum est ad alterationem declinat et paucitatem tincture propter declinationem materiei ad apostema secundum quod sciuisti. **De curatione.**

Curatio harum febrium et curatio febrium accidentium est per curationem apostematum. Radix est in eis est cura apostematis et obseruatio autem febris de in frigiditate et humectatione. Et in his febribus non conceditur potus aque frigide in inicio balnei et si fuerit apostema erisipila. Licet ut fiat positio rerum frigidarum et eorum deforis super ipsum sicut succi lactuce et semper uiue et portulace cum aliquantulo de sauich ordei albi que sunt ex illa re frigident super iuue. Et permiscentur et fortasse permiscetur cum eis uel oleum ouffitanum aut rosaceum et sicut conceditur lactugas ablutas in frigiditatis potus sit cum eis. **De dispositionibus compositarum febrium.**

Febres quamquam componuntur ad inuicem fortasse est componuntur ex eis species ingredientes in genera elongata sicut compositio febris ethice cum febre putrida. Et quamquam componuntur ex eis species ingredientes primos uenientes sicut est compositio specierum febrium putredinis sicut terciana cum flegmatica ut posse febris nata emitritius et sicut compositio febrium apostematum. Et quando componuntur de eis species conuenientes in specie sicut compositio duarum tercianarum et duarum quartanarum et trium quartanarum. Quare fiunt due terciane in apparentie dispositionis secundum parcissimos flegmatice et tres quartane in parcissimis flegmatice. Et quando componuntur tres de febribus tercianis. Si uero fuerint secundum coalitionem erit parcissimum in die primo uehementior quoniam primi circuitus dies primi concepcio diei tercii et similiter in quinto et similiter in ueniuero. Sic compositio duarum tercianarum similiter parcissimis flegmatice et propter huiusmodi non oportet occupetur tota occupatione cum parcissimis. Immo oportet ut occupetur cum accidentibus. Et quando autem si fuerint febres iste terciane pure ut festinetur parcissimum earum ad consumendum ita ut destruatur debilior earum post illud quando significat compositionem redditio compilationis postquam. Et ipse qui est medicus faciat significationes cum febris et accidentia eius ut non preparat compositionem aut die aut secundo. Et compositio febris ethice cum febre putrida est ex illis que ualde ambigua sunt. Quoniam ipsi uidentur interpolationes et inceptiones rigoris et orripilationis et resolutiones sudorosi fiunt et

particulares. quare existimant quod sint illic
febres putredinis tamen inseparabiles aut
composite ex continua et interpolata. Et quando
continuatur compositio ita ut appareat febris
una continua similis que assimilatur sinocho et tunc
quidem non est excusatio reditionis ad significati-
ones. Et si fuerint paroxismi breves non consequi-
tur continuatio nisi propter rem magnam de mul-
titudine unius earum proprie. Et fortasse in-
des interpollationes earum longas. Et quando compo-
nuntur febres diverse sicut emitriteus. eradi-
catur postrema earum et remanet cronica
pura. sive sint due interpollate aut due
continue. aut interpollata et continua. Et quando
componitur cum mitteo terciana alia et flegma-
tica aut melancolica. Nam sicut cum terciana e-
radicatur terciana et pura fit emitriteus. et
sicut cum flegmatici aut melancolici eradi-
catur emitriteus et remanet flegmatica.
Et similiter melancolica. Et quandoque accidit compositio
in eis secundum modum alium. Et est ut componatur
interpolata et continua diversi generis. aut conve-
nientes alie inter eas. aut convenientes in spe-
cie sicut terciana prodiga cum terciana insepabi-
li. Et sic componuntur due interpolate. simili-
ter componuntur due continue. Dico autem extima-
verunt quidam quod due continue non componuntur sicut
due terciane. quoniam materia est inter venas non
est possibile ut diversificetur illud in quo accidit
putredo. putredo enim est procedens in toto. Et
hec quidem sententia non est de illis que vera sunt procul
dubio apud me. quoniam putredo incipit procul
dubio ex loco deinde spargitur. deinde
accidit in dicta vehementie. et interpollatior
secundum gradationem putredinis proprie. Et sunt eius
motus secundum eam. Non enim elongatur quin accidat
putredo cum sit dum aliquid incipiens in
parte materie cum non sit dum sequitur a-
liud. immo aggregatur in ea ut incipiat. et in-
sequitur simul. quare est ei gradatio temporis quod ex-
pit. Et species quidem compositionis febrium tres
sunt. intus. et coalternata. et convicans. Et intus
est ut ingrediatur una earum super alteram. Et
coalternata est ut ingrediatur post eradicationem
eius. et convicans est ut incipiat cum ea. Et cum in-
venis febrem conclusam et est in ea rigor et non su-
dor. et fortasse accidit in rigoribus pluribus
sudor unus. tunc testifica compositionem. Et simili-
ter cum videris inconclusam super fluitante in fri-
gore extremitatum. et rigore et parum de a-
libus. fortasse est inconclusa. De emitriteo.

Mitoeus est febris composita ex duabus
febribus. quarum una est terciana et altera fleg-
matica. et fit in die uno paroxismi terciane
et cottidiane simul. Aut secundum sententiam con-
tinue et interpolate. aut secundum sententiam conval-
lationis et inanitatis. aut secundum sententiam
infixam. Et de divisionibus difficilior est ad co-
gnoscendum est pars decima secunda. Et quando sunt
febres due continue. quando due putredines

sunt mixte. Et quando sunt due prodige que
eradicantur. quando due putredines sunt extrinse-
ce. Et quando est colica continua. que est putredo
intrinseca. et flegmatica extrinseca. Et quando est
extrinseca. tunc ponunt emitriteum purum febrem com-
positam que fit ex terciana extrinseca et flegma-
tica intrinseca. et illa in qua est pars eius vocant non
puram. et non est illud de illis in quibus superflua
occupatio sit bona. Et fortasse antecedens
ad putredinem est colica. et fortasse antecedens
est flegmatica. et fortasse veniunt simul.
Et iterum quando est materia faciens febrem flegma-
ticam magis dominans. et quando materia faciens
febrem colericam magis dominans. et quamvis non sit
materia flegmatica ponit paroxismos colice
longiores et tardiores crisis. et materia co-
lerica ponit paroxismos flegmatice continuos.
Et fortasse extenditur emitriteus longo tempore
usque ad septem menses et super. et quamquam fit ex eo in-
terius egritudo acuta. et quando est emitriteus de fe-
bribus magis inextinctibus. quoniam producit ad eti-
cam et egritudines cronicas difficiles.

Magis proprium signum De signis emitritei.
eius et primum quod est ut sit composita alia.
Et ut sit spatium huius febris in uno duorum
dierum longius spatio terciane. et magis quieta.
deinde sit in die alio levioris paroxismi. et
pavior accidentibus et quando venit in ea compila-
tio secundum plurimum aliquotiens. propter illud accidit de
pugna materierum duarum. aut introitu uni-
us earum super aliam. et fortasse accidit in mutatione
horum in qualibet et qualitates. et non calefiunt membra ali-
qua compilatione frigoris adhuc. et ex hac quidem
quando emitriteus non mundificatur integre.
Et quando fuerit principium eius et tempus augmenti vehe-
mentis commotionis. et tempus quo fuerit concitatio
aut fuerit initium in huiusmodi hora. tunc est ti-
mor ut compilationi reditus. et est status longus. et
cum extiterit quod corpus iam calefactum est et febris
habet statum universum compilatione redeunte
et ista accidunt sunt propter pugnam horum. Et sta-
tus quidem huius egritudinis in horis particula-
ribus et universalibus. est inter statum flegmatice
et velocior statu eius. et tardior statu coli-
ce. et quando caliditas non expanditur non calibo
re. et est in prius. et fit fortis eius acuitas
ante statum. Et similiter fit declinatio longa
propter illud quod accidit de statibus quas efficiat
reluctatio unius duarum materierum cum alia
quoniam quidem parum tepefiat cum sudore. et in hac
febre dies tercius et duodecimus eius est similis proprie. et
quare secundo et quando cadit significatio super
emitriteum ex modis divisis. Nam quando accidit
ex consuetudinibus. et quando accidit ex accidenti-
bus. Sicut ex consuetudine est sicut in corporibus
multiplicatur colera et putredo eius. deinde uta-
tur delitiis. et diminuitur exercitia et utatur
cibis. et de speciebus regiminis speciebus generantibus
flegma. aut multiplicet in corporibus eius
flegma et putredo eius. deinde exercitet plurimum

ei.

silicet ut augeatur.

mũ. et uertatur eo quod generat colera de speciebus regiminis. si fecerit necessarium est eius in eo illud. ita ut fiat adolescens post pueritiam. et diminuitur humiditas. aut fiat senex post iuuentutem et acuitatem complexionis. Ex accidentibus uero sicut sunt pulsus. et urina. et percussio eius quod precedit ex uomitu. et egestione. et dispositio digestionis. et signa eius. et dispositio sitis. et dispositio tactus. et dispositio horripilationis. et rigoris. et dispositiones horarum. et potissimorum. ¶ Pulsus autem fit in ea minoris magnitudinis et uelocitatis. et frequentie. quam ille qui est in tertiana. et horae eius sunt minores. quam ille que sunt in flegmatica. ¶ Urina uero est tarde digestionis. et uomitus est permixtus ex colera et flegmate. et egestio est permixta ex colera et flegmate. ¶ De dispositione autem calefactionis frigoris et sitis. et horripilationis. et horarum. et potissimorum. iam locuti fuimus quod oportuit. et non expectatur strictio super dominante duorum humorum. nisi per uincere ex significationibus. Nam si dominatur flegma sunt paroxismi longiores. et horripilatio minor. et contractio que est in pulsu fortior. et extremitates sunt uelociores ad suscipiendum frigus in principio egritudinis. et tardiores in mundificatione. et sitis est minor. et uomitus colere minor. et urina uehementioris albedinis. et quiditatis. et sudor minor. et etas pueritia. aut senectus. et complexio corporis significat eam. et similiter consuetudo. et quod currit cum ea. et si dominatur colera sunt paroxismi breuiores et extremitates uelociores ad calefactionem et sitis. et uomitus colere plus. et sudor magis eccubans. et fortasse declinat ad horripilationem que est sicut rigor. et fit urina uehementi tincta. et etas est iuuentus. et complexio corporis que significat eam. et similiter consuetudo et quod currit cum ea. Et quando equantur duo humores. frequentantur significationes. et est horripilatio pura completa. non rigor et non peruenies ad rigorem. et quando compositio est manifestiori prodicta. et continua que plures hominum apparent. aut necesse est emitritei puri. et est continua ipsa flegmatica. est rigor debilior. quoniam materia extrinseca est colica. et non est continuum eius ex parte flegmatis extrinsecam ea in eo quod necesse est rigore. sed est debilior. et fortasse inuenitur in ea frigus et horripilatio. ita ut faciat exire in statu sic sanas. et multiplicatur in ea caliditas uiscerum. et uentris. cum rigore extremitatum. et fit pulsus uehementioris paruitatis. et tarditatis. ¶ Si autem continua est ipsa colica non fit rigor. immo magis horripilatio. et fit pulsus maior et uelocior. et angustia uehementior. et si componantur due continue. non erit rigor et ordo. et accidit interdum continue ut alleuietur ante alleuiationem flegmatice. sed non redeat ante eius redditionem. **De cura emitritei.** Necessarium est (?) ... ut uehementer hebes sol liquatiue mens acui ab materiam secundum species euacuationis ex solutione uentris. et uomitu. et prouocatione. et sudatione plusquam uehementia que est perexsiccatiua. et cum solutiuis oportet ut conueniat digestio. non sit ex genere que leniunt naturam. et soluunt. et non inquietant. sicut aqua alub... cum ieleniabin. si fuerit illud quod superat flegma. et sic cum mabi. et siccitas... et infusio tamarindi. et sirupus uiolarum. si dominans fuerit colera. et sic quod competit ex istis si fuerint duo humores qui pares. et post apparitionem digestionis. si euacuatio fiat cum fortibus purgantibus. et uomitus. oportet ut sit iterum secundum dominantem. aut ex aqua rafani. cum sirupo acetoso calido. aut cum sirupo acetoso cum aqua calida. et prouocatio oportet ut fiat cum eis in quibus est equalitas. et cum festinatur in ponendo decoctiones ante digestionem. timendum est ... Medicine uero in uniuersum una prouenientes ad statum ad rectificandam materiam et maturandum ipsam. et succurrendum nocumentis eius. ex singularibus est absinthium. Uerum post septimum et apparitionem digestionis. ita ut sit romanum quod quod ex ipso bonum est cum festinas cum eo. mouet humores. et non euacuat eos. Cumque fuerit facit accidere angustiam. et tristitiam. et nauseam. deinde redit et super eos cum sua caliditate et exsiccat eos. et cum sua stipticitate facit eos pigros. Et galienus quidem est quando cum fuerunt curauit eos cum aqua ordei in qua est uirtus piperis. Et dixit quidam priorum medicorum. quod galienus tunc fuit in alienatione. et stetit. non oportet ut tunc de eo. et non sciuit quod piper inflamat febrem. et aqua ordei pigram efficit materiam. Et iste quidem est contradictor errauit errore qui non apparet huic intentione immo cum dat in adiutorio nature que properat ad resistendum huiusmodi materiis. et cum medicinis compositis ex infrigidantibus et calefacientibus. ut discernat naturam inter duas uirtutes. que occupata in infrigidatiuum cum febre et passionibus cordis. et calefaciendum cum materia. et quos est que currit emitritei absque hoc. Et si natura non est fortis ad discretionem et non prode est curatio quamcumque modum fiat. Et etiam alius modus. in alleuiatione que non est necesse nos in eodem in aplogatum. et iste quidem est contradictor dicit. quod oportet ut ... ualitatem ... quibus non est fortis calefactio. sicut apium. et anetum. et non sciuit quod possibile est ut piper infrigidet minorationem suam ad hoc ut frangat eius calefactio. et non abbreuiet eius ... ualitationem apii plurimum. et sic aqua ordei adiuuans ipsum in ... prouenire uirtute eius in destruendo superfluitatem eius. et faciendo eandem materiam ad ipsum ut abbreuietur penetratio uirtutis eius in eis. Amplius mirabile fuit. quod ipse posuit galienum de illis qui ignorat quod piper inflamat febrem. et non oblatat ipsum de illis quod obliuiscitur ab hoc non iudicat

a suo frigore

Iualis necessario faciens rigorem.

Sic cum aliquis sentiat et nesciat quid dicat

de h. Cōposita ū de medicīs qbꝫ oꝛtū
in hac hora sūt sic trisa ð absinthio. ⁊
tasa ð rosis. **Troasa bona.** lenes bona ad
cautereū. ℞ rosarū. radicū liquiri. albor
ana. ʒ. iiij. tranabi. ʒ. iij. spicā. sucu ab
santhij. spodij. oīū ana pōd. ʒ. ij. fiat ex
eis troasa. Alia ad inflāmatū. ℞ rosar
ʒ. vi. semīs acetose. gūmi. oīū ana. ʒ.
iiij. amili. pōd. ʒ. iij. berberis. spodij.
semīs portulace. oīū ana pōd. ʒ. ij. dra
gagātū. croci. spicē. reu. oīū ana. ʒ. j. cū
fore pōd trac. ʒ. i. fiat trasa. **Troasa ali**
bona h̄ntib; hāc febrē. ⁊ p̄c qñ cōquīt cū
h ð solūt uentris ⁊ tussi. ℞ spicē aroma
tice. siloaloes. croci. bdellis. ⁊ sucu el. oī
ū ana. ʒ. iij. reu. ʒ. iiij. spodij. rosarū
cū capitib; suis. lacce. gūmi torrefacti.
carabe. oīū ana. ʒ. v. semīs acetose tor
refacti. ʒ. vj. crete romane. ʒ. vij. fiat
troasci. **Troasa facta scd'm hūc modum.**
℞ rosarū rubearū. ʒ. vi. berberis. gūmi.
semīs acetose. oīū ana. ʒ. iiij. spicē. cupi
tori. spodij. amili. semīs portulace. g
noꝛ citrumeīs. oīū ana pōd. ʒ. ij. semi
nis cucute. semīs endiuie. ana. ʒ. j. ⁊
s. sucu liquiric. pōd. ʒ. i. lacce. ⁊ reu. albor
ana. ʒ. i. aggeē illa ⁊ fiat troasci. **pil
lule.** bone ad hāc egritudinē. ⁊ ōs cāncris
⁊ febres ledentes uiscera. ⁊ p̄c qñ matia
flegmatica ē magis uiolēs. ℞ aloes.
mastic. mirobilanoꝛ citrinoꝛ. reu. su
ci eupatorij. suci absinthij. rosarū ru
bearū. oīū ana partes eq̄les. croci pan̄
mediā. fiat pille cū aq̄ endiuie. ⁊ sit
dosis. ʒ. ij. cū sirupo acetoso. **Descriptio a
lia.** bona cōueniens p̄p̄e digestī. ℞ aloes. ma
stic. suci absinthij. rosarū. oīū eq̄lr.
croci. ʒ. s. informent pille cū aq̄ endiuie
⁊ sit dosis. ʒ. ij. cū sirupo acetoso. **De re
cadiuatione.** Recadiuatio ē deterior radi
ce. ⁊ cōsiliū q̄dē ē ut in ea n̄ fiat incepti
o ad curādū. donec manifest' sit mod'
egritudis. nā scd'm plurimū ē seua. **Fen
secunda ð pnosticatione ⁊ iudiciis crisis**

Nos dicem' i hac q̄ ē duo tractatus.
fen dispōes crisis. ⁊ dies ei. ⁊ sig' ipi.
⁊ sig' digestiōis. ⁊ q̄ apparat unicuiqꝫ signifi
cationū de iuditio. ⁊ de signis bonis.
⁊ n̄ bonis. Et ista q̄dē sūt res sup quas
reuolut' res i p̄gnosticatione. Et
p̄gnosticatio ē ut iudicet ð signifi
cationib; inuentis sr̄ rē ad futurā ad
quā puenit dispō egritudis. ð euasion̄
aut p̄ditione p̄p illd q' cognoscat ð uirtute
⁊ fortitudine ei. aut casu ipi. aut cogitione
hore ei. Et huiusmōi q̄ erit. ubi gnāliter in
erit. **Tractat' p'm'. de crisi ⁊ inuentioi
b; significationū ei. ⁊ bonitas. ⁊ malitie
in crisi. ⁊ q̄ dē in diuisioib; suis. ⁊ sun̄**

Crisis inuentio ē sepatio (iuditus.

in locutioib;. ⁊ ipi expositio ē alteratio
q̄ fit subito. aut ad lat' sanitatis. aut
ad lat' egritudinis. ⁊ h̄t significatione
qb; puenit medic' ad id q' fit de ea. Et
declaratio h' ē. q' egritudo corpi ē sicut
inimic' exterior ciuitati. ⁊ natura sic' dñs
cōseruās eā int' quos aliq̄ns accurrerūt
irē leues ð qb; n̄ curat'. ⁊ iā uehemēs
fit int' utrosqꝫ pugna. q' accidūt tūc
ex signis uehemētie pugne dispōes ⁊
cāe. sic' ipulsio fortis. ⁊ sic' ipulsio for
tis. ⁊ sic' rugit' ⁊ dolor. ⁊ clamor. ⁊ sicut
cursus sāguis. deinde fit sepatio in tp̄e
n̄ sensate quantitatis. ⁊ qsi in momento u
no. aut uincat dñs exteriorē. aut uin
cat inimic' exterior regē. Et uictoria q̄dē
aut erit cōpleta in qua erit uni duarū
partiū cōpleta supatio ⁊ dimissio ciui
tatis. aut erit n̄ cōpleta. in q̄ erit supato
n̄ p̄h̄ibēs reditū ⁊ reuīsionē. ita ut accīdat
pug' inter alia. aut in alijs plib;. q' erit
tē sepatio in fine earū. Et sic' cū dñs in
at supueniēte ⁊ fugat ipm ⁊ expellit. aut
ita ut expellat eū expulsiōe totali. ita
ut quiescat ciuitas ab eo. ⁊ inimici ⁊ reliq̄
fines cōuēīri cū ea. aut expellit eū ex
pulsiōe n̄ uniūsali. īmo fugat eū a ciui
tate. ⁊ n̄ pōt fugare ipm a finib; alijs. ⁊
cōtinuatis cū ciuitate. Silr' uir' q' uenit
cū crisi bona. aut expellit matiā ledentē
a fūdamēto cor' q' ē cor. ⁊ mb' p'ncipalia.
⁊ a finib; ei q' sūt extremitates. aut ex
pellit eā a fūdamēto. s; n̄ pōt expellere
eā ab extremitatib;. īmo puenit ad eas
⁊ nascit' crisis p'mutatiōis. Et oīs egri
tudo q̄ remouet'. aut remouet' scd'm se
mitā crisis. aut scd'm semitā resolōis
ita ut resoluat' matia paulatī. donec t
finiat' gradatī. ⁊ h' q̄dē plurimū fit in egri
tudinib; cronicis. ⁊ maxīe frigidis.
quas sig' timorosa. ⁊ motor' paruū nō
āliāccidit. Et silr' oīs egritudo q̄ interficit.
aut interficit scd'm semitā crisis. aut scd'm
semitā arefactiōis. ⁊ ē ut resoluant'
paulatī. Et melior q̄dē crisis ē cōple
ta in q̄ ē fiducia manifesta apparēs q' n̄
h̄t accntia salua. q̄ aliqs dierū crisis
indicat casurā eē in die crisis lauda
bilis. Et oīs q̄dē crisis aut ē laudabi
lis aut mala. ⁊ una q̄qꝫ aut ē cōpleta
aut diminuta. Et cōpleta q̄dē ē aut
ita q' nā expellit matiā expulsiōe to
tali. aut cū p'mutatiōe. Et de crisi q̄dē
diminuta ē quedā aliq̄n q̄ seq̄t' i bona
q̄dē resolō. ⁊ in mala arefactio. ⁊ dimi
nute q̄dē crisis indicat dies die cri
sis cōplete cadētis in egritudinib; ma
teriarū subtiliū calidarū uirtute exist
ē forti. ⁊ p'mutatiōis crisis expectat' u
ē uir' debilior. ⁊ dies indicationis.

et illud in bonam et in malam simul. et expugnatur crisis materia existente grossiore. Et propter hoc dispositio eius diversificatur. nam cum materia existit in ea vehemens fit crisis per sudorem. et si fuerit in ea illud [illegible] quousque sit valde calida fit crisis cum fluxu sanguinis narium. et similiter per fluxum urine. et similiter per fluxum ventris. et vomitum. Et scias quod vomitus et sanies aurium et lippa et lacrima sunt de crisibus egritudinum capitis. et sputum de crisibus egritudinum pectoris. et apertio sanguinis emoroidarum est crisis bona egritudinum multarum. verumtamen non accidit secundum plurimum nisi in eo in quo accidunt consuetudine eius. Et acutior quidem crisium et propinquior ad separationem est fluxus sanguinis narium. quem consequitur expulsio materiei in vice una. deinde fluxus ventris. post vomitus. deinde urina. post sudor. post exiture. Et exiture quidem sunt de genere crisis permutationis. Et contingit quandoque ut exiture sint fortiores sudore in crisibus. Nam plerumque removentur per eas egritudines subito. sive ipse sint salve sive male. mortificantes in brevi tempore quidem quibus fuerint crisis [illegible] sunt species. carbunculi et dubelet (gloss: i. pruna) et tavaia (gloss: i. bon malade) et formica et erisipila et ignis persicus et herpes estiomenus et variole et sinaces (?) et ulcera multiplicata in corpore. Et fit crisis quandoque aut aliquid eius cum qua congelatur lac et nives (?). et per scabiem et species eius. et impetiginem et cancrum et albaras et glandulas et rupturam et varices et inflammationes extrinsecus et alia ab istis. Et de speciebus permutationis sunt que non perducunt ad exituram. deinde fiunt sicut tortura et spasmum et mollificationem et dolores ancharum et dorsi et testiculorum et geniculorum et inguinum et elefantiam et varices. Et scias quod crisis facta ex permutatione que fit crisis dum non accidit non accidit sanitas. Iteratio autem permutationis que fit ad inferiora est laudabilior. et exitura est laudabilior permutatione que est ad exteriora. et post digestionem completam et longinquam ambabus principalibus est laudabilior. Et significatio quidem intendit ut significetur dispositionibus testificantibus super crisim bonam et crisim malam. Et sic cum natura expugnat civitatem et extollit impugnationem et acuitur et sublimat lite et expandit signa victorie vehementis. domino defensore loquendo quando accipiente arma sua ut potente [illegible] suis. Et signum ad testificandum quod [illegible] ut sit de victoria defensoris aut victoria inimici expugnantis. et significat de dispositionibus testificationis significantibus malitiam dispositionis domini. Et si dispositio fuerit extranea tunc iudicium erit extraneum. Si similiter cum egritudo movetur signum crisis quam ego dicam ante casum dignitionis (?) significat exituram in membro aut rem aliam. et fortasse erit post sanitatem. Et laudabilior quidem permutationum significat crisim malam. Et si fuerit illic digestio aliqua significat crisim diminutam. Et si fuerit digestio completa significat crisim bonam completam. Et completa quidem crisis fit apud statum. et fortasse advenit cum incipit declinatio. Et propter hoc cum impedit crisim completam frigus vehemens quoniam egritudinis status impositio fit difficilis. Quoniam ergo erit ei declinatio. Multotiens quidem est necessarium medico succurrere nocumento frigoris calefaciendo locum et fundendo super ventrem infirmi oleum calidum usque quo inveniat sudorem in capite. deinde abstineat ab effusione. abstergat sudorem et cooperiet locum secundum equalitatem. Et scias quod motus crisis cum accidit in diebus et horis in quibus currit consuetudo nature ad impugnandam egritudinem expugnatione que fit cum apparitio nature in eligendo horam aut eligendo dispositionem cum auxilio dei sunt in quibus habetur fiducia. Si autem acciderit pugna egritudinis existente ea et inquietudo et illud est de eis que significant vehementiam oppressionis egritudinis et permutationis materiei propter illud quod precedit semper apud declinationem humoris ad os stomachi. quare movetur vomitu. aut ad fundum eius quare movet fluxum ventris. Et similiter est dispositio cum facit accidere tussim et sternutationem. Et similiter cum fuerint significationes significantes quod crisis eveniat in die sicut quarto decimo. quando antecedit sibi eum et inveniatur principium crisis movens ante ipsum in die quousque sit extranee sicut in undecimo. tunc illud significat quod crisis non erit completa. Et licet quandoque sit bona sed significat quod natura mutata est in pugna. Quod si egritudo fuerit mala fraudulenta tunc non speratur quod crisis sit bona. Et si egritudo fuerit salva tunc non speratur quod crisis sit completa. Et ad ultimum quidem antecessio et motus crisis ante statum quo egritudo illa metitur aut fit propter virtutem egritudinis. aut propter vehementiam motus eius et acuitatis ipsius. aut propter causam extrinsecam excitantem que de ea quidem est propter errorem in cibo aut in potu. aut exitu. aut propter accidens animale. Nam accidentibus animalibus interdum intenditur in motione crisis et in alteratione partis eius. timor est post crisim ut fiat fluxus ventris aut vomitus aut urina. Et gaudium facit ut ipsa fiat sudore. Et quandoque illud fit secundum motum spiritus ad interiora et ad exteriora. Et quando antecedit pugna talis ut videatur non fiat cum ea usque ad statum est illud significatio mortis. Et fortasse remanet virtutis residuum aliquod usque ad statum et est salvum. Et scias quod crisis non cadit in die et hora [illegible] et inequalitatis. in hora temporis [illegible] non in [illegible] et parum. Et primum [illegible]. Et archigenes quidem iam vidit ipsum in crisibus suis in bis. Et galienus semel. Et melior quidem crisis est illa que fit in hora status. In ea vero que ipsi antecedit non est fiducia. immo est aut diminuta aut mala compos-

nota de crisi [illegible]

nota de accidentibus animalibus

sua. In p̄n̄ nunq̄ fit crisis n̄ p̄uitiosa.
et ad ultimū q̄de acutia sign̄ crisis in
p̄mis dictis egritudīs significat p̄uit̄. Et
in ea augm̄to cū ē laudabil' significat crisi
diminuta. In declinatiōe n̄ nunq̄ fit crisis.
Quasi n̄ enunciat nisi mors. aut dissolo
q̄ n̄ ē h̄ crisis. p̄ea dicemus. Et scias q̄
crisis in egritudinib' salutis p̄ponis n̄ ē
n̄ ē egressa. q̄r possibile ē cum expectet
usq̄ q̄ uiueat cōplementū digestis. et immo
tiferis anteedit. et n̄ relinq̄t ab impugnatōe
sue egritudīs subito. et n̄ ē sed' semitā re
solutiōis. n̄ q̄re ē qm̄ euacuatio lauda
bil'. aut excitura laudabil' et resolutiō aūt
lūbrite. et ab rarefactiō mor̄ tificate n̄ anter
dūt acutia timorosa. in euacuatiōes
sensibiles. Et scias q̄ egritudies sunt
diuise. de eis sunt q̄ mouent in p̄n̄. deinde se
dant et quiescunt. Et de eis sunt q̄ sunt econū
so. et multotiens q̄de significant significatiōes
q̄ crisis erit p expulsionē materiei egritu
dinis aūt ad latus aliqd' et impulsionē ma
teriei ad ipm̄ ē nocumentū. q̄r necesse ē ut
cōfortet illud lat' et illud ḡ mēbrū. et declinet
ē materia ad ipm̄. Et scias q̄ qm̄ uenit
crisis et uariatur ex sexto. et ē septimū. et na
tē uerificat p̄ncipiū egritudinis. n̄ albam
crisis. raro fit in sexto. Et scias q̄ spēs
alteratiōis sunt sex. egritudo ē aut alteratur
ad sanitatē subito. aut ad mortē subito.
aut alterat' ad sanitatē paulatī. aut alterat'
ad mortē paulatī. aut aggregat' in ea utrū
q̄ res et cōuertit' ad sanitatē. aut aggregat'
in ea utrūq̄ res. et cōuertit' ad mortē. Et
scias q̄ nomē crisis sed' q̄ dicit ille p̄mo
qui credit' ē deriuatū in lingua greca a se
paratiōe plocutiōis q̄ ē inter duor' disputā
tiū aut cōtrouersantiū ap' iudices. sup ali
ū q̄ fit separatio et exat' ab alteratione.

Sermo uniuersal' de signis crisis.

Crisim anteedunt qm̄ si casus ei fuit in
nocte in die. et si fuit ei casus diurnū in
nocte. dispares. et res q̄ sunt sig̅ ei. sic ige
tudo. et angustia. et uolutatio. et grauitas.
et cōfusio sensus. et dolor capitis. et do
lor colli. et uertigo. et scotomia. et yma
ginatiōes coram ocul'. et tinnit'. et sonit'. et pru
rit' in naso. et alteratio coloris in faciē. et
lepore subito ad rubedinē. et citrinitatē. et
tremor labij. et odor'. et pulsus cordis.
et nausia. et sitis. et tremor cordis. et dolo'
in stō. et strictura anelit'. et difficultas ac
cidens subito. et grauitas ypocondrior'. et ten
sio ineis. et dolor. et salt'. et dolor in dorso. et
salt' in lacerto. et punctiū. et rugit'. Et qm̄
accidit cōpilatio significās eā. et accidit do
lor lassitudinal'. Et qm̄ alterat' pulsus a
dispositiōe sua in ea. et significat ipam̄. Et ten
uēt qm̄ eā crisis res q̄ cōsuetudo fuit
ut euacuaret' sanguis menstruus. aut emo

roidarū. aut flux' uentris. et significat q̄d
mot' ei uadit contrario in parte. et sig̅ natura
diurnus sunt uel remissiora. et cū in h' pauli
dubio ut sit. ē qm̄ materia faciens egritu
dinē augeat acutia. et significatiōes sunt eā
mot'. et diuersificat aut p diuersificatiōem
matie. aut cū partis diuersificantis mot'.
Et diuersitas q̄de cū diuersitatis matie ē.
ubi grā. ut sit mot' matie q̄n ē ad supi
ora. deinde si significet significatiōes sp̄i egritu
dinis. et etatis. et cōplexiōis. et alior' q̄ ma
teria ē sanguinea. expectat te medicus
fluxū sanguinis narium. et significat q̄ ipa ē
colerica expectat uomitū sed' plurimū. n̄ ali
e significatiōes ei appareāt significet fluxū sa
guinis narium. Multotiens enim fit crisis ei'
fluxu sanguinis narium. et anteedunt eā yma
ginatiōes colice. Et flux' q̄de sanguinis na
rium qm̄ cōsunt materias egritudinum furiosa
rum. et fit sanitas statim. cū aut partis motiue
qm̄ ipa aut mouet ut uiolenter uadat
sup mēbra p̄ncipalia. et q̄ sequitur ea de infe
rib'. et facit accidere nocumentū in opatiōi
b' suis. et impedimentū cōsequens ea. sic eueni
ut ex parte cereb' p̄uatio sensus uulga
ris. et dolor capitis. et q̄ dixim' cū eis. et
ex parte cordis. pulsus cordis. et malum
anelit'. et cū dixim' q̄ est ei. aut mo
uet' ipsius expulsionē. et fit i sed' duos mo
dos. Una aut ut magis in expellendo ex oī parte
et longitudine. et ē illud ad totū illud q̄ ap
paret. et ē h' cū sudore. Aut magis tende
ipsius parte una. et cū magis pars ei ex oī pi
te. fortasse ē pars talis q̄ qm̄ incedit n̄ ē
excusatio q̄n incessus sit p mēbra p̄ncipa
lia. sic pars altera. Una materia tendens ad eā
p̄uersit sup fines mēbror' anelit'. et sup fi
nes cereb'. q̄r accidunt itum acutia similia ac
cidentib' ei sin n̄ esset expulsa. immo esset mole
stē in p̄manens. et fortasse ē ipsius mēb q̄ si
nim q̄ p̄ncipalia. sic os stō cū intestino ma
tici expellendo paratū. ē ut expellat' uo
mitu. aut ē ḡ p̄ncipalib'. Veruntamen colle
rias ē cū offitiū n̄ uelocat' puenies ad i
corruptiōē. sic puenit ad fines epatis.
et expellit' ex uia uesice. aut fell'. et ex oī
parte loca expulsiōis crisis. sic in stō uomi
tum. et fines capitis fluxum sanguinis na
rium et similib' ei. et fines epatis urine. et
partes intestinor' fluxum uentris. et q̄n est
formal'. n̄ ē longinquū qm̄ motum ei in
oī parte sit signū significans q̄ illud q̄ sequit'
ḡ expulsionē ei ē illi g̃uis si crisis q̄ expec
tat' fuit bona. aut signum significans mali
tiā ei' p̄n ex suo aduentu impedientē mēbra
si fuit crisis mala. et fortasse ē unum sig'
bonū. ad h' ut significet partes plures sicut
pulsus cordis qm̄ significat q̄ materia ē
expulsa ad os stō. et significat q̄ materia
molestet sup uenā cordis. et fortasse ē signū

fluxu ad pugnā

no q̄s ē

Vel sub principalib'.

unum significans rem universalem communem motum
ad partem unam. et expirant signa alia quibus sig-
nificatur modus quo expellit ex illa parte. sicut do-
lor capitis. et strictura anhelitus. et tensio ypo-
condriorum ad superiora. Ista enim significant quod mate-
ria movetur ad superiora. deinde non indicant quod ipsa
expellatur ex via vomitus. aut ex via fluxus
sanguinis narium nisi per signa alia. et quoniam signi-
ficat quod crisis cadens ex parte aliqua est retentio eius
currit et sequitur ex contrario illius partis sicut reten-
tio naturae cum signis crisis bone. significat
quod motus crisis superior non inferior est. aut flu-
xus sanguinis narium. aut fluxu urinae.
aut sudore. aut vomitu/ Et quoniam significat
species egritudinis partem crisis eius. sicut apostema
cum est in latere gibboso. tunc crisis eius est. aut
per fluxum sanguinis naris dextrae aut per
sudorem laudabilem. aut per urinam. Et sicut
in latere concavo est per fluxum ventris. aut per
sudorem. aut per vomitum. et sicut febris causon
plurimum est crisis eius est per fluxum sanguinis nari-
um. aut per sudorem. et accidit cum ea tremor.
Et quoniam fit vomitu et fluxu ventris. et post si-
cut tamen. Et similiter febris apostematum capitis
crisis. non fit unquam fluxu sanguinis narium. in
peripleumonia. in litargia. Pleuresis
vero est inter haec ambo/ et multotiens quae fit eg-
ritudinis crisis. specialibus crisis. quarum aggravatio
complet crisis. sicut causon cum fit in ea
crisis per fluxum sanguinis narium. deinde
completur sudore humiditate. et praegnans quae
multotiens habet crisim cum abortu. ¶ Et sci-
as quod non quotiescumque signa existunt crisis. con-
stituitur iudicatio crisis bona aut mala. immo
quoniam non sequitur eam crisis omnino in hora illa. li-
cet non sit excusatio. quoniam crisis sequitur ea procul
dubio bona aut mala in alia hora quam in
illa in qua conveniunt signa. Illa non quotiescumque inveniuntur
sudorem et vomitum. et fluxum ventris. et dolo-
rem capitis. et perturbationem sensus. aut
malitiam anhelitus. aut profunditatem som-
ni. aut aliud de omnibus illis quae inveniuntur
est cum eis crisis. licet secundum plurimum significet.
Illa quaedam eorum sunt signa tantum sicut dolor capitis
et quaedam eorum sunt signa et pars crisis sicut na-
usea/ et cum apparent signa crisis et non fit
crisis. tunc aut est secundum quod dicit ypocras si-
gnificatio mortis. aut difficultatis crisis.
et quoniam est aliquid de rebus quae sunt de signis crisis
accidens per causam aliam ab ea quae facit apparere crisim
quamvis sit in aliqua horarum signorum crisis. si-
cut accidit in tertiana longa. ante paroxismum
inquietudo. et commotio. et in pluribus horis
accidentibus paroxismum absque significatione
crisis. In tertiana vero pura. secundum plurimum est
signum crisis/ Et de illis quae est indicat via
ad cognoscendum ex infirmo quod eius sanitas
aut mors erit cum crisi. aut non. est confiden-
tia in motu egritudinis. et virtute eius. et na-
et hora praesenti. Ista enim indicat et quod dispo-

fiat natio pugna forte inter materiam et naturam
et sustinet pugnam. ¶ Et scias quod significationes
bonitatis crisis. sunt significationes significantes
victoriam naturae. et non fallit hoc. Et significati-
ones malitiae eius. et ipsius diminutionis. sig-
nificant iurgium et duellum quod currit inter naturam
et inter illud quod impugnat eam/ Et non est possibile
ut ex toto iudices quod natura vincat procul du-
bio. nisi multiplicetur et magnificetur. ¶ Ut quoniam
timorosa signa videmus de profunditate som-
ni. et crisi pulsus. et absconsione sudoris
productionem per horas ad crisim completam et lo-
ngam. quoniam natura in huiusmodi iam cessaverat
ab omnibus operibus suis. et tota occupata erat
in egritudine. Et postquam redit totaliter ad
eam vincit eam et expellit/ Et fortasse non suf-
ficiat cum ea. et illud in pluribus horis est. quoniam
ipsa non iam cessat ab omnibus operibus nisi propter rem
magnam. Nam dubium non est quin propter magnam de-
sinat/ Et scias quod exhibitio signorum crisis
secundum continuitatem. et in duobus continuis diebus
sicut tertio et quarto. ubique significat velocita-
tem crisis. deinde est bonitas et malitia secundum com-
parationem quam ego dicam. et propter quod accidit paro-
xismi febris plurimum. et praecipue quando apparet
in pulsu elevatio subito. Significat ad ma-
gnitudinem et non descendit leviter. ¶ Et scias
quod siccitas corporis et eius obfuscatio in diebus eg-
ritudinis significat tarditatem crisis. et egritudi-
nes fiunt validae. aut sunt mortiferae. aut
tardae crisis/ Et significat quoniam horas crisis
et dispositiones eius omnes. et vindicta signorum eius. illud
super quod invenitur signa egritudinis secundum plurimum.
¶ Et scias quod pulsus apparens est sicut significa-
tio communis specialibus crisium evacuationum. Et
non magnus significat quod motus est ad exteriora
cum sudore aut fluxu sanguinis narium.
et non magnus et velox ad interiora. significat
vomitum. et fluxum ventris/ et ad summum omnis
aggravatio ad expellendam materiam natura exi-
stente forte. non caret manifestatione pul-
sus/ et si non fuerit latus et declinis ad albo la-
tera. Et antequam fiat fortis indiget consti-
tutione et coarctatione/ et fortasse aggravantur du-
o signa. et sunt duae res. sicut vomitus et rigor. et
sicut vomitus et fluxus sanguinis narium/ Et quia
satisfecimus de istis canonibus. incedamus
in distinguendo partium. **Signa motus mate-**
Signum illius **riae in crisi ad superiora .....**
est dolor capitis et elevatio vaporum et
in significationibus vomitus. Et verum de signifi-
cationibus illius sunt vertigo et gravitas
quae in temporibus. et sonitus. et tinnitus. et surditas.
quae omnia accidunt subito. et quoniam associatur ei.
aut accidunt illud tempore parvo constrictio
anhelitus. et dolor in collo. et tensio mirach.
et ypocondriorum ad superiora absque dolore.
et inflammatio capitis. ¶ Et scias quod egritu-
dines et acutiae fortiora fiunt in nocte
quoniam natura occupatur et digerendo materiam et in

nota q. pregnantes ...
q. e. in senibus
No. de pulsu
aut conturbationes sto. item in significationibus vomitus

alius ex eis etc. **Signa distinguendi omnia illa.**

Quod si associantur omnibus illis tenebrositas
et caligo in oculo que non separatur. et sit cum eis a
maritudo oris. et tremor labii inferioris. et
apparet assimilatio rei per casum doloris in ore
stomachi. aut nausiam. et attractionem salive. et pul
sum cordis. et contractionem pulsus. et strictionem.
et precipue quando accidit in fine per ista compilata
et stringitur sub ypocondriis. tunc indica quod ipsa
uentura est per uomitum. et precipue quando materia est co
lerica. et febris colica non existens de uehemen
tibus. et precipue quando attenuatur facies in hac dispositi
one. et cadit color. Et multotiens quod de
attribuit uomitum eueniens per grauitatem capitis.
et dolorem stomachi in pueris propter debilitatem uirtutis
[illegible] spasmum. et in mulieribus propter consu
etudinem materiam ipsarum dolorem matricalium
inferioribus propter debilitatem uirtutis eorum egritudi
nes diu longe expulsis propter expulsionem materi
ei que mouetur in eis. quod associata fuerit illi
tensio in parte epatis. aut parte splenis
absque dolore. Nam splen cum fuerit superius
in prouenias que sunt in eo approximantes parti
nasi et uenis ei quibus non conueniunt cum eis. et
uiderit infirmus fila rubea aut lucentia et re
splendentia. Et rubor faciei multum. aut
oculorum. aut nasus. aut lateris ei. et currunt
lacrime subito. et apparet pulsus. et
inundat. et festinat eius dilatatio. et a
cuitur nasus. et est inflammatio capitis ue
hemens ualde. et dolor capitis per cursum.
tunc expectatur fluxus sanguinis narium. et precipue quando
significat egritudo. et etas. et consuetudo.
et complexio. Et reliqua significationes quod ma
teria est sanguinea. licet materia colica cum fu
nat quando eructat per fluxum sanguinis narium.
Et indicat illud splendor et ymaginationes
siles filis et ignis apparentes ante oculos.
et plurimum illud est in febre causon colica.
Et quando significat pars radix. et paucitas
nasi. quod fluxus sanguinis narium accidit ex
nare dextra et sinistra. et ex ambabus naribus
simul. Et quando adiuuant istas significationes
iterum fiunt aduenientes in die crisis. et sicut
alterantur et currunt. Et quando significat etas.
fluxus est sanguinis narium plurimum accidit ei.
cuius anni sunt infra triginta. Et quando adiu
uant has significationes cum uehementia do
loris capitis ualde. uel fortasse quod fac narium
est casus uomitus cum lesionibus aliis. et infla
matio et febris. Et sunt significationes alie
bone. non significationes mortis. Et in hui
usmodi expectatur fluxus sanguinis narium. cum
non est excusatio. **Signa distinctionis omnium il**
lorum iudicium in his omnibus predictis capitulis.

Signis omnibus predictis sunt. que sunt conuenien
tia fluxum sanguinis narium. sicut lacrima
tio et sudatio. et tensio ypocondriorum.
et [illegible] duorum laterum epatis et splenis.
absque dolore. et inflammatio capitis. et
de eis sunt propria uomitui. sicut strictura anhelitus
et tensio ypocondriorum absolute in anteriori parte
cum plurimum est cum dolore in stomacho. Et scias quod
constrictio anhelitus et tensio ypocondriorum ad inferi
ora in signis fluxus sanguinis narium. non accidit
nisi cum uehementer nititur natura ad expulsionem
fluxus sanguinis narium. propterea quod concauitas uen
tris impletur et impellitur materia ad superiora. et
comprimit membra anhelitus. Et de signis propriis est
fluxum sanguinis narium. et uomitum sunt quod in unoquoque
eorum inuenta opponuntur inuentis in altero sicut
ymaginatio radiorum splendentium est de signis
fluxus sanguinis narium. et opponitur ei ymagina
tio tenebrositatis et caliginis de signis uomitus.
Et rubedo faciei est de signis fluxus sanguinis
narium. et opponitur ei casus coloris. et attenua
tas eius de signis uomitus. Et quorum signorum uni
orum non est oppositum aliquid de signis alterius. sicut
tremor labii. Ipse enim est de signis uomitus. et non
opponitur ei aliquid de signis fluxus sanguinis
narium. Et sicut pruritus nasi. Nam ipse est de signis
fluxus sanguinis narium. Et non opponitur ei ali
quid de signis uomitus. **De signis declinationis**

Cum fit pulsus **materiei ad sudorem.**
uehementius undosius. et est tactus manus
super cutem ita quod sit ea peruenit roratio. et tan
git tuluce. et inuenit calefactionem cutis,
cum hoc maiorem ea que fuit. et urina est attenuata uen
dens ad grossitiem. et precipue quando contingit in quarto.
et inuenitur in septimo. tunc estima quod su
dor erit. Et similiter quando accidit in egritudine ad
ueniens rigor fortis. uehemens. et post ipsum febris
fit uehemens cum ut existente forti. et signis
bonis expectata tunc sudorem. et precipue quando mi
noratur egestio et urine fluxus. et continuatur
super ipsum. Et ad summum febres in quantum cum
non terminatur fluxu sanguinis narium. terminatur
sudore. et ante accidit ipsi rigor. Et si eger
uidet balneum etiam. et festinationem ad illud
in sompno suo. tunc est significatio sudoris. Et
tenuitas urine significat per significationem plu
rimam quod materia faciat crisim per aliam uiam. Et illa
uia aut est sudoris. aut urine. deinde separa
tur per id quod diximus. Et non oportet ut expectetur crisis
sudoris cum solo natura dominante. Et oportet
euacuationem expectata cum sudore. ut sit cum
illo augmentum febris et caloris. et expulsio.
et inquietatio cum uirtute forti. **De signis decli**

Significat **nationis materiei ad membra urine.**
illud grauitas in uesica. et minoratio in egestione.
et defectus signorum sudoris uentris. que ego dixi.
et signorum uomitus. et fluxus sanguinis narium. et su
doris que diximus. Et scias quod ardor urine
cum grauitate uesice et reliquis significationibus
est significatio fortis. quod crisis erit fluxu u
rine. Et quando significat ipsum turbatio uri
ne. et grossitudo eius in aliis diebus. et inuen
tio sedimenti in ea. Et fortasse accidit flu
xus urine in ea sedi significationem egestio
nis. et sedi quod dixi in capitulo egestionis.

et inflationem eius et rubedinem ipsius ma
iorem eo quam fuit.

Nota quod ubi est fluxus uentris non fit crisis per sudorem

uel urina

Et scias q quando multiplicat̄ agḡtatio uri
ne in uesica cum paucitate solutionis uentris
et paucitate sudoris in illa hora. a\~tenim
na infirmi. et forma febrorum ei et similia
q apparet de eo. tunc expectatur crisis per uri
absq; fluxu uentris et sudore. et precipue in hyeme.

De signis declinationis materiei ad uiam egestionis.

Significat illud in primis
genus superfluitatis. cum scitur q non est sanguinea
et cum scitur q cibus li est multa. deinde fit maior
affirmatio ei ex signis difficultatis urine.
et punctura q inuenit eam in toto uentre. et gr
uitatis in inferiori parte uentris. et ex fetore
signorum uentris. immo cum et rugit. et inflatio
eiusdem. et multitudo uentre egestionis
eius. et euocatio plusquam fuit consuetudo. et
altitudo ei q est sub ypocondriis. et augmen
tum ei. et permutatio rugit ad dolorem dorsi.
Et fortasse est illud item propter uentositatem. Et i
fortasse prouocatur urina per significationem ege
stionis. et precipue in fine difficultas uentris dum
ex consuetudine prouocatur. precipue in aere
frigido. Et quando fit pulsus prius cum latitu
de et rotunditate. Et prouitas ei est ad euacua
tionem. Et significat quando crisis q fit fluxu
uentris. consuetudo in paucitate fluxus san
guinis narium. et sudoris. et multitudo fluxus
uentris. et precipue in eo q assuetus est portare aquam
frigidam. Et dicit q quando urina per crisim uenit
hora alba. subtilis. tunc expectatur fluxus uentris
q forsitam erit cum rasura intestinorum. quando co
lera quando non egreditur cum urina. et alius egreditur
cum fluxu uentris. Et raro quidem accidit crisis
per solutionem uentris cum diminutione sudoris aut flu
xu urine.

De signis q crisis q\~m fit [illegible] inflammatione.

Quando non inuenis reliquias inflammationis
signorum et non est euacuatio fluxus uentris. et inue
nis grauitatem in matrice. et in cathinum. et dolo
rem illic. et uesice. tunc extimas q erit in illis.

De signis q crisis erit ex aspiratione uene in ani.

Quando q significat illud deficit
uis reliquarum significationum. et consuetudo li
materiei fluxus. et grauitas in partibus ani. et pl
sus magis tendens ad fortitudinem.

Signum crisis q fit cum permutatione.

Ornando
febris cum similitudine doloris. et retentio e
uacuationis urine. et egestionis. et sputi. et
sudoris exuberantis. et tarditas digestionis.
aut ipsi prouatio cum sanitate uirtutis. et uirtu
te pulsus. et precipue in egritudinibus sal
uis tardis. prouatio digestionis. Et precipue quidem per
mutationis significat dolor et inflatio uenarum
in locis uicinis. q ipse sequitur. et uehementia in
flammationis. Et item pars in qua est membrum de
bile. aut dolor lesionis uicinitatum. aut e
membrum fatigatum. Et ypocondrius si quando tendi
tur. et dolet. non est possibile ut significet locus
ipse in parte. Ipsa est sunt sic communia omnibus doloribus.
Et scias q permutationes et exiture fiunt in
frigore. et tempore ei. et in etate senectutis pli
mum. In primo quidem. quoniam frigus est retinens et con
gregans. In secundo uero quoniam uirtus deficit ab expulsione
completa. Secundum quod est dicitur q illa crisis q p
transit egritatem. intro fit per exituram. et permuta
tionem. Sed illud non est cum sit uniuersale. Immo
permutationi sunt due cause. quarum una est ima
teria. et est ut non sit suscipiens expulsionem
uniuersalem propter grossitudinem suam sed plu
rium. et multitudinem suam secundum unum. Et
secunda est secundum uirtutem. et est ut non sit uirtus fortis ual
de, uehementiam importunitatis. in debilis.
enim. pigra. et non expellat cum ambus pri
cipalibus. Et due istarum causarum sunt due
cause principis senectutis. Et multo
tiens quidem attendit signum permutationis et
superueniens euacuatio magna. et precipue puri
na exuberante alba. quod obtenebrat permu
tatio.

Signum q illa permutatio erit ad inferiora.

Quando erit doloris ad inferiora cum
inflammatione. et inflammatio duorum crurum
eorum. et tendentium durum.

Significatio q illa permutatio erit ad superiora.

Significat illud grauitas capitis et sensuum.
et precipue auditus. ita ut quando perducat ad sur
ditatem. per consequentiam auditus et alienationem ceci
tas ei. donec quiescat illud subito. et accidit
in capite illud q accidit. et similiter ut eueniat
profunditas sompni. Et plurimum horum fit cum
exitura in radice auris. Et similiter si post se
uenerit exuberatio grauidis. et pulsatio timpori
et rubedo in facie sima q non sequitur.

Signum permutationis ad egritudinem aliam.

Quando cum inde
tis egritudinem acutam fieri fortem apud declina
tionem. tunc scias q ipsa tendit ad cronicam.

Signum crisis cum exitura.

Quando non est
sana. et signa sunt bona. et est subtilitas urine
tempore longo. tunc illud est de illis q indicant exi
turam. et non est egritudo materiei in qua est caliditas.
et similiter quando meliorat infirmus absque e
sit apparente. immo secundum se inuta permutati
onis. deinde uides alias artias temporis ue
hementis dilatationis. plurime percussionis.
q forsitan non quiescit. et uides colorem palidum.
et anelitum frequentem. et fortasse uides tus
sim siccam. tunc ille qui talis est preparatur exiture in
uiceribus suis. Et membrum quidem q in fine et
plus apparet sudore. est illud in quo expectatur
exitura. Et tempus hyemis. et etas senectu
tis. secundum q diximus. sunt de signis casus crisis.
cum exitura. immo sunt de causis ei. et sunt exitu
re facte tunc tarde suscipientes digestionem.
Verumtamen redditiones earum in hyeme. et se
nectute sunt minus. propterea q facit illud esse
natura frigida et quiete. licet quidam dixerit contrarium
isti sicut retulimus. Et quando multiplicatur
urina aquosa cum ascendit febris. significat
dolorem accidentem inferiori parti corporis. Et de
signis fortibus q crisis erit cum exitura. est
tarditas crisium aliarum aliarum. et prolongati
o infirmitatis usque ad tempus q est post uiginti.
Et cum in huiusmodi egritudine longa accidit do
lores subito in quibusdam locis. tunc expecta cri

quinquaginta immo qui pertransit.

turam. Et in febribus terciana qui non fuerit fluxus urine sensibilis, nec fluxus sanguinis narium, nec fluxus ventris, tunc expecta exitum ius vicinarum per .7. dies circa. Et de signis fortibus quod illa crisis tarda non erit completa cum certitudine sua, nec rediens, sunt signa alia. Et febres lassitudinales que non faciunt crisin, in quarto cum urina spissa, tunc expecta fluxum sanguinis narium. Si autem prolongatur, expecta exituras vicinarum que sunt in gutture sunt, aut a parte mandibularum, sive lassitudo sive extensio. Aut per se veniens, aut non exitura accidens in mandibulis, in extensiva est plus. Quando vicinarum labor non est vehemens, nec est in eis vicinarum attractio, et fit febris ascensio, et calamus mollis receptio. Cum autem lassitudo est motiva, est illud in vicinis plus. Et multotiens quando expectatur exitura que ipsi signa significant, et iungit quod habitur est cum urina plurima, grossa, alba, et expellitur. Et si febres fuerint incipientes cum rigore, et desinentes cum sudore, tunc fiet in eis exitura. Et ille sunt sicut terciana et quartana. Non materia sit multa valde, et ad ultimum rigor rediens evacuat suam expulsionem omni die materiam plurimam. Quod si raro superfluit in eis exiture aliquid, hoc fugit cum rigore est solus. Qualiter g erit cum sudore, et fluxus urine grosse, tunc minoratur cum exitura. Et exiture que sunt in cronica longa, secundum plurimum sunt in membris inferioribus. Et in illis que sunt magis acute in membris superioribus, et sunt dus. in vesica, lateribus, et in lichungia, et de exituris radicas auris. Et exiture iste multotiens accidunt crisi complete. Et peripleumonia multotiens facit crisin cum certitudine vicinarum. **Judicia in huiusmodi exituris.**

Quecumque de istis exituris evenerint, et occultantur absque maturatione, earum dispositio non caret duabus rebus: aut ut redeat maior quam fuit, aut ut redeat egritudo, aut expellatur materia ad vicinas, aut ad membra dolorosa, aut fessa, aut debilia. Et melior istarum exiturarum est illa que facit incarnere lenitatem, et est post maturitatem, et est vehementius declinationis ad exteriora, et est longinqua a membris nobilibus. Et quelibet istorum apparitum est leue, eodem modo cum super ponitur est minoris malitie quam durum acutum. Venenum est tardi quando est frigidum. Et est quando malicia non minuitur, non quia ei non associatur vehemens dolor. Et si cum huiusmodi remanent febris, et non resolvitur, fiat collectio post seragina. Et quod est infra ista vincit seragina et virginem, exiture minoris malitie. Sunt cum membrum ad quod declinat est inferius, et a parte hoc quod est ex gravatione sua inferius ignobile, et complexiona capiens totam materiam. Sed si non capit eam, accidet ex reditu eius secundum ad loca in quibus penetravit, et propter accidentis eius cum ea redire facit medicine stolide cum infrigidatione et refrenatione ad locum a quo venit. Et tunc augmentata est malitia ex eo quod supponitur ei de constrictione et reductione et retractione. Et exitionibus exiturarum certas, est quod ad initium est tumor. Specialiter de locis magis aptis exiture est ille qui est debilis, aut cui est egritudo, et per in inferioribus, quod apparitur sunt multitudine cursus sudoris ab eis. Et exiture meliores et longinquiores ab hiis ut sequuntur eas reca dinatio. Sunt que apparent sicut ille que de eis remanent, sunt magis significative recadinationis. **Signa evenient spasmi in pueris.**

Cum in eis multiplicantur tumor in sopno, constringuntur eorum nature, et multiplicatur ipsorum fletus, et convertuntur ipsorum colores ad viriditatem et rubedinem et tenebrositatem, tunc expectatur spasmus. Et illud fit usque ad novem annos, et quarto fiunt puriores, et tunc illud plus. In adolescentibus vero cum torquentur eorum oculi in febre acuta, et multiplicatur constrictio ipsorum palpitatio, et torquentur eorum colla, et ipsorum facies, et multiplicatur constrictio dentium eorum, tunc iudica eventum spasmi. Et multotiens quando prolongantur dolores colli, et gutturis incipiunt cum febre et sine febre. Cumque fuerit apostema calidum, accidet spasmus, aut nominatur ut flos eius, et precipue cum fuerit in partibus stomachi. **Signa crisis rigoris.**

Cum vides in febre acuta signa salutis, et signa crisis bone, et minoratur urina, tunc scias quod accidet rigor cum quo eveniet crisis. Non fuerit fluxus ventris cursus equalitate, equalis vero non repellit rigorem que expectatur. Et multotiens sequitur ipsum sudor. **Signa significantia crisin.**

Scias quod melius signorum crisis bone est bonam, ut sit completa. Deinde fiat in aliquo dierum crisis laudabilis quos ego dixi. Et in indicantium cum aliquis dierum indicationis ei proportionalis, et est cum evacuatione non cum permutatione, et exitura, et est evacuatio cum qua fit humoris faciens egritudinem in parte proportionali, et tollet et cum facilitate. Et quecumque facit sperare bonitatem crisis, nam egritudinis in se sua, sicut terciana et causon cum invenerit crisis proportionalis, aut sue dispositionis, sicut ille in quibus currit res urinis, et pulsus secundum quod oportet. Et dispositio urinis et dispositio pulsus in bonis signorum pariori que est fortis et naturalis, et precipue quando additur est ut, et minoratur eius durities, et equalis, tunc est predicabilis sub quod incedendum est. Et illi complementum est adiuvet tranquillitatis et levitatis. Et scias quod signa mala cum aggravantur, et est dies cretica, tunc spes est vehemens et fortior quam ut sit e contrario. Quod ut minuatur super illo. Et multotiens quod magnificatur signum timorosum, et videtur pulsus sanari et equari et fortis fieri. Et scias quod infirmi bonorum humorum cum egrotat, et apparet digestio in urina eius in primis cum egrotat, tunc significatur. Et quotiens apparuerit in eo signum timorosum, tunc sanatio in ipso magis debet esse, quando crisis est propinqua. **Signa significantia crisin**

Post iudices, et principia sunt **malam.**

Nam in egritudinibus acutis incertius rigorem antecedit sudor

In aliis rigor antecedit sudorem

Nam

ut sint contraria signis bonis predictis. Et scias quod si sit motus crisis ante statum et digestionem quod ipse preparans nocuit perfectioni eius. Et tu iam scivisti causam in malitia eius et ut sit iudicium certum et ut pulsus cum eo sit tendens ad certum et permutationem. Et scias quod signa crisis quando veniunt ante statum et digestionem et antecedit ea evacuatio multa tunc non decipiaris per eam. Nam illud est propter multitudinem eius et est expulsio a pigritia absque regimine. Sicut levitas quam invenit eger absque evacuatione manifesta est ex eis in quibus non est habenda fiducia. Nam illa quies materie non est propter bonitatem evacuationis immo multotiens digestionis et pigritia fit nature in expulsione eius.

Iudicia de iudiciis signorum significantium crisim malam.

Quando aggregantur signa mala per variationem digestionis aut alterationis ab eo quod est et aliquid aliorum de signis malis, iudica ex eis quod infirmus morietur. Hora vero iudicii secundum velocitatem et tarditatem est ex eo quod scis de dispositione eius aut accidentium eius de illis quas diximus. Sicut cum quando sunt signa mala et est sedimen nigrum et alia et illud est in quarta tunc mors est in septimo aut in sexto, si necessarium fuerit causa predicte propter ipsam.

Signa digestionis et iudicia ipsorum.

Digestio cognoscitur ex urina et hic iam est expositum in loco suo. Et oportet ut non consideres [illegible] bonitatem tincture urine cum non fuerit sedimen. Illud est non propter digestionem. Et privatio digestionis in substantia magis notabilis est quam in colore. Propter similiter est preparatio materie ad difficultatem expulsionis et facilitatem eius. Et quando apparent signa digestionis cum principio egritudinis tunc egritudo est salva nisi est ambiguitas in ea. Et si tardaverint non oportet ut sit semper cum timore. Fortasse enim est longa et non est in ea timor. Et est necessarium ut sit longa. Et quando est crisis bona tunc iam digestio facta est. Si vero non quando digestio facta est crisis, immo quando egritudo finitur cum resolutione. Et scias quod non fit febris cum apparitione digestionis sublimatio. Sic non fit cum digestionis apparitione dolor vehemens. Et quando tardatur digestio et videntur accidentia bona et virtus fortis tunc expecta eam.

Iudicia de signis absolute.

Non omnis alteratio subito facta in colore aut in [illegible] est mala, immo est significatio bonitatis magne et crisis utilis, immo confirmetur cum hec dispositio corporis post illam. Nam quandoque significat [illegible] arefactionis in forma et facie et extenuationibus accidit cum vigiliis et labore et ieiunio. Et fluxus ventris est salvum et redit ad salutem in duobus diebus aut tribus. Et quandoque est cum adustionis. Et cursus [illegible] est malum.

Rememoratio signorum bonorum.

Signa bona sunt tollerantia egritudinis et fortitudo virtutis et forme cum ea. Et tactus eius fortior fiat et virtus pulsus et eius fortitudo et eius ordinatio et apparitio signorum digestionis et utilitas crisis et bonitas bonorum eius et levitas reperta post evacuationem et redit pulsus cum ea ad bonitatem. Et completio actionis post evacuationem de signis sunt bonis. Significat est eradicationem caloris et succedit frigus cum eradicatione materie. Et melius est ut sit evacuatio humoris impedientis cum [illegible] et secundum rectitudinem. Et scias quod fixio virtutis cum signis malis necessaria fiat spes. Et similiter fixio rationis et bonitas anhelitus et facilitas tollerantie eius quod accidit super de dispositionibus timorosis extrinsecis et inventio levitatis post somnum bonum. Et de signis bonis est anhelitus bonus facilis. Et de signis bonis est appetentia cum equalitate et bonitas receptionis cibi et eius fames et eius utilitas. Et de signis bonis oportunis naturalibus est sit iacendi naturalis et somni naturalis. Et equalitas caliditatis in membris corporis. Et scias quod signa bona cum salute virtutis significant sanitatem festinam. Et cum debilitate eius significant sanitatem tardam.

Iudicia signorum in [illegible] locorum.

Scias quod signa mala quando sunt in summo malitie indicant mortem. Et si virtus fuerit fortis prolongatur egritudo deinde interficit egrum. Et si fuerit debilis interficit absque prolongatione. Et multotiens quando apparent signa mortifera in diebus malis deinde accidit crisis bona et permutatio materie ad membrum et fit sanitas. Et oportet ut consideres in signis bonis ante statum et ut timeas mortalia cum incipiunt et non iudices per certum donec videas virtutem cadere. Casus enim virtutis solus est signum malum. Amplius oportet ut tu consideres in egritudinibus acutis quarum principium est ex membro ad vitam sicut pectus et pleuresis et si quid est de dispositionibus illius membri. Ipse enim sunt magis significative quam dispositiones membri alterius. Nam digestio sputi in pleuresi est magis significativa salutis quam digestio aque. Et necessarium quod est medico phisiognomico cum videt in facie et oculo et aliis formam malam non naturalem et secundum plurimum cognoscit in primis an illud sit naturale secundum illud individuum et iudicium. Et non videt [illegible] usque in pulsu etiam. Et vult ut cognoscat an illud sit ex egritudine aut ex causa primitiva. Fortasse enim eveniet ubi super linguam tinctura mala et asperitas superflua propter comestionem rei facientis illud, non propter egritudinem.

Signorum malorum narratio.

Signa mala non diversificantur secundum unamquamque opinionem et unum quod est talium. Et fortasse dicemus illud cum distinctione.

Signa mala per [illegible] a ex forma et colore.

[illegible] in forma [illegible] est sic forma mortua non propter vigiliam neque propter famem neque propter evacuationem est, tunc est signum malum. Et facies que assimilatur facie mortui et diversificatur a faciebus sanorum est ut [illegible] oculi profundati et acuatur nasus.

Marginalia: no. — Idem 3° canonis [illegible] — Nota — No — Nota quod completio actionis post evacuationem est bonum signum — [illegible] — Nota quod solus casus virtutis est malum signum — no

et applanatur tympora et comburuntur et infrigidantur aures eius et induratur pulpa eius et accedit cutis ipsi et obfuscatur color eius et denigratur et fit viridis et elevatur super eam [illegible]. et ipse quidem est sicut [illegible] cocti carminati est signum mortis festine. Et scias quod quando infirmatur sanus parum infirmitatis significat timorem et illud quod est de hac alteratione propter causas que sunt preter egritudinem redit velociter ad dispositionem naturalem et signum in breviore tempore saltem in die et nocte. Aliud vero cuius causa est egritudo et est illud cuius signum est malum non redit ad rectificationem nisi cum [illegible]. Et primum quod est cum fame et evacuationis et vigilie et cum quod dictum est cum eis non est bonum ita. Veruntamen est sanius alio. Si autem accidat illud in egritudinibus acutis est malum et significatio quod egritudo vincet. Et cum hoc est sanius quam illud quod fit in egritudinibus acutis cum egritudinis non cum illorum principium. Et propter illud oportet ut cognoscatur differentia inter illud quod apparet de signis tenuitatis et alterationis coloris cum corruptionis egritudinis aut cum vigilie aut evacuationis cum quo non est plurimum malum. Et propter illud dicam illud in oculo. de illo est si fuerit causa eius vigilia quod accidit cum eo gravitas in palpebris et declinatio ad profunditatem sompni et spissitudo vehementis pulsus et [illegible] vigilie impedientis. Et in illo cuius causa est fluxus ventris invenitur fluxus ventris precessisse et superfluisse. Et in illo quod est ex fame invenitur illud accidere gradatim non subito. Et de illis que magis affirmat quod est ex egritudine est defectio illarum causarum et vehementia acuitatis febris et sensibilitas rerum que sunt sicut similia offendentes manum apud tactum. Et citrinitas coloris subito est signum non bonum. et denigratio eius subito est signum malum. Et deterior omnibus illis est nigredo et ipse plurimum est ex morte imminenti et tenebrositas sequitur ipsum. Et citrinitas non est bona. verumtamen est magis salva. et quandoque fit a caliditate non tota a frigiditate. et fortassis est a vigilia aut a fame aut dolore et est salva. Si vero accidit in fronte et naso tantum non est signum malum. **Signa vero supra ex dolore capitis.**

Quando dolor capitis perseveraverit et virtus est debilis et egritudo acuta et sunt signa mala tunc egritudo est mortalis. et si non fuerint tunc expecta usque ad septimum fluxum sanguinis narium. et post septimum aliquid currens ex naso aut aure. quod si ipse pervenerit usque ad vigesimum raro [illegible] resolutio eius per fluxum sanguinis narium sicut per saniem currentem ex naribus aut auribus aut [illegible]. que ex inferiori. Et plurimum quod [illegible] dolor capitis a principio egritudinis et fit fortis super eam in quarto et quinto deinde eradicatur in septimo et undecimo. Quidam vero dixerunt quod rectum est ut sit in decimo. quoniam decimum est non septimum [illegible] sed ipse est non est dicens etiam

et hic sermo apud me non est aliquid. Computatio est non est secundum [illegible]. Et si in apparatur in quarto et radicatur in quartodecimo si res currit secundum quod oportet. Et plurimum quod est quod accidit de hoc dolore capitis accidit in terciana. **Signa supra ex parte stomachi.**

Singultus in egritudinibus acutis malus et precipue post fluxum ventris. Et similiter inflammatio in stomacho. Et pulsus cordis stomachalis cum caliditate febris est malus. **Signa mala supra ex membris anhelitus.**

Anhelitus frigidus in egritudinibus acutis et lenis malus. significat enim mortem imminentem. et similiter divisus malus. Et anhelitus similis anhelitui fletus interfecti quando attrahit aerem. et est anhelitus fortis propter permixtionem virtutis est malus. Et ille qui est propter apostemata in partibus pectoris est deterior. et illorum qui morti presentes fuerint venter [illegible] et consequentes fuerint eorum anhelitus et anhelant alte. **Signa mala ex parte sensuum.**

Si non videt nec sentit et non audit est signum malum. **Sensus.** Et si fugit a [illegible] et odoribus et coloribus hominibus fortitudinem est signum malum significans debilitatem spiritus animalis. **Signa facta in oculo.**

Profunditas oculi et [illegible] ipsi non cum fluxu ventris et vigilie et famis est signum non bonum. et tenebrositas albedinis oculi et eius rubificatio tendens ad colorem pavonis aut celestem est signum malum. Et parvitas unius duorum oculorum in egritudinibus acutis et frenesi et similibus est mala valde. Et si infirmus videt in fine aliquid est signum mortiferum. Et tortuositas oculi et ipsius strabositas in febre acuta est signum malum valde. et si hec tortuositas fuerit ex spasmo secundum lacertos oculi tantum absque nocumento in cerebro tunc signum illud malum est quoniam non est permixtio rationis et his similia. Signa autem supra ex eo quod videtur ex splendore sunt quoniam splendor vehemens significat vomitum plus et declinationem sanguinis ad superiora. Et significat unum quodque signorum aliorum et cursus lacrime absque voluntate et precipue ex uno oculo est signum malum non sit signum crisis et sanitatis et significet ipsum alia signa fluxus sanguinis narium cum incolumitate signorum aliorum. Et considera ex lacrimis parvitatem et multitudinem et subtilitatem et grossitiem et calorem et frigiditatem et exitum cum voluntate aut sine voluntate. et fugere lumen est signum non bonum. Si autem vehemens fit amor tenebre tunc est mortale si fit vehementia et dolor. Quod si non fuerit tunc est propter casum virtutis spiritus animalis. Et intuitus stans absque palpitatione et motu est malus. et multitudo aggregationis lippitudinis ita quod aliquid eius post aliud est mala. Et lippitudo sicca valde. Et huius modi quod lippitudo generatur propter pigritiam virtutis oculi innate in maturando materiam et similiter cum plurimo eius per [illegible] rei venientis ad oculum quod conatur exire. Et non hoc

ut dicitur q(uod) i(llud) fit p(ro)p(ter) multitudinem humiditatum u(e)n(i)entium ad oculum p(ro)pt(er)ea q(uod) p(ro)pe sit natura in digerendo eas. q(uonia)m oculus in hac dispositione e(st) siccus. p(ro)s(ecun)d(u)m q(uod) i(n) sig(num) siccitatis manifesta. Et sim(i)l(ite)r siccitas lippitudinis uelox. **Signa p(ro)portionalia istis.**

S Jaggregatur sup(er) pupillam cum e(st) apta aliquid. sicut tela aranee. deinde recedit ad palpebram et fit lippitudo. et non cessat esse sic. e(st) signum p(ro)pinquitatis mortis. et uehementia turbidis oculi. et p(er)manentia eius in acutate in febris. e(st) mala. significans ap(ostema) in cerebro calido. et in ore suo. et mutatio eius ad colorem p(ro)priu(m) m(agi)s. et celeste. e(st) de(te)rior. Et apertio oculi ip(s)ius. et multitudo splendoris e(st) significatio mala. et fortasse e(st) p(ro)p(ter) materias calidas multas. et ap(er)ta in partibus cerebri. Et si remanent palpebra in sompno apta. absq(ue) (con)suetudine. e(st) signum non bonum. Et siccitas palpebrarum. e(st) signum malum. Et si remanent oculis immu gilia ap(er)ta. et approximatur ei digitus. et non palpitat. e(st) significatio mortal(is). Et uehementia apertionis oculi ip(s)ius cum alienatione debilitate. e(st) mortal(is). Et dicit q(uod) ille sub cuius oculis apparet pustula sicut lens alba, moritur in die decimo. et apparet in eo desiderium dulcedinis. **Signa sumpta ex parte nasi.**

T Ortuositas nasi mala. et significat p(ro)pinquitatem mortis. cum e(st) in ea spasmus malus mortalis. Et aplanatio eius ip(s)ius e(st) mala. Et esse (con)strictio(n)em in attractione aeris naso. et narib(us) est malum. Et si inueniens ex anelitu eius odorem piscis aut butiri. aut luti. Et distillatio aque citrine ex naso in febribus acutis. fortasse e(st) significatio p(ro)pinquitatis mortis. Et si non sternutat cum obturatum eas. e(st) significatio mortis. et destructio sensus. sim(i)l(ite)r et si non fac(it) fluere ei sanguinem p(er)cussio et rasci tio. Et si infirmus assidue mittit digitum suum ad nasum suum q(uasi) mundificet ip(su)m absq(ue) ca(usa). e(st) signum non bonum. et exitus aque p(er) nasum e(st) malum. **Signa sumpta ex parte auris.**

E Xsiccatio pulpe. et eius mutatio. et (con)tractio (con)strictionis. e(st) signum malum. Et dicit q(uod) cum sordes auris dulcescat. e(st) signum malum. ap(u)d galienum, mortale ap(u)d p(ri)mos. Adue(n)tus doloris in aure cum febre acuta e(st) timorosus. Et e(st) mortal(is) nisi currat aliquid et quiescit in senibus. In iuuenibus u(ero) (con)tingit q(uod) moriu(n)tur an(te)q(uam) sanie(m) faciat. p(ro)p(ter) uehementiam sensuum eorum. **Signa sumpta ex parte dentium.**

C Ommotio dentium in febribus acutis. et q(uod) ille cui sunt comedat aliquid. signum non bonum. Dicitur q(uod) ille qui dentes cooperit in febribus uiscositatibus. significat q(uod) febris eius sit uehementes. Significat e(st) caliditatem uehementem. et materiam uiscosam. tarde resolutionis. Et cum accidit infirmus omni hora ut mundificet dentes absq(ue) (con)suetudine q(ua)m aruit e(st) significatio non bona. Stridor dentium et commotio eorum absq(ue) (con)sue

tudine. fortasse indicat maniam. Et si mania non accidit. deinde accidat. significat illud p(ro)prie. nisi in illo q(ui) assuetus e(st) eo. p(ro)p(ter) debilitatem cordis eius. tunc stridet dentes eius. ex quibus est. Et uiriditas dentium. e(st) signum malum. **Signa sumpta ex parte lingue et oris.**

T Enuitio lingue reg(imen) **et q(ue) secuntur ip(su)m.** tudinibus. e(st) signum ad maliciam declive. Et exsiccatio oris et saliue. non sunt bone. Et q(ua)n(do) exsiccatur in p(ri)mis. deinde exasperatur cum statu. deinde denigratur. e(st) mortale. et p(re)cipue in quarto decimo. Scias q(uod) uehementia fetoris oris in egritudinibus acutis. e(st) significatio mortalis. q(uonia)m significat corruptionem humorum omnium. Sublevatio unius duorum labiorum in febribus acutis e(st) malum. Scissio labiorum in febribus acutis. significat sup(er)fluitatem inflammationis. Et (con)tractio eorum et frig(iditas) ip(s)orum e(st) malum. Si remanet os ap(er)tum in egritudinibus acutis. e(st) significatio mala. Sup(er)fluitas siccitatis lingue. e(st) signum non bonum. Et q(ua)n(do) exurit sup(er) linguam in febre acuta sic(ut) cicer nigrum. et sic(ut) granum alkecrua. tunc mors e(st) p(ro)pinqua. et accidit ei desiderium rerum calidarum. Asperitas lingue. et siccitas eius. e(st) significatio frenesis. Et (con)siderans in asperitate lingue et alteratione coloris eius (con)siderantie sup(er)flua. ne sit eius res nigres. Et scias q(uod) si non tingitur lingua ab omni humore durante in omni disp(ositi)one donec p(er)ueniat ad eam cum sua sua. aut putrefactione aliquorum membrorum (con)cauitatum. **Sig(na) sump-**

P Refocatio **ta ex uanitate gutturis et** tio subito facta non in die crisis. est **mem.** signum malum. Et p(re)focatio sine spuma. e(st) leuior. Spuma enim non fit nisi cum cor iam ad tantam p(er)uenit calefactionem q(ue) destruit ei opilationes pulmonis et diaflagmatis. q(uod) non pot(est) facere ut reddat anelitum cum equalitate. Et illud non fit ap(er)te non (con)stitute in gutture non p(ro)p(ter) rem magnam. Et multotiens q(ua)n(do) fit in uno plurimum cum cerebri. Et ad ultimum q(ua)n(do) accidunt in febre forti p(re)focationes p(er)ue niunt iam adueniet mors. q(uonia)m cor eget cum uehementia caliditatis. anelitu plurimo. et materia iam e(st) oppillata. Quam ob rem inflammatur cor. et sup(er)fluit malitia (com)plexionis eius. q(uam) non tollerat uita. Et sim(i)l(ite)r cum tolleat (con) torsio colli. cum p(ro)hibitione deglutionis. Illud enim aut fit p(ro)p(ter) remotionem spondil(is). aut p(ro)p(ter) uehementiam siccitatis. Et neq(ue) e(st) aliquid deterius ab his cum febre ip(s)ius. Et si non pot(est) fieri deglutio nisi cum labore. e(st) significatio mala. Et sim(i)l(ite)r si reiciat cum aq(ua). et egredit(ur) p(er) nasum. Et sim(i)l(ite)r q(ua)n(do) singultat cum ea in omni hora. est significatio non bona. **Sig(na) mala sumpta ex fo**

P Itur y pocras q(uod) apparent ue **na uenarum.** ne parue ap(u)d frontem et palpebram. e(st) malum. **Signa mala sumpta ex mollificatione corpis. et malitia et resupinationis. et de**

M Ollificatio corpis. et malitia **bilitate.**

No(ta) de sicc(itate) labior(um).

No(ta) de attract(ione) aeris p(er) nares et nasum.

No(ta) de impositione digiti ad nasum sine ca(usa) e(st) mali.

resupinationis et debilitatis. quoniam fuit cum multitudine humorum crossorum in visceribus. et quoniam fuit propter siccitatem corporis et paucitatem humorum. et quoniam fuit propter superfluitatem debilitatis in lacertis. Et non est significatio distinguens inter ea. continentia corporis crossi aut macri. sicut quando extenuaverit. Et multotiens quando sunt viscera plena humiditatibus. et corpus est extenuatum. Et multotiens debilitatur virtus in lacertis. et corpus est pingue. Immo signa alia sunt. que dicta sunt in locis aliis. **Signa mala sumpta propter formam iacendi.**

Resupinatio super locatum non secundum formam consuetam. immo secundum permixtionem et exitum a consuetudine. est signum malum. maxime cum infirmus precipitatur ad stratum suum paulatim. quotiens equatur cum eo et preparatur preparatione bona. et iacet super dorsum suum. et diligit discooperire extrema. et proicit ea proiectione non naturali absque caliditate valde manifesta. Est ergo cum angustia magna. Et ... ut ... [illegible] ... fortasse cum hoc est pigritia. gravitas corporis. velocis mollificationis. diligens in dispositione sanitatis ut iaceat omni hora secundum hanc formam. aut est prohibens dolor propter resupinationem. Illud enim itaque est ex eo cum quod non magnificat timor ... Prostratio non consueta de resupinatione. et tensione et reliquis. quod non facit in dispositione salutis est in egritudinibus acutis mala. Et scias quod timor resupinationis. aut est propter multitudinem humorum in visceribus. aut propter siccitatem et resolutionem humorum acutorum. quod debilitat lacertos. aut propter debilitatem que accidit lacertis ex parte alia. Et similiter post iacere et resupinari. et in aliis positionibus. immo desiderium sedere. est significatio mala. Et plurimum eius est propterea quod anhelitus fit difficilis cum iacet propter apostema et nocumentum in membris anhelitus. in quibus facta est dispositio ex eo quod preterivit. Et si diligit fugere ab hominibus et converti ad parietem. est signum non bonum. Et declinatio in sompno super ventrem absque consuetudine est malum. aut est apostematione ... aut alesie invenitur. Et iacere humidum est laudabile. et est illud cum situantur egri sunt recipientes plicationem ... in desiderio. **Signa sumpta ex cute.**

Cum ... locatur cutis ita quod quando extenditur non redit ad locum suum. tunc illud est significatio mala. Exitus vaporis calidi ex cute cum anhelitu frigido est significatio perniciosa. Et non fit. nisi quando caliditas cordis finitur. **Signa sumpta ex ventre. et partibus ypocondriorum.**

Inflatio ventris in egritudinibus acutis. et paucitatis complicationis eius. et precipue cum illud est solo ventris. est signum mortis. Papule quando apparent in eo pustula ampla coloris fusci. Extensio ypocondriorum. et eminentia unius duorum laterum magis augmentata quam alterius. Et similiter eminentia omnis lateris augmentatior omni latere quod ei simile est. Et inventa ... tremi-

...uentia. et deprehenditur. et similiter inlenitate tactus et dulcedine. Cum inflatur mirach. non aucto siccitate. et siccitate. tunc inter ipsa est apostema. cum quo non est dolor. et obfuscatio. Extensio ypocondriorum si est cum dolore. tunc materia est declinans ad inferiora. Et si est absque dolore. tunc materia est declinans ad superiora. **Signa sumpta ex ano.**

Exitus ani in febribus acutis per se ipsum est significatio mala. **Signa sumpta ex ligatione testiculorum.** Emittens testiculorum est signum malum. **(ca)ulis.** Et similiter exulceratio ... in egritudinibus acutis. Contractio testiculorum et virge. significat mortem inminentem. aut dolorem vehementem. Pollutio in principio egritudinis. significat longitudinem eius. et est in postremo egritudinis laudabilior. **Signa sumpta ex matrice.**

Exitus matricis mulieris. et vulve. in febre acuta. est signum malum. **Signa mala sumpta ex parte extremitatum.**

Que eius sunt ex parte qualitatis calidi (?) sicut frigus extremitatum cum caliditate febris acute. et fixio eius. et non eradicatur. est signum non bonum. Cum cronica non est illud horribile. Fricatio eius in febribus acutis est apostema magnum in concavitate ventris. aut submissio caliditatis innate. aut advenit sincopis et resolutionis. Et fortior significatio frigoris extremitatum in febribus acutis super mortem quod est frigoris acutus eis in principio egritudinis. Et similiter cum est frigus cum quo non calefit. Et hoc totum significat fugam sanguinis totius ad interiora propter apostema. Obfuscatio digitorum manuum et pedum et unguium eorum est signum mortale. Et lividitas extremitatum. et eorum alteratio subito magis perniciosum est. quam earum obfuscatio. Si autem invenitur ... tunc iam appropinquat. quoniam ... significat debilitatem virtutis animalis. Et obfuscatio significat debilitatem caliditatis innate. Et rubedo significat corruptionem ... humorum. Et nigredo melior est quam obfuscatio et rubedo. Et cum hec tota conveniunt significant ... plurima. non est longinquum quin salvetur infirmus. Et cum extenuantur eius ... et adustio extremitatum. et acutis cum frigiditate ventris. est signum mortis. Item. Et ex eis ex parte situum eorum sunt sicut spasmi. et precipue propter fluxum ventris. est mortale. ... evacuatione et vehementia febris. est significatio mortis. **Sig ex parte sompni et vigilie.**

Si sompnus sit diurnus non nocturnus. est signum non bonum. et si non dormit in eis ambobus. est deterius. Causa est corruptio ... qualiscumque sit. et salubrior sompnus diurnus est qui est in principio eius. et totum hoc in statu potissimum febris est deterius. In principio vero eius. et multotiens fit. non nocte. Et profunditas sompni cum debilitate pulsus est malum. et est propter debilitatem virtutis. non propter humiditatem cerebri. et precipue cum est cum permixtione ... rationis. et quando est hoc aperte facit humoris frigidi. Sompnus augmentatur in nocte. qui

Nota de pollutione sperm. in egritudinibus et quid significat.

Nota de profunditate sompni cum debilitate pulsus.

succedit permixtioni rationis. et assotiatur fri-
gorum extremitatum est malus. sic sopitum an-
succedit levitas est bonum. **Sig. mala sup-**
[C]ollectio pallearum **ta per actionem manuum.**
et querere omni hora ad aliquid quod colligatur ex
se aut ex pariete est signum malum. Et cum
unco est ex vaporibus qui elevantur ad cerebrum.
quod faciunt ymaginari quod non est per deceptionem
eorum ad oculum. et humiditatem albugineam.
[D]olor vehemens **Sig. accepta ex doloribus.**
mens in visceribus acutis. est signum ma-
lum. Significat enim adustionem vehementem. aut
magnitudinem apostematis. aut exitum cum est
in aliquo membrorum dolor vehemens. et sedatur
subito quiete completa absque causa. tunc illud est
malum. **Sig. sumpta ex voce. et locutione.**
[V]ox fortis valde est bona. **et taciturnitate.**
et contrarium illi est malum. et taciturnitas plurima et
plurima significat scilicet plurimam inquietudinem
aut mollificationem lacertorum lingue et epi-
glotis. aut spasmum eorum. aut destructi-
onem ymaginationis que est principium sermonis.
et cum infirmus loquitur intellecte est bonum. et ad ul-
timum taciturnitas vilosi (?) significat eius incep-
tionis [illegible] aut aliquid de eis
que dicta sunt. Et multitudo sermocinati-
onis in tractatio significat initium aliena-
tionis. et permixtionem rationis. **Sig. sumpta**
[A]lienatio cum motu et ira **ex ratione.**
passionem in capite. et mare est salutem. et
cum aguitur (?) et apoplesia est mortalis. **Sig.**
[M]ultitudo permixtionis **sumpta ex motibus.**
motus et inquietudinis est signum non bonum. et sig-
nificat multitudinem vaporis elevati ad ca-
put. Saltus infirmi omni hora. et sessio eius. est
significatio mala. et est propter angustiam. aut propter
permixtionem rationis et constrictionem anelitus. et propter suffo-
cationem. Et in peripleumonia est deterior. quoniam plu-
rimum ei fit propter suffocationem et constrictionem ane-
litus. licet sit propter causas alias. etiam. Et cum gra-
vatur membra a motu. est significatio mala.
Et quando obfuscantur ungues. tunc mors est prope.
Et tremor est signum malum. cum non fit crisis
bona. **Sig. sumpta ex timore.**
[C]um est plurimus timor mortis. tunc est pro-
timor. **Judicia sumpta ex saltu. et aliis.**
[S]altus et alicos fiunt propterea quod natura movet
membra lacertosa. ut expellat ex eis super-
fluitatem. Et dum membrum permanet raro.
et materia est pauca [illegible]. non indiget il-
lo. immo illud est eius natura propter contrarium eius. Et si fu-
erit illud cum permixtione ex calore ad frig-
us naturam. tunc est signum non malum. Et significat
multotiens quod natura non potest facere resolutionem.
non cum adiutorio meliori. propter multitudi-
nem materiei. aut propter debilitatem virtutis.
Signa sumpta ex sompnis.
[M]ultotiens videt infirmus in sompnis que illi [illegible] fit crisis
eius. sicut videtur bibitur aquam cum sudore. quod ingreditur
balneum. et expellit ei. **Sig. sumpta ex appetitu**

[D]estructio appetitus in egritudi- **et siti.**
nibus cronicis. est malum. et in egritudinibus
acutis etiam. sicut est instillando. Et ad summum
significat humores corruptos. aut mor-
tem virtutis animalis et naturalis. Et cum destruitur sitis
in febribus adurentibus. est significatio mala.
et precipue cum nigredine lingue. **Judicia et sig-**
[Y]ctericia ante septimum **nificationes hyctirie.**
et ante digestionem est malum. non succurratur ei flu-
xus ventris. quod ad modum quidam extimaverunt.
Et est secundum consideracionem. et ad ultimum yctiria
ante septimum non est laudabilis. Et similiter hyc-
tiria post septimum. tunc est iterum non ita salubris
donec non coniungitur ei signa alia. Et si accidit yc-
tiria in septimo aut nono. aut quarto deci-
mo cum signis laudabilibus. et absque nocumento
in partibus epatis. aut duritie et apostemate.
tunc est laudabilis. Et multotiens quidem accidit
propter huiusmodi crisis completa. et significat
laudem. et dispositionem levitatis quam recipit post
ipsam. Et significat maliciam eius dispositio contrariis
levitatis. Et ex illis quod significat maliciam eius
est ut sit cum hyctiria fluxus ventris colicus
multus qui ebullit. et exeat rectum spumosum
cum adventu. In huiusmodi est timendum de infir-
mo. non succurratur ei fluxus ventris multus
mundificans. aut sudor communis. et fit iam ut
fortis. tunc est fit levitas velociter. **Significa-**
[C]um in febribus acutis **tiones sumpte ex apostematibus.**
provenit ad apostema auricularum et extenuatur
est deterius quam ut sit per illa apostemata de [illegible] se-
quitur ea febris cum putredine. quamvis illud et
sit malum. Apostemata que accidunt in radice
auris et non maturantur cum saniositate. sunt
mala. aut quod non sequitur aliquid de evacuationi-
bus fortis. est signum malum. Et non oportet ut
fiducia habeatur in maturatione cum accidit cru-
dus et reliqui humores indigesti. Illud
est non sufficiens. sicut ista et multotiens
accidunt. et extendatur iam declinatio ad esse. et
non sufficit. Omnis pustula et omne apostema quod appa-
ret et postea redit est malum. Verum tamen quandoque
significat fortitudinem nature. et fortasse
hec apparitio et profunditio est consueta bona ali-
cui in natura sua quare non est significatio vehemen-
tis malicie. **Sig. sumpta ex parte corporis.**
[P]ustula acetalis nigra **et que his similantur.**
in febribus acutis. est mala valde. Et quando
in fine venit moritur ille qui eam habet in secundo
multotiens. Confusio ulcerum multotiens
ulcerum in corpore ad viriditatem et nigritudi-
nem. et celestem colorem. aut citrinitatem est
signum malum. et citrinitas est levior eis.
Dicitur quod si apparet super genu infirmi
aliquid nigrum simile uve nigre. in cuius cir-
cuitu sit rubedo. moritur cito. Et superve-
dit usque ad diem quinquagesimum. tunc sig-
num mortis eius est. quod sudabit sudore frigido.
Cum apparet super venam que est in gutture
aliquid simile grano [illegible] cum variola

et loquela ordinata est bona.

allu mag. et accidit ei desiderium rerum cali
darum. moritur in uigesimo. Et nos quem
iam diximus illud quod accidit in lingua adolescen
tibus de pustulis morteferis. Ut si fuit fe
bris quelibet. et apparuit super digitos ue
usque manus simul apostema nigrum sicut granum
herbi cum dolore uehementi moritur in
quarto. et accidit ei aguitas. et profunditas
soporis. Si autem natura constringat cum h.
accidit pleuresis. Et quando constringitur
adeo donec fit lapis. **Signa supra**
Dixit ypocras. si apparet **ex parte uenarum**
paruarum parue que sunt in fronte et que
sunt in palpebris. et furunculae malum. al
teratio coloris uenarum apparentium ad dis
positionem suam cum colore plumbeo. et ap
paritio earum quod de eis non apparebat an
tea hic modus est malus. **Sig. supra ex rigore.**
Rigor plurime reductionis in febre prima
cum debilitate uirtutis. est mortalis. Et cum
similitudine uirtutis iterum quando febris cum eo
non remouetur non est bonum. et deterior omnibus est ut
sequatur ipsum euacuatio non ad unitas. et non se
det cum eo febris. Et si non accidat euacuati
o unum. tunc significat quod humor motus est. et uin
ces que expelli non potest. et est malum. Si accidit
in uice una. non forsitan uerificatur aforismi
iudicatio autem propter debilitatem superflua uir
tutis. aut propter aliud. **Iudicium euacua**
Euacuatio imitatiua per fluxum ue **tioni.**
tris. et uomitum. et alia est illa que est per digestionem.
et que euacuat humorem quem oportet. et que fit cum facia
litate. et cui succedit leuitas. et de signis
euacuationis humoris qui euacuat medi
cina. aut non medicina. est ut incipiat in e
uacuatione humoris alterius. Et deterius eo est
ut finis eius permutetur ad citrinum curatam a
ut ad sanguinem nigrum. aut humorem feri
dum. aut humorem putridum. Et similiter in uomitu.
Et quando alteratur euacuatio post quam effece
rit quod efficit. erit ut ad uincet. Et quando sup
fluit euacuatio et non incipit digestio. tunc
non est illud cui innitamento sit iuuamentum. Et e
uacuatio debilis. pauca. fluxu sanguinis
narium. aut sudore. aut alio. significatque
naturam mouit et non potuit. et si fiat mala si
gna alia significat mortem. et si non fuerint ma
la. significat longitudinem. **Iudicia sudoris.**
Sudore bonum est crisis in egritudinibus acutis et
flegmaticis. Et uerum sit ... apertum timo
rosorum. et apertum uiscerum. **Cum multitudi**
Sudor multiplicatur aut **nis sudoris.**
cum materiei propter multitudinem suam. aut subti
litatem suam. aut cum uirtutis ex uehementia
expulsiue. aut mollificatione retentiue.
aut cum porositate cui quando dilatantur propter causas dila
tionis. Et minoratur sudor propter contraria illarum
causarum. Et sudor quidem quando tegitur exuberat et
quando mouetur abscidit. **Diuersitas membrorum**
Membra que plus sudant **sudando. et contrarium eo**

sunt illa in quibus est materia faciens egritudinem
ut magis. Et illa que non sudant sunt membra in
quibus non est materia. Et illa quibus dilatantur aliquid
de causis constrictionis cum porositate de quibus est quod la
super quod dormit in fine secundum plurimum raro su
dat. quoniam est contrarium siccitas huius meatus non au
tem ad ipsum humiditas. precauent ab eo. Et su
dor quidem multiplicatur in membris posterioribus.
aut dorso plus quam in anterioribus. sic pectore
et multiplicatur in superioribus magis quam accidit
in inferioribus, et principue capite. **Diuersitas**
Somnus plus facit **dispositionum in sudore et alius**
sudare quam uigilia. quoniam calor innatus in ipso
plus agit in humiditates et quia nocumentum
anhelitus in ipso est magis prauum. et illud mouet
materias ad interiora. Inquid ypocras. Sudor
plurimus in sopno absque causa faciente illud. significat
quod ille plus cibi suo affert corpori quam toleret.
Si autem fuerit illud propter quod ille de cibo sumat
tunc scias quod indiget euacuatione. et cum in hoc est
quod sudor plurimus cum sanitate uirtutis. non fit nisi propter
multitudinem materiei aut propter ut expellat
eam natura. Et illa multitudo aut fit propter causam pri
que que est replecio proprie. et replecio proprie ex cibis
sumptis est. Et hec replecio expellat fames
et exercitium. et sudor quod expellitur per naturam a
ut fit per causam accidentem longinquam que est ex superflu
itatibus accidentibus. Et non excusat in hu
mor non euacuatio mundificans corpus ex eis.
per sudorem non fortasse non egreditur de ea nisi illud
quod subtile est. tenue. paruum. et dimittit cor
ruptum inobediens in corpore. Et consuetudo
nature est quod diligit expellere humorem corru
ptum. et illud est de illis que debilitat eam. Et sci
as quod quanto plus calliditas innata est forti
or. est resoluo magis occulta. quare non fit su
dor non fuerint cause alie. Et propter hoc fit sudor eg
tudinem acutam. quoniam aut ex replecione et multi
tudine. et uehementia dilatationis porositatum aut
propter defectum uirtutis ac ... aut propter ue
hementiam motus. **Dies in quibus multiplicatur**
Sudor in egritudinibus **sudor. et minoratur.**
acutis plurimum fit initio. et in quarto. et mi
noratur in quinto. Immo paruum contingit ut e
gritudines iste crisis faciant in quarto. non ter
tio. Et paruum quidem contingit secundum experimentato
res extimant ut sudet eger in uigesimo
septimo. et tregesimo secundo. et tregesimo quinto.
Sudor significat **Modi significationum sudoris.**
per tactum suum sic est calidus aut frigidus. et significat
per colorem suum. sic est clarus aut ad albedinem.
aut ad uiriditatem. et significat per suum gustum
sic est amarus aut dulcis. aut ad acetositatem.
et significat per odorem suum. sic est fetidus. caccosus
aut est dulcis. aut alius. et significat per substantiam su
am. sic sic est subtilis aut uiscosus. et significat
per quantitatem suam. sic sic est paucus aut multus.
Et significat per locum suum. sic sic est communis in toto
corpore. aut abreuiatur. et quod ex quolibet membro est in
ipso est egritudo. et significat per horam suam. sic est in

no

no

no quanto calor innatus fortior tanto resolutio est magis occulta

No

principio. aut statu. aut declinatione. et significat per illud quod succedit ei. sicut si succedit ei levitas. aut succedit ei nocumentum aut rigor. aut oppilatio. aut aliud.

Significationes sumpte ex parte sudoris.

Sudor frigidus cum caliditate febris est signum malum valde. et precipue quando apparet in capite et collo. et significat sincopim licet non sit frigidus. quando vero frigidus et est deterior speciebus sudoris. quoniam significat rem que fuit. non rem que erit. Quod si febris fuerit magna. tunc mors est propinqua. Et non fit sudor frigidus nisi cum cadit caliditas innata. quare non servat humiditates. Immo separatur ab eis. quare segregat eas. et evaporat caliditas extranea. et cum separatur ab eis illa caliditas propter suam extraneitatem. quare infrigidantur. Sudor intrinsecus est malus. et sudor multus significat longitudinem egritudinis propter multitudinem materie. et non convenit humiditati cum flebotomia [?] convenientis solo propter debilitatem suam. Immo distentio levia. et quando post sudorem non invenitur levitas non est signum, quod si fecerit augmentum nocumenti. tunc erit signum malum. licet sit etiam corpus [illegible] porum. et sudor festinus in principio egritudinis est malus. et significat multitudinem materie. nisi [illegible] sit humiditates aeris. aut propter plurimam multam. quoniam tunc cum sua malitia erit minor malicia. Et multotiens quando incipit egritudo cum sudore. deinde sequitur ipsum febris. et prolongatur. Et cum ex sudore accidit oppilatio. non est bonum. Immo est malum. quoniam oppilatio significat expulsionem humoris et mali nocentis in corpore. Et illud quod significat quod sudor non mundificat. immo movetur de humoribus malis illud cum acuitas est fracta propinquitate ipsis humiditatibus que sunt resolvuntur per sudorem. et significat quod materia plurima non resolvitur a [?] evacuatione sua [?] quando debilitatur virtus. et pulsus. et sudat sudor parvum. est signum malum. Si non cadat pulsus. tunc est mors. Sudor bonus cum convenit ut sit per ipsum crisis completa. est ille qui fit in die cretico. et est cum eo totum corpus humectum et super ipsum allevatur infirmus. Et sequitur illum ille qui est cum eo. si succedit caliditas. et ad summum consideratur sudor per se ipsum in caliditate sua et frigiditate. et colore suo. et suo odore. et gustu. et quantitate sua in multitudine et paucitate sua. et tempore suo egressionis. ante in principio aut in statu. aut in declinatione. et quod associatur ei de febre in fortitudine et debilitate sua et quod succedit ei de levitate et gravitate. Et scias quod in convalescentia multiplicatur sudor etiam propter reliquas materierum. quare non est malum parvam facere minutionem.

Significationes sumpte ex parte pulsus.

Pulsus martellinus et formicans. et vehemens frequentatio. aut undosus. malus est. et gazelinus cum debilitate est malus. Et diversitas in que est infectio vel vermes. et motus debiles ac inde sequuntur illum fortis sequitur [illegible] avertere. Immo ex momento ad momentum est mala valde. dixerunt cum pulsus quando fuerit spissus est frequens. et pulsus debilis tarde. et illud est cum debilitate. tunc est significatio mala. Et scias quod plurimorum hominum pulsus tales sunt diversi mali. absque egritudine. quare oportet ut scias illis usum [?].

Judicia fluxus sanguinis ex naribus.

Egritudines que sunt sicut pleuresis et apostema epatis acutum. et sicut yppocondrius terminatur crisis completa per fluxum sanguinis narium. Prima si ex quantitate [?] fit. alia vero ex illa que sequitur eam. Et similiter febres incerte [?]. et sunt de genere [illegible]. Peripleumonia vero non fiat crisis per eam. Et pleuresis est in medio. Et sinocha facit crisis per ipsum. Et plurimum quando accidit fluxus sanguinis narium invenitur in temporibus. Et parum fit in quarto. In sexto vero et quinto. et septimo. et nono fit. Et cum speratur fluxus sanguinis narium bonus. et est debilis virtus. sed quod docuit ypocras cum effusione aque calide super caput. et cum apparatione sicut quando timetur superfluitas eius per [illegible] cum aqua frigida. et cum positione ventose super ypocondria que sequitur ipsum. Et melior quando fluxus sanguinis narium est qui sequitur parte infima. Et diversificatio [illegible] vel eam bonitate. et apostemata vehementiora adhuc ut crisis fiat per fluxum sanguinis narium. sunt illa que sunt supra [illegible]. Et in apparitione quando flegmatica. et que in capite [illegible] in lapiditate [?] et prolongatur. expectatur [illegible] et eruptio. vel crisis per fluxum sanguinis narium. et similiter non expectatur in capite frigido membro. et in peripleumonia crisis per fluxum sanguinis narium.

Significationes sumpte per fluxum sanguinis narium.

Fluxus sanguinis narium parvus est malus. et narium plurimum. et fluxus sanguinis narium plus malum est quando est sanguis niger. et parum fit fluxus sanguinis malus ex sanguine rubeo splendido. Et fluxus sanguinis narium quando cadit in quarto. significat difficultatem crisis. Immo bonum est ille quando cadit in temporibus.

Significationes sumpte ex sternutatione.

Sternutatio bona est. quando accidit apud statum. In principio vero et de signis coriza. aut humoris mordicantium. Jam locuti fuimus de

Judicia egestionis.

egestionibus in libro de [illegible] abbreviatum. et necessarium est nobis ut repleamus in ea multam replicationem. et secundum illud quod sequitur de sermone in egritudinibus acutis.

Signa sumpta ex egestione.

Diversitas coloris eius que egreditur de egestione est laudabilis in duabus horis. non alibi. Quarum una est diversitas cretica post digestionem in die cretico. et signo [illegible] et altera post [illegible] solutiva [illegible] forte. Et significat in duabus dispositionibus [illegible] dificationem corporis expectatam. In aliis non significat adustionem et liquefactionem. et multitudinem humorum corruptorum egestio fetida si

i. sincopim

No. de sudore frigido.

bonum

No de sudore festino in principio egritudinis.

Nota

No. de fluxu sanguinis

sermone

inulis egestioni puerorum et infantium est mala.
Egestio colica ex parte egritudinis significat
dominium colere et est mala. Et in fine et ap acu
nationum significat quod corpus mundificatur. et est
significatio bona. et quando separatur egestio colica in
ea. et non allevatur egritudo. tunc illud est significatio
mala. Et fluxus ventris multus post signa ma
la et casum virtutis. et post quod succedat levitas
est significatio mortis. Si febres et fit emendi
catio fluxus ventris super quod est viscositas non
ab acceptione viscosorum. significat liquefac
tionem membrorum radicalium. et est significatio
mala. si non est mortalis. et fortasse est viscosi
tas non ab acceptione rei viscose ex causa.
Et quando super ipsum est sicut uritur et emanat ca
num. et dilatatur fetor. et illud in febribus acu
tis. est mortale. Egestio super partes cu
stat res sibi. significat quod est mors ex eo quod
est mordicativa. et facit exire egestionem
cum velocitate. Et fortasse egestio sola. et
est mala. Cum in egestione sunt aliqua similia co
rialibus lupinorum in omnibus egritudinibus. tunc est
signum mortale. **Iudicia vomitus.**
Iam locuti fuimus in libro pronosticorum de vomitu. Et
necesse quod est ut afferamus hic aliquid de eo et de
aliis. et cui positio magis licita est in hoc loco.
Dico ergo quod vomitus magis magis iuvativus
est ille qui est ex flegmate et colera. in quo coniuncti
sunt vel remixti per mixtionem. et non vehementis grossi
tiei. Et quanto plus vomitus est purior tanto
magis est deterior. colericus est purus significat
vehementiam caloris. Et flegma purum si
gnificat vehementiam frigoris. **Sig sup**
Omnis diversificatur a colore **ta ex vomitu.**
vomitus coniunctus qui est albus aquosus. Et talis est ma
lus. Et ille qui est sicut viridis. et qui est sicut color
porri. et post fetidus. et qui est sicut color sicle et in
ternis cum ingreditur. et obscurus. et deteriorem quod
est sicut flos eris. et magis. et post sit spissum su
bito. et post est in esse stati. non sit illic vel. forsitan
si est remanet usque ad duos dies. Et omnis
consideratio in eo ne sit tinctura inter colera. et
quando conveniunt omnes isti colores. est malum valde
Et vomitus fetidus est malus. et vomitus putridus sicut
carnium malus. **Tractatus de urinis. Iudi**
Iam premissa sunt a nobis ubicumque **cia urine.**
talia de urina in febribus in quibus sunt acuta in libro
pronosticorum. et nos afferemus hic de illo et de aliis. quod
magis convenientius est hoc loco. Dico ergo quod
non oportet cum non videtur in urina signum digestionis
forte indicare de morte. fortasse est liberi
bus egri cum per emanationem exeunte ex parte
aliqua cum virtute expellente digestum et indi
gestum. et fortasse resolvetur humor sed longi
tudine collectionis. aut fiet crisis pericu
losa. et post quando non fuit humor vehementis ma
litie. sicut est malus secundum plurimum. et significat
fortitudinem infirmi. et minor significa
tio meo. est super longitudinem. Et similiter urina
que remanet secundum colorem urinarum sanorum

in horis egritudinis omnibus. Si autem magis
alteratur cum solutione egritudinis. tunc est magis
incolumem. Et quod fit est urina in egritudinibus pe
stilentialibus bona. sit in substantia sua. et colore et
aliis. et est illud expulsio critica et secundum nature.
et ille autem tendit ad mortem. Et scias quod
multotiens mingunt infirmi urinas ma
las in substantia sua. et colore. et aliis. et est illud
expulsio critica. et post in egritudinibus acutis
quando cum est separatur. et patitur urine. **Signa**
urinalia sumpta ex parvitate et multi
Urina que mingitur quantum pauca et quantum **tudine.**
multa. et quando retinetur et non mingitur. est signum
malum in febribus acutis. significans pugnam
vehementem egritudinis et nature quando mouetur et
minuatur. et significat laborem nature. et significat
grossitudinem materie. et quod ipsa difficulter
suscipit digestionem. Si autem febres fuerint que
te indicant longitudinem. propter grossitudinem
humoris. **Signa sumpta ex tenuitate uri**
Urina tenuis quando sicut in dulcedine. et est **ne.**
cum ea assiduatio sitis. et velocitas sur
gendi ad urinam. et qualitas egestionis.
Et quando fit propter cruditatem. et oppilationem
prohibentem exitum materie. et quando fit propter debi
litatem virtutis attractive. et non est cum qualita
te eius. et est minoris malitie quam diabetes.
Et quando figitur urina tenuis in egritudinibus a
cutis per aliquot dies. significat prolixitatem.
quod si accidat prolixio. et perseveret tenui
tas. significat mortem velocem. propterea quod ma
terie superveniunt cerebro. et auferunt animam. Et
quando convertitur ad grossitudinem cum qua non fit al
leviatio. fortasse est propter liquefactionem membro
rum. Cum multiplicatur urina aquosa a
pud horam exacerbationis febris totaliter sig
nificat quod apta vertitur in infectionem. et consider
ta in ista per mixta colorum in capitulo quod se
quitur istud. Et scias quod tenuitas est sicut
ipsa non mingatur ingredium et rubedinem. Si
autem fuerit. tunc scias quod cum unde est res tegit
aut vehementia virtutis qualitatis egritudi
nalis et permiscetur in aquam. **Sig sumpta ex**
grossitie sua. et conturbatione eius.
Convertitur urina tenuis in grossam in febr
ibus et sunt signa bona. significat crisim cum su
dore. Si vero non fuerint bona signa. aut fuerint fe
bris vehementis adustionis. significat in
flammationem in corde. aut in epate. Et cla
rificatio urine grosse ante crisim. est signum
non bonum. Illud namque significat ventositatem ma
terie. et defectum nature in expellendo
eam. Urina grossa turbulenta in qua non re
sidet aliquid et non clarificatur. significat ebul
litionem humorum propter vehementiam caliditatis
extrinsece. et debilitatem nature digerentis.
Quapropter est mala. cum urina spissa. et post
in qua multiplicatur crisis febrium ex lassi
tudine. et post si assotiatur ei fluxus sanguinis
narium. **Urina alba.** In egritudinibus acutis,

Nota de urina bona in febre pestilentiali

Nota de urina mala in substantia et colore que est quandoque expulsio critica.

Nota de urina grosse turbulente.

significat declinationem materiei non ad pre-
uenarum. et urina in istis urine. fortasse
est declinat ad cerebrum. et erit dolor capitis
aut frenesis. et fortasse declinat ad quan-
dam uiscera. et significat apostema. et si fuerit signum ad
incolumitatem declinans. significat quod egredi-
tur cum uomitu secundum plurimum. et propter quod non est sig-
in solutione uentris cum succedat euacuati-
o intestinorum. Et quando est urina alba tenuis
in febre acuta. deinde accidit ei conturbatio. et
grossitudo cum albedine sua significat spas-
mum et mortem. **Signa sumpta ex colore ni-**

urina nigra in febribus acutis.

Scias quod non ue-
rificat iudicium perit de morte propter nigre-
dinem coloris urine in egritudinibus acutis.
licet in se ipso sit signum malum. et quando asso-
ciantur ei signa alia mala. ¶ Cum uides urinam
nigram forte. et est potens facere euacuationem
diuersas ex omni genere. succedit ei quies sicut
accidit mulieribus quando cum menstruis purgan-
tur ab humoribus malis. et propter hoc iste mulieres
sunt saniores. quoniam ipse forsitan propter eorum aliquid
consuete sunt euacuari ab huiusmodi materia
ex uia menstruorum. ¶ Et scias quod urina ni-
gra quanto est plus pauca. tanto est deterior. sig-
nificans consumptionem humiditatis. Et iterum quanto
magis est grossior tanto est deterior in egritudinibus
acutis. et quando nigra est declinans ad subtilitatem
et tenuitatem. et est in ea sedimen pendens. et est ei
odor acutus in febribus acutis. indicat do-
lorem capitis. et permutationem. Et deterior dispo-
sitionum eius est quod significat fluxum sanguinis na-
rium nigri. quoniam materia est acuta uincens. ¶ Et
fortasse est cum eo sudor propter caliditatem qui non
superfluit. in minoratur. et expellit usus
superfluitatem. et accedit sudorem eius contripi-
latio. ¶ Et quando associatur urine nigre inque
sedimen perfectus res nigre rotunda aggregata cum
quo inuenitur ordo malus. et tensio in lateribus
et apud sub ypocondriis. et sudor. significat e-
mortem. Et huiusmodi quedam tensio in ypocon-
driis significat spasmum. Et huiusmodi quedam su-
dor fit ex debilitate. ¶ Urina tenuis aq-
sa ad nigredinem declinans. significat tenui-
tate sua longitudinem egritudinis. et sua nigre-
dine malitiam suam. Et dicitur in urinis nigris
subalbis. quod quando ille cuius est urina desiderat ci-
barium mouetur. ¶ Et urina tenuis nigra
quando coniungitur ad subalbedinem et grossitiem. et non asso-
ciatur ei ulla quies. significat egritudinem in e-
pate. et propter hepaticam. quoniam huiusmodi usio que est ad
grossitiem a tenuitate. et ad subalbedinem
a nigredine. significat diminutionem calidita-
tis. et casum digestionis. Et illud est de illis quibus as-
sociatur aut succedit leuitas. Et si non fu-
erit propter illud. significat materiam iam immisca-
tam in epate. et non est propter mundificationem
et iam fecit accidere oppillationem. immo sic est
caliditas. et iam subito faciet accidere apostema.
Urina tenuis nigra que mingitur in febribus
acutis paulatim in tempore longo. quando est cum do-
lore capitis et colli. significat destructi-
one uirtutis graduatim. et est in multis eorum magis
saluum. **Color rubeus in urina egritudinum acutarum.**

Quando est urina cum rubedine subalbida significat cum
signis laudabilibus uelocitatem crisis. et
cum contrariis eorum significat uelocitatem mortis.
et ex toto significat inflammationem uehemen-
tem. Et subtilitas cum rubedine significat in eg-
ritudinibus acutis dolorem capitis et permuta-
tionem. Et urina rubea grossa in egritu-
dinibus acutis quando eius egressus fit paulatim
et frequenter. et est cum fetore. significat timorem.
quoniam significat caliditatem uehementem et inq-
uietudinem. et defectum nature. Verum quando est ha-
bundans exierit multum sedimen significat se-
parationem. et propter in febribus incontinuis. Et qui
mingit sanguinem purum in acuta moritur.
quoniam significat repletionem sanguineam uehementem.
cum acuitate ebullitionis. et timetur de huius-
modi prefocatio que fit ex repletione uentriculorum
cordis. si declinat ad cor. Aut apoplexia.
si declinat ad cerebrum. **Urina rubea ualde.**

si continuatur in febribus ex lassitudine tendens
ad grossitiem. deinde apparet sedimen plu-
rimum non subsidens. et fit illic dolor capitis. sig-
nificat longitudinem egritudinis. quoniam materia
est inobediens. quia ob rem non ingrossatur pri-
us postquam ingrossatur non subsidit uelociter. Verum
eius crisis fit per sudorem. quoniam materia est decli-
uis ad uenas. Et huiusmodi quedam urina assi-
milatur urine hectice. et differt ab ea in hoc
quod non tingit pannos. Et ad summum urina ru-
bea [illegible] et rubea sediminis. significat appeti-
tum et caliditatem. et significat longitudinem egritudinis
quando rubedo non est uehemens. et est illa que est decli-
uis ad turbulentiam. **Urina flaua uel subal-
bida in febre acuta** quando coniungitur ad albedi-
nem aut ad nigredinem est mala. quoniam significat
per albedinem eleuationem materiei ad caput.
et per nigredinem acuitatem qualitatis egritudinis.

Signa sumpta ex sedimine.

Sedimen diuersum in situ et colore quod significat humorum diuer-
sorum multitudinem est malum. Et deterius eo
est illud quod est minorum partium. Significat enim quod
natura non potest expellere nisi postquam minorat partes.
Et lene quedam multotiens est magis significa-
tiuum bonitatis quam album. et multotiens in-
uenitur ille cuius sedimen est decliue ad rubedinem
sic est lene. et moritur ille cuius sedimen ad albe-
dinem declinat. hoc est diuisum a sano. Sub eo est
bonitas uehementie est facilis ad suscipiendam
expulsionem quam bonitas coloris. et significat
iterum quod humores non patiuntur ab egritudine
plurimum. sic sedimen bonum quando minorat eius
partes. significat quod natura iam operatur in eo ual-
de. et egritudo non egit in eo. Sedimen spu-
mosum et spuma plenum. cuius albedo est propter
commixtionem aeris cum eo. est malum ualde.
egrediens a natura. Et crudum est malum.

Nota de mulieribus quando menstruantur.

Nota de urina nigra que est pauca aut grossa.

nota de urina nigra.

Nota.

Et sedimentum cuius superiora sunt rotunda et mouentur indicat quod sedimentum cuius superior superficies est congelata et magis significatiuum quod egritudo est uelocis status acuta. Et sedimentum quod non accidit tenuitatis et pinguitatis superfluitatis, immo est iniunctum in puncto, significat quod humor est plurimus, non quod sit digestus. Immo oportet ut rubeat sedimentum post aduentum digestionis. Et postquam fuerit urina subalbida in primis, et postquam fuerit ypostasis pauca, et dum non est ita, significat quod materia est grossa, grauis multa, et quod egritudo [illegible] fiat. Et similiter uehementia tincture absque sedimento est pauco. Et dum non est ita non significat bonum. Et quando significat bonum et maturitatem, et quando accidit in ipso dolore et propter uehementiam caliditatis. Et [illegible] tinctura est urine [illegible] addit et [illegible] ei sedimentum. Et sedimentum rubeum significat multitudinem sanguinis et tarditatem digestionis. Et assotiatur in febribus [illegible] angustia et tristitia. Et si prolongatur usque ad quadraginta prolongatur egritudo. Et fortasse non [illegible] crisis in sexagesimo [illegible]. **Sedimentum rubeum procedens** in quo est declinatio ad superiora cum est in urina tenui significat in egritudinibus acutis permutationem rationis. Si autem perseuerauerit timetur perditio. Si autem urine [illegible] incipiat peruenire ad grossitiem et incipit procedens subsidere et albificatur significat salutem. ¶ Sedimentum quod est sedimentum forma frustri [illegible] carnis in febribus acutis sine significationibus digestionis significat quod est ex rasura membrorum et non est ex renibus. Et quando est illic digestio aut non est febris significat illud [illegible] de dispositione renum. Et illud quod est simile corticalibus pisas et non est signum digestionis et febris est acuta est ex rasura febris [illegible] in renibus et ossibus et uenis. Et in aliis fit ex uesica. Et furfureum quod significat simile illi et quod febris incipit inde ex profundo. Et distinguit inter ipsum et inter illud de uesica quoniam illud de uesica est cum signis lesionis uesice et cum digestione et cum grossitudine. **Significatio supradicta ex dispositionibus que aggregantur propter significationes plures ex colore et substantia et partibus earum sunt in urina.**

Oleaginea est illa cuius color et substantia similantur colori olei et eius substantie. Et licet sit mala tamen quando alie significationes significant salutem non est cum ea malum. Sedimentum similiter cum est oleaginum est malum ualde. Et omnino oleaginum purum est malum. Et est illud quod fiat de uiride colore olei cum [illegible] et uiriditate. Et quando oleaginum est accidens post urinam nigram tunc est significatio bona. Sed quod testificatur de eo Ruffus sapiens. Et deterius oleaginum est illud quod est in principio egritudinis. Et quando significationes significant malitiam et [illegible] urina oleaginea in [illegible] indicat mortem infirmi in [illegible]. Et urina que alteratur subito ex signis laudabilibus ad signa uitupera-

bilia significat in egritudinibus acutis [illegible] mortem quoniam significat casum uirtutis subito propter permutationem accidentium. Urina oleaginea quando significat permutationem rationis quoniam [illegible] ex exsiccatione. Urina in qua sunt frustra sanguinis congelati in febre acuta quando cum ea est siccitas lingue est signum malum. Si autem fuerint nigri cum hoc tunc illud est deterius. Et non generatur sanguis in urina in febre acuta nisi propter uehementiam acuitatis eius, et propterea quod disrumpit uasa et uias. Et eius congelatio est propter uehementiam caliditatis ipsius. **Urina alba tenuis** in qua est spuma et multus [illegible] significat timorem uehementem propter illud quod ipsa significat de excitatione et uehementia acuitatis materiei. Et nos quidem iam locuti fuimus de urina tenui nigra illud in quo est sufficientia. **Urina tenuis flaua** in principio febrium acutarum quando conuertitur ad grossitiem et ad albedinem, deinde remanet feculenta turbida sicut urina asini, et incipit exire inuoluntarie, et fit illic uigilie et inquietudo, significat spasmum [illegible] cui succedit mors quando non fiunt signa bona in [illegible] illa. Urina que est cum flauo colore non subtiliatur nisi propter dominium humoris colerici calidi et non incrassatur et inspissatur nisi propter excitationem egritudinis et commotionem in dispositionibus materiei. Et dixerunt de urina pauca que est cum colore sanguinis quod est mala. [illegible] quando cum infirmo est pessima uenenose. **Signa mala ex parte quantitatis sequentibus urine.**

Quando febre acuta patiens non potest mingere nisi parum et cum dolore absque [illegible] aut apparet in instrumentis urine et cum frequentia pulsus et debilitate est signum malum. ¶ Cum retinetur urina in febre continua et est uehementia doloris capitis et multitudo sudoris significat [illegible]. ¶ Urina que guttatim stillatur in febre continua et cum uehementia doloris capitis et multitudine sudoris significat [illegible]. ¶ Et urina que gutta[tim] distillatur in febre quieta significat fluxum sanguinis narium. Et si febris fuerit acuta [illegible] significat dispositionem malam aduenientem cerebro. Et si fuerit quieta significat multitudinem repletionis et debilitatem nature in expellendo. Et cum urine egrediuntur in febribus acutis inuoluntarie est debilitas uirtutis aut nocumentum in cerebro. Et non fit illud nisi propter ascensionem materie acute calefacte ad cerebrum que [illegible] ei membra [illegible]. **Variatio signorum malorum in urina.**

Aquosa et procedens et fetida et nigra et grossa est mala. Et illa in qua procedit ex inferiori parte eius usque ad ipsius superiorem sicut fumus est mortalis propinqua. Et urina pinguis cuius color est aque carnis cum fetore durante est mortalis. **Significatio mala in egritudine diuisorum generum cum malitia sua propter collectionem suam in febribus et aliis.**

quando aggravat̃ vom̃it. et punctura. et p[er]mu-
tatio totius. tunc illud est signum mortale. Cum q[ue]
coniu[n]git alteratio corporis inmutatione et in
colore. et in eo quod evomit. et in eo quod evacuat̃
significat quod natura est ambigua cum humoribus
diversis. et egritudinibus diversis. cum est necessaria
resistere eis omnibus. et illud est procul dubio de il
lis que destituunt eam. ¶ Cum aggravat̃ in febre
insensibilis frigus eius quod apparet. et adustio
interiorum. et vehementia sitis cum hoc. tunc illud est
mortale. ¶ Cum aggravat̃ cum perculsione dein
non permixtio in re. tunc eger apparuerat p[ro]
dictioni. ¶ Cum accidit infirmo subi
to fluxus ventris iungens cum adustione et mo
dificatione. et dolore adurente intestina ei.
et pulsus cordis. et sincopis. est signum
mortis. ¶ Cum sudant duo cornua fron
sudore frigido. et girantur ungues. et viri
des fiunt. et alterantur. et asperatur lingua. et ap
paruit super ipsam et super corpus postula citri
nea. tunc mors est propinqua. ¶ Et si fuerit in
partibus posterioribus percussio et saltus cum fe
bre. deinde oculus cum hoc movetur motu ma
lo. tunc oportet ut expectetur malitia dispositionis. quoniam
quando hec dispositio significat ventositatem inflam
mata. et percussionem que fit propter apostema vehementem.
et propter vehementiam constrictionis venae magnae.
et pulsus vehementis percussionis continuus.
magnum valde assonat̃ mamme. et oportet ut con
sideret. fortasse est percussio et saltus non sunt
similiter ad invicem. in uno loco quod apparet
de inmach. et illud non est nocivum quoniam est cum eo
apostema. non superfluat valde in magnitudine.
Et si perseverat hec dispositio viginti diebus. et non
sedatur apostema et febris. significat quod apicet. et
tunc fortasse salvabitur infirmus. et illud est in
permixtione evulsionis. ¶ Illi quos debilitat ex
egritudinibus quando accidit eis anhelitus fre
quens et sincopis. tunc iam appropinquat mors.
et non accidit super quattuor horas. ¶ Cum homo habet
febrem interpolatam. et invenit alleviationem. et
quietem caliditatis subito absque causa ma
nifesta cum evacuatione aut permutatione. et
sine exitu ulceris. et sine permutatione de ae
re ad aerem in regione una. aut in diversis
regionibus. et cessat quod est in pulsu de veloci
tate. et invenitur sic velocitas. tunc iudica
quod morietur velociter. ¶ Cum homo in febre
et pulsat cor eius subito. et invadit eum sin
gultus. et stringit̃ venter eius et sinit eum coitus mori
tur. Cum egritudinem habet acutam mingit uri
nam albam subtilem deinde incrassatur. postea
ebullit. et albescit. et remanet ebullitio
ita et quasi urina asini. et mingit involu
tarie. et sunt vigilie. et inquietudo. signifi
cat tetanum apparentem inmutisque lateribus.
deinde moritur. ¶ Et dicunt cum urina fuerit simi
lis prius quam fuerit alba ante illud. et super ipsam
fuerit sic spuma. deinde evacuaverit ex na
ribus sanguis niger. tunc illud est res mala.

¶ Et de signis malis que quidam medicorum di
xerunt. et non tendit conatio ad eam in cogn
itione. scilicet quod dicunt quando apparet in homine sup
venam que est in collo eius pustula similis grano c
iceris habens cum maiori albis plurimis. et accidit
ei desiderium rerum calidarum. et dicunt quando appa
ret in homine in tempore sinistro pustula ro
tunda rubea. et accidit huic eam cum hoc pruritus
vehemens in oculis eius. moritur in die deci
mo. et huius huic dolorem desudat sil[ent]io.
¶ Et dicunt quod cuicumque egritudo vehemens accidit su
bito deinde sequitur illam vomitus. aut fluxus
ventris. est significatio mortis. ¶ Dicunt quod quando
accidunt febrenti et alia apostemata et ulcera
lenta deinde destruunt totum eum. moritur. ¶ Dicunt quod
quando inest homini mollities in facie et corpore
eius. et non est dolor. et accidit ei prius illi pruritus
in naso suo. moritur in secundo et in tertio. ¶ Et
dicunt quod quando inest homini super genu eius simile uve ro
tunde. et est illud nigrum. et in circuitu eius rube
um. moritur cito usque quod expectetur quinquagin
ta dies. et signum mortis eius est quod sudat
sudore frigido. **Signa longitudinis egritudinis.**

Scias quod longitudo egritudinis
fit propter consuetudinem inimicam. aut propter p[er]
mutationem in regimine. Et secundum quod dispositio
debilitatur virtus. quando tangit ipsum tarde
tas. Et digestio significat eam. aut tarditas se
diminutis perfectis. aut assiduitas sedi
mentis rubei. itemque. paucitas est appari
tionis sedimentis. significat longitudinem egri
tudinis. Et similiter quando est cum acutate egritudi
nis pulsus magnus. et facies eius pinguis.
et ypocondria inflata quando non detumescant. sig
nificat privationem resolutionis. et longitudinem
egritudinis. ¶ Cum advenit signa crisis ante
digestionem. et non cadit ut. et non apparet si
gna mortis. tunc egritudo prolongabitur. ¶ Et
scias quod turbulentia crisis quando non iuvat̃ et
non nocet. et dispositio remanet secundum modum
suum. tunc egritudo est longa. ¶ Et multitudo
saltus in egritudine significat longitudinem
eius. et precipue cum vehementer fit apud rei. In fine
non crescit rei. Et quando assonant evacuati
onibus paucis que significant quod non movit ma
teriam. et recessit in expulsione eius integra. sive sit
sudor. aut fluxus sanguinis. aut aliud signum
bonum. aut privatio signorum malorum. significat
longitudinem. ¶ Et quando remanent sedimentum ru
beum usque ad quadraginta dies. indicat
longitudinem febris. ita ut non speret esse
receptio usque ad sexaginta. polluimo in
p[ri]n[cipio] egritudinis. significat longitudinem. ¶ Cum
vides signa longitudinis egritudinis in diebus
antecedentibus. tunc non est significatio certa sicut
ipsorum significatio per illud. et cum videris illud
quod est contrarium illius signis. fortassis apparet in me
dius diebus. et in posterioribus eius. tunc considera
iudicium iudicationis ut scias ipsam in qua
die erit. et ille dies qui die indicat. et

aut permutatio materiei ad ex-
tremitates. et precipue ad pedes.

ne

obseruā cōditiones pdcās inea. Et cō
siderā dispōn̄ uirtutis. ⁊ etatis. ⁊ etatis.
cōplionis. ⁊ dispōn̄ motuū eg̃. in q̄lita
te ⁊ q̄ntitate sua. ⁊ in successione. ⁊ p̄ poi
tione sua. ⁊ horarū suarū p̄ instantibꝫ a
cute ⁊ lōgitudine ei. ⁊ abreuiatione ei. an
sit ad motū declinis. aut ad getē. ⁊ iu
dica p q̄ntitate ei. **Sig̃ q̄ eg̃tudo ꝯsu**
Cum fuit uermet crisi an resolutione.
fortis ualde. ⁊ potissimū augmētati in q̄
litate. ⁊ q̄ntitate. ⁊ etas. ⁊ cōplo. ⁊ tps.
declinat ad motiōe. n̄ ad getē. ⁊ digōis
⁊ cōn sig̃ festinata. tē eg̃tudo ꝯsuet
cū crisi. Et si res fuūt contrario. ⁊ sig̃ tar
ditatis inuēta. tē eg̃tudo plōgat. ⁊ uit
ficat cū resolōe. aut remouet. ⁊ si diuisi
ficat. erit c̄ses diminute. ⁊ tardate. ⁊ cū
puimtatiōe. Mors aūt ⁊ uita sig̃ficat̄ per
dispōes uirtutis. ⁊ sig̃ alteratiois uni cuiq̄
diuarū rerū. ⁊ sui ꝯtrij. **Judicia readuia**
Tionis. Readuiatio ē illa q̄ ē uelo
tior. ⁊ ē cū uirtute debiliore. ⁊ assotiāt ei
paulidubio cū ē ei formidab. sig̃ pdictiois.
⁊ ut eueniat readuiatio error regiminis.
⁊ de errore inib. ē dare in potu calefaciē
tia. ⁊ medicinas qbꝫ uult aliqs lenitatē
appetit. sic zelenia bn̄ mellitū. ⁊ fasiolo
fāti. ⁊ silia. ⁊ reliq q̄ remanet p̄ crisin
attribuūt readuiatiōe cito. n̄ succurriant.
Et readuiatio uehemētior ē q̄ tardie. q̄m
in alia ē uenēos. ⁊ stās ē debilis. **Signa**
Readuiationis. In illo cui febris n̄ cessat p
crisi cōpletā. ⁊ in die suo. timet rea
duiatio. Et si fuūt qs ei sūi ēēn. oīo n̄ ē
excusatio readuiatiois. ⁊ ꝑ qū crisi sē
cū eis q̄ sūt sicut uariole. aut buctia. aut
scabies. ⁊ ad sūmū cū ea q̄ fit inaute. Et
sig̃ficat qm̄ q̄ erit readuiatio ex debili
tate uirtutis. ⁊ appetitū. ⁊ nausia. ⁊ mali
tia aīe. ⁊ paucitate digōis. ⁊ corruptiōe
albi in stō tendens ad acetositatē. ⁊ fumo
sitatē. ⁊ inflatiōe ypocondrior. ⁊ ptūn epa
tis ⁊ splenis. ⁊ corruptiōe sōpni. ⁊ lon
gitudine uigiliarū. ⁊ uehemētia sitis.
Et uehemētia inflamationis faciei ꝑ ē si
gnū mag̃. ⁊ ꝑ in palpebra supiore. ⁊ ꝑ
ei apatio. ⁊ ipi abreuiatio. Et silr cum
solutiōe inflāaois faciei. Et de ill q̄ sig̃
ficāt eā. ē ut corp n̄ bn̄ recipiat cibū.
⁊ n̄ remoueat p ipi extenuatio. ⁊ ꝑ e
qn̄ ista accitia mala apparet. ⁊ uehem
tiora fuūt in horis potissior eg̃tudini
q̄ fuūt. ¶ Et qm̄ significat readuiatio
ex pulsu. qn̄ remanet in eo spissitudo ⁊
uelocitas. ⁊ ex p̄fūdatiōe oculorū ⁊ ca
rū. ⁊ occultatione ear. ⁊ ex urina qn̄ in
ea remanat tenuia plima citrinitatis. aut
flauedis. aut rubedis. aut ē ex ill' in qbꝫ
n̄ pendet sediū. in residē. ⁊ qn̄ urina
in fine n̄ silat̄ urine cū nāli. ¶ Et qdam

tps sig̃ficatiōn fuit readuiatiois q̄ q̄ni
alia. sic autūpnus. Juuēt ē plus cadit
readuiatio. qua intelligs qbꝫ. ¶ Et ge
n̄ eg̃tudis tin. adiuuat ad sig̃ficād re
aduiatiōe. sic febres apostē cū post se
reliquūt caliditatē ⁊ inflamatiōe i ine
rib. ⁊ sic epilepsia. ⁊ scothomia. ⁊ dolo
res renū ⁊ epatis. ⁊ splenis. ⁊ emichica.
⁊ cephalea. ⁊ catarr. ⁊ q̄ ab eō gniūt de
asmate. ⁊ alus. ⁊ eg̃tudies aneliū. **Cau**
Mors fit aut ꝑp cām q̄ corrūpit **se mortis.**
cōplio cordis. aut ꝑp cām q resoluit uirt.
quare extīguit. Et tūi ꝑp cām q̄ corrūpit
cōplio cordis. aut ē dolor uehemēs. aut
q̄litas supflua de q̄litatibꝫ notis. aut ē
q̄litas extrīca uenenosa. aut ē retētio
materi aneliū. ⁊ ꝑp hōie dimittāt respi
puū. ⁊ ne dimittāt guttura cor desiccari.
Dispōs mortis q̄ accīt i horis febriū. ⁊ signa
Ubi ill ē mors q̄ accīt ei. **q̄litatis mortis eg̃.**
cū p̄n potissimū febris. ⁊ augmēto ei. aut re
solutiōe ei. Et plimū ei ē in febribꝫ apostū
intrinsecorū. n̄ effūdit ad ipā supfluitas si
bito. ⁊ in eg̃tudibꝫ malign̄. a qbꝫ supāt n̄
in p̄mis cū mouet cū fortitudie p̄ap̄uē si
fuūt debil. ⁊ ad sūmū ē sic p̄focās. ⁊ sicut
extīctio ignis a multis lignis. ¶ Et d ill
ē mors i statu potissior febis. ꝑp supinatō
nature ab eg̃tudie. ¶ Et tā ē mors facta
in declināe. ⁊ ē pauca ⁊ rara. Et plimū ei
in declinatiōe ꝑtīclari. n̄ uniūsali. Et cū in
ea ē q̄ nā in ipā ē sic secura. ⁊ expādit ca
liditatis ⁊ ptūr. ⁊ dispōit retētio q̄ nociua ē i
horis p̄ncipii. Et plēs eorū moriūt cū sin
copi subito. ⁊ qdā eor moriūt gdati. Et
fortasse declinatio ē declinatio q̄ ē sūi mol
lificatiōe uirtutis. ⁊ resolōe caliditatis īna
te. q̄r extīat q̄ fit declinatio leuis. Et pl
sus q̄d diuisificat in utrisq; declinationibꝫ.
Ipē ē in uera ꝯfortat. ⁊ in falsa mollifica
tur. ⁊ in uera eq̄t. ⁊ in falsa diuisificat.
⁊ eg̃diet ab ordine. Inclinatiōe uirtutis
n̄ morit aliqs n̄ ꝑp cās laboriosas de foris
q̄ supueniūt infirmo. ⁊ ē debil' sic mor. a
ut eleuatio. aut ira. Et qm̄ accidūt hui
mor. ⁊ ꝑ. Et hmōi qdē morte accidit
sudor paruc uiscosus. ⁊ multotiēs morit
aliqs in uniūsal' in declinatiōe. Et multotiē
qdē accidit ei sudor in eq̄l' ad frig̃ decli
ue. Et fortasse ē incipiēte. ⁊ colloqm̄. au
in pectore tm̄. ¶ Et qm̄ cutis in spē ē sicca
tensa. tē n̄ erit mors p sudorē. ⁊ cū ei ꝯno
cit cū sudore. Verū plimū mortis i eg̃tu
dinibꝫ mortalibꝫ fit ex uī aliq̄ in hora in
q̄ fit crisis bōa in eg̃tudinibꝫ salutis. sic sic
eg̃tudo i p̄ūibꝫ. erit mors i p̄ūibꝫ. Et si fuūt
in p̄ūibꝫ. erit mors i p̄ūibꝫ. Et scias q̄ ea
ᵘson ⁊ q̄ ei sūt siles. attribuūt morte apō
statū potissimū. ⁊ accidūt cū ea accitia
mala. de p̄mutatiōe rōis. ⁊ uehemētia an

⁊ tpis

forma
sitiū est quā ur
cuenat pse ꝯr
ficiente regiminis

non Readuiatio
uehemens

no de autūpno qr i ipo mag̃ fit readuiatio
quā i aliqs tpibꝫ

No. cās mortis

No. q infirmi nō debēt dimitti resupini
n̄ guttura cor desiccari.

No.

No.

ari.

gustue. et profunditate sompni. et debilitate in
tollerantie febris. deinde accidit dolor capi
tis. et tenebrositas oculorum. et dolor oris stoma
chi. et inquietudo. Et flegmatica accidit
morte in pluribus proprissimis. et cum est frigida longum et
non calefit. et pulsus paruus ualde. uermicu
lans. et uehemens fit sompni profunditas. et
pigritia. Et ad summum inaequalis accidit eius
mortis. in hora in qua ipsa fit uehementior sive
per intimum plus. sive sit incipiens. sive
in augmento apparente quoniam accidit in paucis
tum. Et cum consideras signa mortis in hora in qua
diximus et non inuenis ea. tunc non timeas. Et si in
uenies ea. tunc extimia quod erit mors. Si autem
consecutum fuerit illud aliquod signorum malorum pre
dictorum. tunc iudica secundum plurimum si fuerit po
situm in paribus. quod ipse moritur in septimo. et
in paribus quod morietur in sexto. presertim si fu
erit egritudo uelocis motus. Significatio
De illis est debilitas uirtutis. neccis mortis absque
quod deficeret ei ad restituendum egritudini. crisi.
Et de illis est tarditas signorum digestionis omnino.
Et de illis est ut egritudinis cum tarditate mo
tus ipsius. Et quoniam aggregantur omnia ista. est magis peri
culosa. Dispositiones que accidunt convalescentibus.
Quandoque accidit convalescentibus recidivatio.
et accidit eis uehementia uirtutis. et debilitas
ipsius. cum meum est illud quod diximus in capitulo regi
minis eorum. Et accidit eis ne minuetur ab
eo quod sumunt de cibo. et ne redeat cor eorum
ad uirtutem. Et accidit eis exiture. cum
non sunt mundificata corpora eorum ab humo
ribus per evacuationem. Et quoniam accidit eis cor
ruptio quidem membrorum. propterea quod expellit
materia illuc. Et quoniam accidit eis egritudines
contrarie egritudinibus que fuerunt in eis. cum super
fluerit in eis in contrario eius quod est cum eis. sicut
accidit eis gutturis in lingua. et [illegible] pulsio.
et colica frigida. et apoplexia. et epilepsia.
et dolor capitis inseparabilis. et emicranea. et
que eis sunt similes. quoniam infrigidatio et humec
tatio modum pertransierunt. Et quoniam accidit eis
pruritus plurimus. quem removet aqua tepida.
Et accidit eis ut albificentur eorum capilli. et
propterea quod capilli priuantur nutrimento. et propterea quod
spargitur humiditas innata que stat in gradu. Si
autem accidit segetibus quod quando siccatur albescit.
propterea quando eorum dispositiones bone fiunt, redit nig
redo capillorum eorum. sicut iterum accidit segetibus quando
potantur aqua. quoniam tunc redit ad pristinum uiriditas.
Oportet in conualescentibus. Regimen conualescentibus.
Oportet alleuiatio fiat in omnibus. et non afferatur
ei aliquid grave ex cibis. neque aliquid ex motibus.
et ex calefacientibus. et causis corrumpentibus usque
ad nocens. et alia. et gradatim perducatur ad consue
tum quod est facile. propterea quoniam innatum est valde.
Et ut occupetis in eo quod augmentum efficiat
in sanguine eius. Et oportet ut quiescat. et letetur
et gaudeat. et prohibeatur ab evacuationibus.
et preter coitum. et uinum cum temperato est eius uina

tum. preter unum tenue subtile. Et de conuale
scentibus conuenientior ad hoc est ut iudicatur ei
sanitas. est conualescens cum crisis fuit occul
ta. quoniam ipse est expositus recidiuationi. Et hu
iusmodi forsitan indiget evacuatione. Et
conuenientior ei est fluxus uentris subtilis. presertim cum
uideris egestiones colericas aut declinantes ad
colorem humoris qui est ex humoribus ex quibus fuit
febris. et uideris in appetitu defectum. Et cum
uolueris in te facere quiescere conualescentem et
fortem uirtutem eius. deinde evacua. Et forsitan ne
cessarium est tibi ut evacues et conforte simul cum
abstineat. Et propterea cum tibi iubeatur cibos medi
cinales solutiuos. aut commisces eis uirtutem
medicinarum solutiuarum conuenientium. sicut pru
na. et sebastem. et tamarindi. et similia illis hunc
bis coleram. Et quoniam iuuatur per diureticam. et mun
dificatur per eam uene eorum. Et quoniam faciunt illud
ista diuretica cogita facere illud unum commix
tum. De flebotomia autem illud scito est
quod parum indiget conualescens extractione sangui
nis. Et fortasse indigeret et. Et significat
informa. et significat sanguinis. presertim cum inuenis
febrem occultam in eis. et uides pustulam in la
biis. Et fortasse coget te ad flebotomiam usque
in summum malitia sanguinis eius propter id quod remansit
in ipso de ancietate humorum malorum. quare ne
cessarium est ei ut extrahatur sanguis eius malus.
et augmentetur in eo sanguis bonus. Et melius in
hoc est. ut facile fiat. et non faciat aliquid subi
to. Et sompnus diuturnus fortasse est magis
nocivus conualescenti. propterea quod mollificat
eum. et fortasse confert ei propterea quod ipse quiescere
faciat. Et quando non conuenit. fortasse accidit fe
bris. propterea quod facit cruditatem. et frangit uir
tutem caloris innati. Et obseruatio in
omnibus conualescentibus mundificantis et non mun
dificantis. est ut cauat esse eorum secundum regimen
quod fuit in egritudine ex et aliis duobus die
bus. et uiceo que est inter eos. Et ad summum secundum
mensuram qua eos pertransiverit dicit etiam secundum regi
men quod fuit in sanitate eius. deinde in quo sequitur sa
nitatem eius. deinde eleuetur ad id quod est super ipsum.
Et oportet in mundo et eo cum febris fuit salu
bris ne subtilietur regimen eius. quoniam febis cor
eius et mala fiet ei dispositio. Et oportet ut redeat il
le cum extenuatio et macilentia fuit in
in diebus paucis. ad pinguedinem in diebus
paucis. quoniam uirtus ei est fortis. Et fiat ad cum contrario
contrarium illi. Et si non appetit conualescens. tunc ipso
est repletio. Et si appetit et non impinguatur propter
ea aufferet se uirtutem suam. et uirtute nature
sue. quare non potest digerere illud et diuidere in corpore.
aut in corpore suo sunt humores plures in quibus natura est
occupata. aut uentriculus eius est perstricta ualde. et
ut uirtus toti corporis eius et caliditas ipsi na
ta sunt pertransite. quare non ualeat cibus alterari con
uenienter ut explicetur. i. restauretur in eo ex
eo. Et huiusmodi quandoque appetitum in principio
rei sue cibum. tamen quoniam conuertitur in eis dispositi

in augmento aut instanti. Et mors que

Nota quod aqua tepida removet pruritum in conualescentibus.

ut

Nota de vino in conualescentibus.

Nota de flebotomia in conualescente.

Nota de sompno diuturno in conualescente.

tio ad h' ut n' appetat. qm nocumenta r re
pletio h' nox in alo fiunt fortiora r aug
mentat. Et ne appetat. deinde appetat ppter
rectificationem virtutis sue. melius est q ut ap
petat. deinde n' appetit. Cum g' perseverat appe
tit r n' alterat corp' ad virtute durante. et ut
appetitiva r instrumentu ei' sunt sana. r vir
tutis digestionis. r ipsi instrumentum suum sunt debilia.
g' meli' e ut g'datim deducat convalescentes ex
tenuitate. r paulatim ad cibum. Et n' reducat ad
consuetudinem dum adhuc invicta e. stomacha.
Et fortasse simpl' acetositas faciet eis e
venire excoriationem intestinorum pp debi
litatem intestinorum ipsorum. r silr' acetosa.
Et de regimine convalescentium e. permutati
o corporis ad aerem contrarium ei in q erat. Et de
regimine convalescentium e observatio ei' q
oz caveri de spe egritudinis corporis. ut oppo
natur ei q siccitatem faciat ab ea. sic in
plenitudinis. oz e ut timeat in eis aspira
pectoris. Et n' oz ut convalescentes sudent
in balneo pp raritatem carnis sue debi
lis. Cum g' multiplicat sudor ei'. tc ipso
e superfluitas. Et abrasio cum novacula
nocet ei. pp illud cui nativo processit. De
Oportet ut sit cibus ei' in q'li dieta convalescen
tate boni chimi. facilis digestionis. Et oz ne terra
tolleret sanum. in siti. Et fortasse e nece
ssarium ut declinet qualitas ad contrarium complexionis
egritudinis preterite pp timorem alicuius rei
r ad cautelam. Et scias q abi humidi flu
idi velociter nutriunt. r minus sunt audaces. Et
crossus r gravis e contrario. sive sit cibus aut
potus. Et oz ne sup se afferat frigida n'
nocet ad illud residuum caliditatis. immo
oz ut regatur cum eo q e temperatum. r sit ei ca
liditas subtilis cum humiditate completa velo
citer recipiens digestionem. Et ut sit cibus ei' in
quantitate cum mensura q fiat levis ei' digestio r
ei' sepitio. Et addere secundum gradationem cum nume
ros gravitatem in nutritu. in velocitate de
scensionis. in tarditate retentionis. Et mi
nue ex eo sum videatur ex eo q videri debet.
r qn replet subito. r tendit stomachus ei' tunc
fortasse febr'. Et silr' n' oz ut bibat su
bito. fortasse e ei' ex eo timor. Hora
autem cibi ei' e hora equalitatis aeris in ve
ris estatis. r hora p' meridie hyemis.
n' sit vocis aliquod festinum. Et oz ut di
vidatur s' ipsi quantitas q e minus satietate
ei'. r aqua vehementis frigoris e ex eis aq
bis oz alienari convalescentes. qm e inflat
fortasse e supveniet quibusdam visceribus. r
fortasse faciet spasmum. Et nos iam sciu
imus q mortuus e pp illud. Et scias q
appetitus convalescentis qm minoratur pp
debilitatem. aut pp humores in stomacho. r as
sotiatur eis secundum plurimum singultus. Et qm
minoratur cum epatis. r paucitate attractio
nis ei'. r apparet in colore. r in egestione

terum alia. Et qm minoratur cum h' humorum
cor' toto. r satietatis nausiative. Et qm
pp debilitatem virtutis corporis. r caliditati
in natura. aut in stomacho est. Rege g' unumquodque
cum eo q scivisti de regimine ei'. quanto plus
facilis e. Et scias q sicut nabi de cito
nus e bonum medicamen de convalescentibus.
r ipse qn cor' appetit e prestat pp debilita
te in stomacho cor'. r facit siccitatem ab ex
coriatione intestinorum. De confortantibus v
stomachum q sunt calidiora eo. sunt sic anacar
dia. r q sunt cstilia. fortasse e sunt cum
recadulationis. Motus egritudinum.
Iam scivisti horas egritudinis. r scivisti quod
motus in periodis qm fit addendo in labore
r significat statum. r qm fit minuendo.
r significat declinationem. Et vehementiores
sunt motus egritudinum. r acutia earum i
nate. pp vehementiam occupationis nature
in digerendo materiam. et ab omni re. Tractat'
secundus de horis crisis r diebus ei'. r de periodis
De horis ipsi. prima de computatione crisis.
sunt q dicunt q principium egritudinis ex q' innitatur com
putatio dierum crisis. e extremitas hore
in q sentit eger vestigium egritudinis. Et
de horis sunt q dicunt n'. immo extremitas
hore in q se ipsum prohibeat r appareat in eo
nocumentum operationis. Et quod diversitas n'
advenit n' in febribus q n' accidunt subito.
In ill' autem q subito accidunt n' e principi
um hore. Et illud e sic accidit quibusdam febrici
tantibus. ut incipiat febris cor' incepti
one apparente. r sit homo ante illud n' hns eg
ritudinem. qr dormivit. aut ingreditur balne
um. aut laborat. r febr' subito. In febrib'
autem quas antecedit constrictio. r dolor capi
tis. r silia. deinde accidit. alie res diversifica
t'. Et forti' e ut considerent hora inceptionis
ipsi' febris. r illic e iam appetitio extr' adi
ponitur n' illi incomplicitur manifesta. Incep
tio v' doloris capitis. r constrictionis. conside
ratione n' hnt. Et q decubuit in lecto. r sop
nus. n' sunt de ill' q' e intendum. fortas
se e in fine n' decubuit. r iam incepit febris.
Et si peperit mulier. deinde accidat ei fe
bris. tc sum computet ex febre. r n' ex
partu e illud error. de h' dixerunt quidam quod
plurimum accidit secundum r tertium. De cum dierum crisis
Plures q de horis posu r periodorum eius.
erunt cum in mensuratione cp' crisium egritudi
num acutarum ex parte lune. r q virtus ei'
e vir incedens in humiditates mundi fan
cas in eas spes alterationis. r ad iuvamen ad
maturandum r digerendum. aut ad contrarium r
secundum preparationem materiei. r significat in h' p
dispositionem extensionis r contractionis. r augme
ntationem cerebrorum cum augmentatione luminis
in luna. r velocitatem maturationis fruc
tuum arborum r herbarum cum apparitione eius.
Et dicunt q humiditates animalium patiuntur

post

nova luna .op.

a luna. quare diversificatur dispositiones earum secundum di
versitatem dispositionum lune. et fit vehementior et
apparitio diversitatis. cum vehementia appari
tionis diversitatis in dispositione lune. Et fit
vehementius illud quando luna est secundum oppositionem dis
positionis in qua fuit. deinde secundum quadraturam. Et hec
diversitas resolutionis sue ad medietatem. deinde
ad medietatem medietatis. Dixerunt preterea
quod revolutio lune est in viginti novem diebus
et tertia fere diminutis diebus coniunctionis eius et
preterea quod lune non est operatio que est fere duo dies
et medietas et tertia. quare remanent viginti sex
dies et medietas erit medietas eius tredecim
dies et quarta diei. et quarta ipsius sex dies et me
dietas diei et octava diei. et octava eius tres
dies et quarta diei et medietas octave diei.
Et est minor revolutio eius. Et fortasse certa
habent eam secundum modos alios diversificantes has
computationes parum per. et addunt in ea parum per.
Verum ubi est transgressio. quia dicit quod non debet di
cere. Sunt ergo ista tempora. tempus sufficientia notio non
appareat in eis diversitates magne. et sunt
dies prioris partium. Et quando incipit tempus.
et materia est bona. apparet apud statum eius alteratio
manifesta tendens ad bonitatem. et quando incipit
tempus et dispositiones sunt corrupte. est alteratio appa
rens apud complementum temporis secundum corruptionem.

Crises non egritudinum que in temporibus procedunt. et
ultra mense nituntur ex sole. Et in hac quidem in
firmitate et experientia est ambiguitatis. et in eis sunt
loca talis usus quod multiplicat computatio cum li
sup naturale. et non impedit super medicum aliquid. Et
medicus quidem in hac non ut cognoscat quod ea se
quitur ut egreditur cum crisibus pluribus. Et non preter
eunt sciat quod sit causa eius. cum declinatio illius cre
scitur cum ad artem aliam. Immo oportet ut sit ser
mo quo loquimur secundum sensum et experientiam. aut secundum
universalem positionis et rationalitatem. Et scias quod plures
eorum nominant revolutiones. illud ex quo non egreditur du
plicatio agitationis suo. et cum in initio quando egreditur
cum ea duplicatio ad diem non creticam. et exempli
horum est quartanus et septenus. Nam eorum medium per
venit semper ad diem creticum. secundum experientiam dierum
crisis que accidit egritudinibus quibus conveniunt isti
quartani et septeni. Et revolutiones quidem he
radicales sunt tres. revolutio quartanorum
et revolutio septenorum. et est completa. Et revo
lutio decenorum est completa quando omnes quadragesimi
et sexagesimi et octogesimi. et omnes illi dies
sunt crisis. Verum due prime revolutiones sunt
diminute ex hiis propter fractiones quas attendit oportet.
et propter quod sunt tres septeni. xx. dies. et quartanus
primus est quartus. Et quartanus secundus est inquam restaura
tio fractio. et propter illud est in septimo. quoniam sunt
sex dies. et tres plurima de septimo. Et propter
illud cadit continuatio. et quartanus tertius cadit se
dit in undecimo. et illic provenit hora dupli
cationis septeni. quare sequitur ipsum septenus secundus.
et est in quarto decimo. Et quando restauratum in
septenum tertium. cadet in die vigesimo.

Iam ergo currunt res in quartanis secundum hoc quod quar
tani primi et secundi sunt continuati. et secundi et ter
tii sunt disgregati. et tamen et quarti continuati. Cum
ergo pertransit quartum decimum. tunc iam cadit diversitas.

Et laudabiles quidem sicut Ypocras et Galienus
inceperunt a continuatis. Fuit ergo ordo dierum
ita septimi et quarti decimi. et vigesimi. et est
continuatur ex quarto decimo. ergo viginti multipli
cationes sunt septenorum secundum initium. quare inve
nimus duos septenos segregatos. quos si
quis tamen continuat complebit viginti. deinde septi
mi et viginti. et est vigesimus quartus. deinde vigesi
mi septimi continuatur. post vigesimum primum septi
mi. est super quatuor septenos. et vigesimi quinti
continuati. deinde septeni continuatur. quare sunt
quadraginta. deinde currit multiplicatio super
tres septenos. secundum quod ipsi sunt viginti. ut
sit continuatio sexaginta et octoginta et centum.
et centum viginti. Et non est consideratio plurimarum
ad quas est inter eos de diebus. Illi autem sicut
Archigenes dixerunt quod post quartum decimum est
octavus decimus. et est dies crisis. et vicesimus
primus. et vicesimus octavus. deinde trigesimus secundus.
postea trigesimus octavus cum continuatione septe
ni. et quando pervenerit quadragesimum secundum. et qua
dragesimum quintum. et quadragesimum octavum
dies crisis. Et iam transgressi sunt in hiis. Et con
siderant illi que cadant quod ipsi fecerunt de divisi
one quartanorum et septenorum. nam quartanus in
diebus crisis inceperunt fortius. usque ad vigin
ti dies. deinde ut advenit septenus. usque
ad triginta quatuor. Cum ergo eger in egritudine
cronica pertransit viginti. tunc attendit septe
nos. Et apud Archigenem dies vigesimus
primus plus est creticus quam vigesimus qui est sep
tenus non divisus. et apud octavum decimum non cur
runt septeni. Ypocras vero et Galienus et qui post eos
alios fuerunt. non invenerunt secundum illud. Et si
similiter est diversitas in vigesimo septimo
et vigesimo octavo. Archigenes enim vi
dit aliud a sententia aliorum. et fecit meliorem
vigesimum octavum. Et similiter est dispositio trigesi
mi primi cum trigesimo secundo. et trigesimi quarti cum
trigesimo quinto. et quadragesimi cum qua
dragesimo secundo. Et scias quod de egritudinibus
sunt quarum crisis est in septem mensibus. immo in
septem annis. et quatuordecim annis. et viginti u
no anno. Et sunt quidam qui estimant quod post
quadraginta non sit crisis cum evacuatione forti.
Verum res non est ita. Et non est et necessarium ut al
teretur egritudo ad acutam. aut in ea sit re
adunatio. aut sit in ea compositio in egritu
dinum. Et non est prohibitum in egritudine cronica
quin cesset non digestio ipsius. deinde confortet si
cum virtus una. et expellat eam quousque sit pau
ca. Verum plurimum est secundum quod dictum est. Et fit
separatio in ea. aut cum crisi diminuta. a
ut per ceciturum tarde motum. aut per resolutionem.

Inquid Ypocras. dierum creticorum alii sunt
pares. et alii sunt impares. Et impares quidem

de diebus creticis sermo.

mag.

no

fortiores sunt in crisibus secundum plurimum. et plurimo numero. et parum quod complet eos est quartus. et sextus. et octavus. et decimus. et quartusdecimus. et vigesimus. et vigesimus quartus. et illi quos numeravimus de paucis secundum duas sententias. Et impares quidem sunt sic tertius et quintus et septimus. et nonus. et undecimus. et quintusdecimus. et septimusdecimus. et vigesimus primus. et vigesimus septimus. et trigesimus primus. Et amplius galienus negavit quod dictum est in libro aphorismorum de esse octavi et decimi. et invenit illos duos [illegible] radicales ypocratis. Et fortasse primo hoc ypocratis est in quo bene scivit esse dierum crisis. et hoc exponetur. Et scias quod quartusdecimus et vigesimus dies. et fiunt sicut dies unius crisis. et plus convenit vigesimus sive sit evacuatio sive excitura. Et scias quod in die huius crisis quando apparet signa in illo est deterius. et significat mortem plurimum. sic si accidat de eis aliquid in septimo. et quartodecimo. De proportionibus dierum crisis ad invicem in virtute et debilitate. et comparatione eorum ad egritudines.

Verum dierum alii sunt fortes multum in quibus fortasse semper fit crisis. et alii sunt debiles valde. et alii sunt medii. et ego dicam eos distincte postea. Primus dierum quod prius crisis est dies quartus. Et cum hoc non multum cadit in eo crisis. et est indicativus septimi. Dies autem septimus est dies fortis valde. et indicat ipsum quartusdecimus. Et licet ut septimus prius sit in prioribus ordine superiore. Et dies undecimus non est in virtute quartidecimi. Verumtamen in egritudinibus in quibus potissimum earum incipiunt in paucis ut terciana. est fortis valde. et fortior quartodecimo. Et dies quartusdecimus est dies fortis valde. Et de fortitudine eius est quod non invenitur dies aliquis non proportionatur quartodecimo quod sit ultimum in fortitudine in iudicatione crisis. et salute eius. nec dum a complemento eius. dies septimus est fortis. Et quod proportionatur ei ex diebus est fortior. Et proportionalitas eius ad vigesimum. et est proportionalitas undecimi ad quartumdecimum. Octavusdecimus est de diebus crisis in efficientibus. Et eorum magis pretiosus est dies trigesimus septimus. et est qui non sit dies crisis. Et dies quadragesimus est fortior trigesimo quarto. quamvis trigesimus quartus sit huius virtutis et fortior trigesimo primo. Et scias quod egritudines quarum plurimum fiunt in paucis sicut terciana et plures acute sunt velocioris crisis. et earum crisis fit in paucis. quod propterea expectatur in terciana undecimus. et non expectatur quartusdecimus nisi parum. quamvis secundum plurimum potissimum septimo declinet a quartodecimo parum. Et ille que fiunt potissimum in paribus sunt tardiores. et crisis earum plus est in paribus. Dies critici.

Illi qui sunt in ordine superiore sunt sicut septimus et undecimus. et quartusdecimus. et septimusdecimus. et vigesimus. Et quoniam fiunt revolutiones in egritudinibus convenientes secundum plurimum in numero dierum crisis. quod fiunt septem revolutiones terciane. sicut septem dies causonidis. et quoniam fit dispositio nunc mensium et annorum similiter. secundum dispositionem numeri dierum in acutis. quod fit in quartana septem mensium ubi [illegible] et accidit eis indicationes secundum considerationem indicatio numeri dierum. et cadit inter eas de necessitate. et propter proportionem secundum considerationem quod cadit in diebus. et vocantur illi dies isti quos. De diebus cadentibus in medio.

Dicamus sunt dies critici radicales. Verumtamen accidit diebus criticis propter aliquid eorum accidentium extrinsecus. aut ex ipsa egritudine in velocitate motus sui. aut tarditate sua. aut ex dispositione corporis in virtute. aut debilitate. aut ex accidentibus que accidunt sicut vigilie vehementes ex vigiliis extrinsecis. aut calidum ex causis corporis. aut accidentibus que superfluunt vel remittunt ut cadit ante eos festinatio. aut tarditatio ab eis. scilicet non elevetur statione crisis crisis naturalis in hora sua. immo minuatur ex ea. et si non esset causa fortis accidens non fieret crisis. et non accideret nisi tardaret. Verum quando accidit illud accidens. et est forte. declinat hora et tardatur. aut anticipat. Et si sunt debilia fit difficilis crisis. et pluribus horis et causa ne sit completa. Et nominantur dies in quibus cadit hec flexio dies cadentes in medio. Et hii sunt in ditia dierum crisis ex parte. Et isti dies sunt sicut tertius. et quintus. et sextus. et sic nonus. et sic tertiusdecimus. Tertius est et quintus continuet quartum. et nonus est septimum et undecimum. Et fortasse erit dies cadens magis conveniens uni duorum dierum qui sunt in duobus lateribus eius. aut erit dies criticus qui inter illos cadentes cadens in latere alio. magis pertinens ei. Festinatio est undecimi ad nonum plus est quam tarditatio septimi ad nonum. quamvis unumquodque eorum sit plurimum. De virtute dierum cadentium in medio. et debilitate eorum.

Scias quod non est dies fortis plus in eo. Deinde quintus. propterea. et non abbreviat a quarto que indicat abbreviatione manifesta. Et tertiusdecimus propter suam debilitatem non est de illis in quibus fit crisis. Sextus autem est dies in quo cadit crisis. verumtamen est mala. quod si evenit non mala. erit difficilis occulta. diminuta. non salva a timore. et propter hoc semper pervenit casus crisis in eo mala sit sive non mala. est qui contrarius septimo. et indicat ipsum quartus in malitia. Et parum quod complet indicatio quarti in bono. nisi cum difficultate. quare accidunt in eo signa timorosa sicut sepe non prefinitur. et sic propterea. et propter si fuerit evacuatio. tunc accidit si corporis cum motu. et accidit in eo casus virtutis. et compilatio. et tremor. et destructio pulsus. Si autem apparuerit in eo sudor non erit equalis. Et fortasse minuitur in eo crisis cum evacuatione quare erit complementum eius cum casu mala. et hoc est. et erit ruina mala. mali sedimenis. hec quando fuerit salva et si non fuerit. et quamquam non fuerit erit salus et pacientis recidiva morbi. Iuxta galienum sep

mala

damus

7 d' [illegible]

In alio quiescit in latere illius cadentis. idest in latere alterius magis pertinentis sibi.

[illegible] de crisi facta in sexto die.

tum ē sic recuuit. ꝛ sext' sic rex uias in
inst. ꝛ octauus ē prim' sexto. De dieb;
bōis ꝛ mal' scd̃z ordines suos. siue cre-
ta sint aut cadētes in medio. aut di
Or meliores sūt septim' es indicatiois.
ꝛ q̃rt' decim'. ꝛ p' eos sūt non' ꝛ septim' de
cim' ꝛ uigesim'. deīn q̄nt'. p'ea q̃rt'. p' oc
tauus. deīn t'cidecim'. Et scias q' dies c̄
sis fortioris iuditii. ꝛ fortiōes dies cade
tes. ꝛ dies indicatiōis. sūt illi q sūt in
dieb; añcedētib;. Et q̃nto mag' pcedūt
debilitat' eoꝝ iuditiū. De dieb; q n̄ sūt
cretici. nec p ep̄ctiōē p̄ma. nec p ep̄ctia
Pi sūt dies. p'mi. ꝛ scd's. ꝛ de oīne tercium.
cimi. ꝛ duodecim'. ꝛ non' decim'. Et q̃nt'
decim' uix ē bui' sume. ꝛ ē mutabile q'
plures eoꝝ seq̄t' die creticū. De dieb; in
dices indicatiōis sūt dies i q̄b; dicatioīs.
uidēt' uestigia q sūt significatiōes alteratio
nis materie. aut significatiōes uictorie uni'
duoꝝ alt'natoꝝ egritudīs ꝛ uirtutis. aut
inceptiōis pugne leuis q̄ aut' int'
naturā ꝛ egritudīnē. n̄ p' separatiōē s; p'
suā ostitatē. Prime q'de sūt sic significati
ones digestiōis ꝛ uirtutis digestiōis. Significatio
nes indigestiōis sūt sic nubes rubea aut ad
albedinē tendēs. ꝛ significatiōes indige
stiōis itez sūt note. Scd'e u' sūt sicut
apparitio uirtutis appetit'. aut casus ei' ꝛ eo
ꝛ leuitas mot'. aut grauitas ei'. Tercie au
sūt sic dolor capitis. ꝛ angustia. ꝛ strictura
anhelit'. ꝛ timor. ꝛ sudor n̄ cois. ꝛ euacu
atio n̄ cōpleta. Cū g' apparēt ista uesti
gia in istis dieb;. erit c̄sis in dieb; nou'
seq̄ntib; eos. Et erit q̃rt' iudicās q' erit
in septīo si fuit sig' bonū. aut sexto si
fuit signū malū. ꝓpt' in custodiēdo ꝛ si
ca. q' fiat in septīo. ꝛ mīni' q' in septīo.
Vero in t'tiana multiplicat' q' fit i sexto
ꝛ septīo. aut in decīo. aut scd'z plimū in
q̃rtodecīo. aut uigesimo. aut uigesīo
p'mo. Et septim' decim' iterū indicat in
uigesimo. aut in uigesīo p'o. Et octa
uus decim' indicat in uigesīo p'o. Et u
gesimi in q'dragesīo. Et de dieb; cadētib'
in medio. t'ci in q̄nto. ꝛ si fuit malū. te
in octauo. Et scias q' significatiōes indi
catiōnū q̄n; declinat ad dieb; suis p'p' eā
p'dictā in declinatiōib; c̄sis ad dieb; sui'
quos ueniēt ad illos q sūt añ eos. aut
post eos. Et scias q' q̄n seq̄t' die scd'z
d' dieb; indicatiōis aliq'd d' gn̄e ei' q' su
it in die indicatiōis. tēc egritudo ē uelo
cis mot'. Et osidā sig' festinātia. ꝛ tar
dātia. ꝛ iudica in dieb; indicatiōis. q
indicat ea. si festinat. aut tardat ex h'.

Cognitio dierū crisis cū dubitatur.

Cognitio dieꝝ crisis ē necīa ad inuētio
nes plēs. Or ē q̄n c̄sis ē ꝓpinq' ut regatur
eger regimine q'dā. ꝛ cū est longinq' ut re

gat' regimine alio. Et oꝛ in die crisis ꝛ
q ei p'rimi ē. ut regat' eg' regimīe p'o. No
g' moueat' oīo cū medicīa. fortasse ē ad
iuuabit eū n̄ ad euacuatiōē. q̃r sup'flu
et uelximē. Et fortasse faciet ei' ueuētē
in p'nte sua. q̃r p'mer labore n̄ est. ꝛ n̄
fiet euacuatio. Et i h' ē i q' ē ineo. Et oꝛ
in cognitiōē dieꝝ c̄sis. ut obserues iteru
res naturales alternantes dies crisis notos.
Et nos inuenim' cognitiōē diuidi in duos
modos. q' unē ē in c̄si egritudīs absolute.
ꝛ alt' ē in ip'o die c̄sis ex p'nte t'p'is in
q ē crisis. fortasse ē p'longat' disp'ōe crisis
duob; dieb;. aut trib;. q̃r dubitat' ad quē
illoꝝ p'portionet'. Modus u' p'mi signifi
c' ē ex duob; mōis. s. ex sig's abbreuiatiōis
egritudīs. ꝛ lōgitudīe ei'. ꝛ ex naturis egritu
dinū ꝛ uirtutib; eoꝝ. Significatio u' ex
signis lōgitudīs ꝛ abbreuiatiōis ē. q̄n
fortasse erit scd'z ꝯsūptiōē egritudīs. sicut
si sit egritudo n̄ de ill' quas possibile est
ꝯsūi in q̃rto. ꝛ q ip'z sequit'. ꝛ possibile est
ꝯsumi in septīo. ꝛ q sequit' ip'z. Vn' si appa
ret sig' digestiōis apparuerit i eis q sunt
ē q̃rtū. sperat' q' c̄sis erit in septīo. Et si
apparet sig' lōgitudīs egritudīs p'dcā
in capl'o suo. scias q' crisis ei' tardabit'.
ꝛ erit successio ei' absq; crisi. Et si nullū
appuit. spat' q' ꝯsūet' egritudo. int' septi
mū ꝛ q̃rtū decimū. Significatio u' ex na
turis egritudinū. ē sicut ubi g' dies impar ē
melior sic sinocha ex eo q' mouet' de e
gritudinib; in die impari. ꝛ cū caliditate
acuta. ꝛ par ē de eis q diuisificat' ei. n
Modo u' scd'e significat ex mōis. s. p'p' ꝯ
sideratiōē reuolutionū. ꝛ ex nūo horaꝝ
crisis. ꝛ t'p'z c̄sis. ꝛ ex uirificatiōib; dieꝝ
ꝛ uirtutib; eoꝝ. Significatio u' ex ꝯsidati
one reuolutionū. ē sic ubi g'. tu scias q'
dies par ē melior cauda egritudini. De
rū ex t'p'z c̄sis. ē ut ꝯsideres ꝛ cognoscas
in q' duoꝝ dieꝝ sit labor lōgior. ꝛ p'ui'
c̄sis. n̄ seq̄t' q' sit fortioris iuditii q
iuditiū h' significatiōis. Et de h' capl'o se
cūdo ē illo q' fac̄ ēē necīu ut p'at i eo
crisis diei medio. ex dieb; trib; cū cōdi
ciōē p'dicta. Significatio aut' ex uirtute
dierū ꝛ naturis ip'oꝝ. ē sic si sit sudor i
apiēs in nocte septimi. ꝛ n̄ cessset sudo
re in octauo die toto. tēc c̄sis erit i septi
mo. n̄ in octauo. q̄uis febris eradicat'
in octauo. Et si fuit scd'z diuisitatē h'.
ꝛ incipiat sudor in t'cio decīo. ꝛ n̄ cessit
in fine sudare usq; ad q̃rtū decimū. ꝛ
eradicet' febris in q̃rto decīo. tēc ꝓp'
tribuit' c̄sis n̄ ad q̃rtū decimū. Et illud
ē. q̄n octauus. ꝛ t'cius decim'. uiuūt i uirtute
duoꝝ dieꝝ alioꝝ ex bonitate. Et mor'
cū sexto ꝯueniētior ē q̄ sit cū septimo.
ꝛ cū decīo magis ꝯueniēt' q̄ sit cū nono.

Marginal notes (left):

nona. x die. xvij. xx

in sexto ꝛ q̄nt' ꝛ viij. et fuit ma
lum tē

Marginal notes (right):

Ho. q' in die crisis
ꝛ in die sibi p'rio
rib; dari farmacia

eoꝝ

Et impar est me
lior cauda egritudi

Significatio autem ex aggravatione iudiciorum est sicut illa cuius narratio preterit. ubicumque in quarto decimo inveniuntur que diximus aggravatur, fiunt, et cum indicatio simul. Significatio vero ex diebus indicativis est ut consideres an invenias in exemplis predictis indicationem ex quarto decimo. tunc indicat quod crisis erit in septimo. aut invenias eam in undecimo. tunc indicat quod crisis erit in quarto decimo.

De declaratione proportionis dierum crisis ad plures egritudines.

Iam scivisti quod oportet ut crisis egritudinum valde acutarum sit ad septimum. et oportet ut illarum crisis que sequuntur eas in acuitate. sit ad quartum decimum. et ad vigesimum. Et que has sequuntur ad quadraginta. deinde post illud fit crisis in egritudines cronice absolute. Cum inceptio vehemens in principiis. tunc illud est signum mali et multotiens interficit in sexto. et indicat illud quartum. et fit in ipso sudor frigidus et his similia. Et que est ex virtute. erit crisis eius secundum plurimum ad undecimum cum acuitate sua. quoniam inceptio magnificationis eius fit secundum plurimum post tertium et quartum. deinde facit crisim in septimo. Scias igitur illud.

fit

Fen tertia de apostematibus et solutionibus continuitatis. et est tres tractatus. Tractatus primus de calidis et corruptis eorum.

Iam locuti fuimus in libris primo de apostematibus et speciebus eorum. et causis eorum. sermone universali. ad quem reducit oportet illum qui vult audire quod nunc loquimur. In hoc autem loco. loquimur de eis sermone particulari.

Dico quod apostema et pustula aut est calidum aut non. Et apostema calidum aut est a sanguine. et quod currit cursum eius aut a colera. et quod currit cursum eius ipsi. Et quod est a sanguine. aut est a sanguine laudabili. aut sanguine malo. Et sanguis laudabilis aut est grossus. aut subtilis. Et factum quidem a sanguine laudabili grosso. est flegmon quod accipit in carne. et cute simul. et est cum pulsatione. Et a subtili flegmon quod accipit cutem solam. et est spina. et non est cum pulsatione. Ut vero si a sanguine grosso malo. fiunt species [illegible] malarum. Verum si eius malitia vehemens fiat et ipsi adustio, pervenit erisipila. et eveniet erisipila. et eveniet combustio et crusta et deterior eius est ignis persicus. Et a subtili malo accidit flegmon quod declinat ad erisipilam cum malitia et fraudulentia. Si autem fuerit subtilior. erit erisipila flegmonides. Et quando fuerit eius malitia maior erit erisipila habens inflationes. et vesicas. et combustionem. et crustam. Colericum autem aut est a colera subtili valde. que non continetur in eo quod sit magis intus quam illud quod apparet de cute. et est acuta. et fit ex ea formica. aut ambulativa sola. et est subtilior. aut ambulativa corrosiva et est mala. aut ex colera grossiore illa. et minoris caliditatis. et continetur magis intus quam prima in cute. et est que nominatur flegma. et fit ex ea formica miliaris et est minoris inflammationis. et tardioris resolutionis. Et si fuerit materia grossior et deterior. accidet formica corrosiva. Et si pervenerit in grossitie sua usque ad similitudinem sanguinis. et fuerit mala. accidet erisipila mala. Et in omnibus illis materia subtilis quandoque dissipatur post illud. et fit propter subtilitatem suam quod expellitur natura. et non retinetur in aliquo nisi in cute. et quod apprimat ei. Et quando multiplicatur materia apostematis calidi et magnificatur apostema. tunc est de summa apostematum accumulatorum mortificantium. Et de summa predictorum est quod dicitur buachne. Et iste species male. et que eis similantur. multiplicantur in anno pestilentie. Et de apostematibus calidis illa sunt mala que non excitantur ad declinationem quam sequitur levitas et diminutio. immo ad aggravationem materiei. immo ad corruptionem membri. Et non semper fit a magnitudine apostematis. et multitudine materiei. immo fit quandoque a malignitate materiei. Et scias quod apostemata parva fuerint singularia putrida. si plura eorum fuerint composita. Et scias quod de apostematibus interioribus cum quibus non est pulsatio. non facit sanies. de intrinsecis iam locuti fuimus.

i. pestilencialium. i. bonum malandum.

no

Iam scivisti flegmonem et signum eius ex caliditate. et inflammatione. et additione quantitatis. et extensione. et pulsatione. sicut scivisti. et est proprie arterius. et membrum in quo est tale cum advenientium nimium quibus sentit non plusquam sensibilitas. sicut scivisti dispositionem eius. et quanto plus fuerint arterie maiores. et magis grandes. erit pulsatio eius. et ipse dolor vehementior. et eius resolutio. aut ipsa collectio velocior. Et tamen flegmon est in membro sensibili. sequitur ipsum dolor vehemens qualiscumque fit. et contingit ipsum ut appareant vene illius membri parve que erant occulte. Et scias quod nomen flegmonis in lingua grecorum est absolutum super omne quod est inflammatum. deinde dicitur de omni apostemate calido. precipue de eo quod est ex apostemate calido cum pertinente. et non caret inflammatione propter coartationem sanguinis et oppilationem meatuum. Et prima quidem contingit ut flegmon sit simplex. si secundum plurimum associatur ei erisipila. aut durities. aut fumositas. Et habet causas de quibus sunt antecedentes corporee ex repletione. aut malitia humorum cum debilitate membri recipientis. licet non sit repletio in malitia humorum. Et de eis sunt primitive sicut percussio. aut incisio. aut fractura. aut dislocatio. aut ulcera que multiplicatur in membro. quare declinat ad ipsum materia propter dolorem et debilitatem. Et fortasse declinat ad ipsum materie et retinetur in membris que sunt debiliores. sicut accidit cum ulceribus et scabie apostemata in locis vacuis. Et augmentum quidem eius declaratur additione magnitudinis. et extensionis. Et stat ipsum per finem et illic aggravatur materia. si debet aggravari. Et declinatio in apostematibus tendit ad levitatem et

debilitatē. Et mala ē q̄ n̄ tendit ad dedi
nationē in aggregat saniē. et huiusmodi quidem
perducit ad mortē mēbra. et putrefacit ipsum. Et
multotiens quidem fit illud propter magnitudinē apo
stematis. et multitudinē materiei ipsius. Et multo
tiens fit illud cum malignitatis materiei. si apo
stema fuit parvum. Et cognosces illud quod saniefit
quando pulsatio maior intensior. et inflamati
o maior in sedatione. Et scies illud quod aggregat
per additionē pulsationis. et caliditatis. et fi
xionē utriusque. Et scies illud quod putrefit per di
minutionē caloris. et tenebrositatē. et declina
tionē tumoris. Et scias quod dum non sbrigit
nam materia n̄ provenit ex ea apostema. et respirat
pigmentum quod apparet exterius. Et scias quod quando
inveniuntur pustule diminutam. indicant du
mul malignum. Et oportet ut imponas ut habeat hu
berum apostema interiora aqua endivie. et aqua so
lani cum medulla cassiefistule.

Cum autem
flegmon accidit praeviatum. Non deest quando aut cum
praeviatum. et eius vestigium minuat mundifica
tionem corporis. aut replicationem. Quod si obviet
mundificationi. Necesse non est nisi curatio apostematis
in quantum est apostema. Et curatio apostematis in quantum
est apostema est extractio materiei extrinsecus quae fecit acci
dere apostema. et illud fit per mollificativa. et re
solutiva lenia sicut emplastrum de farina tritici
cocta cum aqua et oleo. et quando extrusit sanatio
nem. et remisit laborem. ipse quando apostema est multe
materiei. Cum autem invenit corpus corporis
replicatum. tunc oportet ut non tangas apostema cum mollifi
cativis. quando attrahet ad ipsum super quod resolua
tur ab eo. Immo oportet ut evacuet materia per
flegotomiam. et forsitan indiget et solutione ven
tris. Et cum feceris illud. administra mollifi
cativa. Et eius quidem curatio est prima curatio
eius cui cum praeviatum minuit mundificationem
corporis. et differt ab ea nisi quia non indiget
curatione cum repercussione plurima in principio sicut
indiget illa. immo minus illa. Cum autem cum est
accidens non praeviatum. tunc oportet cum incipiat cum
evacuatione. et comples eam quod minuet ex flebo
tomia. et ex solutione ventris si indiges ea.
Et necessitas quidem eius est aut quando corpus est immun
dum. aut quando egritudo est maligna. quare necessaria est
evacuatio et minoratio materiei. et attractio
ad contrarium. Et hoc corpus non sit multarum sup
fluitatum. non in membro quando advenit quod ipsum
debilitat. quare attrahitur ad ipsum materia corpo
ris. hoc non sit materie superfluitatis. Et oportet
observes conditiones praedictas in aetate
et tempore. et regione. et aliis. Et incipe cum re
percussivis. non in locis quae praediximus in libro
primo. deinde oppone augmento cum intromissione
mollificativorum hunc ventositatum cum refrenati
vis. et quando procedit in augmento. procedat in
additione mollificativorum paulatim. Et a principio
finem. et statum. et ultimitatem magnitudinis.
et additionem sive ultimitatis. fac incidere

mollificativa. et fac ea pura. Et exsic
cativa sunt quae sanant in fine. Verum hunc ventosita
tiva et mollificativa sunt ad dilatandos poros.
et ad sedandum dolorem. Et exsiccativum est
illud quod sanat. et prohibet remanere aliquid quod
fiet sanies. Si autem non sanat vincens et di
mittit aliquid. non relinquit nisi res modica quod
resolvit illud inquantum est acuitas. Et quando ac
cidit ex refrenatione vehementia doloris.
propter suffocationem materiei. et soliditate membri.
Et quando accidit ex ea redditur materiei ad mem
bra principalia. Et accidit quando ut inducitur
apostema. et accidit quando ut incipiat membrum tendere
ad viriditatem. et nigredinem. propter quod medici
te cum eis in fine rei. et propter statum. Et sci
as quod vehementia doloris facit te indigere
medicinis mollificativis absque attentione
et forsitan erit cum eis infrigidatio non prohi
bens mollificationem. Et reditum vero ma
teriei ad membra principalia. sequitur evacu
atio. non quando est in quod provenit ex eis. et secundum se
cutam expulsionis ex eis. et sunt membra
recipientia ab eis. sicut evacuatoria illorum.
illic est necessaria via ad repellendum et expellendum
periculum. Et nos iam nominavimus ista in loco suo.
Et cum timetur quod deducitur ad viriditatem. ad
ministra mollificativa in quibus est calefac
tio. et ventositatio cum fortitudine. Medi
cine autem repercussive sunt quae sunt media
ne sicut succi herbarum frigidarum quas mul
totiens diximus in locis aliis. sicut succus
portulace. et cucurbite. et endivie. et virge
pastoris. et aliarum. et succus solatri. et cortici
ex contra fracturam ad emplastrum. et succus psillii. et
cocto cum aqua frigida. Et forsitan excu
sat laborem meo spongia infusa in aceto.
et aqua frigida. et hedera est fortis in principio. et
similiter cortices granatorum. et sepivina. et sand
alorum valde. et sicut cum aceto commixto. aut
sumach. et omnibus est bonum iterum. et si indi
get fortiore illo. adde in eis sandalum.
et acaciam. et memitha. et fusel. et iusqui
amum album. Et herba quae nominatur herba apostematum
est in principio valde bona. et quando minuatur eius desicca
tio. et stipticitatis cum aceto. et hunc ventositatio in
principio est timorosa. Et quando cadit superflui
tas in infrigidatione. forsitan perducat ad
corruptionem membri. et corruptionem humoris
constrictum apostema. et reddit apostema ad viridita
tem et nigredinem. Si igitur timueris aliquid de hoc. tunc
emplastra locum cum farina ordei et volubili. et quod
est mollificatio. Si vero apparet aliquid de hoc. tunc
scarifica locum. et excoria apostema. et non expectes
collectionem in maturationem. Et illud quando inci
des in quo effusionem plurimum valde. et forsitan
moritur membrum. Et scarificationis alia est
magis apparens. et alia magis profunda. et illud
est secundum locum apostematis dispositionem membri. et cum
scarpella vertis. tunc embroca cum aqua maris. et
reliquis aquis salsis. et emplastra cum eo in quo est

mollificatio. Et sunt indigens rarificatione
et embrocatione sicut preteriit mollificativis. Et
scias quod administratio eorum que fortiter reparant
est in principio. et eorum que fortiter resolvunt in fi
ne. est mala. cave ergo quantum potes. Infrigi
datio est vehemens perducens ad illud quod scivisti.
et aqua frigida similiter est de illis que oportet cavere. non invenis
que sunt sicut erisipila. Et invenis solum vehementem
acuitatem doloris. Si ergo volueris regere in principio
cum sedatione doloris. non appropinques ei aquam
calidam. et oleum mollificativum. et emplastra facta
ex huiusmodi medicinis. In principio enim vehementer sunt
contraria ei quod est necessarium de prohibitione effusionis.
et redeas ad bolum armenum solutum in aqua
frigida. aut cum oleo rosato. et melius oleum
rosaceum illud quod est ex rosis. et oleo. In oleo
quippe est resolutio quedam. aut ad lentes decoctas
cum rosis. aut ad mandragoram cum oleo rosa
to. Si vero ista non valent et que eorum cursu currunt
administra volubile. quoniam in principio est vehementis
iuvamenti in principio et statu. et alsifigi (?) et allu
aseth (?) et apium et albedinem ovi similiter. Et mul
totiens quod sedat dolorem vinum dulce in
mixtum cum oleo rosato. immo congelatum in
ve. et pannum decet super lanam. aut lana ypo
pinum (?) infrigidata in estate. et recalefacta in hy
eme. aut spongia infusa in vino stiptico.
aut aceto. et aqua frigida. Et crocus ingreditur
in sedatione doloris. ¶ Cum ergo vides incepti
onem apertionis incedere intende curature. et do
minare in infrigidatione et incede in vivificatione que
maturat et aperit. Cum autem apostema pervenit ad
statum. tunc necessaria sunt qualia sunt aneti et camo
milla. et malvaviscus. et fenugrecum et silia (?).
immo emplastrum quod nominatur basilicon. et quod nominatur
diaglon. et emplastrum de colcotar. exsiccant
absque dolore. Et propter hoc est ei administratio
convenientius cum sit inflammatio flegmonis. Et est
convenientius quando timetur non aggravatio. Et medicetur
ut ponas ipsum desuper lana infusa in vino
stiptico. ¶ Et caro vivi indiget exsicca
tione quam vivus. quoniam vivus non redit ad su
am complexionem cum exsiccatione parva. Et caro
minoris necessitatis est quam primiores (?) habent ar
terias. Et multotiens quod cadit necessitas
scalpellandi. aut maturandi. Et multoti
ens ingeniatur mittendo apostema membro
nobili ad ignobile cum attractivis. deinde cu
ratur. et aperitur. ¶ Et de apostematibus calidis que in
digent saniositate (?) emplastrentur caput eius cum
psilio. et confectivis (?) incisivis ei. et lini
atur ex epithimatibus et emplastris cum penna.
quoniam digiti ledunt ipsum.

Iam scivisti causas erisipile et species eius
in libro primo. Et illa ex quibus discernitur
a flegmone. Sunt quoniam erisipila magis
apparentem habet rubedinem et puriorem. Et ex
flegmone apparet rubedo ad nigredinem
declinans. aut lividitatem. et principium coloris
eius est occultum in profundo. Et rubedo erisipi
le destruitur per tactum statim. et albet locus eius in cor
subtilitatis (?) materie rubee. aut separationis eius.
deinde redit velociter. et non similiter est rubedo fleg
monis. Et invenis in rubedine erisipile co
lorem citrinum. et citrinitatem. Et non invenis illud in
rubedine flegmonis. Et apostema erisipile non
fit nisi in eo quod apparet de cute. et flegmon
profundatur in carne et (?). Et erisipila est purum.
et non est ita flegmon. Et pervenit quoniam ex ca
liditate erisipile ad hoc ut comburatur cutis
et eius virulentia vesicet. et minoratur illud
in flegmone. Et putrida non impellitur penitus. et
flegmon impellitur. Et quanto plus multi
plicatur additio sanguinis super coleram. est
impulsio magis apparens. et dolor et pulsatio
vehementiores. ¶ Et erisipila attribuit febrem
vehementiorem quam flegmon. et quoniam consequitur ex cali
ditate erisipile. ut comburatur cutis. quare
alteratur illud quod nominatur erisipila. et non est ita
flegmon. Ideo est ergo inflammatio erisipile.
minor inflammatione flegmonis. immo propter
veritatem (?) tensio flegmonis est plus. et dolor eius
est propter tensionem. et quoniam fit maior quam propter dolor
erisipile minor. ¶ Et ubi plus accidit erisi
pila. accidit in facie. et in capite. aliquotiens nasi.
et augmentatur apostema et expanditur in facie tota.
Et quando accidit erisipila a fractura ossis sub
cute. tunc illud est malum. Et augetur (?) in cognitio
nis diversitate inter erisipilam et flegmonem
in loco alio ab isto.

Oportet ut evacues corpus a bea (?) cum solutio
ne colere. et si indiget et flebotomia. flebotho
mia et (?) et flebotomia que non multum confert
nisi quando est materia inter duas cutes. Si autem pro
funda fuerit tunc eius iuvamentum minoratur. et for
tasse attribuit. Et si indigueris ventosatione
solummodo ventris post flebotomiam. fac illud sed
que calefit ex duabus materiis. deinde principium
tate ad infrigidandam eam cum infrigidativis
fortibus sicut in capitulo flegmonis. et cum effu
sione aque frigide. et fac illud donec alte
retur color. ¶ Putatur enim destruitur cum alteratione
coloris et diminutione ipsius. ¶ Et ad ultimum
infrigidatio in erisipila est magis necessaria.
quoniam flamma et dolor inflammationis in ea est
plus. et evacuatio in flegmone est mag
is necessaria. quoniam materia inerte (?) est magis inobedi
ens. et grossior. ¶ Et oportet ut sit infrigida
tio eius in principio fortis stipticitatis. adeo non
forsitan augmentet eius stipticitas super ipsius
frigus. Circa statum vero fit ipsi frigus vehemen
tius stipticitate eius. Et cave autem ne redu
re facias materiam ad membrum intrinsecum. a
ut ad membrum nobile. et cave etiam ne deni
grescat membrum et fuscum fiat. et incipiat inte
rimina corruptionis. Et cum apparet aliquid
de hoc. incede in contrario vie stipticitatis et
et infrigidationis. Et si fuerit erisipila in
cute curetur ex coquina pluribus cum vino pon
tico bullito cum foliis sicle bullitis cum

Nota quod erisipila putrida non impellitur.

Nota ubi plus accidit erisipila.

no. Et curetur cum eo in quo est resolutio et exsiccatio fortis cum infrigidatione. et illud est sicut sumatur lane ueteris adusti non lote pondus ʒ. xij. et s. carbonis de corde arboris pini tritorum. cere ʒ. xv. scorie plumbi ʒ. ix. sepi capri ueteris abluti cum aqua ʒ. xv. olei mirtini ʒ. v. Et inungatur cum illo emplastrum fiat ex cerusa plumbi cum succo rute. et oleo rosato. et cera.

Formica milliaris.

Formica est pustula aut pustule que egrediuntur et faciunt accidere apparatum puri. et ambulat et fortasse ulcerat. et fortasse resoluitur. et tunc sanatur cum antiquatione illorum. Et color quidem formice ad citrinitatem est declivis. et est inflammata cum sua cholerica et rotunditate. et secundum plurimum habet radicem latam. non quedam species eius que nominatur a quibusdam aurod. et est radicans parue que sunt pendentes. et sentitur in omni formica sicut punctura formice. et ad summum cum apparet incipit ambulatiuum quod latitudinem non habet. est formica. Verum eius alia est miliaris. et alia est corrosiua. secundum quod scivisti. Et quando fit ulcus et putrefit appellatur nocens putrida.

Cura formice et que curant ex curis eius.

Cum non incipis [formi]cinea cum euacuatione humoris secundum quod oportet. et tunc medicamus ulcus cum eo quo sanatur. redit ex alio loco cum nocumento. et ex loco ipso. et non cessat humor facere corrosionem post corrosionem. et aqua quidem casei cum scamonea iuuatiua est in euacuatione materiei formice et consilium. Via autem secundum quam curatur formica est ut quod ex ipsa est corrosiua alienetur ab humectantibus que iam administrasti in curis pustularum. humectatio enim non est conueniens ulceribus. Et administra in principiis eius prohibentia sicut lactuca et nenufar. et semperuiua. et uolubilis. et portulaca. Et si fugit uenenum et quod sit sicut solatrum. et post siccatiuum. in ipso est exsiccatio. et sicut arnoglossa. et rubus. et lens. et post ipsam sauich ordei. et cortices granatorum. et caminum.

Et cum timetur super eam corrosio et ulceratio. administra cum istis infrigidatiuis aliquid mellis. et psilium. aut farina thuris cum aceto. et aqua que currit ex ligno uitis humido cum aduritur. et sicut ouum cum aceto. et sicut uaccinum cum aceto. Cum uero apparet corrosio et ulceratio. tunc administra trociscos andronis cum uino stiptico. aut aceto commixto. aut stercus cinamomi asininum. et sale et fel ... et tuta cum uino. et piper et nitrum cum urina pueri. Et galienus quidem dixit esse conueniens ut suatur aliquid sicut ebulum ex extremitate penne. aut alterius rei cuius extremitas sit acuta. quod possibile sit deglutire formicam. deinde penetret in medium eius usque ad profundum cum acuitate sua. deinde eradicetur cum ea formica ex radice sua. Multorum autem formice que sunt sicut pueri destruuntur si intromittantur in balneum. et nocet eis aer balnei. deinde egrediatur uelociter

et liniantur cum oleo rosato. et aqua rosata.

Cura milliaris inter species formice.

Milliaris similatur formice in curatione. Verumtamen melius est solutio eius ut sit in eius curatione ut eius que sicut turbit cum eo quod soluit coleram. et sicut ibi ex epythimo est melius. quoniam materia est illic esse ex melancolia et flegmate. quam miscetur colera. deinde sumantur galle et fructus tamarisci. et cortices granatorum. et bolus armenus. Aggregentur omnia illa in aceto. et aqua rosata cum tali quantitate ne mordicet. et liniatur desuper cum penna. et lac dulce est uehementer conueniens curationi huius egritudinis. Et quando preterit principium. tunc oportet curetur cum eis que sunt sicut caput piscis saliti adustum cum uino pontico. Et fortius illo quando necessaria est exsiccatio ultima est ut sumantur folia alkedarie. et ponantur in eis calendis. et ... Et fortius hoc est ut sumatur flos eris. et sulphur citrinum adustum. et fiat ex eis linimentum cum uino. aut aqua ligni uitis que manet secundum combustionem suam.

Carbo et ignis persicus.

Hec duo nomina fortasse absolute dicuntur. et alia luta sunt super omnem pustulam corrosiuam uesicantem adurentem. facientem accidere escaram qualem facit accidere combustio et cauterium. Et quandoque absoluitur nomen ignis persici super illud super quod est illic pustula de genere formice corrosiua adurens uesicans. in qua est aliqua ambulatio. et humiditas. et est collectio materiei parue nigredinis. parue putrefactionis. et est cum pustulis plurimis aliis. quod fit illic humor et fetor. plurime ebullitionis. et eleuationis. Et absoluitur nomen prune super illud quod denigrat locum et facit in eo colorem carbonis. absque humiditate. Et est plurime nigredinis ... et eminentia eius est parue quantitatis lupinaris. Et fortasse non erit illic pustula omnino. immo magis in pruna. Et totum illud magis cum pruritu et sicut scabies. Amplius quoniam uestigat igne persice. aut pruna. et currit ex ea aliquid sicut currit acuitatum cum combustione. et est locus cuius color nigrior. et quandoque plurimus est inflammatio uehementis quam dat absque rubedine uirificata. immo cum declinatione ad nigredinem. Et quandoque appellatur nomine prune. est nigre radicis. ignee. et est eius splendor prunie. Et ignis persicus de eis albior. et uelocioris apparitionis et motus. Et pruna tardior. et profundior. et quoniam materia eius et materia pustule et ipsi igninis. sicut acutior in igne persico. et quod ex eis accidit in cinere est uelocioris resolutionis. et quod accidit ... est fixa et tardioris resolutionis. et unumquodque aliorum est de colera citrina adurente permixta melancolie. et propter illud accidit ex eis aliorum escara nigra. et est quasi sit persicus uehementis colericus. et pruna uehementis melancolica. et oportet te ut nomines unumquodque eorum cum itero

Nota de aqua casei cum scamonea in cura formice.

Nota quod humectatio non conuenit ulceribus.

quod omni ulcerum fit per exsiccationem

m

tione que aggregat albo. pruinam. deinde diuisa.
et filtr inde tibi ut nomines ea albo ignem psi
cum per illam candentem miniaciem. deinde diuidas.
et inde est ut deos uniuscuiusque infectioni nomi
qui iam fecerit totum illud. et non est plurima dista
ntia in eo. et quoniam sunt cum speciebus formice et mi
liaris male. febris uehementis caliditati
tis putridose. et quoniam accidit ista cum pestile
ntie, et multotiens simulant flegmoni. et tendit
in principium rei. et per in etate sua. *Curatio igitur*
Necessaria est flebotomia *psia et prune.*
ut euacuetur sanguis colerice. et quoniam egritudo
est timorosa. tunc necessarium est ipsum approximare si
copi. et fortasse necesse. et per in pruina fiat
scarifficatio profunda ut egrediatur sanguis
malus constrictus in ea que est in uia ueneni. et
non fiat illud quoniam materia est decliuis ad corium.
Cura autem localis necessaria est ut fiat sicut cura
erisipile. Verum non oportet ut sit liniamentum uehe
mentis infrigidationis sicut in erisipila. quoniam
materia ad grossitiem est decliuis. et quoniam ipsa est
talis. quod non tollatur ut redeat pars ex ea ad
interiora. quoniam est materia uenenosa. et non licet
ut aministretur ea que sunt uehementis stipti
citatis. Iterum. nam materia est tarde resolutionis.
quare non licet ut aministretur resolutiua. in in
principio rei cum apparet, nec post quietem inflammati
onis. quoniam adducit iniquitatem materiei. immo
oportet ut aministres medicinas exsiccatiuas
in quibus est infrigidatio et resolutio quedam cum expul
sione. sicut emplastrum quod fit de arnoglossa. et
gallis. et lenticula. et panis plurimi furfuris. et
nam huiusmodi panis subtilior est in substantia sua.
et emplastra istis similia. de illis que scripta sunt in an
tidotario. Et iterum galle cum aceto uini.
et alumen cum aceto uini. ¶ Et de medici
nis bonis in hac hora et per ipsam. est ut fiat
granata acetosa. et findatur. et decoquantur cum
aceto donec leniantur. deinde terantur et po
nantur super pannum. et aministretur. Ipsa enim
conueniens est in omni hora. et eradicat hanc eg
ritudinem in principio et statu. Et quoniam cadit in me
diis hoc et apium nux recens. et folia caulis
cum sanich. et uua passa. et sic cimino. et
oleo papaueris nigri. et melle est ut ex omni
bus fiat emplastrum. ¶ Et de medicinis conuenientibus
in pluribus horis sunt opium. et acatia. et dra
gantum syrium. et cortices granatorum. de uno
quoque eorum fiat pondus ℥ .i. floris eris ℥ .i. Semi
nis quamuis albi. et huiusmodi medicine non po
nuntur nisi super illud quod non est ulceratum. In illo
uero quod decorem ulceratum est necessarium illud quod fortiter
exsiccet sicut medicamen audaron. et fara
sion. et trocisca randros. et medicamen
de kerasu cum uino dulci. et cum rob. et reliqua
que dicta sunt in curatione erisipile ulcerate.
et formice miliaris ¶ Et oportet ut emplastrentur
desuper emplastra in die bis. et in nocte semel
et bis. et non aministres exsiccatiua que sunt po
tes. quoniam ipsa adducunt in malitia egritudinem.

¶ Et oportet ut tum sburcias ei quod continet locum. et loca
ad instrumentis cum bolo armeno. et aceto. et aqua. et
reliquis que infrigidant et repercutiunt. et id quod est
propinquus illo. et lana ysopi infusa in uino.
Cum ergo quiescat inflammatio et remanet ulcera.
curentur cum eis que sunt emplastra diabutimon. et
mendasengi. et cum reliquis medicinis ulcerum
conuenientium predictis in antidotario. et nux
antiqua uetusta est conueniens igni persico. in e
hac hora. *De uesicis et inflationibus. et cum*
Inflationes accidunt secundum *ratione ipsi.*
duos modos. quorum unus est per aquositatem que expelli
tur ex ebullitione in humoribus cum que eleuatur
materia subito ad illud quod est sub cute. et inueni
tur spissiore quam illud quod est sub ea. quare non penetrat
in ea. immo tenet inflatio aquosa. Et secundus
est ut sit loco aquositatis sanguis. quare fit
pus de subtus. *Curatio uesicarum et infla-*
Mundificatio que est corporis cum *mationum.*
flebotomia. et similibus. est secundum quod iam sanum
sit aministretur regimen. et alia. secundum modum quod
dictum est. et ponatur super eas in principio cum apparet
quod sit sicut lentes cocte cum aqua. et est quod fiat
cortices granatorum. aut cortices ramorum eorum
decocti cum aqua. totum illud ponatur secundum quod sanus in
loco suo. post decoctionem et lenitatem tepidum.
Si autem creuerit uesice. et uoluens ipsarum
curationem. tunc quoniam ille que sunt in grossiore cu
te dolent. oportet ut aperiantur cum acubus et curentur
quod in eis est. et que de eis sunt subtiles aperiuntur
per se. et non oportet ut tardetur. immo aperiantur et exp
rimatur quod est in eis cum facilitate paulatim donec
euacuantur. aut ut sanentur. aut ut ulcerentur.
Et si ulcerantur. curentur cum emplastris que fiunt de ce
rusa. et que fiunt de mendasengi. et similibus. et per
quoniam cadit in eis sicut ytreos et emplastris erisipi
le. quoniam ambulat et corrodit. et formice. et
reliquis que diximus. Medicamen compositum et.
Rx. mendasengi. lib. .i. olei ueteris. lib. .i. et s.
et arsenica lib. .i. decoquatur mendasengi cum o
leo donec non adhereat. deinde fundatur super
ipsum arsenicum. ¶ Et iterum medicamen conueniens
ei quod ipsis accidit super testiculos. et labia. et
eis similia. et ad ultimum super mibra que uehemen
ter indigent exsiccatione. Rx. colcotar. et cu
cadis. ana. viii. de uino quod foliorum rose. ii.
terantur cum aqua. et aministretur. Et similiter fimus
caprinus cum melle ¶ Et cum cadunt escare.
et carnes corrupte. et apparet caro sana. tunc
curetur cura uulnerum planorum. et eadem que
faciunt escaras. et curant mala. Medicine
note. Et in alexandria faciunt eas cadere cum
herba nominata serecicis. et iterum taraneub.
et ibi tarkchasis. et oleum de aloe en est bonum
ad deciendum eas. et ad ultimum aministratio
stratio casus escare. et curationis residui
cum curatione uulnerum sanorum est conueniens ua
ualde ¶ Medicamen bonum exceptum antiquorum
quod quidam modernorum concesserunt. Rx. sarco
colle. et aloes. et olibani. et cerusse. et pigm.

omnium equaliter et quantum totum de bolo armeno et fiat ex eis forma siliquarum avellanarum. Sumatur et dissolvatur in aceto et aqua et liniatur cum eo locus ponendo epithimata deinde acaciam et cortices mali granati vel rosas. Et fiat escara. Et tunc aut cadet postquam siccatum fuerit et ebullitio humiditas. Aut est necessarium ut humectas eam et ita ut ipsa cadat. Et non cesset facere illud donec cadat totum. De sercie.

Sercie est pustula parva lata sicut vesica aliquantulum tendens ad rubedinem et parum inflationis angustiatione. Elevatur subito secundum plurimum et accidit quasi ut currat ab ea humiditas. Et fortasse est sanguinea et secundum plurimum fit vehementius in nocte et eius angustia fit in eo vehementior et fortior. Et cum eius est vapor calidus elevatur in corpore subito. Aut a sanguine colerico aut a flegmate bauracho. Et sanguinea quidem est vehementioris rubedinis et caliditatis et velocioris apparitionis. Et flegmatica est minor in omnibus illis. Et vehementia flegmatice est in nocte plus quam vehementia sanguinee. Et cum sercie invadit laborantem appellatur et si non fiat flebotomia timetur febris tiriana. Et oportet ut fiat flebotomia in spatio quod est inter illud et inter statum. Curatio sercie. Si sanguis quidem fuerit in causa tunc oportebit ut in primis procedatur ad flebotomiam. Deinde consequenter adhibeatur solutivum colere citrine. Et ut fiat de duabus partibus mirobalanorum et parte una yere. Cuius potio sit drachme iii in sirupo acetoso. Et sedatur calor eius quod sit tamarindi et aqua duorum granatorum cum corticibus suis. Aut aqua granati acetosi et trociscis de spodio camforatis cum aqua granatorum. Et datur in potu aqua calida in die multotiens. Est eius quod confert ei et hu-re nam humectas eam. Et de eis quod sedat eam est effusio super eam oxylati. Deinde sumatur lenticule iii et de cortibus tabsisi et acetum cum oleo de amigdalis et sisamino et oleo cum aqua in qua ... et lacte acetoso. Si autem humor fuerit bauracus evacuetur cum mirobalanis et cum turbit de quo sit quantitas medietas mirobalanorum et sit potio eius drachme iii. Et detur in sirupo de nuce cypressi humida drachma i cum aloe drachma i. Et sumatur de oculatis et teratur et conficiatur cum aceto acetoso et sumatur in potu. Aut detur in potu aqua mag. aut aqua ... nomi. Et ad flegmaticam sumatur aloe drachma i cum thy. drachma ... et sumatur drachme iii semis agarici in lacte dulci. Et de eo quod est expertum et conveniens in omni specie est ... calamenti drachme iii spodii drachme iii rosarum rubearum drachma s. cum sirupo ... i. detur in potu cum aqua granati acetosi. Aut sumatur in potu lumina cum ... De esthiomeno et corruptione membri et differentia inter cancrenas et escaras.

Sermo de his rebus est propinquus alcancris quod continuum sermonem de rebus quarum rememoratio precessit. Dico ergo quod membro accidit corruptio et putrefactio propter eius corruptionem complexionis eius et spiritus animalis qui est in ipso. Aut propter aliquid prohibens eum pervenire ad ipsum. Aut propter aliquid congregans intrinsecus. Sicut venena calida et frigida et cetera quorum sua substantia sunt contraria spiritui animali. Et sicut apostemata et pustule et ulcera mala ambulantia venenosa et cetera et ea in quibus causa est sicut curatur in effusione olei in ulceribus profundis quorum putrefit caro. Et cum infrigidatione vehementi super apostemata calida quare corrumpitur corruptio membri quod est in ipso. Prohibens autem eum pervenire ad ipsum aut aggregans utraque intrinsecus prohibens quidem est oppilatio et illa oppilatio aut est a causa vel a principio sicut constrictio quarundam membrorum in radice sua fortis. Nam illa quando perseverat corrumpit membrum propter retentionem virtutum sparsarum super spiritum animalem qui est in ipso qui expanditur ex corde et causa quare corrumpitur complexio eius et moritur. Et quandoque fit propter oppilationem completam sicut apostema calidum malum fixum magnum est ... oppilationes meatuum et intrinsecus anhelitus quo indiget spiritus animalis et hoc cum hoc quod retinet et corrumpit complexionem. Et quod dicitur hic est principium et non corrumpit cum eo sensus et ... sensus nominatur ... Et propter quod est flegmonides in principio et quia consummatur ut destruatur sensus et ... et illud est ut destruatur caro et quod ipsum sequitur usque ad os sive sit incipiens aut succedens apostemata nominatur ascilalus. Et quando ... fuit ascilalos. Immo fuit via ad ipsum et tunc hoc accidit in carne et accidit mollities et alius. Et cum eius corruptio incipit perambulare in membro et apparet quod est marcidum corruptum et fortasse pervenit ad corruptionem. Tunc dicitur totum accidens esthiomenum et dicitur diversio partis membri quia putrefacta est et non est propter eius consimilitudinem materiei sue non adhereret. Si expelleret.

Curatio. De cancrenis quidem dum in principio perseverant si ... quod sanet. Cum autem confirmatur corruptio in carne tunc necessarium est accipere totum ipsum. Cum ergo videris membrum colore alteratum et est initium putrefactionis tunc oportet ut sicut ... scarificationes inveniendo ipsum cum eo quod prohibeat putrefactionem. Sicut bolus est armenus et terra sigillata cum aceto. Si autem illud non valet non invenies excusationem quin scarpellationem profundam facias diversorum modorum et locorum et ponas sanguisugas et flebotomias venas primas et parvas ut accipiatur sanguis parvus malus cum cautela eius quod circundat locum. Sicut cum epythimatibus predictis et ponatur super ipsum locum scarpellatum cum ipso quod prohibeat putrefactionem et sit ei cum illis quibus inest profunditio fortior. Sicut farina hordei cum sirupo acetoso aut cum farina fabarum et precipue permixta cum sale. Et de illis quod desuper liniuntur est ... et semen urtice et aristologia rotunda et succus foliorum acori. De unoquoque sumatur pars una.

cum cortice suo et sirupus ... et aqua lactis acetosi.

floris eris pars media, terantur cum aqua donec fiat secundum spissitudinem mellis, et liniatur cum eo vulnus et in circuitu eius. Et est de medicinis philonialibus confectio que sumitur ex flore eris et melle et aluminibus equales partes, et liniatur cum eis. Prohibet enim et facit cadere illud quod est putrefactum, et servat illud quod sequitur ipsum. Si autem permiserit dispositio dispositionem apostematis et dispositionem corruptionis coloris eius et magis pervenerit in mollitiem et inceptio eius in putrefactionem, quod oportet ut pulverizetur super ipsum aristologia rotunda et galle equaliter cum sint accepte donec desiccetur. Et similiter draganti [illegible] et colocatar sunt boni [illegible] cum aceto et folia nucis et similiter ciclaminis asinini aut sumac et cum epithimando. Et si pars eius magis corrumpitur, incide eam aut fac eam cadere cum eis que sunt sicut andaron et fortius calcadicon. Cumque feceris eadem ordine unum succurre cum butiro ponendo desuper. Deinde fac eandem secundum donec pervenias ad carnem sanam. Et dragantum rubeum est pulverizatum bonum super mollitiem et putrefactionem. Et cum apparet putrefactio non expellas cum incisione et consumptione: quoniam magnificat malum, et quoniam magnificat apostema in circuitu putrefacti. Et laudatum est quod fiat cum suo [illegible] usque ad album. Verum apud me non est bonum ei, immo oportet ut huiusmodi administretur super locum sanum ut prohibeat ab ipso et expellat. Et cum invadit [illegible] quod putrefactum est, tunc oportet ut cauterizetur illud quod continuatur ipsi cum igne, quoniam [illegible] est cautela, aut cum medicinis cauterizantibus adurentibus. Et propter in membris faciale suscipientibus putrefactionem propter caliditatem suam et que superfluitates calide appropinquant eis sicut sunt testiculi et anus. Hec ergo quantitas que diximus hic, et reliqua que invenies in sermone nostro que de ulceribus putridis que oportet accidere huic capitulo.

De althaion id est anthrax. De carbone et curatione ipsorum.

Antiquissimi autem aliquorum nominaverunt cum nomine quod assimilatur in arabico althaion omnia apostemata in membris glandosis carnosis aut albis. Et sensibilia que sunt sicut caro glandosa que in mamilla et radice lingue. Et illa que sensum habent sunt sicut caro glandosa que in subascellis et inguinibus et eis similibus. Deinde dictum est postea quod est cum hoc apostema calidum. Postea dictum est ei quod est cum hoc apostema calidum pestis. Deinde dictum est omni apostemati pestilencioso propter consumptionem materiei eius ad substantiam venenosam que corrumpit membrum et alterat colorem eius quod sequitur ipsum, et quoniam resudat sanguinem et nigrum et similia his. Et adducit cum eo mala ad cor ex via arteriarum, quare accidunt vomitus et pulsus cordis et sincopis. Et quoniam eius accidentia sunt vehementia, interficit. Et ut quod primum nominabant sed postremum carniata. Et est necessarium ut sit de terminis corporis illud quod accidit secundum plurimum in subascel-

lis et inguinibus. Et propter autem propter manentiam eius ad membra que sunt vehementia principalia. Et similiter althaion mortalius est illo quod est rubeum citrinum. Et ex eo quod ad nigredinem est declive non evadit aliquis. Et althaion quidem multiplicatur in pestilentia et in regionibus pestilentialibus. Et inveniuntur nomina greca [illegible] que assimilantur althaion, hora sicut [illegible] et carmadulle et [illegible]. Verum apud nos non est magna distinctio inter eorum nominationes. **Curatio.** Evacuatio quidem cum flebotomia et cum eo quod tollit [illegible] aut quod fit necessarium ex eis que educunt humorem putrefactum est necessarium. Deinde oportet ut revertamus ad cor cum defensione eius et confortatione ipsius cum eis in quibus sit infrigidatio et odoramentum sicut acetositas citri et [illegible] et rob pomorum et citoniorum et sicut granata acetosa valde. Et oleum sicut rosarum et camphore et sandali. Et [illegible] sicut lentes cum aceto et sicut [illegible] cum aceto valde acetoso fiat ex [illegible] et [illegible]. Et oportet [illegible] infusum cum aceto plurimo et foliis salicis et [illegible] et rosis et [illegible] et similibus. Et ponatur super cor epithimata infrigidantia et confortantia ex eis que cognoscis de medicinis habentibus pulsum cordis calidum et [illegible] pestilentiam et ad ultimum regimen [illegible] aeris pestilentialis. Althaion vero ipsum [illegible] cum eis que nominata sunt. Circumdetur in principio cum eis que constringunt et infrigidant cum spongia infusa in aqua et aceto, aut oleo rosato, aut oleo de pomis et arbore [illegible], aut oleo de mirto. Ista fiant in principio.

In statu vero circumdetur cum scalpellatione si possibile est, et fiat ut exeat quod est in ipso et [illegible] ut leviter fiat, quoniam accidit venenositas eius. Et si indiges ventosis suggentibus cum subtilitate fiat. Et in illo quod habet [illegible] oportet ut administres [illegible] eius appropinquat. Et quando est illic febris [illegible] cum infrigidatione ne reducas cum ea materiam retro. Et [illegible] que sunt [illegible] cum eis que sunt sicut [illegible] et reliqua apostematum [illegible] que dicentur in capitulis vulnerum. Dixerunt carniata aut [illegible] confert emplastrum de capillo veneris et [illegible] et volubili et radice [illegible] cum pauca gumma pini et melle cum vino, aut [illegible] cum gumma pini et cerotum, aut sordes alveariorum apium et lupini infusi in aceto, aut radice ciclaminis asinini cum glutino [illegible], aut [illegible] cum [illegible], aut cum frumento.

De apostematibus evenientibus in glandulis.

Apostemata glandosa que [illegible] accidunt via [illegible] quoniam accidit in loco aliquo [illegible] et quoniam cadunt casu expulsionis membris [illegible] et forte accidit [illegible] et apostemata alia [illegible] extrema ad que currit materia [illegible]

In alio inficiente cor.

Nota de antrace magis salubri et magis mortifero.

Nota quomodo scabies quando fiat apostema

Nota quod in principio apostematis ... debet fieri repercussio

incedunt carnes ille. quare involvuntur cum eis sicut accidit inguinum et subascelle ex apostemate aliorum membrorum quod habet scabiem aut ulcera super pedem et manum. et quandoque sunt cum repletione corporis. et quandoque non est in corpore plurima repletio. Et quorum cura est divisa cura apostematum aliorum in principio cum expulsive et non administratur in eis illud. immo evacuatio per flebotomiam et solutionem ventris. est illud quod est necessarium. Evacuatio vero alia prolongetur in eis si possibile est donec dilatetur dispositio. Illa si fuerint secundum sequelam causis aut secundum sequelam expulsionis ex membro principali tunc non oportet ut prohibeatur omnino. immo trahatur ad membrum quantumcumque attractio est possibile. et cum ventosis. Si autem fuerint propter multitudinem repletionis tunc evacuatio est radix et minoratio cibi et subtiliatio. Et non administres expulsiva. immo mollificativa. ita tamen ut non administres mollificativa in eis absque evacuatione. fortasse enim eveniet illud super membrum cum attractione materiei plurime. immo quando administras mollificativa evacua cum eis. et habe materiam ad divisum. timor enim in expulsivis est reditus materiei ad viscera et ad membra principalia. et timor in mollificativis est attractio materiei plurime. et evacuatio et declinatio materiei securat ex nocumento mollificativorum. Et quando dolor fit vehemens tunc necessarium est ut sedes (?) ipsis cum eis que sunt sicut lana infusa in oleo calido. deinde adde in eo in fine eius salem (?) donec sedetur dolor statim. Et in pueris fortasse accidit in dolore et quando corpus est mundum aut mundificatum ipsi tunc resolve et non caveas. Et quandoque valet in resolvendo illud quod est sicut farina tritici et salvia illa est farina ordei. ¶ Et fortasse magnificatur per resolutionem forte apostema quare non administret non quando nociva est expulsio a membris principalibus et attractio materiei ab eis ad apostema timendo super illa principalia. ¶ Et multotiens quod sanat eum in principio oleum calefactum quod effunditur solum. Verum quando apostema est in quantitate et substantia molle in membro nobili sicut mamilla et testiculo et non timet ex prohibitione eius nocumentum tunc prohibe et repelle. Et quando sequitur declinationem ad duritiem tunc leniendum quantumcumque fit.

De exituris calidis

Exitura est de summa dubeleth quod collectione fiunt ex apostematibus calidis. quod nominatur dubelati cadit super omne apostema ulceratum in interiore. cuius locus est ad quem effunditur materia aliqua et remanet in eo quantumcumque materia sit. et exitura quando est ex hac dispositione calida tunc aggregatur materia. ¶ Et quandoque incipit apostema calidum sicut est cum aggregatione et solutione continuitatis intrinsece. et quandoque non incipit ita. immo incipit in acceptione apostematum calidorum saniorum. deinde convertitur ad eius apostematis statum ut incipiat in aggregatione. Et nos in expositionibus differemus sermonem de dubeleth frigidis que comprehendunt humores mucosos et gypseos et lapideos et arenosos et capillares et alios. Et sunt quedam que apparent nomine dubeleth illud in quo sunt humores huius generis. Verum nos loquimur nunc de eo quod aggregat materiam. Hec si incipit exitura propter materiam quam expellit natura et non est possibile ut penetret cutem in qua superficies est eius (?). immo separat continuitatem per corrosionem suam (?) separationem apertione. tunc quiescat in concavitate eius quod separat secundum plurimum. quare apparet cum eius acuitate. et propter hoc si fuerit materia acuta. Iste ergo exiture incipiunt et aggregant saniem. deinde maturantur sanies. postea rumpitur. Et fortasse indiget et confortatur in maturatione et eruptione. et fortasse non indiget. Et quanto plus est exitura vel remotioris elevationis et acutioris capitis et rubedinis est humor attestatur ei vel remotioris caliditatis tunc velocioris maturitatis et eruptionis et resolutionis. et propter hoc eminentes precedens exitus pincialis (?). Que autem est cum duricie lata profunda pauce rubedinis est grosse materiei mala declivis ad interiora parva doloris genus mortis (?). Et deterior ista est illa cuius eruptio est ad interiora et corrumpit illud super quod vadit. Et est de ea que expellitur ad utrumque latus. Et laudabilior eruptio eius est ad ventriculum per membrum cuius est via currens ad exteriora sicut exitura stomachi. Cum est eruptio ad interiora eius et ipsi convenientie (?) melius est quod rumpitur ad exteriora eius et ad ventriculum convenientem intestinis (?). sicut eruptio eius que est in cerebro ad duos ventriculos anteriores laudabilior est. quoniam ab eis sunt meatus sicut nasus et aures. Et quando rumpitur ad spatium continens cerebrum aut ad ventriculum posteriorem non invenit meatum ad exteriora et nocet nocumento vehementi. Et non est de membris convenientibus ad hoc ut eveniat in ipso exitura. In iuncturis est minorat egressio exiture. quoniam in eis sunt humores mucilaginosi et loca earum sunt ampla non suffocantia materiam neque retinentia egressionem putridi. quod si egrediatur illuc exitura erit propter rem maximam. Et deterior exiturarum et malignior earum est que egreditur super extremitates lacertorum. et propter lacertorum plurimum nervorum. ¶ Et exiture que diversificatur propter spatium maturationis saniei sive secundum humorem in subtilitate et grossitudine sua. et complexionem in calore et frigore eius et qualitatem eius et secundum tempus et etatem et situm membri. Et non contingit ne maturetur exitura et ne putetur quod in ea est in pus nisi propter parvitatem caloris innati in membro aut propter grossitudinem que est materiei. Et quando contingit ex hoc ut fiat sanies in initio per se sua et non appareat sensui propter profunditatem pus et grossitudinem eius quod est supra ipsum et stat super maturitatem saniei velociter. et quando non stat secundum subtilitatem suam in grossitudine. Et si maturatur et subtiliatur levatur ne

locie. 7 scđi q̄ ē sup eā de carne plima 7
pauca. Et pp eās exitur 7 casus ad sani
em pp replicōē 7 multitudiē materi. 7
corruptiōē eī. Et eāē eīsūt nausicatiua
sanetas. 7 exitura mala. 7 egritudiēs q̄ nō
faciūt crisim cū euacuatiōē apparētē. et
nocumēta aīalia. 7 ex angustis 7 sollici
diuibȝ corrūptēibȝ sanguinē. Et de exi
turis quē ē sps q̄ noīat albitumusio.
7 ē exitura q̄ rūpit. 7 q̄ ē sb eā ē sīle carni
bone. deīn apparet ab ipsā sanies alba. Et
d̄ exiturīs ē sps q̄ noīat albir. 7 ē exitura
nasal' rotūda rubea. q̄ q̄ hr̄ scđȝ plimū n̄
expoliat a febre. 7 ei eueīt scđȝ plimū ē in
capite. qūȝ accīt in aliis locis. **De signi
ficatiōibȝ q̄ apostema fit cū exitura.** —

Cum in ueneris pulsatiōē plimā. aut duri
tiē plongatā 7 caliditatē. tē exitura q̄ a
posteā ē in uia ut fiat exitura. **De significa
tionibus le omibȝ maturatiōis 7 signis ei.**
Cum uideris le ... quitatē quādā. 7 sedatiōē doloris. tē scias q̄
ē in uia maturatiōis. **Iudicia saniei.** —

Sanies laudabil' ē illa q̄ ē alba. lenis. au
n̄ ē odor horribil'. 7 in q̄ n̄ opatā ē n̄ caliditas
innata. lȝ n̄ sit excusatio acuitate extenee.
7 n̄ addit' ei lenitas. n̄ ut sciat q̄ ipsi ē p̄
parata pati a uirtute digestiua. 7 n̄ diū dif
ficilēt ei opatio 7 inobediētē. 7 obediente.
Et oz ne sit odor uehemētis horribilitat'.
ut sit lōgiq̄oȝ a putrefactiōē. Dixerūt
7 requirit ex eā alba. qm̄ color mēbrorū ra
dicalium ē albȝ. 7 n̄ assimulat eā. n̄ nati
ones sup eā. Et sanies mala ē feti
da. significās putrefactiōē. q̄ ē ōtra ma
turatiōē. 7 significat dīūm caliditatis ex
traneē. Et qñ egredit' sanies diuisarū
partiū ōueniētiū colorē. 7 sbarū. ē 7 de
gnē diuisiōlibȝ. Et nocē ē oī saniei. a
ut fiat eueīre in eōȝ putrefactiōē; a
ut maturitatē. aut diminutiōē. aut 7
alter cū in alio. **Significatiōēs exiturē in
trinsece.**

Quando accīt apīi calidū in in trinsece
partibȝ. 7 accidit' oppilatiōēs 7 febres 7 n̄
ē eis ordo. 7 fit dolor uehemētior. 7 ē opp
pilatio in primis lōgioris spatii. deīnū
cessat abbreuiari spatiū eī. 7 addit' grau
itas apīitis. tē scias q̄ apīi fit exitura 7
q̄ puenit ad collectiōē suā. 7 n̄ fiūt dolo
res isti in pā uehementiores. 7 q̄to plus
approximat stat' minorāt'. n̄ qm̄ erupti
o fit in pā. 7 solutio ōtinuitatis. 7 do
lor puenit ex eā colligit'. Et qñ fit ma
teria sanies. calefactio fortis qescat. 7
7 inflamatio. qr̄ qescit febris eueni
ēs p ōtitatē cordis. Et scias q̄ duri
ties pulsus. ē testimoniū magnū. Et
qñ appar' 7 signa exiture. 7 dubitati in
uiscerībȝ. 7 n̄ induāt pulsus. n̄ iudicē
pōt q̄ sit exitura interior. In huiusmōi ē
fortasse n̄ ē in uiscerībȝ. imo ī supfīie

q̄ ōtinu 7 uiscerā. Et tu q̄dē senties latus
in q̄ ē exitura p grauitatē q̄ pendet ex eo. 7
p dolorē. **Significationes maturatiōis**

Quando accidit significatiōēs **in trinsece**
exiture intrinsece. deīn qescit accīta q̄ fit
ex febre. 7 oppilatiōē. 7 dolorēs sedatione
cōpleta. 7 remanet grauitas. tē scias q̄ sa
nies iā ōfirmata ē. 7 maturatio adē. **Si
gnificationes ppinquitatis eruptionis** 7

Quando redeūt dolores. 7 fiūt **intrinsece.**
punctiōēs. 7 mordicatio. 7 grauitas fit uehe
mentior. 7 sīlant' febres. tē eruptio iā appro
quat. Cū g̃ accīt rigor subito. 7 sedant'
grauitas 7 dolor. tē iā eruptio facta ē. 7 p̄
qñ appar' 7 sanies euacuata. mordicatio ī
p q̄ mīsit. Et ē uerū ut sit arefactio uirtu
tis. 7 debilitas a resolutiōē. Et qñ exiture
intrinsece fit eruptio subita. 7 egredit' res
plima. tē fortasse accidūt pulsus cord'
7 sincopis mala. 7 fortasse accīt mors
pp resolutiōē uirtutis. 7 fortasse accidūt uo
mitus 7 uentris solutio. 7 fortasse accīt spumi
saniei plime, subito. qñ exitura ē ī pectore.
Et fortasse accīt pfocatio. qñ erupit ad
pectus res plima subito. **Curatiōēs exiturā
rū apparentiū.**

Curationes quē 7 eā q̄bȝ medicant' a p̄ita in principio suis. n̄ ad mouet'
redit' materiē ad mēbrū nobile sic declara
tum ē. 7 sic curat' in his stolidi. sūt res in q̄bȝ
ōtinet exitura calida. 7 a p̄ita calida q̄ nō
sūt exiture. Illud u q̄ eī accīt de regimie
ē resolo eī q̄ aggrauatū ē in eā. 7 illd ē scđi
duos modos regiminis. q̄r p̄m̄ ē regime
curatiōis scđi rectitudiē; cū egritudo n̄ egredit'
ab eo q̄ ōsuetū ē plimū. Et ē ut ingeni
et in maturatiōē materiē ut fiat sanies.
7 in eruptiōē eī p̄ illd. 7 ut tu obserues
uirtutē 7 ōserues eā. ne psistat eā dolor
7 eruptio subito. p̄ losē hōīū moriunt'
sincopizādo 7 arefactiōē uirtutis. imo
oz ut obseruet eā medic' q̄li' ōfortet
uirtutē 7 ōseruet eā cū eo q̄ scis. Q̄ g̃ oz
ut caueat patiēs dubitati ab his hōīs. n̄ sit
exitura in uiscerībȝ q̄m tē oz noīa ut sbti
liet' albȝ. Et scđs ē regim̄ egrediēs a rec
titudiē pp nocūitatē dispōis. Et q̄m qñ
egritudo ē magna 7 exitura ptransies in
magnitudiē sua illd q̄ ōsuetū ē. 7 fiet
festinatio rei in expectatiōē maturatiōis
mē. 7 sciat q̄ uirtus n̄ sufficit in maturatiōē
illi' totī. 7 si administret' maturatiua. pro
ducet illd ad uestigiū in maturatiōis.
tē necīa ē pforatio cū cautela ne ferrū
tāgat illd q̄ seqt' exiturā de mēbris no
bilibȝ. in tactu quoqȝ a ferro ē timor. 7
illd ē cū senseris q̄ materia tal' ē q̄ possibi
le q̄ n̄ maturabit. 7 q̄ calor innat' in
mēbro tāte ē paruitatis q̄ n̄ maturabit.
aut timueris q̄ ipsā pp suā abbreuiatiōē
ē tal' q̄ alterabit' alteratiōē n̄ maturationis

·q̄n·

est

uere. aut excitatur propter uicinitatem membra principalia. quia timetur quod ipsa corrumpantur. Et si fiducia habeatur in medicinis sanguinibus et uiscatiuis et maturatiuis. non elongetur quin uiscatiua prohibeat peruenire inspirationem in spatium. et maturatiua moueat caliditatem debilem. Et totum illud adiuuat ad putrefactionem membri. In huiusmodi ergo est uenia uel medicinis profundis. et perforatio distruptiones. deinde sequuntur medicine que sunt multum resolutiue. et exsiccatiue. Et oportet ut sit perforatio et sectio inducentes in longitudine uillorum neruorum membri. non uolumus ut destruatur operatio illius membri. timendo casum spasmi. Et non est incidere uillos in latitudine. et saluabis ab eo quod timebas. Et plurimum quod est longitudinis uillorum. est cum longitudine corporis. non in membris compositis. Et similiter musculis plurimum longitudinis uillorum cum plurimo ligamentorum. et rugarum. non in membris compositis sic fortiter. ¶ Et non oportet ut appropinquet perforatio et sectio aqua uel oleum. neque aliquid in quo sit pinguedo. Et si necesse est exsiccatio quin lauetur. tunc fiat cum aqua melle. aut aqua cum uino. aut cum aceto. ¶ Quod si uel rememoratum fuerit aut apostema et inflammatio. post perforationem uaporetur cum lenibus. Et si non fuerit illud necessarium administrabis mundificatiua. et emplastra. Et scias quod perforatio est generatiua uirtutis et sordium. et fistularum. Verum cum non inueniens exsiccationem. tunc non est ingenium aliud. Et loca que uehementiora ad expectandum ut incisio maturetur. sunt loca carnosa paucorum neruorum et uenarum. Et scias quod pinneales eleuate et acutorum capitum plus indigent perforatione. aut ante maturitatem. uel post ipsam. Regimen maturationis et ingenium ad faciendum pus in exitibus apostematum.

Medicinarum maturatiuarum caliditas. oportet ut sit proportionata caliditati corporis. et sit eis uiscositas quedam. Et illa sunt in primis gradibus ebiscus cum aqua tepida. et emplastrum cum farina tritici. aut ordei. et tritici masticatum est melius uiis. et panis cum pice. aut cera. et resina. et puluis olibani. et pix cum oleo rosato. aut adeps porci. aut emplastrum de malua uiscosa. et semine lini. Et iterum emplastrum de ficubus siccis dulcibus crassis. pinguibus solum. aut cum farina ordei. et farina ordei uetera. et prope si paratur inter ysopum. et origanum siluestre. aut aggeretur cum aqua in qua decoquitur cum pauco sale non superfluo. et quum adducitur in eo adeps. aut oleum. aut fortissimum illo. due partes glutinis albi. ¶ Et medicine composite ex unius passis. et storace. et galbano. et mirra. et galbano. laudano. et resina. et bdellio. et mastice. et ysopo humida. et radice cucumeris asini. et radice sanguinis draconis. et emplastrum galieni cum oleo de keiri absque cera. et prope quod soluitur hoc emplastrum in oleo. et similiter emplastrum de dimos. et emplastrum basilicon ¶ Et de hoc in hoc est me-

dicamen de lapide marchasita cum ammoniaco quod desuper ponitur. dominus ordinis per se. Regimen exituum apostematum quum sunt maturi.

Cum inueneris exitura grosse cutis cum maturatione. cui non sperat eius eruptio. et fuit illic uene. et cordis. et uiui. tunc oportet perforare. quoniam si dimiseris saniem corrumperet. et corrumperet et corroderet uenas. et uillos neruorum. Et illud quod uehementius est. cum fuerit prope in extremis. Et tu quidem qui cum tua perforatione locum saniei. et eius sollicitat ut cadat porta perforationis inferius. si non est possibile. ¶ Et si que est super exituram fuerit grossum et scaturiens. tunc seca partem tantum. quoniam adherebit grossum cum eo quod est post ipsum. Et si fuerit extenuatum. tunc seca totum eius in longum.

Et scias quod locus in quo est sanies declaratur per tactum. et quum tangitur cum digito prope. et tu obseruas cum digitis aliis saltum alterius manus an expellatur aliquid ex latis. ¶ Et locus quidem saniei apparet ex declinatione coloris ad albedinem. Et dum non est matura. est declinis maturata. est declinis ad rubedinem. Et quum est locus saniei declinis ad rubedinem et acuitatem. cum sanies non est bona. Et si suspectare in tactu absque uisu. uerumtamen uisus est adiuuans. Oportet ergo in sectione ut consequaris lineas naturales. ligature. in quibus sunt apostemata non apparentia. et in membris diuersificantibus situm uillorum in longitudine sua loco ligature. Illa situm secundum situs illius in perforatione exiture que est super frontem ligamenti. cadet cutis frontis super faciem. immo oportet ut tu diuersifices ligaturam. Inde in qua sunt sic inguina. oportet uadas cum ligatura in latitudine cutis. Et cum tu perforaueris exituram. et extraxeris quod in ea est. tunc necesse est ut tu studeas ad conglutinandum cutem cum carne ut non rumpatur et indurescat. et fiat taliter quod non conglutinetur. quia fiat sinus qui non cessat impleri. et redeat filis exiture. primo et si necesse mundificaueris non moretur. iterum quin impleatur. et fiat mutatio de genere fistularum. Et antequam facias ipsam conglutinari ualde oportet ut mundifices eam. Et si tibi necessarium fuerit ut in ipsam intromittas tentam. super cuius caput sit pannus. propter quod mundifices ipsam. et fricas. deinde fac ipsam adherere. et tu serues eam cum ligatura. secundum quod diximus de ligaturis cauernarum. et ulcerum profundorum. est conueniens ualde ¶ Et oportet ut obserues in perforatione illud quod dictum est de conditionibus. deinde perfora in loco maturiori et propinquiore parte. et longiore a uenis. et arteriis. et cordis. longe a uillis. Si exitura fuerit in capite. tunc sectio eius sit sectio equalis. et sit cum radice natiuitatis pilorum ne sit turpis sua incisio. ut cooperiant eam pili. et non effundatur cum sanabitur. dixit. et quando est locus oculus. tunc eius perforatio sit lata. et si accidit in naso. perforabitur ea equaliter cum quantitate longitudinis

Nota signum ubi sit sanies

dinis nasi. Et si fuerit prope oculum perforabis eam perforatione subtili capiti lune nove. et faciam tortuositatem inferius. Si autem accidit in mandibulis. secabimus eam secundum equalitatem quoniam compositio huius loci est equalis et scitur illud ex corporibus seniorum. Post aures vero perforamus illud equaliter. Brachia autem et cubitos et manus et digitos et inguina. omnia perforamus in longitudine inquantum. Et si fuerit prope costas. perforabimus eam perforatione rotunda. Et perforatio quidem rotunda est que applicatur cum apprehensione sua in longitudine corporis aliquid de latitudine eius. Inquantum quoniam cum locus iste non perforatur rotunde possibile est ut aggregetur in eis materia et fiat fistule. Et similiter et perforatur que est prope anum propter locum humiditatis que aggregatur in eo. et in latere et costis perforatur aperiendo. Intestinalis vero et inguina equaliter inquantum et similiter proveniunt semper ut conservatum sit sequens figuram loci quanto plus potuerimus super ipsum. Dorsum autem et adiutoria secantur in longitudinem. Et considera ut non ledas nervos. ¶ Et scias quod perforatio diversificatur secundum loca que est apud oculum. tunc perforatio eius est lata subtilis sicut oculi. et in naso est cum longitudine nasi. et in mandibula est cum longitudine mandibule. et prope aures secatur equaliter. quoniam compositio huius loci est equalis et cognoscitur illud ex corporibus seniorum. post aures vero perforatur equaliter. et in brachiis et cubitis. et costa. et inguina. totum equaliter fit in longitudine. et similiter in lacertis ventris. et in dorso. et in inguinibus. et sub ascellis. pone eam perforationem accipientem ex latitudine et ne fiat in ea sinus quare fiat fistula. et similiter que est prope anum accipe de latitudine et ne perveniat sinus et fiat fistula. et testiculi et inguina equaliter et in longitudine. et in latere et costis accipe in latitudine et ut sit ipsa. quoniam sit costarum est similiter. et caro que est super eas. Inquantum et consideres semper situm carnis. et in illos lacertorum. quoniam sunt prima non adhuc ut perforem eam imitatione loci ut non perveniat in casso. et sit locus incarnationis bonus. non considi et sit in omni dispositione studium tuum ne incidas arteriam. in venam magnam. aut nervum. aut nullos lacertos. Et perforatio sit secundum magnitudinem creature si fuerit parva. et curret quod est in ea ex loco uno. tunc seca eam in loco uno. Et si fuerit magna tunc perfora ex parte. deinde intromitte digitum tuum indicem sinistrum in eo. et perfora eam ubi pervenerit caput eius. deinde intromitte et in foramine secundo. et secundum hoc donec venias super eam. Et si extremitas fuerit locus sufficiens ex quo sit possibile exire quod est in ea. perforabimus ipsum in illo loco. Et si fuerit rotunda. aut fuerit ei figura ne egrediatur quod est in ea ex perforatione una. perforabimus eam in inferiore parte sui in duobus locis aut tribus. secundum quantitatem quam scis. quod est quod aggregatur in ea currat in ea. Inquantum non sit necessarium consumens. aut membrum nobile. aut

membrum propinquum ossi. aut particula festinabimus in perforatione eius cum quo confinetur cum maturatio ne pus corrumpat aliquid de his membris. Dico quod illud est regimen quo non invenimus excusationem de perforatione. Si autem spatium quod rumpit per se. non perforabimus. Et similiter si sperantur quod ipsi rumpantur per medicinas facientes eruptionem. fortasse enim inveniemus in medicinis facientibus eruptionem que stat loco perforationis. Et multotiens perforatur cum perforatione aliqua. aut accipit de ea aliquid. postea ponitur super eam eruptionem faciens. ut sit a perforatione.

De eruptentibus exterioribus.

Cum inveneris quod sic salivas in quibus non est magna malitia. aperit calida et erumpit eas. putrefacit autem leditur ex hoc vel extremitate propter illud quod attrahit eas ex materia. Et cum tumides e ventura quod aqua calida rectificat. confide tunc de bonitate eius.

De eruptentibus exterioribus.

Et scias quod emplastratio cum radice malve rumpit et [illegible] cum aqua et melle. bulliat totum illud cum oleo de lilio. aut radix canne recens cum melle. aut pice sicca cum sordicie alvearium apium. aut emplastrum arbosilos. aut fiat cere et resine. et butiri. omnium ana. lib. i. et picis sicce et mellis. ana [illegible] lib. c. et floris eius. ʒ. iii. et olei quantum sufficit. Et medicamen de aliis est bonum valde. aut fiant armoniaci. vi. cere. iiii. galbani. albani. iiii. sulphuris citrini. iii. nitri iii. et fiat ex eis emplastrum. ¶ Et de illis quos nos experti sumus. est ut fiat medulla grani [illegible] et nux indica. et fermentum. et caules [illegible] et [illegible] et sinapi. et fimus columbinum. et fiat ex eis emplastrum. rumpit et velociter. ¶ Et unum diaquilon solutum in mucillagine sinapis et [illegible] Assonanum cum ficubus. ¶ Et de medicaminibus eruptentibus sanantibus loco perforationis. est ut c[illegible] administret emplastrum factum ex melle anacardorum et pice liquida. quod duo aggregentur cum igne equaliter. deinde ponatur super eruptionem per medium diei quin erumpet eam. ¶ Et de eis unum quod sunt fortia. est ut fiant alcali et calx non extincta. et ponatur in [illegible] suo. et medietas aqua deinde colet postquam bullierint. et sit in illa aqua alcali et calx. deinde sumatur et ponatur in caldaria de ere. et ponatur super prunas et congeletur in sale. Et fiat de hoc sale aliquid et quantum quartam de sale armoniaco. et ponatur in mucillagine nasturcii in qua sit aliquid de melle anacardi. et administret. ¶ Aut sumatur cantarides et terantur. et ponantur super oleum vetus. et ponantur super ignem lenem igneum prunie. donec totum coaguletur. deinde terat sic terit emplastrum. et postea si ponatur super ipsum mel anacardi. et postea si ponatur in eo stercus accipitris. aut stercus passeris. aut stercus anatis. Et quidam iam dixit alkebilez. ¶ Et de medicaminibus resolventibus. est quod calidum resolutum

aqua

No

i fiat ex eo emplastrum.

no

quatre

uni itaui super membrum cum rarificatione membri et raritate eius cum vaporationibus fumentibus in de illis in quibus est humiditas calida. Et quando plus resolvitur emplastretur multotiens locus et embrocetur. Et oportet ne vacuum sit regimen a medicaminis lenientibus. donec leniatur durities ipsius quare necessarium est ut administretur lenientia sola. Et iste medicine resolventes fame sunt de summa bauracis. et sinapis. et stercus anum. et arsenicum. et calx. et cordumeni. et misceantur cum eis que sunt sicut thus. et gluttinum et albotim. et mastix. et aldibic. et aggregentur cum aceto. et oleo antiquo. et medicamen cum alleis factum. et medicamen factum cum albuculeu. et medicamen factum ex piretro. et stafisagria. et baurac cum melle. Et ante omnia ista imundatur locus cum aqua calida. Et medicamen de marchasita. cuius descriptio. Recipe lapidis marcassithe ʒ. xii. armoniaci tinde. farine fabarum ʒ. vi. misceatur cum resina albuda. et liniatur super cutem. et paratur sicut fame donec cadat per se. Et oportet ut administretur statim quando exsiccatur velociter. Et medicamen factum ex salis armoniaci quantitate partis unius. et ex bdelio ad quantitatem partis unius. et ex litargirii quantitate partis unius et gume. et ex olei antiqui quantitate partis unius et duarum tertiarum partis. fiat ex eo linimentum. Et quando non profuerunt medicine sicut prediximus. necessarium est perforare. aut cauterizare. Regimen exiturarum intrinsecarum.

Dubeleth que intrinsecorum. intrinsecarum. Aut regatur cum evacuatione. et si quando color egrediens in egestione et urina significat quod sanguis totus est malus. Quando non verificatur estimatio medici quod sanguis est bonus preter illum quod expellitur ad exituram. et post evacuationem tunc oportet ut maturetur cum medicinis equalibus. sicut est vinum tenue subtile. cum bibitur paulatim. Et illud cui innititur maturatione exquisitissima earum sunt mediane subtiliative. exsiccative. sicut mirra et cinamomum et reliquae species. et consequitur cum pomum subtile. que est ad albedinem declive. Et ex compositis sunt tiriaca. et metridatum. et amorisia. Ademenul et curatio.

Ademenul vero sunt de genere exiturarum. Et plurimum eorum fit ex malitia digestionis. et ex motibus super repletionem. et accidunt cursu illorum. Et deteriores ademenul sunt qui sunt profundiores. Cura ademenul. Quando apparet ademenul. tunc eorum curatio tres dies est cura apostematum calidorum. Deinde post illud oportet sit occupatio in resolvendo et maturando. fortasse est resolvetur. Et illud est secundum minus. Et fortasse maturabitur. Et non oportet ut sit negligentia in evacuatione adumelis. multotiens est convenit ad exituram magnam. Et cura eius est evacuatio secundum quantitatem necessitatis flebotomie. et solutionis ventris. Et cum fluit in ademenul pulsatio. et fuerit radicas. tunc est necessaria maturatio. quod adiuvetur ad illam. et illud quod est quando passus est multitudinem egestionis ademenul. Liberat solventis. et rarificatio cutis cum balneis administratur semper. et excitatio. Et de maturativis quod est semen almarii tritum cum lacte. aut cum ficubus et melle. et sicut cum melle ipso. Et tritici masticatum est bonum ad maturationem eorum. Et silipasse cum baurac confecte. aut sicut cum sinapi permixte cum oleo de lilio. Et medicamen adumelin cognitum. Et medicamen de fermento notum. Et medicamen cum quo iste modus maturatur. butiri ʒ. i. et s. et fermenti acetosi ʒ. ii. et seminis almarii triti. et psilii omnium ana ʒ. i. et s. Lactis ficus ʒ. iii. fenugreci et seminis lini omnium ana ʒ. v. bulliat in lacte et administretur. Ipsum est est inviamentum spatium. Cum adumelin difficulter pervenit ad pus et est quiete caliditatis genus. tunc flebotomia vena que vicinior ipsi. deinde vento salem. Et non facias istud in principio. quoniam egredietur sanguis virulentus. et retinebitur grossus. et fiet illic ulcus durum. Et quando maturatur et non aperitur perfora ipsum. aut cum medicinis. aut cum ferro. aut secundum quod dictum est in capitulis. Et de bonis erumpentibus est illud. semen lini. et fimus columbinus. et fermentum. De moro.

Hoc est apostema molle ex carne addita que accidit in carne rara et plurimum eius fit in ano. et vulva. et quoddam est salvum. et quoddam est malignum dolorosum.

Tractatus secundus de apostematibus frigidis. et que accidunt cursu eorum.

Humores frigidi et que accidunt cursu eorum in corpore sunt flegma. et melancolia. et ventositas. et compositum ex eis. Et tu iam scivisti species eorum. Et apostemata frigida aut sunt flegmatica. aut melancolica. aut ventosa. aut composita. Et apostemata flegmatica aut sunt simplicia et nominantur apostemata mollia. aut aquosa. sicut accidit in membro aliquo ut in eo aggregetur aqua sicut ydropisis [illegible]. aut dubeleth in quibus sunt sicut nodule [illegible]. aut dura sicut scrofule. et nodi duri. Et melancolica aut sephiros. aut cancer. Et tu scis differentiam inter utrumque. Et ventosa. aut sunt elevatio. aut inflatio. Et elevatio quidem est quando ventositas permiscetur substantie membri. Et inflatio quando est ventositas aggregata in spatio uno. fixa in eo. Et quando componuntur ista apostemata ad invicem. et cum calidis ex eis. De apostemate molli flegmatico quod nominatur vedimia. et curatione eius.

Est apostema album. molle. in quo non est caliditas. Et quanto plus est materia subtilior subtilior. et magis madida. est mollificatio eius velocior. et digitus finaliter penetrat in eo quod cum premitur cum prohibitione eius quod est in eo. quod non est in elevatione. Et quanto plus materia est grossior. est ad duritiem et frigiditatem declive plus. Et plurimum eius est causa porre flegmatis.

est de genere elevationis. ¶ Et differt uldimia ab apostematibus melancolicis propter paucitatem duritiei, et paucitatem obfuscationis. Et quandoque accidit ex percussione et similibus, et non recipit materia que attrahitur ad locum eius nisi flegmatica. Et non apparet post apostema flegmatis. Et illud est parum, et non evacuatur ex dolore.

Cura apostematis mollis quod dicitur zimia vel uldimia.

Evacuatio quidem fit cum solutione ventris, et abstinentia ab eo quod generat flegma, et res que est nociva. Et cum factum fuerit illud, oportet ut sit repercussio eius in principio cum eo quod aggregat exsiccationem et resolutionem. Et oportet ut fricetur locus cum mandili fricatione dura. Deinde administretur super ipsum exsiccativa. Et non oportet ut contingat ipsum aqua. ¶ Et de illis que bona sunt in principio est ut administretur super ipsum spongia nova infusa in aceto commixto, aut infusa in aqua baurac et cineris. Intentio enim est spongie, scilicet exsiccatio et resolutio. Et quotiens addit egritudo ponatur acetum in quo infunditur spongia fortis parum. Et apostemati [illegible] cum ipso finis in fortitudine, et administretur solum cum spongia, et permixtum cum oleo vehementis resolutionis. Et in alia hora iterum administratur spongia infusa in aqua cineris fici, et vitis, et ylicis, et psillii. Et oportet ut comprehendat spongia omnia latera, ne declinet materia ad locum aliud. Et quandoque administratur loco spongie cum mundificat pannum duplicatus in [illegible] cum aqua cineris. Et quando assiduatur super ipsum unguento post alia fortasse sufficiat. Et aqua et calx est fortior. ¶ Et de illis que conferunt ei est oleum rosatum cum aceto et sale, et sulphure combusto, et ipsum sulphur est bonum. Et [illegible] cum aqua caulis est mirabilis iuvamenti. Et [illegible] in principio solum. Et cum quibusdam calidis exsiccativis est bonum. Et strictura cum ligamentis confert ei, in quo non est materia grossa. Et oportet in illa ligatura ut sit inceptio ab inferiori ad superius. Et sic eius natura est bona in principio. Et bonitas eius post illud est ut cum eo continuentur medicine post. Et cum hoc apostema est in membro nervoso spisso, aut ligamento, aut corda, permisceatur in medicinis quibus curatur cum lenificatione. Et quando est cum hoc dolor propter causam quam diximus, tunc oportet ut sedetur dolor in primis cum eis que sunt sicut ysopus humida et vinum coctum et ceroneum ex oleo. Et ut administretur embroca cum vino nigro stiptico. Et post illud administretur cum aliis et similibus. Et de epithimatibus bonis est ut sumatur mirta, et lilium, et cyperus, et aloes, et crocus, et acacia, et bolus armenicus parum, et confitiantur cum aceto et aqua caulis. ¶ Et item folia [illegible], et sal, et oleum, et bolum armenum emplastrentur cum aceto. Et item cum accessit dolor sumatur sordes balnei et bulliant cum aqua et inspissentur cum calore quod ponatur in ea donec fiat sicut massa mellis, et linatur. ¶ Et item linantur loca cum oleo, et ponatur desuper spongia aut lana imbibita aceto, et ligetur super ipsum. Et medicamen de fermento est iuvativum. ¶ Et de eis que sunt iuvativa est ut sumantur folia lilii, et conterantur bene, et exprimantur, et ponatur, et est mirabile. ¶ Et sal, alumen, et lilium contrita cum aceto et aqua cineris. ¶ Et de epithimatibus fortis iuvamenti est illud sicut vaccinum, et olibanum, et storax, et usnee, et calamus aromaticus, et spica, et absinthium. ¶ Et omnia iuvativa et medicine predicte ei in curis apostematum rememorate in antidotario. ¶ Et que non conferunt mollitiei accidenti in apostematibus post egritudinem ut stringat summitas carne de quo fuerit scope in aceto, et ponatur desuper. Et melius eo est illud quod fit post incisionem, et [illegible] cum aceto et aneto. Et de embrocis decoctio caulis et aneti aut coctio corticum [illegible]. Et mollitiei que sequitur ydropisim et egritudines alias quarum cura est cura cause.

De nodis.

Nodi sunt dupliciter flegmatici comprehendentes humores flegmaticos, aut generatos a flegmate qui sunt sicut caro, aut sicut pus, aut sicut mel, aut aliud, et per quod evenit incarnatium vicinantium aut res dura non elonginquum. Quando vero fuerit eius obviatio cum melancolica, verum nos possumus eam flegmaticam quando radix illius dura est flegma cum accidit ut desiccaretur grosse. Et quandoque accidit ut nodet nervus, et dicitur nodus, et non fit de nodis. Et differt a nodo quod non separatur ex omni parte, et non separatur in longitudine, immo dextra et sinistra. Et multotiens accidit ex percussione quod assiliat nodus. Cum ergo curatur in principio cum figura super posita removet et resolvit. **Curatio nodorum.**

Nodorum quidem qui sunt glandosi curatio est incisio et perforatio non aliud. Et illius curatio valet [illegible] et similibus. Inquam autem tende in primis cutem que est super nodos cum manu tua fortiter, aut minister extendat eam secundum modum quem est possibilis. Verumtamen oportet ne secetur radix nodi, quoniam aliud pluribus est ultimate excoriationem. Et cum extenderis cutem bene, seca eam cum facilitate, quoniam possibile est ut velamen nodi secedat cum eo in dispositionibus. Tardaque donec appareat velamen nodi. Deinde excinde cutem utriusque lateris cum uncinis, et incipe excoriare leviter a carne, quoniam fortasse possibile est excoriare ipsum, et fortasse est inveterata. Et tunc excoria ipsum cum [illegible] donec egrediatur [illegible] cum eo quod est in [illegible]. Illud est magis certum quod esse potest. Cum ergo extraxeris illud, si autem non superfluit [illegible] vulneris propter parvitatem nodi, tunc abstrahe sanguinem, et ablue vulnus cum aqua mellis, et sue eam, et incarna. Et si magnificatur super ipsum plurimum propter complicationem nodi, tunc [illegible] seca radicem eius, deinde cura. ¶ Et si nodus est in man[illegible]

nuo. aut uenenosa et est de illis que excoriantur. tunc necesse est excoriare ipsum. Et sic de illis qui dign. excoriationem cum grauitudine, et timetur quod absci datur aliquid de illo. tunc extrahe ex eo illud quod egreditur et pone in residuo medicamen acu tum. et non incarnes ipsum donec scias quod non remansit in eo aliquid de kisti. quoniam si quid de eo rema net redit cum uult nodus magnum. Ergo imple ipsum coto. et cauteriza ipsum cum medicamine. Et cum perforatur oportet ut auferatur kistis que est ei cum complemento suo. et si non cum alio. saltem cum un cinis. quoniam quando dimittitur et si minimum sit de ea redit. Et si possibile est ut excorietur. tunc si accipiatur kistis cum nodo erit melius. Et si relinquitur aliquid de kisti. ponatur in ea medica men acutum. deinde consequenter adhibeatur butirum. Et in mellino quidem quod est de eis quorum sunt sol licitudo adeo ne rumpatur kistis eius. et ingenia ut egrediatur cum kisti. Nam si eius kistis rumpitur eius egressio erit difficilis. Si uero accidat ut rumpatur. tunc necesse est ut conserues ipsum secundum illud quod est ei. et excoriatum ab ea aggregetur. et stringetur cum ligamentis. Et quandoque cauent de illo res plurima tae oportet ut custodiatur patiens ipsum cum confortatiuis natura sua. et confortetur ad somnum. fortasse enim aduenit ei sincopis. Et oportet ut medicetur cau tatione eius qui timet sincopim. ¶ Et multi quidem de hominibus nodos non tollerant excoriationem in medicationis acutis. propter magnitudinem egri tudinum eorum. et propter complexionem eorum. et non sufferunt aliud nisi perforationem. Oportet ergo in istis ut perfore tur eorum nodi. et extrahatur quod egreditur ab eis. et inde plumas de kisti. immo ponatur in eo omni die postquam egreditur illud quod aggregatur oleum cum butiro te pidum. Nam kistis putrefiet. et egredietur per se. De bona autem curatione mellini fumosi. est ut incipiatur et uaporetur cum aliquo calido. deinde em plastretur cum passis enucleatis. Et melius est ut excorietur cutis. deinde ponatur super eam emplastrum. Et fortasse consequitur medicamen acutum et ex coriatur cutis. Sine nocumento. sicut calx. et sa po. et cinis. et alia de illis que cauterizant causticum eorum. de illis quae dicta sunt in cruspentibus (?) exitu eius. Et item fiunt calcis ℥. iiii. et fecis uini adusse ℥. ii. magre ℥. i. et uitri ℥. ii. fiunt ac magisterio (?) conculcationibus paucis. et ponatur in ampulla de plumbo. et teratur sepe ut non exsiccetur. ¶ Et hoc medicamen est co nucum. item [illegible] et glandibus. et similibus. Et est ut fiant ellebori. et arsenici rubei. am borum ana partes due. cortici eius partes iiii. et fiat ex eis linimentum cum oleo rosato. ¶ Et de emplastris bonis item mellino. et omnibus exitibus calidis. et in quibus est humor rerum est illud. Recipe laudani. et galbani. et bdellii. et sordi ties uasis apium. et gluten alloen. equales partes fiat ex istis. et est ex solutis sine plurima mordicatione. ¶ Et fiat baurac et medietas eius ellebori. et fiat ex eo emplastrum et ex cera. et oleo rosato. Et item calce

pes. i. colcotar. pes. i. arsenici. pes. i. ¶ Glandulas autem quarum similes sunt alibi et si sunt species nodi. sicut est possibile curatione sicut aliis. et non fiat in nocumentum in uno aut membro uenenoso. Et sicut in manibus et pede. et in loco coniuncto cum iuncturis et cordis. non plurimas excoriare ipsum. quoniam facit pacientem cadere in spasmum. immo comprime ipsum et stringe ipsum cum sit grauitas dura in attineret eum. Et signum eius est quod huiusmodi comprehensio super ipsum stringere facit in membrum. De glandulis. Quandoque generantur in glandulis membris apud glan dulosum. sicut auellana. et nuce. et minus eis. Et multotiens fit uola manus. et sit fronte. Et est in principio tale quod cum super ipsum fit compressio separatur multotiens. deinde fortasse non redit. Et cura eius est de genere curationis nodorum. Et quandoque sufficit ut comprimatur et comprimatur. deinde super ipsum stringatur plumbum generale secundum. quoniam digerit ipsum. et res quae cui uiuat secundum plumbum epithima dige stiuum de illis quae sanant. Et oportet ut secundum administret per eius digestionem. quoniam est cum ex plu ribus redditur. De lotionibus glandulosis. Cadunt quandoque pustule glandulose paruae et capud earum est ipsum in concauo. et expressio eius quod est in ipsis. et stringere plumbum super eas. De fugile. Fugile est de genere apium glandulosarum. et quod nomine apium illorum quod fit post aurem. ¶ Et quod quidem in eadem seruatur uniuersale in omnibus quae curantur cum eis. Et cura eius est cura praedicta in capitulo apium glandularum. et in apo stematibus quae sunt post aurem. ¶ Et de illis quae sunt appi est cinis limacum confectus cum adipe antiqua non saliti. Et huiusmodi medicatio. non est pars. Et item cinis mustelle. permixto in eo ce roto cum oleo de lilio. et iungitur et cinis sumitur. et confert scrofulis. De scrofulis et cura. Scrofule similantur nodis. sed different ab eis in hoc. quod non sunt separate sicut nodi. im mo sunt suspense cum carne. Et plurimum quidem accidunt in carne molli. Et est eis etiam ue lamen neruosum. Et fortasse fit scrofula ue hemens magnitudinis. Et fortasse ex una earum generantur ulceres. et similantur in hoc aliter nel lul. Et quandoque ordinantur nodi. et fiunt sicut cingu lus pendens ex collo ad unam partem. et qui sunt tacent. Et scrofule ad ultimum sunt glan dule scluroticae. ¶ Et de scrofulis quidem sunt quibus associatur dolor. et sunt ille quibus genu fecerit apia calidum. et in causa calida. Et est de eis quibus non associatur dolor. et est difficilis curationis. et fortasse uel curatione est ne cessaria perforatio. et putrefactio. ¶ Et ho mines uehementi exponitur ad habendum scro fulas in partibus colli et capitis. sunt autem habentes colla. humidam et complexionem. Et lo ca in quibus plus generantur scrofule. sunt col lum. et sub ascellis. ¶ [illegible] quod non notantur scrofule. [illegible] quod multum accidunt por cis propter gulositatem eorum. aut propterea quod si

¶ Et fumatur ex semine urtice et contundatur cum arsenico et oleo rosato.

super

H

No

no

guina earum secundum plurimum assimilantur porcis. Et calidiores scrofule sunt que accidunt in infantibus et grossiores earum sunt que accidunt iuvenibus. **Curatio scrofularum.**

Radix super quam est fundamentum curationis scrofularum in medicinando ut in summa scrofulas est evacuatio et subtiliatio regiminis. Et de evacuatione laudabili est vomitus. Et est necessarium solutive educere flegma grossum et precipue cum pillulis nominatis et alguasilis. Et iterum suavi trybuitur ӡ ii et semen b. et cucumeris partes equales et bibitur usque ad ӡ ii. Et hic quidem est cum hiera quoniam solvit flegma et est similiter calefaciens. In intestinorum fortiter infusum. Et flebotomia iterum est iuvativa. Et oportet paulatim ut fiat ex cephalica. Et regiminis vero subtiliatio est quoniam oportet ut devitet cibos grossos et potum aque super eos et nausiativam et satietatem et repletionem et tollerent famem quantum potest et abhorreat omne quod replet caput materia. Et oportet ut custodiatur patiens cum abeo quod facit autem ad primas ferias ex sepibus sanitatibus autem, sicut pulveriz se super faciem et calciare se secundum genu a pluries et hiis plurimum planum et ab operationibus que trahunt materias ad caput sicut locutio plurima et dolor capitis et ira. Et

Ad ... ne noceat scrofulis.

vetustatio est inconveniens patientibus scrofulas secundum plurimum. Et ideo quoniam non est impossibile ut evacuetur de materia que est scrofularum et quantum autem cursu eius. Immo trahit ad eas et incrassat ipsas propterea quod exhibit de sanguine subtili. Et multotiens quidem redeunt scrofule incipientes extenuari et resolvi ad dispositionem suam primam. Et oportet regimen scrofularum similare regimini sephiros ex parte ipsius egritudinis. Et cum scrofule sunt magne et plagam alienant se a continuitate carnis cum ferro et cum medicamine acuto. Et illud est de illis quod ducit ad ulcerationem earum et putrefactionem corruptionem. Et est necessarium in huiusmodi in evacuatione et mundificatione et subtiliatione cibi et administrare medicinas solutivas secundum eas cum facilitate. Et iam inventum emplastrum aplicon relatum ad christianos in scrofulis mortalibus ruptis sanationis magne. Sed cum facilitate et lenitate. Et de emplastris calefacientibus scrofulas est emplastrum diaquilon et quando permiscetur cum hoc emplastro medicine alie quas posuit expositio, sicut radix lilii cum parte que est in ea et sicut stercus caprarum et ovium et sicut nasturtium et radix cucumeris asinini et urtice montane et sicut quod cadit cum maturatione albe. Aut farine fabarum et amigdale amare et bdellium aggregentur ad illud et administretur. Et de emplastris bonis est emplastrum huiusmodi. ℞ farine fabarum et ordei et pinguedinis porci cum risi omnium ana partem 1 et radicis coloquintide et aluminis iameni et radicis lilii et picis liquide, omnium ana partem mediam. Aggregetur illud cum oleo antiquo cum pinguedine sicca plus quam

sufficiat pinguedinis et picis in oleo. Et est emplastrum bonum resolutivum durities in ebdomadibus et est mirificum. Sicut in medicinis quod galienus narravit in catagenus. ℞ sinapis et sterc... et sulphur et spume maris et arsenicum... et bdellium et armoniacum et oleum antiquum et ceram. Et de medicinis que ponuntur super eas est pix confecta cum cantaridibus aut cum squilla aut confecta cum radice caulis confecta et radix cipparis cum bdellio et lupinum cum aceto et melle aut cum sirupo acetoso aut stercus vaccinum aggregatum aut decoctum cum aceto aut omnia ista cum adipe porci aut cum oleo. Et medicamen bonum. ℞ feni greci partes 3 calcis et nitri albi ana partem 1. Aggregetur cum melle. Et iterum radix cucumeris asinini et folia lauri confecta cum glutine albuminis ovi aut cum aliis albis aggregatur cum eo. Et iterum aggregetur farina herbi et stercus caprarum et ovium et stercus montanarum cum urina infantis et fiat linimentum. Et iterum hoc medicamen ℞ nitri ӡ 5, armoniaci 7, albedinis gladioli 5, galbani, olei de bezard, sericonici, alucaram apii 1 partem terantur totum. Et iterum aggregetur in mortario adipis porcini et rasina et sint pondere libra galbani ӡ 3. Aggregetur illud et est linimentum bonum. Et de medicinis bonis sunt cera et gummi apium et adipis porci non sallite, prassium, floris eris partes equales, fiat ex eis linimentum. Et iterum rasine dactilorum, corticis eris ana partes 2, aluminis iameni, arsenica, omnium ana partes 4, fiat ex eis linimentum. Et de istis medicinis bonis est medicamen de lauro et medicamen cucumeris asinini et medicamen de condisi et medicamen nominatum caudarios et medicine facte cum serpentibus. Et singularis ex eis est ut sumatur serpens mortuus et ponatur in vas lutatum luto sapientie et dimittatur in furno de lateribus, deinde conficiatur cum equali quantitate sua aceti permixti melle secundum medietatem. Et de medicinis bonis est medicamen de conditum et nasturtio et fimo columbino cum oleo. Et omnia immutativa sunt iterum singularia et illi famulantur cum eis et sola cum aceto et cum melle et cum pice et cera et oleo. Et iterum sumantur urtice montane et iuniperum et resina et farina herbi et aggregentur cum aceto et melle. Aut accipe radices lilii et semen lini et infundantur in vino et ponantur in eis ... post illud fimum columbinum quantum est quod exigit illud quod ponitur et fiat ex eis quiet emplastrum et est mirabile. Et cum experta sunt urina cameli arabici et ... eius emplastrum aut epithimata communes cum eis medicinis que sunt ad scrofulas et fuerint iuvativa. Et almugath est ex epithimatibus mirabilibus. Et ex eis ... quidam et est allamus quo messes commu

Emplastrum ad resolutionem duritiei scrofularum

nota

capiti cum aduritur et bibitur ebdomada una.
omni die pondus .z. ii. uideo quod non oportet fieri in omni mense
ebdomada una. ¶ Et scias quod de scrofulis
sunt in quibus est cancrositas. et in huiusmodi quidem oportet
ut continuentur medicine calide post ciatre cum oleo
rosato. et dimittantur per dies aliquot. et ammi
nistrentur. ¶ In scrofulis autem que sunt calide
complexionis. non oportet ut superflua sit administratio ex
medicaminum acutarum. immo sufficit eis quod est
sicut sauich de tritico. cum aqua coriandri. Et
est regimen mihi forti illorum mutatur cum dupplo
sui de lilio confecta cum aqua coriandri. Et est re
gimen mihi quod ineat aqua coriandri. aut inin
cat medicamen aliud secundum quod presens est. et quod
necessarium facit uehementia inflammationis. aut
paruitas eius. ¶ Et de illis que confert eis est ut fi
at simitatio cum oleo de nucleis persicorum.
et ex unguentorum adustorum. ¶ Dico si necesse fuerit
incarnatione scrofularum uti ferro. oportet tamen
ut sit administratio eius in scrofulis incarnan
tibus uenis pluribus. et uenis pulsatilibus.
et neruis. cum cautela et defensione. Hoc enim quidam
curauit cum perforatione que scindit scrofulas. et ob
uiauit tamen neruorum reuersiuorum. quare destru
cta est uox. Et iam accidit ut non inueniret ne
uum. sed detegeret cum frigore. quare corrupta est
complexio eius. et destructa est eius operatio usquequo re
dijt ad ipsum eius complexio cum calefactione. Et for
tasse curauit. et inuenit alguidegi. Et de
terior alguidegi mihi. est illa que est profundior.
que propter cum excoriatur ex latere saluo. oportet ut su
mantur scrofule. et destruatur quod residuum est
cum medicamine acuto. et non percipiatur latere
leso. De apostematibus duris. et curatione eorum.

Postea duram nominamus sephiros quod purum est
est illud cum non associatur sensus. uel dolor. Et
si remaneat cum eo sensus et dolor paruus. tunc
non est sephiros purum. Et purum quidem et non pu
rum cum quo est sensus quidam. est paruus dolore.
Et sephiros aut fit a melancolia feculen
ta sola radicali. et color eius est cineritius. aut
a melancolia commixta cum flegmate. et co
lor eius est decliuis ad colorem corporis. aut
ex flegmate solo quod iam induratum fuit.
Et purum quidem color ut multum est color ex
plumbi. et est uehementis tensionis. et duritiei
et fortasse supereminent ei pili. Et hoc est illud
cui non est sanitas. et est quod dicitur grece cuius color
est color corporis. et permutatur de membro ad ali
ud. et uocatur feruuos. Et quando est cum colore
corporis durum magnum. quod non sanatur neque
permutatur unquam. Et cum sephiros. aut iam
apparet paulatim et addit. aut conuertitur ex
flegmone. aut erisipila. aut creatura
in loco uacuo. Et cum plurimum accidit duri
ties in uisceribus. non accidit nisi post apostema calidum.
quoniam curantur cum infrigidantibus uiscosis. ex
mediastis et abis. ¶ Et quando curatur sephi
ros et propinquitas sephiros ad cancrum. et elon
gatio eius ab eo est secundum multitudinem infla
mationis eius. et paucitatem. et apparitionem pul
satiois et exultationis eius. et apparitionem uena
rum circa eius. et non apparitionem earum. **Curatio.**

Oportet ut de his apostematibus illud curetur cum est sephiros
et ut sit immissio post mundificationem corporis.
cum eo quod educit humorem facientem egritudinem.
et fortasse est illa mundificatio cum flebotho
mia. sicut sanguis plurime nigredinis. et super
illud quod resoluit et lenit simul. Et non curetur
aliqua medicina cum eo quod resoluit et exsic
cat. quoniam illud perducit ad uehementiam lapide
itatis propter exsiccationem grossi et resolutionem
subtilis. Et oportet ut ponatur curationi eius due in
tentiones. scilicet reuolutio resolutionis cum le
nitate. cum eo quod non exsiccat plurimum. quare est
resoluturum secundum plurimum exsiccat. et huic e
tantum raro resoluit. Et oportet ut sit gradus
eius in caliditate. ex secundo ad tertium. et in exsic
catione ex gradu primo. et reuolutio alia leni
ficationis. et sint iste due reuolutiones
succedentes. Et oportet ut membrum sanum patientis co
gatur in reuolutione resolutionis. et trahatur
nutrimentum ad eius oppositum cum motione illius
oppositi. et exercitio eius. et ipsius famelicatione.
Et alteretur in reuolutione lenificationis. et
fiat ei etiam appetendi nutrimentum cum fricati
one et que sunt ei similia. et liniatur cum pice. Et
dum significat necessitas in uirtute medicinarum
resoluentium et lenificantium. et debilitate e
arum secundum raritatem membri et ipsius spissitudinem.
et uehementiam duritiei. et debilitatem eius. Et
iterum compositio medicinarum oportet ut aggre
getur duas uirtutes. Et oportet ne multum utatur
balneo. quoniam resoluit subtile et aggrauat
spissum. et non peruenit ad hunc finem ut leni
at spissum. Et lenificantia quidem quibus est re
solutio quedam. sunt sicut adipes. scilicet adipes ex
gallinarum. et anserum. et uitulorum. et leonum.
et ceruorum [illegible]. et medulle eorum. et adeps yr
ci. et adeps asini est bona eis. Et adipes ra
pacium. scilicet leonum. et ursi. et leopardi. et
[illegible]. et que currunt cursu eorum de uulpibus.
et lupis. et adipes rapacium ex auibus.
Et oportet ut misceantur cum eis que sunt sicut ammo
niacum. et bdellium. et galbanum. et storax. et
mastix. quoniam preparant ad resoluendum. et fiat
singularia. quoniam preparantur ad resoluendum.
Et de predictis adipibus melior est adeps le
onum. et ursi. et in mucillagine fenugreci
et lini. sunt resolutio et lenificatio. Et oportet ne
in istis adipibus et earum similibus de mollifi
cantibus sit sal omnino. quoniam sal exsiccat et
indurat. immo oportet ut sit earum operatio so
lis incerata. que lenit. et liquefacit. et non peruenit
ad hoc ut exsiccet. ¶ Et de lenificantibus
iterum in quibus est resolutio quedam. sunt bdellium si
aliense. et oleum antiquum. et oleum de al
cana. et oleum de lilio. et galbanum. et lau
danum. et storax. et ysopus humida. Et
meliora eorum sunt. que sunt [illegible]

Sephiros .i. scirrosis

no resolutiuo

No[ta] lenificatiua cum resolutione

No[ta] de sale

tatis. et exsiccationis. et vehementioris hu
miditatis. Et iterum mastix albu[m]. appropinquat
predictis. et in oleo alcanna. et oleo de lilio.
et ficubus. et alkerua est de resolutione et lenifi
catione simul. quod est super sufficientiam. ¶ Et de
lenificantibus quod est ut sumatur fex semi
num. et fex aceti. et bulliat et ferueat. et ef
fundatur post ebullitionem bonam super utrasque que
est ei conueniens. et administretur. ¶ Et de me
diocribus ad illud est ut sumatur storax. et sinapi.
et radix cuisa. et fiat ex ambobus linimentum,
et si fuerit cum ambobus storax erit melius. Et iterum
quando apparet lenitas. oportet ut liniatur cum ammo
niaco soluto cum aceto forti diebus pluribus.
deinde redeat lenificatio. aut galbano.
et opopanaco. aut sumatur galbanum. am
moniacum. et bdellium. et terantur omnia. et inuol
uantur cum oleo de ben. et oleo de lilio cum aliquan
tulo mucilaginis fenugreci. et lini. et fiat
sic emplastrum. Et sordicies balnei est ex me
dicinis vehementis iuuamenti quando ponitur in
emplastris apostematum durorum. Et cum non inuenitur
sordicies balnei. tunc administretur loco eius
aqua cuisa et nitrum. ¶ Et de emplastris bonis
in hora resolutionis. sunt emplastra que sunt ad
scrofulas de illis que diximus. et emplastra ulios.
et cobion. ¶ Et cum apostema est uehementis cros
siciei. tunc non est excusatio ab aceto. Ipsum enim
inuadit et debilitat uirtutem membri. et propter quod
est neruosum. quoniam est uehementer uacuum materia
et dimittit eam cum ipsum minuit deforis. Verum
oportet ut sit administratio aceti. et in principi
o eius in mediatis in fine rei. non in eius principio. et
non cadit ultimatio in lenificatione. et cum
intromissione tepiditatum lenificationis
et alleuietur administratione aceti. Et cum non
sit alleuiatio cum aceto. nocet nimis. et
conuertit in lapideitatem. Et medicina tunc sit
audacior in administrando acetum cum apostema
est in membro carnoso. sicut illud quod est in splene.
Et quando lenitur locus cum aceto. et uaporatur cum
eo. deinde consequitur cum epithimate. sicut illud
quod est de opopanaco. deinde amoniaco. deinde
in super cum pauco leni. postea additur ei. deinde
graditur ad lenificationem. Et oportet ut administre
tur super apostema oleum lene. in quo non est stipticitas
et est magis conueniens quam aqua. et propter oleum de ane
to. humido. Et illud durities quod est in cordis.
et neruis. curetur cum inasiuis. Et de curationi
bus bonis ad illud. est uaporatio ex lapidibus
ignitis super lapide molendini. Et melius
sit uaporatio ab eo. est cum aceto. Et melior
aqua sit uaporatio. est marchasitha. Et oportet
ut ad hanc summam perueniatur in uaporando. et
suffumigando. donec appareat sudor. Et
quando linitur cum marcasitha trita cum ace
to. et confert. Et oportet ut alleuiatio iterum fiat.
in administratione aceti. ut non semper sit equale.
et induret spissum. et ut non corrumpat uirtutem
neruorum superflue. et est in parte deterius. Et ponatur

administrationis eius interpolationes in quibus est le
nificatio. Cum ergo incipies tunc uaporet membrum
cum eis que diximus. et liniatur tunc cum medicinis
conuenientibus. et illud in membro carnoso est salus.

Et quandoque accidunt **Durities iuncturarum.**

in iuncturis durities prohibens moueri iuncturas
cum facilitate. et non destruit sensum. et quod minus est n
ius cum quo est stupor aliquis. et quando carnosior.
et curatio est cum eo quod sciuisti.

De illis que nominantur

la musmar **claui. uel almusmar. et curatio.**

est nodus rotundus. albus. similis capiti claui.
Et plurimum quod accidit ex percussione. et per contu
sionem. et propter calciamentum eius. Ampliatur multiplicatur
in eo. et plurimum ei accidit in pedibus. et digitis
pedum. et inferioribus. et leditur in tantum quod pro
hibet incessum. quare oportet ut sectio fiat super
ipsum. et extrahatur. aut moueatur cum manu semper.
et annectatur ei pluribus. quando taliter est quod non est possi
bile ut extrahatur. Et plurimum quod ei cum non
curatur. fit cancer.

De cancro. et curatione.

Cancer est apostema melancolicum de melancolia
adusta a materia colerica. aut in qua materia est
colerica cum qua combusta est non apura feculenta.
Et differt a sclirosis per se cum dolore. et acuita
te. et pulsatione quadam. et uelocitate additionis
propter multitudinem materiei. et inflatione. propter quod
accidit in illa materia de ebullitione cum ipsa ue
nit ad membrum. Et differt ab eo iterum per uenas
quas mittit in circuitu suo ad membrum. id est
quasi pedes cancri. et non sunt rubee sicut in flegmone.
uno decliues ad nigredinem. et obfuscationem.
et uiriditatem. Et iam diuisificatur ab eo. quoniam
plurimum aduentus eius fit incipiendo. et aduen
tus duri fit permutando ex calido. Et dif
fert a sclirosis uero. quoniam est ei sensus. et illi non est
sensus omnino. Et plurimum quod accidit in membris
raris. et illud est in mulieribus plus in epa
te. et in membris neruosis iterum. Et in principio eius
accidit est occulte dispositionis. Et quando apparet can
cer. abigitur ei in principio cum apparet secundum
plurimum. deinde apparent signa eius. Et in principio
cum apparet in principio. est sicut faba parua. et
durus. rotundus. fusci coloris. in quo est ca
liditas quedam. Et cancer quidam est uehementis do
loris. et alius est pauci doloris. quietus. et alius est qui
ducitur ad ulcerationem. quoniam est ex melancolia
que est adustio sanguinis. et adustio colere pure
soli. et alius est siccus. qui non ulceratur. Et quando permu
tatur ulceratur. ad non ulceratum. Et quando reducitur
cum ad ulceratum. sectio ei cum ferro. et ponitur ei
labia grossiora. et duriora. ¶ Et uidetur quod iste
apostema sit nominatum cancer propter unam duarum rerum.
aut propter suam tenacitatem cum membro. sicut tena
citas cancri cum eo quod uenatur. aut propter formam
suam in rotunditate sua secundum plurimum cum co
lore suo. et egressione uenarum que sunt sicut
pedes eius in circuitu ipsius. **Curatio.** ¶ Illud
quod oportet cauere de cancro. est quoniam cum incipit
fortasse est possibile ut prohibeatur ne addatur
super illud quod ipse est. et ut conseruetur ita ut non

no dest cum ferro

ulcere. Et accidit in quibusdam locis ut sanet in apices. et confirmatur super ipsum. ¶ Et multotiens quidem accidit cancer interior occultus. et est rectificatio eius secundum quod dixit optimum ypocras ut non moueatur. quoniam si mouetur perducit ad mortem. et si dimittitur non curatus fortasse prolongatur spatium cum salute quadam. et propter quod non rectificatur cibus et ponitur de illis quod in frigiditate et humectat. et generatur materia salua. sicut aqua ordei et pisces alte ordinis et uitelli ouorum sorbilium et similia illis. Et quando est illic caliditas. tunc detur lac uaccinum statim cum extractum est butirum et colatur et quod simile est ex olerihus humidis usque ad cucurbitam. Et fortasse sufficit cancer pauci sectione. nam si possibile est ut destruatur cum aliquo. tunc non est possibile ut destruatur nisi precidatur uehementer. ut ex toto assumatur membrum uniuersaliter quod est in cautione eius incidendo ipsum ex omnibus circumstantiis. eradicando omnes uenas que imbibunt ipsum ita ut non remaneat de eis aliquid. et dimittatur de eis post illud sanguis plurimus. et iam non cessit mundificatio eorum per solem. uetitus ex materia mala. et flebotomia. deinde sequitur cum firmiendo cum statim secundum alios hanc quantitatis et qualitatis. et confortatur membra ad expellendum quibus inasio in plurimis locis horis accidit malitia. et fortasse indiget post incisionem cauterio. Et fortasse erit in cauterio timor magnus. Et illud erit quando fuerit cancer prope membra principalia et nobilia. ¶ Et iam narrauit quidam priorum quod medicus quidam incisit mamillam cancrosam radiatam. et cancerata est altera. Dico quod possibile fuit. si fuit illud initiatum cancrandi. quando incidit illam egritudinem. et possibile fuit ut esset secundum sequentiam permutationis. et est magis apparens. **Rememoratio regiminis soluendi ipsum.** Sunt in potu multis modis inter quas sit dies prima quia uice. iiij. aureos epythimum cum aqua casei. aut aqua mellis. aut decoctione epithimi in sirupo acetoso. et eius quod ex herbis est fortis detur yera ellebori. **Rememoratio medicinarum localium ad cancrum.**

Et medicinas locales ad cancrum requirit. iiij. curationes intentiones. Destructio cancri preter. et est difficilis. et prohibitio additionis. et prohibitio ulcerationis. et curatio ulcerati. ¶ Et intelligitur quibus quod erit destructio cancri preter. iterum usus illud in quo est resolutio eius quod spiritum est ad colligendum in membro collectum de materia mala. et expulsio eius quod spiritum est ad colligendum in membro de ea. Et si fuerit uehementis uirtutis et motionis. tunc diminuitur. Non autem illud quod de medicinis forte est. addit cancro malitiam. Et similiter oportet ut alienetur in eis mordicatiua. Et propter hoc sunt medicine hec ei. in mineralibus ablutis. sicut tuthia abluta. et miscetur quicquid cum ea de oleis. sicut oleum rosatum et oleum de keiri. Ad illud uero quod prohibet additionem. prouenit cum abstersione materiei. et rectificatione eius cum fortificatione membri. et cum medicinis repercussiuis notis. et administratione lenimentorum mineralium. sicut lenimentum fricationis lapidis molendini. et lapidis cotis. et sicut lenimentum factum ex fricatione eius quod resoluitur inter tabulam et manicam de plumbo in humiditate effusa super tabulam que est sicut oleum rosatum. et sicut aqua coriandri. Et iam emplastratio cum agresta terra est bona iuuatiua. ¶ Et illa quibus queritur prohibitio ulcerationis. sunt lenimenta predicta ad prohibendam additionem cum non fuerit in eis mordicatio. Omnia est causa iuuatiua. propter quod miscetur cum fricatione predicta que fit ex pistillo. et tabula plumbea. quando est cum fricatura terra sigillata. aut bolum armenum. aut oleum antiquum. et aqua semper uiue. et cerusa cum succo lactuce. aut mucillagine psilii. et cerusa. et plumbum. quoniam est compositio bona. Et de eis que sunt iuuatiua est emplastratio cum cancris fluuialibus recentibus. et precipue cum climia. ¶ De illis autem quibus in curatione ulceratum sunt bona. est ut assiduetur pannus lini infusus in aqua solatri super eum. Et quando fortasse exsiccatur. madefiat de super cum aqua eius. aut similiter medulle tritici et olibanum. et cerusa. et plumbum. omnium pondus .ʒ. i. et terre sigillate. et boli armeni. et aloes ablutum. omnium ana .ʒ. ii. aggregentur illa et terantur et administretur super humidum pulueres. et super siccum emplastrum factum cum oleo rosato. Et quando confert ei cancris cum cerotum ex oleo rosato. Et melius eo est cum administratione eius lectionis de climia. Et quod confert in eo medicinarum de tuthia. aut tuthia abluta cum aqua portulace. aut mucillagine psilii. **De apostematibus uentosis. et curatione eorum. et inflationibus lacertorum.**

Et apostematibus uentosis aliud est quod fit in apparatu lini. et sillaret excitationem. et eius ... et aliud est quod in apparatu fit uentosa. et nominatur inflatio. et est ei impulsio. et mollificatiua lacessio. et fortasse pauciter patitur materiam. et propter quod inuenit spatium ad quod aggregetur sicut stomachus. et intestina. et quod est inter panniculos circumdantes ossa. et inter ossa circumdata lacertis. et inter lacertos. Et similiter quod circumdat cordis. Et fortasse non resoluit spiritus. immo subtiliat membra coniuncta et resoluit ea. et generatur in eis quod facit uentum diffusum ea. et uentositas remanet. et retinet propter spissitudinem suam. et propter grossitudinem suam. et propter spissitudinem eius quod continet eam. et constrictionem pororum. Et quando existimatur locus quod super membrum eius sicut genu sit apostema indiget perforatione. quia perforat ipsum. et egreditur uentositas tum. **Curatio ipsius.** Illius autem quod est simile estuationi cum augmento lacertorum. Curatio est generalis curationi eius. In inflationis uero curatione est necessarium quod autem egrediatur et resoluatur illud quod est in ea. et si possibile ut sit eis super locum mora spatium longum. Et est necessarium

ut sit in fine sublimationis ut firmetur subtilitas per virtutem eius et profunditate ultima. Et fortasse indigebit positione ventosarum absque scarificatione ut attrahant ventositatem. Et de medicinis eius localibus sunt olea calida sicut oleum sublimatum per virtutem in quo decocta sunt sicut ruta et cyminum et de seminibus sublimantibus semen apii et anisi et ameos et que similantur illis. et de emplastris resolventibus et precipue propter illud quod cadit in membris cordosis et lacertosis. est illud quod fit ex sordicie balnei que ponitur cum aqua in patella. et calefit non excedit quantitatem que proveniat ex ea spissitudo que sit sicut spissitudo luti et liniatur cum eo. Et quod fit ex vino et calce emplastrum quod est ex bonum. Aliud. Accipiatur ysopus siccus et teratur et pulverizetur super cerotum factum ex cera et oleo sesamino et fiat ex eo emplastrum ad liniendum. Et in eo quod accidit de inflatione in lacertis propter actionem quam acciderit eis oportet ut alienentur medicine calide valde et acute ne refugiant membra ex eis et strictentur. immo quod medicetur cum resolutivis. et misceatur cum eis aliquid sedativis doloris. et illud est sicut cauteriatio talia que facias cum eo quod est sicut rob confusum cum oleo. in quo infusa est lana ysopi et dissolutum in eo aqua ysopi s. humide. et administretur omnia illa tepida ad caliditatem declinia. et non permittatur infrigidari. quoniam frigus nocet huiusmodi. Et si fuerit illic dolor ex parte eius administretur desuper olea in quibus est sedatio doloris cum prohibitione aliqua ex parte eius. sicut oleum violatum et rosatum. cum virtute olei ameum. et quando invenitur aliqua alleviatio. ponatur in medicinis illud in quo est addictio virtutis ad resolvendum. sicut nitrum et acetum. deinde sicut cimus et ex psilla resolventia. sicut emplastrum predictum.

De vena medeni

Et ut accidat super partem corporis pustula quedam inflationis. deinde vesicatur. postea egreditur ex ea quedam rubeum ad rubedinem declive. deinde non cessat prolongari et prolongatur. Et fortasse est ei motus voluntarius sub cute. ac si esset motus animalis et quando invenitur fit iuvamus. donec existimetur quedam quod sit animal quod generatur. Et existimant quidam quod sit ramus alicuius nervi per vehementiam corruptionis. Et plurimum quod accidit in cruribus. Et ego eam vidi super manum et super latus. Et est multiplicatur in infantibus super utrumque latus. et quando extenditur et abscinditur magnificatur in ea labor et dolor. immo per spatium doleret et sinitur inciditur. Et galienus quidem dixit quod non fuit comprehensum ex esse eius aliquid manifestum super quod sit innitendum. quoniam ipse non vidit eam omnino et dixit quod causa eius est sanguis calidus malus. melancolicus. aut flegma adustum ad humiditatem cum permixtione siccitatis complexionis. Et fortasse generatur eam quedam aqua et volatum cum proprietate quedam in eis. Et de cibis quod plurimum generant eam est ille qui est calidus et siccus qui

eo plus fuerit materia aqua generatur acutior. eius color vel remissior. Et fortasse accidet in corpore uno in locis quinquaginta eius aut quinquaginta. ex quo tamen evadet cum curatione. Et innovatur in corporibus humidis et assuetis balneationibus et cibis humidis et assuetis. immo cum mensura. Et plurimum quod generatur in medina. Et propter hoc proportionatur ei et generatur in terra chorasceni et aliis. Et multiplicatur item in terra egypti et in terris aliis. Curatione eius. Sollicitudo eius que in terra in qua generatur et cibis ex quibus generatur in quibus est materia que est cum eis illud est cum evacuatione sanguinis mali. flebotomando ex basilica aut ex saphena secundum locum et mundificatione sanguinis. cum eis que sunt sicut sirupus de mirobalanis et decoctio epythimi et potare pillas cotias (?) fe. et administratio (?) ex sene et fumo terre et humectatio corporis cum cibis humectantibus et balneationes et reliquum regimen humectativum notum. Verum cum apparet esse ei in principio apparitionis eius ei oportet ut administret regimen membri cum emplastris et infrigidantibus et humectantibus. sicut sunt ... frigidum notum cum duobus sandalis et cum camphora post mundificationem corporis. Et administratione item facta cum imposicione sanguisugarum super locum. Et de epithimatibus bonis est epythima ex sandalo et aloe et camphora aut mirta et psilium et lac dulce. Si autem non sperat si inapparet cadere. fortasse prohibebit eam et auferet eam et alleviat laborem in ea. si bibit patiens eam secundum continuitatem tribus diebus omni die pondus .ii. aloes. aut bibat de eo in die una. ʒ.s. et in secunda ʒ.i. et in tertio ʒ.i. et s. s. in tribus diebus. et liniatur super eam aloes. aut liniatur super orificium eius humida aloes humida viscosa. Et filum in principio cum egreditur si non cavetur de ea et egreditur. oportet ut ... ei quod stringat eam et super quod resolvatur cum facilitate paulatim. donec egrediatur usque ad finem suum absque incisione. Et melius est plumbum super quod involvitur. Et sit sufficientia super gravitatem eius in attractione eius. quoniam attrahit cum facilitate et non abscinditur. Et sit studium tuum in alleviatione egressionis eius et ut incipias et extenues membrum et rarifices ipsum cum embrocatione ex aqua calida et involutionibus infrigidantibus et oleis lenificantibus frigidis et sublimationis caliditatis et que auxiliantur cursui eius ut facilis fiat exitus eius. Et fortasse non fit facilis per illud. immo indiget eis que sunt sicut linimentum cum oleo de keiri. immo sambucino. immo oleo de ben et ut administretur super ipsum emplastrum de pice. Et si extractio fecerit et non attrahitur ut perforetur et egrediatur cum totalitate sua. et non fuerit quod prohibeat. perforetur et extrahat. Et si egressio eius cum extractione predicta non fuerit facilis et perforatio ipsius non fuerit possibilis oportet putrefacias eam cum humido. putrefaciens cum

Et sit ut calida aliquid et oleo rosa ... cum lana ysopi

Medina est civitas ... in qua habundant ... aquas ... nomen

vel oppilantes ...

vel prio.

vel cum quo stringatur.

vel facilitate.

tota et egredietur. Et caue ne administres
calida ex medicinis, quoniam fortasse perueniet
ad esthiomenum. ¶ Et quando assiduatur super
posteriora eius fricatio cum sale paulatim et i-
psa fit cum facilitate, et egreditur eius cum subti-
litate egreditur cum totalitate sua. Et propter quod fin-
dit aut penetrat quod est prope ipsum, et intromittitur
stilus subtilis illuc et expellitur, et assiduatur ab-
stersio cum ipso egreditur cum sale paulatim et cum
facilitate. Nam cum illud fit cum ea egreditur
tota. Quod si inuadat et redit, non est certum
sano quin perforet. Non inueniatur modus alius de
eius egrediatur cum facilitate. Et aufert locus
curam uulnerum. **Tractatus tertius de lepra.**

Lepra est infirmitas **quid sit lepra et causa eius...**
mala proueniens ex sparsione colere
nigre in corpore toto, quare corrumpit complexio
membrorum et forma ipsorum et figura eorum. Et for-
tasse corrumpit in fine eius ipsorum continuitas,
ita ut corrodantur membra et cadunt casu quod fit
ab ulceratione. Et est sicut cancer communis corpori
toti. Fortasse est ulcerata, et fortasse non ulce-
ratur, et est aliquando quod remanet cum patiente eam tempore
longo ualde. ¶ Et melancolia quando quidem ex-
pellitur ad membrum unum, et facit accidentia diuturna,
aut sephiros aut cancrum, secundum dispositiones suas.
Et si fuerit subtilis dominans, perueniet esthiomenum.
Et si expellitur ad superficiem cutis, eueniet illud
quod cognominatur bahac et morphea nigra
et impetigo et his similia. Et quando spargitur
in corpore toto, et tamen si putrefiat, perueniet fe-
bris melancolica. Et si non ulceratur et non pu-
trefiat, eueniet lepra. ¶ Et causa eius efficiens
antiquior est malitia complexionis epatis decli-
uis ualde ad caliditatem et siccitatem, qua-
re aduritur sanguis in melancoliam, aut
complexio corporis toti aut fuit aliter, ita quod
fiat sanguis acquirens per causas suas fri-
gus. ¶ Et causa eius materialis fuit cibi melan-
colici et flatici multi, quando comparatur in eis san-
ctis nausiatiua, aut operatur in eis cali-
ditas, quare resoluit subtile et ponit spissum
melancolicum. Et repletiones et comestiones super
satietatem fuit ad hanc eandem intentionem.
Et causae eius adiuuantes sunt oppilatio po-
rorum, quare prouocatur calor innatus et infrigida-
tur sanguis et incrassatur. Et propter quod splen
est oppilatus debilis non attrahit, non potest mundi-
ficare sanguinem ex humore melancolico,
aut est uirtus expulsiua in uasis eius debilis
ab expellendo illud in uenas aut matricis,
et fuerunt pori stricti. ¶ Et quandoque adiuuat illud
totum corruptio aeris in se ipso, aut propter ui-
cinitatem leprosorum, quoniam egritudo est inuadens.
Et quandoque accidit per hereditatem et propter complexionem embri-
onis, ex qua creatur est in se ipso per complexionem
que est ei, aut acquisita in matrice propter dispo-
sitionem que est ei, sicut accidit ut sit conceptio
in dispositione menstruorum. ¶ Et quandoque aggregatur
caliditas aeris cum malitia cibi et eius
contraria est ex genere piscium et carne salita et
carne grossa et carnibus asinorum et lentibus.
Procul dubio est ut eueniat lepra sicut multiplica-
tur in alexandria. ¶ Et colera quando peruincit
sanguis adiuuat partem eius ad generandum mul-
tum ipsi, quoniam procul dubio incrassatur ex duo-
bus modis, quorum unus est per siccitatem suam grossam,
et secundus per frigus suum congelans. Et quando incras-
satur propter partem humiditatis sue, tunc est exsicca-
tio eius per caliditatem corporis fortior. ¶ Et iam
prouentum est ex grossitudine sanguinis leprosorum
ad hoc ut egrediatur in flebotomiis congregatio
que est sicut arena. Et hec egritudo nominatur leoni-
na. Et dicitur quod non nominatur ita nisi quoniam plurimum ac-
cidit leonibus. Et dicitur quoniam terribilem facit fa-
ciem patientis eam, et ponit eam in formam leo-
num. Et dicitur quod incipiat tenere quod capit ca-
pacitatem leonis. Et de hac egritudine que est
debilis difficilis est curationis. Et de curatione
forte non fit spes. Et incipiens quidem est su-
sceptibilior. Et confirmatione magis ino-
bediens. Et facta ex melancolia colere est
magis feda et plurimi nocumenti et diffi-
ciliorum accidentium et uehementioris adustionis et ul-
cerationis, sed est susceptibilior curationis. Et que
facta a fece sanguinis est saluior et quietior
et non ulceratur. Et facta a melancolia adusta
similatur colice in suis accidentibus, sed tardius
suscipiens curationem. ¶ Et hec quidem egritudo non
cessat corrumpere complexionem membrorum per quantitatem
contrariam quantitati conuenienti uite secundum caliditatem
et humiditatem, donec perueniat ad membra principa-
lia et illic interficiat. Et incipit in primis ab
extremitatibus et membris leuibus, et illic ca-
dunt pili ab eo, et alteratur color eius, et fortasse
peruenit ad ulcerandum. Deinde uadit paula-
tim in corpore totum. Nam quamuis prima generatio eius sit
in uisceribus, tamen primum uestigium eius est in extre-
mitatibus, quoniam sunt debiliores. Uerumtamen
quando moritur eam antequam conuertatur malitia eius
apparens fit uiscera et membra principalia. Et
est mors illi cum accidentibus et propter malitiam com-
plexionis eius. ¶ Et cum cancer quoque est lepra membri u-
nius sit de illis quibus non est sanatio, tunc quid dicere-
mus de lepra que est cancer corporis toti. Uerumtamen
in lepra est res una, et est quod egritudo spargitur
in totum corpus, et quando administrantur curationes
fortes, substituitur egritudini et non agit sicut
membra simplicia, et in cancro non est ita. **Signa.**

¶ Quando incipit lepra incipit color sicut rubeus
tendens ad nigredinem, et apparet in oculis ob-
fuscatio ad rubedinem declinans, et apparet
in anhelitu strictura, et in uoce rauce-
do cum nocumento pulmonis et canne eius, et mul-
titudo in sternutatione. Et apparet in naso
gangrena, et fortasse fit strictura et constrictio.
Et incipiunt capilli ad subtilitatem et pauci-
tatem peruenire. Et apparent uene in pectore
et pectine fusce. Et est odor corporis et precipue in sudore
et odor anhelitus ad fetorem declinans. Et ap-

paret humores melancolia et mali et colerici. et multiplicantur in sompno sompnia melancolica. Et sentit sompno quasi super cor suum sanguedo magna. deinde apparet sparsio in capillis. et casus eius. preter in pilis qui sunt in facie et pectoribus eius. Et quando dislocatur locus pilorum et finduntur ungues. Et incipit forma fieri feda. et facies fit terribilis et color denigratur. Et incipit sanguis congelari in minuitiis et putrescit. et additur constrictio anhelitus donec perveniat ad difficultatem vehementem. et dismaim et magnam. Et pervenit vox in fine raucedinis. Et incrossantur labia. et denigrantur. Et apparet super corpus additio glandulosa similis animali quod greci nominant satros. deinde incipit corpus ulcerari quando lepra est non quieta. et corroditur cartilago nasi. Deinde cadunt nasus et extremitates. et currit virus fetens. et redit vox ad occultationem. Et tunc iam non remanet pili. et denigratur color valde. Et pulsus quando lepra est debilis propter debilitatem virtutis. et privationem necessitatis. cum egritudo sit frigida et tarda. non velox. propter debilitatem frigoris. et sit necessaria spissitudo. cum non sit velocitas. neque magnitudo. **Cura ipsius.**

Oportet ut incipiat in ea cum evacuationibus. et mundificatione. antequam incrossetur egritudo. Et cum tu mundificaveris quod illic sit sanguis plurimus corruptus. tunc oportet ut incipias et flebotomes flebotomia ultima. et si non aliunde. saltem ex manibus. Et si non mundificaveris illud. tunc flebotomes flebotomia ex venis magnis quoniam plus nocet quam sit ei iuvamentum. verum fit securitas cum flebotomia ei ex separationibus venarum parvarum. si timetur flebotomia magna. Et scias quod sanguis frigidus est in eo quod apparet. quare fit illud magis ultimum quam ventose. et sanguisuge. et minus nocens visceribus. Et ille sunt sicut vene frontis. et nasi. At tamen secundum plurimum flebotomia est necessaria in curatione huius egritudinis. Et de illis que vocant ad illud. est constrictio anhelitus ei. et difficultas ipsius. Et fortasse est necessarium flebotomare gutture. apud vehementiam raucedinis vocis. et timorem suffocationis. Si vero flebotomatur oportet ut quiescat ebdomada una. deinde evacuetur cum eis que sunt sicut yera logodion. et yera de pulpa collonquintide. et evacuetur cum apozematibus. et pillis factis cum epithimo. et sticados. et polipodio. et mirobalanis nigris. et kebulis. et elleboro nigro. et lapide armeno. et lazuli. et non nocet si ponatur eis pulpa colloquintide. et scamonea. preter quando illic est colera. et addunt eis aloes. et cinamomum. et similia. Et theodoricon est de iuvantibus eis. et yera pigra. et preter quando fit fortis cum scamonea est de illis solutivis que sunt bona leprosis. precipue quando odorat odoramentum ellebori. aut ponitur cum eo lapis armenus. Et in estate oportet ut exsiccetur. et non ultimetur in decoctione fortius. ut non spargatur. et multiplicetur.

Decoctio ad leprosos. Recipe mirobalanorum citrinorum. et mirobalanorum nigrorum. ana ʒ. x. armeos ʒ. v. altie bal. ʒ. i. passularum enucleatarum minam .s. Decoquantur cum libris decem aque. donec perveniat ad tertiam. et exprimatur. et misceatur uncia de aqua mellis pondere ʒ. v. et detur in potu. Et inungatur corpus eius ex butiro. et sedeat in sole donec siccetur. et ut ambulet septuaginta passibus. et convertatur super dextrum et sinistrum. et dorsum. et ventrem. Et comedat capparis cum melle. Si vero iterum potionet hanc medicinam secundum quod narravimus septem diebus. et renovetur decoctio eius omni die. Et non sufficit in curatione istorum qui non sunt confirmati evacuatio una. immo fortasse est necessaria evacuatio in mense bis. aut in omni mense semel. secundum quod testimonium facit de necessario. et illo cum medicinis temperatis. Et quando solvitur omni die cum facilitate assellatione una. aut duabus assellationibus cum eo quod solvit illud de potionibus iuvativis ex medicinis predictis. quadraginta diebus. fortes non valde. sicut elleborus. et ei similia. Et que sunt multi ponderis sufficiunt in anno semel inuere. et semel in autumpno. aut plus bis. Et convenit super cerebrum cum mundificatione cum eis que sunt sicut gargarismata predicta in capitulo egritudinum capitis. et cum capite purgiis nota tis. **Descriptio capitis purgii.** Recipe macro piperis. et celidonie. et capsie. et nasturcii. et bumigi. omnium ana ʒ. i. nucis muscate. pulegii. Aborum ana ʒ. s. sucti agni casti. coclearia. iii. olei sisamini coclearia. iii. misceantur. et decoquantur donec consumatur aqua. deinde coletur. et servetur in vitreo. et fiat capitis purgium in naribus quando capiunt. deinde sequitur quando illud multiplicatur cum capite purgiis humectantibus predicta.

Et oportet ut prohibeantur ab omni quod exsiccat. et resolvit humiditatem innatam. Et similiter eos interdicatur labor. et angustia. et ut permutetur de aere ad aerem. quod contrarium est ei. Et dentur eis in potu post mundificationes olea. sicut oleum de amigdalis. cum eis que sunt sicut experimentum iuve. et illo quando evacuati sunt mitioribus. Et oportet ut excitetur omni mane post expulsionem superfluitatum ab intestinis. et precipiatur vocem elevare altam. Et saliat. et luctetur. deinde fricetur. Cum vero sudaverint. tunc sumant potum. Et post illud inungantur cum oleis temperatis in calido et frigido humectantibus secundum plurimum. et confortantibus in primis. Ipsi enim indigent in primis confortantibus. sicut mirobalani. indi. et galle cum aceto. Et quando administratur similiter eos inunctio ex oleo cum lacte mulieris. Et similiter oportet ut fiat capitis purgium cum eo quando multiplicatur siccitas. et quando commovetur in eis nausea caveatur. Et melius quod est ut balneentur. deinde inungantur. Et quando balneati sunt. tunc corpora

inunctiones sint sic oleum mirtinum et mastici
num et oleum de seminibus [illegible] vini. et darsessa
lini et oleum de costo super extremitates.
deinde ille qui de eis est medicatur perstat medi
ahora et preparetur [illegible] ponatur. deinde su
matur in potu aliquid de absinthio. Et for
tasse est necessarium inungere eos in balneo cum
sbaliatiuis resolventibus in quibus cadunt
nitrum et sulphur et baurac lauri et glu
tinum carpentariorum et semo sinapis et origa
num et piper et macropiper et piretrum et sta
fisagria et sinapis et alcoce et calamentum et
emplastrentur eos super extremitates eorum. Immo
fortasse est necessarium [illegible] euforbium. Et illud
quod papiret eis ut balneentur per resolutionem
superfluitatum eorum et per sudationem corporum. In
unctio est eorum est cum oleo in calefactione corporum.
Et quando inungantur cum tiriaca et felle tyri et ale
fit argenti. Et fortasse est necessarium inungere
eos cum humiditate in sole calido. Et melior
ablutionum eorum in balneo est cum aqua in qua decoquitur
fenugrecum cum sapone bono. Et oportet ut
alienetur lepsus a coitu penitus. Res vero que in
potu eis tribuuntur multe sunt. Sed de melio
ribus medicinis est tiriaca maior facta cum car
nibus viperarum et tiriaca diatesseron et alaf
mentum et diasulphur. Et quando fit eis cap
purgium cum istis [illegible]. Et ut in potu sumatur
de trociscis tyri [illegible] solis aureum unum in
uncia una vini cocti aut passi et trocisci se
quentes istum. ¶ Et scias quod caro viperarum et illud
in quo est decoquitur caro eius est de melioribus medica
minibus eius. Et non oportet ut sit vipera de luto aut lit
toralis aut de locis humidis. quoniam in ea
fedi plurimum est pars venenum. Et de eis que
plurime est malitie est illa quae sunt facie et caudae
est perditio. Immo eligatur montana pa pue
alba et abscindantur capita earum et caude in
de una subito. et tunc si multiplicatur cursus
sanguinis et remanet viva et agitatur agi
tatione plurima tempore longo tunc ille et similia di
mittantur et que ex eis sunt convenientes sunt
ille ex quibus plurimum currit sanguis et que sunt
plurime agitationis et post decollationem mundi
ficentur et decoquantur sic dicemus et comedan
tur ex eis et iure ipsarum. Et ex potatione quod
tunc vinum in quo moritur vipera aut vivit. Iam
sanati sunt quidam accidentaliter aut intentione
interficiendi ex eo quod in potu tribuunt ut mo
riatur ille lepsus et quiescat aut quiescant
ab eo aut fit illud sopito aut visioni.
Et sal viperarum est iuvativus item ¶ Elixa
tio autem viperarum est ut fiat vipera abscisis
extremitatibus mundificata visceribus.
deinde elixetur cum porris et aneto et cicere
et sale pauco et decoquatur cum aqua plurima do
nec dissolvatur et separentur ossa eius tunc ab ea
et mundificetur caro ipsius. Et detur ad comedendum
caro eius et sorbeatur ius ipsius et ponantur ossa
eius tunc super micas de simila. Et fortasse quod

cum ea aliquid de pullis columbarum. donec bona
fiat. Et hoc quod regimus in vivarium fortas
se non apparet in ipso. deinde apparet subito.
Et fortasse accidit sanitatem septimo et
diebus aliquibus. Et signum apparitionis vivam
tem et applicatio ad bonum in quo oportet ut absti
neatur ab administratione eius est ut incipiat
lepsus inflari quod inflatur. deinde fortasse
pruriat corpus eius post excoriatur deinde sanatur.
Cum quod non patitur scotomiam in inflatione tunc ite
retur super eum regimen vice alia. ¶ Et de illis
que narrata sunt ad illud est ut fiat medicamentum
serpens excorietur et sepeliatur donec in eo fiant
vermes et extrahantur cum [illegible] suis et desiccentur
et detur in potu illi super quem superfluit lepra
ex eo tribus diebus omni die pondus drachme unius cum sirupo
de melle. ¶ Et inunctio istius cum eo in quo est
decoquitur vipera est iuvativum eius sicut oleum in quo decoquitur
et sic hoc medicamen fiat nigrum decoquan
tur et ponatur in olla et ponatur super ipsum de a
ceto forti unce viii et de aqua unce i et de capsia
humida et radice draconteae de uno quoque
unce ii decoquatur totum super ignem levem donec
dissolvatur serpens et coletur aqua a serpente
et fricetur cum ea post abrasionem barbe et capitis
et fiat illud tribus diebus ¶ Et eis quae accidit
ex administratione medicinarum in pilum
et excoriatio cutis corrupte et permutatio
carnis et cutis sane. quoniam inunctio lepsi
cum humectantibus tepidis in calliditate.
est ex illis que conferunt in quibus diebus cum ve
hementior sit siccitas. ¶ Et similiter facere
capipurgium cum eo quod est sic oleum violatum
et sit in eo parum olei de ben. Et istum sic
adipes rapanum et bonum et violatum et
sic cum oleo de costo aut de sesama balsami.
Et oleum de lilio servat extremitates.
et illud post mundificationem et ante mundifica
tionem non inungatur oleo quoniam oppilat poros.
Et de eis que bibuntur et conferunt eis est almi
rigilum et medicamen alseliden et lac est
de convenientioribus quibus curatur et ex apostema
tionem auditus et difficultatem eius et raucedi
nem vocis eius et in temporibus que sunt inter cura
tiones. Et oportet ut bibat in dispositione
qua mulgetur. Et lac ovium est de rebus ma
gis convenientibus eis. Et oportet ut bibat de eo quan
titatem quam digerit et si contenti sunt eo solo si
possibile est erit iuvativum valde. Et si
fuerit necessarium non addatur super ipsum aliquid si pos
sibile est preter panem mundum et alesfidibe
get cum carnibus arietum. et quod illius sunt similia
de eis que diximus ¶ Et quando incipit redit
ad rectum dieta tunc melius est ut dimittat
lac. Et convertatur super regimen aque saporis ut
vomat cum eis. et propter [illegible] non illud. Et cum
est [illegible] cum eo quod diximus. deinde si necesse fuerit re
dire ad lac. fiat usque ad finem perfectum
et oportet ut sit hoc regimen in anno multotiens.
In flebotomia vero eorum qui confirmati sunt.

ñ oꝛtur ſit occupatio [illegible] uentris
eoꝛ cū medicina forti. q̄ſi ſupfluitates
uicias moueāt. ꝛ ñ ſepant. ſūmo fiat al
leuatio in [illegible] magnas coꝛrad
inteſtina. ꝛ āmiñiſtret deforis quod
calefaciat ꝛ reſoluat. ¶Et de ꝑoribꝫ q̄ue
niunt ei [illegible] ut ſumat [illegible]
[illegible] ꝛ ſuper cui aggregat [illegible]
[illegible] totū q̄ bibat [illegible]
[illegible] ꝛ ut ſumat eis [illegible]
[illegible] ei impon
[illegible] aut ſumat
alter cū melle [illegible] aut ꝛ
ſumat de ſqll [illegible]
ſirupo [illegible] ſicut locuti aut
ſumat [illegible] ꝛ melle [illegible] q̄
[illegible] ſicut locuti ꝛ [illegible]
[illegible] uſq; ad ſex.
Et oꝛtur ſumat̄ unū̄ piſolis [illegible]
[illegible] ſicut utunt̄ medicinā. ꝛ [illegible]
[illegible] ñ ꝑuocatū. ꝛ ñ [illegible]
[illegible] in eo in q̄ ſumunt̄. Et q̄m medi
cant cū cauterio diſpoſito ſup mēbra con
ſistīna pul. ꝛ ſūmitas capitis. ꝛ ſuper
radicē epiglotis. ꝛ duo tpoꝛa. ꝛ collū.
ꝛ iūcturas manuū ꝛ pedū. Et dixerūt
q̄dā. oꝫ ut cauterizet̄ in ꝑn̄ timoris lep̄
cū cauterio in anterioꝛe capite. ut ꝯfert
caluarie. ꝛ alio inferioꝛe illo. ꝛ ap̄ locū
in q̄ capilli finiūt̄. ꝛ ſup ſupaliarum
dext̄ capitis. ꝛ aliud aſiniſtra ꝛ
unū poſteriꝰ ſup nocha. ꝛ duo ap̄ duas
commiſſuras coꝛticales. ꝛ unū ſup ſple
ne. ꝛ ſit coctura ille cū cauteriis leuibꝫ
minutis. ¶Et q̄n cauterizat̄ ſr̄ capiti
ꝛ ut ꝑueniat uſq; ad os donec excoꝛiet̄
os ſaluū [illegible] ꝯſeruat̄ appli
catio illis ad cerebrū ſed; ſumat̄ corrūpit,
cōplicati ei. [illegible] q̄m inſtituit̄ cū
h. cū ñ alleuiant̄ mali [illegible]. Modus

T

E q̄bꝫ ſunt medicinarū ꝯfectiū ꝯpoſitaꝝ.
alteraulun. ꝛ albeſſ. q̄ ſtat in loco eius
uipe in hac egritudīe. Et de illꝰ ē medica
men alſuleten. Ter [illegible] hꝫ de
ſpēciebꝫ magnā q̄ dixerūt indi. ꝛ expti
fuerūt ipſi. ꝛ ex eis ē ut ſumat̄ mirobo
lanoꝝ nigroꝝ. ꝛ ſcitaragi indi. alboꝝ.
ʒ. x. macro piperis. ʒ. v. [illegible] albi. ʒ. ii.
ꝛ ſ. terat̄ ꝛ liniant̄ cū butiro uaccino. ꝛ
ꝯficiant̄ cū melle. ꝛ ſit potio ei ab uno
aureo uſq; ad duas. ʒ. ꝑ mūdificandū
coꝛpus. Si aūt ſumat de eo cū eq̄li mē
ſura ſui de diamuſco ñ timebit ei mali
tia. q̄m ē ei [illegible]. Mod' ꝯfectionis

E

T ē aliud lirdanaulia maioꝛis nāue.
[illegible] ꝯfert lepre. ꝛ baras. ꝛ moꝛfee. ꝛ
impetigini. ꝛ aq̄ citrine. ꝛ pruritu. ꝛ ſce
ei antiq̄. ꝛ ꝯſumat [illegible] ꝛ deſtruit oblivi
onē. ꝛ ē bonū ſeruatiꝰ ꝯſēſus [illegible].
Et hꝫ medicinā ſecūt̄ ſapientes indi re

gibꝫ ſuis. ℞ mirobolanoꝝ. ꝛ bellicoꝝ. et
eblicoꝝ. ꝛ capſie. oīm ana. ʒ. viii. nuces
muſcate. ꝛ cortici thuris. ꝛ meu. ꝛ ſu. et
piperis. ꝛ macro piperis. ꝛ ſelgamonati. et
marbetſar. ꝛ neireſimeb. ꝛ ꝯdiſii. ꝛ ſuca
ſqlle. ꝛ folii indi. oīm ana aureos. viii. ꝛ
albiſſinari hoī aureos. iii. ꝛ terant̄ medicie
ꝛ cribellet̄. ꝛ terat̄ albeſſ. ſolū. ꝛ q̄ tenet ipſ;
ꝯpillet naſū ſuū ꝛ nares ſuas. ꝛ iniun
gat eas an̄ illud cū butiro uaccino. ꝛ ueni
at ei [illegible] ſr̄ medicinas. ꝛ ſumat̄ de pē
nidiis alarangi. ꝛ alſini. mine. ii. ꝛ ſ. de
balſach. terat̄ ꝛ ꝓiciant̄ in ollā nouā. ꝛ
ꝓiciat̄ deſup de aq̄ cū menſura q̄ ſoluat̄. et
q̄n liq̄ſſunt̄ remoueāt̄ ab igne. ꝛ pulue
rizet̄ deſup medicīe. ꝛ ꝯficiant cū eis [illegible]
deīn fiat ex eis forme ſiles auelanis. q̄
unaq̄q; ſit unꝰ aurei. Et det̄ in potu omī
die una in ieiunio cū aq̄ tepida. aut uino.
Mod' ꝯfectiōis alſuledari. Et ē medica
mē indū magnū in uia albedeia ulin. et
ipſꝫ ꝯfert idiū ad ciſiū palpebraꝝ. ꝛ albedi
nē palpe capilloꝝ. ꝛ aſma ꝛ tremoꝛē coꝛ
dis. ꝛ reprīe appetit̄. ꝛ fluxū uentris ſupflu
ū. ꝛ ydropiſi. ꝛ [illegible]. ꝛ paruitatē ſemi
nis. ꝛ fiſtulas. ꝛ canitiē ſenū. ꝛ ꝯfert pru
ritui. ꝛ ulceribꝫ. ℞ alſuledari mūdati ablu
ti. ducētos. ꝛ ſexaginta aureos. ꝛ alſuledari
q̄d ē urina hyrcoꝝ montanoꝝ. Et illud ē
q̄m ipi mingūt diebꝫ eſtiuationis ſue super
lapides in monte q̄ uocāt alſuledari. ꝛ deīn
grant lapides. ꝛ fit ſicut pīx pinguis ſbti
lis. ꝛ mirobolanoꝝ. ꝛ bellicoꝝ. ꝛ eblicoꝝ.
ꝛ piperis. ꝛ macro piperis. ꝛ liīn. ꝛ nuces.
muſcate. ꝛ cīnamī. ꝛ macis. ꝛ calaules.
ꝛ darkele. ꝛ dar ſpodii. ꝛ acetenicoꝛ. ꝛ bu
iūgi. ꝛ mezerenis. oīm ana aureos. iiii. et
bdellii ducētos. ꝛ ſexaginta aureos. ꝛ gmeū
taliurgeo. c. ꝛ xxxiiii. aureos. ꝛ auri rubei
ꝛ argēti meri. ꝛ eris rubei. ꝛ ferri allo
uoc. ꝛ alfelud. oīm ana aureos. c. Cōbura
tur mineralia. ꝛ terat̄. ꝛ cribrant̄ cū me
dicinis. ꝛ miſceāt̄ oīa cū melle ꝛ butiro. ꝛ
ponat̄ in uitreata indi. cui doſis ſit du
oꝝ aureoꝝ cū lacte capre. aut aq̄ tepida.
Et addātur in eo de melle ſpumato. au
rei. xxx vii. ꝛ butiri aurei. xxxiiii. q̄m
ei decoctio eiꝰ bona. uerūtamē circūſcateꝛ ꝑueniat
ad finē in ignē unodie. Mod' adustiōis

maleando fiant lamine alfelud.,
de ferro. deīn decoquāt̄ mirobolanī. ꝛ belli
lici. ꝛ eblici. ꝛ coleīt aq̄ eoꝝ. ꝛ ponat̄ in ua
ſis. ꝛ accēdat̄ ſb eo ignis lenis. ꝛ calefiat
alfelud donec rubeat. ꝛ igniatur. ꝛ ſtringat̄
in illa aq̄. deīn redeat ad ignē. ꝛ rubeat.
Cūq; rubuerit ſtringat̄ iterū in illa aqua
fiat illud uiginti uicibꝫ. deīn colet̄ aq̄
illa. ꝛ ſumat̄ ſex in aq̄ reſidet aliq̄d de felud
deīn reducat̄ uas ſup ignē. ꝛ ponat̄ in
eo urina uacce. ꝛ igniat̄ ferrū. ꝛ ſtrīn

nigrat mica illius uncia una uice. et siccatur illud
fex eius donec remaneat de fece eius aurei .viii.
Et similiter fiat de eis donec compleatur ex eo illud .viii.
aurei. Argentum vero limetur cum lima donec fiat
sicut terra. deinde decoquatur cum aqua salis in cocleari fer-
reo donec aduratur bene. Si autem non aduritur plu-
ries ponatur in cocleari parum sulfuris citrini quoniam combu-
retur. et sumantur de eo octo aurei. et totum il-
lud sit tritum et cribellatum. Auri vero combustio est
ita. Oportet ut aurum limetur donec fiat sicut terra. et
sit cum eo aureus unus ex alimoech. et remanet
cum auro donec liquescit utrumque simul. deinde dimit-
tatur per horam unam. deinde limetur illud. et addatur
super ipsum aureus ex alimoech. et limetur illud cum
lima. deinde frigatur in cocleari. et fundatur
super ipsum aqua salis. et feruescit donec consumatur aqua.
et remaneat aurum et alalimoech. deinde teratur
in mortario bene donec fiat sicut puluis. et
misceatur cum medicinis. Mundificatio autem al-
suledati est secundum hunc modum. Sumatur de aqua
alkasech et urina uacce. et prohibeantur ambo
super alsuledati in uase nouo in tanta quantitate
quod submergat ipsum. et ponatur in sole calido hora
una. deinde fricetur uehementer et coletur aqua ab eo
in uase nouo. et ponatur in sole tribus diebus. deinde
coletur et siccetur fex eius spissa. deinde fundatur aqua
alkasech et urina super alsuledati. et pul-
uerizetur sicut puluerizata fuit prius. Et fiat in
tribus uicibus. deinde ponatur in sole nigrum in modo
donec [illegible] et fiat similis melli. et denigre-
tur sicut prius. **Modus alsuledati minoris.** Et iuuamen-
ta eius sunt sicut iuuamenta maioris. Recipe alsu-
ledati colati partem .i. et aloes partes .iiii. terantur
aloes. et misceatur cum eis quantum sufficit pondus eorum de
melle. et quantum ipsius est de zuccaro. et quantum est me-
dietas mellis de butiro uaccino. et ponatur
in uitreata. et dosis eius sit aureus unus cum
lacte uaccino tepido. **Modus medicaminis
conferentis lepre.** Recipe mirobalanorum ni-
grorum. et mirobalanorum citrinorum mundatorum.
et zizibis. omnium ana ℥ .x. [illegible] ℥ .v. al-
tur [illegible] ℥ .iiii. passularum mundatarum ℥ [illegible] me-
cule decoquantur cum tribus de guarine aque. et
alceguarine est .iiii. libre de baldach. donec
sumantur due tertie et remaneat tertia. deinde
exprimatur et coletur. et prohibeatur super colatum
de melle quod sufficit ei. Et dosis in potu de
eo libra .i. Et inungatur super totum corpus
in fine butirum uaccinum. et siccetur in sole
donec sudet. et precipiatur ut ambulet cum potu
illo septuaginta passibus. et iaceat ali-
quando super latus suum dextrum. et aliquando super latus suum
sinistrum. et semel super uentrem suum. et semel
super dorsum suum. et cibetur pane et melle quan-
titate abbreuiata septem diebus. et inungatur li-
niatur ex medicinis omni die. **Modus epithi-
matis conferentis lepre de serpentibus.** Corpus serpentis
nigri excoriati et decoleti. et ponatur in uase
et fundatur super ipsum de aceto forti .viii.
℥. et aque .i. ℥. et [illegible] humidi. et

radicis dragontee. aloes ana ℥ .ii.
decoquatur super ignem lenem. donec dissoluatur
serpens. deinde coletur cum panno. et segregentur
ossa a carne. deinde ponatur fex in uase
uitreo. Cum ergo uolueris curationem preci-
pe ut radat pilos superciliorum. et capitis.
et liniatur desuper ex illo tribus diebus. **Modus
epithimatis alius.** Recipe staphisagrie. et mirobo-
lanorum citrinorum mundatorum. et epithimi. omnium ana
partem .i. frigantur cum oleo antiquo. et liniatur cum
eo locus postquam abluitur cum decoctione sentiarum
turionum. et balaustie. Et illud comburatur
mirobolani. et galle. et liniantur desuper
cum aceto. Cibi autem eorum sint omnia que sunt ue-
locis digestionis. boni chimi. sicut carnes uo-
latilium notorum. hirsedebriet. et
pisces humidi leuis carnis. cum speciebus
que sunt nominate. Et melior cibus eorum de
simula munda. et panis candidus. et
sorbitiones facte ex eis. et holera humi-
da. Et est necessarium ut permisceantur cum eis
que sunt sicut scela. et nastur. et porri. Et non
oportet ut negligatur administratio in assiua.
et precipue cum mundificationibus. sicut capparis. et
feniculum. et porri. Ista enim mundificant
corpora eorum a superfluitatibus. et preparant ad
superfluitates expulsionem. Cum ergo admi-
nistraueris medicinas laudabiles.
tunc administra et hoc regimen. Et pisces sa-
liti in hoc capitulo sunt ualde boni eis. Et non
peruerticiores sunt super ista cum uolumus
ut faciamus eos uomere. aut uentrem
eorum soluere. Et cauli confert eis cum per
se sua. Et panis cum lacte et melle.
et ficus. et uua. et passule. et amigdale et
torrefacte. et castanee. et pinee. et que si-
milia sunt ex istis confert ex eis. Et oportet ut
comedat in die bis. secundum mensuram digestio-
nis semel comedere nocet eis. et non bibat
uinum cum excitatur egritudo. nisi parum. Et
cum quies est egritudinis bibat de subtili quod
non est antiquum quantitate temperata consue-
ta. Et quando cadunt pili palpebrarum et
supercilius. et similium. tunc fiat curatio cum
cura alopitie et reliquorum que dicemus in
libro decorationis. **Modus epithimatis
alterius.** Sumatur staphisagrie. et mirobo-
lanorum nigrorum mundatorum. et ebuli.
omnium ana pars una. et frigantur cum oleo
de [illegible]. et liniatur cum eo locus postquam ablutus
est cum decoctione sentiarum. et balaustie.
Modus alius. Comburantur mirobalani.
et galle. et liniantur desuper cum aceto.

Fen quarta de solutione continuitatis. et est preter illud quod pendet cum fractura et algebra.

Tractatus primus de uulneribus. Sermo uniuersalis de solutione continuitatis. preter illud quod pendet cum fractura et restauratione.

Iam cognouisti in libro primo species solutionis
continuitatis secundum modos quibus necessarium fuerit

in loco sui illi. Et volumus nunc invenire
summas de dispositionibus carnium quas nunc oportet
nobis esse notas ante illud quod volumus declarare.
Dico ergo quod nos conamur in quibusdam
membris quorum continuitas est soluta ut rede-
at eorum continuitas sicut fuit. Et illud sicut
in carne. Et conamur in quibusdam eorum ut re-
maneat contactus eorum cum conservatione licet
non redeat ipsorum continuitas. Et illud totum fit
non in ossibus puerorum et infantium. Jn eis est
quoniam sepe redit illud. De duris vero et veteribus
dixerunt quidam medicorum quod non redit continu-
tas. Jmmo fortasse remanet in eis contactus
conglutinationis conservatione currente super
eos et coniungit eos. Et dixerunt quidam quod in
non pueris in artubus solis. Galienus vero con-
tradixit eis istud et dixit immo quoniam incarnantur
arterie per testimonium experientie et cum conces-
sione ratiocinationis. testimonio vero quoniam nos
iam vidimus arteriam que est sub basilica et capitis ar-
terie temporis et auris incarnari. Et con-
cessione que est ex ratiocinatione quoniam os est extre-
mitatis in duritie et non incarnatur nisi parum
in fatibus et cum extremitatis in lenitate
incarnatur. Sed vene et arterie sunt medie
inter ossa et carnem. quare oportet ut sit earum dispositio
inter et inter. ergo sunt minus recipientes incarna-
tionem quam caro et magis suscipientes eam quam ossa.
Et incarnantur quando sectio est minima et parva
et corpus est humidum et lene. et non incarnantur in
dissimilibus ab eis. Et hic est modus disputati-
onis rectione. et illud in quo confidit est experimen-
tum. **Summa de vulneribus in membris.**

Membra in quibus cum accidit vulnus magnificatur
ei nocumentum eius et inficit scilicet plurimum et for-
tasse non inficit raro. sunt sicut vesica et ce-
rebrum et renes et intestina minuta et
epar. quamvis sit possibile ut salvetur si-
cut cum est leve. Jn corde autem non sperat salus
cum in eo accidit vulnus. ¶ Et plurimum quidem ille
cui accidit vulnus in ventre suo cum accidit ei
nausia aut singultus aut solo ventris
moritur. ¶ Et quando vulnus est in loco in quo oportet
vehementer fiat dolor et apostema sicut sunt capita
lacertorum et posteriora eorum et sicut illorum qui sunt
nervosi et non accidit apostema significat illud nocu-
mentum in tusicum ad quod convertuntur materie et
non perveniunt ad vulnus. Et oportet ut tu obser-
ves illud quod diximus in capitulo ulcerum de
ditus in quibus colligitur ulcera et vulnera
et post posuimus ea usque illic accidentes ad
que convenientes. **Sermo universalis de inte-**

Vulnerum carnosorum non e**ntione curationis vulnerum.**
vacuatur. quoniam aut sit sectio plana recta.
aut sectio rotunda. aut vulnus latum.
aut sectio cum diminutione aliquantule
carnis. Et quoniam est profundum penetrans.
quoniam est discoopertum. Et uniuscuiusque eorum est
regimen. Et convenit omnia in retentione san-
guinis currentis. Et iam posuimus ad illud

capitulo. et fortasse cursus sanguinis quantitate
temperata confert vulneribus et prohibet apostema et
oppilationem et febrem. ¶ Jta de medicinibus cum qui-
bus incidimus in vulneribus est ut prohibeamus
eorum apostemationem. quoniam quando non accidit apostema possibi-
le est ut fiat ei curatio. Verum cum illic est apostema et
ut est attritio aut contusio aggregatur in vacuita-
te eius cum vulnere sanguis qui vult fieri apostema
aut pus. et non est possibilis curatio vulneris.
Et dum non sperat illud tunc curetur apostema. Et si reti-
netur in contentione sanguis tunc non est securitas
quod ipsi resolvantur festinanter si fuerit ei quantitas
de qua sit curandum et tensio. Et illud cum conversi
est eius in pus et resolvere ipsum. Et illud fit cum
omni calido leni de illis que curas. Et post
oportet ut adiuvet cursus sanguinis quoniam ab-
breviatur. ¶ Cum ergo sectio est plana recta
de qua nichil cecidit. sufficit in regimine
eius sutura et ligatura et prohibitio sangui-
nitatis et acquisitatis ab ea et prohibere quod
aliquid rerum cooperiat eam in pilis in aliud
praeter quod cum conservaveris coniunctionem membri et sollicitat
vereris multum ne attrahat ad membrum non sanguis
naturalis. ¶ Et si fuerit magna ita ne continuant
extremitates eius quoniam sunt rotunde elonga-
te aut diverse figure aut iam destructa est
ex ea caro putrida non plurima tunc eius cura est su-
tura et prohibitio aggregationis humiditatis in
ea cum administratione exsiccativi repercussivo-
rum et administratione sublimativi quod diximus.
Et si fuerit profunda tunc suatur et faciat eam ad-
herere unitionem. et non est necesse detegere eam sic
possibile illud. Et illud est quando confert sutura
cum ligatura firmans eam. Et fortasse est ne-
cessarium detegere eam sic ostendam. et propter vero non ca-
dit sutura bene. sed radicem profundi. quare ef-
fundunt ad ipsum materie propter debilitatem eius et
colorem quod notum est. et propter dispositiones que dicam
in capitulo ulcerum. et sic est necessarium ut detegatur
nec excausatio quam ponatur totum. et quod cur-
ret cursus eius super orificium exsiccationis ipsius
et propter vero suturam non cadit sed radicem sicut
diximus. aut est eius separatio talis quod non est possibi-
le materia mala effundi ab ea aut est
in ea os. aut iam concavatur et facta est fi-
stula. et fit in ea humiditas mala valde
et est de mundificatio ulcerum non vulnerum.
Et dixit sapiens quod vulnus non indiget nisi
ligatura aggregante labia quoniam erit ad-
herentia et incarnatio. Verum si fuerit
necessarium ut nascatur in ea caro. tunc non est necessarium
illud. sed est necessaria aliqua ligatura que effun-
dat sordities ex orificio eius et aliquam li-
gaturam tali mensura que retineat medi-
camen desuper. ¶ Jnquam et sufficit ut sit ori-
ficio vulneris locus ex quo effundatur sor-
dities semper per naturam. aut ita ut cadat
perforatio illic. aut ut tu figures ipsum
cum illa figura. ¶ Ergo est iam sanari vul-
nus magnum cuius profundum erat vero est grum

et ipsi oppositum in coxa. propter quod fecerit ei opposi
tum aliud inferius a genu. Si ipsum contra
talis suppurationem. quod profundum non fuit super ipsi et opposi
tum inferius. quare sanatio est absque perfora
tione inferioris partis. ¶ Et similiter quando suspe
ditur brachium et palma et alia talia quod opposi
tum sepe est inferius. Hec est ergo sermo eius. Et dico
quod fortasse cadet vulnus magnum cum perfu
ubi tibi est necessarium incarnatione complete et securi
membrum. ¶ Cum autem ex vulnere abscidit caro
plurima. tunc necessaria sunt ei que carnem nasci faci
unt. et non sufficit illud quod exsiccat et prohibet.
Et fortasse nocet exsiccativum et prohibiti
vum ex parte qua repellit materiam ex qua nascitur.
Et quando est profunditas et diminutio ossium
taliter quod non est possibile ut nascatur complete.
quia remanet profunditas. sic quando accidit ut na
scatur plus quam oportet. quia est caro addita.
Et oportet ut abstineat eger quando vult ut nascatur caro
in vulnere suo cibo laudabili boni chimi.
Et quando est illud quod facit nasci. itaque possibi
le est ei ut faciat nasci carnem. cum est locus non fa
cit nasci. cum iam abscisa est totaliter. immo non fa
cit nasci loco eius nisi carnem duram. super quam non
nascitur pilus. Venarum autem iamiam multo
tiens eminent. et nascitur sic caro ¶ Et de
vulneribus sunt quedam habentia tumorem. sicut
vulnera cadentia in nervis et extremitatibus
lacertorum. et dicemus ea in capitulo dispositionum ner
vorum. Et multotiens sequuntur ea accidentia ma
la. sicut illud quod sequitur vulnus extremitatis la
certorum de alteratione coloris et casu pulsus
propter spissitudinem et paruitatem. et perducit ad
sincopim. et casum virtutis. Et quando sequitur ea spas
mus. Et similiter illa que cadunt ante genu aut iuxta iunctu
ram. quando sequuntur ea accidentia mala. et sunt prima
ta a quibus parum liberantur. Et quando accidit spas
mus ex huiusmodi lacertosis vulneribus. et non re
cipit curationem. tunc cum non est incidere lacertum
in latitudine. tunc voluntas ut destituatur
operatio lacerti. Verum illud est de illis que
oportet ut postponatur quantum est possibile. et curet
spasmum. et permutatio rerum cum re alia preter ali
a. Et sic vulneris geniculi. fortasse enim
necesse est ut ponatur cum sectione dura. Et ut
sit festinatio in capitibus eius. et ulceribus
ipsius. et vulneribus cum flebotomia et solutione ven
tris. et prohibitione incarnationis donec mun
dificetur mundificatione ultima. deinde in
carnetur.

De cognitione differentie eius quod facit nasci carnem. et quod incarnat. et quod sigillat et quod corrodit ex medicinis.

Medicamen faciens nasci carnem. est illud quod
coagulat sanguinem sanum in carnem. Oportet ergo ut si
fuerit ei exsiccatio vehemens. prohibet san
guinem venientem. quia non habebit materiam caro
et sic eius abstersio vehemens removet eum.
et facit eum carnem. quia consumit materiam venien
tem. Ergo oportet ut non sit eius plurima exsiccatio.
immo usque ad minimum. in abstersio fortis et
valde. immo abstersio pauca. mitigata quan
titate ut abstergat sordiciem absque mordica
tione. et non indiget stipticitate de qua curan
dum. Et oportet iterum ut sit in caliditate et frigi
ditate in complexione sua si fuerit sequuta cum
complexione scilicet quantitate sequationis. Et si non fuerit
sequuta sequatione de qua dicemus. tunc assuescet cali
do valde. et calidum valde. frigido valde et
frigidum valde. Et observet iterum ipsius et
medicatione in loco. ut opponatur ei si superfluunt
in malitia complexionis. ¶ Medicatione autem in
carnative sunt ille que aggregant inter duo e
longata. et ille ut operantur non insipientie
bus aliorum facientes adherere inter ea ad ut
que cum tote que est insita aliorum. Et si fuerit san
guis purus. tunc est illud quod exsiccat sanguinem
purum. sufficiens cum eo in adherentia exsicca
tione velocitati velocior. antequam fiat pus. Et
non firmatur cum illo. non fuit cum eo superfluita
tis in exsiccando. Verum oportet ut non sit ab
stergens. quoniam abstersio est contraria intentioni que est in
eo. quoniam intentio in eo est ponere illud quod colli
gitur de sanguine nutrimenti. et adherentiam. Et
abstergens abstergit illud sanguinem. quod dissp
ergit. Ergo consumit materiam ex qua expectatur
conglutinatio. et non indiget diminutione in
exsiccatione. sicut indiget eo illud quod facit
nasci. indiget ut currat ad ipsum materia.
Et illi materiei cursum. prohibet exsiccatio.
Et incarnativum non indiget. immo indiget
incarnativum exsiccatione fortiore. et pau
ca stipticitate. Consolidativum vero sigillati
vum vehementi indiget stipticitate quam illa
duo. quoniam est ei necessarium ut incrustet quod est per
manens vehementioris exsiccationis. scilicet
cutem. et quoniam indiget ut exsiccet humidita
tem extrinsecam exsiccatione plurima. et indiget
le cum missa quod conglutinet. et incrostet.
et non mundificatur ex sanie. aut corrosiva di
minuens carnem. oportet ut sit vehementis abster
sionis valde ¶ Et illud quod est de quo est rectum in
curatione vulnerum quando perforatur est ut aperi
at eius aqua. et si fuerit accidens et non sufferret
eger abalneatione. ut ponatur super ea de em
plastro de primo intincto cum oleo secundum modum
ligationis. et non permittatur aqua pervenire ad
ipsum.

De perforatione vulneris. et aliorum cum necesse est detegere ipsum. aut discooperire.

Dicit galienus. oportet ut seces ex loco eius vehe
mentioris eminentie. et ut inclines ipsum
et non sic fiat perforatione. non ad partem ex qua est
possibile currere pus ad inferiora. Et ut ob
servet perforatione alcesium. et ruge. secundum
modum quem diximus in capitulo vulnerum. et du
belet. non in eis que excepimus. In eis ergo sunt
sicut inguina. et sub asselle. oportet ut vadat
[illegible] cum cute [illegible]. deinde ponat desic
cativa absque mordicatione. De illis
que sunt posita in tabula medicinarum singu
laria. Et pulvis [illegible] melior est eis.

Al'. q curis n destruuntur.

vel adveniunt.

sive glutinum.

sive diminutae.

et radicalem vehementer. Et illud quod est ante ipsum. eger ut exsiccet humidi te extrinsecam.

no[ta]

in sive ame.

vel minutum olibani

quod olibanum. quoniam illud est vehementius stipticum. Et
rectum quod est in actione vulnerum cum perforatur
ne apprimet eis aqua. Et si fuerit g-
ravamen et eger non suffert ablutionem tunc
oportet ut vulnus occultetur sub emplastris convenientibus
tectis cum pannis infusis cum oleis secundum
modum quod oportet quod separet inter aquam balnei
et humiditatem eius et inter vulnus. aut inge-
nies in illo aliquo ingeniorum possibili tibi in
ipso. **De regimine vulnerum ventris a principio et dolores**

Necessarium est in huiusmodi vul-
neribus alleviare et [illegible] quando vulnus non conso-
lidatur omnino. [illegible] non sedatur. Et illud quod non
complet [illegible] est exsiccatio et infrigi-
datio in principio rei. et mollificatio in secundo. Et
ut administres unctionem cum [illegible] ipsum oleo. Et
quod est prius tale cum conveniente sui [illegible] in omni
membro a capite usque ad pedes. Est ut fiat
[illegible] dulce et decoquatur cum vino pontico.
et repleatur cum eo locus. Et oportet ut tu observes in
ad quod [illegible] sit administ-
rationis unguentum nigrum. et videris vulneris
ruborem vel tumorem fieri et mollificatum. declina ad
infrigidationem et ad unguentum album. Et si vi-
deris ipsum mollificari. aut induratur. et tu-
nc administra si album. administra nigrum.
et alia. **Regimen universale in vulneribus viscerum ventris**

Intentio in eo quod est [illegible]
[illegible] quod est fissura. aut disruptio interi-
or est ut incarnet. et non dimittatur sanguis co-
agulari in [illegible]. ita ut prohibeatur fluxus
sanguinis. Et medicamina convenientia usque in
tertio diebus primis. sunt sicut vestimentum quod deco-
quitur in aceto. aut debet imponi de [illegible]
[illegible] pulvere [illegible] et hic sigillare [illegible]
est inde excusatio magna. Illud autem quod in
potu sunt cum fluxu sanguinis. est sicut [illegible]
et de [illegible] aqua mellis. et reliqua
medicamina predicta in prohibitione fluxus san-
guinis. et fluxu sanguinis. ¶ De vulnere
autem et fissura apparentibus dicit sapiens
quod in disruptione [illegible] ventris. donec
egrediatur quedam intestina. oportet ut scias quo-
modo applices intestinum et inmittas. ¶ Et si
egrediatur aliquid de zirbo. oportet ut scias an
sit necessarium ut ligetur cum ligatura firma aut
non. et an suatur vulnus aut non. et qualitate sit
via insuendo ipsum. Et galienus quidem dicit
anothomiam [illegible]. Et diximus nos in
ipsa anothomia. Et propter illud quod iam diximus
in anothomia locus [illegible]
nis cum disrumpitur [illegible]
[illegible] quod est in medio corporis ex utraque
latus [illegible] digitorum ab albatim.

Cuiusque quando fissura cum acciderit in loco albati-
ti. egreditur cum ea intestina plus. et reditus
eorum in ea est difficilior. Et illud ideo. quoniam con-
tinet ea [illegible] lacertus descendentibus
in longitudine corporis. que protenduntur ex pec-
tore usque ad os pectinis. Et propter illud quod
disrumpitur vel duorum lacertorum. oportet ut egrediatur
pars intestinorum. et augmentatur in disrup-
tio. Et illud ideo. quoniam lacerti qui sunt in utraque
parte illius coartant ipsum. Verum est in medio in
lacertis fortis [illegible] ipsum. Si autem propter ut
sit disruptio magna. egreditur multitudo in-
testinorum. quare erit eorum intromissio vehe-
mentior et difficilior. In vulneribus autem par-
vis si non succurratur cum intromissione intesti-
ni inflatur et incrassatur. Et illud propter illud
quod generatur in eo de ventositate. quare non in-
greditur ex illa disruptione. Et propter illud sal-
vatiora vulnera acciderunt in minimis disruptio-
nibus. sunt illa que sunt equalis magnitudinis. In
quo et indiget ista vulnera rebus quarum prima
est ut reducatur intestinum apparens ad locum
quod est eius. Et secundum ut suatur. Et tertia ut ponatur
super ea medicamina convenientia. Et quarta ut sit in
sollicitudo ne pereat aliquod membrorum no-
bilium. propter illud timorem. ¶ Pone igitur quod sit vul-
nus tale parvum ut non possim propter parvitatem
eius intromittere intestinum. procedens ab eo. Et
tunc quod est nobis necessarium ut resolvam illam vento-
sitatem. aut ut dilatem illam disruptionem.
Et ut dissolvam ventositatem est melius [illegible]
est in ea. ¶ Et cum quod est inflatio intestina
est frigus aeris. Propter illud igitur oportet ut submergatur
spongia in aqua calida. et exprimas eam. et vapo-
res ipsum. Et vinum stipticum quod calefit et con-
venit in hoc loco. Et illud quoniam calefacit plus
quam sit calefactio aque. et confortat intestinum.
Cum si hec cura non resolvit inflationem intestino-
rum. tunc administretur amplificatio vulneris.
Et convenientium instrumentorum ad hanc sectionem
est instrumentum quod cognoscitur ad perforandas
fistulas. cultelli autem perforandi acutum ex du-
abus partibus sunt ad caput. caveant. Et rectior
figurarum. [illegible] ad superiorem. Et si fuerit
vulnus vadens ad superiorem. figuram et perforatio
vadant ad inferiorem. Sit igitur intentio tua quod
intendis in utrisque rebus simul ut non cadant
reliqua intestina super intestinum cum inferius
apparet. Et cum tu posueris [illegible] intentionem
scias quod si fuerit vulnus in parte dextra tunc oporte-
bit ut facias egrum declinare ad partem si-
nistram. Et si fuerit in parte sinistra. facias
eum declinare ad dextram. Et sit intentio
tua semper ut ponas partem in qua est vulnus altio-
rem parte alia. Hec enim res quas [illegible] omnibus in
istis vulneribus. ¶ Cum igitur servantur intestina
in locis suis que sunt eis propria. postquam reduxisti
ad ventrem cum vulnera fuit magna. tunc non est
minister [illegible]. Et illud ideo. quoniam oportet ut tene-
at locum illius vulneris totum manu sua de fo-
ris. et colligat ipsum. et aggeret. et detegat de
eo aliquid paulatim ministro sicut ipsum. et re-
deat ad illud quod iam suturum est de eo. et aggeret
ipsum. et colligat paulatim donec suatur vulnus
totum sicut decens. ¶ Et ego narrabo tibi
illud quod melius est de [illegible] ventris. Dico igitur

id est umbilico

vel pillam.

vel nominatur.

infirmo est ut si fuerit vulnus versus ad partem inferiorem sit figura perforationis [illegible]

vel egreditur.

fen 9

quoniam propterea quod res que necessaria est ut comprehendat
illud quod est inter mirach et sifac. iam est necessarium
tibi ut incipias et intromittas acum in
cutem deforis ad interiorem partem. Cum ergo pe-
netraverit locus acus in cutem et in latitudinem
eius scilicet rectitudinem et longitudinem ven-
tris totius. dimitte marginem sifac in hoc
latere et intromittas in ipsam acum. Et fac
penetrare acum in marginem aliud deinde ad
exteriora. deinde fac penetrare eam ab interioribus ad ex-
teriora in margine alio mirach, Et cum fe-
ceris eam penetrare. tunc fac eam penetrare secundum
hoc eodem margine mirac. aut deforis
ad interius. Et dimitte marginem sifac que
est in hoc latere. fac ergo penetrare acum in latus ali-
ud deinde ad exteriora. Et fac eam penetrare
cum tua penetratione in sifac. in margine
mirac que est in parte eius. donec facias eam pe-
netrare totum. Deinde incipe iterum ab hoc eo-
dem latere. et sue ipsum cum margine que sifac in
latere alio. Et extrahe acum ex cute qua
penetravit. deinde reduc acum in illam cutem
et sue marginem sifac que est in latere alio cum
hoc margine mirac. Et extrahe eam ex cute
que est in parte eius. Et fac illud unaquaque vice
usquequo suas vulnus totum secundum illud exemplum.
In mensura autem que est inter duo puncta. cavea-
tur superfluitas in amplitudine et strictura
quoniam amplitudo non tenet secundum quod oportet. Et stric-
tura adiuvat. Et filum item si fuerit cordo-
sum. adiuvat ad disrumpendum. Et si fuerit
molle abscinditur. Et eligatur leve durum.
Et similiter si profundaveris puncturam in cute.
Nam si fuerit longinqua a punctura. Vere rema-
nebit de evacuitate inter ipsa. et extrahet.
non incarnatur. Et sua equalitate illic est.
Inquit. et propter intentionem tuam in suendo ven-
trem ad bonitatem sifac cum mirac. fortasse
est adherebit et incarnabitur. quoniam est nervosum.
Etiam consueverunt ipsi quidam secundum hunc modum.
Oportet ergo ut figamus acum in margine
mirac exteriore. et faciamus eam penetrare
ad interiora. et dimittamus marginem si-
fac totum. deinde reducamus acum. et faciamus
eam penetrare ad interiora deinde penetret
acus ex duobus partibus que penetrant. deinde facia-
mus eam penetrare in margine alium de
marginibus mirac secundum hoc. Et iste mo-
dus consuendi est melior consutura eorum. que
comprehendit quattuor margines in punc-
tura. Et illud ideo. quoniam cum hac consutione
item quam iam diximus. iam cooperit sifac retro
mirac. et continuatur cum eo cooperimento decen-
te. Inquit. deinde pone super ipsum de medi-
cinis incarnativis. Et necessarium ad li-
gandum est vehementior in hiis vulneribus.
Et madefac lanam marinam cum oleo
calido parum. et involve super alibeni
et allulibeni sicut advenit. et vel stringe ipsum
cum aliquo mollificativo et sic sunt olea

et inter illa inguina. Et similiter si pervenit
ad intestina et sanavisti ipsa. tunc regimen
sit illud quod diximus. Verumtamen oportet ut distil-
let eis vino nigro stiptico tepido.
et precipue si vulnus iam consuetum fuerit. aut appro-
pinquaverit minuta intestina. quoniam inte-
stinum ieiunum non sanatur omnino et vulnus est
quod in ipso accidit propter subtilitatem sui corpo-
ris. et multitudinem eius quod est in eo de venis.
et propinquitatem suam ad naturam nervorum. et mul-
titudine effusionis colere ad ipsum. et ve-
hementiam caliditatis eius. quoniam est magis
propinquum epati quam intestina alia. Inferio-
ra ventris propterea quod sunt de natura carnis. sunt
de medicationibus ipsorum convenientes. Inquit Ga-
lienus in libro de ingenio sanitatis. et sit
intentio tua apud disruptionem mirac ven-
tris cum sifac. ut suas eam cum sutione
conglutinante sifac cum mirac. quoniam est ner-
vosum tarde incarnationis cum alio. Et
illud cum in consutionis quam diximus. quoniam ipsa
aggregat et conglutinat in punctura sifac.
Inquit. et intestina cum egreditur tunc affer vi-
num nigrum forte. et calefiat. et in ipso mergatur
in eo lana. et ponatur desuper. quoniam ipsa disper-
git inflationem eorum. et detumescere facit
ea. Si autem non fuerit presens. tunc administra
quasdam aquas stipticas fortis ca-
lefactas. quod si non fuerint presentes tunc va-
pora ea cum aqua calida donec detumescant.
Si autem non ingrediuntur in illud. amplietur
locus. Inquit ypocras. cum egreditur zirbus
ventris in vulnere. tunc necesse est ut putre-
fiat quod de eo egreditur quando movetur tempore
parvo. Et est in hoc verificatio quod intestina
et epar: quoniam intestina continuantur
epatis. si non remanet extra spatio lon-
go. donec infrigidetur ... tunc cum in-
greditur ventrem et incarnatur vulnus, rede-
unt ad naturas suas. Et zirbus si hic movetur
tempore parvo. tunc necesse est ut quod ex eo quod ap-
paret ingeritur ventrem putrefiat. Et
propter illud preceperunt medici incidendo ipsum
et non intromittitur quod de ipso apparet in ven-
trem. Et si inveniatur in libro alio dictum suum ad hoc.
illud est valde parum. et fortasse non inve-
nitur. et si egreditur aliquid de zirbo. tunc necesse
est ut scias an oporteat sui vulneri an
non. et qualiter suatur. Et si vulnus cadat in
umbilicum. et est medium ventris. tunc est plus
timoris. quoniam sunt extremitates lace-
rtorum cooperientes super ventrem. Si autem fuerit in
plus. et fuit a duobus lateribus medie ven-
tris ad dextrum et sinistrum quattuor digitos
tunc est salubrior. quoniam non est in illo aliquid de ex-
tremitatibus lacertorum nervorum. loco non ...
...cati suttura. item est difficilis. Et illud
ideo quoniam intestina eminent et egrediuntur ad
disruptionem que est in illo loco et reditus eorum
in illo loco est difficilis. Et illud quod est quod

i. puncta disrumpit

i. capite

i. mollia. i. inguina.

sciendi vulnus an non

et an oporteat

et qualiter non sunt communiter

plicat ea in retentione eorum. e duo lacerti p te
si in longitudine ventris curuosi. qui descendunt
ex pectore ad pecten. et e os pectinis. Et
ppter illud quando cadit vulnus in hoc loco. incidunt
hos lacertos. et e eminentia intestini vehe
mentior. quando lacerti qui sunt in ylio continent ipsa.
et e eis in medio lacertus fortis retinens ipsum.
Si autem separatur cum hoc ut sit vulnus magnum. tunc
necesse e ut emineat. et egrediatur ex eo nimis in
testinorum. quare fit intromissio eorum difficilis

De qualitate ligandi vulnera.

Vulnera vero
aut et fissura apparentia cum vis ut incarne
tur fac illud quod dicunt sapientes de illis que sunt huius
modi. Inquam cum vis ut incarnetur huiusmodi
fissura. tunc adhere ei ligaturam incipientem
ex duobus capitibus non aliam de ligaturis.
Et si fuerit magna. erit tibi necessarium ut ad
hereres ei fascias pulvillos tangulatos.
Et si fuerit locus declivis. indigebit sutura
etiam. Et pulvilli quidem tangulati meliores
sunt in aggregando labia ulcerum quam quadrati.
quando conveniunt super fissuram tantum. Et sit pul
villorum tangulatorum e secundum hoc exemplum.
△. I. ◁. linea recta inter duos pul
villos sit fissura. Et duorum pulvillorum
tangulatorum unus sit. B. et alter. g. decenter
compositi secundum figuram quam vides. Cum igitur liga
tur locus iste. et cadit ligamen duorum capi
tum. e ligamen duorum capitum tenens super locum
fissure vehementius quam si fuerint quadrati. Et non
licet ut sit in applicatione ulcerum liga
mi habens duo capita. Et isti sunt pulvilli
tangulati. et figura stringendi. ▽I△.
g. b. Et dicitur in libro de ingenio sanita
tis. Quidam homo habuit vulnus cuius profundum erat
prope inguinalibus. et ipsi continuum prope
genum. et sanavimus ipsum sine perforatione prius.
ita quod posuimus sub genu eius pulvillos. et
separavimus ipsum taliter quod factum e continuum eius
directum cum facilitate. Et similiter fecimus de
vulnere quod fuit in coxa et brachio. et sana
ta sunt omnia. Inquam ille qui prudens e in ex
perientia. Scias quod vulnera indigent ut
fiat sanies si possibile e eis intra ad hoc
ut penetrent cum ea reliquie que illic sunt me
liora et velocioris alterationis simul. Vul
nera disrupta elongatorum labiorum. e
gent ut aggregentur cum ligamento aggregante la
bia eorum. nisi fuerit super ea ex illo dolor.
aut fuerint apostemata. quando dolet propter illud
quis sit cum facilitate. aut fuerit lacertus
qui sit disruptus in latitudine. quando tunc
non aggregantur. immo proveniat in medio lacu
nitas tamen quod incarnetur cutis. et remaneat
neat lacertus non incarnatus. Inquam et similiter
quando finditur cutis capitis ponimus inter la
bia aliquid quod impleat eam. fortasse enim
constringitur cutis labiorum ad invicem vulneris
quare necesse e tunc ut conveniat cum ligaturis.
ut claudas eam ad extra. Et cum cad

vulnus in longitudine. tunc ligamen sufficit et a
ggregat ipsum decenter. et cum fuerit in latitudine. indiget
ut suatur. Et secundum mensuram profunditatis vul
neris. erit profunditas sutur e dignior. et ad
ditione anothomie. Inquam quando fuerit nobis
necessarium ut addamus in amplitudine vulneris
cum e strictum. et timuerimus quod propter profunditatem
eius incarnetur eius superius. et non incarnetur eius profun
dum. aut fuerit membrum vulneratum membra vul
neris secundum figuram quod quando redit ad equalita
tem suam. non e possibile ut exeat ex eo sanies.
neque ut ingrediatur ipsum medicina. et ut re
deat ad figuram suam quando egreditur commovet
dolorem alium. tunc necesse e ut findatur secundum
convenientiam. Et scias secundum summam quod vul
nera que sunt in latitudine lacertorum sunt digno
ra ut labia eorum sint vehementius elongata.
Quare propter hoc sunt facientia maiorem necessitatem
ad perscrutandum subtilius in aggregando labia.
Et fortasse non erit excusatio a sutura. et
administratione pulvillorum tangulatorum et
precipue si acciderit in carne diminutio. Sed
cadens in longitudine. minus eget illo.

Medicine incarnative vulnerum.

Harum medicinarum virtutes i. incarnativarum
et consolidationis earum locum. et non dubitamus
quin sit necessarium ut pulvis earum sit mino
ris virtutis quam illud quod de eis fit cum oleis
et ceroctis. Et necessitas que perducit ad olea
et cerotum. e propterea quod medicine sicce et precipue que sunt sic
ut sarcocolla. et reliqua mineralia non subingre
diuntur usque ad profundum. et non penetrant in poros.
Cum igitur ex eis fit cerotum ad ultimum perveni
re eas facit cursus olei. ad locumque volu
mus. Et iste medicine incarnative sunt
ex mineralibus. et sunt ex plantis. et animalibus. et
ex omni specie. Et sunt ex mineralibus sicut cerusa.
et oleum mirtinum. et cera. Et ex plantis. fo
lia sicut folia. sicut folia quercus masculi cum
plantagine. et folia salicis. et folia caulis.
et folia arborum malorum. et cortex pulmone.
et folia anoglose. et spatula infusum in aceto.
aut aliquantulo vini. et precipue quando miscentur fo
lia arboris pini masculi et femine. li
gata cum corticibus suis. et folia cypressi. et ra
mi eius. et folia pentafilon cum melle. Et ex
gummis glutinum albotin. precipue propter membra ma
gna. Et ex fructibus et granis nux recens
contrita cum aqua et sale. aut vino bullita cum fo
liis acetose. aut foliis sicle. aut lactu
ce. et pirorum silvestrium cum eo quod e in eis de
prohibitione fluxus. et nux cipressi. et alia combu
sta. et pulvis molendini. et ordeum adustum.
precipue senibus. cum cera et oleo rosato. Et de illis
que similantur floribus. flos sorbe. et herba cau
de eque. et precipue in incarnatione splenonis membri.
aut carnis. et ad vulnera que sunt propinqua lacer
torum capitibus. Et ex animalibus lac acetosum
vaccinum. conglutinat vulnera magna. Et
de compositis medicinam ruffi. et auream. et

H esculeus. et medicamen de salicibus et psillegio. et emplastrum de lino. **Medicine consolidative et sigillative vulnerum.**

Dicamus medicinarum naturalis iam scivisti. et scis iterum quod oportet ut pulvis earum sit in virtute eius quod positum est in emplastris. Et nunc oportet ut scias quod non est necessarium ut medicine iste administrentur cum iam equatur superficies carnis dure cum cute ultima equalitate. Verum caro humida iam equatur et adhuc non est spissata taliter quod cum exsiccatur descendit. immo non oportet ut administres eas nisi in eo quod est ita quod cum exsiccatur equatur. descendit. immo non oportet. Et hec res cognoscitur certitudine. Oportet igitur ut administretur medicina consolidativa antequam carnis nascentia in vulnere in qua caro nascitur ad huc finem perveniat. quoniam consolidativa et addit in quantitate carnis usque consolidat. et addit cum ea quod nascitur. igitur addit secundum hanc ultimitatem. immo oportet ut sit taliter quod cum exsiccat et facit operationem suam. iam nata sit nascens cum quantitate ei necessaria cum ultimitate consolidativa vel in ea in consolidando. quod compleat duas operationes continuando inter carnem et cutem predictas mensura qua equatur superficies ulcerata. Quod si non auferatur istud. procul dubio fiet vestigium vulneris super cutem. Et oportet ut administres sigillativum in primis cum ipsi administras humidum. Deinde administras ipsum siccum. Tunc cum appropinquat sigillatio fac ut illud tu teneas super ipsum cum extremitate radicis. Et medicine que iste sunt sicut cortices arboris pini cum cerotio de rosato. oleo mirtino. et resina sicca. et abrotanum assatum. et cortices eius. et pulvis olibani. et mirrhasengi. et centaurea minor. et iuvenes sunt bone. et ossa combusta. et terra. et aristologia adusta. est vehementis consolidationis. Et alumen etiam. et galle immature et folia ficus. Et ex rebus que iam invenit de petra albanie sicut dixerunt. et est simile quod intellexerit per eam lapidem qui nascitur prope ... et sicut carnis combuste ossa. et sic ... Deinde in eis quas oportet ut frigida ipsi cum stipticis. et radices liliorum celestis. et corticis opoponacis. et tutia. Et de facientibus nasci in insanabilibus vulneribus et ulceribus calide complexionis appositis. sunt sandali. et nenufar. et aloes. et precipue in pueris. et metallum cum ... et medicine aristologie. sed fiat unguentum. aut indiges quod est fortius illis que sunt inter consolidativa sicut climia. et precipue combusta. et colcotar combustum. et viride eris. et cerusa. Et quoniam cadunt in medicinis eius dragantum. et colcotar quamvis sit de summa corrodentium diminuentium carnem. Verum ipsum fortasse consolidat in vehementi humiditate. et precipue quando admiscetur sunt in nive consolidationis. et non minuitur de corrosione eorum. et precipue si abluantur. fiunt ad consoli-

dationem de luminosa. **Flos** vero eris et medicine que sunt vehementioris corrosionis. non sunt recte ad illud. nisi cum regimine forti. et in quibusdam vulneribus et ulceribus vehementis humiditatis. Sed vero adustum quando abluitur est bonum in consolidatione. Et cum volueris ut fiat emplastrum. sunt necessaria que sunt fortiora. quoniam ex hiis que sunt inter consolidativa sicut climia. et precipue adusta. et colcotar adustum. et viride eris. et cerusa. Qualitas vero faciendi illud. est ut dissolvatur cerusa. et mirrhasengi cum aceto. Deinde administretur. et coliria teratur. Et melius quod est ut admisceatur. Deinde misceatur illud cum colcotar. et imbibatur oleo rosato cum aceto. et vino stiptico. et fortasse additur super ipsum dragantum ad usum. et balaustie. et galle. quoniam vulneri et ulceri sunt vehementis humiditatis. Et emplastrum de lino quod est mirabile. Sume pannum de lino ablutum. mundum. et tere donec sic fiat alcohol. Deinde sume oleum fortis stipticitatis. aut oleum mirtinum. et pone in ipso parum galbani. et dissolve in oleo. et pone in ipso pannum contritum. et fac de eo emplastrum. quoniam est mirabile. Et unguentum nigrum facit nasci. Quod si volueris ut fortius faciat nasci. tunc pone in ipso de thure et opoponaco. et aristologia adusta equales partes. ut sit sic pondus medicinarum quatuor. **Modus pulveris alius.** Recipe cerusse. et mirrhasengi. aloes ana partem .i. semine plumbi. et mirre. et galarum. omnium ana partem .i. **Pulvis alius.** Recipe ostracorum combustorum. xii. grana pini que cadunt ab arbore et exsiccantur. et calcadis. aloes ana .xvi. ... combusti. abrotani. climie. resine. radicis lilii. omnium ana iiii. mirrhe thuris. corticum pini. aloes ana .vi. corticum granatorum. cerusse. aluminis. omnium ana ʒ .viii. gallarum ʒ .i. **Pulvis rubeus.** Recipe rubee ossium combustorum. mirrhasengi. omnium ana ʒ .ii. thuris. aloes. aloes ana ʒ ... fiat pulvis. **Pulvis alius.** Recipe rosarum. cerusse. plumbi. balaustie. omnium ana .viii. gallarum. seminis rosarum. aluminis. equalis. aristologie ana ʒ .ii. mirrhe et thuris ana ʒ .i. **Modus emplastri ad vulnera corporum senum.** Comburatur cornu et fiat ex eo cerotum cum oleo rosato. aut oleo mirtino. cum cerusa plumbi. **De medicinis facientibus nasci carnem in vulneribus et ulceribus.**

Iam scivisti proprietatem medicinarum facientium nasci carnem. et quando oportet ut sit in complexionibus. Et oportet ut administres medicinas facientes nasci carnem. cum iam mundificatus est locus a sordibus. et similibus. Et non fuerit basis vulneris nisi os. tunc mundifica illud os. et exsicca vulnus ino. Et non dimittas ... [illegible] ... infectionem. aut corruptionem. ... et humiditatem que non exsiccetur. et precipue in capite. ... ... ossis et cum humiditas. est ... philo... maturitate carnis.

vel unguentum

vel solutivum minutum

i. lombrici terrestres

i. abluatur

no

sarcocolle vel mirrhe. Antidotarii 7.j.

super ipsum. Et cum exsiccatur et exasperatur est illud
super quod fit materia ex qua generatur caro in eo. quod
magis faciens nasci. Et scias quod est medi-
cina faciens nasci carnem in corpore aut
in alio. et non faciens nasci in alio. Et illud
ideo quoniam fortasse exsiccat in corpore et non exsic-
cat in corpore propter complexiones duorum. Et scias quod
saniem fortasse superfluit abstersio in corpore
et non superfluit in corpore et non est abstersio omnino.
Cum ergo medicina indigeat exsiccatione quadam
et exsiccatione quadam mensurata secundum corpus non abso-
lutis. Et res non sanata est divisa cum impressi-
one sua in rebus que non sunt convenientes quanti-
tas in passione. Et de exsiccativis quorum ex-
siccatio est minor siccitate corporis quod curatur
curatur est unum. abbreviatum ab hiis ut faciat na-
scere carnem ei. Immo oportet ut sit siccum eo. Et propter
illud fit quod olibanum non facit nasci in corporibus
donec perveniat equalitatem in siccitate. Et ex
punctis que est illud quod scias quod est ex siccativis et
stipticis. aut ex nascentia carnis secundum pos-
sionem. aut ex sordidatione. quod si videris ex-
siccationem cum qua fortasse non nascitur caro. tunc
humecta parum medicinas siccas et dimitte
illud quod vadit secundum virtutem suam. Et quinque (No.)
est unum quibusdam corporibus proportionalitas cum quibusdam
medicinis absque aspectu operationis earum.
propter illud ergo oportet ut misceantur medicine plures
debiles et fortes. At utrique secundum sunt exempla
et quod sit eorum necessitas iam scivisti. Et oportet ut non
sis contentus medicinis super exsiccationem et hu-
mectationem. immo cum consuetudine consideratio-
nis dispositionis ulceris et dispositionis complexionis corporis.
quoniam est corpus humidum et ulcus siccum. et quoniam est corpus
siccum et ulcus humidum. et quoniam sunt ambo humida
et sunt ambo sicca. et administretur in primis quod sit
debilior. sicut olibanum. et farina fabarum.
et farina ordei. et similia. Quod si corpus fuerit siccum
et ulcus humidum valde. tunc necesse fuit medici-
ne vehementis exsiccationis eius. cum compara-
tione ad medicinas facientes nasci carnem sicut
est aristologia. et radix opopanacis et
dragantum adustum. Et immediate sunt ne-
cessarie medicine sicut yreos. et farina
lupinorum. Et quoniam accidit ut sit quedam medi-
cine in quibus sit aliquid prohibitionis quod egeret me-
dicine facientes nasci carnem de exsiccatione
et exsiccatione. abstersione. si superfluit. Fiunt ergo
ubi ergo propter exsiccationem suam vehementem re-
tinentes sordidem et prohibentes materiam. Et si super-
fluit abstersio. et corrosio. Et quoniam permiscetur
cum eo aliud de illis que sunt illi contraria. frangitur ex
eo et temperat ipsum. et fit faciens nasci. sicut flos
eris. Cum enim cum ipso associantur oleum et cera quoniam
humectantur in brevi. et fiunt faciunt. tunc ipsum propter
exsiccationem suam et vehementiam abstersionis
fit consolidativum. Quare oportet ut sit flos eris
na deceptum prius ceroto. quoniam administratur in cor-
poribus que sunt sicca. et in una duorum. quoniam
administratur in corporibus que sunt humida [illegible]

oportet ut observetur mixtio. quoniam experiuntur predi-
ctas. Deinde egent medicinis in medicinis quibus est
caliditas maior. et abstersio fortior. Et in-
duuntur in eis que sunt sicut pix. et thus. et farina
ordei. et farina fabarum. et farina herbi. et
radix lilii. et aristologia. et climia. et
herba opopanacis. Et quoniam prohibetur medici-
na [illegible] declina ad aliam. Cum ergo fit
[illegible] curetur cum eis que [illegible] in ulceribus. De

Regimine eius quod **curatione vulnerum alschegi.**
[illegible] in eis. et quod accidit ex accidentibus con-
tundentibus. iam dictum est in capitulo ossium et alge-
bar. Verum incarnationis ulcerum eorum et que sunt
extra ea. sufficiunt quibus medicine exsic-
cative leves pulverizate super ea et [illegible]
diciana. Et est facta ex aloe. et mirra. et oliba-
no. et sanguine draconis. et similes medicine
leves predicte in vulneribus. Quod si fuerit illic
cursus sanguinis. tunc curetur cum eo quod diximus
in capitulo fluxus sanguinis. Et oportet uta-
tur hiis cum cerebellis gallinarum assatis.
quoniam possibile est. Et propter cum secundum quod testificatur
quidam conferunt cerebrum. retinet sanguinis flu-
xum. licet sit in eis sanguinis sententia alia.
Et similiter aqua granati immixta. Et emplastretur cum
virga pastoris. Et de medicinis bonis ad vul-
nus et sanguinem. est ut stillet fermentum purum sic-
cum. et teneatur et pulverizetur desuper. et non humectetur.
Quod autem prohibet egritudinem est emplastratio cum
farina ordei et similia. confectis cum ysopo humi-
da. et similiter cum [illegible] ordei. et cum calamento con-
fert attritioni eius. Et reliquum regiminis sumatur
ex capitulo ossium.

Tractatus secundus. de ruptura et attritione. et contusione. et torsione. et casu. et offensione. et fluxu sanguinis. et similibus illi.

Iam scivisti in libro primo quid sit intentio contu-
sionis et attritionis. Contorsio autem est ut sit membri
separatio a iunctura sua separatione sua non comple-
ta. immo apparente manifesta. que est dislocatio.
Et [illegible] que nominatur torsio. et est quoniam aliquid
[illegible] ligamentum in iunc-
tura. et quod continetur cum eo de carne. Et sicut
eo fuit aliquantulum separationis. tunc torsio.
Et de hominibus sunt qui nominant intentionem quam
nominavimus torsionem nomine eius. Et de hominibus
sunt qui nominant torsionem separationem unius duo-
rum laterum lacerti sicut unius duorum lacertorum vole
manus. et [illegible] cum adherentia lateris alterius.
quamvis separatio sit apparens. Illud autem quod
nolumus permittere et loquimur de eo in primis est
contusio que accidit lacertis in medio eorum et
attritio in extremitatibus ipsorum.

De contusione et attritione.

Quando accidit lacertis
ut contundatur. accidit ex hoc inter partes eius unius
solutio continuitatis. Et multotiens effun-
ditur ad ipsum sanguis plurimus. ex quo apparet. Et
[illegible] sunt eius dispositiones. in quibus aggregatur
ad ipsum sanguis et putrefiat. quoniam plurimum
sequitur eis [illegible] constricti [illegible]
[illegible] ab illo quod facit contusionem [illegible]

i. que fiunt in corpore

Nota de cerebellis gallinarum

et propter proprios

nus. et apostemate accidit ex apparitione iterum. Et propter illud sunt succurrit rei in ea prohibeat ad corruptionem membri. Et fortasse excoriatio sequitur casum et offensionem. quare oportet properet ad curationem eius. ut non cancrescat. Et oportet ut administratio fiat in attractione cum reditione continuitatis nullorum maiorum. immo ad sedandum dolorem.

No.

Curatio. Iam recipitur in pluribus harum dispositionum in hac accidentia excusatio a flebotomia. immo opifices artis properant ad illud. quamvis sit corpus mundum. Et quando fit flebotomia et festinatur ad emplastra prohibentia oppilantia. non accidit ex eis illud quod est necessarium ad curationem quod multum convenit. et est cor[illegible] prohibitio cum infrigidatione et stipticitate. aut cum uno eorum. Cum autem tardatur illud. et properat sanguis ad dispositionem solutionis. et tumefiunt nocumenta predicta. necessarium est in curatione eius extrahere sanguinem illum. ut non recedat ad conversionem ad dispositionem eius. quod si fuerit taliter quod sit possibile ut resolvatur propter raritatem pororum. embrocatis aquarum calidarum. et similium eis. Et fortasse administratur super ubatos de illis que diximus. et utuntur cum medicinis carminativis sanguinem mortuum et [illegible] resolventibus lassitudinem. et ut dentur in potum res adiuvantes ad resolutionem fiat illud. Et sic continue illo. Et ista mundificativa adiuvantia ad illud. sunt sicut bdellium iudaicum. et costus. et centaurea maior cum sirupo acetoso. ut adiuvet sirupus acetosus iterum ad illud cum incisione. Medicine vero carminative coagulationis sanguinem mortuum. sunt farina ordei et ysopus humida. et similia confecta cum aqua.

Nota.

Et forte erit sicut calamentum montanum cum sale. et propter quod cadit in capite. et ad ultimum illud cuius est mollificatio cum caliditate subtili resolvente resolutione subtili. et ex eis que exsiccat exsiccatione subtili. Nam ea que sunt vehementis resolutionis et exsiccationis. administrantur in spissitudine eius. quare resolvunt subtile. et inspissant spissum cum exsiccatione sua. et oppilant poros iterum cum exsiccatione sua. Et hec fortasse in sua excusat sollicitudinem in eo cuius continuitas solvitur propter cutem. et in eo quod apparet non profunde. Et si non fuerit ita. et fuerint solutiones multe et profunde. et longinque ab eo quod apparet. non est excusatio a scarpellatione. et resolvatur quod resolvitur in aliis partibus. et ulceribus malis. et eius que est dispositio non est dispositio ulcerata. In ubato enim convertitur materia ad cute[illegible] [illegible] ulcerationis. Et in hoc si solvitur continuitas profunde [illegible] illud non separatur. Causa propter quam necessarium est administrare attrahentia cum fortitudine. et ventosas. et scarpellationem. et fortasse erunt res magna[illegible]. et fiet ad apertionem magis exteriorum. et aggravabit. et tunc oportebit ut festinet ad aperiendum et resolvendum illud quod aggregatur in eo tamen ut sedetur dolor cum eo quod fiat pus. et resolvatur materia cum apertione. Illud enim est in secunda dispositione aperiente. Et ut aperiatur velocius cum adiutorio curationis est salus. et fortasse resolvuntur cum medicinis aperientibus absque saniositate. propter quod adiuvatur eis caliditas innata. et pori. Amplius observa medicinas predictas in capitulo casus et offensionis. Ligatura autem que administratur super contusionem iam dicta est in loco suo. quare quando accidit attritio. aut contusio. tunc liga ipsam. Et sit instrumentum tuum super locum ipsum. strictum valde. Et vadat cum ligatura ad superiora pressione plumaceolo partes epatis. et ad inferiora parum. Et non addas astellas plumas in pulvillos. Immo pone desuper astellas plumas. quoniam est necessarium resolvere illum sanguinem mortuum. Et est necessarium multum intendere ut vadat ligatura ad superiora. ne effundatur ad ipsam aliquid. et eius pressio desuper sit mollior. Et sit parum durus. subtilis talis ut sufficiat strictura. Et festinatur continuitas embrocarum cum ea. Et properat membrum ad superiora. sicut fit influxu sanguinis. Et hec cura. Scilicet ligatura oportet ut sit antequam aperiatur membrum. quoniam membrum quando aperitur non sufficit nisi ligatura equalis. nec dum vehementia compressionis. Et propter illud medicetur tunc cum emplastris. et cum continuitate effusionis aque calide desuper. Glandularum autem curatio que sequitur contusionem est cum pluribus desuper positis ut adeplantur et magnificentur. et fortasse evacuantur. et fit in eis contusio.

De casu et offensione ad lapidem. aut parietem. aut alia.

Casus et offensio [illegible] leduntur et impediuntur. cum contusione et attritione. et est in eis timor propter solutionem continuitatis et accidunt in visceribus. et in panniculis suis. et nervis eorum. et venis magis quam sunt in eis. et est in eis timor iterum propter vehementiam doloris. Et quando corpus plus est magis est timor [illegible]. Et propter illud fit quod non accidit et similiter in casibus eorum de lesione quod accidit pulsantibus. ¶ Et glandule iterum multiplicantur in casibus et offensionibus ulcerationibus. et est necessarium ut succurratur cum eo quod [illegible] in loco suo. ¶ Et accidit quandoque ex casu et offensione nocumentum magnum ex incisione lacertis in corde aut stomacho. et moritur statim. ¶ Et accidit quandoque ut retineatur urina et egestio et egreditur involuntarie. ¶ Et quandoque accidunt nocive sanguinis et fluxus sanguinis narium vehementes propter incisionem venarum in capite. aut epate. aut splene. et apertionem venarum. et stupor accidit. et absconsio vocis. et locutionis. ¶ Et ille cui advenit offensio. aut casus. aut aliud. et absconditur sermo eius. et inclinatur caput eius. et [illegible] sudat frons eius. moritur statim. ¶ Et quando accidit ei [illegible] percussio. aut ubato p

accidit clamosa ueniet sanguis in hora
et lenitas nature moritur. Et aliquis est cui ut
euomat ipsi primum cum albo iterum. Et sunt
qui apparet ei apertum sunt. deinde occultatur
apertum et quiescat apertum. deinde euomit post illud
sanguinem saniem. moritur statim. Et ille qui
cadit super planitiem. deinde currit ex eo sanguis plurimus. tunc necessarium est ut aperiatur et moriatur.
Et ille qui cadit super caput suum. multotiens
non loquitur. Et cum remanet usque ad tertium et non
nimis additur. tunc laudatur initio et expectatur usque ad septimum. et non mouetur ante illud
cum aliquo. Et cum locus casus illius qui cadit non
tuber tunc locus est neruosus. **Curatio.** Si
non fuit fractura et dislocatio. et fluxus sanguinis. oportet ut succurratur membro offenso aut
leso per cisionem. Deinde ponatur super ipsum quod stringat
ipsum. Et cum hoc necesse est cauendum hoc capitulum ut
timeret donec uideatur ei quod inuenerit non est cum
prius ad predictam. Et sic necessarium ut festinet plus. et fecerit necessarium dispositio illud.
oportet ut properet et flebotomet. et ministret
clisterem lene subtile. deinde si possibile est ei
ut stringat locum. et oppilet fissuram sicut
accidit cum eis que diximus. propter ad illud. Et
medicine que sunt necessarie sunt oppillatiue. et
oppillatiue conglutinatiue. et resoluentes materiam cum facilitate. et mollificatiue
sicut in contusione. et incarnatiue. annexe de
foris. et intus. Et melior ab eis est mess
et aceti. De medicinis autem quas oportet sumere
illum qui patitur contusionem. aut offensionem.
aut casum. melior et antecedens est mumia
pura cum oleo nardino sabatino. et uino.

Et quando fiat confectio cum aliquo clisteriorum.
et detur reubarbari cum aureo uino rubeo clarificato in uino. Et bolum armenum. et propter ipsum
alemie. et armenum. et sumac. et lacca
conferunt ualde cum incarnatione sua. et
alumen annexum est iuuatiuum. et de eis quorum
iuuamentum fit uehemens. Et arsenico est
ualde mirabilis in omnibus que sunt necessaria de incarnatione et resolutione sanguinis. et prohibitione
nocumenti. cum in potu sumitur. Et sucus centaurie maioris. et aristologia. et bdellium.
et costus ebibita cum sirupo acetoso iuuatiua sunt omnia. Et de illis que in potu
dantur ad leniendum et soluendum. sunt cassia fistula. et oleum amigdalinum. **Trociscus bonus.** Rx. reubarbari. viii. lacce rubee
ana. iiii. terre sigillate. iii. et fiant trocisci. et sumatur in potu cum aqua aceris. Et
de medicinis que desuper ponuntur. [i. armoniacum] alchitirea.
et mirra. et mastice. et almugat quando cum
eo fit emplastrum. aut bibitur. Nam est ex petris et
bonum. in fractura et dislocatione. et in corrosione. et contusione. et excoriatione et ulceratione.
et casu. et offensione ipsi est sanat. et incarnat uelociter. et sedat dolorem. Et si fuerit
huius uehementie fractura indurata.

et fortem facit. Et de medicinis oppillatiuis
est acatia. et est mirabilis. Et in genere iterum
sunt aloes. et bolus armenus. et allenium. et
sumac. et almessis. et gypsum. et calx. ablo
extincta. et misi. contritum. Et de conglutinantibus est sarcocolla. Et de uaporibus leuis
folia sunt cypressi decocta cum salbaco. Et
similiter folia alkehil. Et similiter si puluerizantur in eis
lac acetosum. **Offensio super uentrem et uiscera.**
Iam diximus de hoc in libro tertio id quod est causatio. Et oportet ut utatur super eam operatio. Et sit
ab eis cum lenitiuum. infrigidatiuum. sicut uolubilis. et colocasia. et malue. Et de sanantibus glutinantibus iterum. sicut arnoglossa. Et detur in potu iterum in principio de sucis
infrigidatiuis cum permixtione leuificationis.
sicut est expressio solatri. aut arnoglosse.
aut endiuie cum cassia fistula. Et de
illis que excepta sunt iterum in hoc capitulo est ut teratur psillium. et sumatur de eo pondus unum. et lacce.
et carabe. Ambarum ana medietas quarte partis
unius. et cera septima partis. et ponito ei sirupum.
ʒ.ii. cum aqua calida. Et detur in potu tale
huiusmodi. Rx. carabe. x. rosarum. v. acatie
ablute. ʒ.i. spice inde. vi. et melliloti. x.
et mastic. iii. et corticum thuris. iiii. et boli armeni. vii. et terre. vi. et nucum cypressi. viii. fiat trociscus cum aqua arnoglosse.
Et hoc quidem conuenit ex quo egritudo per tussim est
principium. Et ponatur emplastrum ex huiusmodi
unguento. Sumatur malla alssemnia et decoquatur
cum decocto odorifero donec sit decocta. et
fiat optima contritio. et sumatur de eis ʒ.c.
et laudani. xx. et rosarum. xvi. et spice. et
mastice. et eupatorii ablute. omnium ana.
xiiii. et confiantur cum aqua cypressi expressa cum
oleo de lilio. et emplastretur cum eis. **Dispositio uberum cum flagellis. et silibus. et causis.**

Oportet ut sit ab uberibus cum flagellis
ex causa excoriationis contritio. et ex simi-
liis rubeis excoriatis. et in potu
suatur loco aque aqua aceti infusi. Et
detur in potu iterum medicine ei quod offendit.
et ei qui cecidit. et precipue bolum armenum. Et
terram rubeam. et cum his commiscentur. et de commixti-
one aloes detur in potu. ʒ.i. et s. cum aqua
calida. De eis uero que desuper ponuntur melior
eis est ut suatur de pellis ouis excoria-
ta statim. et dum est calida et humida inuoluatur
super locum. et dimittatur super eum non remoue-
atur. fortasse enim sanat ipsum in die secundo.
et quoniam resoluit apostema et prohibet putrefactionem
et precipue quando puluerizatur sub excoriata aliquan-
tulum salis uel ... contritum. Et de illis
que desuper puluerizantur sunt nasturtium tritum.
et semen opii. et hiis similia. Et iterum sumatur
melda ... et ceruse partes equales. et fiat
ex eis cerotum cum oleo rosato et cera. Et
iterum epithima ex dragaganto et croco equaliter
mixtum. Et si remanserit uestigium liue-

ipsum cum arsenico et lapide pyrite. Et nos
iam diximus illud in libro in morte sanguinis.
Et nos iam diximus illud in libro de decoratione
Melior cura. De torsione et curatione eius. [illegible]
tio torsionis in tortuarum officialium est in
decem dactilorum desuper positum et dimittatur quousque
ipsum sanat eam. Cum autem accidit torsio nos iam
diximus in capitulo fracture ossium medicinas
que omnes rectificant torsiones. que omnes sunt inde.

De excoriatione et est in ea excoriatio calcanei.

Excoriatio est ruptio que accidit in [illegible]
superficie cutis propter actum laboriosum. Et quandoque est
cum apertione et quandoque est sine apertione et quandoque est cutis ex-
coriata et mansa aut pendens et est necessarium in-
suere ipsum quare curetur cum insutione que
dicta est in capitulo vulnerum. Et oportet quod si possi-
bile est ne incidatur cutis. Immo dilatio sit
eam fiat. et si multotiens fiat quousque insuatur
tur in fine rei. Et sint adherentes insuatur cum
emplastris suis ad hanc rem. In decoratum est me-
lius ut administretur desuper medicinam absque
ligatura. nisi sint fuerit possibile. Nam ei exsic-
catio cum medicinis cum adiutorio aeris est
melior. ¶ In excoriatione autem levi de me-
dicinis bonis excoriationis singularis et proprie
excoriationis calcanei est ut sumatur pulmo.
et proprie pulmo arietis. et insuatur desuper. et
sanat ipsam. Et sint fuerit apertio. tunc confert ei
papirus adustus. aut oleum rosatum. et arse-
nicum rubeum. et cucurbita adusta valde
mirabilis cum qua est fiducia. et proprie in excoriati-
one calcanei. ¶ Et ex medicinis sigilla-
tivis incarnativis. consolidativis. est cum
in qua est stipticitas levis. sicut acatia. et gal-
le. et proprie aduste. Et cum fit illud in excoria-
tionibus levibus et raris. sufficit in eis unguen-
tum album. Et de illis que sunt fortiora est ut sumatur
tur cerusa. et armoniacum. et oleum rosatum. et
mirti. aut oleum de kenna. et oleum de lilio.
Dissolvatur armoniacum cum aqua et vino. et fiat
ex eis emplastrum. Et fortasse sufficiet mirra.
et [illegible] cum vino. et sumac est exsic-
cans excoriationes leves. et pulveres apertas. et ex
[illegible]. et propter quod accidunt fissure excoriati-
one. sunt lenientes. et decoctio herbarum lenientes.
Aqua maris tepida. et emplastrum cum fece sicca.
Si autem destruitur cutis tota. tunc necesse est ut
pulverizetur apertio. ex eis in quibus est exsiccatio.
et sigillatio fortis. et sit res in ea magis
difficilis.

De punctura et disruptione et extractione eius quod retinetur ex spinis. et ex sagittis et ossibus.

Punctura et disruptio in
[illegible]ane sunt quia una quaque earum est penetratio in
corpus acutum. durum in corpore. Et non diversi-
ficantur in quantitate corporis penetrantis.
Et similiter ut punctura sit cum parvitate pe-
netrantis significans parvitatem penetrationis. quia
ipsum non perscindat cutem. Et huiusmodi quidem est clavus
[illegible]. si non commoveatur. sed quando dimittitur
rectificatur per se. quando invenit malitiam car-
nis. non invenit vehementem malitiam carnis. For-
tasse est apertus locus eius. et accidit ei pulsatio. et proprie
quando est illa disruptio et punctura vehementior.
et fortasse est punctio pungens ad carnem. Et plu-
rimum quidem de medicationibus huiusmodi est ut sedet
apertio eius. et dolor ipsius. et non indiget regimine est
vulneris. Disruptio vero indiget regimine
vulneris cum regimine doloris et apertionis. Et
iam quidem dictum est in regimine vulnerum et in
regimine apertionum in quo est sufficientia. Et
illud quod necesse est nos rememorari in hoc
loco de esse puncture. est regimen in extrahendo
illud quod retinetur in corpore de re pungente et
disrumpente. sive sit spina sive sagitta. et
que sunt similia illis. Et hec extractio quandoque fit cum
instrumentis convenientibus rei que extrahitur. et quandoque fit cum ex-
pressione. et que ei similantur. Et quandoque fit cum [illegible]pera-
tionibus medicinarum attractivarum que extrahunt illud ad quod
deficiunt forcipes. et reliqua instrumenta. ¶ Cum
non autem in eo quod extrahitur cum instrumentis retinen-
tibus. est sicut extractio sagittarum cum forcipibus
habentibus capita ut lime. ut vehementius fiat
earum retentio. Canon vero in ea est ut caveatur
ne fractio eius quod eis comprehenditur. et ut sit in-
[illegible] earum ad illud quod auferendum est applicata. non
prohibens bonitate possibilitatis remanendi
illud. et ut inquiratur facilior via extrahendi
ipsum. Et si fuerit penetrans ex duobus lateribus
tunc dilatetur latus quod est magis conveniens ad hoc
ut egrediatur per ipsum. ¶ Spiculum vero adhuc ut non
frangatur. est ut non moveatur motione subita.
Immo comprehendat super ipsum. et commoveat
concussione qua sciatur quantitas eius fixionis et tunc
capiat ipsum. aut suspendat in eo. deinde extra-
hatur trahendo que est secundum rectitudinem. Et multo-
tiens est necessarium ut dimittatur aliquot diebus ut
suspendatur in eo. deinde extrahatur. Et dixerunt
iam quidam sapientes huius artis sermonem quem
attulimus secundum suum modum. quod ille qui aufert
sagittas oportet ut sciat an illud species sagit-
tarum. Nam quedam earum sunt ex ligno. et quedam ex
arundine. et earum spiculi sunt ex ferro. et ex
ere. et ex plumbo aliquando. et ex cornibus. et ex
ossibus. et ex lapidibus. Et quedam earum sunt ro-
tunde. et quedam habent tres angulos. et quatuor
angulos. et de eis sunt que habent linguam unam.
aut linguas duas. aut tres. et de eis sunt
que habent zugi. Et illarum que zugi habent fortas-
se est zugi earum inclinatum retro. ut quando re-
dit ad exteriora suspendatur cum carne. Et in quibus-
dam earum est zugi ad anteriora. ut impellatur. Et
quedam earum sunt quarum zugi movetur cum re simili
turno. Cumque extenditur ad exteriora. dilatatur.
et prohibetur sagitte ab egressione. Et quedam sunt
que habent zugi magnum. aut est ei extremitas
quantitate digiti unius. et nominatur [illegible]. Et
quedam sunt plane. et quedam sunt sicut quas adducunt
ferra minuta. Cumque extrahitur sagitta rema-
net ferrum illud in profundo in profundo sagittarum.
Et quandoque est zugi [illegible] masculus. et quandoque

Marginal notes: No. Smaclis(?) dactilorum — no — ex h — q. homines male cauis(?) [illegible] — vel comprehendit(?) — zugi dicuntur acumina [illegible] sagitta [illegible]

zugi h̄t cannella in q̄ egredit̄ fistulla. et
qdā stringūt ex cōpositiōe sua. et q̄dā n̄ strin
gūt ex ipso. ut q̄n trahūt ad exteriora. scpet
fistulla a zugi. et remanet zugi in corpe.
Et q̄dā sūt uenenosa. et q̄dā n̄ sūt uene
nose. Et sagitte que extrahūt scd̄m duos
modos. unꝰ quorꝫ ē attractio. et alt̄ ē im
pulsio. Et illud ē q̄n sagitte figūt̄ in eo
q̄ apparet de corpe. tūc extractio earū fit
cū attractione. Et administrat̄ iuū cū attracti
one. q̄n figit̄ sagitta in profundo corpis.
et nos qd̄ timem̄ ex locis q̄ sūt oppo
sita sagittis. Et si extrahit̄ accidit exce
fluxꝰ sanguinis q̄ inficiet. aut nocumētū
uehemēs. Et egredit̄ sagitta cū impulsiōe
q̄n figit̄ in carne et in corpib;. et in eis q̄
opponit̄ ei. n̄ ē aliqd q̄ phibeat absasi
onē. ut neruus. uel os. uel aliqd aliud. silē
istis rebꝫ. Et si illud q̄ extendendū fuit
os. tūc nos administram̄ attractionē. Et si
fuit sagitta apparēs. tūc extrahem̄ ipsā. Et
si ē occulta. tūc oꝫ sicut dix̄ ypocras si pos
sibile ē uulnerato ut ponit̄ se ipsū scd̄m fi
gurā. scd̄m q̄ fuit q̄n fuit uulnerat̄. q̄r oꝫ
ut signetur p ipsū sup sagittā. Et illud
n̄ ē ei possibile. tūc oꝫ ut te supponet scd̄m
q̄ ē ei possibile ex figurā. et ut administre
tur inquisitio et expressio. Et si ē fixa in cā
ne. tūc trahat cū manib;. aut cū ligno suo
si n̄ accederit. pcipue si n̄ fuit ex arūdine.
Et si n̄ accedit ligꝰ ei. tūc extrahit̄ extractiōe
q̄ fit cū forcipib;. aut cū instrumento q̄
extrahūt sagitte. et oꝫ in q̄b; dā horis ut
scindat caro scissiōe plurima q̄n n̄ ē possi
bile ut egrediat̄ zugi ex scissiōe pma..
Et si sagitta puenit ad oppositū mēbri
uulnerata. et n̄ ē possibile ut egrediatur
late p q̄ intrauit. tūc oꝫ ut findam̄ illa lo
ca q̄ opponūt̄ ei. et extrahat̄ ex eis. aut p
attractiōem. aut p impulsiōem sic lignū in q̄
sit ferrū. et si accederit lignū tūc p impulsiōē
cū re alia. q̄ impellat̄ cū ea ferrū ad exteriora.
Et oꝫ ne incidam̄ cū una impulsiōe neruū.
aut arteriā. Et si fuit zugi cauda. tūc
nos sciem̄ illud ex inquisitiōe. et oꝫ ut intro
mittam̄ illā caudā in cānā istīq q̄ impellūt̄
sagitte. et impellam̄ ipsā cū ea. Cū zug eg
ditur zugi. et uides in eo loca putrefac
tionis. et ē possibile ut post ea sicca ferra
alia minuta. tūc administra inquisitionē
iuū. q̄ si inuenerim̄ fissurā ex istis ferr
extrahim̄ ea cū hꝰ ingenio. Et si zugi
hūit ramos diuisos. et n̄ obedit nobis
ad egressionē. tūc necē ē nob ut dilatem̄
fissurā. si n̄ fuit ppe illū mēbrū de quo
timeam̄. adeo ut q̄n deteximꝰ illud
zugi. extrahem̄ ipsū cū facilitate. Et i.
horib; fuit q̄ opponūt ramos in cānā ut
n̄ egrediatur caro. deinde si uulnerat̄ fuit q̄c
n̄ h̄ns apā calidū. administra sicut

aut cū ple cū alterationeꝫ q̄ facit nasa carnē. et
Et si accidit uulneri apostema calidū. tūc oꝫ ut
curet cū embrocas. et emplis. In sagittis aut̄
uenenosis oꝫ ut cōcauet caro ex altitudiē
sua a carne sana. Caro ē uenenosa et est
mali coloris. fusca. et q̄ ipsa sit caro ma
ligna. Si aut̄ sagitta figat̄ in os ex
trahem̄ eā cū instrumento. Si aut̄ phibꝫ
ex h̄ aliqd carnium. tūc oꝫ ut cauem̄ ipsā.
aut pforem̄ illud. Et si sagitta infixa fu
erit in profundū ossis. tūc nos sciem̄ illud
ex similitudiē sagitte. et putam̄ moue
mus ei cū mouem̄ eā. tūc necessū est nob
ut incidam̄ in primis os q̄ ē sup sagittā
cū incisorio. aut pforem̄ ipsū cū terebello
faciendo foramī in circuitu eius dones fiunt
coniuncta. et euadit sagitta p illud. Et si sa
gitta fuit fixa in aliq̄ mēbrorꝫ pncipali
um sicut cerebro. aut corde. aut pulmone. aut
uentre. aut intestinis. aut epate. aut
matrice. aut uesica. et apparēt signa mor
tis. tūc oꝫ ut abstineam̄ ab attractiōe sagi
tte. q̄n fiet ibi inquietudo plurima. ne sup
ueniat nob locꝰ sermonis stolidorꝫ cū
h̄ q̄ parū cōferem̄ infirmo. Si aut̄ n̄ ap
paruerit signa mala alia. ex q̄b; time
m̄ de accidentib;. tūc pmittem̄ sermonē in
pdicatiōe q̄ accidit in plurimū. deinde incipi
em̄ in curatiōe. Multotiēs ē de illis q̄bus
accidit illud. saluat̄ aliqs absq; spē mira
bilis. Et multotiēs egredit̄ ps epatis. et
aliqd de siphac q̄ ē sup uentre. et zirbulo. et
matrix tota. et n̄ accidit in mors. Verumtn̄
si nos dimiserim̄ istū in his mēbris pn
cipalib; accidet mors scd̄m cōem dispōnē.
et apportabim̄ ad pugatatē misericordi
ie. Si aut̄ abstulerim̄ sagittā. fortas
se sanabit̄ infirmꝰ.

Oꝫ ut sup illū locū ponat̄ amoniacū. q̄m
ē attractiuū forte. aut sumat̄ radix ari
dinis. et teratur. et repleat̄ cū ea. et fortasse
cōficiat̄ cū melle. Et afodilli itē. et fo
lia papaueris nigri. et folia arboris fici.
cū saliue. aut semē iusq̄ami albi. pꝫ cū
calcatis. Et silr̄ fructꝰ iusq̄ami albi. cū
dispōe sua. Et itē alkekengi. et species ei. et aristo
logia. et cepe narcisi. Et ex aīalib; re
plurime. de q̄b; ē rana coronata. et ē mi
rabilis ualde. fixis in ossib;. Et silr̄ eā
dicat̄ dētes. et cancer itē cōterit. et utiq; lepo
res. et coagula oīa. Et dr̄ q̄ lacta ē uehe
mētis attractiōis. ad illud sup q̄ funditur.
Et de cōpositis cap̄ lacte stāt cū absasiē
cū aristologia. et radix cānē. et cepa na
rcisi. Illud siq̄ apponit̄ cū attractiōe ossiū
corruptorꝫ desup ulcerib; q̄ cōsolidant̄. dic
cem̄ in capitulo oꝫ h̄. Canon cūrationis ad
In tertio in curatione corbu ustionis igni.
stionis ignis. ē due intentiones. una ea
rū ē seq cū phibitiōe uesicationis me

(margin, beside the paragraph on arrows fixed in principal members:) Nota de sagitta fixa i aliq̄ mēbro pncipali.

(margin, beside the passage about the liver and womb coming out:) Nota q̄ quandoq; egreditur ps epis et tota matrix et nō acciit inde mors.

(margin, beside the remedies paragraph:) nota de armoniaco. Nota medicinas attractiuas.

et secunda est rectificare quod est combustum. Et sunt necessarie in prohibitione vesicationis medicine infrigidantes propter quod associetur eis mordicatio. Et secunda non curatur quod est combustum indiget medicinis in quibus est abstersio quedam cum exsiccatione quedam non magna, et propter quod mordicent cum hoc ut sint tepide in caliditate et frigiditate. Et quandoque indiget regimine simul, regatur cum infrigidativis primum, deinde si indiget secundo fiat. Si autem invenitur et iam vesicatum est, tunc necessarium est regimen secundum. Et medicine eius sunt sicut chimolea, et lutum grecum exsiccativum, et lentes decorticate, et encaustum indum et silia. Et que non sunt sicut thus, et gluttinum, et pinguia, non conveniunt ad illud, quoniam quedam eorum sunt calidiora quam oportet, et non carent virtute mordicativa, et quedam eorum sunt humidiora quam oportet.

Medicine ad adustionem que sunt secundum intentionem primam.

Commisceantur sandali et fusfal et later albus recens aut ostracum et liniantur cum aqua solatri et aqua rosata, aut unguentum de vitellis ovorum et oleo rosato. Et iterum endivia et farina ordei abluta ablutione integra et vitelli ovorum et oleum rosatum et lentes excorticate cum rosis et cum oleo rosato. Et iterum bolus armenum et acetum. Et iterum oleum rosatum et cera secundum quod oportet. Deinde ponatur medicamen de calce abluta ablutione integra cum cerusa et opio et albumine ovi et aliquantulo lactis. Et iterum sumantur folia malve et siele et elixentur cum aqua dulci, deinde terantur et mundentur ex rebus filosis que sunt in eis, deinde aggregetur eis medi segi conditi (?) et cerusse de plumbo algalai albarum ana partes ii et s. et olei rosati partes iiii, et aque solatri et aque coriandri albarum ana pars i.

Medicine ad combustionem que sunt secundum intentionem secundam.

Meliorum rerum ad illud est unguentum de calce. Sumatur calx et abluatur septies donec separetur ei acuitas tota, deinde conficiatur cum oleo rosato aut oleo et pauca cera si indiget ea, et fortassis addetur super ipsum chimolea et albumen ovi et parum vini. Unguentum calcis cum malva. Abluatur calx sicut scivisti et fiat ex eo cum aqua foliorum caulis et oleo rosato et cera unguentum. Et de illis que conveniunt huic et cum non timetur pustulatio et vesicatio est ligare desuper folia alkethil adusta aut siliquam combustam. Unguentum conveniens ad paucitatem caliditatis et est longe a compositionibus expertum, et inventum est bonum: recipe stercoris vacce pascentis exsiccati et corticis arboris pini et pulegii omnium ana x, indi sengi partes iii, scorie argenti ii, scorie plumbi iiii, calcis ablute cum aqua frigida multotiens v, et chimolee v, et luti alchabrisi aut romani aut armeni et cerusse omnium ana vii, unge pastoris tinte x, encausti persici aut sini vi, thuchie viridis vii, stercoris ovis vii, granorum volubilis et foliorum eius albarum ana xv, scorie ferri et succi foliorum malve cuiusdam et succi foliorum malve omnium ana x, lilii domestici et corticis lilii celestis et a... omnium ana v, camfore iiii, cere fauni et olei rosati et medulle cervi et addatur ei quantum sufficiat.

Et de illis que sunt vehementioris fortitudinis et conveniunt ei quod est minoris caliditatis est ut sumatur limatura eris et ferri et conficiantur cum luto aut luto rubeo, deinde comburantur in patella aut furno et fiat iterum [illegible] et serventur et administrentur redacta in pulverem. Non necessaria est exclusio, aut liniantur cum oleo rosato. Et de hoc genere iterum est illud: comburatur fimus columbinus in panno lini donec accendatur et liniatur cum oleo, quoniam est mirabile. Et loca ulcerata conferunt porri elixati aut portulaca cum sanich et folia mirti contrita in pulverem redacta. Si autem fiat inobediens tunc folia alkethil adusta aut folia algebur adusta. Et si fuerit magis inobediens illo, administrentur medicine consolidantes ulcera maligna.

Ad combustionem aque et cura eius.

Quandoque accidit ut effundatur olla fervens aut aqua calida super membrum hominis et faciat operationem ignis. Et conveniens ei est ut succurratur statim antequam vesicetur cum eis que sunt sicut sandali et aqua rosata et camfora et non dimittatur exsiccari, immo consequenter adhibeatur omni hora pannus infusus in aqua frigida congelata. Hoc enim prohibet ipsum vesicari. Et quidam preparant et rorant desuper aquam olivarum aut aquam cineris. Et melius est ut teneatur cum libro(?) albarum cum sanich aut unguentum de calce. Et iterum medicamen factum de fimo columbino predictum est mirabile valde. Et ulcera que curantur cum porris elixatis aut exsiccantibus conferentibus et est melius, et reliqua que diximus in capitulo primo.

De fluxu sanguinis et curatione eius.

Iam sciatum est in libro primo quod sanguis egreditur a venis et non egreditur nisi aut propter apertionem orificiorum earum propter debilitatem in venis aut propter vehementiam replexionis aut propter motum fortem usque ad vocem et saltum, aut propter vaporem acutum venientem de foris, aut propter disruptionem earum et propter incisionem propter causam primitivam incidentem contundentem, aut propter causam corrodentem interius, aut vehementia motus cum replexione, aut propter sudationem ab eis propter raritatem accidentem corpori venarum et panniculo earum. Et convenientior venarum ad hoc ut accidat quod est in ea cum inventum est arteria, nam corpus eius est mobile et quod est in ea quoniam ebullit et quoniam exhibitur expandit, et quoniam non desuper cooperatur locus eius propter solutionem continuitatis eius et invenit acuitatem. Pervenit res ad comburendum quod nominatur mater sanguinis. Et arteria quidem licet sit de illis quorum difficilis est incarnatio. Et multotiens quidem non incarnatur arteria.

i. utroque

cura

v[el] emburisma

quod incarnatur cum est villis.

et incarnatur illud quod continet arteriam. et coar-
tat super eam. quia sanguis non potest facere cursum
superfluum. immo egreditur ex eo aliquid usque
ad fines cutis quemadmodum quod capit. Et quando al-
leviatur cum compressione. redit et occultatur. sicut
accidit rupture. Et fortasse remanet
vena sola sub cute. et sentitur pulsus eius
et ipsius successio. Et multotiens accidit in
arteriis cedentibus et cum sunt disrupte post quod disrum-
pitur cutis. et congregatur sub cute burisme
apparens leve ex sanguine et ventositate. quod
possibile est quod curetur cum pressione. Et hoc quidem
multotiens accidit in collo et inguinibus.
et cavillationis per se. Et multotiens accidit
ex causa extrinseca. aut flebotomia. ¶ Et
multi quidem medicorum extimant quod omnis
disruptio arteriarum perducit ad materiam san-
guinis. quod plurimum quidem fit. si incarnetur
illud quod est in circuitu eius. et fiat apparens notum
si ipsamet non incarnetur. et res non est ita.
Ille quidem qui negavit incarnationem contro-
versatur cum consideratione et experimento. Considera-
tione vero. quoniam una duarum tunicarum arte-
rie est cartillaginosa. et cartillago non in-
carnatur. Experimento vero. quoniam non videtur in-
carnatio. Et opposuit eis galienus cum
consideratione et experimento. Consideratio vero est
retributa [?]. et forma est quod est inter incar-
natum sicut caro. et non incarnatum sicut ossa.
quare oportet ut sit incarnata. sed est difficilis incar-
nationis. Et testimonium quidem quoniam ipse e-
narravit se medicavisse plures arterias.
et fuerunt incarnate. Et hoc quidem est res a qua
nos iam expediti sumus. Nos vero dicimus nunc
quod dispositio percussionis sanguinis ambarum di-
versificatur cum disruptione. sicut epar et pul-
mo. Et de illis sunt a quibus parum procedit
sanguinis. Et in unaquaque duarum divi-
sionum sunt que sunt timorosa. Et de eis
sunt que sunt absque timore. sicut emanatio
sanguinis ex pulmone. et quod est timor. et ab
utrisque emanat sanguis plurimus. Et de illis
sunt sicut vesica. et matrix. et renes. Ab eis
cum non emanat sanguis plurimus valde sunt
mali. immo quoniam multiplicatur cum longitu-
dine spatii. et pervenit ad successiones
illaudabiles. Et diversificatur dispositio flu-
xus sanguinis ex arteriis. quoniam fit in quibus-
dam causis difficilis valde timorosius. sicut
ex arteriis magnis que sunt secundum manus et pe-
des. et huiusmodi interficiunt secundum plurimum. et
non retinetur. Et in quibusdam fit sit facilis sicut
in arteriis cinci [?]. retentio est fluxus sanguinis
earum est facilis. et sufficit in eis constrictio so-
la. Et multotiens quidem currit ex arteriis
parvis sanguis. deinde retinetur per se. Et
differentiam quidem inter sanguinem arterie et ve-
narum cognoscit. quoniam sanguis arterie egre-
ditur cum saltu et repulsione. et est vehementioris
rubicunditatis quam alius. in declinat ad nigredinem

sanguinis vene. et eius contrarium. Et scias quod
omnis cum accidit evacuatio per sanguinem
et per arterialem et superfluit. et accidit ei spasmus.
est malum. Et similiter si accidit ei singultus est
mortalis. Et si fuerit sincopis cum singultu
tunc mors est festina. Et alienatio et per mixtu-
ra omnis sunt male. Et si fuerit spasmus. tunc est
mortale secundum plurimum.

Canon curationis fluxus sanguinis

Oportet in curatione fluxus
sanguinis. ut incipiatur et retineatur. deinde
curetur ulcus eius si fuerit. Et non est possibile in
eo cuius causa est fixa ex corrodente et sibilo [?]. nisi
ita ut afferatur causa. Et si dispositio non tolleratur
auferatur causa. est necessarium ut retineatur cum suis
retentivis. et sit in eius quod fit ei et abscidit
sanguinem currentem. et ille cause sunt scite ex
libro primo. ¶ Verum ego narrabo eas secundum
modum festinationis. Dico ergo quod ille cause
aut sunt prohibentes in illo illud quod egreditur
ab exitu. aut sunt aggregantes rem de illo. a-
ut res. Et diversio prima est conversio ad par-
tem aliam. quod aut fit cum attractione ad contrarium post quod si-
at exitus alius. sicut ponuntur ventose super epar. et
removetur fluxus sanguinis ex nare dextra.
aut ita quod accidit exitus alius. sicut flebotomant
patientes fluxus sanguinis narium ex manu
puncturam narium. flebotomia stricta. ¶ Retinen-
tes autem sunt exitum. est illud quod prohibet mo-
tum sanguinis et eius penetrationem. et est aut per causam in-
grossantem. aut per causam stupefacientem. Et stu-
pefacientes quidem. aut est medicina aut dispositio
corporis sicut sincopis. In qua est multotiens
retentio sanguinis. Causa autem retinens in loco
est oppillans exitum. aut cum ligatura. aut
cum repulsione ex buccellatione. aut cum re-
pulsione absque buccellatione. aut eschara
cum cauterio. aut medicina cum virtute.
aut congelatione rei retente. aut cum intus-
catione. aut cum exsiccatione. aut cum in-
carnatione. aut cum coartatione capitis cir-
cundantis venas. quare oppillat ipsum. et clau-
dit ipsum clausione vehementi. ¶ Et oportet ut
scias quod quando associatur vulneri apparentia cum
quantitate plurima huius. non est possibile li-
gare cum filis in infirmitate licitum [?]. neque
strictura laboriosa. et non est possibile tunc
non amministrare conglutinationem. et stip-
ticitatem. et stupefactionem. et inspissationem
sanguinis. Et sic est curatio ex strictura
aut fissura. aut propinquitate medicine
quoniam est dolor. est mala valde. Et omnis oppila-
tio dolorosa est mala. ¶ Oportet ut
oppilatio sit aggregans duas res. quarum
una est defectus doloris. et altera est
refrenatio prioris cursus sanguinis. quare
non adiuvatur cum appressione et suspensione. et
fiat facilis percussio sanguinis. et eius exitus.
Et cum prohibent due intentiones. declinetur
ad leviorem secundum illud quod presens est et propinquius
ad tollerandum in dispositione. Et est necessarium ut

vel colligitur

vel punct.

narrentur modum ei. ¶ Postquam sanaveris
quod primum quod oportet considerare est ut cognoscas
an vena sit arteria aut vena per signa
sua. Quando ergo agas cum arteria, et eius saltat per
quam sollicitaveris, et agas cum vena ... plus
plurimus dicemus. De arteriis vero si ad dextrum non
ad extremum est necesse membro cum sinceratione aut
ligaturis et strictura, aut cum ventosis. Et oportet
ut sit membrum conversum potius ex membro cognito
super extremitatem linee unius continuantis
arterias inter ea, alio cum longitudine et latitudine.
Et eligitur de duplicato in situs
longitudinis et latitudinis quod quamvis ab eo
est longinquius, et dimittitur quod est propinquius. Si
autem sit in duobus lateribus capitis aut duobus
lateribus manus. Nam longitudo inter illa duo
est propinquior quam illa ex qua oportet timeri non
... completum. Et hec res est exigit ut
rememorem illud quod in ea dixi in locu-
tionibus in libro primo de canonibus evacuati-
onis. Et oportet ut sit extensio et fricatio
et his similia assidua ex eo quod est propinquius membro
secato. Deinde desiccatur ab eo. ¶ Et non oportet ut
expectetur in dissolutionibus arteriarum et casu
nimium quod sit. Sed si est artificium sufficiens
in retinendo fluxum sanguinis et adiuvamus.
Et similiter est inventum in flebotomia lateris
colli longinqui. ¶ Quando autem duorum modorum
divisionis secte, et est cum eis superficies ...
bi quando ut calefiat ille cuius fluxus sanguinis
narium multiplicetur, aut alius ab eo cibis
grossis crudis ingrossantibus sanguinem
sicut sunt lentes et ... et eis similia. Modus
autem secundus est ubi ergo ut impotu dentur stu-
pefacientia frigida vel exponitur corpus fri-
gori. Et fortasse accidit sincopis et reti-
netur fluxus sanguinis. ¶ Modus autem predictus
in divisione alia est quando oportet ut obstruetur secundo
capitulum unum. Et est quando fortasse arteria
non est una de duabus que continuantur cordi in uno
duorum laterum eius, ita ut cum stringeris eam
invenias eam timore. Immo fortasse con-
tinuatur cum latere alio ramus alterius arterie
quam accidit in eo et adducit ad eam sanguinem. Propter
illud ergo strinxisti, quare indiges duabus stricturis.
¶ Et ante illud oportet ut cognoscas partem que est in
parte vene. In quibusdam enim locis est inferior, et
in quibusdam est desuper, et in quibusdam est inferior sicut
sicut in collo, et in quibusdam est desuper sicut sicut
in coxa et pede. Et quando cognoveris partem,
administra in ea ligaturam et stricturam. Et de
regimine in illo est ut pervenias ad extrahen-
dam venam cum uncino, et etiam cum scissione pau-
ce carnis que velat eam et occultat ipsam.
Deinde involve eam per ea administra medici-
nas quas diximus. Sed si fuerit pulsatilis tunc
melius est ut veles eam cum filis lini. Et simili-
ter si fuerit non pulsatilis. Verumtamen multotiens
elevatur sanguis eius. Cum ergo feceris illud, de-
inde adhereant eis medicinas. Deinde dimitte

de ligaturam usque ad diem tertium et quartum tunc.
Et si videris medicinam glutinativam fa-
cientem adherere loco eius, et non eradices eam
... ipsi aliquid
quod madefiat ipsum ... Sed si acciderit ei
... illud quod est super
ipsum, de ... ve-
ne, et primo ... fiat ... de
saltu sanguinis, et ... quod elevatur
de eo in loco suo, et ... illud cum alio. Et
sit ... in illa hora
... quod oportet. Et est ut sit ... eius magis
... ubi ergo in inferioribus
intestinum et ... aliquid
quod levet inferiora et deprimat superiora. Et
... maiorem elongationem ... cum dolore. De-
inde dimitte ipsum ... Deinde ...
ei hunc modum usque quo elevetur sanguis.
¶ Restrictio autem cum buccellatione non est pos-
sibilis nisi in arteriis magnis. Fac ergo licinium
ex pilis leporis aut tela aranee aut
subtili coto aut panno lini veteri. Deinde
pulveriza super ipsum medicinas prohibentes san-
guinem, et mitte ipsum in arteriam sicut buccel-
lam. Deinde stringe super ipsum ligaturam. Et for-
tasse administrabis licinium ex pilis leporis
solis et excusat sollicitudinem. Et oportet ut strin-
gas stricturam adherentem que non separetur donec in-
carnetur. Licinium vero non est ... nascitur ...
tur ei paulatim et expulsio ipsius alius adhuc.
Impletio vero cum buccellatione est ut ponatur vi-
bi ergo illa res in orificium eius et stringatur desuper
post penetrationem eius in venas, et ut retineat
cum eis que sunt sicut pulvilli et spongia et
cum initio forti stricture stringentibus ipsum,
quam continue stricture que arteries. Strictura
vero prima oportet ut sit prope orificium. Deinde involvatur
... et solve stricturam gradu-
ale. Et scias quod strictura pulvillorum et
... quando est ... ex ea nocumentum
stricture, et est alteratio, et non prohibet ...
... stricture, et est retentio et impletio.
Oportet ergo ut ... in hoc capitulo. Cum ergo strin-
gitur strictura bona et stringitur ex latere
diviso, declinat materia et resistit attrac-
tioni hec strictura. Et oportet ut pervenias cum
strictura prohibitiva quod sit in fine dolo-
ris. Non si ... fuerit necessarium imprimis. Deinde
mollifica eam paulatim. Et multotiens
quod est necessarium ut ... scissuram carnis
et colligas labia eius et ... mul-
totiens enim sufficit collectio labiorum et po-
sitio pulvillorum servat ea colligendo ve-
nas ipsas. ¶ Amplius stringe super medi-
cinas pulverizatas ... et inclina ante
... quando ... coartatur a ...
... cum digitis unius duarum manuum de
... ei medicinas et pulvillos ...
... cum manu alta. ¶ Impletio vero
cum restrictione ... autem cum strictura

vel ledere membrum.

In alio codice cum fino lino ofilis.

impletio in statim cousitur ei cum manuali tela. non cessante retentione donec congeletur sanguis et fiat impletio. aut cum re in frigidante valde que infrigidat sanguinem. et congelat ipsum in orificio eius. aut separa quod caro cooperiat cum locum. sic in radatur vena in latitudinem. et suspendatur ad duo latera in prima vice. quare claudit super eam caro ex latere ex quo aurit. et hoc non fit in in loco carnoso. Et multotiens quando accidit quod ruptum est. non incidere tamen extremitatis vene. ut sit inter ei profundum vel extremitatem. deinde ponuntur desuper medicine. Et multotiens quando accidit incarnatio meatus absque inanitione sanguinis. ¶ Stricturam autem cum escara. fit cum igne ipso. quoniam magnificatur timor. et fit cum medicinis cauterizantibus. sicut calce et flore eris. et gummi draganti. et gummi arsenica. et cymino et silibus. Et cum eo quod est debilius quoniam pulverizatur super locum et stringit et retinet. Verum timor in eo est. quia escara est velociter eradicationis ex se et ex quibus resistunt ex ruptione sanguinis et quibus aliarum causarum. Et quoniam cadit escara. redit timor iterum. Et propter illud oportet ut fiat cauterium cum igne. cum ferro vel extremitate igito profunde. ita ut faciat escaras profundas grossas. quarum casus non sit facilis. et cadat in tempore longo. in quo silicet caro iam est nata. Ex cauterio namque debili proveniunt escare debiles. que cadunt ex quolibet eam. et cum hoc fit accidit similiter. et calefiat vehementer. Cauterium vero forte implet cum escaris fortibus et removet rupturam et detinet mesere eam facit. et continet eam.

¶ Et de cauterizantibus bonis temperati regiminis. est ut sumatur albugo ovi et aggeretur cum calce non extincta. et involvatur cum eo pilule porus. aut cum filia et ponatur super locum et stringatur. ¶ Et de bonis provenientibus ad ultimum multotiens. est ut sumatur cyminum et calx. et ponatur super locum et stringatur. Et quando additur super eis colcotar. Et gummi draganti in hac summa sunt bona stipticantia cum cauterio. Calx vero est cauterium quod non est stipticitas de qua sit eradicatum. ¶ Et illud quod generatur de escaris cum cauterio in eo quod habet stipticitatem. est longioris fixionis et profundior. Et sicut fimus asininus. et stercoris asinini. Sed tamen illud quod aggregat ad cauterium acuitatem et glutinationem. ¶ Medicine vero retinentes conglutinationem. sunt sicut gypsum ablutum. et glutinum decoctum. et amilum. et pulvis molendini. et thus. et sanguine. et resina. Et ita passe de uvis ipsis. Et tamen sunt humiditas secundum quod dicitur. Et ita stellam sermo ¶ Medicine vero retinentes cum exsiccatione et extinctione. sunt sicut aloes. et cortex thuris. et sicut in initio passulatum uve conterta valde. et galle cum olo

et combustum. et quod non complet inflammatio carnis extinguatur. et papirus adustus. et resina. et scoria ferri. et stercus equi. et stercus asini adustum. et cinis ossium non ablutorum. quoniam abluta prohibet glutinationem. Et spongia nova submersa in oleo aut vino. deinde aduratur et pili adusti. De narratione medicinarum compositarum et simplicium specierum diversarum fortium in prohibendo fluxum sanguinis.

¶ De illis quidem ... aut galienus et narravit bonum et experta sunt per ipsum. et inventa sunt plurimum iuvamenti. est ut sumatur de colcothar. xx. et de minuto thuris. xvi. et de aloe et glutino sicco ana viii. et de arsenico. iiii. et de gypso vehementer trito pulverizato ut athomi. et pilorum leporis ... xx. Curetur cum eo pulverizato super licinia et spargendo super locum. quoniam est mirabile. ¶ Aut sumatur sarcocolla et aloes de ... et sanguis draconis. Et ponatur super licinium et stringatur. Et aloes et thus solum cum pillis secundum quod scivisti. Et spongia iterum adusta sic dictum. et lana adusta. et

¶ Aut sumatur spongia. et scoria plumbi. et tutia. et aloes. Aut sumatur thus. et aloes. et sulphur. aut sulphur et thus. et fiat pulvis. aut amministretur licinium cum albugine ovi. ¶ Aut sumantur de colcotar xx. et de thure aut minuto thuris et resine. viii. et de gypso adusto. viii. Aut sumatur alcolcotar. et eris adusti. et calcadis. et draganti adusti. partes equales.

¶ Et de bonis ad fluxum sanguinis proprie ex ... gagantum. est ut sumatur aloes partes .i. et s. primum est in secundo gradu. et secundum est in complexione. Et cortice thuris in complexione gradu. et thuris ipsi pinguis in complexione. partes .i. fit confectum super eam albo. aut sanguis draconis et sarcocolla. Et confitiatur cum albugine ovi. et ponatur super pilos leporis. et ponatur secundum locum. Tractatus tertius de ulceribus. Sermo universalis de ulceribus.

Ulcera generantur a vulneribus. et abscessibus eruptis. et apostematibus. Et solo continuatis incurrit quoniam fiat sanguinis. et pus. ut generetur ulcus. Et non fiat pus in opere quod albo quod venit ad eam continuatur ad corruptionem propter debilitatem membri. et quoniam propter debilitatem sua resolvuntur ad ipsum et attrahunt ad usus ipsi superfluitates membri. in nutrimentum ei. aut propter unguenta mollificantia membrum. et lenientia ipsum cum humiditate sua. et humectuositate sua. ¶ Et quod de sanguine pus sterile. nominatur virus. Et quod est grossum nominatur sordities. et est spissa coagulata alba. aut nigredine declinans. aut sicut fex. Et virus quidem non generatur nisi ex subtilitate humoris scilicet aquoso corpore. et ipso calido. Et sordities generantur ex grossitie humoris. Et virus quidem multiplicatur cum generatione apertionis. et virus exsiccatione. et sordities abstergente. ¶ Et ulcera sunt apparentia. et sunt ha

vel capiti

no

Sic intelligendum est ut sumatur draganti et aloes pars una et semis.

Ad sit ulcus et quid in ipso fuit pus.

ves

lenta profunditate. Et ulcus quod profunditatem
habet non evacuatur quoniam aut iam induratum sit
circa orificium ipsius. et nominatur fistula. et est
sicut canna penetrans in membrum. aut non in
duratur aliquid. et nominatur absconsio et caverna.
¶ Et quandoque dicitur quedam absconsio illud quod elon
gatum est sub cute. et separatur ab eo cutis. et e
ius vena in qua inflectitur sub carne et dilatatur
in ea. Dicitur quidam in primo dilatum est in ea ca
verna et strictum profundum fistula. Et non est
concavitas in natura. Et quando duricies
sunt ulcus apparens. nominatur ulcus ostrachinum.
Et fistula quidem mala est illa que non sentit.
Et secundum quantitatem elongationis eius a sensu
erit malitia. Et ipsa quidem est equalis. Et de
ea est quedam obliqua et que vadit ad nervum. do
let vehementer. et propter quod tangitur ei inferri cau
terium. Et fortasse difficilis fit operatio illius
membri. et humiditatis est subtilis tenuis. sicut
fit ab illa que pervenit ad os. Et quando perve
nit ad ligamentum. est illud quod currit propter
illud. Verum dolor mossuosa et ligamenta
lia fortasse non magnificat. ¶ Et humiditas
que vadit ad os est subtilior et declivior ad
citrinitatem. Et ex pervenientibus ad venas et
arterias. multotiens egreditur fex. et quando
si fuerit tendens ad venam sanguis plurimus.
ad arteriam sanguis subalbidus cum flavitate san
guinis et perfusione. ¶ Et ex ea que perveni
unt ad carnem currit humiditas viscosa.
crossa. turbida. cruda. ¶ Et multoti
ens sunt fistule orificia plurima. cum est
ambiguum. et non scitur an sit fistula una.
¶ Et multotiens effunditur in quodam orifi
tiorum eius humiditas habens tincturam. Et tunc
si fuerit fistula una. egreditur de orificiis a
liis color unus que fistule. scilicet diversus al
bus. et tenebrosus et alius. ¶ Et ulcera
quidem dividuntur speciebus divisionum. Et de quibus
ulcerum quedam sunt dolorosa. et quedam sunt
privata dolore. Et quedam sunt aperta. et quedam
sunt privata dolore. aperta. Et quedam sunt
munda. et quedam sunt immunda. Et immunda
quidem propterea quod in eis superfluit humor plurimus
et humiditas copiosa. quamvis non sit mala.
Et de eis sunt sordida. et de eis sunt inno
rata. Et de ulceribus sunt putrida. Et de rebus
magis nocivis eis. sunt incidentes. et humidi
tas acuens cum caliditate ipsius. Et de eis
sunt corrosiva. et de eis sunt ambulativa.
et de eis sunt mollia. aut frigida aut cali
da. Et mollia sunt de ulceribus facientibus
cadere pilos ab eo quod sequitur. ¶ Et sunt quoque
de ulceribus quedam resudantia. ex quibus resudat
virus citrinum calidum. et fortasse est calidum com
burens quod est incitativum ei. et est malum morti
ficans. Et de eis sunt difficilis consolidationis.
Et putrefactio est post corrosionem. Que si fu
erint. erunt alte ambulative. Et fortasse
corrodens est corrodens illud quod continuatur ei propter

acuitatem suam absque putrefactione. et iam
est februs omnino. Verum cum ambulativum putre
facto multiplicat febres. aut non separatur
ab eo. Et galienus quidem nominat huiusmodi
ulcera corrosiva ignem persicum. et formi
cam ambulativam. Et post ulcus putrefactum est
compositum ex ulcere et ex egritudine pustule.
Et unumquodque eorum est dispositio. Et ulcera quidem
dura incipientia ire in illius induratione sunt
mala. Et ulcera frigida sunt mollia. al
ba. quiescentia propter medicinas calefacien
tes. ¶ Et calida ad rubedinem declivia
delectantur frigore. ¶ Et quando ulceribus ma
lis associantur calor corporis malus.
sicut albus plumbeus aut citrinus. tunc illud est sig
nificatio super corruptionem complexionis epatis.
et corruptionem sanguinis qui venit ad ulcus.
quare fit difficilis eius consolidatio. ¶ Et ulcera
quidem quorum radices sunt acute. et cum quibus est
pruritus. superfluitates sunt acute. Et quorum
radices sunt alte late. pauci pruritus. il
lorum complexiones sunt frigide. ¶ Et ulcera ge
nerata successione egritudinum sunt mala. et
quando natura expellit ad ea residuum corrupti
onis superfluitatum. ¶ Et ulcera detinentia
pilos ab eo quod sequitur ea. sunt mala. ¶ Et me
liores significationes significantes salu
tem ulcerum et vulnerum. sunt cum succedentia eo
rum declivia ad saniem. ¶ Et de insignum
mortis velocis. cum sunt homini aperta et ul
cera levia. et destruitur eius ratio. moritur.
¶ Et malignorum quidem ulcerum cause sunt
quando vulnera obviantia superfluitatibus
maligni corporis. aut regimini corrupto.
et quando sunt sequentia pustulas malas.
quare fuit ab eis festinantia ad ulce
rationem post pustulas. ¶ Et significat ma
lignitatem ulceris eius putrefactio. et ipsius
ambulatio. et corruptio eius quod est in ipsius cir
cuitu. et difficultas sanationis in se
ipso cum rectificatione curationis exhibi
te ei. ¶ Et meliores significationes sig
nificantes salutem ulcerum et vulnerum. sunt
cum in successionibus eorum est sanies. que est
cum medicina faciente pus. et ex operatione
nature. Illa est operatio nature est secundum cursum
naturalem. ¶ Et non generatur sanies non a di
gestione naturali. et non associatur ei malum ex
accidentibus ulcerum malorum. et propter sanies
laudabilis alba. lenis. equalis. que consequitur
complementum digestionis. et iam associatur ei fe
tor cum in ea non sit putrefactio. ¶ Et for
tasse non evacuatur a fetore puro. ¶ Sa
nies est accidit cum adiutorio caliditatis
innate. et alterius extrinsece. Et nos quidem
iam locuti fuimus de sanie in locis aliis.
¶ Ulcera autem que accidere faciunt spasmum.
et ulcera putrefacta. scrufulosa. et
algerimati. et corrosiva. et cancerosa.
et quorum cursus currit. sunt in quibus non generatur

vel tortuosa

vel flavus

et nigredine

sunt vel patiens

Nota

naturalis sive sit per se accidente pus sive ex ope nature

saniosum. Immo quando apparet in ulcere sanies,
et ipsa est signum bonum. Et quod non timetur spas-
mus et permixtio rationis et his similia. Quoniam
sunt in loco qui facit necessarium sicut sunt membra po-
steriora et anteriora. In res perfisicit [illegible].
Et si apostema occultetur subito et redeat, non sol-
vetur per pus aut consilia. Amplius sunt ulcera
in membris nervosis, sicut ulcera dorsalia,
quoniam sunt in vicinitate dorsi et nuche. Et
ulcera que cadunt in anteriore parte coxe et ge-
nu, quoniam ipsa iterum sunt sicut lacerti nervosi in qui-
bus res convertitur ad spasmum et permixtionem ra-
tionis etc. Si autem evenerint in membris ve-
nosis plurimum quod est in antecedente extensi-
onis corporis, timetur aut cursus cor[rupti]
sanguinis si acciderint in medietate infe-
riori extensionis. Et similiter timetur ex eis quando
permixtio rationis. Et timetur quod cadat
pleuresis et saniositas post ipsam. Aut quod
proiciat sputum sanguinis si acciderint in me-
dietate superioris eius. Et tu iam scivisti in
tractatu saniositatis in pectore ex libro
tertio. Et quando timetur in eis iterum permixtio
rationis. ¶ Et de signis bonis in ulceribus
est ut in circuitu eorum nascatur quod acciderit.
Et corpora susceptibiliora curationis ulcerum
sunt que sunt melioris complexionis et paucioris
humiditatis superflue, cum invenitur san-
guinis boni in eis. Illa autem que sunt multe
humiditatis aut siccitatis, sunt tarde su-
scipientes rectificationem ulcerum. Quoniam
humida, sicut infantium sunt susceptibiliora
quam sicca, sicut senum. Et propter quod est complexio radi-
calis sicca, preparata sanguine mundo. Et
accidentalis humida mollis sicut in musculis
iterum. Et propter illud iterum fit in ydropicis
curatio ulcerum eorum difficilis. Et in pigri-
tiis iterum propter retentionem superfluitatum cor-
poris que putrida in stomacho retinentur. Sed et
in senibus non sanantur eorum ulcera propter illud,
et propter paucitatem sanguinis eorum. Et
quando sanantur ulcera, deinde recidivant, quoniam
generatur in eis caro non ante mundificationem.
Cum ergo retinetur in eis superfluitas non mun-
da, oportet ut corrumpatur continuitas [illegible]
[illegible]. Et quando extimantur fistule, propterea quod
accidit eis dispositio exsiccationis et retentionis
prohibentis respirationem. Quod ipse sunt sanate,
quoniam illa carnis dispositio est similis saluti sicut di-
ximus, deinde recidivant propter quosdam motus et
commotionem et tussim et offensionem et mali-
tiam accidentium et alia. ¶ Et de ulceribus in quibus
nascitur caro addita, et quedam in quibus non na-
scitur illud. Et illa in quibus generatur caro addi-
ta, sunt illa in quibus fit festinatio nascen-
tie carnis ante mundificationem. Et illa in
quibus nascitur illud, sunt in quibus non nascitur caro
nisi post mundificationem. Cum ergo prolongatur
spatium ulceris, et corroditur et putrefit,
et destruitur de superbia eius res plurima. Tunc non

expectatur consolidatio eius nisi secundum profundum. Et
propter quod est ulcus antiquum remanens spatio an-
ni, et propter quod est disruptum, et magis ex eo dis-
ruptio, scilicet fistula. Et antiquum necesse est ut
educat os ex ossibus que ei sunt vicina. Et
ulcera quedam melancolica non sanantur nisi abs-
cidatur tota eorum corruptio usque ad car-
nem sanam. ¶ Et cause quarum accidunt
corrumpuntur ulcera sunt debilitas virtutis mem-
bri, quare recipit eius materiam, et malitia comple-
xionis membri, et malitia eius quod advenit
ei de sanguine aut in qualitate aut in quanti-
tate. In qualitate vero plurimum eius est propter malitiam
complexionis epatis, et est color in eo declinis ad
albedinem plumbeam aut citrinitatem, aut propter sple-
nem, et est color ad nigredinem et viriditatem declinis
et lentiginositatem. Quare est causa malitia omnium
humorum in corpore. Et huiusmodi quidem patet quia
ex ipso non acquiritur quod convertitur in carnem, nec
preterquam quod convertitur ad ipsum de superfluitatibus.
In quantitate vero quando additur aut minuitur.
Quare non invenitur cum quo generetur caro ulceris. Et
est ulcus etiam non mundum prius ad escaram. Et
nescitur sic est eorum mundum paucitate sanguinis,
aut est propter ostracositatem que accidit parieti eius
et marginibus ipsius, aut propter dilatationem venarum
que advenit ei, aut propter corruptionem que sequitur
ipsum ex osse, aut propter corruptionem eius in opi-
cute universus tenebrositate et viriditate et
ingredientem, aut propter membrum male complexionis
quod vicinatur ei. ¶ Et ulcera quedam prave cura-
tionis sicut rotunda et eis similia sunt insensi-
entia infirmitates non colligentes vehementiam
dolorum ulcerum et difficultatem curationis eo-
rum et ipsorum pravitatem. **Sermo universalis**
Sicias quod omnium **de ulceribus. Canon curationis**
ulcerum indiget exsiccatione quidem **ulcerum.**
preter faciem ex attritione lacertorum et ipsorum contu-
sionem. Ista enim indiget in primis ut molli-
ficetur et humectetur. Et cetera quod indiget ul-
cera in curatione dispositionum exsiccatione in-
digent, et quando dispositionibus aliis mundificati-
onis et abstersionis et aliorum consequentium ul-
cera preter ipsa ulcera. Et quanto plus est ulcus
maius et profundius, indiget exsiccatione. Et ut
aggregentur labia eius vehementiore perscruta-
tione. Et fortasse est et necessarium suere ea.
Et confidi ex dispositionibus necessitatis ad perscru-
tandum in illo et eis similibus illud quod diximus
in capitulo vulnerum. ¶ Et scias quod ulcera
fortasse indigent in curationibus suis admi-
nistratione medicinarum quarum quedam sunt
currentes penetrantes que intrant profundi-
tates, et tunc necessarium est ut sit unguenta et eis similia.
Quare oportet ut sit illud quod apparet humidum et
quod occultum est siccum, et propter in illis que sunt ad fi-
stulam. Oportet ut sit siccitatis orificiorum eius in-
tensior humiditate esse eius vehementer. Et est quidem
quoniam necessarium ut eorum medicine permisceantur cum
eo quod curat ut fiant viscose adherentes.

pili

nal' primum confert eis accidere dispositio

quedam sunt in quibus nascitur caro.

no

no

vehementiore.

Scias quod illud idem incis. ¶ Et scias quod ul
cera indiget ligamentis et strictura propter duos
modos. quorum unus est ut currat sordities que
est ut sit fortitudo strictura ei a fine ulceris
et mollificatio strictiue ipsi apud ei orificium.
ut ipsi expressio bona fiat. ¶ Et secundus est ut fi
uet medicamen incarnatiuum super ulcus.
Et non indiget strictura uehementi. ¶ Et terti
us est adiuncationem labiorum. ¶ Oportet ut non sit
strictura in ipso mollis apud duo labia. im
mo complicata complicatione conueniente. Et
non oportet ut cum ligatura perueniat ad lesionem.
ita ut aperiat. Et oportet ut sit ad iuuandum in pro
hibendo apertionem. quoniam non est possibile cum aperi
re ut curetur ulcus. Et si non est possibile non
phlebotomas et apperit et aperi. tunc occupat sis
cum aperire et curaci qualiscumque aperiri fuit cum
obstinatione ipsi ulceris. usque quo separis
ex cumulatione aperitis. et tunc remanebit so
la obstinatio ulceris. Et similiter quando corru
pitur quod est incrementum ulceris unde fit. et in
gressat. cura illud cum scalpellatione et ex
tractione sanguinis. et si est cum uentosis. De
inde adhibe ei spongiam siccam. postea medicinas
exsiccantes. Et cum separatur ulcus. aut incis
ulcus putridum. tunc oportet ut obserues in primis. an
ex corpore aliquid ad ulcus effundatur. aut non ef
fundatur. immo iam sit abscisum. Oportet si nunc
effundit sit intentio tua in medicando
ipsi. Et si aliquid effundit ad ipsum sit solli
citus in eo quod ad ipsum effundit ex flebotomia
aut solutione uentris. aut uomitu. quoniam uomitus
quando confert et iuuat. Et ypocras testifica
tur de eo. Et si in ulceribus fiunt frusta
ossium. et particule. aut alia. non properes in
extrahendo ea. sed fac illud quod diximus in
capitulo ossium. ¶ Et primum quod oportet te opor
te de esse ulceris. est apertio cum medicinis suis.
deinde mundificatio cum medicinis suis. de
inde nascentia carnis. et consolidatio. Et si
inueneris ulcus mundum equale. quod non habeat
profunditatem. tunc consolidatio tantum cum eo quod
habet mordicationem. In sordidis non necessarium est
abstergens mordicans. ¶ Et in primis cum
curatur indiget mordicatione. quoniam sen
tit ipsi. Deinde gradatim perueniatur ad illud quod est
leuioris mordicationis. usque sentiat
hora nascentie carnis. ¶ Et caue in omnibus
illis ne doleat sanias quantum potes. et propter quod
est illic caliditas et inflammatio. Et oportet
ut remoueas eas phlebotomes a consolida
tione. et sunt cause quas nominaui et dixi. que
declinant cum ulcere ad malitiam. Nam si tu non
curaueris eas in primis. non eris uaccans ad
curationem ulcerum sicut oportet. immo non erit perfecte.
Et multotiens quod rectificata est complexio membri
et sufficit in rectificatione ulceris. Et mul
totiens est ulcus molle sed quod oritur caro ma
la que est iuxta ipsi ad rubedinem et calefacti
onem declinans. Ergo curetur cum epithi

matibus infrigidantibus cum iuuamento ipsius
ipsi. sicut succus solatri cum bolo armeno. et ace
to. et epythimata de sandalis. et cum forra
ta infrigidata cum niue. Oportet non cessat con
solidari uulnus et constringi. ¶ Et oportet ut in ul
ceribus dolorosis quorum est uehementia doloris
sis occupat in primis in sedando dolorem.
et illud cum mollificatiuis que tu scis procul
dubio. Et quis sit cura ulcerum corrupti
cum non sedat dolorem. non propter eius curationem.
Dixi secundum consequentiam. ¶ Et ulcera que
sordida indiget ut mundificetur. et sunt illa
quorum humiditas et que ex eis currit est pluri
ma. Et forsitan mundificatur cum melle.
et fortasse mundificatur cum pulueribus et un
guentis. Et quando non mundificatur. non est pos
sibile ut obuiet eis medicamen purum
usque ad corpus eorum. et propter pulueres. Oportet ut
mundificetur. deinde nascitur caro. Et mun
dificatione que est abstersio plus sicut sci
uisti ante. ¶ Et fortasse oritur caro ma
la. quare est necessarium ut corrodatur cum medica
mine acuto. et liniatur deforis cum infri
gidantibus. deinde eradicetur cum eo quod eradi
cat escaram. deinde curetur. ¶ Et medicamen
quod unum secundum quendam corpora nasci facit carnem.
et secundum quendam corpora est corrosiuum uel remotiuum
abstersionis. cum corpora illa sunt lenia ualde.
Aut est secundum quendam corpora non abstergens. infantes
nasci. Et propter illud eget medicamen ut con
fouetur aut frangendo communitatem eius. aut
in minuendo ei unctuositatem. aut
adiungendo ei medicamen aliud. in quo sunt
exsiccatio et abstersio. Et in corpore alio est pre
cipitatio ad ipsum corrosiuum indigens ut
minuatur de potentia eius. aut addatur inunctu
ositate eius. aut coniungatur ei aliquid stipti
cum. ¶ Dignior quidem ulcera ut confouetur cor
medicamen. sed illa quorum difficilis est consolida
tio. Et de illis que sunt necessaria est ut dimit
tatur medicamen super ulcus tribus diebus. deinde
dissoluatur. Nam si ipsi tunc non operatum fuit. non
faciet suam operationem. Et oportet ut elongetur ole
um quolibet ab ulceribus. Oportet si fuit necessarium tunc
oleum de keruha. et oleum mirtinum. et oleum
masticinum. ¶ Et cum est nec non ulcus. tunc oportet
ut alleuietur insensibili membrorum tollendo
cum ipsi. et caueat a dolorificatione eius cum me
dicamento forti. In illo non quod est pui sensus
non abstineatur a necessaria medicatione. Et in
trinseca que est solummodo pretiosa. et multi
iuuamenti. et insipientia nocumenti uelo
cis. sed de capitulo sensibili. et uiditio cui.
Et contraria sunt de capitulo insensibili. aut
quorum sensus est debilis. Et propter huiusmodi enim
non sufficit ulcera intrinseca ea que sunt sicut
flos eris. et ei similia. et propter ea que bibuntur. et
indiget illud quod facit conglutinationem
plus. sicut dragagantum. et gummi. Et illa
quibus elastizant. indiget eo quod est inter duas

vel in quo oportet sollicitum esse

sens' non

vel teneat

res. ¶ Et de illis que recta sunt in curatione ulcerum est ut quieta sint membra eorum et non moveantur. Et si movetur in principio motu parvo non nocumentum est. quod si moveatur post principium motu laborioso et precipue in corporibus humorum malorum. ¶ Et oportet ut caveat in ulceribus que cadat ex vicinitate eorum incarnatio inter duo membra vicinantia sicut adherentia que accidit inter palpebram et oculum et inter duas palpebras et inter duos digitos. Et caveat abscissiones sicut velocis conversionis ad fistulas. ¶ Et ulcera que vicinantia artubus et venis magnis producunt ad aposteme illud quod vicinantur eis de carne molli. sicut testiculi et sub ascelle. et quod est post aurem. sicut producunt scrophulas et cetera similia de illis que diximus. Et propter illam eandem causam. et precipue quando corpus est malum plenum superfluitate. Et cetera quando vehemens fit dolor. et producit ad ulcus. Quare oportet ut curetur illud cum mundificatione corporis. et cum eo quod dicitur in capitulo eius. Et dum non mundificatur aposteme non sperat eius curatio. Et est necessarium in huiusmodi ut curetur ulcus ex nocumento cum basilicon et cum similibus si corpus fuerit mundificatum. et ponas inter ipsum et inter membrum quod distinguat et prohibeat nocumentum pervenire ad ulcus in modum dispositione. Et oportet ut audias sermonem curationis. Et est de illis que sunt necessaria. Est ut sit illud quod curat ulcus aut conveniens. aut inconveniens. Et conveniens licet conferat in dispositione tamen non associatur ei nocumentum. Et in convenientis quidem diversificatio. aut est quoniam ipsum est debile. et significat illud additio eius quod est contrarium ei quod exit ipsum ex precepto de exsiccatione. aut mundificatione. aut aliis. preter corruptionem aliam. Quare oportet ut addatur in virtute eius. Aut est diversitas propter modos alios. sicut quod ipsum calefaciat ulcus quam necesse sit ei. quare facit accidere rubedinem et inflammationem. Quare propter oportet ut minuatur de fortitudine eius. et extinguatur ex inflammatione eius cum emplastro infrigidante. Aut declinat cum eo ad nigredinem et obfuscationem. quare scias quod infrigidat ipsum. Aut non calefacit ipsum nisi quam indiget. ergo oportet ut addatur in virtute calefactionis eius. aut mollificat ipsum. quare oportet indiget ut addatur in virtute stiptica et exsiccativorum. sicut sunt balaustie et galle et cetera similia. que exsiccant. ut succurratur cum exsiccativis eorum. de illis de quibus diximus est. Aut corrodit et propter fortitudinem ipsum sicut est ustum. quare oportet ut frangatur fortitudo abstersionis. Et multotiens quidem non convenit medicinam propterea quod complexio in fine est superflua in capitulo eius cum medicine oportet forti virtute illud emplastrum. adeo donec reducatur ipsum ad complexionem suam. Aut debile in capitulo convenientie eius.

Curatio ulcerum virulentorum.

Necessarium est ut administrentur medicine exsiccative ut mundificent unum. deinde sit occupatio in nascitura carnis. Quod si fuerint mollia. tunc administrentur super ea medicine ad faciendum nasci carnem per fundum. et post eorum margines propter debilitatem corporum illorum ulcerum. si oportet ut exsiccentur in primis. deinde administrentur. Et cum administraveris medicinam. et non inveneris humiditatem minui. aut inveneris eam augeri. tunc scias quod medicinam secundum illud corpus non est exsiccativa. quare addere in confortatione eius et ipsius exsiccatione. Et adiuva ipsum cum abstersione pauca sicut est mel. verbi gratia. et medicinas stipticas. sicut sunt balaustie et alumen. et minora de virtute olei alicuius. et oleum ipsum pone in quo sit exsiccatio. Quod si videris ulcus la superfluum et tum in exsiccatione. tunc minue de virtutibus omnibus. scilicet in exsiccatione. et abstersione. et stipticitate. Et fuerit propter tum in medicinis facientibus nasci carnem vel cerotum. Et non faciat necessario quod diximus. et est ut sit medicinam magis abstersivum quam oportet. quare corrodit membrum et resolvit carnositatem eius ad humiditatem currentem quam extimas ut et addis in virtute abstersionis. Et huiusmodi quidem medicinam post ulcus profundum et calidius. et magis simile cum aposteme. et sentit in fine mordicationem manifestam. ¶ Et scias quod medicinarum exsiccativarum ulcerum quedam sunt vehementis infrigidationis. sicut iusquiamum album. et opium. et radix mandragore. Et quedam sunt vehementis calefactionis. sicut resina. et pix. quare est inter ut sepes una earum cum alia. et secundum oppositionem alicuius partium particularium. Et medicine quidem mundificantes inter sunt iste medicine exsiccative. sicut alumen. et galle. et cortices granatorum. et cortex thuris. et murdasengi. et farina ordei. et cum lane. et flores punicis rubei. et folia arboris culcai. Cum ergo fit emplastrum cum foliis nucis recentis. et fit emplastrum cum nuce sicut est. Aut decocta cum vino confert valde. et exsiccat humiditates absque nocumento. Emplastrum bonum. R. Suat murdasengi et bibitur aceto vice una. et vice alia oleo donec albescat. deinde sumantur antimonium. et calcucecaumenon et venarum. et gallarum. et balaustiarum. et sanguis draconis. et aluminis. et climie argenti. quorum partes equales terantur bene. et fit de uno quoque tertia pars eius quod pervenit de murdasengi. et misceantur omnia. Et administrentur medicine quas diximus in antidotario. in ulceribus profundis. Et de illis est aqua maris. Aqua aluminis abluit. et reparat et exsiccat. Et omnes iste medicine predicte non nocent si cum ulcere est aposteme. Et aqua in qua decocte sunt aposteme. eligitur ad exsiccationem. Et decoctio mirobalanorum. et bellericorum. et emblicorum. Et decoctio ...

Nota notabile.

et folia asedie. sunt bona in illo. **Curatio**

Oportet ut in eis que **ulcerum sordidorum** administrentur medicine abstergentes. et incipiatur in primis ab eo quod est fortis mordicationis sordi quod diximus in canone. deinde gradatim procedatur ad illud quod est sicut trapsia. et antologia cum melle. et parvo aceto. ¶ Et iterum glutinum album cum equali mensura sui olei rosati. aut butiri. Et iterum radix lilii cum melle. Et iterum farina herbi. et herba oppopinaca. ¶ Et de compositis emplastrum viride. et unguenta viridia. omnia cum flore eris. et simplicia. aut pruneta cum armoniaco. et similibus. et emplastra corticalia. et emplastrum factum cum farina herbi. et emplastrum de sale. Et trociscus niger. et trociscus viridis. Et medicinas exsiccativas. Sumantur fecis olei et mellis. et aluminis iameni. partes equales. et sumantur ceruse et polipodii partes equales. Et quando vehemens fit sordities. sumatur psillium cum melle. Et de emplastris bonis. est olive salute. Et quandoque accidit necessitas secundum iterum. cum administratione aliquorum de causticis quod abluat sordiciem quod dicemus in capitulo profundiorum. Et omnia leduntur ea si fuerit apta.

Curatio ulcerum profundorum et cavernarum et absconsionum.

Ista indigent in curatione sua. ut carne repleantur. Et illud quidem non fit. nisi cum ubi tarde albi et sanguinis. Et sunt necessarie in hoc medicine vehementis exsiccationis et mundificationis simul. Et oportet ut sit sit eorum talis ne in eis retineatur virtus immo curat. Et si in uncis huiusmodi sicut convenientie. et est in eo radix ulceris inferius ad superiorem. et orificium eius ad inferiorem. et ille est. Oportet si fuerit divisum illi. et fuerit possibile leviter ut alteretur sicut profundi cum eo quod potest fieri de operatione alchachie naturali. fiat. Et si non est ei possibile. non est excusatio quin scindatur ulcus usque ad radicem suam scissione expansissima quod non relinquat cavernam. aut quin fiat ut acuat cavus. aut incidatur in radice sua propter eius orificium talis ut recipiat saniem. Et observetur in hoc dispositio membri. et an accidat ei timor ex illo. Cum ergo factum fuerit illud. stringatur ulcus cum ligatura incipiendo ab orificio eius. et procedendo ad radicem a qua defectio facta est. Et in principio illius. et ponatur strictura in parte superiore in duobus modis simul. Et non oportet ut procedat cum ligatura ad dolorem. ¶ Et quando non est possibile ut sedatur. administrentur ablutiones. et infundantur tentis facientes nasci et mundificantes. Quia mundificatio non destruit eius nativitatem. propter virtutem duarum rerum in eis. Et nos quidem iam expressimus in emplastro apostolicon. et fuit bonum ultimum confectio per medicinas. Et certamen quando ab ea quando ab ea impletur. est mirabilis valde. deinde sofoton. postea yereos. deinde farina herbi. ¶ Et absconsionibus quando non sunt currentes. non adheret cutis conglutinatione bona. Verum est possibile ut exsiccet cutis. ita ut conglutinet conglutinatione sibi sine. ¶ Et ulcera que profunda et absconsiones et caverne. non mundificant medicine mundificative ultima. nec fiunt in eis nascentia carne. nisi fiant currentes lavantes. que in eis iniciuntur cum iniectoriis. aut mittantur cum tentis. et propter quod eorum figura non est figura mundificative quorum sufficiat primo et expressio ligature sordi quod ostendimus.

Et mel quidem est ex illis acutius. propter mixturam cum vino. Et aqua cineris est ablutio fortis. quando non sufficit quod ex ulceribus parum est sordidum. Et aqua maris propinqua est illi. quo ipsa lavat et exsiccat. Et aqua aluminosa est lavativa. et cum hoc est prohibitiva eius quod attrahitur ad membrum. Et quando est aptum non convenit aliquid ex illis in vino. Et oportet ut ponatur super ista ulcera super medicinas vinigaturis eorum primum linimentum ex eis quibus indiget membrum in rectificatione sue complexionis. et quibus indiget ad restitutionem emplastris que in ea administrantur. et fit super orificium ulceris primum aliquod linitum cum eo quod est ex medicamine. Et significatio quod ipsum conglutinatur. est paucitas eius quod currit. et detersio eius ad inferiorem. Et fortasse exprimitur ab eo cum ligatura et virtute medicine humiditates plurime subito. deinde exsiccatur et conglutinatur. **Curatio**

De rebus confectis ad **virulentum ulcerum.** illud est succus calamenti fluvialis. Et medicine quas diximus in capitulo virulentarum. in libro tertio. **Facientia nasci carnem in ulceribus.**

Oportet ut non crescat caro donec mundificetur. aut fluat ad ipsum nutrimentum summoveatur. et non procedat ad ipsum. Cum ergo mundificatum est. eligatur quod est mordicativum et abstersivum cum fortitudine. qualecumque sit ulcus. et ubicumque sit. Et oportet ut observetur in administratione medicinarum que faciunt nasci carnem propter predictum quod apparet ex superfluitate humiditatis. aut superfluitate exsiccationis. Sicut ergo illud quod diximus in capitulo ulcerum virulentorum. non unquam remanet ulcus humida. aut fuerit sicca exsiccatione vehementi. Immo quantum ad carnem que creatur cum est vehementis humiditatis. aut pauce exsiccationis. Et de illis que minorat exsiccationem eius. est additio in cera eius et ipsius oleo sicut emplastrum. Et de eis que additur in eius exsiccatione. est ut incrassetur et inspissetur. et minoretur eius unctuositas. et multitudo medicinarum. aut addatur in eis sicut mel. Et creatio quidem in eis carnis cum emplastris convenientiore et tardior. et cum pulveribus difficilior et velocior. et quamvis indicatae

caro. et est tunc de rectificatione ut pulverizentur pulveres. et caritatem cum emplastris. et vino pontico stiptico. ¶ Medicamina bona ad omnia ulcera cum eo quod lavat et exsiccat. Nos quidem iam diximus medicinas creantes carnem in capitulo vulnerum. Et fortasse rememorabimur de electionibus earum hic aliquid. et est dignum in hoc loco. et est antimonium adustum. et sarcocolla. et glutinum piscium. et limature adustum. et scoria [illegible]. et plumbum adustum. et [illegible]. et [illegible]. et draganti. et [illegible]. et post ad sordida. et pulvis est forte. et [illegible] est ultima. et vitrum adustum est mirabile in exsiccatione eorum. et ipsorum consolidatione.

sc. carnis

Curatio ulcerum corrodentium non vivorum sed non putrefactorum.

In curatione corrosivorum et fraudulentorum est ut mundificetur corpus et membrum si fuerit corpus inmundum cum ventosis et minutione sanguisugarum super ipsum. et permutatione complexionis eius cum epithimatibus. et rectificatione eius absque tarditate et dilatione. Nam dilatio in his est ex eis que adducunt in malitiam eorum. Et quando facit est necessarium ambulatio corrosionis ut incidatur membrum. ¶ Et confert corrosivis cum quibus non est putrefactio embrocatio cum aqua frigida. et aqua mirti. et aqua rosarum. et aqua virge pastoris. et vino stiptico si non fuerit caliditas. et aceto permixto cum aqua rosata. et aqua pura plumbata si fuerit caliditas. et similibus ex aquis infrigidantibus exsiccantibus. Et si fuerit illic putrefactio tunc aqua maris. et reliqua de illis que diximus in capitulo putridorum. ¶ Amplius melior curatio eorum est administratio stipticorum exsiccantium infrigidantium sicut corticis granatorum et lentisci. et folia masticis. et semen rosarum et spina egyptiaca. et galla mirti. et similia harum medicinarum. Et confortetur huiusmodi cum alumine. et similibus. Et similiter emplastrum cum foliis acetose. et ramni cum bulitis cum vino. Et emplastrum cum bolo armeno confecto cum aceto. aut sirupo acetoso. aut cucurbita sicca adusta. aut arnoglossa cum sambuch. aut foliis olivarum.

Curatio ulcerum putrefactorum et malorum.

Horum malorum ulcerum curatio melior est mundificatio corporis. et ut membrum ipsum si corpus fuerit mundum. cum eo quod mordicat ipsum solum ex ventosis et sanguisugis. et epithimatibus rectificantibus complexionem. secundum quod diximus multotiens. et similibus. et calido. Et non oportet ut sit dilatio in curatione eorum. Nam eorum putrefactio addit ipsorum maliciam. Et oportet ut phlebotometur ab eis aqua calida. Et de illis que eam sedant est semen [illegible] albi cum sambuch. Et quando cum huiusmodi ulceribus superfluit in corruptione. fit necessarium ut evellatur cum cauterio cum igne. aut cum medicina acuta. aut cum exsiccatione. ut non remaneat nisi caro sana cognita per bonitatem sanguinis eius. aut coloris ipsius. et os sanum album mundum. et medicamen quod acutum accipit ostriaca est. et extrahit ipsam. et sufficiunt complementum ei cum butiro ponendo desuper unam post aliam. Istorum licet non sint fistule. nisi ostriacata. cum sunt mala fraudulenta. Et fortasse fit necessarium ut incidatur membrum ut salvetur ex putrefactione sua. ¶ Et embrocationes que conveniunt eis. sunt sicut aqua maris. et aque predicte in capitulo fistularum. Et cum super ista ulcera et alia administrantur medicamenta oportet ut dimittantur diebus aliquot. et non solvantur. Et medicamina quas oportet administrare in istis. sunt sicut farina ordei. et farina herbi cum aliquantulo aluminis. aut caro piscis salita sicca. cum aliquantulo medulle panis. et aristologia. et radix caulis. et radix siele. et radix cucumeris asinini. et semen lini. contritum cum calcadis. et hisse cum passis. aut ficubus cum melle. aut emplastri cum cepis murinis decoctis cum melle. aut calalibus. aut cucurbita sicca combusta. et foliis olivarum recentibus.

Compositum conferens.

Recipe aristologie. et succi foliorum alkekengi. [illegible] ana .i. partem. floris eris partem .s. fiat ex eo linimentum cum aqua in spissitudine mellis. Et fortasse est necessarium ut confortetur cum succo cucumeris asinini. et alsone. et ponatur desuper panni sicci. ¶ Et item aristologie. et gallarum. et olei partes equales. fiat ex eis linimentum ulceribus et inceratur eis. aut calcis. et colcotar partes equales. arsenici partis .s. Et item aluminis partes .xii. colcotar .x. draganti .iiii. fiat ex eis linimentum. et coquatur in aceto fortis media cotula donec consumatur acetum. deinde fiat ex eis infrigidatis. postea liniatur cum eis ulcera. ¶ Et item. fiat colcotar. et draganti. ana .xx. corticum ferri .xvi. gallarum perforatarum .x. aut fiat salis pondus .i. aluminis usti et corticum eris. abrotani husti pondus .s. [illegible]

Simplex bonum.

Sarcocolla cum calcatecti menon. et galle. et flos eris. et aristologia. Aggregetur cum aliquantulo glutini. et medicamen sit conglutinativum. et administretur post mundificationem ulceris.

Aliud medicamen expertum ultimum.

¶ Draganti rubei .xxiiii. calcis vive .xvi. aluminis .xvi. corticum granatorum .xvi. thuris et gallarum ana .xxxii. cere .cxx. olei antiqui cotula .i.

Aliud bonum.

Plumbi adusti cum sulphure. eris husti. cerusse. plumbi. thuris. [illegible]. ammoniaci. mastic. opii ana ʒ .ii. adipis [illegible]. resine. glutini [illegible]. olei mirtini. cere. [illegible] ana .iii. Solvantur que solvenda sunt cum aceto in quantitate que consumat ea que solvuntur. et que teruntur

opoponaci

consumantur. Medicamen conferens. quod galie-
nus et alii aggravaverunt. ¶ Recipe scorie eris
℥ .i. floris eris fricati ℥ .i. cere lib. s. pin-
naliulis. ℥ .i. et s. fiat ex eis emplastrum secundum
descriptionem suam. Solvatur ea que solvuntur. et te-
rantur ea que teruntur. et addatur cera. et misceatur
secundum quantitatem necessariam. et diligunt ut mi-
sceantur cum eo. Et quando fiunt in ulceribus difficia-
lis sanationis. administretur in eis carte
combuste. et medicamen andronii. et cucur-
bita sicca combusta. aut lana sordida com-
busta. aut emplastrum foliorum cypressi. aut
foliorum dulb adustorum. Curatio eorum que sunt
difficilis consolidationis. et alie rumati. ...

Scias quod ulcera difficilis consolidationis
absolute. sunt propter corrosionem. et propter putredi-
nem sic est esse propter pu. Ipsum est a quo fit ambulativa
et cum istis quidem non est ambulatio. et stat secundum
dispositionem suam. per aliquod spatium. Et ista sunt propter
fistulas itaque. quoniam non oportet ut ipsa sit incede-
tia. ¶ Et ad ultimum corrosiva et putredi-
ne et fistule. sunt ex summa difficilis consolidati-
onis absque conversione. alterorum vero sunt
ultima incorruptione ad equationem ad consolidatio-
nem. ¶ Et canon in curatione horum ulcerum est
ut si cum eis fuerit malitia copiosior. rectifice-
tur. aut malitia sanguinis. propter alios qui
gignunt sanguinem bonum contrarium illi. aut pun-
ctio eius. multiplicatio eius. et dilatatio in
albo bono. ¶ Et si cum eis fuerit mollificatio et
sordidatio. tunc cura curatione mollis. et
sordidi. ¶ Et si cum eis fuerit exsiccatio super-
flua. et non fuerint fistule adhuc. tunc cura cum
humectatione equali. Et de eo quod bonum est in illo
est ut facias casudare cum aqua calida usque
sudet membrum et rubeat. et inflet. Deinde ab-
stine. et non permisceas illam quantitatem. quoniam cu-
adheres cum eo materiam plurimam et nocumentum
materiarum ad membrum. Et fac ut medica-
men post illud sit minoris exsiccationis.
Et fortasse confert ponere pannos infusos
aqua tepida. Et quandoque necessarium fricare ulcus
et fricare membrum eius. et administrare emplastrum
attractiva prius. ¶ Et si cum fuerit malitia in
dispositionis accidens ei quod continet cum eo de car-
ne. cura cum eo quod scivisti ex scarpellatione
et extractione sanguinis. et sucrasti cum exsi-
ccativis. ¶ Et si cum fuerit venis ambulati-
va. incide eam. et fac currere sanguinem cum
aut extrahe eam. quoniam multotiens facit quiescere
illud. ¶ Et si fuerit replecio. tunc incipe cum fle-
botomia et evacuatione humoris eius me-
lancolici si fuerit. Deinde obvia victui. et fac
currere ex eo sanguinem quantum est possibile est.
ut non accidat ex opilatione eius aduste
quod est deterius ulcere primo. deinde cura unumquodque
accidit extrinsece. propter ulcus difficile. ¶ Et
si cum fuerit debilitas membri. et illud est propter
malitiam copiosiorem. non quantumcumque accidat.
immo malitia copiosior superflue elongatur

ad equalitatem. quod exterminat ex calore aut
frigore. et quod sequitur copiosius ex tantum
superflua aut spissitudine vel ventositate. et
proinde est ut sequatur caliditas et humiditas
et secundum frigiditas et siccitas. oportebit
ut curetur faciens illud cum contrario. ¶ Et
multotiens quidem contingit quod cum eo est a calidita-
te ardente materia. et mittere eam. et fuit
necessaria in curatione eius infrigidativa superi-
ca. De sicca fuit fistula. tunc cura curati-
one fistule. ¶ Et si cum fuit corruptio
ossis quod sequitur ipsum. incidemus. et detegemus
ab osse. Et si fuit possibile auferre id
quod est super ipsum cum fricatione. fricabimus. et subti-
lissime inquiremus. Et si non incidemus. et fri-
cabimus illud cuius expositio est in capitulo corrup-
tionis ossis. ¶ Iamquidem galienus. fuit adole-
scens habens fistulam in pectore suo. que iam per-
venerat ad os quod est in medio cassi sui. et
deteximus ergo ab osse cassi totum illud quod con-
tinet ipsum. et invenimus iam advenisse ei cor-
ruptionem. et fuit nobis necessarium incidere ipsum.
et fuit locus corruptus ex eo locus super figit
suspensorum cordis. Postquam ergo vidimus illud.
stetimus statione vehementi in ablatione ossis
corrupti. Et fuit finis noster dimittere
panniculum tegentem ipsum dentur et servare ipsum
secundum salutem. Et fuit quod continuatur de hoc
panniculo cum casso iam putrefactum iterum.
Iamquidem. Sanatus est ergo ille adolescens. et nata
est caro in illo membro. et nos asserimus ad
cor. aspectu manifesto. sicut illud quod vidimus
cum deteximus ab eo cum voluntate. etiam ante
mus. Iamquidem. Sanatus est ergo ille adolescens
et nata est caro in illo membro quod in asim
ex casso donec replevit. et continuatum est ad
invicem. et forte est stans inter velamen cordis.
et velavit ipsum sic stetit cum eo ante illud
corpus casule cordis. Iamquidem. et non est habet maius
quam vulnera in quibus respirat pectus. ¶ Et hic
dicemus quod quando putrefiunt vene et antiquantur.
tunc de eo quod rectum est. est ut curatur ex eis
sanguis secundum quantitatem quam liceat in eis.
Medicine vero proprie ad difficultatem consoli-
dationis indigentibus dispositionibus. sunt sicut
scoria eris. et flos eris adustus et non
adustus. et scoria alseliterai. et scoria ...
que fert. et conglutinatio auri. fiat ex eis
cerota. et colcotar. et dragantum. et que sunt eis
similia. cum rebus phylenibus attractive ad membrum
si fuerit sicut sunt alumen et galla. ¶ Et de illis
quibus curatur ea que sunt difficilis consolidationis.
est illud quod Recipe climie et consolidationis auri.
et aluminis. omnium ana .viij. floris eris et cor-
ticum eius ana .i. gummi cypressi .iiij. cere
et olei quantum satis. ¶ Et item sumatur cere et
gumme pini. ana .x. ij. et climie .iij. et col-
cotar .vi. et olei mirtini quantum sufficit. ¶ Et
item decoquitur colcotar et climia cum aqua
maris. aut aqua agreste. aut aqua in qua decoctum

Jnal' sufanea

ta sc̄ alcali. ⁊ calx. decoquaṫ parum. sc̄d
cōmixtionē nutrioīs eoꝝ in sole inestate
deīn colet̄ ab eis p̄t̄ q̄ fiat sal. desuper
aq̄ maris. aut aq̄ alcali. ¶ Et iam̄ fiunt
ex eis busti. ⁊ resine. ⁊ sal gēme. oīu ana
ʒ. ij. cere. olei mirtini. q̄ntū sufficiat. Et
ꝯferūt eis medicine fistulares. q̄ī exsic
cant. ⁊ terunt̄. Et ex eis sc̄ farina herbi.
⁊ yreos. ⁊ aristologia adusta. ⁊ es bu
stum. ⁊ terra thuris sc̄d diuisitatē q̄ inet̄
ē eoꝝ ex cōplex̄. **Medicamē bonū.** Sum
tur limatura eris. ⁊ limatura ferri. ⁊ ꝯ
fricant̄ cū aq̄ aluminis. ⁊ argillet̄ cū ar
gilla rubea. ⁊ adurant̄ in furno. deīn ex
trahant̄. ⁊ terant̄. ⁊ amministret̄ puluer̄i
zata. aut fiat ex eis ⁊ ex indisengi
ēpl̄a. **Mod̄ ēpli aurei boni.** Rc indisen
gi aurei boni unā. i. ⁊ cere. ⁊ tradias al
mezenon. ana aureos. xxxvj. ⁊ flor̄
eris aureos. xviij. limature auri ter. li
mature ad indisengi ana. aureos. xl.
olei antiq. lib. iij. ponat̄ sup ipsū ipmis
indisengi ⁊ auri. ⁊ flos eris. deīn reliq̄
medicine. Et iam̄ fiunt ostracū furnoꝝ
⁊ eris ueneriarū. ⁊ plūbū cōbustū ab
lutū. ⁊ fiat ex eis ēpl̄m cū oleo mirtino.
Et oꝝ ut sit illud oleū inspissatū cū in
disengi. ubi g̃. ʒ. i. ⁊ ex aceti acuti in
plo ipsi. ⁊ ex olei aut oleo mirtino. aut
oleo aneti. ʒ. i. moueant̄ cū facilitate
donec resoluat̄ indisengi. ⁊ inspissēt̄.
Et n̄ adurant̄. ¶ Et ad alienuinati. sc̄
ē cortex eris. flos eris. calx abluta sin
exsiccatione. fiat ex eis puluis. Et an̄ ac
dat. ⁊ liniat ea cū melle. deīn puluerizet̄
sr ea hunc puluerē. cortice eius p̄tes. ij.
ceroti. x. dissoluant̄ digitis in sole ⁊ am
ministrent̄. aut cerusse. ⁊ aluminis ana. viij.
corticū granatoꝝ. corticū eris. sal gēme.
thuris. floris eris. ana p̄tes. ij. calcis
partē. i. cere. x. olei mirtini q̄ntū suffic.
¶ Et iam̄ indisengi. olei. ana lib. i. galla
rum n̄ pforatarū. aristologia. armoni
aci ana. ʒ. i. minuti thuris. ʒ. ij. fiat
ex eis linimentū sup ignē. Et moueat̄
cū radice cāne. **Curatio fistularū. ⁊ cari**
n̄ q̄ n̄ ꝯglutinant̄.
Id fistul' n̄ ⁊ cari
uenditus. ⁊ sp̄ebꝫ ipsarū. ia ē dictū q̄ ē
dictū. Verū q̄ necessariū ē de regimīe cur
sus ut̄ ⁊ humiditatū corruptarū ab eis
cū ꝑutiōe. aut pforatiōe. ia declarau
imus iam̄ in locis an̄ hunc locū. ¶ Curatio
aut̄ pri fistul'. diuisificat̄ iam̄. fistule ē.
aut sunt recentes currentes. aut sunt anq̄
q̄rū cōcauitates ia pfundate sunt i carne
uehemēt. Et iste q̄ sunt difficil' cura
tiois. nā illud q̄ necessariū ē in h̄. ē acceptio
illius ꝯcauitatis toti cū incisiōe eradica
te ex latibꝫ cū nouacula. aut aliis. aut
cauteriū cū igne. aut cū medicamine.

Et illud ē p̄uū ingeniū. ⁊ p̄t̄ q̄n̄ē timet
incare inut. aut inbus sublimus. Et for
tasse eger ē declinior adh̄ ut remanet
illud cū eo. ⁊ tollet̄ ꝯ. q̄ ut patiat̄ ei cum.
Et fortasse ē possibile ut exsiccet̄. et
corrodat̄ ei caro uentosa fraudulenta.
int̄ ipsū. ⁊ exsiccet̄ residuū carnis eius
mortue. ⁊ ꝯsolidet̄. ⁊ remaneat queta
spatio longo. p̄t̄ q̄ sit adhuc ꝯsolida
ta integre. Et q̄ uult illud. oꝝ ut mundi
ficet fistulā a carne fraudulenta uentio
sa q̄ ē in ea. deīn ipleat eā medicinis exsic
catiuis. ⁊ dimittat eā cū dispōne exsicca
tiois ei. q̄m ipsa remanet dū n̄ cadit ti
mor in repletiōe. aut humiditate cōplexiōis.
aut ad uentū aque. aut situ uel cōdiditur
eā dolorosa. aut ꝯfusiōe. aut ulceratiōe.
aut tussi. aut tremore. ¶ De curatiōe
n̄ eradicatiois ei. ⁊ ipsi euulsiōis. sciat
q̄ cū ipsa ē fraudulenta putrida antiqua.
n̄ ē medicamē n̄ absasio cū adustione.
aut cauterizare ea cū igne sc̄d q̄ osten
dimi cū pforatiōe meat̄ tortuosi intra
meat̄ ei ut sciat̄ intentio cauterii. ⁊ eius
penetratio cū cautela inunctiois ei donec
cōq̄t̄ ⁊ absadat̄. Et cauteriū cū medicinis
acutis ē sic̄ sc̄ salamaniac. ⁊ arsenicū.
⁊ sulphur. ⁊ flos eris. ⁊ argentū uiuū d̄
suma eoꝝ. extinguat̄ argentū uiuū. et
misceat̄ cū tanto limature ferri q̄ntū ipsē.
⁊ alcali q̄ntū ē ei medietas. ⁊ cilas q̄ntū
ē ei medietas. Et sublimet̄ in aluthel.
aut p̄ficet̄ in karima sc̄d q̄ sciunt illi q̄
q. occupati sunt cū h̄ capl'o. ⁊ sublimet̄ sic̄
sal. Cū g̃ ponit̄ ex eo sup fistulā in fli
mat̄ ⁊ assat̄. ⁊ separat a carne. q̄ accipi
at̄ cū forcipibꝫ. ⁊ extrahat̄. ⁊ assiduat̄ in
albucio mibri ex butiro una hora p̄ aliā.
ut quiescat dolor. deīn curet̄ curatiōe ul
ceru. ¶ De fistul' n̄ q̄ ē recēs currens. oꝝ
ut abluat̄ cū medicinis fortibꝫ. sic̄ lexiua.
⁊ aq̄ cinerū. ⁊ aq̄ maris. sic̄ salsa. ⁊ aq̄
saponis pmixtis cū ea arsenicis. ⁊ sale
amoniaco. ⁊ aqua sublimata ex calcice
caumenon. ⁊ sale armoniaco sicco. ⁊ ex
lini sicco n̄ currente. ⁊ aq̄ in q̄ decoquunt̄
alcali. ⁊ calx corticū ouoꝝ. ⁊ calx. Cū
g̃ mundificata fuit ponit̄ sup ea medi
camē de kerulba. Et ēpl'm de arsenico re
itrato. ⁊ medicinis algamb. ē mirabilis
uiuamita. Et medicamē galinei alcar
tusim. ⁊ medicine cōpōite ex dragāto.
⁊ calcadis. ⁊ ere busto. ⁊ flore eris. ⁊
⁊ q̄ sunt silia illi' ex cētaurea. ⁊ farina her
bi. ⁊ yreos. ⁊ sucuictas. Et ia expta ē in
dix scolopēdrie. nā ipsi cū fistula ipleu
ex ea sanat ipsā. Et silr cū fistula ipleu
ex ellebozo albo. ⁊ dimittat̄ diebꝫ tribꝫ. sa
nat ipsā. ⁊ silr a solim. Et silr sucus ci
cimeris agristis cū glutino allorū. aut

Margin notes:

ʒ. minuti.

fist' linat̄.

vl' foraminis.

vl' cauriger.

Nota oīa ista exp̄imēta d̄ fistula usq̄ ad finē capituli
scripta.

¶ Vnguentū p̄ciosissimū ad fistulam mortificandum. Rx sucum celidonie plantaginis absinthii quinque uiue. ana ꝯmisceantur ꝯ melle in equali pporcione d̄quoquantur usq̄ ad quantitatē mell'. postea addatur puluis mirre ⁊ aloes ⁊ fiat unguentū ⁊ in tali unguento tenta tingatur ⁊ intromittatur.

sucr radicis almarot. aut flos eris. aut ammoniacum. et calcadis. et draganti. et colcotar. et gummi cum aceto. Aut sumatur urina infantium. et sine cessatione teratur in mortario plumbeo donec inspissetur et exsiccetur. et administretur. **Medicamen quod utitur illi de alexandria.** Rx opoponaci. et draganti assati. colcotar. et floris eris. et aluminis. omnium ana partes .i. cinnamomi partes .s. fiat pulvis. aut emplastrum. aut aggregetur cum aceto in quo decocte sunt cantarides. Et fortasse ponitur cum eo mel. Et iterum sumantur aloes. et flos eris. et indasengi. et cortices ovorum calcinati et fortius eis plumbum. et pulverizentur. Et iterum medicine fortes quas in capitulo corrosivorum que sunt difficilis consolidationis. Et cum apparet caro bona. administra conglutinativa facientia nasci carnem. Et quando est propter eam os corruptum. tunc oportet ut rectificetur. et auferatur curatione sua. Et cum videris humiditates virulentas minorari. aut saniosas reduci. tunc incarnatio confert. **De carne addita super vulnera.**

Mundificative illi sunt necessarie vulnera. dicunt corrosive exsiccative. Et quanto magis sunt minoris mordicationis. tanto magis sunt meliores. Et oportet ut non expectet hic de adiutorio nature quod expectatur in nascentia carnis. nascentia enim carnis est opus nature. Et est quod non nascatur non facit sine sit cum adiutorio medicine. aut absque eius auxilio. est iuxta opinionis nature. Propter illud ergo oportet ut sit plurimum abstersionis super medicinam. Et scias quod trocisci facti ad hoc non conferunt illi quod ex eis antiquum est. immo recenti. Quod si ex eis fuerit aliquid novum. tunc oportebit ut in faciendo trociscos sit continuatio. et ut ponantur in loco quem non corrumpit aer. Et iam laudate sunt ad hoc feces aceti. si illud necesse apud me [illegible]. et facere eas trociscos. et formas similes avelanis. est magis conservans virtutem. Quod si dicatur quod ipsi indiget ut imbibatur aqua calida de arsenico. est illud propter quod eam ad resolutionem virtutis. et ad unitatem aeris corrumpentem eam. Et medicamen quod est [illegible] sius et fixioris virtutis. est magis innovativum in hoc capitulo. non experte virtutem. quoniam fortasse subtile est forti. si propterea quod passio eius ex aere et humoribus communionis est minor. et fixio eius cum dispositione sua est maior. Et iste medicine sunt sicut cortices eris. et ostraca adusta. et duce [illegible] adustorum cum carnibus suis.

Verum heritum remanet et constringit carnem plus quam oportet. Et fortior de illis quod minimum est flos lapidis nominati esie et fortior eo est scorie et gluttinum auri et colcotar. et draganti adustione minorat virtutem eorum et mordicationem simul. et addit eorum subtiliationem. et flos eris est fortis. et non est sicut minium et propter factum ex corticibus eris. Et ex eis quod corrodit carnem additam. est ut sumatur alcali et calx non extincta. et dimittatur in septuplo sui aque in sole septem diebus. et moveatur omni hora donec inspissentur. et fiat sicut lutum. Et fiant ex eis trocisci. et administretur. Similiter trocisci fistule. Et unguentum viride est mirabile. Et viride factum cum sale gemma. et unguentum quod nominatur alascorcelun corrodit carnem sine mordicatione. et medicamen oudenie. et medicamen dianor. Et medicamen factum ex corticibus eris. et minuto ehuris. est conveniens carni male. et amplius cortici. et omnes medicine facte ad hoc ut minuant in nasu. **Regimen ulcerum disruptorum post consolidationem.**

Curatio per eorum disruptionem est ut accipiat caro mala. et os quod sequitur eam. deinde occupetis indesinenter one eius locum quod sanus. Et exthenia ossium fortasse sit cum medicinis attractivis sicut sunt folia papaveris nigri emplastrata cum solius fica et sambuch. aut semen iusquiami albi. et calcadis. equalibus partibus emplastrata. **Curatio vestigiorum ulcerum et vulnerum.**

Indiget eradicatio vestigiorum ulcerum et vulnerum medicinis abstersivis. fortis abstersionis. mundificativis. Et sunt virtutes earum prime virtuti eius quod abstergunt. Ergo augetur forte cum forti. et quod est minus eo. cum eo quod est minus eo. Medicine autem mundificative forti virtuti. sunt sicut ut sumatur scoria ferri cum lacte. et teratur. et liniatur desuper calx et mel. aut liniatur desuper stafisagria et mel. aut succus calamenti. et albugo ovi. et arsenicum. et lapis piperis. **Cura.** Medicine autem leves. levibus. sunt fabe. et farina ciceris. et semen rafani. et lupini mollerati. et cortices melonis. et adeps asini est bonum valde. et propter quod assotiatur ei quod dictum est prius. Vestigia autem ustionis. abstersio cum oleo de lilio delet velociter. Amplius trocisci quos ego dixi in capitulo decorationis.

Tractatus quartus. de solutione continuitatis nervorum. et eius quod non pendet cum restauratione. De solutione continuitatis nervorum. Capitulum de vulneribus nervorum. et quod accidit accidentium eorum.

Nervi propter vehementiam sensus eorum et continuitatem suam cum cerebro. accidunt ex vulneribus dolores vehementes valde. et lesiones valde magne. sicut spasmus. et permutatio [illegible]. et multotiens perducunt ad spasmum absque antecessione lesionis prius. et non fit in eis exulceratio. [illegible] illic sit [illegible] magnum. absque dolore magno. Et faciliores eorum dispositiones. sunt febres. Et apostemata multa apparent in aliis locis quam vul

neribus. et sitis. et vigilie. et desiccatio
lingue. propter quod accidit eis apostema. Et similiter
est dispositio vulnerum cordium et lacertorum et
propter in latere capitis eorum. Et quod apparent
nervi. et que sunt eis similia. aut advenit eis
frigus et spasmantur. et si advenit eis putre
factio corrumpitur membrum. et augmentatur.
Et putrefactio que festinat ad eos. quoniam
ipsi sunt creati ex humiditate que congelata
et coagulata fuit frigore. Et ad huiusmodi quod
apparet congelatio putrefactio ex huius
humiditate et ex caliditate humida. et
accoquitur in eo. Et similiter aque frigide que
[illegible] nocent ex parte spasmi. et calide ex hoc
quod putrefaciunt. et similiter oleum. Verum oleum
quod est necessarium illud quod est calefactum propter ne
cessitatem sedandi dolorem. aut propter subti
liandas medicinas. et facere eas currere
Et sint medicine resistentes quantitati hu
miditatum. et pungentes sole quoniam perficiunt
hanc intentionem. Et quoniam quod ex eis vulnera
tus est apparet [illegible]. et est eius apparitio tardi
or. Et similiter eius maturatio. et curationis
susceptio. est tardior. Et quoniam ulcerantur
nervi. et sunt ulcera tardioris consolida
tionis. et tardioris maturationis.
Et omne vulnus quod fit in nervis. aut est punc
tura. aut scissio. Et scissura quidem aut
fit cum detectione nervi. aut sine eius detecti
one. Et illa quidem aut fit in longitudine
aut latitudine. Et vulnera quidem que accidunt
secundum longitudinem in nervis. saluciora sunt
accidentibus in latitudine. Villus est similiter
leditur ex incantatione [illegible]. et nocet propter
ipsi. et nocet cerebro. et facit accidere spasmum
et egritudines magnas. et fit illi necessarium
multotiens [illegible]. abscidere vulneratum et pun
ctum cum totalitate sua. et provenit ex eo quod
[illegible]. et separantur accidentia mala. Et vulne
ra quidem in panniculo sunt leniora eis que sunt
in cordis. nec dum eis que sunt in nervis.
Et tu quidem scis panniculum cum testimonio
et fortasse scivisti cum ex anothomia.
Et si panniculus apparet non incidatur in eo in
cessus villorum in longitudine. Et cordis
est dura valde. et non est panniculus medi
ocritatis. Et panniculus suffert suturam
et in vulneribus. et disruptionibus que ad
veniunt ligamentis nascentibus ex osse ad
os. non est malum. et suffert vehementiorem
curam. Et non timetur ex abscisione nervorum
quod timetur de eorum [illegible]. et de inci
sione partis eorum in latitudine. quoniam mem
brum contrahatur. **Canon curationis**
Medicam̄ solutionis continuitatis nervorum.
vulnerum nervorum est illud quod est calidum sic
cum. subtilium partium. equalis caliditatis. ita
ut non mordicet. et sit eius exsiccatio ve
hemens valde cum attractione. non cum stiptica
tate omnino. Et omne in quo est caliditas subtilis
cum exsiccatione vehementi. subtilis sicca. non est
vacuatur ab attractione. Et caveatur stipticum
in eis. et propter impetum rei. nisi sit cum abstersione
sicut est ustum. et scoria eris. Et quod est huius
modi generis siccum. subtilia ipsum cum triturratione
in aceto in quo non est stipticitas. Et quoniam
timetur ex aceto et subtiliatione eius perfectio
caliditatis subtilis intra spissa. Et sive
est illa est fortis caliditatis quoniam tunc necessaria
est. nisi sit profundus tamen. sicut ut frangatur. et
declinetur cum ea ex eo quod ei amiscetur ad equali
tatem. ut calefaciat cum mensura. et exsiccet
cum fortitudine. Et si fuerit nervus detectus
non suffert aliquid cum sit acutus omnino. et est
nocumentum illi cum eo magnum. Et similiter sim
venit medicamen. aut ipsum quod administra
tur super vulnus cum obviat. dum est frigidum accu
tur lesio nervi ab eo est vehemens. ⸿ Et quoniam ac
cidunt vulnera in nervis. tunc non oportet ut properent
ad incarnationem. sed oportet ut incipiatur a se
datione doloris vaporando cum pannis calidis
et cum oleis calefactis. et cum oleo omfacino
propter. quoniam in ipso est stipticitas quedam. et cum adi
pibus etiam. Et sit eorum calefactio super tepi
dum propter frigidam. Et similiter sit tua intentio in
sedatione apostematis. Et de illis que administrantur
[illegible]. est epithima facta cum sirupo acetoso. et
cum aqua [illegible]. et ex albis quibus sicut fa
rina [illegible]. et herbi. et ciceris. et lupinorum
amarorum. et sauich ordei. et alius. Immo
ista etiam administrantur antequam apostemetur ⸿ Et
quoniam confert administrare illud quod est leve.
Cum ergo fit eis illud. et accidit siccitas ex
superfluitatibus que effunduntur per illud quod admi
nistratur de sief [illegible] et calcicatiam
tunc incarna. Et non sedes dolorem eorum cum
aqua calida oleo. immo cum aliquo oleo subti
lium partium. in quo non est stipticitas. calido usque
ad finem non super finem. Calidum est super [illegible]
et frigidum non convenit ei ⸿ Et multotiens
quidem contingit quod vulneri ita applicatur sanatum
et nocet ei frigus. et fit vehemens dolor.
et leditur lesio. quare fit necessarium ut succurri
tur statim cum sedatione cum oleis calefactis
et embrocando cum eis. Quod si nervus ille fuerit
discoopertus. et fuerit incisio in longitudine
tunc studeas ut cooperias ipsum carne. et post sit
ipsi medicamen pungitivum quas diximus.
et stringe ipsum cum pannis longis strictura col
ligente et aggravante super ipsum magna lo
cationi. Si autem disrumpatur in latitudine
tunc necessarium est suere ipsum. Et sutura non conglutin
natur. et quoniam properat res et timor putrefac
tionis. suavitatem quantum est possibile. Quod si
apparet. et advenit ei frigus. provenit ei spas
mus. Et putrefactio contrahitur membrum.
quare propter non oportet ut incarnetur caput vulneris. nisi
colligatur non prius sanies. Cum ergo in eo est stric
tura. applicetur. quoniam illud provenit ad putre
factionem ulcerum vulnerum. propter illud quod ag-

gregatur in eis de uir. et alius. et cum fuerit dolor
fit uehemens. Quare non oportet ut incarnet omnino.
non postquam exsiccatur exsiccatione decenti. et secundum
cas fit ex omni aperte et putrefactione. Et i
ipsi oportet ut soluatur stratum super medicamine.
et medicamen ut festinet ex alio. Et forti
se soluitur in die aut in nocte bis. aut
ter. Et fortasse est necessarium ut facias in eius
in nocte illius diei. aut die illius noctis si
fuerit in longitudine. et propter quod illic est mordi
catio. Quod si non fuerit. tunc necessitas illi erit mi
nor. et sufficiet bis facere illud mane et vesper
pere. Et oportet ut tu obserues in medicinis con
ueniens calefaciat ultra quam sit necesse. in albuc
uiet in calefactione necessaria. Et similiter abster
sione et exsiccatione. et in contrario utriusque. Cum
ergo uideris quod iam calefactum est. tunc infrigida
ipsum cum mixtura que minuat addictionem ab eo
quod est necessarium. Et quando expriunt ceroota facta
cum euforbio. super crus hominis sani silis in
simorum complexione sua. et ipsius forma. et si
dicere an superfluat in calefactione ei. aut
non calefaciat ipsum in aliquo de quo sit curandum.
aut calefaciat ipsum calefactione temperata. et
tunc secundum illam quantitatem. postea administratur fi
infirmum. Et exprimitur super ipsum secundo. Verum
ut expiatur super aliud de illis que similantur ei
in primus est melius ut non sit necessaria in experi
entia eorum super ipsum alteratio plurima. et cum
toto cum uinus est discoopertum. et uulnus am
plum ualde. non sufficit aliquod ualde cali
dum. sicut euforbium. et sulphur. et eis simi
lia. uino indiget medicamine quod est sicut tu
thia. Et iterum medicamine facto ex cal
ce abluta. ablutione ultima uulnera uina
Et oportet ut sit oleum quod administratur in cero
tis ei. et in linimentis sicut oleum rosatum et
mirtinum. quod non tetigit sal. Et glutinum
istum quando administratur in istis medicinis
oportet ut sit ablutum. Et mel istum oportet ut sit
ablutum. Et tuthia oportet ut sit abluta.
et non oportet ut sit omnino in eis de acuitate et
mordicatione. Et si fuerit in eis stipti
catis plurima in causa discoopertum. licet
cum uirtute resoluere sine mordicatione
et propter quod infirmi debilis complexionis. Membra
itaque digniora elongantur a frigido. et aq
sitate. uinctuositate. et eis similibus sunt
cum sunt discooperta. non est eorum nocumentum
in discooperto cum obuiatur. et quod leditur sicut
est eorum nocumentum in eo cum obuiatur in pri
mo. et non obuiatur non ei quod continet ipsum. et ipsum
sequitur. Et sine fuerit excoriatio. tunc secundum quod
diximus. quod si fuerit illic uirtus aliqua in creati
one. tunc non erit malum si administres tro
ciscos paulo. et trociscos de colcotar.
et trocisci andronii. et prassium cum uino
cocto. aut cum oleo aliquo. In hyeme quidem
oleo subtili. et in estate cum oleo oliue
rosato. et thus. et glutinum alboti. et

albetzard cum quantitate minore quam de me
dicamine discooperto. et de eo quod rectum est quia
cumque sit uulnus. est ut ponatur super medica
men meralbazelenis infusus in oleo. et
sic discoopertum est digitus alius uinus ut al
leuiatio fiat in eo. similiter ligamenta que nas
cuntur inter ossa et figuratum digitorum.
ut oportet super ea cum medicamine forti. li
gamenta autem que continuant cum lacertis. et inter
utrasque res. Et de uulneribus aquibus ma
gis necesse est elongare aquam. est uulnus nerui.
Et similiter frigus quamuis minoret. tamen de rebus
nocibilioribus ei. Et oleum istum nocet. et non
est necessarium non aperiens sedationem doloris calidum.
et non oportet ut abluatur uulnus in eum aqua in cum o
leo. immo solliciteris ut abstergas humi
ditates cum pannis. aut lana infusa in
leuitatis. in et cum uino cocto. non sic se
curus a nocumento humiditatis. et quando exig
aliqua egritudinum ut fit ipsum protinus. et propter
super illud quod est discoopertum oleum oportet tunc ut tu
seat super ipsum in primus uinum coctum. deinde
oleum. Inquit galienus. Accidit autem homini pu
ctura cum ferro minimi capitis et disrup
ta est cutis. et continuata est quibusdam nimis.
manum eius. Medicus ergo posuit emplastrum quod iam
expertum fuerat in carnatione uulnerum ma
gnorum in carne. quia apertus est locus. Et postquam
apertus fuit. posuit desuper medicamina in
mollificientes sicut emplastrum de farina tri
tici. et aqua. et oleo. quare putrefactio est ma
nus hominis et mortuus est. si fuit Et quando
accidunt spasmi ex ulceribus in eis. tunc de eo
quod necesse est sicut stricta fuit scissura ci
tius. est ut aperiatur et administrentur medicine
confrentes illis ulceribus exsiccantes ea subti
les ualde. et ut sit sollicitudo in his ut
perueniant ad profundum Et quando est ulcus
disruptio et punctura. et non est apertum. tunc cura
tio est curatio localis. Et oportet ut sit fortior
caliditatis. et fortis exsiccationis
quam illud quod administratur super fissuram. quoniam
penetrat ad egritudinem finalem. et oportet ut
sit regimen uulneris minus subtile. et
ut sit in ultimo subtiliationis. et cum dolor
fuerit acute apertum. tunc necessarium est dare cibum.
et propter quod uulnera sunt in latitudine. Nam
necessarium est illic flebotomia uene super
latitudine. et sine timore si in corpore. ubi ergo.
Et oportet ut sit stratum ei humidum. et obseruet
membra propriaque uulneribus cum iunctione. et simili
capiti et collum. et sub ascellas ipsius cum iunc
tione si fuerit uulnus in superioribus. et similiter
pectine et inguinibus. et propter si fuerit uulnus
in inferioribus. et plantis cruris. Medicine
uulnerum iuuenum. et ulcerum ipsorum.

Glutinum alboti est de melioribus medi
cinis uulnerum iuuenum. Verum illi qui sunt
sicut infantes et mulieres. et cum complexio
est uehementis. sufficit quod est sicut glutinum

Marginalia:

glutinum

uel quia non est

est

uel non consequitur

id est galbanum

Admiscetur de lana que iam uocatur neruus.

uel fiat operatio

Nota similiter aliud

id est sit punctum

Ho

uel perueniat ad quosdam neruos

illud

humiditatis

allovti solum pulverizatum cum pauco oleo quod ipsum leniat. et viscosum faciat si fuerit siccum. et resina loco eius. In illo autem cuius complexio est siccior. et caro durior. oportet ut commisceatur cum eo euforbium. et quod est ei simile. aut vetus. aut recens. aut parum. aut non multum. secundum complexionem corporis. et quod calefacit eum. Et sit summa eius quod datur de fortitudine recenti duodecima pondere cerotti. aut de glutino allovti. aut ei simili. sit tercia pars cerotti. aut ei cum quo miscetur. Et quando admiscetur ei pars euforbii de lacte titimali. quod est mirabile. et de asa. et de sacapino. et de oppoponaco. et quod est debilius eius. et spuma eius. et sulphur calefactum cum oleo secundum quantitatem sorditiei balnei. et flos lapidis asius. et de antimonium humiditatum ad extrahendum. et dragagantum [illegible]. et anis purgationis earum. et conglutinatio auri. Et fortasse non reperitur in principio vulnerum nervorum non fermentum. et administratur et confert eis. et attrahit ex profundo attractione bona. Et multotiens iuvatur cum sorditie vasorum aptum. cum non est presens euforbium. aut farina lolii cum aqua aneti emplastrata. Et administratio glutinum albotin melior res cum qua incipitur. et post ipsum sic emplastrum basilicon confortatum cum eo cum quo oportet ut confortetur de illis que sunt. Et fortasse permiscetur cum cerotis. et calefiat ea. Et oportet ut sit ablutum. Et quod de illo melius est est illud quod est ablutum cum aqua maris. in sole calido. Et quanto abluitur plus. fit magis iuvativum. ¶ Et de medicinis bonis est medicamen galieni compositum ex cera et resina. et euforbio. et pice. et oleo crosso. de uno quoque sit pondus media. et de oleo pondus una. Et oleum balsami cum subtilitate sua. sine multa calefactione. dico propter velocitatem sue in solvendo. Et cum vulnera fuerint grandia parata. aut punctura. et non associatur ei apostema in putrefactione. tunc oportet ut administretur emplastrum de euforbio. aut fimo columbino. ponitur in eo quod est subtiliore euforbium. et in spissiore fimum columbinum. Et attende et iunge secundum quod vides de dispositione corporis. et eius fortitudine. Et dilata si fuerit stricta. Et scias quod medicamen quod necessarium est in punctura. necessarium est ut sit fortius eo quod est necessarium in incisione. ¶ Et cum accidit in vulneribus putrefactio. tunc sacapinum est bonum. et farina herbi. Verum cum accidit apostema. tunc farina ordei et farina fabarum. et farina herbi. Iam quidem decocta sunt cum aqua caulis. aut aqua pura. in qua sit iterum sarapinum. Et cum vides vulnera ad sanitatem pervenire. non timeas tunc administrare desuper unum cerotum. Oportet ergo ut administres medicinas infusas in eo. deinde calefac

dicta.

sive punctio.

in vulnere quod fit perforando.

nota [illegible]

ipsum. et accipe ipsum cum pannis infusis. et stringe desuper.

De apostematibus que accidunt nervis vulneratis.

Iam scitur ex eis que premisimus. et scire fecimus ex capitulo curationis nervorum quis sit modus curationis apostemati quod accidit eis cum vulnerantur. Et oportet ut iterum illud explanando. Dico ergo illud quod dixit galienus in libro catagenis. Inquit. Cum accidit in vulneribus nervorum et membrorum nervosorum flegmon. et flegmon est fortis inflammationis valde. tunc oportet ut administretur in curatione eius medicina facta cum aceto. et lapidibus mineralibus quorum dicitur quod plurimum earum est in tractatu secundo catagenis. Quarum una est hec. Recipe calcadis ℥ i. et quartam. et dragaganti ℥ viii. et mediam et quartam. et [illegible] plumbi ℥ ii. et ℥ ii semis. et corticum thuris ℥ i. et semis. et litargiri ℥ i. et cere ℥ vii. et olei ℥ viii. et aceti fortis lib. ii. et quartam. Teruntur medicine sicce cum aceto diebus. et solvatur ea que solvitur. et infrigidentur. et misceantur omnia in olla. et moveatur motu exquisitissimo. donec non equentur. Et oportet ut distilletur super membrum infirmum ex oleo bis aut ter in die. Et cum ponitur hec medicamina desuper oportet ut ponatur super ipsum deforis lana non infusa in aceto et oleo. calefactis equali caliditate. Et non est aliquid nobilius eo in nervis infirmis. in decenti super eos. quoniam illud quod est frigidum. Et si necessarium fuerit emplastrare istud membrum indiget emplastro facto cum aceto et melle. et cave tunc oportet ut emplastrum sit coctum et ut sit farina eius farina herbi. Si autem fuerit [illegible]. tunc administra farinam fabarum. aut farinam ordei.

De attractione nervorum et torsione eorum et aliis ....

Cum nervus advenit attractio. tunc si non fuerit cum ea vulnus in apertura adhuc [illegible] cum eo quod sedat dolorem. Et sit qui accidit [illegible] tunc [illegible] cum eo quod [illegible] sicut aqua [illegible] et similia. [illegible] sedantibus dolorem. Et sit [illegible] embrocatio membri cum oleo calefacto. et embrocatio [illegible]. Et sit in natura illius olei mollificatio et resolutio. Et de oleis bonis in hoc est oleum anetinum. et oleum de alchanna. et oleum de ruta. Et sunt emplastra convenientia ad illud. Et malvaviscus est mirabilis cum teritur et ponitur super nervos attractos. Et caro vermium est mirabilis. Et fortasse curatur cum cepa decocta. Et si fuerit [illegible] illic apostema tunc regimen in sedatione apostematis est ut administret desuper congelatum vinee cum vino. et pauco aceto. et oleo cum quantitate conveniente. et calefiat cum equalitate et submergatur lana sordida. et pone lanam ypsopi. et ponatur desuper. Et si fuerit hec lesio in nervis. tunc illic est melius ut sedetur dolor et ponitur medicamen forte. et compositum cum eo quod maturat et resolvit. sicut superius narrata te [illegible]. ut opponatur pro apostemate. et non

addatur in eo. Et cum sidera in dolore et
apparet. et inuenitur ad illud quod ex eis est ue
hementioris inuentionis. Et quando non est dolor
nisi per fortia et administra illud quod est forte. sicut
aqua aceti. et acetum. et uinum. Et quando apostema
in plagatum est. tunc conforta medicamen factum
cum aqua aceti. et quod fit cum sordibus balnei.
Quod si fuerint illic in cute uulnera. tunc ne
cessaria sunt illa in quibus sunt exsiccatio
fortis. et aggregatio. et strictura quae colligant
partes. sicut farina fabarum. et acetum. et mel.
Et est medicamen bonum. Et si uis ut sit
fortioris exsiccationis. pone in eo farinam
herbi. Et si adest uoluntas ut sit fortius i
terum. pone in ipso radicem lilii. Et si uul
nera fuerint talia ut non curetur de eis tunc
curentur cum eo quod pluribus applicatur et cor
ruptio non [illegible] cum eis. Et ceroto ostreum est
mirabile. et quando curantur cum ceroto et sale.
Et emplastrum cum olibano et mirra. est com iu
uamentis mirificis dispositionibus. Et si fuerit
cum ustione et ybo dolor clamosus. tunc com
misceatur cum medicinis pix. et emplastretur cum
illo calido. Et oportet ut caueatur torsio ner
uorum aquae. et non appropinquet in calida neque
frigida. immo administretur oleum cum quo
est ut aromaticorum stipticorum calefactum.
et species cum quibus est hoc dispositio. **Iudicium neruo**
Quandoque accidit fluxus **rum corruptorum.**
neruorum corruptio. et est ut excaluerit. Oportet
ergo ut eradicetur extremitas uene cauillis.
De dolore neruorum. et torsione eorum. et cura.
Quod multotiens accidit ambulanti. aut cu
su. Et quando permittitur sentitur cum eo stupor. Et
cura doloris neruorum. primum est curatio ap
pli dolorum. et alteritatis. Et nos dicemus
in terminis medicinarum singularium. et an
tidotario. quod uerum est rememorari de
medicinis eius. Et quod narrabimus hic. sit me
dicine ex parte in illo de quibus sunt leuiores.
sicut ut summatur bdellii indiaci pondus .x. et
infundatur in aqua. et soluatur in ea. et con
ficiatur cum eo quantum ipsi est de radice ma
luauisci cocta ualde. et emplastretur cum eo. Et
similiter radix lilii confecta cum congelato uine.
Et item armoniacum. et galbanum. et euforbi
bium aggregata cum fece olei. Et item summa
tur semen alimaru. et fiat emplastrum cum ui
no cocto. Et item medicamen diaquilon
cum medietate sui de stercore capre. non est
ultimum. **De memoratione egritudinum ossium.**
In ossibus item accidunt egritudines ex
corruptione complexionis. et ex solutione singularis
et fractura. et dislocatione. et putrefac
tione. et ulceratione. et corruptione. Et
nos quidem loquimur de fractura. et dislo
catione. que indiget restauratione post hunc
locum. Illas autem que de eis indiget aliis
medicinis dicemus hic. confidentes auxilium a
deo. **De uetustate spine. et de corruptione**
ossis.

Uetustatis spine cum sunt humores acu
ti penetrantes in eos. et corrodentes ipsum. Et
incessus uetustatis spine. est incessus
doloris incurturum. Uerumtamen materia in
dolore incurtorum est in carne. et in ue
tustate spine. est in osse. Et eius additio
corrumpit ossis partem unam post aliam.
Dixerunt quidam quod spina est spasmi in toto
corpore propter ulcus. et non affirmatur. **Signum**
Corruptio ossis accidit **corruptionis ossis. et cura**
corruptio. uides carnem super ipsum **tione.**
mollescere et mollem fieri. et incipit ima
fetoris. et uirus. et penetrat per eam tenta fa
cillime ad os. Cumque peruenit ad os. non in
uenit ipsum lene. ita ut lubricet ab eo. imo
ad haeret ei paruum. et quando inuenit rem non
firmam in se ipsa. immo huius fractionem. a
ut putrefactionem. et fortasse destruitur
et leuis. et per quam corruptio non est in prin
cipio in hora principii non apparet illud cum ten
ta. Et fortasse significat lubricatio eius
superflua corruptionem eius. et ex hoc quod quando lu
bricat in eo tenta in hora late significat se
parationem panniculi ab eo. Et illud propter cor
ruptionem eius que incepit. et illa que incepit cum
corrumperetur caro super ipsum. Et cum discooperi
entis caro ab eo. inuenies ipsum mali coloris.
Et multotiens quidem est antecedit ipsum apostema et
corruptio carnis, et nubeculam in primis. et
inde deinde uenit ad ipsum. **Curatio corrup**
Curatio corruptionis ossis. est **tionis.**
eius fricatio. et ipsius destructio. aut est ab
scisio. et ipsius serratura siue sit fistula
aut non sit. nam necesse est fricare ipsum. et inde
aut cauterizare perueniendo ad ultimum cor
ruptionis eius ut cadant cortices corrup
ti. et remaneat sanum. Et quandoque cadunt
cortices ossium per medicinas item. sicut
cadunt cortices capitis et aliorum. Et de
illis est medicamen cuius hec est descriptio. Recipe
aristologiam. yreos. mirram. aloen. cor
ticem plante opoponaci. cinabil. adustum.
semina eris. cortices pini. aggregentur. et est
mirabile faciens cadere cortices ossium.
et nasci carnem bonam super ea. Et si fuerit
corruptio ossis profundior illa. tunc necesse
est concauare ipsum. Quod si corruptio iam perueni
ta est medullam. non est excusatio quin assu
matur illud os cum medulla sua. Et si
corruptio fuerit de illis quas non sanat
nisi abscisio et serratura totius ossis nobis.
aut plurimi eius quod circumdat ipsum. tunc scias
locum in quo oportet ut incidatur ita ut reuol
uatur tenta usque quo consequatur locum in quo inuenit
adherentia ossis ultimam. quoniam illic est
terminus. Uerum quando est os corruptum ex ca
pite coxe. et ancha. et sicut spondilis dorsi.
tunc fuge ab eius curatione est melius. propter
nocumentum. Et scias quod curatio ossis
sequitur corruptionem carnis. cum cursus

acciāt pri. tē infrigidatur. & accipe car
nē ab eo ē corruptā. & ē ei cura. Et oportet
infrigidetur mēbrū sanū cū epithimatib⁹
q̄ scivisti in capitulo corruptionis carnis
discooperte ab eo. & cū eorū similib⁹. Qd
N qd elevet caro dus serrādi os cor
ab osse. ita ut ponat ingenio supini.
mutate ei filū quā q̄ tendat ad superiora
mitte. g̃ tendat cū eo mēbrū. aut aliqd
ex loco illo ad inferiora. ut n̄ assoteu
r̄ cadentes. & serra ipsū. Et qn̄ ē ē necessariū
serrare costā. aut os sb̄ q̄ ē tunica. a
ut aliqd nobile. sicut tunica costarū.
& nuche. pone sb̄ serra laminā q̄ conser
vet mēbrū nobile. Qđ si caro fuit sc̄dm
rotūditatē suā tota discooperta. tūc
serra ipsū. q̄m n̄ oritur caro sup os q̄d ia
discoopertū ē ex oībus lateribus suis. Qđ
si partes ossis corrupti fuerint prime inte
ture. tē extrahe ipsā ex iunctura. Et si cor
rumpitur os brachij totū. aut cruris. tē
auferatur totū. Caput aūt coxe & adce.
& spondiles dorsi. q̄n corrumpūtur. tē fu
giatur curatione eorū. propter locū nuche.
De eo qđ remanet de frustris ossiū et
Illud qđ est curatiū eorū ī ulceribus cōso
lidatis. ē ut n̄ festinet in ex
tractione eorū. ī mo dimittatur nature
& adiuvet. Et illud cū attenuatur pau
ca. eorū q̄ extrahūtur ea in spatio n̄ festi
no. Et n̄ moveant cū medicinis & opi
natione manū. Nā qđ extrahūtur violēter. no
cumētur q̄n faciat accidere ulcera fistu
losa. Cū g̃ expellit carnā ad cutē. et
incipuit exire. & iā separata sit. tē cura
& incarna vulnus. Et similiter ē iudiciū in
frustris eorū & primoiū. de quo vincitur
ē ut manifestet. Nā cū tu pius & ter
tius ea violēter. tē ē metus timoris spa
mi. & permixtionis febrium. Qđ si fiant
famosa. n̄ ē metus magnū nocumē
tū. Si aūt vis scire medicinas illi
tē de illis ē medicamē huiusmodi. Sumā
ē oleū vetus. & cera citrina. & sordities
vasorū. q̄ intra sūt q̄ntū ē oleū. deinde
solvatur oīa. deinde sumat puro una cū
foribus. & pō lactis titimali. & tres p
tes aristologie. & fiat ex eis sic cero
tū. Et sumat itū amoniacū. & bdel
liū. & liniatur cū oleo de lilio. deinde ag
grando totū cū cōmixtione fiat emplastrū. & po
natur desup. Ipsū ē ē de illis q̄ extrahūt of
sa cū velocitate. De medicinis fracture
Fracture ē curatio cū manu ossium.
q̄ diximus. & curatio cū medicinis qs dice
mus cōferentib⁹ fracture ossiū & torsioni.
Epythima ad fracturā & torsionē. Mu
garb. mess extrahentiū ana. x. aloes.
malvavisca albi. acatie. ana. v. luti.
z. xx. liniatur cū albugine ovi si fuit

aqua calida. Itē folia alchil & exp̄ssi.
& mirti. & salicis. terantur & exprimantur.
& sumat gallia. & rose. & cepi narcissi.
& ē de illis q̄ dicta sūt. & sandali rub. et
bolus armeni. & laudanū. & fusel. &
kamalu. & altea. & mess. & acatia. et
mellilotū. & sansucū. & adde in eo si
indiges cū calefaciētē sansucū & cinu
li. & exp̄ssu. Ad fracturā & torsionē cū
aperte calido. Mess extrahentiū z. ix.
mugarb. balaustie. acatie. emplastr. & ē
forte valde. Et de medicinis ei sūt folia
mirti. & laudanū. & galla. & aoe. & lu
tū ē bonū attractioni. Et oleū itē ē iu
vatiuū ad fracturā. & ad dislocationē.
Et ad torsionē itē. mugarb. mess. al
tea. acatia. lutū. aloes. mirra. linia
tur cū aq̄ mirti. Finitur ē fen quarta.
Fen quinta de restauratione. & ē tres trac
tat. Tractatus primi de dislocatione. Ser
mo universal. de dislocatione....
Dislocatio ē egressio ossis ex loco suo & si
tu suo. q̄ ē p natura apud illud qđ ei iniuncti
existit integra. Si aūt n̄ egrediatur inte
gre. nominatur separatio iuncture ad partē pfu
dā. aut prominentē. q̄ cognoscatur seu
sū. Et ē separatio n̄ integra. q̄ quidē nominatur
torsionē. Cū g̃ ē lesio q̄ n̄ movet os.
si attenuatur qđ cōiunctū ipsi. tē ē alguacium.
& n̄ ē de genere torsionis. Et quāquā accidit
iuncture ventosit. & ē ut elongetur & ad
dat sup lōgitudinē suā naturalē. & n̄
cōsequatur adhuc dislocationē. Veruntamē ī
fit causa dislocationis. Et illud quidem
multotiens accidit in adiutorio. & coxa.
Et de rebus ē quidē q̄ preparat ē disloca
tioni in iuncturis suis. quoniam concavitates
ossiū iuncturarū suarū n̄ sunt pfunde.
& bucelle q̄ ingrediūtur eas sūt minu
tes. & ligamenta qđ ordinatur inter eas illo.
n̄ ē firmū. ī mo debile in creatione sua
nimiū aut humidū suscipiens extēn
sionē. Aut iā effuse sūt ad ipsū hu
miditates viscose lubricare facientes
aut iā sūt margines concavitatis ossiū.
in q̄s egrediūtur de ossib⁹ iuncturarū. &
qđ sunt concavitates prostrate. sic quasi
n̄ ē difficilis. Et de iuncturis q̄ sunt
iuncture facil. dislocationis. & de eis
sūt iuncture parue dislocationis. Et de
eis sūt medie. Facil. g̃ sūt sic iunctu
ra poplitis propter levitatē ligamēti sui.
q̄m ipsū ē quarta levius ligamū propter vi
amica sancta in anothomia. g̃ fit
propter illud facil. dislocationis dislocati
onis. & propter illud subsistit cū pilla.
Et fit iterū facil. reductionis ad sa
lutē. Nā facilitas reductionis ē sc̄dm
q̄ntitatē facilitatis dislocationis. &
difficultas ei ē sc̄dm difficultatē ei.

Et iunctura humeri est prava ei in macilen
tis non in pinguibus. Prave vero dislocatio
nis sunt sicut iuncture digitorum. Et propter hoc est
fortasse non dislocantur. immo franguntur antequam
dislocentur. Et sic iunctura cubiti. et propter
illud redditio est prava. ¶ Mediocris vero sunt
sicut iunctura anche. Et quandoque accidit ut sit
facilis dislocationis. quoniam est facilis disloca
tionis. propter aliquam causarum. Oportet fit et facilis
redditionis. sicut accidit ut fiat pi
xis anche plena humiditate. quare fit
facilis eius dislocatio. et cum hoc fit facilis eius
redditio. sicut accidit hiis quibus venam nesc
Oportet omni hora dislocatur eis ancha. et re
dit per quolibet laborem. deinde dislocatur. po
stea redit. Et hoc indiget cautione et non
alio. Et peior dislocatio est cum qua absca
duntur capita frustorum ossis. quod conglutina
nat os cum osse. et parum reducitur ad dispo
sitionem suam naturalem. Et plurimum illud fit in
in capite anche. deinde in capite adiu
torii. et in duobus focilibus duorum pedum apud
calcaneum. et dislocatio quidem est fedior quam
fractura. cum non redit dislocatio. non re
stauratur fractura. **Signa dislocatio-**
Cadit in iunctura in- **nis universalia.**
formatio et profunditas insolita. sicut accidit
accessio apparens in magnitudine capitis
spatule. et in dislocatione iuncture pedis.
et magis apparens quam illa. est in iunctura
colli. et comparatio est ex illa que extrahitur illud.
extremitate sana. et est ut tu consideres infimam
cum sorore sua sana illius infimi eidem non al
teri. et cum videris iuncturam non moveri. tunc
iudica quod dislocata est dislocatione integra.
sicut quando movetur motu suo ad omnes partes. et
pervenit ad omnes fines suos. non est egritudo
penitus cum separatione. **Signa declinationis.**
Et ut videatur concavitas cum augmento la
teris alterius. et pervenit insensibiliter augmento quod
fuit sensatum ad interiora in huiusmodi. cum hoc
quod quidam motus est possibilis. **Signa additi-
onis longitudinis iuncture absque dislo-**
cationis ei est. ut sit sicut suspensa. **Curatio**
Cum ergo comprimeris eam. redit ad mensuram suam
naturalem absque labore. Si vero dimiseris
eam redit ad mensuram suam accidentalem. et acci
dit profunditas in qua fortasse ingreditur di
gitus ubi non est caro vel remotio multitudinis
sicut humeri. **Curatio declinationis et dis-**
Non evacuatur quando dislocatio. **locationis.**
aut pervenit ad medicinam singularis. aut
composita cum egritudine alia ex ulcere et vul
nere. apostemate. et aliis. Oportet si fuerit cum alia.
tunc oportet ut tu consideres quoniam si dislocatio fu
erit ex illis que reducuntur cum extensione levi non for
tiori dolere ille dolore vehementi. quod
perducit ad apostema non tollerabile. fac redire
dislocationem. Et si res fuerit econtrario. tunc oportet
ut cures in primis ulcus. aut vulnus. deinde
cura dislocationem. et propter hoc in iuncturis dif
ficilibus. Cum ergo volumus curare disloca
tionem. tunc fortasse perducit illud ad spasmum
maximum scilicet plurimum. et propter hoc quando disloca
tio est in membris prauis membris principa
libus. Et similiter est dispositio in apostematibus in quibus
est regimen scilicet quod nos exposuimus. Nam si fuerit
fuerit facilis et non commovetur ex ea dolor
in redditione cum ea est difficilis. restaura
mus dislocationem. et non curamus. Si autem
autem accidit dolor. tunc oportet ut non presumamus. Et
si fecerimus. tunc oportebit ut destruamus
ligaturam si fuerit dolorosa. Oportet si ingre
diatur cum facilitate. curabimus apostema iterum
et ulcus. Et si fuerit dislocatio et fractura
simul. et fuerit extensio in parte una permittere
regimen utriusque in ea fiat. ¶ Et sapiens
quidam narravit quod cecidit lapis super ex
tremitatem humeri hominis et vulneravit eam cu
tis et carnem donec apparuit extremitas
lacerti nuda. et iam dislocatum erat subtus
cum capite furcule. Et ergo quidam stolidorum ex
presumptorum occupatus est in equando os. et re
duxit super ipsum carnem et cutem. et emplastravit
et stringit. quare accidit ut fetesceret caro. et cor
rumperet propter vicinitatem suam os. donec factum
est viride. Et non sciunt quod oportet huiusmodi ut
caro abscindatur. et coquatur ille locus cum oleo
fervente. Et similiter sufficit illic apostema cali
dum magnum. oportet ut cures apostema in primis.
In dislocationibus autem singularibus et simpli
cibus rectificationis regimen est. ut reducatur ad
contrarium partis a qua separatum est. donec opponatur
extremitas ossis extremitati ossis al
terius. deinde reducatur ad locum a quo exivit
et tunc redit. Et multotiens quidem significat
illud vox quam audit. deinde ligetur. et in
ligatura est securitas ab apostemate. aut ad
iuvamentum ne apostemet. Et necessitas ad phlebotomi
am apud laboriosum est maior. Et laboret
ut membro obvient panni calidi. quoniam
ipsi calefaciunt. et accidit in apostemate. immo
oportet ut sit infusio cerotio infrigidato. aut
vino pontico. verumtamen proveniens iussit ut
tardetur extensio. et redditio usque ad tertium
diem et quintum. non in rebus exceptis. et decli
nationem vero necessaria sunt huiusmodi. deinde lige
tur. ¶ Et quando membrum dislocatur ex omni mo
tu. et quotiens redit dislocatur. tunc illud est propter
mollificationem et humiditatem. quare indiget
cauterio. Et quando remanet post redditionem
dislocationis aut separationis duritiees et que
apostema. administra epythimata. et ebro
cas lenificantia. In inceptione vero indiget
epythimatibus et ebrocas confortantibus. Et
melius est ut ebrocetur frustrum panni du
plicis. in hyeme quidem cum oleo calefacto.
quod fit ex oleis confortantibus. et in estate
cum aqua frigida. Et oportet ut sit abstinentia in
dislocationibus cum eo quod confortat iuncturam et

illud est quod confortat iuncturam et ligat eam
secundum similitudinem necessitatis. **Curatio eclo-**
Portet ut reducatur **gationis iuncture**
os mollificatum ad interiora illius in quo
exivit. aut quod mollificatum est. Et compleatur cura
plus in quibus est virtus stiptica. cum ventosis cum
eis que habent virtutem calefactivam. sicut sunt
secantes galle et balaustie. et acatia. et
silia. sicut cum aliquantulo castorei. et costi.
et usnee. Et iterum suffumigatur quod est sicut mirre
cypressi. et iuniperi. et reliqua que cadunt in
emplastris rupture. deinde stringatur sicut capitulo dictum.

A

Cadit in mandi- **Dislocatio mandibule.**
bule inferiori ut dislocetur ab ordine suo
quare remanet os apertum. quamvis sit illud de il-
lis que parum fiunt. et non accidit casu completo.
et quando dislocatur inclinatur ad anteriora. ergo
nunc ei quod accidit post mollificationem quod fortius
se accidit ei post saltum. et est applicatio unius ca-
pitis ad aliam difficilis. hoc non prohibet motum
lacertis suis qui veniunt ei a posterioribus. Et quando-
que cadit dislocatio ex latere uno. Est
ergo tunc forma significationis ipsius. cum declinatio
mandibule est ad anteriora cum infusione.
Et curatio quidem est una. et de summa eius quod in-
diget ut festinet ad reducendum ipsum. Et
si non perducet ad egritudines et nocumenta
et cum sit prava ei redditio. Nam facilior
redditio eius. est illa que est velocior. Quod si
differatur inclinatur et apparet. et extenditur la-
certos. et commovet febres insensibi-
les. et dolorem capitis frequenter propter quod asso-
ciatur ei de vehementia extensionis lacertorum. Et
fortasse fit res prava. donec inficiatur
in decoctione. Et quando accidit ut solvatur ei venter
et cum superfluitatibus colicas mixtas pu-
ris. et evomat sinceras eius. quare oportet ut fe-
stinet ad curam. Et modus reginiminis
eius est ut teneat unum caput eius. deinde intromit-
tat restaurator pollicem suum in os. Et
convenit in summo mollificare mandibu-
lam suam ex omni modo. nam illic sunt lacerti q
iam infusati sunt propter vehementiam disloca-
tionis. Postea moveat mandibulam dex-
tram et sinistram. deinde extendat eam subito.
deinde reducat eam. Et ipsam quidem non intrat
ad illud aut separatione non recto. quare oportet ut
extendat eam ita ut equetur secundum illam prepara-
tionem. Et signum equationis eius est equatio qua-
druplorum. et clausio oris. deinde substrata
est cum pulvillis. et cerotoro. et cera. et oleo
rosato. deinde dimittatur eam. quoniam sanabi-
lis est quam velociter est possibile. Si autem non fe-
stine fiat. et iam accidit duricies. oportebit
tunc ut incipias. et levias duriciem cum
embrocatis ex aqua calida et oleo in balneo
embrocatione plurima. donec liniatur. deinde
sedeat restaurator post infirmum. et trahat
mandibulam eius ad posteriora. donec decen-
ter locetur. et stringatur. et post illud oportet ut resupi-

nec eger super pulvinar cum impletio sit
lenius. et teneat huius caput eius ut non mo-
veatur usque quo compleatur sanatio. **Disloca-**

I

Id quod furcula non separatur **tio furcule.**
a latere interiore. quoniam ipsa est continuata cum
pectore. non separata ab eo. Et propter hoc non mo-
vetur ex hoc latere. et si patiantur deforis
passionem vehementem. et frangatur. tunc ipsa se-
quatur. Et curatur curatione qua curatur si
frangitur. Verum extremitas eius que sequitur
humerum et separatur ex eo non dislocatur
plurimum. quoniam licet quod habent duo capita pro-
hibent eam ab hoc. et prohibet eam iterum caput spa-
tule. Et non movetur iterum furcula motu
vehementi. quoniam ipsa non est posita nisi ut separet
pectus. et amplificet ipsum. Et propter hoc fere fur-
cula homini soli inter reliqua animalia. Et si ac-
cidat ei dislocatio ex luctatione. aut ex
alia simili huic. tunc ipsa equetur et ingrediatur ad
locum suum cum manu. aut cum pulvillis
plurimis que ponuntur super eam colligatura que
necessaria est. et rectificet hanc extremita-
tes hunc iterum cum separatur. et reducat eas
ad locum suum. Et illud quod ligat furculam
et humerum est os cartillaginosum. et ipsum
interossatur in magalenis. Et quando remo-
vetur extimat ille cui non est experientia quod
caput adiutorii iam separatum sit. et exivit de
loco suo. quod quando caput furcule videtur tunc acu-
tum. et videtur locus qui est eo inferior concavus.
Verum oportet ut distinguatur cum significationibus.
Et de curatione eius est. ut nullo modo applice-
tur ad caput. et fili humerus. **Dislocatio**

h

Humerus quando dislocatur. et dislo- **humeri.**
catione spatule abigitur. et magnificatur si
dislocatur. Verum quoniam accidit iuncture hu-
meri ex adiutorio ut dislocetur facile.
quoniam eius concavitas non est profunda. et ligamenta
eius non sunt fortia. immo sunt levia subtilia. pro-
pter hoc illud facilius motum. Et eius dislocatio
est tres in quo non cadit in eo quod secundum secun-
dum partem unam exit apparens plurimum. In parte non
dislocatur ad superiorem. quoniam eminentia hu-
meri prohibet ipsum. in posteriora. quoniam spa-
tula prohibet eam. in ad partem ventris. quoniam
lacerti huius duo capita ex anteriori non
permittunt eam cum prohibitione capitis huius.
Verum non dislocatur nisi ad latus domesticum
aut silvestre. et sequitur ad illud separati-
one prava. Ad latus vero inferius egreditur
quoniam exitu plurimo. et precipue in extenuatis
macilentis. In istis est cadit dislocatio
adiutorii. et eius redditio per quolibet causa.
Et res utraque est in pinguibus prave valde.
Et quando accidit in adiutorio dislocatio.
in hora prima difficilis. et post sectionem ab
ebrietate. deinde sine redit velociter non cre-
scat post illud in longitudine. et remanet
cubitus pravus. quamvis rectificetur. Et quando
non recipit et in quibusdam corporibus. immo remanet

net breuis minuit̄. minutū hn̄s ad iutoriū. ⁊ brachiū ē in plib⁹ corꝝ. ⁊ re- capit. ⁊ fit hec dispositionis in plib⁹ eo. fit ē scdꝫ dispōem breuē silis pedi musu le. Cora ū n̄ euacuat̄ a duab⁹ dimi nutionib⁹ simul. ⁊ qn̄ accit adiutorio fractura in latitudīe sua. deīn resta urat̄. tc̄ n̄ ē possibile reducē disloca tionē ei. n̄ ⁊ frangat̄ restauratio. **Signū dislocationis adiutorij.**

Signū ei ē ut in dicat̄ ꝯ cauitas ap̄ capd hui⁹ ⁊ infirmatio. Verū istud n̄ ē illi p̄ū. imo ē itez ꝑ ꝯuisionē capitis spatule. ⁊ ut extre mitas hui⁹ alteri acutior hac extremi tate. si n̄ acciderit ei ītū sepatio in scapula aut in osse q̄ ē cap̄ ei⁹ p offensionē. a ut p aliud. Et qn̄ sedit̄ cū curatione lesio ei. ⁊ extuat̄ q̄ n̄ sit cū eo lesio. ⁊ ut capiti adiutorij dislocato eminē tia plurima in pte sb ascella ad inferiorā. Et fortasse ē possibile ī infantib⁹ ut eq̄ ē cap̄ adiutorij. ⁊ uideat̄ adiutoriū n̄ hn̄ annexū lateri botitate ā pertionis man⁹ sue ad q̄ n̄ ꝑpinquat n̄ cū labore ⁊ dolore uehemēti. Or si desidat̄ eleua re manū suā ad supiorā. ⁊ tāgē aurē suā n̄ ꝑpat̄ ei. ⁊ difficiales fiūt ei mo tus alij. Et ista signa itū qn̄ accidīt ꝑ torsionē. ⁊ apī. aut pcussionē. **Curatio dislocationis adiutorii.**

Curatio qdē illi q̄de illac ē facil. ⁊ in corpib⁹ in fantiū ⁊ q leuia hn̄t corpa. ē ut exte dat̄ cū manu. ⁊ intromittat̄ sb titilli co ap̄ ꝑpinquitatē capitis adiutorij. deīn teneat illā ꝑpinquitatē. ⁊ īpellat ei ad su piora. ⁊ man⁹ alta extēdat adiutoriū ad inferiora. Et fortasse ē possibile ī infantib⁹ ut eq̄ē cap̄ adiutorij cū digi to medio. ⁊ extenditur cū illa eadē ma nu. Or aūt ē uehementioris dislocati onis in corpib⁹ fortib⁹. leuior mōr in illo ē ut restaurator intromittat pe dē suū in lat⁹ infirmi. ⁊ locet calcaneū suū ꝑ cap̄ adiutorij. aut pilā siccā. aut iunctā si fuīt apī adherēs ꝑ ca pud adiutorij infirmo resupino. ⁊ ex tendat manū manib⁹ suis scdꝫ rectitu dinē q̄ uelit eradicare ei ex spatula. ⁊ inclinet manū suā paruꝫ ad inferiora. ⁊ ingredīet̄. Et iste ē rectior mōr oīm. ⁊ le uior eorꝫ. Et ibi q̄rat̄ uir fortis lōgus. lōgior infirmo. ⁊ intromittat humerū suū sb ascella infirmi. ⁊ eleuet ipꝫ ita suspēsū ab humero suo. ⁊ iā extēdit manū ei⁹ ad uētrē ipī. Or si infirm⁹ fuīt leuis pōderis cui⁹ corp⁹ n̄ gueret sr manū ei. suspendat cū eo q̄ gueret ipī. Et qn̄ pōit loco pedis ꝑpendicularis eleuata sup tiā. ⁊ ē sup cap̄ ei pila. ⁊ ex p̄mis ⁊ coriis stās in oppositē loco humeri a uiri. ⁊ restaurator extendit manū ex late alto. ⁊ gueret uirū si nccīm ē cū illo cū pōdē. aut suspēsione. Et qn̄ fit p̄mū. aut fit difficile. ⁊ plōgatur tps. tc̄ fortasse indiges eo q̄ ē fortī p̄ eleuati onēs ⁊ balneationēs. Et fit qn̄ īstrumē tū sile manubrio sarculi. ⁊ ē ligabre uis. cui⁹ lōgitudo ē lōgitudo adiuto rij. aut plus. aut min⁹. sup cui⁹ cap̄ ē pila. ⁊ ipī facilior ē ut sit ex p̄mis ⁊ coriis. ⁊ īpellit̄ cū illa ligatura sp̄a sb titillico. Et oꝫ tc̄ ut uolūtas ē ut ī fiat ut annectat uir fortis īstrumē tum titillico īpellendo ipꝫ cū eo ad supiora. aut extēdit ipꝫ ad supiora. aut duo uiri donec resistēt restauratori extēdenti manū. ⁊ teneat uir ali⁹ humerū ei⁹ al terū. ut n̄ seqt̄ sub eo. aut īpellat ipꝫ illū humerū. Et restaurator ille iā in cipit extēdē manū ei⁹ et trahē eā. ac si de uolūtate ei⁹ sit ut sepet eā a spatu la eradicēdo. ⁊ sit illd ad anteriorā paruū p. Et qn̄ fit illd. cadit adiutoriū in iū ctura sua. deīn pilla ānectat̄ titillico ā uertice forti sb sīnēdo ad supiora cap̄ adiutorij. Et oꝫ ut sit sbstitutio scdꝫ ipī. ⁊ spa sit sup illd q̄ seqt̄ cap̄ adiu torij in infirmo q̄ ē sb eo. ut n̄ frangat̄ adiutoriū. qn̄ n̄ ē possibile p̄ restau ratione ei⁹ ut redeat ad locū suū. ꝑ illd q̄ scauisti. Et medicat̄ qn̄ cū scala. ita ut ponat̄ cap̄ adiutorij sup gradum scale q̄ iā leuificat̄ ē ⁊ ꝑparat̄ cū inuo lutionib⁹ scdꝫ formā ꝯuenientē. Et su spendit̄ uir ex alio late. ⁊ extēditur man⁹. ⁊ ingredit̄ cap̄ adiutorij in locū suū. Verū oꝫ ut sit suspēsio ꝯ gradū sca le ꝑ cap̄ adiutorij ut n̄ frāgat̄. Et fortasse pōit̄ loco gradus. ⁊ glomeris spia. nos potes ex illo eodē loco. ⁊ n̄ remouetur ab eo ad locū aliū. qm̄ metuit̄ ex h⁹ fractura adiutorij. Et curat̄ qn̄ alius mōis deriuatis ex i stis modis. Et meliorꝫ modorꝫ est mod⁹ p̄m⁹. Cū g° redit dislocatio ad locū suū. tc̄ melior ligatura ei⁹. ē ut liget̄ pila cū humerō ligatura facta cū uittis latis ꝓhibētib⁹ sepationē ei⁹ q̄ redit. Et oꝫ ut peneteret uitta super ipꝫ. aut uitta alia desup scdꝫ cruces usqꝫ ad humerū alterū. Et qn̄ cadit crux sup humerū infirmū. deīn liga tur adiutoriū cū late ad inferiora. ⁊ ligat̄ cubit⁹ ⁊ extremitas man⁹ ad su piora ex colli. ⁊ n̄ resoluit̄ usqꝫ ad sep timū. aut p⁹ ipꝫ. ⁊ cibi ipꝫ sic scis. Or si assiduatio fiat q̄ues redit. tc̄ ne cessariū ē cauterium. **Dislocatio spatule ipsius.**

In dislocatio spatule quidem dictū ē illd. Et ē de ill⁹ quorꝫ casus n̄ accīt. Et inuenīt̄

ꝑrīr

Sex ea tales qles ypocras 7 galienus.
Dislocatio ossis minoris ap humerum.
Accidit qn ossi paruo q e cap humeri
ut separetur a collo suo. quare accidit ei
concauitas sic in dislocatione. **Curatio.**
Eo oz ut extendat tensione fracti. sed
contrariet. instringat digitus. 7 inclinetur ad locum suum. 7 stringat sic stringit 7 fistula cum puluill. Nam ipm ligamentum istum qn facit ipm redire ad locum suum in olent. Et si accidit de illo q e uehementia alli ligare 7 seruatione ei. sic accidit de eo in fistula. **Dislocatio cubiti et curatio...**
Cuius nibu dislocatio
sit difficil. 7 fit difficil ipsi reductio. ppr uehementia ligamentorum continentium ipsi 7 eorum breuitate. 7 ppr suam coniunctionem cum cauitati. Et qn accidit ei pua separatio. Et accidit ei dislocatio integra in quibusdam horis. Et qn dislocatur significat ei dislocationem gibbositas in latere. et cauatio in late. Et deterior eius e q dislocatur ad posteriora. qm e inobedientius curatiis ualde. Et plima que dislocatio. non accidit n in focili inferiori. 7 est turpior 7 fedior. ppr illud q accidit ei de reductione. Focili uo superiori paru accidit. 7 no e cum feditate dislocationis inferioris. qm ipsi e uehementioris continuationis cum uola. 7 e longiquis ab his ut moueat. Et no e possibile ut dislocet unu duorum focilium n elonget a secundo. elongatione aliq. **Curatio.** Oz ut festinet ad ei curationem. qm pparat ad ipsi apa calidum. plurib accidentibus. qm extendit ad equidu ipsi te. pducit ad pdicatione. licet tamen n sit possibile ut equetur apite illic existente. Et separationem que pue succurrit cum quib difficultate. Immo adiungat uola cum reductione ei ad locum suum. Et dislocatio completa si e ad anteriora. e regimi. Et si e a posteriora. e ei regimi aliud. Et illa q e ad anteriora redit ad locum suum. cum paciatur uola sua humerum q opponit ei percussione aliquibus. manum ita ppitatem sic oz. 7 adiuuat manu altera n gditum. Dislocatio n ad pteriora. oz ut extendat tensione uehementi. Deinde paciat eum ad pteriora. Quod si n obedit pillo. teneant ad inferius 7 brachium duo fortes. 7 liniat restaurator manum sua cum oleo. 7 incipiat ab stringendo iniungere cubitum cum uehementia donec ingrediat. Deinde oz ut stringat ipsum. 7 ponat brachio suspensorium. dimittet cubitum angulatum secundum q uicinitate q tollerat in pma hora. deinde n cesset constringere suspensorium paulatim donec constringat angulus.
Iunctura **Dislocatio iuncture rasete.**
rasete e facil dislocationis. 7 difficilis iunctionis. Nam qn extendit extensione pua. 7 opponit unu duorum mibrorum alteri redit. si ei buccellatio e pua. qm illud q continet ipm de corpib apte 7 plurib bonitatem unitionis. Et modus extensionis ei e ut extendat uir focile ad periora. 7 extendat restaurator uola ad coniunctionem illi ptis. immo ad anteriora. 7 extendat unumquodq digitum incipiens a pollice. 7 puenientes ad minimum. Nam equat pillo. 7 redit de in redit eplet ipm 7 stringat. **Dislocatio digitorum. 7 signa eorum. 7 curatio ipsorum.**
Quando dislocatur digiti. inclinatur ad latera 7 apparet illic eminentia in interioribus. et apparet concauitas in dorso. Et similr fit in ossibus rasete **Cura.** In reductione digitorum a dislocatione sua. e difficultas qdam. Et n oz ut extendatur extensione equali. Immo oz ut expectes sup eos 7 eleues indicem ex manu tua sub q cadit radix ei qn stringis sup eum ad superiora. ac si un eradices ipsum ex loco suo. 7 tunc uidebis dislocationem iam intrasse. 7 clamauisse. **De separatione ossium rachete.**
Oportet ut incisio fiat qd
possibile e de equatione. 7 impulsione omis declinationis. 7 eminentie ad coniunctionem ptis illius 7 positione astellarum. 7 strictura earum desup. 7 ut dimittatur sup eam. Et ut ponat loco earum sup eam plurium equationum conseruans loca eorum concauitate sua. Verum oz ut ante q ponatur desuper astella. aut plurium ut eples cum eplastro confortatiuo de illis q scis. 7 n moueatur.
De dislocatione spondilium. 7 separatione earum.
Quando spondiles dislocatur dislocatione completa. interficit proculdubio. Et n completa tamen qn remouet remotione plurima. quius sit minus q completa. e mortal. qm proculdubio coartat nucham coartatione forti resistit. 7 n obedit. Et sic spondil pima colli. 7 q sequitur eam. priuat animal anhelitu. et mouet statim. qm neruum anhelit coartatur. quia n faciunt operationem sua. Et sic de spondilibus dorsi. 7 dislocatur ad ptem interiorem. n e possibile ut curet. Et e de illis q interficiunt uelociter. Et si moratur 7 n e taliter q prohibeat anhelitum. 7 retinet stercus 7 urinam. 7 interficit. Et si minorat. 7 n coartat nucham coartatione uehementi coartat. aut 7 n apparet. aut sedit q e circa de aparte. n e excusatio qn no cumentum ingrediatur nucham. 7 neruos q sunt sub illo loco. 7 fiat sup fluitates exire inuoluntarie. Et sic ad posteriorem. tunc nocumentum q facit nuche. e minus. uerum nocumentum e nocumentum istum. 7 coartatio neruorum q debilitant pedes. 7 debilitant pedes. 7 debilitant lacertos uesice 7 ani. Quod si nocumentum sit e fortis. 7 impulsio uehemens 7 percussio magna q fere franget simenia ei donec redeat ad

locum suum. Et antequam redeat ad locum suum iam
fractus fuit per illud ei simetria. et quoniam dis
locatur ad duo latera. et ad superiora. Et huius
quidem capituli divisionibus iam locuti fuimus
ubi locuti fuimus de gibbositate. Igitur com
pleantur illic. Et signum illius est quietes il
lius aut eminentia aut arcuationem. ac si
fractum sit simetrum. Si in eo fractura non est
magnum malum. Et in dislocatione spon
dilis est timor mortis. Curationes.

Cum illa quidem que est ad anteriora ex dorso. spes
est parva. et parvus profectus est in eius curatione.
Illa quidem que est ad posteriora indiget compressione
cum genibus et fortitudine. sicut est operatio in
balneorum. et ponatur super eam cum fortitudine
aut faciat ipsum iacere super ventrem suum. et
stet super eum cum calcaneis suis. aut fricet
ipsum cum aliobich. fricatione asini lisfica
rum. Quod si res fuerit vehementior illa. et
si fuerit recens. dixit Ypocras quod oportet ut
sumatur lignum cuius longitudo et latitudo
sit tante quantitatis quod capiat infirmum. Et fir
metur ita ut sit secundum hanc mensuram prope pa
rietem extensum ad latitudinem parietis in longitu
dine. et non sit elongatio eius a pariete plus
quantitate unius pedis. Et ponatur super ipsum
strata plana ad corpus infirmi. deinde bal
neetur et planetur super lignum. aut super po
diale super faciem suam. deinde involvantur
super pectus infirmi ligature ample dua
bus ulnabus. et earum extremitates egrediantur
de sub ascellis. et ligetur inter duas spatulas
et ligentur extremitates ligaturarum latarum
ad lignum longum simile manubrio morta
rii. et elevetur hoc lignum super lignum po
situm. aut podiale. et detur ministro stanti
apud caput infirmi ut teneat ipsum. ut fiat in
extremitas inferior involuta ad aliquid.
et extendatur superior que est apud caput in hora qua
oportet. et fiat per illud extensio. Et ligentur iterum
pedes alio simul cum ligatura apla ali
a super genua. et super duas spatulas in
ipsis ligando iterum loca que elevantur ex loco in
quo aggregantur clune cum ligamento alio.
et aggregentur extremitates horum ligamen
torum. et ligentur ad lignum aliud simile ma
nubrio mortarii. sicut est lignum cuius processit
sit narratio. et eleva ipsum apud extremita
tes ligni primi. Deinde precipe ministris ut
extendant cum hoc ligno extensione que fit secundum
equum. Et de hominibus sunt qui faciunt hanc exte
nsionem cum instrumentis. Et sunt sagitte super
lignum circa apud extremitatem huius ligni
magni. aut apodiale. sub duas extre
mitates que sequuntur caput et pedes. Et quando revol
vuntur iste sagitte. involvuntur cum eis liga
ture que extenduntur. Et oportet quando fit extensio
ita ut impulsio fiat apud gibbositatem cum ra
dice volarum manuum. Quod si fuerit nobis
necesse sedere super ipsum. faciemus illud. et non ti
meb imus aliquid. Et si non equatur spondilus cum his
rebus. et infirmi fuerit tollerans compressionem
tunc oportet ut caveatur fovea in pariete que est
propinqua cum longitudine sellis canali reci
piens gibbositatem cum mensura que sit lon
gitudo fovee quantitas unius brachii. et non
sit altior spondili infirmi. in inferiori
ea plurimum. immo oportet ut iam primum sit facta.
Verum ad hanc egritudinem ad quam diximus in
primis ut sit lignum positum prope parietem. de
inde sumatur tabula equalis mensure. et ponatur
una extremitatum eius in foveam que est in pa
riete. et ponatur medium loci quod consequitur ex ea
super gibbositatem. deinde pellatur extremi
tas eius alia inferius. donec videatur quod spon
dilis iam equatus est equatione manifesta. Et Y
pocras quidem iam dixit quod conculcatio sola et
absque tabula rectificat hanc rem. Et di
xit iterum quod compressio tabula sola facit
illud. Quod si illud est verum. tunc non est possibi
le ut administretur extensio quam diximus in
principio speciei quod non est separatio spondilium ad an
teriora absque complexione. Et oportet post equa
tionem ut administres tabulam de ligno.
cuius latitudo sit quantitas trium digitorum.
et eius longitudo quantitas que comprehendat
gibbositatem. et quam partes sani. et involva
tur super eam pannus lineus. aut stupa in
censa. ut non sit dura. et ponatur super gibbo
sitatem. et ligetur cum ligetur cum ligamento quod
est necessarium. et administretur infirmo cibus sub
tilis. Et si remanserit post illud residuum ex
gibbositate. tunc oportet administrare curationem
que sit cum medicinis que mollificant et leniunt
cum administratione tabule quam narravimus
tempore longo. Et quidam homines administrant ta
bulam de plumbo. Et dislocatur ad unum du
orum laterum. equatur cum astella. aut astellis
duabus. et stringitur. Insi est u ex hiis in collo
ad posteriora. et est illa quam curat. oportet ut resu
pinetur infirmus deinde extendatur caput eius ad
superiora cum facilitate. et equetur spondilus eius
cum compressione tabule. Et quando equatur ponatur
super eam emplastrum confortativum. et vela super
ipsum cum pannis. et stringe desuper cum pannis
astella cum mensura colli. et longitudine
eius. et liga eam ad caput quod ad ventrem. ita ut
non cadat ligamentum ad gutturem. et resolva
tur in uno dierum. et ponantur fila cum quibus strin
gis secundum formam vittarum ex marginibus
pannorum. quoniam illa que retunduntur leduntur.

Alhobosis. De dislocatione alhobosos.

quando dislocatur. tunc illud facit sensum. si et ma
gnitudinem dislocationis facies per sensum ve
rum. et quod eger non expedit pedem in in loco
dislocationis. in apud genu. immo est plica
tio genu eius laboriosior. Regimen vero illius est
quando cum tu vis equare illud. oportet ut introduc
tas digitum medium in anum usque quo oppo
natur loco. deinde preme cum eo ad superiora cum

fortitudine. 7 obserua cum manu tua alia
locum alkholosos. donec eques ipsi. deinde
emplastra ipsum 7 stringe. Et eger nutriet
cibum. 7 minorabitur egestio. 7 sumat cum
hoc quod leuat naturam. **Dislocatio anche**

Coxe quidem accidit sicut ei quod accidit aduitori
o de dislocatione ad inferiora. sine molli
ficatione. Et non est possibile si dislocatur coxa
ut expandatur pes. in mixta dislocatione
eius apud genu. immo est illud ingenium magis
proprium. Et ei quoque dislocatio. quidem fit interiori
7 fit ad exteriora. Verum plurimum disloca
tionis eius est ad exteriora. 7 minoratur eius dis
locatio ad interiora. Et dislocatur iterum ad
anteriora. 7 posteriora. 7 per illas easdem causas.
Et quando accidit in dispositione prius 7 strictura
super ebrietatem quod dislocatur ille pes. tunc facit
illum habere crus nimium deficiens ad dela
tionem corporis. quare debilitatur 7 non corrumpitur.

Signum. Accidit ex dislocatione anche ad
interiora. ut uideas pedem dislocatum lon
giorem alio. 7 genu eminentem. 7 non potest du
plicare pedem suum apud inguen in flatum
aparatum. quoniam caput coxe iam inuenit in ipso. Et
si dislocatur ad exteriora. abbreuiatur pes. 7
apparet in inguine profunditas. 7 accidit in
eo quod opponitur ei a posterioribus eminentia.
7 inflatio. 7 genu est quasi ipsi sit subuertitum ad
interiora. Et si dislocatur ad anteriora pes est
longior. 7 est possibile infirmo ut expan
dat crus suum. 7 non fit ei possibile ut pli
cet ipsum nisi cum dolore. 7 non preparatur ei deambula
tio penitus. Et similiter ambulare. ambulat
super calcaneum. Et accidit ei multotiens
ex hoc. ut apareat inguen eius. 7 retineatur
ipsi urina. Et si dislocatur ad posteriora. ab
breuiatur pes eius. 7 fit super eum expansio dif
ficilis. 7 apparet in ipsis inguen mollifi
catio. 7 est caput coxe decliue ad obliqua
tionem. **Cura.** Oportet ut ad curandum sit festi
natio nam si non redit uelociter. fortasse ef
funderent ad eam humiditates. 7 putrefient.
7 perducerent ad corruptionem membri toti. 7 sequitur
ex illo de timore id quod scis. Regimen uero
dislocationis coxe ad inferiora est ut extin
das pedem. deinde fac eum redire cum uehemen
tia postquam moueris eum dextrorsum 7 sinistrorsum donec
opponitur ei ad quod redit. Et pone pedi quasi stabam
7 stringe super crus. Deinde stringe super coxam
7 super genu strictura quod seruet eam. Deinde
suspendatur ex huius suspensione. ne sit pos
sibile crurum cuius ut extendatur. Quando uero
dislocatur ad interiora. tunc preparatur ut flectatur
genu. 7 teneatur eum homo fortis ex latere
eminulorum. 7 capiat restaurator ma
nu sua caput coxe apud genu 7 eleuat ipsum ad
interiora. ita ut impellat ad extremitatem aliam.
7 impellat ipsum impulsione redeunte ad superiora
7 exteriora. Et si adiuuat cum aliis ab extre
mitate alia contrario motu eius. 7 illa ligaunt

eam cum pietra. aut cum fune. etiam bene. Deinde
ligetur cum ligamento. ¶ Verum qui dislocatur
ad exteriora. oportet tunc ut infirmus restaura
tor extremitatem coxe que est apud genu. 7 mo
ueat eam contrario motus predicti. 7 sit aliud
tenens ab extremitate alia mouens eam
contrario motui primi. 7 aliqui ligant ad eam
uittam aut funem. ¶ Et in illa que est ex illo
ad anteriora aut ad posteriora. stringat re
staurator radicem coxe cum ligatura lata
7 capiat super humerum ad partem quam oportet secundum
declinationem dislocationis. 7 accipiat in
duas extremitates ligature apte. deinde
extendat eam omnes simul extensione quod suspen
datur infirmus in aere. 7 cum hunc omnino inueni
est possibile ut redeat motu predicti ad re
ctificationem. ¶ Et medicauit eam quidem quasi
thibie. 7 modus illius est secundum quod retulit de eo
quod eorum 7 bene egit. Inquid. Oportet ut cauces fo
ueam longam in ligno tanto sileri aque ducam
bo. 7 non sit latitudo fouee 7 profunditas eius
plus quantitate duorum digitorum. 7 non sit lon
gitudo eorum ad inuicem plus quatuor digi
tis. Et ponatur extremitas alchibie in
parte illius fouee. 7 sustineat cum eo. 7 sit impul
sio eius ad partem ad quam oportet impellere. Et oportet ut sub
steterit in medio ligni magnum. aut pedi
alis lignum aliud erectum. cuius longitudo in
sit quantitas unius pedis. 7 grossitudo eius quan
titas manubrii fossorum. ut quando resupina
tur super dorsum reuoluatur hoc lignum in eo quod est
inter alhahalegi. 7 caput coxe. quoniam prohibet
sequi illum quod extendit ipsum a parte pedum. licet
iterum illud multotiens indigeat extensione.
que sit a superioribus. Et cum hoc cum corpus impellitur
ad inferiora. impellit hoc lignum caput anche
ad exteriora. Et oportet ut sit manus ad inferiora
secundum modum quem diximus. autem hic preparatur ex pe
de. ¶ Quod si caput coxe non ingreditur per hanc
speciem curationis. tunc oportet ut auferatur lignum e
rectum substitutum. 7 ut figantur duo ligna
alia super duo continualia loca illius ligni. 7
ex latere eius lignum. ut sit sicut postellis
parte. Et non sit unumquodque eorum unius pedis.
deinde equet super ea lignum aliud sicut equatur
lignum scale. ut figura sit sex lignorum si
mul lineis quam nominant greci betaneum. Hec enim
figura fit cum ponitur lignum tantum in medio. in
feri duobus extremis parum. Deinde oportet ut re
supinetur infirmus super latus sanum. 7 extendatur
coxa sana in eo quod est inter hos duos postes.
sub ligno quod est sicut gradus scale. 7 ponatur co
xa infirma super hunc postem. ut sit caput
coxe equans super ipsum postquam expansi sunt si
postes primum plicari plicatione plurima ut
non ledat postis coxam. Postea sumatur lignum
aliud equalis latitudinis. cuius longitudo sit tante
quantitatis quod comprehendat ex capite coxe usque
ad locum calcanei. 7 ponatur in longitudine sub co
xa ab interiori parte ut retineat caput coxe

ad calcaneum. et ligetur cum eo. deinde administretur in gibbositate. Verum secundum quod diximus in eo quod preterit. oportet ut extendatur crus ad inferiora cum ligno ligato cum eo ut redeat caput coxe ad locum suum cum hac extensione vehementi. ¶ Et est iterum modus alius cum quo ingreditur caput coxe absque extensione infirmi super lignum. Et est modus quem laudat ypocras. et ille estimat quod oportet ut ligentur manus infirmi simul cum ligamento lato leni et ligentur pedes eius alio cum ligamento lato forti leni super duos calcaneos. et super duo genua. et sit longitudo cuiusque eorum a compari suo quantitas quatuor digitorum. Et sit crus infirmum extensum plus altero quantitate duorum digitorum. et suspendatur infirmus super caput. et sit elongatio eius a terra quantitatis duorum digitorum cubitorum. Deinde amplectatur adolescens huius experientie pulcher cum brachiis suis. et extrahatur coxa infirmi in profundiore loco eius. ubi est coxe integrum. et suspendatur cum infirmo subito. Nam iunctura cum fragore fuit. illud cum ea ingreditur ad locum cum quo licet studio. Et iste quidem modus est facilior aliis. quoniam non indiget operatione plurima. Verum plures medicorum non bene opinantur in eo. quoniam ipsi spernunt eum propter suam facilitatem. ¶ Et si fuit dislocatio coxe ad exteriora. tunc oportet ut extendatur infirmus secundum quod diximus cum hac ligatura que est super alhasegi inguinis. et fasciola secundum quod diximus. Deinde est necessarium medicum ut elevet cum thebani deforis ad interiora postquam posuerit extremitatem thibie in aliquo profundo ut stringat super eam. et sint aliqui ministrorum ex parte coxe sane impellentes iterum. et opponatur impulsio ut non impellatur plurimum. ¶ Et cum dislocatione ad anteriora. tunc oportet ut extendatur infirmus. deinde ponat vir fortis radicem vole manus sue dextre super inguinem infirmi. et comprimat ipsum cum manu alia. et ipse cum hoc ponat coarctationem extensam ad inferiora ad partem genu. ¶ Et quando dislocatio est ad posteriora. tunc non oportet ut extendatur infirmus ad inferiora elevatus super terram. immo oportet ut sit positus super aliquid durum. sicut oportet ut sit iterum quando separatur iunctura eius ad exteriora sicut diximus in gibbositate. Oportet igitur ut extendatur infirmus super lignum. aut podiale super faciem suam. et sint ligamenta stricta non super coxam. immo super crus. sicut diximus in superioribus. Et oportet iterum administrare compressionem cum tabula super alhasegi. et locum ad quem egreditur iunctura. ¶ Hic est sermo noster in speciebus dislocationis que accidit ancharum ex causa manifesta antecedente illud. Verum quando quandoque dislocatur coxa propter humiditatem multitudine accessionis eius. sicut dislocatur spatula. oportet tunc ut administretur cauterium sicut diximus

in loco in quo diximus hoc cauterium. De dislocatione genu.

Genu est velocis dislocationis poplitis. Non fortasse est dislocatur absque causa. preter de ambulatione velocem. aut ludens parum. sicut carnales multotiens dislocatur absque causa preter saltum. Et genu quidem dislocatur ad omnem partem. non anteriorem propter rotulam. et ad unumquemque eius. Curationes. Sedeat infirmus super sedem propinquam terre. et elevet pedes eius parum. deinde extendat vir fortis manum suam et desuper. et de subtus extensione forti. et reducat restaurator iuncturam ad dispositionem suam. secundum iudicium dislocationis universale. et ligetur ipsum. De dislocatione articuli que est rotula genu.

Quando accidit ei dislocatio. oportet ut pes plane porrigatur infirmi et reducatur rotula. deinde impleatur curvatura genu facili. pannis plicatis adduplicatione. et ponatur desuper astelle resistentes ei in parte ad quam declinat. Cum igitur stringitur et adheret. non duplicetur genu cum festinatione. sed paulatim donec alleviet. Dislocatio iuncture tali apud calcaneum.

Dislocatur calcaneus. indiget igitur si dislocatur extensione forti. et curatione vehementi. et impulsione cum fortitudine ut redeat. deinde oportet ut dimittat deambulationem circa quadraginta dies. ut non dislocetur secundo. In separatione vero pauca. sufficit quibus extensio. deinde reducatur. Et quando completur dislocatio. tunc oportet ut reducatur secundum quod dicunt antiqui. Inquit. Oportet ut extendatur infirmus super dorsum suum super terram. et ab eo quod est inter coxas eius apud alasegi sit paxillus longus intrans in profunditatem terre. ut non permittit corpus eius moveri. cum procedit pes eius ad inferiora. immo oportet ut stringatur iste paxillus antequam resupinetur infirmus. Quod si presens non fuit lignum magnum. in cuius medio dictum est lignum aliud fixum. tunc oportebit ut fiat extensio super hoc lignum. Et oportet ut sit minister tenens coxam. et extendens eam. et minister alius extendens pedem. aut manibus suis. aut ligando. secundum quod extensio est ministri primi. Et equet medicus manu sua separationem. et teneat. et teneat minister alius pedem alium ad inferiora. Et oportet post equationem ut ligetur ligamentis fortibus. Et vadat cum parte ligamenti ad pectinem pedis. et cum parte eius ad calcaneum. et ligetur illic. Et oportet ut caveat ex nervis qui sunt super talum posteriorem ut non sit super eos ligatura vehemens. et ut prohibeatur infirmus a deambulatione quadraginta diebus. Et iste si conatur ambulare ante. non sanatur secundum complementum. et dissolvitur in eis membrum. et corrumpitur curatio.

Quod si separetur os tali et saltu. via illud accidit multotiens. aut accidit huic membro apostema calidum. oportet tunc ut properet ad hoc membrum cum resupinatione infirmi super faciem suam et extenden

9.

sicce membri et equetur ei. et ebroas que sedat apparata calida. et administratur ligamentorum fortium. et ut quiescat in fine. et non moveat donec rectificetur membrum integre. Et ligatura que talis. oportet ut sit ad digitos. et dimittatur talus apertus. De dislo-

[E]ius regimen est cationis ossium pedis. primum regimen dislocationis ossis calcanei. Et fortasse sufficit ut equus ipsum itaut calceo cum pede suo super ipsum. primo constituto inter ea donec equetur. deinde emplastra et stringe secundum modum quem scis. Tractatus secundus.

De radicibus universalibus in fractura.

Sermo universalis in fractura.

[F]ractura est solutio continuitatis partium ipsius sibi. Et accidit quandoque sparsa. et quandoque non sparsa. Et quandoque accidit equalis. et quandoque accidit spinosa. Et equalis quandoque accidit in latitudine. et quandoque accidit in longitudine. Et eadem in latitudine. quandoque accidit divisa. et quandoque accidit non divisa. Et eadem in longitudine est diviso. et alcasi quando non cadit separatio. Et quidam nominaverunt species fracture nominibus suis. et dixerunt fracturam magnam incidentem in latitudine et profunditate rafanalem, et rastalem. et arundinalem. et dixerunt incidentem in longitudine fracturam lignealem et incidentem in longitudine cum latitudine lunarem. et nervalem. et illam que privatur parum una sua em. et alietusie. et albuleiten. Et quando fractura completur. non est possibile ut remaneant duo ossa secundum quod necesse est integra de oppositione secundum propriam continuitatis nature. immo separantur necessario ab oppositione. Et similiter separatio fragmentorum accidit propter necessitatem quod continetur de velaminibus et carne. quod accidit dolor sequens eam. Et quando est equatio rotunda sine frustris. convenit membrum cum facilitate. Et ut declinet fractura ad exteriora secundum quod dicit ypocras a[.] melius est quam ut declinet ad interiora. quoniam quod occurrit ei de nervis illic est plus. quod ledit. Et quando cadit fractura apud iuncturam et restauratur. remanet motus difficilis propter durities. et transit baddum quod accidit et indiget spatio donec declaretur. Et quod prius accidit in iuncturis ossium puerorum. Et de illo iam est non est iunctura incrassatione fortior. sicut est iunctura caville. Et fractura puerorum incurvationis et attractionis. est illa que secundum rotunditatem. deinde illa que declinat non est adherens non super ipsum prolongetur ligatura huius fabricationis mirabile tempore longissimo. et similiter ex aliis et medicinis. et ex eo quod mittitur sanguinem ad illam partem secundum quod diximus. Et deterior fractura est illius que ad interiora non ad exteriora secundum quod diximus. et quod dicit de macie medulle et inflatione. et intentio cum non est utilitas. Medulla enim habet lenitatem. viscositatem. et non incidit. Et quando accidit cum fractura accentua. sicut vulneri. et fluxus sanguinis. et apostema. et attritio eius que circumdat eam ex carne. quod sine pertransit cum prohibitione putrefactionis. aut scilicet pellet. accidit ex ea corrosio. Et locus que fracture magnior sunt per dolorem. et per casum cadit fracture. Puerorum vero puerorum appareret per dolorem et api. Sed in ipsis accidit plurima iudicia restaurationis. Et cum ista ossa redeunt ad sinus suos. possibile in infantibus et qui sunt eis proximi. ut restauretur vel divinus prime in eis. Juventute vero adolescentie et que post ipsum. non restauratur. immo autem super eam invenitio ex materia cartillaginosa coniungens inter duo ossa. De genere eius quod fit autem ex terti o duobus pluribus super continuationem eius et aliorum. ¶ Et ossa magis inobedientia ad restaurationem faciendam est ad iuncturam. Deinde brachium. Amplius fistula quando frangitur ad interiora. prima fit ei cura. Et fractura fecilior in duobus focilibus. est fractura focilis inferioris eorum. sicut dictum est in dislocatione. Res autem coste et cranis est facilior. quoniam restauratio non prohibetur ea a dillatatione. ¶ Et membra que diminuitur in spatio restaurationis. ubique. quoniam nasus restauratur secundum quod diximus in decem. et costa in viginti. et ulna et radius apparet ad viginti usque ad quadraginta. et coxa in quinquaginta. et fortasse extendit longius donec restauratur coxa usque ad menses tres aut quattuor. et quod est super hoc. ¶ Et ut declinet membrum in confirmatione restaurationis ad ventrem eius. melius est quam ut declinet ad dorsum ipsius. quoniam fit declinatio eius in lateribus. ¶ Et cause propter quas non restaurantur ossa. sunt multitudo embrocationis aque. et multitudo solutionis ligamentorum. et ligationis eorum. aut festinatio in motu. aut paucitas sanguinis absolute. aut paucitas sanguinis viscosi in corpore. Et propter illud minoratur restauratio fracture senum et convalescentium. Et de illis que significant restaurationem est appositio sanguinis. quod ut quando ipse fit superfluitas quam expellit natura ex multitudine sua cum studio ad fracturam. De radici

bus rei restaurationis et ligature.

[R]estaurationis basis huius est extensio membri. cum quantitate quam oportet. Nam addicio intensa spasmat. et lesionem faciat. et proveniunt ex ea febres. et quando accidit ex ea mollificatio. Et illud quidem in corporibus humidis est minoris nocumenti. propter obedientiam eorum ad extensionem. Et diminutio eius prohibet bonitatem consolidationis et ordinis. et quod in dislocatione et fractura est equale. Oportet extendi secundum modum quem oportet. et cum fit occupatio cum proportione duorum ossium secundum rectitudinem et positione pulvillorum. et ligamentorum secundum quod oportet. et cooperire ea astellis. et cooperire astellas ligaminibus. Et oportet ut quiescat membrum quantum est possibile. non quando secundum quantitatem

no

no restauratio tempore simile.

q tollẽat. cũ n̄ fuit nocumẽtũ. et a principio
moueat' m̄bru. Et oz ut caueat dolo
ratio uehemẽs ap extẽsioẽ et strictura in
fractura et dislocatiõe simul. Et sil' i
q accĩt ex strictura uehemẽti et tarditate
solõis. q̃m illõ pducẽ ad h' ut moriat'
illõ m̄bru et putrefiat. et fit necẽ ab
scidẽ ipz ¶ Et in initio i p'mo restaurã
tiõis. ẽ ut cueãt arostbad. in eis q̃n
sũt sic̃ ossa capitis. Nã sup ea n̄ oriũt
arostbath. Or oz ut p̃pentur ita ut nõ
cueãt sicũ. nz paucũ. et tũ crossũ plu'
inũ p̃missioẽ misurã. et de scito. ẽ q magni
tudo ei' diuisificat' scd'z m̄bru et q̃titatem
fractuẽ in magnitudĩe sua. aut multi
tudĩe ip̃i. aut in ꝯ̃ius abarũ. Et cognos
sces q in diminutiõe q oz ĩ in illo. q̃ a
pud rememoratiõez aloyz. et apd reme
moratiõez stricture ¶ Et oz cũ acc̃it aro
stath ut phibeat' a motib' cõp̃imtib' et
coitu. et ira. et iracũdia. q̃m aduruit sa
guinẽ. et fugit locũ calidũ. et q̃rit frigi
dũ. Et adiuuat' cũ ẽplis fortib' stipti
cis in q̃b' ẽ caliditas q̃dã. et glutinatõ.
et pãnt' in eis q̃ sũt sic̃ nux cipssi. et dra
gagantũ. et mediãe q̃ sũt ad rupturã.
Et q̃n acc̃it fracture ut n̄ restauret' re
stauratiõe de q̃ curet'. tc̃ fiat in ea q̃dam
sĩle fricationi in ulcerib' q̃ n̄ sanãt. et ẽ
ut fricet' utrisq' manib' donec auferat'
uiscositas ulis debil'. q̃ ẽ q̃ ipã n̄ sit
aliqd. q accĩt ut eleuet' in locũ. et im
pellit' ad ipz sanguis nouus bonũ. et co
aguletur sup ipz rostbath forte ¶ Et m'l'
totiẽs q̃de egdiũt' et alteratur color ossis re
stilles cornalib' et squamus p fricatiõez.
et sup huiusmoi n̄ ponãt' astelle. imo si
fuit necẽ. sufficit ligatura bona. Et
q̃n aggrẽt' fracturã et uulnũ. tc̃ n̄ ẽ pos
sibile ut differat' restauratio usq' quo
sanet' uulnũ. op' ẽ induceret' et n̄ reapit'
restauratiõez n̄ cũ p̃mutate et extẽsione
uehemẽti. et disp̃õib' maximis. Et cũ h'
q̃n accidũt cũ uulnẽ dolores. et apãta in
q̃b' ẽ timor. tc̃ q̃ã m̄bru meli' ẽ q̃ ut ac
cidat timor magnũ. Or oz ut in huiusmoi
fractura n̄ pueiat' ad ultimũ ip̃ie resta
urationis. Et q̃n ẽ cũ fracturã attritio. ẽ cũ
illo timor in corruptiõe m̄b. Or oz ut scal
pellet' loc. ad h' ut egdiat' sanguis. q̃m i
ipõ ẽ timor. et ẽ ut moriat' m̄bru. Et si flu
at sanguis. tc̃ oz ut retineat'. Et multo
tiẽs q̃de fit necẽ p timorẽ apãtis. et no
cumẽtũ uulneris. ut facias aliud q̃ sit
necẽ de cautiõe m̄bri. q̃r flebotomas.
et soluis uentrẽ. et subtilias abũ ¶ Et q̃n accĩt
ex strictura p̃uritẽ. et ẽ necẽ ut soluat'.
aut ut emdiet' m̄bru cũ aq̃ calida. donec
resoluãt' humiditates mordicatiue. Et
ypocras q̃de pcep̃ ei q̃ restauraret' ut sug

gat aliqd de elleboro in ulla hora. Et fu
it ei' intentio ut euacuet' materie ad interi
ora. Et galien' phib'z h'. imo pcep̃ ut
bibat' agaricũ. Or si fuit necẽ. tc̃ det' a
aliqd de sirupo acetoso. in q̃ sit uirtus
acuta. Et dr̃ q̃ illõ in p̃te ypocratis
fuit. et sup̃fluitas q̃ ẽ int' duo q̃piẽ in
rabil' ¶ Et cũ uolueris facẽ restaura
tionẽ. deĩn dolet et inq̃etat. tc̃ rectiũ ẽ
ut dimittas illõ. et extrahe illõ q̃ redi
re fecisti. forsitã ẽ remoueris p illõ
in finẽ a doloribus ¶ In fractura aut
in lõgitudĩe sufficit ut m̄bru adhẽat
cũ strictura uehemẽti. et uehemẽtiori q̃
alius in cui' cõpsiciõe ultimatio fiat ad
ad interiora. ¶ In fractura q̃ ẽ in osse. oz
ut duo ossa steut sc̃d'z rectitudĩez in
fine q possibil' ẽ. ob s'uado illõ exp̃te
sit p̃cul sanarũ. et ꝯsida an sit oppositõ
hui' ossis ad suũ cõpar ossis alteri'. et
deĩn restaura. et obs'ua. nã int' illõ st
ros. de ill' sũt frustra. addictioẽs. et de
illis sũt uacuitates. Verũ frustra q̃n
n̄ decet' cõponũt'. soluũt n̄ uos. et int'
restaurationẽz. Et q̃n frangit' id'. et rema
net int' duas scissuras ossis. n̄ pmit
tũt ut adhẽat una cũ alia. et se p̃mũt'.
Or fit ulc' in q̃ semp aggregat' ut' q̃ cu
dit in q̃d ip̃imet putrefit. et putrefi
at m̄bru. In p̃ncipio unitio n̄ fit fortis. for
tis ẽ n̄ fit. n̄ q̃n decet ꝯtinuat' frustra.
et addictioẽs in oppositiõe sua q̃ ei opponit'.
Et g̃ necẽ extẽsio p q̃ fuit uerificata
oppositio int' duo ossa. et int' addictioẽ
et meat' q ꝯglutinãt eas. et uerificata
fuit restauratio ¶ Cũ g̃ extuderis. et
oppositiẽs. rectũ ẽ cũ inuicẽs oppositiõẽ
uerificatã. ut mollifices extẽsiõez
paulatĩ. et obs'ues cũ manu tua dis
positiõez ei. q̃ decet cõponit. Or si inuene
ris eminẽtiã. aut aliũ rectifica
illõ cũ manu. deĩn n̄ cauũ ẽ ligamẽtũ
ꝯs'uãs m̄bru scd'z scd'z q̃ntitatẽ sua n̄ du
rũ. q̃m dolere fiat ualde. nz lene. q̃m
dimittit ꝯs'uatiõez. Et de reb' q̃ ea in ẽ
media. ẽ melior. Et oz ut sit ligamẽtũ
p̃uitũ ad illõ ad q̃ ẽ in declinatio ue
hemẽti. Et si fracturã ẽ cõpleta. tc̃ oz ut
eq̃ẽ cõstriẽ stringẽte eã ex oĩ p̃te. Or si stri
ctura fuit in p̃te plus. oportebit ut sit
strictura illic plus. Et si fuit cũ fracturã
aliqd ex frustis et ossib' p̃uis. tc̃ si su
erit ledẽs dolorẽ faciẽs. tc̃ ualde adi
cũ rectificatiõe. Or si n̄ fuit ledẽs. tc̃ n̄
cures de eo. nz apponas manũ. Or si
ubi g̃nã audita fuit ei' crepitatio. tc̃
sperat' q̃ cuiũt sup eã rastlath. Cũ
g̃ secat' suis de illo. tc̃ n̄ oz ut caueret'
ei' res ¶ Et q̃n accĩt ex frustris distri
ptio cuius. n̄ ẽ tc̃ rectiũ accipiun' i di

no.

tiñe ut.

oppositum ut n̄ declinet ꝯ attac tione. et obser ues.

latitudine disruptionis o parte solidorum. Si
necesse est ut extendantur duo ossa ad duo latera
secundum ultimum finem rectitudinis. ne sit tortu
ositas in eis. quoniam in tortuositate tunc est cor
ruptio ossis. Cum ergo extenderis ipsum. tunc redi
ad frustrum. et reduc ipsum. et stringe illud. Si
autem non redit. tunc non dilates disruptionem.
immo presens sis ut videas mensuram quam indiget
et perfora in ea secundum quantitatem qua ingrediatur in ea
frustrum. et compone super ipsum frustrum cauto le
vius super quod possit esse foramen spissum. et pene
tret frustrum in ipsum. et preme super eum et mi
num compressione gravitate eas. ibis. et procede os
in foramine percussione ad radicem suam. et
non serret cum serra oppositionis. et est serra mi
nuta subtilis. acuta sicut serra facientium pec
tines. Et fortasse perforatur radix cuius
perforatio est necessaria cum empiuno faciendo fora
mina continua accipiendo locum cui quantum est
fractura. Et illud non est auferens timorem. non
est post eum nobile. licet fortasse sit sal
vius quam instrumenta moventia motu suo.
aut sua collatione. aut masticatione sua. Et
quoniam ingeniatur ut ponatur spinum super latum
donec sit non permittere spinum penetrare non
secundum quantitatem ad invicem. Ars est tunc minoris
nocumenti quam instrumenta moventia. Et propter hoc
movere oportet ut sit apud restauratores isto
rum spinorum species plures preparate. Et fortasse non
apparet frustrum. sed est necessarium ad vitare illud
quod exsiccat et retinet ipsum. deinde fit illud quod
oportet. Quod si fuerit frustrum aut pecia ossium se
paratum pungens locum. et dolorem faciens. tunc ne
cessarium est findere et uti regimine ad extrahen
dum illud quod egreditur. et multotiens oportet serrare
illud. Et quando fuerit illud quod fractum est et commi
nutum magnum. et fuerit eius contractio et commi
nutio plurima. tunc necesse est ut extrahatur to
tum. Si autem fractura non fuerit cum comminu
tione. et fuerit dislocatio eius et scissura capiens
locum plurimum. tunc incide in fimiorem locum.
et dimitte reliquum. quoniam non est nocumentum in
eo. immo nocumentum in abscindendo totum est
magnum. De admonitione restauratoris.

Necesse est restauratori ut consideret incli
nationem ossis. quoniam ipse invenit apud partem
ad quam inclinatur gibbositatem. et apud partem ad quam
inclinatur gibbositatem concavitatem. Et in
pluribus quidem intelligit illud cum tactu. Et il
lud item. quoniam dolor fit vehemens in parte
ad quam est inclinatio. Et crepitatio etiam
significat illud. Et similiter illud fabricat [illegible] sua.
Et est necessarium restauratori ut extendat ma
num suam super locum fracture in dispositione itine
ris eius ad superius et inferius cum facilitate
et subtilitate. donec sinderit separationem. aut
eminentiam. aut frustrum. cognoscat ipsum.
ut non ligetur vice alia non secundum quod oportet. quoniam ac
cidet contusio. aut dolor. Et non oportet ut consideret
in equalitate sensata per manum. cum completione

tum sanitatis. Nam multotiens occultatur apud
contusionem. et tortionem. Cum ergo restaurator per
venerit ad fracturam et invenerit illud. si non exqui
site operatur in eo. deturpatur membrum. Et si ex
quisite operatur. producet ad spasmum et febrem pra
vam. ergo melius est ut dimittas illud. et non tangat
ipsum. ¶ Cum ergo inceperit pervenire ad restaurationem
partis ossium. et non penetrat. oportet ut non inflammat
et faciat ipsam ingredi cum difficultate secundum
omnem dispositionem. quoniam ingreditur super minimum quod est
magis quam ut remaneat os equum. Et si dol
reddicio et rectificatio valde. et non est possi
bile medico. ut reducat illud ad dispositionem
fracture. tunc est delitie in fumo et concupiscen
tia magna. ¶ Et oportet ut restaurator ad re
staurandum illud quod fractum est. et restauret in
die suo. quoniam quanto plus elongatur. tanto est eius
in fine difficilior. et nocumenta in ipso sunt plura.
et precipue in ossibus que circundant latum et non implet
sicut costa. Et oportet ut adveniat ad festina
tionem restaurationis cum eius in opositione cum
oppositarum predictarum. Et principium est glutti
natio sanguinis viscosi. De preparatione restaurandi.

Oportet ut omni membro quod tu restaurare
veris sit preparatio conveniens prohibens dolorem. Et
melior preparatio cuius est illa que est ei per naturam.
ubi ergo ut sit manus ad fistulam. et pede ad
illud quod impellit obstruando consuetudinem in fimi
nibus. Et sit membrum quod oportet suspendi. oportet ut su
spendatur secundum equalitatem. similiter membrum cui dispositio
significat ne suspendatur. oportet ut sit ei accubi
tatio et ipsi locus super rem planam ut non suspen
datur pars eius et stringatur pars eius. Et suspensio
quidem est mala omni restaurato. sicut impulsio ad
superiora est illi conveniens. dum prohibens non prohi
bet. Et cum preparatio membri fit ita ut sit altius
aut magis infimum inclinatur membrum
et contorquet ipsum. secundum declinationem suspen
sionis et preparationis. De qualitate ligamentorum et astellarum.

Oportet ut sit panni ligamentorum
mundi. nam sordidus est durus et facit dolo
rem. et sit subtilis. ut penetret res si linitur super
ipsum. et sit levis ut non gravet super membrum in
firmum. Et oportet ut ligamenta capiant de loco
sano aliquid cum sit quantitas. Illud est magis
tenens restauratos quam ut sepe. et magis
firmum quamvis sit necessarium ut non sit superfluitas
in illo. quoniam facit ut membrum habeat meatus
strictos non suscipientes nutrimentum. Et iterum in
quantum monuimus de strictura est magis ex
primens humiditatem effusam ad membrum infirmum
ad illud quod est longinquum eo expellendo. et
magis prohibens illud quod attrahitur ad ipsum.
Et ligamentum latum ad illud est melius. quoniam ma
gis facit adherere et plus dilatatis. Verum si
quod possibile est in omni membro. nam illud quod pos
sibile est ex his in pectore. non est sicut illud quod pos
sibile est in mirach. et quod non est ex membris lati.
Nam non est possibile in eo. immo quando latatione e
nieta insit bona eius ordinatio secundum membrum sile

illi. immo sit feda. Quapropter oportet ut sit con-
tus de huiusmodi. in illa cuius amplitudo est
trium digitorum. usque ad quatuor. Et illa sunt si-
cut focile. et furcula. et sic illis similia. Non
est in eis possibile illud. immo sunt ligamenta
cum subtili non est possibile. In furcula est non
convenit lata. Et in huiusmodi quod est ne-
cessarium multiplicare involutiones
ut stet loco dilatationis. Et iuxta quem
involvitur. sufficit ut sit latitudo eius du-
orum digitorum aut quatuor. et longitudo ipsi-
us cubitorum. ¶ Et pulvillorum fortitudo
quoniam sit vehemens in adiutorio ligamen-
torum ad faciendum adherentiam. Verum pul-
villorum sunt due species. una earum est in qua est
intentio equare concavitatem membri. et adhibe-
tur studium ut non cadat inter ea aliquod fora-
men. et ut non super ponatur super portionem divi-
sa. et ut bucelletur cum eis in loco. Et altera
est in qua est intentio ut cooperiatur cum ea ligam-
entum. et requiret equationem secundam. ut resolvantur
ligamenta. et adhibeatur secundum equitatem. que
non cadit loco strictiori loco. et molliori loco.
que timuerit ea adherere astelle adherentia
a bona. Primum ergo eorum. sunt ligamenta et
nutre. et secunda sunt astelle. Et ligamentum in-
feri. prohibet materias. Et secundum torsionem.
Et oportet ut sit margines pulvillorum ubi
possibile est. Et illa quantitas exigit ut
sit unus pulvillorum. Et fortasse est necessarium
non administrare pulvillos parvos quos
cooperit pulvillus unus equans super eos
in longitudine ligamenti cadentes super lo-
cum. Et ligamentum quod nominatur habens duas
facies. et habens duo capita. est illud quod
administratur ita. Ponatur medium primi
cum quo conveniat equo loco in fine super lo-
cum suum. Et sit illa in medio aliquid
... deinde incipiat de una quarum dua-
rum medietatum ad partem divisa. Et fiat
in involutione earum cum utrisque manibus si-
mul. secundum quod est famosum. quod non est nobis
necessarium exponere.

De quantitate ligamentorum cum expositione et distinctione.

Oportet ut
incipiatur cum ligamento a loco fractura. et
ab eo non declinat ad os. Et illic sit ve-
hementer strictum. Et quando fractura est vehemen-
tior. oportet ut sit ligamentum fortius. et ad ul-
timum locus fracture a quo. et locus ad
est necessarium expellere materias. et ut fuerit fri-
ca fit. Et illud quod separatur ab apostemate.
immo fortasse resolvitur apostema. Et est
cum apostemate separationem ab apostemate. et apostema
factionem ossis etiam. Et illud quod non confert ad
... significatur in ipso osse puncies ad me-
dullam. et corrumpens medullam et os. et est
necessarium ut frangatur et ab eo discooperiatur. et
ut fiat vie ad opus ad conglutinandum. Et est
melior locorum cum defensione eius quod venit de
eo quod est quod sit leve. et membrum inferius quoniam expel-
lat ad superius superfluitatem suam. quando super-
ius est debile. ¶ Et non oportet ut fiat ultima stric-
tura ligamentorum. et astellarum tanta
quod prohibeat adventum nutrimenti. et sanguinis.
Illud namque est ex illis que prohibent restaurati-
onem. Et ypocras quidem adiuvat ligamen-
ta in eo quod convenit de expulsione apostematis et
cum cerotis repercussivis. cum oleo onfaci-
no et cera. Et fortasse est necessarium sedare apo-
stema cum eis que sunt sicut oleum camomillinum. et sic
cum vino stiptico. Illa enim ipsi resolvunt apostema et
confortat membrum. et non fuit ulcus. non applicetur
cerotum. Et fortasse est necessarium illud in quo est
fortitudo et resolutio. sicut oleum. et mastix. et
ammoniacum. ¶ Et ad ultimum cum ligamen-
tum administratur et fractura est recens quando non du-
rit apostema. tunc oportet ut sit ex lino. et infrigida-
tum repercussivum. Et fortasse sufficit ut in-
liniatur cum aqua et aceto. Et fortasse suf-
ficit administratur cum ceroto et similibus de illis
que narravimus. Et si administretur post apostema.
tunc melius est ut sit ex lana que sit infusa
in oleo resolvente apostema et leniente ipsum.
Et secundum omnes dispositiones in ligamento super quod
ponitur cerotum de subtus. est separatio ad
commotionem doloris. et propter quod medici-
ne presens. Cum ergo acuit dolor. succurri-
tur cum solutione et ligatione. Et non oportet ut ad-
ministretur cerotum. et propter quod est illic ulcus
fortasse est attrahet ad membrum putredinem.
Et opponatur loco eius unum nigrum. Et
plurimo quidem fracture divise associatur
ulcus. Quapropter oportet ut elongetur cerotum. et
sit suffumigata in vino stiptico. inque
infusus sit pulvillus longus. Et non
quidem preter epithimatibus fracture cum
pulvillum singulare. ¶ Et cum incipis cum
ligamento a loco exigente. tunc involve super
ipsum involutionibus quas addes secundum
additionem magnitudinis fracture. et
partem earum secundum diminutionem eius. et secundum
apostema si fuerit apparens. deinde reduc ipsum
ad illum locum. deinde vadit usque ad lacer-
tum. Hoc est ergo ligamentum primum. deinde fac
ipsum secundum ligamentum secundum. et involve ipsum
super fracturam bis aut ter. deinde fac ipsum
descendere ad inferiora mollificando pau-
latim. postea fac esse presens ligamentum tertium.
et fac illud ad superiora. et tunc facies ligamen-
ta esse paria ad expellendum superfluitatem
a membro. et ad rectificandum ipsum. et super in-
tentionem in preparatione huius ligamenti. Et non sis
superfluus etiam in elongando stricturam in u-
trisque lateribus. quoniam fit membrum oppilla-
tum venarum. non suscipiens nutrimentum. et
fortasse corrumpitur. Et quando non fit ita. immo in-
cipit cum ligamento ascendendo. deinde sequitur
cum ligamento descendendo. deinde cum liga-
mento incipiente ad inferiorem partem ligamenti
inferioris ad superiorem partem ligamenti ascen-

tenus qui ipsi sit cum suis duo ligamina illa. et ponatur uehementior strictura eius apud fracturam. ¶ Et intentio quidem in uno duorum ligamentorum est contraria intentioni in ligamento quo queritur attractio materiei ad membrum. quod stringit super membro cum longitudine adeo. et non cessat mollificari in eo lutio. et est ligamentum duplificationis. Ista igitur sunt ligamina que sunt sub astellis. et hec sunt ligamina super astellas. ¶ Ligamentum non superius oportet ut sit ita ut perueniat membrum sicut frustum unum cum non sit motus. et prohibeat torsiones. ¶ Et quando fractura est in latitudine complete. fit necessarium ut ligamentum sit equalis commixtionis et stricture. Et si fuerit plurimum fracture ad partem unam. et est ex fractura. oportet ut sit sollicitudo uehementior super latus in quo est fractura plus. Et non oportet ut duplificatio super eam figura ligamenti faciendo figuram post figuram. quoniam illud corrumpit illud quod confortauit restauratio. Et dolorem quidem facit iam uere contorsio. quod fortasse accidit ipsi. et strictura ligaminis spasmationis. Nam cum stringitur facit dolorem. et cum mollificatur contorquet. Et ypocras quidem facit esse rectum ut soluatur ligamentum una die. et una die non. Illud tamen est melius. ut non irascatur infirmus. et non appetet eum cum palpitatione eius. et ipsi [illegible] propter illud quod necessarium est ut perueniat ad membrum de humiditate subtili impediente. quod fortasse conuenit ei. ¶ Et magis conueniens hora tum consuetudinis ligamenti bonitatis. et conseruationis eius secundum conditiones predictas. est post fracturam et partes uiginti. nam illud est hora inceptionis acrossboth. Aut prohibeatur eius generatio cum quantitate sufficiente. quoniam non accidet non subtile debile. non quando iam accidit trossboth. et in aspera addet magnitudinem quam indiget. et tendit in superfluitatem. Nam una de conuenientibus ei est strictura uehemens. Et iterum administratio stipticorum prohibentium. Ipsa enim prohibent nutrimentum. et stringunt acrossboth. Ergo non penetrat in ipsum nutrimentum iterum. Et non oportet iterum ut ligatura deinde permutatur ut fiat ligatura in non sua.

Oportet ut sit **de qualitate astellarum.** hora. sub de quo fuerit astelle astelle aggregans ad duritiem suam tenacitatem et leuitatem. sicut alcone. et lignum oleandri. et lignum granati. et eis similia. Et oportet ut sit grossities que est in ea loco quo obuiat fracture duobus lateribus. Non oportet ut sit grossities astellarum. primum carum quod sequitur latus fracture. aut uehementiorem partem fracture. et sit latera earum subtiliora. et ut sit plenarium extremitatum. ne opponatur in eis glutinatio. immo planum ligamenti. Et si ponantur astelle a lateribus quatuor. tunc est magis deffendens. Et non est malum sicut eius superfluitas longitudinis. quoniam non est nocumentum in illo. in detrimentum membri si accipiunt propter uicinitatem partes quas tegant uicturam ipsum. Et longitudinem eius sit ita ad latus ad quod est motus inclinationis membri cum hoc ut non sit ita quod grauetur in primis uehementer coarctet. ut non minuat ab eo ligamenta diminutione plurima. quoniam fient astelle cum primitus concauitates. et cum uideris aliquid de hoc. oportet cum diminutione donec inuenies equalitatem. Et non oportet ut astelle obuient loco denudato. super quod non est caro. immo est neruosus ossosus. **De qualitate administrationis**

Hora quam exigit **astellarum cum distinctione requirit.** ut ponantur astelle. est post quinque dies et supra. usque quo fiat securitas a nocumentis. Et quanto plus magnificatur timor. tanto magis oportet ut tardetur positio astellarum. Et multotiens attribuit festinatio in hoc nocumenta ex apostematibus. et pruritu. et uesicis. Verum cum tardantur astelle. tunc oportet ut sit illic custos loco carum ex bonitate ligature cum uitta. et de bonitate impositionis. Oportet si illud non fuerit. tunc necesse sunt astelle. et in principio rei. Oportet igitur ut anectantur astellis ligamenta et puluilli ancxione descendente. equante. cooperiente. decenter componentes, quorum grossities sit apud fracturam. et non fortiter stringant. immo addatur in strictura paulatim. cum experientia infirmi. et cum dispositione ipsius. et si fuerint ligamenta et puluilli quantitates eam. tunc non fiat eorum multiplicatio. Et de nocumentis eorum quando descenderunt. est ligamentum molle. ¶ Et oportet ut non ligentur ligamenta superiora sine astellis ligatum dissoluentes eas. et remouentes ipsas accidente compositione sine carum. ¶ Et oportet ut soluantur ligamenta negligentes electionis in omnibus duobus diebus in principio rei. et propter quod accidit pruritus. Et tunc quidem oportet ut fiat illud quod precepimus. Cum igitur peruenerit septimana astrictura soluatur in spatio tardiore. et in omnibus quatuor et quinque. In hac est hora fit securitas a pruritu et apostemate. Et illic iterum fiat mollificatio ligamentorum paulatim. ut non prohibeat penetrationem nutrimenti. Et si fuerit tibi possibile ut retineas astellas. et non soluas eas usque ad uiginti. non erit nocibile. deinde solue eas. attamen quando soluuntur in quibus dam horis non propter causam apparentem. si propter defensionem. et ad uidendum illud quod accidit. et considerare ad illud quod discoopertum est de carne si fuerit. An corrupta sit color eius. et eius dispositio. Et iam scauisti quod oportet ut non fiat ultimatio in strictura ultimatione prohibente aduentum nutrimenti ad fracturam. Ipsa enim non restaurat nisi cum sanguine et nutrimento forti quod uenit ad eam. ¶ Et non sit festinatio in auferendo astellas et prohibendo eas. quoniam necessarium est esse colenda. quoniam fortasse accidit in ut sit acrossbach non confirmatum adhuc quod contorquet membrum. Et ut remaneant astelle super membrum cum non sit necesse. est melius quam ut

[Left margin:] [illegible] inde quando adherent [illegible] et non stringantur [illegible] et respirent latera [illegible] eius ut [illegible] conteratur et prohibeatur acrossboth.

deponat ab eo. an cum sunt necesse. Non g͡fe
stines si tarda. **De fractura cum uulnere**

Et quando aggregatur fractura et uulnus. tunc restau
rator uel remittet alleuiet restaurationem. et
faciat peruenire astellas a loco uulneris.
et ponat super uulnus quod oportet ex emplastris. et postea pi
cis. Et quando preparauit ut incipiatur cum
strictura a duobus lateribus uulneris. et di
mittat uulnus discoopertum. Et hoc quidem est
melius si uulnus non fuerit super fracturam ipsam.
deinde oportet ut sit super ipsum uelamen ita ut te
gat ipsum ab aere. Quod si fuerit super fracturam.
tunc oportet ut sit super ipsum uelamen ita ut tegat
ipsum ab aere. ingeniet in figuratione
stricture cum ingenio ita ut mundificet
ex omni latere. Et sepe ponat super uulnere ipso
cum pressura conueniente ad illud. Et infun
datur puluilli in uino nigro stiptico. et
hoc est ingenium. est. ut ponat extremitas li
gamenti super labium uulneris. deinde torqueatur
retro. et finiet cum ligamento alio. et ponatur
secundum labium aliud inferius. deinde ordinet re
liquum ligamentum secundum quod oportet. deinde torqueatur
ita ut remaneat uulnus ipsum apertum. et quod est
post ipsum sit firmum ex eo. ita quod iam ascendit
ligamentum. et descendit ligamentum. et cadat super
fracturam strictura uehemens. et remaneat
uulnus apertum ut discooperiat ipsum propter illud
Et oportet ut ponat super astellas foramen contra
illud ut perueniat superfluitas medicine uul
neris ad illud. si posuerit super astellas fo
ramen oppositum illi. ut perueniat bonitas me
dicine ad uulnus. et sit possibilis egressio sa
niei ab eo. et sit ita ut possit tegere
super ea utraque simul. quoniam dimittere uul
nus discoopertum fit malum. precipue in frigore.
immo oportet ut sit non coartatum nimis. ut custo
diat in nocte. Quod si uulnus sanatur ante
quam nostrificet astelle sua et conglutinatum. et
firma astellam illi loco. si ille locus fuerit te
cludat ab eo. Et cum uolueris fuerit solue
illud quod tegit uulnus. mane et uespere et ma
gis possibile propter curationem eius. Et non fit
ex eo distentio ligamenti restaurationis
fracture omnino. ¶ Iungas propterea. oportet ut li
getur uulnus ex medio ligamenti si fuerit re
cens. et sic antiquum et fecit pus per ma
turitatem. tunc ligetur ex superiori usque quo
sequitur medium eius. Et de illo quod est bonum. est
ut ponat illud quod sequitur uulnus ex ligamen
tis. et postea superius strictius ut sit possibili
tas curationis. Verum eius strictura. sit secundum
tollerantiam. et quanto magis elongatur a uul
nere ponatur leuius. Et quando est uulneris profun
ditas uehemens. stringatur super locum profun
ditatis ligatura ligamenti. Et si conuenit
strictura ligamenti loco restaurationis.
tunc iam peruenit infectio. et si non in aperte ele
uare uulnus cum eo quod diximus. et cum peruenit
ad fracturam ipsam. ponat ligamentum strictum.

Et oportet ut pressio mollis ita ut facilius fia
at cursus puris si aggregatur in uulnere. ponatur
Et oportet ut in estate ut infrigidetur liga
mentum continentia uulneris. ut sit adiuto
rium ad prohibendum apostema. et non oportet ut appin
guet loco cerotum. et postea in estate. quoniam
fortasse putrefiet membrum. immo si necesse
est irrigatio. tunc cum uino stiptico secundum quod
preterit apud nos eius declaratio. Et cum frac
ture est attritio et timet mors membri. tunc
scalpellet. Et scias omnino quod quando uulnus li
gatur secundum quod conuenit. expellit ligamen
tum defectiones. Et si errat in ligamento
apertum. postea quando mollificat super locum uul
neris. et stringit super illud quod est post ipsum. et si
non fuerit ei detectio non curatur ab eo uulnus.
nec perueniet ad ipsum medicamen. et si dimit
titur discoopertum putrefit et infrigidatur
et accidit mors membri. et peruenit ad dolo
res et febres. Quare necesse est medico ut
fatiat aliquid inter hoc et hoc. et consideret illud
quod accidit. et fiat curatio eius antequam consilietur.

De fracturis male restauratis

Quandoque
fractura est restaurata non secundum quod oportet. et est ne
cessarium ut iteretur eius fractura. Qua
re oportet ut restaurator sciat dispositionem aross
loth quod restaurauit os. Quod si resolutum fuerit
magis fortis. non uadat ad frangendum
ipsum secundo. fortasse est non erit possibile ut
frangatur ex loco fracture propter fortitu
dinem arossloth. Quare franget in illa
parte loci. Quod si non inuenit curatio. tunc
oportet ut procedat et leuat donec mollifice
tur arossloth. Et mollificatiua ipsius sunt
medicine predicte in capitulo diuinitatum
illic sicut altis allealati et diaculi. et sic
allealati et diaculi. et sic species frumenti ole
orum. et alealeet. et medulle ossium et me
dulle genuorum ceruorum. et eius similia. deinde fran
gatur. Et oportet ut assiduetur cum hoc embroca
tio cum aqua calida. et intromittatur in die
multotiens. Quod si non profecerit illud. et ex
primitur et motio significauerint firmi
tudinem uehementem. tunc oportet ut secetur opor
tebit caro ita ut sit possibile fricare
arossloth ex latere. et destruere eum cum ea.
deinde frangatur et restauretur. et curetur uulnus
curatione sua. ¶ Et multotiens quidem est
possibile ut curetur fractura male re
staurata absque fractura secunda. leuien
do arossloth cum eo quod scis. deinde equetur. Et
quando eleuatur super ipsum. equetur super ipsum aross
loth ita. et curatur fractura per remediis
leuibus. **De epythimatibus fracture et**

Epythimatum **que curant cursu eorum.**
alia sunt que prohibent apostema et rectificent pu
tritum. et alia sunt ad induuandum arossloth
et glutinationem fatiendam in ipso. et alia
sunt ad equandum arossloth magis. et alia
sunt ad remouendum duritiem incutanum.

que accidit post restaurationem. et alia sunt ad auferendam mollificationem si acciderit in iuncturis. **De epythimatibus confortantibus et que curant cursu corum et rectificantibus primi.**

Iam diximus in capitulo ligamentorum nervorum. ad illud quod oportet fieri in hoc capitulo. et diximus cerotum et embrocatio cum vino stiptico. et illius similia. Et reiteramus nunc et dicimus. non oportet ut sit illud quod administratur de cerotis aut aliis. ita ut asperitas sit in eo aliquando. immo sit lenius quanto plus esse potest. et mollius. Et non oportet ut administretur cerotum non timetur putrefactio propter multiplicantes partes fracture. hoc modo est paratum ad suscipiendam putrefactionem quando plurimum ei est cum ulceribus. Super aquis autem calidis et earum effusione in loco curationi. et scias scire quod utilitas in eis est resolvere materiam que incurrit fatuitati prurimum et attractio materiei nutrimentorum. Et sunt iam necessarie quando cum in balneo iam debilitaverunt fortitudinem. et exsiccaverunt ipsa. Et illud quod ultimum consequitur est finis. **Epythima ad restaurationes confortantes in hoc sunt cum diu arostoch.**

Embroce stiptice subtiles. et emplastra que similantur eis. sicut decoctio mirti. et ex oleum. si nam est oleum. Et oleum altane. et epythima cum aqua foliorum mirti et granorum eius. et decoctio arboris alcanii. et decoctio indice adurdar. Et decoctio foliorum eius est in tamarisci indurantia. Et emplastrum factum ex mess. post quam ponuntur cum eo crocis et mirta. et confitiunt cum vino odorifero. est bonum valde. et distillatio spatularum palme est bona etiam. **Regimen equationis arostoch.**

Hoc postquam quievit et diu permanet renes. stiptica predicta. quando ipsa aggregat ipsa et stringit ipsa. et minorat quantitatem eius. Propter illud non quando superfluit. et post prolongationem. est necessarium secare ab eo. et fricare donec equetur. Et omnia ista cum eo quod dicitur in eo. **Medi**

Postquam ut **cure lenificientes duritiem iuncture.** incipias et embroces cum aqua calida. deinde administres desuper emplastra. et in unctionibus que fiunt sunt lenientes sicut ex mucillaginibus. et gummis. et adipibus. et oleis. Et si ponatur in eis aceti fortis. erit magis proficuum. Et de illis quorum administratio appropinquatur. est diaquilon. et albelum. et oleum sisaminum. quod est emplastro leue. Et iterum mollitum de beturo permisceatur cum cerotobutiro quanti est ipsi medietas. et mel quantum est ei quarta. Et fortasse sufficit cerotum de oleo lilii solum. Et quando adiuvatur cum omnibus lenificantibus predictis in capitulo scierosis. Et cum semis altee et compluris ad fingendum adde in eis ex castoreo. et sarapino. et opoponaco. **Medicamen bonum.** Recipe sextarium olei de lino. et sextarium olei sisamini. et fenugreci coctum in lacte. et hyel adipis. et administretur. **Et etiam.** Radices altee. et radices cucumeris asinini. et bdellium. et amoniaci. et opoponaci. dissolvatur cum aceto forti. et liniatur. Et unguentum citrineum est bonum. **Medicamen bonum.** Recipe mucillagines feni greci. et seminis lini. et mucillaginem cucumeris asinini. et amoniaci. et laudanum. et ysopi humide. et oleo de lilio. et adipe anatis. et bdellium lene. et pinum. et medullam vituli. Resolvantur in oleo. et fiat unguentum. **Aliud forte ad hoc.** Recipe olei nucis lib. ii. olei de lilio lib. s. storacis liquide lib. quartam. cere citrine lib. i. gluten albotin ℥ ii. euforbii ℥ ii. medulle ossium cervi ℥ iiii. fiat unguentum. **Unguentum bonum.** Ad duritiem iuncture que sequitur restaurationem. amoniaci partem i. bdellium drachmas partem i. laudani partem s. olei de alcanna. adipis anatis aloes ana partes quartam. Solve gummas. et aggrega omnia. **Unguentum bonum.** Recipe amoniaci ℈ xxxvi. et cere citrine tantundem. gummi albotin. bdellii. et galbani. omnium ana ℥ viii. olei de alcanna ℥ iiii. terantur omnia in aceto. deinde aggregentur in mortario miscendo cum oleo de lilio. Et illi ad spasmum cum et nodationem que accidit sicut glandula nunc. Similia diximus cum in capitulo suo. et administretur unguentum quod diximus nunc. et administratio castorei et costi. et fimi columbini. et sinapis emplastrum est ultima. **Linimentum bonum ad idem.** Recipe feces olei de lilio ℥ i. et feces seminis ℥ i. et storacis liquide. et galbani. et sarapini. et opoponaci. et amoniaci ana ℥ s. bdellii lenis ℥ i. adipis ursi. aut galline. aut porci. aut illius quod diligit illud ex sapientibus dominis. fiat ex eis unguentum. **Patientia**

Ubi sit ea **fortitudinem mollificationis.** tio in cura eius. est super stiptica subtilia. sicut lamina. et diaculum matum. et his similia. aut super stiptica spissa. et quando miscetur cum eis sicut croc. et amomum. et mirra. et cubilla. est bona valde. et post quam coquitur cum ea aceto et aromatibus. cum adipe anguilla. et cortice spatularum palme. et omnia quod dicta sunt in mundando arostoch. **De administratione aque calide et olei.**

Cuius quod aqua calida et oleum **calide et olei.** non conveniunt post restaurationem. quando prohibent restaurationem. sed conveniunt cum ipsa. quando absorbent restaurationem. et conveniunt propter ipsa. quando ipsa abstergunt quod remanet ex apostemate et duritie. et arostoch. et pustulas quas eveniunt sectis ligamentis primus. quare sit mortificatio cum eis non fiat. Cum igitur administretur aqua calida et oleum. et adipes. et medulle. fugiunt illis ligamentis nocumentis. Iuxta illud illud non aqua et oleum sunt valde prohibita ab incarnatione. Et fortasse administrentur infantibus et que sunt eis prima non in aliis. cum emplastra exsiccantia sunt super eos et faciunt eis dolorem. quare indiget tunc ut oleo inungatur locus que dolet. deinde substituatur et restauretur. Apud quem non datur

spatula palme est illud in quo nascitur dactilus.

na…

23

liccia inh. Et media qm intuit ebroca cu aq calida cu ipi soluit ligamenti p'uniqrentes ex eo innamici. Et e ut attrahat ad ipi materia. Et oz ut sit illa aq calida, ut cu cadit ap infirmu sit tepida. calida e fortasse resoluit ex corpe mundo sup illo q attrahit. 7 pc qm plogat tps effusionis ei. sedi quitate q ut de augmento mbri. 7 ei inflatione. 7 n effundat cu inap detumescere. Et nos qm iam diximus de iuvamentis ebroce in capitulo dislocationis illud q oz attendi. 7 h. Et magis dilectu in qm n e illic dolor. e ut n appiquet mbro oleu. in aq calida oio. n illo q ancedit ipi in pn rei ad defensione. Et de ill q ponut sup inceturas q indurat p' restauratione sup torsione 7 attritione. sut dactuli. 7 allulia e planda. **De abatire restauratiõ 7 positione eius.**

Oportz ut sit alos ei ex eis q generant sanguine spissu. 7 n spissu sic ca. imo spissu viscosu. ut gnet rostlot tenace forte. n sicau. debile. leve. Et illa sut sic pedes. 7 frumentu coctu cu multa aq q usq sit sic puls. 7 ventres. 7 capita. 7 ovis lechi 7 arietis decocta. 7 silia eis. 7 unu crossu stipticu. Et ex ill que dat in scda misa sut castanee. 7 gula in qbz n e acuitas. Et aliener oe q subtiliat sanguine. 7 calefacit ipz. 7 elongat ipi a coagulatione sic unu subtile. 7 res q fortitates valde. 7 ad summu regimine ei sit incrossatio. n sit illic phibens ex vulnere requirete subtiliatione abi. sed illo q e sup ipi de magnitudine ei aut ipi pinutate. 7 ap timore doloris. Qm n secur e ab illo. dilatet in alo 7 potu. Et q amat defensione incipiat cu regimine subtiliante. ut securet a malitia apostematis. Et illo e sic si oporteat iteru ut flebotomet. 7 solluat vet. Deinde p' dies paucos amministret illo. Quis sit qm necessariu veru ut diminuat h regimi qm supfluit rostlot in magnitudine ce necce phibere ipz. **Modus abatiõis conveniente ei q amministrat hora conglutinationis.**

Sumat panis d simula 7 frangatur, 7 sepu vacce pingius. 7 lac. 7 fiat ex eis abaru sile frumento cocto. ut puls cu bonitate sue consumptionis. Mediane aut ei q sunt ad restauratione minima e. q e innumbil. **De rebz q sequitur fracturam 7 restauratione. 7 necce e**

Quadoq accidit ex fractu sic currere eis, ita disruptio carnis q n conglutinat. Qz si n conglutinat in adatur. putrifit 7 putrefaciat illo q sequitur ipz ex osse. Qz e necessariu ut incidat 7 coquat. 7 qnq accidit flux sanguinis. 7 e necce ut phibeat. 7 qm accidit contusio 7 attritio fortis carnis. Qm e si n curet cu scalpella tione aut cu medicinis phibentibz putrefactione pveniet ad estiomenu. Qz oz ut obseruetur illo. Et qm accidit apa calidu in q e timor. Qz oz ut regat regimine suo. Et qm accidit vulnera q egent ut curet cu eo cu pcit narratio. Et qm accidit rostlot supfluus in fractura. aut quitas n e necessaria. Qz oz ut minuet nutrimentu. 7 phibeat ei gnatio cu phibitione abi. 7 stectura desup. 7 reliqs q sut dicta. Et qm accidit mollificatio t incurvatiu ex extensione. Et qm accidit curtat intr ad medulla q gnat in osse, q necce e ut extrahat os. 7 discoopiat via adiutrius. **Tractat ra de fractura mbri. De fractura cranei 7 mbri.**

Multotiens accidit ut findat craneu 7 no findat cutis. imo apparet. Cu g occupaciõ fit in curatione apatis. 7 n pveniet ad plaga, fortasse accidit ut putrefiat os de sube 7 accidit an sanitate aut p' ipa egritudines male ex febribz. 7 tremore. et destructione rois. 7 alius. Qz e necessariu ut findat. Et multotiens q e significat locu infirmi ipe. 7 q tangit oi loca. 7 h pc. Et tc q e necessariu ut redeat ualta ad dispositione sua. Et ut curet fractura. oportebit ut findat acute cu quietate q n retineat in ea uirus inh in aliud. Oz e ut n retineat uirus. n fuis securi d addictione apatis. 7 invenietis apa ruptu. 7 appareat fractura uyla. Qm e accidit in error magnu. Putat e q n sit fractura n illa. Et pplz oz ut consideret disp fracture consideratione vera. Illo n inq declinat cu extimatione ad rectificatione. e ut consideret cu fracture. 7 ultimatio instrumentis frangentis in quitate sua. aut in sua e magnitudine, aut in sua fortitudine. ut p illud sciat ultimatio q oz ee ex fractura. Et sili accidentia qm significat illo. sic apoplexia. 7 scothomia. 7 destructio vocis. 7 q sut eis silia. Et qm significat fissura cutis in multitudine sua. 7 sua diversitate. 7 in suo cursu sup rectitudine una. Dispone fracture. Itaq. licet hoc sit significatio significans oe pte. Fortasse e fractura interior plus 7 magna. 7 n e sup cute fissura. aut e fissura parva. Qz oz te necessario ut cognoscat disp cu significationibz qbz qrit de fractura. Et firmet mbru si e possibile. Et in huiusmodi dispositionibz e necessariu incidere cute dure. 7 discooperire donec appareat os dubitatu totu. Et si accidat flux sanguinis. impleat illo q discoopertu e panis siccis. deinde subtilia cu pulvillo infuso in vino. 7 dimitte ipz usq mane.

Curatio vulneru aut capitis usq ad finem almocchatra cura. e illa q iam dicta est

Marginalia: 7 attrahit ex corpe repleto sup illo q oz. 7 pc si abbreviet ei tps. imo oz ut sit aq calida ita ad eqlitate tedoris. 7 sit tps effusionis ei — Lesionis. — scilicet rei. — Instrumentis quibus secatur. — .i. dregenatiõis.

in caplo ulcerū. 7 aū ipz. Sinderia ū os. 7 reductia os. 7 filia ill'. de illis q̄ dicit h̄. 7 minores dispões fracture ossiū in capite si accidit incis fissura parua n̄ penetrās usqz ad lat. aliud. imo succedit ap̄ quā expinita. 7 simpl' istā. magis rectū ē itēm ut frices usqz q̄ n̄ remaneat de fissura aliqd. Et si amas ut festines cū effusiōe hu miditatis nigre donec uel remis fiat appāitio fissure p ea. fac. 7 frica donec n̄ remaneat uestigiū. Et sit ap te fri catoria diūsarū q̄ntatū. 7 amministra in p̄mis lata eorū. deīn q̄ sequit illa. 7 l̄ūqz fricaueris. amministra medicinā capitalē. 7 suffic̄ ē. Et medicīe que ca pitales sūt sic̄ p̄ ireos. 7 farina herbi. 7 minutū olibani. 7 aristologia. 7 corti ces radicis oppopinacis. 7 mirra. 7 sar cocolla. 7 sanguis draconis. 7 ē exsic catiuū sn̄ mordicatiōe. Et auferē cura tiōe ulcerū ¶ Si aūt extimaueris qd fissura sit penetrās usqz ad lat. aliud. tē fricatio n̄ fiunt ea usqz ad elōgatio nē. Et caue ne multū perdas in fricati one. imo n̄ ca secūr situs. 7 cognoueris dispōēz uelaminis. an sit securus situ su n̄ ex osse. qz tē nocumētū ē minū. 7 ireo magis appares. et ē cuēr ap̄itio mi nor. 7 saluior. 7 paruior. 7 appāitio pu matū uelocior. 7 magis cōpleta. aut iā separauit ipā pcussio ab osse. Et illo ē ex eo in q̄ est tumor plus. 7 dolores. 7 febres. 7 q̄ sequit ea plus. 7 susceptio ab osse alteratiōis coloris uelocior. 7 ca sus pus in uulnerib' inco plus. 7 q' accidit ex dolorib' 7 febrib'. 7 tetano. 7 sincopi. 7 destructiōe uirtis. pp dimis sionē curatiōis in eo plus. Et in huiu moī qūe dispōe. imo in oī dispōe. oz ut uehemēt caueat frig'. 7 in estate. qm̄ in eo ē timor magn̄. ¶ In fissis uō in qb' n̄ ē n̄ fissura. sic ē plīma. et apparet cū ea illo int' q' 7 os n̄ ē n̄ con tex. multotiēs suffiunt strictura 7 li gamētū. Et ligamētū ē pl'm 7 infrigi datiua. Verū illo q' ē rectū. ē ut incipi at et fundat sup fissurā oleū rosatū te pidū. deīn aggere int' duas extremita tes uulneris. 7 suat si necessariū ē illo. 7 pl' uerizet desup puluis capital'. 7 ponat sup eas puluilli imbibiti uino stiptico 7 cōtusi cū oleo. deīn reliq̄ ligamēta. 7 q̄ escat in fine. Et fiat delitiosius. 7 fiat ut dormiat. 7 flebothomet si indiget.
¶ Et n̄ q̄rit in oī fissura 7 fractura. ut accipiat os totū. qm̄ h̄ n̄ ē possibile in oī osse. Verū recordare ei q' p̄cepi mus in caplo uniūsali de fractura 7 re staurātiōe. Verūtn̄ multi hoīes acce

perunt os ex capitib' eorū incidendo. 7 secū modū. 7 creuerit caro 7 cutis sup uuln'. 7 euasert. In frangentib' uō os 7 q' p̄ea sūt. scias q' ossa capitis diūsificant ab os sib' aliis cū frāguntr. qm̄ cū ipā frāguntr n̄ restaurat' n̄a sup ea no sstoch fortem sic attribuit ipā 7 natā fac̄ sup reliq̄ ossa. imo n̄ē debilē. Quapp 7 ut effundit nō pus ad interiora. oz ut extrahat' si fuit pla ga capitis cōpleta. aut incidat' si n̄ fu erit cōpleta. 7 n̄ fiat occupatio inresta uratiōe ei. Et oz ut n̄ tardet' illo in esta te ult' septē dies. 7 in hyeme ult' decē dies. Et q̄to fuit uelociūs erit meli' 7 lon ginquius ab h̄ ut accidat nocumētū ma gna. Et de ill' q̄ uocat' ad illo 7 statuit ee necessariū q' ab aliis ossib' aliis. p̄t ossa capitis cōuenit ligamētū reddicati. Et h̄ ligamētū n̄ ē possibile sup cap̄. Propter illo g̃ necessariū ē accipe os 7 fractura cu ē q̄ntitas. donec egrediat' uir' sic ē necessariū.
¶ Et iam si acciderit uir' int' os restauratū. ligatū ligamēto optime expellere mat̄ iam. cū iā gn̄atū ē illo uir' ex ipo loco. 7 penetret ad medullā. erit nobis ne cessariū ut discooperiem' 7 mundifica rem'. g̃ q̄lr in huiumoī mēbro. illo ē g̃ ex cusatio de hac collectiōe. 7 in asiōe. 7 de tectiōe loci. 7 p̄hibitiōe incarnatiōis ei. usq̄ q̄ securus sis. 7 h̄ n̄ ē timor cū sint uir' usqz ad interiora ossis q' in asimus.
Et oz ut sit incisio ex loco cōuenientiore. Et cōuenientior que ē aggrās ad oppōitio nē q̄ extimas q' uir' curat ex eo meli'. 7 a facilitate incisiōis. 7 paucitate ne cessitatis ad h̄ ut moueat' 7 extendat' secūdo. 7 ē cū h̄ lōgiqor loc' nimis sicut sincap̄. n̄a mediū ei n̄ obuiat origini timor. ¶ Et stude ne frig' aduenīat ue lamini qm̄ ē malū 7 timorosū. 7 sbuli a regimē 7 assidua effusiōe olei tepidi.
¶ Et si appar 7 sit uelamī nigredo. 7 ē forta se in eo q' apparet de ipo. 7 n̄ ē nocēs. 7 fortasse ei sūt medicīe. tē cura ipā cū melle cōtuso cū ēplo sui olei rosati. donec remoueat' nigredo. 7 pl' uerizet desup medicinā capitalē. Et si nigredo fuit cōfirmata. tē fuge. ¶ Cū g̃ iudicat' necessitas extendēdi aliqd 7 in cidendi illo. aut extrahendi ipā. tē festi net. 7 n̄ expectet cōplemētū gn̄ationis puris in loco. Et h̄ que n̄ tollerat n̄ ē pānniculus noiat' mat' coartat. aut pu trius. qm̄ putrefactura fac̄ in dispōe api 7 spasmū. 7 fortasse pducit ad apoplexiā. Qr oz ut extrahat' illo os statī. 7 redibit sensus si fuit apoplexia statī. ¶ Si aūt fu erit foramē. tē res erit uehementiore fe stinatiōis. Et qm̄ frangit' craneū 7 infri gidat' uelamē 7 apparet. noiat' l' fumare. 7

i nal' dormitao.

No medicinas capit.

non grassar ab elongatione.

no.

no.

l' stam

7 tūc t̄ inē in eo q̄ diximꝰ cū huiuismōi fe
stinantē. aut si fuit nccā expectatio.
tūc sit usq; ad duos dies aut tres. 7 in
plimo rei o; ut curet in sciō cū inasiac̄.
Et qn̄ fit cū serra sbtili p̄dicta. Et qn̄
fit ita ut fiat foramina pua silia foram
inibȝ q̄ fiūt ab acubȝ qbȝ sbscella siunt
ū o; ut cadat ex eis licet in eis sit tumō.
qm̄ fortasse penetrat subito usq; ad pi
maculū. n̄ ingeniet cū instrumēto q̄ dixi
mꝰ. qm̄ ē saluū ¶ Qualr̄ ū fit h̄ cura
nos dicemꝰ in h̄ illd q̄ dixerit p̄mi. Inq
uit. o; ut radat in p̄mis cap̄ uulnerati.
7 fiāt in eo due fissure se secātes orto
gonalr̄. 7 secet una eaȝ alterā scdm̄ fi
gurā crucis. Et o; ut sit una duarū
sectionū. sectio p̄a q̄ fuit ex pcussioē.
deiñ o; ut excoriet̄ ib angulis q̄tuor.
ut discooperiat̄ os totū. cū (con)cauatio de
bet fieri. Qz si accīt in fluxus sanguis. tūc
o; ut ipleat̄ pāno infuso in aqua 7 ace
to. 7 si n̄. iple ipm̄ pāno sicco. deinde pone (marg.: mit)
sup eū puluillū infusū in uino 7 oleo.
7 amministra ligamentū q̄ (con)uenit ad illd.
ita ut cū fuit mane sin accīderit aliqd
ex accītibȝ mal'. tūc oportebit ut incipi
as (con)cauare os fractū. Et illd ē qm̄ oiū
facias sedē infirmū. aut p̄apias eum re
supinet̄ scdm̄ figurā q̄ (con)uenit fracture. de
iñ oppila aures ei' cū lana. aut coto ut
n̄ ledat ex uoce pcussiōis. 7 solue liga
mētū uulneris. 7 aufer pānū ex eo. Et t̄
absterge ipm̄. deiñ p̄ape duobȝ ministris
ut teneat cū pānis sbtilibȝ q̄tuor āglos
cutis q̄ iā scissi fuit. 7 extendat eā ad su
piora. s. cutē q̄ ē sup os fractū. Et si os
fuit debile ex natura sua. aut ex fractura que
accīt ei. tūc oportebit ut auferas ipm̄ cū
incisoriis ponendo q̄dā p̄ alia. 7 incipias
ab eo q̄ ex eis ē latī'. fiat pmutatio ex
eis ad incisoria sbtilia. deiñ pueñias ad
capillaria. Et amministra facilitatē in p
cussioē pua 7 magna. ut n̄ ledat cap̄d
7 inq̄etet ipm̄. ¶ Et si cap̄ fuit forte. tūc
oportebit inp̄mis ut pforet̄ cū trepanis
q̄ uocant̄ n̄ pfundātia. Et sunt pforatoria
qbȝ ē eminentia pua iuxta ex locis acu
tis eoȝ. ut phibeat ea illa eminentia pro
fundare 7 pueñire ad sifac. deiñ (con)cauetur
cū eis os scissū. 7 eradicetur ipm̄. 7 n̄ subi
to. sȝ paulatim. Et si fuit nob' possibi
le ut eradicemꝰ ipm̄ cū digitis. tūc illd ē.
7 si n̄. cū tenaculis. aut cū forcipibȝ. aut h'
silibȝ. Et o; ut sit int̄ illd ex foraminibȝ
eius q̄titate stili. ita ut fiat ppe sup fi
nē ossis inferiōis. Et o; ut remaneat t
tactum foraminis aliqd ex siphac. Et pp
h' o; ut sit pforatoria scdm̄ mēsurā cēum
e ossis. 7 ut amministret̄ in h' pforatoriā
plima. Cū g fractura n̄ ē in uno loco eri
gimus ossis tm̄. tūc o; ut fiat pmutatio (marg.: Inal' pueniat opinio)
ad illas res tm̄. ita ut cū curaueris os.
tūc oportebit ut eques asperitatē ossis t
capitis q̄ fit ex incisione 7 (con)cauatione
aut cū nouacula. aut cū aliq incisori
oȝ q̄ silant acui ensis p' q̄ posueris in
strumentū q̄ eo opit sifac. 7 fiat ipm̄.
Et si remanserit aliqd ex ossibȝ pvis.
aut frustris. tūc oportebit ut accipiat̄
cū facilitate. deiñ pueniat̄ in cura ei' cū
opiatē. aut unguētis. Nā iste ē faci (sup.: tanto)
lior q̄ fit ex in(?)ois curatiōis. 7 minoris (sup.: tanto; vel scdm̄)
nocumēti. ¶ Inqd galien'. cū tu disposi
tiōes discooperueris partē ossis capitis.
tūc p̄ē sb eo incisoriū. in fine cui' ē par
q̄ assilat lēti eminēs sic lentis. 7 ē acu
itas in lōgitudine. donec sit latitudo
lenti silis sbstituta sup siphac. Et o;
ut pcutiat̄ desup cū malleo paruo. Et
incidit os capitis. Cū g fecerimꝰ illud.
erit ex eo totū illd q̄ indigemꝰ. 7 illd est
qm̄ siphac n̄ nocet tūc. nȝ si medicus
eēt dormiēs. qm̄ siphac oppōit latitu
do. instrumēti silis lēti. Et si pueñit lr̄
instrumentū ad os capitis. tūc ipm̄ eradi
cat illd. absq; lesione. Et illd ideo qm̄ po
stremū figure silis lenti arrotūdāis h' in
cisorū recto. incidit os capitis. Et n̄ ē
possibile ut inueniat̄ spēs alia ad eradi
candū h' os facilis. nȝ uelocioris opatiōis
q̄ h' spēs. Curatione' q̄ fit cū serris 7 in
strumētis q̄ noīant̄ ingeceu intrpiue
runt pp maliciā ei'. h' g ē smo n̄r in cu
ratione ossis capitis. cū accīt eis fissu
ra. Et (con)uenit h' eadē cura in reliqs spē
bȝ fracture q̄ accīt ossi capitis. quas nos
n̄ diximꝰ h' curationē scissure. 7 posuimꝰ ea
exempla aliis. Inqd paulus. 7 galien'
iam docuit nos q̄titatē ossiū q̄ o; incidi.
7 iste ē sermo ei'. Nō o; ut incidat ex os
se n̄ illd q̄ ē infirmū. Nā illd q̄ ex eo ē
cōminutū ē uehemēr. O; ut auferat to
tū. In illo aut ex q̄ extendunt scissure cae
sicē plima. Nā illd qn̄ accīt. n̄ o; tūc ut
(con)sequamis fissuras usq; ad finē earū. Et
ut scias q̄ n̄ accīt pp hāc cām res noci
ua. qn̄ in reliqs opationibȝ q̄ o; ipm̄ fiat
ē scdm̄ q̄ o;. Amplius o; p' curationē cū ferro
ut accipias pānū lini extensū q̄titate os
sis uulneris. 7 infunde ipm̄ in oleo rosa
to. 7 cooperi cū eo os uulneris. deiñ accipe
pānū duplicatū aut triplicatū. 7 infunde
ipm̄ in uino. 7 oleo rosato. 7 line uulne
ratū oleo rosato. deiñ pone pānū sup ipm̄.
q̄to leuius pōt ut n̄ grauet sifac. deiñ ami
nistra desup ligamentū latum. 7 n̄ stringas
ipm̄ n̄ cū q̄titate q̄ teneat pānos tantū.
deiñ amministra regimē q̄ retineat in
flammationē. 7 destruat febrē. 7 humectat
uelamen desup cū oleo rosato in oī hora.

(marg.: vel ingenio)

Et solue ipsum in die tercio. et absterge ipsum
et cura ipsum cum curatione que curat et creat carnem.
et sedat inflammationem. Et puluerisa super
siphac puluerem ex medicinis siccis que
nominantur medicine capitis donec creatur
caro in qua bona super os. Si indigu
erimus his cum ossa sunt eminentia. et ut nasca
tur caro uelociter. Et cura ipsum cum reliquis
medicinis quas diximus in curatione uulne
rum. ¶ Inquid paulus. Multotiens accidit
in siphac capitis per curationem cum ferro a
postema calidum ita quod supereminet
spissitudini ossis capitis. et spissitudi
ni cutis etiam. Et est cuius grauitas et prohibi
tio motus eius naturalis. Et multotiens accidit isti
extensio et accidunt alia mala. Et sequitur
alias has res mors. Et si accidit apostema ca
lidum siphac. non autem propter ossa eminentia sub eo.
aut propter grauitatem tentami. aut propter frigus. aut
multitudinem cibi. aut multitudinem uini.
aut propter causam aliam occultam. Quod si apostematis ca
lidi causa est manifesta. tunc oportet ut abscindas il
lam causam uelociter. Et si fuerit ex causa occulta. tunc
stude in separatione eius. et administra flebo
thomiam uene. si non fuerit aliquid prohibens
ab hoc. et minorationem cibi. et regimen quod conue
nit apostematibus calidis. sicut embrocatio cum o
leo rosato calido. aut cum aqua in qua bulli
ta sunt altea et fenugrecum. et semen lini.
et camomilla. et eis similia. Et administra
emplastrum factum ex farina ordei et aqua calida
et oleo. et semine lini. Et administra adipem
galline in lana. et humecta cum ea caput et cer
uicem. et spondiles. et distilla in aures ali
quid ex oleis que sedant calefactionem. Et fac se
dere infirmum in aqua calida in domo. et in
unge ipsum. Quod si apostema calidum perseuerat.
et non est aliquid quod prohibeat sumere medica
men solutiuum solue semel. fiat illud.
Ita ypocras precepit illud. ¶ Inquid paulus.
Si denigratur siphac. et nigredo est in superfi
cie eius. et est illud etiam in medicamine quod curat.
Non medicamen nigrum fortasse facit illud
tunc oportet ut sumas ex melle et olei rosati
tres partes. et permisceas. et linias cum eo panni
num. et ponas super siphac. Quod si accidat in
siphac nigredo ex se ipso. et peruenit usque
ad oculum palpebre cum signis aliis malis
tunc oportet ut desperes de salute huius infirmi.
quoniam est significatio consumptionis caliditatis in
nate. et destructionis eius. Et ego iam uidi
quendam cui accidit fractura in capite suo.
et consanatum est os capitis eius per annum et sa
natus est. Et illud ideo quoniam fractura fuit in
sincipite. et fuit ex percussione sagitte. et
erat ei cursus. Et propter hoc non aduenit siphac
aliquid. immo saluatum est a corruptione. In
quid galienus. accidit homini ut frangeretur sin
ciput eius. Et etiam os superius fractura
cum illa. Et quod completa est fractura cum disper

[I]tum ossis sincipitis. et incarnatum ipsum ad in
tentionem notam. et sufficit illud. et sanatus est uir.
Pqd sapi

De fractura mandibule inferioris.

ens cum uadit ad interius non frangitur. quando si
frangitur mandibula dextra. tunc intromitte indicem
et medium manus sinistre in os infirmi. Et
si frangitur mandibula sinistra. tunc intromitte
te manus dextre. et eleua cum eis margines
fracture exterius et interius. Et oppone eas a
bus cum manu altera de foris et equa eam. Et
cognosces equationem eius ex equatione dentium que sunt
in ea. Si autem frangitur mandibula in duo
bus locis. tunc extende eam in duo latera. secundum
oppositionem ministro extendente eam. Et mi
nistro extendente retinente ipsam. deinde uti
at medicus ad equandum ipsam secundum quod diximus. et
liga dentes qui moti sunt. et separati sunt ab in
uicem. Si autem accidat cum fractura uulnus.
aut frustrum. tunc administra consutam. et pul
uillos. et medicinas incarnatiuas per red
ditionem et equationem. Inquid. Et ligamentum eius sit
secundum hunc modum. ponatur medium uitte sub nu
cam colli. et uadunt due extremitates ad
obliquum super duas aures usque ad extre
mitatem mandibule. deinde uadit cum eis etiam
ad nucam. deinde usque usque ad locum sub man
dibula super duas maxillas. usque ad sin
ciput. uadens ex eo etiam usque ad locum qui est sub
nucam(?). et ponatur ligamentum aliud super frontem
et in posterioribus capitis. et stringatur totam
uolutio que inuoluta est. et ponatur desuper pan
nus lenis. Et si separantur ambe mandibule si
mul ex extremitatibus earum. tunc incipiat
cum ipsis manibus paulatim. deinde ponat. et con
gat. et consideret. et ad compositionem dentium. et liga
duales cum filo auri ut non separetur rectifica
tio. Et ponatur medium ligamenti super collum.
et uadit caput eius ad extremitatem mandi
bule. et precipiat infirmo ut quiescat et sit
tranquillus. et dimittat locutionem. Et ponatur
cibus eius sorbitiones. et si alteratur aliquid ex fi
gura. tunc soluatur ligamentum non accidat apostema
calidum. Quod si accidat. tunc non negligas uti
emplastris et emplastris embrocas que conueniunt ad illud
ex illis que sedant et resoluunt cum equalitate. Et
os quod est mandibule stringit ante tres ebdo
madas quoniam est leue. et est in eo medulla
plurima replens ipsum.

De fractura nasi et attritione eius.

[N]asi superior pars est os. et in
ferior est cartillago. et illi que est cartillaginum
non accidit fractura. immo attritio. et quod comp
mendo dilatatur tota. et quod dilatatur iterum
pars eius superior remanet ut est. Et sepi
tio ad unum latus. Superiori uero parti ossis accidit
quoniam fractura. et quoniam frangitur nasus. et non cu
ratur. producit ad casum. Et etiam quoniam induratur
et remanet secundum tortuositatem suam. quia non
recipit equationem. Oportet ut festinet in die pri
mo. et non permisceat decimum. Et scias quod quando
fractura nasi consequitur loca superiora eius ma

gis convenientes. Et rectum regimen eius est ut si[?] ... stillus decet factus lenis, et intromittatur cum facilitate in nasum usque ad finem alcalisse, et teneat ipsum cum manu sua, et equet nasum cum manu alia donec equetur. Deinde sub[?]tiliter intromittendo licinium conservando ipsum in figura equationis. Et melius quod est ut sit ex lino. Et cautela est ut intromittatur in utrasque nares simul, licet non sit nocumentum nisi in latere uno. Et quidam ponunt licinium in latere uno usque quo eius ulceratio perveniat ad confirmationem et restaurationem. Et non apponatur super nasum ligamentum, quoniam facit ipsum latum, nisi sit illic eminentia magna, et timeat secundum eam descensio. Cum accidit in partibus inferioribus, tunc possibile est ut equetur cum duobus digitis duarum manuum, scilicet duobus indicibus, aut duobus auricularibus. Et quando accidit in hac eius dispositione apostema, tunc unguentum diaquilon est bonum valde, quoniam sedat apostema, et conservat ipsum figuram equationis et confortat. Et similiter medicamen factum cum aceto et oleo et silia. Et minium thuris, super quod pulverizetur atus, et compleatur cum eo. Et quando fractura est aperta, tunc non est possibile ut redeat cum ea ad rectificationem nisi postquam findit et extrahit comminutio ossium. Et cum sutura eius et pulverizetur desuper pulveres. Et quando accidit declinatio et separatio cartillaginis, tunc equetur cum violentia. Deinde liga eam ligatura conservante eam secundum illud. Et est ut ponas ligamentum extensum ex latitudine eius ut super quod est inclinatio. Et ex eis quibus fit facile hoc ligamentum et levius est ut sumas marginem panni fortis aut corium cuius sit latitudo digiti unius, et line unam extremitatem eius cum glutino piscium et glutino corii vaccini, aut cum gumma, aut cum reliquis conglutinationibus sufficientibus, et inviscea ipsam super extremitatem nasi ex latere super quod est inclinatio donec exsiccetur super ipsum, et reducatur nasus ad situm suum cum violentia. Deinde extende illam corrigiam aut pannum donec equetur cum ea, et inclina ipsum ad latus diversum inclinationi prime, et restaura ipsum super collum, et liga ipsum ligamento retinente ipsum secundum illam formam, et emplastra cum emplastris que sunt nota.

De fractura furcule.

Furcula frangitur aut propter pondus delatum, aut propter casum magnum, aut propter percussionem vehementem. Amplius furcule restauratio fit difficilis et indiget subtilitate. Dixerunt in restauratione eius: si contingit propter casum, erit descensio capitis adiutorii inferius minus. Capitulum (?) inquid. Et quando contingit furcula in duas medietates, tunc fac sedere infirmum super sedem, et teneat minister adiutorium in quo est furcula fracta, et extendat ipsum ad exteriora et ad superiora. Et extendat minister etiam cervicem et humerum inclinatum cum quantitate que nota est. Et equet medicus cum digitis suis illud quod est eminens et impellens ipsum, et quod est concavum commoveat ante et retro, et extrahat ipsum. Et si indiget in illo extensione plurima, ponat sub ascella eius pillam magnam de pillis et elevet cubitum donec appareat ipsum costis, quoniam extendetur secundum quod vult. Et si incidit extremitas furcule ad interiora frangendo, aut non obedit cum attractione media, et non suspenditur quando est ad profundum plurimum, tunc prosterne infirmum super collum suum, et pone sub humero pulvinar gibbosum, et demerge humerum eius inferius donec elevetur ad os furcule. Deinde equa ipsum et rectifica cum digito tuo et stringe. Quod si in fine invenerit puncturam ex deambulatione manus super ipsum, tunc frustrum pungit ipsum secundum situm. Ergo scinde et aufer frustrum. Et fiat illud ante cum facilitate, presertim si fuerit frustrum sub cute. Et ut non disrumpatur siphac pectoris intromitte instrumentum conservans siphac sub osse, deinde frange os. Quod si non accideret apostema calidum, tunc sue scissuram et incarna eam. Et si accidat apostema calidum, tunc infunde pulvillos cum oleo. Et sic dimittitur caput adiutorii apud fracturam cum frustro furcule ad inferiora, tunc oportet ut suspendatur adiutorium cum ligamento lato, et elevetur ad partem cervicis. Et si frustrum furcule fuerit inclinatum ad superiora, et illud quod parum fit, tunc non suspendatur adiutorium, sed resupina illum cuius furcula fracta super dorsum suum, et subtilia regimen eius, et stringetur furcula in mense et minus. De furcula autem dixerunt quod furcula non se iungit ex latere interiori, quoniam annexa est pectori, non se mutat ex eo. Et propter hoc non movetur ex hoc latere. Et si patiatur extensionem vehementem et separationem, tunc ipsa equetur et curatur curatione qua curatur cum frangitur. Extremitas vero eius que sequitur humerum et separatur ab eo non dislocatur plurimum, quoniam latus quod habet duo capita prohibet eam ab hoc. Et prohibet eam etiam caput spatule. Et non movetur furcula motu vehementi, quoniam ipsa non est posita nisi ut separet pectus tantum, et dilatet ipsum. Et propter hoc facta est furcula homini soli inter reliqua animalia. Quod si accidat ei dislocatio ex luctamine aut re alia simili huic, tunc ipsa equetur, et intromittatur ad locum suum cum manu et pulvillis plurimis quos ponunt super eam cum ligamento quod oportet. Et continet hoc accidens extremitatem humeri ipsum cum separatur, et reducitur eam ad locum suum. Et illud quod ligat furculam humero, et humerus est os cartilaginosum, et ipsum incrassatum est in macilentis. Et cum removetur existimat ille cui non est experientia quod caput adiutorii iam separatum est et exivit de loco suo. Caput enim spatule videtur tunc acutum, et videtur locus eius permutatum concavum. Verum oportet ut distinguatur significationibus quas exponimus post.

De fractura spatule.

Spatule quidem locus latus parum frangitur. Plurimum est quod accidit de fractura eius accidit marginibus et lateribus et frustris.

vel consuat ipsum

vel latere

vel movetur

vel soli

Et quando accidit cognoscatur tactu. Et pro illo quod
sequitur eam de punctura. Verum plurimum accidit
ei assima que significat aspiritas quod cognoscatur
tactu et dolore locali. Et punctura si fue-
rit. licet non sint reliqua signa. Et fortas-
se accidit ei fractura ad interiora. Et signi-
ficat ipsam inclinatio ossis et crepitatio levis
que reap. audit cum crepitat miser cum ea
et invenit per attritionem manus que sequitur eam. et
dolorem. Et cura eius iterum est subtiliatio ma-
nus et bonitas cum convenientie ipsius ab
initio et equationis. Et fortasse indiget
ventosis scilicet quod extremo donec attrahatur ad
superiora. et equetur cum cautela a nocumento in
aggregatione materiei. Fistula autem spatule
cum frangitur. si sunt ingenia eius pungentia le-
ctua. tunc necesse est extrahere ea. Et si sunt quieta
equentur et ligentur ligamentis similibus ligamentis
fistule. Et oportet ut dormiat infirmus fractu-
ram spatule super latus sanum. non super aliud.

Accidit casso sicut **De fractura cassi.**
sio sicut ligno. et accidit fractura ad interi-
ora. Et primum quod cognoscatur sonitu sensi-
to per tactum et auditum. Et quando invenis ipsum
manifestum. cum due partes sunt manifeste.
et cum extensione doloris. Scilicet si sequuntur accide-
ntia mala ex constrictione anhelitus et tussis sicca.
Et fortasse patiens illud spuit sanguinem.
Et quando generatur ex eo putrefactio vel
minus. Et cura istorum est cura illius qui habet i-
in vetro. Et si inclinatur inferius. tunc cura
est illa que descripta est in capitulo fissure furcule de
pressura per fracturam. Et si ingrediuntur coste.
administra super eas ligamentum factum ex
lana cum revolutione. postea ligamenta pone
super eas de subtus cum rectitudine. Deinde aggrega
extremitates duorum ligamentorum. et liga
eas ad invicem. quoniam ipse prohibet ligamentum
resolutum a solutione. **De fractura coste.**

Costis vero septem accidit fractura ad nob-
ilibus. Falsis vero accidit fractura a late-
re costi. Et quando extremitas alia est cartilla-
go propter dationem scilicet quod scivisti. non accidit
ei attritio. Cognitio autem fracture coste
est facilis quoniam non occultatur tactui propter illud quod sentit
de asperitate. et motu intus suo loco. Et for-
tasse audit si auscultatur crepitatio os-
sium. Quod si fuerit inclinatio coste ad
interiora. et significat eam accidentia pleuresis.
Et est fortasse cum ea sputum sanguinis. tunc
non audent restauratores. Curare ipsam cum
extensione ad exteriora propter defectum ingenii.
quoniam illud est difficile absque ventosis. Et quoniam
ex ventosis timetur quod aggregetur materia plu-
rima ad interiorem locum. et est inter illud quod est de
corruptione. Quod si expellis eas et non prolongas
retentionem earum. non est malum. Verum quando abs-
tinet infirmum cibis inflativis valde. et est fletum
venter ei et quod prohibeat inflatio fracturam. et
impellit eam ad exteriora. Et hic quis sit de-

illis a quibus in quibus cum bonus non est exsultatio.
est tamen cum magna. ad faciendum ut accidat
apostema. Iuga quod quam sapientum. Oportet ut co-
operiatur locus cum lana infusa in oleo calido
et ponatur pulvillus in eo quod est inter costas et
donec repleatur ut sit ligamentum equale. quando
involvitur scilicet rotunditatem. sicut narravi-
mus in pectore. Deinde pone sicut posuit illo in
pleuresi scilicet quantitatem convenientem ossi.
Et si opprimit nos res vehemens et com-
pungit velamen punctura ledente. tunc oportet ut
findatur cutis. et discooperiatur illud quod dis-
cooperiendum est de costa. deinde pone sub eo in-
strumentum quod conservat siphac. ut non egredi-
atur siphac. et incide cum facilitate ossa
que pungunt. et extrahe fractas. Deinde si non acci-
dit apostema calidum. aggregetur fissure et medi-
cetur cum unguento. Et si accidit ei apostema calidum
cooperiatur cum pulvillis infusis in oleo et
habeatur infirmus. Et curetur cum eo quod sedat apo-
stema calidum. et resupinetur super latus quod leve est
super ipsum. **De eo quod accidit spondilibus de fractura.**

Inquit paulus. rotunditatibus spondilium
accidit quandoque attritio. Si fractura parva accidit ei.
Et tunc minuuntur siphac et tunice nuche et
nucha ipsa. et contingit eis a talibus [illegible]
[illegible]. et sequitur ea usque mors si accidat in
spondilibus colli. Et propter hoc oportet ut prenuntiam ser-
monem. et eventum perditionem earum. Et si
est possibile ut premam manum et auferam
os ledens cum facilitate. tunc illud est. Et similiter oportet
ut auferent eos cum regimine quod sedat apo-
stema calidum. Et si remanet aliquid extra par-
tibus eminentibus spondilium extra quod sunt que nominantur
spine. Non est illud cadit vel locatur sub digitis
cum volumine et communicatione. quoniam illud quod com-
municatum est movetur. et sequitur alios suos. Tunc
oportet ut auferatur illud scindendo cutem circa eum. et
deinde aggregetur cum sutura. et administretur ceo
[illegible]. et si frangitur os al-
hosos in extremitate per [illegible]. et alhosos
tunc infirmitas digiti indicis sinistre manus
in anum. et equetur os fractum cum eo. Et cum ma-
nu alia scilicet quod possibile est. Et si sentiat
in os fractum iam separatum esse. tunc oporteret
iterum ut auferatur cum facilitate sicut diximus. deinde
administretur ligamentum quod convenit ei.
et curatio convenientes ei. **De fractura adiutorii.**

Si adiutorium cum frangitur scilicet plurimum
non declinat nisi ad exteriora. quod oportet ut rustica
tias illud quod oportet fieri in reductione fracture
cum sit est scilicet quod scivisti. et stringe ipsam ma-
nu tua. et equa equationem ultimam. Et liga ea cum
ligamento ascendente et usque ad humerum.
et stringe cum eo sicut prius illic. deinde ligamento
cum scilicet quod scivisti et usque sub cubito. si fuit
fractura prope cubito. Postea liga ipsas liga-
mento tertio ascendente ab inferiori usque superius. et
suspende manum angulatim ne multiplicetur a
suspensio extendendo. quoniam est malum. Et melius

vel dolet.

.i. thorax

.i. diafragmanis

vel cartilaginem

Septem sunt coste que coniunguntur in thorace et sunt [illegible] et illis loquitur et sunt ab uno quoque latere [illegible]

.i. diafragma

vel revolucionibus.

que ē ut stringat adiutorium ad pectus secundum
angulationem in cubito ut non moueat. Et
pe quando fractura ē prope cubitum. quare pone super
ligaturam aut aquam et acetum. aut aquam
solam si fractura adhuc non apostemat. et fac ipsam
ex lino cuius latitudo sit quatuor digitorum.
non plus. Et si iam apostemat super eum super
uenit ei spasmum et apostema. tunc pone ipsum ex
lana et ablue ipsam in oleo. si ē possibile
ē. Et si non fuerit aliquid prohibens non solue donec
ad septem. et quod ē post eos usque ad decem. tunc
solue. et liga cum astellis. et si defensio uo
cat te ad aliud. tunc solue in tercio. Et ē l
ad quod inclinat ypocras. quoniam aufert no
cumenta. licet uocat restauratori. Verum
in qualitate ponendi astellas oportet ut suffi
ciat tibi illud quod ē declaratum in capitulo su
o. et non separes ab ea stricturam usque ad numerum
quasi quadraginta dies. Et quoniam indiges secundum in
consuetudinem extensione uehementi et non obedit
ē. et non excusans auxilio alicuius ministris
te. tunc fac sedere infirmum super sedem sublevatam.
et sit ad stantem plus declinis quam ad sedentem.
Et appodiet super gradum scale aut quod simile sit ei
ex eis quod scivisti in capitulo dislocationis. Et
locus ille iam sit planus factus. et mollificatus.
et lenis. Deinde suspende in humero eius aliquid
grave extendens ipsum ad inferiora. Cum ergo exten
deris extensione quesita. tunc liga cum uitta forti
sub fractura et super illam. Et fac dormire in
firmum resupinum. et extende illud quod ligasti
uitta cum uittis fortibus usque sub eius. et ad su
periora. In illo enim ē sustinentia ¶ Et quando
fractura ē in medio adiutorij. pone liga
mentum cum longitudine una a duabus extremita
tibus incurre. Et si fuerit propinquior ad latus. pone
ligamentum uehementius propinquans extremi
tati longiori quam aliud. Et si fuerit scissura sola
tunc curatio eius ē curatio scissure. et stringatur stri
cta ligamentum. **De fractura brachij.**

[A]ccidit quoniam ut frangatur duo focilia simul.
Et quoniam accidit ut frangatur unum eorum. et fractu
ra focilis inferioris ē uehementior. et turpior
quam fractura focilis superioris. quoniam singularis fit
fractura unius eorum. Et illud ideo. quoniam focile in
ferius et brachium ē defensio. quare eius fractura
ē deterior. et quoniam ē nudum carne. tunc eius fractu
ra ē turpior. Et iterum superius focile suscipit
curationem. et sufficit ei extensio parua. Et non
simile ē inferius. et pone si franguntur simul. Et oportet
ut substituere apud extensionem adiutorij. super
alchoi. et ē radix uole. et cognoscat strictu
ra ligamenti. quoniam si accidit ex ea in digitis a
postema paruum. aut dolor paruus. tunc
ligamentum ē equale. et si non ē tunc ē molle. quod
sit plurimum superfluum. tunc ē uehemens. Et oportet
ut mollificetur. ¶ Positio autem astellarum.
non ē ex illis quod occultatur ibi. si non ut non consequatur
cum longitudine sua uolam. et radices digi
torum. immo abbreuietur ab his parum. non ne

cessarium fiat ad illud propinquitas fracture.
uicture rasceti. Verum tunc oportet ut non tan
gat albatragini digitorum. Et cum restau
ratur et ligatur. oportet ut suspendatur ad collum secundum
figuram angularem. Et oportet ut sit suspen
sio eius per sic eius fractura ad initium cum
panno cuius latitudo capiat longitudinem
brachij toti. quoniam si fuerit obuiatio suspen
sorij pro fractura et reliquum eius separatum
ad substitutionem. accidit tortuositas procul
dubio. Et declinatio super illud quod sequitur ipsum
sit uolam. immo oportet ut sit uola et plurimum
brachij in suspensorio. ¶ Et si fractura
fuerit ad superiora. oportebit ut suspensio
sit ita ut uideatur fractura. Et eleuetur et
duas extremitates ex latere uole. et ex
latere cubiti. Oportet si separet quod ē inter illud. erit
adiuuans ipsum ad equationem figure. et sit sus
pensorium panniis lenis. et sit suspensio ta
lis ut nullomodo sit possibile moueri. et
ut non dilatet ipsum dilatatione laboriosa.
Et fortasse accidit brachio ut restauretur
in latitudine circa uiginti et octo dies.

[O]ssibus istis parum **De fractura rasete.**
accidit fractura. quoniam ipsa sunt dura ualde.
et quoniam aduenit ei cum aliquid remouet ea a lo
cis et non frangit ipsa. quia sunt ad equationem
quadmodum diximus in dislocatione. **De ossib[us]**
[..]tis iam parum accidit fracturam **digitorum.**
immo accidit separatio. Propterea quando si accidit
eis fractura. oportet ut sedeat infirmus super se
dem eleuatam. et precipiat ei ut ponat uolam
suam super sedem equalem. et extendat ossa frac
ta minister. et equet ea medicus cum polli
ce et indice. Oportet si pollex fuerit inclinatus
ad inferiora. tunc oportebit administrare
ligamentum desuper. et fortasse accidit apostema
calidum. et ad locum mollificationis horum os
sium aggregatur superfluitas plurima. et coagu
latur uelociter. quod stringitur ¶ Et si acci
dit fractura sulemi. aut digitorum. si est
pollex. oportet ut liget ligamento propter ei. et ut li
getur cum cannola ut firmetur et non moueatur.
Et si accidit fractura alicui reliquorum
digitorum. si fuerit index aut auricularis
tunc ligetur cum illo quod approximat ei. Et sic de
digitis medius. tunc ligetur cum illo qui est ex
latere ei. aut ligetur omnes secundum continuitatem
ad inuicem. quoniam ē melius. firmatur ē et non mo
uetur. et sunt tunc qui ligant sic cum astellis s. os
sa fracta. **De fracture ossis lati anche.**

[O]s anche quoniam frangitur. sed raro cum dispositione
fortitudinis sue. et accidit illud ei secundum se
nitam comminutionis extremitatum. Et quoniam
finditur in longitudinem. Et quoniam impellitur intus
ad uentrem. et accidit post istas dispositiones ei ex
dolore et puncture. et stupore crurus. et a
ue paruum eius accidit adiutorio ex fractu
ra humeri. Et quoniam frangitur os latum quod est
super alhovosos. aut finduntur ut ligna la

i. extremitates ossium digitorum que iunguntur cum digitis et [?] stringuntur manu sub dorso manus

susi.
ultima.

Sulemi sunt ossa ex quibus componitur digiti.

.i. quamuis sit forte

certi ei. fit res difficil in rectificatione ei.
quia fit una duarum ancharum declivis ad
diminutionem. Et cum ei ita fit ut iaceat in
finem. et incipiant duos homines fortes extende
duas coxas eius quisque eorum extendit coxam. ma
num tenuit unus manus eius ut non festinet ad ex
pellendum illum qui extendit coxam ei. Et inci
piant duo restauratores componere ancham
eius cum vehementia et fortitudine donec equetur. deinde
premantur super eam emplastrum. Postea resupinetur super
aliquid quod sit sicut glomer ex panno aut ci
lice ex illis que habent duritiem. Et hec quidem est primum
cum quo curatur spatula. minus. Et quando frangitur
ex latere anche. tunc cura eius est cura humeri.
Et oportet ut administretur hic vectatio super liga
mentum. et equetur pulvillus. sicut oportet. Et est necesse ut
sit substitutum super locum planum. **De fractura coxe.**

Cum coxa frangitur necessarie est extensio
vel et mens. deinde equetur secundum formam naturalem que est ei.
que est gibbositas similem partes eius et concavitas pa
rva in ei domestico secundum ambulationem forme
que est ei in sanitate. Et observetur in dispositione
fracture medii eius aut extremitatis eius su
perioris et inferioris. dispositiones que sunt dicte in
capitulo adiutorii. Et sit sic strictura ad
superiora consequentias et retentios. ¶ Dixerunt
quoniam frangitur convertitur ad loca intrinseca et ad extrinse
ora. Et illud ideo est quoniam ipsa est lata ab hac parte
per naturam. et equetur in manibus et ligamentis extre
bus ligaminis extensionis que sunt secundum equalitatem.
aut cum strictura unius duarum ligaturarum
super fracturam in medio. Si autem fractura
fuerit inclinata a medio. et fuerit prope caput ipsi
us coxe. tunc fiat ligamentum et involvatur in me
dio eius lana ut non incidat carnem. et ponatur
medium eius super pectinem. et ascendant extremi
tates eius ad partem capitis. et detentur ministro ut
retineat eas ad inferiora. Et si fractura
fuerit in eo quod sequitur genu. tunc nos ponemus partem
in ligamentum a superiore parte fracture. et ele
vabimus extremitates eius ad illum qui exten
dat eas ad superiora. et teneat genu cum li
gamento involvens ipsum desuper. et equetur membrum
istud in fine iacente super faciem suam. et teneat
eius extensio. Et si fuerint ossa prominentia. tunc
oportet ut equentur sicut diximus in lationes. et quod ex eis
elevatur. capiatur. Regimen autem fit secundum quod dixi
mus in curatione adiutorii. et ossa que coxe fra
guntur in quadraginta noctibus. ¶ Et ego cum
... quod oportet ut sit sit ei postquam aggravatur cura
tio cruris. Et oportet ut ponatur inter duas coxas
tunc pilla de ligno. et ei similibus. servies eam ad
formam secundum quod est ita est. et restauretur restaura
tione congrua. secundum quod intelligitur pillo quod accidit
de apostemate et pruritu. Et quando accidit apostema super
costam. coxam. non est apostema forte. et ex eis que fe
stinant ad coxam. tunc oportet ut properet procurare ad
solvendum ut respiret et extendatur apostema. Et
tu quiescit in sanitate ebrociis prius. Verum in
cingualibus et alluvialibus et fit tabule in

gue in qua est parum concavitatis ut decente
componatur super involutiones. et capiatur lon
gitudinem pedis. quoniam si breviaverit et non resta
uratur sicut eius et absciderunt infra illud utili
tas non est utilitas quesita. Et si prolongatur eius
in fine ex eis in labore. hic ipse abbrevie
tur non erit expers laboris. et utilitas elon
gationis eius est ut prohibeatur iterum pars si
na pedis moveri. cum fuerit motus illi quanta
tis nocumentis fracture. et pars in dispositione de
inunctionis. et sopitur. et necessitas hominum instru
mentorum. non est nisi in fractura magna valde.
Et non est possibile cum hoc ut eis non unquam appo
stemetur. quoniam apostema non tollatur huiusmodi. et
ad ultimum est gibbositas. et malitia. et labor.
Et oportet ut fugiatur ab eis dum ex principio per se
veniunt ab eis cum ingeniis aliis. Secundum ...
autem restaurationis coxe. oportet ut sit secundum
quod fluit consuetudo eius in sanitate. de assidu
itate constrictionis et dilatationis. Et illud
quod est magis iuvans. est dilatatio. ¶ Et sci
as quod ille cui coxe et ancha sunt fracte. sem
per non evadat a claudicatione. Et quando
absciderunt frustra lectori ei. tunc accidit pri
dem minuitur secundum. **De fractura rotule poplitis.**

Rotula parum frangitur secundum plurimum accidentis
et cognoscatur illud quod accidit cum tactu et aspi
ratione. et cum concavitate que intelligitur ei cum tac
tu et auditu aure. Et oportet in curatione eius ut
extendatur crus. deinde intromittetur rotula in
locum suum. et si separata fuerit aggregetur pars de
eius intromittatur. **De fractura cruris.**

Quando frangitur os parvum cruris. est levius quam
frangatur os magnum. Et quando frangitur arundo
parva superior. est inclinatio ad exteriora. et
quando frangitur utraque amittitur ambulatio cum hoc
possibilis. Et si frangitur arundo magna in
ferior. declinat crus ad exteriora. Et quando
franguntur utraque arundines simul. tunc est ...
et tunc que accidit cruri inclinatio ad omnes par
tes. ¶ Et scias quod curatio fracture cru
ris. est secundum consideratione curationis adiutorii
et in eius similitudine. et non est dispositio cruris in
totalitate quod accidit figure sue naturalis. sic
dispositio adiutorii. Immo est rectum. quapropter oportet
sit extensio eius ad hoc ut redeat ad rectitu
dinem. **De calcaneo allurib.**

Calcaneus est excusatus a fractura propter duri
tiem suam. et parvitatem defensionum. Et
plurimum eius quod accidit ei non est nisi dislocatio. Et
iam dictum est de ea. **De fractura talus. i. caudi.**

Fractura talus est pluria. et eius curatio est diffi
cilis. et plurimum quod frangitur cum cadit homo
ex loco alto. quoniam concutitur super pedes. Et for
tasse accidit cum eo attritio ossis cum eiusdem san
guinis adventus. quod coagulatur in eis.
et quoniam perducit ad egritudines magnas ex
febre ex putrefactione ... et tremore et
spasmo pedis. Cum ergo accidit in eo apostema con
gelatum quod non apparet et non egreditur. et apparet

vel molle

vel curvum

si

vel spasmus

i. prelem minor armus et minuitur secundo.

ia tenebrositas que non fuit est signum malum si
gnificans quod est iam putrefactionis. Si au
tem est apparens in pellis manuum. tunc est
melius. Et fortasse fit fractura eius cruptio. et
quando talus restauratur deambulatio est dolorosa
satis per ipsam. Et quando non restauratur talus secundum
quod oportet. destruitur iuuamentum. **De digitis et**
pedis.

Restauratio eorum in fractura et dis locatione est sicut restauratio digitorum manuum. et quando
restauratur equet eos pedes suos cal
cando eos cum eo. **Expleta est fen quinta
libri quarti. quam sequitur sexta eiusdem
de uenenis. Fen sexta libri quarti de uene
nis. et est quinque tractatus. Tractatus primus de radi
cibus eius que sciuntur de dispositionibus uenenorum exhibi
torum. et distinctione sermonis in curationibus
uenenorum que sunt ex animalibus. sermo v. de
cautela a uenenis que in potu dantur. et curatione
eorum.**

Qui timet quod in potu sumat uene
num. oportet ut sibi caueat a cibis dominantium
saporum in acetositate. aut salsedine. aut
acuitate. aut dulcedine. et dominantium odo
rum. ipsi enim frangunt per illud quod ponitur. et odorem
eius. Et oportet ut non presentetur aliquid ex eis quod di
uum sup[er] fame uehementi. et siti uehementi.
Una namque causarum est quod occultat illud quod oportet ut dete
gatur propter uehementiam uoracitatis. Et ite
rum quia cum repletur cibo et potu. cum in potu su
mit uenenum. accidit ueneno duo ac
cidentia. Quorum unum est quod sepellitur in uacui
tate eius quod repletur est. Et secundum est quod ueneno est
plene. quia non inuenit uenenum meatus pene
trantes. Et fortasse est in eo sapor rei re
pugnantis ueneno hec. Et necessarium est cautum
ut ipse sit suscipiens secundum uiam consuetudi
nis medicinas expellentes nocumentum
uenenorum. sicut metridatum illa ei expertum
est iuuamentum. Et sicut confectio de bolo armeno. Et similiter sicut cum foliis rute et nucibus.
et sale etc. Pondus uero sui. quando sumitur ru
te sicce partes .xx. et nucum partes due. et sa
lis partes .v. et ficuum siccarum partes .v. Et
algedualar est mirabile in expellendo et
nocumentum uenenorum omnium. et sicut fiducia
... Et ego non ulsifico an sit due me
dicine. an medicina una. Et item semen
napi pura. pondus ʒ i. et s. decoquitur cum uino
decocto. et ruta et sal et silis. Et necessarium est
cauere ut non sit eius cautela ei in cibo ab
alio. aut quod in potu sumit etiam quando fortasse
accidit ei uini non extimabit. Immo quandoque contingit
ut cadat res malignae sicut lacerta et rutella
et scorpio in eo quod decoquitur. Et in uasis in
quibus est uinum. plurima namque uenenosorum
diligunt odorem uini et currunt ad ipsum. et quandoque
moriuntur in cratibus. et bibunt quandoque ex eo.
et uomunt in ipso. Et propter hoc oportet ut caueantur
tecta et quod est sub arboribus magnis. et bely
sa. **Sermo uniuersalis de uenenis que bibuntur.**

Species uenenorum sunt due. scilicet facientes opera
tionem suam cum qualitate que est in ipso. et efficientes
cum forma sua. et tota substantia sua. Et primum quidem
autem est corrodens putrefaciens. sicut lepus
marinus. Aut inflammans calefaciens sicut
euforbium. aut infrigidans stupefaciens. sicut
opium. aut oppillans uias anelitus in corpore
sicut plumbum adustum. Efficientes autem cum tota
substantia est sicut napellus. et sicut albelebil quod di
citur granum napelli. et sicut cornu spice. et sicut fel
leopardi. et que sunt illi similia. Et hec sunt deri
ora uenena. ¶ Et item de uenenis sunt
que agunt super unum et idem membrum. sicut cantarides
super uesicam. et lepus marinus super pulmonem.
Et de his sunt que agunt super totum corpus. sicut
opium. Et omne quod interficit cum permutatio
ne complexionis. aut cum putrefactione. aut cum
aduentu super membrum. possibile ut sit effe
ctus per tempus. licet putrefacientes quanto plus
remanet in corpore. tanto plus eius est effectus
certior. Et salus ex eo est cum resolutione accidit
ei. et per illud quod succedit ei per sudorem et similia.
aut per curationem contrariam. ¶ Et scias quod nocu
mentum narcoticorum in complexionibus calidis. ex
parte est debilius. et ex parte est fortius. Et quamquam
duarum sint duarum. est indicium. Inquan
tum est complexio calida in corde resistit eis. et
eorum effectus debilior. Et inquantum ipsa cuem
tur a corporibus calidis sublimationem sicut sunt
frigide. grius. et attractionem per uirtutem mot
arteriarum. et attractio eius est apud constrictionem
est eorum nocumentum in corporibus calidis ue
hementius. propter quod cum ipsi sint contraria complexioni
eorum. ¶ Et est simile ut sit sermo in uenenis
calidis iste sermo item. Complexio est calida
resistit eis cum expulsione a corde. et resol
uit uirtutem calidorum uenenorum. sed at
tenue complexionis calide attrahit ea. quia et
acuunt sicut illud. Et propter hoc dixit G. quod alfarsas.
et textio ipsi est napellum. aut uenenum
interficiens in tertia hora. et non interficit uiridem
quoniam ipse non peruenit in uiridis ad cor. non per
spatium in quo iam peruenit a corpore passio
nem. postquam non remanet non passio confusionis
cibi. Et in homine festinat ante illud propter
latitudinem meatuum. et uehementiam cali
ditatis. et uirtutem motuum arteriarum attra
hentium. Et dico iste modus quedam. Uerum
proportionalitates item non uirtutes agentes
et patientes. sunt ex eis que oportet considerari. Et
non scimus quod alfarsas sit uenenum per com
parationem ad complexionem latam que est animalis absolute.
consumatur ita. ut sit interficiens cum figitur in
homine. non interficiens cum non sumatur in uiridis.
fortasse est alfarsas non est uenenum per compa
rationem ad complexionem uiridum. Et si non conuenit
mirabile. et peruenit ad cor eorum sicut ipsi perueniunt
ad corda hominis. cum uelocitate non interficiunt. id est
Inquo. Et fuit quidam ante suscipiens in princi
pio rei de napello res pura. deinde non cessa

illud

Ro

Na

illud

Napello

nit uti eo. donec assuefacta est eo natura & audacter usa est eo. & nichil nocuit ei. Et dico hoc. ¶ Et dixit ruffus. quod nutrita fuit puella cum veneno. ut interficeret per eam reges qui cum ea coirent. Et quod ipsa in complexione sua consecuta est consecutionem maximam. ita ut saliva ei interficeret animal. & non appropinquaret ei galina. **Significationes**

Significat quoque per eas **speciem venenosorum** evenit in ca. de egritudinibus. Nam sicut sint significationes mordicationis & incisionis & punctionis & corrosionis. scias quod venenum est de genere medicinarum acutarum calidarum mordicativarum. sicut arsenicum. & almusciu. & argentum vivum extinctum. Et si accidit inflammatio vehemens & rubificatio sudoris. et rubedo oculi. & angustia. & sitis. significat quod est venenum propter caliditatem tamen. sicut euforbium. Et si accidit profunditas sopni & stupor. & frigus. significat quod venenum est de genere narcoticorum. Et si non apparet in casus venenum. & sudor frigidus. & sincopis. tunc est de venenis que sunt contraria rebus cum tota substantia. & est deterius eorum. ¶ Et quandoque significantur per odores corporis toti. sicut sensibilitas odoris opii. in eo qui bibit ipsum. aut odore membri eius. sicut odoratus. cum bibuntur venena putrefacientia. sicut lepus marinus. & assafetidam. & cantarides. ¶ Et quandoque significatur per vomitum. Nam cum evomit venenum non elongatur quin in illis cadat. super substantiam eius quod in potu datum fuit de eo. Aut cognoscatur per odorem. aut per saporem. sicut cadit in illis super litargirum & gypsum. & super sanguinem congelatum. & lac coagulatum. Et similiter opium cognoscatur per odorem. Et lepus marinus. & [illegible] per abhominabilem saporem. **Signa mali**

Sig[illegible] ei quod venenum sufficit superveniunt sincopis. & permutatur ei pupilla. & occultatur nigredo eius. & tunc non speratur. Et similiter si oculi eius rubeant. & congelatur lingua ipsius. & casus plurimus. & sudor frigidus. est significatio mali. Et in hiis omnibus dispositionibus patrum [illegible]. **Canon curationis eius qui in potu sumit venenum.**

Oportet ut non moretur. immo propter cum sentit ipsum. antequam ut ei pateat in corpore. & bibat aquam tepidam. & oleum sisaminum. aut oleum. & evomat & provocet in illis ad ultimum quantum potest. Et melius quod est ut in ea sit ut alumen. et baurach. Et quandoque administretur cum oleo lini. & adipe anseris. Et diligitur ut sit id quod ipse bibit ad vomendum propter hoc & alia aqua plurima. & alia plurima. Ipsi enim licet non evomat. tamen frangit venenum quandoque & superant ipsum. Et cum vomuerit quod possibile ei est. deinde bibat lac plurimum. quoniam ipsum frangit nocumentum veneni. Et non est malum si evomit ipsum iterum. ut bibat decoctionem seminis urtice cum butiro cocto ad expellendum venenum

vomendo & solutionem faciendo. deinde bibat lac & butirum crudum est melius lacte. Et iterum decoctionem seminis lini. Et similiter vinum dulce cum adipe anseris liquefacto. Et similiter aquam ciceris lignorum [illegible]. Et oportet sequatur vomitum clistere. per quod sentiatur descensus lesionis ad inferiora. Si autem fuit commotio super illud. iuvatur eo quod facit vomere & solutionem. Et non dimittatur tunc post lactio. Et si tibi necessarium fuit ut in potu tribuatur ei. Verbi gratia tyriaca de terra sigillata facit. Ipsa enim est adiuvat corpus ad expellendum venenum. & precipue cum in potu datur in [illegible] pondere. ipsa enim facit evomere venenum [illegible] est. Cuius descriptio est. bacce lauri. aurei. ii. terre sigillate aurei. ii. & [illegible]. confitiantur cum oleo. Et sit dosis eius avellana. i. Et iterum carpobalsami [illegible]. seminis napi silvestris. piperis albi & nigri. piperis longi. acori. ana. petrosilii asari. cymini. cinamomi. & seminis iusquiami albi. omnium ana [illegible]. spice. floris squinanti. ana aureos. v. cassie. [illegible] amomi. croci. ana aureos. vi. confitiantur cum melle. & detur in potu quantum est faba romana. & sumatur in potu terra sigillata sicut ipsa mixta est cum vino. facit illud. ¶ Et ex iuvamentis que cum in potu sumitur sicut galli in dispositione. statim facit vomere venenum. Et ex eis que in potu dantur iterum sunt sucus persicarum. & folia cime. & [illegible]. & semen [illegible]. & [illegible]. & avellane. & ficus. & ruta. Et de illis que in hoc capitulo laudata sunt. est ut in potu detur galbani fendi pondus. [illegible]. iii. & [illegible]. i. cum vino dulci. Et quando post vomitum accidit inflammatio vehemens. tunc da in potu aquam nivis. & oleum rosarum. infrigidatum. & vomat cum hoc. Et oportet ut non commutatur omnino. & non dimittatur se ipsum trahere ut dormiat. immo oportet ut evigilare ipsum faciat. & videat & clamet incitamentum ei. ¶ Cumque manifestatur ei forma & cognoscitur venenum. curetur omne venenum cum eo quod diximus in capitulo suo. Et hec quidem manifestatio fit secundum duos modos. Quorum unus est ut cognoscitur cuius generis sit venenum. Et secundus ut sciat cuius speciei ipsum sit. Exemplum primi est ut sciat quod ipsum est ex maximis acutis. quare curet ipsum cum eis que sunt sicut lac et butirum crudum. & pheludach cum [illegible] facta cum oleo amigdalino. aut butiro cocto. & cum omni quod frangit acuitatem. aut sciat quod est ex inflammantibus. quare infrigidet cum capsula & aqua rosata & aqua coriandri. & que sunt similia illis. Et omnia illa sunt infrigidantia cum nive. & eplentur membra eius propria cum eis que sunt sicut [illegible]. & alia. & renovetur super eum infrigidatio in omni hora. Et ex eis que conferunt huiusmodi valde est lac vaccinum de quo extractum est butirum. infrigidatum. Et si indiget flomia flomet. aut sciat quod ipsum est ex stupefacientibus. quare administret ea que sunt sicut tyriaca. & medi

cum de asa fetida in vino puro. Et similiter alia aut sciatur que est contrarium pestilentie. quare curetur cum metridato et tyriaca et medicaminibus muscatis et bedezahar. et utatur carne et vino. et administretur egro odor aromaticorum. et caveatur locus ad quem vadit cum moriendi. et induatur vestibus aromaticis. et stringatur. et fricetur os stomachi eius. et sufflet in os eius. et trahantur capilli eius. Cum vero autem cognoscatur species veneni, curetur cum eo quod ipsius est proprium de illis que diximus. ¶ Et ad summum ex medicinis que bibuntur cum venenis, aut que sunt conflatio acuitatis veneni. aut resolutive eius sicut ex lacte. et albedezahar. aut volunt per eas curari sicut ei sicut per terram sigillatam. aut queritur oppositio qualitatis eius sicut potare allea in vino. ad illud quod pupugit scorpio.

no. Sumpx

Medicine communes ad venena.

Sunt medicine sane que communes sunt veneno. quare non permittunt ipsum pervenire ad cor. Et sunt sicut tyriaca et metridatum. et albedezahar. et que sunt experta. et terra sigillata. et tyriaca facta ex ea. et tyriaca diatessaron. Et dixerunt quidam quod flos oleandri et folia eius liberant a veneno. Et dicitur quod granis non par in hoc etc. Et [illegible] et radicum eius. [illegible] ana. 3.i. et [illegible] ameum 3.ii. conficiatur cum melle. Et detur in potu cum aqua malorum. Et medicamen factum ex eo et [illegible]. Et radix [illegible] mane. quando potatur cum vino. et calamento [illegible]. et semen napi. Et [illegible] agarici 3.ii. cum vino. et capilli veneris et malve. et semine eius. et folia ipsius [illegible]. et amomum. et medulla leporis cum duabus [illegible] aceti de vino. aut castorei aurei i. cum 3.ii. olei. et abrotanum. Et iam sumatur albasoch ex [illegible] et detur in potu. Et semen [illegible] et assa. et decoctio polii. et decoctio siseleos. Et semen [illegible] sarapini mirabile est compositum. Rx. seminis siluris sarapini et castorei et foliorum [illegible]. omnium ana partem i. pulpe colloquintide. Et plus omnium detur in potu ex eo avellana magna. et res quarum operationes proportionantur [illegible] sicut illud quod dixerunt quod caro damule silvestris [illegible] est de fortioribus medicinis ad expellenda venena.

aqua

Summa de venenis congelatorum ex mineriis et aliis.

Lapis armenius.

Dixerunt quidam hominum [illegible] que in lapidibus est lapis venenosus similis cristallo. et quod pondus [illegible] i. est ex eo interficiens. Et invenitur ipsi [illegible] venenis [illegible] que oportet [illegible] sicut napellus. Et dixerunt quod cura eius est cura napelli. Et medicine magis iuvantes sunt albedezahar.

no

Argentum vivum.

Argentum vivum quidem plurimi qui bibunt non leduntur eo. Egreditur enim cum dispositione sua per inferiorem regionem. At vero cum in aurem funditur argentum vivum accidit dolor vehemens. et corrosio [illegible] et quandoque perducit ad spasmum. et [illegible] gravedinem vel ex [illegible] illi lateris. Et quandoque perducit ad epilepsiam et apoplexiam propter lesionem cerebri cum frigore eius. et cum motione et permutatione ipsius. ¶ [illegible] autem et sublimatum est malum [illegible] accidit acuitas similis acuitatibus eius qui bibit [illegible] ex [illegible] et torsiones intestinorum. et [illegible] sanguinis. et gravitate lingue. et gravedine stomachi. et [illegible] corporis eius. et retinetur urina ipsius.

Cura. [illegible] post vomitum. et [illegible] curatur cum eo et potu detur de medicinis que sunt sicut mirra pondus 3.iii. in vino. et bibatur in potu aqua mellis [illegible] post aliam. Et iam fiat clistere cum eo cum baurach. deinde sequatur post illud [illegible] rasure. et clistere cum confortativis cordis [illegible] cum medicinis [illegible]. ¶ Cum autem est effusum in aurem eius oportet ut surgat super pedem unum. et saliat super partem illam cum iam inclinavit caput quantum plurimum possibile est ei declinare. et [illegible] qui suspenditur per manum que in latere alio [illegible]. Et similiter qui commovetur super illam partem. et ille qui vult colligere ipsum cum radio plumbi intromisso in aurem. et invenit argentum vivum suspensum cum eo [illegible]. Quoniam argentum vivum quod est in illo loco et que [illegible] non indigent [illegible] nisi ut [illegible] et saliat tantum. Et si fuerit [illegible] quod in illo loco non fit unquam [illegible] et non pervenit ad ipsum.

Litargirum et limatura plumbi.

Accidit ei qui bibit litargirum ut [illegible] et gravatur lingua ipsi et retinetur ei urina et stercus. Et forsitan non retinetur stercus, immo superfluit fluxus ventris eius. et sentit gravitatem in stomacho suo. et [illegible] intestinis. ita ut quandoque egrediatur ani. et pervenit ad rasuram. et sit in superiori eius inflatio. et erit in ventre eius quasi glandula lapidea. et fit color eius plumbinus. et constringitur anhelitus ipsi. et fortassis provocatur. Et quandoque accidunt [illegible] acuitas ylleos. et fit color corporis sicut color plumbi. Et similiter limatura plumbi.

Cura eius. Oportet ut evomat. et incipiat cum curatione ex vomitu. Et si [illegible] sicut decoctio seminis apii. et [illegible] et aneti et baurach. Et oportet ut in potu detur [illegible] 3.iii. in vino. aut detur in potu spica romana cum fimo columbe [illegible] cum vino. quoniam ipse curat. Et oportet ut in potu bibat absinthium et yssopum. aut semen apii. aut piper [illegible] totum illud cum vino. aut pondus 3.i. mirre cum pondere medie 3. piperis [illegible] et detur ei in potu [illegible] siliquam [illegible] in aqua mellis. et [illegible] assidue uti sicut allissidalbeged factum ex carne agni. Et signum sanitatis eius est quando solvitur venter et provocatur urina. Et ad ultimum indiget [illegible] cognitio. et provocatio urine et solutiva.

De potatione cerusse.

Accidit ei qui bibit ipsam ut albificetur lingua eius. et mollificentur membra ipsius. et vehementer fiat tussis et singultus eius et pruritus [illegible] et infrigidetur corpus eius. et infrigi

detur ipsi cerebrum et exsiccetur. et superveniat ei
sincopis. Et quidam sentiunt in gutture suo
constrictionem. Et invenit in urina sua et lin-
gua asperitatem et siccitatem. et in ventre suo
puncturam. et in stomacho mordicationem. et in ore
stomachi dolorem. et in precordiis tensionem. et in
anhelitu stricturam. et fortasse pervenit ad
suffocationem. et albificatur color corporis eius
et quidam mingit nigrum et sanguineum.
Et similis autem litargiri. et datur in **Cura eius.**
potu scamonea in aqua mellis. et provoca-
tio urine. et clistizatur. et non permittatur dormi-
re. Et de eis que ingeniantur in faciendo ipsum
vomere sunt oleum alkiceum [?]. et oleum de lili-
o. et oleum de narciso. Et cadunt in media-
minibus eius gumma pini. et medicamen de san-
guine draconis. et fraxini. Et unum de illis
que conferunt ei est ut comedat sisamum pistum et
masticet ipsum. et bibat super ipsum vinum. **Gipsum.**
Et gipso accidit simile ei quod accidit ex ce-
rusa. Verum ei strangulatio magnificatur.
et oportet ut curetur cura cerusae. et … fugo-
tum. deinde detur in potu mucilagines viscose
ut removeatur asperitas gutturis per leni-
ficationem predictam. et sorbitiones lenificative.
Et indiget solutione ventris cum scamonea et
similibus. et … solo aliquando. Et si abrasio
fiat. curetur abrasio. Et de his que reme-
morantur ad gipsum est ut extenuatum in-
gerat cum aceto. **Zinziar et almagra de minera.**
Cadunt ex ambobus acumina similia acumini-
bus argenti vivi extincti. Verum ex almagra quidem
accidit solutio ventris plurima. et est … signorum
eius. **Cura.** Et est illa eadem cura. deinde admi-
nistrentur sorbitiones pingues. et adipes lenes.
Cadit ex eo punctura vehemens **Azarnar.**
et mordicatio fortis in gutture. et incisio
in visceribus. et ulcera. et vomitus. **Cura.**
Et similis curationi arsenici quam diximus.
Cadit ex illis **Limature ferri et eius scoria.**
dolor vehemens in ventre. et siccitas in ventre
… et inflammatio. et supervenit dolor capitis.
Et dare in potu lac cum eo quod sol- **Cura eius.**
vit cum fortitudine. deinde detur in potu bu-
tirum coctum et crudum. cum diu donec fiat dispo-
sitionis ille. Et assiduetur effusio olei ro-
sarum et olei violarum et olei de salicibus commixtorum cum
aceto super capita eorum. Et quidam datur in potu
potentium ipsi adamantis [?] magnete ut aggreget illud
quod separatum est ad se ipsum. deinde consequitur adhibe-
atur solutiva predicta. Et quidam datur in po-
tu ex ipso omni die pondus … i. dimidii ad sorben-
dum propter ipsum una unctuosa. lubrificativa cum
butiro vaccino cocto ut solutio ventris fiat
si fuerit descendens. aut evomat ipsum cum
fuerit adhuc in stomacho. **Calx et arsenicum.**
Cui in potu datur ex ambobus debet similis acci-
dit punctura et ulcera in intestinis. Et ei
cui datur in potu arsenicum sublimatum acci-
dit ex ipso primum illi quod accidit ex magra.

Et quidam accidit tussis ledens. Et cui datur in potu
calx sola. accidunt siccitas oris. et dolor stomachi.
et difficultas urine. et solutio ventris cum san-
guine. et congelatur calx in urina eius. Et quidam acci-
dit ex ea frigus extremitatum. et accidit sincopis.
Et quidam exsiccatur lingua. et accidit suffocatio. **Cura eius.**
Incipit cum eo quod oportet. deinde detur in potu
aqua calida cum iuleb ut evomat. aut cum oleo.
deinde sumat decoctionem seminis lini. et decocti-
onem … et decoctionem eruce. et aquam granorum albi.
aut succum molochie cum melle. et non cesset su-
mere in potu lac et mucillagines. et viscosa
et unctuosa. et iura cum adipibus. et pedes cum mal-
vis. et curetur tussis si accidit ei cum lenitivis.
Et cura calcis est vomitus et clisteria. et unctuosi-
tas. et lenificatio. Et cura eius est propria cure ar-
senici. Et de illis que dicuntur in libris est ut sumatur
urina asini. et fel gazelli. et detur in potu quan-
titas … i. cum aqua calida. **Aqua caponis.**
Proprium est dispositioni calcis et arsenici. et cura e-
ius est cura illius. **Dragantum et alumen.**
Commovent ex potu amborum tussis vehemens
producens ad ptisim. **Cura eius.**
Et potare lac asininum. et potare butirum can-
didum. et zucarum. et sirupus de ysopo. et similia.
Et potu illius in **De potu aque frigide in ieiunio.**
ieiunio. et post balneum. aut coitum tamen cum
proprio complexionis. aut hydropisis. **Cura eius.**
Et medicamen de … et medicamen de
musco. et similia. et quidam sufficit vinum purum. et
potare ipsum super eam. **Summa venenorum ex**
Napellus est **plantis. De napello.**
de deterioribus venenis. Et accidit potanti
ipsum ut aperiantur labia ipsius et lingua eius. et egre-
diuntur oculi ipsius. et frequentes fiunt super ipsum
vertigo et sincopis. et cura ipsi non operatur
et est malus. et qui evadit ex eo raro evadunt
quin cadant in ethicam aut ptisim. et quidam
accidit tenasmon. Et ei … sagitte. et in-
ficiuntur que inveniunt … **Cura eius.**
Potest ut festinet ad faciendum vomere
bibere ipsum cum decoctione seminis napi. Et de-
tur in potu vinum. et butirum coctum vacca-
… potum super potum. Et similiter decoctio co-
… glandium cum vino. deinde cura eius princi-
palis est bedezahar. et medicamen de musco.
et alguedar. et teriaca. Et tyriaca magna
quidam confert in eo usque ad finem. Et de me-
lioribus rebus est ut in pondere detur muscus in
… bedezahar. aut quatuor … i. de
medicamine musci cum siliqua i. musca. Et
extimatur quod quod indicos … sunt bede-
zahar napelli. Et omnia bedezahar …
sunt bona ei. et propter illud constillatur alumen. et hec
filla … litargiri. et animal … sunt
… napello. et destruitur ei …
cum comedit ex ipso. **Cornu spice.**
Apparet in eo quod evacuat in potu sunt signa
… et … lingue. et distillat sanguis
ex ungue eius guttatim.

cum

dant

succo

no.

Oportet p(ost) cura(m) eo(rum) ex uomitu cu(m) aq(ua) ordei cu(m) oleo ro(sarum) tepido 7 silib(us). ut in potu dent(ur) caphore .i. in. ʒ .i. aque ro(sarum). 7 epletur epar 7 cor ipsi cu(m) eplis uehementis frigiditatis. 7 eplis. 7 cu(m) sandal(is) 7 ... Et dent(ur) in potu q(uod) sit sic sauich malor(um) acetosor(um). 7 sauich ordei cu(m) aq(ua) ... iuleb. Et dent(ur) in potu succi granator(um) acetosor(um) 7 succi citrulor(um). 7 medonis ... et aqua ordei. 7 aq(ua) lactis acetosi. **Mu**ltiplice medicina(m) ignoro. Et exame**rion.**

Ex quibus modis existimatio(n)is. q(uod) ipsi e(st) similis napello. Et signa q(ue) ... sunt huius medicine dicit(ur) e(ss)e q(uod) accidit ei q(ui) bibit ipsi mordicatio in uentre. 7 singult(us). 7 ... 7 acuitas ... cota. 7 ... in labiis 7 infrigidat(ur) anhelitus ei(us). 7 fetet corp(us) ei(us) 7 stupescit. 7 p(er)mittit ex eo ... p(ro)gressio in capite. 7 minorat(ur) pulsus. 7 ab sade(m) 7 sudat sudore frigido. 7 rubet. 7 morit(ur). 7 cura ei(us) e(st) cura napelli. **Memoratio me**

dicamini eiliditini. Eu

Acadit ex eo agu... stia uehemens. 7 inflamatio. 7 e(st) **forbiu(m).**

Uenit mordicatio in uentre. 7 singultus. 7 fluxus uentris ex ipso cu(m) superfluitate.

Oportet ut euomat. deinde ... **Curatio.** ... gidet. 7 dent(ur) in potu butiru(m) coctu(m) 7 crudu(m) cu(m) fortitudi(n)e. deinde curet(ur) curatio(n)e con... u(m) spine. 7 stet sup(er) aq(ua) granator(um) mu... 7 aq(ua) malor(um) mu... 7 aq(ua) lactis acetosi.

T ipsi que sunt ... **Lac titimalor(um) ....** dicta in medicinis singularibus. 7 p(ro)pter lac assebrie. 7 lac ... 7 lac alhalagiati. 7 n(on) accidit ex eis ex mordicatione 7 solutione uentris subliminis. n(on) q(uod) accidit ex euforbio. q(uod) o(portet) ut frangat(ur) eor(um) ui(s) cu(m) lacte extracto butiro 7 butiro crudo 7 aceto. 7 cauet(ur) acumis p(ro)uenies ex eis de solutione uentris cu(m) sanguine aut mictu ei(us) cu(m) eo q(uod) stat in capitulo ei(us). Et dicit q(uod) de lacte assebrie interficit p(ondu)s ʒ .ij. Et cura ei(us) e(st) balneatio cu(m) aq(ua) dactilor(um) immaturor(um). 7 lac alhasir interficit p(ondu)s ʒ .iij. in duobus diebus. 7 ... frigit epar. Et cura ei(us) ... est similis illi. — **Scamonea ....**

Osis ei(us) e(st) interficie(n)s ʒ .ij. Et h(abe)t dispositiones primas illi q(ue) dicta sunt. Et de eis q(ue) o(portet) ut frangat malitia(m) ei(us) sunt lac extractu(m) butiro. 7 sauich malor(um). 7 rob citoniorum 7 rob ribes. 7 sumach. **Almezerion. 7**

Osis interficie(n)s ei(us) e(st) ʒ .ij. **camemeleon ..**

Et accidunt ex eo uomit(us) 7 solutio uentris superflua. 7 nigru(m) q(uod) nominat(ur) camemeleon e(st) interficie(n)s plus. 7 accidunt ex eo mordicatio uehemens in uiscerib(us) 7 dolor i(n) corpore toto. 7 co(m)motio. 7 singult(us). deinde uomit(ur) flegmatice 7 spumosius. deinde p(er)ducit ad spasmu(m). 7 destruit uocem. **Cura. ......**

Necessariu(m) dare in potu lac dulce 7 butiru(m) coctu(m) frequent(er). 7 iuleb ... ut illud frangat malitia(m) ei(us). Et q(uo)d magnificat iuuame(n)tu(m) e(st) necessariu(m) e(st) dare in potu metridatu(m). 7 tyriaca(m). 7 medicami(n)a de t(er)ra sigillata. Et cu(m) sedat(ur) dent(ur) in potu p(ost) ipsu(m) oximel 7 ... dicta diebus aliquot. ut remoueat(ur) malitia complexionis. **Oleander.**

Oleander plurimu(m) p(ro)l interficit homines 7 a(n)i(m)alia. 7 paru(m) ipsi(us) facit in animalib(us) angustia(m) uehementem. 7 inflatio(n)e(m) uentris. 7 i(n)flatio(n)e(m) magna(m). Et e(st) calida 7 sicca. mordicatiua masiua. Et aq(ua) in q(ua) nascat(ur) oleander e(st) mala. Et cu(m) n(on) e(st) excusatio ab ea. o(portet) tunc ut distillet(ur) aut misceant(ur) cu(m) iuleb. **Cura.**

Oportet ut sumat decoctio(n)e(m) fenu greci 7 dactilos asselibeir q(ui) sunt mirabilis. 7 semi(n)a agni casti. 7 agni cast(i) ipse 7 decoctio. 7 ... e(st) tyriaca ei(us). 7 sic cu(m) melle. 7 zuccaro. 7 iuleb. 7 dulcia o(mn)ia. 7 rob uue e(st) bonu(m). Et cu(m) h(oc) necesse sunt untuosa 7 uiscosa q(ue) sauisti multotiens. 7 sequat(ur) cu(m) clisteribus. **Anacardi.**

Cadunt in eis in casu ingruitue. 7 ... tate uentris. 7 inflamatio. 7 ... acute. Et q(ui)a destruu(n)t q(uo)d (est) in fibra. 7 cu(m) ex eis saluatur fatuit(ur) accidit alienatione(m) ... q(ui) adiuuat iulia. Et q(uod) de eis interficit est pond(us) .ij. aur(eorum). Et q(ui)a n(on) nocet quibusdam hominibus cu(m) ... q(ui) comedunt eos ... Et ego uidi ia(m) q(ui) ex eis mordebat cu(m) nucibus. 7 n(on) corrumpebat(ur) ex eis. **Curatio.**

Dent(ur) in potu oleu(m) amigdalinu(m) 7 sisaminu(m). 7 butiru(m) crudu(m) 7 coctu(m). 7 lac dulce. 7 untuosa ex carnib(us). 7 ex eis q(ue) curant h(oc) casu. ut sedent(ur) mordicatio 7 ... hiculi. deinde dent(ur) in potu lac acetosu(m) uac... cu(m) infrigidatu(m) cu(m) niue. 7 oleu(m) uiolar(um) infrigidatu(m). 7 aq(ua) ordei infrigidata. 7 aq(ua) fructuu(m) infrigidata. 7 sedeat i(n) aq(ua) dactilor(um) immaturor(um). 7 curet(ur) curatio(n)e assirsen. Et de reb(us) quib(us) curant(ur) sunt grana pini. 7 nux e(st) corbedzabar. **Al**

E(st) e(tiam) ueru(m) de eis q(uod) interficiunt **kebikegi.**

sua acuitate. **Cura eius ———.**

Et silio cura anacardor(um). Et olea sunt de eis reb(us) magnis iuuatiuis. nocumento eius ———. **Staphisagria.**

Catena ei(us) 7 dolores ipsi(us) sunt sic accide(n)tia ... Et cura eor(um) e(st) cura eius 7 nos dicemus ea in capitulo suo. **Ruta a**

Cadunt ei q(ui) bibit ex ea agre**gestis.**

sio odii ad exteriora. 7 adustio. 7 inflammatio uehemens. **Cura eius ———.**

Oportet ut euomat cu(m) aq(ua) calida 7 oleo. deinde curet(ur) cura oleandri 7 silim(i). **Thesi****sie.**

Et e(st) gumma rute montane. 7 q(ui)a e(st) sic ... in sapore ei(us) sic sapor alhedaregi. 7 e(st) calida. 7 accidit ei q(ui) bibit eam. restrictio corporis q(uo)d curat ex utriq(ue) ... 7 apparet lingua. 7 a p(ro)p(ter) accidit rugit(us). 7 inflatio. 7 adustio in gutture 7 stomacho. 7 egressio odii. et

rubedo faciei. et fortasse fiunt sere in
cor ex acuitate eius. Et multotiens perdu
cat ad difficultatem et pinguitudinem anhelitus.
Et ut perit et euomat. et **Cura eius.**
Sumat in potu post illud lac et butirum coc
tum et crudum. et aqua ordei. et gargarizet
cum oleo ro. et lacte dulci. Et detur in po
tu sirupus acetosus. et infusio absinthii.
Et ex eis que nota sunt apud eos sicut bed zub
ar ei est semen eius. et gluten allotum. et radix al
marudi. et decoctio origani. Et dicit quod
castoreum cum aceto calefactum. aut melle.
Et hoc forsitan est secundum semitam peritis. aut secundum
semitam expellendi acuitatem cum resolutione. [illegible]
apparitiones accidentis infrigidatio est conve
niencior. **Algilbenech.**

Operatio eius et cura ipsius et cautio contradicti et el
lebori albi. sunt eadem. **Atende asini.**

Accidit ex eis solo ventris macia valde.
Oportet ut euomat si potest. et fiat **Cura..**
gatur ut eam in potu dando butirum crudum.
et lac potum post potum. aut detur in potu lac cum
to butiro. et elaboretur in prohibendo solutionem
ventris. Et quando succurritur ad purgatum no
cumentum eam. et prohibendum solutionem parum ty
riaca. **Condisi. et ellebori albi. et ciclam**
et succi cucumeris asinini. et spermatis nigelle
Condisi fiat e **male. et agarici nigri.**
venire vomitum magnum. et quando fit provocatio
ex eo. et similiter ciclaminis et ellebori albi etc. In genere cum
fiat nausea. et fiat vomitus. et quando aggravat
quod non expellitur. immo provocat. Et quando movet
solutionem ventris. Et omnia proveniunt cum homine ad
sincopim et casum virtutis. et sudorem frigidum
et spasmum. preter elleborum album. et agaricum nigrum
quoniam ambo sunt similis complexionis. Iung. G. pul
sus bibentis ellebori albi in principio suo
est latus rarus debilis valde. et tardus valde. propter
provocationem caloris innati sub macia plu
rima quoniam consecutum est iter medicine subito. Et
non potest eam expellere natura. Et cum durat ap
paret diminutio cum fit ordo. quoniam virtus
intrinseca est coartata. Cum autem inapparet ordi
nari et equari valde. inapparet ergo dispositio bona fieri.
Quod si eius dispositio non fuerit tendens ad rectificatio
nem. immo ad singultum et spasmum. debilitatur
pulsus. et diversificatur. et inspissatur valde.
Cum ergo provocatur rarificatur sine ordine. et cadit
quoniam calor extinguitur. Et quando apparet in dispositionibus
duositas humiditatis. Et elleborus est ex eis
que inficiunt canes. **Cura eius......**

Oportet ut provoces ad mundificandum cum eis que
scis. Aut fimus deserere materiam nocumenti
eius cum dictis forti cum eis que sunt sicut pulpa colo
quintide. deinde administra ei clistere cum eis di
cuntur in capitulo fugorum. Et quando minoratur vomitus
sicut in principio fiat ut euomat. et non sit res pli
ma. Quod oportet ut impleatur venter eius aqua tepida.
deinde euomat. deinde iteretur. Et quando accidit spas
mus detur in potu lac cum plurimo butiro. et tunc
gatur vitiatur eius et ex tempore ex temporibus. et appli
cetur tunc quantum et calefaciatur spasmi sicci.
Elleborus niger.....
Accidit ex eo solo
ventris vehemens. et suffocatio. Et cum datur
in potu ex eo .3. ii. spasmatur et inficit. et an
tecedit illud pulsus cordis. et ad ultimo ligne
et scotomia super eum. et eructuatio plurima. et
inflatio. deinde spasmatur ex eo quod est in ipso.
et tremit. et moritur. **Cura eius......**
Unge ventrem eius cum eis que scivisti.
et ut detur in potu absinthium cum vino. aut
sumat anisum et an. et castoreum. et spice
pices equales. et detur in potu ex eo arriter
.3. ii. cum vino. Et pone super inflationem pa
num calefactum propter putrefactionem et exsicca
tiones ex eis que scivisti. deinde cibi ipsi ci
sco recenti cum melle et butiro recenti. et in
nibus ventosis. et vino dulci. et vino pli
me commixtionis. Et si accidit ex eo spas
mus fiat illud quod dictum est in capitulo ellebori
albi. Et cum solo ventris ei superfluit in aqua
frigida sedeat. et bibat arubod. et medi
cinas restringentes. **Amonis danich.**

Accidit ex pondere .3. ii. ei prurit. et apa
mortale... **Cura..........**
Et cura euforbii. **Aleydin.**

Quando plurimum sumitur ex eo inficiat.
Et illud quod facit vomere. et so **Cura eius.**
lutionem ventris cum gruibo lactis et fructuosi
secundum modum quem scivisti. **Kesbualkerua.**
Iacet quod perscrutatio ultima in et fisanu....
expellit bon duorum est venenum inficiens.
et quod cum eo est cura eius. **Castoreum madidum.**

Cum castoreum madidum fit. accidit ex eo
accumina barsen calide cum strangulatione et
inficit ad in die uno. et post illud quod de eo est
nigrum fetidum. et cerulentum quod declinat
ad nigredinem. **Cura.........**
Oportet ut euomat ex eo cum aqua aneti. et
calamenti. et sebesten cum melle et vino. deinde
detur in potu acetosa. sicut acetositas citri
et robub fructuum acetosorum. et acetum vini
solum. et lac vaccinum acetosum. et succus malo
rum. et lac asininum. **Squilla agrestis.**

Quandoque accidit ex acceptione eius et ex multo
usu tenendi eam et diffendi eam [illegible] excula
ratio intestinorum. et ulcerum epatis. Et an
tecedit eam puncturam et inflatio cum accidit illud.
Et oportet ut festinet et sumat in potu lac de
coctum cum frustis ferri ignitis. et vitellis
ovorum elixatorum in aceto. et suffusionem semi
num et cum fructus et similibus. **Strangulator g.**
Accidit ei qui **adib. et strangulator leo**
sumit ex eis ab eis punctas in **pardi.**
palato. et uva. et meri. et canna pulmonis
et siccitas cum asperitate. et elevatur ex ore eius
vapor fumosus. et provenit lesio ad sepa
tionem lingue eius et tremorem cuborum ipsius.
deinde ad tremorem et spasmum. et obfusca
tionem coloris. et provocationem. et fit in ano

iter.

de elleboro albo

rugitu in uentre. et uentositate plurima. Et
accidit bibenti singultationem leopardi. sco
tomia et tenebrositas oculi quies uult
ue cum humiditate in oculis. et gulae potu
ei. Et singultatio quae leopardi nasci
in finis ederyla et locis aliis. et est amari sa
poris et fetidi odoris. **Cura eius.**
Oportet ut in primis ad faciendum illum uo
mere cum eis quae sunt. deinde distilla ipsi. pea
da in potu sicut origanum montanum. et pras
sium. et ruta. et absinthium. et scebiarme
num cum uino. et camepitheos in uino. et
aut detur in potu olei balsami quantitas
i. et s. in uino. Et melius uinum est illud in quo
extinctum est ferrum et argentum. aut aurum. Et
scoria ferri ipsi est bona. et coagula fecorum
gulum cum et gazel. et edi. deinde uina uetus.
Olla ei nutriuntur animalia **Azedarach.** sa
a. et lignum eius quod interficit. et cura eius est cura
communis. et est propria curae oleandri. **Cortex rizi.**
V dat in potu corticem rizi secundum quod dicu
ntur quidam primo. accidit statim dolor in ore.
et in lingua. et apparet lingua eius. deinde extre
dit extendit dolor in umbilicos et stomacho et inte
stinis eius. et inflatur totum corpus eius. et notant
cum inuenerimus. **Cura eius.**
Oportet curationem eum tendere. et ut sit in
oleo eius quod ipse in potu sumunt decocta cito.
Accidit ex eo illud quod **Semen urtice.** ma
accidit ex squilla. et uerum accidit ex eo quando cus
sie fortis. et cura eius est cura squille. Verum us
sio eius curatur cum lenitiuis sicut est sirupus uio
lat cum aqua ordei. et aliis ex medicinis tussis.
Accidunt **Turbith malum citrinum et nigrum.**
ex eo sicut sunt accidentia ellebori nigri. et agari
ci nigri. Et cura eius est illa cura. et apparet ei
scindere oleum amigdale amare. **Sebardum**
Hoc non cognosco naturam huius me **uel tunion.**
dicine in cura eius non curo. Et extimo ipsum esse
de acutis. et non elongatur quin sit de non acutis.
Dixerunt quod est medicina ex qua accidit pruritus
totius. et etiam ita ut accidat labio eius dicta
sicut dispositio illis risum. Exemplificatur gratia
qui ipse ridet risum sebardinum. et cura eius est
cura communis. Et dixerunt quidam. Oportet ut euomat
biles ipsum. et bibat post ipsum aquam mellis. et con
feratur ei post lactis. et iungatur manus cum ca
lefacientibus. et administratio tune calide
et fricatio. et medicinae ad spasmum mali.
Virtutem non agnosco naturam. neque **tufum.**
curam. Et extimo ipsum esse de acutis. et non est
longinquum quin sit de non acutis. Et dicitur quod facit
accidere flomon et in labiis et lingua. et ma
nia. et alienationem. et casum pulsus. **Me**
dispositiones carum et cura. **dulle fructuum tam**
prime sunt eis quae dicta sunt in squilla **adc.**
et precipue cum tabub fructuum sicut est sirup de ag
sta et ribes. et malorum. et urtice. Et accidit
ex eis nausia et sincopis. et angustia.
Et iste medulle sunt sicut nuces. et nude
et cum milorum. et nengil. et amigdale. **Vi**
Multoties facit illud **uini purum inieiunio.**
accidere suffocationem et dolores. et inflationem
et precipue post excitatum. et laborem. et precipue quando uinum est
sine dulce. **Cura eius.**
Est euacuatio per flomum et solutio uentris
si necesse est. Et uomitus est optima medicina
si possibile est. deinde infrigidetur emplastro cum a
qua frigida et aqua lactis acetosi de quo ex
tractum est butirum. et aqua fructuum. et uoas
si de caplhora. et similibus. **Vel malum.**
Lumum ei affertur de regione aradie. B
mel est acutum. Et cum scinditur ipsum quod ipsum
odorat. Et accidit ex ipso in acquina
mala similia eis quae accidunt ex squillis rus
tica. et similibus. Et festine ueniunt odoranti
ipsum sincopis. et sudor frigidus. Et de melle
aliud malum quod dicitur in accidentibus suis. Et
cura eius sicut indicauimus in sequenti ut come
dat rutam et pisces salitos. et potet sirupum
nenufaris cum melle. et non cesset comedere et uomere
quantum possibile est ei. **Adich. l' aldubich.**
Aliquis bibit adilch accidit in uentre rugi
tus et punctura absque fluxu uentris et rugor.
Oportet ut in potu detur aqua et **Cura eius.**
mel. et euomat ea. et clisterizetur clisteri
leni. Et confert ei sumere in potu absinthi
um cum et sirupum acetosum. et quod apparet cum
decoctione erucae. Et non speciei cum castoreo
et piper. et uaporet cum aqua calida et aceto.
Summa de medicinis quae sunt ex plantis uene
nosis frigidis. **Opium.**
Accidit qui biberit opium stupor extremi
tatum et frigus carum. et pruritus ex quibus odor
est odor opii. et rigor. et singultus. et teneb
sitas oculorum. et strictura gutturis. et anhelitus.
et attractio. et obfuscatio extremitatum. et
attractio labiorum et faciei. et difficultas re
spirationis. et profunditas sopni. et retentio lingue.
et submissio oculorum. deinde perducit ad spasmum et
suffocationem. et sudorem frigidum. et anhelitum fri
et mortem. Et de causis interfectionis eius est
incrassatio sanguinis quod non currit. et quod ipsum
infrigidat spiritum et spasmat instrumenta
anhelitus. Et dosis quae de eo interficiens est pon
dus. z. ii. interficit enim in duobus diebus. et
precipue quando datur in potu cum uino. quoniam ipsum facit
illum magis operari. non uinum ad hanc sum
mam deueniat ut ei resistat. et in corporibus ca
lidis. quoniam uehementius est eius opus et uelocior
penetratio. secundum quod diximus in canone.
Ministret in eo regule **Cura eius.**
euacuatiue corporis ex uomitu cum oleo. et
aqua et sale. et baurach. deinde cum sirupo ace
toso. et detur in potu aqua et mel. deinde clisteri
zetur clisteribus fortibus. Et de medicinis eius est
sirupus acetosus. et absinthium. Et uini si
rup de absinthio. et asa. et tyriaca eius
similiter anamonum. et precipue cum aceto et sirupo
acetoso uini. Et similiter castoreum. precipue et piper

cum uino. aut cum sirupo acetoso. et origa
num. et ruta. et sal. Et similiter oleum ro. cum ace
to. aut cum melle. et alea. et nuces sunt ipso
bona. et detur in potu bibenti ipsum tiriaca fa
ci. R. ase. et saluine. et castorei et piperis
partes equales conficiantur cum melle. cuius
dosis a quantitate auellane. usque ad quan
titatem nucis. Et multotiens bibit ab eo
potare aut unum ase. cum pondere. xxv. ʒ. ui
ni odoriferi. Et uinum antiquum quanto magis
plurime est mirabile ei. et propter quem subtile o
doriferum. plurimum tollat aquam. et est cum
cinamomo. Et illud est quod sit sicut tyriaca et
sagapenum. et mitridatum cum uino. Et oportet
ut commoueatur cerebrum eius per sternutationes cum cedi[?]
si. et similibus. quoniam est curatio bona ad expel
lendas causas eius. Et oportet ut radantur capilli
eius. et non permittatur dormire. et ut inungatur
corpus eius cum oleis calidis. sicut est oleum de co
sto. et oleum de lilio. Et odoretur quod est sicut
castoreum. et sicut muscus. Et oportet ut sedeat in
tina calida ut non spasmetur. et non fiat cum eo
fortis pruritus. Et sorbeat iura pingui
a. et medullas pedum. et adipes. **Nux methel.**
Et accidunt ex ea uertigo. et rubedo oculorum.
et tenebrositas. et profunditas sompni. et e
brietas. Et quando interficit ex ea aut .i. die
uno. et propter ex illa quae est indi. et aliquando interfici
at accidunt ex ea sudor et anelitus frigidus. Illa
autem quae est nimis media. et facit profunditatem
sompni. et inebriat. et non interficit. non debiles.
[illegible]ior cura eius est cura. **Curatio eius.** boracis[?]
nomine cum nitro. et aqua. et oleo. et butiro. et ti
riaca eius. Et detur in potu cum ea uinum pluri
mum cum pipere. et piretro. et baccis lauri. et
cinamomo. et castoreo. et ferat in aqua cali
da ponendo extrema. et calefiat corpus cum panno.
et inungatur cum oleo de ben. et costo. Et la
uetur quando potest est ei. Et excitetur. Et alatur pi
abis[?] pinguibus et uino dulci. et administre
tur cura opii. **Iabro et est radix mandra**
Accidentia eius sunt ac **gore. et est assebizegi..**
accidentia nucis methel. et dispositio eius est sicut
litargia et pruritus. et caligo. et surditas.
Et quod in ea deterius est. sunt cortices ipsius. Et gra
na illius sunt peiora illis. Et color eius iterum
quandoque efficitur aliquod croceum. **Curatio eius.**
Propinqua est cure nucis methel. et opii.
Et oportet ut in potu detur absinthium cum uino.
et item piper et castoreum. et uinum. et sinapis.
et acetum. et uniuersum est ex eis et omnibus cale
factis. et fiat ut sternutet cum remediis.
et olfaciat picem. et fumum galbani extincti.
Et de eis quae oportet ut ponantur super capita eorum
sunt acetum uini. et oleum ro. et non dimittantur
dormire. immo euigilentur euellendo capillos.
et faciendo sternutare. et per medicinas adiudicantes[?].
Et mediana dicitur **Darsion.** pollias
ma narcoticorum. et est in natura iusquiami
albi. et inebriat. Et accidit ex ea in primis

nausea et singultus. et priapismus[?]. et dispositio sicut
yleos. Et quandoque facit uomere sanguinem. et so
lutiones uentris facit ipsum exire. et perducit ad si
copin. et facit profundum sompnum. et mortificat
ex quarto die usque ad .vii. per stupefactionem
corporis totius. Et cura eius est cura [illegible]. **Iusqui**
Iusquiamus accidit bibenti ipsum **amus albus.**
ut mollificetur intellectus. et aperiatur lingua ipsius. et
et egrediatur spuma ex ore eius. et rubeant oculi
ipsius. Et accidit ei uertigo et tenebrositas ocu
lorum. et constrictio anelitus. et surditas. et pruritus
corporis et gingiue. et ebetas. et permixtio ra
tionis. Et fortasse facit epilepsiam. Et quandoque
narrat uocibus diuersis. et quandoque ridet. Et quandoque
emittit uocem ut mulus. et quandoque ut mula.
Potest ut in potu detur statim aqua **Cura...**
et mel. et lac uaccinum. aut lac caprinum. aut
lac ouium item cum melle. et absque melle et bu
tirum. et grana pini decocta cum uino. aut amy
gdale pini. Et item decoctio ficuum. Et item
uinum dulce plurimum. et item cepe assatum. et de
tur in potu semen rafani. et sinapis. et nastur
tii. et semen urtice. et acetum [illegible]. Et de
tur in potu aqua cepe. et allia. et rafani. et se
men eorum. Et non est aliquod non sicut mitridatum. et ti
riaca. et sagapenum et silia. et tiriaca opii.
Et cura eius est uomitus. **Iusquiamus nigrum.**
Et accidit ex eo perfocatio. et frigus extremitatum.
et tensio uehemens precordiorum. et tenebrositas
uisus. et fortasse non uidet aliquid. et destruit
ymaginationem. et infrigidat extrema. dum
spasmatur. et suffocatur. et inflatur. **Curatio eius.**
Administras in primis clisteria et uomitum. et
uentris solutionem secundum quod scimus incipiendo a
clisteribus. deinde da in potu de uino puro aliquid
post aliquid hora post horam. quoniam est magnum iuuamentum
in eo quod bibit. et absinthium. Et detur in po
tu piper cum uino. Et similiter castoreum. et ruta. et
menta. et althee. et folia lauri. et grana ci[?]. et
rob uue item. Et tyriaca opii iuuatiua est
ei. Et ex illis item quae conferunt eis sunt semen ur
tice. et alaminde. et cardamomum. et storax.
omnia illa cum uino. Et similiter decoctio coriandri
mori. et oleum balsami cum lacte. Et oportet ut est
plastretur uenter eius et similiter ex farina tritici cum ui
no. **Uua uulpis stupefactiua mala.**
Et accidit ex ea obfuscatio coloris. et exsic
catio lingue. et singultus. et uomitus plurimus. et
subito. et fluxus uentris cum abrasione. mucco
sus. Et accidit ex ea in gustu sicut sapor lactis.
Cura eius est secundum canonem communem. **Curatio eius.**
fiat illud. aut detur in potu lac asininum cum
aqua mellis. et lac caprinum item. et althee
cum aniso. et codee omnes iuuantur sunt ex
pectora galinarum decocta. et comestio a
mygdalarum amararum. **Coriandrum humidum.**
Cum multum sumitur de coriandro humido. et co
meditur circa media lib. aut sumitur de suc
co eius subito quod premitur iiii. ʒ. euenit
ut cum uertigo et scotomia. et permixtio ra

Dtionis. et coossitudo uocis. et profunditas et
sompni. et defectus sermonis. sic ebrietas ex
sordidis sermonibus ebrietatis. et alia. et odo
ratur ex eo odor coriandri. Curatio.

Oportet ut euomat. et fiat cum oleo de lilio.
aut oleo oliue. fiat cum decoctione aneti. et
sit in ea baurac. Et albet uitellis ouorum
sorbilium cum sale et pipere. et iure galline pin
guis cum sale plurimo et pipere. Et similiter iure
anseris. cum uino forti puro. et detur ei in po
tu paulatim. Et sit illud quod ipse comedit
cum pipere plurimo et sale. Et confert ei aqua
salsa et bibere ulamum ei. Psillium.

Accidit ei qui bibit psillium casus uirtutis.
et pulsus. et frigus totius corporis. et estritia. et con
strictio anelitus. et tensio. et inquietudo. et sinthi
por cum debilitate. deinde sincopis. Curatio

Oportet ei est sicut curatio coriandri. De

fungi et tubera mala.

Fungorum nocumentum. aut est per genera eorum. et
quoniam de eis sunt que sunt mortales per genus suum.
aut propter multam comestionem ex eis. Et mali
que in genere suo sunt illi. quorum ortus non est
in loco in quo cognoscatur salus eius quod in ipso
nascatur. immo est natiuitas eius in loco malo.
et apud lapides. lapides uenenosorum.
et apud arbores fortis qualitatis. Et qui de eis
nigri sunt. et uirides. et ut color pauonis
sunt omnes mali. Et accidit ex eis strangula
tio. et constrictio anelitus. et inflatio uentris
et stomachi. et singultus. et punctura. et obtenebratio
coloris. et paruitas pulsus. et oppila
tio. et sincopis. et sudor frigidus. et inflatio.

Oportet ut euomat cum eis. Curatio eius. ut
quod scis. et fiat cum succo rafani cum foliis et
suis. deinde detur eis cinis uitis cum sirupo
acetoso. et pira sunt tiriaca eorum. Et oportet
post uomitum ut in potu detur de muri nalbin
aliquid post aliquid. et de baurach. Et mel in
terium est tiriaca eius. Et stercus galline est ma
ximi iuuamenti eis. si in potu tribuatur
in sirupo acetoso. Et baurach similiter et sal
indus. et succus calamenti cum sirupo acetoso.
Et baurach. et confectiones calide sicut dia
apiperon. et uinum antiquum forte. et ari
stologia. et radix oppoponac. et fex ui
ni. et sinapis. Et uentrum absinthium. et ori
ganum minutum. et decoctio aliorum. et decoc
tio ficuum. et oportet ut uaporetur quod est sub ypocondria
eius semper. De sagittis armenie.

Et de illis que conuenit in hoc capitulo est regi
men curationis eius que adiuuat sagitte
armenie. Dixerunt quidam. oportet ut bibat sta
si galbanum. quoniam est curatio illius dixerunt.
et ungula siluris excoriata electis in
sentibus saliatur. et exsiccetur. et bibatur ex eo
duo aurei. cum uino. Et iam peruenit ad nos
quod post scitionis huius est tyriaca ad illud.

Tractatus secundus de uenenis ebibitis que
sunt ex animalibus.

Horum uenenorum ebibito
rum ex animalibus quedam sunt que sunt ca
ro illius animalis. et totum corpus eius qua
lecumque sit. Et quedam que sunt membrum p
riuati animalis. Et quedam que sunt ibi in
nuditate eius. Et omnis diuisio est secundum du
as diuisiones. Ex ipso est ergo quod est propter substanciam
sicut caro tanarum lacualium. et ex ipso est quod
est propter accidens. accidens eius sicut pisces frigidi.
et assature suffocate. et lac coagula
tum in stomacho. De animalibus que inficiunt
omnibus corporibus suis. aut corrumpunt.

Prima quidem diuisio ex diuisionibus est
sicut stellio et cantarides. et rane. et lepus
marinus. et lacerte. Et diuisio secunda est pisces
frigidi. et assature suffocate. De cantaridibus.

Cantarides sunt acute mordicantes
patientes accidit pruritum et dolorem in mem
bris. et omnem dolorem excitsum ab ore usque
ad pectine. et in ... ancas et genua.
et ypocondria. et ulcerant uesicam ulcera
tione dolorosa aperte. et apostemant uirgam.
et pectine et partes eius cum inflammatione eius ue
hementi. Et faciunt surgere ad urinam.
Cumque ille qui eas sumpsit uult mingere non
potest. aut mingit sanguinem. et frustum
sanguinis cum dolore uehementi. Et quando
accidunt cum hoc solo uentris cum abrasione
et sincopis. et permixtio rationis. et casus
consurgit ad sellam. et sincopis et gra
uitas. Et plurimum lesionis earum est in uesi
ca. et inuenit fumos earum in ore suo sa
pore allecta et piscis. Et ubi que animalia
sunt notabiliora in eo que sequuntur omnia allecta
eius. aut ... et in augmento. Curatio eius.

Oportet ut euomat et clistizet sicut scis.
Et oportet ut ponatur in eo cum quo uomit. et cli
sticetur item ... et decoctio fructuum ...
Et sit uomitus continuus. Et si uideris ut in
tendat conseruationem uesice. faciat. deinde
detur in potu lac. potu frequenti. et item psi
lium. et aqua portulace. et butirum crudum
plurimum. deinde clistizetur iste cum aqua ordei.
et althee. et albugine oui. et mucillagi
ne seminis lini. aut aqua ordei. et aqua ...
et decoctione fenugreci. aut decoctione
... et iuribus pinguibus. et oleo a
migdalino. et adipe anseris. et uitell
ouorum sorbilibus. et butiro cocto et mel
le aut iulep. et oleo amigdalino et lac
acetosum ... iuuamentum est ei. Et confert
ei aqua mellis. et decoctio cuiuslibet di
uretici. sicut sunt grana melonis et cucu
meris. Et decoctio ficuum cum sirupo uiol.
Et sic si in potu detur oleum de citoniis est
tiriaca ei. et oleum de lilio. Et similiter ...
sani. et confert ei solo uentris cum sirupo de
melle. Et oportet ut distilletur in uirga bi
bentis ipsi oleum rosarum. aut cum ... immo
cum embuto subtili. et leuiter capiatur. et

silic.

diacminum

Anum rustra curam repidam. De lepore ma
Et accidunt ex ipso si de eo in potu dat rino.
tur constrictio anhelitus. et rubedo oculorum et di
fficultas eius. et tussis sicca. et sputum san
guinis. et difficultas urine. et mingitur
sanguis. et urina violacea. et dolor in
stomacho. et vomitus superfluus colere et sanguinis.
et yctericia. et angustia et dolor renum. et
urina eius est violacea. et quandoque est mucosa.
et sudat sudore fetido. et abhorret albumen.
Et cum videt pisces recedit ab eis. Et cum fit
talis quod non recedit ab eis. tunc iam sanatur. Et
invenit saporem piscis fetidi in ore suo.
et menstruatur cum sua cum salsedine et. Et
plures qui ex eo evadunt. cadunt in ptisim.

Conferunt ei potare lac caprinum. Curatio eius.
cum vinum antiquum ultimum. Et lac asininum
equinum recens. et lac mulieris ex mamilla.
et unge alchanne. Et semen altee bibendum.
elixatum. et ius cancri fluvialis per se. quoniam ipse
potest conferre ipsi cum reliquis leniticationibus. Et
cum assatur recens. aut sanguis eius. et la
certum marinum si refugit. et accedit ex eo.
De medicis vero fortibus sunt calamentum flu
viale calidum. recens. et sanguis anseris
et et urina hominis antiqua. Et radix lochor
marien. viii. obolorum cum vino. aut karam
illa quantitas et vinum. et ellipatra cum vino.
Et cum advenit dies sedes excitationis ac
cidentium et quiescunt. fiat ei pillule de elli nigro.
et scamonee. et agarici. et succi liquiricie ma
gni. partibus equalibus. quarum dosis sit
.i. et quod supra parum cum kelef. Et signum
sanitatis est. quod videt pisces et non recedit ex
eis. et accedit. et cum cadit in ptisim. curetur
ptisis. De stellione et albarie.....

Caro stellionis mortificat est. et quando cadit
in vino et moritur in eo et dissolvitur. et fit
illud vinum sicut venenum. et accidunt ei qui
ipsum bibit vomitus. et dolor eius stomachi vehemens.
Et albarie ipsum mortificativa est circiter
ut B. Et omnium ei sicut dixi est venenum autem
hore. et dicam ipsum. Et dixerunt quidam quod cum
aliquis decoquitur et spargitur decoctio eius in aqua
balnei fit in dedis omnis qui balneatur ex ea
spatio quodam. deinde redit ad dispositionem pau
latim. Et hunc sermonem quem non verifico.
Et est cura communis. et sicut cura eius Cura.
tandum. Lacertus.......
Species lacertorum est salemandra. aut in ipsa
est similitudo nature eius. et quando est similiter mortifi
cans. et accidunt ei qui bibit carnem eius asperitas
lingue. et pruritus. et dolor capitis. et adu
stio. et tenebrositas oculorum. Cura eius.
Vomat sisamum et plocatam nabati.
et zuccarum equaliter. et detur in potu cum bitumine
inacino. et ut detur in potu lac dulce et
inungatur cum oleo et balneetur. De potu sa
Hec est species salamandre modi lamandre.
cum vinum. quam dixi in capitulo morsicationis.

Et accidit a potu eius dolores vehementes in
ano. et apparet sicut ydropisis. et inventus spa
smi. et retentio urine. Et dicit alia dicam
et est cum alemedi. et alii. quod accidunt ei qui bibit
ipsam asperitas lingue. et desinulatio rationis. et mol
lificationis. et contractura. et denigratio locorum
corporis. et putrefactio partium eius. quando cadunt
cum curatur hoc quoniam sanantur. Cura eius.

Cura eius est cura. et cura opium. Et detur in potu
tyriace plures. sicut alfaruc. et metridati
et filia. Iacus aut almeduni dixit quod cu
ra eius est cura illius qui accepit cantarides. Et
ex illis que apponuntur ei. est ut fumiget cum
inacam. et glutine albo. et suffumigetur decoctione aut
albo cum storace.
Et confert ei aqua decoctionis cum epythimi
in qua decocta sunt grana pini parva. et folia
capilli. et semen urtice. et bibat cum oleo. et
similiter confert ova testudinis marine. et cane
cerre cum calamento. Rane lacuales viride

Accidunt ei qui biberit eas obfu et marine.
scatio coloris. ad citrinitatem tendens a pitu
corporis sed sequitur mollities. et adustio in
gutture et ore. et difficultas anhelitus. et tene
brositas oculorum. et ruigo. et fetor oris. Et
quandoque accidit spasmus aut tetanus. Et quandoque ac
cidit ei solo vomitus. et dissinteria. et nause
a. et vomitus. et punctio oris. et sincopis. et
quandoque expellit sperma. et in voluntatem
et ei qui evadit ex eis non sanantur dentes.
immo cadunt. Cura eius.

Vomat cum oleo et aqua calida. aut cum
vino plurimo multum utatur excitatio. et appli
quetur balneo. et vine calide. et inunctio cum
oleis calidis. Et confert ei dialacca ma
et quod confert ydropisi. et confert ei vinum pli
mu. et post. .iiii. radicum mundis. Et simili
ter pilli et calamentum aromaticum cum vino. Rane
Absedit ex eis apparet albi et ac amine.
tur eructuatio. et corrumpitur color. et fit in
corpore et nausea. et vomitus. et dolor eius stomachi.
et spasmus ut et tetanus. Cura eius.
Proxima est cure ranarum paluarum lacua
lium et marinarum. Divisio alia huius
veneni... Pisces frigidi......

Ex piscibus frigidis et per primo in loco et
lutuosis accidit accidens frigoris. Et quandoque
non apparet aliquid usque ad diem unum. aut
Cura eorum est mundificatio et Cura. duo.
reliqua cura frigoris. De assaturis suffoca
tis. et carne corrupta.

Quarta cum assatur caro quamquam caro sit. ut non
cooperiatur caro stringendo. immo dimitta
tur discooperta donec evaporet. Nam cum
stringendo cooperitur fit venenum. ex qua
accidunt signa colice passionis. et extensus
et solet ventris. Et quoniam desinit vo candens
ipsam uno die. aut duobus diebus. et quandoque
fuit prohibitus somnus. et inflatio. Cura.
Vomat et detur in potu tiriaca et almeslis.

7 uinū odoriferū cū succo citoniorum. 7 ma
lorum. 7 terra sigillata ē bona ei p' uomitū. et
curatur ei colica passio. **Gen scd̄z d' aīalib'.**
7 sunt sic̄ fella in sufficientia. 7 extremita
te caude cerui. De fel uipere...

Hoc ex ueneniis cū bibitur scd̄m modū quo
inficit frequens fit sincopis. 7 parū con
fert medicina.. **Cura...**

Si aliqd̄ cōfert. tē uomitus cū butiro egesto.
una drāgma p' dispositionē alia. Et illud q̄ sic
curatur p' uomitū ē tyriaca 7 metridati. et
bezoar. 7 solutiuis ros ei. 7 musc' 7 me
dicamē ei. Et cū frequens fit sincopis. detur
ad sorbendū uinū 7 aqua. carnis pullo
rū cū aliq̄ musca. aut medicaminis de
musco. **Fel leopardi........**

Accidit ei q̄ bibit ex eo ut euomat col'u
uiride aut citrinū. 7 inuenit odorē aloes.
in naso suo. 7 saporē eius in ore suo. 7 accīt
ex eo yctericia 7 ē mortale. q' si p' transeat sex
horas tūc speratur. **Cura...**

Euomat sic̄ scis. 7 detur in potu tyriaca
p'ma ei q̄ Re. terre sigillate. 7 baccarū lauri.
aliorum ana p'te i. 7 coaguli gazelli p'tes
iiij. 7 seminis mirte 7 rute. aliorum ana
p'te. s. cōficiantur cū melle. dosis sit q̄ntū ē
nux. Et cū h' euomat iterū. 7 ci ut fiat
citina ex aqua odorifera. **Fel canis aq̄.**

Dicitur qdā. si accidit aliqūis de felle canis
aque quantitate lenticis uni'. inficit p' eb
domadā. **Cura.**

Detur in potu butirū uaccinū coctū cū gen
tiana romana. 7 amomo. 7 iterū coa
gulū leporis. 7 iungatur cū oleo aromati
co. 7 subtiliet regimen. **Extremitas ca**

Accidit ei q̄ bibit ipsā ag'ua **ude cerui.**
uehemens. 7 sincopis. 7 ē uenenū inficiens
Euomat bibens ipsū sic̄ scis. 7 me **Cura.** &c.
li' ei ē cū butiro. 7 aceto. deinde detur ī potu
auellane 7 fistici. 7 fel iuz al uregi. cōfec
ta simul ōi hora. auellana magna in potu
illud in die quater. **Pars tertia. San**

Accidit ei q̄ bibit illū qui **guis tauri recēs.**
ex eo ē retētis difficultas anelit'. 7 dolor
buccarum. 7 menti. 7 rubedo lingue. 7 frustra
sanguis cōgelati in dentibus 7 gingiuis. 7 na
usea uehemens. 7 angustia cōceptū p'duat
ad p'focationē 7 spasmū. **Cura.........**

Oportet ut ipse p'paret ad clisterē. 7 solar' uē
tris. Nā uomit' timorosius ē. qm̄ ē expellatur
cui' expulsio n̄ tollitur. q' p'focat. Et cōuenit
in potu detur medicine cōferentes in cōgelationē
sanguinis. sic̄ sunt cinamomum plene crude. 7
semen caul'. 7 radix amidē. 7 asa. 7 bau
rac. 7 cinis lignorum fici in aceto. 7 piper in
aceto. 7 suc' foliorum alhalabie ī aceto.
Cū g' absciderim sanguinē cōgelatū in
uentre ei' cū medicinis. soluatur tē 7 repleatur
uenter ei' ex farina ordei cū aq̄ alcitari.
Ex eo fit fames uidis. **Sudor aīalium.**

Et apiū. 7 curatur ex eo sudor fetid'. et ex
uomat cū aq̄ tepida. 7 detur **Cura.** assellē.
in potu uinū cū oleo rosaceo. p'dē. ʒ. s.
7 reubarbari. ʒ. s. 7 sal gēme.

7 ōfert ei tiriaca de terra sigillata. **Oua**

Existimāt qdā q' q̄ bibit de ouis **albarte.**
albarte. moritur statim. Et sim festinet
non confert aliquid. **Cura eius.**

Et in potu sit acceptus in uino. dein
uomat uomitu integro. 7 inungatur corp'
ei' cū butiro uaccino cocto. 7 expleatur cap'
ei' cū sale. 7 alter' fiat cib' ficus. 7 oleo.
et gentiana. **Lac corruptum.**

Et illud q' cōuertitur in uia acetositatis ad
putrefactionē. alia. 7 generatur ab eo uertigo
7 sincopis. 7 punctura in ore stō. et
q'n accidit ex eo colica passio mortifera.

Et uomere cū aq̄ mell'. dein **Cura eius.**
potare uinū purū cū diapipeon. 7 ua
porare ei' stom' cū oleo nardino. **San**

Sanguis cōgelatur cū co **guis cōgelatus.**
gelatur in uentre ē p'culdubio h' genus.
licet ipse n̄ adeptus sit uenenositatē
extra cor'. qm̄ ex ipso uniq̄ cōgelet in eo
ex cōcauitatibus uentris' pectoris q' stō. a
ut intestinorum. aut uesice. accidūt ac
cidentia mala. Cū g' ipse cōgelat' in pectore
destruitur color. 7 minoratur pulsus et
debilitatur. 7 in p'mis p'ducitur ad frequentiā
7 mollificationē egri. 7 accidit p'focatio
p'ducitur ad sincopim. Et qn̄ cōgelatur in stō
infrigidatur corp'. 7 accidit p'focatio 7 p'ni
uitas pulsus. 7 sincopis cōtinua. Et q'n
cōgelatur in uesica accidit accidentia p'ua
illis q̄ diximus. 7 sic' in intestinis. **Medi**

Sunt albucheem alba **cine cōes ad illud.**
p'r. 7 rubea ʒ. 7 bdelliū. 7 allasic. 7 coa
gulorum tres oboli. 7 p'e coaguli leporis. 7
lac fici. 7 acetū acutū. 7 alus. 7 aq̄ cineris
lignorum fici ī tecta. Et ex eis q̄ diuerti 7 ē
mirabile. ē lac capriū. Dixerit ē q' ipse li
q'faciat cōgelatū ē in cōcauitatibus. Et iterū su
matur alanuide. 7 caulium p'tes equales. 7 de
ē in potū cū aceto. 7 ē medicam mirabile.
Cura cōgelationis sanguinis in stō 7 uē

Nos iā diximus istud in libro t. semi' **fica..**
q' oppon' nē duo capl'a. Et dicamus
q' hūs illud or' ut euomat sirup' cū mel
le 7 succo apii. Et cōfert ad illud tiriaca
de terra sigillata. 7 farina cartamici sol
uta in aq̄ calida ē iuuatiua ualde. 7 h' ē
medicam. **C** Re terre sigillate octo ʒ.
coaguli leporis. ʒ. xxxvj. coaguli ga
zel. ʒ. xxvij. gentiane. aristologie. ro
tunde. se. rute siluestris. mirte. oīū ana
ʒ. iiij. cōficiantur cū melle. Et sit dosis ei
sicut nux in aq̄ calida. aut sirupo acetoso.
Et iterū sumatur cineris ficuū p'dē. ʒ. ij. cū
medulle leporis q̄ntitate aut. i. 7 cū
mo q' sit coagulū liq̄factū ī aceto uinū.

detur

& inde appar(et) corrosio in lingua

uenenum.

no

fin

et bibantur. Et sal gemma cum coagulo edi
num. aut aur. i. stercoris canis. Et apparet
quod de eo congelatur in vesica ut in fimo detur su
cus foliorum zederacei. Et est peritus in e mi
rabil' in h. et assidue potu sirupi ace
tosi. aut in aceto ipsum. Acetum est bonum in
hac re. et similiter aur. i. coriandri cum aqua
calida. et medio aur. alterius. aut detur ei in
potu agaricum. aut siseleos. aut aliquid co
agulorum. aut   aut detur
ei in potu agaricum aut ʒ. ii. carpobalsa
mi. aut ʒ. ii. blace bisantie. aut ʒ. ii.
ligni peonie. Et administrentur medicine
frangentes lapidem bibite. et clisterizate.
et linite. Et iniciatur in vesicam eius pondus u
nius nuclei salis nitri. soluti in aqua. aut ad
ministretur aqua anetis vinis. Si vero hoc non
valuerit. non erit excusatio scindendi a sangui
ne congelato. et extrahendi eum sicut extrahitur
lapis. **Congelatio lactis in stomacho.**

Quando congelatur lac in stomacho propter aliquam causam le
dentium congelantium. aut propter permixtionem fortem
in lacte. aut propter coagulum ebibitum in la
cte. Et accidunt ex eo sudor frigidus. et sin
copis. et febris rigoris. Et si eius coagu
latio fuerit cum coagulo. tunc erit deterior. et
melior ad suffocandum. Et congelatio quidem
lactis in stomacho. est ex genere congelationis san
guinis. Et accidunt ex eius dispositione ma
le. sicut accidit ex illa. et ex venenis. Nam
accidit illi propter congelationem eius in stomacho frig
corporis. et parvitas pulsus. et suffocatio con
stringens anhelitum. et sincopis. et quando accidit
inflatio ventris bibentis ipsum. **Cura.**

Oportet ut alleviet ille manu sua casear
lac a salivo. ipsum est addit ei caseitatem. Ver
um ut detur ei in potu acetum solum. aut mix
tum cum aqua. Et detur ei in potu calamenti sicci
pondus ʒ. v. quoniam est mirabile resolvens ipsum
statim. Et propter virtutem suam in hoc. plurimum lac
multum coagulatum. et conservat ipsum. Et
detur ei in potu de coagulis aliquid usque ad
aur. i. ipsa namque resolvunt ipsum. aut edu
cunt ipsum per vomitum. aut solvunt. Et detur ei
potu ipsum medicine predicte ad congelatio
nem sanguinis in stomacho. et iterum quod fuerit ex trasi
gillati. de illis quas dixi. Et medica
mina alcimuse et oculum. Et detur in potu cum
equalitate in aceto. et aqua anisi ligni [illegible]
quando accidit. et administrentur cum eis in ea.

**Inceptio sermonis in morsicatione et punc
tura. Tractatus primus de regimine morsi
onis universali. et de effugatione veneno
sorum. et de curatione mordicationis serpe
tum. et speciebus eorum.**

Sermo quem canon magnus in curatione ve
neni. est confortatio caloris innati. et ex
citatio ipsius ad expellendum. sicut facit ty
riaca et magna leo. ut lubricare fa
ciat venenum. et expellat ipsum ad exteriora.

Et consideratio confortationis custodiri. deinde
expulsio veneni. et destructio operationis
eius cum potionibus et epythimatibus quibus in re illo
cum proprietate sua. aut per naturam suam cognitam scilicet
quod dicam. Et quoniam ingreditur in istis interno
tubus res alia. et est regimen in habitantibus
quoniam invenerit eos. aut calcat eos. Et ing
reditur in hoc capitulo stomachi et solo ventris.
et similia. Et convenientior horarum stomacho
est cum sit quod venenum in spiritu est in corpore.
et non est ex eis quod attrahit. et propter eius quod replet.
Et quoniam ingreditur in capitulo. res alia. Et est
sicut moventem humores ad partem membrorum princi
palium. ¶ Et ea que bibuntur super venenum. a
ut sunt tyriaca et leo zalvatat universalem
aut per illi veneno. aut medicine contrarie
veneno cum complexione. sicut altiht contraria est ve
neno scorpionum cum proprietate sua. aut pro
ducentes venenum ad exteriora cum motione
humorum ad exteriora. sicut medicine note. aut
medicine removentes humores a statu ve
neni. Non ergo invenitur ex eis quod dixi com
positum. sicut medicine solutive. et vomitive.
et diuretice. ¶ Et in medicinis que administ
rantur super morsicationes venenosas epythi
mate. sunt intentiones. Quarum una est ut p
hibeat penetrationem veneni in corpore. et illo fit
aut cum ligaturis et constrictione extremitatum.
et prohibitione sompni. ut moveatur calor in
natus ad exteriora. et expellat. Et de hoc capi
tulo est [illegible] morsi. aut cum medi
cinis [illegible]. Et propter illud supposita
nocumenti faciens. quoniam non est aliquid [illegible]
magis quam medicinis que trahunt venenum ad
exteriora. et prohibent ipsum penetrare ad interi
ora. et sunt que trahunt venenum ad exteriora ad hoc
et non spargunt. Et huius que generis sunt ventose
[illegible] indiget mansione. si ita est
[illegible] et longum. et est intimum. Et mansio
sanguisugarum huic est excusatio ab illo.
et a suggestione cum prohibitione nocumentum. non a sug
gestio quis sufficit. Et oportet ut suggestio sit non ie
iuni. cuius os credent. et ablutiat os suum. et
habeat dentes non corrosos. et abluit os cum
vino odorifero. et habeat in eo aliquid. et te
neat in ore suo aliquid oleum ro. aut oleum
viol. Et cum suxerit in ore suo aliquid et expel
lit totum quod suggessit. ipse sugges. tunc oportet
expuat. Medicine vero sunt sicut nostre ebi
bite. et rubificantes. ¶ Et attrahentes ve
nenum. aut sunt per naturam calefacientem
attrahentem. aut cum similitudine ad attrahendum.
quod simile est ei sicut facit adeps cocodrilli. ad
morsum cocodrilli. Et curo ut post absciss
ionem extremitatum et in extractione veneni
sit ita ut accidat medicinas valentibus ad
venena que sunt venena illius. Verum sunt
[illegible]biliora. et que sunt inter complicata calida et com
plicita venena. Et sermo hic est ex eis quibus
physicum et sapientibus consilium ut sciat

q̃ ẽ in ɔ̃ucõis. Medico aũt ñ nocet sim̃ sit
h. Et pisces q̃ de ebrocar attheneũ exulce
rant ⁊ uesicant. q̃ oportet ut curat q̃ ẽ in eis.
h̃ g̃ ẽ ex ɔdictiõibȝ mediaẽ epithimate.
Et de ɔdictiõibȝ eiꝰ ẽ ut sit medicina reso
lutiua nature uenenu. aliq̃ resolonũ. Co
gelatio aũt ẽ sic opitio radias madra
gore. Adustio ũ sic op̃ꝰ cauteriȝ in igne.
aut cũ oleo ⁊ pice. ꝑ oleo feruẽte. ⁊ est
opatio egyptiorꝝ. aut cũ ꝑcute matici
aut cũ q̃litate in calore ⁊ frigore ɔ̃naci.
Et q̃ñ ãministrat q̃ attrahit in pũ. aut
facias aliq̃d horꝝ q̃ diximꝰ ⁊ ñ ɔfert. ⁊ est
in ariuo res. incide q̃ ẽ in circuitu puncturi
re. ⁊ accipe carnẽ totã usq; ad os. Et si
timor fuerit maior h incide in bulli. deinde
cauteriza. ¶ Et de illꝰ q̃ necña sunt ĩ dolibꝰ me
dicamis uenenorꝝ. ꝑe in epythimatibȝ. ẽ
ut sint sedatiuẽ doloris ⁊ fricantũ eos
accũtibȝ timorosis sequẽtibȝ mordica
tionẽ. sic colocat potest ĩ epythimatibȝ
mordicationũ ut retineat sanguinẽ,
cũ supfluit in cursu suo ad morsu. ¶ Et
de ꝑceptis q̃ oportet ut ɔsiderẽt in uenenis ⁊
morsibȝ. ẽ ut ꝓhibeat ɔsolidatio uul
neris. usq; ad horã sanatiõis egri ex
malitia uenenu. Ea q̃ bibunt sup mor-
Et medicinis horis ẽ ut ĩ potu dẽ sione.
tur. uidicola. ⁊ aq̃ in uino. ⁊ decoctio
ꝑetri calamẽti eiꝰ. ⁊ castoreũ ẽ mira
bile. Lac ũ alalaa. ⁊ extremo ipsi ẽ ti
riaci nomita alcusati. ⁊ assamaria
sunt uehementis iuuamẽti ad morsũ oĩs
uipe. ⁊ almuduar. ⁊ alsafari. ⁊ semĩ sel.
⁊ aladrion. ⁊ alledegunda. ⁊ nasturtiũ.
Et iuuãt illꝰ q̃ assilit nigella. ⁊ allke
sun. ⁊ alleũ. ⁊ coconiacos. ⁊ folia iuni
peri. cũ pipe. ⁊ pipe ipsi ¶ Quid bali
dinũ ĩ eo q̃ credit iupa ɔfert mor
dicatiõi uenenosoꝝ. quod ẽ tyriaci
⁊ semĩ citri ɔ̃ũ ẽ ueneno oĩ. ⁊ dosis
eiꝰ ẽ aur. ij. Et radix anuide iuuati
ua ẽ oĩ ueneno. Et fruct agni casti. ⁊
oleũ balsami. ⁊ nuc cũ ficubȝ ⁊ auella
nis. ⁊ gentiana. ⁊ oppoponacũ cũ ari
stologia. ⁊ oleũ de oleandro ⁊ folia
eiꝰ. ⁊ fruct adulb recẽs mirabile ẽ ĩ h. ⁊
cinamomũ. ⁊ sic ciperũ ad usũ ẽplastri
⁊ in potu datũ. Et camedreos. ⁊ keisi.
Et iuuãt cancer fluuialis cũ lacte ⁊ ameos. ⁊
sampinũ. ⁊ fistica cũ uino ⁊ calamentũ ⁊
decoctio eiꝰ bibendo ⁊ ẽplando. ⁊ enula. ⁊
abrotanũ. ⁊ condimentũ. ⁊ agaricũ. ⁊ ra
dicũ albasise. ʒ. iij. Et sili uentres mu
stelle usq; ad stomachũ suũ cũ iplent co
riandro ⁊ exsiccant. ⁊ sumũt ex eis cũ ne
cessariũ ẽ. Et decoctio malue ortulane
⁊ semĩ altee. ⁊ cerebella galinarũ ꝑ cum
coagulo. Et ius mustelle moratis in
domo. ⁊ ius muris. moratis in domo.

qñ bibit cũ uino. ⁊ testudo salita ma
gna. ⁊ decoctio cãcrorꝝ fluuialiũ. ⁊ testu
dinis. ⁊ galbanũ ẽ ultimũ. ⁊ gentiana ẽ
mirabilis. ⁊ semĩ baucie siluris iuuatiuũ
ẽ. ¶ Et de illꝰ q̃ ɔfert in hꝰ ex medicinis suis.
ẽ radix madragore ẽplastrata cũ melle. Et
eudiuia siluestris ẽ mirabilis in hac re. et
capillus ueneris. Et q̃ñ cõponit agrimã
cũ aur. ĩ. aristologie lõge. ¶ Et ueru
tyriaca mirabilis. Rc. opij. mirre. aloes
ana. ʒ. ĩ. pipis. ʒ. ĩ. ⁊ s. aristologie
lõ. ⁊ ro. añ. ʒ. iij. uini. ʒ. ij. ɔficiat cũ
melle. ⁊ aq̃ eruce. cuiꝰ dosis sit aur. ĩ.
cũ decoctiõibȝ horis. ¶ Et iuuãt medicina
fit sigillate. ⁊ baccarũ lauri aur. ij. ter
re sigillate obolos. ij. bibat cũ oleo. ⁊
sit dosis auellana una in rebȝ ʒ. aque
mell. ¶ Et iuuãt tyriaca ɔuciõis ad punc
turã ⁊ ea q̃ bibunt. Rc. pipis. ʒ. x. spice.
aristologie. ⁊ radicẽ bacce. oĩũ ana.
ʒ. ĩ. ɔficiant cũ succo suco silocarace
⁊ ponat in sole. xl. diebȝ. ⁊ moueat
oĩ die semel. ⁊ q̃n eẽ exsiccat bibere
⁊ det in potu cũ aq̃ calida. Et dixerũt q̃ dam
q̃ ipsũ ɔfert. Iuuãt sicco alcohol ex ea. Et
decoctio cãcrorꝝ fluuialiũ. ⁊ sanguis te
studinis. ⁊ testudo magna salita.
Medicamina iuvativa ad omnem morsionem.
Quod. Rc. nigelle. seminis alkamel. a
mimi. oĩũ ana. ʒ. ij. gentiane. aristolo
gie. ro. añ. ʒ. ĩ. pipis albi. mirre. aloes
ana. ʒ. s. ɔficiat cũ melle ⁊ ẽ dosis ʒ. ĩ.
cũ uino ¶ Et iuuãt gentiane aur. ij. pipis
rute. aur. añ. aur. ĩ. ɔficiat cũ melle ⁊
ẽ dosis. ĩ. in uino. ¶ Et iuuãt amomi. car
pobalsami añ. aur. iij. seminis eruce. se
minis porri. aloes añ aur. ij. aristolo
gie. radicis anuide nig. aloes añ aur.
ij. mirre ⁊ croci añ aur. ĩ. lini allium
aur. iiij. ɔficiant cũ melle dispuma
to. ⁊ sit dosis eiꝰ ẽ faba. ¶ Et iuuãt car
pobalsamũ. ⁊ ysopi sicce. ⁊ seminis
napi siluestris. ⁊ pipis albi. ⁊ ñ. ⁊ ma
cis pipis. ⁊ acori. ⁊ anisi. ⁊ petrosili
ni. ⁊ asari. ⁊ cimini. ⁊ carui. ⁊ tur
giami albi. oĩũ ana. ʒ. iiij. spice flo
ris squinanti. añ. ʒ. vi. ɔficiat cũ melle
⁊ sit dosis faba romana. Epythima-
Et eis q̃ sup eas li- ta sup puncturas.
niunt. ẽ petroleũ albũ. aut sb albidũ,
aut aliũ sic ẽ. ⁊ elixariũ cũ butiro coc
to. aut castoreũ cũ oleo. aut fumus
porri q̃ ñ tetigit aq̃. Et calamintu flu
uiale optime attrahit uenenũ. ⁊ sulfur
cũ urina. ⁊ galina. ⁊ gallus sanã dum
uiui sunt. ⁊ ẽplet cũ eis punctura uel mor
sus. ⁊ ꝑmutet oĩ hora. ⁊ ãministretur
ẽplastrũ. Quidã aũt dixerũt q̃ galina ẽ ue
hementis humiditatis caliditatis. ⁊ ꝑ
illud eliquat eis deglutitũ. ⁊ arena. ⁊

lapide. Et uidetur quod fiat illud unguentum simul cum isto. et non alibi. ¶ Et ex eis quibus est plasteri est sal. aut acetum. aut fel taurinum. aut sissilis et folia affodilli. et anis. et acetum. et precipue anis ligni sicci. et uitis in primi pe. et oleum et sal decocta. Et dixerunt quod emplastrum de aleis et sale. et storace capno iuuatiuum est in omni morsione non mordicatione aspidis. Et emplastrum cum melle et calce et oleo iuuatiuum est ita quod ad aspidem. ¶ Et iterum sumatur sinapis. et calx. et acetum. et liniantur desuper cum aqua saponis et alkitran. aut decoctione picis. et cum sale. et liniatur. Et pix feruens est bona in lana super morsionem. et ita quod morsu uipere et est ex cauatis omnibus egyptiorum. et est bona ualde. Et cepa cum sambuco. Et emplastrum factum cum sale. et emplastrum de uino. Et de ebrosis bonis est aqua maris calidi singularis. et cum aceto. Et decoctio muris habitantis in domo. et mustele.

De epythimatibus ex quibus cum corpus linitur non appropinquant ei uenenosa.

De illis que dicta sunt ad hanc rem. sunt cerebrum leporis cum aceto. et oleo. et storax quando soluitur in oleo et oleum in quo infusa sunt folia pini recentia. aut flos capparis. et grana iuniperi. Et similiter folia agni casti in oleo et abrotano. et radix aristologie. et affodillus. et dauc. et carpobalsamum. et radix nasturtij. et omnia illa cum oleo et compositum. de quibus est ut sumatur radix aristologie nigre. et floris alsegi recentis. et granorum iuniperi. omnium ana partes ij. radicis mandragore medietas partis i. carpobalsami. cardumeni. omnium ana partes iij. terantur cum oleo tamdiu bene coquitur donec habeat spissitudinem sordis balnei. et inungatur cum eo. Et iterum afodilli. ʒ. i. carpobalsami. et seminis iusquiami albi. aliorum ana ʒ. ij. misceatur cum oleo et aceto. et liniatur cum eo. Et iterum flos pini pars i. radicis mandragore po. ij. seminis iusquiami albi partes tres. Misceantur omnia cum oleo. et liniatur cum eo. Et hoc iterum conueniens est ad suffumigandum. Et iterum granorum iuniperi partes ij. storacis po. i. misceatur totum cum oleo. et liniatur cum eo. Et epythimatio cum oleo de rafano fugat animalia. **Ad effugandum uenenosa uniuersaliter.**

Oportet ut aspergatur domus eorum que diximus et similia eis. et liniantur foramina et fenestre eius quibus ebrociantur et cetera illorum que diximus in suffumigationibus et aliis. ut non appropinquent eis uenenosa. Suffumigationes autem sunt sicut fumus ligni granati. quoniam ipse effugat uenenosa. Et similiter radix lilij. et ungule granati. sunt mirabiles in hoc. Et similiter galbanum. et cornua. et ungule que finduntur ut bouis. et ungule que non finduntur ut equi. et pili. et sarapinum. et asa. et folia lauri. et grana

ei. et calamentum. et scelia. et stramonium cum eis. Et similiter nasturtium. Et similiter anis ligni pini. et precipue cum galbano si fugiat suffumigium ex opio. et nigella. et galbano. et cornu ceruino. et sulphure. et cornibus capre.

Effugatio serpentium et uenenosorum animalium.

Et iterum storax et cornua ceruina. et nigella. et aspaltum. de uno quoque po. i. et suffumiget cum eo lectus... **Aliud.**

Cardumeni et radicum aristologie nigre et storacis. omnium ana ʒ. i. Et iterum seminis iusquiami albi. foliorum capparis. pini. et nigelle. omnium ana aurei i. corticum radicum mandragore. aurei i. pilorum capre. aurei iij. calamenti. ʒ. i. aspalti aurei iiij. misceatur totum et fiat suffumigatio cum eo super omnes fenestras. et in ea suffumigatione est securitas. Et de illis ex quibus fugiunt plurima uenenosorum animalium quando cum eis sternitur locus. sunt sisimbrium. et ozimum. et agnus castus.

Cautela mirabilis a uenenosis animalibus.

Quando sternitur in circuitu dormitorij iterum. et asa similiter laurus est mirabilis in hoc. Et quando similiter ponitur in circuitu loci in quo sedet manile ex arte ligni pini. Et de illis quibus est appari-tio in elongando ea est ut ponatur cera ac candele in loco longinquo a dormitorio. quoniam declinat ad ipsum. Et de illis quibus est appa-ritio in expellendo uenenosa. et albu-guaen. et tenent ea que sunt sicut grues. et pauones. et agni. et ciuis. et catti. et mustella. et que utuntur cursu eorum. Venenosa enim animalia tremunt ex istis cum apparent. et mordent ea. Et dixerunt quidam quod sibi facit iste ex corio leopardorum non appropinquant serpentes. Et similiter sicut ex eis facit de optorum. hoc autem narrauit in cuius sermone non est fiducia.

Res quas quidam dixerunt destructiuas ea[rum].

Nepa. ella interficit canes. et mures. **putium.** eis. et strangulator leopardi interficit leopardos. et strangulator adib. interficit adib. et cimices et henaugue. Et amigdala amara interficit uulpem. Et oleander. et folia a... interficiunt alberiem. et plurimum horum est notum. **Effugatio serpentium.**

De illis que fugant eos ex fumigationibus sunt cornua ceruina. et radix lilij. et pinentum. et sulphur. Et qui linit manus suas spolio draconis. et tenuerit eum. et decreuerit eum. non mordebit ipsum uipera. Et aspersio loci ex aqua in qua soluitur sal armoniacum est ex eis ad que fugiunt. Et sinapis interficit eam. Et qui ponit super foramina eius refugit ab eo. Et de illis que interficiunt serpentes est sputum ieiuni precipue in ore eius. et precipue quando affluunt in ore eius sal armoniacum. **Effugatio scorpionum.**

Scorpiones in **omni et interfectio eorum.** Interficit sputum ieiuni calide complexionis super eos proiectum. et rafanus masticatus et succus eius cum tangit eos. et folia ipsius. et similiter alkeda-[n]ngi.

coriandri om[nium] structi nigelle. semis de mel ana ʒ ij.

scelia.

notum.

sibi.

Suffumigium educens scorpiones.

Sumatur storax et arsenicum et stercora ovium et adipes et urbi ovium partes equales. dissolvantur cum vino et misceatur cum eo medicamine et fiat suffumigatio apud foramen scorpionum. Et quando ponitur raphanus in masius super foramen scorpionum non timetur quod egrediatur ex eo. Et est ex suffumigationibus ad scorpiones ipsos cum sit suffumigatio ex ipsis. Et similiter arsenicum.

Effugatio pulicum.

Quando aspergitur domus cum infusione colloquintide saliunt pulices et fugiunt. Et similiter ex decoctione rubi. Et dixerunt quidam quod quando ponitur sanguis hirci in domo in fovea aggregantur pulices apud eum. deinde moriuntur. Et similiter aggregantur super lignum linitum ex adipe ericii. Et effugiunt ex odore caulis et foliorum oleandri. Et hec est herba nota [illegible]. scilicet herba pulicaria. que cum ponitur in lecto inebriat eos et superfluat eos. quare non [illegible].

Effugatio culicum et cimicum.

Fiat fumigium cum serratura ligni pini. aut cum calcadis. aut cum nigella. Et melius quod est ut fiat aggregatio in ea. et similiter suffumigatio cum musto sicca. et cum sulphure et bdellio. et spina [illegible] cornu et stercore vaccino. et alharmel [illegible] et ponitur sub lectis et fenestris. et cum foliis [illegible] et [illegible] eius. Et quando aspergitur domus ex decoctione radicis lupinorum confert. aut decoctione nigelle. aut decoctione harmel. aut decoctione absinthii. aut decoctione rute.

Effugatio mustele.

Dicunt quidam. Et fugit eam odor rute.

Effugatio muris et eius interfectio.

Mures interficit litargirum et eleleborum. et semen iusquiami albi. et similiter radix caulis. et si multi capiuntur mures et [illegible]. Et scolopendra [illegible] et [illegible] eius. Et effugat eos murem masculum cum excoriatur et dimittitur in domo. aut castratur. aut abscinditur cauda eius. et excoriatio est fortior. Et dicitur quod si ligatur unus eorum in domo ligato pede cum filo ad palum effugiunt reliqui. et in eo est consideratio.

Effugatio formicarum.

Quando ponitur super cavernam earum lutum fugiunt ex ea. Et similiter ex magnete. et ex felle tauri. et ex pice. et ex aceto. et fugiunt ex fumo ipsarum formicarum.

Effumigatio muscarum et interfectio earum.

Interficit eos arsenicum quando de eo ponitur aliquid in lacte et fugiunt musce. et interficit eas fumus eius. et fumus thuris. et decoctio ellebori nigri. **Effugatio vesparum.**

Effugiunt ex suffumigatione sulphuris et aliorum. et non appropinquat ei quod linitur ex althea. aut succo malve et oleo. **Effugatio** Fugant eos scilicet quod dicitur fumus **scarabeorum.** adulb. et per fumum foliorum eius. **Effugatio** Non aggregantur albaradun in **albaradun.**

domo in qua sunt bufones. Et suffumigatio cum [illegible] et pennis eius interficit alhatatam. scilicet que dicitur. **Effugatio tinee.**

Absinthium prohibet pannos a tinea. Et similiter calamentum. Et similiter cortices citri.

De speciebus serpentium.

Sapientes et serpentum et naturas eorum in tres diviserunt partes. scilicet vehementis acuitatis non morantes ex dispositione ultra tres horas. et eorum morsus curatur quoniam sunt surdi. et alafsahet. et non valet ad eos nisi in [illegible]. aut combustio ultima penetrans. quoniam comburit venenum et stringit meatus. Et quoniam confert in curatione eorum [illegible] super replevit ex pisalo salinis. deinde post illud succedunt curationes alie. Et si serpens est debilior parum sufficit ligatio vehemens. deinde reliqua curatio eius. Et partem debilem parum interficientem et partem mediam que non tardat ultra horas usque ad septem. ¶ Inquit. draconis autem magni et similium serpentum magnorum morsus curatur in quantum in eo est vulnus. non in quantum est venenum. de quo sit curandum. ¶ Et dixerunt. Ordo primus est genus. de eis est sic serpens qui nominatur regulus. et grece basiliscus. qui interficit suo visu. et auditu vocis sue. Et de eis est serpens nominatur yarudo. cuius color similis est colori yarudis. et longitudo ipsius est circa cubitum unum. et interficit in duas horas. Et de eis est serpens nominatur aspis sicca propter vehementiam siccitatis sue [illegible]. et est in quantitate inter ii cubitos usque ad v. et color ipsius est cinereus ad citrinitatem declinans. et oculi eius sunt vehementis luminis. et interficit ad duabus horis usque ad tres. Et de eis est expuens. quoniam ipse potest emittere sputum et interficere per sputum suum. et plerumque ipsi quidam dentes eius [illegible] super alios. quare [illegible] fiat illud super quod accidit sputum eius. et odor sputi eius. Et longitudo eius est usque ad duos cubitos. et color eius cinereus ad citrinitatem declinans. et interficit illum quem mordet antequam redeat ad cavernam. Et ordo secundus non remoratur in illis propter spem plenam quod sit in curatione eius. Verumtamen non valet ad ipsius curationem nisi illa cum opiatis [illegible]. et presertim offert quoniam cum eo quod diximus ibi. Et surdi appellantur species alias habent que multiplicatur in terris egypti. Et quoniam quedam eorum habent duo cornua. et quorum color est diversus albus et subalbidus et rubeus et mellinus et cinereus. Et quoniam sunt secundum creationem imparum. Et quedam eorum habent dentes sicut uncinos. Et dracones interficientes statim sunt huius generis. ¶ Et ordo secundus est de viperis. quarum species iam diverse sunt. De eis enim sunt vipere alefian. et de eis sunt vipere cirane. Et de eis sunt fa[illegible]nentes sitine. et reliqua quas diximus. Et accidit serpentibus diversitas iam non in specie

imo sed conuenientia in specie una. quoniam
diuersificatur in masculinitate et feminitate.
Et masculi quidem quoniam puriores habent dentes
et plus ueneni et acuti. Licet quidam dicant
quod femine sunt deteriores propter multitudi-
nem dentium suorum. Et iterum propter etatem. quoniam
senes deteriores sunt iuuenibus. et propter corpo-
ra. Nam magni deteriores sunt paruis cum
species eorum est una. aut propter locum. Nam il-
li qui habitant loca in aquosa et montes. deteri-
ores sunt eis qui habitant litora. et loca pli-
mum aquarum. Aut propter dispositionem suam in re-
pletione et uacuitate. nam illi qui de eis fa-
melici sunt deteriores sunt ueneno. aut propter
passiones eorum animales. Nam audaces et i-
rati deteriores sunt eorum. aut propter tempus. Nam
uenenum eorum in estate est deterius. ¶ Quidam
autem extimauerunt quod uenenum serpentum et
uiperarum est frigidum et est error. Et illud quod accidit
ex frigore morso ab eis. est propter morti-
ficationem caloris innati propter contrarieta-
tem ueneni. Calor enim innatus est qui cale-
facit corpus sua aspersione et inflammatione.
Cum autem fit calor innatus sicut inflammatio ex
igne leui. non oportet ut calefiat propter ipsum in
extremitates. ¶ Et quidam extimauerunt quod ue-
nenum alefilati per se est frigidum. et aggregat san-
guinem cordis. et congelat ipsum. Et propter hoc
stupefacit ualde. sed non est ita. immo fortissime
resoluit calorem innatum. et mortificat
ipsum. Et illud quod ratiocinatur istud. est quia ania-
lia sunt copiosioris sunt in yeme mortua.
et calide calor additur et acuitas. Et quam-
quam sit quod hic dicitur. scias quod eius ratiocinatio non
est sana. et nihil deo est inuenenosum sicut pa-
uis. sed in animalibus maioris corporis. Et
quod significat corruptionem huius sermonis. est
uespa calide copiosioris ualde. et est ex eis
quod mortificatur in hyeme. quoniam non mouetur.
Et non est longinquum quod sit serpens cum calidi-
tate copiosioris sue. quoniam mouetur propter conuenien-
tiam copiosioris naturalis. et propter illud quod accidit ei de
rebus aliis. **De morsu basilisci qui est princeps**
surdorum et harmene de quo ignoro an ipse est
an alius.

Dicitur quidam. Ipse nominatur regulus.
qui habet coronatum caput. cuius longitudo est
duorum palmorum. et caput est acutum ualde. et
oculi eius sunt rubei. Et color eius ad rubedinem
et citrinitatem declinis, quod adurit totum super
quod incedit. et in omni in circuitu cadit eius
aliquid. et cum opponitur ei habitatio eius
auis cadit. Et non sentit ipsum animal quod non
tueatur. quod si sit propinquum huic stupefit quod
non mouetur. Et interficit sibilo suo si exal-
tat ipsum. Et ille super quem cadit uisus eius
ex longinquo moritur. Et non sic dicitur. quod ille est
uisus cadit super ipsum moritur. Et illi quem
mordet colliquatur. et inflatur. et cadit
et moritur statim. Et moritur omnis qui appropinquat
illi mortuo. Et parum quidem euadit qui

pisces sit in manibus eius. At si possibile est in
quibusdam hominibus ut tangat eum uirga. Et secundum
plurimum qui tangit eum uirga moritur. et est medi-
ante uirga. Et propter illud iam tetigit eum miles
quidam cum lancea sua. quare mortuus est miles
et animal eius. Et tetigit ipse labium equi. quare
iterum mortuus est equus et miles. Et hic
quidem serpens multiplicatur infra aurore et
nubia. **Signa morsus eius.**

Sunt sentiens mortuum subito absque
cum prurimine esse apparens. et post quem
in loco in quo fuit illud animal. et non est ei curatio
prorsus. **De harmene.**

Iam diximus harmene in peratibus pu-
tamus peratibus reguli. ex hoc quod non equatur
et non interficit morsu tantum. immo et uisu et au-
ditu sui sibili. Et quodcumque animal mordet
dissoluitur et moritur quod appropinquat ei ex
animalibus. At uero quantitatem eius narrauerunt
diuisam a quantitate reguli. Extimauerunt
quod est ab imo cubito usque ad cubitum et
s. Et dixerunt quod morso ab eo confert ali-
quid. Si uero aliquid confert ei de semine pruine
usque ad 3.1. et castoreum usque ad 3.1.
Quando est iam testificatum fuit illud.

Signum morsus serpentis qui nominatur ymu
Accidit ei singultus et al **de. et est de surdis.**
teratio coloris. et stupor. et frigus me-
mbrorum. et profunditas sompni. et clausio palpe-
brarum cum uehementia pulsus eius propter. et ma-
gnitudo doloris. Et cura eius est cura surdorum.
Signa morsus aspidis sicce. et est de sur-
Illi quem mordet accidit illud quod accidit **dis.**
quem mordet prurido. quare alteratur color eius. et
stupefit. et multiplicatur color eius singultus
et infrigidatur nubia eius. et clauduntur eius
palpebre. et profunde dormit. Et cura eius est
cura surdorum. et iam diximus eam. **De morsu**
Que mordet remanet **spuentis et asilis.**
sine sensu. et sic moritur. per hoc profunde dormi-
ens. preter eos alios predictos in capitulo aspidis.
preter alterationem. et clausionem oculorum. et im-
mobilitatem colli. et spasmum. et pulsum inordinatum.
et non sentit dolorem. Et qui sentit in ini-
tio dolorem intestinorum. quidam intromit-
tere digitos suos in guttur suum ut euo-
mat. Et quidam iam rememorati sunt asilus.
et narrauerunt de eo quod eleuat caput suum et
expuit uenenum. Ego autem non scio an ipse et
ille quem diximus sint unius speciei. et est de genere spu-
entium. Verum dicitur de accidentibus eius quod locus mor-
sus eius est paruus. sed quantitate puncture ac.
absque apertione. et currit ex eo sanguis pau-
cus niger. Et accidit ei qui ab eo morsus
est tenebrositas oculorum. et dolor in uesicatibus.
et ore stomachi in primis. deinde accidit clausio
oculorum. et profunditas sompni. et non uiuit ul-
tra diem. Et cura eius est de genere curationis
surdorum. et iam diximus eam. **Cornuta.**

Cornuta est genus serpentis surdorum. cuius longi-

In speculum sic habetur iuuenes deteriores sunt senibus

vel malitia

cordis

ē ab uno cubito usq; ad duos. Et sup
cap̄ ei due eminētie. sicut duo cornua. Et
color corporis. ē color cineris. Et uidetur ei ē
sicut squame sicce dure q̄ stridēt sicut int̄a
cū strepitu. Et dētes ei sūt equales n̄ re
curui. Et plurimū ei in locis arenosis.
Inquit quidā. Et de eis ē genus q̄ nōiat pra
uū. 7 ē ppea q̄ cornua ei sūt breuia. aut
iā ceciderint cornua ei. 7 ē ꝗ p̄imus. breuis.
7 ē plus gn̄is. Et sic nōiat grece. **Sig**
Sentiūt in locis morsus q̄t ac **morsus**
aut claui fixi in eis. Et dixerit. Cōn **ei.**
nuat corpori ei sanguis maxima. 7 inflant
labia ei. 7 accidit ei uertigo. 7 tenebrosi
tas oculorum. 7 destruitur ratio. Et cura ei
istius ē cura surdorum. 7 q̄ ei apparet ē ut in
potu detur semē rasani cū uino. 7 q̄ uomit
cū eo. Et cū euenerit cōfert ei cyminū
indū. 7 sisamū. Et cōfert istū ei q̄ mo
mordit cū uino. 7 castoreū cū uino. 7
calamitū campestre cū uino. Et semē rasa
ni ē mirabilis iuuamēti in eo. 7 ponat
sup morsū sal tritus cōfect cū alkitran.
aut cepe tritū cū aceto. **De serpēte q̄ dī**
Hic est serpens **caudrius. 7 kedusidur.**
cū ē in aqua nōiat grece audras. 7 qū
habitatio ei ē in campo nōiat kedusidur.
7 ē minor q̄ alafilati surda. 7 latioris
capitis. 7 deterior. 7 nobilior. Et acci
dit ex morsu ei ut incipiat morsus
cū dolore uel eminu. 7 inflamet. deīn
fit uiridis 7 corrodit. Et accidūt mor
so uertigo 7 uomit colore fetide. 7 mor
in ordinat. 7 debilitas uirtutis. 7 mo
rit sedt in hora illa. 7 n̄ sufficit curam.
Si aut euadit qm̄ ē aqsus. aut q
qm̄ cōplio morsi ē fortis. cōmutatur
cū egritudies. a qb3 forsitā n̄ sanabit.
Curatio ei ē cura cōis. Et illud q̄ **Cura.**
ei apparet ē ut bibat de nuce cypressi mun
data cū granis mirti. de uno q̄ aur. i.
cū aq̄ mell. aut uino. Et sic aristolo
gie pōd. ʒ. ij. cū uino. aut cū aceto c
mixto. Et sic sucū prassij. 7 epletur cū
calce 7 oleo. 7 calamēto montano. Et cor
ticib3 radicis querce 7 silib3. singlaīt
7 cōpōite. Et de eis q̄ illis ānuscent.
est farina ordei. **De hydra.**
Non dixi hydrā in summa. n̄ q̄n īsisi cōsi
deras an ipā 7 adrius sit unū. cū iā di
uersificet p̄ deriuatiōe 7 nomi. sic cadit
in scriptura sermonū grecorum. aut serpē
alī. Uerū locū ex quo h̄ desidar iā
dixi narrās morsus ei accidētia alia. e
Et dixi q̄ morsus egredit 7 dilatat. 7
obfuscat color ei. 7 egredit ex eo humi
ditas nigra fetida plurima ualde. Et plo
gat curatio ei 7 fit difficil. q̄r oz ut
cōsideret aliis ex aliis uniꝫ. 7 cognoscat
dispōē ei. ut puniret ad sedm ordinem

serpentium. **Sermo uniūsal' de morsu**
uiparū 7 iudicio earū.
Deteriores uiparū 7 draconū sūt q̄ de ei
sūt masculi. femine n̄ incolumiores.
Et morsus q̄t femine cognoscat per
inuētiōē foraminū pluū. q̄ duorū dentiū i
parte in q̄ momordit. Et egredit apn
iri ex loco duorū dentiū aut dentiū pluū.
sanguis. deīn uir feruens. Et fortasse
incip aq̄sus. deīn spumosus. deinde
ut erugo eris. Et tē q̄ cōtinēt a sa
ueneni 7 colorē ei. Et dolet loc. deīn
pabulat dolore ei. propterea apparet apā ca
lidū 7 uilcu. h̄ns bothor 7 uesicis.
sicut ex adustiōe ignis. Et quā pabu
lat. deīn fit uiride illd apā. prope mor
sū 7 sb̄ ore. Et accit uniuersis in flama
tio. 7 in corpe rubedo. cū rigore. deīn
sudor frigidus. 7 corruptio coloris.
declinis ad uiriditatē. 7 cōmotio uertigi
nis. 7 frequētia anhelē. 7 nausea. 7 sin
gult. Et qm̄ euomit humorē colericū.
7 difficultas urine. 7 grauat cap. Et
aduenit ei fluxus sanguinis narium. 7 ap
paret guttas in dorso. deīn sudor fri
gidus. 7 tremor uehemēs. 7 sincopis.
Et plurimū q̄ morit in tribus diebus.
7 q̄ rem[an]et usq; ad septē. **Curatio**
morsus uiparū cū eo q̄ ē sic canon.
Consideā radices cōes in curatiōe. deīn
fortior ē curatio p̄parē ad tyriacā de
uiperis. Et cū tanta ē. ē possibile est
ut cōferat tyriaca multotiēs. Et
possibile ē ut n̄ cōferat. Nocumētū
aut instrumēti ueneni n̄ ē malū. qm̄
natura ē q̄ uicit instrumētis. Rei n̄
existēte n̄ ē possibile ut utat eis. in
si accidat cōmotio alorū simul. Et si
possibile ē uti multitudiē sopni 7 in
iu. fortasse excusat ab oī curatione.
Et sic porri 7 cepe. cū uino sin inue
nit allea. Et iā dixerit quidā q̄ uirga
ceruu assata cū comedit in dispōē cōferet.
7 albarmel ē de medicīs iuuantibus.
7 sic gn̄a ci. Et de tyriacis p̄is ei for
tib3 ē illa q̄ re. an. podagraseni. 7 pi
pis aur. iiij. corticis aristologie rotū
de. castorei an̄ aur. i. cōficiatur cū ui
no. cui dosis fit nux una. Et istū mir
re castorei. piperis. arsenici ru. an̄. ʒ.
ij. seminis anethi. ʒ. ij. cōficiat cū uino.
Et istū semē andracoka. 7 aristologia
ro. 7 ruta siluestris. Et nē albarmel q̄
q̄ extimauerit quidā. imo ē spēs rute.
ipsi. Et oz ut detur butirū plurimū. 7
p̄e antiquū. uiscones ē bibit butir
uet solū. Et sedeat in tinalactis.
7 indicitē a uigilie. 7 fiat ut de abu
let 7 balneet in q̄b3 dā horis in bal
neo faciente sudare. Et det ei i potu

pe

plimu

eius

fir

coagula 7 silia succesiue illorum. Et
melius eorum est coagulum leporis recens
7 ipsum iterum est melius quando sumitur in potu cum q
tuor .ʒ. aceti vini permixti cum equalita
te. Et coagulum cervi iterum est bonum. Dixe
runt quidam si homo accipiat cepe siluestre 7
masticet ipsum 7 deglutiat illud quod currit
ex eo 7 emplet cum fece ei morsus. non mori
etur patiens. Et quidam experti fuerunt ius rane 7
fuit iuuatiuum libitus cum coctum fuit.
Et caro mustelle condita aceto 7 sale 7
cancri marini 7 sanguis testudinis ma
rine. Et dixerunt quidam quod in lapide qui nominatur
lapis serpentis cum suspenditur est sanatio. viii

no

Reliqui potiones laudate in morsu vipere

Dixerunt quidam apium siluestre 7 est semunion est
bonum ad illud. 7 radix almaru alfosur
7 radix acori. 7 folia aristologie 7 ra
dix eius. aut alfesteros. aut agaricum. quod
cumque illorum sumitur. Sumatur in potu ex eo cum
vino dulci quantitas aurei .i. 7 similiter amagal
l. s. auricule muris. Et similiter ciminum. p
cipue mootanum. 7 succus caulis aut costi
duo aurei. cum duobus obolis piperis. aut
radix lothoz marien. aut semen keisi.
aut radix eius. 7 semen harmel cum succo
porri. aut succo cardui. Et iterum coagu
lum leporis. 7 farina herbipse. 7 ingluvies
cum lacte mulieris. Et detur in potu
radix bauine. aut harmel. que est cogita
in partibus frigoris. 7 est uehementis iuua
menti. 7 cortex aristolo. 7 radix ala
dracochi. Et quidam iam extimauerunt quod

fuit

q.c.f.

bibit. sumitur in potu cum lacte dulci. est
iuuatiuum valde. Et lac alagian 7 ex
timo ipsi est tyriaci alfamma. Et algua
salsa est iuuatiuum. Et iterum de eis que dic
ta sunt ad morsum vipere 7 omnium uene
nosorum animalium. est oppoponacum per se 7 cum
cum aceto. Et iterum similiter ambe. iii
7 gentiane. Et iterum quod bibitur
est stercus caprinum cum vino. detur in potu 7 o
masiua acuta 7 per se allia. 7 cepe. 7 por
ri. 7 rafani. 7 aqua eorum. 7 ova salsa. per
uenter mustelle. 7 scorpio assatus 7 fel
galli. 7 reliquum avium. Et de succis ue
hementis iuuamenti sunt succus rute. 7 su
cus foliorum malorum. 7 succus linsua 7
acetum ipsi. de que bulliant .ʒ. iiii. 7 detur
in potu. 7 succus extremitatum caulis na
bati. 7 urina bovis sicut quod dicitur. Emplastra

de foris.

Emplastra sunt ista acetuua que
administrantur antequam apertio fiat. 7 sunt
facta ex farina 7 baccis lauri. 7 ex
camomilla. 7 squilla assata per se. 7 farina
herbi. singulariter omnia illa. aut commixta
cum vino. Et emplastro cum caseo antiquo est
bonum ultima. Et emplastro cum gallina fis
sa est bonum valde ultima. Et similiter cum cane
nup. 7 cum ranis fissis. Et ex oleis olium

laurinum. 7 oleum in quo decoquitur laurus.

De serpentibus qui egelli fatiunt sanguinem exire per poros eius.

Dixit sunt asudius 7 sabti. isti serpentes sunt mali. 7 cum mordent dirum
punt poros. 7 meant oos fluentes. 7 manant
tes iterum quod ex ulceribus consolidatis. cum dolo
re continuo. 7 nocivum sanguinis. Et sapientes
quedam dixerunt. quod isti duo serpentes colorem habent
arenosum. 7 super colorem eorum sunt puncta nigra
7 alba. Et longitudo eorum est longitudo cornu
ti. Et dixerunt quidam quod ipsi sunt minores in
pectus. 7 capita eorum. 7 ipsorum caude sunt mu
tuta. 7 sunt coloris arenosi. Et quidam sunt
nigri. 7 rubei. 7 albi. 7 sunt super eorum capi
ta squame albe. incise. Et eorum dentibus
incessu est strepitus propter siccitatem quasi ue
tuum corticum ipsorum. ac sicut strepitus folio
rum virge. 7 sunt grauis mortis equum detium.
Et hoc narrant cum spebus quibusdam ordinis
primi. Et horum quedam spetium morsus dirum
pit poros. 7 meant naturales. fatientes ex eis
manare sanguinem. itaque ex angulis
oculorum comprimit in sanguinem. 7 sputo sa
guinis. 7 fluxu sanguinis narium. 7 vo

7 sputo sanguinis.

mitu. 7 dolore intestinorum. Et dixerunt quidam.
quod locus apparet 7 denigratur. 7 currit ex eo re
parua aquosa. 7 soluitur venter. 7 constringitur
anhelitus. 7 difficultas fit urine. 7 absci
ditur vox. 7 mollificantur membra. 7 ualet fit
corporis dispositio oblivionis. 7 accidit spasmus.
7 cadit dentes. 7 moritur patiens. Cura.

Cura eorum est prima cure alassles. 7 vipe
rarum. in qua dant eis in potionem plu
rimum. 7 euomunt super ipsum per cibarios cum
eis quod sit sicut ova cancri. 7 pisces salitis 7
allia. Et iterum super eos vomunt. deinde con
dat per illud panem. 7 pisces positos super
prunas. 7 credat nullas passiones. Et semen
iterum tritum est ex eis quod confert ipsis. 7 pre
cium vino. 7 sic paparicis cum radice li
ly celestis cum vino. Et quod confert eis al
bugo ovi cum vino. 7 confert eis in quo
est expulsio sanguinis emplastro cum portula
ca 7 farina ordei. aut folius vitis decoc
tis. aut arnoglossa. aut gallis. Et ex
eis que retinent sanguinem per cauterium sunt
porri. 7 urtica. 7 ruta. cum farina ordei.
7 albugine ovi. De fatiendo sitim.

Dixerunt quod serpentis fatientis sitim longitu
do palmi unius. Et super corpus eius sunt
uestigia plurima nigra. Et caput eius est paruum.
7 collum ipsius grossum. 7 in aperta creatura eius
ex collo grosso usque ad caudam subtile.
Et dixerunt quidam quod hic plurimum est in regi
one lokian. 7 assen. Et forma eius est
forma vipere. Et color postremi eius usque
ad caudam est ad nigredinem declinans. 7 in
cedit quaerendo caudam suam. Et dixerunt
quidam quod est in litoribus. Et dixerunt quod accidit
morso ab eo ut ad uiam vertet ei 7 infla

aqua.

a. maligni.

met. quia non satiatur ex aqua. immo non cessat bi-
bere. absque eo quod alicui rei puriam aut
sudorem. ita quod inflatur venter eius. et convertit
in venas ipsius. **Cura eius.**
Regimen eorum post omnia regimina est ut inde-
sinenter faciat eos bibere oleum plurimum. et cum
deinde distillare eos cum eis que educunt fe-
ces et humiditates. et bibunt aquam ad inferi-
ora. et ut detur diuretica sicut decoctio api-
i. et spice inde. et cynamomum. et asari.
et siseleos. et petroselini. et psilium. Et im-
pleatur exterius cum sale. et calce. et oleo. Et
emplastro quod diximus ad morsum canis ra-
biosi. **De cafezati. et alcatinati.**
Isti serpentes sunt parui. breues. et minimi
ti. quod quidem insidiantes occultantur in arboribus
ut proiciant se ipsos ad illum quem misit pedem
et exeunt procedentes ad eum. Et ego quod dico
quod indigeni horum serpentum in partibus de le-
sten. et sunt ad rubedinem declives. et sunt
calidi valde. Et dixerunt quidam accidit ex e-
morsu eorum dolor vehemens. et pertransit in
totum corpus sicut fluunt de genere quod vidi. et ac-
cidit ex eo mors. Et dixerunt. Cura eorum
est cura communis. et cura viperarum. et dixerunt quidam
serpentem cum nomine ankisime. et dixerunt
quod ipse est saliens ad duas partes. Verum ego
non verifico quod ipse sit saliens aut aliud. at ip-
si narrauerunt eum. quod due extremitates
eius sunt equales in grossitudine. et equales in me-
dio. Et existimo quod hic est ille quem vidi in
veritate. **Illicanus. et est diuisus.**
Iste habitat in pluribus. et accidit ex morsu
eius excoriatio cutis eius quem momordit
et excoriatio cutis illius qui permiscetur ei. et
curat ipsum. et habet odorem malignum morsu
eius eius quod possibile est morti ei. siue sit ledens
siue non ledens. Et accidit ex eo tantum accide-
tia morsus viperarum. **Curatio.**
Illius est cura viperarum. Et confert eis potus bi-
bere aristologia longa. cum vino. et similiter ali-
araceam. et affodilli radicem. et vinum. **Milia-**
Serpentum huius generis color est citrinus. **res.**
et similiter est qui color nubis. Et accidunt ei quem
mordet accidentia malarum viperarum. Et cu-
ra earum est illa cura. **Serpens nauit sexta-**
Color eius similis est salienti ad duas **li.**
partes. sed ille est deterior. et accidentia eius sunt illa
et curatio est illa cura. **Serpens araith habens**
Vidi dixerunt quod est malus **colores diuersos.**
grauius in finibus indie sed cum corrosi-
one partis. et fractione intestinorum. Et cura-
tio eius est cura viperarum paruarum. **Serpens**
Natarum est de his quorum accidentia **de tischalis.**
similia sunt accidentibus viperarum. Verum sunt cum
inflatione loci morsus et vesicas. et dura
ne apparentie. et cursus humiditatis sangui-
nee nigre ex illo loco. et accidit ei alie-
natio mentis. et tenebrositas visus. et spas-
mus mortificans. Et cura eius est cura vi-

perarum. Et ego quod dico huic serpenti in lo-
co existimatiue. et si nosco eum in ordine ea-
rum ipsi generi cum significatione. et in suo autem
sit in ienitiae an non. **Faciusius.**
Dixerunt morsus eius est similis morsui vipera-
rum. accidunt carni eius quem morsus est ab eo cor-
ruptio et mollificatio. sicut accidit ei qui habet i-
dropisim. Et accidit ei profunditas sop-
ni. obliuio. et egritudines in epate. et ren-
ibus. et colon. Et sermonem quod dixi in hoc serpente
attuli secundum existimationem in hoc loco. sicut
sermonem de illo quod est ante ipsum. Et forsitan non est
huius ordinis. immo est ordinis putrefacientium.
Et cura eorum est cura viperarum. **De arudias**
Dixerunt quod longitudo cuiuslibet **et kukarus.**
istarum specierum est usque ad cubitum. Et color eorum
est color arene. et super dorsum eorum sunt vestigia.
Dixerunt. Et accidit ei quem mordet dolor vehe-
mens loci morsus. et apparet maximum. et cu-
tis ex eo viridis. et inflatur in tantum. et mors est
post septimum. **Cura eorum.**
Dixerunt quod curatio morsus eorum est curatio com-
munis. Et est eis prius dare in potu castoreum
et cinamomum. et radix centauree. de quolibet
istorum sumitur ℈ ij. cum vino. Et confert eis ra-
dix aristologie. et precipue longe iuuamentum ma-
ximum. Et similiter radix assodilli. et succus eius est.
et radix gentiane. Et confert eis ex emplastris quod
mel decoctum et exsiccatum. et terra. et in dicitur
granatorum. Et similiter centaurea et semen lini. et lac-
tuce. et semen albarmel et volubilis. et in arta
silutris. Et confert eis emplastra aperta ulceribus
putridis. **Serpens naarus sessir. et est pu-**
Narrauerunt quidam quod sunt serpentes **trefaciens.**
qui sunt in regionibus assem. et in egypto habentes
capita lata parua colla. caudas cauda-
tes rotundas. et in sunt super eorum capita
linee. et squame. sicut super corpora eorum sunt li-
nee diuersi coloris. Et cum incedunt non rec-
tificant. immo obliquant. et accidit ei quem mordet
apparet dolorosum. et putrefactio totius corporis.
post excoriatur ei. et capillorum casus. et quando fe-
stinat putrefactio procedit illud quod sanum est
et sunt que species viperarum. **Cura.**
Oportet ut sit cura eorum cura communis. et cum
medicamine viperarum. de medicatione eius quod ac-
cidit ex morsu eorum. de dispositionibus. et acci-
dentibus. **De speciebus serpentum que no-**
cent quando mordent per vulnus non per venenum de
quo sit cauendum. et sunt species magnorum cor-
porum valde. De dracone.
Dixerunt minor species draconum secundum quod dixe-
runt quidam est quinque cubitorum. magni vero sunt
xxx. cubitorum. et super dixerunt. Et sunt draco-
ni duo oculi magni. et sub mandibula in-
feriore est eminentia sicut mentum. quare sunt ei
dentes plurimi. Et dixerunt quidam quod ipsi mul-
tiplicantur in partibus nubie. Et indi sunt
maiores. Et illi de nubia qui sunt in regione
asie. sunt usque ad iiij. cubitos. Et indi

vel breues.

sunt magni ualde. Et dixerunt de eis sunt
quos dixim᷑. & hnt facies caninas nigras
Et sunt eis i ora uehementis amplitudinis.
& supalia cooperiunt oculos eorum. Et super
colla eorum sunt squame. & in oi mandibu
la sunt tres dentes. Et dico q̄ iā uidi q̄
dā huiꝰ gnis. sup collū cuiꝰ in l. minoris
descēdere erāt pili grossi. Et accidit ex e
orum morsu dolor puus. deīn inflāmat.
Et masculi eorum sunt deteriores feminis.
& dico q̄ iā uūficatū ē q̄ in regionibꝰ a
liis ab india sunt dracones. mag̃ ualde
Et dixerunt. cum eorum ē cumulatiū malo
rū tātū. Alhedissimon persiū.

Videt q̄ iste sit de gnīb dracōnū. Et dixe
runt q̄ illi quē mordet hilhedesimō. accide
ca q̄ accidunt reliqs morsibꝰ draconū. Si
dixerit de draconibꝰ. q̄ eorum dētes sunt ue
hementes. & de p̄tate eiꝰ ē q̄ carminat car
nē. q̄r effodit eā. q̄ ob rē magnificat ea
mor in uulnē eī. & indiget curatione
uulnerū malorum ualde. De morsu dra

Dixerunt. liniat morsus eī conis marini.
cū sulphure & aceto. Et dixerunt. ꝯferre
adeps cocodrilli ēplat. & pilas nōīe fēn
tiela. Et plūbū q̄n fricatur sup ipm̄ ui
uat cū eo. Et medicine quas scrilem in
caplo nutelle. & p̄t tyriaca p̄ma. Et alhe
dorogi bibitū & eplatū ꝯferunt ei.

Dixerunt alii sapientes. & extimo q̄ sunt de ꝗ
gnē draconū marinorum. aut aliorum. quorum
ambos nōāuit semurion. hiren cirtiē.

Ille sapiēs dicēs q̄ accidit ex eorum morsu
illd q̄ accidit ex morsu uiparū. Et similiter
q̄ sit cura eorum cura uiparū. Albartaf.

Dixerunt. quē mordet hirtaf. & haudon.
& haudon. accidit ei dolor uehemēs. Et fri
giditas plurima. & stupor. & mors paul
dubio. Et puenit ad h̄ ut sit ei cura cū
frīdorum uenenorum. Dixerunt q̄dā. oī ut em
brocet morsus eī cū aceto tepido. Et em
plastret loc̄ cū foliis lauri. & iūgat cū
oleo costino. & oleo de pīnt & q̄ similantē ei
ex oleis. & in qbꝰ ē dec̄ squille. & urtice. &
Et aū q̄ in potu dant eis. ē succ̄ foliorū
lauri cū aceto anunītē cū ruta. aut su
mat̄ mirre & pipis. & nuc pees eqles.
cuiꝰ dosis sit aur. i. cū uino. & tyriaca ꝗ
p̄ma. dicta in caplo nutele. Tractatꝰ
qrt. de morsu hoīs & quadrupedum.

Dicā in h̄ tractatu lesiōes morsus hoīs. &
morsu canis. & leonis. & filiū. Et mor
sus canis rabiosi. & luporum. & cocodril
li. & morsus simiī. & morsus mustelle
& morsus alcale & ē mugali. Sermo

Exterior in uniuſal' de curatione morsus.
morsus ē ille q̄ ē a ueneno. siue sit hō.
aut n̄ hō. Et q̄uult curare morsu. oītū
pat in p̄mis sup morsu p̄nū infusu
in oleo. aut iūngat absīgēdo cū ipo ꝯ

oleo. deīn si seqt̄ ipm̄ uētio ēplet cū eis
q̄ sunt sic mel. & cepe. & sale masticate ē
ꝯ. sic sunt. Illud ē ē mirabile in hac re.
Et itū uinū coctū. & litargirū. Et ēplo cū
oleo hebi ē mirabil'. Et si uidet in eo co
ruptio mūdificet p̄u cū fugitoē uerors
rū. aut medicamē acuto. & dimittat
donec fiat pus. & ꝯsidet. Et tē si uidet i
suppuratione ei putrefactio. tē fac̄ q̄uū
dificatio & attritio lesiōis n̄ fiunt ultima.
q̄r curet cū attritiis fortibꝰ. q̄ dixim' i
caplo morsus serpētū. Et si n̄ fiunt in
morsu corruptio. plibeat aptio. Et
ꝯsolidet uuln'. Et de melioribꝰ ūguēti
ad morsu & in fissiōes ūguū auiū et
spinarū. & filiū. ē ūguētū nigrū ꝗ in
instractū p' extractionē malitie. sic ca indi
get. & p' ablutionē cū aq̄ & sale. Morsus

Ponat sup morsu hoīs cū hoīs in hoīe.
accidit ut sit uehemēs cepe & sal. & mel.
die ac nocte. deīn curet cū ūguēto nigro
fco cū adipe. & cera. & oleo. & alhizaro. Est
ē meli' ēplm ad illd q̄ morsu ē. Et sili
canis ꝯfect cū aceto. & melle. & cepe. Et
itū minutū elinis. cū uino & oleo. Et itū
ossa uitulorum adusta usq̄ albificet. cū
melle ꝯfecta. Et itū sal itū cū melle cū
mirra. & gūmi albū. uulnē iā repleto.
aneto sicco adusto. & liniat cū eo. & ligee.
& liniat sup ipm̄ itū canis caului. Et q̄ū
accidit ex morsu hoīs & p̄ ieiuni. & agri
pientis medullas gnīorum p̄pattis ad cōm
ptiō. & p̄ lentes. corruptio. q̄r oī ut i
uingat morsus cū oleo absīgēdo. & ēple
t ex radice feniculi cū melle. aut farīa
fabarū cū aq̄ & aceto. & p̄ mittet ēplo oī
uice. Morsus canis domestica & n̄
rabiosi. & silr morsus adib & silium.

Sit singlaris curatio illi. ex eis q̄ diximꝰ
in caplo uniūſalium. & curatione morsus
hoīs. Et fortasse suffic̄ ut aspgat loc̄
statim aceto. & ꝯqssat manu multotiēs.
deīn ponat sup ipm̄ nitrū cū aceto. & re
nouet si ipm̄ oībꝰ eibꝰ diebꝰ. & p̄ cū ti
met malitia rabiei. Et q̄n suffic̄ ut ꝗ
curet cū cepe. & sale. & ruta. & fabis & a
mygdal' amaris cū melle. aut arnogle
sa cū sale. & foliis cicarmēis. & caeli. et
calamito ꝯtrito cū uino. Et itū epythi
ma sup ipm̄ cū litargiro. & p̄ cū est illic
inflamatio uehemēs cū farina herbi.
cū melle. Et ex ill' q̄ ꝯferunt ei ē origa
nū capestre cū sale & melle. & almiri.
resolutū cū aceto liqdo. dimissū dieb'
aliqd. Et h̄ itū ꝯferunt oībꝰ p̄mis.
Morsus canis rabiosi. & adib rabio
si. & mustele rabiose. & aliorum q̄ ill' que

Accidit cum rabies q̄ ē ꝯuisio dicuntur.
sunt cōpliōis. ad nulla mala maligna.
uenenosa. Et accidit eis ꝯuisio aut ex ae.

Marginal notes: Dixerunt · no ꝯfabis cūdis · no · vel' fraudulentā.

aut ex cibis et potibus. Ex aere vero quoniam et calor vehemens adurit humores eius quare fit rabiosus in amittendo. Aut congelat frigus vehementer sanguinem eius. faciens ipsum declinare ad nigredinem. quare fit rabiosus inde. Ex cibis vero et potibus quoniam labitur sanguinem infectorum. et comedit de cadaveribus. et bibit ex aquis putridis. quare implentur membra putrida. quare ob rem accidit illi creature eius ut variet. Et accidit complexioni eius ut alteretur. sic accidit lepsis. Et quoniam apparet corpori eius et convertitur color eius ad citrinitatem. Et additur perseverantia in causis corruptionis eius. Ipse namque famem patitur et non comedit. et non bibit aquam. et quando obviat aque timet ex ea. et abhorret eam. Et quoniam oppilatur ex ea. et timet. et multiplicatur oppilatio. et est in morte fam[is] sue. immo quando moritur ex eo timendo. et prope in fine rei sue. et accidit multitudo tenebrositatis oculorum. et est semper solitarius ignavus. non cognoscens dominum suum. Et videbis eum rubeum oculos vehementis aspectus. et orribilis. et extrahit linguam. et currit saliva spumosa. et fluit nasus. Caput eius iam dimissum. et auribus eius mollificatis. qua re movet eas alias. Et iam curvatum est dorsum eius. et inclinatum est dorsum eius ad latus. quare videtur iam torqueri ad latus et ad superiora. et ad latus. Et si firmatur cauda eius. Ambulat tamen nudus. declivus. quasi sit ebrius. tristis. angustiosus. et procepsus fit omni passu. Et cum apparet ei forma curtis contra illam. invadendo ipsam sive sit paries. aut arbor. aut animal. Et parum pacificatur invasio eius ipsi cum eius latratu ad illud quod invadit secundum consuetudinem canum. immo est tacitus squalidus. Et quoniam latrant videbis canes fugere a via eius. et fugiunt ab eo ipso longinquo. Et si fiat presens alicui eorum repente. blanditur ei. et obediens fit inter manus eius. et conatur fugere ab eo. Et adhuc declinatio est ea. Et similiter que de lupis est in quantitate eius. et tenet angue. De narratione eorum que rabiose fiunt. preter ea que diximus.

Narratur quod vulpes fit rabiosa. et mustella fit rabiosa. Et dixerunt quidam quod quidam muli rabiosi facti sunt. et momorderunt dominos suos. et mortui fuerunt mania que accidit ex reliquis rabiebus. Dispositio eius quem mordet canis rabiosus.

Cum canis rabiosus mordet hominem. non videtur in vulnere in primis dolore sic aliquid vulnerum. deinde apparent super ipsum postea dies aliquot aliquid de cogitationibus corruptis et disposito quasi ira. et murmuratio et commixtio rationis. et responsio absque eo quod queritur ab eo. et videas spasmari extremitates eius contrahendo ea ad se. et refugit lumen et saltus velamentis. et singultus. et sitis. et siccitas oris. et fugit ex pressura. et amat accessionem luminis. et quoniam abhorret

lumen. et rubet membra eius. et prope fit facies eorum et tumescunt facies eorum voces. et plorat in timore aque. quasi humiditatum. Et quoniam approximatur eis aqua et imaginatur canem quare timet ex eo. Et quando non terretur. immo nauseat eam. Et quoniam diligunt volutari in terra. Et quandoque accidit eis perfectio spermatis sine desiderio. et producit procul dubio ad spasmum et coitum. Et quoniam ad sudorem frigidum. et sincopim. et mortem. Et quando moritur ante has dispositiones sine pertinendo. Et quoniam desiderant aquam. deinde proclamat ex ea. cum obviat ei. Et quoniam sorbet ex ea. quare strangulatur per eam et moritur. Et quoniam latrat sicut canis. et quasi sit cum eo tacendo. Et quoniam abscinditur vox eius et fit sicut apoplecticus. non valens tollerare ut clamet. Et quoniam mingit pinguedines. in quibus sunt res carnose. mirabiles. quasi sint animalia et quasi canes parvi. In pluribus vero dispositionibus est urina eius subtilis. Et quoniam mingit nigrum. Et aliquando retinetur urina eius. quare perit mingere non valet. Et videtur ei secundum plurimum est siccus. Et de mirabilibus dispositionibus eius est quod ipse est promptus ad mordendum homines. Et si momorderit homines post commotionem suam. accidit illi homini quod accidit ei. Et similiter ex superfluitate ambiens fit illud. et non timet est aliquis eorum ex aqua que evaserit per curationem. aut absque ea preterquam cum vidit faciem suam in speculo. et non cognovit se ipsum. aut cum in eo ymaginatus est canis. non duo tamen. Ipsi namque secundum quod exterminatur plurimum. invenitur in hac dispositione. Et ipse quidem canis non momordit eos alios. immo non momordit eos alios. non habet quod canis rabiosus momorderat. ante non timorem ex aqua. Curatio eius est propinqua. Et quoniam initiat inter ebdomadam et similia. usque ad sex menses. Et spatium temporis est xl. dies. Et dixerunt quidam et non creditum est. quoniam timet per vii. annos. Dixerunt quidam. et est sic tussis non timet ex aqua. Et diligunt volutari in terra. non quoniam complexio eorum iam dilexerit siccitatem. quare ablatum est eum complexio. et diligunt convenientes. et adhuc forma non declinatio. declinatio est ad illud quod convenit complexioni proprie quia est ex eis ad quod non currit. Et sanior dispositionibus est ille quem momordit hic canis. Ex cuius morsu plurimum currit. Et propter illud quando mingit post potum medicinarum cynaciliu[m] sanguinem. securatur ex timore aque. Scias igitur. Differentia inter morsum canis rabiosi. et non rabiosi.

Quando mordet homines canis. tunc advenit affirmatio eius forme. et verificatio dispositionum eius. ut intelligere curationem eius. Et curatio quidem eius in quantum est vulneris. est consolidatio. Et in quantum est morsus canis rabiosi. est saniositas et apertio. Nam si consolidatur. est in ea perditio. quare indiget illius signo. ex quo eius dispositio cognoscitur. Et ex eis quod dixerunt in hiis. est ut inveniat regalis suam est

pervenit

no

et sepius corruptis.

j. quando solus loquitur secum. 2.

aut alia. et ponatur super vulnus et dimittatur
super ipsum in alia via. deinde sumatur et pluteatur
galline. et tunc si invenient eam. canis est ra
biosus. Et si comederit eam et moriatur. tunc canis
iste est rabiosus. Et sumatur frustum panis
et linatur cum eo quod exivit ex illo vulnere. si
ne si fuerit sanguis aut non sanguis. et pro
hiciatur canibus. et si renuerint ipsum. tunc mor
sus est morsus canis rabiosi. Et dixerunt
quod de signis est eius. quod quando funditur super ipsum
aqua frigida. calefit corpus eius successive
eius. et dico quod hoc signum non est probatum. Curatio eius.

Oportet in principio rei ut sit dimittas vul
nus consolidari. immo dilata et aperi si non
fuerit apertum. et fac cum eo de sucione et potione
ventosarum quod dictum est in capitulo morsus
serpentum. Et minus unquam non oportet consolidari vulnus
est spatium .xl. dierum. Et si traxeris in plus. de
inde non consolidatur. fatiens operationem vivati
va valde. Et si cantor iam cecaverit et consoli
datum est. tunc oportet ut aperiatur. et ad ultimum pu
tatur in eo. Et oportet ut ponatur super ipsum de api
tivis cum consecutus fuerit ipsum in primis diebus.
sicut sunt opoponacum et nitrum et alia. et emplastrum
de pice et oppoponaco et aceto. Sumatur
aceti .lib. i. et oportet ut sit acutum. et picis lib.
i. et oppoponaci ℥. iii. infundatur oppoponacum
cum in aceto donec resolvatur. deinde misceantur
omnia. Et fortasse sufficiunt allia et cepe. et
eruca ista. et sicla. et altiunt composita et sim
plicia. Et cum sicla ista quando ponitur cuvila.
Et fortasse necessarium erit tibi ut utaris me
dicinis corrosivis. sicut sunt aloe(?) dicon.
deinde sequitur adhibeatur unguentum. Et ex di
latativis quod est. est ut sumatur salis partes .iii.
salis armoniaci partes .ii. calcadis partes
.iiii. floris eris partes .iii. sallis astare
partes .xvi. nitri partes .iiii. floris eris
partes .iii. seminis prassii partes .ii. ponatur
super ipsum cribellatum cum oral. ¶ Et necessarium
est in principio faciat ut ipse sudet. Et eis
quibus possibile est ex ambulatione et balne
atione. Et non oportet ut propter indicibus primis
ad evacuandum. si contingit incidendo
ad exteriora. per evacuationem quando ad interi
ora. ut venenum penetret ad profun
dum. et prohibet attractionem eius ad exteriora. et
quoniam ipsum trahit humores ad interiora. tunc mi
scetur cum eis venenum. Cum ergo tunc scis quod possi
bile est tibi per duos dies aut tres. tunc oc
cupare in evacuando. quod forsitan iam pene
travit. Et si non fecerit fuerit attractio. et accide
rit negligentia. tunc evacuatio in ea hora et
magis erit necessaria. Et melius est ut sit fortior. Et fundendo replecti augmentatam flo
mam et sui. tunc non. Et cum flomas tunc in di
mittas cum vitiosi sanguinis fluxu. et per in
fine rei. Catartica vero sit illud quod educat
melancoliam. ita ut sit elleborus. et pillule de
elleboro. et similia. de illis quae nota sunt. Et

pyera rufina est mirabilis eis. Et de illis quibus
oportet solvere eos. est cucumer asinini. Confec

Rtio catartica. [margin: Nebulorum]
mirobalanorum Kebulorum. aur. ii.
opii. aur. i. et s. salis indi aur. s. ad eos.
polipodii. lapidis armeni. aloes an. aur.
i. agarici aur. i. et s. elli nigri aur. ii. fiunt
dosis ex omnibus in pillulas confectis aur. ii.
Cum ergo ipsum solverit catartica fortia. tunc
necessarium est istum administrare uno die aut
duobus diebus clistere non ledens animum. sicut oleum
et aqua sicle. aut solutivum sicut afodilli cum
epythimo. ¶ Et oportet ut sit cibus eius post catarti
cam ille qui generatur ex duragi. et pullorum impingua
tio. Et administretur post illud diuretica et sbeli
aura. et vinum dulce. et potest vertatur cum dulce
dine. et vinum coctum istum. et lac istum. Et vi
num est vehementius iuvamentum ad eos. Et ma
gis necessarie res. equatio cibi eius. Et huius
tamen est necessarium ei. Et illa sunt sicut iura
avium stupticarum et panis adavitum arche.
in aqua frigida. Et confert ei ex aquis.
aqua in qua extinguitur ferrum multotiens.
Verum cepe et allia sunt ex eis quae sunt resi
stunt veneniis. et absciduntur ei. et repellit
ipsa a corde. vero non exercitatur eorum usus. quia
ipsa sunt medicine. Et ut ei propines. et dones eis
in potu tyriacam magnam. et medicamina de
cancris pura eis. Et dicit quod tyriaca dia
tesseron. est vehementer conferens eis. et similiter
tyriaca alnefea. quam diximus. Et ciba eos
cancris fluvialibus. Et iam expertum est ut suma
tur de pulpa cancri fluvialis adusta super
lignum vitis albe. cum equalitate. secundum quantita
tem quam teratur. et carlone gentiane super illud.
ad lignum. et cum illa quiescente. et detur ex eo in
potu cum vino puro. Et sit dosis eius code
aria .iii. cum illo vino. Et oportet ut albo sit
trita. sicut alcohol. Et hoc iterum est descriptio al
tera. Sumatur de carbonibus cancrorum fluvi
alium captorum dum sol est in signo leonis. as
satorum in furno aut in vase eneo pro
equali. et iam posite sint in eo ex ipsis partes .v.
et gentiane partes .v. et piperis partes .i. te
rantur et misceantur cum eis. Et sit dosis
in diebus primis coclearium .i. in aqua.
et detur in potu per dies primos duo cocle
aria. Et sit addere in eo usque ad .iii.
coclearia. Et ex medicinis narratis. et
quae est ultima ad eos. est medicamen de can
cris. et dicam ipsum in primo. Et medica
men de cancris non detur in primis nisi cum aliquid est
curetur timoris aque. Et quando potest inde
scriptione eius de gentiana quando est medietas
cancrorum marinorum. Si autem consequeris eum
post duos dies aut tres. oportet ut sit quod in
potu das de medicamine .ii. aureos du
plum eius quod in potu dares. sicut consecutus fuis
ses in principio. Et similiter est dispositio medica
narum aliarum quas diximus. Et si fuerit
post septem dies. tunc sit plura duplicia. Et

tur scalpella scalpellatio eorum laboriosa. et
fuge scarificationem vehementem. Et si consecutus fluxus
eius post dies plures illi ei sufficientes. tunc
in dilatatione vulneris non erit tunc utilitas.
Et in superfluis laboret in eo. quoniam ledet
eger sine plurima utilitate. immo stude ut
ut non maneat apertum. nam dilatatio iam pre
venit in illis diebus primis. et quando appropinquat
eis. quoniam venenum iam sparsum est. Sed dic quod opor
tet te ut remaneat vulnus apertum. et admini
stra ei reliquum regimen. dando in potum tyri
acam ei. et administrando tyriaca eius alia curatio
ne eius. Et stillat quod venenum sit sparsum us
que ad .iiii. dies. si fuerit forte. et in minori
tempore spatio corporis etiam. Multotiens est infusio
in ebdomada una. Et procul dubio ipsum
spargitur velociter. et velocius quam diximus. Et non est
aliquid de accidentibus sicut cauterium. ita quod
non est spatium longius illo. et timet casus in
ipso. et preparat ad cauterium magnum. post spati
um. non est longinquum quoniam confert. Illud ergo est actio
cauterii. et corruptio ipsius in illa veneni. sicut
actio aliorum et corruptio ipsorum. Et si aliquid
ad hoc prohibuerit. administra medicinas
que stant in loco cauterii. sicut emplastrum de sale.
et medicinas rubificantes. sicut emplastrum de sina
pi. et similia. et non intromittas eum in hiis morbis
hora balneum omnino. nam si balneaveris eum in
firmitas ipsius. Et omnia que sedare intendas ex eis
que confert. Et curatio quod illud est in primis. et si
gnus est ex eis aquas omnia ipsi cavere. Et fortas
se est e nocivum in hac hora quod post ipsum. ut flebo
tomes cum sectione. quoniam flebotomia ipsius. et non permittas
eum etiam invenies sanguinem suum. Et si invenis
eum iam tendentem ad sanationem paulatim. tunc fac
cum eo curationem spiritus. et balneas eum cum equali
tate. Et funde desuper ipsum aque tepide cum
plurimum. et frica eum. et inunge eum cum oleo te
pido ¶ Et quando pervenerit esse suum ad timorem
aque. tunc tu non paucas etiam dum non sit talis
ut non cognoscat faciem suam in speculo. Di
xerunt enim fortasse ipse non cognoscat faciem
suam ipsi. Et fortasse preimaginat per illud
quod in speculo sit canis. Et da ei in potum in
quod diximus de aqua in qua extinguitur ferrum cum
ingenio quod dicemus. est curatio optima.
Et ingenia super ipsum cum omni ingenio in dando
ei in potu aquam. Et si necesse fuerit constringe
ipsum. et in infere. tunc emplastra stomacum eius cum infri
gidantibus. Et iam quod expertum est unum mirum
per medium. et tulit iuvamentum mirabile. Et
contulit quod est in hac hora medicamen huius. Recipe.
coaguli leporis. et luti lacuine asperitatis
de alexandria. et granorum iuniperi. et gentiane
omnium aureum .i. ana aureum .iiii. baccarum lauri.
et mirre aloes ana drachmas .iii. aurei. conficiantur
cum melle. Et sic dosis quantum faba egypti
aca. Et item. Sigillorum lacuine. et granorum
iuniperi. aloes ana .x. coaguli vulpis.
.iiii. coaguli leporis.

aristologie rotunde. baccarum lauri. seminis
amomi. seminis rute silvestris. omnium ana aurei
.iii. preter corporis massa cum vino dulci. deinde
conficiatur cum melle. et sit dosis faba .i. Et i
terum. Terre sigillate aurei .viii. granorum
adhemest et est lauri. tinde coagula le
poris .xvi. coagula gazel .xxxiii. radi
cum gentiane .iiii. mirre .iiii. aggregentur cum mel
le. et teneantur. cuius dosis sit ut ciceris. cum
aqua calida. Et quidam dixerunt quod suspendit super
corpus suum dentem canis rabiosi. fugit ab eo
canis rabiosus. et non invadit ad eum. Et similiter
reliqui canes. Et non est in eis michi est fiducia.
Medicine. Simplices quedam sunt ut linum. et
altea. et absinthium. et polium. et terra sigilla
ta cum vino. et nigella est mirabilis in hoc capitulo.
ita quod nomen ei ingreditur derivativum ex intera
tione iuvare ad morsum canis rabiosi. Et
mirra bona est ebibita. et emplastrata. Et dixerunt.
non est ad illud medicina melior gentiana. et
camedreos. etiam. Et dicit quidam quod oculi cancri
bibiti sunt magis iuvative res ad illud.
Et dixerunt quidam quod sunt potu dentes coaguli
muris potu in aqua sanat. Et extimant
quidam quod sanguis ipsius canis rabiosi est cura
tio. Verum ego non audeo illud. Et similiter dixerunt
quidam. cibaria cum epate canis per illius qui eum mo
mordit. Et dixerunt per timorem aque cibi
cum epate predicto. et aliis ipsius. aut cutem ad
hanc iudicatio assata. Et dixerunt. cum
potu dederis meulrederit. et castoreum in hoc
dispositione. et feceris collirium ex eo iuvabit
eo. et removebit timorem ¶ Et de compo
tis sunt medicamina. G. et tyriaca propinquata.
quam diximus in principio. Recipe. cancri fluvialis ad
usti. et gentiane. aloes ana partes .v. et thuris.
calamenti. aloes ana partes .iii. terre sigillate
partes .ii. sumatur in pulvere ex ea drachmas .iii. in
ieiunio cum aqua tepida. et tres alias inve
nies. et curat illa diebus pluribus. ana .xl.
Aliud. Recipe cantandarum magnarum pinguium
ablatis pedibus. et capitibus et aliis. partem .i. Et
lenticule excorticatarum partem .i. et cassie. et spice.
et gariofili. et cinamomi. et piperis. omnium ana
semis partis .i. fiunt omnia optime. et post cantan
des conficiantur cum aqua. et informentur trocisci.
ex eis quorum unusquisque contineat terrena. drachmam .i. Et
detur in potu ei ex eis omni die trociscus .i. cum
aqua tepida. Et si acciderit punctura
in vesica. bibat decoctionem lenticule excor
ticatarum. et oleum amigdalinum. aut bu
tirum crudum et coctum. et ingrediatur balneum
omni die post potum eius. et sedeat donec mingat in
tina. Et administret cibis humectativis
ex isfidalegi cum pullo impinguato. et bi
bat vinum. et caveat sibi a frigore…

Discretio abbreviata medicaminis de can
Synuatur cantandes sed quod curatur tandibus.
vini. et infundantur in lacte acetoso die et
nocte. deinde effundatur illud lac acetosum ab

no

no

no. de nigella

i. suppositorium

no

eis. 7 p̄ imittat̄ lac acetosum aliud. 7 dimit
tat̄ in eo die ac nocte. 7 fiat illud ter uel qua
ter. deinde exsiccet̄ in umbra. 7 teneat̄ cum tan
tis lentibus ex corticeans quante sunt ipse. 7
fiat̄ ex eo factum. de q̄bus sit dosis dragma .i.
cum uino. aut aq̄ tepida. Cum ḡ biberit ipsum
fiat ut perueniat ad sudandum cum eo q̄ est
ei possibile. de ambulacione. aut coopimen
to. Si aūt illud q̄ bibit angustiat ipsum
bibat sup sup ipsum a sacruam de butiro
cocto. aut oleo. 7 ueniat̄ tina 7 mergat in
ea. Cum ḡ minxerit sanguinem. te iam securum
bit a timore aque. **Empl'a 7 silia adat**
Sa ē ēplin bonum. Et dicit̄ q̄ ē pla **alexandrinum.**
tio ei cum ē parte canis rabiosi. iuuatiua
ē ualde. Et testat̄ de ea conitas. Et allia
ēpl'ita 7 bibita. 7 ceno pisanum saliente bo
na iuuatiua. Et de eis q̄ eiciunt uenenum
ab eo cum fortitudine. ē ut ponat̄ sup mor
sum urina hominis iuuenis 7 p̄ cum uino. 7 ca
nis uirtus solus. 7 aceto 7 mel cum sale
Et oppoponacum mirabile ē ualde. Et fo
lia ciclaminis. ortulani. uel cinis iuuami
nis sunt ad illud. 7 radix feniculi. Et dixe
runt quidam q̄ confert ei iuuamentum mirabile si
liniatur loc' ex glutine piscium multo
cies. Et iterum ut ēplet̄ cum formicas terre. Et
iterum sumat̄ floris eris 7 salis. aloes ana
partes. iiij. adipis uitulorum partes. xij. fiat
ex eis ēplastrum. Et iterum uolubil'. ℥. iij. bu
tir. ℥. ij. spume maris. ℥. i. sal'. ℥. iiij.
adipis anseris. ℥. x. olei de alcana q̄
cui nomen ē. **Ingenium indando in potu aq̄.**
Quidam dixerunt sic̄ solliger q̄ qui timet ex
aqua tē dēt in potu ei in uasibus ex auro
adalon'. 7 p̄ si sunt de ligno. aut auro
canis rabiosi. Et dixerunt quidam ut ponat̄
sup uas. aut sb̄ eo pannus q̄ sit de pannis
lanine. Et dixerunt alij ab istis q̄ aliquo
de hoc n̄ excusat. Et quidam ingeniose faciunt
canalem longum 7 mittunt in guttur ei. alon
ge. 7 fundunt aquam in ipsum tectum tectum ex
eo q̄ cooperiat aquam. ponit ei extremitates
in guttur. 7 funditur aqua in ipsum. aut fi
stula ipse ex argento. Et ex eo q̄ bonum ē in
dando aquam in potum ē ut fiat iterum lignum
concauum ex congellato melle. aut ex cera.
7 ponat̄ in eo 7 papiat̄ deglutire ipsum.
Morsus leopardi 7 lincas. 7 leonis. 7
uulnera unguium eorum. 7 cura.
Sunt rapaces 7 q̄ sil'aint eis n̄ sunt sicut
canes silui. 7 homines. immo dentes eorum 7
ungues ipsorum n̄ sunt uacui a materia ueneno
sa. Quia p̄p̄ oportet ut curet̄ in primis cum at
tractiuis. deinde cum consolidatiuis. Et in ei quę
attractiue sufficit res p̄ua. **De morsu coco**
Lle que ē mordet cocodrillus re **drilli.**
gat̄ regimine p̄dicto i capitulo morsus
canis n̄ rabiosi cum attractiue ueneni. ex
q̄ n̄ euacuat̄ morsus ei. q̄uis sit salu.

Et i fiat cum ill' q̄ sunt sic̄ nitrum 7 mel. Et
quando distingit̄ sassura ei. liniat̄ uulnus cum
adipe cati. 7 adipe anseris. 7 melle. deinde
consolidet̄. 7 adeps ei' magis iuuatiuus
rerum. ad morsum ei. Dixerunt quidam ita q̄d
sanatio uulneris illi' q̄ fit cum cocodril
lis corrodit p̄te corporis aliam. ē adeps
cocodrilli. **De morsu simij.**
In illo iterum q̄ mordet simius fiat q̄ att
hat uenenum ei. si fuit in morsu ei. Et i
fit cum eis q̄ sunt sic̄ ēplastro cum ane 7 ace
to. 7 melle. aut amigdal' amaris 7 fici
bus. 7 p̄ imaturis. 7 litargirum cum sale. 7
radix feniculi. 7 sedat apparet ei litargirum
liquefactum in aqua. Et apparet ipsum cum nige
lla 7 melle. 7 herbo 7 melle. **De morsu cati.**
Quia accidit ex morsu cati dolor uehemens.
7 uiriditas magna. Et cum uino ipsorum ē cura cum
iuuat̄ cum ēplo cepe. 7 ēplo calamenti campe
stris. Et p̄ coniectura aloe iterum. Et cum ēplo
facto ex nigella 7 sisamo cum aqua.
Dixerunt q̄ mor **De morsu mustelle. . . . .**
sus ei ē uelocis doloris. 7 ē color ei de
cliuus ad obfuscationem. Et cura ei ē prima
cura q̄ diximus ex ēplatione. cum cepis 7 al
leis. Et coniectione amborum. cum uino puro
sup alio. Et confert ad illud sic̄ imitatur cum
farina hordei. Et in libro qui ē tyriace dicit
q̄ si ēplat̄ cum ea morsus sup morsum ei. 7
sup morsum canis rabiosi ē bonum iuuatiua
sanatis statim. **De morsu mugali 7 ē alcille.**
Dixerunt quidam. hoc animal minus ē mustella 7 quan
tum ei. 7 ē color ei declinis ad acuitatem
cum subtilitate. 7 tenuitate. Et longitudo
oris ē ad ultimum. 7 labium ei in ultimo di
xerit. Et hoc cum uidet animal salit ad ipsum. et
suspendit̄ cum testiculis ei. Et dixerunt quidam.
ē in forma muris. 7 in colore ei. uerum
musida ei ē acuta. 7 oculi ei sunt parui. 7
dentes ei habent tres ordines. quorum alij sunt su
pra alios toti retorsi parua ad supe
riora. Et dixerunt. accidunt ex morsu ei
dolores uehementes. 7 punctura in corpore.
7 apparitio ruboris in locis scd'm dentes ei.
Et accidunt in circuitu morsus uesice ple
ne humiditate sanguinea. sup bases fu
scas. Et q̄ ipse continet ē fuscum. Et cum fin
dunt ab eo q̄ ē sb̄ eis egreditur caro alba. in
colore non hns tunicas. Et quando apparet
in eis adustio quedam. Et quando corroditur 7
cadit. immo currit in primis pus uirulentum.
deinde putrescit 7 corrodit. 7 cadit caro ei.
Et quando peruenit res ad puncturam i intestinum.
7 difficultatem urine. Et sudorem frigidum
Dixerunt. oportet ut ponat̄ sup **Cura.** corrupti
locum gallinam singulariter. 7 cum aceto. Et ē
brocet̄ cum aq̄ frigida. 7 farina ordei. et
sirupo acetoso. 7 fundat̄ animal ipsum. 7 ponat̄
ē sup ipsum puretum. aut malue. aut alia
contra. aut sinapis. totum illud si n̄ fuit apostema.

Cū apiūe ū cortices ḡnati dulcis decoc
ti. q repleꝰ cū eis. Illō ū q̄ in potu dat ei
ē scelia armeniū. bulitū cū uino. aut
eruci. aut fusibrū. aut nux cupssi.
cū uino. 7 piretrū. aut sem eruce 7 ca
tamū. Et ex eis q̄ sūt iuuatiua fortia
ē lochor marien cū sirupo acetoso. aut
oppopnacū. aut indie genciane. aut co
agulū edi. 7 coagulū agni. sūt ambo bo
na ualde. Et ꝯfert ei lac cū sirupo ace
toso. iuuamtū ultimū. Et dixerūt q̄dā
sapientes res magis ꝯfens ei ē succ
foliorum lauri. 7 folia lauri hūida cū uino
decocto. aut eruce. aut decoctio abrota
ni. aut decoctio lublebi cū uino. Et sto
rax iuuā bīā ē ei. cū dat in potu cū uino.
Et silr cū comederit res p̄dicte cū dispōe
sua. Cū ḡ cadit caro corrupta circūcir
cuilit cū cura cōe sua. **Tractat. v. d pūc
tura pluorum uenenosorum. 7 morsu eorum.**

NOMINO in h tractatu pūctura scorpi
onū. 7 tarātelle. 7 uespārū. 7 araneee. 7 eorum
q̄ aiūt cursu eorum. Et incipiā ab hn̄tib
aculeos. de eis. **De spēbꝰ scorpioībꝰ silue-stris.**

Dixerūt q̄dā q scorpio femina ma-
ior ē masculo. Masculus ē extenuatꝰ ē
minuꝰ. 7 femina pinguis magna. Et
aculeus femine ē sbtil. Et masculi a
culeꝰ ē crossius. Et accit ut qbꝰdā scor
pionibꝰ sūt duo aculei scdm q extimat
q̄dā. q dimittūt duo foramina apud
pūcturā suā. Et infrigidat pūctura.
7 calefit reliquū corp. 7 infrigidaitur
sudor itū. ¶ Scorpio aūt cū al ē magn
7 multotiēs p hibꝰ eū uet cū uolatib
h ut cadit. qr uadit cū eo de regiōe ad
regiōē. ¶ Et in spōdilibꝰ q̄ē caude scor
pionū diūsificatioē. De eis ē sūt qui
hn̄t sex spōdiles. quorum malicia fit for
tis in cp̄e ort alssebura. 7 in tn̄e morsꝰ
ei. Et st de eis q hn̄t pauciores ¶ Et
extimauerūt q̄dā q scorpioēs sūt. ix.
colorum. albi. 7 citri. 7 rubei. 7 cinericij.
7 fericidi. 7 uirides. 7 de eis sūt anteri.
hn̄tes nigras caudas. 7 extremitatē
caudarū. Et de eis sūt ignosi coloris.
de quorum pcussiōe sentit pūctura ac
7 dolor nociuus. 7 de eis sūt ūmosi. 7
accidūt de morsu eorum risus. 7 pmixtio
rationis. **Qr accit de pūctura eorum..**

Accidit pūcture ei ut apēt ab ore suo
apūte cū uno rubeo. 7 dolor p̄cessiuo. Equs
inflaꝰ. 7 qm infrigidat. 7 ymaginat
ap cū q cor ei cōp̄mat cū pilis laꝰ. Et
accidūt dolores subito. 7 pūctura sicut
pūctura acus. 7 sequit illō sudor 7 timor
labii. 7 frigꝰ ei. 7 expulsio cū uoitu rei
uiscose q̄ ꝯgelat sup ipā. 7 orripilatō.
7 ruptura pilorum. 7 tremor. 7 frigus
extremitatū. p̄ eaꝝ. q̄ sequit uulnus.
7 mollificatio toti corporis. Et eminē
tia albor inguinū. 7 dēsio ūge. 7 accit
inflatio uirgēre. Et fortasse exeat
sup inges̄u lobꝰ. 7 p̄c si fuit morsus i
ilionibꝰ. Et accide apāta ascellarū. 7 e
ructuatio plurima. 7 p̄c si fuit pcussio
supi. 7 alterat color. Si aūt scorpio
fuit uehemētis malicie. erit accina
mala ualde. qr supfluūt dispōes p̄
dicte. 7 ē pūctura sicut cautū in adme
do. 7 corp totū rigore patit cū frigore
7 eleuat sup labiū humiditas uiscosa
q̄ ꝯgelat sup ipā. i. labiū. Et currit ex
oculo silr humiditas. deinde coagulat li
pi in angul. 7 cadit altatio forme 7
egredit anus. 7 apat p̄ap. 7 incrossat
lingua. 7 stridet dētes. 7 spasmat me
bra postiora. Et qm̄ ꝯponūt q̄dā dētē
sup alios. 7 n apiut. 7 ē signa mala.
Inqd. G. si sua pcussiōe inuenerit arte
rias accidet sincopis. aut inuenerit
neruos accidet spasm. aut inuenerit
uenas accidet putrefactio. **Cura.**

Curez p canones cōes 7 p uaporati
ones. cū eis q̄ sūt sicut sal. 7 miliū. 7 si
milia. Et p̄mū q facis ē sugtio cū cō
dicioībꝰ suis. 7 reliq̄ q̄ dicta sūt i at
tractiōe. 7 amministrēt sup ipā medicīe
acute sbtiles ueloces inflāmationi
sicut sūt. asa. 7 alleū. 7 piretrū. Deriac
ē de melioribꝰ medicinis ei. 7 silr
7 ē auellana indi. 7 oīs auelana. 7 her
ba cui folia sūt q̄ folia sansucie expan
sa sup trā. scdm rotūditatē. cui diame
tri ē unius palmi. 7 in sapore ē uiscosi
tas. cui gustꝰ ē sicut gustꝰ anabaci re
cētis bibit cū aqua. 7 sedat dolorē
statī. Et dixerūt itū. herbas. 7 arbores
cū noībꝰ suis quas ego n noui. Et itū
arbor cui crus eleuatur sup trā q̄titate
uniꝰ digiti. deinde nascūt ūge eq̄les. q̄
eleuātur q̄titate uniꝰ cubiti. Et appa
ret sup eas res sicut balla. cui sapor est
sicut sapor balla. in q̄ dactuli nascūt. cui
pōe sedat dolorē statī. Et napi barbari
sūt ulcimu in h. Et cepi sqlle ē mira
bilis. q̄n cōedit. Et ꝯfert ei tyriaca
magna. 7 mitridatū. 7 tyriaca esdre. 7
tyriaca diatesseron. 7 lagozenea. Et
medicamē de asa ē bonū. 7 asa ē medi
camē ei bonū. 7 nux alba. Et berinel
ē ex eis q̄ experta sūt nc. Et carthamū
cāpestre scdm q testat. G. si renuerit
ipā sedat dolorē. 7 de spēbꝰ carduorum
pūgitiuorum. Et dixerūt q̄dā. si in potu
ceci de napello q̄d ē gnū. i. silami. se
dat dolorē ei subito. 7 n interficit. qm ie
fitiōs ē usq ad. ʒ. i. Et de medicami
boīs ei sūt allea bibito uino. sup ea
p horā. Et p̄c qn sūt cū eq̄li q̄titate

i. sactus palmera q̄ dactuli nascuntur

no

no

nota Napello

nucū. ⁊ ccedit̄ ꝺ arboribȝ cittr̄. ʒ. i. Et
oȝ p⁹ acceptioēȝ alleorȝ ⁊ uini. ut ꝓicit̄
in loco uehemētis estus. Et si ingesserit
ut ei ꝑpatio sit sup⁹ uaporē aque calide
erit iuuatiuū. Et intentio in h' ē q̄d
ut sudet. Et intētio in h' ut sudet. est
mouē materias ad exteriora. Et sudare
in balneo ē uehemētis iuuamēti ei. Et
cū mouet bibat uinū purū. Tyriaca
Aristologia l' lū. gētiana, lotia. Recip.
bacce lauri. cortex radicis capari. ⁊
radices colloquintide. absinthii. nabati,
ueneatrie. uitis albe. aggat̄ cū melle.
Alia bona. Rx. Semīs rute capestris. cumi
ni ethiopici. semīs andracoca. oīū anī.
ex simesi. aceti q̄ntū suffic̄ ad ꝯficiēdū
gūi q̄ntū ꝯglutinet acetū. ⁊ aggat me
dicinas. ⁊ fit dosis ei aur̄. i. ⁊ n̄ addat
sup illd. q̄m in eo ē timor. īmo si necē
ē post horā aliā addere. det in potu a
uicus. semis aliue. Tyriaca alia.
Rx. alleorū ⁊ nucis albor̄ an̄ ptē. i. foli
orū rute siccē ⁊ altit. ⁊ mirre. oīū an̄ pte
s. ꝯficiant cū lacte. Et fit dosis ei. ʒ.
iii. cū uino. Tyriaca bona ei.
Castorei. piperis albi. mirre. opii. oīū ꝑ
an̄ ptes eq̄les. informēt ex ea trocisci. ē
dosis sit tres oboli. cū. iiii. ūtius uini. ⁊
ꝯfert iūu morsui tutele. Et iūu mirra.
galbanū. castoreū. oppopnacū. ⁊ pip
albū. ꝯficiat̄ cū storace ⁊ melle. cū eq̄li
tate. Et medicam̄ expimale cui ꝯfe
ctio h' ē. Radicis colloquintide. radicis ca
paris. asephii. aristologie lō. tarapaci.
oīū an̄ ptes eq̄les. cui dosis pueris tria
ʒ. i. ⁊ magnis ē ē mirabil' ultima. cui
non est par. Reliqua q̄ bibuntur.
E ex medicīs bonis ē altit. ⁊ iūu uitis al
ba. ⁊ iūu cordumeni pōd. ʒ. ii. cū uino.
⁊ api. ⁊ g̃na mirti. ⁊ albedarogi. ⁊ semē
ei. ⁊ semē acetose capestris. ⁊ tartarin
tis. ⁊ endiuia. ⁊ satarpinū ebibitū et
linitū. ⁊ calamītū capestre. ⁊ cācer flu
uial' si bibat̄ cū lacte asinino. Et ara
bes q̄d' dat̄ in potu morsu pōd. ʒ. i. de
radicibȝ colloquintide. ⁊ ꝯfert euuuamē
tū mirabilit̄. insibilit̄. Et q̄dā expti sūt
sale masse. q̄n ex eo sicco sūit̄ q̄ntū pla
ta man' capit. Et extimauerit q̄dā q̄ aliꝯ
nē uidis q̄ꝯficit̄ cū butiro cocto uac
cino. p⁹ ꝯtuicē ⁊ cibellatioē. ⁊ sūit̄ ex eo
p̄e duos aur̄. ē mag̃ iuuamēti. Et ei q̄ co
medit rafanū ⁊ allbedarogi. n̄ nocet
scorpio. Et locusta q̄ n̄ h̄t alas mag̃
corporisq̄ n̄ait̄ beitab cū exsiccat̄ ⁊ bibit̄
cū uino ꝯfert. Inq̄d fidel' quis. Si i po
tu dent morsis ab eo opiū ⁊ semē iusq
ami albi. eq̄li misura ꝯfecta cū melle
ꝯfert. Et extimauerit q̄dā q̄ euca stil
indū iuuatiuū ē bibitū. sic ꝯfert ꝯ

liniū. Et agaricū ē mirabil' iuuamē
ti. Et fruct⁹ affodilli. ⁊ flos ei. ⁊ bacce
lauri p̄e. ⁊ semē andracoca. ⁊ folia tatiani.
⁊ kemec bautiani. Et iūu aristologia
nigelle. radic̄ oppopnac̄. semīs har
mel ptes eq̄les. cui dosis sit aur̄ duo
cū uino. Et iūu mirre. piretri. ari
stologie. baune. an̄ pō. i. piperis. p̄tis. s.
marorb ptis. i. cui dosis sit sic faba.
Et iūu aristologie lū. piret. eq̄les p
tes cū ficiant cū melle. cui dosis. ʒ. ii.
cū uino. Et iūu mirre. oppopnac̄.
opii. ptes eq̄les. uitis albe ptes. iiii.
fiat et eis rasa. Et iūu corticis ari
stologie lū. piret. albor̄ an̄ pō. i. det
in potu q̄ntitas nucla. Et dixerit q̄dā.
Sumat̄ fecis uini. ʒ. vi. ⁊ sulphuris
citri. ʒ. viii. semīs rute. ʒ. iii. casto
rei. ⁊ semīs eruce. albor̄ an̄. ʒ. ii. aggat̄
cū sanguiē testudīs marine. cui sit
dosis. ʒ. i. cū q̄nq̄ ūtiis uini. Epythima
Scorpio ipē ē de ēpliis bonis ta ⁊ ēplasta.
ad scorpioē. ⁊ cauda ei iūu. Et iūu plāta
q̄dē plāta scorpioīs. ꝓp similitudiē quā h̄t
cū ea. q̄uis ipā stupefaciet illd q̄ cū ea ē
plasticetur in dispō saluatis. ⁊ mortificat
sanguiē meo. scd'm q̄ extimat̄ q̄dā uidor̄.
Et mus cū findit̄ ⁊ poīt̄ sup puncturā scor
pionis iuuat cū ꝯtinuitate. Et sīlr̄ rana. Et
hos q̄dē iā expti sum⁹ encaustriū incidū
liniendo. ⁊ ꝯtulit. ⁊ sedauit dolorē. Et si
milit̄ lac ficuū īmaturarū. ⁊ castoreū.
⁊ anacardus fm̄ q̄ dicit̄ ē mirabil' in
sedādo dolorē. Et allkali ē bonū. ⁊ sulphū.
Et sulphur uiuū cū gūma pini. aut glu
tino albotī. ⁊ caro piscis salita. ⁊ allea de
cocta. ⁊ butirū coctū poīt̄ calida. Et iūu
semē. aut semē altee. aut albo cū sale. Et
iūu ordeū cū succo rute. aut decoctioē ei.
Et iūu furfur tritica cū fimo columbino de
coctus. Et allbedarogi ē de epythimatibȝ
bonis sedāis dolorē statī. Et sīlr̄ sunt radi
ces colloquintide. ⁊ tarapacō. ⁊ endiuia.
⁊ amomū cū albedarogi. Epithima
bonū. ē sanguis siccus. Et iūu sal urine. est
ex medicīs p⁹ q̄s n̄ ē iuuamētū. Et ex
eis q̄ ꝯfert ei. ē ut teneat morsū supra
porē calidū pueniente ex lapide ignitū.
Et ex cerebrois ei' ē decoctio sulphuris. ⁊
decoctio urine. ⁊ decoctio camomille ē
mirabil'. ⁊ aq̄ maris calefacta. ⁊ succus
andracoca. aut decoctio ei. una q̄q; ē mi
rabil'. Et oleū in q̄ decoq̄t̄ ē stellio cū
distillat̄ sup morsū calidū ē mirabil'
iuuamenti. De algerarat.
Sunt sic scorpiones h̄ntes cor gillo
sū. acutas caudas. ⁊ eorū uenenū ē ca
lidū. ⁊ multiplicat̄ in aleor. ⁊ in ascan.
honorato. ⁊ p̄e ī muneris annide. Et qui
mordet n̄ curat̄ de eis nulla hora. īmo

v' scorpiani

sit

Contra scorpiano

no

Inquo annes conueniunt ... No

No Sale urine

Et naptha alba callefacta ē mirabl'

in mane aut p'. deĩn accĩt angustia. ⁊ mutat̃ color. Et qñ accĩt hicticia. ⁊ apat̃ lingua. ⁊ ulcerat̃ pũcture loc̃. ⁊ mingit sanguinẽ. ⁊ qñ retinet̃ uñ. Et fortasse ꝯuertitur eẽ ei ad ꝑdiciõẽ. Et incipit cũ pulsu cordis ⁊ sincopi. Et ñ oꝫ ut negligat̃ ꝓ leuitate sic ei. qm̃ est mali ueneni. Cura.

Post curationẽ cõẽ meliores curationes st cauterizare locũ. ⁊ potiões aque lactuce amare. ⁊ aque acaracacco. ⁊ aq̃ endiuie. ⁊ oĩa extinctiua p̃e cũ fortis fit inflammatio. Et melior curationũ ei expertarũ ẽ sauich malor̃ cũ aq̃ frĩa. Et dixit qdã. Radix poly cũ bibit̃ cũ aq̃ ꝯfert. Et enula ẽ medicamẽ bonũ ei scdm q dr. Et tiriaca alchasceini ẽ bõa. Cui dispensatio

Ossiũ capitis gẽtiane. absinthii. ba. ẽ. ciminĩ. aristologie. ro. oĩũ ana part. i. tamarindi sicce. terãt oĩa. ⁊ fit dosis eius pond̃. ʒ. ii. Tyriaca alia eis. Tamarindi sicce. ⁊ folior̃ malor̃ acetosor̃. coriandri. oĩũ an partes eq̃les. fiat puluis qui ei in uola man̄ ponit̃. ter. Et si accĩt ei inflãmatio uehemẽs. sedet̃ cũ aquis fructuũ ⁊ succo cor̃ infrigidantis. Et si acciderit pulsus cordis ꝯfert sirup' de malis acetosis. ⁊ sauich de mal'. ⁊ lac ualde acetosũ. cũ trociscis de caphora. Et si angustia sit fortior. tũc adhibeãt̃ aq̃ fructuũ cũ oleo. ro. infrigidato. Et si uñ retineat̃. clistizet̃. Et si mingit sanguinẽ flomet̃. ⁊ ãministret̃ curatio mictionis sanguinis. Et si aperit̃ lingua flomet̃ uena q̃ ẽ sb ea. et gargarizet̃ cũ aque endiuie. ⁊ sirupo acetoso. Et si acciderit in morsu corrosio. curet̃ cũ medicamĩe acuto. ⁊ ipsũ cũ bolo armenico. ⁊ aceto liniatur. ⁊ curetur cura ulcerũ malignor̃. Spẽs aranearũ. ⁊ asteile. ⁊ tutelarũ.

Et tutelis qdẽ iã dixerũt illi q ꝯsiderãt ⁊ experimẽt hac res. q sũt sex spẽs. deĩn diuersificati sũt ĩ inspiciendo de speciebus oĩs specierum earũ. Dixerũt ẽ qdã antiq̃r medicor̃ q prima spẽs ear̃ albarthiso rotũde figure. uiuei coloris. ⁊ significat ꝑ uiueũ colorẽ illũ q ẽ ad nigredinẽ declinis. Et scĩa noĩat̃ ancluos. ⁊ ẽ lanoris corporis. illa rotũde figure. ⁊ in partibꝫ q sũt in collo ei sũt squame apparentes. sup os ei sũt tria cor̃ eminentia procedentia ad exteriora. rarã. leuia. Et tertia ẽ murkion. ⁊ ẽ ĩ magnitudine apis magne noĩate algeiũt. ⁊ color ei ẽ ad citrinitatẽ declinis. ⁊ tegitur corp' ei corporibꝫ eminentibꝫ ꝑuis rubeis. ⁊ p̃e apud dorsũ ei. Et q̃rta ẽ saglim uocaſ lon. qm̃ totũ corp' ei ⁊ cap ipĩ ẽ durũ. ⁊ ẽ h̃ns alas sicut sũt ale formice magñ. Et quinta ẽ sudon. nã ipã ẽ longi corporis subtil'. ⁊ sup ei sũt pũcta. ⁊ p̃e ap capud ei. ⁊ ipĩ collũ. Et sexta ẽ surbulcos. nam ipã ẽ longi cor̃. uiridis coloris. ann̄ẽ q̃ i ãai leuis sb collo ipĩ. ⁊ iste medic̃ posuit ꝑ pũcture oĩũ specierũ tutelarũ accidentia una. Et addidit ali' accidentia plura. ⁊ ali' ab his duobꝫ unus dixit. tutela aĩal ẽ sile aranee q uocat̃ alfeched. ⁊ ẽ uenator muscarũ. Et q spẽs ei sũt plures. Et scdm q dixit galienꝰ sũt. xii. spẽs. ⁊ ear̃ deterior ẽ egyptiaca. De eis ẽ ẽ rubea. q ipã sit aranea rotũda. Et de eis ẽ alba h̃ns rotũdũ uentrẽ. ꝑuũ os. stellata. ⁊ ẽ ipã acuti i dorsi. cũ lineis lucidis. Et de eis ẽ cui medium capitis ⁊ pedes sũt breuia. declinia ad posteriora. ⁊ cũ uult pũgere plicat se sup pedes suos. Et qñ uult bibere cito inuit humiditatẽ paucã. ⁊ ẽ subtilior uenenosa. Et de eis est formical' silis formice. rubeũ h̃ns collũ. nigrũ cap. albũ dorsũ. pũctata colorib; diuersis. Et de eis ẽ. Et de eis ẽ uespal' rubea silis uespe. deĩn poit unicuiq̃ ear̃ accidentia. Et de eis ẽ alkersenan q uocat̃ plꝰ ꝓ ꝑuitate sua. ⁊ ẽ q ipã sit herbi rotunda ꝑuũ h̃ns os. sb albidũ uentrẽ. albos pedes. multor̃ pilor̃. Egyptiaca ũ q dicta fuit prius ẽ maligna h̃ns magnũ uentrẽ ⁊ cap magnũ. silis aĩali qd uolat in circuitu candele. De eo q accĩt ei q momordit tutela uniusalit̃. ⁊ distinctiue.

Jn qd galienꝰ. Nõ accĩt uo tice. ⁊ caitance. sũ tutele q accĩt pũcture scorpionis. qd ob rẽ ñ obuiat ueneno. ⁊ ñ sit difficultate scdm plimũ. Et inqd ille q dixit spẽs tutelarũ ⁊ uocauit eas noĩbꝫ suis prius. Et oẽs ille ꝯuĩcat in apice loci morsionis. ⁊ ẽ loc̃ morsionis in primo lo rio rubeus. ⁊ in pluribꝫ cor̃ ẽ coagulatio sanguinis uiridis inq̃ h̃et pruritus. ⁊ q sequitur ipĩ. Et qñ extendit̃ usq̃ ad cutis. Et addiderũt alij q ẽ illic eminentia plima ualde ⁊ inflãmatio. Et dixit prim'. Et accĩt rubus ĩnosis. ⁊ ossibꝫ frictas sep. s. eis q sũt sic genua ⁊ alchati. ⁊ dorsũ. ⁊ spatule. ⁊ fortasse infrigidat̃ cor̃ ⁊ tremit. ⁊ corripilat̃. Jnqd. ⁊ sũt illic dolor uel tm̃s clamosus. ⁊ uigilie. ⁊ citrinitas coloris. Et ymaginat̃ in oculis q albi sũt humidiores q ꝯsueuerũt. ⁊ distillat lacrime guttis frequentibꝫ. ⁊ se tit̃ in inferiore pte uentris. ⁊ p̃e ꝑ pec tine sic euacuatio. ⁊ inanitio. Et ia ñ ñ ã expellẽ mãliã aq̃ lã supi ⁊ inferi. Et qñ apparet in illa maĩa q ẽ sic tela aranee. Et accĩt inguinibꝫ ⁊ testiculis inflatio. ⁊ uictiuus extio. sic spam. q̃r forsitã dilatatio ñ eq̃t. Et accĩt dolor oris stõi. ⁊ nausiã. ⁊ ẽ uĩtur cõ p' sudorẽ frigidũ. Et fortasse cap ĩcaurit dolorẽ. sic ẽ dolor capitis. patientiũ

Jn alio tres aũ

Et dorsũ ẽ atra pilosa. Et dors ẽ uiuei a̋ꝑtura h nomine.

Vel expelit

.i. herbina

resudat

birse. Et accidere alii q; accidit facie
citrinitas. 7 odor grauitas. 7 irrine motus.
cui fortasse assonat puctura. Et qui
egreditur cum ea sicut aranea. 7 accidit ili? 7
genib? 7 pectori ... tensio uehemens. Et si
multi in stō 7 lingua abbreuiatio 7 tene
tio. 7 fortes sunt dolores. Unguis p mul
petas sunt spicii sente sedi q; ii. iauenitur
ē q; accidere ex ea dolor uehemens ualde. 7
ptremore plimo. hidpē. Distinctio ii qua
dixerunt. b. 7 alij. ē q; ipi dixerit dixerint
ex morsu q̄ē ei q̄ de ill' rubea ē. accidit do
lor pūns ueloces sedationis. In nigre ii
aut uarie morsu. fit fortis dolor cum or
ripilatione. 7 frigore. 7 tremore. 7 graui
tate in corpis 7 puritu. 7 putrefactione
7 mollificatione uentris. 7 fluxu ei. Ina
stellate ii morsu fit fortis dolor cum pru
ritu. 7 ompilatione. 7 stupore. 7 grauita
te capitis. 7 mollificatione corpis. Ex
nuca ii accidit dolor uehemens in loco p
cussionis. 7 frig' corpis toti. 7 orripilatio.
7 tremor. 7 spasmi. 7 sudor autem frigid'.
7 abscisio uocis. 7 stupor in corpe toto. 7
apli in uentre. 7 tensio in uirga. 7 pectine.
7 uomit' rei absq; uoluntate. 7 urina tur
bida. Verum nig' fumosa ē maligna. Et
accidit ex ea dolor stō. 7 frequentia uomit'.
7 dolor capitis. 7 tussis osecutiua. 7 dif
ficultas inflationes uelociter. Ex morsu a
aut atne pilose fit dolor fortis ualde.
7 accidit timor 7 sudor frigid'. cum inflama
tione uentris. 7 inflatio multotiens. Et addu
quidam corum in narratio q̄ndam uncam de erec
tione uirge. 7 tensione pupi. 7 abscisione uo
cis. 7 explicatione spmatis. 7 spasmo. 7 illo
nō fidum existentes ex eis q̄ apparuit. For
micalis aut morsus ē uehemens parum
dolorosus. si ex eo accidunt uesicatio
corpis. 7 grauitas lingue. Ex uespili
ii accidit apli in loco 7 spasmi. 7 pfund'
sopni. drās. 7 debilitas aliorum generum.
Verum alaictimarum ē maligna. cuius accide
tia sunt de genere accidentium nucee. si ipa st
difficiliora accidentibus nucee. Egyptiaca
ii ē maligna. 7 sicut accidit dolore capitis
uehemente. 7 pfunditatem sopni. 7 succe
dit ei mors 7 uita. Cura.

Nam cura eorum idem aministrat canon um
uersal' ex extrinsece 7 sugentie. 7 linie cum aqua
salsa. Et dat tyriace pdicte in capitulo
scorpionis. Et balneum 7 tina sunt ueloci
ores res. in sedando dolores eorum. Nam
cum ipi buecttat intina. sedat dolor eorum.
Et si egrediuntur ab ea redit. q̄re oportet bal
neet omni hora. Tyriaca bona ad rutellam 7
draconem marinum. 7 genera serpentium.

Dixerunt. Detur in potu in morsu eorum q̄ sunt
sicut furinturugon medicamen huiusmodi.
bdelli albi. aristologie. radicis lilij.

celestis. spice. celtice. piret. dauci. el
lebori ni. cymini. affodilli. foliorum alge
bue. asfinici. capitum granatorum. coaguli le
poris. cinamomi. ciceri amulal'. storacis.
succi papaueris. carpobalsami. omnium ana
℥.i. terantur 7 confitiantur cum fermento casei.
quorum unusquisq; sit aut ℥.i. 7 ē dosis una.
detur in potu cum uino. 7 semine andracoci.
7 nuce cypressi. 7 semine apii. Relique
Rana pini. 7 cyminum cum mediane.
opicum. 7 folia arboris addulb. 7 cortice
ei. 7 semen andracocci. 7 aceti nigrum. 7 pe
cipestre. Et grana iug' sunt boni ualde. Et
semen abrotani. 7 semen aneti. 7 aristologia.
7 fructus tamarisci. 7 succus sepiuiuc. et
lac lactuce campestris. 7 dosis cuiuslibet istorum
sit pond. ij. aur. cum uino. Et iterum uinum
in quo decocta ē nux cypressi. 7 pse cinamo
mo. 7 ius ciceorum. 7 ius anicis. 7 decoc
tio radicum sparagi. cum uino 7 aqua. Et
ex eis q̄ ipis in potu bibuntur compositione sunt
aristologie. 7 cymini ptes equales. 7 sit
dosis ei ʒ. iij. cum aqua calida. Tyriaca ad idem

R. nigelle ʒ. x. dauci. cymini. experta.
aliorum ana ʒ. v. radicis nucis cypressi. aliorum
ana ʒ. iij. spice. nardi. baccarum lauri. a
ristologie. ro. 7 carpobalsami. cinamomi
genciane. seminis andracoci. seminis apij.
omnium ana pond. ʒ. ij. confitiantur cum melle. 7 sit do
sis quantitas nucis. cum uino antiquo. Epy
Emplastra eorum ē cimus lig' thimata. 7 silia.
fica. 7 fecit cum uino. cum sale. 7 calcasie.
7 spongia infusa in aceto expressa. 7 ari
stologia cum farina ordei confecta cum aceto.
7 folia alcorsuf. 7 porri. 7 unge pistorie.
7 aristologie cum arbore fici. Emplastrum bonum.
Termiat cortices granatorum. aristologie. 7
farina ordei cum aceto. Deinde aministretur p
ablutionem uulneris cum aqua 7 sale. Et de
unguentis ē oleum de andracoce ebrocium ca
lefactum. Et de ebrocis ē aqua marina.
calefacta. 7 omnis aqua salsa. 7 decoctio alca
sus. 7 decoctio nucis cypressi. De scieb. 7
Qe ē sicut aranea brucis plures pedes cura ei.
7 longos. Et dixerit. accidit ex morsu
ei dolor stō. 7 uomitus. 7 difficultas urine.
7 difficultas egestionis. 7 ē interficiens. Et egyp
tiacum ē deterius. Dico aut q; ego nō scio an
egyptiaca ē illa q; pdictum ē in capitulo
rutelle aut aliud. Et cura ei ē cura
rutelle. Aranea 7 signa eius.

Accidit ex morsu ei uentositates plurimas
in uentre cum orripilatione. 7 frigore extremi
tatum. 7 erigitur uirga. Et cura eorum ē ex
genere cure rutelle. Et confert eis sumere
in potu uini aliquam quantitatem p'alia
tota die. 7 ponere morsicatum in uino. 7
sudare in balneo. Et de medicinis eorum
sunt nigelle 7 uini. 7 ruta sicca cum ui
no. sola. aut cum ceperis.

insto 7 rigo uehemens.

in egestione

.i. nigella

.i. siluestris

Duo animalia que dixerunt quidam medicorum sa
Sunt alio de genere istum cum preterit pientes
remem̄oratio. Verum ego non scio eorum esse.
et an ipsa ingrediantur in eis que sunt prima a
ut non. Et cognoscuntur per hoc quod habent iiij. man
dibulas. Inquid ille sapiens. sunt alie ex ge
nere rutelle. Et unum eorum est latum. habens al
bos pedes. Et super caput eius sunt due eminen
tie. quarum una descendit in anteriore capi
tis parte. secundum rectitudinem. et altera transit in
scindendo hanc in latitudine. quare facit ima
ginari illud quod habet duo ora. Et quatuor man
dibulas. In alio non loco mandibularum
eminentiarum sunt due linee facientes per
imaginari illam ymaginationem. Et accidit
ex morsu illorum. illud quod accidit ex morsu
scorpionum. et dolor uehemens. et alleditur co
loris morsi. et extenuatio faciei. et ca
pitis. et uigilie. Et cura illi est cura in
morsus rutelle. Et medicine magis fa
ce illius que sunt ad rutellas. sicut ozimum. et
radix opoponaci. et sandaraca. et abrotanum.

Animal aliud nominatum tubarse. iiii.

Hoc animal retulit ille sapiens. et dixit. Acci
dit ex morsu eius dolor uehemens. et rube
do. et difficultas urine. Et confert patien
ti per ipsum. fructus tamarisci. et cyminum sil
uestre. et folia rute. et allea. et uinum
dulce. Pediculus ulturis nominatur dch
psice. et mielobe grece. et tagant indice. et
hec bestia est sicut pediculus. aut sicut paruus al
hat gal. et paruus a quo non caueretur. et sic tarda
tasse non uidetur morsus eius. Et est ex eo quod
faciunt exire sanguinem per urinam. et per na
res. et in ano. et ex stomacho per uomitum. et ex pec
tore. et pulmone. et ex radicibus dentium.
Et quando magnificatur timor in eo. quare non
recipit medicinam. Cui autem est similis cu
re algemini. Et ex eis quod est prius sunt est ut
liniatur morsus eius cum lededzaar. et cum succo
lactuce. et sandali rubei. et confert mor
sioni eius lac dulce. lac caprinum. et butirum
crudum. et terra sigillata. et algediuar. et
portulaca. et succus eius. et psillium. et muscilla
go eius. et reliqua extinguentia. sicut aqua endi
uie. et aqua lactuce. et aqua citrulli. et aqua psil.

Altimula et portais luci.

Et est bestia habens multos pedes acuti
uenenum. et est in iudicio ~~inmultinio~~ pedi
culi ulturis. et uespari. Vespa.

Sit uehementioris calefactionis quam apis.
et accidit ex morsu eius dolor et rubedo. et
apis. Et de uespis magnus est genus habentium
caput nigrum. et habentium aculeos pluri
mos. infixos. Et magne que sunt ma
ioris caude peius. et magis pruriose.
Quia propter fortasse perducunt ad spasmum.
et ad debilitatem genuum. Fiet in pluri
mum iterum morsu quando magnificatur timor. quare
faciunt accidere uesicas. et grauat linguam.

Oportet ut ministretur desuper ex sug. Cura ei
tiue illud quod scis. et si magnificatur timor. te
illud quod succurrit et est pondus. ʒ. s. seminis
sabine. quoniam sedat dolorem. in loco eius aut
tres uel e coriandri sicci. Et sumat suc
cos infrigidantes cognitos. et potus infri
gidantes. Et quandoque supponit glacies sicut
collirium. et confert. Et de epythimatibus est
aqua malue. et aqua alkekengi. Et cata
sunt mirabiles cum proprietate sua. Et altea
item. et blita. et solatrum. et sisaminum contritum. et
folia eius. Et item sicut et acetum. glutum
et aqua agreste. Et item sicut uaccinum.
et pix cum aceto. Et item folia sisimbrii. et fo
lia lauri recentis. Et item sumatur opium et se
men iusquiami. et caphora. et liniatur cum
succis frigidis. Et tegatur cum panno lini.
infuso in aqua frigida. et liniatur in circuitu
eius cum butiro et aceto. Et similiter herba flumi
nis cum aceto est mirabilis. Et similiter uiri
ditas que accidit super cursum aque. Et item secundum
quod extimatur quidam uaporetur cum aqua et sale. et
liniatur cum lacte fici. Et item fungi pari
etum cum aceto. Et quandoque fiunt ex aquis horum
et decoctionibus ipsorum embroce. Et experimentum
est quod quando dimittitur imbutum in aqua calida
hora una. deinde permutatur subito ad aquam
salsam mixtam cum aceto. sedatur statim. Et de
fricationibus eius sunt musce. quoniam sedant do
lorem. Apis et curatio eius.

Haber disposuit primas uespe. nisi quia dimi
tit aculeum in puncturam. Et curatio eius est ue
sparum cure. Formica uolans. et tres filis
Illa est dispositio prime apis et famorea. ei.
Et de hominibus dico quod muciones et aculeum
et tres filis formice uolantis. uerumtamen est
longior ea plurimum. et non est in grossitudine
eius. et habet pedes araneales longos curuos.
longiores pedibus uesparum. et angulum quem
habet est curuum. et non est ei de ingenio ad fabri
candum habitaculum suum. quod est uespis. Im
mo fabricat ipsum de luto habente orificia la
ta. et facit pullos sicut aranea. qui cum egre
diuntur ex cauernis suis incendunt ambu
latione aranee. que euoriuntur perii. et uo
lant. Et apud me est de iudicio uesparum.
Quando mordet dicitur Stellio et lacerta.
mittit in loco sui morsus dentes puo
albales. nigros. et non cessat locus dolere.
et prurire donec auferantur cum seta. aut cu
cullo consuente super eos. et colligat ipsos.
quare sedatur dolor. Et quando extrahit dentes ei
oleum et anis. deinde sugatur locus. et ponatur in aqua
calida. Et dictum est quod comedere atarpa
cos. ualde iuuatiuum est ad morsum eius. Et
si dolor magnificetur. detur in potu tyriaca
rutelle. Bufo. xl. iiii.

Et animal cognitum per introimissionem aurium.
Et quandoque est in longitudine eius palmus. j. Et habet
in omni latere uiginti et duos pedes. Et quando

pediculus qui nascitur in gummis
et in melle.

i. lenticula aque

no

pruna

i. nidi

ambulat ad anteriora. et quoniam conueniunt ei dispositiones. Et habet secundum quod dixit veneni quod dam. cum quo accidit dolor pruritus. qui sedatur statim. Et fossor aut fodiculus est de tyriacis eius. Et quoniam sufficiat in eo administratio salis cum aceto. De morsu salamandre.

Existimatur quod ipsa sit bestia similis lacerte. habens iiij. pedes. currens cito. Et existimant quidam quod ipsa non aduritur. et si proiicitur in ignem extinguit ignem. Et accidit ei quem mordet dolor vehemens. et inflammatio in corpore. et grauitas lingue. et pruritus eius. et tremor. et stupor. et multotiens accidit nigredo membri secundum figuram rotundam. et casus eius. Cura eius. Dixerunt quidam. Cura eius est cura cantaridis. Et prius quam curatur est ut in potu detur resina ex quacumque pino fuerit cum melle. Et detur eis in potu decoctio ciminepyrenos. et decoctio lilii cum foliis urtice et oleo. Et de eis sunt qui dant illi ranas decoctas. et dant illi in potum de iure earum. Et emplastrant eas cum carne ipsarum. Et quandoque comedunt eas et cetera. Et similiter sanguis testudinis campestris. et marine. decocte.

Sacalusfindunia campestre et marinum.

Et ego quidem non cognosco ipsum et non longum quoniam quam iam expleuerimus narrationem eorum. Dixerunt quidam. Accidit ex morsu campestris ut obfuscetur morsio. et fiat rosei coloris. et parum rubet rubedine clara. immo parum valde. Et fuit dolor vehemens. et pruritus in corpore. Marinum vero morsus est aquosi coloris. Et similatur ut sit cura eius cura tritelle. et similium. Et dixerunt quidam. emplastretur cum sale. aut carne cum vino. aut carne confecto cum aceto squillitico. aut semine sisamo adusto. et vino. Et imbrocetur pannus cum oleo plurimo. et aqua calida. deinde ponatur desuper illud. Scorpio marinus.

Existimo quod accidit ex morsu scorpionis marini inflatio vehemens. et formicatio pici. Et quoniam accidit ex eo exitus ventositatis. absque voluntate. Et oportet ut caueatur in cognitione eius. Et cura eius est cura draconis marini. et tritelle. Et dixit quidam in cuius sermone non confiditur quod scorpio aque est calidi veneni. Aranea marina.

Videtur quod sit dispositio eius propinqua dispositionibus scorpionis marini. De morsu rane marine rubee.

Narrauerunt quidam sapientum quod ipsa est maligna. mala. inuadens animalia et corpora. et salit ad ea ex longinquo ut mordeat ea. Et sanguis post morsum suf-flat ad ipsam. ex sufflatione nociua. Et accidit ex morsu eius apostema magnum. et putrefactio velox. Dico. Similiter est ut sit cura eius cum tyriaca magna. et quod est eius genus. Summa curationis reptilium ma-gnorum.

Oportet ut curetur morsus reptilium venenosorum. cum tyriacis. et cum eis quibus curantur venena frigida. et cum medicinis tutelariis et tyriaca eorum. Fen. vij. de decoratione que est tres tractatus. Tractatus primus de dispositionibus capillorum. et in ipso sunt summe.

Capillus nascitur ex vapore fumoso qui coagulatur in poris. et oritur super eos. et ex illo quod assumit ex alimento. et ex quo humiditas corporis viscosa. ventosa. non acquosa. nutrimentosa. sicut arbores ventose. quarum folia non cadunt. et iam quedam dicta sunt in primo libro de denigratione eius. et de canitie ipsius. et reliquis coloribus. Verum quod pendet ex sermone de decoratione est regimen sui et eius cum nascentia. et depillatione. et regimen numerationis cum multiplicatione et minoratione. Et regimen qualitatis eius cum incrassatione et subtiliatione. et prolongatione. et regimen figure eius cum aplanatione. et crispatione. Et regimen coloris eius cum denigratione et subalbatione. et de albatione. Et nos loquimur in hoc tractatu secundum hanc intentionem. De causa destructionis capillorum.

Capilli destruuntur vel minuuntur. aut propter causam in materia. aut propter causam in re in qua nascuntur. Et causa in materia est ut minoretur. aut pereat. Et prius est. aut cum eis quod ipsa subtingitur. aut alterat eam. aut cum prauitas sit permi-sit est prauitas vaporis fumosi in pueris et mulieribus. propter multitudinem vaporis humidi. quare non nascitur barba eis. Prauitas autem radicis sue. aut est propter acutem. aut quantitatem consumit eam. Illud vero quod est propter acutem est sicut accidit conualescentibus cum exsiccat eos egritudines longe. et tipsice. et ethice. Quare non remanet eis materia de qua alentur capilli. quare cadunt. et non nascuntur. sicut accidit plantis. irrigatis. que non irrigantur. Et sic accidit castratis ex similitudine eorum cum mulieribus in humiditate et frigore. propter causam re-stiuilorum eorum. Et propterea quod illud quod generat spiritus calefacit membra et illi frigidiores. et propter uenit frigus eius ad membra similiter. et infrigidat ea. Quare non resoluitur humiditas con-gruens ad exsiccandum. et quod resoluitur non remanet in poris. propter prauitatem sui. et subtilitatem ipsius immo egreditur. Et sic accidit ei quasi sicut accidit iuuenibus qui infirmantur super caput suum. Illud sicut quod est ex via nature. est sicut caluicium. Caluicium est accidit propter abbreuiationem materie pilorum ex caluitio. Et illud est propter prauitatem eius. aut propter subtilitatem cerebri ab eo quod tangit ipsum de cranneo. quare non imbibit ipsum. et imbibitione qua imbibit cum est obuians. Illud autem quod fit propter causam in re in qua nascuntur. est secundum tres modos. aut ut non penetret in eam materia pilorum. aut penetret in eam sed non retineatur. aut corrumpatur in ea. et resol-uatur ad qualitatem non conuenientem ut pili generentur. Et non penetrat in eam. nisi propter oppillationem pororum. Et non oppillant pori. nisi

vel aquei.

Nota quare in pueris et mulieribus non fit barba:-

nota de caluicie.

per vehementiam soliditatis eius et per siccitatem
ipsius. Sicut est de advenientibus ad calvitium. et
festinat in calida complexione propter velocitatem
exsiccationis eius. Et propter illud multiplicatur super
ipsos ad calvitium pili corporis et pectoris
propter caliditatem complexionis eorum. Nam parum quod
est ex pilis eorum est difficilis evulsionis. aut propter
soliditatem eius cum vestigiorum ulcerum preteritorum. sicut est dispositio in glabrie. Et illud quod non
retinetur in ea. est propter vehementiam raritatis
eius et amplitudinem pororum eius. sicut est ex aliquibus
ad iuvamentum. adhuc ut non nascatur barba. et
usque in finem vite sue. Aut propter siccitatem
complexionis. quare constringuntur pori cum humiditate
complexionis propter paucitatem caliditatis. An non
vides quod non fit calvitium. et est residuum capillorum istorum similiter. facilis evulsionis. sicut est
mulieribus et castratis. Et illud quod corrumpitur in ea. aut est propter malignum humorem fixum. sicut in alopitia et tinea. aut propter ulcera mala corrosiva. sicut est in quibusdam speciebus
glabriei. Et calvitiei quidem curatio est
difficilis. quamvis sit difficile possibile ipsum
repellere antequam incipiat. aut tardare eam.
Et propter illud quidem quod dixit ypocras. quod quando calvis varices accidunt nascuntur capilli eorum.
voluit intelligi de pillatione pallopitia
et similia. Et pili superciliorum et palpebrarum non
cadunt velociter. propterea quod eorum origo est spissa. cartilaginosa. conservativa. Et propter illud
quidem dicitur tardius calvitium in ethiopibus.
et nigris. propterea quod cutis ipsorum vehementer retinet pilos eorum. Durum est non evellitur. Et propter
illud minoratur cum eo pilis. Verum ipsum servat
pilos. quare non cadunt velociter. et non depilantur.
Et blesi quidem non fiunt calvi. propter multitudinem humiditatis cerebri eorum. Et propterea multiplicatur in eis diarria frequenter accidens...

Medicine conservantes capillos.

Medicine conservantes capillos. sunt ille in quibus est caliditas similiter attractiva. et sunt stiptice.
et virtute stiptica. et ille in quibus sunt preparantes
quibus operantur. Et iam diximus simplices harum
medicinarum in medicinis singularibus. Et
diximus iterum in antidotario composita ad eos.
Et dicemus hic de medicinis que sunt convenientiores huic loco. Medicine ergo simplices
que conveniunt ad conservationem capillorum et sunt secundum
incoeptionem eorum in casu secundum summam. usquequo
perditionem post perditiones necessarias in regimine ipsarum. sunt huiusmodi. mirtus et gumma eius et
laudanum. et ebulia. et kebuli. et mirta. et
aloes. et capillus veneris. Et cadunt
in eis galle propter stipticitatem earum. et alsi
legalbarangi. sit cum vino stiptico. et oleo
mirtino. aut oleo masticino. aut aqua
mirti. aut succo foliorum acedaracti. Et
iterum adustum arboris lini adustis cum semine
suo. linitum cum oleo. Et iterum cortices nuci adusti. quando miscentur cum oleo mirtino. et

vino stiptico. et inungatur cum eis. et post puerum.
Et ex compositis est illud quod Rx. granorum mirti.
et gallas. et ebulicos. decoquantur in oleo ro
aut oleo mirtino secundum modum notum. et
administretur. Et iterum folia mirte humide.
et laudanum. et ran. et extremitates cypressi. et granorum mirti. sumantur et cum eis commovendo tangatur caput ipsius. dissolutio
cum oleo. Et iterum granorum mirti. et seminis
apii. et extremitatum mirti. et seminis siclee. et extremitatum rami. omnium ana. partes
capilli veneris. et laudani. aliorum ana partes
media. vini nigri partes sex. dissolvantur
medicine in ipso decoquendo donec remaneat tertia vini. deinde proiciantur desuper
oleum aromatizatum cum apis. et spica partes .ii. Et iterum de coctione eius donec fervescat his ebullitionibus. deinde coletur aqua
et oleum ad medicinas cum expressione vehementi.
Et ponatur in vase vitreato. quod sit ad modum pisidis. et conservatur. et administretur apud necessitatem. Est enim conservativum. et denigrativum.

Item. seminis apii. et seminis siclee. et capilli
veneris. et thuris. omnium ana ℥.ii. nucis
xv. vino cortice pini lib.i. assentur omnia
in mortario, in furno posita in vase lutato.
et dimittantur donec aduruntur omnes partes eorum.
et contrantur et cribrentur. et proiciatur super ea libra
i. adipis ursi que melior adipe asinis.
et reponatur. Et quando indiget eo liquefiat in oleo aromatico. et administretur.
Et confert iterum calvitiei incipienti. Et
iterum sumatur et medicina vini stiptici. et laudani ℥.i. et corticum pini adustorum ℥.ii.
capilli veneris combusti ℥.iii. adipis ursi. lib.i. succi solatri ℥.iiii. et s. decoquatur laudanum in vino cocto donec inspissetur. et proiciatur super ipsum medicine. et misceantur. et reponatur. Et quando indiget eo. sumatur
ex ipso aliquid in oleo aromatizato. et melius
oleum nardinum. et liniatur. et quandoque linitur sine
oleo. Et ex eis que sunt levia est mirra. et
laudanum. et oleum mirtinum. et hec quod fit
ex oleo de kein. et aque mirti decoctio.
in vino stiptico. et misceatur secundum quod exigit illud quod est presens. et liniatur cum eo. Aut
sumantur folia florum papaveris rufi cum oleo
mirtino. et inungatur caput. et dimittatur in
nocte. deinde balneetur. In primo conservat. et denigrat. Aut sumatur laudanum et capilli
veneris. et cinis corticum pini. et adeps
ursi. et cum eis ponatur quantum sufficit commixtum
ea sic oleo masticino. aut mirtino.
Aut sumatur capilli veneris et laudani
equaliter. et olei mirtini. omnium ana aure i. cum
te montane. aurei .ii. terantur cum vino et
stiptico. et misceantur cum adipe ursi. et
administrentur. Medicina conservans pilos

superciliorum.

Medicina conservans pilos
superciliorum. Rx. rosarum. papaveris ruf

libra

fi ptes. iiii. fumu ire cū radicibꝰ suis. Terre nucatū sia añ pte. i. Laudani. ptes. iii. capilli ueneris ptes. ii. ɔtunē. ⁊ aministret cū oleo mastice. ¶ Si lec eciā radices uitis albe. aut radices sila tris. ⁊ caneris albas pumicencis. oīum ana pars. i. baurac ptes. ii. misceant cū oleo myrtino arcancio. Hꝭ gᵒ ē simo pli ni. ¶ Ac ūsi fuit cū siccitas cōplois. et paucitatis sanguis. deliciis foueatur corpꝰ. ⁊ alet eis q̄ sūt boni nutrimti ⁊ pigri ex ipis. ⁊ in qbꝰ ē declinatio ad calidita tē subtilē. ⁊ dimittat oīa salsa ⁊ acetosa. ⁊ pōtica. ⁊ deuitet coitū. Et de uino bi bat illō q̄ ē antiquū. ⁊ assiduet balne aticū. cū aquis dulcibꝰ. Et n̄ appareret cor nitru. iii. usnē. in sapo. ūmo q̄ sit si cut farina fabarū. aut grana melonis. a ut creta ⁊ psillui. ⁊ silia ¶ Et si fuit ꝓ terea q̄ pori ɔstricti sūt ualde. indiget eis q̄ resoluūt. ⁊ rarificāt. Et diligitur ut ponāt in albo ea q̄ apiūt. sic sinapis. ⁊ allea. ⁊ pori. Et liniat cutis eciā cū eis q̄ sūt sic gūmi rute silueris. ⁊ sinapis. ⁊ calamītū. ⁊ ruta. ⁊ cepe. ⁊ aministret in balneo aque resoluētes. Et abluat ca pd cū baurac. ⁊ spuma maris. Et oꝫ ut abstineat patiēs illō ab oleis. ¶ Et ad illud q̄ ē ꝓ raritate ɔferit mediciē pre dicte plimū declinatiōis. quarū ē ad stip ticitate. ⁊ epythimata. ⁊ olea stiptica. ⁊ intret balnei. ⁊ aministratio tepide. deīn ɔsecutio cū frigida subito. De plibꝰ ēbroa

Plures ēbroe capillorꝫ sūt in capillorꝫ quarū sba ē uiscositas. Ex q̄ possibile ē ut capilli assumāt. Et sūt sic folia sisa mi. ⁊ folia cucurbite. ⁊ olea in qbꝰ sunt caliditas ⁊ stipticitas. sic oleū de lilio. myrtū cū cera. aut sic ē ⁊ oleū de alcana ⁊ oleū myrtinū, ꝑx. Et cadit in illis ablu tio capitis. cū infusiōe colli ognade ¶ Et ex eis q̄ ɔferūt mlt. ē ut sumat laudanū. ⁊ dissoluat q̄ de colonie ē in testeo uase. luteato sup prunas subtiles liq̄faciat sic ca in oleo. ⁊ puluerizet sup ipū aliqd de nucleis oliuarū cōbustis. ⁊ cōmisceant oīa sup prunas cōmixtiōe subtili. ⁊ ami nistret. ¶ Et folius q̄ de aȝederact. ⁊ aq̄ foliorꝫ ei. in ē ꝑtas boā mlt. Et corpori

Senuis liui. aministrato cū oleo sisamio. Cōpositū. sumat folia alȝedeact. ⁊ capill ueneris recēs. ⁊ mirta. ⁊ ēblia. ⁊ cōmo uendo tāgat cū eis capd. in qlꝫ dā ablu tioibꝫ cognitis. ¶ Et eciā sinapis. ⁊ depo nat in decoctiōe sicle. ⁊ abluat cū ea ca put. ⁊ iūgat pᵒ ipū cū oleo de ēblias. aut myrtino. ¶ Cōpositū boū. Rꝫ. fellis tauri ⁊ fellis ursi. ⁊ mirobalanorꝫ ēbli corꝫ. ⁊ kebulorꝫ. ⁊ belacorꝫ. ⁊ saduriē. ⁊ galarū integrū. oīū añ pte. i. teranf

⁊ imbibāt cū suco solatrii. vii. diebꝰ. deīn exsiccēt ⁊ aministret ex eis epythimata cū aliq̄ ex decoctiōe ꝑ ablutiōe capitis ⁊ bar be cū aq̄ ⁊ melle. ⁊ uino ɔtro. ¶ Et iterū ordei sti dragmas. xxx. ēbliarꝫ. ʒ. v. deco quāt cū aq̄ decoctiōe uel remīt donec aqua sumat uirtutē aliorꝫ. ⁊ decoquāt in illa aq̄ existēte in ipā olei uiolati qntū ē medi etas aque. Et laudani pond. ʒ. iii. foli orꝫ sisami ⁊ foliorꝫ altee ⁊ foliorꝫ cucur bite. humidorꝫ aut siccorꝫ. oīū añ. ʒ. x. ū cesset decoq. aqua donec ɔsumat. ⁊ rema neat oleū. Disacio alia ⁊ refert ad alkindū sireblegi. ʒ. xx. decoquāt cū duabꝰ libras aque. usq̄ redeat ad q̄rtā. ⁊ fundat sup eā q̄ntū ipe ē olei de lꝫ. ⁊ a liqd ordei excoriati. ⁊ aliqd laudanu ⁊ decoqūt usq̄ redeat ad tciā. De facientibꝰ

Et ipis ē cura cal nasci pilos fortibꝰ. uitiei. cui curatio ē possibil. ⁊ casus su palpebrarꝫ. ⁊ silium. Oēs mediciē quas dixi m̄ in capło alopitie. ⁊ oīs mod regiminis exsiccatiōe capitis. ⁊ rubificatiōe ei. et aministratiōe ipꝫ sup ipū. deīn aminis tratiōe medicinarū fortis attractiōis. et resolois cū ꝑtate q̄ hūt in alopitia. sꝫ iuuatiue in calunio. ⁊ faciendo nasci pi los in depillato. ⁊ in supalus ⁊ barbā. ⁊ cortiabꝰ radicis salice. cū oleo ē ɔforta tio ⁊ ɔseruatio durabil cū denigratiōe. ei ¶ Mediciē aūt de qbꝰ ē m̄a intētio ut ti narentur eis. quis eciā sꝫ iuuatiue i alo picia p q̄ frortum illō q̄ dixim in fine capli ɔfuatiois capillorꝫ. sūt iste. Su mat cātarides recētes ablatis pedibꝰ ⁊ capitibꝰ exsiccate in ūbra. ⁊ terāt in oleo uiolato. aut decoqūt in eo. aut i oleo donec in eo stat. ⁊ line cū eo ubi uolueris. uesicabit ē. deīn nascunt pili.

¶ Et silr mel anacardi qū ponit sup locū cui pili depilati sūt. Aut terāt ɔdita in oleo cuiorꝫ. ⁊ liniat cū eo loc̄ ū uoluerit mulsories. faciet ē nasci pilos. Aut sumat ūgula asini adusta. ⁊ cornua cōbu sta. ⁊ liniat cū oleo sisamino. ē ē forte. Oua aūt formicarū cū oleo de lꝫ. sꝫ ɔuenientia i facientibꝰ nasci ¶ Et apd

Cōitate hoīu. sūt ex eis q̄ ꝓhibet ortū. Et ex eis q̄ sūt expti. ē lacerti q̄ ē in do mibꝫ. q̄ mortificatur ⁊ exsiccat. ⁊ terāt. ⁊ li niat cū oleo. Et eciā fimū ut faraonis cū tabaco. Et ex eis q̄ sūt leuiora illo. ē ut fiat manica ⁊ tabula de plūbo. ⁊ ponāt int ea alꝫ aliq̄ de oleis ad capi llos. Aut adeps ex eis q̄ secūt ⁊ tantū donec resoluat ad ipū ut plūbi. ⁊ liniat cū eo. ⁊ repleat loc̄ cū folius sicabit dactis. ⁊ usq̄ ad ūtutē q̄m. ¶ Et eciā sumat medulla xx. auellanarū. ⁊ assēt donec terāt ⁊ aggregat cū oleo rasani. ¶ Aut sumat lacte uaut

Vl' ceroneum

no

nota

hate. 7 pip. asininu. 7 splenis ei assato
rū oīū ana lib. s. laudani. xx. pondera.
misceant oīa p' solaz laudani ī uino.
7 amministret ¶ Et ex eis q̄ dixit filago
nis. ē ut sumat adipis tauri silui. ʒ.
lxxxvi. aluminē. 7 gumme rute agrestis.
alor aū. ʒ. xxviij. mirre. ʒ. viij. lau
dani tantūdē. capilli ueneris. ʒ. xlviij
pipi asinini. ʒ. xlvij. splenis asini
ʒ. lxxxvi. assetur splen asini. 7 tridit
7 aggregat totū cū uino nigro. 7 radit ca
put. 7 liniat cū eo. 7 dimittat. v. dieb3
deinde abluat. 7 dimittat q̄escē. ij. dieb3.
deinde itū. q' si exulcerauit. aureus locus
cū adipe anseris ¶ Et itū ad depilatos
sumant. vj. uentres lepor 7 exsiccent op
time. 7 adurant in uase lutato. 7 ponan
tur sup eos de foliis mirti. 7 de foliis lami
ni tantūdē. 7 de capillo ueneris. ʒ. viij.
7 adurat inter alia in uase uit. deinde terat
7 misceat cū trib3 libris adipis ursi. 7 q̄ntū
ipsi olei de rafano. 7 reponat. 7 amminis
tret cū necessariū fuit in oleo armatico 7 baci
e lauri. 7 oleū de pipe. 7 oleū de keiua.
7 sili illd q' adiuuat in faciendo nasci.
¶ Et itū ciñis abrotani q̄n miscet cū o
leo amigd. fac nasci barbā tarde nascen
tie. Et cinis lilij cū aq' 7 p̄c in supcilius.
¶ Et itū ad supcilia cōburat due nuces
usq3 q' tantur tm. 7 adiungat eis ā lab'
auricus. j. de nucleis dactilor. silr. ab'
q3 pscrutatio ultima. 7 qūdeū gūa pi
peris. 7 buliat cū e rosato oleo ¶ Et in
tū cinis abrotani 7 auellane aduste.
7 laudanū. 7 cantarides. 7 codisij. 7 buli
ant in oleo de ben in cocleari. donec
denigret. 7 misceant cū sāto galle q̄n
ipse. 7 fricet loc. 7 liniat cū eo. ¶ Et itē
tū capillus ueneris. 7 gūa mirti. 7 semi
apij. ad urat paru donec denigret cū
adipe ursi. 7 oleo rafani. Medicam fac

Medicam facit ens nasci pilos i supcilius.
nasci pilos in supcilius. Rx. thuris. au
reos. iiij. stercoris cocodrilli. 7 stercoris e
rinaceus. 7 rute motane. oīū anā aur
i. terat cū uino stiptico. 7 misceat cū a
dipe ursi. 7 amministret. ¶ Aliud ad
depilatione antiquā difficilē. ex alopi
tia 7 alius. Rx. sēca pte. j. spume maris
ptes. viij. euforbij. baciru lauri. ana
ptes. iij. picas h'iūdē ptes. iiij. liq̄fiat
pix in oleo de lilio. 7 liq̄fiat ī eo eufor
biū. deinde misceant cū eo reliq̄ medicīe
silr ei. radicas arūdīs aduste pte. vij.
cineris tamarū ptes. v. semīs eruce p
tes. iiij. radicis alistas ptes. iij. terant
cū oleo laurino. 7 amministret

De alopitia 7 tiria. 7 curatione.

Iam scuisti q' cū
ingenerando alopitia ē matia mala. ma
nēs in cute. 7 originib3 radicū pilor.
qr corrūp radices originū pilor cor
rodēs eas. 7 phibēs nutrimentū bonū eis.
7 nocat alopitia. ppt q' accidit uulpib3.
Et differentia q̄ ē in inter ipam 7 tiria. ē q'
in tiria n tm cadunt pili. 7 nō excoriat
cū ea cutis tenuis. sic accidit serpenti. 7
fortasse accidit in ea figuratio pucies sic
figura serpentis. ¶ Et matia q̄ ē q' fiat
in cute ē alopitia 7 tiria. 7 q̄m ē colica
7 q̄m ē melancolica. 7 q̄m ē flegmatica.
7 q̄m ē ex sanguine corrupto. 7 significa
tur sup totū illd p illd q' appar 7 cū fit
abrasio ex colore cutis. 7 p q' fit fricatio
fricatiōe aliq̄. Et q̄m significat illd ex re
gimine pcedēte. 7 ex accidentib3 q̄ assotiant
ei. 7 ex eis q̄ significant illd ē huor dñans
de ill' quos scuisti. Et q̄m significat ue
locitas sanationis ei. 7 tarditas ex eo
q' fit de uelocitate rubificationis ei p
fricatione p uelocitate attractiōe sanguis
boni ad ipam. aut tarditate ei. q̄ ius frica
tio plurima exulcerat. qr phib3 originē
pilorum.

Cura alopitie 7 tiria.

Non ē dubiū q'n rectificatio regiminis
in ea. sit euacuatio illi' humoris facientis
in pmis. 7 intromissio alor chimi ualde
boni ad corp' de ill' q' scuisti. 7 uini te
pati conpatī. declinās ad ip̄ssiōē dulce
dinis paru. cū tenuitate 7 claritate. nā
h3 nutribili ē. 7 balneū pferr ei añ cō fri
catione. 7 p' ipam. 7 incipiat reo cū eua
cuatione corpis in pmis ab humore fati
ente cū medicīs educētib3 ipm. aut cū
flebotomia si matia exigerit illd. de
in cū euacuatione capitis ab eo cū h3 q' sa
uisti de capi' purgiis. 7 odoramētis. et
gargarismis ex ea q̄ dicta fuit in capi
tulo mūdificationis capitis. scd'i uniā
quaq3 supfluitatē. deinde pmutandū ē
sup cutē 7 mūdificatione ei ab eo q' est
in ea ma'sium ē. 7 extractionē ei ab ea. 7
resolutione ipi. 7 festinādū ē in eo ut h'
ut n recipiat cutis q̄litatē ma'smam
malā. ¶ Et n ē ābiguū mh' q' n oporte
at ut medicīe euacuantes ex locis
matiā malignā. sint incisiue 7 reso
lutiue. resolutiō n consequit exsiccatione
p uehemētē calefactionis. qr adipis
cit cutis exsiccationē q' in futuro sit
cā casus pilor. q̄ ius in psenti forsitā
destruat alopitiā. ¶ Et si fuit calidi
foris sic gūma rute agrestis q̄ ē indu
in caplo q' necessariū ē. fricatur caldi
tas ei cū oleis tepatis uicentib3 sup
eā. 7 cū aq's q'b3 subtiliat. 7 de ea q̄ ē me
lior ē recēs. Et illa sup quā pterierit
ānı tres ē debil'. 7 de iuditio fortis ē
ut minoret ipi q̄litas. 7 fricat ei
cōplio. 7 festine accipiat ab eo q' ipa
linit. ¶ Et de iuditio debil' ē ut fiat cō

no

In alio grana populi

In alio lini.

ctatio. Et oportet ut sit subtil. et si non, non pe
netrabit virtus eius in profundum cutis. Et
oportet ut sit in illis medicinis confortatio et pro
hibitio ut non recipiat caput materiam ma
lignam. Et non oportet ut associetur illi virtutum
stipticitas plurima prohibens materiam per
venire ad locum. deinde penetrat in poros
eius. ¶ Cum ergo cutis mundificatum est ab illo.
oportet ut in eis sit virtus attrahens sangui
nem bonum. et vaporem eius temperatum. per quam
resolvetur corruptum quod est in cute. ut ag
greget resolutionem corrupti propinque. et at
tractionem boni longinqui. et illo per mundificati
onem. Et cum tu administras has medi
cinas. oportet ut consideres ipsius coriem. et ca
pitis in eis addibilibus in complexione. et
minorationem. et consideres in eo quod est ex eis.
quod si in eis egrum tolleratur. et ipsius
nem incolumem. adde in virtute. Et si non
tolleratur et magnificat ipsius. minue
quantitatem et commixtionem. Et stude ut ne
perducat ad exulcerationem. et apertionem.
Et precipue in corporibus lenis complexionis aut e
tatis. aut temporis. et si perduxerit ad aperti
onem et exulcerationem. succurre illi cum
adipibus. et line eos desuper. sicut est adeps
anatis et galline. et sicut cerotum lene.
Cum ergo sedatur. reitera cum quantitate quam tolleret.
Cumque magnificat res parum. non cesses fa
cere illud donec resolvatur corruptum. et
attrahatur bonum. Et signum quod est ipsius
medicine recta. est ut rubeat cutis cum fri
cationibus minoribus nisi quam fricationes
quibus rubeat ante administrationem medi
cine. Si autem dispositio non alteratur. tu scies
quod non indiget medicina fortiore. Et quando
non rubet. frica cum panno vehementi quantum
illud donec tumeat. excoriatio. de
inde frica cum eis que sunt sicut cepe. et quando rub...
non est. excoriatio quam scalpellet locum. et li
niatur cum eis que sunt sicut allia. ¶ Et de eis
quibus indiget in mundificanda cute a
materie alopitie male scilicet sanguinis su
per. et ventosatio. et punge cum acubus pli
bus. ¶ Et iterum vesicatio cum medicinis ca
tis quas dicam. Et mundificatio eius quod
vesicatum est. et sanatio eius. ut egrediantur
pili ab ea. et de eis que adiuvant in resol
vendo materiam. est cooperire caput pileo de
pellibus per noctem et diem. In parte est resolutio
et facit sudare. Et oportet ut radat omnibus du
obus diebus aut tribus cum novacula. et quando
eius nascuntur radantur. Et oportet ante administr
ationem epythimatum. ut radatur caput
et fricetur cum panno aspero. aut sicut cum cepe.
aut corticibus rafani donec rubeat. et
fiat susceptibile virtutis medicine
apposite. Et quando excusat balneum
abs. quod si non radit substilicet medicina
perveniens ad illud. ¶ De evacuationibus

aut evacuet colica cum decoctione mirobo
lanorum cum virtute ellebori. et epythimo et
pillis cochiis. et cum yerapigra. ¶ Et in
yera diacolloquintide est bona. per flegma
ticos. Si autem fuerit illic melancolia. misce
atur cum ea aliquid de elleboro nigro. ¶ Et si
fuerit illic colera. misceatur cum ea scamo
nea. ¶ Et yera rufina. et yera logodi
on. hec sunt. per melancolicos. Et mul
toties quod sanatur evacuatione una. ¶ Et
species que horum evacuantium. sunt de eis que
sciam collegisti in eis que sunt predicta. ¶ Et si
volueris leviter. da ei in potum de yera ama
ra composita cum pulpa colloquintide et cum tur
bit. in mense tres potiones aut. iiij. Et
quando non valet evacuatio una. itera post que
tes in eo quod est inter illud. Et cum videris cu
tem capitis rubere. aut venas eius rube
dine repletas. flebotoma per flomiam vini
versalem. et exigit illud salvum venas capi
tis. et venas frontis. et super. Si autem non
volueris illud. tu non facies aliquid de his. San
guis est quo indiget illic. ¶ Gargaris
ma autem et caput purgium. et similia. iam scivisti
in capitulo curationum capitis. ¶ Medici
narum non supponendarum fortior est euforbium
super quod non transierit ultra tres annos. preparatum se
cundum quod dedimus de regimine in canone. Et
post ipsum gumma rute agrestis. quando ipsa est
mutabilis valde. Deinde nasturcium et sina
pis. et cinis cantaridarum confectus cum pice
humida. aut stafisagria confecta cum oleo
laurino. aut lac titimalli cum quo vesica
tur. et apiat. ut curatur quod sub ea est. ¶ Et cum ca
dit cortex. oriuntur pili de sub eo. Et alke
bikegi. ponitur super imbrem tempore parvo. Et in
digeritur ea in alopitia que est fortis. Et post
illud sulphur. et duo ellebori. et semen
eruce. et spuma baurac. et due species spu
me maris. et cortices arundinum. et radi
ces earum aduste. et stercoris muris. et sicut
ovium adustum et inunctum. et piper longum. et
sinapis. et avelane combuste. et folia
fici. et dissi. et venenum celidonie. et alchi
tran. ¶ Et quibus confert in ea fel taurinum.
Deinde quod est sicut amigdale amare aduste
cum cortice suo. et sicut thus tritum aliquot
diebus in aceto bono. Et silocancie na
bati sunt ex medicinis huius egritudinis. Et
de istis oleis administratis in ea meli
ora sunt oleum laurinum. et oleum de keiua.
Et de medicinis que sunt cerote meliore est al
kitran. deinde pix. Et de adipibus melior
adeps ursi. et que antiquatur. ¶ Lini
tum bonum. Misceatur sinapis cum alkitran
linimentum forte. euforbii [illegible] gummi rute
agrestis. olei laurini. [illegible] omnium ana aureum
ij. sulphuris vivi [illegible] et ellebori. de quo
cumque aliorum fuerit [illegible] nigro aut albo.
omnium ana aureum j. [illegible] fiat cerotum cum ce

ta quantum sufficit. Et item baurac africani partes .ii. sal armoniaci pars .i. adunantur simul et terantur in aceto forti. et liniatur cum eo loca post frictionem. facto epythimate leui. Et iteretur per tres horas. Medicamina uero iam exsiccato in isto dicto. si autem uesicauerit. fiat quod scis. Et item citrinaes et sinapis decoquantur in oleum donec fiat sicut algalia. deinde uesicetur locus cum eo loco fortis. et stringatur ut cum eo commiscetur debilis. Et de illis que sunt leuiora sunt et sunt mirabilis iuuamenti. est ut sumatur acetum forte cum tanto olei rosati boni quantum ipsum est. et cum galla agrestis. deinde fricetur locus cum panno aspero. et liniatur cum eo. Et item immo et cum algalia in qua est aliquid de gummi arabici et agrestis. Et scias quod in infantibus sufficit abstinentia. et pulueres tollerantur ʒ. s. de pillis eorum. Et huiusmodi annos x. tria. uni. ʒ. Capitulum de eis que radunt

Sumatur calcis partes .ii. arsenici pilos. una. et liniatur cum eis locus cum pauco et aloes ponitur in eis. abraditur cum statim. Et si ponatur calcis partes plures. et arsenici pauciores. erit magis equale. et si addatur calx. erit tardioris operationis. Verumtamen operabitur. Et quidam sumunt calcis et arsenici partes .ii. et puris .i. et decoquitur in aqua tamdiu donec depilet pennam. Quod si iteretur operatio nulla aqua erit melior. Et que ponitur cum sole est melior. et sumatur aqua illa et decoquatur in ea oleum. minuendo plurimum. donec incipiat minui et liniatur cum eo. Et quidam diminuunt aqua illa coagulari in sole. et administrant saliuam in aqua. et calx coagulatum efficit operationem cum calcis et arsenico. et est subtilior. Et si sumatur loco calcis aqua calcis in qua calx iacuit ponendo sub sole aut decoquendo et ponatur in aqua arsenicum citrinum. erit bonum. Et quidam administrant. Item sanguisuge in uides. que sunt uiuis sub. De simoluis ut sit illud quod nascitur subtile. prohibuatur in fillotro quanis uitis aut baurac. et multiplicatur ei commotio. deinde abluatur cum farina ordei. et taburum. et semine meloni. Et quidam componunt calx et arsenicum cum eis quasi sit aqua alkali. et aqua nitri. Et quidam ponunt in ea mirra et mastix. et quidam intingunt cum spuma maris. De cura eius que cum

Porter ut minus combusit psillotrum.

Iterum ei motio. et festinet ei ablutio. oleo rosato iam super eam proiecto. Cumque abluitur cum aqua calida sedat post illud in aqua frigida. Illud est cura bona. deinde lin[illegible] ant desuper lenitus excoriate [illegible] cum aqua rosata et sandal. ipse si [illegible] aduruit. Quod si forte fecerit adustionem [illegible] te uacuum est adhibe quod sit sicut unguentum [illegible] cerusse. et [illegible]cut

epythima cum litargiro mixto cum albugine oui. et oleo rosato. De eis que abscidunt odorem

Iniatur post ipsum cum creta mixta cum aqua. fillotri. romanos. aut creta cum aceto et cum aqua rosata. Et solus psilla est potens ibi mirabilis. Et solus iuris et solus ascelescibrum tus. et alcanne. et fecem oculorum. et rosa. et apio. et gallie. et squinanto. et filibus singulis et compositis. De illis que prohibent ortum pilorum.

Prohibet ipsum stupefaciencia. infrigidantia sic ut incipiant et depilet. deinde liniatur cum iusquiamo albo. et opio. et aceto. et aqua iusquiami nigri. cum eis. et sola. Et si fuit decocta in aceto. erit melius. Et oua rane laguales exsiccatum est ex prohibentibus ortum. et misceatur cum mucillagine psillii. aut succo iusquiami albi. aut aceto. Inter illos. Et dicitur quod si liniatur cum oleo in quo dissoluta est lacta coquendo. est ex eis que prohibent ortum eorum. Et cum oleo in quo decoquatur enim. Et forte dicitur contrarium illi. Et de eis que dicuntur ibi. est ut sumatur cimolea. et cerusa plumbi equaliter. et aluminis medietas partis. et teratur aqua iusquiami albi. humidi. Et existimauerunt quidam quod sanguis ranarum lacualium. et sanguis testudinis fluuialis. prohibet illud quod dixerunt. Et similiter sanguis uespertilionum. et cerebella eorum. et epar eorum. et compositum fuerit medicamentum de istis. Dixerunt. Sumatur rane de lacu armeni. et exsiccentur. et sumatur de cute cani sicca. et sanguis testudinis fluuialis exsiccati. et rosarum rubearum. et litargiri. et ostracorum margaritarum adustorum partes equales. conficiatur cum aqua et ammini fiet super depilationem pilorum in pectine. et in ascellis. Et semen urtice cum oleo est ex eis que depilat pilos cum fortitudine.

De illis que faciunt capillos incrispantia.

Sunt sicut farina fenugreci et oleum eius. et alsedre album. et mirra. et galle. et calx. et litargirum. misceantur. et sit sufficientia in quolibet eorum. et commoueatur caput cum eis stringendo. Et quidam ponunt in eis semen iusquiami albi. et oleum eius. Et quidam administrant iusquiamum album sicut est solum. et calx est ex eis que faciunt planos. et aduri parum cum sol uitur in hac summa per quam equatur cum ea ducere ipsi de sidre que ambo sunt confecta cum aqua frigida. Et similiter spuma salsamentorum incrispat eos uel exuit. Incrispantium bonum. Recipe gallarum. et alcanne. et aegi. et limature acium. et foliorum capilli. et granorum eius. et granorum citoniorum. et litargiri. et draganti. et boli alcanne. et ebliacorum. omnium ana partem .i. calcis que non est extincta partem mediam. conficiatur cum aqua siccle et administretur. est bonum incrispans. denigrans pilos.

De his que planos faciunt capillos.

Cura eius est cura scissionis capillorum predicta. et omnino est administratio oleorum mollificantium.

no

no

rosato et camphora

vel emulsiam.

Inal' cadere

ser inuallagium hūectātū. **De sassione**
Causa ei ē siccitas · et calor siccus. **capillorum**
Et phibet ipm olea lenia eq̄lia · et inualla
gines uiscose. sicut inuallago altee. et
inuallago psilii. et inuallago foliorum si
lieas. et oīa in qb; ē hūectatio. **De illis**
Curatio quā ponit in **q̄ subtiliant capillos**
medicās capillorum sbtiliat eos.
Sermo de adolescentia et canitie....
Iam locuti fuim̄ in alio loco ab isto. de
canitie adolescentiū. Et canities q̄ h dicenda
est ē q; dū sanguis pmanet pinguis
spissus. calidꝰ. uiscosus. capilli sunt ni
gri. Cū g̃ ad aq̄sitatē tendit magis. decli
nant capilli ad canitiē. **De eo q̄ tardat**
E rebꝫ canitiē curdātibꝫ · **canitiem.**
ē regim̄ reru pmarū. et de eis ē regimē
eī q̄ puenit ad capillos ipos. pme aūt sit
euacuatio humoris flegmatici oī hora.
et p̄e cū uomitu. et p clisteria itū. et reque
scere et itare. Deīn ām̄inistrēt ɔfectiōes
et medicīe facientes adolescentiā q̄ dicet
ur cū ām̄inistratiōē ciborum boni chimi cū
eq̄litate ex gnē eorum. ex qb; gnat̄ sanguis
laudabil' spissus. sicut sunt fixea · et ea q̄
in patell' pparant̄. Et ea q̄ coopta coquunt
sū aqua · et assata absq; uino. et nuce ī
uine. Et studeat ita ut sit cū q̄titate
digōis. quā radix ē. Nā cū digō cor
rūpit̄. corrūpit̄ sanguis. Et oī cū coplo
fuit humida ualde. ut ām̄inistret̄ semina
calida sicut sinapis. et pip. et spēs ɔdicte.
et alcaganie. et almuri. et p̄e inicium
et sicla cū sinapi. et sit sufficientia ī po
tando uinū purū purū. Et deuitet fru
ctus. et olera hūectantia. et gn̄a lactis. et
pisces. et etiā coctū cū aq̄. aut pisos et
pultes. et potū aque plurime. et fleubota
plurimā. et euulsiōē capillorum. et ebetatē su
pfluā. et coitū plurimū. et tīgē cū eis q̄ sunt
sicut cū plura et aqua rosata. et oleū salui
nū. et aq̄ saluia capillos. et deuitet mul
titudiē. usus aque dulcis. q̄ si fecerit
exsiccat illos. et exsugat cū uelocitate. licet
ablutio capillorum ɔseruet eorum ūtutē.
q; si balneet. utat̄ eis q̄ sunt sicut pulpa
colloquintide. et nigella. et lumine. et fel i
tauri abluendo. ⸿ Confectiōes ū et spēs
q̄ abscidūt materiā flegmatis et tardāt
canitiē. sunt sicut masticatio mirobalanorum
k. de qb; oī die uni cū nūo supueniente
sibi sumat̄ et masticet̄. et degluciat̄. hec
ē fortasse ɔseruabit adolescentiā usq; ad
finē uite. Et silr̄ ē fare facte ex miro
balanis minor et maior. Et ɔfectio de
scoria ferri. Et melior ex ea ē si fiat ī
ea aurū. ⸿ Et ex hac. Rx. mirobalano
rū nigrorum. et cebulorum. ānā p̄te · i · g
mellis anacardorum extracti ab eis medie
tate octaue ptis uni. misceat̄ cū butiro

cocto. et ɔficiat̄ cū melle. et ām̄inistret̄.
Et h ē forte ualde. Et oz ut ām̄inistretur
paulatī in parua q̄titate q̄ n̄ efficiat ipsū
onerosa. et n̄. Et mitridatū ē forte. et ty
riaca ē fortis. Et canities iuuenes sit ɔfirmat
adolescentiā et iuuentutē cū assiduat̄ eius co
mestio. **Modus ɔfectiois tpatē bone...**
⸿ Rx. mirobalani nig. et doronigi. et pip
longū. et cebula. et q̄ ē loco piperis longi.
scoria ferri. et zuccari. fiat ex eis ɔfectio.
⸿ Et de bonis expt̄ ē ut sumat̄ zinziberis et ke
bulorum. et macropiperis ptes eq̄les. et ām̄i
nistret̄. ⸿ Et iterū sumat̄ mirobal' kebulo
rū pōd. ʒ. xx. scorie ferri. ʒ. iiij. agarici. ʒ. v.
zinziberis. macropiperis. garofilorum. ānā ʒ.
iij. ɔficiant̄ cū melle. Et oz ut sumat
ista faciens adolescentiā. anno integro
amator adolescentie ex huiusmodi ɔfectio
nibꝫ. sup quas expectet usq; ad meridi
em. deīn comedat cibū. **Linimenta phibentia canitiē.**
Omnia olea calida ɔfortantia
et oīa cuncta q̄ sunt silia illis in natura. sunt
ɔseruatia cōplicēm capillorum. et sit calorem
innatū. et n̄ fugat̄ q̄ puenerat in eis de
nutrimēto. Et ista sunt sicut alkitrā. et cū co
nit̄ dimittat̄. iiij. horis. deīn ingrediatur
balneū. Et dixit iterū cū curatiōibus capud
calide cōplexiōis. Et silr̄ iterū pix humida cū
rebus sbtilis. Et silr̄ oleū de costo. qm̄ est
forte ualde. Et oleo de ben. Et oleū de ni
gella ē ualde forti in oī re. Et oleū fac
tū cū pulpa colloquintide. Et oleū de sina
pi. ⸿ Et bonū forte ē ut fiat de oleo si
napis. et de nigella. et de nigella. et ut coq̄
t in eo nigella. deīn coq̄t̄ in ipo collogui
nde p' ipsā. aut cū ea. Et oleū expssum ex
pssū ex oliuis silubꝫ. qm̄ assiduat̄ in
nigro cū eo oī die. phibꝫ canitiē. **Oleū bonū.**
⸿ Rx. olei onfacini. aclat. iii. spice. ʒ. i. et s.
blacte bisantie. floris squināti. ānā ʒ. s. de
coq̄nt̄ mediāe in oleo donec remaneat
tercia eī. aut in aq̄ donec suscipiat ūtutē
earū uehemēt̄. deīn decoq̄t̄ oleū in illa aq̄
donec ɔsumat̄ aqua. Et rectū q̄d ē te ut mi
noret̄ q̄titas olei. et sufficiat hoc uni et
medi'. deīn sumat̄ ʒ. i. aceti. et dissoluat̄
cū uino. et tctō o pu me. et misceat̄ cū eo a
catia. et ām̄inistret̄. **Oleū bonū.** Rx. olei d'
gnis con. et olei mirtini. et olei de ebulus.
ptes eq̄les. et misceat̄ de summa eorum libra
i. et sumat̄ capi. et cassie. et spice. et nige
lle. et garofilorum. et pulpe colloquintide. et
costi. et xilo aloes crudi. et florum squināti. et
calami aromatici oīm ptes eq̄les. et su
mat̄ de summa eorum pōd. ʒ. c. et decoq̄nt̄ ī
suco colloquintide si inueniet̄. aut in suco
corticū nucis. cuius q̄titas sit librarum. iiij.
Liq̄ mediat̄ aq̄ ponit̄ sup ea oleū. et in
cessanē decoq̄t̄ donec remaneat oleū et ɔsu
ma aq̄. et colet̄. et ām̄inistretur.

sup album

nota

no

no

no

no

Linimentum bonum. ad eo quod destruit excori.

[S]umatur acatia et galle. et semen graecum. et semen melonis. et coriandrum siccum. et spica. et laudanum. et sucus corticum nucis. et sucus florum papaveris rufi exsiccatur. et rubigo ferri. et calcicecumenon. et remeba. et alu-men nigrum. de quibus fiat tasta subtiles et exsiccetur. et administretur in mense stbus inalbis lenendo cum aqua eblicorum. aut aqua murti.

Linimentum bonum cum quo commovetur capud.

R. mirobalanorum nigrorum. et **tingendo.** eblicorum. et gallarum omnium ana partes .x. laudani partes .xx. foliorum murti et graviorum eius ana partes .xxx. ponatur in libus olei. et dimittatur in eo tribus diebus. deinde coquatur donec incrossetur. et fri-centur cum eo capilli. Et de illis quae experti sunt illi qui ante nos fuerunt et experta sunt in tempore nostro. est potare dragaganti rubei allbalake. pondus ʒ .i. Ipsum enim depillat canos. et facit na-sci loco eorum capillos nigros. Verumtamen non tolleratur nisi illud quod habet forte corpus. et hu-mectatum. Et oportet ut administretur post ipsum quod mundificet pulmonem. et humectet ipsum.

De remoratione tincturarum.

[R]epiuntur in libris olea de quibus extimatur quod sint tincture. Et experimentum facit esse nulla virtutes specierum parum. quibus supereminet o-leum resolvitur inter eas. et tangit capillos. quod non penetrat in eis. et non operatur aliquid. nisi fuerit illic virtus vehemens aut petras ma-xima. et non separatur virtus vehemens. nisi ex re-bus fortis tincture. sicut est erugo ferri. et sicut est erugo plumbi. et sicut cortices nucis. et est forsitan iste et silees eis cum virtutes exi-stant in oleis. et virtutes medicinarum pe-netrare facientium medie inficiunt. sicut aceti et vini operantur. Nam si possibile est ut sit aliquid. tunc est istud. video et au-dio quosdam testantes veritatem eius quod dixi. quod una ex viridis nucis quando incadit in principio veris. et ponitur ut bucella in vase vitreo in quo est oleum. et sepelitur simul in terra. et exsiccat illud quod est in vase exsic-cando et suggendo. deinde remittit illud in autumpno. et redit plurimum eius ad duas. et est tinctura. Et plurimum quod accidit de hoc capitulo et imprimit non fit illud ex eo. non cum iteratione. Am-plius species tincture quibus tinguntur capilli sunt tres. denigrans. et faciens flavos. et dealbans. Et nos incipiemus narrare unum denigrantium bonorum. **Denigrantia.**

[A]lcanna quidem et indicum sunt radix super quam aggregantur homines. Et diversificatur aliorum ipsa sicces secundum diversitatem proportionis capillo-rum. Et homines incipiunt cum alcanna. deinde consequitur adhibeatur indicum post ablutionem alcanne. Et expectatur super unumquodque ambo-rum mora quam quantitatem habet. Et quando plus expectatur. est melius. Et de hominibus sunt qui ag-gregant ea. Et sunt de hominibus qui sunt contenti al-canna. et delectantur eius flavitate. Et de eis sunt contenti indico. et delectantur colore pa-vonis proveniente ex eo. Et indicum quidem inducit bonitatem velocioris tincture. secundum vehementi faciens colorem pavonis. et fla-vitatem. Et indicum carmenium est minus tin-gens. et tardius. Verumtamen eius tinctura est declinis ad nigredinem flavam. et non est multitudo coloris pavonis in ea. Et qui vult ut redeat tinctura indici ad colorem capillo-rum. et destruatur eius flavitas. administret super eam alcannam vice alia. Et si fuerit eius ad-ministratio ante eam. tunc ipsum destruet colo-rem pavonis. et reducet eam ad colorem fla-vitatis. Et melius quidem est ut non prolongetur eius mora. immo festinetur ad abluendum eam. scilicet alcannam quae fuit post tincturam primam. Et de homini-bus sunt qui coniungunt eam cum aqua sicle. et cum aqua granatorum. aut cum aqua lactis ace-tosi. aut componunt cum eis almasal. et aqua corticum nucis. et totum illud est iuvativum. Et de eis sunt qui coniungunt eam cum aqua in qua prohicitur calx et litargirum decoquendo. a-ut sub sole dimittendo donec denigret la-nam. Et hoc vero bonum est. Et quando ponitur in tinc-tura pondus ʒ .i. gariofilorum denigrat valde. et prohibet maliciam eius a cerebro. Tinc-tura autem alia quae administratur multoti-ens. Verumtamen nimis quae administretur prima. est ut sumatur galle. et inungatur cum oleo et ad-uratur. et quod hoc est melius. est ut fiat in vase lu-tato. et finis adustionis est quantitas quae deni-gretur. et teratur. et non perveniatur ad ultimum in ea. Et sumatur de ea pondus ʒ .xx. et calcicu-mecumenon. ʒ .x. et alumen ʒ .ij. et salis gemme. ʒ .i. et fiat ex eis tinctura. denigrat enim capillos denigratione fixa. Et qui administratur secundum hanc discretionem.

[S]umatur libra gallarum quae cum oleo in-ungantur. et friguntur donec findantur. Et su-matur cacicecumeni. et alumen. et draga-ganti omnium ana ʒ .xv. et salis ʒ .vij. et teran-tur bene omnia. et confitiantur cum aqua calida. et tingatur cum eis. et dimittatur tribus horis. et quando permiscetur cum eis alcannam et indicum.

[E]t illud quod est famosum plus. est illud quod fit ex calce. et litargiro. et creta quae comeditur. aut alcauzi. aut creta chimolee. a-ut quecumque creta volucris de speciebus cre-te capitis. partibus equalibus assumptis. con-fitiantur cum aqua confectione tincture. et administretur. et cooperiatur foliis sicle. Et nocumentum rei est vehementia constrictionis litargiri. Et si aqua eius est aqua alcanne et indici fac-ta cum iteratione decoctionis aliorum. aut positi-ones eorum sub sole in ea tunc est melior. Ve-rum necessarium est ut dimittatur tractatur sex horis. et conservetur super eam humiditas eius. Et i-terum sumatur alcanne et indici. et lintigi-ti sicut alcohol tantum. et cilas. et galarum.

nota

no

no

fructuũ. ⁊ calaicecaumenon. ⁊ aluminis.
⁊ dragagantu. ⁊ gariofiloꝝ ptes equales.
⁊ tingat cũ eis. Et hec sunt tincture denigrã
tes q̃ iam dicte sunt in libris de quibus attuli
illis que sunt ꝓpinquiores ad hoc ut diligatis
eas. aut cum quibus cadat fiducia. ¶ Mo
dus tincture hec. ℞. alcanne ptẽ .i. ⁊ in
dia ptes .ii. ⁊ calcucecaumeno. ⁊ aluminis.
⁊ salis gẽme. ⁊ gallarũ frixarũ. ⁊ sco
rie ferri ptes equales. terãt cum aceto.
⁊ dimittatur donec fermentetur. ⁊ tunc inf
ricet. ¶ Et de illis que dicuntur in hoc. ẽ ut su
mat scoria ferri. p̃ ꝯteratur i aceto vi
ni. sup eminente ei quatuor digitis ꝯt
ra uel x̃m̃ti. ⁊ decoq̃tur usque ad sui me
dietatẽ. deinde dimittatur in eo duab⁹
ebdomadis. donec extinguetur. ⁊ sumat
quantitẽ de scoria de mirobalanis nig̃
⁊ fundat sup eos illud acetum p⁹ ꝯtritionem
eoꝝ. ⁊ decoquat donec exsiccetur illud
acetum. ⁊ fiat sic   deinde sbin
gatur i oleo. ⁊ decoquatur donec fiat sic
algalia. ⁊ si uolueris aromatiza ipsũ.
⁊ hoc si tingit cum oleaginitate. ẽ ꝓpt
ilentẽ rubiginis ferri. ¶ Et iterum scoria
argenti decocta cum aceto uehementer. nũ
ẽ de summa denigrantium fortium. ⁊ magis
dilectum. apud me ẽ ut sit loco aceti a
cetositas citonguli. aut citri. Et ut lo
co decoctionis sit dimissio ferri in eis
spatio aliq̃. ¶ Et dixerunt iterum si ponat
in kinnina ordo unus de floribus papaueris
rufi. Et ordo alius aluminis ⁊ sepeliatur
in stercore. ⁊ resoluitur in tincturam bonã. ¶
Dixerunt ⁊ similiter si in hoc ueniet planta ordei hu
mida antequam spicas habeat cum medietate
sui de alumine in fimo in ꝯcauitate
uasis uitrei ut urinale. fiet totum aq̃
nig̃. ⁊ liniamentum denigrãs. ¶ Dixerunt.
Et similiter si cucurbita humida existens sup
arborẽ suã cum cirurgice aperiatur ⁊ extra
hatur quod in ea est. ⁊ ponatur in ea sal ⁊ aliquid
parum de scoria ferri. ⁊ reducat cortex
quem cum cirurgice fuit ablatus ⁊ lutetur. ẽ
totum quod in ea ẽ resoluetur in aquã nig̃
que est tinctura ⁊ ꝯbustrum. ¶ Dixerunt.
Et si terat folia caparis ⁊ decoquitur cum
lacte. ⁊ pc̃ lacte mulieris dum puellã
ad fetum. ⁊ dimittatur nocte tota. erit ẽ
tinctura bona. Et melius quidem ẽ apud me ut
sit de summa ꝯfirmatiuũ. Et galieni quidem
testatur de hac tinctura. Inquit. Sumat de
flore que sit uua que in arbore nucis.
⁊ terat cum oleo ⁊ liniatur ex eo cum bum
to macino humido. Et dixerunt quidam. qui
misceret cum eo sic capillum fit bonum. Et
dixerunt similiter quod cortices radicis alga
rab tritum cum oleo ⁊ inungit cum eo. tunc
ipsũ denigrat. Et apud me quidem si fuerit un
gẽs ꝫ. debilitat opatiõe eius oleum. Et

si esset loco olei aq̃. forsitan esset melius.
Et similiter ẽ sermo meus in eo quod dixit paul⁹
quod rose papaueris rufi cum teruntur in oleo do
nec fiat sic algalia. fit tinctura. Nã si ꝗ
fuit intentio ad hoc. ẽ necessaria sunt ꝓpinquiora
sic alumen. Et similiter ẽ sermo eoꝝ in nutrendo
oleum cum corticibus nucis. Et in hoc quod ipsi de
coquunt ipsũ in aq̃ eius ⁊ intromittẽ parum
aluminis in eo. Et totum hoc ẽ ex eis que debi
litant ipsũ. Et similiter illud quod dicunt in decoctione o
lei in aq̃ papaueris rufi donec sumat. Et
sic illud quod dixerunt quod oportet ut sumatur oleum
sisaminum. ⁊ pulverizatur sup ii ꝯtra sui equali
coꝝ. ⁊ decoquatur hora .i. cum facilitate. et
coletur ⁊ sumat ad eam. libram quintam libre la
minarum plumbi subtilium. deinde frietur cum
facilitate ut non liquefiat plumbum. ⁊ ut non
inflammetur oleum ⁊ moueat semper. deinde di
mittatur diebus tribus. deinde sumatur. Et di
co in hoc ẽ fiducia aliq̃. ꝓpter quod ẽ in eo alu
men. ¶ Dixerunt. Et similiter cum ponitur oleum de
ben in ꝯcauitate auergilani. deinde fima
tur ex lutatione eius ⁊ ponitur in fimo ponitur
cum cautela. egreditur oleum tingens. Et me
lius ẽ ut numeretur hoc in summa eoꝝ que pluri
bet cautione. ¶ Dixerunt. Et similiter detur
grana pastularum ⁊ terantur optime sic alco
hol. ⁊ sbingatur in oleo sisamino ⁊ humec
tetur in mense uno in fimo erit tinctura ꝗ
bona. ¶ Et ex eis que sunt que illud sup quod est
ꝯueniẽtia. ẽ quod ouum allacdae ẽ tinctura
fortis. Et similiter ouum auis tarde. ¶ Et iam
dicit quidem in tempore nostro in diebus uite regis
filemi caduliani. ut egereret una de gene
tis suis sup unam partem barbe generat alterũ
dormientis. ⁊ tingat eam nigredine.

Galia quam elegerunt.

Dixerunt. Sumatur ꝫ .l. sal. ⁊ lib. i ⁊ s. aqua
marum humide expresse. ⁊ .iiij. lib. aque deco
quatur donec minuatur medietas. deinde re
moueat ab igne. ⁊ sumatur .l. ꝫ. cuiusque ⁊
.l. alcanne. ⁊ .l. endica. ⁊ ꝫ .xx. gallarum
frixarum. ⁊ ꝫ .x. dragaganti. ⁊ ꝫ .l. gummi.
⁊ pulverizatur in ea. ⁊ ingrossetur cum decoctione
⁊ aromatizetur cum musco ⁊ galia. ⁊ coop
iatur cum ea tingendo illud quod uoluit tingere tanta
quantitate quod ei sup emineat. ¶ Dixerunt.
Et sumatur olei de granis coti. pondus ꝫ .xxx.
⁊ pulverizantur in eo limatura ferri. ⁊ lima
ture plumbi. ⁊ calcucecaumeno. cuiusque ana
pondus ꝫ .iiij. ⁊ terat totum cum eo. ⁊ dimittatur
donec denigretur. deinde fricatur ⁊ aromatize
tur cum musco. ¶ Et scias quod ordeum cobust
tum. aut cortices fabarum. aut cortices
granatoꝝ sunt de summa eoꝝ que intrant in tinc
turis in fine alcanne. Et similiter cortices nu
cis. ¶ Et nos quidem iam diximus medicinas
tincture i medicis singularibus. Et quod ipse
sunt capsia. ⁊ mirra. ⁊ lanum. ⁊ sinapis.
⁊ sal. ⁊ ellebori. ⁊ atriplices. ⁊ ebulia. et

capillus ueneris. 7 rose papaueris ruf
fi. 7 alcana. 7 indicum. 7 es ustum. 7 scori
a ferri. 7 aqua corticis fabarum humidarum.
7 cortices nucis. 7 aqua eorum. 7 acatia.
7 fenu greci. 7 semen siele. 7 nitri. 7 gumma
ei. 7 laudanum. 7 litargirum. 7 calx. 7 sco
rie os. 7 limature. **Facientia flauum. et**
Dixerit quod aurum ex arum **que aurum cauli eorum.**
dime ualuit recente ablato ab ea cortice
et cum accedit super eam ab alio latere. tingit si
cut aurum. Et sili erugo ferri cum aqua dra
gan. super que expectet sic expectat super al
canam. Aut sumat alcine 7 fecis uini.
7 gumme pini partes equales. 7 aliquid de sq
uato. 7 tingat cum eo. Aut sumat alca
na 7 tingat cum ea postquam conficit cum decoctione
cuscute. Dixerit. 7 tingat cum alumine et
alistiret. 7 croco. aut cum mirra. 7 stafisa
gre. 7 dimittatur die 7 nocte cum aqua. 7 mittet
illo diebus aliquot. 7 cum tintat super ipsum lupi
ni confecti cum aceto est bonum. Et iterum sumat
lupinorum crudorum. ℥. x. mirre. ℥. v. sal' tin
gentis salis et a sauregi. ℥. iii. fecis uini
exsiccate adustre. ℥. iii. aque cancris lig
uitis quantum sufficit. **Rubificans forte...**
Sumatur sumac. ℥. ii. gallarum. ℥. iii. ali
dorion acatiu. ℥. ii. 7 capilli ueneris due lu
ike. 7 abscesis hancia. 7 lupinorum crum
ricatorum florum pugilli duo. fiant 7 infu
dantur in libris. x. aque aliquibus diebus. de
inde impleatur cum eo caput. cum est tepidum. Et di
xerunt. Sumat ferrum si adusta 7 adusta
7 misceatur cum oleo de bē. aut de squanto.
Dixerit. 7 decoctio lentium 7 cuscute in aqua est
bona. facies flauum fortis. **Albificantia.**
Ex eis est ster y rudinum. 7 de eis est uestri. 7
de eis sunt almeff. 7 de eis est flos albus.
7 de eis sunt cortices rafani. 7 fel tauri.
7 uapor sulphuris. 7 cicerum caparis. 7
caciim oliuarum siuglant. 7 cinerem. 7 pes 7
cum aceto. 7 pes pro uaporatione eius cum sulphu
re. Sumat semen cinule. 7 cortices rafa
ni sicci. 7 alumen aggregetur cum acetico cum me
dietate partis unius de gumm arabico. Et
iterum sumat folia aluesii. 7 cortices pi
paueris. 7 mandragore. 7 si fuit loco illorum
iusquiamum album erit forte. 7 misceatur tinc
tura. 7 si fiunt in eo caput hora 7 aqua rosa
ta erit melius. 7 quando madefiunt capilli. de
inde inuoluuntur in furfure. deinde suffumi
gatur cum eo. fiat cum eo illud in nocte semel
aut duabus uicibus. **Succursus dispositionibus**
Lures species tincture **sequentibus tincturis.**
sunt infrigidantes cerebrum. 7 corrumpentes
ipsum. 7 facientes ipsum cadere in passione ad
catarros. 7 apoplexiam. 7 similia. Et quicquid
accidit. Curetur igitur illud cum eis que uicantur
tincturis. aut administret successiue cu
de aromaticis calidis. sicut sunt muscus
7 garofil'. 7 similia. Et quando accidit ex tinc
tura ut tendantur capilli qui corde. 7 remo
ueatur eorum crispitudo. 7 denigret eorum sit. 7
succurritur illi. si postquam cum tinctura illud quod
stbaliat. 7 crispat. 7 pes nigrum capillorum
quod faciunt illud. Et quando accidit ex tinctura ut
debilitentur capilli. 7 exsiccetur barba. 7 de
nigretur facies. 7 rumpatur capilli. 7 succur
ritur illi. si consequitur adhibeatur illi oleum
uiolatum. 7 oleum alkeyri. Et quando ac
cidit ex tinctura ut denigretur facies. 7 ho
mines quoque lauant eam cum farina fabarum 7
ciceris. 7 similium. 7 non est melior ablutio ad il
lud quam de oleo calido. Et quando accidit post tinc
turam alumsul. 7 melius quod administratur i
eis. est ut sumat de tinctura quantum est nunc 7 ex
siccetur. 7 pes de tinctura in qua est ut profundis. 7
quotiens appareret alumsul. aut forsitan appa
rebunt. accipe lignum sicut illud cum quo fricet
gingiue. 7 inuolue unum super extremi
tatem eius de resoluatur illi tincture coagulate.
7 consequere cum eo alumsul. Et quidam accipiunt
fumum olei aromatici. sicut oleum de ben. 7 la
udanum. aut ceram. 7 inungunt cum eo alum
sul. Et quidam accipiunt quod exsiccatur liniet.
Ponam sermo de furfu **De furfuribus.**
ribus est proportionalis sermoni de capillis ex aliq
bus modis. nunc loquamur de eis. Furfur est
alabuzam. i. cantabrum que in capite. modus
eius et cura rationabilis accidens capiti. propter cor
ruptionem. accidentem in complexione pro cum ipsa illa est in
superficie superiore cutis. 7 prior peruenit ad
ulcera. 7 ad coaptandum origines capil
lorum. 7 sic materia acuta humida. aut
sanguinem melancolicum. Et quando est propter malitiam
complexionis in capite. quod corrumpitur illud 7
quod peruenit ad ipsum. Et forsitan est sicitas matri
7 non est reliqua complexio in corpore non bona. 7 quando sit
per coitum. **Cura furfuri que est leuis.**
Sufficit cura leuis. 7 destituit ipsi epythi
mare caput cum oleo rosato. 7 uiolato. 7 cum
muallaginibus. Et de furfure est que est ue
hementior illo. 7 indiget eis in quibus est abstersio
7 resolutio fortis. deinde consequitur adhibeantur
ea que humectant 7 equant. Et de eo est malus
ualde perducens ad ulcerationem. Et necessarium in
curatione eius est ut mundificet corpus cum flebotomi
a. 7 soluere uentris si fuit necessarium illud. 7 si
cum fuit scitum quod uidet incipere. replio cor
deinde curet. Et quotiens curatur cum eo quod tradit
consequitur adhibeantur olea. **Medicine fur-
furis leues. absque plurima mordicatione.**
Sufficit furfuri propinquo debili ablutio cum
aqua siele. 7 cum aqua fenu greci. 7 cum g
nis melonis. 7 cum farina ciceris. 7 lupi
norum. 7 fabarum. 7 semine altee decocto in
oleo. 7 cum muallagine citoniorum. 7 alte
e. 7 dragagantum. 7 cum creta alchimi. et
cimolea. 7 pes cum succo siele postquam dimittitur
super caput hora una. 7 sic conterentur folia sa
licis humidis. quando sunt ultima. 7 cum ea

i. puluis qui cadit de serentibus salis

Inal' q. fit ex ipsi

vel lunt

Inal' scamm.

mandis et apio. et succo ei. et decoctione
azederac. et foliis canapis. et foliis
sisami. Et fortasse cum bullitione arbo-
rum destruitur fortis. et similiter succi arborum. Et a-
migdale excorticate cum aceto. et fari-
na fenugreci cum aceto. Aut sumatur fa-
rina ciceris cum foliis sisami tritis et mi-
sceatur cum aqua sicle. et aliquantulo aceto uini.
Aut sumatur aceti tritum et altea. et confi-
ciatur cum aceto. et liniatur. Aut abluatur caput
cum ciciamine montano sicut pulvis. admi-
nistrato sicut altea. aut altea cum oleo. et
aut thus resolutum in uino quod mixtum
sit cum oleo. utetur illo duabus ebdomadis.
Et de subtilibus et realibus est ablutio capi-
tis cum aqua foliorum salicis humidorum. et est bona
ultima experta salua. Et oportet ut abluatur cum
quacumque fuerit. deinde inungatur in nocte cum eo
quod sit sicut oleum uiolatum et rosatum. Medi-
cine furfuris que sunt fortiores. Misce-
atur cum ablutione baurac aut sulphur. a-
ut fel tauri. aut pulpa colloquintide. a-
ut fex uini et sinapis. aut stafisagrie.
aut uitrum adustum. aut gumma rute agre-
stis et silia. Et iterum sumatur cimolea et con-
ficiatur cum felle uaccino et administretur. et
dimittatur duabus horis. aut grana alle-
et farina fabarum cum equalitate sumatur et de-
coquatur cum aqua. et abluatur cum aqua caput.
Aut sumatur oleum de ruta lib. i. et saponis
ʒ. i. et baurac aurei ʒ. iiii. aggregetur totum et
liniatur cum eo caput. deinde abluatur cum aqua
sicle. et farina ciceris. deinde administretur
oleum mirtinum. Et liniatur caput cum sterco-
re uaccino et confert ualde. et quiescat una
nocte. et liniatur alia nocte. Et ablutio
ipsius cum urina cameli propter ambra. est uehe-
mentis iuuamenti. Et unum tritum est forte
in capillo furfuris mali. Et de eis que
conferunt in eo sunt calcantum et stafisagria. et
Aut sumatur spuma baurac et calcantum
equali mensura et liniatur super caput post rasio-
nem. et fortasse aggregatur cum oleo. Aut te-
ratur stafisagria in oleo. et inungatur cum eo.
Aut sumantur sulphur et calcitum et bau-
rac. equali mensura. et aggregetur cum laudano
dissoluto in oleo mastichino. et dimittatur
super caput. Et fortasse ponitur in eo elle-
borus. Medicamen quod sibi attribuitur
Est iam expertum et inuentum quando mordeatur.
Bonum et forte. Sumatur ysopi humide pondus me-
dium et pulpe colloquintide pondus i. et oleum de lente-
na pondus i. et teresie. quartam partem uncie. et lau-
dani partes ii. abluatur caput cum aqua ca-
lida et sapone. deinde fricetur cum panno as-
pero donec rubeat. et liniatur cum eo die et
nocte. Tractatus secundus de dispositionibus cutis:
Color comuertitur ad nigredinem ex parte cutis.
nem cum sole. aut frigoris. aut uenti. aut
sorditiei. aut putritatis balneacionis.

aut comestionis salsorum. aut conuersionis san-
guinis ad melancoliam. et conuertitur ad citrinita-
tem ex causis citrinantibus que sunt egritudines et
sitis. et defectus nutrimenti. et multitudo coitus
et fames. et calor aeris uehemens. et potus
aquarum stantium. Et ex comestione sicut ame-
os et olfactus ei. et consideratio ad ipsum. et scilicet quod
... et aceti. et assiduatio ei citrinat faciem.
Et cuminum potatum. et de libuatum cum aceto.
Et longa statio in domo in qua est cuminum
plurimum. Et multum uti aceto. Et comes-
tio crete. ita quod facit eidem opillationem in
orificiis uenarum. quare non euadit ad cutem
sanguis rubeus. immo aliquid de nappe
re colere. De rebus facientibus colorem bo-
num cum splendore. et rubificatione. et abster-
Sias quidem que mouet sanguinem sicut subtili.
nem et spiritum ad cutem induit eam pulcritudi-
nem puerilem. et mundificationem et rubedinem.
Et adiuuat ipsum illud quod abstergit abstersione
leui. ponens cutem subtiliorem. et detergitur eam
illud quod est mortuum super faciem et detectione
subtili. et propter si fuit in eo tinctura. et indiget
cum hoc toto cautela a calore et frigore. et uen-
to. Et res que mouentes sanguinem ad
cutem. efficiunt illud secundum tres modos. Unus
est sicut que generant sanguinem propter subtilem. San-
guis namque bonus cum generatur. et multiplicatur et
et spargitur consequitur ipsum omnis locus. Et de eis sunt
mundificantes sanguinem. Et de eis
spargentes sanguinem. et dilatantes ipsum propterea
quod mouet eum ad exteriora. Et res que bonum
faciunt colorem per uiam propriam sunt
sicut assumere acetum. et oua sorbilia. et aqua
ciceris. et uinum odoriferum. et assumptio ficu-
um. Ipse est generant sanguinem subtilem expul-
sum ad cutem. Et propter illud faciunt pediculos.
Et si color alicuius conualescentium turpis fi-
at. et si uoluerimus ut redeat ad colorem suum
pristinum. iuuabitur cum ficubus siccis. et aqua
dactilorum inmaturorum. Ambe est sunt addicte-
res in sanguine subtili. et caliditate in-
nata. Et de eis quod ad illud fuit expe-
rta. est ut bibat diebus continuis in ieiunio
uinum et lac. Et res que operantur per mundifi-
cationem sanguinis. sicut sunt trifera minor.
et mirobalani conditi. cum administratione scilicet
assiduatione. Et mirob. kebuli sunt for-
tiores trifera. Et res que faciunt illud cum di-
latatione sanguinis et sparsione eius. sunt sicut
alcit. et piper. et capi. et gariofoli componuntur
in eis. Et sicut cubebe. licet ...que rigat san-
guinem iterum. et propter in uino cocto. cuius dosis
sit usque ad ʒ. i. usque et sicut ysopi. Su-
matur ysopi ʒ. ii. et croci ʒ. s. et potetur cum
zucaro. Et accor iterum facit colorem bonum.
Et cum napi de barbaria ex ʒ. i. usque ad
ʒ. ii. quando potatur in masculis est iuuamentum
suum uehemens. ut non inceneret inflam-
mationem cutis. Et de bolesibus sunt sicut

In al' feces uini

In al' adipis anime et ruta agrestis.

no

ab.

vel ipse asclani. In al' napronem

Et aperiuntur meatus attrahendo ipsum violenter ad interiora ad exteriora

tisani 7 porrum 7 cepe 7 caulis. 7 pe. Et assi
duatio commestionis eius. Et alleum itum. ¶ Et de
opinionibus 7 motibus. est iracundia 7 ira. 7 al
teratio. 7 exercitium spatii 7 lunatio. Et itum
gaudium 7 letitia. 7 aspicere quod delectat. 7
De actionibus 7 opinionibus. sicut est cantilena
cum instrumentis 7 gaudium 7 sedere cum pulcri
tudine indutis 7 aspicere ad species linganarum
de pinguioribus innumerabilia. ¶ Et res que
fatiunt de foris cum aptatione 7 abstersione. Ipse
sunt linimenta 7 ablutiones accepte ex fari
na fabarum 7 farina ordei 7 farina herbi
7 farina tritici 7 amilo 7 farina ciceris
pe. 7 farina lenticularum 7 farina risi 7 glu
tinio piscium 7 yreos 7 laudano 7 ficu
bus 7 thure 7 mastice 7 oleum eius 7 cortice
bus ovi 7 carne ostracorum 7 bdellio 7 li
targiro 7 cerusa 7 limatura eboris 7
ossibus vetustis 7 almahaleb. ¶ Et ru
bea arabica est fortis itum in hoc. Et amy
gdale dulces 7 amare 7 semen atriplicis 7 me
lonis 7 atriplicis 7 cucurbite 7 farina
seminis rafani 7 semen eruce. Et multorum
eis clarificat faciem 7 mundificat eam. E
pythima ex amilo 7 dragaganto cum lac
te tota die. Et sic cucumeris agrestis 7
baccarum croci ortulani. 7 lac sicut mulgetur.
Et decoctio ungularum vitulorum 7 id quod expe
sum in eo decoctionis carnis ostracorum 7 al
bugine ovi 7 decoctione fenugreci. aut
decoctione mellilotii. **Ablutio bona. que**
Summantur fabe excorticate. herba lupini.
semen rafani. semen melonis excorticatum.
ciceris amili. fiat ex eis ablutio. **Gume
ra alia bona.** Rx. farina fabarum 7 farina
ordei ana partes .i. farine ciceris partem .i. len
ticularum excorticatarum. dragaganti. amili an
partem mediam. semen melonis partes .ii. croci
quod tingat linitur in nocte 7 abluatur in die
cum decoctione corticum melonis 7 violarum
7 silium. **Alia bona.** Rx. amigdalarum
dulcium 7 dragaganti 7 gummi 7 farine
fabarum 7 yreos 7 glutinis piscium par
tes equales. liquefiat gluten in aqua que
sufficiat omnibus. deinde ponatur in ea media
ne 7 fiat in ea epythima. **Alia.** Su
matur farina fabarum 7 ordei 7 ciceris.
7 silia 7 liniantur cum albugine ovi. ¶ Et
de eis que abstergunt abstersione forti sunt bul
bi 7 cepe 7 baurac 7 amcos cum melle.
Et amoniacum 7 oleum cannis mille 7 sto
rax humida. sunt vehementis mundificationis. Et
sulphur itum 7 arsenicum 7 stercus lacerte. et
radix narcisi. **Gumera fortis.** Summatur
fex cava ortulani 7 decoquatur usque quo inspis
set 7 sumatur ʒ .i. 7 confitiantur cum ea confec
tione. Epythimatis iste mediane.
stercus passarum. farina lupinorum. farina
ciceris. semen melonis excorticatum. te
rantur 7 aggregentur cum ea 7 liniatur. **Gumera alia**

Rx. dragaganti. vitri de semen tritici sicut pulvis.
7 croci 7 lupinorum 7 medulle granorum
coti an aurum .i. liniatur cum oleo amigdali
lino. Et quando linitur facies omni nocte cum
sinapi albo 7 arsenico rubeo 7 camia
cum lacte 7 abluitur in mane. rubificat
eas rubore vehementi. Et iste medicine fortis
abstersionis. confert confert formice que ex pri
lepie que nascuntur a sole 7 bothor. Et bu
tirum coctum cum administrat super eas. destru
it eas. ¶ Et de eis que sunt parum ad hoc vitri 7
mundificat cum fortitudine est gummi al
bum. baurac. thus 7 sulphuris citrini
equali mensura 7 fiat trocisci cum aceto 7
exsiccentur 7 administrentur cum necesse fuit cum a
ceto 7 melle. 7 spuma baurac melior
est in hoc. quam baurac ¶ Et vitri suatur libra sa
ponis 7 amoniaci tantundem 7 resoluantur
liquefaciendo in libras aque. deinde p
liniatur desuper thuris 7 masticis 7 vitri
partes equales. cum ʒ .vii. 7 teratur omnia in vase
vitreato vehementer 7 administretur in noc
te. ¶ Et iterum farine herbi 7 farine
ciceris 7 fabarum 7 ordei 7 lupinorum 7
yreos 7 radicis narcissi. omnium an 7 gum
mi 7 radicis lilii. album ana partes media.
fiat trocisci. ¶ Et scias quod est quod confert
panno 7 macule lentiginum magnorum et
vestigiis 7 tenebrositati sanguinis.
confert in hoc fortiori medicamine. Et par
de eo sufficiat. **De conservatione cutis a sole.**
Potest vero liniri **a vento 7 frigore.**
et cum albugine ovi. aut cum aqua gummi.
aut cum cera. aut fiat cerotum simile in
fuse in aqua colate 7 misceatur cum equali mensura
sua albuginis ovi 7 inungatur cum eo fa
cies. **De vestigiis pustulosis 7 vesti
gii nigris.**
Eradicat caliditatem sanguinis. albificatum quando linitur cum aliquo ex adipibus
aut cum medulla panis. Et similiter pipino
rum confert ad illud quando cum eo linitur manife
ste. Et olus quod dicitur piper aque. Et similiter thus
7 folia caulis 7 coriandrum 7 rafani 7 me
tastrum humidum 7 arsenicum. totum illud cum
aqua coriandri 7 apii. 7 quando linitur locus
cum calce aut nitro rubeo cum aceto forti.
removentur vestigia invidia. Et similiter cum
thure 7 nitro. Et aloes eradicat ve
stigia coloris melogie 7 absinthium
cum melle. Et similiter cum gluten allii 7 lau
danum itum. Et oportet ut dimittatur super locum
diebus aliquot. Et emplastrum diaquilon est bo
num itum. **Epythima ad illud bonum.** Amy
gdale excorticate ʒ .i. hostracorum adu
storum. nasturtii albi. an ʒ .ii. myrtus ex
corticatorum ʒ .s. ciceris albi excorticati
ʒ .ii. herbi ʒ .i. lupinorum ʒ .s. spume
maris ʒ .i. ossium vehementis exsiccatio
nis vetustatis ʒ .i. sarcocolle ʒ .i. te
rantur 7 confitiantur cum aqua ordei 7 zuccaro.

P disputatio

A .i. bellum.
.i. iurgium 7 alia .N. contentio animi
o .f. aliquis fuit inter te 7 ponatur hoc quia ita erat

In alio virtus

In alio viii

vel ad ungendum

In alio calamiti

In alio et

In alio ʒ .i.

et

et liniatur cum aqua rosacea. Et iterum confricetur ostracio, et liniatur super locum. Et halegi cum oleo amigdalino. Et iterum ut armoniacum nitrum, sulphuris citrini, omnium equaliter: fiat ex eis epithima cum aceto et fricetur ut non ulceretur. Et similiter amolee, et fimi columbini, et sulphuris, et thuris, ana, et liniantur cum aceto. Et iterum cornu cervinum adustum donec albescat: et thuris, et farine lupinorum, et farine orobi, et farine fabarum, partes equales. Armoniaca, amigdale amare, omnium tertia parte unius dragaganti et gumme albe, ana quarta parte unius. Et iterum epletur cum glutino, deinde suniatur nitrum, et calx, et anis ustis, et aggregetur cum melle et liniatur. Et hec est conveniens lentiginibus et vestigiis ulcerum. Et forsitan indiget scalpellatione.

Vestigia ulcerum et variolarum.

Omne quod est forte de illis que diximus confert debilibus vestigiorum ulcerum. Et de medicinis predictis ad illud et expertis, sunt adeps asini, et sinc radicum arundinum viridium cum aliquantulo mellis. et caseus cum sale masse confectus cum melle apium. et decoquitur vinum album in oleo donec inviscetur et est expertum. Et similiter emplastrum humorum recens, costus, litargirum ablutum. et cornu cervinum ad ustum, et baurac, et armoniacum. Sit antiquum, administretur ita quod lentigines et pannum. Et iterum fumatur stercoris antiqui veteris longi temporis albi, et ossium veterum ana partes x. et radicum arundinis sicce partes xx. et nasturcii recentis partes x. et amili partes x. et lupinorum v. seminis melonis excorticati. et nigri excorticati. et farine ciceris ana partes x. gummi de bdellio partes xv. confitiantur cum aqua ordei et liniatur. Et si ponatur in eo costus et marrubium, et aristologia, omnium ana partes x. erit melius. Et nos quidem iam invenimus ad curationes horum vestigiorum in loco que ante hunc locum. Sanguis mortuus, lentigines magne, et panni.

Lentigines et sanguis mortuus nimis, fiunt propter sanguinem aquosum aptum fuit continuum venire ut eiiceretur repletio. aut scissum fuit eius continuum propter percussionem aut aliud. et perforatum est sub superiore pariete in loco unde apparet color eius et figura eius. Et ille qui ad rubedinem declivis est lentigo. Et qui declinat est nominatur pannus. Et quidam nominant puncticale pannum. Et ille qui est ad rubeum ingrediendum declivis est bu[?]tille. Et multotiens quidem accidit huius lentigines scissura labiorum propter siccitatem complexionis sue. Et oportet ut properetur ad curationem omnium illorum antequam vehementes fiant rubedo sanguinis et denigretur. nam post illud eorum cura est difficilis. At non sanguis mortuus et baratsi quoniam egreditur cum extremitate flebotomi removendo cutem subtilem ablatione non ulcerante. Quod si fuerit aliquid congelatum accipiemus cum facilitate. Et si fuerit non congelatum ad hoc fiat cum ut curatur cum facilitate. deinde curetur post complementum abscisionis cum medicinis. Et nos quidem iam curavimus albaras et lentigines cum humore, et ablate sunt. Verum oportet ut consequatur in emplastro unde sit stipticitas ut non currat ex orificiis venarum sanguinis vice alia. Licet necessaria sit commixtio medicinarum stipticarum in eo quod administratur et resolventium. ut non attrahat resolutive materiam ex una que dilatatur venarum. et preter in inceptione sui primi. Et similiter illud super quod non oportet ut vehemens sit mordicatio. Antiquus vero sanguis non timet illud. immo oportet ut administretur super ipsum resolutiva mordicativa. auferendo et ponendo secundum continuitatem. Et antiquus niger non aliter. Et quoniam possibile est ut resolvatur sanguis mortuus in principio rei embrocando ipsum cum aqua calida pluries tempore longo. et precipue si fuerit in illa aqua virtus resolutiva. Et quoniam scalpellamus in primis. Et quoniam confert collirium de mirra et collirium rosatum ad illud linitum. Et iterum illud quod aufert cum sua in die bus. postquam abluitur locus cum eius quod sunt decoctio melliloti. Et melius quod administratur iste due medicine. Et alia est fenugreci. Et collirium factum ex mirra eradicat illud quod residuum est ex mundificatione medicinarum que sunt debiliores. Et sic infuse in aceto acetose quoniam resolvunt sanguinem mortuum. Et similiter nitrum assatum. et fimus columbinus, et baurac cum equalitate supra. liniantur cum melle. Et iterum abluitur locus cum nitro. deinde emplastretur cum melle et gummi albotin. et ligetur stricte sex diebus. deinde abluatur et pungatur cum acubus ut sanguinet. deinde exsiccetur sanguis et dimittatur sex diebus. deinde fricetur cum sale. et dimittatur media hora. deinde ponatur super ipsum medicamen quod dicemus v. diebus. quoniam egreditur totum residuum sanguinis. Et hec medicamen est istud. thus. nitrum. et calx. et cera. et mel. liquefiat cera cum melle et misceantur et fiat cum eo emplastrum. Et administretur in omnibus tribus diebus aut iiii. usque ad vi. Et dimittendo super locum. Resolvet quidem vestigia sanguinis mortui, et algualsem. Et de medicinis singularibus eius est confricatio cum medulla panis. et amigdale amare. et semen caulis. et semen rafani. et lac fici. et aqua calida cum felle vaccino. et thus. et folia mandragore fricata super lentigines. et alia vestigiorum ebdomada una. Et sansuc quidem est liniamentum bonum ad sanguinem mortuum. Et omnes medicine fortis abscisionis predicte in capitulis predictis. Et iterum sic cordu

In al' ...
In alio sal armoniac
ad. l...
In alio ambre.
lenticula minor
sicut
In al' cruce.

fen

meni. et mirra. et gumma pigami. et cepa
agrestis. et radix spetarie cum melle. Et iam
expertum est galienus et alii nuce ranadam tere-
do eius optime. et ligando desuper in nocte. de-
inde iterum. Et uitis albam et alfasfrus fuerit
in. et feces granorum albe. et tabac quelibet nuda.
et limature eboris. et croce ortulani cum ace-
to. et duo allebori. et cinamomum. et aceto
sitas citrine lingua ... et andracotem ... et
stercus columbarum. et stercus passerum. et stercus accipi-
tris. Aut sumatur piperis pondus una. et cald-
anum. et arsenica rubei et citrini ana partes due
et confitiatur cum melle. et reponatur in uase fi-
guli. Et quando ipsum est necesse abluatur locus cum
nitro. deinde compleatur cum gumma pini quinque di-
ebus. deinde resoluatur et purgatur locus cum acu-
bus. et exsiccetur et puluerizetur super ipsum sal.
Et iterum super ipsum medicamen quinque diebus a-
liis. fiat illud aliquotiens. quoniam delebit san-
guinem mortuum et alguasisem. Aut
sumatur baurac et dragagantum cum equali-
tate. et informetur in trasca. et liniatur cum a-
ceto. et abluatur cum sapone. aut liniatur
cum cucurbita siccata bene cum pauco aceto
et est bonum ultimum. Aut sumatur bolum
ceti. et gumma ... et aggregetur cum aqua saponis
et liniantur. sanatur est pannum et lucidior. et len-
tigine. Et similiter fex olei adusta. et oleum
de bedo. et farina lupinorum accepta secundum
equales partes et confitiantur cum ficubus infusis in
aceto. et liniatur. Et de medicinis leuibus
que confert albaras. et lentiginibus. et omnibus ue-
stigiis. est mucillago citoniorum cum ace-
to. et gumma cucurbite cum decoctione fenu-
greci. Et de eis que delent pannum sunt
semen rafani. et sinapis. confecta cum ficubus
infusis in aceto. Et medicamen factum
ex sinapi et arsenico. quando est secundum quantitatem
que excoriat parum et non ulcerat. Et delet
iterum si sumatur costus cum cinamomo. que
albo confitiatur cum aqua adurdagi. et liniatur.
Aut sumatur terra argenti uiui et semen me-
lonis. et almolaleb. et amygdale ama-
re. et amministretur iste medicine. et que
mordicatur auferatur. deinde iterentur. Et i-
terum cepe croci. et cepe narcisi. Et iterum
sumatur semen eruce et anuli. et litar-
giri albificati. omnium ana pars. i. piperis cro-
ci. et sticados laceti. et sticados ... et fari-
ne fabarum. et farine ordei. et farine fe-
nugreci. omnium ana partes. ij. olei amygdala-
rum dulcium. et olei ... cum quo aggregetur.
Et iterum diaqlon secundum hunc modum decoquatur.
℥. litargiri in duabus ℥. olei antiqui do-
nec resoluatur. deinde fiat mucillagine
fenugreci. et mucillaginis sinapis ana
℥. j. bdellij. mirre. ana. ℥. v. due me-
dicine terantur. deinde super eas albas pulueriza
est mucillaginos et terantur uel ... deinde
aggregatur cum oleo. et fiat ex eis diaqlon.

trociscis boni. Recipe mezereon. ℥. iiij. si-
napis albi. ℥. x. armoniaci. ℥. ij. bdellij
ana. dissoluatur in aqua secundum quantitatem qua
residuum aggregetur. et fiat trocisca. Medica-
men uigilantis bonum. Recipe sarkesud.
baurac. ana. ℥. j. seminis rafani. et ossis
purdi. et granorum albarum. et lapidis piperis.
et lupinorum. et seminis melonis. et costi. et a-
mygdalarum amararum. fiat ex eis trasca.
et amministretur. Medicamen bonum ultimum
cum parum inuenitur par. Infundatur argen-
tum uiuum. ℥. i. in mollitie. ℥. iij. amygda-
larum amararum. contendo donec appareat ei
uestigium et denigret mollitiem. deinde
puluerizatur quoniam est totum de sanguine semine
melonis trito ualde. et liniatur per ebdoma-
dam unam omni nocte. et abluatur in mane.
Et iterum tutie montane. et ysopi. ana pars
i. marmoris. boli armenici. ... partis unius.
thuris pars. i. baurac partes. ij. et ℥. gum-
mi albotim cum oleo rosato. et resoluatur ba-
urac. et marmor boli cum aqua calida. et ag-
gregentur omnia. et misceatur cum eo aliquid mel-
lis. et amministretur secundum cautelam. ab ulce-
ratione. Dixerunt. Et de eis que delent pannum
est flomia uene leporis. Veritum potest fa-
cere in rubedine faciei bonitas assabafa.
Radicitus eradicantur alguasis. Alguasisem.
sunt due medicine quas predixi in capitulo
lentiginum. Et fortasse sufficit ut abluatur
locus cum nitro. et ponatur super ipsum gluten albotim
ebdomada una. et stringatur ligando. de-
inde soluatur. et fricetur cum sale bene. et reiteretur
super ipsum gluten albotim usquequo eradicetur. Et
existente cum eo nigredine alguasisem. Et si
illud non confert. non erit excusatio quin consequatur
punctio uestigiorum alguasisem distillando a-
nacardos ut ulceret ea. et corrodat ipsam.
De curatione albedo sanie. et rubedinis superflue.
Albedo sanie est rubedo extranea filiis rubedinis
et in capitulo lepre que apparet super faciem eius et super
extremitates et precipue in hyeme. et frigore.
Et fortasse fit cum ea ulcera. et causa eius est quia fri-
gus coartat uaporem plurimum sanguineum.
Et cura curatio est uentris solo. et flomia. et uen-
tose. et appositio sanguisugarum. deinde ammi-
nistratio regiminis eius quod habet alsekar in principio
lepre. predicte in capitulo ante hoc capitulum.
De morfea et alguadat albaras alba et
differentia inter duas nigra. et signa eius.
Morfeas. et albaras album uerum. est quoniam utra-
que morfea est in cute. et sic profundatur parum
ualde. et albaras est in cute et carne. usque
ad os. Et cum omnibus eis est debilitas operati-
onis alterationis. quoniam non assimilat assimila-
tione integra. Verum materia est in utraque morfea
subtilior. et uirtus expulsiua fortior. quare expel-
lit ad superficiem. Et materia in albaras est gros-
sior. et uirtus expulsiua debilior. fixa in inti-
oe ... et corrumpit complexionem eius quod penetrat

Inalvi partium autem.

Inalvi partes ij.

i. silicet medicamen

i. crocus ortulanus.

Et iterum adurdagi confectus cum eo bdel-
lio et semine eruce et iterum bdellium cum
aceto. amministrentur.

no diaqlo

Inalvi albuda

Inalvi ℥. ij.

i. ebucatur.

i. scilicet

1

ham

Nom similitudinis

mea. qr ē additio ⁊ adherentia. ⁊ nō fit as
similatio. Et in q̄ē sanitas hasin intentionis
in corpore uiuum. Et qm̄ cōponit h materia cō
uertit nutrimentū q̄ uenit ad eā ad naturā suā
⁊ sisit meli' nutrimentū. sic corpl'o boni cōue
tit materiā corruptā ad rectificationē. ⁊ fa
cit eā cōuenientē. Et sic arbores pmutāt
de plantatiōe ad plantatiōem. ⁊ cōuertūt a ue
nenositate ad comestibilitatē. ⁊ a comes
tibilitate ad uenenositatē. Sic narra
uit galien' ⁊ alij q arbor narrata ab lachi
ē in psia uenenosi fructe. ⁊ cū plantat in
egypto ē fruct' de eis q̄ comedūt. ⁊ sic
color aīal' ⁊ plāte cōuertit materias secūdm
mēbra. qm̄ ipā sūt eis sic regiōes. Et qn
mēbrū fit flegmaticū. ⁊ caro ei sic caro
ostracoꝝ. cōuertit sanguinē bonū ad
cōplexiōē suā flegmaticā. ⁊ colorē suū al
bū. ¶ Et differentia q̄ē int̄ albas morfe
as. ē q una eaꝝ ē ꝑ materiā melācolicā
⁊ altera flegmaticā ꝑ te. Res ū q̄ nōiatur
albaras nigra. ꝓportio ad albaras albā.
ī nō ē ꝓportio morfee nigre ad morfeā
albā. īmo ē gen' diuisū in inuētiōe ad al
baras albā. Et illud ideo qm̄ albaras ni
gra ē illud q nōiat' īpetigo excorticatiua
⁊ ē scabiositas adeūs cum aspa uehe
mens. ⁊ facit squamas sic sūt piscium cū
plurimi. ⁊ ē ꝑ humore melācolicū ībibē
te cutē de eo q ē iuxta eā ībitiōē fortio
re q̄ in colore ip̄ materiā. Et ē de ante
cedētib' lepra. ⁊ ē cū malitia. ⁊ cū h q
que ex ea antiq ē n̄ sanat'. Et silr q̄ ex
morfea ē antiq ē magis salua q̄ albaras
albā. ⁊ cū hui' toti' ē nota. ¶ Et scias q
albaras seq' uētosas. ⁊ apparet super
uestigia carū ⁊ multiplicat' sup ea ꝑ
illud q attrahit' cū sanguine de humidi
tate. ⁊ nō assonat ei cū sugēdo fit uēto
sarū. ⁊ remanēt in cute. Et ꝓpa q debi
litat' cutis ulcerata a cōplemēto sue opa
tiōis. **Signa.** Morfea q̄ē nig' ē ē nō
ābigit'. Ambiguū ū ē differentia int' al
guada q̄ ē morfea alba. ⁊ albaras mala.
Et de differentia q̄ē int' utrasq; ē q pili
oriūt' sup alguada. ⁊ sūt pili nigri ⁊ fla
ui. ⁊ nascūt' sup albaras albi n̄ alij. ⁊ ē
cutis magis depssa ⁊ uehemēt' defossa
q̄ cutis reliq corporis. Et fortasse ē illud
in guada, si ē paruū ualde. Et itē puctu
ra cū acu extrahit ex guada sanguinē.
⁊ ex albaras n̄ sanguis: īmo humiditas
aquosa. ⁊ h n̄ sanat'. Et itē q̄ rub' ⁊ cū
fricat'. ⁊ ē ad spē declinis. ⁊ ad h ut
sit morfea. Et q̄ n̄ rubet p ea. ē mala.
¶ Differentia ū int' morfeā nigrā ⁊ alba
ras nigra. ē excoriatio ⁊ squamositas
⁊ testositas. qm̄ ipe n̄ sūt in morfea ni
gra. Ampli'. albaras itē ē nig' rara. q
qm̄ de ea ē aspa. ⁊ de ea ē lenis. Et lenior

utrarūq; albarū ē delior. Et lenior utra
rūq; nigrū ē melior. qm̄ ē morfea. Et de
ea ē uehemētis elōgatiōis a colore corpis.
Et de ea ē q̄ ē ꝓpīqor ei. ⁊ ē magis salua.
Et illa q̄ē q ē sbtilis ⁊ nō rubet. n; san
guinē emittit. ⁊ ē uehemētis dilatatiōis
capiēs locū magnū. n̄ ē spes. Et silr il
la q̄ oī hora mag' in additiōē. qm̄ cōplo
ei' ē fortis. cōuertēs illud q ad eā uadit ad
suā silitudinē. Et ꝓ illo est mala ual
de. **Cura morfee nigre.**

Oportet ut incipiat cū flebotomia si fuerit
illic multitudo sanguinis. ⁊ cū euacuati
one humoris adusti ⁊ melācolici. cū eis q
sūt sic decoctio epythimi. ⁊ agarica ⁊ mi
robalanoꝝ nigroꝝ. ⁊ polipodij. ⁊ sicca
dos. cū passulis. ⁊ ficub'. ⁊ silib'. ⁊ lapis
armeni'. ⁊ lazuli qm̄ ponit' in medicinis
ei' ē iuuatiuus. Et ellebor'. ⁊ yera ruffi.
Et yera ⁊ logodion ⁊ ab alia ab illis. Et
de euacuātib' silib' sublimib'. ē aqua
casei cū epythimo. potet' oī die pōd. ʒ. i.
Epythimi incido uno casei aque. ⁊ dat'
in potu sabacū. ⁊ cōfert ei. Et cōfert ei ā
ministratio aloꝝ boī chimi. ⁊ ā ministra
tio balneoꝝ. ⁊ āministratio tyriaca fac
tarū cū epythimo. **Suffuf iuuatiuū ei**
⁊ albaras nigre itē. ¶ R. mirobalano
rū nigroꝝ. embliçoꝝ. nigelle. oīū ana
pte. i. zuffere pte. i. ⁊ s. ⁊ bibat de eo oī
die. ʒ. ij. in mane. ⁊ ʒ. ij. ī sero. ⁊ q̄n
calefit corp' dimittat' aliq' dieb'. deīn
iteret'. Et oꝝ ut ꝑcipiat' eis q̄ teri' occu
pent' in dispōē rectificādi splenē si fue
rit corrupt' aut debil' ab attrahendo san
guinē. Et p' illud āministret' epythima
fortis abstersiōis. ⁊ forti' attrahētia
sanguinē sanū. Cū g' uesicat' q̄escat
dieb' aliq' donec cadat cutis. deīn iteret'.
sicut fuit uesicatis. Et qm̄; n̄ dimittit'
cadere. īmo q̄n̄ incipit ingredi care.
aufert' donec q̄escat. deīn itat'. Et iste me
dicine sūt sicut gūmi rute agrestis. ⁊
pip. ⁊ sinapis. ⁊ nasturtium. ⁊ lacti
malli. ⁊ capsia. ⁊ carmel. ⁊ sem̄ rafa
ni ⁊ cortices radicis capparis. ⁊ kebi
elxegi. Et allkebilkengi itē ē iuuatiuū
tū in morfea ⁊ baras. ꝓpa q uehemēt'
attrahit sanguinē ⁊ ossa putida. ⁊ nuclei
oliuarū antiq putridi collecti ex pane
tib'. ⁊ oīa attractiua fortia ꝑdicta ī cap
eradicatiōis uestigioꝝ. Et aque q̄b'
lauat' sūt aqua cucumeris ⁊ seminis ei'.
⁊ decoctio colloquītide. **Modus epy-**
timatis boni. Sumat' sem̄ rafani et
terat' cū cōdisi ⁊ liniat' cū eo morfea ni
gra in balneo. ¶ Et itē fiat' sem̄ rafa
ni. ⁊ sem̄ sinapis cōfecta cū ficub' decoc
tis in aceto. **Modus epytimatis ali'.**

R. nigelle torrefacte. capsie psice. q

omnium ana ʒ. x. aluminis iameni ʒ. iij.
dragaganti. gallarum. ana ʒ. ij. seminis
lirimei torrefacti ʒ. v. liniatur cum aceto
forti. deinde sicceatur uestigiis acutibus
cum lacte mulieris. Et omnia epythimata
forma predicta in capitulo albaras. ⁊ lenti
ginum. ⁊ aliorum sunt iuuatiua ad morfeam
nigram.

De cura alguada ⁊ albaras.

Oportet ut deuitetur flebotomia licet non
fatiat ipsum necessitas res fortis. ⁊ coitus. non
quis sedet ieiunium. ⁊ uinum non purum. Et
sudare in balneo confert ei. si fuerit mun
dificati corporis. Et administretur uomitus in
primis. deinde medicine euacuantes fleg
ma. si non fuerit corpus mundum. deinde diureti
ca ⁊ solutiue uentris frequentia. sicut yeras
magnas. Et precipue yera de pulpa collo
quintide. ⁊ pillole. consimilantur ei. Et yere
dentur in potu cum decoctione mirobulano
rum. ⁊ epythimi. ⁊ polipodij. ⁊ passula
rum. ⁊ salis. Et in ungentis nil est proprietas mi
rabilis in euacuando humorem residuum
morfee albe. ⁊ albaras. Et de solutiuis
conuenientibus eis est yera pigra composita cum
pulpa colloquintide. aut secundum hanc descrip
tionem. ℞. cinamomi. spice. silobal
sami. mastice. asari. croci. folij. cala
menti fluuialis. colloquintide. omnium ana ʒ. i.
aloes ʒ. xviij. cuius dosis sit ʒ. i. aut
aureus. i. cum sirupo acetoso mellino,
⁊ aqua calida. Et de solutiuis conuenientibus
eis est ut sumatur mirobalanorum. ⁊ ebli
corum ana p. ij. turbit partes. iij. ⁊ sit con
omnis pars ʒ. i. ⁊ dissoluatur de prunis
libra media cum aqua. ⁊ inspissetur. ⁊ confi
ciatur. cuius dosis sit de tribus ad x. Et ego
diligo ut ponatur in eo zinzibris p. i. Et
administretur interficiale confectiones. ⁊ elec
tuarium nigrum huiusmodi. ℞. mirobala
norum nigrorum. thuris albi. ana partes. i.
zinzibris quarta partis. i. confitiantur cum melle
passularum. Et sumatur de eo quantitas omni
omni die. Et usus mirobalanorum nigrorum.
⁊ eblicorum. nigelle. omnium partes equales. zu
fere p. i. ⁊ s. bibat omni die de eo ʒ. iii.
⁊ dimittat ipsum quando febricitat. Et usus aco
ri. ⁊ macropiperis. ⁊ mirobalanorum ke
bulorum. ⁊ mastice. ⁊ thuris. ⁊ nigelle. ⁊
baccarum lauri. omnium ana. Et sit dosis eius
ʒ. ij. Et de eis que dicta sunt in libro abbreui
ationum. est ut sumatur modicum sauich de tritico
uehementer torrefacto. Et sicut necessarium ut
uidetur torrefactio eius fiat. ⁊ bibat super in
persitionem eius medium ʒ. muri nabati. ⁊ uol
leret siti usque ad meridiem. Et in zufera
⁊ semine eius iuuamentum in hoc capitulo est proprietas mi
rabilis. Et de suco quod est extremitate ui
tis amare bibatur omni die cad' unum. quoniam
exsiccat albaras. ⁊ pluribus addictionibus
eius. Et potare tiriacam ⁊ comedere in pertu ca

ne. est iuuamentum ualde utile. Et tiriaca sa
tiri [illegible]. Et de confectionibus ⁊ medicinis
que sunt interficiales ⁊ solutiuas. est ut su
matur seminis azufera partes. ij. seminis
urtice pars media. aloes partes quarta aggre
getur cum melle ⁊ sit dosis ʒ. iij. administre
tur illud sepe. Et de herbis sunt que ponuntur
cum eo acori. ⁊ epythimum. Et usus alke
kengi ʒ. ij. mirobalanorum nigrorum ʒ. ij.
epythimi tertia ʒ. i. potetur anno comple
to cum complemento suo duodecim mensibus. Et
de eis que ... hic cursu. Veruntamen est fortis
⁊ manifestioris iuuamenti. Et oportet ut bi
batur per annum. est ut sumatur acori ʒ. vi.
mirobalanorum kebulorum. polipodij.
aloes ana ʒ. x. ⁊ mirobalanorum citri
norum ʒ. xv. yere pigre ʒ. xx. salis
indi ʒ. vij. seminis azufere ʒ. xx. pi
retri ʒ. x. turbit ʒ. l. pulpe colloqu
intide ʒ. xx. agarici ʒ. v. scamonee ʒ.
viij. confitiantur cum melle originali. ⁊
sit dosis ex auro. i. usque ad duos aure
os. Et huius quod est generis est medicamen alka
di. ℞. seminis nasturcij. viij. kile
iati. zufera. ⁊ aloes scotesis alo. a
na ʒ. iij. pistentur illud super libra. i. ⁊ s.
mellis. ⁊ inspissetur. cuius sit dosis ana ci
bum quando necesse est cum sauich. deinde sorbeat
post ipsum tres sorbitiones muri. conseruet
caput cum oleo uiolato. ⁊ rosato. Et alii
post ipsum sit issidalegi. Et quoniam prouinitur
ut administretur logodion ⁊ theodoricon
omni die sit ei dosis parua usque ad ʒ. s. ⁊
muri. Et quidam iam inuenit cautizando lo
ca albaras ⁊ euasit. ⁊ quieuit. Verum
hoc possibile est in ea que est parue quantitatis.
Et cum corpus est mundum. ⁊ complexio corporis est
equalis. tunc dimitte medicinas que bibuntur
quoniam ipse fortasse afferunt nocumentum. Et
nimis illi est quod ipse fatiunt fluere sanguinem
⁊ minorant ipsum. quando ab eo sunt de illis quibus in
digetur in curatione albaras. ⁊ fit suffiti
entia super curationem membri cum eo quod apparet ei
de epythimatibus. ⁊ eis similibus. Et precipue
abundet ueloces digestiones inquam non sit uisco
sitas in uentuositas. ⁊ deuitet olera
⁊ frumentum coctum ut puls. ⁊ quod aut carnes
suum.

Medicinarum autem ad guadu
⁊ albaras. ⁊ grado primo. est ut sit uehemen
tis abstersionis. fortis attrahentes sangui
nem. uehementer calefatientes complexionem membri.
post illud non sit ulceratiue. excoriatiue. Et
in medicinis que sunt ad guadu. sunt medica
ne que administrantur ad hoc ut rigant. ⁊ quod ma
gis diligo est ut administretur medicine
locales post fricationem ⁊ rubificationem. ⁊ ut
sit fricatio cum eis que sunt sicut folia fici.
usque forsitan sanguinet. aut post punctu
ram acuum in locis pluribus. Et de adiuuan
tibus ad iuuamentum medicinarum. est ut admi

nistret linimenta in sole. Et melior medi
cinarum albaras. est illa que ulcerat aut ve
sicat. quoniam facit currere materiam 7 sanatur. Et ite
retur. Et fortasse non dimittitur ut vesicet.
immo mordicat eam. Et iteratur post quietem. ¶ Et me
dicine ad baras secundum experientiam primam sunt for
tes de illis quas diximus sicut duo ellebori. et
calx. 7 arsenicum. 7 coclis. 7 stafisagria. 7
radix vitis albe. 7 gentiana. 7 sauina. 7
gumma pini. 7 radix sanguinis draconis.
7 radix afodilli. 7 spuma maris. 7 assa.
7 cortices radicis capparis. 7 sinapis. 7
albarmel. 7 semen rasani. 7 radix cucu
meris asinini. 7 eruca. 7 uisca. 7 cardi
momum. 7 almezerion. 7 dragantum. 7 cul
catum. 7 arsenicum. 7 sulphur. 7 alkitran in
balneo. 7 bulbus. 7 costus. 7 aristologia.
7 flores papaveris rufi. 7 gumme rute
agrestis. 7 euforbium. ¶ Et condimentum est
vehementis iuvamenti. 7 sulphuris itum cum
aceto. faciendo epythima per epythimia
7 cepe narcisi. Et de eis que sunt experta est sal
armoniac. 7 oleum ovorum. ¶ Et est epythima
bonum radix dragantee. 7 radix venenifi
ne. ad guada. 7 sanguis nigri exconati 7
radix scamonee. 7 folia fici sicca. 7 foli
a oleandri. 7 enula 7 folia eius. 7 alisfigat
aque ubi sunt acetum. 7 aqua addardagi. 7 aqua
cucumeris campestris. 7 aqua bulbi. 7 aqua
sansuci. 7 aqua squille. 7 frice super baras 7
vestigiorum vetosarum. 7 suc enule. 7 su
ralegikirmis super. Et de epythimati
bus bonis. sunt tyriaca 7 metridatum. 7 logo
dion cum aqua cucumeris campestris. ¶ Et de
oleis bonis est oleum mirtinum in quo decocta est
capsia adusta compista cum eo pistillo dra
gaganto. ¶ Et de epythimatibus boni
sunt cantarides. que terantur cum aceto 7 liniatur.
Aut sumatur fimus terre humide. aut sicce. et
ponatur in ventre super decollare mundifi
cato ventre 7 impleatur. 7 suatur. 7 assetur do
nec decoquatur bene. deinde extrahitur ille fu
mus terre humide. 7 repletur cum eo albaras quoniam
sanat. Aut sumatur folia oleandri re
centia. 7 frigantur cum oleo donec exsiccentur
folia. 7 coletur oleum. 7 ponatur super ipsum cera
colata cum mensura. deinde pulverizetur desup
sulphur citrinum. 7 fiat sic emplastrum. 7 liniatur
cum eo in sole. Epythima indorum.

Sumatur costus 7 capsia inda. 7 arsenicum
rubeum. 7 piper. 7 flos eris. 7 terantur cum ace
to in vase ereo. 7 dimittatur ebdomada
una. 7 liniatur cum eo 7 stet in sole. destru
it enim morfeam 7 albaras inapientes. Et
confert alkali. 7 calx. ignis in initium
lactentium. 7 removetur desuper. vii. diebus
deinde decoquatur sic mel. 7 inministretur donec
ulceret. deinde sumatur pix 7 cera. 7 kitran
7 cortices nucis adusti. 7 sanguis pul
li columbini. 7 oleum de alkanna. 7 decoq

uatur donec permisceantur. deinde ponatur super locum
donec sanetur. 7 color eius sit color corporis. Et
melius quod est ut iteretur in sole calido aliquotiens.
Et scias quod evacuatio humoris huius egritu
dinis oportet fiat cum debili evacuatione sub
tili. cum grossatione. Et aqua que radicatur est di
gestiva faciens viam medicine. Et in fine
eius bibat pillas fetidas. deinde iteret aquam ra
dicum duabus ebdomadis. Et fiat ut re
gatur sanguis eius ex carnibus calidis aut
non frixatis. Et abhorreat acetosa. 7 mu
sa non zinzalegi. quoniam 7 preparat ei ut 7
abstineat ab aqua. 7 frangat cum vino
antiquo absque multiplicatione. Et oportet ut
fricet locum omni hora cum panno. ut attra
hatur ad ipsum sanguis. Et introitus balnei
nocet ei. Et ab grossius. 7 fructus
humidi. 7 sicci. Et cautium super baras est
malum. Et fortasse spargitur 7 multi
plicatur baras. Et albaras que apparet per
successionem cauterii est cum aliquo non occul
tatur. Et similiter incarnatum scalpellati.
Epythima plurime commixtionis factum ad-
minutiariis. Recipe sanguinis nigri exconati
ti. ʒ. iii. 7 sanguinis corvi humidis penas
varias. 7 allacum. 7 alumbab. 7 pullorum
alguarisse. 7 alfaka. 7 testudinis ma
rine. omnium ana. ʒ. i. 7 alkitran. 7 pix humide
7 napte. 7 mellis anacardi. omnium ana. ʒ. i.
misceantur ista 7 exsiccentur. Et sumatur aque
colloquintide humide pondus i. 7 vini antiqui
pondus ii. 7 aque rute. 7 aque sinapis
humide. omnium ana pondus i. 7 vini antiqui agg
regentur ista 7 sint de eis in summa lib. x. secundum
hanc descriptionem. 7 ponatur in patella viride
ata. 7 pulverizantur super ea melano piperis
7 macro piperis. 7 [illegible]. 7 nigelle.
7 castorei. 7 piretri. 7 coclis. 7 gumme
pigumi. 7 gariofilorum. 7 capsie ligne.
7 mezerion. 7 radicis cucumeris asi
nini. 7 ellebori nigri. 7 oppoponaci. omnium
ana. ʒ. i. decoquatur cum aquis donec rema
neat tertia. 7 coletur a mediatis. 7 ponatur super
sanguines 7 commixtiones predictas donec
exsiccetur. 7 consumetur. deinde sumatur aqua col
loquintide humide. 7 enule humide. 7 squille.
7 aqua sansuci. 7 aliquid de vino antiquo.
iteretur super aquas. 7 sint omnia libre viii.
7 pulverizantur super ea asse fetide. 7 alisfi
gat. 7 utriusque arsenici. 7 floris eris. 7
sulphuris. omnium ana. ʒ. 7 [illegible]. 7 decoquatur
magis usque quo remaneat aquata. 7 cole
tur 7 incessanter sanguines 7 humores ex
siccati imbibantur ex ea 7 teratur donec bibat
totum. 7 exsiccetur. deinde liniatur cum eo in bal
neo. Dico autem quod possibile est ut huiusmodi me
dicamina administret leviore sollicitudi
ne. 7 sit fortioris ipsius. quo illud iam
laboravit medicus isti regis. Epy
thima bonum vigillantis. ¶ Recipe nigel

7 aque enule bullite pondus ii.

le. flo҃ꝝ papaueris ruffi. radices cappari
e. oīm aā pte .i. capsie. licii. cineris. mir
re. arsenici. oīm aā pte mediā. liniat̃ ī
sole. **Epythima bonū iuuatiuū.** Et ē flo҃
papaueris ruffi. 7 albezerchasẽ cū ace
to. Et itē rubea tīcture. spuma mari͛.
semī rafani ɔdisi. cū aceto uini. Et itē
sumāt̃ limature aluminis. 7 ellebori nig̃.
7 eris adusti. 7 cātandarū. 7 arsenici ru
bei. oīm aā. ʒ .i. ɔficiant̃ cū karta disso
luto in aceto. 7 liniat̃ cū qn̄titate q̄ scis.
Et itē curnbisij sapientis. ellebo҃ alb᷑.
pip. nigella spuma maris. sulphur. ar
senicū rubeū. rubea tīcto҃ꝝ. capsia. flos
eris. cātarides. terāt̃ cū aceto 7 informēt̃
ī uasa. 7 exsiccēt̃. 7 cū nece fuīt terāt̃
cū aceto. 7 liniat̃ p᷒ fricationē cū uino.
7 deliniāt̃. Et itē ex libro decorationis
canonn. ellebo҃ nig̃. uitis alba. radix ī
almezerion. sulphur citrinū. dragātū.
flos eris. limature ferri. spuma ma
ris. folia ficu. terāt̃ cū aceto. sic alcolo҃
7 ficet̃ in uase plūbi. 7 liniat̃ ī sole p᷒
fricationē. Aliud gabriel. sulphuris.
euforbij. ellebori. oīm ana. ʒ .i. anacar
di. piret. capsie. oīm ana aur̃ .i. liniat̃
cū aceto. Et itē semis rafani. ɔdisij. ǵ
gūme pigami. mezerion. rubea tīcto
rū. capsia. nasturtiū. piretrū. staffisa
gria. aggēt̃ cū sanguine nig̃ excoriat.
7 informent̃ trocisci. 7 āministrēt̃ cū aq̃
rubee tīcture decocte. uehemēt̃ colat̃ p᷒
balneū. Et itē rubee tīcto҃ꝝ. capsie.
oīm ana. ʒ .v. semis rafani. ʒ .x. ɔdisi
ʒ .viij. liniat̃ cū aceto p᷒ balneū. **Medi
camen regale.** ℞ folia almezerion.
7 semē ei᷒ cocco gnidii. 7 ellebo҃ nig̃. 7 pip.
decoq̄nt̃ cū sbrilige aceti donē dissoluta
sint. deīn pistant̃ ī eo dragātū 7 cāta
rides. 7 limaturā ferri. 7 uitriū. 7 spuma
maris. 7 decoquat̃ donec feruerit. 7 li
niat̃. 7 tollerit̃. 7 n̄ abluant̃. q̄ntū possi
bile ē. 7 apiant̃ uesice. **Aliud bonū.** M
Mellis anacardi. ʒ .vij. piretri. gūme
pigami aā. ʒ .iij. euforbij. ʒ .iiij. capsie
psice. ʒ .i. liniat̃ cū eo ɔfecto cū lacte. Et
in eis q̄ expti sum. ē ut sumāt̃ mellis
anacardi. 7 alkekengi. 7 fimi colūbi
ni. 7 cātandarū. 7 capsie. 7 semis rafai.
7 semis sinapis. 7 rubee tīcture. 7 alcā
ne. 7 enula. 7 dragātū. oīm ana. uesicēt̃
cū eo. 7 apiant̃ uesice. 7 curēt̃ ulcera.
Et uitēt̃ doñ sanet̃. Et illo q̄ delet bara͛
uestigio҃ꝝ uetosarū. ē aq̃ cucumeris ī
agrestis. 7 aqua lansuca. 7 rubea tīcture
7 capsia linite cū aq̃ albucā. In tīcturis
aūt q̄ āministrāt̃ sup albaras n̄ ē pos
sibile ut referāt̃ scd̃ȝ p̃poderē eadē ꝑpdiũ
sitatē colo҃ꝝ facie҃ꝝ. imo ī eis afferunt̃
canones. deīn p̃mittūt̃ p᷒ ɔnūt. De
his itaq̄ ē ut sumat̃ mādragora. 7 mir
ta. 7 fex uini. 7 magra. 7 rubea. 7 alumē.
7 silia. 7 cōponāt̃. 7 liniant̃. Aut cūmenā
q̄ expti sum᷒. ℞. cortices iuris. 7 q̄ntū
ipē sīt̃ de alcāna. 7 q̄ntū ē alcāna de indico.
Et itē calcis 7 arsenici. 7 capsie. oīm aā
pars .i. rubee tīcture ptes due. aggēt̃ ī
cū aq̃ cepe. 7 āministrant̃ scdȝ q̄ uidet̃.
Tinctura alia. Litargiri 7 calc. galle.
dragātū. alcāna. ɔficiat̃ cū melle. 7 cū
aceto nig̃. 7 ficet̃ ī ubrū in sole. 7 linia
t̃ cū eo āministrēt̃ ex eis epythima. Et
itē dragātū 7 calcātū. galle. terāt̃ 7 ɔfi
tiant̃ cū aceto nigro. 7 ficet̃ ī ubrū ī so
le. 7 liniat̃ cū eo de liburnoib᷒ aliq̄b᷒. 7
ē tīctura remanēs. Et itē capsia nig̃.
7 scoria ferri. 7 dragātū citrinū. 7 flos e
ris. 7 rubea tīcture. 7 cortices g̃natorū.
terāt̃ cū aceto uini donec denigrēt̃. 7 lini
at̃ sup eā uinū. Et albi hūtes hanc
passionē sīt̃ assata. 7 frixa. 7 q̄ ꝑpata sīt̃
in patella. 7 q̄ cocta sīt̃ cū oppilatione.
uasis. ex carnib᷒ leuib᷒. cū semib᷒. Et
sit ɔtēt̃ uino. 7 dimittat potū aqueoꝝ
si possibile ē. aut minoret ipm̄. Et utat̃
illi q̄ ex ea cocta ē. aut mixta cū uino.
Et cura mor **Cura albaras nigre . . .**
fec nigre. 7 indig̃ 7 hūectationē corporis.
uehementiore. 7 euacuatiōe fortiore. deīn
āministrēt̃ magis abstinue mediane.
morfee nigre. Et accidit q̄n̄ hūti eā ur
uuet̃ cotū. Verū balneū plimū ɔfert
ei. Q̄ si uehemēs fiat. 7 ad ultimū puc
niat. curet̃ curatiōe lepre. **Tractat᷒
terti᷒ de eis q̄ accidūt in cute n̄ in colore
ei᷒ d̄ sahafati. 7 restrengi. 7 balleiati. 7 al
nathor. De sahafati.**
Sahafati ē de sūma botho҃ꝝ ulcero
sarū. 7 curat ɔfiuentis in plib᷒ libris.
ut dicit̃ in capl͛o decorationis. Et saha
fat qd̄ē incipiēs. ē botho҃ꝝ parue. sicce.
leue. diuise in multitudinē loco҃ꝝ. deīn ex
ulcerāt̃ ulcerib᷒ crustosis. 7 sīt ad ru
bedinē declines. 7 q̄n̄ emittēt̃ uir᷒. 7 nāī
ē serēgi. 7 sahafati humidi. Et q̄n̄ ī capi
te sīt̃ squame sicce. 7 mltotiēs apparet ī
yeme. 7 aufert̃ uelocit̃. Et cā q̄dē sa
hafati ē humiditas mala. acuta. corrosi
ua. q̄ p̄miscet̃ sanguis 7 humores crossi
itē mali. q̄r crossū fit apli. 7 exsiccatur
subtile. Et cā q̄ de ei᷒ ca sicca ē. ē humor me
lācolic᷒ plimū. cui p̄miscēt̃ humiditas acu
ta. q̄r expellit̃ ad cutē. 7 corrūpit. 7 cor
rodit. Balleiati u᷒ ē de genere sahafati ǵ
male. Sz et alnathin sīt ulcera mela
colica q̄ apparēt̃ in cute ex eadē ma
teria ex q̄ fiūt uarices. 7 appropinquat cu
ra ei᷒ curationi ea҃ꝝ. **Curatio.** Cura ei᷒ est
pxīa curationi ī petiginis. 7 diximꝰ illud.
Nos ꝯ diximꝰ n̄c q̄ ɔfert a sahafati sicc.

euacuatio humoris collerici et melancoli
ca. et flegmatis salsi. cum eis que sunt sicut
decoctio mirobalanorum cum epythimo.
et postea yera aloes et scamonea. et admi
nistretur post eam quod mundificat residuum cum
humectatione sicut aqua casei. et fumiterre hu
midi. De summa cuius sumatur libra i. et in
fundantur cum utrisque mirobalanorum nigro
rum et citrinorum ana ℥ iij. Epythimi ℥ ij. sal
[illegible] ℥ j. deinde post illud sit contentus
aqua casei et epythimo. sumendo omni die pon
dus ℥ xxx de aqua casei et ℥ i. s. de epy
thimo si tolleratur natura et non superfluat.
aut si fecerit quod tolleratur. et dimittat omne
quod habet dulcedinem superfluam. et precipue dactilos.
aut amaritudinem. aut acuitatem. aut sal
sedinem. Et sit contentus insipido generante
humorem sanum in quo non mordicatio. et hu
mectatione corporis humiditate equali cum bal
neo et alijs. Et flebotometur vena corporis. si
necessitas fuerit ei. aut ex vena que imbibit
illud membrum sicut vena frontis in saluhati. et
sicut super caput. et vena que in cute capitis.
et vena que post aures. et ipsum quod fit secundum
plurimum est super caput. Et videtur mihi ad
illam que in capite. et si fuerit in membris in
ferioribus flebotometur due saphene. Et cum fre
quens est fricatio a saluhati fricatione forti. donec
sanguinetur. Et studeat in hoc ut currat ex eo
sanguis plurimus. deinde curetur cum medicinis
localibus. et precipue cum fricatur post sanguinationem.
cum sale et aceto. Et eius quod de ipsa sicca est
confert balneum frequens absque longitudine
sessionis. et vaporatio membri super vaporem
aque calide. aut tepide. in die aliquotiens.
Et olea et adipes. et regimen humectatiuum.
cum nutrimento et unctione. et cum caput pinguis.
Et sunt nocive in curatione eius medicine
attrahentes melancoliam attractione forti. et e
ducentes eam. et administretur post hoc aqua casei et
que dicuntur. Et non est malum apponere sanguisu
gas in ista. deinde necessaria est fricatio et sangui
natio. deinde administrentur medicine locales.
Et estimaverunt quidam quod flebotomia a saluhati.
ex vena prima est sicut vena post aures. ad
saluhati capitis est curatio eius. deinde liniatur
cum melle. et cum aqua [illegible] et dragaganto. Me
dicine autem locales ad humidam in capite
quod est super corpus humidum. et corpora in
fanum. sunt sicut alcanna. et sicut indicum. cum gal
lis adustis cum oleo [illegible]. et est expertum ul
timum. Et sicut medicine facte ex stipticis
exsiccatiuis sicut sunt cortices granatorum cum
aceto vini. et oleo rosato. Et quando ponitur
in eo litargirum. Et quando est necessarium administra
re illud in quo est abstersio iterum. sicut aristolo
gia. Et multotiens quod sanat illam quod de ea
media est. fricatio cum aceto et sale. et alu
minis (?) humidi. quoniam exsiccatur et cadit. Et de me
dicinis que sunt in istis ordinibus [illegible] tutia

tutia et climia. et chimolea. et carta com
busta cum aceto. et gumma pini cum balaustijs.
et aceti. et oleo rosato. aut siccatur litargi
rum. et scorie argenti. et amigdale amare
aduste. et venarum tinctorum. omnium ana ℥ i. cum
aceto. et oleo rosato. Et similiter radices lilij
celestis. et silobalsamum. et cyminum reso
lutum. et gumma [illegible]. Et in [illegible]. et
magnetia cum aceto. et rursum amigdale ama
re. et galle viride. quibuscumque eam contritis et
fiat ex eis epythima cum aceto. postquam prepara
tum fuerit cum sole [illegible]. Et sumatur cancri
[illegible] et tamen cum succo et exprimatur. et fiat ca
pud pinguium cum eo. et cum humiditate cancr
orum solum. In antiqua autem et illa que super [illegible]
dura sunt necessaria ea que sunt sicut colcotar. et cal
cantum. et cypressus. et dragagantum encaustum.
et sal. et sulphur. et terra argenti vivi. et ve
ne tinctorum. Et medicamen de cartis. et scoria
aeris. et fuligo furni. et sal. et stipticis
resolutiuis. ¶ Et in sicci litargirum. et ce
rusa. Nasturtium vero siccum ex exsiccantibus est
fortibus. Et fimi columbini est ex resolutiuis
vehementis abstersionis et exsiccationis. et simi
liter lacerti. et stercus turdorum. et precipue conditum [illegible].
Et emplastrum venarum est ex eis que confert omni saluhati.
et emplastrum rubeum factum ex venis [illegible].
et alcanna. et aristologia. et corticibus grana
torum. et litargiro. et medicamen quod dicemus in
capitulo sicce. **Medicamen bonum.** ¶ R. chi
molee. sulfuris viridis. aeris [illegible]
te. pulpe colloquintide. omnium ana cum aceto
aut coriandri sicci adusti. et nasturti
um [illegible]. et alcanna cum aceto et oleo ro
sato. ¶ Et in [illegible] lignum vitis. et ari
stologia ro. et balaustie. et galle. et gum
ma pini. cum aceto. et oleo rosato. **Medica
men bonum valde.** ¶ Abluatur saluhati cum
decoctione oleandri. deinde liniatur cum scoria
eris. et nitre. ponderis ℥ ij. et terre argenti
vivi. et thuris. et aluminis ana ℥ iiij. aristo
logie. colcotar. cineris vitis. et aloes. et
omnium ana pondus ℥ j. cum aceto et oleo rosato.

Medicine locales ad saluhati siccam antiquam.

Hec de ea fortis est indiget medicami
ne acuto corrodente eam usque perueniat ad
carnem sanam. deinde curetur cum emplastro ulcerum. et
sicut emplastro de venis. et litargiro. et aceto. et
oleo. et que est infra illam. curetur cum eo cum quo curatur
antiqua prima predicta. Et confert ei humectatio
corporis cum cibis. et odoramenta. et clisteria. et
alia. **Medicamen bonum ad saluhati siccam
et humidam.** R. olei amigdalarum amara
rum. et olei sinapis. [illegible] ana medietatem
[illegible] aceti [illegible] i. sicut [illegible]
[illegible] gallarum [illegible] ana aur. iij. [illegible]
[illegible] aur. j. venarum [illegible] et [illegible]
[illegible] ana aureum medium. et terantur medicine
et [illegible] cum duobus oleis et aceto [illegible]
[illegible] deinde administretur

san- namen

sup oēs salsafati. et scabiē. et pediculos et depillatioēm. et alopitiā. et furfures. albu laxati q̄de ē de gn̄e asalsafati. male. Et q̄m ē cū ei morsus sic̄ sinistros maligus. Et cura ei ē cura illi. **Medicam nr̄um forte.** ℞. aristologie. et floris eris. et amoniaci. et bdellij. et sinapis. et draganti. ptes eq̄les. aggreḡe cū oleo de frumento. et aceto. q̄m ē oleū. et pauco melle. et amministretur. **De impetigine et curatiōe.**

Impetigo nō ē longinq a salsafati. et nō qualificatur ab ea nisi cū re occulta. et pr a salsafati sicca. Et permisit ut sit asalsafati sicca. Impetigo malignior et deterior. et magis corrosiua. et longinquioris profunditatis. Et cū impetigis ē ppinqua cause a salsafati. Nā ē aquosa o salsafati acuta. pruriata. Istis materie grosse melancolice. grossiori materia scabiei. Et impetigo q̄de uelocioris sanationis ē illa cui subtile ē magis uicees. Et impetigo q̄de alia ē humida sanguinea. in q̄ apparet cū fricatur ros. et ē magis salua. et alia ē sicca. cui plurimū ē a flegmate salso combusto p adustionē in melancolicum. Et de impetigine ē excorticata ppter uel extremitatem siccitatis et multitudine profunditatis. et ē sicut albatas nigra. et sicut cortices. Et de ea ē nō excorticata. Et de impetigine ē ambulatiua maligna. Et de ea ē leuis. Et de impetigine ē recēs. Et de ea ē antiqua mala. Et ē egritudo erisia. **Curatio ei.**

Indiget impetigo in radice curationis medicinis aggregatiuis resoluentibus. et malsiatiōe liq̄faciatiōe. et subtiliatiōe cū sedatiōe. et humectatiōe. Et primarum ē secundū materia grossa. Et secunda secundū materia acuta subtilē. et secundū dn̄m unius duarū rerū. ē necesse ut utatur uno duorum regiminum. Et appositio sanguisugarum ē de melioribus medicinis ei. Et necessariū in re ei mundificare. et consequitur adhibē aquā casei secundū modū q̄ exigit illud q̄ ē p̄ fes. et cibationis et humectationis. et regiminis humectatis illud q̄ ē necesse asalsafati. Et fit balneū ē de sublimioribus curationis ei. Et fortasse indiget separatione aeris sicci. Dixerit quidam. Et de eis q̄ phibet euenire impetigine et sanat q̄d de ea euenit ē ut in potu detur lacte ablute ablutione aloes pōd ʒ. j. cū eo. ʒ ss. decoctionis mirti. Et qn̄ expandit impetigo. et multiplicatur. tunc cura ei ē cura lepre.

Et medicamus. **Curationes locales.** q̄de singularibus ei q̄ recēs et media. ē acetositas citri. et fortis ut gumi arabicū cū aceto. et gumma amigdale. et gumma prunui. et storax liquida cū aceto. et sinapis cū aceto ē ultima. et aq̄ sulphurea. et aq̄ salsa. et spuma maris et glutinū de corijs. et saliua hoīs ieiuni. Et illud q̄ residet sup dentes ei. et semē melonis. et radix affodilli. Et alissias cū oleo amigdalarū amararū ē bonū. et folia capparis cū aceto. et calasinona ? confert oī impetigini cū proprietate sua. et acacia et mugath. Et oleū de tritico ē conueniens ei q̄ accidit oī corpori. et debili. et forti. Et uene citine. Et incipientem ut assiduetur effusio aque calide sup eā. deinde fricet cū oleo uiolato. fiat illud secundū assiduationē. et aq̄ ordei linita fortasse delet eā. Et pr cū semine tamarici. Et confert asalsafati humide cucumer. et mucilago psilij. et succ humidi. et aq̄ portulace. et gumma prunorum confert ad impetiginem infantum. sumatur gumme amigdalarū. et glutinū de corijs. et storacis ptes eq̄les. et aggregetur cū aceto. et liniatur. Aut sumatur gluten carpentariorū. et thus. et sulphur. et acetū. et tane. et anniuistret. Antiqua ū mala ex ea. indiget medicinis fortioribus. sicut succo acetositatis citri. confricato cū decoctione. et sicut oleo cicerois. et oleo nuc. et oleo frumenti pr. et gumma amigdalarū amararū. et sulphure. et stercore caprino adusto. et spuma maris. et alkitrā. et pix. sunt mutabilia ab eo. Et filitas assiduatio epythimandi eā cū napta alba. et stercoris animaliū predictorū in capitulo asalsafati. et agnicast. et capparis et amomacū. et ellebor. et gumma allē. et gumma rute agrestis ppi pr papue cū fit ex ea cerotū cū oleo sinapis. et sianona. et amoniacū cū aceto et cordumenī. et condisi. et cinis balnei. et condisi. et iuene. et sinapi. et nasturtiū. et semē eruce. et mel anacardi ē ultimū. Et de compositis ut sumatur cordumenī. et tartar et aggreget cū oleo tritici. et cinis alleorum cū melle. et sulphur cū gumma alloti. et gumma albē cū aceto. sunt fortia ualde. Et ad excorticatam itū sumatur thuris et draganti. et sulphuris. et aloes. oīū ana ʒ. j. et gummi ʒ. ij. liniatur cū aceto. Aut sumatur baurac armeni aureus medius. olei de tritico ʒ iij. acetositatis citri. aspalti. seminis eruce. ana ʒ. ij. nigelle ʒ. j. et ss. fiat ex eis epythima. aut sumatur calasinona. et liniatur cū aceto. aut sumatur draganti. et mirra. et olibanū. et alum. et sulphur. et aloes. et confitiantur cū uino cocto. et liniantur. **Medicamen bonū.** ℞. gummi allē. ptes. x. sulfuris citrini ptes. iiij. calasinona po. i. et constrictio optima fiat. et liniatur cū aceto uini. et oleo. Aut sumantur stercoris caninum et uisūē fullonū albi. et rute. et fuliginis furni. et corticum granatorum. et cineris balnei. et utrisq; arsenici. et sulphuris citrini.

ana dissoluatur cum aceto et oleo. et linitur.

Quandoque super *De bothor lenibus* ... gunt super nasum et super poma maxillarum bothor albe. que ipsa sunt puncta lactis propter materiam virulentam expulsam ad superficiem de vapore corporis. Et cura eius est cura in qua est exsiccatio et resolutio. sicut elleborus albus cum medietate sui de yreos. de quo fiat linimentum. et semen lini. et baurach. et ficus. et nigella cum aceto.

De scabie et pruritu...

Materia a qua generatur scabies. aut est materia sanguinea cum qua admiscetur colera que forsitan est conversa in melancoliam. aut convertitur postea cum ea in melancoliam. Aut materia cum qua admiscetur flegma salsum. baurakium. Et prima quidem scabies est sicca. et materia eius sicca ad grossitudinem declinans. Et altera est scabies humida. et humiditas eius est humiditatis ad subtilitatem declinis. ¶ Et plurimum quidem generatur ab acceptione incomestionis salsorum et acutorum. et amarorum. Et est [illegible] quod propter admixtionem admiscetur cibis acutarum et similium. Et illa que est magis sparsa et corpulentior. et acutioris capitis ex omnibus bothor. est acutioris humoris. Et que est latior et vehementioris perfundationis. eius humor est minoris acuitatis. et cause quidem generantes materiam scabiei. sunt cause generantes materiam pruritus. Verum ipse sunt fortiores. et appropinquant causis generantibus pediculos. et assabafati. et furfures. et impetiginem. et approximant eis in curatione. Et scabies quidem differt a pruritu in hoc. quod in pruritu non sunt bothor sicut sunt in scabie. quoniam ipsa est materia subtiliore. et minus declinante ad salsedinem. et in ea generatur. Et fixio generis eius in cute postquam natura expellit eam. est oppilatio pororum. et paucitas mundificationis. aut retinet propter debilitatem expulsive. sicut accidit decrepitis in fine et [illegible]. propterea quod materia est plurima aut crassa. aut propter cibos malos ex quibus generatur chimus malus acutus. sicut sunt salsa et acuta et similes eis. Aut propter malitiam digestionis cum qua putrefiunt cibi. et a pruritu quidem resolvuntur cortices furfurei. et non accipit ex profundo aliquid. Et pruritus quidem senum parum obedit curationi. et non valet ei nisi ut regatur et blandiatur. Et scias quod scabies excoriata. et impetigines multiplicantur in autumpno. et ad ultimum pruritus materia aggregatur inter duas cutes. Quod si de ea aliquid est in corpore. tunc est scabies sicca. ¶ Et quedam dulcia quidem generant pruritum et bothor. et non accidunt plurimum nisi inter digitos quoniam sunt debiliores. et scabies quidem fenda attribuit vulnera et permutatur ad impetigines et ad sahafati. et oleum nocet eis. et sirupus acetosus confert eis. si non timetur rasura.

Curatio. Quidem scabiei prima et melior. et cum qua multotiens est sufficientia. est evacuatio cum eo quod educit humorem acutum adustum. et flegma salsum. deinde rectificatio ciborum. et regimen humectationis secundum quod scivisti in dispositionibus huius capituli. et administratio rerum aquosarum. insipidarum velocitatis putrefactionis. quarum fit secura. sicut sunt melones indi et lactuca. et endivia. et silia. et extrinsecus iuvat. ¶ Et dimittat coitum omnino. Coitus enim movet materias ad exteriora. et excitat vaporem calidum putridum venientem ad partem superficiei cutis. qui putrefacit illic. et propter illud fetet iterum odor corporis. Et propter hoc [illegible] fricatio in ablutione pollutionis. ¶ Et de bonis quidem evacuantibus species materierum scabiei. est decoctio epythimi cum mirobalanis citrinis et fumo terre. et sene. et polipodio. et absinthio. Et quandoque ponuntur in ea rose. et semen endivie. et silia. Et quandoque ponitur in ea celidonia cum prestantia que est in ea. Et quandoque ponitur in ea scamonea. ¶ Sunt quidem pille de aloes. et scamonea sunt hoc iuvantive.

Decoctio bona. ¶ Sumantur mirobalanorum citrinorum. et passularum ana pondus ℥. xx. et decoquantur cum tribus libris aque donec remaneat tertia. coletur. et sumantur de tota aqua due tertie libre. i. in qua fricentur manibus cassiefistule ℥. x. Cumque in ea confricate sunt. coletur iterum. et ponatur in ea agarici ℥. i. ¶ Pille bone. et sunt pille de fumo terre. Rx. mirobalanorum citrinorum. et kebulorum. et nigrorum. omnium ana ℥. v. et aloes scotrini ℥. vij. et scamonee ℥. v. sint cessatione confitiantur cum aqua fumi terre. et dimittantur donec exsiccentur. et imbibantur vice altera. et dimittantur donec exsiccentur. Et fiat illud tribus vicibus. et in omni vice sicut sorbitio. deinde dimittantur donec inspissentur et compactum fiat. et fiant inde pille.

Medicamen forte bonum ad antiquam. ¶ Rx. mirobalanorum citrinorum et nigrorum. et emblici. et bellirici. et kebulorum excorticatorum. omnium ana ℥. i. et turbit ℥. ij. confitiantur cum pinguedine. et fiat inde [illegible]. et sit dosis ad solutionem integram. ex. x. usque ad. xv. et usque ad. xx. cum aqua calida. Et fortasse in eis scamonea cum potatur. Et fortasse liberatur ex scabie et mala antiqua. si assiduetur potus aloes. Et frequentetur tribus diebus omni die sumendo aureum i. Deinde intermittatur per diem et diem. in tribus diebus continentibus secundum dimissionem tertiam. aut dimittatur diebus tribus. et intermittatur frequentia. deinde tenetur post diem et noctem. aut quiescat prout videtur secundum quod presens fuerit. et curetur rasura si supervenerit cum clisteribus. Illud est iuvativum eradicationis scabiei. Et bonum quidem est ut bibat ipsum infusum in aqua endivie. et cum ea sit parum aque feniculi. si non fuit ab aqua feniculi aliquid prohibens. Et quantitas que est in ipsa de aloe sit ex ℥. i. usque ad aureum. i. et quando non tollerat medicatiam dimittatur. et infusiones

Scitu.

no. Nota pillas de fumo terre ad scabiem.

no.

no.

de prunis. sunt iuuatiue istarum. ¶ Valet similiter si fumigatur cum aurum fragmentis exsiccatiue. aque in qua ipsi decocti sunt exsiccando in sole. Et fiat ex eo humidum quod fit ex quinque usque ad x. cum zucaro. Et est ad colicam et humidam. Et possibile est ut fiat similiter illi ex omnibus solutiuis leuis. et misceantur ad inuicem. Et quando componuntur ad inuicem. et fiunt ex eis rubub et pille. Et aqua casei et epythimum bona sunt. quando administrantur omni die secundum quod dictum est nuper in alio capitulo abisto. Et cum mirobalanis et suco fumiterre diebus continuis. est ultima. Et de eis que auferunt causam mundificatiuum cum facilitate est ut fiant pille de aloes cum scamonea et croco. et sumatur de eis in omni die quinque circa. ¶ Et descriptio mirobalanorum citrinorum. aloes scoticis albor ana. ʒ. i. croci a. ʒ. iii. ¶ Et istum fiat ex medicamine in quo ponitur allerugi. Et nos iam diximus ipsum omni die. aut duobus diebus ex. ʒ. ii. usque ad iii. ¶ Dixit quidam. quando multiplicatur euacuationes et non inuenitur utilitas. tunc melius est ut alleniatur. et sufficiat dare in potu la bernam pissionem omni die mane et sero sandaracum cum zucaro. Et aqua plurima. ¶ Dixit. Et de rebus quibus confert humidi scabiei sicce. et pruritum ostrachuum. est ut bibat tribus diebus omni die de sisamino pondere. ʒ. c xxx. cum medietate sui de sirupo acetoso. et similibus ei. Et de rebus sunt que miscentur cum eo aquam iuiubarum. Et nos iam experti sumus hoc. et fuit curatio ultima. Verumtamen debilitat stomacum. ¶ Et de compositis portionalibus istis medicinis. est scoria argenti. et litargirum. et cabil. et ueneno consumitur cum aceto et oleo rosato. et linitur. Et hoc est ad fortem istum. et leuior illo est boli armeni cum fore. croci. omnium ana. ʒ. s. cum aceto. Et aqua squille. et oleum rosatum. sunt communia ad exsiccationem. Et ad illam que est fortior parum. semen fenuculi teritur cum aceto et oleo rosato. et administretur in balneo. Et istum aqua granatorum et thimach. Et melior aqua granatorum est illa in qua est ut pulpe eorum. Et similiter farina lentium et magna. et acetum. misceatur et ponatur in sole donec ignitur. deinde linitur. ¶ Confectiones non quibus oreum ea. sunt sic confectiones quas oportet habentes impetiginem. et salsafati et morfeam. salsa que de eis sunt lenes ex terra minore cum lesiones. ¶ Et istum sic hec confectio. Recipe aniuli et fumi terre. albor ana. ʒ. ii. mirobalanorum citrinorum. ʒ. iiii. et alkimes ablutum in duplum totius. ¶ Medicine autem locales ad scabiem. sunt omnes in quibus est abstersio. Et quandoque sufficit illud. cum abstersio est cum confortatione cutis et rectificatione complexionis eius sicut aqua maluarum. et acetosse. et sicle. et granatorum. et sicut furfur simile. et farina lenatum excorticatarum. Et in [illegible] [illegible]atia cum aceto. et granatorum et uerum meloniis sic [illegible] [illegible] citrinum. et sicut apii. et decoctio apii [illegible] [illegible] fenugreci.

dragagantum rosarum amborum ana ʒ. i.

meloniis

et aqua corticum mali. Et fortasse indigeret cum in quibus est resolutio fortis. sicut pulpa colloquintide. et gluten allibat cum aqua mente et gummi pini cum aceto. et dragagantum assatum. Et precatium cum aceto et oleo rosato. et similiter calamentum et que sunt de genere ipsius. Et oleander est fortis ualde. Et fortasse sufficit acetum eius in quo ponitur deinde coquitur cum sisamino. et misceatur cum acutis. sicut oleum rosatum ut prohibeat superfluitatem. et sicut cortices granatorum cum similibus. Et ex eis que experta sunt est semen eruce. cum oleum fiat et fricetur cum eo scabies. et inungatur cum eo in sole calido aut focali. et iteretur quoniam est bonum et ultimum.

Medicamen bonum. ¶ Recipe litargirum. et dragaganti et terra usti equales partes que terantur cum aceto in iii. et ponatur in orceolo testeo uitreato. et sepeliatur in loco humoroso mense uno, et administretur post illud epythimado. est est iuuatiuum in ultimo. cum pauca mordicatione. Et cum dixi et argentum uiuum extinctum. et scoria argenti. et aristologia. et sulphur. et cabil. et alcali. et es adustum. et salinigatum. et sal armoniacum. et lentes. et mirra. et semen albarmel. et armoniacum. et flos eris. et usne fullonum. et stercus canis. et stercora predicta in capitulis aliis. et calamenti asinini. Et istum cortices ligni uitis adusti puluerizetur super locum scabiei inunctum cum butiro crudo. et ligetur stricte post illud. et renouetur usque quo desiccatur. Et quando confert condimentum cum aceto et glutine allibat cum eo.

Et de compositis unis bonis est ut fiat ex argento uiuo extincto. et ex foliis oleandri. et ex climia argenti. et litargiro. Et epythimia cum oleo rosato. et aceto super quod dormiat in nocte. et abluatur corpus in mane in balneo cum aceto et usne uiridi. cum aqua calida in primis. deinde [illegible] et inungatur cum oleo. Medicamen faciale. ¶ Sumatur litargirum et dragagantum citrinum partes equales. terantur cum aceto ebdomada unam in sole. et liniatur cum eo cum necesse fuerit. ¶ Et iterum argentum uiuum extinctum. et storax liquida. et oleum rosatum. aggregetur et administretur. Et istum argenti uiui extincti. et florum uiolarum. et costi. partes equales. ¶ Et istum condisi. partes [illegible] et magna partes. iii. et liniatur cum aceto.

Et cum administras fortia exsiccatiua. resolutiua. et sicca exsiccatiua. tunc consequere ea cum oleis congruis. sicut oleum de cupis. et salicalo. et nenufaris. et uiolarum. et similia illis. et precipue in sicca. et in illa que est pauce humiditatis. Et administra in humida ea que sunt uel maioris exsiccationis. Et in sicca que sunt minoris exsiccationis et elonga illud in quo ponitur argentum uiuum extinctum quantum poteris apte sermoni. et in [illegible] [illegible] [illegible]. Cura.

[illegible] pruritus sicca post euacuationem si

indiget ea cum illis que scivisti. et ut deos inponi
lac vaccinum acetosum. et sicut balneatio cum
aqua tepida. et administratio in unctionum
oleaginum ex oleis frigidis. et praecipue quando ponitur
in eis sicut apium. ¶ Et curatio scabiei et pru
ritus sicce est universalis. Et de medicinis leni
bus in his est papaver tritum cum aceto. ¶ Et iterum
folia lilii. Et iterum aloes cum aqua endivie. et
semen eius est ex eis que ponuntur in medicinis
eius. Et aqua apii et acetum. et aqua rosata sunt
bona. ¶ Et de medicinis fortibus est cerotum
in quo ponitur opium. cum quo inungatur corpus. et qui
escet pruritus. Et ex medicinis fortibus est ut
componatur ex medicinis primis compositum. et po
natur in eo sal armoniacum. et linatur cum aceto
et praecipue super testiculos. Et iterum alumen fixum. et
alkitran. Et hoc iterum confert pruritibus intense
eis in vulva et ano. quod ponitur super pannum.
Et senes quorum iuvatur in curatione pruritus qui
accidit eis. si liniantur ex fece vini cum ali
quanto aceto humido. Balnea vero pruritus et sca
biei. sunt sicut aqua maris calefacta. aut
cum dispositione sua. aut decoctio aluminis a
simum. Cibus autem habentium scabiem et pruritum
sit ex his que humectant et generant sanguinem
laudabilem ex cibis declinantibus ad frigidita
tem et humiditatem et equalibus. Et habentibus pruritum
ostrachinum necessarium est administrare olea le
nia in eis que assimulantur. sicut oleum amygdali
num et sisaminum. et similia illis. Et scias quod ve
tuste unusquisque eorum confert scabiei fetide.

De desudatione...

[Q]uandoque fiunt ho
chori in corpore aut morbo plurimi sudoris
valde. pauce ablutionis. aut pauce frica
tionis ante ablutionem. et praecipue in regionibus cali
dis. spinosi qui ipsi fiunt ex materiis que sunt
pigre propter suam grossitiem in consequendo sudorem
velociter consumptionis propter subtilitatem sue ma
terie. quam retinet in superficie cutis. Et se
qui sunt sudoris fetidi inobedientes ad resu
dandum. Et quando non fiunt hochori apparentes.
immo accidit aspiratio. **Cura.**

[I]nadunt mania eius si multiplicatur in corpore
flebotomia. et solo ventris. Et similiter oportet ut praeter
assuefaciat ea omni hora in evacuando humores a
cutes. Et ex eis que prohibent eam et auferunt ipsam.
sunt balneatio et mundificatio. deinde administ
retur aqua frigida balneando in ea. Et confert
eis fricatio in balneo ex carne melonis
cum farina lentium post sudorem. deinde abstergatur
lavetur post ipsum. Et caro melonis cum lentibus et
farina fabarum. Sandali vero prohibent eam a
principio quando accidit cum ea. Cum quibus sunt cum camphora
non fiunt illud. Et alcanna iterum si non abluatur
tur eius tinctura confert ei. et assumere illud
cum assimulatur aqua granatorum et acetosa. et le
tes. et pruna. et tamarindi. et administratio
omnium que prohibent sudorem ex eis que sunt sicut decoc
tio mirti. et rosarum. et aqua corian[illegible] [illegible]dri et
confert ei aqua calefacta in sole... [illegible]

eam omnes aque cum decoquuntur in eis stiptica.
et diminutio motus. et alienatio a locis cali
dis sudare facientibus. et petere loca ventosa
et flebellatio cum flabellis plurimis simul. et
ablutio cum aqua frigida. Et iterum unctiones
ex eis que sunt sicut oleum mirtinum. et oleum ro
satum. Et butirum crudum in quo est petras maxime
in ipsa praecipue cum dragaganto et gummi. Et iterum unc
tiones in quibus est ut litargirum. et scoria. et
thure in quo est petras. et cinis foliorum mirti
et arabicum foliorum mirti. et folia lauri
recentia. et ruta. et terminitum thus. Et quan
doque confert desudationi epithima glutini
piscium dissoluti in aqua. Et quando indiget
fortius stafisagria. et thure. et sulphure.
Illa vero que de ea iam ulcerata est. curetur cum eis
que sunt sicut vene. et galle. et bolus arme
nus. et cerusa cum cera. Et emplastrum de cerusa
est bonum ad illud. Et fortasse pervenit ulcus
istud ad finem maximum corruptionis. quare
curatur cura eorum cum adustionis ignis. Nam illa
que de ea est confirmata. curatur curatione scabiei.

De planta noctis. ri.

[E]st passio que est de
sudatione cutis. et oppilatione pororum. et boi
tate digitorum. quando accidit in frigore noctis
pruritus. et asperitas. et hochori parvi. que vocantur
planta noctis. Et causa est retentio eius quod ortum est ut re
solvatur propter constrictionem pororum in radice que admi
natur. et in qua addit soliditas frigoris. et
praecipue in hora in qua multiplicatur digestio. Et se
quitur multitudinem eius inflatio vaporis. et aer
noctis. Et propter illud vocatur planta noctis. quia
plurimum accidit ei est in nocte. Et de dispositionibus
huius passionis. est quod pruritus in ea fit vehemens
et delectat prius. deinde perducit ad dolores ve
hementes quos efficit in locis pruritus. **Cura.**

[O]portet ut sit regimen in dilatando poros
cum balneis. et unctionibus noctis ad illud.
et mundificando venas a materia plurima. Et
illud cum flebotomia et evacuatione. secundum quod dic
tum est in capitulo pruritus. si fuit illud necessitas.
et non fuit sufficientia in medicinis localibus.

[M]edicine vero locales sunt aloes. et mirra.
et de medicinis melioribus eius. et praecipue cum aqua
mellis. Et similiter aloes cum farina lentium. cum
pauco aceto. et melle. Et aqua apii de cute
tibus est ei proportionalis. Et de medicinis conferen
tibus ei. sunt fex aceti sola. et baurach. et al
cama. et crocus.

De verrucis que ex eis sunt ut clavi. et recurvi que de eis sunt cornua. et que currunt cursu eorum.

[C]ausa efficiens eius prima est expulsio nature.
Et materialis est humor crossus melancolicus.
Et quando convertitur melancolia a flegmate sicco
valde. quando multiplicatur in sanguine. Et quando
accidit ipsi sanguini propter quod ipse coartatur.
et multiplicatur. et propter putrefactionem causam putre
factionis ut convertatur a[illegible]tatem et frig[illegible]
et praecipue in venis [illegible] similibus non pu
trefit [illegible] ima putatae et pinguium

ad eas extrinsecus que sunt ad hoc ut exsiccent
velociores. que ad hoc ut ipse putrefaciant.
preparue cum sanguis non valde est calidus in
substantia. Et quandoque oritur ex eis una magna et
fit causa ad convertendum complexionem eius quod pervenit in
bro illo quo mittuntur ad complexionem materiei
sue. quare desiccatur et infrigidatur. et multi
plicantur verruce. Cum ergo cadit aut destru
itur per quosdam regimen. cadunt alie. Et nominantur
magne habentes capita sicut capita clavorum
habentes subtiles radices. clavi. Et longe
recurve cornua. Et de verrucis est genus
quod nominatur tusi et nominatur in eis. licet sit necessarium ut
discernatur ab eis. Curatio.

Properare quidem ad minorandum ad sanguinem
et ad evacuandum melancoliam. est res que est
necessaria. Et quandoque multiplicatur egritudo. inter
flomia. Et similiter regimen generationis bonum
chimum. et alia de aliis. quorum preteriit reme
moratio multotiens. Cura autem localis est
cum medicinis que habent amaritudinem et stipti
citatem ad leves ex eis. sicut est unctio ver
rucarum cum oleo fisticino assidue. aut cum
decoctione holerum colata dimissa per arcedi
eo. et aqua porri nabatici cum sumach. et
oleo de ben. Et iuvat cum foliis capparis et nu
ce cypressi. Et olive immature. et fructus ta
marisci. est bonum iuvamentum. Et folia mirti humide
sunt bona ad fortes. Et cortices nucis hu
mide cum ficubus siccis. Et filo cavatur cum
pauco nocumento suo. convenientes sunt illis
que de eis sunt magne et ad fortes. Et corti
ces radicis algarab. et cinis eius cum aceto
vini. Et de eis que sunt bona et ultima est ut
sumatur alkatrimel. et alcanna. et cribelletur
et liniatur cum aqua frigida. Verum quod excel
forte est. est ad fortes. sicut epythima fac
tum ex calce et arsenico. et alkali. et preter cum
argento vivo extincto. preparue cum cinere
quercus. et oleo. et sal cum aqua cepe. et bulbus.
et stercus caprinum. Et iuvat cantarides cum arseni
co. Et iuvat fex mellis anacardi fortis est
in pluralitate sua. Et lac titimalli quando i
citur super eas aliquotiens delet eas. et lac
maiunis. Et alkebikegi iuvamentum magnificum de
let eas. Et nigelle confecte cum urina. si
emplastrentur cum eis sunt movabiles et mutabiles.
Et fel hyrci iuvat et asa. Et emplastrum acutum.
et distrupes adulcet. est emplastrum de anacardis.

Compositum equale. Cortices nucis humi
dorum. et dragagant. et calcis vive. omnium ana
partes i. terantur et cribellentur. et ponatur desuper a
ut suant flores eius. et cantarum. alborum
ana. ʒ. v. et pulpe colloquintide. ʒ. vi. bu
race. ʒ. vi. sal armoniaci. ʒ. iiii. calcis. et
arsenici citrini. alborum ana. ʒ. vi. fellis vac
cini. ʒ. vi. usnee preparate. ʒ. vii. terantur et cribel
lentur. et liniatur desuper cum aqua saponis. Et de
curationibus verrucarum est earum eradicatio.
Et inquandoque fit cum cannula de penna aut de
canna. aut de ferro. quarum concavitas sit
cum quantitate ut quam deglutiant verrucam deglu
tione ut quam sit difficultas quidam. et involvatur
super eam. et perfundetur parum apud radicem eius. quare
eradicet eam. aut tede eas cum unguibus do
nec extendantur earum radices. deinde assumatur
cum instrumento acuto subtili ad radices
earum. Et ponatur super eas butirum coctum post
eradicationem. Et iuvat quotiens tangit eas me
dicinam acutam et infestat. auferatur medi
cina acuta et ponatur desuper butirum coctum. et
dimittatur parum. deinde iteretur usque comple
atur earum casus. Et invaditur ita ut quod est in
circuitu earum secetur cum ferro subtili aperiendo
incarnatum. deinde vadit super eas medicina
acuta. Et nos iam experti fuimus cum novacu
la perfundi quod possibile est cum cautela super
ficiei cutis. deinde fricando locum cum sapone
et apio. et rosis. donec evacuatur quod fluxit
de sanguine. et recens est. Et deiecit post illud
illud quod remansit. si accipiatur lignum. et in
cendatur in igne donec inflametur. et apprimet
verrucas donec excortientur verruce. et iun
gant cum manu una vice post aliam. donec de
leantur. De cornibus.

Sunt additiones spisse ungulares nascen
tes super iuncturas in extremitatibus propter
vehementiam oppilationis. Et cura eorum est
in casu ut resolvatur ex eis illud quod non do
let. deinde administretur super residuum medi
cine vehementer acute ex medicinis verruca
rum donec cadat. deinde consequatur butirum coctum.

De fissuris que apparent super cutem. et labia.
et extremitates apparentes in cute. et in omni.

Causa omnium fissurarum est siccitas in loco.
cutis adeo donec exsiccet illa siccitas. aut
propter complexionem singularem. aut malitiam humorum.
mittentium materiam exsiccantem acutam. aut
propter calorem exsiccantem. aut ventositatem ex
siccantem nimie. Aut frigus induratis inspis
sans. sicut accidit sive exsiccante et arefac
te preventum. aut calorem commote valde ut
findatur. Et quandoque accidit cum aquarum stipti
carum. et illarum in quibus est virtus aluminis et similium.
quando accidit ut cum eis fiat ablutio. Et eis
quidem sunt sicut aque sulphuree. et asphaltine.
Et nos experti sumus differentiam inter aquam
eundem et quod est in circuitu eius. et aquam insalse.
et non fuit in hoc capitulo experimentum forte.

Cura fissurarum communis.

Oportet ut evacuetur si fuerit humor malus
et permutetur si fuerit complexio sicca. et bibatur ola
pe sisami excorticati usque ad ʒ. i. et s.
omni die in expulsione unius. aut infusione
pissillarum dulcium aliquot diebus. Et similiter de
coctio ciceris fluvialium cum aqua et ...
et assiduetur in ungi. Et si sunt ex frigore
tunc confert eis acacia. Et iuvat decoctio naporum.
et napi. et folia sicle. et decoctio eius et preter ce
rotis facto ex eis cum adipibus novis. et

medullis. et pice humida. et alkitran. Et si
fuit ex calore. tunc cum ceratis frigidis et hu
midis. et rectificatio cibi. et amministratio
balnei cum aqua tepida. **De fissuris labiorum.**
Causa in fissuris labiorum est siccitas. aut propter
conveniens aerem. et desiccantem eum. et exsiccantem ipsum
lavorem. aut propter frigus. aut propter calorem. aut propter com
plexionem siccam sicut scivisti. Prohibitio vero eius est ut
liniatur antequam perveniatur ad ipsum causa cum ceratis.
et adipibus. et medullis. et oleo rosato cum ysso
po humida. Et ista iterum quoniam aufert illud quod
accidit. Et facit ut adhereant pellicule sup
ea sicut pellicule ovi. et arundinis. et cortices
alliorum et ceparum. Ablatio autem eius quod de ipsis
accidit. de eo quod bonum est. Est ut sumatur fex as
sata. et gluten album et misceantur cum adipe
sicut galline. et anseris. et melle. aut sumatur
scutum gallarum intinctum sicut pulvis confec
ta cum gumma albo liquefacta super ignem. Et
dictum est quod inungere umbilicum in hora dormien
di. aut applicare cotum infusum in oleo per
nutare umbilicum est iuvativum et bonum.

Fissure pedum....

Quandoque accidunt propter vapores malos. et quandoque
accidunt propter siccitatem et ariditatem denigrantem. Et
ad summum quod contingit de eis iuvamentum propter illud
quod resolvitur ex ipsis si possibile est ut remo
veatur cum assiduatione ponendi pedes in aqua
calida. et inungendi eos cum oleis et adipibus. et
praecipue caprarum et vaccarum. et ovium. confortatis pa
rum cum cera. Et iterum oleum de kerua praecipue. et ole
um alkenna. et oleum de simi quod est ultimum val
de. et oleum effusum de lentisco opposito igni.
quod est bonum valde. et alcanna est bona. et praecipue con
fecta cum decoctione alharmel. Et unguen
tum est bona curatio illis. Et si non valet illa.
et indiget bucella faciente glutinationem
et penetrante in ea. sicut curatur ea quidam post bal
neationem. et positionem pedum in aquam calidam. tunc
oportet ut ponatur dragagantum. praeparatum cum cera in
fissura. quod est mirabile. Et iterum sumatur ce
ra. et oleum sisaminum. et gluten album. et
storax liquida aggregetur. et fissuris ut bucel
la adhibeatur. quod est mirabile valde. Et o
libanum tritum. et olea. et adeps. iuvativa sunt
valde. Et iterum epythima de cancro adusto
confecto cum oleo olive. **Fissure manuum.**
Et est in fissuris manuum velociter. et magis iu
vativum. Sumatur interius cepe squille. et ferve
at in oleo in quo tunc liquefactum sit gluten
album et ponatur in fissuris. et gluten albo
rum. Et iterum in oleo solum est ultimum. Et iterum con
fectio sumatur de farina granatorum alkenna
emolitorum cum pauca aqua. et fiat ut adhere
at calcaneo. Et ipse fructus alkerua est bonus
ad antiquas et ulceratas. Aut sumatur
litargirum. et cera. et oleum. et mel. cum equalita
te. et fiat ex eis aliquid praeparatum. aut decoquatur
cancri fluviales. et sisaminum. Et iterum sumatur
fex olei et adeps anatis. et gluten album.

Curatio bona nostra. Sumatur dragagantum.
et teratur sicut pulvis. et radicum polipodii. pondus
medietatis eius. et cataleos. et thus. et trociscorum omnium
anatum pondera. et gluten album duplum draga
ganti. terantur omnia cum oleo de kerua. et admini
stretur. Et dicam quod usus fuit in unctione
calnei omni nocte non dimittens siccitatem exibit.

Fissure que sunt inter digitos.....

Curetur curatione fissurarum pedum levium.
Curetur cum huiusmodi. et eis quod propinquum est ut cem
plastrum cum radice polipodii. trita sicut
pulvis. **Ulceratio alcatati.**

Quandoque accidit alcatari ut rubeat in pri
mis. et findatur. aut ulceretur propter multitu
dinem resupinationis. et praecipue in egris. quare oportet cum
incipit rubere. ut diminuatur resupinatio.
et amministretur desuper repausatiua. In egris
non amministretur stratus ex eis quod sunt sicut folia
salicis ablata virgis. et sicut nulla. et sicut
penne. et totum in fiat implendo sicut penne leve.
Aut cum sunt sicut alkitran. Si autem excoria
tur. tunc emplastrum de cerusa adhibeatur....

De odore horribili in cute. et ascellis. et urina.

Odor corrumpitur propter putrefactionem egestione.
omne humorum. aut sudoris. et quandoque adiuvant
ad illum motus commoventes humores. et dimissio
ablutionis a pollutione et menstruis. et retar
datio eius. et assumere ea quod sunt sicut fenugrecum.
et de ea proprietate quorum movere materias acutas.
ad manifestum corporis. de fetore vero oris iam
diximus est. **Curatio fetoris corruptionis**
Illud vero quod rectificat hunc **odorem cutis com**
mortem. est evacuatio et complexio cum permutatione
et acceptione eius cum balneo fit digestio in qualitate.
et in quantitate. et mundificatio in balneo. et
alia. et assumere unguentis in quo sunt odorifera
boni odoris. sicut est cassia et felenjaci. Et iterum
apium et capita cardui. et sparagi. et omne
provocativum urine. mundificativum sangui
nis a putrefactione. Deinde quidam eorum sicut
sparagi faciunt fetere urinam. Et de eis quod con
fert ad illud. est ut bibat infusionem criso
milon boni odoris. et criso milia ipsa. Et
liniatur super corpus quod fit sicut aqua mirti.
et aqua in qua dissolutum est alumen iamem.
et almeisi. et decoctio susebrii. et mente.
et calamenti. et sansuci. et folia cit. et folia
salicis. et sili in unctione cum mirto trita. Et
iterum sandali praecipue. et capi. et flos squinanti. et
calami aromatici. et alsidee. et rose. et
praecipue sansuci. et assel de labri. et alusiata
et folia citri. et cortex eius. et folia malorum.
et folia lilii. in unctione sunt in hoc capitulo val
de. Et iterum trocisci de rosis cum zuccaro. Et
iterum de eis quod oppilat poros et prohibet su
dorem. sunt litargirum. et tutia et camis foli
orum lilii. et alumen. et filia eius. et murta.
et aloes. et oleum mirtinum. et oleum rosa
tum. **Cura fetoris ascellarum.**

Et remanet quidam quod fetor ascellarum

Alcatari .i. locus dorsi ubi sunt superiores
ancharum extremitates

est

Et iterum alkenna
commolita siccata
in est mirabile
valde.

...al inmulla..
...tur.

7 pediculi sunt ex reliquiis uestigiorum sper
matis ex quo creatur et eo quia accadit in p
tabis ascellarum. 7 penetrauerit in poris cu
tis. 7 hec non ex eis quibus oportet iuuari. 7 ut ppor
tionetur in parte materiei ad uaporem que
conuertitur in spermata in luxurie. 7 ad mouere
ipsum uiceo est melius. Cura eorum est quoniam oportet
ut curetur per mundificationem sicca indiget
cum tuthia. 7 litargiro predicto. 7 climia
7 cum aue muri. 7 oleo mirtino. 7 cum aqua
in qua soluitur alumen. 7 quoniam conficiantur ista cum
sandalis. 7 permisceantur cum camphora. **Trocisci**
ualentes. ¶ Recipe sandalis. 7 cassie. 7 gal
lie. 7 spice. 7 aluminis. 7 mirte. 7 folii. 7
rosarum. omnium ana partem .i. tuthie. litargi
ri albificati. aloes ana partes .iii. camphore
partem mediam. fiant ex eis trocisci cum aqua
rosata. 7 administrentur per exsiccationem. Et i
terum sumatur rosarum rubearum lib. .i. 7 gallie
7 spice. 7 api. 7 mirte. 7 aluminis ana ʒ .x.
fiant trocisci cum aqua rosata 7 administrentur de
libuitione faciendo. ¶ Puluis bonum faciens
redolere corpus. 7 confert complexionibus calidis.
Recipe spice api. folii. 7 floris squinanti. et
storacis assenime. 7 est lubne ruina. ana
aureos .x. rosarum siccarum. 7 extremita
tum mirti. ana aureos .xx. spica. apium. et
folium. madefiat cum uino odorifero. 7 ex
siccentur. 7 terantur. Deinde puluerizentur super ea rose
7 extremitates mirti conterantur. 7 dissoluantur
cum aqua croce. 7 sit aqua rosata. 7 pinu
see ipsi cum medicinis reliquis. 7 exsiccent eas
in umbra. deinde tere ipsi. 7 puluerizantur super
corpus post balneationem. ita ut exsiccet sudorem
corporis in primis exsiccatione ultima. deinde
puluerizentur super ipsum medicinas. **Aliud ab**
scidens odorem sudoris fetidi. ¶ Conue
nientes humidis complexionibus frigidis. Recipe spice
aromatice. amomi. garofilorum. xilobalsa
mi. 7 cassie. ana aureos .iii. costi. blatte bisa
ntie. spice inde. cinnami. ana ʒ .ii. extre
mitatum sansuci. spice romane. ana aur
.iiii. lubne ruine. resoluatur ista cum uino
7 tere reliqua cum aqua balsamite. 7 administrentur
illa secundum illud exemplum. ¶ Aliud abscidens
odorem sudoris. Recipe cinnamomi. 7 spice in
de. 7 blatte bisantie. omnium ana ʒ .ii. absi
nthii. 7 boli armenie. 7 scorie plumbi. 7 ce
ruse ablute. omnium ana ʒ .s. scehu. 7 spice
romane. omnium ana ʒ .i. croci. rosarum siccarum.
aloes ana ʒ .iii. tere sicca cum aqua mirti.
7 terantur cum aceto uini odoriferi. 7 admini
strentur. **Curatio fetoris uel extremitatis egestionis 7 uentositatis.**
Aliud cum putre-
factionis humorum. 7 cum terum. de proprietate quorum
est illud. sicut alcitrugar. 7 allia. 7 eruca. 7
porri. 7 alamude. 7 alcar. Et uinum ouarum.
uerum corum ... me delet bonitas digestio
nis. Et ... ne ... declinare faciunt
ad putrefactionem ... sicut fenu

grecum. ipsum est faciens fetere sudorem. 7 urinam.
7 delet fetorem egestionis. Et uinum aroma
ticum aufert fetorem egestionis. **De fetore**
urine. Cause fetoris urine sunt cause fe
toris egestionis. 7 diuretica sicut sparagus. et
silia. ipsum est faciens bonum corporis odorem. 7 faciens
fetere odorem urine. Et ubi ulcera uesice.
Et cura eius est facilis. ex eis que sciuisti.
De pediculis 7 lendinibus 7 curatione.
Materia humiditas in qua est caliditas aliqua
7 cum quo est caliditas aliqua cum expellitur ad cu
tem. fortasse est cutis tenuitatis 7 subtilitatis
ut resoluatur. 7 non sentiatur. 7 sequitur eam quod resol
uitur. 7 coagulatur in sordes. Et sequitur eam quod re
tinetur in suprema tunicarum cutis. 7 generantur
ex ea sicut furfures. 7 desudationes. 7 que sunt
a balneis similia. Et sequitur eam quod retinetur profundi
illo. Quod si fuerit mala ualde facit sicut alo
peciam 7 similia illi. 7 impetiginem. 7 sahafati.
Et si fuerit minus mala. 7 non fuerit uirtus uiru
lenta. 7 non festinat ad eam putrefactio dominans
ultima. Et est conueniens ut sit materia recipi
ens uitam. influit super ipsum uita ex calo
re suo. 7 proueniunt pediculi. 7 mouentur
7 egrediuntur. Et quoniam accidit de eis plurimum su
bito. Et quoniam adiuuat ad generationem pedi
culorum. 7 mouet eos cibi boni chimi. 7 uini
us motui ad illud quod apparet. sicut fit. 7 ad
iuuant ad illud motum mouentes cum ad illud.
7 paupertas cum assotiatur ei uapor spermatis
generantis sicut coitus. Et quoniam adiuuant ad illud
dimissio mundificationis. 7 ablutionis. 7
administratio eius quod aperit poros cutis. et
mouet materias retentas in ea ad reso
lutionem. 7 facit ingredi ad eam flatum prohibentem
eam apud additionibus putrefactionis. 7 assi
milationem cum putrefactione. Et quoniam superant
pediculi adeo donec fluat sanguis huius
cos. 7 attenuetur color eius. 7 cadit appetitus eius. Et
extenuetur corpus ipsius. 7 resoluatur eius uirtus.
Curatio. ¶ Pediculi plures generati non ab
sisi. indiget in curatione sua in primis ex
mundificatione corporis. 7 per euacuationem
cum flobotomia 7 rectificationem regiminis. 7 dimis
sionem eius quod mouet materias ad exteriora. De
eis que diximus. deinde administra medicinas
locales. Et confert ad illud assiduatio bal
neationis 7 mundificationis. Et ut assidu
et balneationem cum aqua salsa. deinde cum aqua
dulci. 7 est melius. Et oportet ut assiduet bal
neationem cum aqua salsa. 7 permutationem uestium
7 induatur sirico. 7 lino. 7 bibat medici
nas interficientes pediculos. sicut allia de
cocta. 7 calamintum montanum. ¶ Medicine
uero locales oportet ut sint exsiccatiue resoluti
ue. attractiue ad exteriora. Quod si fuerit res
magna. est necessarium ut misceantur cum eis in
tutes uenenose. Et de medicinis loca
libus ... sumach. 7 oleum. 7 aceto sa etiam
7 f... 7 radix eius. aut alumen cum oleo.

7 flos squinanti

7 costi.

illud quod reso luitur 7 sudore Et sequitur eam

De iuuamentis pediculorum plurimum ... necesse est primis.

aut folia 7 azedaracteb. aut folia grana
tor. aut semen lini. 7 calami aromatici. et
cinamomum. 7 folia colloquintide. aut
folia mirti. aut folia cipressi. Et oleum
cartami ... plurimum. Et ole
um de rafano est mirabile. 7 cortices cassi
e lignee. 7 reubarbarum 7 piretrum. 7 radix
altee. 7 sisimbrium. 7 polium. 7 anisum 7 pule
gium. 7 semen urtice. 7 lete gestis. 7 condu
menti. ¶ Sumantur sicut meminimus. ʒ. iii. co
sti. ʒ. i. baurac. ʒ. i. amili quantum omnia. sol
vantur. 7 liniantur. ¶ Et de ablutionibus est de
coctio lupinorum. quoniam est bona 7 fortis. 7 de
coctio sicle. 7 decoctio tamarici. 7 decoc
tio calamenti montani. 7 decoctio foliorum
pini. 7 foliorum cypressi. granata fellis cum pomis
sunt in ablutionibus sunt bona. ¶ Et de suffu
migationibus est suffumigatio cum conditis.
7 stafisagria. 7 cum gumma pini. 7 cum gallia
... 7 cum sulphure. ¶ Et de medicinis fortib.
est ut sumatur stafisagria. 7 arsenicum rube
um. 7 baurac. terantur omnia cum aceto 7 oleo. 7
liniatur cum eo caput. Aut ellebori albi. 7 bau
rac. Aut folia oleandri cum oleo. aut
folia colloquintide. Aut sumatur sinapis.
7 conditum. 7 fundatur super ea parum aceti.
7 extinguatur post illud in eis argentum vivum
tenendo 7 est forte. Et similiter quod fit ex sulfure
7 arsenico. 7 aristologia longa. 7 allacata.
7 fellis vaccini. quantitas tanta de unoquoque cum
qua medicine conficiantur. 7 est epythima
forte. Et item allacata. 7 gentiana. 7 arse
nicum. 7 oleum de lilio. Et item stafisagria.
7 folia oleandri. 7 alumen iameni. Et item
liniantur in balneo cum sicut meminimus partes ʒ.
7 baurac medietatem partis. cum sextario
amili quantum omnia. 7 liniantur cum eo post preparationem
tam confectam cum aceto. 7 amministra illas
medicinas post vaporationem cum eis. que sunt
sicut conditum. 7 stafisagria. 7 est melior. 7 post
cum incipit ablutionibus de genere eius quod diximus.

De tractatur quartum de dispositionibus que perveniunt ex corpore 7 extremitatibus. 7 est complementum libri decorationis. De extenuationis ablutione.

Extenuatio fit aut propter privationem mate
rie pinguedinis cibi. aut propter multitudinem
usus cibi subtiliantis. quare non generatur in
corpore sanguis plurimus. Et ex regimine
contrario de eo quod est post illud. non generatur san
guis bonus. aut propter debilitatem virtutis con
tentis in cibo. aut digestive. aut a
tractive ad membra propter corruptionem comple
xionis cuius plurimum est frigidum. aut propter
quietem plurimam. cum qua sopitur virtus attractiva.
Propter quod est post extenuationem quia auxilio consueve
runt attrahere cibum. Cum ergo dimittitur non at
trahit. in nutrimentum competentem. 7. aut propter
quod sanguis convertitur ad materiam colericam. ex
humida aquosa. Aut propter quod sple... ...nut

epar quod magnificatur. quare attrahit ad ipsum plus
sanguinis. 7 debilitatur virtus epatis propter consueta
tem que inest utrique. aut propter quod timens coar
tant corpus. aut propter constrictionem pororum propter
ipsorum coartationem ablutionibus. aut cooperi
turam eorum sicut est quod fecit frigus. aut calor.
aut nimia siccitas. que unumquodque coagu
latur signo suo. aut propter ligamenta assidua
super ipsum. quare oppillantur pori 7 meatus. quam
obrem non attrahitur ad ipsum nutrimentum. 7 propter
acetum comesta. aut propter multitudinem
resolutionis. quare non figitur quod attrahitur de nutri
mento ad membra. immo separatur. sicut accidit in
exercitiis velocibus. 7 tristitia. 7 angustia.
7 egritudinibus resolventibus. Et oportet quod est quod
extenuantur in tempore brevi. colleratur ut
redeat ad carnositatis in tempore brevi. Et
illa que extenuantur in tempore longo non colleratur
nisi blandimento debilitatis virtutis absque ut
amministret nutrimentum plurimum. Corpora ergo su
sceptibiliora pinguedinis sunt que de eis
molliorem habent carnem. 7 que de eis magis
susceptibiliora sunt. tensionis. Et de eis
que fiunt boni esse necessarium fugere ab extenua
tione. sunt debilitas 7 vehementia passionum
a calore 7 frigore. 7 ad ulceribus ad pas
sionibus. 7 a passionibus animalibus. 7 vomere.
7 laxare. 7 inquietudine. 7 ab evacuatione
7 coitu. 7 retinere nutrimentum ei invenire
ipsum. 7 non penetrat. quare putrefit. Et pin
guedinum ... inest nocumentum quod ego di
cam. 7 non est sicut equale. Unde ergo perseverat pingue
do ita quod non faciat accidere nocumentum. non ablo
rtas ea. Vita namque in humiditate existit.
Verum omnes virtutum carnes 7 ablutiones earum
nimia superfluitatis. licet non appareat ei
nocumentum. quoniam ei nocumentum advenit re
pente 7 subito. secundum quod dicetur in loco suo.
Et quoniam declaratur causa propter accidentem extenuationem.

Oportet ut ostendatur qualis sit rectitudo **Cura-
tionem** de eis extenuationis quas di
ximus. 7 curet. 7 removeat. Ubi ergo fuerit
erit cibus non generans sanguinem causa fer
te. afferatur ille quod generat ipsum. 7 non sit con
trarius eo quod generat sanguinem laudabilem
tantum. quoniam fortasse generabit subtilem 7 re
solutivum. Et si fuerit virtus attractiva ad me
bra pingue moveat. 7 confortet. 7 consideret
ad maliciam complexionis si fuerit. 7 per mittetur.
7 fricatio 7 hora expergefactionis a sopitu.
est ex eis que expergefaciunt virtutem attractivam.
Et quoniam est necessarium prohibere nutrimentum a latere
alio. 7 attrahere ipsum ad latus extenuatum. cum
diversificantur duo latera. sicut fit in aliqua
rum manuum extenuata. 7 altera pinguis.
tunc ei necessarium est ut ligetur pinguis. incipien
do ab inferiore ligatura non vehementi.
nec dolorosa. cum mensura que constringit tantum.
7 prohibeat nutrimentum a pe... ...tione. quare re
deat ad l... cum ...usionis. 7 attrahatur ad

a. vis nocendi

7 panno.

fen

latere altero. et excitat attractivam cum fricatione et pice cum oleo sic, oleo sic, oleo cum pauca cera calefactis fricatione non exsiccante. et quando inflammatur membrum et calefit dimittatur donec non vehementer quiescat. Et si pori fuerint oppilati, tunc oportebit si corpus fuerit vehementis soliditatis quod propter oppilentur pori, mollificare cum humectatione et calefactione cum calefacientibus ex eis que assimilantur et motibus corporis et animalibus. si fuerit frigus illud quod infrigidat sanat ipsum, et infrigidatione et humectatione si fuerit calor in spiritibus ipsius et faciens ipsum compactum. Et melius quod calefit membrum quod incipit calefactionem propter frigus suum est ut fricetur. deinde ponatur super ipsum rubificativum. Et si fuerit causa in extenuatione propter splenem curetur splen. Et si fuerit extenuatio propter vermes interficiantur et extrahantur cum eis que dicta sunt in capitulo eorum. et adhibeantur ei delitie et amenitas et instrumenta lenia et habitet in umbra et dilatetur et aromatizetur et detineatur in potu frigida. Ista enim confortant virtutem naturalem valde. quia bona fit ei administratio in nutriendo et expellendo superfluitates. Et illud quidem est principium curationis pinguedinis. Et de impinguantibus est assumptio [illegible] et cibi boni chimi. fortis exercitatis cum digerere. sicut frumentum sine cortice ut puls coctum et alindalet(?) et rizi cum lacte et assata de carnibus propter illud quod retinetur in eis de virtute carnis. et generat carnem duram. Decoctum autem ex carnibus generat mollitiem et teneritudinem vehementem(?). Et cibus anatis est impinguativus. et cibus galline similiter et cibus alcubugi est vultuna(?) in eo. et similiter vacarum(?). et balneum post cibum est vehementis attractionis nutrimenti ad corpus et pinguativum. verum tamen eo exponitur oppilationi accidenti in epate suo precipue cum cibus eius cibus eorum que sunt impinguantia. Et propter illud multiplicatur lapis in omnibus qui querunt hoc. Et illi sunt aptiores ad hoc ut in eis multiplicentur iste oppillationes et lapis. quorum vene mesaraice sunt stricte. et non sunt omnes ita. et isti cum sentiunt gravitatem in latere dextro. sumant in potu aperitiva in oppillationibus epatis nota. et sumant in potu ante cibum suum caparis cum aceto et melle. oximelle cum seminibus. donec auferat gravitas. Et melius quidem balneum est illud quod est post digestionem primam. et cum iam descenderit cibus. licet conveniat cibum post egressionem a balneo absque superfluitate, est de causis impinguationis. Et balneum quidem est bonum impinguativum pluribus hominibus. et precipue illis qui sunt in dispositione que sicut arefactio. Et oportet ut sit balneum post primam digestionem. scilicet quando descenderit cibus a stomacho. non in rebus eisdem. Et calefactis quidem est ad congruum factum ex lacte de quo extractum est butirum non factum acetoso.

Et de ingenio impinguandi est retentio sanguinis super membrum. ligando membrum quod ei equidistat in corpore latere altero. sicut diximus. et ligetur illud quod est sub membro ex quo vadit nutrimentum ad ipsum cum est pingue. aut non quietur ei impinguatio. sicut cum ascheid est extenuatum et planta manus est sana et pinguis. tunc ligetur apud rasetam. aut cum adiutorium est extenuatum et ascheid non. ligetur apud cubitum a superiore parte ascheid. Et ex impinguantibus est illud quod pendet et exercitio que est de exercitiis non lene tardum. Et totum illud sit equale post fricationem velocem bonam parvam temperatam in duritie et lenitate. et precipue fricationem cum incipit venire ad hoc ut rubificet cutem. Et post illud exercitetur cum equalitate et balneetur balneatione brevi. deinde inungatur corpus eius et fricetur fricatione sicca. deinde administrentur linimenta impinguativa. Et permutatio quidem aeris et aque est ex uno eorum quod oportet observare. quoniam fortasse extenuatio est causa eorum.

Et de impinguativis sunt linimenta que administrantur post motionem eorum membrorum et ipsorum rubificationem. sicut est pix sola. ita ut sit vehementer liquida. aut soluta in oleo cum quantitate que faciat eam currere liniendam(?). Et quando administratur sola super cutem aptetur(?) igni donec liquefiat. deinde inviscetur et elevetur quando congelatur. Ipsa enim attrahit nutrimentum ad membrum. et retinet ipsum in eo. et removet frigus eius si fuerit causa eius debilitas virtutis. aut oppilatio pororum in cute et dat ei viscositatem et asperitatem. et stringit super ipsius poros. et excitat virtutem attractivam. quia remanet mora tanta quod figitur. et fit pars membri et non resolvitur. Et oportet ut administretur in estate semel in die [illegible] administretur. et in hyeme bis. et consideretur in ablatione eius [illegible]. et dimissione ipsius super membrum ipsius velocitas rubificationis eius et inflationis que fit ei. et tarditas illius. Cum ipsa enim festinat nisi non sit ultimatio in dimissione eius super ipsum. et duratione ipsius, immo removeatur velociter. Et fortasse sufficit ut auferatur quando inviscatur calida. et infrigidatur. Et quoniam confert confert ut precedat super picationem fricatio velox aspera dura. deinde linatur. aut percutiatur cum virga buxi equali non nodosa et precipue [illegible]. donec rubeat et infletur. deinde abstineat. Prima additio in fricatione et percussione resolvit. deinde inviscetur pix calefacta cum equalitate apud ignem. Cumque coagulatur et infrigidatur auferatur ab eo evellendo subito. Et melius quidem est ut effundatur ante picem aqua ad calidicatem et mordicationem quandam deducens. deinde apponatur pix. Et aque sulphuree et que sunt de aspalto sunt attenuantes [illegible] ad illud quod apparet. In quo [illegible]. Jam vidi ve-

Marginalia: et aliud. o(leo) olive. — vel solidum fecit. — In alio inceptio pinguedinis — De impinguantibus — [illegible] in alio capitulo — vel prima — super ipsum

dicere animalium impinguasse hoc regimine
adolescentem sanguinantibus. Et facit esse lenes homines
pingues anchas in tempore brevi. Quod si ab
horret picem ungatur loco eius oleo aliquo ex oleis
oppilantibus cum caliditate quadam. Et sit
tactus aqua frigida et tollat eam super corpus totum,
aut super membrum faciat. Et melior horarum
ad illud est hora qua operatur humiditas in mattutinis,
fortasse enim tunc non resolvet ipsum in sanguinem;
Et non oportet ut fugias acuta cum plus gratum;
et non confert. Immo oportet ut assiduet fricationem
cum pannis et effusionem aque calide. Deinde
confricatione cum manu. Deinde adhibeas picem.
Et fortasse est nocivum ut attrahat sanguinis
absque fricatione, immo cum medicinis rubificantibus
et cum eis que sunt sicut piretrum et sulfur
et cum eis que sunt sicut gumma rute agrestis.
Et de membris sunt quedam que egent ad impinguationem
sui nutrimento plurimo consuetudo. quoniam resolvitur
ex eo iam plus consuetudo. Et indiget
impinguatio superfluitate remanente.
Propterea cum fricatio iam resolvit. Et referam
nunc medicinas que assumuntur et clisteria.
Ineis autem que sumuntur est intentio ut
medicine confortent digestionem et retineat cibum
in stomacho et intestinis parum propter virtutem retentivam.
Et faciunt ipsum penetrare in venis et
apertiones epatis. Et faciunt illud diuretica
equalia. Et precipue cum bibuntur in cibo. Et post ipsum
spatio parvo. Et est necessarium ut coaguletur
in membro. Et faciunt illud infrigidativa et
stupefacientia. sicut iusquiamum album et
psillium. Et de hiis propter quod sunt nobiliora
virtute ad epaticos. est illud quod recipe amigdalas
et fisticos excorticatos. et granum myrtinum
et sisaminum. et grana pini maioris.
confitiantur cum melle. et fiant inde pillule similes
nucibus. Et sumat de eis omni die quinque
nuces usque ad decem. Et bibat super eas
vinum. Hoc impinguat et bonum facit colorem et
confortat super voluntatem coeundi. Medicamen
bonum quod impinguat et colorem efficit
bonum. Recipe mirrhe, farine siliginis ana ℥ v.
sarcocolle. involvantur cum butiro cocto in
volutione forti et fiant ex eis tivasia et
comedantur mane et vespere. Aut sumat
amigdale et avellane excorticate et
grana viridia et sisamum et papaveris cum
equalitate. kesille media pars. ponderis
quantum est totum sumat in pulvere omni mane et post
soporem usque ad ℨ xx. Et alkindi medicamen.
quod recipe quantum libuari de kerua ex
corticato. cuius tritura fiat optima. et fundantur
super ipsum libre ii lactis dulcis et
confitiantur bene cum farina tritici quantum ipsum
tollerat. et fiant eis tivasia ex eo. quorum omnis
sit ℥ i et semis. et fiant ut panis et siccentur et
sumat de eo omni die duo tivasia contrita.

Regimen bonum ad extenuationem factam cum arte. et oppilationes proprie epatis et sifach.

Sumat passule libras x et fundat super eas quatuor pondera ipsarum de aqua et decoquantur
usque ad medietatem. Et proiciantur super eas
omnes cassinum passularum pondere ii librarum scorie
ferri. et pugillus unus anisi et pugillus
unus zuccari. et pugillus unus origani.
et quando fervescat dimittatur duobus diebus aut
tribus. deinde coletur et bibat de eo in mensura quantitatis
libre unius. et post tres horas comedat
panem cum rennich capparis et porrorum et bibat
super ipsum vinum forte quantitate libre i. deinde
quando preterierint septem hore comedat carnem pinguem
et bibat vinum durum usque ad tres libras.
Hoc est efficax in complexionibus fortioribus operationem
mirabilem et colorem facit bonum. Aut sumat
dragagantum et seminis papaveris et nucis
indice et aliorum liberum et cipiris et zedoarie
et almugarth ana ℨ iiii et semis. terantur et frigantur
in butiro et proiciantur super pondus
duarum mensurarum sauich tritici. Et sumat
omni die de toto usque ad ℨ xxx et decoquatur
de eo sorbitio cum novo lacte et butiro cocto
et zuccaro sorbeat et balneet post ipsum balneatione
levi. Aut sumat almugarth ℨ l.
ellebori ℨ xx. et dragaganti ℨ xl. zedoarie
ℨ xxx. terantur et cribellentur et sumat quantum
est tritici tosti de pane simile. et quantum est tritici
ei similium de amigdalis excorticatis. et quantum est tritici
ei similium de zuccaro solimenii. et sumat de eo
omni die pondere ℨ xx in lacte ovino. et expressionis
sicce uve de unoquoque quorum sit libra una.
et fiat sorbitio et sorbeat ipsam. Et utatur
impinguativis medicinis epatis ex medicinalibus. et   et nux benedicta et al
kesile precipue cum sumach. quoniam ipsum cum hoc frangit
inflationem sauich. et grana impinguandi. verum
ipsa tardant in stomacho. et almugarth et zedoaria
et duo been. et omnia que movent spermata
ex eis que sunt sicut bulbi et herbe et fa
seoli. Et ex eis quorum cursus preparatum est
ut sumat primus apis et exsiccetur et teratur et
misceat de eo aliquid cum sauich et detur de
eo in potu aliquid. Et de regimine bono.
ad calefaciendos est ut sumat dog lactis dulcis.
cuius non vehemens est coagulatio. neque acetositas.
immo acceptabile et ablata ei vehemens
acetositas ut sit magis penetrativum et leve.
et detur de eo in potu extenuato quantitas medie
libre. et moretur super ipsum tribus horis
donec digerat ipsum. deinde sumat in potu
de eo tantundem vice altera et abstineat a cibo
usque ad noctem. Et sit cibus eius pullus
impinguatus. Et si tollerat ut bibat vinum
subtile faciat. Et post balneetur ante cenam
super illud cum iam biberit eadem vini tenuis
puri. deinde egrediatur et cenet. Et melius.
Et sumat acetum et infundat in lacte, nocte
die et nocte. et si renovetur super ipsum lac et
mutetur in eo plus illo. lac. Et sumat tritici
abluti. et seminis papaveris albi. et tritici. et

fex

ordei excorticati ana pondus ℥ xxx. et panis de simi-
la exsiccati. et zuccari albi. ana pondus ℥ xxx.
amigdalarum excorticatarum ℥ l. aggregentur
omnia. et decoquatur de eo omni die pondus ℥ xxx. cum
lacte dulci. aut oleo et butiro cocto. et bi-
bat ipsum. et balneetur intra post ipsum quantitate qua
resolvatur. Aut sumatur libra i. lactis dulcis.
et libra aque ferveat cum facilitate donec
consumatur aqua. et proiciatur super ipsum ℥ i. penidi-
orum. et ℥ i. butiri vaccini cocti. et oleum sisa-
mini. et ferveat bullitione una. et sorbeat.
aut sumatur farine ciceris. et fabarum.
et ordei. et risi. partes equales. lentium excor-
ticatarum. et papaveris albi. et messe excorti-
cati. omnium ana pars media. tritici. sisami
excorticati ana pars media. et zuccari partes
due. fiat sorbitio cum lacte ovino. et sorbe-
tur in mane. Aut sumatur musquamum album
et decoquatur in aqua decoctione bona. et coletur ab
eo aqua fortiter. deinde exsiccetur in umbra. et po-
natur in medio masse. et fiat panis. et co-
quatur in furno super laterem. Cumque mathe-
rubet. ac si ipsum esset losira. extrahatur. et terat.
et proiciantur duo aurei in libra i. pultis
facte. et sisamo. et papavere. et sumatur de eo
mane et vespere tres platee mandu. **Medi-
camen mirabile.** Sumatur musquamum al-
bum et abluatur cum aqua post quam infusum fuerit in ea
die et nocte et exsiccetur. et involvatur buti-
ro cocto involutione facili. et bullat quan-
tum nocet. et proiciatur super ipsum quadruplum suum
de amigdalis excorticatis. et quantum ipsum de
nucibus. et quantum ipsum de zuccaro. et sumatur
de eo ad masticandum pondus ℥ v. Et isti impin-
guantur cum keirkengi. et solatro. et lactuca.
et moris. et carne alcabugi. Et qui ad ul-
timum pervenerint in extenuatione. indi-
gent ad curationem sui humectatione quam diximus
in capitulo ethice. et in capitulo siccitatis
senum. que redit ad ea. Et isti unguntur ut lini-
antur cum pice omnibus quatuor diebus aut tribus
secundum modum notum. Et de illo est ad infri-
gidatos. Recipe ellebori albi. seminis papa-
veris albi. omnium ana pondus ℥ ii. bumach
grinorum pini. alborum ana ℥ iiii. granorum impin-
guandi ℥ iiii. hermodactilorum. seminis
musquami albi. piretri. galange. bee albi.
omnium ana pondus ℥ x. et super ipsum bibat lac.
Aliud notum. Recipe kesile ℥ v. tritici albi.
mundati. unum. et infundatur triticum in lacte
donec turgescat. deinde exsiccetur in umbra
et torrefiat. et sumatur de eo in pulvere omni die
mane et sero. pondus ℥ x. et super ipsum bibatur
lac. **Aliud notum.** Sumat ellebori al-
bi. farine ciceris. anicos. omnium ana partes
una. kesile partes ii. cimini. carmeni. et
piperis. alborum ana pars media. terantur et confici-
antur. et coquantur in furno ut panis. et ex-
siccetur et com[illegible]eat cum tanto pane de si-
mila exsiccato quan[illegible]at de eo i

omni die sorbitio cum lacte. et sumatur. aut po-
natur in ventre pulli pinguis. et sorbeat an-
tidotum. **Vinum ad eos.** Recipe kesile
℥ v. et dimittatur super duas libras vini
boni cui non sit acetositas omnino. et bibat de eo
tres ciatos mane et vespere. et ad masticandum
in omni dispositione ciatum unum quod confert. ut consequi-
tur adhibentes saunich. Et napi barbarici
in saunich sunt vehementis iuvamenti ad eos.
calefaciendo et humectando eos. Verum ipsi
sunt vehementis caliditatis. Et de illo est
adhibentes siccitatem que aufertur curationibus
eorum cum humectatibus notis. et regimine
ethicorum. deinde regatur ille siccitate cuius
attribuit caliditas regimine calefaciente.
et ille frigiditati cuius associatur frigiditas. cum regi-
mine humectante et ethicorum senectute. Clisteria autem
sunt ex clisteribus impinguantibus renes. sicut lac om-
nium. et pes qui solvitur in eo de alkezarad ali-
quod. Et de eis sunt composita que iam dicta sunt in
capitulis desiderii coeundi. Et dicam de eis
unum. sumatur caput ovis pinguis. et mundifi-
cetur. deinde teratur valde. et aggregetur illi media
libra illarum. et due libre lactis. et sumatur
tritici et risi. et ciceris excorticati. omnium ana quan-
titas libre unius. postquam fuerit aggregatum totum illud.
et dissolutum in aqua. et ligatum et colatum. et fun-
datur ipsum et aqua eius super commixtionem aliam. et
reducatur totum ad coquendum in furno donec
discoopertum sit caput eius. et coletur caput totum.
Et sumatur de uno ℥ iii. et de pinguedine ℥ ii.
et de farina amigdalarum et nucum. alborum
ana ℥ i. et fiat clistere cum eo. et dormiat
super ipsum. **De impinguando membrum aliquod. sicut
manum. aut pedem. et nasum. aut preputium. aut virgam.**

Possibile non est illud quod appropriatur
illi membro. Et non est illud ex parte eius quod comedit
et bibit. quoniam illud est cure corporis. immo ex
parte attractionis cibi ad ipsum. et retentionis eius
super ipsum. et conversionis eius ad naturam ipsius. Et
illud quod ad nos scivimus fit per fricationem
rubificantem cum asperitate. et cum medicinis
rubificantibus. deinde cum fricatione que fortior.
et cum effusione aque calide. deinde linitur
pix. Et quidam ponunt sanguisugas campe-
stres. et sunt vermes rubei. in virtute picis.
Et unguenta iam scivisti in primis capitulis que
administrentur pix. Et administratur secundum
modum quem necesse fac materia venientis ad ipsum.
stringendo viam ab eo ad illud. Et appropriatur ei a-
liqua ex operationibus fortium. sicut labiis et
naso. et auribus. Et dictum est in capitulo alio
ab isto. dixerit. cum labium et nasus fuerint
diminuta. oportet ut appropriatur medium et dis-
cooperiatur cutis ab utroque latere. et madefi-
cato que in medio quod inducta est ex ea. quod prolongabitur.
et auferetur callositas. **De macilentia pinguedinis superflue.**

Pinguedo superflua
est corpus corporis amotum. et de ambulatione
et [illegible] coartans venas cum inanitione co

ssic.

scilicet regimine.

In al' rubificantes

Mo

stringere eas. Quia oppilatur spiritui vias suas. quam ob rem extinguitur multotiens. Et similiter non prebent ad eos spiraculum aeris. Quia coartantur propter illud copiositas spiritus eorum. Et sunt iterum morbi quia expellatur sanguis eorum ipsum ad locum constrictum. quia forsitan findetur vena subito. fiatque perniciosa. Et in huiusmodi quidem dispositione. et dispositione que ante eam accidunt eis constrictio anhelitus. et pulsus cordis. Quia suffocatur tunc dispositio eorum cum flegmate. Et isti quidem perveniunt ex parte sua mortem repentinam. Et ad summum mors super impinguatos ultimatos in pinguedine festinat. et precipue illos qui impinguantur in prima etate. Isti enim nimietas habent venas et constrictas. et sunt expositi apoplesie. et paralisi. et pulsui cordis. et dyarrie propter humiditatem ipsorum. et malitie anhelitus. et sincopi. et febribus malis. et non tolerant famem neque sitim. cum constrictionis meatuum spiritus. et vehementie frigoris complexionis. et paucitatis sanguinis. et multitudinis flegmatis. Et homo quidem non pervenit adultimum magnitudinis impinguationis. nisi cum est frigide complexionis. Et similiter isti sunt non generantes. neque in semine suo ad commodum pervenientes. Et sperma est ipsorum paucum. ¶ Et similiter que de mulieribus sunt pingues non concipiunt. Et cum conceperint abortiunt. et earum appetitus ipsum est debilis. Et cum isti quidem omnes curantur cum medicinis. non forsitan penetrant medicine in venas eorum usque ad membra eorum lesa. et quando infirmantur non sentiunt nocumentum velociter. quoniam sensus eorum sunt debiles. Et flegma eorum est difficilis et in eorum solutione ventris est timor. forsitan enim movebit humores eorum. et non erit possibile ut penetrent in venas redeundo propter coartationem earum. quia forsitan ducet ad perditionem illud. ¶ Similiter fatiunt aliquid infirmat eos. quoniam calor eorum innatus est debilis. quoniam eius locus est strictus. Et nos quidem iam diximus. quod laudatur et tempus. et precipue in adolescentia. Et pinguia quorum laboret et debilitatur amotum. tunc ipsi propter id quod assotiatur eis de superfluitate humiditatis. significat longitudinem vite. **De extenuando.**

Regimen extenuandi est contrarium regimini impinguandi. Et est minoratio cibi. et post ipsum balneum. et exercitium vehemens cum properantia eius. et ponere ipsum de genere eius quod non nutrit. Et de genere cum nutrimentum fuerit aut acre. aut salsum sicut sunt lentes. et alcauinich. et acetosa. et sit panis eorum non est citrus furfure. et panis de ordeo. Et multiplicet species calidas quando prandium prolongat suum. et de eis que adiuvant ad minorandum cibum eorum predictum cum eo quod narratur. est ut sit pinguis valde ut faciat et velociter. quoniam appetitus eorum debilitatur. Et sit cibus et potus eorum tales ut adiuvet ad resolvendum materiam si aggregatur ... et adiuvat ad illud vehementia caritatis corum corporum. per exercitia laboriosa. et consuetudinem indumenti. et lecti. et permutationem aque frigide ad calidam. et aeris frigidi ad calidum. et exercitio semper ad frigidum ut constringat poros. et oppilleret. et consolidet corpora propter compilationem quia non recipiat nutrimentum. et prohibeat resolutionem equalem que precedit attractionem eius que est propter ipsam. Quare situm constrictum detergat calorem eorum et multiplicet eius resolutionem. quia resolvatur super illud quod attrahitur ad membrum. et evacuationes. et venter non equalis. Non venter cum est equalis ante cibum. et propter ipsum impinguat. Verum illud quod est plurimum extenuat. Et alteratio complexionis. ad contrarium complexionis facientis pinguedinem sicut frigiditatis tunc calefactio. et sicut caliditas equalis tunc inclinatio eius ad frigus. aut ad calorem superfluum. Et secundum plurimum de rebus magis iuvativus pluribus qui superfluunt in pinguedine. et fit nimis illud a frigore. Est administratio medicinarum subtiliantium. et hoc ipsum ad calorem est iuvativum. Et oportet ut adhibeantur eis exercitia laboriosa. et evacuationes. ¶ Ipsi est efficitur in humoribus tres operationes. quarum unaquaque est iuvativa extenuandi. De illis est subtiliatio humoris et eorum elongatio eius a coagulatione. et exponere ipsum ad resolutionem. Et de illis est quod ipsum provocat. et movet humores non ad partem venarum. Et de illis est quod ipsum fatiunt sanguinem ... tatem acutam non malignam adiuvante attractiva. Et medicine administrate in doloribus intestinarum. sunt valde fortes in provocatione urine non spiritu. quod cum pervenerint vadunt cum cibo ad venas. et non possunt perducere materias ad sugentes venarum. neque ad partem urine sumende a parte venarum. non in potu sumatur cum sedatio digestionis advenerit. ... pervenit ad eam partem. et incipit illic prima operatio earum. Nimis fortes quidem remanent discernentes valde humores ad foras non parte venarum. quia statim pati possunt vene. et faciunt reliquas operationes. Et iste medicine non provocant menstrua cum virtute. quod ob rem adiuvant ad extenuandum in mulieribus. Et iste quidem medicine sunt sicut genciana. et feniculi. et aristologia rotunda. et petroselinum. et polium. Et sandaracca quidem est de medicinis extenuativa valde. ... Et lacca habet in his virtute plurimam. Et similiter apium semen. Et dragantum extenuativum forte est. Et timoroson est. Et amaracum similiter. **Medicamen bonum.** ¶ Recipe aristologie iii. ʒ. i. centauree iii. duas ... i. ʒ. genciane rome. polii. petroselini. et salis nitri. pipere. ana ʒ. iii. et de costo. una. **Medicamen forte.** ¶ Sumatur radix cucumeris asinini. et radix altee. et radix opoponaca. et fiat in pulvere ... toto pondere ʒ. i. Et ipsum sumatur ... semis ... et semis ... et ... pres. et laxatur ...

Margin notes (left column): ... ; pinus d'auro.

Margin notes (right column): Al' inclinatur. ; i. sunt valde extenuantes. ; s. diuretice urinam ; tunc enim. ; similiter urinam ; in alio fac. ; In alio timon.

sicca et bauracis. Alii vero aliquando quartam partem unius et lactis post unam, cuius dosis omni die sit aureus unus. ¶ Et de medicinis subtiliantibus sunt acetum et almuri, et praecipue in ieiunio. Verumtamen ille qui habet debilitatem nervorum et qui habet nocumentum in matrice devitet acetum. Et potare vinum in ieiunio quoniam extenuat ipsum propterea quod resolvit, et propterea quod replet venas vapore. Cum fuerit quod potat plurimum quod venae non recipiunt, venit aliud super ipsum ex cibo. Et similiter medicinae lenientes naturam. Ipsae enim convertunt cibum antequam [illegible]. Et quando administrantur multotiens fit ut attractiva pigra, et consuescunt venae evacuari ab eo quod vadit ad eas apud quemlibet motum humorum ad intestina. Et quando apparent medicinae lenientes naturam et subtiliantes diureticae, non pervenit ad venas res magna. ¶ Et de medicinis extenuantibus sunt tyriaca et usus eius, et sal indum, et diacurcuma, et diacuminum, et diapipereon, et lagzenea, et anacardinum, et medicamen de lacca, et athanasia, et amorusia, et ifara minor. ¶ Epithimata vero corporis oportet ut sint de genere eorum quae infrigidant et stupefaciunt virtutem attractivam, et sit in eis venenositas, sicut iusquiamum nigrum et iusquiamum album. Aut de genere eorum quae resolvunt resolutione vehementi, sicut sunt olea et unctiones resolutionis fortis. Et oportet ut sit cum balneatio in ieiunio, et sit aeria sudificantes non aquea humectans. Et si fuerit aqua resolutiva, sit assiduatio in ea, ut non accidat ex ea attractio superflui absque resolutione. Deinde non festinet ad comedendum super ipsum, immo exspectet et dormiat post ipsum. Aut moveatur et exsiccet exercitium donec digestio [illegible]. Postea cedat rem debilem. Et similiter oportet ut sit fricatio eius fricatio resolutiva continua. **De extenuatione membri particularis, sicut mamillae, et testiculi, et manus, et pedis, et similium illis.**

Redi in hoc regimine iterum ad dispositiones et contrarietates quas diximus in extenuatione absoluta, et iungetur cum iuvantibus quibus appropinquat, et iuvat ad illud. Sicut facere ipsum quiescere cum frigore suo, et ligare vias cibi ad ipsum, et stringere cum ligamento, et assiduatio eius super illas vias subtiliorum, et attractio cibi ad oppositum eius. Et de epithimatibus quae prohibent testiculum fieri magnum, et mamillam ad magnificationem, est ut sumatur chimolea, et cerusa plumbi, et misceantur cum expressione iusquiami albi et oleo myrtino, et administretur in ungendo. Et assiduetur epithimatio eius ex fricatione lapidis in quo flebotomatores sua acuunt ferramenta, cum ipse fricatur super ipsum cum aceto, aut cum succo iusquiami albi. Et similiter inunctio epithimandi cum alumine omni die. Aut fricatur cretae pars una et gallarum viridium quae utraque sit terra, et liniantur cum melle in die. Deinde abluatur cum aqua frigida. Fiat illud in mense tribus vicibus. Et apparatus mamillae ut ligetur super eam cyminum contritum confectum cum aceto exiguo. Compleatur mamilla, et dimittatur super eam pannus infusus in aceto tribus diebus. Deinde solvatur et consequenter adhibeatur cepe lilii albi et stringatur et non solvatur tribus diebus aliis. Et fiat illud tribus vicibus in mense. **Sermo de aegritudinibus unguium. De panaritio.**

Panaritium est apostema calidum et est valde acutum in latere unguis, et est difficile vehementis doloris. Et quandoque ulceratur et perducit ad corrosionem. Et quandoque accidit ex ulceratione eius saniosus subtilis fetidus. Et est in [illegible] digiti. **Cura.**

Si necessaria est flebotomia, et ventositas solo fiat. Et est necessarium subtiliare cibum et infrigidare ipsum. Et oportet ut caveant inceptionem cursu reliquorum apostematum, scilicet in observatione dispositionis principii, et augmenti, et status, et declinationis secundum quod sanatur. ¶ Medicinae autem locales sunt quarum in principio oportet ut submergatur in aceto calido. Galienus namque narravit quod est iuvamentis vehementis ad panaritium, et non est dubium quin in principio sit magis iuvativum, et praecipue cum furfure, aut farina ordei. Et emplastrum camphoratum factum cum camphora. Et quandoque conficitur opium cum mucillagine psillii extinctum cum aceto. Est iuvativum valde. Et emplastrum cum gallis contritis pulverizatis fortasse refrenat ipsum. Et similiter sordes auris cum limo quoniam prohibent ipsum collectionem facere. Et lini non recentium iuvativum est et bonum. Et similiter gallae confectae cum melle. Illud est ex eis quae prohibent eius confirmationem, et submergatur semper in aqua frigida, et sedet dolor eius cum opio, quando est iuvabile. Et mucillago psillii etiam est iuvativa. Aut sumatur gallae et cortices granatorum acetosorum, et lapides calcis, et ficus siccae cum aequali mensura, et conficiantur cum melle, aut cum rob uvae, aut cum iuleb, et ligetur super ipsum. Et non appropinquet oleo neque humiditati cum timetur ulceratio. Et radix lilii et olibanum contritum solum et cum aliis. Et grana myrti decocta cum rob uvae fortasse refrenat ipsum. **Medicamen sanans panaritium.** ¶ Sumatur aloes et balaustie et olibanum et gallae et aggregetur cum melle et administretur. Et non oportet ut stet super infrigidantia. Nam ipsa quando fuerit hora prima principii inspissant cutem et obsidetur materia et vehementior fit dolor. Et non attendat tunc illud quod sentitur de caliditate quasi sit sicut ignis, immo resolvatur et exsiccetur. Et fortasse confert submissio in oleo calefacto et tolerantia super ipsum. Et in medio teratur olibanum et ponatur super ipsum. Aut flos feni et nigella trita cum trita. Et

No. q. tiriaca extenuat cor.

iterum in allagines lenientes. et adipes. Et similiter tasia andaron. et musse. Et sordes auris bovis est ei cum collectione. Et cum accidit mortificatio. tunc pone super ipsum almam et psilium cum lacte. Et cum est propter statum et collectionem. tunc post pones post frictionem scribitur (?) et pus ut egrediatur quod est in ipso. et emplastretur quod est in ipso cum stipticis sicut lentes et rose. et sic sumach. et dinabach. et sumach malorum et colube (?). et sumach de zarur (?). Et post illud farina lupinorum cum melle. Et quando ulceratur tunc aloes est de melioribus curationibus eius. Et flos eris thus cum arsenico. Et emplastrum de flore eris permixtum cum emplastro de cusa (?). Et sarcocolla. et cooperiatur illud cum panno imbibito in vino. Et oportet ut inscindatur caro ab ungue ab omni parte. et incidatur illud quod pungit carnem ex ungue.

Emplastrum bonum. quod dixit paulus. Recipe. draganti usti. thuris. aloes ana partem i. floris eris partem mediam. terantur cum melle. et administretur. Et iterum huiusmodi contra granatorum aceto sorum (?). et galle. et scoria eris. et flos eius. misceatur cum melle. et liniatur. et ligetur. et non tangat locum aqua. neque oleum.

Emplastrum bonum. Draganti usti. et thuris ana pondus i. floris eris partem mediam. aggregentur cum melle. et ponatur super ipsum. Et fortasse est necessarium cum est timor corrosionis. administrare calcadis ex arsenico. et draganto. et flore eris. et calce. quoniam exsiccat ipsum. et non est melius eo. Et quando in apostemate currente ex panaricio ulcerato sanies. tunc cauterizetur. et incidatur ut non perambulet malitia eius in digito toto. et nola qui locum fumi de panaricio ulceralia.

Aures muris. et fissura unguium et excoriatio earum. et ipsarum scabies.

Quandoque accidunt hec accidentia cum fictura (?) tis complexionis melancolice. et illa fissura unguium que est declinis ad partes acutas. pendentes cum carne. et pungentes. et que leduntur. dicuntur aures muris. ¶ In qualicumque autem eius est necessaria mundificatio corporis cum evacuatione humoris melancolici si fuerit dominans. et medicine locales. sunt ut liniatur ex alasfrag (?) cum sale masse. et fece vini. et emplastretur cum cepa muris assata. et pice cum oleo sisamino. aut semine lini. aut nasturtii. emplastrum factum ligetur super ipsum cum melle. Et nasturtium et sal trita confert ad illud. Et eradicant frustra. Aut liniatur cum alaffras. et sale. et fece vini. et hec confert scabiei. et excoriationi. Et similiter mastix dissolutum cum sale trito.

Spasmus. et curvitas. et lepsitas que accidunt ungui...

Iste passiones iterum accidunt unguibus secundum plurimum ex melancolia. quia continet eam et spumat eam. et curvat ipsam. et facit eam leprosam. Et multotiens quod est cum eo aliquid eradicativum accidit ungui. Cum ergo unguis corrumpitur non origine bona. non custoditur et tangitur multotiens et non egreditur. et si egreditur egreditur secundum formam malam. et vadit in granatione super illam summam. quare illud quod advenit ei de nutrimento advenit ei. et si invenit in eam penetrationem. et de eo resolvatur secundum duos modos naturales. quia componitur in radice unguis tali compositione quod fit ei difficilis extensio contra radices. Et multotiens quando curatur contracta et curvata cum adipe. vii. diebus. deinde fricatur cum nitro. deinde vertatur donec equetur. Et multotiens eradicatur unguis propter casum quia fit fortis dolor. et facit incurrere febrem.

Cura. ¶ Illa cui est melancolia indiget evacuatione eius si fuerit cum corpore. et fiunt ungues omnes in facie similiter. et rectificemus cibum. Et de rebus magis convenientibus ad hoc est quod bibit oleum sisaminum et assiduatur ipsum. equantur ungues eius. Et si fuerit melancolia in ungui uno. tunc oportet ut curetur cum curationibus localibus. Et de curationibus que localibus ad illud. aliud sunt que leniunt unguem. et preparant ipsum ad extirpandum et equandum. sicut administratio calcis et arsenici super eam. quia fit talis ut radas cum cultello quantum quantum volueris. Et similiter multitudo emplastrationis cum fece alsocalsa. quoniam facit eam facilem ad equandum. Et similiter stillatur manna (?) calefac eam cum cera. et equa eam. Et gumma cypressi est emplastrum bonum ad leniendum eam. Et semen lini iterum est bonum ad spasmum. Et adeps ovis. quando ligatur super ipsum diebus aliquot et dimittitur. lenit eam. Si autem non sufficit iterum super ipsam multotiens. usquequo leniatur. et preparetur ad equandum. Et confert ad scabiem unguium iterum.

Ingenium in nascione unguis male in forma sua. et in colore suo. et in reliquis maculis. ut nascatur loco eius unguis bonus.

Sumatur gumma cypressi. et emplastretur cum ea unguis malignus. dolorosus diebus aliquot ut leniatur sic. deinde pungatur radix eius cum acu. et curratur de ea sanguis plurimus. deinde ligetur super eam allia contrita die et nocte. deinde renovetur super eam allia in die et nocte bis. quoniam ipsa cadet. Et assiduatio emplastrandi eam iterum cum oleo. quoniam preparat eam ad casum cum eis que regimine. pice quando miscetur cum eo oppoponace. et sulphur fractum. contritum cum adipe. Et de medicinis fortibus ad eradicandum unguem est sarapinum. Et iterum dalbiglandis. et gumma piganum. et arsenicum. et cantarides. et aggregentur cum aceto. Et assiduetur emplastratio eius cum eis. in omnibus decem diebus. Et iterum usque arsenicum. et sulphur citrinum. et glutinum et album. fiat ex eis emplastrum cum aceto. et resolvatur omni ebdomada.

De observatione eius quod oritur,

l. diminutum

In alio maries

In alio aceto

olive — In alio una pistis

Oportet e ut ingeniet con ii magfiet. et ueta
tur acacia cu manu et aere. et alius. et ar
feat. Et magis conuenies q fiat ad illud. e ut
fiat aliqd sup digitum. sicut pile de arge
to. et sint in eo conexio retis. et ruptura
ut ii prohibeat aer oio. Quod si oportuit p
hibere ab eo pp calore. aut frig. aut
aliud. cooperiet cu re alia. Et oz ut fi
gura huius pilei sit figura q fiat secundu
ab obuiatione digiti. a pte unguis cu li
gatur sup ipm. Et obuiet ex pte alia. Et
obliniscat sup digitum spatio in sis u
ni. tc e nascetur unguis melior q est.

De baras q fit sup ungues ..

Sumat nux capssi et tar. et misceat cu
aceto et farina. et pe farina lupinor. et
epleat cu ea. quam eradicat albaras. Et si
milit fex adusta pmixta cu arsenico ru
beo. et gumma pini. et pix humida. mirabi
les sunt in h. pe cu arsenico rubeo. et cu
nuce capssi. Et glutinu piscaii e mira
bile ultimu. Et radix aceto se ista lini
ta cu aceto. **De asperitate q accit ungulis.**

Linat ex gallis. et alumie. cu adipe ana
tis. aut felle uaccino. aut semine eru
ce. contrito bii. confecto cu aceto. **De attritioe**

Impleat in pmis cu folus **unguium.**
mirti. aut folus granator lenib. dein ad
hibeant lenientia. Quod si accideit capiti
b; unguor eor uenientiu ad eis dilatatio.
aministra sup eas adipes notos. et ce
rotoria lenia. **Mors sanguinis sub un
gue ab attritione eueniens ....**

Unget cu farina pmixta cu pice. et em
plastret cu ea. Si aut ii excusat. immo i
diget opatione man. tc oz ut findat un
guis cu facilitate fissura obliq cu instru
mto acuto. ita ut egrediat sanguis q e
sb ea. Quod si accidat ex h ut eradicet un
guis. fac ut currat sanguis. et in inse
tur unguis sup illo q e sb ea cu facili
tate. ut sit tutam ei. et ii doleat. dein
consicet p dies aliqt. Et si fuit illic tur
pinat unguis. aut finde ea cu facili
tate. et reducat. et liget. Et ii dimidis
carne. quam commouet dolore magnu. ma
iore q panaritiu. immo tege ea cu ipa.
Et ebrocca sup ungue aqua et oleu te
pidu. et pone sup ipm p. Et in fine cu em
plin basilicon.

Et similit sem lini cu nasturtio

Explicatus e liber quartus libri canonis pricipis haluali hasen filii halibresem. Amen. ...

Incipit liber quintus avicenni canonis de medicina. et est antidotarium avicenni.

Postquam expediti sumus in libris quatuor a relatione summe scientie universalis medicine et partis artis medicine conservantis sanitatem et facientis acquisitionem sanitatis. adest nobis tempus sigillandi librum canonis per librum quintum narratum in medicinis compositis ut sit sicut antidotarium libri. Et hunc quidem librum divisimus in tractatum scientialem in quo veniemus ad radices scientie compositionis. et in duas summas. Summa prima est de compositis eminentia libri. que undecim tractatus. Primus est de tiriacis et de confectionibus magnis. Secundus de pen. Tertius de electuariis mitibus solutivis et non solutivis. Quartus de suffufis et alchumalia et in iuvamento infantium. Quintus de loocha ad spiritualia. Sextus de sirupis et rubub. Septimus de conditis et alaiueleir. Octavus de trisicis. Nonus de confectionibus et pillulis. Decimus de oleis. Undecimus de unguentis et emplastris. Et hec summa secunda est de medicinis compositis expertis in una quaque egritudine. que octo tractatus. Primus est de medicinis compositis egritudinum capitis et eius quod sunt in ipso. Secundus de medicinis oculi. Tertius de medicinis doloris auris et apostematis eius et pus ipsius et guttur eius. Quartus de medicinis dentium et dolorum ipsorum. Quintus de medicinis oris et gutturis et ventris superioris. Sextus de medicinis ventris inferioris. Septimus de medicinis dolorum iuncturarum et vene sciatice. Octavus de medicinis alopitie. Cum ergo attulerimus hos tres modos. sigillabimus librum. **Tractatus scientialis. in quo venimus ad radices scientie compositionis de necessitate medicinarum compositarum.**

Quandoque invenimus in omni egritudine per compositam medicinam oppositam ei de singularibus. Et si inveniremus non eligeremus super eam. Immo fortasse non reperimus de compositis. quoniam oppositam componere. Aut invenimus eam verumtamen cum indigemus ad eius contrarium in una simplici ei. Quare est nobis necessarium ut adiungamus ei simplicem confortantem virtutem eius. sicut est camomilla. In ea enim est virtus resolutionis plus ... tus stipticitatis minor. Quare confortamus virtutem stipticitatis cum medicina simplici stiptici adiuvantes adiungentes eam ipsi. Et quoniam invenimus medicinam singularem calefacientem. Verumtamen nobis necessarium est calefacere minus quam ipsa. Quare est nobis necessarium ut iungamus ei frigidativam. aut plus quam ipsa. Quod ob rem est necessarium nobis ut adiungamus ei calefacientem aliam. Et quoniam indigemus medicina calefaciente in quatuor partibus. et non invenimus nisi que calefacit in duabus. alia calefacientem in quatuor partibus. quare aggregamus inter eas confidere quod perveniat ex toto calefaciens in quatuor partibus. Et quoniam est medicina que addimus in una virtute in eo quod nolumus. sicut est nocumentum in alia. quare est necessarium ut permisceamus cum ea quod frangat partem nocumenti eius. Et quoniam est abhominabilis horribilis. cum gustatur quod abhorret stomacus et expellit. quare adiungimus ei quod eam bonam faciat. Et quoniam est intentio nostra ut agat in membro longinquo. quod ob rem timemus quod frangat eam virtus digestionis prima. et digestionis secunda. quare associamus cum ea conservantem non patientem. coniunctionem ab ea virtutis auditiva duarum digestionum. ita ut perveniat ad membrum de quo intendit sanari. sicut ponimus opium in medicinis tyriace. Et quoniam est intentio nostra penetratio. sicut permiscemus eam cum infusis cum forte. donec faciat eas pervenire ad cor. Verumtamen cum ipsi pervenerint ad cor insurgit virtus discretiva et recludat ab eis eam. et destruunt ipsi. et operantur infrigidativa extinguentia in corde. sicut facit virtus discretiva separando virtutes resolutionis et stipticitatis. sive medicina sit naturalis sive facta. quare precedit resolutiva ad ipsum membrum lesum. quare resolvit materiam resolutiva refrenativa ad vias materie ad ipsum. quare prohibet materiam. Et quoniam volumus medicinam que moveret in situ suo parum donec operetur illic actionem nobilem plurimam. deinde sit medicina illa velocis penetrationis. quod ob rem permiscemus eam cum tarditate. sicut sunt medicine apitimarum. Ipse enim sunt velocis penetrationis absque mora. Et fortasse necessaria in medicinis corporis in epate. quare permiscemus cum eis medicinas attractivas ad concavum partis epatis. sicut semen rafani attrahens ad os stomachi. quam ob rem lesitat medicinam quantitatem que perveniat ei innatantium ad epar. deinde penetrat. Et quoniam est medicina quam invenimus communis duabus viis. et nostra intentio est in una via. quam ob rem associamus cum ea quod restat eam ad illam. sicut ponimus citrinitatem in medicinis diureticis compositis. ut convertat eas aptitudo necessariarum ad partem renum et vesice. Et scias quod plurimis medicinarum sunt operatio et status. et quoniam intendimus cum eis operationem longiorem status eius. quare indiget faciente ipsam. Et quoniam intendimus cum eis operationem propriorem status eius. quare indiget figente nec tarditate. Et scias quod experta est melior non experta. Et paucum medicinarum melius est plurimo earum cum intentio una. Causam autem in hoc quod paucum medicinarum est melius plurimo earum. iam exposita est in primo libro secundo. Quare hoc enim in hoc quod experta est melior non experta. est quod omnis medicina composita habet indicium

ex simplicibus suis. et iudicium ex tota forma sua. et non experta non iudicatur nec ex uirtute simplicium earum. et non sciui illud quod facit nocumentum complexio ei facta ab eis. an est addens in tempore eorum. aut non addens. aut est contra agens a forma sua. Et ex parte quidem tamen uisficiente sunt utreque res. et fortasse est utilitas in forma complexionali maior quam illa quam facit ex simplicibus eius. **De qualitate compositionis.**

Scias quod qui accidunt tibi iiii. necessitates. et non inuenis ad eas medicinam in natura nec artificialem. sicut si indiges euacuatione cum scamonea. et pulpa colloquintide. et aloe. et turbit. et uis aggregare ista ut sit tibi medicina aggregata. tunc considera. et si necessitates earum operationis ipsarum fuerint equalis cum ipse sint iiii. medicine. tunc accipe de unaquaque earum quartam potionis. et compone. Et si non fuerit necessitas earum equalis. immo quedam earum magis. et quedam ipsarum minus. tunc extima estimatione artificiali et mensura summa necessitatis. et pone proportionem necessitatis ad necessitatem canonem. et adde super illam in aliqua potione aggregata. quantitate eiusdem. et minue quantitate eiusdem secundum proportionem necessitatis. et compone. Et scias quod medicine composite conferentia ut tyriaca insunt secundum simplicia eius uestigia et uirtutes. et secundum formam ipsius que non fermentatur in spatio. non ut faciat accidere complexio eius uestigia et uirtutes. et fortasse sunt meliora quam simplicium. Si ergo respicias ad illud quod dicitur medicina quod tyriaca confert ad lepram minima. immo confert et ita. Verum illud cum intendendum est. est forma eius. et quia aduenit ei per accidens subtilitas innata. et non possumus uenire ad eam. et ad proportionalitatem eius. et ad opinionem ipsius inuentione nobili. Et scias quod in compositis sunt medicine que sunt quibus est intendendum et radix. quam cum priuatur destruitur basis. sicut caro uipere in tyriaca. et aloes in yerapigra. et elleborus in yeralogodion. Et medicine conuenientes ad hoc ut deuitentur medicine que si adderentur. nocerent. Nam si poneretur in tyriaca anacardi corrumperet medicinam. et per eam uipere. Et medicine que si adderentur non nocerent sicut tu addis in tyriaci nucem muscatam. non ueniret cum operatione magis. Et scias quod plurimum cum potius perducit ad corruptionem. et plurimum eius perducit ad perfectionem. et ad opinionem. et quod plurimum cum potius fit. ac in singularibus et compositis. sicut tyriaca a singularibus suis. et a causis eius. Nam unicuique tantum cum complexionis in est operatio quam non reperitur in singularibus. et quoniam est medicina composita ex compositis. **Summa prima de compositis centralibus. Tractatus primus de tyriacis et confectionibus magnis.**

Tyriaca alfarut.

Hec tyriaca est sublimior medicinarum compositarum. et melior earum propter multitudinem iuuamenti. et per se inuenimus que sunt ex puncturis sicut serpentum. et scorpionis. et canis rabiosi. et uenenis ebibitis interficientibus. et ad egritudines flaticas et melancolicas. et febres corruptas. et ueteres siccitates malignas. et ad paralisim. et apoplexiam. et epilepsiam. et tortuosam. et tremorem. et ad eum qui secat loquelam. et maniam. et ad lepram et albaras. et confortat cor. et acuit sensus. et aperit. et confortat stomachum. et allenat anelitum. et delet pulsum cordis. et retinet sputum sanguinis. et confert ad plures dolores renum et uesice ex quacumque causa sint. et frangit lapidem in uesica. Et confert ad ulcera intestinorum. et duritiem intrinsecis iecoris et splene. et malis ab eis utrisque. et ad plures alios. Et non efficitur huius operationes nisi per proprietatem forme ei sequentem complexionem simplicium ipsius. ita ut confortet spiritum et calorem innatum. Quod iuuatur nam per illud super conuenientiam faciendam frigidam et calidam. et uocat uirtutes earum. Melior descriptionum huius medicine est descriptio radicalis andromachi. Et iam inuenti sunt plures medicorum sicut galienus et alii ut adderent et minuerent in ea. non propter necessitatem facientem nocumentum illud eis. immo propter aliquod forte uocis eos ad illud. si querentes ut rememorarentur. aut remaneret ab eis in ipsa uestigium. sicut remansit andromacho. Et meum consilium quidem est ut non moueat aliquid quod experientia iuuamentum inuenit. fortasse enim illa complexio cum illo pondere est sufficiens illud iuuamentum inuenit experimentum. et quod quando ipsa mouetur a suo pondere non consequitur illam proprietatem. tunc dicet in mendatium meo cum contra dicet super illud. sicut si dicat aliquis secundum ipsum poterit tibi loqui equus. et huius et alius. Et tyriace quidem adsunt infantia et pubertas. et adolescentia. et senectus. et mors. Et fit infans post sex menses. deinde incipit in pubertate. et augmento usque ad tempus in quo stat post decem annos. in regionibus calidis. Et uiginti annos in regionibus frigidis. Deinde stat aut decem annis aut 20. deinde declinatur. aut post 20. annos. aut post 30. annos. aut post 60. Et fit una confectionum declinata a gradu tyriace. Et oportet ut detur in potu morso de illa que est recens et fortis. Et reliquis quibus in potu datur de alia que est debilior. Et fortasse est necesse ut in potu detur morso de recenti ex medio anno usque ad annum unum. Et ex eis quibus distinguitur inter illam que est recens et fortis. et inter antiquam et debilem. et malam. ¶ De experimentis quidem est ut in potu sumat homo cartaticum. et consideret tunc si soluerit eum. sumat in potu

Nota quod medicina non experta.

uolutate

De modo compositionis. no

confert ad lepram. n. g.

In alius aliud.

albarum

et proportionem ut addatur fortis aut minuatur

Nota malicia uel audacia

In amore libriis et ... facientes

et morsibus

i. humor

In aliis potentiis

Nota quod tyriaca conuenit frigido et calido

In memoriam

Ut se sciat fecit

Quod si aliquis diceret quod sciat quod faciendo illa pondere faciet illam proprietatem

uel iuuentus

Deinde compilatur natura tyriace.

tyriaca. te sitent cu e recens bona. et si nō
ē mala. ¶ Et de experimentis ē illo q̄ di
xit galienꝰ. qm̄ oꝫ ut capiat gallus sil
uestris. quia ipse ē siccioris cōplexionis q̄
ille q̄ nutr̄ in domibꝫ. et extimo ipsi ē
fasianū masculū. et mittat sup ipsi ani
mal uenenosū. deinde det̄ ei in potu ty
riaca. Sig uixerit. te tyriaca ē bona.
¶ Et iam expt̄ in illo q̄ in potu sumit
opiū. et iusquiamū nigrū. et alia. ¶ In
napello aut̄ iuuamētū tyriace ē pa
rum. Et quantitas ei ut expellat mor
tē. ē mora parua. Et forsitan medica
mina de muscis sic extimat qd̄ ē mag
ni iuuamenti in eo q̄ oīa. ¶ Quantitates aut̄
q̄ in potu dant̄ de tyriaca in unaq̄q; egritu
dine sunt iste. ¶ In tussi qīe antiqua
et dolore pectoris et lateris det̄ in potu
lupini unū in aqua mellis. aut iulep
si fuit febris. ¶ In rigore aut̄ piodi
co. et frigore. et uomitu in initio piodi
det̄ in potu lupinū cū aq̄ aut uino. q̄
nō sit nimis ethy initiis. nec plus. e. utilis.
et media. Et sumat in potu ille q̄ ht̄
colicā et inflationē in stō. et punctura. q̄
titate lupini cū aq̄ mellis. aut iulep
sic scis. Et patiens casu apt̄ssil. i aq̄
aut uino sic scis. Et de tyriaca lupinū
in decoctione asari. et det̄ in potu i ydro
pisi an̄ cibū lupini iuxta ea deglutien
do. aut cū q̄ntitate ē ij. ni. et medie ace
ti cōmixti. ¶ Et sumat in potu pati
ens sputū sanguinis si fuit tps̄ eius egre
gritudine ppinquū usq; ad aureū unū
in aceto cōmixto. ¶ Et si fuit sputū
cū eo antiquū. det̄ ultimū de decoctione
semitou mane et sero. ¶ Ille uq̄ pa
tit̄ abscisionē uocis. sumat in potu
de ea fabā unā in aqua mellis. aut rob
liue. aut teneat eā sub lingua. ¶ Et
det̄ in potu ad ulcera intestinor et solu
tionē uentris cū sanguine in aqua su
mach. ¶ Et ad cōstrictionē anelit cū ori
melle squillitico. q̄ sit uiniꝰ ℥. j. Et si
at gargarisim ex ea ad epilepsiā ip̄
mis. Deinde det̄ in potu de ea q̄ntitas q̄r
te aurei unī usq; ad mediū aureū.
in aq̄. aut oximelle squillitico. ¶ Et si
milit in dolore capitis et emicranea.
¶ Cāmplī ipā frangit lapidē in uesica.
et renibꝫ cū potat̄ in decoctione apij. et
phibꝫ colicā passionē. et retinꝫ naturā.
Et illi q̄ ea utit̄ in hora sanitatis nō
nocet uenena. et nō ipediunt in eo no
cumēta. et fit secur ab egritudinibꝫ pe
stilentie. Descriptio tyriace magne.

Recipe trociscor squille/aureos. xl. viij.
et trociscor uipe/aureos. xx. iiij. et tro
ciscor aladiuuicaron. et piperis nigri.
opij. oīu an̄ sautrīde. cinamomi. in
descriptione aureos. xij. et descriptione aureos
xx. iiij. rosarū. xij. in descriptione. xx. iiij.
seminis napi siluestris rotundi. scordei. ra
dicis lilij celestis. agarici. succi liquiritie.
olei balsemi oīu an̄ q̄ntū ē h̄ pondus.
mirre. croci. cinabis. reubarbari. cen
tauree. calamenti mōtani. prassij. pet
selini. sticados. costi. piperis albi. ma
cropiperis. pulegij indi. olibani. flor
squinanti. gūmi albi. cassie ligne
nigre. spice. poly. oīu ana aureos. vj.
storace liquide. seminis siseleos. amoos. ca
medreos. camepitheos. succi ypoquisti
dos. et spice celtice. herba mōtane. fo
lij. gentiane. seminis feniculi. tre sigil
late. colcotar adusti. amomi. nasta
rij albi. carpobalsami. ypicon. fu. gū
mi. cordumeni. anisi. acatie. oīu an̄
aur̄. iiij. dauci. bdellij sub albidi. oīu
an̄ aur̄. ii. nexaid. aspalti. opoponac.
centauree minoris. aristologie rotū
de. oīu an̄ aur̄. ii. in descriptione alia cē
tauree. aristologia ro. loco longe. ca
storei ñ in descriptione quadā aureos. ij
et silr ē sermo in sarapino. Et mell lib
x. uini antiq odoriferi. kist. ij. lique
scunt q̄ de eis liquscunt. et infundit̄ q̄ in
fundit̄. et terat̄ sicca et cribellet̄. et cōfi
ciāt cū melle. et ponat in uase uitrea
to aut plūbeo. aut argēteo. et nō iplebit
uas. imo sit in eo supfluitas ut respi
ret medicina. Et oēs medicine p̄t uel
et uinū. sunt. lxiiij. medicine. Discrētio alia tyriace ...

Recipe trociscor squille.
aur̄. xx viij. trociscor uipe. trociscor
alandaruicaro. piperis nigri. opij. oīu
ana aureos. xxiiij. allij siluestris. rosa
rū rubearū siccarū. seminis napi sil
uestris. yreos. agarici. succi liquiritie.
olei balsemi. cinamomi. oīu an̄ aureos
xij. mirre. prassij. croci. macropiperis.
cinabis. calamenti mōtani. petroselini. pē
tafilon. et ē q̄ntū folium silute. reufini.
costi amari albi. sticados. piperis al
bi. et mūsi. pulegij. squinantis
squinanti. glutinu alumbar. olibani. cas
sie. spice. oīu an̄ aureos. vj. gentiane.
almealesstos. et ē nasturtiū albū. sto
racis liquide. siseleos. spice celtice. et ē
nerdē. seminis amen camepiteos. ca
medreos. ypoquistidos. folij epythi
mi. fu. mei. seminis apij. seminis feni
culi. boli armenie. colcotar asari. a
momi. ypicon. acori. carpobalsami.
acatie. gūmi arabici. cordumeni. oī
ū an̄ aur̄. iiij. et in alio dauci. ammoni.
et galbani. et opoponac. et sarapini. et
bitumnis iudaici. et centauree. et aristo
logie ro. et castorei. oīu an̄ pōd aur̄.
ij. Et addite sunt in hac descriptione iste

Margin notes:

No. q̄ tyriaca parū cōfert nocumento napelli

vel sūma. et

Nota tyriaca supra sanitate

et semis apij. et sileleos

et acori

Et bitumnis iudaici.

Et in descriptione acori. 4.

mediane iste. et sunt firmate in descriptionibus
aliarum linguarum. et sunt opium, sinmulinis.
et galbani. et dragagantum. et cadamus. ari
stologie lo. et seminis iusquiami albi. omnium
ana aur. ii. Ille quoque sunt species lxx. in commix
tione. excepto melle. Et mel sit duplum
medicinarum. quod sit summa eius que in tyria
ca mille et quadragentas et quattuor quatuor aureos.
Terantur croci per se. et tanentur mirre. et opium et
olibanum per se. et infundatur illud in vino de
cocto nocte. et liquefiat gluttinum et galba
num cum oleo balsami. et terantur alcocotar
solum. deinde tanentur reliquie medicine et cribelle
tur. et confitiatur summa earum cum melle dispuma
to et contanentur cum sit aggratio in mortario om
nes bona donec commisceantur. deinde reponatur in va
se vitreo. quod sit ut urinale. aut terreo vi
treato. et administretur post iiii. annos. Et sit
dosis integra pondus ʒ. i. cum aqua tepi
da in ieiunio. **Descriptio altera tyriace.**

Recipe tersicorum squille. aur. xlviii. trociscorum
tyri aur. xxiv. piperis lo. aur. xii. troci
scorum alandaricorum. aur. xxiv. rosarum
rubearum siccarum ablatis capitibus. ra
dicis lilii celestis. radicis viglitie. se
minis napi silvestris. scordeon. opii.
agarici ana aur. xx. xilobalsami au
reos. x. piperis albi. reusini ana aur. vi.
seminis apii aur. xii. mirre. costi amomi.
croci. cassie. spice inde. ana aur. C. me
lano piperis aur. xv. tucatariyeius. et
pulegium. prassii. thicados. petrselini.
et seminis apii motani. macedonia. quin
folii. ana aureos. v. camepiteos. amo
mi. meu et nerde. et spici ro. came
dreos. gentiane. anisi. gummi seminis
feniculi. cordumeni. sileleos. serapini
amcos. ana aureos. iv. castorei. aristo
logie lo. centaurea minoris. ne zard. et
galbanum ana aur. ii. Et fit de ea illud
quod dixi de confectione. et cribellatione. et confec
tione cum melle. **Ars trociscorum viperarum.**

Capiantur vipere cum est finis veris et principium
estatis. et si fuerit ver hyemale diminu
tur usque quo consequatur principia estatis. Et vi
pere que sunt preter capita habentes pla
na que sunt lata preter aspectum pingitate colli mi
nuta et subtilia valde. quorum caude sunt cum
strepitum facientes. et somniant in incessu.
Et istis que trociscas non conveniunt eas vipe
rino flaue. et earum signum est quod masculi in
omni latere habent unum dentem. et femine plures
uno. Et oportet ut alienentur cornute et varie.
et aspides declines ad albedinem. et non
capiantur ex piscinis et littoribus fluvio
rum. et aquarum. et marium. in petrose. quoniam
in eis sunt quedam facientes sitim. Immo
In imo capiantur in loco longinquo ab humido
situ. Et non capiatur ille qui sunt debilis
motus. immo eligatur ille qui est velocis

motus habentes caput elevatum. Et oportet ut in
morgatur cum capiuntur si possibile est. Et abi
ciantur a parte capitis eius. iiii. digiti. et
similiter a parte caude ipsius. et anus eius. Et si fla
averit ex ea sanguis plurimus et fuit
motus eius multa dispositio plurimi. et mors
ipsius tarda. tunc erit electa. Et si fuerit pau
motus et pauca sanguinis. velocis mortis.
tunc erit mala. Et de signis eius item est ut sit mo
tus eius velox. et aspectus eius aspectus audinte.
et post suspirationis. et sit egressio eius fetens ex po
stremo caude ipsius. Cumque mortua est. ex
hauriantur viscera et. et preter fel ipsius. et abluatur
cum aqua et sale ablutione exquisitissime fac
ta. deinde decoquitur in aqua et sale. et si cum ea
fuerit anetum non erit malum in eo decoctione dis
coquentes cum qualecumque. fiat collectio ci
mis eius ab osse ipsius. Mundificetur quoque caro
ab osse et pulverizetur in mortario et terantur
bene. Et preparatur illi quod facit illud ut odoret
oleum balsami et inungat ipsi sup digitos.
Cum quoque confecta est misceatur cum tortellis scilicet de
speciebus divisas. et non eligatur sup descripti
one andromachi. deinde fiat ex ea trocisca
minima subtiles et exsiccentur in umbra. et re
ponantur in repositorio. Et oportet ut non cadat
sup eos radius solis omnino. in ante exsiccati
one neque post ipsum. Sol namque destruit et expo
liat eos a virtute appropriata carnibus vipe
rarum infixiente venena que sunt ex morti
one. et ebibita. **Ars trociscorum squille.**

Oportet ut eligatur de squillis humidis illa
que grossus et non sit magna. et non linias ipsi
cum luto. quoniam illud facit eam madidam. et cortum
pit ipsum. Immo linie eam cum fermento. et assa
eam in olla donec coquatur. aut in furno iam ca
lefacto et extracto cum eo. aut in patella
de terra super quam coquatur. Cum quoque extrahitur. in eius sum
tur interiorem carnem et terantur optime. et misceatur
cum eo farina herbi recens. scilicet virtute squille
et eius. Andromachus misceabat cum par
te una squille duas partes farine. Et alii
equali mensura. Cum quoque permixta est squilla cum fa
rina herbi. tunc facies ex ea trociscos subtiles
et inunge manus tuas cum oleo rosato. et ex
sicca eos. et serva eos sic conservas triscos
de vipis. Medici autem nostri temporis acceperunt
squille partes duas. et farina herbi partem unam.
Descriptio trociscorum alandaricorum.

Recipe corticum radicas adarsesalban. et
aur. vi. superius squinanti aur. xii. cala
mi aromatici. costi. xilobalsami. asari.
mirre. amomi. pulii. ana aur. xv. ma
stic. cincrulae et albuceen albi. su.
ana aur. vi. folii tantundem. croci aur. xii.
terantur tonum et cribellentur per se. et confitiantur cum vi
no odorifero antiquo declinantes ad dulce
dinem. et fiat trocisca et exsiccentur in umbra. et con
serventur sic confiantur trocisci de vipera.
Descriptio alia horum trociscorum ---- ....

urgina

aur. xii

opii aur. xij

et masculi femine

vl' deuitetur

vl' frialur

vl' aufert ei inn.

panis

fiant trisci

in alio ther. aur. xl
spice inde aur. xij

Recipe ligni ad arsefel ahan. 7 calami aromatici. costi. asari. xilobalsami. amomi. mirre. 7 lac. 7 fu. 7 alb ... cem. ana aur. xviii. croci aur. xii. spice inde. folii ana aur. xii. mirre aur. ... teratur totum. 7 fiant trociscos sic dicimus in una quaque descriptione que ante istam.

Recipe ascilib. 7 **Descriptio alia.**

Recipe ad arsefel ahan aur. vi. floris squinanti. aur. xii. calami aromatici. mirre. asari. xilobalsami ana aur. vi. cinamomi aur. xxiiii. cassie aur. vi. amaranti. 7 re aloen alba. aur. xx. spice inde aur. xvi. polii aur. vi. mastic aur. vi. ... aur. xii. Aggrega has medicinas teras. 7 confice cum vino puro. 7 fac trociscos sic diximus 7 fiunt. **Confectio metridati nobilis.**

Est confectio quam fecit metridates ... iter. 7 nominant eam suo nomine. 7 eo posuit ipsam ex medicinis expertis super venena ... 7 super egritudines alias ut esset aggregatum iuvamenti venenorum diversorum. 7 egritudinum diversarum. fiunt ergo ipsi trina ca in illo tempore. deinde postquam accidit andromaco illo ex perfectione ipsius super iuvamentum canum ... et aliorum. addidit in eo trociscos de vipis. 7 alterum ... 7 diminutionem fiunt tyriaca magna. In multitudine iuvamenti ... tyriaca magna est maior ... in ve ... 7 venenum ... In reliquis ... metridatum ... diminutione de quo fit ... addit in pluribus eam iuvamenta 7 eo ... utilitatis. Et non ... iuvamentum quam ... illa predicta. quod fiunt tyriace. Et sit dosis copiosior parum. **omnium.**

Confectio metridati ex descriptione com...

Recipe mirre. croci. agarici. zinziberis. cinamomi. dragant. ana ... spice. olibani. alsers. 7 est nasturtium babilonie. squinanti. xilobalsami. sticados. siselois. costi. camepiteos. galbani. 7 ... macropiperis. succi barbe yrcine. castorei. melachion. 7 est opium. folii indi. storacis. opopanacis. ana ... cassie lignee. piperis. melano piperis. hermodactilorum. polii. scordion. dauci. mellilo ti. gentiane. olei balsami. carpobalsami. trociscorum ... bdellii ana ... rute ... amomi. spice romane. mastice. gummi. petroselini. cordumeni. seminis feniculi ana ... acori. meu. sarapini ana ... opii. rosarum rubearum. pulegii ana ... acacie. umbilic ... seminis yperici ana ... vini odoriferi antiqui infundatur ea quorum infundi. 7 mellis despumati quod sufficiat miscear 7 ... 7 aministretur.

post sex menses. 7 sit dosis sicut avellana. cum eo quod est ... de potibus. Et in hac quoque descriptione sunt medicine que non sunt in descriptione galieni ... Et sunt agarici. 7 hermodactili ... 7 amomi. 7 ... 7 asari. 7 dragaganti. 7 sticados. 7 camepiteos. 7 melliloti. 7 silobalsami. 7 melano piperis. 7 bdellium. Et in descriptione galieni sunt due medicine que non sunt in hac descriptione. 7 sunt radix lilii. 7 sal. Et in descriptione alia est medicina una que non est in hac descriptione. 7 est semen rute. **Ars trociscorum cokie aministrati in metridato.**

Recipe pastillarum rubearum enucleatarum pond. ... gummi albi ... squinanti. mirre ana ... cinamomi. bdellii sbalbidi. blatte bisantie. spice ... cassie. melliloti. apii. bacarum lauri ana ... calami aromatici pond ... croci ... bitumini iudaici ... Et hec descriptio est saluc ... in qua est additum bitumini iudaici ... Et in descriptione alia sunt addite asari ... **Tyriaca ex ordine...**

Recipe amomi. aur. xii. ... penetis squinanti. aur. viii. piret. aur. vi. croci. aur. xxvi. cinamomi aur. vi. mirre. aur. xii. petroselini. 7 est semen apii mo... dauci. 7 est semen ... ana aur. ... dragaganti aur. xxx. succi yposquidos aur. viii. radicis lilii celestis. aur. ... seminis feniculi aur. vi. bdellii sbalbidi. aur. viii. seminis ... albi aur. xxviii. cassie lignee aur. viii. seminis papaveris albi aur. xxx. spice inde aur. xii. seminis rute aur. i. ... sumach. seminis ana aur. ... seminis anet. ... almeblia. assari. cordumeni. ... opii ana aur. vi. melano piperis. aur. xxx. rosarum rubearum siccatarum aur. viii. folii indi aur. xii. olei balsami. aur. iii. nardi ... 7 est spica romana. anetis 7 est ... aur. vi. rosarum ... opii ... ana aur. vi. lacce ... gariofilorum ana aur. xii. ... spice ... aur. iii. ... aur. xii. succi ... abrotani silvestre. aur. xx. radicis ... aur. xx. costi. gentiane ... ana aur. xii. foliorum ... aur. xii. trociscorum ... aur. vi. anisi aur. vi. squinanti aur. xii. Aggrega has medicinas terendo ... infunde quod ... infundatur in vino clare ... 7 est radix. aut cum aut ... aut vino passo. ... 7 confice cum melle despumato. ... 7 repone in vase. 7 aministretur sicut aministratur tyriaca maior. Et de medicinis sunt quedam

Marginal notes: in alio amomi — amomi aur. xxiiii — mirre aur. xxx — pulverizatis — q — g — f. yposquidos — in alio mirre. asari — est additum ad arsefelaha pond. ... Et in descriptione alia — ablatis capitibus — in alio iiii.

ponit in ea de armoniaco. Et de eis sunt quibus illud non videtur. quoniam armoniacum nocet stomacho. **Descriptio tyriace esdre.**

Recipe amomi. mirre. ana. ʒ. v. piretri ʒ. ii. et s. squinanti ʒ. ʒ. cassie ligne. ʒ. xii s. storacis liquide. ʒ. vi. s. dauci. ʒ. i. croci ʒ. xii. petroselini ʒ. i. et ʒ. ii. yreos. ʒ. ii. s. seminis feniculi. bdellii. ana. ʒ. ʒ. s. olibani. ʒ. viii. dragaganti. ʒ. x. fuia poq[?]illos. ʒ. iii. granorum citri exterioris catapucie aur. i. seminis aneti. epatis almeliki. lignorum citrinorum. ana aur. ii. seminis iusquiami albi. lib. i. seminis papaveris albi. lib. ii. spice. ʒ. viii. et ʒ i. rute sicce. ʒ. i. et ʒ. ii. sumac. ʒ. iii. anisi. asari. cordumeni. ana. ʒ. ʒ. opii. ʒ. x. et ʒ. i. et s. euforbii. ʒ. ii. et s. piperis. ʒ. i. et s. rosarum. ʒ. ʒ. folii indi. carpobalsami. ana. ʒ. iii. In alio sequitur anacardi. ʒ. ii. lacce mundate. ʒ. v. anamomi ʒ. ʒ. meu. ʒ. ii. spice cretensis. ʒ. ʒ. sulphuris. ʒ. ʒ. menture. teusipii. costi amari. ana aur. ʒ. foliorum citri aur. v. tusorum aladariacon. aur. iii. olei balsami. aur. A. sive abrotani. lib. i. galange. ʒ. A. ligni garofilorum ʒ. v. mel quod sufficiat. **Confectio trociscorum alandaricaron amministratorum in**

Recipe camille rubee. et camille cam alle. et sumach. et fu. et anisi. et asari. et rusinee. calami aromatici. xilobalsami. ana. aggrega has medicinas contritas et cribellatas. et confice cum vino puro. et extendatur, aut conti tribus diebus continuis. et moveatur omni die semel. et adde super illud de vino hora duorum vinorum si indiget illo. et fac tusceos ponderis. aur. i. et exsicca in umbra. Hanc tyriacam fecit esdras. et est inventa tyriace alfaroth in rebus omnibus.

Tiriacha diatesseron.

Recipe gentiane. baccarum lauri. aristologie. mirre. ana. tante et confitiantur cum melle despumato. sedi quincies sufficienter. cuius dosis sit aur. i. cum aqua calida. Et dicit quod de medicinas sunt que ponuntur loco mirre. costum amarum. Et refert serraiger quod invenit in descriptione quadam addictionem cum prius. s. hic tyriaca. de quatuor speciebus confert puncture scorpionum aranearum. et egritudinibus frigidis. et epilepsie. que subito accidit et tremori omnis stomaci. **Sotira liberans magna.**

Et medicina est aggregata. iuvamentum continens epylepsie et vertigini. et dolori antiquo. et tremori. et prohibet materiam accedentem ad oculum. et quando fit cum ea alcohol post abstinentiam aque. quare prohibet famem. et prohibet nocumentum eventum ad oculum. et ablasionem vocis. et palisin. et alguenesgues. et dolorem dentium. et dolorem oculi. et dolores pulmonis et lateris. et pectoris. et ypocondriorum bibita in aqua mellis. et valet ad expulsionem cum vomitu sanguinis potata in aqua arnoglose. et urge pistoris. et ventositatibus in stomacho et doloribus eius. et hyctericie. et ad passiones frigidas. et clarificat colorem et delet cogitationes. et removet cruciationem. et sanat vesicam. et egritudines intestinorum. et puncturam eorum. et clisterizatur cum ea. Et eradicat apostemata eorum. et apostemata splenis. et provocat superfluitates renum et vesice. et confortat testiculos. et linitur super eos. et addit desiderium. et confert doloribus iuncturarum. et podagre. et spasmo. et confert ad venena ex morsionibus et ebibita. et confert febribus antiquis et periodis rigoris. et resolvit apostemata. Cuius permixtio. ¶ Recipe mirre. cassie. squinanti. ana. ʒ. i. et s. castorei. petroselini et est semen apii silvestris montani. ana aur. xv. seminis apii. ʒ. ii. siseleos. aur. i. costi amari. cinamomi. tusorum aladariacon. storacis liquide. asari. ana aur. vi. anisi aur. x. amomi. croci. ana. aur. ʒ. opii aur. x. Aggrega has medicinas tritas et incorporatas. et confice cum melle despumato. et repone in vase. et utere post sex menses. **Ars trociscorum ad aromaticum amministratorum in libro ante magis.**

Recipe amomi. et darseseni. costi amari. calami aro. garofilorum. piperis albi. ameos. ana aur. iii. cinamomi mundissime. croci. ana aur. vi. fu. aur. i. spice. folii indi. ana aur. vii. mirre. aur. vi. aggrega has medicinas contritas. et contunde tritas. et confice cum vino claro, aut alio. et fac tusceos parvos. ponderantes aureum. i. et exsicca in umbra et utere.

Edrach danu. est **Pedrach danu.**

una de medicinas preciosas magis electis. que processit in confectione filonii. et tiriace. et ... et ipsius iuvamentum est magnum in colica. ¶ Cuius hec permixtio. Recipe croci. et seminis iusquiami albi ana sextarium unum. opii. euforbii. ana ʒ. xx. spice. storacis liquide. ana sextaria. ii. folii indi. garofilorum. ana. ʒ. ʒ. piperis albi. ʒ. ii. margaritarum non perforatarum. sal armoniaci. seminis rute silvestris. musci. cafore. cardamomi. cinamomi. cassie. ana. ʒ. i. costi. ʒ. viii. seminis alharmel. piretri. macropiperis. ana. ʒ. ʒ. sarapini. castorei. et doronici. et olei balsami. ana aur. g. et in descriptione sunt et greci mirre. ʒ. ʒ. et cafore. ʒ. ʒ. tere. sicca. et contunde. et infunde ea que liquefiunt in vino decocto. deinde aggrega omnia et confice cum melle et antiqua sex mensibus. Cuius dosis sit sicut nux cum aqua tepida. **Confectio philosophorum. et est illa que vocatur materia vitae.**

Marginalia: no · In alio lubne · In alio squinanti · et s. · ʒ. vi · In alio et mirre et umana ʒ. i · partes equales. In alio ʒ. iii. · bone sive · romane · squinanti · capitis · et quando aliquis solus secum loquitur. · aromatice · albi · indi · opoponaci ana ʒ. ii. et zedoarie

Alet ad superfluitates flegmaticas. conforta animam. letificat. digerit. facit
eructuare. assimulata ut sit in aliquo
adolescentie. et addit in fornicatione et memoria. tametsi efficit bonum. et absolvit
linguam. et destruit frigora. et abscidit
fluxum urine. et sedat ventositates. et addit in spermate. et confortat memoriam.
et detumescere facit carnem gingivarum. et confringit dentes. et removet dolorem dorsi.
et iuncturarum. et yliorum. et eminentiorum.

Cuius permixtio. Recipe. piperis. macropiperis.
zinziberis. amomi. ebliorum. bellidorum.
tapsie. aristologie longe. rotunde. venenarum cimiarum
venetris. granorum pinee maioris. Et
inde sceptice nucis inde. fucution. et testiculus vulpis. ana ℥ j. seminis eruce
maiuille. ℥ s. plate granorum uve. ℥ iij.
Auferatur interius passulatum rubearum.
deinde terantur bene. et misceantur quantum sint os medicane mell. et coaguletur. deinde conficiatur cum
eo species quas diximus. Et sumatur de ea
secundum quod dispositionem quantum est nux parva. in
olei nucis. inde. mensura cum qua involvatur... Stelutix.

In hac medicina subtilis. ilice affirmat et immunitatem causte. et in compositione eius mirabile. Nos autem non invenimus
eam in pluribus plurima. non inaspirate acuitate
lingue. et mollificationem eius. at nunc medicinam
dicunt quod stelutix magis confert mame.
et egritudinibus frigidis melancolias. et
flegmaticas. et paralisi. et epilepsie. et apoplesie. et torture. et alguesgues. et loquitionem ante. et dolori capitis. et emineturice
et oblivioni. et melancolie. et frigori cerebri.
et tremori. et pulsui cordis. et confortat embrionem. et confert aborsum. et confert distillationem urine. et doloribus matricis. et ventositatem eius. et mollificationem lingue. et tinguum. et titillatione. et nocumento fungorum. et
venenis. et lacti quod coagulatur in stomacho. et
alius. Et confert doloribus iuncturarum. et
omnibus doloribus antiquis frigidis. Et datur in potu ad celebrandum ad quam ptinet sicut ad
frigus vehemens in aqua cassie fistule. et datur uno tantum est magis iuvativum. et
ad opillationes intrinsecas cum aqua radicum. et ad dolores matricis cum aqua anisi. Et
ad dolores superiores cum aqua sansuci. a
ut cum aqua radicum sicle. Et pueris cum oleo violato. Hec sunt ea que dicit medicina.
Et id quod est apud me. est quod est medicina in ordinata non ordinate corporis aducens sanguinem et humores. desiccans ad contrarias.

Cuius commixtio. Recipe. musci. camfore. ambre.
ana ℥ ij. margaritarum. croci. ana ℥ x.
auri conteri. argenti conteri. ana ℥ s. amomi
seminis harmel. euforbii. et usnee nabati. et usnee. et seminis apii. et seminis

Marginal notes: sicut — no — dessem. — alia — In alio egritudinibus — In marginal quam basa — non psforatur

et stercoris vacce indiane. et sulphuris
rubei et ceterum. et ellebori albi. et storacis liquide. et api. et insuleu. et sunt ligna spanigi.
et venenarum alessind. et est basil harmel albi.
et celidonia. et granorum almahaleb. et silobalsami. et hetereli vissem. et sinsindar. ana
℥ ij. et floris squinanti. et folii. et nucis muscate. et castorei. et seminis eruce. et seminis bauche.
ana pondus ℥ x. et alzarub. et albei. et dragagantum magisterii. et nigelle. et stercoris vulpis. et radicis capparis. ana ℥ s. et seria emundi. et seminis aneti. et radicis eius. et zeduarie
et doronici. zingiberis. gentiane. lingue avis.
sal indi. piretri. coralli. bitumini iudaici. fu. psillii. ana ℥ ℥. gariofilorum. spice.
asari. costi. cassie. cardamomi. capilli veneris. ana ℥ g. macis. yreos. ana
℥ j. fructuum mandragore. siccorum numero
xx. cassie mundate. et lignorum cassie. et
ana pondus ℥ s. floris squinanti. seminis feniculi. ysopi sicce. ana ℥ x. origani psici. et origani aluzu. ana ℥ ℥. bedeguard.
nodorum passee vetis in parietibus. teusim.
ana ʌ. et tam piperum. opii. aristologie longe.
et rotunde. et granorum almahaleb. ana ℥ xx.
anelane inde. ℥ ij. et grana xx. superiorum
salias. et venenarum indarum siccarum. et calmeius. et polii. et sua yreos. et darsiesse
han. et abrotani. ana ℥ j. anime nigre
℥ ℥. et quarte. mellilotum pondus ℥ ℥. et diarum timarum. ℥ i. capillorum algol. et digitorum citriorum. et gutte lirracosti. et alterlori odoris. et lampini ana ℥ ij. et tremarum quadrantum. ℥ ℥. Et illud quod invenit
de medicinis que intrant in stelutix. in radicibus greciis additum super id quod est in hac descriptione est istud azarub. et alessis albe. ana
℥ ij. radicum alkeri rubee. ℥ ℥. superioris
alkanne. ℥ ij. agni casti. ℥ ℥. teusim.
carpobalsami. granorum mirti egyptie.
et sigillati regis. et asefetide. ana ℥ ij.
nucis muscate. ℥ iij. granorum albe excorticatorum. ℥ ℥. spodii. ℥ j. cuscute. citrale. et murdisaco. et gestasiud. et nucis
savine. et mugach. et marmacor. et ben
albi. et rubei. ana ℥ ij. anisi. scelea. sal
taberzet. sal indi. sal panis. dauci.
petroselini. succi liquiritie. succi eupatorii ana ℥ iij. cortice citri siccorum. et fustium peonie. ana ℥ ℥. aurede ℥ v. magnetis
℥ vj. calcanul. et econtrario mutanotarum amigdalarum amararum. ana ℥ ʌ. tere. sicca.
et coniza. et infunde ea que liquefiunt in vino
bono. et conficie cum melle quod sit triplum ponderis medicinarum. et repone in vase vitreo.
quod sit sic annale. et antiquetur sex mensibus.
Cuius dosis sit quantum est avellana cum aqua tepida.

Commixtio eius secundum aliam descriptionem.

Recipe musci boni ℥ ij. margaritarum. non psforatarum.
℥ x. auri fusi. argenti fusi ana ℥ s.

Marginal notes: In alio marmacor. — Idest nere — id est nucis albe. — In alio dauci. — In alio sicce. — et duas rutas ℥ j. — et corpori — cardumeni pondus ℥ j. — et xilobalsami.

mirre.

pōd. ʒ. j.

squinanti

nigri

aristologie lō. ʒ. ss

seminis alcanne ʒ. ß.

in alio apen.

ambre. ʒ. ß., carub. ʒ. s. sena. ʒ. ß.
gariofilor. 7 spice boni odoris. an. ʒ. ß.
croci. ʒ. x. zedoarie. doronici. an. ʒ. ß.
radic lilii celestis. amomi. ʒ. ij. masti
ʒ. s. folii indi. ʒ. x. carpobalsami. ʒ. s. mac
ʒ. j. fructuum mandragore. nuc. x. lignor
cassie. 7 casie an. ʒ. v. leuco piperis. zin
ziberis. radic anete. an. ʒ. ß. costi ama
ri. ʒ. g. nuc muscate. castorei. an. ʒ. x. e
uforbii. ʒ. ii. floris squinanti. ʒ. x. seminis
aneti. gentiane romane. superioris ligne
aloes. an. ʒ. ß. cardamomi. seminis
alkarunel. an. ʒ. g. seminis feniculi. ʒ.
vj. fustium capilli veneris. ʒ. viij. sal in
di. ʒ. ß. nigelle 7 reguii. ʒ. s. origani
psia. ʒ. ß. fu. ʒ. vj. draganti artificii
ʒ. s. usnee naluti. ʒ. ij. seminis apii. se
minis rute. 7 usnee. 7 sulphuris citri
ni. ʒ. ij. stercoris vacce montane. aut
capre montane. ʒ. ij. bedeguarde. ʒ. ʌ.
seminis eruce. ʒ. x. savine. ʒ. ß. mela
no piperis. 7 macro piperis. 7 seminis iu
squiami albi. an. ʒ. xx. tire quadraciorum
an. ʒ. j. aristologie ro. ʒ. ß. rectissimi
ʒ. ʌ. seminis azufere. ʒ. x. seminis endi
vie. ʒ. ß. 7 sexta. ʒ. i. mellilon. ʒ. ß.
s. psillii. 7 sisidis. an. ʒ. ß. granorum ci
cumeris excorticatorum. an. ʒ. ß. 7 tia
ʒ. j. bituminis iudaici. ʒ. ß. casfore. et
elleboti albi 7 nigri. api. 7 storac lique
7 celidonie siiii. 7 seminis sparagi. an
ʒ. ij. 7 7 digitorum citriorum. 7
capillorum algol. 7 radic endivie. 7 cas
sie. 7 bitracost. an. ʒ. ij. silobalsami.
ʒ. ij. aque nigelle. 7 aque spine na
te alcana. an. ʒ. j. granorum almulbaleb.
ʒ. j. radic affid. 7 e sinapi album. ʒ. ij.
nodorum palee que in parietibus. ʒ. ʌ. ste
coris vulpis. ʒ. s. cortic radicis capi
ris. ʒ. s. hezerelusem. 7 isfindar ana
ʒ. ß. Aggrega has medicinas contritas 7
tamizatas. 7 infunde quod infundendi sunt
de eis in vino odorifero. 7 confice cum mel
le dispumato. 7 repone in vasibus. 7 ami
ttat post sex menses sic acer cum aqua cortic
radicis feniculi 7 apii. 7 facit caput purgi
ri ex ea quantitate unius grani frumenti cum aqua
canab. Amisdarii...

Te medicina indi que lenificat 7 confortat
cor 7 corpus. 7 colore efficit bonum. 7 aufert
lumbricos. 7 facit odorem oris bonum. 7 sudore
7 urinam eius ad operare bonum. 7 non est incu
nocumentum. 7 sumitur ante cibum 7 post cibum. Cum
permixtio. Rx. rosarum rubearum. ʒ. vj. a
pi. ʒ. v. gariofilorum. 7 mastic. spice. ana
ri. an. ʒ. iij. cinamomi. 7 zarub. croci.
mac. cardamomi. lxil. nuc muscate. ana
pōd. ʒ. ij. Sunt has species per tamizationem
cum orali. 7 permisce permixtione decenti con
venienti. Deinde accipe eblicorum mundatorum

bonorum recentium lib. j. 7 decoquatur in nove
libris aque dulcis donec remaneat tertia. de
inde coletur. 7 iterum illa aqua mollia. super quam
proiciatur de penidiis sacri lib. ij. deinde
bulliat cum facilitate donec incrassetur. 7
fiat in spissitudine lohoc ad percuciendum.
Deinde auferatur olla ab igne. 7 pulverizentur
in ea medicine. 7 moveatur cum ligno
salicis donec permisceantur commixtione equali.
Cumque infrigidatur reponatur in vase vitreo.
cuius dosis sit que est ab uno aureo ad duo.

Confectio alia inda.

Accipe piperis. 7 macropiperis. 7 mirobala
norum nigrorum. 7 bellericorum. 7 eblicorum.
ablatis nucleis ipsorum. 7 centauree. omni
an sestarii. ß. mellis 7 butiri. s. coeti.
vacarum. quantum constituat ipsum. Cuius dosis sit
aur. j. aut plus. unicuique homini. secundum quan
titatem sue virtutis. Confectio nominata algere.

Que confert utrique cole. 7 plitim. 7 frigoribus.
7 confortat stomacum. 7 valet ad colicam. 7 ne
rositatem. 7 facit appetere cibum. 7 confortat ad
coitum. Cuius permixtio. Rx. scamonee
7 medulle turbit. macro piperis. an. ʒ.
vj. piretri. seminis apii. ameos. zinz
iberis. salis indi. ana. ʒ. j. gariofilorum.
zarub. an. ʒ. s. aslengen. aur. i. mu
haleb excorticate. ʒ. ij. zuccari. tabar
zet. croci. an. ʒ. iij. Accipe has me
dicinas per contritionem exceptis scamo
nea 7 croco. quoniam ipsi simul terantur. deinde mi
sce medicinas commixtione decenti. 7 con
fice cum melle dispumato secundum pondus earum
bis 7 semis. Cuius dosis sit ab eo quod est
ʒ. ij. 7 s. usque ad ʒ. iii. Confectio alia

algere.

Illarum autem que confortans calefaciens
tificans 7 confortans cor. colorem faciens bonum
destruens lumbricos. odorem oris faciens odo
riferum. 7 sudorem. 7 confert stomacum 7 coitum. 7 non est
in ea nocumentum. Et recipitur ante cibum. 7
post cibum. Cuius permixtio. Rx. rosarum ru
bearum partes. vj. api. partes. g. gariofi
lorum. mastic. spice. ana. ana. partes. iij.
cinamomi 7 lebbangue. 7 nuc muscate
te. an. partes. j. tanc 7 cubelles. 7 suane
ad omne pondus. ʒ. xxxiij. de omnibus medicinis
lib. j. Emblicorum recentium. 7 decoquitur omnis
libra. cum. 9. libris aque. usque quo rema
neat lib. iij. Deinde coletur 7 proiciatur super
illam aquam. post libra eblicorum. lib. j. pi
nediorum. 7 decoquitur donec fiat in spis
situdine electuarii crossi. deinde pulveri
zentur desuper medicine. 7 conveniens fiat
earum permixtio. 7 reponatur in vase vitreo. vitri.
Cuius dosis sit ab aureo uno usque ad aur
j. 7 s. Confectio tyriacalis magna. —

Ex nostra arte expertorum vivaficatorum predictorum.
in confectionibus que sunt antica. Rx. cortic arti.
7 gentiane. 7 mirre. 7 carpobalsami.
7 foliorum orum. citri. 7 seminis ei. 7 seminis

j. nere.

in alio sesamine s. inens.

j. minores cardamomi

ʒ. zarub. 7 cin. an. pies. ij. mastic. 7 ci namomi

est ad pretus

ȝ. ogmi ganofilati

musca 7 ambre ambra an̄ aur̄. j

alfelegemleb. 7 zedoarie. 7 doronigi. an̄ ʒ. iiij. xilo aloes indi. aur̄. ij. castore aur̄. s. costi. cinamomi. acori. croci. spice celtice. absinthij. om̄i an̄ ʒ. iij. fu 7 meu. petroselini. an̄. ʒ. ij. 7 s. seminis eruce. seminis napi. seminis porri. lingue avis. granorum piperis. om̄i an̄ pond. ʒ. ij. opij. ʒ. iij. Conficiantur secundum descriptionem. 7 servet sex mensibus deinde bibatur. **Confectio tyriacalis minor ex arte nostra.**

Recipe carpobalsami. costi. murre. genciane. cinamomi. leuco piperis. xiloaloes indi. petroselepini. an̄ pte. j. musca tertia partis. castorei quarta partis. Conficiatur cum melle. 7 administretur. **Confectio cesaris.**

Valens ad passionem cordis. 7 epilepsiam. 7 dolorem stomachi frigidi. 7 intestinorum. 7 oppilationes. 7 putrefactionem sanguinis longam. 7 difficultatem digestionis. 7 difficultatem anhelitus. 7 singultum vehementem. ¶ Cuius permixtio. R̄ castorei. silia liquiritie. cassie. costi amari. melano piperis. storace. opij. croco a spice aromatice. om̄i pond. an̄. ʒ. iij. opoponaci. ʒ. i. musca pond. ʒ. serte ʒ. i. zedoarie. doronici. margaritarum non perforatarum an̄. ʒ. s. murre ʒ. viij. aggregabis medicinas tritas 7 cribellatas. 7 conficie cum melle dispumato. 7 utere cum necessitas fuerit. **Confectio magna.**

macropipis.

Valens ad maliciam digestionis. 7 frigoris stomachi. per intestinorum. 7 mollificationem nervorum. 7 vesica. 7 addit in desiderio coeundi. ¶ Cuius permixtio. R̄. mirobalanorum nigrorum citrinorum ʒ. vi. bellerici. 7 emblici. 7 seminis apij intortum. 7 capsie inde. ameos. origani persica. an̄. ʒ. j. spice. amomi. heil. acori. om̄i an̄ pond. ʒ. iij. cinamomi ʒ. iiij. leuco piperis. 7 neresinuch. 7 salis indi. om̄i an̄. ʒ. s. scorie ferri. ʒ. iij. sinapis ʒ. i. 7 s. sal amoniaci. ʒ. s. terre 7 torrizi. 7 involve cum oleo amigdalino. 7 conficie cum melle dispumato. de quo sit in pluribus ponderis spem. 7 utere cum necesse fuerit.

mellanopipis.

Confectio tyriacalis magna. ¶ R̄. mirobalanorum. kebulorum. 7 bellericorum. 7 terenlileon. 7 bucide. 7 macis. 7 capsie inde. 7 [illegible]. om̄i an̄ pte. j. zedarugi rubei. 7 zedarugi albi. 7 lingue avis. 7 ben albi 7 rubei. om̄i an̄ pte. s. aggregabis medicinas contritas 7 cribellatas. 7 conficie cum melle dispumato. 7 butiro. 7 utere cum necesse fuerit. **Celexmicem magnum.**

7 addit in desiderium coeundi
[illegible] sed lapidem

Est medicina nostra confessis malitie complexionis frigide. 7 debilitati stomachi. 7 confert alicui egritudini melancolie. 7 rectificat mores corporis. 7 confert ebrionem. 7 confert renes. 7 vesicam. 7 frangit lapidem. ¶ Cuius permixtio. R̄. acori. costi amari. aristologie longe. 7 rotunde. om̄i an̄ sextaria. iij. macropiperis. zinziberis. an̄ sextariorum. v. seminis apij. ameos.

carui. feniculi. 7 seminis alnuchati. 7 seminis portulace. 7 seminis eruce. 7 zuderegi rubei. 7 zuderegi albi. 7 auricule iunne. 7 amomi carnicem. 7 seminis aneti. om̄i an̄ pond sextariorum. vi. ganofilorum. 7 usnee. 7 calami aromatici. 7 xilobalsami. om̄i an̄ sextaria tria. mellilotti. 7 [illegible]. 7 zarumb. 7 carpobalsami. om̄i an̄ sextaria. iij. mirobalanorum cassie. macis. cardamomi. anamomi. om̄i ana sextaria. iiij. mirobalanorum citrinorum. 7 serebleg. 7 bellericorum ablatis nucleis. om̄i an̄ sextaria. viij. pomorum mandragore siccorum. 7 ellebori albi. 7 nuce macore. 7 seminis iusquiami albi silvestris. 7 seminis iusquiami albi ortulani. 7 lactuce ortulani. 7 capsie inde. 7 zerest. 7 granorum citri excorticatorum. 7 venarum. 7 serigie indi. 7 ben albi. 7 rubei. 7 lingue avis. om̄i an̄ aur̄. xiiij. nuce in. xxx. numero. radicum cucumeris silvestris. 7 amomi alborum an̄. ʒ. vi. opij. euforbij. castorei an̄. ʒ. iij. mirobalanorum nigrorum ablatis nucleis pond. ʒ. iiij. folij indi.

semis agresti om̄i an̄ sextaria iij. seminis lactuce.

feni greci. meu. petroselini. 7 dauci. 7 reufini. om̄i an̄ ʒ. vi. aggreget medicine iste trite 7 cribellate. 7 sumatur pondus albi. pondere medicinarum dictarum. 7 butiri simul om̄i. 7 butirum vaccinum pondere medicinarum 7 pnudiorum simul. 7 mell dispumati. pondere medicinarum 7 penidiorum. 7 butiri simul. 7 conficiantur secundum hunc modum. ¶ Quassantur penidia 7 incidantur. 7 proiciantur super eos tres libre aque. 7 decoquantur donec liquefiat. 7 incorporetur. 7 fiat sicut mel. Deinde proiciatur super eos mel. 7 fiat tepidum butirum vaccinum. 7 involvatur cum eo medicine trite 7 cribellate. Deinde proiciantur penidia 7 mel cocta simul in mortario magno. 7 pulverizet desuper medicine involuteburiro. 7 conficiantur donec equentur. 7 reponatur in vase in quo fuit mel tempore longo. 7 reponatur sex mensibus. 7 administretur post illud. Cuius dosis sit sic gallam in prandio. 7 sine cibis. [illegible] diebus cum aqua calida aut cum aliquo de vinis. **Confectio ex descriptione alia.**

Iralio minr.

Recipe acori. 7 costi amari. aristologie 7 rotunde. om̄i an̄ sextaria. iij. macropiperis 7 zinziberis alborum an̄ sextaria. v. Et inde scriptione alia alborum an̄ sextaria. ij. loco v. seminis apij. ameos. carui. seminis feniculi. seminis atacab. seminis portulace. seminis eruce. seminis sansuci. 7 tuzdie albi 7 rubei. 7 cymini cimici. 7 seminis aneti. om̄i an̄ sextaria sex. ganofilorum. usnee. calami aromatici. carpobalsami. om̄i an̄ sextaria. iij. mellilotti 7 [illegible]. 7 zarumb. 7 capsie. 7 macis. 7 cardamomi. 7 anamomi. om̄i sextaria. iiij. mirobalanorum citrinorum 7 bellericorum. 7 em

carpobalsami

blicorum. olei ana sextaria .viii. pomorum que mandragore siccorum. et mirti sicce. et elle bori albi. et marmacor. et seminis iusqui ami albi siluestris. et seminis iusquiami albi oculi .iiii. et hasech. et capsie inde. et zere zeresch. et gallorum attexcoriatorum. et za charum. et sceres indi. et been albi. et tri bei. et lingue auis. olei ana aur. xxiiii. mi nas micate .xxx. uino. radicum eruumeris siluestris. et seminis agni casti. aborum ana sexta rii .i. seminis bauce. amomi. aborum ana ʒ. vi. opii. euforbii. castorei. olei ana ʒ. iiii. mirobalanorum nigrorum pondus ʒ. iiii. fo lii indi. petroselini. dauci. reisiui. olei ana ʒ. vi. Aggrega has medicinas post teritorizati one. et pone cum eis penidios secundum pondus medicinarum omnium. et inuolue cum butiro. et confice cum melle dispumato. et repone in uase. cuius dosis sit ʒ. ii. et s. forti. et debilioribus. Ad exitum paruum urina

Antimenorum primorum ei.

Accipe acori. et costi. aristologie longe. et ro. olei ana sextaria tria. gallorum amissed. et se minis harmel. aborum ana sestaria .ii. pi peris. macropipis. zinziberis. olei ana se staria .v. seminis apii. carui. api. se minis napi. et seminis atractib. et seminis cepe. et seminis eruce. et zarorum. et tuderium bei. et albi. et seminis porri. et seminis lini. et seminis andracne. et seminis feniculi. et ameos. et seminis attexcoriati. et seminis portulace. et calamenti. et lekir. et fenugreci. et seminis lilii. et cyminum carmeni. et se minis aneti. et seminis bauce. olei ana ʒ. x. garioffilorum. et heil. et asine. et folii indi. et cardamomi. et anamomi. et enule. et api. et nuce muscate. et calami aromatici. et zarumb et mellilotum. et marmacor. et carpobalsa mi. olei ana ʒ. xx. cassie. et macis. et gallorum mirti. et gerenf. et lingue auis. et spice. olei ana pondus ʒ. xxiiii. rosarum siccarum ʒ. v. mirobalanorum nigrorum. et kebulorum. et bellericorum. et eblicorum. olei ana sextaria .iii. seminis iusquiami albi. eufo bii. opii. olei ana ʒ. iii. castorei sestimum .i. capsie inde. et albasch. et zeduarie. et be rubei. et albi. et reusticii. et damigi. et seminis portulace. et galange. et storacis. olei ana sextaria tria. et penidiorum cum pondere olei harum medicinarum. et commisce. et inuolue butiro uaccino. et confice cum melle, dispumato. cuius dosis sit aur. i. cum aqua tepida.

Confectio galieni.

Hec est confectio calefaciens instrumenta urine et renibus et uesice. et aperit opillationes. et rec tificat corpus. Cuius permixtio. Recipe leuco pipis et melano pipis. et amomi. et costi. amari. et spice aromatice. et folii indi. et cro. et seminis apii. et anisi. et piretri. et seminis urtice. et seminis rute montane. olei ana.

Aggrega has medicinas tritas. et confice cum melle dispumato. et utere. Cuius dosis sit pondus ʒ. i. cum aqua cortici radicis feniculi. et cortici radicis apii. Cuius descriptio alia

Recipe piperis .iii. et albi. et galieni. amomi. et costi. et spice. et calami aroma tice. et folii indi. et seminis apii. et croci. et anisi. et seminis urtice. et piretri. et seminis rute montane. olei ana partes equales. Confici antur cum melle. et sit dosis pondus ʒ. i. cum aqua radicum feniculi. et apii. Confectio alia galieni. Valens ad dolorem epatis et tus sim. et expulsionem sanguinis. Cuius permix tio. Recipe croci. et anamomi ana pondus ʒ. ii. cum aqua bdellii ʒ. iiii. asfechi diuisa tritas ʒ. i. squinanti ʒ. iii. calami aromatici ʒ. ii. cassie spice. celtice. mirre. olei ana ʒ. ii. gummi arabici. sextaria .iii. mellis ʒ. iii. pistula rum enucleatorum pondus ʒ. lx. et uini boni quod sufficit. et teratur et confitiantur cum melle.

Confectio hermetis

Confectio podagre ualde et doloribus iunc turarum. et doloribus renum. et stomachi. et uentosi tatibus. et ulceribus intestinorum. et ydropisi et hyctericie. et uitagini. et ei quod petrosis est. in iuncturis. et podigre. Et sit ei dosis an tiquis uini. aur. ʒ. ii. Cuius permixtio. Recipe agarici. assari. acori. cordumeni. seminis rute. euforbii. fu. et ysopi. et ysopi sic ce. olei ʒ. i. aristologie longe. et radicis acla minis. aborum ana ʒ. ii. ameos. garioffilo rum aborum ana ʒ. ii. genciane ro. ʒ. vi. asse. seminis apii. aborum ana ʒ. i. centaurie mi noris. et absinthii. ʒ. viii. cassie. co sti amari. mirre. olei ana ʒ. iiii. spice a romatice. et sceha montani. et petroselini. olei ana ʒ. ii. polii. et prassii. aborum ana ʒ. viii. camepitheos. et camedreos. et scor deon, olei ana ʒ. viii. Aggrega has medici nas tritas et teritorizatas. et confice cum melle, dispumato. et repone in uase. et bibatur in diebus ueris. Confectio eius ex descriptione

Recipe agarici. et acori. et asari. et cor alia. dumeni. et seminis rute. euforbii. et fu. et ysopi sicce. olei ana ʒ. i. ameos. et garioffilorum. aborum ana ʒ. ii. genciane ʒ. vi. asse et seminis apii. ana ʒ. ii. centaurie minoris ʒ. viii. cassie. et costi. et aristo logie longe. olei ana ʒ. iiii. mirre. et spice. et calamenti montani. et petroselini. olei ana ʒ. ii. prassii. polii ana ʒ. iii. camedreos et came piteos. et scordeon. ana ʒ. viii. mellis quantum sufficit. Cuius dosis sit ʒ. ii. aut aur. i. in hora ueris. Confectio hermetis.

Valet ad tenasmon cum de ea sumitur in po tu pondus ʒ. xxx. cum aqua frigida. et ad dolo rem epatis cum aqua mellis rosati. et ad febrem cum aqua tepida. et ad dolorem stomachi cum aceto commixto. et ad dolorem renum cum uino com mixto. et ad reliquos dolores et passiones

i. nasturcii

in alio ruce

calami aromatici

quantum sufficit uini

i. tronciscentur

tiorꝫ cū aq̄ tepida. 7 si nō fuit cū eis
febris. cū uino cōmixto. 7 ad reliq̄s
dolores expulsionē sanguis cū aceto cō
mixto in quātitate fabe. 7 ad dolorē
yliꝫ sic q̄ntitas illa. 7 ad retentionē uel
cōstrictionē intestinorū. 7 uentositates
cū uino antiq̄ cōmixto. 7 ē cōueniens
ad dolorē capitis 7 alguesgues. et
maniā cū in potu sumit in nocte. 7 ad
tussi siccā potata in p̄ncipio noctis cū uino
cōmixto. 7 ad morsū serpentū cū aqua
atriabi. 7 liniant sup locū morsū.
Et cōfert ad uenena mortalia q̄n in po
tu sumit cū aq̄ gētiane. Et ad morsū can
rabiosi. q̄n in potu dat cū lacte. De la
dano. Extimauit ille q̄ edidit ip̄z
q̄ ē expertū. Cui p̄mixtio. R pipis al
bi. 7 seminis iusq̄ami albi. āborum an sex
taria. v. croci. 7 lumio. āborum an sexta
ria. x. opij. amoniaci. 7 folij. 7 piretri.
7 radicū mādragore. 7 alhommati. 7 cas
sie. 7 spice. 7 seminis apij. oīm an sexta
ria sex. filobalsami sextariā cā. Et in
mell' dispumati q̄ntū suffic. Cōficiant
7 āministret sic narrauimus. Alkes
Est cōfectio plimorū iuuamētorū. Kinengi.
torum ualēs ad egritudinēs infantū 7 pue
rorū. 7 ad epilepsiā ipsorū 7 torturam
eorū. 7 spasmū ipsorū. 7 colicā eorū. 7 cōfert
p̄focationi matris. 7 recipit additionē
menstruorū. 7 sedat uentositates matris.
Cui p̄mixtio. R cassie. 7 gest. 7 affrid.
7 radicis mādragore. 7 seminis alhu
mel. seminis feniculi. carpobalsami.
aristologie lōge. 7 totidē. musci. am
bre. oīm an ʒ. iiij. beil. ʒ. xxiiij. opij.
costi. nuc̄ muscate. 7 mirobalanorū ci
trinorū. oīm an ʒ. xij. acori. ʒ. viij. sa
rapini. 7 doronigi. 7 mirre. 7 olei de
sterage. oīm an ʒ. vj. begast. 7 maciꝫ
7 capi. 7 croci. oīm an ʒ. x. mugat. ʒ. xv.
storac liq̄de. ʒ. xv. murdasacto. 7 mir
ti foliorū. 7 nuc̄ cypressi. 7 seminis sauine
oīm an ʒ. ij. terantur 7 cribellentur 7 cōficiant
cū melle dispumato. 7 āministretur.

Confectio alkesire āministrata mea.

Recipe calami aromatici. 7 blatte bisan
tie. 7 olibani. oīm an ʒ. iiij. usnee. 7
cinamomi. 7 croci. oīm an ʒ. j. storac ʒ. iiij.
musci. xiloaloes. āborum an ʒ. s. cōfician
tur cū uino antiq̄ odorifero. 7 dimit
tatur donec fermentet. 7 āministretur.

Confectio de musco.

Ualens ad pulsū cordis 7 ad oēs infirmi
tates melācolie. 7 ad difficultatē ane
litus. 7 ē medicina cōfortatiua. Alum
p̄mixtio. R zeduarie. 7 doronigi. 7 mā
garitarū nō p̄foratarū. 7 carabe. 7 coral
li. oīm an ʒ. j. sericī crudi. ʒ. j. 7 s. been
rubei. 7 albi. 7 folii indi. 7 spice. 7 car
damomi. 7 garofili. 7 castorei. oīm an ʒ.
i. 7 s. zinziberis. macropiperis. āborum an ē
cā. ʒ. i. musci octaua ʒ. i. tunc oīa cō
ficiant crudo. Cui dosis sit sic accipe cū
uino odorifero. Confectio de musco alia.

Que ualet ad dolorē capitis 7 stō. 7 debi
litatē eorū. 7 resoluit uentositates. 7 in
flamationē. Cui p̄mixtio. R pōdus
ʒ. j. de musco. 7 spice aromatice. 7 cassie.
7 folij indi. 7 lacce mūdate. 7 reusini.
oīm an ʒ. ij. gētiane romane pōd ʒ. ij.
croci. ameos. 7 seminis apij. 7 mastic.
an ʒ. iiij. cinamomi. pipis. aristologie
ro. oīm an ʒ. ij. filoaloes indi. 7 gari
ofilorū. 7 mirre. oīm an pōd. ʒ. i. 7 s. Cō
ficiatur has medicinas teras 7 cribellatas cū
melle dispumato. 7 repōe in uase 7 utē.
Cui dosis sit sic faba cū aqua calida.

Medicina de musco cū absinthio.

Que ualet ad pulsū cordis. 7 alguesgues. 7 apitit epiglotis. 7 exsiccat hu
morositatē stō. Cui p̄mixtio. R.
absinthij. aloes. āborum an ʒ. viij. re
usini. ameos. an ʒ. viij. croci. seminis
apij an ʒ. iiij. musci. nendē. folii.
mirre. oīm an ʒ. ij. castorei. ʒ. i. 7 s. cō
musce. 7 cōficiatur cū melle. Medicina de
musco alia.

Conferens ad melācoli
ā colicā. R mastic. croci. āborum an ʒ. i.
7 s. superioris absinthij. ozimi citrini.
epythimi. an ʒ. i. filoaloes. 7 gallie.
an ʒ. i. 7 s. margaritarū. 7 karabe. 7 coral
li. 7 serici. oīm an ʒ. iij. aloes. ʒ. xxiiij.
mell' q̄ntū suffic. dosis eius integra pōd ʒ.
ij. cū aqua tepida. Medicina de mus
co dulac.

Ualens ad pulsū cordis
7 egritudines melācolicas. 7 difficulta
tē anelit. 7 ad epilepsiā. 7 palisi. 7 tor
turā. 7 q̄rtanā. Cui p̄mixtio. R ce
duarie. 7 doronigi. āborum an ʒ. i. mar
garitarū. corallij. carabe. serica crudi.
oīm an pōd. ʒ. i. 7 s. been rubei. 7 albi. fo
lij indi. spice. gariofilorū. 7 castorei.
oīm an pondus duarum [illegible] ʒ. i. cū zinzib
macropipis. āborum an duas [illegible] ʒ. i.
musci pondus sexte. 7 s. ʒ. i. tere medi
cinas 7 cribella. 7 cōfice cū melle q̄ ē
sic extractū de fumo. q̄ nō tangit ignis.
crudū. ad unū [illegible]. 7 repōe in uase serato.

Medicina de musco alia. efficiens illa una

Recipe zeduarie. 7 doronigi. et menta.
margaritarū p̄foratarū. 7 karabe. 7 coral
li. oīm an pōd. ʒ. iij. 7 [illegible] ʒ. i. 7 serica cru
di pond. ʒ. ij. been albi. 7 rubei. spice. folij.
cardamomi. 7 gariofilorum. oīm an ʒ. iiij. 7 du
as [illegible] ʒ. i. usnee. macropipis. zinziber
is. oīm pōd an ʒ. j. 7 [illegible] castorei pōd
[illegible] ʒ. i. musci boni pōd aur. j. macdas
sirica masice pura. donec fiat sic puluis.
deinde aggregē in mortario cū margaritis.

ł uomitu ł sputo

cōaluis seu laxat. solut.

ī. melechem

garir. ʒ. xxx. ci
nami. 7 cōfectionis
alkesire 7 arseni
ci [illegible] 7 serici li
li oīm an ʒ. ij.

cō melle.

musci. ʒ. s. zedoarie 7 doronigi
ambor an ʒ. ij.

7 corallo. 7 carabe. 7 tūc optime. 7 tanē
alie medicīe. 7 9ficiant cū melle crudo.
cui dosis sit pōd' medij aurei. cū aqua
tepida. **Mediciana de musco filiis illi.**

Cui pmixtio. ℞ absinthij. aloes. aū
ʒ. viij. spice. musca. 7 folij. 7 mirre. aū
pond'. ʒ. ij. reusini. ʒ. vj. ameos. croci.
semīis apij. oīū aū pond'. ʒ. iiij. castorei
ʒ. i. ſ. tere. 7 9fice cū melle. Cui dosis sit
integ̃. aurei uni. **Sagzenea magna.**

Hec mediciā ē expta ualens ad oēs passi
ones frigidas. 7 uetositates crossas. 7
dolorē dentiū. 7 corrosioē eorū. 7 ad fri
gus stō. 7 tarditatē digōis. 7 colicā.
7 difficultatē urine. 7 ad frig̃. 7 fleg
ma. 7 ad mucositatē urine. ¶ Cui
pmixtio. ℞. castorei. opij. anamomi.
asari. fu. meu. dauci. aū. ʒ. i. pipis. ma
cro pipis. gallbanū. costi. aū. ʒ. vj. croci.
ʒ. ſ. liq̃fiat q liq̃fācit cū aq̃ mellis. 7
tanē sicca. 7 resoluat galbanū cū melle.
7 9ficiat. 7 amministret p' sex menses.

Cui permixtio ex descriptioē alia.

Cape castorei. opij. aū. ʒ. x. pipis.
macro pipis. galbani. mirre. costi. aū
ʒ. lx. anamomi. meu. fu. dauci. asari.
aū. ʒ. x. 7 croci pōd' q̃rte. ʒ. uni'. Et in
descriptioē alia ʒigibēis. ʒ. i. storac liqde
ʒ. iij. Et in descriptioē alia castorei. 7 mela
no pipis. 7 croci. 7 meu. 7 fu. 7 dauci.
7 asari. 7 opij. 7 anamomi. 7 leuco pipis.
oīū aū. ʒ. i. costi pōd'. ʒ. i. tere oīa 7 9fi
ce cū melle. 7 antiq̃t' sex m̄sibȝ. Cui do
sis sit aur̄. ſ. cū aq̃ tepida in ieiunio. Et
in descriptioē dosis q̄ē inf̄ sextā. ʒ. i. usq̃
aur̄. ij. Et in descriptioē dosis. q̄ntū ē grani
pipis. Et dr̄ q' si liq̃. 7 linat ad uenen̄.
Et ad uetositates in matricibȝ. 7 puocati
oē 9ceptiōis 7 menstrue. soluat de ea q̃
tū ē faba cū oleo de lilio. 7 suppōat cū
lana. 7 liq̃fiat de ea cū oleo sambucino.
7 odoret de ea mulier. 7 suffumiget
cū ea. 7. Et ad dolorē pectoris. 7 tussi 7
renes. 7 difficultatē urine ex frigiditate.
Et bibat de ea mulier q̄ntū ē cicer cū
uino puro. Et ad nausiā uel satietatē
aur̄. i. cū uino puro. **O morusia.**

Que 9fert ad debilitatē epatis 7 sple
nis. 7 duritiē eorū. 7 apit oppillatioēs. 7
puocat urinā. 7 frangit lapidē in renibȝ.
7 iuuamentū ei' in inceptioē ydropisi ē
magnū. ¶ Cui pmixtio. ℞ dauci.
7 ē sem̄ bauce siluestris. cymini ciame
ni. xilobalsami. cassie. cardamomi.
floris squinanti. semīis apij. oīū aū pōd'
ʒ. i. macro pipis. costi. leuco pipis. ʒ
ſ. mirre. ʒ. iij. baccarū lauri. x. nucō.
acori. croci. aū. ʒ. ij. ligni aloes medi
anas stris. 7 camellinis. 7 9fice cū mel
le dispumato. Cui dosis sit sedȝ q̄ntitatē

auelane cū aqua calida. **Anacardinū
7 est allellatorium.**

Quod ē magnū mirū ad 9seruaciōē. i. cōs q̄ se
moriē n̄ possint. ¶ Cui pmixtio. ℞ emi
rolidanoz nigrū. 7 ebliuoz. oīū aū. ʒ.
xxxvj. nigelle. ʒ. xxiiij. spodij. ʒ. vj.
... ʒ. vij. api. anacardi. aū. vj. ʒ. pi
pis. macropipis. ʒigibēis. fel selenium.
anisi. aū. ʒ. xij. tere 7 cribella. 7 pmi
sce cū eo p mediciōr pōd'. ʒ. sex etia
resoluantur cū aq̃ sedȝ q̄ntitatē que
suffic̃. 7 9fice mediciāe. 7 sepeli uas 7
q̄ ē mediciā in ordeo sex m̄sibȝ. deinde
utere. **Confectio anacardina.**

Que 9fert ad oēs spēs dolor stō. 7 9fert
ad dolorē capitis antiquū. 7 ad uertigiē
stomatici. 7 maniā. 7 alienatioēs. 7 do
lorē epatis 7 pectoris. 7 splenis. 7 renū.
7 coplexiōē frigidā. 7 dolores matricū. 7 po
dagrā. 7 leprā. 7 egritudiēs melancolice.
¶ Cui pmixtio. ℞ spice. 7 meu. croci. ca
sie. folij. epythimi. 7 squināti. 7 carpo
balsami. 7 aristologie. 7 gariofiloz. 7
gnoz alle. 7 ʒigibēis. 7 aloes. 7 bdellij.
7 mirre. 7 olei balsemi. oīū aū. ʒ. i. ma
stic. 7 mell' anacardi. agarici. oīū ana
partes. v. iij. radias lilij celestis. ʒ. ij. co
ticaꝫ radias. feniculi. lib. iij. aceti. acer
ri. iij. infunde corticēs radias feniculi
in aceto trib; diebȝ. 7 pistētur molliā. 7
feruecit bullitioē leui. 7 colet. 7 expri
matur radices. 7 adiungat illi acetum.
mell'. lib. i. ſ. 7 bulliat ad ignē leuē
sup carbones donec inspissetur parump. 7
pmisceat cū eo mediciāe. Et sit dosis.
pōd'. ʒ. ij. cū eo q' 9uenit de potibȝ.
Confectio alia anacardina.

Facies ad palisim 7 ei similia. 7 ad tortuā
7 mollificatioē. In alio absterget cerebrū.
7 facit ipsū bonū. ¶ Cui pmixtio. ℞ spi
ce. cassie. folij indi. croci. asclu. ame
ni. epythimi. supions aladrion. reu
sini. carpobalsami. gariofiloz. oīum
ana. ʒ. ij. gnoz alle excorticatoz. 7 ʒi
gibēis aū. ʒ. i. 7 alberi 7 mell' anacardi.
7 berbyl. oīū aū. ʒ. iij. agarici. ʒ. ij. Et
in descriptioē alia. ʒ. viij. aloes socotris
ʒ. i. ptros. ʒ. ij. corticū uenarū feni
culi. lib. iij. aceti fortis lib. viiij. Infū
dantur cortices in aceto trib; diebȝ 9tinue.
7 pistētur cū muase. 7 feruecat tribȝ
ebullitionibȝ cū igne medio. deinde colet
7 pistētur cortices. 7 itū reponatur acetū
mollā. 7 infundatur sup de melle. lib. x.
7 ſ. 7 decoq̃ntur cū igne leui. donec inspisse
t. 7 pluizene desup tē mediciāe tere pdic
te. 7 pmisce eas. Et utere hac 9fectioē
p' sex m̄ses. Cui dosis integ̃ sit pōd'
ʒ. i. cū aqua tepida. **Araston magnū.**

Hec ... ē bona 7 9fens ad frig̃ corpē

℞ castorei melanopiperis 7 cu mi
ni. 7 fu. 7 dauci 7 asari 7 opij 7 leuco pipi
7 bezaro galbani oīū aū pōd'. ʒ. ij. costi pōd'
ʒ. i. anamomi ʒ. ij. terātur 7 cribelentur et
9ficiantur 9 melle dispumato.

terat'.

rebellincoz.

inuice.

ipm.

et ad ptisim. 7 dolore uentris. 7 febrem
conuictā. 7 ad qrtanā. 7 colicā. 7 dolore
matris. Cui pnutio. ℞ opii. croci. cas
sie. spice. gūmi arabici. semis albeni
7 semis alandicolca. 7 gnoz urtice. 7
bdelli. 7 olibani. 7 adibe. 7 sumach.
7 sulphuris citini. 7 storac liqde. 7 le
uco pipis. oīū an̄. ℥. v. piret. semis
artamisie. 7 ē adnoch. 7 rosaru sicca
rū. 7 semis rafani. 7 semis apii. 7 se
mis at. ameos. 7 semis cucurbite sil
uris. oīū an̄. ℥. iiij. semis sinapis. ℥. i.
semis iusqamu albi. ℥. x. cirtami.
zizibris an̄. ℥. ij. Et decis qdā sunt qui
ponunt in eo pip. Tere sicca. 7 infunde
reliq in uino odorifero tribz diebz
donec resoluatur. 7 ponatur cū melle. 7 tunc
effundantur desup olei balsemi. ℥. i. 7 po
natur in uase sup ignē lapideo. 7 accē
de sup sub eo 7 ferueat duabz ebulli
tionibz. dein remoueatur ab igne. 7 anti
quetur sex mensibz. Cui dosis integra sit
pond' aur. i. 7 quāto plus antiquatur meli' est.
Raston minus. ofens ad oīa qbz ofert maius.
Eapr. opii. ℥. iiij. acine. pi
prio. an̄. ℥. i. piret. ℥. ij. amoi. ℥. v. cas
sie. ℥. iiij. croci. ℥. ij. sulphuris citini.
℥. i. eufozbii. ℥. iij. spice. ℥. i. teriātur et
cribellet. 7 ofitiantur cū melle. **Diamante.**
Quod ē intuamitā ad opillationes epatis.
7 splenis. 7 frig matrici. 7 tussim hu
midā. 7 qrtanā. 7 ostrictione anelit. 7
hyctinā. oppillatiuā. 7 mollitiem.
Cui pnutio. ℞ semis harmel. nunā
i. 7 s. olibani. ℥. x. aristologie lō. 7 re
usini. aloes an̄ xx. ȝedoarie. doro
nigi. aloes an̄. ℥. iiij. mastic. carpobal
sami. croci. melliloti. spice arabice.
oīū an̄. ℥. x. opii. mandragorie. costi. cas
sie. oīū an̄ sextari. iij. Et istarū me
dicinarū tū in descriptione alia. ℥. xij. ca
pi. sextariā. x. aloes scotensis. ℥. xiiij.
gariofilor. ℥. vj. ellebori albi. rosarū.
rubearū siccarū. nigelle. an̄ sextaria.
vj. pipis. ℥. x. Aggrega has medicinas
ontritas. 7 cribratas. 7 ofice cū mel
le dispumato 7 utere. **Bedemeregi.**
Ut intuamitā sūt sic intuamita sūt sicut
intuamita diamante. Cui pnutio. ℞
ȝedoarie. 7 doronigi. opii. castorei. pire
tri. pipis. macropipis. 7 cassie. 7 ē al
masus. 7 semis iusqami albi. 7 storac
liqde. 7 oppoponaci. 7 croci. oīū an̄. ℥. vj.
femi greci. ℥. viij. margaritarū. ℥. ij. gal
bani. mirre. aloes an̄. ℥. xij. tere 7 cribel
le la. 7 ofice cū melle. **Cōfectio algathi**
Confens ad dolorē capitis antiquū. 7
det' in potu cū uino comixto cū melle.
7 aq tepida. Et ofert illi q epilepsia pa
tiunt' cū bibit de ea. 7 ē iuuatiua ad ob

liuionē. apii. denariū amigdalarū.
℥. absin... dit supfluitates q ascēdūt
ē ad oculos. Cui pnutio. ℞ mirre.
7 cassie. 7 macropipis. 7 cinamomi. si
seleos. amomi. pōdus. ℥. iiij. spice flo
ris squināti an̄. ℥. xij. croci. ℥. v. opii com
tudē. semis apii montani. ℥. xxxviij.
storac anisi. semis apii ortulani an̄.
℥. xx. pipis. ℥. xxxviij. storac liqde. co
sti. rubee. asari. oīū an̄. ℥. i. tere 7 cribel
la. sicca. 7 infunde hudrosa in uino odo
rifero. dein ofice totū cū melle. Cui do
sis sit pond'. ℥. i. cū aqua tepida in ieiu
nio. **Confectio citrina. 7 selim. cccxxv.**
Confectio ualens ad egritudines colle nig.
7 uentositates. 7 pulsū cordis. 7 dolores
intestinū. 7 dolores matricū. Cui pnu
tio. ℞. pipis albi. 7 zinzibis. sal indi.
costi. oīū an̄. ℥. vj. opii. eufozbii. ca
storei. gariofilor. croci. macis. piret.
an̄. ℥. x. fossure. 7 fessitos sem. api. ȝe
doarie. doronigi. aristologie lōge. a
na. ℥. ij. olei balsemi. aque cafore. an̄
℥. iiij. tere sicca. 7 infunde gumas ī uino.
7 ofice cū melle dispumato. Cui dosis
sit unicuiq; hoī scdm mensurā sue coplexio
Confectio nigra selim.
Que ofert ad mes. 7 pulsum. 7 ad gu
le. 7 ad colam nigrā. 7 ad
oēs egritudines frigidas. Cui pnutio. ℞ se
mis harmel. ℥. cc. oppoponaci. ℥. lxxx.
nigelle. 7 bezard. 7 cucumeris siluris.
an̄. ℥. lx. acori. sirapini. amoniaci. ari
stologie lōge. sinapis. bdelli sc albidi.
ellebori. 7 radicū enodine. castorei. radi
as colloquintide. sulphuris citini. semis
eruce. agni casti. rute montane. an̄ pō
dus. ℥. xl. opii. eufozbii. iusqami albi
pipis albi. ofusi. sal' indi rubei. 7 sul'
naphticia nig. 7 radicis asselrebea. 7 ē
mandragora. 7 radicis iusqami albi.
piretri. mirre. aloes. olibani. capsie.
oīū an̄. ℥. xx. croci. ℥. iij. tere. sicca.
Et infunde gumas in lauacro de sami. scdm
qntitatē q sufficit. dein tere. 7 comisce me
dicinas oēs. dein sepelliatur in anē duobz
mensibz. dein aministretur p illo. De q
detur forti aur. iij. 7 medio. ij. Et debili
aur. i. 7 infanti qntū ē granū pipis.
Confectio abumirselam.
Et ē illa q nominata ē sincurites. 7 ē de stupe
factiuis. sedatiua doloz ex oī uentosi
tate. 7 ex oī egritudine durante sic iculo.
7 ex alguesgriles. 7 ad oēs dolores ē iuua
tiua. 7 sedatiua. Cui pnutio. ℞ opii.
iusqami albi. aloes an̄ aur. x. eufozbii.
croci. spice. piretri. hermodactilor. ca
damoni. macropipis. an̄. ℥. v. tere 7 cri
bella. 7 ofice cū melle dispumato. de qua
det' medici aureus forti 7 magno. 7 par

---

7 amoi 7 eufor
bii 7 cassie 7
costi 7 mirre

jnal' aur. viij.

j harmel.

jn alio. xl.

radis sebisech 7 ē.

spice mastic 7 ȝedoarie 7 doronigi.
oīum an̄. ℥. viij.

nominata sincurites.

jnal' aur. v.

Inpinguat corpus & confortat.

no & debili pondus sexte ʒ. j.

Confectio de alleis.

Faciens ad morfeam & frigora. & humorem
crudum & flegma. & adducit maturitatem. & cla
rificat colorem. & conveniunt utentes se quasi ad for
mam adolescentie. & confert omni egritudini. po
tatur in hyeme. corpus calefacit. & allevat
corpus. & tergit naturam. ¶ Cuius permixtio. Recipe
castaneam duos acervos de allei mundi quas infunde
nocte in aqua dulci. deinde cum igne levi coquatur
donec aqua ei denigretur. & fricatur acetum. de
inde colet aqua. postea funde alleis. et hic datur unum
quoque genus eorum. deinde coquatur cum ea donec dis
cocta sint allea. & fiat sicut cerebrum. postea fun
datur desuper lac vaccinum dulce. in tanta
quantitate quod superemineat ipsi. iiij. digitis. de
inde decoquatur cum igne lento. sicut candele donec
exsiccetur lac aut quasi. Deinde fundatur desup
butirum vaccinum recens cum mensura. postea de
coquatur cum igne levi sicut candele donec exsic
cet ipsum. Deinde conficiatur ipsum in vase eneo. donec
fiat sicut massa. postea effunde desuper mellis
albi clari quantitatem que superemineat ei. iiij. di
gitis. & decoque ipsum similiter donec coaguletur
aut quasi. deinde pone desuper unamquamque libram allei
orum aureos. xij. de sandali rubeo & albo aureos
iij. piperis aureos. x. portulace aureos. x. cumi
ni carvi. aureos. x. gallange canelle ci
namomi. Tere has medicinas & pulveriza
desuper. & permisce ea. & pone in vase vitri.
Et sumat de ea quantum est nux secundum dispositionem. ea.

Athanasia magna. que est epatica adibdem.

Confert doloribus epatis & splenis. & sto
macho & ventositatibus. & dissinterie. & tussi an
tique. & eis qui evomunt sanguinem. & est seda
tiva doloris. sicut confectio filonis. sed filo
nium recentius. & ad stupitatem. & fluxum ventris.
& sanguinis effusionem expellit. & dolorem
renum & vesice. & ventositatem renum & vesi
ce. & asma. & tussim. & mundificat corpus pec
toris. & confert sicut emplastrum super emorroydas po
sita. Et eius dosis est ex quantitate aurei usque ad
medium aureum. ¶ Cuius permixtio. Recipe cro
ci mirre. opij. castorei. & seminis iusquiami
albi. costi. cordumeni. papaveris. spice
eupatorij. epatis adibdem. & cornu cervi
de cornibus capra adusti. omnium partes equales.
Tere que de eis terentur. & liquefac que liquari debent
cum vino. & conficiatur cum melle dispumato. &
utere post sex menses. Athanasia minor

Quarumcumque cause sunt eadem. Cuius permixtio.
Recipe storacis. croci. costi. spice. opij. cas
sie. omnium aureos ʒ. iiij. suci eupatorij. ʒ. v. iij.
medias lilij. ʒ. xij. mel quantum sufficit. Dosis
eius sit avellana cum eo quod convenit de potibus.
Et in descriptione alia addite sunt due me
diane que sunt mirra & xilobalsamum. de
unaquaque quantum ponitur ʒ. iiij. Diacurcu-
ma minus.

Confert ad debilitatem
epatis & splenis. & stomachi. & duritiem corporis. &

& ad inceptionem ydropisis. & prohibet ei
generationem. & colorem efficit bonum valde. Et
confert ad plurimas egritudines antiquas.
¶ Cuius permixtio. Recipe. spice nardi. mirre.
cassie. costi. floris squinanti. cinamomi.
croci. omnium partes equales. terantur. & cribellentur.
Et infundantur multa die & nocte in replica
to. & permisceantur omnia. & conficiantur cum melle
dispumato. & reponatur in vase. & administretur.
Et in descriptione alia loco sui mezanon

Ars diacurcuma maioris. ex arte galieni.

Quod confert ad dolores antiquos existentes
in epate & splene ex frigore & grossitu
dine. & aperit oppilationes accidentes in omnibus
instrumentis nutrimenti. & fugat ventosi
tates grossas ab eis. & provocat urinam.
& confert omnibus doloribus renum & vesice & ma
tricis accidentibus ex materiis grossis & duritiem
eius que est ex eis. & ydropisi. ¶ Cuius permixtio
Recipe croci. ʒ. xij. mei. fu. aureos ʒ. iiij. spice.
ʒ. vj. anisi. dauci. asari. reubarbi. & petro
selini. omnium aureos pondus ʒ. iiij. costi. cassie.
floris squinanti. omnium ʒ. j. rubee. ʒ. ij.
suci. lilij. eupatorij. & ypoquistidos. scolopen
drie aureos ʒ. iiij. olei balsami. ʒ. s. mirre.
ʒ. iiij. Et in descriptione alia loco spice car
pobalsami. ʒ. j. cappari. ʒ. iij. terre sigil
late. & conficiatur cum melle. postquam involvuntur cum
oleo balsami. Cuius dosis sit pondus ʒ. j. cum
sirupo de melle. Dialacca magna. cor.

Conferens ad eamdem diacurcuma. & fringit
lapidem. ¶ Cuius permixtio. Recipe. amigdale
excorticate. ʒ. v. & eupatorij. cinamomi.
folij. gariofilorum. aureos ʒ. v. camepitheos.
mei. fu. mirre. ysopi. sicce. omnium aureos ʒ.
iiij. spice. ʒ. xij. dauci. seminis apij. bdel
lij. aureos ʒ. vij. & s. croci. ʒ. iiij. asari. ʒ.
vij. carpobalsami. cassie. masticis. ca
lami aromatici. omnium aureos ʒ. iiij. genciane. ari
stologie rotunde. omnium aureos ʒ. vij. suci liqui
ritie. ʒ. xij. s. reu. ʒ. xv. s. polij. squinanti.
aloes aureos ʒ. iij. piperis nigri. costi. aloes. ʒ
x. & s. fiseleos. olei balsami. aloes aureos.
ʒ. iiij & s. terre. sigillate. & cribella. & solve
que liquefiunt cum vino odorifero. & conficiatur cum
melle quantum sufficiat. Et dosis eius sit sicut
avellana cum eo quod convenit ei de potibus
& addatur in ea ʒ. s. aloes. & piperis nigri.
& aristologie longe. & coriandri omnium aureos
ʒ. iij. Dialacca minor.

Que confert ad debilitatem epatis. & stomachi. et
frigiditatem. aloes & duritiem splenis. & aperit o
pillationes. ¶ Cuius permixtio. Recipe lacce. co
sti. baccarum lauri. lupinorum. seminis gi
t. a. piperis. omnium aureos ʒ. ij. reubarbi. ʒ. iij.
mellis quantum sufficit. Cuius dosis sit pondus
ʒ. j. cum aqua decoctionis absinthij. Et
in descriptione alia loco baccarum lauri.
ponitur flos squinanti. Ars altokin.

Quod confert ad tussim & duritiem epatis.

In alio ʒ. j.

Mumie

lacce. ʒ. viij.

et pleuresim. Cui᷒ pmixtio. ℞ uiuar
ꝛ uicissic. aloes an. ℥. iiij. spice. croci.
cinamomi. cassie. omn̄ an̄ pond᷒. ℥. j. flo
ris squinanti. calami aromatici. bdellii. ꝯ
mucilagib᷒. psillulari magnarum enude
atarum ablatis corticib᷒. ℥. xv. mellis
quantum sufficit. Cui᷒ dosis pond᷒. ℥. i. cum
decoctione ysopi. infundantur que infunden
da sunt de medicinis cum psillulis in uino
odorifero. Et terantur sicca ꝛ cribellentur. ꝛ
resoluantur sicca cum melle. ꝛ misceantur
omnia. ꝛ conquassentur. **Filonium romanum**

Quod fit ad egritudines plurimas. **tharsense.**
ꝛ precipue ad dolorem colice. ꝛ ipsa est seda
tiuum doloris. In quod galienus in libro decem
tractatuum magister narrauit narrationem filo
nis medici filonii tharsensis. Et meum quidem
iuuamentum ad eum cum diuersa est moros. est
iuuamentum magnum. Et rectifico dolores
accidentes in egritudinibus plurib᷒. Et sequitur
si accidat in intestino nominato colon dolor.
ꝛ est dolor colice. ꝛ sunt in potu patiens
dolorem de ire mer una sedo dolorem ei. Et
si data fuerit in potu ei qui patitur difficulta
tem urine. aut ei qui patitur lapidem lede
tem ipsi. confero ei. Et sano splenem. ꝛ etiam
uelutum spinosis ledentem. ꝛ ptisim. ꝛ spi
mum. ꝛ dolorem aliorum laterum tumorosum.
Et si data fuero in potu ei qui spuit sangui
nem aut euomit sanguinem. separo inter
ipsum ꝛ mortem. ꝛ separo ipsum ab eo. Et sedo
omnem dolorem accidentem in intestinis. ꝛ in
secretis. Et tussim. ꝛ prouocaticem. ꝛ singul
tum. ꝛ cataratos descendentes accipite.

¶ Cui᷒ pmixtio. ℞ leucopiperis. seminis
iusquiami albi. an. aur. xx. opii. aur.
x. croci. aur. v. euforbii. spice. piret.
an. aur. i. castorei. zedoarie. doroni
gi. margaritarum. ꝛ ffel. omn̄
an. ℥. i. mellis dispumati. quantum sufficit.
Dosis ei sic detur cum aqua tepida.

Valens ad fluxum **filonium persicum.**
menstruorum ꝛ emorroydarum. ꝛ solone na
ture. ꝛ precessionem sanguinis. ꝛ illas que de
pregnantib᷒ menstruantur. ꝛ ad uentositates ꝛ
antecedentes in matricib᷒. ꝛ confortat ebrio
nes. ꝛ constringit. ¶ Cui᷒ pmixtio. ℞ pi
peris albi. seminis iusquiami albi. an. ℥.
xx. opii. terre sigillate. an. ℥. x. croci
℥. v. euforbii. spice. piret. an. ℥. ij. ca
storei. ℥. i. zedoarie. doronici. marga
ritarum non perforatarum. musci. an. ℥. s. cum
fore serica. ꝛ semis. ℥. i. mell' dispumati
ꝛ colati. quantum sufficiat. Dosis ei sit pond᷒
℥. i. cum eo quod conuenit de potib᷒. **Confectio**

Conferens ad ulcera in uesica **alkekengi.**
ꝛ renib᷒. ꝛ ad eos qui mingunt sanguinem
experta. ¶ Cui᷒ pmixtio. ℞. seminis iusq
uiami albi. ꝛ seminis apii. ꝛ seminis feni
culi. omn̄ an. ℥. vij. granorum cucumeris.

℥. v. iusquiami nigri. seminis acetose. opii.
granorum pinee sine cortice. auellanarum
assatarum. amigdalarum amararum sine corti
ce. omn̄ an. ℥. iij. grana alkekengi. xxv.
numero. dragaganti. ℥. iiij. terantur ꝛ cribellentur
ꝛ conficiantur cum uino cocto. Cui᷒ dosis sit pond᷒.
℥. i. cum candido. aut cum aqua mell' post sex
menses. **Dia yrundinis.**

Valens ad dolorem gutturis. ꝛ quinantia.
ꝛ dolores qui sunt super ypocondria. ¶ Cui᷒
pmixtio. ℞ anisi. seminis apii. ameos.
ꝛ floris squinanti. ꝛ radicum lilii. cinamo
mi. amomi. aristologie longe. ꝛ luminis
lamenti. ꝛ seminis harmel. mirre. ꝛ alio
radicis lilii. cassie. croci. omn̄ an. ℥. i.
Confectionis croco magnetis. seminis ro
sarum sicc. rosarum siccarum. omn̄ an. ℥. ij.
costi. cineris yrundinum tostis. omn̄ an. ℥.
iij. spice. amili de tritico. omn̄ an. ℥. s.
galle immature medie in quantitate cero
nuo. terantur ꝛ cribellentur. ꝛ conficiantur cum melle dis
pumato. ꝛ utere. Et fiat de eo quantitas g
galle uni. ꝛ dissoluatur cum aqua mellis
aut cum aqua ordei. aut cum decoctione ro
sarum ꝛ lenticularum. ꝛ radicum liquiricie. ꝛ garga
rizet cum ea. ꝛ administretur. Item cum uino
aut et aut quatuor uicib᷒ in die. **Aro**

Recipe croci. cinamomi. aloes **croco magnetis administrati in dia yrundine.**
an. ℥. ij. rosarum siccarum. costi. amomi omni
um an. ℥. i. mirre. ℥. iiij. radicum liquiricie.
folii indi. aloes an. ℥. ij. ꝛ s. cinantur ꝛ con
ficiantur cum uino. ꝛ fiat trocisci. ꝛ exsic
centur in umbra. **Dia sulphur.**

Fortasse medicina hec est tyriace. quia con
fert ad febres periodicis. ꝛ ad febrem
quartanam. ꝛ febrem flegmaticis. ꝛ tussim per
antiquam. ꝛ spuium saniei. ꝛ constrictione
anelitus. Et confert spasmo. ꝛ ualet ad
ydropisim. ꝛ splenem. ꝛ prouocat urinam.
ꝛ extrahit lapidem. Amplius confert ad punc
turam serpentum ꝛ scorpionum iuuamentum
manifestum. ꝛ liberat ex nocumento medi
cinarum perniciosarum. ¶ Cui᷒ pmixtio. ℞
sulphuris citrini. ꝛ seminis iusquiami al
bi. ꝛ condumeni. ꝛ storac. ꝛ mirre omn̄
an. ℥. viij. rute costi. an. ℥. x. opii.
croci. an. ℥. ij. cassie. ℥. xij. leucopipe
ris. ℥. xxij. terantur medicinas. ꝛ conficiantur cum
melle. ꝛ utere post sex menses. Et fiat in po
tu eger de eo ante periodum febris secundum
mensuram sue etatis. **Confectio de assa.**

Que confert ad periodos febrium. ꝛ aufert
febrem quartanam apud digestionem. Et expel
lit nocumentum puncture scorpionis. ꝛ tu
tele. ꝛ que sunt sicut illa duo. ¶ Cui᷒ pmix
tio. ℞ asse. ꝛ piperis. ꝛ mirre. ꝛ foliorum
rute partes equales. conficiantur cum melle.
Cui᷒ dosis sit pond᷒. ℥. i. in punctura scor
pionum cum uino. ꝛ in febre cum oximelle.

Et in descriptione alia granorum cucumeris ℥. ij.

sub albi di omnium an. ij. ꝛ in. ꝛ iq. ... descriptionib᷒ ... bdellium

Vel medicinae.

In quod est ego sum de ...

quam non pancelare

distinguo.

Vel manationes.

in alio lilii.

siccas.

Mañ prodiũ. p hora unã. **Cõfectio sal' indi**

Mundificãs stomi. 7 retinẽs uomitũ flegmaticũ. 7 melãcolicũ. 7 saluat ĩtegritatẽ factam ex flegmate. 7 melãcolia. ¶ Cui pmixtio. ℞ mirobulanorum nigrorum. 7 bellicorum. 7 emblicorum. 7 kebulorum. 7 sticados. oĩm añ. ʒ. iiij. epythimi. ʒ. iiij. sal' indi. ʒ. ij. yerepigre. ʒ. x. agarici. ʒ. iiij. Terantur 7 cribellentur. 7 cõficiantur cũ sirupo acetoso. Dosis eius sit pond. ʒ. iij. in mane ieiunio cũ aqua tepida. **Dia**

Valens ad dolores epatis. ¶ Cui **costũ.** pmixtio. ℞ cinamomi. cassie. costi. oĩm añ pond. ʒ. xxx. anisi. seminis apij. añ ʒ. x. asari. ʒ. xxx. croci. ʒ. viij. reubarbari. ʒ. x. floris squinanti. 7 mirre. alorum añ. ʒ. xxiiij. Infundatur mirra in uino et coletur. 7 ꝓhibeantur desup medicine. 7 cõficiantur cũ melle despumato. Cui dosis sit aurei unius. **Confectio kabith regis.**

Valens ad dolores iuncturarũ 7 podagram sedans dolorem eius. 7 ꝓhibẽs eam accidere ad febrem antiquam. 7 dolorem splenis. et uentositatem grossam. 7 difficultatem anelitus 7 tussim. 7 tussim. 7 ulcera intestinorum. et sincopim. 7 dolores oculi. 7 gutturis. cũ bibitur duobus diebus. 7 cõseruat corpus cũ ca sunt hõ a passionibus. 7 egritudinibus. ¶ Cui pmixtio. ℞ seminis rute. 7 prassij. 7 scordeon. 7 camepitheos. 7 oppoponaci. 7 gentiane romane. 7 sticados. 7 cordumeni. 7 storace liquide. oĩm añ aurei. v. mirre. croci. costi amari. piperis albi. squinanti. spice. nardi. euforbij. corticũ radicum mandragore. amoniaci. calamenti. seminis feniculi. seminis baucie silvestris. rosarum rubearum siccarum ablatis capitibus. carpobalsami. añ aurei. ij. cinamomi aurei. viij. cassie. ʒ. j. suci eupatorii. leusim. seminis andracolre. 7 gũmi amigdale. oĩm ana aureos. iiij. opij. seminis iusquiami albi. oĩm alorum añ aurei. vj. Aggregantur medicinas teras 7 cribellatas. 7 infunde crcis illas q infunduntur. aut in uino lbono claro. 7 ẽ tadix. aut alio. Et cõficiatur cũ melle despumato. 7 repone in uase 7 utere. **Alkacanbam magnũ**

Quod cõfert ad aborsum ebriorum. 7 dolorem mulierũ. 7 ad oẽs egritudines. 7 est medicina indi. ¶ Cui pmixtio. ℞ opij. sextariorum. iiij. 7 duarũ tertiarũ. ʒ. i. euforbij. ʒ. vj. acatie pond. sestariorum. v. 7 pond. ʒ. ij. 7 duarum tertiarum. ʒ. j. amomi pond. sextariorum. iij. 7 duarũ tertiarum. ʒ. j. costi amari. sextaria. ij. piperis sextaria. ij. 7 duas tertias. ʒ. i. piret. ʒ. vj. alfesira. 7 ẽ ezeteraseny. fesseresseren 7 ẽ messadir. alorum añ pond. ʒ iiij. seri acaudi. sextaria duo. argenti coniusti pond. ʒ. vj. rosarũ rubearũ siccarũ ablatis capitibus pond. ʒ. vj. amcos pond. ʒ. iiij. seminis iusquiami albi pond. sextariorum. viij. 7. ʒ. ij. supiorum unus pond. ʒ. iiij. corticum radicum opij. pond. sextariorum. iij. 7. ʒ. ij. seminis portulace sextaria. x. gũmi arabici alkerua excorticatorum sextaria. viij. sulphuris citrini sextaria. v. gũmi pond. sextaria. iij. 7. ʒ. ij. storace liquide sext. iij. 7. ʒ. ij. 7 duarũ tertiarũ. ʒ. i. bdellij sub albidi sext. ij. thuris masculini. sext. v. 7. ʒ. ij. galbani sext. viij. 7. ʒ. ij. et duas tertias. ʒ. i. aristologie rotunde. sextaria dilek mundati. sextaria. v. 7 duas tertias. ʒ. i. mirre. sextaria. ij. mastice sextaria tres 7 duas. ʒ. i. aristologie rotunde sext. iij. 7 duas tertias. ʒ. i. radice lilij celestis. sextaria. iij. 7. ʒ. ij. cordumeni sextaria. vj. radicum alkekengi. ʒ. vj. folij indi sext. iij. 7 duas tertias. ʒ. i. carpobalsami. calami aromatici. cassie. zedoarie doronici. oĩm añ sext. ij. seminis mandragore pond. ʒ. iiij. cardamomi grana integra. l. gariofilorum masculorum. sext. v. gariofilorum feminarum sext. iij. bedegar. sext. ij. 7. ʒ. ij. cinnamomi sext. ij. galla ge pond. ʒ. iiij. margaritarum nõ pforatarum pondus. ʒ. v. coralli sext. ij. 7. ʒ. j. aristologie longe pond sextaria. viij. zinziberi. ʒ. ij. acori albi sext. ij. 7. ʒ. ij. capsie in de pond sext. ij. zinziberis. piperis albi. alorum añ. ʒ. xij. sextaria. v. acinot 7 tu zeid. alorum añ. ʒ. xij. furenid. sextaria ij. 7. ʒ. ij. 7 duas tertias. ʒ. i. ben albi. et rubei. alorum añ sext. ij. 7 duas tertias. ʒ. i. fellis uaccini. ʒ. ij. fellis a dib. 7 fellis ursi. 7 fellis corui. añ. ʒ. i. Aggrega has medicinas tritas 7 cribellatas. infusis que exce infundũtur in uino. vij. diebus. 7 post illud ꝓhibe desup eas medicinas cõtritas. 7 cõfice eas cũ melle despumato. 7 olei balsami. sext. iij. Et sit quantitas uini in quo infuse sunt medicine quantitas in qua soluatur medicine. 7 fiat sic electuarium. 7 ponatur in uase figuli. aut lapidis mundo. 7 feruicat quinque a ut sex uicibus ebullitionibus. 7 auferatur ab igne 7 infrigidetur. 7 reponatur in uase uitri. Et post illud suatur de b... claudam feminam decrepitam. 7 ligentur manus 7 pedes eius ad inuicem. 7 ponatur in uase eius 7 ꝓhibeatur desup lupinorum alborum. 7 auene. alorum añ pugillus. i. 7 ꝓhibeatur desup aque dulcis quanta necesse est. 7 cooperiatur os uasis. 7 decoquatur cũ leni igne. donec disco quatur. Et post auferatur ab igne. 7 coletur ius 7 suatur. 7 mundificet cutis eius. 7 ossa ipsius. 7 pili eius. 7 reducatur ius ad uas mundũ 7 ꝓhibeatur sup ipsum olei balsami. 7 olei nardini quantitas sacaiati. i. de uno quoque. 7 decoquatur cũ lento igne donec remaneat eius tertia. Deinde ꝓhibeatur sup ipsum mel secundum quantitatem iuris. 7 deco

Marginalia:

et storace.

rotundas.

cinamomi pond. ʒ. iii. asari pond. ʒ. iiij.

in al'. v.

in al'. clarum.

in alio. fac.

in al' inunc.

quat donec incrossetur 7 9uertatur in spissi
tudinem mellis cocti. Deinde proiciatur
desuper medicine confecte predicte in prin
cipio confectionis. 7 infrigidetur. 7 reponatur
in uase uitreo. quod administratur sex mensibus.
Et administretur post illud. 7 non administretur
ante illud. quoniam inficitur. **Alcalcathan**

Recipe carpobalsami. pondus ʒ. ii. **minus**
croci. ʒ. x. mirre pondus ʒ. et tertie. ʒ. i. elle
bori albi. ʒ. iiii. opii. ʒ. xv. conditi. ʒ. ii.
piperis. ʒ. x. serici crudi. ʒ. ii. seminis
iusquiami albi. ʒ. xv. euforbii. ʒ. vii.
amomi. cortice radicum mandragore. omnium
ana pondus ʒ. ii. usnee. cassie. amoniaci.
olibani. radicis lilii. xilobalsami. &
pulpe colloquintide. galbanis. sarapini
opoponaci. cinamomi. castorei. leterea
seu. mesdar. capsie inde. omnium ʒ. ii. se
minis alharmel. 7 garofilorum. 7 folii
indi. 7 adipis gruis. 7 fellis elephantis.
omnium ana. ʒ. iiii. argenti 7 auri. album ana
pondus sexte. ʒ. i. tritorum 7 cribellatorum.
zeduarie. 7 doronici. 7 camphore. omnium
ana. ʒ. iii. spice nardi indice pondus ʒ. iii. in
alio. viii. in alio. ii. costi amari pondus
ʒ. iiii. carui. ʒ. ii. aristologie ro. pondus
ʒ. i. in alio. ʒ. ii. ameos. origani psia.
7 radicis azufere. 7 granorum capparis. omnium
ana pondus ʒ. i. in testiculis pitiris sini.
7 est satirion. 7 zucari. 7 baccarum lauri.
7 sanguinis draconis. omnium ana pondus ʒ. ii. sa
lis indi. 7 usnee masculi. album ana pon
dus. ʒ. ii. sulphuris marini. ʒ. i. bu
rungi. 7 piperis. album ana pondus. ʒ. ii. cassie
fistule mundate agnus 7 canna. 7 radice
canabis. 7 reza. omnium pondus ana. ʒ. i. aggre
ga has medicinas tritas 7 cribellatas.
7 infunde que ex eis infundi oportet in uino. 7 con
fice cum melle despumato. 7 utere post sex men
ses. **Alkelekelengi magnum.**

Quod confert ad mollificationem stomachi 7 fri
gus eius. 7 ad febres antiquas. 7 sicco
pi. 7 difficultatem urine. 7 albaras. 7
morfeam. 7 uigilias. 7 fracturam ossium. 7
tussim humidam. 7 ethicos. quoniam non ad est febris.
7 ad illum cuius iam infrigidatum est corpus. 7 ad
emoroidas. 7 spleneticos. 7 ad dubela
ti. 7 colicam. 7 ydropicos. 7 ad mulierem
que egrotat in impregnatione sua. 7 ad perfo
cationem matricis. 7 uentositates que sunt in uen
tris. 7 inflationem. 7 ad dolores genu.
7 dorsi. 7 lacti. ¶ Cum prurutio. Recipe mi
robalanorum nigrorum. 7 bellicorum. 7 ster
blegi. 7 piperis. 7 macropiperis. 7 zinci
beris sini. 7 spice. 7 cassie. 7 fulfulmo
ne. 7 salis indi. 7 salis rubei. 7 salis nasp
tici. 7 salis masse. 7 lingue auis. 7 api.
7 beil. 7 cinami. 7 burungi. 7 origani p
sia. 7 nigelle. 7 granorum tamarindi i. fo
lii indi. seminis apii. coriandri sicci. Et
inuenitur in quibusdam descriptionibus has me
dicinas iam. 7 aluminum quod est costus incost
omnium ana. ʒ. iiii. opoponaci. ʒ. viii. turbit
lib. i. 7 scamonie. iii. passularum nucleata
rum aur. c. eblicorum aur. c. c. penidiorum lib
vi. 7 cum. oleo sisamini lib. iii. 7 in descriptione
alia lib. ii. tere medicinas 7 cribella. 7 tor
riza. 7 decoque passulas per se cum aqua
7 cola. 7 infunde cassiam fistulam in ea. et
infunde eblicos in aqua. lib. xiiii. di
e 7 nocte. 7 decoque usque quo remaneat
lib. viii. 7 proice eblicos. 7 reduc aquam
eblicorum ad duas sedes. 7 confrica mecum cas
sia fistula infusa in aqua passularum confri
catione bona. aut adiunge ad aquam eblico
rum que est in uase. 7 proice desuper penidios.
7 decoque cum leni igne usque resoluantur
penidii. 7 conuertatur aqua in spissitudinem
mellis. 7 post illud proice super eam oleum sisami
ni. 7 commoue usque quo commisceatur cum aqua
7 non adhereat manui aut panno. 7 remo
ue ab igne. 7 puluiza desuper medicinas
contritas. 7 utere. Cuius dosis sit aur. iii. a
ut iiii. unicuique homini secundum mensuram sue uir
tutis. **Alkelekelengi minus.**

Ualens ad ydropicos 7 dolores epatis.
7 splenis. 7 yctericiam. 7 oppilationem. 7 carbun
culos. 7 est sanum 7 expertum. ¶ Cum prurutio
o. Recipe mirobalanorum citrinorum. ʒ. xx. mi
robalanorum nigrorum 7 bellicorum. omnium ana. ʒ.
x. eblicorum lib. iii. tamarindorum. ʒ. l.
passularum enucleatarum lib. ii. aggrega hec
medicinas. 7 proice super eas aque lib.
xxx. 7 bulliat usque remaneat de ea lib
viii. 7 coletur. Et accipe cassie fistule
mundate acetra 7 agnus simul. lib. i. Et pro
bice super eam aquam colatam. 7 ferueat e
bullitione una. 7 confice confrica bene. 7 cola
per colatorium. Et accipe lib. iiii. penidi
orum. 7 proice super eam cum aqua. 7 bulliat.
usque resoluantur penidii. 7 fiat ei spissitu
do mellis. Deinde proice desuper olei sisami
ni recentis. lib. i. 7 s. 7 commisce cum eis bene
7 ferueat bullitionibus duabus. In alio di
mittatur super ignem. 7 remoueatur ab igne.
Et accipe lacce lablute. 7 spice. 7 rosa
rum. 7 petroselini. 7 dauci. 7 fu. 7 reu bar
bari. 7 salis indi. 7 radicis lilii celestis. 7
agarici. omnium ana. ʒ. vi. camedreos. 7 sise
leos. 7 aristologie longe. 7 asari. 7
mastic. 7 xilobalsami. 7 genciane. 7 bo
rungi excorticati. 7 cassie. omnium ana. ʒ. iiii.
sucai eupatorii. 7 suci absinthii. capi flo
ris squinanti. omnium ana. ʒ. v. seminis cuscute
seminis atriplicis. radicis liquiritie. 7 suci
liquiritie. seminis sene. omnium ana. ʒ. x. seminis
apii. costi. acori. seminis feniculi. anisi.
omnium ana. ʒ. ii. turbith albi. 7 el. 7 cimini
carmeni. nigri. ʒ. iiii. Tere 7 cribella hec
medicinas. 7 accipe has medicinas. 7

inter.

in alio lilii

accipe ha mezerion. ℥. xx. et funde sup
ipsi aque. lib. i. et olei sisamini. ℥. iii.
ferueat donec consumat aqua. et cola oleum.
deinde inuolue cum eo medicinas. et proice su
per eas prunellos decoctos. et commisce bene. et
pone in uase uitreato. Et sit dosis ℥. iiii.
cum lacte camele. aut cum aqua caseri. aut
cum aqua uue uulpis et alkekelengi.
Et ego dicam in descriptione alia. in summa se
cunda. Confectio cadurn[illegible].
Valens ad uentositates. et puncturam. et coli
cam. et obliuionem. Et datur impotentibus mulieribus
pregnantibus propter illud quod accidit eis de egritudinibus
frigidis. Cuius permixtio. Rx. seminis
iusquiami albi. et opii. aloes ana. ℥. xx. eu
forbii. piretri. spice. croci. omnium ana. ℥. vii.
tamen et cubebe et confitiantur cum melle. et
amministretur per sex menses. Confectio
cognominata in alio alkuid [illegible] pre
ciosa ualde.
Recipe croci aur. ii. mirre. asari. fu
treusini. et dauci. et petroselini. et meu.
omnium ana aur. iiii. spice inde et romane. aloes
tum ana aur. vi. costi. cassie. floris squinan
ti. omnium ana aur. i. carpobalsami aur. iii.
et s. rubee aur. viii. succi liquiritie. scolo
pendrie. polii. succi eupatorii. omnium ana
aur. iii. olei balsami aur. vi. permixti
onis andaricaro. aur. v. mel quantum sufficit
fiat. Cuius dosis sit sicut auelana cum gele
iuabin. i. mell' rosati. de melle uitiarum i.
Confectio de calamento.
Que confert doloribus stomachi. et epatis frigidi.
et oppilationi uehementi. et febribus humidis
periodos. Cuius permixtio. Rx. calamenti
fluuial'. et montani. et petroselini. et silleos.
omnium ana ℥. xx. seminis apii. et camamille
et lauisse. omnium ana ℥. iiii. kerisin. ℥. xv. et
piperis. ℥. xliiii. Et in descriptione alia. ℥.
xxliii. Conficiatur cum melle. et amministre
tur. Confectio de iacincto nostra.
Hec confectio nostra quam experti sumus in regibus.
et eorum filiis. et cognouimus in ea iuuamen
tum maximum. precipue in egritudinibus algueesguess.
et alguesef. et pulsu cordis. et debilitate
cordis. Et iam eradicauimus de eis egritudines
antiquas. in quibus non confert curationes.
Et inuenimus in ea iuuamentum magnum in
egritudinibus cerebri. et stomachi. et epatis. et precipue et
splenis. et colica. Et ualet ad dolores
iuncturarum. et febres antiquas. Cuius
descriptio. Rx. fracture iacincti et precipue rubee
generate et ex filium. pondus aur. i. quod ponatur in
instrumento terendi. et incipiat eius contritio
cum facilitate subtiliter. ut teratur. Deinde ponatur
in tabula. et proiciatur super ea ad terendum. et
suatur lapidis aluminis pondus. ℥. et al
kakie. ℥. i. aurum liquatum in cruabulo suo
limito cum litharginio donec aurum fiat sicut
limum. et teratur pondere. ℥. i. et fiat cum u

argenti uitreati cum odore stag.
pondus sexte ℥. i. et fiat cum uno quoque eorum de at
tritione et puluizatione illud quod fit de iacincto.
Deinde suatur summa eorum et proiciatur in tabu
lam uitream. et inuoluatur in unguento odorifero.
et teratur donec exsiccetur. et iteratur donec fiat pul
uis subtilissimus. Deinde suatur agarici. et epi
thimi. et piperis. et zinziberis. et gariofilo
rum. et s. indici. omnium ana partis s. Et suatur
lapis armenus. et lapis lazuli. et sal
napthica. zedoarie. doronici. et been.
et lingue bouis. omnium ana una tertia partis i.
Deinde suatur spice celtice. et c. uiride. et amomi.
et acori. et folii. et cinamomi. et origani. et
lauisse. et ysopi. et ciminum. omnium ana quarta
partis. i. Deinde suatur pulegii. et petrose
lini. et lapidis iudaici. et seminis apii.
et mirre. et olibani. et croci. et piperis albi.
omnium ana sexta partis. i. Et suatur ossium ele
fantis tertia partis. i. Tere ergo omnes has me
dicinas. et proice eas super calorem lapidum.
et tere. et confice cum melle ebulito quod sit pon
deris dupli earum. et fac trociscos aur. i.
et da impotenti. Confectio alia de medicinas
Que confert egritudinibus cum Galieni.
pulmonis. et sputo sanguinis. et pus. et sa
niei attracte ad pectus et difficultati sputi.
Cuius permixtio. Rx. gummi alboti. aur.
iiii. croci. olibani. mirre. radicum lilii
excorticatorum. granorum pini magni. ana
aur. iiii. spice celtice. ii. s. cassie nigre
aur. ii. dragaganti. carnis dactilorum de
sceni ana aur. iii. cere sceni que dicitur stella.
aur. iiii. galbani clari mundi. aur. xxx.
costi. aur. iiii. Et inuenimus in descriptione
alia aur. i. mell' boni cotilas. iiii. decoquatur mel. et gummi alboti in uase dup
plici. Cumque peruenerit ad terminum spissitudi
nis. tunc permisce cum eo galbanum. et decoque
ipsum donec perueniat ad terminum. ut cum de eo
distillatur stilla i. non dilatetur. deinde infri
gida ipsum. et proice super ipsum medicinas reli
quas tritas. et permisce ipsum et utere. Alia
Que pertinet ad aristoma confectio...
ris mirabilis. et ad tussim. et sputum san
guinis. et ulcera pulmonis. et saniem eius colle
ctam. et apa ipsi. et eruptionem lactis. et uomitum
tibi. et colica passiones. et fluxum uentris. et
lictum uesice. et prefocationem matricis. et fe
bres habentes paroxismos dicta in portuam
horam unam. et extenuationem. et malitiam compl
onis. et uenena ebibita. et ex pectorationem
euenientia. Cuius permixtio. Rx. uiride.
costi. galbani. castorei opii. meliano
piperis. macropiperis. storacis. omnium ana ℥. i.
mell'. lauisti. tere medicinas siccas. et ter
bella. galbanum uero decoque cum melle. do
nec liquescat. Et cum liquescat. tunc cola
ipsum. et funde super ipsum super medicinas. et pone
in uase uitr. aut uase argenti. et de ea

Margin notes:

croisas

Confectio de leibus facientis ad dolorem
epatis et splenis et stomachi et uentositates
generatas in uentre. Cuius permixtio Rx cassie et
amomi et spice et amicos et seminis feniculi et seminis
apii. et ana et siseleos et castorei et seminis aneti
et aristologie longe et galbani. et asari et car
ui. omnium ana. mell' dispumati quantum sufficit
et amministretur.

i. quando hic soluit seu loquitur — [illegible] et nescitur quando
i. desiderio ut amoris alguasci. i. quando aliquid [illegible]

Nota

Deinde suatur et reparatur sit summa partis i.

Vel ille qui apparet in radio solis.

sulcantibus pulmonis

aur.

uel opii.

pbom.

in alio cinamomi

Vel iam ut.

da in potu q~tu~ e~ faba egyptia cu~ a
qua mell' q~titate duo~ cado~. 7 di
stilla sup ip~s digitis tuis de oleo sisa
mino guttas tres. **Confectio q~ co~pit~
ad caunbitis extrahens arena~ in u
rina. 7 reliquas materias.**

Cui~ p~mixtio. R radicu~ lily au~: iiij.
siseleos. camedreos. amedrius. y p~ico~
fenulla. 7 e~ folion alcameleon. hars
7 e~ sem~ alcanalotis an~ au~: iiij. amo
mu au~: v iij. cinamo~ au~: xij. li
silvotis m~otani. spice inde. croci. fi
ualanfia. semi~s apij m~otani. polu.
semi~s rute silu~s. pulegij artesis.
o~i~ an~ pond' illd ice. radicu~ liquiricie.
lapidis ssemi masculi 7 femine. o~i~
an~ au~: xvj. nasturcij babilonia. 7
semi~s agnicasti. sarbadie. an~ au~
xxiiij. cordumeni au~: xlviij. Co~fici
aut~ cu~ melle decocto. 7 de~ de ea i~ po
tu q~titatis auellane cu~ sirupo melli
no. ul' uino co~mixto q~titate q~tuor ci
co~. **Ars mediciane de genciana.**

Valens ad dui~tie~. 7 oppilatio~es. 7 do
lore~ epatis. 7 splenes. 7 febre~ atiq~.
Cui p~mixtio e~. ut sumat~ genciana. 7 pi
pis. an~ z. z. dactilo~ allo~. f. sicco
ru~. 7 folij. 7 spice. 7 aristologie. o~i~
z. i. Tere 7 puluiza ip~a. 7 co~fice ea cu~
melle dispumato. ita ut fiat i loco
mell' spissi. Cui' dosis sit pod~. z. i. cu~
aqua rute decocte. **Ars mediciane q~
uocit~ donu~ dei.**

Et fuit inuenta in thesauro regis. et
dixerit q~ co~fert podagre 7 emoroydi
bus. 7 corruptio~ ani 7 frigoribus. 7 fac~
appetere cibu~ 7 coitu~. 7 p~uocat 7 con
seruat sanitate~ q~ bibitur i t~pe ue
ris. aut yemis sub mensibus in ordi
euentis, o~is m~sis. Cui p~mixtio e~
ut sumat~ mirobalano~ nigro~. 7 bel
lico~. 7 eblico~. 7 acorusi aristologi
e. ro. 7 lo~. 7 ssecacul. 7 heil. 7 cardi
momi. 7 gariofilo~. 7 g~no~ camo
mille. 7 ziaberis. 7 sisami. n~ excorti
cati. o~i~ an~ z. vj. nuc~ muscate. spice
turbit albi. i~ alio mutre 7 meu. et
fu. 7 dauci. 7 asari. 7 semi~s apij mo~
tani. eufozbij. o~i~ an~ pod~. z. ij. talio
sene. 7 amcos. 7 alnemie. 7 amidi. 7
semi~s porri. 7 tuderi albi. 7 pipauu~
7 zedarie. 7 doronugi. 7 uenatu~ li
quirie. 7 amo~. 7 piret~. 7 spodij. 7 si
seleos. 7 ase fetide. 7 amuni. 7 cinamo
mi. 7 capsie inde. 7 capsie p~sice. 7 al
caltamo. 7 usnee. 7 api. 7 radic~ ne
nufaris. 7 macropipis. 7 cinamia
iwinici. 7 castorei. o~i~ an~ z. iiij. 7 cor
ticu~ radicu~ apij. z. viij. 7 scone ferri
mu~dati tre. mitte. sub ebdo~adib~. s.

ebdomadi cu~ zucaro. 7 ebdomadi cu~
aqua 7 melle. 7 ebdo~adi cu~ aceto. dein~
accipe 7 infunde ea~ q~ uno die in aceto.
dein~ co~ite ea~ in mane ad zucaru~. 7 s~da
die co~iute ea~ ad aqua~ 7 mel. Vl' ita fac
illd decea sub ebdomadibus s~cd~ hunc
modu~. dein~ sicca ea~ in u~bra. 7 tere
ea~ don~ fiat illd sic alcohol. Et tere
reliquas medici~as. 7 puluiza eas. 7
cribella eas. dein~ po~dera de mediciis
ptes tres. 7 de scoria pte~. i. dein~ inuol
ue eas ex butiro uacino bono 7 co~fice
cu~ melle. Et po~ cu~ eo de p~ruchis po~
d' scorie. Dein~ liq~ fac p~ruchios. 7 fun
de eos desup cu~ melle don~ liq~ fiat loco
mell' spissi. Dein~ pone ea~ in uno uase
uitri nouo mu~do. 7 liga cap' ei~. 7 sepe
li ip~i in ordeo sex m~sibus. 7 da ip~i i potu.
Cui' dosis sit sic galla in mane i uie
uino. 7 n~ comedat aliqd don~ tres ho
re diei p~tereant. dein~ comedat. Et
rege ip~i in regimie ej~li. ut fugiat
ab eo nausia 7 ma satietas. 7 p~pinio.
7 reliq~ ex q~bus timet ei nocu~
tu~. Quida~ aut~ medico~ extimauer~
q~ h~ medicia~ effugat malicia~ uene
ni p~niciosi. 7 fac~ possidere sanitate~.
Mediciana confecta.

Que confert debilitati epatis. 7 tor
sioni. 7 sputo sanguis. R mirobala
balaustia~. 7 sanguis draconis. 7 fo
lio~ alafis. 7 aluminis jamem. o~i~ an~
pte~. i. Tere ea 7 puluiza. 7 decoq~ p~ita
7 cola aqua~ ei~. 7 da ip~s ad potandu~ te
pidu~. q~ m~ e~ bona. **Confectio neume ne**

Que fac~ ad corruptio~e~ co~plionis **cid.**
7 apita epatis. 7 co~fortat stom~. 7 clari
ficat colore~. Cui' p~mixtio. R miro
balano~ 7 allegi. ambo~ an~. z. xxv.
ziaberis. cinamo~. an~. z. x. pipis al
bi. z. xxiiij. altalassar. z. iij. galla~
ge. z. x. neremik. z. vj. suci absci
thij. z. v. zibibi~s mu~ cocti. almei
sus q~tum q~ co~ficiant~ medici~e. Tere
medici~as 7 pl'uiza eas. 7 co~fice eas i
cu~ uino 7 almeisus. 7 fac de eis pil
las siles pipi. Et sit dosis ei pond~. z.
ij. cu~ aqua tepida. **Confectio ip~ialis**

Que co~fert ad difficultate~ **co gnomi~ata.**
urine. 7 dolore~ dorsi. 7 debilitate~ re
nu~. 7 frangit lapide~. Cui' p~mixtio.
R semi~s papauis albi. semi~s porri.
semi~s aneti. semi~s apij. semi~s lilij.
semi~s lactuce. semi~s endiuie. semi~s
portulace. be~ albi. 7 rubei. lingue a
uis. semi~s alkemia. 7 kesile. 7 semi~s
asschaisebra~. 7 semi~s sansuca. 7 semi~s
kebike. 7 pipis. 7 turbit. 7 g~no~ na
sturcij. 7 semi~s maru. 7 usnee. 7 amo
maci. 7 floris squinati. 7 semi~s napi.

7 dragagantí. 7 semis iusquiami albi. 7
origani. 7 ʒarnb. 7 felmati. 7 gnorū
mi. 7 costi. 7 carui. 7 psillij. 7 sauine.
7 cuule. 7 olibani. 7 seīs meisil. 7 cassie.
7 semīs lini. 7 sal' indi. 7 semīs urte. 7
semīs alkeïn. rubei. 7 albi. 7 cinnuncen
meni. 7 canam. 7 semīs felengē. ooo
nusadi. 7 mugath. 7 seue de mechi
7 hermodactilor. 7 epythimi. anisi.
semīs sille. 7 stiraces. Et in alio fn. 7 g
nor sol' oīū an̄ ʒ. iij. tudarengiu al
bi. 7 rubei. ameos. ʒedoarie. In alio
scorie ferri. 7 lanau. 7 semīs fenicli.
7 canamoī. 7 mirobalanor citinor. 7
kebulor. 7 semīs karuel. 7 gnorū
mum. 7 sinapis. 7 canabis. 7 sisami
excorticati. fenu greca. 7 semīs baurie.
an̄ ʒ. v. seracul. ʒrabis. an̄ ʒ. iiij. g
kie. pipis albi. gariofilor. 7 spic. flo
ris alkane ul' suprioris. piret. an̄ ʒ. a
s. scamonee pō d'eae. ʒ. i. semīs melonis.
7 semīs meloni' logi. an̄ ʒ. x. olei si
samini. ʒ. xl. mell'. lib. ij. Dosis ing
ʒ. ij. cū aqua tepida.

Confectio quā narrauit asaymen.

Et dixit q̄ ē experta q̄ ē ɔuenies palisin. et
torture. 7 mollificationi. 7 reliqs egritu
dinū radix ē radix flegma. de q̄ suat sedz
quātitatē q̄ tollerit eger. Et similiat ex
ea mēbrū mollificatū. iuuat. ¶ Cuipim
tio. Re. opij. eufórbij. castorei. ana
momi. macropipis. iusquiami albi. spi
ce. ʒ. ij. croci. oīū pres eq̄les. Tere 7 cri
bella. 7 ɔfice cū melle dispumato. 7 pone
in uase. 7 utē cū nece fuīt.

Confectio mīa īpinguatiua experta.

Recipe mugat. nuce ence. bec. ʒedoarie
dragaganti. semīs papauēris. karabe.
an̄ ʒ. iij. tere. 7 pul'ueriza. 7 frige cū
butiro frixatē leui. 7 pmisce cū duabꝫ
eminis paruis sanich tria. 7 nutū uma
ʒucari. misūata cū emina parua. Deīn
suat oī die de eo pō d'. ʒ. xx. 7 decoquat
cū. ii. libris lactis. 7 pbibat desuper
d'butiro q̄ntū nece ē. 7 sorbeat qui ē bonū
Finit tractat' pm̄. Incip' tractat' sc̄ds d' yeris.

Yera ē nom̄ solutiuu rectificatis. Et ei q̄d'
interptatio 7 expositio. ē medicina diuina.
Et primū q̄d' solutiuū de cognitis fuit
yera rufi. Et antiq' n̄ cadebat nome
yere n̄ sup hāc. deīn uocate sūt alie eo.
Et n̄ d' medicinā diuina. n̄ q' actio so
lutiui ē res diuina. saluās ex iuuatibꝫ
sue nature. Et antiq' q̄d' n̄ fuerunt
dare in potu yere. n̄ qui medici time
bāt ex malitiis solutiuor suplūū. sic
pulpe collogūtide. 7 elleboii. 7 liorꝫ.
Et cū uolebāt uti eis. pmisceb. ea cū
faciētibꝫ penetrare. 7 rectificātibꝫ. et
hēt ʒarach ɔrū. aufi fecit sūt in usuē.

pera ēdomuta sūt ineis. 7 acceperūt suaī
cor. deīn aufi sūt ineis adeo donec acce
perit ea sic sūt in pillis. ¶ Scias g̃ me
dic' q' yere mag' sūt salue q̄ decoctiones
7 pille. 7 n̄ diminuitur pp maliciā suā.
imo ppea q' excusant ab eis pp ɔsuetu
dine mala. 7 qui ipē n̄ attrahūt ex
longinq. sic decoctiones 7 pille. Et dosis
d' yeris ē usq; ad. iiij. aur. 7 qn̄ plura
ut sup eas sale' masse. Et mag' ɔueī
eus cū q̄ in potu d'e ē aqua epitimi.
cū passularū mūdatarū. p'e sed' discre
tiōē quīdā cor. Qō Re epythimi. ʒ. iiij.
passularū mūdatarū. ʒ. x. mirobalano
rū mūdator. ʒ. i. sticados. ʒ. iij. aque.
lib. iij. ānūde mūdata lib. s. Det ad po
tandū in ieiunio. 7 ɔseqnt det semini
altee. ʒ. i. semīs citroli. ʒ. s. cū pauco
oleo. nucis. 7 aqua tepida. Et ab istibꝫ
diebꝫ sit ʒabzalugi. 7 aq cōmixta.

Yerapigra. scilicet amara.

Hec ē yera de aloer. 7 assotiat ei cina
momū pp subtilitate suā. 7 iuuamētū
q' facit uisceribꝫ 7 stō. 7 malbis silic. 7
ut ɔfucet. 7 silr cassia. 7 croc' pp dige
stioē. 7 ɔfortationē cordis. 7 stōi. Et for
tasse croc' facit in eam ī inea dolorē capi
tis. q' oz ut minoret pō d' ei. aut expel
lat. Et asarū qm̄ ine ei ad iuuamētū ad
solecē faciendā. 7 ppapitati & humiditatē.
7 qm̄ ponūt loco ei cubēe. 7 sūt subtiles.
7 carpobalsamū. 7 xilobalsamū pp ɔfor
tationē stō. 7 resolutē. i. resistentiam ma
litie. Et de hoibꝫ sūt q̄dā q̄ ponūt in ea
florē sq̄natī. q' plurbꝫ iasūtā q̄ time
t ex aloe 7 rosas. ut expellāt malitiā
caliditatis aloes ex stō. 7 capite. Et qm̄
fermētat' cū tanto melle q̄ntū ipa ē. Et qm̄
ē sicca. n̄ fermētata. Ego si informo
d' ipā puluiʒata trociscos 7 exsicco eos
in umbra. 7 utor eis. n. ī iuuicto illo ma
gis ultimū q̄ aliud. Et fortasse bdellū
ē fere pars una. Et antiq q̄d' diuisifi
cati sūt in q̄ntitate rectificationis aloes.
Sūt ē de eis q̄dā q̄ ponūt pō d' medici
narū sextuplū pō deris aloes. 7 de eis
sūt q̄ octuplū. 7 addūt 7 minuūt. Et
ictū qm̄ acceperūt ipā ex abluto q' ē de
bile solutiōē 7 magis ɔ ueneno calefac
to 7 febricitātē. 7 n̄ dat ipā in potu oī fe
bricitāti. imo ei cui ē febris ē leuis. Et
de eis sūt q̄ acceperūt de aloe n̄ abluto 7
ē forti solutiōē. hec mag' nocuit febri
tātibꝫ. q̄uis de eo sumat in potu q̄dā. 7
n̄ noceat eis. ¶ Et yera q̄d' n̄ ē res
festinās in solec. imo ei solo fit cū fa
cilitate. 7 paulatī. 7 cū tarditate. Et
fortasse effic' opatiōē suā in die scdo.
Et i [illegible] tū ei solo cū attritiōē ex longinq.
tin [illegible] iolūt n̄ illo cui obuiat. 7 cū q̄b

i. resistentibꝫ ueneno | Ho d'ducitā medicinā

comiscere ex sto et intestinus. Et longin
quo tinnitus sive attrictiois. e paras capitis
absque nervis. Discriptio aut cognita
universalitatis hec discretio q confert ad
humiditates grossas in capite et sto. et do
lores iuncturarum. et colica et tortuosa. et gra
vitate lingue. et mollificationes membrorum.
Cuius hec e permixtio. Rx mastic. et cinamo
mum. et asari. et spic. et carpobalsami. et
croci. et xilobalsami. et cassie. omnium ana pon
dus. ℥. i. aloes. sublimus. duplum medi
cinarum. Tere et cribella. et sit dosis in
teg. ℥. i. cum melle. et aqua tepida.

Hyera logodion.

Hec e yera e benedicta plurimi iuvamenti
mundificans corpus ab ultimus extremi
tatibus suis. cum solvat in qua nec labor omni
humorum et superfluitatum. et confert ad egritu
dines capitis et dolorem. et emicraneam. et
cephaleam. et vertiginem. et ad guesgues. et ma
niam. et epilepsiam. et timorem. et pulisin. et
mollificationem. immo et ad apoplexiam. et totum
illud accepta in pulvere. sic dictum e esse
liber. et e melior illo plurimum. Et confert
ad dolorem auris et oculi. et confortat stom.
et aperit opillationes epatis et provocat me
strua. et removet difficultatem anelitus.
et confert ad quartanam. et ad passiones fleg
matis crudas. et febres antiquas. et
valet ad dolores iuncturarum et podag.
et venam sciaticam. et utilis ad tineam. et a
lopiciam. et ulcera antiq. in capite. et alba
et albaras. et morfeam. et impetiginem. et cro
nationes et lepram. et ad scrofulas. In alio
humiditates et apita frigida. et cancros.
Cuius permixtio hec e pulpe. colloquintide. ℥.
v. squille assate agarici. scamonee. elle
bori nig. amoniaci. et scordeon. omnium an.
℥. iiii. et s. Et in descriptione alia omnium ana ℥ ii.
et s. epythimi. camedreos. et bdellii. et a
loes. omnium an. ℥ iii. hisse. et ypericon. et foly
indi. et psilii. et poly. et cassie. et melan
piperis. et leuco piperis. et macro piperis.
et croci. et cinamomi. et opoponaci. et polipo
dii. et sarapini. et castorei et mirre. et pe
troselini. et aristologie lo. et succi absin
thii. et euforbii. et spice. et amomi. et gal
banis. omnium an pond. ℥. ii. gentiane. et sticados. aloes an. ℥. i. et s. mell quantum sufficit
dosis integ. aur. iiii. cum aqua tepida.
et melle. aut cum decoctione epythimi. et
passularum enucleatarum.

Yera logodion secundum descriptionem filarii.

Pulpe colloquintide. croci. amoniaci. cor
ticum ellebori albi. scam... ice. ypericon. omnium
an. aur. ... epythimi. polipodii. bdellii.
aloes. camedreos. et prassii. cassie. omnium
an. aur. vii et cum piperi. et cinamomi croci.
et opoponaci. et sarapini. et casto... et pe
troselini. et aristologie lo. omnium a... aur.
iiii. confitiantur cum melle dispumato. et sit
dosis ei aur. iii. aut. iiii. secundum virtutem cui
quibus. cum aqua mell et sale.

Yeralogodion super descriptionem pauli.

Pulpe colloquintide. aur. xx. cepe muris
assati. et agarici. et amoniaci. et cortic ellebo
ri nig. et scamonee. et ypericon. omnium an. aur.
x. polipodii. et epythimi. et bdellii. et aloes
et camedreos. et prassii. et cassie. omnium ana
aur. viii. mirre. et opoponaci. et sarapi
ni. et petroselini. et cum piperi. et cinamomi.
et croci. et castorei. et aristologie longe. omnium
an aur. iiii. mell quantum sufficit. Yera suffi
cientes ad colorem nigrum. et flava. et alopiciam.

Pulpe colloquintide aur. xx. camedreos
aur. x. sarapini. opoponaci. aloes an am
viii. seminis apii montani aur. v. cinamomi
aur. iiii. cassie aur. viii. sticados. poly.
croci. mirre. omnium an aur. iiii. Infunde mi
nima in vino. et tere medicinas. et confice cum
melle dispumato. et repone in vase. et utere
cum necesse fuerit. Et in descriptione alia.

Pulpe colloquintide. ℥. xx. aloes scotrino.
℥. v. gallage. ℥. x. camedreos. ℥. xx. sa
rapini. opoponac. an. ℥. viii. aristo. ro.
petroselini. et piperis albi. et nig. omnium an
℥. v. spice. cassie. cinamomi. croci. ℥ galbani.
mirre. poly. omnium an. ℥. ii. Et invenimus e
additum in descriptione alia relatum ad hoc que est
rasium amaro. de medicinas camepiteos.
et agarici. et prassii. omnium an. ℥. x. terant et confi
ciant cum melle. et sit dosis pond. ℥. iiii. cum
aq calida. et melle. et sale. in ieiunio post
abstinentiam. Yera archigenis. descriptio
hec confert omni egritudini generaliter universalia.
nocumento ex flegmate crudo. et non crudo. et mela
colia. et facit ad vertiginem. In alio dolorem ca
pitis antiquo aque in oculo. et epilepsiam.
et valet ad inceptiones egritudinum insius et
raucedinem humidam. et dolores gutturis.
et difficultatem anelitus. et spasmum. et catu
ras ex materio crossis. et confert ad aquam
citrinam et scabiem. Et quando datur in potu pp do
lorem sto. et ventris. et matris. cum decoctione
mirre. Et quando ponitur in ea castorei parum. usque
ad siliquas iii. et ad dolorem dorsi et ine
me. et renum. et inguinum.
cum decoctione apii. et ad venam sciatici. et ci
silia. cum aqua centaurec. Et purificat curci
et facit circumitus asinium. et colloquintide si
lique. iiii. in aqua abrotani. Et datur in
potu ad morsum canis rabiosi. et facit securi
tatem a timore aque. papaver cum pondere
℥. i. de adustione cancri fluvial. Cuius hec est
permixtio. Pulpe colloquintide. ℥. xxii. pra
sii. et sticados. et ellebori nig. et camedreos.
et scam... ice. et leuco piperis. et macropi
peris. ℥ ii. cepe muris assate. et euforbii.
et aloes. et croci. et gentiane. et petroselini. et
amoniaci. et opoponaci. omnium ... i. ℥. i. poly

secundum galienum

In al' humiditates

aristologie rotunde. aur. v. piperis albi
et nigri amborum an. aur. v.

In al' dolorem capitis. et antiquo aque in oculo.

i. locus qui e inter duas spatulas.
In alio testiculorum.

omnium an.

cinamomi. 7 sarapini. 7 mirre. 7 spice.
7 squinanti. 7 calamenti montani. 7 aristologie
ro. omnium ana ʒ. ij. mellis quantum suffic. 7 sit do
sis eius aur. iiij. cum decoctione epythimi. 7 spi
carum mundatarum. Yera archigenis.
Recipe prassij. 7 agarici descriptione pauli.
rica. 7 camedreos. 7 pulpe colloquintide.
7 sticados. omnium ana pond. aur. xx. opopo
naci. 7 sarapini. 7 petroselini. 7 aristo ro.
7 piperis albi. omnium ana aur. v. cinamomi. 7
spice. 7 poly. 7 croci. omnium ana aur. iiij. tere
ex medicinis que sicca sunt. 7 conquassa gum
mas. 7 infunde cum melle. 7 permisce. Et
sit dosis aur. iiij. cum sal. trium ponderum ʒ. i.
cum aqua mell. Teodoriton magnum.
Quod valet ad corruptionem complexionis fri
gide. 7 replectionem. 7 superfluitatem viscosam.
7 crossas. 7 oblivionem. 7 tenebrositatem
visus. 7 difficultatem audit. 7 stuporem.
7 dolorem epatis. 7 stomaci. 7 splenis. 7 renum
7 matricis. 7 pluribus superfluitatem menstru
orum. 7 colicam. 7 est solutivum absque labore.
Cui dosis sit pond. aur. iiij. cum decoctione
epythimi. 7 agarici. aut cum aqua calida.
Cui hec est permixtio. Recipe aloes scotensis.
pond. ʒ. x. agarici albi pond. ʒ. xx. croci.
cinamomi. 7 acori. 7 mastic. 7 olei bal
sami. omnium ana ʒ. ij. reusini. ʒ. i. 7 xi
lobalsami. 7 carpobalsami. 7 euforbii
7 macropiperis. 7 piperis albi 7 nigri. 7 gen
tiane romane. 7 floris squinanti. omnium ana
ʒ. ij. costi amari. camedreos. epy
thimi. omnium ana pond. ʒ. iiij. asari. cas
sie. 7 scamonee. omnium ana pond. ʒ. vj. ag
galhas medianas tritas 7 cribellatas.
7 confice cum melle dispumato. 7 repone in va
se. 7 utere post sex menses. Teodoriton aliud.
Quod confert omnibus egritudinibus excitatis
ex frigore. 7 flegmate. Recipe aloes ʒ. xx.
agarici. ʒ. xii. 7 croci. 7 cinamomi. 7 albe
ia. 7 hermodactilorum. 7 cassie. omnium ana
pond. ʒ. iij. melano piperis. castorei. am
borum ana ʒ. iiij. reusini. in alio mirre.
7 spice. ana ʒ. i. mellis quantum suffic. Dosis
eius sit pond. ʒ. iiij. cum aqua calida. 7 an
tiquetur sex mensibus. Teodoriton aliud
Faciens ad illas passiones. cuius hec est per
Recipe. pond. ʒ. xviij. nucis mixtio.
muscate. ʒ. xij. aloes scotensis ʒ. lx.
agarici ʒ. xliiij. reusini. ʒ. iij. piperis
albi. 7 gentiane. ambarum ana pond. ʒ. iiij.
croci. 7 garofilorum. 7 acori. In alio gal
bani. 7 sciliati. 7 cinamomi. omnium ana ʒ. vj. 7
asari. 7 xilobalsami. ambarum ana pond. ʒ. iiij.
cassie. 7 scamonee. omnium ana pond. ʒ. xij.
spice. ʒ. viij. scordeon pond. ʒ. viij. a
moni. In alio fu. 7 tulce. 7 piperis nigri.
7 piperis longi. 7 squinanti. omnium ana pond. ʒ. ij.
yreos pond. ʒ. viij. tere 7 cribella. 7 con
fice cum melle quantum suffic. 7 antiquetur sex

Et sit dosis pond. eius ʒ. iiij. cum aqua calida.
mensibus. Teodoriton cum nuce muscata.
Faciens ad omnes egritudines capitis antiquas.
7 maniam. 7 alguesgues. 7 dolorem capi
tis 7 vertiginem. 7 epilepsiam. 7 ad debilita
tem visus. 7 ad dolorem epatis. 7 splenis.
7 renum. 7 colicam. 7 provocat menstrua re
tenta. 7 ad lepram. 7 barras. 7 ad dolorem
podagre. 7 victurinum. 7 ancharum. 7 ad
febres cronicas antecedentes. 7 cum solo est
sine nocumento. Cuius permixtio hec est. alo
es. ʒ. lx. agarici. ʒ. xxiiij. scordeon. 7
xilobalsami. ambarum ana ʒ. iiij. costi ʒ.
viij. acori. 7 mastic. 7 cinamomi. 7 gari
ofilorum. omnium ana ʒ. vj. cassie. 7 nucis
muscate. omnium ana ʒ. xij. epythimi ʒ.
xviij. spice. ʒ. vj. camedreos. ʒ. viij.
In alio meu. 7 mirre. ʒ. ij. trium piperum.
7 euforbii omnium ana ʒ. iiij. floris squinanti.
7 amomi ana ʒ. ij. gentiane. ʒ. iiij. sca
monee. ʒ. xviij. mellis dispumati quantum
suffic. Cui dosis sit. ʒ. iiij. cum decoctio
one epythimi. Teodoriton aliud usitatum.
Recipe aloes. ʒ. lx. agarici. ʒ. xxiiij. mastic.
stices. 7 croci. 7 acori. 7 cinamomi. 7 spice
omnium ana ʒ. vj. aristologie. 7 carpobalsa
mi. 7 euforbii. 7 trium piperum. 7 gentiane
omnium ana ʒ. iiij. 7 camedreos. 7 costi. 7
ambarum ana ʒ. v. cassie. 7 epythimi. am
borum ana ʒ. xij. mirre. 7 floris squinanti.
7 amomi. omnium ana ʒ. ij. scamonee. ʒ. xx.
mellis quantum suffic. Cui dosis 7 admini
stratio. 7 iuvamenta sicut sunt. hec primi.
Yera galieni. descriptione universitatis.
Yera galieni. Et de iuvamentis eius est quod ipsa
est fortior 7 efficatior quam teodoriton. 7
logodion facies ad paralisim. 7 torturam.
7 spasmum. 7 mollificationem. 7 purgat
a corpore superfluitates viscosas. crossas.
7 clausas. 7 stringit mollificationem vesice.
7 exitum urine absque voluntate. Cuius
hec est permixtio. Recipe pulpe colloquintide. 7
agarici. 7 corpore muris assate. 7 amomi
aci. 7 scamonee. 7 ellebori nigri. 7 ty
picon. 7 euforbii. omnium ana ʒ. xvj. In alio.
ʒ. polipodij. epithimi. bdellij. sti albi
di. 7 camedreos. 7 prassij. 7 cassie. omnium
ana pond. ʒ. vij. mirre. 7 sarapini. 7 ari
stologie lo. 7 trium piperum. 7 cinamomi. 7 o
poponaci. 7 castorei. 7 petroselini. omnium
ana ʒ. iiij. Et de bonis que sunt quod ponuntur
in ea etiam. pond. ʒ. iiij. Agrega has me
dianas tritas 7 cribellatas. infusis eis
que cum eis infunduntur in replicitur. 7 confice
cum melle dispumato. 7 utere cum necesse fuerit
post sex menses. Yera galieni. descriptione
Recipe camedreos. 7 leucopiperis. 7 pauli.
macropiperis. 7 agarici. 7 sticados. et
ellebori nigri. 7 scamonee. 7 spice. 7
epythimi. 7 corpus muris assate. omnium
ana aur. vj. mirre. 7 croci. 7 amomiaci.

spice odorifere pond. ʒ. iij. 7 s. meu 7
amomi amborum ana pond. ʒ. j.

acori

camedreos 7 leucopiperis 7 asari 7 xillo
balsami omnium ana pond. ʒ. ij.

amomi ʒ. ij.

7 y pico. oīū aū aur. vii. 7 alio. iij. mel
lis q̄tū sufficiat. Yera galieni.
Recipe pulpe colloquintide. ʒ. iij. came
dreos. cētaure. murris assate. 7 agarici. 7 aga
rici. 7 scamonee. 7 ellebori nig. 7 stica
dos. 7 amomi. 7 y pico. oīū aū. ʒ. iij.
7 sexti. ʒ. i. epythimi. 7 polipodij. oī
ū aū. ʒ. i. 7 s. piperi. 7 mirre. 7 cina
momi. 7 croci. 7 opoponaci. 7 sarapi
ni. 7 castorei. 7 petroselini. 7 aristolo
gie lō. 7 gentiane. 7 euforbij. oīū aū
medietatē 7 tria. ʒ. i. mell q̄tū suf
ficiat. Dosis. sicut logodion. Et iuuam
ta ei. sic illi. Yera eufacirans. 7 est
Confectio ad huiusmodi ypocratis media
stoi. 7 ad dolores capitis gnatos ex
uaporibus cor uptis. 7 ex ictinia time
re fatient. Cui h' ē pmixtio. gē
tiane. spice. aristologie ro. cassie. 7
cinamomi. oīū aū pōd. ʒ. i. petroselini. ca
medreos. sticados. fulfulimon. 7 se...
o... mōtanū. 7 bekutti. oīū aū. ʒ. i.
mirre. ʒ. iiij. gnoy albe 7 croci. aloes
aū. ʒ. i. 7 s. aloes rubei. pōd. ʒ. viij. 7
pulpe colloquintide pōd. ʒ. vj. Cōficia
tur cū melle. 7 aministre' p'. sex m
ses. Cui dosis ei ē. iiij. ʒ. Yera alia
Que facit ad maniā. 7 al ypocratis.
guesgues. 7 ūtiginē incipientē. 7 do
lorē capitis uel emice. 7 spasmum. et
stiffitiā manuū. 7 dolorē iūctura
rū. 7 ad pmixtioē rōis. 7 corruptioē
intellectus. 7 dilatatioē pupille. 7 i
ceptioē aque in oculo. 7 ad leprā. et
alluuis. 7 palisin. 7 tortura. Cui h' ē
pmixtio. Cucumeris asinini. 7 tū
piperi. 7 camedreos. oīū aū pōd. ʒ. iiij.
croci. mirre. 7 scamonee. oīū aū pōd.
ʒ. ij. amomi pond. ʒ. i. mellis q̄tū
sufficiat. Dosis ei medietas. ʒ. i. cū a
qua calida. Yera andromaca media.
Que ofert ad dolorē stoi 7 uētris. in
Cui pmixtio h' ē. cinamomi. 7 cassie nig.
7 calami aromatici. 7 xilobalsami. 7 flo
ris squināti. 7 bekutti. oīū aū. ʒ. iij. 7 s.
Tere medicinas. 7 pone in uase figuli
nono. 7 funde sup eas aque pluuial.
dimid. vj. 7 decoq̄. ad medietatē. 7 co
la. Deinde accipe aloes rubei. lib. i. 7 s.
7 pone sup ipas aque pluuial. q̄tū suffic.
7 tere in meridie. 7 ablue donec abste
gatur. 7 funde sup ipm aquā fetū. Et te
re in sole. donec exsiccet. Deinde tere 7 p
bice in ipso croci. 7 mirre. 7 alkeiani.
oīū aū. ʒ. iij. Et in descriptioē antiq.
oīū aū. ʒ. i. Deinde tere oīa. 7 pone i uase
uitri. aut uitreato. 7 utē. Est ē iuua
tū ad spasmum. 7 ad repassiones silicet
que fit obuiant ... q̄fit ... ado
7 passionē 7 fractura. 7 ad dolorē la

7 psilii 7 aloes 7 cassie 7 polipodii

teris. 7 apit stōm. 7 dolores ei. 7 spu
tū sanguinis. 7 dolorē ptis. Dosis ei
integra pond. ʒ. i. cū aqua tepida. Et
oī hoi secdm q̄ntitatē sue uirtutis. Et
a pita dura cū sirupo. 7 fit ēplo' exca
ad apita acti cū suco uie... aut uue ē
uulpis. 7 apita aluicū oleo rosato. 7
uino bono. Et ofert ad ulcera q̄ acci
dunt in unguibus q̄n liq̄fit cū acetom
ni. 7 ad ustioē ois. gargarizata.

acetoso

Yera andromachi.
Faciens ad retentionē mestruoz. 7 ad le
prā. 7 ad timorē. Cui h' ē pmixtio.
sticados. 7 camedreos. 7 agarici. 7 elle
bori nig. 7 piperis nig. 7 albi. 7 mezeri
on. 7 scamonee. 7 squille assate. oīū aū
pōd. ʒ. xviij. croci. 7 euforbij. 7 amomi.
oīū aū. ʒ. viij. mirre. ʒ. iiij. interioris cu
cumeris asinini. ʒ. iij. mell. lib. v. Do
sis ei pōd. ʒ. ij. cū melle. 7 aqua. 7 sale.
Yera fatreligaris.
Faciens ad melācolia. 7 mundificat ue
laminia cerebri. 7 aufert chimos g
rossos uiscosos. terrestres. Cui h' est
pmixtio. Prassij. sticados. 7 ellebori
nigri. 7 camepiteos. 7 camedreos. 7 pe
troselini. 7 polij. 7 calialabada. 7 aristo
logie ro. 7 croci. 7 gentiane. 7 bekutti 7
dragaganti. 7 folij egyptij. 7 asari. et
amomi. 7 costi. 7 cinamomi. 7 fu. et
meu. 7 piperis. 7 carpobalsami. 7 allu ē
silinis. 7 cassie. 7 y pico. 7 floris squi
nanti. 7 spice. oīū aū pōd. ʒ. ii. epyti
mi. 7 agarici. 7 polipodij. 7 pulpe col
loquintide. oīū aū. ʒ. iij. aloes scotesis
ʒ. vj. Tere. 7 ofice. 7 antiq sex mēsibus.
Dosis ei ē tria. ʒ. i. cū aqua calida. Yera
Confectio ad usum. 7 ofortat bis...
ciū. 7 sedat dolorē capitis assiduū. et
ofert ad dolores stoi. 7 epatis. 7 sple
nis. 7 ad dolores melācolicos. 7 fleg
maticos. 7 ad ūtiginē. 7 ad dolorē q̄
noiat' corona. Cui h' ē pmixtio. Ca
medreos pōd. ʒ. xij. agarici. ʒ. xvj. Et
in descriptioē alia. ʒ. x. pulpe colloquin
tide. ʒ. ij. sticados. 7 piperis albi. 7 nigri.
oīū aū. ʒ. xij. meu. ʒ. iij. croci. ʒ. xviij.
ellebori nig. 7 scamonee. 7 aloes scote
sis. oīū aū. ʒ. xvj. tere. 7 cribella. 7 cō
fice cū melle. Dosis ei. ʒ. iiij. p' ... m
ses. Et in descriptioē alia spice. 7 cassie.
aloes aū. ʒ. xij. Bibat' cū infusioē epy
thimi. post abstinētiā. Yera anchro
Quod ofert ad spasmum. 7 ad clxiiii.
dolorē capitis. 7 dolorē capitis anti
quū. 7 ad timorē. 7 acce... ad melā
colia. ... ad tremorē uictuaui. Cui
pmi...o h' ē. Re pulpe colloquintide
pōd. ʒ. xx. camedreos. 7 prassij. 7 aga
rici. oīū aū. ʒ. x. aristologie lō. 7 petro

selini. et piperis albi. et sarapini. et oppo naci. omnium ana ℥ v. murre. et spice. et poly. et croci. et anamomi. omnium ana ℥ iii. Infun dantur humidi cum melle. deinde decoquantur sup igne parum. et tantum sicca. et pulverizantur sup ea. et miscantur. et administretur per sex menses. Descriptio alia.

Que addit in usu. et confortat epar. et confert ad dolorem capitis. et passiones stomachi. et epatis. et splenis. Cui preparatio hec est. Pulveris collo quintide. ℥ x. camedreos. et capsie. et piperis. omnium ana ℥ ii. aloes. et murre. et thuris masculi. et croci omnium ana ℥ i. scamo nee. ℥ vi. succi absinthii. pond. ℥ ii. et Mell quod sufficit. dosis pond. ℥ iiii cum aqua calida. Yera una experta.

Recipe elli pond. ℥ i. pulveris collo quintide. aur. i. aloes aur. v. sal indi. ℥ i. et tria. agarici pond. aur. ii. et lapis armeni. aur. s. rosarum pond. ℥ i. et piperis albi. pond. aur. i. et ziz. pond. aur. ii. et acori. et amomi amomi. et asari. et carpobalsami. et alkus se. et origani. et seminis apii. et dauci. et seminis bautie. omnium ana ℥ iii. et buglosse pondus ℥ x. et seminis alfelebric. et seminis alfelengemich. et seminis ozimi citrini et seminis citri. In alio alebregi. et urtice sicce. omnium ana ℥ ii. et epythimi pond. ℥ ii. et s. Confitiantur omnia cum duplo sui mellis. et reponantur sex mensibus. deinde administretur.

Tractatus tertius de electuariis solutivis.

Nos dicere volumus et non solutiva in hac summa de electuariis famosis. et que sunt similia universalibus. Illa non quorum iuvamenta sunt particularia digeram loca et dicendi sunt in summa secunda. Electuarium Atriens ad dolores in diacimini. Secundum generaliter frigiditas. et ad egritudines flegmatis senum. Et confortat stomachum. et digerit cibum. et aufert apetitum caninum. et eructuationes acetosas. Et sit dosis magnitudo galle cum aqua calida. Et confert etiam ad frigidas melancolias. et flegmaticas. Cui hec est preparatio. Recipe cimini carmeni infusi in aceto uno. die ac nocte. exsiccati. torrefacti. et foliorum ruthe exsiccatorum una libra. et piperis et ziz. omnium ana sextaria v. baurac armeni pond. ℥ x. Aggrega has medicinas. et conficiantur cum melle despumato. et reponantur in vase. et administretur. Diaciminum galieni.

Quod facit ad ventositates frigidas. et satietatem ventositativam. et resolvit ventositates. Et confert ei qui non digerit cibum. Cui hec est preparatio. Recipe baurach medietatem partis. cimini carmeni. infusi in aceto torrefacti. piperis albi. et piperis [illegible] omnium ana partem i. Et hoc quod fit secundum duas [illegible]. Quia est fit ex equalibus partibus [illegible] omnibus suis commixtionibus. Cimini. piperis. rute. baurach. Et iste modus resolvit naturam vel denaturam. Et quando pmiscetur de ipsis reliquis quantitas equalis. et de baurach medietas huius quantitatis. et eligitur de cimino carmenum. et infunditur in aceto forti. deinde torrefit. Et sit piper album. Et illud ideo. quoniam ipsum confortat stomachum. plusquam due alie species. scilicet piper nigrum. et piper longum. Et hoc est quod non est prius in coctum. et in est cortex clausus. immo est ex illo quod dicitur genus ponderis. Et eligatur de eo magnum. integrum. et sanum. Et baurach. fiat gratia medicina ad illum cum natura retinetur cum baurach dicto nitri armeniaco. et est rubeum. Et cum fecerit ipsum ad illum cum natura est soluta. amum strabis baurach alind. Et sit illud quod de ophities medietas quantitatis uniuscuiusque medicinarum quas diximus. Et folia rute ista sunt sicca cum mistura. Et illud ideo. quoniam si exsiccetur vel remanet sunt calide complioris. et est calefactio eorum ultra misturam. Et si non exsiccantur vehementer remanet in eis humiditas superflua [illegible] quod non consequitur ultimationem digestionis. Quia propter non destruitur ei inflatio in aliquo. Et iste. iiii. species quando permiscentur cum melle despumato. et quando non permiscentur cum aliquo. et reservantur per se absque melle. Cum gratia ipse sint venie. ponuntur in aqua ordei. aut in alio convenienti. Et hec medicina sunt sola ante cibum. et post cibum. Et illa quam permiscentur cum melle despumato. est magis conveniens in hac dispositione. Et illud ideo. quoniam ipsum destruit inflationem omnino. Et oportet ut sit bonum mel. cum non sit vetitum ut sit hec medicina non fortis. in resolvendo ventositatem. et evacuet cum fortitudine. Et oportet ut sciatis istud quod quanto magis ut sit ei evacuatio plus. sit potio medicinarum non liberalis sicca. Et illud ideo. quoniam sunt homines quorum competit hanc medicinam confugere ultima. quoniam non faciunt illud quod ego dixi. quia non resolvit naturam omnino. immo provocavit fortiter. Et [illegible] venit ad nos in aias et quaeres de ea in hoc. Et in quo quoniam ipse existabat quod in corpore illius erat. et penetras quod erat in eo inde quod accidit. Postquam gratia fecit scire cum quod in illo esset dispositio corporis ei. et composuit eam secundum sue proprie et completa est ei operatio. Et oportet ut fuerit hec determinatio in compositione reliquarum medicinarum. Electuarium ad subalinss. et est aggregationis.

Quod est conveniens ad frigiditatem stomachi. ventositatis frigidis et eructuationes acetosas. et appetitum caninum. et singultum que fit ex repletione chimorum crossorum. et flegmaticorum. et febres antiquas que fiunt ex frigore. et maliciam digestionis. Cui hec est preparatio. Cimini infusi in aceto exsiccati. et sext [illegible] xv. piperis [illegible] galbris. et rute sicce. et [illegible] rac. omnium ana ℥ xx. et conficiantur cum melle

Hic de electuariis intelligit que numerantur [illegible].

quos

febres

vitas et rebellatas

Nota [illegible]

a. otio.

Nota de omnione medicinarum solutivarum

[illegible] vulgi

dispu[m]ato. et [con]ficiant. et ministrentur.

Electuariu[m] de calamento fluuiali. Rescep-
tio galieni. calamenti fluuial. et capilli ue-
neris. et petroselini. o[mn]i[um] an[a] ʒ. xii. ℥. aur[eos]
vi. seminis apii. et capitu[m] albasse. an
bor[um] an[a] aur[eos] iiii. keisin aur[eos] xvi. piper[is]
aur[eos] xl viii. siseleos aur[eos] v. tere et co[n]
fice cu[m] melle dispu[m]ato. **Electuariu[m] de nitro.**

Confere[n]s ad dolorem natium.
et uentu[m] flatus. et humiditatis. et mali
tia[m] digestionis. que est ex stomacho. **Cui[us] p[er]mixtio h[ec] e[st].**
Granor[um] mirti bonor[um] siccor[um] cimini a-
ni[m]a. mirobalanor[um] nigror[um]. et bellicor[um]
et emblicor[um]. et talasfir. o[mn]i[um] an[a] ʒ. xx. leu
co piperis. macro piperis. ℥. o[mn]i[um] an[a] ʒ. x.
mastic[is] et cordumeni. et carui. et anisi.
et cimini. et spice. et cassie. et cardamo[m]i.
et costi. o[mn]i[um] an[a] vi. nuc[is] muscate. et se
minis apii. et ameos. o[mn]i[um] an[a] ʒ. v. folii
indi. et amomi. aloes an[a] ʒ. iiii. tere. et
[con]fice cu[m] melle dispu[m]ato. Et dosis sit
ʒ. i. **Electuariu[m] s[e]c[un]d[u]m alkauzi. et e[st] bonu[m].**
cuius p[er]mixtio hec est. cimini

Granor[um] mirti. keili an[a] i. et s. spice.
ʒ. iii. nuc[is] muscate. cu[m] melle suo comar
lib. s. gariofilor[um]. et cardamo[m]i. et anisi
torrefacti. et seminis apii torrefacti. et
usnee. o[mn]i[um] an[a] ʒ. ii. mac[is] ʒ. i. et s. cassi
e ʒ. iiii. mirobalanor[um]. kebulor[um]. et bel
lelicor[um]. et emblicor[um]. o[mn]i[um] an[a] ʒ. iii. Bulli
ant medicine cu[m] uino odorifero. ferue
re uino. Deinde exsiccent[ur] et bulliant bul
litione cu[m] aqua citoniorum. et exsiccent[ur] et
exsiccent[ur] sup[er] furnu[m] calidu[m]. et tunc
et inuoluant[ur] mirra. Et sit dosis aur[eos]
iii. aur[eos] ʒ. ii. cu[m] sirupo citoniorum. **Elec-
tuariu[m] almutaguakil. relatu[m] Salomoni.**

Quod [con]fortat stomachum. et [con]fert ad mali
tia[m] digestionis. et est illud q[uo]d in potu dabat r[ex]
malita mutaguakil. q[uonia]m e[st] bonu[m]. et ex
p[er]tu[m]. **Cui[us] p[er]mixtio h[ec] e[st].** Spice. gariofi
lor[um]. cinamomi. nuc[is] muscate. cardamo
mi. gallie bone. o[mn]i[um] an[a] aur[eum] i. piperis al
bi. ℥. castorei. o[mn]i[um] an[a] ʒ. ii. thuris
albi masculi. aur[eos] iiii. zucari tabarzed
q[uan]tu[m] sunt medicine. Commisceant[ur] media
ne cu[m] zucaro. et [con]ficiant[ur] cu[m] melle dispu
mato. et sit dosis ei[us] aur[eos] iii. **Diacimini.**

Confere[n]s ad dolores uentris ex **aliud.**
motos a frigiditate. et ad febre[m] quartana[m] et
ad apetitu[m] ciminu[m]. et febres flegmati
cas. et melancolicas. et ad fla[tum] plimu[m]
q[ui] accidit senibus. et ad uehementia[m] frigo
ris in stomacho. et ad eructuatione[m] acetosam.
et ad sputu[m] u[e]l screatu[m] q[uo]d fit ex multitu-
dine superfluitatu[m] flaticaru[m]. Cui dosis
sit sic[ut] galla. cu[m] aqua calida. **Cui[us] p[er]mix-
tio h[ec] e[st].** Cimini in[fu]si in aceto die et
nocte torrefacti. et ruti sicce. [illegible] et
piperis. o[mn]i[um] an[a] sextaria x. et baurac [illegible] ar-

menu. ʒ. x. [con]ficiant[ur] cu[m] melle dispu[m]ato.
Electuarium diaciminum aliud.

Recipe cimini recentis boni. ʒ. vii. infundantur
in aceto uini die et nocte. deinde extrahat[ur] et p[ro]
biciat[ur] sup[er] coriu[m] rubru[m] et moueat[ur]. et q[ua]n[do]
exsiccat[ur] torrefiat torrefactione leni. cu[m]
igne leni. et piperis. ʒ. iii. zinziberis. sinapis. ʒ.
iiii. baurach armeni. ʒ. ii. Conficiantur
cum melle. **Diatrion pipereon.**

Valens ad frigora et humore[m] crudu[m]. et do
lore[m] stomachi. et malitia[m] digestionis. et uentositates
crossas. et ad ructuatione[m] acetosa[m]. et ape
titu[m] caninu[m]. **Cui[us] p[er]mixtio h[ec] e[st].** Sunt
leuco piperis. et melano piperis. et macro
piperis. o[mn]i[um] an[a] ʒ. iii. Et in descriptione alia.
ʒ. ii. et xilobalsami. ʒ. i. amomi. et spice. aloes
an[a] iiii. et ℥. et semi[nis] apii. et siseleos. et cas
sie. et asari. et enule. o[mn]i[um] an[a] ʒ. i. tere et
cribella. et [con]fice cu[m] melle dispu[m]ato. Dosis
ei[us] pond[us] ʒ. ii. cu[m] aqua tepida in ieiunio.

Electuarium alfendeclicon.

Valens ad dolore[m] stomachi et epatis frigidi. et
debilis. generantis uentositates crossas.
Cui[us] p[er]mixtio h[ec] e[st]. Re. ℥. et piperis. et spice
odorifere. o[mn]i[um] an[a] ʒ. vi. mastic[is]. et ameos.
aloes an[a] pond[us] ʒ. iiii. seminis apii. et meu.
et fu. o[mn]i[um] an[a] ʒ. v. cimini carmeni. et cas
sie. et carpobalsami. et piretri. o[mn]i[um] an[a] po
dus. ʒ. ii. folii indi. pond[us] ʒ. i. Aggrega has
medicinas tritas et cribellatas. et [con]fice cu[m]
melle dispu[m]ato et repone in uase. et utere
cu[m] nec[esse] fuit. **Electuarium alcauzi.**

Valens ad dolore[m] uentris et malitia[m] digestionis.
et debilitate[m] stomachi. et frig[iditatem] ei[us]. **Cui[us] p[er]mixtio
h[ec] e[st].** Summat[ur] costi. et cinamomi. et spice odo
rifere. et carpobalsami. et cassie. o[mn]i[um] ana
ʒ. x. nuces muscate. v. nu[mer]o. cardamomi.
gariofilor[um]. anisi. mellilotti. capsie inde.
o[mn]i[um] an[a] pond[us] ʒ. iiii. aristologie. usnee. am
bor[um] an[a] ʒ. ii. api. ℥. aloes an[a] pond[us] seca
nior[um]. x. calami aromatici. piperis. macro
piperis. o[mn]i[um] an[a] pond[us] ʒ. v. mirobalanor[um]
nigror[um] enucleator[um]. sextaria ii. bellirica
enucleata. x. nu[mer]o. granor[um] mirti. kafuri. s.
bonor[um] sebiten. Aggrega has medicinas tri[tas]
et cribellatas. et [con]fice cu[m] melle de arundi
nibus zucari. et repone in uase. et utere cu[m]
nec[esse] fuit. **Resceptio electuarii alkauzi alia.**

Confere[n]s ad debilitate[m] epatis et stomachi. et fri
g[iditatem] alior[um]. et ad dolore[m] uentris. et malitiam
digestionis. Et [con]fert illis sup[er] quos timet[ur]
aqua citrina. et e[st] bonu[m] splenu. p[ro]uocans uri
na[m]. **Cui[us] p[er]mixtio h[ec] e[st].** Costi. cinamomi. et
spice. carpobalsami. cassie. o[mn]i[um] an[a] ʒ. x.
Et de nucibus muscatis. nuces. v. car-
damomi. gariofilor[um]. anisi. mellilotti.
capsi[e] [illegible] neremusch. o[mn]i[um] an[a] ʒ. iiii. Et
in alio feniculi. et mac[is] pond[us] ʒ. iii. et bo
rragi kebuli. et reusini. aristo. lo. et usne
e. o[mn]i[um] an[a] pond[us] [illegible] et mirobalanor[um] ni

Nom[en] ipsi[us] cui suggeren[s] de est [con]fitens

nom[en] regis e[st].

gior. 7 kebulor. an sextaria .ij. 7 de bel
lelias .x. 7 gnoz nigri. qtu e pod' me
dicinaru oiu. Terant sic a colo'. 7 9fin
ant cu melle tabarzet. Dosis ei sicut
galla. cu aqua frigida. Et in de scriptione
alia zizibeis sextaria decem. Electuariu
alkesiru dictu electuariu ambre.

Hoc electuario usi fuerut reges grecie.
7 9fert ad egritudines frigidas. 7 pe renu.
7 addit in desiderio coit. 7 ualet ad pali
sim. 7 tortura. 7 tremore. 7 pulsu cordis.
7 addit in recordatione. 7 sensu. 7 exsiccat
humiditate stoi. 7 fac digerere bn. 7 e
ex eis q 9ueniut senib. Cui pmixtio he.
Cardamomi maioris. 7 mac. oiu an pond'
ʒ. iiij. zizibeis. 7 macropipis. albor an
sextaria .ij. cinamomi. ʒ. iiij. usnee pod'
ʒ. ij. cinami pond'. ʒ. i. gariofili. 7 cere
oiu an pod'. ʒ. x. nuc muscate. ʒ. v. Et i
qbzda descriptionib. v. nuces. spice o
donfere. 7 mastic. 7 abre. oiu an pond'
ʒ. ij. musci pond'. ʒ. i. semins iusquiami
albi. 7 opij. albor an pod'. ʒ. j. Olei balsa
mi. pod'. ʒ. vj. Aggrega has medicinas tritas
7 cribellatas. 7 infunde opiu in mensura
ciatain .i. de uino bono. 7 9fice cum
melle dispumato. 7 utere p' sex menses.
Et liqfac abra cu oleo balsami. 7 adhi
beat de oleo alle qntitas q oia inuol
uantur. Electuariu alggeherebrici.

Confens ad frig' epatis 7 stoi. 7 aqua
citrina. 7 colera nigra. 7 e solues uentre.
Cui pmixtio hest. Sumant capsie in
de. zizibeis. 7 pipis. 7 cinami. 7 car
damomi minoris. 7 gariofilor. 7 piret.
7 folij indi. 7 anuli de ericco. 7 mastic.
7 cardamomi maioris. 7 cinamomu. et
spic. 7 cassie. 7 semis apij. 7 anisos.
7 semis feniculi. 7 anisi. oiu an. ʒ. vi.
epithimi cretensis. 7 turbit. albor an
ʒ. xij. scamonee. ʒ. x. zucari tabarzet
pond'. ʒ. xx. Aggrega has medicinas tri
tas 7 bn in zatas. 7 9fice cu melle ta
barzed dispumato. 7 utere cu nece fuit.
Electuarium diasiniicon.

Est electuariu pri iuuamenti in colica. 7
solues ei. Et 9fert ad humore crudu. 7
frigora. 7 ad difficultate urine. Cui
pmixtio he. Sumat baurac armeni
7 cumini carmeni. 7 petroselini. 7 ʒʒ.
7 pipis albi. oiu an pod'. ʒ. xij. scamo
nee. ʒ. v. dactilor heiron mudator ex
nucleis. 7 amigdalaru excorticataru
ex duob corticib. 7 folior rute. oiu
an pod'. ʒ. x. Aggrega has medicinas o
medicinas tritas 7 contunzatas. 7 infu
de dactilos in aceto uini die 7 nocte.
7 tere bn. 7 pmisce cu medicinis. 7 co
fice cu melle dispumato. 7 utere cu nece
fuit. Diasiniicon aliud.

Recipe dactilor heiron. ablatis nucle
orum nuo. 7 infunde eos in aceto die 7
nocte. 7 tere bn 9fricanti manib 7 cola.
7 rute sicce. 7 ʒʒ. albor an. ʒ. xiij. 7 pi
pis albi grana .xiij. nuo. 7 baurach ar
meni pond'. ʒ. v. Et de amigdal' excor
ticatis ex duob corticib. cl. amig
dalas. Et scamonee pond'. ʒ. xv. 7
turbith. ʒ. xx. tere 7 cribella. 7 9misce
cu melle. Diasiniicon aliud.

Quod 9fert ad febres 7 alia. 7 potatur
in estate 7 hyeme. 7 soluit sn ingetu
dine. Cui pmixtio he. Cinzib. pipis
albi. albor an. ʒ. i. scamonee. ʒ. ij. 7 sta
marindi. heiron mudator ex nucleis.
aut sirsen. 7 amigdalaru dulciu excor
ticator a duob corticib. 7 folior rute.
oiu an. ʒ. iiij. Tere medicinas scdz singu
laritate sua. 7 infunde dactilos in aceto
uini. 7 teant p se 7 colent. Et tunc amig
dale teru p se. 7 misceant oia p' illd. 7 co
ficiant cu melle dispumato. Et sit do
sis. ʒ. ij. Electuariu cabcori muscatu.

Faciens ad uentositates 7 emoroydis. et
humore crudu. 7 9fortat stom. 7 adiu
uat ad desideriu coit. 7 clarificat colore.
7 calefac renes. 7 9fert ad uentositate
matricis. 7 fluxu q fit ex emoroydis. e
Cui pmixtio he. Re mirobal'. kc. 7 mi
robala. citrinor. 7 capsie. 7 semis apij.
oiu an. ʒ. vi. bellericor 7 emblicor. 7 a
meos. 7 tuden rubei. 7 albi. 7 macro
pipis. 7 sisami excorticati. oiu ana
pond'. ʒ. iiij. cinamomi. 7 spic. 7 nucis
muscate. 7 ʒʒ. 7 alfesfellemon. oiu a
na. ʒ. viij. garbne. 7 costi. 7 cassie. 7
gariofilor. 7 mac. 7 gallage. 7 ucres
michs. oiu an. ʒ. vj. api pond'. ʒ. x. et
musci an pond'. aur. ij. 7 abre an. i. 7
storace fecis mitte qntitate pod' medicinar
oiu. 7 butiri sextaria. x. Conficiat cu
melle dispumato. 7 sit dosis pond'. ʒ. ij.
cu lacte uaccino 9cusso sibilato butiro.
aut cu uino passo bono. duabus eb
domadib. Electuariu de thure.

Recipe thuris pod'. ʒ. lx. pipis. 7 mac
pipis. albor an. ʒ. x. zucari. ʒ. lx. ʒʒ.
7 gallange ambor an. ʒ. xij. nuc mus
cate. 7 gariofilor. 7 garbne. oiu ana
ʒ. v. musci boi. ʒ. s. Teratur unuqq
cor p se. 7 cribelletur 7 9ficiant cum
melle. Electuariu alcal' sasar.

Faciens ad frig' stoi. 7 uentositates cro
sas in sto. 7 in epe. Cui he pmixtio.
Re taliscafar pod'. ʒ. v. ʒʒ. pod'. ʒ. xx.
pipis pod'. ʒ. xij. heil. 7 cinami. albor
an pond'. ʒ. vij. zucari tabarzed. lib. v.
Aggrega has medicinas tritas 7 cribellatas.
7 repe in uase. 7 utere.

Electuarium dni epi.

ʒ minoris

ʒ Anci

Scamonee antiochene. 7 turbith. zeam
albi. ābor ān aur. v. pipis. 7 cardamomi
ābor ān aur. iij. In alio. viij. zinziberis
7 cinamomi. 7 ebulorum. 7 gariofilorum. 7
polipodij. 7 nucis muscate. omnium an. ij
aur. ij. 7 s. Et in descriptione alia scamonee
7 turbit. ābor ān aur. iij. Tere. 7 contun
za. 7 pone super eas libram unam zucari cocti.
7 confice cum melle. Cuius dosis integra
sit aur. iiij. Trifara de scoria ferri magna.

[F]aciens ad ventositates emoroydarum. et
mollificationem ventris. 7 stomachi. 7 addit in
desiderio coitus. 7 calefacit stomachum. Cuius permixtio
hec. Suauitas mirobalanorum nigrorum. 7 belli
corum. 7 sseteblegi ablatis nucleis. 7 cap
sie inde. 7 seminis apij. 7 ameos. 7 origa
ni persici. omnium an. ʒ. i. spice odorifere. 7
amomi. 7 bedel. 7 acori. omnium an. ʒ. iij.
cinamomi pond. ʒ. iiij. pipis 7 macro
pipis. 7 piretri. 7 sal indi. omnium ana.
ʒ. s. sinapis. ʒ. i. 7 s. sal armoniaci pond.
ʒ. s. scorie ferri pond. ʒ. iij. Aggrava has
medicinas tritas 7 cribrizatas. 7 confice
cum melle despumato. 7 butiro vaccino
quantum sufficit. 7 utere. Trifara minor.

[F]aciens ad mollificationem ventris 7 humidita
tem eius. 7 ventositates emoroydarum. 7 co
lorem efficit bonum. Cuius permixtio hec. Su
mantur mirobalanorum kebulorum. 7 sseteblegi. 7 bellicorum ablatis nucleis omnium
partes equales. Involue cum butiro vac
cino. 7 confice cum melle despumato. 7 repone
in vase. 7 utere. Electuarium anacardinum.

[C]onveniens ad dolorem stomachi antiquum 7 frig.
7 oblivionem. 7 facit bonum esse colorem. 7 sub
tiliat cogitationem 7 sensum. 7 est electua
rium sapientium. 7 dicitur quod est salomonis. Cuius
permixtio hec. Pipis 7 macropipis. 7
mirobalanorum nigrorum. 7 bellicorum 7 em
blicorum. 7 castorei. omnium an. ʒ. iiij. costi.
7 anacardi. 7 borragi. 7 sucum tabertzed(?)
7 baccarum lauri. omnium an. ʒ. xij. ciperi.
ʒ. viij. Tere anacardos solos bene.
7 tere medicinas. 7 cribella. In alio con
fice. 7 bulli butirum vaccinum. 7 mel. cum
equalitate. 7 pone super eas medicinas. 7
coagula. 7 utere per sex menses. Dosis eius
ʒ. ij. cum aqua decoctionis apij. 7 feni
culi. 7 caveat se a labore. 7 angustia.
7 ira. 7 vino plurimo. 7 coitu. Et cre
dat [illegible] subtile. Electuarium alfangium.

i. perdicis

[Q]uod est [illegible]
ad mollificationem stomachi. 7 ventositates
emoroydarum. 7 corruptionem complexionis.
7 frigiditatem coloris. 7 addit in coitu.
Cuius permixtio hec. Mirobalanorum. et
bellicorum. 7 ssterembegi ablatis nucleis
pipis. macropipis. [illegible] ciperi. capsie
inde. spice. omnium an. ʒ. x. seminis aneti.
seminis porri. ābor ān pond. ʒ. iiij. sco

rie ferri trite infuse in aceto vini quadra
ginta diebus exsiccate. torrefacte. ʒ. c.
Aggrava has medicinas tritas 7 cribrizatas.
7 confice cum melle despumato 7 butiro vac
cino quantum necesse est. 7 repone in vase. 7 utere
per sex menses. Et sit dosis eius pond. ʒ. ij.
Et ponitur in eo de musco. ʒ. ij.
Alfangius aliud cum musco est.

[Q]uod confortat stomachum 7 calefacit ipsum. 7 con
fert ad emoroidas. 7 addit in coitu. 7
est expertum. Cuius permixtio hec. Mirobalani
kebuli. 7 bellirici. 7 emblici. 7 pipis. 7 mac
pipis. 7 [illegible] 7 cimini. 7 seminis aneti.
7 seminis apij. 7 seminis porri. 7 seminis eru
ce. 7 seminis napi. 7 seminis bautie. 7 sile
riati. 7 rosarum rubearum. 7 cassie. 7 api.
7 cinamomi. 7 gariofilorum. 7 nuc muscate.
omnium an. ʒ. i. macis. 7 bedel. 7 cardamomi. 7
7 gallie. 7 xilaloes crudi. 7 musci. omnium
an. ʒ. ij. granorum nasturtij albi. ʒ. iij. sco
rie ferri quantum sunt medicine. Tere 7 con
ficiatur cum melle despumato. Alfangius aliud.

[C]apsie inde. 7 zurumb. 7 talis(?)
fasar. 7 bedel. 7 mirobalanorum nigrorum 7
bellicorum. 7 mirobalanorum citrinorum. 7 cas
sie. 7 gariofil. 7 carpobalsami. 7 granorum
almulsabel. omnium an aur. vj. mente. 7
sileniati. 7 zedoarie. 7 doronigi. 7 pi
pis longi. et emblicorum aur. vi. et
bellelicorum. omnium an aur. iiij. cinamomi.
7 canami. 7 spice. 7 nuc muscate. 7 costi.
7 zinziberis. 7 sulfulmon. omnium an aur.
viij. api aur. x. zucari. aur. xvj. sco
rie ferri. emina. i. musci. ʒ. s. Confi
ciatur cum melle despumato. Aro scorie de cocte.

In alio emblicorum aur. xv.

[Q]ue confert ad frigora 7 dolorem
corpori. 7 corruptionem menstruorum. 7 emo
roydarum. 7 clarificat colorem. 7 facit ap
petere cibum. 7 destruit humorem crudum. 7
infrigidationes. 7 confortat stomachum. 7 ma
tricem. 7 vesicam. Cuius permixtio hec. Se
minis apij. 7 seminis feniculi. 7 anisi.
7 petroselini. 7 seminis bautie. 7 dauci.
7 seminis porri. 7 seminis cepe. 7 seminis
napi. 7 seminis rafani. 7 seminis arozab.
7 ameos. 7 seminis urtice. 7 granorum uiri
dium. 7 amide. 7 seminis aneti. 7 pipis.
7 seminis lini. 7 cimini. 7 coriandri. omnium
an pond. ʒ. iij. zedoarie. 7 doronigi. 7
beben albi. 7 rubei. 7 sandali rubei. 7 albi. et
nucis muscate. 7 mac. 7 cinamomi. 7
gallange. 7. [illegible] 7 api. 7 spice. 7 sisem
bri. omnium an. ʒ. iiij. mirobalanorum bel
lelicorum. 7 emblicorum. 7 gest glandium. 7 cor
ticum radicum capparis omnium an. ʒ. x. 7 cap
sie. 7 usnee. 7 asari. 7 blacte bisantie.
7 calami aromatici. 7 lingue avis. 7 ne
restinch persici. 7 cardamomi. 7 girbe.
7 sandali. 7 cinamomi. 7 nuc muscate omnium
an. ʒ. v. nucis bende. 7 nasturtij. 7 ke

iati. 7 ro sarū siccatarū. 7 marmacon. et
corticū thuris. 7 ment. 7 calamīti. oīum
anā ʒ. vii. 7 scorie alhasan calefacte. et
extīcte in uino odorifero multotiēs scdm
mensurā oīū medicinarū. Decoquatur
cū uino pontico donec incrossetur. 7 auferat
ab igne. 7 coletur. Et detur de eo in potu quan
titas. ℥. i. in eius uino cū ē tepidū. Et co
medat post mediam diē ustū de hegiata.
cū carne capina. 7 bibat uinū purū eb
domada una. aut duabus ebdomadis.

Descriptio alia de scoria ferri.

Conueniēs ad frig. stō. 7 ad moroydas.
Cui permixtio hec. Mirobalanorum kebulo
rū. 7 bellericorum. 7 ebliCorum. 7 radicū lilii.
7. ℥. ℥. 7 uel aloes crudi. nuc muscate.
7 gallie. rosarū. spice. squinanti. mastice.
oīū anā ʒ. x. musca. ʒ. i. limature acuū
infuse in uino odorifero. vii. diebus.
Siccatur 7 teratur. 7 cor
refiat sup fixoriū ferri. 7 misceatur cum
medicinis. 7 inuoluatur oleo de amigdal.
dulcibus. 7 confitiatur cū melle dispumato. Cui
dosis sit aur. ii. cū uino odorifero.

Discriptio alia de scoria ferri.

Conueniēs ad debilitatē stō calidi. **Cu
ius permixtio.** Mirobalanorum kebulorum. 7 eblicorum.
7 bellericorum. 7 radicis lilii. ro Cirū rube
arū. squināti. oīū anā ʒ. x. scorie ferri quāt
oēs medicine. infundatur scoria in aceto.
vii. diebus. 7 coletur ab eo. 7 frigatur super
fixoriū. 7 confitiatur cū melle tabarzet.
Et sit dosis. ʒ. ii. 7 s. cū sirupo de mal.

Scoria ferri decocta.

Conueniēs ad debilitatē stō. 7 caliditatē
copiosā. **Cui permixtio hec.** Scoria ferri.
de bassan. 7 mirobalanorum nigrorum. 7 bel
lericorum. 7 eblicorum. 7 ro Cirū. 7 balaustie.
7 squināti. oīū anā equales partes. bulliant
cū uino. 7 detur in potu de eo. ℥. iii.

Electuariū diacetoniten. retinens nam
X solutionē uentris. 7 debilitate stō. 7 uo
mitu. 7 malitia digestionis. 7 facit colorē
eē bonū. **Cui permixtio hec.** Sumantur
citoniorum excorticatorum mundatis interioribus
7 mell. dispumati anā lib. ii. piperis. 7 ma
cropiperis. 7. ℥ ℥. oīū anā ʒ. v. bdel pond.
ʒ. viii. cardamoni. 7 garioffilorum. 7 spice
odorifere. 7 cinamomi. 7 croci. oīū anā po
nd. ʒ. i. Aggregabis medicinas tritas 7 cri
bellatas. 7 sume citonia. 7 decoque cū
aceto uini boni. Et de medicis sunt quidam
qui decoquunt ea cū uino. 7 ipsum ē radix.
Deinde remoue ab igne. 7 cola. 7 dimitte
donec decurrat ab eis aquositas humidita
tis. 7 tere bene. Et mel sume. 7 commisce
cū eis. 7 decoque cū igne le[illegible] 7 mo
ue paulatim. donec fere coaguletur. Et
commoue donec equetur. 7 destruatur aquo
sitas citonio[illegible] ab e[illegible]. Deinde remoue

ab igne. 7 puluerizata sup ea huius medi
cinas. Et commisce donec equetur. Et proice super
tabulā marmoris. aut mensā planā in
unctā oleo rosato. aut oleo sisamino.
Et dilata sup eā dilatatione equali. 7 dimit
te duobus diebus aut tribus. donec exsiccetur. 7
induretur. Et incide cū cultello in frusta
quadrata. 7 sit frustrū pond. aur. iii. 7 ponat
gradatim in foliis cit. 7 ligetur. 7 reponatur. et
administretur. cū necesse fuit. Et de medicis
sunt quidam qui ponunt in ipso pond. ʒ. ii. mu
sci.

Electuariū diacetoniten.

Solutiuū uentris quod confert ad colicā. et
exsiccat superfluitates corporis. Recitoni
orum excorticatorum mundatis interioribus lib. i.
7 mell. dispumati lib. ii. ℥ ℥. 7 macropiperis.
aloes anā ʒ. iii. 7 cinamomi pond. ʒ. ii.
bdel. 7 cardamoni. 7 croci. oīū anā ʒ. iii.
mastice pond. ʒ. v. scamonee pond. ʒ. x.
turbit albi anā pond. ʒ. xxx. Aggregabis
medicinas tritas 7 cribellatas. 7 decoque
citonia cū uino. 7 fac de eo sicut factum ē
de diacetonito retentiuo. 7 prepara sicut est
illi preparatio. 7 reponatur in uase. 7 administre
tur. Cui dosis sit aur. iii. cū aqua t
calida.

Descriptio diacetoniten lax.

Sumatur citoniū boni odoris. 7 induatur
sup ipsum deforis fermentū. 7 assetur. 7 sumatur
de carne eius. ʒ. iii. piperis. 7. ℥ ℥. aloes
anā ʒ. ii. scamonee pond. ʒ. i. Terantur. et
confitiantur cū melle. Cui dosis sit pond.

fnat'. ʒ. i.

ʒ. i. cū uino.

Electuariū diacetoniten factum cū succo citoniorum.

Quod confert ad destructionē appetitus. et
ad eū qui nō digerit cibū suū. faciens ad i
llū cuius epar ē debile. 7 stringit stōm. Su
matur citonia magna mundata intus 7 foris.
7 tanē. 7 exprimatur. Et sumatur de aqua
eorum. kist. ii. rami. 7 misceatur cū ea mel
lis dispumati quantū ipsa ē. 7 aceti de uino e
kist. i. 7 s. 7 decoquatur sup igne lene.
7 auferatur spuma eius. Et sumatur. ℥ ℥. ℥.
iii. 7 piperis albi. ℥. ii. Terantur 7 puluerizatur.
7 coaguletur. sic conueniens ē electuariū.
Hec namque confert ei cuius epar ē debile.
Et oportet ut sumatur scdm plurimū ante cibū du
abus horis aut tribus. Et nō nocet si accipi
atur post cibū. Quod si tu feceris hanc medici
nā ei in cuius stō ē caliditas. aut in cuius
stō ē cola. aut qualiscumque in sit. oportet ut proicias
ab ea pip. 7. ℥ ℥. Et administres aquā ci
toniorum. 7 mel. 7 acetū tantū scdm quantitatē
insiue quam diximus. Et si feceris eā illis quo
rū copiosi sunt medie ita ut nō aggre
ment superfluitas cole. in superfluitas fle
gmatis. proice in eā medietatē quantitatis
quā diximus de zinziberis 7 pipe. ut. s. proici
as [illegible] piperis. ℥. i. 7 ℥ ℥. i. ʒ. 7 s. Et si fe
ceri[illegible] illi in quorum stōis aggregatur fla. pone
in ea amplius quantitatis quam diximus. Pone

cum mea. ʒ ʒ. ʒ. vi. 7 piperis. ʒ. iiij. Cui'
dosis sit. ʒ. i. 7 s. **Electuarium diacetoni**

Quod facit appetere cibum. 7 confortat **ve**
stomacum. Sumantur succi citoniorum. lib. iij.
mell. lib. iij. aceti fortis. lib. ij. Decoquantur
super prunas 7 auferatur spuma ei. Et su
mantur ʒ ʒ. v. piperis albi 7 nig. 7 macro
piperis. omnium ana. ʒ. iij. terantur 7 misceantur cum
melle. 7 aque citoniorum. 7 aceto. 7 coquan
tur donec coaguletur. Cui' dosis sit coclea
re unum ante cibum. 7 expectet super ipsum du
abus horis. **Electuarium indicum.**

Valens ad colicam 7 dolorem intestinorum.
7 podagram. 7 dolorem dorsi. **Cui' permixtio
h' e.** Scamonee aur. x. garioffi. cardamo
mi. ʒ ʒ. cinamomi. 7 calami. 7 nerescimie.
7 gariofol. 7 piperis. omnium ana aur. v. 7 tur
bit aur. c. 7 zuccari aur. c. Terantur has me
dicinas. 7 cribella simul. 7 conficiantur cum melle.
Electuarium regum. amno

Hec est medicina amni que sumitur in tegro omni die.
Et g' acceptio rectificat sinsapientem se.
usque ad finem uite sine preceptio dei. Et q
assiduat ipsum non uidet egritudinem in corpore
suo, quae non sanetur. 7 non cursat. non quantum fac
tus est cum ante ei acceptionem. Et est medica
na regum. quam scilicet que narratur cum ea medica
ti fuerunt. Valens ad fistulas nigras.
7 albas. 7 rubeas. 7 ad cursum colicam.
7 frigora. 7 pl'satione cordis. 7 iniectura
tum. 7 abstergit uisum. 7 colorem. 7 multipli
cat coitum. 7 non est ei malicia. 7 non abstinet
super eam uterus. **Cui' h' e permixtio.** Sumantur
mirobal. nigrorum. 7 bellericorum. 7 eblico
rum omnium ana aur. xxxvi. nigelle aur. xx
iiij. leuco piperis. 7 amomi. 7 macropiperi
ʒ. ʒ. 7 fulfolimonia. omnium ana aur. ij. cu
bebe. anacardi. aur. vj. Terantur unumquodque
per se. 7 cribella ita ut nichil remaneat.
7 ponatur scilicet suam diuisionem. Et q' narra
uimus de ponderibus. permisce g' ea. Deinde acci
pe aureos sextarios purificatorum sabaken.
7 pone in patella. aut uase mundo ereo.
7 accende sub eo ignem lenem. 7 asperge super
ipsum aliquid aque. ita ut liquefiant pren
dij. Cum g' liquefacta fuerint 7 bullierint. te pluri
ce super eos h' commixta. 7 moue ea tandiu.
donec optime commisceantur. 7 aufer ea
ab igne. 7 dimitte ea donec tepescant.
Deinde fac de eis formas auellanas si
miles. quarum unaqueque sit aur. ij. 7 quarte.
Et innunge manum tuam oleo. aut butiro
uaccino. Deinde bibe de eo omni die formam
unam similem auellane. cum aqua frigida. Et
ipsum est dominus medicinarum. **Electuarium ma**

Valens ad podagram et **sucohiem.**
dolorem dorsi. 7 omnes egritudines frigidas.
Cui' permixtio h' e. Scamonee. 7 cinamo
mi. 7 capsie. 7 ʒ ʒ. omnium ana. ʒ. v. piper
ʒ. vj. cardamomi. 7 gariofili. 7 seminis apij.

et anicos. omnium ana. ʒ. ij. 7 s. masamelo
chiem. ʒ. iiij. Terantur. 7 conficiantur cum melle. Cui'
dosis sit. ʒ. iiij. aut. ij. cum aqua tepida.
Electuarium de sisamo.

Recipe sisami excorticati. 7 cimini camme
ni. ʒ. ʒ ʒ. omnium ana. ʒ. viij. 7. macropipe.
7 piperis. albi ana pond. ʒ. v. cardamomi
7 bell. albi ana. ʒ. iij. zuccari tabarzed.
ʒ. lx. Aggrega has medicinas
tritas. 7 repone in uase 7 utere.
Electuarium de granis uiridibus.

Quod facit ad emorroydas. 7 frigiditatem stomaci. et
malitiam digestionis. 7 solutionem uentris. **Cui'
permixtio h' est.** Recipe granorum uiridum. 7 melle.
anacardi. 7 sisami excorticati. omnium ana
sextaria. vj. zuccari tabarzeth. sextaria
xxiiij. mirobal. kebuli. 7 bellericorum. 7
emblicorum ablatis nucleis. 7. ʒ ʒ. 7 mac
piperis. 7 bunugi. 7 folij indi. 7 capsie.
omnium ana pond. ʒ. iiij. Confice has medi
cinas cum melle dispumato. 7 butiro uac
cino. dissoluto. In alio aut sit in eo decoc
tum cum melle, lacte. dum perseuerat accipiens
ipsum. **Electuarium de aniceto.**

Valens ad inflationem uentris 7 stomaci. 7 ru
gitum. 7 uentositatem costarum. **Cui' permixtio
h' e.** Sumantur piperis. 7 seminis apij. albi
ana. ʒ. xij. aniceti nig. pond. ʒ. xiiij. pe
troselini. 7 celidonie. 7 calamenti. 7 ruste.
7 siseleos. omnium ana. ʒ. viij. keisim. ʒ. xiij.
Aggrega has medicinas tritas 7 cribellatas.
7 conficiantur cum melle dispumato. 7 repone in ua
se. 7 utere cum necesse fuerit. **Descriptio alia de**

Valens ad magnitudinem capitis **aniceto.**
tis 7 frigiditatem ei. 7 aquam citrinam. 7 frigiditatem stomaci. 7 re
num. Recipe aniceti nig pond. ʒ. x. seminis
eruce. 7 seminis porri. omnium ana pond. ʒ. ij.
In alio. viij. ʒ ʒ. 7 bellericorum. 7 emblicorum.
ablatis nucleis. omnium ana pond. ʒ. vij.
anicos. 7 seminis apij. 7 anisi. 7 carda
momi minoris. 7 cimini. carminum. 7
cinamomi. omnium ana pond. ʒ. v. mirobala
norum nigrorum. ablatis nucleis pond. ʒ.
vij. cimini pond. ʒ. i. piperis. 7 macro
piperis. albi ana pond. ʒ. iiij. spice odora
ferre. pond. ʒ. ij. primediorum allorum pond.
ʒ. xx. Aggrega has medicinas tritas. 7
conficiantur cum melle dispumato. 7 repone in ua
se. 7 utere cum necesse fuerit. Dosis ei pond.
ʒ. ij. cum aqua anisi. 7 masticis. 7 spi
ce. **Electuarium de camfora.**

Valens ad debilitatem stomaci. 7 epatis. 7 fu
gat uentositates costarum. 7 adiuuat di
gestionem. **Cui' permixtio h' e.** Camfore 7 au
e. 7 xilaloes. 7 cardamomi. 7 gariofi
lorum. 7 usnee. 7 spice. 7 macis. 7 sanda
li albi. macro piperis. 7 cinamomi. 7 cap
sie. 7 neresimeh. 7 secacul. 7 gallange.
7 nuce muscate. 7 ʒ ʒ. 7 api. 7 fulfoli
monia. omnium partes equales. zuccari quantum est

cinamomi ʒ ij villo
aloes crudi ʒ iij

cinamomi pond. ʒ. ij.

piperis 7 sandali 7 capsie ana ʒ. ij
7 uteri p'as mise dosis eius pond. ʒ. ij.
oleum uaccino

In alio ʒ ij

7 garioffi 7 cubebe 7 cinamomi 7 keisim

pond' oīm medicinarum.

Electuariū de cāfora. descriptioē alia.

Aptiens ad malitiā digōis. 7 debilitatem stōi. 7 flā crossū. **Cui pmixtio h' ē.** Rx pipis. 7 nucis muscate. 7 ziziberis. 7 gariofilor. 7 macis. 7 cardamomi. 7 cinami. 7 piretri. 7 ful fulmonie. 7 gariofol' cumulanor. 7 cafore. 7 croci. oīm añ pondus ʒ. ij. Aggrega has medicinas tritas 7 cribellatas. 7 cōfice cū melle dispumato. 7 utere cū nece fuit. **Electuariū de cāfora forti'**

Recipe. ℥℥. pipis. 7 macropipis' **primo.** 7 cardamomi. 7 cinami. 7 folij indi. 7 spice odorifere. 7 capsie inde. 7 nucis muscate. 7 sandali citrini. 7 carpobalsami. 7 cardamomi. 7 macis. 7 gariofol'. 7 piretri. 7 talissafar. 7 api. 7 spodij. 7 xiloaloes indi puri. oīm añ pond'. ʒ. s. cāfore 7 musci. alor añ. ʒ. ij. 7 s. Cōficiant' cū melle dispumato. 7 reponant' in uase. 7 amministret' cū nece fuit.

Electuariū de xiloaloe.

Qvod cōfortat stōm 7 calefacit eū ab' q; superfluitate. 7 digerit cibū. 7 exsiccat flegma. **Cui pmixtio h' ē.** Spice odorifere. 7 spice indie. 7 seminis apij. 7 anisi. 7 masticis. oīm añ. ʒ. j. xiloaloes. ʒ. iij. gariofilor. ʒ. ij. macis ʒ. ij. 7 s. cinami. 7 gallie. alor añ. ʒ. ij. mirobalanor. kebulor. 7 infusor in uino 7 tertefactor. 7 serungemusch alor añ. ʒ. ij. 7 s. nucis muscate. ʒ. j. 7 s. marmacor. rosarū. 7 calami aromatici. alor añ. ʒ. iij. Confitiant' cū mirra. Dosis ei. aur. ij.

Electuarium de cinamomo.

Ualens ad debilitatē epatis. 7 stō 7 renū. 7 mūdificat humores crossos. 7 fugat uētositates. **Cui pmixtio h' ē.** Cinamomi. 7 xiloaloes. 7 enule. oīm ana. ʒ. vj. gariofilor. 7 pipis nigri. 7 macropipis. 7 spic'. 7 asari. oīm añ. ʒ. v. ℥℥. ʒ. j. mente. ʒ. viij. gizibe 7 cinami. alor añ. ʒ. ij. keiati. 7 anisi. 7 seminis feniculi. 7 cassie. oīm añ pondus. ʒ. iij. Confitiant' cū melle dispumato. 7 amministret'. **Electuariū indū.**

Aptiens ad colicā. 7 frig' stō. 7 dolorem iūcturarū. 7 podagrā. **Cui pmixtio h' ē.** Capsie. 7 folij indi. alorū añ pōd. ʒ. iiij. nucis muscate. 7 ameos. alor añ sextaria. ij. pipis. 7 macropipis. alor añ sextaria. v. ℥℥. sextaria. v. mirobalanor nigror sextariā. xxx. neresmuch sextaria. ij. gariofilor. ʒ. v. nucis muscate sextaria. ij. mac'. ʒ. iiij. pemidior sextariā. x. Sumat' de pulue ei cū nece fuit. ʒ. ij. cū uino antiq.

Electuarium de zinziber.

Confēns ad debilitatē stō. 7 intestinor. 7 digerit cibū. 7 fugat uētositates. 7 ualet ad colicā passiōē. 7 retinet uentrē. **Cui pmixtio h' ē.** Cinziberis ʒ. xx. gūmi arabici. 7 gizibe. alor añ pond. ʒ. x. gariofilor 7 cinamomi. alor añ. ʒ. v. de nuce muscata nux una. croci pond. ʒ. j. amilli. ʒ. xlij. Zucari 7 taberzed. lib. j. **Electuariū de musco.**

Confēns ad debilitatē stō. 7 iflācōnē ei. 7 uētositates emoroydarū oris stōi. **Cui pmixtio h' ē.** Musci aur. s. gizibe. 7 cinamomi. 7 gariofilor. 7 ℥℥. 7 macropipis. oīm añ pond'. ʒ. x. cinamomi pond'. ʒ. iij. xiloaloes indi. ʒ. j. croci. ʒ. ij. zucari q̄tū suffic'. ad pond' medicinarū oīm. Deīn cōfitiat' cū melle.

Electuariū de citro.

Qvod fugat uētositates 7 digerit cibū. 7 odorē oris efficit bonū. **Cui pmixtio h' ē.** Corticū citrinor siccor pondus ʒ. xxx. gariofol'. 7 nuc' muscate. 7 macropipis. 7 pipis. 7 gizibe. 7 cinamomi. 7 gallage. 7 ℥℥. oīm añ pond'. ʒ. j. 7 musci pond'. ʒ. j. sexte. 7 cōfitiant' cū melle 7 amministretur. **Electuariū cesaris.**

Confēns ad colicā. 7 frigora. 7 humorē crudū. Et extrahit superfluitates croff' 7 uiscosas. 7 ualet ad podagrā. **Cui pmixtio h' ē.** Macropipis. 7. ℥℥. et mirobalanor citrinor. 7 scamonee. 7 turbith. oīm añ. ʒ. xij. seminis apij. 7 ameos. 7 piretri. 7 sal' taberzeth. oīm añ ʒ. vj. zucari. ʒ. xvj. Confitiant' cum melle. 7 amministret'.

Electuariū de stinco.

Valens in coitu. **Cui pmixtio h' est.** Seminis sparagi. 7 seminis cepe. 7 seminis napi. 7 seminis arotab. 7 seminis porri. 7 seminis baurie. 7 seminis eruce. 7 seminis urtice. 7 gūmi indici. 7 lingue auis. 7 sisami excorticati. 7 seminis rafani. 7 tridens utriq;. 7 amigdalarū pinee. 7 gūmor nasturtij. oīm añ. ʒ. iij. ℥℥. 7 secacul. 7 galāge. 7 macropipis. oīm añ pond'. ʒ. v. cinamomi. 7 nucis muscate. 7 bē albū. 7 rubeū. oīm añ. ʒ. ij. seminis stinci. ʒ. v. squille assate pōd' ʒ. iij. pemidior pond' q̄tū oīm harum medicinarū. tere. 7 cribella. 7 cōfice cū melle dispumato. Dosis ei pond' ʒ. ij. cū tplicato. aut cū lacte dulci. aut cū aqua mell'. in ieiunio.

Electuarium aliud.

Confēns ad pulsū cordis. 7 cōfortat stōm. 7 digerit cibū. 7 soluit uētrē. **Cui pmixtio h' ē.** Mirobalani kebuli. ʒ. xv. talissafar. ʒ. v. zeduarie. 7 doronici. 7 cassie. oīm añ. ʒ. iij. turbith. ʒ. xx. scamonee. ʒ. iij. pemidiorū. ʒ. xx. confitiant' cū melle. Dosis

Zucari tabazeth. ʒ. x. 7 m.

Nom' d' mirobal' citrinis.

ʒ. iij.

In alio polypodij.

7 pulsū

Sed sit. ʒ. iij. Electuarium expertum mirum.

Ilo aloes. ʒ. iij. cifore. qrti. ʒ. i. musca ʒ. iij. macis. nereesmick. api. felengemisch. zarnb. zeduarie. omnium ana aur. i. cinamomi. et mastic. ʒ ß. et piperis. garofilis. omnium ana ʒ. ii. buglose. ʒ. v. seminis feniculi. et seminis apij. et acori. et spice. omnium ana ʒ. iij. Aggrega has cum melle.

Quod facit ad molli Trifera maior...
ficationem stomachi. et uentositates emoroydarum intrinsecarum. et addit in coitu. Cuius permixtio hec est. Mirobolanorum nigrorum. et belliricorum. et eblicorum. et piperis. et macropiperis. omnium ana partes. iij. zinziberis. et buacdre. et sterebleg. et capsie inde. Et in descriptione alia macis. omnium ana pars una. sandali albi. et sandali rubei. et lingue auis. et seminis granati siluestris. et e asselrdenigi. et granorum alkekengi. et e perfice dasselaban. et sisami excorticati. et zucari taberzet omnium ana partes duas. ligni albi. et rubei. et lignum aloes ana pars. s. l. cere. sicca per se. et sisamum per se. et permisce. et inuolue cum butiro uaccino. et conficie cum melle dispumato.

Electuarium de xiloaloes mirum

Hel. ʒ ß. et cinamomi. et cassie. et croci. et piperis. et felengesmuk. et zeduarie. omnium ana. ʒ. v. api. et zarnb. et folii indi. et garofilorum. omnium ana. ʒ. iij. xiloaloes. crudi. pondus ʒ. vij. ambre. aur. i. lapis lazuli. cifore. uia. ʒ. i. turbit. ʒ. iij. sal indi pondus. ʒ. i. Conterantur omnia. et fiat ex eis electuarium cum melle aut zucaro. Tractatus qui est de sufufet et cauiabia et iuuat puerorum.

Nos non auferemus de suffufet. nisi sicut illi quos attulimus de electuariis. Et postponemus reliquum usque ad locum suum. Mielete. Conferens ad tesinamon. et puncturas. et solutionem uentris. et emoroydas. Cuius permixtio hec est. Granorum nasturtij torrefactorum. lib. i. et s. cimini carmeni infusi in aceto die et nocte. et seminis porri. torrefacti. ʒ. iij. belatri. ʒ. i. mirobal kebul. l. citrinorum mollitorum cum butiro uaccini. ʒ. iij. dosis eius. ʒ. i. cum rob de citoniis. et aqua frigida.

Suffuf conferens ad uentositates emoroidarum. et solutionem uentris. et tenasmon. et puncturam. Recipe granorum nasturtij torrefactorum. lib. i. seminis lini torrefacti. et psilii. omnium ana pondus. ʒ. iij. seminis apij torrefacti. et psilij. omnium ana pondus. ʒ. iij. seminis apij torrefacti. et boli armeni. et seminis maratri. omnium ana pondus. ʒ. ii. et s. gummi arabici ʒ. i.

Suffuf quod nominatur kesile. retinens uentrem. Cuius permixtio hec est. kesile. granorum elleborii albi. et zeduarie. et nuce bende. et drigigata. et mugath. et lithi. et auci.

Ambor ana. secta na ʒ. seminis lini torrefacti

et fisticorum. omnium ana pars. i. et amigdalarum dulcium excorticatarum ex cortice suo. pondus. ʒ. x. farine ardamacke. ʒ. xx. permisceantur. et administretur.

Suffuf holede. Quod confert pregnantibus. et fugat uentositates. et confortat epar et stomachum. Recipe margaritarum paruarum. et parum. omnium ana. ʒ. i. ʒ ß. et musc. ambor ana pondus. ʒ. iiij. zeduarie. doronici. et seminis feniculi apij. et acori. et gariofilorum. et nucis muscate. et piperis. et cinamomi. omnium ana aur. ij. tudorugi. et seminis feniculi. omnium ana aur. j. zucari quantum pondus medicinarum omnium.

Suffuf holede aliud. Quod confert ad extenuationem epatis et mollificationem stomachi. et humiditatem eius. Recipe lacte lignorum. et granorum mirti. et glandium siccarum. zucari taberzed. et mastic. et corticum granatorum. et galarum. omnium ana pars. i. olibani. ʒ. ʒ ß. ambor ana quarta pars. Misceantur post contritionem. et sumatur puluis eius mane. et cum est hora dormiendi. ab aur. i. usque ad. ij. aur. ebdomadi una. et non gustet carnem.

Suffuf quod facit ad caliditatem in corpore. Et febre et erisipila. et alsare. et stimulationem. et tremorem lingue. ex bursen. et fricatur cum lingua. Cuius permixtio hec est. Recipe musca pondus tale. ʒ. i. gallie. lictij. ambor ana. ʒ. i. cafore. ʒ. i. croci. pondus ʒ. ij. cardamomi. et gariofol. et nucis muscate. omnium ana pondus aur. iiij. rosarum rubearum. et balaustiarum. et spodij. omnium ana aur. vj. zucari tabrzed albi. ʒ. lx. Commisceantur iste medicine post contritionem. Et si dominus fuerit super ipsum caliditas extrahatur ex eo quod medicatur nux muscata. et cinamomum. Dosis eius magno. sit medietas aur. unius. Et paruo qui est a duobus annis usque ad siliquam unam.

Ramiati melonis longi. Quod est ad stomachum molle. et uentrem. et uentrem ex durio mollificationis stomachi. Et confortat ad debilem. Cuius permixtio hec est. Sumatur melon longus. et extrahatur quod est in concauitate eius de granis et aliis. deinde impleatur samach de nabach. et samach de bdellio. In alio de palmis siluestribus. et ypoquistidos. et glutino medio curo. et rizi torrefacto. accepto equali mensura. et dimittatur donec melonis siccitas humiditas exsiccet. et tractetur. Et sumatur de eo una uola magna. scilicet quantitas que sit ʒ. iiij. et est bonum et expertum.

Suffuf quod fit puens quibus dominatur humiditas. Sumantur mirobalanorum nigrorum. et cimini carmeni. ambor ana. ʒ. v. et mastic. ʒ. xxv. ʒ ß. ʒ. ij. terantur unumquodque per se. et cribellentur. Deinde fiat ex eis permixtio. et inuoluatur in estate cum oleo.

citrina.

ʒ.

Vin exeat quod in me est et exsiccet.

sisamino. 7 in hyeme cū oleo oliue. Et
zucarū ei inestate tabzet. Et extrahit
ex eo ʒ ī ʒ ib. Et h q̄de n̄ conuenit n̄ illis pu
eris qb9 dnat humiditas.

Sy ffuf aristotilis. Q̄ ipse scripsit alexan
dro ad cu̇ratiōn corruptiōi stōi. 7 acetu
tatē coloris. 7 fetorē oris. 7 obliuiōē.
7 digerit cibū. 7 leuificat. Cui9 p̄mixti
o h̄ē. Suāt canani. 7 folij indi. et
heil. 7 xilaloes indi. 7 asari. 7 keiati.
7 mirobul. kebul' enucleatarū. 7 melli
loti. 7 extimo ipz ēē ferengesmuk. et
ueresimich. 7 marchisar. 7 cimini. et
cinamomi. 7 usnee. 7 pipis. 7 macro
pipis. 7 ʒī ʒibris. 7 garioflol. 7 gnoz
gnatoz. 7 nuc̄ muscate. 7 cardamomi.
oīū añ ptes. ii. musci. 7 ambre. 7 cāfore.
oīū añ pte. i. zucari tabarzed. sextupl'
medianē coti. Dosis ei q̄ ē int̄ pond'
ʒ. i. usq; ad. ʒ. iij. cū aqua frigida. in
ieiunio. Et p' cibū ē mag̃ iuuamenti
eo q' iuuatiui.

Sy ffuf albumachi. nomem ꝓpui Q̄d ē iuua
tiuū ad umes. 7 debilitatē stōi. Cuius
p̄mixtio h̄ē. R mirobilaroꝝ ebliuoꝝ.
7 citrinoꝝ. In alio ambrigi. oīū añ pte. i. 7
medulle cucurbite q̄tū illd totū. 7 p̄iudi
oꝝ tabzet. duplū illi toti. Dosis ei ʒ. x.

Sy ffuf de squilla. ¶ Q̄ ē iuuat pueroꝝ.
cap̄tū faciens ambulare. 7 facit cauē uen
trē. 7 abscidit. In alio eradicat ab eis no
cumētū cole. 7 flegmatis. ¶ R mirobala
belliricoꝝ. 7 ebliuoꝝ. 7 piretri. 7 rosaꝝ
rubearū. 7 balaustiarū. 7 sumach. et
keimiradit. 7 uenarū. 7 nuc̄ uomice.
7 gnoꝝ mirti. 7 gallarū. 7 ozimi. 7 car
damoñ. 7 garioflloꝝ. oīū ptes eq̄les.
Tere. 7 cribella. 7 utere. ē enī iuuatiuū.

Uiur ad pueros. Mundificans corpi
coꝝ a flate. 7 cola. Cui9 p̄mixtio h̄ē. R
adele. 7 spodij. maliolignoꝝ. 7 ambre.
aisercleneni. 7 celidonie. 7 ozimi. 7 ba
laustiarū. mirobilanos citrinos. v. 7 li
cij. 7 galie. 7 croci. 7 cardamoñ. 7 galla
rū. 7 zucari tabarzed. oīū añ q̄tūe pōd'
mirobilanoꝝ. Et fiāt de eo scd'm q̄tita
tē sue magnitudīs 7 puitatis.

Uiur aliud ad pueros. Zucari tabzed
7 rosarū rubearū. 7 licii. 7 croci. 7 sumach
7 spodij. 7 celidonie. 7 ozimi. 7 balausti
e. 7 acacie. 7 habdati. oīū añ pte. i. Dosi
lauata una paruo. 7 magno scd'm q̄nti
tatē illi'.

Uiur aliud ad pueros. R rosarū. 7 bala
ustiarū. 7 clmme. 7 pirct. 7 sumach.
7 sucı liquitie. 7 haladc. 7 mirobilanoꝝ
bellelicoꝝ. 7 galarū. 7 mac̄. 7 gnoꝝ mir
ti. 7 spodij. 7 cubebe. 7 gardamoñ. 7 licij.
7 croci. 7 gallie. 7 uenarū. 7 cassie. 7 am
bre asedime. 7 ozimi. 7 corticū n ʒ. ε

oīū ptes eq̄les. cōmisceant' p' cribellati
onem.

Ruiuat ad rasurā. 7 soluc̄ōi uētris sup̄flua.
7 corruptiōi stōi. 7 debilitatē ei. R cortic.
7 ypoquistidos. aloꝝ añ ptes. v. gallie pte.
i. Terant' unūq'q; p se. 7 misceat'. Et fiat
de eo oī mane pond'. ʒ. ij. 7 in sero similiter.
Est ē iuuatiuū.

Sy ffuf ad splenē. Et maliciā dige
stiōis. 7 coloris albi. q̄rta kaleati. sup
quē fundat' q' sb' rigat ipz de oleo sisami
no. 7 accēdat' sb' eo ignis lenis donec co
aguletur. deīn pōnat' sup ipz aluuigath.
citrini. pond'. ʒ. lxxiiij. amini cimini. ʒ.
iiij. amios de semi pōd'. ʒ. ij. Sūat de eo
in mane uolā. i. cū aqua frigida. 7 ab
stineat sup ipz ab aceto. 7 piscib9 salitis.
7 recētib9. 7 ab oī q' fit ex lacte. 7 oleib9.
7 fructib9.

Sy ffuf aliud. Conueniēs ei q' h̄t hydri
ciā. 7 dolorē epatis. 7 spleni9. 7 soluc̄ōē
uentris 7 uomitū colecitrine. R lac
ce ablute aur. i. spodij. ʒ. ij. croci. ʒ. i.
reubini sexta 7 medietas sexte. ʒ. i. cam
fore sexta. ʒ. i. Dosis ei. ʒ. ij. cū decocti
one prunoꝝ. 7 aq̄ tamarindoꝝ. quanti
tatem lib. s.

Sy ffuf aliud. Conueniēs h̄nti dolorē
epatis. 7 splenis. 7 solutiōē uētris ꝓp co
leram. ¶ R. fructus uini. 7 reubarbari. et
spice. 7 lacce ablute. oīū añ aur. i. se
mis ferri. ʒ. vij. tere. Dosis ei aur. i. basri
cū aqua coriandri sicca. q̄ntitate. ʒ. i.

Sy ffuf aliud. Q̄ ōfert adepati. 7 hic
teritiā. 7 oppillatiōes. 7 sputū sāguis.
R gnoꝝ gromioꝝ excorticatoꝝ. 7 amu
li. 7 semi actie excorticati. oīū añ. ʒ. iiij.
boli armenia. 7 lacce rosarū. 7 spice. 7
liquiritie. oīū añ. ʒ. i. spodij. ʒ s. sp̄ma
sticā. ʒ. i. 7 terrā. Dosis ei. ʒ. i. cū aq̄ frigida.

Al conueniens calefactio. Et ad soluc̄ōē u
triusq; colore. 7 facit appetē cibū. ¶ Sūat
sal gēma 7 disrupat' in frustra parua. 7
torrefiat sup salg me ferri. aut super ta
lapidē. aut uas figuli. Deīn aspgatur
sup ipz acetū uini forte. multoties. deīn
terant'. 7 cōmiscet'. 7 misceat' cū eo de gnis
gnatoꝝ torrefactoꝝ parump. 7 sumach
mūdati ex gnis suis q̄tūe tria salis.
7 coriandri sicci torrefacti. 7 suci cinir
beris s cū. Cōmisceat' 7 amministretur.

Sal ali'. faciens stō 7 epati. 7 ad dolorē
uēcteri... 7 ad oēs passiōes q' fiūt ꝓp su
pfluitates. ¶ R. sal' albi pōd. lib. i. sal'
amoiaci. pōd. ℥. ij. 7 pipis albi. ℥. iij. s
ʒ ʒ. 7 pipis nigri. aloꝝ añ pond'. ℥. ij. a
nisi. 7 gnoꝝ pini. 7 gnoꝝ eruce. 7 ame
os. 7 spice. oīū añ. ℥. i. ozimi. ℥. ii. gnoꝝ
api ... uīs. ʒ. i. 7 s. Tere. 7 pluciza. 7
Et sit dosis pond' aur. i. cū aqua tepida.

Tractatus quintus de allohoc.

Sermo uero in allohoc est secundum modum sermonis in capitulis que sunt ante ipsum. Et allohoc que non sumuntur secundum plurimum nisi ut teneantur in ore, et currit ex eis aliquid post aliquid ad pulmonem et non impellantur ad stomachum. Quare prolongetur spatium eorum ex stomacho ad pulmonem.

Allohoc ad tussim siccam. Sumatur semen lini torrefactum et confitiatur cum melle et reponatur in vase, et administretur cum necesse fuerit.

Allohoc aliud. Ad tussim ex caliditate et siccitate. ℞ seminis citruli excorticati ʒ v. amigdalarum dulcium excorticatarum ʒ vi. seminis altee, seminis malue ana ʒ v. et gummi et dragaganti et amili et granorum citoniorum excorticatorum omnium ana ʒ iiii. succi liquiritie et penidiorum album ana ʒ iiii. radicis liquiritie. In alio libro: et sebesten et passule dulces. Et decoquantur cum aqua donec incrassetur. Deinde pulverizentur cum eo rob et coaguletur cum ea aque mediante. Et detur in potu cum pultibus factis ex aqua furfuris et farina fabarum et penidiis et oleo amigdalino dulci et potetur post ipsum aqua ordei.

Allohoc ad tussim ex caliditate. Sebesten pugillos iii. iniubas magnas numero l. radicum liquiritie ʒ xxx. et tragacanthe, [illegible] dulcium mundatarum ʒ xl. cassie fistule ʒ xx. decoquantur cum vii lib. aque donec remaneat lib. i. deinde coletur et pulverizetur desuper rob lib. s. penidiorum tria lib. i. et decoquatur donec incrassetur sicut mel. deinde misceatur cum ea farine fabarum quantum sufficit et sit trociscata cum ozali.

Allohoc de papavere. Confert ad expulsionem sanguinis provenientis, et ad febrem calidam et tussim et dolorem pectoris et pleuresim. ℞ rosarum rubearum et gummi arabici ana ʒ s. amili, dragaganti, granorum papaveris ana ʒ ii. spodii et cere ana ʒ s. succi liquiritie ʒ ii. Aggrega has medicinas tritas et cribellatas que ex eis cribellantur et conficiantur cum penidiis, et reponatur in vase, et utere cum necesse fuerit, et bibatur cum iulep aut cum decoctione ysopi.

Allohoc de spodio. Confert ad tussim et vomitum sanguinis et superfluitates corrosivas, et ad dolorem pectoris et ulcera pulmonis. ℞ cardamomi pond. ʒ iiii. gummi pond. ʒ viii. amili de tritico et granorum papaveris albi ℈ [illegible]. album ana ʒ x. spodii pond. ʒ iiii. zuccari pond. tabarzed ʒ xl. granorum cucumeris excorticatorum et amigdalarum excorticatarum et amigdalarum pini excorticatarum omnium ana pond. ʒ viii. amigdalarum amararum et excorticatarum ex duobus corticibus suis, et succi liquiritie et dragaganti omnium ana pond. ʒ v. seminis feniculi pond. ʒ ii. terantur et aggregentur ut dictum est, et trociscentur de eis que cribellantur et confitiantur cum melle dispumato et butiro vaccino confectione leni, et ponantur in vase et administretur cum necesse fuerit.

Allohoc de spodio aliud. Confert ad febres ptisicas et ulcera pulmonis. ℞ amidi et cardamomi album ana ʒ vi. ʒ ʒ. et amili de tritico album ana pond. ʒ xii. spodii ʒ iiii. zuccari pond. ʒ lx. granorum cucumeris excorticatorum et granorum pini excorticatorum album ana ʒ vii. Aggrega has medicinas tritas et trociscatas que triturantur ex eis. Et conficiantur cum butiro et melle dispumato confectione leni et reponantur in vase vitreo, et lambat de eo et bibat cum aqua calida aut cum lacte asine.

Allohoc de squilla. Faciens ad tussim antiquatam a flegmate et mundificat pectus et digerit materias subtiles. **Sumatur** allii mundatorum lib. i. et decoquatur cum lib. i. butiri donec dissoluta sint in decoctione. Et coletur et terantur alia optime. Et fundatur super ea mellis dispumati lib. ii. Et decoquantur leto igne donec incrassetur et removeatur ab igne.

Allohoc aliud. ℞ granorum citoniorum et psillii album ana ʒ v. seminis papaveris pond. ʒ x. radicum liquiritie et sebesten album ana ʒ vii. Decoquantur cum aqua lib. iii. et decoquantur cum leto igne donec incrassentur, et infundatur desuper de rob pond. ʒ xii. et dragaganti et gummi arabici album ana pond. ʒ vii. et penidiorum sextarium unum.

Allohoc albutum. Ad raucedinem vocis et ulcera pectoris, et ad illum qui spuit sanguinem, et aperit opillationes. ℞ seminis lini torrefacti et passularum mundatarum album ana lib. i. amigdalarum pini et amigdalarum dulcium et amigdalarum amararum mundatarum omnium ana ʒ vi. anchlanarum torrefactarum et glutinis albotin et radicum yreos omnium ana ʒ i. mirre et cere et thuris masculi omnium ana ʒ s. Terantur et cribellentur et involvantur cum lacte asine et confitiantur cum eo et fiat massa et exsiccetur in umbra. Deinde terantur et confitiantur cum melle. Et sumatur de eo coclearium unum in mane et coclearium unum in sero. Deinde fiat ex eo collirium et pillule et ponantur de eis in nocte sub lingua.

Tractatus sextus de sirupis et robub.

Narratio uero in sirupis et robub est secundum modum ad quem intimum in eis que sunt ante. Et differentia que inter sirupos et robub est quia robub sunt sicut inspissati per se ipsos. Et sirupi sunt decoctiones et succi inspissati cum dulcedine.

Sirupus acetosus. Conferens cum seminibus que extinguunt febres et inflammationes stomachi, et incidit flegma et abstergit ipsum, et minuit coleram et aperit opillationes in epate et splene, et provocat urinam. **Cuius preparatio hec.** Sumantur aceti boni lib. x. et [illegible] confitiantur super ipsum aque

Margin: subito; fumus papaveris mg. pond. ʒ ii; vel medie lilii celestis; Nota quod differentia inter siruppos et robub.

dulcis clari. lib. xx. aut plus aut minus. secundum quantitatem acetositatis aceti. et bonitatis eius. Et ponatur in ea corticum radicum feniculi. et corticum radicum apii. omnium ana ℥ iii. seminis feniculi. et seminis apii. amborum ana ℥ i. et dimittitur die ac nocte. et post hoc decoquatur lento igne. donec consumatur eius tertia. Deinde auferatur ab igne. et dimittatur donec infrigidetur. postea coletur et proiciatur super ipsum pro omnibus duabus partibus huius aque et aceti decoctorum cum radicibus et seminibus pars i. zuccari albi. aut mellis. pro omnibus duabus partibus scilicet aceti. et aque decoctorum cum radicibus et seminibus pars i. Et decoquantur lento igne donec remaneat eius medietas. et remoueatur ab igne. et infrigidetur et coletur. et aministretur. spuma eius iam ablata. et iam collecta in hora ebullitionis eius. Et qui uult ponat in eo post ablationem spume eius. Et postquam bullierit ebullitione una aut duabus croci non moliti. pondus ℥ ii. in panno et suspendat in uase. et fricet manibus. aut instrumento aliquo hora post horam. donec egrediatur uirtus eius in eo. Et est de hiis que efficiat in eo post expletionem eius croci moliti. pondus ℥ ii. et non coquitur ipsum.

Modus sirupi acetosi galieni. Mel bonum pone super prunas leues et aufer spumam eius. et proice super ipsum acetum quod non sit apparentis acetositatis in debilitate. et bulliat ad ignem paulatim donec bene commisceantur. et non sit acetum crudum. Deinde remoueatur ab igne. et cola ipsum. Si ergo uolueris uti eo commisce ipsum aqua tanta quanta est sirupus. Et si ille qui bibit ipsum abhorret ipsum propter acetositatem eius aut dulcedinem ipsius. non utatur eo assidue. Et si uoluerit bibere ipsum ita ut sit manifeste acetositatis. tunc addatur in aceto eius. Et illud est quod maxime est laudabile ut fiat secundum quantitatem uini. et uidetur michi quod hoc simile sit ei quod facit hoc quod precipit omnibus qui bibunt uinum ut commisceatur ipsum cum aqua propter quod in eis sunt quidam qui consueuerunt bibere ipsum sic. Cum ergo bibunt ipsum forte parum ledunt statim. Et illi qui consueuerunt bibere ipsum forte cum bibunt ipsum prime commixtionis patiuntur nausiam. Cum ergo huius acetis contingat in potu uini et sit de consuetudine hominum ut bibat ipsum plurimum. quod non contingit in potu sirupi acetosi plus. et sit consuetudo nostra ut bibamus ipsum uinum quod bibamus ipsum uinum ualde. Et sit ex eo fortior. Oportet ut eius equalitatem reperiamus secundum eum qui ipsum bibit. non secundum nos. Et ego quidem diligo ut scias quod magis conueniens ei qui ipsum sumit est ille qui apud eum est magis delectabilis. et propter hoc ipse plus confert. et qui ab eo leditur est ille qui abhorret ipsum. Et equatio harum specierum est. ut fiat secundum quod conuenit pluribus hominum. Et iterum oportet ut fiat secundum omnem dispositionem. Summatur aceti pars i. et misceatur cum ea mellis dispumati partes ii. et decoquantur super ignem lenem. donec commisceantur sapores eorum. Sicut sapor aceti iterum non remaneat in ipso crudus. apponatur sic. Et similiter oportet ut fiat in melle. Et fit sirupus acetosus. scilicet. ponatur super omnem partem mellis iiii partes aque. Deinde decoquatur lento igne. cum equalitate eleuetur spuma mellis mali. quoniam malo melli spuma eleuatur. Ana propter non necessarium ut decoquatur plurimum sicut eger illud quod est ante ipsum. Et plurimum quod remanet de primo quam permisceret hanc quantitatem est medietas. Et iteretur eius decoctio donec commisceatur bene. et remaneat acetum crudum. Et fit sirupus acetosus qui permisceret species tres apponantur. scilicet fundantur species aceti pars i et mellis partes ii. et aque partes iiii. et decoquantur donec remaneat quarta. et auferatur spuma eius. Cum ergo ipsum facere uis fortiorem pone tantum aceti quantum mellis. et bibitur sic bibitur uinum commixtum. et non bibat ipsum assidue uno die et die. quoniam ipse subiungitur in intestinis. et attrahit chimum ex intestinis inferioribus. et resoluit humiditatem corporis. Et de hiis sunt qui bibunt ipsum sine aqua quod sit quantum est sirupus acetosus. sic bibunt ℥ i. et post ipsum illud quod uult bonus egritudine ut extrahatur humiditas ex ore stomachi. et extrahat ipsum ad inferiora. Et qui bibit ipsum expectet super ipsum usque ad medium diem. deinde utatur pullis. et agrestibus.

Sirupus acetosus alius. Accipe zuccarum bonum et assa ipsum in patella. et funde super aceti fortis. scilicet acetum in tantum quod appareat submissio eius submissio eius sub zuccaro. et non cooperiat zuccarum. Et sinas ne accedat minime de hac quantitate. Deinde pone ipsum super prunas aut ignem lenem donec liquefiat. et aufer spumam eius cum radicibus sicut licitum. et accipe eam cum panno. et non exprimes ipsum non cum eleuatione. et pone absque collectione. Cum ergo collectum fuerit in mundificatum funde super ipsum aquam donec subleuetur. deinde decoque ipsum. et inspissabis eum.

Sirupus acetosus solutiuus educens coleram. Summatur mel dispumatum aut zuccarum. et acetum forte sicut narrauimus prius. et decoque lento igne. et accipe silicet cucumeris asinini. et scamonee. ambarum ana ℥ i. aut plus aut minus cum quantitate necessitatis secundum mensuram quiuis. et tere ipsa et pone ipsa in panno lini et suspende ipsum in uase. et confrica ipsum omni hora donec consumatur. et non remaneat in panno aliquid. Cum ergo coagulatur. remoue ipsum ab igne. Et quidam proiciunt uel ponunt loco scamonee radicem scamonee cum radice apii. et radicibus feniculi. in principio decoctionis.

Sirupus acetosus alius educens flegma.

Suaue͂ mel ⁊ acetū squille cū radicibꝫ
ꝑdictis ⁊ decoquat̃ ⁊ ℞. medulle carta
mi q̄ l' q̄ntū sā͞s ē͞ ꝯuenīens ⁊ tutū hoīs
ꝯtere ip̄m ⁊ poē in pāno ⁊ suspende ī ua-
se sic̄ p̄mū ⁊ uterē ipō.

Sirup' acetosus ali' expellēs melācoliā. Suat̃ mel aut zucarū ⁊ acetū ⁊ decoq̄t̃
sic̄ decoq̄t̃ p̄m. Deīn ac̄ epythimi q̄ntū
uis ⁊ polipodij ⁊ elli nig̃ ⁊ tere ip̄a
⁊ pone in pāno ⁊ suspende ip̄ꝫ ī uase ⁊
coque ip̄ꝫ sic̄ p̄mū.

Opatio aceti squilitici. ℞. squillā albā mū
datā ⁊ incide ip̄ā cū cultello de ligno.
ī alio munda ⁊ fila ip̄a cū filo. ita ut
frusta ad inuicē n̄ adhereāt ⁊ infila ea
⁊ pone in filis ⁊ n̄ sit unū ī. ē aliud.
⁊ exsicca in umbra .xl. diebꝫ. deīn accipe
accipe de ea eminā .i. ⁊ p̄ice sup̄ eā ace-
ti boni lib. xviii. ⁊ poē ip̄m in sol' .lx. die
bꝫ ⁊ oppila uas bene. deīn extrahe ex eo
ex eo squillā ⁊ exp̄me ip̄m ⁊ cola cū pāno.
Qidā uero accipiūt ad unā q̄q̄ eminā
.i. squille aceti lib. vii ⁊ ſ. Et alij n̄ ex-
siccāt squillā in umbra. ſꝫ mūdant eā ⁊ ponūt
de ea illo idē pōd ⁊ dimittūt eā sēr in filis
q̄r ē illō q̄ fit scd̄ı istū modū magis
soluēs ⁊ ꝯfert q̄n colluit̃ cū eo oscm̄
⁊ carnē gingiuarū ⁊ sanguinē currentē
ex eis abscidit. q̄m ꝯstringit ip̄m ⁊ ex-
siccat humiditatē carnis gingiuarū
⁊ dentiū ⁊ indurat̃ dentes q̄ mouentur
⁊ fac̄ os odoriferū ⁊ ualet ad fetorē
oris. Nā si de eo det̃ in potu abstergit ca
nā pulmonis ⁊ indurat eam ⁊ clarifi
cat uocē ⁊ ꝯfortat eā ⁊ ē ꝯuenīēs itērū
ei q̄ h̄t dolorē stōi ⁊ ei q̄n digerit cibū
⁊ q̄ patit̃ epilepsiā ⁊ ad scocī omiā ⁊
cuī eiciatur cola nigra ⁊ asmati-
me ⁊ alligagues. Et ītū ei q̄ h̄t p̄fo
caciōē ⁊ ei q̄ h̄t splenē grossū ⁊ ad
uenā sciaticā. Et ꝯfortat corp' mol
lificatū ⁊ arefactū ⁊ colorē corp̄is efficit̃
bonū. Et acuit uisū ⁊ ꝯfert ad stric-
turā anelit'. Et si ām̄inistret̃ ī dolo
auris cū funditur in eā sedat ip̄m. Et ē
ueniet ad ē q̄ dixi. sin fuit ine ī au
re ulcus. Et siuat̃ in potu ōi die de eo
in ieiunio parū. Et gradati det̃ donec
ꝑueniat ad ʒ .i. ⁊ ſ.

Sirup' acetosus squiliticus solutiuus. Confert ad difficultatē urine ⁊ dolorē
laṫi ⁊ stōi ⁊ malitiā digōis ⁊ eructuati
onē acetosā. ℞. medulle corp' squille. lib
ij. ʒ ij. ʒ .i. semis apij. ʒ .ii. seminis ba
ucie siluis ʒ ſ. seminis feniculi ⁊ anisi.
albi an̄ ʒ .i. ameos ʒ ſ. cimini ci
mini ʒ .i. radicū anīdē ⁊ pireti. a
bona an̄ ʒ .i. sup̄iōis ysopi ʒ .i. calam̄
ti ⁊ mēte albe an̄ ʒ .i. kerisin ʒ ſ. cor
dumeni pond. ʒ .ij. rute ʒ .vi. folij idi

ʒ ſ. sta ꝯtusē crossa. Infundantur ī aceti
squilitici. lib. vi. ⁊ mell' dispumati lib. ij.
⁊ ponit̃ in uase uitri ⁊ ām̄inistret̃ ⁊ bibat̃
āā ābū ⁊ p' abū.

Modus faciendi iuleb. Suat̃ emina .i. zu
cari ⁊ fūdat̃ sup̄ ip̄ꝫ aque ℔ .iiij. ⁊ decoq̄t̃
lento igne ⁊ fūdat̃ desup̄ aq̄ rosate ℔ .ij.
⁊ auferat̃ ab igne ⁊ colet̃ ⁊ ām̄inistret̃.

Aqua mellis ⁊ zucari. Aqua mellis
ꝯueniens ad egritudines frigidas ⁊ dolorē capi
tis ⁊ pectoris. mell' puri .i. aque puri .ii.
siuat̃ ⁊ decoq̄t̃ lento igne ⁊ auferat̃ spu
ma ei ⁊ feruēat donec remaneat tercia.
⁊ auferat̃ ab igne ⁊ colet̃. Et sic fit aqua
zucari etiā. Cū aūt uolum' ip̄m calefacere
⁊ fortiorē facere. ponim' in ip̄a ablationē fa
cere spume. mastic̄ ⁊ croci ⁊ aliarum
sp̄erū sic̄ cinamomi ⁊ galange ⁊ alioꝝ ad.

Descriptio aque mell' alia. Que ꝯfert ad febrē ⁊ inflamationē ⁊ mul
titudinē sitis in stō ⁊ tussim ex caldita
te ⁊ ꝯfert ad pleuresim. **Sume.** rosa
rū rubearū mūdatarū lib. iiij ⁊ poē eas ī ua
se uitri ⁊ p̄ice sup̄ eas aq̄ calide lib. x.
⁊ stringe cap' uasis sup̄ eas oppilando bene.
⁊ dimitte eas die ⁊ nocte. Deīn extrahe ea
⁊ exp̄me ualde ⁊ cola ip̄ā ⁊ p̄ice sup̄
eā zucari lib. x. ⁊ coq̄ ip̄ā lento igne do
nec inspissetur ⁊ cola ⁊ utere.

Iuleb cū aqua rosata. Sumat̃ zucarū tabarzed c̄tū ⁊ misuret̃
⁊ p̄iciat̃ sup̄ oīe m̄surā zucari tres
m̄sure aque rosate clare bene ⁊ decoq̄
t̃ lento igne donec remaneat ei tercia ⁊
auferat̃ spuma ei. Et q̄ uult ponē ī i p̄ceo
cū dū coq̄t̃ te sublata ē spuma ei p̄iciat
in ip̄o de croco n̄ trito in pānō ⁊ exp̄imat
hora p' horā usq̄ ad cōplementū ip̄i. Et q̄
uult ponē in ip̄o croci p' decoctionē. Et cū
deponit̃ ip̄m ab igne ꝯfricet in eo crocū tri
tū. an̄ q̄ infrigidet̃ ⁊ reponat̃ in uase
uitri ⁊ ām̄inistret̃.

Sirup' de acetto citonio ⁊ ē īnua. Qui
ꝯfortat stōm ⁊ stringit uentrē ⁊ ꝯfert
ad dolorē capitis ⁊ uomitū ⁊ nauseā ⁊
singultū. **Cui' p̄mixtio.** Suci citoniorū
acetosorū lib. xxx. uini boni anniq' lib. xx
v. decoquātur lento igne donec ꝯsumāt̃ me-
dietas. Deīn tollat̃ spuma ei ⁊ colet̃ ⁊
auferatur ab igne donec clarificet̃ ⁊ re
ducat̃ ad uas sedō ⁊ p̄iciat̃ sup̄ ip̄m
mell' clari dispumati lib. x. ⁊ bulliat ip̄ā le
to igne. Deīn sumat̃ ʒ ij ⁊ mastic̄ albe
an̄ ʒ .ij. cardamomi maioris ⁊ minoris
⁊ cinamomi ⁊ beil. oīū an̄ ʒ .iiij. gariofi
lorū ʒ .ij. croci n̄ triti ʒ .iiij. Tere ꝯtere
crossa ⁊ poē in pāno lini ⁊ p̄ice ī uase.
⁊ ꝯfrica oīa illa ⁊ bulliat sup̄ ignē donec
inspissetur. Deīn depone ab igne ⁊ cola ip̄m.
Deīn recipe musti ʒ ſ. ⁊ poē ip̄m ī uino

lib. 2 ꝯ
post
die ⁊ nocte
vel ꝯfirmat
matris

antiq. et pone ipsi desup. et pruinsce ipsi bene. et repone ipsi usque ad horam administrationis. Et si volueris facere ipsi cum speciebus. tunc fac ipsi cum succo citoniorum et maiorum. et decoque ipsi usque ad medium. et cola eum. Et accipe de eo lib. ij. et succi malorum mirtanorum maiorum. decoctum usque ad medium colati lib. i. vini antiqui boni lib. i. mell' boni aut zucari lib. i. decoquatur leni igne donec incrossetur. et aufer spumam eius. deinde accipe xiloaloes crudi. ʒ. ij. mastic. et galie. et dati capillorum. omnium ana ʒ. i. macis. ʒ. i. et s. spice. et gariofilorum. et nuc. muscate. et hel. et cardamomi. et cinamomi. et . ʒ. omnium ana ʒ. s. musci triti. ʒ. i. tere omnia preter muscum. et gallia. et liga in pannolino. et pone in vase in quo est succus. et tere muscum et galliam per se. et pruinsce cum medicinis et utere.

Conditum conveniens ad frigiditatem stomachi. Et dimi nutionem digestionis. et debilitatem epatis ex frigore. et quartanam et febres. Rx. vini veteris lib. v. mell' clari lib. i. et s. ʒ. ʒ. v. cardamomi. et hel. alborum ana ʒ. s. gariofilorum sextam. ʒ. i. cinamomi sextam. et medietatem sexte. ʒ. i. croci sextam. ʒ. i. piperis nigri. et musci. alborum ana sextam. et medietatem sexte ʒ. i. terantur medicine preter crocum preter muscum et croci. et ligentur in pannolino cum croco. et decoquatur donec incrossetur. et cum que ponitur ab igne deponatur in eo muscus. et deponatur ab igne et reponatur in vase. et administretur.

Conditum aliud. Rx. Spice et gariofilorum et cardamomi. et xiloaloes crudi. omnium ana aur. ii. croci aur. i. cinamomi. et ʒ. et piperis omnium ana aur. iij. gallie aur. s. musci quartam aur. i. Tere medicinas preter crocum. et liga in pannolino preter muscum et galliam et pone sup eas vini odoriferi antiqui lib. xij. et dimitte duobus diebus et duabus noctibus. Deinde redi ad eas. et pone desup mellis clari lib. iij. et zucari tabarzed. lib. ij. et decoquatur donec fiat ei spissitudo et auferatur ab igne. et ponatur sup ipsum muscus. et gallia. et reponatur. et administretur.

Sirup' calamenti.

Qui confert ad stomachum. et facit appetere cibum. et destruit pulsum cordis. Rx. lib. i. corticum citri. ʒ. i. marmacoi aur. ij. gariofilorum aur. j. xiloaloes crudi. Contundantur et ponatur sup ea lib. v. vini. et dimittantur tribus diebus cum noctibus suis. deinde ponatur sup ea lib. iij. zucari albi tabarzed. et aur. i. mastic. et s. ʒ. croci. et ʒ. i. gallie bene. et decoquatur lento igne. donec compleatur et coletur. et reducatur in vase. et administretur.

Sirup' de granis mirti. Confert ad debilitatem stomachi. et solvit ventris superfluitatem. et retinet menstrua. et confortat visceria. Cuius permixtio hec est. Succi citoniorum mirti decocti colati. ciatum. x. mell' colati. ciatum. i. pruinscerentur ambo. et decoquantur donec ispissetur. et administretur. Rob de mirto.

Decoquatur succus mirti solus donec incrossetur. et administretur.

Sirupus de menta. Faciens ad vomitum et sincopim nausiativam. et nauseam. et singultum. et fluxum ventris. Cui permixtio hec est. Terantur granata dulcia et acetosa cum pulpis suis. et decoquatur succus donec medietur. deinde sumatur de eo lib. ij. et succi mente lib. i. mell' aut zucari lib. i. et decoquatur donec incrossetur. et coletur.

Sirup' de piris. Faciens ad fluxum ventris et confortat stomachum. Sumantur pira non matura et decoquantur donec dissolvantur in te. et colentur. et reducantur ad vas suas. et decoquantur donec incrossetur. et administretur.

Sirup' de malis. Faciens ad debilitatem stomachi. et pulsum cordis ex caliditate. et abscidit vomitum coleram. et sitim. Sumantur malorum mortanorum. In alio mirza ciminia. i. Terantur et exprimantur. et decoquatur succus donec medietur. et coletur. et dimittatur in nocte. et reducatur ad vas. et decoquatur lento igne donec incrossetur. et coletur. et ponatur in vasa lenem. Si autem fuerit estas. tunc dimitte ipsi in sole diebus aliquibus. donec consumatur eius aquositas. et fuerit. et administretur. Et si volueris ipsi dulcorare pone ad omnem ciminiam suam. lib. i. zucari. et coque ipsi et utere.

Sirup' de agresta. Faciens ad caliditatem stomachi et solvit ventris coleram. et dolores caliditatis. et venena. et abscidit sitim. et confortat stomachum pregnantium. et incrapulat humores et malos. ¶ Sumatur succus agreste. et decoquatur donec remaneat medietas. et coletur. et dimittatur in nocte. deinde reducatur ad vas. et ponatur sup ipsi. ʒ. ij. gariofilorum. et decoquatur donec auferatur ab eo odor. et incrossetur. et coletur. et administretur. Si autem volueris ipsi dulcorare. pone sup ipsum zucarum post decoctionem cum lento igne. et donec incrossetur secundum quantitatem subtilitatis succi. et inspissa ipsi et utere.

Sirupus de fructibus. Confortans stomachum. et viscera. et abscidit vomitum et solvit ventris. et coleram et confert pregnantibus cum vomitum advenerit. Cui permixtio hec est. Sumantur succi citoniorum et malorum. et pirorum. et granatorum mirzorum. et misce et zucarum. et decoquantur leni igne donec incrossetur. Si autem vis dulcorare ipsi. pone sup ipsi zucarum quantum vis. et bulli ipsi. et cola. et utere.

Sirup' de lectabilis. Confortans stomachum. Cui permixtio hec est. Sumatur succus citoniorum et malorum. et Sume de corticibus citri recentibus. lib. i. et decoque eos cum aqua lib. i. et s. donec remaneat tertia. et cola ipsam. et pone sup sup eam mel. et decoque ipsi lento igne donec incrossetur. et utere sicut in leb.

& pruinsce ipsi domino

vel oris stomachi

eis.

sicut in leb.

Sirup' de papauere. Oportet ut summantur capita papaueris media inquantum post quam exsiccantur sup arbore sua. Non quando hanc succum. et nisi multum matura. et non exprimatur ab eis non sbule. et non sit sbule ei antequam sbul expressionis. intantum superfluitatum. Deinde proiciatur sup eam. lib. x. aque pluuialis si inueniri potest ei elongacionem a putrefactione. aut aque fontanum. et infundatur in ea die et nocte. donec consumatur. si autem si lenitur. diminuatur plus et deinde decoquitur usque dissoluatur cum facilitate. Deinde exprimatur. deinde inspissetur cum mediante sue mixture dulcedine. Et si fuerit ad mundificandum illud quod est in pectore et sub tilliandum ipsi. ponatur mel. et rob uue. est magis iuuamentum. agg.

Descriptio sirupi de papauere. Confert ad eos quibus materie descendunt. et prohibet illos qui euomunt sanguinem. **Sumantur** de papauribus mundatis ducenta numero. et aque pluuialis lib. xv. et infundantur in ea tribus diebus. et decoquitur donec dissoluatur. et consumatur eius medietas. et exprimatur papauer. et proiciatur et coletur aqua bene. et misceatur de ea lib. iiij. et s. mell. et decoctionis aliorum ana lib. i. et s. et decoquatur donec fiat ei spissitudo. Deinde accipiantur acacie rubee. et croci. et mirre. et balaustie. et succi barbe yrcine. ominum ana ʒ. i. inspissetur bene. et reponatur in uase. et administretur.

Descriptio sirupi. Qui confert ad tussim et pleuresim. et confortat stomachum. Aque granatorum dulcium lib. iiij. Aque malorum dulcium lib. i. aque cinamomi et ... aut ... lib. i. Decoquatur donec habeat spissitudinem. et administretur.

Sirup' de fauis mellis. et sunt galli. Et ipse bibitur ... sic bibuntur res infrigidantes. quoniam ipse destruit sitim in estate cum miscetur cum aqua frigida. Et confert ... humores inuiscosi quando non digeruntur. et ... Et illud est quod leditur ex istis quod sirup ipsi propter multitudinem eius et paucitatem. quando fit cum quacumque aqua presenti. et non fit cum aqua pluuiali. sic fit sirup' de melle. **Et hic modus eius.** Extrahitur mel bonum de fauis. deinde fundatur in patella in qua est aqua fontium clara. dulcis. et decoquatur cum ea donec consumatur reliqua aquositas. in eo. Deinde reponatur aqua. et reseruetur. et administretur.

Sirup' de fauis mell. aliter. Proiciatur sup partem unam mell. partes ii. aque pluuialis antique et ponatur in sole. Et quando fundunt sup ipsum aquam fontium. et decoquitur ipsum donec remaneat tertia et

Sirupus de absinthio confert ad excitandum apetitum. et debilitatem stomachi.

Sumatur uini antiqui. lib. iiij. mell. dispumati lib. ij. proiciatur sup ipsum mastice ʒ. iiij. squinanti. et folii indi. et spice. et rosarum rubearum siccarum. et aloes epatici. omnium ana ʒ. ii. costi. ʒ. iiij. herbe absinthii romani ʒ. vij. agarici. ʒ. ij. croci ʒ. i. Tere medicinas grosse. et liga eas in panno lini et suspende in uino. vij. diebus. in sole in estate. et confrica pannum omni die multotiens. Deinde utatur. Sirupi dosis eius ʒ. i. in ieiunio.

Sirup' de aceto absinthio excepto uino. Et capitis sunt ipsi. et confert plus illo. Sumatur absinthii romani pond. ʒ. c. et decoquatur in libris ... aque ... mensuratis cum paruo parui. donec remaneat quarta. et illud cum igne leni ualde. et confricetur manibus et coletur. Et sumatur de succo suo tertia illi aque. et mellis quarta eius. et minui medietas eius. et decoquatur ... et inspissetur.

Sirupus extinguens sitim.

Confert colericis ad sitim. Sumatur aque granatorum acetosorum lib. i. et aque acetositatis citri. lib. s. et aque pirorum lib. i. decoquatur lento igne donec ... et detur de eo in potu cum aqua frigida aut aqua niuis. **Sirup' de fructibus.** Confert ad nocumentum quod accidit ex colera citrina. et facit calefactos appetere cibum. et confortat stomachum. **Preparatio.** Sumantur citonia mala. et acetositas citri. et pira. et granata. et agresta. et exprimatur aqua eorum omnium. et infundatur in ea aliquid de sumac. et ... In alio mirto. et anabac. et ... mirti. et alimelerens. et dimittatur die et nocte. et exprimatur et coletur et proiciatur desup mel. et decoquatur donec fiat ei spissitudo. et administretur.

Sirup' de prunis.

Confert colericis ad sitim. et resoluit naturam. Sumantur de prunis dulcibus quantum necesse est et extrahuntur nuclei eorum. et ponatur in uase lapideo mundo. et fundatur sup ea de aqua quod cooperiat ipsa. et decoquitur donec resoluatur. Deinde coletur et deducatur ad ignem ... et ponatur sup ipsum zuccari tabarzed quantum necesse est. et decoquatur donec inspissetur. et conuertatur in spissitudinem mell. **Sirup' de mocta.** Qui conseruat eum ab infirmitatibus omnibus diebus uite sue. et est confert ad debilitatem stomachi. et splenis. et corruptionem complexionis. **Cui' preparatio. Recipe.** ... et seminis feniculi. et piperis albi. omnium ana pond. ʒ. i. et cassie. ʒ. iiij. et mirre. et seminis absinthii. ambrorum ana pond. ʒ. ij. Terantur et ponantur in uase uitreo. et fundatur sup ea uini albi quantitas que submergat ea addita ... digitorum. iiij. et ... gatur ex capite suo. et administretur per tres menses. Et in quibusdam descriptionibus dantur nouem.

Sirupus de ... a.

Confert ad dolores gutturis. et a ... in eo ex ulceribus factis in isto. **Cui' preparatio.** Sumatur sua ... ponice ... lib. vj. et decoquatur usque ad tertiam. et fundatur sup ipsum mell. lib. i. et sumac et radicis liquiritie. et gallarum. et balaustiarum. et ... rosarum. omnium ana ... i. et croci pond. ʒ. ij. et mirre. et aluminis ... ana. ʒ. i. decoquatur

---

Marginalia: "sua ipsum" (left margin); "et aque tamarindorum." ; "... " ; "uel apoginans." ; "In alio lilii." (right margin)

et colet. et ponat.

Rasiron. Sumat de eo in hyeme scribo. Buat fuca inne lee sfe. dauguance. et adauriat. lib. iiij. et s. decoquat lento igne. donec auferat spuma eius. Deinde proiciat sup ipsi mell' boni spissi. ad pondus iiij. lib. lib. i. et bulliat lento igne. donec auferatur spuma eius. et ita consumat ei medietas. Deinde sumat heil. et cardamomi. et cinamomi. et garioflilorum. et piperis. macropiperis. omnium ana pond. ʒ. i. Terantur contrite subtili. et ponatur in panno lineo subtili. et proiciatur cum eo in decoctione post ablatione spume. Cum completa ei decoctio. et possibile est ut in comittat manu in eo. confricetur panno in eo ut exeat donec egrediatur. et ponatur in eo croci pond. ʒ. iij. et ponatur in apul. et alligatur ex capitibus suis. Et si fuit in eo sibilitas ponatur in sole. deinde collatur ab eo. et quanto antiquius est melius.

plus

Sirup' de absinthio qui confortat stomachum.

Et aperit oppillationes. et solvit et educit colera. R. pond. ʒ. viij. agarici. ʒ. iiij. aloes. ʒ. ij. mastice. et seminis apij. et squinanti. et anisi. omnium ana. ʒ. i. mirre. ʒ. iij. calamenti. ʒ. i. et s. croci. ʒ. ii. radicum aliorum. ʒ. ij. absinthij. ʒ. iij. et radicum liquiritie. ʒ. iij. asse tantundem. spice et asari. et folij omnium ana. ʒ. i. Decoquuntur cum viij. lib. aque. donec remaneat medietas. et coletur. et coaguletur cum libra. i. et s. mell.

Rob de citoniis. et granatis. et malis. et aliis.

Ista omnia fiunt sicut sirupi eorum. nisi quod ipsi sucis eorum inspissantur cum fixalitate. absque dulcedine. Sirupus allkedie. ex compositione

Sumatur de suco allkedie oune. iiij. partes ij. et simile est pistens sumatur ipsi mel al kedie. et feretur. et feratur ei sesamium. et thymi. terre. et acetosi. et fructi. et adiunge cum medietate sui de sandal' in aceto distillato. aut in aqua agreste pure. aliquot diebus. Deinde decoquitur in eo decoctione fiali cum longitudine donec dissoluatur. Deinde exprimatur. et sumatur de expressione. et quantum est acetum plus. aut aqua agreste est melius. Deinde sumatur aqua ad quod acetosi ablatum excalsco ad quod. aut dimittendo residere ultime. et mutando de vase in vas. aut cum decoctione sicut decoctio aque casei. donec auferat aquositas. Deinde sumat farina ordei. et fiat ex ea et ex aqua anaib. fam et fiat acetosum illud foci. Deinde residear postea removeatur acceptio al foci ei ex farina ordei. et quanto plus iacet est melius. Et sumatur de eo partes. v. et sumatur aque pirorum aserius et aqua citoniorum acetosorum. plurime aque azaroli. et aqua prunorum acetosorum. et aqua alcula. et aqua al disirecenis. et aqua merorum de ssemi. quando non integre sunt matura. et aque crisomillorum immaturorum acetosorum. et sucia agreste. et suci ribes. et suci fructuum portulacarum. et suci rosarum persicarum. et suci nenufaris. et suci violarum. omnium ana tertia due partis. i. et suci acetositatis citri. et suci acetositatis citranguli. aliorum ana tertia due partis. i. et suci coriandri. et lactuce. et foliorum papaueris humidi. et endivie. et portulace. omnium ana quarte partis. i. et suci foliorum salicis. et foliorum malorum. et foliorum pirorum et foliorum azarolorum. et foliorum rosarum. et foliorum virge pastoris. omnium ana quarta partis. i. et suci barbe yrci. et rosarum siccarum. et nenufaris. et seminis alemecberis. et seminis endivie. et seminis lactuce. et balaustie. omnium ana medietas partis. et suci mirte humide sexta partis. i. et suci alembees humidi medietas partis. Aggrega has medicinas et sucos. et pone super ignem. et proice in eo coletum partes. iiij. et ordei excorticati partes. ij. et sumach. partes. iij. et granorum granatorum partes. iij. et decoquantur omnia super ignem. donec remaneat medietas. Deinde deponatur ab igne. et dimittatur donec infrigidetur. et confricetur fortiter. et coletur. Et sumatur cafore ad pond. ʒ. ccc. aut i. et terantur caphora et pulverizetur super radice cucurbite. aut lemune. et fundatur super ea medicina cum fixalitate. Deinde obstruatur caput eius cum re vehementis iunctionis. deinde ponatur super prunas donec sciatur quod forsitan bulliat. postea sumatur et coletur et ponatur in bustuei. et stringatur caput eius. ut non euaporet cafora. et evolet. Dosis eius usque ad ʒ. x. Et de hominibus sunt qui ponunt in eo spice. et ʒ. ʒ. et seminis feniculi. et ani. et piperis. et ana partes equales. secundum quod videt.

Descriptio focarum que est innatum. et ad

Recipe piperis. et ʒ. ʒ. et spodij. in coitu. ce. et nucis muscate. omnium ana. ʒ. v. sotie feni ʒ. x. seminis porri. ʒ. xij. seminis eruce. et seminis napi. et seminis urtice. et sinapis. omnium ana. ʒ. iiij. ligne aliis. et granorum alkelkel. alzelem. et granorum viridum. omnium ana. ʒ. iij. Terantur in. et ponatur in vase sic sicco. Deinde ponatur li in dog. xj. diebus. et moveatur in eo et misceatur illud ad quod cum foca panis fiat foci. Descriptio sirupi de absinthio.

Absinthij ponderi. c. et uuq. cc. et suci citoniorum. ccc. Infundatur in eis tribus diebus. et ponatur super ipsi mell. c. et inspissetur super ignem. Medicina urina.

Sumentes ad ulcera vesice. et ulcera virge. iniecta in foramen virge. R. plumbi usti. et medulle seminis melonis. omnium ana. ʒ. v. spodij. ʒ. ij. gumme arabice. et seminis papaueris. et cornu cervi adusti. omnium ana. ʒ. iij. opij. ʒ. s. usque amili albi. terre ʒ. i. mirre. ʒ. ij. Terantur omnia bene. et fiat ex eis collirium cum aqua endi

ue sic collirua oculi. et administretur cum
uiceluino resolutum in lacte. aut sole
o de genus melonis. Tractatus septimi de
conditis et alungebet.

Gele in arabico iniatinum ad febrem. et do
lorem stomachi. Sumantur rose rubee ablatis
capitibus in case mundate ex unguibus suis
albe albedinis. et expandantur super pannum
mundum donec exsiccetur humiditas earum. et p
rohiciantur in burello. et fricetur donec dissolute
sint. Et prohiciatur super eas mellis despumati
quantitas que conficiatur et fervescat leniter. et po
natur in vase uitri. aut uitreato. et pona
tur in sole. xl. diebus. et moveatur in mane
et vespere. et similiter et melle addatur in eo
et reponatur. et administretur per sex menses.
Et similiter fit cum uiolis. Et si fiat cum zucaro
algelenabim aut uiole. soluatur zucarum
cum modico aque dulcis. donec fiat sicut
mel. Et fiat sic algemabim.

Citrum conditum.

Convenit ad debilitatem stomachi et digerit
cibum. Sumatur citrum recens. et incidatur secundum
longitudinem in quatuor partes totum citrum.
et mundetur interius a acetositate. et prohiciatur in
burello testeo. et infundatur ex aqua dulci
clara cum sale in bona quantitate. cooperto. alio. vij. di
ebus donec stringatur. deinde. vij. diebus alijs
sine sale. immo cum aqua donec alteretur color eius.
et sit album illud quod est exterius sicut quod est interius.
et gustetur aqua cum diu donec non sit in ea
salsedo. et sumatur mellis boni pars. i. aque
partes. ij. secundum quantitatem que cooperiat citrum.
et prohiciatur in vase. et decoquatur leni igne.
duabus horis. Deinde tollatur ab aqua et mel
le. et in mane sumatur mel. et ferveat. et tol
latur spuma eius. et prohiciatur in eo citrum. et
prohiciatur ferueat bulitione una. et tolla
tur et reducatur citrum in burello. et pul
verizetur super ipsum medicine iste ad omnes
duas emmas citri. croci. et l. xii. et cardi
momi. omnium ana aur. i. gariofilorum. et cina
momi. aloes ana aur. s. nuces sexta et
medietas sexte. et. i. Tere has medi
cinas et pulveriza super citrum ex utraque la
tere eius. et prohiciatur super mel. et admi
nistretur. Descriptio alia.

Sumatur de citris media mala equaliter fi
gure longa. et findatur in longum. et fiat
de uno quoque citro. iiij. frusta. et infundatur
in burello testeo nouo. Et illud sit in
loco leni primo cum sol ingreditur capricornum.
Et melius quod sit de eis est in anno uel in tem
pore frigoris. quoniam quanto plus congelatur super
ea aqua est magis induratio eorum. et sue
magis remanentia donec abluantur in
diebus postquam confecta sunt cum sale et crosso.
et mundificentur. et reducantur ad aquam frigi
dam. usque transeant super ea tres ebdomade.
Deinde extrahantur ex aqua. et fundantur super
planum aliquod ut tabula. et mundificentur cum cu
tello sicut aliquid corruptum ex eis. et reduca
tur ad aquam dulcem. et abluantur in extremita
tibus diei cum facilitate donec preteant super ea. xl.
dies. Deinde extrahantur ab aqua et abluantur ad
aquam dulcem ab omnibus que aduenerunt eis ex
putrefactione et corrosione. et dimittantur die
et nocte. donec auferatur ab eis humorositas. et
Deinde ponatur quantitas in vase [?] latum
caput. aut patella munda. et effundatur super ea
de zucaro cotto quantum est tertia ponderis citrorum. Et
decoquantur igne leni. et misceantur cum spatula.
Deinde extrahantur. et abstergantur. et mundificentur. et
ponantur super planum ut est tabula. et dimittantur
duobus diebus continuis. Deinde reducantur ad patel
lam. et prohiciantur super ea de zucaro quantum est me
dietas ponderis citrorum et aqua que cooperiat ea
et supernatet. iiij. digitis coniunctis. et decoquantur
lento igne. sicut coxisti ea prius. Et caue ut non
ne corrumpatur in igne. quoniam sunt debiliora cum que
conduntur. Et sit mens tua et intellectus tuus totus
ad ea cum igne accendit sub eis. ut sit ignis
lenis. et quietus. Deinde extrahantur. et extendantur super
tabulam. et dimittantur tribus diebus continuis. et noc
tibus suis. Et in die quarto mundentur et mundifi
centur cum capite cutelli. et reducantur ad vas. et fun
datur super ea mellis colati quantitas que cooperiat ea
et supernatet. iiij. digitis. et decoquantur leni igne.
v. horis. aut sex. donec uideatur mel egredi super
illud quod apparet de citro. sicut similitudo margari
tarum. et incrossetur mel incrossatione aliqua.
Deinde auferatur ab igne. et infrigidetur. Et sumatur
spice. et gariofilorum. et cinamomi. et zinziberis.
et cardamomi. et macropiperis. et galange. omnium
ana pars. i. Et sit pondus omnium quantitas decime
ponderis citrorum. et est ut sit duo scrupula pro
unaquaque emina citrorum. et terantur grosse. et po
natur in vase uitreato. et pluuizentur in eo res
piratur de medicinis. et fundatur desuper citro.
quantitate tunice uni. Deinde pluerizetur super
ea medicine. et fiat cum eis ita donec compleantur
ambo simul. Deinde fundatur super ea in patel
la de reliquo mellis. donec cooperiat ea. et
supernatet. iiij. digitis. et stringatur caput
uasis. et ponatur in loco in quo non aduenerit fri
gus. neque humorositas. Et scias quod signum
maturitatis citri est cum siccum [?] in burello
sub aqua. Citonia condita.

Quod convenit ad confortandum stomachum. et stringit
maturitatem. et malitiam digestionis. et uomitum propter ca
loris stomachi. Sumantur citonia bona magna et
mundentur interius et exterius. et incidantur in
iiij. frusta. et decoquantur cum aqua et melle. et
sint aqua partes. ij. et mellis pars. j. Quidam
uero decoquunt ea cum uino et melle. et est melior
operatio cum infrigidetur. Et in die secundo decoquo
quantur cum melle solo. Deinde expandantur in
burello. et pluerizentur super ea medicine predicte
in citris. et fundatur super ea mel. et conser
uentur. Descriptio alia citoniorum conditorum.

Quod confert ad debilitatem stomachi, et solutionem ventris. Sumantur de citoniis matura, et incidantur in iiii frusta, et mundetur quod est in interiore parte eorum ex granis, et abstergantur interiora eorum cum mandili de lino, et fundatur super ea mellis pars i et aque partes iiii cum quantitate que cooperiat citonia, et ferveat duabus ebullitionibus aut tribus. Deinde colentur, et expandantur super planum aliquod ut est tabula, et dimittantur donec exsiccetur quod in eo est de humiditate. Deinde abstergantur et reducantur ad vas, et fundatur super ea mellis quantitas que submergat ea, et emineat ea iiii digitis coniunctis, et bulliant ebullitione una, et pulverizentur super ea species quas diximus in compositione citoniorum, et ponatur in vase vitreo mundo, et oppilletur stricte caput eius. Addatur si media non pulverizantur super ea species nisi cardamomum, et gariofilos, et crocum.

et reducantur ad duas, et fundantur super ea mell' despumati pars i, aque pars i, ebulliant ebullitionibus duabus aut tribus.

Baucie condite.

Que confert ad frigora, et ad debilitatem renum, et dolorem dorsi, et adiuvat ad voluntatem coeundi. Sumantur de bauciis dure, clari coloris, munde, et abscidantur due earum extremitates. Deinde perforentur super eas prinidiorum(?) aut zucari post ipsum, et fundatur super eas de aqua que cooperiat eas, et decoquantur leni igne donec leniant, et auferantur ab igne, et expandantur super planum aliquod ut tabula donec exsiccentur, et abstergantur ex eis que super eminent eis ex malo(?), et reducantur ad vas. Et fundatur super eas mellis despumati quantitas cooperiens eas et supereminens eas iiii digitis, et decoquantur lento igne, donec videatur mel penetrare ex omnibus partibus earum, et auferatur ab igne. Et ponatur tunicatim ex eis in vase vitreo, et pulverizentur super eas species. Et fiat de eis ita usque ad finem ipsarum.

Mirobalani conditi.

Mirobalani conditi fiunt ex rebus(?) in Sini et India. Et qui affertur inde sunt boni valde. Et fiunt apud nos hic secundum hunc modum. Sumuntur mirobalani kebuli boni, et fit fovea magna in loco humido arene dulcis non salse, et ponitur de mirobalanis tunica una, et super eos de arena humida tunica una, et sub eis de arena tunica una, et aspergitur super eos aqua. Et post duos dies accipiuntur mirobalani, et perforatur super eos arena alia recens vel prima non prima(?), et dimittuntur duobus diebus donec humectentur. Fit illud x diebus donec intumescant mirobalani et humectentur et inflentur. Tunc ergo ablue eos cum aqua dulci t. aut quater, et accipe dactilos et apium, et decoque eos cum aqua plurima, et proice mirobalanos in illa aqua decocta, et decoque eos paulatim super igne leni. Cum ergo cocti sunt ablue eos ablutione mundante. Deinde accipe mel et bulli ipsum et aufer spumam eius et coque eos cum eo. Et accipe medicinas quas diximus in citoniis conditis, et pone eas in panno lineo mundo subtili, et suspende ipsum in vase, et confrica ipsum omni hora donec egrediatur virtus specierum cum mirobalanis. Cum ergo decocti fuerint, proice eos in catino vitreato, et dimitte eos duobus diebus aut tribus donec recipiant mirobalani virtutem medicinarum. Et proice eos in vase vitreo, et proice in eo mel despumatum, et proice super eos muscum et parum ambre quantitate qua vis, et stringe os vasis et vide eis(?). Et quanto plus antiquantur sunt meliores.

: sive vel clause(?)

Descriptio alia mirobalanorum conditorum.

Sumantur de mirobalanis magnis kebulis centum unus(?), et ponantur in aqua, et ponantur in aqua v diebus. Deinde extrahantur ex aqua, et ponantur in fimo humido x diebus, et in omni die extrahantur et abluantur ablutione mundante, et reducantur ad fimum humidum et sepeliantur in eo. Ita fiat tribus vicibus. Deinde extrahantur et laventur ablutione mundante, et perforentur in aqua tepida. In alio galle et zucari. In alio kask(?) z. xxx et dactilorum quantitate sufficiente ipsos. Et decoquantur leni igne donec consumatur aqua, et extrahantur et abstergantur cum panno lineo, et pungantur cum acubus, et fundatur super eos mellis ... quantitas cooperiens eos et supereminens quatuor digitis, et decoquantur donec incrossentur, et ammuscentur.

Species eorum alia.

Sumantur de mirobalanis kebulis bonis centum mirobalani, et laventur ablutione mundante, et dimittantur nocte donec exsiccentur paululum, et fundatur super eos aqua aut aqua allaise ordei cum quantitate que cooperit eos, et supereminet iiii digitis, et decoquantur leni igne donec consumatur aqua, et ponantur in fimo, et quando mane extrahuntur et expandantur super planum ut tabula, et abstergantur cum panno et pungantur cum acubus. Deinde fundatur super eos de ... et decoquantur donec leniant, et deponantur ab igne, et pulverizentur super eos species, et reponantur, et ammuscentur.

eos.

Secacul conditum.

Secacul est vene(?) sicut zinziber(?) et fertur ex India, et fit de consuetudine sua conditum in loco suo, et est nobile valde. Apud nos autem fit secundum hunc modum. Humectantur in primis cum aqua calida donec mollificetur cortex eius exterior. Deinde excorticetur cum cultello. Postea infundatur in aqua frigida vii diebus, et in omni die alteretur aqua. Fit illud de eo donec humectetur interius et ipsum exterius et leniatur. Deinde decoquatur cum aqua et melle, postquam humectatur. Et sunt aque partes ii et mellis pars i. Deinde ponitur mel solum, et bullit ebullitione una, et proicitur in vase vitreo. Et cum subtiliatur mel ... et ponitur in vase alio despumato cum speciebus quas diximus.

et

et humectetur et extrahitur ab illo melle. vel in.

Zinziber conditum.

Zinziber est vene de ... sic conditum.

uene tictor. 7 fit de eo cditu insimul
cu teneitudine sua. Ap nos aut afferet
ad nos cditu cu melle. aut cu aqua
rivi. 7 fit ap nos cu melle. aut cu speb
cu siccitate sua. pq infudit i mse uno
absq sale. Quida u aly sepeliut ipi in
arena sic miro balanos. Dein decoqt
7 fit sedi q dicimi in mirobalanis.

Pruna condita.

Q sut humida decoquit pq tollut inte
ora eor cu melle 7 aq. dein cu melle so
lo. 7 pluitut sup ea spes sedi q dixim
m. Et si sut sicca. te infundut in aq
tribs dieb. dein decoqt. **Napi cdita.**

Cruiat napi boni 7 incidunt i. iiij. ptes
7 sedi qntitate magnitudis 7 putitatis eor
7 excorticet ex cortice suo extice. 7 infu
dat in aqua 7 sale. iiij. dieb. cu aq ca
lida. 7 decoquit cu aq 7 melle. Dein cu
melle. 7 fiat odorifera. **Amigdale cdi**

Ligat de eis dulles cu teneitate sua. te.
7 corticib suis. 7 coquit ita ut n infudat
7 pforet. 7 ponat in speb boni odoris.

Ligna balsamus condite.

L sit ex lignis balsami recetib qui deco
qnt duab uicib. 7 pluitant sup ea spes
sic diximus. **Emblia cdita.**

Ligat ex eblias meliores q n sut stac
ta. 7 infudut. vij. dieb in aqua frida
don liniat. 7 infleue. 7 huectet. Dein
decoqnt bis sedi q dixim. 7 pluitant
sup eos spes. Dein ferueat duab ebul
litoib cu aqua. 7 pluitant sup eos mel
dispumatu. 7 pluitant sup eos spes. et
amministrentur. **Mala cdita cuenientia ad uomitum.**

E coquit poma citulena de silem cu dua
b ptib aq. 7 pte una mellis. Dein de
coquit sedo cu melle solo. 7 ponat i uase
uitri. 7 pluitat sup ea mel dispumatu. 7
pluitant sup ea spes pdicte. Ioannes ...
Expliat septim. Incip tractatus oc tauus. de trocisis. Trocisa stelle.

SERMO NOSTER. R. Inlue
sima e sic sermo p cent. **Trocisa stelle.**

Iam cscaitu e ex magnificatice antiquor
medicor q inuenerut trosiscos stelle q
n pmutut uita recede Et isti qde tasa
cueuit sto recipienti supfluitates ex
pulsas ex reliquis mebris. 7 aufert eiue
tuatioe acetosa. Et liniut sup fronte
7 sedat dolore capitis. 7 cferut ad ca
tarros. 7 dolore dentiu posita cu galbano
in corroso ex eis. 7 cfert ad dolore auris
7 cferut ad sputu sanguis 7 cursu eius
oi mbro. 7 ad tussi cronica. 7 cfert ad
febres priodicis sumpta in potu cu aqua
causlica. 7 ad uenena ex pcussione ebibi
ta cu aqua rute. 7 posit in ea stellatre.
Et dixert plimi eor q e talis. Et qdi

eor q e luitu semi. Et fortasse talis li
uit aspicitate stoi. 7 insidet ei. 7 n patit
a calore innato don agat ipi. 7 calore
innatu. Et nos dicem eor pmixtioe.
sic ipi dixerut. **Cui pmixtio h e.** Myrre
7 castorei. 7 spice. 7 cassie. 7 terre sigillate
7 corticu mandragore. oiu an. ʒ. iiij. o
pii. 7 croci. 7 costi. 7 stellerie. 7 e talis.
oiu an. ʒ. v. papaueris albi. ʒ. vj. cinna
mi an. 7 siseleos. 7 seminis iusqami albi.
7 storac liqde. 7 seminis apij. oiu an. ʒ. v
iij. Infude gmas in uino odorifero. 7 tere
medicias. 7 cfice cu eo. 7 fac tascos po
derantes. ʒ. s. 7 siccet i ubra.

Trosascos de rosis inuisitatis.

Qui cferut ad dolore stoi. 7 absugunt
humiditate stoi. 7 auferunt febres flaiud
7 cronicas. **Cui pmixtio h e.** R suman
tur rosaru rubearu ablatis capitib. ʒ.
xx. spice odorifere. 7 radic liquirie. oiu
an pond. ʒ. x. Et sut qdi medicor qui
ponut loco radic liquirie. sucu liqrie.
Aggga has medicias tritas 7 cribellatas.
7 cfice cu rplicato. 7 fac trsicos. 7 exsic
ca in ubra. **Descriptio de rosis asclepiadis.**

Qui extingut 7 cfert ad dolore stoi. 7 c
fortat ipi ad digestione. 7 caliditate. 7 in
flatioe. 7 adustioe. **Cui pmixtio h est.**
Rosaru recetiu aur. vj. radic liquirie
aur. iiij. spice indice aur. ij. Confitiant
cu rob. 7 informet tasca pondis. ʒ. i. et
exsiccet in ubra. **Trocisci de rosis cu scil li co.** fert ad febres. 7 ad dif **mones.**
ficultate. R rosaru rubeaiu ablatis
capitib. ʒ. xij. spic odorifere. 7 radic li
quicie. oiu an. ʒ. viij. scamonee podus
ʒ. iij. Aggga has medicias tritas 7 cribel
latas. 7 cfice. 7 fac trocascos. 7 exsicca i
ubra. 7 bibantur cu aqua frigida. 7 iulel
7 sirupo acetoso. **Trocisci de rosis cu spo**

Qui cfert ad febres pmixtas ex dio..
flate 7 colera antiquas. R. rosaru ru
bearu ablatis capitib. pod. ʒ. v. spice
odorifere pond. ʒ. ij. spodij pond. ʒ. i.
sucu eupatorij pod. ʒ. viij. Aggga has me
dicinas tritas 7 cribellatas. 7 fac tascos
7 exsicca. 7 utere cu necce fuit.

Trocisci de rosis nomi diarodon.

Qui cfert ad oppilatioe splenis 7 epatis.
7 febres melancolicas. 7 flaticas. **Cuius pmixtio h e.** R rosaru. ʒ. x. 7 sucu li
quirie. ʒ. v. 7 spice. 7 cassie. 7 floris sq
nati. 7 croci. 7 mirre. 7 mastic. oiu an
pond. ʒ. ij. tere 7 cribellent. 7 fundat
uinu. 7 croci in aceto. 7 cfitiat cu eo. 7 fi
at trocisca. 7 si uis cfice eas cu melle.

Confert ad febre **Trocisca de rosis ..**
sinani. R rosaru rubear. ʒ. v. spice
7 croci. 7 mastic. 7 an. 7 lacte absq lig
oiu an ptes. x. sucu eupatorij. 7 absinthij.

aloes an ptes .ij. flores squinanti . 7 mi robalani quorumque citrinorum . aloes an pte .i. Et in descriptione alia rosarum quantum spice 7 masticis. Terre 7 confice cum aqua apij 7 fac trociscos. quorum unusquisque sit aur. s.

Trocisci cum rosis de spica.

Faciens ad dolorem epatis. spice . 7 lacce ablute . 7 liquiricie . omnium an. ʒ. iiij. ab sinthij . 7 lacca . 7 croci . 7 succi eupatorii . 7 reubarbari . omnium an pond. ʒ. iij . rosarum . ʒ. vij. Terre 7 cribella . 7 confice cum aqua . 7 fac trociscos. **Trocisci de camfora.**

Extinguens inflamationes . sedantes inflamationem febrium . 7 confertes ad ethicam 7 ptisim . 7 auferunt sitim . 7 angustiam . 7 vomitum sanguinis. **Cuius permixtio.**

Spodij . ʒ. iiij . rosarum . ʒ. vij . seminis malue . 7 seminis portulace . 7 seminis cucurbite dulcis . 7 dragaganti . 7 nucleorum . 7 gummi . 7 liquiricie . 7 xiloaloes crudi 7 cardamomi . omnium an. ʒ. iij . croci . ʒ. ii . zuccari tabarzed . 7 cinamomi . omnium an. ʒ. vij . camfore . ʒ. i . 7 s. Terantur 7 conficiantur cum mucilagine psilij . 7 informentur trocisci.

Descriptio alia trociscorum de camfora.

Qui confert ad inflamationem que fit in stomacho . 7 epate . 7 vomitum sanguinis . 7 sitim . 7 febres acutas. **Quorum hec est permixtio.** Sumatur spodij pond. ʒ. iiij . rosarum rubearum ablatis capitibus pond. ʒ. x . xiloaloes pinti . boli . 7 cardamomi . 7 succi liquiricie omnium an pond. ʒ. iij . zuccari tabarzed . 7 cinamomi . 7 granorum cucumeris excorticatorum omnium an pond. ʒ. ij . croci . 7 camfore . aloes an pond. ʒ. i. Aggregentur has medicinas tritas 7 cribellatas . 7 confice cum mucillagine psilij . 7 informa trociscos draginicos . 7 exsicca in umbra 7 utere. [lla.]

Trociscorum de camfora secundum descriptionem alia.

Qui confert ad febrem acutam . 7 aperiunt oppillationes epatis vehementer. **Cuius permixtio.** Violarum siccarum . 7 nenufaris . aloes an. ʒ. iij . 7 seminis cucumeris . 7 ... 7 spodij . 7 croci . omnium an pond. ʒ. ij . 7 rosarum . ʒ. v . 7 reubarbari . 7 lacce . aloes an pond. ʒ. j . camfore aur. s. Et in descriptione alia camfore aur. i . cinamomi . 7 zuccari aloes an pond. ʒ. x . Terantur . 7 fiant trocisci. **Descriptio alia.**

Camfore . 7 xiloaloes crudi . aloes an pond. ʒ. s. croci . 7 spodij . aloes an aur. ij . seminis cucumeris . 7 seminis alcod . 7 dragaganti . 7 lacce . 7 succi liquiricie . 7 cardamomi . omnium an. ʒ. ij . 7 rosarum . ʒ. vij . 7 zuccari . 7 cinamomi . aloes an pond. ʒ. x . Terantur . 7 conficiantur . 7 informentur trocisci.

Trocisci de camfore minores.

Recipe seminis endiuie . 7 lactuce . 7 portulace . omnium an. ʒ. ij . in alio .i. 7 granorum cucurbite excorticatorum . omnium an pond.

In alio calidum

In alio 7 cond.

7 dragaganti 7 gummi arabici 7 succi liquiricie omnium an pond. ʒ. ij.

In alio aur. j.

ʒ. ij . 7 croci . 7 seminis alkekengi . sinniue ... 7 sandali . ʒ. iij . 7 ciceris combusti . 7 croci . 7 succi liquiricie . 7 camfore . omnium an pond. ʒ. i . 7 rosarum . ʒ. iiij . informentur trocisci. **Trocisci de spodio cum tamarindi.**

Qui prosunt ad febrem acutam . 7 extinguunt ... **...** Rosarum . ʒ. vj . tamarindi . ʒ. iiij . amili . ʒ. iij . gummi arabici . 7 dragaganti . 7 spodij . 7 croci . omnium an. ʒ. ij . Conficiantur cum aqua tamarindi . 7 mucillagine psilij . Quidam tamen addunt in eis seminis attriplicis . 7 seminis cucumeris . 7 seminis portulace . 7 seminis cucurbite dulcis . omnium an. ʒ. ij . Terantur 7 conficiantur . 7 informentur trocisci. **Trocisci de spodio cum semine acetose.**

Faciens ad febres colericas ... 7 tertianas . 7 papule que dicuntur solutio nature. **Cuius permixtio hec.** Rosarum . ʒ. viij . gummi . 7 seminis acetose excorticati . 7 amili torrefacti parum . omnium an. ʒ. iiij . spodij . ʒ. iij . croci . ʒ. ij . Terre 7 confice cum aqua granatorum acetosorum . aut cum aqua agreste . 7 informa trociscos . Et detur in potu cum rob de agresta puro . aut cum sirupo ... Quidam vero addunt in eis boli armeni . 7 succi berberis . aloes an ʒ. ij . castanearum torrefactarum . ʒ. iij.

Trocisci de berberis.

Sanantes ad febrem acutam 7 apertam . 7 incipientem sitim vehementem . Recipe succi berberis ʒ. iiij . seminis atriplicis . 7 masticis . 7 spodij . omnium an. ʒ. ij . lacce . 7 reubarbari . aloes an. ʒ. j . rosarum . ʒ. xij . croci . ʒ. j . spice . 7 succi eupatorii . 7 radicis liquiricie . 7 tamarindi . omnium an. ʒ. ij . Informentur trocisci pondere . ʒ. i . 7 detur in potu cum eo quod convenit ex potibus . Quidam autem addunt in eis succi absinthij . ʒ. ij . asari . 7 seminis feniculi . omnium an. ʒ. j . rubee tinctorum . ʒ. ij . 7 s. **Trocisci de berberis descriptione alia.**

Qui confert ad febres inflamatas . 7 apertam epatis . 7 apertam stomachi . Recipe berberis 7 succi liquiricie . 7 rosarum . 7 seminis cucumeris . 7 melonis excorticati contriti 7 cribellati pond. ʒ. iij . masticis . 7 spice odorifere . 7 succi eupatorii . omnium an pond. ʒ. ij . rubee . 7 reubarbari . et croci . omnium an pond. ʒ. i . seminis cuscute . 7 seminis endiuie . omnium an pond. ʒ. iij . spodij pond. ʒ. i . 7 s. tamarindi pond. ʒ. ... ij . Terre 7 confice cum aqua tamarindi . 7 informa trociscos . quorum unusquisque sit aur. i . 7 potentur.

Trocisci de berberis alij.

Qui conveniunt ad dolores epatis cum febre 7 siti . 7 ictericia. Recipe rosarum recentium . ʒ. vij . succi berberis 7 tamarindi . aloes an. ʒ. iiij . cuscute succi ante seminis ... ʒ. i . 7 s. nardi 7 spodij . omnium an. ʒ. i . 7 s. croci 7 lacce . 7 reu. omnium an. ʒ. i.

In alio calidi

apij

In alio calidas

sua liqric. ʒ. ij. 7 s. Tere 7 cofice cu aq
tremabin. aut cu aqua endiuie.
Trocisci de berberis descriptio alia.
Qui conueniunt ad febrem inflammatas. 7 si
tim. 7 angustiam. 7 extinguunt ualde. Rx. ber
beris aut sua ei. 7 sua liquiricie. 7 spo
dij. ona an. ʒ. iij. spice. ʒ. i. seminis cuc
li pond. ʒ. iij. 7 s. rosarum. ʒ. vj. 7 s. semin
portulace. croci. amili. dragagantis. omn
an. ʒ. ij. camfore. ʒ. s. Confitiantur cu aq
tremabin. 7 informentur trocisci.
Trocisci de berberis. descriptio alia.
Qui faciunt ad febrem 7 tussim. 7 dolorem
epatis. 7 sedant sitim. Rx. berberis pond. ʒ. xij.
7 seminis cucumeris 7 alcond. 7 mastic.
7 spodij. omn an pond. ʒ. vj. lacte. 7 rey
sini. alior an. ʒ. iij. 7 rosarum. ʒ. lx. e
a. 7 spice. 7 sua eupatorij. 7 sua liquir.
7 tremabin. omn an. ʒ. vi. Tere. 7 fac tro
ciscos. Trocisci de berberis alij.
Rx. berberis. 7 spic. 7 seminis portulace. et
sua liqr. 7 dragaganti. 7 gummi arabici.
7 amili. omn an. ʒ. iij. 7 s. spodij. 7 camfore
7 croci. omn an pond. ʒ. j. Tere 7 cofice cu
aqua. 7 informa trociscos.
Trocisci de berberis..

prat. b.

Recipe sua berberis. ʒ. v. sua eupatorij.
7 spodij. alior an. ʒ. ij. Lacte ablute. 7
croci. 7 kedar. 7 spice. 7 sua absinthij.
7 reu. 7 buglosse. omn an. ʒ. ij. 7 s. se
minis endiuie. 7 seminis cuscute. omn an
pond. ʒ. iij. seminis portulace. ʒ. i. 7 s. cro
ci pond. ʒ. i. Informa trociscos cu aqua
endiuie. Trocisci de absinthio.
Est trociscus trociscorum conferens ad fe
bres antiquas. apirunus ualde puoca
tiuus. faciens appetere. Rx. absinthij
7 asari. 7 seminis apij. 7 amigdalarum ex
corticatarum. omn partes equales. Confitiantur cu
aqua frigida. 7 fiant trocisci. 7 detur in potu.
Trocisci de absinthio alij.

an

Ualentes ad epar 7 splenem. 7 stom. et
febrem fixam. 7 tiguilam. Rx. an. aur. ij.
asari. absinthij romani. 7 seminis apij. 7
amigdalarum excorticatarum ex cortice suo.
7 mastic. 7 spice. omn an aur. i. aloes epa
tensis. 7 folij indi. alior an aur. i. 7 s. 7
sua eupatorij. aur. i. Terantur 7 confitiantur
7 informentur trocisci. Trocisci de eupatorio.
Qui conferunt ad febres inflammatas anti
quas. 7 ad sitim. 7 oppilationes. 7 apitam
epatis. 7 splenis. 7 hyctericiam. Rx. sua
eupatorij. sextaria. vj. rosarum rubearum
ablatis capitibus. 7 spice odorifere. omn
an sextaria. ij. tremabin mundate sexta
ria sex. spodij pond. ʒ. iij. Aggrega has
medicinas 7 tritas 7 cribellatas. 7 cofice.
7 fac trociscos. Trocisci de cappare.
Qui conferunt ad dolores splenis. Rx. cor
ticis radicis capparis sextaria. iiij. amo
mi aci sextaria. iiij. reu. sext. ij. seminis
agni casti. 7 piperis. omn an pond sextarior
vj. Aggrega has medicinas tritas. 7 cofice a
moniaci cu aceto uini. 7 aggrega cu come
dianas. 7 fac trociscos. Trocisci de laca.
Recipe lacte lignor 7 rubee. 7 an. 7 se
minis apij. 7 absinthij. 7 asari. 7 amig
dalarum amararum mundatarum. 7 costi. 7 ca
namomi. 7 aristol. lo. 7 sua eupatorij. omn
an. ʒ. v. tere. 7 cofice. 7 fac trociscos.
Trocisci alkekengi...
Conferentes ad dolorem renum 7 uesice. 7 etiam
ad mictum sanguinis. 7 saniei. 7 ad urinam
iniectosam. 7 confert ad scabiem uesice. Cuius
hec est permixtio. Seminis melonis aur. xxx
vj. opij aur. vij. seminis iusquiami albi.
7 seminis apij. 7 seminis acetose. omn an aur.
vij. seminis iusquiami nigri. 7 seminis
coriandri. alior an aur. xviij. seminis
feniculi. 7 granor pini torrefactorum. 7 cu.
7 amigdalarum amararum. omn an aur. viij
7 granor alkekengi mundatorum. gra. lxxv. Te
re. 7 cofice cu coagulato uue. 7 fac trociscos.
Dosis sit a duobus aur. usque ad tres.
Trocisci alkekengi alia descriptio.
Qui conferunt ad ulcera renum 7 uesice. 7 ad
distillationes urine. Rx. seminis apij. 7 se
minis iusquiami albi. 7 sebesten. omn
an pond. ʒ. vj. seminis feniculi. ʒ. ij. cu.
7 seminis acetose siluestris. 7 amigdalar
pini. 7 opij. 7 amigdalarum amararum ex
corticatarum. omn an. ʒ. iij. 7 granor alke
kengi magnor. xx. numero. 7 seminis cucu
meris. ʒ. xij. Tere. 7 cofice. 7 fac trociscos.
Trocisci de reubarbaro.
Conferentes ad egritudines antiquas. 7 du
ritiem epatis 7 grauitatem eius. 7 apitam ipsius. et
dolores splenis. 7 passiones euenientes in
corpore. Rx. reubarbari pond. ʒ. viij. rubee li
gnor lacte mundate. omn an pond. ʒ. iiij.
seminis apij. 7 eupatorij. 7 an. omn an pon
dus. ʒ. iij. Aggrega has medicinas tritas
7 cribellatas. 7 fac trociscos secundum descriptionem.
Trocisci quos composuit anumulus....

No. ad pressiōs

Qui conferunt ad colicam. 7 solucionem uentris
7 ad dolorem epatis. Cuius permixtio hec est.
Spodij 7 berberis. 7 xiloaloes. 7 seminis
acetose. 7 mastic. 7 gallie. 7 spic. omn
an aur. j. gummi aur. iij. rosarum aur. v.
confitiantur cu aqua rosarum. 7 informentur.
Pisi. 7 seminis apij. Trocisci alij.
alior an pond. ʒ. i. asari. 7 amigdalarum
amararum. 7 mastic. 7 spic. 7 folij indi.
omn an pond. ʒ. j. 7 sua eupatorij. 7 alo
es alior an. ʒ. ij. asari. ʒ. i. Tere. 7 cofice
7 fac trociscos. Trocisci alij.
Amigdalarum amararum. 7 an. 7 absinthij
omn an. ʒ. ij. asari. ʒ. i. Tere. 7 cofice. 7
fac trociscos. Trocisci meiori. 7 sogri.
In alio methon. Rx. croci. terriaci.

In alio methon:—

et opii. et mirre. et seminis iusquiami albi. et corticum radicum mandragore partes equales. Conficiantur cum succo lactuce. et fiat trocisci. Et cum necesse fuerit tere. et dissolue cum aqua. et line super capita.

Aeripeton trociscorum. R. Calami aromatici. et melliloti. ana ℥. iii. cardamomi ℥. i. et s. foliorum anesi ℥. i. rosarum rubearum ℥. s. musci ana ʒ. i. tere et cribella. et fac trociscos. **Trocisci alii.**

Ualentes ad ulcera intestinorum et explicationem sanguinis undecumque sit. R. spodii ustum. et opii. et acacie. et gummi. omnium ana ℥. i. gallarum ℥. s. folii zabaragi ℥. s. Conficiantur cum succo alaicoris. et fiant trocisci. **Trocisci andromachi.**

Conferentes ad explicationem sanguinis. R. arsenici. et opii. et coralli. omnium ana ʒ. iiii. olibani ʒ. viii. stelle terre. et amili. et boli armenici. omnium ana ʒ. ii. seminis papaueris ʒ. ii. balaustie ʒ. s. Tere et conficie. et fac trociscos. **Trocisci andromachi alii.**

Ualentes ad dolorem stomachi. et difficultatem urine. et difficultatem uentris. R. seminis apii ʒ. vi. anisi ʒ. iii. reusini. et piperis albi. et floris squinanti. et castorei. et spice. et cinamomi. et opii. omnium ana ʒ. i. et s. absinthii ʒ. iii. aloes socotrini. et mastice. et croci. omnium ana pondus ʒ. i. Tere et cribella. et conficie. et informa trociscos. **Trocisci alki.**

Qui proferunt epati quod debilissimum est. **di**gerendo sanguinem adeo quod debilitatur est appetitus cibi. et appetitus coitus. R. lacce lignorum partes .v. berberis partes .iii. reusini. rosarum rubearum. et alcalcaloes indi. omnium ana tertia partis .i. succi draconis. et nucis lilii. [illegible] albidi. ana partes. seminis croci. et ani. et seminis apii. et kerisium. raun. et petroselini. omnium ana quarta partis .i. tere et fac trociscos. **Trocisci alkorinadri.**

Absinthium. conferentes ad humorem crudum. et colericam fortes ualde. R. mirobalanorum. et bellericorum. et emblicorum. et borage. omnium partem .i. pistacorum mundatorum. et medulle cucurbite albi quantum illorum totum. et pondus medietas corporis omnium. ponantur pericudis in patella. et fundatur super eos aliquod aqua. Cum vero bullierit auferatur. et ponatur superius super eos mediate per commixtione. et permisceatur commixtione decocti. Deinde fiat trocisci. et sit quisque trociscus pondus ʒ. v. Dosis sit trociscus .i. cum aqua infusum est coriandrum siccum. a principio noctis. Deinde colera [illegible] quod potat medicinam in mane. ipsi est faciunt assellare a .x. sellis usque ad .xx. Et cibus eius sit in pos cum fiunt uespere [illegible] in aqua aceris cum oleo abluto. et sic ingenium ut educat fila uiticum [illegible]. addatur in eas quantum est quarta pars inuolulanorum de [illegible] pa collo quinque. **Trocisci almezerion.**

Conferentes ad nausiam et singultum. et rem[...]

mon. R. ani. et seminis apii. calamenti ortulani. et mente. et petroselini. et ameos. omnium ana ʒ. vi. et opii. et castorei. et piperis albi. et macropiperis. et sisimbrii. et mirre. et absinthii. omnium ana pondus ʒ. iiii. et cortice cassie ʒ. xii. Conficiantur cum melle. et fiat trocisci. **Trocisci mezen**

Recipe seminis apii et ani. et ca**on alii...**namomi. omnium ana ʒ. vi. absinthii romani ʒ. iiii. mirre. et piperis. et opii. et castorei. omnium ana ʒ. ii. Aggrega his medicinis tritis et cribellatis. et fac trociscos cum explicatione. et utere ad debilitatem stomachi. et fluxum uentris. et uomitum. **Trocisci altudion.**

Conferentes ad febres in flatis. et apita. epatis. et febres compositas ex colera et fleumate. et sanguinem habundantem. R. rosarum rubearum ablatis capitulis ʒ. vi. spice odorifere. et croci. ana pondus ʒ. ii. sucali quitie. et radicis liquiritie. et granorum citrinarum excorticatorum. et [illegible] mundatorum omnium ana ʒ. iii. dragagantum et gummi. ambarum ana pondus ʒ. i. Aggrega his medicinis tritis. et cribellatis. et conficie cum aqua dulci. et fac trociscos. **Trocisci alutudion. descriptio a**

Nalio de rosis. R. granorum mellonis. **cu**[...] et granorum citroli. et granorum citrinarum. et granorum cucurbite dulcis excorticatorum. omnium ana pondus ʒ. x. succi liquiritie pondus ʒ. vi. dragagantum pondus ʒ. iiii. seminis feniculi. et rosarum ambarum ana ʒ. ii. croci pondus ʒ. i. Tere et conficie cum aqua psillii. et fac trociscos. **Trocisci marinus..**

Conferentes cum primatur eger ypleos ualentes ad inflationem. et ad uomitum. **Cuius compositio hec.** Seminis apii. et ani. ambarum ana pondus ʒ. vi. absinthii romani pondus ʒ. iiii. mastice pondus ʒ. iiii. piperis pondus ʒ. ii. castorei pondus ʒ. ii. Tere. et cribella. et conficie. et fac trociscos. **Trocisci de papauere.**

Conferentes ad fluxum sanguinis. et tussim. et febrem. et dolorem pectoris. R. rosarum. et gummi arabici. ambarum ana pondus ʒ. iiii. amili. et dragagantum ambarum ana pondus ʒ. ii. papaueris albi et nigri. ambarum ana pondus ʒ. iiii. et spodii pondus ʒ. i. succi liquiritie pondus ʒ. ii. croci pondus tantum ʒ. i. tere. aggrega. et fac trociscos. **Trocisci de balaustiis.**

Conuenientes ei qui habet fluxum uentris. et egestione emittit sanguinem. et famem. et habet tenasmon. R. balaustiarum. et cortice. et sumac. et glandium confectarum. et lamec hanadec. et granorum mirti. omnium ana ʒ. viii. gallarum confectarum excoctarum cum aceto cimini confecti. infusi in aceto. omnium ana ʒ. iiii. Tere et conficie cum aqua rosata. aut succo arnoglosse. aut succo malorum. et informa trociscos. **Trocisci disindic..**

Conferentes ad ulcera renum. et uesice. et mictum sanguinis. et difficultatem urine.

In alio de rosis.

conferentes.

mirre pondus ʒ. ii. cinamomi pondus ʒ. vi. opii pondus ʒ. ii.

sit

Cui³ p̄mixtio h̄ē. Semis iusq̄ami albi.
semis apii. ⁊ sebedenegi. ōm̄ an̄ pondus
ʒ. vi. semis feniculi pond. ʒ. ii. semin̄
croci. ⁊ gnor̄ pini. ⁊ semis acetose. ⁊
opii. ⁊ amigdalarum amararum excortica-
tarum. ōm̄ an̄. ʒ. iii. gnor̄ alkekengi.
mōtum. xxv. num̄o. semis citrulli.
excorticati. ʒ. xii. T̄e. ⁊ ɔfice. ⁊ informa
trociscos. Trocisci alandaron descriptio
asclepiadis. R̄.

Apium ḡnator. ʒ. x. aluminis iameni
ʒ. iiii. calcadis. ʒ. xii. dragaganti ʒ. xii
mirre. ʒ. iiii. olibani. ʒ. viii. aristolo.
ʒ. xii. Tere cum aq̄ mell'. ⁊ fac trociscos.
Descriptio alia.

Rape aristologie. ⁊ gallarum uiridium. ōm̄
an̄. ʒ. viii. ⁊ reliq̄ medicine sint sedm̄
q̄ sunt zuccaquintum medicine. ⁊ informent̄
trocisci. Trocisci aliu—...

Qui ɔferit ad ulcera intestinorum ⁊ sputum
sanguinis ex pectore. ⁊ ɔseruat fetum.
R̄. antimonii. ⁊ sedinigi. ⁊ sanguinis dra-
conis. ōm̄ an̄ sextarii. iii. ffedrinam sex-
tarium unum. laudani. ⁊ suc. ⁊ croci. ōm̄
an̄. ʒ. iiii. balaustiarum. ⁊ gallarum. ōm̄
an̄. ʒ. xx. licii. ⁊ cornu ceruini adusti. ⁊ acacie.
ōm̄ an̄. ʒ. x. Confitiantur cum aqua ar-
noglosse. aut aqua virge pastoris. ⁊ a-
ministret̄ sedm̄ tres modos. Ad cursum ex
inferioribus cum clisteri infrigidatiue. ⁊ in
sedes supponatur cum lana. ⁊ in tertio detur in
potu cum succo citri. ⁊ cum aqua virge pa-
storis. Et ad sputum sanguinis ex pectore
cum aqua portulace. ⁊ dissinterie cum rob ci-
toniorum puro. Trocisci de aniso.

Aperientes oppillationes. rectificantes epar
leuificantes naturam. auferentes febres
antiquas. Cui³ p̄mixtio h̄ē. R̄. anisi
ʒ. iii. absinthii. ⁊ asari. ⁊ semis apii.
⁊ amigdalarum amararum excorticatarum.
⁊ spice. ⁊ mastice. ⁊ folii. ⁊ semis anet. i
ōm̄ an̄. ʒ. i. eupatorii. ʒ. ii. aloes. ʒ. iiii.
⁊ s'. Confitiantur cum aqua absinthii. ⁊ fi-
ant trocisci drachmei. ⁊ dentur in potu cum
siruppo acetoso. Trocisci lenientes naturam.

Aperientes angustiam. ɔferentes ad strictu-
ram anhelitus. phlebotomies uomitum. Cui³ p̄mix-
tio h̄ē. In alio an̄. ebur. ʒ. v. uiolarum sic-
carum. ʒ. x. succi liquiritie ʒ. ii. ⁊ s'. Cōfitiantur
cum aqua. ⁊ fiant trocisci. Dosis eorum. ʒ. iii.
⁊ bibatur cum. ʒ. x. zuccari. Trocisci de semi-

Qui ɔferunt ad resolutionem nature mulierum.
⁊ ulcera q̄ sunt in intestinis. ⁊ ad illum q̄
n̄ diligent aluos. ⁊ punitiones uehementes.
⁊ tenasmon. ⁊ fluxum sanguinis mulierum
frequentem. Quorum h̄ē p̄mixtio. Gr. mor-
tin. ʒ. ii. semis feniculi. an̄. anetos.
semis apii. semis iusq̄ami albi. dauci.
ōm̄ an̄. ʒ. i. opii. ʒ. vi. Confitiantur cum
uino. ⁊ fiat trocisci. ponderantes. ʒ. s. ⁊ a-

ministret̄ p³ sex menses.

Trocisci de incisione aque. ⁊ duritie epatis.

Rosarum. ʒ. iiii. berberis. ʒ. ii. spic̄ō cruciate.
mastice. ⁊ succi eupatorii. ⁊ absinthii. et
squinanti. ⁊ asari. ⁊ an̄. ⁊ semis apii. ⁊ se-
minis feniculi. ⁊ scolopendrie. ⁊ fructus
tamarisci. ⁊ radicis capparis. ōm̄ an̄. ʒ. i.
reu. ⁊ lacce. ⁊ succi liquiritie. ōm̄ an̄. ʒ. i. ⁊ s'.
croci. ʒ. s. informentur trocisci. Trocisci de

Qui ɔferunt ad dolorem stomachi. ⁊ fe- rosis.
bre flatica. R̄. siccarum rosarum. ʒ. ii. spic̄e
radicis liquiritie. ōm̄ an̄. ʒ. i. camfore. ⁊ ma-
stice. aloes an̄. ʒ. vii. carpobalsami. ʒ. v.
Tere. ⁊ ɔfice cum rob. ⁊ fac trociscos.
Trocisci de rosis lenitiui.

Qui in estate in potu sunt. Rosarum pon-
dus. ʒ. x. spice. radicis liquiritie. ōm̄ an̄. ʒ.
v. semis acetose. ʒ. iii. Terantur ⁊ ɔfitiantur cum
aqua frigida. ⁊ informentur trocisci.
Trocisci de rosis. ⁊ eupatorio.

Conuenientes ad febres antiquas. ⁊ dolo-
rem epatis. ⁊ hyctericiam. R̄. rosarum. ʒ. v.
spice. ʒ. ii. succi eupatorii. ʒ. viii. Tere ⁊
ɔfice cum aqua tremabin. ⁊ fac trociscos.
⁊ da in potu. cum aliq̄ siruporum. Trocisci de

Conuenientes ad oppillationes epa- lacca.
tis ⁊ splenis. ⁊ febrem assiduam. ⁊ p̄uocat
urinam. Quorum p̄mixtio h̄ē. R̄. lacce.
⁊ rubee. ⁊ an̄. ⁊ semis apii. ⁊ absinthii.
⁊ asari. ⁊ amigdalarum amararum excor-
ticatarum. ⁊ costi. ⁊ aristologie lō. ⁊ succi
eupatorii. ⁊ succi liquiritie. ⁊ succi berberis. ōm̄
an̄ pars. i. informentur trocisci. drachmei. ⁊
dentur in potu cum eo q̄ ɔuenit de sirupis...
Trocisci de rubea.....

Qui ɔueniunt ad ḡuedinem splenis. ⁊ do-
lorem epatis. ⁊ febrem cronicam. Cui³ p̄mixtio
h̄ē. rubee. ʒ. xii. corticis radicis capparis.
⁊ aristologie lō. ⁊ radicis liquiritie. ōm̄ an̄. ʒ. i.
Cōfitiantur cum sirupo acetoso. ⁊ informentur
trocisci. ponderantes. ʒ. i. Dosis sit una cum
decoctione absinthii. Trocisci de cuscuta.

Conuenientes ad febres cronicas. ⁊ ceterum.
Cui³ p̄mixtio h̄ē. R̄. Semis citruli. ⁊
semis portulace. ⁊ semis asclepiadis.
ōm̄ an̄. ʒ. iii. sulphur. ⁊ bedeguar. ⁊ sun-
fir. ōm̄ an̄. ʒ. iiii. tamarindi. ʒ. xxx. zuc-
cari alhussir. ʒ. xxx. croci. ʒ. iii. Cōfitian-
tur cum aqua ⁊ melle. ⁊ fiat trocisci. ⁊ ami-
nistret̄. Trocisci de decem medicinis.

Qui ɔueniunt ad quartanam antiquam. ⁊ dolo-
rem epatis. ⁊ mollitiem. R̄. an̄. ʒ. iiii.
asari. ⁊ folii indi. ⁊ absinthii. ⁊ semis
apii. ⁊ spic̄e. ⁊ amigdalarum amararum ex-
corticatarum. ⁊ mastice. ōm̄ an̄ pond. ʒ. i.
aloes. ʒ. ii. succi eupatorii. ʒ. iiii. Te. ⁊ ɔ-
fice cum decoctione absinthii. ⁊ informa tro-
ciscos. drachmei. ⁊ da in potu cum aq̄ tepida.

Conferentes ad febres anti- Trocisci alii.
quas. ⁊ inflammationes. ⁊ uomitum. ⁊ leniunt

spodii. ʒ. i.

draganti ⁊ amili ⁊ gummi ōm̄ an̄. ʒ. i. s'
spodii ⁊ barbar̄ ⁊ semis cuscute ōm̄
an̄. ʒ. iiii.

aur. iiii.

In alio. ʒ. i.

naturā. ℞ rosarū rubearū ablatis ca
pitib9. pond. ʒ. vj. g̃nor ciciumeris
cucurbitarū. & mastic. & reubarbi. & su
ci eupatorii. oīm an̄ pōd. ʒ. iij. croci pō
d9. ʒ. ij. aloes scoterensis pond. ʒ. j.
Aggga hās medicinas t̄tas & cōtuza
tas. & cōfice cū aqua dulci. & fac trosc.
Et uti cū aqua frigida. aut cū. aut
sirupo acetoso. Explicit octauum tractatum.
Incipit nonum. de decoctionib9. & pillis.

POST ponam summā de catarticis. q̄rū
q̄dā apozimata. & q̄dā pille. & sermonē
de gargarismis. & obtarmicas. & epla
stris. & epithimatib9. & medicīs oculi.
& dentiū. & aliorū. usq3 ad summā secūdam.
Et sigillabim hāc summā loq̄ndo de o
leis & unguētis. Et an̄ illd afferem de
speciēs apozimatū & pillarū. quor
narrationē uidemi ee an̄ hāc summā secdm.

Decoctio aque de radicibus.

Conferēs ad oppillatiōēs et difficulta
tē urine. & dolorē epatis. & stō. & aim
rustrat cū oleis. & alius. ℞. cortic
radic feniculi. & cortic radicū apii.
& radicū sq̄nāti. & semīs feniculi. et
apij. & anisi. & spice odorifere. & capil
li ueneris. & mastici. & passularū enu
cleatarū. oīm q̄ntū necce ē. Decoquāt. & de
t in potu q̄ntū necce ē.

Decoctio aque de radicib9 alia.

AD dolorē epatis alkindi ℞ cortic ra
dicū feniculi. & apij. & apij. alior an̄.
pond. ʒ. j. rosarū rubearū mollitarū. &
calamiti. & sq̄nāti. oīm an̄. ʒ. s. rosarū
rubearū passularū enucleatarū pond.
ʒ. ij. asari pond. t'cie. ʒ. j. & spic pond
t'cie. ʒ. j. fundant sup ea aque t'cie. ij. lb
j. & decoquāt donec remaneat. ʒ. ij. &
plus paru. Deī coleē. & fūdāt sup
eā ex oleo amigdalino dulci pōd. ʒ. j. de
īn potet. Apozima de absinthio.

Conferēns ad dolorē epatis. & stōi. & fe
bres cōmixtas frigidas. flaticas. &
& melancolicis. Cui pmixtio h' ē. ℞
an̄. & semīs apij. & absinthij romani. &
asari. & semīs feniculi. & radic sq̄nā
ti. oīm q̄ntū necce ē. Decoq̄t. & exclu
aqua corp. & det in potu. Decoctio cupi

Conuenīens ei q' h't febrē q̄rtanā torij.
& febrē flegmaticā. & febrē diuisā. & le
nit naturā. ℞ mirobalani nigri.
& passularū mūdatarū. & fumi t're. &
bedeguard. & eupatorij. & sucahi. oīm
eq̄lr decoquāt & coleē. Caplm d' pillis.

Pille q̄ cōueniūt hūri uētositatē colici.
& inflatiōi. & spasmū neruor. & infla
tiōē testiculor. ℞ Semīs apij. &
semīs armel. & an̄. mastic. & croci. &
oīm an̄. ʒ. ij. & mirobalanor nigror.
& bellelicor. & emblicor. oīm an̄. ʒ. ij. &

sarapini & bdellij sciballidi. oīm. ʒ. ias
calamiti. & petroselini. & floris sq̄nāti.
& asari. & costi. & zedoarie. & lig' aloē.
oīm an̄. ʒ. s. informāt pille. Pille feti

Que expellūt humores crossos de magne.
sos. & apiūt oppillatiōēs. & cōfert ad do
lores iuncturarū & yliacor. & albaras.
& morfeā. & leprā. & elephāciā. & sūt
pille cogite almelici. ℞. amoniaci. &
sarapini. & oppoponaci. & bdellij. & aloē.
& harmel. & mirobalanor. & pulpe col
loquintide. oīm an̄. ʒ. viij. alsabri. & e
pythimi. & euforbi. & cassie. & hermo
dactilor. oīm an̄ pond. ʒ. iiij. & turbit.
ʒ. x. & castorei. ʒ. ij. & scamonee. ʒ. iij.
& agarici. ʒ. ij. & croci. & spice. & cardamo
mi. & radic altee albe. & alkekengi. & ci
namomi. & gallange. oīm an̄ pōd. ʒ. j.

Pillole fetide maiores.

Conferentes ad dolorē colice. & podagre.
& dorsi. & genuū. & resoluūt humorē crossū
uiscosū in corpe. Quarū pmixtio h' est.
bdellij. serapini. amoniaci. oppoponaci.
semīs harmel. & pulpe collognitide. & a
loes scotensis. & epythi. oīm an̄. ʒ. x.
scamonee. ʒ. vi. cinamomi. spic. croci. ca
storei. oīm an̄. ʒ. ij. euforbij. ʒ. j. Infun
dant gūme in aqua porri. & fiant pille.
Dosis. ʒ. ij. Pille fetide minores.

Mundificātes humorē crossū uiscosū. ex
dorso & genub9. ℞ sarapini d' spahim.
& amoniaci. & bdellij. oīm an̄. ʒ. x. turbit
ʒ. xx. pulpe collognitide. ʒ. xij. Infūdāt
gūme. & cōficiāt cū eis medicine. Do
sis. ʒ. ij. cū aqua tepida. Pille fetide al

Que cōferūt ad dolorē iunctu kindi.
rarū. & podagre. & oēm dolorē ex humore
frigido. & colica. & melācolia. & palisin. &
Quarū pmixtio h' ē. ℞ aloes. & mi
robala. citrinor enucleator. & harmel.
& epythimi cretēsis. & medulle turbith.
& amoniaci. & oppoponaci. & sarapini. &
bdellij iudaici. oīm an̄ ptes. iiij. pulpe
collognitide ptes. iij. scamonee ptes. ij.
euforbij. & castorei. & cinamomi. & croci.
oīm an̄ pte. j. Effunde gūmas in aqua
porri. aut aqua caul' die & nocte. Deī
tere medicinas. & tere gūmas donec fi
ant sic unguentū. Deī puluiza me
dicinas sup eas. & tē donec pmisceant. &
fac pillas sicēs pipi. & exsicca in ūbra.
Dosis earū pōd. ʒ. ij. in p'n noctis cū
aqua tepida. Et sit cib9 sup eas pullus
cōditus in zirbagi. & uinū ei sit melli
aut de passulis. Pille de capsia maiōes.

Que sūt cōferentes ad dolōes humor et
anchatū. & uene sciatice. & solōē. & edt
humorē crossū uiscosū. ℞ sarapini.
& amoniaci. & bdellij. & euforbij. & oppo
ponaci. oīm an̄. ʒ. j. aloes. & epythimi.

seil' feniculi & seil' apii an̄ ʒ. s.

& oppon

ammi

7 agarici. oim an. ʒ. i. 7 s. aristol' ro.
7 centauree. 7 castorei. oim an. ʒ. ii. mac
piperis. 7 ℥℥. 7 cimini. 7 ameos. 7 semin
apii. 7 an. 7 mirre. 7 croci. oim an scr
ii. ʒ. i. mirobala. citrinor. 7 hermodacti
lor. 7 tadias almcheizalberagi. oium
an. ʒ. ii. 7 7 s. sinapis. 7 cassie. 7 pulpe
colloquintide. 7 ligni acori. 7 sal' indi. e
oim an scrs. ʒ. i. Confitiant cu aqua
alkekengi. 7 fiat pille. dosis pond. ʒ. ii.

Pille de capsie maiores.

Conferentes ad mollificationem paritas. 7 pa
lisim. 7 dolorem anchariu. 7 genuum. 7 iun
turarum. 7 podagram frigidam. 7 solent edu
cunt humorem crudum. crossum. ℞. mirobala
citrinor. ʒ. x. talos aloes. ʒ. xx. ℥℥. ʒ. ii.
piperis. 7 macropiperis oim an. ʒ. i. sina
pis. ʒ. iii. capsie inde. 7 sal' indi. 7 pul
pe colloquintide. oim an. ʒ. ii. pentidior
ʒ. iiii. Confitiant cu aqua porri. 7 in
formentur pille. Dosis. ʒ. ii. cu aqua te
pida. Pille de cassia descriptionem alia.

Aloes 7 turbit. 7 hermodactilor. oim
an. ʒ. x. cassie. 7 acori. 7 sal' naphtica.
7 pulpe colloquintide. 7 agarici. 7 granorum
harmel. 7 bdellii. 7 sarapini. oim an
ʒ. ii. ℥℥. 7 macropiperis. 7 mastici. et
sinapis. 7 an. 7 costi. 7 ameos. oim an
ʒ. i. epythimi. 7 mirobal' nigror. aloes
an. ʒ. v. Confitiantur cu aqua caul' et
alkekengi. quorum dosis sit. ʒ. ii. aut. iii.
cu aqua calida. Pille de eupatorio.

Facientes ad dolorem epatis 7 hyctericiam.
7 ad febres. ℞. aloes. 7 succi eupato
rii. 7 mirob. citrinor. oim equaliter. Terantur
cribella. 7 conficiantur cu aqua apii. 7 pillas
fac. Dosis pond. ʒ. ii. Pille persicari.

Conferentes ad paralisim 7 torturam. 7 dolorem
iuncturarum ex flatu. ℞. Abrodunia
rii. 7 mediciam indi. 7 anil alafiagi. et
mediciam alia indi. 7 turbit. 7 granorum
anil indi. 7 herbe eupatorii. oim an aur
xx. Decoquantur cu. l. lb. aque donec remaneat
neat medietas. Deinde coletur 7 reducatur
e aqua eorum ad ignem. 7 bulliat donec
coaguletur. 7 proiciantur super eam deinde desi
ni mundati a cortice suo exteriore. 7 e silis
lingue avis. ponitur in medio sui. 7 su
matur cinami. 7 agarici. 7 mastici. 7 a
loes scotrensis. 7 abregi ex corticem. 7
succi liquiricie. oim an. aur. xx. Terantur 7 cribe
llacum crali. post deinde solum. 7 misceantur cu
medicinis. quam non cribellatur propter viscositatem
tem suam. Deinde proiciantur super illam aquam
decoctam coagulatam. 7 fac tamen ei spissitu
do mell'. 7 confitiantur cu ea iste medicine
7 informentur pille. Et sumat de eis pondus
fere. ʒ. i. usque ad. ʒ. s. Et quam multiplicat
da duas scrs. ʒ. i. cu aqua calida in noc
te. Pillole alie archelice. i. primans.

Et sunt pille abstergentes flegma 7 melancoliam
7 educentes ea alvo. 7 frangunt ventositatem
debilitatis digestionis. 7 dantur in potu yeme
7 estate. Quarum permixtio hec. ℞. ana
mom. 7 croci. 7 costi. 7 spice. 7 amomi. 7 carne
dreos. 7 granorum allen. 7 mahaleb. 7 cina
momi. 7 agarici. oim an pond. ʒ. ii. 7 mirre.
7 croci. 7 garofilor. oim an. ʒ. iii. 7 aloes
ʒ. x vi. fiat pille in estate cu succo rosa
rum. 7 in hyeme cu succo caul'. Dosis earum
pond. ʒ. ii. cu vino an cibum. 7 alterum in hora
sua cu aqua calida.

Pille aldurie ex lib' alcalamer.

Que odoriferum efficiunt oris odorem. 7 con
7 abstergunt visum. 7 consumunt flegma. 7 faciunt
appetere cibum. 7 confortant dentes masticantes.
℞. cinami. 7 piperis. 7 rubee. 7 coriandri.
heil. bauguc. 7 condelate. 7 saufel. 7 ca
breus. oim an pond. ʒ. i. keiriaca. i. mu
sca. Terantur. 7 cribella. 7 conficiantur cu aqua gum
mi soluti. Pille que conferunt ad ventositatem
7 debilitatem stomachi. 7 ad emoroydas. Quarum

Recipe scorie ferri aur. c. permixtio h. est.
que infundatur in aqua porri. vii. diebus continuis.
continuis. 7 removeatur aqua inea omni die se
mel. 7 granorum nasturtii. ʒ. x. seminis
porri. 7 seminis erute. 7 seminis alfeful. 7
seminis apii. 7 seminis baucie. 7 seminis ra
fani. 7 fenugreci. 7 seminis cepe. oim ana
ʒ. xxv. Terantur 7 conficiantur cu aqua porri. 7 for
ma pillas. sicut cicer. Pille dende.

Que conferunt ad torturam 7 colicam. 7 dolorem
dorsi. 7 genuum. 7 cum dolore cui causa est flegma
crossum viscosum. 7 cum ventositate crossam.
Cinamomi excorticati a cortice sua superi
ore. de quo proiciantur ligne recepte inter duo
frustra. 7 granorum dende. 7 succi liquiricie. 7 aga
rici albi. 7 alkecian. 7 herbe eupatorii. 7
absinthii. 7 aloes partes equales. Terantur 7 con
ficiantur cu aqua apii. 7 informentur pille parve. Et
ille qui de eis facit pillas inungat manum
suam oleo balsami odorifero. Dosis earum
que est a. ʒ. i. usque ad duas. ʒ. Et sit albus
super eas zuccaro. Sal solutivus . . .

Conferens ad torturam. 7 abstergit visum. 7
acuit auditum. 7 ad dolores splenis. 7
podagram. 7 dolores iuncturarum. 7 molli
ficationem lacti. 7 nocumenta frigoris. 7 humi
ditatis. Cuius permixtio hec. Sal' gemme.
ʒ. vi. piperis. ʒ iii. ℥℥. 7 seminis apii. 7 y
sopi. 7 anisi. 7 petroselini. 7 seminis
feniculi. 7 an. 7 folii indi. 7 agarici. 7 sca
monee. 7 nasturtii. 7 garofilor. oium
an. ʒ. iiii. aggregentur post cribellationem. 7 repo
natur in vase. 7 administretur. Pille optime. secundum Allkindi

Que confortant stomachum. 7 faciunt appetere cibum.
7 sunt valentes ad stomachum. 7 epar. 7 splenem.
7 mundificant sensus. 7 intestina. 7 edu
cunt superfluitates ex toto corpore. sali vitam
quam coleram. 7 flegma. ℞. mirobal' kebulor.

f. medie. x larii

? pipis

Jnal' nasturcii.

Dim tre dedr

aqua

ptes. vi. sal' indi. 7 absinthii romani. 7 agarici leuis. 7 scamonee sb albide. om̄ ana ptes. iij. asari. 7 ani. 7 seminis apii om̄ an ptes. ij. medulle turbit albi. p tes. xvij. epythimi cretensis rubei numeri trium ptes. v. yerepigre ptes xvij. ga riofilor ptē. i. commisceantur iste post cribellationem. deinde ponat sup eas paulatim aqua. 7 ipse coniungantur. Et sit aqua in q bullite sint ptes. iiij. peruidior sabuni donec consumpta sit in sbam succi dictilorum. De inde informentur pille siles pipi. dosis sit pond' aur. ii. Pille albymachi.

Mundificantes capud ex humiditates. et conferunt ad apoplexia. bibant 7 dormiat sup eas. ppea q sunt ultime in attractione. Quarum pmixtio hec ē. ℞ aloes scotrensis. 7 pulpe colloquintide. alorum an aur. vij. croci. 7 spice. 7 anamomi. 7 granorum balsami. et asari. 7 masticis. 7 absinthii romani. 7 scamonee. 7 turbit. om̄ an aur. ij. cassie aur. s. Terantur bene. 7 cribella. 7 conficiatur cum aqua tepida. 7 fac pillas. 7 inungat in manum suam oleo amigdalino dulci. et sumat de eis secundum quantitatem lenitatis nē. 7 siccitatis cuiuscumque. pille. iij. 7 plus de eis pille. xi. 7 dosis integra. ʒ. ij. cum uadit ad lectum suum. Pille filii allzanch.

Que ptē ad morfeam fecam. aufert ē cum tribus diebus. 7 conferunt ad febrem 7 uentositatem. 7 dolores iuncturarum. 7 contra passionem flaticam. 7 melancolicam. ℞ mirobalanorum nigrorum 7 citrinorum. 7 aloes scotrensis. 7 sarcocolle. 7 bdellii rubei. 7 serapini de spalium. 7 pulpe colloquintide. om̄ an ptes. v. nasturtii albi. 7 origani, psilii. 7 nigelle. 7 cymini cirmeni. et sal' gemme. 7 miscea romani. om̄ an ptē. i. Accipe has medicinas p̄ confectionem 7 cribel lationem. 7 commisce pfecte. 7 infunde gum mas in aqua porri in uase eris tante quantitatis q confitiantur medicine. 7 ponat in sole. donec resoluantur gumme. Deinde pfitiantur medicine cribellat' desup 7 confitiantur bene uehementer contendo donec sit pt ut fiant pille siles pipi. 7 exsiccentur in umbra. Dosis earum aur. i. cum aqua tepida. Et abstineat ante ipsas duobus diebus ab omnibus rebus. n pane 7 amalegi.

Pillole filii hulcire.

Super quibus ē conueniencia manifesti iuuamenti in uentositatibus emoroydarum. 7 humectatem crudum. 7 morfeam. 7 ad pluritum. 7 bibuntur in omni die 7 nocte. hyeme 7 estate. Quarum pmixtio hē. ℞ mirobal' citrinorum. 7 bellericorum. 7 ablatis nucleis. om̄ an aur. iij. emblicorum aur. vj. cassie inde. 7 macropipis. alorum an aur. v. iuue muse. ec. 7 salis gemme om̄ an aur. ij. turbit albi. aloes. alorum an aur. vj. iij. terantur 7 cribella. et

fiat confectionem cum oleo uiolato. 7 fac pillolas. 7 exsicca in umbra. Dosis earum a aur. vj. ap media nocte cum aq calida. Videl' ē mirabilia ex iuuamento.

Pille aggregatiue filii algos

Que conferunt ad supfluitatem existentem in corpe ex flate. 7 cola rubea 7 coleta nig. Et silr conferunt capiti cum in ipso est supfluitas ex istis humoribus aut ex uno eorum. 7 resoluunt surditatem accutem in. 7 confert stō 7 epati. 7 confortat ea. 7 con ferunt ad 7 contra febrem an tiquam. 7 sedant humores om̄s. 7 sedant sanguinem. 7 sanant spes ulcerum 7 pruritum. Et ille q hē emoroydas 7 indiget po tione. tangat indicem 7 pollicem suum cum aliquanto oleo amigdalino dulci. Deinde tangat pillas ill' digitis suis quantitate q fluat cum oleo. deinde bibat eas. Non ē nocebunt ei cum fecerit illud. Quarum pmixtio hē ē. Yerepigre. ʒ. xxiiij. miro balanorum nigrorum 7 citrinorum. alorum an. vj. ʒ. masticis. 7 ani. 7 succi eupatorii. 7 succi absinthii. om̄ an. ʒ. ij. rosarum rubearum. ʒ. iiij. Terantur. cribellentur. 7 confitiantur cum aqua. 7 informentur pille. siles pipi. Dosis pond' ʒ. ij. usq ad. ʒ. i. 7 s. 7 bibantur p duas ho ras ap̄ noctis. antequam dormiat uires eis. Deinde surgat 7 faciet assellare ad duabus sessis usq ad iiij. 7 ar eadem opatio in ttie. Pille facte cum euforbio.

Conferentes ad aquam citrinam 7 ad dolorem dorsi. 7 ancie. 7 podagram. 7 mollificatim membrorum. Quarum pmixtio hē ē. Eufor bii 7 masticis. alorum an. ʒ. iiij. scamonee 7 agarici. alorum an. ʒ. v. pulpe colloquin tide. ʒ. iij. aloes 7 epythimi. alorum an pond' ʒ. xx. succi absinthii. pond' ʒ. v. salis indi pond' ʒ. i. 7 s. macropipis pond' ʒ. ii. spice pond' ʒ. x. Terantur medicine 7 cribella. 7 conficiatur cum aqua caul' 7 informa pillas sicut pip. Dosis hui' medicine ē. xj. pille. usq ad quintam. ʒ. s. an albi 7 p ipi. 7 bibant sup eas aq calida.

Conferentes ad febrem cro Pille alie… nicam. 7 debilitatem splenis 7 epatis. 7 incepticem aque. ℞. Camedreos 7 camepitheos. 7 radicis liqr. 7 croci. 7 lacce. 7 absinthii. om̄ an. ʒ. x. seminis apii. 7 ani. 7 seminis feniculi. om̄ an. ʒ. v. succi eupatorii. 7 reubarbi. 7 rosarum. om̄ an. ʒ. viij. seminis cuscute. ʒ. xv. po lii. 7 si fuerit splenis adde iteris scolopendrie. ʒ. x. radicis capparis 7 fructus tamarisci. alorum an. ʒ. viij.

Pillole ad febrem cronicam.

De humoribus commixtis. 7 dolorem epatis. 7 incepticem aque. ℞ absinthii. 7 succi eupatorii. 7 mirobalanorum citrinorum. 7 aloes. 7 masticis. 7 croci. 7 aristologie.

In alio aur. i. ʒ

ʒ iiij

In alio. x.

an pd. ʒ iij

et lacte. 7 an. 7 cassie. 7 yera. oim
an pte. i. terant. 7 informant pille.
Conferentes ad febrem **Pille alie.**
Cavunca acute ab humorib9 commixtis
7 ad dolorem epatis. 7 incepcioni ydro
pisis. ℞. absinthii aut suci eius et
suci eupatorii. 7 mirobalanor citri
nor. 7 aloes. 7 mastic. 7 croci. 7 reu
barbari. 7 lacte ablute. 7 an. 7 folii.
sicci. 7 yerepigre. oim an pars. i. te
rant. 7 confitiant cum aq solani. 7 infor
ment pille. Dosis pod aur. i. cum aq te
pida in nocte. Et si fuit tussis pmisce
cum medicinis sua liqr. que medietas po
deris oim medicinarum.

Pille que apiunt oppillationes.
Et subtiliant humores crassos. 7 faci
unt descendere humores 7 humiditates in
testinales. 7 mucillaginosos. **Quarum p
mixtio hec.** folii indi. 7 mirre. 7 floris
camomille. 7 floris absinthii romani. et
mastice. 7 croci. oim an. ʒ. s. seminis
apii. an. 7 apii. 7 bdellii. 7 sarapini.
7 opoponaci. oim. ʒ. i. aloes. ʒ. vii.
turbit. 7 agarici. alioz an. ʒ. iii. 7 s. et
fiant pille. **Pille de sarapino.**
Que conveniunt ad dolorem genuum. 7 ad iun
cturas 7 lateris. **Cui pmixtio hec.** Seminis
apii. 7 seminis harmel. alioz an. ʒ. i. sa
rapini. 7 bdellii. alioz an. ʒ. ii. pul
pe colloquintide. 7 agarici. alioz an. ʒ. i.
turbit. ʒ. vi. fiat pille. Dosis. ʒ. ii. cum
aqua tepida. **Pille de opoponaco aliso**
Convenientes ad dolorem lumborum.
genuum 7 dorsi. 7 paralisim. 7 torturam.
℞. ʒ. ʒ. 7 piperis. 7 macropiperis. 7 cas
sie. 7 mirobalanorum citrinorum. 7 bellir. et
emblicorum. 7 mirre. 7 turbith. 7 scamonee
7 croci. 7 castorei. oim. an. ʒ. ii. op
poponaci. 7 hermodactilor. 7 sarapini.
7 bdellii. 7 amoniaci. 7 pulpe colloquintide.
oim an. ʒ. x. aloes. ʒ. xx. Infundat aq
gumme in aqua caul. 7 confitiant cum ceteris
medicinis 7 forment pille. Dosis. ʒ. ii.

Pille de euforbio.
Conferentes ad paralisim 7 mollificationes. 7
humores crudos descendentes. in alio in
bra 7 nervos. ℞. agarici. pulpe collo
quintide. euforbii. sarapini. bdellii. oim
an. ʒ. i. aloes. ʒ. ii. terantur 7 confitiant
cum aqua mell caul. 7 fiant pille.

Pille inde facte cum musco.
Conferentes ad dolorem stomachi. 7 auferunt
fetoris. 7 malum odorem portum. 7 exsi
cant humiditates. ℞. ... 7 ca
paris. alioz an. lib. i. Conterant 7 ablu
ant cum aqua 7 ponant in vase. 7 po
nunt super ea aque. lb. xl. 7 decoquatur donec
remaneat. lb. v. 7 colet. Deinde reduca
tur ad vas mundum. 7 decoquatur cum aq ...

sola donec coaguletur. 7 moveb ea cum
coclear. ita ut non adhereat. 7 adurat.
Deinde ponatur in catino vitri. 7 exsiccet.
sic exsiccatur aloes album ablutum. Cum
volueris facere ex eis pillas. sume de eis
aur. xx. 7 ... 7 cubebarum. Deinde accipe g
heil. 7 gariofilor. 7 nucis muscate. et
macis. 7 xiloaloes indi. 7 folii. 7 cen
taurie. 7 sandali albi. 7 galange. 7
7 cubebe. oim an aur. i. musci aur. v.
castore aur. x. Tere unumquodque p se. et
inde pmisce. postea accipe ... sedo au
reos. v. 7 pone super eam aq. ʒ. vi. 7 decoque
eam donec remaneat. ʒ. ii. 7 co
la eam 7 confice cum ea medicinas 7 informa
pillas sicut decet. 7 exsicca eas. 7 utere
eis cum necesse fuit. **Explicit tractatus nonus.**
Incipit decimus. De oleis ......
SERMO NOSTER in hac summa de o
leis. est secundum nostram conditionem. **Oleum
Elus quod invenitur sub nomine nardinum.**
... 7 est de nobilibus oleis. conferens ad omnem
dolorem qui fit ex frigiditate iuncture. 7
ventositate intrinseca. 7 sedat dolores
aurium frigidos. 7 removet eos. 7 aufert
dolorem capitis 7 emigraneam facto cap
purgio ex eo. 7 colorem efficit bonum. 7 au
fert colicam. 7 punctiones ventosas. 7 confert
ad dolores cavum. 7 sedat dolores epatis
7 ventris. 7 calefacit matricem. 7 unctum
in foramine virge. 7 confert renibus 7 ve
sice. 7 ad mollificationem vesice. **Cui
hec pmixtio.** Sumat calami aromatici. 7
api. 7 folior lauri. 7 xilobalsami. 7
folii indi. 7 enule. 7 saune. 7 squinanti.
7 mirti. 7 cordumeni. 7 san tuci. oim
an. ʒ. ii. In alio spice inde. ʒ. s. 7 post
tum infine p q decoctum fuit pdictum ole
um. cum fuit contritum. Terantur contrita gros
sa. 7 ponant in vase. 7 ponatur sr
sup caminum 7 aqua 7 infundat sup ea
olei sisamini. sext. v. 7 decoquantur lento
igne in vase duplici sex horis. 7 mo
veat omni hora. Deinde auferat ab igne. 7
dimittat donec infrigidetur. 7 colet oleum.
Decoctio secunda. cui pmixtio hec est.
Rosarum rubearum. 7 cassie. 7 fuci mirti
humide. 7 mirre. oim an. ʒ. ii. Terantur
grosse. 7 ponat super aqua aurum
num donec inhumectentur. 7 oleum decoctum.
7 decoquantur levi igne dissolvatur. 7 infri
gidetur. 7 colet. **Descriptio tercia. Cui hec pmix.**
Spice. 7 gariofilor. 7 storacis. oim an. ʒ. ii.
nucis muscate. ʒ. v. olei balsami. ʒ. xx.
Tere medicinas. 7 pone grosse. super eis
aquam. Cum calefit pone desuper oleum.
quod est decoctum. 7 oleum balsami. 7 storace
liquidam. 7 move donec misceantur. 7 ferve
ant donec consumatur aqua. 7 remaneat
oleum. **Oleum de storace.** ....

terr. ʒ. ii.

inde

7 ebella

29

[C]onvenientes incturis ad quas effunditur materia, et calefaciat lacertos, et capita frigida, et matricem frigidam, et calefacit renes et vesicam ex frigiditate. ¶ Olei sisamini lib. i. storacis sicce ℥ iii. decoquantur lento igne donec siccatur oleum virtute storacis, et reponatur. **Oleum de camomilla.**

[O]lei sisamini lib. i. fenugreci. supremorum camomille ablutorum et exsiccatorum in umbra aliorum ana ℥ ii. et reponatur in vase vitri, et ponatur in sole .xl. diebus. et administretur.

[C]onvenientes ad de- **Oleum de mastice.** bilitatem stomachi et apertionem eius, et lenit duritiem. ¶ Olei sisamini lib. ii. mastice ℥ vi. teratur mastix et proiciatur super oleum in vase duplici. **Oleum de absinthio factum in sole.**

[C]alefaciens et confortans membra frigida. ℞ Olei sisamini dauricam i. proiciatur ipsum in vase vitri. absinthii ℥ ii. ponatur in sole .xl. diebus. **Oleum de aneto.**

[O]lei sisamini lib. i. seminis aneti exsiccati in umbra ℥ i. et proiciatur in vase vitri et ponatur in sole .xx. diebus. et administretur. **Oleum de lilio.**

[Q]uod confert ad frigiditatem matricis et ad colicam. et calefacit renes et vesicam. ℞ cassie lignee. et costi. et carpobalsami. et masticis. omnium ana ℥ i. garofilorum. et cinamomi. aliorum ana ℥ ss. terantur et proiciantur in vase vitri cum lib. i. et ss. olei sisamini. et lilius .xxx. numero. postquam precideris illud quod est in eis de viriditate. et radices foliorum eorum. et ponatur in umbra in loco temperato. usquequo fiat oleum virtute eius. et administretur. **Oleum de haseck.**

[Q]uod confert ad difficultatem urine, cum ¶ Olei sisamini ℥ i. aque lib. i. et quarta. zinziberis ℥ iiii. haseck ℥ x. terantur medicinas grosse et proiciantur in vase cum aqua et oleo sisamino. et decoquantur donec consumatur aqua, et remaneat oleum. et distilletur de eo in foramen virge. **Oleum de hasek.**

[F]aciens ad incturis. et colore- *aliud.* efficitur bonum. et addit in desiderio coeundi, et commovet super coitum. et rectificat renes et vesicam. et dorsum. cum de eo bibitur quantitas ℥ i. omni die cum rob. aut cum vino. et administratur in clisteribus. **Cuius hec est permixtio.** Olei sisamini. et lactis vacci- ni dulcis. et succi hallhaseck humidi. omnium ana lib. x. pernidiorum aliorum lib. v. zinziberis lib. ii. et ss. terantur pernidii et cribellentur. et proiciantur in vase figuli. et accendatur sub eo ignis lenis. donec consumatur aqua hallhasek. et lac. et remaneat oleum solum. et bibatur de eo sicut diximus. est enim iuvativum ad debilitatem renum. et addit in desiderio coeundi. et spermatizare. **Oleum de asek.**

[C]onferens ad difficultatem ventris. et dolorem yliorum. et renum. et vesice. **Cuius permixtio hec est.** Aque dulcis siccati .xv. ℥ ℥. pondus ℥ iiii. corticum haseck pondus ℥ x. olei sisamini sextarium i. decoquantur in vase mundo igne leni. donec consumatur aqua et remaneat oleum. et auferatur et dimittatur donec infrigidetur. et coletur. et fiat clistere ex eo posterius. et in infundendo in foramen virge. **Oleum de serpentibus.**

[C]onferens ad impetiginem et mollificationem stomachi. ¶ Sumatur olei sisamini lib. ii. et ponatur in vase figuli. et ponatur in eo de serpentibus nigris a capite usque ad .x. et stringatur caput vasis. et decoquatur lento igne. donec in decoctione dissolvatur. et auferatur ab igne, et dimittatur donec infrigidetur. et aperiatur caput eius. et caveatur a vapore eius. Aut dimittatur donec infrigidetur. et respiret. et auferatur ab eo vapor. et ponatur in vase. et administretur in epythimate. cum ipsum est necessarium. In alio puncta cum penna. **Oleum regis david.**

[Q]uod est iuvativum ad paralisim et tortura. et podagram. et tremorem. et ad dolores iuncturarum dorsi. et ad fistulas. et emoroydas. et ad colicam. et elefantiam. **Cuius permixtio hec.** Bdellii ℥ x. ammoniaci. et sarapini. et oppoponaci. et carpobalsami. et opii. et polipodii. et elli albi. et zarnb. et felenam. et cassie. et amigdalarum amararum excorticatarum. omnium ana ℥ vi. garofilorum et nucis muscate. et ℥ ℥. et galange. et cinamomi. et laudani. et castorei, omnium ana ℥ iiii. kesie. et seminis iusquiami albi. et siseleos. et ... et nigelle. et seminis eruce. et seminis porri. et anisi. et costi. omnium ana ℥ v. apii. et granorum harmel. et mirti. et granorum iudii. et granorum alkekengi. et lansuca. omnium ana ℥ iiii. foliorum cupatorii. et usnee. aliorum ana ℥ v. terantur medicine iste contrite grosse. et proiciantur in vase. et fundatur super eas lib. vi. succi caulis. et decoquantur lento igne donec redeat ad lib. ii. et removeatur. et coletur. et exprimatur ita ut non remaneat in eo aliquid de virtutibus medicinarum harum. et reducatur ad vas. et fundatur super ipsum de oleo olive lib. vi. et butiri vaccini. et olei arazaki. et olei de keiria. et olei adbeemese. i. laurini decoctionem speciebus. et auferatur hoc oleum de egypto. omnium ana ℥ x. et farine amigdalarum amararum ℥ ii. granorum lauri et pini aliorum ana ℥ vi. olei de lilio. et olei de ruta aliorum ana ℥ v. granorum iudii pondus ℥ x. olei sisamini aut arazaki, in quo decocte sunt rute, ℥ iii. usnee. ℥ iii. olei de alcanna. ℥ v. mellis anacardi. ℥ iii. addantur super olea in vase. et dissolvantur cum parvo illius aque de sagzenea pondus ℥ x. decoquantur igne secundum facilitatem donec remaneat aque quantitas sacia. et auferatur ab igne, et coletur cum mandili spisso. et reducatur ad vas. et proiciatur ℥ vi. et

Et pervencionem matrias ...

ciaci ℥ i.

oia

Simíliter ab igne.

lento

amoian.

mell'. ʒ. x. ⁊ ponat̄ sup parnas donec liquefi
at. ⁊ misceant̄ cū eo donec fiat de storace
liquida. ⁊ napta alba. ⁊ olei balsami.
oīm ana. ʒ. x. ⁊ ponat̄ in ampulla. ⁊ claudi
t̄ stricte capud ei. Dosis ei aqrta. ʒ. i. usq;
ad aur. i. cū aqua calida. **Oleū d' costo.**
Ad' in potu. ⁊ ɔfert ad frig' lacton. ⁊ ɔt'
mbroꝝ. ⁊ pr' ⁊ epis ⁊ stō. ⁊ apit oppil
latiōes lacton. ɔfortat eos. facieñs
colorē eclm. ⁊ ɔfuās nigredinē capil
loꝝ. ℞. costi amari. ʒ. x. cassie. ʒ. vi.
folioꝝ almaniac. sextaū. x. Terant̄ es
se. ⁊ infūdant̄ in uino in nocte. ⁊ ponan
t̄ sup ea olei sisamini. lib. i. ⁊ s. ⁊ deco
quat̄ in uase duplici donec ɔsumat̄ uinū. ⁊
remaneat oleū. **Oleū de costo aliud.**
Ad dolorē capitis ⁊ stōi. ⁊ dolorē iūctura
rū ex frigiditate. ⁊ mollificatiōe lateris.
℞. gariofiloꝝ. ℥. i. calami aromatici. ⁊ spice.
⁊ folii indi. ⁊ storac. ⁊ radic̄ lilii celestis.
⁊ cinamomi. ⁊ usnee. ⁊ costi. oīm ana. ℥. ii.
enule. ⁊ cassie. ℥. i. Tere medicinas esse
⁊ infunde in aceto in nocte. ⁊ infunde sup
eas olei ⁊ aque alboꝝ ana lb. v. ⁊ decoq̄
t̄ lento igne donec ɔsumat̄ aqua. ⁊ remane
at oleū. ⁊ admisceat̄ cū primo.
Oleū zerbic̄ ⁊ est medicina inda.
Faciens ad uetustates crossas. ⁊ ad do
lorē matris frigide. ℞. sarapini et
galbani. ⁊ opi. ⁊ sinapis albi. oīm ana
ʒ. xv. gluttini albi ut. ʒ. viii. oppopo
naci. ʒ. iiii. cinamomi. ⁊ costi. ⁊ aristo.
lo. aut ro. oīm ana pond'. ʒ. ii. acori. ⁊
amoniaci. ⁊ fir. ⁊ ē medicina inda. ⁊ fel.
⁊ piretr'. oīm ana. ʒ. ii. ⁊ s. zeduarie. ⁊ do
ronici. ⁊ castorei. ⁊ rute. ⁊ asck. ⁊ ab
cani. ⁊ radic̄ liqr'. ⁊ rute montane. ⁊
marū; ar de firen. ⁊ caul'. in alio sur
furis. ⁊ sansuci. ⁊ sisimbrii. ⁊ gariofi
loꝝ carrulanoꝝ. oīm ana. ʒ. s. mirre. ⁊
assecoducfere ⁊ fetide. ⁊ aladen. oīm
qrtā. ʒ. i. olei lib. viii. ⁊ aque lb.
xviii. decoquant̄ lento igne. donec ɔsu
mat̄ aqua. ⁊ remaneat oleū. Dosis
ei a. s. ʒ. usq; ad. ʒ. ii. cū aqua calida.
Oleū siudin q' nat̄ abinsemed.
Confert ad tussi ⁊ uetustates crossas.
⁊ arthetic humores crossas. ⁊ ɔfert ad e
morroydas. **Cui h' ē ɔpositio.** Sume
⁊ piperis. ⁊ macropiperis. ⁊ lassim. ⁊. ℥ ii.
⁊ cassie inde. ⁊ sal' rubei. ⁊ cumini. oīm
ana. ʒ. vi. sanuch arabic. cassia l'. ⁊ in
fūdant̄ de granis granatoꝝ. cassia i. ī aq.
⁊ colet̄ sup medicinas. **Oleū de keru**
Quod ɔfert ad mollificatiōem et **hu.**
paralisim. ⁊ torturā. ⁊ apit oppillatiōes
epatis. ⁊ splenis. ⁊ ɔfert ad colicā. **Cui**
h' ē ɔpositio. ℞. aniceos. ⁊ origani. et
calamenti montani. ⁊ mirre. ⁊ marmacari
⁊ seminis apii. ⁊ et seminis feniculi. ⁊ ani.
⁊ seminis alandiocca. ⁊ mastic̄. ⁊ asari. ⁊
feni greci. oīm ana. ʒ. vii. ⁊ alsel. ⁊ al
bel. ⁊ alfel. ⁊ acori. ⁊ acassie inde. et
bdellii. oīm ana. ʒ. v. ⁊ sarapini. ⁊ amo
niaci. ⁊ oppoponaci. oīm ana. ʒ. iii. ⁊ radi
ci. ⁊ apii. ⁊ corticē radic̄ feniculi. ⁊ squi
nanti. ⁊ radic̄ liqr'. ⁊ enule. In alio lilii.
since. ⁊ hiisech. oīm ana. ʒ. x. hogeamis
sen. ⁊ sisinder. alboꝝ ana. ʒ. iii. zizibis
⁊ cinamomi. ⁊ gariofiloꝝ. ⁊ cardamomi.
⁊ gulingue. ⁊ cucube. ⁊ macropipis
⁊ nuc̄ muscate. ⁊ nigelle. ⁊ costi. ⁊ ciperi.
oīm ana. ʒ. iiii. zeduarie. ⁊ doronici. oīm
ana. ʒ. xv. Tere medicinas crosse. ⁊ fun
de sup eas de aqua q' submergat eas.
⁊ decoquant̄ donec dissoluant̄. ⁊ colet̄. ⁊
fūdant̄ sup ea olei de keruhi recentis. lb
vii. ⁊ decoquant̄ lento igne. donec ɔsuma
t̄ aqua ⁊ remaneat oleū. ⁊ administre
t̄ cū nocte fuit pond' aur. ii. aut dulci cū
aqua de uelicibus. **Oleū de keru simplex.**
Decoq̄t̄ cū aqua sola. ⁊ minorat̄ a ca
liditate sua cū decoq̄t̄ cū aqua sola. ⁊
⁊ ē in loco olei arabi. cū abluit̄ cū aq̄
sola. **Oleū de cucurbita.**
Quod ɔfert ad omē caliditatē ⁊ acu
tatē in toto corpe. Si fuit mbrū inu
gat̄ cū eo. Et si fuit in uesica aut re
nibus inungat̄ cū eo. ⁊ olfaciat ex eo.
⁊ inungat̄ cū eo. Et si fuit in capite ī
capite inungat̄ cū eo. ⁊ fiat cap' purgi
ū ex eo. Et si fuit in intestinis acuitas
colica. sume in potu ex eo / inuatiuū ē
ad oīa illa. **Cui ɔpositio h' ē.** Sumat̄
cucurbita magna integr'. ⁊ excorticet̄.
⁊ terat̄. ⁊ exprimat̄. ⁊ sumatur de aqua ei.
iiii. ptes. ⁊ olei sisamini recentis. par
i. Decoq̄t̄ lento igne. donec ɔsumat̄ aq̄
⁊ remaneat oleū. deinde colet̄ in uase
uitreato. ⁊ administret̄. **Oleū alkalx-**
beiz. Quod ɔfert ad uetustatē in ge
nibus. ⁊ iuncturis. ⁊ toto corpore. Sumat̄
aque alkelkell abiē pars. i. ⁊ olei. sisa
mini pars. i. ⁊ decoquant̄ ɔsumat̄ aq̄ tota.
⁊ remaneat oleū. Colet̄ ḡ ⁊ reponat̄ in
uase uitri. ⁊ stricte claudat̄ os ei. Dosis
sit ab aur. i. usq; ad. ʒ. s. sicut diximus. ⁊
bibat̄ sup mensurā. ℥. ii. aque calidis.
in q' cū aceto decoctū sit aliqd cimini. Et
sit cibus sup ipm zirbabegi. Et si fiat ī
iunctio ex eo sup mbra. ɔfert. **Oleum**
auris. Olei sisamini. lib. ii. origani. ʒ.
xv. rubee. ℥. ii. oppopanac ⁊ sarapini. ⁊
mirre. ⁊ bdellii. ⁊ amoniaci. ⁊ aloes. et
olibani. oīm ana. ʒ. ii. Tere medicinas. ⁊ p
ice sup eas parū aq̄. ⁊ ɔfricet̄ cū mani
bus. ⁊ ponat̄ sup eas oleū. ⁊ decoquat̄
lento igne donec inspisset̄. ⁊ administret̄.
Oleū auris de scoptic' alia.
Recipe fleluē. ℥. ii. q' ɔfricet̄ cū olei. lib. i.

In alio mbr
ul' purus
mirre. ʒ. s.
⁊ colentur.
olive
ana.
⁊ piperis.
⁊ macis.
donec.
⁊ colentur.
In alio salis.

aqua sansuca lib. s. decoq̄ oīa lento i
gne in medean fetido. ⁊ cola ipm̄. ⁊ distil
la de ipō in aurē. **Oleū alfelfelud.**

Omnis conuenienś ad dolorē iūcturarū. ⁊ spa
smū. ⁊ mollificationē fibrou. ℞. ⁊
bdellii. ⁊ fel. ⁊ acori. ⁊ cassie. ⁊ enule. ⁊
macropipis. ⁊ nucis muscate. ⁊ radic̄
lilij. in alio liqr̄. ⁊ seminis feniculi. ⁊ co
sti. ⁊ mirre. ⁊ zedoarie. ⁊ doronici. oīū
aū. ʒ. x. Terant̄ grosse ⁊ pōnant̄ i ollā.
⁊ pōnant̄ sup ea olei sisamini. ⁊ la
ctis. ⁊ aq̄. oīū aū emine. ij. Decoquāt̄
in uase duplici donec ꝯsumat̄ aq̄ ⁊ lac.
⁊ remaneat oleū. ⁊ oleū colet̄. ⁊ admini
stretur. **Descriptio alia...**

Quod ꝯferit ad dolores uesice ⁊ matri
cis frigidarū. ⁊ ad uenā sciaticā. ⁊ fri
g̃ renū. ⁊ mollificationē ībrou ⁊ coli
cā. ⁊ torturā. ⁊ palisi. ⁊ uētositates fri
gidas grossas q̄ accidūt in renib; ⁊ dolorē
dorsi. ⁊ oīē dolorē q̄ fit ex frigore. ⁊ ās
situdinē. ⁊ ē oleū indū. ℞. fel. ⁊ bdel.
⁊ acori. ⁊ cassie. ⁊ radic̄ lilij celestis.
⁊ enule. ⁊ macropipis. ⁊ nuc̄ uomice
⁊ radicis lilij. in alio liqr̄ ⁊ seminis
feniculi. ⁊ costi. ⁊ pini. ⁊ zedoarie. ⁊
doronici aū. oīū aū. ʒ. x. Terant̄ gros
se. ⁊ pōnant̄ in ollā. ⁊ pōnant̄ sup
ea olei sisamini. ⁊ lactis. ⁊ aque. oīū
aū libras x. Decoquāt̄ in uase duplici
donec ꝯsumat̄ aqua ⁊ lac. ⁊ remaneat o
leū. Et oleū colet̄. ⁊ administret̄. **Oleū**
Fit aut molendo uitellos oū **de ouis coc̄**
tis aut distillando in uase uitreo.
cōposito. aut cū distillatione sublimata.
Oleum alkekengi...

Quod ē ꝯueniens ad epilepsiā. ⁊ palisim.
⁊ mollificationē. ⁊ frigiditatē. ⁊ spasmū
⁊ debilitatē stoi. ⁊ uenā sciaticā. ⁊ dolo
res iūcturarū ⁊ dorsi. ⁊ ꝯfert ad coli
cā. ⁊ puocat mēstrua. ⁊ calefac̄ matricē
⁊ frangit lapidē. ⁊ sedat dolorē aui. et
apit oppilationes ꝯpatis corpis. ℞. Semi
nis alkekengi. ⁊ mirobal
nigrou. ⁊ ebliorū. oīū aū. ʒ. x. pipis.
radic̄ apij. ⁊ radic̄ feniculi. alior aū.
ʒ. vij. macropipis. ⁊ pipis. ʒ. ʒʒ. oīū
aū. ʒ. vj. oppopanac. ⁊ musc̄ami albi.
⁊ sarapini albi. oīū aū. ʒ. v. turbit.
sextaria iiij. cal recentis. ⁊ rute recentis.
⁊ barsech̄ humidi. oīū aū manipulū u
nū. Terant̄ sicca grosse. ⁊ madant olea
⁊ pōnant̄ in uas. ⁊ pōnāt̄ sup ea
aq̄. lb. xxiiij. Decoquāt̄ donec remanc
at medietas ⁊ colet̄. ⁊ pōnāt̄ sup ea
olei de keruha. emine. iiij. ⁊ decoqua
t̄ donec ꝯsumāt̄ aqua. ⁊ remaneat oleū.
Qdā n̄ addūt in eo radic̄ lilij. sextā
ij. ⁊ cipsie. ʒ. iiij. aū edres. ⁊ athō. et
cordumeī. oīū aū. ʒ. ij.

Oleū de croco. q̄ lenit neruos.

Et aufert spasmū. ⁊ ꝯfert ad duritiem
matricis. ⁊ colorē effic̄ bonū. ℞. croci.
ʒ. vj. calami aromatici. v. ʒ. mirre. ʒ. s.
cordumeī. ʒ. vj. Infundant̄ mediāe pse
⁊ mirra pse in aceto pt̄ cordumeni.
⁊ dimittant̄ dieb; v. ⁊ in sexto die in
fundat̄ cordumeī in aceto. ⁊ dimittat̄
die una. Et fundat̄ sup ea die septiō
olei sextaria. v. ⁊ decoquāt̄ lento igne do
nec ꝯsumat̄ aqua. ⁊ remaneat oleum.
Oleum de usnee.

Recipe usnee sextariā. v. costi. ʒ. x. cassie
⁊ calami aromatici. alior aū. ʒ. iij. mar
mac̄. ʒ. ii. storac̄. ʒ. v. olei mirtini. lb.
i. ⁊ s. Terant̄ mediāe ⁊ fundāt̄ in aceto
trib; dieb; ꝯtinuis. ⁊ coquāt̄ cū oleo donec
ꝯsumat̄ acetū ⁊ remaneat oleū. ⁊ colet̄. ⁊ re
condat̄. **Oleū de euforbio nrūm.**

Conferens ad dolores frigidos. ⁊ p̄r timī.
⁊ ad uenā sciaticā. ⁊ dolorē dorsi. ⁊ pe
dū. **Cui pmixtio h̄t.** Costi amari po
dus. ʒ. x. ⁊ castorei. ʒ. v. ⁊ calamiti sicci
pond. ʒ. xij. piretri pōd. ʒ. vij. ⁊ ꝯdisi
pond. ʒ. iiij. ⁊ stanfisagrie pond. ʒ. iij.
Terant̄ oīa ⁊ decoquāt̄ in uase cū q̄dge
nas. ʒ. uini odoriferi p̄q̄ infusa sūt ī eo
die ⁊ nocte. usq̄quo puciat ad id q̄ ē mi
n̄ tcia. Deīn infrigidet̄ ⁊ ꝯfricet̄ uehe
mēt̄. ⁊ colet̄. Et fundat̄ sup ipm̄ q̄ntitē me
dietas pōderis ei olei sisamini. aut o
lei simbuciam. aut olei alkeiri. ⁊ decoq̄t̄
usq̄quo ꝯsumat̄ uinū. ⁊ remaneat oleū.
Deīn sumant̄ ad oīa. x. ponderā olei. ⁊ eu
forbij albi recentis. ʒ. ij. Terat̄ sic̄ pul
uis ⁊ cōmisceat̄ cū oleo. ⁊ ponāt̄ sup igne
donec bulliat. ⁊ recondatur.
Oleū q̄ romane dicit̄ manuū.

Et ei expō ē medicina dece speciū ꝯferens
ad frig̃ nuor ⁊ stoī. ꝯfortans mēbra re
pellēs supfluitates lenificās neruos.
℞. storac̄. ʒ. iiij. ⁊ mastic̄ pond. ʒ. xij.
⁊ folij indi. ⁊ spice. alior aū. ʒ. iiij. ⁊
euforbij. ʒ. iij. anamoī. ʒ. vj. cere albe
ʒ. xij. olei de ben. ʒ. xl. viij. olei ⁊ bal
sami. ʒ. xij. pipis. ʒ. i. Terāt̄ sicca. ⁊
resoluāt̄ q̄ sūt pt̄ illa. ⁊ reponāt̄.
Oleū de florib; papaueris ruffi.

Calefaciens stōm frigidū. ⁊ resoluit cō
motionē. ⁊ apītionē. qn̄ cōmiscet̄ cū adi
pe anseris ⁊ galine. ℞. Sumāt̄ olei boni
lb. i. ⁊ rosarū papaueris ruffi. ʒ. ij. po
nat̄ illd in uase. ⁊ ponāt̄ in sole. x. die
b; ⁊ reponat̄. Verutm̄ n̄ h̄t eius oleū
odorem. **Olea pura de lilio.**

Et aconus. ⁊ mal. ⁊ sinapis. ⁊ cicu
meris asinini. fiūt ita. ut sit olei si
samini pars. i. ⁊ aque ptes. iij. ⁊ ster
in sole. xl. dieb;. ⁊ reponat̄. **Explicit ter**
tiū decim̄. Incip̄ ūdecim̄. de ūguentis ⁊ ē
plastris.

In alio spice.

⁊ fel.

⁊ nucis cipressi. In alio lig. cipressi

⁊ buded.

dulcis.

⁊ lbr. v.

vel ceratum.

Vnguentum de cerusa.

Quod confert ad adustionem ignis. et excoriationem. ℞ litargiri. ʒ. i. cerusse. ʒ. v. cere albe. ʒ. vii. olei rosati. ℥. ii. liquefiat cera. et oleum. et pulverizentur super eam cerusa et litargirum in mortario et misceantur antequam infrigidetur. et misceatur cum eo albugo ovi unius. et administretur. Vnguentum aliud.

Cerusse. ʒ. v. litargiri. ʒ. ii. scorie argenti. aur. i. dragaganti. ʒ. i. terantur et cribellentur cum oxali. et sumantur cere albe. ℥. i. que liquefiat cum ℥. iii. olei rosati. et pulverizentur super eam medicine in mortario. et contere.

Vnguentum basilicon magnum.

Confert ad ulcera. et convenit locis nervosis. et vulneribus in quibus non est caliditas. ℞ cere. lib. i. picis. ℥. viii. mirre. et resine. omnium ana. ℥. iiii. gluttini albi bat. ℥. iiii. olei. lib. v. Vnguentum basilicon minus.

Recipe resine. et picis. et cere. equales partes. et administratur cum oleo olive.

Vnguentum de cerusa cum aceto.

Sume litargiri quantum vis. et cribella. et pulverizate in catinulo. et pulverize super ipsum acetum. et oleum. et commisce bene cum manu et utere.

Vnguentum de flore eris. ad ulcera antiqua.

Floris eris. ʒ. ii. cere et resine. albe ana. ʒ. v. terantur flos eris. et liquefiat reliqua medicine cum oleo. mensura qua necessaria est. et pulverizatur desuper flos eris. et commoveatur donec equetur. et administretur. Vnguentum de calcadis.

Quod nominavit galienus mirabile. confert ad apostemata pestilentie. et consolidat vulnera que difficiles consolidantur. et sanguinea. et confert ad difficultatem urine. et difficultatem egestionis. et omnia apostemata. ℞ adipis porci antiqui. lib. ii. olei olive antiqui. lib. iii. calcadis. ℥. iiii. liquefiat adeps. et terantur calcadis. et misceatur cum duabus libris. lib. olei olive. et terantur. lib. iii. litargiri et misceantur cum eis et cum adipe in mortario. Deinde ponatur in fictorio mundo. et permisce cum spatula que sit abscissa ex palma donec equetur. et administretur. Vnguentum nigrum.

Litargiri. ℥. i. aceti fortis. ℥. ii. olei olive. ℥. ii. decoquantur omnia cum studio ne aduratur. et moveatur donec coaguletur. Vnguentum diaglon.

Confert ad nodos. et scrofulas. et apostemata duri(ti)e. Cuius hec est permixtio. Fenugreci. et seminis. et altee albe. omnium ana kelciam. i. Infundatur unumquodque eorum per se. die. et nocte. Deinde fiat de mucillagine uniuscuiusque eorum. lib. i. et quarta. et litargiri. lib. i. et s. olei. lib. ii. bulliat in vice quinque bullitionem unam. Deinde auferatur ab igne. postea bulliat ipsum oleum cum litargirio trito donec coaguletur. et alteretur color eius. Deinde pulverizantur super ipsum mucillagines. i. una post aliam. et coaguletur igne leni. Vnguentum rubeum.

Recipe litargiri contriti cribellati. eminam. i. una. olei olive. lib. ii. aceti. lib. x. concocuatur donec coaguletur. et ponatur super ipsum postquam coagulatur. lib. i. de venis rictoris. Vnguentum apostolorum.

Vnguentum apostolorum. et nominatur unguentum est aplicon. tinveneris. et est unguentum rectificans cum finalitate fistulas difficiales. et scrofulas putridas. non est aliquod simile ei. et mundificat vulnera ex carne mortua. et pus. et consolidat. et dicitur quia est. xii. medicine. xii. apostolorum. Cuius hec est permixtio. Recipe cere albe. et resine. omnium ana. ʒ. xiiii. oppoponaci. et floris eris. i. aloes ana. ʒ. ii. amoniaci pondus. ʒ. xiiii. aristolo. lo. et thuris masculi. aloes ana. ʒ. vi. mirre. et galbani. aloes ana. ʒ. iiii. bdellii pondus. ʒ. vi. litargiri pondus. ʒ. viii. Infundatur bdellium in aceto uno. et decoquatur in estate cum duabus lib. olei. et in hyeme cum tribus lib. Vnguentum de oxifor.

Confert ad scrofulas. et cancrum. et apostemata. ℞ litargiri. et galbani. aloes ana pondus. ʒ. v. olibani. et amoniaci. ana. ʒ. x. gluttini albi bat. ʒ. vi. cere sertaiia. x. u. zinfur. ʒ. viii. olei quantum sufficit.

Vnguentum karates et carminum.

Confert ad dolorem lun. et ignem persicum. et ℞ pulpe colloquintide. et condisi. et usnee. et sulphuris. omnium ana. ii. litargiri. et stercoris. mennucle. aloes ana. ʒ. vi. armel. et macar que est minus alcanies. omnium ana. ʒ. xii. salvia. ʒ. ii. picis. ʒ. x. liquefiat almacar cum oleo. et administretur. Vnguentum cautery.

Colofonie assati pondus. ʒ. x. calcis non extincte. et storacis liquide. omnium ana. ʒ. ii.

Vnguentum gemmatum.

Recipe celidonie. et nenufaris ... et galbani. et amoniaci. et sarcocolle. et gummi. et sanguis draconis. omnium ana partem. i. litargiri quantum est pondus medicinarum omnium. et olei sisami iii. et olei olive. quantum est pondus medicinarum omnium. liquefiat de cera cum oleo in vase fictili novo. et pulverizentur desuper medicine trite cribellate. et misceatur. et administretur.

Emplastrum andromachi.

Quod confert splenetias. et ydropicas. et quod patitur tensionem laterum. et ad dolorem iuncturarum. et venam sciaticam. et egritudines cancri antiquas. Cuius permixtio hec est. Cere. et picis omnium ana lib. i. olei ciathi. viii. arsenici rubei. aur. aluminis lamei. calcis que aqua non invenit. omnium ana. ℥. ii. postea ipsum sicut quod narratur. Emplastrum mirabile relatum ad

Quod convenit ut vult aliquis andromachum.

ut fuggatur ex eo aliquid. frangit enim ipsum. et extrahit ossa corrupta. et surculos. et spinas. et confert ad venam sciaticam. et sputum sanguinis. et duritiem viscerum. et torsiones membrorum super membrorum. et sigillationem vulnerum. ℞ granorum que inveniuntur in fructu plante que dicitur ... hauri ... iii. et baurac rubei. et sal amoniaci. et aristologie. et medias cucumeris asinini. et gummi albotini. omnium ana pondus.

zinar.

sinalio lig. pini

et admisce.

sinalio tauri

et administretur.

lini

zinar.

gummi pini lib. i.

> ⁊ xilobalsami. — ⁊ siccu

aur. xx. ⁊ piperis. ⁊ macropiperis. amoni
aci. ⁊ amoni. omnium an aur. x. thuris ma
sculi. ⁊ mirre. ⁊ resine sicce. ⁊ aldabic
a. i. usifa sicca. omnium an aur. x. ⁊ lactis ar
boris mori. aur. x. ⁊ cere aur. xxx. ⁊ adip
cip. aur. xv. ⁊ ceras olei de lilio quantum suf
ficit ad conficiendum medicinam. Terantur
medicine sicce. ⁊ cribellentur. ⁊ fricetur. ⁊ a
ungat. perfricans eas manibus suis cum fe
ce olei de lilio. ita ut commixta fuerint
omnia bene. ⁊ reponantur ⁊ fueret. Et cum necesse fu
erit uti eo ad auferendam lassitudinem. re
solvatur de eo. ʒ. iij. In alio fenu greci. a
garici. bauric. omnium an ʒ. i. ⁊ adipis ʒ
anatis. ʒ. iij. ⁊ misceat permisceatur ⁊
amministret.

> ⁊ oleum aldeanum ʒ iij.
>
> agarici kist. i.

Emplastrum ad dolorem iuncturarum
Et est medicinam expertum utile. **⁊ podagre.**
Semis iusquiami mg. kist. i. fenugreci.
kist. i. bauric. i. ʒ. cere lb. i. resine de
cocte lb. i. olei antiq. lib. medulle os
sium cervi. ʒ. iiij. radic. lilij. ʒ. iiij. Te
rant medicine sicce ⁊ cribellentur. ⁊ liquefiat
ea que liquefiunt. ⁊ dimittantur donec infrigi
dentur. ⁊ pulverizentur super medicinas siccas.
⁊ commisceantur. ⁊ reponantur. ⁊ amministrentur.

Emplastrum filagrios ad dolorem stomachi. ⁊ epatis.
Et ad dolores matricum ⁊ apostemata calidum ex
terius. ⁊ amministretur mulieribus in lana li
niendo cum eo matricem. Recipe croci. ʒ. ij. ⁊ in
descriptione alia. ʒ. xij. bdellij. ⁊ mastic.
⁊ amoniaci. ⁊ aloes. ⁊ storacis humide. om
nium an. ʒ. viij. cere sextaria. iij. adipis an
seris. ʒ. xij. ysopi sicce aut humide. ʒ.
xxx. olei nardini quantum sufficit.

Quod confert ad uehe- **Unguentum.**
mentiam debilitatis epatis. ⁊ stomachi. ⁊ leuit
duritiem ⁊ retentionem ⁊ assellationem epatis cum.
Recipe corticis lauri ⁊ storacis pond. ʒ. iiij. ⁊ al
kitran. ⁊ absinthij. ⁊ olibani. omnium an pon
dus. ʒ. ii. ⁊ mirre. ⁊ aloes. ⁊ aderitum.
⁊ xiloaloes. ⁊ acatie. omnium an pond. ʒ. i.
⁊ laudani pond. ʒ. ij. ⁊ citoniorum extor
ticatorum decoctorum. mundatorum a granis suis
pond. ʒ. vi. ⁊ dactilorum alcaib. dactilos.
l. nu°. ⁊ cere. ⁊ olei nardini. ⁊ olei ro
sati. quantitatem cum qua fiat unguentum. Infun
de dactilos ⁊ cortices in uino. ⁊ accipe
citonia. ⁊ ea munda ex granis ⁊ cortice
suis. Deinde coque ea in uino donec moli
a. sit. ⁊ decocta sit. Hec ea bene cum illis donec

> ⁊ ʒ. sicci.

> ⁊ permisce ea cum dactilis ⁊ corticibus donec conteran-
> tur ea

misceantur. Et liquefac ceram cum oleo. ⁊ tere
reliquas medicinas. ⁊ cribella ea . et
pulveriza eas. super ceram liquefactam cum
oleo. Deinde agita ea simul in mortario
⁊ misce ea in eo donec permisceantur bene.
deinde line ex eo super laminam i. pannum.
⁊ pone ipsum super epar ⁊ stomachum.

Unguentum factum cum pulpa colloquintide.
Quod confert ad illos qui dicuntur. **Cui hec est**
compositio. Pulpe colloquintide pond. ʒ. xiiij.

> In alio emplastrum

turbit. ⁊ scamonee. ⁊ euforbij. omnium an
ʒ. viij. seminis anet. ⁊ sal. ⁊ mirre. ⁊ a
loes. ⁊ fellis uaccini. ⁊ sal indi. ⁊ nigel
le. ⁊ stafisagrie ⁊ montane. ⁊ piperis. ⁊ ʒ. ⁊
mirobalani citrinorum. ⁊ mezereon. ⁊ belle
licorum. omnium pond. an. ʒ. xij. ⁊ amigdala
rum. ⁊ amoniaci. ⁊ oppoponacis. ⁊ catapu
tie. omnium an. ʒ. vij. ⁊ baurac. ⁊ sulfuris
et sulphuris citrini. aloes an. ʒ. xvj. ⁊
fenugreci. ⁊ camomille. ⁊ seminis lini.
omnium an pond. ʒ. x. ⁊ storacis. ⁊ cere. a
lborum an sextaria. x. liquefac ea que liquefiunt
de istis medicinis cum butiro uaccino.
⁊ infunde que ex eis infunduntur in uino. ⁊ tere
que ex eis sicca sunt. ⁊ cribella ea. Deinde tere
infusa ⁊ permisce simul donec fiat un
guentum emplastrum. Deinde line ex eo stomachum ⁊
epar. ipsum est fac descendere aquam citrinam.
Et qui indiget assellatione ⁊ non potest bibere
medicinam. liniat super stomachum. quia soluit
ipsum.

> Unguentum istud est laxativum

Emplastrum factum cum cordumeni.
Quod confert ad dolores antiquos qui sunt
incepti ⁊ stomachi. ⁊ splene. ⁊ duritie ac ventris
in eis. ⁊ frigidi. Recipe cordumeni. ⁊ spice. et
amoni. ⁊ piperis. ⁊ macropiperis. ⁊ costi.
⁊ cassie mundate. ⁊ thuris. ⁊ piretri. et
amigdalarum. ⁊ amoniaci. ⁊ alkitran. ⁊ mir
re. ⁊ storacis liquide. ⁊ carpobalsami. ⁊ ari
stologie lo. ⁊ iro. ⁊ api. ⁊ melliloti. et
laudani. ⁊ garofilorum. omnium an pondus
ʒ. iiij. ⁊ cere pond. ʒ. ij. ⁊ yreos. ⁊ al
kitran. ⁊ carpobalsami. ⁊ adipis uacce
aut anatis. omnium an pond. ʒ. v. ⁊ gummi
amigdale amare. pond. ʒ. v. liquefac ce
ram cum oleo nardino. ⁊ fac ipsum sicut tibi narraui.

Juuamentum harum medicinarum
apparuit unicuique membro. Ad frigiditatem capitis.
Confert Melithe. ⁊ anacardinum. ⁊
diacaminum. ⁊ capite purgio facto. **Graui-**
tati capitis. Confert infusio de yera.
Que mundificat caput. Pillule alburina
chi. **Ad dolorem capitis antiquum.** So
thira Melithe secundum quod dicitur. yera eufractis.
yera pigra archigenis. theodoriton. ye
ra galieni. trocisci stelle. epythima
ta super frontem. **Et ad cephaleam iterum.**
Oleum nardinum. **Ad emigraneam.** Trocisci
stelle liniti super frontem. oleum nardinum.
suffuf. infusionis yere. confectio hermet
tis. facto capite purgio. **Ad uertiginem.** So
tirapiria. confectio hermetis. anacardi
num. yera archigenis. theodoriton. ele
ctuarium de ambra magnum. **Ad obliuionem. ⁊**
recordationem. ⁊ mentem. Anacardinum. e
lectuarium de anacardis. Melithe. secundum
quod dicitur facto capite purgio ex eo. suffuf. a
ristologie. Electuarium de ambra. sirupus
yera pigra. **Ad alguesgues. ⁊ maniam.**
Tyriaca. ⁊ metridatum. tyriaca exodie.

> ⁊ confirmatione.
>
> ⁊ sensum.
>
> i. qui soluit secundum laxat.

selichx. scd'z q dr̄. tyriaca lat' tamagnē yeramagna. mediacā de musco. Et p̄r descr̄ptio facta ad melācolia colicā. Ana cardinū q̄ñ eq̄ē in sua receptiōe. **Confectio de iacīcto nr̄ā. q̄ cōfortat sensus.** Sut tyriachā. metrdatū. pille stomatice. alchindi. **Ad epilepsiā.** Tiriacha. metrdatū. tyriaca esdre. tyriaca diathesseron. sothira. selichx. tyriaca nr̄ā. cōfectio cesaris. alkeselzebuiegi. p̄r ad pueros. teodoritū. yeragarios. yera nr̄ā. mediacā de musco dulcis. et amara. yera pig̃. acetū sq̃lle. ꝛ oximel ei. **Ad apoplā.** Tyriaca. metrdatū. tyriaca esdre. oleū alkekelengi. **Ad palisim. ꝛ mollificatiōes in mēbris.** Tyriaca metrdatū. tyriaca esdre. tyriaca diatessereton. medicīa de musco dulc. ꝛ amara. Anacardinū. diamarte. lecemechevegi. yera nr̄ā. electuāiū de iua. pille utilitatis. oleū araset. yera galieni episcopi pil'. pille de eufozbio. cōfectio alsemetru. capud purgiū halab. yera pig̃ clistrizata. **Ad torturā.** Selichx. medicīa de musco dulcis ꝛ amara. anacardinū. Electuariū de iua. pille pfiatī. pille de dende. sal. **Ad tremorē.** Tyriaca metrdatū. tyriaca esdre. sotirā. electuariū de ābra. electuariū nostrū. yera tagnini. **Ad spasmū.** Sothira. oleū allzelzengi. oleū de croco. yera galieni. yera tagnini. **Ad dolorē oculi.** Sotira. yerapigra. mediacā keired regis. **Ad cecitatē ꝛ aquā in oculo.** Yera archigenis. in p̄ncipio. **Ad dolorē auris.** Trocisca stelle. oleū nardinū. acetum sq̃liticū. ꝛ oximel ei'. ad illā in q̄ ē ulcus. **Ad dolorē dentiū.** Sothira. sorzenia. cōfectio de scoria. trocisca stelle. **In corroso dentium.** Confectio phylosoforz. oximel sq̃litticū. ꝛ acetū eius strīgit sanguinē. ꝛ detumescē fac carnē gīgiuarū. **Rectificatio nodatiōis lingue ꝛ mollificatiōis eī.** Selichx ē electuāī hī. cōfectio philosoforz. yerapigra. **Ad apāta cordis ꝛ dolores eī.** Confectio de musco. mediacā keired regis. medicina galieni q̄ cōfert ad egritudīes cāne. **Ea q̄ cōfortāt cor sūt.** Tyriaca. metridatū. tyriaca esdre. tyriaca diathesseron. nadrach. datu. nasius dary. cōfectio alkindin. tyriaca nr̄ā. cōfectio de iacīcto nr̄ā. cōfectio galieni. electuariū de ābra. electuariū aliud. **Ad pulsū cordis.** Tyriaca. metrdatū. Selichx. tyriachā nr̄ā. cōfectio de iacīcto nr̄ā. cōfectio galieni. electuariū ꝯ cōfectio cesaris. iuna. sirup' de mal' cabduis. cōfectio de musco. mediacā de musco ꝯ dulcis. ꝛ amara. **Ad sincopim.** Mediana de musco. metrdatū. kelekengi.

Ea q̄ mūdificāt cānā pulmōis. ꝛ pect. Mediacā galieni. ꝛ pille q̄ sūt in decē certatibꝫ. ꝛ mediacē looc de aliis. Trocisci de stomacis sūt mirabiles. sirup' de ysopo. **Ad raucedinē uocis. ꝛ abscisiōes eī.** Looch de melone. acetū sq̃liticū. ꝛ oximel eī. pille q̄ sūt in decē certatibꝫ. ꝛ mediane looch de aliis. **Ad ablasiōē uocis.** Tyriace. metrdatū. **Ad difficultatē anelit.** Confectio cesaris. mediacē de musco. pillae in decē certatibꝫ. diamarte. mediacā de curcuma. diasulphur. filonii. mediacā keired regis. **Ad asma. ꝛ anelitū spirationis.** Looch de sq̃lla. ꝛ eius oximel. **Ad difficultatē ꝛ cōstrictiōē.** Trocisci de papaueris. **Ad dolorē pulmonis ꝛ pectoris. ꝛ ypocondrioz.** Sotira. selichx. scd'z q dr̄. ꝛ diasulphur. oleū asindin. ꝛ looch de papauere. trocisci de papauere. **Ad sputū sanguinis ꝛ fluxū eī. ꝛ ipsī uomitū ꝛ sanie.** Trocisca galieni. p̄r cōfert sanie. trocisca arustamakis. sūt mirabiles. looch de papauere. **Ad uomitū sanguinis. ꝛ sputū eī.** Mediacā alchiron. looch de spodio. looch de melone. **Ad frig' epatis. ꝛc.** Oleū de anetro. alcaiz. seternatā. oleū de asech. pille q̄ sūt in. x. certatibꝫ. **Ad dolorē epatis.** Confectio auxilio de seminibꝫ. medicinā de gēciana. Unguentū de cordumeni. trocisca de eupatorio. aqua de radicibꝫ. Trocisca de. x. certatibꝫ. cōfectio de musco. cōfectio de calamito. Athanasia. cōfectio hermetis cū aqua algeliabī. diacurcuma. diacostū. filoniū. kelekelengi. suffuf de acorio. facto trocisco. pille de eupatorio. theodoritū. sal. acetū sq̃lle. **De debilitate epatis ꝛ q̄ cōfortat ipsū.** Dialaca. pille stomatice. alkindi. unguentū cū pulpa colloquintide. sal' emplos. medicīa almdirō. diacurcuma. mediacā q̄ alkindi ꝛ alii dixerūt eē galieni. acaizi. cōfectio de savina. Electuariū galieni. electuariū de cinamomo. suffuf hulede. **Ad extenuatiōē epatis.** Mustdarū ē cōfortatiuū ualde. Tyriaca nr̄ā. cōfectio de musco. sagzenea. similiter trocisci oīm q̄ cōferūt ad dolorē eī. **Ad apāta epatis.** Mediacā keinne medica. ꝯ Trocisca de reubarbaro. trocisca de bleis. trocisca alzedursion. **Ad duritiē epatis.** Trocisca de reubarbaro. electuariū de anīnde. **Ad duritiē epatis. ꝛ splenis.** In alio tyriaca. metrdatū. tyriaca esdre. diacurcuma. dialaca. **Ad ydropisī. ꝛ duritiē eī.** Tyriaca metrdatū. cōfectio hermetis. medicīa bruine. yera archigenis. **Ad malitiā cōplionis.** Oleū euforbii. suffuf allzekengi. kelkelengi. acheis. sucra. diasulphur.

In libro farmacenticor.

In alio sanguinis draconis.

In alio aliquid antiquum.

In alio dulcis z.

ad inceptionem malitie complexionis. Omo
rusia. diacurcuma. dialacca. trociscus
de blens. medicina kuinne. aqua de radicibus.
pille alkekelengi. Et forte iterum. Alcau
zi. scherimet. fanaios. et rectificet sangui
nem. electuarium aliud. Ad debilitatem stomachi.
Medicina kuinne. unguentum ad debilita
te epatis et stomachi. Electuarium de xiloaloes. et
sagzenea. sal. facit suffuf. donum dei. Et
ad debilitatem et corruptionem suam. Electu
arium alcauzi. electuarium cameleam. et rec
tificat corruptionem eius. Ad corruptionem et
mollificationem eius. Oleum affusume. confec
tio hermetis. diacudonia. oleum aliud.
aqua de radicibus. tyriaca. metridatum. Al
duinne. tyriaca nostra. electuarium de abra.
trociscus stelle. Et expellunt ab eo superflu
itates. Pille alkelekelengi. yerapigra.
diacuminum. confectio allkindi. infusio pigre
mundificat eum. suffuf abuzmachri. ace
tum squille. et oximel eius nostra. sirupus de mal.
calidis. Et similiter sirupus de piris. et citrum condi
tum. et citonia condita. Et de eis que mundi
ficat ipsum. Sunt electuarium galieni. pil
lole stomatice. similiter trifera de scovia. et alia.
Et ad mollificationem. Trifera maior. tri
fera de scovia. suffuf. olede. oleum de ser
pentibus. Ad caliditatem stomachi. Confert si
rupus de aggresta. Ad frigiditatem stomachi. Electuari
um de xiloaloes. spiritum. oleum menum. oleum
de costo. oleum de piperine russo. electua
rium de mundee. electuarium alfanum. fende
ricon alcauzi. stechebuna. trifera de scovia.
Electuarium tilasafir. Ad infusionem stomachi.
Yerapigra. pille inde. yera ypocras. trifera
suffuf. lolade. Ad dolorem stomachi. Confec
tio de seminibus. dactilicum. medicina de
geniana. aqua de radicibus. yera andro
machi. electuarium diaprosson. stechemhanii.
unguentum de cordumenii. pillole inde. o
leum rosatum. oleum de costo. electuarium gali
eni. confectio hermetis. pille bene ad dolo
rem ventris. emplastrum filagrios. araston. dia
curcuma. filonium. confectio de calamento. Ad
apostema stomachi. Nedireedarii. Alharmum. trifera
magna. oleum nardinum. Ad duritiem stomachi.
Trociscus de blens. et de eupatorio. et oleum
de masticem. Ad apetitum. Electuaria. et al
kelekengi. confortat apetitum. Ad appeti
tum caninum. De curatione eius est diacuminum.
Ad digestionem. Tyriaca. metridatum. confectio
phylosophorum. confectio cesaris. alcauzi.
diacatolicon frater muscatum. trifera magna.
confectio de musco. sagzenea. diacuminum
electuarium de abra. suffuf. Ad singultum.
Electuarium de granis viridibus. confectio de xi
actto nostra. electuarium aliud. citrum condium.
electuarium. Ad singultum iterum. Confectio
cesaris est bona in eo ... mum. Sirup
de menta. trociscus de mezereon. Ad vomitum.

Trocisci aracusmalns. confectio de salec
dyprex ad flanicum et melancolicum. Sirupus
de fructibus que sunt ad coliacam. trociscus mine.
Sirupus de menta. sirupus de
mal. sirupus de prunis. et confert ad sin
copim. Ad sitim. Sirupus de agresta. camfora.
trociscus de spodio. et similiter cum resolutione.
Ad eructuationem acidam. Diacuminum.
trociscus stelle. diapipxon. Ad splenem.
Sothina. omorusia. kelekengi. confec
tio de seminibus. anacardinum. alcauzi. di
amante. et aperit oppillationem eius. bedrine
haragi. diacurcuma. diasulphur. o
leum abusenne. confectio de yacincto nostra.
theodoricon. yera nostra. sal. unguentum.
cordumeni. suffuf de trociscis. de. x.
Ad frigiditatem intestinorum. Pille que mundifi
cant intestina. pille stomatice. allkindi. et
pille alburmachi. Ad colicam et siccita
tem nature. Araston. kekelengi. oleum
de nasturtio. oleum de kerubia. sirupus
stecheresii. dactilicum. Et ad dolorem. fi
lonium. episcopale. diacatolicon solutivum.
electuarium indum. electuarium cesaris.
Et ad que leniunt naturam. sunt. Yerapigra.
confectio inda. sirupus de prunis parvum. pil
le de capsia. malio de bdellio. trocisci. con
fectio de alius. Solutiva cassia. Pille
stomatice. alkindi. pille alie ad mela
coliam. pille de capsia. yera galliena.
pille de euforbio. Inalio epythimo. at
trahunt ex longinquo et iuncturis. yera filag
os. electuarium cesaris. stechaum. pille
filij albarich. Ad retentionem et solutionem ventris.
Tyriaca mitridata. diacatolicon muscatum.
unguentum allkindi. sirupus de agresta. ad
coliacos. suffuf convenientes coliacis. camea
thi. descriptio ex felagios. suffuf aristol
ochia. sirupus de malis. sirupus de menta.
sirupus de piris. citonia condita. trociscus de
balaustiis. trocisci de spodio. trociscus de
seminibus. trocisci diasacinecton. ad diffi
cultatem urine. Ad solutionem ventris cum san
guine et sanie. sunt. Trocisci diasacri
necon. trocisci de laca. Ad ulcera inte
stinorum et rasura. sunt. Tyriaca metridata.
tyriaca exdre. confectio hermetis trocisci
nostri. trocisci alij. athanasia. medicina
belela. trocisci de balaustiis. trocisci dia
sacinacon. trocisci de seminibus. Ad pu
tredinem. sunt. Trocisci de seminibus. Ad vehe
mentem punctionem. Michnetle. fidurios.
oleum nardinum. suffuf. Ad tenasmon. et
Michetle. confectio hermetis. trociscus de
mezereon. trocisci de seminibus. trocisci de balausti
is. suffuf. Ad colicam passionem. Tyriaca.
electuarium filij meslemam. electuarium
de granis viridibus. Ad dolorem ani. Oleum
alkelkelengi. Ad emoroydas. Elec
tuarium de musco. donum dei. suffuf mich

de bledelio

Ad ventositatem stomachi sothina

ethe. oleū asindin. Ad dolorē renū et uesice. Tyriaca. metridatū. tyriaca esdre. tyriaca mā. yera mā. confectio alkekengi. electuariū de anuidē ad frigus ābor. Que confert renibus et uesice. sunt. Oīa q̄ confortāt ea. trocisci alkekēgi. oleū de keruchu. pille ad frig. renū. trocisci regales. electuariū ad dolores ancharū. confectio hermetis. diacitrum. et ad dolores ābor confectio alkekengi. dux condita. oleū de storace. Que mūdificat renes et uesica. Theodoricū. metridatū. anacardinū. yera mā. electuariū de ābra. et confert ad frigus ābor. trocisci alkekengi. Ad mollificationē uesice. Yera galieni. trifera de scona. et fere alie. Ad mictū sanguinis et pus. Confectio de pillis alkekengi. et trocisci alkekengi. Ad inuolūtariā emissionē urine. et dissolūe ei. est. Confectio phylosophorū. Atholithe. scd̄m q̄ d̄r. yera galieni. Ad lapidē. Tyriaca metridatū. tyriaca esdre. emorusia. dialaca. diasulfur. pille. in .x. electuarijs. educentes arenā in urina. Trocisci aromatis. Ad frigiditatis matris. Oleū de storace. oleū benitar. oleū nardinū. oleū alkekengi. Ad uentositatē matris. Alkeisekekegum. Ad dolorē matris. Atselithe scd̄m q̄ d̄r. anacardinū. diamarte. lede mechuragi. filonū. p̄te p̄ gnātiū. ferrumos. aut archigenis. episo filagrios. diacimina. Ad p̄focationē matricis. Kekelengi. acetū scille. et oximel ei. Ad duritie matris. recipe oo electuariū diacimina. oleū de croco. Ad corruptionē menstruorū. Rectificat ea. theodoricū. kellkelengi. trocisci de senibus. confectio de scona. Ad corruptionē menstruorū. Ad p̄gnātes et p̄ uatione fetus. Suffūt cū tyriaca conseruat fetū. metridatū. Atholithe. scd̄m q̄ d̄r. et alcaturalhan. firumos. Ad dolorē iūcturarū et podagrā. et uenā ī sciatica ē bū. Siothura. Atselithe. scd̄m q̄ d̄r. confectio phylosophorū. confectio hermetis. anacardinū. confectio yere archigenis. In alio metridatū. theodoricū. electuariū de masticonia. episo. electuariū indū. electuariū cesaris. preterea ad podagrā. oleū de storace calefac iūcturas. et expellit ab eis superfluitates distizatū. Et ad uenā sciatici. Electuariū flegmaticū. medicina kelrb regis. yera pigra. Oleū alseidrinū sed. oleū alkefeled. oleū alkelkelengi. et preterea ad uentositates iūcturarū yera tagīnu. preterea ad tremorē carnū. pille de capsia. sal. Ad dolorē dorsi.

Yera archigenis. pille iuuamīa. pille de dende. oleū renus. si oleū kelkelengi. oleū de euforbio. pille de capsia. pille alie de kelkelengi. electuariū indū. confectio de scona. nuces condite. et ad dolorē dorsi clisti zatos. Ad dolorē ancharū. Pille de capsia. descriptione nā oleū de euforbio. confectio hermetis. Explicit summa prima.

Incipit sc̄da antidotarij.

PHAL SEMEM afferemus de medicīs cōpositis illas q̄ sunt magis p̄te unicuiq; egritudini p̄q̄ recitabimus rememorationē earū q̄ dicta sunt ī p̄ma summa. ut sit ei q. legit hunc librū cōp̄hensio oīū curationū. aut pluī earū ualde. Et illd ē qm̄ ubi gr̄a cōp̄hendit curationes scabiei. erat ad librū sc̄m et ē lib̄ medicinarū simpliciū. Et sciet in hora una cōp̄hensionē oīū medicinarū p̄ticlarū ex tabul'. deīn p̄mutat ad capitula lib̄ iiij et q̄rta. q̄rat capitulum scabiei. et cōp̄hendet curationes p̄dicta. deīn cū p̄mutat ad antidotariū. cōp̄hendet reliquas curationes cōpositas. Erit g° ista ad cōp̄hendendū curationes p̄ticulares oēs. aut pluī earū. Et diuisimus hanc summā in tractatus. Tractatus p̄mus de dispositionibus capitis. et de eis q̄ sunt in eo. Dolor capitis. Stupefactiuū doloris capitis. anttillis. Cuius p̄mutatio hec ē. Lactis alfarfadin. aur. xvj. Lactis papaueris. et ē opiū aur. iiij. aā. croci. semus iusquiami albi. scamonee. oīū aā aur. iiij. Confitiant oīa cū aceto. deīn fiant ex eis trocisci et exsiccent ī umbra. Cūq; indiges ex eis liquefac. et line sup frontē ab uno tēpore ad illud. Et si infirmi sunt febres. liquefac eos cū aq. et line eos. Trocisci qbus utebat ātalor. Lactucarū lauri aur. iiij. scamonee. et opij. et murre. et sua aq̄ agitē. oīū aā aur. iiij. et semis apij. et croci. et amoī. oīū aā aur. viij. Cōficiat illud cū aceti q̄ntitate q̄ sufficit. et fiat ex eo trocisci. et administr' linendo. Capud purgium.

Quod mūdificat capud. et confert patienti obtalmiā longā. et cui aduenit dolor capitis. et facit descēdē ex capite humiditatē plimā. Recipe nigelle aur. ij. sal' amoniaci aur. i. suci cucumeris asinini aur. i. Terat illd bn̄. et cōfitiat illd cū oleo oliue q̄ sit ex oleo q̄ d̄r sacnon. aut cū oleo de nigella. aut cū oleo de alcāna donec p̄ueniat ad spissitudinē cerei liq̄facte cū h oleo humida. et p̄te ipsū īmuase. et ute ipō. ita ut liniās ex [illegible] in concauitate nasī. et p̄ parte infi[illegible] ut naribus [illegible] attrahat aere. Capitulum quod purgat sine purgiū aliud.

In alio medicine

Alio Scriptum

In lacte papaueris

In alio libro

liquefactione — aliquo

nocumento. et sedat dolorem. et dolorem capitis statim. Recipe. bothormanem aur. viij. radicum lilij aur. ij. baurac ruba aur. j. misceatur et administretur. **Capud purgium aliud.**

Recipe bothormanem ʒ. iij. suci foliorum lubleb. ʒ. iij. et suci alfedinum sextam. j. aur. suci cucumeris asinini. sextam. j. aur. j. prunisce ea et confice ipsa in uase uitrei. Cum igitur indiges eo. fac de ipso collirium. et linique fac ipsum cum lacte mulieris. et fac capud purgium ex eo. **Capud purgium aliud.**

Quod confert ad paralisim et torturam. et mollificationem membrorum. et tremorem. et ad omnes dolores frigidos et humidos. et oppillationes que fiunt ex frigiditate et humiditate. in lacertis et neruis. **Cuius compositio hec.** Sumatur suci radicis collo quintide humide. et suci radicis siclе. et suci radicum ratha omnium ana coclearium. j. et nigella. et gma harmel. et teratur albobm. Deinde repone ea cum his sucis ita ut commisceantur. deinde repone ea. Cum indiges eo. sume de ipso pondus sextam. ʒ. j. et solue capud purgium cum lacte mulieris lactantis puellam. et fac capud purgium in timo ex eo. Ipsum enim aperit oppillationem et calefacit et confert cerebro et capiti. ad illud quod est in ipso de superfluitatibus.

Capud purgium aliud.

Confrens ad dolores capitis antecedentes. Recipe mumie. et nuc muscate. et ambre. et camfore. et musca. omnium pond. ʒ. j. teratur unumquodque per se. deinde misceantur. et confitiantur cum oleo sabricano. et aliquanto olei de balsamo. Et fiat de eo pondus granorum sex. et soluatur cum aliqua aquarum. et fiat capud purgium cum eo.

Confectio yere mundificans capud.

Que mundificat capud. et expellit ex eo id quod est in ipso de superfluitate et egritudine malas. Recipe pulpe collo quintide munda te ex granis. et corticibus suis pond. aur. x. et thuris. et piperis albi. et nigri. et macro piperis. omnium ana aur. iiij. et croci aur. j. et aloes. et mirre. et amoniaci. et hase. omnium ana pond. aur. j. et scamonee assate pond. aur. vj. et suci absinthij aur. ij. terantur. et cribellentur. et confitiantur. Dosis eius sit aur. iiij. **Yera relata ad usitos.**

Que confert ad dolorem capitis et tenebrositatem. et dolorem stomachi et spleneus. et epatis. **Cuius compositio hec.** Thuris mundati. et agarici. aliorum ana pond. xvj. In alio. xxvj. et pulpe colloquintide mundate ex corticibus et granis suis. pondus aur. ij. et sticados. et piperis albi. et nigri. omnium ana aur. xv. et mirre aur. iij. et croci aur. vj. et cortici elli nigri. et aloes. et scamonee. et squille assate. et spice. et casie. omnium ana aur. xvj. sandaracte. et eufforbij. omnium ana aur. viij. terantur medicine sicce. et infundantur gumme et misceantur. et confitiantur. Et sit dosis ei aur. iiij. **Confectio yere relate ad dusitos.**

Recipe pulpe collo quintide mundate ex cortice suo. et granis suis. et thuris. aliorum ana ʒ. xx. et aristolochie ro. et seminis apij. et nitrani. et piperis albi omnium ana ʒ. v. et sacapini. et oppoponaci. aliorum ana ʒ. viij. In alio iij. et spice odorifere. et lingue auis. et cinnamomi. et cassie. et croci. et [illegible]. et poli. omnium ana ʒ. iiij. Terantur medicine sicce. et infundantur gumme. et misceantur.

Pille salue. mundificantes capud.

Turbit. et aloes. aliorum ana ʒ. x. colloquintide. et [illegible]. omnium ana ʒ. iij. et sal. aliorum ana ʒ. ij. dosis ei fortis ʒ. ij. et debilis aur. j. **Pille conferentes ad dolorem capitis et ex melancolia.**

Recipe epythimi. et agarici aliorum ana ʒ. iiij. yere. ʒ. [illegible]. polipodij. ʒ. iij. yere. ʒ. vij. sal. ʒ. ij. et s. mirobal' nigrorum. ʒ. v. lapidis lazuli. ʒ. ij. dosis. ʒ. ij. et s. **Pille conferentes ad dolorem capitis ex flate. et melancolia.**

Recipe mirobal' kebulorum. et belliricorum. et emblicorum. omnium ana pond. ʒ. iij. sal. ʒ. iiij. sticados. ʒ. ij. yere pigre. ʒ. viij. pulpe colloquintide. ʒ. iiij. absinthij. ʒ. ij. agarici. ʒ. viij. turbith. et epythimi. aliorum ana ʒ. xv. elli nigri ʒ. v. dosis eius ʒ. ij. et s. **Decoctio aque de tindiabus.**

Cum aqua sumitur in potu oleum de keruha ad dolorem capitis ex flate. et uertigine. et epylepsia. Recipe corticum radicis apij. et corticis radicis feniculi. omnium ana ʒ. x. radicis squinanti. et calamenti montani. et spice. et odorifere. et aristol. ro. omnium ana ʒ. iiij. et epythimi. ʒ. iiij. mastic. ʒ. iij. et s. poli. ʒ. iiij. decoquantur cum. iiij. lib. aque donec remaneat lib. j. et infunditur in ea yere pigre. ʒ. iiij. Et sumatur de ea omni die. ʒ. iij. cum pondere ʒ. j. olei de keruha. **Decoctio colecta...**

Que solet educere humores. Recipe mirobal' nigrorum. et citrinorum. et kebulorum omnium ana ʒ. x. yarima. xxx. numero. tamarindorum. ʒ. xv. fumi terre. ʒ. vij. absinthij. ʒ. iij. decoquantur cum. iij. lib. aque. donec remaneat lib. j. et s. Et sumantur de ea due tertie libre uni. et confricentur in ea ʒ. j. turbit. aloes. ʒ. ij. due tertie ʒ. j. agarici. ʒ. j. et bibatur. Et si uoluerit eam debilem non ponatur illa. Si fricetur in ea cassie fistule mundate a granis suis. ʒ. x. **De emuctinea.**

Ro asca que conferunt ad idem. et efficiunt operationem cum linitur ex eis bis aut ter.

Ad camp.

in alio. iij.

in alio. xvj.

fumi terre ʒ. vij. mirobal' citrinorum pond. ʒ. viij.

mirobal'.

Cex tempore ad usum. **Quorum hec est permixtio.**

℞ croci aur. xv. et calcadis aureos .x. et mirre et aloes. et opii. et succi agrestis siccati. et colcotar. omnium an. aur. ii. et gummi aur. xv. Terantur illa et pulverizantur desuper vini stiptica quantum sufficit. et terantur sicut teritur collirium. et fiant ex eo trocisci. Quandoque indiget eis. liquefacies eos cum aceto permixto. et utere eis.

Medicamen ad unguem antiquum.

Piperis albi aur. ii. commixtionis croci aur. ii. euforbii aur. s. fimi columbini aur. s. encausti scriptorum. l. pergamena aur. s. Tere has medicinas et permisce. et conficie. et line cum eo lacticinii ponis et aucte fronti illi pueris.

Tractatus secundus de oculo. Obtalmia et attritio materierum ad oculum.

Collirium bonum.

Quod componitur ut faciens alkohol de terra persarum. ℞ sief. menthe aur. xl. viii. sarcocolle .xxiiii. aur. sed nigri. aur. xii. opii aur. xii. succi mandragore aur. viii. gummi aur. xv. Conficiantur cum aqua pluviali et administretur cum albugine ovi.

Confectio medicine ansistratis.

Faciens ad scabiem et obtalmiam antiquam. et confert autem ex quo currit pus. et ulceribus quorum consolidatio est difficilis. et corrosioni que accidit in ore. ℞ nitri combusti. aur. ii. mirre aur. ii. in alio .i. dragaganti adusti aur. i. piperis aur. iii. croci aur. s. uini. ʒ. viii. coagulatiue ʒ. iii. et s. tere medicinas siccas. et aspergere super eas intincturam vinum. Et cum exsiccatur pulverice super eas coagulatum vinee. et terantur cum eo et ponitur in vase. et decoquatur lento igne. et servetur in vase eris. **Epythima bona.**

Quod componitur filokesitis confertque ad macula plurima et dolorem vehementem. ℞ rosarum recentium aur. ii. seminis iusquiami albi aur. viii. thuris aur. vi. mirre aur. iiii. lauich ordei. ʒ. xviii. vitellum ovi unius. assati. succi mandragore. aur. iii. capa aur. ii. opii. aur. iii. Conficiantur cum vini stiptica quantitate que sufficit. et fiat ex eis trocisca. et administretur. **Aliud quod dicitur in[...]ula.**

Eris usti abluti. aur. xii. croci aur. vi. piperis albi aur. iiii. mirre. et opii. aloes an. aur. iiii. gummi aur. xii. Tera tur cum vino et administretur.

Collirium aliud quod ministratur ante balneum.

Conferens ad cursum materierum plurimarum. et precipue quando oculus est difficilis habituationis. et est aqua ei decline ad albedinem in colore suo iam est sicut in eo aliquid de vestigiis obtalmie vehementis in qua elevatur albedo oculi super ing[...]dine ei. et tunc nobis necesse ut utamur eo in hora qua preparimus infirmo ut ingrediatur balneum in successione ei. ℞ lapidis qui dicitur sohisatos. aur. viii. mirre aur. iiii. Conficiantur cum vino quantitate que sufficit. et administretur cum albugine ovi subtile. ita ut distillet de eo in oculo multoties. **Collirium aliud optimum.**

Quod administratur ante balneum. et componitur ytines faciens alcohol. faciens ad dolores vehementes. et sedat eos in die suo sedatione plurima. et confert ad obtalmiam antiquam. ℞ aloes aur. viii. eris usti abluti. opii. et gummi. omnium an. aur. xvi. mirre aur. xii. croci aur. viii. climie aur. iiii. thuris aur. iii. conficiantur cum vino vel sirupo qui dicitur candiunsor. et administretur cum albugine ovi. et solvatur subtile. Et oportet ut oculo fiat alcohol ex eo. in horis sequentis in eo que est inter eos tres horas. aur. iiii. Deinde dimittatur oculus quiescere et permisce. et preparatur infirmo post illud ut ingrediatur balneum. **Collirium ualens.**

Quod sedat dolorem in die suo. et dicitur imbiosum. et solvitur aqua. et carominat vel exsiccat ipsum in hora sua. ℞ antimonii et acatie. aloes an. aur. xl. climie aur. vi. eris usti abluti. aur. xiiii. cerusse de plumbo aur. viii. spice et litii aloes an. aur. iiii. castorei. et aloes. et opii. et colcothar adusti. omnium an. aur. ii. In alio .i. gummi aur. xi. Conficiatur cum aqua in qua decocte sunt rose. et administretur cum albugine ovi. et liquefiat declinans ad spissitudinem quandam. **Collirium bonum.**

Quod componitur gali[...]eni. et cognominatur compositum puerum. proficiens ad dolores vehementes et egritudinem cum est in declinatione sua. ℞ climie ablute aur. xvi. acacie aur. xl. eris adusti abluti. aur. xiiii. opii. et litii. et folii. et spice odorifere. et croci. et aloes. et castorei. omnium an. aur. ii. et mirre. aur. iiii. cerusse de plumbo. et antimonii abluti. aloes an. aur. viii. gummi aur. xl. conficiantur cum aqua et administretur in inceptione egritudinis. **Collirium quod dicitur**

Et componit ipsum mulier regina **kis.** faciens ad dolores vehementes. **Cuius permixtio hec est.** Climie aur. xvi. cerusse ablute aur. xl. amuli et dragaganti. et acatie. et opii. omnium an. aur. ii. gummi aur. xii. Conficiatur cum aqua pluviali. Si autem advenerit in qua facis ex eo collirium. proice super ipsum albuginem ovi. in alio. iiii. ovorum recentium. et utere eo. **Collirium que vocatur estivum.**

Recipe climie adusteablute. et boli semos. et cerusse de plumbo. omnium an. aur. xx. corticis eris ablutorum. et acatie. et corticis thuris. omnium an

In alio aneti

In alio me felius.

ch tutie aur. xiii. et opii et gummi omnium an. aur. xiii.

hora

aur. ij. dragaga. aur. v. gummi aur. xv. Confitiant cum aqua. et administretur cum albu gine oui. Collirium quod dicitur stella. quod non in

Conferens ad dolores uehementes. aciuum. et bothor. et apertionem pupille. et ulcera sor dida. et ulcera corrosiua. et egritudines anti quas. et abstergit. et aufert uestigia. Recipe climie aduste ablute. omnium ana aur. xvj. amili. et antimonii. aloes ana aur. xij. cineris de fornace in qua in qua pur gatur es. stagni adusti. abluti. bolisse mos. omnium ana aur. viij. mirre. opij. aloes ana aur. ij. dragaganti aur. viij. Confitiatur cum aqua pluuiali.

Collirium rectacatis. quod est medicamen ualens.

Recipe climie. et croci. aloes ana aur. xij. opij. et corticum ei. aloes ana aur. vj. cor ticum salicis mundatorum. et plumbi adusti. abluti. aloes ana aur. v. mirre aur. iij spice odorifere. aur. ij. acatie aur. ij. suci rosarum. et gummi. omnium ana aur. xij. Confitiantur cum aqua pluuiali. Collirium

Et compositum ipsius quod uocatur rosatum. Valens. faciens ad dolorem uehementem. et attractionem materiarum subtilium plurimarum. et bothor. et dilatationes pupille. Cuius permixtio hec est. Recipe rosarum recentium ab latis capitibus aur. iiij. croci. aur. iiij. opij sexta aur. i. spice odorifere sex ta aur. i. spice gummi aur. iij. Confiti atur cum aqua pluuiali. et administretur cum albugine oui.

Collirium aliud rosatum quod uocatur bonum.

Et confert ad has egritudines predictas. Recipe rosarum mundatarum aur. xxiiij. cerusse aur. xij. amili aur. vj. balaustie aur. iiij. opij aur. iiij. dragaganti. aur. viij. Et confitiatur cum suco cum suco foliorum capilli. Collirium rosatum quod compo

Recipe rosarum recentium sine tauticos. tum aur. xij. cineris de fornace in qua purgatur es. et spice odorifere. et croci. et opij. et gummi. omnium ana aur. iiij. Confitiatur cum aqua pluuie. Collirium rosatum quod

Et uocatur collirium compositum de bigorius. mai. Conferens ad dolorem uehementem in locis bothor. et ulcera profunda limosa. accidentia in tunica cornea. et dilatationes pupil le. et materia que attrahitur tempore longo. et obtal mia antiquam cuius sanatio est difficilis. Recipe rosarum recentium ablatis capitibus. aur. lxvj. climie aduste ablute. aur. vj. opij aur. iij. antimonij aur. iij. mirre aur. iiij. Et quidam homines ponunt de eo quod aur. vj. cinnamomi. cerusse aur. ij. et quidam ponunt de eo aur. iij. gummi aur. xxiiij. Confiti antur cum aqua pluuiali. et administretur cum lacte. Collirium inuatiuum factum cum mus

Conferens ad attractionem materiarum. Recipe acatie. et suci salvia. aloes ana aur.

xl viij. cineris fornacis in qua purgatum es. et croci. aloes ana aur. xxiiij. opij. et aur. iiij. et indesceptice alia aur. vj. et mirre aur. iiij. suci iusquiami albi aur. iiij. eris usti abluti. aur. iiij. gummi aur. xl. Confitiantur cum uino. Collirium quod

Conueniens ei cui non tollatur dicitur pomale. oculus tactum medicinarum. et confert ad bothor. et ulcera profunda et sordida. accidentia in tu nica cornea. et ad dilatationes pupille. et ad materias plurimas. et egritudines primi temporis. Recipe climie aduste extincte in lac te. aur. xvj. cerusse de plumbo ablute. aur. viij. croci aur. iiij. dragaganti aur. ij. Confitiantur cum aqua pluuiali. et admi nistretur cum albugine oui. Collirium bonum.

Quod uocatur nec deruiato nomine illius qui composuit ipsum sunt hec. et est collirium uide Conferens ad dolores antiquos. et consumens est carnem additam que est in angulo maiore de angulo oculi. et est egritudo que dicitur lacrima. et ad uulnera que exeunt in hoc angulo. et fit fi stule. Recipe climie ablute. et sedenigi. abluti adusti. omnium ana aur. xxviij. ci neris de fornace in qua purgatur es. aur. xxiiij. mirre aur. xl. viij. croci aur. iiij. opij aur. viij. piperis albi grana xxx. numero. gummi aur. vj. Confitiatur cum uino et administretur cum albugine oui in locis principij temporis. et fit subtile. Et quidam homines sunt qui ponunt in eo croci aur. xij.

Collirium acrum quod uocatur indum.

De proprietate eius est ut prohibeat generationem omnis speciei obtalmie. et confert ad corruptionem et pruritum et corrosionem anguli maio ris oculi. et delet uestigia et confortat o culum cum ex eo fit alcohol. ita ut non con turbetur cum eo post ipsum. Recipe cerusse de plum bo aur. xl viij. climie cabusie aur. xxiiij. encausti indi aur. v. armoniaci et commixtionis que dicitur kasuricon. et eius ex positio est hedus. et suci agriste. sicce et opij omnium ana aur. v. piperis albi aur. vj. olei balsami aur. viij. Et indescep tice alia aur. vj. gummi arabici aur. x vj. cinnamomi aur. ij. Confitiantur cum aqua pluuiali. et administretur. Medicamen

Et appositum oculi quod ex Conferens ad apostema uehemens. accidit ex attractione caliditatis. Recipe opij et dragaganti. et felle xelharagi. et ceru se omnium ana ʒ. vj. gummi arabici. ʒ. xij. Tere in alio solue omnia et contere. Deinde accipe bassabre recens. et decoque ipsum. cum lib. i. aque pluuialis donec perueniat in ad tertiam. Deinde cola aquam eius. et confice in cum ea medicamen. Deinde fac ipsi pillulas subtiles acutas. et exsicca eas in umbra. Cumque uolueris facere oculo alcohol ex ipsis. frica eas cum aqua frigida aut cum lacte mulieris. aut cum albugine oui.

i cerusse de plumbo ablute

i collirium

in alio i loco

spice odorifere. ana.

eris usti aur. ij. Et quidam ponunt de eo aur. iij.

antimonio

aut cū aqua fenugreci decocti supra
frustrū obstracti. aut cortic iuride.
deīn fac ocl'o alcohol ex eo in mane ⁊
duodecies īponēdo cū radio. aut sep
ties. ⁊ in uesperis totidē. Ipsū ē stringit
caliditatē. ⁊ abscidit infusionē q̄ attrahit
ad ipsū. ⁊ confortat oculū. ⁊ delet apā.

Conferens ad ob **Medicamē bonum.**
talmiā uehemtē. ⁊ sedans apā. ⁊ remo
uet infusionē. ⁊ sedat caliditatē. R̷ pondus
xl viii. ʒ. ffief memithe. ⁊ croci pondus
ʒ. xxiiii. ⁊ opii pond. ʒ. xii. ⁊ felucalbi
arigi. ⁊ trociscor. ⁊ succi iusquiami albi.
sicci. oīū an̄. ʒ. vi. ⁊ folior rosarū hu
darū. quarū folior radices albe absci
se sunt pond. ʒ. xl. ⁊ gumi arabici pōdus
ʒ. xl viii. Tere totū illd. ⁊ conte ipsū cū aq̄
melliloti sic sunt humidū. ⁊ exprime ipm.
Si uō fuit siccū. decoq̄ ipsū. Decola aq̄
ei. ⁊ conte medicinas. ⁊ confice eas cū aqua
eī. Deīn fac de ea pillulas siles ciceri. ⁊
exsicca eas. deīn frica eas sup cote ut
obstrahā cū aqua frigida. aut cū lac
te mulieris. aut cū albugine oui. De
īn pone in ocl'o cū ea alcohol. mane et
Medicamen bonum. sero —

Quod nocet duo maiora rubeū. facit
ad ulcerā q̄ sunt in ocl'o. ⁊ ad calorē uehe
mtē. ⁊ mundificat oculū. ⁊ humorosita
tē q̄ attrahit in eo ex multitudinē hum
ditatis ⁊ superfluitatū. ⁊ confortat cogni
nitū oculi. R̷ opii ⁊ sedinegi. ⁊ ob
stractor adustor. ⁊ medulle ctina. oī
ū an̄ pōd. ʒ. viii. climie. ʒ. xxviii.
gūi arabici pond. ʒ. xlviii. cerusse
pond. ʒ. lxiiii. climie. ʒ. xxviii. Tere
a sedinigi. ⁊ eū insup sp̄se cū aq̄ contrice
bñ. deīn pmisce bñ oīa. ⁊ conte ea cū fuit
sicca. Deīn fac ex eo alcohol sp̄cialē sic
fit alcohol cū antimonio.

Confectio epli q̄ ponit sup oculū.

Conferens ad uehemtē calorē ⁊ exitati
onē ocli. ⁊ abscidit ab eo humiditatē q̄
attrahit ad ipsū. ⁊ confortat oculū. ⁊ sedat
dolorē. R̷ folior rosarū siccarū. et
corticū granor dulciū humidor. ⁊ lenticlī.
oīū an̄ pond. ʒ. v. ⁊ funde sup ea libra.
aque. ⁊ decoq̄ ea bñ. ⁊ cola ipsū ex aq̄.
⁊ conte ea bñ. ⁊ confice ea cū aliq̄to aque
rosate. ⁊ olei rosati. Deīn pone ea super
oculum. **Medicamē bonū.**

Conferens ad dolores ocli calidos R̷
croci. ⁊ olibani. ⁊ aloes. ⁊ mirre. ⁊ o
pii. ⁊ sarcocolle. oīū an̄. ʒ. v. Distrū
pe ⁊ conte ea. ⁊ liniē sup oclm in p̄n dolo
ris cū aceto ⁊ aqua endiuie. aut aqua
portulace. aut aq̄ iusquiami albi. aut
aq̄ coriandri humidi. Cū aūt peruenit
dolor. linie ex eo sup oclm ⁊ frontē. ⁊ con
tinua fricationes cū uino. ⁊ calefac ipsū. ali

q̄ntulū. aut sūe de sanich ordei pond
ʒ. iiii. ⁊ croci ortulani siluestris pond.
ʒ. ii. ⁊ opii pond. ʒ. i. Tere ipa bene
⁊ confice ea cū oleo rosato. ⁊ pone sup ipsū
oculū patientē obtalmiā. ⁊ apā calidā.

Quod uocat astaltiā. conferens **Colol.**
ad conturbationē ocli. ⁊ rubificationē ei
distillat. ⁊ cū fit ex eo alcohol ad in
ceptionē cataractor. commisce cū eo alcohol
rosatū. R̷ tuthie ⁊ eris usti. ⁊ aloes
oīū an̄ ptē. i. ⁊ mirre. ⁊ spice. oīū an̄
q̄ntā ptis. i. ⁊ croci. ⁊ opii. alior an̄
ptē. i. ⁊ acatie pure ptes. iiii. ⁊ liti
q̄ntā ptis. i. ⁊ gumi arabici ptes. iiii.
Tere tuthiā ⁊ es. ⁊ aloem ⁊ acatiā cū
aque dulcis sextā. iiii. deīn terebinū
⁊ crocū. ⁊ opiū in tabula alia. v. dieb.
Deīn commisce cū eis. ⁊ infunde aloem in
aqua ita ut liq̄fiat. ⁊ funde sup me
dicinas. ⁊ pmisce conterendo. Deīn fac
trociscos aut pillulas. ⁊ fac cū eis al
cohol. **Colol aliud.**

Conferens ad oēs dolores ocli acutes ex
cataractis. Buliūt folia rubi ⁊ expri
mit aq̄ eor. ⁊ colet. ⁊ tūc paulatī de
in sūat q̄ntitatē de gūi arabico. ⁊ in
fudit cū aqua pauca. ita ut liq̄fiat. ⁊
fiat sic mel. Deīn misceat cū aq̄ rubi.
⁊ confitiat cū aq̄ ea aliq̄t dieb. ut ita
sit possibile fieri ex eis pillulas. Deinde
fiant pille. ⁊ exsiccent in umbra. ⁊ fiat
cū eis alcohol. **Ulcera ocli. ⁊ bothorē.**

Sias q̄ collirium stelle pre ⁊ **pus in eo.**
dictū. ē uehementis iuuamēti in eis. Et
silr collirium iuuamenti. ⁊ collirium paule
ē ultimū. **Collirium q̄ confert ul' refer**
ficit **ad machur.**
Altes ad egritudines et pus q̄ sunt in ocl'o. R̷ tuthie. aur.
xxxii. eris usti aur. xxii. croci aur.
xvi. mirre aur. xvi. sedie aur. x. pi
pis albi grana. xl. uino. gūi aur. xl. co
ficiatur cū uino. ⁊ inde sp̄ciale alia ponū
tur in eo opii. aur. x. **Disruptio cornee.**

Collirium rosatū confert ad oēs sp̄es dila
tationis pupille. **Puluis replēs fouē**
R̷ ex cornee. obstractor magnor **ad cornee.**
adustor. ⁊ sedinegi. alior an̄. ʒ. i.
Terat ⁊ puluizet cū eo oculus.

Collirium q̄ composuit fuir. **Algarab.**
giles ē iuuatiuū ad algarab. **Albedo**
Confert ad albedinē **uestigior ulcerū.**
medicam egyptiū. ⁊ collirium indū.
alcohol cū stercore stellionis. ē iuua
tiuū conferens. ad caliginē. ⁊ tenebrosi
tatē uisus. **Collirium citrinū aliud.**

Sicut p'tiles almatiuus ad egritudies
acutas. ⁊ delet uestigia. ⁊ duritiēs.
R̷ climie aur. xxiiii. succi agreste. sicci
aur. i. sal' amm iaca tantidē. opii. ⁊
aur. viii. gūi aur. xxiiii. cerusse de

pluuiali ⁊ aq̄ uide.

In alio est adusti

In alio aur.

⁊ ita ut in tabula deinde ingrediatur

egritudines etc.

⁊.

plūbo cantūdē. croci aūr. xvi. pipis al
bi aūr. xxiiij. Cōfice cū aq̄ pluuiali.
Quod exptū ē ⁊ lau Cohol aliud mira
datus in albedīē. ⁊ lacrima. ⁊ inesi bile.
e. ⁊ abstergit caliginē. ⁊ deʒ grossitudi
nē q̄ ē in palpebra. ⁊ acuit uisū ualde.
Rx tuthie Inde. ʒ. ij. ⁊ s. antimonij ꝺ ispa
hanı. ʒ. iiij. ⁊ marchesite pōd. ʒ. ij. ⁊ s.
eris usti. ʒ. ij. ⁊ duarū stearū. ʒ. i. s. cli
mie argēti ālorꝫ añ. ʒ. i. sedinegi. pō
ꝺ. ʒ. i. coralli ⁊ margaritarū pfaratū. ⁊
corticū eris. oīū añ pond. ʒ. ij. sceclu
armene pond. ʒ. ij. ⁊ duarū stearū. ʒ.
aque distillationis uitri. pond. ʒ. s. ⁊
uitri pharaonis pond. ʒ. s. Tere h. s. me
dicinas cū aqua pluuiali. ⁊ qū ꝯtrite
sūt. pone sup eas castore tte. pondus
sextē. ʒ. i. musci pond̄ siliq̄. i. ⁊ mi
sce ꝯterēdo. ⁊ fac pillas. ⁊ exsicca in
umbra. ⁊ frica in obstraco cū aqua. ⁊
fac alcohol ex eo. Aliud mirabile.
Sumat limaturā ad albediēꝫ exptū mira
ture acus pond. ʒ. ij. ⁊ sabaa pō bile.
ꝺ. ʒ. i. Deiñ terant̄ albo simul. ⁊ ponant̄
in ꝯcauitate arūdis. ⁊ stringatur os ei
mule. oppillando cū massa. ⁊ cooperia
t̄ arūdo tota cū massa. ⁊ desup inuol
uat̄ luto ꝯfecto cū capill̄. ⁊ inuolua
t̄ sup ipsꝫ. ⁊ cooperiat̄ p illō cū luto alio.
Deiñ extrahat̄ ⁊ auferat̄ medicina illa.
⁊ accipiat̄ climie albe tte. pond. ʒ. iij.
⁊ misceat̄ cū hac medicina. ⁊ reducat̄
ad cannulā aliā. Deiñ fiat ex ea sic
factū ē ex pima. Cūq̄ in lapidē ꝯuūt
extrahat̄. ⁊ intredat̄ ad folia limi coleat
añ q̄ adueneit ei pluuia ⁊ exsiccata.
⁊ sūat de eis pond. ʒ. i. ⁊ margaritar
ū pforatarū pond. ʒ. s. ⁊ terant̄ bene
cū reliq̄s medicinis. ⁊ terant̄ oīa simul.
ꝯtinue ultima. donec fiat sic puluis.
Cūq̄ uolueris curatioēꝫ facere cū eo. tunc
facito ꝺ cū suco radice lilij. tribꝫ diebꝫ.
ꝯtinuis. Deiñ fac ei alcohol. p̄ cum
hac medicina. Et fac alcohol p illud
uno die ex hac medicina. ⁊ uno die ex
suco lilij. Puluis ad albedinē.
Recipe floris eris. ⁊ amoniaci. ⁊ cineri
narum adusti. oīū añ. ʒ. v. pulpe
colloquintide. ʒ. ij. ⁊ s. fell tauri. ⁊ bau
rac armeni. oīū añ. ʒ. ij. pipis albi
ʒ. xx. spume maris. ʒ. iiij. corticū
ouorū ex q̄bꝫ egressi sūt pulli sb galina
ʒ. iij. limature cotis. ʒ. v. stercoris
lacerti. ʒ. x. margaritarū. ʒ. iiij.
Sebel cohol bonū ad sebel. ex illis q̄ ex
Sumat̄ cortices cor pta sūt a laudi
ouorū. hora q̄ apiūt sb galina. et ta
bulat̄ cū aceto forti. decē diebꝫ ꝯtinu
is. Deiñ colet̄ ⁊ pōat̄ in apula uitri ul̄
uase uitreato. ⁊ pōat̄ uas in loco q̄sit

[margin:] climie aur. er.

[margin:] Deiñ apponatur carbonibꝫ donec uer
tatur in lapidem ⁊ fiat sic testa.

[margin:] fuerit ut firmo. — alcohol

[margin:] caliginē ʒ. iij.

ino sb sole donec exsiccet̄ q̄ in ipo est.
Deiñ sūat̄. ⁊ terat̄. ⁊ fiat cū eo alcohol.
Alacrima. Collirū q̄ dixit mesias.
Ad albugīēꝫ factū ex tuthia. Grossitu
do palpebrarū. Confert ad eā alco
hol cognominatū musilandros. ⁊ di
cū ipsꝫ incipio ꝺ scabie. Et ꝯfert me
dicamī artastratis pdictū. Collirū
de tuthia q̄ dixit mesias ad albediēꝫ.
Collirū exptū hebrū egyptiū.
Confert ad climias ⁊ albediēꝫ. ⁊ ab
scidit corticē duarū statī. Rx. flo
ris eris. ⁊ amoniaci. ālorꝫ añ aūr. vj.
sal̄ ꝺ fossi aūr. iij. pulpe colloqn
tide aūr. iij. ⁊ duas stias aureiunt.
fell uaccini aūr. ij. baurac rug. aūr.
i. ⁊ s. pipis albi grana. xl. uino. mell
boni cyathos. vj. ⁊ ʒ. viij. p misceat̄
⁊ pōat̄ in uase. ⁊ reponat̄. Collirū q̄
Confert ad atie dr̄ aristusenum.
tioēꝫ materiarū cronicarū. ⁊ ad grauitatē
palpebrarū. ⁊ asperitatē earū. ⁊ liq̄fa
tionē lacrimal̄ oculi. ⁊ scruitiēꝫ ei.
⁊ corrosioēꝫ ipsi. ⁊ ad humiditatē plu
mā q̄ ē in oclo. ⁊ ad augmētū pannı
culi. ⁊ aufert uestigia ⁊ climias. Rx
antimonij. aūr. iiij. eris usti. ⁊ cerusse
de plūbo. ālorꝫ añ aūr. ij. croci. ⁊ mirre.
⁊ corticū thuris. floris eris. ⁊ lētium ru
brarū. oīū añ aūr. i. pipis. pipis al
bi aūr. s. grana aūr. ij. Conficiant̄ cū
uino. ⁊ amministret̄ dissolutū cū eo.
Collirū citrinū q̄ dr̄ fanaratis.
Et ē collirū mirabile. ⁊ ꝯfert ad
scabiē ⁊ corrosioēꝫ in utisq̄ lacrimalib̄
⁊ pruritū uehemētē. ⁊ grauediēꝫ palpe
brarū. Rx. climie aūr. lxxx. col
cothar albi. aūr. xxx. Conficiat̄ cū
pluuiali. Scabies ocli ⁊ prurit̄ eius.
Collirium indū. Cōfert ad pruritū.
Quod cōposuit Cohol ū ennaus.
cesar factor alcohol. faciēs ad pruri
tū ⁊ grossitudiēꝫ palpebrarū. Rx cli
mie cabrosie. aūr. xxiiij. sedine aūr.
vj. et indesceptiōe alia aūr. xvj. Terit̄
ē donec fiat in loco sanich. ⁊ ꝯficiat̄
cū melle. ⁊ aduriat̄. ⁊ fūdit̄ uinū q̄
extinguat ipsꝫ. ⁊ exsiccet̄. Deiñ terat̄
⁊ fiat cū eo alcohol. Cohol mesiton.
Ad pruritū ⁊ humiditatē ocli. ⁊ corrosi
onē lacrimaliū. ⁊ scabiē uehemētē in
palpebris. Climia frangat̄ in fru
sta parua. ⁊ ꝯficiat̄ cū melle. ⁊ ponat̄
in urceolo figuli. ⁊ oppilet̄ os ei. et
luto liniat̄. ⁊ fiat foramē in medio co
optorij. ut sit fumo eleuato ex ad
ustioēꝫ medicīe spiraculū p q̄ egredi
at̄. Deiñ ponat̄ urceolus sp̄at̄ i me
dio carbonū accēsorū. Cūq̄ incipit
climia aduri. te ꝯsidā fumū ascēdēte

[margin:] aqua.

[margin:] in alio libro

te s[illegible]ndens cū decline adhuc in nigre
dine. dimitte medicinā cōburi. donec
uideas q illū fumū fieri albū. Tūc ē signū
q medicine iā cōplete natura ē cōbusta. Tūc
remoue uttreolā ab igne. et extrahe
climiā. et [illegible] sup eā [illegible] qtitatē q
infrigidet. Deinde pone ipsū in mortario
et cōtere eā bn̄. et exsicca. et cōfrica eā donec
cōmisceas ipsū in alcohol cū q prius fece
rit. et hec ē descriptio alcohol. Rx climie
bn̄ aur. viij. et antimonij tantū de eo. Te
ritur. cōfrica. et fac ire ex eo sup palpebras
mane et sero. **Collirium apolonij bonū.**
Confert ad scabiē et casū palpebrarū
et egritudines antiquas. Rx sedenigi ad
usti abluti aur. xxxij. eris usti ablu
ti aur. xvj. lapidis scialistos adusti
abluti. aur. xxxij. floris eris aur. xij.
opij aur. iij. et indesceptice alia aur. vj.
climie aur. iiij. colcotar adusti. aur.
iiij. gūmi aur. xvj. Cōficiantur cū aqua plu
uiali. **Aqua et pili in oculo.** **Medicam**
qd cōposuit castos ad aquā q ascendit
Sume fel tauri et cuaci **in oculum.**
a ipsi in uase eris. et dimitte ipsū. x. dieb.
deinde sume de ipso aur. xij. crocj. et olei bal
sami. et oppoponaci. oīm an aur. ij. pi
piris gna. xij. nuō. mell' boni duplū qtita
tis fell'. Misce oīa. et decoq in uase eris.
deinde pone ipsū in pisside eris. et cōserua
ipm. **Medicam aliud qd cōposuit pollo**
Sume spumā maris et adure ipsā **ios.**
sup testā. et tere cinerē eius. et cōfice ipsū cū
sanguine tice. et pone in uase de cornu.
Cūq euellunt pili. tūc line sup locū eorū
de hoc medicamine. **Epythima qd cōpo**
Confert ad matē **suit fulukesanus.**
riā plurimā et dolorē uehementē. Rx rosa
rū recentiū aur. ij. seminis iusqami albi
aur. viij. thuris aur. vj. mirre aur.
iiij. farine ordei aur. xviij. uitellum
oui unius assati. sucimandragore aur.
iiij. croci aur. ij. opij aur. iiij. Cōficiatur
cū uino stiptico qtitate q sufficit. et fiant
ex eo trocisci. et administret.
Collirium indū et regium.
Confert ad inceptionē descensus aque.
et ad oēm caliginē humidam existentē in oclo.
et aufert uestigia ulcerū in oclo. Rx
climie rubee aduste ablute. ʒ. xvj. et
cl encausti indi. ʒ. vj. cerusse de plūbo
ʒ. iiij. piperis albi. ʒ. vj. fell' dolui ha u
nū. et fell' safar. et extrahuerit q est
stibos. vij. felliū alcobugi. iiij. lactis
papiuaris. ʒ. i. olei balsami. ʒ. ij. oppo
ponaci. et sarapini aloes an. ʒ. ij. gūmi
ʒ. xij. Cōfice cū succo feniculi. aut cū
succo plante q dr̄ abrachios. **Colul cō**
ferens ad tenebrositatē. et incepcionē aque
Fell' ursi. ʒ. iiij. oppoponaci. **in oculo.**

et piperis albi. aloes an. ʒ. iij. olei oliue
antiq. et carpobalsami. et succi feniculi.
humidi. oīm an. ʒ. ij. climie pōd. ʒ. i. mel
lis. ʒ. i. Tere ipsa et cōmisce. et pone ipsa in
ampulla uitri munda. et pone ipsā in sole. vij
diebus. Deinde fac oclo alcohol ex ipso cū
extremitate radij. mane et sero.
Medicam qd cōfert ad tenebrositatē.
et ad illū q uidet res ex longinquo. et nō uidet
eā ex primo. et aggregationē aque in oculo.
Cui pmixtio hec ē. Rx fell' corui &
nigri. et fell' perdicis. et fellis gruis. et
fellis adalohe. et fell' capriū oīm an pōd.
ʒ. ij. et mell' colati pōd. ʒ. iij. et olei bal
sami. ʒ. i. et s. Tere ea simul et pmisce
ipsa. et fac oclo alcohol cū eo. mane et se
Descriptio uisus. |ro
Collirium citrinū ē uiuatiuū ad debilita
tē supfluā in uisu. et collirium citrina.
qd dixit mesias in alledie. **Collirium q**
Rx. acacie. et rosarū **uocatur floris...**
sicarū. et mellilon. oīm an aur. xl viij.
cinerēs fornacis in q purgatur es. aur.
xxiiij. mandragore aur. xij. seminis
iusqami albi aur. xviij. opij aur. vj.
gūmi aur. xl. uini. ʒ. viij. aque pluuialis
ʒ. viij. misceatur aq cū uino. et pinguiat
sup eo rose. et mellilon. et iusqamū. et
poma mandragore. aut cortices man
dragore. et dimitte ea donec infundant
iij. dieb. aut. v. et exprime ea et accipe ex
pssiōe eorum. et cōfice cū ea medicam. et
fac ex eo collirium. et utere eis.
Medicamen basillicon regium.
Et ipsū ē absterssiuū oculi ex quo fit alcohol.
in dispōne sanitatis. in oī die semel. In
alio oī die bis. aut in oībus duobus dieb
semel. et abstergit uisū. et cōseruat uisū sa
nū. scdm dispōnē suā. Rx climie. et spu
me maris oīm an. ʒ. x. eris usti. ʒ. v.
cerusse. et sal' gēme oīm an. ʒ. iij. salis
amoniaci. et macropiperis oīm an. ʒ. ij. et
garioffilor et usnee. amlor an. ʒ. i. pi
piris. ʒ. iiij. cafore. ʒ. s. Tere optime et fac
oclo alcohol cū eo.
Basilicō aliud. faciēs ad ea q diximus.
Recipe climie. ʒ. vij. sedenigi et macro
piperis aloes an. ʒ. ij. sal' amoniaci. ʒ. ij.
eris usti. et macropiperis et cerusse. et salis
gēme. oīm an. ʒ. iiij. sal' indi. et gari
ofilor. et hell. et usnee. et spice. oīm an.
ʒ. i. Confringe. et cōtere ipsa. et fac ex ipso
oclo alcohol. **Medicam qd cōfortat uisū**
et cōseruat ipsū scdm sanitatē suā. et aufert
multitudinē lacrime q currit ex oculo.
Sume de antimonio. et infunde ipsū. xxj.
nocte in aqua pluuie. aut in aqua q di
stillat ex cisterna. deinde accipe de eo pōd
ʒ. xij. et marchasite. ʒ. viij. et tutie.
et climie. oīm an. ʒ. xij. et margaritarū

in al' acolobios
finiti o
in al' mirre
in al' ʒ
spume maris ʒ iiij

parnarū n̄ pforatarū. ʒ. ij. 7 musca ter-
tia p̄tis. i. 7 cava. 7 sedengi. ālor aū.
ʒ. i. Tere unūquodq; p se. Deīn aggrega anti
moniū. 7 marchasitā. 7 tuchiā. 7 clim
ā. 7 margaritas. 7 tere ea bn̄ 7 oī dicā a
qua multoties donec exsiccet aqua
coꝛ. deīn accipe sedengi. 7 cavā. 7 p
hice ipī simul in mortario 7 tē ea bene.
deīn tere 7 repōe ipī in uitreata. 7 fac
ex eo alkohol mane 7 sero in dispoīb;
sanitatis. Jpī ē cōfortat uisū debilē. et
cōseruat eū. Burod suggitumū. abstersiuū
R Eape sedengi 7 eris cōfortatiuū.
usti. ālor aū. ʒ. v. aloes socotrīsis. 7 lu
uiae armenī ālor aū. ʒ. i. floris. 7 pi
pis albi. 7 macropipis. 7 pulp̄ collo
quintide. 7 cava. 7 amcos. oīū aū. ʒ. s.
cōficia. ʒ fē. 7 utere.

Tractatus tertius de aure. Dolor auris. 7
apā eī. 7 pus. 7 grauitas ipī.

Medicam aristolo. p̄dictū in caplo
E St iuuatiuū ad aurē ex qua accidi.
carnit pus. Medicam cōferēs ad oēs
dolores in aure. 7 oīā ulcera accidentia
Eape mirre aū. i. olibani in ea.
aū. iij. nitri aū. iij. cava aū. iiij. su
ci papaueris aū. ij. galbani aū. ij. a
migdalarū excorticatarū. xx. nuō. Te
ratur illd̄ illd̄ totū 7 cōficiat cū aceto.
7 fiant ex eo trocisca. Cū g̊ fuit necē
soluat si fuit in aure dolor uehemēs
cū oleo rosato. 7 distillet in aure. Et
si fuit in ea grauitas in auditu. soluat
cū aceto. 7 distillet. Cōfectio medici
minis q̄ narrauit gallienus.

R E cipe . mirre aū. iiij. aloes
aū. iiij. olibani aū. ij. Et in descripti
oē alia aū. ij. cava aū. iij. nitri aū
iiij. suci papaueris aū. iij. amigdala
rū amararū. xxx. nuō. galbani aū
ij. aceti boni quātū sufficiat.

Medicam ad aurē ex medicīs gallienī.
C Onferens ad apāta. 7 dolores uehemētes
clamosos. Cuius h̄ ē pmixtio.
R Eape galbani 7 ē alkezard aū. ij. Jn
alio cinamoī aū. ij. mirre aū. viij.
cava aū. viij. olibani aū. iiij. nitri
aū. iij. aceti quātū suffic̄ ad h̄ ut fiat
in spissitudine mellis. Medicam aliud
ad apāta auris. 7 ad saniē 7 pus ue
nientā ex aure. 7 ad dolores auris ā-
aquos. cuius h̄ ē pmixtio.
R Eape ueteris salis egyptie amari sapo
ris. 7 aluminis iameni. 7 pipis albi. 7
nitri. 7 cava. 7 opij. 7 corticū granatoꝝ
7 olibani. 7 spice. oīū aū aū. ij. casto
rei aū. i. mell' 7 aceti q̄ntitē q̄ cōficiat
medicam. Et quidā hoīes ponūt in eo
mell'. aū. vj.

Medicam aliud de medicīs lerutas.

R Eape cava 7 mirre. 7 spice. oīū aū aū
ʒ. eris usti medietatē 7 uitr aū. i. o
pij aū. s. castorei tertiā aū. i. aluminis
iameni aū. i. aluminis rotundi aū. i.
Si g̊ fuit in aure uir. cura eū ex hoc
medicamie cū decoctiōe sepluicata. Et si
in ea fuit dolor uehemēs cura eā cū o
leo rosato. Et significat in ea uermis. prin
ce cū h̄ medicamie elli nigri aū. ij.

Medicam auris ex q̄ currit pus.
R Eape balaustie. 7 corticū granatoꝝ. 7 a
ristologie. 7 colcotar. 7 draganti. cibar
sui. 7 gallarū. 7 corticū eris oīū aū aū
i. mirre. olibani. 7 calcātū assati. 7 alu
minis iameni. oīū aū aū. s. Terat cū
aceto. 7 fiat trocisca. 7 inuiscetur.

Medicam anthicitos ad dolorē dif-
ficilē uehementē.
R Eape cava. ʒ. ij. 7 quidā hoīes ponūt de
eo. ʒ. i. mirre. 7 sal' amoniaci. ālor aū. ʒ. i.
sedimīs olei de lilio. aut fecis olei alke
iri. ʒ. ij. Terat cū uino mellito. aut ui
no dulci q̄ntitate q̄ fiat in spissitudiē
mellis. 7 inuiscet.

Medicamē ad grauitatē auditus. et
sonitū. 7 tinitū existentē in aure.
R Eape elli albi aū. i. castorei aū. s. ȝ
nitri aū. q̄rtā. misceat 7 inuiscet
cū aceto. Et cōfidat in eo uices ipī q̄ mē
medicam utile.

Medicam aliud q̄ d̄r algelarim. ad
egritudines q̄ st̄ de egritudinib; auris.
R Eape elli albi. 7 mirre. 7 olibani. et
cava. 7 castorei. 7 opij. oīū aū aū. iiij.
calcātū aū. vj. pipis aū. ij. Jnfundat
mirra. 7 opiū. 7 castoreū. 7 olibanū. ī
aceto in q̄ decocti fuerīt cortices granatoꝝ.
donec dissoluti fuerīt. deīn ponat ells
7 cava. 7 pip. 7 calcātū. trita. 7 cōteant
oīā bn̄. Cū g̊ cōplet phuiat sup ipī
de uino mellito q̄ntitas q̄ fiat in spi
situdiē mell' sbtil'. Cūq; ipī ē necēcē
tē tepidet. 7 distillet in aure. Et ē me
dicam mirabile. Confectio medica
minis q̄ cōfert ad oēs dolores auris. 7
oīā ulcera euenientā in ea.
R Eape mirre aū. i. olibani aū. ij.
Et quidā hoīes ponūt in eo aū. vj. nit
aū. ij. cava aū. iiij. 7 quidā hoīes po
nūt in eo aū. i. suca papaueris aū. ij.
galbani aū. ij. amigdalarū excorti
catarū. xx. nuō. Terat illd̄ totū 7 cō
ficiat cū aceto 7 fiat ex eo trocisca. Cū
necēū fuit soluat si fuit in aure do
lor uehemēs. cū oleo rosato. 7 distil
let in aurē. Et si fuit in ea grauitas
in auditu. soluat cū aceto. 7 distillet.

Confectio scorie ferri. 7 ē forte medicam.
S Umat scoria ferri. 7 cōterat. 7 abluat.
cū aceto. Deīn phuiat sup testā. 7 ex

Marginalia (left): dini tere oeis musca 7 cōfora — ens — ipm — Jn alio Galienus — Jn alio aū. i.

Marginalia (right): aluminis iameni 7 armoniaci aū. ʒ. s. — antique

sicce͂t. Deiñ pbriat͂ sedo 7 tño. 7 fiat
illd septies. Deiñ deco q̃ t͂ cũ aceto for
ti decoctioẽ uehemẽti, donec fiat sic mel.
7 auferat͂ ul' repõat͂. 7 distillet͂ de eo
in aure cũ indiget͂ eo. Vlcera nasi...

Confectio sacra musos....

Et ẽ medicam̃ eradicans oẽs additioẽs.
q̃ oriũt in corpe. ℞ dragãti adusti.
7 colcothar adusti. aut calcãti adusti.
aut dragãti rubei. 7 corticũ eius. oĩu
ptes eq̃les. Terẽ g͂ ea 7 cribra cũ eis sic
cas. Et oz ut firices additioẽs añ quã
medices eã cũ h̃ medicamĩe pdicto.
Deiñ medica cũ eo in mane. pq̃ patiẽs
egritudiẽ comedit cibũ suũ. Et cũ tu
curas cũ eo polipũ. 7 fistulas nasi.
tũc line añ curatioẽ interiorã nasi aspil
to aut pice humida. aut pinguedine
murir. Tractat͂ q̃rte d' dentibꝫ 7 dolorib

Onuciẽs ẽ ad dolores difficiles cor,
uehemẽtes. 7 ad corrosiões dentiũ. 7 co
fert iuũ adeuisti medicam̃ qd ℞. opy
aur. ij. murre tantuñ. hassech tantuñ.
pipis albi. galbani añ tantuñ. Cõfi
ciant͂ cũ coagulatiõne. q̃titate q̃ suf
ficit. 7 terãt simul. 7 fiat͂ ex eis collirria.
7 limat͂ ex eis sup dentes. 7 poãt͂ de ei
sup locũ corrosũ. Medicam̃ q' narra
uit andromac' ad oẽs dolore dentiũ. 7 ad
oẽs egritudiẽs accĩtes ex eo. 7 ad stuporẽ.

Recipe pipis. 7 piret͂. 7 lactis titimali.
7 galbani. oĩu añ pte. i. Terãt͂ 7 cõfici
ant͂ cũ storac͂. 7 poat͂ sup locũ corrosũ.
Medicam̃ iuuatiuũ ad pulsatioẽ dentiũ.

Recipe pulpe colloquintide pte. i. 7 aloes
pte. i. 7 bulliant in pixide lapidis. 7
aut coclear ferreo ebullitioẽ uehem
ti cũ oleo 7 aceto uini. deiñ auferat͂ ab
igne. 7 distillet͂ de eo in aurẽ q̃ seq̃t
molarẽ dolentẽ distillatioẽ p' distilla
tionem. Cauteriũ molaris.

Prende ad molarẽ inq̃ ñ ualꝫ medi
cam̃ uehemẽtis pulsatioĩs. 7 assume
ex olei q̃ntitate. ʒ. i. 7 aque sansuca
aut sansuca sicca. 7 harmel. oĩu añ. ʒ
i. Terãt͂ bñ. deiñ pbriant͂ in oculo.
Deiñ intẽde ad duas acus magnas qbꝫ
utunt͂ sellarij. 7 igni. eas in loco forã
minis cap. Deiñ apĩ os egr͂. 7 cõsidẽ
dentẽ ul' molarẽ quẽ uis cauterizare.
Et tũ si fuit in eo aliqd nuda ipz. 7
poñe sup ipz cannulã ferri. aut anidia
aut argentea. 7 submerge unã duarũ acu
ũ in illo oclo. deiñ intromitte eã in cã
nulã. 7 poñe eã sup molarẽ. Cũ ĩfrigi
dat͂ illa accipe aliã. fac illd septẽ ui
cibꝫ nuõ. Illã dolor ei sedat͂ 7 egredit͂ ex
molari aq̃ coloris dentiũ.

Dentifriciũ quo fricantur dentes.

Quod narrauit democrit' ĩ lib' suo.
Accipe cornu cerui adusti. quãtitate lib.
xvi. sal armoniaci sicci q' nẽ amari sapo
ris frustũ unũ magnũ. mastic. lb. iij.
aut plus parũ. squinãti albi. tantuñ. pi
pis albi. ʒ. i. folij. ʒ. ij. Terãt͂ oĩa 7 am
ministrentur. Medicam̃ q' nãit͂ furi

Confens ad apĩ gingiue. 7 molli noĩe.
ficatioẽ ei. 7 mundificat dentes. Accipe
corticũ gillatorũ pond'. ʒ. ij. 7 uenanũ. 7
balaustie. 7 sumach. oĩu añ. ʒ. i. Cõfri
ge 7 cõtere illd. Deiñ affer ex eo cũ digi
tis tuis. 7 frica cũ eo locũ doloris. Deiñ
accipe ex eo cũ panno lini. 7 pone ipz sup
eũ. Dentifriciũ mundificans dentes.
7 stringit gingiuas. 7 efficit bonũ oris odo

Sumat͂ sal gẽma 7 terat͂. 7 cõficiat͂ cũ re.
melle. 7 liget͂ in carta. 7 pbriat͂ ipsũ.
7 dimittatur ibi donec fiat sic prune,
Deiñ auferat͂ ab igne 7 extinguat͂ cũ ki
tũa in uino bono. aut melle. 7 dimittat͂
donec infrigidet͂. 7 terat͂. 7 sumat͂ de eo par͂
i. 7 murre pars. i. 7 cinẽs ssch ... 7 ca
pi. 7 floris squinãti oĩu añ sexta ptis. i.
7 fragmẽtorũ. 7 siloaloes medietas p
tis. i. 7 zucari ptes. iij. 7 cãforẽ decima
ptis. i. Terãt͂ illa 7 misceat͂. 7 fiat͂ denti
friciũ in oĩ mane. Dentifriciũ q' cõfor
tat dentes 7 molares. cũ ẽ eis debilitas.

Recipe ce͂ 7 mell'. aloes añ ptes. ij. liq̃fiat͂
in sole aut cũ aqua calida. 7 misceant͂
cũ eis picis parũ. i. 7 poñt in limino ij
ugũ. 7 pcipiat͂ uteñ eo ut masticet eũ.
Et si uideris medicam̃ exsiccatũ. pmisce
cũ eo aliq̃tulũ olei. 7 mastic ĩtũ cũ ma
sticat͂. facit in h̃ ultimã operatioẽ.
Aliud q' cõfortat dentes. 7 gingiuas.

Recipe cornu cerui adusti pond'. ʒ. x. 7
folior͂ cipssi adustor͂ pond'. ʒ. v. 7 ra
dicũ centauree pond'. ʒ. x. capilli uenis
adusti pond'. ʒ. v. 7 rosarũ ablatis ca
pitibꝫ. 7 spice odorifere oĩu añ pondus
ʒ. iij. Tere 7 cribella cũ cribr. 7 utere.
Tractat͂ q̃rtus de ore. 7 gutture. 7 uẽ
tre superiore. Iuuatiua 7 sequitia.

In qd galien'. Quidã extimauerit quod
pulli yrundinũ siue sit recentes siue sicci,
saliti. sedãt sinancã statĩ, Et pmisceat͂
pueris 7 senibꝫ cũ radice liquiricie.
De uuula 7 duabꝫ amigdalis.

Medicam̃ cõuciẽs ad uuulã mollificatiõ
apostã. ℞ pipis albi. aur. i. mir
re aur. i. aluminis tamen aur. ij. gal
laru uiridiũ aur. ij. Terãt͂. 7 amministret͂.
Venit͂ superior. 7 humiditas pectoris.

Medicam̃ iuuatiuũ ad humiditatẽ factã
in pectore. ℞ galbani 7 storacis
ligide aloes añ. ʒ. ij. opij. quartã. ʒ. i.
bdellie ʒ. ij. radic͂ lilij. ʒ. ij. Terat͂ q̃ ex
eis terunt͂ 7 misceant͂ cũ storac͂ 7 galba
no. 7 aliq̃tulo mell' dispumati. 7 lambat͂
ex eo.

In alio. aur. / vel fecerit.

In alio 9 alius

obstupuĩs

vel dentem / vel dentis

vel alusnen

lb. ij. / lbr. / In alio. ʒ. ij

In alio cornu.

depõno.

7 pbriatur.

et spume maris pars. i. 7 ponatur cũ illo cinamoni pars. i.

vel defecerit. / vel sicci.

7 nucis cipressi et adhustas pond'. ʒ. v.

Nota experiñ empiricũ ad squinanciã.

In alio lilii

Medicamen gutturale.

Dixit galien' q ipse medicabat cu eo. Rx olibani aur. i. Et in descriptione alia aur. iiij. mirre aur. i. squille aur. ij. vini dulcis aceti. iij. Et in descriptione alia aur. iiij. croci aur. i. et in descriptione alia aur. viij. Decoquatur squilla cum vino donec vinum inspissetur. Deinde pistetur squilla. et ponatur reliqua medicamina super vinum.

Medicamen gutturale quod refert tellusitis

Dixit gallienus quod ipse medicatus est cum eo illum qui habebat ulcus in pulmone. et est medicamen iuvativum valde. Rx spice celtensis aur. iiij. amomi aur. viij. folii indi aur. iiij. spice inde aur. iij. squinanti aur. ij. cassie aur. viij. cinnamomi aur. x. olibani aur. iij. mirre aur. iiij. costi aur. iiij. corticis mandragore aur. iiij. succi liquiricie aur. iij aur. iij. succi mandragore aur. v. mastic aur. iij. croci aur. vi. Aggrega has medicinas. deinde accipe dactilos. et decoquatur in aqua mell' aut vino. bene et fiat de eo facta. et pistetur cum eo de granis pini maioris contritis. grana. xx. et commisce cum eo medicamine quantitate avellane unius. Et da in potu de ea diebus aliquot. deinde da in potu post ipsum de medicamine duobus diebus aut tribus. ita ut non commisceatur aliud post ipsum. deinde sumat in potu post ipsum de yera facta cum aloe quantitate coclearii unius in die. i. cum aqua. Et cura cum hac medicina illum in cuius pulmone cuius est egritudo cum lacte asinino. Et precipe egro ut gargarizet cum ea. deinde dimitte eum aliquot diebus. et cura post medicinam cum assiduatione medicinarum que sedant dolorem. quod si manet eum casus fluxus fortis. tunc permisce in hac medicina opium. et castoreum.

Aliud de medicinis galieni. faciens ad egritudines canne pulmonis. et ulcera pulmonis. et sputum pus et sanguinis. et materiam attractam ad pectus. et ad illum cuius sputum est difficile. et est medicamine forte valde.

Recipe gummi albi aur. iiij. croci aur. iiij. olibani tantundem. mirre tantundem. cinnamomi tantundem. amomi aur. iij. granorum pini magne aur. iiij. radicum lilii excorticatarum tantundem. spice de sementi aur. ij. et s. cassie liguree nigre aur. ij. dragaganti aur. iij. carnis dactilorum de sementi aur. iij. anisi qui dicitur stella aur. iiij. galbani clari mundi duas tertias aureum. costi aur. iiij. et nuci in descriptione alia aur. i. mell' boni cotilas. iiij. Decoquatur mel et gummi albo in vase duplici. donec fit in termino spissitudinis. tunc permisce cum eo galbanum. et decoque ipsum donec perveniat ad terminum ut cum de eo distillat stilla aliqua non dilatetur. Deinde

in frigida ipsum et pistetur super ipsum reliqua medicamina contrita. et utere eo. Et sugge de aqua caul' masticando. et pistetur fex. et deglutiatur succus. valet ad hoc valde.

Pille que ponuntur sub lingua.

Et conferunt ad asperitatem canne pulmonis et absconsionem vocis. et reliquas egritudines canne. Rx. dragaganti et gummi. alborum an. aur. iij. mirre. et olibani alborum an. ℥. i. et s. croci aur. i. succi liquiricie aur. s. carnis dactilorum tantum. ut in dulcis quantum sufficit ad conficiendum cum eo. Et ponatur sub lingua de hac medicina quantitas fabe. et precipiatur egro ut degluciat quod liquefit de ea.

Panis ad illum qui habet tussim.

Recipe seminis lini torrefacti confecti. passularum carnosarum enucleatarum alborum an. lib. i. granorum pini torrefactorum an cotila. i. piperis albi. ℥. ij. croci. ℥. i. mell' boni. lb. iiij. Confrigantur et tantum decoquatur semen lini et mel. donec inspissetur. Deinde pistentur super ipsum reliqua medicamina. et permisce eas. et confice. et da de eo quantum sufficiat.

Oleum divinum conferens ad tussim.

Et est medicina nobilis de qua dicit galienus quod ipse medicatus est cum ea. Rx. opii aur. x. seminis lactuce aur. xx. castorei aur. xviij. ruthe ortulane sicce aur. xiiij. seminis lini aur. xvi. radicis oppopanacis aur. xxxvi. mirre aur. xiiij. croci aur. vij. Conficiatur cum melle. et detur de eo in potu quantitas fabe unius. Et oportet ut sumat de eo in potu ille qui habet febrem cum aqua. et qui febrem non habet cum vino. et illud in sero.

Pille ad tussim.

Recipe storacis et mirre. et opii. omnium an aur. iiij. olei balsami. et croci. alborum an aur. ij. Tere simul. et confice. et utere.

Medicamen quod confert ad omnem tussim. et ad omnem materiam currentem. et dubelez interiores quod narravit abulucos.

Recipe sarapini et gentiane. mirre. oppoponaci, piperis albi. omnium an aur. ij. in alio. i. baccarum lauri mundatarum aur. iiij. Terantur. et conficiantur cum aqua.

Medicamen ad sputum sanguinis quod narravit andromac.

Recipe acatie aur. iiij. rosarum siccarum aur. viij. fructus granate aggrestis. aur. viij. mirre aur. ij. et dragaganti aur. i. Conficiantur cum aqua. et fiat ex eo trociscus. et sit pondus cuiusque trocisci aur. i. et detur in potu cum aqua pluviali.

Medicamen ad tussim.

Conferens ad omnes species tussis. et absciscionem vocis. Rx. granorum papaveris. et sunt papaver cum cortice suo centum et quinquaginta numero. et apii montani tantum. lib. iij. et summitatum coton mundati. et reubarbari. et rosarum siccarum. et radicum lilii. et balaustiarum omnium an. ℥. iij. et spice pondus ℥. i. et s. Cortex

cum eo

'eum

magni et anelanarum excorticatarum amborum

et cinnamomi ℥. ij.

lib. j.

his medicinas. et infunde in aqua pluui
al. acsar. v. et dimitte. iij. diebus. Deinde
decoque super ignem lenem. donec remaneat aqua
iij. partes. Deinde exprime et cola. et proice fe
cem eius. deinde tere gummi arabica. et dragagantum
ana lib. i. et mirre lib. s. et storacis liquide
et mastic. et croci. ana pond. ʒ. i. Te
rantur illa totum ualde. et bibatur ex illa aqua
paulatim. donec compleatur tota. Deinde fundatur
super ipsum rob. lib. xxiiij. et decoquatur leni igne.
donec coaguletur. et reponatur in uase uitri.
et medicetur cum eo omnes species tussis.

Lohoc de pino.

Quod confert illis super quos tussis fit
uehemens. et qui exscreantur in eis. expel
lunt pus et superfluitates. Cuius permixtio
hec. Seminis lini torrefacti. et amigda
larum dulcium mundatarum. et granorum pini. et
gummi arabici. et dragaganti omnium ana pondus
ʒ. iiij. et dactilorum alixertium. x. numero. Te
rantur medicinas et dactilos. et funde super eam mellis
et butiri quantum sufficit. Teratur donec fiat si
cut mel spissum. Cuius dosis sit sicut galla.
in mane et sero.

Lohoc quod fit cum glutino albumbut.

Faciens ad aspiritatem gutturis. et absci
sione uocis. et sputum sanguinis. et pus.
et apit oppillationes. Cuius hec permixtio.
Recipe seminis lini torrefacti. et psillulatum abla
tis granis. ana lib. i. granorum pini. et
amigdalarum dulcium et amararum omnium
ana ʒ. vj. et yreos assati. et glutinum albu
butis. et uentrum liquiritie. et gummi arabici omnium ana
ʒ. iiij. et fenu greci cocti. et dragaganti.
ana ʒ. iiij. et piperis albi. et eruce
emolite. et acetis moliti. et aristolo.
et medulle tritici. et ameos. et nasturtij
et ficuum. omnium ana ʒ. j. mirre. et croci. et oli
bani. omnium ana ʒ. s. Confrige totum et con
tere ipsum bene. et confice cum melle aut cum ui
no decocto. et fac labe de ipso mane
et sero quanta est galla una. et ponat ipsum
sub lingua sua cum dormit.

Medicamen quod confert ad tussim. uehemen
tiam siccitatis pectoris.

Recipe amigdalarum dulcium et amararum.
et seminis lini torrefacti. et granorum pini.
omnium ana ʒ. ij. et ana. et dragaganti. et gummi
arabici omnium ana ʒ. ij. et succi liquiritie aut ue
narum eius pond. ʒ. i. et zuccari. et penidiorum.
ana ʒ. ij. Tere ea et puluerizа. et confi
ce ipsum cum aqua feniculi humidi. et facde
ipso pillas. et ponat sub lingua sua ille
qui uult dormire unam aut duas.

Lohoc ad tussim que est ex chimo frigido

Recipe anamomi et seminis fe et iusdoso.
niculi ana ʒ. v. storacis liquide. ʒ. x.
fisticis. et amigdalarum ana pondus
ʒ. x. olibani et gummi amigdale. et glu
tinum omnium ana ʒ. v. kissmesc. et psillule

partie sue granis. ʒ. xx. agarici. ʒ. v. et
storacis. et aloes ana ʒ. iiij. Tere storacem
cum melle. et infunde olibanum et aloen. et
alkissmes in rob. et tere reliqua. et confice
cum melle storacem. dosis. ʒ. i.

Sputum sanguinis.

Trocisci quos composuit medicus dictus tabulis.

Conferentes patientibus sputum sanguinis.
et patientibus ulcerem in pulmone. et habentibus
saniem aggregatam in pectore. et patientibus eg
tudines que sunt ex grossa materia attractam.
Quorum hec permixtio. Seminis iusquiami
albi. et corticis mandragore. ana ana aur.
v. mastic aur. xx. karabe. et radicis lilij.
et croci omnium ana aur. xxx. psillij aur. xl.v.
aque dulcis aceti. iij. permisceantur et
administretur. Trocisci alij qui nominantur pip.

Conferentes patientibus sputum sanguinis.
et habentibus fluxum uentris. et ulcera in intesti
nis. et ei ad cuius stomachum attrahitur materia.
Recipe caducorum granatorum siluestrium. et succi
barbe yrci. et succi acatie omnium ana aur.
vj. licij. et terre sigillate. et alio aristologi
e. et opij. omnium ana aur. iiij. mirre aur. ij.
Terantur bene. et conficiantur cum aqua in qua decocta
sunt grana mirti. aut cum aqua frigida. et
administretur. Confectio que dicitur aristomakes.

Et est mirabilis medicina. conferens patientibus
sputum sanguinis. et habentibus tussim. et habentibus
ulcerem in pulmone. et ei cuius est pectore est sani
es aggregata. et ad disruptiones accidentes in
lacertis. et ad stomachum qui expellit cibum. et
colicam passionem. et fluxum uentris. et ulcera
in intestinis. et egritudines uesice. et profo
cationem matricis. et febres que habent paroxismum.
cum de ea sumitur in potu parum ante horam paro
xismi per horam unam. et malitiam complexionis. et ex
tenuationem. et medicinas pestiferas. et
morsum reptilium. habentium uenenum. Cuius
permixtio hec est. Recipe anamomi. et costi. et gal
bani. et castorei. et opij. et mellano pipe
ris. et macropiperis. et storacis. omnium ana ʒ.
i. mellis kist. i. Terantur medicine et tamen
zet. et decoquatur galbanum cum melle. donec
liquefiat. Deinde coletur et proiciantur desuper
reliquas medicinas. et reponatur in uase uitri.
aut argenti. et detur in potu de ea quantitas
fabe cum aqua mellis. et distillentur super ipsum
de oleo sisamino tres gutte.

Sirupus qui refertur.

Faciens ad difficultatem anhelitus. et est me
dicamen utile. Coquatur psillularum cum
eleatarum. accipe. s. et est pars.
et fenu greci abluti tantundem. et aqua plu
alis kist. i. decoquantur donec dissoluantur.
et coletur aqua eorum et suetur. Et sumatur de ea
in potu multotiens continue postquam calefit.

Medicamen conferens ad sputum sanguinis.
et pus. et superfluitates que attrahuntur ad pectus.

Recipe granorum iusquiami albi. et corticis radicis

in alio fluxus

et spinarum egyptiarum et granatorum.

siliquae quidem.

Al' piriuorum ...

mandragore. et vini boni. et olibani al
bi. et storacis liquide. et opii. et gumi pini.
et capssi. omnium ana pond. ʒ. x. mastic. et
karabe. et alesthus. omnium ana ʒ. xxx. In
fundatur alesthus in aqua calida nocte una.
deinde exprimatur et fiat aqua eius. et terantur
reliqua medicamina bene. et misceantur ad invicem
et fiat trocisci. Sitque unusquisque trociscus
ʒ. s. et detur in potu apud manifestationem trocisci
unius cum aqua frigida.

Medicamen quod confert ad sputum sanguinis.

Recipe opii pond. ʒ. i. cinamomi castore
i. et piperis. et macropiperis. et mirre. omnium
ana ʒ. i. et croci. ʒ. ii. s. karabe pond. ʒ. s.
balaustiarum. et gummi. et anisi. omnium ana
ʒ. i. Terantur medicamina. et conficiantur cum suc
co auricule hedi. et fiat trocisci. et sit
omnis trociscus ʒ. s. et exsiccetur in umbra
et bibatur de eis trociscis unus cum aqua
tepida. **Trociscus alius.**

Recipe karabe. et coralli. albi ana ʒ. ii.
acatie. et succi barbe yrcine. albi ana
ʒ. ii. balaustie. ʒ. ii. seminis portulace
ʒ. vii. papaveris albi et nigri. et rosa
rum. et spodii. omnium ana ʒ. ii. cornu cervini
adusti. ʒ. ii. et s. reubarbari. ʒ. i. et s. codea
rum adustarum. ʒ. ii. terre sigillate. ʒ. iiii.
fiant trocisci. aur. pond. et amministretur.

Trociscus alius ad sputum sanguinis cum est ex humiditate et mollificatione venarum.

Recipe cortic. thuris. et thuris. albi a
na. ʒ. v. radicis squinanti. ʒ. vii. reubarbari.
et mastic. albi ana ʒ. iiii. dar[illegible]
et cymini torrefacti. et calamenti mondati.
omnium ana ʒ. v. mirre. et croci. albi ana
ʒ. vii. calcadis. ʒ. iiii. spice. et castore
i. et succi barbe yrcine. et acatie. et ro
sarum. omnium ana ʒ. iiii. Tere et conficie cum deco
ctione gallarum. et fac trociscos aur. i.

Coagulatio sanguinis in pectore.

Medicamen confert ad illud. Recipe fenugr
eci moliti pond. ʒ. ii. aristologie pond. ʒ. i.
mirre pond. ʒ. iii. ana. rosarum. albi
ana ʒ. ii. radicis liquiritie. et piperis. et sal
omnium ana ʒ. i. Confringantur et terantur. et con
ficiantur cum aqua frigida. et fiant trocisci quorum
unusquisque sit pondus. ʒ. i. et exsiccetur
in umbra. Et detur in potu de eis trociscus
unus cum aqua radicis feniculi. et radicis apii
decoctarum quantitate saciati unius. et terantur
trocisci et misceantur cum ea. et fiat in po
tu. Est enim medicamen bonum. quod liquefaciat
sanguinem congelatum. et educit ipsum. et mun
dificat locum eius.

Ptisis et ulcera pulmonis.

Medicamen conferens ad ulcera que sunt in pec
tore. et consolidat ea. et sanat ea. Recipe
balaustiarum et rosarum siccarum am
borum ana ʒ. iiii. sanguinis draconis et trac
dulle [illegible]. et olibani. omnium ana ʒ. ii. gu

mi arabici. et dragaganti. et mastic. omnium
ana ʒ. iii. acatie. et croci. albi ana ʒ. s.
karabe. et mirre. albi ana ʒ. i. anani
ne. ʒ. v. Terantur et conficiantur cum rob citro
niorum. aut rob mirti. deinde fiat tasa.
sitque omnis trociscus aur. i. et exsiccetur
in umbra. et detur in potu. **COR.**

Medicamen quod est ad cor. Confectio in qua ponitur harmel invativa.

Recipe seminis harmel. et nigelle. et ca
store. et castorei. et seminis iusquiami albi. et
aristologie. et api. et olusatri et api
reum. et pinee. et piperis. et origani. et col
loquintide. et spice. et seminis apii. et semi
nis rute. et carui. et croci. et nucis mus
cate. et cassie. et costi. omnium ana ʒ. s. sa
rapini. et oppoponaci albi ana ʒ. iiii.
zucari pond. ʒ. i. et mellis quantum necesse
est. Dosis eius forti pondus pond. i. ʒ. et
debili pond. ʒ. s. **Medicamen aliud con ferens ad pulsum cordis. et ad tremorem et ad epilepsiam.**

Recipe spice. et cinamomi. et zedoarie.
et doronici. omnium ana ʒ. ii. seminis aneti
ʒ. i. et s. Terantur medicamina et conficiantur et
detur in potu de eo pond. ʒ. i. cum ℥. i.
vini. in quo infusa sunt lingua bovis.
et bibatur de illo modo misce ebdomadas con
tinuus. **Tractatus sextus de ventre inferio re.** **Debilitas stomaci.**

Oleum invativum ad mollificationem stomaci et eius debilitatem. cuius permixtio hec est.

Recipe mastic. et aloes. et succi absin
thii. et opii. et olei nardini. et olei de
citoniis quantum sufficit. permisceatur. et in
ungatur cum eo stomacus. cum lana leni. Et
si volueris ut adhibeatur huiusmodi medi
cine calor. adde in ea laudani partem i.
et storacis partes ii. Et similiter si vis facere eam
stipticam confortativam. tunc adde super illud
de succo agreste. aut succo ypoquistidos.

Medicamen ad debilitatem stomaci. et malitiam digestionis.

Recipe kebulorum bulitorum cum
aqua citoniorum. et bulliat. ʒ. iiii. bel
liricorum. et emblicorum. et cymini infusi in
aceto. et torrefacti. et api. et mastici.
omnium ana ʒ. ii. et seminis apii. et ani. infuso
rum in aceto. albi ana ʒ. i. xiloaloes. et
gallie albi ana ʒ. i. et s. rosarum. ʒ. iiii.
gumorum granatorum. ʒ. viii. sumach. ʒ. iiii.
cinami. et corticum thuris. et spice omnium
ana ʒ. i. **Lach lacharum confortans stomacum.**

Recipe aque aloes. et aque rosarum. et aque
malorum. et aque citoniorum. et aque salvias. omni
um ana partes i. sandali albi et rubei. et
rosarum. et croci. et cafore. et laudani. et
balaustiarum. et remisch. et xiloaloes.
et gallie. omnium ana pond. s.

Emplastrum ad apostema stomaci durum.

Recipe absinthii. et spice. et cassie. omnium

[Marginal notes:]
vini
[?] aristologie
ad decoctio[nem] sciptico
in pulmone
alsasturm.
mire. ʒ. iii mag
dunis. ʒ i. et s.

an̄. viij. aloes. ⁊ storac̄. ālor̄ an̄. ʒ. iiij.
croci. ʒ. ij. xilobalsami. ⁊ carpobalsa-
mi. ⁊ mirre. oīu an̄. ʒ. j. olei nardini
quātū nc̄c̄e ē. **Ad stomaticos.**

Yera q̄ refert̄ antiforos. ɔfert stō̄.
Rcipe aloes aur̄. iiij. mastic̄ aur̄. tres.
ij. asari. ʒ. s. rosarū siccarū. ⁊ floris sq-
nati. ⁊ cassie. oīu an̄. ʒ. s. vocat̄ cashca
sic̄ utit̄ yera. **Trocisci q̄ dicunt̄ amedruni.**
Ualentes ad ingritudieȝ stō. ppiquā ı
yleos. ⁊ ad oēs inflatioēs. ⁊ inflāmati
onē. ⁊ ē ɔuenīes ei q̄ euomit cibū suū.
⁊ ad egritudies intestecas. Re. seminis
apij aur̄. vi. an̄. aur̄. vi. absinthii.
aur̄. iiij. ⁊ in descriptioē alia mastic̄. iūi
aur̄. iiij. pipis aur̄. ij. mirre aur̄. ij.
cinamoi aur̄. vi. opij aur̄. ij. castore
i aur̄. ij. Confitiant̄ cū aqua ⁊ fiant
de eis trocisci. ⁊ dent̄ in potu. dosis ei
eql̄. ē aur̄. i. ⁊ ad stomaticos cū uino ı
mixto. **Yera q̄ refert̄ meison.**
Conferens ad ingritudieȝ stō. ei q̄ innuat
inflatioēs. ⁊ aufert oēs inflationes. ⁊ ɔ-
fert ad tarditatē digōis. ⁊ ad egritu
dines matricū. ⁊ ipā iēū puocat urinā.
Et ē medicīa mirabil̄ ad epaticos. ⁊
ad illū q̄ hīt dolorē renū. ⁊ puocat ı
mēstrua. Re. aloes aur̄. c. mastic̄. ʒ.
i. spice. croci. cinamoi. asari. carpo
balsami. oīu an̄. ʒ. i. Te. ⁊ cribella. ⁊
serua eā sicca. ⁊ utere. ita ut des ī po
tu de ea illi cui digō tardat̄ pōd̄ aur̄.
i. cū aq̄ frigida. Et illi euomit colerā
⁊ effudit̄ ad stōm ei materia. da ī potu
de ea aur̄. s. ⁊ illi q̄ hīt api in aliq̄ mē
broȝ interioȝ ɔfert cū sumit de ea ī po
tu cū aqua mell̄. Et ille q̄ indiget ut
puocetur urina ei. aut puocent̄ mē
strua. sumat de ea in potu cū aqua fe
niculi ɔtu. bullita. ⁊ colata.

Emplin poloarchis.
Conferens ad oēs egritudines huīdas in
triscens. Re api. cordumeni minuti.
thuris. cere. oīu an̄ eminā. i. gumi
alboti eminā. i. ⁊ s. olei de alcāna q̄tū
suffic̄. Et qui; addit̄ bdellij indica. e
mina una. **Medicim q̄ d̄r diayreos.**
Ualens ad oēs corruptioēs cōplois stō.
⁊ ɔgregatioēs aque. ⁊ leuit uētrē. Re.
yreos pond̄. ʒ. xxiiij. pipis. ʒ. xx. ḡ
galens. ⁊ anud̄. alor̄ an̄. ʒ. xij. anisi.
⁊ mastic̄. ⁊ seminis feniculi. oīu ana.
ʒ. iiij. ameos. ⁊ seminis apij. oīu ana
ʒ. viij. Te. ⁊ ɔfice cū melle. Dosis ei
sit sic̄ aqua galla cū aqua.
Electuariū de carui ɔferēs ad dolorē
stōi. ⁊ oppillatioēs q̄ sūt in eo. ⁊ in epa
te. ⁊ puitatē digestionis.
Rcipe carui. ⁊ ameos. ⁊ seminis apij. ⁊
ʒ ʒ. ⁊ passulatū enucleatarū. ⁊ siseleos.
⁊ seminis baucie. oīu an̄. ʒ. ij. amigda
larū amararū. mūdatarū ex cortice
suo. pond̄. ʒ. vi. Tere ⁊ ɔfice cū melle.
Dosis ei sit q̄ntū nabaca cū aq̄ tepida.

Electuariū de gallange.
Conferens ad uehementiā frigoris ī stō. ⁊
epate. ⁊ digerit cibū. ⁊ fugat uentositā
tes. ⁊ stōm effic̄ bonū. Re. gallāge.
⁊ carui. ⁊ pipis albi. oīu an̄. ʒ. ij. Re
il. ⁊ cinamoi. ⁊ nercemusk. oīu an̄. ʒ. iij.
macropipis. ʒ. vi. ʒ. ʒ. ʒ. viij. seminis
apij. ⁊ anisi. ⁊ cymini. ⁊ citri. ⁊ talissa
fir. oīu an̄. ʒ. i. ⁊ penidioȝ. ⁊ zucari ı
turpiū mediāe. Tere ⁊ cōmisce. ⁊ sit
dosis ei. ʒ. ij.

Appetit̄ ɔferēs. abscidēs appetitū luti.
Rcipe yere. ʒ. vi mirobalanoȝ nigrū.
⁊ bellelicoȝ. ⁊ ebli̇coȝ. oīu an̄. ʒ. iij.
nucas end̄. ʒ. v. Confitiant̄ cū melle
dispumato. ⁊ det̄ in potu de ea. ʒ. iij. cū
aqua in q̄ decocta sūt mastix. ⁊ anisū.
⁊ menta. ⁊ scoria decocta. **voit̄ ⁊ nausia.**
Sirupus abscidēs uomitū flatis.
Rcipe cymini. ʒ. iiij. mastic̄. ʒ. iij.
gnoȝ granatoȝ. ʒ. xx. mēte. ⁊ sisinbrii.
ālor̄ an̄ tinnicis. v. decoquit̄ cū aqua
lib. iiij. donec remaneat lib. i. ⁊ colet̄. ⁊
pluuiat̄ gallie. ʒ. i. Et det̄ in potu de eo
mane ⁊ sero. **Singultu.**
Medicim ad singultū mirabile forte.
Rcipe uini boni odoris. lib. viij. mellis
dispumati lib. ij. decoq̄t̄ illd̄ donec bulli
at. ⁊ ɔsuat̄ ei serta. deīn auferat̄ ab ı
gne. ⁊ pluuiat̄ in ea costi. ⁊ mastic̄.
ālor̄ an̄. ʒ. iiij. absinthij pond̄. ʒ. vij.
squinati. ⁊ spice. ⁊ folij. ⁊ rosarū. ⁊ aloe
⁊ agarica. ⁊ croci. oīu an̄. ʒ. ij. asari.
⁊ xiloaloes indi. ⁊ cassie. oīu an̄. ʒ.
iiij. croci. Et sit dosis ei coclearium
unum. **Epat. ⁊ api epatis.**
Unguentū d̄ muira d̄ sacim.
Conferens ad api q̄ accidit ex torsice. aut
alius. **Cui puinctioh̄ ē.** Re. almura de
sacim. ʒ. iiij. ⁊ xiloaloes. ⁊ croci. ⁊ bac
carū lauri. ⁊ aromati. ⁊ mirre. ⁊ alke
kati. oīu an̄. ʒ. ij. ce pond̄. ʒ. iiij. Con
fringe ea ⁊ ɔtē. ⁊ aggra ipā. ⁊ liq̄fat
cerā cū q̄ntitate sufficienti. olei de li
lio. ⁊ olei a zancha pondere. ʒ. iij.
Duritiēs epatis.
Confectio facta cū epate adib.
Conferens ad dolorē epatis. ⁊ splenis. ⁊
stō. ⁊ uentositates. ⁊ dissinteriā. ⁊ tussi
cronicā. ⁊ ill̄ q̄ euomūt sanguinē. Re
croci. ⁊ mirre. ⁊ opij. ⁊ castorei. ⁊ seminis
iusquiami albi. ⁊ costi. ⁊ cordumeni.
⁊ pipinacis. ⁊ spice. ⁊ eupatorij. ⁊ epa
tis adib. ⁊ cornu cerui d̄ cornibȝ cap
.. isti. oīu ptes eq̄les. Terant̄ q̄ terēis
terunt̄. ⁊ soluat̄ q̄ soluēda sūt in uino.

[marginal note, left] In alio inscriptum.

[marginal note, right] In alio illi iij.

Et ꝯficiat͡ cū melle dispumato. ⁊ animi
stet͡ p̄ sex mēses. Et sit dosis sic͡ cicer.
cū eo q̄ ꝯuenit de potibꝫ. Mulita coplos.
Oleum de mezerion.

Sumat͡ almezerion. ℥. x. ⁊ infundit͡
in libra una aque die ⁊ nocte. ⁊ ponit͡
in uase. ⁊ bulliat lento igne. donec
teneat de aqua. lib. s. ⁊ auferat͡ ab igne
⁊ dimittat͡ donec infrigidet͡. ⁊ colet͡.
⁊ reducat͡ ad uas. Et fundat͡ sup̄ eū
olei amigdalinı dulcis. q̄ntitas lib. i. et
bulliat don̄ ꝯsumat͡ aqua. ⁊ remane
at oleū. Et inuoluat͡ medicīe ꝯtrite
cribellate cū h̄ oleo. ⁊ s͡ mirobalanoꝝ
citrinoꝝ. ⁊ bellericoꝝ. ⁊ eblicoꝝ. oīum an̄
℥. x. tamarindoꝝ. ℥. lxxx. In alio. xxx.
prunoꝝ. xxx. num̄o. Iuiubarū cētū de. et
cassie fistule. lib. i. passulaꝝ. lib. s. et
agg͡a his medicīas p̄t cassiā fistulā
⁊ pone in uase lapidis. ⁊ funde sup̄ eā
aque. lib. x. decoq̄t͡ don̄ remaneat tcia.
⁊ colet͡ sup̄ cassiā fistulā. ⁊ ꝯfricet͡ ma
nibꝫ ⁊ colet͡. ⁊ reducat͡ ad uas. Et ponā
at͡ sup̄ eā prunidioꝝ emina. i. Et decoq̄t͡
donec fiat ei spissitudo mell'. Et fundit͡
sup̄ ipm̄ olei amigdalini. lib. s. Et pul
uerizent͡ desup̄ medicīe cribellate deli
nite oleo p̄dicto. ⁊ bulliat don̄ coagu
let͡. ⁊ deponat͡ ab igne. ⁊ ponit͡ ī uase ui
tri. Cui dosis sit. ℥. vj.

Suffif͡ ad inceptionē aque. factū cū
lacte camelarū. aut cū aqua cosli. [vel]
aut cū aqua olerum.

Recipe. suci eupatorij. ⁊ aristologie. ⁊
card. oīum an̄. ℥. i. s. lacte. ⁊ seminis cuscu
te. ℥. ij. floris squinati. ⁊ seminis cucumeris.
⁊ portulace. ⁊ scimonee. oīum an̄. ℥. i. s.
Dosis aur. i. Splen. ⁊ hyctericiam.
Mediane splenetice. Medicim
minutiuum q̄ nō ē medicim uomitiuū.

Recipe dabich glandium lib. ij. calcis.
lib. i. ponit͡ ad dabich in uase figuli. et
pon̄ sup̄ prunas don̄ liq̄fiat. Cūq̄
liq̄fit puluerizet͡ sup̄ ipm̄ calx. ⁊ p̄mi
sceantur ambo simul. ⁊ limat͡ ex eo dū
p̄seuerat calidū. ⁊ sup̄ ante dib. ⁊
ponit͡. Et oꝫ q̄n̄ aministrat͡ h̄ medi
cam ut ingrediat͡ egros eger ultēs eo
balneū. Et dimittat͡ emplm̄ sup̄ se. ⁊
n̄ auferat ipm̄. donec cadat p̄ se ipm̄.
Et oꝫ ut sit sollicit͡ ita ut abscidit illd
q̄d augmentat͡ de corpore ipm̄. Aliud.
Operatio minimanti cur' ad spleneticos
ē manifesta in die suo.

Et oꝫ an̄ q̄ua cū eo ēplet͡. ut regatur
eger regimīe q̄ oꝫ tribꝫ diebꝫ. Cui
p̄paratio hec ē. Re nutre. ℥. iij. sina
pis alexandrini. cordumeni. ambo
an̄. ℥. ij. aceti squille q̄ntū suffic͡. Terā
tur sinapis. ⁊ cordumeni. ⁊ cribellet͡.

Mirrum n̄ thus ⁊ mirra. tūc ꝯplica
at͡ sup̄ ea ambo medicam siccū. ⁊ ꝯficiat͡.
Et fiat sicut unguento. ⁊ ponat͡ ab hora .s.
duarū horarū usq̄ ad horā nonā hora
nā. Deīn ingrediat͡ eger balneū. ⁊ em
plastrū sit sup̄ eū. Cūq̄ mollificat͡
fac eū ingredi ianuā. ⁊ p̄cipe ei ut p̄lon
get morā intus. ⁊ egrediat͡ illd q̄d ē in
eo de aqua. Et ut n̄ p̄ueniat ei sincopis.
apprimet͡ naso ei' acetū ⁊ calamentū
similes q̄ ip̄e olfaciat. ⁊ solue pannos
qbꝫ ligatū ē emplos paulatī. Cūq̄ egredit͡
de balneo. ciba eū piscibꝫ salitis sine
pane. ⁊ da ei in potu in die p̄mo. ⁊ in
die scd̄o. ⁊ in die tercio.
Et p̄cipe ei ut exercitet͡ an̄ illd exitum in
q̄ possibile ē ut fiat anhelit͡ frequens ⁊
ꝯtinuus. Aliud suggitiuū forte.

Et ē medicam utile. ⁊ ꝯfert ydropicis.
⁊ spleneticis. ⁊ hītibꝫ egritudies antiq̄s.
Rx. resine cedrine. lib. iiij. cere. lib. ij. sul
phuris que n̄ tetigit ignis. lib. i. e
minuti thuris. lib. i. picis. lib. ij. asu
minis bitūci. lib. i. baurac rubei. lib. i.
aristologie. ℥. iij. radic͡ cucumeris
asinini. ℥. iij. aloes. ℥. vj. piretri. ℥. vj.
lactis mori. ℥. iij. aceti. kist. i. ⁊ s. in
in ytalici. kist. s. ⁊ nos posuim' loco ace
ti olei cotilas. iij. p̄pa ipa scd̄m exemplū.
Aliud itū suggitiuum forte.

De ill' q̄ efficitur operatione ultimā ē h̄ me
dicamen. Sumat͡ d' cancris fluuiali
bꝫ unū. ⁊ abscidat͡ pedes ei'. ⁊ caudā ipi'.
⁊ exsiccā ipm̄. ⁊ ꝯtere eū. ⁊ accipe de eo po
dus aur. i. ⁊ cōmisce cū eo opij sextā
aur. i. Et solue ipm̄ cū aqua illi' fluuij.
de q̄ sumpt' fuit cancer. ⁊ da ipm̄ ī potu
egrotanti. Et pone in qlibꝫ duabꝫ horis cū o
pio de oleo balsami. cū pondere suo scd̄m
egritudinē. Durities splenis.
Unguentū q̄d ꝯfert ad duritiē exi
stentē in splene. ⁊ sanat.

Recipe cordumeni. ⁊ sinapis. ⁊ piretri.
⁊ fenu greci decorti. oīum an̄ p̄te. i. Tere
g̃ de cabn̄. ⁊ ꝯtere ipa cū aceto. deīn fun
de sup̄ ea oleū. deīn line cū eo splenē.
Et hīs ipm̄ abluat se in balneo. deīn
ponat͡ emplm̄. Clistere ꝯferens ad ulcera in
testinis qbꝫ hīns ea emittit sanguinē. uētre.
⁊ nocumt ipm̄ rōani dissinteriā. Cle
ape de adipe renū capre unicus. ⁊
decoq̄ eā cū kisch. Deīn accipe d' aq̄
kisch. ⁊ pinguedinē adipis sactan. ij.
Et accipe de aqua rizi decorti. ⁊ oleo
rosato. de uno q̄q̄ sactan. i. ⁊ acatie
tinte pond'. ℥. i. ⁊ s. ⁊ gūi arabici trit.
⁊ cerusse trite. ambo an̄ pond'. ℥. i. ⁊ uitel
lū oui. Pmisce g̃ simul oīa. don̄ fiat
in loco unguenti. ⁊ clistiza cū eo. Aut
accipe sactanam. i. aqua allexandrini. hīndi

Marginal notes:
i. cicer tia.
i. secūda hora.
i. nona.
sin.
In alio lingam
xx. certi.
caci. ℥. i. ⁊ s.
i. paulatī.
minuti turis ℥. iij.

et est unge pistoris. faciant sic. oleum rosaceum
et inmitte illud pelicanum. et fac ut albus ei
sit unus acetis cum oleo amigdalino. et
granata granatorum. Et fac ipsi lotum quantum potest.
Et cibi ipsi de fructibus acetonius. Solo ventris.

Suffumigium constrictivis ad fluxum ventris crudum.

Recipe balaustiarum. et glandium infusarum
in aceto. et torrefactorum. et sumac. et granorum
mirti. et coruth. et ypoquistidos. omnium ana
ʒ. ii. cimini. et gallarum torrefactarum in
aceto. et capitum granatorum dulcium. et fruc
tus tamarisci. et rennisch. omnium ana ʒ. i.
xiloaloes. et gallie. et mastice. et spice.
omnium ana ʒ. i. semis acetose. et gummi. et
boli. et succi barbe yrcine. et granorum pas
sularum torrefactarum. et xilocaracte. et ...
iest. omnium ana ʒ. s.

Electuarium ad abscidendum fluxum ventris. factum a frigore et vetustate.

Recipe seminis apii. et calami aromatici. et
api. et ameos. et xilobalsami. et lauda
ni. et macis. omnium ana ʒ. v. ana ʒ. iii. pipe
ris albi. ʒ. ii. cinamomi. ʒ. iii. et s. croci
ʒ. vii. camfore. ʒ. iii. blacte bisantie. ʒ.
iii. s. radicis seniani. ʒ. iiii. corduminei
ʒ. ii. Sandali albi. ʒ. iiii. dauci. ʒ. ʒ. a
na. ʒ. iii. granorum mirti. ʒ. vii. Confitiantur
cum rob malorum. In alio sirupo.

Sirupus de fructibus abscidens fluxum ventris. et supprimens coleram.

Recipe acetositatis citri. et berberis. et ri
bes. omnium ana lib. i. zarur. et granorum grana
torum. et sumach. omnium ana lib. iii. citoni
orum. et malorum. et granatorum. et pirorum. omnium
ana lib. iiii. aque tantumdem. Infunditur
duobus diebus. et decoquitur donec sit disco
cta. et coletur. et coquitur secundo. et ponatur super
ipsum zuccarum. Rasura et ulcera intestinis.

Medicamen quod dicitur sanguisuga conferens ad ulcera intestinorum.

Recipe acatie. et gallarum. et opii. ana aureos
xxv. corticis granatorum aureos lxxv. seminis
iusquiami albi. aureos lvi. avellanarum
tritarum. c. lx. sumac assati aureos lxx.
succi sumach assati. aureos ii. s. thuris
aureos xx. Terantur et aggregentur. et commisceantur
cum vino nigro. Dosis ei integra aureus i.

Medicamen quod bibitur. et refertur ad lu kios tersensem.

Est medicamen inflativum ad omnem mate
riam que attrahitur. et ad omnem inflationem. Recipe
anisi. et seminis apii. aliorum ana aureos ii.
seminis feniculi. et seminis baucie silve
stris. et seminis acardilon. et est species si
seleos. omnium ana aureos iiii. opii. et seminis
iusquiami albi. aliorum ana aureus i. et s. Con
fitiantur cum aqua. et administretur.

Clistere quo utebatur galienus.

Est clistere senis. et est conveniens ad despe
desperationes plurimas antiquorum. Recipe su
a agrestis. aureos vi. aluminis iamenii tantum
dem. calas quam non invenit aqua. corticum
thuris. omnium ana aureos vi. arsenici rubei
aureos iii. arsenici citrini. aureos viii. carte
combuste. aureos xv. Confitiantur cum sirupo
de granis mirti. et fiant ex eis trocisci.
et sit pondus trocisci aureos iii. aureos iiii. et cli
sterizetur cum eo ex eo permixto cum aqua quanti
tate cyatorum ii. Et in quibusdam clisterizatur
ex eo cum aqua pluviali. ... ventris.

Trocisci alefenguiari que conferunt ad fluxum ventris.

Et ad ulcera intestinorum trocisci bertros.
et sunt ex medicinis utilibus. abscidentes
fluxum ventris statim. **Quorum permixtio hec est.**
Croci aureos iiii. mirre. aureos ii. aloes in
di. succi barbe yrcine. liciis indi. succi
eupatorii. opii. gallarum reactarum. draga
ganti. piperis albi. omnium ana aureos ii. Confiti
antur cum vino. et fiant cum vino ex eis tro
cisci. Cuiusque quorum pondus sit aureus s.

Suffumigium ad rasuram ex flatu salso.

Recipe nasturtii torrefacti. ʒ. x. seminis
assebesabie. ʒ. vii. mastice. ʒ. v. seminis
mari. ʒ. x. seminis porri. ʒ. v. bdellii
tantumdem. gummi ficti. ʒ. vii. boli armeni
ʒ. x. Dosis ei. ʒ. iii.

Clistere ad rasuram propter medicinam ebibitam.

Clisterizatur cum butiro et sanguine draconis.
et est clistere ad inceptionem rasure. et coleram.
et expulsionem materiei. ¶ Lentium. ʒ. x.
granorum mirti. et corticum granatorum. et za
rur. omnium ana. ʒ. vii. citoniorum mundatorum
ex granis suis. et pirorum. omnium ana. ʒ. xv. de
coquantur cum duabus lib. aque. et ʒ. iiii. aque
granatorum mizorum. et aque agrestis etiam
una. donec remaneat lib. i. Et coletur. et
sumatur de ea tertia. et misceantur cum ea boli
armeni aureus i. et gummi tantumdem. carte de
papiro combuste. et acatie. et cerusse. omnium
ana ʒ. iiii. **Confectio medicine ad coli cam mirabilis. qua usus est galienus.**

In eo cum advenit egritudo que dicitur yleos.
et in eo quae evomit stercus suum. Et datur in
potu de ea cum dolor est vehemens quantitas
fabe. cum quantitate trium aut quatuor ciatorum
aque frigide. ¶ Recipe. seminis iusquiami
albi. piperis albi. aliorum ana aureos xl. opii
aureos xx. croci aureos x. spice odorifere.
euforbii. piretri. omnium ana aureos ii. Con
fitiantur cum melle decocto. **Medicamen ad colicam. secundum quod invenit ipse galienus.**

In libro labeo sotratis. et nominatur asoteri.
et confert stomacis. et patientibus obtalmi
am. quoniam in eis vehemens fit dolor. et ad
dolorem matricum. quando bibitur cum aqua et mel
le. vel quando decocta est ruta. **Cuius permixtio hec est.**
Croci aureus i. spice aureos ii. mirre aureos ii.
In alio. s. costi. piperis albi. macropiperis
galbani. omnium ana aureos ii. olei balsami.
aureos iiii. cinamomi. et corticis radicis ma

sicci.

de panno

minio.

a quo sunt de sillo ... nominatur

In alio est.

dragore. Et inueni in de scriptione alia sua mandragore. castorei. omnium ana aur. ii. seminis bauzie aur. iiii. et s. sarpini aur. ii. cassie aur. iiii. Conficiantur cum melle.

Mollificatio ani et egressus eius.

Medicamen galieni conferens ad exitum ani.

Recipe fructus platani qui dicitur albi. gallarum. cerusse de plumbo. acacie. succi barbe yrcine. corticum pini quod dicitur fanos. thuris. et mirre. omnium ana aur. iiii. pul uerizentur. fiat pessarium quod abluitur antea cum uino et ponatur.

Lapis renum.

Dico quod omne quod frangit lapidem uesice non est dubium quin frangat lapidem renum. si non conuenitur.

Confectio conferens illi qui habet lapidem. que est medicina que frangit lapidem. et pluribus generatione per ipsum.

Recipe cassie aur. ii. seminis apii aur. iii. mirre aur. iiii. piperis albi aur. ii. thuris aur. iii. lapidis spongie masculi aur. i. seminis bauzie. anisi. aliorum ana aur. ii. storacis ℥. iii. radicis lilii. alkekengi aur. iii. seminis papaueris albi aur. ii. spice tantundem. amigdalarum amararum excorticatarum. asari. aliorum ana aur. iii. seminis lini. apii. aliorum ana aur. ii. Mellis boni quantum sufficit. Sumatur in potu de ea omni die.

Medicamen aliud utile.

Dixit galienus. Scio plurimos de illis quorum renes erant egri. qui medicaminum cum eo sanati sunt a suis egritudinibus. Et omnes qui assidui erant usus huius medicaminis diebus pluribus. Est enim medicamen sanans illum qui habet egritudinem colicam. Et sanat etiam egritudinem uesice. Et iste est modus artificii eius. Recipe auellanarum excorticatarum. et seminis cucumeris ortulani excorticati. et seminis citrulli mundati. omnium ana aur. iii. seminis iusquiami nigri. et apii. et seminis atriplicis. omnium ana aur. vi. seminis iusquiami albi. seminis apii. aliorum ana aur. xii. Conficiantur cum melle. et fiant de eo pasta. Et detur in potu de eis pondus aur. ss. cum aqua mellis tepida. mundata. quantitate cyathorum. iii. Et inueni in de scriptione alia. quod ponuntur in eo hummel aur. vi.

Lapis uesice.

Quod dictum est in hoc capitulo. et testificatur est quod cum lepus comburitur et subtiliter sic teritur. et seruatur combustum eius. et sumitur de eo in potu cibis aliquot pondus ℥. ii. cum aqua tepida. frangit lapidem.

Aliud medicamen quod fit cum scorpionibus. frangens lapides qui generantur in renibus.

Et saluat illum qui eo utitur ab egritudine lapidis in renibus suis. Et hoc medicamen facit suam operationem cum prosperitate. non post complexionem. Sumantur de scorpionibus uiuis .x. uiuos. et ponantur in olla noua munda et linatur ex massa olla tota. deinde de[...] ad furnum [...] fiat [...]

donec rubeat. et ponatur olla in illo furno [...] et dimittatur in eo in nocte. deinde extrahatur illud. et fiat quod inuenitur mollagi cineris corporis eorum. postquam refrigidata fuerit. et reponatur in uase. et accipiatur de eo in mane et uespere. in hora accidentis doloris renum. pondus siliquarum. ii. cum uino quod dicitur imdicon. frangit enim lapides. et facit eos descendere in urina frustratim. Et ideo quoniam scorpiones natura sua sunt contrarii lapidibus generatis in renibus et uesica. sicut carnes uipere sunt contrarie ueneno serpentium. et reliquorum reptilium uenenosorum.

Confectio trociscorum qui frangunt lapidem in renibus et uesica generatum. Cuius permixtio hec.

Recipe seminis bauzie silue[stris]. et seminis cucumeris alzerlay. et aniisi. et mirre. et seminis apii montani. et seminis apii ortulani. et cassie. et cinamomi. et spice. omnium ana partem i. Tere has medicinas. et cribra. et confice cum aqua. et fac trociscos. unus quisque quorum sit ℥. i. aut aur. x. aut fac pillas magnas sicut ciceris. et da in potu de eis pillis .x. in ieiunio cum aqua calida.

Confectio que frangit lapidem.

Recipe spice inde. darkimet. iii. ℥ ℥. di[r]kimet. iiii. macropiperis tantundem. cassie siliquas. xii. cinamomi darkimet. iiii. florum squinanti tantundem. scordeon tantundem. carpobalsami darkimet. iii. acori. darkimet. ii. Conficiantur cum melle.

[boxed marginal addition:] opopanacis darkimet iii. asari ℥. i. dau[ci] ℥. i. cinnamomi darkimet. ii. castorei darkimet. iii. i. urine. costi darkimet. ii. piperis albi tantundem. petroselini tantundem.

Distillatio urine.

Trociscus conferens ad distillationem urine. et alia. cuius permixtio hec est...

Recipe castorei. ℥. ii. et [...] et rute. et seminis iusquiami albi. et aniisi. omnium ana pondus ℥. i. et granorum granatorum. grana. xv. Terantur. et fiant trocisci. et sit dosis pondus ℥. i. et da ei in potu pondus ℥. i. de granis cucumeris mundatis cum albuginibus ouorum subtili.

Debilitas erectionis desiderii.

Confert ad illud hoc medicamen. Seminum cepe ℥. ii. et granorum eruce pondus ℥. iiii. et seminis alkekengi. et buade. et alfabisariou. et squille assate. omnium ana pondus ℥. vi. et secacul. pondus ℥. iii. et sisami mundati pondus ℥. v. et anacardi. et al[...] albi. aliorum ana pondus ℥. iiii. et pinearum pondus ℥. vi. Tere ea. et permisce. Et sit dosis pondus ℥. ii. cum uino permixto.

Et confert ad illud hoc medicamen.

Sume ueneratum alfarfugini. et est sparagus. et lactis uaccini. et butiri uaccini. omnium ana lib. iii. et seminis eruce. et seminis bauzie. et seminis napi. omnium ana ℥. iii. Tere medicinas siccas. et permisce cum lacte et butiro. dosis eius pondus sex tantorum. v. aut. x. postquam decoctum est ipsum. donec consumatur lac. et remaneat butirum. et cola ipsum. et da ipsum in potu.

[left margin notes:] quid
lapidem et qui habet
de experimentum ad frangendum lapidem

Aro electuarii indi q' addit in spermate. & confortat appetitum.

Recipe ʒ. & piperis. & macropiperis. & ca
namoni. & cinamomi. & folii. & spice. & nuc
muscate. & sandali rubei. & cardamomi
minoris. & mac. & carned. & talassafit.
& kerifereni. & capi. & spodii. & nuc ide.
omnium an. ʒ. iii. musca. & cafore. aloes an
aur. x. zuccari tabred. quantum medicine
os. Tere & cribella. & confice cum melle disp
umato. Dosis ei sit. ʒ. ii.

Confectio medicaminis alterius q' ad
dit in spermate. & vincit regibus.

Recipe caude stinci. ʒ. i. & s. semis api
& semis banne. & allefet. & semis cepe
albe dulcis. & semis urtice. omnium an. ʒ.
i. & trium piperis. omnium an. ʒ. v. & cepe e
muris assate. pond. ʒ. iiii. & pinearum
e corticatarum. ʒ. ii. & s. & piretri. ʒ. iiii.
& lingue avis. ʒ. vi. & cebellorum passerum
masculorum q' nidificant in parietibus. po
dus. ʒ. iiii. & testiculorum galli. pond. ʒ. i.
Tere has medicinas & confice cum butiro vac
cino. & melle. & sit butiri tercia. & mellis
tercie due. & repone in vase. Dosis illius
sit. ʒ. s. cum vino dulci post cibum.

Aro olei cum q' ungitur pectine & inguina q' est
coram renibus. & erumpere facit desiderium &
coeundi. & addit in eo.

Recipe euforbii. & galbani. aloes an pon
dus. ʒ. ii. mac. pond. ʒ. i. macropiperis
pond. ʒ. i. & s. piretri. pond. ʒ. ii. s. & semine
eruce. & castorei. aloes an. ʒ. s. olei de
narciso. ʒ. i. & s. cere. ʒ. s. Tere medicinas
siccas. & liquefac ceram cum oleo. & proice super
eam medicinas. & permisce bene. & inungatur
cum illo. Dirimes matrix. Pessarium
ad matricem frigidam. & ad apostema durum eius.

Unguentum diaquilon. unguentum lutinum.
basilicon. & adipis tauri. & gummi amigda
le. & adipis galline. adipis anatis. & me
dulle cruris cervi. & storacis omnium. et
storacis liquide raine. & olei nardini. omnium
an. ʒ. i. muric pure. ʒ. s. cera. ʒ. ii. lique
fac adipes cum oleo. & aggrega omnia. & pone
de eis super pessarium de lana. & amministra.

Tractatus septimus de doloribus iunctura
rum. & podagre. & vena sciatica.

Emplastrum ad dolorem iuncturarum. & podagre.
factum cum iusquiamo nigro. & agarico. & est
medicamen utile.

Recipe seminis iusquiami nigri. kist. i. aga
rici. kist. i. feni greci. kist. i. baurach
ʒ. i. cere. lib. i. tisane decocte. lib. i. olei
olive antiq. lib. i. medulle ossium cervi.
ʒ. iiii. radicis lilii. ʒ. iiii. Tere medicinas
siccas & della cum tivano. & liquefac me
dicinas q' liquefiunt. & dimitte donec infri
gidentur. et proice super medicinas siccas
& permisce. & repone. & utere.

Et confert ad illud hoc medicamen.

Recipe hermodactilorum. ʒ. xii. & celli albi
pond. ʒ. iii. & piperis. & cumini. aloes an.
ʒ. iiii. Tere & pulverizza. Dosis ei pondus
ʒ. i. cum aqua & melle.

Emplastrum q' confert ad debilitatem q' accidit
Recipe asari. & aloes. & sicef in pedibus.
meniute. & capsie. & gutte. & sanocolle.
& mirre. omnium an. ʒ. iii. castorei. ʒ. iiii.
Contere ea. & tere ipsa cum vino boni odoris.
dein line ipsum desuper. Fistula

Aro medicaminis pillarum q' fiunt cum al

Te est medicamen factum cum hezerelbassem.
& est iuvativum ad podagram. & dolorem ge
nuum. & dolorem iuncturarum. Ex media
ne q' dicitur alfasura. pond. ʒ. i. & hermodac
tilorum pond. ʒ. xx. Cimini carmeni. po
dus. ʒ. i. cinamomi. & origani psica. aristo
logie ro. & ʒ. & foliorum capparis. & ci
neris yrundinum. omnium an pondus. ʒ. i. Tere
has medicinas & pulverizza. & confice cum vino.
& fac pillas parvas. & exsicca in umbra. Do
sis illi pond. ʒ. s. cum aqua in q' decoctum est a
nethum. aut fiat de eo suffuf. pondere.
ʒ. s. cum aqua mellis calida in q' decoctum sit a
nethum coclearibus duobus. & oleo coclear
uno. Pille alie q' fiunt cum alcanna exp
te ad podagram laudate.

Recipe mirobalanorum nigrorum ablatis i
nucleis. pond. ʒ. x. bellilicorum. & emblicorum.
& capsie. & cinamomi. & ʒ. & macropiperis.
& sal indi. omnium an. ʒ. ii. aloes. ʒ. xxx.
origani psica. & radicum capparis. & bdellii.
& alcanne. omnium an pond. ʒ. ii. hermodacti
lorum quantum medicine os. Tere medicinas & tri
ctura. & infunde bdellium in vino. & permi
sce. & confice. & fac pillas parvas. ca.

vena sciatica. Medicamen ad venam sciati
cam q' sedat eam ultime. Cui pruritio h' e.

Recipe piperis parvas partes. ii. sulphuris que
n' invenit ignis. partem i. Terantur simul &
permisceantur. & pulverizzent super locum infir
mum. postq' ingressus fuit his cum balneum.
ut adhereat ei medicamen & conglutinet
super ipsum cuta. & dimittatur usq' q' cadat
per ipsum met. Medicamen podagre.

De iusquiamo nigro. predictum in capitulo do
lorum iuncturarum. est ultimum ad eam.

Tractatus octavus de alopitia.
Confectio lohoc ad alopitiam.

Recipe euforbii. & gumme rute agrestis. &
olei laurini. omnium an. aur. ii. sulphuris
q' n' invenit ignis. & celli nigri. aut albi.
quicumq' duorum est repertum. omnium an pond. aur. i.
aggrega has medicinas tritas & cribellatas.
& permisce cum pondere. ʒ. viii. cere. lique
fac ... cum oleo laurino. aut oleo alter
... at cum oleo olive antiq. et utere
... ... forte valde.
... ... prologum. & diffi

Iusquiamus

& caps.

& sit dosis eius pondus. ʒ. ii.

& q' liniatur.

& sem. eruce

Allumtinu

30

Inalio butiri adusti
·z·i·m· involuti capilli ī man' calig·
simil'

calis fit cura ei'. ¶ Jnqd galien'. Ego p
miscui cū eo inqbusdā horis nasturtij.
pond'. aur·i. ⁊ spume aduste pond' aur·i.
Alkadab nigrum ⁊ bonum.

Examinauit galien' q qn̄ sunt urina
eius ⁊ putrefit ·x· dieb'. aut ·vj. de
in fit cū ea illd. ꝯsuat nigredinē.
Confectio trociscor de karabe.

De libro amete filij ysaach. q absadunt
sanguinē menstruor. ⁊ emoroydarū. et
ꝯfert ad exp'sionē sanguinis. ¶ Rx. ka
rabe. ⁊ corali. ⁊ cornu ceruini adusti.
⁊ acatie. ⁊ dragagāti. ⁊ gūi arabici.
⁊ lacce. ⁊ balaustie. ⁊ sucu barbe yrc.
oīū ana ·z·vj· mastic. ⁊ granor papa
ueris. ⁊ croci. oīū an̄. ·z·iiij· opij. ·z·ij.
terant' oīa ⁊ ꝯficiant' cū mucilagine s
psilij. ⁊ fiat trocisci, sitq3 unūqdq3 tro
ciscus. ·z·ij. Et bibat de eis trociscis
un' cū uino robub de fructib'. aut si
rupis ualentib' ad illud.
Confectio trociscor uiolarū. de libro
ameti filij ysaach.

Recipe flor uiolarū pte ·i· turbit arū
dinei pte ·i· mirr' qrta. sucu liquiric
pte ·s· diagridij qrta ptcium. Jnuoluā
tur cū oleo rosato. ⁊ ꝯficiant' cū siru
po uiolato. ⁊ fiat trocisci pondere ·z·iij.
Emplim diaqlon scdm q formatum ē
in zarani.

Litargirii aureū bonū. in q nō ē nigre
do. in plumbū. terat' ⁊ cribellet' cū clello
spisso. ⁊ ppt'. ⁊ ponat' in uase figuli. ⁊
ꝯbitiantur sup unā qq3 pte litargi
olei ptes. iij. in estate. ⁊ quatuor in hy
eme. ⁊ bulliat donec coaguletur litar
girū. deīn auferat' ab igne. ⁊ ponatur
ad unāqq3 pte litargirii tm̄dē mucil
laginis fenugreci. ⁊ tm̄dē mucillaginis
seminis lini. ⁊ tantūdē mucillaginis semi
nis cuscute. aut radicū ei'. Et aggeret'
totū in mortario. ⁊ ꝯteratur decenter do
nec pueniat ad spissitudinē unguēti.
Et de secretis huius unguēti. ē ut addat'
ī in eo po ·i· radic' yreos. tūc cū con
tunditur in mortario. qm̄ ip̄e ē forti
in resolutiōe. ⁊ maturatione.
Unguētū de palma ē scdm q firmatū
ē in libro azaharaui.

Adipis uituli mundati a panicul' suis
lib. i. terat' ⁊ liqfiat cū igne. ⁊ admisceat'
ei olei antiq. ⁊ litthargirii. albor an̄. lb
·i· ⁊ s. ⁊ dragagāti. ·z·ij. Et fit unū q'q3
duor. salis dragagāti. ⁊ litthargirii mun
dū ppatū. ⁊ terat' totū in mortario di
u. Deīn eleuet' totū sup igne ⁊ mo
ueat' cū spatula palme uiridis sicut ab
scidit' s. cū extremitate grossa. p̄
ablata ē cutis ei' appares. ⁊ uti
ea exsiccat' abscidit' ⁊ abitiat'. Et cu

mat' iterū spatula ⁊ incidat' in frusta
parua. ⁊ ꝯbitiat' sup unguētū anq pfi
tiat' ei decoctio. ⁊ decoquat' donec fiat in
fimo cere liqfacte, cū aqua. oleo.
Confectio collirij alabar de antidota
rio ameti filij ysaach.

Quod ē iuuatiuū ad musaragi. et
oīa ulcera oculi. ⁊ caliditate supflu
am. ¶ Rx. climie auri. ⁊ cerusse. ⁊
eris usti. ⁊ amili. ⁊ gūi arabici. ⁊ dra
ganti. oīū an̄. ·z·viij. plumbi adusti cū
sulphure. ·z·iiij. antimonii. ·z·xxx.
⁊ thuris. ·z·x. opij. ⁊ mirre. aloes an̄
·z·i. Agga medietas tm̄s ⁊ cribellat'
⁊ ꝯfice cū aqua pluuiali. ⁊ fac collin
a. ⁊ utere. Confectio collirij albi de
libro predicto.

Conferens in exceptione obtalmie. ⁊ sta
tu ei'. Rx. cerusse de plumbo. ·z·xx. gū
mi arabici. ⁊ amili. oīū an̄. ·z·x. draga
gāti albi. ·z·i. sarcocolle nutrite cum
lacte asine. aut lacte mulieris. ·z·xx.
opij. ·z·i. terant' ⁊ cribellent'. ⁊ ꝯficiā
t' cū aqua. ⁊ fiant collirea.
Confectio pulueris citrini. d' libro pdc̄o.

Quod āministrat' in postremo obtalmie.
⁊ aufert residuū rubedinis oculi. ⁊ ā
ministrat' in obtalmia plurime humidi
tatis. ⁊ adherentie. ⁊ al guardenigi. ⁊
ad om̄ obtalmiā difficilē in adherentia
oculi. ¶ Rx. sarcocolle. ·z·x. croci. et
spice. ⁊ aloes. oīū an̄. ·z·i. terant' ⁊
cribellent'. ⁊ āministrent'.
Spice indic.

Recipe mastic. xilobalsami. carpo
balsami. cassie. asari. oīū an̄. ·z·vj.
aloes boni. ·z·x. mirobalani citrini.
⁊ indi. ⁊ kebuli. ⁊ bellerici. ⁊ emblici.
oīū an̄. ·z·v. Puluerizent'. ⁊ inungā
t' oleo amigdalino. ⁊ ꝯficiat' cū melle.
Confert ē ad dolorē capitis ⁊ odor.
⁊ ad tinnitū aurium.

Copletus est liber quintus. libri
canonis. Qui ē antidotariū seius re
gis abolihasem. filii ali. abinseni.
⁊ ei' cōplemento. Copletus ē lib tot'.

Distinctio mensurarū ⁊ ponderū ex
breuiario alschyr.
Anquid. Rit olei. ē ·xviij· ·z· ⁊ mm.
octuaginta. lib. ⁊ mell. c. ⁊ ·viij· lib.
Cohuss. Olei. ē. lib. ·xviij· ⁊ mini. lib.
·x· ⁊ mell. lib. ·xxiij· ⁊ s. Cordoni. O
lei. ē ·z·. ·viij· ⁊ mini. ·z·. ·x· ⁊ mellis ·z·.
·xiij· s. Messitū magnū. Olei. ē. ·z·.
iij. ⁊ mini. ·z·. iij. Et bozmic. ·z·. ·viij·
⁊ mell. ·z·. iiij. s. Acsunes. Olei ē ditamne.
·xvi·

J. qn̄ apit' papilla
minus

et uini. ʒ. ij. 7 q̄rtā. darchimie. i. 7
mell'. ʒ. iij. 7 q̄rta. 7 octaua. Coathy.
Olei darkimie. xij. 7 uini. ʒ. i. 7 me
dietas darkimie. 7 t̄tia. 7 mell'. ʒ. ij.
7 q̄rta. Mesitron. Olei darkimie. xj.
7 uini gomie. xx. 7 mell' darkimi
e. vij.

Distinctio ponderū 7 mensurarū ex bre
uiario filij sarapionis.

In qd. Exceptū ē ab h' caplo in lib' agg
gato q'm n̄ dixi oēs mensura quā in ipō
attuli. n̄ q̄ cogitat ē ap' eos q lingua uti
tur arabica in capitul' suis. Verū q'm
dū coegerit me ad tussiendū. q̄ reuiteo
aute tussiatioēz ei. ut uniamtū fiat
pilld in alius. ab isto libro. kist. apd
gens q lingua greca locut' cognitiue.
sup mensura ū n̄ conueniūt oēs. Et illd est
q'm q'dā eoz uitūt alia. q̄ uitit alij. e
kist eū apd romanos capit. lib. i. 7 s. et
sextā. q'r ē. ʒ. xx. Et lib. ē. ʒ. xij. Et mina
romana. ē. ʒ. xx. Et mina ytalica. 7 egyp
tiaca. ē. ʒ. xvi. Et mina. ē sextaria. xl.
Et libra. ē sextaria. xx. Et sextariū. ē. ʒ
.vi. 7 danich. ij. aut aur. iiij. Et dā
kimie. ē aur. j. Et dorac. ytalicū. est
iolem. viij. Et iolem. ē acsat romana,
vj. Et cotila. ē. ʒ. viiij. Mestron. mag'
ē. ʒ. iij. 7 puū. ē darkimie. xvj. Acsu
mesi. ē darkimie. xviij. Carlos. ē. ʒ. i.
7 s. Firmia. ē q̄rta. ʒ. uni'. usq; ad da
nich. ij. au unī. aut danikis. ē. ʒ.
i. 7 est unaq'q; eoz ē aur. vij. Adur.
ē. ʒ. i. Ciub mell'. ē. lib. ij. 7 s. Ciub o
lei ē mina. i. 7 s. Aldorac. ē lib. iij.
kist mel. ē lib. ij. 7 s. Alemet. sextaria
v. 7. ʒ. xx. 7 aurulu. iiij. Semumet.
mune. x. 7 s. Faba egyptiaca. semu
met. iiij. Obulus ē danik. i. 7 s. sic
inuenit alexādrinus
atulu. iij. Auellana una. ē darkimie.
i. Nux ē. xiiij. semumet. Alsaciati p
ua. ē semumet. vij. Alsaciati magna
ē semumet. xiiij. Faba greca. ē duo se
minum duo obuli. Alsaciati. ē sextari
a sex. 7 q̄rtā. Coclearium mell'. ē aur. iiij.
Coclearium medicarum. ē aur. i. 7. ʒ. i. 7
Alsaciati. ē sextaria. ij. Darkimie. ē obuli
vj. Et oīs obulus. ē karates. iij. Et oīs
karates. ē q̄tuor g̃na ordei. Et oboli
iij. sūt karates. viij. Alkeratibus. ē
ʒ. i. 7 s. Coathiu. sūt. ʒ. iij. Obuli.
viij. sūt karates. xxiiij. Danich. est
ē pond'. vj. g̃noz ordei.

Explicit lib' antidotarii abi
stem principis albali.

Expleto lib' referam' g̃as xp̄o.

Pondera medicinalia signa conati sum'
uariare. q aplibꝫ q ignorata sunt p uni erro
res legentibꝫ fatiunt. qua pp formas eoz
7 caracteres ut ad enuentoribꝫ signa st
subiecta. quis diuise gentis huic mensu
re pond' ul' aditiat ignoritates. ul' de
trahat nescientes. ponderū ac mensu
rarū inmutat. cognoscere debꝫ modos.
Na oīa corpalia sic ad summū. ita usq; ad
unā mensurā. 7 nuo. 7 pondē. disposita.
atq; firmata sūt. Cunctis ē corporibꝫ cor
poreis rebꝫ pond' nā dedit. sedꝫ quoq; red
didit pondus. Primi moyses q oēs an
cecauit gētiliū phylosophoz tpe. et
nūs. 7 mensurā pond' q diuisas scripturas
uelom narrauit. p'm' phydō argiuus
ponderū narrationē ingenia ꝯstituit.
Et alij antiquores instituerit. Sꝫ iste
in hac arte expientior ill' fuit. Pond'
dictū ē. eo q in statera lib' ponderat. li
aūt pond' libra ē. his uidelicet exēplis.
Modius. xxxij. sextarioz mensura ē apd
hebreos ꝯstitutiōe seruat. Modiū. xl
iiij. librarū eē dixerit. Modiū ē autē
dixerit statū gen' mensure ē iuxta morē
puītie palestine. uniū 7 dimidiū mo
diū capiēs. cui nomē d' hebreo tractū ē. 7
statū eiū apd hebreos noiat suspēsio.
siue eleuatio. Est 7 alia statū mensura ap
egyptios. sextarioz. xx. ij. capiens.
Est Cale' minima pars ponderis ē si
mil' g̃na duo cicerisque pensus. Dragma
pensus ē denarij argēti uictorial'. Drag
ma ē octaua unie. Dragma h't obulos
vij. Dragma h't siliquas. xxvj. Dragma
ē pond' denarioz. iij. d' fabrico. Dragma
pensat g̃na ordei. lx. Scropulus habꝫ
duos obulos. Scropus h't siliquas. vj.
Scropulus h't pensus denarij. i. Scro
pulus ē pensus. xx. g̃na ordei. Obulus
h't duas siliquas. vj. Obulus h't di
midiū scropuli. Obulus pensat dimi
diū denarium. Obulus pensat g̃na or
dei. x. Siliq̄ pensat g̃na ordei. iiij. 7
Ciat' h't dragmas. x. Ciat'. h't scro
pulos. xxx. Ciat' h't obulos. ꝯ. lx. Ciat'
h't siliquas siliquas. ccc. xl. Stati
ra aūt medietas unie ē. applendens
aur. iij. Vn̄ uocat' ē statera q' tres soli
dos stet. hos semuntia. dicit aūt iudei
q' abrahā in t̄ra chanaā p'm hāc mensu
habuit formā. solid' ap' latinos alio
noīe. sextula dicebat' q his sex ūtus
cōplebat'. Huic aūt nūm uulg' solidū
uocat. cui t̄tiā pte tremisse dixerūt.
Quadrante aūt hebrei uocāt q'drā. q' iiij.
pte unie appēndit. Cogius h't. ꝯ. vj.
Sextan' pensat. unc. viij. Cad' aplorat.

.i. grecos.
kist id est ... ē lib
7 mel.

a cyati

continens urnas .iii. Metrumia mensura .v.
Modiorum modios .xxii. sextarium est interp
tatur. Hartaba mensura est apud egyptios .lxxii.
sextarios. computata est pro .lxxii. gentes et linguas
que orbem impleverunt. Gomor .xi. modiorum est
mensura. Ceniatis .xxx. modios continet.
In potentibus una libra. et semuncie
.c. dragmas appendit. Ciatus habet .ʒ. x.
Acetabulus habet siliquas .d. xlviii. Di
midium acetabulus pensat solidos .iii. et
Acetabulus pensat grana ordei. duo mi
lia .x. ccc. viii. Coclearie Coclearium
habet .ʒ. dimidium. Coclearium habet scropulum
et dimidium. Coclear habet obulos .iii. Co
clearium habet siliquas .xviii. Coclearium
pensat denarii .i. et semis. Emina est lib. .i.
et semis. Emina lib. .i. alexandrina vero emina
habet unc. .viii. Alia untia habet emina habet
unc. .xii. ʒ. .iiii. Emina habet siliquas tria
milia .cc. Emina pensat grana ordei trede
cim milia. dccc. x. et est pondus lib. .i. Sinro
gam habet lib. .i. Cotila habet untia. .viii. Co
tila habet unc. .viii. drag. lxiiii. Cotila habet
siliquas .mm. cc. viii. Cotila pensat ar
genti solid. .xvi. Cotila pensat grana ordei
octo milia. dccc. xxxii. Olea habet siliquas
.xxxvi. Olea pensat denarios .iii. Olea
pensat grana ordei .c. xxxviii. Ceni habet
dragma .i. Ceni habet scropulos .iii. Ceni
habet obulos .vi. Ceni habet siliquas .xxxvi.
Ceni habet pensat grana ordei .c. xxxviii.
Trobis est uncia et semis. Untia habet solidi .vi.
Solidus pensat denarios .iii. victorialis.
Talentum habet apud hebreos .lxxx. tu. lib. et
cognoscam vel cognoscat apud romanos. It
talentum est .lxxii. lib. apud grecos talentum est
.c. xx. lib. habet solidos .lxxii.

Medicinalis autem lib. habet untia .xii. libra autem
scropulus .cc. lxxxviii. Libra habet obu
los .d. lxvi. libra habet siliquas tria milia
cc. xii. Libra pensat argenti solidi .xx
iiii. Libra pensat grana ordei tredecim milia
ccc. xlviii. Media libra habet dragmas
xlviii. Media libra habet scropuli .c. xliiii.
Media libra habet obulos .cc. lxxx. viii.
Media libra habet siliquas .m. dc. lv. Me
dia lib. pensat argenti solidi .xii. Media lib.
pensat grana ordei. sex milia .dc. xxiiii.
Untia habet scropulos .xxiiii. Untia
habet obulos .xlviii. Untia habet siliquas .cc.
lxxxviii. Untia pensat solid. .xii. Untia
pensat grana ordei .m. c. iii. Semuntia habet
drag. .iiii. semuntia habet den. .xii. Semun
tia pensat grana ordei .d. lii. Ceratis habet
siliqua .i. et semis. Sextarium vini seu aceti.
vel aqua habet lib. .ii. unc. .i. vel scrop. .iiii. ʒ
sextarius vini habet lib. .i. et unc. .viii. ʒ
mell. habet lib. .ii. et s. Siclus hebre[illegible]
nomen est. apud grecos a quo [illegible] vince [illegible]
Siclus apud hebreos .iii. den. victoriales
et dimidii denarii. Siclus habet .ʒ. .ii. Siclus
habet scropul. sex. Siclus habet obulos .xii.
Siclus habet siliquas .lxxii. Ciclus pensat
den. .xvi. Ciclus pondus grana ordei .cc. lxx
ii. Campirow est modios .iii. Batus
est amphora. Urnae est modi. .i. Cilic
habet drag. .ii. Cilic habet scropulus .vi. Ci
lic habet obulos .xii. Cilicis habet siliquas
lxxii. Cilic pensat den. .vi. Cilic pensat grana
ordei .cc. lxxvi. Ydria est vas aque.
Nux que habet magnitudinem avelane. habet
drag. .i. Nux avelane magnitudinis habet o
bulos .vi. Nux avelane mag. habet scro
puli .iii. siliquas .xxxvi. Nux avela
ne pensat den. .iii. Nux avelane pensat grana
ordei .xxxviii. Nux autem maioris ma
gnitudinis habet scropuli .xviii. Nux autem
maioris magnitudinis. pensat grana ordei.
dccc. xxxviii. Exagium est drag. .i. et s.
Et aurum est exagium. et sex aut faciunt un
tiam.

Untia habet figura talis. ℥.
Dragma habet tal figura. ʒ.
Scropulus habet tal figura. ℈.
Sextarium habet talis figura. [illegible] vel [illegible].

Pervenit ad nos. quod cum ypocras morti
appropinquaret. precepit ut virtutes iste
scripte in hoc libro poneretur in capsa e
burnea. et poneretur cum eo in sepulcro
suo. ne aliquis ea detegeret. Cum ergo volu
it eas cesar videre. sepulcrum ypocratis
pervenit ad ipsum. Ipsum vero sepulcrum erat val
de abiectum. Precepit ergo ipsum removeri.
et fabricari. et corpus eius si integrum inveni
retur sibi deferri. Cumque foderetur sepulcrum
inventa est hec capsa eburnea. et in ea. et
in ea iste virtutes. Delata est ergo cesari. que
cum in ea aspitiebat. amico suo fideli tra
didit. Incipit ypocras et dixit.

Quando infantem infirmu fuerit apparuerit
in invenitur tacet. et fuerit manus eius sinistra po
sita super pectus suum. scias quod movetur
usque ad .xx. dies. et precipue quando in principio
sue egritudinis palpat sepe nares.

Item dixit. Et quando fuerit in utrisque genibus
infirmi apparuerit magne vehementie. scias quod
movetur usque ad .viii. dies. Et precipue
quando in sue egritudinis sudaverit sudore
multo.

Quando fuerit super venam que in aure quod
generat soporem pustula parva. et sit ipsius
velud forma pulmonis. et scias quod ille in
firmus movetur in .xii. die. a die quo infirmatur est.

sitir

Sig̃ illi ē. q̄ sit̃ in p̄n̄ sue egritudinis siti uehementi.

Quando fuerit sup linguã pustula sicut nauta. 7 ē muscha q̃ dr̃ musca canũ. aut sic̃ grana petrosilini. tu̅c scias q̄d patiens eã moriet̃ in die suo .i. in illo. Et signũ illi ē q̄ desidat in p̄n̄ sue egritudinis res calidas in natũs sua.

Quando fuerit sup aliquẽ digitorũ pustula parua nig̃. simil asalio 7 dolebit. tu̅c q̄ patiens eã moriet̃ in .ii. dieb; ab egritudine sua. Et signũ illi ē q̄ erit magnitudine sue grauis corporis.

Quando fuerit in police man̄ sinistre pustula parua silis fabe fusca. ul' palidi coloris q̃ ñ dolet. tu̅c scias q̄ infirmũ moriet̃ in sex dieb; a p̄n̄ sue egritudinis. Et signũ illi ē q̄ in principio sue egritudinis asellabit multis asellationib; ualde.

Quando in digito medio sinist̃ pedis fuerit pustula cui color ē cessionis auri ficis. tu̅c scias q̄ habens eã moriet̃ in duodecimo die a principio sue egritudinis. Et signũ illi ē. q̄ in p̄n̄ sue egritudinis desidat res acrimoniã h̃ntes. desiderio uehementi.

Quando fuerit unguis digitorũ fusca ul' palidi coloris. 7 in fronte pustula sanguinea. tu̅c scias q̄ h̃ns eã moriet̃ septimo die a p̄n̄ sue egritudinis. Et signũ illi ē. q̄ multe stimutationes in p̄n̄ sue egritudinis inceptionis. 7 multarũ exsiccationum.

Et qñ fuerit in pollicib; duorũ pedũ pruritus uehemẽs. 7 fuerit color cineris fuscus ualde. tu̅c scias q̄ h̃ns illud moriet̃ in die .v. egritudinis sue. añ occasũ sol'. Et signũ illi ē q̄ mingit in p̄n̄ inceptionis sue egritudinis urinã multã 7 exubinte.

Quando fuerit sup palpebrã infimũ. tres pustule. q̃rũ una sit nig̃. alia fusci ul' palidi coloris. 7 tertia ad suballedinẽ declinis. tu̅c scias q̄ h̃ns eas moriet̃ in .xxvii. die a principio sue egritudinis. Et signũ illi ē. q̄ erit in p̄n̄ inceptionis sue egritudinis multi sputi.

Quando fuerit sup palpebrã uni' oculorũ pustula sic̃ auellana leuis. fusci coloris. tu̅c scias q̄ h̃ns eã moriet̃ i du ob; dieb; egritudinis sue. Et signũ illi ē q̄ in p̄n̄ inceptionis sue egritudinis dormiet sopniũ suũ multũ graue.

Quando autem ex naribus exeris ad suballedinẽ ul' ruffedinẽ. 7 apparet in manu ei' dextra pustula alba q̃ ñ dol7. tu̅c scias q̄ h̃ns eã moriet̃ in tertio die. a p̄n̄ inceptionis sue egritudinis. Signũ illi ē. q̄ ñ desidat abũ oĩo.

Quando apparebit in coxa sinistra ĩfirmi rubedo uehemẽs q̃ ñ dolet. tu̅c scias q̄ h̃ns eã moriet̃ in uicesimo die sue egritudinis. Et signũ illi ē. q̄ in p̄n̄ sue egritudinis inuenerit pruritũ uehemẽte. 7 desideratr comedere olera.

Quando fit post aurẽ sinistrã pustula nigra. tu̅c scias q̄ h̃ns eã moriet̃ in .xxiiii. die egritudinis sue. Et signũ illi ē q̄ desiderat in p̄n̄ inceptionis egritudinis potare aquã frigidã. desiderio uehementi.

Quando fit post ul' retro aurẽ sinistrã pustula ul' granis alba. silis frumẽto. tu̅c scias q̄ h̃ns eã moriet̃ in die .xx. a principio sue egritudinis. in illa hora in qua apparuerit pustula. Et signũ illi ē. q̄ mingit in principio sue egritudinis urinã multã.

Quando fit post aurẽ dextrã pustula rubea calida similis cõbustionis ignis. scias tu̅c q̄ h̃ns eã moriet̃ in septimo die. a principio sue egritudinis uomitũ multum.

Quando fit sb mento pustula rubea in magnitudine fabe egyptiace. tu̅c scias q̄ h̃ns eã patiens moriet̃ in quinquagesimo sexto die ab inceptione sue egritudinis. Et signũ illi egritudinis est. q̄ expuit in principio inceptionis sue egritudinis sputũ multũ.

Et accidit quibusdã hoĩb; dolor in p̄prũ .i. in carne illi q̄ coopit capud uirge. Cũ g̃ acciderit illud alicui. 7 deinde apparet in cubito ei' pustula fusca coloris. tu̅c scias q̄ moriet̃ in quinto die egritudinis sue. Et signũ illi ē q̄ desidat in inceptione sue egritudinis uinum bibere.

Quando fuit sup latus dextrũ pustula fusca ñ dolens fusca coloris. tu̅c scias q̄ h̃ns eã moriet̃ in nono die. egritudinis sue añ ortũ solis. Et signũ illi ē. q̄ erit in egritudine sua multarũ obscitationũ.

Quando fuerit in titillico .i. sub ascella sinistra pustula fusca coloris. in magnitudine ciceris. tu̅c scias quia h̃ns eã moriet̃ in quinto decimo die egritudinis sue. Et signũ illi ē quia accidit ei in inceptione egritudinis sue sopnũ multus grauis.

Quod si fuerit sup caluariã pustule q̃ multe nigre. tu̅c scias q̄ infirmus morietur in uicesimo tertio die a principio sue egritudinis. Et signũ illi est. q̄ desiderat in principio egritudinis aerẽ frigidũ. 7 cibos frigidos. desiderio uehementi.

Quando fuerit sup pectus sinistrũ

Nota q̄d sit sputum.

Nota q̄ sit uulnus:—

pustula subalbida. tūc scias q' hñs eā
morietᷣ in q̄rta die egritudinis sue. Et
signū illi' ē. quia accidit ei in incepti
one egritudinis sue uel remēs pruriť
in oculis suis. ita q' n̄ sufficiat scalpe
lare eos.

Quando fuit in medio capitis pustu
la sicut nux nigra lenis que n̄ dolet.
tūc scias q' hñs eā moriť. xl. a p̄ncipi
o sue egritudis. Et signū illi' ē. quia
accidit ei in p̄ncipio sue egritudinis
desideriū melonis. & exulcerationem
urine ----

Quando fuit sub ceruice pustulā. & in
palpebra inferiori oculi sinistri pustu
la & alba. tūc scias quia patiens eā
morietᷣ in undecimo die egritudinis
sue. Et signū illi' est. quia accidit ei
in inceptiōe egritudinis sue desideri
ū dulciū. desiderio uehementi. ---

Expliciunt secreta gl'osissimi ypocratis.

Deo gra ti as.

Incipiunt expositiones nominum arabicorum avicenne.

Alfirdafu. ē mora dulce esse.
Alabuati. ē citabrū. l' furfur.
Acrufes. ē arbor q̄ facit karabe. ⁊ nux rāma ē idem arbor. ⁊ achirosa ē idē arbor. ⁊ aurū rūinū ē idē arbor. ⁊ eorū gūma ē karabe.
Aduragi. est perdix.
Aleatthi. ē pnella d' qb; fit acatia.
Albil. ē fruct' iunipi. bara. idem est.
Aunrar. est lignū buxi.
Alahunoch. utrūq; ē plū
Allabahabar. bū nigrū.
Auneli. ē oleū dulce ual de spissū. sicut mel.
Augaile. i. arbor gūi arabi
Albugalise. ⁊ simare. ⁊ sincare. i. lactuca asini. ⁊ ē spinosa aspera nig. ⁊ albarfelus ē idē lactuca. ⁊ cū tāgit in estate tīgit in rubedinē.
Ausid. ⁊ asiud. ē uenusfari. ⁊ nasc' caul' aque. ⁊ gūmi ei nasc' gūmi sponsi.
Asonbedegi. i. lapis q̄ mdū tur lapides aliq. ⁊ ē smerilio.
Alsas. est nasturtiū. almeilessos idē ē. anisecde est nasturtiū.
Almaratiq. utraq; ē cotula
Alchoen alba. maior. ⁊ ē silic. camomille.
Aupeis. i. supi' intis.
Affid. ē sinapi albū. ul' eruchu
Alhahaziz. ē cētaurea minor.
Adib. i. lupus.
Alfesura. ⁊ zeitahsem. ⁊ fesfire. ⁊ messadar. idē sūt. ⁊ est uitis alba.
Aldaluch. i. uisca. l' diubich
Alhezard. ⁊ uezard. i. galbanum.
Albenseudaru. ē uga pastoī
Alfarfugiu. ē sparagus.
Almarmacu. ē marubiū.
Alessius. ē psiliū. ul' alsius idem est.
Alhulut. ē uirga pastoris.
Adelarmaca. est amilū.
Albela. ē flourb; palmarū.
Albatā. ē brazil. ⁊ est lignū rubeum.
Asebizegi. ⁊ yabro. idē sūt utrūq; ē radices madragore. ⁊ asschelera. sethsech. idē sūt. pelli.
Albelebil. q' dī ēē gūmana

Alfarfas. ul' afarsas. ē napellus. sedi q' exterminauit galien. ⁊ qdā dicūt q' ē elleborus.
Altahalub. ē herba q̄ nascit' in flumine. ⁊ q̄ dī lenticula aque.
Adardagi. ē crus ortulanus.
Alguarissem. ē gen' colubri.
Alfagdi. ē agnus castus.
Alhalebler. ē sp̄s uolubil' que h̄t lac.
Atahab. ē lacerta.
Adudul. ē cati' mūtanus.
Acetosa. i. sicla siluris. ul' bleta.
Aleser. est uitis.
Alauuicē rūinū. ē siseleos.
Auucē. Alunaroch. Astugar. idē sūt. ⁊ ē herba de q̄ fit asa fetida.
Aferuzegi. i. smaragdus. ⁊ ē lapis p̄ciosus.
Aleuiar. ⁊ auracs. utrūq; est urtica.
Almosofach. ē tamarindi.
Alcheiseran. i. brusca.
Albaasech. est tribulus.
Aluthise. ē abrotanū. alfelengesis. idem est.
Acouiton. ē strāgulatō adib.
Alinamur. ē cost' barcost.
Asebedenegi. ⁊ ē semmus granati siluestris.
Askelib;. ē darsesahan.
Asedenegi. i. ematites.
Albotin. ē arbor q̄ fert terbentina.
Araimithu. ē aclam. ⁊ n̄ ē bochor.
Alteregesis. ē ozimū cū floribs nigris.
Alutili. ē fruct' tamarisci.
Adelees. ul' teshaulumlpi. utrūq; ē satirion.
Algeraitar. ē scorpioni post trahentū caudā.
Alusne. ē sulphuraca. ⁊ ē herba. aliq dicūt andacole.
Assur. ē crocus ortulanus.
Alut. ē asa.
Alguardnone. est celidonia magna.
Albetafilon. ē quinq; foliū.
Algungiati. ē capsle ligne e nigre.
Aldhacatamon. est pulegiū ceruinum.
Abuse. ē auelana.
Araitidos. ē gūna iunipi.

Alheladbor. ē anacardi.
Almenesi. ē calamitū fluuiale.
Acarmezik. ē fruct' tamarici.
Alladburola. est spuma q̄ gnāt' in cauum cūne t̄mari.
Afarsadab. ē mori.
Almarmeur. ē almaru siluīe.
Alfesire. i. briona.
Alaila. i. parua pustula ī ore.

B endaca. ē auellana.
B edeguar. ē spina alba.
B erengesit. ē abrotanū.
B atecia. ē spēs melonū.
B ule. ē ciamier indus.
B esceguasce. ⁊ capillus por
cinus. ⁊ ē capillus ueneris.
⁊ capillus algol. idē sunt.
⁊ ē coriandrū putei.
B edrogi. ē ozimū fluuiale.
B eblisi. ē papauer cordosū.
⁊ spumosū.
B ezard. ⁊ uezard. utrūq; ē
galbanum.
B uade. ē satirion.
B autie. ē pastinaca.
B enz. ē iusquiamū album.
B achila. est falra.
B achim. est brasil.
B elesis. est corallus.
B ezard. ē lapis uiridis ēē
expellētis uenenū.
B ocormarie. ē encēsi marie.
B esulidus. ē gnoz allekegi
B enedenach. ē semē gra
noz siluātū. ⁊ sūt grana
kilkil.
B elengesit. ē saguasora. ⁊ ē
abrotanum.
B ende. ē radix alkeiri.
B enlon. ⁊ ē asse. ⁊ dr̄ bacara.

C ordumeni. ē carui.
C hatia ul' kitrā. ē pix li
quida.
C iriacis. ē urtica.
C asurudar. ē gallange.
C ubeze. ⁊ molochia. est
althea ul'
C aucū. ē celidonia. ⁊ dr̄
yrundinina.
C andaros. ē tricū romanū.
C epenunis. ē squilla.
C arabe. ē gūma uiuid' ul' grā
C alcanil. ē ozimū romanū
C arte inde. i. papirus.
C armeni. ē siseleos uel
cyminum carmeni.
C aisur ul' alkased. ē po
mica.
C atasi. ul' crisolocana.
est atriplia.
C anefis. ē scarabeis.
C afesile. ē uespertilionis.
C akile. ē herba noīe salo
bra. sillis ūmeulari. a
cetosū hn̄s saporē ⁊ sal
sū. ⁊ fit inde alcali.
C urasie. ē blacte bisan
tie. q̄ inueniūt ī mare rub'.
C urtinia. ē silodonina.
C holb. ē grā solis. ul' mi
liū solis.
C artanti. ē semen croci
ortulani.
C arasi. ē lūbria terestris.
C retessoni. q̄ dr̄ stella.
C andarusi. ē tricū romanū.
C alfaduir. ē prassium. ul'
marubium.
C osseni. ē radices gladui.
C udilon. ē buglosa.
C orticū radicis alssulia
cite. ē allebruc.
C hobz al coror. ul' panis si
mie. ul' artanita. i. cicla
mē. ul' malū terr. uel
panis porcinus.

D auca. ē semē pastinace.
ul' daucus creticus.
D oronigi. ē radix silis ze
doarie.
D igiti hermetis. ē flos
hermodactili.
D emest. ē arbor lauri.
D ardar. ē arbor cinicū.
D anidar. ē ex genē arbl' q̄
dr̄ pinus indi.
D imbich gladiū. ē uisa
quercini. ul' uisa q nā
satur sup arborē gladiū.
⁊ ē sanibelk. i. uiscus.
D ende. ē catapucia simile
deus. ⁊ deinde asini. idē ē.
D arfufel. ē pip longū.
D arssesschim. ē lederium.
D himadh. i. emplastrū.

E lani. e lignum de quo fiunt scacorum nigrum.
E meruchie. alchucoen alba.
E ufisthides. e ypoquistidos. e barba yrcina.
E staguiar. e antidote. et e herba de qua fit asa fetida.
E bel. e semen iunipi.
E mpima. e corona regis. l' mellilotum.
E meruchie. et amaracum. et alchucoe alba. et cotutula. e herba similis camomille. si fetet. et uocatur magarza.
E lkalimbath. e menuth.
E bel. e sauina.

F emaulus rumi. e anisum.
F alangamusk. e oximum garioflatum.
F ulfulimonie. e radix piperis.
F esure. et alluzarasen. e uitis alba.
F eluzaragi. e arbor lini.
F arfach. e portulaca.
F acallesus. dicitur quod e species borthemamen. et e genus arthimite.
F esuricon. e medicamen ad scabiem.
F uarrion. e testiculus uulpis.
F enuchia. e folium alcalmecon.
F ulfulimon. e ozimum montanum.
F eluzalura. e fel elefantis.
F elifelan. e agnucastus.
F unus purpurum. e uolubilis.
F assafa. e esula.
F aba egyptiaca. e lupinus.
F usi. e arbor pinus.
F esarsten. e uitis agrestis nigra. et uocatur bruitania.
F aufel. e auelana indica.
F aufes. e piper usuale.
F union. e uisquamum nigrum.
F nucis guati siluestris. et alkitalkullam. et alsessimur et albeil. idem sunt omnes.
F nucus alberka. e fructus albacul. et dicitur ramus.

G elenabin. e zucarum rosacum. uel mel ro.
G lunz. e granum pini.
G albinee. e semen turbit nigrum.
G ipsi. e lapis laminosus.
G euada. e obstracum.
G ranum ademest. e lauri granum.
G ranum azelen. e piper nigrum.
G risolocina. est amplia.
G ranum alladul. e sicut piper album.
G eneum. et tressisie. e gumma uite.
G ebut. e rosa uinee. et e alcanub. nabutum.
G agates. e lapis niger. et leuis e.
G usnue. e genus tuberum et fungorum. uel gosie.
G uarol aquatice. e stincus.
G azel. e silis capolus siluestris.
G allia. e sima facta ex ebulis.
G lute alimbut. e centum.
G luci allori. e centum.
G ranor allallal. et e psice e darsessalin. asclibi idem est.
G elbinech. e species ellebori. secundum quosdam nux uomica.
G embut. e spina alba habens florem citrinum.
G afilis. e eupatorium.
G uarise. e columbarum.
G uite. est costi.
G uasemabras. e strellio. et guarul idem est.
G uasmepum. e folium nil.
G uesmecra. e nucis que nascitur in sibilie. et faciunt dormire usque ad mortem.
G umiasmar. e gummi amigdalarum.
G arab. i. lacrime.

h arf. est semen alcanaboris.
h casisades. est siue habet ymac
h ermic. est simile piperi.
h carfelus. est lactuca asini.
h asech. est mediana indi.
h elbague. est gardamoni mini.
h cil. est gardamoni maius.
h asce. ysopus idem est.
h ausegi. est rubeus. (um.)
h atis. est alumen album zucari
h orf. est nasturtium.
h asech. herba est expansa super terram multos habens ramos. que dicitur cicer ispanoris. quia semen est spinosum ut cicer.
h cher. i. saunia.
h cleali bar. est gumma fistica. alii dicunt quod est therentina.
h ermar. est fructus iuniperis.
h crua. est pentedactil. uel mi lium solis.
h alasce. est ysopus montanus.
h celu nominatur aberulon. est al seula.

I nefectoris patris sui. et c latirion.
I bnague. est mustella.
I picon. nominatur arabice albu rib. et nominatur syriace uua demonis.
I aguaris. i. electuaria nichil amaritudinis habentia. et boni saporis. siue sit resolutiua siue non.
I albedi. est rizi.
I ubaida. est polium minus.
I udach. est polium maius.
I uniech. est fructus sicomo ri. et sunt sicut ficus agreste. dure. acetose. et sonat sicut pipauer. venedes est sicomon.
I sugiar. est salsa que fit ex aminde. et aqua. et sale.

k crua. est pentedactilum. siue gi ra solis.
k cisui. est leuisticum. et keisui cam pestris est siselei.
k armezu. est tamaria fructus.
k esule. est lignum sicut rubea.
k emelium. est species mezerion i. nigra. mortifera.
k eter. est arbor cuius gumma est dragagantum.
k ebikengi. est lupini siluestre.
k ekeuired. est gummi alcorcof.
k ersau. est anamoni maius.
k exzauguie. extio que est ligua bouis.
k ekengi. est herba que facit ladir.
k eiken. est gumma horribilis. et secundum quosdam sandaraca.
k aron. est lignum indum.
k elenz. kesenze. est quedam genus tuberum solidum. adunatum.
k efelot. sunt porrorum nabati.
k imolei. est marmor alba la minosa. splendida. insapore camforata. et boni odoris.
k ilium. est siue aloz.
k eikesebe. est aubebe.
k ebikegi. i. portulaca agrestis. et dicitur gratia dei. (tolle.)
k ekengi. i. species solatri aut mo
k ede. et est radix alkein.
k ossem. est cortices glandium.

Lepus marinū. ē aīal obstā cū lotosū.
Lacerte. ē arab. natura ei' ē macula stellionis.
Lutū samiū. ē stella samia.
Luta allohara. ē t̄ra sigillata.
Lanuga. ē flos arūdinis.
Lubne. ē storacis. ⁊ sigillatū ē. ⁊ ē storax liquida.
Luf serpentis. ē herba serpētaria. ul' dragūtea.
Lapithandis. ē alum̄ albū. simule zucaro. cū.
Lutū armeniacū. ē bolū ārmeni
Lacerides. dr̄ almendena. cui fruct' dr̄ cē amar'. ⁊ ē catapu tia.
Lacterii. ē suc' cucumeris asinini.

Medesengi. ē licargiri. mū.
Mestramesir. ē pulegiū cūi
Mum. ē sordities fenestraz.
Molochie. ē malua maior.
Meuhube. febue. ē gūmi regū.
Marotb. ē radix amude.
Mezerion. ē anabula.
Memite. ē celidonia.
Merdense. ē plūbū adustū.
Mugadod. ē suc' q in radice filiocute nascit'. nasa.
Masacune. ē illd q̄ intreat
Melachion. ē opiū. ⁊ marchade. idē ē.
Mersule ē ligna sparagi.
Marcur. ē ūmus alchāmices.
Mell' safer. extrauit qd ē rubū
Mum. ē cera ⁊ mel. n̄ separata.
Mecha. ē storax.
Mest. q ē triticū.
Mezerion. ē leontre. q̄ aqbz dā dr̄ laureola. ⁊ aqbz dā anabulla. ⁊ ē de latianis. alicubi idē ē.
Maiorana. grece dr̄ auricule muris. ⁊ scias qd auricule muris ē de latianis. sic dicit abicen'. ⁊ maiorana ē psa. ⁊ n̄ ē d' latianis.
Mealubne. ē storac liqda.
Mu. ⁊ ē azhasen. ⁊ n̄ dūseminis aradamerā.
Mūdulimō. ē bdelliū. ⁊ mucle. ⁊ mediacb. idē sūt. ⁊ ē bdelliū.
Mamuda. ē scamonea.
Marcuh. ē marrubiū.
Merupsia. ē almurī.
Mugad. ē radix ūnfitasci.
Mes. ē fasceoli paruu. ⁊ furula idem est.
Meuk. ē saracolla.
Mor. ē mirra.
Mezandella. ē camomilla.
Mastake. ē mastix.
Mukeita. ē seueste.

Pencte. ē spica romana.
Pencte arcetsis. ē inde spica. ⁊ ē celtica.
Pcremusk. ē flos proine.
Pemē. ē susibriū. l' balsamita.
Penufar. galien' uocauit eū caule aque.
Pitriū ameniū. ē huiurac ameniū.
Perscesendaru. ē uga pastoris.
Patif. ē farina q̄ ē sic pinedy.
Penuca. ē amcos.
Nengil. ē nux indica.
Nassesengi. ē scolopendria.
Nesrin. ē flos sambuca siluestris. ul' semen pco.
Naphta. ē petroleū albū.
Nuces metel. ē castencola plana. ⁊ fac dormire usq ad mortem.
Napisiluris. ē rapistri.
Neregina. i. cerusa siluestris.
Nemebrest. i. sorbilia.
Nisalbr. i. lutū comedentiū.

Olei adbeemese. ē oleū laurinū.
Oleū onfaninū. ē oleū de olivis immaturis expressū.
Ocha. ē herba paludestris q̄ in fluminibꝰ nascatur.
Ogi. i. acorus.
Olixatri. i. semē macedonici.
Oabelacara. i. cucurbita.
Oarasagui. i. uirga pastoris.
Oasatar. i. origanū.
Oaurfanco. i. gramigna.
Olkerua. i. pentadactili. ulꝰ recini.
Offiem. i. opium.
Orossus. i. liquiria.

Pentafilon. ⁊ alkecafilon. idē ē. ⁊ ē quinquefoliū. ⁊ est de lanariis.
Pupilla oculi. ē eruca aque. ⁊ est apiū aque.
Petroselepini. ē semē apii e montani siluestris.
Phibir. ē rapar. melle.
Pheluder. i. pinidii facti cū
Pomex. ⁊ femie. ⁊ lapis uulcani. i. pomica.
Petroselini. i. semē apii montani.

Roba. ē auelana inda.
Racieugi. ē colofonia.
Ruiden. ē lapis q̄ ē sic cancer.
Ratuba. ē aloe.
Raib. ⁊ agog. ē lac acetosū.
Radix assebelreza. ⁊ radix sebisech. ē mandragora ulꝰ yabꝰ.
Rob. ē sucus.
Rubub. ē sucus inspissatꝰ pse.
Rusne. ⁊ ē berengi. ⁊ dr̄ zinub. ⁊ pedes locuste. ⁊ alsseigzeneie. oīs sūt unde.
Robulit. ē legumē. qd' dicitur q' ē cicercle.
Raurseni. i. reubarbarū.
Racuiam. i. fumus terre.
Ribes. i. flos salias.
Rahain. i. mirtus.
Rimegi. ⁊ ē lapis silis cancer.

Querius fre. ē camedreos.
Quibrit. est sulphur.

S pice. acditte. ē nerydē uel
celtice. & ē spica [illegible] tarsa.
S emus artharuth. ē adrach.
S emus artandilon. ē sp̄es sise
leos.
S siūēblegi. ē mirobolani cōdita
cū lacte.
S cordeon. ē alleū agreste.
S uaudeū. ē alleū [illegible] idē ē.
S uaītū. ē sep uiue.
S tela. est bleta.
S eminion. ē apiū silue.
S achaikualame. ē rosa ru
bea uel rume. & ē flos piperine
us rutti.
S assumū. ē auis q̄ [illegible] agit la
pidē. & ē nota in francia.
S aisar. est fenum.
S affaf. ē salis.
S elxedenegi. ē sem̄ curapis.
S elxa. ē absīathūc [illegible] mariuū.
ul' sticados.
S ecacul. ē yrengi.
S eglem. ē napus
S eerbin. ē arbor allatraru.
& ē de gnē pini.
S echamabi. ē sirup̄ acetos.
S ataxen. ē origanum.
S edue. ē sem̄ canabis.
S esabrā. uocat' latine lau
reola. barbarice tanagach
& ē inristicus.
S esabrā. ē nom̄ grecū. & in
sp̄tat' mur' regis. & ipā ē
laliu oriğinale. parabit'
folia. summitate q̄ h̄t lōgā
in q̄ ei nascunt' flores. quoꝝ
color ē ut color uiolaꝝ.
S aiem. ē sanguis draconis.
S ullet. ē sene. & ē herba.
S ūbedegi. ē lapis q̄ dr̄ sine
tullio. cū q̄ alij lapides p
serantur.
S aauli fūderion. est scolo
pendria.
S etaungi. ē tapsia.
S alguasora. ē abrotanū.
allxerengesif. [illegible] ē.
S esineabar. ē [illegible].
S isetū. ē crescones.
S pica altib. ē [illegible] indi.
S uc. ē galie [illegible].
S emus alsuccarā. est alumar
cas.
S seucheregi. ē [illegible] ordei.
S inxar. ē bux[illegible]
S ede negi. i. c[illegible]ntes.
& est lapis.
S iraki fug. [illegible] xucan
tea minor.

S messer. & ē bel.
S sebigi. & ē gen' ueneraru
& ē de obstraca.
S adasta. idē ē. q' de uene
fit. q' ad sēm aleō [illegible] lo
asportatur. & h̄nt interi'
color margarite.
S eneur. i. pes colūbini cū q̄
tingit' ceraculea. & est ra
dix rubea.
S el. i. sambucus.

T alk. ē [illegible] stelle.
T insem. ē stella q̄ ē medio.
T aroon. ē de gnē pirem. & q
dā dicunt q' ē saturegia.
T arasacō. ē sp̄es endiuie.
T eramiabi. ē ros. & ē manna.
& siracost idē ē.
T mear. ē borac. & ē cap'strū. [illegible]
T esisie. ē gūma nucis. igitur.
T utramenus. ē pulegiū domū.
T ri. ul' risine. ē minuti facti
de tritico. ul' d' farinaria.
T elisafar. ē macis.
T arv. i. lentiscus.
T enagar. i. lataiola.
T eta aloxi. ē terra. fumi' in quo
decoquitur.
T eur quadrium. loco ei' poñit
ramoꝝ arbolos. q̄tuor tantū.
T yle. i. epythimia. serapio
dicit q' ē sapa. i. uinū coctū.
T ulub. i. herba q̄ in flumine
nascit'. & uocitur oga.
T uden. nascit' in rectis. & uo
catur elupsem.
T il. i. anetine. & negir. i. gūm.
T afea. tafeada ē duplex. una
q̄ ē alba. alta uiridis. Alba
ē q̄ fit ex sola aq̄ & caine. Vi
ridis q̄ fit ex carne & aqua.
& coriandro. ul' aliq̄ herba uiridi.
T arv. i. lentiscus.
T aur. i. auis. h̄ns dentes i
palato.
T ortelle. i. pinus siue birretus.
T eiathic. i. ypoquistidos.

Venarũ alessind. ē hazlhur mel alba.

V enarũ indarũ siccarũ. est alnicus.

V esceftegi. ē amulũ.

V ua montanea. ē stafisagia & baburas.

V ngul' araũtias. ē blacte bisantie.

V enc atue. ē radix celidonie.

V snec. i. lanugo q̄ ē in arbo rib3. & lapid̄.

V zifur. i. cinabũ. sedele idē ē.

V enarũ tictor. i. radix rubee.

V arac indi. i. foliũ. grani.

V enea. i. obstea q̄ portat pe

V snē. i. herba q̄ ē uni' palmi. hũs sapore salsũ cũ acero sitatē. & assilat' cuniculari & utunt' carictores ī ablueñd.

V arices. i. uene tortuose q̄ sunt in cruribz. ul' alibi..-

Y abro. ē radias mādragore.

Y sop' humida. ē sordities aggregata sup lanā & lion ouiũ in armenia.

Y poqstidos. ē barba yrcina

S. aroz. ul' zarur. ē sorbe.

S ucarũ albusar. ē manna.

S umar. ē spēs unde cns.

S urunbed. ē zeduaria.

S ersike. ē berberis.

S arnech. ē auripimentũ. ul' arsenicũ. idē sunt.

S ufferab. ē radix mādragore. & yabro. idē sunt.

S egi. i. atramentũ.

S arahũt. ul' masmacora. i. aristologia longa.

S olvde. i. zipi.

S usefese. i. iuiubem.

Z igabil. i. zizibere.

X ilaloes. lod. utrũq3 ē lignũ aloes.

X iracet. i. rob de suas fructuũ. sclubiluĩ.